طریقت مولویه مشایخندن پیشوای اهل کمال و مقتدای
ارباب دانش و افضال مولانا سید محمد وهبی بن سید
حسن اشعری القنوی حضرتلرینک حافظ
دیوانه یازدیغی شرح لطیف و تألیفه
ظریفیدر

هامشنده دخی سودی مرحومک کذلک دیوان مذکوره اوزرینه
یازمش اولدیغی شرح منیف کاملا درج قلنمشدر
جلد ثانی

مطبعهٔ عامرهده طبع اولنمشدر
سنة ١٢٨٨

بسم الله الرحمن الرحیم

حرف الراء

الا ای طوطیٔ گویای اسرار ❊ مبادا خالیت شکر زمنقار

آگاه اول ای اسرار سویلیجی طوطی سنك منقارکدن شکر خالی اولسون (مفردات) (الا) آگاه اول (ای) حرف ندا (طوطی) م (گویای اسرار) اسرار سویلیجی (مبادا) اولسون (خالی) م (ت) ضمیر خطاب (شکر) م (منقار) قوش بورنی (معنای اشارتی) ای مظهر علوم لدنیهٔ ربانی ومنبع حکمت صمدانی اولوب لسان غیب ایله وتأییدات علام الغیوب ایله طوطیٔ شیرین زبان کبی اسرار توحیدی وحکمت لدنیهٔ رب مجیدی سویلیجی حافظ آگاه اول سنك لسانکدن شکر کبی لذیذ کلمات لذائذ قدسیهٔ روحانیه اکسك اولمسون وای شیخ حیات بخشم سنك دخی فیض جان فزاك اکسك اولمسون دیمکدر

سرت سبز ودلت خوش باد جاوید ❊ که خوش نقشی نمودی از خط یار

ابدی سنك باشك سبز اولسون وکوکلك خوش اولسون زیرا یارك خطندن بر لطیف نقش کوستردك (مفردات) (سر) باش (ت) ضمیر (سبز) یشل (دات) کوکلك (خوش) م (باد) اولسون (جاوید) ابدی ودائم (که) زیرا (خوش) م (نقش) م (نمودی) کوستردك (از) من (خط) یازی وتازه کلمش صقال (یار) م (معنای اشارتی) ابدی سنك باشك دولت وسعادتله وسبز عزت وسیادتله وکوکلك فیوضات وتجلیات انوار الهیه ایله ثابت اولسون زیرا محبوب حقیقینك اسرار لدنیه سندن واوح معنویه سنده مسطور اولان تجلیات صفات خفیه سندن بزه برخوش نقش کوستردك وبزی نیجه اسرار خدادن آگاه ایلدك دیمکدر

(الا ای طوطیٔ گویای اسرار ❊ مبادا خالیت شکر زمنقار) الا حرف استفتاح وباحرف تنبیه طوطینك گویایه اضافتی بیانیه‌دز وگویانك اسراره اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر زیرا گویا صفت مشبهه‌در مبادا فعل نهی غائب خالیت تا خطاب معنا جهتندن منقاره مقیددر زمنقارت تقدیرنده منقار قوش بورننه دیرلر اسم آلت وزنی اوزرینه نقردندر که معناسی برنسنه‌یی بچاقله ویاغیری نسنه ایله اویمقدر ❊ محصول بیت ❊ خواجه نفس شریفنه ویاقلمنه خطاب وندا ایدوب بیورر ای اسرار عشق جانانی سویلیجی طوطی منقارکدن شکر خالی اولمسون یعنی دهانك شکردن خالی اولمسون طوطیدن نفسی مراد اولنجه منقاردن دهان مراد اولور اما قلم مراد اولنجه تشبیه طریقیله قلمك اوجی مراد اولور وشکردن ایکی صورتده بله بونلردن صادر اولان الفاظ درربار ومعانیٔ کوهر داردر سابقا بیان اولندی ایدی که بوکافده تشدید ضرورت وزن ایچوندر اماسین مهمله ایله اوقسه تشدید مقتضای لغت اولور ضرورت وزن ایچون اولمز (سرت سبز ودلت خوش باد جاوید ❊ که خوش نقشی نمودی از خط یار) سرت سبز بونلرده بودعادر که طراوت وصفادن کنایه‌در خصوصا طوطی‌یه نسبت زیاده مناسبدر اگرچه طوطی آل وآق دخی اولور اما اکثری یشلدر بوند خطاب نفسنه اولنجه معنا واضحدر اما قلم مراد اولنجه سری سبز اولمقدن مقصود قامیوب قاسد اولمامقدن کنایه‌در یعنی قامیوب وتفکلنمسون دیمکدرو نفسه نسبتدلدن مراد معلوم اما قلمه نسبت ایچی صاغ اولوب چورك اولمامقدن عبارتدر که حرف تعلیل دعادر نقشیده یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر در نمودی یا حرف خطاب خط یاردن نقش کوسترمك انی تصویر ایلمکدن تعبیردر کلامله وکتابتله ❊ محصول بیت ❊ ای طوطی سرك سبز اولسون یعنی طراوت وصفا اوزره اولسون دائما یعنی کوکلك دائما صاف وخالص اولسون زیرا خط یاردن گوزل نقش کوستردك یعنی خط یاری خوب تصور ایلدك

سخن سربسته گفتی باحریفان ❊ خدارا زین معما پرده بردار

مصاحبلره سوزی مستور سویلدك الله ایچون بو معمادن پرده‌یی رفع ایله (مفردات) (سخن) سوز (سربسته) مستور (گفتی) سویلدك (باحریفان) مصاحبلره (خدارا) الله ایچون (زین معما) بو معمادن معما مستور کلام (پرده) م (بر) یوقارو (دار) طوت (معنای اشارتی) کرچه اطوار طریقتك واسرار حقیقتك علوم مکنونه لری کلامنی مجازلباسنده ومتشابهات صورتنده طالب حق اولان مصاحبلره سویلدك لکن مستور سویلدك (کلموا الناس علی قدر عقولهم) سرنجه الله ایچون بو معمادن پرده‌یی رفع ایله وآشکاره سویله که عوام وخواص آگاه ومستفید اوله‌لر دیمکدر

بروی ما زن از ساغر گلابی ❊ که خواب آلوده‌ایم ای بخت بیدار

بزم یوزیمزه ساغردن بر گلاب اور زیرا خوابه بولاشمشز ای بختی اویانق (مفردات) (با) لیلا بسه (روی) یوز (ما) بز (زن) اور (از) من (ساغر) قدح (گلاب) گل صویی (یا) وحدتیه (که) زیرا (آلوده) بولاشمش (ایم) ضمیر بزدیعك (ای) م (بخت) دولت (بیدار) اویانق (معنای اشارتی) ای بختی بیدار اولان شیخ آگاهم بزم اویومش بختمز ومحجوب قلبمز اویانوب آگاه اولمسی ایچون شراب عشق الهی ساغری اولان قلبکزك گلاب کبی اولان شراب وحدت روحانیسی وفیض اقدسیٔ آب رحمتندن بزم قلبمز یوزینه بر ذره افاضه ایله زیرا بز خواب آلوده‌یز سبب انتباهه محتاجز دیمکدر

چه ره بود این که زد در پرده مطرب ❊ که می رقصند باهم مست وهشیار

نه عجب مقام ایدی بوکه مطرب پرده‌ده چالدی که مست وهشیار بری بریله رقص ایدرلر (مفردات) (چه) نه (ره) یول (بود) ایدی (این) بو (زد) اوردی (در) فی (پرده) م (مطرب) م (می رقصند) رقص ایدرلر (باهم) بری بریله (مست) م (هشیار) عاقل (معنای اشارتی) منعم ازل وخلاق لم یزل نه عجب مقام ایدی بوکه بر پرده‌ده چالدی و بر نغمهٔ اراده‌سنی اظهار ایلدیکه بو ذرات عالم وجوده کلوب مست وهشیار بلکه احجار واشجار ذات بیچون خدادن حیات حقیقی وحیات حقانیه ایله آگاه وخبردار اولوب بری بریله رقص وذکر وتسبیح ایله حرکت اختیار ایلدیلر وهر بری استعدادینه کوره بهره‌دار اولدیلر دیمکدر

ازین افیون که ساقی درمی افتاد ❊ حریفان را نه سرماند ونه دستار

بو افیوندن که ساقی شرابه براقدی حریفلرك نه باشی ونه دستاری قالور (مفردات) (ازین افیون) بو افیوندن (ساقی) م (درمی) شرابه (افتاد) براقدی (حریفان را) مصاحبلرك (نه سرماند) نه باشی قالور (نه دستار) نه صاریغی قالور (معنای اشارتی) لکن موجوداتدن اکرم مخلوقات اولان انسان ایچنده کرم وعنایتیله کندونك عشق ومحبتنه واسرار معرفتنه مظهر قلدیغی عشاقه وعارفان مشتاقه اول ساقیٔ حقیقی اولان حضرت الله احسان ایلدیکی شراب عشق ذاتیه سنده بر حالات وبر کیفیات

(سخن سربسته گفتی باحریفان ❊ خدارا زین معما پرده بردار) سخن مقدم مفعول قول گفتی درسربسته سخندن حالدر باحریفان گفتی‌یه متعلق خدارا راحرف تخصیص معما اسم مفعولدر عمی یعمی دن یعنی تفعیل بابندن مصدری تعمیه کلور کیزلمك معناسنه پس معما کیزلنجك مکان دیمکدر اما بونك کبی یرلرده رمز وایما ایله سویلکدر ❊ محصول بیت ❊ ای طوطی سوزی یارانه سربسته یعنی معقد ومغلق سویلدك الله ایچون بو معمادن پرده‌یی قالدر یعنی تعقید واغلاقی ترك ایله که هرکس آکلامق اکلسون (بروی ما زن از ساغر گلابی ❊ که خواب آلوده‌ایم ای بخت بیدار) بروی ما باحرف صله واضافت لامیه‌در زن فعل امر مفرد مخاطب اور دیمکدر زدندن گلابی یا حرف وحدت ویا تنکیر گلابدن مراد باده‌در که حرف تعلیل خواب آلود اویقو بولاشغی دیمکدر یعنی خوابناك اویقولی معناسنه بخت بیدار اضافتی بیانیه‌در بخت بیدار اولق ممدوحدر که صاحبی حضور ورفاهیت اوزره اولور ❊ محصول بیت ❊ خواجه مخاطب سابقدن عدول ایدوب طالعنه خطاب ایدوب بیورر ای بخت بیدار یعنی ای طالع ایچون یوزمزه ساغردن گلاب باده سپ زیرا خواب آلوده ایزباشد که بیداراق میسر اولوب دیدهٔ ظاهرله جانان دیدارنی مشاهده ایده‌وز بو معلومدر که بر کیمسنه‌نك اویقوسنی اوچورمق ایستسه‌لر یوزینه صو سیرپوب کوزی آچلمق ایچون طلب ایدرلر اندن باده استدعا ایدر (چه ره بود این که زد در پرده مطرب ❊ که می رقصند باهم مست وهشیار) چه ره بود بونده رهدن مراد مقامدر در پرده اصلنده در پردهٔ سازایدی ضرورت وزن ایچون حذف اولندی که حرف بیان می حرف استمرار رقصند فعل مضارع جمع غائب رقص ایدرلر دیمکدر بونك کبیلره معمول دیرلر یعنی عربی الفاظی اسلوب عجم اوزره تصرف ایلمکه مثلا طلب لفظنی طلیدن ایدوب اندن فعل ماضی که طلیددر ومضارع که طلبد در وغیریلرینی استعمال ایلمك معمول طریقیله در پس رقصند دخی بویله در رقصیدندن وقس الباقی علیه ❊ محصول بیت ❊ خواجه اهل نغمه واصول اولدیغیچون اکثری بو مقامدن پرده ساز اولور بیورر که نه مقام ایدی بوکه پردهٔ سازده چالدی مطرب یعنی نه نغمه ایدی که مطرب پرده‌سازایله سازایلدی که آنك شوقندن ولذتندن مست وهوشیار رقص ایدرلر حاصلی نه عجب نغمه‌در که آیق وسرخوش آنك تأثیرندن رقاصاق ایدر (ازین افیون که ساقی درمی افکند ❊ حریفانرا نه سرماند ونه دستار) که حرف رابط صفت حریفانرارا ادات تخصیص ❊ محصول بیت ❊ بو افیوندن که ساقی شرابه براقدی یعنی بو قوت که ساقی ویردیکی شرابده واردر بونی نوش ایدن یارانك نه باشی قالور ونه دلبندی یعنی بو باده‌نك سورت کیفیتندن باشی ودلبندی نه یرده یاتور بیلمز

(سکندررانمی بخشند آبی * بزوروزر میسر نیست این کار) سکندررارا ادات مفعول آبده یا حرف وحدت آبدن مراد آب حیاندر * محصول بیت * سکندره آب حیات ایچمزلر یعنی حضرت خضر نبی واسکندر ظلماته آب حیات طلبنه کیردیلر واسکندر پادشاه روی زمین ایدی وخضر اغالردن براغا ایدی پس خضره میسر اولدی واسکندره اولمدی خواجه بوسبیدن بیورر که زور وزرله میسر دکلدر بوایش یعنی آب حیات قوت سلطنتله میسر اولمز بلکه عطیهٔ خدا دروصول جانانه بوبله درکه آدم واردر که اموال واثقال بذل ایدر بشه میسر اولمز وآدم واردر که هیچ نسنه یه مالك دکل ایکن میسر اولور (خرد هرچند نقد کائناتست * چه سنجد پیش عشق کیمیا کار) بونده نقد کائناتدن مراد خلاصه وکزیدهٔ کائناتدر یعنی هرکسك مقبولی ومسلمی ایکن چه سنجد استفهامدر سنجد فعل مضارع مفرد غائب طارتار دیمکدر یعنی نه وزن کتورر رحاصلی نه مقداری وار دیمکدر کیمیاکار کار کاف عجمیله ادات فاعلدر یجی معناسنه کاه اولور که بولك کیلردن الفی حذف ایدوب کردرلر ینه بو معنایه کیمیاکر درلر ستمکر وجفاکر کبی (محصول بیت) عقل اکرچه خلاصه وکزیدهٔ عالمدر یعنی جمیع اقوامده مقبول ومسلمدر اما عشق کیمیاکر قتنده نه مقداری وار یعنی عشقك مغلوبیدر زیرا عقل وهامدر وعشق جری حاصلی عشقله اولان ایشلر عقلله اولمز وهر طریق ایله عشق غالبدر نته که خسرو بیورر بیت * عشق تو شحنه ایست که سلطان عقل را * موی جبین کرفته بجا وشی آورد * حتی وصول الی الله عشقله اولور عقلله اولمز نته که کتب تصوفده مذکور ومسطوردر بونده نقد ناقد معناسنه در عدل عادل معناسنه اولدیغی کبی دیبن نقد عقله مالك دکل ایمش (یا وحال اهل درد بشنو * بلفظ اندك ومعنیٔ بسیار) اهل درد اهل عشق دیمکدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر کل واهل دردك حالنی ایشت ازاجق لفظله وچوق معنا ایله یعنی اهل دردك احوالنی بیان ایلین عبارتك لفظی مختصر اما معانیسی مطولدر (بت چینی عدوی دین ماشد * خداوندا دل ودینم نکه دار) بت چینی اضافتی بیانیه در ویا حرف نسبت عدونك دینه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر ومایه اضافت لامیه در خداوندا منادی دل نکه دارك مقدم مفعول صریحی ودینم معطوفدر دله نکه در حفظ ایله دیمکدر

قوبشدر که اول عشق وعرفانه مصاحب اولان ذات عالیلرك باش وجانه اعتباری قالمیوب فانی فی الله وباقی بالله اولمشلردر

سکندررا نمی بخشند آبی * بزور وزر میسر نیست این کار

اسکندره برایچم آب ویرمزلر بو ایش قوتله وآلتونله میسر دکلدر (مفردات) (سکندر) م (را) اداة مفعول (نمی بخشند) ویرمزلر (آبی) برصو مراد آب حیاندر (بزور) قوتله (زر) آلتون (میسر) م (نیست) دکلدر (این کار) بوایش (معنای اشارتی) اسکندر ذوالقرنین بوقدر عظیم سلطنته ودولته وبوقدر قوت قدسیه یه مالك ایکن وبوقدر سعی ایتمش ایکن آب حیاتدن برایچم صو کندویه میسر اولمدیغی کبی بو عشق ومعرفت الهی قوت سلطنت ایله وآلتونله میسر دکلدر بلکه خدای بخشندهنك موهبت وعطاسیله در دیمکدر

خرد هرچند نقد کائناتست * چه سنجد پیش عشق کیمیا کار

عقل معاش اکرچه کائناتك ناقدیدر کیمیاجی عشق قتنده نه وزن ایلر (مفردات) (خرد) عقل (هرچند) هرنقدر (نقد) ناقد معناسنه صراف دیمکدر (کائنات) موجودات (است) در (چه) نه (سنجد) طارتر (پیش) اوك (عشق) م (کیمیاکار) کیمیاجی (معنای اشارتی) عقل معاش کرچه کائناتك صرافی ونظام عالم ایچون امور دنیانك مدبریدر لکن اول موهبهٔ الهی وکیمیای ربانی ووجود اقلیمنك سلطانی اولان عشقك ظهوری قتنده نه طارتر ونیه قادر اولور که عشق غالب مطلقدر دیمکدر

یا وحال اهل درد بشنو * بلفظ اندك ومعنیٔ بسیار

کل واهل دردك حالنی استماع ایله آز لفظله وچوق معنی ایله (مفردات) (یا) کل (حال) م (اهل درد) م (بشنو) ایشت (با) للملابسه (لفظ) م (اندك) آز (معنی) م (بسیار) چوق (معنای اشارتی) ای طالب حق کل اهل دردك حالات عشقنی ومنابع حکمت اولان قلبندن ظهور ایلین علوم لدنیهٔ ربانیه یی استماع ایله که قلیل المبانی وکثیر المعانیدر وجامع الکلمدر بلکه متشابهاته ملحق براقلیمدر وعلماء ظاهرك فهمندن بعیددر دیمکدر

بت چینی عدوی دین ودلهاست * خداوندا دل ودینم نکه دار

چینی اولان محبوب دین ودللر عدوسیدر ای خداوند دل ودینمی حفظ ایله (مفردات) (بت) صنم ومحبوب (چینی) چین مملکتنه منسوب (عدو) دشمن (دین) م (دلها) کوکللر (است) در (خداوندا) ای مالك الملك (دل) کوکل (دین) م (میم) ضمیر (نکه) حفظ (دار) طوت (معنای اشارتی) کرچه عشق خدانك حالات سنیه سنه ومراتب علیه سنه نهایت یوقدر لکن (اعدی عدوك نفسك التی بین جنبیك) حدیث شریفی سرنجه (والنفس هی الصنم الاکبر) خبری فحواسنجه بوکندوسیله مبتلا اولدیغمز نفس ظالم دینك ومنابع علم وعشق اولان کوکلمزك

* محصول بیت * چینه منسوب بت یعنی چینك بتی کبی محبوب بزم دینمزك عدوسی اولدی یعنی دینمزه عدو اولدی یا الله بنم دل ودینمی حفظ ایله یعنی اندن دل ودینمی صقله

(بستوران مکو اسرار مستی * حدیث جان مپرس از نقش دیوار) بستوران باحرف صله مستوران پرهیزکاران معناسنه در مکونك مقدم مفعول غیر صریحیدر واسرار مستی مفعول قولیدر واضافت لامیه ویا حرف مصدر حدیث جان اضافتی لامیه در مپرس فعل نهی مفرد مخاطب صورمه دیمکدر نقش دیوار اضافتیدر لامیه در * محصول بیت * پرهیزکار عابد وزاهدره عشق مستلکی اسرارنی سویلمه یعنی انلره اسرار عشق سویلشمه جان سوزنی دیوار نقشندن صورمه یعنی انلره عشق اسرارنی سویلشمك دیوارده یازیلان اشکال حیوانات ذی جاندن سؤال ایلمکدر یعنی بیجاندن جان خبرین صورمقدر (یمن رایت منصور شاهی * علم شد حافظ اندر نظم اشعار) یمن باحرف سبب یمن یانك ضمی ومیمك سکونیله مبارکلك معناسنه در واضافتلر لامیه وبیانیه ولامیه در شاهی یاحرف نسبت علم شد یعنی مشهور اولدی نظم اشعار اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * شاه ابو اسحاقه منسوب رایت منصورك برکتیله حافظ نظم اشعارده علم اولدی یعنی ابو اسحاقه انتساب ایلمکله قوت شاعره سی انك یمنیله زیاده اولوب مشهور عالم اولدی مصراع اولك معناسی منصور شاهه منسوب اولان سنجاغك یمنیله دین ومصراع ثانینك معناسی سنجاغ اولدی حافظ نظم اشعارده دین مضمون بیته واصل اولملو مشلر (خداوندی بجای بندکان کرد * خدا وندا زآفاتش نکه دار) خداوندی یا حرف مصدر افندیلك دیمکدر بجای باحرف صله وجای مقحمدر تحسین لفظ ایچون * محصول بیت * ابو اسحاق بنده لرینه افندیلك ایلدی یعنی افندیسی قوللرینه لایق اولان ایشی ایشلدی یا الله آنی آفاتدن وعاهاتدن حفظ ایله یعنی بلالردن صقله * وله ایضا * (کربود عمر وبمیخانه

دشمنیدر ای مقلب القلوب والابصار اولان ربم وخداوندم بوخانهٔ تجلیك اولان قلبمی ودینمی اول عدونك شرندن سن حفظ ایله دیمکدر

بستوران مکو اسرار مستی * حدیث جان مپرس از نقش دیوار

مستورلره مستلك سرارنی سویلمه دیوار نقشندن جان سوزنی صورمه (مفردات) (با) للملابسه (مستوران) محجوبلر (مکو) سویلمه (اسرار) م (مستی) مستلك (حدیث) سوز وخبر (جان) م (مپرس) صورمه (از) من (نقش دیوار) م (معنای اشارتی) ای شراب عشق الهی ایله مست اولان عاشق صادق اسیر نفس اولوب پردهٔ غفلت ایله محجوب اولان عوام ناسه واهل دنیایه اسرار عشقی واحوال مستیبی سویلمه زیرا جاننده عشق اولمیان نقش دیواردر دیوار نقشندن جان خبرین صورمه وسویلمه دیمکدر

یمن رایت منصور شاهی * علم شد حافظ اندر نظم اشعار

منصور شاهه منسوب اولان سنجاغك برکتیله اشعار نظمنده حافظ مشهور اولدی (مفردات) (با) للملابسه (یمن) برکت (رایت) سنجق (منصور شاه) وقتنك پادشاهی (یا) نسبیه (علم) بونده مشهور معناسنه در (شد) اولدی (حافظ) م (اندر) فی (نظم) م (اشعار) م (معنای اشارتی) منصور ومعصوم وصاحب لواء الحمد اولان سلطان انبیایه ظاهر اومعنی اقتفا وتبعیتك برکاتیله لسان غیب ایله نظم اشعار صورتنده اسرار طریقتی ورموزات حقیقتی بیانده حافظ مشهور اولدی دیمکدر

خداوندی بجای بندکان کرد * خدا وندا زآفاتش نکه دار

بنده لر حقنده افندیلك ایلدی ای خداوند سن انی آفاتدن حفظ ایله (مفردات) (خداوندی) افندیلك (با) للملابسه (جای) مقحم (بندکان) قوللر (کرد) ایلدی (خداوندا) ای مالك الملك اولان ربم (ز) من (آفات) م (ش) ضمیر (نکه) حفظ (دار) طوت (معنای اشارتی) اول معصوم اولان سلطان انبیا صلی الله علیه وسلم خدایه واصل اوله جق راه مستقیمی بز بنده لرینه اتیان وبیان وعیان بیورمغله افندیلك ایلدی ای خدا وندم سن انك شر یعنی الی یوم القیامه آفاتدن حفظ ایله وروز محشرده بزه شفیع ایله دیمکدر

وله ایضا

کربود عمر بمیخانه رسم بار دکر * بجز از خدمت رندان نکنم کار دکر

اکر بکا عمر اولورسه ومیخانه یه برکره ایریشورسم عاشقلر خدمتندن غیری ایش ایلیم (مفردات) (کر) اکر (بود) اوله (عمر) م (با) للملابسه (میخانه) م (رسم) ایرشم (بار دکر) برکره (با) للملابسه (جز) غیر (از) من (خدمت) م (نکنم) ایلیم (کار) ایش (دکر) دخی (معنای اشارتی) اکر عمرم اولوب جلساء الله اولان مردان خدانك مجلس آب حیاتبخشلرینه برکره دخی ایریشورسم اول عاشقلرك سبب سعادت دارین اولان خدمتلرندن غیری برایش دخی ایلیم دیمکدر

رسم بار دکر * بجز از خدمت رندان نکنم کار دکر) کر بود عمر تقدیری عمرم در واو حرف عطف بمیخانه باحرف صله بجز با حرف زائد * محصول بیت * اکر عمرم اولورسه وبرکره دخی میخانه یه ایرشم رندلر خدمتندن غیری برایش دخی ایلیم یعنی همان ایشم رندلر خدمتی اولسون مصراع اولك معناسی اکر بکا عمر اولورسه که کیروب میخانه یه ایرشم دین حق ادایه ایرشمش

(خرم آن روز که بادیدهٔ کریان بروم * تازنم آب درمیکده یکبار دکر) خرم شاد معناسنه درکه حرف رابط صفت کریان صفت مشبهه در
اغلغان معناسنه تا حرف تعلیل زنم فعل مضارع متکلم وحده اررام دیمکدر آب مفعول زنم دره اضافتی ودرك میکده یه لامیه لر در
* محصول بیت * شاد وخرم اول کوندرکه اغلغان کوزله وارم تاکه میخانه قپوسنه صو سپم برکره دخی یعنی سابقده سپد یکم کبی

خرم آن روز که بادیدهٔ کریان بروم * تازنم آب درمیکده یکبارد کر

شاد اول کونکه دیدهٔ کریانله کیدم تاکه برکره دخی میخانه قپوسنه آب اورم (مفردات) (خرم) شاد (آن) اول (روز) کون (با) للملابسه (دیده) کوز (کریان) اغلیجی (روم) کیدم (تا) حتی (زنم) اورم (آب) صو (در) قپو (میکده) میخانه (یکبار) برکره (دکر) دخی (معنای اشارتی) شاد ومسرور وسعادتلو اول کونکه رقت قلب ایله ودیدهٔ کریانله اول شراب عشق الهی بخش ایدیجی عارف بالله وعاشق الی الله اولان محبوب خدالرك باب احسانلرینه کیدم تاکه برکره دخی سعادت ابدی بولمق ایچون قبولری ایشکنه یوز سوروب کوزم یاشن روان ایتمکله کرملرینه مظهر اولم دیمکدر

معرفت نیست درین قوم خدایاسببی * تابرم کوهرخودرا بخریدار دکر

بوقومده معرفت یوقدر ای خدا برسبب ایله تا کندو کوهریمی غیری مشتری‌یه ایلتم (مفردات) (معرفت) م (نیست) یوق (در) فی (این) بو (قوم) م (خدایا) ای خدا (سببی) سببی کن تقدیرنده برسبب ایله دیمکدر (تا) حتی (برم) ایلتم (کوهر خودرا) کندی کوهریمی (با) للملابسه (خریدار) مشتری (دکر) غیری (معنای اشارتی) بوصورت پرست اولان مشایخ وعوام عباد وزهادده معرفة الله یوقدر ای هادی اولان خدای بیچون قباب عزتکده مستور اولان عارف وعاشق صادق قوللریکه وصلته برسبب ویرده راستعداد خلق ایله تاکه جوهر روحی اول اهل صورتك غیری اولان خریدار جوهر معنوی وصراف حقیقیلره ایلتم وتسلیم ایلیم دیمکدر

یارا کر رفت وحق صحبت دیرین نشناخت * حاشالله که روم من زپی یارد کر

یار اکر کتدیسه وصحبت قدیم حقنی اکلمدیسه حاشالله که بن غیری یار اردندن کیدم کتمزم (مفردات) (یار) م (اکررفت) کتدیسه (حق صحبت) م (دیرین) قدیم (نشناخت) اکلمدیسه (حاشالله) م (روم) کیدم (من) بن (ز) من (پی) ارد (یار) م (دکر) غیر (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقی اکر بزی عالم ارواحده لذت خطاب مستطابله وعرض انوار جمالیله مشرف وحق صحبتی اوزریمزه ثابت قیلدقدنصکره بوعالم بشریتده حجاب بشریت سببیله اول لذتلند روحانیه‌لریزدن حالا کتدیسه حاشالله که صحت رحمتدن قطع امید ایله حضرت الهیدن والاهی اولان شاهان حقیقتلردن غیری یاره تابع اولم وغیری یارطلب ایدم ایتمزم دیمکدر

کرمساعد شودم دائرهٔ چرخ کبود * هم بدست آورمش بازبپرکارد کر

اکر چرخ کبودك دائره سی بکا مساعد اوله ینه انی یردور ایله کیرو اله کتورم (مفردات) (کر) اکر (مساعد) مهلت وموافقت (شود) اوله (ام) بکا (دائرهٔ چرخ) م (کبود) کوك (بدست) اله (آورم) کتورم (ش) ضمیر (باز) کیرو (با) للملابسه (پرکار) دور (دکر) ینه (معنای اشارتی) دوار دائرهٔ چرخ کبود اولان حضرت الله اکر عون وهدایتله بکا مساعده وبرسه ینه راه حقده

ینده‌سیم یعنی میخانه قپوسنده، وافرا غلیام دیمکدر (معرفت نیست درین قوم خدایاسببی * تابرم جوهرخودرا بخریدار دکر) خدایا منادی سببی تقدیری سببی ساز یعنی برسبب ایله دیمکدر یا حرف وحدت تا حرف تعلیل جوهرخودرا اضافتی لامیه‌در ورا ادات مفعول یعنی جرهرخودرا برمك مفعول صریحیدر و بخریدار غیرصریحی خریدار وصف ترکیبیدر آریدن ن کتورمك معناسنه خریدکتوریجی دیمکدر معنای لازمیسی صتون آلیجی دیمکدر * محصول بیت * بوقومده معرفت واکلیش یوقدر یارب برسبب ایله که تاکندی جوهریمی برغیرخریداره یعنی مشتری‌یه ایلتم یعنی کندی شهرمده معرفت قدرین بیلور یوقدر یاالله برسبب ایله که کوهرمی یعنی معرفت وکمالمی برغیر مشتری‌یه یعنی برقدرشناسه ایلتم یعنی خواجه کندی مملکتنك خلقی قدرین بیلدکلرندن شکایت ایدر (یاراکررفت وحق صحبت دیرین نشناخت * حاشالله که روم من زپی یاردکر) حق صحبت دیرین اضافتلری لامیه وبیانیه در دیرین یا حرف نسبت ونون حرف تأکید * محصول بیت * یاراکر کیدوب اسکی صحبت حقنی بلمدیسه حاشالله که بن برغیریارین ارد نجه کیدم یعنی یار صحبت قدیم حقنی آکلیوب بلدیسه بن انی ترك ایدوب غیریار آردنجه کتمم (کرمساعد شودم دائرهٔ چرخ کبود * هم بدست آورمش بازبپرکاردکر) مساعد یاردیمجی معناسنه در دائرهٔ چرخ کبود اضافتلری بیانیه‌لردر کبود کوك‌رنك پرکار پرکاردن مراد دوران وزمان ابسه باظرفیت افاده ایدر واکر مراد مکروحیله ایسه التزام ابا مصاحبت افاده ایدر * محصول بیت * اکر بکا کوك فلك دائره سی مساعد ومعاونلو اورسه ینه جانانی برزمانده اله کتوررم یعنی شمدیکی دورده اله کتورمزسم بردورده دخی اله کتوررم ویا برمکر وحیله ایله ینه انی اله کتورم دیمکدر

(عافیت میطلبد خاطرم ار بکذارند * غمزهٔ شوخش وآن طرهٔ طرار دکر) عافیت زهد وتقوی ار بکذارند مصراع ثانی‌یه مرهوندر غمزهٔ شوخش اضافتلری بیانیه ولامیه لر در طرهٔ طرار بیانیه طرار لغتده یان کسیجی معناسنه در * محصول بیت * خاطرم پرهیز کارلق استراکر جانانك اول غمزهٔ شوخی وطرهٔ طراری قورلرسه یعنی انلر مانع اولمزسه زاهد وعابد اولوردم زیرا انلرعشقی جانبنه چکوب پرهیز کارلغه مانع اولورلر بنده ایسه صبره مجال یوق

دوروسعی ومجاهده ایله کیرو اول صحبت قدیمی واذائد روحانیه لری اله کتوردم دیمکدر

عافیت میطلبد خاطرم ار بکذارند * غمزهٔ شوخش وآن طرهٔ طرارد کر

خاطرم عافیت طلب ایلر اکر قورلرسه اول محبوبك شوخ غمزه سی دخی اول طرار طره‌سی (مفردات) (عافیت) سلامت (میطلبد) طلب ایلر (خاطرم) م (ار) اکر (بکذارند) قورلرسه (غمزه) نظر (شوخ) ظالم ولاابالی (آن) اول (طره) اوك صاچ (طرار) یان کسیجی (دکر) دخی (معنای اشارتی) خاطر پریشانم وقاب روشنم فراغت ماسوی الله ایله دائم تجلی ربانیده سلامت حال واستغراق بال طلب ایلر اکر قورلرسه یعنی اول محبوبك صفات متضاده لرندن مانعیت وقابضیت صفاتلری بنی کندی حالمه ترك ایدرلرسه لکن حقیقتده معطی ومانع وفتاح وقابض کندو سیدر دیمکدر

رازسر بستهٔ مابین که بدستان کفتند * هرزمان بادف ونی برسر بازارد کر

بزم مستور رازمزی کورکه قصه ایله دیدیلر هرزمان دف ونی ایله غیری بازار باشنده (مفردات) (راز) سر (سربسته) باشی باغلو یعنی مستور (ما) بز (بین) کور (با) للملابسه (دستان) قصه وحکایه یعنی آشکاره (هرزمان) م (با) مع (دف) م (نی) م (برسربازار) بازارباشنده (دکر) غیر (معنای اشارتی) مسك کبی ذاتی غمازاولان سلطان عشق کورکه انك حالات وجذبات سنیه لری بزم مستور رازمزی هرزمان دف ونای ایله آشکاره اولان امرکبی اهلنك غیری عوام ناس اراسنده وبازار باشنده آشکاره اظهار ایدرلر بودخی آثار تجلیات صفات خداندردیمکدر

هردم ازدرد بنالم که فلك هرساعت * کندم قصد دل ریش بآزارد کر

هرنفس درددن ناله ایلرم زیرا افلاك هرساعت غیری جفا ایله بنم مجروح کوکلم قصد ایلر (مفردات) (هردم) هرنفس (از) من (درد) م (بنالم) ناله وفریاد ایلرم (که) زیرا (فلك) م (هرساعت) م (کند) ایلر (قصد) م (دل ریش) یاره‌لی کوکل (با) للملابسه (آزار) جفا (دکر) غیر (معنای اشارتی) بحمد الله هردم درد عشقله بلا اختیار ناله وفریاد ایلرم زیرا دوار فلك اولان حق سبحانه وتعالی هرساعت نظر عنایتله بنم دل مجروحم جفا صورتنده عین وفا اولان درد والم عشقك استیلاسیله قلباو قالبا ماسوی اللهدن انقطاع کلیه ایله (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر تمزه قصد ایلر دیمکدر

باز کویم نه درین واقعه حافظ تنهاست * غرقه کشتند درین بادیه بسیارد کر

کیرو دیرم بوواقعه ده یالکز حافظ دکلدر حافظدن غیری بوبادیه ده چوق کیمسه غرق اولدیلر (مفردات) (باز) کیرو (کویم) دیرم (نه) دکل (درین) بونده (واقعه) م (حافظ) م (تنها) یالکز (است) در (غرقه) م (کشتند) اولدیلر (درین) بونده (بادیه) صحرا (بسیار) چوق (دکر) غیر (معنای اشارتی) بومایهٔ شادی وسبب سعادت سرمدی اولان درد وبلای عشقه صبر

البته میل ایدرم (رازسربستهٔ مابین که بدستان کفتند * هرزمان بادف ونی برسربازاردکر) رازسربسته اضافتی بیانیه درسربسته آچلمدق راز یعنی مخفی مایه اضافت لامیه درکه حرف بیان بدستان با حرف مصاحبت دستان قصه وحکایتدر بونده مراد آشکاره درکتندك فاعلی محذوفدر یعنی سازنده‌لر وکوینده‌لردیمکدر * محصول بیت * بزم کیزلی رازمزی سیرایله که قصه وحکایت طریقیله دیدیلر هرزمان دف ونی ایله برغیر بازارده یعنی سازنده‌لر وکوینده‌لر هرزمان برباز ار اوجنده بزم صاقلی سرمزی اشکاره ایلیوب فاش ایلدیلر حاصلی راز عشق کیزلو قالمزیمه که بیور مشلر * ع کیزلو قالمز عشق ایشی البته جام سو بلنور (هردم ازدرد بنالم که فلك هرساعت * کندم قصد دل ریش بآزاردکر) که حرف تعلیل مابعدی مصراع ثانی‌یه مرهوندر کندم کند فعل مضارع میم مفعولی ضمیر منصوب متصل معناسنه درمعنا جهتندن میم ریشه مقید دردل ریشم تقدیرنده بآزار با حرف مصاحبت ویا سبب آزار اسمدر انجمه معناسنه * محصول بیت * هرنفس وهرساعت درد وبلادن ایکلرم زیرا افلاك هرساعت بنم دل ریشمه قصد ایلر بردر لو آزار ایله یعنی دل مجروحی هردم بروجهله اینجیدر (بازکویم نه درین واقعه حافظ تنهاست * غرقه کشتند درین بادیه بسیاردکر) درین واقعه یعنی درواقعهٔ عشق نه معنا جهتندن تنهایه مقیدر نه تنهاست تقدیرنده درین بادیه یعنی دربادیهٔ عشق بادیه صحرا معناسنه در * محصول بیت * خواجه بوبیتك مضمونی بیت سابقك مضموننده اضطراب ایدوب بیورر که نیمه کندیه تسلی ویروب دیرمکه بوواقعهٔ عشقده حافظ یالکز دکلدر یعنی عشق درد وبلاسنه یالکز حافظ کرفتار دکلدر بلکه بو بادیهٔ عشقده چوق غیری کسه‌لر غرق اولمشلردر یعنی دریای عشقده وبادیهٔ شوقه حافظ کبی چوق کسه‌لر غرق اولمشلردر پس امدی حافظ بونکله تسلیدر

وله ایضا (یوسف کم کشته بازآید بکنعان غم مخور * کلبهٔ احزان شود روزی کلستان غم مخور) یوسف کم کشته اضافتی بیانیه در کلبهٔ احزان اضافتی لامیه شود فعل مضارع اولور دیمکدر روزی یا حرف وحدت * محصول بیت * کم اولان یوسف ینه کنعانه کاور غم یمه خانهٔ احزانده برکون کلستان اولور غم یمه خواجه بو غزلی بر کسه نك برنسنه یی کم ایلدیکنه تسلیه ایچون دیمشدر (ای دل غمدیده، حالت

وتحمل باینده کندومه وسائر ارباب عشقه تسلیهٔ کیرو دیرمکه بو واقعه‌ده بالکز حافظ دکلدر بومار واژدرله پراولان صحرای عشقده چوق کیمسه لر درد وبلای عشقده غرق اولمشلردر دیمکدر ﴿ وله ایضا ﴾

﴿ یوسف کم کشته بازآید بکنعان غم مخور * کلبهٔ احزان شود روزی کلستان غم مخور ﴾

ناپیدا اولمش یوسف علیه السلام کیرو کنعانه کاور غم یمه کلبهٔ احزان برکون کلستان اولور غم یمه (مفردات) (یوسف علیه السلام) م (کم) یاوی وغائب (کشته) اولمش (باز) کیرو (آید) کله (با) الملابسه (کنعان) یعقوب علیه السلامك شهری (غم) م (مخور) یمه (کلبه) حجره (احزان) حزنلر (شود) اوله (روزی) برکون (کلستان) م (غم مخور) غم یمه (معنای اشارتی) ای دل غمدیده هجرانم حجاب بشریتك عروضیله بصیرت قلبدن غائب اولان ولدقلب ونوریقین کیرو کنعان کبی اقلیم وجوده کاور غم یمه همان حضرت الاهیه حسن ظن ایله سعی ایدوب رحمت واسعه سندن قطع امید ایلمه وبو کلبهٔ احزان اولان کوکل فیوضیات الهی واسرار نامتناهی شکوفه وانماریله کلستان اولور غم یمه دیمکدر

﴿ ای دل غمدیده حالش به شود دل بد مکن * وین سر شوریده بازآید بسامان غم مخور ﴾

بو غم کورمش کوکلك حالی ایواولور بحضور اوله وبو پریشان سر کیرو عقله کاور غم یمه (مفردات) (این) بو (دل) کوکل (غمدیده) غم کورمش (حال) م (ش) ضمیر (به) ایو (شود) اولور (دل) کوکل (بدمکن) پریشان ایله (وین) دخی بو (سر شوریده) دیوانه باش (باز) کیرو (آید) کاور (بسامان) عقله (غم مخور) غم یمه (معنای اشارتی) عون خدا ایله فیض وتجلی ظهورایتدکده بو غم کورمش کوکلك حالی ایواولور بحضور والمناك اوله و بو پریشان باش کیروعقله کاور غم یمه دیمکدر

﴿ کر بهار عمر باشد باز در تخت چمن * چتر کل برسر کشی ای مرغ شب خوان غم مخور ﴾

اکر عمر بهاری اوله کیرو چمن تختنده کل چادر باشك اوزره چکرسن ای کیجه اوقویجی مرغ غم یمه (مفردات) (کر) اکر (بهار) م (عمر) م (باشد) اوله (باز) کیرو (در) فی (تخت) م (چمن) باغچه (چتر) چادر (کل) م (بر) علی (سر) باش (کشی) چکرسن (ای مرغ) ای قوش (شب خوان) کیجه اوقویجی (غم مخور) م (معنای اشارتی) اکر توفیق ربانی وفیض وعنایت سبحانی ایرشوب وقت بهارده سبزوات زمینه نشو ونما حاصل اولدیغی کبی عشق ومعرفةالله ایله عمر بهارنده بو عزیز وغریب روح انسانی مقام علیه ووطن اصلیه سنه کون بکون ترقی بوله کیرو باغ وحدتده تخت سلطان حقیقی اولان روضهٔ قلبده محبوب حقیقینك انوار ذاتیه سنی باشك اوزره چکرسن وانوار ذات الهیه یه مستغرق اولورسن ای عشق ودرد ایله احیاء لیالی ایدوب درکاه حقده تضرع ونیازایدن عاشق غم یمه دیمکدر

﴿ هان مشو نومید چون واقف نهٔ بر سر غیب * باشد اندر پرده بازیهای پنهان غم مخور ﴾

به شود دل بد مکن * وین سر شوریده بازآید بسامان غم مخور) دل غمدیده اضافتی بیانیه در حالت تاء ضمیری خطاب به یه دل مکنك مفعول اولی وبد مفعول ثانیسی وین اصلی واین در همزه وصلده ساقط اولمش سر شوریده بیانیه بسامان با حرف صله سامان صلاح وآرام دیمکدر * محصول بیت * ای غم کورمش کوکل حالك ایواولور خاطرك پرامن ایله یعنی خاطرك بیحضور ایلمه وبو سر شوریده یه آرام وصلاحه کاور غم یمه حاصلی حالك ایلمکه دوزصبر ایله دیمکدر بعض نسخه‌ده این دل غمدیده حالش به شود ضمیر غائبله وبعضیسنده وی سر شور یده بازآیی بسامان دوشمشدر ایکی نسخه نکده وجهی واردر معناسی مشروح بیته مقایسه ایله معلوم اولور حاصلی احوال دنیا برحال اوزره ثابت اولیوب انقلاب اوزره اولدیغن بیاندر (کر بهار عمر باشد باز بر تخت چمن * چتر کل برسر کشی ای مرغ شبخوان غم مخور) بهار عمر بیانیه در یعنی حیات تخت چمنده بویله در چتر کلده بویله در مرغ شبخوانده بویله در که مراد بلبلدر چتر پادشاهلر سفر اوزره اولدقده اوستنه طوتدقلری بردرلو سایباندر که دیوشیرلدکده کل غنچه سی شکلنده اولور اما آچلدقده کل طبق شکلنده اولور * محصول بیت * اکر عمر بهاری اولورسه یعنی الله تعالی حیات ویررسه ینه چمن تختنده چتر کلی باشکه چکرسین ای بلبل غم یمه همان صاغلق ایسته که مرادك الله ویرر (هان مشو نومید چون واقف نهٔ ازسر غیب * باشد اندر پرده بازیهای پنهان غم مخور) هان اسماء افعالدندر آکاه اول دیمکدر نومید ناامید معناسنه در ازسر غیب تقدیری ازسر غیب خدادر بازیهای پنهان اضافتی بیانیه در بازی یا حرف مصدر وها ادات جمعدر کزلی اویونلر دیمکدر * محصول بیت * آکاه اول ناامید اولمه چونکه الهك کزلی سرندن واقف دکلسین زیرا پرده غیبده کزلی اویونلر اولور غم یمه یعنی مأیوس اولمه که خدانك کزلی لطف واحسانی واردر

﴿ چون ﴾

(دور کردون کر دو روزی برمراد ما نکشت * دائما یکسان نباشد حال دوران غم مخور) دور کون لامیه در روزی یا حرف وحدت مرادما لامیه نکشت ایکی معنای متضمندر بریسی قصر ایدنلر تقصیر ایلمشلردر یکسان لغتده دوز دیمکدر بونده مراد برابردر دوران زمان معناسنه در * محصول بیت * فلکك

چون سر غیبه واقف دکلسن آکاه اول ناامید اولمه پرده‌ده کیزلو اویونلر واردر غم یمه (مفردات) (هان) آکاه اول (مشو) اولمه (نومید) امیدسز (چون) م (واقف) مطلع (نهٔ) دکلسن (بر) علی (سر غیب) م (باشد) اوله (اندر) فی (پرده) م (بازیها) اویونلر (پنهان) کیزلو (غم مخور) غم یمه (معنای اشارتی) ای عاشق صادق چونکه حق تعالینك اسرار غیبیه سنه وحکمت ازلیه سنه مطلع دکلسن آکاه اول رحمت واسعه وسابقه سندن ناامید اولمه زیرا ورای پرده‌ده مخفی حق تعالینك نیجه اسرار لدنیه والطاف خفیه‌لری واردر غم یمه دیمکدر

﴿ دور کردون کر دو روزی برمراد ما نکشت * دائما یکسان نباشد کار دوران غم مخور ﴾

فلکك دوری اکر ایکی کون بزم مرادمز اوزره اولمدیسه دورانك ایشی دائما برحال اوزره اولمز غم یمه (مفردات) (دور) م (کردون) فلك (کر) اکر (دو) ایکی (روزی) برکون (بر) علی (مراد) م (ما) بز (نکشت) اولمدیسه (دائما) م (یکسان) برحال اوزره (نباشد) اولمز (کار دوران) ازمانك ایشی (غم مخور) غم یمه (معنای اشارتی) بو سریعة الزوال اولان دنیاده برایکی کون دورایدیجی زیر فلکده اکر بزم مرادیمز حاصل اولمدیسه بو متغیر اولان عالمك ایشی دائم برحال اوزره اولمز و هر کیمسه بو عالمده جمیع مرادینه نائل اولمز بعضی قولنك مرادی خیر یه سنی آخرته تأخیر ایدر بوخسه (لایضیع اجر المحسنین) در غم یمه دیمکدر

﴿ در بیابان کر زشوق کعبه خواهی زد قدم * سرزنشها کر کند خار مغیلان غم مخور ﴾

بیابانده کعبه شوقندن اکر قدم اورمق استرسك اکر خار مغیلان سرزنشلر ایده غم یمه (مفردات) (در) فی (بیابان) صحراء (کر) اکر (ز) من (شوق) م (کعبه) م (خواهی) ایسترسك (زد) اورمق (قدم) م (سرزنشها) باشه اور یجاقلر یعنی ایاغکه باتمهلر (کند) ایده (خار مغیلان) مغیلان دیکنی (غم مخور) غم یمه (معنای اشارتی) ای عاشق صادق همان کعبهٔ مقصودك بولنده اکر مراده ایرمك دیرایسك بر آن سعی وطلبدن فارغ اوله وبولده ایاغه باتوب المم ویرن خار مغیلان کبی راه عشقده ظهور ایدن درد وبلاره صبر وتحمل ایله غم یمه که (الصبر مفتاح الفرج) دینلمشدر

﴿ ای دل ارسیل فنا بنیاد هستی بر کند * چون ترا نوحست کشتیبان ز طوفان غم مخور ﴾

ای کوکل اکر فنا سیلی وجودك تملنی قوپاره چونکه سنك کمیجك نوح علیه السلامدر طوفاندن غم یمه (مفردات) (ای دل) ای کوکل (ار) اکر (سیل) م (فنا) م (بنیاد) تمل (هستی) وجود (بر) زائد (کند) قوپاره (چون) م (ترا) سنکچون (نوح) علیه السلام (است) در (کشتیبان) کمیجی (ز) من (طوفان) م (غم مخور) غم یمه (معنای اشارتی) ای کوکل اکر فنا سیلی وجودك تملنی یقوب خراب ایتدکده عمرات موتدن ودهشت قیامتدن خوف ایلمه زیرا نوح علیه السلامك کمیسنده اولان هلاك طوفاندن امین اولدیغی کبی حضرت حبیب الله صلی الله علیه وسلم کمیجیسی اولان شریعت محمدیه یه کمیسنده ثابت قدم اولدقجه شافع ومشفع اولان حبیب الله دخی سنك شفیعکدر غم یمه دیمکدر

دوری برایکی کون بزم مرادمزجه اولمدیسه ویا دونمدیسه حال دوران برابر دکلدر غم یمه یعنی حال برقرار اوزره دکلدر البته بزم مرادمزجه برکون دورایدر حاصلی دور کردون انقلاب اوزره در کاهی چنان وکاهی چنین (در بیابان کر زشوق کعبه خواهی زد قدم * سرزنشها کر کند خار مغیلان غم مخور) شوق کعبه مصدرك مفعولنه اضافتیدر سرزنش اسم مصدر در توبیخ معناسنه باشه قاقش دیمکدر خار مغیلان اضافتی بیانیه در * محصول بیت * اکر کعبه شوقندن بیابانه قدم اورمق ایسترسك یعنی بادیهٔ کعبه یه قدم قومق استرسك اکر مغیلان دیکنی سرزنشلر ایدرسه یعنی قدمکه باتارسه غم یمه یعنی مطلوبکه وصولده نقدر زحمت چکرسك غم یمه حاصلی مقصود الله کیرمك امیدیله هرنه دکلو الم چکرسك قایرمه (ای دل ارسیل فنا بنیاد هستی بر کند * چون ترا نوحست کشتیبان ز طوفان غم مخور) سیل فنا اضافتی بیانیه در بنیاد هستیده بویله در و بر کندك مقدم مفعول صریحیدر چون ادات تعلیل ترا را ادات تخصیص ویا ادات مفعول سنك ویاسکا دیمکدر نوحست مقدم خبر کشتیبان کمیجی دیمکدر زیرا کشتی کمی وبان ادات فاعلدر بجی معناسنه * محصول بیت * ای کوکل اکر سیل فنا واراق بنیادنی یردن قوپاره ب بیقارسه یعنی وجودك بنیادنی قمع وقلع ایدرسه چونکه سنك کشتیبانك حضرت نوح پیغمبردر طوفاندن غم یمه حاصلی سیل فراق تمام عالمی فنایه ویررسه چونکه جانان سکا مائلدرسن غم یمه یعنی قورقمه * مصراع * چه باك ازموج بحر آنرا که باشد نوح کشتیبان

(سینه کوشعلهٔ آتشکدهٔ پارس بکش * دیده کو آب رخ دجلهٔ بغدا دبیر) کو خطاب عام شعلهٔ آتشکدهٔ پارس لامیه لردر
بکش کاف عربینك ضمیله فعل امر مفرد مخاطب سو یلندر دیمکدر لفظ مشترکدر آتشده سوندرمك معناسنه مستعملدر آب رخ
دجلهٔ بغداد بیانیه ولامیه در * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر سینه مه دی پارس آتشکده سنك شعله
وآتشی سوندر یعنی اکا غالب اول که بونك قتنده انك وجودی محو اولسون دیده مه دی بغداد دجله سنك یوزی صوین ایلت یعنی

من (خاطر) م (ش) ضمیر (اندیشه) فکر (بیداد) ظلم (ببر) ایلت (معنای اشارتی)
اول حیات ابدی بخش ایدیجی مرشد کامل دیدیکه اکر بو استغراق انوار تجلیات
ربانیه یی استرسك نهادمده اولان قوت قدسیه ایله و نیزه ریاضات ومجاهدات ایله
سنی قتل ایدوب اوصاف بشریه دن تجرید ایدرم یاربی آنك خاطرندن قتل ایتمسی
ظلمك فکرنی سن چیقار که عاشقك حیاتی قتلده در معشوق بوتله جان فدا ایتکده در

﴾ سینه کوشعلهٔ آتشکدهٔ فارس بکش * دیده کو آب رخ دجلهٔ بغداد ببر ﴿

سینه که دی فارس آتشکده سنك شعله سنی سویندرسون چشمکه دی بغداد
دجله سنك آب رو یني ایلتسون (مفردات) (سینه) کوکس (کو) دی (شعله) م
(آتشکده) مجوسیلرك کابساده طاپوق ایچون یاقدقلری آتش اوجاغی (فارس)
م (بکش) سیوندرسون (دیده) کوز (کو) دی (آبرخ) یوز صویی (دجله)
بغداد ده برعظیم ایرماقدر (ببر) ایلتسون وکیدرسون (معنای اشارتی) اول طبیب
الهی اولان مرشد بیوردیکه قتل نفسك و(موتوا قبل ان تموتوا) نك سبب عظماسی
بودرکه سینه که سوبله نفس کافرنك طابدیغی مشتهیاتی آتشنك اوجاغنی سیوندرسون
وشهوات نفسانیه لری کایا ترك ایتسون وکوزیکه سویله کیجه وکوندز درگاه حقده
تضرع ونیاز ایله دوکدیکی کوز یاشلرینی بغدادك دجله ایرماغنه غالب ایتسون تکه
جمیع مرادك حصولی کریه وسوز بسیار ایله در دیمکدر

﴾ سعی نابرده درین راه بجایی نرسی * مزد اکر میطلبی طاعت استاد ببر ﴿

سعی ایلتمش ایکن عشق یولنده بر یره ایرشمزسن اکر اجرت طلب ایدرسك استادك
امرینه اطاعت ایله (مفردات) (سعی) م (نابرده) ایلتمش (درین راه) بو یولده
(بجایی) بر یره (نرسی) ایرشمزسن (مزد) اجرت (اکرمیطلبی) طلب ایدرایسك
(طاعت) م (استاد) م (ببر) ایلت (معنای اشارتی) ای عاشق اکر جاندن ووجوددن
کچمبوب بومنوال اوزره سعی ایلرایسك عشق یولنده برمقامه ایرشمزسن وقطع مراتب
ایده مزسن استعیذبالله (وان لیس للانسان الا ما سعی) اکر اجرت ومقصوده وصلت
ایسترسك وارث پیغمبری اولان مرشد کامله اطاعت وتبعیت ایله دیمکدر

﴾ روزمرکم نفسی وعدهٔ دیدار بده * وانکهم تابلحد فارغ وداشاد ببر ﴿

مرك ووفات کونی بکا برنفس دیدار وعده سنی و یر واندنصکره بنی قبره دك فارغ
ودلشاد ایلت (مفردات) (روزمرك) اولوم کونی (ام) بکا (وعده) م (دیدار)
جمال کوسترمك (بده) و یر (وانکه) اندنصکره (ام) بنی (تابلحد) قبره دك (فارغ)
آزاده (دلشاد) مسرور (ببر) ایلت (معنای اشارتی) یارب سندن دنیا وآخرت
مقصودم جمال باکمالك مشاهده ایتمکدر ای لطیف ورحیم اولان اللهم سن محضا
کرمکدن وفاتم وموتم کونی بکا حسن خاتمه و برنفس دیدارك وعده سنی و یرکرم ایله
واندنصکره بنی قبره غصه دن فارغ ومشاهدهٔ انوار جمالکله مسرور ودلشاد
اوله یغم حالده ایلت ومشتاق اولدیغم لقاکه واصل ایله (بجاه سیدنا محمد صلی الله علیه وسلم

دریااول که دجلهٔ بغداد سکا نسبت قطره دکو
بله اولسون حاصلی ایکی مصراعك مضمونی
غلبه دن کنایه در مصراع اولك معناسی
سینه یه دی پارس اقلیمی آتش خانه سی
شعله سین چك بوت دیاز وایکی مصراعده
بیله مضمونی مخاطبه توجیه ایدوب سینه که دی
وچشمکه دی دین عددی سویلشلر
(سعی نابرده درین راه بجایی نرسی
مزد اکر میطلبی طاعت استاد ببر)
درین راه یعنی راه عشقده بجایی با حرف
وحدت مزد مرتك ضمی وزایك سکونیله
اجرتدر اکرکه معناسنه طاعت استاد اضافتی
مصدرك مفعوله اضافتیدر وببرك مفعولی
* محصول بیت * طریق عشقده سعی
ایلتماشکن بر یره یعنی بر مرتبه یه ایرشمزسین
یعنی عاشق طریق عشقده یانوب یاقلمیجه
وصال جانانه ایرشمز حاصلی مزدوکرا
استرسك استاده طاعت ایلت یعنی استادك
خدمتنده قائم اولوب امرینه مطیع اول
دیمکدر (روزمرکم نفسی وعدهٔ دیداربده
* وانکهم تابلحد فارغ وآزاد ببر) روزمرك
اضافتی فی معناسنه در وعدهٔ اضافت
لامیه در نفسی یاسی حرف وحدت وعدهٔ
دیدار اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر
بده باحرف تأکیدده دالك کسری وسکون
هایله فعل امر مخاطب و یر دیمکدر واو
حرف عطف انکه انکاهدن مخففدر انکاه
مرکبدر آن لفظیله کاهدن که وقت
معناسنه در اندنصکره معناسنده مستعملدر
میم معناجهتدن بیره مقیددر ببرم تقدیرنده
ضمیر منصوب متصل معناسنه در تا انتهاء
غایت ایچوندر الی کبی مربیده بلحد باحرف
صله لحد مقبره فارغ وآزاد بونده عطف
تفسیری طریقیله واقع اولمش حالردرمیم
متکلمدن بونده دنیاقیودندن فارغ وآزاد
دیمکدر * محصول بیت * اولوم کونی
برساعت بکا وعدهٔ دیدارو بریعنی فوتم
کونی بکا بر کورنمك وعده سنی و یرحاصلی اولدوکم کون سکا بر کورنیم دی اندنصکره بنی مقبره یه دك جمیع قیوددن یعنی جمیع عشقك
الم وبلاسندن فارغ وخالی ایلت حاصلی کوکلمده هیچ غصه وغم قالمزایمدی سنك بویله وعدهٔ دیدارك بنم سرورمه سببدر

﴾ بعدازین چهرهٔ زرد من وخاك در دوست * باده پیش آور وازین جا زغم آزاد ببر ﴿

بوندنصکره بنم صاری یوزم دوست قپوسنك خاکیه بیله در اوکه شراب کتور
وبو جانمی غمدن آزاد ایلت (مفردات) (بعدازین) بوندنصکره (چهره) یوز
(زرد) صاری (من) بن (واو) م (خاك) طپراق (در) قپو (دوست) م (باده) شراب
(آور) کتور (این) بو (جان) م (ز) من (غم) م (آزاد) م (ببر) ایلت (معنای اشارتی)
بوندنصکره واقعهٔ الهیه وصالنده نصکره بنم خوف وخجالتله صرارمش یوزیمی
دوستنك قپوسی طپراغنه سوره یم وذوق وسرور ایله جانم و یره یم که بردر اوفورمه جق
یرم قالمشدر ای ساقیٔ کوثر وحدت سندی شراب عشق اوکه کتور وبو جان
عزیزمی غمدن آزاد اوله رق حضور باری یه ومقام عالی یه کوتور و یتور دیمکدر

﴾ حافظ اندیشه کن ازنازکیٔ خاطریار * برو زدرکهش این ناله وفریاد ببر ﴿

ای حافظ یارك خاطرینك نازك لکندن فکر ایله یوری انك درکاهندن بوناله وفریادی
ایلت (مفردات) (حافظ) م (اندیشه) فکر (کن) ایله (از) من (نازکی)
نازکلك (خاطر) م (یار) م (برو) کیت (از) من (درکاه) حضور (ش)
ضمیر (این) بو (ناله وفریاد) م (ببر) ایلت (معنای اشارتی) ای حافظ کرچه
رحمت واسعه سندن امیدك خوشدر لکن حضرت الهیك قهر وبلا اتمسندن دخی
فکر ایله که شدید الاخذدر یوری آنك درکاهندن بوناله وفریادی ایلت وترك ایله کرچه
عاشقده صبر اولمز اما انسانیم وتقیض اوزره کل انسان اولوب صبر ایله ولیدر دیمکدر

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ ای صبا نکهتی ازخاك در یار بیار * ببر اندوه دل ومژدهٔ دلدار بیار ﴿

ای صبا یارك قپوسی طپراغندن بررایحه کتور کوکل غصه سنی ایلت دلدار مژده سین
کتور (مفردات) (ای صبا) م (نکهت) رایحه (ی) وحدتیه (از) من (خاك) طپراق
(در) قپو (یار) م (بیار) کتور (ببر) ایلت (اندوه) غصه (دل) کوکل (مژده)
م (دلدار) محبوب (بیار) کتور (معنای اشارتی) ای فیض الهی ونفحات
ربانی حضرت اللهك عون وعنایتیله محبوب حقیقینك دوستلرینك ریح رحمان
اولان نفحات قلبیه لرندن وتجلیات ربانیه لرندن بر رایحه و براثر فیض کتور
وبزی فیض واستتاردن خلاص ایتکله مشاهدهٔ انوار جمال الله مژده سن کتوردیمکدر

﴾ نکتهٔ روح فزا ازدهن یار بکوی * نامهٔ خوش خبر ازعالم اسرار بیار ﴿

یارك دهانندن روح زیاده ایدیجی رنکته سویله عالم اسراردن خوش خبرلو برنامه
کتور (مفردات) (نکته) اسرار (روح فزا) روح زیاده ایدیجی (از) من
(دهن) اغز (یار) م (بکوی) سویله (نامه) م (همزه) وحدت ایچوندر (خوش) م
(خبر) م (از) من (عالم اسرار) م (بیار) کتور (معنای اشارتی) ای صبا
محبوب حقیقینك فیض اقدسی بلا واسطه سندن واسرار غیبیه سندن قوت
روحانیت بخش ایدیجی رنکته بیان ایله وعالم اسراردن خوش خبرلو رنامهٔ مفید
کتوروب سینه مزی فتح وصدرمزی شرح ایله دیمکدر

(حافظ اندیشه کن ازنازکیٔ خاطریار *
بروازدر کهش این ناله وفریاد ببر) حافظ
منادی نازکیٔ خاطریار اضافتلری لامیه لردر
* محصول بیت * ای حافظ یارك خاطرینك
نازکلکندن فکر ایله یعنی یارك طبیعتی
نازك اولدیغنی ملاحظه ایله امدی چونکه
خاطری نازکدر وار ودرکاهندن بوناله
وفریادی کتور یعنی قپوسنده ناله وفریاد
ایله زحمت چکمسون دیمکدر (وله ایضا)
(ای صبا نکهتی ازخاك در یار بیار * ببر اندوه
دل ومژدهٔ دلدار بیار) نکهتی یا حرف وحدت
و بیارك مفعول صریحی واز خاك غیر
صریحی خاك دریار لامیه لردر اندوه دل
لامیه واو حرف عطف مژدهٔ دلدار لامیه
و بیارك مفعولی * محصول بیت * ای صبا
یارك یولی طپراغندن بر خوش قوقو کتور
زیرا یارك آیغی باصدیغی یر مسك وعنبر
اولور امدی ای صبا کوکل غصه سنی
کیدر ودلدارك مژده سین کتور یعنی
دلدارك خاکرهی ومژده سی کلدکده کوکل
غمدن قورتیلور (نکتهٔ روحفزا ازدهن
یاربکو * نامهٔ خوش خبرازعالم اسراربیار)
نکتهٔ روحفزا بیانیه روحفزا وصف
ترکیبیدر فزا ایدندن که مخففدر فزاینده دن
روح آرتیریجی یعنی جانه جان قاتار معناسنه
دهن یار لامیه نکته بکوینك مفعول
صریحی واز دهن غیر صریحی نامهٔ خوش
خبر بیانیه عالم اسرار ده بویله در نامه
بیارك مفعول صریحی واز عالم غیر صریحی
* محصول بیت * ای صبا روح آرتیریجی
رنکته سویله دهن یاردن یعنی نقل کلام
یار ایله که روحمز ذوق وصفا ویره
ای صبا عالم اسراردن بر خوش
خبر نامه کتور که مسرور اوله لم

(کردی از رهکذر دوست بکوری رقیب * بهر آسایش این دیدهٔ خونبار بیار) کردی یاحرف وحدت کرد یارك مفعول صریحی باقیسی غیر صریحی رهکذر رهنما کچیدی یعنی اوغرق دوسته اضافت لامیه در بهر آسایش ان لامیه لردر دیدهٔ خونبار بیانیه خونبار وصف ترکیبیدر باریدن قان یاغدیریجی معناسنه آسایش اسم مصدر در آسایدندن دکلنش معناسنه راحت اولمق دیمکدر * محصول بیت * ای صبا رقیبك كورلکنه دوستك کچیدندن بر توز بوقان یاغدیریجی دیدهدن اوتوری کتور یعنی اوغرادیغی یردن برغبار کتور که کوزمزه توتیا ایدهلم

(کردی ز رهکذر دوست بکوری رقیب * بهر آسایش این دیدهٔ خونبار بیار)

دوستك کچیدی یولدن رقیبك کورلکنه برغبار بوقان یاغدیریجی کوزمك راحتلغی ایچون کتور (مفردات) (کرد) غبار (یا) وحدتیه (از) من (رهکذر) کچید یول (دوست) م (با) للملابسة (کوری) کورلك (رقیب) م (بهر) تعلیل (آسایش) راحت (این) بو (دیده) کوز (خونبار) قان یاغدیریجی (بیار) کتور (معنای اشارتی) ای صبای روضهٔ جان اولان شیخ فیض بخش شیطان امینك ونفس لئیمك کورلکنه وهلاکنه کذرکاه فیض وفضل الهی اولان مؤمن کامل تقی نقینك مظهر احسان اولان قلبنك اثر فیضندن بزه بوقان یاغدیریجی کوزمزك راحتی وقلبمزك اطمئنان وسکونتی ایچون برا ثر فیض الهی کتور دیمکدر

(خامی وساده دلی شیوهٔ جانبازان نیست * خبری از بر آن دلبر عیار بیار)

خام وساده دلك عاشقلرك ایشی دکلدر اول عیار دلبرك قتندن برخبر کتور (مفردات) (خام) م (ساده دل) احمق (یاء) مصدریه (شیوه) ایش (جانبازان) جان اوینیجی (نیست) دکل (خبر) م (یا) وحدتیه (از) من (بر) عند (آن) اول (دلبر) م (عیار) ستارحال (بیار) کتور (معنای اشارتی) اول ظاهر پرست اولان زاهدك وصوفینك اغراض نفسانیه اله اولان عملاری جان فدا ایدن عاشقلرك ایشی دکلدر اول حکمتی مستور اولان محبوبك قتندن بزه اسرار حکمتدن آکاه اولق کتور دیمکدر

(تا معطر کنم از لطف نسیم تو مشام * شمهٔ از نفحات نفس یار بیار)

تا سنك نسیمك لطفندن جان مشامنی معطر ایدهیم یارك نفسنك نفحهلرندن برشمه کتور (مفردات) (تا) تعلیلیه (معطر) کوزل قوقولی (کنم) ایدم (از) من (لطف) م (نسیم) صبا یلی (تو) سن (مشام) دماغ (شمه) انجکده قلان رایکی طمله سود (همزه) وحدتیه (نفحات) جمع نفحه نفح طیبك رایحهسی یایلق (نفس) م (یار) م (از) من (بیار) کتور (معنای اشارتی) ای مرشد فیض بخشم تاکه سنك جانه غذا وروحه نشو ونما احسان ایدیجی نسیم الطافکدن وحیات جاوید افزا اولان نفس عیسی وارکدن کرمکدن اول محبوب حقیقینك غذای روحانی اولان اثر نفحات ربانیه لرندن وفیوضات انوار قدسیه لرندن برشمه وبرذره کتور وبزم دماغ جانمزه یتورتاکه دماغ جانمی انکله معطر ایدهیم دیمکدر

(وفای تو که خاك ره آن یار عزیز * بی غباری که پدید آید از اغیار بیار)

وفاك حقیچون که اول عزیز یارك خاك راهی اغیاردن برغبار ظاهر اولمقسزین کتور (مفردات) (با) قسمیه (وفا) م (تو) سن (خاك) طپراق (ره) یول (آن) اول (یار) م (عزیز) م (بی غبار) یعنی ضررسز (پدید) ظاهر (آید) کلا (از) من (اغیار) (بیار) کتور (معنای اشارتی) ای پیرشفیقم سنك حضرت الله ه اولان عهدوپیمانه وفاك حقیچون اول عزیز یارك خاك راهی وتجلیات وفیوضات وشوق لقاء ذاتینی نفس وشیطاندن وعقل وشرعه

نقصاندن

خامی وساده دلی یاری مصدریه لردر شیوه بونده صنعت وپیشه معناسنه در جانبازان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری عاشقان جانبازاندر جانباز وصف ترکیبیدر بازیدن جان اوینایجی یعنی جان فدا ایدیجی معناسنه خبری یاحرف وحدت بر آن اضافتی لامیه لردر دلبر عیار بیانیه خبر یارك مفعول صریحی ومابعدی غیر صریحی * محصول بیت * خام وساده دللك جانبازعاشقلر صنعتی دکل ای صبا بزه اول دلبر عیارك یاندن برخبر کتور یعنی خاملردن وساده دللردن بزه خبر مفید دکل زیرا بزجانبازلر زامدی بزه اول دلبره یاردن خبر مفیددر پس بزه خبری اندن کتور (تا معطر کنم از لطف نسیم تو مشام * شمهٔ ز نفحات نفس یار بیار) تاحرف تعلیل لطف نسیم تو بیانیه ولامیه در مشام متنازع فیه واقع اولمشدر یعنی معطرقام مقام فاعل دیلر وکنم مفعول صریح وازلطف مفعول غیرصریح شمهٔ یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل نفحات نونك وفاك وحالك فتحه لریله نفحهنك جمیدر خوش قوقویه دیرلر نفحات نفس یار اضافتلری لامیه لردر بیارك مفعول صریحی وغیر صریحی معهود کبیدر * محصول بیت * ای صبا سنك نسیم لطفکدن مشامی معطر ایلك ایچون نفحات نفس یاردن برشمه کتور یعنی یارك نفسی قوقولرندن بزه بر جزؤی کتور (بوفای تو که خاك ره آن یار عزیز * بی غباری که پدید آید از اغیار بیار) بوفای تو باحرف تخصیص ویاقسم واضافت لامیه در که حرف بیان خاك ره آن لامیه لردر یار عزیز بیانیه بی غباری بی جوامده مخصوص ادات سلبدر یاحرف وحدت غبار بونك کبی یرلرده کدر دن کنایه در که حرف رابط صفت پدید بای عجمیه ظاهر معناسنه در از اغیار آیده متعلق خاك یارك مفعول صریحی وبی غبار غیر صریحی * محصول بیت * ای صبا سنك وفاك حقیچون که اول یار عزیزك یولی طپراغنی اغیاردن ظاهر اولان کدرسز کتور یعنی اغیاردن پیدا اولان اضطراب والمسز کتور حاصلی اغیاردن مخفی کتور که طویوب الم وبرمسون

(روزکار یست که دل چهرهٔ مقصود ندید * ساقیا آن قدح آینه کردار بیار) روزکاری یاحرف وحدت چهرهٔ مقصود اضافتی بیانیه در دل مبتدا وندید خبری وچهرهٔ مقصود ندیدك مفعولی قدح آینه کردار بیانیه کردار ده وصف ترکیبیدر آیه آر دن کرد کتوریجی یعنی فعل کتوریجی زیرا کرد کاف عربیه فتحیله اسم در فعل معناسنه اما معنای عام ترکیبده نقل اولنوب عمل معناسنده مستعملدر اکثروکاه اولور که تشبیه مقامنده استعمال اولنور بونده کی کبی آینه کردار آینه مثال دیمکدر آن قدح بیارك مفعولی * محصول بیت * چراجه صبایه خطابدن عدول ایدوب ساقی به خطاب ایدوب بیوریرلر زماندر که کوکل مقصود یوزنی کورمدی یعنی مقصوددن بی بهره ومحرومدر امدی ای ساقی اول آینه کبی باده قدحنی کتور اوله که اندهمقصود یوزینی کوکل کوره قدحدن مراد جامدر که آینه مثالدر یعنی آینه وش صاف وپاکدر (شکر آنرا که تو در عشرتی ای مرغ چمن * باسیران قفس مژدهٔ کلزار بیار) شکر آن لامیه را ادات تخصیص که حرف تعلیل تومبتدا در عشرتی خبری وباقی خبر خطاب مرغ چمن لامیه مراد بلبلدر باسیران قفس باحرف صله اضافت لامیه در مژدهٔ کلزار ده بوله نه مژدهٔ کلزار مفعول صریح وباسیران غیر صریح * محصول بیت * بلبله خطاب ایدوب بیوررلر انك شکرانه سنه وپاشکرانه سیچون که سن عشرتده وصفاده سین ای بلبل قفس اسیری اولان مرغانه کلزار مشتلغنی کتور یعنی اکرچه سن کرفتار قفس دکلسین لکن حبس قفس اولان مرغانه فصل بهار وکلزار وکلستان مژدهسن کتور حبس قفس اولدیغك شکرانه سنه ویاشکرانه سیچون (کام جان تلخ شد از صبر که کردم بی دوست * عشوهٔ زآن لب شیرین شکربار بیار) کام جان بیانیه در مجزا که حرف رابط صفت عشوهٔ یاحرف وحدت لب شیرین شکربار بیانیه لردن عشوه مفعول صریح ومابعدی غیرصریح شکربار وصف ترکیبیدر باریدن شکر یاغدریجی معناسنه * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیوررکه جان دماغی آجیدی اول صبردن که دوستسز ایلدم یعنی دوستك فراقنده ایلدیکم صبردن جانم دماغی زهر اولدی حاصلی صبرالی جانمه یکدی امدی شکربغریجی اول طاتلو دوداغندن جانانك بر عشوه کتور که جانم دماغی آندن قندکبی شیرین اوله یعنی جانانك شیرین لبندن برعشوه کتور که جانمه لذت ویره (داق حافظ بچه ارزد بهش رنکین کن * وانکهش مست وخراب از سر بازار بیار) ارزد فعل مضارع مفرد غائبدر ارزیدندن بهایه دکمك معناسنه بهش باحرف مع شین ضمیر دلقه راجعدر مست خراب اضافتی بیانیه وحالدر شیندن سر بازار لامیه * محصول بیت * حافظك خرقه سی نیه ؟

نقصاندن برضرر ظاهر اولمقسزین کتور وکرمکاه بزی سالما وغانما درکاه خدای بیچونه یتور دیمکدر

(روزکار یست که دل چهرهٔ مقصود ندید * ساقیا آن قدح آینه کردار بیار)

برزوکاردر که کوکل مقصود یوزنی کورمدی ای ساقی اول آینه کبی اطیف قدحی کتور (مفردات) (روزکار) زمان (یا) وحدتیه (است) در (دل) کوکل (چهره) یوز (مقصود) م (ندید) کورمدی (ساقیا) ای ساقی (آن) اول (قدح) م (آینه) م (بیار) کتور (معنای اشارتی) برزماندر که قبض واستتار واقع اولوب کوکل مقصودی اولان انوار تجلیات الهی یوزنی کورمدی ای ساقی شراب عشق خدا اولان مرشد حیات بخشم اول آینهٔ مجلا کبی صاف اولان قلبمه آثار تجلیاتدن رائحه یتور دیمکدر

(شکر آنرا که تو در عشرتی ای مرغ چمن * باسیران قفس مژدهٔ کلزار بیار)

شکر آکاکه سن ذوق وعشرتدهسین ای بلبل قفس اسیرلرینه کلزار مژدهسنی کتور (مفردات) (شکر) م (آراکه) آکاکه (تو) سن (در) فی (عشرت) ذوق (یا) خطابیه (ای مرغ چمن) ای بلبل (با) للملابسه (اسیران) م (قفس) م (مژده) م (کلزار) م (بیار) کتور (معنای اشارتی) ای بلبل باغ معرفة الله اولان شیخم اکا شکر ایدرم که سن آشنای حق اولوب ذوق روحانیله وقوت قدسیهله بزه رهبر ودستکیر سن بو وجود بشریه قفسنده اسیر اولان بیچاره لره کرمکدن کلزار معرفة الله مژدهسنی کتور ودستکیر اولوب انسیت محبوبه یتور دیمکدر

(کام جان تلخ شد از صبر که کردم بی دوست * عشوهٔ زان لب شیرین شکربار بیار)

جان دماغی آجی اولدی دوستسز ایتدیکم صبردن اول شکر یغدیریجی شیرین لبدن برعشوه کتور (مفردات) (کام) دماغ (جان) م (تلخ) آجی (شد) اولدی (از) من (صبر) م (کردم) ایلدم (بی) نفی (دوست) م (عشوه) جلوه (ز) من (آن) اول (لب) دوداق (شیرین) طاتلی (شکربار) شکریاغدیریجی (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك انوار جمالی مشاهده قبض واستتار سبیله نیجه زماندر واقع اولمامقدن دماغ جانم تلخ والمناك اولدی یا پیر اول شکر یاغدیریجی ولذت روحانیت بخش ایدیجی فیض وتجلیی بلا واسطهٔ الهیدن برعشوه وبرذوق دلکشای روحانیت کتور دیمکدر

(دلق حافظ بچه ارزد بهش رنکین کن * وانکهش مست وخراب از سر بازار بیار)

حافظك دلقی نیه دکر انی شرابله رنکین ایله واندنصکره نی مست وخراب بازار طرفندن کتور (مفردات) (دلق) خرقه (حافظ) م (بچه) نیه (ارزد) دکر (بهی) شرابله (ش) ضمیر (رنکین) رنکه منسوب (کن) ایله (وآنکه) اندنصکره (ش) ضمیر (مست) م (خراب) (زسر بازار) بازار طرفندن (بیار) کتور (معنای اشارتی) جانده انوار معرفت وقلبده مشاهده وانسیت حضرت اولمدقجه حافظك بو کهنه خرقهٔ وجودی نه ایشه یارار یا پیر سن اول خرقهٔ وجودی وقالب پرجودی آثار وانوار شراب عشقله رنکین ایله واندنصکره حافظی مست وخراب بازار طرفندن کتور تاکه سلطان

٢ دکر باده ایله آنی رنکین ایله اندن اصکره حافظی بازار او جنده مست خراب کتور یعنی بکا کین مست ایکن کتوریعنی رنکین خرقه بهاسیله باده ال او حافظه ایچور مست اولنجه اندن اصکره مست خراب کتور دیمکدر (وله ایضا) (ای صبا نکهتی از کوی فلانی بمن آر * زار وبیمار غم راحت جانی بمن آر) فلانی یاسی وحدت ویا تنکیر ایچوندر بیمار غم لامیه در راحت جانده بویله یا بیانیه

عشقك حکمی اولان رنج باقی حاصل اوله دیمکدر

وله ایضا

(ای صبا نکهتی از کوی فلانی بمن آر * زار وبیمار غم راحت جانی بمن آر)

ای صبا اول فلانك محله سندن بکا بر رایحه کتور غمك زار وبیماریم بکا برجان راحتی کتور (مفردات) (ای صبا) م (نکهت) رایحهٔ طیبه (ز) من (کوی) محله (فلان) مراد محبوبدر (بمن) بکا (آر) کتور (زار) م (بیمار) خسته (غم) . (مم) ضمیر (راحت) م (جان) ( ) یا وحدتیه (بمن) بکا (آر) کتور (معنای اشارتی) ای فضل ربانی وای مرشد راه رحمانی اول محبوب روحانی جانب عزتندن بکا بر نفحهٔ الهی کتور اول محبوبك عشق واشتیاق درد وغمندن خسته وزار اولدم بکا اول فیض الهیدن برجان راحتی کتور دیمکدر

(قلب بی حاصل مارا بزن اکسیر مراد * یعنی از خاك در دوست نشانی بمن آر)

بزم بی حاصل قلبمزه مراد اکسیرنی اور یعنی دوست قپوسنك خاکندن بکا برنشان کتور (مفردات) (قلب) م (بی حاصل) م (مارا) بزم (زن) اور (اکسیر) (مراد) م (خاك) طپراق (در) قپو (دوست) (نشان) م (یا) وحدتیه (بمن) بکا (آر) کتور (معنای اشارتی) بزم انوار تجلیات ذات الهی مشاهده سی کندوده هنوز حاصل اولمدق قلب ناشاد مس وار بزه مرادمز حصولی اکسیرنی اور یعنی جناب اقدس الهیدن بر فیض وتجلی وانسیت محبوب ازلیدن دل محزونمزه برتسلی کرکمکدن بکا برنشان کتوردیمکدر

(در کمینگاه نظر بادل خویشم جنکست * ز ابرو وغمزهٔ او تیر وکمانی بمن آر)

نظر پوصوسی یرنده مجروح کوکلم ایله جنکم واردر آنك ابروسندن برکمان وغمزه سندن بکا بر تیر کتور (مفردات) (در) فی (کمینگاه) پوصو یری (نظر) (با) مع (دل خویشم) اوز کوکلم (جنك) . (است) در (ز) من (ابرو) قاش (غمزه) کرپك (او) ضمیر (تیر) اوق (کمان) یای (با) وحدتیه (بمن) بکا (آر) کتور (معنای اشارتی) ای پیر جوان بختم جهاد اکبر میدانی اولان سینهٔ صحرای عشق کمینگاهنده ونظرگاه خدا اولان صحن قلب عرش الهیده عقل وروح ودل زارشیم ایله نفس وشیطان وعقل معاشك وساوسلریله جنکم واردر بکا لطیف متاول عشق الهیدن وخنجر بران حالات اسرار لدنیه دن وتیروکمان ریاضات ومجاهدات آثاری اولان اذواق روحانیه دن برسرتب سلاح کتور که انکله اعدا وزنغار اولوب قلعهٔ قلبی انلرك شر وزنغارندن خلاص ایدم

(در غریبی وفراق وغم دل پیر شدم * ساغر می زکف تازه جوانی بمن آر)

غریبلکده وفراقده وکوکل غمنده پیر اولدم برتازه جوانك الندن بکا شراب قدحی کتور (مفردات) (در) فی (غریبی) غریبلك (فراق) م (غم) م (دل) کوکل (پیر) (شدم) اولدم (ساغر) قدح (می) شراب ( ) من (کف) ال (تازه جوان) (بمن) بکا (آر) کتور (معنای اشارتی) وعالم غربتده ووطن اصلیده متحد اولان ارواح انبیا واولیا فراقنده وکوکل محبوب حقیقتی مشاهده دن محجوب اولمسی غم والمندن پیرناتوان

حرف وحدت ویا تنکیر ایچوندر * محصول بیت * شول برفلانك کویندن بکا بر بوی خوش کتور غمك ذلیل وخسته سیم بکا بر راحت جان کتور یعنی نکهت کوی جانان راحت جاندر انی بکا کتور (قلب بی حاصل مارا بزن اکسیر مراد * یعنی از خاك در دوست نشانی بمن آر) قلب بی حاصل ما بیانیه ولامیه دراداتی مفعول قلب بزك مفعول اولی واکسیر مفعول ثانیسی مراده اضافتی بیانیه در خاك در دوست لامیه لر در نشانی یاسی بیان اولان کبیدر حاصلی بوغزلك قافیه سنده واقع اولان یالرهب برمنوال اوزره کاور آرك نشان مفعول صریحی واز خاك غیر صریحی * محصول بیت * ای صبا بزم حاصلسز یعنی بکمز ناسمیز قلبمزه اکسیر مرادوار کبیر مرادی تعبیر ایدوب بیوررلر یعنی دوستك قپوسی طپراغندن بکا برنشان کتور یعنی اکسیر مرادیلك نیوسی تراب یدرانی کتور که قلب بی حاصلده اوروب رایج ایده یم (در کمینگه نظر بادل خویشم جنکست * ز ابرو وغمزهٔ او تیر وکمانی بمن آر) کمین پوصویری کاه بونك کبی برلرده ظرفیت افاده ایدر نظره اضافتی بیانیه در بادل خویشم باء معناسنه درواضافتلر لامیه لر تیر آرك مفعول صریحی وز ابرو غیر صریحی * محصول بیت * نظر پوصوکاهنده کندی کوکلم ایله جنکم وار یعنی نظر بازلق ومحبوب دوستلق طریقنده کوکلمله صواشم وار که بنی بو عشق بلاسنه دوشوردی اولدرامدی ای صبا جانانك ابرو وغمزه سندن بکا برتیروکمان کتور که انی اوقلیایم که بنی بوده نیچون دوشوردی (در غریبی وفراق وغم دل پیر شدم * ساغر می زکف تازه جوانی بمن آر) غریبی یاسی حرف مصدر غم دل لامیه در ساغر میده بویله در کف تازه ده بویله در * محصول بیت * ای صبا غربتده وفراقده وکوکل غمنده پیر اولدم امدی برتازه جوانك النده ساغرمی بکا کتوریعنی بکا برتازه جوان الندن باده ایچورکه جوان اوله یم

اولدم

(منکرانرا هم ازین می دوسه ساغر بچشان * وکر ایشان نستانند روانی بمن آر) منکرانرا رااداتی مفعول هم اداتی مقارنت بچشان فعل امر مفرد مخاطبدر چشانیدندن که الف ونون زیاده سیله متعدی اولمشدر طاتدر دیمکدر ایشان ضمیر مرفوع منفصل عربیسنده هم کبی جمع غائب ضمیریدر انلر دیمکدر نستانند ضمیرنفی مستقبل جمع غائب فعل شرط واقعدر آلمزلرسه دیمکدر روانی یاحرف تنکیر فوری دیمکدر * محصول بیت * ای صبا منکرلره ده بومیدن ایکی اوچ ساغر

اولدم جمیع مراد اتم حصولیله ینه جوانلغم عودت ایتمسی ایچون برتازه جوانك وبرمحبوب خدانك الندن بکا برقدح شراب عشق کتور دیمکدر

(منکر انراهم ازین می دوسه ساغر بچشان * وکر ایشان نستانند روانی بمن آر)

منکر عشق اولانلره هم بومیدن ایکی اوچ قدح طاتدروا کرانلر المزلرایسه فوری بکا کتور (مفردات) (منکران) م (را) اداتمفعول (هم) . نخی (ازین) بوندن (می) شراب (دوسه) ایکی اوچ (ساغر) قدح (بچشان) طاتدر (وکر) م (ایشان) انلر (نستانند) المیه لر (روانی) فوری یاخود روان جان (یا) ای متکلم نم جانم دیمکدر (بمن آر) بکا کتور (معنای اشارتی) ای پیر طریقتم خلق عظیمکدن شفقت لخلق الله ایچون بولذت عشق منکراولانلره دخی شراب عشق الهیدن ایکی اوچ قدح یعنی همتله برنبذه طاتدر اکرانلر صورت پرستلك ایدوب قبول ایتمیوب المزلرسه فوری بکا کتوردیمکدر

(ساقیا عشرت امروز بفردا مفکن * یازد یوان قضا خط امانی بمن آر)

ای ساقی بو کونك عشرتنی یارینه براقمه یاخود حضرت حقك دیوانندن بکا برامان خطی کتور (مفردات) (ساقیا) ای ساقی (عشرت) م (امروز) بو کون (بفردا) یارینه (مفکن) براقمه (یا) یاخود (ز) من (دیوان قضا) حضور حضرت حق (خط) م (امان) م (یا) وحدتیه (بمن آر) بکا کتور (معنای اشارتی) ای ساقی شراب عشق الهی اولان شیخم (الوقت سیف قاطع) فحواسنجه بو کونك عشرتنی وذوق روحانیتنی یارینه قومه ووقتیکی ضایع ایتدرمه یاخود دیوان قضادن وطرف حقدن فردا حیاتده اوله جغمزه بکا برحجت قاطعه وخط امنیت کتور دیمکدر

(دلم از پرده بشد دوش که حافظ میکفت * ای صبا نکهتی از کوی فلانی بمن آر)

کوکلم دون کیجه پرده دن کتدی که حافظ دیدی ای صبا اول فلانك محله سندن بکا بررایحهٔ طیبه کتور (مفردات) (دلم) کوکلم (از) من (پرده) م (بشد) کتدی (دوش) دون کیجه (حافظ) م (میکفت) دیدی (ای صبا) م (نکهتی) بررایحهٔ طیبه (از) من (کوی) محله (فلانی) م (بمن آر) بکا کتور (معنای اشارتی) بو مجروح کوکلم المدرد عشقله اضطرابندن وآرزو واشتیاق مشاهدهٔ جمال الهیدن پردهٔ عصمتدن طشره چیقوب رسوای عالم اولشدر که حافظ کال حیرتندن ینه سزك همت حیات بخشکزا امیدیله سایهٔ عنایتکزه کلوب دیرکه ای صبا اول محبوب حقیقینك جانب عزتندن بزه بر نفحهٔ الهی وفیوضات نامتناهی کتور که عشق ایله حیات ابدیه یه نائل اوله لم دیمکدر

وله ایضا

(ای خرم از فروغ رخت لاله زار عمر * بازآ که ریخت بی کل رویت بهار عمر)

ای محبوب سنك رخك شعله سندن عمرك لاله زاری خرمدر کیروکل که سنك کل یوزکسز عمرك بهاری دوکلدی (مفردات) (ای) حرف ندا (خرم) شاد (از) من (فروغ) شعله (رخ) یکاف (ت) ضمیر (لاله زار) لاله مکانی (عمر) مدت حیات (باز) کیرو (آ) کل (ریخت) دوکلدی (بی کل رویت) کل یوزکسز (بهار) بیراق وصاری کل (عمرم) م

طاتدر یعنی مذکور باده دن منکرلره رایکی قدح ایچوروا کر انلر آلوب قبول ایلمزلرسه فوری وفی الحال بکا کتورانلر زهر وزقوم ایچسونلر (ساقیا عشرت امروز بفردا مفکن * یازدیوان قضا خط امانی بمن آر) عشرت امروز لامیه در بفردا باحرف صله مفکن فعل نهی مفرد مخاطب براقمه دیمکدر یعنی تأخیر ایلمه دیوان قضا بیانیه خط امانیده بویله در ویا حرف وحدت ویا تنکیر * محصول بیت * صبایه خطابدن عدول ایدوب ساقی یه خطاب ایدوب بیوررر ای ساقی بو کونکی عشرتی یارینه صالمه یابکا قضا وقدر دفترندن برامان خطی کتور حاصلی ایکیدن خالی دکل یابو کونکی ذوق وصفایی یارینه قومه ویابکا قضا دفترندن اجلدن امان خطنی کتور که ایستدیکم زمانده عشرت ایدیم (دلم از پرده بشد دوش که حافظ میکفت * ای صبا نکهتی از کوی فلانی بمن آر) بشد بوندهٔ برفت معناسنه درکه حرف بیان یارابط صفت * محصول بیت * کوکلم پرده دن کتدی یعنی بی اختیار اولدی دون کیجه که حافظ دیرایدی ای صبا شول برفلانك محله سندن بکا برخوش قوقو کتور یعنی حافظك صبادن اول کویدن بوی دیلدیکنه رشك ایلدم بوصنعتدر مطلع دیرلر بوایکی طریقله اولور بویسی بونی بیت ثانیده رعایت ایلمکدر بریده مقطعده ومخلصده (وله ایضا) (ای خرم از فروغ رخت لاله زار عمر * بازآ که ریخت بی کل رویت بهار عمر) ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای جانان خرم مقدم خبر لاله زار مؤخر مبتدا فروغ ضیا رخته اضافت لامیه درلاله زار عمر بیانیه آ الف عمودة ایله فعل امر مفرد مخاطبدر آیدندن کل دیمکدر

نی

ریخت بونده فعل لازمدر دوکلدی دیمکدر کل رویت بیانیه ولامیه بهار عمر بیانیه * محصول بیت * ای جانان لاله زار عمرسنك رخك فروغندن شاد وخرمدر یعنی سنك رویك مشاهده سیله عمر لاله زاری تازه اولور حاصلی جانه ذوق وصفا حاصل اولور که عمر تازه لکی آندن عبارتدر پس امدی کل که سنك کل کبی رویکسز عمر بهاری دوکلدی یعنی عمرمزك رونق وصفاسی سنك رویك فروغندندر امدی کل که بهار عمرمز رویك فراقیله صولوب دوکلمسون خواجه نزاکتله جانانك وصالنه طالبدر

(اندیشه از محیط فنا نیست هر کرا * بر نقطهٔ دهان تو باشد مدار عمر) محیط فنا یا نیه در نقطهٔ دهان تو بیا نیه ولامیه در مدار
عمر لامیه مجازا * محصول بیت * فنا محیطندن یعنی دریای محیط فنادن اندیشه وغم حصه سی یوقدر هر کسك كه مدار عمری
سنك دهانك نقطه سی اوزره اوله یعنی عمری سنك دهانك محبتیله دور ایله پركارك برایاغی ثابت اولان یره نقطه و دائره سنه محیط
دیرلر جانانك دهانی نقطه یه تشبیه ایلمش (از دیده کر سرشك چو باران چكد رواست * كاندر غمت چو برق بشد روزكار عمر) * سرشك
لغتده یغمور جستی سنه یعنی خرده یغان
یغموره دیرلر صكره كوز یاشنده استعمال
ایلدیلر مجازا چكد جیم عجمی و كاف
عربینك فتحیله فعل مضارع مفرد
غائبدر طاملر دیمكدر روا جائز معناسنه در
كاندر كه حرف تعلیل برق شمشك روزكار
زمان معناسنه در اكرچه سرشك و برق
قرینه سیله باد ایهامدن خالی دكلدر عمره
اضافت بیانیه در * محصول بیت * كوزمدن
اكر كوزیاشی یغمور كبی طاملرسه جائزدر یعنی
اغلاغم یغمور كبی یاش دوكسم جائزدر زیرا
سنك غمكده عمر زمانی شمشك كبی سرعتله
كندی حاصلی عمرم سنك غمكده یل كبی
تیز كچدیكی ایچون كوزمدن اغلاغله یاش
دوكسم وجهی وار (بی عمر زنده ام من
واین بس عجب مدار * روز فراق را كه نهد در
شمار عمر) روز فراق لامیه در ورا
ادات مفعول كه اسمدر كیم معناسنه
شمار عمر مصدرك مفعول له اضافتیدر
* محصول بیت * بن عمرسز دیریم
و بو معنایی زیاده عجب طوتمه یعنی عمرسز
زنده اولدیغمدن قتی متعجب اوله زیرا
فراقك كوننی عمر حسابنه كیم قور یعنی
روز فراقی عمردن كیم صیار وانی عمره
كیم قاتار استفهام انكاری طریقیله (از هر
طرف زخیل حوادث كمینكهیست *
زان رو عنان كشیده دواند سوار عمر) خیل
حوادث بیانیه در كمین پوصو كه كاهدن
مخففدر ظرف مكان پوصویری دیمكدر
و یا حرف وحدت زان ادات تعلیل
رو بونك كبی یرلرده وجه وسبب معناسنه در
عنان اوبان دیزكین عنان كشیده دیزكین
چكرك دیمكدر یاب یاب معناسنه دواند
فعل مضارعدر یلدرر معناسنه سوار
عمر بیانیه * محصول بیت * هر طرفدن
حوادث روزكار عسكرندن بر پوصویری
وار یعنی هر جانبده بلیات زمان عسكری
حاضر لنوب طورر اول جهتدندر كه دیزكین چكرك یلدرر عمر آتلوسی یعنی قورقرق سكردر حاصلی هلاك اولمدن واولمدن
قورقو ایله كچر بعض نسخه ده كشیده یرینه كسسته دوشمش كاف عجمینك ضمی وسین اولك فتحیله قرلمش واوزلمش معناسنه
عنان كسسته دیزكینی قرلمش یلدرر عمر آتلوسی دیمكدر یعنی تیز سكردر حاصلی عمرك سرعت مروری كذرانندن كنایتدر
و بو نسخه اكرچه قلیل الوقوعدر اولكندن انسبدر تأمل تدبر

(معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك تجلیٔ انوار جمالك شعله سندن لاله زار عمر اولان روضهٔ قلب بهجت ونضارت ایله شاد وخرمدر كیر وكل وكرمكله رفع حجاب ایدوب انوار جمالك كشف واظهار ایله كه سنك كل جمالك رؤیتنسز بهار عمرم ورونق جمالم دوكلوب حالم خراب اولمشدر دیمكدر

اندیشه از محیط فنا نیست هر کرا * بر نقطهٔ دهان تو باشد مدار عمر

فنا محیطندن خوف یوقدر هر كیمك كه عمرك مداری سنك نقطه به مشابه دهانك اوزره اوله (مفردات) (اندیشه) فكر وخوف (از) من (محیط) بحر محیط (فنا) م (نیست) یوق (هر كرا) هر كیمك (بر) علی (نقطه) م (دهان) اغز (تو) سن (باشد) اوله (مدار عمر) عمرم دوری (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی فنا بحر محیط كبی كندوبی احاطه ایتمكدن ووجود موهومه نك موت ایله فانی اولمسندن هیچ خوف یوقدر شول كیمسه یه كه سنك دردعشقكه كرفتار یشله اسرار توحید كه و خطابات وفیوضاتله لذت كلمات قدسیه كه واصل اولوب عمرنی بو راه سعادته صرف ایلیه دیمكدر

از دیده کر سرشك چو باران چكد رواست * كاندر غمت چو برق بشد روزكار عمر

اكر كوزمدن یاش باران كبی طاملیه روادر كه سنك غمكده عمر روزكاری برق كبی كندی (مفردات) (از) من (دیده) كوز (كر) اكر (سرشك) یاش (چو باران) یغمور كبی (چكد) طاملیه (رواست) لایقدر (كه) زیرا (اندر) فی (غم) م (ت) ضمیر (چو) مثل (برق) م (شد) كندی (روزكار) زمان (عمر) م (معنای اشارتی) ای محبوب اكر سنك درد عشقكله وآرزوی وصلت انوار ذات بیچونك شوقیله یغمور كبی كوزم یاشی روان اولسه روادر زیرا سنك غمكده عمر زمانی برق كبی كچدی وكندی هنوز نائل مرام اولمدم دیمكدر

بی عمر زنده ام من واین بس عجب مدار * روز فراق را كه نهد در شمار عمر

بن عمرسز دیریم و بونی زیاده عجب طوتمه فراق كوننی كیم عمر عددنه قور (مفردات) (بی عمر) عمرسز (زنده ام) دیریم (من) بن (این) بو (عجب) م (مدار) طوتمه (روز فراق را) ایرلق كوننی (كه) كیم (نهد) قور (در) فی (شمار) عدد (عمر) م (معنای اشارتی) باعث خلقت اولان معرفة اللهه واصل اولمدم وسرمایهٔ عمری هوا ایله وحجاب ایله كچوردم كانه بن عمرسز دیریم وحقه یارار بر عمر سورمدم و بونی عجب طوتمكز زیرا ایرلق كوننی كیم عمر حسابنه صایرو یا یام فراقی یعنی غفلت وحجاب ایله واذواق روحانیه سز كچن عمری فنی عاشق عمر صایر صایماز دیمكدر

از هر طرف زخیل حوادث كمینكهیست * زان رو عنان كسسته دواند سوار عمر

هر طرفدن حوادث عسكرندن بر كمینكاه وار در اول سببدن عنانی قیرلش یلدرر عمر سواریسی (مفردات) (از) من (هر طرف) م (ز) من (خیل) عسكر (حوادث) م (كمینكاه) پوصو یری (یا) وحدتیه (است) در (زان رو) اول یوزدن (عنان) یولار (كسسته) قیرلش (دواند) یلدرر (سوار) آتلی (عمر) م (معنای اشارتی) نیجه ذوق

روحانیت

(این یكدم كه دولت دیدار ممكنست * دریاب كار ما كه نه پیداست كار عمر) دریاب تدارك وتفقد ایله دیمكدر كار ما لامیه
ودریابك مفعولی كه حرف تعلیل نه پیداست ظاهر دكل دیمكدر یعنی معلوم دكل كار عمر لامیه در * محصول بیت * بو برابكی
نفس كه دولت دیدار ممكندر یعنی وصاله قابلیت وار بزم ایشمزی تدارك وتفقد ایله كه عمرك ایشی معلوم دكل یعنی عمر كسه نك
فرماننده دكل یارین نیجه اولور اللهدن
غیری كسه بیلمز پس بو كونك ایشنی
كورملك كرك (تا كی می صبوح وشكر
خواب بامداد * بیدار كرد هان كه كذشت
اختیار عمر) بیدار كرد اویان دیمكدر
زیرا كر دكاف عجمینك فتحی
ورانك سكونیله اول دیمكدر كردیدن
هان اسماء افعالدندر تنبیه معناسنی
افاده ایدر آكاه اول دیمكدر كه حرف تعلیل
اختیار بونده مختار معناسنه در یعنی مقبول
وكزیده سی اضافت لامیه در * محصول
بیت * نیجه یه دك بادهٔ صبوح وایرته نك
طتلو اویقوسی یعنی نیجه بر بادهٔ ایچوب
صباح اویقوسنده مست لایعقل یاتسن
امدی آكاه اول اویان كه عمرك كزیده سی
ومختاری كچدی یعنی یكتلك زمانی كچدی
سندخی خواب غفلتده سن دیمكدر
(دی در كذار بود ونظر سوی ما نكرد *
بیچاره دل كه هیچ ندید از كذار عمر)
كذار اسمدر كچمه و كچید معناسنه
واو حرف حال نظر نكرد نك مفعول اولی
وسوی ما مفعول ثانیسی كه حرف بیان
یا رابط صفت * محصول بیت * دون عمر
عزیز كچمه ده ایدی یعنی جانان كه
عمراندن كنایتدر حال بو كه بزم جانبمزه
نظر ایلمدی بیچاره كوكل كه هیچ نسنه
كورمدی عمرك كچمه سندن یعنی عمر كه
جانانذر شویله سرعتله كچدیكه كوكل
انك كچمه سندن هیچ برفائده كورمدی
یعنی عمر ضایع یره كچدی كه آندن براثر
ظاهر اولمدی حاصل بیت عمرك سرعتله
مرورین بیان ایدر (حافظ سخن بكوی
كه در صفحهٔ جهان * این نقش ماند از
قلمت یادكار عمر) كه حرف تعلیل صفحهٔ
جهان بیانیه * محصول بیت * ای حافظ
سوز سویله زیرا جهان صفحه سنده بو نقش
قالور عمر یادكاری یعنی شعر نظم ایله كه
عالم كائناتده عمركدن اثر ونتیجه بو قالور حاصلی عمركك یادكاری قلمكدن تولد ایدن ولددر كه سنی قیامته دك آكدرر وباقیٔ احوال
عمرك هباء منثوردر

روحانیت ووصلت جناب حضرت بولنسونكه تعلق ماسوی سببیله حوادث ایام عسكرندن سنك هلاككه قصد ایدر پوصو یرنده وكیزلوده چوق عدولر واردر انلرك خیالاتی وافكاری ووساوسی سببندن یولاری قیرلمش حیوان كبی عمر سواریسی یلدرر یعنی هوای نفس وحوادث دهر عمری بوش یره سرعتله كچوررر دیمكدر

این یكدم كه دولت دیدار ممكنست * دریاب كار ما كه نه پیداست كار عمر

بو برابكی كون كه دیدار دولتی ممكندر بزم ایشمزی اكله زیرا عمرك ایشی ظاهر دكلدر (مفردات) (این) بو (یكدو) برابكی (دم) نفس (دولت) م (دیدار) رؤیت جمال (ممكنست) م (دریاب) اكله (كار ما) بزم ایشمز (نه پیداست) ظاهر دكلدر (كار) ایش (عمر) م (معنای اشارتی) (الدنیا ساعة فاجعلها طاعة) سرنجه بو جوهر لا قیمتله اولان برابكی نفس مقداری سریعة الزوال عمر ایچنده بصیرت قلب ایله جمال الهی مشاهده ورؤیت الله ممكندر ای عاشق صادق بزم ما خلق اهمز اولان ایشمزی اكله ومعرفة الله تدارك ایله زیرا بقاسز عمرك ایشی آخرینه منجر اوله جغی ظاهر ومعلوم دكلدر عمره اعتماد یوقدر دیمكدر

تا كی می صبوح وشكر خواب بامداد * بیدار كرد هان كه كذشت اختیار عمر

نجانه دك صباح شرابی وصباحك لذیذ خوابی اویان آكاه اول كه عمرك اختیاری وكنجلكی كچدی (مفردات) (تا كی) نجانه دك (می صبوح) صباح شرابی (شكر خواب) طاتلو اویقو (بامداد) صباح (بیدار) اویانق (كرد) اول (هان) آكاه اول (كه كذشت) كچدی (اختیار) كزیده (عمر) م (معنای اشارتی) ای كوكل نجانه دك صباحدن اخشامه دك دنیا محبتنك وغفلت شرابنك سرخوشلغی واخشامدن صباحه دك طاتلو اویقوایله سرمایهٔ سعادت اولان عمری ضایع ایتدك بو خواب غفلتدن اویان آكاه اول كه عبادات وطاعات وعشق ومحبت تحصیل اوله جق عمرك كزیده سی وكنجلك زمانی كچدی رجوعی ممكن دكلدر دیمكدر

دی در كذار بود ونظر سوی ما نكرد * بیچاره دل كه هیچ ندید از كذار عمر

دون عمر كچمكده ایدی و بزم طرفمزه نظر ایلمدی بیچاره كوكل كه عمرك كچمه سندن هیچ اثر كورمدی (مفردات) (دی) دون (در كذار) كچمكده (بود) ایدی (نظر) م (سوی ما) بزم طرفمزه (نكرد) ایلمدی (بیچاره) م (دل) كوكل (هیچ) قطعا (ندید) كورمدی (از كذار) كچمه سندن (عمر) م (معنای اشارتی) دون ونیجه تحصیل معرفة الله اوله جق عمردن ایام ماضیه لر كچمكده ایدی وكچن عمرك بردخی رجوعی ممكن دكل ایدیكی معلوم ایدی مقتضای خواب غفلتی كور كه نفسك هواسنك غلبه سی ایله بیچاره كوكل عمرك كچمسندن غافل اولوب انوار تجلیات الهیه دن وفیوضات نامتناهیه دن هیچ براثر كورمدی دیمكدر

حافظ سخن بكوی كه بر صفحهٔ جهان * این نقش ماند از قلمت یادكار عمر

ای حافظ سوز سویله زیرا جهان صفحه سی اوزره بو نقش قاله سنك قلمكدن عمرك

بدل و یادکاری (مفردات) (حافظ) م (سخن) سوز (بکوی) سویله (که) زیرا (ر) علی (صفحه) جانب واطراف (جهان) م (این) بو (نقش) م (ماند) قاله (از) من (قلم) م (ت) ضمیر (یا کار) نیرك و آکدر یجی (عمر) م (معنای اشارتی) ای حافظ هرنه قدر معرفة اللهدن وفیوضات وتجلیاتدن تحصیلك یوق ایسه باری سوزکی محبت ایله معرفة اللهدن سویله زیرا بو عمرو بو حیات کند کده صفحهٔ جهان اوزره واطراف عالمده بو نقش وبو معارف سنك قلمكدن سنی خبر ایله آکدرمغه عمرك بدلی یادگار و بر یادگار قاله دیمكدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ عیدست وآخر کل و یاران در انتظار ✽ ساقی بروی شاه ببین ماه ومی بیار ﴾

بیرام وکل آخری و یاران انتظارده درای ساقی ماه نوی شاهك یوزنده کورو شرابی کتور (مفرادت) (عیدست) بیرامدر (آخر کل) م (یاران) م (در انتظار) کوزتمده (ساقی) م (با) للملابسه (روی) یوز (شاه) م (ببین) کور (ماه) مراد یکی آی (می) شراب (بیار) کتور (معنای اشاتی) صوم سوایی طونان کشی بعید وصال وآخر الامر محبوبك احسانی محققدر اول سیدن یاران طریقت وطالبان حقیقت بی اشتباه جمال باری مشاهده یه انتظارده در لرعید فطرده ماه نوکورادکده افطار وعیش ونوش اولند یغی کبی ای ساقیٔ شراب عشق الهی اولان مرشد انوار جمال شاه حقیقی مشاهده ایتدیکی وقتده جانب حقدن سن ده بزه دخی شراب عشق کتور واحسان ایله که ای اوصاف بشریتدن خلاص وذوق روحانیت بوله لم دیمكدر

﴿ دل برکرفته بودم ازایام کل ولی ✽ کاری بکرد همت رندان روزه دار ﴾

کل زمانندن فراغت ایتمشدم لکن صائم رندلرك همتی برایش ایلادی (مفردات) (دل) کوکل (بر) یوقاری (کرفته) طوتمش (بودم) ایدم (از) من (ایام) کونلر (کل) م (ولی) لکن (کاری) برایش (بکرد) ایلدی (همت) م (رندان) ملامیلر (روزه دار) اوروج طوتیجی (معنای اشارتی) هوای نفسك واوصاف بشریتك غلبه سی سببیله فیوضات الهیه دن واذواق روحانیه دن مأیوس وفارغ اولمشدم لکن بحمد الله رجا و نیازم قبول اولوب صوم سوایی طوتیجی وقلبی انسیت حق ایله اطمئنان بولیجی مردان خدانك همتی بکار ومعین اولمغله بنی دولت عشقه وحالات وجذبات رحمانیه یه واصل ایلدی دیمكدر

﴿ دل درجهان مبند و بمستی سؤال کن ✽ ازفیض جام وقصهٔ جمشید کامکار ﴾

جهانه کوکل باغلمه ومست الكله سؤال ایله جامك فیضندن ومراد سوریجی جمشیدك قصه سندن (مفردات) (دل) کوکل (در) فی (جهان) م (مبند) باغلمه (با) للملابسه (مستی) مستلك (سؤال) م (کن) ایله (از) من (فیض) م (جام) قدح (قصه) م (جمشید) پادشاه (کامکار) مراد سوریجی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ادعونی استجب لکم) آیت کریمه سی مرجه طریق اجابت دعا بودر که صدق واخلاص ایله جانب حقه متوجه اولوب جهانه کوکل باغلمه وقلبدن

﴿ تعلقات ﴾

(وله ایضا) (عیدست وآخر کل و یاران در انتظار ✽ ساقی بروی شاه ببین ماه ومی بیار) بروی شاه بیتك مفعول غیر صریح بجیدر وماه صریحی واولر حروف عاطفه در ✽ محصول بیت ✽ بیرامدر وکلك آخری و یاران منتظر باده امدی ای ساقی ماه عیدی شاهك یوزیله کور یعنی هلال عیده نظر ایلدیکدنصکره شاهك یوزینه نظر ایله که عادتدر که هر آیك هلالنی کوردکلرنده برانسانه نظر ایدرلر پس خواجه ساقی یه تنبیه ایدر که هلاله نظردنصکره شاهك مبارك جمالنه نظر ایله که ماه عید فرخنده وفرخ اوله مصراع ثانینك معناسی ای ساقی آیی شاهك یوزنده کور دینلرمذ کور تقریردن غفلت ایتشلر (دل برکرفته بودم ازایام کل ولی ✽ کاری بکرد همت رندان روزه دار) کاری یا حرف وحدت همت رندان روزه دار لامیه و بیانیه ✽ محصول بیت ✽ کوکلمی ایام کلدن قالدرمشیدم امایعنی رمضان آینده کل زمانی کچمشیدی پس کل ایله باده ایلمکه زمان قالمیوب کلدن امیدی قطع ایلدم ایدی امارندان روزه دارك همتی برایش ایشلدیکه کلك صوکی بیرامه قالدی که برابکی مجلس کل ایله ایلمك ممکندر (دل درجهان مبند و بمستی سؤال کن ✽ ازفیض جام وقصهٔ جمشید کامکار) زمستی یا حرف وحدت ✽ محصول بیت ✽ کوکلکی جهانه باغلمه و برمستدن سؤال ایله یعنی کوکلکی مال ومنال واسباب دنیایه بند ایلمه و برمغرور دنیادن سؤال ایله جام جم فیضندن وجمشید کامکاردن یعنی اهل دنیادن پرسش ایله که جمشید اولقدر خیل وحشمله نیجه اولدی وحالی ندر حاصلی دنیافانیدر مال ومنصبنه اعتماد جائز دکل دیمكدر مصراع اولك معناسنی جهانه کوکل باغلمه ومستلکده سؤال ایله دیان نسخه لره مخالف یازدیغندن غیری معناسیده بوقدر

تعلقات ماسوایی اخراج ایدوب عشق ومحبت وتضرع وابتهال ایله سؤال ایله وانجق صافی قلبه فیض الهینك سنوحندن وفعال لما یرید اولان پادشاه حقیقینك فضل واحساننددن طلب ایله دیمكدر

﴿ جزنقد جان بدست ندارم شراب کو ✽ کان نیز برکرشمهٔ ساقی کنم نثار ﴾

جان نقدندن غیری المده نسنه یوقدر شراب قنی که آنی دخی ساقینك کرشمه ونازنه نثار ایدیم (مفردات) (جز) غیر (نقدجان) م (بدست) المده (ندارم) طوتمم (شراب) م (کو) قنی (آن) اول (نیز) دخی (کرشمه) جلوه (ساقی) م (کنم) ایدیم (نثار) م (معنای اشارتی) اول فیض وفضل الهینك وشراب عشق ومعرفة اللهك حصولی ایچون فدا ایده جك المده بر جان نقدندن غیری برنسنه یوقدر آنی دخی شراب عشق الهینك ساقیسی اولان مرشد کامله نثار ایدرم اما شراب قنی دیمكدر

﴿ خوش دولتیست خرم وخوش خسروی کریم ✽ یارب زچشم زخم زمانه نکاه دار ﴾

اطیف خرم بر دولتدر وخوش کریم بر پادشاهدر یا ربی سن آنی زمانه نك ضررلی کوزندن حفظ ایله (مفردات) (خوش) اطیف (دولت) م (یا) وحدتیه (است) در (خرم) شاد (خوش) م (خسرو) پادشاه (یا) وحدتیه (است) در (کریم) م (یارب) م (ز) من (چشم) کوز (زخم) ضرر (زمانه) م (نکاه) حفظ (دار) طوت (معنای اشارتی) اول ساقینك بخش وکرم ایلدیکی شراب عشق سرور ابدی بخش ایدیجی بر لطیف دولتدر واول ساقی اولان مرشد کاملك کندوسی دخی بر کریم پادشاه حقیقتدر یا ربی سن آنی زمانه نك ضررلی چشمندن حفظ ایله دیمكدر

﴿ می خور بشعر بنده که زیبی دکر دهد ✽ جام مرصع تو بدین در شاهوار ﴾

بنده نك شعریله شراب ایچ زیرا برغیری زینت و یرر سنك مرصع جامك بو درشاهوارله (مفردات) (می) شراب (خور) ایچ (با) للملابسه (شعر) م (بنده) قول (که) زیرا (زیب) زینت (یا) وحدتیه (دکر) م غیری (دهد) و یرر (جام) قدح (مرصع) مزین (تو) سن (بدین) بو (در) انجو (شاهوار) تازه ونازك (معنای اشارتی) ای مرشد حیات بخشم سنك علوم لدنیه کدن روپوش لغله بو بنده كك لساندن شعر صورتنده اولان معارف الهیه شرابنی نوش واستماع ایله زیرا سنك اسرار ومعارف ایله مزین اولان قلبك قدحنه بو در شاهوار کبی اولان شعار اطیفه لر دخی برغیری درلو زینت و یرر دیمكدر

﴿ زانجا که پرده پوشی خلق کریم تست ✽ برقلب ما ببخش که نقدیست کم عیار ﴾

اول یردنکه سنك کریم خلقکك پرده پوش ایکیدر بزم قلبمزه ترحم ایله که کم عیار بر نقددر (مفردات) (زانجا که) اول یردنکه (پرده پوش) پرده اورتیجی (یا) مصدریه (خلق کریم) کوزل خوی (تست) سنکدر (بر) علی (قلب) م (ما) بز (ببخش) احسان ایله (نقد یست) بر نقددر (کم عیار) عیاری آلچق (معنای اشارتی) ای شاه حقیقت سنك عالی مقامکك وخلق کریمکك مقتضاسی پرده پوشاق

(جزنقد جان بدست ندارم شراب کو ✽ کان نیز برکرشمهٔ ساقی کنم نثار) نقدجان بیانیه کان که حرف تعلیل کرشمهٔ ساقی لامیه ✽ محصول بیت ✽ المده جان نقدندن غیری نسنه یوقدر قنی شراب که آنیده ساقینك ناز وشیوه سنه نثار ایلیه یم (خوش دولتیست خرم وخوش خسروی کریم ✽ یارب زچشم زخم زمانش نکاه دار) بو بیت ماقبلنده بر معنا اقتضا ایدر که بوا کا مرتب اوله اما نسخه لر جمیعا بویله واقع اولمش دولتی وخسروی یالری حرف وحدت وخرم وکریم دولته وخسروه صفتلر چشم زخم زمان اضافتلری بیانیه ولامیه لر در زمانه چشم زخم اضافتی مجازیدر حاصلی ضرردن کنایتدر ✽ محصول بیت ✽ پادشاهمزك دولتی خرم وفرخ دولتدر و پادشاهمزده کریم واطیف پادشاهدر یاالله انی زمانك یرامز کوزندن حفظ وصیانت ایله یعنی اکا یرامز کوزدکسون بونده چشم زخم یرینه زخم چشم یازانلر عندی یازمشلر (می خور بشعر بنده که زیبی دکر دهد ✽ جام مرصع تو بدین در شاهوار) که حرف تعلیل زیبی زیب وزینت و یراشقلقدر و یا حرف وحدت جام مرصع تو بیانیه ولامیه در شاهوار شاهه لایق دیمكدر یعنی شاهانه ✽ محصول بیت ✽ ای پادشاه بنده نك شعریله باده ایچ یعنی مجلسکده بنم شعرم اوقنسون زیرا اوز که زینت و یرر بو در شاهوارله سنك مرصع جامك حاصلی بنم شعرمله باده ایچمك صفابخش وشوق انکیزدر امدی بزمکده شعرم اوقنسون (زانجا که پرده پوشی خلق کریم تست ✽ برقلب ما ببخش که نقدیست کم عیار) پرده پوشی یای مصدریله وصف ترکیبیدر پوشیدندن پرده اورتیجی دیمكدر واضافتلر بیانیه لر ولامیه لر در قلب بونده ایهام طریقیله مذکور در یعنی دل دغل معناسنه ببخش فعل امر مفرد مخاطبدر بخشیدندن اماپونده بخشای معناسنه تضمین اولنمشدر بخشاییدندن امر کبی دیمكدر که حرف تعلیل نقدی یا حرف وحدت و یاتنکیر کم عیار ترکیب مزجی عیاری اکسك دیمكدر ✽ محصول بیت ✽ اولمقامدنکه سنك خلق کریمك پرده پوشلقیدر یعنی سنك خلق کریمك پرده پوشیدر بزم قلبمزه ترحم ایله که عیاری اکسك بر نقددر خواجه پادشاهدن مرحمت استدعا ایدر که تیجه سی صله وجائزه در

(كرفوت شد سحورچه نقصان صبوح هست * ازمی شوند روزه كشا طالبان يار) سحور شول يمكدر كه رمضان كيجه لرنده يتور اول يمكی يمكه تسحرديرلر شوند لفظ مشتركدر فعل مضارعله امرغائب يننده بونده امرغائب اولمق مناسبدر روزه كشا وصف تركيبيدر كشايدندن اورج آچيجی معناسنه يعنی افطار ايديجی ديمكدر طالبان يار اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر *محصول بيت*

ومنار بت عيوب معيوباندر كرمكاه بزم نقدكم عيار اولان قلبمزك عيبنی ستر ايدوب حال پر يشانمزه ترحم ايله وقلبمزه عشق ومحبت وجذبات رحمانيه بخش واحسان ايله ديمكدر

﴿ كرفوت شد سحورچه نقصان صبوح هست * ازمی شوند روزه كشا طالبان يار ﴾

اكر سحور فوت اولديسه نه نقصان صبوح واردر شرابدن اورج اچيجی اولورلر يارك طالبلری (مفردات) (كر) اكر (فوت) م (شد) اولديسه (سحور) وقت سحرده صوم ايچون اكل طعام سنتی ايشلمك (چه) نه (نقصان) م (صبوح) صباح ايچيلن شراب (هست) واردر (ازمی) شرابدن (شوند) اولورلر (روزه كشا) اورج آچيجی (طالبان) م (يار) م (معنای اشارتی) اكرچه راه عشق وجذبانده نوافلدن اولان اعمال ظاهره فوت اولورسه عاشقده نه نقصاندركه (جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلين) كبی نشئت شراب عشق الهی واردر بوسببدن صوم سوا بی طوتان عاشقلرك افطاری دخی شراب كوثر عشق الهيدر ديمكدر

﴿ ترسم كه روز حشر عنان درعنان رود * تسبيح شيخ وخرقهٔ رند شراب خوار ﴾

قورقرمكه قيامت كونی ديزكينی برابر كيده شيخك تسبيحی وشراب ايچيجی رندك خرقه‌سی (مفردات) (ترسم كه) قورقرمكه (روز حشر) قيامت كونی (عنان) اويان (عنان درعنان) آت باشی برابر ديمكدر (رود) كيدر (تسبيح شيخ) م (خرقه) م (رند) فاسق وملامی (شراب خوار) شراب ايچيجی (معنای اشارتی) قورقرمكه قيامت كوننده مدعی اولان شيخ صورت پرستك تسبيح واعمال صوريه‌سی شراب عشق الهيه‌يی نوش ايدن عاشق خراباتيك خرقهٔ كهنه‌ٔ پر يشانيله برابر اوله يعنی بی‌اعتبار اوله زيرا اعمال صوريه‌يه تك عشق حقيقی الهيه برابر اولمسی محالدر ديمكدر

﴿ حافظ چورفت روزه وكل نيز می‌رود * ناچار باده نوش كه ازدست رفت كار ﴾

ای حافظ چونكه صوم كندی وكل دخی كيدر بالضرور شراب ايچ زيرا ايش الدن كندی (مفردات) (حافظ) م (چو) چونكه (رفت) كندی (روزه) اورج (كل) م (نيز) دخی (رود) كيدر (ناچار) چاره‌سز (باده) شراب (نوش) ايچ (از) من (دست) ال (رفت) كندی (كار) ايش (معنای اشارتی) ای حافظ چونكه صوم وصلاة وتسبيح وتهليل ونوافل وطاعات وقتی كندی واوكل كبی اطيف الده اولان تحصيل مرادات وقتی دخی سريعا كيدر همان نقد وقتكی محافظه ايليوب عشق ومعرفة الله تحصيلی اوزره سعی ايله زيرا سرمايهٔ عمر بوش يره الدن كندی نادم اولورسن ديمكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ صبا زمنزل جانان كذر دريغ مدار * وزو بعاشق مسكين خبر دريغ مدار ﴾

ای صبا جانان منزلندن كچمكی دريغ طوتمه واول جاناندن عاشق مسكينه خبری دريغ طوتمه (مفردات) (صبا) ای بادصبا (ز) من (منزل جانان) م (كذر)

كرسحور فوت اولوب زمانی كچوب كندسنه نقصان ويرمز زيرا صبوح وار پس بويله اولنجه يارك طالبلری باده‌دن روزه كشا اولورلر يعنی باده ايچه‌جك زماندرامدی باده ايله افطار ايلسونلر بونده شوند يازوب معناسنده ميدن اورج آچيجی اولورلر دين معنابی ايوجه آچه مامش و مصراع ثانينك معناسی شرابدن ايدرلر اورج آچيجی يار طالبلری دين معنابی غايتله براماز آچمش (ترسم كه روز حشر عنان برعنان روند * تسبيح شيخ وخرقهٔ رند شراب خوار) عنان برعنان ديزكين ديزكينه برابر ديمكدر تسبيح شيخ لاميه خرقهٔ رند شراب خوار لاميه وبيانيه *محصول بيت * قورقرمكه حشر كوننده ديزكين ديزكينه برابر كيده‌لر شيخك تسبيحيله رندباده نوشك خرقه‌سی يعنی شيخك رياله چوردكی تسبيح ورندك خلوص طويته وتوبه واستغفارله كيديكی خرقه قورقرم ميزان آخرتده برابر كيده‌لر (حافظ چورفت روزه وكل نيز ميرود * ناچار می بنوش كه ازدست رفت كار) ناچار بالضروره ديمكدر كه حرف تعليل ازدست رفت كار ايش الدن كندی يعنی باده نوشلق زمانی كچوب فرصت فوت اولور زيرا باده‌نك زمانی كل زمانيدر الك ايسه آخر بدر *محصول بيت * ای حافظ چونكه روزه كندی كل ده كيده‌يور ناچار شراب ايچ كه فرصت الدن كندی ايچكی زمانی كندی كل زمانی كچمكله پس بقيهٔ كلی باده ايله كچور (وله ايضا) (صبا ازمنزل جانان كذر دريغ مدار * وزو بعاشق مسكين خبر دريغ مدار) صباءنادی دريغ مدار امر كه ديمكدر * محصول بيت * ای صبا جانان منزلندن كذری اسركه يعنی انده اوغرامغی دريغ طوتمه واول منزل جاناندن عاشق مسكينه خبردريغ طوتمه يعنی عاشقه اندن خبر كتورمكی اسركه حاصلی سر كوی جاناندن عاشق مسكينه برخبر كتور

(بشكر آنكه شكفتی بكام دل ای كل * نسيم وصل زمرغ سحر دريغ مدار) بشكر باحرف سبب آنه اضافت لاميه در شكفتی فعل ماضی مفرد مخاطب آچلدك ديمكدر بونده لازمدر متعديه كاور بكام دل باحروف صله‌دن برنوعدر كه تركيده آندن جه ديمكله تعبير اولنور مثلا بكام دل كوكل مرادنجه ديمكدر اضافت لاميه در نسيم وصل بيانيه مرغ سحر اكثری بلبله اطلاق ايدرلر بونده ده

كچمك (دريغ) منع (مدار) طوتمه (وزو) دخی اندن (با) الملابسه (عاشق) م (مسكين) م (خبر) م (دريغ) منع (مدار) طوتمه (معنای اشارتی) ای ريح رحمانی دماغ عشاقه ايصال ايديجی وسيلهٔ حق اولان مرشد كرمحتشم محبوب حقيقی جانبندن عرش الله اولان قلوب عاشقانه فيض الهی ايرشدرمكی دريغ طوتمه واول محبوبك اسرار ومعارف لدنيه سندن عاشق مسكينه خبری دريغ طوتمه ديمكدر

﴿ بشكر آن كه شكفتی بكام دل ای كل * نسيم وصل زمرغ سحر دريغ مدار ﴾

اول شكرانه‌يه كه كوكل مراديله اچلدك ای كل وصلت رايحه‌سنی مرغ سحر اولان بلبلدن دريغ طوتمه (مفردات) (با) الملابسه (شكر) م (آن كه) اول كه (شكفتی) اچلدك (بكام دل) كوكل مراديله (ای كل) م (نسيم) رايحهٔ طيبه (وصل) م (ز) من (مرغ سحر) بلبل (دريغ مدار) منع طوتمه (معنای اشارتی) ای كل كبی محبوب خدا اولان پيرم نور معرفة الله ايله مرادك اوزره خانهٔ تجلی اولان قلب شريفكك انفتاح وانفساحی نعمت عظماسی شكری حقيچون بلبل كبی شب تا بسحر دركاه حقده صدهزار تضرع ومناجات ايله وفرياد وفغان ايله اميدوار اولان عاشقدن وصلت رايحه سنی دريغ طوتمه ديمكدر

﴿ كنون كه چشمهٔ قندست لعل نوشينت * سخن بكوی وز طوطی شكر دريغ مدار ﴾

شمدی كه سنك لذيذلبك قند چشمه‌سيدر سوزسويله وطوطيدن شكری دريغ طوتمه (مفردات) (كنون) شمدی (چشمه) م (قند) سوزلمش شكر (است) در (لعل) دوداق (نوشين) باله منسوب (تا) خطابيه (سخن) سوز (بكوی) سويله (ز) من (طوطی) م (شكر) م (دريغ مدار) م (معنای اشارتی) ای خليفة الله اولان پيرم تأييدات حقله سنك ينابيع حكمت اولان قلبكدن كندونك اوزرينه حكمت واسرار معرفت جريان ايدن اساتك ولذيذ لبك لذائذ روحانيهٔ قند مكرر چشمه‌سيدر اكسير حقيقت اولان نفس عيسی وارك ايله بز عاشقلرك دخی فيوضات الهيه‌يه واصل اولمامز ايچون كلمات قدسيه كدن ومعارف لدنيه كدن فيض افاضه ايله وبوطوطيدن شكری دريغ ايتمكه ديمكدر

﴿ حريف عشق تو بودم چوماه نو بودی * كنون كه ماه تمامی نظر دريغ مدار ﴾

سنك عشقكك مصاحبی ايدم چونكه ماه نوايدك شمدی كه ماه تمام سين نظركی دريغ طوتمه (مفردات) (حريف) مصاحب (عشق) م (تو) سن (بودم) ايدم (چو) چونكه (ماه نو) يكی آی (بودی) ايدك (كنون) شمدی (ماه تمامی) ماه تمام سين (نظر) م (دريغ مدار) حيف و منع طوتمه (معنای اشارتی) بحمد الله اولياء اللهه محبت حضرت اللهه محبت اولديغندن سنك عشقكك مصاحبی واسيری ايدم حالبوكه سن استعيذ بالله (اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتی) آيت كريمه‌سی سر نجه مقتدابه انس وجن اولان حضرت فخر كائنات صلی الله تعالی عليه وسلمك سيرت سعادتی اوزره اول ظهوركده ماه نو كبی ايدك شمدی

مراد بلبلدر اضافت لاميه در * محصول بيت * اول حالك شكری وشكرانه سيچونكه كوكل مرادنجه آچلدك ای كل وصل نسيمی بلبلدن دريغ طوتمه خواجه جانانه كنايت طريقيله بيورر آنك شكرانه سيچون كه الله سنی كل كبی بالطائف ياراندی عاشق مسكيندن وصلكی دريغ طوتمه خواجه جاناندن استعطاف بيورر (كنون كه چشمهٔ قندست لعل نوشينت * سخن بكوی وز طوطی شكر دريغ مدار) كه حرف بيان چشمهٔ قند بيانيه لعل نوشين ده بويله در سخن بكو بك مقدم مفعول صريحی وزطوطی مدارك غير صريحی وشكر صريحی ودريغ مفعول ثانيسی * محصول بيت * شمديكه سنك طتلو دوداغك قند وشكر چشمه‌سيدر يعنی شكر كبی الذيذدر امدی سوز سويله وطوطيدن شكری دريغ طوتمه خواجه طوطيله كنديدن كنايت ايلدی وشكرله جاناندن حاصلی شمدی كه نهايت حسنك وكمال لطافتك زمانيدر بزدن وصلكی دريغ طوتمه زيرا بز هر وجهله مستحق زكات وصدقه‌يز (حريف عشق تو بودم چوماه نو بودی * كنون كه ماه تمامی نظر دريغ مدار) حريف لغتده هم پيشه يعنی صنعتداش واصطلاحده باده مصاحبی اما بونده ملازم ومصاحب مراددر حاصلی لايق وشايسته ديمكدر عشقه اضافت اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر وتو يه لاميه جوادات تعليلدر چونكه معناسنه ماه نو بيانيه بودی يا ضمير خطاب و بود حكايت حال ماضی معناسنه كه حرف بيان ماه تمام بيانيه در وضمير خطاب نظر مدارك مفعول اولی ودريغ ثانيسی * محصول بيت * سنك عشقكه ملازم ومداوم ايدم ماه نو ايكن يعنی كوچك ايكن بن سكا مبتلا وپابسته ايدم حاصلی نازجه اوغلانجق ايكن سنی سوردم پس شمديكه ماه تمامسن يعنی جوان كاملسن بندن نظر يكی دريغ طوتمه حاصلی نظرك بندن كسمه يعنی يكيت اولدم شمد نصكره سكا سويلم ديمه

(جهان وهرچه در وهست سهل ومختصرست ✿ زاهل معرفت این مختصر دریغ مدار ✿ سهل ومختصر قلندن کنایه‌در * محصول بیت * جهان وهر نسنه که جهانده وار درشی قلیلدر یعنی کم اعتباردر پس اهل معرفتدن بو مختصری دریغ طوتمه یعنی بوشی قلیلی اهل معرفته بذل ایله (مکارم توبا آفاق میبرد شاعر ✿ ازو وظیفهٔ زاد سفر دریغ مدار) مکارم مکرمتك جمعیدر ایکی میمك فتحی وراءك ضمیله مصدر در کرم معناسنه ایلك دیمکدر آفاق بونده اطراف معناسنه در وظیفهٔ زاد سفر

بدرتام اواوب رحمة للعالمین سن کرمکله بزدن نظر عنایتکی دریغ طوتمه دیمکدر

✿ جهان وهرچه دروهست سهل ومختصرست ✿ زاهل معرفت این مختصر دریغ مدار ✿

جهان وهرنه که انك ایچنده در سهل ومختصر در اهل معرفتدن بو مختصری دریغ طوتمه (مفردات) (جهان) م (وهرچه) هرنه (درو) انده (هست) واردر (سهل) آسان (مختصر) قلیل (است) در (ز) من (اهل معرفت) م (این) بو (مختصر) م (دریغ مدار) منع طوتمه (معنای اشارتی) جهان وجهان ایچنده تحصیل اوله‌جق معرفة الله واردر نظر اهل اللهده نسبت آسان و برامر قلیل ومختصردر طالب معرفتدن بو مختصری دریغ طوتمه دیمکدر

✿ مکارم تو بآفاق میبرد شاعر ✿ ازو وظیفهٔ زاد سفر دریغ مدار ✿

شاعر سنك اخلاق حمیده‌كی اطراف عالمه ایلتور اندن سفرآزیغی وظیفه سنی دریغ طوتمه (مفردات) (مکارم) اخلاق حمیده (تو) سن (با) للملابسه (آفاق) عالم (میبرد) ایلتور (شاعر) م (ازو) آندن (وظیفه) م (زاد) آزیق (سفر) م (دریغ مدار) م (معنای اشارتی) ای متصف بصفات الله اولان پیرروشن ضمیرم سنك موروث محمدی اولان خلق عظیمك آثاری رؤف ورحیم لکك مکارمنی بوطالب احسانك نظم وشعرایله اطراف عالمه شایع ایتشدر اندن سفرمعنوینك آزیغی اولان غذای روحانی وظیفه‌سنی دریغ طوتمه دیمکدر

✿ چوذکر خیر طلب میکنی سخن اینست ✿ که در بهای سخن سیم وزر دریغ مدار ✿

چونکه ذکر خیر طلب ایلرسن سوز بودرکه سوز بهاسنده سیم وزری دریغ طوتمه (مفردات) (چوذکر خیر) م (طلب) م (میکنی) ایدرسن (سخن) سوز (اینست) بودر (در) فی (بهای سخن) سوزبهاسی (سیم) کومش (زر) آلتون (دریغ مدار) م (معنای اشارتی) چونکه ایکی جهانده خیرایله ذکر اولنمغی ومنصب انبیا اولان احسان ایله اشتهاری طلب ایدرسن سوز بودرکه معارف الهیه کلامنك بهاسنده خالص آلتون وکومش کبی همت علیه‌كی دریغ طوتمه دیمکدر

✿ غبار غم برود حال به شود حافظ ✿ تو آب دیده ازین رهگذر دریغ مدار ✿

غم غباری کیدر وحالك ایو اولور ای حافظ سن کوز یاشنی بوطریق عشقدن دریغ طوتمه (مفردات) (غبار) توز (غم) م (برود) کیدر (حال) م (به) ایو (شود) اولور (حافظ) م (تو) سن (آب دیده) کوز یاشی (ازین رهگذر) بو کیجد یولندن (دریغ مدار) م (معنای اشارتی) خانهٔ تجلی اولان قلبدن غم غبار ماسوای کیدرر وپاك ومجلا ایدوب انوار تجلیات الهیه‌یه مستعد قیلار وحالك زیاده خوش اولور ای حافظ سن کوزیاشنی بوطریق عشقدن دریغ طوتمه که کثرت بکا جالب رحمت خدا در دیمکدر

✿ وله ایضا ✿

✿ روی بنمای ومرا اکو که زجان دل برگیر ✿ پیش شمع آتش پروانه بجان کو درگیر ✿

لامیه‌لردر * محصول بیت * شاعر سنك مکارمكی اطراف عالمه ایلتور یعنی یایار وافشا ایدر پس اندن آزغی وظیفه سنی دریغ طوتمه یعنی شاعر نامکه برشعر سویلرکه سخنی تمام عالمه مشهور اولور امدی آندن صله وجائزه‌یی دریغ طوتمه (چوذکر خیر طلب میکنی سخن اینست ✿ که در بهای سخن سیم و زر دریغ مدار) سخن اینست مصراع ثانی یه مرهوندر که حرف بیان بهای سخن لامیه در * محصول بیت * چونکه ذکر خیر طلب ایلرسن یعنی خیرله وایلکله اکلمق استرسن سوز بودرکه سوز بهاسنده اقچه والتون دریغ طوتمه یعنی سوزا هلنه رعایت لازمدرکه لطیف وشیرین کلامه سنی عالمه داستان ایلیه (غبار غم برود حال به شود حافظ * تو آب دیده ازین رهگذر دریغ مدار) غبار غم بیانیه * محصول بیت * ای حافظ غم غباری کیدر حالکده یك اولور یعنی غمك سروره متبدل اولورسن کوز یاشنی بو رهگذر جانبندن دریغ طوتمه یعنی سن کریان اول که کریه دفع غم ایدوب سروره سبب اولور (وله ایضا) (روی بنما و مرا اکو که زجان دل برگیر * پیش شمع آتش پروانه بجان کو درگیر) روی بنمانك مقدم مفعولی مراده کونك مقدم مفعولی که حرف رابط مقول قول دل برگیرك مفعول صریحی وزجان غیر صریحی برگیر قالدر رفع ایله معناسنه در پیش شمع لامیه آتش پروانه ده بوبله در بجان در گیره متعلقدر بونده تأکید افاده ایدر انجق در گیر بونده تأثیرایله واش یعنی پروانه‌نك جانه * محصول بیت * یوزکی کوستر و بکا دیکه جانکدن کوکلکی قالدر یعنی بکا جانکدن کچ دی شمع اوکنده آتش پروانه‌یه جانه آتش دی یعنی آتش پروانه‌یه دیکه پروانه‌نك جانه تأثیرایله حاصلی جاننی یاقدردی مصراع ثانی مصراع اولی تنویر شکلیدر حاصلی روی جانانی آتش شمعه وکندی جاننی جان پروانه‌یه تنظیر ایدر مصراع اولك معناسی یوزیکی کوستر و بکا دیکه جاندن کوکلی قالدر دیلرحق معنایی و یرمشلرو مصراع ثانینك معناسی شمع قتنده پروانه‌نك آتشی جانکه طوتدی یعنی پروانه نیجه شمعه یناروب بندنی انجلین یانمغه راضیم سن همان جمالکی کوستر دین مضمون بینه ذره قدر واصل اولمامش

✿ یوزکی ✿

(درآب تشنهٔ ما بین ومدار آب دریغ * برسرکشتهٔ خویش آی وزخاکش برگیر) درنوند، حرف صله درآب تشنهٔ ما اضافتی بیانیه ولامیه‌در بین فعل امر مفرد مخاطب بیندندن کور دیمکدر آب مدارك مفعول اولی ودریغ مفعول ثانیسی برحرف استعلا

یوزکی کوستر وبکا دیکه جاندن امیدی کس شمع قتنده پروانه‌نك آتشی جانکه طوت دی (مفردات) (روی) یوز (بنمای) کوستر (مرا) بکا (کو) دی (ز) من (جان) م (دل) کوکل (بر) یوقاری (گیر) طوت (پیش شمع) شمع قتنده (آتش) م (پروانه) م (بجان) جانکه (کو) دی (درگیر) طوت (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی محضا کرمکله بکا جمالك شمعنی کوستر وبکا جانکدن امیدیکی کس دی بندنی جانمه منت بیلوب پروانه کبی جمالك عشقنك آتشنه جانمی یاقوب راه عشقکده محو وفنا اولمق دولتنه نائل اوله‌یم دیمکدر

✿ برلب تشنهٔ ما بین ومدار آب دریغ ✿ برسرکشتهٔ خویش آی وزخاکش برگیر ✿

بزم تشنه لبمزه نظر ایله وآبی دریغ طوتمه کندو مقتولك باشی اوزره کل وآنی خاکدن رفع ایله (مفردات) (بر) زائد (لب) دوداق (تشنه) صوسز (ما) بز (بین) کور (مدار) طوتمه (آب) صو (دریغ) منع (بر) علی (سر) باش (کشته) مقتول (خویش) کندی (آی) کل (زخاك) طپراقدن (ش) ضمیر (بر) یوقاری (گیر) طوت (معنای اشارتی) بزم کربلای آتش عشقك صحراسنده صوسز مقتول اولمش جانمزه عنایت نظریله نظرایله وآب کوثر معرفت ادنیه‌كی بزدن دریغ ایتمه لطف وعنایتکله کندو مقتولك باشی اوزره کل وآنی قیود نفسانیهٔ وجود خاکیه‌دن خلاص ایلیوب مقام عالی یه رفع ایله دیمکدر

✿ ترك درویش مکن گر نبود سیم وزرش ✿ در غمت سیم شمار اشك ورخم رازر گیر ✿

درویشی ترك ایله اکرانك سیم وزری اولمیه سنك غمکده کوزم یاشنی سیم صای ورخمی آلتون طوت (مفردات) (ترك درویش) م (مکن) ایله (گر) اکر (نبود) اولمیه (سیم) کومش (زر) آلتون (ش) ضمیر (در) فی (غم) م (تا) ضمیر (سیم) م (شمار) صای (اشك) کوز یاشی (رخ) یکاق (ام) ضمیر (را) ادات مفعول (زر) آلتون (گیر) طوت (معنای اشارتی) ای لطیف بعباده اولان رحیم بو عاجز ومحتاج قولکك آلتون وکومش کبی خالص عملی یوق دیو وادی هجرانده قومه وترك ایلمه بنه سنك توفیقکله وغم عشقکله جریان ایدن کوزم یاشنی سیم صای وتقصیراتم خجالتیله اولان حمرت وجهمی آلتون طوت دیمکدر

✿ جنك بنواز و بسازار نبود عود مسوز ✿ آتشم عشق ودلم عود وتنم مجمر گیر ✿

چنکه دوزن و یروچال اگرعود اولمیه یاقمه عشقمی آتش وکوکلمی عود تنمی مجمر طوت (مفردات) (چنك) آلت ساز (بنواز) اوخشه (بساز) دوز (ار) اکر (نبود) اولمیه (عود) خوشبوی برشجر (مسوز) یاقمه (آتشم عشق) م (دلم) کوکلم (عود) م (تنم) م (مجمر) بخوردانلق (گیر) طوت (معنای اشارتی) ای مقلب القلوب والابصار اولان الهم بحمدالله سنك درد عشقکله چنك کبی بلی بوکلمش بیچاره‌که لطف ایله معامله ایدروب حالنی احسن حاله تبدیل ایتمکله جمالك نورنی مشاهده‌یه مستعد وارزنی قیل اگر عود کبی ذاتنده رائحهٔ طیبه‌سی اولمیه

سرکشتهٔ خویش اضافتلری لامیه‌لردر کندی مقتولك باشی اوزرینه آی امر مخاطب آیدندن واو حرف عطفدر * محصول بیت * بزم لب تشنه‌مزی کور وآبی دریغ طوتمه یعنی عشق آتشی حرارتندن تشنه‌لب اولدیغمزه نظرایله ووصالك آبنی بزدن دریغ ایله وکندی مقتولك باشی اوزرینه کل وآنی خاکدن رفع ایله یعنی طپراقدن قالدر حاصلی چونکه قتل ایلدك خاکدن قالدر تراب آلوده یاتمسون (ترك درویش مکن گر نبود سیم وزرش * در غمت سیم شمار اشك ورخش رازرگیر) ترك درویش مصدرك مفعولنه اضافتیدر اشك شمارك مفعول اولی وسیم مفعول ثانیسی اصلی اشکشدر رخش قرینه سیله رخش راگیرك مفعول اولی وزرمفعول ثانیسی * محصول بیت * درویشی ترك ایلمه سیم وزری یوق ایسه یعنی فقیر اولدیغیچون سنك غمکده اشکنی سیم صای ورخنی زر طوت یعنی کوزی یاشلرینی اقچه وصاری بکزینی آلتون قیاس طوت هرنه ایسه بیچاره کدر اکا التفات مناسبدر درویشدن خواجه‌نك مرادی کندیدر (جنك بنواز وبسازار نبود عود مسوز * آتشم عشق ودلم عود وتنم مجمر گیر) چنك بنوازك مقدم مفعولیدر وبساز معطوفدر بنوازه قالی سازلری چالمده نواخت ونوازله تعبیر ایدرلر نتکه نای چالغی زدنله مثلا نای زن دیرلر بحسب لغت نای اوردیجیدر اما مراد چالجیدر حاصلی بونك کبیلر اصطلاح واستعماله راجعدر عود بونده سازدن برنوعی مرادد رجه بالك ایتمکدر یعنی قایرمه دیمکدر * محصول بیت * چنکه دوزن ویروچال اگر عود یوغیسه قایرمه یعنی ضرر ویرمه عشقم آتشدر ویورکم عوددرکه انی آتشه یقارلر وتنم مجمردرکه عود ایچنده یقارلر یعنی عود ساز یوغیسه عود سوزوار درلوازمیله که آتش ومجمردر

سن آی آتش حسرتله یاقه یته محضا اکرم واحسا نکله عشقمی آتش وکوکلمی عود وتنمی مجمر عدایلیوب لطف عمیم بی علتکدن بزی مهجور ایلمه یا الله یا رحمان

درسماع آی وزسر خرقه بینداز و برقص * ورنه درکوشه رووخرقهٔ ما برسر کیر

سماعه کل وباشکدن خرقه یی آت ورقص ایله یوخسه برکوشه یه کیت و بزم خرقه مزی باشك اوزره طوت (مفردات) (در) فی (سماع) م (آی) کل (ز) من (سر) باش (خرقه) م (بینداز) آت (برقص) رقص ایله (ورنه) یوخسه (درکوشه) برکوشه ده (رو) کیت (خرقه) م (ما) بز (برسر) باش اوزره (کیر) طوت (معنای اشارتی) ای سالك سندخی مجرده عود کبی وجودکی آتش عشقله احراق ایدوب بونك کبی احسانه مظهر اولدیغکه تشکر اسرورایله ورقص ایله پرده پنداری رفع ایدوب سماع اهل الله کل وذوق روحانیت تحصیل ایله یوخسه خلوت در انجمنده بزم کبی ملامت خرقه سنی باشك اوزره طوت وکندوکی حیلهٔ نفسانیه دن حفظ واخلاص ایله دیمکدر

صوف برکش ز بر و بادهٔ صافی درکش * سیم درباز و بزر سیمبری دربر کیر

اوزرکدن صوفی چیقار وصافی باده چك سیم خرج ایله وزر ایله برسیمبری سینه ده طوت (مفردات) (صوف) یوکدن عبا (برکش) چیقار (ز بر) اوزرکدن (باده) شراب (صافی) م (درکش) چك (سیم) کومش (درباز) اوینه (بزر) التونله (سیمبر) کومش سینه لی (یا) وحدتیه (دربر) سینه ده (کیر) طوت (معنای اشارتی) باعث ریا واشتهار اوله جق صلحا کسوه سنی اکنکدن چقار وصورت پرستلکی ترك ایله وشراب عشق الهیه یی نوش ایتمکله منظر حق ومحل تجلیات فیاض مطلق اولان قلبکی تعلقات ماسوادن پاك وصافی ایله ومال وجاه وجانکی صرف ایدوب سینهٔ طور سیناکده انوار تجلیات الهیه طوت وتحصیل مشاهدهٔ جمال الله ایله دیمکدر

دوست کویارشو وخلق جهان دشمن باش * بخت کوپشت شوو روی زمین لشکر کیر

دی دوست یار اولسون وخلق جهان دشمن اولسون دی بخت معین اولسون وریوزنی لشکر طوتسون (مفردات) (دوست) م (کویارشو) دی یار اولسون (خلق جهان) م (دشمن باش) دشمن اولسون (بخت) دولت (کوپشت شو) دی معین اولسون (روی) یوز (زمین) یر (لشکر) م (کیر) طوت (معنای اشارتی) شمسان حق سبحانه وتعالیدن طلب ایله که جمیع حالده سکا یار وظهیر اولسون انس وجن وشیطان استرسه جمله خلق عالم سکا دشمن اولسون وینه لطیف ورحیم اولان خدادن طلب ایله که عون باریله بختك سکا معین اولسون استرسه جمله یر یوزی لشکر اعدا ایله طولسونکه بونده (لاتحزن ان الله معنا) سری ظاهردر

میل رفتن مکن ای دوست دمی با ما باش * بر لب جوی طرب جوی و بکف ساغر کیر

ای دوست کتمکه میل ایله برنفس بزمله اول ایرمق کنارنده سرور ایسته والکده

(درسماع آی وزسر خرقه بینداز و برقص * ورنه درکوشه رووخرقهٔ ما برسر کیر) سماعدن بونده مراد سابقا بیان اولنان سماعدر والا برقص امری مستدرك اولور مکرکه عطف تفسیری اعتبار اولنه ورنه والادیمکدر یعنی خرقه یی برطرف ایدوب رقص وسماعه کلزسك دربونده حرف صله در * محصول بیت * سماعه کل وخرقه یی باشکدن چیقاروب بیانه آت ورقص ایله یعنی اهل عشق وشوق ایسك بویله ایله والا برکوشه یه وار وبزم خرقه مزی باشکه آل یعنی مرایی زاهد وعابدلر کبی برکوشه ده اوطور (صوف برکش زسر وبادهٔ صافی درکش * سیم درباز و بزر سیمبری دربر کیر) برکش زسر قیدی انکچوندر که اکثر فقرا خرقه لری جبه جنسیدر که اوکی یوقدر واول باشدن چیقار بهرحال درباز لغتده اوینات دیمکدر اما مراد صرف ایله دیمکدر واوحرف عطف سیمبری سیمبر وصف ترکیبی اقسامندندر کومش سینه لی معناسنه یاحرف وحدت بربونده سینه معناسنه در دربرونده ده برسینه معناسنه در * محصول بیت * باشکدن صوفی چیقار یعنی زهاد وعباد شکلندن چق وبادهٔ صافی ایچ مالکی اوینات یعنی صرف ایله وبرسیمبر دلبر یانکه آل وسینه یه چك یعنی زرقی ترك ایدوب رند نظرباز شکلنه کیر مصراع ثانینك معناسنی کومش اوینایوری برکومش کوکسلی یی سینه ده طوت دین وسیم خرج ایله وزرله برسیمبری سینه ده طوت دینلر استاددن معنابی ایو طوتمامشلر (دوست کویارشود هردوجهان دشمن باش * بخت کوپشت شود روی زمین لشکر کیر * محصول بیت * کوخطاب عامدر یعنی دوسته دی یار اول وایکی جهان دشمن اول دی یعنی جانان بکا یار اولسون وایکی جهان دشمن واغیار اولسون بیت * اکر یارم تله یاور اولورسه * نه غم عالم قو اغیار اولورسه * طالعه دی ارقه وظهیر اول ویریوزینی لشکر طوت دی یعنی طالع بکا معین ویاور اولسون ویریوزینی عدولشکری طوتسون بکاندن ضرر مترتب اولمز (میل رفتن مکن ای دوست دمی با ما باش * برلب جوی طرب جو وبکف ساغر کیر) دمی یاحرف وحدت باش فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر لب جوی اضافتی فی معناسنه واب بونده کنار معناسنه در طرب جویك مقدم مفعولیدر زیرا جوی فعل امر مفرد مخاطبدر ایسته دیمکدر جو بیدندن مشتق واوحرف عطف * محصول بیت * ای دوست کتمکه میل ایله برنفس بزمله اول ایرمق کنارنده شنلك ایسته یعنی شادلق ایله والکه ساغر طوت یعنی الکه جام آلوب باده ایچ حاصلی ایرمق کنارنده طرب وشنلك ایله وباده نوش اول

قدح طوت (مفردات) (میل) م (رفتن) کتمك (مکن) ایله (ای دوست) م (دمی) برنفس (باما) بزمله (باش) اول (بر) علی (لب جوی) ایرمق کناری (طرب) سرور (جوی) استه (بکف) الده (ساغر) قدح (کیر) طوت (معنای اشارتی) طالب ومنا جانکده خدای بیچونه تضرع ونیاز ایله دیکه ای لا محبوب الا الله اولان محبوب حقیقی برآن نظر مدن غائب اولیوب بو برنفس مقدار ی عمرده بزم عون ونصر تمزده اول بزم ینابیع حکمت اولان قلبمزده انوار معرفتك ظهوریله بزی مسرور ایله ویدقدرتکله بزه شراب عشقك قدحنی صونوب بزی مست مدام اوله رق ذات بیچونکه واصل ایله دیمکدر

رفته کیراز برم وزآتش وآب دل وچشم * کونه ام زرد ولبم خشك وکنارم تر کیر

کندیکی بنم قتمدن کتمش طوت کوکل وکوز آتش وآبدن بکزمی صاری ولبمی قوری وکنارمی یاش طوت (مفردات) (رفته) کتمش (کیر) طوت (از) من (بر) عند معناسنه (ام) بنم (ز) من (آتش) م (آب) صو (دل) کوکل (چشم) کوز (کونه ام) رنکمی (زرد) صاری (لبم) دوداغمی (خشك) قوری (کنارم) قوجاغمی (تر) یاش (کیر) طوت (معنای اشارتی) ای محبوب کندیکی وانوار ذاتکی نظرمدن غائب وبنی حجاب بشریتله محجوب قلدقده سنك درد واشتیاقکله والم افتراقکله کوزم یاشندن وکوکلم آتشندن بکزمی صاری ولبمی قوری وکنارمی کوز یاشیله سیل روان طوتکه هریوزدن پریشان الحال اولمغلغم محققدر دیمکدر

حافظ آراسته کن بزم وبکو واعظرا * که ببین مجلسم وترك سر منبر کیر

ای حافظ مجلسکی مزین ایله وواعظه دی که بنم مجلسمی کور ومنبر هوسنی ترك ایله (مفردات) (حافظ) م (آراسته) بزنمش (کن) ایله (بزم) مجلس (بکو) سویله (واعظرا) واعظه (ببین) کور (مجلسم) بنم مجلسمی (ترك) م (سر) هوس (منبر) کرسی (کیر) طوت (معنای اشارتی) ای حافظ شیوهٔ عشق ایله واسرار معرفتله مجلس عشقی مزین ایله وصورت پرست اولوب اسرار عشقدن بی خبر اولان واعظه دیکه ای قاصر نظر بزم بهشت معرفة الله اولان مجلسمزی کور پرده وغین تعبیر اولنان تبلیغ احکام صوری و(حسنات الابرار سیئات المقربین) سری محلی اولان منبرو کرسی هوسنی ترك ایله دیمکدر

وله ایضا

دیکر زشاخ سرو سهی بلبل صبور * کلبانك زد که چشم بداز روی کل بدور

دخی طوغری بتن سرو بوداغندن صبور بلبل آواز اوردیکه یامن کوز کلك یوزندن دور اولسون (مفردات) (دیکری) غیری ودخی (ز) من (شاخ) بوداق (سرو) م (سهی) طوغری (بلبل) م (صبور) صبرایدیجی (کلبانك) آواز (زد) اوردی (چشم بد) کتونظر (ازروی کل) کلك یوزندن (با) للا بسه

(رفته کیراز برم وزآتش وآب دل وچشم * کونه ام زرد ولبم خشك وکنارم تر کیر) کیربوك کبی یرلرده قیاس ایله دیمکدر بربان معناسنه در یعنی پهلو یه اضافت لامیه واوحرف عطف کونه بکزو بشره معناسنه در * محصول بیت * خواجه جانانه خطاب ایدوب بیورر کندك یانمدن کیتمش قیاس ایله ودل وچشمك آتش وآبندن لف ونشر مرتب طریقیله بکزم صاری ودوداغم قوری ویانم آغلامقدن یاش اولمش قیاس ایله حاصلی سن کتمش وباشمه بوحاللر کلمش فرض ایله پس سنك فرقتکدن اولملغم نهایتی برمقدار زحمت چکم (حافظ آراسته کن بزم و بکو واعظرا * که ببین مجلسم وترك سر منبر کیر * حافظ منادی بزم مجلس واوحرف عطف واعظ بکونك مفعولی که حرف رابط مقول قول ترکك سره اضافتی مصدرك مفعوله اضافتیدر وسرك منبره لامیه منبرمیمك کسریله اسم آلتدر نبر نبردن یعنی ضرب بابندن مصدری نبر کاور رفع معناسنه پس منبر آلت رفع دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ مجلسك مزین ایله وسویله واعظه که مجلسمی کور ومنبر اوسنی ترك ایله یعنی عشاق مجلسنی کورسك بردخی منبره چیقوب خلقه حکم وحکومت ایلمزدك حاصلی عشاق مجلسنه حاضر اولان غیر مجلسی اونودر (وله ایضا)(دیکر زشاخ سرو سهی بلبل صبور * کلبانك زد که چشم بداز روی کل بدور) دیکر کنه شاخ سرو سهی اضافتلری لامیه وبیانیه لردر سهی طوغری دیمکدر بلبل صبور بیانیه کلبانك اولو آواز که حرف بیان بدور باحرف زائد * محصول بیت * ینه سرو سهی بوداغندن صبور بلبل کلبانك اوردی که یامان کوز کلك روینندن ایراغ اولسون یعنی عاشق دعا ایدر که جانانك روینندن یامن کوز ایراغ اولسون حاصلی یامن کوزدکسون دیکری بونده

دخی معناسنه اخذ ایلین دخی فارسیده میندی ایش

(ای گل بشکر آنکه تو بی پادشاه حسن * با بلبلان عاشق شیدا مکن غرور) کادن مراد جانادر و بلبلاندن عشاق بلبلان عاشق شیدا اضافتلری بیانیه لردر * محصول بیت * ای گل اول شکرانه ایچونکه سن پادشاه حسن سن یعنی الله تعالی سنی گوزل خلق ایلدیکی شکرانه سیچون عاشق شیدا اولان بلبلاره غرور ایله یعنی عشاقه مغرور اولوب

(دور) بعید (معنای اشارتی) بحمدالله بنده بلبل صبور کبی راه مستقیمده ثابت قدم اولان مرشد کامل کندی مرتبهٔ عالیسی مقتضاسی اولان شفقت لخلق الله دن ایچون طالبینی ارشاد واهدا بابنده اسرار طریقتی صوت اعلی ایله بیان وعیان ایلدیکه اول گل کبی محبوب خدا اولان ذات بد نظردن امین اولسون وثابت قدم اولسون دیمکدر

ای گل بشکر آنکه تو بی پادشاه حسن * با بلبلان عاشق شیدا مکن غرور

ای گل اول شکرانه یه که حسن پادشاهی سنسین دیوانه عاشق بلبللره غرور ایله (مفردات) (ای گل) م (بشکر آنکه) انك شکرینه که (تو بی) سنسین (پادشاه) م (حسن) م (با) للملابسه (بابلان) م (عاشق) م (شیدا) دیوانه (مکن) ایلمه (غرور) استغنا (معنای اشارتی) ای متصرف قلوب خلق جهان اولان محبوب خدا حق تعالی سنی پادشاه حسن وحقیقت قیلدیغی نعمت عظمانك شکرانه سنه بو بلبل کبی عاشق دیوانه وسحر خیز مرید صادقلره استغنا ایدوب نظر عنایتکدن دور وفیض واحسانکدن مهجور ایله دیمکدر

از دست غیبت تو شکایت نمیکنم * تانیست غیبتی ندهد لذتی حضور

سنك غیبت وفرقتك الندن شکایت ایلزم مادام که برغیبت اولمیه حضور ووصال برلذت ویرمز (مفردات) (از) من (دست) ال (غیبت) غائب اولمق (تو) سن (شکایت) م (نمیکنم) ایلزم (تا) مادام (نیست) یوق (غیبت) م (یا) وحدتیه (ندهد) ویرمز (لذتی) برلذت (حضور) وصلت (معنای اشارتی) ای غیب وحضور مرتبه سنده اولان مرشد آگاهم بعد صوری قرب درونه مانع اولمدیغندن سنك غیب وفرقت صوریه‌ك الندن شکایت ایلزم مادام برغیبت وفرقت اولمیه وصلتك لذتی ظاهر اولمز که (الاشیاء تنکشف باضدادها) و(الحصول بعد الطلب الذ) در خصوصا که یسر بعد العسر وتجلی بعد الاستتاردر

زاهدا گر بحور وقصور ست امیدوار * مارا شرابخانه قصور ست ویار حور

زاهد اگر حور وقصوره امیدوار ایسه بزه میخانه قصوردر ویار حوردر (مفردات) (زاهد) م (اگر) م (با) للملابسه (حور) حوریٔ جنت (قصور) قصرك جمعی کوشکلر (امید) م (وار) ادات نسبیه (مارا) بزه (شرابخانه) میخانه (قصور ست) کوشکلر (یار حور) م (معنای اشارتی) درد وبلای عشقدن حذر ایلیوب دنیا وآخرتده حظوظ نفسانیه طالب ایلین زاهد ظاهر پرست قاصر همت اولدیغندن (وفیها ماتشتهیه الانفس وتلذ الاعین) اولان جنتك حوری وقصورینه امیدوار اولوب لذت مشاهدهٔ جمال اللهدن بی بهره اولدیسه بحمدالله بز درد وبلای عشق خدایه صبر وتحمل ایله بزه شراب عشق الهی لذتی ومشاهدهٔ انوار جمال اللهٔ لذتی صدهزار حور وقصور جناندن زیاده اشهی واحلادر دیمکدر

می خور ببانگ چنگ ومخور غصه ور کسی * گوید ترا که باده مخور گو هو الغفور

مستغنی اوله (از دست غیبت تو شکایت نمیکنم * تا نیست غیبتی ندهد لذتی حضور) دست غیبت تو اضافتلری لامیه لردر تا ادات توقیتدر مادام کبی غیبتی یا حرف تنکیر لذتیده یا حرف وحدت ویاتنکیر حضور مقابل غیبتدر * محصول بیت * سنك غیبتك ومفارقتك الندن شکایت ایلم زیرا مادامکه غیبت اولمیه حضور وقرب لذت ویرمز زیرا اشیا اضداد ایله متبیندر پس شهد وصال لذتی نیش فراق ایله معلومدر (زاهد اگر بحور وقصور ست امیدوار * مارا شرابخانه قصور ست ویار حور) حور بونده حورانك جمیدر حوراء وزنی اوزرینه جنتك حور یلری مراددر قصور قصرك جمیدر کوشك معناسنه مارا بزه شرابخانه میخانه قصور بونده ایهام طریقیله مذکوردر تأمل تمه ویار حور بونده صیغهٔ جمع مفرد مقامنده واقعدرنته که سابقا مفصل مذکور ومسطوردر شرابخانه مبتدا وقصور خبری ویار مبتدا وحور خبری * محصول بیت * زاهدا گر جنتك حوری قزلرینه وکوشکلرینه امید وارا ایسه بزه میخانه قصور ویار حوردر یعنی نسیه جنت ومتعلقاتی انك اولسون ونقد وحاضر بونلر بزم (می خور ببانگ چنگ ومخور غصه ور کسی * گوید ترا که باده مخور گو هو الغفور) ببانگ با حرف مصاحبت چنگه اضافت لامیه در واو حرف عطف وراصانده واگر ایدی تخفیف قلندی کسی یا حرف وحدت ور کسی مصراع ثانی یه مرهوندر هو الغفور اصلنده هو الله الغفور ایدی ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی * محصول بیت * چنگ آوازیله باده ایچ واگر برکسه سکا دیرسه که باده ایچمه که شرعا منهیدر بویله دینه سن دی الله

چنگ

غفور وغفاردر پس غفور وغفار اولد یغیچون ایچرم زیرا غفران مقابل عصیاندرامدی عصیان اولمیجه غفران اولمزننه که نوابی ذمت نیده بیورر بیت * سنك شفاعتك امیدی چون ایرر ممکن * گناهکار براولدر که بو قدر انده گناه * محصول بیت * حضرت حبیب اکرمه بیورر سنك شفاعتك امید ایلك چونکه ممکندر یعنی چونکه جیرامکاندره درامدی مجرم وگناهکار اول کسه درکه انده گناه اولمیه زیرا گناه سزه شفاعت احتیاج دگل

چنك آوازیله شراب ایچ وغصه یه واگر برکیمسه سکا دیه که شراب ایچمه دیکه الله تعالی غفور در (مفردات) (می) شراب (خور) ایچ (با) للملابسه (بانك) آواز (چنك) م (مخور) یمه (غصه) غم (ور) واگر (کسی) برکیمسه (گوید) دیه (ترا) سکا (باده مخور) شراب ایچمه (گو) دی (هو الغفور) الله غفور در (معنای اشارتی) مسك کبی ضروری اثری ظاهر اولان شراب عشق الهی یی نوش ایله واسرار عشقك بلااختیار ظهورنه غم یمه ولائمك اومندن خوف ایدوب ومنکرلرك سوزنی پرده ایدوب یولکدن قالمه واگر برکیمسه سکا دیه که شراب عشق ایچمه ومجذوب الهی اولوب لذت روحانیتی ترك ایله (اذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما) آیت کریمه سی سرنجه سن اکا دیکه الله تعالی غفور در

گر دیگران بعیش وطرب خرمند وشاد * مارا غم نگار بود مایهٔ سرور

اگر غیرلر عیش وطربله خرم شاد ایسه‌لر بزه محبوبك غمی سرور سرمایه سیدر (مفردات) (گر) اگر (دیگران) غیرلر (بعیش) معشیت ایله (طرب) سرورله (خرم وشاد) مسرور (مارا) بزه (غم) م (نگار) محبوب (بود) در (مایه) سرمایه (سرور) م (معنای اشارتی) وبنده دیمکه درد و بلای عشق خدا بی اختیار ایلین وراه عشقده جان فدا ایلین عشاقدن غیرلر اگر لذت معشیت دنیا ایله ونیل مرادات وحطام دنیانك سرور یله خرم وشاد ایسه‌لر بزه مایهٔ شادی ابدی اولان محبوبك دردوغمی سرور سرمایه سیدر و بزه درد و غم عشق خدا دولتی کافیدر

حافظ شکایت از غم هجران چه میکنی * در هجر وصل باشد ودر ظلمتست نور

ای حافظ فراق غمندن نه شکایت ایلرسن وصال فراقده اولور ونور ظلمتده در (مفردات) (حافظ) م (شکایت) م (از) (من) (غم) م (هجران) فراق (چه میکنی) نه ایلرسن (در) فی (هجر) فراق (وصل) وصلت (باشد) اولور (در) فی (ظلمت) م (است) در (نور) م (معنای اشارتی) ای حافظ دردوغم فراقدن وانقباض واستتار ایله اولان اشتیاقدن نه شکایت ایلرسنکه لذت وصال فراقده در و پرتو انوار جمال الله بو ظلمات بشریتده حاصلدر آب حیات ظلمتده اولدیغی کبی

وله ایضا

شب قدرست وطی شد نامهٔ هجر * سلام فیه حتی مطلع الفجر

قدر کیجه سیدر وفراقك نامه سی طی اولدی صباح طلوع ایدنجه انده سلام واردر (مفردات) (شب قدر) قدر کیجه سی (ست) در (طی شد) دورلی اولدی (نامه) م (هجر) فراق (سلام) سلام وسعادت (فیه) انده (حتی مطلع الفجر) فجر طلوع ایدنجیه دك (معنای اشارتی) بحمدالله بتون کیجه‌لری عشق ومحبت ایله ودرگاه حقده تضرع ونیاز ولذت مناجات ایله احیاء لیالی ایتمك برکاتنه مشاهدهٔ انوار جمال الله وشؤنات وصال الله ظهور ایتمکله شبی شب قدردر وفراقك نامه سی طی اولمشدر

(گر دیگران بعیش وطرب خرمند وشاد * مارا غم نگار بود مایهٔ سرور) بعیش وطرب با حرف سبب * محصول بیت * اگر اغیار عیش وطربله شادان وفرحان ایسه اما بزه نگارك غمی سرمایهٔ سرور وحبوردر (حافظ شکایت از غم هجران چه میکنی * در هجر وصل باشد ودر ظلمتست نور) هجر هانك فتحیله وجیمك سکونیله مصدردر هجر یهجردن یعنی نصر یابندن هجرده وصل اولور بیوردیغی اولدرکه هجرانك آخری وصالدرننه که وصالك آخری هجراندر ایام وزمان بونك اوزرینه مجبولدر ظلمتده نور بیوردیغی اولدرکه نور آیك ضیاسیدر وآیك ضیاسی کیجه قرانکولقده ظاهردر * محصول بیت * ای حافظ غم هجراندن نه شکایت ایلرسن بیلزمیسن که هجر اولمینجه وصل اولازامدی هجر جانان عین وصال جاناندر حاصلی هجرانده وصال امیدی وارننه که قرانکولقده آیدنلق اولور (وله ایضا) (شب قدرست وطی شد نامهٔ هجر * سلام فیه حتی مطلع الفجر) طی شد دورلدی ودیوشرلدی نامهٔ هجر بیانیه سلام مبتدا فیه خبری سلام علیکم قیلندر حتی بونده الی معناسنه در فارسیده تا ایله تعبیر ایدرلرننه که مکرر ذکر اولنمشدر مطلع بونده مصدر میمیدر طلوع معناسنه فجر صباح معناسنه در * محصول بیت * بو کیجه قدر کیجه سیدر وهجران مکتوبی دور لدی وبوکلدی یعنی هجران گیتدی پس بو شب قدرده صباح طلوع وظهور ایدنجه سلامت وسعادت واردر یعنی وصال جانان واردر خواجه قدر کیجه سی جانانه واصل اولمش ایمش که بو غزلی نظم ایتمش

(دلادر عاشق ثابت قدم باش * كه دران ره نباشد كاربى اجر) كه حرف تعليل * محصول بيت * اى كوكل عاشقلقده ثابت قدم

و بوك كبى وصلت كيجه سنده فجر طلوعنه دك طرف حقدن (سلام عليكم طبتم) خطابى لذتى ظاهر وباهردر

﴿ دلادر عاشق ثابت قدم باش * كه دران ره نباشد كار بى اجر ﴾

اى كوكل عاشقلقده ثابت قدم اول زيرا بو يولده اجرسز ايش اولمز (مفردات) (دلا) اى كوكل (عاشق) م (با) صدريه (ثابت قدم) م (باش) اول (كه) زيرا (در) فى (اين) بو (ره) يول (نباشد) اولمز (كار) ايش (بى اجر) اجرسز (معناى اشارتى) چونكه عاشقلك قدر وحرمتى معشوقنه كوره اولوب عاقبت عشق عاشقى معشوقنه واصل قليجى اولنجه اى كوكل حضرت اللهه عاشقلقده ثابت قدم اول زيرا بو يولده اجرسز ايش اولماز كه مقتول عشق اولانك ديتى حضرت اللهدر

﴿ من از رندى نخواهم كرد توبه * واو آذيتنى بالهجر والحجر ﴾

بن عاشقلقدن توبه ايتميسرم اكرسن بكا ابدا ايده سن ترك ايله ومنعله (مفردات) (من) بن (ز) من (رند) عاشق عيار (يا) مصدريه (نخواهم) استم (كرد) ايلك (توبه) م (واو آذيت) اكرسن اذيت ايدرسك (نى) كا (بالهجر) ترك ايله (والحجر) دخى منعله (معناى اشارتى) اى معشوق بى نظيرم سنك باعث عز وجاه ابدى اولان عشقك بولنده دردو بلا ايله خرابلقدن ورندى وملامتدن توبه ورجوع ايتمزم اكر بكا سن يوزيك اذاوترك ومنعله انواع جفا ايده سن

﴿ دلم رفت ونديدم روى دلدار * فغان از ان تطاول آه از ين زجر ﴾

كوكلم كندى ودلدارك يوزنى كورمدم فغان بوظلمدن آه بو زجردن (مفردات) (دل) كوكل (ام) ضمير (رفت) كندى (نديدم) كورمدم (روى) يوز (دلدار) محبوب (فغان) م (ز) من (اين) بو (تطاول) ظلم (از ين) بوندن (زجر) منع (معناى اشارتى) اول محبوب جمالى مشاهده سى ارزوسيله كوكل الدن كندى دردو حسرتله دلى ديوانه اولدم دلدارك يوزنى كورمدم فرياد وفغان بو حسرت وفراقدن آه بو مانع وصلت اولان حجاب بشريتدن آه آه

﴿ برآ اى صبح روشن دل خدارا * كه بس تاريك مى بينم شب هجر ﴾

طلوع ايله اى روشن دل صبح الله ايچون زيرا فراق كيجه سن زياده قرا كوردم (مفردات) (بر) يوقارى (آ) كل (اى صبح روشن) م (دل) كوكل (خدارا) الله ايچون (كه) زيرا (بس) زياده (تاريك) قرا كو (مى بينم) كوردم (شب) كيجه (هجر) فراق (معناى اشارتى) اى انوار تجلى ذاتيه سى عالمى منور قليجى محبوب ذات ايچونك حقيقيچون صبح روشن كبى ظهور ايدوب مشاهده جمال باكمالكله بزى ممنون ومسرور ايله كه بو فراق كيجه سنى زياده قرا كوردم زيرا انوار معرفة اللهدن افتراق باعث بعديت اولان قسوت قلبدر

﴿ وفاخواهى جفاكش باش حافظ * فان الربح والخسران فى التجر ﴾

وفا استرايسك جفا چكيجى اول اى حافظ زيرا تحقيق فائده وزيان تجارتده در (مفردات)

اول يعنى طريق عشقده دائم وقائم اول زيرا بو طريق عشقده اجرتسز ايش اولماز يعنى عشق جاناده ثابت اولان وصل جانان اجرت ومزدينى بولور (من از رندى نخواهم كرد توبه * واو آذيتنى بالهجر والحجر) بالهجر بامع معناسنه در آذيت الف ممدوده ايله فعل ماضيدر آذى بوذى دن يعنى افعال بابندن اذى وجفا معناسنه نون حرف وقايه ويا ضمير منصوب متصل حجر حاء مهمله نك فتحيله منع معناسنه در * محصول بيت * بن رندلكدن توبه ايلمم كرك بنى هجرله وحجر ايله انجدرسكده يعنى بنى منع ايدوب هجران وفراقه دوشررسكده رندلكى ترك ايدوب توبه ايلمم (دلم رفت ونديدم روى دلدار * فغان از ين تطاول آه ازين زجر) تطاول ظلم وزجر منعدر * محصول بيت * كوكلم جانانه كندى ويوزينى كورمدم آه بو ظلم وتعديدن وآه بو زجر ومنعدن (برآى صبح روشن دل خدارا * كه بس تاريك مى بينم شب هجر) برالغنده يوقارى چق ديمكدر اما طلوع معناسنه استعمال ايدرلر صبح روشن دل بيانيه ووصف تركيبيدر خدارا ادات تخصيص كه حرف تعليل تاريك قرا كلقدر شب هجر لاميه مجازا * محصول بيت * الله ايچون اى صبح روشن دل طلوع ايله زيرا فتى قراكاق كوردم هجران كيجه سى عاشقك هجران كيجه سى اوزون وقراكاق اولديغيچون صبحدن طلوع تمنى ايدر (وفاخواهى جفاكش باش حافظ * فان الربح والخسران فى التجر) ربح فائده وخسران زيان تجر بونده مصدردر تجارت كبى علمابندن * محصول بيت * اى حافظ وفا استرسك جفاكش اول زيرا تحقيق فائده ده زيانده تجارتده در يعنى تاجر زيان ايدرسه فائده ده ايدر حاصلى زحمتله رحمت بله در پس جفايه صبر وفايى مستلزمدر

(وفا) م (خواهى) استرايسك (جفاكش) جفا چكيجى (باش) اول (فان الربح) تحقيقا فائده (والخسران) زيان (فى التجر) تجارتده در (معناى اشارتى) (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه اى حافظ محبوب حقيقينك انوار جمالنى مشاهده استرايسك انواع رياضات ومجاهدات ايله عشق ومحبت يولنده صادقانه زحمت ومشقتلر چكوب جانكى جانانه بى غرض فدا ايله زيرا ارباب غرضك تجارتى حقنده (فاربحت تجارتهم وما كانوا مهتدين) بيورلدى وبو تجارتكاه فائده وكاه زيانده در اما جان فدا ايدن عاشق صادقك تجارتى (لا يخلف الميعاد) وعد كريمنجه البته رابح ومنتج وفائده بابدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ نصيحتى كنمت بشنو وبهانه مكير * هر آنچه ناصح مشفق بكويدت بپذير ﴾

سكا بر نصيحت ايلرم قبول ايله بهانه طوتمه هر اول نسنه يى كه سكا ناصح مشفق سويليه قبول ايله (مفردات) (نصيحت) م (ى) وحدتيه (كنم) ايلرم (ت) سكا (بشنو) ايشت (بهانه) م (مكير) طوتمه (هر آنچه) هر اول نسنه كه (ناصح) م (مشفق) (بكويد) سويليه (ت) ضمير (بپذير) قبول ايله (معناى اشارتى) اى سالك فرداش سكا بى غرض بر نصيحت ايلرم ايشت وقبول ايله نفس نافرجامه اويوب تعلل وبهانه ايله وارث پيغمبرى اولان ناصح مشفق هرنه نصيحت سويلرسه قبول ايله كه سعادت بخشدر نصح بودر

﴿ ز وصل روى جوانان تمتعى بركير * كه دركمينكه عمرست مكر عالم پير ﴾

جوانلرك يوزى وصلندن برفائده حاصل ايله زيرا پير عالمك مكرى عمرك پوصوسى يرنده در (مفردات) (ز) من (وصل) (روى) يوز (جوانان) يكتلر (تمتع) فائده (ى) وحدتيه (بركير) طوت (كه) زيرا (در) فى (كمين) پوصو (كه) ادات مكان (عمر) م (است) در (مكر) حيله (عالم) (پير) اسكى (معناى اشارتى) رسول عليه السلام على رضى الله عنهه وصيت بيورديكه ياعلى هر بركيمسه حضرت حقه برنوع طاعتله تقرب طلب ايلرلكن سن تقربى عاقلك وبندء خاصك صحبتيله طلب ايله تاانلردن زياده اقدم واعلى اوله سن حديث شريفى سرنجه اى سالك عالى همت سن دخى جوانان سعادتمند اولان عارف باللهلرك جمالى وصلندن وصحبتندن برفائده حاصل ايله زيرا اوكهنه عالمك عمرك پوصو يرنده چوق مكر وحيله سى واردر كه مهلكدر

﴿ نعيم هر دو جهان پيش عاشقان بدوجو * كه آن متاع قليلست واين بهاى كثير ﴾

ايكى عالمك نعمتى عاشقلر قتنده ايكى اربه در زيرا ايكى عالم متاع قليلدر وايكى اربه چوق بهادر (مفردات) (نعيم) م (هر دو) هر ايكى (جهان) (پيش) اوك (عاشقان) (بدوجو) ايكى اربه به (كه) زيرا (آن) اول (متاع) م (قليل) آز (است) در (اين) بو (بهاى كثير) م (معناى اشارتى) (وهما حرامان على اهل الله) حديث شريفى سرنجه عاقل وعارف باللهك همت عاليلرين كور كه ايكى جهانك نعمتى اول عاشقلر قتنده ايكى اربه كبى اعتبارسزدر زيرا ايكى عالمك شى بهاى نفس اولان متاعى بى نظير وبى نهايه اولان

(وله ايضا)
(نصيحتى كنمت بشنو وبهانه مكير * هر آنچه ناصح مشفق بكويدت بپذير) نصيحتى كنمت يا حرف وحدت وتا ضمير خطاب سكا بر پند ايلرم ديمكدر نصيحت بيت ثانينك مضمونى اولسه كرك مشفق مهربان معناسنه در يعنى محبتلى ناصح مشفق بيانيه در * محصول بيت * سكا بر نصيحت ايليه يم دكله وبهانه طوتمه يعنى نصيحتمى دكلكده بهانه كتورمه هر اول نسنه يى كه مهربان ناصح سكا سويلر قبول ايله واهمال ايلمه پس امدى بنم پندمى قبول ايله كه بن ناصح مشفقم پند بو پندر (ز وصل روى جوانان تمتعى بركير * كه دركمينكه عمرست مكر عالم پير) وصل روى جوانان اضافتلرى لاميه لردر تمتع تفعل بابندن مصدر در فائده لنمك معناسنه ويا حرف وحدت وبركير ايچوندر بركير قالدر يعنى اخذ ايله كه حرف تعليل كمينكه پوصو يرى عمره اضافت لاميه در مجازا مكر عالم پير لاميه و بيانيه در مكر بونده حيله معناسنه در * محصول بيت * محبوبلر روى وصالندن برفائده قالدر يعنى برفائده آل حاصلى دلبرلر وصالندن متلذذ اول زيرا عالم پيرك مكرى عمر پوصو كاهنده در يعنى چرخ غدار وعالم مكار عمريكه پوصو قوروب سنى هلاك ايلكه قصد ايدرنته كه هر كون وهر ساعت عمرينى هلاك ايليور پس امدى اولمزدن اول جوانلردن متمتع اول (نعيم هر دو جهان پيش عاشقان بجوى * كه آن متاع قليلست واين بهاى كثير) بجوى باحرف مقابله ويا حرف وحدت كه حرف تعليل * محصول بيت * ايكى جهانك نعمتى عاشقلر قتنده برآربه جه در زيرا اول نعمت ازاجق متاعدر وبرآربه چوق بهادر يعنى عاشقلر جانانك آربه جه محبتنى ايكى عالمك نعمتنه د كشمزلر

(معاشری خوش ورودی بساز میخواهم * که دردخویش بکویم بناله بم وزیر) معاشر بونده مصاحب معناسنه در و یا حرف وحدت رود ساز کرشی یعنی چنك وقانون وقبوز قبیلی و یا حرو حدت اما بونده ساز کندی مراد در ذکر جزو ارده کل طریقیله یساز بامع معناسنه درساز دن مراد دوزندر که حرف تعلیل بناله بم باحرف مصاحبت واضافت لامیه بم سازلکابری وبوغون آوازلی کریشه دیرلر زیرا اینجه آوازلی قیله اما اصلنده بوغون کریشه بم واینجه کریشه زیردیرلر * محصول بیت * برابو مصاحب بر دوزنلی ساز دیلرم یعنی دوزنی برنده بر ساز ایسترم که کندی دردیمی سویلیه بم وزیر ناله سیله یعنی ساز اویوب حسب حال کندی شعرمدن برغزل نغمه یه کتورم حاصلی جانانه حالمی عرض ایده یم (برآن سرم که ننوشم می و کنه نکنم * اکر موافق تدبیر من شود تقدیر) سر بونده سودا وآرزو معناسنه در * محصول بیت * اول هوا وسودا وزره یمکه باده ایچمیم وکناه اشلیم اکر بنم تدبیرمه تقدیر خدا موافق اولورسه یعنی بو حالر قضا دفترنده مثبت اولدیسه بونلردن کچرم (بعزم توبه نهادم قدح زکف صد بار * ولی کرشمهٔ ساقی نمیکند تقصیر) بعزم توبه باحرف سبب واضافت مصدرك مفعولنه در کرشمهٔ ساقی لامیه ناز وشیوه معناسنه نمیکند تقصیر یعنی توبه یه مانع اولور * محصول بیت * توبه قصدیله یوزکره قدحی المدن قودم یعنی توبه ایلك ایچون باده قدحنی الدن نیچه کره قودم اما ساقینك ناز وشیوه سی بنه ایچرمکده تقصیر ایلز یعنی بنه بکا قدحی آلدروب ایچررر یعنی کرشمه سنه تحمل ایده میوب ینه بادهنوش اولورم (می دوساله ومحبوب چارده ساله * همین بست مرا صحبت صغیر وکبیر) می دوساله ایکی یللق شراب چارده ساله اون درت یاشنده صحبت صغیر اضافتی لامیه در * محصول بیت * ایکی یللق شراب واون درت یاشنده محبوب بو بکا یتر کوچك وبیوك مصاحبتی یعنی اکا بر بر یرینه محبوب چارده ساله یی اتخاذ ایلدم واصاغر یرینه می دوساله یی حاصلی بونلر بکا یار مصاحبتدر خاطرمی بونلرله اکلرم

اذواق مشاهدهٔ انوار جمال الهیه نسبت قلیل وبی قدردر وابکی اریه دخی اکا چوق بها در بلکه ماسواء مجدرو اوقدن برذره در

﴿ معاشری خوش ورودی بساز میخواهم ❁ که دردخویش بکویم بناله بم وزیر ﴾

برخوش مصاحب ودوزنی تمام بر آلت استرم که بم وزیر ناله سیله کندی دردیمی اداده یم (مفردات) (معاشر) مصاحب (یا) وحدتیه (خوش) م (رود) سازك قبیلی وتلی (یا) وحدتیه (بساز) دوزن ایله یعنی دوزنی تمام بر آلت طرب (میخواهم) استرم (درد)، (خویش) کندی (بکویم) دیه یم (بناله) ناله ایله (بم) قابه تل (زیر) اینجه تل بعض نسخه ده (که درد عشق بکویم بنغمهٔ بم وزیر) واقعدر (معنای اشارتی) براحوال دروندن خبردار وقلبی مقلب القلوب اولان حضرت اللهك ذات اپین وذات الشمال قبضهٔ قدرتنده منتظم ودوزنلی برخوش شفیق رحیم مصاحب ومحرك عشق استرم که کمالو وآشکاره کندی درد عشقمی اکا ناله وفریادله سویلیم واستمداد ایلیم

﴿ برآن سرم که ننوشم می وکنه نکنم ❁ اکرموافق تدبیرمن شود تقدیر ﴾

اول هوس اوزره یم که شراب ایچمیم وکناه ایلیم اکر تقدیر خدا بنم تدبیرمه موافق اوله (مفردات) (بر) علی (آن) اول (سر) سودا وهوس (میم) ضمیر (ننوشم) ایچمیم (می) شراب (کنه) (نکنم) ایلیم (اکرموافق) م (تدبیر) م (من) بن (شود) اوله (تقدیر) م (معنای اشارتی) ای زاهد ظاهر پرست سنك زعمك فاسد که باده کناه صدایلدیکك ومسك کبی ستری مشکل اولان شراب عشق الهینك نشئه وحالاتی اظهار ایتمم وکناه ایلیم دیو هوس اوزره یم اکر تقدیر الهی بنم تدبیرمه موافق اوله

﴿ بعزم توبه نهادم قدح زکف صدبار ❁ ولی کرشمهٔ ساقی نمیکند تقصیر ﴾

توبه قصدیله یوزکره قدحی الدن قودم لکن ساقینك کرشمه سی تقصیر ایلز (مفردات) (با) لملابسه (عزم) قصد (توبه) م (نهادم) قودم (قدح) م (ز) من (کف) ال (صدبار) یوزکر (ولی) لکن (کرشمه) ناز وغمزه (ساقی) م (نمیکند) ایلز (تقصیر) م (معنای اشارتی) بوسلطان عشقك درد وبلاسنه تحمل صعب ومشکل اولدیغی اجلدن نیچه کره عشقدن فراغت وتوبه قصدیله اسباب عشق وحالات عشقی الدن قومق وترك ایتمك استدم لکن ساقی کوثر عشق الهی اولان مرشد کریمك همتی ونظر عنایتی زمام اختیارم الدن الوب جذبهٔ رحمان ایله بنی مست ولاابالی قلندر مشرب ایلمشدر

﴿ می دوساله ومحبوب چارده ساله ❁ همین بست مرا صحبت صغیر وکبیر ﴾

ایکی یللق شراب واون درت یاشنده محبوب صغیر وکبیرك صحبتی همان بکا بو کفایه در (مفردات) (می) شراب (دو) ایکی (سال) یل (ها) مقدار معناسنه (محبوب) م (چارده) اون درت (ساله) مثله (همین) بو (بست) کافیدر (مرا) بکا (صحبت) م (صغیر) کوچك (کبیر) بیوك (معنای اشارتی) عطای ازلی خدا ومیراث انبیاء پیشوا (نار فی القلوب تحرق ما سوی المحبوب) اولان شراب عشق ومحبت جانفزا

(چوقسمت ازلی بیحضور ما کردند * کراندکی نه بوفق رضاست خورده مکیر) قسمت ازلی یائیه بیحضورما لامیه خرده مکیر خورده طوتمه یعنی طعن ایله * محصول بیت * چونکه قسمت ازلی بی بزم حضورمز سز ایلدیلر یعنی اول قسمت ایلدکلری وقت چونکه بز حاضر دکل ایدك اکر برمقدار رضایه موافق دکل ایسه طعن ایله کانه که حاضر اولسق مقتضامز جه قسمت ایدرلر دی اما حاضر اولمامغله برمقدار مقتضایه موافق قسمت ایلدیلرسه دخل وطعن ایله حاصلی قضایه رضا وبر دیمکدر (چو لاله در قدحم ریز ساقیا می مشك * که نقش خال نکارم نمی رود ز ضمیر) می مشك شراب مسکندر که حرف تعلیل نقش خال نکارم اضافتلری لامیه لر در نمی رود کیتمسون ویا کتمیه ضمیردن مراد خاطر در * محصول بیت * ای ساقی لاله کبی قدحمه شراب مسکت دوك تا که نکارمك خالی نقشی خاطرمدن کتمیه مشك ذکری لالهنك داغی ایچوندر ونقش خال جانان ایچوندر چو لاله تشبیهی ایکی یره صرف اولنق قابلدر قدحه ومی مشکه تأمل تدبره مصراع اولك معناسی ای ساقی لاله کبی بنم قدحمه مشکبو شراب دوك دین مشکدن مراد بوی بلمشدر (نکفتمت که حذر کن ز زلف او ای دل * که میکشند درین حلقه باد در زنجیر) نکفتمت فعل نفی ماضی استفهام انکاری معناسنه دیمدیمی بن سکا یعنی دیدم دیمکدر که حرف تعلیل در زنجیر در حرف صله زنجیر دیمکدر * محصول بیت * ای کوکل بن سکا دیمدیمی که انك زلفندن حذر ایله زیرا بو حلقهٔ زلف جانانده بادی زنجیره چکرلر یعنی بونده باد چابکسواری زنجیره چکرلرسن خود برآغر آیقلی دیوانه سن بو حلقه ده بادی زنجیره چکرلر دیمکدن مراد بودر که زلف مجعد زنجیر شکلنده اولور باد ایسه زلفه اوغرمقدن خالی دکل پس کانه که حلقهٔ زلفه بنداولور (بیار ساغر یاقوت فیض ودر خوشاب * حسود کو کرم آصفی ببین وبمیر) ساغر یاقوت فیض اضافتی بیانیه در یاقوت فیضلی یعنی فائدهلی واو حرف عطف درخوشاب یاقوته معطوفدر تقدیری ساغر در خوشاب فیضدر یعنی درخوشاب فائدهلی ساغر کتور دیمکدر کرم آصفی اضافتی بیانیه در آصفه یعنی وزیر اعظمه منسوب کرم کرم ببینك مقدم مفعولیدر وبمیر ببینه معطوف * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر یاقوت فیضلی ودر خوشاب فیضلی ساغری کتور حسوده دی وزیر اعظمك کرمنی کوروا ول یعنی بکا ایلدیکی رعایتی کور وهلاك اول حسد کدن

ومحبوب القلوب اولان وارث انبیا ودستکیر طالبان بی نوا المرشد الرؤف الرحیم الموصوف بصفات سید الانبیاء محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم صغیر وکبیر نسبی اولان بوایکی مایهٔ سعادتك صحبتی همان بکا بوکافیدر اکر بزی اراده مزه قورلرسه

﴿ چوقسمت ازلی بیحضور ما کردند ❁ کراندکی نه بوفق رضاست خرده مکیر ﴾

چونکه ازل قسمتنی بز حاضر اولمقسزین ایلدیلر اکر برآزجق رضایه موافق دکلسه خرده طوتمه (مفردات) (چو) چونکه (قسمت ازلی) م (بیحضورما) بز حاضر اولمقسزین (کردند) ایلدیلر (کر) اکر (اندکی) برآزجق (نه بوفق رضاست) رضایه موافق دکلسه (خرده) اوفق وکوچك (مکیر) طوتمه یعنی طعن وتعییب ایتمه (معنای اشارتی) چونکه ازل قسمتنی بحن قسمناده بزلر بووجود وبو اراده ایله حاضر اولمقسزین تعیین ایلدیلرای سالك بومعامله وبو عطا برآزجق سنك رضا ومرادکه موافق دکلسه ده صاقین خرده طوتمه وحکمت خدایه اعتراض ایله که قضاء الهیه رضا وتسلیم لازمدر

﴿ چولاله درقدحم ریز ساقیا می مشك ❁ که نقش خال نکارم نمی رود ز ضمیر ﴾

ای ساقی لاله کبی بنم قدحمه مسك بوی شرابی دوك که محبوبك خالی نقشی خاطرمدن کتمیه (مفردات) (چو) مثل (لاله) م (در) فی (قدح) م (میم) ضمیر (ریز) دوك (ساقیا) ای ساقی (می) شراب (مشك) م (نقش) م (خال) بك (نکارم) محبوبم (نمی رود) کتمیه (ز ضمیر) خاطرمدن (معنای اشارتی) همان سالکه لایق بودر که دائما خلیفة الله فی الارض اولان ساقیٔ شراب وحدت ومرشد عالی همتدن طالب فیض الهیده اولوب تضرع ونیاز ایله دیه که شراب عشق مسك بویی بنم قدح قلبمه دوك وریح رحمان تعبیر اولنان فیوضات ونفحات خدا ایله کوکلمزی پرنور ایله که محبوب حقیقینك ذات بیچوننك انوار تجلیات نقشی خاطرمدن برآن کتمیه

﴿ نکفتمت که حذر کن ز زلف او ای دل ❁ که می کشند درین حلقه باد در زنجیر ﴾

سکا دیمدیمی که ای کوکل انك زلفندن حذر ایله که بو حلقه ده بادی زنجیره چکرلر (مفردات) (نکفتمت) سکا دیمدیمی (حذر کن) قاچ (ز) من (زلف) م (او) ضمیر (ای دل) ای کوکل (می کشند) چکرلر (درین حلقه) بو حلقه ده (باد) یل (در) فی (زنجیر) م (معنای اشارتی) ای کوکل سکا دیمدیمی که او موصوف بصفات الله اولان خلیفة اللهك قلبنی حفظ ایله ومخالفتدن حذر ایله که اول وارث پیغمبران اولان خلفا بو حلقهٔ عشاقده نیچه باد کبی سریع الطبع ومتفرق القلوب اولانلری زنجیر عشقله مقید قیلوب معهد صدق ملیك مقتدر جانبنه نظر وهمت ایله بلا اختیار چکرلر

﴿ بیار ساغر یاقوت فیض درخوشاب ❁ حسود کو کرم آصفی ببین وبمیر ﴾

لطافتده تازه اینجویه بکزر یاقوت فیضلو ساغری کتور حسوده دی وزیرك بکا ایتدیکی کرمی کورسون وحسدندن اولسون (مفردات) (بیار) کتور (ساغر)

(دل رمیدهٔ ماراکه پیش میکیرد * خبر دهید زمجنون جسته اززنجیر) دل رمیدهٔ ما اضافتلری بیانیه ولامیه در رمیده اورکش را ادات تخصیص که اسمدر کیم معناسنه پیش اوك معناسنه درجسته جیم عربینك فتحیله صیچرامش معناسنه اما بونده قاچش وصیچرامش معناسنه در * محصول بیت * بزم

طواوقدح (یاقوت) قرمزی جوهر (فیض) خیر شایع وصو چوق اولمق (در) اینجو (خوشاب) تروتازه (حسود) م (کو) سویله (کرم) م (آصف) وزیر سلیمان علیه السلام (بیین) کور (بیر) اول (معنای اشارتی) ای خلیفهٔ خداو پیردلکشا حضرت الله ورسول الله عشقنه اطافده تازه اینجویه بکزر ورنك ور ونقده یاقوت احمره بکزر قلبیری شراب عشق الهیه ایله ومعرفة الله ایله محلی ومزین ومشعشع ومجلی ایتمك ایچون برساغرسرشار کتورو برفیض مالامال بخش ایله که اهل اللهه وطالبین حق اولان عشاقه حسود اولان منکرین ومنافقین طالبین صادقینه مردان خدانك بخش واحسانی کورسون وحسدندن اولسون ومرد اولسون

﴿ دل رمیدهٔ مارا که پیش میکیرد * خبر دهید بمجنون خسته اززنجیر ﴾

بزم اورکش کوکلمزك اوکنی کیم طوتار خسته مجنونه زنجیردن خبر و یر بکز (مفردات) (دل) کوکل (رمیده) اورکش (مارا) بزم (که) کیم (پیش) اوك (میکیرد) طوتار (خبر) م (دهید) و یریکز (با) الملابسه (مجنون) م (خسته) م (زنجیر) م (معنای اشارتی) ای معاشر عشاق بزم تعلقات کونیه ایله محجوب اولوب حقدن فرار ایدن کوکلمزی اول خلیفهٔ الله فی الارض اولان انبیا واولیالردن غیری راه حقه کیم ارشاد واهدا ایتمکه قادر اوله بیلور وکیم اوکنه کیچه بیلوردرد عشق الهیه ایله خسته ومجنون اولمش عشاقه بشارت وخبر و یریکزکه کردن جان عشاقه زنجیر عشقی طاقوب بلااختیار جذبات رحمانیه ایله محبوب حقیقی یه واصل قلیجی انجق انلردر وانلر جانب حقدن بزه احسان و یرهاندر

﴿ چه جای کفتهٔ خواجو وشعر سلمانست * که شعر حافظ ما به ز نظم خوب ظهیر ﴾

نه خوا جونك سوزی وسلمانك شعری یریدر بزم حافظمزك شعری ظهیرك خوب نظمندن یکدر (مفردات) (چه) نه (جای) یر (کفته) سویلنمش (خواجو) برشاعر اسمیدر (شعر) م (سلمان) شاعر اسمیدر (است) در (شعر) م (حافظ) م (ما) بز (به) یکدر (ز) من (نظم) م (خوب) م (ظهیر) شاعر اسمیدر (معنای اشارتی) حافظ عنایت ربانیه ایله شعر صورتنده لسان غیب ایله اسرار طریق اهل اللهی بیان ایلدی بو مقام خواجونك سوزی وسلمانك شعری یری دکلدر بزم حافظمزك شعری فیوضات ربانیه ایله معارف واسرار الله بیان ایتدیکیچون ظهیرك فصاحتله بیان ایلدیکی خوب نظمندن وسائر شعرانك جانسز کلاملرندن یکدر

﴿ حدیث توبه درین بزمکه مکو حافظ * که ساقیان کمان ابرویت زنند بتیر ﴾

بو مجلس برنده توبه سوزنی سویله ای حافظ کمان ابرو ساقیلرسنی تیرایله اوررلر (مفردات) (حدیث) سوز (توبه) م (درین) بونده (بزمکه) مجلس یری (مکو) سویله (حافظ) م (ساقیان) م (کمان ابرو) یای قاشلو (ت) ضمیر (زنند) اوررلر (بتیر) اوق ایله (معنای اشارتی) ای حافظ حق سبحانه وتعالی کرمیله سنی معدن اسرار غیب هویت ایتدیکه نصکره اکر قدرنی بیلیوب حضور اهل اللهده بن بو دولت عشقی اعظم توبه اولسون دیو فراغت واکراه سوزنی سویله وشکرنده ثابت قدم اول یوخسه

اورکش وقاچش کوکلمزك اوکنی کیم طوتار یعنی کیم ضبط ایده بیلور رامدی خبر و یرك زنجیردن بوشانوب اورکش مجنوندن که بزم رمیده کوکلمز زنجیردن بوشانمش بر مجنوندر پس خبر و یرك که طوتوب زنجیره اورسونلر زمجنونی بمجنون وجسته یی خسته یازانلر خطا ایله ومعناسنی خسته مجنونه خبر و یریکز زنجیردن دیدیلر لفظده ومعناده خطا ایدوب عجب دیوانه لك ایلمشلر (چه جای کفتهٔ خواجو وشعر سلمانست * که شعر حافظ ما به ز نظم خوب ظهیر) جای بونك کبی یرلرده مقحمدر کفتهٔ خواجو وشعر سلمان اضافتلری لامیه لر در شعر حافظده بویله در نظم خوب ظهیر بیانیه ولامیه در * محصول بیت * خواجو کلامنك وسلمان شعرینك نه محلیدر یعنی انلرك نظمنه نه اعتبار که بزم حافظمزك شعری انلرك شعرندن دکل ظهیرك خوب شعرندنده یکدر خواجه ظهیرك شعرینی سلمانك وخواجونك شعرنه ترجیح ایدر باخصوص که سلمانه شاعر ساحر وخواجوبه نخلبند شعرای عجم دیمشلر فی الواقع ظهیرك کلامنده اولان حلاوت وصیفا برشاعرك کلامنده بوقدر مکر حضرت مولانا جامینك که انواع شعرده قصب سبق ایلمش قدس الله سره العزیز حاصلی حافظك شعری ظهیرك شعرندن یکدر زیرا صرف عرفاندر وظهیرك صرف مجاز در (حدیث توبه درین بزمکه مکو حافظ * که ساقیان کمان ابرویت زنند بتیر) * محصول بیت * ای حافظ بو مجلسده توبه سوزینی سویله یعنی توبه آدینی آکه زیرا کمان ابرو ساقیلر سنی غمزه ومژکان اوقیله اوررلر حاصلی ساقیلرسنك توبه کی استمزلر زیرا مجلسك رونق ونور ضیا بخشی سن (وله ایضا)

(وله ایضا) (دلا چندم بریزی خون زدیده شرم دار آخر * تونیز ای دیده خوابی کن مراد دل برآر آخر) چندم میم معنا جهتندن خونه مقیددر نیزدخی دیمکدر خوابی یا حرف تنکیر مراد دل لامیه * محصول بیت * ای کوکل نیجه برقانمی دوکرسن کوزمدن البته اوتان سنده ای دیده خواب ایله کوکل مرادینی حاصل ایله کوکله عتاب ایدر کوزی قان اغلتدیغیچون وکوزه عتاب ایدر اویومایوب کوکلی بیدار طوتدیغیچون حاصلی کوکل ایله کوزك حاللری بری برینه موقوف قدر هرباری که دل راحتده در کوز فراغتده در وکوز فراغتده اولنجه کوکل راحتده اولور (منم یارب که جانانرا زساعد بوسه میچینم * دعای صبحدم دیدی که چون آمد بکار آخر) یارب بونده ایکی معنایه محتملدر یعنی یاالله وعجبا معناسنه که حرف بیان جانانرا را ادات تخصیص بوسه میچینمك مفعول صریحی وازساعد غیرصریحی میچینم فعل مضارع متکلم وحده دیدی فعل ماضی مفرد مخاطب استفهامی متضمن کوردکی دیمکدر که حرف بیان چون بونده کیف معناسنه در آمد بکار ایشه کلدی یعنی یارادی * محصول بیت * بنمیم یارب که جانانك بلکندن بوسه دیروب دیوشیردم استغراب ایدر جانانك ساعدنی بوس ایلدیکنی یعنی بو بر عظیم ایشدر که اولمز صباح وقتنك دعاسنی کوردکی که ایشه کلوب یارادی یعنی فائده و یردی زیرا صبحدم دعا ایلامش ایمش که جانانك ساعدنی بوس ایلیه (مراد دنیی وعقبی بمن بخشید روزی بخش * بکوشم قول چنك اول بدستم زلف یار آخر) روزی بخش وصف ترکیبیدر رزق بغشلیجی یعنی رزاق معناسنه بو بیتده آخر مقابل اولدر * محصول بیت * دنیا واخرت مرادینی بکاالله تعالی بغشلدی اول قولاغمه چنك آوازینی بغشلدی وآخر الهه زلف یاری و یردی حاصلی بکامرانلق و یردکای

شراب عشقك ساقیسی اولان اول اللهسنی طردو درتیر ایله ابدی مجروح ایدرلر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دلا چندم بریزی خون زدیده شرم دار آخر * تونیز ای دیده خوابی کن مراد دل برآر آخر ﴾

ای کوکل نیجه بنم قانمی دوکرسین آخر کوزدن اوتان سندخی ای کوز برمقدار اویوآخر کوکلك مرادنی حاصل ایله (مفردات) (دلا) ای کوکل (چند) نیجه (ام) بنم (بریزی) دوکرسن (خون) قان (ز) من (دیده) کوز (شرم) حیا (دار) طوت (آخر) م (تونیز) سندخی (ای دیده) ای کوز (خوابی) براویقو (کن) ایله (مراد) م (دل) کوکل (بر) یوقاری (آر) کتور (آخر) م (معنای اشارتی) ای آتش عشقله جکرسوزان اولوب اضطرام ایله جکرقانی کوزدن دوکیجی کوکلم نیجه یه دك بلبل کبی مقام تلوینده هیجو بیت ایله اظهار اسرار ایدوب پروانه کبی مقام تمکین وعرفانه وپرو بالك یاقوب ینه ستر اسرار ایتمزسین دیدهٔ حق اولان اهل بصیرتلردن اوتان آخرسندخی ای چشم (تحسبهم ایقاظا وهم رقود) آیهٔ کریمه سی سرنجه خواب معنوی اولان جمیع ماسوی اللهدن کوز یوموب اویو که آخر کوکلك مرادنی حاصل ایله وکندوکی مقام عرفانه واصل ایله

﴿ منم یارب که جانانرا زساعد بوسه میچینم * دعای صبحدم دیدی که چون آمد بکار آخر ﴾

بنمیم یارب که محبوبك ساعدندن بوسه دیوشیریرم صباح وقتنك دعاسنی کوردکی که آخر نیجه ایشه یرادی (مفردات) (منم یارب) بنمیم عجب (جانانرا) محبوبك (ز) من (ساعد) بیلك (بوسه) م (میچینم) دیوشیریرم (دعا) م (صبحدم) صباح وقتی (دیدی) کوردکی (چون) نیجه (آمد) کلدی (بکار) ایشه (آخر) م (معنای اشارتی) عجب کوردکمی ای کوکل اول محبوب حقیقینك قدرت باهره سندن وکرم واحسانندن اولان جذبهٔ رحمان وتجلیات اسرار لدنیه وعرفان ولذت مشاهدهٔ انوار جمال جانانی دیوشیروب خانهٔ قلبده جمع ایلینبنیم محضا عطاء اللهدر نیاز شب ودعای صبحدمی کوردکی که آخر نیجه ایشه یرادی ونه کونه سبب احسان اولدی

﴿ مراد دنیی وعقبی بمن بخشید روزی بخش * بکوشم قول چنك اول بدستم زلف یار آخر ﴾

رزاق عالم بکا دنیا وآخرت مرادمی احسان ایلدی اول قولاغمه چنك سوزنی آخر الیمه یارك زلفنی و یردی (مفردات) (مراد) م (دنیی وعقبی) م (بمن) بکا (بخشید) احسان ایلدی (روزی بخش) رزق و یریجی (بکوشم) قولاغمه (قول) م (چنك) ناقور (اول) م (بدستم) الیمه (زلف) م (یار) م (آخر) م (معنای اشارتی) بحمدالله نیاز شب ودعای سحری برکاتنه استعیذ بالله (وفی السماء رزقکم) آیهٔ کریمه سی سرنجه رزاق عالم بکا دنیا وعقبا مرادم اولان انوار ذاتیهٔ مشاهدهٔ جمال بی نشان رزق معنویٔ روحانیه سنی احسان ایلدیکه باعث احسان اولان اول انسان کامله وعارف بالله اولان مرشد عزیز الوجوده یار ایدوب آنك نفس عیسا واربله کلمات قدسیه لرینی قولاغمه وآخر محبوب حقیقینك انوار تجلیات صفاتیه وذاتیه سنی

(چوباد ازخرمن دونان ربودن خوشهٔ تاچند * زهمت توشهٔ بردار وخود تخمی بکار آخر) خوشه بونده باشق معناسنه در ویاحرف وحدت ویاتنکیر توشه آزق ویاحرف وحدت بردار قالدر یعنی تحصیل ایله واوحرف عطف خود بونده کندی معناسنه در تخمی

دیدهٔ جانمه وبردی

﴿ چوباد ازخرمن دونان ربودن خوشهٔ تاچند * زهمت توشهٔ بردار وخود تخمی بکار آخر ﴾

باد کبی نیجه‌یه‌دك دنیلرك خرمندن برخوشه قاپمق همتدن برتوشه حاصل ایله وآخر کندك برتخم اك (مفردات) (چو) مثل (باد) یل (از) من (خرمن) م (دونان) آلچقلر (خوشه) بشاق (تاچند) نیجه‌یه دك (ز) من (همت) م (توشه) آزق (بر) یوقاری (دار) طوت (خود) کندك (تخمی) برتخم (بکار) اك (آخر) م (معنای اشارتی) ای سالك دون همت (الدنیا جیفة وطالبها کلاب) حدیث شریفی سرنجه نیجه‌یه‌دك کلاب موتی اولان ادانیٔ اهل دنیادن بادك خرمندن خوشه قاپمغی کبی جلب زخارف دنیا طمعنده اولوب اوقات عزیزکی بوش یره صرف ایدرسن (هاو الهمة من الایمان) دیوب جدوسعی ایله اول رزق معنوی اولان انوار الهیه‌دن آخر رازیق حاصل ایلکه کندو که عالی همت ایله

﴿ نکارستان چین دانم نخواهد شد سرایت لیك * بنوك كلك مشك آمیز نقشی می‌نکار آخر ﴾

بیلورم نکارستان چین سنك سرایك اولمیسردر لکن مسك آمیز قلم اوجیله آخر برنقش ایله (مفردات) (نکارستان) نقش مکانی (چین) معروف شهردر (دانم) بیلورم (نخواهد) استمز (شد) اولمق یعنی اولمسه کرك (سرای) پادشاهلرك ودولتلولرك اوی (تا) ضمیر (لیك) لکن (با) للملابسه (نوك) اوج (كلك) قلم (مشك آمیز) مسك قارشد یریجی (نقش) م (یا) وحدتیه (می‌نکار) نقش ایله (آخر) م (معنای اشارتی) ای نقوش جنت خلدی برداته یه فروخت ایدن خلیفة الله زاده قرنداشم بیلورمکه بونقوش زینت فانیه‌سیله انسانی حقدن غافل ومشاهدهٔ انوار جمال اللهدن محجوب وعاطل قلیجی قطاع طریق دنیا در شاه حقیقتك سرایی دکلدر لکن قدر عالیکی وعندالله اکرمیت وباعث خلقتکی تفکر ایدوب راه عشقده کوجك یتدیکی مقداری سعی ومجاهده‌ده اولوب کوزیاشیله وجکر آتشیله اوح سینه کده محبوبك عشق ومحبتی نقشنی نقش ایلیوب (الا بذکر الله تطمئن القلوب) سرینه مظهر اوله‌سن

﴿ دلا در ملك شبخیزی کراز اندوه نکریزی * دم صبحت بشارتها بیارد زان دیار آخر ﴾

ای کوکل شبخیزلك ملکنده اکر غصه‌دن قاچیه‌سن صباح نفسی سکا آخر اول دیاردن بشارتلر کتورر (مفردات) (دلا) ای کوکل (در) فی (ملك) م (شبخیز) کیجه قالقیجی (یا) مصدریه (کر) اکر (ازاندوه) غمدن وغصه‌دن (نکریزی) قاچیه سن (دم) نفس (صبح) م (بشارتها) مژده‌لر (زان دیار) اول محبوبك دیاردن (آخر) م (معنای اشارتی) ای کوکل سلطان عشقك بولنده ریاضات ومجاهدات ایله کیجه‌سی قائم کوندوزی صائملك ملکنده اکر غم وغصه‌دن ودرد وبلای عشقدن قاچیوب صبر وتحمل ایلر ایسك (الصبر مفتاح الفرج) سرنجه

باحرف وحدت بکار فعل امر مفرد مخاطبدر کاریدندن اکین اك دیمکدر * محصول بیت * یل کبی الچقلر خرمندن برباشق ویاطلقا باشق قاپمق نیجه‌یه‌دك حاصلی ایلك جزئیاته صارقق نیجه‌یه‌دك همتدن برتوشه قالدر وکندك برتخم اك یعنی همت ایدوب برحالت پیدا ایله که خلق سکا محتاج اوله وسن کسه‌یه محتاج اولمیه سن (نکارستان چین دانم نخواهد شد سرایت لیك * بنوك كلك مشك آمیز نقشی می‌نکار آخر) نکارستان چین ونکارخانهٔ چین براودر که کان استاد نقاشلر کندیلر استخراج ایلدکاری نقوش غریبه‌یی انده نقش ایلشلر بنوك باحرف مصاحبت نوك هر نسنه‌نك سوری اوجنه دیرلر مشك آمیز وصف ترکیبیدر مشك قرشدیریجی نقشی باحرف وحدت میکارمی حرف تأکید نکار امر مفرد مخاطب نکاریدندن نقش ایله دیمکدر * محصول بیت * بیلورمکه چین نکارخانه‌سی سرایك اولیسردکلدر لیکن مشك آمیز قلمك اوجیله بر نقش نقش ایله یعنی نکارخانه نقوشنه قادر دکل ایسك قلم اوجیله برنسنه‌یاز خالی طورمه حاصلی مالایدرك کله لایترك که حسبنجه افعال انیقه‌یه واعمال دقیقه‌یه قادر دکل ایسك بالکلیه ترك ایلك اولمز قادر اولدیغن دکلو عمله سعی ایدوب تك طورمه (دلا در ملك شبخیزی کراز اندوه نکریزی * دم صبحت بشارتها بیارد زان دیار آخر) ملك شبخیزی اضافتی بیانیه شبخیزی وصف ترکیبیدر خیزیدندن کیجه قالقیجی معناسنه اندوه غم وغصه نکریزی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب قاچمزسین دیمکدر دم صبحت بیانیه ومبتدا وبیارد خبری * محصول بیت * ای کوکل اکر شبخیزلك ملکنده غمدن وزحمتدن قاچمزسك یعنی شبخیز اولمغی اختیار ایدرسك صباح نفسی سکا دیار جانان دن مشتاقلر کتورر البته حاصلی کیجه‌لر قالقوب جانانه خاوص طویتله توجه ایدرسك صباح وقتنده سکا کوی جانان دن خبرلر خبرلر کلور البته

فیض سحری ونفحات ربانی اول جانب عزت الهیه دیاریدن سکا بشارتلر واسرار لدنیهٔ الهیه‌دن اشارتلر وکشف وکرامتلر کتورر که حسابه کلمز دیمکدر

﴿ بتی چون ماه زانو زد می چون لعل پیش آورد * تو کویی تائبم حافظ زساقی شرم دار آخر ﴾

ماه کبی برمحبوب دیز اوردی لعل کبی شرابی اوکه کتوردی سن تائبم دیرسن ای حافظ آخر ساقیدن اوتان (مفردات) (بتی) برمحبوب (چون ماه) آی کبی (زانو) دیز (زد) اوردی (می) شراب (چون) مثل (لعل) م (پیش) اوك (آورد) کتوردی (تو) سن (کویی) دیرسن (تائبم) م (حافظ) م (ز) من (ساقی) م (شرم) حیا (دار) طوت (آخر) م (معنای اشارتی) چونکه اول منور عالم اولان محبوب حقیقی (نحن اقرب الیه من حبل الورید) آیت کریمه‌سی سرنجه بزه بزدن یقیندر حق بولنه جان فدا ایدن عاشقلر ایچون صبغة الله تعبیر اولنان شراب عشقنی کرمندن اوکزه کتوروب بزه عرض ایلدی سن نیجه‌یه دك نفس نافرجامه اویوب اول شرابه تائب کبی اعراض ایدوب عمریکی غفلت ایله کچورزسن آخر اول ساقیدن اوتان وحضرت اللهدن حیا ایله

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ساقیا مایهٔ شباب بیار * یکدو ساغر شراب ناب بیار ﴾

ای ساقی کنجلك سرمایه‌سنی کتور برایکی قدح صافی شراب کتور (مفردات) (ساقیا) ای ساقی (مایه) سرمایه (شباب) کنجلك (بیار) کتور (یکدو) برایکی (ساغر) قدح (شراب) م (ناب) صافی (بیار) کتور (معنای اشارتی) ای پیر روشن ضمیر وای ساقیٔ شراب عشق علیم وقدیر اول قلبه وروحه حیات ابدی بخش ایدیجی مایهٔ سعادت اولان شراب عشق کتور منظر رحمان اولان آینهٔ قلبی مجلا ایتمك ایچون استعداد مزجه برایکی قدح صافی شراب کتور

﴿ داروی درد عشق یعنی می * کوست درمان شیخ وشاب بیار ﴾

عشق دردینك درمانی یعنی شراب که اودر پیروجوانك درمانی کتور (مفردات) (دارو) علاج (درد عشق) م (می) شراب (اوست) اودر (درمان) م (شیخ) م (شاب) کنج (بیار) کتور (معنای اشارتی) درد عشق الهینك ووصلت انوار جمال شهنشاهینك درمانی وطبیبی کرك پیر وکرك جوان ایچون انجق شراب عشقدر کتور

﴿ آفتابست وماه باده وجام * درمیان مه آفتاب بیار ﴾

آفتاب وماهدر باده وجام ماه ایچنده آفتابی کتور (مفردات) (آفتاب) کونش (است) در (ماه) آی (باده) شراب (جام) قدح (در) فی (میان) اورته (مه) آی (آفتاب) م (بیار) کتور (معنای اشارتی) شراب آفتاب کبیدر قدح آی کبی لذت شراب عشق خدایی وانوار قدسیهٔ شعشعهٔ جمال الهیه‌یی آینه‌سی صافی اولان قلب قدحنده بولمق ممکندر سعی وغیرت ایله اول دوائی خانهٔ قلبه کتور

(بتی چون ماه زانو زد می چون لعل پیش آورد * تو کویی تائبم حافظ زساقی شرم دار آخر) بتی یاحرف وحدت زانو زد دیز چوکدی می یاحرف وحدت تائب اسم فاعلدر توبه کار معناسنه * محصول بیت * ماه کبی برمحبوب دیز چوکدی ولعل کبی بر باده اوکنه کتوردی ای حافظ سن تائبم دیرسن یعنی شرابدن توبه کارم شمد نکرو ایچمم دیرسن ساقیدن حجاب ایله بو سوزی سویله حاصلی ماه کبی بردلبر له ایچمینجه نیجه صبر ایدرسن (وله ایضا) (ساقیا مایهٔ شباب بیار * یکدو ساغر شراب ناب بیار) مایه اصله دیرلر شبابه اضافت لامیه در یکنلك دیمکدر * محصول بیت * ای ساقی یکتلك سرمایه سن کتور یعنی برایکی ساغر شراب صافی کتورز یراسرمایهٔ جوانیدر یعنی پیر نوش ایدرسه جوان اولور (داروی درد عشق یعنی می * کوست درمان شیخ وشاب بیار) شاب بالك تشدیدیله‌یکندر ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی * محصول بیت * عشق دردینك درمانی یعنی شراب که اول شراب پیرك ویکیدك درمانیدر کتور حاصلی شراب کتور (آفتابست وماه باده وجام * درمیان مه آفتاب بیار) باده‌یی افتابه وجامی ماهه تشبیه ایلر * محصول بیت * آفتاب وماهدر باده وجام ماه کبی جام ایچنده آفتاب کبی باده کتور

میكند عقل سركشی تمام ❀ كردنش رازمی طناب بیار

عقل تمام سركشلك ایلر انك بوینه میدن طناب كتور (مفردات) (میكند) ایلر (عقل) م (سركش) باش چكیجی واطاعتسز (یا) مصدریه (تمام) م (كردن) بیون (ش) ضمیر (را) ادات مفعول (ز) من (می) شراب (طناب) جادرایپی (بیار) كتور (معنای اشارتی) لكن عقل معاش عاقبتی معموریت اولان وجود ظاهر ینك خراب اولسنی وسعادت ابدیه بولسنی استیوب قاصر همت لكدن معیشت فانیه یه راضی وقانع اولغله شراب عشق نوش ایتمكه سركشلك ایلر لكن سن كندوكه همت عالی ایدوب آنك كبی عقلی ربط وقید ایتمك ایچون دوجهانده سنی حافظ اولان حبل متین قرآنیه یی وسلسلۀ عشق الهیه یی اله كتوروب انلره تمسك كلی ایتمكله سعادت ابدی بولمغه غیرت ایدهسن

بزن این آتش مرا آبی ❀ یعنی آن آتش چوآب بیار

بوبنم آتشمه برآب اور یعنی اول آب كبی آتشی كتور (مفردات) (بزن) اور (این) بو (آتش) م (مرا) بنم (آبی) برصو (آن) اول (آتش) م (چوآب) صو كبی (بیار) كتور (معنای اشارتی) ای ساقئ كوثر الهی اولان پیرم بوبنم عقل معاشم ونفس بدكارم آتشی اوزره شراب عشق الهی صویندن برآب اور وعلوم لدنیه كدن واثر فیض خداكدن برنبذه بخش ایله یعنی صو كبی قلبی پاكلایجی وآتش كبی محبوبك غیری یی احراق ایدیجی نظر وهمتك شرابنی كتور وبزم اوزریمزه حاضر ایله

كل اكررفت كوبشادی رو ❀ بادۀ ناب چون كلاب بیار

كل اكر كندیسه دی شاد لغله كتسون كلاب كبی اولان صافی شراب كتور (مفردات) (كل) م (اكررفت) كندیسه (كو) سویله (بشادی رو) سرور ایله كتسون (بادۀ ناب) صافی شرابی (چون كلاب) كل صویی كبی (بیار) كتور (معنای اشارتی) اكر اهل همت اولان محبوبان خدابو عالمدن كندیلرایسه شادلغله كتسونلر كه انلرك وارث وخلیفه لری الی یوم القیامه باقیلردر ای خلیفۀ وقت اولان شیخم سن بزه ختام مسك اولوب دماغ جانی معطر قلیجی شراب عشق خدایی كتور احسان ایله

غلغل بلبل ارنماند چه غم ❀ قلقل شیشۀ شراب بیار

بلبلك غلغلی قالمدیسه نه غم شراب شیشه سنك قلقلنی كتور (مفردات) (غلغل) ناله وفریاد (بلبل) م (ار) اكر (نماند) قالمدیسه (چه) نه (غم) م (قلقل) بوغازی طارظرفك صوتی (شیشه) م (شراب) م (بیار) كتور (معنای اشارتی) ای كوكل علماء رسوم وصوریلرك ورانتی تقلید اولوب كلاملرنده تأثیر وار شاد واهدالری قالمدیسه نه غم وارثان حقیقت محمدیه اولان علماء آكاه وعارفان بالله الی یوم القیامه باقیلردر انلرك ینابیع حكمت وشراب عشق ومحبت اولان صافی قلبلرندن ظهور ایلین علوم لدنیه لری اله كتور وانلردن استعانت اوزره اول

(میكند عقل سركشی تمام * كردنشرا زمی طناب بیار) * محصول بیت * عقل تمام سركشلك ایدر بوینی بغلمغه باده دن طناب كتور (بزن این آتش مرا آبی * یعنی ان آتش چوآب بیار) * محصول بیت * ساقی یه خطاب ایدوب بیورر بنم بوآتشمه صوسب یعنی اول صو كبی اریكن آتشی كتور (كل اكر رفت كو بشادی رو * بادۀ ناب چون كلاب بیار * محصول بیت * كل اكر كندیسه ای ساقی سن دی وار شادلقله كیت یعنی شاد وخندان واردی و بزه كلاب كبی بادۀ ناب كتور یعنی صافی شراب كتور (غلغل بلبل ارنماند چه غم * قلقل شیشۀ شراب بیار) * محصول بیت * اكر بلبلك غلغلی قالمدیسه نه غم شراب شیشه سنك قلقلنی كتور یعنی صوت بلبل یوغیسه قلقل صراحی یی بزه كتور

غم دوران مخور كه رفت بباد ❀ نغمۀ بربط ورباب بیار

دوران غمنی یمه كه باده كتدی دیو بربط ورباب نغمه سنی كتور (مفردات) (غم) م (دوران) زمان (مخور) یمه (رفت) كتدی (بباد) یله (نغمه) م (بربط ورباب) ساز آلتلری (بیار) كتور (معنای اشارتی) عمر وزمان هبایه كتدی دیو غم یمه انك فكریله تقیدوقتكی ضایع ایتمه كه عاشق صادقه ماضی ومستقبل فكری حجاب ونقصاندر همان برمعدن اسرارالله مرشد آكاه فیض بخش اله كتور وانك ارشاد وكلمات قدسیۀ جانفزاو دلكشا سندن سندخی آكاه اولهسن ودائم حق مراقب اولهسن

وصل اوجز بخواب نتوان دید ❀ داروبی كوست اصل خواب بیار

انك وصلنی خوابك غیریده كورمك ممكن دكلدر اول دارویی كه اصلی خوابدر كتور (مفردات) (وصل) م (او) ضمیر (جز) غیر (با) ظرفیه (خواب) دوش (نتوان) ممكن دكل (دید) كورمك (دارو) علاج (اوست) اودر (اصل) م (خواب) دوش (بیار) كتور (معنای اشارتی) حق تعالینك وصلنی اصحاب كهف كبی جمیع ماسوی اللهدن كوزیوموب قلبك جمیع حالده آكاه اولوب جانب حق مراقب اولمقلق خواب معنویسنك غیریده كورمك ممكن دكلدر كه سنكدخی دائم ذات الیمین وذات الشمال مقلبك حضرت الله اوله استعیذ بالله (ونقلبهم ذات الیمین وذات الشمال) آیت كریمه سی سرنجه خواب معنویده اولان اولیاء اللهك عشق ومحبت ولوازم بشریت طرفلرنده مقلب القلوب انجق حق تعالیدر ای سالك سندخی اصل خوابك علاجی اولان جمیع ماسوی اللهدن كوز یوموب برمرشد اله كتور كه بودولته نائل اولهسن

كرچه مستم سه چارجام دكر ❀ تابكلی شوم خراب بیار

اكرچه مستم اوچ درت قدح دخی تابالكلیه خراب اولم كتور (مفردات) (كرچه) م (مستم) م (سه) اوچ (چار) درت (جام) قدح (دكر) دخی (تا) تعلیل (با) الملابسه (كلی) م (شوم) اولم (خراب) م (بیار) كتور (معنای اشارتی) متصرف القلوب اولان پیر روشن ضمیره نیازایله استمداد ایدوب وحضرت اللهدن تضرع ونیازایله مناجاتكده دیه سنكه ای بنم لطیف ورحیم اولان ربم اكرچه سنك توفیق وهدایتكله محبت وطاعتك مستیم لكن كرمكدن فیض وعطاكی زیاده ایدوب اولیاقولریكه احسان ایلدیكك افراط محبت اولان عشق ومعرفتكی دخی احسان ایله كتور كه تابالكلیه خراب اولم وفانی فی الله باقی بالله مرتبه سن بولام

یك دورطل كران بحافظ ده ❀ كركنا هست وكرثواب بیار

حافظ برایكی رطل كران ویر اكر كناه واكر ثوابدر كتور (مفردات) (یك) بر (دو) ایكی (رطل) بطمان (كران) مراد بیوك قدح (بحافظ) حافظه (ده) ویر (كناه) م (است) در (ثواب) م (بیار) كتور (معنای اشارتی) یارب سنك عشقكده وتجلیات انوار ذاتكده مستغرق ومحو وفنای كلی اولمق ایچون برفیض عظیم ویر لطف ایله ویر كه روزحشره قدر آییلوب سنك غیریلری بلیم وسندن برآن جدا اولیم اكر كناه واكر ثواب

غم دوران مخور كه رفت بباد * نغمۀ بربط ورباب بیار) بربط ایكی بانك فتحه لریله قپوز ورباب اقلقدر * محصول بیت * دوران غمنی یمه كه باده واردی دیو یعنی فنا اولدی قپوزله رباب نغمه سنی كتور غیریسی افسانه در (وصل اوجز بخواب نتوان دید * داروبی كوست اصل خواب بیار) * محصول بیت * وصل جانانی دوشدن غیریده كورمك اولمزامدی برادرو كه اویقونك اصلیدر كتور یعنی شراب اویودر قسمیدر زیرا شرابك برصفتی مرقدر رقوددن اویودیجی معناسنه پس بكا شراب كتور كه ایچوب مست اولوب اویقویه واراییم باشد كه جانانی دوشده كورم (كرچه مستم سه چارجام دكر * تابكلی شوم خراب بیار * محصول بیت * كرچه مستم اوچ درت قدح دخی ویر تا كلیا خراب اولهیم (یكدو رطل كران بحافظ ده * كركناهست وكرثواب بیار * محصول بیت * برایكی اغر رطل حافظه ویر یعنی یارم بطمان شراب آلور قدحی حافظه ویر اكر كناه واكر ثواب همان كتور بری حاصلی جمیع ابیاتك آخرنده بیارله مخاطب اولان غزلك اولنده مذكور ساقیدر

کتور احسان ایله خلق عالم نه دیرلرسه دیسونلر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ سرو بالا بلند خوش رفتار ❁ دلبر نازنین کل رخسار ﴾

ای رفتاری خوش وقامتی بلند سروای کل یکاقلی نازنین دلبر (مفردات) (سرو) م (بالا) بوی (بلند) یوکسك (خوش) م (رفتار) یورویجی (دلبر) م (نازنین) نازلی (کل) م (رخسار) یکاق (معنای اشارتی) ای کال تبعیله ظاهرا وباطنا اثر رسول علیه السلامه اقتفا ایدیجی ودائم سرو کبی استقامت وبر حال اوزره ثابت قدم اولمغله قدی بلند اولیجی وای روز وشب عبادات وطاعات سبیله وجیه عندالله اولان نازنین محبوب خدا شیخم مدد

﴿ دل ما برده بعیاری ❁ ازبرای خدانکاهش دار ﴾

بزم کوکلمزی عیارلق ایله ایلتمشسن الله ایچون آنی حفظ طوت (مفردات) (دل ما) بزم کوکلمزی (برده) ایلتمشسن (بعیاری) باللابسه (عیار) نشاطله صحرا ین آت وار سلان (یا) مصدریه (از) من (برای) تعلیل (خدا) م (نکاه) حفظ (ش) ضمیر (دار) طوت (معنای اشارتی) چونکه بزم وحشی ور میده کوکلمزی ارسلانلق ایله ونشاط ومحبت ایله اخذ ایلمشسن ای مرشد شفیقم حضرت الله عشقنه سن آنی نفس وشیطاندن حفظ ایلیوب نظر وهمت علیه کله راه مستقیمه ارشاد واهدا ایلیه سن

﴿ تابدیدم دو چشم جادویت ❁ دردل من نماند صبر وقرار ﴾

تا که سنك ایکی جادو چشمکی کوردم بنم کوکلمده صبر وقرار قالمدی (مفردات) (تا) حتی (بدیدم) کوردم (دو) ایکی (چشم) کوز (جادو) سحار (تا) ضمیر (در) فی (دل) کوکل (من) بن (نماند) قالمدی (صبر وقرار) م (معنای اشارتی) بحمدالله حتی سنك باذن الله مؤثر روحه غذا وجانه حیاتبخش ایدیجی نظر اکسیرانه‌ك وهمتله اولان نفس عیسا وارك تأثیراتنی کوردم سنده محضا عطاء الله اولان نور حق وقوت قدسیه‌یی کوریجك بنم کوکلمده صبر وقرار قالمدی

﴿ سنبل زلف اکر برافشانی ❁ نبود مشك راد کر مقدار ﴾

سنبل کبی زلفکی اکر سلکه وطاغیده‌سن مسکك بردخی مقدار واعتباری اولمز (مفردات) (سنبل) م (زلف) م (بر) زائد (افشانی) سلکه وطاغیده‌سن (نبود) اولمز (مشك را) مسك (دکر) دخی (مقدار) قدر واعتبار (معنای اشارتی) حق تعالی سزه اول قدر قوت قدسیه احسان ایلمشکه تجلی خدا ایله خانه قلب منفسحه که ظهور ایلین فیوضات الهی ونفحات ربانی واسرار لدنیه‌دن اکر کشف واظهار ایلسك دماغ جانی اویله معطر ومتلذذ ایدرکه دنیانك مسك وعنبری وسائر مشتهای نفسانیه‌سی دکل بلکه جنتك (ما تشتهیه الانفس وتلذ الاعین) اولان نعمتلرندن اعتباری اسقاط ایدردی

﴿ بی وفایی مکن دکر پیشه ❁ بوفا کوش ای بت عیار ﴾

(وله ایضا) سرو بالا بلند خوش رفتار * دلبر نازنین کل رخسار) تقدیری ای سرو وای دلبردر حرف ندا حذف اولندی * محصول بیت * ای رفتاری کوزل قامتی بلند سرو وای کل رخسارلی نازلی دلبر (دل ما برده بعیاری * ازبرای خدانکاهش دار) * محصول بیت * بزم کوکلمزی عیارلقله المش وایلتمشسن الله ایچون انی حفظ وصیانت ایله (تابدیدم دو چشم جادویت * دردل من نماند صبر وقرار) تا ابتدای غایت ایچوندر * محصول بیت * اول وقتدن بری که ایکی جادو کوزك کوردم بنم کوکلمده صبر وقرار قالمدی (سنبل زلف اکر برافشانی * نبود مشکرا دکر مقدار) * محصول بیت * سنبل زلفی اکر سلکرسك دخی مشکه مقدار قالمازیعنی مشکك مقداری اولماز (بی وفایی مکن دکر پیشه * بوفا کوش ای بت عیار) * محصول بیت * وفاسزلغی دخی صنعت ایلـه وفایه سعی ایله ای بت عیار

غیری وفاسزلغی صنعت ایله وفایه چالش ای عیار محبوب (مفردات) (بی) نفی (وفا) م (یا) مصدریه (مکن) ایله (دکر) دخی (پیشه) صنعت (با) للملابسه (وفا) م (کوش) چالش (بت) محبوب (عیار) شوخ (معنای اشارتی) ای صاحب کرامت ومعدن علم ومعرفت اولان شیخم ومرشدم بوندن صکره کرم وعنایت ایلیوب بزم حال پریشانمزه اغماض عین ایله بی وفالق ایله (احسن کما احسن الله الیك) سرنجه ای محبوب خدا اولان شیر معنوی سندخی بزه احسان ووفا یوره سن

﴿ کاه کاهم ببوسه بنواز ❁ تا که کردی زعمر برخوردار ﴾

کاه کاه بنی بر بوسه ایله اوخشه تا که عمردن برخوردار اوله سن (مفردات) (کاه کاه) وقت وقت (ام) بنی (با) للملابسه (بوسه) اوپمك (همزه) وحدتیه (بنواز) اوخشه (تا) حتی (کردی) اوله سن (ز) من (عمر) م (برخور) میوه ییجی (دار) طوت یعنی فائده یاب اول (معنای اشارتی) ای بنم پیر شفیقم کرمکله بو طفل شیرخوار اولان طالب بی توشه کی پستان معنوی اولان قلب پرشیر فیوضات الهی ومعارف ربانیه کدن کاه کاه تحمل وهاضمه من مقداری غذا الندر وحسن تربیه کله غذای روحانیت ایله نشوونما بخش واحسان ایله که (هل جزاء الاحسان الا الاحسان) آیت کریمه‌سی سرنجه تا که سندخی عمر کرانمایه کدن برخوردار اوله سن وتمتع بسیار بوله سن

﴿ حافظ مستمند که حیرانست ❁ بنده‌ئ تستی زر ودینار ﴾

دردمند حافظ که حیراندر زر ودینارسز سنك قولکدر (مفردات) (حافظ) م (مستمند) اکلوو دردلو (حیران) م (است) در (بنده) قول (ت) سن (است) در (بی زر) التونسز (بی دینار) اقچه‌سز (معنای اشارتی) ای سلطان حقیقت اولان مرشد کرم بخشم بودر احسانکه کلان دردمند ومستمند پر علت حافظ که بوراه طلبده سرمایه‌سز الکندن وتهی دست لکندن حیراندر لکن سز موصوف بصفات الله اولوب کرم واحسانی بی علت اولان رؤف ورحیم پیر روشن ضمیرمك سعت اخلاقنه نظرا بو حافظ زر ودینارسز سنك قولکدر

﴿ حرف الزای ﴾

﴿ منم که دیده بدیدار دوست کردم باز ❁ چه شکر کویمت ای کارساز بنده نواز ﴾

بنم که دوستك جمالنی مشاهده ایلدم سکا نه کونه شکر سویلیم ای بنده‌سنه احسان ایدیجی کارساز (مفردات) (منم که) بنم که (دیده) کوز (با) للملابسه (دیدار) جمال (دوست) م (کردم) ایلدم (باز) آچق (چه) نه (شکر) م (کویم) دیم (کارساز) ایش دوزیجی (بنده نواز) قول اوخشایجی (معنای اشارتی) (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه بحمدالله توفیق ربانیه ایله اولان سعی ومجاهده ر سببیله وتضرع ونیاز مصری ایله انبساط وتجلیات ظهور ایلیوب دیده بصیرتی انوار جمال اللهك مشاهده‌سنه آچدم ای (لا یضیع اجر المحسنین) اولان ربم سنك بونك کبی نعمت جلیلك شکرنی ادادن عاجزم وقاصرم که (ما شکرناك حق شکرك یا مشکور) بیورلمشدر

(کاه هم ببوسه بنواز * تا که کردی زعمر برخوردار) * محصول بیت * کاه کاه بنی بر بوسه ایله رعایت ایله تا که عمردن برخوردار اوله سن (حافظ مستمند که حیرانست * بنده تست بی زر ودنیار) مستمند ایکلی معناسنه دردینی مرضدن ویا قهردن ایکلمش * محصول بیت * مستمند حافظ که حیراندر سنك قولکدر اقچه‌سز والتونسز یعنی طوطا ور غبة سکا قول اولمشدر بو ایکی غزل یازده اولان دواوبنده بولمدی اما شارحلر بری برینه تقلیدله یاز مثلر بزده انلره تقلیدله یازدق (وله ایضا) فی حرف الزای (منم که دیده بدیدار دوست کردم باز * چه شکر کویمت ای کارساز بنده نواز) دیدار بونده یوز درکردم باز آچدم دیمکدر کارساز وبنده نواز وصف ترکیبیدر سازیدندن ونوازیدندن ایش دوزیجی وبنده اوخشایجی دیمکدر * محصول بیت * بنم که کوزیمی دوستك روینه آچدم یعنی دوستك روینی کوردم سکا نه شکر سویلیه‌یم ای قولنی اوخشایجی ایشین دوزیجی الله یعنی قولنی تدارك ایدوب مصلحتنی دوزیجی

(نیازمند بلا کورخ ازغبار مشوی * که کیمیای مرا دست خاك کوی نیاز) نیاز احتیاج ومند ادات نسبت احتیاجلی دیمکدر بلایه اضافت لامیه در وکوزك مفعولی ورخ مشویك مفعول صریحی وازغبار غیرصریحی ومجموعی مقول قول تقدیری ازغبار کوی نیاز در که حرف تعلیل
کیمیای مرا دیا نیه خاك کوی
نیاز لامیه و بیانیه در مجازا * محصول
بیت * بلا فقیر ومحتاجه سویله یوزکی
کوی نیازغبارندن یومه یعنی هر بلایه
صبرایله وشکایت ایلمه زیرا کیمیای مراد
نیاز محله سنك خاکیدر حاصلی نیازی
یعنی مرض حاجتی الدن قومه زیرا
نیازمندی هرکس رعایت ایدر یعنی
تواضع مراد کیمیاسیدر که متواضع
مرادین بولور حاصلی تواضع وتضرع
مراده وصوله سببدر (بیك دوقطره که
ایثار کردی ای دیده * بسا که بررخ
دولت کنی کرشمه وناز) بیك با حرف
سبب بربای صله معناسنه در رخ دولت
بیانیه * محصول بیت * ای دیده برایکی
قطره سبیله که ایثار ایلدك دولت
یوزینه چوق کرشمه وناز ایلرسن
یعنی روی وصال جانانی کوروب
شاد وخندان اولورسن حاصلی تضرع
ونیازله اغلق وصول دولت وسعادته سببدر
(طهارت ارنه بخون جکر کند عاشق *
بقول مفتی عشقش درست نیست نماز)
بقول مفتی عشقش اضافتلری لامیه لردر
وبیانیه لردر وشین ضمیر عاشقه راجعدر
* محصول بیت * اکر خون جکرله طهارت
ایلمزسه یعنی قان اغلیوب خونه غرق
اولمزسه عشق مفتیسی قولیله انك
نمازونیازی صحیح دکلدر حاصلی عاشقك
کوزی کریان وجکری بریان اولمزسه
اهل عشقك قتنده مقبول ومطبوع
دکلدر (زمشکلات طریقت عنان متاب
ای دل * که مرد راه نیندیشد از نشیب
وفراز) عنان متابك مفعول صریحی
وزمشکلات غیرصریحی که حرف تعلیل
مرد راه لامیه نیندیشد فعل نفی استقبال
فکر ایلمز یعنی قایرمز نشیب انیش فراز
یوقش اولرنده فتح وکسر جائزدر * محصول بیت * عشق طریقتی مکشلاتندن عنانك دوندرمه ای کوکل
یعنی اعراض ایلمه زیرا عشق یولینك اری اینشدن ویوقشدن قایرمز یعنی عاشق طریق عشقده زحمت ومشقتدن اندیشه ایلمز

﴿ نیازمند بلا کورخ ازغبار مشوی * که کیمیای مرادست خاك کوی نیاز ﴾

بلا نیازمنده دی یوزنی غبار دن بوماسون زیرا نیاز محله سنك خاکی مراد کیمیاسیدر (مفردات) (نیازمند) اداة نسبیه (بلا) م (کو) سویله (رخ) یکاق (از) من (غبار) توز (مشوی) یوماسون (که) زیرا (کیمیا) م (مراد) م (است) در (خاك) طپراق (کوی) محله (نیاز) م (معنای اشارتی) باعث وصلت اولان درد و بلای عشقله متضرع ونیازمند بلا عاشق مبتلایه سویله جمیع شکری جامع اولوب معراج مؤمنین اولان نمازه ملازمت ایلسون وباشنی سجده دن قالدرمسون زیرا (ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر) آیت کریمه سی سرنجه فحشاء ومنکر دن نهی ایدیجی نماز عقیبنده تضرع ونیازایله اولان دعا مستجاب اولوب حصول مراده ووصول الی اللهه سبب اولدیغی نص قرآنیه ایله ثابتدر که سجده عین قربیت مفهومی اولان آیت کریمه معلومدر

﴿ بیك دوقطره که ایثار کردی ای دیده * بسا که بررخ دولت کنی کرشمه وناز ﴾

ای دیده برایکی قطره که ایثار ایلدك ای چوق که دولت یوزینه کرشمه وناز ایدرسن (مفردات) (با) للملابسه (یك) بر (دو) ایکی (قطره) م (ایثار) نثار یعنی صاچمق (کردی) ایلدك (ای دیده) ای کوز (بسا که) چوق که (بر) علی (رخ) یکاق (دولت) م (کنی) ایدرسن (کرشمه) شیوه وجلوه (ناز) م (معنای اشارتی) ای دیده نماز ایچنده حضور باریده سبب فلاح اولان خشوع وخضوع وتضرع ونیازایله برایکی قطره دوکدیکك کوزیاشی کانه حضور محبوبده دوسته قارشو چوق اظهار عشق ایتمك ومقام وصلتده دوست یوزینه شیوه وناز ایله دوست ایله انسیت وصحبت ایتمکدر

﴿ طهارت ارنه بخون جکر کند عاشق * بقول مفتی عشقش درست نیست نماز ﴾

عاشق اکر کندیسنی جکرقانیله پاك ایتمزیه عشق مفتیسنك قولیله آنك نمازی درست دکلدر (مفردات) (طهارت) م (ار) اکر (نه) نفی (با) للملابسه (خون) قان (جکر) م (کند) ایده (عاشق) م (با) للملابسه (قول) م (مفتی عشق) م (ش) ضمیر (درست) بتون (نیست) دکلدر (نماز) م (معنای اشارتی) راه عشقده بلالر چکوب جکر قانی دائما دیده خونبارندن روان ایتمکله استعیذ بالله (لاتقربوا الصلوة وانتم سکاری) آیت کریمه سی سرنجه مال واولاد وعیال وعلم ومعرفت وعبادات وطاعات وکشف وکرامات سرخوشلغندن وبونلرایله مغروریت وبونلره محبت بلالرندن وتعلقات ما سوی آلوده اکلرندن عاشق اکر کندیسنی ومنظر رحمان اولان قلبنی طهارت معنویه ایله پاك ایتمزیه عشق مفتیسنك قولیله انك نمازی درست ومقبول دکلدر

﴿ زمشکلات طریقت عنان متاب ای دل * که مرد راه نیندیشد از نشیب وفراز ﴾

ای کوکل طریقتك مشکللرندن عنان چویرمه زیرا یول اری اینشدن ویوقشدن فکر ایلمز (مفردات) (ز) من (مشکلات) م (طریقت) م (عنان) اویان (متاب) بوکه (ای دل) ای کوکل (که) زیرا (مرد راه) یول آدمی (نیندیشد) فکر ایلمز (از نشیب) اینشدن (وفراز) یوقشدن (معنای اشارتی) طریق عشقك مشکلاتندن وور ای

(من ازنسیم سخن چین چه طرف بربندم * چوسروراست درین باغ نیست محرم راز) نسیم سخن چین بیانیه سخن چین وصف ترکیبیدر
غماز معناسنه طرف فائده سرو راست
بیانیه درین باغ تقدیری باغ عشق ومحبتدر
* محصول بیت * بن نسیم غمازدن نه فائده
بغلرم چونکه سرو مستقیم باغ عشق
ومحبتده محرم رازدکلدر یعنی سرو بونجه
استقامتله عاشقه باغ عشقده محرم راز دکل
یا نسیم غمازدن عاشق نه فائده حاصل ایدر
نسیمه غماز دیدکلری انکچوندر که بوی
زلف جانانی عالمه منتشر ایدر مصراع
ثانینك معناسی طوغری سرو کبی بو باغده
محرم رازدکلدر دیلر معنای طوغری
سویلمشلر (درین مقام مجازی بجز پیاله
مکیر * درین سراچه بازیچه غیرعشق
مباز) مقام مجازی بیانیه مراد دنیادرکه
فانیدر محضدر سراچه بازیچه ده بیانیه در
بازیچه اویونجق یعنی اویونجق سرایی که
دنیا مراد در * محصول بیت * بومقام
مجازیده پیاله دن غیری طوتمه یعنی الکه
پیاله وجامدن غیری نسنه آلمه بو اویونجق
سرایننده عشقدن غیری اوینمه یعنی
عشقدن غیری نسنه یه مشغول اولمه
عاشق اول (اکرچه حسن تو ازعشق
غیر مستغنیست * من آن نیم که ازین
عشقبازی آیم باز) * محصول بیت *
اکرچه سنك حسنك اغیارك عشقندن
مستغنیدر یعنی کسه نك عشقنه محتاج دکلدر
امابن اول کسه دکلم که بو عشقبازلقدن
کیرو کلم یعنی رجوع ایدوب فراغت
ایدم یعنی محبوب دوستلغی ترك ایلم
(چه کویمت که زسوز درون چه میبینم *
زاشك پرس حکایت که من نیم غماز)
* محصول بیت * سکا نه دیم که سوز
دروندن نه کوردم یعنی بن بیان ایدمزم
آتش دادن کوردیکمی اشکدن صور
حکایتی که غماز دکلم یعنی اشك
غمازدر که محبت وعشقی اظهار ایدر

عقلده اولان حالات عجیبه لردن وردو بلالردن ای کوکل یوز چویرمه واعراض ایله تحمل ایله زیرا یول اری اینشدن ویوقشدن ونفع وضرردن فکر ایلمز هردم ذوق روحانیت طلبنده در

﴿ من ازنسیم سخن چین چه طرف بربندم * چوسروراست درین باغ نیست محرم راز ﴾

بن غماز نسیمدن نه امید ونه نفع باغلیم طوغری سرو کبی بو باغده محرم راز یوقدر (مفردات) (من) بن (از) من (نسیم) صبا یلی (سخن چین) غماز (چه) نه (طرف) امید ونفع (بربندم) باغلیم (چو) مثل (سرو راست) طوغری سرو (درین باغ) بو باغده (نیست) یوق (محرم راز) سر محرمی (معنای اشارتی) بن نفع وضرر ملاحظه سیله نسیم کبی غماز واظهار کال ایدیجی ارباب غرضدن بوبی علت وبی غرض اولان راه عشقده نه امید ونه منفعت حاصل ایدیم که انلر عوام کالهوامدر بو باغ شریعتده وروضه طریقت وحقیقتده سرو کبی مستقیم اولان ذوات عالیه لردن غیری نادم ومحرم اسرار الهی یوقدر

﴿ درین مقام مجازی بجز پیاله مکیر * درین سراچه بازیچه غیرعشق مباز ﴾

واویونجق اولان اوجکرده عشقدن غیریسی ایله بومقام مجازیده پیاله دن غیری طوتمه (مفردات) (درین مقام مجازی) ومجازه منسوب مقامده (با) للملابسه (جز) غیر (پیاله) قدح (مکیر) طوتمه (درین سراچه) بو اوجکرده (بازیچه) اویونجق (غیر) م (عشق) م (مباز) اوینامه (معنای اشارتی) بو جواله کبی عدیم الوجود مجازی وفانی مقامده وسریع الزوال اولان دنیاده باعث استقامت کامل اولان شراب عشق نوش ایتمك طریقتدن غیری طریق طوتمه وبولعب ولهو خانه سنده وچوجق اویونجغی دنی دنیا اوجکرنده سلطان عشقدن غیری بی تحصیله سعی ایله که اقرب طرق عشقدر

﴿ اکرچه حسن تو ازعشق غیرمستغنیست * من آن نیم که ازین عشقبازی آیم باز ﴾

اکرچه سنك حسنك غیرك عشقندن مستغنیدر بن اول دکلم که عشق بازلقدن کیرو کلم (مفردات) (اکرچه) م (حسن) م (تو) سن (از) من (عشق) م (غیر) م (مستغنیست) مستغنیدر (من) بن (آن) اول (نیم) دکلم (از) من (این) بو (عشقبازی) عاشقلق (آیم) کلم (باز) کیرو (معنای اشارتی) اکرچه بلا ثابت ومحققدر ای محبوب حقیقی سنك حسنك ومشاهده انوار جمالك سنك غیرینك عشق ومحبتندن مستغنیدر ومانعدر بن اول قاصرهمت دکلم که بونك کبی مایه سعادت دارین اولان عاشقلقدن کیرو کلم وفراغت ایدم وجه سندن دونم دونم وفراغت ایلم

﴿ چه کویمت که زسوز درون چه میبینم * زاشك پرس حکایت که من نیم غماز ﴾

سکانه دیم که سوز دروندن نه کوردم حکایتی کوزم یاشندن صور زیرا بن غماز دکلم (مفردات) (چه) نه (کویم) دیم (ت) خطابیه (ز) من (سوزدرون) کوکل حرارتی ویانقلغی (چه) نه (بینم) کوردم (ز) من (اشك) کوزیاشی (پرس) صور (حکایت) م

(که) زیرا (من) بن (نیم) دکلم (غمز) م (معنای اشارتی) حقیقت محمدیه وانوارذات احدیه یه واصل قلبجی عشق ومحبتدن بنجه فراغت ایدیم که آتش عشق الهیه نك حرارتی سبیله درون یانقلغیله اذواق روحانیه دن واسرارلدنیه دن نه‌لر کوررم که سکانه دیم لسان ایله تعبیری ممکن دکلدر (من لم یذق لم یعرف) حکایت وحالات عشق کوزم یاشندن وملکت وجودم خراب ایدیجی دروننم آتشندن صور ومعلوم ایدن که بن غمازدکلم و بوامورذوقیه‌لری لذت عشقدن بی خبراولان عوامه تفهیم وتعبیره قادردکلم

﴾ غرض کرشمهٔ حسنست ورنه حاجت نیست ✿ جمال دولت محمودرا بزلف ایاز ﴿

غرض حسنك کرشمه سنی بیاندر یوخسه حاجت یوقدر سلطان محمودك دولتی جمالی ایازك زلفنه (مفردات) (غرض) مقصود (کرشمه) نازوشیوه وغمزه ایتمك (حسن) م (است) در (ورنه) یوخسه (حاجت) م (نیست) یوق (جمال) م (دولت) م (محمودرا) سلطان محمودك (با) للالابسه (زلف) م (ایاز) سلطان محمودك هم غلام محبوبی وهم وزیریدر (معنای اشارتی) بوعاشق وعشق وآثار عشق مدح وبیاندن غرض اول جمیل واطیف بعباده اولان محبوب حقیقینك حسن وجمالنك نازواستغناسنی وعاشقلرینه اسرارلدنیه دن اولان اطف واحسانی بیاندر یوخسه سلطان محمودك دولتنك جمالی وزیری اولان ایازك زلف وذاتنك حسن وجماله حاجتی اولمدیغی کبی محبوب ازلینك حسنی وجمالی عاشقلرك حسن وجماله حاجتی یوقدر غنی عن العالمین در

﴾ غزل سرایی ناهید صرفهٔ نبرد ✿ دران مقام که حافظ برآورد آواز ﴿

ناهیدك غزل سرالغی برزیاده‌لك ایلمدی اول مقامده که حافظ آواز کتوره (مفردات) (غزل سرا) غزل ایله نغمه ایدیجی (یا) مصدریه (ناهید) زهره یلدزی (صرفه) زیاده (همزه) وحدتیه (نبرد) یلمدی (درآن مقام) اول مقامده (حافظ) م (بر) یوقاری (آورد) کتوره (آواز) صدا (معنای اشارتی) سازندهٔ فلك اولان زهره‌نك غزل ایله نغمه سی ومعنادن خبردار اولمیان اهل صورتك نغمهٔ غزلی ودفتر اشعارده اولان فصاحت وبلاغتله سویلدکلری جانسز وواردات الهیه‌سز کلاملری برزیاده‌لك ایلمدی ومقبول اولمدی اول مقامده که انوار محمدیه مظهریتله حافظك لسان غیب ایله غزل صورتنده بیان ایلدیکی معارف الهیه فتنده که (کلام اهل الله جند من جنود الله) بیورلمشدر

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ هزار شکر که دیدم بکام خویشت باز ✿ ز روی صدق وصفا کشته بادلم دمساز ﴿

هزارشکر که کیروسنی کندی مرادمله کوردم صدق وصفا یوزندن کوکلمه مصاحب اولمشدر (مفردات) (هزار) بیك (شکر) م (دیدم) کوردم (بکام خویش) کندی مرادمله (ت) سنی (باز) کیرو (ز) من (روی) یوز (صدق) م (صفا) م (کشته) اولمش (بادلم) کوکلمه (دمساز) مصاحب (معنای اشارتی) بیك شکر اولسونکه سنك انوار جمالکی بصیرت قلب ایله کندی مرادم اوزره کوردم

(غرض کرشمهٔ حسنست ورنه حاجت نیست * جمال دولت محمودرا بزلف ایاز) * محصول بیت * سلطان محمودك ایازی سومه‌دن مرادی ایازك کوزللکی وحسننك نازوشیوه‌سیدر یعنی عشق ومحبتك حرکات وسکناتیدر یوخسه احتیاجی یوقدر سلطان محمودك دولتی جمالنك ایازك زلفنه یعنی الك دولتی سلطنت دولتیدر که حسن وبهاده زینت وپیرایه‌یه احتیاجی یوقدر پس ایازی سومه‌دن غرض تجلی جمال وکرشمهٔ حسندر یعنی ارالرنده ناز وشیوه‌در (غزل سرایی ناهید صرفهٔ نبرد * دران مقام که حافظ برآورد آواز) صرفه زیاده بونده ترقی مراددر ناهید زهره یلدزیدرکه سازنده‌لر اکا منسوبدر غزل سرا وصف ترکیبیدر سراییدندن غزل ایرلایجی دیمکدر سین ده فتحه وکسره جائزدر یای اول اصلی ویای ثانی اضافت ایچون کلمشدر واضافت لامیه در برآورد قالدره دیمکدر آواز مفعولی * محصول بیت * زهره‌نك غزل ایرلایجیلکی صرفه ایلمز یعنی ترقی ایلمز شول مقامده که حافظ آواز قالدره یعنی غزل سرایاق ایلیه حاصلی حافظ عشق دستاننی اوقود یغی یرده زهره‌نك آوازی پست اولور (وله ایضا) (هزارشکر که دیدم بکام خویشت باز * ز روی صدق وصفا کشته بادلم دمساز) خویشت تانی معناجهتندن بازه مقیددر دمساز وصف ترکیبیدر سازیدندن دم نفس دمسازك معناسی همنفسدر یعنی مصاحب * محصول بیت * بیك شکر که سنی کندی مرادمجه کوردم مصراع ثانی دیدمی بیان ایدر یعنی صدق وصفا جهتندن کوکله مصاحب اولمش یعنی سنی کوکله خلوص طویتله مصاحب اولمش کوردم خواجه وصال جانانه هزار شکر ایدر

ومشاهده ایلدم صدق واخلاص وصفوت قلب سبیله اول محبوب دائم کوکلمه مصاحب وانیس وجلیس اولمشدر

﴾ روندکان طریقت ره بلا سپرند ✿ حریف راه نیند یشد ازنشیب وفراز ﴿

طریقت سالکاری بلا طریقنده کیدرلر بوله کیدن کیمسه اینشدن ویوقشدن فکر ایلمز (مفردات) (روندکان) کیدیجیلر (طریقت) م (ره) یول (بلا) م (سپرند) بصررلر (حریف) ار (راه) یول (نیندیشد) فکر ایلمز (از) من (نشیب) اینش (فراز) یوقش (معنای اشارتی) عالی همتله مشاهدهٔ جمال الله طالبی سالکان راه حقیقتلر اول قدمده صدهزار بلالر اختیار ایدرلر بودهشت آباد اولان راه عشقك ارلری نفع وضردن وهلاك جسم وجاندن فکر ایلمزلر

﴾ غم حبیب نهان به زجست وجوی رقیب ✿ که نیست سینهٔ ارباب کینه محرم راز ﴿

حبیبك غمی رقیبك جست وجوسندن نهانی یکدر زیرا کینه صاحبلرینك سینه سی محرم راز دکلدر (مفردات) (غم حبیب) م (نهان) کیزلو (به) یکدر (ز) من (جست وجوی) طلب (رقیب) م (که) زیرا (نیست) دکل (سینه) کوکس (ارباب) صاحبلر (کینه) م (محرم) م (راز) سر (معنای اشارتی) عاشق صادقلرقتنده محبوبك کیزلوجه دردوغمی وبلا والمنی چکمك بارد طبیعت اولان رقیبك وکلاب اهل دنیانك کندولرینی محبت ایله طلبلرندن یکدر زیرا ارباب غرض اولوب غل وغش وکین وکدورت صاحبلرینك قلوب قاسیه‌لری وسینهٔ فاسده‌لری محرم اسرار الله دکلدر

﴾ بدین سپاس که مجلس منورست بدوست ✿ کرت چوشمع جفایی رسد بسوز وبساز ﴿

بوشکرانه یه که مجلس دوستله منوردر اکرسکا برجفا ایریشه شمع کبی یان ودوزل وصبر ایله (مفردات) (بدین) بو (سپاس) شکرانه (مجلس) م (منور) م (است) در (بدوست) دوستله (کر) اکر (ت) سکا (چوشمع) شمع کبی (جفا) م (یا) وحدتیه (رسد) ایریشه (بسوز) یان (وبساز) دوزل (معنای اشارتی) ای عاشق بونعمت اجل وبی قیاسك شکرانه سنه که مجلس عشرت اولان سینهٔ بی کینه‌ك نور ایمانله وانوار جمال الله ایله منوردر (اشد البلاء علی الانبیاء) الخ حدیث شریفنجه اکرسکا برجفا وبر بلا ایریشه اول بلای عشق آتشیله شمع کبی یان وصبر وتحمل ایله دوزل ومظهر احسان خدا اولمغه سعی وغیرتده دائم اول

﴾ بنیم بوسه دعایی بخر زاهل دلی ✿ که کید دشمنت ازجان وجسم داردباز ﴿

یارم بوسه ایله براهل دلدن بردعا آل که دشمنك مکرنی سنك جان وجسمکدن کیرو طوته ومنع ایلیه (مفردات) (با) للالابسه (نیم) یارم (بوسه) م (دعا) م (یا) وحدتیه (بخر) صاتون آل (ز) من (اهل دل) کوکل اهلی (یا) وحدتیه (که) زیرا (کید) مکر (دشمن) م (ت) ضمیر (از) من (جان) م (جسم) م (دارد) طوته (باز) کیرو (معنای اشارتی) ای عاشق رنبذه طاعتکده احسان وصدق واخلاصله

(روندکان طریقت ره بلا سپرند * حریف راه نیندیشد ازنشیب وفراز) روندکان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون رونده سیاح معناسنه در طریقته اضافت لامیه درمجازا سپرند سینك ضمی وکسریله لفظ مشترکدر اصرلمق وچکمك یعنده بونده چکمکدن یورمك مراددر حریف بونده مطلق شخص معناسنه درراهه اضافت لامیه در * محصول بیت * طریقت سالکلری وسیاحلری بلا بولینه کیدرر یعنی بلادن قاچمزلر زیرا یول اری یولك اینشندن ویوقشندن قورقمز یعنی انیش ویوقش خاطرینه کلمز (غم حبیب نهان به زجست وجوی رقیب * که نیست سینهٔ ارباب کینه محرم راز) سینهٔ ارباب کینه لامیه‌لردر محرم راز مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر * محصول بیت * حبیبك غمی جست وجوی رقیبدن نهان اولمق یکدر یعنی رقیب ارایوب بولمسندن وبیلمسندن حاصلی اطلاعندن زیرا ارباب کینه‌نك سینه سی محرم راز دکلدر یعنی سر جانانه لایق دکل (بدین سپاس که مجلس منورست بدوست * کرت چوشمع جفایی رسد بسوز وبساز) بدین باحرف سبب که حرف بیان بدوست با حرف مصاحبت جفایی یا حرف وحدت ویا تنکیر بساز قانع اول دیمکدر * محصول بیت * بو شکر سبیله که مجلس دوستله منور وروشندر اکر سکا شمع کبی برجفا ایریشورسه یان وقانع اول حاصلی دوست ایچون یانمقدن قاچمق کرك بلکه الك ایچون یانمغه راضی اولمق کرك (بنیم بوسه دعایی بخر زاهل دلی * که کید دشمنت ازجان وجسم داردباز) دعایی یا حرف وحدت بخر باحرف تأکید وخر فعل امر مفرد مخاطبدر صاتون آل معناسنه اهل دلی اضافت لامیه درویا حرف وحدت که حرف تعلیل کید دشمنت مصدرك مفعولنه اضافتیدر ولامیه دار دباز کیروطوتار یعنی منع ایدر * محصول بیت * یارم بوسه ایله براهل دلدن بردعا آل یعنی برعاشق صادقی رعایت ایدوب برخیر دعاسن آل تاکه اول دعا دشمنك کیدینی جان وجسمکدن منع ایلیه حاصلی سنی عذاب وبلادن حفظ وصیانت ایلیه

ومردان خدایه تسلیم اولمغله اهل دللردن بردعا و برهمت المغه سعی ایله که ظاهرا وباطنا دشمنك مکرنی جان وجسمکدن منع ایدهلر وسنی شفقتله حفظ وتربیه ایدهلر

ملالتی که بروی من آمد از غم تو * ز اشك پرس حکایت که من نیم غماز

شول برملالت که سنك غمکدن بنم یوزمه کلدی حکایتی کوزم یاشندن صور زیرا بن غماز دکلم (مفردات) (ملالت) حزن (بروی من) بنم یوزمه (آمد) کلدی (از غم تو) سنك غمکدن (ز) من (اشك) کوز یاشی (پرس) صور (حکایت) م (من) بن (نیم غماز) غماز دکلم (معنای اشارتی) شول برحزن ومنکسرلك که سنك غم عشقکدن بنم یوزمه ظاهر اولدی انك حکایه واسرارنی کوزم یاشندن صور که دروننده نهان اولان دردوغم عشقه کوزم یاشی وآه پر دردورنك زرد دلالت ایلر بن غمزو بیانه قادر دکلم

چه فتنه بود که مشاطهٔ قضا انگیخت * که کرد نرکس مست سیه بسرمهٔ ناز

نه فتنه اوله که قضا مشاطهسی قوپاردی که نازسورمهسیله سنك مست کوزیکی سیاه ایلدی (مفردات) (چه) نه (فتنه) م (بود) اوله (مشاطه) یوز یازیجی (قضا) م (انگیخت) قوپاردی (کرد) ایلدی (نرکس) کوزه تشبیهدر (مست) م (تا) ضمیر (سیه) م (با) للملابسه (سرمه) م (ناز) م (معنای اشارتی) نه عظیم فتنه ونه مشکل امردر که فعال لمایرید اولان خدانك دست قضاسنك ایجادیکه سنك انوار الهیه ایله مست ومستغرق چشم بصیرتکی مستور ایلیوب سرمهٔ ناز ایله مستغنی عن العالمین ایلمشدر

فکند زمزمهٔ عشق در حجاز وعراق * نوای بانك غزلهای حافظ شیراز

حجاز وعراقه عشق صداسنی براقدی حافظ شیرازینك غزللرینك بانکی صداسی (مفردات) (فکند) براقدی (زمزمه) آواز (عشق) م (در) فی (حجاز) م (عراق) م (نوا) نغمه (بانك) اون وآواز (غزلها) غزللر (حافظ شیراز) م (معنای اشارتی) حافظ شیرازینك مفتاح لسان غیب ایله ووار ذات الهیه ایله خزینهٔ رحمانیدن غزل صورتنده بیان ایلدیکی اسرارلدنیهٔ ربانی بانك وصداسی حجاز وعراقه واطراف عالمه عشق ومعرفة اللهك صداسنی وتحصیلنك طریق ووجدانینی براقدی واظهار وعیان وبیان ایلدی متعنا الله ببرکات روحانیت اولیائه قدس الله ارواحهم آمین

وله ایضا

خوشست شبی که درآیی بصد کرشمه وناز * کنی تو ناز بشوخی ومن شوم بنیاز

خوشدر اول بر کیجه که یوز کرشمه ونازایله کلهسن سن شوخلغله ناز ایدهسن وبن نیازده اولهم (مفردات) (خوش) م (است) در (شبی) بر کیجه (درآیی) کلهسن (با) للملابسه (صد) یوز (کرشمه) جلوه (ناز) م (کنی) ایدهسن (تو) سن (ناز) م (با) للملابسه (شوخ) مطبوع واسیجق قانلو (یا) مصدریه (من) بن (شوم) اولام (با) ظرفیه (نیاز) م (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی بزه زیاده خوش واطیفدر اول برشب تعریس

(ملالتی که بروی من آمد از غم تو * توان که شرح دهم آصفا بسال دراز) * محصول بیت * برملالت که بنم یوزمه کلدی سنك غمکدن یعنی سنك غم وغصهکدن بکا کلان بلالر وملاللری ای آصف یعنی ای وزیر اعظم اوزون ییلده آنی شرح ایلمك اولور انجق برایکی کونده شرح وبیان ایلمك اولمز (فکند زمزمهٔ عشق درعراق وحجاز * نوای بانك غزلهای حافظ شیراز) زمزمه آوازه یعنی جا وعشقه اضافت بیانیه در عراق وحجاز ایهام طریقیله مذکورلردر یعنی عراقدن مراد عراق عجمدر که اصفهان ونوا حیسیدر وحجازدن مکه ونوا حیسیدر ومقاماتده عراق اصول اربعهنك ایکنجیسیدر وحجاز مایه وبوسلك آوازیدر نواده ایهام طریقیله واقع اولمشدر صیت وصدا معناسنه ونغمهٔ اصفهانك فرعی اولان نوا که حسینیله فرعیند مشترکلردر نوای بانك غزلها اضافتلری لامیهلردر مجازا * محصول بیت * عشق آوازینی عراق وحجازه صالدی حافظ شیرازك غزللرینك بانکی نواسی یعنی آوازینك صیت وصداسی حاصلی عالمده غزللری شهرت بولدی (وله ایضا) (خوش آن شبی که درآیی بصد کرشمه وناز * کنی تو ناز بشوخی ومن کشم بنیاز) شبی یا حرف وحدت که حرف رابط صفتدر درادات تأکید * محصول بیت * خوش اول کیجه که یوز نازوشیوه ایله کلهسن شوخلقله وحشرلغله ناز وشیوه ایلیهسن وبن ناز وشیوهکی چکم پس اول کیجه زیاده خوش کیجهدر

واول

(چوغنچه سردرونش بجانهان ماند * دل مرا که نسیم صباست محرم راز) سرد رونش لامیهلردر (شین ضمیردله راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله * محصول بیت * غنچه کبی سردرونی قنده کیزلی قالور بنم کوکلك که نسیم صبا محرم رازیدر بونده ایکی اعتبار وار بریسی اولدر که غنچهنك سردرونی مخفی قالدیغی کبی بنم دلمك سری مخفی قالمز زیرا غنچهنك درونی قات قات یپراقلر ایچندهدر برسده اولدر که غنچهنك سردرونی مخفی قالمدیغی کبی بنم دلمکده قالمز زیرا ایکیسندهبله نسیم صبا محرم رازدر پس ایکیسنکده رازنی کشف ایدر

واول برشب معراج که یوزجلوه ونازله کلهسن یعنی بلاحجاب انوار تجلیات ذاتکی اظهار ایدروب جان ودلمی مستغرق قیلهسن وسن محضا کرمکدن لطف واحسانله نظر عنایت وفیض اسرار معرفت ایدهسن وبن (اللهم زدنی بالدوام) ایله نیازده اولام

چوغنچه سرنهفته کجانهان ماند * دل مرا که نسیم صباست محرم راز

غنچه کبی کیزلو ومستور سر قنده نهان قالور بنم کوکلك که محرم رازی نسیم صبادر (مفردات) (چو) مثل (غنچه) م (سر) م (نهفته) کیزلو (کجا) قنده (نهان) م (ماند) قاله (دل مرا) بنم کوکلك (نسیم صبا) صبایلی (است) در (محرم) م (راز) م (معنای اشارتی) غنچه کبی مستور اولان حالات عشق واسرار معرفت قلب وقت تجلیده قنده نهان قالور که (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) معلومدر وخصوصا که بنم کوکلك محرم رازی فیوضات ربانی ونفحات سبحانیدر

امید قدتو می داشتم زبخت بلند * نسیم زلف تو میخواستم زعمر دراز

بلند بختمدن سنك قدکی امید طوتدم اوزون عمرمدن سنك زلفك رایحهسنی استدم (مفردات) (امید) م (قد) بوی (تو) سن (می داشتم) طوتدم (ز) من (بخت) طالع (بلند) یوکسك (نسیم) رایحه (زلف) م (تو) سن (میخواستم) استدم (ز) من (عمر) م (دراز) اوزون (معنای اشارتی) بحمدالله یارب سنك توفیق وعنایتکله بخت بلندمك یارلغیله سنك راه عشقکده جان فدا ایتمکله سنك تجلیٔ ذاتك واسرار فیوضاتك امیدینی طوتدم وانجق بونلری طلب ایلدم ومدت عمرمده سنك نفحات انسك وروایح مسکیهٔ قرب معنویك وفیض اقدسك استدم

چه فتنهٔ بود که مشاطهٔ قضا انگیخت * که کرد نرکس شوخت سیه بسرمهٔ ناز

نه فتنه اوله که قضا مشاطهسی قوپاردی که سنك شوخ چشمك ناز سرمهسیله سیاه ایلدی بو بیت آنفا مفردات واشاراتیله یازلمشدر

چه حلقهها که زدم بر در دل از سر سوز * ببوی روز وصال تو در شبان دراز

نه حلقهلر که کوکل قپوسی اوزره اوردم یانقلق اوجندن اوزون کیجهلرده سنك وصالك روزی امیدیله (مفردات) (چه) نه (حلقهها) حلقهلر (زدم) اوردم (بر) علی (در) قپو (دل) کوکل (از) من (سر) اوج (سوز) یانقلق (با) للملابسه (بوی) امید (روز) کون (وصال) م (تو) سن (شبان) کیجهلر (دراز) اوزون (معنای اشارتی) ای محبوب سنك وصلتك کوننه ایرشمك امیدیله اوزون کیجهلرده صدق وحرارت عشقله ایمان وعرفان نورینك محلی اولان قلبمك انفتاح وانفساحی ایچون کوکل قپوسنك حلقهلرینی اول قدر اوردم وتجلی خانهٔ خدایی اغیاردن حفظ ایچون اول قدر مراقب ومحافظ اولدمکه سنك راه عشقکده چکان وکلن دردوبلای بی پایان درونمی خندان ایدوب جانمه عزت ومنت اولمشدر

مراچه فکر زجور تو وجفای رقیب * اسیر عشق ندارد غم از بلای دراز

زیرا صبانك شانندر غنچهیی فتح ایلمك پس سر درونی مکشوف اولور (امید قدتو میداشتم زبخت بلند * نسیم زلف تو میخواستم زعمر دراز) * محصول بیت * سنك قدك امیدینی طوتاردم بخت بلنددن یعنی طالع بلنددن سنك قامتکه وصول اومار دم سنك زلفك نسیمنی دیلردم عمر درازدن یعنی چوق یشامقدن مرادم سنك زلفك نسیمنه مالك اولمق ایدی عمره درازلق ملایم اولدیغی کبی زلفهده مناسبدر (چه فتنه بود که مشاطهٔ قضا انگیخت * که کرد نرکس شوخش سیه بسرمهٔ ناز) مشاطهٔ قضا بیانیه نرکس شوخده بویلهدر سرمهٔ نازده بویلهدر * محصول بیت * نه فتنه ایدیکه قضا زنگیسی پیدا ایلدی یعنی وجوده کتوردیکه اول جانانك چشم شوخنی یعنی مطبوع کوزینی ناز سرمهسیله سیاه ایلدی یعنی قره کوزلی یراتدی (چه حلقهها که زدم بردر دل از سر سوز * ببوی روز وصال تو در شبان دراز) چه بونده مبالغه معناسنی افاده ایدر نته که سابقا بیان اولندی که حرف بیان ویارابط صفت دردل لامیهدر مجازا سر جهت معناسنه در سوز اسمدر یانغن وحرارت معناسنه اضافت بیانیهدر ببوی روز وصال تو با حرف مصاحبت اضافتلر لامیهلردر شبان الف ونونله جمعی خلاف قیاسدر درازه اضافت بیانیهدر * محصول بیت * نه حلقهلر که کوکلك قپوسنه اوردم صدق وسوز جهتندن یعنی جان وکوکلدن نیجه ارباب قلبه ملازمت ومداومت ایلدم اوزون کیجهلرده سنك وصالك کونی امیدیله حاصلی اوزون کیجهلرده نیجه همت صاحبی اهل دله توجه ایلدم سکاوصلت بولمق امیدیله یعنی صدق توجهله اویومادم سنك وصالك امیدیله (مراچه فکرز جور تو وجفای رقیب * اسیر عشق ندارد غم از بلای دراز) * محصول بیت * بکانه اندیشه وقیغو سنك جور کدن ورقیبك جفاسندن زیرا عشق اسیری اولان اوزون بلالردن غم بیمز یعنی عاشق جانان جانبندن نقدر که بلا کلسه غم چکمز

سنك جور كدن ورقيبك جفاسندن بكا نه فكر ونه غم اسير عشق اولان كيمسه بلاى درازدن غم طوتمز (مفردات) (مرا) بكا (چه) نه (فكر) م (ز) من (جور) م (تو) سن (جفا) م (رقيب) م (اسير عشق) م (ندارد) طوتماز (غم) م (از) من (بلا) م (دراز) اوزون (معناى اشارتى) اى محبوب سنك راه عشقكده سرمايهٔ سعادت اولان بلاوجور كدن ونفس وشيطان واهل هوا وعوام اولان رقيبلرك باعث لطف وعطا اولان اذا وجفاسندن بكا نه فكر ونه غم اسير عشق اولان كيمسه (اشد البلاء على الانبياء) الخ حديث شريفيله متسلى اولوب بلاى درازدن غم طوتمز

﴿ صبا بمقدم كل روح روح مى بخشد ❁ هزار رحمت حق باد بر چنين غماز ﴾

بادصبا كلك قدوميله روحه راحت بغشلر بوبجلين غماز اوزره حق تعالى حضرتلرينك بيك رحمتى اولسون (مفردات) (صبا) بادصبا (بمقدم كل) كلك قدوميله (روح) م (روح) راحت (مى بخشد) بغشلر (هزار) بيك (رحمت حق) م (باد) اولسون (بر) على (چنين) وبجلين (غماز) م (معناى اشارتى) راه عشقده جان فدا ايديجى وارثان انبيا ووسائل حق اولان پيران رهنما بلاكش اولان قلوب عاشقينه انوار تجليات خدانك قدوميله روحه راحت بغشلرلر بوبجلين غماز ومرشد دمساز اوزره خدانك بيك رحمتى اولسون

﴿ غبار خاطر ما چشم خصم كور كند ❁ تو رخ بخاك نه اى حافظ وبسوز وبساز ﴾

بزم خاطر بمزك غبارى دشمنك كوزنى كور ايلرسن يوزك خاكه قوى اى حافظ ويان ودوزل يعنى صبر ايله (مفردات) (غبار) توز (خاطر) م (ما) بز (چشم) كوز (خصم) م (كور) م (كند) ايلر (تو) سن (رخ) يكاق (بخاك) طپراغه (نه) قوى (حافظ) م (بسوز) يان (بساز) دوزل (معناى اشارتى) بزم وبزم امثالمز متصرف القلوب اولان مردان خدانك آينهٔ قلبنه غبار وخانهٔ تجلى اولان دل پرشوقنه كدر كتوروب انجمك دشمنك قابى كوزنى كورورحمت حقدن مهجور ايلر اى حافظ سن حيات جاودان بخش ايديجى مردان خدايى بولدقده صدهزار ذل وحقارتله خاكپايلرينه يوز سوروآتش عشقله يان وجفالره صبر ايله

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ براه ميكده عشاق راست درتك وتاز ❁ بدان طريق كه حجاج را براه حجاز ﴾

عشاق ميخانه يولنده طوغريجه تك وتازده وسعيده درلر اول طريق اوزره كه حجاز يولنده حاجيلر كدر (مفردات) (با) ظرفيه (راه) يول (ميكده) ميخانه (عشاق) م (راست) طوغريجه (در) فى (تك) حمله (تاز) يلك (با) للملابسه (طريق) م (حجاج) م (را) ادات مفعول (با) ظرفيه (راه) يول (حجاز) م (معناى اشارتى) صادق عاشقلر ميخانهٔ شراب عشق الهى اولان انبيا واوليالر يولنده استقامت وجهى اوزره سعى وغيرت وقطع مراتب اوزرينه درلر اول اسلوب اوزره

(صبا بمقدم كل روح روح مى بخشد * هزار رحمت حق باد بر چنين غماز) بمقدم كل باحرف سبب واضافت مصدرك فاعلنه در وروح روح مصدرك مفعولنه روح رانك فتحيله راحت معناسنه در * محصول بيت * صبا كلك كلمسى سببيله روحه راحت باغشلر الاهك يوز بيك رحمتى اولسون بوبجلين غمازه يعنى صبايه كه جانان جانبندن رايحهٔ كل كتورر (غبار خاطر ما چشم خصم كور كند * تو رخ بخاك نه اى حافظ وبسوز وبساز) غبار خاطر ما اضافتلرى لاميه لردر بونك كبى يرلرده غباردن مراد بىحضورلق وكدر دررخ نهك مفعول صريحى وبخاك غير صريحى * محصول بيت * بزم خاطر بمز غبارى خصمك كوزينى كور ايدر اى حافظ سن يوزكى يره قوويان وصبر ايله وصبرله قانع اول (وله ايضا) (براه ميكده عشاق راست * همان نياز كه حجاج را براه حجاز) * محصول بيت * ميخانه يولنده عشاقك دربلده وبلوب يوريمده اول نيازكه حاجيلر حجاز يولنده يعنى حجاج حج يولنده نيجه كه تضرع وزار يلقله كيدرلرسه ميخانه يولنده عشاق انجلين نياز وتضرعله يلر ويوريرز مصراع اولده راست لفظى مستدل كلمه ظن ايدوب معناسنى عشاق ميخانه يولنده طوغروسى تك وتازده در يعنى سعى واهتمام ايدردين بيتك معناسنده اهتمام ايلمش

(تم زهجر تو چشم ازجهان فروميد وخت * اميد دولت وصل تو داد جانم باز) چشم فروميد وختك مفعول صريحى واز جهان غير صريحى فرو ادات تأكيددر ميدوخت فعل ماضى مفرد غائبدر ديكدى يعنى يومدى * محصول بيت * سنك فراقكدن تنم جهاندن كوزى يومدى ايدى سنك وصالك اميدى ينه بكاجان وردى يعنى اميد وصالك تازه حيات وردى يعنى بنى احيا ايلدى (بهيچ در نروم بعدازين زحضرت دوست * چو كعبه يافتم آيم زبت پرستى باز) * محصول بيت * هيچ بر قپويه كتمم بوندنصكره دوستك حضورندن بلى چونكه بن كعبه يى بولدم بت پرستلكدن رجوع ايدرم كيرو كاورم ديمكدر مرادى رجوع ايدرم ديمكدر (شبى چنين بسحر كه زبخت ميخواهم * كه با تو شرح سرانجام خود كنم آغاز) شبى باحرف وحدت كه حرف بيان شرح سرانجام خود اضافتلرى مصدرك مفعولنه ولاميه در آغاز ابتدا واول * محصول بيت * سحر وقتنده طالعمدن بونجلين بر كيجه استرم كه سكا كندى باشمدن كچنك شرحنى ايدم يعنى بر كيجه ايسترمكه سرانجام شرحنه باشلايم انده حاصلى احوالمى مفصل بيان ايليم (زشوق مجلس آن ماه خركهى حافظ * كرت چو شمع بسوزند پاى دار وبساز) خركه خانك كسرى وفتحيله قراولكه عرب صحرانشين وبعض تركن ايچنده اوطورر باحرف نسبت حافظ منادى پاى دار ثابت قدم اول ديمكدر بساز قانع وصابر اول ديمكدر * محصول بيت * اى حافظ اول ماه خركهنك مجلسى شوقندن اكر سنى شمع كبى يافرلرسه ثابت قدم اولوب قانع وصابر اول يعنى هيچ شكايت ايلمه (وله ايضا) (عروس كل دكر آمد ببزم كلشن باز * كجاست بلبل خوش كو برآورد آواز) باز كرى تأكيد ايدر برآورد فعل امر غائب قالدرسن ديمكدر يعنى آواز قالدرسن * محصول بيت * كل عروسى ينه بزم كلشنه كلدى قندهدر بلبل خوشكو يعنى كوزل ايرلايجى بلبل قندهدر آواز قالدرسن يعنى شوق ايله نغمات ايلسون (دلا زهجر مكن ناله زانكه درعالم * غمست وشادى وخار وكل ونشيب وفراز) * محصول بيت * اى كوكل هجراندن ناله وفرياد ايلمه زيرا عالمده غم شادله وكل ديكنله وانيش يوقوشله در يعنى اشيا اضداديله متبيندر پس هجران ووصال متلازمالردر ساير اضداد متلازم اولدبغى كبى (دو تا شدم چو كمان ازغم وهنوز كويم * هنوز ترك كمان ابروان تيرانداز)

درلركه حجاج مسلمينك راه حجازده كعبهٔ مقصودلرينه وصول ايچون كيجه وكوندز سعى واستقامتله قطع منازل ايدكلرى كبى

﴿ تنم زهجر تو چشم ازجهان فروميد وخت ❁ اميد دولت وصل تو داد جانم باز ﴾

بنم تنم سنك فراقكدن جهاندن كوز يومدى سنك وصالك دولتنك اميدى كيرو بكا جان ويردى (مفردات) (تنم) بنم تنم (ز) من (هجر) م (تو) سن (چشم) كوز (از) من (جهان) م (فرو) اشاغى (ميد وخت) ديكدى (اميد) م (دولت) م (وصل) م (تو) سن (داد) ويردى (جان) م (ام) بكا (باز) كيرو (معناى اشارتى) اى محبوب بحمدالله بنم تنم وجانم تبتل الى الله قصديله وسنك هجرك خوفيله جهاندن كوز يومدى بلكه كل ماسوايى قلبدن اخراج ايلدى وسنك وصالك دولتنك اميدى كيرو بكاروح انسانى بخش ايلدى

﴿ بهيچ در نروم بعدازين زحضرت دوست ❁ چو كعبه يافتم آيم زبت پرستى باز ﴾

بوندنصكره دوستك حضورندن برقپويه كتمزم چونكه كعبه يى بولدم بت پرستلكدن فراغت ايلدم (مفردات) (بهيچ) قطعا (در) قپو (نروم) كتمزم (بعد ازين) بوندنصكره (ز) من (حضرت دوست) م (چو) چونكه (كعبه) م (يافتم) بولدم (آيم) كاورم (ز) من (بت پرستى) بته طاپيجيلقدن (باز) كيرو (معناى اشارتى) بوندنصكره حضرت دوستك حضورندن هيچ برقپويه دخى كتمزم چونكه كعبهٔ مقصودمى بولدم بت پرستلكدن ومحبوب حقيقينك غيرى يه تعلق وميل ومحبت ايلمكلكدن فراغت ايلدم (نعوذ بالله من الحور بعد الكور) اى من النقصان بعد الزيادة

﴿ شبى چنين بسحر كه زبخت ميخواهم ❁ كه با تو شرح سرانجام خود كنم آغاز ﴾

سحر وقتنده بختمدن بونجلين بركيجه استرم كه سكا كندى سرانجامك شرحنى سويليم (مفردات) (شبى) بركيجه (چنين) بونجلين (بسحركه) سحروقتنده (زبخت) بختمدن (ميخواهم) استرم (باتو) سكا (شرح) م (سرانجام) آخركار (خود) كندى (كنم) ايليم (آغاز) شروع (معناى اشارتى) اى محبوب بختمدن شو دولتى وبونجلين بركيجه يى شب تا سحر استرم كه اول معراج معنوى كيجه سنده سكا كندى عشق ودردمك سرانجامنى سويليم وجناب عزتكدن تجلى دائمكى طلب ايليم وانسيت معنويه كى نياز ايليم

﴿ زشوق مجلس آن ماه خركهى حافظ ❁ كرت چو شمع بلابى رسد بسوز وبساز ﴾

شول برخركهى ماهك مجلسى شوقندن اى حافظ اكر سكا بربلا ايريشه شمع كبى يان وصبر ايله (مفردات) (ز) من (شوق) م (مجلس) م (آن) اول (ماه) آى (خركه) مزين چادر واوتاق (حافظ) م (كر) اكر (ترا) سكا (چو شمع) شمع كبى (بلايى) بربلا (رسد) ايريشه (بسوز) يان (بساز) دوزل وصبر ايله (معناى شرتى) (انا جليس من ذكرنى وانيس من آنسنى) كلمهٔ قدسيه سى اولان محبوب ما

* محصول بيت * ياى كبى ايكى قات اولدم غمدن حال بوكه هنوز تيرانداز كمان ابرولرك تركنى سويلم يعنى بونلرى ترك ايلدم ديم حاصلى نه دكلو زحمت چكسم جوانلر محبت وعشقنى ترك ايلم (زطرهٔ تو پريشانئ دلم شد فاش * غريب نيست زمشك آرى اربود غماز) پريشانى ياحرف مصدرله اضافت لاميه فاش آشكاره * محصول بيت * سنك طرهك پريشانلغندن كوكلك پريشانلغى آشكاره اولدى بلى مشكدن غريب دكلدر اكر غماز اولورسه يعنى مشك ايله كندينى باوردر پس سنك طرهك پريشانلغيده بونجلاين بنم كوكلم پريشانلغى فاش ايلر (نه اين زمان من شوريده دل نهادم روى * بر آستان توكاندرازل بروزنياز * محصول بيت * بن شوريده دل همان بوزمانده؟

بوزی آستانکه قومدم بلکه ازلده سوز ونیازله سنک آستانکه یوزقویه کلشم یعنی سکا محبت وعشقم ازلیدر (یکبست صعب وسهل درط
طریق حافظرا * که مرغ راچه تفاوت بود نشیب وفراز * محصول بیت * حافظه طریق عشق ومحبتده کوچ وقولای بردر یعنی نه زحمتدن
مغموم ونه رحتدن مسرور اولور زیرا مرغه اینش و یوقوشده تفاوت اولمز (وله ایضا) (درآ که دردل خسته توان درآید باز * بیا که درتن
مرده روان درآید باز) درآدر حرف تأکید الف ممدوده ایله فعل امر مفرد مخاطب کل دیمکدر آیدندن اصلی آی دریاضرورت
وزن ایچون حذف اولنمشدر که حرف بیان ویاتعلیل درحرف صله دل خسته اضافتی بیانیه در توان قوت درآیددر حرف تأکید باز
کیرو بیا باحرف تأکید که حرف بیان ویاتعلیل

حقیقتك مشاهده جمال وانسیت ذات باکمالی شوقندن اکر سکا درد وبلای عشق
استیلا ایدرسه ای حافظ بواحسن تقویم اوزره قور یلان خرکه وجودی شمع کبی
آتش عشقله یاق واول ابتلا ایشه صبر ایله دوزل ونائل مرام اول

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ درآ که دردل خسته توان درآیدباز * بیا که درتن مرده روان درآیدباز ﴾

ایچ وکل که خسته دله کیرو قوت کله کل که اولمش جسمه کیرو جان کله (مفردات)
(درآ) ایچرو کل (در) فی (دل) کوکل (خسته) م (توان) قدرت
(درآید) کله (باز) کیرو (بیا) کل (درتن) جسمه (مرده) اولمش (روان)
جان (درآید) کله (باز) کیرو (معنای اشارتی) ای عالم ارواحده لذت
خطابیله وانوار تجلیاتیله جان ودلی مسرور ومنور ایدوب شمدی بو عالم
ناسوتده حجاب بشریتله بزی خسته ومجروح ایدن یار حقیقی بنه کرمکاه بوخانه
تجلیك اولان کوکل ایچرو سنه کل که خسته کوکل کیرو قوت واستمداده کله
وبنه عرض جمال ایله که اولمش جسمه کیرو جان کله

﴿ بیا که فرقت توچشم من چنان در بست * که فتح باب وصالت مکر کشایدباز ﴾

کل که سنك فرقتك بنم چشممی انجلین باغلدی که مکر سنك وصالك فتح بابی انی کیرو آچه
(مفردات) (بیا) کل (فرقت) م (تو) سن (چشم) کوز (من) بن (چنان) انجلین
(دربست) باغلدی (فتح باب وصال تو) سنك وصالك فتح بابی (مکر) م (کشاید)
آچه (باز) کیرو (معنای اشارتی) کان لطف واحسانله کل که بوحجاب بشریتده
سنك فرقت انوار تجلیك چشم جانمی انجلین باغلدی وقبض وحیرتده قودیکه
مرتبه هلاکه قریب ایلدی مکر سنك کرم واحسانکاه وصلتك فتح بابی آنی کیرو آچه
وزحتکه مظهر ایلیه (ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنك
رحمة انك انت الوهاب)

﴿ غمی که چون سپه زنك دل بخون بکرفت * زخیل شادی روم رخت زدایدباز ﴾

شول برغم که عرب عسکری کبی کوکلمی قانه غرق ایلدی سنك بیاض یوزکك
سروری عسکرندن کیرو اچیلور (مفردات) (غمی که) برغم که (چون) مثل (سپه)
عسکر (زنك) عرب (دل) کوکل (با) للملابسه (خون) قان (بکرفت) طوتدی
(ز) من (خیل) اتباع وعسکر (شادی) سرور (روم) بیاض (رخ) یکاف (ت)
ضمیر (زداید) اچیلور (باز) کیرو (معنای شارتی) ای محبوب رحیم وکریم ظلمت بشریتدن
وتعلقات ماسوی اللهدن خانه قلبده حاصل اولان شول برغم قبض والمکه عرب
عسکری کبی کوکلمی قانه غرق ایلدی لکن کرمکدن سنك انوار تجلی ذاتیك ظهورنك
سروری عسکری اول قبض وقساوتی ازاله ایدوب خانه قلبی منفتح ومنبسط ایلر

﴿ بپیش آینه دل هر آنچه می دارم * بجز خیال جمالت نمی نمایدباز ﴾

کوکل آینه سی اوکنده هرنه که طوتم سنك جمالك خیالندن غیری کیرو کورنمز

درتن مرده درحرف صله واضافت لامیه
ویابیانیه در روان روح انسانی * محصول
بیت * کل که بنه دل خسته یه قوت کله
یعنی سنك کلمك سبیله خسته کوکله
قدرت وقوت کله کل که تن مرده یه
بنه روح کله ایکی مصراعك مضمونلری
متقاربدر قیاس اول مصراعده یادیوب
ایکنجی مصراعده درآیدك ایدی زیرا
درآ عبارتنی ایچری کیره قامنده استعمال
ایدرلر زیرا آکا کدنصکره ایچری کیر
دینور حاصلی ایکی مصراع بیننده تقدیم
وتأخیر واقع اولدیغی تقدیرجه یاری
درآ ایله یابتده اولمق مناسب ایدی فتأمل
(بیا که فرقت توچشم من چنان دربست
* که فتح باب وصالت مکر کشاید باز)
فرقت تو اضافتی مصدرك فاعلنه درچشم
من لامیه دربست درحرف تأکید که
حرف بیان فتح باب وصالت اضافتلری
لامیه لردر مجازا * محصول بیت * کل که
سنك فرقتك بنم کوزیمی آنجلین بغلدیکه
مکرسنك وصالك فتح بابی کرو آچه یعنی
سنك فراقك تأثیری کوزمی شویله محکم
بغلدیکه مکر وصالك میسر اولوب آنی
کیرو آچه حاصلی مکر وصالك سبب اوله
کوزم آچلمغه (غمی که چون سپه زنك
دل بخون بکرفت * زخیل شادی روم
رخت زداید باز) غمی که یا حرف وحدت
وکه حرف رابط صفت سپه زنك لامیه زنك
زای عربیله فرزملکنه دیرلر اکا نسبت
ایدوب زنکی دیرلر زنك زای عربیله
وبعجمیله پاسه ده دیرلر بخون بکرفت قانده
طوتدی یعنی قانه باتردی خیل بونده عسکر
معناسنه شادی یاحرف مصدر خیل شادی
روم رخت اضافتلری بیانیه لردر زداید زنك
فتحی وکسریله فعل مضارع مفرد غائبدر
زدایدن پاسدن اچق وآچلق
معناسنه لازم مله متعدی بیننده
مشترکدر بونده لازمدر آچلور معناسنه یعنی

﴿ مفردات ﴾

صیقلانور * محصول بیت * برغم که زنك عسکری کبی یوزکی خونه غرق ایلدی سنك روم رخك شادلغی عسکرندن کیرو صیقلانور یعنی
دلم فراقك زنکندن قرار دیسه ویاپامالندیسه بنه روم رخك وصالیله آچلور روم بونده زنك مناسبتیله ذکر اولنمشدر ومراد رخ جانانك
بیاضلغیدر وروم مملکت آیدر اکا نسبت رومی کلور حاصلی رومی بیاضلق مقامنده ذکر ایدرلر نتکه خسرو دریای ابرارده ایراد ایلمش
بیت * هرنشانی ازهنر ملکیست درذات عروس * روی روم وزلف شام وهرد وپستان بربرست (بپیش آینه دل هرآنچه میدارم *
بجز خیال جمالت نمی نماید باز) پیش آینه دل لامیه ویابیانیه در خیال جمالت لامیه لردر * محصول بیت * کوکل آینه سی قرشوسنه ٦

٦ هرنه که طوتارسم یعنی هرنه که قارشوسنه کتورسم سنك جمالك خیالندن غیریسنی کوسترمز حاصلی هرنه که
قرشوسنه کاورسه انده سنك جمالك خیالنی کوردرم (بدان مثل که شب آبستنت دورازتو * ستاره می شمرم تاکه شب چه زایدباز) شب آبستن

(مفردات) (با) للملابسه (پیش) اوك (آینه) م (دل) کوکل (هرآنچه) هراول نسنه که
(می دارم) طوتارم (با) للملابسه (جز) غیر (خیال) م (جمال) م (ت) ضمیر (نمی نماید)
کورنمز (باز) کیرو (معنای اشارتی) اول انوار تجلی ذات الهیه یه قلب مستغرق
اولدقده (اینما تولوا فثم وجه الله) سرنجه اول آینه مجلا اولان کوکل اوکنه هراول
نسنه که طوتم وکتورم اول حالده اسرار توحیدك ظهوری سبیله سنك جمیع اشیاده عیان
اولان جمالك خیالنك غیری بکا برنسنه کورنمز

﴿ بدان مثل که شب آبستنست دورازتو * ستاره می شمرم تاکه شب چه زیدباز ﴾

اول مثل ایله که اللیلة حبلی درسندن ایراق یلدز صایرمکه تا شب کیرو نه طوغورر
(مفردات) (بدان) اول (مثل) م (شب) کیجه (آبستن) حامله (است) در (دور) ایراق
(ازتو) سندن (ستاره) یلدز (می شمرم) صایارم (تاکه) م (شب) کیجه (چه زاید)
نه طوغورر (باز) کیرو (معنای اشارتی) دیدار کاه خدای بی نهایت ودرکاه عالی وانوار تجلی
واسرار لدنی الهی دخی مالاینتاهی اولدیغندن (واعبد ربك حتی یأتیك الیقین)
آیت جلیله سی سرنجه همه شب تا بسحر سرمایه سعادت ابدیه اولان احیاء لیالی ایله دیده
خونباری جانب حقه مراقب ومتوجه قیلوب مرتبه حق الیقینده بلا حجاب انوار ذات
خدایه استغراق ایله (لن یلج ملکوت السموات من لم یولد مرتین) حدیثی سرنجه
طاعت وعبادتده سعی بلیغ ایلدمکه فیوضات الهیه دن عجبا دخی نه کرملر
حاصل اولور دیو

﴿ یکبست صعب وسهل درطریق حافظ را * که مرغ راچه تفاوت کند نشیب وفراز ﴾

طریق عشقده مشکل وآسان حافظه بردر که مرغه نه تفاوت ایدر اینش و یوقش
(مفردات) (یکبست) بردر (صعب) کوچ (سهل) قولای (در) فی (طریق) م
(حافظ) م (را) ادات مفعول (که) زیرا (مرغ را) قوشه (چه) نه (تفاوت) فرق
(کند) ایدر (نشیب) اینش (فراز) یوقش (معنای اشارتی) طریق عشقده وراه معرفة
اللهده سعی ومجاهدات وانواع اعمال شاقه لر حافظه وحافظ کبی عالی همت اولان
مخلصینه مرغ پرانه انیشده ویوقشده اوچوب پروازایتك آسان اولدیغی کبی صعب
وسهل آساندر بلکه عاشق صادقه محبوبك بولنده اولان جور وجفا لطف وکرمدن الذدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای سرو ناز حسن که خوش میروی بناز * عشاق رابناز تو هرلحظه صدنیاز ﴾

ای حسنك سروناز ناز ایله اطیف کیدر سین سنك نازکه عشاقك هردمده یوز نیازی
واردر (مفردات) (ای) حرف ندا (سروناز) م (حسن) م (خوش) اطیف
(میروی) کیدرسین (بناز) نازایله (عشاق را) عاشقلر (بناز تو) سنك نازکه (هرلحظه)
هرنفسده (صد) یوز (نیاز) م (معنای اشارتی) ای عالمی عدمدن وجوده کتوروب
غنی عن العالمین اولان صانع بیچون سنك فیوضات لدنیه ك وتجلیات غیبیه ك جمله سی
اطیفدر که بی علت وبرحکمتدر انکچون سن بی نیازك ناز واستغنا ایله کرمی بی

عربده برضرب مثله اشارتدر که اللیلة
حبلی دیرلر نته کدترکیده بو بیت مشهوردر
بیت * دنیا که حادثاتله هر کیجه بوکلیدر
* کون طوغمدن نلر طوغه کیم بیله
ناکهان * دوراز تو مصراع ثانی یه
مربوطدر سنك فراقکده دیمکدر ستاره می
شمرم عبارتی ایکی معنایی متضمندر بریسی
اویومیوب کوکده یلدزلری صایق
بریسیده کوز یاشی دوکمکدر زیرا
کوز یاشنی یلدز تشبیه ایتشلر علی کل
حال ترك نومدن کنایتدر * محصول بیت *
اول مثل سبیله که کیجه یوکلیدر بو سندن
ایراق یعنی سنك فراقکده یلدز صیارم
تا کیجه بنه نه طوغوردیو یعنی صباحه دك
ترك نوم ایدوب سکا توجه ایدرم تا کیجه
اویومامق ایرته نه فائده ونتیجه ویردیو
(بیا که بلبل مطبوع خاطر حافظ *
ببوی کلشن وصل تو میسر اید باز)
بلبل مطبوع خاطر حافظ اضافتلری
بیانیه ولامیه در مطبوع طبیعت قبول
ایلدیکی نسنه بیوی وکلشن وصل تو لامیه
وبیانیه در میسرایدسرایددن
سینك فتحی وکسریله فعل مضارع
مفرد غائب ایرلار دیمکدر باز بونك کبی
یرلرده تأکید افاده ایدرانجق * محصول
بیت * کل که حافظك مطبوع ومقبول
طبعی بلبلی سنك وصالك کلشنی امیدیله
ایرلار یعنی نغمه ایدر یعنی سکا واصل
اولق امیدیله حافظك بلبل طبعی نغمه
سرایدر یعنی وصالکه منتظردر
مذکور مقطع دیوانلرده وسروری
شرحنده کتب اولان کیدر پس بونده
عروس کل غزلینك مقطعنی یازان
نسخه لر مخالف یازدقلرندن غیری قافیه ده
خطا ایلمش زیرا اوغزل مقفا ومردفدر
وبیت همان مقفا انجق عفا الله
عنه عجب کرطبعمش که بوقدر نقصانی
تشخیص ایلمز ایمش (وله ایضا)

(ای سرو ناز حسن که خوش میروی بناز * عشا قرا بنازتو هرلحظه صدنیاز * سروناز حسن بیانیه لردر که حرف رابط صفت بناز
میروی یه متعلقدر عشاقرا ادات تخصیص * محصول بیت * ای کوزللك سروناز یکه نازله کوزل یوریرسن عشاقك سنك نازکه هرلحظه
یوز احتیاجی وار یعنی عاشقلر دائما سنك نازکه احتیاج اوزره درلر

علت اولد عندن سنك عاشقلرك دركاهكده هردم تضرع وابتهال ايله نيازده درلر

فرخنده باد خلعت حسنت كه درازل * ببريده اند برقد سروت قباى ناز

حسن خلعتى سكا مبارك اولسون زيرا ازلده ناز قفتانى سنك سروقده بچمشلردر (مفردات) (فرخنده) مبارك (باد) اولسون (خلعت) م(حسن) م (تا) خطابيه (كه) زيرا (در) فى (ازل) م (ببريده اند) كسمشلردر (بر) على (قد) بوى (سرو) م (تا) خطابيه (قبا) قفتان (ناز) م (معناى اشارتى) (لامحبوب الا الله) سرنجه پرتو انوار آفتاب جمال لايزالىسى حسنندن جميع كائناتك حسنى برذره اولان صانع قديم بى نياز واحد وحيد بى انبازريم (العظمة ازارى والكبرياء ردائى فمن نازعنى فيهما قذفته فى النار) حديث قدسيك سرنجه خلعت عظمت وكبرياء ازلى وقباى ناز واستغناى لم يزلى انجق سنك ذات بيچونكه مخصوصدر كه جميع خلق عالم سنك دركاه عزتكده لطف واحسانكه محتاج فقرالردر

وارا كه عنبر سر زلف تو آرزوست * چون عود كو برآتش سوزان بسوز وساز

اول كيمسه يه كه سنك عنبر كبى سر زلفكك آرزوسى واردر اكادى آتش سوزان اوزره عود كبى يانسون ودزلسون (مفردات) (ازاكه) اول كيمسه يه كه (عنبر) م (سر) اوج (زلف) م (تو) سن (آرزو) م (است) در (چون) مثل (عود) م (كو) سويله (بر) على (آتش سوزان) يافيجى آتش (بسوز) يانسون (ساز) دوزلسون (معناى اشارتى) شرل عالى همت اولان عاشق صادقكه سنك عنبردن لطيف غيب هويتده مكنون ذات بيچونكده قائم صفات جليله لرك تجليسنى مشاهده وانوار قدسيه كه استغراق آرزوسى واردر اكا دبكه عشق الهيه نك آتش سوزانى اوزره عود كبى يانسون ووجود حجابنى محو وافنا ايلسون تا كه فانى فى الله اولمغله باقى بالله دولتيله دوزلسون ونائل مرام اولسون وحيات ابدى بولسون

ازطعنهٔ رقيب نكردد عيار من * چون زرا كر برند مرا در دهان كاز

رقيبك طعنه سندن بنم عيارم دونمز ومتغير اولمز آلتون كبى اكر بنى مقراضك اغزينه ايلتسه لر (مفرات) (از) من (طعنه) م (رقيب) م (نكردد) دونمز (عيار) م (من) بن (چون) مثل (زر) التون (اكر) م (برند) ايلتسه لر (مرا) بنى (در) فى (دهان) اغز (كاز) مقراض (معناى اشارتى) بوس وجودى كيمياى حقيقت اولان انوار تجليات الهيه يه استغراق ايله صفات بشريه صفات الهيده محو وفنا اولمق ايله خالص التون كبى صافى اولد قدنصكره رقيب اولان اهل هوانك ونفس وشيطانك طعنه سندن بنم عيارم ومحبت درونم متغير اولمز زرخالصى مقراض اغزنده پاره پاره كسلكله عيار نه نقصان كلديكى كبى

پروانه راز شمع بود سوزدل ولى * بى عارض چوشمع تو جانرا بود كداز

پروانه نك كوكلنك ياغمسى شمعدندر اكن سنك شمع كبى عارضكسز جانه اريمك واردر (مفرات) (پروانه) م (را) ادات مفعول (ز) من (شمع) م (بود) در (سوزدل)

(فرخنده باد خلعت حسنت كه درازل * ببريده اند برقد سروت قباى ناز * فرخنده خجسته فتحيله مباركدر قوتلى معناسنه خلعت حسن بيانيه كه حرف تعليل درازل مصراع ثانى يه مربوط اوله قدسروت وقباى ناز بيانيه لردر * محصول بيت * مبارك اولسون سكا حسن خلعتى زيرا ازلده سنك سروقد كه ناز خلعتنى بچمشلر پس سنك نازك وحسنك ازليدر رامدى سن بينظيرسن (ازاكه بوى عنبرزلف تو آرزوست * چون عود كو برآتش سوزان بسوز وساز * ازاا كاوانك ديمكدر بوى عنبرزلف تو لاميه وبيانيه ولاميه در چون ادات تشبيه عوددن مراد ياقدقلرى عوددركه اعلاسى قمارىدر كو خطاب عامدر بر حرف صله آتش سوزان بيانيه * محصول بيت * اول كمسه يه ويا اول كمسه نك كه سنك عنبر كبى زلفك آرزوسى وار يعنى سنك زلفك آرزو ايدرسن اكادى عود كبى آتش سوزانه يان وصابر وقانع اول يعنى جانانه وصول آرزوايلين جفايه متحمل اولمق كرك (ازطعنهٔ رقيب نكردد عيار من * چون زرا كر برند مرا در دهان كاز * عيار بونده مراد حالدر كاز صندى يعنى مقص * محصول بيت * رقيبك طعنه سندن بنم عيارم دونمز يعنى متغير اولمز اكر آلتون كبى بنى صندى آغزينه ايلتورلرسه ده يعنى بكاهر نقدر كه جفا وبلا ايشورسه ده آندن متغير اولوب بحضور اولم حاصلى بنى پاره پاره وريزه ريزه ايدرلرسه ده يارك محبتندن دونمزم (پروانه رازشمع بود سوزدل ولى * بى شمع عارض تو دلم را بود كداز * محصول بيت * پروانه نك سوزدلى شمعدن اولور اما سنك عارضك شمعنسز اولور يوركمك كدازى يعنى پروانه شمعك وصالندن يانارسه بنم يوركم سنك شمع جمالك فراقندن يانار وارز

كوكل ياندقلغى (ولى) لكن (بى) نفى (عارض) يكاق (چو) مثل (شمع) م (تو) سن (جانرا) جانه (بود) واردر (كداز) اريمك (معناى اشارتى) آثار عشق ومحبتى كوركه آتش افتراق آتش احتراقدن اشد اولديغندن ظاهرا پروانه نك كوكلى شمعدن يانار اما بنم كوكلم برنفس سنك جمالك نوريك افتراق واحتجابندن يانار ومرتبهٔ هلاكده واقع اولور

دل كز طواف كعبهٔ كويت وقوف يافت * ازشوق آن حريم ندارد سر حجاز

كوكل كه سنك كويك كعبه سنك طوافندن وقوف بولدى اول حريمك شوقندن حجاز هوسنى طوتمز (مفردات) (دل) كوكل (از) من (طواف) م (كعبه) م (كوى) محله (تا) خطابيه (وقوف) وقفه يه طورمق (يافت) بولدى (از) من (شوق) م (آن) اول (حريم) اوكابج حواليسى (ندارد) طوتمز (سر) هوس (حجاز) م (معناى اشارتى) بحمدالله محضا توفيق وعنايتكله كوكل سنك كعبهٔ جمالك كويك طوافندن وروزوشب دركاه عزتك ملازمتندن انوار جمالك مشاهده سيله وقوف بولدى وكلى ماسوادن منقطع اولوب كوكل سنك تجلىٔ انوار ذاتيه كه مستغرق وانكله اطمئنان وسكونت بولدى انكيچون اول حرم قدسك انسيتى شوقندن ولذت مشاهدهٔ جمال الهيه دن حجاز ماسواهوسنى طوتمز ولذت جمال الهى بولان ماسوى اللهه نظر ايلمز

هردم بخون ديده چه حاصل وضو چو نيست * بى طاق ابروى تو نمازم را جواز

هرنفس خون ديده ايله ابدست المق نه فائده چونكه سنك ابروك محرابنسز بنم نمازمه جواز يوقدر (مفردات) (هردم) هرنفس (با) للملابسة (خون) قان (ديده) كوز (چه حاصل) نه فائده (وضو) م (چو) چونكه (نيست) يوق (بى) نفى (طاق) محراب (ابروى) قاش (تو) سن (نماز) م (مرا) بنم (جواز) م (معناى اشارتى) هرنفس كوزكدن قانلى ياش دوكوب طهارت ظاهرى طلب ايتمده واعمال ظاهره لر ايشلمده نه فائده حاصلدر استعيذ بالله (قد افلح المؤمنون الذين هم فى صلاتهم خاشعون) آيت جليله سى سرنجه چونكه خضوع وخشوعسز وسنك انوار جمالك مشاهده سيله اولان حضور قلبسز بنم نمازدائمىمه جواز وتماميت يوقدركه (لاصلاة تم الا بالحضور)

صوفى كه بى تو زمى توبه كرده بود دوش * بشكست عهد چون در ميخانه ديد باز

صوفى كه دون كيجه سنسز ميدن توبه ايتمش ايدى عهدنى قيردى چونكه ميخانه قپوسنى آچق كوردى (مفردات) (صوفى) م (بى) نفى (تو) سن (زمى) شرابدن (توبه) م (كرده) ايتمش (بود) ايدى (دوش) دون كيجه (بشكست) قيردى (عهد) م (چون) چونكه (در) قپو (ميخانه) م (ديد) كوردى (باز) اچق (معناى اشارتى) ظلمت بشريه ايله محجوب اولان صوفىٔ بى توفيق اعمال ظاهره يه مغرور اولوب خانهٔ قلبدن افكار ماسوايى ازاله ايديجى شراب عشق الهيه دن توبه ايتمش ايدى

(دل كز طواف كعبهٔ كويت وقوف يافت * ازشوق آن حريم ندارد سر حجاز) * محصول بيت * كوكل كه كعبهٔ كويك طوافندن وقوف بولدى يعنى كعبهٔ كويكى طواف ايلدى اول حريمك شوقندن حجاز آرزوسنى طوتماز يعنى سنك كعبهٔ كويكى طواف ايليان حجاز آرزوسنى ايلمز وقوف بونده ايهام طريقيله مذكوردر (هردم بخون ديده چه حاصل وضو چو نيست * بى طاق ابروى تو نمازم را جواز) طاق ابروى تو بيانيه ولاميه در * محصول بيت * هردم وهرساعت كوز قانيله وضو نه حاصل يعنى نه فائده چونكه سنك ابروك كر بنسز بنم نمازمه جواز يوقدر يعنى بنم نمازمك مقبول اولمسى سنك محراب ابروكه اولمغله درا كا اولميان عبادات مقبول دكل (صوفى كه بى تو توبه زمى كرده بود دوش * بشكست عهد چون در ميخانه ديد باز) دوش مصراع ثانى يه مربوطدر * محصول بيت * صوفى كه سنسز يعنى سنك فراقكده ميدن توبه ايلمش ايدى دون كيجه عهد توبه يى بوزدى چونكه ميخانه قپوسنى آچق كوردى يعنى در ميخانه يى كشاده كورنجك اختيارى قالميوب باده نوش اولدى

وفنا كه توفيق ربانى ايله فيض الهى ايرشوب خانهٔ عشق وتجلى اولان قلبى منفتح ومنشرح اولنجق عهدنى نقض ايدوب توبه سندن رجوع ايتمكله انوار عشق الهيه يه مستغرق اولوب صلات دائمه يى بولمشدر

﴿ چون باده مست برسر خم رفت كف زنان ✽ حافظ كه دوش ازلب ساقى شنيد راز ﴾

مست شراب كبى ال اوره رق كوپ باشنه كيتدى حافظ كه دون كيجه ساقينك لبندن رازايشتدى (مفردات) (چون) مثل (باده) شراب (مست) م (بر) على (سر) باش (خم) كوپ (رفت) كيتدى (كف زنان) ال اوريجى (حافظ) م (دوش) دون كيجه (از) من (لب) دوداق (ساقى) م (شنيد) ايشتدى (راز) سر (معناى اشارتى) بحمدالله حافظ اول وقتكه جانلرى متحير وسركردان قيليجى شراب معنوى اولان لذت (الست بربكم) خطابنى ايشتدى وحالا فيض بلاواسطهٔ الهيه ايله سمع جانى نيجه اسرار لدنيه لر استماع ايتدى قيناوب كوپندن طشره دوكلان شراب كبى دريای عشق درونى جوش ايدوب مست ومستغرق وكال سرور ايله ال اوره رق عالم كونه ظهور ايدوب اسرار عشقى بيان وعيان ايلدى

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ برنيامد از تمناى لبت كامم هنوز ✽ برامید جام لعلت دردى آشامم هنوز ﴾

سنك لبك تمناسندن هنوز بنم مرادم حاصل اولمدى سنك لعل كبى لبك جامى اميدى اوزره هنوز طورتى نوش ايديجى يم (مفردات) (برنيامد) حاصل اولمدى (از) من (تمنا) م (لب) دوداق (تا) خطابيه (كام) مراد (ميم) ضمير (هنوز) شمدى (بر) على (اميد) م (جام) قدح (لعل) م (دردى) شرابك طورتيسى (آشام) ايچرم (هنوز) شمدى (معناى اشارتى) يارب روزوشب سندن تمنى درجا ايلديكم لذت خطابكدن وفيض بلاواسطه كدن هنوز بنم بر مرادم حاصل اولمدى اول غيب هويتده اولان فيض اقدسك وجام وحدتك اميدى اوزره هنوز صد هزار درد و بلاى عشق نوش ايديجى يم وانواع جفالرى چكيجى يم

﴿ روز اول رفت دينم درسر زلفين تو ✽ تاچه خواهد شد درين سودا سرانجامم هنوز ﴾

اول كون بنم دينم سنك ايكى زلفك اوجنه كيتدى عجب بوسوداده هنوز بنم سرانجامم نه اولسه كرك (مفردات) (روز) كون (اول) م (رفت) كيتدى (دينم) م (در) فى (سر) سودا ومحبت (زلفين) ايكى زلف (تو) سن (تا) حتى (چه) نه (خواهد) استر (شد) اولمق (در) فى (اين) بو (سودا) م (سرانجام) عاقبت امر (ميم) ضمير (هنوز) شمدى (معناى اشارتى) روزالستده بحمدالله بنم دينم واعتقادم سنك صفات متضادهك حكمى وتجليسى سوداسنده كيتدى عجب بوسوداده هنوز بنم سرانجامم نه اولسه كرك كه مرتبهٔ ولايتده مأموليت بوقدر وعجب وغرور يرى دكلدر

﴿ ساقيا يك جرعه ده زآن آب آتش كون كه من ✽ درميان پختكان عشق اوخامم هنوز ﴾

(چون باده مست برسر خم رفت كف زنان ✽ حافظ كه دوش ازلب ساغر شنيد راز) مست باده يه قيد اولنجه قتال معناسنه در برسر خم ده باده يه قيد اولنجه قايدوب طاشمه سندن عبارتدر حافظه قيد اولنجه باده يه ملازمتدن كنايت اولور كف زنانده باده يه قيد اولنجه كوپك آتمسندن كنايت اولور كه تازه باده نك شاندندر حافظه قيد اولنجه ال قرصمقدن كنايت اولور يعنى آيه يى آيه يه اورمقدن عبارت اولور مصراع اول مصراع ثانى يه مرهوندر كه حرف بيان ورابطه صقندر ✽ محصول بيت ✽ باده كبى مست كوپ باشنه واردى كف اورارق حافظ كه دون كيجه لب ساغردن راز ايشتدى (وله ايضا) (برنيامد از تمناى لبت كامم هنوز ✽ برامید جام لعلت دردى آشامم هنوز) برنيامد حاصل اولمدى ديمكدر تمناى لبت مصدرك مفعولنه اضافتيدر كامم برنيامدك فاعلى واز تمناى لبت مفعول غير صريحى هنوز شمدى دخى ديمكدر اميد جام لعلت اميدك اضافتى مصدرك مفعولنه در وجام لعلك بيانيه در دردى اصلده باشد در ضرورت وزن ايچون تخفيف قيلمشدر فارسيسى درددرباسز ✽ محصول بيت ✽ سنك لبك ايستمكدن دخى مرادم حاصل اولمدى يعنى لبك ميسر اولمدى سنك جام لعلك اميديله دخى درد آشامم يعنى لعلك امك اميديله باده نوشم (روز اول رفت دينم درسر زلفين تو ✽ تاچه خواهد شد درين سودا سرانجامم هنوز) روز اولدن مراد روز الستدر تابونك كبى يرلرده عجبا معناسنه در سرانجام آخر وعاقبت معناسنه در ✽ محصول بيت ✽ روز اولده دل ودينم سنك ايكى زلفك سوداسنده كيتدى عجبانه اولسه در بوسودادده بنم آخرم وعاقبتم يعنى محبت سرزلفين جانانده عجبا عاقبت حالم نيجه اولسه در (ساقيا يك جرعه ده زآن آب آتش كون كه من ✽ درميان پختكان عشق اوخامم هنوز) آب آتش كون شرابدر كه حرف تعليل من مصراع ثانى يه مرهوندر پختكان عشق اواضافتلرى لاميه لردر ✽ محصول بيت ✽ اى ساقى اول آب آتش كوندن برجرعه وير زيرا اول جانانك عشق پخته لرينك اراسنده دخى خامم يعنى باده آتش كون ويركه خاملغمزى كيدروب بزى پخته ايليه

اى ساقى اول آتش رنكلو آبدن برجرعه وير زيرا بن الك عشق پخته لرينك اورتاسنده هنوز خامم (مفردات) (ساقيا) اى ساقى (يك) بر (جرعه) م (ده) وير (زان آب) اول صودن (آتش كون) آتش رنكلو (كه) زيرا (من) بن (در) فى (ميان) اورته (پختكان) بشكينلر (عشق) م (او) ضمير (خامم) م (هنوز) شمدى (معناى اشارتى) اى ساقئ شراب لدنى احسان ايديجى ربم ماسوايى قلبدن آتش كبى احراق ايديجى شراب عشقكدن برجرعه شراب وير زيرا بن سنك عشقك پخته لرى ايچنده هنوز خامم كه مرتبهٔ عصمته نائل اولمدم عصمنا الله من زوال الايمان بجاه حبيبه محمد صلى الله عليه وسلم

﴿ ازخطا كفتم شبى زلف ترا مشك ختن ✽ ميزند هرلحظه تيغى مو براندامم هنوز ﴾

خطادن بر كيجه سنك زلفكه مشك ختن ديدم تاغده اولان موى هنوز هرلحظه بنم اندامه تيغ اورور (مفردات) (از) من (خطا) م (كفتم) ديدم (شبى) بر كيجه (زلف) م (ترا) سنك (مشك ختن) م (ميزند) اورور (هرلحظه) م (تيغى) برقليج (مو) قيل (بر) على (اندام) وجود (ميم) ضمير (هنوز) شمدى (معناى اشارتى) اى ذات وصفاتى شبيه ونظيردن منزه اولان ربم بر كيجه سنك عشقك سرورينك غلبه سيله سنك عباره ايله تعبيرى ممكن اوليان تجليئ صفاتكى تفهيما للانام آثارى كنديك غمازى اولمقلقده مشك ختنه تشبيه ايلدم اول خطادن ايچون سنك خوف عظمتكدن هنوز هرلحظه وجودمده اولان تويلرم اورپروب تيغ كبى اندامه اوروب قطع ايتمه ده در

﴿ نام من رفتست روزى برلب جانان بسهو ✽ اهل دل رابوى جان مى آيد ازنامم هنوز ﴾

بركون بنم نامم سهو ايله جانانك لبى اوزره كيتمشدر اهل دله بنم ناممدن هنوز جان رايحه سى كلور (مفردات) (نام من) بنم اسمم (رفتست) كيتمشدر (روزى) بركون (بر) على (لب) دوداق (جانان) محبوب (بسهو) آكسزين (اهل دلرا) اهل قلوبه (بوى جان) جان قوقوسى (مى آيد) كلور (ازنامم) بنم نامدن (هنوز) شمدى (معناى اشارتى) اول لطيف بعباده اولان حضرت اللهك بو عبد ضعيفه بركون برنفس نظر عنايتنك ورضاى محبتنك آثارنى كوركه (تنزل الرحمة عند ذكر الصالحين) سر نجه اهل قلوبه بنم نامى محبت ايله ذكر ايتمك ايله هنوز دماغ جانلرينه لذت روحانيت ورايحهٔ عشق ومحبت حاصل اولور

﴿ پرتو روى ترا درخلوتم ديد آفتاب ✽ مى رود هردم چوسايه بردروبامم هنوز ﴾

آفتاب سنك يوزك پرتوينى خلوتمده كوردى سايه كبى هرنفس بنم درو بامم اوزره كيدر (مفردات) (پرتو) عكس (روى) يوز (ترا) سنك (در) فى (خلوت) م (ميم) ضمير (ديد) كوردى (آفتاب) كونش (مى رود) كيدر (هردم) هرنفس (چو) مثل (سايه) كولكه (بر) على (در) قپو (بام) طام (ميم) ضمير (هنوز) شمدى (معناى اشارتى) بحمدالله يارب سنك تجليئ انوار ذاتك بيچونك عكسى لوح دل وجانمده

(ازخطا كفتم شبى موى ترا مشك ختن ✽ ميزند هرلحظه تيغى مو براندامم هنوز) تيغى ياحرف تنكيردر ميزندك فاعلى مو ومفعولى تيغدر ✽ محصول بيت ✽ بركيجه خطادن سنك مويكه مشك ختن ديدم شمدى دخى اندامده اولان قيل بكا قليج اورر يعنى جانانك موينه سن تحقير ايلدك ديو اعضامده اولان مو بكا تعذيب طريقيله تيغ اورر (نام من رفتست روزى برلب جانان بسهو ✽ اهل دلرا بوى جان مى آيد ازنامم هنوز) ✽ محصول بيت ✽ بنم آدم بركون جانانك لبندن سهو وخطا ايله صادر اولمشدر شمدى دخى اهل دله بنم نامدن جان قوقوسى كلور يعنى اولوقدنبرو نامدن جان قوقوسى كلور حاصلى لب جانانه دن صادر اولديغيچون بوى جان كلور نامدن (پرتو روى ترا درخلوتم ديد آفتاب ✽ ميرود چون سايه هردم بردروبامم هنوز) ✽ محصول بيت ✽ آفتاب سنك رويك پرتوينى بنم خلوتمده كوردى سايه كبى هردم قاپمده وطاممده يورر هنوز يعنى قاپودن وطاممدن كيتمز حاصلى رويك پرتوينه ملازمت ايدر

ظهورنی آفتاب کبی عالمه علم ومعرفت افاضه ایدیجی مرد کامل وعارف بالله دخی مشاهده ایلیوب هرنفس سایه کبی بنم در وبامم اوزره کیدر ودائم بکا مقارنت ایدر

درازل دادست ماراساقیٔ لعل لبت * جرعهٔ جامی که من مدهوش آن جامم هنوز

بزه ازلده ویرمشدر سنك لب لعلك ساقیسی برجام جرعه سنی که بن هنوز اول جامك مدهوشیم (مفردات) (در) فی (ازل) م (دادست) ویرمشدر (مارا) بزه (ساقی) م (لعل) م (لب) دوداق (ت) ضمیر (جرعه) م (جام) قدح (یا) وحدتیه (من) بن (مدهوش) لایعقل (آن جام) اول قدح (میم) ضمیر (هنوز) شمدی (معنای اشارتی) یارب سنك صفات قدیمه کدن ساقیٔ شراب لدنی اولان فیاضیت صفتك بزه ازلده سنك جام عشقکدن برجرعه ویرمشدر بحمدالله بن هنوز اول جامك مدهوشیم که (لامحبوب الاالله) سرینه مظهر اولوب سنك غیریلری ادراك ایلم

ای که کفتی جان بده تاباشدت آرام دل * جان بغمهایش سپردم نیست آرام هنوز

ای کیمسه که دیدك که جان ویرتاسکا آرام دل اوله جانمی انك غملرینه تسلیم ایلدم هنوز آرامم یوقدر (مفردات) (ای که) ای کیمسه که (کفتی) دیدك (جان) م (بده) ویر (تا) حتی (باشد) اوله (ترا) سکا (آرام دل) کوکل راحتی (جان) م (با) للملابسه (غمها) غملر (ش) ضمیر (سپردم) تسلیم ایلدم (نیست) یوق (ارام) راحتم (هنوز) شمدی (معنای اشارتی) ای ناصح خبر خواه سن بیوردك که اول دردوغمی مایهٔ شادی اولان محبوب حقیقینك عشقی بولنده جان ویرتاکه سکاباعث وصلت اولوب الم ایچنده لذت وقهر ایچنده لطفه نائل اولمغله راحت قلب بوله سن بحمدالله جانمی انك غملرینه اول قدر تسلیم وفدا ایلدمکه هنوز دردعشق ایچره برنفس راحتم یوقدر

در قلم آورد حافظ قصهٔ لعل لبت * آب حیوان میرود هردم زاقلام هنوز

حافظ سنك لعل لبك سرینی قلمه کتوردی هنوز قلملرمدن هرنفس آب حیات روان اولور (مفردات) (در) فی (قلم) م (آورد) کتوردی (حافظ) م (نکته) سر (لعل لب) قرمزی دوداق (ت) ضمیر (آب حیوان) م (میرود) کیدر (هردم) هرنفس (ز) من (اقلام) قلملرمدن (هنوز) شمدی (معنای اشارتی) جان فدا ایتدکلك آثارنی کور که بحمدالله حافظ مظهر فیض الهی اولوب تشکرا دیرکه ای محبوب حقیقی سنك فیض بلا واسطه‌ك اسرارنی حافظ قلم ایله یازدی وبیان ایلدی کلماتم جمله فیض خدا ایله اولدیغندن هنوز دائما قلملرمدن قلوب عاشقینه حیات ولذت روحانیت بخش ایدر آب حیات روان اولور

وله ایضا

حال خونین دلان که کوید باز * وزفلك خون خم که جوید باز

(درازل دادست ماراساقیٔ لعل لبت * جرعهٔ جامی که من مدهوش آن جامم هنوز) ساقیٔ لعل لبت اضافتلری بیانیه‌در جرعهٔ جامی لامیه ویاحرف وحدت که حرف رابط صفت مدهوش لایعقل آن جامه اضافتی لامیه‌در * محصول بیت * ازلده ساقیٔ لعل لبك بزه برجرعهٔ جام ویرمشدرکه اول جامك دخی مدهوشیم حاصلی کیفیتی ازلدن ابده دك سورر (ای که کفتی جان بده تاباشدت آرام دل * جان بغمهایش سپردم نیست آرام هنوز) محصول بیت * ای اول کیمسه که دیدك جان ویرتاسکاجانان آرام دل اوله یعنی کوکل اکلنجه‌سی اوله جانمی غملرینه تسلیم ایلدم دخی آرامم یوقدر یعنی جانمی انك یولنه نثار ایلدم امانیه آرام وقرارم یوقدر (درقلم آورد حافظ قصهٔ لعل لبت * آب حیوان میرود هردم زاقلام هنوز) درحرف صله * محصول بیت * حافظ سنك قصهٔ لعل لبك قلمه کتوردی یعنی لعل لبك قصه سنی یازدی دخی شمدی قلملرمدن آب حیوان کیدر یعنی لبك قصه سنی یازالی قلملرمدن آب حیوان اقار حاصلی بوآب حیوان کبی اشعاری سنك لبك قصه سنی یازمقدن اولدی یعنی اشعار بله حیات ویردی ایلك قصه سنی یازان قلمله (وله ایضا) (حال خونین دلان که کوید باز * وزفلك خون خم که جوید باز) بو بیت اول معنای اشعار ایدر که خمره یساغ اولوب یره دوکلش اوله * محصول بیت * یورکی قانایلرك حالنی کیم سویلر وفلکدن کوپك قانی کیم ایستر باز بونك کبی یرلرده تاکید افاده ایدر انجق (شرمش ازچشم می پرستان باد * نرکس مست اکر برویدباز) شرمش شین ضمیر نرکسه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله * محصول بیت * می پرستلر کوزندن اوتانسن نرکس مست اکردخی بترسه یعنی خون خم مصیبتندن کندینی ناپیدا ایدوب کتم عدمده قالیوب بنه بتون عالمه نظرصالارسه می نوشلردن اوتانسن (جزفلاطون خم نشین شراب * سرحکمت بما که کوید باز) فلاطون افلاطوندن مخففدر زیرا قانونلریدر برکلمه‌نك که اولنده همزه اولسه تخفیفا همزه‌سنی حذف ایلك اسکندر وسکندر وافکار وفکار کبی فلاطون خم نشین شراب اضافتلری بیانیه درخم نشین وصف ترکیبیدر نشینیدن کوپده اوطوریجی دیمکدرز یرا افلاطون ریاضت چکمك ایچون کندو یه کوپ شکلنده برحجره پیدا ایلمش ایمش که دائما انده اوطوررز وطورر ایمش پس خواجه شرابی خم نشینلکده افلاطونه تشبیه ایلمش * محصول بیت * افلاطون کبی خم نشین شرابدن غیری سرحکمتی بزه کیم سویلر یعنی شراب برحکیمدرکه بزه سرحکمت سویلر

خونین دللرك حالنی کیرو کیم دیر وفلکدن جك قانتی کیرو کیم استر (مفردات) (حال) م (خونین دلان) قانلی کوکللر (که) کیم (کوید) دیر (باز) کیرو (وز) من (فلك) م (خون) قان (جم) پادشاه (که) کیم (جوید) استر (باز) کیرو (معنای اشارتی) دردعشقله انواع درد وبلایه کرفتار اولان عاشق سرکردانك اضطراب واضطرام قلبی احوالنی کیم بیلور وکیم سویلر (من لم یذق لم یعرف) اوج فلکه جاهله قدم بصان غافل ومحجوب اولان عالم غافل وجاهل منسك ظاهر پرستلردن جم پادشاه کبی عالیجاه اولان ارواح قدسیه صاحبلرینك شراب عشق الهیه‌نك لذتندن (اشد البلاء علی الانبیاء) الخ اسرارینه کرفتار ومتلذذ اولدقلری احوالی کیرو کیم طلب ایلر وکیم سؤال ایلر که هر برمیوه شجرندن طلب اولنور

هر که چون لاله کاسه کردان شد * زین جفارخ بخون بشوید باز

هر کیمکه لاله کبی کاسه دوندریجی اولدی بوجفادن کیرو یوزنی قانله یور (مفردات) (هرکه) م (چون) مثل (لاله) م (کاسه کردان) کاسه دوندریجی (شد) اولدی (زین جفا) بوجفادن (بخون) قانله (بشوید) یور (باز) کیرو (معنای اشارتی) هر کیمکه لاله کبی آتش عشقله داغ درونی المندن دائما بلا ایله ممتزج شراب عشق خدایی نوش ایلدی بوجفا صورتنده اولان لذات روحانیه سندن غلبهٔ وجدایله صفحهٔ وجهی اوزره لاینقطع قانلی یاشلر روان ایلدی

بسکه درپرده چنك کفت سخن * ببرش موی تانموید باز

چنك پرده ده چوق سوز سویلدی انك صاچنی کس تاکیرونوحه ایلمیه (مفردات) (بس) چوق (در) فی (پرده) م (چنك) معروف برساز در (کفت) سویلدی (سخن) سوز (ببر) کس (موی) قیل (تا) حتی (نه) نفی (موید) مویدندن اغلمق (باز) کیرو (معنای اشارتی) (العاشق اوسکت هلك والعارف اونطق هلك) کلامی سرنجه عاشق پردهٔ عشقده جذبات خداوحالات بی بقاایله چوق سوز سویلدی وکشف اسرار ایلدی (من عرف الله کل لسانه) سرندن بی بهره اولسون وصاحب مقام اولمغله ثابتقدم اولسون دیر ایسك مجاهده ایله‌انك آنا وجود بشریه سن قطع ومحوایله تاکه پروانه کبی سوخته جان اولوب کندیدن آواز کلیه ونوحه ایله کشف استار ایدوب محل سیاست اولمیه

بکشاید دلم چوغنچه اکر * ساغرمی چوکل بیوید باز

کوکلم غنچه کبی اچیلور اکر شراب قدحی کل کبی کیرو قوقولیه (مفردات) (بکشاید) اچیلور (دلم) کوکلم (چوغنچه) غنچه کبی (اکر) م (ساغر) قدح (می) شراب (چو) مثل (کل) م (بیوید) قوقولیه (باز) کیرو (معنای اشارتی) بن عاشقك کوکلی معرفة الله ایله ومشاهدهٔ انوار جمال الله ایله غنچه کبی شول وقت اچیلور که اکرفیاض مطلق اولان حضرت الله جانبندن برنفحهٔ سبحانی وبرتجلیٔ فیض رحمانی رائحه‌سی کرم حقله دماغ جانه ایریشه‌یوخسه خودبخودانه ممکن دکلدر

(هرکه چون لاله کاسه کردان بود * زین جفارخ بخون بشوید باز) بوبیت مطلعك عقبنجه یازلمق کرك ایدی لکن شارحلر ترتیبنه تابع اولوب بونده یازدق کاسه کردان وصف ترکیبیدر کرد انیدندن قدح دوندریجی دیمکدر یعنی باده نوش زین جفایوردیغی مصیبت خون خم جفاسیدر بشوید یونه فعل امر مفرد غائبدر یوسن دیمکدر * محصول بیت * هرکسه که لاله کبی کاسه کردان ایدی یعنی باده نوش ایدی خون خم مصیبتی جفاسندن یوزینی قانله یوسن یعنی آجیوب ماتم چکسون (بس که درپرده چنك کفت سخن * ببرش موی تانموید باز) بس چوق دیمکدر که حرف بیان پرده ایهام طریقیله مذکوردر پردهٔ ساز وپردهٔ راز معناسنه ببرش شین ضمیر چنکه راجعدر موی بونده تار معناسنه درکه بعض کسه‌لر مصیند صاچلرین کسرلر تاحرف تعلیل نموید فعل نفی مستقبل مویدندن اغلمق معناسنه بازبونده دخی معناسنه در * محصول بیت * چنك پرده ده چوق سوز سویلدیکندن یعنی چوق سوز سویلدی صاچنی یعنی قیلنی کس تادخی اغلیوب ایکلمیه زیراچنکك قیلی اولمجق ایکلمز (بکشاید دلم چوغنچه اکر * ساغر لاله کون ببویدباز) محصول بیت * بنم کوکلم غنچه کبی اچلوراکرساغر لاله کون قوقلرسه یعنی باده ایچرسه دیمکدر

﴿ كرد بيت الحرام خم حافظ ❊ كر تو انديسر بپويد باز ﴾

كوب بيت الحرامك اطرافنه حافظ اكر قادر اوله كيرو باشيله يلر (مفردات) (كرد) اطراف (بيت الحرام) م (خم) كوب (حافظ) م (كر) اكر (تواند) قادر اوله (بسر) باشله (بپويد) يلر (باز) كيرو (معناى اشارتى) انوار تجلىٔ ذات الهيه يه مستغرق قلبجى وقلب بيت الحرامى شراب عشق الهيه نك ودرياى علوم لدنيه سنك وفرتندن خم مى كبى جوش وخروش ايدبجى مرشد كاملك صحبتى بركاتيله مشرف اولقلغه، حافظ اكر قادر اوله كيرو باشى اوزره و يوزى اوزره سود ينور

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ خيز و دركاسهٔ زر آب طربناك انداز ❊ پيشتر زانكه شود كاسهٔ سر خاك انداز ﴾

قالق والتون كاسه يى شراب ايله طولدر اندن اولكه باش كاسه سى خاك آتيجى اوله (مفردات) (خيز) قالق (در) فى (كاسهٔ زر) التون كاسه (آب طربناك) سرورلى صو يعنى شراب (انداز) آت (پيشتر) اولك (زانكه) آندن كه (شود) اوله (كاسهٔ سر) باش كاسه سى (خاك انداز) طپراق آتيجى يعنى چوروبه (معناى اشارتى) اى طالب اسرار حق (الدنيا ساعة فاجعلها طاعة) سرنجه وقتكى ضايع ايتيوب برقدم اقدم عمرنا مساعده ده اقرب طرق اولان عشق ومحبت بولنده شراب عشق الهيه يى نوش ايتمكه سعى ايله اندن زياده اول كه موت كاوب كاسهٔ سرجورييوب ايچنده اولان طپراقلر يره دوكله

﴿ عاقبت منزل ما وادىٔ خاموشانست ❊ حاليا غلغله در كنبد افلاك انداز ﴾

عاقبت بزم منزلمز خاموشلر اواديسيدر حاليا افلاك قبه سنه غلغله آت (مفردات) (عاقبت) م (منزل) م (ما) بز (وادى) دره (خاموشان) ساكتلر (است) در (حاليا) م (غلغله) غوغا وغلبه (در) فى (كنبد) قبه (افلاك) م (انداز) آت (معناى اشارتى) عاقبت (كل نفس ذائقة الموت) حكمنجه منزلمز وادىٔ خاموشانكه حفرهٔ قبردر (الوقت سيف قاطع) حكمنجه حال حياتكى غنيمت بيلوب هر برنفسكده حضرت اللهك ذكر وتوحيدى ايله قلبا وقالا جوش وخروشى ودرد عشقله آه وزارى وتضرع وبكائله افغانى قبهٔ افلاكه وكوش املاكه ايرشدركه محل مرحمت اوله سن

﴿ چشم آلوده نظر از رخ جانان دوراست ❊ بر رخ او نظر از آينهٔ پاك انداز ﴾

آلوده نظر اولان چشم جانانك رخندن ايراقدر آنك جمالنه پاك آينه دن نظر ايله (مفردات) (چشم) كوز (آلوده) بولاشق (نظر) م (از) من (رخ) بكاق (جانان) محبوب (دوراست) ايراقدر (بر) على (رخ) م (او) ضمير (نظر) م (از) من (آينه) م (پاك) م (انداز) آت (معناى اشارتى) تعلقات كونيه ومحبت ماسوى الله ايله ناپاك وملوث اولمش قلب وبصيرت قلب تجلىٔ خدادن ومشاهدهٔ انوار جمال اللهدن بعيددر (والطيبات للطيبين) سرنجه جمال الهى مشاهده

كرد بيت الحرام خم حافظ ❊ كرتو انديسر بپويد باز) كرد بيت الحرام خم اضافتلرى لاميه وبيانيه در حافظ مصراع ثانى يه مرهون مبتدا وجمله شرطيه خبرى خمه نسبت بيت الحرام خوب واقعدر ❊ محصول بيت ❊ كوب بيت الحرامى (اطرافنده حافظ اكر قادر اولورسه باشيله يلر ويوريريعنى جان وكوكلدن طواف وزيارت ايلر (وله ايضا) (خيز ودركاسهٔ زر آب طربناك انداز ❊ پيشتر زانكه شود كاسهٔ سر خاك انداز) بعض شيرازيلردن مسموعدركه بو بيت خواجه نك تربه سنده كتب اولنان ابياتندندر آب طربناكدن مراد باده درخاك انداز طپراق دوكلن آلتدر يعنى اول قاب كه انكله طپراق دوكرلر كاسهٔ سرى اكا تشبيه ايلمش ❊ محصول بيت ❊ قالق وكاسهٔ زره آب طربناك آت يعنى باده طولدر آندن اول كه كاسهٔ سر خاك انداز اوله يعنى كاسهٔ سرخاكله طولوب خاكى دوكلمزدن اول (عاقبت منزل ما وادىٔ خاموشانست ❊ حاليا غلغله در كنبد افلاك انداز) وادىٔ خاموشاندن مراد مقابردر غلغله لغتده صويك چوقر اممسندن تعبيردر صكره مطلق صيت وصدا معناسنه استعمال ايلديلر كنبد افلاك بيانيه در ❊ محصول بيت ❊ عاقبت بزم منزلمز خاموشلر دره سيدر يعنى مقبره لردر حاصلى بر كون اولسك كركدر پس شمدى كنبد افلاكه صيت وصدا صال يعنى جهانده ايكن عالمه عيش وعشرتله واوله وغلغله صال (چشم آلوده نظر از رخ جانان دورست ❊ بر رخ او نظر از آينهٔ پاك انداز) چشم آلوده نظر بيانيه درنظرى بولاشق چشم ديمكدر يعنى چشم ناپاك نظر ❊ محصول بيت ❊ ناپاك نظرلى چشم جانان رخندن بعيددر يعنى جانان يوزينه بقمغه لائق دكلدر امدى آنك رخنه پاك آينه دن نظر صال يعنى انك يوزينه آينه كبى پاك نظرله باق جائزدر كه آينه دن مراد قلب اوله يعنى جانان يوزينه قلب صافيدن نظرايله حاصلى آرزوى نفسله باقه ديمك اوله

مراد ايدرسك آينهٔ قلبى زنكار ماسوادن پاك ايتمكله نظر ايله كه جمال الله نظر پاك ايله مشاهده در

﴿ بسر سبز تواى سرو كه چون خاك شوم ❊ نازاز سر بنه وسايه بر اين خاك انداز ﴾

سنك يشل باشك حقيچون اى سروكه چون خاك اولهم نازى ترك ايله وسايهٔ لطفكى بو خاك اوزره آت (مفردات) (با) قسميه (سبز) يشل (تو) سن (اى سرو كه) م (چون) چونكه (خاك شوم) طپراق اولهم (ناز) م (از سر) باشدن (بنه) قو (سايه) كولكه (براين خاك) بو طپراق اوزره (انداز) آت (معناى اشارتى) اى انوار محمديه ايله معلم اولمش وارث محمدى اولان شيخم راه حقده استقامتك سببيله سنده اولان نور محمدى حقيچون حالا يانما كالشول وقتكه خاك اولهم كرم وعنايتكله استغنا ايله نظر عنايتك منع بيورميوب سايهٔ مرحمتك بو خاك اوزره براغه سن تاكه جمال الهيه واصل اولم

﴿ دل ماراكه زمار سر زلف تو بخست ❊ از لب خود بشفاخانهٔ ترياك انداز ﴾

بزم كوكلمزى كه سنك سرزلفك مارندن انجنمشدر كندى لبكدن ترياك شفاخانه سنه آت (مفردات) (دل ماراكه) بزم كوكلمزى كه (ز) من (مار) ييلان (زلف) م (تو) سن (بخست) صوقدى (از) من (لب) دوداق (خود) كندى (با) للملابسه (شفاخانه) م (ترياك) م (انداز) آت (معناى اشارتى) بزم كوكلمز سنك صفات قهريه لك مارك المندن ورحمة للعالمين اولان ذات كرم بخشكز بعدبتندن انجمش ومضطرب اولمشدر شفقت لخلق اللهى مقتضى رؤف رحيم اولان خلق عظيمكز آثارى كندى لسان دربار كز ترياكى شفاخانه سندن جنود الله اولان كلمات قدسيه وعلوم لدنيه ك ايله بزى ارشاد وبصيرت قلب ايله رؤية الله دولتنه نائل قيلوب كوكلمزى شاد وآباد ايليه سن

﴿ ملك اين مزرعه دانى كه ثباتى نكند ❊ آتشى از جكر جام براملاك انداز ﴾

بيلورسن كه بو مزرعه ملكى برثبات ايلمز جامك جكرندن املاك اوزره بر آتش آت (مفردات) (ملك) م (اين) بو (مزرعه) اكينلك (دانى) بيلورسن (ثباتى) برقرار (نكند) ايلمز (آتش) م (يا) وحدتيه (از) من (جكر جام) قدح درونى (بر) على (املاك) م (انداز) آت (معناى اشارتى) اول شيخ شفيق بيورديكه (الدنيا مزرعة الآخرة) حديثى سرنجه بيلورسن كه انجق معرفة الله تحصيلى ايچون خلق اولنان وبو مزرعهٔ آخرت اولان دنيا ملكنك اصلا ثباتى وبقاسى اولمز (العشق نار فى القلوب تحرق ماسوى المحبوب) سرنجه سويداى قلب صادقكدن ماسوى الله اوزره برآتش عشق اوركه خانهٔ قلب ماسوى اللهدن خالى اولوب تجلىٔ انوار جمال الهيه مستعد اوله

﴿ غسل دراشك زدم كاهل طريقت كويند ❊ پاك شو اول وپس ديده بر آن پاك انداز ﴾

كوز ياشى ايچنده غسل ايلدم زيرا اهل طريقت ديديلركه اول پاك اول اندنصكره

بسر سبز تواى سرو كه چون خاك شوم ❊ نازاز سربنه وسايه براين خاك انداز) بسر سبز تو باحرف تخصيص واضافتلر بيانيه ولاميه در سر سبز تازه لكدن ونازكلكدن كنايتدر ❊ محصول بيت ❊ اى سرو سنك لطيف ومعزز باشك ايچون كه چون خاك اولم يعنى اولوب طپراق اولم ناز وغرور ونخوت كبرى باشدن قو وبر خاكه سايه صال يعنى قبرمه اوغره بو بيت ده تربه سنده مكتوب اولان ابياتندندر ديديلر (دل ماراكه زمار سر زلف تو بخست ❊ از لب خود بشفاخانهٔ ترياك انداز) دل ما لاميه را ادات مفعول دل مار دبقف واقع اولان اندازك مقدم مفعوليدركه حرف رابط صفت زمار سر زلف تو بخسته متعلقدر مفعول به غير صريحيدر واضافتلر بيانيه ولاميه در خست فعل ماضى مفرد غائبدر خستيدندن لازمله متعدى بينندة مشتركدر صوقمش وصوقامش يعنى زهرلى حيوانلر صوقمق يلان وعقرب وچيان وآرى صوقمق حاصلى جارح ومجروح معناسنده مستعملدر از لب خود لاميه شفاخانهٔ ترياك بيانيه از لب خود وبشفاخانهٔ ترياك انداز مفعول غير صريحيدر ❊ محصول بيت ❊ بزم كوكلمزى كه سنك سرزلفك مارندن مجروح اولدى كندى لبك شفاخانه سنه براق يعنى چونكه سرزلفك مارينه صوقدردك لبك دارالشفا ترياكخانه سنده تيمار ايتدر خواجه نزاكتله جانانك لبنى تمنى ايدر (ملك اين مزرعه دانى كه ثباتى نكند ❊ آتشى از جكر جام در املاك انداز) ملك اين مزرعه مصدرك مفعولنه اضافتيدر ثباتى ياحرف تنكير آتشى ياحرف وحدت ويا تنكير آتش اندازك مفعول صريحى وباقيسى غير صريحلردر ❊ محصول بيت ❊ بو دنيا مزرعه سى ملكى بيلورسن ثبات ايلمز يعنى كسيه ثابت وباقى وپاينده دكل پس املاك جهانه جكر جامدن برآتش صال يعنى باده نوش اولوب قيود دنيادن فارغ اول جكر جامدن مراد باده در حاصلى مى نوش ايدوب وحدت اولوب جانان محبتندن غيريسنى خاطر كدن اخراج ايله (غسل دراشك زدم كاهل طريقت كويند ❊ پاك شو اول وپس ديده بر آن پاك انداز) زدم اوردم يعنى ايلدم كاهل كه حرف تعليل ❊ محصول بيت ❊ كندى كوزم ياشنده غسل ايلدم يعنى اولقدر اغلدمكه كوزم ياشنده غوطه ايدوب غسل ايلدم زيرا اهل طريقت بنى ماشقلردير يعنى نصيحت طريقيله سويلرلر اول پاك اول اندنصكره كوزكى اول پاكه صال يعنى طبع ووسوسه سندن كوكلكى پاك ايله اندنصكره روى پاك جانانه نظر صال

(یارب آن زاهد خود بین که بجز عیب ندید * دود آهیش در آینهٔ ادراك انداز) زاهد خودبین بیانیه در خود بین وصف ترکیبیدر
بینیدندن کندوبی کوریجی معناسنه در که حرف رابط صفت بجز یا حرف زائد دود آه بیانیه در یا حرف وحدت و یا تنکیر شین ضمیر زاهده راجع در
معنا جهتدن شین ادراکه مقیددر آینهٔ ادراکش تقدیرنده اضافت بیانیه در * محصول بیت * یاالله اول خود بین زاهد که عیبدن

اول باکه نظر ایله (مفردات) (غسل) م (در) فی (اشك) کوزیاسی (زدم) اوردم (که) زیرا (اهل طریقت) م (کویند) دیرلر (پاك) م (شو) اول (پس) صکره (دیده) کوز (بر) علی (آن) اول (پاك) م (انداز) آت (معنای اشارتی) بحمدالله کوز یاشیله وجکر آتشیله تجلی خانه سی اولان قلبمی غبار ماسوی اللهدن یودم وپاك ایلدم زیرا اهل طریقت اتفاقله دیرلر که اول پاك اول اندنصکره اول پاك محبوبك جمالنه نظر ایله که کوزده برقیل دخی بسه رؤیته مانعدر

﴿ یارب آن زاهد خود بین که بجز عیب ندید * دود آهیش در آینهٔ ادراك انداز ﴾

یارب اول خودبین زاهد که عیبك غیری بی کورمدی انك ادراکی آینه سنه بر آه توتنی آت (مفردات) (آن) اول (زاهد) م (خودبین) اوزین کوریجی (بجز عیب) عیبك غیری بی (ندید) کورمدی (دود) توتن (آه) م (یا) وحدتیه (ش) ضمیر (در) فی (آینه) م (ادراك) علم (انداز) آت (معنای اشارتی) اول بی ذوق و بی مغز اولان عبادات ظاهره سبیله عجب وغرور ایدن زاهد خود بین که کندی زعمنجه جکری یانق عاشقك کوزی یاشنی وحالات پسندیده لرینی عیبك غیری کورمدی وبلدی یارب سن انك ادراکی آینه سنه وقلب قاسیه سنه عاشقلرك آه جکرکاهی نو تندن ودرون عاشق احراق ایدن عشق وحالاتندن بر حالت و یرکه انصافه کله وانکاری براغه

﴿ جون کل از نکهت او جامه قبا کن حافظ * وان قبا در ره آن قامت چالاك انداز ﴾

انك رایحه سندن قفتانکی کل کبی یرت ای حافظ واول قبایی اول قامت موزونك یولنه آت (مفردات) (جون کل) کل کبی (از) من (نکهت) خوش قوقو (او) ضمیر (جامه) طون (قبا) اوکی آجق قفتان (آن) اول (قبا) م (در) فی (ره) یول (آن) اول (قامت) م (چالاك) چابك (انداز) آت (معنای اشارتی) ای حافظ اول محبوب حقیقینك روایح مسکیهٔ فیوضات ونفحاتیله وعشق وحالاتیله دماغ جانکی معطر قلمق ایچون جامهٔ وجودکی کل کبی یرت قبا ایله که پردهٔ وجود بشریه کی ترك بر له کشف حجاب ایله بو وجودراه حقده بشآهندن قویدرواول قبا کبی یرتق وخراب وجودی اول سریع الحساب اولان ذات واجب الوجودك عشقی یولنه فدا ایله

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دلم ربودهٔ لولیوشیست شورانکیز * دروغ وعده وقتال وضع ورنك آمیز ﴾

کوکلم غوغا قوپاریجی براوابور شك ربوده سیدر دروغ وعده او وقتال وضعلو وحیله ایدیجی (مفردات) (دلم) کوکلم (ربوده) قاپلمش (اولی) قراجیلر کوزلیدر یغماجی اوا ور (وش) ادات تشبیه (یا) وحدتیه (است) در (شورانکیز) غوغا قوپاریجی (دروغ) یلان (وعده) قول وقرار (قتال وضع) م (رنك آمیز) رنك قارشدیریجی (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقیکه کال استغناسندن احوال واسرار عشقی ورای عقلده اولوب عاشقك وجودی اقلیمنی یغمالیوب موت اختیاری ایله محو وفنا

غیری کورمدی یعنی همان عیبه نظر ایدر وهنزه هیچ نظر ایلمز یعنی عیب بیندر هنزبین دکلدر امدی بو زاهدك آینهٔ ادراکنه بر دود آه براق یعنی عشاقك محبت وعشق آتشندن چقان دود آهیله اینهٔ ادراکنی پاسلندر که هنزبین اولمدیغی کبی عیب بینده اولیه (جون کل ازنکهت او جامه قبا کن حافظ * وان قبا در ره آن قامت چالاك انداز) چالاك وچابك چوبق معناسنه در * محصول بیت * اول جانانك طناوقوقوسندن کل کبی جامه کی چاك ایله ای حافظ اول قبا اولان جامه ایده اول قامت چالاکك یولنه آت یعنی جامهٔ جان وجسمکی چاك ایدوب خاکره جانانه آت اوله که اوستندن چکنیوب بکچه که اندن شرف کسب ایلیه سن ایکی قبا تجنیس تام واقع اولمش چالاك برینه موزون یازوب معناسنی اول قبایی اول قامتی موزونك یولنه آت دین علم قافیه بی خوب اکلرایمش (وله ایضا) (دلم ربودهٔ لولی وشیست شورانکیز * دروغ وعده وقتال وضع ورنك آمیز) دلم مبتدا مابعدی خبری ربوده یونده اسلوب عجم اوزره اسم مفعولدر قاپلمش دیمکدر لولی وشه اضافتی مفعولك فاعلنه اضافتیدر وشینك یاسی وحدت ایچوندر شورانکیز وصف ترکیبیدر انکیزیدندن قوپرمق معناسنه شوربونده غوغا معناسنه در دروغ وعده وصف ترکیبی اقسامندندر یلان وعده لی معناسنه قتال وضعده بویله در قتال قلمشلی یعنی قتال صفت رنك آمیز وصف ترکیبیدر آمیز یدندن قرشدرمق معناسنه رنك بونده حیله معناسنه در رنك آمیز حیله قرشدریجی یعنی حیله پیدا ایدیجی حاصلی غوغا قشاغیسی * محصول بیت * بنم کوکلم برغوغا قوپاریجی لولی کبینك قاپلمشیدر یعنی اول طائفه سنك بردلبرینه آشفته وفریفته درکه یلان وعده لی قتال قلمشلی حیله ومکر پیدا ایدیجی یعنی حیله باز ومکارلولی وشه کوکلم کرفتاردر

﴿ ایتمکله ﴾

ایتمکله کال احسانی اولان باقی بالله مرتبه سنه واصل قیلمسی عقولی متحیر وسرکردان قیلدیغی ایچون حافظ حیرتله وغلبهٔ عشقله دیرکه کوکلم غوغا قوپاریجی و یغماجی ودروغ وعده لو وقتال وضعلو وحیله ایدیجی بر محبوب بدیع الجمالك افتاده وآشفته وربوده سیدر

﴿ فدای پیرهن چاك ماهرویان باد * هزار جامهٔ تقوی وخرقهٔ پرهیز ﴾

ماهرویلرك چاك پیراهننه فدا اولسون هزار تقوی جامه سی و پرهیز خرقه سی (مفردات) (فدا) م (پیرهن) کوملك (چاك) یرتق (ماهرویان) آی یوزاولر (هزار) بیك (جامه) لباس (تقوی) م (خرقه) م (پرهیز) م (معنای اشارتی) لکن انوار تجلیات احدیته بعد الاستغراق والتحیر اثر رسول الله تبعیته دعوت ایچون آشکاره مأمور اولمش کاملان ومکملان ووارثان حقیقت محمدیان ومحبوبان ماهرویانلرکه خلائق محجوبانك حجابلری پیراهننی چاك ایدوب انوار تجلیاته واسرار حقیقته واصل قیلیجی ذات عالیلره فدا اولسون مرائینك صد هزار صورت تقوی جامه سی ورهبانیت ایله پر علت اولان پرهیز خرقه سی

﴿ فرشته عشق نداند که چیست قصه مخوان * بخواه جام وکلابی بخاك آدم ریز ﴾

فرشته بیلز که عشق نه در قصه اوقومه جام ایسته وحضرت آدمك خاکنه بر کلاب دوك (مفردات) (فرشته) ملك (عشق) م (نداند) بیلز (چیست) نه در (قصه مخوان) قصه اوقومه ولاف ایتمه (بخواه) ایسته (جام) قدح (کلاب) کل صویی (یا) وحدتیه (با) للملابسة (خاك) طپراق (آدم) م (ریز) دوك (معنای اشارتی) وارث محمدی اولان مردان خدانك بعد تکمیل الامور الدینیة تکالیف شرعیه نك نتیجه سی وملائکه اوزره انسانك باعث فضیلتی اولان محن و بلایا وتکالیف شاقه ایله مقام قاب قوسینه ترقی اعطا ایدیجی عشق ومحبت الهی واسرار معرفت نامتناهی دولتنه ارشادله واصل قیلدقلری حالات عشق ودرد دهندانسانك درد و بلا ایله بولدیغی شراب بلادن قدح ولاده چشیده ایتدیکی ذوق روحانیتی ملك بیلزکه بو عشق وبولذت عشق نه در کرچه فی الجمله انلرك دخی محبتی واردر اما سایه پرورلك محبتی بی درد اولدیغندن قدری بوقدر و ترقیسی دخی یوقدر انلر انسان عاشقك درد ایله اولان عشقنی ذوقله بیلور دیو لاف ایتمه سن ای عاشق درد و بلا ایله اولان عشق جامنی ایسته واوجیوز یل کریه ایله بزه راه عشق وخلیفة اللهلق یولنی تعلیم بیورن پدر بزرکوارمز خلیفة الله اولان آدم صفی الله افندیمزك (خمرت طینة آدم بیدی) الخ حدیث قدسیسی سرنجه بلای عشقله بوغوربلن ومخزن اسرار الله اولان وجود مسعود اوزره دوك وآندن استمداد ایله وانك یوانه کیتمکه سعی ایله

﴿ فقیر وخسته بدرکاهت آمدم رحمی * که جز ولای توام نیست هیچ دست آویز ﴾

سنك درکاهکه فقیر وخسته کلدم بر رحم ایله که سنك محبتکدن غیری سکا ارمغانم یوقدر (مفردات) (فقیر وخسته) م (با) ظرفیه (درکاه) اشك (ت) ضمیر

(فدای پیرهن چاك ماهرویان باد * هزار جامهٔ تقوی وخرقهٔ پرهیز * خدانك پیرهنه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وپیرهنك چاکه بیانیه وچاکك ماهرویه لامیه در ماهرو وصف ترکیبی اقسامندندر آی یوزلی دیمکدر جامهٔ تقوی وخرقهٔ پرهیز اضافتلری بیانیه لردر * محصول بیت * آی یوزلی دلبرلرك چاك پیرهنلرینه فدا اولسون بیك تقوی جامه سی و بیك پرهیز خرقه سی یعنی جوانلرك مستانه ایکن چاك ایلدکلری کوملکلرینه بیك زاهد وعابدك کیدکلری جبه ودستار وخرقه فدا اولسون حاصلی ماه رولره بیك زاهد وعابد فدا اولسون (بشکرآن که بحسن ازملك ببردی کوی * بخواه جام وکلابی بخاك آدم ریز * بشکرده باحرف سبب که حرف بیان بحسن یا حرف مصاحبت کوی بیردینك مفعول صریحی وسائری غیر صریحلری کوی ایلتمکدن مراد غلبه در بخواه جام قدح ایسته یعنی باده ایسته کلابی یا حرف وحدت کلابدن مراد باده در استعاره طریقیله ایکیسیده صیقلقدن حاصل اولدیغیچون بخاك آدم با حرف صله واضافت لامیه در ریز فعل امر مفرد مخاطب * محصول بیت * اول شکرانه سبیله که کوزللکده ملکه غلبه ایلدك جام باده ایسته وآدمك طپراغنه دوك که ذریتندن سنك کبی کوزل اوغلی حاصل اولدیغیچون (فقیر وخسته بدرکاهت آمدم رحمی * که جز ولای توام نیست هیچ دست آویز) رحمی ده یا حرف وحدت و یا تنکیر تقدیری رحمی کن در که حرف تعلیل ولا واوك فتحیله محبته دیرلر دست آویز تمسك وارمغن ایچون ایلدیلن ارمغانه دیرلر * محصول بیت * درکاهکه فقیر وخسته کلدم بکا رحم ایله زیراسنك محبتکدن غیری ارمغانم

بوقدر یعنی محبتکدن غیری سکا لایق ارمغانم یوقدر پس بنم فقرمه رحم ایله

(آمدم) کلدم (رجمی) یرحم ایله (جز) غیر (ولا) محبت (تو) سن (ام) ضمیر متکلم (هیچ) قطعا (دست آویز) ارمغان (معنای اشارتی) یارب کرم واحسانکه جد اولسونکه سنك درد عشقك سبیله فقیرومحتاج وخسته وبیچاره‌لك اولدیغم حالده ینه سنك درکاهکه کلدم بودوشکون قولکه برنظر رحمت ایله نظرایله که سنك محبتکدن وددرد وغمکدن غیری یارمغانم یوقدر

غلام آن کلما تم که آتش انکیزد * نه آب سرد زند درسخن برآتش تیز

اول کلماتك غلامیکه آتش قوپاره اول کلماتك غلامی دکلم که سوزده آتش تیز اوزره آب سرد اوره (مفردات) (غلام) م (آن) اول (کلمات) م (ام) ضمیر (آتش) م (انکیزد) قوپاره (نه) نفی (آب سرد) صوغوق صو (زند) اوره (در) فی (سخن) سوز (بر) علی (آتش) م (تیز) کسکین (معنای اشارتی) اول کلمات قدسیه‌نك وفیوضات وتجلیات حضرتنك غلامیم ومشتاقیم که خانهٔ قلبدن محبوبك غیری یی احراق ایدیجی آتش عشقی ظهوره کتوره اول ریب المنون اولان حوادث ایامك وباعث غفلت اولان قیل وقالك غلامی ومشتاقی دکلم که قلبده اولان حرارت عشقی ازاله ایدوب قلبی صوغوده وحقدن غافل قیله

بیا که هاتف میخانه دوش بامن کفت * که درمقام رضا باش وازقضا مکریز

کل که میخانه نك هاتفی دون کیجه بکا دیدی که رضا مقامنده اول وقضادن قاچمه (مفردات) (بیا که) کل که (هاتف) صوت وصیاح ایدیجی (میخانه) م (دوش) دون کیجه (کفت) دیدی (در) فی (مقام رضا) م (باش) اول (از) من (قضا) م (مکریز) قاچمه (معنای اشارتی) کل ای عاشق جکرسوز سندنجی مشرب صافی بوالکه برشراب عشق الهیه‌نك وفیض وتجلیلك مظهری وبرداعی الی الله اولان وارث محمدی دون کیجه بکا دیدیکه اکر حضرت الهیه قربیت ووصلت ونیل کرم حضرت استرایسك حکم خدایه هروجهله رضا مقامنده اول وقضاسندن قاچمه

مباش غره بیازوی خود که مندرجست * هزار تعبیه درحکم پادشاه انکیز

کندی بازوکه مغرور اولمه زیرا انده‌در جدر بیك مکر پادشاه قوپاریجی خدانك حکمنده (مفردات) (مباش) اولمه (غره) مغرور (با) للملابسة (بازو) قول (خود) کندو (مندرج) منطوی ودورلمش (است) در (هزار) بیك (تعبیه) مکروحیله (در) فی (حکم) م (پادشاه انکیز) پادشاه قوپاریجی (معنای اشارتی) کندکده اسباب کبراولان علم وعبادت وکرامت وقوتکه مغرور اولمه (والله خیرالماکرین) آیت کریمه‌سی سرنجه پادشاهلری تختندن عزل ایدیجی العیاذ بالله صاحب کرامت اولان نیجه اولیاء اللهی مرتبه سندن بلکه ایماننده‌ن سلخ ایدیجی عظمت کبریا کندویه خاص اولان حضرت الهیك حکم وقضاسنده وعقللری عاجز قیلیجی حکمت بی منتهاسنده صد هزار مکر وصنعتلر مندرج ومنطویدر استعیذ بالله (ولا یأمن مکر الله الا القوم الکافرون) اعاذنا الله من مکره بحرمة حبیبه صلی الله علیه وسلم

پیاله برکفنم بند تا سحرکه حشر * بمی زدل ببرم هول روز رستاخیز

(غلام آن کلماتم که آتش افروزد * نه آب سرد زند درسخن برآتش تیز * محصول بیت * اول کلماتك قولی‌یم که آتش یالکلندره نه که صوغوق صواوره سوزده کسکین آتشه یعنی مصاحبتده شوق وذوق ارتورن کلماتك قولی‌یم امااول کلماتك قولی دکلم که شوق وذوق ویرن سوزه صوغوق صواوره یعنی مصاحبته برودت ویره (بیا که هاتف میخانه دوش بامن کفت * که درمقام رضا باش وزقضا مکریز) * محصول بیت * کل که هاتف میخانه دون کیجه بکا دیدیکه مقام رضاده اول وقضادن قاچمه یعنی سکا هرنه که کاورسه حقدن بیلوب رضا کتورمك کرك شکایت جائز دکلدر زیرا مقدر اولان کلور ناچار (مباش غره بیازوی خود که درخبرست * هزار تعبیه درحکم پادشاه انکیز) مباش فعل نهی مفرد مخاطب غره غینك کسریله غرور معناسنه در ببازوی خود تقدیری بقوت بازوی خوددر که حرف تعلیل تعبیه تفعیل بابندن مصدردر مفعول معناسنه لغتده قرشدرمغه وکیزلمکه دیرلر امابونده مخفی معناسنه در یعنی کیزلو سر معناسنه در حکم پادشاه انکیز تقدیری در حکم خدای پادشاه انکیز در پادشاه انکیز وصف ترکیبی پادشاه قوپاریجی یعنی پادشاهدن سلطنت آلیجی معناسنه * محصول بیت * کندی بازوك قوتنه مغرور اولمه زیرا خبر انبیا واولیاده مرویدر بیك کیزلو مصلحت پادشاهلردن سلطنت قوپاریجی خدانك امرنده وحکمنده یعنی قوت بازوکه طیانمه که خدای تعالینك هزار کیزلو ایشی واردرکه توانالری ناتوان وناتوانلری توانا ایدر حاصلی قوت وقدرت صاحبنی ذلیل وحقیر وذلیلی قوی ایدر (پیاله برکفنم بند تا سحرکه حشر * بمی زدل ببرم هول روز رستاخیز) * محصول بیت * کفنمه پیاله باغله تاکم حشر سحر کهنده شراب سبیله کوکلدن قیامت کوننك قورقوسنی کیدرم یعنی انده مستانه بواتم تا که کوکله قورقو کلیه زیرا مست اولنده خوف اولمز

پیاله‌یی کفنم اوزره باغله تاقیامت سحری وقتنده شرابله قیامت کوننك خوفنی وهیبتنی کوکلدن کسم وکیدرم (مفردات) (پیاله) قدح (بر) علی (کفنم) م (بند) باغله (تا) حتی (سحرکه) سحر وقتی (حشر) قیامت (بمی) شرابله (زدل) کوکلدن (ببرم) کسم (هول) خوف ودهشت (روز رستاخیز) قیامت کونی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (یثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت فی الحیاة الدنیا وفی الآخرة) سرنجه ای کریم ورحیم ومعطی بلاعلت اولان ربم کرم واحسان بیوردیغك لباس تقوی مز اوزره قلبمز پیاله سنده شراب عشق ومحبتکی واعتقاد جازم ایله حاصل انوار یقین وایمان عطیه‌کی دنیاده وآخرنده سن ثابت ایله ودنیاده انواع محن ایله دیمزی فتنه‌دن وموقفده معتقد امرزدن سؤال وقتنده جوابی تأخیردن سن بزی امین ایله وسنك شراب عشقك عصمتیله روزقیامتك دهشت وخوفی واهوالندن سن بزی محفوظ ومعصوم ایله یاربم (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب)

میان عاشق ومعشوق هیچ حائل نیست * توخود حجاب خودی حافظ ازمیان برخیز

عاشق ومعشوق اورتاسنده هیچ حائل یوقدر سن کندی کندیکه حجاب سن ای حافظ اورتادن قالق (مفردات) (میان) اورته (عاشق) م (معشوق) م (حائل) پرده (نیست) یوق (تو) سن (خود) کندك (حجاب) م (خودی) کندوکه (حافظ) م (ازمیان) اورتادن (برخیز) قالق (معنای اشارتی) (یحبهم ویحبونه) آیت کریمه‌سی سرنجه حقدن عیان وکرم واحسانته مظهر اولقدن آسان برشی یوقدر لکن ای حافظ سن کندی کندیکه حجابسین ریاضات ومجاهدات ایله وجود بشریه‌کی اورتادن قالدر محووفنا ایله که باقی بالله اولوب جمیع اهوالدن وخوفلردن امین اوله‌سن

وله ایضا

بیا وکشتی ما درشط شراب انداز * غریو وواوله درجان شیخ وشاب انداز

کل وبزم کشتی مزی شراب شطنه آت وپیروجوانك جاننه غریو وواوله آت (مفردات) (بیا) کل (کشتی) کمی (ما) بز (در) فی (شط) برنهرك اسمیدر (شراب) م (انداز) آت (غریو) فریاد وفغان (واوله) کذلك (در) فی (جان) م (شیخ) پیر (شاب) کنج (انداز) آت (معنای اشارتی) ای وارث محمدی اولان مرشد رؤف ورحیم کرمکدن کل بزه همت وحسن نظر بیوروب سفینهٔ شریعتده استقامتله بزی شط ودریای عشق خدایه غریق ودرد عشق ایله حریق ایله تاکه روح وعقل ونفسمه طهارت کلی حاصل اولوب ماسوی اللهدن قطع علاقه ایله معرفة اللهیه واصل اولوب تضرع وابتهال وفریاد وفغان ایله روزوشب حضرت اللهی طلبده ثابت اوله‌لم

مرا بکشتی باده درافکن ای ساقی * که کفته اند نکویی کن ودرآب انداز

بنی شراب کمیسنه براق ای ساقی زیرا دیمشلردر ایلك ایله وصویه آت (مفردات)

(میان عاشق ومعشوق هیچ حائل نیست * توخود حجاب خودی حافظ ازمیان برخیز) * محصول بیت * عاشق ومعشوق آراسنده هیچ حائل یوقدرسن ای حافظ کندوکه حجابسن آرادن قالق یعنی ای حافظ سنك وارلغك سکا حجاب وپرده اولمشدر پس وارلغك رفع ایله که جانانی بی حجاب سیرایلیه سن (وله ایضا) (بیا وکشتی ما درشط شراب انداز * غریو وواوله درجان شیخ وشاب انداز * کشتیدن مراد قدحدر شط شراب اضافتی بیانیه در غریو بونده فریاد وفغان معناسنه در واوله فتنه وآشوب شیخ قوجه وشاب یکت * محصول بیت * کل وبزم کشتی کبی قدحمزی شراب ایرماغنه آت فریاد وفغان وفتنه وآشوب پیرك وجوانك جاننه صال یعنی پیروجوان کوروب جاننه آتش حسرت دوشوب فریاد وفغان ایلسون (مرا بکشتی باده درافکن ای ساقی * که کفته اند نکویی کن ودرآب انداز * محصول بیت * بنی باده کشتیسنه براق ای ساقی زیرا دیمشلردر که ایلك ایله وصویه آت انلرده بومثلدر ترکیده‌ده مستعملدر ایلکك صویه آت بالق بیلمزسه خالق بیلور دیرلر

(مرا) بنی (با) للملابسة (کشتی) کی (باده) شراب (درافکن) براق (ای ساقی) م (که) زیرا (کفته اند) دیمشلردر (نکوبی) ایلك (کن) ایله (درآب) صویه (انداز) آت (معنای اشارتی) ای پیرشفیقم وای ساقی شراب معرفةالله اولان مرشدم (احسن کما احسن الله الیك) سرنجه بنی عشق وشوقله انوار ذات خدایه مستغرق ایله که (هل جزاء الاحسان الا الاحسان) (والله لا یضیع اجر المحسنین) بیورلمشدر

ز کوی میکده برکشته ام زراه خطا * مرا دکر زکرم باره صواب انداز

میخانه محله سندن خطا یولندن دونمشم بنی کرمکدن تکرار صواب یولنه آت (مفردات) (ز) من (کوی) محله (میکده) م (برکشته ام) دونمشم (زراه خطا) خطا یولندن (مرا) بنی (دکر) تکرار وینه (زکرم) کرمکدن (باره صواب) طوغری یوله (انداز) آت (معنای اشارتی) ای پیرم بحسب البشریه خطا ایدوب عشق ومحبت یولی اولان راه مستقیمدن هوای نفسانیه یولنه کیتدم کرمکدن بنی تکرار راه صوابه اهدا وارشاد ایدوب عشقله واصل الی الله ایله

بیار ازآن می کلرنك مشکبوجامی * شرار رشك وحسد در دل کلاب انداز

اول مسك رایحه لو وکل رنکلو شرابدن برجام کتور کلابك کوکلنه رشك وحسد شرارنی آت (مفردات) (بیار) کتور (ازآن می) اول شرابدن (کلرنك) م (مشکبو) مسك قوقولی (جامی) برقدح (شرار) آتش پاره سی (رشك) کونو (حسد) م (در) فی (دل) کوکل (کلاب) کل صویی (انداز) آت (معنای اشارتی) اول (انی لاجد ریح الرحمن من قبل الیمن) رایحه او (صبغة الله ومن احسن من الله صبغة) کل رنکلو شراب عشق الهیدن برجام شراب کتور مذبذب اولان صوفیان وزاهدانك کوکلنه رشك وحسد شرارنی آت

اکرچه مست خرابم تونیز لطفی کن * نظر برین دل سرکشتهٔ خراب انداز

اکرچه مست خرابم سندخی راطف ایله بوخراب اولمش سرکشته کوکله نظر ایله (مفردات) (اکرچه مست خرابم) م (تونیز) سنده خی (لطفی) بر لطف (کن) ایله (نظر) م (برین دل) بو کوکل اوزره (سرکشته) متحیر (خراب) م (انداز) آت (معنای اشارتی) اکرچه عون خدا ایله شراب عشق الهیه نك مست وخرابیم وبزم ازل محبوبنك لطفنك مظهری یم ای خلیفة الله اولان شیخم سنده خی برلطف ایله که بوخراب اولمش سرکشته کوکلم فیض الهی وانوار تجلئ ذات رحمانی نفس بنفس زیاده اوله

بنیم شب اکرت آفتاب می باید * زروی دخترکلچهره رزنقاب انداز

نیم شبده اکرسکا آفتاب کرکسه رزك کل یوزلو دخترینك یوزندن نقابنی رفع ایله (مفردات) (با) للملابسة (نیم شب) نصف اللیل (اکرت) اکرسکا (آفتاب) کونش (می باید) کرکسه (ز) من (روی) یوز (دختر) قز (کلچهره) کل یوزلو

(زکوی میکده برکشته ام زراه خطا * مرا دکرزکرم باره صواب انداز) برکشته ام دونمشم زراه خطا خطا جهتندن بابونده حرف صله دروه صواب بیانیه در صواب طوغری خطا اکری * محصول بیت * کوی میخانه دن خطا جهتندن دونمشم یعنی خطا ایله اندن دونوب کیتدم حاصلی خطا ایله میخانه یی ترك ایلدم ایمدی کرمکدن بنی صواب یولنه آت یعنی بنی میخانه یولنه قوللا وزله (بیارازآن می کلرنك مشکبو جامی * شرار رشك وحسد دردل کلاب انداز) بو بیتلرده خطاب ساقی یه در می کلرنك مشکبو اضافتلری بیانیه لردر مشکبو وصف ترکیبی افسامندندر جامی یا حرف وحدت شرار رشك بیانیه در حرف صله دل کلاب لامیه در * محصول بیت * ای ساقی اول مشك قوقولی کل رنکلی میدن برجام کتور پس کلابك یورکینه رشك وحسد آتشنی براق یعنی کلابده باده حالتی وکیفیتی اولمدیغندن رشك آتشینه یانسون (اکرچه مست وخرابم تونیز لطفی کن * نظر برین دل سرکشتهٔ خراب انداز) لطفی ده یا حرف وحدت ویا تنکیر دردل سرکشتهٔ خراب بیانیه ویا خرابه اضافتی لامیه در * محصول بیت * اکرچه مست وخرابم سنده لطف ایله بودل سرکشتهٔ خرابه سنده نظر صال یعنی بنم بو حال ابترمه نظر ایدوب بکا بردرمان ایله (بنیم شب اکرت آفتاب میباید * زروی دختر کلچهره رز نقاب انداز) روی دختر کلچهره رز لامیه وبیانیه در * محصول بیت * اکرسکا دون یاریسنده کونش کرك ایسه رزك کلچهره لی قزینك یوزندن نقابی رفع ایله دخترز شرابدر یعنی قزل شرابی قدحله طولدر کونش کبی یلدیراسن حاصلی قزل شرابله طولو قدحی آفتابه تشبیه ایلمش

(رز) اوزم چبوغی (نقاب) پرده (انداز) آت (معنای اشاتی) استعید بالله (قم اللیل الا قلیلا نصفه اوانقص منه قلیلا اوزد علیه) آیة کریمه سی سرنجه نصف لیلده دخی زیاده ده شوق لقاء الله ایله احیاء لیالی ایلین بومریدصادقکی اکر آفتاب معنوی اولان حضرت اللهك انوار تجلئ ذاتیه سنده وانوار آفتاب جمال باکمالنه مستغرق قیلق مراد ایدرسك برقدم اقدم نفس عیسی وارك ایله همت بیوروب عشق ومحبت بولنده اولان پرده لری بصیرت قلبم اوکندن رفع ایلیوب قلبم کوزنی کشاد ایله

مهل که روز وفاتم بخاك بسپارند * مرا بمیکده برد رخم شراب انداز

قومه که وفات کونی بنی خاکه دفن ایده لر بنی میخانه یه ایلت شراب کوپنه آت (مفردات) (مهل) قومه (روزوفات) موت کونی (ام) بنی (بخاك) طپراغه (بسپارند) اصمرلیه لر (مرا) بنی (بمیکده) میخانه یه (بر) ایلت (در) فی (خم) کوپ (شراب) م (انداز) آت (معنای اشارتی) ای متصرف عالم اولان شیخم وفاتم وقتنده بکا حسن نظر ومدد وعنایت ایله بوبنده کیندك بیچاره یی ترك ایله که عقل معاش ونفس وشیطان بنی وجود بشریه خاکنه وهوا ومشتهیات نفسانیه جانبنه میل قلبیمی صرف ایتمیه لر وبنی جمال حق مشاهده سندن دور ایتمیه لر رهمان عقل معاشم مساوب اولوب حضرت اللهك انوار عشقنده مستغرق وشراب عشق خدا ایله مست ولا یعقل اولاد یغم حالده بنی لقاء اللهه واصل ایلیه سن (یسرنا الله استغراق انوار جماله عند لقائه بالموت واعاننا علی منکرات الموت وسکراته وحفظنا من غمراته بمشاهدة انوار جماله آمین بجاه حبیبه صلی الله علیه وسلم)

زجور چرخ چوحافظ بجان رسید دلت * بسوی دیومحن ناوك شهاب انداز

فلك جوروندن ای حافظ چونکه سنك کوکلك جانه ایرشدی محنتلر شیطانی جانبنه شهاب ناوکنی آت (مفرات) (ز) من (جور) م (چرخ) فلك (چو) چونکه (حافظ) م (بجان) جانه (رسید) ایرشدی (دلت) کوکلك (بسوی دیو) شیطان جانبنه (محن) محنتلر (ناوك) اوق (شهاب) یلدیرم آتشی شعله سی (انداز) آت (معنای اشارتی) لا راحة فی الدنیا سرنجه علاقهٔ دنیانك ولوازم وجود بشریه نك جور وجفاسندن ای حافظ چونکه نور ایمانه و فیوضات رحمانیه انواع حجاب حاصل اولدیغندن قلب زیاده مضطرب اولوب جان چقمق مرتبه سنه ایرشدی عشق وطاعتله دار خلوده انابت و ماسوادن قطع علاقه ایله دار غروردن تجافی ایدوب نور ایمانك قلبده ظهور ایتمسیله کدورات ماسوادن ودنیا محنتلرندن خلاص اولوب نور ایمانله لقاء اللهه واصل اوله سن

حرف السین

ای صبا کربکذری برساحل رودارس * بوسه زن برخاك آن وادی ومشکین کن نفس

ای صبا اکر ارس نهرینك کنارینه کذر ایده سن اول وادینك خاکنی اوپ ونفسکی مشکین ایله (مفردات) (ای صبا) م (کر) اکر (بکذری) اوغراسك (بر) علی (ساحل) کنار (رود) چای (ارس) ارضرومه قریب برنهردر (بوسه) م (زن) اور (بر) علی (خاك) طپراق (آن) اول (وادی) دره (مشکین) مسکه منسوب (کن) ایله (نفس) م

(مهل که روز وفاتم بخاك بسپارند * مرا بمیکده بردرخم شراب انداز) مهل فعل نهی مفرد مخاطب هلیدندن قومه یعنی مانع اول دیمکدر که حرف بیان روزوفاتم لامیه لردر بخاك با حرف صله بسپارند فعل مضارع جمع غائب اصمرلیه لر یعنی تسلیم ایده لر بر فعل امر مفرد مخاطب ایلت دیمکدر در حرف صله خم شراب لامیه * محصول بیت * ای ساقی قومه که بنی وفاتم کونده خاکه یعنی مقبره یه دفن ایده لر بلکه بنی میخانه یه ایلت وشراب کوپنه براق حاصلی بنم قبرم شراب کوپیدر بنی انده دفن ایله (زجور چرخ چوحافظ بجان رسید دلت * بسوی دیو محن ناوك شهاب انداز) چوحافظ ایکی وجهه محتملدر بریسی حافظه تشبیه مراد اوله بیده چو ادات تعلیل اولوب حافظ منادی اوله بجان ده با حرف صله رسید دلت کوکلك جانه ایرشدی یعنی کوکلك مضطرب اولدی روزمره لرندندر دیو محن بیانیه دیو شیطان محن محنك کسریله وحالك فتحیله محنتك جمعیدر ناوك شهاب بیانیه * محصول بیت * ای حافظ جور چرخدن چونکه دلك جانه ایرشدی یعنی جاندن اوصاندی حاصلی کمال اضطرابه دوشدی محنت دیولری جانبنه ناوك شهاب آت یعنی آه آتشبار چك وناله حزین ایله زیرا آه وناله ایله دلده اولان آلام ومحن زائل اولور (وله ایضا) فی حرف السین (ای صبا کربکذری برساحل رودارس * بوسه زن برخاك آن وادی ومشکین کن نفس) ساحل صو کناری رود دره ارس اصفهان ایرماغی وادی دره * محصول بیت * ای صبا اکرارس ایرماغی کنارینه اوغرارسك یعنی ارس ایرماغی یانندن کچرسك اول دره نك طپراغنی اوپ ونفسکی مشکین ایله دیمکدر منه سنده ارس ارضرومه قریب برشهرك اسمیدر دین ارمی یکلزامش علی کل حال برصوینك اسمیدر

(منزل سلمی که بادش هردم ازماصد سلام * پرصدای ساربانان بینی وبانك جرس) منزل سلمی مبتدا ومصراع ثانی خبری
مبتدایه راجع برضمیر تقدیریله که حرف رابط ده ساربان دوه جی الف ونونله جمع اولدی ذوی العقولدن اولدیغیچون تقدیری ساربانانش
بینی سلمی لیلی کبی برمعشوقه نك اسمیدر * محصول بیت * منزل سلمی که بزدن اکا یوزسلام اولسون ساربانلر صداسندن وجرس
آوازندن طوبطولو کوررسن حاصلی صبایه مقام سلمایی تعیین ایدر یعنی منزلنی بونشانلر ایله بولورسن (محمل جانان ببوس انکه زاری

(معنای اشارتی) ای راه حقده وسیله وپیشوا اولان کریم الشیم پیرم اگر دریای حقیقتدن
قلبکه وقلبکدن اسانك اوزره ینابیع حکمت وفیوضات جریانی ظهور ایدرسه یعنی وقت
تجلیده وادی ایمن اولان درکاه حقده بزم ایچون توجه بیوروب ونفسکی مشکین ایله که
کرمکدن نفحات ربانیه یی وفیوضات الهیه یی بزم قلبمزه ودماغ جانمزه دخی ایرشدر

﴿ منزل سلمی که بادش هردم ازماصد سلام * پرصدای ساربانان بینی وبانك جرس ﴾

سلمی نك منزلنی که هردم بزدن اکا یوزسلام اولسون ساربانلر صداسیله وجرس
آوازیله پر کوررسن (مفردات) (منزل) م (سلمی) عربده برمحبوبه نك اسمیدر (باد)
اولسون (ش) ضمیر (هردم) م (ازما) بزدن (صد) یوز (سلام) م (پر) طلو (صدا)
م (ساربانان) دوه جیلر (بینی) کوررسن (بانك) آواز (جرس) چاك (معنای اشارتی)
علی طریق التمثیل اول محبوب حقیقینك جانب قدسیه سنی که ور هردم
بزدن اکا یوزسلام اولسون ارواح قدسیه لر صداسیله جرس آوازی شکلنده الهام ربانی
وفیوضات بلا واسطه رحمانی ایله طلو بطلو اولمش کور رسن اول وقت
بوبیچاره لری یاد ایده سن

﴿ محمل جانان ببوس انکه بزاری عرضه ده * کز فراقت سوختم ای مهربان فریادرس ﴾

جانانك محملنی اوب اندنصکره زار یلقله عرض ایله که سنك فراقکدن یاندم ای مهربان
فریاده ایرش (مفردات) (محمل) محفه (جانان) م (ببوس) اوب (انکه) اندنصکره
(بزاری) زاریلقله (عرضه) م (ده) و یر (ز) من (فراق) م (ت) ضمیر (سوختم) یاندم
(ای مهربان) ای محبتلو (فریاد) م (رس) ایرش (معنای اشارتی) اول محبوبك
حضور معنویسنده صد هزار تضرع وابتهال ایله بوزنك برله سوروب ومردان
خدالردن استمداد ایدوب اندنصکره بزم احوالمزی زاریلق ایله عرض ایله که
سنك آتش فراقکدن وحجاب بشریه لر نارندن یاندم ای رحیم وکریم اولان ربم
وصالکه ایرکورمکله بزم فریادمزه یتش

﴿ من که قول ناصحان راخوانده می قول رباب * کوشمالی دیدم ازهجران کاینم پندبس ﴾

بن که ناصحلرقولنی ربابك قولی اوقوردم برقولاق بورویسی کوردم هجراندن که بو بکا
پند بتر (مفردات) (من که) م (قول) م (ناصحان) م (را) ادات مفعول (خوانده می)
اوقومش ایدم (قول) م (رباب) کانچه (کوشمالی) قولاق بورویسی (دیدم) کوردم
(ازهجران) م (اینم) بوبکا (پند) نصیحت (بس) بتر (معنای اشارتی) لحن قوللرندن
رایحه حب دنیا استشمام اولنان علماء ظاهرلردن بن چوق نصیحتلر ایشتمش ایدم ارباب
غرض اولدقلری ایچون اندن متأثر اواوب نفسم اصلاح اولمدی اماکه ریاضات
ومجاهدات ایله رباب کبی عمل وعبادت بولنسه بلی بوکلمش عارف باللهلرك قولی ونصحی
بکا تأثیر ایدوب الم هجرانده بکاقولاق بورویی وخواب غفلتدن انتباهمه سبب اولدیغندن
بو پند بکا کفایت ایدر دیو عاشقلر وعارفلر یولنی اختیار ایلدم

﴿ عشرت شبگیر کن بی ترس کاندر راه عشق * شبروانرا آشنا ییهاست بامیرعسس ﴾

﴿ صباحه ﴾

عرضه دار * کز فراقت سوختم
ای مهربان فریادرس) بو بنده ده خطاب
صبایه در محمل دوه اوزرنه کرسی شکلنده
برنسنه یی باغلرلر وسفره کندکلرنده عربك
عورتلری وقزلری ایچنده اوطوررلر
حاصلی حج ایاین کسه مکه خلق عرفاته
چقدقلرنده بونی سیرایدر رؤیته مخصوص
برقصه در اگرچه اصلنده محمل بوکه درلر
اما بونده مراد هودجدر که ذکر اولندی
عرضه دار عرض ایله دیمکدر کز که حرف
بیان عرضه دار در مهربان محبتلی
فریادرس فعل امر مخاطب مدده ایرش
دیمکدر تقدیری بفریادرسدر باضرورت
وزن ایچون حذف اولندی * محصول
بیت * ای صبا ذکر اولنان نشانلر ایله
منزل جانانی بولنجه محمل جانانی بوس ایله
اندنصکره تضرع وزارلقله حضورنه
عرض ایله حافظ جانبندن که فراقکدن
یاندم ای شفقتلی جانان مدده ایرش یعنی
یتش درده درمان ایله (من که قول
ناصحانرا خوانده می قول رباب * کوشمالی
دیدم ازهجران کاینم پندبس) خواندمی
اوقوردم دیمکدر حکایت حال ماضیدر
کوشمال اقنده قولاق اوماقدر اما استعمالده
بورمق معناسنده مستعملدر مثلا قبوزك
وربابك بورغیسن بورمقدر اما بونك کبی
محلده پند ونصیحت مراد دریا حرف
وحدت که حرف بیان اینم بو بکا دیمکدر
* محصول بیت * بن که واعظلرك
وناصحلرك قولنی قول رباب اوقوردم یعنی
اعتبار ایلزدم هجراندن بر کوشمال کوردم
که بکا بو پند یتر یعنی اوصلندم شمدنکرو
اولرك نصیحتنی قبول ایدرم (عشرت
شبگیر کن بی ترس کاندر شهر عشق *
شبروانرا آشنا ییهاست بامیرعسس)
شبگیر کیجه ایشلنن ایشده مستعملدر
عشرت شبگیر کیجه عشرتی کاندر که
حرف تعلیل شهر عشق بیانیه شبرو کیجه کزن کسه الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون آشنایی ده یا حرف مصدر
وهاادات جمعدر میرعسس اضافت لامیه در عسس باشی دیمکدر * محصول بیت * کیجه عشرتی ایله داروغه وشحنه قورقو سنسز
زیرا عشق شهرنده کیجه بوجیلرینك آشنالقلری وار عسس باشیله عسسلردن مراد سکان کوی جاناندر ومیر عسسدن جانانك آستانه سنی
بالینی وخاکراهی بستر بدینی مخصوص سکدر حاصلی جانانك کیجه لرله آستانه سنی زیارت ایلین عشاقك سك مخصوصه آشنالقلری ٦

٦ اولمغین کیجه کلوب کتمکه مانع اولمز عشرت شبگیردن مراد کیجه لرله آستانی زیارت ایدوب بوس ایلمکدر مصراع اولك معناسی
کیجه اویاتقلغی عشرتی قیل دین وصباحه دك خوفسز عشرت ایله دین شبگیردن مرادی بیلمزایمش

صباحه دکین خوفسز عشرت ایله زیرا عشق یولنده شبرولرك میرعسس ایله آشنالقلری
واردر (مفردات) (عشرت) م (شبگیر) کیجه طوتیجی (کن) ایله (بی ترس)
قورقوسز (که) زیرا (اندر) فی (راه) یول (عشق) م (شبروانرا) کیجه کید یجیلر
ایچون (آشنا ییها) آشنالقلر (است) واردر (با) للملابسه (میر) بك (عسس) کیجه کزن
صوباشی وشحنه (معنای اشارتی) ای طالب صادق سندخی ریا وسمعه دن واز دحام
عوامدن قورقوقسز عبادات ومجاهدات وعشق ومحبت ایله لذت مناجات تحصیل
ایچون صباحه دکین احیاء لیالی ایله زیرا عشق یولنده اهل لیل اولنلرك لذت مناجات ایله
حضرت الله ه آشنالقلری وانسیت معنویه لری واردر

﴿ عشقبازی کاربازی نیست ای دل سرمباز * ورنه کوی عشق نتوان زد بچوکان هوس ﴾

عشقبازلق اویون ایشی دکل ای دل سرفدا ایله یوخسه هوس چوکانیله عشق طوپنی
اورمق ممکن دکلدر (مفردات) (عشقبازی) م (کاربازی) اویون ایشی (نیست)
دکل (ای دل) ای کوکل (سر) باش (بباز) اوینه (ورنه) یوخسه (کوی) طوپ
(عشق) م (نتوان) ممکن دکل (زد) اورمق (با) للملابسه (چوکان) م (هوس) م
(معنای اشارتی) اگرسندخی حضرت الله ه آشنا اولهیم ولذت مناجات بولهیم
دیرایسك بوعشق الهی یولی اویون وحیله ایله اولورایش دکلدر اول قدمده جانی وباشی
فدا ایلك شرطدر یوخسه هوا وهوس ایله ونفس آرزوسنه تابع اولمغله میدان مردان
خدادن عشق الهی طوپنی قاپمق ممکن دکلدر

﴿ دل برغبت می سپارد جان بچشم مست یار * گرچه هشیاران ندادند اختیار خود بکس ﴾

کوکل یارك مست چشمنه جانی رغبت ایله تسلیم ایلر اگرچه عاقللر کندولرینك اختیارلرینی
کیمسه یه ویرمدیلر (مفردات) (دل) کوکل (با) للملابسه (رغبت) م (می سپارد)
تسلیم ایلر (جان) م (با) م (چشم) کوز (مست) م (یار) م (گرچه) م (هشیاران)
عاقللر (ندادند) ویرمدیلر (اختیار) م (خود) کندی (بکس) کیمسه یه (معنای
اشارتی) انس وجمال الهه مشتاق اولان عاشقك کوکلی رغبت ورضا ایله جانی
حضرت اللهك مستغنی عن العالمین اولان ذاتیچونه فدا ایلر اگرچه عاقللر اذواق
روحانیه دن بی بهره اولدقلرندن کندو زمام اختیارلرینی بر پیرطریقته تسلیم ایتیوب
قتل نفس ایله وموت اختیاری ایله (اقتلونی اقتلونی یا ثقاتی * ان فی قتلی حیاة فی حیاة)
سرنجه حیات ابدی ذوقنه ایرمشلردر

﴿ طوطیان درشکرستان کامرانی میکنند * وزتحسر دست برسر میزند مسکین مکس ﴾

طوطیلر شکرستانده مرادسور یجیلك ایلرلر وحسرتندن النی باشی اوزره اورر مسکین
مکس (مفردات) (طوطیان) م (درشکرستان) شکرلکده (کامرانی) مرادسوریجیلك
(میکنند) ایلرلر (وزتحسر) حسرتندر (دست) ال (برسر) باشی اوزره (میزند) اورر
(مسکین مکس) فاره سکك (معنای اشارتی) عارف بالله اواوب جنت عرفانه داخل
اولمغله لذت مشاهده جمال الهه مستغرق اولان واصلار لذت روحانیت

(عشقبازی کاربازی نیست ای دل
سرمباز * ورنه کوی عشق نتوان
زد بچوکان هوس) بعض نسخه ده
عشقبازی برینه پادشاهی واقع اولمش
مراد بنه بر درکار بازی لامیه در بازی
اویون معناسنه در کوی عشق بیانیه
چوکان هوسده بویله در * محصول
بیت * عاشقلق اویون ایشی دکلدر
یعنی جزوی مصلحت دکلدر
ای کوکل باش اوینات یعنی میدان
عشقده باشدن کچ یوخسه عشق طوپنی
هوس چوکانیله چالمق اولمز یعنی عاشقلق
آرزوی طبعله وهوای نفسله اولمز بلکه
عاشقك طبعی صافی وکوکلی پاك
کرك (دل برغبت میسپارد جان بچشم
مست یار * گرچه هشیاران نداد ند
اختیار خود بکس) *محصول بیت*
کوکل رغبتله واختیارله جانی چشم
مست یاره تسلیم ایدرلر یعنی کوکل
چشم مست یاره اختیارله عاشق اولور
اگرچه هشیارلر یعنی عاقللر کندی
اختیارلرینی کمسه یه ویرمدیلر اما کوکل
عاشق اولمق سببیله طوعا ورغبة
ویردی (طوطیان درشکرستان کامرانی
میکنند * وزتحسر دست برسر میزند
مسکین مکس) سینك بر یره قوند قده
ایکی الیله باشنی اوخشادیغندن دست
برسر میزند بیوردیغی انکیچوندر
مسکین مکسده ایهام وارزیرا مکس مسك
رنکنده در * محصول بیت * طوطیلر
شکرستانده کامرانلق ایدرلر ومسکین
مکس تحسردن ایکی النی باشنده اورر
یعنی عالمك حالی بویله در کیم اغنیا اولنلر ذوق
وصفاده وفقرا الم وبلاده اولور

شکر ستانندە طوطی کبی انسبت حق ایلە دائم مراد سـور یجیلك ایلرلر
اماجان فدا ایتیوب بومرتبەیە یتیان زاهدان صورت پرستلر تحسرو ندا متلرندن
مسکین سکلك کبی باشلرین دوکەلر کر کدر

﴾ نام حافظ کر برآید برزبان کلك دوست ❊ ازجناب حضرت شاهم بسست این ملتمس ﴿

حافظك نامی اکردوستك قلمك دلی اوزرەکلە حضرت شاهك جانبندن بکا بومقصود
یتر (مفردات) (نام) آد (حافظ کر) م (برآید) کلە (بر) علی (زبان) دل (کلك) قلم
(دوست) م (از) من (جناب) طرف (حضرت شاه) م (ام) بکا (بسست) یتر (این) بو
(ملتمس) مقصود (معنای اشارتی) حافظك نامی اکر حضرت اللهك قلم قدرتیلە عارف
باللە اولان سعدالرك دفترندە یازیلورسە ودوستلری عدادندە عدایدرسە شاه حقیقت
اولان حضرت اللهك جناب عزتندن بکابومقصودیتر

﴾ ولە ایضا ﴿

﴾ جانا تراکە کفت کە احوال مامپرس ❊ بیکانە کرد وقصۀ هیچ آشنامپرس ﴿

ای جان سکا کیم دیدی کە بزم احوالمزی صورمە بیکانە اول وهیچ آشنانك قصەسندن
صورمە (مفردات) (جانا) ای جان (ترا) سکا (کە) کیم (کفت) سویلدی
(احوال ما) بزم احوالمزی (مپرس) صورمە (بیکانە) یاد (کرد) اول (قصە)
م (هیچ) قطعا (آشنا) م (مپرس) صورمە (معنای اشارتی) ای ذات بیچونی بلمکدن
منزە اولان ارحم الراحمین ربم سکا کیم دیەبیلور کە بزم احوالمزدن سؤال ایلیە بیکانە اول
وآشنالرك قصەسندن دخی هیچ سؤال ایلیەسن برفاعل مختارسن کە سنك حکمتکدن
سؤال ایتمککە کیمسە قادردکلدر کە (لایسئل عمایفعل) در

﴾ زانجا کە لطف شامل وخلق کریم تست ❊ جرمی نکردە عفوکن وماجری مپرس ﴿

اول یردن کە سنك شامل لطفك وخلق کریمکدر برجرم ایلمامش کبی عفوایلە وماجرایی
سؤال ایلە (مفردات) (زانجا کە) اول یردن کە (لطف) م (شامل) عام (خلق کریم)
م (ت) ضمیر (است) در (جرمی) برجرم (نکردە) ایلمامش (عفو) م (کن) ایلە (ماجری)
کچن احوال (مپرس) صورمە (معنای اشارتی) یارب سن اول غنی عن العالمین
واطیف بعبادە سن کە سنك لطفك وکرم واحسانك ذرات عالمە شاملدر
سنك دریای رحمتکە نسبت جمیع عبادکك جرمی ایلمامش کبی عدم منزلەسندە
در ای بنم آتادن وانادن ارحم اولان ربم محضا کرمکلە سن بزم جرمزی عفوایلە
وماجرامزدن سؤال وحساب ایلە

﴾ خواهی کە روشنت شود احوال سوز عشق ❊ ازشمع پرس قصە زباد صبا مپرس ﴿

استرسك سوز عشقك احوالی سکاروشن اولە قصەیی شمعدن صور باد صبادن
صورمە (مفردات) (خواهی) استرسك (روشن) م (ت) ضمیر (شود) اولە
(احوال) م (سوز) یانقلق (عشق) م (از) من (شمع) م (پرس) صور (قصە)
م (ز) من (باد صبا) م (مپرس) صورمە (معنای اشارتی) ای سالك قرداش

﴾ استرسك ﴿

(نام حافظ کر برآید برزبان کلك دوست
❊ ازجناب حضرت شاهم بسست این
ملتمس) بوندە ملتمس مراد معناسنە
در ❊ محصول بیت ❊ حافظك اسمی
اکردوستك قلمی اوجنە کلورسە یعنی
دوست آدینی قلمە کتوروب یازسە
حضرت شاهك جانبندن بکا
بوآرزوو مراد یتر یعنی پادشاه
حافظك نامنی قلمە کتورر ایسە تمام
مرادم میسر اولور (ولە ایضا)
(جانا تراکە کفت کە احوال مامپرس
❊ بیکانە کرد و قصۀ هیچ اشنا
مپرس) کە اسمدر کیم معناسنە
ایکنجی کە حرف رابطەدر اول کرد کاف
عجمیك فتحیلە فعل امر مفرد مخاطب
اول دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ ای جان
سکا کیم دیدیکە بزم احوالمزی صورمە
یعنی سنی کیم قندردی عجبا بومعنایە
بیکانە اول وهیچ برآشنانك قصەسنی
صورمە یعنی سکا کیم دیدیکە بویلە ایلە
(زانجا کە لطف شامل وخلق کریم تست
❊ جرمی نکردە عفوکن وماجرا مپرس)
جرمی دە یا حرف وحدت ویا تنکیر نکردە
ایلمامش وایتمامش معناسنەدر ❊ محصول
بیت ❊ اول مقامدن کە سنك لطف شاملك
وخلق کریمکدر یعنی لطف شامل وخلق
کریمکدن جرم وکناه ایلمامش ایکن
یعنی بزدن صادر اولمیان جرم وکناهی
عفو ایدوب ماجرایی صورمە یعنی
بزەافترا ایلدیکك جرمی عفوایلە وتفتیش
وتفحص ایلە دیمکدر مصراع ثانینك
معناسی کچمش کناهی عفو قبول
وماجرایی صورمەدن منطوق بینە
موافق معنا ویرمدی (خواهی کە
روشنت شود احوال سوز عشق ❊ ازشمع
پرس قصە زباد صبا مپرس) ❊ محصول
بیت دیلرمیسن کە سکا واضح اولە عشق یانغی
احوالی یعنی عشقك دردوالمی شمعدن صور قصۀ سوزی باد صبادن صورمە یعنی شمع طوتوشوب یانار احوال سوزی
اول بیلور باد صبا کە اطراف عالمدە اسوب صاورور اول نە بیلور زیرا دردی چکن بیلور چکمین نە بیلور

استرسك قلبدن ماسوی اللهی احراق وحجاب رحمت خلاق ایدیجی آتش عشقك
سوزشی احوالی سکاروشن اولە بوقصەیی شمع کبی یانوب محو وجود ایلین عاشق
صادقدن سؤال ایلە بادصبا کبی هرجائی اهل هوادن صورمە

﴾ هیچ آکهی زعالم درویشیش نبود ❊ آنکس کە با تو کفت کە درویش رامپرس ﴿

درویشلك عالمندن انك هیچ آکاهلغی اولمدی اول کیمسە کە سکا دیدیکە درویشی
صورمە (مفردات) (هیچ) قطعا (آکهی) بلیجیلك (ز) من (عالم) م (درویش) م
(یا) مصدریە (ش) ضمیر (نبود) اولمدی (آنکس) اول کیمسە (با تو) سکا (کفت)
دیدی (درویش را) م (مپرس) صورمە (معنای اشارتی) اول آتش عشقلە محو
وجود ایلیوب برکرە یارب دیمکلە جانب حقدن کندویە نیجە کرە لبیك جوابی کلان
درویشلك وعاشقلق عالمندن خبردار اولمدی اول براهل هوا کە کندیدە آثار عشق
اولان شفقت لخلق اللە اولمدیغندن سنی دخی اضلال ایچون سکادرویشی صورمەدیە

﴾ ازدلق پوش صومعە نقد وفامجوی ❊ یعنی زمفلسان سخن کیمیا مپرس ﴿

صومعەنك دلق پوشندن وفانقدنی استمە یعنی مفلسلردن کیمیا سوزنی صورمە
(مفردات) (از) من (دلق پوش) یعنی ثوب کیجی (صومعە) م (نقد) م
(وفا) م (مجوی) استمە (ز) من (مفلسان) م (سخن) سوز (کیمیا) م (مپرس)
صورمە (معنای اشارتی) تکیە وخانقاە کبی مشهور اولان عبادتخانەلردە تغییر
الشکل لاجل الاکل عملی عبار کیجی مرائی صوفیلردن حضرت اللە ایلە اولان
عهدە وفایی طلب ایتمە یعنی دین مفلسی اولان صورت پرست وارباب غرض
صوفیلردن کیمیای حقیقت اولان عشق ومعرفة اللە سوزنی صورمە

﴾ ماقصۀ سکندر ودارا نخواندە ایم ❊ ازما بجز حکایت مهر ووفا مپرس ﴿

بز اسکندر ودارا قصەسنی اوقومشز بزدن مهر ووفا حکایەندن غیری صورمە
(مفردات) (ما) بز (قصە) م (سکندر ودارا) ایکی پادشاهلردر (نخواندە ایم)
اوقومشز (ازما) بزدن (با) للملابسە (جز) غیر (حکایت) م (مهر ووفا)
عاشق ومعشوقە (مپرس) صورمە (معنای اشارتی) صحبت مؤثرە وطبیعت
سارقەدر دیو بحمداللە بز سلطنت دنیا صاحبلرینك قصەلرینی وتواریخلرینی
اوقومدق ومحب دنیا اولوب مال جمعندە اولان اهل غنالرك احوالنی لسانمزەوقلبمزە
کتورمدك لکن عاشقلق کرك مجاز طرفندن وکرك حقیقت طرفندن عاقبت بزی
حق طرفنە رهبراولدیغی ایچون بزدن عاشق ومعشوق حکایەندن غیری صورمە

﴾ دردفتر طبیب خرد باب عشق نیست ❊ ای دل بدرد خوکن ونام دوا مپرس ﴿

عقل معاش طبیبنك کتابندە عشق بابی یوقدر ای کوکل دردە خوی ایلە ودوانامنی
صورمە (مفردات) (در) فی (دفتر) کتاب (طبیب) م (خرد) عقل
(باب عشق) م (نیست) یوق (ای دل) ای کوکل (با) للملابسە (درد) م
(خو کن) تخلق ایلە وخویلن (نام) آد (دوا) م (مپرس) صورمە (معنای

(هیچ آکهی زعالم درویشیش نبود ❊
آنکس کە باتو کفت کە درویش رامپرس)
آکهی دە یا حرف مصدر خبردارلق
دیمکدر درویشیش یاسیدە بویلە در
شین ضمیر آنکسە راجعدر اضمار قبل الذکر
طریقیلە ❊ محصول بیت ❊ درویشلك
عالمندن هیچ خبردارلغی یوق ایمش
اول کسە کە سکا درویشك احوالنی
صورمە دیدی حاصلی منکفرا احوالنە
مقیداولمە وانلرك سرندن آکاه اولمە دین
درویشلك نە معنادر دیو بیلمز ایمش (زدلق
پوش صومعە نقد طلب مجوی ❊ یعنی
زمفلسان سخن کیمیا مپرس) ❊ محصول
بیت ❊ صومعە دلق پوشندن نقد طلب
ایستمە یعنی عشق جانان طالبی دکلدر
یعنی مفلسلردن کیمیا سوزنی دیلمە حاصلی
صومعە دلق پوشندن عشق جانان استمك
مفلسدن کیمیا سوزنی ایستمك کبیدر یعنی
انلر اهل ریادر انلردن عشق ومحبت
جانان کلمز (ما قصۀ سکندر ودارا
نخواندە یم ❊ ازما بجز حکایت مهر ووفا
مپرس) ❊ محصول بیت ❊ بز سکندر ودارا
قصەسنی بیلمزز واوقومامشز بزدن مهر ووفا
حکایەسندن غیری صورمە مهر ووفا بونلر
طریقیلە مذکور دربراسی محبت ووفادر
بربسیدە مهر ووفا داستانیدر کە مشهور
داستاندر حاصلی بزدن عشق ومحبت
داستانندن غیری سن صورمە کە بزانکلە
مقیددکلز (دردفتر طبیب خرد باب عشق
نیست ❊ ای دل بدرد خو کن ونام دوا
مپرس) ❊ محصول بیت ❊ عقل طبیبی
دفترندە عشق بابی یوقدر یعنی عقلە
درد عشقە درمان اولمز پس ای کوکل
دردلە خوی ایلە یعنی دردایلە امتزاج ایلە
ودوا آدینی صورمە حاصلی دردجانانلە
مأنوس اول وکسەدن درمان ایستمە زیرا
عشقە درمان اولمزانك چارەسی صبرویاسفردر

اشارتی) وجود ودنیا تدبیرنده اولان عقـل معاش طبیبنك كتابنده عشـق الهی بحثندن برباب یوقـدر ای كوكل سن اهـل عشق كتابنی ود رد الهی اهلنـك احوالنی اوقو واهـل تصو ف كتابنی الدن براقه ومایهٔ شادی اولا ن درد خدا ایله تخلق ادوب دوانامنی صورمه

﴿ حافظ رسیدموسم كل معرفت مكوی ✽ در باب نقد عمروزچون وچرامپرس ﴾

ای حافظ كل زمانی ارشـدی معرفت سو یلـه حاضر عمری اكله وچون وچرادن صورمه (مفردات) (حافظ) م (رسـید) ارشد ی (موسم) زمان (كل) م (معرفت) م (مكوی) سـویله (درباب) اكله (نقـد) حاضر (عمر) م (ز) من (چون) نیته (چرا) نیچون (مپرس) صورمه (معنای اشـارتی) ای عاشق حافظ لقاء معشوقه وصلت زمانی قریب اولدی فصاحت و بلاغتله معارف سویلكی ترك ایله حاضر عمركك قدرنی اكله وجانكی انوار تجلیات ذات حقه مستغرق ایله ومعرفة الله ایله كل لسان اولوب احوال ماسوادن صورمه

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دارم اززلف سیاهش گله چندان كه مپرس ✽ كه چنان زوشده ام بی سروسامان كه مپرس ﴾

آنك سیاه زلفندن اول قدر شكایت طوترم كه صورمه كه اندن انجلین باشسز وعقلسز اولشم كه صورمه (مفردات) (دارم) طوترم (از) من (زلف سیاه) م (ش) ضمیر (گله) شـكایت (چندان) اول قـدر (مپرس) صورمه (چنان) انجلین (زو) آندن (شده ام) اولشم (بی سر) باشسز (وسامان) عقلسز (مپرس) صورمه (معنای اشارتی) استعیذ بالله (زین للناس حب الشهوات) الخ آیت جلیله سی سرنجه حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك مبتلا قادیغی شهوات نفسانیه ومزینات كونیهٔ ظلمانیه الندن اول قدر شكایت طوترم كه صورمه زیرا اول صوكسز وفائده سز شهواتدن واتبـاع هوادن عمر گران مایه بی هبایه و یردیكی ایچون آنجلین عقلسز ورونقسز اولشم كه صورمه وصفی ممكن دكلدر

﴿ كس بامید وفاترك دل ودین مكناد ✽ كه چنانم من ازین كرده پشیمان كه مپرس ﴾

وفا امیدیله كیمسه دل ودینی ترك ایلمسون زیرا بو فعلدن بن انجلین پشیمانم كه صورمه (مفردات) (كس) كیمسه (بامید وفا) وفا امیدیله (ترك) م (دل) كوكل (دین) م (مكناد) ایلمسون (كه) زیرا (چنان) انجلین (من) بن (ازین كرده) بو فعلدن (پشیمان) م (مپرس) صورمه (معنای اشـارتی) بو وفاسز دنیـادن وزینت مهلكاتندن وفا ومنفعت امیدیله عاقل اولان كیمسه بوش یره دینی وخانهٔ تجلی اولان كوكلنی ترك ایتمسون زیرا بو فعلدن بن انجلین پشیمانم كه صورمه

﴿ یكی جرعه كه آزار كسش درپی نیست ✽ زحمتی میكشم ازمردم نادان كه مپرس ﴾

برجرعه سببیله كه انك صوكنده كیمسه یه آزار یوقدر نادان مردمدن برزحمت چكرم كه صورمه (مفردات) (با) سببیه (یكی) بر (جرعه) م (آزار) انجمك

حافظ رسید موسم كل معرفت مكوی ✽ درباب نقد وقت وزچون وچرا مپرس) ✽ محصول بیت ✽ ای حافظ كل زمانی ایرشدی معرفت سو یله یعنی معرفتدن دم اورمه نقـد وقتی یعنی حاضر وقتی بیلوب تدارك ایله چون وچرادن صورمه یعنی كل موسمنده عیش وعشرته مباشر اول ونیچه ونیچوندن دم اورمه (وله ایضا) (دارم ازز لف سیاهش گله چندان كه مپرس ✽ كه چنان زو شده ام بی سر وسامان كه مپرس) گله كاف عجمینك كسریله شكایتدر ساما ن حضور وصلاح وآرام دیمكدر ✽ محصول بیت ✽ جانانك زلف سیاهندن اولقدر شكایتم واردر كه هیچ صورمـه زیرا اندن انجلین بی سر وسامان اولمشم كه صورمه یعنی اندن شكایتم كال مرتبه بی سروسامان اولدیغمدر (كس بامید وفاترك دل وجان مكناد ✽ كه چنانم من ازین كرده پشیمان كه مپرس) مكناد فعل نهی مفرد مخاطب كه حرف تعلیـل ✽ محصول بیت ✽ هیچ كمسه وفا امیـدیله دل وجانی ترك ایلسو ن زیرا بن بو ایشدن انجلین پشیمانمكه صورمه یعنی وفا ومهر امیدیله دل وجان ترك ایلدیكمه زیاده پشیمانم (یكی جرعه كه آزار كسش درپی نیست ✽ زحمتی میكشم ازمردم نادان كه مپرس) یكی ده باحرف سبب كسش ضمیری جرعه یه راجعدر ومعناجهتندن یه مقیدردر پیش تقدیرنده زحمتی ده یا حرف تنكیردر ✽ محصول بیت ✽ برجرعـه سببیله كه آرد نجـه كمسه یی انجمـك اولیه یعنی انی ایچمكله هیچ كمسه انجمیه بو اجلـدن زحمت چكرم مردم نادادن كه صورمـه

(كس) م (ش) ضمـیر (در) فی (پی) صوك (نیست) یوق (زحمت) م (یا) وحـدتیه (میكشم) چكرم (ازمردم نادان) جاهل آدمدن (مپرس) صورمه (معنای اشـارتی) بحمدالله توفیق ربانیله شراب عشق الهیـدن برجرعه نوش ایتك سببیله كندی حالده مشغول اولوب كیمسـه یه ضرر وزیانم یوق ایكن دنیانك وفاسزلغنی كورك اهل دنیـا كلابلرندن وعوام كالهـوام اولان نادانلردن اول قدر زحمت ومشقت چكرم كه صورمه

﴿ زاهد ازما بسلامت بگذر كین می لعل ✽ دل ودین می بردازدست بدان سان كه مپرس ﴾

ای زاهد بزدن سلامتله كچ زیرا بو قرمزی شراب دل ودینی الدن انجلین الیتور كه صورمه (مفردات) (زاهد) م (ازما) بزدن (بسلامت) سلامتله (بگذر) كچ (كه) زیرا (این) بو (می) شراب (لعل) قرمزی طاش (دل ودین) م (می برد) ایلتور (ازدست) الدن (بدان سان) انجلین (مپرس) صورمه (معنای اشارتی) ای ظاهرنی تعمیر ایدیجی زاهد بز عاشـق ملامیه لرك یانمدن عرضك ووقارك بیقلمدن كچ زیرا بو ملوم اولان عشق شرابی (حسنات الابرار سـیئات المقربین) حكمنجه سنك مشوش كوكلكی وضعیف دینكی الدن انجلین كیدررکه صورمه

﴿ گوشه گیری وسلامت هوسم بود ولی ✽ شیوهٔ میكند آن نركس فتان كه مپرس ﴾

عزلت وسـلامت بنم هوسم ایدی لكن اول نركس فتـان بر شیوه ایلركه صورمه (مفردات) (گوشه گیر) گوشه طوتیجی (یا) مصدریه (سلامت) م (هوسم) بنم محبتم (بود) وار ایدی (ولی) لكن (شیوه) ناز (هٔ) وحدتیه (میكند) ایدر (آن) اول (نركس فتان) فتنه اوالاكوز (مپرس) صورمه (معنای اشارتی) ای زاهد سنك كبی ریاواندیشهٔ فاسده ایله خلقدن عزلت وملامتدن سـلامت اولمغه هوسم وار ایدی لكن نظری كیمیـا اولان پیرعشق برنظر ایله اول حیله ومكـر نفسـانیه لردن بنی اویله بر پاك وصـاف ایلدیكه صورمه

﴿ گفت وگوهاست درین راه كه جان بگدازد ✽ هر كسی عربدهٔ این كه مبین آنكه مپرس ﴾

گفت وكولر واردر بو یولده كه جانی اریدر هر بر كیمسـه بوكا بقمـه انی صورمه غوغا سنده در (مفردات) (گفت وگوهاسـت) سویلیه جك سوزلر (درین راه) بو یولده (جان) م (گـداز د) اریدر (هر كسی) هر بر كیمسـه (عربده) غوغا (این كه مبین) بوكا بقمـه (آنكه مپرس) آنی صورمه (معنای اشـارتی) بو راه عشقده عقل معاشك ادراك ایلدیكی وجانلری اریدیجی چوق كلمات قدسیهٔ حكمت آمیزلر واردر لكن عوام علمانك منكر حالات اهل الله اولدقلرندن و ینابیع حكمتدن جریان ایدن علم لدنیدن بی خبـر اولدقلرندن خلق بوكا بقه وآنی صورمـه دیو غوغایه دوشمه لری ایچون كتم اولنمشدر

﴿ گفتم از گوی فلك صورت حالی پرسم ✽ گفت آن میكشم اندرخم چوكان كه مپرس ﴾

دیدم طوپ كبی مدورفلكدن بر صـورت حال صوروم دیدی چوكانك خمنـده

(زاهدا زما بسلامت بگذر كین می لعل ✽ دل ودین میبرد ازدست بدان سان كه مپرس ✽ بدان سان انجلین دیمكدر ✽ محصول بیت ✽ ای زاهد بزدن سلامتله كچ زیرا بو می لعل یعنی قرمزی شراب دل ودینی الدن انجلین ایلتور كه صورمه یعنی شراب آدمه دل ودین قومازه زیرا مست لایعقـل اولان نه دل بیلور نه دین (گوشـه گیری وسلامت هوسم بود ولی ✽ شیوهٔ میكنـد آن نركس فتان كه مپرس) گوشه گیری ده یاحرف مصـدر گوشه گیرلك یعنی بر بو جقده اوطوروب منزوی اولمقدر ✽ محصول بیت ✽ گوشه گیرلك وسلامت هوسم ایدی یعنی بر بوجقده اوطوروب السلامة فی الوحدة قولیله عامل اولوب اوطورمق آرزو ایدردم اماجانانك اول نركس فتانی بر شیوه ایدر كه هیچ صورمه یعنی آدمی كندی حالنده قومازالبته كندویه میل ایتدیرر (گفت وگوهاست درین راه كه جان بگدازد ✽ هر كسی عربدهٔ این كه مبین آن كه مپرس) درین راه یعنی راه عشقده عربده اثنده سرخوش صواشمـه دیرلر اما بونده مطلق غوغا مراد دراین كه مبین آن كه مپرس روز مره لرندندر كورمه وصورمه دیجك یرده استعمـال ایدرلر این وآن بونده الفاظ كنایه دندر ✽ محصول بیت ✽ بوطریق عشقده قیل وقاللر واردر كه جان اریدر وهر كس بوغوغاده دربونی كورمه وآنی صورمه یعنی نه زیدك ایلدیكی عربده یی كور ونه عمروك ایلدیكی عربده یی صور حاصلی تركیده نه كورونه ایشت دیجك یرده استعمـال ایدرلر مصراع ثانینك معناسی هر كسـه بر جنكده بونی كورمه انی صورمه دین وهر بركسه بوكا باقه آنی صـورمه دین بو اصطلاحلردن توجهله آگاه دكلدرایمش (گفتم از گوی فلك صورت حالی پرسم ✽ گفت آن می كشم اندرخم چوگان كه مپرس ✽ محصول بیت ✽ دیدمكه فلك طوپندن صورت حالی صورایم یعنی قصد ایلـدمكه گوی فلكدن حالنی صورام دیدیكه آنی چكرم خم چوكاندن كه هیچ صورمه یعنی چوكان قدرتده برحالم واردر كه صورمه حاصلی قضاوقدر امرنده زبون ومغلوبم

انی چکرم که صورمه (مفردات) (کفتم) دیدم (از) من (کوی) طرف (فلان) م (صورت) م (حال) م (یا) وحدتیه (برسیم) صورم (کفت) دیدی (آن) انی (میکشم) چکرم (اندر) فی (خم) بوکلم (چوکان) م (مپرس) م (معنای اشارتی) دیدم دائما در کاه حقده طوب کبی یوز سوروب مناجات ایلسین عارف عالیجاهدن بو احوال عشق واسرار [illegible] بی سؤال ایدیم اول دخی بلا سؤال بیورد دیکه فیاض مطلقك هر برشخصه برکونه تجلیسی واقع اولدیغندن خدانك قدرت چوکانده وصولجان حکمنده او له سر کردانم که صورمه

﴿ کفتمش زلف بخون که شکستی کفتا * حافظ این قصه درازست بقرآن که مپرس ﴾

اول ذاته دیدم زلفکی کیمك هلاکیچون پریشان ایلدك دیدی حافظ بوقصه درازدر قرآن عظیم حقیچون که صورمه (مفردات) (کفتم) دیدم (ش) ضمیر (زلف) م (بخون که) کیمك قاننه (شکستی) قردك (کفتا) دیدی (حافظ) م (این) بو (قصه) م (درازست) اوزندر (با) قسمیه (قرآن) م (مپرس) صورمه (معنای اشارتی) اول عارف بالله دیدم بو صفات قهر وجلالك کیمك هلاکیچون ظهوره کتوردك حالبوکه رحمت خدایه نهایت یوقدر دیدیکه حافظ بو علوم لدنیه قصه سی خضر ایله موسی علیهما السلام قصه سی کبی درازدر وکتمی لازمدر قرآن عظیم حقیچونکه صورمه

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ درد عشق کشیده ام که مپرس * زهر هجری چشیده ام که مپرس ﴾

برعشق دردنی چکمشم که صورمه برفراق دردنی طاتمشم که صورمه (مفردات) (درد عشق) م (یا) وحدتیه (کشیده ام) چکمشم (مپرس) صورمه (زهر) م (هجر) فراق (یا) وحدتیه (چشیده ام) طاتمشم (مپرس) صورمه (معنای اشارتی) یوزکونه محبتدن خیرلی برعلت وبردرد عشق اختیار ایتدم وچکمشم که صورمه مایهٔ شادی اولور برهجر وبرفراق زهرنی طاتمشم که صورمه

﴿ کشته ام در جهان وآخر کار * دلبری برکزیده ام که مپرس ﴾

جهانده طولشمشم وعاقبة الامر بر دلبر اختیار ایتمشم که صورمه (مفردات) (کشته ام) طولشمشم (در) فی (جهان) م (آخر کار) عاقبة الامر (دلبر) م (یا) وحدتیه (برکزیده ام) اختیار ایتمشم (مپرس) صورمه (معنای اشارتی) محبوب حقیقی یه وصلت وفراغت قلب تحصیلی ایچون سیاح عالم اولوب جهانده نیجه مرشد کامل قپولرن طولاشدم عاقبة الامر جوینده یابنده کلامی سرنجه شریك ونظیری یوق ردم اختیار ایلدمکه صورمه وصفی ممکن دکلدر

﴿ آنچنان در هوای خاك درش * سخنانی شنیده ام که مپرس ﴾

آنك خاك درینك محبتنده آنجلاین رازسوزلر ایشتمشم که صورمه (مفردات) (آنچنان) آنجلاین (در) فی (هوا) محبت (خاك) طپراق (در) قپو (ش) ضمیر (سخنان)

(کفتمش زلف بکین که شکستی کفتا * حافظ این قصه درازست بقرآن که مپرس) کفتمش دهشین ضمیر جانانه راجعدر یعنی آندن کتایتدر زلف شکستی نك مفعول صریحی و بکین غیرصریحی وبا حرف سبب که باضافتی لامیدر بقرآن ده باحرف قسم که حرف بیان * محصول بیت * جانانه دیدمکه زلفکی کیمك کینی ایچون صدك یعنی پرخم و شکن ایلدك دیدیکه ای حافظ بوقصه درازدر قرآن حقیچونکه صورمه یعنی مقصود سن سن نهایتی قصه یی تطویل ایلم (وله ایضا) (درد عشق کشیده ام که مپرس * زهر هجری چشیده ام که مپرس) عشق وهجری یاری وحدت ایچوندر * محصول بیت * برعشق دردینی چکمشم که صورمه و برهجران زهرینی طاتمشم که صورمه (کشته ام در جهان وآخر کار * دلبری برکزیده ام که مپرس * محصول بیت * جهانده طولانوب کزمشم وآخر الامر برد لبر اختیار ایلمشمکه صورمه یعنی زیبا دلبر (آنچنان در هوای خاك درش * میرود آب دیده ام که مپرس * محصول بیت * قپوسی طپراغنك هواسنده انجلین کدر آب دیده م که صورمه یعنی خاك دری آرزوسنده کوزم یاشی شویله اقار که صورمه

(من بگوش خود ازدهانش دوش * سخنانی شنیده ام که مپرس) محصول بیت * بن کندی قولاغمله اغزندن

سوزلر (یا) وحدتیه (شنیده ام) ایشتمشم (مپرس) صورمه (معنای اشارتی) اول محبوبك خاك درنك محبتنده در دعشقله خاك ایله یکسان اولمش وجان فدا قلمش مردان خدادن (کلام اهل الله جند من جنود الله) کلامی سرنجه دردرو نمه مرهم اولور راز سوزلر ایشتمشم که صورمه

﴿ سوی من لب چه میکزی که مکوی * لب لعلی کزیده ام که مپرس ﴾

بنم جانبمه لبکی نه ایصررسن که دیمه دیو بر قرمزی لب ایصرمشم که صورمه (مفردات) (سوی) جانب (من) بن (لب) دوداق (چه) نه (میکزی) ایصررسن (مکوی) دیمه (لب لعل) م (یا) وحدتیه (کزیده ام) ایصرمشم (مپرس) صورمه (معنای اشارتی) اسرار عشق فاش ایلمه دیو بکا بکی نه ایصرر سن رایحه سی کندینك غرق اولان برفیض ربانی و برتجلی سبحانی مشتاق دروننده ظهور ایلدیکه صورمه

﴿ بی تو در کلبهٔ کدائی خویش * رنجهائی کشیده ام که مپرس ﴾

سنسز کندو لدالغم حجره سنده براز زحتلر چکمشم که صورمه (مفردات) (بی تو) سنسز (در) فی (کلبه) حجره (کدائی) فقیرلك (خویش) کندی (رنجها) زحتلر (یا) وحدتیه (کشیده ام) چکمشم (مپرس) صورمه (معنای اشارتی) ای محبوب سنسز خرابلق عشق ومحنت لازمیدر دیو کندی فقیرلغم حجره سنده (الفقر قمیص من النار) حدیث شریفی سرنجه وافر زحتلر ورياضات ومجاهد اتلر چکمشم که صورمه

﴿ همچو حافظ غریب در ره عشق * بمقامی رسیده ام که مپرس ﴾

غریب حافظ کبی عشق یولنده برمقامه ایرشمشم که صورمه (مفردات) (همچو) مثل (حافظ) م (غریب) م (در) فی (ره) یول (عشق) م (بمقامی) برمقامه (رسیده ام) ایرشمشم (مپرس) صورمه (معنای اشارتی) (طوبی للغرباء) حدیث شریفی سرنجه جهان فانیده وطن طوتمش غریب حافظ کبی برمقامه ایرشمشم که صورمه

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دلا رفیق سفر بخت نیکخواهت بس * نسیم روضهٔ شیراز پیك راهت بس ﴾

ای کوکل سکا سفر رفیقی نیکخواه بختك یتر شیراز بغچه سنك نسیمی سکا پیك راه یتر (مفردات) (دلا) ای کوکل (رفیق سفر) م (بخت) طالع ودولت (نیکخواه) ایلك طاب ایدیجی (تا) ضمیر (بس) یتر (نسیم) سحر یلی (روضه) باغچه (شیراز) حافظك شهری (پیك) رسول (راه) یول (ت) ضمیر (بس) یتر (معنای اشارتی) ای کوکل بحمد الله سکا راه حقده رفیق سفر بخت نیکخواه وتدبیر امور آخرت وتحصیل عشق ومحبت ایدیجی عقل معاد یتر وطن اصلی اولان روضهٔ عالم غیبدن دماغ جانه روایح مسکیهٔ فیض الهی یتشدریجی توفیق وعنایت ربانی نسیمی پیك راه یتر

﴿ دکر ز منزل جانان سفر مکن درویش * که سیر معنوی وکنج خانقاهت بس ﴾

ای درویش جانان منزلندن آرتق سفر ایلمه زیرا سکا سیر معنوی وکنج خانقاه یتر

دون کیجه سوزلر ایشتمشمکه صورمه یعنی عجایب مصاحبتلر ایشتمشمکه صورمه (سوی من لب چه میکزی که مکوی * لب لعلی کزیده ام که مپرس) لعلی یاحرف وحدت * محصول بیت * بنم جانبمه دوداغکی نه ایصررسن که سویلمه یعنی طعنه وفاش ایله بن نسنه دیمم اما برلب لعل ایصرمشم که صورمه یعنی بوندن غیری نسنه دیمم (بی تو در کلبهٔ کدائی خویش * رنجهائی کشیده ام که مپرس) کدائی یاحرف مصدریه رنجهائی یاسی وحدت نوعیه در * محصول بیت * سنسز کندی کدالغم حجره سنده بردورلو زحتلر چکمشم که صورمه یعنی محکم زحتلر چکمشم (همچو حافظ غریب در ره عشق * بمقامی رسیده ام که مپرس) * محصول بیت * عشق یولنده حافظ غریب کبی برمقامه ایرشمشم که صورمه یعنی سائر عشاقدن ایلری کتمشم (وله ایضا) (دلا رفیق سفر بخت نیك خواهت بس * نسیم روضهٔ شیراز پیك راهت بس) رفیق سفر اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر بخت نیك خواه بیانیه در نسیم روضهٔ شیرازلامیه لر دریك راهده بویله * محصول بیت * ای کوکل سکا سفر یولداشی طالع نیکخواهك یعنی درست طالعك یتر پیك راهده نسیم روضهٔ شیراز یتر حاصلی سفره کتمه اوده اوطور دیمکدر (دکر ز منزل جانان سفر مکن درویش * که سیر معنوی وکنج خانقاهت بس) سیر معنویدن مراد سیر جاناندر * محصول بیت * دخی جانان منزلندن سفر ایلمه ای درویش زیرا سکا سیر معنوی وخانقاه بوجغی یتر یعنی خانقاه بوجغنی اختیار ایدوب جانان سیری سکا یتر سفره کتمك لازم دکل

(مفردات) (دکر) نفی (ز) من (منزل جانان) م (سفر) م (مکن) ایله (درویش) م (کا) زیرا (سیر معنوی) م (کنج) بوجاق (خانقاه) معبدخانه (بس) یتر (معنای اشارتی) ای درویش معنوی یار ایله بو نفحات ربانیه بی ولذات روحانیه بی بولدقدنصکره آرتق محبوب حقیقینك دراحساننده‌ن غیری محله سفر ایتمه وترقی بخش ایدیجی درد عشقله درکاه حقه ملازم اول زیرا (المهاجر من هاجرالی الله) سرنجه سکا سیر معنوی و کوشهٔ خانقاه پیر کامل وقوی یتر

هوای مسکن مألوف وعهد یار قدیم ❊ ز رهروان سفر کرده عذرخواهت بس

مسکن مألوف محبتی وقدیم یارك عهدی سفر ایتمش سالکلردن سکا عذر خواه یتر (مفردات) (هوا) محبت (مسکن) م (مألوف) الفت اولنمش (عهد یار قدیم) م (ز) من (رهروان) یول کیدیجی (سفر کرده) سفر ایتمش (عذر خواه) عذر دلیجی (تا) ضمیر (بس) یتر (معنای اشارتی) الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف الخ حدیث شریفی سرنجه عالم ارواحده تعارف ایلدیکك انبیا واولیالر ارواح قدسیه لرینك محبتی و حضرت الله ایله اولان عهد قدیمك ملازمتی وراء عشقده سفر معنوی ایتمش سالکلردن سکا عذرخواه و نیازدرکاه ایتمکلکك یتر

بصدر مصطبه بنشین وساغر می نوش ❊ که این قدر ز جهان کسب مال وجاهت بس

میخانه صدرنده اوتور وشراب نوش ایله که جهاندن سکا بوقدر مال ومنصب کسبی یتر (مفردات) (با) ظرفیه (صدر) م (مصطبه) فقیرلر یری بونده میخانه معناسنه‌در (بنشین) اوطور (ساغر) قدح (می) شراب (نوش) ایچ (این قدر) بوقدر (ز) من (جهان) م (کسب مال) م (جاه) منصب (تا) ضمیر (بس) یتر (معنای اشارتی) ای درویش فقروفاقه اختیار ایدوب جمع خاطر ایله دائم حضور مرشدده حاضر اول وانلرك مظهر فیض الهی اولان قلبلری ساغرندن شراب عشق نوش ایتمکله سعی ایله که جهانده سکا بوقدر مال ومنصب کسب ایده جکم دیو هوای نفس ایله عمری ضایع ایتدیکك یتر

وگرکمین بکشاید غمی بکشور دل ❊ حریم درکه پیر مغان پناهت بس

دل کشورنه اکر برغم پوصو آچسه وعارض اوله پیرمغانك درکاهنك حریمی سکا پناه یتر (مفردات) (وکر) وا کر (کمین) پوصو (بکشاید) آچه (غمی) برغم (با) للملابسه (کشور) مملکت (دل) کوکل (حریم) حولی (درکه) حضور (پیرمغان) باباز (پناه) صغناجق یر (تا) ضمیر (بس) یتر (معنای اشارتی) اکر کوکل شهرنه مال وجاه خواطر ملبوسه سندن برغم وبرحجاب عارض اولورسه بنه مرشدك حضوری حریمنده سکا مرشده توجهك پناه والتجا یتر

زیادتی مطلب کار بر خود آسان کن ❊ که شیشهٔ می لعل وبتی چو ماهت بس

برزیاده طلب ایله ایشی کندیکه اوزره آسان ایله که برشیشه قرمزی شراب وماه کبی برمحبوب سکا یتر (مفردات) (زیاده) م (یا) وحدتیه (مطلب) اسمنه (کار) ایش

(هوای مسکن مألوف وعهد یار قدیم * ز رهروان سفر کرده عذر خواهت بس) هوای مسکن مألوف لامیه و یا نیه‌در عهد یار قدیم ده بویله در رهروان سفر کرده بیانیه رهروان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری مردان رهرواندر سیاحلر دیمکدر عذر خواه وصف ترکیبیدر * محصول بیت * مأنوس مسکنك محبتی ویار قدیمك عهدی سفر ایلمش سیاحلردن سکا عذر دلیجی یتر یعنی سیاحلر طرفندن بو ایکی مانع سکا عذر دلیجی یتر یعنی ترك سفر که بونلر عذر اوله بیلور (بصدر مصطبه بنشین وساغر می نوش * که این قدر ز جهان کسب مال وجاهت بس) * محصول بیت * میخانه صفه سی صدرنده اوتورو باده قدحنی ایچ زیرا جهاندن بو مقدار سکا مال ومنصب کسبی یتر یعنی باده ایچمك کسب مالدر وصدر مصطبه ده اوطورمق کسب جاه یتر (وکرکمین بکشاید غمی ز کوشهٔ دل * حریم درکه پیر مغان پناهت بس) کمین پوصو غمی یا حرف وحدت * محصول بیت * و اکر برغم کوکل کوشه سندن پوصو اچارسه یعنی قورسه پیر مغانك درکهی حولیسی سکا صغنجق یر یتر یعنی کوکلکه غم طاری اولورسه وار میخانه یه باده ایچ (زیادتی مطلب کار بر خود آسان کن * که شیشهٔ می لعل وبتی چو ماهت بس) زیادتی یا حرف وحدت ویا تنکیر * محصول بیت * زیاده طلب ایله ایشی کند که آسان ایله یعنی کندیکه کوچ کوسترمه زیرا بر شیشه قرمزی شراب وماه کبی بت سکا یتر

(بر) علی (خود) کندك (آسان) م (کن) ایله (شیشه) م (همزه) وحدتیه (می لعل) قرمزی شراب (بتی) برمحبوب (چوماه) آی کبی (تا) ضمیر (بس) یتر (معنای اشارتی) اول مرشد عالی همتك سایهٔ عنایتنده (کالمیت بین یدی الغسال) اولوب برزیاده حال طلب ایله خانهٔ تجلی اولان قلبی کلی ماسوادن تجرید ایله قربت ووصلت ایشنی کندوکه آسان ایله که قلبی تجلی وجکری خون ایدیجی برشراب عشق الهی و برسماوات وارضی منور اولان محبوب حقیقی سکا یتر که الله بس غیری هوسدر

فلك بمردم نادان دهد زمام مراد ❊ تو اهل فضلی ودانش همین گناهت بس

فلك مرادیولارنی نادان مردمه ویرر سن اهل فضل واهل علم سین سکا بو کناه یتر (مفردات) (فلك) م (بمردم نادان) جاهل آدمه (دهد) ویرر (زمام) یولار (مراد) م (تو) سن (اهل فضل) م (دانش) علم (یا) خطابیه (همین) بو (کناه) م (تا) ضمیر (بس) یتر (معنای اشارتی) (الدنیا سجن المؤمن وجنة الکافر) خبری سرنجه دنیانك مرادنی حقدن غافل وجاهل اولان کلاب اهل دنیایه ویرمشلردر سن اسباب کبر وغرور اولان اهل فضلاق واهل علمك جاهنه الدانوب عشق ودرد الهی تحصیل ایتمدیکك وسرمایهٔ سعادت ابدی بولمدیغك سکا کناه یتر

بهیچ ورد دکر نیست حاجتت حافظ ❊ دعای نیمشب وورد صبحگاهت بس

غیری ورده سنك هیچ حاجتك یوقدر ای حافظ نیمشب دعاسی وصباح وقتی وردی سکا یتر (مفردات) (با) للملابسه (هیچ) قطعا (ورد دکر) غیری ورد (نیست) یوق (حاجت) م (تا) ضمیر (حافظ) م (دعا) م (نیمشب) کیجه یاریسی (ورد) م (صبحگاه) صباح وقتی (تا) ضمیر (بس) یتر (معنای اشارتی) (صاحب الورد ملعون وتارك الورد ملعون) خبری سرنجه بو خطرناك واغراض نفسانیه یه مدار اولان اوراد واحزابلردن غیری بورده سنك هیچ حاجتك یوقدر ای حافظ استعیذ بالله (قم اللیل الا قلیلا نصفه او انقص منه قلیلا او زد علیه ورتل القرآن ترتیلا) آیت جلیله سی سرنجه صلات لیل ایله وتلاوت حضرت قرآن ایله اولان لذت مناجات وسحر وقتنده درکاه حقه کریه وابتهال وتضرع ونیاز ایله عرض حاجات وردی سکا یتر

بمنت دگران خو مکن که در دو جهان ❊ رضای ایزد وانعام پادشاهت بس

غیریلرك منته خوی ایتمه زیرا ایکی جهانده الله تعالینك رضاسی وپادشاهك انعامی سکا یتر (مفردات) (با) للملابسه (منت) احسان (دکران) غیریلر (خو) عادت (مکن) ایلمه (که) زیرا (در) فی (دو) ایکی (جهان) م (رضا) م (ایزد) الله (انعام) م (پادشاه) م (تا) ضمیر (بس) یتر (معنای اشارتی) کندك کبی عاجز اولان غیریلرك احساننه میل وعادت ایله ودرکاه حقدن کندیکی مهجور ایله زیرا ایکی جهانده الله تعالینك رضاسی وپادشاه حقیقی اولان حضرت

(فلك بمردم نادان دهد زمام مراد * تو اهل فضلی ودانش همین گناهت بس) * محصول بیت * فلك مراد دیزکینی نادان مردمه ویرر یعنی قنده برجاهل وار ایسه فلك اکا مساعد ومعاوندر اما سن اهل فضل وعلمسن سکا بو کناه یتر زیرا الجاهل مرزوق در بیت * نیجه بکر ودیهیم بن بود سوم فلکه * نعمتی کلبه و بردولتی دائم اشکه (بهیچ ورد دکر نیست حاجتت حافظ * دعای نیمشب ودرس صبحگاهت بس) * محصول بیت * ای حافظ هیچ ورده سنك احتیاجك یوقدر بلکه دون یاریسی وصباح وقتنك درسی سکا یتر یعنی غیری خواصده مشغول اولمق لازم دکل بو ایکی نسنه یه مشغول اولمق سکا یتر (بمنت دگران خو مکن که در دو جهان * رضای ایزد وانعام پادشاهت بس) بمنت دکران مصدرك مفعولنه اضافتیدر مکنك مفعول غیر صریحیدر وخو صریحی که حرف تعلیل در دوجهان مصراع ثانی یه مرهوندر رضای ایزد مصدرك مفعولنه ویا فاعلنه اضافتیدر وانعام پادشاه مصدرك فاعلنه * محصول بیت * غیریلر منتیله مأنوس اولمه زیرا ایکی جهانده الله‌ك رضاسی وپادشاهك انعامی سکا یتر یعنی الله‌ك امرینه اطاعت ایدوب رضاسنی بولمق وپادشاهك انعام و احسانیله قانع اولمق سکا یتر حطام دنیا ایچون غیریلره منت ایلمه دیمکدر

رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك حضرت قرآنى اتيان و بيان ايله سنى غيابات تيجن وهوادن وضلالات وغوادن خلاص وراه مستقيمه اهدا ايلسى انعامى سكا يتر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ كامذارى زكلستان جهان مارابس ❊ زين چن سايهٔ آن سرو روان مارابس ﴾

جهان كلستانندن بزه بر كامذار يتر بو چمندن اول سرو روانك سايه‌سى بزه يتر (مفردات) (كامذار) كل يكاقلى (يا) وحدتيه (ز) من (كلستان) م (جهان) م (مارا) بزه (بس) يتر (ز) من (اين) بو (چمن) باغ وباغچه (سايه) كولكه (آن) اول (سرو) م (روان) يورويجى (مارا) بزه (بس) يتر (معناى اشارتى) بزى كندونك معرفتى ايچون خلق ايديجى واحد لاشريك له اولان محبوب حقيقينك عشقى ومحبتى بو جهان كلستاننده بزه يتر و بو باغ عالمده ظل الله فى العالم اولان مرشد كاملك سايهٔ همت وعنايتى بزه يتر

﴿ من وهم صحبتىٔ اهل ريا دورم باد ❊ از كرانان جهان رطل كران مارابس ﴾

بن واهل ريانك مصاحبلكى بندن دور اولسون جهانك ثقيللرندن بزه رطل كران يتر (مفردات) (من) بن (هم صحبتى) مصاحبلك (اهل ريا) م (دور) ايراق (ميم) ضمير (باد) اولسون (از) من (كرانان) ثقيللر (جهان) م (رطل كران) بطمان بونده بيوك قدح ديمكدر (مارا) بزه (بس) يتر (معناى اشارتى) ارباب غرض اولان عوام ناسك واهل غفلتك مصاحبلكى بندن دور اولسون جهانك طبعه ثقلت وقلبه غفلت كتوريجى خلقندن رياضات ومجاهدات واعمال شاقه ايله حاصل اولان شراب عشق الهيه يى نوش ايتمك بزه يتر

﴿ قصر فردوس بپاداش عمل مى بخشند ❊ ما كه رنديم وكدا دير مغان مارابس ﴾

فردوس قصرنى عمل جزاسيله بغشلرلر بزكه اوند وكدايز دير مغان بزه يتر (مفردات) (قصر) كوشك (فردوس) جنت (با) للملابسه (پاداش) اجر وجزا (عمل) م (مى بخشند) بغشلرلر (ماكه) بزكه (رنديم) عاشقز (كدا) ديلنجى (دير مغان) كافرلرك كليساسى (مارا) بزه (بس) يتر (معناى اشارتى) (ادخلوا الجنة بكرمى واقتسموها بقدر اعمالكم) حديث قدسيسى سرنجه جنتك قصر ودرجاتنى جزاء اعمال ايچون دون همت اولان ايله‌لره ويررلر بحمد الله بزكه مشتهيات نفسى ترك ايلمشز انجق مشاهدهٔ جمال الهى طلبده اولان قلندران حقيقتز وفقيرفى الاهز انوار جمال الهيه مستغرق اولان اهل اللهك خانهٔ اسرارى وحرم قدسيه وانسيه‌لرى بزه يتر

﴿ بنشين برلب جوى وكذر عمر بيين ❊ اين اشارت زجهان كذران مارابس ﴾

ارماق كنارنده اوطور وعمرك مرورنى كور كچيجى وفانى جهاندن بو اشارت بزه يتر (مفردات) (بنشين) اوطور (برلب جوى) ارماق كنارنده (كذر عمر) عمرك كچمسنى (بيين) كور (اين) بو (اشارت) م (ز) من (جهان كذران) كچيجى جهان

(وله ايضا)

(كامذارى زكلستان جهان مارابس ❊ زين چن سايهٔ آن سرو روان مارابس) زين چن يعنى چن دنيادن ❊ محصول بيت ❊ جهان كلستانندن بر كامذار بزه يتر بو چمن دنيادن اول سرو روانك سايه‌سى بزه يتر يعنى جانانك سايهٔ لطفى بزه يتر كامذار وسرو رواندن جانان مراد در (من وهم صحبتىٔ اهل ريا دورم باد ❊ از كرانان جهان رطل كران مارابس) ❊ محصول بيت ❊ بن اهل ريا ايله هم صحبت اولمقدن ايراق اولسون جهان ثقيللرندن رطل كران بزه يتر يعنى هيچ بر كراندن حظ ايلمزز الا رطل كراندن (قصر فردوس بپاداش عمل مى بخشند ❊ ماكه رنديم وكدا دير مغان مارابس) ❊ محصول بيت ❊ جنت قصرينى عمل جزاسنده ويررلر يعنى عمله مقابل ويررلر بزكه رند وكدا يز دير مغان بزه يتر يعنى بزم جنته استحقاقمز يوقدر زيرا اكا لايق عملمز يوقدر پس بزم حالمزه لايق وعملمزه موافق دير مغاندر (بنشين برلب جوى ❊ وكذر عمر بيين ❊ كين اشارت زجهان كذران مارابس) ❊ محصول بيت ❊ ايرمق كنارنده اوطور وعمرك كچمه‌سنى كور يعنى صويك اقه‌سندن عمرك كچمه‌سنى قياس ايله زيرا بو اشارت كچيجى جهاندن بزه يتر يعنى صويك كچوب كتمه‌سندن جهانك كچوب كتمه‌سى اشارتى بزه پند يتر

(نقد بازار جهان بنكر وآزار جهان ❊ كر شمارانه بس اين سود وزيان مارابس) ❊ محصول بيت ❊ جهان بازارنك نقدنى يعنى حالنى وحاضرنى كور وجهانك آزارنى يعنى بلاسنى ومشقتنى سيرايله اكر سزه بو سود وزيان يتمزسه بزه يتر يعنى جهان بازارينك نقدى فائدسى وآزار ومشقتى زيانى اكر سزه يتمزسه بزه يتر يعنى بو ايكى قضيه ايله سز متنصح اولمزسكز بز اولورز

(مارا) بزه (بس) يتر (معناى اشارتى) بو آب كبى سريع الزوال اولان عمرده عالى همت اولوب بو علم وحكمت منبعى وارمغى دريايه جريان ايله متصل اولمش بر مرشد حضورنده اوطور وعمر نازنينك نه كونه ذوق روحانيتله كچر بر كوروب نه كونه قربيت حق حاصل اولور كور كچيجى وفانى جهاندن بو اشارت بزه يتر

﴿ نقد بازار جهان بنكر وآزار جهان ❊ كر شمارانه بس اين سود وزيان مارابس ﴾

جهان بازارنك نقدنى وجهانك آزارنى كور اكر بو سود وزيان سزه نصيحت يتمزسه بزه يتر (مفردات) (نقد) حاصل (بازار جهان) م (بنكر) كور (آزار) زحمت (جهان) م (كر) اكر (شمارا) سزه (نه بس) يتمزسه (اين) بو (سود) فائده (زيان) م (مارا) بزه (بس) يتر (معناى اشارتى) بو تحصيل معارف الهى وقرب رحمانى ايچون خلق اولنان دنياده عمرى ماخلق لهنه صرف ايتيوب نعمت دنيايه نائل اولمق ايچون بوش يره چكيلان زحمتلرى كور وانصاف ايله اكر بو سود دنيا ايچون زيانه اوغرامق سزده نصيحت يتمزسه بزه يتر

﴿ يار باماست چه حاجت كه زيادت طلبيم ❊ دولت صحبت آن مونس جان مارابس ﴾

يار بزمله درنه حاجتكه زياده طلب ايدهلم اول جان مونسنك صحبتى دولتى بزه يتر (مفردات) (يار) م (باماست) بزمله در (چه) نه (حاجت) م (زيادت) م (طلبيم) طلب ايده‌لم (دولت) م (صحبت) م (آن) اول (مونس جان) م (مارا) بزه (بس) يتر (معناى اشارتى) (انا عند ظن عبدى بى وانا معه اذا ذكرنى) بيوران محبوب حقيقى بحمد الله بزمله درنه حاجتكه بوندن زياده دولت وسعادت اولمايانى طلب ايده‌لم اول جان مونسنك ذكرى وصحبتى دولتى بزه يتر

﴿ ازدر خواش خدايا بهشتم مفرست ❊ كه سر كوى تو از كون ومكان مارابس ﴾

اى خدا كندو قپوكدن بنى جنته كوندرمه كه كون ومكاندن سنك سر كويك بزه يتر (مفردات) (از) من (در) قپو (خويش) كندى (خدايا) اى خدا (بيهشتم) بنى جنته (مفرست) كوندرمه (كه) زيرا (سر كوى تو) سنك محله كباشى (از) من (كون ومكان) م (مارا) بزه (بس) يتر (معناى اشارتى) اى ارحم الراحمين واكرم الاكرمين اولان الهم ودرد سنك مقصد اعلامز اولان درد عشقكدن ومحبت واستغراق انوار ذاتكدن بزى جدا ايدوب (اكثر اهل الجنة بله) حديث شريفى سرنجه بزى سنك مشاهدهٔ جمالك آرزوسنى قيوب مشتهاى نفس اولان جنتى طلب ايلين ابله‌لردن ايلمه كه كون ومكاندن سنك سر كويك يعنى آرزوى نعمت جمالك بزه يتر

﴿ حافظ از مشرب قسمت كله بى انصافيست ❊ طبع چون آب وغزلهاى روان مارابس ﴾

اى حافظ قسمت مشربندن شكايت انصافسزلقدر آب كبى لطيف طبع وسليس وروان غزللر بزه يتر (مفردات) (حافظ) م (از) من (مشرب قسمت) م (كله) شكايت (بى انصافيست) انصافسزلقدر (طبع) م (چون آب) صو كبى (غزلها) غزللر

وآزار ومشقتى زيانى اكر سزه يتمزسه بزه يتر يعنى بو ايكى قضيه ايله سز متنصح اولمزسكز بز اولورز (يار باماست چه حاجت كه زيادت طلبيم ❊ دولت صحبت آن مونس جان مارابس) ❊ محصول بيت ❊ يار بزمله درنه حاجت كه زياده صفايه طالب اولالم زيرا اول مونس جانك صحبتى دولتى بزه يتر (ازدر خويش خدايا بيهشتم مفرست ❊ كه سر كوى تو از كون ومكان مارابس) خدارا ادات تخصيص كه حرف تعليل ❊ محصول بيت ❊ جانانه خطاب ايدوب بيورر كه الله ايچون كندى قاپكدن بنى جنته كوندرمه زيرا سنك سر كويك كون ومكاندن بزه يتر يعنى كون ومكاندن سنك سر كويكله اكتفا ايدرز حاصلى سر كويك بزه جنتدر مصراع اولده خدارا دا ربنه يا يازوب خدايا ديلرا كثر نسخه ده مخالف يازدقلرندغيرى ويردكلرى معناده مدخولدر تأمل تدبر (حافظ از مشرب قسمت كله بى انصافيست ❊ طبع چون آب وغزلهاى روان مارابس) حافظ منادى مشرب بونده شرب معناسنه در شينك كسريله حظ ونصيب معناسنه اكرچه اصلنده صوده استعمال ايلشلر مثلا شرب من الماء ديرلر اما خواجه‌نك مرادى مطلقا حظ ونصيبدر مشرب قسمت يعنى حظ قسمت ازلى ديمكدر ❊ محصول بيت ❊ اى حافظ حظ ونصيب قسمت ازليدن شكايت انصافسزلقدر يعنى قضا وقدر دفترنده مثبت اولان نصيبدن شكايت انصاف دكل زيرا صو كبى پاك ولطيف طبع وموزون وسليس غزللر بزه يتر يعنى دنيا حطامنه مالك دكل ايسك نوله ليكن لطيف وپاك طبعه وشيرين ومقبول غزللره مالكز حاصلى بو ايكى نعمت كه بزه ويرلدى شكرينى قيلوب شكايت ايلك معقول دكلدر

(روان) آقیجی (مارا) بزه (بس) یتر (معنای اشارتی) (رضينا قسمة الجبار فينا ❊ لنا علم وللاعداء مال) کلامی سرنجه ای حافظ شراب عشق ومحبت واسرار علوم ومعرفت طلب ایدیجی وابکی جهان بهاسی وقیمتی اولیان مشرب صافیدن قسام ازل سنکجون قسمت احسان ایتدیکندن شکایت اتصافسز لقدر علم وحکمت پیکارندن علوم لدنیه بی آب صافی کبی آقیدیجی لطیف طبع وسلیس غزللر صورتنده معارف الهیه لری بیان ایدیجی لسان غیب بزه یتر

﴿ حرف الشين ﴾

﴿ اکر رفیق شفیق درست پیمان باش ❊ حریف حجره وکرمابه وکلستان باش ﴾

اکر رفیق شفیق ایسك درست عهدلو اول حجره وحمام وکلستان مصاحبی اول (مفردات) (اکر) م (رفیق) م (شفیق) م (درست) بتون (پیمان) عهد (باش) اول (حریف) مصاحب (حجره) م (کرمابه) حمام (کلستان) م (باش) اول (معنای اشارتی) ای سالك اکر حضرت اللهه محبتکده وطلب وصلکده صادق ایسك (اوفوا بالعقود) آیت جلیله سی سرنجه (الست بربکم) کونده ایتدیکك عهد وپیمانکی درست ایلیوب (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی يحببكم الله) الخ آیت کریمه سی سرنجه کرك حجرهٔ شریعتده وکرك عشق ومحبتده وکرك اسرار معرفتده حاصلی جمیع حالاتده حضرت اللهه وحضرت رسول اللهه اطاعت وکمال تبعیت اوزره اولکه (كل الطرق مسدودة الا من اقتفى اثر رسول الله) بیورلمشدر

﴿ شکنج زلف پریشان بدست باد مده ❊ مکوکه خاطر عشاق کو پریشان باش ﴾

پریشان زلفك بوکلمنی بادك اله ویرمه دیمه که عشاقك خاطری دی پریشان اولسون (مفردات) (شکنج) بوکلم (زلف پریشان) م (با) للملابسة (دست) ال (باد) یل (مده) ویرمه (مکوکه) دیمه که (خاطر عشاق) م (کو) دی (پریشان) م (باش) اولسون (معنای اشارتی) حق تعالینك صفات متقابله لرینك تجلیات وظهورنه جمیع حالکده مطیع ومنقاد اول هیچ بر حالکده نفس وهوا که تابع اوله وطریق حقدن چیقمه استقامتسزلك ایدوب دیمه که عشاقك خاطری پریشان اولسون وسندن ایجنسون

﴿ کرت هواست که باخضر همنشین باشی ❊ نهان زچشم سکندر چو آب حیوان باش ﴾

اکرسنك محبتك وار ایسه که خضر ایله مصاحب اوله سن آب حیات کبی اسکندرك کوزندن نهان اول (مفردات) (کرت) اکرسنك (هواست) محبتك وار ایسه (باخضر) خضر ایله (همنشین) مصاحب (باشی) اوله سن (نهان) کیزلو (ز) من (چشم) کوز (سکندر) م (چو) مثل (آب حیوان) م (باش) اول (معنای اشارتی) ای سالك صراط مستقیم اکرسنك حضرت خضر وسائر علوم لدنیه اهالیسنه مصاحب اولمغه محبتك وار ایسه آب حیات اسکندرك کوزندن نهان اولدیغی کبی خلوت در انجمن اوزره ملازم اولوب خلقك نظرندن

(وله ایضا) فی حرف الشین
اکر رفیق شفیق درست پیمان باش ❊ حریف حجره وکرمابه وکلستان باش) رفیق شفیق بیانیه وباضمیر خطاب درست پیمان وصف ترکیبی اقسامندندر حریف حجره اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر کرمابه حمامه وایلیجه یه دیرلر ❊ محصول بیت ❊ اکر شفقتلی ومحبتلی یار ایسك درست پیمان اول یعنی عهدی درست اولنلردن اول حاصلی قول وقرارك درست اولسون حجره وحمام وکلستان مصاحبی اول یعنی هر یرده بزه یار اول دیمکدر (شکنج زلف پریشان بدست باد مده ❊ مکوکه خاطر عشاق کو پریشان باش) شکنج وشکن بوکلمدر ❊ محصول بیت ❊ زلف پریشان بوکلمنی بادالنه ویرمه یعنی زلفکی یله ویرمه دیمه که عشاقك خاطری دی پریشان اولسون یعنی شکنج زلفی بادالنه ویرمك عشاقك خاطرلرینه پریشان اول دیمکدر (کرت هواست که باخضر همنشین باشی ❊ نهان زچشم سکندر چو آب حیوان باش) ❊ محصول بیت ❊ اکر محبتك وار ایسه که حضرت خضر ایله مصاحب وهمنشین اوله سن آب حیوان کبی سکندرك کوزندن نهان اول یعنی اهل دنیادن تجنب ایله وهمان عاشقلر ایله اختلاط ایله حاصلی سلاطین وامرا وسائر اغنیادن استغنا اوزره اولمق کرك که ملازمتك جانان خدمتنه مقصور ومخصوص اوله

(زبور عشق نوازی نه کار هر مرغیست ❊ بیا ونوکل این بلبل غزلخوان باش) زبور عشق نوازی بیانیه نوازیدندن اوخشامقدر بو عبارتی سازچالمه استعمال ایدرلر بربط نواز وچنك نواز کبی بونده اوقومق معناسنه تضمین اولنمشدر

نهان اولکه کائن وبائن اوله سن

﴿ زبور عشق نوازی نه کار هر مرغیست ❊ بیا ونوکل این بلبل غزلخوان باش ﴾

عشق نوازلق زبوری هر مرغك ایشی دکلدر کل و بوغزل خوان بلبلك تازه کلی اول (مفردات) (زبور) کتاب (عشق نوازی) عشق اوخشایجیلق (نه کار هر مرغیست) هر قوشك ایشی دکلدر (بیا) کل (نوکل) تازه کل (این) بو (بلبل) م (غزل خان) غزل اوقویجی (باش) اول (معنای اشارتی) عشق ومحبت الهی کتابنی اوقیوب صادق وخالص عشق تحصیل ایتمك هر عاشقك کاری دکلدر کل ای عاشق امورکی حضرت اللهه تفویض ایدوب کلدن غیری مقصودی اولمیان بلبل غزل خوان کبی طاعاتکی وذکر وفکرکی خالصا لوجه الله ایدوب دنیوی واخروی اغراض نفسانیه لردن قلبی صافی اولان عاشق صادقلردن اول

﴿ طریق خدمت وآیین بندکی کردن ❊ خدا را که رها کن بما وسلطان باش ﴾

خدمت طریقنی وقوللق ایلك عادتنی الله ایچون که بزه تفویض ایله وسن سلطان اول (مفردات) (طریق خدمت) م (آیین) عادت (بندکی) قوللق (کردن) ایلك (خدا را) الله ایچون (رها کن) ترك ایله (بما) بزه (سلطان) م (باش) اول (معنای اشارتی) حضرت اللهه خدمت وعبادت وارکان عبودیت وطاعت ایلمکلکی الله ایچون بزه ترك ایله و بز عاشق صادقلری کشندی حالمزه قوی ای ارباب غرضدن اولان کیمسه سن عالمه سلطان اول و بزه مانع اولمه که (الطرق الى الله بعدد انفس الخلائق) بیورلمشدر

﴿ دکر بصید حرم تیغ برمکش زنهار ❊ وزانچه با دل ما کردهٔ پشیمان باش ﴾

زنهار حرم صیدینه تیغ چکمه واول نسنه دن که بزم کوکلمزه ایلمش سن پشیمان اول (مفردات) (دکر) کیرو (با) الملابسه (صید) آو (حرم) م (تیغ) قلج (برمکش) چکمه (زنهار) قطعا (وزانچه) دخی اول نسنه دن (با دل ما) بزم کوکلمزه (کردهٔ) ایلمشسن (پشیمان) نادم (باش) اول (معنای اشارتی) ای ارباب غرض اولان زاهد خشك صاقن زنهار حرم قدس الهیه نك محرمی خاصان حقه وعاشقان محققه تیغ زبانك چکوب طعن وانکار ایله دلفکار خدا اولان قلبلرینی مجروح ایلمه که دین وایمانه حسرت اولوب عاقبت رسوای اولورسین واول نسنه دنکه بزم کوکلمزه ایلمشسن اندن دخی پشیمان اولوب رجوع ایله

﴿ توشمع انجمنی یك زبان ویك دل باش ❊ خیال وکوشش پروانه بین وخندان باش ﴾

سن مجلسك شمعیسن بردللو و برکوکللو اول پروانه نك خیال وسعینی کور وخندان اول (مفردات) (تو) سن (شمع) چیره (انجمن) دیرنك (یا) خطابیه (یك زبان) بردللو (یك دل) برکوکللو (باش) اول (خیال) فکر (کوشش) سعی (پروانه) م (بین) کور (خندان) کولیجی (باش) اول (معنای اشارتی) ای (ولقد کرمنا) آیتیله مکرم اولان انسان بیلکه سن نور ایمانله مجلس عشاقك

یا حرف مصدر در نوکل این لامیه در بلبل غزلخوان بیانیه در ❊ محصول بیت ❊ عشق نوازلق زبوری هر مرغك ایشی دکلدر یعنی هر مرغك ایشی عاشقلق دکلدر یعنی هر انسان عاشق اولمز وعشقه لایق دکل پس امدی کل و بو غزلخوان بلبلك تازه کلی اول یعنی عشق زبورینی اوقومق بن بلبلك شانیدر حاصلی عاشقلق بکالا یقدر کل بکا جانان اول دیمکدر (طریق خدمت وآیین بندکی کردن ❊ خدا را تو رها کن بما وسلطان باش) ❊ محصول بیت ❊ خدمت طریقنی وقوللق ایلك طریقنی الله ایچون سن بکا صالیویر یعنی بکا حواله ایله وسن پادشاه اول یعنی بن خدمت ایدهیم سن پادشاهلق ایله حاصلی ذوق وصفایه مشغول اول (دکر بصید حرم تیغ برمکش زنهار ❊ وزانچه با دل ما کردهٔ پشیمان باش) حضرت مکه نك اطرافنده معین یرلر وار که آنده آو اولامق واغاج کسمك واوت اوتلمق حرامدر اول یره حرم دیرلر ❊ محصول بیت ❊ شمدنکرو حرم صیدیچون قلج چکمه زینهار و بزم کوکلمزه ایلدیککدن پشیمان اول یعنی بزم دلمز مرغ حرمدر آنی صید ایدوب چوق جفا ایلمشسن امدی بر دخی ایلمه وایلدیککدن پشیمان اول (توشمع انجمنی یك زبان ویکدل شو ❊ خیال کوشش پروانه بین وخندان باش) انجمن درنکدر ویا ضمیر خطاب ❊ محصول بیت ❊ سن مجلس شمعیسن یکزبان ویکدل اول پروانه نك سعی وکوششی خیالنی کور وخندان اوله یعنی پروانه کندی بنی شمعه اوروب یاقمغه کوشش ایلدیکنی کوروب بزی اکا قیاس ایدوب خندان وشادان اول شمعه نسبت زباندن مراد فتیله در یانان آتشدر ودلدن مراد فتیله در اما جانانه نسبت معلوم

شعبیسن طعن وانکاری براغوب یك زبان ویك دل اولمغله صدق واخلاص تحصیل ایله وعشاقك پروانه کبی وجودنی آتش عشقه یاقوب رضاء الله یولنده سعی وهمتنی کورسندنی انك کبی اولوب خندان اول

﴿ کال دلبری وحسن درنظر باز بست ❁ بشیوهٔ نظر ازنادران دوران باش ﴾

دلبرلك وحسن کالی نظر بازلقده. درنظر شیوه سیله زمانك نادرلرندن اول (مفردات) (کال) م (دلبر) م (یا) مصدریه (حسن) م (در) فی (نظر باز بست) نظر اجقلقده. در (با) للملابسه (شیوه) ناز (نظر) م (نادران) م (دوران) زمان (باش) اول (معنای اشارتی) ای صورت پرست اولوب کندوکی قویوب غیره ناظر اولان زاهد عند الله محبوبیتك وحسن حالك کالی سعی ایله بصیرت قلب تحصیل ایتمکلکده. در کندوکه همت عالی ایدوب اولوالابصاردن اولمغله زمانك نادرلرندن اول وقابل الوجود اولان عارف بالله لردن اول

﴿ خموش حافظ وازجور یارناله مکن ❁ تراکه کفت که در روی خوب حیران باش ﴾

ساکت اول ای حافظ وجوریاردن ناله ایله سکا کیم دیدیکه خوب یوزه حیران اول (مفردات) (خموش) ساکت (حافظ) م (از) من (جور) م (یار) م (ناله) فریاد (مکن) ایله (ترا) سکا (که) کیم (کفت) دیدی (درروی خوب) کوزل یوزه (حیران) م (باش) اول (معنای اشارتی) ای حافظ چونکه عشق ومحبت وتحصیل معرفت یولنه دوشدك یارك جورندن وراه عشقك درد وبلالرندن ناله ایله سکا کیم دیدیکه جمال الهیه مشتاق وحیران اول زیرا بلایه تهیؤ وتحمل خاصهٔ محبت الهیه ندر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای همه شکل تومطبوع وهمه جای توخوش ❁ دلم ازعشوهٔ یاقوت شکرخای توخوش ﴾

ای محبوب سنك جمله شکلك مقبول وسنك جمله یرك لطیفدر سنك شکر چینیجی لبكك عشوه سندن کوکلم خوشدر (مفردات) (ای) محبوب (همه) جمله (شکل) م (تو) سن (مطبوع) مقبول (همه) دوکلی (جای) محل (تو) سن (خوش) لطیف (دلم) کوکلم (از) من (عشوه) ناز (یاقوت) قرمزی جوهر (شکر خای) شکر چینیجی (تو) سن (خوش) م (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی اولان ربم سنك مقتضای حکمتك اوزره ظهور ایلین تجلیات صفاتك لطفا وقهرا بسطا وقبضا جمله سی خوشدر ودوکلی سنك تجلیك محلی دخی خوشدر خصوصکه سنك (الست بربکم) خطابکك لذت روحانی شیوه سندن کوکلم خوشدر

﴿ همچو کلبرك طری هست وجود تولطیف ❁ همچو سرو چن خلد سراپای توخوش ﴾

تازه کل یپراغی کبی سنك وجودك لطیفدر جنت باغنك سروی کبی سنك جمیع اندامك خوشدر (مفردات) (همچو) مثل (کلبرك) کل یپراغی (طری) تازه

(کال دلبری وحسن درنظر باز بست * بشیوهٔ نظر ازنادران دوران باش) دلبری یاحرف مصدر نظرباز یده. بو بله در * محصول بیت * حسن ودلبرلك کالی نظر بازلقده در یعنی محبوب دوستلقده در حاصلی بر دلبرك عشاقی چوق اولمقده در پس امدی صنعت نظرده دوران نادرلرندن اول یعنی منظور عشاق اولمقده بی نظیر عالم اول (خموش حافظ وازجوریار ناله مکن * ترا که کفت که در روی خوب حیران باش) محصول بیت * ای حافظ ایسم اول وجوریاردن ناله ایله سکا کیم دیدیکه روی خوبه حیران اول یعنی سکا کیم دیدیکه کوزل سو پس کناه سنکدر کسه نك دکلدر (وله ایضا) (ای همه شکل تومطبوع وهمه جای توخوش * دلم ازعشوهٔ یاقوت شکرخای توخوش) ای حرف ندا منادی محذوف ای جانان دیمکدر عشوه کوکل الدامق یاقوت شکر خای تو بیانیه ولامیه در یاقوت شکرخادن مراد لبلریدر و یادهانی شکر خا وصف ترکیبیدر خاییدندن شکر چکنیجی اکرچه چکنمك دهانك شاننددر اما قرب جوار اعتباریله لبه اسناد ایدرلر مجازا * محصول بیت * ای جانان سنك جمیع شکلك مطبوع وهر برك کوزلدر کوکلم سنك شکر چکنیجی عشوه کرلبکدن خوشدر (همچو کلبرك طری هست وجود تو لطیف * همچو سرو چن خلد سراپای توخوش) * محصول بیت * تازه کل یپراغی کبی سنك وجودك لطیفدر جنت چنی سروی کبی باشدن ایاغه دکن هر برك خوشدر حاصلی هر برك خوب ولطیفدر

(شیوه وناز توشیرین خط وخال تو ملیح * چشم وابروی توزیبا قد وبالای توخوش) * محصول بیت * سنك شیوه ونازك شیرین وخط وخالك مقبول چشم وابرولك زیبا قد وقامتك خوش (هم کلستان خیالم زتو پرنقش ونکار * هم مشام دلم از زلف سمنسای توخوش) کلستان خیالم اضافتلری بیانیه ولامیه در خیاله کلستان ودله مشام استعاره ایلدی زلف سمنسای تو بیانیه ولامیه در سمنسا وصف ترکیبیدر سایدندن ازمك وسورتمك وسورتنك روی جانانی سمنه یعنی آق کله تشبیه ایدرلر وزلفك اکا سورتنمسی سمنسا ایله تعبیر ایدرلر * محصول بیت * هم خیالم کلستانی سندن پرنقش ونکاردر یعنی خیالم سنك اسباب حسنکدن مزین اولوب نکارخانهٔ چین کبی پرنقش ونکار اولمشدر هم کوکلم دماغی زلف سمنساکله معطر ومسك اولمشدر یعنی خوب وخوش اولمشدر مصراع ثانینك معناسی هم بنم کوکلم مشامی سنك سمن محوایدیجی زلفکدن خوش دیین وهم مشام دلم سنك سمن رایحه او زلفکدن خوش دیین سمنسانك معناسنی بیلمزلر ایمش (پیش چشم تو بمیرم که بدان بیماری * میکند درد مرا ازرخ زیبای توخوش) * محصول بیت * سنك کوزك اوکنده اوله یمکه اول بیمارلغله بنم دردمی سنك رخ زیباکدن خوش ایلر یعنی دردمه درمان ایدر یعنی چشمکه قربان اوله یمکه رخکی سیر ایلکه مانع اولیوب دردمه درمان ایدر (دررهٔ عشق که ازسیل بلا نیست کذار * میکنم خاطر خود را بتماشای توخوش) * محصول بیت * عشق یولنده که بلا سیلندن کچید یوقدر یعنی بلادن کچلمز حاصلی بلا ومشقتدن خالی دکل کندی خاطرمی سنك تماشاکله خوش ایدرم یعنی کرچه عشقکده بلا چکرم اما سنی سیر ایلکله خاطرم متسلی اولور

(هست) در (وجود) م (تو) سن (لطیف) م (همچو) مثل (سرو) م (چن) باغ (خلد) جنت (سراپای) باشدن ایاغه (تو) سن (خوش) م (معنای اشارتی) سنك ذات بیچونکدن ظهور ایلین نفحات وفیوضات تازه کل کبی دماغ جانی معطر قلیجی برامر لطیفدر جنت باغنك سروی کبی اولان سنك راه مستقیمك سراپا امیندر وخوشدر

﴿ شیوه وشکل توشیرین خط وخال تو ملیح ❁ چشم وابروی توزیبا قد وبالای توخوش ﴾

سنك شیوه وشکلك شیرین سنك خط وخالك ملیحدر سنك چشم وابروك زیبا سنك قد وبالاك خوشدر (مفردات) (شیوه) ناز (شکل) م (تو) سن (شیرین) طاتلو (خط) اینجه صقال (خال) بك (تو) سن (ملیح) کوزل (چشم) کوز (ابرو) قاش (تو) سن (زیبا) یاقشقلو (قد) بوی (بالا) یوکسك (تو) سن (خوش) م (معنای اشارتی) سنك مستغنی عن العالمین (وکل یوم هو فی شأن) اولمقلغك وصفات ذاتیه لك وذات بیچونك جمله سی خوشدر سنك نظر عنایتك لطیفدر سنك بی نظیر اولان علو شانك دخی خوشدر

﴿ هم کلستان حیاتم زتو پرنقش ونکار ❁ هم مشام دلم اززلف سمن سای توخوش ﴾

هم حیاتم کلستانی سندن پرنقش ونکاردر هم کوکلك دماغی سنك سمن رایحه لو زلفکدن خوشدر (مفردات) (هم) دخی (کلستان) م (حیات) م (میم) ضمیر (زتو) سندن (پر) طلو (نقش) م (نکار) محبوب (هم) م (مشام) دماغ (دلم) کوکلم (از) من (زلف) م (سمن سای) یاسمن کل ازیجی (تو) سن (خوش) م (معنای اشارتی) باعث حیات ابدی وکلستان معرفة الله اولان ضمیرم وفؤادم سنك فیض وتجلیکدن پرنقش ونکار وپرمعارف واسرار درهم کوکلك دماغی سنك ریح رحمان تعبیر اولنان رایحهٔ انوار تجلیٔ صفاتکدن خوش ومعطردر

﴿ پیش چشم تو بمیرم که بدان بیماری ❁ میکند درد مرا ازرخ زیبای توخوش ﴾

سنك چشمك اوکنده اوله یم زیرا اول بیمارلقله سنك زیبا رخکدن بنم دردمی خوش ایلر (مفردات) (پیش) اوك (چشم) کوز (تو) سن (بمیرم) اوله یم (که) زیرا (بدان بیماری) اول خسته لك ایله (میکند) ایدر (درد مرا) بنم دردمی (از) من (رخ) یکاق (زیبا) لطیف (تو) سن (خوش) م (معنای اشارتی) یارب انبیا واولیالرکه احسان ایلدیکك نظر عنایتکله بن قولکه دخی برنظر ایله که سنك نظر عنایتك اوکنده بو بشریتدن منسلخ اولوب (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر اوله یم ودائم سنك جمالك عشقنك بیماری اوله یم زیرا اول بیمارلغله سنك لطیف جمالك مشاهده سندن بنم دردمی خوش ایلر واطمئنان قلبم دخی انکله حاصل اولور

﴿ دررهٔ عشق که ازسیل بلا نیست کذار ❁ میکنم خاطر خودرا بتماشای توخوش ﴾

عشق یولنده که بلا سیلندن کذر یوقدر کندی خاطرمی سنك تمنا وآرزوك ایله خوش ایلرم (مفردات) (در) فی (ره) یول (عشق) م (از) من (سیل) م (بلا) م

(نیست) یوق (کذار) کچید وخلاص (میکنم) ایدرم (خاطر خود را) کندی خاطرمی (بتمنای تو) سنك آرزوك ایله (خوش) م (معنای اشارتی) یارب سنك عشقك بواندە بلاسیلندن کچید وسلامت بوقدر که (اشد البلاء علی الانبیاء) الخ بحمدالله اثرا نبیاده اولوب درد عشقك اختیار ایتکله سنك جمالك آرزوسی نعمت عظما سنه مظهر اولمقلغم ایله کندی خاطرمی تسلی وخوش ایلرمکه دردو اشتیاق الهی باعث وصلت شهنشاهیدر

﴿ در بیابان طلب کرچه زهرسو خطریست ❁ می رود حافظ بی دل بتولای تو خوش ﴾

طلب صحراسنده اکرچه هرجانبدن برخطر واردر عاشق حافظ سنك محبتکله خوش کیدر (مفردات) (در) فی (بیابان) صحرا (طلب) م (کرچه) م (زهرسو) هرجانبدن (خطریست) برخطر واردر (می رود) کیدر (حافظ) م (بی دل) عاشق (بتولای تو) سنك محبتکله (خوش) م (معنای اشارتی) مار واژدرله پراولان سینهٔ صحرای عشقده اکرچه عاشق بیچاره یه هرجانبدن بیك درلو بلا وخطرلر واردر لکن سنك عشق ومحبتك لذتندن عاشق حافظك بلای بی پایاندن درونی خندان وخوش اولمشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ فکر بلبل همه آنست که کل شد یارش ❁ کل در اندیشه که چون عشوه کند در کارش ﴾

بلبلك فکری دوکلی اولدر که کل اکا یار اولدی کل فکرده که انك ایشنده نیجه عشوه ایده (مفردات) (فکر بلبل) م (همه) جمله (آنست) اولدر (کل) م (شد) اولدی (یار) م (ش) ضمیر (کل) م (در اندیشه) فکرده (چون) نیجه (عشوه) ناز (کند) ایده (در کارش) انك ایشنده (معنای اشارتی) عاشق صادقك فکری ومرادی دائم معشوقه قربیت ووصلندر اما فسخ عزائم ایدیجی محبوب حقیقینك مرادی اول عاشق بیچاره نك کارنده نیجه ناز واستغنا ایتمکله عاشق تضرع ونیازه ودرد سوز بی اندازه یه دوشور مکدر عاشقه کرکدر که مرادنی ترك ایدوب محبوبك مرادنه تابع اولمشدر

﴿ دلربایی همه آن نیست که عاشق بکشد ❁ خواجه آنست که باشد غم خدمتکارش ﴾

دلربالق دوکلی اول دکلدر که عاشق اولدوره افندی اولدر که اکا خدمتکارینك غمی اوله (مفردات) (دلربایی) کوکل قاپیجیلق یعنی محبوبلق (همه) جمله (آن نیست) اول دکلدر (عاشق) م (بکشد) اولدوره (خواجه) افندی (آنست) اولدر (باشد) اوله (غم خدمتکار) م (ش) ضمیر (معنای اشارتی) محبوب حقیقیلك اول دکلدر که دائم عاشقنی اولدوره واغلده اول برمحبوبدر که (رؤوف رحیم) در (لا یضیع اجر المحسنین) در انکیچون (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) در افندی اولدر که کندوده خدمتکارلرینك غمی اوله بنم افندم الله برافندیدر که (وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها) آیت کریمه سی سرنجه عیالی مثابه سنده اولان خلقك بر وکوك طولیسی کناهی دخی اولسه تواب رحیم اولان الله جمله سنی عفو ومغفرت وستاریت ایله ستر ایلیوب صوری ومعنوی برنفس رزقنی قطع ایلزوانوتمز

(در بیابان طلب کرچه زهرسو خطریست * میرود حافظ بیدل بتولای توخوش) * محصول بیت * طلب وصال جانان بیابانده کرچه هر جانبدن برعظیم خوف وخطر واردر اما حافظ بیدل سنك محبتکله کوزل کیدر یعنی سنك محبتکی یاد ایدیب نوب بی پروا کوزل کیدر شویله که خوف وخطر خاطرینه خطور ایلمز (وله ایضا) (فکر بلبل همه آنست که کل شد یارش * کل در اندیشه که چون عشوه کند در کارش * درکارش کردودر کارش میکند ایشنه سوردی وایشنه صرف ایلدی دیجك یرده استعمال ایدرلر * محصول بیت * بلبلك فکری دائما اولدر که کل اکا یار اولسدی دیو اما کل اندیشه وفکرده درکه انك ایشنه نیجه عشوه ونازسوره یعنی اکانه وجهله جور وجفا ایلیه (دلربایی همه آن نیست که عاشق بکشد * خواجه آنست که باشد غم خدمتکارش) * دلربایی یا حرف مصدر * محصول بیت * دلربالق همان اول دکلدر که عاشق اولدره یعنی دلبرلرده دلربالق اول دکلدر که عاشق هلاك ایلیه بلکه افندی اولدر که آنده خدمتکار غمی اوله یعنی خدمتکار غمی چکه

(جای آنست که خون موج زند دردل لعل * زین تغابن که خزف میشکند بازارش) تغابن بازارده زیان ایلکه دیرلر خزف صقسی جنسنه دیرلر * محصول بیت * محلیدر که لعلك یورکنده قان موج اوره یعنی یورکی خون اوله غیرتدن بوتغابندن که صقسی بازارینه کساد ویرر یعنی بازارینه شکست ویرر بیتدن مراد تمثیلدر یعنی محلیدر که اهل فضلك جکری قان دریاسی اولوب موج اوره بوتغابندنکه جهلا رغبت واعتبار بولوب اهل جاه وحشمت وعظمت اولەلر وکندیلره رغبت واعتبار اولمایوب ذلتده قاله‌لر (بلبل ازفیض کل آموخت سخن ورنه نبود * این همه قول وغزل تعبیه در منقارش) سابقا ذکر اولمشیدیکه تعبیه مصدردر مفعول معناسنه یعنی معبی تعبیه شده نقدیرنده یعنی مخفی ومخلوط معناسنه * محصول بیت * بلبل فیضی کلدن اوکرندی سوزی ونغمه بی یوخسه بوقدر قول وغزل انك منقارنده معبی ومخفی ومخلوط دکل ایدی یعنی کلك مشاهده سی سبب اولدی انك بودکلو نغمات ومقاماتنه والا کل ناپیدا اولیجق سائر نغمه سز طیورکبی کنك ولال قالور حاصلی عشق کلدر سبب بوقدر ترنمنه (آن سفر کرده که صد قافله دل همره اوست * هرکجا هست خدایا بسلامت دارش) قافله دل ضرورت وزن ایچون اضافتدن مقطوعدر والا قیاس قافلهٔ دل ایدی اضافتله * محصول بیت * اول سفر ایلمش جانان که یوز کوکل قافله سی انك یولداشیدر یعنی یوز عاشقك همتی جان وکوکلدن انك یارو یاوریدر هرنه یرده که اولورسه یارب سلامتده طوت آنی یعنی صاغ وسالم اولسون دیو (ای که در کوچهٔ معشوقهٔ مامیکذری * برحذر باش که سرمیشکند دیوارش) کوچه محله جك کوچه دن مخففدر محله جك دیمکدر * محصول بیت * ای شول کمسه که بزم معشوقمز محله سنه اوغرر سن واندن کچرسن حذر اوزره اول که دیواری باش صبیر یعنی اندن اوصلی جه کچ که دیوارینه طوقنیاسن که باشك سلامت قالسون حاصلی دیوانه ومست کبی آندن کچمه که دیواری باشك یارماسن

(لا محبوب الا الله) ذرو (ارحم الراحمین) در

﴿ جای آنست که خون موج زند در دل لعل ❁ زین تغابن که خزف میشکند بازارش ﴾

انك یریدر که لعلك کوکلنده قان موج اوره بو زیاندنکه خزف انك بازارنی صیر (مفردات) (جای آنست که) انك یریدر که (خون) قان (موج) م (زند) اوره (در) فی (دل) کوکل (لعل) م (زین تغابن) بوزیاندن (بازار) م (ش) ضمیر (معنای اشارتی) لایق اولان بودرکه لعل کبی عندالله فضلی وقدری واکرمیتی اولان عارفان وعاشقانك کوکلنده دائم خوف وخشیت عظمت وجلال الهیدن جکر قانی موج اوره ومضطرب البال اوله بو نقص وزیاندنکه خزف کبی بی اعتبار اولان دنیا وتعلقات ماسوا کندونك حق ایله اولان بازارنی قیره وبوزه وحقدن غافل ایلیه

﴿ بلبل ازفیض کل آموخت سخن ورنه نبود ❁ این همه قول وغزل تعبیه در منقارش ﴾

بلبل سوزی کلك فیضندن اوکرندی یوخسه بوجمله قول وغزل انك منقارنده تعبیه ومهیا دکل ایدی (مفردات) (بلبل) م (از) من (فیض کل) م (آموخت) اوکرندی (سخن) سوز (ورنه) یوخسه (نبود) دکل ایدی (این همه) بوجمله (قول) م (غزل) م (تعبیه) فرشمش ومهیا اولمش (در) فی (منقار) قوش بورنی (ش) ضمیر (معنای اشارتی) عاشقك انابتی ورجوعی دائم حضرت الهیه اولوب کندولسانندن ظهور ایدن علم وحکمت واسرار معرفت جمله سنی فیض وفضل خدادن بیله وکندودن بیلمیه یوخسه بودوکلی قول وغزل صورتنده جریان ایدن حکمت کندو ذاتنده مهیا وحاضر دکل ایدی

﴿ آن سفر کرده که صد قافله دل همره اوست ❁ هرکجا هست خدایا بسلامت دارش ﴾

اول سفر ایلمشکه یوز کوکل قافله سی اکا یولداشدر هرقنده اولورسه ای خدا آنی سلامتده طوت (مفردات) (آن) اول (سفر) م (کرده) ایلمش (صد) یوز (قافله) م (دل) کوکل (همره اوست) اکا یولداشدر (هرکجا) هرقنده (هست) اولورسه (خدایا) ای خدا (با) للملابسه (سلامت) م (دار) طوت (ش) ضمیر (معنای اشارتی) (ففروا الی الله وانیبوا الی ربکم) آیت کریمه لری سرنجه اول عاشق بیچاره نك متحیر کوکلی که سنك دوستلرکدن برنیجه ارباب قلوبك همتنی کندویه یولداش واولیاء اللهدن استمداد ایدەرك سنك جانب عزتکه سفر وقرب ووصلتکه قصد ایلمشدر (المعصوم من عصمه الله) سرنجه یارب هرقنغی حالده ومرتبه ده اولورسه ای خدا سن آنی سلامتده طوت

﴿ ای که بر کوچهٔ معشوقهٔ ما میکذری ❁ برحذر باش که سر می شکند دیوارش ﴾

ای کیمسه که بزم معشوقه مزك زقاغنه اوغرارسن حذر اوزره اول که انك دیواری باش قیرر (مفردات) (ای) حرف ندا (بر) علی (کوچه) محله جکز (معشوقه) م (ما) بز (میکذری) اوغرارسك (برحذر باش) حذر اوزره اول (سر) باش (می شکند) قیرر وصیر (دیوار) م (ش) ضمیر (معنای اشارتی) ای راه عشقده سالك اولان کیمسه اکر حضرت الهیه قربیت ووصلت طلب ایلر ایسك شریعت وطریقت وحقیقت یوللرنده استقامت اوزره اولوب آداب شرعدن برادبی ترك ایله

زیرا ادبسز اولان حضرت اللهك لطفندن محرومدر همان ادبسزلكدن حذر اوزره اولكه راه عشقك ضاره ومضره وفتنهٔ مضله كبی عقبا تلری سنی هلاك ایلمسون

صحبت عافیت كرچه خوش افتادای دل * جانب عشق عزیزست فرومكذارش

عافیت صحبتی اكرچه سكا خوش دوشدی ای كوكل عشق جانبی عزیزدر انی ترك ایلمه (مفردات) (صحبت) م (عافیت) م (كرچه) م (خوش) م (افتاد) دوشدی (ای دل) ای كوكل (جانب) م (عشق) م (عزیز) م (است) در (فرو) اشاغی (مكذار) ترك ایلمه (ش) ضمیر (معنای اشارتی) درد وبلاسز مجرد زهد وصلاح صوری ایله عافیت وسلامت صحبتی اكرچه بوطریق اخیار سكا خوش دوشدی ای كوكل لكن طریق شطار اولوب اقرب طرق اولان جانب عشق عزیز الوجوددر (جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین) حدیث شریفی سرنجه بلكه عبادت ملائكه دن افضلدر سن انی ترك ایلمه

اكراز وسوسهٔ نفس وهوا دورشوی * بی شكی راه بری درحرم دیدارش

اكرنفس وهوانك وسوسه سندن دور اوله سن هیچ شكمز انك دیداری حرمنه یول ایلتورسن (مفردات) (اكر) م (از) من (وسوسه) م (نفس هوا) م (دور) بعید (شوی) اوله سن (بی شكی) شكسز (راه) یول (بری) ایلتورسن (در) فی (حرم) م (دیدار) جمال (ش) ضمیر (معنای اشارتی) اكر درد وبلا ایله پرخون اولان راه عشقی اختیار ایدوب نفس وهوانك وسوسه سندن وحظوظندن دور اوله سن هیچ شكسز حرم قدس الهیه یه یول بولوب مشاهدهٔ جمال الله ایله مشرف اولورسون

صوفیٔ سرخوش ازین دست كه كج كرد كلاه * بدوجام دكر آشفته شود دستارش

سرخوش صوفی كه كلاهنی بونك كیدن اكری ایلدی ایكی جام ایله دخی انك دلبندی پریشان اولور (مفردات) (صوفی) م (سرخوش) م (ازین دست) بونك كبیدن (كج) اكری (كرد) ایلدی (كلاه) م (بدوجام) ایكی قدح ایله (دكر) دخی (آشفته) پریشان (شود) اولور (دستار) صارق (ش) ضمیر (معنای اشارتی) نفس هوا سیله وشراب غفلت ایله سرخوش صوفی بونك كبی مایهٔ سعادت سرمدی اولان درد وبلای عشقدن یوز چوروب اظهار غرور واستكبار ایلدی اكر بو حالت انكار وغفلتده ایكن توفیق ربانی یتشوب شراب عشق الهیه دن بر ایكی قدح نوش ایدوب ذوق روحانیت بولمغله دلبندی پریشان وصورتی خراب اولوب دولت عشقه نائل اولور

دل حافظ كه بدیدار تو خوكرشده بود * ناز پرورد وصالست مجو آزارش

حافظك قلبی كه سنك دیداركه معتاد اولمشدی وصال نازیله بسلنمشدر اكا جفا استمه (مفردات) (دل) كوكل (حافظ) م (بدیدار تو) سنك دیداركه (خوكر) خوی ایدیجی

(صحبت عافیت كرچه خوش افتاد ای دل * جانب عشق عزیزست فرومكذارش) * محصول بیت * ای كوكل كرچه سكا عافیت صحبتی كوزل واقع اولدی یعنی زهد وتقوی وپرهیزكارلق سكا خوش دوشدی اما عشق جانبی عزیزدر انی ترك واهمال ایلمه یعنی نقدر عابد وزاهد اولورسك عشق اونتمه كه مصلحتك عشقله بتر (اكراز وسوسهٔ نفس وهوا دورشوی * بی شكی راه بری درحرم دیدارش) * محصول بیت * اكر نفس وهوا وسوسه سندن دور اولورسك شكسز كه جانانك دیداری ووصالی جانبنه یول ایلتورسن یعنی آرزوی نفس ومقتضای طبعدن دور اولورسك وصلت جانان میسر اولور (صوفیٔ سرخوش ازین دست كه كج كرد كلاه * بدوجام دكر آشفته شود دستارش * محصول بیت * صوفیٔ سرخوش بو جهتدن وبونك كبی كه كلاهنی باشنه اكری قودی ایكی قدحله دخی دستاری پریشان اولور یعنی برمقدار باده كورمكله كلاهنی وقاجنی اكنجه برایكی قدح دخی كورنجه دستاری پریشان اولوب بوغزینه كچر (دل حافظ كه بدیدار تو خوكرشده بود * ناز پرورد وصالست مجو آزارش) خوكر مأنوس معناسنه در * محصول بیت * حافظك كوكلی كه سنك دیداركله مأنوس ایدی وصال ناز پروریدر انی اینجتمه حاصلی وصالك نازیله پرورده اولمشدر انی فراقله آزار ایلمه

(شده بود) اولمش ایدی (ناز پرورد) نازایله بسلنمش (وصال) م (است) در (مجو) ایستمه (آزار) جفا (ش) ضمیر (معنای اشارتی) یارب حافظك كوكلی سنك جمالك نورینك مشاهده سیله معتاد اولمشدر (ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا) الخ آیت كریمه سی سرنجه سن رحمت وكرمكاه وصال نازایله بسلدكدنصكره اكا فرقت جفاسنی كوسترمه عصمنا الله تعالی من الحور بعد الكور

ولـه ایضـا

بازآی ودل تنك مرا مونس جان باش * وین سوخته را محرم اسرار نهان باش

كیرو كل و بنم تنك قلبمه جان مونسی اول وبو یانمشك نهان اسرارنه محرم اول (مفردات) (باز) كیرو (آی) كل (دل) كوكل (تنك) طار (مرا) بنم (مونس) م (جان) م (باش) اول (وین) دخی بو (سوخته را) یانمشه (محرم اسرار) م (نهان) كیزلو (باش) اول (معنای اشارتی) ای پیر دلگیرم عالم استغراقدن كیرو صحوه كل و بنم حوادث ایام ایله تنك اولمش قلبمه انوار فیض خدا ایله وسعت كتوروب بكا جان مونسی اول وبو آتش عشقله یانمشك كیزلو اسرارنه محرم اول وعون وعنایت ایله

زان باده كه درمیكدهٔ عشق فروشند * ما را دوسه ساغر بده وكو رمضان باش

اول شرابدنكه عشق میخانه سنده صاتارلر بزه ایكی اوچ قدح ویر ودی رمضان اولسون (مفردات) (زان باده) اول شرابدن (در) فی (میكده) میخانه (عشق) م (فروشند) صاتارلر (مارا) بزه (دوسه) ایكی اوچ (ساغر) قدح (بده) ویر (كو) سویله (رمضان) م (باش) اولسون (معنای اشارتی) اول اولیاء الله ایچون مهیا اولان حضرت اللهك اسرار توحیدی شرابندن كه عشق میخانهٔ لدنی سنده صاتارلر بزه ایكی اوچ قدح احسان ایدوب صوم سوایی طوتمغله عیدوصاله ایرشمز ایچون توجه قلب ایله همت بیوره سز

درخرقه چو آتش زدی ای عارف سالك * جهدی كن وسر حلقهٔ رندان جهان باش

ای سالك عارف چونكه خرقه كی یاقدك برجهد ایله جهان رندلرینك سر حلقه سی اول (مفردات) (در) فی (خرقه) م (چو) چونكه (آتش) م (زدی) اوردك (ای عارف سالك) م (جهدی كن) برسعی ایله (سر) باش (حلقه) م (رندان) قلندران (جهان) م (باش) اول (معنای اشارتی) ای راه عشقدن خبردار اولان سالك عارف چونكه خرقهٔ وجودی آتش عشقله یاقدك ومحو وفنا ایلدك برجهد ایله كه وجود بشریه دن كلی خلاص اولمش جهان رندلرینك وآزاده لرینك سر حلقه سی اوله سن

آن یار كه كفتا بتو ام دل نكرانست * كومیروم اینك بسلامت نكران باش

اول یار كه دیدی سكا كوكلم منتظردردی شمدی كیدرم سلامتله ناظر ومنتظر اولسون (مفردات) (آن) اول (یار) م (كفتا) دیدی (بتو) سكا (ام) بنم (دل)

(وله ایضا) (بازآی ودل تنك مرا مونس جان باش * وین سوخته را محرم اسرار نهان باش) * محصول بیت * ای جانان كیرو كل وبنم دل تنكمه مونس جان اول وبو سوخته نك كیزلی اسرارنه محرم اول (زان باده كه درمیكدهٔ عشق فروشند * مارا دوسه ساغر بده وكو رمضان باش) * محصول بیت * اول باده دنكه آنی عشق میخانه سنده صتارلر بزه ایكی اوچ قدح ویر دخی رمضان اولسون دی یعنی رمضانده اولورسه وپرهیز ایلز (درخرقه چو آتش زدی ای عارف سالك * جهدی كن وسر حلقهٔ رندان جهان باش * درحرف صله * محصول بیت * ای عارف سالك چونكه خرقه یه آتش اوردك یعنی خرقه كی یاقدك جهد ایله جهان رندلرینك سر حلقه سی اوله سن یعنی باشی ورئیسی اوله سن حاصلی متعین رندلردن اوله سن (آن یار كه كفتا بتو ام دل نكرانست * كومیروم اینك بسلامت نكران باش) * محصول بیت * اول یار كه دیدی كوكلم سكا ناظر ومتعلقدر سن اكا دی ایشته شمدی ایریشرم ملاقاتله ناظر ومنتظر اول یعنی كوزت شمدی كلورم

کوکلم (نکرانست) باقیجیدر (کو) سویله (محروم) کیدرم (اینك) اشته جك (با) للملابسه (سلامت) م (نکران) ناظر ومنتظر (باش) اولسون (معنای اشارتی) (فاذکرونی اذکرکم) آیت کریمه‌سی سرنجه اول محبوب حقیقی بیور دیکه ای بنده صادق سن بنی طالب وذاکر اولد قجه بندخی جمیع زمانده سکا ناظر وسنی ذاکرم ای خلیفة الله اولان پیرم اینته شمدی بعون الله حضرت اللهی ذکر وفکر ایله عشق ومحبة الله یولنه کیدرم سلامتله لقاء اللهه واصل ونظر عنایت اللهه نائل اولمز ایچون بزه همت بیوره سز

﴿ خون شد دلم از حسرت آن لعل روان بخش ✽ ای درج محبت بهمان مهر ونشان باش ﴾

کوکلم خون اولدی اول روانبخش لبك حسرتندن ای محبت درجی همان اول مهر ونشان ایله اول (مفردات) (خون) قان (شد) اولدی (دلم) کوکلم (از) من (حسرت) م (آن) اول (لعل) لب (روانبخش) جانویریجی (ای) م (درج) کوچك صندق که قیمتلی نسنه‌لر قورلر جواهر کبی (محبت) م (بهمان) همان اول (مهر) م (نشان) م (باش) اول (معنای اشارتی) فیض ونفحاتیله قلوب عاشقانه تازه جان وحیات ابدی بخش ایدیجی محبوب حقیقینك حسرتندن کوکلم خون اولدی ای درج جوهر محبت ومعدن علم ومعرفت اولان پیرم اول اسرار دینی عوامدن سترده اسانك اوزره مهر اور وهمان اول مهر ونشانله اول لکن کرمکله طالبین صادقیندن کتم ودریغ بیورمیه سز

﴿ تا بردلش از غصه غباری ننشیند ✽ ای سیل سرشك از عقب نامه روان باش ﴾

تا انك قلبی اوزره غصه‌دن برغبار اوتورمیه ای کوزم یاشی سیلی نامه‌نك اردندن روان اول (مفردات) (تا) حتی (بردلش) انك قلبی اوزره (از) من (غصه) م (غباری) بر توز (ننشیند) اوتورمیه (ای سیل) م (سرشك) کوز یاشی (از) من (عقب نامه) نامه اردندن (روان) آقیجی (باش) اول (معنای اشارتی) تا که اول محبوب حقیقینك اعراضندن برحجاب غباری حاصل اولمیه ای سیله بکزین کوزم یاشی نامهٔ وجودی طاعته صرف ایتدکدنصکره حق تعالینك رحمت واحساننی جلب ایتمك ایچون دائما حق یولنه آقیجی اولکه کوز یاشیله وقلب آتشیله جمیع مرادات حصولپذیر اولمشدر

﴿ حافظ که هوس میکندش جام جهان بین ✽ کو در نظر آصف جمشید مکان باش ﴾

حافظ که کندومنه جام جهان بینی هوس ایلر اکادی جمشید مکان آصفك نظرنده اولسون (مفردات) (حافظ) م (هوس) محبت (میکند) ایلر (ش) ضمیر (جام) قدح (جهان بین) جهان کوستریجی (کو) سویله (در) فی (نظر) م (آصف) سلیمان علیه السلامك وزیری (جمشید) پادشاه (مکان) م (باش) اول (معنای اشارتی) ای حافظ هر کیمکه اسرار جهانی واسرار ملکوتی کوستریجی آینهٔ قلبنك مجلا ومصفا اولمسنه محبت ایلرسه اکا سویله پادشاه حقیقت مقامنده خلیفة الله فی الارض

(خون شد دلم از حسرت آن لعل روان بخش ✽ ای درج محبت بهمان مهر ونشان باش) ✽ محصول بیت ✽ یورکم قان اولدی اول جان بغشلیجی لعلك حسرتندن یعنی اول لعل لب جانبخش جانان حسرتندن پس ای محبت درجی همان اول مهر ونشانله اول یعنی جفا ایچون مهر جانانی ترك ایله خواجه غیبدن خطابه التفات بیوردی (تا بر داش از غصه غباری ننشیند ✽ ای سیل سرشك از عقب نامه روان باش) داش ضمیری مهود جانانه راجعدر ✽ محصول بیت ✽ تاجانانك کوکلنه غم وغصه‌دن برتوز اوطورمیه یعنی خاطرینه غبار قونمیه ای کوز یاشی سیلی نامه‌نك آردنجه روان اول یعنی جانانه تسلی ویر ایشده خواجه دهمدی کاوردیو (حافظ که هوس میکندش جام جهانبین ✽ کودر نظر آصف جمشید مکان باش) ✽ محصول بیت ✽ حافظ که جام جهانبین هوس ایلر یعنی مرادی جام جهان نمادر سن دی حافظه جام جهانبین ایسترسك جمشید مکان پادشاهك وزیر اعظمی نظرنده اول یعنی جام جهانبین آنك النده در اکا ملازم اول که سکا میسر اوله میکندش شین ضمیر تکمیل وزن وتحسین لفظ ونا کید معنا ایچون کلمشدر

اولان شیخ کاملك وقطب زمانك نظر عنایتنده اولسون

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بدور لاله قدح کیرو بی ریا می باش ✽ ببوی کل نفسی همدم صبا می باش ﴾

لاله دورنده قدح طوت وریاسز اول کل امیدیله برنفس صبایه همدم اول (مفردات) (با) ظرفیه (دور) زمان (لاله) م (قدح) م (کیر) طوت (بی ریا) ریاسز (می باش) اول (با) للملابسه (بوی) قوقو (کل) م (نفسی) برنفس (همدم) مصاحب (صبا) م (می باش) اول (معنای اشارتی) ای طالب حق اولان قرداش عمر مساعده ویرمش ایکن جدوسعی ایدوب صدق واخلاصله وجکر یاقلغیله اقرب طرق الی الله اولان عشق طلب ایله وخلق نظر کدن اسقاط ایدوب ریاسز اول محبوب حقیقی یه وصلت امیدیله برنفس مقداری عمرده فیض وتجلیات الهی یه ومرشد عالی جاهه مصاحب اول

﴿ کرت هواست که چون جم بسر غیب رسی ✽ بیا وهمدم جام جهان نما می باش ﴾

اکر سنك آرزوك وار ایسه که جم کبی غیب سرینه ایرشه سن کل وجام جهان نمایه همدم اول (مفردات) (کر) اکر (ت) ضمیر (هوا) آرزو (است) در (چون جم) جم پادشاه کبی (با) للملابسه (سرغیب) م (رسی) ایرشه سن (بیا) کل (همدم) م (جام) قدح (جهان نما) جهان کوستریجی (می باش) اول (معنای اشارتی) ای سالك اکر سنك شاهان حقیقت اولان عارف بالله‌لر کبی سرغیبه واسرار لدنیه یه ایرشمکه آرزوك ومحبتك وار ایسه کل وجام جهان نما ومعدن علوم ربانی ومخزن اسرار خدا اولان ارباب قلوبه مصاحب اول وانلر کبی ریاضات ومجاهداتله تحصیل عشق ومعرفة الله ایله

﴿ نکویمت که همه ساله می پرستی کن ✽ سه ماه می خور ونه ماه پارسا می باش ﴾

سکا دیمزمکه بیلك جمله سنده می پرستلك ایله اوچ آی شراب ایچ وطقوز آی پارسا اول (مفردات) (نکویم) دیمزم (ترا) سکا (همه) جمله (ساله) ییل (می پرستی) شرابه طاپیجلق (کن) ایله (سه ماه) اوچ آی (می خور) شراب ایچ (نه ماه) طقوز آی (پارسا) زاهد (می باش) اول (معنای اشارتی) (لارهبانیة فی الدین) خبری سرنجه نصارانك رهبانلری ایتدکلری کبی خاصهٔ ریاضت اولان کشف قلوب تحصیلی ایچون فرائض اللهی اداده طاقت قالمیه جق حیثیتده وجودی ضعیف ولاغر قیلان ریاضت مذمومه ایله ریاضات ایت دیمزم سکا ای سالك وبتون سنه رهبانلر کبی اعضاکی قورودنجه عشق تحصیل ایده جکم دیو ریاضتدن برآن منفك اولمه دیمزم اوچ آی عشق ومعرفت تحصیلی ایچون ریاضت ایله وطقوز آی زاهدلر کبی عبادت ایله یعنی ریاضتی تأنی وترق اوزره ایله لکن (واعبد ربك حتی یأتیك الیقین) آیت کریمه‌سی سرنجه فرائض اللهی وسنت رسول اللهی برآن ترك ایتمه

﴿ چو پیر سالك عشقت بمی حواله کند ✽ بنوش ومنتظر رحمت خدا می باش ﴾

(وله ایضا)

(بدور لاله قدح کیرو بی ریا میباش ✽ ببوی کل نفسی همدم صبا میباش) ✽ محصول بیت ✽ لاله دورنده قدح طوت یعنی باده نوش اول وریایی ترك ایدوب بی ریا اول کل امیدیله بر ساعت صبایه همدم اول زیرا که صفا وطراوت ویرن صبادر امدی اکا یار وهمدم اول که کاه واصل اوله سن بونده بوایهام طریقیله ذکر اولنمش امید وقوقو بیننده (کرت هواست که چون جم بسر غیب رسی ✽ بیا وهمدم جام جهان نما میباش) ✽ محصول بیت ✽ اکر سنك آرزوك وار ایسه که جم کبی سرغیبه ایرشه سن کل وجام جهان نمایه مصاحب اول جام جهان نما قلب عاشقدر یعنی قلب عاشقه مقارن ومصاحب اول حاصلی قلب عاشقه مالك اول یعنی عاشق اول (نکویمت که همه سال می پرستی کن ✽ سه ماه می خور ونه ماه پارسا میباش) ✽ محصول بیت ✽ بن سکا دیمزم که تمام ییل باده نوشلق ومی پرستلك ایله بن دیرمکه اوچ آی باده ایچ وطقوز آی عابد وزاهد اول که اوچ آی بوردیغی بهار آیلریدر (چو پیر سالك عشقت بمی حواله کند ✽ بنوش ومنتظر رحمت خدا میباش) پیر سالك عشقت اضافتلری بیانیه ولامیه‌لردر بمی باحرف صله منتظر رحمت خدا اضافتلری اسم فاعلك مصدرینه ومصدرك فاعلنه اضافتلردر میباش فعل امر مفرد مخاطبدر ✽ محصول بیت ✽ چونکه پیر سالك عشق سنی باده‌یه حواله ایلیه یعنی سکا ایچ دیه ایچ والله تعالینك رحمتنه منتظر اول یعنی مرشد عشق هرنه امر ایدرسه سوزینی طوتمق کرك

چونکه مرشد سنی شرابه حواله ایده نوش ایله وخدانك رحمتنه منتظر اول (مفردات) (چو) چونکه (پیر) شیخ (سالك عشق) م (ترا) سنی (بمی) شرابه (حواله) تعیین (کند) ایده (بنوش) ایچ (منتظر) م (رحمت خدا) م (میباش) اول (معنای اشارتی) شول وقتکه پیر آکاه اولان سالك راه عشق سنی همت ایله عشق ومعرفة اللهه واصل قیلدقده راه عشقده استقامت وجهی اوزره ثابت قدم اولمغله سعی ایلیوب آداب شرعیه‌دن واحکام دینیه‌دن بربنی ترك ایتمیه‌رك عشق وطاعتده سعی ایله لکن بن عشق ومعرفت وکرامته واصل اولدم دیو مغرور اولمه

چوغنچه کرچه فروبستکیست کارجهان * توهمچوباد بهاری کره کشامی باش

اکرچه جهانك ایشی غنچه کبی اشاغی باغلنمقلقده در سن باد بهاری کبی کره کشا اول (مفردات) (چوغنچه) غنچه کبی (کرچه) م (فرو) اشاغی (بستکیست) باغلنمقلقدر (کارجهان) م (تو) سن (همچو) مثل (باد) یل (بهاری) بهاره منسوب (کره کشا) دوکم اچیجی (می باش) اول (معنای اشارتی) جهانك واهل جهانك ایشی عجب وغرور سببیله کرچه غنچه کبی اشاغی باغلنمق یعنی عشق وطاعت یولنده مغرور اولمغله تنزل واستدراجده اولوب رحمت قپوسنی کندو اوزرینه باغلمقدر ای عاشق صادق سن باد بهاری کبی اغراض نفسانیه‌دن پاك اولوب شفقت لخلق الله ایدوب کوکللری غمدن اچیجی ومرادلر حاصل ایدیجی اول

وفامجوی زکس ورسخن نمی شنوی * بهرزه طالب سیمرغ وکیمامی باش

کیمسه‌دن وفا ایستمه واکر سوز قبول ایتمزسك عبث یره سیمرغ وکیمیا طالبی اول (مفردات) (وفا) م (مجوی) ایستمه (زکس) کیمسه‌دن (ور) واکر (سخن) سوز (نمی شنوی) دکلمزسك (بهرزه) عبث یره (طالب) م (سیمرغ) م (کیمیا) م (می باش) اول (معنای اشارتی) ای عاشق هرنه ایسترسك حضرت اللهدن ومتصف بصفات الله اولان اهل اللهدن ایسته یوخسه موتی اولان اهل دنیا کلابلرندن وفا ایستمه وامید ایتمه اکر سوز قبول ایتمزسك واربوش یره وعبث یره معدوم الوجود اولان سیمرغی وبی اصل اولان کیمیایی طالب اول

مریدطاعت بیکانکان مشو حافظ * ولی معاشر رندان آشنامی باش

بیکانه‌لرك طاعتنی مرید اولمه ای حافظ لکن رندلر جماعتنه آشنا اول (مفردات) (مرید) طالب ایدیجی (طاعت) م (بیکانکان) یادلر (مشو) اولمه (حافظ) م (ولی) لکن (معاشر) جماعت (رندان) عیارلر (آشنا) م (می باش) اول (معنای اشارتی) ای حافظ حقدن قلبی غافل اولان عابد وزاهدلرك ذوق وحضورسز وخضوع وخشوعسز بی مغز اولان طاعتلرینی طالب اولمه لکن ظاهری خراب باطنی معمور جکری یانق عاشقلره وعلاقهٔ دنیایی ترك ایدوب قلبی ماسوی اللهدن خالی وخالص اولان اویانقلره آشنا اولکه صحبت مؤثردر

(چوغنچه کرچه فرو بستکیست کار جهان * تو همچو باد بهاری کره کشامیباش) * محصول بیت * غنچه کبی کرچه جهانك ایشی بغلیلقدر یعنی دورکلك وبومغلقدر یعنی انعقاد وانقباضدر اما سن باد بهاری کبی کره کشا اول یعنی باد بهاری دوکلریکه غنچه‌لردن عبارتدر آچدیغی کبی سنده غم وغصه دوکلرینی کوکلکده قومیوب آچ (وفامجوی زکس ورسخن نمی شنوی * بهرزه طالب سیمرغ وکیمیا میباش) * محصول بیت * کسه‌دن وفا ایستمه یعنی کسه‌دن وفا اومه واکر سوزمی دکلمزسك زاندیره عنقایه وکیمیایه طالب اول یعنی وفا بونلر مقامنده‌در پس وفایه طالب اولمق همان بونلره طالب اولمقدر (مرید طاعت بیکانکان مشو حافظ * ولی معاشر رندان پارسا میباش) مرید طاعت بیکانکان اسم فاعلك مصدره ومصدرك فاعلنه ویامفعولنه اضافتیدر معاشرك رندان پارسایه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر رندان پارسا بیانیه‌در * محصول بیت * بیکانه‌لر طاعتنه طالب اولمه ای حافظ اما رندان پارسا معاشری ومصاحبی اول یعنی آشنا ایله همصحبت ومعاشر اول اما بیکانه‌لره مصاحب ومعاشر اولمه

وله ایضا

باغبان کر پنج روزی صحبت کل بایدش * برجفای خار هجران صبر بلبل بایدش

باغبانه بربش کون اکر کل صحبتی کرکسه هجران خارنك جفاسی اوزره اکا بلبل صبری کرکدر (مفردات) (باغبان) م (کر) اکر (پنج) بش (روز) کون (یا) وحدتیه (صحبت) م (کل) م (باید) کرك (ش) ضمیر (بر) علی (جفا) م (خار) دیکن (هجران) م (صبر) م (بلبل) م (باید) کرك (ش) ضمیر (معنای اشارتی) بونعمی نعم وشرابی سراب وسریع الزوال اولان باغ دنیایه عاریت باغبان کبی تحصیل عرفان ایچون کلن انسانه اکر کلدن لطیف اولان محبوب حقیقی‌یه قربت ووصلت کرك ایسه هجران خارنك جفاسی ومبتلا اولدیغی دنیانك بلاسی اوزره اکا عاشق بلبل کبی صبر کرکدر

ای دل اندر بند زلفش از پریشانی منال * مرغ زیرك چون بدام افتد تحمل بایدش

ای کوکل انك زلفی بندنده پریشانلقدن ناله ایله زیرك قوش چون دامه دوشه اکا تحمل کرکدر (مفردات) (ای دل) ای کوکل (اندر) فی (بند) باغ (زلف) م (ش) ضمیر (از) من (پریشان) م (یا) مصدریه (منال) ناله ایله (مرغ) قوش (زیرك) عاقل (چون) چونکه (بدام) طوزاغه (افتد) دوشه (تحمل) م (باید) کرك (ش) ضمیر (معنای اشارتی) ای کوکل حق سبحانه وتعالینك مقتضیات تجلیات صفات متقابله‌لری اولان قضا وبلا ومصائب ظهور ایتدکده انك پریشانلغندن ناله ایله زیرا مرغ اوج اعلای علیین اولان مؤمن عاقل چونکه دام قضایه دوشه اکا تحمل کرکدرکه (من لم یرض بقضائی ولم یصبر علی بلائی فلیطلب ربا سوائی) وعیدنده داخل اولمیه

باچنین زلف ورخش بادا نظربازی حرام * هرکه روی یاسمین وجعد سنبل بایدش

محبوب بوبجلین زلف ورخ ایله ایکن عاشقلق حرام اولسون هرکیمه اکا یاسمینك یوزی وسنبلك قویرجغی کرك اوله (مفردات) (باچنین) بوبجلین (زلف) م (رخ) یکاق (ش) ضمیر (بادا) اولسون (نظربازی) عاشقلق (حرام) م (هرکه) م (روی) یوز (یاسمین) بیاض چیچك (جعد) قویرجق (سنبل) زلف (باید) کرك (ش) اکا (معنای اشارتی) اول باقی لایزال اولان محبوب حقیقی بوقدر انوار تجلیات صفات وانوار تجلیات ذات ایله کندوده کمال حسن وملاحت وجمال بی‌مثل وبی‌نهایت وار ایکن اول کیمسه‌یه حضرت اللهه عاشقلق حرام اولسونکه سریع الزوال وظل وخیال اولان وکندو بی عندالله خوردنی قیلان مصنوعاتك حسن بی‌بقاسنه نظر ومحبت ایتمکله حقدن غافل وعمای قلب سببیله جمال اللهدن محروم وعاطل اوله (نعوذ بالله من شرور انفسنا ومن سیئات اعمالنا وعصمنا الله من محبة ماسواه بحرمة حبیبه محمد صلی الله علیه وسلم

رند عالم سوزرا بامصلحت بینی چه کار * کارملکست آنکه تدبیر وتأمل بایدش

(وله ایضا)

(باغبان کر پنج روزی صحبت کل بایدش * برجفای خار هجران صبر بلبل بایدش) صحبت کل مصدرك مفعولنه اضافتیدر برحرف صله جفای خار هجران لامیه وبیانیه‌در صبر بلبل مصدرك فاعلنه‌در * محصول بیت * باغبانه اکربش کون مقداری کل صحبتی کرك ایسه یعنی کله مصاحب اولمق مرادی ایسه خار هجران جفاسنه اکا بلبلك صبری کرك یعنی بلبل کبی بریله قریب کلك ایرلغنه صبر وتحمل کرك مراد تمثیلدر یعنی هر عاشق که وصال جانان ایله مشرف اولق ایستر نیجه زمان فراق جفاسنه صابر اولمق کرك (ای دل اندر بند زلفش از پریشانی منال * مرغ زیرك چون بدام افتد تحمل بایدش) * محصول بیت * ای کوکل جانانك زلفی بندنده پریشانلقدن ایکلمه زیرا مرغ زیرك چونکه دوزاغه دوشه اکا تحمل کرك ایدی سنده مرغ زیرك ایسك تحمل ایله چاغیروب فریاد وناله ایله (باچنین زلف ورخش بادا نظربازی حرام * هرکه روی یاسمین وجعد سنبل بایدش) * محصول بیت * بوبجلین زلف ورخله اکا نظربازلق حرام اولسون هرکیمکه اکا روی یاسمین وجعد سنبل کرك ایسه یعنی جانانك رویی وار ایکن یاسمینه وزلفی وار ایکن جعد سنبله طالب اولنه نظربازلق ومحبوب دوستلق حرام اولسون دیمکدر (رند عالم سوز را بامصلحت بینی چه کار * کار ملکست آن که تدبیر وتأمل بایدش) رند عالمسوز بیانیه‌در عالمسوز وصف ترکیبیدر ترك ماسوادن کنایتدر * محصول بیت * تارك عالم اولان رندك مصلحت بینلکله نه ایشی وار یعنی رند عالمسوزك مصالح دنیا ایله نه ایشی وار سلطنت ایشیدر اول که تدبیر وتأمل ایستر یعنی تدبیر وتأمله محتاج اولان پادشاهلق ایشدر کدالق ایشی دکلدر

عالی ترك ایدیجی عاشقك مصلحت بینلك ایله نه ایشی وار سلطنت ایشیدر اولکه
اکا تدبیر وتأمل کرك (مفردات) (رند) عاشق (عالم سوز) عالمی یاقیجی (با) مع
(مصلحت بین) مصلحت کوریجی (یا) مصدریه (چه کار) نه ایشی وار (کار)
ایش (ملك) سلطنت (است) در (آنکه) اولکه (تدبیر) م (تأمل) فکر
(باید) کرك (ش) اکا (معنای اشارتی) (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی
المحبوب) سرنجه آتش عشق خدا ایله ماسوی الالهی یاقیجی وترك ایدیجی اهل اللهك
دنیانك مصلحت بینلکیله وحب شهواتدن اولان محبوبلریله ومحسناتلریله
ودولت وسلطنتلریله نه ایشی واردر بلکه (وهما حرامان علی اهل الله) درزیرا
سلطنت دنیا ومحبت ماسوی ایشی قلبی حقدن غافل اولنلرك تدبیر وتأملی ایله
حصول پذیردر بوخصه حضرتك بسیط اولان قلبنده جمعی ممکن دکلدر

﴿ تکیه بر تقوی ودانش درطریقت کافریست ❊ راهرو کرصد هنر دارد توکل بایدش ﴾

طریقتده تقوایه وعلمه اعتماد کافرلکدر رسالك آخرت اکر یوز هنره مالك
اوله اکا توکل کرکدر (مفردات) (تکیه) اعتماد (بر) علی (تقوی) م
(دانش) علم (در) فی (طریقت) م (کافریست) کافرلکدر (راه رو)
یول کیدیجی (کر) اکر (صد) یوز (هنر) معرفت (دارد) طوته (توکل)
م (باید) کرك (ش) اکا (معنای اشارتی) طریق اهل اللهده تقوی
وطاعته وعلم ومعرفته اعتماد وانلرله مغرور اولوب وجودندن وماسوادن
فانی اولمامق کافرلك ومنکر نعمتلك وقاصر همتلکدر رسالك صادقه لایق اولان
صد هرازانواع علم ومعرفته وکشف وکرامته واسرار ملکوته مالك اولسه دخی انلره
اعتماد ایتیوب انجق حضرت اللهك رحمت واسعه سنه وکرم واحسانته
اعتماد ایدوب توکل وتسلیم اوزره اولمقدر

﴿ نازها زان نرکس مستانه اش باید کشید ❊ این دل شوریده تاآن جعد کاکل بایدش ﴾

انك اول مستانه چشمندن نازلر چکمك کرك بوشوریده دله مادامکه انك کاکلینك
جعدی کرك (مفردات) (نازها) نازلر (زان) اندن (نرکس) چشم (مستانه) م (ش)
ضمیر (باید) کرك (کشید) چکمك (این دل) بوکوکل (شوریده) دلی (تا) مادامکه
(آن) اول (جعد) قویرجق (کاکل) م (باید) کرك (ش) اکا (معنای اشارتی)
اول کرم وعنایت ونظر رحمت صاحبی محبوب حقیقینك نازواستغنالرینی وراء عشقنده
جور وجفا ودرد وبلالرینی جان ودل ایله چکمك کرکدر مادامکه بوینا نه
تجلی اولان دل شوریده یه انك تجلیات اسرار غیبیه لری وانوار معرفت
وعلوم لدنیه لری کرك اولدقجه

﴿ ساقیا در کردش ساغر تعلل تابکی ❊ دور چون باعاشقان افتد تسلسل بایدش ﴾

ای ساقی ساغر کردشنده تعلل نجه دك دور چون عاشقلره دوشه اکا تسلسل کرکدر
(مفردات) (ساقیا) م (در) فی (کردش) دونمك (ساغر) قدح (تعلل) بهانه (تابکی)

(تکیه بر تقوی ودانش در طریقت کافریست ❊ راهرو کرصد هنر دارد توکل بایدش) ❊ محصول بیت ❊ طریق عشقده علم وتقوایه اعتماد کافرلکدر عشق یولینك یولجیسنك صد هنری وار ایسه ده اکا توکل کرك یعنی وصال جاناننده علم وتقوایه اعتماد جائز دکلدر بلکه توکل وتضرع وتذلل کرکدر علم وتقوایه اعتماد حجابدر (نازها زان نرکس مستانه اش باید کشید ❊ این دل شوریده تاآن جعد کاکل بایدش) مستانه اش شین ضمیر مصراع ثانیده دله راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله تاادات توقیت مادام کبی جعد کاکل لامیه ❊ محصول بیت ❊ اول نرکس مستانهٔ جاناندن نازلر چکمك کرك بو دل شوریده مادامکه اکا کاکل جانان کرك یعنی مادامکه دل شوریده یه جعد کاکل جانان کرك واکا طالبدر چشم مستانهٔ جاناندن ناز وجور وجفا چکمك کرك (ساقیا در کردش ساغر تعلل تابکی ❊ دور چون باعاشقان افتد تسلسل بایدش) دور وتسلسل حکما اصطلاحلرندندر تعریفلری کتب حکمیه ده مسطور ومذکوردر ❊ محصول بیت ❊ ای ساقی ساغر دورنده بهانه نجه یه دك یعنی قدحی اکلندرمکده بهانه ایلرسن دور قدح چونکه عشاقه دوشه تسلسل کرك یعنی عشاقه نوبت کلنجه قدحی طولی کبی یاغندرمق کرك

نجه دك (دور) م (چون) چونکه (باعاشقان) عاشقلره (افتد) دوشه (تسلسل)
لاینقطع (باید) کرك (ش) اکا (معنای اشارتی) ای ساقی شراب عشق الهی اولان
شیخ شفیقم مجلس عرفانده کردش ونوبت ایله احسان اولنان شراب عشق دلکشایی
وفیض وتجلیات خدایی بخش وعطا ایتمکده نجه دك بهانه وتعلل وتأخیر وتأمل
بیوررسز چونکه دور وداره ایله نوبت تشنه وجکرسوز عاشقلره دوشه اول شراب
وحدتك وفیض اقدسك تسلسل ودوامی کرکدر که انلره اطفکزدائمدر

﴿ کیست حافظ تانه نوشد باده بی آواز چنك ❊ عاشق مسکین چرا چندین تجمل بایدش ﴾

حافظ کیمدر که تاچنك آوازنسز شراب ایچمیه اول مسکین عاشقه نیچون بوقدر
تجمل کرکدر (مفردات) (کیست) کیمدر (حافظ) م (تا) حتی (ننوشد) ایچمیه
(باده) م (بی آواز) نغمه سز (چنك) م (عاشق مسکین) م (چرا) نیچون (چندین)
بوقدر (تجمل) زینت (باید) کرك (ش) اکا (معنای اشارتی) حافظ کیمدر که
نااشتهار وآوازه چالقسز شراب عشق نوش ایتمیه ایدر وعشقك یولنده هر دراق
خرابلغی قبول ایدر اول مسکین عاشقه نیچون بوقدر تجمل وزینت واشتهار کرکدر
کرکزکه عشق خرابلرسوز معمورلری ویران ایدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ خوشا شیراز ووضع بی مثالش ❊ خداوندا نکه دار از زوالش ﴾

نه اطیفدر شیراز وآنك بی مثال وضعی ای مالك الملك اولان الله سن انی زوالدن
حفظ ایله (مفردات) (خوشا) نه کوزلدر (شیراز) حافظك شهری (وضع)
بنا (بی مثال) م (ش) ضمیر (خداوندا) ای ملك اسی (نکه دار) حفظ ایله (از)
من (زوال) م (ش) ضمیر (معنای اشارتی) (لایسعنی ارضی ولاسمائی ولکن وسعنی
قلب عبدی المؤمن التقی) حدیثیله موصوف عالم کبری وشهر عجاب اولان قلب
عارف بالله نه اطیفدر وانك بی مثال وضعی نه کوزلدر که انوار الهی واسرار
محمدی وانسیت حقانی ومشاهدهٔ جمال ربانی وفیوضات وتجلیات انوار ذات
بیچون سبحانی جمله معارف بی نهایه انده درسن انی ما وضع له اولان معرفتلردن
زوالدن ومیل ومحبت ماسوا ایله خراب اولمقدن حفظ ایله

﴿ زرکناباد ما صد لوحش الله ❊ که عمر خضر می بخشد زلالش ﴾

بزم رکناباد مزدن یوز وحشت ایراق اولسون واکا تحسین اولسون که انك لذیذ
صویی خضر عمرنی بغشلر (مفردات) (ز) من (رکناباد) شیرازده بر ایرماق آدیدر
(ما) بز (صد) یوز (لوحش الله) لااوحش اللهدن مخففدر الله اکا وحشت ویرمسون
وخراب اولمسون دیمکدر صکره تحسین معناسنده استعمال اولندی (عمر) م (خضر)
م (بخشد) ویرر (زلال) طاتلو صو (ش) ضمیر (معنای اشارتی) (من اخلص لله
اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه) حدیث شریفی سرنجه
بزم منبع علوم لدنی ومطلع انوار معرفت یقینی اولان ینابیع قلبمز حجاب ماسوا ایله

(کیست حافظ تانه نوشد باده بی آواز رود ❊ عاشق مسکین چرا چندین تجمل بایدش) رود بونده قیلدر اما بونده مراد قیللی سازدر تجمل تفعل بابندن مصدردر آدمی کوزللدرن نسنه ❊ محصول بیت ❊ کیمدر حافظ که باده یی قیل آوازینسز ایچمیه یعنی سازسز باده ایچمیه عاشق مسکینه نیچون بوقدر تجمل کرك یعنی باده ایچدیکی بتزمی که سازده ایستر یعنی حافظ کبی مفلس عاشقه بودکاو تکلفات لازم دکل باده ایچمکده (وله ایضا) (خوشا شیراز ووضع بی مثالش ❊ خداوندا نکه دار از زوالش) ❊ محصول بیت ❊ نه خوشدر شیراز شهری وانك بی مثال وضعی یارب آنی زوالدن حفظ ایله (زرکناباد ما صد لوحش الله ❊ که عمر خضر می بخشد زلالش) رکنابادك معناسنی کتابك اولنده تحقیق ایلدکمز تکراره احتیاج یوقدر لوحش الله اصلنده لااوحش الله ایدی مقام دعاده استعمال ایدرلر الله وحشت ویرمسون دیمکدر عربلر بر یره شن اولسون دیه جك یرده بویله دعا ایدرلر یعنی خراب اولوب سکانی ایچندن کتمسون که وحشت ویره صکره ایکی همزه یی تخفیف ایدوب لوحش الله دیدیلر یعنی الله تعالی خراب ایدوب وحشت ویرمسون بونده صد لوحش اللهدن مراد یوز قات شن اولسون دیمکدر رعلی کل حال شنلکله دعادر که حرف تعلیل زلال طاتلی صو ❊ محصول بیت ❊ بزم رکنابادمز یوز قات شن ومعمور اولسون زیرا خضر عمرینی ویرر آب زلالی یعنی انك طاتلی صوبی ایچن حیات ابدی بولور

(میان جعفر آباد ومصلی * عبیرآمیز می آید شمالش) جعفرآباد سابقا بوك معناسیده ذكر اولنمشدر تكراره احتیاج یوقدر شیرازده
بوسیرانكاهدر شهرخلق آنده تفرجه واررلر مصلی بر نماز كاهدر كه خواجه حضرتلرینك تربه شریفلری انده در عبیرآمیز وصف تركیبدر
آمیزیدندن عبیر قرشدر یجی دیمكدر معلومدر كه بر نسنه یی قرشدرسه‌لر قوقوسی زیاده چقار شمال شینك فتحیله قطب شمالی ناحیه سندن

اسن یله دیرلر * محصول بیت * جعفر آباده
مصلی بیننده شمال یلی عبیر آمیز اسر
یعنی كوزل قوقولر كتورر (بشیرازآی
وفیض روح قدسی * بخواه ازمی دم
صاحب كمالش) بشیراز باحرف صله آی
الف ممدوده ایله فعل امر مفرد مخاطب
كل دیمكدر واو حرف عطف فیض روح
قدسی لامیه وبیانیه‌در مصراع ثانی یه
مرهوندر * محصول بیت * شیرازه كل
وحضرت جبریل امینك فیضی دیله
صاحب كمال مرد مندن یعنی خلقك
هر بریسی بر ملكدر هر وجهله
استفاضه به واستفاده یه قابلدر خواجه
حضرتلری شهرینی وخلقنی مدحنده
اطرایورر (كه نام قند مصری بردانیجا *
كه شیرینان ندادند انفعالش) كه اسمدر
كیم معناسنه قند مصری بیانیه كه حرف
بیان شیرینان یعنی شیرین پسران انفعال
بونده حیاوشرمندهلك معناسنه‌در شین
ضمیر بیت اولده كه به راجعدر * محصول
بیت * مصر شكرینك نامنی بونده كیم
آكدیكه شیرین پسران اكا انفعال و یرمدیلر
یعنی هر كیمكه شهر شیرازده شكر
مصری یی آكدی شیرین پسرلر آنی شرمنده
ایلدیلر (صبازآن اولیٔ شنكول سرمست
* چه داری آكهی چو نست حالش)
شنكول وشنكل وشنك غایتده كوزل
ومطبوع وشیرینكار محبوبه دیرلر * محصول
بیت * ای صبا اول لولیٔ شنكول
سر مستدن نه خبرك وار حالی نیجه در
یعنی اندن خبردارلغك وارمی حالی نیجه در
بزه بیان ایله (مكن بیدار ازین خوابم خدارا
* كه دارم خلوتی خوش باخیالش)
مكن بیدار خطاب عامدر خلوتی یاوحدت
ویاتنكیر خیالش ضمیری جانانه راجعدر
* محصول بیت * بوخوابدن بنی بیدار ایله
الله ایچون زیرا برخوش خلونم وار
خیالیله یعنی خیال جانانله خوابده تنهایم بنی بوخوابدن اویارمه

خراب اولمقدن ایراق اولسون واكا تحسین اولسونكه انك لذت روحانیت ایله جاری
اولان علوم آب حیاتی خضر عمرنی بلكه حیات ابدی بخش ایدیجیدر

﴿ میان جعفر آبادو مصلی * عبیر آمیز می آید شمالش ﴾

جعفر آباده نازكاه اورتاسنده انك شمالی عبیر رایحه اوكاور (مفردات) (میان) اورته
(جعفر آباد) ركنا باد كبی بر نهردر (مصلی) م (عبیر آمیز) عنبر رایحه سیله قاریشق
(می آید) كلور (شمال) ریح شمال (ش) ضمیر (معنای اشارتی) زر جعفری كبی خالص
وعشق معرفة الله ایله معمور وآباد اولمش قلب ایله محل معراج مؤمن اولان روح پاك
اورتاسنده دائماً مسك وعنبردن الطف عالم غیب هویتدن نفحات الهی روزكاری
اسوب دماغ جانی معطر ایدیجیدر

﴿ بشیراز آی وفیض روح قدسی * بخواه ازمی دم صاحب كمالش ﴾

شیرازه كل و روح قدسه منسوب اولان فیضی انك صاحب كمال آدملرندن ایسته
(مفردات) (با) ظرفیه (شیراز) برشهر (آی) كل (فیض) م (روح قدس
جبرائیل علیه السلام یاخود حقیقت محمدیه دركه (خلق الله علی صورته) اولان
اول موجوددر انك كنه وحقیقتنی انجق الله تعالی بیلور (با) نسبیه (بخواه) ایسته (از)
من (مردم) آدم (صاحب كمال) م (ش) ضمیر (معنای اشارتی) ای سالك وطن اصلی
اولان روحانیت جانبنه كل وروح قدسه منسوب اولان فیضی وغذای جبریل اولان
نور حق وغذای روحی صاحب كمال اولان ارواح قدسیه صاحبلرندن طلب ایله
وهرمیوه یی كندی شجرندن ایسته

﴿ صبازآن اولیٔ شنكول سرمست * چه داری آكهی چونست حالش ﴾

ای صبا اول عالی جناب شیرین محبوبدن نه آكاهلق طوتارسن انك حالی نیجه در
(مفردات) (صبا) م (زآن) اندن (اولی) محبوب (شنكول) شیرین (سرمست)
عالی ومستغنی (چه) نه (داری) طوتارسن (آكهی) خبردارلق (چونست) نیجه در
(حالش) انك حالی (معنای اشارتی) ای دماغ جانه غذای روحانیت یتشدریجی
پیروش شد روشن ضمیر اول مستغنی وجناب عالی شیرین و بی نظیر محبوبك معرفت
انوار قدسیه سندن نه كونا آكاهلغك واردر و بزم حقمزده ارادهٔ و بخششی نیجه دركه
(كل یوم هو فی شأن)

﴿ كی آمد شكر مصری بشیراز * كه شیرینان ندادند انفعالش ﴾

مصر شكری شیرازه نقچن كلدی كه شیرینلرا كا انفعال و یرمدیلر (مفردات) (كی)
نقچن (آمد) كلدی (شكر مصری) م (با) ظرفیه (شیراز) م (شیرینان) طاتلولر (ندادند)
و یرمدیلر (انفعال) خجالت (ش) ضمیر (معنای اشارتی) اول لذت روحانیته نسبت
لذت نفسانی نقچان ظهور كلا كه لذت روحانیت صاحبلری اكا خجالت و یرمیه البته
و یررلر كه لذت نفسانی فانی ولذت روحانی باقیدر

﴿ مكن بیدار ازین خوابم خدارا * كه دارم خلوت خوش باخیالش ﴾

الله ایچون بنی بوخوابدن بیدار ایله كه انك خیالیله برخوش خلوت طوتارم

(مفردات) (مكن) ایله (بیدار) اویانق (ازین خواب) بواویقودن (ام) بنی
(خدارا) الله ایچون (كه) زیرا (دارم) طوتارم (خلوت) م (خوش) م (با) للملابسه
(خیالش) م (معنای اشارتی) ای پیرم اول لذت روحانیت وانوار ذات خدایه
استغراقیت مقامنده اصحاب كهفك (وتحسبهم ایقاظا وهم رقود) سری تجلیاتلرینه
مظهریت بولوب ماسوی اللهدن كوزیومدقدنصكره الله ایچون بنی بوخوابدن بیدار
ایلیوب صحوه كتورمه زیرا اول مقامده اول محبوب حقیقینك خیال ووصالیله خوش
خلوت طوتارم .

﴿ كرآن شیرین پسر خونت بریزد * دلاچون شیر مادر كن حلالش ﴾

اول شیرین پسرا كرقانك دوكه ای كوكل اكا اناك سودی كبی حلال ایله (مفردات)
(كر) اكر (آن) اول (شیرین) طاتلو (پسر) ولد (خون) قان (ت) ضمیر (بریزد)
دوكه (دلا) ای كوكل (چون) مثل (شیر) سود (مادر) آنه (كن) ایله (حلال)
م (ش) ضمیر (معنای اشارتی) (الایمان بین التشبیه والتنزیه) سرنجه پیاپی تجلیات
ونفحات تجددیات بخش ایدیجی محبوب حقیقی عشق ومحبت ولذت روحانیت بولنده
اكر قانكی دوكرسه ای كوكل اكا اناك سودی كبی حلال ایله یعنی هر درلو درد
وبلاسنه تحمل وتلذذ ایلیه‌سن

﴿ چراحافظ چومی ترسیدی ازهجر * نكردی شكر ایام وصالش ﴾

ای حافظ چونكه فراقدن خوف ایدرسن نیچون انك ایام وصالنك شكرنی ایلمزسن
(مفردات) (چرا) نیچون (حافظ) م (چو) چونكه (می ترسیدی) قورقرسن
(از) من (هجر) م (نكردی) ایلمدك (شكر) م (ایام) كونلر (وصال) م (ش) ضمیر
(معنای اشارتی) ای حافظ چونكه فراق وهجرا ندن خوف ایلرسن نیچون ایام
وصالك شكرنی ادا ایلمدك كرچه نار فرقت نار حرقتدن اشددر اما نعمته شكر
نعمتی زیاده ایدر وكفران نعمت نعمتی الدن چیقارر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ببرد از من قرار وطاقت وهوش * بت سنكین دل وسیمین بناكوش ﴾

بندن قرار وطاقت وعقلی ایلتدی سیمین بناكوشلو وطاش كوكللو بر محبوب (مفردات)
(ببرد) ایلتدی (ازمن) بندن (قرار) م (طاقت) م (هوش) عقل (بت) بر محبوب
(سنكین دل) طاش كوكللو (سیمین) كومشه منسوب (بناكوش) قولاق توزی
(معنای اشارتی) مستغنی ومنور عالم بر محبوب بی نظیر بندن صبر وقرار وطاقتی وعقلی
جمالك عشقی سببیله بندن كیدردی وبنی مست ومستغرق ایلدی

﴿ نكار چابكی شنكی پری وش * ظریفی مهوش وتركی قباپوش ﴾

اول محبوب كوزل وچابك وشیرین وپری كبیدر ماهوش بر ظریف قباپوش بر محبوبدر
(مفردات) (نكار) محبوب (چابك) م (یا) وحدتیه (شنك) شیرین ومطبوع (یا)
وحدتیه (پری وش) پری كبی (ظریف) م (یا) وحدتیه (مهوش) آی كبی (ترك)

(كران شیرین پسر خونم بریزد * دلاچون
شیر مادر كن حلالش) * محصول بیت *
اكر اول شیرین پسر قانمی دوكرسه ای
كوكل اناك سودی كبی اكا قانكی
حلال ایله (چرا حافظ چو میترسیدی
ازهجر * نكردی شكرایام وصالش)
* محصول بیت * ای حافظ چونكه
هجراندن قورقردك نیچون ایام وصالك
شكرینی ایلمزدك ویا ایلمدك یعنی وصال
جانانه نیچون شكر ایلمدك (وله ایضا)
(ببرد ازمن قرار وطاقت وهوش * بت
سنكین دل سیمین بناكوش) سنكین وسیمین
یاری نسبت ونون تأكید ایچوندر
بناكوش قولاق توزی * محصول بیت *
بندن قرار وطاقت وهوشی ایلتدی طاش
یوركلی كومش بناكوشلی بت یعنی
بو صفتلی بر دلبر بندن قرار وصبری آلدی
(نكاری چابكی شنكی پری وش * ظریفی
مهوشی تركی قباپوش) * محصول بیت *
پری كبی بر شیرین ومطبوع و بر چابك نكار
برمه كبی بر ظریف بر ترك قباپوش آلدی
بندن طاقت وهوشی حاصلی بواوصافله
متصف برجانان بنی بندن آلدی

محبوب (یا) وحدتیه (قباپوش) قفتان کیجی (معنای اشارتی) اول محبوب بسریع الحساب وبراطیف وبرغائب عن النظر که (لاتدرکه الابصار) در وبرعالم وفائض النور وبمش بیك حجابك وراسنده برمحبوبدر که مثلی ونظیری یوقدر

زباب آتش سودای عشقش ❊ بسان دیك دائم می زنم جوش

انك عشق سوداسی آتشنك حرارتندن چولمك کبی دائم جوش اورورم وقینارم (مفردات) (ز) من (تاب) حرارت (آتش) م (سودا) م (عشق) م (ش) ضمیر (بسان) مثل (دیك) چولمك (دائم) م (میزنم) اوردم (جوش) م (معنای اشارتی) بحمدالله اول محبوبك آتش عشقنك قلبده اولان حرارتندن کمال اتباع واقتفاء اثررسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اثری چولمك کبی دائم جوش اوردم وقینارمکه (وکان النبی صلی الله علیه وسلم یصلی وفی قلبه از یزکازیزالمرجل) یعنی قلب شریفی چولمك کبی غلیان ایدردی

چو پیراهن شوم آسوده خاطر ❊ کرش همچون قبا کیرم درآغوش

پیراهن کبی آسوده خاطر اولورم اکرآنی قفتان کبی در آغوش ایدم (مفردات) (چو) مثل (پیراهن) کوملك (شوم) اولم (آسوده) فارغ (خاطر) قلب (کر) اکر (اش) آنی (همچون قبا) قفتان کبی (کیرم) طوتارم (در) فی (آغوش) قوجاق (معنای اشارتی) استعیذبالله (الابذکرالله تطمئن القلوب) آیت کریمه سی سرنجه بدن محبوبی پیراهن بلاحائل مس ایتدیکی کبی اول محبوب حقیقینك قلب فیض بلاواسطه سنه وانس وتجلی بلاحجابنه مظهر اولدقده آسوده خاطر ومطمئن القلب اولورم (قدشغفها حبا) آیت جلیله سی سرنجه اکر حضرت الاهك عشقی وفیضی قفتان تنی احاطه ایدر کبی قلبی احاطه ایدرسه

نمی رنجم زجور او که بی خار ❊ نیابد کل کسی بی نیش هم نوش

انك جورندن انجنمزم زیرا خارسز کل ونیش سز عسل برکیمسه بولمز (مفردات) (نمی رنجم) انجنمزم (ز) من (جور) م (او) ضمیر (که) زیرا (بی خار) دیکنسز (نیابد) بوله مز (کل) م (کسی) برکیمسه (بی نیش) زنبوردیکنسز (هم) دخی (نوش) بال (معنای اشارتی) (عظیم الولاء مع عظیم البلاء) موجبنجه دولت عشق وباعث سعادت سرمدی اولان فیض وانس خدایی ایستین کیمسه راه عشقده ظهور ایدن اشد بلایه تحمل کرك اولدیغندن بیورر که اول محبوبك جور وجفاسندن انجنمزم شیوه وصلت اولدیغی اجلندن بلکه تلذذ ایدرم که جهانده کل بیخار وعسل بی نیش بولنمق ممکن دکلدر

اکر پوسیده کردد استخوانم ❊ نکردد مهرش ازجانم فراموش

اکر استخوانم چورومش اوله انك محبتی جانمدن فراموش اولمز (مفردات) (اکر) م (پوسیده) چورومش (کردد) اوله (استخوانم) کیکم (نکردد) اولمز (مهرش) انك محبتی (ازجانم) جانمدن (فراموش) م (معنای اشارتی) اول محبوبك عشق

(زباب آتش سودای عشقش ❊ بسان دیك دائم میزنم جوش ❊ مصراع اولك اضافتلری لامیه در مجازا بسان دیك ده بوله دربسان ادات تشبیه در دیك کاف عجمیله چوملکدر ❊ محصول بیت ❊ جانانك عشق سوداسی آتشی حرارتندن چولمك کبی جوش اوردم دائم یعنی دائما آتش سودای عشقنده یانوب یاقلیده یم (چو پیراهن شوم آسوده خاطر ❊ کرش همچون قبا کیرم درآغوش ❊ محصول بیت ❊ پیراهن کبی آسوده خاطر اولورم اکر جانانی قفتان کبی قوجقمه آلورسم یعنی قوچارسم (نمی رنجم زجور او که بی خار ❊ نیابد کل کسی بی نیش هم نوش) ❊ محصول بیت ❊ جانانك جورندن انجنمم زیرا هیچ برکیمسه کلی دیکنسز نوشی یعنی عسلی نیش زنبورسز بولمز حاصلی اشیا اضداد یله مبیندر مصراع ❊ کنج ومار وکل خار وغم وشادی بهمند (اکر پوسیده کردد استخوانم ❊ نکردد مهرش ازجانم فراموش) پوسیده چورومش ❊ محصول ❊ اکر استخوانم چوروسه ده جانانك مهری جانمدن فراموش اولمز یعنی جانمدن چقمز

ومحبتی دل وجانمده اول قدر قرار ایلدیکه وجودم وکمکلرم چورومش اولسه دخی انك محبتی جانمدن کتمز وفراموش اولمز

دل ودینم ببردست وببردست ❊ برودوشش برودوشش برودوش

دل ودینمی ایلتمشدر انك سینه سی واوموزی انك سینه سی واوموزی انك سینه سی واوموزی (مفردات) (دل) کوکل (دین) م (میم) ضمیر (ببردست) ایلتمشدر (ببردست) صنعت تکرار (بر) سینه (دوش) اوموز (ش) ضمیر (برودوشش برودوش) تکرار (معنای اشارتی) اول محبوبك عشق ومحبتی ولذت انس ومناجاتی دل وجانمدن نیجه کیتسونکه انوار ذات بیچونه مستغرق ومتحیر وسرکردان ایتمکله دل ودین سوداسی بندن ایلتمشدر انك انوار ذاتیه سی وعلوشانی وعظمت جلالیه سی

دوای تو دوای تست حافظ ❊ لب نوشش لب نوشش لب نوش

سنك درمانك سنك درمانکدر ای حافظ انك بال دوداغی انك لذیذلبی انك لذیذلبی (مفردات) (دوا) درمان (تو) سن (دوا) م (تو) سن (است) در (حافظ) م (لب) دوداق (نوش) بال (ش) ضمیر (معنای اشارتی) ای حافظ اول محبوبك کلمات قدسیه سی وفیض اقدسی ونفحات انسیه سی سنك درمانکدر سنك درمانکدر

وله ایضا

دلم رمیده شد وغافلم من درویش ❊ که آن شکاری سرکشته راچه آمد پیش

کوکلم اورکش اولدی بن درویش غافلم که اول سرکشته شکارینك اوکنه نه کلدی (مفردات) (دلم) کوکلم (رمیده) اورکمش (شد) اولدی (غافلم) م (من) بن (درویش) م (آن شکاری) اول شکاره منسوب صید (سرکشته را) متحیره (چه) نه (آمد) کلدی (پیش) اوکنه (معنای اشارتی) ساعد شاه قرار کاهی اولان مرغ دل حضرت الاهك ذکر وانس جانفزاسندن وحشی اولوب ماسوی الله وادی هلاکنه ووجود بشریه قیدنه میل ایلیوب بزی حقدن محجوب ایلدی بن درویش غافلم که اول جمال حق مشاهده ده متحیر شهباز شکاری انوار تجلیات اولان کوکلمه عجبا نه حال عارض اولدی وسبب حجاب نه اولدی

چو بید برسر ایمان خویش میلرزم ❊ که دل بدست کمان ابرو یست کافر کیش

کندو ایمانم باشی اوزره سکوت کبی دترم زیرا کوکلم کافر مذهبلو برکمان ابرونك الندهدر (مفردات) (چو بید) سکوت کبی (برسر) باشی اوزره (ایمان) م (خویش) کندی (می لرزم) دترم (که) زیرا (دل) کوکل (با) للملابسه (دست) ال (کمان) یای (ابرو) قاش (یا) وحدتیه (است) در (کافر) م (کیش) مذهب (معنای اشارتی) (الایمان کله ذوق وشوق) خبری سرنجه قلبده اولان ذوق ایمان ونور ایقانك زوال خوفندن سکوت کبی دترم وعدم عصمتمدن

(دل ودینم دل دینم ببردست ❊ برودوشش برودوشش ❊ محصول بیت ❊ بنم دل ودینمی دل ودینمی ایلتمشدر جانانك سینه سیله اوموزی سینه سیله اوموزی خواجه بو بیتده صنعت تکراره رعایت ایلمشدر (دوای تو دوای تست حافظ ❊ لب نوشش لب نوشش لب نوش) ❊ محصول بیت ❊ ای حافظ سنك درمانك سنك درمانکدر جانانك لب نوشی لب نوشی لب نوشی بو بیتده ده تکراره رعایت ایلمشدر (وله ایضا) (دلم رمیده شد وغافلم من درویش ❊ که آن شکاری سرکشته راچه آمد پیش ❊ من درویش اضافتی بیانیه یای بطنیله واو حرف حال شکاری آولنان حیوانات بونده کندی دلی مراددر یاحرف نسبت شکاره منسوب دیمکدر صید اولنان طیوره ده شکاری دیرلر سرکشته یه اضافت بیانیه ❊ محصول بیت ❊ کوکلم اورکدی حال بوکه بن درویش غافلم که اول سرکشته شکارینك اوکنه نه کلدی یعنی اکانه واقع اولدی و باشنه نه حال کلدی مصراع ثانینك معناسنی که اول آوجی حیرانه نه کلدی دیین شکارینك معناسنی بیان ایمش (چو بید برسر ایمان خویش میلرزم ❊ که دل بدست کمان ابرو یست کافر کیش ❊ محصول بیت ❊ سکوت کبی کندی ایمانم اوزرینه دترردم زیرا کوکلم برکمان ابرو کافر کیشك النده در یعنی برظالم بدکیشك النده در

ایچون خوف ایدرم زیرا کوکلم بر مقلب القلوب ومحول الاحوال او لان ستار وحکیمك یدقدرتنده در

﴾ خیال حوصلهٔ بحرمی پزم هیهات ✿ چهاست در سراین قطرهٔ محال اندیش ﴿

بحرحوصله سنك فکرینی پشوروروم هیهات بو محال فکر ایدیجی قطره‌نك باشنده نلر واردر (مفردات) (خیال) م (حوصله) قورصق (بحر) دریا (میپزم) پشوررم (هیهات) بعید اولدی (چهاست) نه‌لر وار در (درسر) باشده (این) بو (قطره) م (محال اندیش) محال فکر ایدیجی (معنای اشارتی) بوقدر تغیر حال وتلونات احوال ایله وهنوز قلبك حضرت اللهك ذکروانسیله اطمئنانی وسکونتی دخی یوق ایکن صاحب تمکین اولوب دریادل اولان عارف باللهلرك قربیت وحالات سنیه لرندن دعوی وخیال بی معنی بزه کوره امر بعیددر بو محال اندیش قطره مثابه سنده اولان درویشك باشنده نلر وارکه سابقه‌سی وعاقبتی معلوم دکلدر

﴾ بنازم آن مژهٔ شوخ عافیت کش را ✿ که موج میزندش آب نوش برسرنیش ﴿

اول عافیت کش شوخ مژه‌یه قربان اوله یم که انك نیشنك اوزره آب نوش موج اورر (مفردات) (بنازم) قربان اوله یم (آن) اول (مژه) کیربك (شوخ) مطبوع (عافیت کش) عافیت قتل ایدیجی (را) ادات مفعول (که) زیرا (موج) طالغه (میزند) اورر (ش) ضمیر (آب نوش) بال شربتی (بر) علی (سر) باش (نیش) نیشتر (معنای اشارتی) (اشد البلاء علی الانبیاء) الخ و (موتوا قبل ان تموتوا) حدیث شریفلری سرنجه عافیت دنیایی ولذات شهوانیه‌لری دوستلرندن سلب وازاله ایلیوب لطفی قهرنده کیزلیجی اولان محبوب حقیقینك حکمنه وحکمتنه قربان اوله یم که انك قهر وبلاسندن صدهزار لطف وولالر وکرم لایحصالر ونیجه لذت روحانیتلر حاصلدر ومحقق وثابتدر

﴾ زآستین طبیبان هزار خون بچکد ✿ کرم بتجربه دستی نهند بردل ریش ﴿

طبیبلرك یکندن بیك قطره قان طاملر اکر تجربه ایله بنم یاره لو کوکلم اوزره برال قویه‌لر (مفردات) (ز) من (آستین) یك (طبیبان) م (هزار) بیك (خون) قان (بچکد) طاملر (کر) اکر (ام) بنم (بتجربه) تجربه ایله (دستی) برال (نهند) قویه‌لر (بر) علی (دل ریش) یاره‌لو کوکل (معنای اشارتی) بحمدالله توفیق ربانیه ایله اول قدر درد وبلای عشقه کرفتارمکه شفقت لخلق الله صاحبی وارث محمدی اولان طبیبان الهی اکر کرملرندن تجربه ایله بنم یاره‌لو کوکلمه ال قویوب مطلع اوله‌لر حالمه کمال مرحمت وشفقتلرندن کوکلری آستیندن بیك قطره قان طاملر وجکرلری خون اولور

﴾ بکوی میکده کریان وسرفکنده روم ✿ چراکه شرم همی آیدم زحاصل خویش ﴿

میخانه محله سنه کریان وسرفکنده کیدرم نیچون زیرا بکا کندو حاصلمدن دائما شرم کلور (مفردات) (با) للملابسه (کوی) محله (میکده) میخانه (کریان) اغلیجی (سرفکنده) باشی دوشمش (روم) کیدرم (چرا) نیچون (که) زیرا

(خیال حوصلهٔ بحر میپزم هیهات * چهاست در سراین قطرهٔ محال اندیش * خیال حوصلهٔ بحر لامیه لردن حوصله قوش قورسغی در میپزم فعل مضارع متکلم وحده پزیدندن پشوررم دیمکدر ایلکدن تعبیر در قطرهٔ محال اندیش یانیه در * محصول بیت * دریاحوصله سی خیالنی پشوررم یعنی هیچ نسنه‌دن بولانوب متغیر اولمه یم دیرم هیهات اسماء افعالدن ادات استبعاددر یعنی بنم کبی تنك حوصله بحر خیالنی پشورمك بعیددر نلر واردر بو محال فکرلی قطره‌نك باشنده یعنی عجب سودالر وار باشنده که کندینی دریا یه اویکندرر حوصله ده (بنازم آن مژهٔ شوخ عافیت کش را * که موج میزندش آب نوش برسرنیش) بنازم قربان اوله یم دیمکدر مژهٔ شوخ عافیت کش اضافتی بیانیه در شوخ بونك کبی یرلرده حشری معناسنه در عافیت کش وصف ترکیبیدر کشیدندن کاف عربینك ضمیله دیلك معناسنه عافیت اولدریجی یعنی عافیتی ازاله ایدیجی حاصلی زهد وتقوا وپرهیزکارلغی فسخ ایدیجی که حرف رابط صفت موج میزندك مقدم مفعولیدر شین ضمیر معنی جهتندن نیشه مقید در تقدیری برسر نیشش در * محصول بیت * اول عافیت کش مژهٔ شوخه قربانه اوله یم انك نیشی اوجنده آب حیات موج اورر یعنی نیشندن آب حیات اقار کیمه که دوقنه ویاد که حیات ابدی بولور دیمکدر (زآستین طبیبان هزار خون بچکد * کرم بتجربه دستی نهند بردل ریش) کرم میم ضمیر معنی جهتندن ریشه مقیددر تقدیری بردل ریشم دیمکدر دستیده یا حرف تنکیردر * محصول بیت * طبیبلر یکندن بیك قان طاملر یعنی بیك قطره قان طاملر اکر تجربه طریقیله دل ریشمه ال قویه‌لر یعنی بنم دل ریشمك نبضنه ال اوروسه‌لر دلك کمال جراحتندن تعبیر در یعنی دردعشقدن خواجه خونین دل اولدیغن بیان ایدر (بکوی میکده کریان وسرفکنده روم * چراکه شرم همی آیدم زحاصلی خویش) سرفکنده کنایتدر حیا وشرمدن زیرا اوتنان کمسه باشن اوکنه دوشررر یعنی اباغی آرقسینه بقار مصراع ثانی بو معنایی بیان ایدر * محصول بیت * کوی میخانه یه کریان وسرفکنده کیدرم زیرا که بکا حجاب کلور کندی حاصلمدن یعنی پیرمغان حضورینه اوتانی اوتانی کیدرم زیرا اکا لایق برخدمتم یوقدر

(شرم) حیا (همی) دائم (آید) کلور (ام) بکا (ز) من (حاصل) م (خویش) کندی (معنای اشارتی) (وابتغوا الیه الوسیلة) آیت کریمه‌سی سرنجه اول طبیبان الهیلرك ومیخانهٔ شراب عشق ومعرفت لدنیه‌لرك حضور شریفلرینه استمداد ایدرك کریان ونالان صدهزار خجالتله سرفکنده حیران کیدرم نیچون زیرا بکا بونفس شوم الدن اولان کندو کسب یدمدن وحاصلدن دائما شرم وحقدن حیا کلور

﴾ نه عمر خضر بماند نه ملك اسکندر ✿ نزاع برسر دنیای دون مکن درویش ﴿

نه خضرك عمری نه اسکندرك ملکی قالور ای درویش دنی دنیا هوسی اوزره نزاع ایله (مفردات) (نه) نفی (عمر) م (خضر) م (بماند) قالور (نه) نفی (ملك اسکندر) م (نزاع) م (بر) علی (سر) سودا وهوس (دنیای دون) م (مکن) ایله (درویش) م (معنای اشارتی) (حب الدنیا رأس کل خطیئة) حدیث شریفی سرنجه سنی حقدن غافل ومحجوب ایلین شرابی سراب ونعمی نقم سریعة الزوال اولان فانی دنیایه الدانمه زیرانه خضرك عمری قالور ونه اسکندرك ملکی قالور ای درویش بودنی دنیانك محبتی اوزره خلقله نزاع ایله وکیمسه‌نك قلبنی اینجتمه

﴾ تو بندهٔ کله از پادشه مکن ای دل ✿ که شرط عشق نباشد شکایت ازکم وبیش ﴿

سن بنده‌سن ای کوکل پادشاهدن شکایت ایله زیرا قلیل وکثیردن شکایت عشق شرطی دکلدر (مفردات) (تو) سن (بندهٔ) قولسن (کله) شکایت (از) من (پادشه) م (مکن) ایله (ای دل) ای کوکل (که) زیرا (شرط عشق) م (نباشد) اولمز (شکایت) م (از) من (کم) اکسك (بیش) زیاده (معنای اشارتی) (القناعة کنز لا یفنی) خبری سرنجه اکر حضرت اللهه قربیت بوله یم ومقبول درکاه اوله یم دیرسك قوت لایموته قناعت ایله وبرنفس ذکر حقدن غافل اولمه‌سن قوللق ایچون خلق اولنمش بر بنده‌سن ای کوکل پادشاهکدن هرنه کلورسه راضی اول شکایت ایله زیرا آزه وچوغه وواره ویوغه شکایت عشق شرطی دکلدر وصدق علامتی دکلدر

﴾ بآن کمر نرسد دست هرکدا حافظ ✿ خزینهٔ بکف آور زکنج قارون بیش ﴿

هرکدانك الی اول کمره یتشمز ای حافظ کنج قاروندن زیاده بر خزینه اله کتور (مفردات) (بآن کمر) اول قوشاغه (نرسد) ایرشمز (دست) ال (هرکدا) هرفقیر (حافظ) م (خزینهٔ) برخزینه (بکف) اله (آور) کتور (ز) من (کنج) خزینه (قارون) م (بیش) زیاده (معنای اشارتی) اول کمال تقدسده اولان علی الاعلانك قربیت ووصلتنه هر برکدانك الی ایرشمز وهرکسه میسر اولمز ای حافظ همان سن سعی ایلیوب کنج قاروندن زیاده وعند الله مقبول برخزینهٔ اسرارالله اولان قلبی ودل آکاهی اله کتور که منظر حق قلبدر

(نه عمر خضر بماند نه ملك اسکندر * نزاع برسر دنیای دون مکن درویش) درویش منادی * محصول بیت * نه عمر خضر قالور نه ملك وسلطنت اسکندر پس دنیای دون اوزرینه نزاع ایله ای درویش درویش ذکری قافیه ضرورتیچوندر والا مراد مطلقا طالب دنیادر یعنی عمر ومال وملك باقی قالمدقده دنیای دون اوزرینه بوقدر حرص وتهالك زیاده غفلتدن ناشیدر (تو بندهٔ کله ازدوستان مکن یارا * که شرط عشق نباشد شکایت ازکم وبیش) * محصول بیت * سن قول سن دوستلردن شکایت ایله ای یار زیرا شرط عشق دکلدر اکسکدن وآرتقدن شکایت ایلمك یعنی عاقل اولان کیمسه امور دنیا ایچون بیحضور اولیوب صبر ایلمك کرك زیرا شکایت احمقلر ایشیدر که ضرری وار فائده‌سی یوقدر (بآن کمر نرسد دست هرکدا حافظ * خزینهٔ بکف آورز کنج قارون بیش) کر قوشغه وبله دیرلر * محصول بیت * ای حافظ جانانك بلنه هرکدانك الی ایرشمز پس ایمدی برخزینه الکه کتور قارون مالندن زیاده یعنی جانان بلنی قوجقه مال قارون کرکدر زیرا جانان عالیجنابدر دکه نسنه یه تنزل ایلمز

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ دوش بامن كفت پنهان كاردانى تيز هوش * كز شما پوشيده نتوان داشت راز مى‌فروش ﴾

كسكين عقللو بر كاردان دون كيجه بكا پنهان ديدى كه مى فروشك سرنى سزدن مستور طوتمق اولمز (مفردات) (دوش) دون كيجه (بامن) بكا (كفت) ديدى (پنهان) م (كاردان) م (يا) وحدتيه (تيز) كسكين (هوش) عقل (كرشما) كه سزدن (پوشيده) مستور (نتوان) ممكن دكل (داشت) طوتمق (راز) سر (مى‌فروش) شراب صاتيجى (معناى اشارتى) عقل معاد صاحبى اولوالابصار اولان مردان خدادن بر ظاهنه بكا دون كيجه كيزلوجه ديديكه سز كه معاشر عشاقسز شراب عشق الهينك بايعنك سرنى سزدن مستور طوتمق روا دكلدر

﴿ كفت آسان كير بر خود كارها كز روى طبع * سخت ميكيرد جهان بر مردمان سخت كوش ﴾

ايندى كندك اوزره ايشلرى آسان طوتكه طبع يوزندن محكم سعى ايديجى كيمسنه‌لر اوزره جهان محكم طوتر (مفردات) (كفت) ديدى (آسان) م (كير) طوت (بر خود) كندو اوزريكه (كارها) ايشلر (از روى طبع) طبع يوزندن (سخت) قتى وشدتلو (ميكيرد) طوتر (جهان) م (بر مردمان) آدملر اوزره (سخت كوش) قتى ومحكم سعى ايديجى (معناى اشارتى) اول پير مى فروش ديديكه دينمز سهله سعادر دينمزده رهبانلرك ايتديكى كبى يأس نتيجه ويريجى رياضات شاقه يوقدر عبادتده اقتصاد فى العمل اوزره اولكه (من شدد شدد عليه) حديث شريفى سرنجه مالك ملك جهان اولان حكيم مطلق سعيد شدت ايدن كيمسه اوزره شدت طوتر عطاى خدايه بها يوقدر

﴿ وانكهم دردا دجامى كز فروغش بر فلك * زهره در رقص آمد و بربط زنان ميكفت نوش ﴾

اندنصكره بكا برجام ويرديكه انك ضياسندن فلك اوزره زهره رقصه كلدى وقپوز چاله‌رق ديديكه نوش ايله (مفردات) (وانكهم) اندنصكره بكا (درداد) ويردى (جامى) بر قدح (از) من (فروغ) ضيا (ش) ضمير (بر) على (فلك) م (زهره) م (در) فى (رقص) م (آمد) كلدى (بربط) قپوز (زنان) اوريجى (ميكفت) ديدى (نوش) ايچ (معناى اشارتى) اول فيض بخش اولان پير مى فروشك كلمات قدسيه جانفزالرينى سمع قبول ايله استماعدنصكره جام عشق الهيدن بر قدح بخش ايلديكه قلبم وروحم نور حقه مستغرق اولدى وانك ضياسندن علو باده اولان ارواح قدسيه رقص وسروره كلوب كمال سرورلرندن بو شراب پرنور وحدتى نوش ايله ديديلر

﴿ كوش كن پند اى پسر وز بهر دنيا غم مخور * كفتمت چون در حديثى كر توانى دار كوش ﴾

اى پسر پند استماع ايله ودنيادن اوترى غم يمه سكا اينجو كبى بر سوز ديدم اكر قادر ايسك كوش طوت (مفردات) (كوش كن) دكله (پند) اوكت (اى پسر) م

(وله ايضا) (دوش بامن كفت پنهان كاردانى تيز هوش * كز شما پوشيده نتوان داشت راز ميفروش) كاردان وصف تركيبيدر داننده‌دن ايش بيليجى معناسنه تيز هوش ده وصف تركيبيدر كسكين عقللى ديمكدر كز كه حرف رابط مقول قول * محصول بيت * دون كيجه بكا بر كسكين عقللى ايش بيليجى ديديكه سزدن كيزلى طوتمق اولمز پير ميفروشك رازينى يعنى ميخانه جينك سر بى سرنى سزدن كيزلمك جائز دكلدر (كفت آسان كير بر خود كارها كز روى طبع * سخت ميكيرد جهان بر مردمان سخت كوش) سخت كوش وصف تركيبيدر كوشيدندن زياده كوششدن تعبيردر * محصول بيت * خواجه بو بيتده كاردان تيز هوش بيوردى يعنى رازميفروشى بيان ايدوب بيوررايشلرى كندى اوزريكه قولاى طوت ديدى يعنى هرايشده كنديكه كوج كوسترمه زيرا طبع جهتدن يعنى بالطبع جهان شدتله يا يشور زياده كوشش ايليان مردمه يعنى زياده دنيايه حريص اولانه زياده زحمت ومشقت ويرر ومراديني ويرمز (وانكهم درداد جامى كز فروغش بر فلك * زهره در رقص آمد و بربط زنان ميكفت نوش) * محصول بيت * اندنصكره كاردان بكا برجام ويرديكه فروغندن فلكده زهره رقصه كلدى وقپوز چاله‌رق ايچ ديدى (كوش كن پند اى پسر وز بهر دنيا غم مخور * كفتمت چون در حديثى كر توانى دار كوش) كوش كن دكله ديمكدر دار كوش حفظ ايله ديمكدر زيرا كوش لفظى كردن وكنندله مستعمل اولسه ايشتمك ودكلمك معناسنه در اما داشتن وداريدنله مستعمل اولسه حفظ وصيانت معناسنه دروفافهم * محصول بيت * نصيحت دكله اى اوغل ودنيا ايچون غم يمه بن سكا اينجو كبى بر سوز سويلدم اكر قادر ايسك از بر ايدوب اونته

(وز بهر دنيا) دنيادن ايچون (غم) م (مخور) يمه (كفتم) ديدم (ترا) سكا (چون در) اينجو كبى (حديث) سوز (يا) وحدتيه (كر) اكر (توانى) قادر ايسك (دار) طوت (كوش) قولاق (معناى اشارتى) اى پسر سعادتمند بو پيردانانك پندنى استماع ايله همان دائم قلبكى حضرت اللهك ذكر وانسنه مشغول ايله وبرآن حقدن غافل اولمه وتوكل تام اوزره اولوب هيچ بر وجهله دنيا ايچون غم يمه ايشته سكا اينجو كبى صافى ومقبول بر سوز سويلدم و بر نصيحت ايلدم اكر قادر ايسك ومظهر توفيق ايسك قولاق طوت وقبول ايله

﴿ بادل خونين لب خندان بياور همچو جام * نى كرت زخمى رسد آيى چو چنك اندر خروش ﴾

جام كبى خون دل ايله بر خندان لب كتور اوله دكل كه اكر سكا بر زخم ايريشه چنك كبى خروشه كله سن (مفردات) (با) للملابسه (دل) كوكل (خونين) قانلى (لب) بر دوداق (خندان) كوليجى (بياور) كتور (همچو جام) قدح كبى (نى) دكل (كر) اكر (ترا) سكا (زخمى) بر زخم (رسد) ايريشه (آيى) كله‌سن (چو) مثل (چنك) نفير (اندر) فى (خروش) فرياد (معناى اشارتى) خلق عظيم صاحبى حضرت فخر كائنات عليه افضل التحيات حضرتلرينك اوصاف شريفه‌سى وسيرت لطيفه‌سى اوزره اولوب صدر منشرحه‌سى وقلب پرنور منفتحه‌سى آرزوى لقاى جمال الله واشتياق وصلت ذات الله ايله خونين وغمناك واب خندانى پسام ووجه انورى بشاش اولديغى كبى وصافى قلب اولان رجال اللهلر كبى سندخى متصف بصفات الرسول اول اويله بد اخلاق اولمه كه سكا بر زخم وخلقدن بر جفا كلدكده غضب اوزره فرياد وخروش ايله

﴿ تانكردى آشنا زين پرده رمزى نشنوى * كوش نامحرم نباشد جاى پيغام سروش ﴾

مادام كه آشنا اولميه‌سن بو پرده‌دن بر رمز ايشتمزسن نامحرمك قولاغى ملكك خبرى يرى اولمز (مفردات) (تا) مادام (نكردى) اولميه‌سن (آشنا) م (زين پرده) بو پرده‌دن (رمزى) بر اشارت (نشنوى) ايشتمزسن (كوش) قولاق (نامحرم) م (نباشد) اولمز (جاى) محل (پيغام) خبر (سروش) ملك (معناى اشارتى) اى سالك سن كه اخلاق حسنه واعمال صالحه ايله انبيا واوليايه تبعيت كامله ايله انلره آشنا وصدق واخلاصله مقبول قلوب روشنالرى اولمدقچه بو پرده غفلتندن وحجاب بشريتدن خلاص اولوب اسرار اولياء اللهدن واسرار ديندن بر رمز ايشيده‌مزسن و بر رايحه استشمام ايده‌مزسن زيرا نامحرمك كوشى ملك ملهمه نك ورموزات اولياء اللهك خبرى يرى دكلدر

﴿ درحريم عشق نتوان زد دم از كفت وشنيد * زانكه آنجا جمله اعضا چشم بايد بود و كوش ﴾

عشق حريمنده قال وقيلدن دم اورمق اولمز اول سببدن كه انده جمله اعضا چشم و كوش اولمق كركدر (مفردات) (در) فى (حريم عشق) م (نتوان) ممكن دكل (زد) اورمق (دم) نفس (كفت وشنيد) قيل وقال (زانكه) اندنكه (آنجا)

(بادل خونين لب خندان بياور همچو جام * نى كرت زخمى رسد آيى چو چنك اندر خروش) * محصول بيت * قائلى بور كه يعنى دل پرخون ايله كولراب كتور جام كبى يعنى قدح ايچى پرخوندر اما لبى خنداندر يعنى خنده‌دن لبلرى يومملز حاصلى نقدر كه درونك زحمت ومشقت چكرسه بيرونك خندان وشادان كرك كه هيچ بر كيمسه حالكى اكليه زيرا طريق عاشق صادق بودر تا كه رقبا مسرور اولميه‌لر اويله كركز كه سكا بر زخم ايريشورسه چنك كبى خروشه كله سن يعنى صاباراوب آواز اولمز نسنه‌دن ناله وافغان ايلمك كرك چنك كبى حاصلى جور وجفايه تحمل ايدوب شكى اولماق مرغوبدر (تانكردى آشنا زين پرده رمزى نشنوى * كوش نامحرم نباشد جاى پيغام سروش) * محصول بيت * مادامكه آشنا اولميه‌سن بو پرده‌دن يعنى پرده عشقدن بر رمز ايشيده‌مزسن يعنى عشاق سكاسر عشق كشف ايلمز زيرا نامحرمك قولاغى فرشته خبرينه محل اولمز يعنى عاشقلر راز عشق محرم عشقه سويلرلر نامحرمه سويلمزلر (درحريم عشق نتوان زد دم از كفت وشنيد * زانكه آنجا جمله اعضا چشم بايد بود و كوش) * محصول بيت * عشق حريمنده قيل وقالدن دم اورمق اولمز يعنى ديمه‌دن وايشتمه‌دن سوز سويلمك اولمز يعنى انده بن كوردم وايشتدم ديلمز زيرا حريم عشقده جميع اعضا كوزله قولاق اولمق كرك يعنى همان ناظر وسامع كرك مخبر ومستمع كركمز حاصلى دعواى كفت وشنيدى ترك ايلمك كرك

بربساط نکته دانان خود فروشی شرط نیست * یاسخن دانسته کوای مرد عاقل یاخموش) بساط لغتده دوشکه دیرلر اما بونده مجلس مراددر ذکر محل وارده حال طریقیله نکته دان وصف ترکیبدر نکته بیلیجی معناسنه شرط بونك کبی مقامده جواز معناسنه در سخن دانسته کونك مقدم مفعولیدر دانسته نك هاسی حرف تربدر * محصول بیت*

اول محلده (جمله اعضا) م (چشم) کوز (باید بود) اولمق کرك (کوش) قولاق (معنای اشارتی) عشق حریمنده ودائره سنده ذوقی و وجدانی اولان مشکلات عشقدن ورموزات وحالات اهل اللهدن وعلوم ظاهره ده اولان قیل وقالدن دم اورمق وسویلك ممکن دکلدر اول سببدن که اول مقامده جمله اعضا چشم وکوش اولمق کرکدر که مقام حیرتدر

درپساط نکته دانان خودفروشی شرط نیست * یاسخن دانسته کوای مرد عاقل یاخموش

نکته دانلر مجلسنده خودفروشلق معقول دکلدر یاسوزی معقول سویله ای عاقل کیمسه یاسکوت ایله (مفردات) (در) فی (بساط) مجلس (نکته دانان) اسراربیلیجیلر (خودفروش) کندینی صاتیجی (یا) مصدریه (شرط) لازم (نیست) دکلدر (سخن) سوز (دانسته) بیلش (کو) سویله (ای مرد عاقل) م (خموش) سکوت ایله (معنای اشارتی) اسرار الهیه ومعرفت وعلوم لدنیه یه آشنا اولان اهل اللهك مجلسنده واولوا الابصارلر حضورنده اعمی القلوب اولان علماء ظاهر ذوفنونك خودفروشلق ایله قیل وقاللری ودعوای علوملری محضا جنو ندرعاقل کاری دکلدر خرلنك ایله اسب تازی میدانه چیقمق کیدر مردعاقله لایق اولان اهل الله مجلسنده یا معقول سوز یاسکوتدر یاخود بیلدیکنی اونوتمقدر

ساقیامی ده که رندیهای حافظ فهم کرد * آصف صاحب قران جرم بخش وعیب پوش

ای ساقی شراب ویر که حافظك رندلکارینی فهم ایلدی عیب ستر ایدیجی جرم عفو ایدیجی صاحب قرانك وزیری آصف (مفردات) (ساقیا) م (می ده) شراب ویر (که) زیرا (رندیها) عیارلقلر (حافظ) م (فهم) م (کرد) ایلدی (آصف) سلیمان علیه السلام وزیرینك اسمیدر (صاحب قران) پادشاه (جرم بخش) جرمی عفو ایدیجی (عیب پوش) عیب ستر ایدیجی (معنای اشارتی) ای ساقی شراب عشق الهی اولان پیر شراب ویرزیرا حافظك عیارلقلرینی فهم ایلدی ستار العیوب غفار الذنوب اولان حضرت اللهك خلیفه سی قطب زمان وآصف دورانك شهد نصکره مسك کبی اولان عشقی ستری ممکن دکلدر

ولها یضا

درعهد پادشاه خطابخش جرم پوش * حافظ قرابه کش شد ومفتی پیاله نوش

جرم ستر ایدیجی خطا عفو ایدیجی پادشاه زماننده حافظ قرابه کش ومفتی پیاله نوش اولدی (مفردات) (در) فی (عهد) زمان (پادشاه) م (خطاب بخش) خطا باغشلیجی (جرم پوش) کناه ستر ایدیجی (حافظ) م (قرابه) بیوك دستی (قرابه کش) شراب شیشه سنی چکیجی (شد) اولدی (مفتی) م (پیاله نوش) قدح ایچیجی (معنای اشارتی) چونکه هر برو قتده اسماء اللهدن براسمك تجلیسی وآثاری ظهوری غلبه ایلشدر یعنی ستار العیوب غفار الذنوب پادشاه حقیقی حضرت اللهك باسط ومحسن اسم شریفلرینك تجلیسی زماننده

نکته دانلر وذکیلر مجلسنده کندینی اوکوب صاتمق جائز دکلدر پس ای مرد عاقل یاسوزی یالوب سویله ویا اپسم اول طمه یعنی برسوزی حقیقتیله بیلورسك سویله والاساکت اول (ساقیامی ده که رندیهای حافظ فهم کرد * آصف صاحبقران جرم بخش عیب پوش) آصف صاحبقران اضافتی لامیه درباقیسی بیانیه محصول بیت * ای ساقی باده ویر که حافظك رندلکارینی وباده نوشلغنی فهم ایلدی یعنی اکلدی عیب اورتیجی جرم باغشلیجی صاحبقران اولان پادشاهك وزیری یعنی باده نوشلغم فاش اولدقدنصکره باده یی آشکاره وبی پرواکتورصاحبقر اندن بونده مرادشاه شجاعدر وآصفدن قوام الدین درکه خواجه نك مربیسیدر (وله ایضا) (درعهد پادشاه خطا بخش جرم پوش * حافظ قرابه کش شدومفتی پیاله نوش * خطابخش وجرم پوش وصف ترکیبلردر بخشیدندن وپوشیدندن قرابه کش وصف ترکیبدر کشیدیدن قرابه صراحی ویاتق بر داق و شراب قپاغی حاصلی ظروف خمره قرابه دیرلر حافظ مبتدا قرابه کش خبری و مفتی مبتدا و پیاله نوش خبری پادشاهدن مرادشاه شجاعدر که برعیاش وباده نوش پادشاه ایدی نته که سابقا تفصیلی کچمشدر * محصول بیت * کناه اورتیجی خطا بغشلیجی پادشاهك زماننده حافظ قرابه کش وسبوکش اولدی ومفتی پیاله نوش مراد پادشاهك شرب خمره اجازت ویروب زماننده باده نوشلره کیمسه دخل وتعرض ایلیوب هرکیشی کندی ذوقنده اولدیغن بیاندر حاصلی خواجه نك کلامی ادعائیدر حقیقی دکل

(صوفی زکنج صومعه بپای خم نشست * تادید محتسب که سبومیکشد بدوش) بپای خم اکثر نسخه ده بوواقع اولمش وبعضنده درپای خم دوشمش علی کل حال مرادف ظرفیه در تاابتدای غایت ایچوندر زمانده منذکبی عربیده محتسب دیدك مفعولیدر برالفظ راتقدیر یله که حرف بیان سبو می کشدك مقدم مفعولیدر بدوش باحرف مصاحبت ویاظرفیت * محصول بیت * صوفی صومعه بوجغندن کوپ

حافظ ومعاشر عشاق و مفتی وهوای نفسندن هنوز خلاص اولمیان علماء ظاهر اولان اطفال واوشاق هر برلری عشق ومعرفت وعبادات وطاعاتلرین اظهار وآشکاره ایلملریله بربرلرینه تعاون علی التقوی اوزره اولملریله عالم رونق وعشق وطاعت شیوع بولمشدر

صوفی زکنج صومعه بپای خم نشست * تادید محتسبکه سبومیکشد بدوش

صوفی صومعه بوجاغندن فراغت ایدوب کوپ دیبنه اوطوردی تاکوردی محتسبی که اموزیله دستی چکر (مفردات) (صوفی) م (ز) من (کنج) بوجاق (صومعه) عبادتخانه (بپای خم) کوپ اباغنه (نشست) اوطوردی (تا) حتی (دید) کوردی (محتسب) والی مملکت (سبو) دستی (میکشد) چکر (بدوش) اموزیله (معنای اشارتی) عشق وطاعت اهلی آشکاره اولوب بربرلرینه تعاون وتظاهر اوزره اولدقلرندن راه حق ظاهر اولوب ذوق ایمان وذوق طاعت طاتمیان صوفی خشك وزاهد ظاهر پرست عجب وریاصومعه سن ترك ایدوب لذت روحانیت بولمق ایچون منبع عشق ومعرفت اولان خراباتی عشاقه مصاحب اولدیلر محتسبی دخی کوردیکه اهل عشق اموزنه المش وعوام دخی اهل اللهه خدمت واهل اللهدن استمداد ایلدکلرینی کوربجك صوفی انصافه کلمشدر

احوال شیخ وقاضی وشرب الیهودشان * کردم سؤال صبحدم از پیرمی فروش

شیخ وقاضینك احوالنی وانلرك خبیثانه شربنی صباح وقتی می فروش اولان پیردن سؤال ایلدم (مفردات) (احوال شیخ وقاضی) م (شرب الیهود) نهانی آز آز شراب ایچمك (شان) انلر (کردم) ایلدم (سؤال) م (صبحدم) صباح وقتی (از) من (پیر) شیخ (می فروش) شراب صاتیجی (معنای اشارتی) تغیر الشکل لاجل الاکل ایلیان شیخ شیطانك وقاضیان فی النار اولان قاضی رشوت خوارك وبونلرك مردان خدا اولان عاشقلری کوردکده یزدخی درویشز وعاشقز دیو دعوی وآز وچوق یزدخی شراب عشق الهیه نك ذوقندن آکاهز دیو وجد وحال مردان خدا صورتنده مقتضای اظهار هوای نفسانیه لرنجه تملق کلبی وذل الیهودی کوسترن مدعیلر حالندن صباح وقتی فیض الهی وشراب حقیقی نوش ایدیجی پیر آکاه روشن ضمیردن سؤال ایلدم

کفتانه کفتنیست سخن کرچه محرمی * درکش زبان وپرده نکه دار ومی نوش

مرشد دیدی که بو سؤال ایتدیکك سویلنه جك سوز دکلدر اکرچه محرمسن خاموش اول وسری صاقله وشراب ایچ (مفردات) (کفتا) دیدی (نه) نفی (کفتنیست) سویلنه جك (سخن) سوز (کرچه) م (محرمی) محرمسن (درکش) چك (زبان) دل (پرده) م (نکه دار) حفظایله (می نوش) شراب ایچ (معنای اشارتی) اول پیرشفیق جوابنده دیدی که اول مرائیلر وحرام خوار دینلر بی دنیایه دکشدکاری ایچون روز محشرده خنزیر صورتنده حشر اولسه لرکرکدر دینلر بی جیفه دنیایه

دیبنه اوطوردی یعنی صومعه بوجغندن قالقوب میخانه نشین اولدی زیرا مفتیلر وحافظلر ومدرسلر باده نوش اولوب ایچمك صوفی بطریق اولی اولور زیرا صوفیلر اولادن نهانیجه ایدرلردی شمدی که پادشاه واعیان ناس آشکاره ایدر اولدیلر انلره نه قوسعون وکوملدرك کرك زیرا خمخانه یه وارمغه حسرت چکرلردی شمدی که بوقدر فرصت بولدیلر ذوقلرندن رقص ایده رك کیدرلر پس صوفی میخانه یه واردیغی محتسب اموزنده شراب دستیسن کتوردکنی کورلیدنبریدر زیرا اولادن محتسب درسندن وقمچیسندن خوف ایدوب نهانی ایدردی پس محتسبی بویله کوزلی بی پروا آشکاره ایدر اولدی (احوال شیخ وقاضی وشرب الیهود شان * کردم سؤال صبحدم از پیرمیفروش) شرب الیهود جهودلر ایچیشی دیمکدر انلرك ایچیشی اولدر که چوق ایچوب مست اولمزلر ومهما امکن ایچدکلرینی ستر ایدرلر مست اولنجه ایچمدکلری انکچوندر که بزم دینمزده خمرك آزی وچوغی حرام اولدیغی کبی انلرك وساواد یانك عندنده سکری حرامدر کندی دکل امابزده بالکز خمرك دکل بلکه هرنسنه نك سکری حرامدر انلر کهاولیه در * محصول بیت * ایدی شیخك وقاضینك احوالنی وانلرك شرب الیهودینی صباح وقتنده می فروشدن سؤال ایلدم بدنه آنی یه مرهوندر (کفتانه کفتنیست سخن کرچه محرمی * درکش زبان وپرده نکه دارومی بنوش) کفتنی سویلنجك وسویلنجك دیمکدر سخن مفعولی پرده نکه دارك مقدم مفعولیدر * محصول بیت * پیرمیفروش دیدی کرچه محرمسن اماشیخك وقاضینك شرب الیهودینی سکا سویلنجك سوزدکلدر پس دیلك چك طمه وسرصاقله وباده ایچ انلرکبی که یکرنك اولهسن انلرله شرب الیهودی خبیثانه شرب ایله تفسیر ایدنلر بوخصوصده خساست ایلشلر

(ساقی بهار میرسدو وجه می نماند * فکری بکن که خون دل آمد زغم بجوش) وجه میدن مراد بهای میدر * محصول بیت *
ای ساقی بهار ایریشیور وحال بوکه باده بهاسی قالمدی یعنی شراب الاجق نسنه یوق فکرایله ویا برفکرایله که خون دل غمدن جوشه کلدی

دکشدکلری مدتجه میمون کبی تقلید لرینك فائده سی یوقدر اکرچه محرم سن اما بونك وراسی سو یلنمه جك سوز دکلدر وسکا تجسس لازم دکلدر همان سن خاموش اول و بیلدیکك سری ستر ایله وریاضات ومجاهد اتله شراب عشق خدایی نوش ایلیکه سعی ایله

﴿ ساقی بهارمی رسد ووجه می نماند * فکری بکن که خون دل آمدزغم بجوش ﴾

ای ساقی بهار ایریشور وشرابه خرجلق قالمدی برفکرایله که غمدن خون دل جوشه کلدی (مفردات) (ساقی) م (بهار) م (می رسد) ایریشور (وجه می) شراب خرجلغی (نماند) قالمدی (فکری) برفکر (بکن) ایله (خون دل) کوکل قانی (آمد) کلدی (زغم) غمدن (بجوش) جوشه (معنای اشارتی) ای ساقی بهار عمر آخره کلدی وعشق وطاعاتی تحصیله وقت وسرمایه قالمدی بوخصوص ایچون بر فکر ایله که کوکل قانی غمدن جوشه کلدی وقلبم مضطرب الحال اولدی

﴿ عشقست و مفلسی وجوانی ونوبهار * عذرم پذیر وجرم بذیل کرم بپوش ﴾

عشق ومفلسلکدر وجوانلق ونو بهاردر عذرمی قبول ایله وجرمی دامن کرمله اورت (مفردات) (عشق) م (است) واردر (مفلس) م (جوانی) یکتلك (نو بهار) م (عذر) م (ام) بنم (پذیر) قبول ایله (جرم) م (با) للملابسه (ذیل) اتك (کرم) م (بپوش) اورت (معنای اشارتی) عشق انقطاع ماسوا وافلاس تام ایله حاصل اولور فتوت وجوانلق نو بهار ایله وانکشاف اسرار ایله حاصل اولور جرم وقصور واظهار وجود سیئه هنوز بزده ثباتی بوقدر یارب درکاه بی نیاز کده عذرمی قبول ایله وجرمی دامن کرمکله ستر ایله که ستار سین

﴿ تاچند همچو شمع زبان آوری کنی * پروانهٔ مراد رسید ای محب خموش ﴾

نیجه یه دکین شمع کبی زبان آورلك ایلرسن مراد پروانه سی ایرشدی ای محب خاموش اول (مفردات) (تا چند) نیجه یه دك (همچو) مثل (شمع) م (زبان آوری) دل کتور یجیلك (کنی) ایلرسن (پروانه) م (مراد) م (رسید) ایرشدی (ای محب) م (خموش) سکوت ایله (معنای اشارتی) کرچه (العاشق اوسکت هلك) در اما نیجه یه دك شمع کبی زبان اظهار ایدرسن ونیجه یه دك کلام ایله اظهار وجود ایلرسن چونکه مراد پروانه سی ایرشدی ومعرفة الله ایله عین الیقین وحق الیقین مرتبه سی ایرشدی ای محب خاموش اول که (من عرف الله کل لسانه) دیلمشدر

﴿ ای پادشاه صورت ومعنی که مثل تو * نادیده هیچ دیده ونشنیده هیچ کوش ﴾

ای صورت ومعنی پادشاهی که سنك مثلكی هیچ کوز کورمش وهیچ قولاق ایشتممشدر (مفردات) (ای پادشاه) م (صورة ومعنی) م (مثل) م (تو) سن (نادیده) کورممش (هیچ) قطعا (دیده) کوز (نشنیده) ایشتممش (هیچ) م (کوش) قولاق (معنای اشارتی) ای پادشاه صوری ومعنوی اولان الله سنك مثلكی هیچ کوز کورممش

﴿ وهیچ ﴾

یعنی افلاسدن هلاك اولدق برتدارك ایله باده بیدایله فصل بهار ضائع یره کیتمسون (عشقست ومفلسی وجوانی ونوبهار * عذرم پذیر وجرم بذیل کرم بپوش) ذیل کرم بیانیه * محصول بیت * خواجه ساقی یه اعتذار ایدوب بیورر عشقدر یعنی عاشقم ومفلسلکدر یعنی مفلس وفقیرم وجوانلقدر یعنی یکیدم ویکی بهار در پس بوحاللری کوروب عذرم قبول ایله وجرم وکناهمی کرم اتکیله ستر ایله یعنی بو قدر احوال ایچنده بندن التماس باده واقع اولور سه بیت سابقده واقع اولدیغی کبی دیلنجیلکمی وجرار لغمی معذور طوتوب عفوایله دیمکدر (تاچند همچو شمع زبان آوری کنی * پروانهٔ مراد رسیدای محب خموش) زبان آور وصف ترکیبیدر لغتده دیل کتوریجی دیمکدر اما اصطلاحده فصحا وبلغا وشعراده مستعملدر یاحرف مصدر شمعه نسبت زبان آورلك زیاده برنده در زیرا تشبیه طریقیله شمعده یانان آتشه زبان دیرلر پس شمع زبان آور اولور پروانهٔ مراد بیانیه در سابقا تحقیق اولدیکه پروانه بونك کبی یرلرده خط همایون معناسنه در * محصول بیت * خواجه تجرید طریقیله کندی یه خطاب ایدوب بیورر نیجه یه دك شمع کبی دیلیلك ایدرسن یعنی افلاس وفقردن شکایت ایدرسن مراد پروانه سی ایرشدی ای محب اسم اول دخی افلاسدن شکایت ایله مراد بیتدن حسن طلبدر (ای پادشاه صورت ومعنی که مثل تو * نادیده هیچ دیده ونشنیده هیچ کوش) پادشاهدن مراد مطالعه مذکور اولان شاه شجاعدر که ظاهری وباطنی علم ومعرفتله آراسته وپیراسته بر پادشاه ایمش که حرف رابط صفت مثل تولامیه ومصراع ثانی یه مرهوندر * محصول بیت *
ای صورت ومعنی پادشاهی که سنك کبی بر وجود شریفی هیچ بردیده کورممش وهیچ برقولاق ایشتممش حاصلی سنك مثلك بشر نه کورمش ونه ایشتمش خواجه مدح شاه شجاعده اطرا بیورر

(چندان بمان که خرقهٔ ازرق کند قبول * بخت جوانت ازفلك پیرژنده پوش) خرقهٔ ازرق بیانیه وکندقبولك مقدم مفعولی وبخت جوان فاعلی فلك پیرژنده پوش بیانیه لردر ژنده پوش وصف ترکیبیدر پوشیدندن اسکی کیجی معناسنه زبا ژنده زای عجمینك فتحی وکسریله بالی اسکی لباسده استعمال ایدرلر * محصول بیت * اولقدر دنیاده باقی قال که سنك طالع جوانك پیرژنده پوش فلکدن کوك خرقه سنی قبول ایلیه یعنی

وهیچ کوش ایشتممشدر جمیع مراتب سلوکده عون وعنایت وتوفیق وهدایت سنکدر

﴿ چندان بمان که خرقهٔ ازرق کند قبول * بخت جوانت ازفلك پیرژنده پوش ﴾

دنیاده اول قدر قال که کوك خرقه یی قبول ایده سنك جوان بختك اسکی کیجی پیر فلکدن (مفردات) (چندان) اول قدر (بمان) قال (خرقه) م (ازرق) کوك (کند) ایده (قبول) م (بخت) م (جوان) م (تا) ضمیر (از) من (فلك) م (پیر) م (ژنده پوش) اسکی کیجی (معنای اشارتی) ای کوکل فرض ایدهلم دنیاده اول قدر قاله سن که ژنده پوش قوجه فلکدن سنك جوان بختك شرك خفی اولان ریا خرقه سنی قبول ایده یعنی دنیاده اوزن عمر ایله وریا وسمعه ایله عند الناس مقبول ومشهور یابان اوله سن توفیق ربانی اولمدقجه جمله سی هبادر عند الله هیچ بر مراده نائل اوله مزسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ سحر زهاتف غیبم رسید مژده بکوش * که دورشاه شجاعست می دلیرنوش ﴾

سحر وقتی هاتف غیبدن بنم قولاغمه مژده ایرشدی که شاه شجاع دوریدر شرابی خوفسز نوش ایله (مفردات) (سحر) م (ز) من (هاتف غیب) م (ام) بنم (رسید) ایرشدی (بکوش) قولاغمه (دور شاه شجاعست) شاه شجاع دوریدر (می) شراب (دلیر) شجاعتلی (بنوش) ایچ (معنای اشارتی) سحر وقتی جانب حقدن کوش جانمه برمژده ایرشدیکه بودورشاه شجاع الدین اولان مرشد روشن ضمیرك تصرفی دوریدر شراب عشق خدایی نفس وشیطانك وسوسه سندن وماننده شیطان اولان عوامك ازدحامندن خوفسز نوش ایله که آنك قوت قدسیه سی برکاتنه عقبات راه عشقدن امین اولورسن

﴿ شدآنکه اهل نظر درکناره می رفتند * هزار کونه سخن در دهان واب خاموش ﴾

کیتدی اول وقتکه اهل نظر کناره کیدرلردی آغزده بیك درلو سوز واب خاموش (مفردات) (شد) کیتدی (آنکه) اول وقتکه (اهل نظر) م (در) فی (کناره) م (می رفتند) کیدرلردی (هزار کونه) بیك درلو (سخن) سوز (در دهان) اغزده (لب) دوداق (خاموش) سکوتده (معنای اشارتی) معین ظهیر ارکان دین وپرورندهٔ عشاق اهل یقین شاه شجاع الدینك ظهور دورنده اول اسلامده اصحاب رسول الله صلی الله وسلم علیه وعلیهم اجمعین افندیلریز دینلرینی وجانلرینی کنار خاکسارك فتنه واذالرندن حفظ ایچون زیرزمینده نماز وقرائت قرآن بیوردقلری کبی بحمد الله کیتدی اول وقتکه اهل ذکر واهل نظر اولان صلحا بیك درلو علم ودلیل وبرهان ایله جواب ویرمکه قادر ایکن بزسنه عوام ناسك وسفهاء زمانك شرلرندن وفتنه لرندن خاموش اوله رق کناره وخلوتلره کیدرلردی

﴿ بیانك چنك بکوییم آن حکایتها * که ازنهفتن آن دیك سینه میزد جوش ﴾

اول حکایتلری چنك آوازیله سویلرز زیرا آنی ستر ایلمکدن سینه چولمکی قینادی

فلك فانی اوله وانك کوك رنك خرقه سی باقی قاله وسنك بخت جوانك آنی کیه حاصلی قیامته دك باقی قال دیمکدر خواجه شاه شجاعه غلو طریقیله دعا ایدر (وله ایضا) (سحر زهاتف غیبم رسید مژده بکوش * که دور شاه شجاعست می دلیرنوش) شجاع لغتده بهادره دیرلر دلیر ذکری انکیچوندر یعنی باده یی بی پروا ایچ * محصول بیت * سحر وقتنده هاتف غیبدن قولاغمه مشتاق ایرشدیکه شاه شجاع دوریدر با دهبی بهادر یعنی بی پروا ایچ زیرا کیندی عیاش وباده نوش اولمغله میخوارلره نسنه دیمزدی حاصلی خلقه شراب ایچمکه اذن ویروب کیمسه یی نجمزدی (شدآنکه اهل نظر درکناره می رفتند * هزار کونه سخن در دهان واب خاموش) * محصول بیت * اول حال کیتدی یکه اهل نظر عاشقلر کناره کیدوب عشق جانانی سویلشرلردی آغزلرنده بیك درلو سوز وایلری خاموش ایدی یعنی کناره واروب اسرار عشقی قورقه قورقه سویلشرلردی (بیانك چنك بکوییم آن حکایتها * که ازنهفتن آن دیك سینه میزد جوش) که حرف رابط صفت دیك سینه بیانیه در دیك چوملك میزد حکایت حال ماضی درمیزد جوش قینار دی دیمکدر * محصول بیت * چنك آوازیله سویلشه لم اول حکایتلری که آنی کیزلمکدن سینه چوملکی قینار دی یعنی اول حکایه لری صبا قیلوب کیزلمکدن زحمت چکردك حاصلی عشق قصه لرینی شمدی آشکاره سویلشه لم که عادل پادشاه زمانیدر که کیمسه عشاقه جور ایلمز مکر چشم جانان که حرفی اداتی تعلیل طوتان معلول طیعمش

(مفردات) (با) للملابسه (بانك) آواز (چنك) آلت لهو (بكوييم) سويلرز (آن) اول (حكايتها) حكايتلرى (كه) زيرا (ز) من (نهفتن) كيزلمك (دبك) چولمك (سينه) كوكس (ميزد) اوردى (جوش) م (معناى اشارتى) اول پادشاهك زماننده اسراردين وحالات عشق رب العالمين حكايتلرينى عوام كالهوامدن احترازسز آشكاره سويلرز وحلقهٔ عشاقده اذكار واورادمز وحالات عشق الهيه مز ايقاظ غافلين ودفع وساوس شياطين ايچون جهرايله اظهار ايلرز زيرا زمان اول كبى هرموضعده جهرايله ذكرالله اولنيوب ستر واخفا ايلدكلرندن خلق بهائم كبى مالايعنى يه وغفلت قلبه كرفتار اولدقلرى ايچون غيرتسينه چولمكى قينادى

﴿ شراب خانكى ترس محتسب خورده * بروى يار بنوشيم وبانك نوشانوش ﴾

محتسب خوفنى يمش وچكمش خانه‌ده اولان شراب شمدى يارك يوزى شوقنه ونوشانوش آوازيله نوش ايده لم (مفردات) (شراب) م (خانكى) خانه‌يه منسوب (ترس) خوف (محتسب) م (خورده) يمش (بروى يار) يارك يوزى شوقنه (بنوشيم) ايچه لم (بانك) آواز (نوشانوش) مدام ايچمك (معناى اشارتى) بودوردن اول اهل غفلت اولان عوام علمانك واهل شرعمز دبو دعواى مجرد ايله شاهراه شريعت محمديه اولان عشق ومحبت الهيه‌دنك سبب قويسى ذكر اللهدن (ولذكر الله اكبر) آيت كريمه‌سيله موصوف اولان اقرب الطرق الى اللهدن حضرت اللهك محبوبى ذاكر قوللرينى ذكر اللهدن منع ايديجى قطاع طريق اولان نادانلرك خوفندن مترحال ايدوب لذت شراب عشق الهيه‌يى خانهٔ قلبده كيزلردك شمدى بحمدالله ظهوردين اولان شاه شجاع الدينك دورنده استعيذ بالله (فاذكروا الله قياما وقعودا) الخ آيت كريمه‌سى سرنجه مفسرين عظامك بيانى وجهى اوزره يارحقيق حضرت اللهك جمالنك عشقنه نوشانوش آوازيله (دوموا على ذكر الله فى كل حال قياما وقعودا حركة وسكونا سرا وعلانية ليلا ونهارا برا وبحرا) نعره‌سن اوره‌رق شراب عشق الهيه‌يى آشكاره نوش ايده‌رز

﴿ زكوى ميكده دوشش بدوش مى بردند * امام خواجه كه سجاده مى كشيد بدوش ﴾

ميخانه محله سندن دون كيجه انى اوموزه اوروب ايلتديلر امام خواجه كه صلاحندن اوموزنده سجاده كتوررردى (مفردات) (ز) من (ميكده) ميخانه (دوش) دون كيجه (ش) ضمير (بدوش) اوموزايله (مى بردند) ايلتديلر (امام خواجه) م (سجاده) م (مى كشيد) چكدى (بدوش) اوموزنده (معناى اشارتى) منكر عشق اولان امام خواجه كه صلاح صوربندن اوموزنده سجاده كتوررركن شراب عشق الهى آشكاره اولمق سببيله اول شاه شجاع الدينك جذبهٔ رحمانيه سندن متأثر ويبهوش ولذت عشقدن خبردار اولوب شيشهٔ عارى كسر ايتمكله دون كيجه ميخانه محله سندن شراب قدحنى اوموزينه اوروب ايلتديلر وحالات عشق اظهار ايلديلر

(شراب خانكى ترس محتسب خورده * روى يار بنوشيم وبانك نوشانوش) شراب خانكى بيانيه يا حرف نسبت خانه‌يه منسوب شراب يعنى خانه‌ده صقليوب حاصل اولمش شراب ياى ثانى حرف تنكير ترس محتسب لاميه و خورده نك مفعولى ومجموعى شراب خانكينك صفتى وشراب خانكى بنوشيمك مفعول صريحى و بروى يار غير صريحى وبانك نوشانوش معطوفدر رويه *محصول بيت* محتسب قورقوسن يمش شراب خانكى يى روى يار ايله ايچه لم وبانك نوشانوشله يعنى يارك رويني سير ايدوب ايچه لم ايچه لم ديمكله بى روا شراب خانكى يى نوش ايده لم مصراع اولى شراب خانكى ازترس محتسب خورده يازوب معناسنى اوه منسوب شرابى محتسب قورقوسندن ايچمشيدك دين وبوزمانه دكن محتسب خوفندن خانه‌ده حاصل اولمش شراب ايچمشز دين هم تركيبه خطا ايتشلر وهم معناده تأمل تدبر مصراع ثانينك معناسنى يار يوزينه ايچه لم متصل ايچمك آوازيله دين اصابت ايلمش (زكوى ميكده دوشش بدوش ميبردند * امام خواجه كه سجاده ميكشيد بدوش) دوش دون كيجه وشين ضمير امام خواجه‌يه راجعدر اضمار قبل الذكر طريقيله بدوش با حرف مصاحبت ويا حرف ظرف كه رابط صفت ميكشيد حكايت حال ماضى چكردى ديمكدر بدوش اولكى بدوش كيدر بلا تفاوت *محصول بيت* ميخانه محله سندن دون كيجه اوموزده ايلتورلردى ويا اوموزله ايلتورلردى امام خواجه حضرتلرينى كه سجاده‌يى اوموزنده طاشردى ويا سجاده‌يى اوموزله چكردى يعنى زهاد وعباد سيماسنده سجاده‌يى اوموزينه اوروب كزن امام افندى باده نوش اولمش وجائزدركه اولكى دوش اوموز معناسنه اوله پس معنى اوموزدن اوموزه ايلدرلردى ديمك اولور

(دلا دلالت خيرت كنم براه نجات * مكن بفسق مباهات وزهدهم مفروش) دلالت خيرت مصدرك مفعولنه اضافتيدر تا ضمير خطاب مباهات مفاخرت معناسنه در * محصول بيت * اى كوكل نجات يولنه سكا خيرلى دلالت ايده‌يم ياخود طريق نجاتده سنى خيره دلالت ايده‌يم دلالت خير بيوردينى مصراع ثانينك مضمونيدر يعنى فسقله فخر ايله زهدده صاتمه يعنى نه فسقكى اظهار ايله ونه زهدكى

﴿ دلا دلالت خيرت كنم براه نجات * مكن بفسق مباهات وزهدهم مفروش ﴾

اى كوكل نجات يولنه سكا خير دلالت ايده‌يم فسقله تفاخر ايتمه وزهد دخى صاتمه (مفردات) (دلا) اى كوكل (دلالت خير) م (تا) ضمير (كنم) ايده‌يم (با) للملابسه (راه) يول (نجات) م (مكن) ايله (بفسق) فسقله (مباهات) تفاخر (زهد) م (هم) دخى (مفروش) صاتمه (معناى اشارتى) اى كوكل اكر عالى همت اولوب عشق ومعرفت اهلى اوله‌يم ديرايسك ويرده وحجابدن خلاص اوله‌يم ديرايسك نجات يولى اولان خيره سكا دلالت ايده‌يم صاقين فسقله تفاخر ايتمه وزهد دخى صاتمه وزهد ايله مغرور اولمه

﴿ محل نور تجليست رأى انورشاه * چوقرب اوطلبى در صفاى نيت كوش ﴾

شاهك انور رأيى تجلى نورينك محليدر چونكه آنك قربينى طلب ايلرسين صفاى نيتده چالش (مفردات) (محل نور) م (تجلى) م (است) در (رأى انور شاه) م (چو) چونكه (قرب) م (او) ضمير (طلبى) طلب ايدرسن (صفا) م (نيت) م (كوش) چالش (معناى اشارتى) اول وسيلهٔ قرب حق اولان شاه حقيقتك رأى مصيب انورى تجلى الهى نورينك محليدر چونكه آنك قربنى طلب ايلرسين وانك يوزندن فتح باب استرسين اكا هر وجهله تابع اولوب تخليص نيته سعى ايليه سين

﴿ بجز ثناى جلالش مساز ورد ضمير * كه هست كوش دلش محرم پيام سروش ﴾

آنك جلالى ثناسندن غيرى ورد ضمير ايله زيرا آنك كوش دلى سروشك پيامنه محرمدر (مفردات) (با) للملابسه (جز) غير (ثنا) م (جلال) م (ش) ضمير (مساز) دوزمه (ورد) م (ضمير) قلب (هست) در (كوش دل) كوكل قولاغى (ش) ضمير (محرم) م (پيام) خبر (سروش) ملك (معناى اشارتى) اول شاهه توجه تام ايله جمع خاطر ايدوب آنك جلال وجمالى ورد دينك وفكرينك غيرى‌يى قلبكدن اخراج ايليه‌سن زيرا آنك كوش دلى ملك ملهمك الهامنه وجانب حقدن تأييدالله اولان خبرلره محرمدر

﴿ رموز مصلحت ملك خسروان دانند * كداى كوشه نشينى تو حافظا مخروش ﴾

ملك مصلحتنك رمزلرينى پادشاهلر بيلورلر سن كوشه نشين كداسين اى حافظ خروش ايلمه (مفردات) (رموز) اسرار (مصلحت) م (ملك) م (خسروان) پادشاهلر (دانند) بيلورلر (كدا) فقير (كوشه نشين) كوشه‌ده اوطوريجى (يا) خطابيه (تو) سن (حافظ) م (الف) ندائيه (مخروش) اضطراب وفغان ايلمه (معناى اشارتى) اى حافظ كرچه بعون الله بوقدر اسرار طريقت بيان ايلدك لكن حقيقت ملكنك اسرارى مصلحتنى پادشاه حقيقى اولان عارفان بالله بيلورلر سن برخراباتى كوشه نشين كدا

(محل نور تجليست رأى انورشاه * چوقرب او طلبى در صفاى نيت كوش) محل نور تجلى اضافتلرى لاميه‌لردر رأى انورشاه بيانيه ولاميه‌در قرب او مصدرك مفعولنه اضافتيدر صفاى نيت مصدرك فاعلنه اضافتيدر كوش فصل امر مفرد مخاطب سعى ايله ديمكدر *محصول بيت* تجلى نورينك محليدر رأى انورى شاهك يعنى شاه اهل كشف ونفس قدسى صاحبيدر پس چونكه آنك قربيتنى ايسترسك صفاى نيته سعى ايله يعنى چونكه باطنه وارمق مراد ايدرسن صفاى باطنله وار زيرا مشرف على القلوبدر پس هرنه كه ضميركدن كچرسه انى بيلور (بجز ثناى جلالش مساز ورد ضمير * كه هست كوش دلش محرم پيام سروش) ثناى جلال مصدرك مفعولنه اضافتيدر وشينه اضافت لاميه ورد ضمير لاميه كه حرف تعليل كوش دل لاميه در مجازا محرم پيام مصدرك مفعولنه اضافتيدر وسروشه اضافت لاميه سروش فرشته بونده مراد فرشتهٔ وحيدر *محصول بيت* شاه مذكورك جلالنه وعظمتنه ثنادن غيرى ورد ضمير ايله يعنى خاطرك آنك ثناسيله مقيد اولسون انجق زيرا كوكلنك قولاغى فرشته خبرينه محرمدر يعنى كوكلكدن هرنه كه كچه اكا الهام اولور (رموز مصلحت ملك خسروان دانند * كداى كوشه نشينى تو حافظا مخروش) رموز مصلحت ملك اضافتلرى لاميه‌لردر خسرواندن مراد پادشاهلردر كداى كوشه نشين بيانيه كوشه نشين وصف تركيبيدر ويا ضمير خطاب مخروش فعل نهى مفرد مخاطب خروشيدندن چوقرامق ديمكدر * محصول بيت * مملكت مصلحتنك رموزينى واسرارينى پادشاهلر بيلورلر زيرا انلك بيلمسى لازم وواجبدر انلرك

اوزرينه كه خلقك و ملكك اوزرينه انلر مولى در اماى حافظ سن كداى كوشه نشين سن چوقرامه يعنى مملكتيچون بحضور اولوب سوز صاوايله زيرا سنك كينك وظيفه سى دكل

(وله ایضا) (شراب تلخ میخواهم که مرد افکن بود زورش * مکر یکدم برآسایم ز دنیا و شر و شورش * شراب تلخ بیانیه که حرف بیان مرد افکن وصف ترکیبی ار یکنجی دیمکدر بهادردن کنایتدر زوردن

مراد قوت کیفیتدر مکر ادات تمنی اوله که معناسنه * محصول بیت * اجی شراب ایسترمکه سورت کیفیتی ار یکنجی اوله یعنی ایچنی ییقه اوله که بردم آسایش ایدوب راحت اولام دنیا شر و غوغاسندن یعنی کندمدن یکچوب دنیا قیودندن خبردار اولمایم (بیاور می که نتوان شد ز مکر آسمان ایمن * بلعب زهره چنکی و مریخ سلحشورش) زهره یلدزنه ساز نده فلك دیرلر و سازنده‌لر اکا منسوبدر آنی تصور برلرده برچنکی قبز شکلنده بزارلر و مریخ میلك کسریله ورای مشدده‌نك کسریله ارباب حرب اکا منسوبدر یعنی اهل سلاح تصور برلرده قلیجی النده بر سلحشور شکلنده بزارلر * محصول بیت * باده کتور که آسمانك مکرندن امین اولق اولمز زهره چنکی و مریخ سلحشور اوبونی سببیله یعنی زهره‌نك رقاصلغیله و مریخك سلحشورلغیله مکر فلکدن غافل اولق جائز دکلدر ایمدی باده کتور که انکله اکا نوب بونلردن کلیا غافل اولوب اویونلرندن آکاه اولیه‌لم زیرا او یونه باقق آدمی مغرور ایدر (سماط دهر دون پرور ندارد شهد آسایش * مذاق حرص و آز ای دل بشوی از تلخ واز شورش) سماط دهر دون پرور اضافتلری لامیه و بیانیه‌در مجازا شهد آسایشده بیانیه‌در آسایش اسم مصدردر آسایدندن دیکلش معناسنه مذاق حرص بیانیه آز حرصك عطف تفسیریدر تلخ آجی شور طوزلی شین ضمیر دهره راجعدر * محصول بیت * دهر دون پرورك سماطی شهد آسایش طوتمز یعنی شهد آسایشی بوقدر یعنی دنیانك حضوری یوقدر ایمدی حرص و آز مذاقنی ای کوکل آجیسندن و طوزلیسندن یو یعنی آجیسندن و طاتلیسندن کچ

عاشقسزای حافظ شویله کرك بویله کرك دیو اضطرابه دوشوب اظهار وجود ایله

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ شرابی تلخ میخواهم که مرد افکن بود زورش * مکر یکدم بیاسایم ز دنیا و شر و شورش ﴾

بر آجی شراب ایسترم که آنك زوری مرد افکن اوله مکر بردم دنیادن و آنك شور و شرندن دکلنم (مفردات) (شراب) م (تلخ) آجی (میخواهم) ایسترم (مرد افکن) آدم دوشوریجی (بود) اوله (زورش) آنك قوتی و کیفیتی (مکر) اوله که (یکدم) برنفس (بیاسایم) دکلنم (ز) من (دنیا) م (شر) م (شور) اضطراب (ش) ضمیر (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ان الملوك اذا دخلوا قریة افسدوها) الخ آیت جلیله‌سی سرنجه جنود نفسانیهٔ فاسده و ماسوی الله‌دن اولان افکار و اندیشه‌کاسده‌لری خانهٔ تجلی اولان قلبدن اخراج کلی و تارمار ایدیجی حضرت الله‌دن بر آجی قوی و غالب سلطان عشقك شرابنی ایسترم که آنك کیفیتی و قوت روحانیه‌سی ضروری عقل معاشك و نفس بدخواهك حکم و تدبیرنی محو و ازاله ایتمکله مکر بردم دنیانك غمندن و شر و شور و فسادندن خلاص اولمغله انس حقا تید ایله قلب مطمئن و راحت و سکونت بوله

﴿ بیاور می که نتوان شد ز مکر آسمان ایمن * بلعب زهره چنکی و مریخ سلحشورش ﴾

شراب کتور زیرا آسمانك مکرندن امین اولق اولمز چنکی زهره‌نك و سلحشور مریخك لعبیله (مفردات) (بیاور) کتور (می) شراب (نتوان) ممکن دکل (شد) اولق (ز) من (مکر) م (آسمان) کوك (ایمن) م (با) للملابسه (لعب) اویون (زهره) یلدز (چنکی) م (مریخ) جلاد فلك یلدز (سلحشور) سلاح قارشدیریجی (ش) ضمیر (معنای اشارتی) ای پیر استعیذ بالله (انما الحیوة الدنیا لعب ولهو) الخ آیت کریمه‌سی سرنجه بزی جذبهٔ الهیه ایله مست و مستغرق قیلیجی و علاقهٔ ماسوادن قطع ایدیجی شراب عشق کتور زیرا دورفلك ایله اولان حیات دنیا لعب و لهودر که آنك مساعده‌سنه مغرور اولق و آنك مکرندن امین اولق اولمز زهره و مریخك لعبی و حکمی اولان سرور و غمنه و نعم و نقمنه الدانمق اولمز

﴿ سماط دهر دون پرور ندارد شهد آسایش * مذاق حرص و آز ای دل بشوی از تلخ و از شورش ﴾

سفله بسلیجی فلك سفره‌سی راحت عسلنی طوتمز ای دل آنك تلخ و شورندن حرص و آزدهانی یو (مفردات) (سماط) سفره (دهر) زمان (دون پرور) الچقلری بسلیجی (ندارد) طوتمز (شهد) بال (آسایش) راحت (مذاق) دهان (حرص) م (آز) طمع (ای دل) ای کوکل (بشو) یو (از) من (تلخ) آجی (شور) طوزلو (ش) ضمیر (معنای اشارتی) (لا راحة فی الدنیا) حدیث شریفی سرنجه دنی اولان سفهایی و کلاب اهل دنیایی بسلیجی فلك سفره‌سنده و دنی دنیاده حضور و راحت و ذوق و امنیت اولمز ای کوکل اول نعمی نقم و سرابی شراب اولان دنیانك مسموم اولان شیرین و طاتلو کورینان نعم فانیه‌لرینه الدانمه و آجی و طوزلو غدالرندن

(کند صید بهرامی بیفکن جام جم بردار * که من پیمودم این صحرا نه بهرامست و نه کورش) کند صید بهرامی اضافتلری لامیه و بیانیه‌در بهرامی یاسی حرف نسبتدر بوندن مراد بهرام کوردر که بیان حمارنه کوردیرلر بو بر پادشاه ایدیکه کور صیدی ایله مقید ایدی عاقبت برکون بر کور او کنجه قاچدی و بو آردینه دوشدی کور بر مغاره‌یه کیردی بوده آردنجه کیردی اندنصکره نام و نشانی ناپدید اولدی کیسه پیله‌مدی نیجه اولدی حاصلی نه مغاره‌یی بولدیلر و نه کندینی حتی سلحدارلر چوقه داربنی اناسی اشکنجه‌ده هلاك ایلدیکه اوغلی نیجه ایلدیکز دیو بونك تفصیلی تواریخده و شاهنامه‌لرده مذکور و مسطوردر پس بونده کوردن مراد اول مغاره‌در که اکا قبره اولدی نهایتی قولاکی ایهام ایدر حاصلی دائما کور اولدیغیچون اکا اضافت ایدوب بهرام کوردیرلر * محصول بیت * بهرام کوره منسوب اولان صید کمندینی براق یعنی صید دنیایی کسب اموال و اثقالنی ترك ایله و جام جم قالدر یعنی باده ایچ زیرا بن بو صحرای دنیایی طی ایلدم نه بهرام وار نه کوری یعنی کندیده کورده ناپیدادر حاصلی عالمده خلود و بقا یوقدر پس نقد وقتکی ذوق و صفا ایله کچور (نظر کردن بدرویشان منافی بزرکی نیست * سلیمان با چنان حشمت نظرها بود با مورش) منافی اسم فاعلدر مفاعله بابندن مانع معناسنه بزرکی‌یه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * درویشلره و فقرایه نظر ایلك اولوالعزم واکابرلغه منافی دکل یعنی دولت و سعادته مانع دکل زیرا حضرت سلیمان پیغمبر انجلاین حشمت و عظمتله قرنجه‌کبی بر حقیر مخلوقه نظر ایدردی یعنی قرنجه‌یه نظری وار ایدی (بیا تا در می صافیت راز دهر بنمایم * بشرط آنکه ننمایی بکج طبعان دل کورش) کج طبع و دل کور وصف ترکیبیدر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر کل تا سکا صافی باده‌ده راز دهری کوستره‌یم اما اول شرطله که کوکلی کور طبعسزلره کوسترمیه‌سن یعنی سکا دیدیکم اسراری نااهله و کج طبعلره دیمیه‌سن (شراب لعل می نوشم من از جام زمرد کون * که زاهد افعی وقتست می سازم بدین کورش) جام زمرد کوندن یشل صرچه مراد در کون لون معناسنه‌در که حرف تعلیل افعی انکرك بیلانی وقته اضافت لامیه‌در سابقا بیان ایلدك ایدی ییلان زمردی کورنجه کور اولور پس خواجه‌نك کلامی اکا مبنادر * محصول بیت * بن زمرد کون جامدن قرمزی شراب ایچرم زیرا زاهد وقت انکرك کیدر که بولدیغی صوفوب کزر پس زمرد رنك جامدن باده ایچوب انی کور ایدرم تا که افعی زمرددن کور اولور

حرص و طمع دهننی یو

﴿ کند صید بهرامی بیفکن جام جم بردار * که من پیمودم این صحرا نه بهرامست و نه کورش ﴾

بهرامه منسوب اولان صید کمندنی براق جام جم طوت زیرا بن بو صحرایی اولچدم نه بهرام و نه آنك قبری واردر (مفردات) (کمند) م (صید) آو (بهرام) بر پادشاه (یا) نسبیه (بیفکن) براق (جام) قدح (جم) بر پادشاه (بردار) قالدر (که) زیرا (من) بن (پیمودم) اولچدم (این) بو (صحرا) م (نه) نفی (بهرام) م (است) در (نه) نفی (کور) قبر و بیابان اشکی دیمکدر آنکچون بهرام کور دیرلر دیکه دائم بیابان اشکنی کمند ایله صید ایدردی (ش) ضمیر (معنای اشارتی) ای سالك سندخی بهرام کبی عمرانی دائم کمند ایله شول صید ایدن کبی جیفهٔ دنیایه عبث یره صرف ایله جم پادشاه کبی صافی قلب ایله دائم شراب عشق و معرفة اللهی نوش ایله که بن بو صحرای دنیایی چوق کوردم که نه بهرام قالدی و نه اشکی قالدی و نه قبری قالدی جمله‌سی فانی اولدی

﴿ نظر کردن بدرویشان منافی بزرکی نیست * سلیمان با چنان حشمت نظرها بود با مورش ﴾

درویشلره نظر ایلك اولولغه منافی دکلدر آنجلاین عظمتله سلیمانك موره نظرلری وار ایدی (مفردات) (نظر) م (کردن) ایلك (با) للملابسه (درویشان) م (منافی) مخالف (بزرکی) اولولق (نیست) دکل (سلیمان) م علیه السلام (باچنان) آنجلاین (حشمت) عظمت (نظرها) نظرلر (بود) وار ایدی (با مورش) قرنجه‌سنه (معنای اشارتی) لکن بو بلادنیانك علاقه‌سندن کلی منقطع اولق خود بخود دائه ممکن اولیوب بیر راه دانك همتنه محتاج اولور یعنی استمدادا دیرکه ای عالیجاه اولان پیرم نظر رحمت ایله نظر ایت اولولغه منافی دکلدر سلیمان علیه السلام آنجلاین عظمتله مور ضعیفه نیجه نظرلر و رعایتلر ایلیوب نیجه مکالمه ایلشدر سندخی بزه نظر رحمتله نظر بیوره سن

﴿ بیا تا در می صافیت راز دهر بنمایم * بشرط آنکه ننمایی بکج طبعان دل کورش ﴾

کل تا سکا صافی شرابده دهرك رازنی کوستره‌یم اول شرطله که انی کور دل کج طبعلره کوسترمیه‌سن (مفردات) (بیا) کل (تا) حتی (در) فی (می) شراب (صافی) م (است) در (راز) سر (دهر) دنیا (بنمایم) کوستره‌یم (با) للملابسه (شرط) م (آنکه) اولکه (ننمایی) کوسترمیه‌سن (بکج طبعان) اکری طبعلولره (دل کور) قلبی کورلره (معنای اشارتی) پیردخی بیورردیکه کل سکا شراب صافی اولان عشق خداده و آب حیات معرفة اللهده بو معمالولان دنیانك اسرارنی کوستره‌یم لکن اول شرطله که (لا تطرح الدرر فی افواه الکلاب) سرنجه انی حقدن غافل و قلبی کور و طبیعتلری اکری اهل دنیا کلابلرینه کوسترمیه‌سن و کشف اسرار ایتمیه‌سن

﴿ شراب لعل می نوشم من از جام زمرد کون * که زاهد افعی وقتست می سازم بدین کورش ﴾

بن زمرد رنکلو جامدن قیرمزی شرابی نوش ایلرم زیرا زاهد افعی وقتدر انی

بونك ايله كور ايلرم (مفردات) (شراب) م (لعل) قيرمزى (مى نوشم) ايچرم (من) بن (از) ـن (جام) قدح (زمرد) يشل جوهر (كون) رنك (زاهد) م (افعى) يلان (وقت) م (است) در (مى سازم) دوزرم (بدين) بونكله (كور اعمى (ش) ضمير (معناى اشارتى) بن اوصاف محمديه واخلاق پيغمبريه ايله موصوف جام زمردكون اولان قلب صافيدن حالاتى وملامتى ظاهر اولان شراب عشقى نوش ايلرم وخر ابلقلر وملامتلر اظهار ايلرمكه افعى كبى بداخلاقله خلق لدغ ايديجى وحالات عشقى انكار و سخريه ايديجى زاهد صورت پرستك بونكله قلبى كوزنى كور ايلرم (فاتخذتموهم سخريا حتى انسوكم ذكرى) آيت كريمه سى تحتنده ادخال ايدرم

﴿ كمان ابروى جانان نمى پيچد سر از حافظ ✲ ولكن خنده مى آيد بدين بازوى بى زورش ﴾

جانانك كمان ابروسى حافظدن باش چويرمز و لكن جانانه خنده كلور حافظك بو قوتسز بازوسنه (مفردات) (كمان) ياى (ابرو) قاش (جانان) م (نمى پيچد) چورمز (سر) باش (از) من (حافظ) م (وليكن) م (خنده) كولك (مى آيد) كلور (بدين) بونكله (بازو) قول (بى زور) قوتسز (ش) ضمير (معناى اشارتى) اول فياض بلا علت اولان محبوب حقيقى الطافا واحسانا آكاه ومستعد اولان عبادى اوزره فيض ونفحاتن لا ينقطع افاضه وانزال بيوريجيدر فياضده بخل يوقدر لكن حافظده استعداد وقوت روحانيت اولميوب ينه طلبدن فارغ اولديغى اجلدن اكادخى فيض خدا اكك دكلدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ صوفى كلى بچين ومرقع بخار بخش ✲ وين زهد تلخ رابمى خوشكوار بخش ﴾

اى صوفى بركل دير ومرقعى خاره بغشله و بوآجى زهدى هضم اوليجى شرابه بغشله (مفردات) (صوفى) م (كل) م (با) وحدتيه (بچين) دير (مرقع) يامه لى خرقه (با) للملابسه (خار) ديكن (بخش) بغشله (وين) بو (زهد) م (تلخ) آجى (را) م (بمى خوشكوار) خوش سكريجى شرابه (بخش) بغشله (معناى اشارتى) اى دماغ جانى ريح رحماندن وذوق روحانيدن بى بهره اولان صوفى سعى وغيرتله بركل وبرمحبوب حقيقى اله كتور بومرقع رياخرقه سنى نفسنك كريه كوردبكى ملامت وخراباتيلق خارنه تبديل ايله و بوخام وآجى زهد خشك ناپسندى مقبول دركاه حضرت الله اولان شراب عشق خدايه ومحبت صادقه بى بهايه تبديل ايله

﴿ طامات وشطح درره آهنك چنك نه ✲ تسبيح وطيلسان بمى وميكسار بخش ﴾

طاماتى وشطحى چنك آهنكى يولنه قو تسبيحى وطيلسانى شراب وشراب خواره بغشله (مفردات) (طامات) رسوم وقواعد (شطح) كلمات واصطلاحات صوفيه (در) فى (ره) يول (آهنك) قصد (چنك) آلت لهو (نه) قو (تسبيح) م (طيلسان) م (بمى) شرابه (ميكسار) شراب ايچيجى يه (بخش) بغشله (معناى اشارتى) صوفيلك

(كمان ابروى جانان نمى پيچد سر از حافظ ✲ وليكن خنده مى آيد بدين بازوى بى زورش) كمان ابروى جانان بيانيه ولاميه در ✲ محصول بيت ✲ جانانك كمان ابروسى حافظدن باشن دوندرمز يعنى حافظدن اعراض ايلمز اما كولجكى كلور حافظك زور سز بازوسنه حاصلى كمان ابروى جانان حافظه مسلمدر اما حافظده آنى چكر قوت بازو يوقدر اول جهتدن اكا كولر (وله ايضا) (صوفى كلى بچين ومرقع بخار بخش ✲ وين زهد تلخ رابمى خوشكوار بخش) صوفى منادى كلى باحرف وحدت وياتنكير بچين فعل امر مفرد مخاطب ديوشر ديمكدر بمى باحرف مقابله خوشكوار اوسكيجى مى خوشكوار بيانيه در ✲ محصول بيت ✲ اى صوفى كل ديوشر يعنى باده نوش اولوب كل ذوقنى ايله وكيديكك رياخرقه سنى ديكنه بغشله يعنى ريايى ترك ايدوب رند جهان اول وبو آجى زهدى ايوسكيجى شرابه دكيش يعنى زهد خشكى باده صفا بخشه دكيش (طامات وشطح درره آهنك چنك نه ✲ تسبيح وطيلسان بمى و ميكسار بخش) طامات وشطح رسوم وعادات صوفيه يه ديرلر طيلسان اول زمانده اشراف عرب دلبند اوزرنده معروه شكلنده بربويك بزى بوررلر دى اول بزه طيلسان ديرلر امابوزمانده عربك اواسط واداتيسى بيله طيلسان ايدرميكسار باده نوش معناسنه در ✲ محصول بيت ✲ طامات وشطح صوفيه يى آهنك چنك يولنه قو يعنى اكا صرف ايله تسبيح وطيلسان زهادى باده ايله باده نوشه بغشله يعنى بونلره تبديل ايله حاصلى بونلرك يوننه بذل ايله

رسومى وصوفيلرك عبارات واصطلاحاتلرينى وتسبيح وطيلسانلرينى حاصلى جميع تزيينات منظر خلقى ترك ايدوب راه عشقده عرض ورغبت ووقاركى قويوب منفور خلق اولمغه سعى ايده سن و بوجمله صورتى معنايه وعشق شرابنه وشراب خورلغنه تبديل ايده سن

﴿ زهد كران كه شاهد وساقى نميخرند ✲ در حلقهٔ چمن بنسيم بهار بخش ﴾

آغرو بى اعتبار زهدى كه محبوب وساقى صاتون المزلر چمن حلقه سنده باد بهاره بغشله (مفردات) (زهد) م (كران) آغر (شاهد) محبوب (ساقى) م (نميخرند) صاتون المزلر (در) فى (حلقه) م (چمن) باغ (با) للملابسة (نسيم) سحر يلى (بهار) م (بخش) بغشله (معناى اشارتى) آتش عشقله صفات نفسانيه لر يانوب محووفنا اولمديغچه حبل خفيهٔ نفس اله مغشوش اولان زهد صورئ پرعلتك عندالله وعند اهل الله اعتبارى وقدرى يوقدر وقبول دخى احتراز كندوكه عالى همت ايسك رياض جنت وباغ وحدت اولان حلقهٔ اهل اللهده بوزهد ثقيلى حيات جاودان وروحانيت بخش ايديجى نسيم بهار اولان نفحات الهى وفيوضات ربانيه يه تبديل ايله

﴿ راهم شراب لعل زداى مير عاشقان ✲ خون مرا بچاه زنخدان يار بخش ﴾

اى عاشقلرك اميرى قرمزى شراب بنم يولمى اوردى بنم قانمى يارك زنخدانى چاهنه بغشله (مفردات) (راهم) يولمى (شراب لعل) م (زد) اوردى (مير) بك (عاشقان) م (خون مرا) بنم قانمى (با) للملابسه (چاه) قويو (زنخدان) چكه (يار) م (بخش) بغشله (معناى اشارتى) اى عاشقلرك سلطانى اولان پيرم محمدالله صبغةالله ايله محلى اولمش شراب عشق الهى زهد وريا ونفس وهوا يوللرندن بنم يولمى اوردى سن كرم وهمتكله بنم خونه شبيه اولان اوصاف بشريه مى علوم لدنيهٔ مكنونه يه وعشق ومعرفت مخزونه يه تبديل ايله

﴿ يارب بوقت كل كنه بنده عفو كن ✲ وين ماجرا بسرو لب جويبار بخش ﴾

ياربى كل وقتنده بنده نك كناهنى عفو ايله و بوماجرايى ايرماق كنارنك سرونه بغشله (مفردات) (يارب) م (با) ظرفيه (وقت) م (كل) م (كنه) م (بنده) قول (عفو) م (كن) ايله (وين) بو (ماجرا) احوال (با) للملابسة (سرو) م (لب) كنار (جويبار) ايرماق (بخش) بغشله (معناى اشارتى) يارب بولكده صادق اولان عارف بالله قوللريكه فيض وتجلى وانكشاف انوار جلالك وقتنده بو بندهٔ پرقصوركى دخى عفو ايله و بوغلبهٔ سلطان عشق سببيله هتك استار اسرار عشق ايليان بى دل وبى صبر عاشقك ماجراسنى درياى حقيقتك ايرماغى كنارنك سرو آزاده سى عارف بالله قوللريكه بغشله

﴿ اى آنكه ره بمشرب مقصود برده ✲ زين بحر قطرهٔ بمن خاكسار بخش ﴾

اى شول كيمسه كه مقصود مشربنه واصل اولمشسن بو بحردن بن حقيره برقطره بغشله

(زهد كران كه شاهد وساقى نمى خرند ✲ در حلقهٔ چمن بنسيم بهار بخش) زهد كران آغر زهد كه اكا دكه زاهد قادر اوليه ✲ محصول بيت ✲ آغر زهد كه شاهد وساقى آنى آلمزلر يعنى قبول ايلمزلر حاصلى يانلرنده معتبر دكل چمن حلقه سنده يعنى مجلسنده بهار نسيمنه بغشله حاصلى شاهد وساقى قبول ايلمديكى نسنه يى بادبهاره وير يعنى اندن كچ وآنى ترك ايله (راهم شراب لعل زداى مير عاشقان ✲ خون مرا بچاه زنخدان يار بخش) ✲ محصول بيت ✲ بنم يولمى قرمزى شراب اوردى اى عاشقلر بكى بنم قانمى يارك چاه زنخدانه بغشله يعنى انك حرمتيچون شراب لعلدن قانمى طلب ايلمه (يارب بوقت كل كنه بنده عفو كن ✲ وين ماجرى بسرو لب جويبار بخش) ✲ محصول بيت ✲ ياالله كل زمانده بنده نك كناهنى عفو ايله يعنى كل وقتنده ايچديكم باده نك كناهنى عفو ايله و بوماجرايى ايرماق كنارنده سروه بغشله يعنى انك حرمتيچون مؤاخذه ايلمه (اى آن كه ره بمشرب مقصود برده ✲ زين بحر قطرهٔ بمن خاكسار بخش) ✲ محصول بيت ✲ اى شول كيمسه كه مشرب مقصوده يول ايلتمش سن يعنى مقصوده واصل اولمشسن بو بحردن يعنى مقصود بحرندن بن خاكساره برقطره بغشله حاصلى مقصوده وصوله سبب اول

(مفردات) (ای آنکه) ای اول کیمسه که (ره) یول (با) للملابسة (مشرب) م (مقصود) م (بردهٔ) ایلتمشسن (زین بحر) بو بحر دن (قطره) م (همزه) وحدتیه (بمن خاکسار) بن خاکه منسوب حقیره (بخش) بغشله (معنای اشارتی) ای دریای حقیقته قربیت کامله ایله مشرب مقصوده واصل ومشاهدهٔ انوار تجلیٔ ذات الهیه یه نائل اولان محبوب خدا بو نعم عظمانك شکرنه بو بحردن بن حقیر خاکساره بر قطره بغشله

﴾ شکرانه را که چشم تو روی بتان ندید * مارا بعفو ولطف خداوند کار بخش ﴿

شول شکرانه یه که سنك چشمك خوبلرك یوزنی کورمدی بزی مالك الملك اولان الله تعالینك عفو ولطفنه بغشله (مفردات) (شکرانه را) شکرانه ایچون (چشم) کوز (تو) سن (روی) یوز (بتان) محبوبلر (ندید) کورمدی (مارا) بزی (با) للملابسة (عفو) م (لطف) م (خداوندکار) ایشك مالکی (بخش) بغشله (معنای اشارتی) دخی شول نعمتك شکرانه سنه که حفظ وعصمت خدا ایله سنك چشمك ماسوی اللهدن اولان محبوب صورتلر یوزنی کورمدی (وهما حرامان علی اهل الله) دیوب ماسوی اللهه نظر ایلمدی بزی الله تعالینك عفو ولطفنه بغشله وبزدن نظر احسان دریغ بیورمه

﴾ ساقی چو خواجه نوش کند بادهٔ صبوحی * کو جام زر بحافظ شب زنده دار بخش ﴿

ای ساقی چونکه خواجه بادهٔ صبوحی نوش ایده سویله جام زری احیای لیل ایدن حافظه بغشلسون (مفردات) (ساقی) م (چو) چونکه (خواجه) پادشاه وعزیز وقت (نوش کند) ایچه (باده) شراب (صبوح) صباح وقتی ایچیلن شراب (کو) سویله (جام زر) التون قدح (بحافظ) م (شب) م (زنده دار) دیری طوتیجی (بخش) بغشلسون (معنای اشارتی) ای ساقی چونکه شاه حقیقت اولان خواجهٔ جهان وقطب زمان شراب وحدت لایزالیدن نوش ایدوب فیض وتجلیٔ خدا ایله مست ومستغرق اوله بزم ایچون نیاز ایله که کندی قلب صافیسنه بخش اولنان فیض خدادن بو احیای لیالی ایدن حافظه بر فیض بغشلسون

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ کنار آب و پای بید وطبع شعر ویاری خوش *
معاشر دلبری شیرین وساقی گلعذاری خوش ﴿

آب کناری وسکوت اغاجی دیبی وشعر طبعی و برخوش یار مصاحب شیرین بر دلبر وگلعذار لطیف بر ساقی (مفردات) (کنار) م (آب) صو (پای بید) سکوت اغاجی (طبع شعر) م (یاری) بر یار (خوش) م (معاشر) مصاحب (دلبر) م (یا) وحدتیه (ساقی) م (گلعذار) گل یکاقلی (یا) وحدتیه (خوش) م (معنای اشارتی) صحبت علما وسایهٔ عرفا وکلمات معارف جانفزا ویار صادق بروفا ومصاحب کریم الطبع بر دلبر شیرین ادا وبر فرح بخش لطیف وشفیق ساقیٔ دلکشا

(شکرانه را که چشم تو روی بتان ندید * مارا بعفو ولطف خداوند کار بخش) * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر اول شکرانه ایچون که سنك کوزك کوزللر یوزینی کورمدی یعنی عاشق اولمدیغك شکرانه سیچون بزی اللهك عفو ولطفنه بغشله یعنی بزم عاشقلغمزی اللهك عفو ولطفنه حواله ایله (ساقی چو خواجه نوش کند بادهٔ صبوح * کو جام زر بحافظ شب زنده دار بخش) خواجه دن مراد وزراعظمدر بادهٔ صبوح اضافتی بیانیه در شب زنده دار احیای لیل ایده نه دیرلر کیجه یی دیری طوتیجی معناسنه * محصول بیت * ای ساقی چونکه خواجه بادهٔ صبوحی نوش ایلیه خواجه یه دی که التون قدحی حافظ شب زنده داره بغشله یعنی صباحه دك احیای لیل ایدوب سنك دعاوثناکه مشغول اولان حافظه احسان ایله بونده خواجه یی پادشاه ایله تعبیر ایلیان خواجه یی بیلمامش (وله ایضا) کنار آب و پای بید وطبع شعر ویاری خوش * معاشر دلبری شیرین وساقی گلعذاری خوش) بو بیت بیت ثانی یه مرهوندر * محصول بیت * صو کناری وسکوت دیبی طبع شعر وبر کوزل یار معاشر یعنی مصاحب بر شیرین دلبر وساقی بر گلعذار محبوب

﴾ الا ای طالع دولت که قدر وقت میدانی *
گوارا بادت این عشرت که داری روزگاری خوش ﴿

آگاه اول ای دولت طالعی که وقتك قدرینی بیله سن بو عشرت سکا هضم اولیجی اولسون که بر لطیف روزگار طوتارسن (مفردات) (الا) آگاه اول (طالع) م (دولت) م (میدانی) بیله سن (گوارا) هضم اولیجی (باد) اولسون (ت) سکا (این) بو (عشرت) م (داری) طوترسن (روزگاری) بر زمان (خوش) م (معنای اشارتی) آگاه اول ای دولت طالعی کندو یه یار اولان کیمسه که (الوقت سیف قاطع) در بونك کبی مبارك وقتك قدرینی بیل فرصتی فوت ایلمه بو اسباب عشرت آنی ووصلت انوار جمال سبحانی و بو باعث قوهٔ قدسیهٔ روحانی سکا مبارك اولسون که محضا توفیق خدا ایله بر خوش وقت طوترسن

﴾ هر آنکس را که بر خاطر زعشق دلبری باریست *
سپندی گو بر آتش نه که داری کار وباری خوش ﴿

هر اول کیمسه نك که خاطری اوزره بر دلبرك عشقندن بر یوك واردر اکا دی یوزرلك یاق که لطیف کار وبار طوترسن (مفردات) (هر آنکس را که) م (بر) علی (خاطر) م (ز) من (عشق) م (دلبر) م (یا) وحدتیه (باری) بر یوك (است) واردر (سپندی) بر یوزرلك (گو) سویله (بر آتش) آتش اوزره (نه) قو (داری) طوترسن (کار وباری) بر ایش گوج (خوش) م (معنای اشارتی) هر کیمك که خاطری اوزره محبوب حقیقی اولان اللهك درد وغمندن بر یوك وآتش عشقندن بر داغ واردر اکا دی چشم بد ارشمك ایچون یوزرلك یاقسون یعنی کندینك وغیرینك سوء نظرندن ایچون تعویذ ایلسون زیرا بو عشق ومحبت علی اقرب الطرق الی الله اولمغله جمیع عملارك وکارلرك اطیبی وزیاده احسنیدر

﴾ عروس طبع را زیور زفکر بکر می بندم *
بود کز نقش ایام بدست افتد نگاری خوش ﴿

طبع عروسنه بکر فکردن تزیین ایلرم اوله که ایام نقشندن بنم الیمه بر خوش نگار دوشه (مفردات) (عروس) گلین (طبع) م (را) ایچون (زیور) زینت (ز) من (فکر) م (بکر) م (می بندم) باغلرم (بود که) اوله که (از) من (نقش) م (ایام) کونلر (میم) ضمیر (بدست) اله (افتد) دوشه (نگاری) بر محبوب (خوش) م (معنای اشارتی) بعون الله ریاضات ومجاهداتله طبعم عروسنی ومنظر رحمان ومخزن اسرار یزدان اولان قلبمی تحلیه بعد التخلیه (اول الفکرة آخر العمل) حدیث شریفی سرنجه توجه الی الله وانس مع الله فکر بکر یله مزین ایلرم (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه اوله که ایامك نقش وشرفندن اول بی نظیر اولان محبوب حقیقینك وصلتی ورؤیت جمالی الیمه دوشه

(الا ای دولت طالع که قدر وقت میدانی * گوارا بادت این عشرت که داری روزگاری خوش) الا حرف تنبیه دولت طالع بیانیه که حرف رابط صفت قدر وقت مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر * محصول بیت * آگاه اول ای دولت طالع که وقتك قدرینی بیاورسن یعنی بو عالی نعمتك بر وقت ایچنده اجتماعنك قدرینی بیلورسکا سکیجی اولسون یعنی هضم اولسون بو عشرت که خوش وکوزل روزگارك یعنی بو عالی شیئك جمعیتیله خوش وکوزل صفاك واردر (هر آن کس را که بر خاطر زعشق دلبری باریست * سپندی گو بر آتش نه که داری کار وباری خوش) دلبری یا حرف وحدت باری یا حرف تنکیر سپندی یوزرلك یا حرف وحدت ویا تنکیر یوزرلك دیدکلری اوتدر الله تعالی بر خاصه قومشدر که هر کیمسه یه که انك بر توتیله توتسی ایرسه اکا بر امر کوزدکز کوز خطاب عام که حرف تعلیل کار وباری ایش کوج دیمکدر بار اتباع قبیلندندر ویا حرف وحدت ویا تنکیر * محصول بیت * هر اول کیمسه نك که کوکلنده بر دلبر عشقندن یوك وار یعنی هر کیمسه که بر جانانه مبتلادر اکا دی که سنك حالك حسد ورشك ایده جك حالدر ایمدی بر امر کوزدکمك ایچون کندوکی سپند ایله توتوزدر که ابو کار وبارك وار سپندی آتش اوزرینه قومقدن مراد کندینی انکله توتوزدرمکدر (عروس طبع را زیور زفکر بکر می بندم * بود کز نقش ایام بدست افتد نگاری خوش) عروس طبع بیانیه فکر بکر دخی بویله در نقش ایامده بویله * محصول بیت * طبع عروسنه فکر بکردن زینت باغلرم یعنی طبعمدن بکر معنالر پیدا ایدرم اوله که صورت ایام وزماندن الله برخوش نگار دوشه حاصلی خاطرمدن بکر معانی اظهار ایدرم اوله که بر نگار کوروب بکامیل ایلیه

﴿ شب صحبت غنیمت دان وداد خوشدلی بستان ✿
که مهتابی دل افروزست وطرف لاله زاری خوش ﴾

مصاحبت کیجه سنی غنیمت بیل وخوش دللك ذوقنی آل که کوکل شعله لندریجی برماهتابدر وراطیف لاله زاردر (مفردات) (شب) کیجه (صحبت) م (غنیمت) م (دان) بیل (داد) ذوق (خوشدلی) اطیف کوکللك (بستان) آل (مهتاب) م (یا) وحدتیه (دل افروز) کوکل شعله لندریجی (است) در (طرف) کنار (لاله‌زار) لاله مکانی (یا) وحدتیه (خوش) م (معنای اشارتی) وصلت وفیض وتجلی انوار حضرت ظهوری کیجه سنی غنیمت بیل وحضرت اللهدن ابکی جهانده خوشدللك وحیات قلب ذوق ووجدانی طلب ایله بولمغه سعی ایله کما ستعیذ بالله (الله نورالسموات والارض) آیت کریمه سی مرنجه حضرت الله ظاهری وباطنی منور قلیجی برآفتاب حقیقتدرو بوشب دنیاده معرفة الله دخی برروضهٔ جنتدر

﴿ بنامیزد نکارم را می درکاسهٔ چشمست ✿ که مستی میدهد باعقل ومی آرد خماری خوش ﴾

نکار ملك چشمی کاسه سنده برشراب واردر تحسین که عقله مستلك ویرور لطیف خمار کتورور (مفردات) (بنامیزد) تحسین وآفرین (نکارم را) محبوبمك (می) برشراب (در) فی (کاسه) م (چشم) کوز (است) وار (مستی) مستلك (میدهد) ویرور (باعقل) عقله (می آرد) کتورور (خماری) برلذت محیط (خوش) م (معنای اشارتی) اول آفتاب حقیقت اولان محبوب حقیقینك غیب هویتده عاشق وعارف قوللرینه اولان نظر عنایتنده برشراب وحدت وبرحالات وبرجذبه وبرمعرفت واردر که معلل بالاغراض اولیوب محضا کرما ورحمة من عند الله اولدیغی اجلدن عقلی مست ومستغرق ایلیوب قلبه اطمئنان وجمیع وجوده برذوق ووجدان ویرر که تعبیری ممکن دکلدر

﴿ بغفلت عمرشد حافظ بیا با ما بمیخانه ✿ که شنکولان خوش باشت بیاموزند کاری خوش ﴾

عمر غفلتله کتدی ای حافظ بزمله میخانه یه کل که خوش اولیجی شنکوللر سکا برلطیف ایش اوکره‌ده‌لر (مفردات) (با) للملابسة (غفلت) م (عمر) م (شد) کتدی (حافظ) م (بیا) کل (باما) بزمله (با) مصاحبه (میخانه) م (شنکولان) شاهد مطبوعلر (خوشباش) خوش اولیجی (ت) سکا (بیاموزند) اوکره‌ده‌لر (کاری) برایش (خوش) م (معنای اشارتی) ای حافظ عمر غفلتله کتدی میخانهٔ شراب عالمدنی اولان وارثان پیغمبری مشایخ عظاملر حضورینه کل زیرا انلر لمحه کبی مردانی پاك ایدیجی وقبحلری حسن ایدیجی برالای محبوب خدالردر که سکا معرفة الله بولمی اوکره‌ده‌ب سنی واصل الی الله ایدرلر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بمجمع خوبی ولطافت عذار چومهش ✿ ولیکنش مهرو وفا نیست خدایا بدهش ﴾

(شب صحبت غنیمت دان وداد خوشدلی بستان * که مهتابی دلفروزست وطرف جویباری خوش) شب صحبت لامیه داد خوشدلی بیانیه خوشدل وصف ترکیبی ویا حرف مصدر بستان فعل امر مفرد مخاطب ستانیدندن آل دیمکدر که حرف تعلیل مهتاب آی آیدنلغی ویا حرف وحدت ویا تنکیر دلفروز وصف ترکیبی در افروزیدندن کوکل یالکاندریجی معناسنه یعنی کوکله شوق ویریجی دیمکدر * محصول بیت * صحبت کیجه سنی غنیمت بیل وخوش دللك عدالتنی آل یعنی کوکل خوشلغنی مرادیجه سور زیرا کوکله شوق ویریجی مهتاب وخوش ایرماق کناری حاصلدر یعنی مراد سوره جك محلدر که دلفروز مهتاب وطرف جویبار خوشدر (می درکاسهٔ چشمست ساقی را بنامیزد * که مستی میدهد باعقل ومی آرد خماری خوش) می یا حرف تنکیر کاسهٔ چشم بیانیه ساقی را رادات تخصیصدر بنامیزد کلمهٔ تحسیندر بارك الله مقامنده مستعملدر دعا مقامنده ده استعمال اولنور چشم بدمرساد معناسنه که یاوز کوزدکمسون دیمکدر که حرف تعلیل ویارابط صفت باعقل با حرف صله * محصول بیت * ساقینك چشمنده برمی واردر الله یاوز کوزدن صاقلسون که عقله مستلك ایلر یعنی عقلی مست ایلر وکوکلك خمار کتورر حاصلی عقله مستلك ویردکدنصکره خمارده بغشلر منه سنده بنامیزد بنام ایزددن مخففدر ومعناسی الله آدی حقیچون دیمك بو لفظك استعمالاتندن کنایه عالی ایش (بغفلت عمرشد حافظ بیا باما بمیخانه * که شنکولان خوشباشت بیاموزند کاری خوش * که حرف تعلیل شنکول وشنکل وشنك مطبوع وشیرین حرکت معناسنه در خوشباش غم وغصه بیلیوب دائما مسرور اوزره اولان کیمسه دیرلر تا ضمیر خطاب در معنی جهتندن بیاموزنده مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه تقدیری بیاموزندت * محصول بیت * ای حافظ عمر غفلتله کتدی بزمله میخانه یه کل که خوش طبع وشیرین حرکت کوزللر سکا کوزل ایش اوکره‌ده‌لر ای عمرکی غفلتله کچرمیوب باده نوشلغله وحضور وصفا ایله کچورمکی اوکره‌ده‌لر مصراع ثانینك معناسی که سنك خوش اولیجی شنکلرك اوکره‌ده‌لر برایش دیمك عجب کولنج ایلش (وله ایضا) (بمجمع خوبی ولطافت عذار چومهش * ولیکنش مهرووفا نیست خدایا بدهش) * محصول بیت * جانانك مه کبی عذاری لطف وکوزلك مجمعیدر اما مهرووفاسی یوقدر یا الله اکا مهرووفا ویر یعنی انی وفادار ایله

انك ماه کبی عذاری خوبلغك واطافتك مجمعیدر لکن انك مهرو وفاسی یوقدر ای خدا اکا مهرووفا ویر (مفردات) (بمجمع) م (خوبی) کوزللك (لطف) م (است) در (عذار) یکاق (چو) مثل (مه) آی (ش) ضمیر (لیکن) م (ش) ضمیر (مهر) محبت (وفا) م (نیست) یوقدر (خدایا) ای خدا (بده) ویر (ش) ضمیر (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك ذات بیچونی انوار قدسیه سی جمیع خوبلغك وحسن وجمالك واطف واحسانك مجمعیدر ایکن غنی عن العالمین برصمد وبی نیازدر که مخلوقاتدن برینك ذاتنه وعملنه احتیاجی یوقدر احسانی بی عوضدر یارب (النجیٔ ظهری الیك) حدیث شریفی سرنجه سندن سنی وسنك احسانکی طلب ایلرز

﴿ دلبرم شاهد طفلست وبیازی روزی ✿ بکشدزارم ودرشرع نباشد کنهش ﴾

دلبرم طفل محبوبدر برلعب ایله برکون بنی آه وزاریله قتل ایدر وشرعده اکاکناه اولمز (مفردات) (دلبرم) م (شاهد) محبوب (طفل) م (است) در (بیازی) برلعب ایله (روزی) برکون (بکشد) قتل ایدر (زار) اکلیجی وفریادوفغان ایدیجی (ام) بنی (در شرع) م (نباشد) اولمز (کناه) م (ش) ضمیر (معنای اشارتی) بنم دلبرم تشبیه ایله تنزیه بیننده بی نقش وباجندین صور مشبهین ومو حد بنی متحیر قلیجی (کل یوم هوفی شأن) آیت کریمه سنجه برصنع عجیب ایله بو عاشق ومحتاج احسانی برکون فریاد وفغان ونالان وکریان (موتواقبل ان تموتو) سرینه مظهر ایدروکندی الیله قتل ایتکله بنی اطفیله فرحناك ایدر امیدنده یم زیرا شرعده خدای تعالی وجوب وابجابدن منزهدر

﴿ من همان به که ازونیك نکه دارم دل ✿ که بد ونیك ندیدست وندارد نکهش ﴾

همان اول یك که بن کوکلی اندن ابو حفظ ایدم زیرا کتووایو کورممشدر وانی حفظ طوتمز (مفردات) (من) بن (همان) اول (به) یك (ازو) اندن (نکه) حفظ (دارم) طوتم (دل) کوکل (که) زیرا (بد) کوتو (نیك) ایو (ندیدست) کورممشدر (ندارد) طوتمز (نکه) حفظ (ش) ضمیر (معنای اشارتی) همان بوعبد عاجزه حسن ولایق اولان بودر که اول محبوب حقیقینك قهرندن خوف ورحمت واسعه سندن امید ایله منظر رحمان اولان قلبمی سوء اعتقاددن وعجب وغرور والحاددن عون باریله ایوجه حفظ ایدمکه (ان الله لاینظر الی صورکم بل ینظر الی قلوبکم) حدیث شریفی سرنجه حسن وقبح صورته نظر ایتمزوا نکلسه مؤاخذه ایتمز همان خانهٔ تجلی اولان طهارتی لازمدر

﴿ چارده ساله بتی چابك وشیرین دارم ✿ که بجان حلقه بکوشست مه چارده‌ش ﴾

اون درت سنه لك برسریع وشیرین محبوبم واردر که ماه چارده جان ایله انك حلقه بکوشیدر (مفردات) (چارده سال) اون دوت یل (ها) مقدار افاده ایدر (بتی) برمحبوب (چابك) سریع (شیرین) م (دارم) طوترم (با) للمصاحبه (جان) م (حلقه بکوشست) قولاغی حلقه‌لی عبد در (مه چارده) اون دوت کیجه‌لك آی

دلبرم شاهد طفلست وبازی روزی * بکشدزارم ودرشرع نباشد کنهش) * محصول بیت * دلبرم طفل محبوبدر حال بوکه اویونله برکون بنی زار وذلیل اولدرر وشرعده کناهی اولمز زیرا طفلدر مرتبهٔ تکلیفده دکل (من همان به که ازونیك نکه دارم دل * که بدونیك ندیدست وندارد نکهش) * محصول بیت * بن اول یکدر که کوکلی اندن محکم صاقلی طوتام یعنی کوکلی اکا نه ایلیم زیرا ایوو یرامز کورممشدر وکوکلی رعایت ایدوب صاقلمز حاصلی طفلدر هیچ نسه‌نك قدرینی بلمز مصراع اولده نیك محکم معناسنه در (چارده ساله بتی چابك شیرین دارم * که بجان حلقه بکوشست مه چارده‌ش) بتی یا حرف وحدت چابك شیرین اضافتی بیانیه درحلقه بکوش قولاغی حلقه‌لی قولدن کنایتدر زیرا انلرك بنده‌لری هب حلقه بکوش اولور مه چارده بیانیه شین ضمیر بته راجعدر * محصول بیت * اون درت یاشنده چابك شیرین بربتم یعنی برمحبوبم واردر که جان ایله مه بدر حلقه بکوشیدر یعنی عبد زرخریده سیدر

(ش) ضمير (معناى اشارتى) بحمدالله توفيق خدا ايله اون درت سنه مقدارى بر سريع الحساب واطيف بالعباد بر محبوب رحيمك عشق ومحبتى يولنده سعيدم اول اون درت سنه دور قمر ده جان انك حلقه بكوشيدر كه عشق الهيسز بكن عمر عمر دكلدر هبادر

﴿ بوى شيراز لب همچون شكرش مى آيد ✿ كرچه خون ميچكد از شيوهٔ چشم سيهش ﴾

انك شكر كبى لبندن سود رايحه سى كلور اكرچه انك سياه چشمنك شيوه سندن قان طاملر (مفردات) (بوى شير) سود رايحه سى (از) من (لب) دوداق (همچون) مثل (شكر) م (مى آيد) كلور (كرچه) م (خون) قان (ميچكد) طاملر (از) من (شيوه) ناز (چشم) كوز (سياه) م (ش) ضمير (معناى اشارتى) بحمدالله حضرت فخر كائنات عليه افضل التحيات افندمزك ليلهٔ معراجده طرف حقدن احسانله نوش ايلديكى شير معنوينك وفيض بلا واسطهٔ ربّ قوينك رايحهٔ مسكيه سى شكر كبى لذت روحانيتله دماغ جانمه كلور واول لذته مستغرقدر اكرچه اول محبوبك نازو استغنا ايله نظر عنايت غيبيه سى سببيله اول لذته ريان وسيراب اولمديغمدن شوقله كوزمدن قان طاملر

﴿ در پى آن كل نورسته دل ما يارب ✿ خود كجا شد كه نديديم درين چند كهش ﴾

اول تازه بتمش كلك اردنده بزم كوكلمز عجب خود قنده كيتدى كه بوقدر زمانده آنى كورمدك (مفردات) (در) فى (پى) ارد (آن) اول (كل) م (نورسته) تازه بتمش (دل ما) بزم كوكلمز (يارب) عجب (خود) كندى (كجا) قنده (شد) كيتدى (نديديم) كورمدك (درين چند كه) بوقدر زمانده (ش) ضمير (معناى اشارتى) اول پيدر پى تجددى ظهور ايليان نفحات الهى وروايح فيوضات نامتناهى كل نورسته آردندن بزم متحير وسركردان كوكلمز عجب قنده كيتديكه بوقدر زماندر آنى كورمدك بى دل اولديغمز حالده انك انوار تجلياتنه متحير قالدق

﴿ يار دلدار من از قلب بدينسان شكند ✿ ببرد زود بجاندارئ خود پادشهش ﴾

بنم دلداريارم اكر عشاقك قلبنى بو يله قيره پادشاه تيز آنى كندو جاندارلغنه ايلتور (مفردات) (يار) م (دلدار) كوكل طوتيجى (من) بن (ار) اكر (قلب) م (بدينسان) بونجلين (شكند) قيره (ببرد) ايلتور (زود) تيز (با) للملابسة (جاندارى) جان طوتيجاق (خود) كندى (پادشاه) م (ش) ضمير (معناى اشارتى) اول بنم حافظ وعاصم ومقلب القلوب الهامنه اولان يارم اكر درد عشقيله والم شوقيله قلب مجروحى بو يله محزون ومنكسر قيلورسه (انا عند المنكسرة قلوبهم) حديث شريفى سرنجه محضا كرم ربانيدر زيرا اول بر رحيم واطيف پادشاه حقيقتدر كه سعت رحمتندن انى كندو جاندارلغنه ايلتور وكسر ايتديكى قلبه ينه كندى جبيره ايدر وينه كندى خرابنى كندى تعمير ايدر

﴿ جان بشكرانه كنم صرف كرآن در يتيم ✿ صدف ديدهٔ حافظ شود آرامكهش ﴾

جانمى شكرانه يه صرف ايلرم اكر اول در يتيم حافظك كوزى صدفى انك آرامكاهى اوله

(بوى شير از لب همچون شكرش مى آيد * كرچه خون ميچكد از شيوهٔ چشم سيهش) * محصول بيت * مذكور شاهد طفلك شكر كبى لبندن سود قوقوسى كلور كرچه شيوهٔ چشم سياهندن قان طاملر يعنى كرچه كوچكدر اما اولا بچكدر بو بيت شاهد طفلده نصكره يازلمق كرك ايدى اما شراحه تابع اولوب بونده يازدق (در پى آن كل نورسته دل ما يارب * خود كجا شد كه نديديم درين چند كهش) چند كه نيجه وقت ديمكدر * محصول بيت * اول يكى بتمش كلك آرد نجه بزم كوكلمز بجبا قنده كنديكه نيجه وقتدر كه آنى كورمدك حاصلى كوكلمز ناپيدا در بيلمز قنده واردى (يار دلدار من از قلب بدينسان شكند * ببرد زود بجاندارئ خود پادشهش) قلبدن بونده مراد قلب عسكردر كه اورته سيدر حاصلى مقصود الابدر جاندار وسلاحدار يعنى بكلرك و پادشاهلرك سلحدارى * محصول بيت * بنم يار دلدارم يعنى كوكل آليجى يارم اكر قلب عسكرى بونك كبى صيرسه يعنى بو حدت وشدت اوزرينه قالورسه تيزجه جك پادشاه آنى جلادلغنه وسلحدارلغنه ايلتور (جان بشكرانه كنم صرف كرآن دانهٔ در * صدف ديدهٔ حافظ بود آرامكهش) * محصول بيت * جانمى شكرانه ايله صرف ايدرم اكر اول اينجو دانه سى حافظك صدف ديده سى آرامكهى اوله يعنى حافظك ديده سنده آرام وقرار ايدرسه جانمى شكرانه ايله بذل ايدرم ديده ده قرار وآرام ايلكدن مراد كوزندن كتممكدر

(وله ايضا) (ما آزموده ايم درين شهر بخت خويش * بيرون كشيد بايد ازين ورطه رخت خويش) كشيد بايد كشيد بونده كشيدن معناسنده در زيرا مضارعه مقارندر نته كه مكرر بيان اولنمشدر ورطه لغتده هلاك معناسنه در اما اكثرمهالكده استعمال ايدرلر نته كه بونده بويله در رخت اسباب معناسنه در كندى شهر ينى يعنى شيرازى ورطه يه تشبيه ايلدى امانيسى ومراد انى انده حاصل اولمديغى جهتدن كويا كه مهلك مراد اتدر * محصول بيت * ز بو شهرده كندى طالعمزى صنامشز ومرادانمز بونده حاصل اولميجغن بيلمشز پس بو ورطه دن

(مفردات) (جان) م (بشكرانه) م (كنم) ايلرم (صرف) م (كر) اكر (آن) اول (دريتيم) عظيم اينجو (صدف) م (ديده) كوز (حافظ) م (شود) اوله (آرامكاه) قرار يرى (ش) ضمير (معناى اشارتى) جانمى شكرانه فدا ايلرم اكر اول عظيم الشان اولان محبوب حقيقينك مشاهدهٔ جمال باكمالى بى نظيرى حافظك بصر بصيرتنده دائم وثابت اوله

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ ما آزموده ايم درين شهر بخت خويش ✿ بيرون كشيد بايد ازين ورطه رخت خويش ﴾

بز بو شهرده كندو طالعمزى صنامشز بو ورطه دن كندى اسبابمزى طشره چكمك كرك (مفردات) (ما) بز (آزموده ايم) صنامشز (درين شهر) بو شهرده (بخت) طالع (خويش) كندو (بيرون) طشره (كشيد) چكمك (بايد) كرك (ازين ورطه) بو هلاكدن (رخت) متاع (خويش) كندى (معناى اشارتى) بز بو دير لكلر طائفه سيجى كشى بى نامراد ايديجى دنيا شهرنده كندى طالعمزى چوق تجربه ايتدك ومحبتنك آخرى خسران ايديكن بيلدك بو محل هلاكدن اسبابمزى طشره چكمك وبو (دار من لا دار له) اولان محنت سرايى ترك ايتمك كرك

﴿ ازبس كه دست ميكزم وآه ميكشم ✿ آتش زدم چو كل بتن لخت لخت خويش ﴾

زياده دن كه الى ايصررم وآه چكرم كندو پاره پاره تنمه كل كبى آتش اوردم (مفردات) (ازبس كه) زياده دنكه (دست) ال (ميكزم) ايصررم (ميكشم) چكرم (آتش) م (زدم) اوردم (چو كل) كل كبى (بتن) تنمه (لخت لخت) پاره پاره (خويش) كندى (معناى اشارتى) (حب الدنيا رأس كل خطيئة) حديث شريفى سرنجه اكر بو آخرندن غافل قيليجى دنى دنيايه بو يله محبت اوزره كيدر ايسك عاقبت حسرت وندامتدن الى ايصررم وآه چكرم ومحنت دنيا ايله پاره پاره اولمش تنمى كندى الله كل كبى آتشه اورمش اولورم

﴿ دوشم ز بلبلى چه خوش آمد كه مى سرود ✿ كل كوش پهن كرده ز شاخ درخت خويش ﴾

دون كيجه بلبلدن بكا نه خوش كلديكه نغمه ايلردى كل كندى درختى بوداغندن قولاغنى پهن ايلمش ايدى (مفردات) (دوش) دون كيجه (ام) بكا (ز) من (بلبل) م (يا) وحدتيه (چه خوش) نه خوش (آمد) كلدى (مى سرود) نغمه ايلردى (كل) م (كوش) قولاق (پهن) بعنى (كرده) ايلمش (ز) من (شاخ) بوداق (درخت) آغاج (خويش) كندى (معناى اشارتى) دون كيجه اول پير دانانك وعظ ونصيحتى بكا نه خوش كلديكه جانب حقدن خبر بيان ايلردى وهر بر محبوب القلوب اولان سعادتلو جوانلردخى هر برلرى استعدادنه كوره كندى مقاملرندن استماع ايله متنصح ومتعظ اولورلردى نصيحت بودر

﴿ اى دل صبور باش كه آن يار تندخو ✿ بسيار تندخوى نشيند ز بخت خويش ﴾

اى كوكل صبور اول كه اول غضبلو يار چوق غضبناك اوطورر كندى بختندن (مفردات) (اى دل) اى كوكل (صبور) مبالغه ايله صبر ايديجى (باش) اول (آن) اول (يار) م

اسبابمزى طشره چكمك كرك ايز حاصلى بو شهرى ترك ايدوب كتمك كرك ايز (ازبس كه دست ميكزم وآه ميكشم * آتش زدم چو كل بتن لخت لخت خويش) لخت پاره تكرارى تأكيد لفظى قبيلندندر تن لخت اضافتى بيانيه در * محصول بيت * المم چوق ايصرمقدن وآه چكمكدن كل كبى كندى پاره پاره تنمه آتش اوردم حاصلى زياده اضطراب والمدن كنايتدر (دوشم ز بلبلى چه خوش آمد كه ميسرود * كل پهن كرده كوش ز شاخ درخت خويش) دوشم ميم معنى جهتندن آمده مقيد در ضمير منصوب متصل معناسنه بكا خوش كلدى ديمكدر ز بلبلى يا حرف وحدتدر كه حرف بيان ميسرود حكايت حال ماضى ايرلردى ديمكدر ايراد يعنى بيت ثانيدر كل پهن كرده جملهٔ حاليه در مقدر كلدن تقديرى كل را ميسر وددر كل پهن كرده محكم ديكلمدن كنايتدر كلى قولاغه تشبيه ايلمشلردر وپهن كرده عبارتى كله زياده مناسبدر * محصول بيت * دون كيجه بر بلبلدن بكا خوش كلديكه ايرلردى كل كندى درختندن قولاغى صى ايدوب محكم ديكلديكى حالده (كاى دل تو شاد باش كه آن يار تندخو * بسيار تندخوى نشيند ز بخت خويش) * كاى كه حرف بيان دل منادى باش فعل امر مفرد مخاطب اول ديمكدر كه حرف تعليل يار تندخو بيانيه در تندخو وصف تركيبى ياوزخويلى ديمكدر آن يار تندخو مصراع ثانى يه مرهوندر * محصول بيت * ايل ديركه اى كوكل سن شاد اول كه تندخو يار چوق تندخو يعنى بى حضور ومضطرب اوطورر كندى بختندن يعنى تندخويى كيمسنه جميع زمانده المدن خالى دكل زيرا ياوزلغندن هر سنه دن متأثر اولسه كرك

(خواهى كه سخت وسست جهان برتو بكذرد * بكذرز عهد سست وسخنهاى سخت خويش) خواهى فعل مضارع مخاطب
استفهامى متضمن ديلرميسين ديمكدر كه حرف بيان سخت قتى سست كوشك جهانه اضافت لاميه برتو بكذرد سنك اوزركدن كيجه
منى اوسكدن مروراىدوب آشا وسكا ضرر ايليه بكذر فعل امر مفرد مخاطب كچ ديمكدر عهد سست بيانيه سخنهاى سخت ده بويله در

(تند خو) غضبلو (بسيار) چوق (تند خوى) م (نشنيد) اوطورر (ز) من (بخت) دولت (خويش) كندى (معناى اشارتى) اى كوكل بو سريعة الزوال اولان دنياده تكاليف شرعيه لره وراه عشقده اولان محن وبلاياى الهيه لره صبوراول زيرا اول عظمت وجلال صاحبى يار كندى دولت وعظمتنده (غالب على امره) وسريع الانتقام اولديغندن زياده جلالى غالبدر

﴿ خواهى كه سخت وسست جهان برتو نكذرد * بكذرز عهد سست وسخنها سخت خويش ﴾

استرايسك كه جهانك محنت والمى سنك اوزريكه كچميه كندو سست عهد كدن وقتى سوزلركدن فراغت ايله (مفردات) (خواهى كه) استرايسك كه (سخت) قتى (سست) كوشك (جهان) م (برتو) سنك اوزريكه (نكذرد) كچميه (بكذر) كچ (ز) من (عهد) م (سست) م (سخنها) سوزلر (سخت) م (خويش) م (معناى اشارتى) ايكى جهانك محنت والمندن ودردغمندن خلاص اولمق استرايسك حضرت الله ايله بزم الستده اولان عهد وبيما نكده كوشكلكدن ونقض عهد ايلمكدن كچ توبه وتدارك اوزره اول عباد اللهه شفقتى ترك ايدوب شديد وغلظتلو كلام ايله هيچ بر كيمه نك خاطرنى پريشان وقلبنى منكسر ايله همان حقوق اللهه وحقوق عباده مراعات اوزره اول

﴿ كرموج خيز حادثه سربرفلك زند * عارف بآب ترنكند رخت وبخت خويش ﴾

اكر حادثه نك بلند موجى فلك اوزره باش اوره عارف كندى اسباب ومتاعنى ياش ايلمز (مفردات) (كر) اكر (موج خيز) طالغه قالدريجى (حادثه) م (سر) باش (برفلك) فلك اوزره (زند) اوره (عارف) م (بآب) صوايله (تر) ياش (نكند) ايلمز (رخت) متاع (بخت) اسباب (خويش) م (معناى اشارتى) اكر حوادث ايام وفتنه وكدورات دوران موجى عالمى احاطه ايلسه عاقل وعارف اولان كيمسه بر نفس عبادات وطاعاتدن فارغ اولمز وآلام واكدار دنيا وشواغل ماسوا آيله ظاهر وباطننى ياش وملوث ايلمز

﴿ اى حافظ ارمراد ميسر شدى مدام * جمشيد نيز دورنماندى زتخت خويش ﴾

اى حافظ اكر مدام مراد ميسر اولايدى جمشيد دخى كندى تختندن دور قالمزدى (مفردات) (اى حافظ) م (ار) اكر (مراد) م (ميسر) م (شدى) اوليدى (مدام) م (جمشيد) پادشاه (نيز) دخى (دور) بعيد (نماندى) قالمزدى (ز) من (تخت) م (خويش) كندى (معناى اشارتى) اى حافظ اكر بو فانى دنيا باقى وجميع خلقه دنيا مرادى دائم ميسر اوليدى جمشيد وساتر دنيا پادشاهلرى كندو تخت وسلطنتلرندن دور قالمزدى

﴿ وله ايضا ﴿

﴿ هاتفى ازكوشه ميخانه دوش * كفت ببخشند كنه مى بنوش ﴾

عهد سست اولدر كه عهدى بوزه
يعنى عهد اوزرينه اولميه وعهدينى صيه
* محصول بيت * استرميسن كه جهانك
ايو ويرامزى سنك اوزركدن آشوب
سكا ضرر ايليه كندى سست عهدكدن
وقتى سوزلركدن كچ يعنى كيسه يه ضرر
وزيان ديكرمه كه جهاندن سكا ضرر
وزيان دكمه يه زيرا دنيا انتقامله مقيددر
پس (كاندين تدان) و (كاتكيل تكال) در
حاصلى هرنه كيله ايله ويررسن ينه اول
كيله ايله آلورسون اكرچه باده ى
نظر ده ذهنه بكذرد يرينه نكذرد ملايم
كلور اما نسخه لر موافق دكل تأويل
ايلمك لازم كلدى حاصلى نسخه لره
تابع اولوب بكذردى اختيار ايلدك تأمل
(كرموج خيز حادثه سربرفلك زند *
عارف بآب ترنكند رخت وبخت خويش)
موجخيز تلازلق حادثه يه اضافت
بيانيه در * محصول بيت * اكر حادثه
تلازلغى باشكى فلكه اوررسه يعنى
فلكه چقاررسه عارف كندى رخت
وبختنى آب ايله تر ايلمز يعنى تمام عالمى
حوادث روزكار احاطه ايلسه عارفانه
متأثر اولمز زيرا عارف بر مرتبه در كه
اكا فتنه تأثير ايليه (اى حافظ اروصال
ميسر شدى مدام * جمشيد نيز
دورنماندى زتخت خويش) * محصول بيت *
اى حافظ اكر وصال دائما ميسر اولايدى
يعنى هيچ فراق اولميدى جمشيد كندى
تختندن دور قالمزدى زيرا تخت سلطنت
مرغوبدر هيچ اندن دور اولمق كيمسه
ايستمزايدى دائما وصال اولمز بلكه
كاه وصال وكاه فراق اولور (وله ايضا)
(هاتفى ازكوشه ميخانه دوش * كفت
ببخشند كنه مى بنوش) هاتفى ياحرف
وحدت كوشه ميخانه لاميه * محصول
بيت * برهاتف ميخانه كوشه سندن

دون كيجه ديدى كناهى بغشلر باده ايچ يعنى الله تعالى عفو وغفوردر حق عبد اولمنجه مرجودر كه مؤمنك وكبى
كناهلرينى توبه سبيله عفوايلرنده كه بيت آتى بو معنانى بيان ايدر

(عفو الهى بكند كار خويش * مژده رحمت برساند سروش) الهى ياحرف نسبت سروش دن بونده مراد حضرت جبريل امين در
* محصول بيت * اللهك عفوى كندى ايشنى ايلر يعنى الله تعالى عفو وغفوردر حال بوكه بو صيغه لر مبالغه افاده ايدر پس عفو وغفران

دون كيجه برهاتف ميخانه كوشه سندن ديدى كناهى باغشلرلر شراب ايچ (مفردات) (هاتفى) برمنادى (از) من (كوشه ميخانه) م (دوش) دون كيجه (كفت) ديدى (ببخشند) بخش ايدرلر (كنه) م (مى) شراب (بنوش) ايچ (معناى اشارتى) عالم غيب جانبندن دون كيجه برهاتف وبر رسول كلوب ديديكه حق سبحانه وتعالى كنديك عشق ومحبتى يولنده صادق اولنلرك كناهنى عفو ايديجيدر شراب عشقى نوش ايله وحضرت اللهه حسن ظن ايله

﴿ عفو الهى بكند كار خويش * مژده رحمت برساند سروش ﴾

عفو الهى كندى ايشنى ايلر ملك رحمت مژده سنى ايرشديرر (مفردات) (عفو الهى) م (بكند) ايلر (كارخويش) كندى ايشنى (مژده) م (رحمت) م (برساند) ايرشديرر (سروش) ملك (معناى اشارتى) استعيذ بالله (لاتقنطوا من رحمة الله) سرنجه شراب عشقى نوش ايله وحسن ظن اوزره ثابت اول كه عفو الهى كندى ايشنى ايشلر وسنى رحمت خدايه مستغرق قيلر وملك ملهم دخى قلبكه برنور وبر سرور القا ايتمكله رحمت مژده سنى ايرشديرر

﴿ لطف خدا بيشتراز جرم ماست * نكته سربسته چه كويى خموش ﴾

خدانك لطفى بزم جرممزدن زياده دركدر مستور نكته نه سويلرسن خموش اول (مفردات) (لطف خدا) م (بيشتر) زياده رك (از) من (جرم) م (ما) بز (است) در (نكته) اسرار (سربسته) باشى بغلو (چه كويى) نه سويلرسن (خموش) اسكت (معناى اشارتى) حضرت اللهك دريای رحمتنه وبحار الطافنه نسبت بزم مجموعمزك جرمى نيجه بيك كره ذره نك ذره سى مقدارى دكلدر استعيذ بالله (ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو الغفور الرحيم) سرنجه بو نكته مستورى نه سويلرسن سوبله خموش اول كه (سبقت رحمتى غضبى) بيورمشدر و (انا عند ظن عبدى بى) بيورمشدر

﴿ اين خرد خام بميخانه بر * تامى لعل آوردش خون بجوش ﴾

بو خام عقلى ميخانه يه ايلت تاقرمزى شراب انك قانى جوشه كتوره (مفردات) (اين) بو (خرد) عقل (خام) م (با) للملابسه (ميخانه) م (بر) ايلت (تا) حتى (مى لعل) قرمزى شراب (آورد) كتوره (ش) آنى (خون) قان (بجوش) قاينغه (معناى اشارتى) بو اعمال ظاهره ايله مغرور ولذات شراب عشق خدادن واسراردين وانوار هدادن دور ومهجور اولمش عقل معاش خامى رياضات ومجاهدات ميخانه سى جانبنه سوق ايله تاكه جكرلر خون ايديجى ومحن وبلا بارايله جانلر ايديجى آتش عشق الهى ذوق ايدن وحالات عشق بزدنله انك قلبى قانى جوشه كتوره وشوق ومحبت الله انك حسن ظنى تمام ايتوره

﴿ كرچه وصالش نه بكوشش دهند * هرقدر اى دل كه توانى بكوش ﴾

اكرچه خداى تعالينك وصالى سعى ايله ويرمزلر اى كوكل بو قدر واركه قادرسن

امر ضروريدر پس ايشين ايشلر ديمكدن
مراد بومو صوفدن بو صفتلر ظهور ايلر
ديمكدر مصراع ثانى تكرر خبرقبيلندندر
يعنى فرشته رحمت عفو مشتاقن ايرشديرر
وجائزدر كه شرط محذوفه جواب اوله
پس تقديريله پس مژده رحمت برساند
سروش ديمك اوله (لطف خدا بيشتر
ازجرم ماست * نكته سربسته چه كويى
خموش) بو اوچ بيت مقول هاتفدر كه
اللهك لطف وعفوى بزم كنا هم زدن
زياده در خواجه هاتف ايچون برمخاطب
تجريد ايدوب بيورر نكته سربسته
چه كويى خموش كانه كه هاتفه معترض
اعتراض ايدركه سن مناهى يه اغرا
والقا ايدرسن وعفو وغفرانه اتكا ايدرسن
پس بو قصد ايله معصيته ارتكاب ايدر عفو
وغفران اميديله ايمدى بونده جرم وكناه
مضاعف اولور هاتف ديركه اضعف
مضاعف اولورسه ده لطف خدا زياده در
پس * محصول بيت * خدانك لطفى
بزم كنا هم زدن زياده در مخفى نكته يى
نه سويلرسن ايسم اول طعنه يعنى ايلديكك
اعتراض برمخفى امردر زيرا مشية اللهه
منوطدر وبالجمله بزم كناهمزدن انك لطف
وعفو وصفحى بيشتر بيشتردر (اين
خرد خام بميخانه بر * تامى لعل آوردش
خون بجوش) * محصول بيت * بوخام
عقلى ميخانه يه ايلت تاقرمزى شراب
قانى جوشه كتوره يعنى بو عقل خامى
عشق ميخانه سنه ايلت تاكيم باده عشق
خونينى جوشه كتوروب وجودينى اصلاح
ايليه حاصلى عقل معاش ايكن عقل معاد
ايليه (كرچه وصالش نه بكوشش دهند
* آن قدر اى دل كه توانى بكوش)
* محصول بيت * كرچه جانانك وصالنى
سعى وكوششله ويرمزلر يعنى كوششله
وصال جانان اله كيرمز لكن اى كوكل

اولمقدر اكه قادرسن سعى ايله حاصلى ممكن اولديغى دكلو وصاله طلب اول

(کوش من وحلقهٔ کیسوی یار * روی من وخاك در میفروش) * محصول بیت * بنم قولاغم ویارك حلقهٔ کیسوسی یعنی حلقهٔ کیسوسی
قولاغمه اولسونکه بندهٔ حلقه بکوشی اولهیم بنم رویم ومیفروشك خاك دری یعنی بنم رویم میفروشك خاك دری اولسون و یاخاك درنده
اولسون دیمکدر (رندیٔ حافظ نه

جاش (مفردات) (کرچه) م (وصال) م (ش) ضمیر (نه) نفی (با) للملابسه (کوشش) سعی (دهند) ویرلر (این قدر) بوقدر (ای دل) ای کوکل (توانی) قادرسن (بکوش) چالش (معنای اشارتی) کرچه ریاضات ومجاهدات الله سعی دخی موجب وصلت ومجبر قربیت دکلدر اما استعیذ بالله (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) آیت کریمه سی سرنجه ای کوکل بوقدر واردر که (والله لا یخلف المیعاد) اقتضا سنجه حضرت اللهك راه مستقیمنده کوجك یتدیکی مقداری سعی ایله واکاه قلب اول که (تجلیٔ حق ناکاه آید * اما بردل آکاه آید)

﴿ کوش من وحلقهٔ کیسوی یار * روی من وخاك درمی فروش ﴾

بنم قولاغم یارك زلفی حلقه سیله در بنم یوزم می فروشك قپوسی طپراغیله در (مفردات) (کوش من) بنم قولاغم (و) بمعنی مع (حلقه) م (کیسو) زلف (یار) م (روی من) بنم یوزم (و) مع (خاك) طپراق (در) قپو (می فروش) شراب صاتیجی (معنای اشارتی) استعیذ بالله (واعبد ربك حتی یأتیك الیقین) سرنجه توفیق خدا ایله عمرم اولدقجه احکام شرعیه‌لری واوامر عالیهٔ الهیه‌لری سمع قبول ایله استماع ایدوب مظهر تجلیات صفات الله اولمغه سعی ایدرم وانبیا واولیانك اثر سعادتلرینه اقتفا ایله اول شراب عشق الهی بخش ایدیجی رحمت مهداناك قپوسی طپراغنده دائم یوزم سوروب انلردن استمداد ایلرم

﴿ داوردین شاه شجاع آنکه کرد * روح قدس حلقهٔ امرش بکوش ﴾

دین حاکمی شاه شجاعدر اولکه ایلدی حضرت جبرائیل انك امری حلقه سنی قولاغنه (مفردات) (داور) حاکم (دین) م (شاه) م (شجاع) م (آنکه) اول که (کرد) ایلدی (روح قدس) جبرائیل (حلقه) م (امر) م (ش) ضمیر (بکوش) قولاغنه (معنای اشارتی) مقتدابه اولان اولیاء اللهدن واستمداد اولنه‌جقدن بری دین حاکمی شیخ شجاع الدین در اول بر متصرف القاودرکه جبرائیل حضرتی دخی اکا اطاعت ایلر شکر المنعم علی المنعم علیه واجبدر

﴿ ای ملك العرش مرادش بده * وزخطر چشم بدش دار کوش ﴾

ای عرشك مالکی انك مرادنی ویر وآنی یامان کوزلك ضرر ندن حفظ ایله (مفردات) (ای ملك العرش) م (مراد) م (ش) ضمیر (بده) ویر (وزخطر چشم بد) یامان کوز ضرر ندن (ش) انی (دار) طوت (کوش) حفظ (معنای اشارتی) ای عرشك صاحبی ربم سن انك ایکی جهانده مرادنی احسان ایله و بر وانی کم نظرلر ضرر ندن حفظ ایله

﴿ رندیٔ حافظ نه کناهیست صعب * باکرم پادشه عیب پوش ﴾

حافظك رندلکی بر عظیم کناه دکلدر عیب پوش پادشاهك کرمنه نسبت (مفردات) (رندی) عیاراق (حافظ) م (نه) نفی (کناهی) بر کناه (است) در (صعب) کوج وعظیم (با) مع (کرم) م (پادشه) م (عیب پوش) عیب اورتیجی

کناهیست صعب * باکرم پادشه عیب پوش) محصول بیت * حافظك رندلکی مشکل کناه دکلدر عیب پوش پادشاهك کرمنه نسبت یعنی عیب پوش پادشاهك لطف وکرمی رند حافظك کناهندن زیاده‌در (داوردین شاه شجاع آن که کرد * روح قدس حلقهٔ امرش بکوش) داور حاکم معناسنه در روح قدس جبرئیل امین حلقهٔ امرش اضافتلری بیانیه ولامیه‌در * محصول بیت * پادشاهدن مراد دینك حاکمی اول شاه شجاعدر که روح قدس امری حلقه سنی قولاغنه ایلدی یعنی اول شاه شجاعدر که حضرت جبرئیل انك شریعته انقیادینی پسند ایدوب قولاغنی قبول ایلدی حاصل کلام امر شریعته اطاعت ایلدی (ای ملك العرش مرادش بده * وزخطر چشم بدش دار کوش) خطر لغتده اشراف علی الهلاکدر یعنی هلاکه قریب اولمقدر اما عجم اکثر خوف معناسنده استعمال ایدرلر خطر چشم بدش اضافتلری لامیه وبیانیه ولامیه در دارکوش حفظ ایله دیمکدر زیرا کوش داشتن حفظ وصیانت ایلمکدر * محصول بیت * ای عرشك پادشاهی مرادینی ویردخی یامان کوزقورقوسندن انی صقله یعنی اکا یاوز کوز دکسون دیمکدر مصراع ثانینك معناسنی یامان کوز ضررندن قولاق طوت اکا دین دارکوشك معناسنه استاددن قولاق طوتمامش کوش بونده حفظ معناسنه در دین دخی بوعبارتك معناسنی استاددن حفظ ایلمش

(معنای اشارتی) یارب سنك دریای رحمتکه وبی نهایه اولان کرمکه نسبت حافظك رندلکی وجرم وخطاسی بر عظیم وبر صعب کناه دکلدر ای ستار العیوب اولان پادشاهم محضا کرمکه سن آنی عفو ومغفرت ایله.

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ یارب آن نوکل خندان که سپردی بمنش * می سپارم بتو از چشم حسود چمنش ﴾

یاربی اول خندان تازه کلی که آنی بکا تسلیم ایلدك چمن حسودلك چشمندن آنی سکا تسلیم ایدرم (مفردات) (یارب) م (آن نوکل) اول تازه کل (خندان) کولیجی (سپردی) اصمرلدك (بمن) بکا (ش) آنی (می سپارم) اصمرلرم (بتو) سکا (از) من (چشم) کوز (حسود) م (چمن) باغ (ش) آنی (معنای اشارتی) یاربی اول علم ومعرفت واسرار حقیقت وذاتکه انتسبت واول کل خندان کبی قلبه مسرت ویریجی حالات وانکشافات که بکا تسلیم واحسان ایلدك کرم وعنایتکه باغ وجدنك حسودی اولان شیطان لعینك ونفس خبیثك بد نظرلرندن ووسوسه واغوالریله افسادلرندن حفظ ایتمکلك ایچون جمیع حالده اموری سکا تسلیم وتفویض ایلدم

﴿ کرچه از کوی وفا کشت بصد مرحله دور * دور باد آفت دور قمر از جان وتنش ﴾

کرچه وفا محله سندن یوز قوناق ایراق اولدی دور قمر آفتی آنك جان وتنندن دور اولسون (مفردات) (کرچه) م (از) من (کوی) محله (وفا) م (کشت) اولدی (بصد مرحله) یوز قوناق (دور) ایراق (دور) بعید (باد) اولسون (آفت) م (دور قمر) زمان ومرور ایام (از) من (جان) م (تن) م (ش) آنك (معنای اشارتی) استعیذ بالله (لاغوینهم اجمعین الاعبادك منهم المخلصین) آیت کریمه سی سرنجه کرچه اول حسود کافر اهل وفا محله سندن واهل ذکر واهل قلوب عندندن یوز مرحله ایراقدر اما بنده اول مخلص عاشقنك دور قمر آفتی جان وتنندن دور اولسون زیرا معصومیتلری مقطوع دکلدر

﴿ کر بسر منزل سلمی رسی ای باد صبا * چشم دارم که سلامی برسانی زمنش ﴾

ای باد صبا اکر سلمی نك سر منزلنه ایریشه‌سن امید طوترم که بندن اکا بر سلام ایرشدیره‌سن (مفردات) (کر) اکر (با) للملابسة (سر منزل) قوناق باشی (سلمی) اسم محبوبه (رسی) ایریشه سن (ای باد صبا) م (چشم) امید (دارم) طوترم (سلام) م (یا) وحدتیه (برسانی) ایرشدیره‌سن (زمن) بندن (ش) اکا (معنای اشارتی) ای دستکیر عاجزان وای خلیفة الله فی الارض اولان غوث اعظم زمان وای عاشقان وعارفانی بلا زیغ ولا زال درکاه حقه رسان اولان پر روشن ضمیر ووسیلهٔ راه یزدان اول محبوب حقیقی اولان حضرت اللهك درکاه علیه‌سنه معراج ایتدکده وکمال قربیت وانسیله مشاهدهٔ انوار جمال الله سرتا جکده سر منزل مقام قاب قوسینه ایریشه‌سن سندن امید ونیاز ایدرم که بندن اکا بر سلام ایله سلامت

(یارب آن نوکل خندان که سپردی بمنش * می سپارم بتو از چشم حسود چمنش) سپردی فعل ماضی مفرد مخاطب اصمرلدك وتسلیم ایلدك دیمکدر بمنش شین نوکله راجعدر می سپارم فعل حال نفس متکلم وحده اصمرلرم وتسلیم ایدرم دیمکدر اولکیسی سپردن وثانیسی سپاریدن مصدرندن مشتقدر چشم حسود چمن اضافتلری بیانیه ولامیه ویاعکسنجه در * محصول بیت * یارب اول تازه خندان کل که آنی بکا تسلیم ایلدك آنی سکا اصمرلرم چمنك حسود چشمندن ویا حسود چمنك چشمندن چمن حسودندن مراد کل اوراق روشندر دبین روشن سویلمشدر (کرچه از کوی وفا کشت بصد مرحله دور * دور باد آفت دور قمر از جان وتنش) * محصول بیت * کرچه نوکل خندان کوی وفادن یوز قوناق ایراق اولدی یعنی بزدن کلی مفارق اولدی ایراق اولسون دور قمر آفتی آنك جان وتنندن (کر بسر منزل سلمی رسی ای باد صبا * چشم دارم که سلامی برسانی زمنش) چشم بونده امید معناسنه در که حرف بیان سلامی یا حرف وحدت برسانی فعل مضارع مفرد مخاطب رسانیدندن ایرشدیره‌سن دیمکدر الف ونون ادات تعدیه در * محصول بیت * اکر سلمانك قوناغی باشنه ایریشه‌سن ای باد صبا امیدم وار که بندن اکا بر سلام ایرشدیره‌سن

انجاه ارشمزه رحمت و برشفاعت بيوره‌سن

﴿ بادب نافه كشايى كن ازآن زلف سياه ❁ جاى دلهاى عزيزست بهم برمزنش ﴾

اول سياه زلفدن ادبله نافه كشايلق ايله كه عزيز دللرك يريدر انى پريشان ايله (مفردات) (با) للملابسه (ادب) م (نافه كشايى) نافه ورايحهٔ مسك آچيجيلق (كن) ايله (ازآن) اندن (زلف سياه) م (جاى) ير (دلها) كوكللر (عزيز) م (ست) در (بهم) برى برينه (مزن) اورمه (ش) آنى (معناى اشارتى) اول فيوضات صفات غيبيهٔ الهيه‌دن (ادبنى ربى فاحسن تأديبى) حديث شريفى سرنجه بزى تأديب ايله مستعد قيلوب برنافه كشالق وبرنفحات حضرت خالق بخش واحسان ايله زيرا دركاه حق عزيز ومؤدب كوكللر يريدر بى ادب الطف ربانيه‌دن محرومدر

﴿ كودلم حق وفا برخط وخالت دارد ❁ محترم داردرآن طرهٔ عنبرشكنش ﴾

سويله كوكلم سنك خط وخالك اوزره وفا حقنى طوتر كوكلى اول عنبرشكن طره‌ده محترم طوت (مفردات) (كو) سويله (دلم) كوكلم (حق وفا) م (بر) على (خط) م (خال) بك (ت) ضمير (دارد) طوتر (محترم) م (دار) طوت (در) فى (آن) اول (طره) اوك صاچ وزلف (عنبرشكن) عنبرصاچيجى (ش) ضمير (معناى اشارتى) بعناية الله وتوفيقه كوكلم تجليات ذات وصفات الهيه مقتضاسنجه آداب شرعيه وتكاليف دينيه اوزره عهد ووفا داراق حقنى طوترسن بزم ايچون نيازايله كه (اللهم يا مقلب القلوب ثبت قلبى على دينك) سرنجه يارب سن انك كوكلنى محضا كرم ولطف عميم عنبرشكنكله حفظكده وعصمتكده محترم وراه مستقيمكده ثابت قدم ايله ديو يوره‌سن

﴿ درمقامى كه بياد لب اومى نوشند ❁ سفله آن مست كه باشد خبراز خويشتنش ﴾

شول مقامده كه آنك لبى شوقنه شراب ايچرلر سفله در اول مست كه كندوسندن انك خبرى اوله (مفردات) (در) فى (مقام) م (بياد لب او) انك لبى ذكرنه (مى نوشند) شراب ايچرلر (سفله) الچق (آن مست) م (باشد) اوله (خبر) م (از) من (خويشتن) كندى (ش) انك (معناى اشارتى) شول برمقام ساوكده كه حضرت الاهك عطاسى اولان لذت ايمان ولذت اسرار حضرت قرآن شوقيله شراب وحدت صرف نوش ايدرلر اول مقامده اسفل وارذلدر اول مست كه دنيا وعقبانه‌در بلكه كندى نفسندن انك خبرى اوله لايق اولان فانى فى الله اولمقدر

﴿ عرض ومال ازدر ميخانه نشايد اندوخت ❁ هركه اين آب خورد رخت بدرياوكنش ﴾

ميخانه قپوسندن عرض ومال تحصيل ايلك ممكن دكلدر هركيمكه بوآبى ايچه آنك رختنى دريايه براق (مفردات) (عرض ومال) م (از) من (در) قپو (ميخانه) م (نشايد) اركز (اندوخت) قزانمق (هركه) هركيم كه (اين آب) بوصويى (خورد) ايچه (رخت) متاع (بدريا) دكزه (فكن) براق (ش) ضمير (معناى اشارتى) بومقام توحيدده وفانى فى الله اولان مشايخ عظام قپوسندن مال وجاه

(وله ايضا)
(بادب نافه كشايى كن ازان زلف سياه * جاى دلهاى عزيزست بهم برمزنش) * محصول بيت * صبايه خطاب ايدوب بيورر اول جانانك زلف سياهندن نافه كشالغى ادبله ايله يعنى زلفنى آچه بيلك جيندن آنى وادبله آچ زيرا عزيز دللر مقاميدر پس برى برينه اوروب قرش ورش ايله مزنش ضميرى زلفه ودلهايه راجع اولق ممكندر (كودلم حق وفا برخط وخالت دارد * محترم دار درآن طرهٔ عنبر شكنش) * محصول بيت * صبايه بيورر اى صبا جانانه دى سنك خط وخالك اوزرنده كوكلك حق وفاسى واردر يعنى كوكلم دائما انلرك ادعيه‌سنه ونيكخواهلغنه مقيد در ايدى كوكلى محترم طوت اول عنبرصاچيجى طره‌ده يعنى عنبرك رونق وصفاسنى كيدرن طره‌ده دلى عزيز وحرمتلى طوت (درمقامى كه بياد لب اومى نوشند * سفله آن مست كه باشد خبراز خويشتنش) * محصول بيت * برمقامده كه انك لبى يادنه باده ايچرلر اول مست الچقدر كه كنديدن خبردار اوله يعنى برباده نوشكه انك لبى عشقنه باده نوش ايليه الچق كيمسه‌در اكر كندودن خبردار اولورسه يعنى لايعقل اولق كرك (عرض ومال ازدر ميخانه نشايد اندوخت * هركه اين آب خورد رخت بدرياوكنش) * محصول بيت * عرض ومالى ميخانه قپوسندن قزانمق اولماز يعنى ميخانه‌ده عرض ومال كسب اولنمز زيرا هركيمسه كه بوصويى ايچر رختنى دريايه صالر يعنى بوصويى ايچن عرض ومالدن كچر فكن فعل امر مخاطبدر بونده خطاب مقام غيبدن واقعدر رختنى دريايه صالسن ديجك يرده صال ديمش بوارتكاب قافيه ضرورتندندر مقتضاى كلام بويله اولمق ايدى هركه اين آب خورد رخت بدريا فكند زيرا فكند مشترك‌در فعل مضارعله امر غائب بيننده

وعرض ووجاهت تحصيل ايلك ممكن دكلدر هركيمكه شراب وحدتى نوش ايليه (وينسون النعيم اذا رأوه) سرنجه برلذت روحانيته مستغرق اولوركه دنيا وآخرت نعيمى بلكه كندى وجودلطيفى محو ومتلاشى اولوب (لا اله الا الله) سرينه واصل وجميع رختى درياى وحدتده فانى وبى حاصل اولمشدر

﴿ هركه ترسدزملال اندهٔ عشقش نه حلال ❁ سرما وقدمش يالب ما ودهنش ﴾

هركيمكه ملالدن خوف ايدر عشق غصه‌سى اكا حلال دكلدر بزم باشمز انك قدميله يابزم لبمز انك دهانيله (مفردات) (هركه) م (ترسد) قورقه (ز) من (ملال) م (انده) غصه (عشق) م (ش) اكا (نه) نفى (حلال) م (سرما) بزم باشمز (و) مع معناسنه (قدم) م (يا) ترديد (لب ما) بزم دودامغز (و) مع (دهن) اغز (ش) ضمير (معناى اشارتى) هركيمكه بورسوم عاديه‌لرى واوصاف بشريه‌لرى درياى توحيدده غرق ومحو ونابود اولمسى ملالتدن خوف ايليه اكا مايهٔ سعادت ابدى اولان درد وغم عشق الهى حلال ولايق دكلدر لكن بزاراده عزى اومحبوب حقيقينك ارادتنده محو ايلدك كرك بزى ذل وحقارتله اياغى التده خاك ايله يكسان ايلسون كركسه دولت وصاليله عزيز وشرفناك ايلسون

﴿ شعر حافظ همه بيت الغزل معرفتست ❁ آفرين برنفس دلكش ولطف سخنش ﴾

حافظك شعرى جمله معرفت غزلى بيتيدر تحسين انك دلكش نفسنه وسوزنك لطافتنه (مفردات) (شعرحافظ) م (همه) جمله (بيت) م (غزل) م (معرفت) م (است) در (آفرين) تحسين (بر) على (نفس) م (دلكش) كوكل چكيجى (لطف) م (سخن) سوز (ش) ضمير (معناى اشارتى) حافظك شعرى جمله واردات الهيه ايله معرفة الله بيان ايديجى غزل بيتيدر تحسين انك مقبول نفسنه وكلامنك لطافتنه كه حيات جاودانى بخش ايديجيدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ چوبرشكست صبا زلف عنبرافشانش ❁ بهرشكسته كه پيوست تازه شدجانش ﴾

چونكه صبا انك عنبر افشان زلفنى شكست ايلدى هرشكسته يه كه انك بويى ايرشدى انك جانى تازه اولدى (مفردات) (چو) چونكه (برشكست) قيردى وطاغتدى (صبا) م (زلف) م (عنبرافشان) عنبرصاچيجى (ش) انك (بهرشكسته) هرقيرلمشه (پيوست) اولشدى (تازه) م (شد) اولدى (جان) م (ش) انك (معناى اشارتى) وقتا كه فضل وكرم ربانى اول محبوب حقيقينك صفات جميل ولطف عميمى تجليسنى رش وافاضه ايلدكده (انا عند المنكسرة قلوبهم لاجلى) خبرى سرنجه هرقنغى آكاه ومنكسر لاجل الله اولان قلوب صادقينه اندن برفيض وبرنفحهٔ الهى ايرشه حيات ابديه‌يه واصل اولور

﴿ بكجاست همنفسى تاكه شرح غصه دهم ❁ كه دل چه ميكنداز روزكار هجرانش ﴾

(هركه ترسدزملال اندهٔ عشقش نه حلال * سرما وقدمش يالب ما ودهنش) * محصول بيت * هركيمسه كه ملالدن قورقر عشق غصه‌سى اكا حلال اولمسون يعنى حرام اولسون ديمكدر ايدى بزم باشمز وانك قدمى ويا بزم لبمز وانك دهانى يعنى كركسه بزى قدمى آلتنه الوب پامال ايلسون وكركسه باشنه برابر ايدوب رعايت وتعظيم ايلسون بزيحضور اولوب ملول اولمزز حاصلى عزت وذات يانمزده برابردر (شعرحافظ همه بيت الغزل معرفتست * آفرين برنفس دلكش ولطف سخنش) بيت الغزل وبيت القصيده شول بيتدر كه غزلدن وقصيده‌دن مقصوددر معرفته اضافت بيانيه‌در دلكش وصف تركيبيدر كوكل چكيجى ديمكدر لطف سخن اضافتى مصدرك فاعلنه در شين ضمير حافظه راجعدر * محصول بيت * حافظك شعرى هپ بيت الغزل معرفتدر يعنى هربيتى بيت الغزل اولمغه لايقدر زيرا جميع اشعار وابياتى لطيفدر آفرين كوكل آليجى نفسنه ولطف كلامنه خواجه تجريد طريقيله كنديسنه تحسين ايدر بيت الغزلك معناسنى بيلين عزيزلر زياده عنديات سويلشلر اعتبار اولنمسون (وله ايضا) (چوبرشكست صبا زلف عنبرافشانش * بهرشكسته كه پيوست تازه شدجانش) * شكست فعل ماضى مفرد غائب صيغه‌سى يعنى اكدى وبوكدى شكسته بونده خسته معناسنه‌در * محصول بيت * چونكه صبا جانانك عنبرنثار ايديجى يعنى صاچيجى زلفنى اكدى وبوكدى هرخسته‌يه كه واصل اولدى جانى تازه اولدى اول خسته‌نك يعنى جانانك زلفنه واصل اولوب اندن مستفيض اولديغندن هربيچاره كه اتصال بولدى اندن تازه جان كسب ايلدى مصراع اولك معناسنى چونكه صبا انك عنبر افشان زلفنى پريشان ايلدى ديين پريشان سويلمش (بكجاست همنفسى تاكه شرح غصه دهم * كه دل چه ميكند از روزكار هجرانش) بكجاست مقام استفهامده واقع اولمش قنده‌در ديمكدر مقدم خبر همنفسى مؤخر مبتدأ تا حرف تعليل كه حرف بيان شرح غصه يعنى بيان احوال غصه دهم فعل مضارع نفس متكلم وحده ويرم ديمكدر كه حرف بيان شرح غصه‌دز روزكار بونك كبى يرلرده ايام معناسنه‌در * محصول بيت * قنده‌در برهمنفس تاكه اكا چكديكم غصه‌يى شرح ايدم كه كوكل جانانك فراقى ايامنده نه چكر يعنى قنى بريار موافق كه جانانك فراقى زماننده چكديكم آلام ومحنى بيان ايدهيم

(برید صبح وفانامه که بردبد وست * زخون دیده ما بوده مهرعنوانش) برید صبح بیانیه وفانامه ترکیب مزجی ویاحرف وحدت وهمزه حرف توسل که حرف رابط صفت عنوان نامه ظهرنده یازیلاندر که رجت اکاکیم بومکتوبی فلانه ایصال ایده دیو یازارلر اکا عنوان دیرلر * محصول بیت * بروفا مکتوبی که

قنده دربر مصاحب تا کم غصه شرحنی ویرم که کوکل انك فراق زمانندن نه چکر (مفردات) (کجاست) قنده در (همنفسی) برمصاحب (تاکه) حتی که (شرح) م (غصه) غم والم (دهم) ویرم (که دل) کوکل (چه میکشد) نه چکر (از) من (روزکار) زمان (هجران) م (ش) انك (معنای اشارتی) قنی برسینه سی فراقدن شرحه شرحه اولمش بریار که تاکه درد واشتیاق شرحنی اکا سویلیم وکوکل اول محبوبك فراقی زماننده نه کونه درد وبلالر چکر خبرویرم

(برید صبح وفانامه که برد بدوست * زخون دیده ما بود مهر عنوانش)

صبح پیکی بروفانامه سنی که دوسته ایلتدی انك عنوانك مهری بزم کوزمز قانندن ایدی (مفردات) (برید) پیك (صبح) م (وفانامه) م (برد) ایلتدی (بدوست) م (زخون دیده ما) بزم کوزمز قانندن (بود) ایدی (مهر) م (عنوان) ابتدا (ش) انك (معنای اشارتی) بحمدالله غیب ملکی که رسول صبح روزآخردر عهد الستده بزم وفاموز نامه سنی دوسته ایلتدی اول نامه نك ابتدامهری بزم کوزمز قانندن ایدیکه عهده وفا کوزدن قانلی یاش ودردوشوق ایله جکردن آتش صاچمقله حاصل اولمشدر

(زمانه ازورق کل مثال روی توساخت * ولی زشرم تودرغنچه کرد پنهانش)

زمانه کل ورقندن سنك یوزکك مثالنی دوزدی اماسنك شرمکدن انی غنچه ده پنهان ایلدی (مفردات) (زمانه) م (از) من (ورق کل) م (مثال) م (روی) یوز (تو) سن (ساخت) دوزدی (ولی) لکن (ز) من (شرم) حیا (تو) سن (در) فی (غنچه) م (کرد) ایلدی (پنهان) کیزلی (ش) انی (معنای اشارتی) اول عاشق صادق کال شوقندن سنك جمال بی مثالنکی ورق وردا حمره تشبیه ایتمش ایدی لکن صحوه کلوب سنك نظیر وشبیهك اولمدیغن فکر صحیح ایلدکده حیاسندن ذات بیچونك تنزیه وتقدیس ایلیوب انی غنچه مثال اولان قلبنده پنهان ایلدی

(تو خفته ونشد عشق راکرانه پدید * تبارك الله ازین ره که نیست پایانش)

سن اویومش سن وعشقك کناری ظاهر اولمدی تحسین بویوله که نهایتی یوقدر (مفردات) (تو) سن (خفته) اویومش سن (نشد) اولمدی (عشق را) عشقك (کرانه) کنار (پدید) ظاهر (تبارك الله) الله مبارك ایلسون (ازین) بوندن (ره) یول (نیست) یوق (پایان) نهایت (ش) انك (معنای اشارتی) ای سالك بو بی نهایت درکاهده سن اویومش سن ویرمرتبه یه راضی اولوب قطع منازلدن کیرو قالمش سن یوخسه بودریای عشقك کناری ونهایتی ظاهر اولمدی وکیسه نهایتنه ایرمدی مبارك اولسون بویولدن بومقامده اکلنیوب کیدنه که انك نهایتی یوقدر

(جمال کعبه مکر عذر رهروان خواهد * که جان زنده دلان سوخت در بیابانش)

کعبه یولنه کیدنلرك عذرینی مکر کعبه نك جمالی دیلیه که زنده دللرك جانی انك بیابانده یاندی (مفردات) (جمال کعبه) م (مکر) اوله که (عذر) م (رهروان)

بوله

برید صبح دوسته ایلتدی انك مهرعنوانی بزم خون دیده مزدن ایدی (زمانه ازورق کل مثال روی توساخت * ولی زشرم تودرغنچه کرد پنهانش) * محصول بیت * زمانه کل یپراغندن سنك رویك مثالنی یاپدی اماسندن اوتاندیغندن غنچه ایچنده انی پنهان ایلدی زیرا اول پنهان ایلدیکی مثال سنده اولان تاب طراوتی ویرمدی (تو خفته ونشد عشق راکرانه پدید * تبارك الله ازین ره که نیست پایانش) بعض نسخه ده خفته برنه خسته دوشمشدر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله یوررسن خفته سن یعنی غافل وفارغ بال سن حال بو که عشقك غایتی آشکاره دکل حاصلی طریق عشقك پایانی بوقدر الله منزه در بویولدن که پایانی ونهایتی بوقدر یعنی پایانی اولمامق الاهه لایقدر مطلقا اما طریق عشقك پایانی اولمامق امر اضافیدر پس بونك پایانی اولمقدن الله منزه در منه سنده حقنده اولان همزه وحدت ایچوندر دین فرسدن خبردار دکل ایمش (جمال کعبه مکر عذر رهروان خواهد * که جان زنده دلان سوخت در بیابانش) کعبه دن مراد کوی جانانه رورهروان عشاقدر که حرف تعلیل زنده دلاندن مراد صادق اولان عاشقلردر * محصول بیت * جمال کوی جانان مکر عاشقلرك عذرینی دیلیه زیرا صادق اولان عاشقلرك جانی انك بیابانده یاندی یعنی کوی جانانه زیاده ملازمت ومداومت ایلدیلر اما وصالی میسر اولمدی پس بوزجلرندن مکر بنه جمال کوی جانان اعتذار ایلیه که جانان وصالی میسر اولمدیغین معذور بیورك که جانان حرمنده ذوق وصفا یه مشغوللر وسزلك کلوب کتدیککزدن آگاه دکلدر

بوله کیدنلر (خواهد) دیلیه (که) زیرا (جان) م (زنده دلان) کوکللری حیات بولنلر (سوخت) یاندی (در) فی (بیابان) چول (ش) انك (معنای اشارتی) کعبه جمال الاهیه وصلت یولنده هر برنفسده بیچاره عاشقلر نیجه بیك کره جان فدا ایتمشلردر اوله که اول راه دهشت آبادك سالکلرینك عذرخواهی وشفاعتنی دیلیجی ینه اول محبوب حقیقینك رحمتی ولطف جمیلی اوله زیرا حیات قلب صاحبلرینك جانی کعبه جمال الله چوللرنده نیجه مدت آج وصوسز جکرلری یانمش ومحل مرحمت اولمشلردر

(بدین شکسته بیت الحزن که می آرد * نشان یوسف دل ازچه زنخدانش)

بو بیت الحزن شکسته سنه کیم کتورر کوکل یوسفنك نشانی انك زنخدانی چاهندن (مفردات) (بدین) بو (شکسته) قیرلمش (بیت الحزن) یعقوب علیه السلامك حجره سی (که) کیم (می آرد) کتورر (نشان) م (یوسف) علیه السلام (دل) کوکل (از) من (چه) قویو (زنخدان) چکه (ش) انك (معنای اشارتی) عجب بو بیت الحزن عالمده آرزوی مشاهده جمال الله ایله قلبی منکسر وکرفتار درد وبلای عشق اولان عاشق بیچاره یه کوکل محبوبی جمیل بی نظیرك تجلی انوار ذاتیه بیچونی نشانی وبره وصلی مژده سنی کیم کتورر وبره رحم وامدادی نه یوزدن اولور

(بکیرم آن سرزلف وبدست خواجه دهم * که دادمن بستاند زمکر ودستانش)

اول زلفك اوجنی طوتام وخواجه نك الینه ویرم که انك مکرودستانندن بنم دادمی آله (مفردات) (بکیرم) طوتام (آن) اول (سرزلف) زلفك اوجی (بدست) اله (خواجه) م (دهم) ویرم (دادمن) بنم انتقامم (بستاند) آله (ز) من (مکر) م (دستان) حیله (ش) انك (معنای اشارتی) مکر بوظلمات بشریه ایله محجوب ومانع وصلت محبوب اولان مشوش وپریشان قلبمك زمامنی طوتام واول مرشد حیاتك بخششك الینه تسلیم ایدمکه کرمندن بنی اول محبوب حقیقینك مکرصورتنده ابتلا سندن وصفات متقابله لری یننده اولان تلوینات وتغیرات حالات اللرندن خلاص ایتمکله بکا امداد ومعاونت وعنایتیله بنی راه رشاده کیتا نه ارشاد ایلیه

(سحر بطرف چمن می شنیدم ازبلبل * نوای حافظ خوش لهجه خوش الحانش)

سحر وقتی چمن طرفنده بلبلدن ایشتدم الحانی خوش سوزی خوش حافظك نواسنی (مفردات) (سحر) م (با) ظرفیه (طرف) م (چمن) باغ (می شنیدم) ایشتدم (از) من (بلبل) م (نوا) نغمه (حافظ) م (خوش) م (لهجه) دل وسوز (خوش) م (الحان) صوت (ش) انك (معنای اشارتی) بحمدالله وقت سحرده روضه توحیدك عاشقلرندن حافظك لسان غیله ولطیف آواز ایله اسرار توحیددن بیان ایلدیکی کلمات قدسیه لری استماع ایلیوب مقبول خدا اولدیغنه علامت بیلدم

(وله ایضا)

(من خرابم زغم یار خراباتی خویش * میزند غمزه اوناوك غم بردل ریش)

بن خرابم کندی خراباتی یارمك غمندن انك غمزه سی مجروح کوکل اوزره غم اوقنی اورر

(بدین شکسته بیت الحزن که می آرد * نشان یوسف دل از چه زنخدانش) شکسته بیت الحزن لامیه بیت الحزن غم وغصه چکلن یره دیرلر که بونده اسمدر کیم معناسنه می آرد مصراع ثانی یه مرهوندر نشان یوسف دل لامیه وبیانیه در چه زنخدان لامیه شین ضمیر جانانه راجعدر * محصول بیت * بو بیت الحزن شکسته سنه جانانك چه زنخدانندن یوسف دل نشانی کیم کتورر یعنی بکا چه زنخدانندن کوکلم خبرین کیم کتورر دیمکدر (بکیرم آن سرزلف وبدست خواجه دهم * که دادمن بستاند زمکر ودستانش) خواجه دن مراد وزیراعظمدر که حرف تعلیل دستان حیله * محصول بیت * جانانك سرزلفنی طوتام وخواجه نك الینه ویردم تاکه بنم دادم آله مکرودستانندن یعنی بکا ایلدیکی مکر وحیله ایچون انصاف ایلیه (سحر بطرف چمن میشنیدم از بلبل * نوای حافظ خوش لهجه خوش الحانش) لهجه لفظ عربیدر لسان معناسنه الحان بونده نغمات معناسنه در شین ضمیر خواجه یه راجعدر * محصول بیت * سحر چمن جانبنده بلبلدن ایشیدردم خوش لهجه وخوش الحان حافظك نواونغمه سنی یعنی ابیات واشعارینی یعنی حافظك اشعاری زیاده لطیف اولدیغیچون بلبل انکله ترنم ایدر (وله ایضا) (من خرابم زغم یار خراباتی خویش * میزند غمزه اوناوك غم بردل ریش) غم یار خراباتی لامیه وبیانیه در خرابات میخانه یاحرف نسبت خویشه اضافتی لامیه غمزه او لامیه ناوك غم بیانیه دل ریش ده بویله در * محصول بیت * خراباته منسوب کندی یارمك غمندن خرابم زیرا انك غمزه سی دل مجروحه ناوك غم اورر یعنی بنی دائما غمناك طوتدیغیچون خرا

(مفردات) (من) بن (خرابم) م (ز) من (غم) م (یار) م (خراباتی) م (خویش) کندی (میزند) اورر (غمزه) کیرپك (ناوك) اوق (غم) م (بر) علی (دل) کوکل (ریش) یاره (معنای اشارتی) بن عشقله صورت ملکنی خراب ایدیجی عاشقلره محبت ایلیان یارمك دردوغمندن خرابم که انك توفیق ونظر عنایتی مجروح کوکل اوزره بومایه سعادت اولان دردوغمی اوق کبی اوروب ثابت وقرار ایلمك ایله بنی عین کفر اولان بنلکدن خلاص ایلیوب اسقاط اضافاتله مقام توحیده واصل ومرتبه خرابا تیلکه نائل ایلشدر

﴿ کرچلیپای سرزلف زهم بکشاید ✿ بس مسلمان که شود فتنه آن کافرکیش ﴾

اکرخاچه بکزر سرزلفنی پریشان ایده چوق مسلمان که اول کافرفعلانك مفتونی اولور (مفردات) (کر) اکر (چلیپا) خاچ ویت (سر) اوج (زلف) م (زهم) پریشان (بکشاید) آچه (بس) چوق (مسلمان) م (شود) اولور (فتنه) مفتون (آن) اول (کافر) م (کیش) فعل ومذهب (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ولوشاء الله لهدی الناس جمیعا) آیت کریمه سنجه اکر اول معبود بالحق اولان هادی لم یزلك مقتضای تجلیات صفاتیه سنجه اراده علیه سی کشاد اولوب تعلق ایلسه چوق مسلمان اول فعال لمایرید اولان کانم اسرار وستر انوار یارك دردوغمیله وعشق جا لیله مفتون اولوب دولت فقر تامه و سلطنت خرابانی مقبول رب علامه نائل اولوردی لکن بفعل الله مایشاء

﴿ باتوپیوسته وازغیرتوبریدم دل ✿ آشنای تونداردسربیکانه وخویش ﴾

سکا واصل اولدم وکوکلی سندن غیریدن قطع ایلدم سنك آشنالك اجنبی وخصم هوسنی طوتمز (مفردات) (باتو) سکا (پیوستم) متصل اولدم (از) من (غیر) م (تو) سن (بیریدم) کسدم (دل) کوکلی (آشنا) م (تو) سن (ندارد) طوتمز (سر) سودا (بیکانه) یاد (خویش) خصم (معنای اشارتی) ای وهاب بلاعلت اولان ربم بحمدالله سنك انوار ذاتکه واصل اولدم وسندن غیریلردن منقطع اولدم زیرا سنك ذکرك ایله قلبی مطمئن ولذت مشکله ودرد غمکاه انیس اولان آشنارك (کل ما خلا الله باطل) دیوب اجنبی واقربادن ومحبت جمیع ماسوادن منقطع اولشلردر

﴿ بعنایت نظری کن که من دلشده را ✿ نرودبی مدد لطف توکاری درپیش ﴾

عنایتله رنظرایله زیرا بن عاشقك سنك لطفك مددنسز برایشی ایلرو کتمز (مفردات) (با) للملابسه (عنایت) م (نظر) م (یا) وحدتیه (کن) ایله (که) زیرا (من) بن (دلشده را) کوکلی کتمشك (نرود) کتمز (بی) نفی (مدد) امداد (لطف) م (تو) سن (کاری) برایش (درپیش) ایلرویه (معنای اشارتی) یارب محضا کرمکدن جمیع حالده وجمیع مقامده بزی نظر رحمت وعنایتکله عصمنده قیلوب جمیع غوائل نفسانیه دن امین ایله زیرا بو عنان اختیاری وزمام قلبی الندن کتمش عاجز وبیچاره نك سنك توفیق وعنایتك امدادنسز برایشی ایلرو کلمز

(کرچلیپای سرزلف زهم بکشاید * بس مسلمان که شود فتنه آن کافرکیش) چلیپا کافرلرك کوزدیکی وطاپدیغی خاچه دیرلر سرزلفه اضافت بیانیه در کافرکیش وصف ترکیبیدر کافرمذهبلی دیمکدر * محصول بیت * اکرسرزلفن چلیپاسنی بری برندن جانان اچارسه چوق مسلمان اول کافرکیشك فتنه سی یعنی مفتونی اولور یعنی چلیپای سرزلفنی کورن بی اختیار اکا مائل اولور (باتو پیوستم وازغیرتو بریدم دل * آشنای تونداردسربیکانه وخویش) باتو یا حرف صله خویش بونده خصم معناسنه در * محصول بیت * سکا واصل اولدم وسنك غیرکدن کوکلی کسدم یعنی سکا واصل اوله لی غیریدن علاقه یی قطع ایلدم زیراسنك آشناك خصم وبیکانه بیلمز یعنی سنکله آشنا اولان غیریله آشنالق هوسنی طوتمز آشنالغی همان سکا محصوردر انجق (بعنایت نظری کن که من دلشده را * نرودبی مدد لطف توکاری ازپیش) دلشده عاشقدن کنایتدر * محصول بیت * عنایتله بکا نظر ایله زیرا بن عاشقك هیچ برایشی سنك لطفك مددنسز اوکندن کتمز یعنی سنك لطفك مدد ایلمینجه برایشی ایلرو کلمز دیمکدر رجا صلی حصول مراد سنك عنایتله نظرکده در

مرادی حاصل اولمز

﴿ آخرای پادشه ملك ملاحت چه شود ✿ کرلب لعل توریزد نمکی بردل ریش ﴾

آخرای ملاحت ملکنك پادشاهی نه اولور اکرسنك قرمزی لبك یاره لی کوکل اوزره بر نمك دوکه (مفردات) (آخرای پادشه) م (ملك ملاحت) م (چه شود) نه اولور (کر) اکر (لب) دوداق (لعل) م (تو) سن (ریزد) دوکه (بردل) کوکل اوزره (ریش) یاره او (معنای اشارتی) آخرای حسن وملاحت والطف وکرم بی نهایت ملکنك پادشاهی کریم رحیم ربم اکربوعبد بیچاره ومبتلاکی آب دریای رحمت سابقه واسعه کله تلوثات بشریه ونفسانیه لردن پاك ایلیوب دردعشقکله مجروح اولمش یاره لی کوکلنه فیض بلاواسطه لك نمکنی دوکوب دولت وصلت انوار ذاتکه صالح ولایق ومظهر ایلسك دریای رحمتکدن نه اکسیلور

﴿ خرمن صبرمن سوخته دل داد بباد ✿ چشم مست توکه بکشاد کمین ازپس وپیش ﴾

بن سوخته دلك صبری خرمنی باده وبردی سنك مست چشمك که آردمدن اوکدن پوصو اچدی (مفردات) (خرمن صبر) م (من) بن (سوخته) یانمش (دل) کوکل (داد) ویردی (بباد) یله (چشم) کوز (مست) م (بکشاد) اچدی (کمین) پوصو (ازپس) اردمدن (وپیش) اوکدن (معنای اشارتی) بحمدالله سنك آتش عشقك قلبه تأثیر ایلیوب بن کوکلی یانمشك صبری خرمنی باده ویردی وتعلقات ماسوادن بنی قطع ایلدی سنك مست ومستغرق قلیجی نظر عنایتك که آردمدن واوکدن بنی احاطه ایلدی وبکا نصرت ایلدی

﴿ مرهمی بردل حافظ نه ازآن حقه نوش ✿ که جکرخون شدازآن غمزه چون نشترونیش ﴾

اول نوش حقه سندن حافظك کوکلی اوزره برمرهم قو زیرا اول نشتر ونیش کبی اولان غمزه دن جکرخون اولدی (مفردات) (مرهم) م (یا) وحدتیه (بر) علی (دل) کوکل (حافظ) م (نه) قو (ازان) اندن (حقه) م (نوش) بال (که) زیرا (جکر) م (خون) قان (شد) اولدی (ازآن غمزه) اول کرپکدن (چون) مثل (نشتر) م (نیش) دیکن (معنای اشارتی) یارب اول ذات شریفکده مخزون ومحصور صفات جیلالك ولطف عمیك ایله اولان تجلیات ذاتکدن حافظك دل مجروحنه اول لذائذ روحانیه دن برمرهم قوکه سنك قهر وجلالك نشتری ونیشی خوفندن جکری خون اولمشدر که دائم سنك عون ونصرتکه محتاجدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ چوجام لعل تونوشم کجا بماند هوش ✿ چوچشم مست توبینم مرا که دارد کوش ﴾

چونکه سنك لعلك جامنی نوش ایدم قنده هوش قالور چونکه سنك مست چشمکی کوردم بنی کیم حفظ ایلر (مفردات) (چو) چونکه (جام) قدح (لعل) م (تو) سن (نوشم) ایچم (کجا) قنده (بماند) قالور (هوش) عقل (چو) م (چشم) کوز (مست) م (تو) سن (بینم) کوردم (مرا) بکا (که) کیم (دارد) طوتار

(آخر ای پادشه ملك ملاحت چه شود * کرلب لعل توریزد نمکی بردل ریش) آخر بونده تزیین لفظ وتکمیل وزن ایچون کلمشدر اکرچه نوعا تنبیه وتأکید افاده سنده خالی دکلدر * محصول بیت * ای ملاحت ملکنك پادشاهی نه اولور یعنی نه لازم کاور اکرسنك لب لعلك یعنی قرمزی دوداغك مجروح یورکه طوز دوکرسه یعنی مجروح یورکك یاره سنی تازه لندیرسه زیرا یاره یه طوز سپسه لر آچیلور قزل ات اولور (خرمن صبرمن سوخته دل دادبباد * چشم مست توکه بکشاد کمین ازپس وپیش) خرمن صبرمن بیانیه ولامیه در چشم مست توده بوبله در که حرف رابط صفت * محصول بیت * بن یورکی یانمشك صبری خرمنی یله ویردی یعنی بنی بی صبر وبی قرار ایلدی سنك مستانه چشمك که آردمدن واوکومدن پوصو آچدی یعنی پوصو قوردی دیمکدر حاصلی هرنه جانبه که توجه ایلسم سنك چشم مستك یولم آلور (مرهمی بردل حافظ نه ازآن حقه نوش * که جکرخون شدازآن غمزه چون نشتر ونیش) حقه نوشدن مراد آغزدر زیرا نوش بال یعنی عسله وهر طاتلی یه دیرلر نشترفصادلرك قان الاجقلری آلت ونیش عقربك وآریننك وغیرحیوانك صوقدیغی عضوه دیرلر * محصول بیت * حافظك یوره کنه مرهم قو اول بال حقه سندن یعنی بوشیرین کلام ضویله که دل مجروحنه مرهم اولسون زیرا اول نیشتر ونیش کبی غمزه دن قان یورکلی اولمشدر حاصلی یورکی قان اولمشدر یعنی دردی سندندر درمانیده سندن دیمکدر (وله ایضا) (چوجام لعل تونوشم کجا بماند هوش * چوچشم مست توبینم مراکه دارد کوش) * محصول بیت * چونکه سنك لعلك جامنی نوش ایدم عقل وادراك قنده قالور چونکه سنك چشم مستکی کوردم بنی کیم صاقلر یعنی بنی کیم ضبط ایدر زیرا چشم مستانه کی کورنجه بکا اسرکلك سرایت ایدر پس بنی کیم کوروب کوزه در کوش لفظی داشتن ودار یدله ترکیب اولسه حفظ وصیانت معناسنه در اماکردن وکیدنله ترکیب اولسه دیکلمکدر استماع معناسنه پس کوش بونده حفظ معناسنه در دین کوشك استعمالی بیلنز ایش

(کوش) قولاق (معنای اشارتی) یارب سنك عشقك شرابنی نوش ایلسم عقل قنده قالور وسنك تجلیٔ ذاتك کوروب وشوق لقاك ایله مست ومستغرق اولم اول وقت بن مست خرابی صحراء مضره دن وفتنهٔ مضله دن کیم حفظ ایلر انجق حافظ وناصرم سنسن

﴾ منم غلام تو ور زآنکه ازمن آزادی * مرا بکوزه فروش شرابخانه فروش ﴿

بن سنك غلامکم واکراندن که بندن فارغ ایسك بنی میخانه نك کوزه فروشنه صات (مفردات) (منم غلام تو) بن سنك غلامکم (ور) واکر (زآنکه) اندنکه (ازمن) بندن (آزادی) فارغ ایسك (مرا) بنی (بکوزه فروش) باردق صاتیجی یه (شرابخانه) م (فروش) صات (معنای اشارتی) بن سنك عبدبیچاره کم اکر بحسب البشریه قصورمدن ایچون بنی فیض بلاواسطه که وتجلیٔ ذاتکه لایق کورمز سك بنه کرمکله بنی میخانهٔ عشقکده مالکان صهبای عشقك اولان اولیاء اللهدن برمرشد کامله مصاحب واکا تسلیم بیورمغله کرمکدن بوبیچاره قولکه براستعداد و برعون وعنایت بخش ایده سن

﴾ ببوی آنکه بمیخانه کوزهٔ بایم * روم سبوی خراباتیان کشم بردوش ﴿

اول امید ایله که میخانه ده بر کوزه بولم کیدم میخانه جی اولنلرك دستینی اوموزمله طاشیم (مفردات) (ببوی آنکه) اول امید ایله که (با) ظرفیه (میخانه) م (کوزهٔ) برباردق (بایم) بولم (روم) کیدم (سبو) دستی (خراباتیان) م (کشم) جکم (بردوش) اوموزم اوزره (معنای اشارتی) اول امید ایله که شراب لدنینك میخانه سی اولان مرشدك صحبتی برکاتندن کوزهٔ قلبمه شراب وحدتدن برلذت بولم ودائم خراباتی اولان مردان خدانك سبوی منتلرینی اوموزمله چکم وخدمتلرینی جان ودل ایله کوروب انلرك نظر وهمتلریله مراد ومقصودمه ایرم

﴾ زشوق لعل توسقای کوی میخواران * بدیده آب زند آستان باده فروش ﴿

سنك لبك شوقندن شراب نوش ایدیجیلرك محله سنك سقاسی باده فروشك آستاننی کوز یاشیله صولر (مفردات) (ز) من (شوق) م (لعل) م (تو) سن (سقا) م (کوی) محله (میخواران) شراب ایچیجیلر (بدیده) کوزایله (آب) صو (زند) اورر (آستان) ایشك (باده فروش) شراب صاتیجی (معنای اشارتی) یارب سنك فیض ذاتکه اولان شراب عشقکك شوقندن عاشقلرك سقاسی اذت روحانیت عشق الهیدن برنشئه و برچاشنی ذوق وتحصیل ایتمك ایچون مرشد عالی جاه کرم بخشنك آستاننده کوز یاشلری دوکوب خلوص قلب ایله خدمتلرینه سعی ایلر

﴾ مرامکوی که خاموش باش ودم درکش * که درچمن نتوان کفت مرغ را که خموش ﴿

بکا دیمه که ساکت اول وسویله زیرا چنده مرغه خاموش اول دیمك ممکن دکلدر (مفردات) (مرا) بکا (مکوی) دیمه (خاموش باش) ساکت اول (دم درکش)

(منم غلام تو ورزآنکه ازمن آزادی * مرا بکوزه فروش شرابخانه فروش) ورزآنکه واکرشویله که دیمکدر آزادی بونده مستغنی معناسنده در یعنی شویله که بندن مستغنی وبیزار ایسك کوزه برداق عربجه کوزدیرلر هاسز کوزه فروش شرابخانه لامیه در کوزه فروش وصف ترکیبیدر فروشیدندن کوزه صاتیجی دیمکدر فروش فعل امر مفرد مخاطب درصات دیمکدر * محصول بیت * بن سنك قولکم واکرشویله که بندن مستغنی وبیزار ایسك بنی میخانه لره دستی و برداق صاتیجیلره صات که اول واسطه ایله میخانه یه ملازم اوله یم ورزآنکه نك معناسنی واکراندن که دیین استعمالی بیلمزایمش (ببوی آن که بمیخانه کوزهٔ بایم * روم سبوی خراباتیان کشم بردوش) بوی بونده امید معناسنه در * محصول بیت * اول امید ایله که میخانه ده بر کوزه بولام یعنی بر کوزه باده بولمق امیدیله واروب خراباتیلرك دستیسنی اوموزمده طاشیرم حاصلی باده نوشلره بربرداق باده امیدیله خدمتکار اولورم مصراع اولك معناسنی اول قوقو ایله که میخانه ده بربرداق بولام دیین معنادن قوقو بولمامش (زشوق لعل توسقای کوی میخواران * بدیده آب زند آستان باده فروش) * محصول بیت * سنك لعلك شوقندن میخوارلر محله سنك سقاسی کوزیله صوسپر باده فروشك آستانه یعنی سنك لعل لبك شوقندن اولقدر کریه ایدر که آستان میخانه یی صولار (مرامکوی که خاموش باش ودم کش * که درچمن نتوان کفت مرغ را خاموش) خاموش باش فعل امر مفرد مخاطبدر دم درکش ده فعل امر مفرد مخاطبدر که حرف تعلیل مرغدن مراد بلبلدر خاموش فعل امر مخاطب ایسم اول دیمکدر حاصلی ترکیبله استعمالی زیاده در مفرد استعمالندن خاموش باش وخاموش شودبرلر * محصول بیت * بکا دیمه که ایسم اول ونفسك چك یعنی سوز سویله زیراچنده بلبله ایسم اول دیمك اولمز حاصلی بن سنك محبتك چنده یم تك طورمغه قادر دکلم البته نغمات وترنمات ایدرم

سویله (که) زیرا (در) فی (چمن) باغ (نتوان) ممکن دکل (کفت) دیمك (مرغ را) قوشه (خموش) ساکت اول (معنای اشارتی) ای زاهد خشك سلطان عشقك وجذبهٔ رحمانك قلب هائم اوزره غلبه سی وقتنده کمال شوقدن بنم بی اختیار اولان فریادوفغانمی کوروب تصنع ظنیله طعن اوزره بکا ساکت اول وسویله دیمه زیرا باغ وبستانده حضرت اللهك ذاکراولان مرغنه خاموش اول دیمك اولمز عاشقك دخی غلبهٔ عشقله اولان فریادی وجوش وخروشی عین ذکراللهدر ذکراللهدن منع ایدن کیمسه دن ظالم کیمسه اولمز

﴾ اکرنشان توجویم کجاست صبروقرار * اکرحدیث توکویم کراست طاقت وهوش ﴿

اکرسنك نشانکی طلب ایدم صبر وقرار قنده در اکرسنك سوزکی سویلیم کیمه طاقت وهوش واردر (مفردات) (اکرنشان) م (تو) سن (جویم) طلب ایدم (کجاست) قنده در (صبروقرار) م (حدیث) کلام (تو) سن (کویم) سویلیم (کراست) کیمك ایچون واردر (طاقت) م (هوش) عقل (معنای اشارتی) بنجه جوش وخروش وفریادوفغان ایتمیم اکرسنك بی نشان اولان ذات بیچونك مشاهده سن طلب ایلسم حیرت زیاده اولوب صبر وقرارم قالمز واکرسنك فیض اقدسك ونفحات ذات مقدسك واسرار لدنیهٔ حضرتك سویلسم کیمك طاقتی وهوشی قالور

﴾ شراب پخته بجانهای دل فسرده دهند * که باده آتش تیزست وپختکان درجوش ﴿

پخته شرابی افسرده دل کیمسه لره ویررلر زیراباده آتش تیزدر وپخته لر جوشده در (مفردات) (شراب) م (پخته) پشمش (با) للملابسه (جانها) جانلر (دل فسرده) طوکمش کوکل (دهند) ویررلر (باده) شراب (آتش) م (تیز) کسکین (است) در (پختکان) پشکینلر (درجوش) قینامده درلر (معنای اشارتی) هوای نفسانیه دن وصفات ردیه لردن سوزلمش وپخته وصاف اولمش شرابی دل افسرده ودردعشقله منقبض اولمش جانلره ویررلر زیرا شراب عشق الهی برآتش تیزدرکه آتش ریاضات ایله پخته اولان جانلرك قلبلرینی جوش وخروشه کتورر

﴾ مراچو خلعت سلطان عشق می دادند * ندا زدند که حافظ بپوش وباش خموش ﴿

بکا چونکه عشق سلطاننك خلعتنی ویردیلر ندا ایلدیلرکه حافظ کی وخاموش اول (مفردات) (مرا) بکا (چو) چونکه (خلعت) م (سلطان عشق) م (می دادند) ویردیلر (ندا) م (زدند) اوردیلر (حافظ) م (بپوش) کی (باش) اول (خموش) ساکت (معنای اشارتی) بحمد الله بکا ازلده عشق سلطاننك خلعتی اولان معرفة اللهی ویردیلر وتنبیه ایلدیلرکه ای حافظ بوخلعتی کی و (من عرف الله کل لسانه) سرنجه خاموش اول

﴾ حرف الصاد ﴿

﴾ نیست کس را زکند سرزلف توخلاص * میکشی عاشق مسکین ونترسی زقصاص ﴿

سنك سر زلفك کمندندن کیمسه یه خلاص یوقدر مسکین عاشقی اولدرسن

(اکرنشان تو جویم کجاست صبروقرار * وکرحدیث توکویم کراست طاقت وهوش) * محصول بیت * اکر سنك نشانك ایسترسم صبر وقرار قنده در یعنی نشانك ارامغه صبر وقرار کرك واکرسنك سوزك سویلرسم کیمك طاقت وهوشی وار یعنی سنك سوزك سویلمکه عقل وطاقت کرك (شراب پخته بجانهای دل فسرده دهند * که باده آتش تیزست وپختکان درجوش) * محصول بیت * پخته شرابی کوکلی دوکمش کیمسه لره ویرسونلر زیرا باده آتش تیزدر پخته لر ایسه جوشده در یعنی پخته لر شرابله ذوق وشوق ایلمکه محتاج دکللرزیرا انلر شراب عشقله جوش وخروشده در امادلفسرده لر بونلرك عکسنجه در (مراچوخلعت سلطان عشق می دادند * ندا زدندکه حافظ بپوش وباش خموش) * محصول بیت * بکاکه عشق پادشاهنك خلعتنی ویردیلر ندا اوردیلر یعنی ندا ایلدیلرکه حافظ کی واسم اول کیمسه یه سرکی اچمه یعنی سکا ویریلن عطایایی کیمسه یه افشا ایتمه (وله ایضا) فی حرف الصاد (نیست کس راز کند سرزلف توخلاص * میکشی عاشق مسکین ونترسی زقصاص) * محصول بیت * کیمسه یه سنك سر زلفکدن خلاص یوقدر یعنی سنك سرزلفکدن کیمسه قورتلمز عاشق مسکینی هلاك ایدرسن حال بوکه قصاصدن قورقمزسك یعنی عشاقی رایکان اولدررسن

(عاشق سوخته دل تابه بیابان فنا * نرود درحرم جان نشود خاص الخاص) مصراع اول ثانی یه مرهوندر * محصول بیت * سوخته دل عاشق مادامکه فنا بیابانه وارمیه یعنی عشق جانانله فانی مطلق اولمیه جان حرمنده خاص الخاص اولمز جاندن مراد جانان دریعنی جانان حرمنده مقبول اولمز

وقاصدن خوف ایتمزسن (مفردات) (نیست) یوق (کس را) کیمسه یه (ز) من (کند) م (سر) سودا (زلف) م (خلاص) م (میکشی) قتل ایدرسن (عاشق مسکین) م (نترسی) خوف ایتمزسن (زقصاص) م (معنای اشارتی) ای فاعل مختار اولان ربم کرك صالح وکرك طالح سنك صفات علیه لرکدن برصفاتك سوداسی قیدندن خلاص ممکن دکلدرکه عوامك محبتی رازقیت ومنعمیتکدن ایچوندر خواصك محبتی ناصریت ومعینکدن ایچوندر اخص الخواصك محبتی عظمت وجلالکدن ایچوندر سنك دخی احسانك هرکسك استعدادنه وطاقته کوره اولدیغندن عاشق صادق اولنلری (موتوا قبل ان تموتوا) سرنه مظهریتله کندی یدقدرتکله عاشق قتل ایدوب بلاقصاص ذات بیچونك دیت بخش ایتکله فرح جامنی نوش ایتدیررسین

عاشق سوخته دل تابه بیابان فنا * نرود درحرم جان نشود خاص الخاص

کوکلی یانمش عاشق تاکه فنا بیابانه کتمیه جان حرمنده خاص الخاص اولمز (مفردات) (عاشق) م (سوخته دل) کوکلی یانمش (تا) بمعنی مادام (با) ظرفیه (بیابان) صحرا (فنا) م (نرود) کتمیه (در) فی (حرم جان) م (نشود) اولمز (خاص الخاص) م (معنای اشارتی) آتش عشق واشتیاقله سوخته دل اولان عاشق مادامکه فانی فی الله مرتبه سنه واروب کلی وجودنی محوایتمدکجه باقی بالله اولوب حرم قدس جانه وعالم لاهوته محرم اولان خاص الخاص اولمز

ناوك غمزه ٔ تودست ببرد ازرستم * چاچی ٔ ابروی تو برده کرواز وقاص

سنك غمزه ك اوقی رستمدن ال ایلدی سنك چاچ شهرنه منسوب اولان ابروك سعد وقاصدن رهن المشدر (مفردات) (ناوك) اوق (غمزه) کزبك (تو) سن (دست) ال (ببرد) ایلدی (از) من (رستم) مشهور پهلوان (چاچی) برشهردر که یایی غایت خوب اولور (ابرو) قاش (تو) سن (برده) ایلتمش (کرو) رهن (از) من (وقاص) سعد ابن ابی وقاص (معنای اشارتی) یارب سنك صفات جلالك تأثیری وقوتی هزار رستم کبی پهلوانلری عاجز وزبون ایتدی وسنك غیب هویتك وعلم ازلیك سعد وقاصك تیرینك تأثیری کبی نیجه نیجه عارف بالله اولان مردان خدانك جکرنی خون وییلنی بوکشدر

جان نهادم بمیان شمع صفت ازسر صدق * کردم ایثار تن خویش زروی اخلاص

صدق اوجندن شمع کبی جانمی اورتایه قودم اخلاص یوزندن کندوتنمی ایثار ایلدم (مفردات) (جان) م (نهادم) قودم (بمیان) اورته یه (شمع صفت) شمع کبی (از) من (سر) اوج (صدق) م (کردم) ایلدم (ایثار) م (تن) م (خویش) کندی (ز) من (روی) یوز (اخلاص) م (معنای اشارتی) اول ام الکتابده اولان علم اللهده تسلیمیت وعظمت واجلال الهینك سطوتی خوف وخشیتندن صدقله جانمی شمع کبی اورتایه قویوب اریتدم واخلاص قلبله کندی تنمی دخی راه عشقده ایثار وفدا ایلدم

دیمکدر (ناوك غمزه ٔ تودست ببرد ازرستم * حاجب ابروی توبرده کرواز وقاص) بعض نسخه ده حاجب یرینه چاچی دوشمشدر چاچ برشهر در دیار عجمده که انك یایلری ایلکله مشهور درومده ادرنه یایی کبی آخرنده باحرف تسبددر دست ببرد غلبه ایلدی دیمکدر بونك معناسی سابقا بیان اولنمشدر حاجب لغتده ابرو یعنی قاش ومانع معناسنه در قپوجیلرده حاجب دیدکلری اجازتسز کیمسه یی سرایه دخول ایلمکه مانع اولدقلرندندر برده کرو کاف عجمینك کسری وراءنك فتحه له رهن یعنی طوتی اوکدل یعنی قوشی انلرینه تعیین اولنان نسنه پس برده کرو دیمك اندن اوکدل ایلتمش یعنی اول فنده انی کچمش ازوقاص تقدیری سعد بن وقاص دریعنی وقاصك اوغلی سعددیمکدر بواضافت اره لرنده شایعدر پس بونده مراد وقاصك اوغلی سعد در که اصحابدن برتیرانداز پهلوان ایمش که اکا حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم برجنکنده ارم یاسعد فداك ابی وامی بیورمش * محصول بیت * سنك ناوك غمزه لر رستمدن ال ایلدی یعنی تیراندازلق فننده اکا غلبه ایلدی حاجب ابروکده تیراندازلق فننده سعد بن وقاصدن اوکدل ایلتمش یعنی بوفنده انی کچمش واوزرینه سابق اولمش (جان نهادم بمیان شمع صفت ازسر صدق * کردم ایثار تن خویش زروی اخلاص) بعض نسخه ده تن یرنده بت واقع اولمش بونقدیرجه ایثارك بته اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وخویشه اضافت لامیه * محصول بیت * جانمی اورته یه قودم شمع کبی صدق جهتندن یعنی صدقله تنمی ایثار ایلدم اخلاص جهتندن بوبیت نسخه لرده بوبله بولندی اما مقتضای عقل بوایدیکه جان نهاده های ترتیله اولیدی وتن یرینه بت اولوب محصول معنی بوبله اولیدیکه شمع کبی جانمی اورته یه قویوب صدقله کندی بته ایثار ایلدم اخلاص یوزندن والعلم عندالله

بهواداری واخلاص چوپروانه زشوق * تانسوزی تونیابی زغم عشق خلاص

عاشقلق واخلاصله پروانه کبی شوقدن مادامکه یانمیه سن عشق غمندن خلاص بولمزسن (مفردات) (با) للملابسه (هواداری) عاشقلق (اخلاص) م (چو) مثل (پروانه) م (ز) من (شوق) م (تا) مادام (نسوزی) یانمیه سن (تو) سن (نیابی) بولمزسن (ز) من (غم عشق خلاص) م (معنای اشارتی) ای عاشق بوراه عشقده وصراط مستقیمده عاشق صادقلق ایله واخلاص قلبله پروانه کبی وصلت شوق جمال اللهدن جان وتنکی مادامکه آتش عشقله یاقوب محو وفنا ایتمدکجه عشق غمندن خلاص بولمزسن ووصلت کامله یه ایرمزسن

آتشی دردل دیوانه ٔ ماافکندی * کرچه بودیم همیشه بهوایت رقاص

بزم دیوانه کوکلمزه برآتش براقدك اکرچه سنك محبتکله دائم رقص ایدیجی ایدك (مفردات) (آتشی) برآتش (در) فی (دل) کوکل (دیوانه) م (ما) بز (افکندی) براقدك (کرچه) م (بودیم) ایدك (همیشه) دائم (با) للملابسه (هوا) محبت (ت) خطابیه (رقاص) رقص ایدیجی (معنای اشارتی) ای محول الاحوال ومقلب القلوب اولان رحمانم سنك رحمت واسعه کدن امیدم کسمم اکرچه سنك محبتکله دائم دور ورقص وحرکات وسکنات ایدیجی ایدك اما بزم دیوانه کوکلمزه آتش محبتدن برآتش براقدیغك ایچون سنك لطف واحسانکه ورحمت واسعه که مظهر اولمزه سکا حسن ظنمز غالب اولمشدر وعدکریمك حکمنجه کرمکله بزی رحمتکه مظهر ایلیوب حبیبك محمد المصطفی عشقنه بزی ناامید ایلمه ومقبول درکاه ایله یاربم

کیمیای غم عشق تو تن خاکی ٔ ما * زرخالص کند ارچند بود همچو رصاص

سنك عشقك غمنك کیمیاسی بزم خاکی تنمزی خالص التون ایدر اکرنقدر رصاص کبی بی قدر اوله (مفردات) (کیمیا) م (غم عشق) م (تو) سن (تن) م (خاکی) طپراغه منسوب (ما) بز (زر) التون (خالص) م (کند) ایدر (ار) اکر (چند) نقدر (بود) اوله (همچو) مثل (رصاص) قلای (معنای اشارتی) سکا حسن ظنمز وامیدمز بودرکه سنك دردوغم عشقك کیمیاسی محضا رحمتکله بزم مزخرفات تعلقات ماسوا ایله مغشوش قلبمزی وخاکی تنمزی هرنه قدر رصاص کبی بی قدر ایسه ده تجلی ٔ انوار ذاتکه مستغرق قلمغله خالص التون کبی صافی ونورانی ایدرسن

قیمت در کرانمایه چه دانند عوام * حافظا کوهر یکدانه مده جز بخواص

درکرانمایه نك قیمتنی عوام نه بیلورلر ای حافظ یکدانه کوهری خواصدن غیری یه ویرمه (مفردات) (قیمت) م (در) انجو (کرانمایه) آغربهالو (چه) نه (دانند) بیلورلر (عوام) م (حافظا) الف ندائیه (کوهر) م (یکدانه) بی نظیر (مده) ویرمه (جز) غیر (با) للملابسه (خواص) م (معنای اشارتی) ایکی جهان بهاسی اولمیان تجلی ٔ انوار ذات الهی درکرانمایه سنك قیمتنی

(بهواداری واخلاص چوپروانه زشوق * تانسوزی تونیابی زغم عشق خلاص) هوادار وصف ترکیبیدر وباحرف مصاحبت وباحرف مصدر محبتله دیمکدر تاحرف توقیت مادام معناسنه * محصول بیت * محبت واخلاصله پروانه کبی شوق جهتندن مادامکه یانمیه سن غم عشقدن خلاص بولمزسن (آتشی دردل پروانه ٔ ماافکندی * کرچه بودیم همیشه بهوایت رقاص) آتشی یاحرف وحدت دل پروانه ٔ ما اضافتلری بیانیه ولامیه در * محصول بیت * بزم پروانه کبی کوکلمزه برآتش براقدك اکرچه دائما سنك محبتکله رقاص ایدك یعنی اکرچه خدمتکده پروانه کبی جست وچالاك ایدك اما بزی اسرکیوب بورکمزه آتش براقدك (کیمیای غم عشق تو تن خاکی ٔ ما * زرخالص کند ارچند بود همچو رصاص) کیمیای غم عشق تو اضافتلری بیانیه ولامیه در تن خاکی ٔ ما بیانیه ولامیه در ومصراع ثانی یه مرهون کندك مقدم مفعول اولی وزرخالص مفعول ثانیسی رصاص رانك فتحیله قلعی که ترکجه قلای دیرلر * محصول بیت * سنك عشقك غمی کیمیاسی بزم خاکه منسوب تنمزی خالص التون ایدر هرنقدر رصاص ایسه ده یعنی هیچ براعتبارده دکل ایکن اکسیر کبی معتبر ومقبول ایدر (قیمت در کرانمایه چه دانند عوام * حافظا کوهر یکدانه مده جز بخواص) کرانمایه آغربهالی دیمکدر * محصول بیت * آغربهالی درك قیمتنی نه بیلور عوام ای حافظ کوهر یکدانه یی یعنی دریتیمی ویرمه خواصدن غیره یعنی جوهر معرفت وکمالك وار ایسه آنی نااهله صرف ایله اهله صرف ایله علی کل حال نااهلدن پنهان ایله اهلدن دکل

ولذتنی عوام کالهوام اولان اهل دنیالر نه بیلورلر ای حافظ اول کوهر لانظیری راه حقده جاننی فداایدن خواصدن وعاشق بلا کشدن غیری به ورمه

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ازرقیت دلم نیافت خلاص ❊ مثل القاص لایحب القاص ﴾

سنك رقیبكدن بنم كوكلم خلاص بولمدی بزم حالمز قصه خوان قصه خوانی سومز مثلیدر (مفردات) (از) من (رقیب) م (ت) خطابیه (دلم) كوكلم (نیافت) بولمدی (خلاص) م (مثل) م (القاص) قصه وحكایه سویلیجی (لایحب) سومز (القاص) م (معنای اشارتی) یارب راه عشق اوزره ابتلاء قویدیغك نفس اماره وشیطان وعوام انسلاردن اولان رقیبلر كدن خانهٔ تجلی اولان كوكلم خلاص بولمدی قصه خوان قصه خوانی سومدیكی كبی وعدو اولدیغی كبی بونلر دخی اهل قلوبك عدوسی اواوب دائم خانهٔ قلبك خرابنه سعی ایدیجیلردر عصمنا الله من شرورهم بجاه حبیبه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ محتسب خم شكست وبنده سرش ❊ سن بالسن والجروح قصاص ﴾

محتسب كوپی قیردی وبنده انك باشنی قیردم زیرا حضرت قرآنده سن مقابلنده سن وجرح قصاص واردر (مفردات) (محتسب) صوباشی (خم) كوب (شكست) قیردی (بنده) قول (سرش) انك باشنی (سن) دیش (با) مقابله (سن) م (الجروح) یاره‌لر (قصاص) م (معنای اشارتی) احوال دروندن بی خبر اولان عوام بی اختیار اولان عشاقك خم شراب عشق الهی اولان قلبنی سنك طعن ایله منكسر ایلدی وبن بنده دخی سنان لسانیله اسرار عشقی اظهار وبیان ایتمكله انك سر انكار اولان غافل قلبنی مجروح وسربی دوانتی سركردان ایلدم زیرا (والسن بالسن والجروح قصاص) آیت كریمه سنده منكرین احوال اهل الله اولانلری حجت قاطعه‌لرله مبهوت وقلب پركینه‌لرینی مجروح ایلمكه اشارت بیورلمشدر

﴿ همچو عیسیست جام می كه مدام ❊ مرده رازنده میكند بخواص ﴾

شراب قدحی عیسی كبیدركه دائم اولمشی خواصله دیری ایلر (مفردات) (همچو) مثل (عیسی) علیه السلام (است) در (جام می) شراب قدحی (مدام) دائم (مرده را) اولمشی (زنده) دیری (میكند) ایلر (با) للملابسه (خواص) خاصیتلر (معنای اشارتی) عشق ومعرفتله قلبی حیات بولان اهل اللهك قلوب پرانوار قدسیه‌لری توجهی نفس عیسی علیه السلام كبی مرده دللری دائم خواص ادعیه ایله وانفاس اسرارادنیه ایله احیا ایلر

﴿ مطرب من رهی بزن كه بچرخ ❊ مشتری زهره وش شود رقاص ﴾

ای بنم مطربم بر پرده چالكه چرخده مشتری یلدزی زهره یلدزی كبی رقص ایدیجی اوله (مفردات) (مطرب) م (من) بن (رهی) بر پرده (بزن) اور (بچرخ) فلكده (مشتری) بریلدز (زهره) بریلدز (وش) مثل (شود) اوله (رقاص)

(وله ایضا) (ازرقیت دلم نیافت خلاص ❊ مثل القاص لایحب القاص) قاص صادك تشدیدیله اسم فاعلدر قص یقص دن یعنی نصر یا بندن مضاعفدن قصه خوان معناسنه القاص مبتدا لایحب القاص خبری و بوجمله اسمیه محلا مجرور مضاف الیهیدر مثلك مثل میمك وثانك فتحه‌لریله تقدیری مثلت القاص لایحب القاص ضرورت وزن ایچون صاد تخفیف قیلنمشدر ❊ محصول بیت ❊ سنك رقیبكدن كوكلم خلاص بولمدی مثلدركه قصه خوان قصه خوانی سومز یعنی عربده ضرب مثلدر حاصلی رقیب بنم كوز دشمم اولدیغیچون انك بلاسندن خلاص بولمدم زیرا قدیمدن عاشقله رقیب ضداندر (محتسب خم شكست وبنده سرش ❊ سن بالسن والجروح قصاص) بو آیت كریمه‌نك اصلی (والسن بالسن) در ضرورت وزن ایچون الف ولام حذف اولنمشدر سن نونك تشدیدیله دیشدر دندان معناسنه جروح جرحك جمعیدر جیك ضمیله یاره دیمكدر ❊ محصول بیت ❊ محتسب شراب كوپنی صدی بن ده باشنی صدم زیرا آیت كریمه بیورر دیش دیشه در یعنی سن بركیسه‌نك دیشنی چقارسك شرعله سنك چقاردیغن دیش كبی دیشك چقارلر و بركیسه‌یی یاره‌لسك سنیده انجلاین یاره‌لمكدر حاصلی سن غیره نیجه ایدرسك سكاده انجلاین ایلمكدر شرعی ایدی محتسب كوپی صدی بنده جزا ایچون باشنی صدم بو آیت كریمه مقتضاسیله (همچو عیسیست جام می كه مدام ❊ مرده را زنده میكند بخواص) ❊ محصول بیت ❊ جام می عیسی كبیدركه دائما خواصله مرده‌یی زنده ایدر یعنی باده‌ده برخاصه واردركه عیسی مرده‌لری زنده ایلدیكی كبی اول خاصه ایله اولده ایدر (مطرب من رهی بزن كه بچرخ ❊ مشتری زهره وش شود رقاص) مطرب منادی منه اضافتی لامیه‌در رهی یا حرف وحدت رهدن مراد پرده‌دركه حرف تعلیل بچرخ مصراع ثانی‌یه مرهوندر ❊ محصول بیت ❊ ای بنم مطربم بر پرده چالكه فلكده مشتری زهره كبی رقاص اوله یعنی اول پرده‌نك شوقندن مشتریده زهره كبی رقص ایلیه

﴿ رقص ﴾

رقص ایدیجی (معنای اشارتی) ای بنم قلبه سرور وحیات ویریجی مطرب دل اولان پیرم حجبات نفسانیه‌لر رفع اولنمق ایچون پردهٔ ساز قلبی بردخی تحریك وكشف ایله كه اوج اعلاده صاحب مقام اولان سالك مشتری كبی برمرتبه‌یه الداوب قالبه همان زهره كبی دائم عشق وشوقله رقص ایدیجی ودركاه بی نهایه‌ده دائم ترقی طلب ایدیجی اوله

﴿ حافظ ازدل زمصحف رخ دوست ❊ خواند الحمد وسورهٔ اخلاص ﴾

حافظ دوستك یوزی مصحفندن قلبندن فاتحه واخلاص سوره سنی اوقودی (مفردات) (حافظ) م (ازدل) قلبندن (ز) من (مصحف) م (رخ) یناق (دوست) م (خواند) اوقودی (الحمد) فاتحه (سورهٔ اخلاص) م (معنای اشارتی) بحمدالله حافظ برمرتبه‌ده توقف وقناعت ایتیوب سعی بلیغله پایه پایه عنان آسمان معنوی‌یه ترقی بولوب مصحف جمال اللهدن قلبندن مشاهده ویقین ایله سورهٔ فاتحه‌ده اولان (ایاك نعبد وایاك نستعین) سرنی وسورهٔ اخلاصده اولان اسرار توحید نكته‌سنی اوقویوب محو وجود ایتمكله متحیر وسركردان وراه طلبده نالان وكریان اولمشدر

﴿ حرف الضاد ﴾

﴿ حسن وجمال توجهان جمله كرفت طول وعرض ❊
شمس فلك خجل شده ازرخ خوب ماه ارض ﴾

سنك حسنك وجمالك طولا وعرضا جمله جهانی طوتدی ارض ماهنك خوب رخندن فلكك شمسی خجل اولمشدر (مفردات) (حسن وجمال) م (تو) سن (جهان جمله) م (كرفت) طوتدی (طول) اوزن (عرض) ابن (شمس فلك) م (خجل) م (شده) اولمش (از) من (رخ) یناق (خوب) م (ماه) آی (ارض) یر (معنای اشارتی) ای انوار حسن وجمالی منور السموات والارض اولان محبوب حقیقی سنك نور جمالك عالمی محیط اولمشدر شول آدم خاكی كه قلبنده سنك ذات بیچونك نورنی طوتدی اول كیسه حضرت آدم صفی الله كبی عند الله عالی قدر اولدیغندن مسجود ملائك اواوب شمس فلك دخی كندیدن خجل وكندویه محكوم اولمشدر یاخود حسن وجمال ونوردن مثال محمدی مراددر

﴿ دیدن حسن وخوبیت برهمه خلق واجبست ❊
رؤیت روت بلكه برجمله ملائكست فرض ﴾

سنك حسن وخوبلغكی كورمك جمیع خلق اوزره واجبدر بلكه سنك یوزك كورمك جمله ملائكه اوزره فرضدر (مفردات) (دیدن) كورمك (حسن) م (خوب) م (یا) مصدریه (ت) خطابیه (بر) علی (همه) جمیع (خلق) م (واجب) م (است) در (رؤیت) كورمك (روت) سنك یوزك (بلكه) م (بر) علی (جمله) م (ملائك) م (است) در (فرض) م (معنای اشارتی) یارسول الله

(حافظ ازدل زمصحف رخ دوست ❊ خواند الحمد وسورهٔ اخلاص) ❊ محصول بیت ❊ حافظ كوكلدن دوستك یوزی مصحفندن فاتحه ایله سورهٔ اخلاص اوقودی حاصلی دوستك رویینی مصحفه تشبیه ایلمشدر ردادن اوقومقدن مرادی صدق قلبله اوقومقدر (وله ایضا) فی حرف الضاد (حسن وجمال تو جهان جمله كرفت طول وعرض ❊ شمس فلك خجل شده ازرخ خوب ماه ارض) طول اوزونلق عرض اینلیلك یعنی یصلیق خجل خانك فتحی وجیمك كسریله صفت مشبهه‌در اوتانیجی معناسنه ❊ محصول بیت ❊ سنك حسن وجمالك جهانی جمله طولدی اینینه واوزونینه حاصلی تمام عالمی تصرفنه آلدی شمس فلك خجل اولمش یریوزی آینك خوب رخندن یعنی جانانكه یریوزینك ماهیدر خورشید فلك آنك خوب رخندن اوتانمش (دیدن حسن وخوبیت برهمه خلق واجبست ❊ رؤیت روت بلكه برجمله ملائكست فرض) ❊ محصول بیت ❊ سنك حسن وخوبلغكی كورمك جمیع خلقك اوزرینه واجبدر بلكه روینی كورمك جمله ملائكه اوزرینه فرضدر بو كلام اول معنایه دلالت ایدركه بعضیلر دیدیلر برپادشاه یكی تخت سلطنته جلوس ایلسه جمیع قلمروندە‌ملكنده اولان خلق انی كورمك كرك اما ملائكه رؤیتی مبالغه طریقیله مذكوردر

ویاحبیب الله سنك نورجمالك وخلق عظیم اولان كرم خصالك كوروب اكاجان ودل ایله تبعیت ایتك جمیع خلق اوزره واجبدر بلكه جمالك نورنی كوروب اكا محبتله تعذی ایتك جمله ملائكه اوزره فرضدر

﴿ ازرخ تست مقتبس خورزچهارم آسمان ❋
همچوزمین هفتمین مانده بزیربار قرض ﴾

آسمان رابعك آفتابی سنك رخكدن نوراليجیدر آفتاب یدنجی یركبی قرض یوكی آلتده قالمشدر (مفردات) (از) من (رخ) یكاق (تو) سن (است) در (مقتبس) نور اليجی (خور) كونش (ز) من (چهارم) دردنجی (آسمان) م (همچو) مثل (زمین) یر (هفتمین) یدنجی (مانده) قالمش (با) للملابسه (زیر) اشاغی (بار) یوك (قرض) اودنج (معنای اشارتی) (اولاك اولاك لما خلقت الافلاك) حدیث شریفی سرنجه یاحبیب الله جمیع عالم سنك ذات شریفك نوردن خلق اولنمشدر خصوصا آسمان رابعه نك آفتابی سنك جمالكده لمعان ایدن نور نبوتكدن نوراليجیدر انكیچون سبع سموات واندہ اولان شمس وقمر ارضین سبع كبی سنك رحمة للعالمین اولان نعمت وجودك منت یوكی آلتده قالمشدر ومحكوملك اولمشدر

﴿ جان كه فدای اونشد مردهٔ جاودان بماند *
تن كه اسیر اونشد لایق اوست قطع وبرض ﴾

جانكه اكا فدا اولمدی ابدی اولمش قالدی تن كه اكا اسیر اولمدی كسلك واكسلك انك لایقیدر (مفردات) (جان كه) م (فدا) م (او) ضمیر (نشد) اولمدی (مردهٔ جاودان) ابدی اولمش (بماند) قالدی (تن كه) م (اسیر) م (او) ضمیر (نشد) اولمدی (لایق) م (او) ضمیر (است) در (قطع) كسلك (برض) اكسلك (معنای اشارتی) یاحبیب الله برجانكه سنك حق رسا انك تصدیق وشریعت مطهره كی قبول وامر شریفكه انقیاد ایتمیه ابدی كفر وضلالتده وعذاب ومحنتده قالمشدر برتن كه (حمر مستنفرة) كبی سندن فرار ایلیه وسكا اسیر اولمیه قتل واذی انك لایقیدر

﴿ بوسه بخاك پای اودست بجاد هد ترا *
قصهٔ شوق حافظا بادرساندش بعرض ﴾

انك خاك پایی اوپمك سكا قنده میسر اولور شوقك قصه سنی ای حافظ باد اكا عرضه ایرشدیره (مفردات) (بوسه) م (بخاك پای او) انك ایاغی طپراغنه (دست) ال (بكجا) قنده (دهد) ویره (ترا) سكا (قصه) م (شوق) م (حافظ) م (باد) یل (رساند) ایرشدیره (ش) ضمیر (با) للملابسه (عرض) م (معنای اشارتی) محضا نور الهی اولان ذات شریفنی وصفنده خلق عالم عاجز اولان حضرت حبیب اللهك خاكپاینی اوپوب روما لیده قیلق سكا قنده میسر اولور مكرعون خدا ایله

(ازرخ تست مقتبس خور زچهارم آسمان * همچو زمین هفتمین مانده بزیر بارقرض) مقتبس اسم فاعلدر افتعال بابندن ایستیجی معناسنه یعنی طالب خور كونش چهارم دردنجی هفتمین یدنجی قرض اودنج * محصول بیت * كونش دردنجی فلكدن سنك رخكدن نور آلیجیدر آی كونشدن نور آلدیغی كبی بو جهتدندر كه یدنجی قات یركبی بورج یوكی آلتنده قالمشدر یعنی كونش سنك رخكدن نور اقتباس ایلدیكیچون یدنجی قات یركبی دبین یوكی آلتده قالمشدر مقتبس اسم مفعول اولیجه معنی بویله اولور كه كونش دردنجی فلكده سنك رویكدن مأخوذدر (جان كه فدای اونشد مردهٔ جاودان بماند * تن كه اسیر اونشد لایق اوست قطع وبرض) برض لغتده كشی مالندن برمقدار بر كیسه یه ویرمكه دیرلر اما بونده قطعله مرادف واقعدر * محصول بیت * برجانكه جانانه فدا اولمدی مردهٔ ابدی قالدی برتن كه اول جانانه اسیر اولمدی اول كیسه نك لایقدر قطع وقلعی (بوسه بخاك پای اودست بجادهد ترا * قصهٔ شوق حافظا باد رساندت بعرض) رساندت ناسی معنی جهتدن شوقه مقید در قصهٔ شوقت تقدیرنده * محصول بیت * جانانك خاكپاینی اوپمك سكا قنده ال ویره ای حافظ قصهٔ شوقكی جانانه باد عرض ایلر ویاایلسون حاصلی جانانه حالكی سن اعلام ایده مزسن باد عرض ایلسون عرضه ایرشدرسون دیمكدر غرض عرض ایلسون دیمكدر

ملائكهٔ ملهمهٔ روحانیه سنك اول حبیب اللهه شوق ومحبتك قصه سنی ای حافظ باد كبی سریعا ایرشدیره یوخسه آنك علو شانه خودبخودانه وصلت مشكلدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بیاكه می شنوم بوی جان ازآن عارض ❋ كه یافتم دل خودرا نشان ازآن عارض ﴾

كل كه اول عارضدن جان رایحه سنی استشمام ایدرم كه كندی كوكلم ایچون اول عارضدن نشان بولدم (مفردات) (بیاكه) كل كه (می شنوم) ایشیدیرم (بوی) رایحه (جان) م (ازآن) اندن (عارض) یكاق (كه) زیرا (یافتم) بولدم (دل خودرا) كندو كوكلم ایچون (نشان) م (ازآن عارض) اول یكاقدن (معنای اشارتی) اول عارض جان پرور حبیب اللهده انوار نبوت محمدیه نك لمعان ورخشان اولمسندن دماغ جانی معطر قلیجی رایحهٔ روحانیت رحمانیه استشمام ایدرم زیرا كندی كوكلم حیاتی ایچون اول انوار عارض محمدیه دن رنشان احسان بولدم

﴿ معانی كه زحوری بشرح میكویند * زحسن ولطف بپرسی بیان ازآن عارض ﴾

شول بر معانیلر یكه شرح ایله حوریدن ایدرلر حسن ولطفدن بیانی اول عارضدن صوره سن (مفردات) (معانی) م (همزه) وحدتیه (ز) من (حوری) م (با) للملابسه (شرح) م (میكویند) سویلرلر (ز) من (حسن) م (لطف) م (بپرسی) صوره سن (بیان) م (ازآن) اندن (عارض) م (معنای اشارتی) (اكثر اهل الجنة البله) حدیث شریفی سرنجه عكس انوار محمدی اولان جنت وحور بلرینی شرح ووصف ایله ما تشتهیه الانفس قانع اولان احمقلر بیان ایدرلر ای عالی همت اولان كیمسه سن اول خلقا وخلقا موصوف اولان حسن ولطف حقیقیدن بیانی اصل جمیع انوار اولوب عین نورالهی اولان انوار عارض حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن صوره سن

﴿ بكل بمانده قدسرو ازآن قامت ❋ خجل بمانده كل كلستان ازآن عارض ﴾

اول قامتدن سروك قدی بالچقده قالمشدر كلستانك كلی اول عارضدن خجیل قالمشدر (مفردات) (با) للملابسه (كل) بالچق (بمانده) قالمشدر (قدسرو) م (ازآن) اندن (قامت) م (خجل) م (بمانده) قالمشدر (كل كلستان) م (ازآن) اندن (عارض) م (معنای اشارتی) (فاستقم كما امرت) آیت كریمه سی سرنجه حضرت فخر كائنات علیه افضل التحیات افندیمزك استقامتی ونتیجهٔ استقامت اولان كمال قربیتی عندنده جمیع اهل استقامت كل وجودلری پرده سنده متحیر وسركردان قالمشلردر وكلستان غیبده حد رنجه مقام محبوبیتده اولان مردان خدالر دخی مقام قاب قوسینده اسرار معراجیه لرینی وحبیبله محبوبك خلوت خاصده بلا كیف ولا قیاس اتصال معنویلرینی وبلا واسطه فیض ومكالمه لرینی وانور عارض جان پرورلرینی مشاهده ایلدكلرنده خجل وحیران قالمشلردر

﴿ بشرم مانده تن یاسمن ازآن اندام ❋ بخون نشسته دل ارغوان ازآن عارض ﴾

(وله ایضا)

(بیاكه میشنوم بوی جان ازآن عارض * كه یافتم دل خودرا نشان ازآن عارض) * محصول بیت * كل كه جان قوقوسنی ایشیدرم اول عارضدن زیرا كندی دلمك نشانی بولدم اول عارضدن (معانی كه زحوری بشرح میكویند * زحسن ولطف بپرسی بیان ازآن عارض) معانی جمع معنی ویاحرف وحدت ویاتنكیردر كه حرف رابط صفت بپرسی فعل مضارع مخاطب صوره سن دیمكدر بیان بپرسینك مفعول صریحی وازآن غیر صریحی * محصول بیت * شول معانی كه جنت حوریسندن شرحله سویلرلر حسن ولطفله بیانی اول عارضدن صوره سن حاصلی عارض جانانك ماهیتنی بیان ایدرپس اندن صور (بكل بمانده قدسرونازازآن قامت * خجل بمانده كل كلستان ازآن عارض) * محصول بیت * سرونازك قدی جانان قامتدن بالچقده قالمش یعنی زبونی ومغلوبی اولمش كل كلستانده جانانك عارضندن خجل وشرمنده قالمش یعنی اوتندیغندن قرار مش كلستان لامنك سكونی وسینك كسریله اوقنق كرك كه موزون اوله (بشرم مانده تن یاسمین ازآن اندام * بخون نشسته دل ارغوان ازآن عارض) * محصول بیت * تن یاسمین اندام جانادن شرمله قالش حاصلی شرمنده قالمش ارغوان یوركیده قانه تشنه در اول عارضدن یعنی خونه مستغرقدر اول عارض غیرتندن

یاسمنك تنی اول اندامدن شرمده قالمشدر ارغوانك كوكلی اول عارضدن قانه غرق اولمشدر (مفردات) (با) للملابسه (شرم) حیا (مانده) قالمش (تن) م (یاسمن) م (ازآن) اندن (اندام) م (با) للملابسه (خون) قان (نشسته) اوطورمش (دل) كوكل (ارغوان) قرمزی چچك (ازآن) اندن (عارض) یكاق (معنای اشارتی) ریاضاتله تصفیهٔ باطن وتحلیهٔ روح ایله یاسمن كبی قلبی بیاض اولان سالك اول حبیب الله صلی الله علیه وسلمك ذات شریفندن ومهر نبوتندن لمعان ایدن انوار خدایه نظردن حیاده قالمشدر اول عاشق مجذوب دخی انوار عارض رسول علیه الصلاة والسلامه كمال آرزو واشتیاقدن ارغوان كبی كوكلی قانه غرق اولمشدر

﴾ كرفته نافهٔ چین بوی مشك ازآن كیسو * كلاب یافته بوی جنان ازآن عارض ﴿

چین نافه سی مسك رایحه سنی اول كیسودن طوتمشدر كلاب جنتلر رایحه سنی اول عارضدن بولمشدر (مفردات) (كرفته) طوتمش (نافه) م (چین) مملكت (بوی) رایحه (مشك) م (ازآن) اندن (كیسو) زلف (كلاب) م (یافته) بولمش (بوی) رایحه (جنان) جمع جنت (ازآن) اندن (عارض) م (معنای اشارتی) اول سالك روایح مسكیهٔ تجلیات الهیه‌لری اول واللیل ایله مقسم به اولان كیسوی مشكبار سید الكونین صلی الله علیه وسلمك سایه سندن طوتمشدر كلاب كبی لطیف وجاری اولان علوم لدنیه صاحبی عارف جنت معرفة الله رایحه سنی اول انوار محیط عالم اولان حبیب الله صلی الله علیه وسلمه كمال تبعیتندن بولمشدر

﴾ زمهر روی تو خورشید كشته غرق عرق * نزار مانده مه آسمان ازآن عارض ﴿

سنك جمالك محبتندن آفتاب عرقه غرق اولمشدر آسمانك ماهی اول عارضدن ضعیف قالمشدر (مفردات) (ز) من (مهر) محبت (روی) یوز (تو) سن (خورشید) كونش (كشته) اولمش (غرق) م (عرق) در (نزار) ضعیف (مانده) قالمش (مه) آی (آسمان) م (ازآن) اندن (عارض) م (معنای اشارتی) ای سیدم ورسولم ودوجهانده امیدم افندم جمیع خلق عالم سنك مملوكك ومحتاجك وعاشقكدر حتی مقام اعلاده اولان اقطاب واوتاد رسنك جمالك محبتندن دائم حضور شریفكده حیادن عرقه غرق اولمشلردر وفوق آسمانده ملائكهٔ كروبیون وملائكهٔ مهیمون دخی اول انوار عارض محمدیه‌نك سطوت رخشانندن متحیر ومحو ومتلاشی وزار ونزار قالمشلردر

﴾ زنظم دلكش حافظ چكیده آب حیات * چنان كه خوی شده جانها چكان ازآن عارض ﴿

حافظك دلكش نظمندن آب حیات طاملمشدر آنجلین كه درلسیله اول عارضدن جانلر طاملیجیدر (مفردات) (ز) من (نظم) م (دلكش) كوكل چكیجی (حافظ) م (چكیده) طاملمش (آب حیات) م (چنان) آنجلین (خوی شده) درلمش (جانها) م (چكان) طاملیجی (ازآن عارض) م (معنای اشارتی) (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) حدیث شریفی مهر نجه وجود عالم بلكه جمیع انبیا وآدم علیهم السلام ذات نور ندن

كرفته نافهٔ چین بوی مشك ازآن كیسو * كلاب یافته بوی جنان ازآن عارض) *محصول بیت* نافهٔ چین مسك قوقوسنی كیسوی جانانه‌دن طوتمش یعنی اندن اكتساب ایلمش دیمكدر كل صو یبده جنتلر قوقوسنی اول عارضدن بولمش یعنی آلمش جنان جمع جنت اولدیغی تقدیرجه معنی بویله‌در اما جنان جیم عجمینك فتحیله ادات تشبیه اولیجه معنی دیمك اولور كه كل صویی انجلیین قوقویی اول عارضدن بولدی (زمهر روی تو خورشید كشته غرق عرق * نزار مانده مه آسمان ازآن عارض) *محصول بیت* سنك رویك محبتندن كونش عرقه غرق اولمش یعنی عشق ومحبت حرارتندن خیلی درلمش هلال آسمانده اول عارضك عشق وشوقندن زیاده ارقلمش شویله كه ایراقدن رمقسله كسترلر (زنظم دلكش حافظ چكیده آب حیات * چنانكه خوی شده جانها چكان ازآن عارض) خوی شده معنی جهتندن عارضه صفتدر عارض خوی شده دیمكدر *محصول بیت* حافظك كوكل چكیجی نظمندن آب حیات طاملامش یعنی رشح ایلمش انجلیین كه درلمش عارض جانانه‌دن جانلر طاملر یعنی ارواح رشح ایدوب صیزر جانها چكان اصلنده جانها چكانست ایدی ضرورت وزن ایچون سین وتاءرك اولندی جانها مبتدا وچكان خبری جملهٔ اسمیه صفتله موصوف بیننده اعتراض ایلمش

(وله ایضا) (حرف الطاء) (كرد عذار یارما تا بنوشت دورخط * ماه فلك زروی اوراست فتاد در غلط) بونده عذاردن مراد رخدر وكرد اطراف معناسنه در كرد عذار یارما اضافتلری لامیه‌لردر تا ادات ابتدا زمانده منذ كبی عربیده بنوشت باحرف تأكید نوشت فعل ماضی مفرد غائب مشتركدر لازمله متعدی بیننده بونده لازمدر یازلدی دیمكدر دورخطدن مراد خط مدوردیمكدر راست بونده كرچك دیمكدر فتاد درغلط ماه فلك غلطه دوشدیكی بودر كه جانانك روینی هاله‌لی برماه ظن ایلدی ویاكندینی ظن ایلدی زیرا ماهك رویننده برلكه وار پس مدور خطلی روی جانانی كوربجك كندینی ظن ایلدی اول روینده اولان سیاهلق واسطه‌سیله

وعرق جبینندن خلق وایجاد اولنمغله اول انوار عارض ذات محمدی ظهور عالمه سبب اولدیغی كبی حافظك نظم دلكشی آب حیات معرفة الالهك وعلوم لدنیه‌نك ظهورینه سبب اولمشدر

﴾ حرف الطاء ﴿

﴾ كرد عذار یارمن تا نوشت دورخط * ماه فلك زروی اوراست فتاد در غلط ﴿

بنم یارمك عذاری اطرافنه تا كه دورخط یازدی ماه فلك انك یوزندن راست غلطه دوشدی (مفردات) (كرد) اطراف (عذار) یكاق (یار) م (من) بن (تا) حتی (بنوشت) یازدی (دورخط) یكاغك اطرافنده بتن تازه صقال (ماه) آی (فلك) م (زروی او) انك یوزندن (راست) طوغری (فتاد) دوشدی (در) فی (غلط) م (معنای اشارتی) كرچه بنم محبوب حقیقیمك جمالی نورندن عیان برنسنه یوقدر لكن مظاهر اسماء الله اولان خط كون اكا حجاب محیط اولمشدر انكیچون عالی قدر اولان عارفلرك ماه قلبی مشاهده‌ده راست غلطه دوشدی وبین التجلی والاستتارده قالدی

﴾ ازهوس لبش كه آن زآب حیات خوشترست * كشته روان زدیده ام چشمهٔ آب همچو شط ﴿

انك لبی هوسندن كه اول آب حیاتدن لطیفدر كوزلریمدن شط كبی آب چشمه سی روان اولمشدر (مفردات) (از) من (هوس) محبت (لب) دوداق (ش) ضمیر (آن) اول (ز) من (آب حیات) م (خوشترست) زیاده لطیفدر (كشته) اولمش (روان) آقیجی (زدیده ام) كوزمدن (چشمه) م (آب) صو (همچو شط) شط ایرماغی كبی (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقیمك آب حیاتدن زیاده لطیف اولان فیض بلا واسطه سی محبتی شوقندن دیده‌لرمدن شط ایرماغی كبی آب حسرت چشمه سی روان اولمشدر وكثرت بكا ایله جكرم قانی انجو كبی دوكلمشدر

﴾ كه بهواش میدهم كرد مثال جان ودل * كاه بآب میكشم آتش عشق همچو بط ﴿

كاه انك محبتیله غبار كبی جان ودل ویررم كاه قاز كبی انك عشق آتشنی آبه چكرم (مفردات) (كه) وقت (با) للملابسه (هوا) محبت (ش) ضمیر (میدهم) ویررم (كرد) غبار (مثال جان) م (دل) كوكل (كاه) م (با) للملابسه (آب) صو (میكشم) چكرم (آتش) م (عشق) م (همچو بط) قاز كبی (معنای اشارتی) (عطل ذلی ذل الیهود) كلامی سرنجه اول محبوبك راه عشقنده كاه غلبهٔ محبتله جان ودلمی ایاقلر التنده چیكنمش توز كبی خور وحقیر ایدرم كاه قاز كبی آنك عشق آتشنی آب دیده درونمه چكوب جذبهٔ رحمانیه ایله جوش وخروش ایدرم

﴾ كر بغلامی خودم شاه قبول میكند * تا بمباركی دهم بنده به بند كیش خط ﴿

اكر شاه بنی كندی قوللغنه قبول ایدر ایسه حقیچون بنده مبارك اكیله آنك بندهٔ اكنه خط ویررم (مفردات) (كر) اكر (با) للملابسه (غلام) م (خود) كندی (م) بنی (شاه) م (قبول) م (میكند) ایدر (تا) حتی (با) قسمیه (مبارك) م (دهم) ویررم (بنده) قول (به بند كیش) آنك قوللغنه (خط) م (معنای اشارتی) اكر اول شاه حقیقت بنی كندی

محصول بیت یارك عذاری اطرافنه مدور خط یازیله‌لی ماه فلك روی جاناندن كرچكدن غلطه دوشدی كه بو مدور خطلی روی جانان ماه هاله‌دار میدر دیو یوخسه اول سیاهلق واسطه‌سیله كندیمیدر حاصلی بوشكل ایله روی جانانی كوربجك ماه متردد اولدی مصراع اولك معناسنی عذار اطرافنه بنم یارم تا یازدی خط دوری دیین و بنم یارمك عذاری اطرافنه تا كه دورخط یازدی دیین محصل معنای یازمشلر (ازهوس لبش كه آن زآب حیات خوشترست * كشته روان زدیده ام چشمهٔ آب همچو شط) هوس لب مصدرك مفعولنه اضافتیدر وشینه اضافت لامیه‌در كه حرف رابط صفت شط بغداد ایرماغی ومطلقا ایرماق وایرماق كناری *محصول بیت* اول جانانك لبی هوسندن كه آب حیاتدن خوشترقدر كوزمدن شط ایرماغی كبی صو چشمه سی روان اولدی یعنی كوزم یاشی چشمه اولوب روان اولدی حاصلی لب جانان حسرتندن چوق كریه ایلدم (كه بهواش میدهم كرد مثال جان ودل * كاه بآب میكشم آتش عشق او چو بط) كه كاهدن مخففدر بهواش باحرف صله ویا حرف مصاحبت هوا محبت وآرزو كرد توز میكشم فعل مضارع متكلم وحده سوندررم دیمكدر بط طانك تشدیدیله قاز معناسنه در بونده ضرورت وزن ایچون تخفیف قیلنمشدر *محصول بیت* كاه جانان محبتیله جان ودلمی توز كبی ویررم یعنی هبای منثور ایدرم كاه كوزم یاشیله آنك عشق آتشنی سوندررم قاز كبی یعنی كوزم یاشنه غرق اولوب آتش عشقنی اطفا ایدرم مصراع ثانینك معناسی كاه صویه چكرم سنك عشقك اودینی قاز كبی دینلر معنای باكچه چكه تمشلر (كر بغلامی خودم شاه قبول میكند * تا بمباركی دهم بنده به بند كیش خط) بعض نسخه ده كر برینه كه دوشمش فعل امر كوییدندن وبعضنده كی دوشمش فتح معنا سنه ایكی عبارت بیله بونده كردن اشبه در تا حرف تعلیل بمباركی باحرف صله ویاحرف مصدر لامه نسبت مبارك زیاده مناسبدر بندكی یاحرف مصدر شین شاهه راجعدر بونده خطدن مراد تمسكدر حجت معناسنه *محصول بیت* خطاب عام طریقیله بیورر سو یله پادشاه بنی كندی به قول ایدوب قوللغه قبول ایلسون تا كیم مباركلكله ویامباركلكه بنده بنده لكه حجت ویرهیم یعنی اختیارمله اكا قول اولدیغمه تمسك ویرهیم

قوللغنه قبول ایدوب بنده خاصلرندن ایلرسه الله حقیچون بنده مبارکلکیله آنك بنده لکنه خط ویرم ودرکاه عزتندن برنفس جدا اولمیه‌ نه کندینك نظر عنایتیله حضور معنویه سندن برآن ایرلم

﴿ خال سیاه او برآن عارض سیم رنك بین ٭ راست بمشك ماند آن بر رخ ماه یك نقط ﴾

آنك سیاه بکی اول سیم رنکلی عارض اوزره کور طوغریسی آی یکاغی اوزره برمسك نقطه‌سی کبیدر (مفردات) (خال) بك (سیاه) م (او) ضمیر (برآن عارض) اول یکاق اوزره (سیم رنك) کومش رنکلو (راست) طوغری (با) للملابسه (مشك) م (ماند) بکزر (آن) اول (بر) علی (رخ) یکاق (ماه) آی (یك) بر (نقط) م (معنای اشارتی) اول شاه حقیقینك عارفك سیم رنکلی مجلا ومصفا قلبی اوزره تجلی ذاتیه بخشیه‌سی لطافتده ودماغ جانلری معطر قلمقده ماهتاب اوزره مسك نقطه‌سی کبیدر

﴿ زلف کشاده کرده خوی چون بچمن درآمدی ٭ شد رخ کل چو ارغوان مشك وکلاب شد سقط ﴾

وقتا که زلفی اچلمش ودرلمش باغچه‌یه کلدك حیاسندن کلك رخی ارغوان اولدی مسك وکلاب سقط اولدی (مفردات) (زلف) م (کشاده) اچلمش (کرده خوی) درلمش (چون) چونکه (بچمن) باغچه‌یه (درآمدی) کلدك (شد) اولدی (رخ) یکاق (کل) م (چو) مثل (ارغوان) قرمزی چیچك (مشك) م (کلاب) م (شد) اولدی (سقط) م (معنای اشارتی) یارب سن کشف حجبات بشریه وانوار تجلی ذاتیه‌ك افاضه ایله روضه قلب عارفده ظهور ایلدك حیاسندن عارفك رنکی ارغوان اولدی اهل کرامت وارباب علم وحکمتلر دخی جمله اعتراف عجز ایله سجده‌یه خرور ایتدیلر

﴿ آب حیات حافظا کشته خجل ز نظم تو ٭ کس بهوای عشق او شعر نکفت ازین نمط ﴾

ای حافظ آب حیات سنك نظمکدن خجل اولمشدر آنك عشقی هوسیله کیمسه بو اسلوبدن شعر دیمشدر (مفردات) (آب حیات) م (حافظا) م (کشته) اولمش (خجل) م (ز) من (نظم) م (تو) سن (کس) کیمسه (با) للملابسه (هوا) محبت (عشق) م (او) ضمیر (شعر) م (نکفت) سویلدی (ازین نمط) بو اسلوبدن (معنای اشارتی) ای حافظ سنك حیات جاودان بخش ایدیجی واردات ایله بیان ایلدیکك معارف الهیه‌یی نظم وبیانکدن آب حیات خضر خجل اولمشدر که حق سبحانه وتعالینك درد عشق وارزوی مشاهده جمالی هوسیله کیمسه بو اسلوبدن شعر سویلمشدر

﴿ حرف الظاء ﴾

﴿ زچشم بد رخ خوب ترا خدا حافظ ٭ که کرد جمله نکویی بجای ما حافظ ﴾

یارامز کوزدن سنك خوب یوزکی خدا حفظ ایدیجی اولسون که بو جمله ایلکی بزه ایلدی ای حافظ (مفردات) (ز) من (چشم) کوز (بد) قبیح (رخ) یکاق (خوب) م

(آب حیات حافظا کشته خجل ز نظم تو ٭ کس بهوای عشق او شعر نکفت ازین نمط) ٭ محصول بیت ٭ ای حافظ آب حیات سنك نظمکدن خجل اولمش یعنی سلاست ولطافتندن شرمنده اولمش کیمسه جانانك عشقی هواسیله بو اسلوب کبی شعر سویلدی ازین بونك کبی دیمکدر نه که مکرر بیانی کچدی نمط لفظ عربیدر اسلوب دیمکدر یعنی سنك دید یکك اسلوبله کیمسه شعر سویلدی وجائزدر که بونده ازمن وعن معناسنه اوله واین اسم اشارت قریبه یعنی بو اسلوب وبوکونه دن دیمك اوله (وله ایضا فی حرف الظاء) (زچشم بد رخ خوب ترا خدا حافظ ٭ که کرد جمله نکویی بجای ما حافظ) خدا حافظ تقدیری خدا حافظ باددر که حرف تعلیل بجای بونك کبی یرلرده جای مقحمدر حافظ منادی تقدیری ای حافظدر ٭ محصول بیت ٭ الله تعالی سنك کوزل رخکی دآغیار آمز کوزدن صقلیجی اولسون زیرا جمیع ایلکی بزه ایلدی حافظ خطابدن غیبته التفات ایلدی

(ترا) سنك (خدا) م (حافظ) حفظ ایدیجی (که) زیرا (کرد) ایلدی (جمله) م (نکویی) ایلك (با) للملابسه (جای) زائد (ما) بز (حافظ) م (معنای اشارتی) غیریلرك وکندیکك کندیکه اولان سو نظرلردن سنك خوب یوزکی ومنظر رحمان صاف قلبکی خدای تعالی آفات دهردن وهجران المندن حفظ ایدیجی اولسونکه بو جمله صوری ومعنوی بزه احسان وعصمت انجق حضرت اللهکدر ای حافظ

﴿ بیا که نوبت صلحست ودوستی ووفا ٭ که با تو نیست مرا جنك وماجرا حافظ ﴾

کلکه صلح ودوستلق ووفا نوبتیدر که بنم سنکله جنك وخصومتم یوقدر ای حافظ (مفردات) (بیا که) کلکه (نوبت) م (صلح) م (است) در (دوستی) م (وفا) م (با تو) سنکله (نیست) یوق (مرا) بنم (جنك) م (ماجرا) خصومت (حافظ) م (معنای اشارتی) ای حافظ کلکه بو حیات صوری خدا ایله صلح وتحصیل قربیت ودوستلق وعهد الست وفا نوبتیدر بنم سنکله هوای نفس ایچون جنك وخصومتله جوهر عمری هبایه ضایع ایده‌جك زمان دکلدر

﴿ اکرچه خون دلت خورد لعل من بستان ٭ بجان من ز لبم بوسه خون بها حافظ ﴾

اکرچه بنم لبم سنك خون دلك ایچدیسه بنم بقام حقیچون لبمدن خون بها بوسه آل ای حافظ (مفردات) (اکرچه) م (خون) قان (دل) کوکل (ت) ضمیر (خورد) ایچدیسه (لعل) لب (من) بن (بستان) آل (بجان من) بنم بقام حقیچون (ز) من (لبم) دوداغم (بوسه) م (خون بها) قان بهاسی (حافظ) م (معنای اشارتی) (خلقتم للابد) شننده بیوریلان روح مقدس نفس بدکاره علی طریق التجرید خطاب ایدرکه ای عاقبت اندیش اولیوب حیات فانیه‌یه مغرور بتله کندینك هلاکنی قصد ایدیجی هوادار نفسم اکر بنم غذای معنویم اولان علوم وحکمتك وانوار حضرتك بیانیله بندن ظهوری سنك خون دلك ایچون موت اختیاریه که سبب اولدیسه بنم بقام حقیچون سندخی انصاف ایدوب اسرار توحیدده اتحادمز ایچون بنم غدای روحانیدنم ذوقندن خون بها برذوق آلمغه سعی ایده‌سن

﴿ تو از کجا وامید وصال او ز کجا ٭ بدامنش نرسد دست هر کدا حافظ ﴾

سن قندن وآنك وصالی امیدی قندن ای حافظ هر کدانك الی آنك دامنه ایرشمز (مفردات) (تو) سن (از کجا) قندن (امید) م (وصال) م (او) ضمیر (ز کجا) قندن (بدامنش) آنك اتکنه (نرسد) ایرشمز (دست) ال (هر کدا) هر فقیر (حافظ) م (معنای اشارتی) ای حافظ حق تعالی کمال تقدسده سن بورهزن نفسله کمال تدنسده سن وصلت الی الله امیدی قنده حاصل اولور قربیت حقه هر بر کدانك الی ایرشمز (اترك نفسك ثم تصل الی الله) دینلمشدر

﴿ بزلف وخال بتان دل مبند دیکربار ٭ اکر بجستی ازین بند واین بلا حافظ ﴾

خوبلرك زلف وخالنه کیرو کوکل بغلمه اکر بو بندن وبو بلادن قورتلدکسه ای حافظ

(بیا که نوبت صلحست ودوستی ووفا ٭ که با تو نیست مرا جنك وماجرا حافظ) ٭ محصول بیت ٭ تجرید طریقیله بیوررکل که صلح ودوستلق ووفا نوبتیدر زیرا سنکله بنم جنك وماجرام یوقدر ای حافظ پس ایمدی کل صلح ایدوب خوشحال اوله‌لم (اکرچه خون دلت خورد لعل من بستان ٭ بجای او ز لبم بوسه خون بها حافظ) بستان مصراع ثانی به مرهوندر ٭ محصول بیت ٭ اکرچه بنم لعل کبی دوداغم سنك یورکك قانی ایچدی ایمدی آنك یرینه یعنی اندن بدل لبمدن بوسه آل قان بهاسی ای حافظ یعنی لبمدن دیت بر بوسه آل (تو از کجا وامید وصال او ز کجا ٭ بدامنش نرسد دست هر کدا حافظ) ٭ محصول بیت ٭ سن قندنسین وجانانك وصالی امیدن ایلك قندن یعنی وصال جانان امیدیله سنك نه مناسبتك وار ای حافظ هر کدانك الی آنك دامانه ایرشمز یعنی دلبر عالیجنابدر که انك دامانه دسترس بولمق زیاده صعبدر هر کدایه میسر اولمز (بزلف وخال بتان دل مبند دیکربار ٭ اکر بجستی ازین بند واین بلا حافظ) ٭ محصول بیت ٭ بردخی بتلر یعنی دلبرلر زلف وخالنه کوکل باغلمه یعنی دلبرلر سومه اکر بو بند وبلادن صچرارسك یعنی قورتیلورسك ای حافظ یعنی اکر بو ابتلادن خلاص بولورسك بردخی دلبرلره کوکل ویرمه ای حافظ

(مفردات) (با) للملابسه (زلف) م (خال) بك (بتان) محبوبلر (دل) كوكل (مبند) باغلمه (دیكر) غیری (بار) كره (اكر) م (بجستی) قورتلدكسه (ازین بند) بو باغدن (واین بلا) بو بلادن (حافظ) م (معنای اشارتی) ای حافظ راه حقده كندی نفسك دخی حجاب اولیجه محبت ماسوی بطریق الاولی حجابدر خصوصا مشتهای نفس اولان محبوب مجازیلرك ذات وصفاتلریله محبتدن اكر سعی ومجاهده ایله قورتلدكسه بركره دخی كوكل باغلمه كه سالكه تجرید وتفرید امر لازمدر وآثار مهلكه در

❊ بیا بخوان غزلی نغز و تازه وتر و نو ❊ كه شعر تست فرح بخش وغم زدا حافظ ❊

كل یكی وتازه وكوزل برغزل اوقو زیراسنك شعرك فرح ویریجی وغم ازاله ایدیجیدر ای حافظ (مفردات) (بیا) كل (بخوان) اوقو (غزل) م (یا) وحدتیه (نغز) كوزل (تازه) م (تر) ینه تازه (نو) یكی (كه) زیرا (شعر) م (تو) سن (است) در (فرح بخش) فرح ویریجی (غم زدا) غم ازاله ایدیجی زدودن پاصدن آچق معناسه امردر (معنای اشارتی) ای حافظ یعد التجرید والتبدیل ینابیع حكمتدن لسان غیبله غزل صورتنده اسرار عشق كل بریكی وتازه ولطیف بیانله اوقو زیراسنك حیات قلب ایله والهام حق ایله اولان جانلو كلامك جان ودله فرح ویریجی وقلبدن غمی وغبار ماسوابی ازاله ایدیجیدر

❊ تو دلق شعبده پوشیده برو زاهد ❊ تو درد درد نوشیده بیا حافظ ❊

سن شعبده وریادلقی كیمش سن یوری ای زاهد سن درد عشقك طورتیسنی نوش ایلشسن كل ای حافظ (مفردات) (تو) سن (دلق) عبه لو خرقه (شعبده) قاره كوز اویونی وحقه بازلق (پوشیده) كیمش سن (برو) كیت (زاهد) م (تو) سن (درد) شرابك طورتیسی (درد) م (نوشیده) ایچمش سن (بیا) كل (حافظ) م (معنای اشارتی) ای لذت عشقدن بی خبر اولان صورت پرست زاهد سنك بی جان اولان كلامكك رونق وذوقی اولیوب بلكه ملالت وغفلت ایراث ایلدیكنك سببی زیرا سن غرض فاسد ایله حیله وریا وتصنع خرقه سن كیمش سن ای حقه باز كیت بزدن ایراق اول ای حافظ صادق سن درد ومحن وبلای عشق شرابن نوش ایلشسن سكا صد مرحبا بری كل كه بزم یارمز انجق اهل بلالردر

❊ بوقت صبح چو رندان بنال از دل وجان ❊ بكار من بكن آن دم یكی دعا حافظ ❊

صباح وقتی عاشقلر كبی جان ودلدن ناله ایله اول وقت بنم ایشمه بر دعا ایله ای حافظ (معنای اشارتی) (بوقت صبح) م (چو) مثل (رندان) عاشقلر (بنال) ناله ایله (از) من (دل) كوكل (جان) م (بكار من) بنم ایشمه (بكن) ایله (آن دم) اول وقت (یكی) بر (دعا) م (حافظ) م (معنای اشارتی) ای حافظ دركاه حقده انجق محن وبلا ومحو وفنا مقبول اولیجق هربار وقت سحرلرده بلاكش اولان عاشق صادقلر كبی جان ودلدن دل سوزان ایله ناله وافغان وتضرع ونیاز ایله واول وقت كندیكه

(بیا بخوان غزلی خوب وتازه وتر و نو ❊ كه شعر تست فرح بخش وغم زدا حافظ) ❊ محصول بیت ❊ كل كوزل تازه وتر برایكی غزل اوقو زیراسنك شعرك فرح بخشلیجی وغم آچیجیدر ای حافظ یعنی سنك كلامك لطیف وصفا بخشدر ایشیدوب دكلیدنه غم وغصه قوماز ای حافظ (تو دلق شعبده پوشیده برو زاهد ❊ تو درد درد نوشیده بیا حافظ) ❊ محصول بیت ❊ ای زاهد سن حیله بازلق وحقه بازلق خرقه سنی كیمش سن وار كیت بزه كركز سن ای حافظ سن درد دردنوش ایلمش سن كل برو یعنی زاهد خاهدروسن بخته سن سنی استمزز آنی استمزز دیمكدر (بوقت صبح چو رندان بنال از دل وجان ❊ بكار من بكن آن دم یكی دعا حافظ) ❊ محصول بیت ❊ صبح وقتنده رندلر كبی جان وكوكلدن ایكاه بنم ایشومه یعنی بكا اول دمده بر دعا ایله ای حافظ یعنی صباح وقتنده جان وكوكلدن ناله ایدوب بشیمون برخیرلی دعا ایله ای حافظ

سعادت دارین ایله دعا ایله كه اول وقت دعالر مستجابدر

❊ حرف العین ❊

❊ قسم بحشمت جاه وجلال شاه شجاع ❊ كه نیست با كسم از بهر مال وجاه نزاع ❊

آند شاه شجاعك عزت وجلالنك عظمتنه دركه مال ومنصبدن اوتوری كیمسه ایله بنم نزاعم یوقدر (مفردات) (قسم) آند (با) للملابسه (حشمت) عظمت (جاه) منصب (جلال) عزت (شاه شجاع) م (نیست) یوق (با كسم) بنم كیمسه ایله (از بهر مال) مالدن ایچون (جاه) م (نزاع) م (معنای اشارتی) عارف بالله اولان شاه شجاع الدینك ایكی جهانده كندی ایله جاه وجلالت بولدیغی فیض خدا ایله قلب واسع عرش اللهنه داخل اولان نور محمدیه نك عظمتنه قسم ایدرمكه اول نور محمدی بركاتنه مال وجاهدن ایچون بر كیمسه ایله بنم نزاعم یوقدر

❊ بعاشقان نظری كن بشكر این نعمت ❊ كه من غلام مطیعم تو پادشاه مطاع ❊

بو نعمت شكرینه عاشقلره برنظر ایله كه بن مطیع غلام سن پادشاه مطاعسن (مفردات) (بعاشقان) م (نظری) برنظر (كن) ایله (با) م (شكر) م (این) بو (نعمت) م (من) بن (غلام مطیعم) م (تو) سن (پادشاه) م (مطاع) اطاعت اولنمش (معنای اشارتی) ای اولو الامر ظاهر وباطن اولان شاه حقیقت ومتصرف قلوب عاشقان اولان پیر طریقت بو عطای حقله سنده اولان نعمت معنویلرك شكری حقیچون بو عاشقان عاجزانه برهمت وبرنظر عنایت ایله كه كالمیت بین یدی الغسال ن سكا مطیع وسندخی وارث محمدی اولدیغك ایچون اطاعته لایقسن

❊ بفیض جرعهٔ جام تو تشنه ایم ولی ❊ نمی كنیم دلیری نمی دهیم صداع ❊

سنك جامك جرعه سی فیضنه تشنه یز لكن جرأت واقدام ایتمزز وباش اغرتمزز (مفردات) (با) للملابسه (فیض) م (جرعه) م (جام) م (تو) سن (تشنه ایم) صوصزز (ولی) لكن (نمی كنیم) ایتمزز (دلیری) پهلوانلق (نمی دهیم) ویرمزز (صداع) باش اغریسی (معنای اشارتی) سنك مرآت جمال حق ومنظر فیاض مطلق اولان صاف قلبك جامنك شراب لدنیسی جرعه سنك تشنه سی یز لكن سنك رأفت وشفقتله احسا نكزه محتاج مظهر فیض خدا اولان قلب نازنینكزه غبار كلمكك ایچون جرأت واقدام ایتمزز وباش اغرتمزز

❊ شراب خانكیم بس می مغانه بیار ❊ حریف باده رسیدای رفیق توبه وداع ❊

خانه ده حاصل اولمش شراب یتر مغلر شرابن كتور باده حریفی ایرشدی ای توبه رفیق وداع (مفردات) (شراب) م (خانكی) اوه منسوب (م) بكا (بس) یتر (می مغانه) مغلره منسوب شرابی (بیار) كتور (حریف) مصاحب (باده) شراب (رسید) ایرشدی (ای رفیق توبه) م (وداع) م (معنای اشارتی) خود بخودانه كندی سعی ومجاهده ایله برق خاطف كبی نبانسرخانه قلبه كرچه چوق شوق وحالت حاصل اولور اكن همت وتربیت مرشد ایله حاصل اولان عشق ومحبت شرابی قدح قلبده ثابت وكاشف

(وله ایضا) فی حرف العین (قسم بحشمت جاه وجلال شاه شجاع ❊ كه نیست با كسم از بهر مال وجاه نزاع) قسم آند در یمین معناسنه كه حرف بیان ❊ محصول ❊ بیت

یمین شاه شجاعك جاه وجلالی عظمتنه دركه كیمسه ایله مال ومنصب ایچون نزاعم یوقدر یعنی شاه شجاعك عظمت وجلالنه یمین ایدرمكه كیمسه ایله مال وجاه ایچون نزاعم یوقدر (بعاشقان نظری كن بشكر این نعمت ❊ كه من غلام مطیع تو پادشاه مطاع) مطاع اسم مفعولدر اطاع یطیع دن یعنی افعال بابندن ❊ محصول بیت ❊ عاشقلره نظر ایله بو نعمتك شكرانه سی سببیله كه بن سكا اطاعت ایدیجی قولم وسن بنم اطاعت اولنمش پادشاهمسن یعنی بن سنك مطیع قولكم وسن بنم مطاع افندیمسن دیمك اولور (بفیض جرعهٔ جام تو تشنه ایم ولی ❊ نمی كنیم دلیری نمی دهیم صداع) ❊ محصول بیت ❊ سنك جرعهٔ جامك فیضنه تشنه یز امابهادراق ایلمزز وصداعده ویرمزز یعنی كستاخلق ایدوب جرارلق ایلمزز اكر سن كندی لطفكدن احسان ایدرسن فبها ونعمت حاصلی جرأت ایدوب باش اغرتمزز (شراب خانكیم بس می مغانه بیار ❊ حریف باده رسیدای رفیق توبه وداع) شراب خانكی اوده صیقلان شرابه دیرلر بس بونده یتر معناسنه در می مغانه دن مراد میخانه نك شرابیدر بیار فعل نهی مفرد مخاطبدر كتورمه دیمكدر اكثر نسخه ده بیار وبعضنده بده واقع اولمش امابعضنده میار وبعضنده مده دوشمش فعل نهی شكلنده پس فعل نهی ترجیح ایلدك حریف باده دن جانان مراددر رفیق توبه اضافتی بیانیه وبالا میه در وداع اسمدر تودیع معناسنه سلام تسلیم وكلام تكلیم معناسنه اولدیغی كبی ❊ محصول بیت ❊ شراب خانكی بكا یتر میخانه شرابنی بكا كتور مه باده مصاحبی ایرشدی ای توبه یولداشی بزه شمدنكری تودیع ایله یعنی بوندنصكره بزدن آیرل زیرا توبه ایله باده نوشلق مانعة الجمعدر

استاردرز بوشرابی احسان ایله چونکه شیخ مرشدك شرابی لدنیهٔ الهیه سی ایرشدی رفیق توبه اولان خامان ومحجوبان طریقله وداع اولسون

﴿ خدایا بیم شست وشوی خرقه کنید * که من نمی شنوم بوی خیراز ین اوضاع ﴾

الله ایچون بنم خرقه می شرابله یو یوب آریدیکز زیرا بو اوضاعدن خیر رایحه سی ایشتمزم (مفردات) (خدایا) الله ایچون (بی) شرابله (م) بنم (شست وشوی) یقامق (خرقه) م (کنید) ایدیکز (که) زیرا (من) بن (نمی شنوم) ایشتمزم (بوی خیر) خیر رایحه سی (ازین اوضاع) بو عملردن (معنای اشارتی) ای پیران طریقت وعارفان حقیقت حضرت الله عشقنه بنم روحمی انوار تجلیٔ خدایه مستغرق قلمغله بو خرقهٔ وجودمی شراب عشق الهیه ایله اوصاف بشریه تلویثاتندن یو یوب پاك ایلکز که بوریا وسمعه ایله آلوده اولمش طاعاته اوصاف بشریه‌دن بر خیر رایحه سی ایشتمزم

﴿ ببین که رقص کنان میرود بناله چنك * کسی که رخصه نفرمودی استماع سماع ﴾

کورکه چنك ناله سیله رقص ایده‌رك کیدر شول بر کیمسه که سماعك استماعنه اجازت بیورمدی ایدی (مفردات) (ببین) کور (رقص کنان) رقص ایدیجی (میرود) کیدر (بناله چنك) چنك ناله سیله (کسی) بر کیمسه (رخصت) م (نفرمودی) بیورمدی ایدی (استماع سماع) م (معنای اشارتی) ثمره سز اولان طاعات بی ذوق ایدیجی زاهد خشکك مغلوب نفس وهوا اولق سبیله حالات عشق مرادن خدادن واذواق روحانیه‌دن بی خبر اولدیغندن اهل اللهك غلبهٔ حالات عشقله محرك عشق الهی اولان سماعلرینی استماعه اذن ورخصت و یرمزایکن شمدی نفسی میت وروحی حی ایدیجی مرشد کاملك ارشادی سببله ذوق روحانیت بولوب کندیسی چنك ناله سیله رقص وسماع ایلر اولدی

﴿ هنرنمی خرد ایام وغیر از بنم نیست * کجاروم بتجارت بدین کساد متاع ﴾

اهل زمانه هنر صاتون المز و بنم بوندن غیری نسنه م بوقدر بو کاسد متاعله قنده تجارته کیدم (مفردات) (هنر) معرفت (نمی خرد) صاتون المز (ایام) اهل زمان (غیر از بنم) بنم بوندن غیری (نیست) یوق (کجا) قنده (روم) کیدم (با) للملابسه (تجارت) م (بدین) بونکله (کساد) کچمز (متاع) م (معنای اشارتی) فی زماننا جهل وعمی وحب دنیا وصورت پرست اهل هوا غالب ووافر اولق سببیله بوزمانه زمان جهالته شبیه اولمغله علم ومعرفت وکمال اهلنه اعتبار ورغبت یوقدر بحمدالله بنده دخی بوندن غیری نسنه م یوقدر بو کچمز متاعله قنده تجارته کیدم مکر حضرت الله‌ه کیدم اللهدن غیری کیده‌جك یرم قالمشدر نته کیم (ففروا الی الله) بیورلمشدر بنم بو متاعمك مشتریسی انجق حضرت اللهدر

﴿ بیارمی که چوخورشید مشعل افروزد * رسد بکلبهٔ درویش نیز فیض شعاع ﴾

شرابی کتور که آفتاب کبی مشعل شعله لندیره درویشك حجره سنه دخی شعاع فیض ایرشه

﴿ مفردات ﴾

(خدایا بیم شست وشوی خرقه کنید * که من نمی شنوم بوی خیراز ین اوضاع) خدایا را ادات تخصیص بیم میم معنی جهتندن خرقه یه مقیددر که حرف تعلیل * محصول بیت * الله ایچون بنم خرقه می باده ایله یو یوب آریدك زیرا بن بو اوضاع زهد و پرهیزدن خیر قوقوسنی ایشیده م یعنی زهد وتقواده خیر اکلامم (ببین که رقص کنان میرود بناله چنك * کسی که رخصه نفرمودی استماع سماع) سماعك تحقیق الف قافیه سنده کچمشدر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر نته که دأبی اکثر بو یله در نظر ایله که چنك ناله سیله رقص ایدرك کیدر شول کیمسه که سماع استماع ایلمکه رخصت بیورمزدی یعنی ساز ونغمه دیکلمکه اجازت و یرمین کیمسه کندی چنك چغانه آوازیله رقص ایدرك کیدر (هنر نمی خرد ایام غیراز بنم نیست * کجاروم بتجارت بدین کساد متاع) * محصول بیت * ایام هنر صاتون آلماز بنم ایسه بوندن غیری نسنه م یوقدر یعنی اهل هنرم هنر سزدکلم پس تجارته قنده کیده یم بوکاسد متاعله یعنی هیچ یرده هنره قیمت یوقدر که انده واروب هنرفروش اولام (بیارمی که چوخورشید مشعل افروزد * رسد بکلبهٔ درویش نیز فیض شعاع) * محصول بیت * باده کتور که چون خورشید مشعلنی یالکندره یعنی عالمه طلوع ایدوب ضیا و یره درویشك حجره سنه ده نور فیضی ایرشور یعنی خدا که شمس حقیقتدر تمام عالمه نور عفو وغفرانی صالنجه درویش باده نوشك کلبه سنه ده صالر یعنی الك باده نوشلق کناهنده عفو ایلر

(مفردات) (بیار) کتور (می) شراب (چوخورشید) کونش کبی (مشعل) م (افروزد) شعله لندیره (رسد) ایریشه (با) للملابسه (کلبه) حجره (درویش) م (نیز) دخی (فیض شعاع) م (معنای اشارتی) ای فیض الهی بخش ایدیجی پیر روشن ضمیرم کرمکدن بزه شراب عشق الهیه‌دن برشراب کتور مشعل قلوب عاشقانی انوار خدا ایله شعله لندیره و بو درویش دلریشك حجرهٔ قلب ناشادینه دخی شعاع انوار فیض داخل اولوب منفتح ومنشرح بالنور الالهی اوله

﴿ صراحیٔ وحریفی خوشم زدنیابس * که غیرازین همه اسباب تفرقست وصداع ﴾

برصراحی وبرخوش مصاحب دنیادن بکا یترزیرا بوندن غیری جمیعسی پریشانلق اسبابی وباش اغریسیدر (مفردات) (صراحی) شراب قدحی (حریف) مصاحب (یا) وحدتیه (خوش) م (میم) بکا (ز) من (دنیا) م (بس) یتر (که) زیرا (ازین) بوندن (همه) جمله (اسباب) م (تفرقه) م (است) در (صداع) باش اغریسی (معنای اشارتی) باعث خلقت انس وجن اولان معرفة الله ومتجلیات انوار ذات خدایه باعث شراب عشق ومحبته محل ومستعد بر قلب صافی و بر معین ومشفق مرشد فیض بخشك مصاحبتی دنیا وآخرت دولتی جهتندن بکا یترزیرا بوندن غیری جمیعسی اسباب تفرقه وسبب بعدیت وباش اغریسیدر

﴿ ززهد زاهد وطامات اوملول شدم * بساز رود وغزل خوان بدین سرود سماع ﴾

زاهدك زهدندن وطاماتندن ملول اولدم آلت طربی حاضر ایله وغزل اوقو بو سرودله سماع ایله (مفردات) (ز) من (زهد زاهد) م (طامات) عندیات (او) ضمیر (ملول) م (شدم) اولدم (بساز) دوز (رود) سازك کریشی (غزل) م (خوان) اوقو (بدین) بو (سرود) ایری وتغنی (سماع) م (معنای اشارتی) ظاهر پرست ودرد عشقدن بی خبر زاهد خشکك زهد عرض ایتمسندن وافعال واقوال عندیه وحالات ساخته لرندن ملال اولدم ویکرندم ای آلت عشق محرك وقلوب عاشقانی تهییج وشوق وعشقله تحریك ایدیجی پیر روشن ضمیرم بزه جمعیت قلوبله اسرارلدنیه دن خبر و یر ومجلس سماعمزی دخی انجق بو معارف الهیه واسرارلدنیه بیانیله تمام ایله که بزه ترقی وانشراح بویوزندر

﴿ جبین وچهرهٔ حافظ خدا جدا مکناد * زخاك بار که کبریای شاه شجاع ﴾

حافظك آلنی ویوزنی خدا جدا ایلسون شاه شجاعك کبریای بارکاهنك خاکندن (مفردات) (جبین) آلن (چهره) یوز (حافظ) م (خدا جدا) م (مکناد) ایلسون (ز) من (خاك) طپراق (بارکه) اجازت یری (کبریا) عظمت (شاه شجاع) م (معنای اشارتی) حافظك ظاهرنی و باطنی دردنك درمانی اولان شاه شجاع الدینك ووارث محمدی اولان خلیفهٔ خدای معینك نظر عنایتله حفظ وحمایتندن وعلوشانی اولان حضور فرح بخش وجانفزاسندن خدا جدا ایلسون

﴿ وله ایضا ﴾

(صراحیٔ وحریفی خوشم زدنیا بس * که غیرازین همه اسباب تفرقست وصداع) صراحیٔ وحریفی یالری حرف وحدت خوش حریفه صفتدر بس بونده یتر معناسنه در که حرف تعلیل تفرقه مصدردر تفعیل بابندن پریشانلق معناسنه * محصول بیت * برصراحی باده وبر خوش مصاحب دنیادن بکا یترزیرا بوندن غیریسی هپ پریشانلق وباش آغریسی سببلریدر حاصلی بونلردن غیرینك زیانی وار فائده سی یوقدر (ززهد حافظ وطامات اوملول شدم * بسازرود وغزل خوان که میروم بسماع) * محصول بیت * حافظك زهدندن وانك طامات وشطحندن ملول اولوب اوصاندم ایمدی ای مطرب ساز کریشنه دوزن و یر وغزل خوانلق ایله تاکه نغمه وسماعله کیده یم حاصلی حافظك بووضعندن حظ ایده‌مدم ایمدی شوق وذوقله واروب کیده‌یم (جبین چهرهٔ حافظ خدا جدا مکناد * زخاك بار که کبریای شاه شجاع) * محصول بیت * حافظك جبین وچهره سنی خدا جدا ایلسون شاه شجاعك عظمتی بارکاهنك طپراغندن یعنی پادشاهك درکاهندن خدا حافظی دور ایلسون دیمکدر خواجه رد مطلع بیوردی (وله ایضا) (بفر دولت کیتی فروز شاه شجاع * که با کسم نبود بهرمال وجاه نزاع) بوغزلك مطلعی غزل سابقك مطلعی مضمونیدر فروضیا رونقدر دولتك کیتی فروزه اضافتی بیانیه وشاه شجاعه اضافت لامیه در کیتی فروز وصف ترکیبیدر فروزیدندن جهان یالکاندریجی معناسنه * محصول بیت * شاه شجاعك جهان یالکاندریجی دولتنك فروضیاسی حقیچون که کیمسه ایله مال وجاه ایچون نزاعم یوقدر (برو ادیب بجامی بدل کن این شفقت * که من غلام مطیعم نه پادشاه مطاع) ادیب فعیل فاعل معناسنه در ادبلیجی دیمکدر شفقت شینك وفانك وقافك فتحه لریله مصدردر امر ککك معناسنه که حرف تعلیل * محصول بیت * وار ای ادیب بو شفقت ورأفتی برجامه تبدیل ایله یعنی بکا محبتك برقدح باده احسانی اولسون زیرا بن غلام مطیعم پادشاه مطاع دکلم حاصلی بن سکا تابع وپیروم هرنیچه که ممکن ایسه بنی تأدیب ایله شفقتله اولسون باده ایله اولسون اما باده ایله ادب بکا انفع شفقتدر (زمسجدم بخرابات میفرستد عشق * حریف باده زسیدای رفیق توبه وداع) * محصول بیت * عشق بنی مسجددن میخانه یه کوندرر باده مصاحبی ایرشدی ای توبه رفیقی بنی تودیع ایله یعنی عشق توبه‌قبول ایلمز پس توبه بزی تودیع ایلك کرك چونکه عشق کلدی بو بیتك مضمونی وقافیه سی بیت سابقك مضمونی وقافیه سی کیدر (وله ایضا)

(بامدادان که زخلوت که کاخ ابداع * شمع خاور فکند برهمه اطراف شعاع) بامدادان وبامداد ایرته دیمکدر یعنی سحر وقتی که حرف رابط صفت خلوتکه کاخ ابداع اضافتلری بیانیه در کاخ کوشك وسرای معناسنه در ابداع افعال بابندن مصدردر ایجاد واحداث معناسنه بونده فلك مرادد ر شمع خاور لامیه در خاور مشرق شمع خاوردن مراد کونشدر شعاع کونشك پرتوی * محصول بیت * سحروقتی که ایجاد کوشکی خلوتکاهندن یعنی سپهر خلوتکاهندن حاصلی فلکدن مشرق شمعی جمیع عالم اطرافنه شعاع وضیا صاله یعنی آفتاب عالمه پرتو صاله عالمی روشن ایلیه بومطلع بیت آتی یه مرهوندر غفلت اولنمیه (برکشد آینه ازجیب افق چرخ دران * روی کیتی نماید بهزاران انواع) آینه دن مراد کونشدر جیب افق بیانیه چرخ برکشدك فاعلی ودران مصراع ثانی یه مرهوندر روی کیتی لامیه ونمایدك مفعولی بهزاران نمایده متعلق * محصول بیت * شمع خاور بویله ایدنجه فلك افق بغاسندن آینه یی چکر واول آینه ده روی کیتی یی بیك دورلو کوسترر بوبیتك مضمونی بیت سابقك مضمو ننه موافقدر ازجق ترقیله (درزوایای طربخانهٔ جشید فلك * ارغنون ساز کندزهره باهنك سماع) بوبیت ماقبلنده ایکی بیته مترتبدر زوایا زاویه نك جمعیدر بوجقلر دیمکدر طربخانهٔ جشید فلك اضافتلری بیانیه لردر طربخانه شادلق اویدر جیشدوجم خواجه نك روشنی اوزره حضرت سلیمان پیغمبردر امابونده فلکه اضافت ایلدی یعنی فلك جشیدی ارغنون بربیوك سازدر معین برخانه ده قوریلوب طوررپس غیر سازلر کبی مجلس بمجلس کزدیرمزلر بلکه همان قورلدیغی یرده چالنورزیرا جواهلر تزکاهی کبی بربیوك آتدر نه یرده قوریلورایسه آنده چالنور حاصلی کورلکه موقوفدر اکابره مخصوص سازاولدیغیچون جشیده اسناد ایلدی ساز بونده دوزن معناسنه در ارغنون کندك مفعول اولی وساز مفعول ثانیسی وزهره فاعلی باهنك کنده متعلق مفعول غیرصریحیدر بونده آهنك ساز یانجه آواز ایلکدر هرنه وجهله اولورسه اولسون آهنکه سماع اضافتی بیانیه در * محصول بیت * فلك جشیدنك طربخانه سی بوجاقلرنده زهره یلدزی ارغنون چالوب دوزن ویرر سماع آهنکیله یعنی صوت ونغمه ایله بوسازه باشقه براوطه لازم اولدیغیچون زوایای طربخانه دیدی مصراع ثانینك معناسنی ارغنون ساز ایده زهره سماع آهنکیله دیین وزهره سماع قصدیله ارغنون دوزه دیین بیتك معناسنه دوزن ویرمشلر (چنك درغلغله آید که بکجاشد منکر * جام درقهقهه آید که بکجاشد مناع) * محصول بیت * بوبیت ابیات سابقه یه مترتبدر یعنی مذکور احوال ظهور بولنجه چنك غلغله یه کلور که منکرعشق جانان قنده کندی جامده قهقهه یه کلور که قنده کندی مناع عشق جانان یعنی عشقه منکراولنلر کلسون بوحاللری کورسون تایله که عالم عشرت وذوق نه عالمدر

﴿ بامدادان که زخلو تکه کاخ ابداع * شمع خاورفکند برهمه اطراف شعاع ﴾

علی الصباح که حادث قصرك کوشه سندن مشرق شمعی جمیع اطرافنه شعاع براغه (مفردات) (بامدادان) صباح وقتی (ز) من (خلوتکه) خلوتیری (کاخ) کوشك (ابداع) حادث (شمع) م (خاور) مشرق (فکند) براقور (بر) علی (همه) جمیع (اطراف) م (شعاع) م (معنای اشارتی) (اللهم اجعل فی قلبی نوراوفی سمعی نوراوفی بصری نورا) الخ حدیث شریفی سرنجه بحمدالله وقت افاضهٔ فیض خدااولان وقت سحرده تجلیٔ ربانیه ایله ماسوی اللهدن خالی ودرد عشق الهیه ایله مالی خانهٔ تجلی اولان قلب عالیدن جان مشرقنك شمعی او لان انوار خدا ظهور ایلیوب افق اجزای وجودك جمله اطرافنه شعاع انوارلماع براغه

﴿ برکشد آینه ازجیب افق چرخ دران * روی کیتی بنماید بهزاران انواع ﴾

فلك افق قوینندن آینه یی چیقاره واول آینه ده جهانك یوزی نیجه بیك نوعله کورینه (مفردات) (بر) یوقاری (کشد) چکه (آینه) م (از) من (جیب) قوینی (افق) اطراف سما (چرخ) فلك (دران) انده (روی) یوز (کیتی) جهان (نماید) کورینه (بهزاران) نیجه بیك (انواع) م (معنای اشارتی) مقلب القلوبك قبضهٔ قدرتنده اولان فلك قلب قوت قدسیه ایله وانوار لاهوتیه ایله افق اجزای وجود درونندن برآینهٔ رحمان چیقاره وجمیع اجزای وجودی انوار الهی احاطه ایلیه که اول آینه ده (اللهم ارنا الاشیاء کماهی) سرنجه جهانك یوزی که اسرار عوالم نیجه بیك نوعله کورینه ومنکشف اوله

﴿ درزوایای طربخانهٔ جشیدفلك * ارغنون ساز کند زهره باهنك سماع ﴾

فلك جشیدنك طربخانه سی زاویه لرنده سماع قصدیله زهره ارغنون دوزنجیلك ایده (مفردات) (در) فی (زوایا) جمع زاویه بوجاق دیمکدر (طربخانه) سرور اوی (جشید) اسم پادشاه (فلك) (ارغنون) برآلت لهو (ساز) دوزن (کند) ایده (زهره) سازندهٔ فلك (با) للالبسه (آهنك) قصد (سماع) م (معنای اشارتی) (القلب مضغة اذاصلحت صلح الجسد کله واذفسدت فسدالجسدکله) خبری سرنجه قلب پادشاهنك ارض الله واسعه سنی کوشه لرنده زهرهٔ واد قلب انوار تجلیاتك ظهوری سببیله سماع قصدیله اسرارلدنیه لری اظهار ایله ترنم وتغنی ایده

﴿ چنك در غلغله آید که بکجاشد منکر * جام درقهقهه آید که بکجاشد مناع ﴾

چنك غلغله یه کله که منکرعشق قنده کندی جام قهقهه یه کله که مناع عشق قنده کندی (مفردات) (چنك) برمعروف سازدر (در) فی (غلغله) غوغا وغلبه (آید) کله (بکجا) قنده (شد) کندی (منکر) م (جام) قدح (در) فی (قهقهه) بکیجه کولمك (آید) کله (بکجا) قنده (شد) کندی (مناع) منع ایدیجی (معنای اشارتی) نتیجهٔ عشق الهی اولان اسرار لدنیه وخوارق عادیه حیج وبراهین قطعیه لری ظهور ایدیجك درد عشقله بیلی بوکلمش عاشق صادق

﴿ کمال ﴾

(وضع دوران بنکرساغر عشرت برکیر * که بهر حالتی اینست بهین اوضاع) وضع دوران مصدرك مفعولنه اضافتیدر ساغر عشرت بیانیه برکیرافعنده قالدر دیمکدر امابونك کبی یرلرده الق وطوتمق معناسنه درکه حرف تعلیل حالتی یاحرف تنکیر بهین او ضاع اضافتی بیانیه دریای بطنیله * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر دورانك وضعنی کورب ساغر عشرتی الینه آل زیراهر حالتده بکرك اوضاع بودر یعنی رندلك وباده نوشلق اوضاعی جمیع اوضاعك ایورکی ویکر کیدر (طرهٔ شاهد دنی همه بندست وفریب * عارفان برسرای رشته نجویند نزاع) طرهٔ شاهد دنی لامیه وبیانیه در طره یی دنیا بندلرندن برند اعتبار ایلدیکیچون بونده طره دن رشته تعبیر ایلدی نجویند یونده نکنند معناسنه در * محصول بیت * دنیامحبوبنك طره سی وکاکلی هب قید ومکر وحیله در پس عارفلر بورشته وقید اوزرینه وبوبند وحیله اوزره نزاع وجدال ایلمزلر یعنی دنیانك مکر وحیله سن وفانی وسریع الزوال اولدیغنی بیلن عارفلر دنیایه طالب اولوب اوستنده نزاع وجدال ایلمزلر (عمر خسر وطلب ارنفع جهان میطلبی * که وجود یست عطابخش وکریمی نفاع) خسرودن مراد پادشاهدر نفع جهان مصدرك مفعولنه اضافتیدر که حرف تعلیل وجودی وکریمی یالری وحدت ایچوندر * محصول بیت * اکر دنیانفع وفائده سن ایسترسك پادشاهك عمری اوزونلغنی ایسته زیرا پادشاه برعطابغشلیجی وجوددروبرفائده ایرشدریجی کریمدر حاصلی برعادل پادشاهدر پس هرکسك اوزرینه خیردعاسی لازمدر (مظهر لطف ازل روشنیٔ چشم امل * جامع علم وعمل جان جهان شاه شجاع) مظهر لطف ازل تقدیری مظهر لطف ازل خدادر اضافتلری لامیه وبیانیه در روشنیٔ چشم امل لامیه وبیانیه در امل امید معناسنه در شاه شجاع ماقبلنده اولان القابك عطف بیانیدر * محصول بیت * خسرو بیوردیغی لطف ازل خدا مظهریدر وامید کوزینك آیدنلغیدر یعنی اکا هرنه امید که باغلنسه حصول بولور وامید صاحبینك کوزی روشن اولور وعلم وعمل جمع ایدیجیدر وجهانك جانیدر یعنی عالم خلقنك روحیدرکه وجودلری انکله قائمدر بوالقابله ملقب وبواوصافله موصوف شاه شجاعدر که خواجه نك مربیلرندندر (حافظابنده صفت بردراو باش مقیم * که جهاندار مطیعست وشهنشاه مطاع) که حرف تعلیل جهاندار وصف ترکیبیدر جهان طوتیجی معناسنه مطیعه اضافتی یانیه یعنی خدانك امرینه مطیعدر * محصول بیت * ای حافظ بنده کبی شاه شجاعك قپوسنده مقیم اول یعنی دولتنه ملازم اول زیراخدانك امر ونهینه مطیع جهاندار در وبوسبیله خلق عالمك مطاعی برپادشاهدر حاصلی اول اللهك امرینه مطیع وخلق انك امرینه مطیعدر

کمال سرورندن (وجادلهم بالتی هی احسن) آیت کریمه سی سرنجه غوغا وغلبه یه کله که منکر عشق قنده کندی معرفة الله ایله قلبی صاف اولان عارف دخی قهقهه یه کله که مناع عشق قنده کندی کلسون بزم عشقك نتیجه سنی کورمکله انصاف ایلسون

﴿ وضع دوران بنکرساغرعشرت برکیر * که بهر حالتی اینست بهین اوضاع ﴾

دورانك وضع واسلوبنی کور وعشرت ساغرنی طوت زیرا هر برحالتده اوضاعك ایوسی بودر (مفردات) (وضع) اسلوب (دوران) زمان (بنکر) باق (ساغر) قدح (عشرت) م (برکیر) طوت (که) زیرا (بهرحالتی) هر برحالده (اینست) بودر (بهین) ایوسی (اوضاع) عملر (معنای اشارتی) ای اعمال ظاهرهٔ بی مغزینه مغروراولان منکرانصاف ایدوب بوبی بقا اولان دورانك اطوار سریعة الزوالنه برنظر ایله همان الده فرصت وارایکن اوصاف قلب اولان عشق ومحبة الالهی تحصیله سعی ایله زیرادنیا وآخرت هر برحالتده باعث قربیت اولان اعمالك مقبولی وغرض نفسانیه دن عاریسی انجق بودر

﴿ طرهٔ شاهد دنی همه بندست وفریب * عارفان برسراین رشته نجویند نزاع ﴾

دنیا محبوبنك طره سی جمله بند وفریبدر عارفلر بوخصوصده نزاع ایستمزلر (مفردات) (طره) اوك صاچ (شاهد) محبوب (دنیا) م (همه) جمله (بندست) باغدر (فریب) الدامق (عارفان) م (برسراین رشته) بوایپلکك باشی اوزره (نجویند) ایستمزلر (نزاع) م (معنای اشارتی) (زین للناس حب الشهوات) الخ آیت کریمه سی سرنجه محبوب کبی کورینن دنیا عجوزه سنك زینتی جمله سی راه عشقده سد وبنددر وغرور وبوش یره الدامقدر آنکیچون عارف بالله اولانلر انبیا واولیار مسلکنه سلوك ایدوب بودنی دنیایی طلب ایلمدیلر ودنیا ایچون ابنای دنیا ایله نزاع دخی ایلمدیلر

﴿ عمر خسروطلب ارنفع جهان میطلبی * که وجودیست عطابخش وکریمی نفاع ﴾

پادشاه عمرنی طلب ایله اکر جهانك نفعنی طلب ایدرسك زیرا عطابخش بروجود وزیاده نفعلو برکریمدر (مفردات) (عمر) م (خسرو) پادشاه (طلب) م (ار) اکر (نفع) م (جهان) م (میطلبی) ایسترسك (که) زیرا (وجود یست) بروجوددر (عطابخش) عطا ویریجی (کریمی) برکریمدر (نفاع) م (معنای اشارتی) پادشاه حقیقت اولان وارث محمدی وعارف اسرار احمدی شیخ کامل فیض بخشك عمرنك زیاده اولمسنی طلب ایله اکرکندیکه وجهان خلقنه نفع طلب ایدرایسك زیرا (بهم یرزقون وبهم یمطرون) حدیث شریفی سرنجه اول شیخ عارف عطابخش بروجود وزیاده نفعلو برکریم وبررحمت مهداندر

﴿ مظهرلطف ازل روشنیٔ چشم امل * جامع علم وعمل جان جهان شاه شجاع ﴾

لطف ازلك مظهری چشم املك روشنلکی علم وعملك جامعی جهانك جانی شاه شجاع (مفردات) (مظهرلطف ازل) م (روشنی) ضیا (چشم) کوز

(وله ايضا) (دروفاى عشق تومشهور خوبانم چوشمع * شب نشين كوى سربازان ورندانم چوشمع) * محصول بيت * سنك عشقك وفاسنده شمع كبى محبوبلرك مشهورى يعنى سنك حقكده وفاليلكده مشهور خوبانم شمع كبى سربازلر ورندلر محله سنك شب نشينيم يعنى شمعده ايكى صفت وارشب نشين وسرباز اولمق زيرابا شى بردن ايكيدن مقراضله كسلمكده درپس بنده هم شب نشين وهم سربازم كه راه عشق جا نانده باش ويريرم (روزوشب خوابم نمى آيد بچشم غم پرست * بس كه دربيمارئ هجرتو كريانم چوشمع)

(امل) اميد (جامع علم وعمل) م (جان جهان) م (شاه شجاع) م (معناى اشارتى) (قبل من قبل فى الازل ورد من رد فى الازل) خبرى سرنجه كرچه جميع اهل الله محبوب ازليلردر بالخصوص شاه شجاع مظهر لطف ازادر وطالبينك چشم اميدنك روشنلكى وعلم وعملك جامعى ومرده دللرى احيا ايلمكده جهان اهلنك جانيدر متعنا الله ببركات روحانيته بجاه حبيبه صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ دروفاى عشق تومشهور خوبانم چوشمع * شب نشين كوى سربازان ورندانم چوشمع ﴾

سنك عشقك وفاسنده خوبلرك مشهورىيم شمع كبى سربازلر ورندلر محله سنك شب نشينى ام شمع كبى (مفردات) (در) فى (وفاى عشق) م (تو) سن (مشهور خوبانم) م (چوشمع) شمع كبى (شب نشين) كيجه اوطوريجيلر (كوى) محله (سربازان) باش اوينايجيلر (رندان) لا ابالى قلندرلر (م) ضمير (چوشمع) م (معناى اشارتى) بحمدالله يارب محضا كرمكله مظهر انوار ذاتك اولوب سنك عشقك وفاسنده محبوب خدالر عندنده شمع كبى مشهور اولدم راه حقده باش وجانى فدا ايدوب لا ابالى اولان عاشقان وعارفان ربانيلرك مصاحبتيله شمع كافور شاهان كبى احياى ليالى ايدر اولدم

﴿ هيچ شب خوابم نمى آيد بچشم غم پرست * بس كه دربيمارئ هجرتو كريانم چوشمع ﴾

بنم غم پرست چشممه هيچ شب خواب كلمز بتركه سنك فراقك خسته لكنده شمع كبى كريانم (مفردات) (هيچ شب) بركيجه (خوابم) بكااويقو (نمى آيد) كلمز (بچشم غم پرست) بنم غمه طاپيجى كوزمه (بس) بتر (در) فى (بيمارى) خسته لك (هجر) م (تو) سن (كريانم) اغلايجى يم (چوشمع) م (معناى اشارتى) توفيق خدا ايله بحمدالله سرمايهٔ سعادت ابدى اولان غم درونمى اظهار ايديجى كوزمه هيچ بركيجه اويقو كلمز ونفسه ثبات وراحت ويريجى نوم كوزمه كورنمز همان سنك آرزو وفراقك خسته لكنده شب تا بسحر شمع كبى كريان اولمق دولت ونعمتى بكا كافيدر

﴿ رشتهٔ عمرم بمقراض غمت ببريده اند * همچنان درآتش عشق توخندانم چوشمع ﴾

عمرم رشته سى سنك غمك مقراضيله كسلمشدر هنوز سنك عشقك آتشنده شمع كبى خندانم (مفردات) (رشته) ايپلك (عمر) م (ميم) ضمير (با) للملابسه (مقراض) م (غم) م (تا) ضمير (ببريده) كسلمش (اند) در (همچنان) شويله وهنوز (در) فى (آتش عشق) م (تو) سن (خندان) كوليجى (ميم) ضمير (چوشمع) م (معناى اشارتى) منتهى ومعين اولان عمرم رشته سى سنك مايهٔ شادى وخوشى اولان غمك مقراضيله كسلمشدر بحمد الله بتون عمرم سنك غم عشقكله كچمشدر هنوز سنك بلاى بى پايان اولان عشقك آتشنده شمع كبى درونى خندانم ومسرورم

﴿ درشب هجران مرا پروانهٔ وصلى فرست * ورنه بى رويت جهانى رابسوزانم چوشمع ﴾

چشم غم پرست بيانيه غم پرست وصف تركيبيدر پرستيدندن غمه طاپيجى غمه ملازم ومداوم بيمارئ هجرتو لاميه لردر كريان صفت مشبهه در كريدندن اغلايجى ديمكدر * محصول بيت * كيجه وكوندز چشم غم پرستمه اويقو كلمز سنك هجرانك خسته لكندن شمع كبى چوق كريان اولديغمدن حاصلى دائما كريان اولديغمدن كوزمه اويقو كلمز (رشتهٔ صبرم بمقراض غمت ببريده شد * همچنان درآتش عشق توخندانم چوشمع) رشتهٔ صبرم بيانيه در بمقراض غمت با حرف استعانت واضافت بيانيه ولاميه در بريده شد اسم مفعولدر بريدندن كسلدى ديمكدر زيرا اسم مفعول فارسيده افعال عامه نك بريله مستعملدر كاه اولور كه فعلى حذف ايدوب بالكز استعمال ايدرلر تأمل ايدر * محصول بيت * صبرم رشته سى غم مقراضيله كسلدى بنه اولكى كبى سنك عشقك آتشنده خندانم شمع كبى (درشب هجران مرا پروانهٔ وصلى فرست * ورنه ازدردت جهانى رابسوزانم چوشمع) تاقافيه سنده پروانه نك تحقيق كچمشدر تكراره احتياج يوقدر وصلى ده يا حرف وحدت ويا تنكير در فرست فعل امر مخاطب كوندر ديمكدر فرستيدندن جهانى يا حرف تنكير بسوزانم الف ونون قافيه ضرور تيچون كلمشدر زيرا الف ونونسزده متعدى مستعملدر نته كه آصفى يورر بيت * نمودى چهره دارآينه تاسوزى دل زاهد * بدل سوزى چرادر آب ميرانى مسلمانرا * وشهيدى يورر بيت * زعشق آن بهشتى خوهدا آخر دوزخم جاشد * كزين آتش كه من دارم بهشت وحور مبسوزم * محصوله بيت * هجران كيجه سنده بكا وصل تمسكنى وپروانه سنى ارسال ايله يوخسه سنك دردكدن جهانى شمع كبى ياندررم

فراق كيجه سنده بكابروصل پروانه سنى كوندر يوخسه سنك يوزكسز شمع كبى جهان خلقنى ياندررم (مفردات) (در) فى (شب) كيجه (هجران) م (مرا) بكا (پروانه) م (وصل) م (يا) وحدتيه (فرست) كوندر (ورنه) يوخسه (بى رويت) سنك يوزكسز (جهانى را) جهان خلقنى (بسوزانم) ياندررم (چوشمع) م (معناى اشارتى) يارب سنك خانهٔ تجليك اولان قلب سوزانمه بحسب البشريه قبض وحجاب عارض اولمغله شب هجران اولدقده بكاباعث وصلت اولان انوار تجلئ ذاتك پروانه سنى كوندر يوخسه سنك تجلئ جمالكسز الم حسرتله آه درونم شمع كبى جهان خلقنى ياندررد

﴿ كركميت اشك كلكونم نبودى كرم رو * كى شدى روشن بكيتى راز پنهانم چوشمع ﴾

اكر اشك كلكونم طورى آتى سرعتله يورويجى اولميدى بنم كيزلو سرم شمع كبى عالمه قچن روشن اولوردى (مفردات) (كر) م (كميت) يلبسى وقويروغى سياه اولان طورى آت (اشك) كوز ياشى (كلكون) كل كبى احمر (ميم) ضمير (نبودى) اولميدى (كرم رو) حرارتله كيديجى (كى) قچن (شدى) اولوردى (روشن) م (بكيتى) عالمه (راز) سر (پنهان) كيزلو (ميم) ضمير (چوشمع) م (معناى اشارتى) بنم درد درونمك غمازى اولان كوزيمك قانلى ياشى طورى آت كبى سرعتله يرى يرى آرد نجه لا ينقطع روان اولميدى بنم كيزلو سرم عالم خلقنه قچن ظاهر اولوردى اولمزدى

﴿ درميان آب وآتش همچنان سركرم تست * اين دل زار ونزار واشك بارانم چوشمع ﴾

آب وآتش ايچنده آنجلين سنك حرارتلى عاشقكدر بو بنم اشك ياغدريجى نالان وضعيف كوكلم شمع كبى (مفردات) (در) فى (ميان) اورته (آب) صو (آتش) م (همچنان) آنجلين (سركرم) حرارتلى عاشق (تو) سن (است) در (اين) بو (دل) كوكل (زار) نالان (نزار) ضعيف (اشك) كوزياشى (باران) ياغدريجى (ام) ضمير (چوشمع) م (معناى اشارتى) كوزياشى ودرون آتشى شاهد عادللريله شمع كبى بو بنم جكرم قانندن حاصل هر برقطره سى عندالله برجوهر بى مثل كبى ذى قدر كوزياشى ياغدريجى نالان وضعيف وناتوان كوكلم سنك آنجلين حرارتلى يانق وتشنه عاشقكدر كه تعبيرى ممكن دكلدر

﴿ كوه صبرم نرم شد چون موم دردست غمت * تادرآب وآتش عشقت كدازانم چوشمع ﴾

صبرم طاغى سنك غمك النده موم كبى نرم اولدى تاكه سنك عشقك آب وآتشنده شمع كبى اريجيم (مفردات) (كوه) طاغ (صبر) م (م) بنم (نرم) يومشق (شد) اولدى (چون) مثل (موم) م (در) فى (دست) ال (غم) م (ت) ضمير (تا) حتى (در) فى (آب) صو (آتش) م (عشق) م (ت) سنك (كدازانم) اريجيم (چوشمع) م (معناى اشارتى) صبرم طاغى سنك مايهٔ سعادت اولان درد غمك النده موم كبى اريوب نرم اولدى حتى سنك عشقك آب وآتشنده

(كركميت اشك كلكونم نبودى كرم رو * كى شدى روشن بكيتى راز پنهانم چوشمع) كميت اسم تصغير صورتنده قزل طورى آته ديرلر يلبسى وقويروغى سياه اوله باديه ده كميت ديرلر امابونده آت مراددر كميت اشك كلكون اضافتلرى بيانيه لردر كرم رو تيز يوريجى وصف تركيبيدر رويدندن * محصول بيت * اشك كلكونم كميتى تيزرو يعنى محكم يوريجى اولمسه حاصلى كوزمدن قانلى ياش محكم اقميدى جهانده كيزلى رازم قچن روشن وواضح اولوردى شمع كبى يعنى عشقم شمع كبى آشكاره اولمزدى ديمكدر (درميان آب آتش همچنان سركرم تست * اين دل زارو نزار واشك بارانم چوشمع) سركرم كله سى قزغن عاشق معناسنه در زار ذليل نزار آرق اشك باران الف ونونله قافيه ضرورتيچون كلمشدر والا اشك بار متعدى در اشك ياغدريجى معناسنه وصف تركيبيدر * محصول بيت * بو شمع كبى اشك ياغدريجى زارونزار كوكلم سنك قزغن عاشقكدر آب آتش ايچنده ايكن يعنى اكرچه كوكلم كوزياشيله عشق آتشى ايچنده در اما ينه سنك كله سى قزغن عاشقكدر حاصلى آب وآتش محبت وحرارتنه مانع اولمدى (كوه صبرم نرم شد چون موم دردست غمت * تادرآب وآتش عشقت كدازانم چوشمع) كدازان الف ونون بونده وصفيت معناسنى افاده ايدر يعنى كدازان صفت مشبهه در * محصول بيت * بنم صبرم طاغى بال مومى كبى نرم اولدى يعنى يومشادى سنك غمك النده اولوقدن برى كه آب وآتش اراسنده شمع كبى اريم

(بی جمال عالم آرای تورو زمن شبست * باکمال عشق تو درعین نقصانم چو شمع) جمال عالم آرا بیانیه در عالم آرا وصف ترکیبیدر
آریدندن عالم زینجی دیمکدر * محصول بیت * سنك عالم زینیجی جمالك سزینم کونم کیجه در یعنی سنك فراقکده کونم کیجه در سنك عشقك

شمع کبی هنوز اریجیم

﴿ بی جمال عالم آرای تورو زمن شبست * باکمال عشق تو درعین نقصانم چو شمع ﴾

سنك عالمی زینتلندریجی جمالکسز بنم روزم شبدر سنك عشقك کمالیله شمع کبی عین نقصانده یم (مفردات) (بی) نفی (جمال) م (عالم آرای) عالمی زینتلندریجی (تو) سن (روزمن) بنم کوندوزم (شبست) کیجه در (با) الملابسه (کمال عشق) م (تو) سن (در) فی (عین نقصان) م (میم) بن (چو شمع) م (معنای اشارتی) (الله نور السموات والارض) آیت کریمه سی سرنجه سنك عالمی زینتلندریجی ومنور قلیجی جمالك نورنسز بنم روزکبی منوراولان قلبم شب کبی ظلمتده در هرنه قدر عشق خدا کمالنده اولسه دخی راه عشقده عقبات وتلوینات وعدم مأمونیت خوفی اولمغله شمع کبی عین نقصانده یم وروزکار مخافتك هبوبی ایله شمع دله خلل طاری اولمق خوفیله دائماعجز واضطرار ایله درکاه حقده نیازمندم

﴿ سرفرازم کن شبی ازوصل خود کردن کشا * تامنور کرددازدیدارت ایوانم چو شمع ﴾

ای کردن کش برکیجه بنی کندی وصلکدن عالی قدرایله تاسنك دیدارکدن بنم ایوانم شمع کبی منوراوله (مفردات) (سر فرازم کن) بنی عالی قدر ایله (شبی) بر کیجه (ازوصل خود) کندی وصلکدن (کردن کشا) ای بیون چکیجی (تامنور کردد) حتی نورلنمش اوله (ازدیدارت) سنك دیدارکدن (ایوانم) بنم چارداغم (چو شمع) م (معنای اشارتی) ای مستغنی عن العالمین اولان محبوب بی نظیرم بوشب هجران تعبیر اولنسان برساعتك دنیاده بر کیجه بنم کندی انوار جمالك وصلیله قدرمی عالی ایله تاکه سنك دیدارکدن بنم محجوب اولان ایوان قلبم مشکات عصمت خداده محفوظ مصباح هدا شمعی کبی منور اوله

﴿ همچو شمعم یك نفس باقیست بی دیدار تو * چهره بنما دلبرا تاجان برافشانم چو شمع ﴾

سنك دیدارکسز شمع کبی برنفس باقیدر ای دلبر یوزکی کوستر تاشمع کبی جانمی نثار ایدم (مفردات) (همچو) مثل (شمع) م (میم) بنم (یك) بر (نفس) م (باقیست) م (بی) نفی (دیدار) م (تو) سن (چهره) یوز (بنما) کوستر (دلبرا) ای دلبر (تا) حتی (جان) م (برافشانم) صاچم (جو شمع) م (معنای اشارتی) ای محبوب سنك دیدارکسز شمع کبی جانمدن بررمق باقی قالمشدر ای روؤف ورحیم اولان دلبرم کرمکله جمالك نورینی کوسترتا شمع کبی جانمی راه عشقکده نثار ایده یم

﴿ آتش عشق تو حافظ را عجب درسر کرفت * آتش دل کی بآب دیده بنشانم چو شمع ﴾

سنك عشقك آتشی حافظك عجب دیه سنه چیقدی کوکل آتشنی کوزیاشیله قچن سویندیره‌یم (مفردات) (آتش عشق) م (تو) سن (حافظ را) م (عجب) م (درسر) باشنده (کرفت) طوتدی (آتش) م (دل) کوکل (کی) قچن (بآب دیده) کوزیاشیله (بنشانم) سویندیره‌یم (جو شمع) م (معنای اشارتی) ای محبوب بحمد الله سنك عشقك آتشی قلبا وقالبا سرتا قدم وجود حافظی

کمالیله شمع کبی عین نقصانده یم یعنی بنده عشقك کامل ایکن شمع کبی عین نقصانده یم اریمکدن (سرفرازم کن شبی ازوصل خود کردنکشا * تامنور کردد ازدیدارت ایوانم چو شمع) سرفراز وصف ترکیبیدر باشی یوجلجی معناسنه عالیجناب دن کنایه‌در کردنکشا وصف ترکیبیدر کشیدندن بویون چکیجی معناسنه متکبر ومعاند دن کنایه‌در آخرنده الف حرف ندادر تا حرف تعلیل * محصول بیت * ای کردنکش جوان بنی برکیجه وصلکدن سرفراز ایله یعنی معظم ومبجل ایله تاکه سنك دیدارکدن ایوانم شمع کبی منور اوله حاصلی قدومکله خانه می روشن ایله (همچو صبحم یکنفس باقیست بی دیدار تو * چهره بنما دلبرا تا جان برافشانم چو شمع) بعض نسخه ده بی دیدار یرینه بادید ارد وشمش بایله بو تقدیرجه معنی باامید دیدارتو اولور صبحم میم معنی جهتندن یك نفسه مقیددر یکنفسم تقدیرنده * محصول بیت * سنك دیدارکسز صبح کبی برنفسم باقیدر ایمدی ای دلبر چهره کی کوستر تا شمع کبی جانمی نثار ایده یم (آتش مهرترا حافظ عجب درسر کرفت * آتش دل کی بآب دیده بنشانم جو شمع) محصول بیت * سنك محبتك آتشنی حافظ عجب باشنده طوتدی یعنی محبتکه باشنده مکان ایلدی حاصلی سوداکی باشنه الدی یورك آتشنی قچن آب دیده‌له سویندررم شمع کبی یعنی آتش دلم برمرتبه ده‌در که آنی دریالر صولری سویندرمکده قادردکل قنده قالدیکه کوزم یاشی حاصلی کثرت آتش عشقندن شکایتدر خواجه غائبدن مخاطبه التفات بیوردی

عجب احاطه ایلمشدر بوکه کوکل آتشنی کوز یاشیله شمع ظاهری کبی سویندرمك قچن ممکندر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ سحر بوی کلستان همی شدم درباغ * که تاچو بلبل بی دل کنم علاج دماغ ﴾

سحروقتی کلستان سبری امیدیله باغه کیتدم که تاعاشق بلبل کبی دماغه علاج ایدم (مفردات) (سحر) م (با) للملابسه (بوی) امید (کلستان) م (همی) دائم (شدم) کیتدم (در) فی (باغ) م (تا) حتی (چو) مثل (بلبل) م (بی دل) عاشق (کنم) ایدم (علاج) م (دماغ) م (معنای اشارتی) نزول رحمت یزدان وهبوب روائح فیوضات سبحان اولان اوقات سحرلرده کلستان غیب لاهوتیه دن بریح رحمان بولمق امیدیله جد وسعیله اسرار وحدت باغی جانبنه کیتدم تاکه عاشق بلبل کبی دماغ جانمه ورد معنوی عطریله علاج ایدم ورایحه محبوب ایله معطر قیلم

﴿ بچهره کل سوری نکاه میکردم * که بود درشب تاری بروشنی چو چراغ ﴾

کل سورینك یوزینه نظر ایلدم که لیل مظلمده روشنلك ایله چراغ کبی ایدی (مفردات) (با) للملابسه (چهره) صورت ویوز (کل سوری) برکونه قرمزی کلدر (نکاه) نظر (میکردم) ایلدم (بود) ایدی (در) فی (شب تاری) قره کو کیجه (با) للملابسه (روشنی) آیدنلق (چو) مثل (چراغ) م (معنای اشارتی) بصیرت قلب ایله اول محبوب حقیقینك هفتاد هزار ورای حجبانده اولان انوار جمال بیچوننه نظر ایلدم که بوظلمت بشریت عالمنده دل وجانمك روشنلکنه اول انوار هویت چراغ معنوی ایدی

﴿ چنان بحسن وجوانی خویشتن مغرور * که داشت ازدل بلبل هزار کونه فراغ ﴾

کل سوری کندینك حسن وجوانلغنه آنجلین مغرور ایدی که بلبلك کوکلندن بیك دراو فراغ طوتردی (مفردات) (چنان) آنجلین (با) للملابسه (حسن) م (جوان) م (یا) مصدریه (خویشتن) کندی (مغرور) مستغنی (داشت) طوتدی (از) من (دل) کوکل (بلبل) م (هزار کونه) بیك درلو (فراغ) م (معنای اشارتی) اول عظمت وکبریا صاحبی اولان محبوب کندیده نقایصدن منزه ومستکمل بالغیر اولمقدن مبرا حسن وجمال بی ندیله عالمدن آنجلین مستغنیدر که عشاقك صورت واعمالنه نظرا محجوب بلکه آنجق کندینك خانه تجلیسی اولان قلبلرینك بیك درلو فراغتنی وماسوی اللهدن کلی تجردنی طلب ایلمشدر

﴿ کشاده نرکس رعنا دو دیده ازحیرت * نهاده لاله زسودا بجان ودل صدداغ ﴾

رعنا نرکس حیرتدن ایکی کوزنی آچمش لاله سودادن جان ودلنه یوز داغ قومش (مفردات) (کشاده) آچمش (نرکس) م (رعنا) کوزل (دودیده) ایکی کوز (از) من (حیرت) م (نهاده) قومش (لاله) م (ز) من (سودا) م

(وله ایضا) فی بحر الغین (سحر بوی کلستان همی شدم درباغ * که تاچو بلبل بی دل کنم علاج دماغ) بوی بونده امید معناسنه دروقوفی ایهام ایدرشدم بونده رفتم معناسنه در درباغ در حرف صله که حرف بیان تا حرف تعلیل بلبل بی دل بیانیه در * محصول بیت * سحروقتنده کلستان امیدیله باغه وارمده‌که بلبل بی دل کبی دماغمه علاج ایلیم (بچهره کل سوری نکاه میکردم * که بود درشب تاری بروشنی چو چراغ) بچهره باحرف صله چهره یوز کل سوری بیانیه در ادرنه کولنه دیرلر که اندن کلاب چیقارلر کل سوری دیرلر عربجه جوری دیرلر شب تاری بیانیه در باحرف تنکیر بروشنی باحرف ظرف ویاحرف مصدر چراغ مومك فتیله سنده یانان آتشه دیرلر عربجه سراج دیرلر * محصول بیت * باغه اوارنجق کل سوری چهره سنه نظر ایلدمکه قرانکلق کیجه ایچنده آیدنلقده چراغ کبی ایدی یعنی چراغ کبی ضیا ویردی (چنان بحسن وجوانی خویشتن مغرور * که داشت ازدل بلبل هزار کونه فراغ) * محصول بیت * کل سوری کندی حسن وجوانلغنه شویله مغرور ایدیکه بلبل بیدلدن بیك دورلو فراغی وارایدی یعنی بلبل بیدلینه هیچ اعتباری یوغیدی حاصلی دل بلبلی تفقد وتعهد ایلزدی (کشاده نرکس رعنا ز حسرت آب ازچشم * نهاده لاله زسودا بجان ودل صدداغ) * محصول بیت * نرکس رعنا آب حسرتندن چشمندن آچمش یعنی کریان اواوب یاشلر آقتمش لاله ده سوداسندن جان ودلنه یوزداغ قومش

(يا) ظرفيه (جان) م (دل) كوكل (صد) يوز (داغ) م (معناى اشارتى) بومحبوبك مطاوبى اولان فراغت وتجرد ومحو وجود امرى زياده صعب وانسانه زياده مشكل امر اولديغيچون عارف بالله اولنلر ظاهر وباطن ديده لرى كشاده ايكن حيرتده درلر وعاشقان صادقان دخى بو امرى تحصيل ايچون روز وشب آتش عشقله وصد هزار مجاهدات ايله جان ودللرينه بوز داغ قومشلردر

﴿ زبان كشيده چو تيغى بسرزنش سوسن ۞ دهان كشاده شقايق چو مردم ايغاغ ﴾

سوسن طعنده ايله برتيغ كبى زبان چكمش چوق سويلر كيمسه كبى شقايق آغزنى آچمش (مفردات) (زبان) دل (كشيده) چكمش (چو) مثل (تيغ) قليج (يا) وحدتيه (يا) للملابسه (سرزنش) طعن (سوسن) م (دهان) اغز (كشاده) آچمش (شقايق) برچيچك (چو) مثل (مردم) آدم (ايغاغ) چوق سويلر كيمسه (معناى اشارتى) ذوق روحانيتى اولميوب جانسز كلامله متفيهق ومتشدق فصاحت وبلاغت اظهار ايليان اهل لسان بو فراغت وتجرد كلى ىكيميدر ديو مردان خدايه طعن ايله زبان دراز ايتشلردر وزاهد ظاهر پرست وتغيير الشكل لاجل الاكل ايليان صوفى اعمى القلب اولان ترس برآدم كبى دوه قيغى كبى چوق سوزله اول بيچاره دخى اغزاجوب طعن ايتشدر

﴿ كهى چو باده پرستان صراحى اندر دست ۞ كهى چو ساقى مستان بكف كرفته اياغ ﴾

كاهى باده پرستلر كبى صراحى النده كاهى مستلرك ساقيسى كبى ال ايله اياغ طوتمش (مفردات) (كهى) م (چو) مثل (باده پرستان) شرابه طاپيجى (صراحى) قدح (اندردست) النده (كهى) م (چو) مثل (ساقى) م (مستان) م (بكف) النده (كرفته) طوتمش (اياغ) م (معناى اشارتى) اى طالب صادق واى مريد موافق سن عمان كاهى انواع محن وبلالرى اختيار ايتمش عاشقلر كبى آلت عشق واسباب شوق ومحبتى الدن قومه وكاهى مستان الهينك ساقيسى اولان وارثان پيغمبريلرك اثرنه اقتفا وطريقلرينه اقتدا ايله مقدم سعادتلرى يولنى طوتمش اولكه اول صراط مستقيمله شرفياب اولهسن

﴿ نشاط وعيش وجوانى چو كل غنيمت دان ۞ كه حافظا نبود بر رسول غير بلاغ ﴾

نشاط وعيش وجوانلغى كل كبى غنيمت بيل اى حافظ رسول اوزره بلاغدن غيرى اولمز (مفردات) (نشاط) م (عيش) م (جوانى) م (چو) مثل (كل) م (غنيمت) م (دان) بيل (حافظا) اى حافظ (نبود) اولمز (بر) على (رسول) م (غير) م (بلاغ) اولشدرمق (معناى اشارتى) اى حافظ سن دائم عشق وتجليات الهيه ايله نشاطى ومعرفة الله ايله انسى وفتوت وشفقت لخلق اللهى غنيمت بيل واحوال خلقه نظر ايله مضطرب الحال اولمه كه رسول اوزره تبليغ احكامدن غيرى اولمز توفيق وهدايت انجق خدانكدر

﴿ وله ايضا ﴾

(زبان كشيده چو تيغى بسرزنش سوسن * دهان كشاده شقايق چو مردم ايغاغ) ايغاغ فتح همزه وفا ايله يغاغك جميدر غمازلر ديمكدر وكسر همزه ايله افعال بابندن مصدردر چوق سويلك بونده فتح همزه ايله در زيرا كسر ايله اولنجه مرده حلى مشكلدر * محصول بيت * سوسن سرزنش ايچون قليچ كبى دل چكمش يعنى دلين اوزاتمش شقايقده انى كوروب آغزين آچمش غماز آدم كبى (كهى چو باده پرستان صراحى اندر دست * كهى چو ساقى مستان بكف كرفته اياغ) * محصول بيت * بو بيتده شقايقك حالن بيان ايدر كاه باده نوشلر كبى صراحى النده وكاه مستلر ساقيسى كبى النه قدح آلمش حاصلى لالهنك غنچه سنى صراحى يه وآچلشينى قدحه تشبيه ايلمش (نشاط وعيش وجوانى چو كل غنيمت دان * كه حافظا نبود بر رسول غير بلاغ) نشاط شادلق يعنى شنلك نونك فتحيله امانونك كسريله جمع ناشطدر كه حرف تعليل رسول پيغمبر وايلچى يه وقاضى محضرينه ديرلر بونده مراد خبرويريجيدر هركيم اولورسه اولسون بلاغ بانك فتحيله اسمدر تبليغ معناسنه سلام تسليم وكلام تكليم معناسنه اولديغى كبى * محصول بيت * شنلكى ويكتلكى وعيش وعشرتى كل كبى غنيمت بيل زيرا اى حافظ رسول اوزرينه خبرويرمكدن غيرى نسنه لازم دكل يعنى ويرديكى خبرى طوتدرمق اوزرينه لازم دكل نته كه حديث شريفده بيورر (بلغ ما عليك فان لم يقبلوا فعليك) معناسى سنك اوزريكه لازم اولانى ايرشدز اكر قبول ايلمزلرسه سنك اوزريكه نسنه لازم كلمز ايمدى بن سكا پند ايلدم طوتمزسن سن بيلورسن (وله ايضا)

﴿ طالع اكر مدد دهد دامنش آورم بكف * كر بكشم زهى طرب ور بكشد زهى شرف ﴾

طالع اكر معاونت ايده انك دامنى اله كتورم اكر محبوبك دامنى چكرم عجب سرور واكر بنى قتل ايده عجب شرف (مفردات) (طالع) بخت (مدد) ياردم (دهد) ويره (دامن) انك (ش) ضمير (آورم) كتورم (بكف) اله (كر) اكر (بكشم) چكرم (زهى) عجب (طرب) سرور (ور) واكر (بكشد) قتل ايده (زهى) عجب (شرف) عزت (معناى اشارتى) اكر بخت ودولت وتوفيق وهدايت بكا معاونت ايدرسه اول محبوب حقيقينك وصلت وقربيتنى اله كتورم اكر محبوبك راه عشقنده دائم وصلت ومعرفت اوزره اولم سرور وسعادت دارين بنم ايچوندر واكر كندى يديله بنى قتل ومحو وفنا ايدرسه (ان فى قتلى حيات فى حيات) دولتنه نائل اولمغله بنه فرح وعز وشرف ابدى بنم ايچوندر كه راه عشقده نااميدلك يوقدر

﴿ طرف كرم ز كس نبست اين دل پر اميد من ۞ كرچه سخن همى برد قصه من به هر طرف ﴾

بو بنم اميدلى كوكلم كيمسه دن كرم اميدنى باغلمدى كرچه سوزم بنم قصه مى هر طرفه ايلتور (مفردات) (طرف) چشم واميد (كرم) م (زكس) كيمسه دن (نبست) باغلمدى (اين) بو (دل) كوكل (پر) طوا (اميد) م (من) بن (كرچه) م (سخن) سوز (همى) دائم (برد) ايلتور (قصه) حال (من) بن (بهر طرف) م (معناى اشارتى) بحمدالله عون باريله وقوت روحانيت اهل الله بركاتيله بنم حضرت الهه حسن ظن اوزره اولان اميدلو كوكلم حضرت اللهدن غيرى بر كيمسه دن بر كرم اميدنى باغلمدى كرچه بتابيع حكمت اولان قلبمدن لسانم اوزره باعث رغبت اولور بوقدر معارف الهى كلامى ظهور ايتمكله بنم احوال پسنديده مى هر طرفه فاش ايلدى

﴿ چند بناز پرورم مهر بتان سنك دل ۞ ياد پدر نمى كنند اين پسران ناخلف ﴾

سنكدل محبوبلرك محبتنى نيجه برنازله بسليم بو ناخلف پسرلر پدرى ياد ايلمزلر (مفردات) (چند) نيجه (بناز) نازله (پرورم) بسله يم (مهر) محبت (بتان) محبوبلر (سنكدل) طاش كوكلو (ياد) ذكر (پدر) م (نمى كنند) ايلمزلر (اين) بو (پسران) اوغللر (ناخلف) خيرسز (معناى اشارتى) خصوصا بو قلبلرى (كالحجارة او اشد قسوة) اولان ابناى زماندن وكنديلرينه خيرى اولميان اهل دنيادن نيجه كرم اميدنى ايدهلم ونيجه انلرى دوست ظنيله انلره محبت ايدهلم ابناى زمان واهل دنيا برالاى خيرسز اولادلردر كه حضرت آدم عليه السلام اتامزك حضرت اللهه عشق ومحبتله كمال معرفت وكمال لذت وصلت وانسيت تحصيلى ايچون لذت دنياى فانيه نه در جنت خلدك لذائذ نعمالرينى دخى بر دانه يه فروخت ايدوب باعث كمال قربيت وسبب ترقى لذت روحانيت اولان انواع محن وبلايايى اختيار ايدوب اوجيوزسنه پدرلرينك كريه ايلدكلرى احوالى واسرارى ياد وفكر ايلمزلر وپدرلرى بولنه كتيوب كنديلره همت عالى ايلمزلر

في حرف الفاء (طالع اكر مدد دهد دامنش آورم بكف * كر بكشم زهى طرب ور بكشد زهى شرف) * محصول بيت * طالع اكر مدد ويررسه جانانك دامنى اليمه كتوردم اكرچكرسم دامنى كوزل طرب واكر جانان بنى قتل ايدرسه ايو شرف يعنى دامان وصالى اليمه كيررسه زهى ذوق وشوق والا وصال ميسر اولميوب بنى قتل ايدرسه زهى عز وشرف (طرف كرم ز كس نبست اين دل پر اميد من * كرچه سخن همى برد قصه من بهر طرف) طرف كرم بيانيه فائده كرم ديمكدر سخن مبتدا برد خبرى قصه بردك مفعول صريحى وبهر طرف غير صريحى * محصول بيت * بنم پر اميد كوكلم يعنى چوق اميدلى كوكلم كيمسه دن كرم فائده سنى باغلامدى اكرچه سوزم يعنى شعرم قصه مى هر جانبه ايلتور يعنى كلامم احوالمى هر جانبه انها واعلام ايدر اما هيچ كيمسه دن بكا بر نفع حاصل اولمز (چند بناز پرورم مهر بتان سنك دل * ياد پدر نمى كنند اين پسران ناخلف) سنك دل طاش يوركلى ديمكدر وصف تركيبى اقسامندندر خلف خانك ولامك فتحهلريله ايو اوغله ديرلر اما لامك سكونيله يارامز اوغله ديرلر پس ناخلف ادات سلبله يرامز اوغل معناسنه در * محصول بيت * طاش يوركلى محبوبلرك محبتنى نيجه يه دك ناز ونعمتله بسله يم بابالرينى هيچ اكمزلر بو ناخلف اوغللر يعنى بز بونلرك محبتنى نازله پرورش ايلديكمزك قدرينى بيلمدكلرندن بزى اكمدكلرى

(ازخم ابروی توام هیچ کشایشی نشد * وه که درین خیال کج عمرعزیز شد تلف) ازخم ابروی توام اضا فتلری لامیه لردر میم معنی جهتندن کشایشه مقید در کشایشم تقدیرنده یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر در وه واوك فتحیله اسماء افعالدن ادات تعابندر که حرف بیان * محصول بیت * سنك ابروك بوكلندن بكا هیچ برفتح باب اولمدی یعنی بنم جانبمه میل ایلمدی حیف که بو اكری خیالده عمرعزیزم تلف اولدی یعنی حیف که بكا میل ایلك امیدنده عمرعزیزم تلف اولدی حال بوكه بكا هیچ برفائده سی اولمدی

﴿ ازخم ابروی توام هیچ کشایشی نشد * وه که درین خیال کج عمرعزیز شد تلف ﴾

سنك ابروك بوكلندن بكا هیچ برآچقلق اولمدی واه که بو اكری خیالده عمرعزیز تلف اولدی (مفردات) (از) من (خم) بوكلم (ابرو) قاش (تو) سنك (ام) بكا (هیچ) قطعا (كشایش) آچقلق (یا) وحدتیه (نشد) اولمدی (وه) حیف (درین) بونده (خیال) م (كج) اكری (عمرعزیز) م (شد) اولدی (تلف) م (معنای اشارتی) ای محبوب سنك انوار لاهوتیه كه واسرار هویتك مشاهده سی امیدیله همت عالی ایدوب راه عشقده نیجه محن وبلایالر اختیار ایلدم لكن سنك جانب قدسیكدن برانكشاف حاصل اولمدی واه كه شبوه (ان ترانی) دن خبردار اولیوب بو اكری خیالده عمرعزیز تلف اولدی برتجلی دخی ظهور ایلمدی

﴿ ابروی دوست كی شود دستكش من ضعیف * كس نزدست ازین كمان تیرمراد بر هدف ﴾

دوستك ابروسی نیجون بن ضعیفك دست كشی اولور كیمسه بو كماندن مراد تیرنی نشانه اورمامشدر (مفردات) (ابرو) قاش (دوست) م (كی شود) نیجون اولور (دست كش) ال چكیجی (من ضعیف) م (كس) كیمسه (نزدست) اورمامشدر (ازین كمان) بو یایدن (تیر) اوق (مراد) م (بر) علی (هدف) نشان (معنای اشارتی) بو كمال تنزیهده اولان بنده ضعیف وناتوان اول كمال تقدسده اولان ذات بیچونه نیجون ال ایرشمك ممكندر محو ومتلاشی كلی اولمدقجه خام طمعدر كه كیمسه بو نشئه ده اوصاف بشریتله اولدقجه بو كماندن وبو تجلیدن فكردن مرادی تیرنی نشان اوزره اورمامشدر وقادر اولمامشدر كه كندی حقیقت ذات هویته كیمسه واصل اولمامشدر

﴿ من بخیال زاهدی كوشه نشین وطرفه آنك * مغبچه زهر طرف میزندم بچنك ودف ﴾

بن زاهدلك فكریله كوشه نشینم وعجب اولكه برمغبچه هرطرفدن چنك ودفله بنم یوللی اورر (مفردات) (من) بن (یا) للملابسه (خیال) م (زاهد) م (یا) مصدریه (كوشه نشین) خلوتده اوطوریجی (طرفه) عجب (آنك) اولكه (مغبچه) كافر باوریسی (ز) من (هرطرف) م (میزند) اورر (م) بنی (بچنك) ساز ایله (دف) م (معنای اشارتی) بن زهد وتقوی ایله مراده ایرمك فكریله نیجه مدت كوشه وحدت وعزلت اختیار ایلدم لكن امر عجیب بودر كه اول تجلیات بی نهایه صاحبی اولان محبوب فسخ عزایم ایله هرطرفدن آشكاره یوللی اوروب بنی وادی حیرتده سرگردان ایلشدر

﴿ بی خبرند زاهدان نقش بخوان ولاتقل * مست ریاست محتسب باده بده ولاتخف ﴾

زاهدلر بی خبرلردر نقشی اوقو ودیمه محتسب ریا مستیدر شراب ویر وخوف ایلمه (مفردات) (بی خبرند) خبرسزلردر (زاهدان) م (نقش) م (بخوان) اوقو (ولاتقل) دیمه (مست) م (ریا) م (است) در (محتسب) والی (باده) شراب (بده) ویر (لاتخف) قورقمه (معنای اشارتی) علمای ظاهر وزاهدان مشاهیر اسرار عشقدن بی خبرلردر انلره محرم اولان كلمات قدسیه اهل اللهی رموزات اوزره

﴿ اوقو ﴾

(ابروی دوست كی شود دستكش من ضعیف * كس نزدست ازین كمان تیرمراد بر هدف) دستكش وصف تركیبیدر كشیدندن ال چكیجی معناسنه یعنی یدیكجی تنكیم اعمارك الندن یدرلر جنیبه كش دیرلر اكا برلك یدكنی یدن كیمسه یه نزدستك اصلی نزده است در های رسمیه ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر كماندن مراد ابروی جاناندر تیرمراد بیانیه در هدف اوق نشانی * محصول بیت * دوستك ابروسی بن ضعیفك قیچن دستكشی اولور یعنی بكا قیچن میل ایدر استفهام انكاری طریقیله حاصلی بكا مائل اولمز زیرا كیمسه بو كماندن تیر مرادنی هدفه اورمامشدر یعنی كیمسه ابروی جانان كماندن مراد آلوب بهره مند اولمامشدر (من بخیال زاهدی كوشه نشین وطرفه آنك * مغبچه زهر طرف میزندم بچنك ودف) طرفه آنك مصراع ثانی یه مربوطدر طرفه عجب دیمكدر * محصول بیت * بن زاهدلك خیالیله كوشه نشینم وعجب اول كه هرطرفدن برمغبچه بنی چنك ودفله اورر یعنی بن زاهدلك قصدیله كوشه نشین اولوب عزلت ایلدكجه مغبچهلر بنی كندی حاله قومزلر زیرا باده نوش اولدیغمی بیلورلر پس اكر چكدن زاهد اولیه جغم بیلورلر انكیچون بنی تسخیر ایدوب چنك ودفله اوررلر (بیخبرند زاهدان نقش بخوان ولاتقل * مست ریاست محتسب باده بده ولاتخف) بونده نقشدن مراد مغنیلر بیننده مشهور اولان نقشدر كه سابقا بیان اولنمشدر لاتقل فعل نهی مفرد مخاطب معنای لغویسی سویله دیمكدر اما بونده مراد قولدر كه مغنیلر بیننده معمول بهدر یعنی نقش اوقو قول اوقومه دیمكدر زیرا نقش شریعته نسبت الخشدر قولدن زیرا قولده تنی تن تنه وترنمات اولمز ایمدی زاهد بیخبر جاهل اولدیغیچون نقشی وقولی فرق ایلمز ایمدی نقش اوقو كه قولدن لذیذدر دیمكدر لاتخف فعل نهی مفرد مخاطبدر قورقمه دیمكدر * محصول بیت * مغنی یه خطاب ایدوب بیورر زاهدلر بیخبر جاهللردر پس ای مغنی نقش اوقو قول اوقومه محتسب ده مست ریادر ای ساقی باده ویر قورقمه حاصلی محتسب مست اولنجه باده ایچمه دن قورقمه زیرا سنكله برحالی اولور وایچدیككه نسنه دیمز

(صوفی شهر بین كه چون لقمه شبهه میخورد * پاردمش دراز باد این حیوان خوش علف) پاردم قوسقون حیوان اصلی اوزرینه پالك فتحیله اوقنور تا كه موزون اوله علف حیوانلرك یدردكلری نسنه لره دیرلر خوش علف حیوانه صفتدر یعنی اضافت بیانیه در زاهدی حیوانه تشبیه ایدوب شبهه لی لقمه یی علفه تشبیه ایلش پاردم اثباتی تحقیر ایچوندر یعنی ایری سمز اوردقلری حیواندر * محصول بیت * شهرك صوفیسنی كور كه شبهه لی لقمه یر قوسقونی دراز اولسون بوخوش علف حیوانك یعنی حیوانلغی زیاده اولسون حاصلی شبها ولقمه یمكدن خالی اولسون (حافظا كر قدم زنی دررهٔ خاندان عشق * بدرقهٔ رهت شود همت شحنهٔ نجف) قدم زنی قدم اوررسك یعنی قدم قورسك خاندان اهل بیت واواسی دیمكدر عشقه اضافت بیانیه در بدرقه بونده قولاغوز معناسنه در شود بونده فعل مضارع علی امر غائب معناسنه اولمق ممكن در همت شحنهٔ نجف لامیه لردر شحنه صوباشی یه دیرلر نجف كوفه شهرینك یاننده وحضرت امام علینك تربه سی اولدیغی یركاسمیدر كرم الله وجهه شحنهٔ نجفدن مراد حضرت امام كندیدر مولانا جامی حضرتلری امامك منقبتنده شحنهٔ نجف بیورد یغیچون روافض اكا بغض ایدرلر حال بوكه خواجه انلردن اول بیورمشدر اما اكا انلر دیمزلر غریب قصه در * محصول بیت * ای حافظ عشق خاندانی یولنه اكر قدم قورسك یعنی عاشق اولورسك سكا یول قولاغوزی اولور ویا اولسون حضرت امام علینك همتی زیرا سلسلهٔ عشاق اكا منتهی اولور حاصلی بیرویشقدم عاشقاندر پس عاشق صادق اولنده همتی ایریشور ذاتده قومز دیمكدر (وله ایضا) فی حرف القاف (مقام امن ومی بیغش ورفیق شفیق * كرت مدام میسر شود زهی توفیق) امن بونده مصدر در امین معناسنه غش بوندجرك معناسنه درصافی مقابلی اصلنده شین مشدد در رفیق شفیق رفیق یولداش شفیق رحیم دیمكدر یعنی اسر كیجی معناسنه اضافتلر بیانیه لردر توفیق الله تعالی قولك مرادینی كندی مرادینه اویدر مغه دیرلر وبعضلر دیدیلر طاعته قوت وقدرت ویرمكه دیرلر * محصول بیت * امین مقام وصافی باده كه دردی اولمیه ومشفق یولداش اكر سكا دائم میسر اولورسه زهی توفیق خدا (جهان وكار جهان جمله هیچ درهیچست * هزار بار من این نكته كرده ام تحقیق) بعض نسخه ده هیچ برهیچ واقعدر برعبارتیله معنادر * محصول بیت * جهان وجهانك ایشی یعنی دنیایه متعلق مصلحت هیچله هیچدر ویا هیچدن هیچدر حاصلی اعتباری یوق دیمكدر بیك كره بن بونكته یی تحقیق ایلشم یعنی جهان وكار جهان امر بی اعتبار اولدیغنی بیك كره تجربه وامتحان ایلشم هیچدر

اوقو وظاهری اوزره قومراد نه ایدیكنی اظهار ایلمه محتسب وسائر عوام طریقت ریا واخلاق ذمیمه نك مستی ومغلوبیدر انلر كالانعام بل هم اضل لردر سن شراب عشق خدایی اهلی اولان طالبنه ویر اول بهایملردن خوف ایلمه

﴿ صوفی شهر بین كه چون لقمهٔ شبهه میخورد * پاردمش دراز باد آن حیوان خوش علف ﴾

شهرك صوفیسنی كور كه نیجه شبهه لقمه سنی یر اول علفی خوش حیوانك قوسقونی اوزون اولسون (مفردات) (صوفی) م (شهر) م (بین) كور (چون) نیجه (لقمه) م (شبهه) م (میخورد) یر (پاردم) قوسقون (دراز) اوزون (باد) اولسون (آن) اول (حیوان) م (خوش) م (علف) اوت (معنای اشارتی) بین الناس صوفیلك ومتقیلك دعواسن ایدن احمقلری كور كه شبهاتدن بلكه لابأسدن پرهیز واجتنابی اولمیه اول دخی علفدن خوشلنوب اكل وشرب ایله دائم نفسنی بسلیجی برخر لایفهم بلكه برخر بنده در كه اول حیوانك مقعدی بیوسون وقوسقونی اوزون اولسون حرامدن وشبهاتدن پرهیز اولمدقجه انك اوراد واذكاردن وانواع عباداتدن اكا فائده اولمیوب اسرار عشقدن خبردار اولمسی ممكن دكلدر

﴿ حافظ اكر قدم زنی دررهٔ خاندان عشق * بدرقهٔ رهت شود همت شحنهٔ نجف ﴾

ای حافظ اكر عشق خاندانی یولنه قدم اورورسن نجف حاكمنك همتی سنك یولكه قولاغوز اولور (مفردات) (حافظ) م (اكر) م (قدم) ایاق (زنی) اورورسن (دررهٔ) یولده (خاندان) اوصاحبی (عشق) م (بدرقه) قولاغوز (ره) یول (تا) ضمیر (شود) اولور (همت) م (شحنه) حاكم (نجف) برشهردر مراد حضرت علی كرم الله وجهه در كه مرقدلری آنده در دیرلر (معنای اشارتی) ای حافظ اكر خاندان اسرار عشق الهی وسررشتهٔ سلسلهٔ راه عشق ومعرفت نامتناهی اولان ذات محترمك یولنه صدق واخلاص ایله قدم باصوب انك اثرنه كیدر ایسك مرقدی نجفده وروحانیتی اطراف عالمده مربی ومعدن اسرار معراج محمدی اولان حضرت علی رضی الله عنهك روح مقدسی سكا معین ورهبر اولمسی محققدر بیله سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ مقام امن ومی بیغش ورفیق شفیق * كرت مدام میسر شود زهی توفیق ﴾

مقام امن وصافی شراب ومشفق رفیق اكر سكا دائم میسر اوله عجب توفیقدر (مفردات) (مقام امن) م (می) شراب (بیغش) طورتیسز (رفیق شفیق) م (كر) اكر (ت) سكا (مدام) م (میسر) م (شود) اوله (زهی) عجب (توفیق) م (معنای اشارتی) ای سالك سلوك كه ضرردن امین اوله جق برمقام وشراب عشق الهی ومعاون علی البر والتقوی اولور بررفیق شفیق اكر دائم سكا میسر اولورسه برعجب توفیق الهیدر وامارهٔ سعادتدر هركیمسه یه میسر دكلدر

﴿ جهان وكار جهان جمله هیچ درهیچست * هزار بار من این نكته كرده ام تحقیق ﴾

جهان وجهانك ایشی جمله هیچ ایچنده هیچدر بیك كره بن بونكته یی تحقیق ایتشم

(بأمنی زوو فرصت شمر غنیمت وقت * که در کمینکه عمرند قاطعان طریق) مأمن اسم مکاندر امین اوله جق یر باحرف صله و یا حرف وحدت رو رانك فتحیله فعل امر مخاطب رویدندن وار دیمکدر که حرف تعلیل کینکه اسم مکاندر بوصو یری معناسنه قاطعان

(مفردات) (جهان وکار جهان) م (جله) م (هیچ) بوق (در) ق (هیچ) م (است) در (هزار بار) بیك کره (من) بن (این) بو (نکته) اسرار (کرده‌ام) ایلشم (تحقیق) م (معنای اشارتی) (کل ما فی الکون وهم او خیال) حکمنجه بو فانی جهان وکار جهان جله سی عدم منزله سنده در (الدین النصیحة) حدیث شریفی سرنجه ابنای دنیایه بیك کره بن بو نکته یی تحقیق وبیان ایلدم اما عدا ایت او لمد قجه نصحك فائده سی یو قدر

﴿ بأمنی روو فرصت شمر غنیمت وقت * که در کمینکه عمرند قاطعان طریق ﴾

برامنیت محلنه کیت ووقت غنیمتنی فرصت صای زیرا عمر کمینکاهنده یول کسیجیلر واردر (مفردات) (با) للملابسه (مأمن) مکان امنیت (یا) وحدتیه (رو) کیت (فرصت) م (شمر) صای (غنیمت وقت) م (که) زیرا (در) فی (کمینکه) بوصو محلی (عمر) م (اند) ادات جمع (قاطعان طریق) یول کسیجیلر (معنای اشارتی) ایکی جهانده ظاهرا وباطنا شر اعدادن امین اوله جق شریعت محمدیه صلی الله علیه وسلم وصراط مستقیم مأمنه کیت ووقت غنیمتنی فرصت صای که (الوقت سیف قاطع) دینلمشدر بو مبتلا و بیچاره انسانك مدت حیاتنده نفس وشیطان کبی یولنی کسیجی کیزلو دوشمنلر واردر استعیذ بالله من شیطانه قد هلکنا آه من طغیانه

﴿ دریغ ودرد که تا این زمان ندانستم * که کیمیای سعادت رفیق بود رفیق ﴾

حیف ودرد که بو زمانه دکین بیلمدم که سعادت کیمیاسی رفیق ایدی رفیق ایدی (مفردات) (دریغ) حیف (درد) م (تا) حتی (این) بو (زمان) م (ندانستم) بیلمدم (کیمیا) م (سعادت) م (رفیق) م (بود) ایدی (رفیق) م (معنای اشارتی) حیف ودرد که بوراه عشقده خود بخود انه کیتمکده بر نتیجه حاصل اولمدیغن بوآنه قدر بیلمدم (کل الطرق مسدودة الا من اقتفی اثر الرسول صلی الله تعالی علیه وسلم) سرنجه کیمیای سعادت بروارث پیغمبری یه اقتدا ورفیق بولمق ایدی

﴿ بیا که تو به زلعل نکار وخنده جام * تصور یست که عقلش نمی کند تصدیق ﴾

کل که نکارك لبندن وجامك خنده سندن توبه بر تصوردر که عقل آنی تصدیق ایلمز (مفردات) (بیا که) کل که (تو به) م (زلعل نکار) محبوبك دوداغندن (خنده جام) قدحك کولمسی (تصور یست) بر فکردر (عقل) م (اش) آنی (نمیکند) ایلمز (تصدیق) م (معنای اشارتی) کل ای قال وحال الله اثر پیغمبرده استقامت اوزره ثابت اولان سالك صادق بیلکه کلمات قدسیه الهیه دن وفیوضات ربانیه دن وعشق ومحبت الهیه خانه قلب صافیده ظهور ایلیان انوار محمدیه دن توبه بر تصور باطلدر که عقل معاد آنی تصدیق وقبول ایلمز زیرا انسانك کمالی انجق بونکله در

﴿ ملاحتی که ترا در چه زنخدا نست * بکنه آن نرسد صد هزار فکر عمیق ﴾

شول بر ملاحت که سنك زنخدانك قیوسنده در یوز بیك دقیق وعمیق فکر آنك کنه وحقیقتنه ایرشمز (مفردات) (ملاحتی) بر کوزللك (ترا) سنکیچون (در) فی (چه)

طریق یول کسیجیلر در * محصول بیت * بر امین اوله جق یره وار وو قتك غنیمتنی فرصت بیل زیرا یول کسیجیلری عمر پوصو کاهنده در یعنی عمر معرض فناده در ومحل زوالده در کاجانان ایسه مأمن خاصدر پس اکا التجا ایله که حیات جاودان بوله سن یعنی ابدی حیات بوله سن (دریغ ودرد که تا این زمان ندانستم * که کیمیای سعادت رفیق بود رفیق) * محصول بیت * دریغ ودرد وحیف که بوزمانه دك بیلمدمکه سعادت کیمیاسی یولداش ایمش یولداش یوقلغنه تحسر چکر (بیا که تو به زلعل نکار وخنده جام * تصور یست که عقلش نمیکند تصدیق) اکثر نسخه ده تصور یرینه حکایت دوشمشدر اما تصدیقه نسبت تصور مناسبدر خنده جامدن مراد باده ایله پر اولسیدر * محصول بیت * کل که لعل نکار وخنده جامدن توبه ایلمك بر تصوردر که عقل آنی تصدیق ایلمز یعنی بو ایکی نسنه دن توبه ایلکی عقل قبول ایلمز زیرا زیاده صعب ومشکلدر (ملاحتی که ترا در چه زنخدانست * بکنه آن نرسد صد هزار فکر عمیق) ملاحتی یاحرف وحدت که حرف رابط صفت چه زنخدان بیانیه کنه بر نسنه نك نهایتی عمیق درینك اکثری صوده مستعملدر * محصول بیت * بر ملاحت واطافت که سنك اکنك چقور نده در آنك غایتنه ونهایتنه یوز بیك دربك فکر ایرشمز یعنی ملاحتی حددن برون دیمکدر

(چه) قیو (زنخدان) چکه (است) در (با) للملابسه (کنه) حقیقت (آن) اول (نرسد) ایرشمز (فکر) م (عمق) دربك (معنای اشارتی) یارب سنك بی نظیر وبی شبیه اولان جمال باکمالك ردای عظمت وکبریا کله مستور اولان غیب الغیبده در اول ذات بیچون ونکك کنه وحقیقتنه (لا یعلم الله الا الله لا فی الدنیا ولا فی الآخرة) سرنجه تعمق وفکر دقیق صحیح ومیسر دکلدر

﴿ بکجاست اهل دلی تا کند دلالت خیر * که ما بدوست نبردیم ره بهیچ طریق ﴾

براهل دل قنده در که خیره دلالت ایده زیرا بز هیچ بر طریقله دوسته یول ایلتمدك (مفردات) (بکجاست) قنده در (اهل دلی) براهل قلب (تا) حتی (کند) ایده (دلالت خیر) م (که) زیرا (با) للملابسه (دوست) م (نبردیم) ایلتمدك (ره) یول (بهیچ) م (طریق) م (معنای اشارتی) برروؤف ورحیم وارث محمدی وبرپیر شفیق روشن ضمیر معنوی قنده در که بزی عقائد واعمالمزه خطر ونقصان کلمکسزین خیر محض اولان انوار ذات خدایه مظهریته دلالت ایده زیرا بز خود بخودانه بر طریقله دوسته یول ایلتمدك ومعرفة للهدایر شمدك

﴿ اکرچه موی میانت بچون منی نرسد * خوشست خاطرم ازفکر این خیال دقیق ﴾

اکرچه سنك موی کبی اینجه بیلکه بنم کبی کیمسه ایرشمز بو دقیق خیالك فکرندن خاطرم خوشدر (مفردات) (اکرچه) م (موی) قیل (میان) بیل (ت) ضمیر (با) للملابسه (چون) مثل (من) بن (نرسد) ایرشمز (خوش) م (است) در (خاطرم) م (از) من (فکر) م (این) بو (خیال) م (دقیق) م (معنای اشارتی) اکرچه یارب سنك قیلدن اینجه وقلیچدن کسکین راه معرفتك وانکشاف حقیقتك نهایتنه بنم کبی اوصاف بشریتك مغلوبی وکلی محجوبی اولمیان نفس هوانك مفتونی کیمسه ایرشمز لکن بو دقیق خیالك فکرندن وبو امر عسیرك ملاحظه وتوجهندن لذت روحانیت بولمغله خاطرم خوشدر زادلله توجه قلوبنا الی الله بجاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ اکر برنك عقیقست اشك من چه عجب * که مهر خاتم چشم منست همچو عقیق ﴾

اکر بنم کوزم یاشی عقیق رنکنده ایسه نه عجب زیرا بنم چشم خاتمنك مهری عقیق کیبیدر (مفردات) (اکر) م (برنك عقیقست) قرمزی عقیقك رنکنده در (اشك من) بنم کوزم یاشی (چه) نه (عجب) م (که) زیرا (مهر) م (خاتم) م (چشم) کوز (من) بن (است) در (همچو) مثل (عقیق) م (معنای اشارتی) اکر بو لذت روحانیت ایراث ایدن فکر دقیقك خوشلغندن وحجاب بشریتك مانعیتندن بنم کوزمك قانلو یاشی عقیق رنکنده ایسه عجب دکلدر زیرا بنم مشاهده آرزوسنده اولان چشم خاتمنك مهری غیرتندن ورسول علیه الصلاة والسلامه اقتداء عقیق کبی حمرنده اولمشدر

﴿ بخنده کفت که حافظ غلام طبع توام * ببین که تا بچه حدم همی کند تحمیق ﴾

(بکجاست اهل دلی تا کند دلالت خیر * که ما بدوست نبردیم ره بهیچ طریق) * محصول بیت * قنده در براهل دل تا که بزی خیره قولاغوزلیه زیرا بز هیچ بر طریقله دوسته یول ایلتمدك یعنی بزه هیچ بر وجهله وصال میسر اولمدی الحاصل دوسته وصول بولمغه اهل دلدن همت استرم دیمکدر (اکرچه موی میانت بچون منی نرسد * خوشست خاطرم ازفکر این خیال دقیق) * محصول بیت * اکرچه سنك قیل کبی اینجه بیلك بنم کبی یه ایرشمز یعنی لایق دکلدر بونك بریله خاطرم خوشدر بو اینجه خیال فکریله یعنی اکرچه الیم میانکه ایرشمز اما آنك اینجه فکریله خاطرم خوشدر (اکر برنك عقیقست اشك من چه عجب * که مهر خاتم چشم منست همچو عقیق) * محصول بیت * اکر عقیق رنکنده ایسه بنم کوزم یاشی عجب دکل یعنی کوزم یاشی قزل قان ایسه عجب دکلدر زیرا بنم کوزم خاتمنك مهری عقیق کبیدر یعنی کوزم قیقزل قاندر آندن قانلی یاش کلسه عجب دکل (بخنده کفت که حافظ غلام طبع توام * ببین که تا بچه حدم همی کند تحمیق) تحمیق بر کیمسه یی حماقته نسبت ایلمکه دیرلر * محصول بیت * جانان کواوب دیدی که ای حافظ سنك طبعك قولیم خواجه بورر که کور که بنی نه حدده تحمیق ایلر یعنی بویله دیمه سی استهزاء طریقیله در کرچکدن دکل

(وله ایضا) (زبان خامه ندارد سر بیان فراق * وکرنه شرح دهم باتو داستان فراق) زبان خامه بیانیه در سر بیان فراق لامیه لردر

سر بونده سودا وارزو معناسنه در بیان فراق مصدرك مفعولنه اضافتیدر وکرنه والا معناسنه در شرح دهم شرح ویردم باتو باحرف صله سکا دیمکدر داستان حکایت * محصول بیت * قلم دلینك فراق بیانی سوداسی یوق یعنی فراق بیان ایلمك ایستمز والا سکا فراق داستانی شرح ویردم یعنی فراق شرح ایلردم یعنی قلم جامد ایکن فراقی دیلنه آلمغه راضی دکل پس عاشقلرك نه یورکی وارکه دیله کوره لر ویا کتابت ایلیه لر زیرا فراق بر شنیع امردر الله تعالی عاشقلری آندن صاقلسون (رفیق خیل خیالیم وهم رکیب شکیب * قرین آتش هجران وهم قران فراق) رفیق خیل خیالیم لامیه وبیانیه در خیل بونده بلوك معناسنه در رکیب رکابك اماله سیدر یعنی الفك ماقبلنی مکسور ایدوب الفی یایه قلب ایدرلر عم قافیه ده بو قاعدیه اماله دیرلر نته که انوری یورر * بیت * نامه روی ازمن رخ در نقیب دارد * کی دیده خواب یابدنی دل شکیب دارد * شکیبه موافق اولق ایچون نقابی نقیب ایلمش شکیب صبر معناسنه در * محصول بیت * جانانك خیالی عسکرینه رفیق وشکیبه همرکابز یعنی صبره اوزنکیدشز حاصلی صابرز هجران آتشنه یولداش وفراقه همقرانز یعنی مقارنز حاصلی فراقه قوشلمش وآندن آیرلمز یعنی دائما فراق وهجرانده یز (دریغ مدت عمرم که بر امید وصال * بسر رسید ونیامد بسر زمان فراق) بسر رسید اوجه وغایته ایرشدی یعنی دوکندی دیمکدر * محصول بیت * حیف که عمرم زمانی وصال امیدیله غایته ایرشدی ودوکندی اما فراق زمانی نهایته وغایته کلمدی یعنی زمان عمر دوکندی اما زمان فراق دوکنمدی

خنده ایله دیدی که ای حافظ سنك طبعك غلامیم کورکه بنی تا نه مرتبه ده تحقیق ایلر (مفردات) (بخنده) کولرك (کفت) دیدی (حافظ) م (غلام) م (طبع) م (تو) سن (ام) بن (بین) کور (تا) حتی (بچه حد) نه مرتبه ده (م) بنی (شمی) دائم (کند) ایدر (تحقیق) م (معنای اشارتی) اول محبوب دیدیکه ای حافظ سن فانی فی الله اولدقجه باقی بالله اولوب سندن قولا وفعلا هرنه که صادر اولورسه جمله سی بنم اراده مله در کورکه بو عقل معاشك مقام فناده نه مرتبه ده حماقتی وجهالتی اولدیغن بیان ایلر استعیذ بالله (ان الملوك اذا دخلوا قریة افسدوها) آیت کریمه سی سر نجه کورکه سلطان عشقك ظهوری وقتنده عقل معاشك نه مرتبه ده حاوره دوشمش حیوان کبی حکمی وتدبیری وتصرفی فاسد اولمشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ زبان خامه ندارد سر بیان فراق * وکرنه شرح دهم باتو داستان فراق ﴾

قلمك دلی فراق بیانینك هوسنی طوتمز یوخسه سکا فراق داستانینك شرحنی ویردم (مفردات) (زبان) دل (خامه) قلم (ندارد) طوتمز (سر) هوس (بیان) م (فراق) م (وکرنه) یوخسه (شرح) م (دهم) ویردم (باتو) سکا (داستان) م (فراق) م (معنای اشارتی) (اللهم انی اعوذبك من الحور بعد الکور) خبری سر نجه ارقام معرفتك ظهورینه باعث اولان وجود عارفك وحالات عشقله مستغرق اولان عاشقك زبانی بعد البسط والانکشاف مشکلات وصعوبات عالم قبض واحتجابی بیانه قادر دکلدر یوخسه آتش احتراقندن اشد اولان آلام افتراق داستانینك شرحنی سکا خبر ویردم

﴿ رفیق خیل خیالیم وهم رکاب شکیب * رفیق آتش هجران وهم قران فراق ﴾

خیال عسکرینك رفیقی وصبرك همرکابی یز هجران آتشنه قرینز وهم فراقله مصاحبز (مفردات) (رفیق) م (خیل) عسکر (خیال) م (ایم) ضمیر (هم) دخی (رکاب) اوزنکی (شکیب) صبر (رفیق) م (آتش هجران) م (هم) م (قران) مصاحب (فراق) م (معنای اشارتی) بو قبض حالنده خیالات ماسوی عسکرینه رفیقز وهم محبوبك جمالی مشاهده سی اللرینه ضروری صبره یز واشد بلا اولان هجران آتشنه قرینز وهم افتراق غمنه مصاحبز نیجه شرح وبیانه قادر اوله لم

﴿ دریغ مدت عمرم که بر امید وصال * بسر رسید ونیامد بسر زمان فراق ﴾

حیف عمرم زماننه که وصال امیدی اوزره باشه ایرشدی وفراق زمانی باشه کلمدی (مفردات) (دریغ) حیف (مدت) زمان (عمر) م (م) بنم (بر) علی (امید) م (وصال) م (بسر) باشه (رسید) ایرشدی (نیامد) کلمدی (بسر) باشه (زمان فراق) م (معنای اشارتی) حیف وای واه عمرم زماننه که محبوبه وصلت امیدی اوزره باشه ایرشدی لکن (فی یوم کان مقداره الف سنة) ایام فراق باشه کلمدی ونهایت بولمدی

(سری که برسر کردون بفخر میسودم * براستان که نهادم برآستان فراق) سری یا حرف وحدت که حرف رابط صفت بفخر باحرف مصاحبت میسودم حکایت حال ماضی متکلم وحده سوردم دیمکدر برآستان با حرف قسم راستان راستك جمعیدر طوغریلر معناسنه که حرف بیان برآستان بر حرف استعلا آستان قپوایشیکی * محصول بیت * برباش که فخریله فلکه سوردم راستلر حقیچون یعنی صادق عاشقلر حقیچونکه اول باشی آستان فراقه قودم یعنی فراق خدمتنه تعیین ایلدم (چه کونه باز کنم بال در هوای وصال * که ریخت مرغ دلم پر در آشیان فراق)

* محصول بیت * وصال هواسنده نه وجهله قناد اچایم که کوکلم مرغی آشیان فراقده قنادن دوکدی یعنی مرغ دلده فراق تویی توس قومدی پس هوای وصالده نه دور او پرواز ایلیه حاصلی فراق مرغ دلی شویله زبون ایلدیکه حرکته مجال قومدی (چه کونه دعوی وصلت کنم بجان که شدست * دلم وکیل قضا وتنم ضمان فراق) که حرف تعلیل شدست مصراع ثانی یه مرهوندر اصلی شده است درهای رسمی ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر وکیل بونده فعیل مفعول معناسنه در قضایه اضافت لامیه در قضا بونده حکم ازلیدن عبارتدر قدر کبی ضمان فراق لامیه در ضمان بونده متضمن معناسنه در یاخود ضمان ضامن معناسنه در * محصول بیت * نه کونه سنك وصلك دعواسنی ایدهیم جانله که کوکلم قضانك وکیلی یعنی قضا اوزرینه حواله اولنمشدر وتنم فراقی متضمن اولمشدر حاصلی بنم کوکلم وتنم قضا وقدر امرنده در بنم الیمده واختیارمده دکل پس دعوای وصال بنم حدم دکل (زسوز شوق دلم شد کباب ودور از یار * مدام خون جکر میخورم زخوان فراق) * محصول بیت * شوق سوزندن یورکم کباب اولدی حال بوکه یاردن ایراق یعنی یارك فراقنده دائما جکر قانی ایچرم فراق سفره سندن حاصل کلام فراق سفره سنده نوالم خون جکردر (کنون چه چاره که در بحر غم بکردابی * فتاد زورق صبرم زبادبان فراق) بکردابی مصراع ثانی یه مرهوندر یا حرف وحدت زورق کشتی جنسنك بر نوعیدر صبره اضافت بیانیه در بادبان کی یلکنی فراقه اضافت بیانیه در * محصول بیت *

﴿ سری که برسر کردون بفخر می‌سودم * براستان که نهادم برآستان فراق ﴾

شول بر باشی که فخرله فلك باشی اوزره سوردم راستلر حقیچونکه فراق ایشکی اوزره قودم (مفردات) (سری) برباش (بر) علی (سر) باش (کردون) فلك (بفخر) تفاخرله (می‌سودم) سوردم (با) للملابسه (راستان) طوغریلر (نهادم) قودم (بر) علی (آستان) ایشك (فراق) م (معنای اشارتی) عالم بسطده انوار مشاهده جمال الله ایله عالی قدر اولوب فخرله کأن باشم سمایه ایردی راه مستقیمده ثابت قدم اولان مردان خدالر حقیچون شمدی عالم قبضده فراق دردنه چاره ایچون ایشکره باشم قویوب یوزلر سوردم

﴿ چه کونه باز کنم بال در هوای وصال * که ریخت مرغ دلم پر در آشیان فراق ﴾

وصال هواسنده نیجه قناد آچه یم که کوکلم قوشی فراق یواسنده قنادنی دوکدی (مفردات) (چه کونه) نه کونه (باز) آچق (کنم) ایدم (بال) قناد (در) فی (هوا) محبت (وصال) م (که) زیرا (ریخت) دوکدی (مرغ دلم) کوکلم قوشی (پر) قناد (در) فی (آشیان) یووه (فراق) م (معنای اشارتی) وصلت ومشاهده محبتی وآرزوسنده نیجه ترقی بولهیم ونیجه عالی قدرلك فخرنی ایدهیم که قبض واحتجابله بدن استعدادمك اوولوب یواسنده قنادی دوکلش قوشه دوندم ومحل مرحمت اولدم

﴿ چکونه دعوی وصلت کنم بجان که شدست * دلم وکیل قضا وتنم ضمان فراق ﴾

جانله سنك وصلك دعواسنی نیجه ایدم که اولمشدر کوکلم قضایه وکیل وجسمم فراقه ضمان (مفردات) (چکونه) نه درلو (دعوی وصلت) م (با) للملابسه (جان) م (شدست) اولمشدر (دلم) کوکلم (وکیل) تسلیم (قضا) م (تنم) م (ضمان) تسلیم وبغلوب (فراق) م (معنای اشارتی) جان ودلله وصلت دعواسنی نیجه ایده یمکه (کل ماجاء من المحبوب محبوب) دیوب بحمد الله کوکلم قضاء الهیه تسلیم وتنم دخی قبض وبسط حضرت الهیه دن عین کرمدر ولطفدر دیوب فراقه تسلیم اولمشدر

﴿ زشوق یار دلم شد کباب ودور از یار * مدام خون جکر میخورم زخوان فراق ﴾

یارك شوقندن کوکلم کباب اولدی یاردن ایراق اولسون فراق سفره سندن دائم جکر قانی یرم (مفردات) (ز) من (شوق یار) م (دلم) کوکلم (شد) اولدی (کباب) م (دور) ایراق (از) من (یار) م (مدام) م (خون جکر) جکر قانی (میخورم) یرم (ز) من (خوان) سفره (فراق) م (معنای اشارتی) محبوبك جمالی شوق وعشقك آتشندن کوکلم یانوب کباب اولدی والم افتراق سفره سندن دائم حسرت وآرزو ایله جکر قانی یرم بنم لوازم بشریه دن منزه اولان محبوبم کاشکی مرادی اوزره اولسونکه مراد محبوبدر

﴿ کنون چه چاره که در بحر غم بکردابی * فتاد زورق صبرم زبادبان فراق ﴾

شمدی نه چاره که غم دریاسنده بر کردابه دوشدی صبرم زورقی فراق یلکنندن (مفردات) (کنون) شمدی (چه چاره) نه چاره (در بحر غم) غم دکزنده (با) ظرفیه (کرداب) م

شمدی نه چاره که غم دکزنده بر کردابه دوشدی صبرم زورقی فراق بادبانندن یعنی فراق واشتیاق سببیله غمه دوشدم دیمکدر حاصلی غم وغصه ایله صبر بر پرده جمع اولمز

(یا) وحدتیه (فتاد) دوشدی (زورق) بیوك قایق (صبر) م (میم) بنم (ز) من (بادبان) یلکن (فراق) م (معنای اشارتی) نیجه مراد محبوب اختیار اولنمونکه (لاراد اقضائه ولا مانع لحکمه) در شمدی نه چاره که حکم خدا اوازم بشریه اولان فراق بلاکندن صبرم وتحمل زورقنی غم والم دریاسنده کرداب قضایه دوشوردی (من لم یرض بقضائی ولم یصبر علی بلائی فلیطلب ربا سوائی) حدیث قدسیسی سرنجه صبر ورضاء قضا امر لازمدر

﴿ بسی نماند که کشتئ عمر غرقه شود ❁ زموج شوق تودر بحر بیکران فراق ﴾

چوق قالمدی که عمرکیمسی غرق اوله سنك شوقك موجندن فراقك کنارسز دریاسنده (مفردات) (بسی) چوق (نماند) قالمدی (کشتی) کمی (عمر) م (غرقه) م (شود) اوله (ز) من (موج) طالغه (شوق) م (تو) سن (در) فی (بحر) م (بیکران) کنارسز (فراق) م (معنای اشارتی) لکن واهب العطایا ولطیف بعباده اولان ورحمان ورحیم اولان اللهمدن نیازم بودرکه بزی بو فراقله قومیوب کندی لقاسی محبتنده ثبات بر قدم اقدم بزی انوار ذات بیچونه مستغرق ومشاهده جمالیله مسرور وشرفیاب ایلیه زیرا چوق قالمدیکه سنك شوقك موجندن فراقك کنارسز دریاسنده عمرم کیمسی غرق اوله وعمرم آخره ایره

﴿ فلك چودید سرم را اسیر چنبر عشق ❁ ببست کردن صبرم بریسمان فراق ﴾

فلك چونکه بنم باشمی عشق چنبرنه اسیر کوردی فراق ایپیله صبرم بوینی باغلدی (مفردات) (فلك) م (چو) چونکه (دید) کوردی (سرم را) بنم باشمی (اسیر) م (چنبر) م (عشق) م (ببست) باغلدی (کردن) بیون (صبر) م (م) بنم (با) للملابسه (ریسمان) ایپ (فراق) م (معنای اشارتی) فلك واهل فلك وقتاکه بنم باشمی چنبر عشقه اسیر ومبتلای درد ومحن وبلای محبت وشوق جمال علیم وقدیر کوردی (بکت علینا السماء) سرنجه حال پریشانمزه ترحما فراقدن خلاص ایدیجی حبل متین شرع مبین ایله ثبات واستقامتمز ایچون وبلا زیغ قربت ووصلت الی اللهمز ایچون صبرم بوینی باغلدی وبزم ایچون استغفار ودعا ایله هر بریلری درکاه حقده نیازمند اولوب اغلدی

﴿ فراق وهجر که آورد درجهان یارب ❁ که روی هجر سیه باد وخانمان فراق ﴾

فراق وهجری عجیب جهانه کیم کتوردی که هجرك یوزی وفراقك خانمانی سیاه اولسون (مفردات) (فراق) م (هجر) آیریلق (که) کیم (آورد) کتوردی (در) فی (جهان) م (یارب) عجب (روی هجر) آیریلق یوزی (سیه) م (باد) اولسون (خانمان) اوبارق (فراق) م (معنای اشارتی) فراق دردنی وآیریلق بلاسنی عجب جهانه کیم کتوردی حال بوکه اکرم مخلوق اولان انسان من نور الله الی اللهدر مکر که عدو مبین شیطان لعین کتوردی وسبب هجر وافتراق اولدی رحمان رحیم اولان ربمدن دیلرم که بزی کندندن جدا اولقدن حفظ ایلسون وباعث هجر اولان عدونك مرادی

(بسی نماند که کشتئ عمر غرقه شود * زموج شوق تودر بحر بی کران فراق) کران کنار معناسنه در * محصول بیت * چوق زمان قالدیکه عمر کشتی سی غرق اولیسر در سنك شوقك موجندن فراقك بحر بی کنارنده یعنی چوق زمان قالدیکه عمرم فنا بولیسر در سنك شوقکدن بحر فراقده (فلك چودید سرم را اسیر چنبر عشق * ببست کردن صبرم بریسمان فراق) اسیر چنبر عشق لامیه وبیانیه در کردن صبر بیانیه ریسمان فراقده بویله در * محصول بیت * فلك چونکه بنم باشمی فراق چنبرنه اسیر کوردی صبرم کردنی ریسمان فراقله باغلدی یعنی بنی که اسیر عشق یعنی عاشق کوردی صبرمی فراقله مقید ایلدی یعنی فراقه صابر ایلدی (فراق وهجر که آورد درجهان یارب * که روز هجر سیه باد وخانمان فراق) که بوند اسم در کیم معناسنه درجهان در حرف صله یارب عجبا معناسنه در که حرف بیان روز هجر سیه باد یعنی ماتم زده اولسون یعنی مصیبتلی خانمان مال وملك واسباب دنیا معناسنه در * محصول بیت * فراقله هجرانی دنیایه کیم کتوردی عجبا که هجرك کونی وفراقك خانمانی سیاه اولسون یعنی ایکیسیده ماتمده ومصیبتده اولسونلر

حاصل اولمامغله سعیی باطل ویوزی قاره اولسون وعبد بیچاره سنی مولا سندن آیرمق مرادی اولدیغیچون اوی دینی یقلسون استعیذ بالله من شیطانه قد هلکنا آه من طغیانه

﴿ بپای شوق کراین ره بسر شدی حافظ ❁ بدست هجر ندادی کسی عنان فراق ﴾

اکر بو یول شوق آیاغیله نهایت بولیدی ای حافظ برکیمسه فراقك عنانی هجرك الینه ویرمزدی (مفردات) (با) للملابسه (پای) ایاق (شوق) م (کر) اکر (این ره) بو یول (بسر) باشه (شدی) اولیدی (حافظ) م (بدست هجر) هجر الینه (ندادی) ویرمزدی (کسی) برکیمسه (عنان) اویان (فراق) م (معنای اشارتی) ای حافظ ذکر وفکر وریاضات ومجاهدات سببیله کندیکده ظهور ایلیان شوق ومحبته وکرامت ومعرفته مغرور اولمه که (المعصوم من عصمه الله) در اکر بولقاء اللهه وصلت یولی شوق ایاغیله نهایت بولیدی وبی عنایات خدا مجرد شوق وکرامت ومعرفتله باشه چقیدی برکیمسه فراقك اوبانی هجرك الینه ویرمزدی وبرکیمسه خسرانده قالمزدی بلعم وبرصیصایی ملاحظه ایدوب حق تعالیدن توفیق وادب طلبیله وخوف وخشیتله دائما محویت اوزره نیازده اوله سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کسی مباد چو من خسته مبتلای فراق ❁ که عمر من همه بکذشت دربلای فراق ﴾

من خسته کبی برکیمسه فراقه مبتلا اولسون زیرا بنم عمرم جمله فراق بلاسنده کچدی (مفردات) (کسی) برکیمسه (مباد) اولسون (چو من) بنم کبی (خسته) م (مبتلای فراق) م (که) زیرا (عمر) م (من) بن (همه) جمله (بکذشت) کچدی (در) فی (بلای فراق) م (معنای اشارتی) هضم نفسله محونده اعتراف حالله نیازمند اولوب دیرکه بن خسته وبیچاره کبی برکیمسه فراقه مبتلا اولسون زیرا بنم عمرم جمله حظ نفسله فراق بلاسنده کچدی

﴿ اکر بدست من افتد فراق را بکشم ❁ زهر دو دیده دهم بازخونبهای فراق ﴾

اکر بنم الیمه دوشه فراقی دپه لیم وقتل ایدم کیرو هر ایکی کوزمدن فراقك خونبهاسنی ویرم (مفردات) (اکر) م (بدست من) بنم الیمه (افتد) دوشه (فراق را) م (بکشم) قتل ایدم (زهر دو دیده) هر ایکی کوزمدن (دهم) ویرم (باز) کیرو (خونبها) قان بهاسی (فراق) م (معنای اشارتی) اکر توفیق ربانی معین اولوب بنم الیمدن کلورسه بو قبض وفراقی کندمدن محو وازاله ایدوب دائما توجه ومشاهده ده اولورم واول فراقك عوضنه کمال فرح وسرور ایله ایکی کوزمدن کیرو یاشلر دوکرم ودرکاه حقده صدهزار تضرع وابتهال ایله ثنا ونیازده اولورم

﴿ غریب وعاشق وبی دل فقیر وسرکردان ❁ کشیده محنت ایام وداغهای فراق ﴾

غریب وعاشق وبی دلم فقیر وحیرانم ایام محنتنی وفراق داغلرینی چکمشم (مفردات) (غریب وعاشق) م (بی دل) قلبی الندن کل (فقیر) م (سرکردان) حیران

(بپای شوق کراین ره بسر شدی حافظ * بدست هجر ندادی کسی عنان فراق) پای شوق بیانیه بسر شدی بسر شدن نهایته وارمقدر یعنی دو کنمك معناسنه نتکه کلستانده بیورر * بیت * درین امید بسر شد دریغ عمر عزیز * که آنچه در دلست ازدرم فراز آید * شدی حکایت حال ماضی اولیدی دیمکدر بسر اولیدی یعنی نهایت بولیدی دست هجر وعنان فراق بیانیه لردر * محصول بیت * ای حافظ اکر بو یول شوق ایاغیله نهایت بولسه وبونك نهایتنه شوق ایاغیله وارلسه هیچ کیمسه هجران الینه فراق عنانی ویرمزدی یعنی راه عشق اکر شوق وصدق محبتله وخلوص طویتله قطع اولیدی هیچ بر عاشق فراقله مهجور اولمزدی زیرا بو اشیانك مقتضاسی وصولدر فراق دکلدر حاصلی وصاله مستحق اولمغه شوق دل وصدق باطن وخلوص درون کرك (وله ایضا) (کسی مباد چومن خسته مبتلای فراق * که عمر من همه بکذشت دربلای فراق) * محصول بیت * بن خسته کبی برکیمسه مبتلای فراق اولمسون زیرا بنم عمرم جمیعا بلای فراقده کچدی (اکر بدست من افتد فراق را بکشم * بآب دو دیده دهم بازخونبهای فراق) * محصول بیت * اکر بنم المه فراق دوشرسه اولدررم وکوزم یاشیله ینه قان بهاسنی ویردم (غریب وعاشق وبیدل فقیر وسرکردان * کشیده محنت ایام وداغهای فراق) * محصول بیت * غریب وعاشق وبیدل فقیر وسرکردانم ایام محنتنی چکمش وفراق داغلرینی حاصلی بو صفتلر بنم حالمدر

(کشیده) چکمش (محنت) م (ایام) کونلر (داغها) داغلر (فراق) م (معنای اشارتی) نیازمده درم که بو عبد بیچاره‌ك بو عالم کونده غریب وسکا عاشق و بی دل وسنك محتاجك وحکمکه حبر انکدر وایام محنتی وفراق داغلرینی چکمش اسیر ودرد مند کدر

❊ بکجا روم چه کنم حال دل کرا کویم ❊ که دادمن بستاند دهد سزای فراق ❊

قنده کیدم نیجه ایدم کوکلك حالنی کیمه دیم که بنم دادمی آله فراقه لایقنی ویره (مفردات) (بکجا) قنده (روم) کیدم (چه کنم) نیجه ایدم (حال دل) کوکل حالنی (کرا) کیمه (کویم) دیم (داد من) بنم حقمی (بستاند) آله (دهد ویره (سزا) لایق (فراق) م (معنای اشارتی) ای محبوب سنك قپوکی قویوب قنده کیدم وسنك توفیق وعنایتکسز نیجه ایدم (لایعلم الغیب الا الله) سرینجه تعبیری ممکن اولمیان کوکلم حالنی کیمه دیم که بکا لطف واحسان ایلیوب بنم دادمی آله وفراقك لایقنی ویره وبندن فراقی ازاله ایلیه وبنی وصال ومشاهدهٔ جانانه ایرکوره

❊ فراق رابفراق تو مبتلا سازم ❊ چنانکه خون بچکانم زدیدهای فراق ❊

فراقی سنك فراقکه مبتلا ایدم آنچلین که فراقك کوزلرندن قان طاملدم (مفردات) (فراق) م (را) اداة مفعول (با) للملابسه (فراق) م (مبتلا) م (سازم) دوزم (چنانکه) آنچلین که (خون) قان (بچکانم) طاملدم (ز) من (دیده) کوز (ها) اداة جمع (فراق) م (معنای اشارتی) یارب سنك توفیق وعنایتکله فراقی فراقه مبتلا ایدم وکندمدن کلی ازاله ایدم آنچلین که اهل فراقك کوزلرندن قان طاملدمکه بنم حال ووصالمه حسرت چکه‌لر وغبطه ایده‌لر

❊ من ازکجا وفراق ازکجا وغم ازکجا ❊ مکر بزاد مرا مادر از برای فراق ❊

بن قندن وفراق قندن وغم قندن وارایسه مادرم بنی فراقدن ایچون طوغوردی (مفردات) (من) بن (ازکجا) قندن (فراق) م (ازکجا) م (غم) م (ازکجا) م (مکر) وار ایسه (بزاد) طوغوردی (مرا) بنی (مادر) انا (از) من (برای) لام علت معناسنه (فراق) م (معنای اشارتی) معطی ومانع وضار ونافع آنجق خدای تعالی اولیجق حقیقت حاله نظر اولنسه (قل کل من عند الله) سرنجه بن قندن فراق قندن غم قندن وارایسه تقدیر ازلی بنی فراقدن ایچون ظهوره کتورمش اوله ومراد الله بویله اوله

❊ بداغ عشق چو حافظ ازین جهت شب وروز ❊ چو بلبلان سحری زنم نوای فراق ❊

عشق داغیله حافظ کبی بو سببدن کیجه وکوندز سحر بلبللری کبی فراق نواسنی اورورم (مفردات) (با) للملابسه (داغ) م (عشق) م (چو) مثل (حافظ) م (ازین جهت) بو طرفدن (شب) کیجه (روز) کوندز (چو) مثل (بلبلان) م (سحر) م (می زنم) اورورم (نوا) نغمه وفریاد وفغان (فراق) م (معنای اشارتی) ای حافظ آتش عشق الهی نك داغیله کلی ظهورات مقتضای تقدیر ازلی وارادهٔ

(بکجا روم چه کنم حال دل کرا کویم ❊ که دادمن بستاند دهد سزای فراق) ❊ محصول بیت ❊ قنده وارایم نیجه ایدیم کوکل حالنی کیمه دیه‌یم که بنم دادمی وفریادمی آله وبنم چکدیکم وفراقك سزاسنی یعنی لایقنی ویره (فراق رابفراق تو مبتلا سازم ❊ چنانکه خون بچکانم زدیدهای فراق) بچکانم باحرف تأکید چکانم فعل مضارع متکلم وحده‌در چکانیدندن الف ونون ادات تعدیه‌لردر طامزردرم یعنی طملدیرم دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ فراقی سنك فراقکه مبتلا ایده‌یم شویله که قان آقیده‌یم باش برینه فراقك کوزلرندن یعنی فراقی قان اغلده‌یم (من ازکجا وفراق ازکجا وغم ازکجا ❊ مکر بزاد مرا مادر از برای فراق) بزاد باحرف تأکید زاد فعل ماضی مفرد غائب بونده متعدیدر طوغوردی دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ بن قندن وفراق قندن وغم قندن مکر انام بنی فراق ایچون طوغردی یعنی فراق وغمله بنم نه مناسبتم وار مکر انامدن بونلری چکمك ایچون طوغوب دنیایه کلمش اوله (بداغ عشق چو حافظ ازین جهت شب وروز ❊ به بلبلان سحر میزنم نوای فراق) ❊ محصول بیت ❊ انام بنی فراق وغم ایچون یعنی فراق وغم چکمك ایچون طوغردیغی جهتدن کیجه وکوندز سنك عشقك داغیله حافظ کبی سحر بلبللریله فراق نواسنی اورورم یعنی فراق غمندن نالش وزاری ایدرم

(وله ایضا) فی حرف الکاف (ای دل ریش مرا باب تو حق نمك ❊ حق نکه دار که من میروم الله معك) ای حرف ندا منادی محذوف ای جانان دیمکدر دل ریش مرا اضافتلری بیانیه ولامیه درحق نمك لامیه نکه دار حفظ ایله حق مقدم مفعولیدر نکه دارك الله معك دعادر الله سنکله اولسون دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ ای جانان بنم مجروح یورککه سنك لبك اوزرنده طوز حق وار یعنی لبك دل مجروحه نیجه کره طوز سپمش پس حق نمکی حفظ ایله که بن کیدرم سنی الله‌ه اصمرلدم

خدای لم یزلی اولمق سببیله کندی ارادهٔ مرزی محو ایدوب روز وشب درکاه حقده سحر بلبللری کبی درد درونله فریاد وفغان ایدوب الم افتراقدن وقبض واحتجابدن امین اولمق ایچون تضرع ونیازله (اللهم ثبت قلبی علی دینك) دمنی اورور

❊ حرف الکاف ❊

❊ ای دل ریش مرا باب تو حق نمك ❊ حق نکه دار که من میروم الله معك ❊

ای یارم بنم مجروح کوکلك سنك لبك ایله نمك حقی واردر اول حقی حفظ ایله که بن کیدرم الله سنکله بیله اولسون (مفردات) (ای) حرف ندا منادی محذوف (دل ریش) یاره‌لی کوکل (مرا) بنم (بالب تو) سنك دوداغکله (حق) م (نمك) طوز (حق) م (نکه دار) حفظ ایله (من) بن (میروم) کیدرم (الله معك) الله سنکله بیله اولسون (معنای اشارتی) ای مرشد شفیقم سنك بزه اسرار دینی ومعانئ شرع یعنی بیان ایله راه حقه اهدا وارشادك نعم عظمالری سببیله بنم مجروح کوکلم اوزره لایحصی نعم معنوی ولذات روحانی حقی واردر اول حقك شکرنی ادا ایتمز ایچون بزه همت ایله واول حقی حفظ ایله که بز سکا اقتدا ایله راه حقه کیدرز الله تعالی سنکله بیله اولسون

❊ تو بی آن کوهر پاکیزه که در عالم قدس ❊ ذکر خیر تو بود حاصل تسبیح ملك ❊

سن اول پاکیزه ذات سن که عالم قدسده ملکك تسبیحی سنك ذکر خیرك حاصلیدر (مفردات) (تو بی) سنسن (آن) اول (کوهر پاکیزه) م (در) فی (عالم قدس) م (ذکر خیر) م (تو) سنك (بود) در (حاصل تسبیح ملك) م (معنای اشارتی) استعیذ بالله (الذین یحملون العرش ومن حوله یسبحون بحمد ربهم ویؤمنون به ویستغفرون للذین آمنوا) آیت کریمه‌سی سرنجه سن اول مظهر فیض الهی وکامل الایمان بر کوهر پاکیزه وبرذات محترمسن که عالم قدسده اولان ملکلرك تسبیحی سنك ذکر خیرك وثنا ودعا جمله‌کدر

❊ در خلوص منت ار هست شکی تجربه کن ❊ کس عیار زر خالص نشناسد چو محك ❊

بنم خلوصمده اکر سنك برشکك وار ایسه تجربه ایله صافی التونك عیارنی کیمسه محك کبی آکلمز (مفردات) (در) فی (خلوص) م (من) بن (ترا) سکا (ار هست) اکر وار ایسه (شکی) برشك (تجربه) م (کن) ایله (کس) کیمسه (عیار) م (زر) التون (خالص) م (نشناسد) آکلمز (چو) مثل (محك) م (معنای اشارتی) ای جواسیس القلوب اولان معیار حقیقت سنك حقکده اولان خلوصمده اکر سنك برشکك وار ایسه تجربه ایله زیرا صافی التونك عیارنی کیمسه محك کبی آکلمز مردان خدانك غیریلری تمییز ایلمز

❊ کفته بودی که شوم مست ودو بوست بدهم ❊ وعده از حد بشد ومانه دودیدیم ونه یك ❊

دیمش ایدك که مست اوله‌م سکا ایکی بوسه ویرم وعده حددن تجاوز ایلدی وبز نه ایکی ونه بر کوردك (مفردات) (کفته) دیمش (بودی) ایدك (شوم) اوله‌م (مست) م (دو) ایکی (بوسه) م (بدهم) ویرم (وعده) م (از حد) حددن

حفظ ایله که بن کیدرم سنی الله‌ه اصمرلدم (تو بی آن کوهر پاکیزه که در عالم قدس ❊ ذکر خیر تو بود حاصل تسبیح ملك) ذکرك خیره اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وتو به اضافت لامیه در حاصل تسبیح ملك لامیه‌لردر ❊ محصول بیت ❊ سنسن اول پاك جوهر که قدس عالمنده سنك ذکر خیرك ملك تسبیحنك حاصلی یعنی تسبیحلری دائما خیر دعادر حاصلی خیر دعاکه مشغوللردر (در خلوص منت ار هست شکی تجربه کن ❊ کس عیار زر خالص نشناسد چو محك) خلوص من اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر وتو به اضافت لامیه در شکی یاحرف وحدت ویاحرف تنکیر شك بشك دن یعنی نصر باینك مضارعندن خلاف بقیندر عیار عینك کسریله بونده صحت معناسنه تضمین اولنمشدر عیار زر خالص لامیه وبیانیه در محك میمك کسریله وحانك فتحی وکافك تشدیدیله اسم آلتدر حك یحك دن شك بشك کبی نصر باینك مضارعندر التونله کوشی تجربه ایده‌جك بر قاره جه طاشدر ❊ محصول بیت ❊ اکر بنم خلوصمده یعنی سکا خالص دوست اولدیغمده شکك وار ایسه تجربه ایله زیرا خالص التونك صحتنی محك کبی کیمسه بیلمز ایدی بنی محك تجربه ایله اور کور که محب خالص می یم دکلمی یم حاصلی صحت محبت وعشقم تجربه‌یه موقوفدر (کفته بودی که شوم مست ودو بوست بدهم ❊ وعده از حد بشد ومانه دودیدیم ونه یك) ❊ محصول بیت ❊ جانانه خطاب ایدوب بیورر سن دیمشیدك که بن مست اوله‌یم وسکا ایکی اوپش ویره‌یم خواجه بیورر وعده حددن آشدی بزنه ایکی کوردك نه بر حاصلی خلف وعد ایلدك ایمدی دیدیککی ادا ایله زیرا دینلمشدر ❊ الکریم اذا وعد وفا واذ خالف جفا ❊

(بکشا پستهٔ خندان وشکر ریزی کن * خلق را ازدهن خویش میندازبشك) پستهٔ خندان بیانیه شکر ریز وصف ترکیبدر شکر دوکیجی دیمکدر و باحرف مصدر * محصول بیت * پستهٔ خندانکی آچ وشکر دوك یعنی پستهٔ خندان کبی دهانکدن شکر کبی طاتلی سوبله خلقی کندی دهانکدن شکه دوشرمه یعنی خلقك کیمی دهانکی وار وکیمی یوق دیدی ابمدی تکلم ایله وارلغی وجود

(بشد) کندی (ما) بز (نه) نفی (دو دیدیم) ایکی کوردك (نه یك) نه بر (معنای اشارتی) ای شیخم فیوضات الهیه ایله انوار تجلی ظهوری وقتنده سکا فیض الهی و براز لذت روحانی بخش ایدم دیو وعد کریم ایتمش ایدك (الکریم اذا وعد وفا) سر نجه وعده حددن تجاوز ایلدی بز آزدن وچوقدن بر ظهورات کورمدك تأخیر تحملز بوقدرکه (الوقت سیف قاطع) دینلمشدر

﴿ بکشا پستهٔ خندان وشکر ریزی کن * خلق را ازدهن خویش میندازبشك ﴾

خنده ایدیجی دهانك آچ وشکر ریزلك ایله خلقی کندی دهانکدن شکه آتمه (مفردات) (بکشا) آچ (پسته) فستق (خندان) کولیجی (شکر ریز) شکر دوکیجی (یا) مصدریه (کن) ایله (خلق را) خلقی (از) من (دهن) آغز (خویش) کندی (میندار) آتمه (با) للملابسه (شك) م (معنای اشارتی) ای وارث محمدی اولان پیرم بسام اولان پسته کبی لطیف ولذیذ دهانکی آچ علوم ربانیه دن واسرار لدنیه دن شکر کفتاراق ایله بزه عقلمز یتدیکی وهضمه مزك تحملی مقداری بیان ایله کندی هاضمه کو کندی عقل وادراکك مقداری سویلبوب خلقی شکه وحیرته دوشورمه

﴿ چرخ برهم زنم ارغیرمرادم کردد * من نه آنم که زبونی کشم ازچرخ فلك ﴾

چرخی بیقارم اکرمرادم عکسنه دونه بن اول دکلم که چرخ فلکدن زبونلق چکم (مفردات) (چرخ) فلك (برهم زنم) بری برینه اوردم (ار) اکر (غیر مرادم) م (کردد) دونه (من) بن (نه آنم) اول دکلم (زبون) مغلوب (یا) مصدریه (کشم) چکم (از) من (چرخ فلك) م (معنای اشارتی) ای پیرم توفیق ربانیه ایله وسزك همتکز برکاتیله جو فلکده انفسی وآفاقی تعلق ماسوی اکر بنی حقدن غافل ایدوب مرادم اولان توجه الی اللهه مانع اولورسه جمله سنی خراب ومحو ونایاب ایلرم بحمدالله بن اول دکلم که فلك ایچنده بی ثبات وفانی اولان تعلقات ماسوادن ومتاع دنیادن زبونلق چکم والدائم

﴿ چون برحافظ خویشش نکذاری باری * ای رقیب ازبراو یك دوقدم دورترك ﴾

چونکه آنی کندی حافظی قتنه اوغراتمز سن باری ای رقیب آنك قتندن برایکی قدم ایراق جغز اول (مفردات) (چون) م (بر) عند (حافظ) م (خویش) کندی (ش) ضمیر (نکذاری) اوغراتمز سین (باری) م (ای رقیب) م (از) من (بر) عند (او) ضمیر (یك دو) برایکی (قدم) م (دور) ایراق (تر) زیاده (کاف) اداة تصغیر (معنای اشارتی) ای رقیب اولان ابلیس سندخی اول محبوبی کندی حافظندن جدا ایتمك مراد ایدرسین سعیك باطلدر باری برایکی قدم ایراق اولوب حضورمزه مانع اولمیه سن زیرا عبد هرنه قدر پرقصور اولورسه دخی عبد مولاسندن ومولا عبدندن کچمزکه (سبقت رحمتی غضبی) بیورمشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ اکرشراب خوری جرعهٔ فشان برخاك * ازان کناه که نفعی رسد بغیر چه باك ﴾

زیاده مرغوب ومقبول اولدیغیچون شعرا خرده لیکنی عدمه ابلندیلر پس خواجه نك شك بیوردیغی بواعتبار ایله در (چرخ برهم زنم ازغیرمرادم کردد * من نه آنم که زبونی کشم ازچرخ فلك) چرخ نیجه معنی یننده مشترکدر اما بونده کولمراد درفلك معناسنه برهم زنم قرش مورش ایلرم دیمکدر یعنی یقارم معناسنه کردد بونده ایهام طریقیله واقع اولمش یعنی اولمق صیرورت معناسنه ودونمك معناسنه * محصول بیت * چرخی قرش مورش ایدرم اکرمرادم عکسنه دونرسه ویامرادم عکسنجه اولورسه بن اول دکلم که زبونلق چکم چرخ فلکدن چرخ وفلك حشو قبیح طریقیله وار داولمش خواجه بونده خیلی صنعت مبالغه دن قسم غلوه رعایت ایلدی (چون بر حافظ خویشش نکذاری باری * ای رقیب از براو یك دو قدم دورترك) برحافظ خویشش اضافتلری لامیه لر در شین ضمیر جانانه راجعدر یعنی جهتدن حافظه مقیددر نکذاری فعل نفی مستقبل قومزسن یعنی یانه وارمغه مانع اولورسن دور ایرق معناسنه در وترادات تفضیل وکاف ادات تصغیر ایراقجك دیمکدر * محصول بیت * چونکه جانانی کندی حافظی یانه وارمغه قومزسن یعنی وصاله مانع اولورسن باری ای رقیب آنك یانندن برایکی قدم ایرا قراجك اول یعنی قتنه وارمه چونکه بکا یوق سکاده اولمسون (وله ایضا) (اکرشراب خوری جرعهٔ فشان برخاك * دران کناه که نفعی رسد بغیر چه باك) بعض نسخه ده دران یرینه ازان واقع اولمش جرعهٔ یاحرف وحدت نفعی ده کی یاده بویله در * محصول بیت * اکرشراب ایچرسك طپراغه برجرعه صاچ زیرا اول کناهده که غیره برفائده ایرشه قورقی یوقدر یعنی برکناهده که مستحقلره ایلك ایرشه امیدوارکه الله آنی عفو ایلیه

اکرشراب ایچرسك خاك اوزره برجرعه صاچ اول کناهدن که غیره برنفع ایرشه نه قورقو (مفردات) (شراب) م (خوری) ایچرسك (جرعه) م (همزه) وحدتیه (فشان) صاچ (برخاك) طپراق اوزره (ازان کناه) اول کناهدن (نفع) م (یا) وحدتیه (رسد) ایرشه (با) للملابسه (غیر) م (چه باك) نه خوف (معنای اشارتی) اکرخانه تجلی اولان قلبکده نشئهٔ شراب عشق الهی وجذبهٔ رحمانی ظهور ایدرسه ظاهر وجودکده دخی حالات عشقدن واسرار معرفتدن بعضنی اظهار ایله کرچه بین العرفا کشف اسرار کناهدر لکن غیرك اقتداسی ونفعی نیتیله کناه وضرر یوقدر که (ان الحسنات یذهبن السیئات) بیورلمشدر

﴿ بروبهرچه توداری بخوردریغ مخور * که بی دریغ زند روزکارتیغ هلاك ﴾

یوری هرنه یه که مالکسن بی وحیف ییمه زیرا زمانه هلاك تیغنی دریغسز اورر (مفردات) (برو) کیت (بهرچه) هرنه (تو) سن (داری) طوتارسن (بخور) بی (دریغ) حیف وتأسف (مخور) ییمه (که) زیرا (بی دریغ) رحمسز (زند) اورر (روزکار) زمان (تیغ) قلیج (هلاك) م (معنای اشارتی) یوری ای سالك غذای روحانیه دن (وفی السماء رزقکم) آیت کریمه سیله مشار الیه اولان اصل غذای انسانی انوار الهیه دن هرنیه مالك اولورسك تغذی وتناول ایله (ویأکلون کما تأکل الانعام) آیت جلیله سیله مذموم اولان غذای تندن پرهیز واجتناب ایلیوب انوار ذات الهیه یه برقدم اقدم مستغرق اولمغه سعی ایله یوخسه رحمسز زماندن فجأة تیغ هلاکی یرسن ونادم اولورسن

﴿ بخاك پای تو ای سروناز پرور من * که روزواقعه پاوامکیرم ازسرخاك ﴾

سنك خاك پایك حقیچون ای بنم نازله بسلنمش سروم که موت کونی بنم قبرمدن ایاغکی کیرو طوتمه (مفردات) (با) قسمیه (خاك) طپراق (پای) ایاق (تو) سن (ای سروناز پرورمن) ای بنم نازله بسلنمش سروم (روزواقعه) یعنی موت کونی (پا) ایاق (وا) کیرو (مکیر) طوتمه (م) بنم (ازسرخاك) طپراغم باشندن وقبرمدن (معنای اشارتی) جونکه باعث انکشاف اولان پرهیز ارشادیرسز ممکن اولمدیغندن استمداددر که ای پیر مسلك راه مستفیده نازله مربی اولان خاك قدم راسخك حقیچون بنم موت اختیارم کونی (قلوب الاحرار قبور الاسرار) سرنجه پرنار ومشتاق دیدار قلبمدن قدم راسخ اولان همتکی دریغ طوتمه

﴿ چه دوزخی چه بهشتی چه آدمی چه ملك * بمذهب همه کفرطریقتست امساك ﴾

جهنم لك نه جنتلك نه آدمی نه ملك نه جمله سنك مذهبنده بخل وخست طریقنده کفردر (مفردات) (چه) نه (دوزخی) جهنمه منسوب (چه) نه (بهشتی) جنته منسوب (آدمی) ادمه منسوب (چه) نه (ملك) م (بمذهب همه) جمله سنك مذهبنده بخل وامساك طریق اهل اللهده کفران نعمتدر (معنای اشارتی) اهل کفرلك واهل ایمانك بنی آدمك و ملکك جمله سنك عندنده (البخیل لایدخل الجنة) خبری سرنجه بخل وخست طریق

(بروبهرچه توداری بخوردریغ مخور * که بی دریغ زند روزکار تیغ هلاك) بهرچه باحرف صله * محصول بیت * وارهرنسنه یی که طوتارسن دریغ ییمه یعنی هرنیه مالك ایسك بی وحیف وپشیمانلق ییمه زیرا روزکار بی دریغ وبی پروا سکا هلاك قلیجنی اورر یعنی مالملککی صاغلغکده بی دوشمنه قالسون (بخاك پای تو ای سروناز پرور من * که روزواقعه پاوامکیرم ازسرخاك) بخاك باحرف قسم نازپرور نازله بسلنمش روزواقعه موت کونی وابوند باز معناسنه در یعنی کیرو مکیر فعل نهی مفرد مخاطب وامکیر کیرو طوتمه دیمکدر میم معنی جهتدن خاکه مقیددر ازسرخاکم تقدیرنده * محصول بیت * ای جانان ایاغك طپراغی حقیچون که واقعه کونی مقبرمدن ایاغکی کیرو طوتمه یعنی ای بنم نازونعم ایله بسلنمش جانانم اولدوکم کونی قبرم اوجنه کل بولك کبی یرلرده خاکدن مراد تربه در مصراع ثانینك معناسی که اجل کونده ایاق چکمزم طپراق باشندن دیین معنای بینی خلافه چکمش (چه دوزخی چه بهشتی چه آدمی چه ملك * بمذهب همه کفرطریقتست امساك) مصراع اولده یاءلر نسبت ایچوندر بمذهبده کی باحرف ظرف امساك افعال بابندن مصدر خست معناسنه * محصول بیت * جهنم اهلی نه وجنت اهلی نه وآدم اوغلانی نه وفرشته نه قوسنك مذهبنده اهل طریقته نسبت امساك کفردر یعنی خست وامساك جمیع طوائف قتنده مذموم ومردوددر

(مهندس فلکی راه دیرشش جهتی * چنان بست کره نیست ز یر دام مغاك) مهندس اسم فاعلدر هندس یهندس دن یعنی دحرج یدحرج بابندن علم هندسه اهلی دیمکدر علم هندسه برعلمدر که مقادیر اشیایی تعیین ایدر فلکی ده یا حرف نسبت مهندس فلکیدن مراد صانع ازلیدر دیردن بونده دنیا مراددرشش جهتی یا حرف نسبت التی جهته منسوب دیر دیمکدر دام دوزاقدر مغاك میك فتحی وضمیله لغتدر چوقور دیمکدر دام مغاکدن مراد فلکدر * محصول بیت * فلکه منسوب مهندس یعنی صانع ازلی التی جهته

حقده کفر کبی زیاده قبحدر

﴿ مهندس فلکی راه دیرشش جهتی * چنان بست که ره نیست زیردام مغاك ﴾

فلکه منسوب اولان مهندس جهات سته یه منسوب اولان دیرك یولنی آنجلین باغلدی که قبر دوزاغی التنده یول یوقدر (مفردات) (مهندس) م (فلك) م (یا) نسبیه (راه) یول (دیر) کلیسا (شش جهت) التی طرف (یا) نسبیه (چنان) آنجلین (بست) باغلدی (ره) یول (نیست) یوق (زیر) الت (دام) دوزاق (مغاك) چقور (معنای اشارتی) اول خالق الافلاك وعالم السر والخفیات اولان حق تعالی اول بخیل وغافلك جهات سته یه منسوب اولان دیروجودی یولنی ظاهرا و باطنا آنجلین باغلدیکه یرالتنده کرفتار اوله جغی حفرهٔ قبری تفکر وامساك ایلدیکی اموال واشیاکندیدن زائل اوله جغنی تذکره کندی یه یول یوقدر وراه هدایت مسدود اولمشدر

﴿ فریب دختررز طرفه میزندره عقل * مبادتا بقیامت خراب طارم تاك ﴾

باغ تنکی قزینك الدامسی عقل یولنی عجب اورر آصمه چارداغی قیامته دکین خراب اولمسون (مفردات) (فریب) الدامق (دختر) قز (رز) باغ تنکی (طرفه) عجب (زند) اورر (ره) یول (عقل) م (مباد) اولمسون (تابقیامت) قیامته دك (خراب) م (طارم) چار طاق (تاك) اصمه چبوغی (معنای اشارتی) کشی بی مال دنیا ایله مغرور ایدوب آخرتدن غافل قیلان بوعقال مرء تعبیر اولنان عقل معاشدر بوعقل معاش بلاسندن خلاص اولمقلغه چاره انجق شراب عشق نوش ایلکدر بو شراب عشق الهی فریب ایله عقل معاش یولنی عجب اورر که عشق کلدکده عقل چامورده دوشن خر لایفهم کبی اولور باری تعالیدن دیلرم که اول شراب عشق بخش ایدیجی مشایخ عظام قیامته دك اکسك اولمسون

﴿ براه میکده حافظ خوش از جهان رفتی * دعای اهل دلت باد مونس دل پاك ﴾

میخانه یولنده ای حافظ جهاندن لطیف کیتدك اهل دلك دعاسی سنك پاك قلبکه مونس اولسون (مفردات) (با) ظرفیه (راه) یول (میکده) میخانه (حافظ) م (خوش) م (از) من (جهان) م (رفتی) کیتدك (دعا) م (اهل) م (دل) قلب (باد) اولسون (مونس) م (دل) کوکل (پاك) م (معنای اشارتی) ای حافظ عشق ومعرفت الهی ومیخانهٔ عالم الدنی یولنده آداب شرع شریف اوزره اثر رسول اللهه تبعیت ایله جهاندن لطیف روش ایله کیتدك همان اهل قلوبك دعاسی سنك پاك قلبکه مونس ومعین اولسون که لقاء اللهه واصل اولنجه یه قدر استقامت اوزره ثابت قدم اوله سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ هزار دشمنم ارمیکنند قصد هلاك * کرم تو دوستی از دشمنان ندارم باك ﴾

بیك دشمن اکر بنم هلاکمه قصد ایدرلر ایسه اکر سن بکا دوست ایسك دشمنلردن خوف ایلمزم (مفردات) (هزار) بیك (دشمن) م (میم) بنم (ار) اکر (میکنند) ایلرلر (قصد) م (هلاك) م (کر) اکر (میم) بکا (تو) سن (دوستی) دوست ایسك (از) من (دشمنان) م

﴿ ندارم ﴾

منسوب دیرك یولنی آنجلین بغلدیکه چقور دوزاغی آلتنده یول یوقدر یعنی فلکدن طشره چقمغه یول یوقدر یعنی هر کس فلك دوزاغنه طوتیلوب هلاك اولمق مقرردر زیرا صانع چقور دوزاغی یعنی فلکی شویله وضع ایلمشدر که هیچ کیمسه اندن خلاص اولمق ممکن دکلدر معنای بیتك حقیقتنه واصل اولمیلرك ترزیقاتنه التفات اولنمسونکه و یردکاری معنی مغاکه جهلدن ناشیدر (فریب دختر رزطرفه میزندره عقل * مباد تابقیامت خراب طارم تاك) طرفه عجب دیمکدر طارم اصلی تایله در زیرا لغت فرسده طا اولمز اما طا ایله تاك اکرچه صفاتلری متباعددر اما مخرجلری متقارب اولدیغیچون تایی طا شکلنده یازارلر امانه تا اوقنور طا اوقونمز طارم دریم اوینه دیرلر که کوچر اولی ترکانلر اویدر فلکه اطلاقی تشبیه طریقیله در تاك آصمه چبوغنه دیرلر تاك طارم یوردیغی مجازیدر * محصول بیت * شرابك فریبی طرفه اورر عقل یولنی یعنی شراب عجب اضلال ایدر عقلی ابدی قیامته دك خراب اولمسون آصمه طارمی یعنی چارداغی که عقله بویله رنك ویر بودعا عقل اهل عشق یاننده مذموم وعشق مقبول اولدیغنه کوره در والا عقل برشریف جوهردر که مدحه لایقدر (براه میکده حافظ خوش ازجهان رفتی * دعای اهل دلت باد مونس دل پاك) * محصول بیت * میخانه یولنده ای حافظ جهاندن کوزل کیتدك اهل دلك دعاسی دل پاککه مونس اولسون دلنك تاسی یعنی جهتدن پاکه مقیددر دل پاکت معناسنه (وله ایضا) (هزار دشمنم ارمیکنند قصد هلاك * کرم تو دوستی ازدشمنان ندارم باك) دشمنم میم معنی جهتدن هلاکه مقیددر هلاکم تقدیرنده دوستی یاضمیر خطاب * محصول بیت * بیك دشمن اکر بنم هلاکمه قصد ایدرسه یعنی بنی هلاك ایلمکه نیت ایدرسه اکرسن دوستم ایسك دشمنلردن باك طوتمم یعنی قورقم واعتنم * اکر یارم تنها یار اولورسه * نه غم عالم قوا اغیار اولورسه *

(مرا امید وصال توزنده میدارد * وکرنه صد رهم از هجر تست بیم هلاك) امید وصال تولامیه لردر * محصول بیت * بنی سنك وصالك امیدی دیری طوتار والا یوز کره سنك هجرکدن هلاکم قورقوسی واردر یعنی هلاك اولمق قورقوسی وار (نفس نفس اکر ازباد نشنوم بوبت * زمان زمان کنم ازغم چو کل کریبان چاك) نفس نفس وزمان زمان بوکا علم بدیعده صنعت تکرار دیرلر بونده نفسدن مراد ساعتدر * محصول بیت * ساعت بساعت بادن اکر سنك بویك ایشتمسم زمان بزمان یعنی هرزمان کل کبی یقامی چاك ایدردم (رود بخواب دوچشم

(ندارم) طوتمزم (باك) خوف (معنای اشارتی) یار بناسنك راه وصلنکده نفس وشیطان وصد هزار دشمنان اکر بنم هلاکه قصد ایدرلرسه اکر سن بکا دوست اولوب بنی عون و نصرتله عصمتده قیلرسك دشمنلردن بر دراو خوف ایلمزم

﴿ مرا امید وصال توزنده میدارد * وکرنه هردم از هجر تست بیم هلاك ﴾

سنك وصالك امیدی بنی دیری طوتار یوخسه سنك هجرکدن هردم بکا هلاك خوفی واردر (مفردات) (مرا) بنی (امید وصال) م (تو) سن (زنده) دیری (میدارد) طوتار (وکرنه) یوخسه (هردم) هر نفس (م) بکا (از) من (هجر تو) م (است) در (بیم) خوف (هلاك) م (معنای اشارتی) یار بناسنك وصلتك امیدی بنم قلبمه حیات ویرر یوخسه سنك هجرك واحتجابکدن هردم بکا هلاك خوفی واردر زیرا معصومیندن ماعدا اردن خوف عاقبت زائل دکلدر

﴿ نفس نفس اکر ازباد نشنوم بوبت * زمان زمان کنم ازغم چو کل کریبان چاك ﴾

نفس نفس اکر بادن سنك رایحه کی ایشتمیم زمان زمان غمدن کل کبی یاقه می چاك ایدرم (مفردات) (نفس نفس) م (اکر) م (ازباد) یلدن (نشنوم) یعنی استشمام ایتمیم (بوبت) سنك رایحه کی (زمان زمان) م (کنم) ایدرم (از) من (غم) م (چو) مثل (کل) م (کریبان) یاقه (چاك) یرتق (معنای اشارتی) یاربنا نفس بنفس اکر فضل وتوفیقك بادندن دماغ جانم فیض وتجلیك راویح مسکیه سیله معطر اولمزسه زمان بزمان غمدن کل کبی کریبانم چاك ایدرم

﴿ رود بخواب دوچشم ازخیال تو هیهات * بود صبور دل اندر فراق تو حاشاك ﴾

سنك خیالکدن ایکی کوزم اویورمی هیهات کوکل سنك فراقکدن صبور اولورمی حاشا اولمز (مفردات) (رود) کیدرمی (بخواب) اویقویه (دوچشم) ایکی کوزم (از) من (خیال) م (تو) سن (هیهات) یعنی اویومز (بود) اولورمی (صبور) م (دل) کوکل (اندرفراق) آیرلقده (تو) سن (حاشاك) یعنی اولمز (معنای اشارتی) یارب سنك دیدارك آرزوسندن ودرد عشقکدن ایکی کوزم اویورمی اویومز وسنك فراقك آتشنده بیچاره کوکل صبور اولورمی اولمز

﴿ اکر توزخم زنی به که دیکری مرهم * وکر توزهر دهی به که دیکری تریاك ﴾

اکرسن زخم اورهسن یك که برغیریسی مرهم اوره واکرسن زهر ویرهسن یك که برغیریسی تریاك ویره (مفردات) (اکر) م (تو) سن (زخم) م (زنی) اورهسن (به) یك (دیکری) برغیریسی (مرهم) م (تو) سن (زهر) م (دهی) ویرهسن (به) یك (دیکری) برغیریسی (تریاك) م (معنای اشارتی) یاربنا سنك مایهٔ شادی اولان درد وغمك چکمك سنك غیریلرك دوا واحسانندن یکدر وسنك قهروجلالکه تحمل ایتمك غیرك لطف وکرمندن یکدر

﴿ بضرب سیفك قتلی حیاتنا ابدا * لان روحی قدطاب ان یکون فداك ﴾

سنك سیفك ضربیله بنم قتلم بزه حیات ابدیدر زیرا بنم روحم تحقیق لطیف اولدی که

ازخیال تو هیهات * بود صبور دل اندر فراق تو حاشاك) رود بخواب وبود صبور استفهام انکار بلردر حاشك وحاشا لك ایکیسی برمعنایه درادات استثنادر تنزیه معناسنه * محصول بیت * سنك خیالکدن ایکی کوزم اویقویه واررمی هیهات یعنی وارمز سنك فراقکده کوکل صبور اولورمی حاشاك یعنی اولمز (اکر توزخم زنی به که دیکری مرهم * وکر توزهر دهی به که دیکری تریاك) * محصول بیت * ای جانان اکرسن بکا زخم اورر سن یکدر که غیریسی مرهم ویره واکر زهر ویررسك یکدر که غیریسی تریاك حاصلی سنك جفاك غیرینك وفاسندن یکدر (بضرب سیفك قتلی حیاتنا ابدا * لان روحی قد طاب ان یکون فداك) بضرب باحرف استعانت قتله متعلق ضربك سیفه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر و کافه اضافت لامیه در قتلی تقدیرا مرفوع مبتدا حیاتنا لفظا مرفوع خبری لکن مبتدا ایله خبر بینده مطابقت شرط ایکن بونده فوت اولمش زیرا قیاس حیات و یا حیاتی ایدی پس بو بیتی خواجه یه اسناد ده وهن وار ابدا زمان استقبال ایچون ظرفدر اما استعمالی نفیه مخصوصدر پس اثباتده استعمالی خلاف وضعدر حاصلی بو بیتی دواوین خواجه ده بولدق اما شارحلر ذکر ایلدکلری ایچون بز ایراد ایلدك بجزمزه حمل اولنمسون لیکن ترکی اولی ایدی خواجه یه سوء ظن کلمسون ایچون لان لام حرف تعلیل حیات ابدیه علتدر ان حرفدر حروف مشبهه بالفعلدن روحی تقدیرا منصوب اسمیدر مضاف اولمشدر یای متکلمه قد بونده حرف تحقیقدر طاب فعل ماضی ان حرف مصدر یکون تا و یل مصدرده ان مصدریه در بها طاب نك فاعلی وامی مخففدر مستتر روحه راجع ضمیر در فداك تقدیرا منصوب خبریدر کافه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * قلیجك ضربیله بنی اولدرمك ابدی دیریلکمز یاخود ضرب شمشیر کله بنی قتلك ابدی حیاتمزدر زیرا روحم سکا فدا اولمق کوکچدر یاخود کوکچك اولدی بو بیت مقول خواجه ایسه عفا الله عنه اماظنم بودر که افترا در

سكافدا اوله (مفردات) (يا) للملابسه (ضرب) م (سيف) قليج (ك) خطابيه (قتل) م (يا) ياء متكلم (حيات) م (نا) ضمير (ابدا) م (لان) زيرا (روحى) بنم روحم (قد) تحقيق (طاب) طيب اولدى (ان يكون) اولمقلغه (فداك) سكا فدا (معناى اشارتى) ياربنا سنك راه عشقكده سيف رياضات ومجاهدا تله بنم (موتوا قبل ان تموتوا) سرينه مظهر اولمقلغم بزم ايچون باعث حيات ابديدر زيرا بنم وطن اصليمن طاب ايديجى غريب روحم تحقيق سنك بولكده فدا اولمقلغه لطيف ومقبول وفرحناك اولدى

عنان مپيچ كه كرميزنى بشمشيرم ❁ سپر كنم سرو دستت ندارم از فتراك

عنان چويرمه زيرا اكربنى قليج ايله اوره سن باشمى سپر ايدرم وسنك فترا ككدن ال چكمزم (مفردات) (عنان) كم ديزكينى (مپيچ) چويرمه (كه) زيرا (كر) اكر (ميزنى) اوره سن (بشمشير) قليج ايله (م) بنى (سپر) قلقان (كنم) ايدرم (سر) باش (دست) ال (ندارم) طوتمم (از) من (فتراك) ترك باغى (معناى اشارتى) يار بنا محضا كرم وسعهٔ رحمتك ايله نظر عنايتك بو بيچاره لرك اوزرندن اكسك ايله وتوفيق وهدايتك بزدن مهجور ايله زيرا هر وجهله قضاكه راضى وبلاكه صابرم اكربنى شمشير قضا ايله اوره سن فرح ورضام ايله باشمى سپر ايلرم وسنك دركاه عزتكدن واميد وصلتكدن برآن وبرنفس جدا ومنقطع اولمزم

تراچنان كه تويى هرنظر كجابيند ❁ بقدر بينش خود هركسى كند ادراك

سنى آنچلين كه سنسن هرنظر قنده كورر هربر كيمسه كنديتك كوروشى قدر ادراك ايلر (مفردات) (ترا) سنى (چنان) آنچلين (تويى) سنسن (هرنظر) م (كجا) قنده (بيند) كورر (با) للملابسه (قدر) مقدار (بينش) كورش (خود) كندى (هركسى) هربر كيمسه (كند) ايلر (ادراك) بيلك (معناى اشارتى) يار بنا سنك ذات وصفات شريفه لرك كنه وحقيقتنى هرنظر قنده كورر نه كنه ذاتكه ادراك ومعرفت ايرشور ونه تعقل وفكرت غور صفاتكه ايريشور لكن هربر كيمسه نك كرك انبيا وكرك اوليا رؤيتى ومعرفتى كنديتك ادراكى مقدارنجه در

بچشم خلق عزيز آن زمان شود حافظ ❁ كه بر در تو نهد روى مسكنت برخاك

خلقك كوزنده حافظ اول زمان عزيز اولور كه سنك قپوك اوزره مسكنت يوزنى خاك اوزره قويه (مفردات) (با) ظرفيه (چشم) كوز (خلق) م (عزيز) م (آن) اول (زمان) م (شود) اولور (حافظ) م (بر) على (در) قپو (تو) سن (روى) يوز (مسكنت) تواضع (بر) على (خاك) طپراق (معناى اشارتى) (ولله العزة ولرسوله وللمؤمنين) كلام شريفى سرنجه دنيا وآخرت خلقنك كوزنده حافظ اول زمان عزيز اولور كه سنك قپوكده ودركاه عزتكده دائما تضرع وابتهال الله مسكنت وتواضع ومحويت يوزنى خاك اوزره قويه ويوزنى يره سوره

(عنان مپيچ كه كرميزنى بشمشيرم * سپر آنم سرو دستت ندارم از فتراك) دستت تاسى معنى جهتندن فترا كه مقيد در از فترا كت تقديرنده * محصول بيت * ديزكينكى بندن چويرمه يعنى بندن اعراض ايلمه كه اكر بنى قليجله ده اوررسك باشمى قلقان ايدوب اليمى فترا ككدن طوتمام يعنى چكمم حاصلى بنى قليجله ده چارسك اليمى فتراككدن كيروطوتمام (تراچنان كه تو بى هرنظر كجا بيند * بقدر بينش خود هركسى كند ادراك) بينش اسم مصدردر كورش معناسنه * محصول بيت * سنى شويله كه سنسن هرنظر قنده كورر يعنى سنى كماهى هر بر نظر كورمكه قادر دكلدر آنجق هركس كندى بينشى مقدارنجه سنى ادراك ايلر (بچشم خلق عزيز آن زمان شود حافظ * كه بردر تونهد روى مسكنت برخاك) * محصول بيت * حافظ خلقك كوزينه اول زمان عزيز اولور كه سنك قپوكده مسكنت يوزينى خاكه قويه يعنى سنك قپوك طپراغنده اظهار مسكنت ايدوب يوز قوده عزيز جهان اولور

حرف اللام

اكر بكوى تو باشد مرا مجال وصول ❁ رسد بدولت وصل تو كار من باصول

اكر سنك محله كه بكا وصول مجالى اوله سنك وصلك دولتنده بنم ايشم اصوله ايريشور (مفردات) (اكر) م (بكوى تو) سنك محله كه (باشد) اوله (مرا) بكا (مجال وصول) م (رسد) ايريشور (با) للملابسه (دولت) م (وصل) م (تو) سن (كار من) بنم ايشم (باصول) تمامنه (معناى اشارتى) يار بنا سنك توفيق وعنايتكله اكر بنم ايچون تعلقات بشريه دن تجريد وتفريد وعالم روحانيته وغيب هويته وصوله مجال وقدرت اوله سنك وصلك دولتنده بنم كارم اصول وحقيقته ايريشور

قرار برده زمن آن دو سنبل رعنا ❁ فراغ برده زمن آن دو نركس مكحول

اول ايكى رعنا زلف بندن قرارى ايلتمشدر اول ايكى سرمه لنمش چشم بندن فراغى ايلتمشدر (مفردات) (قرار) م (برده) ايلتمش (زمن) بندن (آن) اول (دو) ايكى (سنبل) يعنى زلف (رعنا) كوزل (فراغ) م (برده) ايلتمش (زمن) بندن (آن) اول (دو) ايكى (نركس) يعنى چشم (مكحول) سرمه لنمش (معناى اشارتى) يار بنا سنك ذات بيچونكده قائم مثلا لطف وقهر كبى صفات رعناى متقابله لرك وانوار ذاتيه واسرار لدنيهٔ متجلى لرك بنى بى صبر ومتحير وسر كردان ايدوب خانهٔ قلبمى يغمايه ويرمشدر

چو دل زجوهر مهر تو صيقلى دارد ❁ بود ز زنك حوادث هر آينه مصقول

چون كوكل سنك محبتك جوهرندن برصيقل طوته حوادث پاسندن البته مصقول اولور (مفردات) (چو) چونكه (دل) كوكل (ز) من (جوهر) م (مهر) محبت (تو) سن (صيقل) م (يا) وحدتيه (دارد) طوته (بود) اولور (ز) من (زنك) ايس پاس (حوادث) م (هر آينه) البته (مصقول) صيقل لنمش (معناى اشارتى) وقتا كه سنك عشق ومحبتك جوهرندن آينهٔ قلب مصيقل ومجلى اوله حوادث ماسوى پاسندن البته مصقول اولوب انوار جمال اللهى مشاهده يه محل ومستعد اولور

من شكستهٔ بدحال زندكى يابم ❁ در آن نفس كه بتيغ غمت شوم مقتول

بن بدحال شكسته حيات بولورم اول نفسده كه سنك غمك تيغيله مقتول اولم (مفردات) (من) بن (شكسته) قيرلمش (بد) كوتو (حال) م (زندكى) ديريلك (يابم) بولورم (در) فى (آن) اول (نفس) م (با) للملابسه (تيغ) قليج (غم) م (ت) ضمير (شوم) اولام (مقتول) م (معناى اشارتى) بن شكستهٔ دل وپريشان حال شول وقتده حيات ابدى بولورم كه سنك مايهٔ شادى اولان غم عشقك تيغيله مقتول اولم يعنى روحم حى ونفسم ميت اولمغله محو وفنا اولم

چه جرم كرده ام اى جان ودل بحضرت تو ❁ كه طاعت من بى دل نمى شود مقبول

اى جان ودل سنك حضوركده نه كناه ايلمشم كه بن عاشقك طاعتى مقبول اولمز

(وله ايضا) فى حرف اللام (اكر بكوى تو باشد مرا مجال وصول * رسد بدولت وصل تو كار من باصول) * محصول بيت * اكر سنك محله كه بكا وصوله مجال اولورسه سنك وصلك دولتنده بنم ايشم اصوله وقانونه ايريشور يعنى ايشم متقن اولور (قرار برده زمن آن دو سنبل رعنا * فراغ برده زمن آن دو نركس مكحول) * محصول بيت * بندن اول ايكى سنبل رعنا قرارى ايلتمش فراغيده بندن ايلتمش اول ايكى مكحل نركس يعنى سرمه لنمش ايكى كوز (چو دل زجوهر مهر تو صيقلى دارد * بود ز زنك حوادث هر آينه مصقول) مهر محبت صيقلى ياحرف تنكير زنك پاس حوادث حادثه نك جمعيدر ومصيقلدن كنايه در مصقول اسم مفعولدر صيقللنمش ديمكدر * محصول بيت * چونكه كوكلم سنك محبتك جوهرندن صيقل طوتار البته حوادث پاسندن مصقول اولور يعنى سنك محبتكدن صفا كسب ايلايان كوكل زنك وكدر حوادث روزكاردن پاك وصافى اولور حاصلى جفاى روزكاردن قورتلوب پاك اولور كدر ومنفعل خاطر اولمز (من شكستهٔ بدحال زندكى يابم * در آن نفس كه بتيغ غمت شوم مقتول) من شكستهٔ بدحال بيانيه لردر زندكيده ياحرف مصدردر ديريلك ديمكدر * محصول بيت * بن بدحال شكستهٔ حيات بولورم يعنى تازه ديريلك كسب ايدرم اول نفسده يعنى اول مادده واول ساعتده كه سنك غمك قليجيله مقتول اوله لم حاصلى سنك غمكدن اولمك حيات ابدى كسب ايلكدر (چه جرم كرده ام اى جان ودل بحضرت تو * كه طاعت من بى دل نمى شود مقبول) * محصول بيت * نه كناه ايلمشم اى جان ودل سنك حضوركده وياخود سنك حضوركه بن بى دلك طاعتى سنك قتكده مقبول اولمز

(مفردات) (چه) نه (جرم) م (کرده‌ام) ایلدیم (ای جان) م (دل) کوکل (بحضرت تو) سنك حضورکده (طاعت) م (من) بن (بی دل) عاشق (نمی شود) اولمز (مقبول) م (معنای اشارتی) ای جان ودله حیات ابدی بخش ایدیجی سنك حضورکده نه کناه ایلدیم که بن عاشقك طاعتی مقبول اولوب نتیجهٔ طاعت اولان لذت روحانیت ومحویت بشریتنده حاصل اولمز وسکالایق عبادت بولنمز (ما عبدناك حق عبادتك یامعبود)

﴿ چو بردرتو من بی نوای بی زر وزور * بهیچ باب ندارم ره خروج ودخول ﴾

چونکه سنك قپوك اوزره بن زرسز وزورسز بی نوا هیچ بروجهله خروج ودخول یولنی طوتمزم (مفردات) (چو) م (بر) صلی (در) قپو (تو) سن (من) بن (بی نوا) رزقسز (بی زر) آلتونسز (بی زور) قوتسز (بهیچ باب) م (ندارم) طوتمزم (ره) یول (خروج ودخول) م (معنای اشارتی) چونکه سنك باب رحمتك ملازمی بن فقیرومحتاج وقوت روحانیسز بنده بیچاره‌ك سنك عون ونصرتکسز حرم قدسکه هیچ بروجهله خروج ودخول یولنی طوتمزم

﴿ بکجا روم چکنم چون زیم چه چاره کنم * که کشته‌ام زغم وجور روزکار ملول ﴾

قنده کیدیم نیلیم نیجه دیریلیم نه چاره ایدیم که روزکارك غم وجورندن ملول اولمشیم (مفردات) (بکجا) قنده (روم) کیدیم (چکنم) نیلیم (چون) نیجه (زیم) دیریلیم (چه) نه (چاره) م (کنم) ایدیم (کشته‌ام) اولمشیم (ز) من (غم وجور) م (روزکار) زمان (ملول) م (معنای اشارتی) ای مثل ونظیری اولمیان رب سنك درکاه عزتك قویوب قنده کیدیم نیلیم نیجه دیریلیم نه چاره ایدیمکه روزکارك غم وجورندن ملول اولمشیم فراغت قلب ایله معرفة الله واصل اولوب انسیت کامله بولمشیم که تعلق ماسوی البته موجب غم والمدر

﴿ خرابتر زدل من غم توجای نیافت * که ساخت دردل تنکم قرارکاه نزول ﴾

سنك غمك بنم قلبمدن خرابرك یربولمدی که بنم تنك قلبمدن نزول قرارکاهنی دوزدی (مفردات) (خراب) م (تر) ادات تفضیل (ز) من (دل) کوکل (من) بن (غم) م (تو) سن (جای) محل (نیافت) بولمدی (ساخت) دوزدی (در) فی (دل) کوکل (تنك) طار (م) ضمیر (قرارکاه) قرارمکانی (نزول) م (معنای اشارتی) سنك معمورلری ویران ایدیجی عشقك غمی بنم قلبمدن زیاده خراب یربولمدی آنکیچون بنم قلبمه نازل اولوب انده قرار ایلدی

﴿ بدرد عشق بسازو خموش شو حافظ * رموز عشق مکن فاش پیش اهل عقول ﴾

عشق دردیله چکین وخاموش اول ای حافظ اهل عقول قتنده عشق رمزلرینی فاش ایله (مفردات) (با) للابسه (درد عشق) م (بساز) دوزل (خموش) ساکت (شو) اول (حافظ) م (رموز) اسرار (عشق) م (مکن) ایلمه (فاش) اظهار (پیش) اوك (اهل) م (عقول) م (معنای اشارتی) ای حافظ حضرت اللهك عشق دردیله

(چو بردرتو من بی نوای بی زر وزور * بهیچ باب ندارم ره خروج ودخول) توانونك فتحی وضمیله بایلق وازق ونعمت معناسنه کاور خروج چیقمق ودخول کیرمك معناسنه صنعت تضاد قبیلندندر باب ایهام طریقیله مذکوردربری وجه وبریسی قپو معناسنه در * محصول بیت * چونکه سنك قپوکده بن زروزورسز بینوایم یعنی فقیر وحقیرم هیچ بروجهله دخول وخروجه یول طوتمم یعنی بولمم بو قدر بو بیت بیت آتی به محتاجدر (بکجا روم چه کنم چون شوم چه چاره کنم * که کشته‌ام زغم وجور روزکار ملول) * محصول بیت * قنده کیده یم نیجه ایده یم نه ایلیه یم نه چاره قیله یم که روزکارك جوری غمندن ملول اولمشم (خرابتر زدل من غم توجای نیافت * که ساخت دردل تنکم قرارکاه نزول) قرارکاه نزول لامیه قونمق قرارکاهی دیمکدر * محصول بیت * سنك غمك بنم کوکلمدن خرابرق یربولمدی که دل تنکمده قونمق قرارکاهنی پیدا ایلدی یعنی قونوب قرار ایده جك یر ایلدی جانان بنم کوکلمی (بدرد عشق بساز وخموش شو حافظ * رموز عشق مکن فاش پیش اهل عقول) بساز قانع اول دیمکدر * محصول بیت * عشق دردیله قانع اول واپسم اول ای حافظ عشقك رموزینی وسرینی فاش ایلمه اهل عقول قتنده یعنی اهل ظاهر قتنده اسرار عشقی کشف ایلمه که رسوای اولیه سن

(وله ایضا) (بعهد کل شدم ازتوبهٔ شراب خجل * که کس مباد زکردار ناصواب خجل) کردار کاف عربینك فتحیله وصف

مشغول اول واسرار عشق بیاندن خاموش اول عقل معاش اهلی اولان عوام ناس عندنده اسرار عشقی اظهار ایله (لاتطرح الدر علی افواه الکلاب)

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بعهد کل شدم ازتوبهٔ شراب خجل * که کس مباد زکردار ناصواب خجل ﴾

کل زماننده شراب توبه سندن خجل اولدم کیمسه طوغری اولمیان عملدن خجل اولمسون (مفردات) (با) للابسه (عهد) زمان (کل) م (شدم) اولدم (از) من (توبه) م (شراب) م (خجل) م (کس) کیمسه (مباد) اولمسون (ز) من (کردار) عمل (ناصواب) طوغری دکل (خجل) م (معنای اشارتی) کشف وکرامت وظهور اسرار معرفت زماننده عشق وطاعتدن فراغت سبب خجالتدر کیمسه‌لر کشف وکرامته ایردم دیو مغرور اولوب طاعات وعباداتی ترك ایتمکله ضلالته دوشوب خجل اولمسون

﴿ صلاح من همه دام رهست ومن زین بحث * نیم زشاهد وساقی بهیچ باب خجل ﴾

بنم صلاحم جمله‌سی دام راهدر وبن بو بحثدن شاهد وساقیدن هیچ بروجهله خجل دکلم (مفردات) (صلاح) م (من) بن (همه) جمله (دام) دوزاق (ره) یول (است) در (من) بن (زین بحث) بو بحثدن (نیم) دکلم (ز) من (شاهد) محبوب (ساقی) م (بهیچ باب) هیچ بروجهله (خجل) م (معنای اشارتی) اذواق روحانیتسز ومعناسز اولان صورت صلاحم جمله‌سی راه حقده دام تزویردر بو حالده عجب وریاخوفندن ایچون راه ملامت اختیار ایدوب صورتم خلقله ومعنام حقله اولدیغندن بحمد الله محبوب حقیقینك وساقئ کوثر عشق اولان پیر کاملك عندنده بروجهله خجل دکلم که راه ملامت راه سلامتدر

﴿ زخون که رفت شب دوش ازسراچهٔ چشم * شدیم درنظر شبروان خواب خجل ﴾

دون کیجه چشم سراچه سندن خونکه کیدی خواب شبروانك نظرندن خجل اولدق (مفردات) (ز) من (خون) قان (رفت) کیدی (شب) کیجه (دوش) دون (از) من (سراچه) صرجه (چشم) کوز (شدیم) اولدق (در) فی (نظر) م (شبروان) کیجه کیدیجی (خواب) اویقو (خجل) م (معنای اشارتی) عشق وشوقك غلبه سندن دون کیجه نوم زائل اولوب کوزلرم سراچه سندن قانلی یاش دوکمکله اظهار حال ایلدیکمز ایچون قباب عزتده مستور الحال اولان مردان خدالر نظرنده خجل اولدق

﴿ توخوبروی تری زآفتاب وشکر خدا * که نیستم زتودر روی آفتاب خجل ﴾

سن آفتابدن زیاده خوبروی سن وخدایه شکر اولسونکه سندن آفتابك یوزنده خجل دکلم (مفردات) (تو) سن (خوبروی تری) زیاده کوزل یوزلوسن (ز) من (آفتاب) کونش (شکر خدا) م (نیستم) دکلم (زتو) سندن (در) فی (روی) یوز (آفتاب) م (خجل) م (معنای اشارتی) ای پیر روشن ضمیر صوری ومعنوی سن

ترکیبدر آریدندن کرد ایشدر فعل معناسنه کردندن مأخوذ معناسی فعلی وجودی کتور یجیدر صکره عمل معناسنه استعمال ایلدیلر تأمل * محصول بیت * کل دورنده شرابه توبه دن خجل اولدمکه کیمسه ناصواب عملدن خجل اولمسون خجل صفت مشبهه در اوتانغان معناسنه اما اکثر اسم فاعل معناسنه استعمال ایدرلر (صلاح من همه دام رهست ومن زین بحث * نیم زشاهد وساقی بهیچ باب خجل) بحث ثای مثلثه ایله در تایله طالع معناسنه بخت دکلدر غفلت اولنمیه بحثدن بونده مراد دعوادر * محصول بیت * بنم صلاح وتقوام طریق عشقده یول دوزاغیدر حال بوکه بن بو بحثدن یعنی بحث راه عشقدن شاهد وساقیدن هیچ بروجهله خجل وشرمنده دکلم (زخون که رفت شب دوش ازسراچهٔ چشم * شدیم درنظر شبروان خواب خجل) سراچه سرانك تصغیریدر که سرایدن مخففدر نظر شبروان خواب لامیه وبیانیه در شبرو وصف ترکیبیدر کیجه کیدیجی الف ونون ادات جمعدر * محصول بیت * دون کیجه کوزم سراچه‌سندن اقان قاندن اویقو شبرولرینك نظرنده شرمنده وخجل اولدق یعنی چوق قان اغلادن کوزمه اویقو کلدیکی جهتدن اویقودن اوتانورم اویقو یه شبرولك اثباتی اکثر اویقو کیجه اولدیغیچوندر (توخوبروی تری زآفتاب وشکر خدا * که نیستم زتودر روی آفتاب خجل) خوبروی وصف ترکیبدر کوزل یوزلی معناسنه وتر ادات تفضیل وبا ضمیر خطاب * محصول بیت * سن آفتابدن کوزل یوزلی رکسن خدایه شکرکه سندن آفتاب یوزنده خجل وشرمنده دکلم یعنی اکر کونشله سن برابر اولسك اندن کوزل کوریورسن پس سنك جهتکدن آفتاب یوزنده اوتانمزم

آفتابدن زیاده خوبروی سن واکرم عند الله سن (لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم) آیت کریمه سی بوکا شاهدر بحمد الله سنك اثرکه اقتدا واتباعده اولدیغجه سندن آفتابك یوزنده خجل دکلم

﴿ بود که یار نپرسد کنه زخلق کریم * که ازسؤال ملولیم وازجواب خجل ﴾

اوله که یارخلق کریمندن کناهمی صورمیه زیرا سؤالدن ملول وجوابدن خجلز (مفردات) (بود که) اوله که (یار) م (نپرسد) صورمیه (کنه) م (ز) من (خلق کریم) م (که) زیرا (از) من (سؤال) م (ملولیم) م (از) من (جواب) م (خجل) م (معنای اشارتی) اوله که حق سبحانه وتعالی رحیم وکریم والطیف بعباده اولان صفات جلیله لری حرمته (یوم تبلی السرائر) ده حضور معنویسنده لطفیله معامله بیوروب سروعلانیه مزده اولان کناهمزی عفوایلیوب سؤال وحساب ایلیه بوخسه محمد یث بالنعمه ده قصور یتمه رمزدن ایچون سؤالدن ملول وجوابدن خجلز

﴿ رخ ازجناب توجایی دکر نتافته ام * نیم یاری توفیق ازین جناب خجل ﴾

سنك جنابکدن برغیری یه توجه ایتممشم توفیق الهی معاونتیله بوجنابدن خجل دکلم (مفردات) (رخ) یکاق (از) من (جناب) اوچوره سی (تو) سن (جایی دکر) برغیری یه (نتافته ام) بوکممشم (نیم) دکلم (با) للملابسه (یاری) یاردم (توفیق) م (ازین جناب) بواوچوره سندن (خجل) م (معنای اشارتی) یاربم سنك جناب عزتکدن اعراض ایدوب برغیری یه بنه سنك توفیق وهدایتکله توجه ایتمامشم بحمد الله توفیق الهی معاونتیله بوجناب عزتدن خجل دکلم

﴿ چرا نه برلب جام زهرخنده زند * اکر نه ازلب لعل توشد شراب خجل ﴾

نیچون جامك ابی التده زهرخنده اورر اکرشراب سنك قرمزی لبکدن خجل اولمدیسه (مفردات) (چرا) نیچون (بزیرلب) دوداق التده (جام) م (زهر) م (خنده) کولمك (زند) اورر (اکر) م (نه) نفی (ازلب) دوداقدن (لعل) قرمزی جوهر (تو) سن (شد) اولدی (شراب) م (خجل) م (معنای اشارتی) فیچن فیض الهی عاشق بیچاره نك ضعیف قلبنه فیضان ایتدکده تجلی رب العالمینه عدم تحملندن کالمرجل غلیان ایدوب حیرت واضطرابدن ضروری برخنده عارض اولور که اول عاشق دیوانه لر کبی کندی بی ضبطه قادر اولمدیغندن وشراب عشقك نشئه وحالات ضروریه سندن جناب حقدن خطاب عزتك ظهوری خوفی وحیاسیله بوجهتدن خجالت حاصل اولور

﴿ رواست نرکس مست ارفکند سردر پیش * که شدزشیوه آن چشم پرعتاب خجل ﴾

روا در مست نرکس اکر چشمنی اوکنه براقدیسه زیرا اول زیاده عتابلو چشمك شیوه سندن خجل اولدی (مفردات) (رواست) لایقدر (نرکس) م (مست) م (ار) اکر (فکند) براغه (سر) باش (درپیش) اوکنه (که) زیرا (ز) من

(بود که یار نپرسد کنه زخلق کریم * که ازسؤال ملولیم وازجواب خجل) خاق خانك ضمیله خوی معناسنه درکه حرف تعلیل * محصول بیت * اوله که یارخلق کریمندن کناهمزی تفتیش ایدوب صورمیه زیراسؤالدن ملول وجوابدن خجلز حاصلی سؤالیده جانمزه عذاب جوابیده (رخ ازجناب توعمر بست تانیا فته ام * نیم یاری توفیق ازین جناب خجل) * محصول بیت * یوزمی سنك آستانکدن برعمر درکه یعنی برزماندر که غیری جانبه دوندرمشم الله تعالینك توفیقی یولداشلغیله بوجنابدن خجل دکلم یعنی شرمنده دکلم زیرا وفاسزلق ایلمدم (چرا نه برلب جام زهرخنده زند * اکرنه ازلب لعل توشد شراب خجل) زهرخنده بیانیه در غضب محلنده کولمکه دیرلر یعنی بعض کیمسه غضب وقتنده کولراول کولمکه زهرخند وزهرخنده دیرلر وغضبله باقغه زهرچشم دیرلر * محصول بیت * مصراع اول مصراع ثانی یه مرهوندر بیورر که نیچون قدح دوداغی التنده زهرخنده اوررسن یعنی نیچون غضب کولیشنی کولرسن اکرسنك لب لعلکدن شراب خجل وشرمنده اولمدیسه باده ایله طلوقدحك کنارنده قدح تازه طولدقده برمقدار کوپوب خرده خرده حبابلر پیدا ایدر او حالته زهرخنده دیرلر (رواست نرکس مست ارفکند سردر پیش * که شدزشیوه آن چشم پرعتاب خجل) روا جواز معناسنه در ومقدم خبر نرکس مست مؤخر مبتدا واضافتی بیانیه درکه حرف تعلیل پرعتاب عتابی وعقابی چوق دیمکدر خشم وغضبله باقغه عتاب دیمش * محصول بیت * روادر اکرنرکس مست باشن اوکنه دوشرسه نته که مستلرك دأبیدر زیرا اول جانانك پرعتاب چشمك شیوه سندن خجل وشرمنده در خجالتندن باشن اوکنه براغور خجل اولان کیمسه

(شیوه) ناز (آن) اول (چشم) کوز (پر) زیاده (عتاب) م (خجل) م (معنای اشارتی) (الانسان عین العالم) کلامی سرنجه عین کبی عزیز وشریف اولان عارف بالله وعاشق الی الله اولان سرمست اکرخوف وحیاسندن نظر برقدم وهوش دردم دائم توجه ومراقبه اوزره باشنی اوکنه براقسه روادر زیرا اول قهر وجلال صاحبی خدانك حضور معنویسنده نظر استغناسندن خجل اولادی ومتحیر وسرکردان اولدی

﴿ نقاب ظلمت ازآن بست آب خضر که کشت * زطبع حافظ واین شعر همچوآب خجل ﴾

آب حیات اول سببدن ظلمتده پنهان اولدی زیرا حافظك طبعندن وبوآب کبی لطیف شعردن خجل اولدی (مفرات) (نقاب) پرده (ظلمت) م (ازآن) اول سببدن (بست) باغلدی (آب خضر) آب حیات (که) زیرا (کشت) اولدی (ز) من (طبع) م (این) بو (شعر) م (همچوآب) صوکبی (خجل) م (معنای اشارتی) حیات معنویه بخش ایدیجی آب خضر اول سببدن ظلمتده پنهان اولدیکه حافظك محل فیض الهی اولان طبعندن وبوشعر صورتنده حیات ابدی بخش ایدیجی علوم لدنیهٔ لطیفه سندن خجل اولدی

﴿ ازآن نهفته رخ خویش درحجاب صدف * که شد زلؤلوی نظم درخوشاب خجل ﴾

اول سببدن کندو یوزنی صدف پرده سنده ستر ایتمشدر زیرا اول نازك انجو بنم لؤلوء یه بکزر نظممدن خجل اولدی (مفردات) (ازآن) اول سببدن (نهفته) کیزلنمش (رخ) یکاق (خویش) کندو (در) فی (حجاب) پرده (صدف) م (که) زیرا (شد) اولدی (ز) من (لؤلو) انجو (نظم) م (م) بنم (در) انجو (خوشاب) لطیف (خجل) م (معنای اشارتی) معنای بیت سابق کبیدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای رخت چون خلد ولعلت سلسبیل * سلسبیلت کرده جان ودل سبیل ﴾

ای محبوب سنك رخك جنت ولبك سلسبیل کبیدر سلسبیل سکا جان ودلنی سبیل ایلشدر (مفردات) (ای رخت) ای محبوب سنك یکاغك (چون) مثل (خلد) جنت (لعل) دوداق (سلسبیل) جنت پکاری (سلسبیل) م (ت) ضمیر (کرده) ایلش (جان) م (دل) کوکل (سبیل) فدا (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك جمالك جنت عرفان عاجله در وکلامك قلب عارفده جریان ایدن ینابیع سلسبیل حکمتدر انکیچون جنتك پکاری سنك عارف قوللریکه جان ودلنی فدا ایتمشدر

﴿ سبزپوشان خطت درکرداب * همچوموراند کرد سلسبیل ﴾

سنك خطك سبزپوشلری لبك چوره سنده سلسبیلك اطرافنده اولان مورلر کبیدر (مفردات) (سبزپوشان) یشل کییجیلر (خط) تازه چقان صقال (ت) ضمیر (در) فی (کرد) طرف (لب) دوداق (همچو) مثل (موران) سیاه قرنجه لر (اند) ادات خبر (کرد) طرف (سلسبیل) طاتلی صو (معنای اشارتی) یاربم سنك

(نقاب ظلمت ازآن بست آب خضر که کشت * زطبع حافظ واین شعر همچوآب خجل * نقاب ظلمت بیانیه در ازآن ادات تعلیل که حرف بیان کشت مصراع ثانی یه مرهوندر نقاب بستك مفعول بهی وآب خضر فاعلی * محصول بیت * آب حیات قراکلق نقابنی انکیچون باغلدی یعنی انکیچون ظلمات ایچنده کیردی که خجل اولدی حافظك طبعندن وصوکبی پاك شعرندن حاصلی آب حیات بومعنالردن ظلمته پنهان اولدی که خجالتنی کیمسه کورمسون دیو (ازآن نهفت رخ خویش درنقاب صدف * که شدزلؤلوی نظم درخوشاب خجل * ازآن ادات تعلیل نهفت نوتك وهانك ضمیله فعل ماضی مفرد غائب کیزلدی دیمکدر رخ خویش مفعول صریحی واضافتی لامیه در نقاب صدف ظرف صدف واضافتی بیانیه درکه حرف بیان لؤلوی نظم بیانیه ولامیه در خوشاب بیانیه ونهفتك فاعلیدر * محصول بیت * انکیچون کندی روینی صدف نقابنده ویا نقابنه کیزلدی که بنم نظم انجوسندن درخوشاب خجل اولدی حاصل کلام ومفهوم مرام انجو بنم لؤلؤ کبی نظممدن خجل اولدیغندن صدف نقابنه کیزلندی (وله ایضا) (ای رخت چون خلد ولعلت سلسبیل * سلسبیلت کرده جان ودل سبیل * سلسبیل جنت پکارلرندن بریسنك آدیدر * محصول بیت * ای جانان رخك جنت والعل لبك سلسبیلدر سلسبیل سکادلی وجانتی سبیل وفدا ایلشدر (سبزپوشان خطت برکرد لب * همچو موراند کرد سلسبیل * سبزپوش وصف ترکیبیدر پوشیدندن یشل کییجی الف ونون ادات جمعدر خطه اضافت بیانیه وخطك تایه لامیه در * محصول بیت * ای جانانك لبك اطرافنده خطك سبزپوشلری سلسبیل اطرافنده قرنجه کبیدرلر سبزپوشلری جمع ایلدیکی موران اعتباریله درواالاخط ولب برماهیدر جمعیت اقتضا ایلمز پس ایمدی خطك هربرقیلنی برموره تشبیه ایدوب جمع ایلش فتأمل

خلعت ایمانله وخلعت عرفانله لباسلاندردیغك کیسه‌لرسنك کلام قدیمك حکمی اوزره مورلك سلسبیل اطرافنه جمع اولدقلری کبی عمله جمع اولمشلردر وامرکه امتثالده‌سعی اوزره درلر وسندن توفیق طلبی اوزره درلر

﴾ یارب این آتش که در جان منست ❊ سرد کن زآن سان که کردی برخلیل ﴿

یارب بوآتش که بنم جانمده در سرد ایله انك کبکه ابراهیم علیه السلام او زره ایلدك (مفردات) (یارب) م (این) بو (آتش) م (در) فی (جان) م (من) بن (است) در (سرد) صغوق (کن) ایله (زآن سان) آنك کبی (کردی) ایلدك (بر) م (خلیل) م (معنای اشارتی) یاربم بوآتش هواوشهوت که عمل وعبادتله سنك جناب عزتکه وصلت طلبنده اولان جانمك یولنی اودیجیدر (یانار کونی بردا وسلاما علی ابراهیم) آیت جلیلك سرنجه خلیلك اوزره آتشی برد وسلام ایتدیکك کبی بزعاجز وبیچاره قوللرك اوزره دخی هواوشهوت آتشنی بردوسلام ایدوب بزی شهوت آتشنه یانمقدن امین ایلیه‌سن بحرمة جمیع الانبیاء والمرسلین صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین

﴾ من نمی یارم مجال ای دوستان ❊ زآنکه دارد اوجمالی بس جمیل ﴿

بن مجاله قادر دکلم ای دوستلر زیرا اوزیاده جمیل برجمال طوتر (مفردات) (من) بن (نمی یارم) قادر دکلم (مجال) قدرت (ای دوستان) م (زآن که) اول سببدن که (دارد) طوتر (او) ضمیر (جمالی) برجمال (بس) زیاده (جمیل) م (معنای اشارتی) استعیذ بالله (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) آیت کریمه‌سی سرنجه کرچه جناب حقه وصلت ومشاهده طلبنده‌یز لکن ای دوستلر بن عاجزمسکینه عون وهمت ایلیك که بن تجلی ربالعالمینه تحمله قادر دکلم زیرا حق تعالی بی نظیر برجمال صاحبی جمیلدرکه عالمدن مستغنیدر

﴾ پای ما لنکست ومنزل بس بعید ❊ دست ما کوتاه وخرما برنخیل ﴿

بزم ایاغمز لنکدر ومنزل زیاده اوزاقدر بزم الیمز قصه درو خرما اغاجی او زره در (مفردات) (پای) ایاق (ما) بز (لنك) طوپال (است) در (منزل) م (بس) زیاده (بعید) م (دست ما) بزم الیمز (کوتاه) قصه (خرما) م (بر) علی (نخیل) خرما اغاجی (معنای اشارتی) بزکمال تدنسده عاجز وبیچاره‌لرزکه نفس وشیطان وهوا وشهوت وتعلقات ماسوی ایله مبتلا اولمغله راه حقده بزم ایاغمز لنك وزادمز تنکدر اول کمال تقدسده اولان محبوب حقیقی لم یزل یتمش بیك حجابلك وراسنده علی الاعلی برپادشاه حقیقیدرکه جناب قدسیه‌سنه وحضور معنویه‌سنه یول ووصول زیاده بعیددر انك لذت روحانیه‌سنی وفیض بلاواسطه‌سنی ومشاهده جمالی باکمالنی تحصیل ووصول دخی زیاده صعبدر وبزم اکا استعدادمز یوقدر والیمز قصه در مکر قادر بیچون اولان حضرت اللهك عون وعنایتی ولطف وهدایتی بزه یار ومعین اولوب الیمز طوتوب بزی مقصودیمزه واصل ایلیه متعنا الله بمشاهدة جماله فی الدنیا والآخرة بجاه حبیبه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

(یارب این آتش که درجان منست ❊ سرد کن زآن سان که کردی برخلیل) محصول بیت ❊ یاالله بوآتش که بنم جانمده در بونی سرد ایله شویله که خلیل پیغمبره سرد ایدوب کلستان ایلدك (من نمی یارم مجال ای دوستان ❊ زآنکه اودارد جمال بس جمیل) محصول بیت ❊ بن مجال بولامم ای دوستلر یعنی بنده مجال قالمدی زیرا جانانك جمالی زیاده جمیلدر یعنی یوزی حاصلی روی زیباسی قتی کوزلدر (پای ما لنکست ومنزل چون بهشت ❊ دست ما کوتاه وخرما برنخیل) چون بهشت دیدیکی ایراقلدن کنایه‌در نخیل وانده خرما اغاجنك اوزونیدر ❊ محصول بیت ❊ بزم ایاغمز آغسق وواراجق منزل جنت کبی ایراقدر والیمز قصه وخرما یمشی اغاجی اوزون واوزرندکی یمشه الیمز ایرشمز حاصلی منزل جانان بعیدو کندی عاجز جنابنه ایاغمز منزله ایریشه‌بیلورونه الیمز خرماسنه

﴾ ناوك چشم تو در هر کوشهٔ ❊ همچومن افتاده دارد صد قتیل ﴿

سنك چشمك اوقی هر بر کوشه‌ده بن افتاده کبی یوز مقتول طوتر (مفردات) (ناوك) اوق (چشم) کوز (تو) سن (در) فی (هر کوشه) م (همچو) وحدتیه (همچومن) بن کبی (افتاده) دوشمش (دارد) طوتر (صد) یوز (قتیل) مقتول (معنای اشارتی) یاربم سنك نظر عنایتك کندیلرینك اوزرینه واقع اولمش وسنك وصلتك ومشاهده جمالك آرزوسنده جاننی فدا ایدوب (اقتلونی اقتلونی یاثقاة ان فی قتلی حیاة فی حیاة) دمن اوورهر برکوشه‌ده بنم کبی نیجه یوز دوشکون مقتوللرك واردرجمله‌سنی حیات ابدی بخش ایدوب مشاهده جمالکه مستعد ومظهر ایلیه‌سن

﴾ حافظ ازسر پنجهٔ عشق نکار ❊ همچو مور افتاده شد در پای پیل ﴿

حافظ محبوبك عشق سرپنجه‌سندن فیلك ایاغی آلتنه دوشمش مور کبی اولدی (مفردات) (حافظ) م (از) من (سرپنجه) م (عشق) م (نکار) محبوب (همچو) مثل (مور) قرنجه (افتاده) دوشمش (شد) اولدی (در) فی (پای) ایاق (پیل) فیل (معنای اشارتی) حافظ اول محبوب حقیقینك عشق ارسلانك سرپنجه‌سندن ودرد وبلاسی الندن کلی محو وجود ایدوب فیلك ایاغی آلتنه دوشمش قرنجه کبی فانی ومقتول اولمشدر

﴾ شاه عالم را بقا وعز وناز ❊ باد هرچیزی که خواهد زین قبیل ﴿

شاه عالمه بقا وعز ونازاولسون وهر برنسنه که بوقبیلدن ایستر (مفردات) (شاه عالم را) م (بقا وعز) م (ناز) م (باد) اولسون (هرچیزی که) هر برنسنه که (خواهد) ایستر (زین) بوندن (قبیل) بولك (معنای اشارتی) باقی وعز بزوغنی اولان شاه عالم وسلطان منصرف ومسلم (کل شیء هالك الاوجهه) و (کل من علیها فان ویبقی وجه ربك) آیت کریمه‌لری سرنجه هر برنسنه‌نك محو وفنا اولمسی مراد علیه‌سی اولمشدر انکیچون عاشق کند ومرادنی محو ایدوب معشوقنك مرادنه تابع اولمق امرلازم وفرض لابددر

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ رهروان را عشق بس باشد دلیل ❊ آب چشم اندر رهش کردم سبیل ﴿

سالکاره عشق الهی دلیل یتر کوزم یاشنی انك یولنده سبیل ایلدم (مفردات) (رهروان را) یول کیدیجیلره (عشق) م (بس) یتر (باشد) اوله (دلیل) م (آب چشم) کوزیاشی (اندر رهش) انك یولنده (کردم) ایلدم (سبیل) م (معنای اشارتی) حضرت اللهك عشقی یولنده سالك اولنلره عشق الهی دلیل یتر اول عشق حقیقیی تحصیل ایچون کوزم یاشنی انك یولنده سبیل وافراغ ایلدم

﴾ موج اشك ما کی آرد در حساب ❊ آنکه کشتی راند برخون قتیل ﴿

بزم کوزمز یاشنك موجنی قچن حسابه کتورر اولکه مقتولك قانی اوزره کمی سوردی (مفردات) (موج) م (اشك) کوزیاشی (ما) بز (کی) قچن (آرد) کتورر

(ناوك چشم تو در هر کوشهٔ ❊ همچومن افتاده دارد صد قتیل) ❊ محصول بیت ❊ سنك چشمك ناوکی هر کوشه‌ده بنم کبی یوز مقتول طوتار یعنی یوز بنم کبی مقتولی واردر دیمکدر افتاده من لفظنه مقید اولمق جائزودارده مقید اولمق دخی جائزدر یعنی بن افتاده کبی ویا بنم کبی افتاده طوتار یعنی افتاده‌سی وار (حافظ ازسر پنجهٔ عشق نکار ❊ همچو مور افتاده شد در پای پیل) ❊ محصول بیت ❊ حافظ نکارك یعنی جانانك عشق سرپنجه‌سندن فیل ایاغنه دوشمش قرنجه کبی اولدی یعنی زیاده زبون ومغلوب اولدی (شاه عالم را بقا وعز وناز ❊ باد وهرچیزی که خواهد زین قبیل) ❊ محصول بیت ❊ شاه عالمك بقاسی وعز ونازی اولسون وهر نسنه‌یی که بوجمله‌دن دیلر یعنی عالمده هرنسنه‌یی که ایستر الله تعالی اکا میسر ایلسون دیمکدر (وله ایضا) (رهروان راعشق بس باشد دلیل ❊ آب چشم اندر رهش کردم سبیل ❊) رهرو وصف ترکیبیدر رویدن یولجی کیدیجی الف ونون ادات جمعدر وراادات مفعول عشق مابعدیله مقدم خبرودلیل مؤخرمبتدا آب چشم مبتدا کردم سبیل خبر ❊ محصول بیت ❊ سالك عاشقلره عشق دلیل یتر یعنی سرمنزل وصاله وارمغه عشق قولاوز یتر کوزم یاشنی انك یولنده سبیل ایلدم (موج اشك ما کی آرد درحساب ❊ آنکه کشتی راند برخون قتیل) ❊ قتیل مقتول معناسنه‌در یعنی فعیل فاعل معناسنه اولدیغی کبی ❊ محصول بیت ❊ بزم کوز یاشمز موجنی قچن نظار کتورر یعنی بزم اشك چشممزه قنده التفات ایدر اول کیمسه که مقتولك قانی اوزره کمی سوردی یعنی اولقدر قانلر آقتدیکه اوستنده کمی یورومك ممکن اولدی بونده قافیه ضرورتیچون قتیل ایراد ایلمش والا قتلی محلی ایدی که جمع قتیلدر مکر جنس قتیل مراد اوله

(اختيارى نيست بدنامئ من * ضلنى فى العشق من يهدى السبيل) اختيارى ياحرف نسبت ضلنى اصلى ضللنى عن الرشاددر زيرا ضل عن حرفيله تعديه ايدن افعالدن ضرب بابندن مضاعفدر فى العشق يعنى فى طريق العشق مضاف محذوفدر ضل يه متعلقدر من محلا مرفوع ضل نك فاعلى و ياضمير منصوب متصل مفعولى ونون حرف وقايه يهدى فعل مضارع فاعل ضميرى تحتنده مستتردر راجعدر السبيل لفظا منصوب مفعول يهدى ضرورت وزن وقافيه ايچون ساكن اوقونور * محصول بيت * بنم بدنامم اختيارى دكلدر بلكه طريق عشقده بنى طوغرى يولدن آزدرن بكا طوغرى يول كوسترندر يعنى بنى فرقته دوشردى وصلته ايصاله قادر اولان (آتش روى بتان برخود مزن * بابرآتش خوش كذر همچون خليل) آتش روى بتان اضافتلرى بيانيه ولاميه لردر * محصول بيت * محبوبلرك روى آتشنى كنديكه اورمه يعنى محبوبلره عاشق اولوب عشق آتشنى كنديكه اورمه ياخود آتش عشق اوزرندن خوش كچ حضرت خليل پيغمبر كبى حاصلى يا عاشق اولمه ويا آتش عشقده صابر اول (پابنه برخود كه مقصد كم كنى * پامنه پا اندرين ره بى دليل) پابنه برخود بنه باحرف تأكيد نونك كسريله وهاى اصليه ايله فعل امر مفرد مخاطبدر نهيدندن قومق معناسنه پس معناسى پا كندك اوزريكه قو يعنى اوستكه تعيين ايله حاصلى مقرر بيل مقصد صادك كسريله اسم مكاندر ضرب بابندن كم يتك كنى فعل مضارع مفرد مخاطب كم ايدرسن منه فعل نهى مفرد مخاطب قومه ديمكدر مقابلبندر اندرين بوندن اداتصله در * محصول بيت * پااوزريكه مقصدى يترمكى مقرر ومعين بيل يعنى واسطه سز وصال جانانه قصد ايدرسك مقصدكى كم ايدرسن يعنى وصول ميسر اولمز البته بويله بيل پاياغكى بو يوله دليل سز قومه يعنى راه وصال جانانه واسطه سز ودليل سز اياق قومه كه ميسر اولمز (سالها درفكر آن بينم كه كفت * پيلبانى براب درياى نيل) كه حرف بيان رفت مصراع ثانى يه مرهوندر ومقول قولدر بوندنصكره كلن بيتدر پيلبان پيل فارسيجه فيل معناسنه در بلكه فيل پيلدن معربدر وبان ادات فاعلدر فيلجى معناسنه * محصول بيت * ييللردركه اول بيتك فكرنده يمكه برفيلجى نيل دكزينك كنارنده ديدى (يار سوم پيلبانى ياد كير * يامى وهندوستان ياباد پيل * رسوم رانك وسيننك ضمه لريله رسمك جميدر عادت

(در) فى (حباب) م (آنكه) اولكه (كشتى) كمى (راند) سوردى (برخود) قان اوزره (قتيل) مقتول (معناى اشارتى) دررشهواردن وجواهر بى شماردن عزيز ومقبول اولان بزم رقت قلب ايله ظهور ايلين كوزيمز ياشنك موجى قچن حبابه كتورر وقدرنى بيلور شول اعماى قلب اولان عوام الناس كه (موتوا قبل ان تموتوا) سرينك مظهرى اولان مردان خدانك وسيف رياضتله مقتول اولان شهدانك قانى اوزره كمى سوردى و بغير حق قتلنه قصد ايلدى

﴿ اختيارى نيست بدنامئ من * ضلنى فى العشق من يهدى السبيل ﴾

بنم بدناملغم اختيارى دكلدر عشقده بنى اضلال ايلدى سبيله اهدا ايلين (مفردات) (اختيار) م (يا) وحدتيه (نيست) يوق (بدنام) م (من) بن (ضل) ازدردى (نى) بنى (فى العشق) عشقده (من) شول كيسه (يهدى) هدايت ايلدى (السبيل) يوله (معناى اشارتى) اى لذت عشقدن ونعمت عظما اولان كريه عشاقدن بى خبراولان ناپخته كيسه سنك زعمكجه بنم احوال عشق اظهارله بدناملغم اختيارى دكلدر بلكه بنى هواى نفس يوللرندن چقاروب كندونك عشقى سوداسى يولنده هدايت ايلين حضرت اللهك حكم وقضاسيدر (كرتونمى پسندى تغير كن قضارا)

﴿ آتش عشق بتان برخود مزن * بابرآتش خوش كذركن چون خليل ﴾

محبوبلرك عشق آتشنى كندوكه اورمه ياخليل الرحمن كبى آتش اوزره خوش كذر ايله (مفردات) (آتش عشق) م (بتان) محبوبلر (بر) على (خود) كندى (مزن) اورمه (يا) ترديد ايچوندر (بر) على (آتش) م (خوش) م (كذر) كچيد (كن) ايله (چون) مثل (خليل) ابراهيم عليه السلام (معناى اشارتى) اى كيسه مجازا وحقيقة استعداد وتحملك يوق ايسه كندوكى محبوبلرك آتش عشقنه دوشورمه ياخود آتش عشقى اختيار ايدرسك حضرت ابراهيم عليه السلام كبى آتش شهوتدن كذر ايله

﴿ پابنه برخود كه مقصد كم كنى * پامنه پا اندرين ره بى دليل ﴾

يامقرر بلكه مقصدى يتوررسن يادليلسز بو يوله اياق باصمه (مفردات) (يا) ترديديه (بنه) قو (برخود) كندك اوزره (مقصد) م (كم) ضايع (كنى) ايدرسين (پا) م (منه) قومه (پا) اياق (اندرين ره) بو يوله (بى) نفى (دليل) م (معناى اشارتى) يامقرر بيلكه بو عقبات وراهزن بى شمار اولان راه عشقده خود بخودانه وياالكز كيدر ايسك مقصودكى يتوررسن وضلالت والحاده دوشرسين ياخود بلا زيغ ولا خطر مقصوده ايريم ديرسك مرشد كاملسز بو راه عشقده سلوك ايله

﴿ يار سوم پيلبانان ياد كير * يامى وهندوستان باباد پيل ﴾

يافيلجيلرك عادتلرينى حفظ ايله يافيل طلبله هندوستانه كيتمه (مفردات) (يا) ترديديه

معناسنه پيلبانى ياحرف مصدر ياد كيراز برايله يعنى خاطر يكه آل هندوستان اصلى بهندوستان ايدى ضرورت وزن ايچون باى صله حذف اولندى * محصول بيت * يافيلجيلرك عادتلرينى وقانونلرينى حفظ ايله ويافيل ذكريله هندوستانه كيتمه يعنى هرشينك شرائط ولوازمنى مقدم تدارك ايله اندنصكره اول شيئه مباشر اول ديمكدر بيت اول كلستاندن تضمين اولنمشدر

(بى مى ومطرب بفردوسم مخوان * راحتى فى الراح لا فى السلسبيل) راح شيجى فى الراح اصلنده فى شرب الراح ايدى ضرورت وزن ايچون مضاف ترك اولندى سلسبيلدنده مضاف محذوفدر * محصول بيت * مى ومطربسز بنى فردوس اعلايه دعوت ايله زيرا بنم راحت وحضورم شرب باده ده در شرب سلسبيلده دكلدر يعنى نقد باده بى ديدارم نسيه سلسبيل ايستمم ديمكدر (يامكش برچهره نيل عاشقى * يافرو رجامه تقوى بنيل) نيل چويت معناسنه در ايكى مصرا عده بيله * محصول بيت * ياعاشقلق نيلنى يعنى علامتنى چهره كه چكمه حاصلى ياعاشق اولمه ياخود تقوى لباسنى نيله باتور يعنى عاشق اوله وياولورسك ملامتى ورسوايلغى قبول ايله حاصلى ياعاشق اوله وياشاروثار تقوايى رسوايلق رنكيله بوياء يعنى مقتضا مى اوزره اول (حافظا كرمعنئ دارى بيار * ورنه دعوى نيست غيرازقيل وقال * معنى يا حرف وحدت * محصول بيت * اى حافظ اكر بر معنا ك وارايسه كتور والادعواك قال وقيلدن غيرى دكلدر يعنى معناسز دعوى همان قال وقيلدر يعنى فورى آورد وساورد در (وله ايضا) (خوش خبربادى اى نسيم شمال * كه بما ميرسد زمان وصال) خوش خبر وصف تركيبيدر ايو خبرلى معناسنه بادى بوندنده ايهام طريقيله واقعدر يعنى فعل امر مخاطبدر اوله سن معناسنه ويل معناسنه باى خطابله نسيم شمال بيانيه در شينك فتحيله مشهوردر لدوس ديدكارى ييلك اسميدر صحاح فتحله ضبط ايلمش اما لغت ساميده فتح وكسر ايله مضبوطدر پس كسر شينله غلطدر ديين غلط سويلمش كه با ذ فعل اولديغى تقدير جه حرف تعليل اولور اما اسم اولديغى تقدير جه حرف بيان اولور تأمل تدبر زمان وصال لاميه در * محصول بيت * خوش خبرلى اوله سن ويا خوش خبرلى ييل سن اى شمال نسيمى زيرا بزه زمان وصال ايريشور وياكه بزه زمان وصال ايريشور يعنى بادك خبرى بو مصراعك مضمونيدر

(رسوم) عادتلر (پيلبانان) فيلجيلر (ياد) حفظ (كير) طوت (يا) م (مرو) كيتمه (هندوستان) م (باباد پيل) فيل طلبله (معناى اشارتى) ياانبيا واوليايه ظاهرا وباطنا تبعيت تام ايله وانلرك آداب شرعيه لرينى حفظ ايله ياخود اولياء الله ومشايخ طلبيله شد رحل ايدوب اوزاق يوللره كيتمه كه انلر اهل بدعت واهل ضلالته يالمزده دخى اولسه لر رغبت ايلمزلر وانلردن فيضياب اوله مزلر

﴿ بى مى ومطرب بفردوسم مخوان * راحتى فى الراح لا فى السلسبيل ﴾

شرابسز ومطربسز بنى فردوسه دعوت ايلمه بنم راحتم شرابده در سلسبيلده دكلدر (مفردات) (بى مى) شرابسز (مطرب) م (با) للملابسه (فردوس) جنت (ميم) بنى (مخوان) اوقومه (راحتى) بنم راحتم (فى الراح) شرابده در (لا فى السلسبيل) سلسبيلده دكلدر (معناى اشارتى) (اكثر اهل الجنة البله) خبرى سرنجه ماتشتهيه الانفس اولان نعم جنت ايله قناعت ايدن ابله لردن دكلم شراب عشق الهيسز وجمال شهنشاهيسز وحيات ابدى بخش ايديجى صحبت انبيا واوليا سز بنى جنت فردوسه دعوت ايلمه بنم راحتم آنجق شراب الهيه ده در مشتهاى نفس اولان سلسبيلده دكلدر

﴿ يامكش برچهره نيل عاشقى * يافرو برجامهٔ تقوى بنيل ﴾

يايوزك اوزره عاشقلق چويدنى چكمه ياتقوى جامه سنى نيل ايرماغنه باتور (مفردات) (يا) ترديديه (مكش) چكمه (بر) على (چهره) يوز (نيل) چويت (عاشق) م (يا) مصدريه (يا) م (فرو) اشاغى (بر) بات (جامه) طون (تقوى) م (با) للملابسه (نيل) مصر ايرماغى (معناى اشارتى) يايوزكى چويت ليوب عاشق ملامتى ورسوايلغى بوش يره چكمه ياتقوى لباسنى وصورت اعمالله اولانر ياوسمعه لرى نيل ايرماغنه باتور وملامت اختيار ايتمكله منفور خلق اول

﴿ حافظا كرمعنئ دارى بيار * ورنه دعوى نيست غيرازقيل وقال ﴾

اى حافظ اكر برمعنى طوترسك كتور يوخسه دعوى قال وقيلدن غيرى دكلدر (مفردات) (حافظا) اى حافظ (كر) اكر (معنئ) م (يا) وحدتيه (دارى) طوترسك (بيار) كتور (ورنه) يوخسه (دعوى) م (نيست) دكل (غير) م (از) دن (قيل وقال) م (معناى اشارتى) اى حافظ المعنى هو الله در اكر حضرت اللهدن برعلم لدنى و برقر يبت انسى وبرمعنئ حقيق طوترسك كتور بنه اذن خدا ايله اظهار ايله يوخسه دعواى مجرد ما لا يعنى اولان قيل وقالدن غيرى دكلدر وبى فائده در

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ خوش خبربادى اى نسيم شمال * كه بما ميرسد زمان وصال ﴾

خوش خبراوبادسن اى نسيم شمال كه بزه وصال زمانى ايريشور (مفردات) (خوش خبر) م (بادى) يلسن (اى نسيم) اى لطيف ييل (شمال) م (كه) زيرا

(یار ید الحمی حماك الله * مرحبا مرحبا تعال تعال) ریدپك معناسنه در حمی حانك كسری ومیمك فتحیله قوروی معناسنه در یعنی قورنوب حفظ اولان نسنه جانانك مكان ومنزلی اغیاردن محفوظ ومصون اولدیغیچون عربلر اندن حمی ایله تعبیر ایدرلر پس عربك عادتیدر كه محبوبه سنك حرمنی قوری یه تشبیه ایدرلر دیوب وكلستانك بوبیتنی ایلدیكی دعوایه شاهد كتورن * بیت * مامن ذكر الحمی بمسمعی * لوسمعت ورق الحمی صاحت معی * ایكی بیتده بیله واقع اولان حمایی اكلامش حماك حمی فعل ماضی ضرب بابندن وكاف ضمیر منصوب متصل ولفظة الله فاعلی الله سنی حفظ ایلسون دیمكدر مرحبا كلمه سنك تحقیق نحو كتابلرنده مذكوردر تعال فعل امر مفرد مخاطبدر تفاعل بابندن اصلی تعالی ایدی تای اولی اجتماع تائین اولدیغیچون حذف اولدی ویاء علامت جزم ایچون كل دیمكدر تكرار تأكید لفظی قبیلندندر * محصول بیت * ای حمانك پیكی الله سنی حفظ ایلسون مرحبا مرحبا كل كل (ماالسلمی ومن بذی سلم * این جیراننا وكیف الحال) ما اسم استفهام لسلمی لام حرف صله وسلمی برخاتونك اسمیدر الیلی كبی واو حرف عطف من معطوفدر سلما یه بذی سلم باحرف ظرف ذی سلم برمكان معینك اسمیدر نته كه قصیدهٔ برده نك اولنده واقعدر سلم سینك ولامك فتحه لریله بریه ده بردیكنلی اغاجك اسمیدر این ظرفدر ظروف مكانیه دن قنده در دیمكدر مقدم خبر جیران مؤخر مبتدا جیران جارك جمیدر قوكشیلر دیمكدر اصلی جوران ایدی واو یایه قلب اولندی میزان كبی نا ضمیر مجرور متصل متكلم مع غیر بدن كنایتدر وكیف واو حرف عطف كیف اسم مبهم غیر متمكندر اكثر احوالدن سؤالده واقع اولور بونده كی كبی مقدم خبردر والحال مؤخر مبتدأ * محصول بیت * بریده سؤال ایدوب بیورر سلمانك حالی ندر وذی سلمده اولانك حالی ندر وقوكشیلریمز قنده در وحاللری نیجه در (عرصهٔ بزمگاه خالی ماند * از حریفان ورطل مالامال) عرصهٔ بزمگاه بیانیه در عرصه لغتده سرای اورته سنه دیرلر اما بونده مجلس یری مراددر رطل رانك فتحی وكسریله یارم بطمان امابونده مراد بیوك قدحدر بلكه نصف بطمان باده آلورقدحدر مالامال طولو بطولو دیمكدر * محصول بیت * مجلس عرصه سی یعنی میدانی خالی قالدی باده نوش یاراندن ومالامال قدحلردن یعنی طو بطولو قدحلردن (عفت الدار بعد عافیة * فاسئلوا حالها

(یما) بزه (میرسد) ایریشور (زمان) م (وصال) م (معنای اشارتی) ای بین العباد بزه عین فضل آلهی اولان قطب اعظم ومجمع البحرین كه ظاهری وباطنی جامع اولان شیخ اكرم وارث محمدی صلی الله تعالی علیه وسلم طرفندن قلوب طالبینه انوار آلهی بخش ایدیجی نفحهٔ رحمانیه وفیض ربانیه بزه خوش خبر وبریجی برنسیم معنوی سنكه بزه سندن وصلت الی الله خبری ومژده سی زمانی ایریشور

﴿ یارید الحمی حماك الله * مرحبا مرحبا تعال تعال ﴾

ای قوریینك پیكی الله سنی حفظ ایلسون مرحبا مرحبا كل كل (مفردات) (یا) حرف ندا (برید) پیك یعنی رسول (حمی) قورو (حماك الله) الله سنی حفظ ایلسون (مرحبا) خوش كلدك (مرحبا) م (تعال) كل (تعال) م (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقینك حرم قدسیه سنك رسولی اولان نفحهٔ رحمانی وفیض آلهی قلوب طالبینده حضرت الله سنی ثابت ایلسون وزوالدن حفظ ایلسون مرحبا مرحبا تعال تعال خوش كلدك خوش كلدك كل كل

﴿ ماالسلمی ومن بذی سلم * این جیراننا وكیف الحال ﴾

سلمی نك وذی سلمده اولانك حالی ندر بزم قوكشیلریمز قنده در وانلرك حالی نیجه در (مفردات) (ماالسلمی) سلمی نك حالی نه در (ومن بذی سلم) ذی سلمده اولانك حالی نه در (این) قنده (جیراننا) بزم قوكشیلریمز (وكیف الحال) حال نیجه در (معنای اشارتی) استعیذ بالله (كل نفس ذائقة الموت) آیت كریمه سی سرنجه نفس زكیهٔ طیبهٔ محبوبهٔ حبیب الله وكندی یه تبعیت تام ایله یقین اولان چار یار كزین واهل بیت رسول الله واصحاب كزین ومن تبعهم باحسان الی یوم الدین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتنك انفس طیبه لری احوالی نه در (الارواح جنود مجندة) حدیث شریفی سرنجه عالم ارواحده بزم قوكشولریمز اولوب بوعالم اشباحده كاوب وكیدن بوقدر مؤمنین متقینین احوالی نیجه درفكر ایله

﴿ عرصهٔ بزمگاه خالی ماند * از حریفان ورطل مالامال ﴾

بزمگاه عرصه سی خالی قالدی مصاحبلردن وطولو قدحدن (مفردات) (عرصه) میدان (بزمگاه) عشرت مجلسی (خالی) بوش (ماند) قالدی (از) من (حریفان) مصاحبلر (رطل) قدح (مالامال) طلو (معنای اشارتی) ابنای دنیا اولان زاغان تكثر وتغلب ایلیوب طوطیان معنوی اولان عاشقان وعارفان مستتر ومختفی اولمغله دین غریب اولوب اهل دین اولان مصاحبلردن وعشق ومحبت وعبادات وطاعاتلردن ظاهرا كأن عالم دنیا خالی قالدی

﴿ عفت الدار بعد عافیة * فاسئلوا حالها عن الاطلال ﴾

دار خراب اولدی معمور اولدقدن صكره دارك حالنی خرابلردن سؤال ایلكز (مفردات) (عفت) هلاك وخراب اولدی (دار) بیت (بعد) صكره (عافیت) سلامت ومعمور (فاسئلوا) سؤال ایلكز (حالها) دارك حالنی (عن الاطلال)

﴿ جمع ﴾

عن الاطلال) عفت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه در عفا یعفودن یعنی نصر بابنك ناقص واوی بسندن مصدری عفاء كلور برنسنه محو اولمق دار تأنیث معنوی اولدیغیچون مؤنث صیغه سنی ایراد ایلمش عافیت بركیمسه دن الله تعالی بلایی دفع ایلمكه دیرلر اما بونده معموراق مراددر حالها ضمیری داره راجعدر اطلال طللك جمع قلتیدر یورت برینه دیرلر * محصول بیت * دار یعنی او معمور اقلیدنصكره محو ومندرس اولدی پس حالنی یورت یرندن سؤال ایلك یعنی محواولمسی یورت یرندن معلومدر ایمدی حالنی یورت یرندن صورك

(سایه افكنده حالیا شب هجر * تاچه بازند شبروان خیال) شب هجر بیانیه در تا عجبا معناسنه در بازند فعل مضارع جمع غائبدر بازیدندن اوینارلر دیمكدر شبروان خیال بیانیه در شبرو وصف تركیبیدر رویدندن كیجه كیدیجی معناسنه الف ونون ادات جمعدر شبروی وشبروانی اكثری اوغری معنالرنده استعمال ایدرلر نته كه كمال خجندی بیورر * بیت * نشان شبروان دارد سر زلف پریشانش * دلیل روشنست اینك چراغی زیر داما نش * امابونده مطلقا كیجه یورینلر مراددر تأمل * محصول بیت * حالیا هجران كیجه سی سایه صالدی یعنی ظاهر اولدی عجبا بو هجران كیجه سنده خیال جانان شبرولری نه اویون اوینارلر یعنی بو هجران ظهورنده خیال جانان عجبا نه اویون اوینار یعنی هجراندن نه نتیجه ظاهر وباهر اولور (قصة العشق لاانفصام لها * فصمت ههنا لسان مقال) قصة العشق لامیه در مجازا لا حرف نفی حكم جنسدر انفصام فتح اوزره مبنی اسمیدر لانك بونده انفصامدن مراد انقطاعدر اما اصلنده اوفانمقدر بروجهله كه بری برندن ایرلمیه مثلا بعض كاسه پاره پاره اولور اما پاره لری بری برندن منفك اولمز اما قصم قافله اوفانمقدر پاره لر بری برندن ایرلمق طریقیله لها انفصامه متعلقدر فصمت فعل ماضی مبنی للمفعول صیغهٔ مؤنث غائبه كسلدی دیمكدر ههنا اسم اشارتدر مكان قریب ایچون لسان لامك كسریله تذكیر وتأنیث بینده مشتركدر تذكیر اعتبار ایلیان جمعنی السنه طوتار سینك كسریله وتأنیث اعتبار ایلیان جمعنی السن طوتار سینك ضمیله اما برقومك اعتقادنجه كنایت اولسه البته مؤنث مستعمل در بونده فصمت فعلنه قائم مقام فاعلی اولمق واقع اولمش پس مؤنث اعتبار اولنمسی لازمدر مقال اضافتی بیانیه در * محصول بیت * عشق قصه سنه انقطاع یوقدر یعنی بی نهایت وبی پایان قصه در كه دوكنمك بیلمز پس بونده لسان مقال كسلدی یعنی دل ایله بیان اولنور قصه دكلدر زیرا قصهٔ عشق حالیدر قالی دكلدر (ترك ماسوی كس نمی نكرد * آه ازین كبریا وجاه وجلال) كبریا وكبر برمعنایه در جاه منصب وجلال عظمت معناسنه در * محصول بیت * بزم جانانمز كیمسه جانبنه نظر ایلمز آه بو كبریا وجاه وجلالدن (فی كمال الجمال نلت منی * صرف الله عنك عین كمال) جمال بونده حسندر یعنی كوزللك وكمال تمام معناسنه در كمال جمال اضافتی بیانیه در نلت فعل ماضی مفرد مذكر مخاطب مبنی للفاعل نال ینالدن یعنی علم بابندن مصدری نیل كلور نونك فتحیله ایرشمك معناسنه منی میمك ضمی ونونك فتحیله منیه نك جمیدر آرزو معناسنه یعنی كوكل دیلكی نسنه صرف فعل ماضی الله لفظا مرفوع فاعلی بونك كبی یرلرده صرف دوندر مكه دیرلر مثلا صرف عنانه دیرلر دیزكینی دوندردی دیمك یرده امابونده صرف دفع معناسنه در عنك جار مع المجرور صرفه نك مفعول به غیر صریحیدر عین كمال مفعول صریحیدر واضافت لامیه * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر ای جانان كمال كوزللكده آرزولریكه ایرشدك یعنی حسن

جمع طلل كه خراب اولمش بنانك اثریدر (معنای اشارتی) دین وایمان اوی علم شریعت ومعرفت وطاعت ایله معمور اولدقدن صكره شمدی جهل وضلالات ایله خراب اولدی اكر اینانمزسه كز كندیده ایمان اثری اولان خرابا تیلردن واهل فنادن سؤال ایلكز

﴿ سایه افكند حالیا شب هجر * تاچه بازند شبروان خیال ﴾

فراق كیجه سی شمدی ظاهر اولدی خیال شبرولری عجب نه ظهوره كتورر (مفردات) (سایه) كولكه (افكند) براقدی (حالیا) شمدی (شب) كیجه (هجر) م (تا) عجبا (چه) نه (بازند) اوینارلر (شب روان) كیجه كیدیجیلر (خیال) م (معنای اشارتی) (الدین بدأ غریبا وسیعود غریبا) حدیث شریفی سرنجه بدعت وضلالات وجهل وغوایت وظلم وخیانت تكثر واستیلا ایتكله شمدی حقدن بعدیته سبب اولان قسوت قلب وغربت دین ظاهر اولدی بواوهام وخیالات ولعب ولهو اولان دنیایی فانیه یه مغرور اولمغله جهل وضلالت ظلمتنده قالان اهل دنیا كلابلری بوند نصكره عجب نه لعب ظهوره كتورر بیلمز (عصمنا الله من شرور انفسنا وسیئات اعمالنا)

﴿ قصة العشق لاانفصام لها * فصمت ههنا لسان مقال ﴾

عشق قصه سنه انقطاع یوقدر لسان مقال بونده مقطوع اولدی (مفردات) (قصه) م (عشق) م (لاانفصام) انقطاع یوق (لها) انكیچون (فصمت) قطع اولندی (ههنا) بومقامده (لسان) م (مقال) م (معنای اشارتی) اكر جهل وضلالدن واوهام خیالدن خلاص اولهیم دیرسنك همان عشق الهی تحصیلنه سعی ایله كه (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی المحبوب) عشقه وقصهٔ عشقه نهایت یوقدر لكن بو عشق ذوقیاتندر لسان مقال ایله تعبیری ممكن اولمیان برتوفیق آلهیدر

﴿ ترك ماسوی كس نمی نكرد * آه ازین كبریا وجاه وجلال ﴾

بزم محبوبمز كیمسه نك جانبنه نظر ایلمز آه بو كبریا وجاه وجلالدن (مفردات) (ترك) محبوب (ما) بز (سوی) جانب (كس) كیمسه (نمی نكرد) باقمز (آه) م (ازین) بوندن (كبریا) اولواق (جاه) م (جلال) م (معنای اشارتی) عشقك اولوانغی وبی نهایت اولسی مشرقنه كوره در اما بزم محبوبمز بر عظمت وجلال صاحبیدر كه كیمسه نك جانبنه التفات ایلمزآه اول عظمت وكبریا وجاه وجلال صاحبندن كه كندی یه وصلت وقربیت زیاده صعب ومشكلدر

﴿ فی كمال الجمال نلت منی * صرف الله عنك عین كمال ﴾

حسن كمالنده آرزولریكه ایرشدك الله تعالی سندن كمال عینی دفع ایلسون (مفردات) (فی كمال الجمال) جمال كمالنده (نلت) سن نائل اولدك (منی) جمع منیه كه آرزو ومراد معناسنه در (صرف الله) الله تعالی

٢ کالدن مراد آنکه واصل اولدك الله تعالی سندن کالك کوزینی دفع ایلسون یعنی سکا اوز کوز دکسون کوز دککده عین کال استعمالرینك
اصلی بودر که هذیل قبیله سنده کمال آدلو برعرب وار ایمش هرنسنه یه که امر تمکله و یا آرزوی نفسانیله نظرا یاسه البته
اول نظر ایتدیکی شیئه کوزی دکوب هلاك اولور ایمش صکره تشبیه واستعاره طریقیله هر ایاوز کوزه عین کال دیدیلر بحسب لغت کالك
کوزی دیمکدر فاحفظ پس مصراع ثانی

دفع ایلسون (عنك) سندن (عین کال) کال عینی (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك حسن وجمالك کالنده ونقایصدن منزهدر (یفعل الله مایشاء و یحکم مایرید) سرنجه جمیع مرادك ارادهك وجهی اوزره در الله تعالی سنك عاشقلرکدن
کاله طوقنان بد نظرلری دفع ایلسون

حافظا عشق وصابری تاچند * نالهٔ عاشقان خوشست بنال

ای حافظ عشق وصابرلك نیجه یه دك عاشقلرك ناله‌سی خوشدر ناله ایله (مفردات) (حافظا) م (عشق) م (صابر) م (یا) مصدریه (تاچند) نیجه یه دك (ناله) م (عاشقان) م (خوش) م (است) در (بنال) ناله ایله (معنای اشارتی) ای حافظ عشقده صابرلك منافیدر همان درکاه عزنده تضرع ونیاز وناله وفریاد ایله که
عاشقلرك ناله‌سی معشوق عندنده زیاده خوشدر

وله ایضا

ای برده دلم رانو بدین شکل وشمائل * پروای کست نیست جهانی بتومائل

ای کوکلی بوشکل وشمائل ایله ایلتمش کیمسه جهان خلق سکامائل سکا کیمسه‌نك فکری یوقدر (مفردات) (ای برده) ای ایلتمش (دلم را) کوکلمی (تو) سن (بدین) بو (شکل) صورت (شمائل) صفات (پروا) فکر (کس) کیمسه (ت) سکا (نیست) یوق (جهانی) جهانه منسوب (بتو) سکا (مائل) م (معنای اشارتی) ای ذات وصفات بیچونی ادراك عقولك وراسنده اولوب بزم عقل و کوکلمزی عاجز ومتحیر قلیجی محبوب جمیع جهان خلقی سکامائلدر سن کال استغناده عالمدن مستغنیسن

که آه کشم ازدل وکه تیرتوای جان * پیش توچه کویم که چهامیکشم ازدل

ای جان کاه دلدن آه وکاه سنك تیرکی چکرم سنك حضورکده نه دیم که دلدن نلر چکرم (مفردات) (که) کاه (آه) م (کشم) چکرم (ازدل) کوکلدن (که) کاه (تیر) اوق (تو) سن (ای جان) م (پیش تو) سنك اوککده (چه کویم) نه دیم (چها) نلر (میکشم) چکرم (ازدل) کوکلدن (معنای اشارتی) یاربم سن کال استغناده وکال تقدسده برذات بیچون ایکن بنده سنك توفیقکله بیچاره کوکل سنك عشقکه کرفتار اولوب بوظلمت بشریه ده سنك انوار ذاتکه وصلت زیاده امر مشکل اولدیغی ایچون سنك عشق وشوقکله کاه کوکل الندن آه چکرم کاه تیر محبتك جانمه الم واضطرابندن آه چکرم سن عالم السر والخفیات سن سنك حضورکده نه دیم که
کوکل الندن نه‌لر چکرم

وصف لب لعل توچه کویم برقیبان * نیکو نبود معنی رنکین برجاهل

سنك لب لعلك وصفنی رقیبلره نه دیم جاهل قتنده رنکین معنی ایو اولمز (مفردات) (وصف) م (لب) دوداق (لعل) م (تو) سن (چه کویم) نه دیم (با) للملابسه (رقیبان) م (نیکو) ایو (نبود) اولماز (معنی) م (رنکین) لطیف ودقیق (برجاهل) جاهل قتنده (معنای اشارتی) یاربم سنك قلبمه فیض واحسان

دعا ایله در مصراع اولده نلت فعلنی متکلمه اسناد ایدوب معناسنی کال جالنده ابرشدم آرزوله دیبن کال جماله واصل اولمامش ایکی مصراعده بیله واقع اولان کاللر تجنیس تام طریقیله در (حافظا عشق وصابری تاچند * نالهٔ عاشقان خوشست بنال) صابری یاسی حرف مصدردر تابونده الی معناسنه در * محصول بیت * ای حافظ عشق وصابرلق نیجه یه دك عاشقلرك ایکلدیسی خوشدر ایمدی ایکله یعنی عاشقانه فریاد وزاریلق مقبولدر پس ایمدی فریاد ایله ای حافظ (وله ایضا) (ای برده دلم را تو بدین شکل وشمائل * پروای کست نیست جهانی بتومائل) ای حرف ندا منادی محذوفدر تقدیری ای کوکلی ایلتمش جانان یعنی ای بنم کوکلمی آلوب کیتمش جانان دیمکدر تو بونده متعمدر اولماسه ده معنایه خلل ویرمز حاصلی بوغزل و بوندنصکره کلن غزل خواجه‌نك اولندقنده نظر وار بدین باحرف مصاحبت ودال همزه دن مبدلدر اصلنده این ایدی شکل صورت معناسنه در شمائل شمالك جمعیدر یعنی اخلاق دیمکدر جهانی مبتدا و با حرف تنکیر بتو باحرف صله مائله متعلق ومائل خبرمبتدا در جهانی بتومائل جمله‌سی جملهٔ حالیه واو بونده ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر * محصول بیت * ای بوشکل وشمائلله کوکلی ایلتمش جانان سنك کیمسه‌دن پرواك یوقدر یعنی کیمسه ایچون پرواچکمزسن حال بوکه جهان سکامائللدر (که آه کشم ازدل وکه تیرتوای جان * پیش توچه کویم که چهامیکشم ازدل) * محصول بیت * دلدن که آه چکرم وکاه سنك تیرکی ای جان سنك قتکده نه دیم که دلدن نلر چکرم دیدیکنده

ایکی اعتبار وار بریسی دیلك او جندن نلر چکرم بریسیده دیلك ایچندن نلر چکرم تأمل ندیر بوبیت طرز آصفیجه واقع اولمش
(وصف لب لعل توچه کویم برقیبان * نیکو نبود معنی رنکین برجاهل) وصف لب لعل تو وصفك ابه اضافتی مصدرك مفعولنه
اضافتیدر ولبك لعله بیانیه وتو یه لامیه در معنی رنکین بیانیه برجاهل لامیه * محصول بیت * سنك لعل لبك وصفنی رقیبلره
نه دیم یعنی رقیبلره سویلمك جائز دکل زیرا جاهل قتنده معنی رنکین سویلمك ایو دکل حاصلی سنك لبك ذکر ایلمك رقیبلر قتنده معقول دکل

ایلدیکك ذوق اولان عشقکدن واسرار لدنیه کدن اعمی القلوب اولان عوام ناسه نه دیم (لاتطرح الدرفی افواه الکلاب) سرنجه جاهل قتنده اسرار معنویه یی بیان ایو دکلدر ولسانله تعبیری دخی ممکن دکلدر

هرروزچوحسنت زدیکرروزفزونست * مه راتتوان کرد بروی تومقابل

چونکه هرکون سنك حسنك غیری کوندن زیاده در ماهی سنك یوزکه مقابل ایلك ممکن دکلدر (مفردات) (هرروز) هرکون (چو) چونکه (حسن) م (تو) سن (ز) دن (دیکر) غیری (روز) کوندز (فزون) زیاده (است) در (مه را) قری (نتوان) ممکن دکل (کرد) ایلك (با) للملابسه (روی) یوز (تو) سن (مقابل) م (معنای اشارتی) یاربم (الله نور السموات والارض) آیت کریمك سرنجه سماوات وارضده بلکه دوجهانده صنایع بدایع جدیده‌لر ایجاد واظهار ایتکله عالمه حسن ونور بخش ایدیجیسن وحسنك کال قدرتکدن کون بکون تزاید اوزره در لکن سنك انوار قدیم بی نظیرکی حادث اولان شمس وقمرك نورنه مقابل ومشابه
قلمق ممکن دکلدر

دل بردی وجان میدهمت غم چه فرستی * چون نیك غمینیم چه حاجت بمحصل

کوکل الدك وسکا جان و یررم غمی نه کوندردك چونکه زیاده غمناکز محصله نه حاجت (مفردات) (دل) کوکل (بردی) ایلدك (جان) م (میدهم) و یررم (ت) سکا (غم) م (چه) نه (فرستی) کوندردك (چون) چونکه (نیك) زیاده (غمینیم) غملوز (چه) نه (حاجت) م (بمحصل) م (معنای اشارتی) بحمدالله کوکلمی جانب عزتکه جذب ایلدك وجانمی سنك یولکه صرف ایدرم دل وجانم یولکه صرف ایتکله مسرور ایکن ومایهٔ شادی اولان غمکاه دخی غمناك ایکن تکرار غم
محصلی ارساله نه حاجتکه قبض بعد الانبساط غم وغمدر

حافظ چوتوپادر حرم عشق نهادی * دردامن اودست زن وازهمه بکسل

ای حافظ چونکه سن عشق حرمنه قدم قودك انك دامننه ال اول جمیعندن کسل (مفردات) (حافظ) م (چو) چونکه (تو) سن (پا) آیاق (در) فی (حرم) م (عشق) م (نهادی) قودك (در) فی (دامن) اتك (او) ضمیر (دست زن) ال اور (وازهمه) دخی جمله‌دن (بکسل) کسل (معنای اشارتی) استعیذبالله (قل الله ثم ذرهم) آیت کریمه‌سی سرنجه ای حافظ چونکه حرم عشق خدایه محرم اولدك واسرار عشقدن خبردار اولدك همان دولت عشق الدن قومه که عشق الهی باعث سعادت داریندر وجمیع ماسوی اللهدن منقطع اولکه ماسوایه محبت سبب
خسران وضلالتدر

وله ایضا

بسحر چشم توای لعبت خجسته خصال * برمز خط توای آیت همایون فال

سنك چشمکك سحری حقیچون ای خلقلری مبارك کوزل محبوب سنك خطکك رمزی

(هر روزچوحسنت زدیکرروزفزونست * مه راتتوان کردبروی تومقابل) * محصول بیت * چونکه سنك حسنك کوندن کونه زیاده در ماهی سنك رویکه مقابل ایلك اولمز (دل بردی وجان می دهمت غم چه فرستی * چون نیك غمینیم چه حاجت بمحصل) * محصول بیت * کوکلمی ایلتدك وسکا جان ویررم پس بکا غمی نیچه کوندررسن چونکه محکم غملیز بنه نه حاجت محصله غمه مجازا محصل اطلاق ایلدی محصل اسم فاعلدر تفعیل بابندن برنسنه یی تحصیل ایدیجی معناسنه محاصل دیوب مفاعله بابندن طوتانلر اهل تحصیل دکللر ایمش (حافظ چوتوپادر حرم عشق نهادی * دردامن اودست زن وازهمه بکسل) درحرم عشق در حرف صله واضافت بیانیه در او ضمیری جانانه راجعدر بکسل فعل امر مفرد مخاطب اوزل دیمکدر امابونده مراد کسل دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ چونکه سن ایاغکی عشق حرمنه قودك ایمدی جانانك اتکنه ال اور واندن غیری جمیعندن کسل حاصلی عشقکی جانانه تخصیص ایله (وله ایضا) (بسحر لعبت چشم تو ای خجسته خصال * برمز خط توای آیت همایون فال) بوغزلك ابیاتی ومصراعلری اولرنده واقع اولان باء قسم ایچوندر وبیتلر هب بری برینه مرهوندر لعبت لغتده قوقله در امابونده محبوب مراددر خجسته مبارك معناسنه در خصال خصلتك جمعیدر ایو خویلر دیمکدر همایونده مبارك دیمکدر * محصول بیت * سنك چشمکك سحری حقیچون ای خویلری مبارك جانان سنك خطکك رمزی حقیچون
ای مبارك فاللی آیت

حقيچون اى مبارك فالو آيت (مفردات) (با) قسميه (سحر) م (چشم) كوز (تو) سن (لعبت) كوكل مفتون ايديجى محبوب (خجسته) مبارك (خصال) م (با) قسميه (رمز) اسرار (خط) يازى (تو) سن (آيت) م (همايون) مبارك (فال) م (معناى اشارتى) سنك معجز اولان نظر عنايتك حقيچون اى (انك لعلى خلق عظيم) ايله موصوف مبارك خصاللى محبوب خداسنك قولا وفعلا ظهور ايليان اسرار لدنيه لرك حقيچون اى مبارك فاللو آيت خدا صلى الله عليه وسلم

﴿ بنوش لعل تواى آب زندكانى من * برنك و بوى تواى نوبهار حسن وجمال ﴾

سنك لذيذ لبك حقيچون اى بنم آب حياتم سنك رنك وبويك حقيچون اى حسن وجمال نوبهارى (مفردات) (با) قسميه (نوش) لذت وعسل (لعل) برقرمزى قيمتلو طاشدر (آب زندكانى) ديرلك صويى (من) بن (با) قسميه (رنك) م (بوى) كوزل قوقو (تو) سن (نو) يكى (بهار) م (حسن وجمال) م (معناى اشارتى) غذاى روحانى بخش ايديجى سنك كلمات قدسيهٔ لذيذه لرك حقيچون اى بنم حيات ابديه مك باعثى سنك شمائل شريفك ورايحهٔ طيبهٔ مسكيهك حقيچون اى امجيت ايله حسن وجمال نوبهارى صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ بكرد راه تو يعنى كه سايبان اميد * بخاك پاى تو يعنى كه رشك آب زلال ﴾

سنك يولكك غبارى حقيچون يعنى كه اول اميد سايبانيدر سنك خاك پايك حقيچون يعنى كه اول آب زلالك رشكيدر (مفردات) (با) قسميه (كرد) غبار (راه) يول (تو) سن (يعنى كه) م (سايبان) كولكه لك (اميد) م (با) قسميه (خاك) طپراق (پاى) اياق (تو) سن (يعنى كه) م (رشك) كونى (آب زلال) صافى صو (معناى اشارتى) سنك اثر سعادتكه اقتفا واتباع ايدن علماء ورثهٔ انبيالرك حقيچون يعنى كه انلر شفاعتله سايبان اميدلردر سنك خاكپايك حقيچون كه سنك علم شريعتك واسرار طريقتك وانوار حقيقتك طلبنده جان بذل ايدوب خاكپاى اولمش مؤمنين مخلصين امثالرك حقيچون يعنى كه انلرك علم واخلاصلرينه آب زلال رشك ايلمشدر

﴿ بجلوه هاى توچون شيوه هاى رفتن كبك * بغمزه هاى توچون عشوه هاى چشم غزال ﴾

كبكك رفتارنده اولان شيوه لر كبى جلوه لرك حقيچون غزالك چشمنده اولان عشوه لر كبى غمزه لرك حقيچون (مفردات) (با) قسميه (جلوها) جلوه لر (تو) سن (چون) مثل (شيوها) نازلر (رفتن) كيتمك (كبك) ككلك (با) قسميه (غمزها) كوز قيمالر (تو) سن (چون) مثل (عشوها) نازلر (چشم) كوز (غزال) جيران (معناى اشارتى) مقام قاب قوسينده مشاهدهٔ جمال الله ايله اولان انواع تجليات الهيه لرك حقيچون كبك خرام معنوى اولان عارف بالله لرك رفتارى بونك كبيدر سنك (ما زاغ البصر وما طغى) ايله موصوف غمزه لرك حقيچونكه نازنين خدا اولان غزال معنويلرك چشملرى دخى بونك كبيدر صلى الله تعالى عليه وسلم

(بنوش لعل تواى آب زندكانى من * برنك و بوى تواى نوبهار حسن وجمال) *محصول بيت* سنك طاتلى لبك حقيچون اى بنم آب حياتم سنك رنك وبويك حقيچون اى حسن وجمال نو بهارى (بكرد راه تو يعنى كه سايبان اميد * بخاك پاى تو يعنى كه رشك آب زلال) *محصول بيت* سنك يولك توزى حقيچون كه اول اميد سايبانيدر سنك اياغك طپراغى حقيچون كه آب صافينك رشكيدر يعنى آب زلال اكا رشك ايدر (بجلوه هاى تو چون شيوه هاى رفتن كبك * بغمزه هاى توچون عشوه هاى چشم غزال) *محصول بيت* ككلك يوريشى شيوه لرك كبى سنك جلوه لرك حقيچون آهو كوزى عشوه لرى كبى غمزه لرك حقيچون

﴿ بطيب خلق تو و نفحهٔ شمامهٔ صبح * ببوى زلف تو و نكهت نسيم شمال ﴾

سنك لطيف خلقك وصبح شمامه سنك لطيف رايحه سى حقيچون سنك زلفكك رايحه سى ونسيم شمالك رايحه سى حقيچون (مفردات) (با) قسميه (طيب) م (خلق) م (تو) سن (نفحه) رايحه (شمامه) ققوله جق شئ (صبح) م (با) قسميه (بوى) رايحه (زلف) م (تو) سن (نكهت) رايحه (نسيم) مشهور يل (شمال) قطب جانبندن اسن يل (معناى اشارتى) سنده اولان اخلاق الهيه نك اطيبى وشمامهٔ صبح ازلدن روح مطهره كه ظهور ايليان نفحهٔ رحمانيه حقيچون وسنده اولان اوصاف جميلهٔ الهيه نك آثار ورايحه سى ووقت لى مع الله ده بلاواسطه ظهور ايليان نسيم فيض وتجليات الهيه رايحه سى حقيچون صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ بآن عقيق كه ماراست مهر خاتم چشم * بآن كهر كه شماراست دردرج مقال ﴾

اول عقيق حقيچونكه بزم كوزمز خاتمنك مهريدر اول كهر حقيچونكه سزك مقالكز درجنك دريدر (مفردات) (با) قسميه (آن) اول (عقيق) م (مارا) بزم ايچون (است) در (مهر) م (خاتم) م (چشم) كوز (با) قسميه (آن) اول (كهر) م (شمارا) سزلك ايچون (است) در (در) انجو (درج) حقه (مقال) م (معناى اشارتى) اول عقيق ودر بيضا ايله تعبير اولنان نور محمدى وحقيقت احمدى حقيچونكه بزم موهبهٔ الهى اولان بصيرت قلبمز خاتمنك مهرى ونقشيدر واول مغزل كندويه نسبت پوست اولوب اين وآن كندودن وجود پذير واسانله تعبير اولنماز وعبارهٔ صغمز همان آن ايله تعبير اولنور براطيفهٔ ربانى وحقيقت انسانيدر اول كوهر فرد حقيچونكه سزك (وعلمناه من لدنا علما) مقالكزك درجنك دريدر صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ بآن صحيفهٔ عارض كه كشت كلشن عقل * بآن حديقهٔ بينش كه شد مقام خيال ﴾

اول عارضك صحيفه سى حقيچونكه عقل كلشنى اولدى اول چشم حديقه سى حقيچونكه خيال مقامى اولدى (مفردات) (با) قسميه (آن) اول (صحيفه) م (عارض) يكاق (كشت) اولدى (كلشن) م (عقل) م (با) قسميه (آن) اول (حديقه) باغچه (بينش) كورمكلك (شد) اولدى (مقام) م (خيال) م (معناى اشارتى) اول نور الهى كندوده ظاهر اولان جمال محمدى حقيچونكه عقل معاد اهلنك قابنه نورو كوكلنه سرور ويريجى بركلشن غيبدر واول جميع مؤمنين ومؤمناتك دنيا وآخرت رؤيتى مطلوبى وشفاعتى مقصودى اولوب كوز بيكى كبى عزيز ومقبول ذات محمدى حقيچونكه خيالى جمله كوزلرده ثابت اولمشدر صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ كه دررضاى توحافظ كر التفات كنى * بعمر باز نماند چه جاى مال ومنال ﴾

كه سنك رضاكده اولان حافظه التفات ايدرسن عمره كيرو قالمزنه مال ومنال يريدر (مفردات) (در) فى (رضا) م (تو) سن (حافظ) م (كر) م (التفات) م

(بطيب خلق تو و نفحهٔ شمامهٔ صبح * ببوى زلف تو و نكهت نسيم شمال *محصول بيت* سنك خلقك مقبول قوقوسى وصباح شمامه سى نفحه سى حقيچون و سنك زلفنك قوقوسى و نسيم شمال نكهتى حقيچون (بآن عقيق كه ماراست مهر خاتم چشم * بآن كهر كه شماراست دردرج مقال) عقيقدن مراد قاتلى باشدر و ياقوت جانان دروكهردن مراد دندانلريدر يعنى ديشلرى *محصول بيت* اول عقيق حقيچون كه بزم چشممز خاتمنك مهريدر اول كهر حقيچون كه سزك در درج مقالكزدر (بآن صحيفهٔ عارض كه كشت كلشن عقل * بآن حديقهٔ بينش كه شد مقام خيال) صحيفهٔ عارض بيانيه در حديقهٔ بينشده بويله در *محصول بيت* اول صحيفهٔ عارض حقيچون كه عقل كلشنى اولدى اول بينش باغچه سى حقيچون كه خيال مقامى اولدى يعنى چشم (كه دررضاى توحافظ كر التفات كنى * بعمر باز نماند چه جاى مال ومنال) كه قسمله مقسم بهى ربطايچوندر رضاى تولاميه در بعمر باز نماند اصطلاحلرنده جانه باشه قالمز ديجك يرده ديرلر *محصول بيت* كه سنك رضاكده حافظه اكر التفات ايدر سنك عمره قالمز دكل كه مال ومناله يعنى جان وباشه قالمزقنده قالدى كه مال ومناله معلوم اوله كه يانمزده اون برعدد ديوان وار ايدى و بوايكى غزل هيچ برينده بولنمدى

(وله ايضا) داراى جهان نصرت دين خسرو كامل * يحيى بن مظفر ملك عامل عادل) دارا حاكم جهانه اضافت لاميه در نصرت دين مصدرك
مفعولنه اضافتيدر مصدر بونده مبالغه طريقيله مذكوردر رجل عدل كبى نصر الدين ملك يحيانك اقيدر خسرو كامل بيانيه در يحيى عطف
بياندر ماقبلنه ابن لفظنك همزه سى بين العلمين اولديغيچون ترك اولندى ملك عالم عادل يحيانك صفتلريدر دارا مابعديله مقدم خبر يحيى
مؤخر مبتدا اولمقده جائز * محصول بيت * جهانك حاكم عادليدر ودينك ناصرى و پادشاه كاملدر مظفر اوغلى يحيا كه ملك عالم عادلدر
(اى در كه اسلام پناه بوكشاده * بر روى جهان روزنهٔ جان ودردل) اى حرف ندا ومنادى محذوف تقديرى اى پادشاه ديمكدر دركه اسلام
پناه وصف تركيبيدر پناهيدن تو يه
اضافتى لاميه مصراع اول مصراع ثانى به
مرهوندر روزنهٔ جان بيانيه ودر دلده
بويله در * محصول بيت * اى پادشاه
عالمپناه سنك اهل اسلام صغندره جق
وياصغندريجى دركاهك اهل جهانك
يوزينه يعنى اوستنه جان باجه سنى
يعنى پنجره سنى وكوكل قپوسنى فتح ايلمش
يعنى جانلرينه جان قاتوب وكوكللرينه
صفا ويرمشدر حاصلى پادشاه عالمپناه
خلق جهانه عدالت ورأفت كوستردبكنى
بيان ايدر (تعظيم تو بر جان وخرد
واجب ولازم * وانعام تو بر كون ومكان
فائض وشامل) تعظيم تو مصدرك
مفعولنه اضافتيدر وانعام تو مصدرك
فاعلنه فائض فيض ويريجى اسم فاعلدر
اما بونده محيط معناسنه در * محصول بيت *
سكا تعظيم ايلمك جان وعقلك اوزرينه لازم
وواجبدر يعنى عادل پادشاه عالم اولديغك
ايچون هرذى روح وصاحب عقله سكا
تعظيم وتبجيل ايلمك اهم ولازمدر
وعلى الخصوص كه سنك انعام واحسانك
جميع عالمى شامل ومحيطدر (روز ازل
از كلك تو يك قطره سياهى * بر روى مه
افتاد كه شد حل مسائل * روز ازل
بيانيه كلك كافك ايكسيله عجم كاف
عربى اوقورايكن اولكيسنى مكسور طوتارلر
اما روميلر اولكيسنى كاف عجمى طوتارلر
تويه اضافت لاميه در سياهيدن بونده
قاره مركب مراد در ياحرف نسبت حل
بونده مبالغه معناسنه در رجل عدل كبى
ياخود فاعل معناسنه اوله مجاز اوباربحذف
لفظنى تقدير ايده وز سبب حل تقديرنده
مسائله اضافت مصدرك مفعولنه اضافتى
قبيلندندر * محصول بيت * مصراع اول
مصراع ثانى يه مرهوندر خواجه بيورر كه
روز ازلده سنك قلمكدن برقطره سياه مركب ماهك روينه دوشدى بكه اول اجلدن حل مسائل اولدى يعنى حل مسائله سبب اولدى
ويا اول قطره مسائلى حل ايديجى اولدى اسناد مجازى طريقيله بو كلام آنى كوستررد كه ممدوحى اولان پادشاه كاتب اوله حاصلى مقصودى
ماهك رويندهاولان لكه در

(كنى) ايده سن (با) ظرفيه (عمر) م (باز) كيرو (نماند) قالمز (چه) نه (جاى)
محل (مال) م (منال) مانال (معناى اشارتى) خصال ممدوحهٔ محمديهٔ مذكوره لر
حقيچونكه يارحمة للعالمين وياسند المؤمنين بوسنك رضاك بولندهٔ تابتقدم اولان حافظه
اكر كوز اوجيله برنظر عنايت وبرالتفات ايده سن ايكى جهان سعادتنه ايروب عمرى
ووارمى سنك يولكه فدا ايدرم متعنا الله بنظر عنايته وشفاعته ورؤية جماله صلى الله
تعالى عليه وعلى آله وصحبه وسلم

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ داراى جهان نصرت دين خسرو كامل * يحيى بن مظفر ملك عامل وعادل ﴾

جهانك حاكمى ودينك ناصرى كامل خسرو مظفر اوغلو يحيى كه عالم وعادل ملكدر
(مفردات) (دارا) حاكم (جهان) م (نصرت) ناصر (دين) م (خسرو) پادشاه
(كامل) م (يحيى) م (ابن) اوغل (مظفر) ظفر بولمش (ملك) م (عالم) م (عادل)
م (معناى اشارتى) اى جهانك حاكمى ومتصرفى ودينك ناصرى پادشاه حقيق
ووارث محمدى قطب زمان ومرشد خلق جهان يحيى بن مظفر عالم وعادل برطبيب الهيدر

﴿ اى در كه اسلام پناه تو كشاده * بر روى جهان روزنهٔ جان ودردل ﴾

اى پادشاه سنك اسلامى حفظ ايديجى دركاهك آچمشدر جهانك يوزينه جان پنجره سنى
وكوكل قپوسنى (مفردات) (اى) حرف ندا (دركه) م (اسلام) م (پناه)
صغناجق ير (تو) سن (كشاده) اچمش (بر) على (روى) يوز (جهان) م
(روزنه) پنجره (جان) م (در) قپو (دل) كوكل (معناى اشارتى) اى پادشاه
حقيقت سنك اسلامى واهل اسلامى حفظ ايديجى دركاهك ونظر وهمتك جهانك بقا
وحياتنه ورونق وثباتنه وعارف بالله اولانلرك بصيرت قاپولرينه فتح باب وانكشاف
حاصل اولوب اسرار الهيه لره مطلع اولملرينه سبب عظما اولمشدر

﴿ تعظيم تو بر جان وخرد واجب ولازم * انعام تو بر كون ومكان فائض وشامل ﴾

جان وعقل اوزره سنك تعظيمك واجب ولازمدر سنك انعامك كون ومكان اوزره فائض
وشاملدر (مفردات) (تعظيم) م (تو) سن (بر) على (جان) م (خرد) عقل
(واجب) م (لازم) م (انعام) م (تو) سن (بر) على (كون ومكان)
م (فائض) دوكولجى (شامل) جمله يه ايريشيجيدر (معناى اشارتى) (شكر المنعم
على المنعم عليه واجب) سرنجه عقل وجان اوزره سنك تعظيمك واجب ولازمدر
زيرا سنك انعام واحسانك متحيز اولان موجودات جميعسنه فائض وشاملدر ووجود
مسعودك جمله مكوناتك وجود وبقاسنه باعثدر

﴿ روز ازل از كلك تو يك قطره سياهى * بر روى مه افتاد كه شد حل مسائل ﴾

روز ازلده قلمكدن برقطره مركب ماهك يوزى اوزره دوشدى كه مسائل حل ايديجى
اولدى (مفردات) (روز) كوندز (ازل) م (از) من (كلك) قلم (تو) سن (يك)
بر (قطره) م (سياهى) مركب (بر) على (روى) يوز (مه) آى (افتاد)

﴿ دوشدى ﴾

(خورشيد چو آن خال سيه ديد بدل كفت * اى كاج كه من بودمى آن هندوى مقبل) خال سيه يوردبغى قطره يه كوره درماهك
يوزنده پايلان لكه يه دكلدر بدل باحرف صله وباحرف ظرف اى حرف ندا منادى محذوف ياماه اوله باى بدل حرف ظرف اولنجه
وبادل اوله حرف صله اولنجه ولكل وجهة كاج كاف عربيله كاشكى معناسنه كاشده ديرلر شيله بعض محلده بودمى حكايت
حال ماضيدر آن هندوى مقبلدن مراد مذكور قطره اوله وياقطره سببيله ماه اوله حكايت حال اضافت بيانيه در ومقبل مقبول
معنالرنده مستعملدر * محصول بيت * خورشيد چونكه اول خال سياهى كوردى كوكلنه ديدى وياكوكلنده ديدى يعنى كندى
كنديله سويلشوب ديديكه نه اوليدى
بن اوليدم اول مقبول هند وحاصلى
ماهك يوزينه اول قطره شاهك قلمندن
ايندبكيچون خورشيد ماهه رشك ايدوب
ديديكه نه اوليدى اول قطره بنم يوزمه
دوشيدى كه ماه برينه سعادتلى بنده
بن اوليدم حاصلى پادشاهك كمال عظمت
ورفعتندن كونش بنده سى اولمقه
تحسر چكر (شاها فلك از بزم تو در رقص
وسماعست * دست طرب ازدامن اين
زمزمه مكسل) دست طرب بيانيه
زمزمه آوازه ديرلر مكسل فعل نهى
مفرد مخاطبدر كسليدندن كاف عجمينك
كسريله وضميله قيرمق معناسنه در
* محصول بيت * اى پادشاه فلك سنك
بزمك شوقندن رقص وسماعده در
شتلك اين بوزمزمه نك اتكندن دائما كسمه
مراد دعادر يعنى بو رسم وآيينك هركز
منقطع اولمسون يعنى عيش وعشرتك
وبزمك صيت وصداسى ممتد اولسون
زيرا دور فلك سكا مساعد وموافقدر
(مى نوش وجهان بخش كه از زلف
كمندت * شد كردن بدخواه كرفتار
سلاسل) مى نوش وجهان بخش
امر مخاطب صيغه لريدر شراب ايچ
وجهان بغشله يعنى پادشاهلق بغشله
معناسنه در حاصلى مستحقلره جهان
سلطنتلرين بذل ايله كه حرف تعليل
زلف كمندت بيانيه ولاميه در سلاسل
سلسله نك جمعيدر زنجيرلر ديمكدر
* محصول بيت * پادشاهه خطاب ايدوب
بيورر كه اى پادشاه باده ايچ وپادشاهلقلر
بغشله زيرا كمند زلفكدن بدخواهك يعنى
دشمنك بويني سلسله كرفتار اولدى
يعنى مبتلاى حبس بدن وقيدتن اولدى
(دور فلكى يكسره بر منهج عدلست *
خوش باش كه ظالم نبرد راه بمنزل)
دور فلكى اضافت بيانيه در ياحرف نسبت يكسره دفعة يعنى برا وغوردن وبركزدن منهج طوغرى يول عدله اضافت بيانيه در * محصول
بيت * فلكك دورى بركزدن وكليا عدالت طريقى اوزره در يعنى عدالتده فلك سكا معاوندر كليا ايمدى خوش اول وحضور ايله كه
ظالم ظلمى سببيله يولنى منزلنه ايلتمز يعنى ظلمدن مراديه ايرشمز بوايكى بيت اول معنايى كوسترر كه پادشاه زمانك سلطنتنده عدولرى
محبوس اوله زيرا ازمنهٔ خاليه ده وراث سلطنت بربرينى قتل ايلرردى بلكه حبس ايدردى وياكوزينه ميل چكردى

دوشدى (شد) اولدى (حل مسائل) م (معناى اشارتى) (اول ما خلق الله القلم)
حديث شريفى سرنجه ارقام وجود مكوناتك ظهورينه باعث وسنك كنديه كمال تبعيتله
تابع اولديغك قلم ايله تعبير اولنان روح محمديه دن روز ازلده سنك ماه تابان كبى روح منوريكه
برقطرهٔ نور الهيهٔ ذاتيه منعكس اولدى اول سببدن جميع علوم ظاهر وباطن سكا منكشف
اولوب شمدى جمله مسائل مشكله لر سندن حل اولمشدر

﴿ خورشيد چو آن خال سيه ديد بدل كفت * اى كاش كه من بودمى آن هندوى مقبل ﴾

آفتاب چونكه اول سياه خالى كوردى كوكلنده ديدى اى كاشكى او سياه بكده بن اوليدم
(مفردات) (خورشيد) كونش (چون) چونكه (آن) اول (خال) بك (سيه) م
(ديد) كوردى (بدل) كوكلنه (كفت) ديدى (اى كاش كه) اى نه اوليدى
(من) بن (بودمى) اوليدم (آن) اول (هندو) سياه بكده (مقبل) م (معناى
اشارتى) اى مظهر انوار ذات بخت الهى اولان پادشاه حقيقت آفتاب كبى خلق عالمه
ضيا بخش ايديجى سائر مشايخ وعرفا سنده خال ايله تعبير اولنان انوار ذات الهيه يى
بالمشاهده كوردى وكنديه على طريق الغبطه ديدى اى كاشكه اول سعادتلو
مظهر نور الهى اولان بندهٔ هندوى مقبل بن اوليدم

﴿ شاها فلك از بزم تو در رقص وسماعست * دست طرب از دامن اين زمزمه مكسل ﴾

اى پادشاه فلك سنك بزمكدن رقص وسماعده در بوزمزمه نك دامندن شوق الى
اوزمه وكسمه (مفردات) (شاها) اى پادشاه (فلك) م (از) من (بزم) مجلس
(تو) سن (در) فى (رقص) م (سماع) م (است) در (دست) ال (طرب)
سرور (از) من (دامن) اتك (اين) بو (زمزمه) آواز (مكسل) اوزمه وكسمه (معناى
اشارتى) اى پادشاه معنوى فلك سنك بو عالمده حق تعالى ايله جليس وانيس اولمقلغين
ركاتندن دور ورقص وانقطا مده در بوآخر زمانك ديرنكى وجماعتى ايچندن سنك
فيض وتجلى الهى ايله اولان شوق وسروركلى وجميع مخلوقات اوزره نظر شفقتك
وهمتك كسلمسون

﴿ مى نوش وجهان بخش كه از زلف كمندت * شد كردن بدخواه كرفتار سلاسل ﴾

شراب ايچ وجهان باغشله زيراسنك كمند كبى زلفكدن دشمنك كردنى زنجيرلره كرفتار
اولدى (مفردات) (مى) شراب (نوش) ايچ (جهان) دنيا (بخش) باغشله (كه)
زيرا (از) من (زلف) م (كمند) م (ت) ضمير (شد) اولدى (كردن) بيون (بدخواه)
كتولك ديليجى (كرفتار) طوتلمق (سلاسل) زنجيرلر (معناى اشارتى) اى پادشاه
اذواق روحانيت اوزره شراب عشق خدايى نوش ايله واهل جهانه ظاهرا وباطنا
احسان اوزره ثابت اولكه (من بارز وليا فقد بارزنى ومن بارزنى فقد بارز الله) حديث
شريفى سرنجه سنك الله تعاليه تخلقوا باخلاق الله اوزره انتسابكدن دشمنكك كردنى
سلاسل واغلالره كرفتار اولدى

﴿ دور فلكى يكسره بر منهج عدلست * خوش باش كه ظالم نبرد راه بمنزل ﴾

(حافظ چو درشاه جهان مقسم رزقست * ازبهرمعیشت مکن اندیشهٔ باطل) بعض نسخه‌ده جودر یرینه قلم واقعدر امابندیه بواولی کلدی ولکل وجهة * محصول بیت * ای حافظ چونکه پادشاه عالمك قپوسی مقسم رزقدر ایمدی معیشت ایچون اندیشهٔ باطل ایله یعنی بن نه ییرم ونه ایچرم ونه ایله کیچورم دیو اندیشهٔ باطل ایلمه زیرا پادشاه بنی دائما کوروب قارمقده‌در خواجه حسن طلب صنعتنی رعایت ایلدی (وله ایضا) (شممت روح وداد وشمت برق وصال * بیاکه بوی ترامیرم ای نسیم شمال) شممت فعل ماضی متکلم وحده‌در علم بابندن ونصر بابنده لغتدر قوقولدم دیمکدر روح وداد بیانیه‌در وشممت‌نك مفعول صریحی

فلکه منسوب اولان دور بالکلیه عدل طریقی اوزره در خوش اولکه ظالم منزله یول ایلمز (مفردات) (دور فلك) م (با) نسبیه (بکسره) را وقور دن (بر) علی (منهج) طریق (عدل) م (است) در (خوش) م (باش) اول (ظالم) م (نبرد) ایلتمز (راه) یول (با) للملابسه (منزل) م (معنای اشارتی) بوزمانده اولان ظهورات جمله عدل طریقی اوزره‌در سن همان خوش اولکه ظالم منزلی باشه چیقارمز اساءتك ضرری کندو یه کفایت ایدر

حافظ قلم شاه جهان مقسم رزقست * ازبهر معیشت مکن اندیشهٔ باطل

ای حافظ شاه جهانك قلمی مقسم رزقدر معیشتدن ایچون باطل فکر ایله (مفردات) (حافظ) م (قلم) م (شاه جهان) م (مقسم) محل قسمت (رزق) م (است) در (از) من (بهر) تعلیلیه (معیشت) (مکن) ایله (اندیشه) فکر (باطل) م (معنای اشارتی) ای حافظ خلیفة الله اولان پادشاه حقیقتك وجود قلمی مقسم ارزاق معنویدرانلردن بکا غذای روحانی ایرشمدی دیو باطل فکر ایله وسوء ظن ایله استعیذ بالله (انك لاتهدی من احببت ولکن الله یهدی من یشاء) آیت کریمه‌سن تفکر ایله که انلر رو پوش یدقدرت الهیه‌لردر وو سائل قربیت حضرتلردر همان متصرف حقیقی هوالله‌در

وله ایضا

شممت روح وداد وشمت برق وصال * بیاکه بوی ترامیرم ای نسیم شمال

بن محبت روحنی قوقو لدم ووصال برقنی کوردم کل که سنك رایحه‌که جان ویره‌یم ای شمال یلی (مفردات) (شممت) قوقولدم (روح) رایحه (وداد) محبت (شمت) نظر ایلدم (برق) م (وصال) م (بیاکه) کل که (بوی) رایحه (ترا) سنك ایچون (میرم) اوله‌یم (نسیم شمال) قطب طرفندن اسن یل (معنای اشارتی) بحمدالله محضا عطای خدا ایله دماغ جانمده محبت الله رایحه‌سی حاصل اولدی ووصلت الی الله برقنی بصیرت قلب ایله مشاهده ایلدم کل ای توفیق الهی ونفحه رحمانی که سنك رایحه‌که جان ویره‌یم

احادیا بجمال الحبیب قف وانزل * که نیست صبر جمیلم زاشتیاق جمال

ای حبیبك دوه‌لرینی ایلری سورن کیمسه توقف ایله وقون که جمالك اشتیاقندن بکا صبر جمیل یوقدر (مفردات) (ا) همزه حرف ندادر (حادی) دوه‌یی ایلری سورن دوه‌جی (با) للملابسه (جمال) جمع جمل دوه‌لر (حبیب) م (قف) طور (انزل) قون (که) زیرا (نیست) یوق (صبر) م (جمیل) کوزل (میم) ضمیر (ز) من (اشتیاق) م (جمال) م (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی اولان حضرت اللهك درکاه عالیه سنده سموات وارضینك تحمل ایتدکلکه خوف ایلدکلری تکالیف شاقهٔ شرعیه‌لره وراه عشق ومعرفت الهیه‌نك سنکین بارلرینه تحمل ایدیجی جمال معنوی اولان اهل اللهی علی طریق الترقی سائق اولیجی توفیق الهیٔ ربانی وفیض وتجلیٔ رحمانی توقف ایله وبزم اوزریمزه نازل اولکه جمالك اشتیاقندن بکا صبر جمیل یوقدر

روح راتك فتحیله راحت وحضور معناسنه ویل کتوردیکی کوزل قوقویه روح دیرلر بونده مقصود بودر وداد واوك فتحیله دوستلق معناسنه در علم بابندن شممت فعل ماضی متکلم وحده‌در ضرب بابندن یادن فعل یی یعنی مفتوح العین فعل یه نقل ایلدیلر مکسور العین اولدقده اعلال ایلدیلر قاعدهٔ عربیت اوزرینه وزنی خلت در برق وصال بیانیه‌در وشممت‌نك مفعول صریحی شمت البرق دیرلر چقمق شمشك آتلان بواودجانبنه نظر ایلمك که یغمور نه سندن دوکیلور زیرا شیم شینك فتحیله نظر ایلمکه دیرلر بوی ترامیرم سنك قوقوکه قربان اولایم دیمکدر نسیم شمالدن کوی جانان قبلندن اسن یل مراددر واضافت بیانیه‌در * محصول بیت * دوستلق قوقوسنی قوقلدم ووصال شمشکنی جمله سیر ایلدم یعنی وصالك نشانی کوردم کل که سنك قوقوکه قربان اوله‌یم ای شمال یلی یعنی ای کوی جاناندن هبوب ایدن نسیم شمال کل که سنك بوی روح افزاکه قربان اوله‌یم (احادیا بجمال الحبیب قف وانزل * که نیست صبر جمیلم زاشتیاق جمال) احادیا همزه مفتوحه حرف ندادر حادی اسم فاعلدر حدا یحدودن یعنی نصر بابندن دوه سورر کن بانجه ایرلغه دیرلر منادای غیر مقصوده‌در آنکیچون معرب اولمشدر بجمال الحبیب با حرف صله جمال جیمك کسریله جملك جمعیدر جیمك ولامك فتحه‌لریله ده دوه‌یه دیرلر حبیبه اضافتی لامیه‌در حبیب دوست معناسنه‌در قف فعل امر مخاطبدر وقف یقف دن یعنی ضرب بابنك مثالندن علی وزنی اوزره توقف ایله دیمکدر وانزل واو حرف عطف انزل همزه‌نك کسریله فعل امر مخاطب نزل ینزل دن یعنی ضرب بابندن این دیمکدر همزهٔ وصل ساقط اولور که حرف تعلیل صبری جمیله مضاف قیلسق بیانیه اولور مضاف اولمقده جائز بویله او لیجه نیست لیس معناسنده اولور وصبر اسمی وجمیل خبری ولکل وجهة اشتیاق جمال اضافتی بونده مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * ای جانانك دوه‌لرینی تغنی وترنم ایله سورن دوه‌جی توقف ایله وقون یعنی ایلری کتمه زیرا بکا صبرا بودکادر جمال جانان اشتیاقندن یعنی یورمکه طاقت قالمدی ایمدی قون که برپاره استراحت ایده‌لم منه سنده مصراع اولده جمال ومصراع ثانیده جمال تجنیس خطدر دیبن علم بدیعی بجب بدیع بیلورمش تجنیس خط خود نقطه‌ده اختلافه دیرلر حرکتده اختلافه تجنیس ناقص دیرلر بوشرحده صنایع بدایعی یرلو یرنده تمام اجرا ایلك ممکن ایدی لکن شرح زیاده مطول اولوب ناظرلره سآمت وملالت ویریر پس ترکی اولی واحری اولمغین ترك اولوب مختصر قلندی والا قواعد عروضیه‌یی وقوافی‌یی بیله محلی محلنده ذکر ایلك اشارته موصول ایدی حتی بو خوفدن ابیات استشهادی ذکر ایلدك

شکایت

(شکایت شب هجران فروکذار ای دل * بشکر آنکه برافکند پرده روز وصال) فرو کذار بونده ترك ایله دیمکدر بشکر با حرف سبب * محصول بیت * هجران کیجه سنك شکایتنی ترك ایله ای کوکل یعنی هجراندن شکایت ایله اول شکر سببیله که روز وصال پرده سنی براقدی یعنی پردهٔ فراق آردندن ظهور ایلدی دیمکدر (چو یار برسر صلحست وعذر میخواهد * توان کذشت زجور رقیب درهمه حال)

شکایت شب هجران فروکذار ای دل * بشکر آن که برافکند پرده روز وصال

فراق کیجه سنك شکایتنی ترك ایله ای کوکل اول شکرانه‌یه که وصال کونی ظاهر اولدی (مفردات) (شکایت) م (شب) کیجه (هجران) م (فرو) اشاغی (کذار) قو (دل) کوکل (با) للملابسه (شکر) م (آن) اول (برافکند) براقدی (پرده) م (روز) کوندز (وصال) م (معنای اشارتی) بودنیا کیجه سنك ظلمات وحجاب بشریه سندن اولان الم هجراندن شکایتی ترك ایله همان سعی ومجاهده ایله قربیت وانسیت الهیه تحصیل ایله ای کوکل وعد کریم الهیه ایله اول شکرانه‌یه که وصال کونی ظاهر بالنص القرآنی اولمشدر

چو یار برسر صلحست وعذر می خواهد * توان کذشت زجور رقیب درهمه حال

چونکه یار صلح هوسی اوزره در وعذر دیلر جمیع حالده رقیبك جورندن کچمك ممکندر (مفردات) (چو) م (یار) م (بر) علی (سر) محبت (صلح) م (است) در (عذر) م (میخواهد) دیلر (توان) ممکن (کذشت) کچمك (ز) من (جور) م (رقیب) م (درهمه) جمله (حال) م (معنای اشارتی) استعیذ بالله (رضی الله عنهم ورضوا عنه) آیت کریمه‌سی سرنجه خیر الناصحین اولان حضرت الله دائم قوللرینك کندی رضاسنده اولمغله کندی دخی انلردن راضی اولدیغی دیلر وانلره نیجه‌اجر جزیل ویره‌جکنی بیان ایدر جمیع حالده نفس وشیطان رضاسندن کچمك ممکن لکن رضاء الله یولندن چیقمق ممکن دکلدر

بیاکه پردهٔ کاربز هفت کانهٔ چشم * کشیده ایم بتحریر کارکاه خیال

کل که چشم هفت کانه سنك کاربز پرده سنی خیال کارکاهنك تحریرینه چکمشز (مفردات) (بیا) کل (پرده) م (کاربز) کل دوکیجی یعنی قات اغاجی (هفت) یدی (کانه) یعنی نوع (چشم) کوز (کشیده ایم) چکمشز (با) للملابسه (تحریر) بازمق وآزاد ایتمك (کارکاه) دکان (خیال) م (معنای اشارتی) ای محبوب کل بز جمالك نورنی کوسترکه چشمك یدی نوع طبقه سنك قات اغاق ایله پرده سنی سنك جمالك مشاهده سی خیالی دکانك آزاد وسلامت اولمسی ایچون چکوب قدومکه وعرض جمالکه منتظر ومترقب اولمشزدر

بجز خیال دهان تونیست دردل تنك * که کس مباد چومن درپی خیال محال

تنك کوکلده سنك دهانك خیالنك غیری یوقدر که کیمسه بنم کبی محال خیال طلبنده اولسون (مفردات) (با) للملابسه (جز) غیر (خیال) م (دهان) آغز (تو) سن (نیست) یوق (دردل) کوکلده (تنك) طار (کس) کیمسه (مباد) اولمسون (چو) مثل (من) بن (درپی خیال) خیال ارقه سنده (محال) م (معنای اشارتی) بحمدالله بنم مشتاق ومضطرب کوکلده سنك کلامکك وفیض وتجلیکك خیالنك غیری یوقدر لکن قبل الاستعداد فیض وتجلی امر محالدر کیمسه

* محصول بیت * چونکه یار صلح هواسنده وسوداسنده در وعذر دیلر هر حالده رقیبك جورندن کچمك ممکندر یعنی یار بزه مائل اولدقدنصکره رقیبك جورینه نه اعتبار (بیاکه پردهٔ کاربز هفتکانهٔ چشم * کشیده ایم بتحریر کارکاه خیال) بعض نسخه‌ده هفتخانه دوشمش وبعضنده هفتکاری دوشمش لکن مآل بردر پردهٔ کاربز هفتکانه اضافتلری بیانیه‌در کاربز وصف ترکیبیدر ریزیدن کلدوکیچی دیمکدر هفتکانه یدی قات دیمکدر یکانه مصدر دیرلر مفرد معناسنه کاربز بردورلو منقش قماشدر اما بونده قات اغماقدن کنایتدر چشمه اضافت لامیه ویا بیانیه‌در مصراع اول مصراع ثانیه مرهوندر بتحریر با حرف صله کشیده‌یه متعلق تحریر لغتده اصلاح وتقویم معناسنه‌در تحریر الکتاب اصلاحه وتقویمه معناسنه‌در اما بونده تزیین مراددر کارکاه وکارخانه‌یه معنی‌یه‌در سابقا بیان اولنمشدر کارکاه خیال بیانیه‌در * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر کل که کوزمك یدی قات کاربز پرده سنی خیال کارخانه سنك تزیینسه چکمشز یعنی کارکاه خیالی مزین قیلق ایچون چکمشز کارکاه خیال چشم ودادر بونده چشم مراددر حاصلی کل که چشم کارخانه سنی یدی قات پردهٔ کاربزله مزین ایلدك نته که سلاطین واعیان ناس جلوس ایده‌جك خانه‌لری انواع اقمشه ایله تحریر وتزیین ایدرلر پردهٔ هفتکانهٔ چشم بیوردیکی اشارتدر کوزده مخلوق اولان یدی پرده‌یه نته که تاقافیه سنده مقدما تفصیلی کچمشدر بو بیتك شرحنده * بیت * (جمال دختر رزنور چشم ماست مکر * که در نقاب زجاجی وپردهٔ عنبیست) * مجموع بیتك معناسی کل که کوزك هفتکاری کاربز پرده سنده چکمشزدر تحریرله خیال کارکاهن دیین ومصراع اولك معناسی کل که چشم هفتکانه سنك کاربز پرده سنی دیبن غریب تحریرلر بیورمشلر (بجز خیال دهان تونیست دردل تنك * که کس مباد چومن درپی خیال محال) دهان خیال تولامیه‌لردر * محصول بیت * سنك دهانك خیالندن غیری بنم دل تنکمده هیچ نسنه یوقدر که کیمسه بنم کبی خیال محال آردنجه اولسون

(ملال مصلحتی مینمایم ازجانان * که کس بجد نخاید زجان خویش ملال) ملال مصلحتی لامیه درو یاحرف وحدت که حرف تعلیل * محصول بیت * بر مصلحت ایچون جاناندن ملال کوسترم زیرا کیمسه کندی جاندن قصد ایله ملال کوسترمز بو تقدیرجه مصراع ثانی جواب سؤال مقدردر یعنی بر مصلحت ایچون ملال کوسترم جاناندن زیرا کیمسه جاندن قصد ایله ملال کوسترمز جاندن مراد بنم جانمدر وجانانمدن ملال کوسترمکدن مراد توریه در که رقبا عشقنه مطلع اولمسون دیو مصراع اولك معناسی جاناندن مصلحته منسوب ملال کوسترم دیمك بای نسبی ایراد ایتکله خیلی ملال ویرمش (قتیل عشق توشد حافظ غریب ولی * بخاك ما کذری کن که خون مات حلال) قتیل عشق اضافتی

بن بی مستعد کبی خیال محالك طالبنده اولمیون

ملال مصلحتی می نمایم ازجانان * که کس بجد نماید زجان خویش ملال

جاناندن مصلحته منسوب ملال کوسترم زیرا کیمسه کندی جاندن قصد ایله ملال کوسترمز (مفردات) (ملال مصلحت) م (یا) نسبیه (می نمایم) کوسترم (از) من (جانان) م (که) زیرا (کس) کیمسه (بجد) قصد ایله (نماید) کوسترمز (ز) من (جان خویش) کندی جاندن (ملال) م (معنای اشارتی) کرچه شوق ومحبتله قایم سروردر امایستر وتحفظ مصلحتندن ایچون ظاهرا جاناندن ملالت ورش رویلك کوسترم زیرا کیمسه کندی جاندن عزیزمه بوندن ملالت کوسترمز

قتیل عشق توشد حافظ غریب ولی * بخاك ما کذری کن که خون مات حلال

غریب حافظ سنك عشقك مقتولی اولدی لکن بزم قبرمزه برمرور ایله که سکا بزم قانمز حلال اولسون (مفردات) (قتیل) یعنی مقتول (عشق) م (تو) سن (شد) اولدی (حافظ غریب) م (ولی) لکن (با) للملابسه (خاك) طپرق (ما) بز (کذری) بر کچمك (کن) ایله (خون ما) بزم قانمز (ت) سکا (حلال) م (معنای اشارتی) غریب حافظ سنك عشقك یولنده موت اختیاری ایله مقتول سیف ریاضات ومجاهدات اولدی لکن سن کرمکدن زمینکی اولان جل وجودمزه بر تجلی ایلیوب علاقهٔ وجود بشریه‌دن بزی خلاص ایتکله ذاتك نورنده بزی محو ومستغرق ایله که بزم قانمز سکا حلال اولسون

وله ایضا

هر نکته که کفتم در وصف آن شمائل * هر کو شنید کفتا لله در قائل

اول شمائل صاحبی محبوبك وصفنده هر بر نکته که سویلدم هر شول کیمسه که ایشندی قائلك خیر عملی لله ایچندر دیدی (مفردات) (هر) جمله (نکته) اسرار (همزه) وحدتیه (کفتم) دیدم (در) فی (وصف) م (آن) اول (شمائل) کوزل اخلاق (هر که) هر کیمسه که (و) ضمیر (شنید) ایشندی (کفتا) دیدی (لله) الله ایچون (در) سود (در قائل) خبر عمل (معنای اشارتی) اقوال شریعتدن واحوال طریقتدن واسرار حقیقتدن اول رحمان ورحیم ولطایف بهاده اولان محبوب حقیقینك وصفنده هر نه کونه اسرار که سویلدم واردات الهیه ایله سویلدیکم ایچون هر کیمسه که ایشتدی لله در القائل دیدی

کفتم که کی ببخشی برجان ناتوانم * کفت آن زمان که نبود جان در میانه حائل

دیدم که بنم ضعیف جانمه قچن رحم ایدرسن محبوب دیدی اول زمان که جان اورتاده حائل اولمیه (مفردات) (کفتم) دیدم (کی) قچن (ببخشی) احسان ایدرسن (بر) علی (جان) م (ناتوان) مقدرتسز (میم) بنم (کفت) دیدی (آن) اول (زمان) م (نبود) اولمیه (جان) . (در میانه) اورتاده (حائل) مانع

اسم مفعولك نائب عن الفاعله اضافتیدر وتوبه اضافت لامیه درخاکدن مراد قبردر کذری یاحرف وحدت ویا تنکیر که حرف تعلیل ویا حرف بیان مصراع ثانی اخباره وانشایه متحملدر یعنی نصف اخیری * محصول بیت * سنك عشقك مقتولی اولدی غریب حافظ لکن بزم قبرمزه کذر ایله که بزم خونمز سکا حلالدر ویا حلال اولسون غائبدن مخاطبه التفات بیوردی (وله ایضا) (هر نکته که کفتم در وصف آن شمائل * هر کو شنید کفتا لله در قائل) نکتهٔ ده یاحرف وحدت وهمزه حرف توصل که حرف رابط صفت شمائل شمائلك جمعیدر کسر شینله یعنی اخلاق کواصلی که و ابدی نته که کرنله بیان ایلدك لله در قائل در دالك فتحی وراء مشدده ایله بن یعنی سوددر اما بونك کبی یرلرده عمل مرادر خبر دعائیه لله در قائل دیرلر لله عمله معناسنه یعنی عملی خیردر الله تعالی خیر جزا ویرسون دیمك اولور امانم مقامنده لادر دره دیرلر لاکثر خیره معناسنه زیرا عربك سوددن خیرلی نسنه سی یوقدر که جمیع معاشلری آندندر بحسب لغت معناسی سودی اقسون دیمکدر زیرا در ورداك ورانك ضمیله آقسدر پس سودی آقسون لازمی سودی اولسوندر * محصول بیت * هر نکته که اول جانانك اخلاقی وصفنده سویلدمسه هر اول کیمسه که ایشندی دیدی لله در قائل یعنی بونی سویلیه نك عملی خیردر الله خیراو جزا ویرسون حاصلی بو عبارتی عرب شول یرده استعمال ایدر که مثلا ترکیده انامی سودی حلال اولسون ویاخود اناسندن امدیکی سود حلال اولسون دیرلر علی کل حال مقام مدح وتحسینده

استعمال ایدرلر یعنی جانانك اخلاقی اوصافنده هر بر نکته که سویلدمسه ایشیدن مدح وتحسین ایلدی یعنی خوشمانه لایق ومناسب اوصافدر دیو تحسین ایدوب دیدیلر که ویندن ایه مدح اولمز والعلم عند الله (کفتم که کی ببخشی برجان ناتوانم * کفت آن زمان که نبود جان در میانه حائل) * محصول بیت * جانانه دیدمکه قچن رحم ایدرسن ناتوان جانمه جانان دخی دیدیکه اول زمان ایدرمکه ارامزده جان حائل ومانع اولمیه یعنی آخرتده که جان بدندن مفارقت ایلیه حاصل کلام جاندن مراد حیات دنیاتده که بو بیتده بو بیت در * بیت *
(ای دل جان جانان جانست در میانه * خود از میان چو رفتی دیکر نماند حائل)

(تحصیل عشق ورندی آسان نمود اول * جانم بسوخت آخر در کسب این فضائل) رندی ده یاحرف مصدر عشق ورندلکه فضائل دیدی عاشقلر قتنده بو ایکی صفت بله معتبر اولدیغیچون * محصول بیت * عشق ورندلك تحصیلی اول آسان کورندی اما آخر بو فضائلك کسبنده جانم یاندی یعنی تحصیلی کوج ایمش آسان کورندیکنه اعتبار یوغیمش (حلاج بر سر دار این نکته خوش سراید * از شافعی مپرسید امثال این مسائل) این مسائل یورد یعنی جائزدر که مسبوق ایسانك مضمونه اشارت اوله وجائزدر که

(معنای اشارتی) محبوبه دیدمکه نه وقت روح ضعیفمه فیض وتجلی ایدرسن محبوب دیدی اول زمانکه راه عشقده وجودکی وجانکی محو وافنا ایدرسن زیرا جاندن کچمین جانانه واصل اولمز

تحصیل عشق ورندی آسان نمود اول * جانم بسوخت آخر در کسب این فضائل

عشق ورندلك تحصیلی اول آسان کورندی بو فضیلتلر کسبنده آخر جانم یاندی (مفردات) (تحصیل) م (عشق) م (رند) عیار (یا) مصدریه (آسان) م (نمود) کورندی (اول) م (جان) م (میم) بنم (بسوخت) یاندی (آخر) م (در) فی (کسب) م (این) بو (فضائل) م (معنای اشارتی) عشق الهی ونفسی مألوفاتندن کچیروب رند وخراباتیلك تحصیلی قبل السلوك آسان کورندی لکن بعد السلوك بومایهٔ سعادتی کسب بولنده نیجه مدت ریاضات ومجاهدات ایتمش ایکن اژدهای هفت سر اولان نفس بدخواهك الندن آخر جانم یاندی وراه عشق پرعقبات اولدیغندن زیاده صعب ومشکل اولدیغی ظاهر اولدی

حلاج بر سر دار این نکته خوش سراید * از شافعی مپرسید امثال این مسائل

حلاج دارآغاجی اوزره بو نکته یی خوش سویلدی بو مسائلك امثالنی شافعیدن صورمکز (مفردات) (حلاج منصور) م (بر) علی (سر) باش (دار) دارآغاجی (این) بو (نکته) اسرار (خوش) م (سراید) ایرلر (از) من (شافعی) م (مپرسید) صورمکز (امثال) م (این) بو (مسائل) م (معنای اشارتی) غایت وصاله ونهایت عشق وحالاته وجودنی وجاننی فدا ایتمکله واصل اولان حلاج دارآغاجی اوزره اسرار عشقدن بو سری سویلدیکه کندی مذهبم صاحبی امام شافعی وسائر ائمهٔ مجتهدین کرچه ظاهر شریعته اجتهاد ومشکلاتنی کشف ایلدیلر لکن احوال طریقتدن واسرار حقیقتدن بیانله مأمور اولمدقلرندن در عشقدن واسرار معرفت طرفندن بیان ایلدیلر بو اسرار طریقت مسائلنی انلردن سؤال ایلمکز واهلندن سؤال ایلکز

دل داده‌ام بیاری شوخی کشی نکاری * مرضیة السجایا محمودة الخصائل

بریاره کوکل ویرمشم که بر شوخ نازك بر نکاردر عادتلری مرضیه خصلتلری محموددر (مفردات) (دل) کوکل (داده ام) ویرمشم (با) للملابسه (یار) م (یا) وحدتیه (شوخ) مقبول (کش) کوزل (نکار) محبوب (یا) لر وحدتیه (مرضیه) مقبول (سجایا) جمع سجیه در عادت معناسنه (محمودة) ممدوح (خصائل) خویلر (معنای اشارتی) بحمد الله قلبك ماخلق الهی اولان بریار حقیقی یه کوکل ویرمشمکه لطیف کوزل ومحبوب بی نظیردر جاری اولان عادات وافعاللری مقبول ومعلل بالحکمه والمصلحه در واخلاق واوصافلری بین العباد محموددر

در عین کوشه کیری بودم چو چشم مستت * اکنون شدم بمستان چون ابروی تو مائل

کوشه کیرلك عیننده سنك مست چشمك کبی ایدم شمدی مستلر کبی سنك ابروکه مائل

کندی داننده مرکوز اولان رموزه اشارت اوله وجائزدر که مصراع ثانی یه اشارت اوله * محصول بیت * منصور حلاج دارك اوزرنده بو نکتهٔ عشقی کوزل ایرلار یعنی خوب ادا ایدر زیرا عشق کندی حالیدر پس بونك کبی مسائلی شافعیدن صورمکز که انك حالی دکلدر یعنی عشقك احوال واوصافنی عاشقلر بیلور زاهدلر بیلمز (دل داده ام بیاری شوخی کشی نکاری * مرضیة السجایا محمودة الخصائل) یاری وشوخی وکشی ونکاری یالری وحدت ایچوندر شوخ بوینده ایسجق قابلی ومطبوع معناسنه در وکش نازك معناسنه در کافی کیمی عجمی اوقودی وکیمی عربی نکار لغتنده نقشدر صکره مبالغه طریقیله کوزللره اطلاق ایلدیلر مرضیة اسم مفعول مفرد مؤنث اصلی مرضویة در اعلال سبیله مرضیة اولدی مبتدای محذوفه خبردر تقدیری هی مرضیة در السجایایه اضافت اسم مفعولك قائم مقام فاعلنه اضافتیدر سجایا سجیه نك جمعیدر طبیعت وخلقه دیرلر خصائل خصلتك جمعیدر اخلاق معناسنه واعرابی ماقبلی کبیدر * محصول بیت * کوکلی بر یاره برشوخ بر ناز که بر نکاره ویرمشم که اخلاقی واطواری مقبول وخویلری وخصلتلری محمود وممدوحدر حاصلی ظاهری وباطنی مقبول ومطبوع بر نکاره ویردم کوکلی یعنی بو اوصافله متصف بر نکاره عاشق اولدم (در عین کوشه کیری بودم چو چشم مستت * واکنون شدم بمستان چون ابروی تو مائل) در عین کوشه کیری یعنی کوشه کیرلك عین الفعلنده ایدم یعنی خالص کوشه کیر ایدم بمستان ده باحرف صله چون ادات تشبیه * محصول بیت * سنك

چشم مستك کبی عین کوشه کیرلکده ایدم شمدی سنك ابرولرك کبی مستلره مائل اولدم یعنی سنك ابرولرك مستانه چشمکه نیجه مائل ایسه بنده مست عاشقلره انجلین مائل اولدم حاصلی منزوی وکوشه نشین ایکن شمدیکی حالده مستلره مائل اولدم سنك ابرولرك کبی

اولدم (مفردات) (در) فى (عين) كوز (كوشه كير) اهل عزلت (بودم) ايدم (چو) مثل (چشم) كوز (مست) م (ت) ضمير (اكنون) شمدى (شدم) اولدم (چو) مثل (مستان) م (بر) على (ابرو) قاش (تو) سن (مائل) م (معناى اشارتى) اى هادى اولان محبوبم برمدت رياضات ومجاهداتله اهل عزلت اولان مردان خدالرك نظرنده سنك غنى عن العالمين صفاتكله موصوفيتله مست ومستغنى عن الخالق ايدم شمدى مستان صفراق الهى لركبى سنك شراب عشقكى نوش ايدوب دائما جمال بى نظيرك نورنك مشاهده سنه مائل ومشتاق اولدم

﴿ ازآب ديده صدره طوفان نوح ديدم ❁ ازلوح سينه نقشت هركزنكشت زائل ﴾

كوز ياشندن يوزكره نوحك طوفانى كوردم سينه لوحندن هركز سنك نقشك زائل اولمدى (مفردات) (از) من (آب ديده) كوزياشى (صدره) يوزكره (طوفان نوح) م (ديدم) كوردم (از) من (لوح) تخته (سينه) كوكس (نقش) م (ت) ضمير (هركز) قطعا (نكشت) اولمدى (زائل) م (معناى اشارتى) استعيذبالله (حتى اذاجاء امرنا وفارالتنور) آيت كريمه سى سرنجه اى محبوب سنك عشقك آتشنك تنور قلبده اشتعاليله قلبم وجكرم قانى غليان ايدوب سنك محبت وشوقكدن خونابه تبديل اولوب سيل اشكم ديده لرمدن روان اولمشدر اول قدر كثرتله بكا ايلدمكه كوزم ياشندن كأن يوزكره نوح عليه السلامك طوفانى كوردم لكن سينه لوحندن وقلب آتشيندن هركز وآن سنك نقش وخيالك وارزوى جمالك زائل اولمدى

﴿ دردا كه دربرخود بارم نداد دلبر ❁ چندانكه ازجوانب انكيختم وسائل ﴾

حيفاكه دلبر كندى قتنه بكا اجازت ويرمدى اول قدركه جوانبدن وسيله لر پيدا ايلدم (مفردات) (درداكه) حيفاكه (در) فى (بر) عند (خود) كندى (بار) اجازت (ميم) بكا (نداد) ويرمدى (دلبر) م (چندانكه) اول قدركه (از) من (جوانب) م (انكيختم) قوپردم (وسائل) واسطه لر (معناى اشارتى) بوقدر جكرم قانى ديده لرمدن آب روان اولمش ايكن حيف كه اول يار حقيقى رؤيت جمالنه ووصلت ذات بيچونه بكا اجازت ويرمدى (وابتغوا اليه الوسيلة) آيت كريمه سى سرنجه اول قدر جوانبدن ومشايخ كرامدن وسيله لر پيدا ايلدم ينه مرادم حاصل اولمجق كندو اراده مى محو ايدوب يارك اراده سنه تابع اولدم

﴿ اى دوست دست حافظ تعويذ چشم زخمست ❁ يارب كه بينم ازادر كردنت حمائل ﴾

اى دوست حافظك الى ضررلى چشمك حمائليدر عجب كه آنى سنك بوينكده حمائل كوررميم (مفردات) (اى دوست) م (دست) ال (حافظ) م (تعويذ) حمائل (چشم) كوز (زخم) ضرر (است) در (يارب) عجب (بينم) كوررميم (ازا) آنى (در) فى (كردن) بيون (ت) سنك (حمائل) م (معناى اشارتى) (يد الله فوق ايديهم) آيت كريمه سى سرنجه ما دام دست حافظ دست معنوى حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم مبايعه ده ثابت اولدقجه حافظ متصف بصفات اللهدر

(ازآب ديده صدره طوفان نوح ديدم ❁ وزلوح سينه نقشت هركز نكشت زائل) وزلوح سينه واو حرف حال واضافت بيانيه در ❁ محصول بيت ❁ كوزم ياشندن يوزكره طوفان نوحى كوردم يعنى كوزم ياشى طوفاننه يوزكره غرق اولدم حال بوكه لوح سينه دن سنك نقشك هركز زائل اولمدى يعنى لوح سينه ده نقشك شويله مستحكم اولمشدر كه دريارله زائل اولمز (دردا كه دربرخود بارم نداد دلبر ❁ چندانكه ازجوانب انكيختم وسائل) بار بونده اجازت وبول معناسنه در جوانب جانبك جمعيدر اطراف معناسنه انكيختم قوپردم فعل ماضى متكلم وحده در معناى لازميسى پيدا ايلدم ديمكدر وسائل وسيله نك جمعيدر واسطه معناسنه ❁ محصول بيت ❁ درداكه دلبر بكا كندى قتنه اجازت ويرمدى اولقدر كه اطرافدن وسيله پيدا ايلدم يعنى اولقدر كه ديلكچيلر دوشردم بزدن طرفه التفات ايتسون ديو اصلا مفيد اولمدى ديمكدر (اى دوست دست حافظ تعويذ چشم زخمست ❁ يارب كه بينم ازادر كردنت حمائل) تعويذ لغتده صغندره قدر اما حمائل معنالرنده مستعملدر چشم زخم عين كمال معناسنه در يعنى كوزدكمك تعويذك چشمه اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر وزخمه اضافت بيانيه يارب بالله وعجبا معناسنه در بينم اكرفعل تمنى ايسه بالله معناسنه در اما اكراستفهام معناسنى متضمن ايسه عجبا معناسنه در ❁ محصول بيت ❁ اى دوست حافظك الى تعويذ چشم زخمدر يعنى ياوز كوز دكمكه حمائل در يالله كه انى بوينكده حمائل كوره يم ويا عجبا انى بوينكده حمائل كورمى حاصلى قولنى جانان كردننده حمائل كورمكه تمنى ايدر

وآنده اولان قدرت قدرت الهيه در والى كوتونظرلرك ضررينك دفعنه تعويذدر بويله ايكن ما٠ونيت اولديغيچون عجبا سنك وصلت ذاتك ميسر اولوب جمال باكمالكى كوررميم ديو دائما خوف ورجاده٠ نائيم

﴿ حرف الميم ﴾

﴿ اكربرخيزدازدستم كه بادلدار بنشينم ❁ زجام وصل مى نوشم زباغ عيش كل چينم ﴾

اكر المدن كلورسه دلدار ايله اوطورم وصل جامندن شراب ايچم عيش باغندن كل ديرم (مفردات) (اكر برخيزد) قالقرسه (ازدستم) المدن (بادلدار) محبوبله (بنشينم) اوتورم (ز) من (جام) قدح (وصل) م (مى) شراب (نوشم) ايچم (ز) من (باغ) م (عيش) كسر عين ايله معيشت فتح عين ايله سرور (كل) م (چينم) ديرم (معناى اشارتى) اكر توفيق ربانى ايله بوعبد ضعيفه ميسر اولورسه اول محبوب حقيقينك قرب وانسيتيله حضور معنويسنده ثابت قدم اولم ووصلت جامندن شراب عشق لايزالى نوش ايدم وسرور باغندن فيض وتجلى٠ الهى كلنى ديرم وفيض بلاواسطه دواشه ايرم

﴿ شراب تلخ صوفى سوز بنيادم بخواهد برد ❁ لبم برلب نه اى ساقى وبستان جان شيرينم ﴾

صوفى ياقيجى آجى شراب بنم بنيادى خراب ايتسه كرك لبك ايم اوزره قواى ساقى وجان شيرينمى آل (مفردات) (شراب) م (تلخ) آجى (صوفى سوز) صوفى ياقيجى (بنيادم) تملى (بخواهد) استر (برد) ايلتمك (لبم) طوداغمى (براب) طوداق اوزره (نه) قو (اى ساقى) م (بستان) آل (جان) م (شيرينم) طاتلو (ميم) بنم (معناى اشانى) صوفى٠ ظاهرپرستك ماسواسنى احراق ايدبجى آتش عشق الهى سنسز بنم جان ودلى خراب ايلدى اى ساقى٠ شراب معنوى اولان الله دل وجانمى فيض وتجلى٠ بلاواسطه كه مظهر ايلـك ايله معمور ايله اند نصكره جان شيرينمى آل

﴿ مكرديوانه خواهم شد كه ازعشق توشب تاروز ❁ سخن باماه ميكويم پرى درخواب مى بينم ﴾

مكر ديوانه اوليسرم كه سنك عشقكدن كيجه كوندزه دكين ماهه سوز سويلرم دوشده پرى كوررم (مفردات) (مكرديوانه) م (خواهم) استرم (شد) اولمق (ز) من (عشق) م (تو) سن (شب) كيجه (تا) دك (روز) كوندز (سخن) سوز (باماه) آيه (ميكويم) سويلرم (پرى) محبوب (درخواب) اويقوده (مى بينم) كوررم (معناى اشارتى) جنون عشقله مكر ديوانه ورسواى اولسم كركدر كه سنك عشقك غلبه سندن كيجه لرصباحه دك حدم دكل ايكن آفتاب معنوينك انوار قدسيه سنك مظهرى اولان ماهتاب اوليا٠ اللهه سوز سويلرم وانلر كله سويلشمك استرم ومحبوبى دوشده كوره يم دعواسن ايدرم

﴿ ابت شكر بمستان دادوچشمت مى بميخواران ❁ منم كزغايت حرمان نه باآنم نه باابنم ﴾

سنك لبك مستلره شكر وسنك چشمك ميخورلره شراب ويردى بنم كه زياده محرو ملقدن نه آنكله يم نه بونكله يم (مفردات) (اب) دوداق (ت) ضمير (شكر) م (با) الملابسه

(وله ايضا) فى حرف الميم

(اكر برخيزدازدستم كه بادلدار بنشينم ❁ زجام بخت مى نوشم زباغ وصل كل چينم) جام بخت بيانيه درباغ وصلده بويله در ❁ محصول بيت ❁ اكر المدن كلورسه كه دلدار ايله اوتورم جام طالعدن مى ايچرم باغ وصلدن كل ديوشررم يعنى بكادولت الويروب مراده ايرم (شراب تلخ صوفى سوزبنيادم بخواهد برد ❁ لبم برلب نه اى ساقى وبستان جان شيرينم) شراب تلخ صوفى سوز اضافتلرى بيانيه لردر صوفى سوز وصف تركيبيدر سوزيدندن صوفى ياندريجى آجى شراب لبم براب ميم ضمير معنا جهتندن لب ثانى يه مقيددر نه نونك كسرى وهاى اصليه ايله فعل امر مفرد مخاطب قوديمكدر جان شيرينم بيانيه ولاميه در ❁ محصول بيت ❁ صوفى ياندريجى شراب تلخ يعنى آجى شراب بنيادم ايلديسرر يعنى وجودم خراب ايدبسر اعدى اى ساقى لبكى لبم اوزرينه قووجان شيرينمى آل يعنى قبض ايله يعنى شرابك خرابى اولمقدن سنك خرابك اولمق اولى در مصراع ثانينك معناسنى دوداغم دوداغه قودين همان دوداقدن سويلش (مكر ديوانه خواهم شد كه ازعشق توشب تاروز ❁ سخن باماه ميكويم پرى درخواب مى بينم) ❁ محصول بيت ❁ مكر ديوانه اوليسرمكه سنك عشقكدن كيجه صباحه دك ماهله سويلشرم وپريلرى دوشمده كوررم زيرا بوايكى حال ديوانه لرك شانيدر يعنى بندن غيرى معهود ايشلر صادر اولور كه مجنون اوله جغمه دلالت ايلر (ابت شكر بمستان داد وچشمت مى بميخواران ❁ منم كزغايت حرمان نه باآنم نه باابنم) حرمان حانك كسرى وراك سكونيله مصدردر محروم اولمق معناسنه ❁ محصول بيت ❁ لبك مستلره شكر ويردى وچشمك

باده نوشلره باده بنم كه غايت محرو ملغمدن نه مستلره يم ونه ميخوارلره يم ياخود نه شكرله يم ونه ميله يعنى بكا سـندن اصلا وقطعا برفائده حاصل اولمز

(مستان) م (داد) وردی (چشم) کوز (ت) سنك (می) شراب (با) للملابسه (میخوران) شراب ایچیجیلر (منم که) بن اول کیمسه یم که (غایت) م (حرمان) محروماق (نه با آنم) نه انکله یم (نه بااینم) نه بونکله یم (معنای اشارتی) ای محبوب آثار جنونم کور که سنك انوار ذات بیچونکك مستغرقلرینه فیض و کلامك وتجلی جمالك لذت روحانیت بخش ایلدی ونظر عنایتك عاشقین صادقینه شراب عشقك لذتنی بخش ایلدی بن اول بیچاره یم که زیاده سبب حرمان اولان نقصانمدن نه منتهی حالیله یم نه مبتدی حالیله یم بوایکیدن بری حالم دکل ایکن ینه دعواده یم (هذا جنون العاشقین)

﴿شب رحلت هم از بستر روم تا قصر حور العین ＊ اکر در وقت جان دادن تو باشی شمع بالینم﴾

رحلت کیجه سی هم دوشکدن جنت کوشکنه دك کیدرم اکر جان ویرمك وقتنده شمع بالینم سن اوله سن (مفردات)(شب) کیجه (رحلت) کوچ (هم) دخی (ز) ن (بستر) دوشك (روم) کیدرم (تا) دك (قصر) کوشك (حور العین) م (اکر) م (در) فی (وقت) م (جان دادن) جان ویرمك (تو) سن (باشی) اوله سن (شمع) م (بالین) یاصدق (م) بنم (معنای اشارتی) بقایه رحلت کیجه سی سکرات موتمده وحالت نزعمده یوسف علیه السلامك جمالی مشاهده ایدن نسوان لذت جماله استغراقلرندن قطع یدلرینك اجیلقلرینی بلمدکلری کبی بن دخی سکرات موت اجیلقلرینی بلیوب بلاحساب ولاسؤال دوشکدن حور العینك ساکن اولدقلری جنت کوشکنه دك کیدرم ای بلاعلت عطار احسان ایدیجی ربم اکر سن جمالك عرض ایدوب تجلی جمالك مشاهده سی نورینه بنی مستغرق قیلرایسك وعون وعنایت ایدر ایسك ولطف واحسان ایدر ایسك

﴿جوهر خاکی که باد آورد فیضی برد از انعامت ＊ ز حال بنده یاد آور که خدمتکار دیرینم﴾

چون هر برخاك که یاد کتوردی سنك انعامکدن برفیض ایلتدی بنده نك حالندن یاد ایله که قدیم خدمتکارم (مفردات) (چو) چونکه (هرخاکی) هر برطپراق (یاد) ذکر (آورد) کتوردی (فیضی) بر احسان (برد) ایلتدی (ز) من (انعام) احسان (ت) ضمیر (ز) من (حال) م (بنده) قول (یاد) ذکر (آور) کتور (خدمتکار) م (دیرین) قدیم (میم) بن (معنای اشارتی) ای بنم رحیم وکریم ربم (فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره) آیت کریمه سی سرنجه چون بر بنده خاکی که سنی ذکر ایلدی سنك نعم لایحصاکدن برنعمته نائل اولدی (فاذکرونی اذکرکم) آیت کریمه سنده اولان وعد کریمك سرنجه برقولکه سنی منعم ومحسن ورحیم وکریملك ایله ذکر ایلدی سن دخی یاربم محضا کرمکدن بنده نك حالندن ذکر ایلیوب کندونك سندن دیلدیکی وجه اوزره مرادنی احسان ایله که نیجه زماندر سنی توحید ایدوب درکاه عزتکده تضرع ونیاز ایله بو بن اکوب سنك احسانکه امید اوزره مترقب اولمشدر

(شب رحلت هم از بستر روم تا قصر
حور العین ＊ اکر در وقت جان دادن تو باشی
شمع بالینم) قصر حور العین دن مراد
جنتدر ＊ محصول بیت ＊ دنیادن رحلت
ایلدیکم کیجه دوشکدن جنته دك کیدرم
اکر جان ویرمك وقتنده شمع بالینم
سن اولورسەك یعنی یصدیغم اوجنده
بولنورسەك (جوهر خاکی که باد آورد
فیضی بود از انعامت ＊ ز حال بنده یاد
آور که خدمتکار دیرینم) ＊ محصول بیت
چونکه هر طپراق که یل کتوردی سنك
لطف وانعامکدن برفیض ایدی بن بنده
حالنده یاد که کتور که اسکی خدمتکارکم
یعنی بن خاکده برفیض انعام ایله که
اسکیدن خاك درکاهکم

﴿نه هر کو نقش نظمی زد کلامش دلپذیر آمد ＊
تذرو طرفه من کیرم که چالاکست شاهینم﴾

هر کیمکه اوبر نظم نقشنی اوردی انك کلامی مقبول کلدی عجب لطیف سوکلو بن طوترم که بنم شاهینم چابکدر (مفردات) (نه) نفی (هرکه) هرکیمکه (او) ضمیر (نقش) م (نظم) م (یا) وحدتیه (زد) اوردی (کلام) م (ش) انك (دلپذیر) کوکل قبول ایدیجی (آمد) کلدی (تذرو) سوکلو قوشی ودراج (طرفه) عجب (من) بن (کیرم) طوترم (چالاکست) چابکدر (شاهینم) م (معنای اشارتی) هر کیمکه کندی سنده اهل اللهه انتساب وصفوت قلبله روحانیت اولمیەرق مجرد ظاهر الفاظ فصاحت وبلاغت اوزره نظم شعر ایلسه انك جانسز کلامی اهل قلوب عندنده مقبول کلدی اما بنم روحم شاهینی اوج اعلادن وجانب قدس الهیدن معانی لطیفه وعجیبه وعلوم لدنیه غریبه اخذیله واسانیله بیان ایتدیکم ایچون بین العرفا مقبول اولمشدر

﴿اکر باور نمی داری رواز صورتکر چین پرس ＊
که مانی نسخه میخواهد ز نوك کلك مشکینم﴾

اکر بو سوزه اعتقاد ایتمز ایسك یوری چین نقاشندن سؤال ایله که مانی بنم مشکین قلمك اوجندن نسخه استر (مفردات) (باور) اعتقاد (نمی داری) طوتمز ایسك (رو) یوری (ز) من (صورتکر) صورت یاپیجی (چین) مملکت (پرس) سؤال ایله (مانی) بر استاد نقاش (نسخه) م (میخواهد) استر (ز) من (نوك) اوج (کلك) قلم (مشکینم) بنم مشکین قلم (معنای اشارتی) اکر بو سوزی تصدیق ایتمزسك کیت وارکشف وکرامتله وذوق روحانیتله معارف الهیه دن وعلوم ربانیه دن اولان صور معنویلری باذن خدا ارشاد خلق ایچون اظهار ایدیجی عارف باللهلردن سؤال ایله که بنم مشکین قلمك اوجندن کتب ایله بیان اولنان معارف الهیلریمی استاد کامل اولان مشایخ عظام دخی استنساخ ایدب ذوق روحانیت وعشق ومعرفت کسب ایتمشلردر

﴿صباح الخیر زد بلبل کجایی ساقیا برخیز ＊
که غوغا میکند در سر خروش چنك دوشینم﴾

بلبل صباح الخیر اوردی ای ساقی قنده سن قالق که دون کیجه که چنکك خروشی بنم باشمده غوغا ایلر (مفردات) (صباح الخیر) م (زد) اوردی (بلبل) م (کجایی) قنده سن (ساقیا) الف ندائیه (برخیز) قالق (غوغا) م (میکند) ایدر (در سر) باشده (خروش) فریاد (چنك) ساز (دوشین) دون کیجه (م) بنم (معنای اشارتی) بحمد الله مستجاب الدعوه بر عاشق صادق بنم صباحت ووجاهتم وابدی سعادتم ایچون خیر دعا ایلدی ای شراب عشق الهی بخش ایدیجی پیر روشن ضمیرم قنده سن سن دخی قالق بزه همت وعون ونصرت ایله که عالم ارواحده (الست بربکم) خطابنك لذتی وصدای سعادتی بنم باشمده اولان قوه خیالیه دن فعله کلمك ایچون اضطراب وغوغا ایلرلکن خود

(نه هر کو نقش نظمی زد کلامش
دلپذیر آمد ＊ تذرو طرفه من کیرم که چالا
کست شاهینم) نقش نظم بیانیه ویاحرف
وحدت ویا تنکیر در دلپذیر وصف
ترکیبیدر پذیرفتندن کوکل قبول ایدەجك
نسنه تذرو طرفه بیانیه چالاك جست
وچابك یعنی چوك دیمکدر ＊ محصول بیت ＊
اویله دکلدر هر اول کیمسه که نظم
نقشنی اوردی کلامی دلپذیر کلدی
یعنی هرناظمك کلامی دلپذیر دکل غریب
سوکلی بن طوتارمکه شاهینم چالاك
وچابکدر حاصلی هر شاعرك شعری
مقبول اولمز مقبول شعر بنمدرکه طبیعتم
شاهین کبی بوکرکدر (اکر باور نمی داری
روازصورتکر چین پرس ＊ که مانی نسخه می
خواهد ز نوك کلك مشکینم) باور داشتن
اینانمقدر که حرف بیان مانی بر مشهور
نقاشك اسمیدر نوك نك فتحی وضمیله
هر نسنه نك صیوری اوجی کلك مشکین
بیانیه در ＊ محصول بیت ＊ اکر اینانمز ایسك
وار چینك نقاشندن سؤال ایله که مانی
نقاش نسخه استر بنم مشك رنك قلمدن
یعنی قلم اوجندن صادر اولان نفایس
کلاممدن یعنی بنم اشعارم نسخه سنی استرکه
ارژنك ادلی کتابنده ساتر استخراج
ایلدیکی نقوشله کتب ایلیه (صباح الخیر
زد بلبل کجایی ساقیا برخیز ＊ که غوغا
میکند در سر خروش چنك دوشینم)
＊ محصول بیت ＊ بلبل صباح الخیر اوردی
یعنی سحر نغمه سنی ایلدی قنده سن
ای ساقی قالق زیرادون کیجه کی چنکك
خروش وناله سی باشمده غوغا ایلر یعنی
هنوز آوازی بنمده اوتر

بخودانه ظهوری امر عسیردر واعانه‌ٔ پیره محتاجدر

﴿ رموز عشق وسرمستی زمن بشنونه ازحافظ ❁
که باجام وقدح هر شب ندیم ماه وپروینم ﴾

عشق وسرمستلك رموزنی بندن ایشت حافظدن ایشتمه زیرا جام وقدح‌له هر کیجه ماه وپروینك مصاحبی‌ام (مفردات) (رموز) اسرار (عشق) م (سرمست) م (یا) مصدریه (زمن) بندن (بشنو) ایشت (نه) نفی (ز) من (حافظ) م (که) زیرا (با) مع (جام) بوش قدح (قدح) شراب ایچیلن کوچك اسکره جك (هر شب) هر کیجه (ندیم) مصاحب (ماه) آی (پروین) اولکر (م) بن (معنای اشارتی) عشقك وانوار ذات حقه استغراقلغك وشراب عشقله سرمستلكك رموز واسرارنی حافظلك مظهر فیض آکهی وخانه تجلیٔ ربانی اولان روح برفتوحی وقلب نوشانوش صبو حبی طرفندن ایشت وصورت قالبی وقال جهتندن ایشتمه زیرا ماسوی اللهدن خالی وعشق ومعرفتله مالی روح وقلبله هر کیجه حضرت فخر کائنات علیه افضل التحیاتك وکالنجوم اولان اصحاب رسول الله ووارثان حبیب اللهك مصاحبی‌ام

﴿ وفاداری وحق کویی نه کار هر کسی باشد ❁
غلام آصف دوران جلال الحق والدینم ﴾

وفادارلق وحق کویلق هر بر کیمسه‌نك ایشی دکلدر جلال الحق والدین اولان زمانه‌مز وزیرینك غلامیم (مفردات) (وفاداری) وفاطوتیجیلق (حق کویی) حق سویلیجیلك (نه) نفی (کار) ایش (هر کس) م (یا) وحدتیه (باشد) اوله (غلام) م (آصف) وزیر سلیمان علیه السلام (دوران) زمان (جلال) اولو (حق ودین) م (میم) بن (معنای اشارتی) عهود حقه وعهود اولیاء اللهه وفادارلق وکماهو علیه حق سویلیجیلك هر بر کیمسه‌نك کاری دکلدر لکن بعون الله بزه وفقرکه حالا زمانه‌مزده خلیفة الله فی الارض وغوث اعظم سلطان العارفین وبرهان العاشقین پسر سلطان علماء محمد بهاء الدین حضرت مولانا محمد جلال الحق والدینك غلامیم وفیض واحسانینك مظهریم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بکذار تابشارع میخانه بکذریم ❁ کز بهر جرعهٔ همه محتاج این دریم ﴾

قوتا میخانه‌نك طریق واسعنه کیده‌لم زیرا بر جرعه‌دن ایچون جمله بو قپویه محتاجز (مفردات) (بکذار) قو (تا) حتی (با) للملابسه (شارع) شاهراه (میخانه) م (بکذریم) کیدیلم (که) زیرا (از) من (بهر) تعلیل (جرعه) م (همزه) وحدتیه (همه) جمله (محتاج) م (این) بو (در) قپو (ایم) ایز (معنای اشارتی) ای صوفی خشك قوبزی حالمزه که تا اولیاء اللهك ومشایخ عظامك اختیار ایلدکاری عشق ومحبت شاهراهنه کیده‌لم زیرا (الا لا ایمان لمن لا محبة له) حدیث شریفی سرنجه برزه محبة الله تحصیلی ایچون جمله‌مز بو مشایخ عظامك قپولرینه محتاجز که وسیله‌سز ومرشدسز حصول

(رموز عشق وسرمستی زمن بشنونه ازحافظ * که باجام وقدح هر شب ندیم ماه وپروینم) که حرف تعلیل ندیم مصاحب پروین اولکر یلدزی * محصول بیت * تجرید طریقیله بیورر عشق وسرمستلك رموزینی بندن ایشت حافظدن ایشتمه زیرا جام وقدحله هر کیجه ماه وپروین مصاحبیم یعنی صباحه دك اویقویی ترك ایدوب رموز عشق وسرمستلکی از برلین بنم حافظ دکل پس بنم معلومدر انك دکل (وفاداری وحق کویی نه کار هر کسی باشد * غلام آصف دوران جلال الحق والدینم) وفادار وصف ترکیبیدر داریدندن وفاطوتیجی یعنی اهل وفا ویا حرف مصدر حق کوید. وصف ترکیبیدر حق سویلیجی * محصول بیت * وفادارلق وحق سوز سویلك هر کسك ایشی دکلدر بو خصوصده جلال الدین نام آصف دورانك قولی‌یم یعنی وفادارلقده وحق کویلقده وزیراعظمك بنده‌سی‌یم زیرا وفادار وحق کویدر (وله ایضا) (بکذار تابشارع میخانه بکذریم * کز بهر جرعهٔ همه محتاج این دریم) بکذار یا حرف تأکید کذار فعل امر مفرد مخاطب قو دیمکدر یعنی ترك ایله عربجه دع دیرلر تا حرف تعلیل بشارع با حرف صله شارع طریق عظیم میخانه‌یه اضافت لامیه در کز کاف حرف تعلیل جرعهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر قوتا میخانه طریقنه اوغرایه‌لم بشارع باسی حرف صله اولنجه معنی بویله اولور اما ازمناسنه اولنجه معنی قو که میخانه یولندن کچه‌لم زیرا بر جرعه ایچون همز بو قپونك محتاجی‌یز ظاهر اقپو ذکری کچمدی که بو قپونك دیه اما میخانه ذکری قرینه‌سیله بو قپو دیمش زیرا میخانه‌یه قپو لازمدر

(روز نخست چون دم رندی زدیم وعشق * شرط آن بود که جزره این شیوه نسپریم) نسپریم فعل نفی استقبال متکلم مع الغیردر * محصول بیت * روز ازلده چونکه رندلك وعاشقلق نفسنی اوردق یعنی رندلکی وعاشقلغی قبول ایلدك پس بو قبولك شرطی اولدرکه بو فنك یولندن غیری یوله کتمیه‌لم یعنی طریق عشق ورندی یه سلوك ایده‌وز (جایی که تخت ومسند جم میرود بباد * کر غم خوریم خوش نبود به که می خوریم) جایی جایدن مراد عالم فانیدر یا حرف وحدت که حرف بیان تخت ومسند عطف تفسیریدر جم سلیمان پیغمبر بباد با حرف صله اولنجه باده وار مقصدن مراد فنا در اما حرف مصاحبت اولنجه مراد جلددر یعنی کتورمك اما بونده مراد اولکیدر * محصول بیت * بر یرده که سلیمان علیه السلام پیغمبرك تختی یله وارة یعنی فنایه واره اول یرده اکر غم یرسك خوش دکل اول یکدر که باده ایچه‌وز حاصلی غم یمکدن باده ایچمك یکدر (تابوکه دست در کر اوتوان زدن * درخون دل نشسته چویاقوت احمریم) تا حرف تعلیل بوبودن مخففدر که حرف بیان کر قوشاق یاقوتی احمر لکله توصیف ایلدی زیرا قانده وجکرده تربیه اولان قرمزی یاقوتدر غیرینك غیر طریق ایله تربیه اولور * محصول بیت * تا اوله که جانانك قوشاغنه ال اورمق اوله یعنی ممکن اوله‌قان ایچنده اوتورمشز یاقوت احمر کبی یعنی وصالت امیدیله محنت ومشقت اختیار ایلمشز (واعظ مکن نصیحت شوریدکان که ما * با خاك کوی دوست بفردوس ننکریم) واعظ منادی نصیحت اسمدر نصح بنصح دن یعنی فتح یابسندن اوکت معناسنه فارسیجه پند دیرلر اما بونده مصدر معناسنه در مکن واسطه‌سیله پس شوریدکانه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر که حرف تعلیل ما مصراع ثانی‌یه مرهوندر با بونده مع معناسنه در تقدیری با وجود خاك کوی اوست بفردوس ده با حرف صله ننکریمه متعلق وباده‌اکا متعلقدر ایکی مفعول غیر صریح آلور ننکریم فعل نفی استقبال متکلم مع غیره * محصول بیت * ای واعظ شوریده‌لره نصیحت ایله زیرا بز شوریده‌لر دوستك خاك کویله جنته باقمزز یعنی بونك کبی بالفعل وجود یله اکا نسبه طریقیله باقمزز

زیاده مشکلدر

﴿ روز نخست چون دم رندی زدیم وعشق ❁ شرط آن بود که جزره این شیوه نسپریم ﴾

اول کونده چونکه رندلك وعشق دمنی اوردق لایق اول اواورکه شیوه یولندن غیری یه کتمیه‌لم (مفردات) (روز نخست) اول کون (چون) م (دم) نفس (رند) عیار ولا ابالی (یا) مصدریه (زدیم) اوردق (عشق) م (شرط) م (آن) اول (بود که) اولورکه (جز) غیر (ره) یول (این) بو (شیوه) ناز (نسپریم) اصمرلیه‌لم (معنای اشارتی) (الست بربکم) کونده ظلوم وجهولغله لا ابالیلك ایدوب عشق ومحبت اوزره عهده وفادمنی اوردق وحضرت الله ایله عهد وپیمان ایلدك شرط انصاف ولایق اولدرکه بوناز ونیازله عشق ومحبت یولندن غیری یه کتمیه‌لم وعهده وفا ایتمکه سعی ایده‌لم

﴿ جایی که تخت ومسند جم میرود بباد ❁ کر غم خوریم خوش نبود به که می خوریم ﴾

بر یرکه جمك تختی ومسندی باده وفنایه کیدر اکر غم یرایسك خوش اولمزیك که شراب ایچه‌لم (مفردات) (جایی که) بر یرکه (تخت) م (مسند) م (جم) بر پادشاه (میرود) کیدر (بباد) یله (کر) م (غم) م (خوریم) یه‌وز (خوش) م (نبود) اولمز (به) یك (می) شراب (خوریم) ایچه‌لم (معنای اشارتی) سنك مغرور اولوب انك سببیله حقدن غافل اولدیغك فانی دنیا بر وفاسز یردرکه جم کبی نیجه پادشاهلرك تختی وطیاتوب کوندیکی مالی واملاکی واتباع وانصاری جمله‌سی باده کیدر وفنا بولور اکر بو نعمی نقم وشرابی سراب اولان فانی دنیا ایچون غم یرایسك خوش دکل وعاقل کاری دکلدر همان شراب محبت نوش ایتمکه سعی ایده‌لم

﴿ تابوکه دست در کر اوتوان زدن ❁ درخون دل نشسته چویاقوت احمریم ﴾

تا اوله که انك کرینه ال اورمق ممکن اوله یاقوت احمر کبی خون دله غرق اولمشز (مفردات) (تا) حتی (بوکه) اوله که بوده‌دن مخففدر (دست) ل (در) فی (کر) قوشاق (او) ضمیر (توان) ممکن (زدن) اورمق (در) فی (خون دل) کوکل قانی (نشسته) اوتورمش (چو) مثل (یاقوت احمر) م (ایم) ایز (معنای اشارتی) بحمد الله بز اول معاشرزکه عشق ومحبتله وصلت الی الله میسر اولمق ایچون کوکلمز قانی یاقوت احمر کبی خوناب ایدوب چشممزدن روان ومحن وبلایایه رضا وتحمل بار کران ایلمشزدر

﴿ واعظ مکن نصیحت شوریدکان که ما ❁ باخاك کوی دوست بفردوس ننکریم ﴾

ای واعظ عشقله دیوانه اولمشلره نصیحت ایله زیرا بز دوستك محله‌سی خاکیله فردوسه التفات ایتمزز (مفردات) (واعظ) م (مکن) ایله (نصیحت) م (شوریدکان) عشقله دیوانه اولمشلر (که) زیرا (ما) بز (با) مع (خاك) طپراق (کوی) محله (دوست) م (با) للملابسه (فردوس) جنت (ننکریم) باقمزز (معنای اشارتی) ای واعظ بی خبر بی مغز اولان اعمال ظاهره مشتهای نفس اولان جنته دخوله

(چون صوفیان بحالت رقصند مقتدا * مانیز هم بشعبده دستی برآوریم) حالت رقص بیانیه ونون ودال استکلمه سنك ادات جمعیدرهم بونده نیز لفظنی تأکیدایدر یعنی بریسیله اکتفا جائزدر پس ضرورت وزن ایچون کلمشدر بشعبده باحرف صله ویا حرف تعلیل شعبده مصدردر دحرج بابندن حقه بازلق وحیله بازلغه دیرلر دستیده یاحرف تنکیر در همان دست دیمکدر برادات استعلا آوریم فعل مضارع متکلم مع غیره در یاخود فعل امر متکلم مع غیره قالدریرزوقالدرالم دیمکدر * محصول بیت * چونکه صوفیلر حالت رقصده مقتدالردر یعنی

سیبدر دیو عشق آکهینك غلبه سیله دیوانه اولمش عاشقلره نصیحت ایله زیرا بزاول محبوب حقیقینك درکاه عزتنده خور وذلیل خاکله یکسان اولوب لذات روحانیه لره مستغرق اولمقلغی جنت فردوسه دکشمزز لذات روحانیت وارایکن مشتهای نفسه التفات ایتمزز

⟪ چون صوفیان بحالت ورقصند مقتدا * مانیز هم بشعبده دستی برآوریم ⟫

چونکه صوفیلر حالت ورقصده مقتدالردر بزدخی هم حقه بازلغله رقصه مباشرت ایدهلم (مفردات) (چون) م (صوفیان) م (با) ظرفیه (حالت) م (رقص) م (اند) اداة جمع (مقتدا) م (ما) بز (نیز) دخی (با) للملابسه (شعبده) حقه بازلق (دستی) برال (بر) یوقارو (آوریم) کتورهلم (معنای اشارتی) چونکه اسیر نفس اولوب تغییر الشکل لاجل الاکل ایلیان صوفیان مدعیان ریا وسمعه ایله صوفیان محققه رك حالات سنیه لرینی ورقص ذوقیه لرینی اظهار ایتمکله بی تمییز اولان عوام کالهوام لره مقتدا اولمشلردر ای معاشر عشاق بزدخی تسترا حقه بازلغله رقصه مباشرت ایدهلم که اکری اپاغه اکری پابوج مناسبدر

⟪ ازجرعهٔ توخاك زمین قدر لعل یافت * بیچاره ماکه پیش تواز خاك کمتریم ⟫

سنك جرعه کدن یرك خاکی لعل قدرینی بولدی بیچاره بزکه سنك قتکده خاکدن کمترز (مفردات) (از) من (جرعهٔ) م همزه اضافت ایچوندر (تو) سن (خاك) طپراق (زمین) یر (قدر) م (لعل) م (یافت) بولدی (بیچاره) م (ماکه) بزکه (پیش تو) سنك اوککده (از) من (خاك) م (کمتریم) زیاده اکسکز (معنای اشارتی) ای محبوب سنك شراب عشق لایزالیکك جرعه سندن خاکی اولان وجود انسان لعل وجوهر کبی برقدر عالی بولدی که شاهان جهان خاکپایلرینه یوز سورمکه تمنیده درلر انکیچون بز بیچاره لر دخی نفسی ووجودی ترك ایدوب سنك حضور معنویکده ذل وحقارتله خاکدن کمتر اولمشز

⟪ زان پیشتر که عمر گرانمایه بگذرد * بگذار تامقابل روی تو بگذریم ⟫

اندن اوکدین رك که اغربها او عمر کچه قوناسنك یوزك مقابلنده کچهلم (مفردات) (زان) اندن (پیشتر) اوکدین رك (عمر) م (گرانمایه) آغربهالو (بگذرد) کچه (بگذار) قو (تا) حتی (مقابل) م (روی) یوز (تو) سن (بگذریم) کچهلم (معنای اشارتی) ای رحیم ولطیف وکریم اولان محبوب بزه تقدیر واحسان ایلدیکك عالم کندویه قیمت اولمیان آغربهالو عمر جوهری کچوب تو کمزدن اول بنه محضا لطف وکرمکدن بزی عصمتده قیلوب دائما جمالك نورنی مشاهده ایتمکله حضور معنویکده اخلاص وجهی اوزره ثابتقدم ایلیوب بنه بوحال اوزره بزی لقاکه واصل ایلیه سن

⟪ حافظ چوره بکنکرهٔ کاخ وصل نیست * باخاك آستانهٔ این در بسر بریم ⟫

ای حافظ چونکه وصل قصرینك کنکره سنه یول یوقدر بوقپونك آستانه سنك خاکیله

رقاصلردن ایلریدر و رقاصلر انلره پیرو لك ایلرلر زدشعبده یه و یاشعبده ایله ال قالدررزو یاال قالدرالم یعنی بزده تك طور میوب الیزی بر حیله ایله مشغول ایدهلم ال قالدرمقدن مراد برکاره مباشرتدر حاصلی انلرزی عباد وزهادده ایکن مناهی یه مباشر اولیجق بزکه کوت رندانده اولهوز بطریق اولی مباشر اولورز بعض نسخده بحالت ورقصنده واقع اولمش واو عاطفه ایله پس بو نسخه یی قبول ایلك غریب حالتدر مصراع ثانینك معناسی بزدخی حقه بازلغه رقصه مباشرت ایدهلم دین عجب معنا ویرمکه مباشرت ایلش (ازجرعهٔ توخاك زمین قدر لعل یافت * بیچاره ماکه پیش تواز خاك کمتریم * محصول بیت * سنك جرعه کدن یرك طپراغی لعل قدرینی بولدی یعنی سن خاکه جرعهٔ جامکی سپکه جوهر مرتبه سنی بولدی اما بیچاره بزکه سنك قتکده خاکدن کمترز یعنی بزه جرعهٔ جامك میسر اولمزکه بزده جوهر مرتبه سنه لاحق اولهوز حاصلی قتکده طپراقچه قدرمز یوقدر (زان پیشتر که عمر گرانمایه بگذرد * بگذار تامقابل روی تو بگذریم) گرانمایه آغر بهالی * محصول بیت * اندن اول که اغر بهالی عمر بکر یعنی آغر بهالی عمر بکمزدن اول مانع اولمه قوناسنك رویك قرشوسنده کچهلوم یعنی یوزکی سیر ایدهرك قرشوکدن کچهلم (حافظ چوره بکنکرهٔ کاخ وصل نیست * باخاك آستانهٔ این در بسر بریم) کنکره قورقواق مثلا حصارك وکوپرینك ومناره نك قورقولغی کبی که عربجه اکا شرفه دیرلر شینك ضمی ورانك سکونیله کاخ کوشك وسرایدر کنکرهٔ کاخ وصل اضافتلری بیانیه در خاك آستانهٔ این در لامیه لردر بسر بریم کچهلم دیمکدر روزمره لرنده * محصول بیت * ای حافظ

⟪ عمری ⟫

چونکه وصل قصرینك کنکره سنه یول یوقدر یعنی چونکه وصل جانانه مجال یوقدر بوقپونك ایشیکی طپراغیله کچهلم یعنی وصل جانان ممکن دکل ایسه ملازمت خاك درجانان ممکندر مصراع ثانینك معناسی بو آستانه نك خاکی ایله عمری باشه ایلتهلم دین معنایی باشه ایلتمه ممش واول قپو آستانه سی طپراغنه باش ایلتهلوم دین تزییف معنا ویرمکده لاحقه سابق ومقتدا اولمش

(وله ایضا) (الم یأن للاحباب ان یترحموا * وللناقضین العهد ان یتندموا) * همزه حرف استفهام انکاری لم یأن فعل جحد مطلق یلم جازمه ایله ساقط اولمشدر اصلی انی یأنی ایدی مهموز الفا معتل اللام مصدری اناکور کسر همزه ایله حینونت معناسنه یعنی وقت اولمادیمی للاحباب لام حرف صله ماقبلنده کی فعله متعلقدر واحباب حبیبك جمعی یعنی دوستلر ان حرف مصدر یترحموا منصوبدر ان حرفیله علامت نصب سقوط نون جمعدر تأویل مفردده ان ایله محلا مرفوع فاعل فعل جحد مطلقدر واو حرف عطف الناقضین معطوفدر للاحبابه العهد لفظا منصوب مفعول صریحیدر ناقضینك عهدی بوز یجیلردیمکدر ان یتندموا اعرابی ان یترحموا کبیدر تندم پشیمانلق معناسنه در (محصول بیت) دوستلر بزه ترحم ایلك وقتی اولمدیمی یعنی وقت اولدی دخی عهدی نقض ایدنلره پشیمان اولمق وقتی اولمدیمی یعنی اولدی بو بیتك اعرابنده یأن فعل مضارعدر دیدکدنصکره ان یترحموا جمله سی محلا مرفوع فاعلیدر

عمری باشه ایلتهلم (مفردات) (حافظ) م (چو) چونکه (ره) یول (با) للملابسه (کنکره) قلعه دیوارلك اوزرنده اولان شرفه یه دینور (کاخ) کوشك (وصل) م (نیست) یوق (با) مع (خاك) طپراق (آستانه) ایشك (این) بو (در) قپو (بسر) باشه (بریم) ایلتهلم (معنای اشارتی) ای حافظ چونکه وصلت کوشکنك ذروهٔ اعلاسنه یعنی جمیع مقامك اعلاسی اولان وصلت الی الله ومشاهدهٔ جمال الله مرتبه سنه واصل اولمدك باری استعیذ بالله (واعبد ربك حتی یأتیك الیقین) آیت کریمه سی سرنجه درکاه حقده تسلیم ورضا وذل وحقارتله عبادات وطاعات اوزره عمری باشه جقارهلم

⟪ وله ایضا ⟫

⟪ الم یأن للاحباب ان یترحموا * وللناقضین العهد ان یتندموا ⟫

وقت اولمدیمی دوستلره که ترحم ایلیهلر وناقض عهد اولنلره وقت اولمدیمی که پشیمان اولهلر (مفردات) (الم یأن) وقت اولمدیمی انی یأنیدن قرب وقت معناسنه همزه استفهام ایچوندر (للاحباب) دوستلر ایچون (ان یترحموا) ترحم ایتمکلری (للناقضین) بوزیجیلر ایچون (عهد) قول وقرار (ان یتندموا) پشیمان اولمقلری (معنای اشارتی) راه عشقده روزشب آج وصوسز وکیجهلر اویقوسز وصدهزار محن وبلایایه تحمل ایله محل مرحمت اوادم عجب قربت حقده اولان دوستلره بزم حال پریشانمزه ترحملری وقتی اولمدیمی ویوم الستده حضرت الله ایله اولان عهدنی نقض ایدیجیلره وقت اولمدیمی که پشیمان اولهلر وتوبه واستغفار ایدهلر

⟪ الم یأتهم انباء من بات بعدهم * وفی صدره نار الاسی تتضرم ⟫

انلره شول کیمسه نك خبری کلمدیمی که انلردنصکره کیجهلدی حال بوکه انك سینه سنده تأسف آتشی یالکاور (مفردات) (الم یأتهم) انلره کلمدیمی (انباء من) شول کیمسه نك خبری (بات) کیجهلدی (بعدهم) انلردنصکره (واو) حالیه (فی) ظرفیه (صدر) کوکس (ه) ضمیر (نار) آتش (اسی) غصه وتاسه (تتضرم) آتشك یالکنلری وعلو لنملری (معنای اشارتی) عجب احباب عالیجنابلره کندیلرندنصکره سینه سنده عشق ومحبتك وافتراق احبابك غصه وتأسفی آتشی شعله لنن وکیجهلر صباحه دکین آرز وواشتیاقله آه وفریاد ایدن کیمسه نك حالی خبری انلره کلمدیمی که رحمت وبرشفقت ایدهلر

⟪ فیالیت قومی یعلمون بما جری * علی مریح منهم فیحفوا ویرحموا ⟫

تولیدی بنم قومم بکن احوالی بیلهلردی انلردن رجا ایدیجی اوزره که مبالغه ایله اکرام ایدوب ترحم ایدهلردی (مفردات) (فیالیت) ای تولیدی (قومی) بنم قومم (یعلمون) بیلهلردی (بما) شول شیئی که (جری) کچدی (علی مریح) رجا ایدیجی اوزره (منهم) انلردن (فیحفوا) مبالغه ایله اکرام ایدهلر (ویرحموا) ترحم ایدهلر (معنای اشارتی) اول صاحب همت واهل شفقت ومروت اولان قوم

فعل مذکورك دیین مفرداله جمله یی خوب تشخیص ایدرامش (الم یأتهم انباء من بات بعدهم * وفی صدره نار الاسی تتضرم) الم یأت الم یأن کبیدر اعرابده وهم ضمیر منصوب متصل احبابه وناقضینه راجعدر محلا منصوب مفعولیدر الم یأتك انباء افعال وزنی اوزره جمع نبادر فعل وزنی اوزره لفظا مرفوع فاعلیدر فعل جحدك من محلا مجرور مضاف الیهدر انباءنك اضافت معنویه ایله بات فعلدر افعال ناقصه دن اسمی تحتنده ضمیر مستترمنه راجع وبعدهم خبری کیجهلدی دیمکدر بعدهم متباعدهم ومتفارقهم معناسنه وفی صدره جملهٔ ظرفیه حالدر باتك فاعلندن یعنی اسمندن متعلقدر تتضرم یه صدر سینه مضافدرمنه راجع ضمیره نار مبتدا مضافدر اسا یه اسی تقدیرا مجرور مضاف الیهدر نارك تتضرم خبر مبتدا سی غصه وغم ایکی اضافت بیله معنویه در تتضرم فعل مضارع مفرد مؤنث غائبه در تحتنده مستتر هی ضمیری ناره راجعدر تأنیث معنوی اولدیغیچون تتضرم یالکنلنمقدر زیرا ضرام یالکه دیرلر * محصول بیت * احبابه کلدیمی کندیلردن متباعد ومتفارق یعنی مهجور کیجهلین کیمسه نك اخباری یعنی بن فرقت وهجران زده نك اخباری دوستنه واصل اولمدیمی حال بوکه سینه سنده غم وغصه آتشی یالکاور یعنی غم وغصه آتشیله محروق اولدیغی حالده فراق کیجه سنده بیتوتت ایدن کیمسه نك اخباری دوستلره کلمدیمی بومحلده خواجه احبابك عدم ترحمندن وکندینك منسی ومهجورلغندن شکایت ایدرلاری مبتدا وفی صدره خبری طوتار غریب مطالعه یه مالك ایمش (فیالیت قومی یعلمون بما جری * علی مریح منهم فیحفوا ویرحموا) فاجزای شرط محذوفدر تقدیری فاذ ثبت ماذکر یاحرف ندامنادی محذوف تقدیری یارفیق ویاصاحب لیت حرف تمنی قومی

تقدیرا منصوب ⟪ ۴۹ ⟫ اسمی مضافدر یای متکلمه ⟪ نی ⟫ یعلمون جملهٔ فعلیه خبریدر لیتك بماده باحرف صله ما اسم موصول جار مع المجرور یعلمونه متعلقدر جری فعل ماضی تحتنده مایه راجع ضمیر فاعلی جمله سی جملهٔ فعلیه مانك صله سی ومصراع ثانی یه مرهونلر علی مریح علی حرف جر مریح اسم فاعلدر افعال بابندن اصلی مرنجی در اعلال سببیله مریح اولمشدر وزنی مفععدر تقدیرا مجروردر علی ایله جار مجرور بله جرایه متعلقدر جری متعلقیله جملهٔ فعلیه اسم موصوله صله در منهم جار مجرور بله مریح کلمه سنه متعلقدر فیحفوا ان مقدره ایله منصوب جواب لیت تقدیری فان یحفوا اصلی یحفون ایدی حتی یحفون دن استعمار الله ده حفاوت مهربانی دیمش ونصاب صبیانده حتی مهربان دیمش فعیل فاعل معناسنه درلکن صحاحده بومعنایه وارد اولمامش اما مضروب امثالده ماأرب لاحفاوة واقعدر مهربانلق

معناسنه و برخوا مخفوایله معطوفدران برخوا انقدبرلند . بو ایکی فعلده . واقع واو ضمیر قومه راجعدر *محصول بیت* ای یارلوبلدی
طاقم قم بیلدرکلری اولنلردن راجی اولانك اوزرینه جاری اولانی یعنی سرکزشتی تا که راجی به محبت ایدوب اسیر کدردی یعنی قوم کندیلردن
راجی وکندیلره محتاج اولانك اوزرینه نه یجکدیکن بیله ایدی محبت ایدوب اسیر کزاردی مرمجید ن مراد خواجه کندیدر و بجاجرانك
ماسنی که موصول وکاه استفهام وکاه حرف مصدر طوتوب حقنوی فعل مضارع مفرد درحقان اشتق وانجلمك معناسنه دبین تعجب
اینجه مطالعه به مالك ایش (ای موسم النیروز واخضرت الربی * فللغوانی الغید لاتنزم) ای فعل ماضی مفرد مذکر غائب اتی بانیدن
یعنی ضرب بابندن ناقص یائی مهموز الفاء کلدی دیمکدر موسم لفظا مرفوع فاعلیدر آخرنك نیروز لفظ مجرور مضاف الیهیدر موسم
معرب نوروزدر واو حرف عطف اخضرت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه افعلال ﴿ ١٩٤ ﴾ بابندن احمرت کبی یشردی دیمکدر زیرا

توله ی حق ته اینك بیلدرمسیله بزم اوزر یمزه نفس وهوی بوندن جاری اولان
احولی وبلا ومصائبی یله یردی وکال شفقتلرندن کندیلرندن رجا ایدیجی کیمسه
اوزره مبالغه ایله اکرام وترحم ایدرلردی

﴿ ای موسم النیروز واخضرت الربی * فللغوانی الغید لاتنزم ﴾

نوروز زمانی کلدی وتپه‌لر سبز اولدی نه اولدی تغنی ایدیجی تازه واطیف زنانلر که ترنم ایتمزلر (مفردات) (اتی) کلدی (موسم النیروز) نوروز زمانی (واخضرت) یشللندی (الربی) جمع ربوه که یوکسك یر دیمکدر (فما) نه اولدی (الغوانی) جمع غانیه که تغنی ایدیجی زنانلر (الغید) تازه وتر (لاتنزم) آواز وتغنی ایتمزلر (معنای اشارتی) بحمدالله نفس وهوایی ترك ایله وکثرت ذکرالله ایله قلبم باغی تازلندی ویشللندی فیوضات خدایه استعداد زمانی کلدی اول معارف واسرار الهی بیان ایدیجی عارف واطیف نفس اوزره غالب اتحجلره نه اولدی که اسرار ومعارف بیان ایتمزلر

﴿ حکی الدمع عنی ما الجوانح اضمرت * فیا عجبا من صامت یتکلم ﴾

کوزم یاشی حکایت وفاش ایلدی شول نسنه یی که جوانحم ستر ایلدی ای نه عجیبدر که برصامت سوز سویلر (مفردات) (حکی) حکایت ایلدی (الدمع) کوز یاشی (عنی) بندن (ما) شول نسنه یی که (الجوانح) جمع جانحه که کوکس طرفنه متصل ایکولردر (اضمرت) ستر ایلدی (فیا عجبا) ای نه عجیبدر (من صامت) بر ساکتدن (یتکلم) سوز سویلر (معنای اشارتی) (حدثنی قلبی) کلام کبارسرنجه حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك مینه یی کینه سنه ودیعه قیلوب جوانحم کندینی ستر ایلدیکی معارف واسرار لدنیه لری مرآت مجلا اولان قلبم بکا خبر ویردکدنصکره کوزم یاشی دخی حکایت واظهار ایلدی بو بر امر عجیبدر که قلب عارف صمت ایله بلا حرف ولا صوت سوزسویلر واسرار الهی بیان ایلر

﴿ شهور بها الاوطار تقضی من الصبا * وفی شأنها عیش الربیع محرم ﴾

بو آیلر برآیلردر که بو آیلرده عشق وتازه لکدن حاجتلر قضا اولنور حالبو که بزم حقمزده بهارك عیشی حرام قیلنمشدر (مفردات) (شهور) آیلر (بها) اول آیلرده (الاوطار) جمع وطر که حاجت معناسنه در (تقضی) قضا اولنور (من الصبا) عشق وتازه لکدن (وفی شأننا) بزم حقمزده (عیش) دیرلك وحیات (الربیع) بهار (محرم) حرام قیلنمشدر (معنای اشارتی) کرچه آثار واخبارك مقتضاسنجه شهور مبارکه لرده عشق ومحبتله واخلاص قلب ایله طلب اولنان دنیا وآخرت حاجتلری ومرادلری قضا اولنور وحاصل اولور لکن (وهما حرامان علی اهل الله) حدیث شریفی سرنجه بزم حقمزده دنیانك وآخرتك بهاری معیشتی ودیرلکی حرام قیلنمشدر

﴿ بنی عمنا جودوا علینا بجرعة * وللفضل اسباب بها یتوسم ﴾

ای بزم عمزز اوغللری بزه برجرعه احسان ایلکز حالبو که فضل ایچون اسباب

اخضرار یشیله دیرلر ربی لفظ ضمی وبانك فتحیله ربوه نك جمعیدر وبو ربوه ده حرکات ثلاث جائزدر دپه معناسنه که فارسیده توده دیرلر تقدیرا مرفوع اخضرتك فاعلیدر فا خطاءه جواب شرط محذوفدر ومااسم استفهام تقدیری اذا اتی موسم النیروز واخضرت الربی فللغوانی لام حرف جر حصل به متعلق تقدیری فما حصل للغوانی غوانی غانیه نك جمعیدر غانیه شول خاتونه دیرلر که زوجیله مستغنیه اوله اظهاردن یعنی ارندن غیری به باقمیه وشول خاتونه ده دیرلر که کال حسن وجمالدن اسباب حسنه احتیاجی اولمیه الغید غیدك کسریله غیداءنك جمعی بیض بیضاءنك جمعی اولدیغی کبی یومشق کوده لی خاتونلر دیمکدر لاتنزم فعل نفی استقبال مفرد مؤنث غائبه ضمیر فاعلی غوانی به راجعدر جواب استفهام واقع اولمش شعدتکرولکن ایستنت آخرنده حرف روی واقع اولان میمك ماقبلنده کی ضمه ایشباع اولنی کرك که برواو متولد اوله که اکا قافیه ده حرف اطلاق دیرلرته که قصیده برده ده میمك ماقبلنده کی کسره نك اشباعندن برپا تولد ایدلور *محصول بیت* موسم نیروز یعنی بهار کلدی وطاغلر ودپه لر جاروچمن اولوب یشردی پس بو یله اولنجه نازك اندام کوزل قزلر وکلیلره نه اولدی که ترنم وتغنی ایتمزلر یعنی اول بهار جوش وخروش وتغنی وترنم موسمیدر پس تازه قزلر وکلیلر نیچون تغنی وترنم ایتمزلر دیمکدر افقد غیده اصلنده فتحتله د ر بونده سکون ن ایله اوقور ضرورت وزن ایچون دیین وغوانی جمع غانیه درکه ایرلیجی عورت معناسنه درومنه سنده اخضرت افعال بابندن مفرد مؤنث غائبه دردین کلام عربی عجب منتع انتشار (حکی الدمع عنی ما الجوانح اضمرت * فیا عجبا من صامت یتکلم) حکی فعل ماضی مفرد مذکر غائب لفظ مشترکدر حکایتله مشابهت بیننده

ضرب بابندن دمع کوز یاشی لفظا مرفوع فاعلیدر حکایتك عنی جار مع المجرور حکایه متعلقدر ما اسم موصول محلا منصوب
مفعول بهیدر حکایتك یعنی صله سیله الجوانح جمع جانحه درکه سینه جانبندن ایکی یکیکدرنته که ضلوع جمع ضلعدرکه اوکورغه کیکی جانبندن
ایکی یکیکدر جوانح لفظا مرفوع مبتدا اضمرت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه افعال بابندن فاعلی ضمیر تحتنده مستتر هی جوانحه راجعدر جمله
فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدا اضمار برنسنه یی کیزلمکه دیرلر اصلنده اضمرته ایدی اسم موصوله راجع اولان ضمیر منصوب حذف
اولنمش مبتدا ایله خبر جمله اسمیه اعرابدن محلی یوق صله سیدر اسم موصولك واسم موصول صله سیله بیان اولندی فیا فا فصیحه و یا حرف
ندا عجبا نکره غیر مقصوده یا رجلا خذ بیدی کبی مبالغه طریقیله تعجب ندا ایدر یعنی ای عجب کل کور بو غریب قصه یی من حرف تبیین

﴿ واردر که ﴾

صامت النون ایله کوشه دیرلر ناطق دوه ایله قیونه دیدکلری کبی بونده تشبیه طریقیله کوز یاشندن کنایه‌در اکرچه صامتك برمعناسی ساکتدر
یتکلم تفعل بابندن فعل مضارع مفرد مذکر غائب جمله فعلیه مبتدای محذوفه خبردر تقدیری هو یتکلم در و بو جمله اسمیه اعرابدن محلا مجرور
صفتیدر صامتك *محصول بیت* کوزم یاشی حکایت ایلدی یعنی اظهار وابراز ایلدی اول نسنه یی که بن اولرم اضمار واخفا ایلدی یعنی
درونم اخفا ایلدیکنی اشکم اظهار ایلدی یعنی عشق ومحبتی کوزم یاشی اظهار ایلدی حاصلی کریه محبت درونمی ابراز ایلدی پس ای عجب
کل صامت متکلمی سیر ایله یعنی صامت تکلمه کلدیکنی کورکه اول صامت کوز یاشیدر تکلم ذکری قافیه ضرورتیچوندر والاصامته مقابل
ناطقدر جوانح جمع جانح دیلر اصابت ایلمشلر مصراع ثانینك معناسی ای نه عجبدر که جانسز سویلردین روح کلامه واصل اولمامش
(شهور بها الاوطار تقضی من الصبا ﴿ ١٩٥ ﴾ *وفی شأننا عیش الربیع محرم) بو بیت بیت سابقك ماقبلنده اولمق مناسب ایدی لکن

واردر که اول اسبابله علامتلنور (مفردات) (بنی عمنا) ای بزم عمزز اوغللری
(جودوا) احسان ایلکز (علینا) بزم اوزریمزه (بجرعة) برجرعه ایله
(وللفضل) حالبو که فضل وکرم ایچون (اسباب) سببلر واردر (بها) اول اسبابله
(یتوسم) علامتلنور (معنای اشارتی) ای پدر یمزك ایمان واسلام قرنداشی بزم
عمزك فضل وکرم صاحبی اولان پیران طریقت اوغللری بزه شراب عشق الهی
لایزالیدن برجرعه احسان ایلکز زیرا فضلك وعندالله قدر عالی اولمغك علامتی
جود وکرمدر تا که بز دخی اول جرعه سببیله راه اهل اللهده ثابت قدم اوله لم

﴿ ایا من علا کل السلاطین سطوة * ترحم جزاك الله فالخیر مغنم ﴾

ای سلاطینك جمیعسی اوزره قهر وقوت یوزندن عالی اولان کیمسه ترحم ایله الله تعالی
سکا خیرجزا ویرسون ایمدی خیر غنیمتدر (مفردات) (ایا من علا) ای عالی اولان کیمسه
(کل السلاطین) جمیع سلطانلره (سطوة) قهر وقوت یوزندن (ترحم) ترحم ایله
(جزاك الله) الله تعالی سکا خیرجزا ویرسون (فالخیر) زیرا خیر (مغنم) غنیمتدر
(معنای اشارتی) ای حضرت الهیه قربیت ومعرفت ایله جمیع سلاطین دنیا اوزره
قهر وقوت قدسیه یوزندن عالی اولان سلطان حقیقت وپیر طریقت بزبی سره پاره
ترحم ایله الله تعالی سکا خیرجزا ویرسون معلوممکدر که خیر قرانمق عین غنیمتدر

﴿ لکل من الخلان ذخر ومنیة * والحافظ المسکین فقر ومغرم ﴾

دوستلردن هر بریسی ایچون آزق وحصول مراد واردر حالبو که حافظ مسکین
ایچون فقر وزیان واردر (مفردات) (لکل) هر بریسی ایچون (من الخلان)
دوستلردن (ذخر) آزق (ومنیة) مقصود واردر (والحافظ المسکین) مسکین
حافظ ایچون (فقر) م (ومغرم) بضم المیم برنسنه یه مبتلا اولمق و بفتح المیم اداسی
لازم اولان دین (معنای اشارتی) حافظ هر وجه ایله محل مرحمت ومحل احساندر که
دوستلرك هر بریسی ایچون ذخر آخرت وحصول مراد واردر اما حافظ مسکین
ایچون فقر واحتیاج واداسی لازم اولان دین ومحن ودرد و بلا یای عشقه ابتلا
واردر که وجوهله محل مرحمت اولمشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بعزم توبه سحر کفتم استخاره کنم * بهار توبه شکن میرسد چه چاره کنم ﴾

سحر وقتی توبه قصدینه استخاره ایلیم دیدم توبه شکن بهار ایریشور نه چاره ایدم
(مفردات) (با) للملابسة (عزم) قصد (توبه) م (سحر) م (کفتم) دیدم
(استخاره) م (کنم) ایدم (بهار توبه شکن) توبه قریجی بهار (میرسد) ایریشور
(چه) نه (چاره) م (کنم) ایدم (معنای اشارتی) شیء علی رضی الله عنه (م عرفت الله
فال بفسخ العزائم) کلامی سرنجه اسرار واحوال عشق اظهار و بیان ایلیم دیو
سحر وقتی توبه قصدینه استخاره ایلیم دیدم توبه شکن اولان بهار جذبات رحمانیه
ایریشور غالب اولوب اراده می محو ایلرنه چاره ایدم

بعض ابیزشارحلرك نسخه سنده تابع اولوب غفلت ایلدك که تأخیر ایلدك پس شهور مبتدای محذوفه خبردر تقدیری هذه شهور یعنی موسم نیروز شهور بها با جارزدر که حرف ظرف اوله وجائزدر که حرف مصاحبت اوله وجائزدر که حرف سبب اوله ضمیره بر مضاف تقدیر یله یعنی بحجبها و ضمیر شهوره راجعدر وشهور جمع شهردر آی معناسنه بو اقتضایه متعلقدر اوطار لفظا مرفوع مبتدا جمع وطردر حاجت معناسنه تقضی فعل مضارع مفرد مؤنث غائبه مبنی للمفعول ضرب بابندن حکم اولنور معناسنه بونده ادا اولنور دیمکدر من الصبا جار مع المجرور تقضایه متعلقدر صبا صادك کسری والف مقصوره ایله میل ویکتلك معناسنه در واو حرف رابط حال فی شأننا جمله ظرفیه محرمه متعلق شأن حال معناسنه در همزه یی الفه قلب ایلمکده جائز نا ضمیری محلا مجرور مضاف الیهدر عیش عینك فتحیله مبتدا دیرلك دیمکدر مضاف اولمش ربیعه ربیعدن مراد ربیع ازمنه درکه فصل بهاردر محرم لفظا مرفوع خبر مبتدا حرامدندر تحریم اولنمش معناسنه مبتدا خبریله جمله اسمیه محلا منصوب جمله حالیه دراوطاره راجع تقضانك تحتنده قائمقام فاعل اولان ضمیرندن *محصول بیت* مذکور موسم نوروز برنیجه آیدر که انلره ویا انلرکالك سببیله حاجتلر قضا وادا اولنور عاشقلقدن وجوانلقدن یعنی فصل بهارده هرشی جوش وخروشه کلوب جوانلر وعاشقلر عیش وعشرت وذوق وصفا ایدوب مرادسوره‌جك دملردر اماحال بو که بزم حقمزده بهار فصلنك ذوق وصفاسی حرام اولمش یعنی فصل بهارده بزه عیش وعشرت میسر دکل زیرا بز فراق وهجران صحرالرینه دوشمش افتاده لرز شهور وربیع ومحرم جمعی مراعات نظیر قیلنمشدر (بنی عمنا جودوا علینا بجرعة * وللفضل اسباب

بها یتوسم) بنی عمنا بنی منادی حرف ندا مقدردر اصلنده بنین ایدی ابنك جمعی اضافتله نون ساقط اولمش عمه اضافتی وعمك نا ضمیرینه لامیه درای
عمز اوغللری عرب دیلنده اکثری بو عبارت جاریدر جودوا فعل امر جمع مذکر مخاطب جاد یجود دن یعنی نصر بابنك اجوف واو بسندن
سخا وکرم ایلك دیمکدر زیرا جود جیمك ضمیله جومر دلکه دیرلر مفردیجه . کاورقل کبی علینا جار مجرور یله جودوا یه متعلقدر بجرعة بوده
جودوا یه متعلقدر واو رابطه حال للفضل جار مجرور یله حصل یه متعلق مقدم خبر فضل نقیض نقصدر ارتفاق دیمکدر اسباب مؤخر مبتدا سببك
جمعیدر سبب شول نسنه درکه انکله برشییه اولشله بها جار مجرور یله یتوسم یه متعلق یتوسم تفعل بابندن فعل مضارع مفرد مذکر غائب مبنی للمفعول
وسم دن مشتق نشانلنور دیمکدر جمله فعلیه اعرابدن محلا مرفوع صفتیدر اسبابك *محصول بیت* ای عمز اوغللری برجرعه ایله بزه جومردلك

ایلك یعنی بزه بر جرعه احسان ایلك حال بوكه فضل و كرمك اسبابی واردر كه صاحبی انكله نشأتلنور یعنی اصحاب فضل و كرمك علامتی جود و بخششدر پس بزه بر جرعه احسان ایلك كه فضل و كرمله نشأتلنمش اوله سز (ایا من علا كل السلاطین سطوة * ترحم جزاك الله فالخیر مغنم) ایا حرف ندامن اسم موصول منادی علا فعل ماضی مفرد مذكر غائب ناقص واوی بوندن غلبه ایلدی دیمكدر كل مفعول صریحی مضاف در سلاطینه كه جمع سلطاندر سطوة قهر و غضب معناسنه تمیزدر علایی یعنی نصبی تمیز لغه در ترحم فعل امر مفرد مذكر مخاطب اسر كه دیمكدر جزاك الله جمله دعائیه حشو ملیحدر فالخیر فا حرف تعلیل الخیر لفظا مرفوع مبتدا مغنم غنیمت معناسنه مصدر میمی لفظا مرفوع خبری * محصول بیت * ای شول كیمسه كه جمیع سلاطینه غلبه ایلدی قهر و بطش جهتندن بزی اسر كه الله تعالی سكا خیر جزا و یره زیرا خیر غنیمتدر یعنی بزی اسر كك خیردر خیره فرصتی غنیمت بیلك كرك حاصلی خیری غنیمت بیلك كرك (الكل من الخلان ﴿ ١٩٦ ﴾ ذخر و منیة * وللحافظ المسكین فقر ومغرم) من الخلان حصل یه متعلق مقدم خبر خلان خلیلك جمعیدر دوستلر معناسنه ذخر ذال معجمه نك ضمی و خاء معجمه نك سكونیله مؤخر مبتدا آزق معناسنه در واو حرف عطف منیه میمك ضمی و نونك سكونیله آرزو و مراد معناسنه در وللحافظ اعرابی من الخلان كیدر المسكین صفت حافظ فقر مؤخر مبتدا واو حرف عطف مغرم میمك و راءك فتحی و غینك سكونیله اداسی لازم اولان نسنه دین و دیت كبی بونده دین مراددر * محصول بیت * دوستلردن هر برینك آزغی و كچینه جكی وار اما حافظ مسكینك فقر ایله دینی وار یعنی هپ دوستلر كامران و كامكار اما مسكین حافظ ناكام و نامراددر خواجه نك بو بیتی حسن طلب معناسنی متضمندر (وله ایضا) بعزم توبه سحر كفتم استخاره كنم * بهار توبه شكن میرسد چه چاره كنم * بعزم با حرف صله و یا حرف مصاحبت عزم قصد و نیت معناسنه در توبه یه اضافت مصدرك مفعولنه اضافتیدر توبه رجوع معناسنه در سحردن مضاف محذوف در تقدیری وقت سحر دیمكدر استخاره استفعال بابندن مصدردر اجوف یایی خیردن اقتده خیر طلب ایلمكدر اما اصطلاحده دوشه یاتمقدر كتمك مقدم مفعولیدر بهار توبه شكن بیانیه توبه شكن وصف تركیبیدر میرسد فعل حال ایرشور دیمكدر * محصول بیت * توبه قصدنه و یا توبه قصدیله سحر وقتنده دیدمكه استخاره ایده یم لكن توبه قیریجی بهار كلیور نه چاره ایده یم حاصلی سحر توبه ایلك ایچون اخشامدن استخاره یه قصد ایلدم یعنی عزم توبه و استخاره یه قید اولمش نهایتی استخاره یه عزم اخشامدن و توبه یه عزم سحردن مقبولدر (سخن درست بكویم نمی توانم دید * كه می خورند حریفان و من نظاره كنم) نمی توانم دید مصراع ثانی یه مرهوندر محصول بیت * سوزی كرچك سویلرم كه كورمكه قادر دكلم كه حریفلر باده ایچه لر و بن

﴿ سخن درست بكویم نمی توانم دید * كه می خورند حریفان و من نظاره كنم ﴾

سوزك طوغریسنی سویلرم كورمكه قادر دكلم كه مصاحبلر شراب ایچه لر و بن نظار ایدم (مفردات) (سخن) سوز (درست) بتون (بكویم) سویلرم (نمی توانم) قادر دكلم (دید) كورمكه (می) شراب (خورند) ایچه لر (حریفان) مصاحبلر (من) بن (نظاره) نظر (كنم) ایدم (معنای اشارتی) سوزك طوغریسنی سویلرم مجرد عشقی واحوال عشقی كوروب سكوت ایتمكه واظهار اسرار عشق ایلمكه قادر دكلم كه (العاشق اذا سكت هلك) در وخصوصا مصاحبلر شراب عشقی ایچه لر و بن بقام طورم بوكه دخی قادر دكلم كه غیرت عشق مقتضاسی بودر

﴿ بدور لاله دماغ مرا علاج كنید * كر از میانهٔ بزم طرب كناره كنم ﴾

لاله دورنده بنم دماغمه علاج ایلكز اكر طربی بزم اورتاسندن كناره ایدم (مفردات) (با) للملابسة (دور) زمان (لاله) م (دماغ) م (علاج) م (كنید) ایلكز (كر) اكر (ازمیانهٔ بزم) مجلس اورتاسندن (طرب) سرور (كناره) م (كنم) ایدم (معنای اشارتی) اكر مجلس اهل اللهده ومجمع عاشقین الی اللهده محبوب حقیقینك فیض وتجلیسی ظهوری زماننده اكر ماسوی اللهدن تكلم ایدوب وماسوی اللهك شغلی وذكریله اظهار سرور ایدرسم بنی جنونه حمل ایدوب جنونم مرضنه بر علاج ایلكز واظر وهمت ایله قلبمدن مرض قلب اولان نقش ماسوایی ازاله ایلكز

﴿ بتخت كل بنشانم بتی چو سلطانی * ز سنبل و سمنش ساز طوق و یاره كنم ﴾

بر محبوبی كل تختنه بر سلطان كبی اوتورتدم سنبل وسمندن اكا طوق و بیلازك زینتی ایدم (مفردات) (با) للملابسة (تخت) م (كل) م (بنشانم) اوتورتدم (بتی) بر محبوبی (چو) مثل (سلطان) م (یا) وحدتیه (ز) من (سنبل) م (سمن) یاسمن (ش) اكا (ساز) زینت (طوق) بوغازاق (یاره) بیلازك (كنم) ایدم (معنای اشارتی) تحلیه بعد التخلیه اولمش كل كبی لطیف اولان قلبم تختنده قلبه انفتاح وانفساح و بریجی نور ایمانی وانوار عشق ومحبت رحمانیی بر سلطان كبی اوتوردم وقلبمده ثابت ایلیم (القلب مضغة اذا صلحت صلح الجسد كله واذا فسدت فسد الجسد كله) حدیث شریفی سر تا قدم جوارح اعضامی دخی سنبل وریحان كبی آداب شرعیه طوقه سی و یاره سی ایله مزین و محلی قیلم كه آداب شرعی محافظ اولمیان اسرار اللهه محرم اولمشدر

﴿ كدای میكده ام لیك وقت مستی بین * كه ناز بر فلك وحكم بر ستاره كنم ﴾

میخانه كداسیم لیك مستلك وقتی كور كه فلكه ناز وستاره یه حكم ایدرم (مفردات) (كدا) فقیر (میكده) میخانه (ام) ضمیر (لیك) لكن (وقت) م (مست) م (یا) مصدریه (بین) كور (ناز) م (بر) علی (فلك) م (حكم) م (بر) علی (ستاره) یلدز (كنم) ایدرم (معنای اشارتی) دیمك تكمیلی وعشق ومعرفة اللهك تحصیلی ایچون

ایراقدن سیرایجی اولام حاصلی باده نوشلره قارشمغه قادر دكلم (بدور لاله دماغ مرا علاج كنید * كر از میانهٔ بزم طرب كناره كنم) * محصول بیت * لاله دورنده یعنی فصل بهارده اكر بزم طرب اورته سندن كناره ایدرسم یعنی باده نوشلره قارشمزسم دماغمه علاج ایلك كه مختل اولمش اولور یعنی جنونمه حكم ایدوب دماغمه علاج ایلكز زیرا رندلر قتنده بو فصلده ایچمین دیوانه در نته كه خواجه بیورر * بیت * بصوت بلبل وقمری اكر ننوشی می * علاج كی كنمت كآخر الدواء الكی (بتخت كل بنشانم بتی چو سلطانی * ز سنبل و سمنش ساز طوق و یاره كنم) تخت كلدن مراد كلستاندر بتی یا حرف وحدت سلطانیده یا حرف تنكیر بونده سازدن مراد اسبابدر زینتدر یاره بیلازك معناسنه در * محصول بیت * تخت كلستانده پادشاه كبی بر محبوب اجلاس واقعاد ایدوب یعنی دیكوب سنبلدن طوق وسمندن بیلازك ساز و پیدا ایدرم یعنی انواع شكوفه ایله انی مزین ایدرم

(ز روی دوست مرا چون كل مراد شكفت * حوالهٔ سر دشمن بسنك خاره كنم) روی دوست اضافتی لامیه در كل مراد بیانیه در حوالهٔ سر دشمن حوالهٔ سر مصدرك مفعولنه اضافتیدر ودشمنه اضافت لامیه در * محصول بیت * چونكه بنم مرادم كلی دوستك روییندن آچلدی یعنی جانانمدن مرادم ال ویردی دشمنك باشنی طاشه حواله ایدرم یعنی قنغی طاش برك ایسه باشنی اكا اورسون دیرم یعنی جانان بندن یكا اولیجق دشمن هرنه ایده بیلورسه ایلسون (كدای میكده ام لیك وقت مستی بین * كه ناز بر فلك وحكم بر ستاره كنم) * محصول بیت * میخانه كداسی یم لكن مستلك وقتنده كور كه فلكه ناز وستاره یه حكم ایدرم یعنی مرتبه م ادنی اما بندن اعلا ایشلر صادر اولور حاصلی فلكه ناز وستاره یه حكم استغنادن كنایتدر (مرا كه نیست ره و رسم لقمه پرهیزی * چرا مذمت رند شرابخواره كنم) مرا بنم دیمكدر كه حرف بیان لقمه پرهیزی وصف تركیبیدر یعنی حرام لقمه دن پرهیز جیلك یا حرف مصدر مذمت رند مصدرك مفعولنه اضافتیدر ورندك شرابخواره یه بیانیه شرابخواره وصف تركیبیدر * محصول بیت * بنم كه لقمه پرهیزلك راه ورسمی اولمیه یعنی حرامدن اجتناب اولمیه نیچون رند باده نوشی مذمت ایدم یعنی بنده كه حسن عمل اولمیه نیچون فسقه بی ذم وقدح ایدرم دیمكدر (چو غنچه با لب خندان بیاد مجلس شاه * پیاله كیرم وازشوق جامه پاره كنم) بیاد با حرف صله ویا حرف مصاحبت یاد مجلس شاه اضافتلری لامیه لردر * محصول بیت * غنچه كبی لب خندان ایله شاهك مجلس یادینه و یا یادیله پیاله طوتارم یعنی باده ایچرم وشوقدن جامه می پاره پاره ایدرم حاصلی غنچه ده ایكی صفت وار خندانلق وجامه پاره پاره لك پس بنده شاهك مجلسی یادینه بویله اولمق استرم (اكر زلعل لب یار بوسهٔ رسدم * جوان شوم ز سر و زندگی دوباره كنم) * محصول بیت * اكر یارك لعل كبی قرمزی دوداغندن بكا بر بوسه ایریشورسه باشدن جوان اولوب ودیرلكی ایكی كره ایلمش اولورم حاصلی بوسه سندن تازه حیات بولوردم

ایچون كرچه شراب عشق الهیه نك ساقیسی اولان مشایخ عظامك سعادتلی قپولرنده صد هزار ذل وحقارتله بر كدایم لكن انلرك همتیله جذبهٔ رحمانه ایریشوب انوار الهیه یه مستغرق اولدیغم وقتی كور كه فلك او زره ناز وستاره یه حكم ایدرم واعلی وادنایه حكم ایدیجی بر عالی قدر اولورم

﴿ ز روی دوست مرا چون كل مراد شكفت * حوالهٔ سر دشمن بسنك خاره كنم ﴾

دوستك یوزندن چونكه بنم مرادم كلی آچیله دشمنك باشنی سنك خاره یه حواله ایدرم (مفردات) (ز) من (روی) یوز (دوست) م (مرا) بنم (چون) چونكه (كل) م (مراد) م (شكفت) آچلدی (حواله) م (سر) باش (دشمن) م (با) للملابسة (سنك خاره) قتی طاش (كنم) ایدرم (معنای اشارتی) شول وقتكه دوستك یوزندن بزه بر عصمت و بر نظر عنایت اولمغله مرادم كلی آچله وحصول پذیر اوله دشمن اولان نفس وشیطان هرنه یه قادر اولورسه ایشلسون سعیلری هبادر كه (المعصوم من عصمه الله)

﴿ مرا كه نیست ره و رسم لقمه پرهیزی * چرا مذمت رند شرابخواره كنم ﴾

بكا لقمه پرهیزلك راه ورسمی یوقدر شراب نوش ایدیجی رندی نیچون مذمت ایدم (مفردات) (مرا) بكا (نیست) یوق (ره) یول (رسم) عادت (لقمه) م (پرهیز) م (یا) مصدریه (چرا) نیچون (مذمت) م (رند) فاسق (شرابخواره) شراب ایچیجی (كنم) ایدم (معنای اشارتی) (لا رهبانیة فی الدین) خبری سرنجه بكا بو راه عشق ومحبتده ریاضات واقعه پرهیزلك یولی وعادتی یوقدر كه آفتاب عصمتده ظلمت بشریت حجاب اولمزیان نیچون مظهر عشق الهی اولان خرابا تیلری مذمت ایدمكه لایق دكلدر

﴿ چو غنچه با لب خندان بیاد مجلس شاه * پیاله كیرم وازشوق جامه پاره كنم ﴾

غنچه كبی خندان لبله شاهك مجلسی یادنه شراب نوش ایدرم وشوقدن جامه می یرتارم (مفردات) (چو) مثل (غنچه) م (بالب خندان) كولیجی دوداق ایله (با) للملابسه (یاد) ذكر (مجلس شاه) م (پیاله) قدح (كیرم) طوترم (از) من (شوق) م (جامه) لباس (پاره) م (كنم) ایدرم (معنای اشارتی) جناب شاه حقیقته وصلت ایله جلساء اللهدن اولمق امیدیله غنچه كبی خندان لبله یعنی فرح وسرورله واخلاص قلبله عشق ومحبت یولنده سعی ایدرم وكمال شوقدن جامهٔ وجودمی پاره پاره افناودل شادانمی فراقدن شرحه شرحه ایدرم

﴿ اكر زلعل لب یار بوسهٔ رسدم * جوان شوم ز سر و زندگی دوباره كنم ﴾

اكر یارك لعل لبندن بكا بر بوسه ایریشه باشدن جوان اولورم وایكی كره دیرلك ایلرم (مفردات) (اكر) م (ز) من (لعل) قرمزی (لب) دوداق (یار) م (بوسه) م (همزه) وحدتیه (رسد) ایریشه (ام) بكا (جوان) یكیت (شوم) اولورم (زسر) باشدن (زندگی) دیرلك (دوباره) ایكی كره (كنم) ایلرم

بكا بر بوسه ایریشورسه باشدن جوان اولوب ودیرلكی ایكی كره ایلمش اولورم حاصلی بوسه سندن تازه حیات بولوردم

(زباده خوردن پنهان ملول شد حافظ * بیانك بربط ونی رازش آشكاره كنم) بربط ایكی بانك قتحه سیله قبوزه دیرلر * محصول بیت *

(معنای اشارتی) اگر اول محبوب حقیقینك جانب قدسیه سندن بكا برفیض وتجلی وبرذوق روحانی ایریشه تكرار بكی باشدن جوان اولورم (ربنا احییتنا اثنتین) دمنی اوروب ایكی كره حیات بولمش اولورم

﴿ زباده خوردن پنهان ملول شد حافظ * بیانك بربط ونی رازش آشكاره كنم ﴾

حافظ مخفی شراب ایچمكدن ملول اولدی بربط ونی آوازیله انك رازنی آشكاره ایدم (مفردات) (ز) من (باده) شراب (خوردن) ایچمك (پنهان) گیزلو (ملول) م (شد) اولدی (حافظ) م (با) للملابسه (بانك) آواز (بربط) آلت ساز (نی) م (راز) سر (ش) آنك (آشكاره) م (كنم) ایدم (معنای اشارتی) مسك گبی ستری ممكن اولمیان عشقی ریا خوفندن ایچون زاهد خشكلر گبی اخفا ایتمكله اوج علایه ترقیدن گیرو قالدیغی ایچون حافظ ملول اولدی شمدی روحی حی ونفسی میت اولمغله كندی یه دوام ایدهمسنده باعث ترقی وانكشاف اولان بربط ونی آوازیله اسرار عشقی آشكاره ایدم وفریاد وفغانله رسوای عالم اولم كه راه عشقده صادق ومحل مرحمت اولدیغم ظاهر اوله

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بیا تا گل برافشانیم ومی در ساغر اندازیم * فلك راسقف بشكافیم وطرحی نو دراندازیم ﴾

گل تا گل صاچهلم وساغری شرابله پر ایدوب نوش ایدهلم فلكك سقفنی ییقهلم وبر یكی عمل براقهلم (مفردات) (بیا) گل (تا) حتی (گل) م (برافشانیم) صاچهلم (می) شراب (در) فی (ساغر) قدح (اندازیم) آتهلم (فلك‌را) سمانك (سقف) طامنی (بشكافیم) یارهلم (طرح) عمل (یا) وحدتیه (نو) یكی (دراندازیم) آتهلم (معنای اشارتی) گل ای عاشق صادق اسرار ومعارف گللرینی صاچهلم وقلب قدحنه شراب عشق خدایی طولدوروب ذوق روحانیت اظهار ایدهلم فلكك سقفنی ییقهلم كه تعلقات ماسوادن قلبی پاك ایدوب بریكی عمل براغهلم وقلبی عشق الٓهیه ایله معمور وانوار تجلیاتله مسرور ایدهلم

﴿ اگر غم لشكر انگیزد كه خون عاشقان ریزد * من وساقی بهم تازیم وبنیادش براندازیم ﴾

اگر غم لشكر دارلق ایده كه عاشقلرك قاننی دوكه بن ساقی ایله بیله سعی ایدهلم وآنك بنیادنی خراب ایدهلم (مفردات) (اگر غم لشكر) م (انگیزد) قوپاره (خون) قان (عاشقان) م (ریزد) دوكه (من) بن (ساقی) م (بهم) بیله (تازیم) ییله لم (بنیاد) عمل (ش) آنك (براندازیم) آتهلم (معنای اشارتی) اگر تعلقات ماسوادن حاصل اولان غم والم تكثر ایدوب عاشقلری هلاك معنوی یه دشورمك خوفی اولدقده برمجاهده ایله وشیخ همتیله تعاون ایدوب سعی ایدهلم ماسوایی احراق ایدیجی آتش عشقله اول غمك وكدورات ماسوانك بنیادنی خراب ایدهلم كه (تجوع ترانی تجرد تصل الی) مالكی حاصل اوله

﴿ شراب ارغوانی را گلاب اندر قدح ریزیم * نسیم عطر گردان را شكر در مجمر اندازیم ﴾

گیزلی باده ایچمكدن حافظ ملول اولدی قبوز ونای آوازیله رازینی آشكاره ایدهیم یعنی آنی ساز مجلسنه گتوروب رازینی افشا ایدهرم ویا مجلسنده ساز گتوروب شرب باده سنی آشكاره ایدهرم (وله ایضا) (بیا تا گل برافشانیم ومی در ساغر اندازیم * فلك راسقف بشكافیم وطرح نو در اندازیم) سقف طوان تركیجه ازا ستق دیرلر طرح بونده عمل معناسنه در * محصول بیت * گل تا گل صاچهلم وقدحه شراب براغهلم یعنی قدحه باده قویهلم فلكك طوانینی یارالم یعنی فلكی شق ایدهلم ویكیدن فلكه عمل براغهلم تا هر كس فلكدن مرادینی الغه قابل اوله بو كلمات نهایت مستانه لكدن خبر ویرر (اگر غم لشكر انگیزد كه خون عاشقان ریزد * من وساقی بهم تازیم وبنیادش براندازیم) انگیزد فعل مضارع مفرد غائبدر قوپرر دیمكدر تازیم فعل مضارع متكلم مع غیره چاپارز یعنی سگردیرز تازیدن مشتق كه سگرتمكدر * محصول بیت * اگر غم لشكر قوپره سه كه عاشقلرقانن دوكه یعنی عاشقلرقانن دوكمك ایچون اگر غم آقن صالارسه بن ساقی ایله سگردریز وبنیادن یقاریز یعنی ساقی كه باده بیادر برابكی قدح باده سیله غم لشكرینی عملندن خراب ایدرز (شراب ارغوانی را گلاب اندر قدح ریزیم * نسیم عطر گردانرا شكر در مجمر اندازیم) شراب ارغوانی یانیه یاحرف نسبت راحرف تخصیص عطر گردان وصف تركیبیدر گردانیدندن گوزل قوقو گز درنجی معناسنه عطر تخصیصی ضرورت وزن ایچوندر والا مجمر مقامی ایدی * محصول بیت * شراب ارغوانینك قدحنه گلاب دوكرز یعنی شرابی معطر وخوشبو ایدرز نسیم عطر گردانك مجمرینه شكر دوكرز یعنی عودینی شكر آلوده ایدرز خوشبوی تر اولسون حاصلی عودینی ملبس ایدرز هپ بوایشلری ساقیله ایلرز

(چو در دستت رودی خوش بگو مطرب سرودی خوش * كه دست افشان غزل خوانیم وپاكوبان سر اندازیم) رود بونده ساز قبیلدر رودنی ذكر ایدوب سازمراد ایدردگرچه وارده گل معناسنه سرود ایردو یا حرف وحدت كه حرف تعلیل دست افشان وصف تركیبدر ال قرصیجی

قرمزی شرابك قدحنه گلاب دوكهلم عطر دوندریجی نسیمی مجمرنه شكر آتهلم (مفردات) (شراب) م (ارغوان) برقرمزی چیچكدر (یا) نسبیه (را) ادات مفعول (گلاب) م (اندر) فی (قدح) م (ریزیم) دوكهلم (نسیم) صبایلی (عطر) گوزل رایحه (گردن) دوندریجی (را) م (شكر) م (در) فی (مجمر) بخوردان (اندازیم) آتهلم (معنای اشارتی) عشق ودرد ایله برخون اولمش قدح قلبه ریح رحمان وفیض یزدان دوكهلم آتش عشقله یانوب قوت روحانیتله غیرلره فیض بخش ایدیجی مجمر قلبه لذت روحانیت شكرنی آتهلم

﴿ چو در دستت كه رودی خوش بگو مطرب سرودی خوش * كه دست افشان غزل خوانیم وپاكوبان سر اندازیم ﴾

چونكه الكده برلطیف ساز وار در ای مطرب انكا مناسب برخوش ترنم ایله كه ال سلكه رك غزل اوقویهلم واباق اورارق قالقهلم (مفردات) (چو) م (در دست) سنك الكده (رودی) برساز (خوش) م (بگو) سویله (مطرب) م (سرودی) برنغمه (خوش) م (دست افشان) ال سلكیجی (غزل خوان) غزل اوقویجی (پاكوبان) اباق اوریجی (سر) باش (اندازیم) آتهلم (معنای اشارتی) ای متصف بصفات الله ومقلب القلوب ومحرك العشق اولان پیر روشن ضمیرم چونكه سنك الكده آلات عشق وقوت قدسیه لطیفهلر وار در حالا مناسب محرك عشقدن برخوش اسرار الٓهی بیان ایله كه آنك شوقیله ال سلكه رك وغزل اوقویه رق واباق اورارق رقص وسماع ایدهلم وجذبه رحمانله مست شراب عشق الٓهیلر بوانه گیدلم

﴿ صبا خاك وجود ما بدان عالی جناب انداز * بود كان شاه خوبانرا نظر در منظر اندازیم ﴾

ای صبا بزم وجودمزك خاكنی اول عالی درگاهه آت اوله كه اول خوبلر شاهنك یوزینه برنظر ایدهلم (مفردات) (صبا) م (خاك) طپراق (وجود) م (ما) بزم (بدان) اول (عالی جناب) عالی درگاه (انداز) آت (بود كه) اوله كه (آن) اول (شاه) م (خوبان) محبوبلر (را) اداة مفعول (نظر) م (در) فی (منظر) محل نظر (اندازیم) آتهلم (معنای اشارتی) ای فیض وفضل الٓهی بزم قلبا وقالبا توجه واقبالمزی اول درگاه عالی جانبنه ایلت اوله كه اول شاه حقیقت اولان حضرت اللهك جمال باكمالنك انوارلاهوتیهسنی مشاهده ایدهلم

﴿ یكی ازعقل می لافد یكی طامات می بافد * بیا كین داوری‌ها را بپیش داور اندازیم ﴾

بری عقلدن لاف اورر بری اصطلاحات مشایخ سویلر گل بودعوالری حاكمه عرض ایدهلم (مفردات) (یكی) بری (از) من (عقل) م (می لافد) لاف اورر (یكی) بری (طامات) رسوم واصطلاحات مشایخ (می بافد) اورر ونسج ایلر (بیا) گل (این) بو (داوری‌ها را) خصومتلری ودعوالری (با) للملابسه (پیش) اوك (داور) حاكم

معناسنه غزل خوانیمك مقدم مفعولیدر واو حرف عطف پاكوب وصف تركیبی الف ونون وصفیت افاده ایدر رقاصه پایكوب دیرلر سراندازیمك مقدم مفعولیدر باشمز صلالم یعنی باشمزاویناد لم رقاصلر گبی * محصول بیت * مطربه خطاب ایدوب بیورر چونكه الكده خوش ساز وار در ای مطرب برخوش ایرابرله تا كه ال قرصیوب غزل اوقویالم ورقص ایدوب رقاصلر گبی باشلریز صلالم حاصلی ای مطرب سن سازچال بز ال قرصیوب غزل خوانلق ایدوب رقص ایدهلم (صبا خاك وجود ما بدان عالی جناب انداز * بود كان شاه خوبانرا نظر بر منظر اندازیم) صبا منادی خاك وجود ما لامیهلردر بونده منظر جائزدر كه چهرهٔ جانان اوله ویا سیرانگاهی شاهنشین گبی مثلا * محصول بیت * ای صبا بزم وجودمز طپراغنی اول عالیجناب جانانه صال یعنی اول جانبه آت اوله كه اول محبوبلر پادشاهنك منظرینه نظر صالاوز یعنی منظرینی گوره وز (یكی ازعقل می لافد یكی طامات می بافد * بیا كین داوری‌ها را بپیش داور اندازیم) طامات اصطلاحات صوفیه در می لافد می بافد فعل مضارع مفرد غائبلردر لافیدندن وبافیدندن اوكمك وبرنسنه طوقوماق طامات می بافدك مقدم مفعولیدر داور حاكم داوری یای مصدریه ایله حكومت معناسنه در هاادات جمع ورا ادات مفعول داوریها اندازیمك مقدم مفعولی به پیش داور اندازیمه متعلقدر * محصول بیت * بریسی عقلدن لاف اورر یعنی عقلا دن گچینور وبریسی اصطلاحات صوفیه طوقورر یعنی صوفی یم دیو دعوا ایدر گل امدی بو ایكی فرقه نك خصومت وحكومتنی حاكم عدل اوكنه براغهلم یعنی ایكیسنده ماهیته واصل اولان حاكمه عرض ایدهلم گوره لم نه دیر

(بهشت عدن اكرخواهی بیابا ما بمیخانه * كه از پای خم ت روزی بحوض كوثر اندازیم * عدن عینك فتحی ودالك سكونیله اقامت معناسنه در جنات عدن جنات اقامت دیمكدر حوض كوثر بیانیه كوثر اوچوق ایرماغی * محصول بیت * اكر بهشت عدن استرسك بزمله میخانه یه كل تا كه

(اندازیم) آتەلم (معنای اشارتی) ای سالك صادق بو وصلت ومشاهده بولنده بومدعی اولان اهل صورتلردن بزه برفائده یوقدر كه علماء ظاهر عقل وكیاستدن لاف اورر متصوفهٔ اباطله ر اصطلاحات مشایخدن سو بلر بونلر جمله قطاع طریقلردر كل بو دعوای مجردك حقیقتك انكشافنی حاكم مطلق اولان حضرت اللهدن طلب ایدەلم بو خصه خدانك توفیق وعنایتنسز انلر كبی راه ضلالتده قالورسن

بهشت عدن اكرخواهی بیابا ما بمیخانه *
كه از پای خم ت روزی بحوض كوثر اندازیم

اكر عدن جنتنی استرایسك بزمله میخانه یه كل كه بركون سنی كوپ دیبندن كوثر حوضنه آتەلم (مفردات) (بهشت) جنت (عدن) م (اكرخواهی) ایسترایسك (بیا) كل (باما) بزمله (بمیخانه) م (از) من (پای خم) كوپ دیبی (ت) سنی (روزی) بركون (بحوض كوثر) م (اندازیم) آتەلم (معنای اشارتی) اكر جنت معرفة اللهه دخول ایسترایسك (فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی) آیت كریمەسی سرینجه بزمله عشق ومحبت الٰهی بخش ایدیجی وصورتلری خراب ایدیجی دركاه اولیاء اللهه وحضور مشایخه كل كه اول خم شراب عشق الٰهی اولان شیخ واصلك صحبتی بركاتندن بركون سنی كوثر عشق حوضنه واصل قیلەلم وآتەلم

سخن دانی وخوش خوانی نمی ورزند در شیراز *
بیا حافظ كه تا خود را بملكی دیكر اندازیم

سخن دانلغه وخوش خوانلغه شیرازده چالشمزلر كل ای حافظ كه كندیمزی برغیری ملكه آتەلم (مفردات) (سخن دان) سوز بیلیجی (خوش خوان) كوزل اوقویجی (نمی ورزند) چالشمزلر (در) فی (شیراز) حافظك ملكتی (بیا) كل (حافظ) م (تا) حتی (خود را) كندیمزی (بملكی دیكر) برغیری ملكه (اندازیم) آتەلم (معنای اشارتی) كلام اهل اللهی وسخن عشق ومعرفة اللهی بیلوب عمل ایدیجیلكه وخوش بیانله خلقی ارشاد واهدا ایدیجیلكه شیرازده سعی ایلمزلر جمله ظاهر پرست اولوب معنی وحقیقت طلب ایلمزلر كل ای حافظ (اطلب العلم ولو بالصین) خبری سرینجه دیمزده تعاونوا علی البر والتقوی ایچون كندیمزی برغیری ملكه آتەلم وبر مرشد كامل بولەلم

ولە ایضا

بارها كفته ام وبار دكر میكویم * كه من دلشده این ره نه بخود می پویم

نیجه كره دیمشم وكیرو دیرم كه بن عاشق بو یوله كندی اختیارمله یلرم (مفردات) (بارها) نیجه كره (كفته ام) دیمشم (بار دكر) غیری كره (میكویم) دیرم (من) بن (دلشده) كوكلی كیتمش (این) بو (ره) یول (نه) نفی (بخود) كند (می پویم) یلرم (معنای اشارتی) استعیذ بالله (انك لا تهدی من احببت ولكن الله یهدی من یشاء) آیت كریمەسی سرینجه بو راه حقه استقامت اوزره كیتمك محضا حضرت اللهك عون وتوفیقیله در یالكز كسب جهد ایله دكلدر كورمزمیسین نیجه كره دیمشم وبنه

كوپ دیبندن سنی بركون كوثر حوضنه آتالم یعنی جنته ایصال ایدەلم حاصلی میخانه بهشت دنیادر الدنیا جنة الكافر حسبنجه (سخندانی وخوشخوانی نمیورزند در شیراز * بیا حافظ كه تا خود را بملك دیكر اندازیم * سخندان وخوشخوان وصف تركیبلردر ویا حرف مصدر سوز بیلیجیلك وخوشخوانلق دیمكدر زیرا خواجه غایتله خوشخوان ایمش نمیورزند فعل نفی مستقبل جمع غائبدر قزانمزلر یعنی بو ایكی نسنه یه سعی ایلمزلر زیرا شیراز باغی وباغچەسی چوق شهردر پس آدمیسی ذوق نفسانیه یه دوشوب روحانی جانبنه التفات ایلمزلر كه حرف بیان وتا حرف تعلیل خود را انداز یمك مقدم مفعولیدر * محصول بیت * سخندانلغه وخوشخوانلغه شیرازده سعی وكوشش ایلمزلر كل امدی ای حافظ كه تا كندیمزی برغیری ملكه آتالم یعنی كندی ولایتمزده قیمتمز كاسد اولدی ترك دیار ایدەلم اوله كه بر مشتری یه دوشه وز (وله ایضا) (بارها كفته ام وبار دكر میكویم * كه من دلشده این ره نه بخود میپویم * بار بونده كره معناسنه درها ادات جمعدر بار دكر بر كره دخی دیمكدر كه رابط مقول قول ودلشده وصف تركیبی افسانه‌دندر عاشقدن كنایەدر نه معنا جهتندن میپویمه مقیددر نمیپویم تقدیرنده پس فعل نفی مستقبل اوار پویدندن یلمك ویورمك معناسنه مراد بورمكدر * محصول بیت * كرات ایله سویلمشم بر كره دخی سویلرمكه بن عاشق دلداده بو طریق عشق ومحبتی كندی ارادەمله یوروم یعنی بو عاشقلق طریقنی كندی اختیارمله قبول ایلمزم بلكه حكم ازلیدر كه اوزریمه جاریدر

(من اكر خارم وكر كل چمن آرایی هست * كه از آن دست كه می پروردم میرویم) چمن آرا وصف تركیبیدر آرایدندن چمن بزیجی معناسنه ویا حرف وحدت كه حرف بیان ویا رابط صفت ویا حرف تعلیل از آن دست یعنی اول جهتدن كه واولو جهدنكه وانك كبی كه دیمكدر می پروردم فعل مضارع مفرد غائبدر ومیم ضمیر منصوب متصل مفعولی بنی بسلر وتربیه ایدر دیمكدر میرویم فعل مضارع متكلم وحده بترم دیمكدر

كیرو دیرم كه بن عاشق بو یوله كندی اختیارمله یلرم كندو اختیارمله یلمزم بلك عون وتوفیق خدا ایله سعی ایدرم وجمیع كلامم دخی واردات الهیه ایله در كندمدن دكلدر

من اكر خارم وكر كل چمن آرایی هست * كه از آن دست كه می پروردم میرویم

بن اكر خارم واكر كلم بر چمن آرای واردر كه آنك كیدنكه بنی تربیه ایلر بترم وحاصل اولورم (مفردات) (من) بن (اكر خارم) دیكنم (كر كل) م (چمن آرای) باغچی وبستانی بزیجی (هست) واردر (از آن دست) اول الدن (می پروردم) بنی بسلر (میرویم) بترم (معنای اشارتی) (قبل من قبل فی الازل ورد من رد فی الازل) خبری سرینجه بن اكر مقبولم واكر ردم بو عالم موجوداتی علی ماهی علیه عدمدن وجوده كتوریجی بر صانع وخالق بیچون وارد كه مكوناتی بدقدر ایله ایجاد ومظاهر اسماء الله ایلمشدر وهر برلرینی مقتضای حكمتی اوزره تربیه ایله حاصل ایلمشدر كه (لا یسئل عما یفعل) در انكیچون (اعوذ بك منك) خبری بیورلمشدر

دوستان عیب من بیدل حیران مكنید * كوهری دارم وصاحب نظری میجویم

ای دوستلر بن حیران عاشقی تعییب ایلمكز بر كوهرم واردر وبر صاحب نظر استرم (مفردات) (دوستان) م (عیب) م (من) بن (بیدل) عاشق (حیران) م (مكنید) ایلمكز (كوهر) م (دارم) طوترم (صاحب نظر) مرشد (یا) وحدتیه (میجویم) استرم (معنای اشارتی) ای سالكین صادقین اولان دوستلر جذبات عشق خدا ایله مغلوب العقل اولوب دیوانه شكل اولدیغم ایچون بن عاشق حیرانی تعییب ایلمكز محضا عطای حقله قلبمده بر كوهر انوار الهیه م واردر آنك ثباتی وزیادی ایچون بر صاحب نظرك همتنه محتاجم كه دائما آنك طالبیدرم

كرچه باداق ملمع می كلكون عیبست * مكنم عیب كزو رنك ریا میشویم

اكرچه داق ململه قرمزی شراب عیبدر بنی تعییب ایله زیرا اول داقدن ریا رنكنی یورم (مفردات) (كرچه) م (با) الملابسه (داق) حرقهٔ درویش (ملمع) الاجه (می) شراب (كلكون) قرمزی (عیب) م (است) در (مكن) ایله (م) بنی (عیب) م (كزو) اندن (رنك) م (ریا) م (میشویم) یورم (معنای اشارتی) اكر بو الاجه وانواع معصیتله ملوث وجود خرقه سیله دركاه حقده كوزمدن قانلی یاشلر دوكك واظهار عشق الٰهی ایلمك عیب كورینور لكن بنی تعییب ایله زیرا اول قانلی كوزیاشی اول دلقدن ریا رنكنی یوروازاله ایلر

كریه وخندهٔ عشاق زجای دكرست * می سرایم بشب ووقت سحر می مویم

عشاقك كریه وخندەسی برغیری یردندر كیجه ایله ایرلرم وسحر وقتی ازراز وحزین حزین اغلرم (مفردات) (كریه) اغلمق (خنده) كولمك (عشاق) م (ز) من (جای) محل (دكر) غیر (است) در (می سرایم) نغمه واری ایرلرم (بشب) كیجه ایله (وقت سحر) م (می مویم) صاغو صاقرم واغلرم (معنای اشارتی) عشاقك صفوت قلبله وتجلی خدانك غلبه سیله بلا اختیار اغلمسی وكولمسی عوامك واهل هوانك اغلیوب

محصول بیت * بن اكر دیكنم واكر كلم یعنی اكر مردود واكر مقبولم چمن بزیجی واردر چندن حرادن دنیادر یعنی دنیایی خلق ایدوب تربیه ایدیجی واردر كه اول جهتدنكه بنی بسلر وتربیه ایدر بترم یعنی هر نیجه كه بنی بتردسه بترم یعنی بنده هیچ قدرت وقوت یوقدر حب یاراد انكدر (دوستان عیب من بیدل حیران مكنید * كوهری دارم وصاحب نظری میجویم) دوستان منادی عیبك منه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر و بیدله اضافت بیانیه در حیرانه اضافتده بیانیه در كوهری یا حرف وحدت واو حرف عطف نظری یا حرف وحدت * محصول بیت * ای دوستلر بن بیدل حیرانه عیب ایلمك بر كوهرم واردر كه اكا عشق ومحبت دیرلر بر صاحب نظر مشتری جانان ارارمكه دل بیچاره بی اول جوهرله اكا تسلیم ایلیم حاصلی ذر وبالا ایلوب بو بردیكم بو كم عشق جوهری قدرن بیلور بر صاحب نظر جوان استرمكه دل دیوانه بی اكا طاپشرم (كرچه باداق ملمع می كلكون عیبست * مكنم عیب كزو رنك ریا میشویم) دلق ملمع بیانیه پاره‌لردن دیكلمش فقرا خرقەسی هندولر خرقه‌سی كبی مثلا اما انواع الواندن اولمق شرطیله * محصول بیت * اكرچه ملمع خرقه ایله باده كلكون عیبدر لكن بكا عیب ایله بو معنا ایچون كه اندن ریا رنكنی یو یوب آریدرم یعنی زی فقراده اولوب مرائی اولمق منافقلقدر پس نفاقدن قورتلمق ایچون باده نوشلق ایدرمكه ظاهر وباطنم برابر اولسون (خنده وكریهٔ عشاق زجای دكرست * میسرایم بشب ووقت سحر می مویم) مویدن اغلمقدر مویم فعل مضارع متكلم وحده در * محصول بیت * عشاقك خنده وكریەسی اوزكه یردندر یعنی عشق ومحبتدن كریه وخنده دردنیا مصیبتیچون دكلدر پس كیجه ایرلارم ایرته وصال امیدیله وكوندز اغلرم فراق وهجران دردندن یعنی عشاقك اغلمسی فوت مرام دنیاوكلمسی حصول حطام ومطالب علیا ایچون دكلدر بلكه عشق وشوق جانا ایچوندر

وکوله سی کبی دکلدر آنکیچون کیجه ایله نغمه وسرور له خنده ده یم وسحر وقتی
ماتم ایله حزین حزین کریه ده یم جنون عشقله کاه کولرم وکاه اغلارم که عاقل کاری دکلدر

(حافظم کفت که خاك در میخانه مبوی * کو مکن عیب که من مشك ختن می بویم)

حافظ بکادیدی که میخانه قپوسنك خاکنی قوقلمه حافظه دی بنی تعییب ایتمسون زیرا بن مشك ختن قوقورم (مفردات) (حافظ) م (م) بکا (کفت) دیدی (خاك) طپراق (در) قپو (میخانه) م (مبوی) قوقلمه (کو) سویله (مکن) ایلمه (عیب) م (که) زیرا (من) بن (مشك) م (ختن) معروف مملکت (می بویم) قوقورم (معنای اشارتی) اغیار یوزندن حافظ بکادیدی که ینابیع حکمتك وشراب وحدتك میخانه سی اولان پیر دلپذیرك قپوسی خاکنی قوقلمه یعنی شراب لدنیتك معطبسی اولان مشایخ قپوسنی ترك ایله دیننه یار یوزندن سن اکادیکه بنی تعییب ایتمسون که بن دماغ جانمی معطر قلیجی ریح رحمان اولان مشك ختنی قوقورم بلکه مشك ختندن اطیبدر

(وله ایضا)

(مژکان سیه کردی هزاران رخنه در دینم * بیا کز چشم بیمارت هزاران درد برچینم)

سیه مژکانك ایله بنم دینمه هزاران رخنه ایلدك کل که سنك بیمار چشمکدن هزاران دردی درویم (مفردات) (با) للملابسه (مژکان) کرپك (سیه) م (کردی) ایلدك (هزاران) بیکلر (رخنه) کدك (در) فی (دینم) م (بیا) کل (ازچشم) کوزدن (بیمار) خسته (ت) سنك (هزاران) بیکلر (درد) م (بر) زائد (چینم) دیرم (معنای اشارتی) ای محبوب سنك قابض اسم شریفنك تجلیسی ایله دینمده هزاران نقصان وحجاب حاصل ایلدك ای لطیف بعد ازین اولان محبوب کل که سنك نظر رحمت وعنایتکدن عین دوا ومایه سعادت عظمی اولان درد وبلایای عشقکدن هزاران درد ومحن حاصل ایده یم

(الا ای همنشین دل که یارانت برفت ازیاد * مرا روزی مبادا آندم که بی یادتو بنشینم)

اکاه اول ای کوکلك مصاحبی که سنك یارانك خاطرکدن کتدی بکا نصیب اولمسون اولدم که سنك یادکسز اوتورم (مفردات) (الا) اکاه اول (ای) م (همنشین) مصاحب (دل) کوکل (یاران) م (ت) ضمیر (برفت) کتدی (از) بن (یاد) خاطر (مرا) بکا (روزی) نصیب (مباد) اولمسون (آن دم) اول نفس (بی یادتو) سنك ذکرکسز (بنشینم) اوتورم (معنای اشارتی) ای کوکلك مصاحبی وذکری ایله قلبی مطمئن قلیجی محبوب بیاور سن که کندی ذات شریفکه معرفت ایچون خلق ایلدیکك بنده بیچاره که اول قبض وحجاب بعدیت ایراث ایدیجیدر بکا نصیب اولمسون اول نفسکه سنك ذکر ومعرفتکسز اوتورم

(جهان پیرست وبی بنیاد ازین فرهادکش فریاد * که از افسون ونیرنکش ملول ازجان شیرینم)

جهان پیر وبی تمامسزدر بو فرهاد قتل ایدیجیدن فریاد که آنك افسون وحیله سندن

(حافظم کفت که خاك در میخانه مبوی * کو مکن عیب که من مشك ختن می بویم) که حرف رابط مقول قولدر خاك در میخانه لامیه لردر مبوی فعل نهی مفرد مخاطبدر بو بیتدن بای عربیله قوقلمه دیمکدر * محصول بیت * حافظ بکا دیدی میخانه قپوسنك طپراغنی قوقلمه سن اکادی عیب ایلمه که بن ختن مسکنی قوقورم یعنی رندلر قتنده میخانه قپوسنك طپراغی قوقوسی همان مشك ختن قوقیسیدر (وله ایضا) (مژکان سیه کردی هزاران رخنه دردینم * بیا کز چشم بیمارت هزاران درد برچینم) رخنه رانك فتحیله کدك در عربجه ثلمه دیرلر * محصول بیت * مژکان سیاهله دیننده بیك کدك پیدا ایلدك یعنی کرپك اوقلریله دینمی دلك دلك ایلدك امدی کل که بیمار چشمکدن بیك درد دیو شریمیم یعنی هر رخنه که دیننده ایلدك اکا مقابل چشمکدن برمرض دفع ایدیم یاخود جانمه آلدن بیك درد آلایم (الا ای همنشین دل که یارانت برفت ازیاد * مرا روزی مبادا آندم که بی یادتو بنشینم) الا حرف استفتاح همنشین دل اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر که حرف رابط صفت یارانت تاسی مضاجهتدن یاد مقید در روزی نصیب معناسنه بادا یکمدر ذکر معناسنه پس تویه اضافتی مصدرك فاعلنه ویامفعولنه اضافتیدر یعنی سن بنی اکمکسز ویا بن سنی اکمکسز * محصول بیت * ای کوکل همنشینی یعنی مصاحبی واکلنجه سی که یارانك یادکدن کندی یعنی یارانك اوندك بکا اول کون نصیب اولمسون که سنك یادکسز اوتورام یعنی اول کون اولمسون که سن بنی اکیه سن ویا بن سنی اکیه م (جهان پیرست وبی بنیاد ازین فرهادکش فریاد * که کرد افسون ونیرنکش ملول ازجان شیرینم) * محصول بیت * جهان پیر وبی بنیاددر و فرهادی اولدوردیدن فریاد که آنك افسون وحیله سی بنی جان شیرینمدن ملول ایلدی یعنی حیله ومکر ایله بنی جاندن اوصاندردی

جان شیریندن ملولم (مفردات) (جهان) م (پیر) م (است) در (بی بنیاد) تمامسز (از) من (این) بو (فرهادکش) فرهاد قتل ایدیجی (فریاد) م (که) زیرا (از) من (افسون) حیله (نیرنك) سحر (ملول) م (از) من (جان) م (شیرین) طاتلو ومحبوب (معنای اشارتی) نه ایچون اول محبوب حقیقی بی اختیار ایتمیم که (لا باقی ولا محبوب الا هو) درجهان بر عجوزه سحاره در که بر تملسز ظل خیالدر که یوغی واروفانی بی باقی کوستروب خلق جهانی مغرور ایدیجی برغدار وفتاندر آه بو عاشقلری معشوقلرندن جدا ایتمکله هلاك ایدیجی سحار الدن آه وفریاد که اول سحرندن ومکروحیله سندن فرهادی شیریندن جدا ایتمکله هلاك ایتدیکیچون بندنی جان شیریندن ملولم

(جهان فانی وباقی فدای شاهد وساقی * که سلطانی عالم را طفیل عشق می بینم)

فانی وباقی جهان شاهد وساقی یه فدا اولسون زیرا عالمك سلطانلغنی عشقك طفیلی کورورم (مفردات) (جهان) م (فانی) م (باقی) م (فدا) م (شاهد) محبوب (ساقی) م (که) زیرا (سلطان) م (عالم) م (را) ادات مفعول (طفیل) تابع (عشق) م (می بینم) کورورم (معنای اشارتی) (الدنیا حرام علی اهل الآخرة والآخرة حرام علی اهل الدنیا وهما حرامان علی اهل الله) حدیث شریفی سرنجه ایکی جهان کرك فانی کرك باقی اول محبوبه واول شراب عشق خدایی بخش ایدیجی مرشد کامله فدا اولسون زیرا عالمك سلطانلغنی عشق باقینك تابعی ونتیجه سی کورورم که عشق الهی جمیع مراداتك حصولنه سببدر

(اکرچه جای من غیری کزیند دوست حاکم اوست * حرامم باد اکر من جان بجای دوست بکزینم)

اکر دوست بنم یریمه غیر بنی اختیار ایده حاکم اودر دوست بکا حرام اولسون اکر بن جانمی دوست یرینه اختیار ایدم (مفردات) (اکر) م (جای) یر (من) بن (غیری) م (کزیند) اختیار ایده (دوست) م (حاکم) م (اوست) اودر (حرام) م (م) بکا (باد) اولسون (اکر من) م (جان) م (با) للملابسه (جای) یر (دوست) م (بکزینم) اختیار ایدم (معنای اشارتی) اکر بنم اراده مك غیری بی دوست مراد ایلسه اول حاکم مطلقدر (لا راد لقضائه ولا مانع لحکمه) دراما بن جانمدن عزیز اولان دوستمه جانمی فدا ایتمیم وجانمی دوست یرینه اختیار ایدم دوست بکا حرام اولسون

(ز تاب آتش دوری شدم غرق عرق چون کل * بیار ای باد شبکیری نسیمی زان عرق چینم)

فراق آتشنك حرارتندن کل کبی عرقه غرق اولدم ای سحر یلی اول عرق ازاله ایدیجیدن بکا بر رایحه کتور (مفردات) (ز) من (تاب) حرارت (آتش) م (دوری) ایراقلق (شدم) اولدم (غرق) م (عرق) م (چون) مثل (کل) م (بیار) کتور (ای باد شبکیر) ای سحر یلی (نسیمی) بر رایحه طیبه (زان) اندن (عرق چین) عرق دیو شریجی (م) بکا (معنای اشارتی) قبض واحتجابله فراق آتشنك حرارتندن حضور یار حقیقیده

(جهان فانی وباقی فدای شاهد وساقی که سلطانی عالم را طفیل عشق می بینم) جهان فانی اضافتی بیانیه فدای شاهد مصدرك مفعولنه اضافتیدر که حرف تعلیل سلطانی عالم لامیه طفیل عشق معهود طفیل تابع معناسنه در * محصول بیت * فانی وباقی دنیا شاهدی وساقی یه فدا اولسون زیرا عالم پادشاهلغنی عشق بوانه طفیلی کورورم یعنی دنیا سلطنتی عشقه فدادر بونده فانیدن مراد سریع الزوال اولان اشیادر وباقیدن برمقدار پایدار اولانلردر (اکر بجای من غیری کزیند دوست حاکم اوست * حرامم باد اکر من جان بجای دوست بکزینم) کزیدن وکزینیدن اورند لمکدر یعنی اختیار ایلمك پس کزیند فعل مضارع غائبدر وکزینم متکلم وحده در * محصول بیت * اکر بنم یریمه برغیری بنی دوست اختیار ایدرسه حاکم اودر یعنی حکم آنکدر اما بکا حرام اولسون اکر بن دوستك یرینه جانمی اختیار ایدرسم یعنی بکا جانان جاندن مقدمدر (ز تاب آتش دوری شدم غرق عرق چون کل * بیار ای باد شبکیری نسیمی زان عرقچینم) تاب آتش دوری لامیه وبیانیه در دوری یا حرف مصدر غرق عرق مصدرك مفعولنه اضافتیدر بادشبکیری بیانیه ویا حرف نسبت کیجه اسن یل نسیمی یا حرف وحدت عرقچین وصف ترکیبیدر چیندن عرق دیو شیریجی دیمکدر ذکر محل واراده حالدر مراد زلف وکاکل وکیسودر * محصول بیت * هجران وفراق آتشی حرارتندن عرقه غرق اولدم کل کبی ای کیجه اسن یل اول عرقچین جاناندن بکا برخوش قوقو کتور یعنی کاکل وکیسو وزلف جاناندن بکا بربوی خوش کتورکه انکله متسلی اولوب اکلنه یم

حیاسندن عرقه غرق اولان محبوب خدالر کبی عرقه غرق اولدم ای وقت سحرده عاشقین مشتاقین اوزره فائض اولان فضل الهی (الحیاء یمنع الرزق) حدیث شریفی سرنجه اول جمال باکمال مناعندن ممتنع قلوب حیا وحجابی ازاله ایدیجی انس جان اولان محبوب حقیقی جانبندن دماغ جانه بر رایحهٔ لطیفه ویر نفحهٔ رحمانیه کتور که بو حرارت رفع اوله

﴿ حدیث آرزومندی که در این نامه ثبت آمد * همانا بی غلط باشد که حافظ داد تلقینم ﴾

اشتیاق سوزی که بو نامه ده واقع اولدی اویله فرض ایله که غلطسز وشبهه سز بکا حافظ تلقین ایلدی (مفردات) (حدیث) سوز (آرزو) اشتیاق (مند) ادات نسبیه (یا) مصدریه (در) فی (این) بو (نامه) م (ثبت) م (آمد) کلدی (همانا) انجق (بی غلط) خطاسز (باشد) اوله (حافظ) م (داد) ویردی (تلقین) م (م) بکا (معنای اشارتی) بو نامه ده واقع اولان معارف الهی وآرزو واشتیاق جمال شهنشاهی کلامی غلطسز بکا انجق بلاواسطهٔ ملك فیض خدا ایله وفحوای قلبله روحانیت حافظ تلقین ایلدی وخزائن رحمانیدن ینابیع قلبه افاضه ایله ظهور ایلدی

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بغیر از انکه بشد دین ودانش از دستم * بیا بکو که ز عشقت چه طرف بربستم ﴾

اندن غیری که دین وعلم الدن کتدی کل دیکه سنك عشقکدن نه نفع قلیل حاصل ایلدم (مفردات) (با) زائد (غیر) م (از ان) اندن (بشد) کتدی (دین) م (دانش) علم (از دستم) الدن (بیا) کل (بکو) سویله (ز) من (عشق) م (تا) ضمیر (چه) نه (طرف) نفع قلیل (بربستم) باغلدم (معنای اشارتی) ای محبوب سنك عشقك نی برمرتبهٔ حقیقته وبرقربیت ومعرفته واصل قیلدیکه دین وعلم قیدی وفکری الدن وخاطردن کتدکدن غیری محویت وفنا اندر فنادن زیاده برنفع قلیل حاصل ایلدمکه نتیجهٔ عشق فنا فی الله اولمقدر

﴿ اکرچه خرمن عمرم غم تو داد بباد * بخاك پای عزیزت که عهد نشکستم ﴾

اکرچه سنك غمك بنم عمرم خرمنی یله ویردی سنك عزیز خاکپایك حقیچونکه عهد قیرمدم و بوزمدم (مفردات) (اکرچه) م (خرمن) م (عمر) م (غم) م (تو) سن (داد) ویردی (با) للملابسه (باد) یل (با) قسمیه (خاك) طپراق (پای) ایاق (عزیز) م (تا) خطابیه (عهد) م (نشکستم) قیرمدم (معنای اشارتی) ای محبوب اکرچه سنك غم عشق ذاتك بیچونك آتشی کوز یاشیله وجکر آتشیله بیخود اولوب اعمال ظاهره ایشلمك ایله عمرم خرمنی یله ویردی لکن سنك قدم رحمان وصفات عزیزك ایله قلوبلرینه تجلی بیورمغله قلبلری سنك ذکر وانسیتك ایله مطمئن اولان انبیا واولیاء خاکی اولان عزیز قوللرك حقیچون روز السنده اولان عهد قدیمی قیرمدم

﴿ چو ذره کرچه حقیرم ببین بدولت عشق * که در هوای رخت چون بمهر پیوستم ﴾

(حدیث آرزومندی که در این نامه ثبت افتاد * همانا بی غلط باشد که حافظ داد تلقینم) آرزومندی یا حرف مصدر واضافت لامیه در که حرف رابط صفت افاده واقع اولدی معناسنه همانا کانه معناسنه در مقام ظن ده مستعملدر تلقینم اضافتی مصدرك مفعولنه در تلقین تفهیم معناسنه در * محصول بیت * آرزومندلك قصه سی که بونامه ده یعنی بود بوانده ثابت وواقع اولدی کانه غلط دکلدر که بکا حافظ تلقین وتفهیم ایلدی یعنی بو دیوانده اشتیاقلر وآرزومندلکلر که مذکوردر بلاشك بکا بونی حافظ تعلیم وتفهیم ایلدی بو خسته بن بو دقایق وحقایقه مالك وواصل دکلم (وله ایضا) * (بغیر از ان که بشد دین ودانش از دستم * بیا بکو که ز عشقت چه طرف بربستم) * محصول بیت * دین ودانش الدن کتمه دن غیری کل سویله که عشقکدن نه فائده باغلادم یعنی عشقکدن بکا بر فائده اولمدی زیادن غیری (اکرچه خرمن عمرم غم تو داد بباد * بخاك پای عزیزت که عهد نشکستم) * محصول بیت * اکرچه عمرم خرمنی سنك غمك یله ویردی یعنی غمکدن فانی اولدم سنك عزیز ایاغك طپراغی حقیچونکه عهدی صیمدم یعنی ایچون محبتکی ترك ایلدم (چو ذره کرچه حقیرم ببین بدولت عشق * که در هوای رخت چون بمهر پیوستم) * محصول بیت * کرچه ذره کبی حقیرم اما عشقك دولتنده باق دولتیله کور که سنك رخك محبتنده نیجه کونشه واصل اولدم یعنی محبتك بنی عزیز ومحترم ایلدی یعنی کونش هوایه ذره یی رفع ایلدیکی کبی سنك محبتك بنی رفع ایلدی

اکرچه ذره کبی حقیرم عشق دولتنده کور که سنك رخك محبتنده آفتابه نیجه وصول بولدم (مفردات) (چو) مثل (ذره) م (کرچه حقیرم) م (ببین) کور (با) للملابسه (دولت) م (عشق) م (در) فی (هوا) محبت (رخ) یکاق (تا) ضمیر (چون) نیته (با) للملابسه (مهر) کونش (پیوستم) اولاشدم (معنای اشارتی) ای محبوب کرچه بشریتم حسبیله ذره کبی حقیر وناچیزم لکن سنك انوار عشق ذاتیه که استغراقم سببیله کور که سنك عشق ومحبت جمالك دولتنده آفتاب حقیقه روحانیتله نیجه وصول بولدم ونیجه دولت ابدیه یه ایردیکه تعبیری ممکن دکلدر

﴿ بیار باده که عمریست تا من از سر امن * بکنج عافیت از بهر عیش ننشستم ﴾

شراب کتور زیرا چوق زماندر که امن ایله عیشدن اوتری عافیت بوجاغنده اوطورمدم (مفردات) (بیار) کتور (باده) شراب (که) زیرا (عمریست) چوق زماندر (از سر امن) امن اوجندن (با) ظرفیه (کنج) بوجاق (عافیت) م (از بهر عیش) عیشدن وحضوردن ایچون (ننشستم) اوطورمدم (معنای اشارتی) ای محبوب اول شراب عشق لایزالیه کی کتور ودائما بزه لایق کور که محضا سنك توفیقکله بو دولت عشقه وصول بولمق ایچون استعینت بالله (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) آیت کریمه سی سر نیجه ریاضات ومجاهدات اوزره اولوب نفسم حظی وحضوری ایچون برعمردر وچوق زماندر امن وعیشله برلحظه عافیت وسلامت کوشه سنده اوطورمدم

﴿ اکر ز مردم هشیاری ای نصیحت کوی * سخن بخاك میفکن چرا که من مستم ﴾

اکر عقللی کیمسه لردن ایسك ای نصیحت کوی سوزك ضایع ایلمه نیچون زیرا بن مستم (مفردات) (اکر) م (ز) من (مردم) آدم (هشیار) عقللی (یا) خطابیه (ای) م (نصیحت کوی) نصیحت سویلیجی (سخن) سوز (بخاك) طپراغه (میفکن) براقمه (چرا) نیچون (که) زیرا (من) بن (مستم) م (معنای اشارتی) ای راه عشقده جانی فدا ایلیان عشاقك احوال واسرار عشقدن خبردار اولمیان واعظ وناصح اکر ذره قدر عقلك وار ایسه بو ریاضات ومجاهداتی ترك ایله دیو سویلیوب سوزك ضایع ایلمه نیچون زیرا بن لذت شراب عشق الهیه ایله مستم که بو لذتی بو مجاهده ده بولمشمدر

﴿ چکونه سر ز خجالت برآورم بر دوست * که خدمتی بسزا بر نیامد از دستم ﴾

دوست قتنده خجالتدن نیجه باش قالدیرم که دوسته لایق الدن برخدمت کلدی (مفردات) (چونه) نه کونه (سر) باش (ز) من (خجالت) اوتنمق (بر) یوقارو (آورم) کتورم (بر) عند (دوست) م (خدمت) م (یا) وحدتیه (با) للملابسه (سزا) لایق (بر) یوقارو (نیامد) کلدی (ز دستم) الدن (معنای اشارتی) ای ناصح خود بین شاه لولاك صلی الله تعالی علیه وسلم نیجه ریاضه قدر طاعات وعبادتده قدم

بیار باده که عمریست تامن از سرامن * بکنج عافیت از بهر عیش ننشستم) عمری بونك کبی یرلرده عمر زماندن کنایتدر ویا حرف وحدت بر زمان دیمکدر وتا ابتدای غایت ایچون زمانده سرامن اضافتی لامیه در * محصول بیت * باده کتور که برزماندر تاکه بن امن جهتندن عافیت بوجاغنده عیش ایچون اوطورمدم یعنی حضور وصفا ایله بر عافیت بوجاغنده قرار ایلمك میسر اولمدی (اکر ز مردم هشیاری ای نصیحت کوی * سخن بخاك میفکن چرا که من مستم) * محصول بیت * ای نصیحت سویلیجی اکر اوصلی مردمدن ایسك سوزکی طپراغه براقمه زیرا که بن مستم یعنی سوز سویلمك سوزی ضایع ایلمکدر پس بن مستانه یه سویله که سوزك ضایع اولمسون حاصلی عشاق مستانه سوز تأثیر ایلمز (چکونه سر ز خجالت برآورم بر دوست * که خدمتی بسزا بر نیامد از دستم) بر دوست اضافتی لامیه در که حرف تعلیل خدمتی یا حرف وحدت بسزا با حرف زائد برنیامد حاصل اولمدی وچیقمدی دیمکدر * محصول بیت * دوستك قتنده خجالتدن باشمی نیجه سنه قالدیرایمکه اکا لایق برخدمت الیمدن چیقمادی یعنی جانانه لایق خدمت الیمدن کلمدیکیچون باشمی قالدیروب یوزینه طوغری باقه مزم حجابدن

سعادتلرینه ورم حاصل اولنجه یه قدر مجاهده بیورمش ایکن (ماعبدناك حق عبادتك یامعبود) دیمجك محبوب حقیقینك حضورنده خجالتدن بن نیجه باش قالدیرمکه کال عجزمدن دوسنده لایق المدن برخدمت وبرعمل کلدی سنده بخجب وغروری براغوب عذر تقصیر خدمتی کتورمکه سعی ایله

﴿ بسوخت حافظ وآن یاردلنواز نکفت ❁ که مرهمی بفرستم چوخاطرش خستم ﴾

حافظ یاندی واول دلنواز یاردیمدیکه برمرهم کوندره یم چونکه انك خاطرنی مجروح ایتدم (مفردات) (بسوخت) یاندی (حافظ) م (آن) اول (یار) م (دلنواز) کوکل اوخشایجی (نکفت) سویلمدی (مرهم) م (یا) وحدتیه (بفرستم) کوندرم (چو) چونکه (خاطر) م (ش) ضمیر (خستم) مجروح ایلدم (معنای اشارتی) حافظ غیرتله وآتش عشقله یاندی که اول مستغنی وغنی عن العالمین اولان محبوب حقیقینك درکاه عزتنده نیجه مدت روز وشب تضرع وابتهال ایله یوز اکوب نیازمند اولمش ایکن اول قلوب منکسره لری تعمیر ومسرور ایدیجی یار کال استغنا سندن دیمدیکه برمرهم کوندره یم وبرعرض جمال ایلیه یم چونکه انك خاطرنی مجروح ایلدم ای غافل سن نیجه غرور ایدرسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بازآی ساقیا که هواخواه خدمتم ❁ مشتاق بندکی ودعا کوی دولتم ﴾

کیرو کل ای ساقی که سنك خدمتنك محبی یم قوللغکه مشتاق ودولتکه دعا کویم (مفردات) (باز) کیرو (آی) کل (ساقیا) ای ساقی (هواخواه) محبت دیلیجی (خدمت) م (میم) بن (مشتاق) م (بندکی) قوللق (دعا کوی) دعا سویلیجی (دولت) م (میم) بن (معنای اشارتی) ای ساقی کوثر عشق الهی اولان مرشد شفیق عالیجاهم کرم وعنایتکله بو بندهٔ افکندهٔ که برهمت وبرنظر عنایت ایله که سنك خدمتنك محبی یم قوللغکه مشتاق ودولتك دوامنه دعا کویم

﴿ زانجا که فیض جام سعادت فروغ تست ❁ بیرون شدن نمای زظلمات حیرتم ﴾

اول مقامدن که سنك سعادت شعله اوجامنك فیضیدر حیرت ظلماتندن خلاصه بکا دلیل اول (مفردات) (ز) من (انجاکه) اومحلدن که (فیض) م (جام) قدح (سعادت) م (فروغ) شعله (تو) سن (است) در (بیرون) طشره (شدن) اولمق (نمای) کوستر (ز) من (ظلمات) م (حیرت) م (میم) بکا (معنای اشارتی) ای پیر دلبرم ومرشد روشن ضمیرم مقام ارشادده مؤید من عند الله اولمقلغك حسبیله سعادت نوری کندوسنده لمعان ایدن مانند جام صاف محل فیوضات آلهی اولان قلب لطیفکردن برفیض بخش ایلیك که ظلمات بشریه حیرتندن خلاصه بزه دلیل اوله

﴿ هرچند غرق بحر کناهم زصد جهت ❁ تاآشنای عشق شدم زاهل رحمتم ﴾

یوز جهتدن ندکلو که کناه بحرینه غرقم تاکه عشقه آشنا اولدم اهل رحمتم (مفردات) (هرچند) هرنه قدر (غرق) م (بحر) دریا (کناه) م (میم) بن (ز)

(بسوخت حافظ وآن یاردلنوازنکفت * که مرهمی بفرستم چوخاطرش خستم) فرستم فعل مضارع متکلم وحده کوندره یم دیمکدر خستم فعل مضارع متکلم وحده مجروح ایلدم دیمکدر خستندان مشتق زهرلی حیوان صوقمقده مستعملدر ییلان وچیان وآری کبی مثلا * محصول بیت * حافظ یاندی حال بوکه اول یاردلنواز دیمدی که برمرهم کوندره یم چونکه خاطرینی مجروح ایلدم یعنی چونکه آنی درده دوشردم درمانی ایده یم دیمدی (وله ایضا) (بازآی ساقیا که هواخواه خدمتم * مشتاق بندکی ودعا کوی دولتم) باز بونده تأکید افاده ایدر انجق که حرف بیان هوا خواه وصف ترکیبیدر محب معناسنده در خدمته اضافت اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر مشتاق بندکیده بوبله دریا حرف مصدر دعا کوی ده وصف ترکیبیدر دولته اضافتی سابق اضافتلر کبیدر * محصول بیت * ای ساقی کل که خدمتکه طالبم وبنده لیککه مشتاق ودولتکه دعا کویم (زانجا که فیض جام سعادت فروغ تست * بیرون شدن نمای زظلمات حیرتم) مصراع اولده اولان اضافتلر لامیه وبیانیه در سعادت فروغ وصف ترکیبی سعادت ضیالی دیمکدر شدن رفتن معناسنه در نمای فعل امر مفرد مخاطب کوستر دیمکدر ظلماتده لام ساکن اوقنمق کرك ضرورت وزن ایچون حیرته اضافت بیانیه در * محصول بیت * اول مقامدنکه سنك سعادت ضیالی قدحك فیضیدر یعنی سعادت بخش جامك فیضندن طشره کتمکی کوستر بکا حیرت ظلماتندن یعنی بکا برعشق جامنی نوش ایت دکه بنی بو دردلر ظلماتندن خلاص ایلیه (هرچند غرق بحر کناهم زصد جهت * تاآشنای عشق شدم زاهل رحمتم) * محصول بیت * هرنقدر که یوز جهتدن کناه دکزینه غرق ایسم سنك عشقکه که آشنا اولدم اهل رحمتم حاصلی سنك محبتك بنی ارباب رحمتدن ایلدی غرق وبحر وآشنا الفاظی مراعات نظیر قبیلندندر

﴿ من ﴾

من (صد) یوز (جهت) م (تا) حتی (آشنا) م (عشق) م (شدم) اولدم (ز) من (اهل) م (رحمت) م (م) بن (معنای اشارتی) بنم مولامه حسن ظنم شویله درکه یوز جهتدن هرنه قدر کناه دریاسنه غرق ایسم دخی (ان الحسنات یذهبن السیئات) آیت کریمه سی سرنجه کرم وتوفیق خدا ایله تاکه عشق الهیه یه آشنا اولدم رحمت واسعهٔ الهیه یه مظهرم

﴿ عیبم مکن برندی وبدنامی ای فقیه ❁ کین بودسر نوشت زدیوان قسمتم ﴾

ای فقیه رندلك وبدناملغله بنی تعییب ایله زیرا قسمت دیوانندن بکا سرنوشت بواولدی (مفردات) (عیب) م (م) بنی (مکن) ایله (با) للملابسه (رند) فاسق (یا) مصدریه (بدنام) کوتو اسملی (یا) مصدریه (ای فقیه) م (که) زیرا (این) بو (بود) ایدی (سرنوشت) باشه یازیلان (ز) من (دیوان) دفتر (قسمت) م (م) بکا (معنای اشارتی) ای اسرار عشقدن ومستور قباب عزت اولان طائفهٔ ملامیه لر احوالندن بی خبر اولان فقیه ظاهر پرست فاسقلغله وبدناملغله بنی تعییب ایله زیرا سردفتر (نحن قسمنا) ده وقسمت بخشایش ازلیهٔ الهیه ده بکا قسمت بو ویرلمشدر

﴿ می ده که عاشق نه بکسبست واختیار ❁ کین موهبت رسید زمیراث فطرتم ﴾

شراب ویرکه عاشقلق کسب واختیارله دکلدر زیرا بو بخشش بکا خلقت میراثندن ایرشدی (مفردات) (می) شراب (ده) ویر (عاشق) م (یا) مصدریه (نه) نفی (با) للملابسه (کسب) م (است) در (اختیار) م (که) زیرا (این) بو (موهبت) بخشش (رسید) ایرشدی (ز) من (میراث) م (فطرت) خلقت (م) بکا (معنای اشارتی) ای ساقی ماسوایی محو ایدیجی وخاطرلری اصلاح ایدیجی شراب عشق الهیه دن بزه ویرکه بو عاشق صادقلق کسبله واختیارایله دکلدر زیرا بو عشق الهی برموهبهٔ خدادر که بکا خلقت اولده وروز ازلده میراث پدر کبی جانب حقدن محضا کرما احسان اولنمشدر

﴿ من کز وطن سفر نکزیدم بعمر خویش ❁ درعشق دیدن توهوا خواه غربتم ﴾

بن که کندی عمرمده وطنمدن سفر اختیار ایلمدم سنی کورمك عشقنده غربت آرزوسنی ایدیجیم (مفردات) (من) بن (ز) من (وطن) م (سفر) م (نکزیدم) اختیار ایلمدم (بعمر خویش) کندی عمرمده (در) فی (عشق) م (دیدن) کورمك (تو) سن (هواخواه) آرزو ایدیجی (غربت) م (میم) بن (معنای اشارتی) وطن اصلیمز اولان عالم قدسدن وعالم ارواحدن بو عالم ناسوت پر بلایه کندی عمرمده ومدت حیاتمده بوش یره بوقدر سفرو بوقدر الم وکدر اختیار ایلمدم تقدیر ازاده مشاهدهٔ جمال الله محن وبلایه تحملمز وانواع مجاهداتله آینهٔ قلبی مصیقل ومجلا قلمقمز بن میسر دکلدر دیو رسیده اولدیغنه بنا ای محبوب سنك جمالکی بلاحجاب کورمك عشقنده غربت آرزوسنی ایدیجیم

(عیبم مکن برندی وبدنامی ای فقیه * کین بودسر نوشت زدیوان قسمتم) کین که حرف تعلیل * محصول بیت * ای فقیه بکا بدناملغله ورندلکله عیب ایله زیرا دیوان قسمتدن سرنوشتم بودر یعنی بو احوال بنده حکم ازلیله ثابتدر کسبی دکلدر (می خور که عاشقی نه بکسبست واختیار * این موهبت رسید زمیراث فطرتم) موهبت وموهب میمك فتحی وهانك کسریله هبه نك اسمیدر بخشش معناسنه فطرت خلقت معناسنه در میراث فطرت بیانیه در * محصول بیت * می ایچ که عاشقلق کسب واختیارله دکلدر بلکه بو بخشش واحسان بکا میراث فطرتدندر یعنی عطیهٔ ازلیدر حاصلی بو لطف بکا قضادن ایرشدی (من کز وطن سفر نکزیدم بعمر خویش * در عشق دیدن توهواخواه غربتم) * محصول بیت * بن که کندی عمرمده وطنمدن سفر اختیار ایلمدم یعنی سفره هرکز وارمدم اماسنی کورمك عشقنده غربت دوستیم یعنی سنی کورمك ایچون غربت آرزوسن ایدرم

دورم بصورت ازدر دولت سرای تو * لیکن بجان ودل زمقیمان حضرتم

صورتا سنك دولت سرایك قپوسندن دورم لكن جان ودل ایله حضرتك مقیملرندنم (مفردات) (دورم) بعیدم (با) للملابسه (صورت) م (از) من (در) قپو (دولت) م (سرای) او (تو) سن (لكن) م (با) للملابسه (جان) م (دل) كوكل (ز) من (مقیمان) م (حضرت) الله (م) بن (معنای اشارتی) ای بزه بزدن یقین اولان كرچه بونشئه ده ولباس بشریه ده وتعلقات كونیه حجابنده صورتا بیع وتجارت بزی سنك باب كرمكدن وحضور معنویكدن دوراولمش كبی كوسترر لكن جان ودل ایله روزشب سنك رحمتك قپوسنده صدهزار تضرع ونیاز ایله بارگاه حضرتك مقیملرندنم

دریا وكوه دره ومن خسته وضعیف * ای خضر پی خجسته مدد ده بهمتم

بوالده دریا وكوه واردر وبن خسته وضعیفم ای مبارك ایزلو خضر همتله بكامدد ویر (مفردات) (دریا) دكز (كوه) طاغ (در) فی (ره) یول (من) بن (خسته) م (ضعیف) م (ای خضر) م (پی) ایز (خجسته) مبارك (مدد) م (ده) ویر (با) للملابسه (همت) م (میم) بن (معنای اشارتی) بو پرآفت وپرخوف وخطر اولان راه عشقده دریالر وكوه عظیملر كبی عقبات مهلكلر واردر وبن هنوز اژدهای نفس الندن زبون برخسته وضعیفم ای مبارك ایزلو خضر وارث انوار محمدی صلی الله علیه وسلم اولان پیرروشن ضمیرم سندخی حضرت الله عشقنده بوعاجز درمانده یه همتله مدد وعون وعنایت ایلیه سن

كردم زنی زطره مشكین آن نكار * فكری كن ای صباز مكافات غیرتم

اكر اول نكارك مشكین طره سندن دم اوریلیه سن بنم غیرتم مكافاتندن ای صبا فكر ایله (مفردات) (كر) اكر (دم زنی) نفس اوره سن (ز) من (طره) اوك صاچ (مشكین) مسكه منسوب (آن) اول (نكار) محبوب (فكر) م (یا) وحدتیه (كن) ایله (ای صبا) م (ز) من (مكافات) اجر (غیرت) م (میم) بن (معنای اشارتی) اكر حضرت اللهك دماغ جانی معطر قلیجی اسرار لدنیه مشكبارندن سویلیه سن وعون خدا ایله ظهور ه كله سن ای فیض وتجلیات الهی سندخی عشق ودردله روزوشب جكری سوزان اولان عاشق بیچاره نك شوق وغیرتنك اجر ومكافاتندن برفكر ایلیه سن وخدای تعالی (لایضیع اجر المحسنین) در

درابروی تو تیر نظر تا بكوش هوش * آورده وكشیده وموقوف فرصتم

سنك ابروكده نظر تیرنی عقل كوشنه دكین كتورمشم وچكمشم وفرصت كوزلرم (مفردات) (در) فی (ابرو) قاش (تو) سن (تیر) اوق (نظر) م (تا) دك (با) للملابسه (كوش) قولاق (هوش) عقل (آورده) كتورمش (كشیده) چكمش (موقوف) كوزتمش (فرصت) م (میم) بن (معنای اشارتی) (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه بحمد الله توفیق خدا ایله سعی وغیرتله ای محبوب سنك

دورم بصورت ازدر دولت پناه تو * لیكن بجان ودل زمقیمان حضرتم) بصورت باحرف ظرف دردولت پناه بیانیه وتوبه اضافت لامیه در حضرت بونده بقیناق معناسنده در واضافتی اسم فاعلك ظرف مكانه اضافتیدر * محصول بیت * صورتا سنك دولت صغینجی قپوكدن ایراغم اماجان وكوكله حضورك مقیملرندم یعنی صورتا بعیدم اما معنی قریبم (دریا وكوه دره ومن خسته وضعیف * ای خضر پی خجسته مدد ده بهمتم) پی بونده یول وایز معناسنده در * محصول بیت * دریا وطاغ یولده در بن ایسم خسته وضعیفم ای مبارك ایزلی خضر مدد ویر همتله یعنی بو مشكل عشق یوللرینی كچمكه بكا مدد ویر همتكله (كردم زنی زطره مشكین آن نكار * فكری كن ای صباز مكافات غیرتم) فكری یاحرف تنكیر * محصول بیت * مصراع اول مصراع ثانی یه مرهوندر ای صبا اكر اول نكارك مشكین طره سندن نفس اوروب تكلم ایدرسك غیرتم جزاسندن فكر ایله یعنی صقین غیرت ایدوب آه ایلمیكه سنی هوایه ویروب توزك كوكه صاورورم (درابروی تو تیر نظر تا بكوش هوش * آورده وكشیده وموقوف فرصتم) درادات صله ابروی تو لامیه تیرنظر بیانیه تا انتهای غایت ایچون بكوش هوش با حرف صله واضافت بیانیه در آورده ها حرف رتب موقوف فرصت لامیه در * محصول بیت * مصراع اول مصراع ثانی یه مرهوندر سنك ابروكه نظر اوقنی عقل قولاغنه دك كتوروب چكمشم وفرصته موقوفم یعنی ابروكه تمام عقل وفكرله نظر صالدم

(حافظ پیش چشم تو خواهد سپردجان * در این خیالم ار بدهد عمر مهلتم) پیش چشم تو باحرف ظرف واضافتلر لامیه لردر * محصول بیت * التفات طریقیله بیورر حافظ سنك چشمك اوكنده جانن تسلیم ایدیسردر بو خیال وفكرده یم اكر عمرم مهلت ویرسه حاصلی صاغ اولورسم سكا جان ویرمك فكرندهیم بونده التفاته رعایت ایلمشدر (وله ایضا) (بشری اذا السلامة حلت بذی سلم * لله حمد معترف غایة النعم) بشری بانك ضمی وشینك سكونی ورانك فتحی والف مقصوره ایله مصدردر بشر یبشردن یعنی نصر یابندن مشتاق معناسنه تعریفده وتنكیرده غیرمنصرف قدر تأنیث ولزوم الف تأنیث ایچون وزنی فعلی در تقدیرا مرفوع مبتدا خبری محذوف

انوارذات بیچونكه نظر ومشاهده تیرنی عقل معاد كوشنه دكین كتورمشم ورواه عشقكده نیجه محن وبلالر چكمك ایله قرینكه استعداد حاصل ایلمشم شمدی وصلت ولقای ذاتكه فرصت كوزلرم

حافظ بپیش روی تو خواهد سپرد جان * در این خیالم ار بدهد عمر مهلتم

حافظ جانی سنك یوزك اوكنده تسلیم ایتمك استر بوفكر وخیالده یم اكر عمر بكا مهلت ویرسه (مفردات) (حافظ) م (با) للملابسه (پیش) اوك (روی) یوز (تو) سن (خواهد) استر (سپرد) اصمارلمق وتسلیم ایتمك (جان) م (در) فی (این) بو (خیال) م (م) بن (ار) اكر (بدهد) ویرسه (عمر) م (مهلت) م (م) بكا (معنای اشارتی) ای محبوب حافظ سنك تجلی جمالك نورینه استغراق له حضور معنویكده جانی تسلیم ایتمك وسندن دائما نورایماناله ختم اولمق استر ودائم بو فكرده یم اكر عمر بكا مهلت ویره

وله ایضا

بشری اذا السلامة حلت بذی سلم * لله حمد معترف غایة النعم

بشارت اولسون زیرا ذی سلمه سلامت حلول ایلدی الله ایچوندر نعمتلرك غایتنه معترف اولانك حمدی (مفردات) (بشری) بشارت (اذ) زیرا (السلامة) م (حلت) حلول ایلدی (بذی سلم) (ذی) صاحب (سلم) اسم شجر (لله) الله ایچوندر (حمد) م (معترف) اقرار ایدیجی (غایة) نهایت (النعم) نعمتلر (معنای اشارتی) ای معاشر عشاق بشارت اولسونكه اول دستكیر اولوب بنده درمانده لری اعدای عدو اولان نفس وشیطانك مكرندن امین وسلامت ایلمكله مولاسنه واصل قلیجی رحمة للعالمین اولان حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم ذی سلمه عالم قدسدن نزول ایلدی وقلوب عاشقانی انوار الهیه ایله منور وروشنا ایلدی الله ایچوندر جمیع نعمتلرك اجل واعلاسی اولان حق رسالتنی تصدیق ایله راه محمدیه ده اولمق نعمتنی معترف اولانك حمدی

آن خوش خبر كجاست كه این فتح مژده داد * تاجان فشانمش چو زر وسیم در قدم

اول خوش خبر او قنده دركه بوفتح مژده سن ویردی تاجانمی زر وسیم كبی آنك قدمنه نثار ایدم (مفردات) (آن) اول (خوش خبر) م (كجاست) قنده در (این) بو (فتح) م (مژده) بشارت (داد) ویردی (تا) حتی (جان) م (فشانم) صاچم (ش) ضمیر (چو) مثل (زر) التون (سیم) كومش (در) فی (قدم) م (معنای اشارتی) اول نور محمدی ونور ایمان قلبه داخل اولدقده قلب منفتح ومنفسح اولمق مژده سنی ویریجی خوش خبر اولان وارث محمدی مرشد كامل قنده دركه تاجانمی زر وسیم كبی خلوص قلبله آنك قدمنه نثار ایدم وآنك تعلیمی ایله اثر رسول اللهه اقتفا واتباع اوزره اولم

پیمان شكن هر آینه كردد شكسته حال * ان العهود عند ملیك النهی ذمم

تقدیری بشری لكم دیمكدر مشتاق سزه معناسنه اذ بونده ادات تعلیلدر نته كه آیت كریمه ده واقعدر (ولن ینفعكم الیوم اذ ظلمتم) لاجل ظلمكم معناسنه السلامة لفظا مرفوع مبتدا حلت فعل ماضی مفرد مؤنث غایبه نازل اولدی وقوندی دیمكدر بذی سلم باحرف ظرف حلته متعلق وذی اسماء سته دن صاحب معناسنه سلم لفظنه اضافتی لامیه در جمله فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر ذی سلم لام قافیه سنده تحقیق اولمشدر تكراره احتیاج یوقدر لله جار مع المجرور مقدم خبر حمد مؤخر مبتدا معترف اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر معترفدن موصوف محذوفدر تقدیری حمد رجل معترف در غایة لفظا منصوب مفعول معترف نعمه اضافتی لامیه نعم نونك كسری وعینك فتحیله نعمتك جمعیدر بو غزلك اصلی بودر كه شاه شجاع تركان ایله محاربه ومقاتله یه وارمشیدی پس انلری كسر ایلدكدنصكره ینه شیرازه كلیجك خواجه بوغزلی نظم ایلمش ایمدی انك شهر شیرازه كلسی همان سلامت كلمسیدر * محصول بیت * خواجه خطاب عام طریقیله بیورر مشتاق سزه كه ذی سلمه یعنی شهر شیرازه سلامت نازل اولدی یعنی اللهك لطف واحسانی حلول ونزول ایلدی حاصلی شاه شجاع مقر سلطنته كلدی غایت نعمته معترف اولانك حمدی اللهكدر یعنی بوله عادل پادشاه سلامتله كلوب تخت سلطنته جلوس ایلك براولو نعمتدر وبو اولو نعمته معترف اولوب اللهه حمد ایده رز یعنی سلامتله كلدیكی نعمتیچون اللهه حمد ایده رز (آن خوش خبر كجاست كه این فتح مژده داد * تاجان فشانمش چو زر وسیم در قدم) خوش خبر وصف تركیبیدر ایو خبرلی دیمكدر كه حرف رابط صفت این فتح تقدیری این فتح رادر

ضرورت وزن ایچون رایی ترك او لنمشدر مژده دادك مقدم مفعولیدر تا حرف تعلیل جان فشانمك مقدم مفعولیدر فشانم فعل مضارع مفرد متكلم صاچارم یعنی نثار ایدرم معناسنه وشین ضمیر معنی جهتدن قدمه مقید در تقدیری درقدمش دیمكدر * محصول بیت * اول ایو خبرلی قنده دركه بو فتحك مشتلغن ویردی تاالتون واقچه كبی ایاغنه جانم نثار ایده یم یعنی یولنه جانمی فدا ونثار ایده یم مصراع اولك معناسی اول خوش خبر قنده دركه بومژده فتحن ویردی دیبن بیتك معناسی فتح ایده ممش (پیمان شكن هر آینه كردد شكسته حال * ان العهود عند ملیك النهی ذمم) پیمان شكن وصف تركیبیدر عهد صیجی معناسنه هر آینه البته دیمكدر عهود عهدك جمعیدر پیمان؟

٢ معناسنه ملیك مالك معناسنه پادشاه ده ملیك دیرلر نهی نونك ضمی وهانك فتحی والف مقصوره ایله نهیه‌نك جمعیدر نونك ضمیله عقل معناسنه ذم ذمه‌نك جمعیدر ذالك كسری ومیمك فتحیله ایكیسیده امان وامانت معناسنه در اعرابدن تقدیرا مرفوع خبران در تقدیرا مرفوع دیدك زیرا حرف روی ضرورتیچون ساكن اوقنور * محصول بیت * زكان شاه شجاعله ایلدكاری عهدی نقض ایدوب منهزم وشكسته حال اولدقلرینه تعریض ایدوب بیورر عهد صیجی البته شكسته حال وپایمال اولور زیرا عهدلر وپیمانلر ارباب عقول قتنده نقضدن امین در یعنی اهل عقل نقض عهد ایلمزلر پس عهود انلرك قتنده مصون ومأموندر زیرا نقض عهدك مكافاتنی

بیلورلر كه البته ناقض عهد بدحال وشكسته بال اولور مصراع ثانینك معناسنی تحقیق عهدلر عقلار پادشاهی یعنی خالق عقول قتنده امانتلردر دینن ملیك نهایی بیلرایش (از باز كشت شاه چه خوش طرفه نقش بست * آهنك خصم او بسرا پردهٔ عدم) باز كشت رجوع معناسنه در شاهه اضافتی لامیه در نقشدن بونده مراد صورتدر آهنك ایهام طریقیله مذكوردر بلكه باز كشت ونقشده آهنك خصم اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر واو به اضافت لامیه سرا پردهٔ عدم اضافتی بیانیه در باز كشت ونقش وآهنك وپرده مراعات نظیر طریقیله مذكوردر كه علم انعامك اصطلاحلرندندر * محصول بیت * پادشاهك رجوعندن یعنی هجومندن نه خوش صورت بغلادی خصمنك قصدی عدم سراپرده سنه یعنی پادشاه اوزرینه وارمغله هالك اولوب فانی اولدی سابقا ذكر اولندیكه پادشاه شیرازی بعض متغلبه شیرازدن اخراج ایلشلرایدی تكرار پادشاه عسكر جمع ایدوب اوزرلرینه واروب مهزوم ومخذول اولدیلرپس باز كشت بیورد یغی بو كروهه اشارتدرتنه كه عربیده كرعلی عدو ده دیرلر قیچنكم بركنسنه منهزم اولد قدنصكره دونسه دشمنی اوزرینه ودشمنی حقله سه (میجست ازسحاب امل رحتی ولی * جزدیده‌اش معاینه بیرون نداد نم) سحاب امل بیانیه امل امید در رحمت میجستك مفعولی ویا حرف وحدت ویا تنكیر ولی ادات استدراك معاینه آشكاره نم یاش معناسنه در * محصول بیت * خصم امید سحابندن بر مرحمت استردی امادیده‌سی سحابنده غیری آشكاره طشره برنسنه نم ویرمدی یعنی سحاب املدن اكانسنه ترشح ایلمدی الا كوزی سحابندن آشكاره اشك ترشح ایلدی حاصلی كریه وبكاء ایلدی یعنی اللهدن باران رحمت اومردی اما اشك چشمندن غیری باران ظهور ایلمدی (درنیل غم فتاد وسپهرش بطنز كفت * الآن قدندمت ومالینفع الندم) نیل غم بیانیه شاهك خصمنی فرعونه تشبیه ایلیوب نیل ذكر ایلدی طنز طعن معناسنه در الآن زمان حاضرك اسمیدر حرف تعریف معناسنی متضمن اولدیغیچون مبنی قلندی قد بونده تحقیق معناسنی افاده ایدر ندمت فعل ماضی مفرد مذكر مخاطب علم یا بندن پشیمان اولدك دیمكدر واو حرف رابطهٔ جملهٔ حالیه در ینفع فعل مضارع ما نافیه ایله مصدر اولدیغیچون ماینفع فعل نفی حال مفرد مذكر غائبدر الندم تقدیرا مرفوع فاعلی مصدر در پشیمانلق معناسنه نونك ودالك فتحه‌لریله ٣

عهدن صیجی البته شكسته حال اولور تحقیق عهدلر عقلار پادشاهنك قتنده امانتدر (مفردات) (پیمان شكن) عهدن قیریجی (هرآینه) البته (كردد) اولور (شكسته) قیرلمش (حال) م (ان العهود) تحقیق عهدلر (عند) قتنده (ملیك) پادشاه (النهی) جمع نهیة كه عقلدر (ذمم) امانت (معنای اشارتی) استعیذ بالله (اوفوا بالعهد ان العهد كان مسؤلا) آیت كریمه‌سی سرنجه اثر رسول اللهه اتباع ایتمیوب عهد السنی نقض ایلیان البته بربلایه كرفتار اولور كه تحقیق عهدلر عقلار پادشاهی اولان ملیك مقتدرك عندیت معنویه سنده امانتدر

(از باز كشت شاه چه خوش طرفه نقش بست * آهنك خصم او بسرا پردهٔ عدم)

پادشاهك رجوعندن نه لطیف عجیب نقش باغلادی آنك دشمننك قصدی عدم سرا پرده سنه در (مفردات) (از) من (باز) كیرو (كشت) دونمك (شاه) م (چه) نه (خوش) م (طرفه) عجیب (نقش) م (بست) باغلدی (آهنك) قصد (خصم) م (او) ضمیر (با) ظرفیه (سرا پرده) اچ حولیسی (عدم) م (معنای اشارتی) (كل الینا راجعون) آیت كریمه‌سی سرنجه هركس اول شاه حقیقینك حضور معنویه سنه كلدكده (تجزی كل نفس بما كسبت) آیت كریمه‌سی سرنجه اول شاه نه لطیف عجیب نقش باغلدی كه (لا ظلم الیوم) سرنجه هركسك جزاسی كندینك همرهی اولشدر وانك دشمننك قصدی عدم سراپرده سنه درك العیاذ بالله قعر جهنمده محجوبین عن الله هلاك اولشلردر

(می جست ازسحاب امل رحتی ولی * جزدیده‌اش معاینه بیرون نداد نم)

امید سحابندن بر رحم استدی لكن انك چشمندن غیری آشكاره طشره نم ویرمدی (مفردات) (می جست) طلب ایلدی (از) من (سحاب) بولوت (امل) امید (رحمت) م (یا) وحدتیه (ولی) لكن (جز) غیر (دیده) كوز (ش) ضمیر (معاینه) آشكاره (بیرون) طشره (نداد) ویرمدی (نم) یاشلق (معنای اشارتی) اول شاه حقیقینك دشمنلرینك حالنی كوركه دوزخده شدت عذابدن بعض حرارت وعطش كندیلردن زائل اولمق ایچون حضرت الله تعالیدن بیك سنه یغمور طلب ایلدكلرنده (فیظهر لهم سحابة حمراء فیظنون انهم یمطرون فترسل علیهم العقارب كامثال البغال فتلدغ احدهم فلا یذهب عنه الوجع الف سنة ثم یسألون الله تعالی الف سنة ان یرزقهم الغیث فیظهر لهم سحابة سوداء فیقولون هذه سحابة المطر فیرسل علیهم الحیات كاعناق الابل كلما لسعت لسعة لا یذهب وجعها الف سنة الخ) حدیث شریفی سرنجه انلرك چشملرندن اغلمقدن غیری برفائده حاصل اولمدی

(درنیل غم فتاد سپهرش بطنز كفت * الآن قدندمت وما ینفع الندم)

اول عدو غم نیلنه دوشدی فلك اكا طعنله دیدی شمدی تحقیق پشیمان اولدك اما پشیمانلق فائده ویرمز (مفردات) (در) فی (نیل) م (غم) م (فتاد) دوشدی

سپهر

٣ * محصول بیت * شاهك خصمی فرعون كبی غم نیلنه دوشدی وفلك طعن طریقیله اكادیدی شمدی عصیانكه نادم اولدك فرعون كبی كه نیل دریاسنه غرق اولمغی تحقیق ایلدی اماحال بوكه پشیمانلق نافع اولمدی یعنی عصیاندن توبه ایلدك فرعون كبی اما توبهٔ یأس نافع دكل زیرا اول كرك ایدی شاهك تیغی اوزرك حواله اولمزدن حاصلی صوك پشیمانلق اصی ایلمز

ساقی بیا كه دور كلست وزمان عیش * پیش آرجام وهیچ مخور غم زبیش وكم) * محصول بیت * ای ساقی كل كه كل دوری وعیش زمانیدر او كومزه جام باده كتور وروز كارك آرتقندن واكسكندن هیچ غم وغصه یمه یعنی باده یه مشغول اول ودنیانك وارلغندن ویوقلغندن مغموم ومهموم اولمه (بشنوز جام باده كه این زال نوعروس * بسیار كشت شوهر چون كیقباد وجم) زال نوعروس یكی كلین اولمش قری یعنی اهل دنیانك هر زمان برینه كلین اولور اما عاقبت آنی تلف ایدر كیقباد وجم بر پادشاهك اسمیدر * محصول بیت * ای ساقی جام باده دن ایشت كه بو یكی اره واران قری چون كیقباد وجم كبی كویكیلری هلاك ایلدی یعنی دنیا ال ویرد یكنه اعتماد ایتمه كه سنی بیو تمكدن مرادی سمر تمكدرتنه كه شیخ عطار بیورر * بیت * چرخ مردم خوار اكرروزی دومی دم پرورست * نیست ازشفقت مكر پرواره اولاغرست * حاصلی دنیایه تعلق زیاده او لنجه حسرتی زیاده اولور پس سكا عروس اولمقدن مقصودی سنی هلاك ایدوب حسرتله كوندرمكدر شوهر دنیادن ظاهرا سلاطین واهل حكم مراد در (ای دل تو ملك جم مطلب جام می بخواه * كین بود قول بلبل بستان سرای جم) كین كه حرف تعلیل بستان سرای تركیب مزجی بساتینده واقع اولان خانه‌لرده مستعملدر اصلی سرای بستان ایدی * محصول بیت * ای كوكل سن ملك جمی طلب ایله جام می طلب ایله زیرا جم بستان سراینك بلبلنك قولی بوایدی یعنی بوصوتله ترنم ایدردی

(سپهر) فلك (ش) ضمیر (با) للملابسه (طنز) طعن (كفت) دیدی (الآن) شمدی (قد) تحقیق (ندمت) پشیمان اولدك (وما ینفع) نفع ویرمز (الندم) پشیمانلق (معنای اشارتی) اول فرعون صفت اولان دشمنلر عاقبت سیئه‌لری سببیله غم نیلی كبی مهلك اولان نار جهنمه دوشدی فلك كبی عالیجاه اولان خزنهٔ نار بونلره طعن وتوبیخ ایله (الم یأتكم نذیر) ایشته شمدی نادم اولدیكز اما نه فائده دیدكده بونلر (فاعترفنا بذنوبنا فهل الی خروج من سبیل) دیوب ربلرینه دعا ونیاز ایدرلر كه (ربنا اخرجنا منها فان عدنا فانا ظالمون) دیدكده (اخسأوا فیها ولا تكلمون) جوابنی كلوب كندیلره اول ندامت واعتراف ودعانك برفائده‌سی اولمیه كركدر

(ساقی بیا كه دور كلست وزمان عیش * پیش آرجام وهیچ مخور غم زبیش وكم)

ای ساقی كل كه كل دوری وعیش زمانیدر جامی او كه كتور وبیش وكمدن هیچ غم یمه (مفردات) (ساقی) م (بیا) كل (دور كلست) م (زمان) م (عیش) معیشت (پیش) اوك (آر) كتور (جام) قدح (هیچ) م (مخور) یمه (غم) م (ز) من (بیش) چوق (كم) آز (معنای اشارتی) ای ساقیٔ كوثر عشق الهی اولان وارث محمدی وپیر شفیق واقف اسرار احدی بز بیچاره‌لره فریادرس اولوب كل كه مدت حیاتمز تحصیل سعادت وحق تعالی‌یه قربیت وانسیت زمانیدر بزه عون وعنایت ونجاتیمز ایچون برهمت وبرشفاعت ایلیه‌سن وای كوكل سندخی سعی وطلب ایله بر عشق ومحبت الهی تحصیل ایله وهیچ دنیانك آزینه وچوغنه غم یبوب برآن حقدن غافل اولمه كه استعیذ بالله (یحبهم ویحبونه) آیت كریمه‌سی سرنجه نجات انجق راه عشقده‌در

(بشنوز جام باده كه این زال نوعروس * بسیار كشت شوهر چون كیقباد وجم)

باده جامندن ایشت بو یكی كلین اولمش قاری كیقباد وجم كبی چوق زوجنی اولدردی ودپلدی (مفردات) (بشنو) ایشت (ز) من (جام) قدح (باده) شراب (این) بو (زال) قاری (نو) یكی (عروس) كلین (بسیار) چوق (كشت) اولدردی (شوهر) ار (چون) مثل (كیقباد وجم) ایكی پادشاهلردر (معنای اشارتی) ای سالك قلب بسیطده ایكی محبت جمع ممكن دكلدر قلبی مظهر عشق الهی اولان مردان خدادن ایشتكه (حب الدنیا رأس كل خطیئة) خبری سرنجه بو یكی كلین كبی نظرده خوب وزیبا كورینن عجوزهٔ منتن وسحارهٔ متفتن دنی دنیا كندینك زوجلرندن ومحبلرندن كیقباد وجم پادشاهلری كبی چوق كیمسه‌لری غفلت وغروره دوشوروب هلاك معنویه ایله هلاك ایلشدر

(ای دل تو ملك جم مطلب جام می بخواه * كین بود قول بلبل بستان سرای جم)

ای كوكل سن جم ملكنی طلب ایلمه شراب قدحنی طلب ایله زیرا جم بستان سراینك بلبلنك سوزی بوایدی (مفردات) (ای دل) ای كوكل (مطلب) استمه (تو) سن (ملك) م (جم) پادشاه (جام) قدح (می) شراب (خواه) استه (كه)

(حافظ بکنج میکده دارد قرار کاه * کالطیر فی الحدیقة واللیث فی الاجم) حدیقه باغچه یه دیرلر اجم همزه نك وجیمك ومیمك فتحه‌لریله اجه‌نك جمیدر همزه وجیم ومیمك فتحه‌لریله درت بش جمعی دخی کلور اما بونده استیفاسی لازم دکل حاصلی قوری دیمکدر میشه معناسنه * محصول بیت * حافظ میخانه بوجغنده قرار کاه طوتار یعنی مکان ومنزلی میکده درباغچه ده بلبل کبی وقوربده ارسلان کبی یعنی نیجه که طیور حدایقده ولیوث اجامده ثابت ومستقردر حافظ کوشهٔ میخانه ده ثابت اولوب قرار طوتار (وله ایضا) (بی‌تو ای سرو روان باکل وکلشن چه کنم * زلف سنبل چه کشم عارض سوسن چه کنم) زلف سنبل وعارض سوسن بیانیه‌لردر * محصول بیت * ای سرو روان سنسز کلله وکلشنله نیلیه یم یعنی کل وکلشنی نیلیه یم زلف سنبلی نه چکیم وعارض سوسنی نیلیه یم یعنی سن اولنجه بونلر کرکز (آه کز طعنهٔ بدخواه ندیدم رویت * نیست چون آینه ام روی زآهن چه کنم) طعنهٔ بدخواه لامیه بدخواه وصف ترکیبیدر کشینك یرامزلغی استیجی یعنی دشمن آینه که اشعار عجمده ذکر اولسه مراد دمشق آینه در آهن قیدی انکیچوندر * محصول بیت * آه کیم دشمنك طعنه‌دن یوزیکی کوره مدم یعنی حجابدن یوزکه اغیار حاضر اولدقده بقه‌مزم نیلیه یم یوزم آینه کبی دمردن دکلدر یعنی یوز رکیدوب دشمن حضورنده حجابدن وطعن دشمندن یوزکه بقه‌مزم

ز برا (این) بو (بود) ایدی (قول) م (بلبل) م (بستان) باغچه (صرای) م (جم) م (معنای اشارتی) ای کوکل (المال حیة والجاه اضر منها) خبری سرنجه سن آکاه اول جم کبی دنیا پادشاهلرینك مهلك اولان ملك وسلطنتلرینی طلب ایله نفسك مرادلرینی ترك ایدوب باقی وابدی سلطانلغك سببی اولان شراب عشق الهینك جامنی ومظهر انوار تجلیٔ الٰهی اولان قلبك تعمیر وانجلاسنی طلب ایله (یوم لاینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم) آیت کریمه‌سی سرنجه سلطان لایزالینك باغ حقیقتنك بلبللری اولوب مؤید من عند الله اولان انبیا واولیالرك جمله سنك علی الاتفاق نصایحلری وکلاملری بوایدی

﴿ حافظ بکنج میکده دارد قرار کاه * کالطیر فی الحدیقه واللیث فی الاجم ﴾

حافظ میخانه بوجاغنده قرار کاه طوتر باغچه ده مرغ کبی وقامشلقده ارسلان کبی (مفردات) (حافظ) م (با) الملابسه (کنج) بوجاق (میکده) میخانه (دارد) طوتر (قرار) م (کاه) محل (کالطیر) قوش کبی (فی الحدیقة) باغچه ده (واللیث) دخی ارسلان کبی (فی الاجم) جمع اجمه‌در که قامشلق وبیشه‌لك معناسنه‌در (معنای اشارتی) اول مایهٔ سعادت دارین اولان عشق الهینك حصولی خلق عالمدن عزلت ایله وکوشهٔ وحدتی ملازمله اولدیغیچون قوشلر باغچه‌لرده وارسلانلر بیشه‌لکلرده قرار ایتدیکی کبی حافظ دخی شراب عشق الٰهیه‌نك ولذت روحانیه‌نك حصولی کندوسنده اولان کوشهٔ وحدتده قرار کاه طوتر تا که کندیده اولان حالات عشق زائل اولمیه

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بی‌نوای سرو روان باکل وکلشن چکنم * زلف سنبل چه کشم عارض سوسن چکنم ﴾

سنسز ای سرو روان کل وکلشنله نیلیم سنبلك زلفنی نه چکیم سوسنك عارضنی نیلیم (مفردات) (بی‌تو) سنسز (ای سرو روان) م (باکل) کل ایله (وکلشن) دخی کل محلی ایله (چکنم) نیلیم (زلف) م (سنبل) م (چه کشم) نه چکه‌یم (عارض) یکاق (سوسن) م (چکنم) نیلیم (معنای اشارتی) (وهما حرامان علی اهل الله) حدیث شریفی سرنجه ای صراط مستقیمه هادی اولان محبوب حقیقی سنسز دنیانك لذائذ نفسانی اولان محبوب ومحبوبه‌سن و باغ وباغچه‌سن نیلیم (وفیها ماتشتهیه الانفس وتلذ الاعین) اولان جنتك حوریلری زلفن وغلمانلری عارضن نیلیم

﴿ آه کز طعنهٔ بدخواه ندیدم رویت * نیست چون آینه ام روی زآهن چکنم ﴾

آه که دشمنك طعنه سندن سنك یوزك کوره مدم یوزم آینه کبی آهندن دکلدر نیلیم (مفردات) (آه که) م (ز) من (طعنه) م (بدخواه) کتولك دیلیجی (ندیدم) کوره مدم (رویت) سنك یوزك (نیست) دکل (چون) مثل (آینه) م (م) بنم (روی) یوز (ز) من (آهن) تیمور (چکنم) نیلیم (معنای اشارتی) انفسی

(بروای ناصح وبردرد کشان خرده مکیر * کارفرمای قدر میکند این من چه کنم) کارفرمای قدر بیانیه کارفرمای وصف ترکیبیدر ایش یوربجی معناسنه * محصول بیت * ای واعظ وار کیت ودرد کشلر اوزرینه خرده طوتمه یعنی باده نوشلره دخل وطعن ایله زیرا بو ایشی قدر بویرنجیسی ایشلر بن نیلیه یم یعنی بنم درد کشلکم ازلیدر که دفتر قدرده ثابتدر پس محل طعن دکل (برق غیرت چو چنین میجهد از مکمن غیب * تو بفرما که من سوخته خرمن چه کنم) برق غیرت بیانیه میجهد فعل مضارع مفرد غائب جهیدندن بحسب اللغت صچرار دیمکدر اما شمشك اتمکده ده استعمال ایدرلر نته که کلستانك بو بیتنده واقعدر * بیت * بکفت احوال ما برق جهانست * دمی پیدا ودیکر دم نهانست * جهان جیمك فتحیله صفت مشبهه در جهیدندن صچرغان دیمکدر آتلغان معناسنه بونده میجهد آتلور معناسنه در مکمن اسم مکاندر کمن یکمن دن یعنی نصر بابندن پوصوقوراجق یر پوصویه کیرجك یر غیبه اضافت بیانیه در من سوخته خرمن اضافتی بیانیه‌در * محصول بیت * چونکه غیرت شمشکی غیب کیزلکاهندن بو تجلین آتلور یعنی غیرت عشق غیبدن چونکه بویلجه ظهور ایدرسن بیورکه بن خرمنی یانمش نیلیه یم یعنی آتش عشقه نیجه تحمل ایده‌یم که اول که شمشك خرمنه ایلشوب یاقوب یاندررونده خرمندن مراد وجودبدر یعنی بن وجودی یانمش عاشق برق عشقه نیجه تحمل ایده‌یم (شاه ترکان چو پسندید و بچاهم انداخت * دستکیر ار نشود لطف تهمتن چه کنم) شاه ترکاندن بونده مراد افراسیابدر که زماننده ماوراء النهر پادشاهی ایدی پسندید بونده لایق کوردی معناسنه‌در بچاهم باحرف صله میم متکلم معنی جهتندن انداخته مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه دستکیر وصف ترکیبیدر بحسب اللغت ال طوتیجی دیمکدر اما مراد معین وظهیر اولمقدر تهمتن رستم زالك لقبیدر وبعضیلر دیدیلر که اسفندیارك لقبیدر امابونده رستم مراددر خواجه‌نك بو بیتی شاهنامه قصه‌لرندن برینه تلمیحدر قصه‌نك اصلی بودر که رستم زالك برقرنداشی اوغلی وار ایدی بر پهلوان که آدی بیژن ایدی بای عربیدنك کسری وثای عجمینك فتحیله بو بیژن مذکور افراسیابك قزینی سودی عاقبت افراسیاب بو حالدن آکاه اولوب وطوتوب بیژنی بر قیویه حبس ایدوب قیوینك آغزینه بر آغر طاش قودی اما بیژنك بر برابر بولداشی وار ایدی بیژنك احوالنی تجسس ایلدی کوردیکه مذکور طرفده محبوسدر پس واردی رستمی بوقصه‌دن آکاه ایلدی رستم دخی برابکی برابر بولداش آلوب واردی قیونك آغزندن طاشی قالدیروب کندینی قیویه صارقندی بیژن دخی کوردی صارقان کندنز رستمکدر پس کندینی انکله صاروب یوقارویه چکدردی خاقانی مرآت الصفانام قصیده سنده که مطلعی بودر * مطلع * مرا دل پیر تعلیمست ومن طفل زبان دانش * دم تسلیم سر عشر وسر زانو دبستانش * بو بیتده بوقصه‌یه تلمیح بیورمشدر * بیت * چو بیژن داری اندرچه محتسب افراسیاب آسا * که رستم درکینست ونهنکی زیر خفتانش * نهنکدن مراد کندردر وخفتاندن صواش کیمی پس * محصول بیت * شاه ترکان چونکه لایق کوردی وبنی قیویه آتدی یعنی حبس ایلدی اکر رستم زالك لطفی معین وظهیر اولمزسه نیلیه یم یعنی رقیب که بنی جفا وازار زندانه حبس ایلمکه لایق کوردی اکر جانان بکا معین وظهیر اولوب تخلیص ایلمزسه نیجه ایدوب نیلیه یم دیمکدر

وآفاقی شیطانلدن حضرت الٰهه صغندم آه اول عدو مبین اولان شیطانك طغیانندن واعدی عدو اولان نفس بدخواهك کمال غفلتندن ای رؤف رحیم اولان محبوبم سنك رؤیت جمالکه ومشاهدهٔ انوار ذاتکه مانع اولوب بنی حسرت ایله هلاك ایلدیلر برچکز جمالك کوره مدم سنك توفیق وهدایتکه وعون وعنایتکه محتاجم اول عدولرك اخفی من دبیب النمل اولان حیله لرینی کوروب ویاوب دفع ایتمکلکه آینهٔ قلبم کشاد اولوب برقوت قدسیه تحصیل ایده مدم نیلیم

﴿ بروای ناصح وبردرد کشان خرده مکیر * کارفرمای قدر میکند این من چکنم ﴾

بوری ای ناصح طورتی کشلر اوزره عیب طوتمه بونی قدر ایشنی بیوریجی ایلر بن نیلیم (مفردات) (برو) کیت (ای ناصح) م (بر) علی (دردکشان) شرابك طورتیسنی چکیجیلر (خرده) عیب ونقصان (مکیر) طوتمه (کار فرمای) ایش بیوریجی (قدر) تقدیر (میکند) ایلر (این) بونی (من) بن (چکنم) نیلیم (معنای اشارتی) ای حکم وارادت خدادن بی خبر اولان ناصح ظاهر پرست کندی ایشکه کیت راه عشقده ریاضات ومجاهدات وانواع محن وبلالر ایله معشوقنی رؤیت ووصلت ایچون جاننی فدا ایدیجی عالی همت اولان بلاکش وملامیه عاشقلر اوزره عیب ونقصان نسبت ایله بو حالات سنیه لری تقدیر ایشی بیوریجی خالق لم یزل ایلر بن نیلیم

﴿ برق غیرت چو چنین میجهد از مکمن غیب * تو بفرما که من سوخته خرمن چکنم ﴾

غیرت برقی غیب کیزلکاهندن چونکه بویله ظاهر اولورسن بیور که بن خرمنی یانمش نیلیم (مفردات) (برق) م (غیرت) م (چو) چونکه (چنین) بویله (میجهد) صچرار (از) من (مکمن) پوصویری (غیب) م (تو) سن (بفرما) بیور (من) بن (سوخته) یانمش (خرمن) م (چکنم) نیلیم (معنای اشارتی) غیب هویت جانبندن برق غیرت وقضا وقدرت بویله ظاهر اوله (لا راد لقضائه ولا مانع لحکمه) درای زاهد خشك سن بیور که قضایه رضادن غیری بن قلبی خرمنی وارادهسی آتش عشقله یانمش بیچاره نیلیم

﴿ شاه ترکان چو پسندید و بچاهم انداخت * دست کیر ار نشود لطف تهمتن چکنم ﴾

شاه ترکان چونکه بکندی وبنی چاهه اتدی اکر رستمك لطفی بکا دستکیر اولمیه نیلیم (مفردات) (شاه ترکان) مراد افراسیاب (چو) چونکه (پسندید) بکندی (بچاه) قیویه (م) بنی (انداخت) آتدی (دستکیر) ال طوتیجی (ار) اکر (نشود) اولمیه (لطف) م (تهمتن) مراد رستمدر (چکنم) نیلیم (معنای اشارتی) بو بیت شریف علی طریق التشبیه بر قصه‌یه مبنیدر که افراسیاب بهرام نام بر پهلوانی بر قیویه حبس ایدوب آغزینه بر بیوك طاش قودی عاقبت رستم زال واروب آنی اندن خلاص ایلدی حکیم وعلیم اولان محبوبلر شاهی شاه حقیقینك قضا وحکمتنی کور که میدان عشقك پهلوانی اولان روح انسانی بی چاه بدنده ابتلاء حبس ایدوب مشتهیات نفسانیه طاشلریله محکم قپاتمشدر اکر رستم کبی قوت قدسیه‌سی اولوب

(مددی کر بجراغی نکند آتش طور * چاره تیره شب وادی ایمن چه کنم) مددی یاحرف تنکیر بجراغی یاحرف وحدت آتش طور دن مراد حضرت موسایه کورینان آتشدر طور طاغندن چاره نك تیره شبه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر وادی یه اضافتی لامیه وایمنه بیانیه در

خلیفة الله فی الارض اولان مرشد کامل بکا لطف وکرمیله دستکیر اولمیه تیلیم وخود بخوادانه نه چاره ایلیم

﴿ مددی کر بجراغی نکند آتش طور * چاره تیره شب وادی ایمن چکنم ﴾

طورا تشی اکر برچراغله مدد ایلمیه وادی ایمنك قرا کو کیجه سنه نه چاره ایلیم (مفردات) (مدد) معاونت (یا) وحدتیه (کر) اکر (با) للملابسه (چراغ) م (یا) وحدتیه (نکند) ایلمیه (آتش) م (طور) م (چاره) م (تیره) قرا کو (شب) کیجه (وادی ایمن) بردره (چکنم) نیلیم (معنای اشارتی) اول خانهٔ تجلی اولان طورسینای قلبی آتش صورتنده انوار ذات الهیه یه مستغرق اولان مرشد کامل برچراغ نور الهیه ایله مدد ومعاونت ایلمیه ظلمت بشریه نك وشب هجرانك زوالنه ومأمون ومعصوم اولان مردان خدانك مرتبه سنه وصوله نه چاره ایلیم

﴿ حافظا خلد برین خانهٔ موروث منست * اندرین منزل ویرانه نشین چکنم ﴾

ای حافظ عالی جنت بنم پدرمدن قالمش اویمدر بوویرانه منزلده مکانی نیلیم (مفردات) (حافظا) ای حافظ (خلدبرین) عالی جنت (خانه) او (موروث) میراث (من) بن (است) در (اندرین) بونده (منزل) م (ویرانه) م (نشین) اوطوره جق مکان (چکنم) نیلیم (معنای اشارتی) ای حافظ عالی جنت اولان معرفة الله جنتی بنم پدرم آدم علیه السلام دن میراث قالمش خانه مدر مرشد کاملك سایه سنده بو عالمده اول معرفة اللهی تحصیل ایله مأمورز وباعث خلقتمز دخی بودر بومنزل ویرانه اولان سریعة الزوال دنیاده معرفة اللهسز قرار ایدوب اکلنمکی نیلیم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بتیغم کر کشد دستش نکیرم * وکر تیرم زند منت پذیرم ﴾

اکر بنی تیغله اولدیره آنك الینی طوتمزم واکر بکا تیر اوره منت قبول ایدرم (مفردات) (با) للملابسه (تیغ) قلیج (م) بنی (کشد) قتل ایده (دست) ال (ش) ضمیر (نکیرم) طوتمزم (وکر) م (تیر) اوق (م) بنی (زند) اوره (منت) عزلت (پذیرم) قبول ایدرم (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك عشقی یولنده مقتضای محبت الله اولان اشد بلاره وشیوهٔ انبیا واولیاره کرفتار اولسم حتی قلیج ایله بنی قتل ایلسه جمیع خصوصده جان ودل ایله قضا سنه راضیم بلکه محبوب الیله مقتول اولدیغمه فرحناك اولورم واکر جانمه تیر محبتنی اوروب روز وشب رنج ومشقتله راحتمی سلب ایلیوب درد عشقیله آه وفریاده دوشورسه جانمه منت بیلوب انی دخی قبول ایدرم

﴿ کمان ابروی مارا کو بزن تیر * که پیش دست وبازویش بمیرم ﴾

بزم کمان ابرو محبوبمزه سویله تیر اورسونکه آنك دست وبازوسی اوکنده اولهیم (مفردات) (کمان) یای (ابرو) قاش (مارا) بزم (کو) سویله (بزن) اور (تیر) اوق (پیش) اوك (دست) ال (بازو) م (ش) آنك (بمیرم) اولهیم (معنای اشارتی)

* محصول بیت * آتش طورا کر برچراغله مدد ایلزسه وادی ایمنك قراکاق کیجه سنه نه چاره ایلیه یم بو بیت قرآن شریفده حضرت موسا قصه سنه تلمیحدر تفصیله کورمك استین تفسیرلره نظر ایلسون (حافظا خلد برین خانهٔ موروث منست * اندرین منزل ویرانه نشین چکنم) خلد بونده جنت معناسنه در برین یاحرف استعلا و یاحرف نسبت ونون حرف تأکید جنت اعلا دیمکدر خانهٔ موروث ارثله انتقال ایلیان خانه نشین اوطوراجق یر یعنی میشه ده ارسلان وسائر حیواناتك یتغی وکیجه ایله قرش اوطوراجق یر بونده فتحه ده وکسره ده جائزدر منزلك ویرانه نشینه اضافتی بیانیه در ویرانه اوتوراجق یر دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ فردوس اعلا بنم بابامدن قالمش خانهٔ موروثمدر یعنی آدم آتادن ارثله انتقال ایلمش اومدر بو ویرانه نشین منزلده نیلیه یم یعنی دنیا که ویرانه نشیندر نه ایلیه یم بونده حاصلی خلد نعیم وار ایکن بو خراب آباد ده نیلیه یم مصراع ثانینك معناسی بو ویرانه اوده اوطوروب نیلیه یم دین و بو ویرانه منزلده مکان نیلیه یم دین بیتك معناسی ویران ایلمشلر (وله ایضا) (بتیغم کر کشد دستش نکیرم * وکر تیرم زند منت پذیرم) پذیرم فعل مضارع متکلم وحده قبول ایدرم دیمکدر وجائزدر که منت پذیر وصف ترکیبی اوله پذیریدند منت قبول ایدیجیم دیمك اوله * محصول بیت * اکر جانان بنی قلیجله دپه لملی اولورسه النی طوتمایم یعنی مانع اولمیم قتلمه واکر بکا اوق اورورسه منت قبول ایدم یعنی جانمه منت بیلهم یعنی جاناندن هرنه که کلورسه جان دلدن قبول ایدم (اکر زهر واکر شکر (کمان ابروی مارا کو بزن تیر * که پیش دست وبازو یش بمیرم) کمان ابروی وصف ترکیبیدر یای قاشلی معناسنه مایه اضافت لامیه در که حرف تعلیل بمیرم فعل مضارع متکلم وحده اولهیم دیمکدر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر بزم یای قاشلی جانانمزه دی بزه اوقك اور یعنی بزی تیر که نشان ایله تا که الی و بازوسی اوکنده اولهیم یعنی اوکنده قربان اولهیم

﴿ اول ﴾

اول ذات بیچونی صفات قدیمه لرایله موصوف اولان عظمت وجلال صاحبی خدای لم یزلك انوار عشق ذاتیه سنه اویله مستغرقم که بوالعجب اولان لطفنك وقهرینك عاشقیم کاشکی جانمه هرلحظه تیر عشقنی اورسون که اول محبوب حقیقینك دست قدرتی وبازوی قوت روحانیه سی اوکنده اولهیم ویوز بیك جانم دخی اولورسه آنك عشقی یولنده فدا ایده یم

﴿ غم کیتی کراز پایم درآرد * بجز ساغر که باشد دستکیرم ﴾

جهانك غمی اکر بنی ایاقدن دوشوره وزبون ایده ساغردن غیری بکا کیم دستکیر اولور (مفردات) (غم) م (کیتی) جهان (کراز پایم) اکر ایاغمدن (درآرد) کتوره ودوشوره (با) للملابسه (جز) غیر (ساغر) قدح (که) کیم (باشد) اولور (دستکیر) ال طوتیجی (م) بنم (معنای اشارتی) اول محبوب رحیم وغفورك بیچون عشقی یولنده فدا اولمیم وجانمی قربان ایتمیم که راه عشقك وطریق مستقیمك عدو ورا هزنلری نفس وشیطان وهوا حیله ومکرله بحسب البشریه بزی یولدن چیقاروب دوشورسه لر وهلاکمزی قصد ایدوب یولمزدن شاشرسه لر رحمت سابقه سی ومحبت ازلیه سی مقتضاسنجه ایکی جهانده بزبیچاره لره آنك عشق ومحبتنك غیری دستکیر کیم اولور خصوصا (یوم تبلی السرائر) ده بزه اندن غیری ناصر ومعین کیم اولور

﴿ برآ ای آفتاب صبح امید * که در دست شب هجران اسیرم ﴾

طلوع ایله ای امید صباحنك آفتابی زیرا فراق شبنك الینده اسیرم (مفردات) (بر) یوقارو (آ) کل (آفتاب) کونش (صبح) م (امید) م (که) زیرا (در) فی (دست) ال (شب) کیجه (هجران) آیریلق (اسیر) م (میم) بن (معنای اشارتی) ای امیدم صباحنك آفتابی اولان انوار الهی ونور محمدی صلی الله علیه وسلم کل طلوع وظهور ایلیوب بزه معین ودستکیر اول (اللهم اجعل فی قلبی نورا وفی سمعی نورا وفی بصری نورا وعن یمینی نورا وعن شمالی نورا وامامی نورا وخلفی نورا وتحتی نورا واجعلنی نورا) حدیث شریفی سرنجه (نورهم یسعی بین ایدیهم وبایمانهم) دولتنه بزی مظهر ایله که حجاب بشریت ایله فراق شبنك الینده اسیرم انجق سنك توفیق وکرم واحسانکه محتاجم

﴿ بفریادم رس ای پیر خرابات * بیك جرعه جوانم کن که پیرم ﴾

ای پیر خرابات بنم فریادمه ایرش برجرعه ایله بنی جوان ایله که پیرم (مفردات) (با) للملابسه (فریاد) م (رس) ایرش (ای پیر) م (خرابات) میخانه (با) للملابسه (یك) بر (جرعه) م (جوان) یکیت (م) بنی (کن) ایله (پیر) م (م) بن (معنای اشارتی) ای پیر میخانهٔ علوم لدنیه اولان سید انبیا وای تشنکان صحرای عشق اولنلری کوثر شراب عشق خدا ایله صوار یجی حبیب کبریا وای امت درمانده وبیچاره لرینه دستکیر اولوب وادی هجراندن خلاص ایدیجی رؤف ورحیم اولان مرشد حقیق و پیشوا حضرت الله عشقنده بنم فریادمه یتش برجذبهٔ رحمانله بنی جوان بخت ایله که

(غم کیتی کراز پایم درآرد * بجز ساغر که باشد دستکیرم) غم کیتی لامیه پایم میم متکلم معنا جهتندن درآرده مقیددر ضمیر منصوب متصل معناسنه درآردمرا تقدیرنده که بونده اسمدر کیم معناسنه * محصول بیت * اکر جهانك غمی بنی ایاقدن کتورر سه یعنی بنی یقوب پایمال ایدرسه ساغردن غیری کیم اوا ور دستکیرم یعنی الیمه یاپشوب بنی ایاقدن کیم قالدرر یعنی بکا معین کیم اولور ساغردن غیری (برآی آفتاب صبح امید * که در دستی شب هجران اسیرم) آفتاب صبح امید اضافتلری بیانیه ولامیه در * محصول بیت * ای امید صباحنك آفتابی طلوع ایله زیرا هجران کیجه سنك النده اسیرم (بفریادم رس ای پیر خرابات * بیك جرعه جوانم کن که پیرم) بفریادم باحرف صله رس فعل امر مفرد مخاطبدر رسیدندن ایرش دیمکدر بیك جرعه باحرف مصاحبت که حرف تعلیل * محصول بیت * بنم مددیمه ایرش ای میخانه پیری بنی برجرعه ایله جوان ایله که پیرم یعنی بنی برقدح باده ایله احیا ایله

زياده دوشكون بر ضعيف وناتوانم

يكيسوى توخوردم دوش سوكند * كه از پاى تو هر كز سر نكيرم

دون كيجه سنك كيسوكه آند ايچدم كه هر كز سنك اياغكدن باشمى قالدرميم (مفردات) (با) للملابسه (كيسو) زلف (تو) سن (خوردم) ايچدم (دوش) دون كيجه (سوكند) آند (از) من (پاى) اياق (تو) سن (هر كز) قطعا (سر) باش (نكيرم) طوتميم (معناى اشارتى) اى بنم حافظ ومعين اولان ارحم الراحمين ربم سنك اسماء حسناكه قسم ايلدم كه سنك صراط مستقيمكدن وحبيبك محمد المصطفى صلى الله عليه وسلمك قدم سعادتنك اثرنه اقتفادن قطعا باشمى قالدرميم واطاعتدن برآن جدا اولميم لكن سنك دركاه عزتكك خاصلرينك عنايتسز اكرملك دخى اولسه آنك روبى سياه اولور (اللهم اسلمت نفسى اليك ووجهت وجهى اليك وفوضت امرى اليك والجأت ظهرى اليك رغبة ورهبة اليك لا ملجأ ومنجى منك الا اليك اللهم آمنت بكتابك الذى انزلت وبنبيك الذى ارسلت) حديث شريفى سرنجه ارادهمزى سنك ارادهكه محو ايليوب اميدمز جميع حالمزده بنه سنك رحمت واسعهكه در

بسوزاين خرقهٔ تقوى تو حافظ * كه كر آتش شوم دروى نكيرم

سن بو تقوى خرقه سنى ياق اى حافظ كه فرضا آتش اولم اكا تأثير ايتمزم (مفردات) (بسوز) ياق (اين) بو (خرقه) م (تقوى) م (تو) سن (حافظ) م (كه) زيرا (كر) اكر (آتش) م (شوم) اولهم (دروى) اكا (نكيرم) تأثير ايله مزم (معناى اشارتى) اى حافظ استعيذ بالله (اتجعل فيها من يفسد فيها ويسفك الدماء ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك) آيت كريمه سى سرنجه بو عصمت وتقوى خرقه سنى آتش عشقله ياق ومحو وفنا اولوب عجب وغرورى ودعواى صلاحى براق زيرا توفيق وهدايت ربانى اولمدقجه فرضا آتش اولسك اكا تأثير ايده مزسن بو نقصله اولدقجه هاروت وماروت كبى عصمت دعواسنى ايتسك دخى قضاى خدا ايله باشه چيقه مزسن

ولە ايضا

تو همچو صبحى ومن شمع خلوت سحرم * تبسمى كن وجان بين كه چون همى سپرم

سن صبح كبيسن وبن سحر خلوتنك شمعى كبى يم بر تبسم ايله كور كه نيجه جان تسليم ايلرم (مفردات) (تو) سن (همچو) مثل (صبحى) م (من) بن (شمع) م (خلوت) م (سحر) م (ميم) بن (تبسم) كولمك (يا) وحدتيه (كن) ايله (جان) م (بين) كور (چون) نيجه (همى) دائم (سپرم) تسليم ايلرم (معناى اشارتى) (الله نور السموات والارض) آيت كريمه سى سرنجه اى محبوب حقيقى سنك ظلمتلر ازاله ايديجى انوار ذاتيه لك قدم وبقا صفتيله موصوف ازلى وابدى باقيدر كرمكله بزه احسان ايلديكك نور ايمان سحر خلوتنك شمعى كبى (يثبت الله الذين آمنوا بالقول الثابت) آيت كريمه سى سرنجه محضا سنك لطف وكرمكدن مددوعون وعنايت ايتمكلكك ايله دارينده بزى ايمانمز اوزره ثابت قدم ايليوب خصوصا جانم بدندن مفارقتى وقتنده سيدبمز

(يكيسوى توخوردم دوش سو كند * كه من از پاى تو سر بر نكيرم) * محصول بيت * سنك كيسوكه يمين ايلدم دون كيجه كه بن سنك اياغكدن باشمى قالدرميم يعنى سر فكندك اولم (بسوزاين خرقهٔ تقوى توحافظ * كه كر آتش شوم دروى نكيرم) * محصول بيت * اى حافظ بو تقوى خرقه سنى ياق كه اكر آتش اولورسم اكا آلشميم يعنى آتش اولورسم اكا تأثير ايليم كه ايچنده سن بيله يانارسن پس ايمدى سن ياق كه سكا ضررى دكسون مصراع ثانينك معناسنى كه اكر اود اولورسم اكا طوتمازم ديين كه وفرضا اكر آتش اولم اكا تأثير ايتمزم ديين عجب مؤثرسو يلمشلر (ولە ايضا) (تو همچو صبحى ومن شمع خلوت سحرم * تبسمى كن وجان بين كه چون همى سپرم) صبحى يا ضمير خطاب ايله خلوته اضافتى لاميه در خلوتك سحره بيانيه تقديرى شمع سحرم تبسمى يا حرف وحدت واو حرف عطف جان سپرمك مقدم مفعوليدر سپرم فعل مضارع متكلم وحده سپريدن تسليم ايلمك واصمرلق * محصول بيت * سن صبح كبى سن وبن سحر شمعى كبى يم بر تبسم ايله كوركه نيجه جان تسليم ايدرم يعنى سن صباح كبى كول وآچل كه بن صباحده دك فلان شمع كبى سكا جان فدا ايدوب سو يونيم ديمكدر زيرا شمع صباحه قالنجه يا كندى سونر ويا سوندرلر

(چنين كه دردل من داغ زلف سركش تست * بنفشه زار شود تربتم چو در كذرم) داغ زلف سركش تست اضافتلرى لاميه

وسلطانمز حبيبك محمد المصطفى صلى الله عليه وسلم عشقنه بو بندهٔ بيچاره كه انوار جمالك عرض وكشف ايليوب جمال شريفك نورنى مشاهده ايدرك بنى نور ايمانله وحسن خاتمه ايله لقاكه واصل ايليه سن وروحمى ارواح قدسيه ايچنه داخل ايتمكله كرمكدن بزى مسرور ايليه سن

چنين كه دردل من داغ زلف سركش تست * بنفشه زار شود تربتم چو در كذرم

بويله كه بنم كوكلده سنك سركش زلفكك داغى واردر چونكه اولم بنم مزارم بنفشه لك اولور (مفردات) (چنين) بويله (در) فى (دل) كوكل (من) بن (داغ) م (زلف) م (سركش) باش چكيجى (تو) سن (است) در (بنفشه) م (زار) اداة مكان (شود) اولور (تربتم) بنم مزارم (چو) چونكه (در كذرم) دنيادن كچم (معناى اشارتى) بنم لطيف بعينا ده اولان كوزل مولام سكا حسن ظنم بويله كه (يحبهم ويحبونه) آيت كريمه سى سرنجه سنك بيادن مستغنى اولان داغ محبتك بنم كوكلده كه واردر اول داغ محبت واول عشق وشوق ورغبت بعد الموت دخى قلبدن محو وزائل اوليوب بعون الله مزارمدن محبت رايحه سى كلسه كركدر

بر آستان اميدت كشاده ام در چشم * كه يك نظر فكنى خود فكندى از نظرم

سنك اميدك آستانى اوزره چشم قبوسنى آچشم كه برنظر ايده سن بنى خود نظردن براقدك (مفردات) (بر) على (آستان) ايشك (اميد) م (ت) ضمير (كشاده ام) آچشم (در) قپو (چشم) كوز (يك) بر (نظر) م (فكنى) براغه سن (خود) كندك (فكندى) براقدك (از) من (نظر) م (م) بنى (معناى اشارتى) اى بنم ارحم الراحمين اولان ربم (لا تقنطوا من رحمة الله) آيت كريمه سى سرنجه اول بخش واحسان ايلديكك محبت سبيله سنك اميد قپوسى اولان باب رحمتك آستانى اوزره صد هزار ذل وحقارتله يوزم يرلره سوروب فيض وتجليك اميديله دائما نظرمدن سنك باب رحمتكه دركه بر تجلى وانكشافله برنظر عنايت بيوره سن احاسن كندك قبض واستتار بزى محمد ايلدك لكن (كل ما جاء من المحبوب محبوب) دركاه عزتكده تضرع ونياز بزه زياده اولمق ايچون بو فيض دخى نعمت وآثار رحمتدر

چه شكر كويمت اى خيل غم عفاك الله * كه روز بى كسى آخر نمى روى ز سرم

عفاك الله اى غم عسكرى سكا نه شكر ايده يم كه آخر بى كسلك كونى بنم باشمدن كيتمزسن (مفردات) (چه) نه (شكر) م (كويم) سويليم (ت) سكا (خيل) عسكر (غم) م (عفاك الله) الله سنى عفو ايلسون (روز) كون (بى كس) كيمسه سز (ى) مصدريه (آخر) م (نمى روى) كيتمزسن (ز) من (سر) باش (م) بنم (معناى اشارتى) اى مايهٔ شادى اولان درد وغم آلهى عسكرى الله تعالى سنى كندن غيرى يه اولملقدن حفظ ايلسون سنك كبى نعمت عظمايه نه كونه شكر ايده يم كه كيمسه سزلك كونى وماسوى اللهدن قطع علاقه زمانى آخر بنم باشمدن كيتمزسن بحمد الله دل ناشادمدن اكسك اولمزسن

وبيانيه ولاميه در تربه دن مراد قبردر در حرف تأكيد كذرم فعل مضارع متكلم وحده كچم ديمكدر يعنى فوت اولم * محصول بيت * بو نججلين كه بنم كوكلده سنك سركش زلفكك داغى واردر يعنى كوكلده داغ سوداسى وار اولنجك مقبرم طپراغى بنفشه لك اولور يعنى زلفك سوداسيله فوت اولنجق قبرمده آنك اثرى سنبللر و بنفشه لر ظهور ايليه حاصلى قبرم اوستى سنبل زار وبنفشه زار اولور (بر آستان اميدت كشاده ام در چشم * كه يك نظر فكنى خود فكندى از نظرم) آستان اميدت اضافتلرى بيانيه ولاميه لردر در چشم بيانيه كه حرف تعليل يك نظر فكنينك مقدم مفعولى فكنى فعل مضارع مفرد مخاطب صالاسن خود بونده تحسين وتزيين لفظ ايچوندر فكندى فعل ماضى مفرد مخاطب صالدك وبراقدك ديمكدر از نظرم ميم معنى جهتندن فكندينك ضمير منصوب متصليدر نظردن بنى صالدك ديمكدر * محصول بيت * سنك اميدك آستانه كوزم قپوسنى آچشم يعنى سكا اميدم كوزينى آچشم تاكه بكا برنظر صلاسك سن خود بنى نظر كدن صالدك و براقدك يعنى سندن عين عنايت اميد ايلدم ايدى سن خود بنى التفاتدن دوشردك (چه شكر كويمت اى خيل غم عفاك الله * كه روز بى كسى آخر نمى روى ز سرم) خيل غم بيانيه خيل بلوك والاى معناسنه در عفاك الله جملهٔ دعائيه حشو مليح واقع اولمشدركه حرف تعليل روز بيكسى بيانيه آخر ادات تأكيد وتقرير بونده اسمدر رقيت معناسنه عند ديمكدر ز برم قتمدن ديمكدر * محصول بيت * اى غم آلايى سكا نه شكر ديه يم الله تعالى سندن بلايى دفع ايليه كه بيكسلك كوننده البته ياممدن كيتمزسن غم كنديه ملازم اولوب كتمديكن بياندر

❁ غلام مردم چشمم که باسیاه دلی ❁ هزار قطره بارد چو درد دل شمرم ❁

کوزمك بیکبنك غلامیم که سیاه دللك ایله بیك قطره یاغدیرر چونکه کوکل دردنی صایم (مفردات) (غلام) م (مردم چشم) کوز ببکی (با) مع (سیاه) م (دل) کوکل (یا) مصدریه (هزار) بیك (قطره) طامله (بارد) یاغدیرر (چو) چونکه (درد دل) م (شمرم) صایم (معنای اشارتی) خصوصا محضا رحمت خدا اولان رأفت قلب ایله جکرقان بلا بارانی کبی اقیدن کوزیمك نعمتی شکرنی نیجه ادا ایده یم که قلبمده بو قدر علاقه و پرده و حجاب وار ایکن کوکلك دردی ومقصودی اولان رضاء ربانی وآرزوی مشاهدهٔ انوار جمال سبحانی خاطره کالدکده انجو دانه‌سی کبی هزار کوز یاشی قطره‌لرینی یاغدیرر

❁ بهر نظر بت ماجلوه میکند لیکن ❁ کس این کرشمه نبیند که من همی نکرم ❁

بزم دلبریمز هر نظر ایله جلوه ایلر اما کیمسه بو جلوه ونازی کورمز که بن دائما کورورم (مفردات) (با) للملابسه (هر نظر) م (بت) صنم (ما) بونده محبوب معناسنه در (جلوه) م (میکند) ایدر (لیکن) م (کس) کیمسه (این) بو (کرشمه) ناز (نبیند) کورمز (من) بن (همی) دائم (نکرم) کورورم (معنای اشارتی) استعیذ بالله (فأینما تولوا فثم وجه الله) آیت کریمه‌سی سرنجه اولوا الابصار اولان ذات محترمه‌لر عندنده آثار صفات الله وانوار جمال الله مشاهده اولنور اما هر کیمسه‌یه بو ناز وشیوه‌یی و بو دولت عظیمه‌یی کورمك میسر دکلدر لکن بحمد الله بن و بنم امثالم بصیرت قلب صاحبلری کورورز ومشاهده ایدرز

❁ بخاك حافظ اكر بكذری چو نسیم ❁ زشوق در دل آن تنکنا کفن بدرم ❁

باد نسیم کبی اکر حافظك مزارنه اوغرایه‌سن شوقدن اول طار یرك ایچنده کفنمی یرطارم (مفردات) (با) للملابسه (خاك) طپراق (حافظ) م (بكذری) کچرسك (چو) مثل (نسیم) لطیف یل (ز) من (شوق) م (در) فی (دل) کوکل (آن) اول (تنکنا) طار یر (کفن) م (بدرم) یرطارم (معنای اشارتی) ای ربم سنك حیات بخش اولان فیض و تجلیاتك آثاری اکر حافظك قبرنه باد نسیم کبی اوغرایه وظهور ایلیه حافظ اول طار یرده حیات بولوب شوقدن کفنمی یرطارم (والمؤمنون لا یموتون) سرنی اظهار ایلرم

❁ وله ایضا ❁

❁ تا سایهٔ مبارکت افتاد بر سرم ❁ دولت غلام من شد واقبال چاکرم ❁

تاکه سنك مبارك سایه‌ك بنم باشم اوزره دوشدی دولت بنم غلامم وسعادت بنم چاکرم اولدی (مفردات) (تا) حتی (سایه) کولکه (مبارك) م (ت) ضمیر (افتاد) دوشدی (بر) علی (سرم) باشم (دولت) م (غلام) م (من) بن (شد) اولدی (اقبال) سعادت (چاکر) قول (م) بنم (معنای اشارتی) تاکه سنك مبارك سایه‌ك عنایتك وعشق ومحبتك دولت ابدیه‌سی بنم باشم اوزره دوشلیدنبرو اویله عالی قدر اولدمکه دولت اهلی اولان پادشاهان جهان واقبال اهلی اولان اغنیای

(غلام مردم چشمم که باسیاه دلی ❁ هزار قطره بباورد چو درد دل شمرم) سیاه دل بی رحم ظالم معناسنه در باحرف مصدر بباورد بونده متعدیدر یاغدرر دیمکدر ❁ محصول بیت ❁ کندی کوزم مردمکی قولیم که بو قدر مرحمتسزلکله بیك قطره یاش یاغدرر چونکه کوکل دردینی شمار وحساب ایدیم یعنی کوکل دردینی عد ایلدیجه بکا آجیدیغندن بیك قطره اشك دوکر حاصلی بنم حالمه آغلر مردم چشمه سیاه دل بباورد یعنی زیاده خوب واقع اولمش (بهر نظر بت ماجلوه میکند لیکن ❁ کس این کرشمه نبیند که من همی نکرم) ❁ محصول بیت ❁ بزم بتمز هر نظره جلوه ایدوب عرض جمال ایلر یعنی هر کسه کندینی سیر ایتدیرر اما بن کوردیکم اندن نازوشیوه‌یی کیمسه کورمز یعنی بکا کوردیکی کبی کیمسه‌یه کوسترمز دیمکدر خواجه کندنك مبصرلغن بیان ایدر (بخاك حافظ اكر بكذرد چون باد ❁ زشوق در دل آن تنکنا کفن بدرم) ❁ محصول بیت ❁ خواجه التفات طریقیله بیوررکه اکر بار حافظك قبرینه باد کبی کذار ایدوب اوغرارسه شوقدن اول طار قبرك ایچنده کفنمی یرتارم حاصلی بارك قبره اوغرامسی شوقدن بی اختیار اولوب طار قبرك ایچنده کفنمی اوستمده غنچه کبی چاك ایدرم (وله ایضا) (تاسایهٔ مبارکت افتاد برسرم ❁ دولت غلام من شد واقبال چاکرم) تا ابتداء غایت ایچوندر منذ کبی سایه مبارکت اوسته ولا میدر تا ضمیر خطاب اقبال لفظی عجم دولت وسعادت معناسنده استعمال ایدر چاکر قولدر ❁ محصول بیت ❁ اولوقتدن بری که سنك مبارك کولکك بنم باشم اوزره دوشدی دولت قولم اولدی وسعادت چاکرم یعنی سکا انتساب ایده لی بکا دنیا دولتی وسعادتی ال ویردی

دوروان بنم غلامم اولمشدر که جمله پادشاهان جهان عارفین وعاشقین آکاهلرك قپولرینك بنده‌لری ومحتاجلریدر دولت دنیا فانیدر دولت عقبا باقیدر

❁ شد سالها که از سر من رفته بود بخت ❁ در دولت وصال تو باز آمد از درم ❁

ییللر اولدی دولت بنم باشمدن کیتمش ایدی سنك وصالك دولتنده قپومدن کیرو کلدی (مفردات) (شد) اولدی (سالها) ییللر (از) من (سر) باش (من) بن (رفته) کیتمش (بود) ایدی (بخت) دولت (در) فی (دولت وصال) م (تو) سن (باز) کیرو (آمد) کلدی (از) من (در) قپو (م) بنم (معنای اشارتی) حال صباوتدن تا که ریاضات ومجاهدات ایله سعیه استعداد کلنجیه قدر روز ازلده بزه احسان اولنان دولت عشق ودولت فیض وتجلی بلا واسطهٔ بشریت ومقتضای عالم ناسوتیت سببیله بنم باشمدن کیتمش ایدی بحمد الله بنده سنك وصالك دولتنده رفع حجاب اولوب نور یقین ایله قلب منفتح ومنفسح اولوب اول دولت قپومدن کیرو کلدی

❁ بیدار در زمانه ندیدی کسی مرا ❁ در خواب اکر خیال تو کشتی مصورم ❁

بنی زمانه‌ده بر کیمسه بیدار کورمزدی خوابده اکر سنك خیالك بکا مصور اولیدی (مفردات) (بیدار) اویانق (در) فی (زمانه) م (ندیدی) کورمزدی (کسی) بر کیمسه (مرا) بنی (در خواب) دوشده (خیال) م (تو) سن (کشتی) (مصور) م (م) بکا (معنای اشارتی) الله تعالینك ذات نورنه استغراقدن بنی زمانه‌ده بر کیمسه صحوده بیدار کورمزدی استعیذ بالله (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) آیت کریمه‌سی سرنجه خوابده ویقظه‌ده اکر سنك تجلی ذاتك بکا دائما ظهور ایتمش اولیدی اما حکمت آلهی (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) در

❁ من عمر در غم تو بپایان برم ولی ❁ باور مکن که بی تو زمانی بسر برم ❁

بن عمری سنك غمکده بپایانه ایلتورم اما اعتقاد ایله که سنسز برزمانی باشه ایلتمم (مفردات) (من) بن (عمر) م (در) فی (غم) م (تو) سن (بپایان) نهایته (برم) ایلتورم (ولی) لکن (باور) تصدیق (مکن) ایله (بی تو) سنسز (زمانی) برزمان (بسر) باشه (برم) ایلتم (معنای اشارتی) ای محبوب بن بتون عمری سنك مایهٔ شادی اولان درد وغمکده وعجز واضطرار والمکده بپایانه ایلتورم لکن سن عالم السر والخفیاتسن که سنسز برزمان عمرمك کچدیکنی ایستمم بلکه دائما مراقبه ومشاهدهٔ انوار ذاتیه‌کده اولدیغم ایسترم

❁ دردم طبیب نداند دوا که من ❁ بی دوست خسته خاطر وبا دوست خوشترم ❁

طبیب بنم دردمه دوا ایلکی بیلمز زیرا بن دوستسز خسته خاطرم ودوستله زیاده خوشم (مفردات) (درد) م (مرا) بنم (طبیب) م (نداند) بیلمز (دوا) م (که) زیرا (من) بن (بی) نی (دوست) م (خسته) م (خاطر) م (با) مع

(شد سالها که از سر من رفته بود بخت ❁ در دولت وصال تو باز آمد از درم) شد بونده صیرورت ایچون ورفت معناسنه اولمق ممکندر ❁ محصول بیت ❁ ییللر اولدی وباکتدی که باشمدن دولت وسعادت کیتمش ایدی امامنك وصالك دولتنده بنه قپومدن کلدی (بیدار در زمانه ندیدی کسی مرا ❁ در خواب اکر خیال تو کشتی مصورم) ندیدی یاحرف حکایت کبی یاحرف وحدت کشتی یاحرف حکایت مصور لفظنده منقش معناسنه در امابونده رسمنك شکلی وصورتنی کورمك معناسنه در ❁ محصول بیت ❁ زمانه ده بنی بر کیمسه اویانق کورمزدی اکر دوشمده سنك خیالك بکا متشکل اولیدی یعنی دوشمده سنك خیالك کورمك میسر اولیدی اویقودن باشم قالدرمزدم (من عمر در غم تو بپایان برم ولی ❁ باور مکن که بی تو زمانی بسر برم) ❁ محصول بیت ❁ سنك غمکده بن عمری حد وغایته ایلدرم اما اینانمه که سنسز برزمانی حد وغایته ایلدرم یعنی غمده عمر کچورمك ممکن وقابلدر اما سنك فراقکده برزمان کچورمك ممکن دکلدر حاصلی عمر سنسز اولنور امامنسز اولنمز دیمکدر (دردم مرا طبیب نداند دوا که من ❁ بی دوست خسته خاطر وبادوست خوشترم) ❁ محصول بیت ❁ بنم دردمه طبیب دوا وعلاج ایده بیلمز یعنی علاج ایلمکه قادر دکلدر زیرا بن دوستسز خسته خاطرم ودوستله خوشترم یعنی بنم علاجم دوستك وصالیدر

(کفتی مبار رخت اقامت بکوی من * من خود بجان تو که از ین کوی نکذرم) * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر ای جانان سن دیدک که اقامت اسبابنی بنم محله مه کتورمه یعنی محله مه کلوب قرار ایله جوابنده بیورر بن خودسنک عزیز جانک ایچون بو محله دن کچمم یعنی بو محله بی ترک ایلم بونده اقامت ایده رم دیمکدر

(هر کس غلام شاهی و مملوک آصفیست * حافظ کینه بندهٔ سلطان کشورم) شاهی وآصفی یالری وحدت ایچوندر سلطان کشوردن مراد کندی بنک پادشاهیدر حافظ منادی ادات ندا محذوفدر تقدیری ای حافظ من کینه بنده یی * محصول بیت * هر کیمسه بر پادشاهک قولی وبروزیرک مملوکی یعنی عبدی اما ای حافظ بن اقلیم سلطانینک اکسکلی بنده سیم یعنی شیرازپادشاهنک کتر بنده سیم (وله ایضا) (جوزا سحر نهاد حمائل برابرم * یعنی غلام شاهم وسوکند میخورم) جوزا بروج فلکک برینک اسمیدر که بروج اون ایکیدرنته که نصاب ضیانده یازار * قطعه * برجهاد بدم که از مشرق برآورند سر * جله در تسبیح ودر تهلیل حی لا یموت * چون حمل چون ثور وچون جوزا وسرطان واسد * سنبله میزان وعقرب قوس وجدی وداو وحوت * پس جوزا لغتده اجوزک مؤنثیدر اجوز اورته سی آق قوچه دیرلر اکر قویونک اورته سی آق اولورسه جوزا دیرلر وجوزا برجی کویا که بلدن بوقارسی ایکی کوده لی برانساندر انکیچون عرب اکا ذوالجسدین وعجم دوپیکر دیر معلوم اوله که برج دیدکلری برنیجه کوکبک اجتماعندن عبارتدر مثلا برنیجه کوکبک اجتماعنی قوزی یه تشبیه ایدوب برج حمل دید یلر وبرنیجه سنی اوکوزه تشبیه ایدوب برج ثور دید یلر وقس الباقیه علیهما وجوزانک ایکی کوده لی اولدیغی اوستنه حمائل آلمش انسانه بکزه دیرلر انکیچون خواجه حمائل نهاد برابرم یعنی قارشیمه قارشیسنه حمائل قومقدن مقصودی مصراع ثانی یی بیان ایدر سوکندیمین معناسنه * محصول بیت * برج جوزا سحرده حمائلی قرشومه قودی یعنی شاهک قولی یم یمین ایدرم حاصلی شاهه بنده اولدیغمه یمین ایدر شاهدن مرادی سلطان منصوردر که دال قافیه سنده اجمالا ذکری کچمشیدی

(دوست) م (خوشتر) زیاده خوش (م) بن (معنای اشارتی) درد عشقدن واسرار تجلیات الهیه دن بی خبر اولان طبیب صوری بنم درد درونمه واسرار قلبیه اطلاعله دواسنی بیلمز زیرا بنم دردمی انجق جواسیس القلوب اولان طبیب الهیلر بیلورلر که بن دوستسز خسته خاطرم ومنقبضم ودوستله زیاده خوشم ومنبسطم

(مبار رخت اقامت بکوی من کفتی * من خود بجان تو که از ین کوی نکذرم)

بنم کویمه اقامت اسبابنی کتورمه دیدک بن خود سنک بقاک حقیچون که بو محله دن کیتمزم (مفردات) (میار) کتورمه (رخت) متاع (اقامت) م (بکوی من) بنم محله مه (کفتی) دیدک (من) بن (خود) کندم (با) قسمیه (جان) م (تو) سن (از ین کوی) بو محله دن (نکذرم) کچمزم وکیتمزم (معنای اشارتی) ای محبوب کرچه موجب غفران اولمیان طاعت ناقصه کی واعمال کاسده کی بنم درکاه عزته کتورمه دیو بیوردک لکن حبیبک محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم (ماعبدناک حق عبادتک یامعبود) بیوردیغی بو نفس وهوا وشیطانله مبتلا اولان عاجز وبیچاره قولک سکا لایق عملی نیجه ایشلسون یاربم سنک باقی لایزال اولان ذات پاکک حقیچون سنک درکاهکدن کیتمزم ورحمتکدن امیدم کسمزم بنه رحمت واسعهک ایله بزم قصورلریمزی عفو ومغفرت ایلیه سن

(هر کس غلام شاهی ومملوک آصفیست * حافظ کینه بندهٔ سلطان کشورم)

هر کیمسه بر شاهک غلامی وبر وزیرک مملوکیدر ای حافظ بن کشور سلطانینک کینه بنده سیم (مفردات) (هر کس) م (غلام) م (شاه) م (یا) وحدتیه (مملوک) قول (آصف) وزیر (یا) وحدتیه (است) در (حافظ) م (کینه) اکسکلی (بنده) قول (سلطان) م (کشور) اقلیم (م) بن (معنای اشارتی) راه عشقک سالکلرندن ودرکاه عزتک طالبلرندن ذات بیچونکه قربت ووصلت ایچون برشاه حقیقت اولان عارف بالله وبر شیخ واصل الی اللهک دامننی طوتوب وسیله قیلمق ایچون انلره غلام وعبد مملوک اولمشلردر لکن حافظ کشور عالمک سلطانی اولان حضرت اللهک بلا واسطه بندهٔ کینه سی اولمشدر اویسی طریقنی طوتوب ظاهرده برشیخه تابع اولمامشدر

(وله ایضا)

(جوزا سحر نهاد حمائل برابرم * یعنی غلام شاهم وسوکند میخورم)

جوزا سحر وقتی برابرمه حمائل قودی یعنی شاهک غلامیم وآند ایچرم (مفردات) (جوزا) بر برجک اسمیدر که صاحب حمائلدر وایکی جسد دربری برینه متصل (سحر) وقت سحر (نهاد) قودی (حمائل) م (برابرم) مقابلمه (یعنی غلام شاهم) م (سوکند) آند (میخورم) ایچرم (معنای اشارتی) بحمد الله نجم سعادت اولان عالی بختم مقام قربیتده بزی عصمت خدایه کتوردی یعنی هوا اصنامنه عبودیتدن ومرادات نفسانیه لره تبعیتدن خلاص ایدوب شاه حقیقته

(ساقی بیا که از مدد بخت کارساز * کامی که خواستم زخدا شد میسرم) مدد بخت کارساز اضافتلری لامیه وبیانیه در کارساز وصف ترکیبیدر ساز یدندن ایش اوکاریجی معناسنه کامی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت زخدا خواستمه متعلقدر

* محصول بیت * ای ساقی کل که کارساز طالعک مددندن یعنی معین وظهیر بختک مددندن بر مرادی که اللهدن استرم میسر اولدی (جامی بده که باز بشادی روی شاه * پیرانه سر هوای جوانیست درسرم) جامی بدهک مقدم مفعولیدر ویا حرف وحدت که حرف تمایل باز ادات تأکید بشادی با حرف سبب بشادی روی شاه اضافتلری لامیه لردر ومصراع ثانی به مرهوندر پیرانه سر پیرلک وقتنده هوای جوانیست مصدرک مفعولنه اضافتیدرو یا حرف مصدر ویا حرف وحدت * محصول بیت * ساقی یه خطاب ایدوب بیورر ای ساقی برقدح باده ویرکه شاهک یوزینک شادلغی سببیله پیرلک وقتنده باشمده جوانلق هواسی وار یعنی پیرلکمده یکتلک آرزوسن ایدرم ویار جوان هواسن ایدرم یعنی عاشق اولمق آرزوسن ایدرم (راهم مزن بوصف زلال خضر که من * از جام شاه جرعه کش حوض کوثرم) بوصف با حرف مصاحبت زلاله اضافت مصدرک مفعولنه اضافتیدر وخضره اضافت لامیه که حرف تعلیل من مصراع ثانی یه مرهوندر جرعه کش وصف ترکیبیدر جرعه ایچیجی معناسنه حوضه اضافت اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر وکوثره بیانیه * محصول بیت * ای ساقی زلال خضر وصفیله یعنی آب حیات تعریفیله بنم یولمی اورمه یعنی بکا فریب ویرمه زیرا بن شاهک جامندن حوض کوثر جرعه کشیم یعنی قدحندن جنت شرابک ایچرم (شاها من ار بعرش رسانم سریر فضل * مملوک این جنابم ومسکین این درم) سریر فضل بیانیه * محصول بیت * ای شاه اکر بن فضل تختنی عرشه ایرشدیر رسم بو جنابک قولی وبو قپونک مسکینی ودرمندی یم حاصلی سنک قولک ودعاکویکم هر نقدر فضلم زیاده اولورسه

بندهٔ خاص اولمشم ویمین ایدرم که بعد هذا غیره قول اولمقلغم ممکن دکلدر

(ساقی بیا که از مدد بخت کارساز * کامی که خواستم زخدا شد میسرم)

ای ساقی کل که ایش دوزیجی بختک مددندن شول بر مراد که خدادن استدم بکا میسر اولدی (مفردات) (ساقی) م (بیا) کل (از) من (مدد) معاونت (بخت) دولت (کارساز) ایش دوزیجی (کام) مراد (یا) وحدتیه (خواستم) استدم (ز) من (خدا) م (شد) اولدی (میسر) م (م) بکا (معنای اشارتی) ای پیر روشن ضمیر (واعبد ربک حتی یأتیک الیقین) آیت کریمه سی سرنجه لقاء اللهه واصل اولنجه یه قدر عبودیتده ثبات ودوام ایچون کل رحمت ونصرت ایله که موافق ومساعد اولان بختم معاونتندن شول بر مرادی که خدادن استدم بکا میسر اولدی

(جامی بده که باز بشادی روی شاه * پیرانه سر هوای جوانیست درسرم)

برجام ویرکه کیرو شاهک جمال شادلغی شوقنه پیرلک وقتی باشمده جوانلق هوسی واردر (مفردات) (جامی) برقدح (بده) ویر (باز) کیرو (با) للملابسه (شادی) م (روی) یوز (شاه) م (پیرانه سر) قوجه لق وقتی (هوا) محبت (جوانی) یکیتلک (درسرم) باشمده در (معنای اشارتی) ای پیر دلمنیر بزه شراب عشق الهیه دن برقدح وفیض الهیه دن برجام فرح بخش ایله که بصیرت قلب منکشف اولوب جمال اللهی مشاهده ایتمکلکم شادلغنک شوق وذوقنه کیرو پیرلک وفتورلق وقتی باشمده جوانلق سوداسی ومحبتی واردر که اول شراب آب حیات عشقله حیات ابدیه واذواق مشاهدهٔ جمال الله ایله عالم باقی وسرمدیده دائما بلا حجاب متلذذ اولمق استرم متعنا الله فی الدارین آمین

(راهم مزن بوصف زلال خضر که من * از جام شاه جرعه کش حوض کوثرم)

خضرک آب حیاتی وصفیله بنم یولمی اورمه زیرا بن شاهک جامندن کوثر حوضنک جرعه کشی یم (مفردات) (راهم) بنم یولمی (مزن) اورمه (با) للملابسه (وصف) م (زلال خضر) آب حیات (که) زیرا (من) بن (از) من (جام) قدح (شاه) م (جرعه کش) جرعه چکیجی (حوض کوثر) م (م) بن (معنای اشارتی) ای زاهد حیات دنیا ولذت دنیا حیات ابدیه ولذات سرمدیه یه نسبت عدم ولاشی منزله سنده در خضرک آب زلال کبی صافی ولذیذ آب حیاتنک وصفیله بنم یولمی اورمه وبنی الدامه زیرا بن (کل ما خلا الله باطل وفانی) دیوب شاه حقیقتک منظری اولان حوض کوثر کبی فیض الهی وعلوم ربانی کندویه فیضان ایدن قلب صافی جامندن شراب عشق الهیه یی نوش ایلدم ولذت روحانی اولان آب حیات ابدیه نک جرعه کشی اولدم

(شاها من ار بعرش رسانم سریر فضل * مملوک این جنابم ومسکین این درم)

ای شاه اکر بن فضل تختنی عرشه ایرشدیرم بو جنابک مملوکی وبو قپونک مسکینی یم

مسکینی ودرمندی یم حاصلی سنک قولک ودعاکویکم هر نقدر فضلم زیاده اولورسه

(مفردات) (شها) ای شاه (من) بن (ار) اكر (عرش) م (رسانم) ایرشدیرم (سریر) تخت (فضل) م (مملوك) قول (این) بو (جناب) اوجوره سن (م) بن (مسكین) م (این) بو (در) قپو (م) بن (معنای اشارتی) ای شاه حقیقت اولان مولام اكرسنك لطف واحسانكله مرتبه بوتسدن قدر وفضل تختنی عرشه ایرشدرسم دخی بنه بوجناب عزتك وبودر كاه عالیك بندهٔ عاجز ومحتاجیم وبو قپونك مسكین وفقیر ومحل مرحمتیم (ما عبدناك حق عبادتك یا معبود) یورلمشدر

❋ من جرعه نوش بزم تو بودم هزارسال ❋ کی ترك آبخورد كند طبع خوكرم ❋

بیك ییل سنك بزمكك جرعه نوشی اولدم بنم معتاد طبعم قدیمدن احسان كوردیكی یری نیچون ترك ایدر (مفردات) (من) بن (جرعه نوش) جرعه ایچیجی (بزم) مجلس (تو) سن (بودم) ایدم (هزار) بیك (سال) ییل (کی) نیچون (ترك) م (آبخورد) نعمت قدیم (كند) ایدر (طبع) م (خوكرم) معتاد (م) بن (معنای اشارتی) ای شاهم عالم الستدن بوانه كلنجه طورا بطورنیجه بیك ییلدن بری خلق وایجادله نعمت لاتحصا كك جرعه نوشی واحسان بی حسابكك مظهر وپرورده سیم بنم معتاد ومعترف اولان طبعم قدیمدن احسان كوردیكی قپویی نیچون ترك ایلر ایلرثبتنا الله بالقول الثابت

❋ ور باورت نمی شود از بنده این حدیث ❋ از گفته كمال اصفهانی دلیلی بیاورم ❋

اكر بنده دن بوسوزسكا باور اولمز سه كمال اصفهانینك سوزندن بر دلیل كتوره یم (مفردات) (ور) اكر (باور) تصدیق (ت) ضمیر (نمیشود) اولمز (از) من (بنده) قول (این) بو (حدیث) سوز (از) من (گفته) سویلنمش (كمال اصفهانی) م (دلیل) م (یا) وحدتیه (بیاورم) كتورم (معنای اشارتی) ای شاهم بو بنده كك صدق درونی واحوال ضمیری سنك معلومكدر بنم كلامی تصدیق ایچون كمال اصفهانینك رحم آور اولان كلمات عاشقانه لرندن بر دلیل كتوره یم اول سوز بودر

❋ كر بر كنم دل از تو و بردارم از تو مهر ❋ آن مهر بر كه افكنم وآن دل كجا برم ❋

اكر سندن كوكلمی قوپارم واكر سندن محبتی رفع ایدم اول محبتی كیمك اوزره براغم واول كوكلی قنده ایلتهم (مفردات) (كر) اكر (بر كنم) قوپارم (دل) كوكل (ز تو) سندن (بر) یوقارو (دارم) طوتم (از تو) سندن (مهر) محبت (آن) اول (مهر) محبت (بر كه) كیمك او زره (افكنم) براغم (آن) اول (دل) كوكل (كجا) قنده (برم) ایلتهم (معنای اشارتی) ای باقی لایزال وبی شبیه وبی نظیر اولان محبوبم كرچه ممكن دكل امافرضی اكرسندن كوكلم یوزنی دوندروب وسندن محبتی رفع ایلمش اولسم اول محبتی كیمك اوزره براغم اول كوكلی قنده ایلتهم (لا محبوب الا الله) سر نجه دنیاده وآخرتده سندن غیری محبوب حقیقی یوق ایكن وسنك حسن وجمالكدن مستعار وانوار آفتاب جمال بی نشانك عكسندن ضیابولمش

(من جرعه نوش بزم تو بودم هزارسال * كی ترك آبخورد كند طبع خوكرم) خوكر معتاد معناسنه در آبخور لغتده صواد معناسنه در یعنی صو ایجق یر اما بونك كبی یرلرده حصه ونصیب معناسنه در * محصول بیت * شاهه خطاب ایدوب بیورر بیك ییل بن سنك بزمك جرعه نوشی اولدم یعنی بیك ییلدنبری سنك لطف واحسانك كوره كلمشم پس نیچون محل لطف واحسانی ترك ایلیه بنم لطف وكرمكه معتاد اولان طبعم یعنی بونجه ییل احسانك كوردكدنصكره سنی ترك ایلمك احتمالی یوق بو قصه نك اصلی بودر كه شاه منصورك اوغلی خواجه یی بانه آلوب سنجاغنه ایلتمك ایستدی وخواجه امتناع ایدوب بو قصیده یی نظم ایلمش (ور باورت نمی شود از بنده این حدیث * از گفتهٔ كمال اصفهانی دلیلی بیاورم) * محصول بیت * واكر سكا بوسوز بنده دن باور اولمزسه یعنی سوزمی اینانمزسك كمال اسماعیل اصفهانی كلماتندن دلیل كتوره یم یعنی آنك سوزیله حالمی استشهاد ایده یم كه اول دیمشدر (كر بر كنم دل از تو و بردارم از تو مهر * این مهر بر كه افكنم آن دل كجا برم) * محصول بیت * اكر كوكلی سندن قالدیرم ومحبتی سندن قوپارم بو محبتی كیمك اوزرینه صلایم یعنی محبتی كیمه براقه یم وبوسكا محبت ایلیان كوكلی نره یه ایلده یم یعنی سندن اشبه كیم وار كه اكا محبت ایده یم وآنك خدمتنه واره یم خواجه بو بیتی كمالك برقصیده سندن تضمین ایلمشدر كه مطلعی بودر * مطلع * (روزی وطاقتی شب درسر آورم * بكر بزم از جهان كه جهان نیست در خورم)

ماننددیوار محبوبان مجازی وفالرمی حاشا محبت ایده یم

❋ عهدالست من همه با مهر شاه بود ❋ وز شاهراه عمر بدین عهد بگذرم ❋

بنم الست عهدم دوكلی شاهك محبتیله اولدی وعمر شاه راهكدن بوعهد محبتیله كچرم (مفردات) (عهدالست) م (من) بن (همه) جمله (با) للملابسه (مهر) محبت (شاه) م (بود) ایدی (ز) من (شاهراه) اولو یول (عمر) م (بدین) بو (عهد) م (بگذرم) كچرم (معنای اشارتی) (كنت كنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) حدیث قدسیسی سرنجه روز الستده باعث خلقتمز اولان معرفت ومحبة اللهك ثباتی اوزره شاه حقیقت ایله عهد وپیمانمز اولوب (اوفوا بالعقود) بیورلمشدر حضرت اللهك توفیق وعنایتیله لقاء اللهه واصل اولنجه بتون عمرمی بوعهد محبته وفا اوزره كچوررم وحضرت اللهك غیری یه برراو محبت ومیل ورغبت ایلمزم

❋ منصور بن محمد غازیست حرز من ❋ وز این خجسته نام بر اعدا مظفرم ❋

محمد غازی اوغلی منصوردر بنم حائلم بومبارك نامدن اعدا اوزره مظفرم (مفردات) (منصور بن محمد) اسم شاه (غازیست) م (حرز) حائل (من) بن (وز این) بوندن (خجسته) مبارك (نام) اسم (بر) علی (اعدا) م (مظفرم) غالبم (معنای اشارتی) (قد اسلم شیطانی) بیوروب جهاد اكبرده نفسی عدوسنی هلاك ومشتهای نفسی قطع ونابیاب ایلیجی حضرت محمد غازی معنوی صلی الله علیه وسلمك ولد معنویسی ووارث حقیقیسی منصور ومؤید من عند الله اولان پیر معنوی بحمد الله بنم حرز وحافظ جانمدر آنك مجرد مبارك اسمنی ذكر ایله اعدا اوزره مظفرم وغالبم

❋ كردون چو كرد نظم ثریا بنام شاه ❋ من نظم در چرا نكنم از كه كمترم ❋

فلك چونكه ثریا نظمنی شاهك نامنه ایلدی بن نیچون در نظم ایتمیم كیمدن كمترم (مفردات) (كردون) فلك (چو) چونكه (كرد) ایلدی (نظم) م (ثریا) اولكر یلدزی (با) للملابسه (نام) اسم (شاه) م (من) بن (نظم) دیزمك (در) انجو (چرا) نیچون (نكنم) ایتمیم (از كه) كیمدن (كمترم) زیاده اكسكم (معنای اشارتی) استعیذ بالله (وان شیء الا یسبح بحمده ولكن لا تفقهون تسبیحهم) آیت كریمه سی سرنجه فلك برجماد ایكن بو قدر نجم ثریا سیله وشمس وقمر ایله اول شاه حقیقتك اسم شریفنی ذكر وتسبیحله نشاده اوله بن اكرم مخلوق ایكن آنك ذكر ومدح وثناسنی انجو كبی نیچون نظم وبیان ایتمیم یابن كیمدن كمترم

❋ شاهین صفت چو لقمه چشیدم ز دست شاه ❋ كی باشد التفات بصید كبوترم ❋

شاهین كبی چونكه شاهك الندن لقمه طاتدم قچان اوله كه كبوتر صیدینه التفات ایدم (مفردات) (شاهین) م (صفت) م (چو) چونكه (لقمه) م (چشیدم) طاتدم (ز) من (دست) ال (شاه) م (كی) قچن (باشد) اوله (التفات) میل (با) للملابسه (صید) آو (كبوتر) كوكرچین (م) بنم (معنای اشارتی)

(عهدالست من همه با مهر شاه بود * وز شاهراه عمر بدین عهد بگذرم) * محصول بیت * بنم عهد الستم جمیعا شاهك محبتیله اولمشدر یعنی شاهه محبتم ازلیدر دخی عمر شاه راهندن بوعهدله كچرم یعنی محبت شاهله دنیادن كیدیسرم حاصلی بنده محبت ازلی وابدیدر كه نقصان پذیر دكلدر (منصور بن محمد غازیست حرز من * وز این خجسته نام بر اعدا مظفرم) * محصول بیت * منصور بن محمد غازیدر بنم حائلم یعنی بو اسمی حائل یرینه طوترم وبو مبارك اسمدن اعدا اوزرینه غالبم یعنی اسم منصور سببیله اعدایه غالبم حاصلی بو اسمی حائل ایلدیكمدن دشمنلر اوزره نصرت صاحبی یم یعنی ممدوحم منصوردر كه اعدا اوزرینه آنك سببیله مظفرم منصور ومظفر ذكری تناسب طریقیله در (كردون چو كرد نظم ثریا بنام شاه * من نظم در چرا نكنم از كه كمترم) * محصول بیت * فلك چونكه ثریا عقدینی شاهك نامنه ایلدی بن دركبی نظمی نیچون ایلیم كیمدن اكسكم حاصلی فلك كه شاهك مداحی اوله بن نیچون اولمیم فلكدن نم اكسكدر بنم (شاهین صفت چو لقمه چشیدم ز دست شاه * كی باشد التفات بصید كبوترم) * محصول بیت * شاهین كبی چونكه شاهك الندن لقمه طاتدم یعنی شاهك كه نعمتین یمش اولم قچن التفاتم اولور كوكرجین شكارینه یعنی شاهین دكه اوفق تفك صیده تنزل ایلمز یعنی بنكه پادشاهك رعایتنه اعتیاد ایلمش اولم برسنجق بكینك رعایتیله قانع او اورمی یم پادشاهك ملازمتی اوغلنك خدمتنه ترجیح ایدرر

(ای شاه شیرکیرچه کم کرددارشود * درسایهٔ تو ملك فراغت میسرم) ارشود مصراع ثانی به مرهوندر * محصول بیت *
ای ارسلان طوتیجی یعنی ارسلانه غلبه ایدیجی پادشاه نه شیئك اكسك اولور یعنی قدرتكه نه نقصان ور سایهٔ دولت وسعادتكده
بكا ملك فراغت میسر اولسه یعنی بكا
كفایت مقداری رعایت ایلسك كه دنیا
قیدین چكموب همان شاعرلك ایلسم
وسكا قصاید ومدایح سویلسم كه قیامته دك
آدك آكاه دیمكدر (بال وپری ندارم
واین طرفه تركه نیست * غیر ازهوای
منزل سیمرغ درسرم) بال قنا دیعنی
قوش قنادی پربای عجمیله قناد وبلك
معناسنه در * محصول بیت * بال وپرم
یوقدر وبو عجبدركه مقاممزلدن غیری
باشمده برآرزو وهوس یوقدر یعنی
بنم ذاتمده هیچ استحقاق یوق اماشاهك
قربنی استرم حاصلی شاهك تقربنی تمنی
ایدرم بنده اكا لیاقت یوق ایكن
(شعرم بمن مدح توصد ملك دل كشاد
* كویی كه تیغ تست زبان سخنورم)
بمن باحرف سبب یمن مدح تو اضافتلری
لامیه لردر مدح تو مصدرك مفعولنه
اضافتیدر ملك دل بیانیه زبان سخنورم ده
بویله در وفارسیده نسبت معناسنی افاده ایدر
سخنور سوزلی دیمكدر یعنی سوزه مالك
وقادر معناسنه * محصول بیت * شعرم
سنی مدح ایلمك بركتیله یوز كوكل ملكنی
فتح ایلدی یعنی قلوب خلقده تأثیر ایلدی
حاصلی هر ایشیدن قبول ایلدی كویا كه
زبان سخنورم سنك قلیجكدر كه فتح
ممالكده بی مثال وبی نظیردر یعنی سنك
تیغك فتح ممالك ایلدیكی كبی بنم شعرم
فتح قلوب ایلرسنك یمن مدحكه حاصلی
سكا مداح اوله لی شعرم مقبول قلوب
اولدی (بركلشنی اكربكذشتم چوبادصبح
* نه عشق سرو بودونه شوق صنوبرم)
* محصول بیت * اكرباد صبح كبی بركلشنه
اوغرایوب كچدم ایسه نه سرو عشقی
باشمده وار ایدی ونه شوق صنوبربه نی
بونلرك آرزوسی وهواسیله كلشنه وارمدم

(وان تعدوا نعمة الله لاتحصوها) آیت كریمه سی سرنجه شاهین كبی چونكه اول شاه
حقیقتك یدقدر تنمن نجه نعم لاتحصی طاندم وتناول ایتدم عجز اوله كه ظلم ونعمدیله
غیرك اندهٔ اولان نعمته التفات ایدم

﴿ ای شاه شیرگیرچه كم كرد دارشود * درسایهٔ تو ملك فراغت میسرم ﴾

ای ارسلان زبون ایدیجی شاهه نقصان اولورسنك سایه كده اكربكا فراغت ملكی
میسر اوله (مفردات) (ای شاه) م (شیركیر) ارسلان طوتیجی (چه كم) نه زیان
(كرد د) اولور (ار) اكر (شود) اوله (در) فی (سایه) كولكه (تو) سن
(ملك) م (فراغت) م (میسر) م (م) بكا (معنای اشارتی) ای جمیع انبیا
واولیا وجمیع عالم زیر حكمنده اولان شاه حقیقت دریای كرمكدن نه نقصان اولور
سنك سایهٔ عنایتكده اكربكا فراغت قلبله دائم مشاهدهٔ انوار جمالك ومعرفت اسرار
لدنیهٔ كمالك ملكی ودولتی میسر اوله

﴿ بال وپری ندارم واین طرفه تركه نیست * غیر ازهوای منزل سیمرغ درسرم ﴾

بال وپرطوتمزم وبوزیاده عجب كه بوقدر باشمده سیمرغك منزلی آرزوسندن غیری
(مفردات) (بال وپر) قناد (ندارم) طوتمزم (این) بو (طرفه) عجب (تر) زیاده
(نیست) یوق (غیر) م (از) من (هوا) محبت (منزل) م (سیمرغ) م (درسرم)
باشمده (معنای اشارتی) كرچه عدم مكنت واستعداد مدن وعجز ونقصانمدن اسرار
معرفته ومقام قاب قوسین ده اولان قربیت ووصلته پرواز ایتمكه بال وپرم یوقدر
امابو بر زیاده عجیب امردركه باشمده كنه ذاتی بیلمكدن مبرا اولان محبوب حقیقینك
عالم لاهوتده مشاهدهٔ جمالی آرزوسندن غیری برمرادم یوقدر

﴿ شعرم بیمن مدح توصد ملك دل كشاد * كویی كه تیغ تست زبان سخنورم ﴾

بنم شعرم سنك مدحك یمنیله یوز كوكل ملكنی آچدی كویا كه سخنور زبانم سنك تیغكدر
(مفردات) (شعرم) م (با) للملابسه (یمن) بركت (مدح) م (تو) سن (صد) یوز
(ملك) م (دل) كوكل (كشاد) اچدی (كویی) دیرسن (تیغ) قلیج (تو) سن
(است) در (زبان) دل (سخن) سوز (ور) ادات نسبیه (م) بنم (معنای
اشارتی) (اذا دخل النور فی القلب انفتح وانفسح) حدیث شریفی سرنجه
بنم شعر صورتنده اسرار علوم لدنیه دن بیانم سنك مدحك بركتنه نجه
یوز مستعد كوكللره یوز ایمان وسرور وایقان بخش ایتمكله
ذاتنده عرش وكرسیدن اوسع اولان قلوب عارفین ملكی واقالیملرینی منفتح ومنفسح
قلمشدر كویا كه بنم سخنور زبانم ای محبوب سنك عون ونصرتكله سنك تیغكدر

﴿ بركلشنی اكربكذشتم چوباد صبح * نی عشق سرو بودونه میل صنوبرم ﴾

باد صبح كبی اكر بر كلشنه اوغرادمسه بكانه سرو محبتی ونه صنوبر میلی اولدی
(مفردات) (بر) علی (كلشن) م (با) وحدتیه (اكربكذشتم) اوغرادمسه (چو)
مثل (باد) یل (صبح) م (نی) نفی (عشق) م (بود) اولدی (نه) نفی (میل) م (صنوبر)

(بوی تو میشنیدم وبرباد روی تو * دادند ساقیان طرب یك دوساغرم) ساقیان طرب بیانیه در * محصول بیت * كلشنده سنك قوقك
ایشیدردم وسنك رویك شوقنه طرب وسرور
ساقیلری بكا برایكی قدح وردیلر یعنی
كلشنه وارمغه سبب سنك رویك یادیدركه
آنده وارمغیله بكا سرور وحبور حاصلدر
(مستی باب یك دوعنب وضع بنده نیست
* من سالخورده پیرخرابات پرورم)
سالخورده یشامش معناسنه در پیرخرابات
پرور بیانیه در خرابات پرور وصف
تركیبیدر میخانه نك بسلمشی یعنی میخانه ده
تربیه اولنمشم دكمه نسنه ایله مست اولمم
دیمكدر * محصول بیت * برایكی دانه
اوزم صویله مستلك بنم ایشم ووضعم
دكلدر یعنی برپاره باده ایله بن مست اولمم
زیرا بن یشامش میخانه ده نشو ونما بولمش
پیرم یعنی میخانه لر تربیه سنه مقارن پیرم
پس برایكی قطره اوزم صویله مست
اولمق بنم وضع وشانم دكل (باسیر اختر
وفلكم داوری بسیست * انصاف شاه
باددرین قصه داورم) داوری یاحرف
مصدر حكومت معناسنه * محصول بیت *
فلك ویلدز سیریله حكومتم چوقدر یعنی
بونلرله دعوام واردر پادشاهك انصافی
بوقصه ده حاكم اولسون یعنی بوقضیه ده
عدل وانصافله حكم ایلسون (شكرخدا
كه باز درین اوج باركاه * طاوس عرش
میشنود صیت شهپرم) شكرخدا مصدرك
مفعولنه اضافتیدر كه حرف بیان بازادات
تأكید اوج باركاه اضافتی لامیه باركاه
اوستی دیمكدر طاوس عرش لامیه مراد
حضرت جبرئیل امیدر صیت شهپر لامیه
صیت چاپ معناسنه در وشهپر قنادبلكی
امابونده قناد مراددر ذكر جزء وارادهٔ
كل طریقیله * محصول بیت * خدایه شكركه
بوباركاهك اوستنده حضرت جبریل بنم قنادیمك
اوازینی ایشیدر یعنی بوعالی باركاهله انتساب
ایدلی نامم اهل دنیایه منتشر اولدیغندن
غیری فلكده ملكلر دخی نامم ایشیدر
یعنی افلاك وعنا صرده ادم شهرت بولدی

چام اغاجی (م) بكا (معنای اشارتی) قلبمدن لسانم اوزره بوینابیع حكمتك وعلوم
لدنیه نك ظهورنه سبب بودركه بحمدالله (مازاغ البصر) سلطانی صلی الله تعالی
علیه وسلمك آثر سعادتنه اقتفا واتباع ایدوب دنیا وآخرت روضه وكلشنلرنده
(ماتشتهیه الانفس وتلذ الاعین) هرنه یه كه اوغرادمسه بادصبح كبی اندن كچوب
بكانه سرو محبتی ونه صنوبر میلی اولدی كه بحمدالله آرزوی مشاهدهٔ جمال الله ایله
(وهما حرامان علی اهل الله) دیوب كلی ماسوادن یوز چویروب برمشتهایه میل ایلمم

﴿ بوی تو می شنیدم وبرباد روی تو * دادند ساقیان طرب یك دوساغرم ﴾

سنك بوكی ایشیدردم وسنك یوزك شوقنده طرب ساقیلری بكا برایكی ساغر وردیلر
(مفردات) (بوی) رایحه (تو) سن (می شنیدم) ایشیدردم (بر) علی (یاد) ذكروشوق
(روی) یوز (تو) سن (دادند) وردیلر (ساقیان) م (طرب) سرور (یك) بر (دو)
ایكی (ساغر) قدح (م) بكا (معنای اشارتی) ای محبوب سنك دل وجانه راحت
واطمئنان وسكینت بخش ایدیجی رایحهٔ مسكیهٔ لطیفه كی دماغ جانمده استشمام ایتدم
ووعد وصالكی ایشیدردم زیراسنك جمالك شوق وآرزوسنده طرب ساقیلری اولان
روحانیلر بكا سنك عشق ومحبتك ساغرندن برایكی قدح وردیلر

﴿ مستی باب یك دوعنب وضع بنده نیست * من سالخورده پیرخرابات پرورم ﴾

برایكی اوزم صویله مستلك بنده نك وضعی دكلدر بن یاشلو پیرخرابات پرورده سیم
(مفردات) (مستی) مستلك (با) للملابسه (آب) صو (یك دو) برایكی (عنب) اوزم
(وضع) عادت (بنده) قول (نیست) دكلدر (من) بن (سالخورده) یاشلی (پیر)
م (خرابات) میخانه (پرورم) بسلنمشم (معنای اشارتی) ای حالات عشق الهیدن
بی خبر اولان منكر بزم مست ومستغرق قلمغمز حاشا كه حضرت الهك حرام قلدیغی
مسكر اولان اوزم صوییله اوله بزم انكله الفتمز یوقدر زیرا بن روح مقدس انوری
جمله دن اول خلق اولنوب بوعالم كونه تبلیغ احكام الله ایله عباد الهك حضرت
الهیه معرفت وعشق ومحبتی بولنی تعلیم واراءه ایچون تشریف بیورن فخر كائنات
ومرشد اهل خرابات اولان نبی محترم صلی الله علیه وسلمك حجر نبوتنك پرورده سیم

﴿ باسیر اختر وفلكم داوری بسیست * انصاف شاه باددرین قصه داورم ﴾

اختر وفلكك سیریله بنم چوق دعوی وخصومتم واردر بوقصه ده شاهك عدلی بنم
حاكم اولسون (مفردات) (با) للملابسه (سیر) (اختر) یلدز (فلك م (م) بنم (داوری)
دعوی وخصومت (بسیست) چوقدر (انصاف) عدل (شاه) م (باد) اولسون
(در) فی (این) بو (قصه) م (داور) حاكم (م) بنم (معنای اشارتی) بوعالم كون
وفساده بنی حقدن الهام ایله محجوب قلدیغیچون اختر وفلكك سیریله وجو فلكده
اولوب بنی حقدن غافل قیلان زینت ومشتهیات نفسانیه لرایله بنم چوق دعوی وخصومتم
واردر بوقصه ده شاه حقیقتك لطفی واحسانی بنم شفاعت خواهم و بنم حاكم اولسون

﴿ شكرخدا كه بازدرین اوج باركاه * طاوس عرش می شنود صیت شهپرم ﴾

خدايه شكر كه كيرو بو باركاه اوستنده حضرت جبريل بنم شهپرمك صداسنی ايشيدر (مفردات) (شكر خدا) م (باز) كيرو (در) فی (اين) بو (اوج) فوق (باركاه) اجازت يری وحضور باری (طاوس عرش) يعنی جبريل امين (می شنود) ايشدر (صيت) صدا (شهپر) قناد چلكی (م) بنم (معنای اشارتی) حضرت الالهك كرم وعنايتنه شكر اولسون كه عشق الهی ومعرفة الله سيله سدرهٔ منتهادن برتر اولان باركاه عزته ومقام وصلته كيرو نائل وواصل اولدمكه حضرت جبريل بنم شهپرمك صداسنی ايشيدر واو قدرمی بلور

شبل الاسد بصيد دلم حمله كرد ومن * كرلاغرم وكرنه شكار غضنفرم

ارسلان ياوريسی بنم كوكلم صيدينه حمله ايلدی وبن اكر لاغرم واكر دكلم اسلانك شكاری يم (مفردات) (شبل) ارسلان ياوريسی (اسد) ارسلان (با) للملابسه (صيد) آو (دلم) كوكلم (حمله) م (كرد) ايلدی (من) بن (كر) اكر (لاغرم) ضعيفم (وكرنه) دكلم (شكار) آو (غضنفر) ارسلان (م) بن (معنای اشارتی) حوادث دهر وهوا وهواجس نفسانی بنم كوكلم صيدينه وقلبم نورينه حمله ايلدی وبن اكر بحسب البشريه طاعت ومعرفتده عجز وقصورم اولسون واكر قوت روحانيتله علو قدرم اولسون بحمد الله بهر حال اسد الله اولان حضرت علی رضی الله عنهك سرنده پرورده حضرت فخر كائنات عليه افضل الصلوات ورسول عليه الصلاة والسلامك حجر عصمتك معصوميم

نامم زكار خانهٔ عشاق محو باد * كرجز محبت تو بود شغل ديكرم

عشاق كارخانه سندن نامم محو اولسون اكر سنك محبتك غيری بنم غيری شغلم اوله (مفردات) (نامم) اسمم (ز) من (كارخانه) ايش اوی (عشاق) م (محو) م (باد) اولسون (كر) اكر (جز) غير (محبت) م (تو) سن (بود) اوله (شغل) م (ديكر) غيری (م) بنم (معنای اشارتی) ای سيد الكونين ورسول الثقلين اولان شاهم بوندنصكره اكر سنك محبتك غيری بنم بر غيری شغلم وبر غيره ميلم اولورسه دفتر عشاقدن نامم محو اولسون ثبتنا الله فی محبته صلی الله تعالی عليه وسلم

بنما بمن كه منكر حسن رخ تو كيست * تاديده اش بكزلك غيرت برآورم

كوستر بكا سنك حسن رخك منكری كيدر تاآنك كوزنی غيرت قلمتراشيله چيقارم (مفردات) (بنما) كوستر (بمن) بكا (منكر) م (حسن) م (رخ) كاف (تو) سن (كيست) كيدر (تا) حتی (ديده اش) آنك كوزنی (با) للملابسه (كزلك) قلمتراش وصويه وبچاق (غيرت) م (بر) بوقارو (آورم) كتورم وچيقارم (معنای اشارتی) ای شاه نبی نظيرم سنك املح اولان حسن ظاهرك والطف اولان حسن باطنك واوصاف حضرت قرآن اولان حسن اخلاقك منكری اولان كافری بكا كوستر كيدر تاآنك (ينظرون اليك وهم لايبصرون) آيت كريمه سيله مذموم اولان ديدهٔ نابيناسنی غيرت بچاغيله چيقارم

(شبل الاسد بصيد دلم حمله كرد ومن * كرلاغرم وكرنه شكار غضنفرم) شبل شينك كسريله ارسلان ياوريسی پس اسد ذكری تجريد طريقيله در بصيد دلم باحرف صله واضافت مصدرك مفعولنه در واو حرف حال من مصراع ثانی يه مرهوندر شكار غضنفرم اضافتی مصدرك فاعلنه در غضنفر ارسلانه ديرلر * محصول بيت * خواجه شهزاده يی شبل اسده وپادشاهی غضنفره تشبيه ايدوب يورر شبل الاسد كوكلم صيد ايلمك ايچون بكا حمله وهجوم ايلدی اما حال بوكه بن اكر لاغرم واكر لاغر دكلم ارسلانك شكاری يم يعنی شهزاده كوكلمی آلمق ايچون چوق كرم ولطف ايلدی اما بن پادشاهك نعمتنی ترك ايدوب اكا اويوب كتم مصراع ثانيك معناسی او يوز لاغرم بو قسمه غضنفرك شكاری يم دن عجب جريدار معنی ويرمش (نامم زكار خانهٔ عشاق محو باد * كرجز محبت تو بود شغل ديكرم) * محصول بيت * آدم عاشقلر كارخانه سندن محو اولوب هركز اكلمسون يعنی آدم يوق اولسون اكر سنك محبتكدن غيری شغلم وار ايسه يعنی سنك محبتكی ترك ايدوب شاهزاده يه ميل ايلرم هر نقدر كه بكا رعايت ايلرسه ده (بنما بمن كه منكر حسن رخ تو كيست * تاديده اش بكزلك غيرت برآورم) منكرك حسنه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر وحسنك رخه مصدرك فاعلنه در تو يه لاميه تا حرف تعليل كزلك بچاق وقلمتراش برآورم چقارم ديمكدر * محصول بيت * بكا كوستر كه سنك يوزك كوزلكينه منكر كيمدر تاكوزينی غيرت بچاغيله چقارم يعنی سنك يوزك حسنينه منكر اولان كوز رمد كورمش معلول كوزدر پس چقماغه لايق كوزدر

برمن فتاد سايهٔ خرشيد سلطنت * اكنون فراغتست زخرشيد خاورم

سلطنت آفتابنك سايه سی بنم اوزريمه دوشدی شمدی مشرق آفتابندن بكا فراغت واردر (مفردات) (برمن) بنم اوزريمه (فتاد) دوشدی (سايه) كولكه (خرشيد) كونش (سلطنت) م (اكنون) شمدی (فراغت) استغنا (است) واردر (ز) من (خرشيد خاور) مشرق كونشی (م) بكا (معنای اشارتی) بحمد الله اول آفتاب حقيقتك وانوار احديت وصمديت اولان انوار محمديه نك سلطنت سايه سی بنم اوزريمه دوشدی وبكا ظاهر اولدی شمدی مشرق كونشی كبی آفل وفانی وضايع اولان سلطنت دنيادن بلكه كلی ماسوادن بكا فراغت واستغنا واردر

مقصود ازين معامله بازار تيز نيست * نی جلوه می فروشم ونی عشوه می خرم

بو معامله دن مقصود بازاری كسكين ايتمك دكلدر نه جلوه صتارم ونه عشوه صاتون آلورم (مفردات) (مقصود) م (ازين) بوندن (معامله) م (بازار) م (تيز) كسكين (نيست) دكل (نی) نفی (جلوه) ناز (می فروشم) صتارم (نی) نفی (عشوه) الدامق (می خرم) آلورم (معنای اشارتی) بو حقيقت حالی ومافی البالی بيان واظهاردن مقصود بازار قيزشدرمق وخود فروشلق وتزكيهٔ نفس ايتمك دكلدر (العاشق اذا سكت هلك) سرنجه سلطان عشقك غلبه سيله اظهار محبت وابراز حقيقت عبوديت ريوخسه نه نفسمی مدح ايدرم ونه غيركبی مدح ايتمسنه الدانورم كه بسيط اولان خانهٔ قلبده محبوبدن غيری يوقدر

ای عاشقان روی تو از ذره بيشتر * من كی رسم بوصل تو كز ذره كمترم

ای پادشاه سنك يوزكك عاشقلری ذره دن زياده در كه بن سنك وصالكه نيچون ايريشورم كه ذره دن كمترم (مفردات) (ای عاشقان) م (روی) يوز (تو) سن (از) من (ذره) م (بيشتر) زياده رك (من) بن (كی) نيچون (رسم) ايريشم (با) للملابسه (وصل) م (تو) سن (از) من (ذره) م (كمترم) زياده اكسكم (معنای اشارتی) ای رحمة للعالمين اولان سيدم وافندم (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) سرمعاد تكك تاج شرف بخشی اولدی يغيجون ذرات عالم سنك جمالك نورينك عاشقلريدر وعاشقلرك ذره دن زياده در كه بن ناچيز وخاك ذليل در رحمتك سنك وصالكه نيچون ايريشورم كه ذره دن كمترم

حافظ زجان محب رسولست وآل او * حقا برين كواست خداوند داورم

حافظ جاندن رسولك وآلنك آلنك محبيدر حقا كه بونك اوزرينه شاهددر بنم حاكم خداوندم (مفردات) (حافظ) م (ز) من (جان) م (محب) م (رسول) م (است) در (آل) م (او) ضمير (حقا) ثابتدر (برين) بونك اوزرينه (كوا) شاهد (است) در (خداوند) مالك اسی (داور) حاكم (م) بنم (معنای اشارتی) حافظ حضرت رسول اكرم ونبی محترم صلی الله عليه وسلمك وآل واولادنك جان ودلدن محبی وعاشقيدركه جمله ظاهرا وباطنا فتوحاتی حضرت رسول اكرم تربيه سيله

(برمن فتاد سايهٔ خورشيد سلطنت * اكنون فراغتست زخورشيد خاورم) سايهٔ خورشيد سلطنت اضافتلری لاميه وبيانيه در مجازا خورشيد خاور لاميه خاور مشرق * محصول بيت * بنم اوزريمه سلطنت كونشنك كولكه سی دوشدی يعنی شاه كه ظل اللهدر آنك لطف واحسانی سايه سی اوستمه دوشدی پس شمدی شمش خاوردن فراغتم واردر يعنی پادشاهك ايام سعادتنده هيچ كيمسه يه احتياجم يوقدر يعنی شهزاده رعايتندن فراغتم واردر (مقصود ازين معامله بازار تيز نيست * نه جلوه ميفروشم ونه عشوه ميخرم) * محصول بيت * بو معامله دن مقصود وبو كفت وكودن مراد بازار قزدرمق دكلدر يعنی بكا شاهزاده التفات ايلسون ديو سويلدم بو سوزلری جلوه صاتمم وعشوه صاتون الم يعنی كندیمی صاتوب خود فروشلق ايلم وكيمسه نك غروربنی وخود فروشلغنی الم حاصلی نه كسه نازينه وفخرينه التفات ايدرم ونه كسيه ناز وفخر صتارم (ای عاشقان روی تو از ذره بيشتر * من كی رسم بوصل تو كز ذره كمترم) ای حرف ندا منادی محذوف تقديری ای شاه در عاشقان روی اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر وتو يه اضافت لاميه در * محصول بيت * ای شاه سنك روينك عاشقلری ذره دن زياده در بن سنك وصلكه نيچون ايرشه بيلورم كه ذره دن اكسكرم يعنی سنك محبتكه لايق دكلم زيرا ذره مقدار نجه دكلم (حافظ زجان محب رسولست وآل او * حقا برين كواست خداوند داورم) * محصول بيت * حافظ جاندن محب رسولدر وآل رسول حقا كه بوده وا اوزرينه شاهددر حاكم افندم يعنی پادشاه بيلور كه بن محب رسول وآل رسولم

بولمشدر حقا كه بونك اوزرينه شاهدبنم احكم الحاكمين اولان خدا وند بيچونمدر متعنا الله بنور جماله صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ چرانه در بى عزم ديار خود باشم ❁ چرانه خاك سر كوى يار خود باشم ﴾

نيچون كندى ديارمه كتمك قيدنده اولميم نيچون كندى يارمك سركوينك خاكى اولميم (مفردات) (چرا) نيچون (نه) نفى (در) فى (بى) تعليل (عزم) قصد (ديار) مملكت (خود) كندى (باشم) اولم (چرا) نيچون (نه) نفى (خاك) طپراق (سر كوى) محله باشى (يار) م (خود) كندى (باشم) اولم (معناى اشارتى) (حب الوطن من الايمان) خبرى سرنجه نيچون كندى وطن اصليم اولان عالم ارواحه بلكه عالم لاهوته كتمك قيدنده اولميم نيچون حقيقتده كندى يارم اولان محبوب حقيقينك قربيت معنويه سنى تحصيله سعى ايله دركاه عزنده خاك ايله يكسان اولميم

﴿ غم غريبى ومحنت چو برنمى تابم ❁ بشهر خود روم وشهريار خود باشم ﴾

غريبلك ومحنت غمنه چونكه طاقت كتورمزم كندى شهرمه كيدم وكندى باشمه پادشاه اولم (مفردات) (غم) م (غريب) م (يا) مصدريه (محنت) م (چو) چونكه (برنمى تابم) طاقت كتورمزم (با) ظرفيه (شهر) م (خود) كندى (روم) كيدم (شهريار) پادشاه (خود) كندى (باشم) اولم (معناى اشارتى) اى مبدائى نور عرش اللهدن اولوب تربهٔ ارضده دوشمكله وطنندن جدا ومحل محنت اولان غريب روحم چونكه غريبلك ومحنت غمنه تحمل وطاقت كتورمزم كندى شهرم اولان عالم ارواحه وعرش رحمانه سعى ومجاهده ايله واصل اولم وكيدم وكندى باشمه پادشاه اولم

﴿ زمحرمان سراپردهٔ وصال شوم ❁ ز بندكان خداوندكار خود باشم ﴾

وصال سراپرده سنك محرملرندن اولم كندى خداوندمك بندهلرندن اولم (مفردات) (ز) من (محرمان) محرملر (سراپرده) اچ حوليسى (وصال) م (شوم) اولم (ز) من (بندكان) قوللر (خداوندكار) مالك اولان افندى (خود) كندى (باشم) اولم (معناى اشارتى) واصل الى الله اولوب اول محبوب حقيقينك حرم قدسينك سراپرده سى محرملرندن اولم وارل خداوند كرمكارك واول لطيف ورحيم اولان پروردكارك خاص بندهلرندن اولم

﴿ چو كار عمرنه پيداست بارى آن اولى ❁ كه روز واقعه پيش نكار خود باشم ﴾

چونكه عمرك كارى ظاهر دكلدر بارى اول اوليدر كه موت كونى كندى محبوبم اوكنده اولم (مفردات) (چو) چونكه (كار) حال (عمر) م (پيدا) ظاهر (نست) در (بارى) بركره (آن) اول (اولى) م (روز واقعه) موت كونى (پيش نكار خود) كندى محبوبم اوكنده (باشم) اولم (معناى اشارتى) چونكه عمرك حالى وشانى

﴿ معلوم ﴾

(وله ايضا) (چرانه در بى عزم ديار خود باشم * چرانه خاك سر كوى يار خود باشم) بى بونده آرده مناسنه در عزمه اضافت لاميه در وعزمك

دياره مصدرك مفعولنه وخوده لاميه خاك سركوى يار خود لاميه لردر * محصول بيت * نيچون كندى ديارم عزمى وبنى آرد نجه اولميم يعنى نيچون كندى مملكتمه نيت ايدوب كتميم نيچون كندى يارم محله سى اوجينك خاكى اولميم حاصلى كندى مملكتمك دايرلرينه نيچون واروب ملازم اولميم (غم غريبى ومحنت چو برنمى تابم * بشهر خود روم وشهريار خود باشم) غم غريبى اضافتى لاميه در يا حرف مصدر چو حرف تعليل بر حرف تأكيد مى تابم فعل نفى مستقبل متكلم وحده طاقت كتوره مم معناسنه شهريارنك سكونيله پادشاهدن كنايه در شهر بولداشى ديمكدر يعنى معنى وظهيرى معناسنه * محصول بيت * محنت وغربت غمنه چونكه طاقت كتوره مم يعنى چونكه غربت زحمتنه تحمل ايده مم كندى شهرمه واروب كنديمه پادشاه اوله يم يعنى مملكتمه واروب كامرانلق ايده يم خواجه نك بو غزلى شهريزدده سويلديكى غزللردندر (زمحرمان سراپردهٔ وصال شوم * ز بندكان خداوندكار خودباشم) محرمان سراپردهٔ وصال لاميه وبيانيه در سابقا سراپرده نك معناسى تحقيق اولمش تكراره احتياج يوقدر * محصول بيت * وصال سراپرده سنك محرملرندن اوله يم يعنى شهرمه واروب وصال جانانك محرملرندن اوله يم وكندى افندم قوللرندن اوله يم حاصلى هرنه اولورسم كندى شهرمده اوله يم (چو كار عمرنه پيداست بارى آن اولى * كه روز واقعه پيش نكار خود باشم) روز واقعه موت كونيدر * محصول بيت * چونكه عمرايشى پيدا دكل يعنى كشينك عمرى چوقمى اولور آزمى اولور معلوم دكل پس اول اولى دركه موت وفوت كوننده كندى نكارم قتنده اوله يم حاصلى بياندهبولنمقدن كندى جانانم قتنده بولنمق اولى در

معلوم دكلدر بارى اول اوليدر كه موت كونى اول محبوب حقيقينك جمالى نورنى مشاهده ايله مستغرق اولديغم حالده حضور معنويسنده جناب قدسه متوجه اولهرق روحم تسليم ايدوب لقاء اللهه واصل اولم

﴿ همیشه پیشهٔ من عاشقى ورندى بود ❁ دكر بكوشم ومشغول كار خود باشم ﴾

دائما بنم صنعتم عاشقلق ورندلك ايدى كبرى سعى ايدم وكندى ايشمه مشغول اولم (مفردات) (همیشه) دائم (پيشه) صنعت (من) بن (عاشق) م (رند) لاابالى (يا) مصدريه (بود) ايدى (دكر) غيرى (بكوشم) سعى ايدم (مشغول) م (كار خود) كندى ايشمه (باشم) اولم (معناى اشارتى) راه حقده دائما بنم صنعتم نسبت ايله ادنى مرتبه اولان مقام تلوينده عاشقلق ورندلك ايدى كبرى ماخلق له من اولان عرفانه ومقام تمكينه وصوله سعى ايدم وكندى ايشمه مشغول اولم

﴿ زدست بخت كران خواب وكار بى سامان ❁ كرم بودكلهٔ رازدار خود باشم ﴾

زياده محكم اويوبجى بختك وصلا حسز ايشك الندن اكر بنم شكايتم اوله كنديمه راز دار اولم (مفردات) (ز) من (دست) ال (بخت) دولت (كران) آغر (خواب) اويقو (كار) ايش (بى سامان) بونسز (كرم) اكر بنم (بود) اوله (كله) شكوا (رازدار) سر طوتيجى (خود) كندى (باشم) اولم (معناى اشارتى) زياده اويويجى بختك وماخلق له سنى بو آنه قدر تحصيل ايتميجى طالعك وبى اخلاص اولان عملك الندن اكر بنم شكايتم اوله كندى سرمى واحوالمى بليجى وتدارك ايديجى اراو ردم سعى ايله معرفة الالهى بولوردم

﴿ مكر كه لطف ازل رهنمون شود حافظ ❁ وكرنه تا بابد شرمسار خود باشم ﴾

مكر كه لطف ازلى يول كوستريجى اوله حافظ يوخسه تا ابدى كندى شرمسارم اولورم (مفردات) (مكر كه لطف ازل) م (رهنمون) يول كوستريجى (شود) اوله (حافظ) م (وكرنه) يوخسه (تا) حتى (بابد) ابدى (شرمسار) اوتانيجى (باشم) اولورم (معناى اشارتى) اى حافظ اكر لطف وتوفيق الهى سكا رهبر ومعين وناصر اولورسه جمله مرادك حاصل اولور اكر عون وتوفيق الهى اولمزسه ابدى خجالتده اولمق مقرردر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ صلاح ازما چه میخواهى كه مستانرا صلا كفتيم ❁
بدور نركس مستت سلامت را دعا كفتيم ﴾

بزدن نه صلاح ايسترسن كه مستلره صلا ديدك سنك مست چشمك دورنده سلامته دعا ديدك (مفردات) (صلا) م (ازما) بزدن (چه میخواهى) نه ايسترسن (مستانرا) مستلره (صلا) م (كفتيم) ديدك (با) ظرفيه (دور) زمان (نركس) مراد چشم (مست) م (ت) ضمير (سلامت) م (را) ادات مفعول (دعا) م (كفتيم) ديدك (معناى اشارتى) شمدن كيرو بزدن زهد وصلاح صور بدن نه ايسترسن كه

(همیشه پیشهٔ من عاشقى ورندى بود * دكر بكوشم ومشغول كار خودباشم) عاشق ورندى يارى مصدريلردر * محصول بيت * دائما بنم پيشه م عاشقلق ورندلك ايدى بندنصكره سعى ايدوب كندى ايشمه مشغول اوله يم يعنى بنده عشقه ورندلكه مشغول اوله يم (زدست بخت كرانخواب وكار بى سامان * كرم بودكلهٔ رازدار خودباشم) دست بخت كرانخواب اضافتلرى لاميه وبيانيه در بخت كرانخواب اغراويقولى بخت سدابقا بخت خواب آلود معناسنى بيان ايتمشيدك سامان بونده ارام صورى وصلاح كار معناسنه دركله شكايتدر * محصول بيت * آغرا ويقولى بختك الندن وكار بى سامان الندن اكر شكايتم اولورسه كنديمك رازدارى اوله يم يعنى سرمى كيمسه يه فاش ايتميوب رازمى كنديمه سو يليوب كيمسه بى حاليمه مطلع ايتميم (مكر كه لطف ازل رهنمون شود حافظ * وكرنه تا بابد شرمسار خودباشم * محصول بيت * مكر كه خدانك لطف ازليسى قولاغوز اوله اى حافظ والا ابده دك كنديمك شرمسارى اولورم يعنى طريق عشق جانانهده لطف خدا هدايت ايدوب بكا رهنمون اولورسه سراپردهٔ وصاله دسترس مقرروالا كندى سعيله عملدن شرمنده لكدن غيرى نسنه حاصل اولمز ديمكدر (وله ايضا) (صلاح ازما چه میخواهى كه مستانرا صلا كفتيم * بدور نركس مستت سلامت را دعا كفتيم) * محصول بيت * خطاب عام طريقيله بو ررر بزدن نه صلاح ايسترسنكه مستلره صلا ديدك يعنى بن كه باده نوشلره صلا ديوب مى مجلسنه دعوت ايدم بندن صلاح كلورمى يعنى كلمزسنك نركس مستك دورنده وزماننده سلامته دعا وثنا ديدك يعنى سلامتى تو ديع ايلدك حاصلى وارای سلامت اللهه سنى اصمرلدق ديدك

بعون الله تعالى بزدرد عشق خدا ایله شراب عشق الهیه‌یی نوش ایدوب مستان الهیلره صلا دیدك وانلره اختلاط ایلدك ای محبوب حقیقی سنك عاشق مست ومستغرق قلبجی نظر عنایتك زماننده درد وبلای عشق اختیار ایلیوب سلامته وداع ایلدك

درمیخانه ام بکشا که هیچ ازخانقه نکشود ❊
❊ کرت باور بود ورنی سخن اینست ما کفتیم ❊

بکا میخانه قپوسنی آچ زیرا بکا خانقاهدن هیچ فتح باب اولمدی اکر سکا اعتقاد اوله واکر اولیه سوز بودر که بز دیدك (مفردات) (در) قپو (میخانه) م (م) بکا (بکشا) آچ (که) زیرا (هیچ) قطعا (ازخانقه) معبد زهاددن (نکشود) فتح اولمدی (کرت) اکر سکا (باور) تصدیق (بود) اوله (ورنی) اولمیه (سخن) سوز (اینست) بودر (ما) بز (کفتیم) دیدك (معنای اشارتی) ای محبوب بکا مایهٔ شادی اولان محن وبلا یابی زیاده قلبجی عشق ومحبت قپوسنی آچ زیرا زاهد ظاهر پرستك تغیر الشکل لاجل الاکل بکلدیکی تکیه‌لرده وخانقاهلرده بکا هیچ فتح باب اولمدی ای زاهد بی تمیز کرك اینان وکرك اینانمه سوزك صحیحی بودر لکن (من لم یذق لم یعرف) وبلایه صبر ایتمیان اسرار عشقه ولذت روحانیه یه ایرمامشدر

❊ من ازچشم توای ساقی خراب افتاده ام لیکن ❊
بلای کز حبیب آید هزارش مرحبا کفتیم ❊

ای ساقی بن سنك چشمکدن خراب دوشمشم لکن شول بلا که حبیبدن کلور اکا بیك مرحبا دیدك (مفردات) (من) بن (از) من (چشم) کوز (تو) سن (ای ساقی) م (خراب) م (افتاده ام) دوشمشم (لیکن) م (بلایی که) بر بلا که (زحبیب) محبوبدن (آید) کلد (هزار) بیك (ش) ضمیر (مرحبا) خوش کلدك (کفتیم) دیدك (معنای اشارتی) ای ساقی شراب عشق الهی اولان پیر دلنیرم بن سنك نظر عنایتکدن خراب وفانی اولدم لکن شول بر بلا که محبوبدن کلور اکا بیك مرحبا دیدك ودرونی خندان ومسرور اولدق که (کل ماجاء من المحبوب محبوب)

❊ قدت کفتم که شمشاداست بس خجلت ببار آورد ❊
که این نسبت چرا کردیم واین بهتان چرا کفتیم ❊

دیدم که سنك قدك شمشاد در اول سوز چوق خجلت بارنی کتوردی که بو نسبتی نیچون ایلدك و بهتانی نیچون دیدك (مفردات) (قدت) سنك بویك (کفتم) دیدم (شمشاد) سرو اغاجی (است) در (بس) چوق (خجلت) م (با) زائد (بار) اغاج حاصلی (آورد) کتوردی (این) بو (نسبت) م (چرا) نیچون (کردیم) ایلدك (این) بو (بهتان) م (چرا) م (کفتیم) دیدك (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی کمال مستلکدن مظاهرده ظهور ایدن انوار ذاتیه‌کی مشاهده قیلر قده سنك ذات بیچونك شمشاده تشبیه ایلدك صحوه کلدکده اول تشبیهدن چوق خجالت حاصل اولوب ذات بیچون مطلقه بو نسبتی نیچون ایلدك وبو بهتانی نیچون دیدك دیو تنزیه ایلدك

(درمیخانه ام بکشا که هیچ ازخانقه نکشود * کرت باور بود ورنی سخن این بودوما کفتیم) * محصول بیت * بکا میخانه قپوسنی آچ که خانقاهدن هیچ نسنه فتح اولمدی یعنی خانقاهه ملازمتدن بکا هیچ فائده اولمدی اکر سکا اینانمق اوله واکراولیه سوز بوایدی وبز سویلدك یعنی سوزك طغریسنی بز سویلدك سن کرکسه اینان کرکسه اینانمه (من ازچشم توای ساقی خراب افتاده ام لیکن * بلای کز حبیب آید هزارش مرحبا کفتیم) * محصول بیت * ای ساقی بن سنك چشمکدن خراب اولوب دوشمشم اما بربلا که حبیدن کله اکا بزبیك کز مرحبا دیدك یعنی جانامدن کلن بلایه نیجه کره مرحبا دیوب حسن قبولله قبول ایلدك (قدت کفتیم شمشادست وبس خجلت ببار آورد * که این نسبت چرا کردیم واین بهتان چرا کفتیم) بس بونده بسیار معناسنه در بار بونده یمش وحاصل معناسنه در * محصول بیت * سنك قدك شمشاد در دیدك حال بوکه چوق حجاب حاصله کتوردی یعنی بویله دیدیکمز چوق خجالته نتیجه ویردی که بو تشبیهی نیچون ایلدك و بو بهتانی نیچون سویلدك حاصلی بو تشبیه ناموجه اوادیغیچون زیاده شرمنده اولدق

❊ ای طالب اسرار الهی بیلکه اکابر اولیاء الله جمال باکمال حقی ایکی قسم اعتبار ایتمشلردر بری جمال مطلقدر که اول جمال وحدت ذاتیدر من حیث هی هی ❊ وعارف بالله جمال مطلق فنا فی الله بقا بالله حالنده مشاهده قیلر ❊ وبری جمال مقیددر که محبوب حقیقی مظاهر روحانی ومجالی ومرایای جسمانیدن تجلی ایدوب موحد اول جمالی آینهٔ اشیاده مشاهده قیلدقده عین جمال مطلقك انوار وپرتوین مشاهده ایدر ❊ پس موحد جمال مطلق کاه بلاقید ولا اطلاق مشاهده ایدر ❊ وکاه بحسب المظاهر والمجالی مشاهده ایدر ❊ پس عارف محقق نه صرف منزه ونه صاف مشبه اولور بلکه تنزیهی وتشبیهی جمع ایدوب محلنده تنزیه ومحلنده تشبیه ایدر ❊ قال الشیخ الاکبر ❊ فان قلت بالتنزیه کنت مقیدا ❊ وان قلت بالتشبیه کنت محددا ❊ وان قلت بالامرین کنت مسددا ❊ وکنت اماما فی المعارف سیدا ❊ تکیم (لیس کمثله شیء وهو السمیع البصیر) آیت کریمه سنده تشبیه ایله تنزیه جمع اولمشدر متعنا الله باتباع الحق والسداد

❊ اکر بر من نبخشایی پشیمانی خوری آخر ❊
بخاطر دار این معنی که در خدمت کجا کفتیم ❊

اکر بکا احسان ایتمیه سن عاقبت پشیمانلق یرسن خاطر کده طوت بو معنایی که حضور کده قنده دیدك (مفردات) (اکر) م (بر) علی (من) بن (نبخشایی) احسان ایتمزسن (پشیمان) م (یا) مصدریه (خوری) یرسن (آخر) عاقبت (با) ظرفیه (خاطر) م (دار) طوت (این) بو (معنی) م (در) فی (خدمت) م (کجا) قنده (کفتیم) دیدك (معنای اشارتی) ای پیر شفیق اکر طریق اسرار توحیدی بزه تعلیم وارشاد ایدورمیوب بزا نقصان وخطاده واقع اولور سق سکا تسلیم اولد یغمز ایچون عاقبت سن بنده بزه شفقت ویرمکدن پشیمانلق یرسن بو معنایی خاطره کتور که سنك خدمتکده وحضورکده قنق امر که لادیدك

❊ جکر چون نافه ام خون کشت وکم زینم نمی بایست ❊
جزای آنکه با زلفش سخن از چین خطا کفتیم ❊

جکر نافه کبی خون اولدی وبکا بوندن اکسك کرکمزدی آنك جزاسی که انك زلفنده چیندن خطا سوز دیدك (مفردات) (جکر) م (چون) مثل (نافه) م (م) بنم (خون) قان (کشت) اولدی (کم) اکسك (ز) من (این) بو (م) بکا (نمی بایست) کرکمزدی (جزا) م (آنکه) آنك که (با) للمصاحبه (زلف) م (ش) ضمیر (سخن) سوز (از) من (چین) بو کلم (خطا) م (کفتیم) دیدك (معنای اشارتی) اسرار توحیدك وتجلیات الهیه‌نك عدم ظهورنه وعدم انکشافنه غیرتمدن جکرم نافه کبی خون اولدی بو راه عشقده بکا بو قبض واستتاریوزندن اکسکلك کرکمزدی بو معامله آنك جزاسیدر که اول محبوبك تجلی صفاتنی غلبه سیله اسرار مکنونه سن رایحهٔ مسك کبی

(اکر بر من نبخشایی پشیمانی خوری آخر * بخاطر دار این معنی که در خدمت کجا کفتم) نبخشایی فعل نفی مستقل مفرد مخاطبدر پشیمانی یاحرف مصدر * محصول بیت * اکر بکا ترحم ایلمزسك پشیمانلق یرسك البته خاطر کده طوت بو معنایی که خدمتکده نه یرده دیدك یعنی بکا رحم ایلمزسك پشیمانلق یرسك دیدیکم سوزی نشانله که خطك کلدکده معناسنی اکلرسك (جکر چون نافه ام خون کشت وکم زینم نمی بایست * جزای آن که بازلفش سخن از چین خطا کفتیم) * محصول بیت * جکرم نافه کبی قان اولدی حال بوکه بکا بوندن اکسك کرکمزدی اول جزا ایچون که جانانك زلفنده چیندن خطا سوز سویلدك یعنی زلفنه چین اسناد واثبات ایلدیکمدن خطا ایلدم پس بو خطا ایچون جکرم نافه کبی قان اولمغه لایقدر

اظهار ایتمكله خطاسوزدیدك یاخود اسرار الهیه‌یی چین مسكینه تشبیه ایلك خجالتندن جكرم خون اولدی

﴿ تو آتش كشتی ای حافظ ولی بایار درنكرفت ❊
زبدعهدی كل كویی حكایت باصبا كفتیم ﴾

سن آتش اولدك ای حافظ امایاره تأثیر ایتمدی كلك وفاسزلقندن كویا صبایه حكایت دیدك (مفردات) (تو) سن (آتش) م (كشتی) اولدك (ای حافظ) م (ولی) لكن (بایار) یاره (درنكرفت) تأثیر ایتمدی (ز) من (بدعهد) وفاسزلق (كل) م (كویی) صانكه (حكایت) م (با) للمصاحبه (صبا) م (كفتیم) دیدك (معنای اشارتی) ای حافظ محبوبك وصلتی بولنده ریاضات ومجاهداتله آتش عشقله اویله یاندك كه سن عین آتش اولدك لكن مقبول دركاه اولوب یاردن مرادك حاصل اولمدی مكر كه یارك قضاسنه راضی وبلاسنه صبر ایتیوب محن وبلای عشقندن بی‌ادبانه شكوالر واغیاره حكایت نامه‌وارلر دیدك

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ چهل سال رفت وبیش كه این لاف میزنم ❊ كزسا كنان دیرمغان كمترین منم ﴾

قرق ییل ودخی زیاده كیندی كه بولافی اوردم كه دیر مغانك ساكنلرندن ادنی بنم (مفردات) (چهل) قرق (سال) ییل (رفت) كیندی (بیش) زیاده (این) بو (لاف) م (میزنم) اوردم (ز) من (ساكنان) م (دیر) كلیسا (مغان) كاورلر (كمترین) زیاده ادنی (منم) بنم (معنای اشارتی) بحمدالله آثار لطف ازلی اوله‌رق قرق ییل دخی زیاده كچدی بوعشق الهی لافنی اوردم استعیذ بالله (ان الملوك اذا دخلوا قریة افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة) آیت كریمه‌سی سرنجه سلطان عشقك غلبه‌سیله بوسجن المؤمن وجنة الكافر اولان دنیا كلیساسنك ساكنلرینك زیاده ادناسی بنم ونفسمی زیاده خور وذلیل ایلشم

﴿ هركز بیمن عاطفت پیر می فروش ❊ ساغرتهی نشد زمی صاف روشنم ﴾

می فروش پیرك شفقتی ومرحمتی بركاتیله قطعا روشن صافی شرابدن ساغرم تهی اولدی (مفردات) (هركز) قطعا (ب) ظرفیه (یمن) بركت (عاطفت) شفقت ومرحمت (پیر) م (می فروش) شراب صاتیجی (ساغر) قدح (تهی) بوش (نشد) اولمدی (ز) من (می) شراب (صاف) م (روشن) م (م) بنم (معنای اشارتی) بحمدالله رؤف ورحیم الهوارث پیغمبری اولان پیركاملك وشراب عشق آلهی بخش ایدیجی شیخ مكملك شفقتی ومرحمتی بركاتندن قطعا ساغر قلبم شراب صاف عشق الهیدن بر آن تهی اولمدی

﴿ ازجاه عشق ودولت رندان پاكباز ❊ پیوسته صدر میكدها بوده مسكنم ﴾

عشقك عزتندن وپاكباز عاشقلرك دولتندن دائم میخانه‌لرك صدری بنم مسكنم اولدی (مفردات) (از) من (جاه) منصب (عشق) م (دولت) م (رندان) عاشقلر

(تو آتش كشتی ای حافظ ولی بایار در نكرفت * زبدعهدی كل كویی حكایت با صبا كفتیم * محصول بیت * ای حافظ صبایه سن آتش اولدك امایاره تأثیر ایلمدی كویا كه كلك بدعهدلكندن حكایت سویلدك یعنی كلك بدعهدلكندن صبایه حكایت سویلك كله تأثیر ایلدیكی كبی بنم عشقدن آتش اولدیغم یاره تأثیر ایلمز حاصلی عشق جانان بنی یاندردیغندن یاره تأثیر اولمز (وله ایضا) (چهل سال رفت وبیش كه این لاف میزنم * كزچاكران پیرمغان كمترین منم) چهل جیم عجمیك كسریله قرق دیمكدر اصلی چهلدر هاتخفیفا حذف اولنمش كه حرف بیاندر ایكی مصراعده بیله چاكر قول الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون پیرمغانه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر كمترین ادات تفضیلدر اكسكرك دیمكدر ویا نسبت ونون تأكید ایچوندر *محصول بیت * قرق ییل دخی زیاده كیندیكه بولافی اوردم وبوچكه‌یی چالارمكه پیرمغانك ادنی ساكنلرندن بنم یعنی میخانه ملازملرینك وباده‌نوشلرك قدیملرندن بنم (هركز بیمن عاطفت پیر میفروش * ساغرتهی نشد زمی صاف روشنم) *یمن بركت معناسنه در عاطفت میل ومحبت معناسنه درمی صاف روشن اضافتلری بیانیه در *محصول بیت * پیرمیفروشك میل ومحبتی سببیله هركز قدحم باده صاف روشندن خالی اولمدی یعنی پیرمغان دولتنده هیچ شرابم اكسك اولمدی (درجاه عشق ودولت رندان پاكباز * پیوسته صدر میكدها بود مسكنم) بعض نسخه‌ده میكدها یرنده مصطبها واقعدر *محصول بیت * عشق منصبنده ودولتنده وپاكباز رندلر اقبال وسعادتنده دائما مصطبه‌لر صدری اولدی مسكنم یعنی بونلرك ایام سعادتنده اعیان میخانه‌لر واشراب میكده‌لر اولوطوردیغی یرده اوتوری كلشم

(پاك) م (باز) اویون وعمل (پیوسته) دائم (صدر) م (میكدها) میخانه‌لر (بود) اولدی (مسكنم) م (معنای اشارتی) بحمدالله عشق الهی بركاتندن وپاك علاو عاشق صادقلر همتی بركاتندن دائما شراب عشق الهیه‌نك مستانه‌لرینك مجالس سعادت بخشلرینك صدری بنم مسكنم اولدی وبین العشاق قدر ومرتبه‌م عالی اولدی

﴿ درشان من بدرد كشی ظن بد مبر ❊ كالوده كشت خرقه ولی پاك دامنم ﴾

طورتی كشلك سببیله بنم حقمده كوتو ظن ایلمه زیرا خرقه‌م آلوده اولدی ولكن اتكم پاكدر (مفردات) (درشان من) بنم حقمده (با) للمصاحبه (دردكش) شرابك طورتیسنی چكیجی (یا) مصدریه (ظن) م (بد) كوتو (مبر) ایلمه (آلوده) ملوث (كشت) اولدی (خرقه) م (ولی) لكن (پاك) م (دامنم) اتكم (معنای اشارتی) ای زاهد ظاهر پرست بلا كشلك وخراباتیلك سببیله بنم حقمده سوظن ایلمه زیرا خرقه‌م وجودم كرچه فسق آلوده كبی كورنور امادامن قلبم تعلقات ماسوادن پاك اولوب انوار عشق الهیه‌یه مستغرق اولمشدر

﴿ شهبازدست پادشهم یارب ازچه شد ❊ كزیاد برده اند هوای نشیمنم ﴾

بن پادشاهك الك شهبازی یم عجبدن اولدی كه مكانك محبتی خاطردن ایلتمشلردر (مفردات) (شهباز) شاهین (دست) ال (پادشاه) م (م) بن (یارب) عجب (ازچه) ندن (شد) اولدی (یاد) خاطر (برده اند) ایلتمشلردر (هوا) محبت (نشیمن) مكان (م) بنم (معنای اشارتی) بن پادشاه حقیقینك یدقدرتنك واردات علیه سنك شهبازی یم كه بوكاركاه عالم كونه معرفة الله شكارنی صید ایدوب ینه حضور شاهه رجوع ایچون بوكون وفساد اولان عالم ابتلایه ارسال اولنمش ایدم عجب نه اولدی كه بوآنه قدر عالم ارواحده اولان وطن اصلیمز محبتنی خاطردن ایلتمشلردر

﴿ حیفست بلبلی چومن اندرچنین قفس ❊ بااین لسان عذب كه خامش چوسوسنم ﴾

حیفدر بنم كبی بر بلبل بونجلاین قفسده بوشیرین زبانله كه سوسن كبی خاموشم (مفردات) (حیف) یازق (است) در (بلبل) م (یا) وحدت ایچون (چومن) بنم كبی (اندر) فی (چنین) بونجلاین (قفس) م (با) للملابسه (این) بو (لسان) م (عذب) طاتلو (خاموش) سكوت (چو) مثل (سوسن) م (م) بن (معنای اشارتی) یازق بنم كبی اسرار لدنی ومعارف الهی بیان ایدیجی بر بلبل طبیعته كه بونجلاین فانی وناچیز اولان قفس وجودده بوشیرین زبانله حقیقت اشیایه عارف ایكن قالم وسوسن كبی خبر بكزین اهل حجابلر كبی وطن اصلیمی ذكردن خاموش اولم

﴿ آب وهوای فارس عجب سفله پرورست ❊ كوهمرهی كه خیمه ازین خاك بركنم ﴾

فارسك آب وهواسی عجب سفله پروردر قنی بررفیق كه بوملكتدن خیمه‌یی قوپاره‌وز (مفردات) (آب) صو (هوا) م (فارس) م (عجب) م (سفله پرور) الچقلری بسلیجی (است) در (كو) قنی (همرهی) بررفیق (خیمه) چادر (ازین) بوندن

(درشان من بدردكشی ظن بد مبر * كالوده كشت خرقه ولی پاك دامنم) بدردكشی باحرف سبب ویاحرف مصدر كالوده كه حرف تعلیل *محصول بیت * بنم حقمده دردكش اولدیغم سببیله یرامز ظن ایلمه یعنی بنی یرامز آكله زیرا خرقه‌م اكرچه آلوده شراب اولدی اماپاك دامنم یعنی ظاهرمك رسوالغنه باقمه كه باطنم پاكدر (شهبازدست پادشهم یارب ازچه روی * زیاد برده اند هوای نشیمنم) *محصول بیت * پادشاه الینك شاهینیم عجب نه‌یوزدن ونه جهتدن خاطردن مقام ومكانم محبت ورأفتنی ایلتمشلردر یعنی بن معزز ومكرم ایكن عجب هوان وذلتمه نه باعث اولدی حاصلی مقام اصلی بی مكان قدیمی بكا اونتدروب بو مقردنی بی قرار كااولیان عجب ندر (حیفست بلبلی چومن اندر چنین چمن * بااین لسان عذب كه خامش چوسوسنم) لسان عذب بیانیه *محصول بیت * بونجلاین چمنده بنم كبی بر بلبل حیفدر یعنی بو فقر وفنا چمنده وباشهر شیرازچمنده بنم كبی بر بلبل یازقدر بوطاتلی دیل ایله كه سوسن كبی خاموش یعنی بنم كبی فصیح وبلیغ دیلی طاتلی شاعر سوسن كبی خاموش اولق حیفدر مصراع ثانی حیف لفظه متعلقدر (آب وهوای فارس عجب سفله پرورست * كوهمرهی كه خیمه ازین خاك بركنم) *محصول بیت * خواجه بیت سابقده دیارینك كندییه عدم موافقتندن ضمنا شكایت ییوردیدی وبو بیتده تصریح ایدوب بیوردر فارسك یعنی شیرازملكتك آب وهواسی عجب سفله پروردر یعنی ادانی واسافل ناسه مائلدر اهل هنر قدرینی بیلزقنی بریولداش كه وجودم خیمه‌سنی آنك معا وندیله بوخاكدن وبودیاردن قوپارام یعنی بویردن قالقوب مقادیرناس بیلن یره واراوز حاصلی برمربی پیدا ایدوب سایه دولتنده حضور ایدوب اكا مداحلك ایدوب نام شریفنه ابیات واشعار سویلیم

(خاك) طپراق (بر كنم) قوپارم (معناى اشارتى) كرچه امارۀ بالسوء اولان
نفسه نسبت وغافلين اولان انسانه نسبت بو صورت عالمى وابناى دنيايى واسير نفس اولان
دنيلرى بساپيى بر مكان عجيبدر قنى بر وطن اصلينى ووصلت الى اللهى طالب
بر عالى همت عاشق صادق رفيق كه بو نعمى نقم اولان فانى دنيادن قطع علاقه
ايله جانب حقه متوجه اوله وز

﴿ حافظ بزير خرقه قدح تابكى كشد * در بزم خواجه پرده زكارش برافكنم ﴾

حافظ قچانه دكين خرقه التنده قدح چكه خواجه نك مجلسنده آنك ايشندن پرده يى
رفع ايدم (مفردات) (حافظ) م (با) للملابسه (زير) تحت (خرقه) م (قدح) م
(تابكى) قچانه دك (كشد) چكه (در) فى (بزم) مجلس (خواجه) م (پرده) م (ز) ن
(كار) ايش (بر) يوقارو (افكنم) براغم (معناى اشارتى) حافظ خرقۀ وجودى
التنده ودرون قلبنده قچانه دك بو شراب عشق الهى اسرارنى نهان ايلسون
مكر خواجۀ عالم صلى الله عليه وسلمك حضور سعادتنده كشف اسرار ايدوب آنك الطاف
واحسانيله نظر شفقتندن درو درونه چاره بولم

﴿ آن خواجۀ خجسته كه درمن يزيد فضل * شد منت مواهب او طوق كردنم ﴾

اول مبارك خواجه كه فضل بازارى بيع من يزيدنده آنك احسانلرى منتى كردنمه طوق
اولدى (مفردات) (آن) اول (خواجه) م (خجسته) مبارك (در) فى (من يزيد) م
(فضل) م (شد) اولدى (منت) شكر (مواهب) احسانلر (او) ضمير (طوق)
طوق (كردن) بيون (م) بنم (معناى اشارتى) اول مبارك خواجۀ عالم وسيد ولد آدم
صلوات الله عليهما كه آنك فضلى وكرمى بازارى بيع من يزيدنده وتجارات راه
شريعتنده وطرائق اسرار طريقت وحقيقتنده ربح تجار اندن اولان احسانلرى
شكرى ومنتى كردن جانمه طوق اولدى

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ حاشا كه من بموسم كل ترك مى كنم * من لاف عقل مى زنم اين كارى كنم ﴾

حاشا كه كل زماننده بن شرابى ترك ايدم عقل لافنى اوررم بو ايشى قيچن ايلرم
(مفردات) (حاشا) حرف استثنا (من) بن (با) للملابسه (موسم) زمان (كل) م (ترك) م
(مى) م (كنم) ايدم (من) بن (لاف) م (عقل) م (مى زنم) اوررم (اين) بو (كار)
م (كى) قيچن (كنم) ايدم (معناى اشارتى) حاشا كه بو تكليف الهيه وامانت شرعيه
تحمل ايله محبوب حقيقينك امرى زماننده عشق ومحبتى وامر واطاعتى نيجه ترك ايلرم
بن عقل ودين اهلى يم ديو لاف اورم بو قبيح ايشى قيچن ايلرم

﴿ مطرب كجاست تاهمه محصول زهد وعلم * دركار بانك بربط وآوازنى كنم ﴾

مطرب قنده در كه تا جمله زهد وعلم محصولنى قبوز صداسى ونى آوازى ايشنده
فدا ايدم (مفردات) (مطرب) م (كجا) قنده (است) در (تا) حتى (همه) جمله
(محصول) م (زهد وعلم) م (در) فى (كار) م (بانك) صدا (بربط) قبوز ديدكارى

﴿ برآت ﴾

(حافظ بزير خرقه قدح تابكى كشى *
در بزم خواجه پرده زكارت برافكنم)
خواجه دن مراد وزير در * محصول
بيت * اى حافظ خرقه التنده نيجه يه دك
باده قدحن چكرسن يعنى نيجه يه دك
باده نوش اولورسن خواجه نك بزمنده
سنك ايشكدن پرده يى براغيم يعنى كيزلى
ايشك فاش ايدوب سنى خواجه يانتده
رسوا ايدوب اوتاندرايم (توران شه خجسته
كه درمن يزيد فضل * شد منت مواهب
او طوق كردنم) توران شه مذكور
خواجه نك عطف بياندر بو توران
شاه حسن ايلخانينك وانك اوغلى شيخ
اويسك وزير اعظمى اولمشدر بوده
ايلخانيلردندر بنه پادشاهك اقرباسندندر
نته كم بيتك شرحنده مفصل مذكوردر
پس بونده تفصيله احتياج يوقدر خجسته
مبارك معناسنه درمن يزيد فضل فضل
مزادى ديمكدر منت مواهب اولاميه لردر
مواهب موهبه نك جمعيدر كه اسمدر
بخشش معناسنه طوق بيونه كچن حلقه كه
تركجه خلته ديرلر * محصول بيت *
خواجه ديديكمز مبارك توران شاهدر كه
فضل مزادنده آنك بخششلرى منتى
بوينمك خلقه سى اولدى يعنى احسانات
وعطياتى بنى بوينى خلقه لى بر بنده ايلمشدر
حاصلى فضل واحسانى كردنمى كرانبار
ايلمشدر (حاشا كه من بموسم كل ترك
مى كنم * من لاف عقل ميزنم اين كارى
كنم) * محصول بيت * حاشا كه بن كل
موسمنده شرابى ترك ايدم بن عقل لافنى
اوررم بو ايشى قيچن ايدرم يعنى بن عاقل
كچينور كن كل زماننده باده نوشلغى
ترك ايدرميم (مطرب كجاست تاهمه
محصول زهد وعلم * دركار چنك وبربط
وآوازنى كنم) بونك كبى يرلرده بر صرف
لفظى تقدير اولنور صرف كنم معناسنه
* محصول بيت * مطرب قنده در تا هب علم وزهد محصولنى چنك وقبوزونى آوازينه صرف ايدهيم يعنى بونلرك يولنده بذل ايدهيم
حاصلى سازنده لره فدا ايدهيم

برآت لهودر (آواز) م (نى) قامش (كنم) ايدم (معناى اشارتى) قلبه فرح وصدره
انشراح ويريجى وارث صاحب اسرار شريعت اولان پير طريقت قنده در كه
تا جمله زهد وعلم محصولى اولان عجب وغرورى واجر وثوابى بو بربط ونى آوازى كبى بى
حرف وبى حركت عشق الهى ومعرفة الله آثارى اولان محويت وفيوضات
وتجليات الله قربيت جناب حضرت ايشنده فدا ايدم تا كه فانى فى الله وباقى بالله مرتبه سن بولم

﴿ ازقال وقيل مدرسه حالى دلم كرفت * يك چندوقت نيز خدمت معشوق ومى كنم ﴾

مدرسه نك قال وقيلندن شمدى كوكلم بكرندى برنيجه زمان دخى معشوق ومى
خدمتنى ايدم (مفردات) (از) من (قال وقيل) م (مدرسه) م (حالى) شمدى (دلم)
كوكلم (كرفت) طوتدى (يك چند) برنيجه (وقت) م (نيز) دخى (خدمت) م
(معشوق) م (مى) شراب (كنم) ايدم (معناى اشارتى) فرق ضاله لر كبى مجرد علوم
رسميه وعلوم عقليه غير نافعه لرله عمر جوهر كرانمايه لرين هواى نفسه صرف ايدوب
رياضات ومجاهدات ايله معرفة الله واذواق روحانيتله مشاهدۀ جمال الله كسبندن
محروم اولان اهل مدرسه نك وعلماء ظاهرينك قال وقيلندن شمدى كوكلم بكرندى
برنيجه زمان دخى مسلك اهل اللهه سلوك ايله قرب الهى وعشق ومحبت شهنشاهى
تحصيلنه سعى ايدهيم

﴿ كى بود درزمانه وفا جام مى بيار * تامن حكايت جم وكاوس وكى كنم ﴾

زمانه ده نچن وفا اولدى شراب جامنى كتور تا بن جم وكاوس وكى حكايتنى ايدم
(مفردات) (كى) نچن (بود) اولدى (در) فى (زمانه) م (وفا) م (جام مى) شراب
قدحى (بيار) كتور (تا) حتى (من) بن (حكايت) م (جم وكاوس وكى) اوچ
پادشاه اسميدر (كنم) ايدم (معناى اشارتى) (تعس عبد الدينار وتعس عبد الدرهم)
حديث شريفى سرنجه ابناء دنيا واهل هوا اولان كرك علماء رسمى وكرك جهلاء
خصمى شو زمانه اهلنده بردر اووفا ومعاونت على البر والتقوى يوقدر اى عاشق
صادق سن شراب عشق الهى اولان قدح قلبى اله كتور تا كه بن سكا ابناى دنيانك
پادشاهلرينك عاقبتنده ندامت وخسارتلرى حكايتنى خبر ويرهيم

﴿ ازنامۀ سياه نترسم كه روزحشر * بافيض لطف او صد ازين نامه طى كنم ﴾

سياه نامه دن خوف ايتمزم زيرا قيامت كونى اول اللهك لطفى فيضيله يوز بونك كبى
نامه يى طى ايلرم (مفردات) (از) من (نامه) م (سياه) م (نترسم) قورقمام (كه) زيرا
(روزحشر) قيامت كونى (با) للملابسه (فيض لطف) م (او) ضمير (صد) يوز
(ازين نامه) بونامه كبى (طى كنم) دورهرم (معناى اشارتى) عون خدا ايله راه
عشق الهيده ثابتقدم اولدقچه وهر وجهله مرادم حضرت الله اولدقچه بحسب
البشريه كناهله دفتر اعمالم طواوب كثرت ذنوبله سياه اولمسندن خوف ايدوب سعى
وطلب يولندن كسلم زيرا (ان الحسنات يذهبن السيئات) آيت كريمه سى سرنجه
(ان لله مائة رحمة اهبط منها رحمة واحدة الى اهل الدنيا فوسعتهم الى آجالهم

(ازقال وقيل مدرسه حالى دلم كرفت *
يك چند نيز خدمت معشوق ومى كنم)
كرفت بكرندى ديمكدر نته كم خسروك
بو بيتنده اولمه در * بيت * زدنيا ميرود
خسرو بزيرلب همى كويد * دلم بكرفت
درغربت تمناى وطن دارم) ايكرندى
ودكسندى ديمكدر بو لفظ بو معنايه
چوق كلور * محصول بيت * مدرسه قيل
وقالندن حالا كوكلم بكرندى برنيجه زمان
دخى معشوق ومى يه خدمت ايدهيم يعنى
معشوق ومى ايله تقيد ايدهيم (كى بود درزمانه
وفا جام مى بيار * تامن حكايت جم وكاوس
وكى كنم) * محصول بيت * خطاب
عام طريقيله بيورر زمانه ده نچن
وفا اولمشدر جام مى كتور يعنى زمانه
قديمدن بوفادر جام باده كتور تا كه بن
سكا جم وكاوس وكيك حكايه سين ايدهيم
يعنى زمانه ده وفا اوليدى بونلر سلطنته
باقى قلايديكه هر بريسى زمانه ده براواو
پادشاه ايدى خصوصا جم كه حضرت
سليمان پيغمبردر كه وحوش وطيوره
حكم ايدردى (ازنامۀ سياه نترسم كه
روز حشر * بافيض لطف او صد ازين
نامه طى كنم) نامۀ سياهدن مراد دفتر
سيئاتدر يعنى كناهلرله يازيلان دفتردر
ازين بونده ادات تشبيه در * محصول بيت *
نامۀ اعمالم سياه اولمسندن خوف ايلمم
زيرا جزا وحشر كوننده اللهك لطفى
فيضيله يوز بونك كبى نامه يى دوروب
بوكرم يعنى دوروب ديوشررم حاصلى الله
تعالى عفو ايدر

(كوييك صبح تا كلهاى شب فراق * باآن خجسته طالع وفرخنده پى كنم) يك صبح بابه كلها كله لك جميدركاف عجميك كسريله شكايت معناسنه خجسته مبارك وفرخنده عطف تفسيرى پى بونده يول وايز معناسنه در * محصول بيت * قنى صباح يكى تا فراق كيجه لرينك شكايتلرينى اول خجسته طالع وفرخنده ازلى جانانه ايده يم يعنى صباح اولنجه جانانه ملاقى اولوب فراق كيجه سنك سر كذشتنى شرح

وبيان ايده يم (خاك مرا جود رازل از مى سرشته اند * با مدعى بكو كه چرا ترك مى كنم) * محصول بيت * بنم طپراغمى چونكه ازلده ميدن يوغورمشلردر مدعى يه سو يله كه نيچون مى ترك ايده يم يعنى بر نسنه كه تقدير يزدانيده ثابت اوله آندن نيچون تجنب ايدوب پرهيز ايده يم (اين جان عاريت كه بحافظ سپرد دوست * روزى رخش ببينم وتسليم وى كنم) * عاريت ضرورتدن نيچون باتخفيف قلنمشدر كه حرف رابط صفت ببينم اخبار وانشايه محتملدر يعنى كورورم وكوررسم ديمكدر * محصول بيت * بو جان عاريتى كه دوست حافظه تسليم ايلدى بركون رخنى كوررسم اكا بو جان عاريتى تسليم ايدرم يعنى جانانك يوزينى كوررسم اكا جانمى فدا ايدرم (وله ايضا) (حجاب چهرهٔ جان ميشود غبار تنم * خوشا دمى كه ازين چهره پرده برفكنم) حجاب چهرهٔ جان اضافتلرى لاميه لردر وبالاميه وبيانيه در غبار تنم بيانيه خوشا الفى تعجب افاده ايدر نه عجب خوشدر ديمك اولور دمى يا حرف وحدت كه حرف رابط صفت * محصول بيت * غبار تنم جان چهره سنه حجاب اولور يعنى وصال جانانه تنم روحه پرده اولور نه عجب خوشدر بردم كه بو چهرهٔ جاندن پرده يى براقم يعنى پردهٔ تندن محجوب صافى جان اولامكه وصول جانانه قابل اولم (چنين قفس نه سزاى چومن خوش الحانيست * روم بكلشن رضوان كه مرغ آن چنم) قفسدن دنيا مراددر الحان لحنك جمعيدر بونده آواز مراددر كلشن رضوان لاميه جنت مراددر جنتك بوابنه رضوان ديرلر كه حرف تعليل * محصول بيت * بو نجلاين قفس بنم كبى خوش آواز بلبلك لايق دكل كلشن جنته كيدهيم كه اول چمنك بلبليم يعنى بنم كبى خوش آواز حافظك مقام مناسبى دوزخ دنيا دكل كلشن جنت لايقدر خواجه كنديلنك خوش الحان اولديغن بيان ايدر فى الحقيقه مناقب خواجه ده يوردر كه كندى عصرنده كندى كبى خوش آواز اهل نغمه يوغيدى بو جهتدن بدى سلاطين ايلخانيه نك مجالس ومحافلندن بردم خالى دكل ايمش

وان الله قابض ثلاث الرحمة يوم القيامة فيضمها الى تسعة وتسعين فيكملها مائة رحمة لاوليائه واهل طاعته) حديث شريفى سرنجه قيامت كونى اول الهك رحمة واسعه سيله ولطف فضيله يوز بونك كبى نامهٔ سياهى طى ومحو ولاشى ايلرم

﴿ كوييك صبح تا كلهاى شب فراق * باآن خجسته طالع فرخنده پى كنم ﴾

قنى صبح يكى تا فراق كيجه سنك شكايتلرنى اول طالعى مبارك وايزى فرخنده يه بيان ايدم (مفردات) (كو) قنى (يك) رسول (صبح) م (تا) حتى (كلها) شكوالر (شب) كيجه (فراق) م (با) للالصاقه (آن) اول (خجسته) مبارك (طالع) م (فرخنده) قوتلو (پى) ايز (كنم) ايدم (معناى اشارتى) قنى اول مظهر نور الهى ووارث محمدى شهنشاهى اولان مرشد كامل كه ظلمت طبايع بشريه نك وشب فراقه شبيه اولان ظلمت حجاب وانقباضك شكايتلرنى اول طالعى مبارك وارث رسول اللهه كما ينبغى اولادم نيچون ايزى قوتلو مرشد عاليجاهه بيان ايدم تاكيم بزى انوار ذات خدايه واصل ايليه

﴿ اين جان عاريت كه بحافظ سپرد دوست * روزى رخش ببينم وتسليم وى كنم ﴾

بو عاريت جان كه دوست حافظه تسليم ايلدى بركون آنك يوزنى كورم وآكه تسليم ايدم (مفردات) (اين) بو (جان) م (عاريت) م (با) للالصاقه (حافظ) م (سپرد) اصمرلدى (دوست) م (روزى) بركون (رخش) آنك يكاغنى (ببينم) كورم (تسليم) م (وى) اكه (كنم) بدم (معناى اشارتى) حضرت الهك عنايتيله بو عاريت ومحبوب حقيقى طرفندن حافظه بو امانت اولان جانى بركون جمالى نورنى مشاهده وانوار جمال الهده مستغرق اولديغم حالده بو عاريت جانى نور ايمانله منور اوله رق ينه كنديه تسليم ايليم

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ حجاب چهرهٔ جان ميشود غبار تنم * خوشا دمى كه ازين چهره پرده برفكنم ﴾

تنم غبارى جان يوزنه پرده اولور نه خوش شول بردم كه بو يوزدن پرده يى رفع ايدم (مفردات) (حجاب) م (چهره) يوز (جان) م (ميشود) اولور (غبار) توز (تن) م (م) بنم (خوشا) نه خوش (دمى) بر نفس (ازين چهره) بو يوزدن (پرده) م (بر) يوقارو (فكنم) براغم (معناى اشارتى) (الموت تحفة المؤمن ومن احب لقاء الله احب الله لقاءه) الخ حديث شريفى سرنجه موت باعث وصلت الى الله اولديغيچون خاكى اولان تنم غبارى لقاء اللهه اهل اولان جان عزيزم يوزينه پرده وحجاب اولور نه خوش شول نفس بو اصيفهٔ ربانى اولان روحم يوزندن موت ايله وجود پرده سنى رفع ايدوب بلا حجاب لقاء اللهه واصل اولم

﴿ چنين قفس نه سزاى چومن خوش الحانيست * روم بكلشن رضوان كه مرغ آن چنم ﴾

بونجلاين قفس بنجلاين برخوش الحانه لايق دكلدر جنت كلشننه كيدرم زيرا اول چمنك مرغى يم (مفردات) (چنين) بونجلاين (قفس) م (نه) نفى (سزا) لايق (چومن)

﴿ بنجلاين ﴾

(عيان نشد كه چرا آمدم كجا بودم * دريغ ودرد كه غافل زكار خويشتنم) عيان عينك كسريله مفاعله بابندن مصدردر * محصول بيت * عيان واشكاره اولمدى نيچون بو دنيايه كلدم وشمدى يه دك قنده ايدم حاصلى مبدأ ومعادم معلوم اولمدى دريغ

ودرد كه كندى ايشمدن غافلم يعنى مبدأ ومعادينى بلديكمدن تغابن جكر خواجه تجاهل عارف صنعتنه سلوك بيورمشدر والا اوليادن رصاحب سعادت ايمش (چه كونه طوف كنم درفضاى عالم قدس * چو در سراچهٔ تركيب تخته بند تنم) طوف مصدر در طاف يطوف دن يعنى نصربابندن برنسنه يى طولاشق ملامكه يى طولاشق كبى فضا ميدان وكنكش برعالم قدسه اضافتى بيانيه در سراچه سرايك تصغيريدر اوجكز ديمكدر تركيبه اضافت بيانيه در مراد وجوددر يعنى عناصر اربعه تخته بند قفتانلرى وقاشلرى ايكى تختهنك ارا سنه وضع ايدوب ايكى جانبدن رابطه محكم باغلرلر تاكه اور تلمسون ديو اول قفتانلره واول قاشلره تخته بند ديرلر خوا جه وجود جسمانيسنى اول تختهلره وروحانيسنى اول قفتانلره وقاشلره تشبيه ايدر كه اول تخته لرايله مقيددر تنه اضافت بيانيه در * محصول بيت * بو بيتى عالم معاده متعلق بيورمشلردر يعنى نه وجهله عالم قدس ميدانده طولانوب سيرايدرم يعنى عالم قدسى نيجه تماشا ايدرم جونكه تركيب سراجه سنده يعنى وجود اونده تن تخته بندى يم يعنى تنله مقيدم حاصلى مادامكه بشريت روحه چنبردر روح عالم قدس فضاسنده طيران ايدهمز يعنى وجود عالمندن چقمينجه عالم ارواحه واصل اولمز (مرا كه منظر حور بست مسكن ومأوى * چرا بكوى خراباتيان بود وطنم) منظر حوردن مراد جنتدر * محصول بيت * بنم كه مسكن ومأوام قصر ومنظر حوردر يعنى جنتدر پس نيچون وطن ومسكنم خراباتيلر محله سى اوله يعنى مقام اعلايى وطن ايدنمك ممكن ايكن مقام ادنايى نيچون مسكن ايدنيم يعنى مؤمنه جنت تحصلى ممكن ايكن دوزخه نيچون ميل ايليه

بنجلاين (خوش) م (الحان) نغمه (يا) وحدتيه (است) در (روم) كيدرم (با) للالصاقه (كلشن) م (رضوان) بواب جنت (كه) زيرا (مرغ) قوش (آن) اول (چن) باغچه (م) بن (معناى اشارتى) بحمد الله خداى بيچون بنى مرغ حريم حضرت ونغمه سراى اسرار معرفت قيلمشدر بونجلاين حجاب قفس تنده بنجلاين برخوش الحانك اكلنمسى نه لايقدر روضهٔ رضوان اولان جنته كيدرم زيرا بن اول باغچه نك مرغيم بلكه جنت معرفة اللهك بلبليم

﴿ عيان نشد كه چرا آمدم كجا بودم * دريغ ودرد كه غافل زكار خويشتنم ﴾

عيان اولمديكه بو عالمه نيچون كلدم وقنده ايدم حيف ودرد كه كندى ايشمدن غافلم (مفردات) (عيان) ظاهر (نشد) اولمدى (چرا) نيچون (آمدم) كلدم (كجا) قنده (بودم) ايدم (دريغ) حيف (درد) م (غافل) م (ز) من (كار) ايش (خويشتنم) كنديمك (معناى اشارتى) (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) آيت كريمه سى سرنجه بو عالمه نيچون كلديكم عيان اولمدى اولدى كه باعث خلقت انجق طاعت ومعرفة اللهدر اول قنده ايدم اى نفسم برملاحظه ايله كه عالم ارواحده ارواح قدسيه ايله عالى مقاملرده ايدم بنه طاعت ومعرفت قوتيله اعلاى عليينه ترقيله وصوله سعى ايدهسن (هلك المسوفون) حديث شريفى سرنجه حيف ودرد كه ماسوايه مشغول اولوب كندى ايشمدن غافل اولمشم

﴿ چكونه طوف كنم درفضاى عالم قدس * چو در سراچهٔ تركيب تخته بندتنم ﴾

عالم قدس صحراسنده نيجه جولان ايدم جونكه تركيب سراجه سنده تن تخته بندى يم (مفردات) (چكونه) نه كونه (طوف) جولان (كنم) ايدم (در) فى (فضا) صحرا (عالم قدس) م (چو) جونكه (در) فى (سراچه) اوجكز (تركيب) م (تخته بندتنم) تن تخته سنه باغلنمشم (معناى اشارتى) اعلاى عليينده اولان عالم قدس صحراسنه نيجه واصل اولم جونكه بو عناصر ايله مركب وطبيعت كثافتى اوجكزنده وبو سفلى عالمده تن عاريت تخته سنه باغلنوب شغل تن ايله مقيد اولمشم وبو بيحاصل وبى ثبات اولان وجودك متعلقاتنه باغلنوب حجاب اتنده قالمشم نيجه واصل الى الله اولم مكر عناية الله منضم اوله

﴿ مرا كه منظر حور بست مسكن ومأوى * چرا بكوى خراباتيان بود وطنم ﴾

بنم كه مسكنم ومقامم حورى قصريدر خراباتيلر محله سنده نيچون بكا وطن اوله (مفردات) (مرا) بنم (منظر) قصر (حور) حورى (م) (است) در (مسكن) م (مأوى) مقام (چرا) نيچون (با) للالصاقه (كوى) محله (خراباتيان) م (وطن) م (م) بنم (معناى اشارتى) (ولقد كرمنا بنى آدم) آيت كريمه سى سرنجه مبدأ ومعادمزده بزى حضرت الله اكرم مخلوقاتدن قيلوب اولده عالم قدس وآخرده بنم مسكن ومقامى حور يلر منظرى جنت اعلى قيلمش ايكن شرابى سراب ونعمى نقم اولان ميخانهٔ دنياى فانيه نيچون بكا وطن اوله (حب الوطن من الايمان) سرنجه بنم

وطن اصلیم انجق اعلای علیندر

﴿ اکرزخون دلم بوی مشك می آید * عجب مدار که همدرد آهوی ختنم ﴾

اکر خون دلمدن مسك رایحه‌سی کلہ عجب طوتمه زیراختن آهوسیله همدردم (مفردات) (اکر) م (ز) من (خون) قان (دل) کوکل (بوی) رایحه (مشك) م (می آید) کلہ (عجب) م (مدار) طوتمه (که) زیرا (همدرد) درد مقارنی (آهو) جیران (ختن) مملکت (م) بنم (معنای اشارتی) وطن اصلیمز حسرتندن جکریمز قانی دیدهٔ خونبارمزدن آقوب اول خوندن اکر دماغ جانلره مسك کبی نفس رحمانی رایحه‌سی کلہ تعجب ایله زیرا (انی لاجد نفس الرحمان من قبل الیمن) حدیث شریفی سرنجه اول ختن معنوی آهوسی اولان اویس القرنی ایله همدرد ومظهر اسرار محمدی اولمشزدر

﴿ طراز پیرهن زرکشم مبین چون شمع * کسوزهاست نهانی درون پیرهنم ﴾

بنم شمع کبی آلتون تللو پیرهنمك علامتنی کورمه زیرا پیرهنمك ایچنده نهانی سوزلر واردر (مفردات) (طراز) بز اوردقلری علامت (پیرهن) کوملك (زرکش) آلتون چکیجی (م) بنم (مبین) کورمه (چون) مثل (شمع) م (که) زیرا (سوزها) یانقلقلر (است) واردر (نهانی) کیزلو (درون) ایچ (پیرهن) م (م) بنم (معنای اشارتی) بنم شمع کبی آلتون چکیجی یعنی وجودم پیرهننك ظاهرنده خوش حالله وصحت وسرور ایله اولدیغمه باقمه زیرا عشق الهی ایله وآرزوی مشاهدهٔ انوار جمال الله ایله وجودم ایچنده اول آتش عشقك حرارتی و یانقلقلری جکر عزی خون واحواللری دکرکون ایتمشدر

﴿ بیا و هستئ حافظ ز پیش او بردار * کباوجود تو کس نشنود زمن کمنم ﴾

کل وحافظك وجودنی آنك اوکندن قالدر که سنك وجودکله کیمسه بندن ایشتمیه که بنم (مفردات) (بیا) کل (هستی) وجود (حافظ) م (ز) من (پیش) اوك (بردار) قالدر (با) مع (وجود) م (تو) سن (کس) کیمسه (نشنود) ایشتمیه (زمن) بندن (منم) یعنی بنم بنلکمی (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی کل عنایت ایله تجلیٔ انوار ذاتیه که مستغرق قیلوب حافظك وجودی پرده‌سن اوکندن قالدر مغله وجودنی وجود کده وارادہ سنی اراده کده او یله محووفنا ایله که کیمسه بندن واراق وبنلك اثرنی ایشتمیه زیرا (وجودك ذنب لایقاس علیه ذنب) سرنجه وصلت الی الله‌ه وجوددن عظیم پرده اولمز

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کردست دهد خاك کف پای نکارم * برلوح بصر نقش نکاری بنکارم ﴾

اکر نکارمك کف پاینك خاکی بکا میسر اوله بصرلوح اوزره اول نکارك نقشنی نقش ایدم (مفردات) (کر) اکر (دست) ال (دهد) ویره (خاك) طپراق (کف) آیه (پای) آیاق (نکار) محبوب (م) بکا (بر) علی (لوح) تخته (بصر) کوز

(اکرز خون دلم بوی مشك می آید * عجب مدار که همدرد نافهٔ ختنم) * محصول بیت * اکر بورکم قانندن مشك قوقسی کاورسه عجب طوتمه که نافهٔ ختنك همدردیم یعنی اهل عشقك خونی مسك ونفسی مسك اولور یعنی نفسی مسك کبی قوقر (طراز پیرهن زرکشم مبین چون شمع * که سوزهاست نهانی درون پیرهنم) طراز علم‌دیرلر یعنی اول زمانده قفتانلرك اوموزلرینه حریر ایله بعض شکوفه وبعض حیوانات نقش ایدرلردی الآن سعادتلی پادشاه سراینده ایچ اوغلانلری بنه ایدرلر پس اول منقوشلره طراز دیرلر ایام خالیه‌ده وازمنهٔ ماضیه‌ده بونشانسز قفتان اولمزایمش پیرهنه اضافت لامیه وزرکشه بیانیه در پیرهن زرکش صرمه‌ایله اشلنمش کوملك شمعدن مراد بال مومیدر وموملك اریوب اشاغه اینن یوللرینه طراز بیورمشدر که حرف تعلیل * محصول بیت * شمع کبی زرکش پیرهنم طرازینی کورمه یعنی ظاهریمك زیب وزینته التفات ایله زیرا پیرهنم ایچنده کیزلی آتشلرم وار یعنی اهل عشقم وآتش عشقم نهایندر کسه‌یه اظهار ایلمم زیرا کتم عشق شان شهدادر (بیا و هستئ حافظ ز پیش او بردار * کباوجود تو کس نشنود زمن که منم) * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر یاخود جانانه خطاب ایدر کل وحافظك وارلغینی اوکندن قالدر یعنی انانیتنی رفع ایله تاسنك وجود کله کیمسه ایشتمیه بندن که یعنی بنم وارلغم قالقسون واراق همان سنك اولسون حاصلی جانان آدی آکلسون حافظك آدی آکلسون غائبدن خطابه التفات بیوردی (وله ایضا) کردست دهد خاك کف پای نکارم * برلوح بصر خط غباری بنکارم) خاك کف پای نکارم اضافتلری لامیه لردر لوح بصر بیانیه خط غباری لامیه در یاحرف وحدت بنکارم باحرف تأکید نکارم فعل مضارع متکلم وحده درنقش ایدرم دیمکدر * محصول بیت * اکر ال ویررسه بکا خاك کف پای نکار لوح بصر اوزره برخط غباری نقش ایدرم

(نقش) م (نکار) محبوب (بنکارم) نقش ایدم (معنای اشارتی) اکر اول خلیفة الله فی الارض اولان مرشد جوان بختك خاکپایی الیمه کیروب بکا وصلتی میسر اولورسه کوزم لوحی اوزره اول عزیزك صوری ومعنوی نقشنی نقش ایدم وکوکلم کوزنی اکا متوجه قیلوب آنك سیرت صلاحندن واثر سعادتندن برنفس جدا اولمیم و برقدم آیرلیم

﴿ پروانه او کر رسدم در طلب جان * چون شمع همانندم بدمی جان بسپارم ﴾

اکر آنك پروانه‌سی جان طلب ایتمکده بکا ایریشه شمع کبی فوری برنفسده جانمی تسلیم ایلرم (مفردات) (پروانه) خبرجی (او) ضمیر (کر) اکر (رسد) ایریشه (م) بکا (در) فی (طلب) م (جان) م (چون) مثل (شمع) م (همانندم) اوساعت (بدمی) برنفسده (جان) م (بسپارم) تسلیم ایدرم (معنای اشارتی) اکر اول محبوب خدا اولان پیرروشن ضمیرك طرف عزتندن جانمی طلب ایتمکه برخبرجی و براشارهٔ درونی بکا ایریشه موم آتشه بلاتوقف تسلیم اولدیغی کبی بندخی برنفسده جانمی بیرمه تسلیم ایدرم

﴿ کرقلب دلم را ننهد دوست عیاری * من نقدروان دررهش ازدیده شمارم ﴾

اکر قلب کوکلمه دوست برعیار قومیه بن چشمدن آنك یولنده نقد روان صایارم (مفردات) (کر) اکر (قلب) زیوف (دلم را) کوکلمه (ننهد) قومیه (دوست) م (عیار) م (یا) وحدتیه (من) بن (نقدروان) کیچر اقچه (در) فی (ره) یول (ش) ضمیر (ازدیده) کوزمدن (شمارم) صایم (معنای اشارتی) اول جواسیس القلوب اولان پیردلپذیر اکر بنم مزیف ومغشوش کوکلمه بروزن قومیه واعتبار ایتمیه بن کریه ایله عندالله مقبول اولان ونقد رایج کبی آلتان انجودانه‌سی کبی کوزمدن یاشلر دوکیم وراه عشقده وجودمی افنا ایدیم

﴿ دامن مفشان ازمن خاکی که پس ازمرك * زین در نتواند که بردباد غبارم ﴾

بن حقیردن اعراض ایله زیرا موتمدنصکره باد قادر اولمزکه بو قپودن بنم غبارمی ایلته (مفردات) (دامن) اتك (مفشان) صاچمه (ازمن) بندن (خاکی) طپرغه منسوب (پس) صکره (ازمرك) اولومدن (زین در) بوقپودن (نتواند) قادر دکل (برد) ایلته (باد) یل (غبارم) توزمی (معنای اشارتی) ای خلیفة الله اولان پیرم بوخاك ذلیلدن اعراض ایله زیراموتمدنصکره وجودم طپراق اولسه دخی باد هوا وتعلق سواقادر اولمزکه بوقپودن بنم غبارمی قالدیره وعشق ومحبت الهی قوقوسنی بنم ترابمدن کیدره بلکه یل اسدیکجه دماغ عشاقه بنم ترابمدن محبت قوقوسی کله

﴿ بربوی کنار توشدم غرق وامیدست * ازموج سرشکم که رساند بکنارم ﴾

سنك کنارك امیدی اوزره کوزم یاشنه غرق اولدم وامیدر کوزم یاشنك موجندن که بنی کنارکه ایرشدیره (مفردات) (بر) علی (بوی) امید (کنار) قوجاق (تو) سن (شدم) اولدم (غرق) م (امید) م (است) در (از) من (موج) طالغه

(پروانهٔ او کر رسدم در طلب جان * چون شمع همانندم بدمی جان بسپارم) پروانهٔ او اضافتی لامیه در مراد پروانه‌دن تذکره وخط همایون مقوله سیدر رسدم میم معنی جهتندن جانه مقید درجان دیمکدر همانندم مرکبدرهم دن وآن دن ودمدن هم اول ساعت معناسنه‌دربدمی باحرف ظرف دم نفس یاحرف وحدت برنفسده دیمکدر بسپارم فعل مضارع متکلم وحده تسلیم ایدرم دیمکدر جان بسپارمك مقدم مفعولیدر * محصول بیت * اکر اول جانان پروانه‌سی جانم طلبنده ایریشرسه یعنی بندن جان طلب ایدرسه شمع کبی هم اول دم برساعتده جان تسلیم ایدرم حاصلی جان طلبیچون جاناندن بکا برخط کاورسه شمع کبی خط کلدیکی کبی برساعتده جانم تسلیم ایدرم یعنی بردم توقف ایلیوب نقد جانی امرینه فدا ایلرم (کرقلب دلم را ننهد دوست عیاری * من نقدروان در رهش ازدیده شمارم) قلب دل اضافتی بیانیه در را ادات مفعول مراد قلب دلدن صاف وخالص اولمقدر یعنی مغشوش کوکل قلبك دله اضافتی اطلاقندن خالی دکلدر عیارعینك کسریله معیار معناسنه درکه بونده مقداردن تعبیردر نقدروان بیانیه روان رایج معناسنه در شمارم فعل مضارع متکلم وحده شماریدندن صایارم دیمکدر * محصول بیت * بنم قلب کوکلمه یعنی مغشوش ودغل کوکلمه دوست برمعیار وبرمقدار تعیین ایلمزسه یعنی برقیمت قومازسه حاصلی اعتبار ایلمزسه بن کوزمدن آنك یولنه نقد رایج صیارم یعنی اوکلم قلبدر دیو بکنمزسه کوزمدن اعلا کچر اقچه اباغی طپراغنه صیارم حاصلی کریه وبکا ایله یولنه کوزم یاشنی صچارم قلب ونقد وروان وشمار وعیار تلری مراعات نظیر صنعتیدر قلب ونقد وعیارده یولده در (دامن مفشان ازمن خاکی که پس ازمرك * زین در نتواند که برد باد غبارم) مفشان فعل نهی مفرد مخاطب درسلکمه دیمکدر دامن مفشانك مقدم مفعول صریحیدر وازمن غیرصریحی من خاکی بیانیه که حرف تعلیل پس ازمرك مصراع ثانیه مرهوندر نتوان قادر دکل که حرف بیان برد فعل مضارع مفرد غائب بربدندن ایلتور دیمکدر باد فاعلی غبار مفعول صریحی وزین در مقدم غیرصریحی * محصول بیت * بن خاکیدن اتکك سلکمه یعنی بندن اعراض ایله که موتدن صکره بوقپودن یل بنی ایلتمکه قادراولمز یعنی سن بندن اتکك سلکوب اعراض ایلکله آستانکی ترك ایلمك احتمالی یوقدر زیرا مرکدن صکره بوقپودن یل بیله توزیمی ایلتمکه قادردکلدر شویله محکم تشبث ایلمشم بوقپویه (بربوی کنار توشدم غرق امیدست * ازموج سرشکم که رساند بکنارم) (بونده بوی امید معناسنه در کنار یان ویهلو معناسنه در واوحرف حال امید مصراع ثانیه مرهوندر موج سرشك بیانیه وبالامیه در مجازا که حرف بیان رساند فعل مضارع مفرد غائبدر رسانیدندن الف ونون ادات تعدیه در بونده ایرشدره دیمکدر بکنارم باحرف صله کنار بونده لب معناسنه درلب دریا کبی میم معنی جهتندن رسانده مقیددر تقدیری رساندم بکناردر * محصول بیت * سنك کنارك امیدیله ایکی معنایه بیله اشك چشمه غرق اولدم حال بوکه امیدواردر موج سرشکمدن که بنی کناره ایرشدره یعنی کرچه بالفعل اشکم دریاسنده غرقم امااميدواردرکه اشك چشم دریاسنك موجی بنی کناره ایرشدره حاصلی مرجودرکه کثرت بکابنی ساحل وصاله ایصال ایلیه

(سر شـك) كوزياشى (م) بنم (رساند) ايرشديره (بكنـارم) بنى كنـاره
(معنـاى اشارتى) سنك موقوف كريه وزارى اولان وصلت وقربت ذاتيه لك
ورؤيت ومشاهدهٔ انوار قدسيه لك اميدى اوزره كوزم ياشنه غرق اولـدم
واميددركه روز شب جريان ايدن كوزم ياشنك كثرتندن وموجندن كه عاقبت
بنى مقصد اقصام اولان قربت و وصلته ايرشديره

﴾ زلفين سياه تو بدلدارئ عشاق ✿ دادند قرارى و ببردند قرارم ﴿

سنك ايكى سياه زلفك عشاقك دلدارلغنـه برقرار وبرديلر وقرارمى ايلتـديلر (مفردات)
(زلفـين) ايكى زلف (سياه) م (تو) سن (با) للملابسه (دلدارى) كوكل طوتجاق
(عشاق) م (دادند) ويرديلر (قرار) م (يا) وحدتيـه (ببردند) ايلتديلر (قرارم)
م (معناى اشارتى) (قلـوب الاحرار بين التجلى والاستتار) كلامى سرنجه صفات
متقابله ذكردن كاه قابضيت كاه باسطيت ايله تجليك عشاقك قلبنى كندويه جذب كلى
ايلكلك ايچـون قلوب عشاقده ذكرالله ايله اطمئنان وانسيت الهيه ايله سكـونت
وايقـان ويرديلر و بى نهايت اولان لذت روحانيتك اشتياق وآرزو سيله روزوشب
آه وزارله بنى درد ومحنته دوشوروب قرارمى ايلتـديلرونى متحيروسر كردان ايلـديلر

﴾ امروز مكش سرزوفاى من وانديش ✿ زان شب كه زغم من بدعا دست برآرم ﴿

بوكون بكا وفا ايتمكدن باش چكمه وفكرايله اول كيجه دن كه بن غمدن دعايه ال قالديرم
(مفردات) (امروز) بوكون (مكش) چكمه (سر) باش (ز) من (وفا) م (من) بن
(انديش) فكرايله (زان شب) اول كيجه دن (ز) من (غم) م (من) بن (بدعا) دعايه
(دست) ال (بر) يوقارو (آرم) كتورم (معناى اشارتى) (واوفوا بعهدى اوف
بعهدكم) آيت كريمه سنـده اولان وعد كريمك سرنجه محضا كرمكدن بوكون
بكالطف وعنايتكله معامله ييوروب انوار ايمانله وعشق ومحبت ايله پرشوق ايلديكك
قلبمى انوار تجلئ ذاتيه لك ايله دخى پر نور وانسيت داعيه لك ايله مسرور ايليـه سن
و بنه توفيقكله اول كيجه لرده سنك دركاه عزتكده تضرع ونيازله سنك غم عشقكدن
والم اشتيـاقكدن دعايه ال قالدروب مرادم ديلدكده بنى مأيوس ايتميوب نظردن
رحمتكله نظر بيوره سن

﴾ اى باد ازان باده نسيمى بمن آور ✿ كان بوى شفامى دهد از رنج خمارم ﴿

اى باد اول باده دن بكا بر رايحه كتور زيرا اول رايحه خمار رنجندن بكا شفا و يرر (مفردات)
(باد) يل (ازان باده) اول شرابدن (نسيمى) بر رايحه (بمن) بكا (آر) كتور (كه)
زيرا (بوى) رايحه (شفـا) م (مى دهد) ويرر (از) من (رنج) مشقت (خمار) باش
اغريسى (م) بكا (معناى اشارتى) اى توفيق الهى واى عنايت ونفحات ربانى
اول شراب عشق الهيدن وفيضان فضل سبحانيدن بنم دماغ جانمه بر رايحهٔ رحمانى
وبر نفحهٔ يزدانى كتـور زيرا اول رايحه شراب نفس وشيطاندن حاصل اولان
باش اغريسى رنجندن والم روحانيلردن بكا شفا ويرر

﴾ باوصف سرزلف تو مى شد سخن من ✿ پيوسته ازان همنفس مشك تتارم ﴿

(زلفين سياه تو بدلدارئ عشـاق ✿ دادند قرارى و ببردند قرارم) بدلدارئ
عشاق باحرف صله وياحرف مصدر واضـافت لاميه در قرارى ياحرف تنكير
✿ محصول بيت ✿ سنك ايكى سياه زلفك عشاقك دلدارلغنه يعنى عشاقك كوكلنى
اله كتـورمكه وعـده وقرار ويرديلر وبنم قرارم ايلتديلر يعنى عشاقك خاطرينى
رعايت ايلمكه عهد ايلديلر امابنى بيقرار ايلـديلر (امروز مكش سرز وفاى من
وانديش ✿ زان شب كه من ازغم بدعا دست برآرم) وفاى من اضـافتى
مصدرك مفعولنه ويا فاعلنـه واوحرف عطف انديش فعل امر مفرد مخاطبدر
فكرايله ديمكدر مصراع ثانيه مرهوندركه حرف رابط صفت ✿ محصـول بيت ✿
بوكون بنم وفامدن باش چكمه يعنى بكا وفا دارلق ايلمكـدن اعراض ايله
واول كيجه يى فكرايله كه بن سنك غمكدن دعايه ال قالدرزم يعـنى بنم بددعامدن
احترازايله (اى باد ازان باده نسيمى بمن آور ✿ كان بوى شفـابد هد ازرنج خمارم)
✿ محصـول بيت ✿ اى باد اول باده دن بكا بر رايحه كتور زيرا اول قوقو بكا رنج
خمار دن شفا ويرر يعنى رنج خمارى دفع ايلمكه باده نك قوقـسى كافيدر (باوصف
سرزلف تو ميشد سخن من ✿ پيوسته ازان همنفس مشك تتـارم) ✿ محصول
بيت ✿ سنك سرزلفك وصفيله واقع اولادى بنم كلامم يعنى بنم سوزم سنك سرزلفك
وصفيله متصف اولديغيچون دائما انكيچون مشك تاتاره همنفسم يعـنى متصل مشك
تاتاره مقارن ومصاحبم حاصلى سرزلفك وصفى سببيـله دائمـا ممسك ومعطرم

سنك سرزلفك وصفيله اولدى بنم سوزم اول سببدن دائم تتار مسكيـله همنفسم
(مفردات) (با) للملابسه (وصف) م (سر) اوج (زلف) م (تو) سن (مى شد)
اولدى (سخن من) بنم سوزم (پيوسته) دائم (ازان) اول سببدن (همنفس) مصاحب
(مشك تتار) م (م) بن (معنى اشارتى) اى محبوب حقيقى بنم سنك توفيقكله سنك
آثار تجليات صفاتيه لك وصفيـله اولدى بنم سوزم اول سببدن دائم تاتار مسكى كبى
كلامم اسرارلدنيه دن اولوب دماغ جانلره غذا ولذت روحانيت بخش ايديجى اولمشدر

﴾ حافظ لب لعلش چو مرا جان عزيزست ✿ عمرى بود آن لحظه كه جان رابلب آرم ﴿

اى حافظ انك قيرمزى لبى چونكه بنم عزيز جانمدر برعمر اولور اول لحظه كه جانى لبه
كتورم (مفردات) (حافظ) م (لب) دوداق (لعل) م (ش) ضمير (چو) چونكه (مرا)
بنم (جان عزيز) م (است) در (عمرى) برعمر (بود) اوله (آن لحظه) م (جان را) جانى
(بلب آرم) دوداغه كتورم (معناى اشارتى) اى حافظ اول محبوبك لعلدن لطيف
وبى بها اولان كلام جان فزاسى وحيات ابدى بخش ايديجى فيوضات دلكشاسى چونكه
بنم جان عزيزمك غذا سيدر برلطيف عمر اولور راول لحظه كه اول لذت روحانيت
واول انوار معرفت ايله جانمى لبه كتورم وتجلئ انوارحقده استغراقله تسليم روح ايدم

﴾ وله ايضا ﴿

﴾ حاليا مصلحت وقت دران مى بينم ✿ كه كشم رخت بميخانه وخوش بنشينم ﴿

شمدى وقتك مهم مصلحتنى انده كوردم كه اسبابمى ميخانه يه چكم وسلامت اوطورم
(مفردات) (حاليا) شمدى (مصلحت وقت) م (دران) انده (مى بينم) كورورم (كشم)
چكم (رخت) متاع (با) للملابسه (ميخانه) م (خوش) سلامت (بنشينم) اوطورم
(معناى اشارتى) شمدى بكى وقتده لازم اولان مصلحت اودر كه تعلقـات دنيايى
ترك ايدوب حضور اهل اللهده رياضات ومجاهداته سعى ايله عشق ومعرفة الله
تحصيل ايدوب ماسوادن فراغت قلبله خوش حال اوزره اوطورم وسلامت دارين بولم

﴾ جز صراحى و كتابم نبود يار و نديم ✿ تاحريفان دغا را ز جهان كم بينم ﴿

صراحى و كتابدن غيرى بكا يار ونديم اوليه تاكه حرامزاده حريفلرى جهاندن كم كورم
(مفردات) (جز) غير (كتاب) م (م) بكا (نبود) اوليه (يار) م (نديم) مصاحب (تا)
حتى (حريفان) مصاحبلر (دغا) حرامزاده (را) ادات مفعول (ز) من (جهان)
م (كم) نقصان (بينم) كورم (معناى اشارتى) (اللهم ارنا الحق حقا وارزقنا اتباعه
وارنا الباطل باطلا وارزقنا اجتنابه) حديث شريفى سرنجه يارب سنك توفيقكله كتاب
اللهدن وعشق الهيدن غيرى بكا يار ومصاحب اوليه تا كه ارباب غرض وحيله كار
وقطاع طريق اولان حرامزاده و باطل عوام حريفلرى جهانده نقصانده اولدقلرينى
كوروب (الناقص ملعون) خبرى سرنجه انلردن اجتناب اوزره اولم

﴾ جام مى كيرم وازاهل ريا دور شوم ✿ يعنى ازخلق جهان پاك دلى بكزينم ﴿

شراب قدحنى طوتم واهل ريادن بعيد اولم يعنى جهان خلقندن بر پاك دلى اختيار ايدم

(حافظ لب لعلش چومرا جان عزيزست ✿ عمرى بود آن لحظه كه جان رابلب آرم)
✿ محصول بيت ✿ اى حافظ جانانك لب لعلى چونكـه بنم جان عزيزمدر پس برعمر اولور اول لحظه كه جانى طوداغمه كتورم يعـنى جانانك لبى كه عمر عزيزدر آنى لبه كتورمك عمردر يعـنى عمر ارتقاغيدر حاصلى تازه جان كسب ايلمكدر (وله ايضا)
(حاليـا مصلحت وقت دران مى بينم ✿ كه كشم رخت بميخانه وخوش بنشينم) حاليا وحالا ايكيسى بر معنايه در مصلحت وقت لاميه كه حرف بيـان ✿ محصول بيت ✿ الآن وقتك مصلحتنى اول معناده كوررم كه اسبابمى ميخانه يه چكم و كوزل قرار ايدوب اوطورم يعنى ميخانه ده مجاور اولم (جز صراحى وكتابم نبود يار و نديم ✿ تاحريفـان دغا راز جهـان كم بينم) دغا حيله ومكر ✿ محصول بيت ✿ ميخانه ده مجـاور اولوب صراحى وكتابدن غيرى يارومصاحبم اوليه ويااولمسـون تاكيم حيله ومكر حريفلرينى جهاندن كوزميم يعنى مصلحت وقت بودركه ميخانه ده مجـاور اولوب ياروند يمم بونلر اوله تاكيم دنيانك حيله باز ومكار وغدارلرينى كوزم كورميه حاصلى اهل دنيادن خلاص بولمغيچون ميخـانه كوشه سنى اختيار ايدوب بونلرله اكلنـديم ديرم (جام مى كيرم واز اهل ريادور شوم ✿ يعنى ازخلق جهـان پاك دلى بكزينم) ✿ محصول بيت ✿ ميخانه ده اوطوروب جام مى طوتام واهـل ريادن ايراق اولم يعنى خلق جهاندن برپاك دل اختيار ايدمكه جام مى مراددر مصراع ثانى مصراع اولى بيان ايدر پاك دل ياسى حرف مصدر طوتنلر مضمون بنه واصل اولمامشلر

(مفردات) (جام) قدح (مى) شراب (كيرم) طوتم (از) من (اهل ريا) م (دور بعيد (شوم) اولم (از) من (خلق جهان) م (پاك) م (دل) قلب (يا) وحدتيه (بكزينم) اختيار ايدم (معناى اشارتى) شراب عشق الهى قدحى اولان قلبى هواوهوا جس نفسانيه دن حفظ ايدم وصورت پرست اولان اهل ريادن بعيد اولم يعنى (تعاونوا على البر والتقوى) آيت كريمه سى سرنجه خلق جهاندن ديفه معين رقلبى پاك ذات محترمى اختيار ايدم واكا مصاحب اولم

﴿ پس كه درخرقهٔ آلوده زدم لاف صلاح ❁ شرمسارازرخ ساقى ومى رنكينم ﴾

آلوده خرقه ده زياده كه صلاح لافنى اوردم ساقينك يوزندن ورنكين شرابدن شرمسارم (مفردات) (بس) زياده (در) فى (خرقه) م (آلوده) ملوث (زدم) اوردم (لاف) م (صلاح) م (شرمسار) چوق اوتانيجى (از) من (رخ) يكاق ويوز (ساقى) م (مى) شراب (رنكين) رنكلى (م) ن (معناى اشارتى) اسباب كبرورِيا اولان علوم واعمال ظاهره ايله بوملوث وبى اعتبارخرقهٔ وجودمده چوق صلاح وتقوى لافنى اوردم علت فاسده دن واغراض كاسده دن صافى و سالم اولان پيركاملك وشراب عشق الهيه نك حضورنده شمدى شرمسارومحجوبم

﴿ سر بآزادكى ازخلق بدارم چوسرو ❁ كردهد دست كه دامن زجهان برچينم ﴾

سروكبى آزده لك ايله خلقدن باش قالديرم اكرميسر اولورسه كه جهاندن فراغت ايدم (مفردات) (سر) باش (بآزادكى) سلامتلكه (از) من (خلق) م (بدارم) طوتم (چو) مثل (سرو) م (كر) اكر (دهد) ويره (دست) ال (دامن) اتك (ز) من (جهان) م (برچينم) ديو شرم (معناى اشارتى) اكر حضرت الله توفيق وعنايت ايدرسه خانهٔ تجلىٔ الهى اولان قلبى انديشهٔ تعلقات فانيه دن تخليه وماسوى اللهدن تجريد ايله سروكبى آزاده اولوب عزلت وقناعت ايله جهاندن فراغت ايدم وانوار تجليات الهى ايله محلى ومتجلى اولم

﴿ بردلم كرد ستمهاست خدايا مپسند ❁ كه مكدر شود آيينهٔ مهرآيينم ﴾

قلبم اوزره ظلم غبارى واردراى خدا بكمه كه بنم محبت عادتلو آيينهٔ قلبم مكدر اوله (مفردات) (بر) على (دل) كوكل (م) بنم (كرد) غبار (ستمها) ظلملر (است) واردر (خدايا) اى خدا (مپسند) بكمه (مكدر) م (شود) اوله (آيينه) م (مهر) محبت (آيين) عادت (م) بنم (معناى اشارتى) آيينهٔ اسرار تجلى ومطلع آفتاب انوار معرفت لايزالى قيلسد يغك مرآت قلبم اوزره نفس وهوا وابليس پر دغازك ظلملرى غبارى كه واردراى بنم رحيم ولطيف اولان ربم سن بوسنك محبت وعشقكله ومشاهدهٔ انوارذاتيه نك ايله عادتلو آيينهٔ قلبم مكدر اولسنى كرمكله بزه لايق كورمه

﴿ سينهٔ تنك من وبارغم اوهيهات ❁ مرداين باركران نيست دل مسكينم ﴾

(پس كه درخرقهٔ آلوده زدم لاف صلاح * شرمساررخ ساقى ومى رنكينم) شرمساررخ ساقى اضافتلرى لاميه لردر ومى رنكين بيانيه * محصول بيت * چوق كه باده ايله آلوده خرقه ايچنده صلاح لافنى اوردم يعنى خلقه مرايلق صاتدم ساقى رخينك ومى رنكينك شرمسارى ومحجوبيم يعنى بونلر بنم باده نوش او اوب مرايى اولسد يغمى بيلدكلرندن شرمنده يم (سر بآزادكى ازخلق برآرم چون سرو * كه دهد دست كه دامن زجهان درچينم) سر برآرمك مقدم مفعول صريحى بازادكى واز خلق غير صريحيدر در چينم درحرف تاكيد چينم فعل مضارع متكلم وحده ديرم وديو شيرم ديمكدر دامن ديو شرمكدن مراد خلقدن انقطاع وانزوادر * محصول بيت * سروكبى خلقدن باشمى ازاده لكله قالديرم يعنى فراغت وآسوده لكله ظهور ايدرم اكرال ويرسه كه اتكمى اهل جهاندن ديو شرم يعنى خاقدن كسياوب فراغت وعزلت بوجغى اختيار ايدرسم سروكبى ازاده او اودم سرو ازاده ديدكلرى انكچوندر كه هركز اكا ميوه ايچون كمسه طاش واغاج آتماز وساٸر اغاجلر كبى يراغن دوكوب عريان قالمز (بردلم كرد ستمهاست خدايا مپسند * كه مكدر شود آيينهٔ مهرآيينم) كرد ستم بيانيه مپسند لايق كورمه كه حرف بيان آيينهٔ مهرآيين وصف تركيبى درآيين اسلوب وقانون معناسنه در مهر بونده محبت وآفتاب معناسنى متحملدر * محصول بيت * كوكلمده ظلملر توزى واريارب لايق وجائز كورمه كه مكدر وبولانق اوله آيينهٔ مهرآيينم يعنى كنش كبى صافى وپاك كوكلم ويامحبت عادتلى كوكلم حاصلى محبتلى كنش كبى صافى وپاك كوكلى ظلم غبارى ايله آلوده ايلمه يارب (سينهٔ تنك من وبارغم اوهيهات * مرداين باركران نيست دل مسكينم) سينهٔ تنك من بيانيه ولاميه در بارغم اوده بويله در مرد اين باركران لاميه وبيانيه در دل غمكين بيانيه * محصول بيت * بنم سينهٔ تنكم انك غمى بوكيله مناسبتى بوقدر يعنى جانانك ﴿ بنم ﴾ طاغلرجه غمى بنم تنك سينه مه صغمز ارالرنده بعدوار هيهات يور ديغى انكچوندر بنم غملى كوكلم بوآغريوكك ارى دكلدر يعنى دل مسكينم جانانك غمى يوكنه متحمل دكلدر

بنم طارسينه مم آنك غمى يوكنه تحملى بعيد اولدى بنم مسكين كوكلم بواغريوكك ارى دكلدر (مفردات) (سينه) كوكس (تنك) طار (من) بن (بار) يوك (غم) م (او) ضمير (هيهات) بعيد اولدى (مرد) آدم (اين) بو (باركران) آغريوك (نيست) دكل (دل) كوكل (مسكين) م (م) بنم (معناى اشارتى) استعيذ بالله (اوانزلنا هذا القرآن على جبل لرأيته خاشعا متصدعا من خشية الله) آيت كريمه سى سرنجه بنم بوطار سينه م سماوات وارضك چكمدكى حضرت اللهك عشق وفيض وتجليسى يوكنه وآيينهٔ قلبم مكدر اولمغله انوار جمال اللهدن محجوبيت غمى يوكنه تحملى بعيددر زيرا بنم مسكين كوكلم حضرت اللهك عنايتسز بوآغريوكك آدمى دكلدر

﴿ من اكر رند خراباتم وكر حافظ شهر ❁ اين متاعم كه همى بينى وكمتر زينم ﴾

بن اكر ميخانه نك اونديى ام واكر شهرك حافظيم متاعم بودر كه كوررسن وبوندن كمترم (مفردات) (من) بن (رند) فاسق (خرابات) ميخانه (م) ن (حافظ شهر) م (اين) بو (متاع) م (م) بنم (همى) داٸم (بينى) كوررسن (كمتر) زياده اكسك (زين) بوندن (م) بن (معناى اشارتى) بن اكر ميخانهٔ عشق الهيه نك عياريم واكر شهرك حافظيم بنم بوذل وحقارتله وپريشان حالله اولان متاعمى كوررسن بوكوردوككدن زياده خوروحقير ومسكينم ودركاه حقه محتاجم

﴿ بندهٔ آصف عهدم دلم آزرده مكير ❁ كه اكردم زنم ازچرخ بخواهد كينم ﴾

آصف زمانك بنده سيم كوكلمى رنجيده طوتمه زيرا اكرفلكدن شكايت ايدن اندن بنم انتقامى الور (مفردات) (بنده) قول (آصف) وزير سليمان عليه السلام (عهد) زمان (م) بن (دلم) كوكلمى (آزرده) رنجيده (مكير) طوتمه (دم زنم) نفس اوردم (ازچرخ) فلكدن (بخواهد) ايستر (كينم) انتقام (معناى اشارتى) قطب زمانك بنده سيم بنم كوكلمى انجتمه بوخسه اكرشكايت ايدرسم بنم شاهم فلكدن انتقامم آلور وبنم افندم برغيوردر كه بنده سنى انجيده نك عرقنى قطع وكندوبى هلاك ايلر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ خيز تاخرقهٔ صوفى بخرابات بريم ❁ داق وطامات ببازارخرافات بريم ﴾

قالق صوفينك خرقه سنى ميخانه يه ايلته لم داق وطاماتى خرافات بازارنه ايلته لم (مفردات) (خيز) قالق (تا) حتى (خرقه) م (صوفى) م (با) للملابسه (خرابات) ميخانه (بريم) ايلته لم (داق) يمانى ثوب (طامات) رسوم (با) للملابسه (بازار) م (خرافات) بت بازارى (بريم) ايلته لم (معناى اشارتى) اى عالى همت اولان سالك قالق ظاهر پرست اولان صوفينك خرقه سنى عيوبدن عارى اولان عشق الهى ميخانه سنه ايلته لم رياخرقه سنى وراه عشقك مانعى اولان رسوم وعادات لباسنى بت بازارنه ايلتوب فروخت ايده لم ترك وتجريد يولنى اختيار ايده لم

(من اكر رند خراباتم وكر حافظ شهر * اين متاعم كه همى بينى وكمتر زينم) رند خرابات وحافظ شهر لاميه لردر * محصول بيت * بن اكر رند ميخانه ام واكر حافظ شهرم يعنى اكرطالح واكرصالح واكرفاسق واكرعابدم بوقاشم كه كوررسن وبوندن كمترم يعنى كورديكك كبيم وكوردككدن اكسك معناسنى متاعم بودر كه كوررسن ديين معانى اضافتدن آكاه دكل ايش (بندهٔ آصف عهدم دلم آزرده مدار * كه اكردم زنم ازچرخ بخواهد كينم) بندهٔ آصف عهدم اضافتلرى لاميه لردر عهد بونده زمان معناسنه در كه حرف تعليل دم زنم شكايت ايدم ديمكدر بخواهد كينم كينمى ديلر يعنى انتقام آلور ديمكدر * محصول بيت * زمانه وزيرينك بنده سى يم كوكلمى آزرده طوتمه يعنى كوكلمى انجتمه كه اكرفلكدن شكايت ايدرسم انتقامم آلور يعنى فلك كه بوقدر عظمت وقدرت صاحبيدر امرينه مطيع وتصرفنه منقاددر فكيف غيريسى حاصلى وزيرك عظمت وقدرتنى بيان ايدر (وله ايضا) (خيز تاخرقهٔ صوفى بخرابات بريم * داق وطامات ببازار خرافات بريم) خيز فعل امر مخاطبدر خيزيدندن قالق يعنى طور يوقارى ديمكدر تاحرف تعليل خرقهٔ صوفى لاميه در خرابات ميخانه دلق طامات بيانيه دلق خرقهٔ فقرا طامات اصطلاحات ورسوم صوفيه در خرافات خرافه نك جمعيدر خرافه نك ضميله وخرافه قبيلهٔ عذره دن برشخصك اسميدر كه آنى جن تصرف ايلدى پس هرنسه نى كه اول حالنده مشاهده ايدردى بوجانبه خبرويردى وعرب بونى اكذاب ايدوب حديث خرافه ديرلردى اما حضرت محمد عليه السلام خرافة حق ديمشدر صكره عرب تشبيه طريقيله كيجه سويلنن افسانه لره خرافات ديدبلر اما بونده بازار خرافاتدن مراد اسكى بوسكى صاتلان بازار در رومده بت بازارى كبى مثلا * محصول بيت * خطاب عام طريقيله يوردر قالق وتاكيدى كمز صوفيلر خرقه سنى ميخانه يه ايلتوب رهن باده ايده لم شطح وطامات خرقه سنى بازار خرافاته ايلته لم زيرا بونك كبيلره كيمسه اعتبار ايدوب بربول ورمز حاصلى رياخرقه سيدر آنى بنده مرايلر آلور بى رياوالر آلمزلر داق وطامات ديو واوعاطفه ايله يازان معنايه وصول بولميش

(کوش بستیم وزافسانهٔ واعظ رستیم * چند چون بیخبران ننك خرافات بریم) بونده خرافات کیجه افسانه لری معناسنه در
* محصول بیت * قولقمزی باغلدق وواعظ افسانه سندن قورتلدق نیجه یه دك بیخبرلر کبی واعظلر افسانه سنك عارونا موسنی

کوش بستیم وزافسانهٔ واعظ رستیم * چندچون بیخبران ننك وخرافات بریم

قولاغمزی باغلدق وواعظك افسانه سندن قورتلدق نیجه بر بیخبرلر کبی عارونامعقول سوزلر ایلتهلم (مفردات) (کوش) قولاق (بستیم) باغلدق (ز) من (افسانه) حکایت (واعظ) م (رستیم) قورتلدق (چند) نیجه (چون) مثل (بیخبران) خبرسزلر (ننك) عار (خرافات) نامعقول سوز (بریم) ایلتهلم (معنای اشارتی) فضول کلامدن قولاغمزی باغلدق لذت روحانیدن وشراب عشق الهیدن بی ذوق اولان واعظ غافلك افسانهٔ دروغندن قورتلدق نیجه بربی خبرلر کبی عارایدهلم ونامعقول سوزلر و یلان حکایهلرایله مغرور اولهلم واستماع ایدهلم

تا همه خلوتیان جام صبوحی کیرند * چنك صبحی بدر پیرمناجات بریم

تاجمیع خلوتیلر جام صبوحی نوش ایلیه‌لر صبحه منسوب اولان چنکی مناجات پیرك قپوسنه ایلتهلم (مفردات) (تا) حتی (همه) جمیع (خلوتیان) م (جام) م (صبوحی) صباح ایچیلن شراب (کیرند) طوته‌لر (چنك) بر ساز التیدر (صبح) م (با) ظرفیه (در) قپو (پیر) م (مناجات) م (بریم) ایلتهلم (معنای اشارتی) علماء رسومك وعوام طریقتك حیلهٔ نفسانیه‌لرینی خبر ویرهلم تاکه وسواسله طوبطلو اولان خلوتیان جمله سی شب تا بسحر شراب عشق الهیه‌یی نوش ایلیه‌لر و بوشراب عشقك حصولی ایچون پیرطریقتك قپوسنده اجابت وقتی اولان وقت سحرده چنك کبی حزین آوازله نیاز ومناجات ایدهلم

سوی رندان قلندر ره آورد سفر * دلق پشمینه وسجادهٔ طامات بریم

قلندر رندلر جانبنه سفر ارمغانی دیو پشمینه دلق وطامات سجاده سنی ایلتهلم (مفردات) (سوی) جانب (رندان) عیارلر (قلندر) مجرد کیمسه (با) للملابسه (ره آورد) ارمغان (سفر) م (دلق) خرقه (پشمینه) یوکه منسوب (سجاده) م (طامات) رسوم (بریم) ایلتهلم (معنای اشارتی) ماسوی اللهدن قلبنی تجرید ایلیوب حالی عیارلقله خلق عالمدن سترایله کان وبائن اولان رجال الله جانبنه سفر ارمغانی دیو دلق پشمینهٔ وجودی ولوازم وجود اولان سجادهٔ رسوم وعادات صوفیه‌لری ایلتهلم وظاهرا وباطنا انلرك طریق اسلمرینه تسلیم اولهلم

ورنهد دره ما خار ملامت زاهد * از کلستانش بزندان مکافات بریم

اکر زاهد بزم یولمزه ملامت خارنی قویه کلستاندن آنی مکافات زندانه ایلتهلم (مفردات) (ور) اکر (نهد) قویه (در) فی (رهما) یولمزه (خار) دیکن (ملامت) م (زاهد) م (از) من (کلستان) م (ش) آنی (با) للملابسه (زندان) م (مکافات) جزا واجر (بریم) ایلتهلم (معنای اشارتی) اکر منکر حالات اهل الله اولان زاهد خشك بزم یولمزه ملامت خارنی قویه و بزه طعن ایلیه ومانع اوله توجه قبله آنی کلستان سعادت اولان راه عشق الهیدن چیقاروب جزاء سیئه سی اولان زندان دنیایه ومهلك ایدی اولان محبت ماسوایه دوشوروب

ایلته‌وز یعنی نیجه برافسانه دیکلمك عارینی چکه‌وز حاصلی واعظلرك یاردسوزلرینی نیجه براستماع ایدهلم بونده ننك وخرافات دیو واو عاطفه ایله یازان خرافه کبی لایعقل ایش (تا همه خلوتیان جام صبوحی کیرند * چنك صبحی بدر پیرخرابات بریم) بعض نسخه ده پیر مناجات واقعدر بنه مراد پیر خراباتدر تا حرف تعلیل چنك صبحی یا حرف نسبت اولیجق اضافت بیانیه در اما حرف وحدت ویا تنکیر اولیجق لامیه در بدر پیر خرابات با حرف صله اضافتلر لامیه و بیانیه در چنك برینك مقدم مفعول صریحیدر وبدر غیر صریحی * محصول بیت * جمیع خلوتیلر جام صبوحی طوتمق ایچون یعنی باده نوش اولمق ایچون صباح چنکنی پیر خراباتك قپوسنه ایلته‌لم یعنی پیرخراباتك قپوسنده چنك وچغانه ایله مجلس پیدا ایدهلم تاجمیع عابد وزاهدلر اطرادا باده نوش اولسونلر (سوی رندان قلندر ره آورد سفر * داق پشمینه وسجادهٔ طامات بریم) رندان قلندر بیانیه در ره آورد یول ارمغانی پس سفر ذکری تجرید طریقیله در دلق پشمینه بیانیه پشمینه ده یا حرف نسبت ونون حرف تأکید وهما ادات تشبیه بوکدن خرقه که اکثر فقرا آنی کیر سجادهٔ طامات بیانیه * محصول بیت * قلندر رندلر جانبنه سفر ارمغانیله داق پشمینه وطامات سجاده سنی ایلته‌لم یعنی سفر ارمغانیله بورباسابنی انلره پیشکش چکه‌لم باده بهاسنه بیع ایلسونلر دیمکدر (ورنهد دره ما خار ملامت زاهد * از کلستانش بزندان مکافات بریم) خار ملامت بیانیه در کلستانش ضرورت وزن ایچون نون ساکن اوقنور زندان مکافات بیانیه مکافات جزا و پاداش معناسنه در * محصول بیت * رندان قلندرانه‌لطف

واحسان اوزره اولورز واکر زاهد بزم یولمزه خارملامت قورسه یعنی رندلره مذکور عطایا ایچون بزی لوم ایدرسه آنی کلستان
ذوق وصفادن زندان مکافات وجزایه ایلتورز حاصلی جزاسنی بنه خار ملامت ایدرزنه که دیمشلر کما تدین تدان وکما تکیل تکال

(شرم مان بادز پشمینهٔ آلودهٔ خویش * کربااین فضل وهنر نام کرامات بریم) شرم مان فارسیده ضمائر جمع اولیجق ذوالعقول کبی
الف ونونله جمع اولور شرمهان شرمتان شرمشان دیرلر وقس پشمینهٔ آلودهٔ خویش بیانیه ولامیه در مصراع اول جزا ومصراع ثانی

(انسوکم ذکری) آیت کریمه سی سرنجه شغل دنیا سببیله حضرت الهك ذکرنی اونوتدیره لم

شرم مان بادز پشمینهٔ آلودهٔ خویش * کر باین فضل وعمل نام کرامات بریم

بزه کندی آلوده خرقه‌مزدن شرم اولسون اکر بو فضل وعمل ایله کرامات نامنی ایلته‌وز (مفردات) (شرم) حیا (مان) بز (باد) اولسون (ز) من (پشمینه) یوکدن خرقه (آلوده) ملوث (خویش) کندی (کر) اکر (این) بو (فضل) م (عمل) م (نام) اسم (کرامات) م (بریم) ایلتهلم (معنای اشارتی) ای زاهد بوقدر ریاضات ومجاهداتله مضغهٔ قلبمز صالح وسالم اولمدیغندن خرقهٔ جوارح وجودمز تلویثات بشریه‌دن پاك وصالح اولمدی بزه کندی آلوده خرقه‌مزدن خجالت کلوب بوفضل وعمل ایله کرامت نامنی اکـق اوتانورز وکرامتمز واردر دیمکه حیا ایدرزسن نه عجب مغرور اولوب جکری یانق عشاقه طعن وزبان دراز ایدرسن

قدر وقت ارنشناسد دل وکاری نکند * بس خجالت که ازین حاصل اوقات بریم

کوکل اکر وقتك قدرنی آکلیه و برایش ایلیه بواوقات حاصلندن چوق خجالت ایلتورز (مفردات) (قدر) م (وقت) م (ار) اکر (نشناسد) آکلیه (دل) کوکل (کاری) برایش (نکند) ایلیه (بس) چوق (خجالت) م (ازین) بوندن (حاصل اوقات) م (بریم) ایلتورز (معنای اشارتی) بحمدالله عون باریله (الوقت سیف قاطع) وجوهر ساطعدر دیوب کوکل اکر وقتك قدرنی آکلیه وعبادت وطاعت وعلم ومعرفت تحصیلنده تکاسل وتهاون ایلیه بواوقات حاصلندن چوق خجالت ایلتورز لکن بوقلب هائم برآن خدادن غافل اولمشدر

فتنه می بارد ازین سقف مقرنس برخیز * تا بمیخانه پناه ازهمه آفات بریم

بومقرنس سقفدن فتنه یاغرقالق تاجمیع آفتلردن میخانه‌یه پناه ایلتهلم (مفردات) (فتنه) م (می بارد) یاغر (ازین سقف) بو طامدن (مقرنس) چارطاق (برخیز) قالق (تا) حتی (با) للملابسه (میخانه) م (پناه) صغنمق (ازهمه) جملهدن (آفات) م (بریم) ایلتهلم (معنای اشارتی) (اللهم انی اعوذبك من فتنة آخرالزمان) حدیث شریفی سرنجه بوسر بعدالزوال اولان دنیا چارطاغنك طامندن فتنه یاغر قالق ای کوکل معدن اسرار شراب عشق الهی اولان بوراث پیغمبرینك سایهٔ حمایه سنده اوله‌لم تاکه جمیع آفتلردن امین اوله‌لم مأمونیتدن اولدقجه شمدی حالا اولان عصمته غرور لایق دکلدر

در بیابان هوا کم شدن آخرتا چند * ره بپرسیم مکر که پی بمهمات بریم

آخر نیجه‌یه دك هوا بیاباننده ضایع اولمق یول صوره‌لم مکر که مهماته ایز ایلته‌لم (مفردات) (در) فی (بیابان) صحرا (هوا) م (کم) ضایع (شدن) اولمق (آخر) م (چند) نیجه‌یه دك (ره) یول (بپرسیم) صوره‌لم (مکر که) اوله که (پی) ایز (با) للملابسه (مهمات) لوازم (بریم) ایلتهلم (معنای اشارتی) بوهوای

شرط معناسنی متضمندر * محصول بیت * شرمهز وخجالتمز اولسون کندی شراب آلودهٔ پشمینهٔ خرقه‌مزدن یعنی کیدیکمز فقرا خرقه سندن اوتنالم اکر بو فضل وهنرله کرامات آدینی ایلتورسك یعنی خرقه‌مزدن شرمنده اولم اکر بورندلك وقلندرلکله کرامات آدینی ذکرایدرسك شرم مان ضمیرینك بیاننده مازومان بزلر دیبن ضمائر فارسیه‌یی بجب احاطه ایلش ایش (قدر وقت ارنشناسد دل وکاری نکند * بس خجالت که ازین حاصل اوقات بریم) قدر وقت لامیه ونشناسدك مقدم مفعول صریحیدر ودل فاعلی واو حرف عطف کاری یا حرف وحدت بس بسیار معناسنه در که حرف بیان حاصل اوقات لامیه‌در * محصول بیت * کوکل نقد وقتك قدرینی بیلمزسه و برایش ایشلمزسه یعنی حاضر وقته مناسب ایش ایشلمزسه چوق خجالت که بو اوقاتك حاصلندن چکرز یعنی اوقاتمزی مالایعنیه صرف ایلدك بکمزه پشیمان اولورز (فتنه میبارد ازین سقف مقرنس برخیز * تا بمیخانه پناه ازهمه آفات بریم) سقف مقرنسدن مراد فلکدر واضافت بیانیه‌در * محصول بیت * بو سقف مقرنسدن فتنه یغار یعنی فلکدن باران حوادث یغار قالق تا میخانه‌یه جمیع آفات وعاهاتدن پناه ایلته‌لم یعنی بلیات روزکاردن صغنه‌لم زیرا انده بلانازل اولمز (در بیابان هوا کم شدن آخر تا چند * ره بپرسیم مکر پی بمهمات بریم) بیابان هوا بیانیه کم شدن بیتك وضایع اولمق معناسنه در آخرادات تأکید تا بونده انتهای غایت ایچوندر پی بونده ایز معناسنه در مهمات تقدیری احوال مهماندر یعنی موصوف محذوفدر * محصول بیت * کندی‌یه نصیحت طریقیله یورر هوا بیاباننده کم اولوب

ضایع اولمق نیجه‌یه دك یعنی هوایه تابع اولوب ضلالته دوشمك نیجه‌یه دك یول صورالم یعنی طریق مستقیمی صورالم اوله که مهماته
ایز سوره‌وز یعنی لازم ومهم اولان احواله واصل اوله‌وز یعنی اوله که طریق حقه صوره صوره واصل اوله‌وز

(با توآن عهد که در وادی ایمن بستیم * همچو موسی ارنی کوی بمیقات بریم) وادی ایمن شول وادیدر که حضرت حق موسایه اندہ تجلی ایلدی ارنی کوی وصف ترکیبیدر ارنی دیه رك دیمکدر ارنی بکا کندك کوستر دیمکدر فعل امر مفرد مخاطبدر ونون حرف وقایه ویای متکلمدن مرکب جمله در میقات اسم مکاندر وقتدن مثلا میقات اهل الشام دیرلر احرام باغلدقلری یره وهر ایشك وقتنه دیرلر * محصول بیت *

نفس صحراسنده نتیجه یه دك سرمایهٔ عمری ضایع ایدەلم اول وارث پیغمبر بدن راه مستقیمی صورەلم مکرکه حقیقتده بزه لازم اولان عشق ومحبته وماخلق له‌مز اولان معرفةاللهی تحصیله سعی ایله امور مهمه‌مزه یول بولوب سعادت دارینه نائل اولەلم

* با توآن عهد که در وادی ایمن بستیم * همچو موسی ارنی کوی بمیقات بریم *

اول عهد که سنکله وادی ایمنده باغلدق موسی علیه السلام کبی ارنی دیجی اولدیغمز حالده میقاته ایلته‌لم (مفردات) (با تو) سنکله (آن) اول (عهد) م (در) فی (وادی ایمن) م (بستیم) باغلدق (همچو) مثل (موسی علیه السلام) م (ارنی کوی) ارنی دیجی (با) للملابسه (میقات) برایش ایچون تعیین اولنان مکان (بریم) ایلته‌لم (معنای اشارتی) ای هادی المضلین اولان ربم لطف وکرمکله سن بزه توفیقك رفیق ایله که بزه سنك توفیق وهدایتك معاونتیله سنکله عالم الستده ایلدیکمز عهدی (واما من خاف مقام ربه ونهی النفس عن الهوی) الخ آیت کریمه‌سی سرنجه موسی علیه السلام (رب ارنی انظر الیك) دیجی اولدیغی حالده میقاته واصل اولدیغی کبی بزدخی (رب ارنی انظر الیك) دیجی اولدیغمز حالده حضور معنویه که سالماوغانما عهدیمزی وفا اوزره ایلته‌لم

* کوس ناموس تو از کنکرهٔ عرش زنیم * علم عشق تو بربام سموات بریم *

سنك ناموسك کوسنی عرش بدننده اورەلم سنك عشقك علمنی سماوات طامی اوزره ایلته‌لم (مفردات) (کوس) م (ناموس) م (تو) سن (از) من (کنکره) بدن (عرش) م (زنیم) اورەلم (علم) بیراق (عشق) م (تو) سن (بر) علی (بام) طام (سماوات) م (بریم) ایلته‌لم (معنای اشارتی) ای بنم لطیف بعباده اولان رحیم مولام بنه لطف واحسانکله انبیا واولیا قوللر یکك ارواح مقدسه‌لریله عرش اعلی اوزره روحمزی جمع وانلره مصاحب ایلیوب عظمت وجلالك اسمنی آنده اظهار ایدەلم وسنك عشق ومحبتك سنجاغنی سماواتك طامی اولان عرش اعلی اوزره ایلته‌لم

* خاك کوی تو بصحرای قیامت فردا * همه بر فرق سر از بهر مباهات بریم *

سنك کویکك خاکنی یارین قیامت صحراسنده جمله باشمز اوزره تفاخردن ایچون ایلتورز (مفردات) (خاك) طپراق (کوی) محله (تو) سن (با) ظرفیه (صحرای قیامت) م (فردا) یارین (همه) جمله (بر) علی (فرق) دپه (سر) باش (از) من (بهر) تعلیل (مباهات) تفاخر (بریم) ایلتورز (معنای اشارتی) یا ربم سنك راه رضا کده خاکله یکسان اولان عارف بالله قوللریکك آثار قدملرینه اقتفا مزی یارین قیامت صحراسنده تفاخردن ایچون باشمز اوزره جمله تاج سعادت بیلوب انلرك همت وشفاعتلریله سنك فضل ورحمتکه وصلت ومرادمز حصولیله شرف وعزت بولمقلغمز امیدن ایلتورز

* حافظ آب رخ خود بر در هر سفله مریز * حاجت آن به که بر قاضی حاجات بریم *

ای حافظ کندی یوزك صوینی هرسفله نك قپوسی اوزره دوکمه اول یك که حاجتی

قاضی

سنکله اول عهدی که وادی ایمنده باغلدم موسا کبی ارنی دیه رك اول عهدی میقاته ایلته لم وادی ایمندن مراد کوی جانادر میقاتده اولدر یعنی کویکده عهد ایلشیدك که بزه دیدار کوستروب وصال میسر اوله موسی کبی بکا کندیکی کوستر دیو اول عهدی میقاته ایلته لم یعنی دیدار وصال امیدیله کویکه وارالم (کوس ناموس تو از کنکرهٔ عرش زنیم * علم عشق تو بربام سموات بریم) کوس ناموس تو بیانیه ولامیه در کنکره مناره وحصار قورقولغی عرشه اضافت بیانیه در علم عشق تو بیانیه ولامیه در بام سموات بیانیه * محصول بیت * سنك ناموسك کوسنی عرش کنکره‌سندن چالەلم وسنك عشقك سنجاغنی افلاك طامی اوستنه ایلته لم یعنی وصالك طالبنده بویله ایدرز حاصلی وصالك امیدیله پادشاهلر ایدرز (خاك کوی تو بصحرای قیامت فردا * همه بر فرق سر از بهر مباهات بریم) مباهات مفاخرت معناسنه مصدر در مفاعله بابندن * محصول بیت * سنك محلك طپراغنی یارین قیامت صحراسنده جمله مز باشمز دپه سی اوزره مفاخرت ایچون کوتوررز یاخود قیامت صحراسنه ایلدیرز مفاخرت ایچون حاصلی خاك کوی جانانه دیو تفاخر طریقیله تعظیماً باشمز اوزره محشره ایلتورز (حافظ آب رخ خود بر در هر سفله مریز * حاجت آن به که بر قاضی حاجات بریم) آب رخ خود لامیه‌لردر بر حرف صله مریز فعل نهی مفرد مخاطبدر ریزیدندن دوکه دیمکدر که حرف بیان برعند معناسنه اسمدر مضاف اولمشدر قاضی‌یه قاضینك حاجاته اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * ای حافظ یوزك صوینی هر بر آلچغك قپوسنده دوکمه یعنی ابتذال قبول ایدوب عرضکی پایمال ایله یعنی هر دنی یه عرض حاجت ایدوب عرضکی تلف ایلمه اول یکدر که حاجتکی قاضی حاجاته ایلته لم یاخود التفات طریقیله دینله حاجتمزی اول یکدر که قاضی حاجات اولان اللهه ایلته وز یعنی اللهدن غیری کیمسه یه عرض حاجت ایلمك سفاهت وابتذالدر

(وله ایضا) (خیز تا از در میخانه کشادی طلبیم * در ره دوست نشینیم و مرادی طلبیم) خیز فعل امر مفرد مخاطب خیزیدندن قالق دیمکدر خطاب عام طریقیله کشادی یا حرف وحدت ویا تنکیر طلبیم فعل مضارع نفس متکلم مع الغیر ویا فعل امر متکلم مع غیره بو غزلده طلبیم لفظی

قاضی حاجات قتنه ایلتورز (مفردات) (حافظ) م (آب) صو (رخ) یناق (خود) کندی (بر) علی (در) قپو (هر سفله) م (مریز) دوکمه (حاجت) م (آن) اول (به که) یك که (بر) عند (قاضی) م (حاجات) م (بریم) ایلته‌لم (معنای اشارتی) (من کان لله کان الله له) خبری سرنجه ای حافظ دنیا وآخرت مرادی وحاجاتی ایچون هر بر سفله‌نك وعوام ناسك قپوسنه واروب یوزك صوین دوکه وکندك رذیل ایتمه همان اول یکدر که جمیع حاجاتکی قاضی الحاجات اولان حضرة اللهك قپوسنه واهل اللهك قپوسنه ایلته سن تاکه محروم اولمیه سن

* وله ایضا *

* خیز تا از در میخانه کشادی طلبیم * در ره دوست نشینیم و مرادی طلبیم *

قالق تا میخانه قپوسندن بر کشادلق طلب ایدەلم دوستك یولنده اوطورەلم وبر مراد طلب ایدەلم (مفردات) (خیز) قالق (تا) حتی (از) من (در) قپو (میخانه) م (کشادی) آچقلق (طلبیم) طلب ایدەلم (در) فی (ره) یول (دوست) م (نشینیم) اوطورەلم (مرادی) یاوحدتیه (طلبیم) طلب ایدەلم (معنای اشارتی) ای بی حیه کوکل قالق شراب عشق الهینك منبعی وانوار علوم لدنیهٔ ربانیه‌نك مطلعی پیر حقیقتك قپوسنده تضرع ونیاز وسعی وطلب ایله جانب حقه بر فتح باب طلب ایدەلم واول محبوب حقیقینك راه مستقیمنه اوطوروب درکاه عزتنده انوار ذات بیچونه استغراق ایله وصلت الی الله طلب ایدەلم

* زاد راه حرم وصل نداریم مکر * بکدایی ز در میکده زادی طلبیم *

وصل حرمی طریقنك ازیغی طوتمزز مکرکه دالقله میخانه قپوسندن بر ازاق طلب ایدەلم (مفردات) (زاد) آزیق (راه) یول (حرم وصل) م (نداریم) طوتمزز (مکر) م (بکدایی) سائللك ایله (ز) من (در) قپو (میکده) میخانه (زادی) بر آزیق (طلبیم) م (معنای اشارتی) علم ومعرفتدن ولذت عبادتدن وصلت الی الله حرمی یولنك آزیغندن برازیمز یوقدر مکر پیر طریقت اولان شراب لدنی میخانه سنك قپوسنده کدالقله ونیاز ایله بر علم ومعرفت وعشق ومحبت ازیغی طلب ایدەلم واندن طلب فیض واستمداد ایدەلم

* اشك آلودهٔ ما کرچه روانست ولی * برسالت سوی او پاك نهادی طلبیم *

بزم خونله آلوده اشکمز اکرچه رواندر لکن انك جانبنه رسالته بر پاك نهاد طلب ایدەلم (مفردات) (اشك) کوز یاشی (الوده) قارشمش (ما) بز (کرچه) م (روانست) اقیجیدر (ولی) لکن (با) للملابسه (رسالت) م (سوی) جانب (او) ضمیر (پاك) م (نهاد) طبع (یا) وحدتیه (طلبیم) م (معنای اشارتی) کرچه توفیق خدا ایله ارزوی جمال الله وشوق وصلت الی الله سببیله کوزم یاشی جکر قانیله آلوده روان اولمسی سبب قربت وجالب رحمتدر لکن (وابتغوا الیه الوسیلة) آیت کریمه‌سی سرنجه وصلت انوارذات آلهی وفیض بلاواسطهٔ رحمانی

آخره وارنجه بویله واقع اولمش ویاکه بونده حرف وصل واقعدر بعض یرده حرف وحدت وبعضنده حرف تنکیر واقع اولمش غفلت اولنمیه هر بیتده حرف وحدت دکلدر بعضیلر ظن ایلدیکی کبی مرادی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر *محصول بیت * قالق تا در میخانه‌دن فتح باب طلب ایدەلم دوستك یولنده اوطورەلم ومرادیمزی طلب ایدەلم یعنی جانانك یولنده اوطورالم واندن مقصودیمزی طلب ایدەلم بو معنالرطلبیم فعل امر متکلم مع غیره اولدیغنه کوره در زیرا معنای مضارعت مناسب وملایم دکلدر (زاد راه حرم وصل نداریم مکر * بکدایی ز در میکده زادی طلبیم) زاد راه حرم وصل اضافتلری لامیه‌لردر ویا بیانیه در بکدایی با حرف مصاحبت ویا حرف مصدر * محصول بیت * وصل حرمی یولنه زادمز وآزیغمز یوقدر پس دیلنجیلکله میکده قپوسندن زاد ایسته‌یەلم یعنی باده نوشلر مجلسلر در پس میخانه قپوسنده اوطوروب بونلردن ازق خرجنی طلب ایدەلم یعنی وصل جانانه رندان باده نوشلردن اسباب طلب ایدەلم (اشك آلودهٔ ما کرچه روانست ولی * برسالت سوی او پاك نهادی طلبیم) اشك آلودهٔ ما تقدیری اشك خون آلودهٔ مادر ولی ادات استدراکدر مصراع ثانیده سوی او ضمیری دادەمی کوز اولان جانانه راجعدر پاك نهاد وصف ترکیبیدر پاك طبیعتلی دیمکدرز پرانهاد طبع وخلقت معناسنه دریا بونده حرف وحدت پاك نهاددن مراد پاك کوز یاشیدر * محصول بیت * بزم اشك خون الودمز کرچه روان وجاریدر اما آنك جانبنه رسالته یعنی رسالت الجیلکنه کوندرمکه بر پاك ضمیر ایسترز ویا ایسته‌یلم رسالت مکتوبه والجیلکه دیرلر یعنی قانلی یاش آردنجه صافی یاش آقیده لم دیمکدر پاك نهاددن مراد کوکابدر دیمن پاك سویلمش

(لذت داغ غمت بردل ماباد حرام * اکراز جور غم عشق تودادی طلبیم) لذت داغ اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر وغمه اضافت بیانیه‌در مصراع اول ثانی یه جزا حکمنده واقعدر جور غم اضافتی مصدرك فاعلنه در باقیسی لامیه در دادی یا حرف تنکیر اکرچه داد بونده عدل معناسنه‌در اما ترکی اسانه نسبت دادله لذت جمعی اعطا فندن خالی دکل * محصول بیت * سنك غمك داغنك لذتی بزم دلمزه حرام اولسون اکرسنك عشقك غمی جور وظلمندن عدل وامان طلب ایدرسك یعنی جور وجفا کدن شکایت ایدرسك (نقطهٔ خال تو برلوح بصر نتوان زد * مکر از مردمك دیده مدادی طلبیم) نقطهٔ خال بیانیه وتویه اضافت لامیه در لوح بصر بیانیه در مکر ادات استثنادر مردمك دیده لامیه مردمك تصغیر مرددر ودیده دن بونده مراد چشمدر مدادی کبه ر ویا حرف تنکیر * محصول بیت * سنك خالك نقطه سنی لوح بصره اورمق اولمز یعنی ممکن و لایق دکل مکر کوزك بیکندن مرکب طلب ایده وز یعنی لوح دیده ده انی تصویر ایلمکه مردمك دیده‌دن مداد کرك حاصلی لوح بصرده آنی شکل ایلمکه بویله مداد لایقدر (عشوهٔ ازلب شیرین تو دل خوست بجان * بشکر خنده لبت کفت مزادی طلبیم) عشوه لغتده کوکل الداهقدر امابونده شیوه وحرکت مراددر یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل لب شیرین بیانیه در بجان باحرف مقابله ویا حرف مصاحبت شکرخنده طتلی کولش دیمکدر لبت مبتدأ و کفت خبری وبشکر خبره متعلق مزادی مابعد ایله مقول قول مزاد بونده مصدر در زیاده معناسنه در * محصول بیت * کوکل سنك لب شیرینکدن برعشوه جانه ویا جانله دیلدی یعنی برشیوه سنه جانی بها وردی اما لبك شکر خنده ایله دیدی زیاده ایسترز یعنی لبك برعشوه سنه جان قلیل بهادر آندن زیاده برنسنه ایسترز دیدی مصراع اولك معناسنی سنك شیرین لبکدن دل جانه عوض بر بوسه ایستدی دیین حق ادا بی ایلمش

خود بخود انه حاصل اولمد یغندن وبوراه عشقك عقبا تندن بالکز کتمکله خوف وخطردن سلامت ممکن اولمد یغندن جانب حقه ووصلت الی اللهه برمرشد هادی وبرسلیم القلب طبیب الهی وسیله اولمق ایچون وسایهٔ حمایه سنده سلامت بولمق ایچون طلب ایده لم

لذت داغ غمت بردل ماباد حرام * اکراز جور غم عشق تودادی طلبیم

سنك غمك داغنك لذتی بزم کوکلمز اوزره حرام اولسون اکرسنك عشقك غمك جوردن برداد طلب ایده وز (مفردات) (لذت) م (داغ) م (غم) م (ت) ضمیر (بر) علی (دل) کوکل (ما) بز (باد) اولسون (حرام) م (اکر) م (از) من (جور غم عشق) م (تو) سن (داد) امداد (یا) وحدتیه (طلبیم) م (معنای اشارتی) ای محبوب آتش عشقك ومایهٔ شادی اولان دردوغمك داغنك لذت روحانیه سی بزم کوکلمز اوزره حرام اولسون اکرسنك عشقك غمك جوردن وراه عشقك باعث ترقی اولان محن وبلایاسندن برداد و برخلاص طلب ایده وز

نقطهٔ خال تو برلوح بصر نتوان زد * مکر از مردمك دیده مدادی طلبیم

سنك نقطه یه بکزر خالك بصر لوحی اوزره نقش ایتمك ممکن دکلدر مکر کوز بیکندن برمرکب طلب ایده لم (مفردات) (نقطه) م (خال) بك (تو) سن (بر) علی (لوح) تخته (بصر) کوز (نتوان) ممکن دکل (زد) اورمق (از) من (مردمك دیده) کوز بیکی (مداد) مرکب (یا) وحدتیه (طلبیم) م (معنای اشارتی) (لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار) آیت کریمه سی مرنجه ای محبوب حقیقی سنك (لایعلم الله الاالله لافی الدنیا ولافی الآخرة) اولان کنه ذات بیچونکی بوکوز ایله کورمك ممکن دکلدر مکر بصیرت قلب نورندن بو بصرك بیکی او زره برنور ترکیب ایدوب نور علی نور اولوب قوت نور بصیرت ایله انوار ذات خدایی مشاهده ممکن اوله

بوسهٔ ازلب شیرین تو دل خواست بجان * بشکر خنده لبت کفت مزادی طلبیم

سنك شیرین لبکدن دل جانه عوض بربوسه ایستدی شکر خنده ایله سنك لبك ایتدی دخی زیاده طلب ایدرز (مفردات) (بوسه) م (همزه) وحدتیه (از) من (لب) دوداق (شیرین) طاتلی (تو) سن (دل) کوکل (خواست) ایستدی (بجان) جانله (با) للملابسه (شکرخنده) طاتلی کولش (لب) دوداق (ت) ضمیر (مزادی) دخی زیاده (طلبیم) طلب ایده رز (معنای اشارتی) یاربم سنك (لن تنالوا البر حتی تنفقوا مما تحبون) کلام شریفك مرنجه بوبنده مشتاقك راه عشقکده دل وجانی فدا ایدوب عوضنده سنك جانب عزتکدن وفیض اقدسکدن برجذبهٔ رحمانیه وبرلذت روحانیه طلب ایلدی سنك لطف وکرمك حبیبك محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم لسانندن (موتوا قبل ان تموتوا) مرنجه دخی زیاده طلب ایدرز یوردی فنا اندر فنا اولقدر

(تابود نسخهٔ عطری دل سودا زده را * ازخط غالیه سای توسوادی طلبیم) تا ادات تعلیل نسخهٔ عطری لامیه‌در یا حرف تنکیر و یا وحدت دل سودازده بیانیه سودا اورمش کوکل یعنی سودایی کوکل خط غالیه سای بیانیه غالیه سای وصف ترکیبی درغالیه ازیجی دیمکدر زیاده قوقودن کنایتدر تو یه اضافت لامیه در سواد سیاهلق ویا حرف تنکیردر ویا حرف وحدت * محصول بیت * دل سودازده یه برخوش قوقو نسخه‌سی اولسون ایچون سنك غالیه سای خطکدن برسواد ایسترز یعنی سواد خطکی نسخهٔ عطر ایلك ایسترز دل سودازده یه طلب عطردن غرض انی معطر قیلوب خوش قوقولو ایلك دکلدر بلکه سوداسنی دفع ایچون توتو تمکدر عطری یاسی حرف نسبت اعتبار ایلك معنایه عدم شعوردن کلور (چون غمت را نتوان یافت مکر در دل شاد * ما بامید غمت خاطر شادی طلبیم * محصول بیت * چونکه سنك غمکی شاد کوکلدن غیری یرده بولمق اولمز بزسنك غمك امید یله یعنی غمکی تحصیل ایلك امیدیله شادخاطر ایسترز یعنی غم جانان شادخاطرده بولندیغیچون شادخاطر ایسترز حاصلی انك غمنه مالك اولان دائما شادان وفرحاندر زیرا کنج بی پایانه مالکدر (بردر مدرسه تاچند نشینی حافظ * خیز تا از در میخانه کشادی طلبیم * محصول بیت * مدرسه قپوسنده نیجه یه دك اوتورورسن ای حافظ یعنی مدرسه یه نیجه یه دك ملازمت ایلرسن قالق تا میخانه قپوسندن فتح باب و کشایش مال طلب ایده لم یعنی مدرسه‌ده تحصیل درس عشق اولمز وارالم پیر مغان ملازمتنده تحصیل فن عشق ایلیه لم بوصنعته رد مطلع دیرلر رد العجز علی الصدر دیین اظهار جهل ایلمش * وله ایضا (خیال روی تو چون بکذرد بکلشن چشم * دل از پی نظر آید بسوی روزن چشم * خیال روی تو لامیه‌لردر چون ادات تعلیل بکذرد فعل مضارع مفرد غائب در کیچه یعنی مرور ایلیه دیمکدر بکلشن باحرف صله کلشن کلاك معناسنه‌در کلستان کبی چشمه اضافت بیانیه‌در دل مبتدا آید خبری باقیسی خبره متعلقدر روزن باجه و پنجره دیمکدر * محصول بیت * سنك رویك خیالی چونکه کلشن چشمه اوغرایه واندن کیچه کوکل نظر ایچون یعنی خیال رویکی سیر ایچون چشم روزنی جانبنه کاورنته که عادتدر پادشاه کچدیکی یرده باجه دن و پنجره دن سیر ایدرلر

تابود نسخهٔ عطری دل سودازده را * ازخط غالیه سای توسوادی طلبیم

تا سودا اوکوکله نسخهٔ عطری اولسون ایچون سنك غایه رایحه‌او خطکدن برسواد طلب ایدرز (مفردات) (تا) حتی (بود) اوله (نسخهٔ عطری) کلاب ومسك وزعفرانله یازیلان نسخه (دل) کوکل (سودازده) سودا اوریجی (را) تعلیل (از) من (خط) تازه صقال (غالیه سای) مسك ازیجی (تو) سن (سوادی) سیاهلق (طلبیم) م (معنای اشارتی) جنون عشقله سودا اوکوکله دوا وجهله علتدن جدا اولان علت عشقه شفا اولسون ایچون نسخهٔ مؤثره کبی زیاده تأثیر ایدیجی ودماغ جانی معطر قلیجی وقلبه اطمئنان وسکونت وبریجی سنك نفحات انسکدن وفیوضات انوار ذات بیچونکدن برتجلی و (الفقر سواد الوجه فی الدارین) خبری مرنجه سعادت دارین اولان درد عشقکه کرفتاریت سببیله ماسوادن برانقطاع کلی طلب ایدرز

چون غمت را نتوان یافت مکر در دل شاد * ما بامید غمت خاطر شادی طلبیم

چونکه غمکی شاد کوکلدن غیریده بولمق ممکن دکلدر بزسنك غمك امیدیله برشاد خاطر طلب ایدرز (مفردات) (چون غمت را) چونکه غمکی (نتوان) ممکن دکل (یافت) بولمق (مکر در دل شاد) مکر مسرور کوکلده (ما) بز (با) للملابسة (امید) م (غم) م (ت) ضمیر (خاطر) م (شاد) م (یا) وحدتیه (طلبیم) م (معنای اشارتی) ای محبوب چونکه سنك مایهٔ شادیٔ ابدی اولان درد وغمکی انوار تجلیٔ ذاتیه که مستغرق اولمق ایله شاد اولان کوکلدن غیریده بولمق ممکن دکلدر آنکیچون بزسنك درد وغمك تحصیل ایتمك امیدیله برشاد خاطر طلب ایدرز

بردر مدرسه تاچند نشینی حافظ * خیز تا از در میخانه کشادی طلبیم

نیجه یه دك مدرسه قپوسی اوزره اوتورورسن ای حافظ قالق تا میخانه قپوسندن برکشاد طلب ایده لم (مفردات) (بر) علی (در) قپو (مدرسه) م (تاچند) نیجه یه دك (نشینی) اوتورورسن (حافظ) م (خیز) قالق (تا) حتی (از) من (در) قپو (میخانه) م (کشاد) آچلمق (یا) وحدتیه (طلبیم) م (معنای اشارتی) ای حافظ نیجه یه دك منصب ومدرسه قیدیله معتزلین کبی بارد ومسموم وحالات اهل اللهی انکارلری سببیله علوم اولیاء اللهدن محروم اولان وکفارك ودهریلرك عقل معاشله تحصیل ایلدکاری علوم ظاهریهٔ آلیه لره علم اطلاقندن حقیقتده علم ایدوکن بلیوب یا کیلان علماء ظاهرك علم ظاهرلریله اسرار معرفة الله ونتیجهٔ عشق الهی اولان استغراق انوار ذات الله حاصل اولمز قالق میخانهٔ علوم لدنیهٔ ربانی اولان مشایخ واهل اللهك قپوسندن برفتح باب طلب ایده لم

وله ایضا

خیال روی تو چون بکذرد بکلشن چشم * دل از پی نظر آید بسوی روزن چشم

سنك یوزکك خیالی چونکه چشم کلشننه اوغرایه کوکل نظردن ایچون چشم روزنی

(بیا که لعل وکهر درنثار مقدم تو * زکنج خانهٔ دل میکشم بمخزن چشم * نثاردن مضاف محذوفدر تقدیری درقصد نثاردیمکدر ضرورت وزن ایچون حذف اولندی مقدم مصدر میمیدر قدوم معناسنه اضافتلری لامیه لردر کنج خانه کافك فتحیله خزینه معناسنه دردله اضافت بیانیه بمخزن باحرف صله مخزن اسم مکاندرنصر بابندن خزینه معناسنه چشمه اضافت بیانیه در * محصول بیت * ای جانان کل که سنك قدومك صچیسی قصدنده لعل وکهری یعنی انواع والوان کوزم یاشلرینی کوکل خزینه سندن چشم مخزننه چکرم حاصلی کل که سکا کال اشتیاقله مشتاقز مصراع ثانینك معناسی کوکل اوی بوجقندن دیبنه معنایی بیتك بوجهندن اخراج ایلشدر (سزای تکیه کهت منظری نمی بینم * منم زعالم واین کوشهٔ معین چشم * سزالایق وتکیه کهه اضافت اسم فاعلك مفعول فیهنه اضافتی قبیلندندر تکیه کردن طیاتمقدر که کاهدن مخففدر بونده ظرف مکان واقع اولمش مستقر وقرارکاه معناسنه منظر نظر کاهدر یعنی سیرانکاه قصر وشاهنشین کبی یاحرف وحدت مصراع ثانیده واومع معناسنه در کوشهٔ معین چشم بیانیه ولامیه لردر * محصول بیت * ای جانان سکا تکیه کاه وقرارکاه اولمغه برسیرانکاهی لایق کورمزم بل که تمام عالمدن سکا تکیه کاه وسیرانکاه اولمغه لایق وسزاوار بنم وچشم کوشهٔ معیندر یعنی لایق مقام سکا بو ایکیسیدر غیریسی دکل مصراع ثانینك نتیجه سیدر یعنی عالمدن همان بوکه مالکم دیبنه نسنه یه مالك دکل ایمش (نخست روزکه دیدم رخ تودل میکفت * اکر رسد خللی خون من بکردن چشم * نخست اول مراددر روزازلدر که حرف بیان دل مبتدا میکفت خبری وجمله مصراع ثانی به مرهوندر خللی یاحرف وحدت * محصول بیت * روزازلده که سنك یوزیکی کوردم کوکل دیدی اکر بکا برخلل وضرر ایرشورسه بنم قانم کوزك بوینه یعنی کوز کورمکله کوکل سودی پس کوکله نه بلا کلورسه کوزدن کلوردیمکدر

جانبنه کلور (مفردات) (خیال) م (روی) یوز (چون) م (بکذرد) اوغرایه (با) للملابسة (کاشن) م (چشم) کوز (دل) کوکل (از) من (پی) تعلیل (نظر) م (آید) کلور (سوی) جانب (روزن) پنجره (چشم) کوز (معنای اشارتی) ای محبوب سنك انوار جمالك مشاهده سنك خیالی وفکری چونکه کاشن غیب اسرار الهی اولان چشم بصیرته اوغرایه وکله کوکل کمال شوق وانتظاردن (لاعبدر یالم اره) دهین اوروب مشاهدهٔ جمال اللهدن ایچون نورقلب نورچشم جانبنه کلوب تظاهر وانتظار ایدرلر

﴿ بیا که لعل وکهر درنثار مقدم تو * زکنج خانهٔ دل میکشم بمخزن چشم ﴾

کل که سنك مقدمك نثارینه لعل وکهری کوکل کنجی خانه سندن چشم مخزننه چکرم (مفردات) (بیا که) کل که (لعل وکهر) م (در) فی (نثار) دوکمك (مقدم تو) سنك قدمك محلنه (ز) من (کنج) خزینه (خانهٔ دل) کوکل اوی (میکشم) چکرم (با) ظرفیه (مخزن) م (چشم) کوز (معنای اشارتی) کل کرمکدن بزه برعرض جمال ایله که سنك مقدمکه وانوار جمالك ظهور ومشاهده سنه سنك عندیت معنویه کده لعل وجواهردن زیاده مقبول کوکل خزینه سی درونندن اولان جکر قانندن چشم مخزننه لعل وکهر کبی قانلی کوزیاشلری چکرم ونثار ایدرم یعنی کمال سرورمدن کوزمدن قانلی یاشلر دوکرم

﴿ سزای تکیه کهت منظری نمی بینم * منم زعالم واین کوشه رامعین چشم ﴾

سنك قرارکاهکه لایق بر منظر کورمزم عالمدن بنم وچشمك بو معین کوشه سی لایقدر (مفردات) (سزا) لایق (تکیه کاه) محل قرار (ت) ضمیر (منظر) قصر (نمی بینم) کورمزم (منم) بنم (ز) من (عالم) م (این) بو (کوشه) م (را) ادات مفعول (معین چشم) م (معنای اشارتی) ای محبوب سنك تجلیات انوار ذاتیهٔ قدسیه که قرارکاه وتحمل کش اولمغه لایق عرش وکرسیده وسائر مکونات بی ثباتده برمنظر وبرقصر مقرر کورمزم لکن (قلب المؤمن عرش الله) حدیث شریفی سرنجه عالمدن بنم بوچشم بصیرت معینم کوشه سندن غیری وخانهٔ قلب ومجلا مزدن غیری لایق برمحل یوقدر

﴿ نخست روزکه دیدم رخ تودل میکفت * اکر رسد خللی خون من بکردن چشم ﴾

اول کون که سنك رخکی کوردم کوکل دیدی اکر برخلل ایریشه بنم قانم چشمك بوینه در (مفردات) (نخست) اول (روز) کون (دیدم) کوردم (رخ) یکاق (تو) من (دل) کوکل (میکفت) دیدی (اکر رسد) ایریشه (خلل) ضرر (یا) وحدتیه (خون من) بنم قانم (با) للملابسة (کردن) بیوز (چشم) کوز (معنای اشارتی) عالم ارواحده ومبداء اشباحده بوعین حجاب اولان بصرفانیسز انوار حقیقت محمدیه دن فیضیاب اولان بصیرت روح مجرد ایله ای محبوب سنك انوار ذاتیه کی مشاهده ولذات خطاب عزتکی چشیده ایلدم دل پراشنیایم ایندی ای غیری بی وماسوایی کوریجی چشم

(سحر سرشك روانم سرخرابی داشت * کرم نه خون جکر میکرفت دامن چشم * سحردن مراد وقت سحردر برمضاف تقدیر یله سرشك روان بیانیه در روان صفت مشبهه در فارسیده اقیجی معناسنه اماجاری افظیله تعبیر ایدرلر یعنی آقیجی سرشکم سر بونده سودا وهوا معناسنه درخرابی یاحرف مصدر داشت می تقدیر یله حکایت حال ماضی مراد در کرم میم ضمیر معناجهتندن چشمه مقید در دامن چشم تقدیرنده نه ادات نفی در معناجهتندن میکرفت فعلنه مقیددر نمی کرفت تقدیرنده حکایت حال ماضی مراددر دامن چشم مفعول میکرفتدر کوزك اتکی دیمکدر مجازا * محصول بیت * سحر وقتنده بنم سرشك روانم خرابلق سوداسن طوتاردی یعنی راز عشقمی افشا ایدوب بنی رسوا ایلمك قصدن ایدردی اکرچکر قانی کوزمده منجمد اولوب دامن چشممی طوتوب بند ایلمیدی یعنی جکرم قانلری کوزمده پشوب مجاریٔ دمعی سد ایلمیدی اشك روان بنی رسوا ایدوب خراب ایلیدی مصراع ثانینك معناسی صباح جاری یاشمك خرابلغی باشی وار ایدی دیبن وارایسه بو معنایی عالم استغراقده ایکن سویلش سحر وقتی جریان ایدیجی کوزیاشی بنی خراب ایلك هوسنی طوتدی دیبن دخی معنای مصراعی ایوجه اجرا ایلمش (بیوی مژدهٔ وصل تو تا سحر شب دوش * براه باد نهادم چراغ روشن چشم * بیوی باحرف مصاحبت بوی بونده امید معناسنه در بوی وصل تو اضافتلری لامیه لردر تا انتهای غایت ایچوندر الی وحتی معناسنه لفظ شب مستدرکدر ضرورت وزن ایچون دوش دون کیجهٔ دیمکدر براه باد باحرف صله چراغ روشن چشم بیانیه لردر * محصول بیت * ای جانان سنك وصالك مژده سی امیدیله سحره دك دون کیجه چشمك روشن چراغنی بادیوانه قودم یعنی قبل کوی جاناندن هبوب ایدن ریحك یولنه کوزم آچوب ناظر ومنتظر اولدم بادسنك وصالك مژده سن کتورمك امیدیله ننه که عشاق بادصبایه منتظرلر درخبرجانان امیدیله مصراع اوادیبوینی قوقو معناسنه آلوب امید معناسندن غفلت ایلین عجب غافل ایمش (برانتظار کسی رحم کن که شب همه شب * برخ روانه کند خون دل زروزن چشم * کسی یاسی حرف وحدتدر وکسدن مراد متکلمدر کنایه طریقیله که حرف رابط صفت برخ باحرف صله * محصول بیت * ای جانان برکیسه نك اضطراب وانتظار واضطرارینه رحم ایله که کیجه بتون کیجه روزن چشمدن خون دلی یوزینه اقیده یعنی کیجه صباحه دك اغلایی اغلایی قانلی یاش آقیده بو بیت دیوانلرده بولنیوب قافیه سی مکرر کلدیکندن معلومدر که خواجه نك دکلدر (بمردمی که دل دردمند حافظ را * مزن بناوك دلدوز مردم افکن چشم * بمردمی باحرف قسم ویاحرف مصدر که حرف بیان دل دردمند اضافتی بیانیه وحافظه اضافتی لامیه دروراضافدن استفاده اولان تخصیصی تأکیدایدر اما اولی واحری بودرکه را ادات مفعول اوله تأمل مزن جواب قسمدر فعل نهی مخاطب اورمه دیمکدر ناوك قوغش اوقی یعنی زنبورك اوقی دلدوز اضافت بیانیه در دلدوز وصف ترکیبدر دوزیدندن بحسب لغت

صوری اکر بو عالم فانیده وحین معادمده انوار جمال الهی بالبصیره مشاهده مده برخلل کتوررسك بنم قانم سنك بوینوکه درعنا وعنابه وعذاب وحجابه مبتلا وپشیمان اولورسین

﴿ سحر سرشك روانم سرخرابی داشت * اکر نه خون جکر میکرفت دامن چشم ﴾

سحر وقتی جریان ایدیجی کوزم یاشی بنی خراب ایلك هوسنی طوتدی اکرجکر قانی چشمك دامنی طوتمیدی (مفردات) (سحر) م (سرشك) کوز یاشی (روان) آقیجی (م) بنم (سرخرابی) خرابلق هوسنی (داشت) طوتدی (اکر) م (نه) نفی (خون) قان (جکر) م (میکرفت) طوتدی (دامن) اتك (چشم) کوز (معنای اشارتی) ای محبوب سنك جمالکه کمال اشتیاقدن وخوف احتجابدن صدهزار تضرع ونیاز ایله وقت اجابت اولان سحر وقتی حضور معنویکده جریان ایدیجی کوزم یاشی بنی خراب ایلمسی محقق ایدی اکر خون جکر چشمك دامنی طوتمیدی ودوکنوب طاقتم طاق وحیرته استغراق ایتمیدی

﴿ بیوی مژدهٔ وصل تو تا سحر شب دوش * براه باد نهادم چراغ روشن چشم ﴾

سنك وصالك بشارتی امیدیله دون کیجه سحره دك چشمك روشن چراغنی بادیولنه قودم (مفردات) (با) للملابسة (بوی) امید (مژده) بشارت (وصل) م (تو) سن (تا) دك (سحر) م (شب) کیجه (دوش) دون (با) للملابسة (راه) یول (باد) یل (نهادم) قودم (چراغ) م (روشن) م (چشم) کوز (معنای اشارتی) ای محبوب سنك فیوضات بلا واسطه ك ونفحات انسیهٔ قدسیه ك ایله وصالکه بشارت امیدیله دون کیجه سحره دك چشمك روشن چراغنی باد توفیقك وهبوب ریح رحمانیهٔ احسانك یولنه قودم ووصالکه انتظار طریقنده ثابت اولدم

﴿ براضطراب کسی رحم کن که نیمهٔ شب * برخ روانه کند خون دل زروزن چشم ﴾

شول کیمسه نك اضطرابنه ترحم ایله که نصف لیلده چشم روزنندن یوزنه کوکل قانی روان ایده (مفردات) (بر) علی (اضطراب) م (کسی) بر کیمسه (رحم) م (کن) ایله (نیمهٔ شب) کیجه یاریسی (با) للملابسة (رخ) یکاق (روانه) آقیجی (کند) ایده (خون دل) کوکل قانی (ز) من (روزن) پنجره (چشم) کوز (معنای اشارتی) ای لطیف بعباده اولان رحیم سنك توفیقکه حاصل اولان درد عشقك اضطرابیله نصف لیالیده بکا ایله کوزلردن قانلی یاشلر دوکوب آرزوی وصالك واشتیاق مشاهدهٔ انوار جمالکله ضعیف وناتوان محل مرحمت اولان عاشق بیچاره که ترحم واحسان ایله

﴿ بمردمی که دل دردمند حافظ را * مزن بناوك دلدوز مردم افکن چشم ﴾

کرم والطفك حقیچونکه حافظك دردمند کوکلنه چشمك مردم افکن دلدوز ناوکی ایله اورمه (مفردات) (با) قسمیه (مردمی) آدملك والطف (دل) کوکل (دردمند) دردلی (حافظ) م (مزن) اورمه (با) للملابسة (ناوك) اوق (دلدوز)

بورك دیكیجی دیمكدر زیرادوختن ودوزیدن دیكمكدر مثلادر زیلرك وغیر بلرك دیكمه سی كبی امابونك كبی یرلرده مجلق مراددر
نته كه كلستانده واقعدر قطعه * شریف اكرمتضعف شودخیال مبر * كه پایكاه بلندش ضعیف خواهد شد * ورآستانهٔ سیمین بمیخ
زردوزند * كمان مبركه بهودی شریف خواهدشد * بمیخ زردوزالتون مجله مجلبه دیمكدر مردم افكنه اضافتد. بیانیه در ووصف
تركیبدر افكندبدن ن اربیقیجی دیمكدر شجاعت وشهامتدن كنایتدر چشمه اضافتد. بیانیه در * محصول بیت * مردمك

كوكل دیكیجی (مردم افكن) آدم یقیجی (چشم) كوز (معنای اشارتی) یاربم
كرم واطف عیمك حقیجون دردمند حافظك كوكلنی آثارمظهرصفات قهروجلالك
اولان غفلت واحتجاب اوقیله مجروح وهلاك ابدیه ایله هلاك ایدیجی هجروفراقك
آتشیله محروق وزبون تعلقات ماسوی الله ایله مطبوع ورحمت سابقهٔ بی
دریغكدن محروم ایله

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ خرم آن روز كزین منزل ویران بروم * راحت جان طلبم وزپی جانان بروم ﴾

سعادت اول كون كه بو ویران منزلدن كیدم جان راحتنی طلب ایدم وجانانك آردندن
كیدم (مفردات) (خرم) شاد (آن) اول (روز) كون (زین منزل) بومنزلدن
(ویران) م (بروم) كیدم (راحت جان) م (طلبم) استیم (از) من (پی) ایزوآرد
(جانان) م (بروم) كیدم (معنای اشارتی) (الموت راحة المؤمن * الموت تحفة المؤمن)
حدیث شریفلری سرنجه سرور وسعادت بكا اول كون كه بو ویران وسریع الزوال
منزل فانیدن كیدم ولقاء انوار جمال اللهیه وصلت ایله جان راحتنی طلب ایدم
(من الله الی الله) سرنجه بنیه حجاب بشریه دن تجردایله حضرت اللهیه رجوع
ایدم ووطن اصلیه كیدم

﴿ كرچه دانم كه بجایی نبرد راه غریب * من ببوی خوش آن زلف پریشان بروم ﴾

اكرچه بیلورم كه غریب بریره یول ایلتمزبن اول پریشان زلفك اطیف رایحه سیله
كیدرم (مفردات) (كرچه) م (دانم) بیلورم (بجایی) بریره (نبرد) ایلتمز (راه)
یول (غریب) م (من) بن (با) للملابسة (بوی خوش) اطیف رایحه (آن) اول
(زلف) م (پریشان) م (بروم) كیدم (معنای اشارتی) كرچه بیلورم كه عالم ارواحده
جنود مجنده. اولان ارواح قدسیه ایچندن ووطن اصلیدندن علی طریق الابتلاء
بوعالم كون وفساده. حكمت خدا ایله دوشن غریب راه حقدن غیری بریره یول
ایلتمزامابن (ففروا الی الله) آیت جلیله سی سرنجه اول قابضیت وباسطیت صفات
متضاده لری مقتضاسنجه دماغ جانمه. نفحهٔ الهیه دن وجذبهٔ ربانیه دن لطیف
رایحه بولوب انك معاونتیله وطن اصلیه مه كیدرم

﴿ چون صبا بادل بیمار وتن بی طاقت * بهواداری آن سروخرامان بروم ﴾

صبا كبی بیماردل وطاقتسزتن ایله اول سروخرامانك محبتیله كیدرم (مفردات)
(چون) مثل (صبا) م (دل بیمار) خسته كوكل (تن بی طاقت) م (با) للملابسة
(هواداری) محبت طوتیجیلغله (آن) اول (سرو) م (خرامان) صالنیجی
(بروم) كیدرم (معنای اشارتی) (وسارعوا الی مغفرة من ربكم) الآیه سرنجه
خدای بی نیازه. لایق برعمل اولیوب دائم هر برعملده. صدهزار سهو وخطا اولمغله
جرم بی شمارم سببیله دل بیمارم منكسر اولدیغی حالده. وطاعات خدادن وفق
شرع شریف اوزره. اداده عاجز وپرقصورتن بی طاقت ایله اول مستغنی عن العالم

حقیجون كه حافظك دردلی كوكلنی چشمك
مردم افكن دادوز ناوكیله اورمه یعنی
اربیقیجی یوزك مجلبجی ناوك چشمله
اورمه حاصلی تیرچشمله حافظك دردلی
یوركنی مجروح ایله * وله ایضا (خرم آن
روز كزین منزل ویران بروم * راحت
جان طلبم وزپی جانان بروم * خرم شاد
دیمكدر روزی خرمله قید ایلك مجازدر
زیرا مراداول روزده كیدیلنك شادلغیدر
كزین كه حرف رابط صفت ویا حرف
بیان منزل ویراندن مراد دنیا اوله
ویا ادعا طریقیله اولدیغی مكان راحت
جان مصدرك فاعلنه اضافتی قبیلندندر
ومقدم طلبك مفعولیدر واوحرف عطف
پی بوند. ایزوارد معنالرینه. متحملدر
وبرومك مقدم مفعولیدر * محصول بیت *
خرم اول كون كه بومنزل ویراندن كیدم
جان راحتی طلب ایدم وجانانك آردنجه
كیدم یعنی جانه راحت طلب ایلك
بومنزل ویراندن كیدوب جانانك اردنجه
وارمغله اولور (كرچه دانم كه بجایی نبرد راه
غریب * من ببوی خوش آن زلف پریشان
بروم * كه حرف بیان بجایی باحرف وحدت
ببوی باحرف مصاحبت خوشه اضافت
بیانیه در آن زلفه لامیه وپریشانه بیانیه
* محصول بیت * اكرچه بیلورمكه غریب
بریره یول ایلتمز یعنی یولنی مراد اولان یره
ایلتمز حاصلی مرادینه واصل اولمزامابن
اول زلف پریشانك كوزل قوقوسیله
كیدرم یعنی آنی دلیل وپیشوا ایدوب
آردنجه كیدرم (چون صبا بادل بیماروتن
بی طاقت * بهواداری آن سروخرامان
بروم * چون ادات تشبیه دل بیماروتن
بی طاقت اضافتلری بیانیه لردر بهواداری
باحرف مصاحبت هوادار محب معناسنه در
یاحرف مصدر آن سروه اضافت لامیه در
یعنی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر
خرامانه اضافت بیانیه در * محصول بیت * صباكبی دل بیمار وتن بی طاقتله یعنی خسته كوكل وطاقتسز تنله اول سروخرامانك
محبتیله كیدرم یعنی كرچه بنده یورومكه طاقت وقدرت یوق امامحبت جانانله كیدرم

(دلم ازوحشت زندان سكندر بكرفت * رخت بربندم وتاملك سلیمان بروم) وحشت اوركمكدر زندان سكندر اصفهاندر بكرفت
بونك كبی یرلرده ایكرندی ومنقبض اولدی معناسنه در نته كه مكرر مرور ایلشدر رخت اسباب واوحرف عطف تاانتهای غایت
ایچوندر ملك سلیمان مملكت فارسدر كه بونده مراد شیرازشهریدر * محصول بیت * كوكلم زندان اسكندر وحشتندن ایكرندی اسبابمی
باغلیم ملك سلیمانه دك كیده یم یعنی اصفهان شهرندن اوصاندم یوكم باغلیوب شهرشیرازه دك كیده یم سؤال اولنورسه كه مشهور بودر كه
خواجه كندی شهرندن شهریزدن غیری یره وارمامش وبوبیت دلالت ایدر كه شهر اصفهانه وارمش اوله جواب بودر كه

اولان محبوب حقیقینك محبتیله رحمت ومغفرتنی اوموجی اولدیغم حالده راه حقده سعی
وسرعتله كیدرم

﴿ دلم از وحشت زندان سكندر بكرفت * رخت بربندم وتاملك سلیمان بروم ﴾

اسكندر زندانی وحشتندن كوكلم طوتلدی اسبابمی باغلیم وسلیمان ملكنه دك كیده یم (مفردات) (دلم) كوكلم (از) من (وحشت) نفرت (زندان) م (سكندر) م
(بكرفت) طوتلدی (رخت) متاع (بربندم) باغلیم (تا) دك (ملك سلیمان) م (بروم)
كیدم (معنای اشارتی) (الدنیا سجن المؤمن) الخ حدیث شریفی سرنجه
اسكندركبی سلطنت دنیایه مغرور اولوب لذت عبادتدن وذوق روحانیتدن
دادالمیان پادشاهان جهانك زندانی وحشتندن وآخری وعاقبتی خیبت وخسران
اولان تخت ودولتلرندن كوكلم نفرت ایدوب یكرندی بعنایة الله وتوفیقه قلبا وقالبا
متاع دنیایی ترك ایدوب جمع خاطر ایله جناب قدس الهیه یه آشناق تحصیل ایدرم
وباقی اولان ملك لایبلی جانبنه كیدرم

﴿ تازیان راچوغم حال كرانباران نیست * پارسایان مددی تاخوش وآسان بروم ﴾

یلیجیلره چونكه كرانبارلر حالنك غمی یوقدرای زاهدلر یره مددایلكزتاخوش وآسان كیدم
(مفردات) (تازیان) تاختندن جمع. یلیجیلردیمك (چو) جونكه (غم) م (حال) م
(كرانباران) یوكی آغرلر (نیست) یوق (پارسایان) زاهدلر (مددی) بریاردم
(تاخوش) م (آسان) م (بروم) كیدم (معنای اشارتی) (هلك المثقلون ونجا المخففون)
حدیث شریفی سرنجه علاقهٔ ماسوی اللهدن تجرید وتفرید ایدوب محن وبلایای
راه عشق خدایی اختیار ایتمكله ترقی بترقی اوج علایه ومقام ملائكه دن برتر
اولان مقام اوادنای میراث حبیب خدایه وصالته ومشاهدهٔ جمال الله وكمال
معرفته ساعی وباهمت عالی تازی ومترقی فرق تا جبهه لره مقام حیرتده اولدقلری
ایچون تعلق ماسوا وثقل بار جیفهٔ دنیا ایله یوكی آغر اولنلرك حالنك غمی یوقدر
ای زاهدان صادقان بزه دخی برمدد ویره ون ونصرت ایلكز تاخوش وآسان اوله رق
اوج علایه قرب خدایه طیران ایده لم وسلامتله جانب حقه كیدلم

﴿ دره اوچو قلم كر بسرم باید رفت * بادل زخم كش ودیدهٔ كریان بروم ﴾

آنك یولنده اكر بكا قلم كبی باشمله كیتمك لازم كله زخم چكیجی كوكل ایله وكریان
كوزله كیدم (مفردات) (در) فی (ره) یول (او) ضمیر (چو) مثل (قلم) م (كر) اكر
(بسرم) باشمله (باید) كركسه (رفت) كیتمك (با) للملابسه (دل) كوكل (زخم كش)
زخم چكیجی (دیدهٔ كریان) اغلیجی كوز (بروم) كیدم (معنای اشارتی) اكر
اول محبوب حقیقینك وصالت وقربیتی یولنده پروانه كبی بال وپرم یانوب وقلم كبی
یوزین یوزبن سورنوب اكرباشم ایله كیتمك لازم كاورسه دخی زخم عشقی چكیجی
دل مجروحله وجكرقانی دوكیجی دیدهٔ كریان ایله كیدرم وجان عزیزم فدا ایدرم

﴿ نذر كردم كه كراین غم بسر آید روزی * تادرمیكده شادان وغزل خوان بروم ﴾

سكندر كه اصفهانه وارمسی ادعائی اوله
یاخود اصفهانده وارمش اوله زیرا یزد
وشیراز واصفهان بری برینه متقارب
شهرلردرغرض بوكه اوزاق سفره كتمش
نته كه كندی بیوروربیت * هركه كوید
سفرد ورندارد حافظ * كو درازیٔ سفر
سربردازسرما (تازیان راچوغم حال كران
باران نیست * پارسایان مددی تاخوش
وآسان بروم) تازیان تازینك جمعیدر كه
سكرتیجیلر دیمكدر چو كاروچابكار دن
كنایتدر مصدری تاختن وتازیدندر
تركتاز دیدكلری بوندندر بونده مرادصالت
اتلیلردر یاخود تقدیری اسبان تازیان اوله
عربی اتلرزیرا عربی اتلره یوك اورمازلر
بلكه همان بنمكه مخصوصدر والعلم
عندالله غمك حاله اضافتی مصدرك مفعولنه
اضافتیدر وحالك كرانباران لامیه
تقدیری مراد كران بارلردر یاخود
اسبان كران بارلردر ضرورت وزن ایچون
تخفیف اولندی كرانباران كران بارك
جمعیدر آغریوكلیلر دیمكدر پارسایان جمع
پارسادر عابدلر وزاهدلر معناسنه مددی
یاحرف وحدت ویانكر تقدیری مددی
كنید درضرورت وزن وقرینه قائم
اولدیغیچون تخفیف قلندی * محصول
بیت * صالت اتلی اولان چابك وچالاكلره
ویاعربی آتلره چونكه آغریوكلیلر حالی
غمی یوقدر یعنی آغریوكلیلرك حال غمینی
بیمزلر وانلرك حالینی فكریمزلر ای عابد وزاهد
اولان ارنلر برمدد وهمت ایلك تاآسان
وقولای كیده یم یعنی سزلك همتكزمعاونتیله
كیده یم (دره اوچو قلم كربسرم باید
رفت * بادل زخم كش ودیدهٔ كریان
بروم) كربسرم باید رفت اكرباشمله
یورومك لازم اولورسه دیمكدر یعنی
باشدن ایاق ایلك لازم كاورسه زخم كش
وصف تركیبدر زخم چكیجی یعنی مجروح

دل زخم كش بیانیه دیدهٔ كریانه بویله در * محصول بیت * اول جانان یولنده اكربكا باشمله یورومك لازم اولورسه یعنی تمام زحمت
ومشقت چكمك لازم كاورسه مجروح كوكل وكریان كوزله كیدرم یعنی خسته خاطر اولوب اغلیوب اغلیوب كیدرم (نذر كردم كرازین
غم بدرآیم روزی * تادرمیكده شادان وغزلخوان بروم) غزلخوان وصف تركیبدر غزل اوقیجی دیمكدر * محصول بیت * نذر
ایلدمكه اكر بوغمدن بركون طشره چیقارسم میكده قپوسنه دك شادان وغزل اوقیارق كیده یم یعنی كرفتار اولدلغمدن خلاص
اولورسم بویله ایده یم منذوری مصراع ثانینك مضمونیدر

نذر ایلدم که اکر بو غم بر کون نهایت بوله میخانه قپوسنه دکین شادان وغزل خوان کیدم (مفردات) (نذر) م (کردم) ایلدم (کر) اکر (این) بو (غم) م (بسر) باشه (آید) کله (روزی) بر کون (تا درمیکده) میخانه قپوسنه دك (شادان) م (غزل خوان) غزل اوقو یجیلق ایله (بروم) کیدم (معنای اشارتی) نذر ایلدم که اکر بومابهٔ شادی اولان در دو غم عشق بر کون نهایت بولوب وصلت محبوب حقیقی ومشاهدهٔ انوار جمال الله میسر اولوب انوار ذات اللهه مستغرق اولورسم شراب ادنی میخانه سنه دك واقاء اللهه بلا حجاب ایرشنجه یه دك شوق وسرور اظهار ایدم و بی غم و بی اندیشه حضور یاره کیدم

﴿ بهواداری اوذره صفت رقص کنان * تالب چشمهٔ خورشید درخشان بروم ﴾

آنك محبتیله ذره کبی رقص ایدرك خور شید درخشان چشمه سی کنارنه دك کیدم (مفردات) (با) للملابسه (هوادار) محبت طوتیجی (او) ضمیر (ذره) م (صفت) م (رقص کنان) رقص ایدیجی (تا) دك (لب) کنار (چشمه) م (خورشید) کونش (درخشان) ضیا وریجی (بروم) کیدم (معنای اشارتی) اول محبوبك آفتاب جمالنك انوار ضیا کستری عالمنده منکران سرود خام ومسموم زهر غرور و هوا اولان عوام کالانعام رغمنه ذره کبی دور ورقص ایدرك (الله نور السموات والارض) آیت کریمه سی سرنجه خور شید درخشان چشمه سی کنارنه دك ونور الهیده محو ومستغرق اولنجه یه دك وکیدرم کندی می چشمهٔ نوره غرق ومحو ومستغرق ایدرم

﴿ ورچو حافظ نبرم ره ز بیابان بیرون * همره کوکبهٔ آصف دوران بروم ﴾

اکر حافظ کبی بیاباندن طشره یول ایلتمیم زمانه من وزیرك دولت وتجملاتی یانجه کیدرم (مفردات) (ور) اکر (چو) مثل (حافظ) م (نبرم) ایلتمیم (ره) یول (ز بیابان) صحرادن (بیرون) طشره (همره) یولداش (کوکبه) دولت وطنطنه وتجملات (آصف) وزیر (دوران) زمان (بروم) کیدم (معنای اشارتی) اکر بلا مرشد حجز بوتده تربیه بولوب حافظ کبی نا بیدات خدا ایله مار واژدرله پر اولان صحرای عشقدن طشره یول ایلتوب بوسعی وکوشش وبوجان بخشلك ایله خود بخود انه مراد ومقصودمه ایره مزسم خلیفة الله فی الارض اولان قطب زمانك دولتی سایه سنده آنك معاونت واحسانیله کیدرم واثر سعادتنه تبعیتله (مع الذین انعم الله علیهم) جماعتیله حشر اولورم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ درخرابات مغان نور خدا می بینم * این عجب بین که چه نوری زکجا می بینم ﴾

مغلر میخانه سنده خدا نورنی کوردم بوعجبی کور که نه عجب برنوری قندن کوردم (مفردات) (در) فی (خرابات) میخانه (مغان) کافرلر (نور خدا) م (می بینم) کوردم (این) بو (عجب) م (بین) کور (چه) نه عجب (نور) م (یا) وحدتیه (زکجا) قندن (می بینم) کوردم (معنای اشارتی) (سجن المؤمن وجنة الکافر) اولان

(بهواداری اوذره صفت رقص کنان * تالب چشمهٔ خورشید درخشان بروم) ذره وش یعنی ذره کبی دیمکدر رقص کن وصف ترکیبیدر رقص ایجی معناسنه الف ونون مبالغه افاده ایدر رقص ایده ایده دیمکدر لب بونده کنار معناسنه در لب دریا کبی چشمهٔ خور شید درخشان یانبه لردر * محصول بیت * اول جانانك محبتیله ذره کبی رقص ایدرك چشمهٔ خورشید درخشان کنارینه دك وارایم بو بیت دخی جملهٔ منذورندندر (ورچو حافظ نبرم ره ز بیابان بیرون * همره کوکبهٔ آصف دوران بروم) بو بیت نذر بیتدن مستثنادر * محصول بیت * واکر حافظ کبی غم بیابان فراقدن طشره یول ایلتزسم یعنی غم هجراندن خلاص بولمزسم دوران وزیرینك عسکری وتوابعیله کیدرم حاصلی غم دنیادن وزیرك معاونتیله کیدرم خواجه کنایتله حسن طلب بیورر (وله ایضا) (درخرابات مغان نور خدا می بینم * این عجب بین که چه نورست وکجا می بینم) خرابات میخانه مغان مغك جمعیدر یعنی کنشلر * محصول بیت * مغلر میخانه سنده خدانك نورینی کوردم یعنی میخانه ده باده نوشلرك بری برینه خلوص طویتله محبتنی کوردم نور خدادن مراد علتسز محبتدر کور که نه نور در ونه یرده کوردم یعنی مذکور محبت مدرسه لرده وخانقاهلرده اولمیوب انده اولمق غریبدر مصراع ثانینك معناسی بوعجبی کور که نه برنوری نه یرده کوردم دین وبوعجبی کور که نه عجب برنوری قنده کوردم دین نور معنایی کورمش

دنیا میخانه سنده نور خدا یی قباب عزتده مستور اولان مرشدانِ حقیقیلرك درکاه عالیه لرنده کوردم بو امر عجیبی کور که یره وکوکه صغمیان عجیب وغریب ومثلی نابدید اولان نور اعظمی قندن کوردم نسخهٔ صغری وعالم کبری اولان انسان کاملك قصبت قابنده کوردم

﴿ کیست دردی کش این میکده یارب که درش * قبلهٔ حاجت ومحراب دعامی بینم ﴾

بو میخانه نك طورتی کشی عجب کیمدر که آنك قپوسنی حاجت قبله سی ودعا محرابی کوردم (مفردات) (کیست) کیمدر (دردی کش) شرابك طورتیسنی چکیجی (این) بو (میکده) میخانه (یارب) عجب (درش) آنك قپوسنی (قبلهٔ حاجت) م (محراب دعا) م (می بینم) کوردم (معنای اشارتی) ریاضات ومجاهداتله آج وصوسز وکیجه لر اویقوسز جور وجفای یاری ودرد وبلای عشقی چکیجی وزهر یاری شکر کبی نوش ایدیجی عجب کیمدر که آنك قپوسی حاجت قبله سی ودعا محرابی کوردم واول عالیجناب هملرك قپوسنه جهان پادشاهلرینی دخی محتاج کوردم

﴿ منصب عاشقی ورندی وشاهد بازی * همه از تربیت لطف شمامی بینم ﴾

عاشقلق ورندلك ومحبوب دوستلق منصبنی جمله سزك لطفیکز تربیتندن کوردم (مفردات) (منصب) م (عاشق) م (رند) لاابالی قلندر (شاهدباز) محبوب دوست (یاز) مصدریه (همه) جمله (از) من (تربیت) م (لطف) م (شما) سز (می بینم) کوردم (معنای اشارتی) (قبل من قبل فی الازل وردمن ردفی الازل) خبری سرنجه ای واهب العطا اولان رحیم ربم عاشقلق ورندلك ومحبوب دوستلق جمله سنی سزك لطف ازلیکز تربیتندن (قل کل یعمل علی شاکلته) آیت جلیله سی سرندن کوردم بنم لطیف بمباده اولان ربم بنه سندن سکا صغنورم

﴿ جلوه بر من مکن ای ملك الحاج که تو * خانه می بینی ومن خانه خدامی بینم ﴾

ای امیر الحاج بکا جلوه ایله زیرا سن خانه یی کوررسن وبن صاحب خانه یی کوردم (مفردات) (جلوه) نازو کبر (برمن) بنم اوزریمه (مکن) ایله (ای ملك الحاج) م (تو) سن (خانه) او (بینی) کوررسن (من) بن (خانه خدا) اوصاحبنی (می بینم) کوردم (معنای اشارتی) ای زاهد ظاهر پرست اولوب مرتبه عوامده قالان امیر الحاج بکا نفس بدکاری عجب وغروره دوشره جك اعمال مغشوشه لرکله نازو کبر ایلمه زیراسنك چشم باطن بینك محجوب اولدیغی ایچون سن کعبه دیوارین کوررسن وبن بحمدالله بصیرت قلبله صاحب خانه یی کوردم

﴿ کس ندیدست زمشك ختن ونافهٔ چین * آنچه من درسحر از باد صبامی بینم ﴾

ختن مسکندن وچین نافه سندن کیمسه کورمشدر اول نسنه یی که بن هر سحرده باد صبادن کوردم (مفردات) (کس) کیمسه (ندیدست) کورمشدر (ز) من (مشك) م (ختن) مملکت (نافه) کوبك مسکی (چین) مملکت (آنچه)

(کیست دردی کش این میکده یارب که درش * قبلهٔ حاجت ومحراب دعامی بینم * این میکده یعنی میکدهٔ عشق یارب عجبا معناسنه درنته که مرارا مرور ایلمشدر که درش مصراع ثانی یه مرهوندرشین ضمیر مصراع اولنده که به راجعدر و یامیکده یه قبلهٔ حاجت ومحراب دعا امیدلردر * محصول بیت * عجبا بو میکدهٔ عشقك دردی کشی کیمدر که یعنی اهل محبتی کیمدر که قپوسنی قبلهٔ حاجت عشاق ومحراب دعا کوردم (منصب عاشقی ورندی وشاهد بازی * همه از تربیت لطف شمامی بینم) منصب عاشقی بیانیه در شاهد باز وصف ترکیبیدر محبوب دوست معناسنه و یا حرف مصدر تربیت لطف اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر وشمایه اضافت لامیه در * محصول بیت * خواجه غیبدن خطابه التفات طریقله بیورر عاشقلق منصبی ورندلك ومحبوب دوستلق یعنی بواوج شریف منصبی جمیعا سزك لطفکز تربیه سندن کوردم یعنی بونلری سزدن کسب ایلدم (جلوه بر من مفروش ای ملك الحاج که تو * خانه می بینی ومن خانه خدا می بینم) جلوه بونده نازو شیوه معناسنه دربونده بای صله معناسنه درملك الحاج دن مراد دروده امیر حاج دید کلریدر که حرف تعلیل تو مصراع ثانی یه مرهوندر خانه خدا صاحب خانه دیمکدر * محصول بیت * ای ملك الحاج بکا نازسوب تکبر وتعظم صاتمه زیراسن مکه اوینی کوررسن انجق امابن مکه نك صاحبنی کوردم رقیبه خطاب ایدوب بیورر ای رقیب کوی جانانه واروب خانهٔ جانانی کور مکه بزه تکبر صاتمه زیر اسن جانانك خانه سن کوررسین بز جانانی کندیني کوروب دیدار بن مشاهده ایده رز دیمکدر (کس ندیدست زمشك ختن ونافهٔ چین * انچه من هرسحرا ز باد صبامی بینم) * محصول بیت * مشك ختن ونافهٔ چیندن کیمسه کورمشدر اول نسنه یی که بن هر سحر باد صبادن کوردم یعنی هرسحر بن باد صبادن بوی زلف جانان کوردم که انلردن بیك مرتبه خوشبوتردر بونده می بینم می شنوم بلکه می بویم معناسنه در زیرا حواس ظاهری بی بری برینك معناسنده استعمال ایدرلرنته که سابقا تنبیه اولنمشدر

اول نسنه كه (من) بن (در) فی (سحر) م (از) من (بادصبا) م (می بینم) كوررم (معنای اشارتی) ختن وچین مملكتلرینك آهولرینك نافه‌سندن حاصل اولان خالص مسكك لطیف رایحه سندن كیسه كورمشدر اول لطافتی واول رایحهٔ لطیفه‌یی كه‌بن وقت سحرده نفس رحمانیه‌دن ونفحهٔ سبحانیه وفیوضات ربانیه‌دن دماغ جانمده كوررم یعنی برذره فیض آلهی نیجه یوزبیك من مسك وعنبردن اطیبدر كه
(یك ذره عنایت به از صد سال عبادت است)

﴿ نیست دردائره جزنقطهٔ وحدت كم وبیش ❁ كه من این مسئله بی چون وچرا می بینم ﴾

وجود دائره سنده نقطهٔ وحدتدن غیری قلیل وكثیر یوقدر كه بن بومسئله‌یی چون وچراسز كوررم (مفردات) (نیست) یوق (در) فی (دائره) م (جز) غیر (نقطه) م (وحدت) م (كم) آز (بیش) چوق (من) بن (این) بو (مسئله) م (بی) نفی (چون) نه (چرا) نیچون (می بینم) كوررم (معنای اشارتی) (كل شیء هالك الاوجهه) آیت كریمه‌سی سرنجه (لاموجود الا الله) سری بودركه روی حقیقتده خدادن غیری یوقدر دل عارفده وجود ماسوی ونقش غیر كلی محو ومتلاشی اولمشدر انكیچون دائرهٔ وجودده نقطهٔ وحدتدن وذات واجب الوجوددن غیری ملجأ ومستغاث قلیل وكثیرده بروجود یوقدر كه بن بومسئله‌یی استفتای قلبله چون وچراسز كوررم

﴿ خواهم اززلف بتان نافه كشایی كردن ❁ فكر دوراست همانا كه خطا می بینم ﴾

بتلرك زلفندن برنافه كشای ایتمك ایسترم اوزاق فكردر بكزر كه خطا كوررم (مفردات) (خواهم) ایسترم (از) من (زلف) م (بتان) محبوبلر (نافه كشایی) كوبك مسكی اچیلماق (كردن) ایتمك (فكر) م (دور) بعید (است) در (همانا كه) بكزر كه (خطا) م (می بینم) كوررم (معنای اشارتی) (فلما تجلی ربه للجبل جعله دكا وخرموسی صعقا) آیت كریمه‌سی سرنجه دل ضعیف ناتوانم تجلیء خدایه عدم تحملندن اسرار توحیدی ودماغ جانی معطر قلیجی نفحهٔ الهی ونشئهٔ اسرار تجلیات صفات نامتناهیلردن كشف واظهار ایتمك ایسترم اسرار دینی كشفه اذن اولمدیغی ایچون بوبراوزاق فكردر دیو كشف اسرار ایتمكی خطا كوررم

﴿ سوزدل اشك روان آه سحر نالهٔ شب ❁ این همه مرتبه ازالطاف خدا می بینم ﴾

كوكل حرارتی آقیجی كوزیاشی سحر آهی كیجه ناله‌سی بوجمله مرتبه‌یی خدانك الطافندن كوررم (مفردات) (سوز دل) كوكل یانقلغی (اشك روان) آقیجی كوزیاشی (آه سحر) م (ناله) م (شب) كیجه (این همه) بوجمله (مرتبه) م (از) من (الطاف) م (خدا) م (می بینم) كوررم (معنای اشارتی) بحمدالله باعث تجلی اولان كوكل حرارتی وآقیجی كوزیاشی وآه سحر ونالهٔ شب بوجمله مرتبهٔ سعادتی ودولت وجاهتی كندی لیاقتمدن دكل بلكه جمله‌سنی لطف خدادن كوررم

(نیست دردائره جزنقطهٔ وحدت كم وبیش * كه من این مسئله بی چون وچرا می بینم) دائره‌دن مضاف الیه محذوفدر تقدیری دائرهٔ وجود دیمكدر دائره‌به دائره دیدكلری مجاز درز برادائر اولان بركاردر یعنی دور ایلین آلت دور در دائره دكادر نقطه وحدت بیانیه كه حرف تعلیل چون واواصلیه ایله مربیده كیف معناسنه درنیجه دیمكدر وچرا جیمك فتحی وكسریله مربیه دهلم معناسنه در یعنی نیچون دیمكدر * محصول بیت * دائرهٔ وجودده نقطهٔ وحدتدن غیری اكسك وارتق یوق یعنی وحدت صرفدر كه اول نوار خدادر كه جمیع اشیاده ساریدر زیرا بن بومسئله‌یی چون وچراسز كوررم یعنی بكاعین الیقین معلومدر كه جمیع اشیاده ساری اولان برحقیقتدر فحسب (خواهم از زلف بتان نافه كشایی كردن * فكر دوراست همانا كه خطا می بینم) نافه كشا وصف تركیبیدر وباحرف مصدر همانا كانه معناسنه در یعنی بكزر كه * محصول بیت * محبوبلر زلفندن نافه كشالق ایلمك ایسترم اوزاق فكردر بكزر كه بوفكرده خطا ملاحظه ایدرم یعنی بنم كبی تنكدست مفلس بویله معناره قصد ایلمك بكزر كه خطای فاحشدر زلف ونافه وخطا جمعی مراعات نظیردر (سوزدل اشك روان نالهٔ شب آه سحر * این همه ازنظر لطف شما می بینم) * محصول بیت * یورك یانغنی اقیجی كوزیاشی كیجه ناله‌سی سحر وقتنده آه وفغان بوجمیع هنرلری وفنونی سزك لطف نظر كردن كوررم یعنی سزه محبت ایلمك سببیله بوفنون بكا ال ویردیكه بونلر اسباب وصال اولدیغیچون مقبولدر بعض نسخه‌ده شما یرینه خدا واقعدر اما بزاكثر نسخه‌یه تابع اولدق اكرچه كه قافیه مكرردر

﴿ هردم ازروی تونقشی زندم راه خیال ❁ باكه كویم كه درین پرده چهامی بینم ﴾

سنك یوزكدن برنقش هرنفس بنم خیالم یولنی اورر كیمه دیم كه بو پرده‌ده نلر كوررم (مفردات) (هردم) هرنفس (از روی تو) سنك یوزكدن (نقش) م (با) وحدتیه (زند) اورر (م) بنم (راه) یول (خیال) م (باكه) كیمه (كویم) دیم (دراین) بونده (پرده) م (چها) نلر (می بینم) كوررم (معنای اشارتی) بحمدالله سنك خانهٔ قلبه انوار ذات بیچونك تجلیاتندن وظهورات نقوش اسرار لدنیه‌كدن رفیض بلا واسطه هرنفس كاوب بنم خیالم یولنی اورر وخاطرهٔ ماسوایی خانهٔ قلبدن چیقاروب وسوروب ذكر وانسبت خدا ایله مطمئن واسرار انوار حق الیقین مشاهده‌سیله متسلی ایدر كیمه‌دیم كه بو پرده‌ده انشراح صدر ایله نلر كوررم

﴿ دوستان عیب نظربازی حافظ مكنید ❁ زانكه اورا ازمحبان شما می بینم ﴾

ای دوستلر حافظك نظربازلغی تعییب ایلمكز زیرا آنی سزك محبلریكزدن كوررم (مفردات) (دوستان) م (عیب) م (نظربازی) عاشقلق (حافظ) م (مكنید) ایلمكز (زانكه) اندن كه (اورا) آنی (ز) من (محبان) م (شما) سز (می بینم) كوررم (معنای اشارتی) ای دوستلر حافظك سلطان عشقك غلبه‌سیله زمام اختیارنی سلب ایدوب عاشقانه اسرار عشقی اظهار ایلدیكن تعییب ایلمكز وآنك تمكینیله دعا ایدیكز زیرا آنی سزك محبلریكزدن كوررم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دوستان وقت كل آن به كه بعشرت كوشیم ❁ سخن پیرمغانست بجان بشنویم ﴾

ای دوستلر كل وقتی یك كه عشرته سعی ایدلم بوسوز پیرمغانك سوزیدر جانله استماع ایدلم (مفردات) (دوستان) م (وقت كل) م (آن به) اول یك (با) للملابسه (عشرت) م (كوشیم) سعی ایدلم (سخن) سوز (پیرمغان) م (است) در (با) للملابسه (جان) م (بشنویم) استماع ایدلم (معنای اشارتی) ای دوستلر بوسرمایهٔ تحصیل قربت آلهی اولان ایام عمر سریعة الزوالده وبواطیف بهاده اولان حضرت الهك ریاضات ومجاهدات ایله تزكیهٔ نفس وتنقیهٔ روح ایدوب ذات بیچونه وصلته رخصت وفرصت احسان ایلدیكی اوقاتده اولیكدر كه همان (اذكروا الله ذكرا كثیرا وسبحوه بكرة واصیلا) آیت كریمه‌سی سرنجه روز وشب انوار ذكرالله ایله خانهٔ قلبی منور قیلوب عشق ومعرفة الله تحصیلنه سعی ایدلم بوسوز پیركاملك نصیحت جانفزاسیدر بزدخی جانله قبول ایدهلم

﴿ نیست دركس كرم ووقت طرب میكذرد ❁ چاره آنست كه سجاده بمی بفروشیم ﴾

كیمسه‌ده كرم یوقدر وطرب وقتی كچر چاره اولدر كه سجاده‌یی شرابه صاتهلم (مفردات) (نیست) یوق (دركس) كیمسه‌ده (كرم) م (وقت) م (طرب) شوق (میكذرد) كچر (چاره) م (آنست) اولدر (سجاده) م (بمی) شرابه (بفروشیم) صاته‌لم (معنای اشارتی) حقیقتده حضرت الهك غیری كیمسه‌ده كرم

(هردم ازروی تونقشی زندم راه خیال * باكه كویم كه درین پرده چها می بینم) نقشی یاحرف وحدت زندم میم ضمیر معنی جهتندن خیاله مقیددر راه خیالم تقدیرنده راه خیالدن مراد قوت متخیله در یعنی حاسهٔ خیالدر باحرف صله كه اسمدر كیم معناسنه ایكنجی كه رابط مقول قولدر درین پرده یعنی پردهٔ خیال چها چه‌نك جمعیدر ها‌ایله * محصول بیت * هردم وهرساعت سنك رویكدن برنقش وبرصورت خیالم یولنی اورر یعنی هر بار كه برمعنی خیاله كتوررم سنك رویك كورنجه اول معنی نسهٔ خیالمده مضمحل اولور رویك كورمكك دهشتندن یعنی رویك كورنجه بنده قوت وهم وخیال قالمز زیرا تجلیاتك شانی بویله در پس كیمه دیه بیلورم كه بو پردهٔ خیالده نلر كوررم یعنی هرساعت روی جانان تجلیسنی كوررم (دوستان عیب نظربازی حافظ مكنید * كه من اورا ازمحبان شما می بینم) عیب نظربازی اضافتی مصدرك مفعوله در حافظه اضافت لامیه مكنید فعل نهی جمع مخاطب كه حرف تعلیل * محصول بیت * ای دوستلر حافظك محبوب دوستلغنی عیب ایلمك زیرا آنی سزك محبلریكزدن كوررم یعنی ظاهرده آنی سزه محب كوررم اكرچه باطننه اطلاع ممكن دكل حاصلی محبوب سورسه سزیده سور محبتی همان محبوب سوادسنه مقصوردر كل (وله ایضا) (دوستان وقت كل آن به كه بعشرت كوشیم * سخن پیرمغانست بجان بشنویم) دوستان منادی وقت كل لامیه بل كه اضافت یعنی فی دربعشرت باحرف صله كوشیم فعل مضارع متكلم مع الغیر كوشیدندن دورشمك وسعی ایلمك معناسنه بشنویم بوده فعل مضارع متكلم مع الغیر درشنو یدندن دكلمك معناسنه * محصول بیت * ای دوستلر كل وقتنده اولیكدر كه عیش وعشرته سعی ایده‌وز یعنی ذوق وصفا ایلیه‌وز پیرمغانك سوزیدر جانله دكلیه‌لم حاصلی پیرك بوپندنی قبول ایلمك كرك (نیست دركس كرم ووقت طرب میكذرد * چاره آنست كه سجاده بمی بفروشیم) * محصول بیت * كیمسه‌ده كرم یوق شنلك زمانی ایسه كچیور چاره اولدر كه سجاده‌یی میه بیع ایده‌وز یعنی سجاده‌یی بیع ایدوب بهاسنی باده‌یه ویره‌وز حاصلی كیمسه باده بهاسنی احسان ایلمینجه سجاده‌یی باده‌یه دكشلم

خوش هوایست فرح بخش خدایا بفرست * نازنینی که رویش می کلکون نوشیم) هوایی یاحرف وحدت فرح بخش وصف ترکیبیدر بخشیدندن فرح بغشلیجی بفرست باحرف تأکید فرست فانك وراتك کسریله فعل امر مخاطب کوندر یعنی ارسال ایله معناسنه فرستیدندن خدایا بفرست مصراع ثانی به مرهوندر نازنینی یاحرف وحدت که حرف بیان رویش تقدیری بشوق رویش می کلکون بیانیه * محصول بیت * هوافرح بغشلیجی برخوش هوادر یارب برنازنین محبوب ارسال ایله که انك یوزی شوقنه می کلکون ایچه‌لم زیرا مجلس باده ده محبوب او لنجه شنلك

یو قدر (الوقت سیف قاطع) کلامی سرنجه فرصتی فوت ایتمیوب سعی ایتملیدر که وقت سرور ووقت عمر تیز کچر جاره اولدر که برقدم اقدم سجاده وجودی عشق ومعرفة الله یولنه صرف وفدا ایده‌لم

﴿ خوش هوایست فرح بخش خدایا بفرست * نازنینی که رویش می کلکون نوشیم ﴾

فرح ویریجی راطیف هوادر ای خدا کوندر برنازنین که آنك یوزی شوقنه قرمزی شراب نوش ایده‌لم (مفردات) (خوش) م (هوا) م (یا) وحدتیه (است) در (فرح بخش) فرح ویریجی (خدایا) ای خدا (بفرست) کوندر (نازنین) م (یا) وحدتیه (رویش) آنك یوزنه (می) شراب (کلکون) قرمزی (نوشیم) ایچه‌لم (معنای اشارتی) ای واهب العطایا والمرادات بلا علت اولان کریم ورحیم ربم بزه احسان ایلدیکك عشق ومعرفة الله هوامی فرح و یریجی و رلطیف هوادر ای خدای لم یزلم اول مایهٔ سعادت اولان هوالك واول محبتك اتمام واکمالی ایچون بزه بر رؤف ورحیم مرشد نازنین کوندر که آنك معاونتیله کوزدن جکر قانی روان ایدیجی شراب عشق الهیه یی نوش ایده‌لم

﴿ ارغنون سازفلك رهزن اهل هنرست * چون ازین غصه ننالیم وچرانخروشیم ﴾

ارغنون سازلی فلك اهل هنرك یولنی اوریجیدر بوغصه‌دن نیجه ناله ایتمیه‌لم ونیچون خروش ایلیه‌لم (مفردات) (ارغنون ساز) سازدوزیجی (فلك) م (رهزن) یول اوریجی (اهل) م (هنر) معرفت (است) در (چون) نه (ازین) بوندن (غصه) م (ننالیم) ناله ایتمیه‌لم (چرا) نیچون (نخروشیم) اضطراب ایلیه‌لم (معنای اشارتی) کرچه ما خلق له مز اولان معرفة الله تحصیلی مایهٔ سعادت ابدیه در لکن ارغنون چالیجی فلك یعنی جوفلکده مبتلا اولدیغمز حیات دنیانك لعب ولهوی وحب شهوات نفسانیه‌سی اهل معرفتك یولنی اوریجیدر بوابتلا غصه‌سندن نیجه ناله ایتمیه‌لم ونیچون حرارت قلبله درکاه حقده نیازله فریاد وفغان ایلیه‌لم

﴿ کل بجوش آمدوازمی نزدیمش آبی * لاجرم زآتش حرمان وهوس میجوشیم ﴾

کل جوشه کلدی وشرابدن اکا برصو اورمدق اول سببدن حرمان وهوس آتشندن قینارز (مفردات) (کل) م (بجوش) قیناغه (آمد) کلدی (ازمی) شرابدن (نزدیم) اورمدق (ش) اکا (آبی) برصو (لاجرم) اوسببدن (ز) من (آتش حرمان) م (هوس) م (میجوشیم) قینارز (معنای اشارتی) کل کبی محبوبیت مرتبه‌سنده اولان کوکل علاقهٔ ماسوی الله‌دن انقطاعله تحصیل معرفة الله ووصلت الی الله دواتنه نائل اولدیغی ایچون صدهزار حزن والم ایله جوشه کلدی شراب عشق الهیه‌دن اکا برصو اورمدق وذکر خدا ایله راطمئنان قلب بولمدق اول سببدن حرمان خوفندن وهوس آتشندن قینارز

﴿ میکشیم ازقدح لاله شراب موهوم * چشم بددورکه بی مطرب ومی مدهوشیم ﴾

لاله قدحندن شراب موهوم نوش ایدر زیرا من کوز ایراق اولسون که مطرب ومیسز

﴿ مستز ﴾

زیاده او اور (ارغنون سازفلك رهزن اهل هنرست * چون ازین غصه ننالیم وچرانخروشیم) ارغنون ساز وصف ترکیبیدر سازیدندن ارغنونه دوذن ویریجی یعنی ارغنون چالیجی وچالزدر که ارغنون سازدن مراد ارغنون یاپیجی اوله فلکه اضافت بیانیه‌در تقدیری فلك ارغنون سازدر رهزن وصف ترکیبیدر یول اوریجی یعنی قطاع طریق حرامی معناسنه چون نیجه دیمکدر کیف معناسنه نخروشیم فعل نفی مستقبل متکلم مع الغیردر خروشیدندن چوقرامق معناسنه * محصول بیت * ارغنون دوزیجی فلك اهل هنرك یولن اوریجیدر یعنی اهل هنرك دشمنیدر که مرادینك عکسنی ایلر پس بوغصه‌دن نیجه ایکلمیه‌لم ونیچون چوقرامیه‌لم یعنی نیچون فریاد وفغان ایلیه‌لم ارغنونه ناله وخروش زیاده مناسبدر زیرا انك آوازی سائر سازلرك آوازینه بکزمز بیندن مراد دور فلکدن شکایتدر (کل بجوش آمدوازمی نزدیمش آبی * لاجرم زآتش حرمان وهوس میجوشیم) بجوش آمد یعنی آچلدی نزدیمش فعل جحد مطلق متکلم مع الغیر اورمدق دیمکدر شین ضمیر کله راجعدر آبی یاحرف تنکیر لاجرم بی شك وشبهه دیمکدر آتش حرمان بیانیه‌در حرمان مصدردر محروم اولق معناسنه میجوشیم فعل مضارع متکلم مع الغیر جوشیدندن قینامق معناسنه * محصول بیت * کل اچیلوب قیزل اولدی اما حال بوکه باده‌دن اکا صو اورمدق جوشنی باده ایله سوندرمدك حاصلی کل زماننده باده ایلمدك پس شکسز حرمان وهوس آتشندن قینارز یعنی باده نوشلقدن محروم اولدیغمز ایچون مضطرب ومضطر اولورز (میکشیم ازقدح لاله شراب موهوم * چشم بددورکه بی مطرب ومی مدهوشیم) قدح لاله بیانیه شراب موهومده بویله‌در شراب موهوم بیوردیغی انکیچوندر که لاله شرابله طلو قدحه بکزر اما شرابدن خالیدر * محصول بیت * قدح لاله‌دن شراب موهوم چکرز یعنی ایچرز یارامز کوزایراغ اولسون یعنی دکسون مطرب ومیسز مدهوشز یعنی حیران ومستانه یز حاصلی شراب ایچمکسزین مستانه یز

(حافظ این حال عجب باکه توان کفت که ما * بلبلانیم که درموسم کل خاموشیم) * محصول بیت * ای حافظ بوعجب حالی کیمه دیمك اولور که بز بلبلارز که موسم کلده خاموشز یعنی کل زمانی که جوش وخروش زمانیدر بزم کبی لطیف طبع ساکت اولوب ناله وافغان ایلمك غریب وعجیبدر (وله ایضا)

مستز (مفردات) (میکشیم) چکرز (از) من (قدح لاله) م (شراب) م (موهوم) خارجده وجودی اولمیان (چشم بد) کوتو نظر (دور) بعید اولسون (بی مطرب) م (می) شراب (مدهوشیم) مستز (معنای اشارتی) مقام تلوینده اولدیغمز ایچون کاهی لاله کبی آتش عشقله درونی داغلی اولان کوکل قدحندن شراب موهوم نوش ایدرز وخیالات ماسوایی فکر ایدرز کاهی وسوء نظردن ایراق اولسون که مطرب ومیسز ومحرك صوریسز شراب عشق الهیه ایله مستز وانوار ذات الهیه یه مستغرقز وبین التجلی والاستتارز

﴿ حافظ این حال عجب باکه توان کفت که ما * بلبلانیم که درموسم کل خاموشیم ﴾

ای حافظ بوعجب حالی کیمه دیمك ممکندر که بز بلبلارز که کل زماننده خاموشز (مفردات) (حافظ) م (این) بو (حال عجب) م (باکه) کیمه (توان) ممکن (کفت) سویلمك (ما) بز (بلبلانیم) بلبلارز (در) فی (موسم) زمان (کل) م (خاموشیم) ساکتز (معنای اشارتی) (من لم یذق لم یعرف) سرنجه بوعجب اولان حالات عشق بی ذوق اولان کیمسه‌له نیجه سویلمك ممکن اولور بحمدالله بز بوروضهٔ اسرار عشقك بلبلاری یز که محبوبك وصلت زماننده انکشاف ومشاهده‌دن حاصل اولان اسرار عشق اظهاره اجازت اولمدیغندن دائما خاموشلرز

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دی شب بسیل اشك ره خواب میزدم * نقشی بیادخط تو برآب میزدم ﴾

دون کیجه کوزیاشی سیلی ایله خوابك یولنی اوردم سنك خطك یادنه آب اوزره برنقش اوردم (مفردات) (دی شب) دون کیجه (با) للملابسه (سیل) م (اشك) کوزیاشی (ره خواب) اویقو یولنی (میزدم) اوردم (نقش) م (یا) وحدتیه (با) للملابسه (یاد) ذکر (خط) م (تو) سن (برآب) صواوزره (میزدم) اوردم (معنای اشارتی) بحمدالله جالب رحمت خدا اولان کثرت بکا ایله خواب غافلتی دفع ایلدم ای محبوب سنك جناب کبریاك بلکه انوار ذات بیچونك شوق وآرزوسندن صافی قلب اوزره برنقش مؤید اوردم وناکی لوح دلده ثابت ایلدم

﴿ ابروی یاردر نظرو خرقه سوخته * جامی بیاد کوشهٔ محراب میزدم ﴾

یارك ابروسی نظرمده وخرقه یانمش محراب کوشه‌سی یادنه برجام اوردم (مفردات) (ابرو) قاش (یار) م (در) فی (نظر) م (خرقه) م (سوخته) یانمش (جامی) برقدح (با) للملابسه (یاد) ذکر (کوشهٔ محراب) م (میزدم) اوردم (معنای اشارتی) انکیچون آتش عشقله یانمش قلب وقالب ایله کعبهٔ مقصود عشاق اولان حرم قدس یار واسرار غیب هویت دلدار دائم نظرمده‌در اول جانم محرابنك یادنه برجام عشق نوش ایلدم که مست مدام ومشاهدهٔ انوار جمالیله حیران وسرکردان اولمشم

﴿ روی نکاردر نظرم جلوه می نمود * وزدور بوسه بررخ مهتاب میزدم ﴾

محبوبك یوزی نظرمده جلوه کوستردی وایراقدن مهتابك یوزنه بوسه اوردم

(دی شب بسیل اشك ره خواب میزدم * نقشی بیادخط تو برآب میزدم) دی شب دوش دیمجك برده دی شب دیمش معنی برد ربسیل باحرف مصاحبت اشکه اضافت بیانیه درخوب لامیه ومیزدمك مقدم مفعولی نقشی یاحرف تنکیرو یاوحدت بیاد باحرف سبب یادخط تواضافتلری لامیه‌لردر * محصول بیت * دون کیجه اشك سیلیله او یقو یولنی اوردم یعنی غلقدن او یقوم کلمزدی التفات طریقیله بیوررسنك خطك خیالی دیدهٔ نماکده تصویر ایدردم ضمنا جانانك روینی آیه تشبیه بیورمشدر (ابروی یاردر نظروخرقه سوخته * جامی بیاد کوشهٔ محراب میزدم) واو حرف حال خرقه سوخته‌های رسمی بوندة حرف تزییدر خرقه یی اقوب دیمکدر جامی یاحرف وحدت ویا تنکیر * محصول بیت * یارك ابروسی نظرمده در حال بوکه خرقه‌می یاقوب کوشهٔ محراب شوقنه و یادینه قدح اوردم یعنی جانانك محرابه بکزر ابروسنی سیر ایدوب باده نوش ایدردم عادتدر که محرابلرده سیاه مکه اورتیسی آصارلر خرقه سوخته عبارتنی اول مناسبتله ذکر ایلمشدر یارك ابرو سیده سیاه اولمق معتبردر بوغزلده ردیف واقع اولان میزدم عبارتی حکایت حال ماضیه‌در دی شب بوکا قرینه‌در پس ماضی صرف معناسنی ویروب اوردم دیین معنایه ایو بنیاد اورمش (روی نکاردر نظرم جلوه می نمود * وزدور بوسه بررخ مهتاب میزدم) واو حرف حال بوسه معنی جهتندن میزدم لفظنه مقیددر بوسه میزدم تقدیرنده * محصول بیت * جانانك رویی نظرمده جلوه کوستردی یعنی جانان عرض جمال ایدردی حال بوکه بن آنك شوقنه ایراقدن مهتابی بوس ایدردم یعنی ر وبنی بوس ایلمك آرزوسیله مهتابی بوس ایدردم نورانیتده وضیا وصفاو برمده روینه بکزربینك مناسبی جانان عرض ایتدی نك سببیله غیریدن فراغت ایتدمز برابوسه میزدم بونده وداعدن کنایتدر دیین کیمسه معنای بیته کلیاوداع ایلمش

(چشم بروی ساقی وکوشم بقول چنك * فالی بچشم وکوش درین باب میزدم) فالی باحرف تنکیردرین اب بومعناده وبوخصوصده دیمکدر * محصول بیت * چشم روی ساقی یه ناظر وقولغم قول چنکی سامع بومعناده چشم وکوشله فال اووردم یعنی روی ساقیه باقق وقول چنکی دکلك بابنده چشم وکوشله تیمن ایدردم حاصلی بونلری خیر محض آکاردم فال دیدیکی بومعنا یه در (نقش خیال روی تو تاوقت صبحدم * برکارکاه دیدۀ بیخواب میزدم) نقشدن بونده مراد صورت وشکلدر تا حرف انتهی وقت بونده مسندر کدر ضرورت وزن ایچون زبراصبحدم صباح وقتی دیمکدر کارکاه دیده بیخواب بیانیه زدر کارکاه بونده کارخانه معناسنه دکلدر بلکه محل کارمی اددر

(مفردات) (روی) یوز (نکار) محبوب (در) فی (نظر) م (م) بنم (جلوه) صالنی صالنی یورویك (نمود) کوستردی (از) من (دوز) ایراق (بوسه) م (بر) علی (رخ) بکاق (مهتاب) م (میزدم) اوردم (معنای اشارتی) محبوبك انوار جمالی روزوشب نظرمده ویش بصیرتمده ماه وآفتاب حقیقتی درخشان وتابان جلوه نما اولده در کرچه صورتا محبوب فانیلره ومشتهیات نفسانیه لره توجه ورغبت ایدرم که مشرب عالیٔ قلندران حقیقتلره ظاهری خلقله باطنی حقله اولمق اولی واسلمدر

﴿ چشم بروی ساقی وکوشم بقول چنك * فالی بچشم وکوش درین باب میزدم ﴾

کوزم ساقینك یوزنده وقولاغم چنك سوزنده بوبابده چشم وکوشله برفال اوردم (مفردات) (چشم) کوزم (بروی ساقی) ساقی یوزنده (کوشم) قولاغم (بقول چنك) چنك سوزنده (فالی) برفال (با) للملابسه (چشم) کوز (کوش) قولاق (درین باب) بوبابده (میزدم) اوردم (معنای اشارتی) صورتا کوزم ساقینك یوزنده وقولاغم آلت الهودن اولان چنك ورباب نغمه سنده لکن قلبم حضرت اللهك انوار تجلیسنه استغراقده در خلق عالمك نظرندن ورغبت مهلکه لرندن ساقط وخلاص اولمقلغه بواستتار بابنده چشم وکوشله برفال وبرجای سلامت اختیار ایلدم

﴿ نقش خیال روی تو تاوقت صبحدم * برکارکاه دیدۀ بی‌خواب میزدم ﴾

صباحه دکین سنك یوزك خیالك نقشنی خوابسز چشمك کارکاهی اوزره اوردم (مفردات) (نقش) م (خیال) م (روی تو) سنك یوزك (تاوقت صبحدم) صباحه دك (بر) علی (کارکاه) دکان (دیده) کوز (بی‌خواب) اویقوسز (میزدم) اوردم (معنای اشارتی) بحمدالله شب تا سحر سنك انوار جمالك خیالك نقشنی وانوار قدسك عکسنی (کل نوم علی المحب حرام) سرنجه خوابسز چشمك دکانی اوزره ودل آکاهمك لوح درخشانی اوزره اوردم ومشاهدۀ جمال اللهده دائم اولدم

﴿ ساقی بصوت این غزلم کاسه میکرفت * میکفتم این سرود ومی ناب میزدم ﴾

ساقی بوغزلك صوتیله بکا کاسه طوتدی بن سرودی سویلدم وصافی شراب نوش ایلدم (مفردات) (ساقی) م (با) للملابسه (صوت) م (این) بو (غزل) م (م) بکا (کاسه) م (میکرفت) طوتدی (میکفتم) دیدم (این) بو (سرود) نغمه (می ناب) صافی شراب (میزدم) اوردم (معنای اشارتی) لوح دلده مسکوك ومنقش اولان انوار جمال الهی بوغزلده اظهار وبیانه اجتسار ساقیٔ کوثر عشق اولان مرشد ذوی الابصارك بکا فیض وتجلیات الهیه دن افاضه ایدوب مست ومستغرق قیلسیله در صحو کلامی دکلدر بواسراری کرچه سویلدم اما شراب عشق الهی نوش ایدوب اغراض نفسانیه دن صاف وبی اختیار سویلدم

﴿ هر مرغ فکر کزسرشاخ سخن بجست * بازش زطرۀ تو بمضراب میزدم ﴾

یعنی اول ایشلنن شئ که بونده دیدۀ بیخوابدر مصراع اول مصراع ثانی یه مرهوندر * محصول بیت * سنك رویك خیالی شکلنی وصورتنی صباحه دك دیدۀ بیخواب کارکاهی اوزره اووردم یعنی صباحه دك رویك صورتنی اویقوسز کوزمدن کیتمزدی حاصلی شکل رویك صباحه دك چشم بیخوابده مصور اولوردی بیتك نتیجه سنده مراد جمال جانان مشاهده سنك خیالیله صباحه دکین اویوردم دیمکدر دینبیتك معناسنی دوشنده سویلش (ساقی بقول این غزلم کاسه میکرفت * میکفتم این سرود ومی ناب میزدم) قوالدن بونده مراد اهل نغمه اصطلاحنده واقع اولان قوالدر غزلم میم ضمیر معنی جهتنده میکرفت لفظنه مقیدردر ضمیر منصوب متصل معناسنه بکا طوتدی یعنی صوندی دیمکدر میکفتم میم ضمیر مرفوع اولورسه فعل ماضی متکلم وحده صیغه سی اولور اما ضمیر منصوب اولورسه فعل ماضی مفرد غائب اولور بکا سویلردی دیمك اولور بوتقدیرجه میم سروده مقید اولور معنی جهتنده میکفت این سرودم تقدیرنده سرود بونده ابعدر ار معناسنه واو حرف عطف می ناب بیانیه خالص شراب دیمکدر * محصول بیت * ساقی ویا دیغم قواله بکا کاسه طوتاردی یعنی بوغزلی صوت وعمله کتوروب بکا قدح صوناردی بنده بوایری یعنی قول ساقی ایرنی ایرلاردم می ناب اوروردم یعنی صافی شراب ایچردم یاخود ساقی بکا بوایری ایرلاردی یعنی قول دید بکمز ایرلاردی وبن می ناب ایچردم حاصلی اول خواننده لك ایدردی وبن باده نوش ایدردم (هر مرغ فکر کزسرشاخ طرب پرید * بازش زطرۀ تو بمضراب میزدم) مرغ فکر بیانیه

سرشاخ طرب دبوبله دربازش شین مرغه راجعدر بمضراب باحرف استعانت * محصول بیت * هر فکر مرغی که شنلك شاخی اوجندن اوچدی یعنی شنلکدن ایرلدی حاصلی هر فکرم که اندن طرب وشنلك قالقوب اکا غم طاری اولدی یعنی شادان وفرحان ایکن مغموم ومهموم اولدی کیری آنی سنك طره کدن مضرابله اووردم بلبل کبی نالشه کلوب فریاد وفغان ایلسون یعنی سنك طرهك مضرابیله آنی شوقه وذوقه کتوروردم حاصلی طرهك مضرابیله انی نالشه کتوروردم مضراب سازجنسنی آوازه کتوردیکی کبی

خوش بودوقت حافظ وفال مرادوکام * برنام عمرودولت احباب میزدم) بودبونده ادات خوش ابدی حکایتدر دیمکدر واو حرف حال فال

هر فکر مرغی که سوز بوداغنك اوستندن صچرادی کیری آنی سنك طرکدن مضرابله اوردم (مفردات) (مرغ) قوش (فکر) م (ز) من (سر) باش (شاخ) بوداق (سخن) سوز (بجست) صچرادی (باز) کیری (ش) آنی (ز) من (طره) اوك صاچ (تو) سن (با) للملابسه (مضراب) آلت ابهو چالدقلری زخمه (میزدم) اوردم (معنای اشارتی) خانۀ تجلی اولان دل نالانمدن سلطان عشقك غلبه سیله هر راسرار طریقت که مرغك شاخده صچرادیغی کبی اسانمز اوزره بلااختیار جاری اولدی صحوه کلدکده کیری آنی ینه سنك تجلیٔ صفاتك کتمی وحفظنی ومقتضی اولدیغندن صوت اعلی ایله کتم ایله امر ایلدم

﴿ خوش بودوقت حافظ وفالش بجنت نیك * برنام عمرودولت احباب میزدم ﴾

حافظك وقتی خوش اولور وآنك فالنی ایو طالعله احباب عمرودولتنك نامی اوزره اوردم (مفردات) (خوش) م (بود) اولور (وقت حافظ) م (فال) م (ش) ضمیر (با) للملابسه (بخت) طالع (نیك) ایو (بر) علی (نام) اسم (عمرودولت) م (احباب) م (میزدم) اوردم (معنای اشارتی) حافظك شول زمان وقتی خوش اولور که اسمنی یاد وکندیلرندن استمداد ایلدیکم اهل اللهك دواتی وعمری برکاتیله وحسن طالعله اول محبوبك وصلت فالنی اوردم وانلرك معا ونمیله مقام تمکینه ایرم وکمال معرفة اللهه نائل اولم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دوش سودای رخش کفتم زسر بیرون کنم * کفت کو زنجیرتا تدبیر این مجنون کنم ﴾

دون کیجه دیدم آنك رخی سوداسنی ترك ایدم دیدی زنجیرقنی تا بومجنونك تدبیرنی ایدم (مفردات) (دوش) دون کیجه (سودا) محبت (رخ) یکاق (ش) آنك (کفتم) دیدم (ز) من (سر) باشدن (بیرون) طشره (کنم) ایدم (کفت) دیدی (کو) قنی (زنجیر) م (تا) حتی (تدبیر) م (این) بو (مجنون) م (کنم) ایدم (معنای اشارتی) ممکن دکل ایکن کمال تضییقمدن وغلبۀ عشقدن اول محبوبك محبتنی باشمدن طشره چیقارم وراه عشقی ترك ایدم اول عاشقنده رؤف وشفیق اولان محبوبم جلوه ایدوب بیوردیکه زنجیر قنی تابومجنونك تدبیرن ایدم وبودیوانه یی زنجیر عشقله باغلیم تا که قبومزدن کتمیه

﴿ قامتش راسرو کفتم سر کشید ازمن بناز * دوستان ازراست میرنجد نکارم چون کنم ﴾

آنك قامتنه سرودیدم نازله بندن اعراض ایلدی ای دوستلر بنم محبوبم طوغری سوزدن اینجنور نیجه ایده یم (مفردات) (قامت) م (ش) ضمیر (را) ادات مفعول (سرو) م (کفتم) دیدم (سر) باش (کشید) چکدی (ازمن) بندن (بناز) نازله (دوستان) م (ازراست) طوغریدن (میرنجد) اینجنور (نکارم) محبوبم (چون کنم) نیجه ایده یم (معنای اشارتی) محبوبك راه مستقیمی جمله عددلردیدم (من عرف الله کل لسانه) سرنجه (وحسنات الابرار سیئات المقربین) فحواسنجه حق کلام ایکن محبوب بوکلامی غین واشتغال غیرعد ایلیوب نازله بندن احتجاب ایلدی ای دوستلر بومقام حیرتدر که

مراد وکام مصراع ثانی یه مرهوندر مراد وکام خشو قبیح صنعتیدر بر بونده بای صله معناسنه در * محصول بیت * دون کیجه حافظك وقتی خوش ایدی حال بوکه مراد وکام فالنی احبابك عمر ودولتی آدینه اوررردم یعنی کندی حالی خوش اولدیغیچون احبابك عمر ودولتی نامنه مبارك فال اوررردی بیتده غیبدن خطابه التفات واردر معلوم اوله که غزلده واقع اولان حکایت حال ماضیلری شبدن حکایتدر یعنی دون کیجه بویله واقع اولوردی دیمك اولور (وله ایضا) (دوش سودای رخش کفتم زسر بیرون کنم * کفت کو زنجیرتا تدبیر این مجنون کنم) سودای رخش مصدرك مفعولنه اضافتیدر شین ضمیر دلده مرکوز اولان جانانه راجعدر بیرون کنم چیقارم دیمکدر توکدن کنایتدر تدبیر این مجنون مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر * محصول بیت * دون کیجه دیدمکه سودای رخنی باشدن طشره ایدم یعنی محبتنی ترك ایدم جانان دیدی قنی زنجیر تابو مجنونك تدبیرنی ایدم یعنی بنم محبتمی ترك ایلمك ایستدیکی دلالت ایدرکه دماغی مختل اولمشدر پس زنجیره محتاج دیوانه اولمش ایمدی قنی زنجیر باشد کدبو مجنونی اوصلدایم (قامتش راسرو کفتم سر کشید از من بخشم * دوستان از راست میرنجد نکارم چون کنم) راست لفظ مشترکدر صاغ اله وصاغ جانبه دیرلر وطوغری معناسنه مثلا طوغری سوزه وطوغری نسنه یه دیرلر بونده ظاهرا طوغری سوز معناسنه دراما قامت وسروذکریله طوغریلق معناسنی ایهام ایدر میرنجد فعل مضارع مفرد غائب اینجنور دیمکدر فعل لازمدر * محصول بیت * جانانك قامتنه سرودیدم یعنی

قامتنی سروه تشبیه ایلدم پس بندن خشم وغضبله باش چکدی یعنی اعراض ایلدی ای دوستلر نکارم طوغریدن اینجنور نیجه ایده یم

(نکتهٔ ناسنجیده کفتم دلبرا معذور دار * عشوهٔ فرمای تامن طبع راموزون کنم) نکته کلام دقیقه دیرلر اما بونده مطلق سوز مراد در
زیرا ناسنجیده لکله قید ایلدی سنجیده لغتده میزانله وغیریله طارتلمش نسنه در اما بونلك کبی یرلرده موزوناق مراد در پس
ناسنجیده ناموزون دیمکدر عشوهٔ یاحرف وحدت تاحرف تعلیل * محصول بیت * سوزی ناموزون سویلدم یعنی

بنم محبوبم طوغری سوزدن ایچنور نیجه ایده یم

(نکتهٔ ناسنجیده کفتم دلبرامعذوردار * عشوهٔ فرمای تامن طبع راموزون کنم)

وزنلنمامش نکته سویلدم ای دلبر معذور طوت برعشوه بیور تا بن طبعی موزون ایدم
(مفردات) (نکته) م (ناسنجیده) طارتلمامش (کفتم) دیدم (دلبرا) ای دلبر (معذور)
م (دار) طوت (عشوه) ناز (همزه) وحدتیه (فرمای) بیور (تامن) تابن (طبع را)
طبعی (موزون) م (کنم) یدم (معنای اشارتی) (ان الملوك اذا دخلوا قرية فسدوها)
آیت کریمه‌سی سرنجه سلطان عشقك غلبه سیله بی محابا اسرار عشقدن بر وافر
اظهار ایلدم ای محبوب بزی معذور طوت بر عشوه و برتجلیٔ عصمت بیور که تابن
طبعی موزون ایدم وسنك اهدا وعصمتکله ورطه وعقباتدن خلاص اولام

(زردرو بی یکشم زان طبع نازك بی کناه * ساقیا جامی بده تاچهره راکلکون کنم)

اول نازك طبعدن کناهسز خوف وخجلت چکرم ای ساقی برجام ویرتا یوزمی قرمزی ایدم
(مفردات) (زرد رو بی) صاری یوزلولك (میکشم) چکرم (زان) آندن (طبع) م
(نازك) م (بی کناه) م (ساقیا) م (جامی) برقدح (بده) ویر (تا) حتی (چهره را)
صورتی (کلکون) کل کبی قرمزی (کنم) ایدم (معنای اشارتی) اول بی نظیر
اولان تواب رحیمك حضور معنویسنده کناهسز دخی اولسم خوف عظمت
واجلال وخجالت نقصان حالم چکرم ای پر روشن ضمیر بزه عرفاندن بر پیمانهٔ سرشار
وبرفیض بی شمار بخش ایله که تا انوار ذات خدایه مستغرق اولوب مقبول درکاه اولام

(ای نسیم منزل سلمی خدارا تابکی * ربع رابرهم زنم اطلال راجیحون کنم)

ای سلمی منزلنك نسیمی الله ایچون نیجه‌یه دکین منزلی بری برینه اورم وطلملری جیحون ایدم
(مفردات) (ای نسیم) ای ریح طیبه (منزل) م (سلمی) محبوبه اسمی (خدارا)
الله ایچون (تابکی) نیجه‌یه دك (ربع را) منزلی (برهم) بری برینه (زنم) اورم (اطلال)
جمع طلل خراب اولمش یورت یری (جیحون) ایرماق (کنم) ایدم (معنای اشارتی)
ای جانب قدس الهیه‌دن بلا واسطه محضا لطف خدا ایله هبوب ایلیان ریح رحمان
ونفحات وفیوضات یزدان حضرت اللهك ذات پاکی حقیچون بزه برمددایله
نیجه‌یه دك بودر دعشقله طاغلرده وصحرالرده کزم وخراب اولمش یورتلرده
کوز یاشلری دوکم

(من که ره بردم بکنج حسن بی پایان دوست * صد کدای همچو خودرا بعد از ین قارون کنم)

بن دوستك پایانسز حسنی کنجنه واصل اولدم شمدنصکره یوز کندم کبی کدایی
قارون ایدم (مفردات) (من) بن (ره) یول (بردم) ایلتدم (با) الا بسه (کنج)
خزینه (حسن) م (بی پایان) نهایتسز (دوست) م (صد) یوز (کدا) فقیر (همچو
خودرا) کندم کبی (بعد از ین) بوندنصکره (قارون) م (کنم) یدم (معنای اشارتی)
بحمدالله بن که نفس وهوایی ترك ایدوب بو صورت ملکك خرابلغنده کنج معنی اولان

سنی موزون کلامله وصف ومدح ایلدم
پس ای دلبر معذور طوت برعشوه
بیور تا که بن طبعمی موزون ایده یم یعنی
برحالت ایله ناموزونلغم کتسون تا که
سنی موزون کلامله مدح ایده یم مصراع
اولده ناسنجیده بی فکر اولنمامش
معناسنه الان فکرسز سوز بلشدر (زرد
رو بی میکشم زان طبع نازك بیکناه * ساقیا
جامی بده تاچهره راکلکون کنم) زردرو
وصف ترکیبیدر صاری بکزلی دیمکدر
ویاحرف مصدردر * محصول بیت *
جانانك نازك طبعندن بیکناه بکز صارلغن
چکرم یعنی نازك طبعندن شرمنده لك
چکرم پس ای ساقی برقدح باده ویرتاکیم
ایچوب بکزی سرخ ایده یم زیرا باده حجابی
کوترر بو بیتك مضمونی بیت سابقك
مضمونته قریبدر زرد رویی خوف
وخجلت معناسنه دردیدن لازم وملزومی
بیلزایش (ای نسیم منزل لیلی خدارا
تابکی * ربع رابرهم زنم اطلال راجیحون
کنم) نسیم منزل لیلی لامبهلر در
خدارا راحرف تخصیص الله ایچون دیمکدر
تاحرف انتهی بکی یاحرف صله ربع
منزل ومحله را ادات مفعول برهم زنم قرش
مورش ایدم دیمکدر اطلال طللك جمعیدر
یورت یری جیحون خراسانله سمرقند
بیننده بربیوك ایر مقدر * محصول بیت *
ای لیلی منزلینك نسیمی خدا ایچون
نیجه‌یه دك منزل ومحله یی آهله قرش
مورش ایدوب خراب ایده یم ویورتلرینی
کوزم یاشیله ایرمق ایده یم یعنی نیجه‌یه دك آه
چکوب کریان اوله یم بکا جانانادن
برمسرت خبرین کتور که کریان ونالان
اولمقدن خلاص بوله یم (من که ره بردم
بکنج حسن بی پایان دوست * صد کدای
همچون خودرا بعد از ین قارون کنم)
ره بردم یعنی وصول بولدیم کنج حسن بی
پایان بیانیه لردر دوستنه اضافت لامیه * محصول بیت * بن که جانانك کنج حسن بی پایانه وصول بولدم بوندنصکره
یوز کندم کبی کدایی قارون ایدرم یعنی هر عاشق که وصال جاناندن محرومدر آنی وصال جانانی طریقنه سوق ایدرم حاصلی
اکا وصال جانانه دلیل اولورم بونلك کبی کلمات ادعادر وقوعی دکلدر پس زیاده تأویله محتاج دکلدر

(ای شه صاحبقران از بنده حافظ یاد کن * تادعای دولت آن حسن روزافزون کنم) صاحبقران اول کیسه‌در که سبعهٔ سیاره‌نك
ایکیسی بربرجده وبر درجه‌ده ایکن متولد اوله پس اول ایکی کوکبك حکمی اکا ویریلور مثلا مریخله زحل قران ایدرسه زیاده بهادر
اولور عطاردله زهره اولورسه بی نظیر کاتب اولور کونشله مشتری اولورسه بی نظیر اهل علم اولور وقس یاد کن آکه دیمکدر تاحرف
تعلیل دعای دولت آن مصدرك مفعولنه اضافتیدر حسن روزافزون بیانیه در روزافزون کوندن کونه زیاده اولیجی نسنه‌یه دیرلر
* محصول بیت * ای صاحبقران شه حافظ بنده‌دن یاد ایله یعنی حافظی اونتمه تاکیم اول حسن روزافزونك دعای دولتنی ایله حاصلی

انوار جمال الهی مشاهده ایلیدم بوندنصکره کندم کبی نیجه‌یو زکدا لری راه
حقه ارشاد له کنج معنایه واصل قلوب سلطان ابدی ایلرم

(ای شه صاحب قران از بنده حافظ یاد کن * تادعای دولت آن حسن روزافزون کنم)

ای صاحب قرآن شاه حافظ قولکدن یاد ایله تا اول کوندن کونه زیاده اولیجی
حسنك دولتنه دعا ایدم (مفردات) (ای شه) م (صاحب قرآن) م (از بنده) قولدن
(حافظ) م (یادکن) ذکر ایله (تا) حتی (دعای دولت) م (آن) اول (حسن) م
(روزافزون) کون زیاده ایدیجی (کنم) ایدم (معنای اشارتی) ای کون کبی سعادت
ابدیه‌یه مقارن اولان شاه حقیقت ومرشد طریقت حافظ قولکدن وکرداب
عشقده اولان حالات متلوناتندن بریاد ومعرفة الله ایله مقام تمکینه ارشاد ایله تاکه
شمس ضحاکبی هر آن اول کوندن کونه زیاده اولیجی انوار محمدیه‌دن ناشی
اولدیغك حسنك دولتنه دعا ایدم

ولهایضا

(دیده دریاکنم وصبر بصحرا فکنم * واندرین کار دل خویش بدریا فکنم)

کوزمی دریا ایدرم متاعمی صحرایه براغورم وبو ایشده کندی کوکلمی دریایه براغورم
(مفردات) (دیده) کوز (دریا) دکز (کنم) ایدرم (رخت) متاع (با) الا بسه (صحرا)
م (فکنم) براغورم (اندرین کار) بو ایشده (دل خویش) کندی کوکلمی (با) الا بسه
(دریا) م (فکنم) براغورم (معنای اشارتی) وراه عشقده وصلت الی الله ایچون روز وشب
کوزم یاشنی دریا کبی دوکرم وانفسی وآفاقی وارمی ووجود می مارو ازدراه پراولان
صحرای عشقده فنایه ویررم وبو فنای فی الله باقی بالله ایشنده کندو کوکلمی دریای حقیقته
واصل قلوب پردهٔ وجوددن خلاص ایله انوار ذات الهیه مستغرق اولورم

(ازدل تنگ کنهکار برآرم آهی * کاتش اندرکنه آدم وحوا فکنم)

کنا هلو طار کوکلمدن براه کتورهیم که آدم وحوانك کناهنه آتش براغم (مفردات)
(از) من (دل) کوکل (تنگ) طار (کنهکار) م (بر) وقاری (آرم) کتورم (آهی)
براه (آتش) م (اندر) فی (کنه) م (آدم وحوا) م (فکنم) براغم (معنای اشارتی)
(وجودك ذنب لا یقاس علیه ذنب آخر) کلامی سرنجه کثرت ورود تعلقات
ماسوی الله ایله تضیقده اولان کنهکار وبیچاره کوکلمدن ندامت کایدوتوبهٔ نصوح ایله
(توبوا الی الله) آیت کریمه‌سی سرنجه حضور حقده جان ودلدن براه ایدرم که
جکر حرارتندن حاصل اولان آتش ندامتله پدرمدن حاصل اولان عظممدن
ومادرمدن حاصل اولان لحممدن باخود عقل ونفسمدن ظهوره کلان دنس عصیانی
یاقوب ومحوایلیوب (التائب من الذنب کمن لاذنب له) مظهری اولورم

(خورده ام تیر فلك باده بده تاسرمست * عقده دربندکمر تیرکش جوزا فکنم)

فلك تیرنی ایچدم شراب ویرتاسرمست جوزانك تیرکشی کربندنه عقده براغم (مفردات)
(خورده ام) ایچدم (تیر) اوق (فلك) م (باده) شراب (بده) ویر (تا) حتی (سرمست)

حافظی وصالکه تخصیص ایله تاکیم
دائما سکا دعاجی اوله‌بو بیتده صنعت
التفاته رعایت ایلدی (وله ایضا) (دیده
دریا کنم وصبر بصحرا فکنم * واندرین
کار دل خویش بدریا فکنم) دیده کنمك
مفعول اولی ودریا مفعول ثانیسی واو حرف
عطف وصبر فکنم مفعول صریحی
وبصحرا غیرصریحی واو حرف عطف
اندرین کار این اسم اشارتدر قریبه این کار
مصراع اولك مضمونته اشارتدر دل
خویش لامیه وفکنم مفعول صریحی
وبدریا غیرصریحی * محصول بیت * کثرت
کریه‌دن دیده‌می دریا ایده یم وبو دمده دك
ایلدیکم صبری صحرایه براغایم یعنی
کثرت بکا سبیله کتم ایلدیکم صبری
فاش ایلیه یم وبو ایکی مصلحتده کندی
دلمی رسوالق دریاسنه براغایم حاصلی
کوز کور دیکچون انی اغلامله دریا ایده یم
وکوکل سودیکچون انی رسوا ایده یم
(ازدل تنگ کنهکار برآرم آهی * کاتش اندر
کنه آدم وحوافکنم) * دل تنك کنهکار
بیانیه لردر کاتش که حرف رابطه صفت
ویاحرف تعلیل اندر بونده ادات صله در
کنه آدم وحوا اضافتی مجازیدر یعنی انلرك
عصیانی کبی عصیان که بنده ده حاصلدر
دیمك اولور نه که انلرك جنته ایلدیکی
عصیان باخود صنعت غلو طریقیله
انلرك ایلدیکی عصیان مراد اوله * محصول
بیت * کنهکار اولان بی صبر وقرار
کوکلدن برآه اخراج ایده یم که آدم
وحوا عصیانی کبی عصیانمه ویا انلرك
ایلدیکی عصیانه چکدیکم آهله آتش
اورایم یعنی برتوبه وندامت اظهار ایده یم که
ایلدیکم کناهمی اللهك لطف
وعنایتیله اول توبه وندامت محو ایلیه
(خورده ام تیر فلك باده بده تاسرمست *
عقده دربند کمر ترکش جوزا فکنم)
تیر افلاطوندر کدر ارق وعطارد بلدیزی
وحصه بونده اوق مراد در بده فعل
امر مفرد مخاطبدر خطاب عام طریقیله تاحرف تعلیل سرمست سرخوش معناسنه درعقده عینك ضمی وقافك سکونیله دوکم معناسنه در
بند مطلق باغدر کمر قوشاق ترکش معروف جوزا بر برجك اسمیدر که عربجه ذوالجسدین وعجمجه دوپیکر دیرلر * محصول بیت * فلکك اوقن
ایچشم یعنی جوق جور وجفاسن چکمشم ای ساقی باده ویرتامستانه جوزانك ترکشینك قوشاغی باغنه دوکم براغایم که دخی کیسه یه اوق آتمغه
قادر اولمسون حاصلی بندکر ترکشنه مضایقه ویره یم که تیراندازلغه مجالی قالمسون

لابالالی (عقده) دوكم (در) فی (بند) باغ (كر) قوشاق (نیركش) اوق قویه جق ظرفدر (جوزا) معروف بر بورجك اسمیدر (فكنم) براغم (معنای اشارتی) جوقلكده و بو عالم ابتلاده نفس و شیطان و هوا الندن انواع تیر جفالر یوب ورطهٔ هلاكده وراه ضلالنده متحیر و سرگردان اولدم ای شفیق و رحیم دستكیر افتاده كان وادی بیم اولان پیر و مرشدم حضرت الله عشقنه بكا بر شراب عشق آلهی بخش ایله تا اویله سرمست و مستغرق اولهیم كه بو بر دیوانه و مرفوع القلمدر دیو قصد و طلب اعدادن خلاص اولم بلكه وسط سمادهٔ احباب اولان ملائكه نك طعنهٔ تیرز بانلرندن امین اولام

﴿ جرعهٔ جام برین تخت روان افشانم ❊ غلغل چنك برین كنبد مینا فكنم ﴾

بو تخت روان اوزره جامك جرعه سنی صاچم چنك غلغلنی بو میناك قبه اوزره براغم (مفردات) (جرعهٔ جام) م (بر) عـلی (این) بو (تخت) م (روان) اقیجی (افشانم) صاچم (غلغل) غوغا و غلبه (چنك) ساز (بر) عـلی (این) بو (كنبد مینا) كوك رنكلی فلك (فكنم) براغم (معنای اشارتی) مرشد عالیجنابمك جام قلبندن بو بیچاره یه بخش و فائض اولان شراب عشق الهیه جرعه سنی بو تخت روان روح اولان نازك وجودم اوزرینه صاچوب قلبا وقالبا انوار شراب عشقله و میراث پدرم اولان علوم لدنیهٔ ربانی ایله مستغرق و مزین اولمغله كنبد مینا اوزره ساكن اولان ملائكه یه (لا علم لنا الا ما علمتنا) غلغل و آوازه سن براغم

﴿ مایهٔ خوشدلی آنجاست كه دلدار آنجاست ❊ میكنم جهد كه خودرا مكر انجا فكنم ﴾

خوش دللك مایه سی انده در كه دلدار انده در جهد ایدیم اوله كه كندیمی انده براغم (مفردات) (مایهٔ خوشدلی) سرور قلب سرمایه سی (آنجاست) انده در (دلدار) محبوب (آنجاست) انده در (میكنم) ایده یم (جهد) م (خودرا) كندیمی (مكر) اوله كه (آنجا) انده (فكنم) براغم (معنای اشارتی) مایهٔ سرور ابدی و سرمایهٔ سعادت سرمدی شول عرش الله اولان قلبده در كه انوار تجلیات ذات محبوب حقیقی انده رخشان و متجلادر (فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی) آیت كریمه سی سرنجه بندنی سعی ایدرم اوله كه رخشان قلوب عباد مكرمینه دخول ایله جنت معرفة اللهیه داخل اولم و سعادت ابدی بولام

﴿ بكشا بند قبای مه خورشید كلاه ❊ تا چو زلفت سر سودازده در پا فكنم ﴾

ای خورشید كلاه ماه قبانك بندنی چوز تا سنك زلفك كبی سودالی باشمی ایاغكه براغم (مفردات) (بكشا) آچ (بند) باغ (قبا) قفتان (مه) آی (خورشید) كونش (كلاه) م (تا) حتی (چو) مثل (زلف) م (ت) سنك (سر سوداز ده) سودا اوریجی باشمی (در پا) ایاغه (فكنم) براغم (معنای اشارتی) ای نوری شمسدن مستفاد و ضیاء قلبی نور محمدیدن و آفتاب حقیقتدن مقتبس و تاج كرمنا ایله مكرم مرشد عالی قدرم كرم و الطافك ایله حجاب بشریتم و پردهٔ دیدهٔ بصیرتم رفع بیوروب بزی انوار معرفة اللهیه واصل قیله سن شفقت لخلق الله ایله خلق عالمه افاضه بیوردیغك

(جرعهٔ جام برین تخت روان افشانم * غلغل چنك درین كنبد مینا فكنم) بو بیت بیت سابقك مضمونی تتمه سندندر تخت رواندن مراد فلكدر كنبد میناندن مراد اولدیغی ایچی اوستی اعتباریله تخت روان التی اعتباریله كنبد مینادیمش *محصول بیت* ای ساقی باده و بر تاكیم قدحك جرعه سنی بو تخت روان اوزرینه صاچیم چنكك غلغلنی داخی بو كنبد مینایه براغیم یعنی باده و بر تاكیم كامران اولوب بو حالتری اظهار ایده یم تخت رواندن مراد دنیادر دینلر تخت روانی بیلزایمش (مایهٔ خوشدلی آنجاست كه دلدار آنجاست * میكنم جهد كه خودرا مكر انجا فكنم) مایه اصل معناسنه در خوشدل وصف تركیبی و یا حرف مصدر *محصول بیت * كوكل خوشلغی سرمایه سی انده در كه دلدار انده در یعنی دلدار قنده ایسه كوكل خوشلغی انده در پس جهد ایدرمكه اوله كه كندیمی اورایه براغم یعنی كندیمی دلدار اولدیغی یره دوشرم كه خوشدل اولام (بكشا بند قبای مه خورشید كلاه * تا جوزلفت سر سودازده در پا فكنم) بند قبادن مراد انلرك قولتق التنده باغلدقلری باغدر زیرا انلرده دوكمه و ایلك اولمز مكر عسكری اوله مه خورشید كلاه بیانیه در خورشید كلاه وصف تركیبیدر تا حرف تعلیل زلفت ثانی معنی جهتندن پایه مقید در در پا بت تقدیرنده *محصول بیت* ای خورشید كلاهلی ماه قفتانك باغنی چوز تا زلفك كبی سر سودا زده می ایاغكه براغایم یعنی لطیف تنكه حیران اولوب بی اختیار باشمی ایاغكه براغایم خواجه نك بو بیتی وغیر شعرانك یعنی شعرای عجمك ایانی دلالت ایدر كه زلف زیاده اوزون اولان صاچده مستعمل اوله حتی كال اوزونلغندن ایاغه اینوب دوشرنسه كه انیس عشاقده تحقیق بیورمشدر

(حافظا تكیه برایام چو سهوست وخطا * پس چرا عشرت امروز بفردا فكنم) * محصول بیت * ای حافظ ایامه اعتماد چونكه سهو وخطادر پس بو كونكی عشرتی نیچون ایرته یه صالایم یعنی دنیا ذوقنی نیچون تأخیر ایده یم (وله ایضا) (دوش بیماری چشم تو ببرد از دستم * لیكن از لطف لبت صورت جان می بستم) بیماری چشم تولامیه در دستم میم معنی جهتندن ببرده مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه بنی الدن ایلتدی یعنی بنی بی طاقت وقدرت ایلدی لیكن ادات استدراك لطف لبت مصدرك فاعله اضافتیدر صورت جان بیانیه می بستم حكایت حال ماضی باغلردم ببرد اگرچه ظاهرا ماضیٔ خالص معناسنه در اما دوش قرینه سیله

صفات جلیله ك كبی بندنی سودالی باشی ایاغكه براغم جان و دلمی بولكه فدا ایدم

﴿ حافظا تكیه برایام چو سهوست و خطا ❊ پس چرا عشرت امروز بفردا فكنم ﴾

ای حافظ ایام اوزره اعتماد چونكه سهو و خطادر بویله اولیجق بو كونك عشرتنی نیچون یارنه براغم (مفردات) (حافظ) م (تكیه) اعتماد (برایام) كونلر اوزره (چو) چونكه (سهو و خطا) م (پس) بویله اولیجق (چرا) نیچون (عشرت) م (امروز) بو كون (بفردا) یارینه (فكنم) براغم (معنای اشارتی) ای حافظ (الوقت سیف قاطع) سرنجه (تمر مر السحاب) اولان ایام عمره اعتمادایتمك و سرمایهٔ عمرن عشق الهی و معرفة الله یولنه صرف ایتمك چونكه سهو و خطادر بویله اولیجق بو كونك عشرتنی نیچون یارینه براغم و بی همت و بی حمیت اولام

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دوش بیماری چشم تو ببرد از دستم ❊ لیكن از لطف لبت صورت جان می بستم ﴾

دون كیجه سنك چشمك بیمارلغی بنی الدن ایلتدی لكن سنك لبك لطفندن جان صورتی باغلدم (مفردات) (دوش) دون كیجه (بیمار) خسته (چشم) كوز (تو) سن (ببرد) ایلتدی (از دست) الدن (م) بنی (لكن) م (از) من (لطف) م (لب) دوداق (ت) ضمیر (صورت جان) م (بستم) باغلدم (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك عالم ارواحده بو عاجز و بیچاره بنده لریكه لطف و نازله نظر و خطاب عزت ایله التفات بیوردیغك ایچون سنك خوف جلالكدن وجود موهوم محو و فنا مرتبه سنه ایلتمش ایدی لكن بنه سنك (الله لطیف بعباده لا تقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) كلام كریمك لطافتندن بكا حیات جاودان حاصل اولدی و دل و جانم تازه جان بولدی

﴿ عشق من با خط مشكین تو امروزی نیست ❊ دیركاهست كزین جام هلاهل مستم ﴾

سنك سیاه خطكه بنم عشقم همان بو كونلك دكلدر چوق وقتدر كه بو جام هلاهلدن مستم (مفردات) (عشق من) م (با) لاملا بسه (خط مشكین تو) سنك مسك كبی سیاه زلفك (امروزی) بوكونلك (نیست) دكل (دیر كاهست) چوق وقتدر (زین جا) مبو قدحدن (هلاهل) بر نوع زهردر (مستم) م (معنای اشارتی) ای وهاب قدیم و رحیم سنك تجلیات صفاتیه كه و انوار ذاتیه كه بنم عشق و محبتم بو كون دكلدر عالم الستدن مدت مدیده در كه بو محن و بلایا ایله ممتزج وزهر قاتل ایله مخلوط شراب عشق الهیهٔ ذاتیه كه ذوق و نشئه سیله مستم كه بردم افاقت ایتمزم

﴿ از ثبات خودم این نكته خوش آمد كه بجور ❊ در سر كوی تو از پای طلب ننشستم ﴾

كندی ثباتمدن بو نكته بكا خوش كلدی كه جورله سنك سر كویكده طلب ایاغندن اوطورمدم (مفردات) (از) من (ثبات) م (خود) كندی (م) بن (این) بو (نكته) م (خوش) م (آمد) كلدی (بجور) جور ایله (در سر كوی تو) سنك

حكایت حال ماضی معناسی یاقشور *محصول بیت * دون كیجه سنك چشمك خسته لكی بنی بی قدرت و طاقت ایلردی اما لبكك لطف و احسانندن ینه جان صورتی باغلردم یعنی تازه جان كسب ایدوب حیات بولوردم حاصلی لبك بكا حیات ویردی (عشق من با خط مشكین تو امروزی نیست * دیركاهست كزین جام هلالی مستم) با خط مشكین تو با حرف صله و اضافتلر بیانیه و لامیه در امروزی یا حرف مصدر و یا نسبت دیركاه دیرافتده كیچ و چوق قدن معناسنه مستعملدر بونده كاه له تركیب اولوب چوق زمان معناسنه در كزین كه حرف بیان هلالی یا حرف نسبت *محصول بیت* بنم عشق و محبتم سنك مشكین خطكه همان بو كونلك دكلدر بلكه نیجه زماندر كه بو هلاله منسوب جامدن مستم یعنی جانانك خط مدورندن ازلی و ازلدن مست و حیرانم جانانك خط مدورینی جام هلالی یه تشبیه ایلشدر كه بر دوراو سوبیجه قدحدر كه روم ابدالری كشكول برینه استعمال ایدرلر بعض نسخه ده هلالی برینه هلاهل واقع اولمش و بعض معوج طبع بو نسخه یه تابع اولوب خط مشكین جانانی سم هلاهلدن مملو جامه تشبیه ایدوب خیلی نامعقول تزییفات سویلمش حق بو كه طبعنده ذره مقداری استقامتی اولان بویله تشبیهی دوشنده كورسه قالقیجق بك كز استعاذه ایدر بویله نامعقول تشبیهدن اغرب بودر كه زهر هلاهل بر نوع زهرك آدیدر كه زیاده قتالدر سروری افندی جام هلاهل برینه جام هلالی اختیار ایتمشدر لیكن جمیع نسخه ده جام هلاهل واقع اولمش دیو كذب و فریه ایلشدر زیرا اقل نسخه هلاهل واقع اولمش (از ثبات خودم این نكته خوش امد كه بجور * برسر كوی تو از پای طلب ننشستم)

كه حرف تعلیل و یا حرف بیان بجور با حرف سبب كه بجور مصراع ثانی یه مرهوندر پای طلب بیانیه در طلبه پای استعاره ایلدی آصفی ایلدیكی كبی بیت* دررهٔ بادیهٔ شب ناقهٔ لیلی كم شد* بود در خواب مكر پای طلب مجنونرا* محصول بیت *عشق ایچنده كندی ثباتمدن بكا بو نكته خوش كلدی یعنی عشقده ثابت قدم اولدیغمدن بكا بو حالت خوش كلدی كه جور سببیله سنك سر كویكده پای طلبدن اوطورمدم یعنی ایلدیكك جور فراوان سببیله سندن اوصانوب تقاعد ایلمدم

(عافیت چشم مدار ازمن میخانه نشین * کدم ازخدمت رندان زده ام تاهستم) عافیت مدارك مفعول اولی وچشم مفعول ثانیسی چشم بونده امید معناسنه در ازمن مداره متعلقدر میخانه نشینه اضافت بیانیه در که حرف تعلیل خدمت رندان اضافتی مصدرك

محبله ك باشنده (ازپای طلب) طلب ایاغندن (ننشستم) اوطورمدم (معنای اشارتی) بحمدالله بومار واژدرله پراولان صحرای عشقده عون باریله ثباتمدن بونکنده بکا زیاده خوش کلدی که سنك عشقك یولنده کلان جور وجفادن ومحن ودرد وبلادن ذوق روحانیم زیاده اولوب و بردرلو ملال اولیوب سنك عشقك طلبندن بر آن فراغت ایتمدم سنك درکاه عزتکدن غیری برقپویه کتمدم

﴿ عافیت چشم مدار ازمن میخانه نشین * کدم ازخدمت رندان زده ام تاهستم ﴾

بن میخانه نشینده ن عافیت امیدن طوتمه زیرا مادام که وارم عشاق خدمتندن دم اورمشم (مفردات) (عافیت) م (چشم) امید (مدار) طوتمه (زمن) بندن (میخانه نشین) میخانه ده اوطوریجی (که) زیرا (دم) نفس (ز) من (خدمت) م (رندان) عشاق (زده ام) اورمشم (تاهستم) حیاتده اولدیغم مدتجه (معنای اشارتی) بوز نجیر عشقی کردن جانمه طاقوب ودرد وبلا ومیخانهٔ عشق خدا اولان درکاه عشاقی ملازم دیوانهٔ بیدلدن درد عشقدن فراغتله عافیت امیدن طوتمه زیرا حیاتده اولدیغم مدتجه مردان خدانك درکاه امیدوارن وخدمت حیات بخشن اوزریمه لازم درعهده ایتمشمدر

﴿ دره عشق ازان سوی فنا صد خطرست * تانکویی که چوعمرم بسرآمد رستم ﴾

عشق یولنده اوفنا جانبندن یوز خطر واردر صقن دیمیه سن که چون عمرم باشه کلدی قورتلدم (مفردات) (در) فی (ره) یول (عشق) م (ازان سوی فنا) اول فنا جانبندن (صد) یوز (خطر) م (است) در (تا) حتی (نکویی) دیمیه سن (چو) مثل (عمرم) م (بسر) باشه (آمد) کلدی (رستم) قورتلدم (معنای اشارتی) ای سالك بوعشق یولنده (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر اولوب فنای نفس مرتبه سنده اولسك دخی امین اولق ممکن دکلدر که مأمون ومعصوم اولدقجه فنا جانبندن دخی (المخلاص علی خطر عظیم) حدیث شریفی سرنجه صدهزار خطرلر واردر صاقن دیمه که عمرم تمام اولدقده قورتلورم زیرا بعدالموت دخی جنت وجمال اللهه واصل اولنجه دك خطر بی شمار واردر همان بین الخوف والرجا هر برمرتبه ده درکاه حقه تضرع ونیازدن غیری بچاره یوقدر

﴿ بعدازینم چه غم ازناوك دادوز حسود * چون بمحبوب کمان ابروی خود پیوستم ﴾

شمدنصکره حسودك دادوز ناوکندن بکا نه غم چونکه کندیمك کمان ابرو محبوبمه واصل اولدم (مفردات) (بعد ازین) بوندنصکره (م) بکا (چه غم) نه غم (از) من (ناوك) اوق (دادوز) کوکل دیکیجی (حسود) م (چون) زیرا (با) للملابسه (محبوب) م (کمان ابرو) یای قاشلو (خود) کندی (پیوستم) اولاشدم (معنای اشارتی) (اذا احب الله عبدا لم یضره ذنب) خبری سرنجه چون علم وقدرتیله اقلیم وجودمی باکه ذرات عالمی محیط اولان حقیقتده کندی محبوب ازلیه ملك انوار ذاتیه سنه واصل اولوب بهرحال آنك عون وعصمتنده اولدقجه شمدنصکره

﴿ حسود ﴾

مفعولیدر تابونده ابتدای غایت ایچوندر زمانده عربیده منذ کبی تاهستم وار اولدیغمدنبری دیمکدر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر بن میخانه نشیندن عافیت امیدن یعنی بندن پرهیزکارلق اومه زیرا وجودده کالدمدنبری رندلر خدمتندن نفس اورمشم یعنی انلرك خدمتکارلغنه اعتراف ایلمشم وجائزدر که تانوقیت ایچون اوله پس معنی مادامکه وارم یعنی مادامکه موجودم دیمك اولور ولکل وجهة (دره عشق ازان سوی فنا صد خطرست * تانکویی چوعمرم بسرآمد رستم) ازان سوی فنافنك اوته جانبنده یعنی موت وقوفندنصکره خطر بونده خوف وخشیت معناسنه در تابونده ادات تنبیه در تقدیری زنهار تانکویی در که حرف رابط مقول قولدر بسرآمد باحرف صله سر بونده حد وغایت معناسنه در یعنی رنسنه نك اوجی رستم فعل ماضی نفس متکلم وحده قورتلدم دیمکدر * محصول بیت * عشق یولنده فنانك اوته جانبنده یعنی موتدنصکره محشر کوننه دك یوز دورلو حساب وعذاب واردر آکاه اول صقین سویلیه سنکه عمرم باشه کلدیده قورتلدم یعنی اولدمده قورتلدم مصراع اولك معناسی عشق یولنده اول فنا جانبندن یوز خطر واردر دیمك عجب خطراوادا ایلمش (بعدازینم چه غم ازناوك آزار حسود * که بمحبوب کمان ابروی خود پیوستم) ازینم میم معنی جهتندن غمه مقیددر چه غم تقدیرنده ناوك ازار بیانیه وحسوده اضافت لامیه در که حرف تعلیل بمحبوب باحرف صله محبوب کمان ابرو بیانیه وخوده اضافت لامیه در پیوستم فعل ماضی متکلم وحده اولاشدم دیمکدر ابرویه نسبت پیوستهلك ملایم ومناسبدر * محصول بیت * بوندنصکره بنم نه غمم وار حسودك ناوك آزارندن یعنی شمدنکرو حسود جفاسندن زحمت چکمم زیرا کندیمك کمان قاشلی محبوبمه واصل اولدم حاصلی واصل جانان اولدم دخی اغیار حسدندن پروا چکمم دیمکدر

(بوسه بردرج عقیق توحلالست مرا * که بافسوس وجفا مهر ووفانشکستم) که حرف تعلیل بافسوس باحرف سبب افسوس حیف وظلم معناسنه در * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر سنك عقیق حقه سی کبی دهانکه بوسه بکا حلالدر زیرا جوروظلمك

حسود بی رحم شیطانك اغوا وتحریض معصیت ایتمسك ایله خانهٔ تجلیٔ خدا اولان قلبمی زنکار وریون ایله کور ومجروح قیلمسندن بکا نه غم وار درکه (المعصوم من عصمه الله) دیمشدر

﴿ بوسه بردرج عقیق توحلالست مرا * که بافسوس عدو عهد وفانشکستم ﴾

سنك درج عقیق کبی لطیف دهانکی اوپمك بکا حلالدر که عدونك طعن وتمسخری ایله وفا عهدنی قیرمدم (مفردات) (بوسه) م (بر) علی (درج) حقه (عقیق) قیرمزی یوزك قاشی (تو) سن (حلال) م (است) در (مرا) بکا (که) زیرا (با) للملابسه (فسوس) حیف وتمسخر (عدو) م (عهد وفا) م (نشکستم) قیرمدم (معنای اشارتی) ای معطیٔ بلا علت اولان محبوبم استعداد فطریمه سببیله سنك الطف اللطائف کلام قدیم بی مثلك مغز واسرار روحانیه سندن تلذذ وذوقیاب اولق بکا حلالدر زیرا ظاهرا وباطنا عدونك طعن وتمسخریله سنك عون ونصرتك برکاتنده (واوفوا بعهدی اوف بعهدکم) آیت کریمه سی سرنجه سنکله اولان عهده وفامی قیرمدم

﴿ صنمی لشکریم غارت دل کرد وبرفت * آه اکر عاطفت شاه نکیرد دستم ﴾

برعسکری محبوب بنم کوکلمی یغما ایلدی وکیتدی آه اکر شاهك ترحمی بنم الی طوتمیه (مفردات) (صنمی) برمحبوب (لشکری) م (م) بنم (غارت دل) کوکلی یغما (کرد) ایلدی (رفت) کیتدی (اه اکر) م (عاطفت) رحم (شاه) م (نکیرد) طوتمیه (دستم) الیمی (معنای اشارتی) (لایعلم جنود ربك الاهو) سرنجه کندیله مبتلا اولدیغم جنوددن بعضیسی محبوب صورتنده کورینوب بنم بی تمکین اولان کوکلمی یغما ایلدی وکیتدی وبی ثبات اولان تزیین حب شهواته بنی وادی ضلالته وچاه هلاکه آتدی آه اکر ارحم الراحمین اولان شاه حقیقتك ترحمی ولطف وعاطفتی بنم الی طوتمیه زیرا اذن حداسز ترکیمسه دن عون ونصرت ممکن دکلدر بهرحال قوت ونصرت حضرت اللهکدر

﴿ رتبت دانش حافظ بفلك برشده بود * کرد غمخواریٔ شمشاد بلندت پستم ﴾

حافظك علمی مرتبه سی فلکدن عالی اولمشیدی سنك بلند قامتك محبتی بنی پست ایلدی (مفردات) (رتبت) مرتبه (دانش) علم (حافظ) م (با) للملابسه (فلك) م (بر) عالی (شده بود) اولمشیدی (کرد) ایلدی (غمخواری) غم یمکلك (شمشاد) سرو (بلند) یوکسك (ت) سنك (پست) الچق (م) بنی (معنای اشارتی) ای محبوب سنك عون وعطاك ایله حافظك ظاهرا وباطنا علمی مرتبه سی فلکدن عالی اولمشیدی لکن حضرت بایزیدك (عطل ذل ذل الیهود) کلامی سرنجه سنك آتش عشق ذات علی الاعلاك اوصاف بشریه می وانانیتمی محو ایدوب بنی جمله دن ذلیل وخوروحقیر ایلدی

سببیله مهروو فاکی صیمدم یعنی هرنقدرکه بکا ظلم وجور ایلدك که عهد وفاکی ترك ایلیدم حاصلی وفادارلقده ثابت اولدم (صنمی لشکریم غارت دل کردو برفت * آه اکر عاطفت شاه نکیرد دستم) صنمی باحرف وحدت لشکریده یاحرف نسبت غارت اصلی اغارندر اما عجم تخفیف همزه ایله استعمال ایدر دله اضافت مصدرك مفعولنه اضافتیدر عاطفت شفقت ومحبت معناسنه در شاهه اضافت لامیه در * محصول بیت * عسکره منسوب برمحبوب کوکلمی یغما ایلدی وکیتدی آه اکر شاهك محبت وشفقتی الم طوتمزسه یعنی اکرشاه بکا وصلته باعث وبادی اولمزسه حاصلی بکا ترحم ایلمزسه (رتبت دانش حافظ بفلك برشده بود * کرد غمخواریٔ شمشاد بلندت پستم) رتبت مرتبه معناسنه در دانشه اضافت بیانیه در دانش اسم مصدر در بیلش معناسنه حافظه اضافت لامیه بفلك برباء معنای استعلا بی تضمین ایلدیکیچون برحر قبیله تأکید ایلدی که مواضع متعدده ده وارد اولمشدر بدربادر وبشکر اندرش کبی غمخوار بحسب لغت غم یجی دیمکدر اما محبت معناسنده مستعملدر یاحرف مصدر شمشاده اضافت مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر وبلنده اضافت بیانیه در * محصول بیت * حافظك علمی مرتبه سی فلك اوزره چقمشیدی یعنی بلندمرتبه اهل علم اولمشیدی اما سنك بلند قامتکه محبت بنی پست ایلدی یعنی سکا عاشق اولمق سببیله ذلیل اولوب خاکه برابر اولدم زیرا عشق ومحبتك مقتضاسی بوقلقدر علم ایسه وجود ووارلق اقتضا ایدر مصراع ثانینك معناسی سنك بوجه شمشادك مونسلکی اطرافنده الچقین دین عجب آلچق موبلش بو بیتده ده صنعت التفات وار

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ دردم ازيارست ودرمان نيزهم ☼ دل فداى اوشد وجان نيزهم ﴾

دردم ودرمانم دخى هم ياردندر دل وجان دخى هم اكه فدا اولدى (مفردات) (دردم) م (ازيارست) ياردندر (درمان) م (نيز) دخى (هم) م (دل) كوكل (فد) م (او) ضمير (شد) اولدى (جان) م (نيز) دخى (هم) م (معناى اشارتى) (قل كل من عند الله) آيت كريمه سى سرنجه موهبهٔ الهى ومايهٔ سعادت ابدى اولان دردعشق ودرمان عشق دخى جمله خداندندر انكيچون جمله دل وجانم دخى اكا فدا اولدى

﴿ اين كه ميكويند آن بهتر زحسن ☼ يارما اين داردوآن نيزهم ﴾

بو كه سويلرلر لطافت وملاحت حسندن يكركدر بزم يارمز بونى وانى دخى هم طوتر (مفردات) (اين كه) بو كه (ميكويند) سويلرلر (آن) لطافت وملاحت (بهتر) يكرك (ز) من (حسن) م (يار) م (ما) بز (ن) بونى (دارد) طوتر (آن) نى (نيز) دخى (هم) م (معناى اشارتى) (انا املح ، يوسف احسن) خبرى سرنجه بو كلامى كه ارباب مشاهده سويلرلر آنايله تعبير اولنسان لطيفهٔ ربانى ونور محمدى صمدانى صدهزار حسندن يكركدر كه جمال كثيردر وملاحت ادراكى غرض وعسير اولاندر بزم محبوبمز بر محبوبدر كه عالمنده اولان جميع حسن وملاحت آنك سببيله ظهوره كلشدر وجمله ملاحت انده جمع اولمشدر

﴿ هردوعالم يك فروغ روى اوست ☼ كفتمت پيدا وپنهان نيزهم ﴾

هرايكى عالم الهك ذاتى نورنك برشعله سيدر سكا آشكاره ديدم وپنهان دخى ديرم (مفردات) (هر دو) هر ايكى (عالم) م (يك) بر (فروغ) شعله (روى) ذات (او) ضمير (است) در (كفتم) ديدم (پيدا) آشكار (پنهان) م (نيز) دخى (هم) م (معنى اشارتى) هرايكى عالم بلكه اون سكزبيك عالم حضرت الالهك انوار تجليات بى شمار ذاتيه لرندن بر تجلى شعله سيدر اى عاشق صادق سكا بو اسرار لدنيه دن براز آشكار ديدم و برازين پنهان سويلرم كه هر كسك فهمسى دكلدر

﴿ داستان درپرده ميكويم ولى ☼ كفته خواهد شد بدستان نيزهم ﴾

عشق داستاننى مستور سويلرم لكن قصه وحكايتله آشكاره دخى سويلنمه كركدر (مفردات) (داستان) حكايه (در) فى (پرده) م (ميكويم) سويلرم (ولى) لكن (كفته) سويلنمش (خواهد) اسم (شد) اولق (با) للملابسه (دستان) قصه وحكايه (نيز) دخى (هم) م (معناى اشارتى) كرچه محبوبك سرنى نامحرمدن ستر ايچون حكايه ضمننده مستور سويلك خوشدر لكن سلطان عشقك غلبه سى وقتنده مسك كبى آثارى غماز اولان عشقك آثارى بعض كره قصه وحكايتله آشكاره دخى سويلنمه كركدر

﴿ خون ما آن نركس مستانه ريخت ☼ وان سرزلف پريشان نيزهم ﴾

بزم قانمزى اول مستانه چشم دوكدى واول پريشان زلفك اوجى دخى هم

(وله ايضا)

(دردم ازيارست ودرمان نيزهم * دل فداى اوشد وجان نيزهم) فداى او مصدرك مفعولنه اضافتيدر نيز اداى عطفدر واوك معناسنى تأكيد ايدر وهم لفظى تزيين لفظ وتكميل وزن ايچون كلشدر كلسه معناية خلل كلمز * محصول بيت * دردم ياردندر درمانمده آندندر دل ياره فدا اولدى جان دخى بويله اولدى (اين كه ميكويند آن بهتر زحسن * يارما اين داردوآن نيزهم) مصراع ثانيده اين حسنه وآن آنه اشارتدر وآن اشارتى بونك كبى يرلرده لطافتدن خالى دكلدر * محصول بيت * بونى كه خلق ديرلر كه آن حسندن يكركدر كرچك بويله در اما بزم ياريمزك حسنيده وار آنيده يعنى ايكيسيده بله جامعدر (هردوعالم يك فروغ روى اوست * كفتمت پيدا وپنهان نيزهم) كفتمت تاضميرى عموم خطاب افاده ايدر * محصول بيت * ايكى عالم بله جانانك رويننك برضياسيدر يعنى ايكى عالم بر پرتوينك اثريدر بن سكا آشكاره ده كيزليده سويلدم يعنى مذكور مدعا خفى دكلدر (دوستان درپرده ميكويم سخن * كفته خواهد شد بدستان نيزهم) * محصول بيت * اى دوستلر عشق سوزينى خفى وپنهان سويلرم ليكن اشكاره ده سويلنيسر دركك قصه ايله وكركسه افسانه ايله دستاندن ظهور مراد در يعنى سر عشق مستور قالميوب ظاهر اولورسر در (خون ماآن نركس مستانه ريخت * وآن سرزلف پريشان نيزهم) * محصول بيت * بزم قانمزى اول نركس مستانه دوكدى واول زلف پريشانك اوجى دخى يعنى شكايتمز نركس مستانه ايله اول سرزلف پريشاندندر

(مفردات) (خون ما) بزم قانمزى (آن) اول (نركس مستانه) نركسه بكزين كوز (ريخت) دوكدى (آن) دخى اول (سر) اوج (زلف) م (پريشان) م (نيز) دخى (هم) م (معناى اشارتى) بحمد الله اوعاشقنى انوار ذاتيه سيله مست ومستغرق قليجى محبوب حقيقينك نظر عنايتى بزى (موتوا قبل ان تموتوا) سرنه مظهر وفانى فى الله وباقى بالله مرتبه سنده ايلدى واو تجليات صفاتيهٔ متقابلهٔ بى حسابلريله دخى بشريتم روحانيته تبديل ايلدى

﴿ اعتمادى نيست بركارجهان ☼ بلكه بركردون كردان نيزهم ﴾

جهانك كارنه براعتماد يوقدر بلكه دور ايديجى فلك اوزره دخى هم اعتماد يوقدر (مفردات) (اعتماد) م (يا) وحدتيه (نيست) يوق (بر) على (كارجهان) م (بلكه) م (بر) على (كردون كردان) دونيجى فلك (نيز) دخى (هم) م (معناى اشارتى) بوجاى تحصيل آخرت وقربيت حضرت اولان عالم فانينك ايشنه وخيالات اولان وارلغنه اعتماد يوقدر كه سريع الزوالدر بلكه فلك دوار اوزره دخى هم اعتماد يوقدر كه برحال اوزره دكلدر متغير وفانيدر

﴿ يادبادآنكه بقصد خون ما ☼ عهدرا بشكست وپيمان نيزهم ﴾

آكلسون اولكه اوبزم قانمز قصدنه عهدنى قيردى وپيمانى دخى هم قيردى (مفردات) (يادباد) آكلسون (آنكه) اول كه (او) ضمير (با) للملابسه (قصد) م (خون) قان (ما) بز (عهد را) قولى (بشكست) قيردى (پيمان) عهد (نيز) دخى (هم) م (معناى اشارتى) بوعالم فانيده مبتلا اولديغمز ظلوم وجهول نفس اماره حظوظ ومشتهاراتنه مشغول اولمغله بزه محبوب ازليله اولان عهد وپيمانمزى اونوتدردى آكلسون وخاطره اخطار ايتكله بيلنسون اول كه اول محبوب دخى بزم عهدوفا ايتمديكمزدن هلاكمز قصدنه عهدنى وپيمانى دخى قيردى وفقنا الله تعالى لايفاء العهود

﴿ چون سرآمددولت شبهاى وصل ☼ بكذرد ايام هجران نيزهم ﴾

چونكه وصلت كيجه لرنك دولتى نهايت بولدى فراق كونلرى دخى هم كچر (مفردات) (چون) م (سرآمد) باشه كلدى (دولت) م (شبها) كيجه لر (وصل) م (بكذرد) كچر (ايام هجران) آيرلق كونلرى (نيز) دخى (هم) م (معناى اشارتى) چونكه عالم الستده اذت خطاب عزت ووصلت جناب حضرت كيجه لرنك دولتى نهايت بولدى بوشمديكى فراق كونلرى دخى كچر رحيم ورؤف اولان حضرت الهمدن اميد ايدرم كه بنه دولت وصاليله ومشاهدهٔ انوار جماليله بزى مسرور ايدر

﴿ نقش خالش خون چشمم بارها ☼ آشكارا ريخت پنهان نيزهم ﴾

آنك خالنك نقشى نيجه كره بنم چشممك قاننى اشكاره دوكدى پنهان دخى هم (مفردات) (نقش) م (خال) بك (ش) آنك (خون چشم) كوزم قانى (بارها) نيجه كره

(اعتمادى نيست بركارجهان * بلكه بركردون كردان نيزهم) اعتمادى ياحرف تنكير كردان صفت مشبهه در كرديدندن دونه كن ديمكدر اما دونيجى ديمكله تعبير ايدرلر * محصول بيت * جهانك ايشنه اعتماد يوقدر بلكه دونه كن فلكه بله يعنى علويات وسفليات جميعا فنا پذيردر بقاسنه اعتماد يوقدر (يادباد آنكه بقصد خون ما * عهدرا بشكست وپيمان نيزهم) * محصول بيت * ياد اولوب اكلسون اول كه بزم قانمز ايچون يعنى بزى هلاك ايتمك ايچون عهدى وپيمانى صدى يعنى ايلديكى عهد وپيماندن رجوع ايلدى (چون سرآمد دولت شبهاى وصل * بكذرد ايام هجران نيزهم) * محصول بيت * چونكه وصل كيجه لرينك دولتى نهايت وغايت بولدى يعنى پايانه ايردى ايام هجرانده كچر يعنى اول قالمدى بوده قالمز (نقش خالش خون چشمم بارها * آشكارا ريخت پنهان نيزهم) * محصول بيت * جانانك خالنك نقشى وشكلى كوزمك قاننى كرانله اشكاره دوكدى كيزلى دخى

(اشكارا) م (ریخت) دوكدی (پنهان) م (نیز) دخی (هم) م (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك مشاهدهٔ انوار ذاتیه سنك آرزو وتمناسی نیجه كره ونیجه زمانلر برو كیزلو واشكارا بكاقان اغلتدی وآتش عشقله سینه‌می شرحه شرحه داغلدی وبنی رسوای عالم ایلدی

﴿ عاشق ازقاضی نترسدمی بیار * بلكه از یرغوی سلطان نیزهم ﴾

عاشق قاضیدن خوف ایلز شراب كتور بلكه سلطانك یساغندن دخی هم خوف ایلز (مفردات) (عاشق) م (از) من (قاضی) م (نترسد) قورقمز (می) شراب (بیار) كتور (بلكه) م (از) من (یرغوی) یساق (سلطان) م (نیز) دخی (هم) م (معنای اشارتی) جنون عشقه كرفتار اولان عاشق صادق اسرار عشقدن بی خبر اولان قاضی ظاهرپرستدن خوف ایلمز بلكه اذواق روحانیسدن ولذت صبا دندن بی خبر اولان پادشاهان جهانك منع ویساغندن خوف ایلیوب (الوقت سیف قاطع) دیوب بهر نفس حضرت اللهك درد عشقنك وشراب عشقله مست وخراب اولمقلغنك طالبنده‌در

﴿ محتسب داند كه حافظ عاشقست * آصف ملك سلیمان نیزهم ﴾

محتسب بیلور كه حافظ عاشقدر سلیمان علیه السلام ملكنك وزیری دخی هم بیلور (مفردات) (محتسب) والی واهل شرع (داند كه) بیلور كه (حافظ) م (عاشق) م (است) در (آصف) وزیر (ملك) م (سلیمان) م (نیز) دخی (هم) م (معنای اشارتی) (وهم حرامان علی اهل الله) مرتبه سنده انوار جمال محبوب حقیقی ایله مستغرق اولوب ماسوی اللهدن قطع نظر ایدن حافظی واهل شرع واهل عرف جمله بیلور بر عاشق صادقدر بلكه وزرای ملك دخی بیلور وآندن استمداد ایدرلر وجلالندن خوف ایدرلر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ در نهانخانهٔ عشرت صنمی خوش دارم * كز سر زلف ورخش نعل درآتش دارم ﴾

عشرت نهانخانه سنده برلطیف دلبر طوتارم كه آنك زلفی اوجندن ورخندن آتشده نعل طوتارم (مفردات) (در) فی (نهانخانه) كیزلو او (عشرت) م (صنمی) بر محبوب (خوش) م (دارم) طوتارم (ز) من (سر) اوج (زلف) م (رخ) یكاف (ش) آنك (نعل) م (در) فی (آتش) م (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) خانهٔ تجلی وخلوتگاه انس وعشرت محبوب حقیقی (قد شغفها حبا) ایله موصوف عرش الله اولان صدر منشرح مده انس وجندن وملائكه‌دن كیزلو برلطیف محبوبك عشق ومحبتنی طوتارم آنك ذات وصفات انوارنك ظهوری سواستدن وحرارت عشقندن دل نالانمی نعل كبی آتش ایچنده طوتارم

﴿ عاشق ورندم ومیخواره باواز بلند * وین همه منصب ازان حور پری وش دارم ﴾

عاشق ورندم وآواز بلند ایله شراب ایچیجیم وبوقدر منصبی اول پری وش حوردن

﴿ طوتارم ﴾

(عاشق ازقاضی نترسدمی بیار * بلكه از یرغوی سلطان نیزهم) یرغوی یساغه دیرلر * محصول بیت * عاشق قاضیدن قورقمز باده كتور بلكه پادشاه یساغندن بله (محتسب داند كه حافظ عاشقست * آصف ملك سلیمان نیزهم) * محصول بیت * محتسب بیلور كه حافظ عاشقدر ملك سلیمانك وزیر اعظمی دخی یعنی مملكت فارسك وزیری دخی بیلور (وله ایضا) (در نهانخانهٔ عشرت صنمی خوش دارم * كز سر زلف ورخش نعل درآتش دارم) نهانخانه خزینه وكیلار معناسنده مستعملدر عشرته اضافت بیانیه‌در وجائزدر كه لامیه اوله مجازا صنمی یاحرف وحدت خوش صفت صنمدر واو رسمیله نماروم ضمیله اوقنمق كركدر قافیه ضروریچون كز حرف رابط صفت سر بونده تعلیل افاده ایدر نعل درآتش اقسام سحردندر كه بركیسه‌یی بركیسه‌یه عاشق ایدوب كوكلنده آتش محبت دوشرمك ایسته‌سه‌لر نعلك اوزرینه سحر یانجه بعض اسما یازوب نعلی آتشه براغورلر وبعض خواص اوقورلر علی الفور عاشق اولوب كوكلی منوی اولان كیسه‌یه میل ایدر غرائب سحردن بریسی بودر كه بونده قلاب زلفی نعله ورخ جانانی آتشه تشبیه ایلشدر * محصول بیت * عشرت نهانخانه سنده بر كوزل محبوبم واردر كه سر زلف ورخندن یعنی بوایكیسی اوجندن وجهتندن آتش اوزره نعل طوتارم یعنی عشق ومحبتم بوایكیسی او جندن جانانه زیاده در حاصلی زلف ورخنك مسحوریم (عاشق ورندم ومیخواره باواز بلند * وین همه منصب ازان حور پری وش دارم) باواز باحرف مصاحبت میخواره متعلق وجائزدر كه اوچینه بله قید اوله آواز بلند بیانیه حور پریوشده بویله در * محصول بیت * عاشقم ورندم وآواز بلندله میخواره‌م یعنی بی پروا باده نوشم وبواوچ منصب اول حور پریوشدندر حاصلی بو منصبلر بكا جانانك محبتندندر یعنی مقتضای عشقندندر

طوتارم (مفردات) عاشق) م (رند) م (قلندر) م (میخواره) شراب ایچیجی (باواز بلنده) اشكاره (وین همه) بو جمله (منصب) م (ازان حور) اول حوردن (پری وش) پری كبی (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) بحمدالله حضرت اللهك عاشقیم وابدال اللهدن قلندر حقیقتم وآشكاره شراب عشق الهیدن نوش وحالات عشقله پرجوش ایدیجیم بوقدر مناصب معنوی وبو جمله دولت سرمدی بن قولنه اول لطیف بعباده اولان حضرت اللهك محض اكرم واحساننددر

﴿ ارتوزین دست مرا بی سروسامان داری * من باه سحر زلف مشوش دارم ﴾

اكرسن بو یوزدن بنی عقلسز واعتبارسز طوتر ایسك بن سحر آهیله سنك زلفكی پریشان طوتارم (مفردات) (كر) اكر (تو) سن (زین دست) بوالدن (مرا) بنی (بی سروسامان) عقلسز وبونسز (داری) طوتر ایسك (من) بن (با) الابسه (آه سحر) م (ت) سنی (زلف) م (مشوش) پریشان (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) ای محبوبم اكر بنی بو مبتلا قیلدیغك اوصاف بشریته مشغولتم جهتندن بنی عقلسز وبونسز واعتبارسز طوتار ایسك (اللهم انی اعوذ بك منك) حدیث شریفی سر نجه بن بیچاره آه سحر ایله وصد هزار تضرع وابتهال ایله‌بند (الجأ ظهری الیك) حدیث شریفی سر نجه سنك غفور وكریم ورؤف ورحیم صفاتلرك مقتضاسندن رحمت ومغفرتك امیدن طوتارم

﴿ كر بكاشانهٔ رندان قدمی خواهی زد * نقل شعر شكرین ومی بیغش دارم ﴾

اكر رندلر كاشانه سنه ایسترایسك شكر كبی لذیذ شعر چرزنی وصافی شراب طوتارم (مفردات) (كر) اكر (با) الابسه (كاشانه) او وصحبت یری (رندان) عاشقلر (قدمی) برایاق (خواهی) ایسترسك (زد) اورمق (نقل) چرز (شعر) م (شكرین) شكره منسوب (می) شراب (بیغش) طورتیسز (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) اكر ای محبوب بز رندلرك خانهٔ تجلی ومحل صحبت وانس دلدار ازلی اولان دل ناشاد مزه برفیض بلا واسطه وبرنفحهٔ روحانی احسان ایدر ایسك قلبمدن لسانم اوزره شعر صورتنده ینابیع حكمت اندیشه وشراب صافی عشق ومعرفت اندیشه ربانیه جریان طوتارم وعشقله لذائذ روحانی بخش ایدرم

﴿ ورچنین چهره كشاید خط زنكاری دوست * من رخ زرد بخونابه منقش دارم ﴾

واكر دوستك تازه خطی بویله صورت كوستره بن صرارمش یكاغمی قانلو صوایله منقش طوتارم (مفرادت) (ور) واكر (چنین) بویله (چهره) صورت (كشاید) آچه (خط) تازه كلش بیق وصقال (زنكاری) شعلهٔ آفتاب (دوست) م (من) بن (رخ) یكاق (زرد) صاری (با) الابسه (خونابه) قانلی صو (منقش) نقشلنمش (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) واكر اول محبوب بصیرت قلبم پرده لرین كشف ایدوب تجلی انوار ذاتیه سی خانهٔ قلبه داخل اولمغله صدرم منشرح وقلبم منفتح ومنفسح اولور سه كمال سروردن رخ زردمی كوزمك قانلی یاشیله منقش طوتارم وكثرت بكا ایله جكرم

(كرتوزین دست مرا بی سر وسامان داری * من باه سحرت زلف مشوش دارم) زین دست بونك كبی وبوكونه سر بونك كبی یرلرده سامانله عطف تفسیری واقع اولور بی آرام وقرار وبی انتظام حال دیمكدر سحرت تاسی معنی جهتندن زلفه مقیددر زلفت تقدیرنده مشوش پریشان دیمكدر * محصول بیت * اكرسن بنی بوكونه بیسر وسامان طوتارسن یعنی شمدی طوتدیغن كبی بن آه سحرله زلفكی مشوش طوتارم یعنی سن بكا رحم ایلمزسنك بن آه سحر كاهله زلفكی تارومار ایدرم یعنی هر نقدر مظلوم ایسم مستجاب الدعوتم (ور بكاشانهٔ رندان قدمی خواهی زد * نقل شعر شكرین ومی بیغش دارم) بوور شرطیه بیت سابقده اولان شرطیه یه معطوفدر بكاشانه باحرف صله كاشانه لفظ مشتركدر اما بونده مطلقا خانه مراددر رندانه اضافت لامیه درقدمی یاحرف تنكیر زد بوندهزدن معناسنه‌در زیرا خواهی فعل مضارع مخاطبدر نقل نونك ضمی وقافك سكونیله چرز ومزه كه مجلسده ییورنقل شعره وشعرك شكرینه اضافتی بیانیه در می بیغش صافی می دیمكدر * محصول بیت * واكر رندلر كاشانه سنه قدم اورمق یعنی قونق ایسترسك یعنی بزم خانه‌مه تنزل بیورر سك شكرلی طاتلی شعر چرزم وصافی بیغش باده وار در یعنی شكر كبی شیرین كلام وخالص شرابم وار (ورچنین چهره كشاید خط زنكاری دوست * من رخ خویش بخونابه منقش دارم) چهره كشالقدن مراد خوب كورنمكدر خط زنكاری بیانیه در زنكاره منسوب خط دیمكدر خط جانانی بشلكله وصف ایده كلمشلر زنكار بشل اولدیغیچون اكا نسبت ایلمشلردر * محصول بیت * واكر جانانك زنكاره منسوب خطی بونجلین مقبول ومطبوع كورینوب كیدرسه بن صاری یكزمی خونابه ایله منقش طوتارم یعنی قانلی یاشله تزیین وتنقیش ایدرم حاصلی حسرتندن قانلی یاش دوكرم

قافيه كوزلرمدن دوكرم

﴿ ناوك غمزه بيار وزره زلف كه من ❀ جنكها بادل مجروح بلا كش دارم ﴾

اوقه بكزر غمزه‌يی وزرهه بكزر زلفی كتور كه بن بلا كش مجروح كوكلمله جنكلر طوتارم (مفردات) (ناوك) اوق (غمزه) كوزاوجی (بيار) كتور (زره) زرخ (زلف) م (كه) زيرا (من) بن (جنكها) جنكلر (بادل مجروح) يارەلی كوكل ايله (بلا كش) بلا چكيجی (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) (رجعنا من الجهاد الاصغر الى الجهاد الاكبر) حديث شريفی سرنجه ای حافظ ونا صر اولان ربم بو عاجزودرماندەوبيچاره قولكه نظر عون وعنايتك ناوكی ورحمت وعصمتك زرهنی سلاح بخش ايله كه تيغ عشقكله مجروح وبلا كش كوكلم ايله اعدای معنويلره روز وشب جنك ومجاهدهٔ عظيم طوتارم

﴿ حافظا چون غم وشادیء جهان بر كذرست ❀ بهتر آنست كه من خاطر خود خوش دارم ﴾

ای حافظ چونكه جهانك غمی وسروری كچمك اوزره در يكرك اولدر كه بن كندی خاطرمی خوش طوتم (مفردات) (حافظا) ای حافظ (چو) چونكه (غم وشادی) م (جهان) م (بر كذرست) كچمك اوزره در (بهتر) زياده‌ايو (آنست) اولدر (من) بن (خاطر) م (خود) كندی (خوش) م (دارم) طوتم (معنای اشارتی) ای حافظ (لا راحة فى الدنيا) سرنجه نعمی نقم وشراب سراب جهان بی ثباتك غمی وسروری كچمك اوزره در شمدن بزه لايق واحسن الحال اولدر كه (قل كل من عند الله) سرنجه بر آن ذكر وفكر وتوجه خدادن فارغ اولميوب اذواق روحانيه ايله وانسيت جناب حضرتله خاطرمی خوش طوتم وكدورات ماسوادن بعيد اولام

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ ديدار شد ميسر وبوس وكنار هم ❀ از بخت شكر دارم واز روزكار هم ﴾

ديدار ميسر اولدی وبوس وكنار هم طالعمدن شكر طوتارم وزمانه‌دن هم (مفردات) (ديدار) م (شد) اولدی (ميسر) م (بوس) اوپمك (كنار) قوجق (هم) م (از) من (بخت) طالع (شكر) م (دارم) طوتارم (از) من (روزكار) زمانه (هم) م (معنای اشارتی) (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه بحمد الله مشاهدهٔ جمال الله وقربيت آلهی ولذائذ روحانی واسرار لدنيهٔ ربانی عون بار يله حاصل اولدی آنكيچون بو طالع ميمونم توفيق حقه مقارن اولدیغندن شكر ايدرم وزمانه‌دن هم شكر ايدرم

﴿ زاهد بروكه طالع اكر طالع منست ❀ جام بدست باشد وزلف نكار هم ﴾

يوری ای زاهد طالع اكر بنم طالعم ايسه بنم الده جام اولور ونكارك زلفی هم (مفردات) (زاهد) م (برو) يوری (طالع) بخت ودولت (اكر طالع) م (من) بن (است) در (جام) قدح (م) بنم (بدست) الده (باشد) اوله (زلف) م (نكار) محبوب (هم) م (معنای اشارتی) ای زاهد خشك يوری كيت كه دولت دنيا وسلطنت

(ناوك غمزه بيار وزره زلف كه من ❀ جنكها با دل مجروح بلا كش دارم) كه حرف تعليل ومن مصراع ثانی يه مرهوندر ❀ محصول بيت ❀ غمزه ناوكنی وزلف زرهنی كتور كه بن دل مجروح بلاكشله جنكلر طوتارم يعنی دل مجروح بلاكشله صواشم واردر كه نيجون بنی بو بلالره دوشردی ديو (حافظا چون غم وشادیء جهان دركذرست ❀ بهتر آنست كه من خاطر خود خوش دارم) ❀ محصول بيت ❀ ای حافظ چونكه جهانك غم وشادی كچمده در يعنی نه غمده ثبات وار ونه سرورده ايكيسده متعاقب وكذراندر پس اول يكدر كه بن كندی خاطرمی خوش طوتام حاصلی اول يكدر كه نه غمدن متألم ونه شادیدن مسرور اولام (وله ايضا) (ديدار شد ميسر وبوس وكنارهم ❀ زبخت شكر دارم وازروزكارهم) ❀ محصول بيت ❀ ديدار ميسر اولدی بوس وكنار دخی يعنی دلبری پهلويه چكمك ميسر اولدی كندی طالعمدن شكرم واردر روزكاردنده يعنی طالعمله روزكار موافق واكا مساعد اولدی (زاهد بروكه طالع اكر طالع منست ❀ جام بدست باشد وزلف نكارهم) زاهد منادی جام ميم معنی چوشندن دسته مقيد در بدستم باشد تقديرنده باحرف ظرف ❀ محصول بيت ❀ ای زاهد وار كيت طالع اكر بنم طالعم ايسه يعنی طالعم بن بيلديكم طالع ايسه قدح الده اولور زلف جانانده يعنی طالعم بكا مساعد درهر وجهله

عقبی عاشق مولی عندنده لاشیٔ در (وهما حرامان على اهل الله) سرنجه اكر دولت ابدی وسعادت سرمدی وار ايسه حضرت الهك بو بنده سنه احسان ايلديكی عشق ذات آلهی وهم فيوضات وتجليات صفات محبوب شهنشاهی اولور كه فانی فی الله وباقی بالله دولتی جمله‌دن عاليدر

﴿ ما عيب كس برندی ومستی نمی كنيم ❀ لعل بتان خوشست ومی خوشكوارهم ﴾

رندلك ومستلك ايله بز كيمسه‌يی تعييب ايتمزمحبوبلرك لبی خوشدر وهضم اولنيجی شراب هم خوشدر (مفردات) (ما) بز (عيب) م (كس) كيمسه (برندی) عيارلغله (ومستی) دخی مستلك ايله (نمی كنيم) ايتمز (لعل) دوداق (بتان) محبوبلر (خوشست) لطيفدر (می) شراب (خوشكوار) ايو سكريجی (هم) م (معنای اشارتی) ای زاهد بز عوامدن حالی ستر ايچون رندلك ولاابالی عيارلق ايدن قلندران حقيقتدن وشراب عشق الهيه ايله مستلك ودرد عشقله ديوانه‌لك ايلينلردن بر كيمسه‌يی تعييب ايتمز همان بزه محبوبان خدانك لذت روحانيت بخش ايديجی كلمات قدسيه‌لری وقاوبه انشراح وانفتاح وذكر محبوب حقيقی ايله اطمئنان وسرور ابدی زياده قليجی شراب معنویٔ عشق آلهی خوشدر ولطيفدر

﴿ ای دل بشارتی دهمت محتسب نماند ❀ ازمی جهان پرست وبت ميكسار هم ﴾

ای كوكل سكا بر بشارت ويره‌يم محتسب قالمدی شرابدن جهان پردر وشراب ايچيجی محبوبلردن هم (مفردات) (ای دل) ای كوكل (بشارتی) بر مژده (دهم) ويرم (ت) سكا (محتسب) والیٔ ولايت (نماند) قالمدی (ازمی) شرابدن (جهان) م (پرست) طولودر (بت) محبوب (ميكسار) شراب ايچيجی (هم) م (معنای اشارتی) ای كوكل سكا بر مژده ويره‌يم كه محتسب زمانه شغل دنيا ايله وغفلت سر خوشلغيله مرده مشابه سنده اولدقلرندن عشاق لاابالیلرك قلوبلرينه ازدحام واحواللرينه مانع اوله‌جق محتسب قالمدی خلوت درانجمن اولمغله شراب عشق الهيه ايله جهان طولودر وعشق ومحبتله شراب آلهی نوش ايديجی اولياء الله هم طولودر

﴿ آن شد كه چشم بدنكران بود ازكمين ❀ خصم ازميان رفت وسرشك ازكنار هم ﴾

اول كيتدی كه يرامز كوز پوصيدن نظر ايديجی ايدی خصم اورتادن كيتدی وكوزياشی كناردن هم (مفردات) (آن) اول (شد) كيتدی (چشم بد) يرامز كوز (نكران) نظر ايديجی (بود) ايدی (از) من (كمين) پوصو (خصم) م (ازميان) اورتادن (رفت) كيتدی (سرشك) كوزياشی (ازكنار) قوجاقدن (هم) م (معنای اشارتی) عوام ظاهره اهل اينك كثرتی سببيله عشاق الهينك احوال پسنديده‌لرينه ذوق وادراكلری اولمدیغندن احوال طريقتی وحقيقتی شريعت محمديه مخالف ظنيله منكرين ومعاندين اولوب اولياء اللهه بد نظر ايله كيزلو وآشكاره عداوت ايدكلری كونلر كيتدی شمدی جهل شايع اولوب (كالانعام بل هم اضل) اولملريله عيش حيوانيه ايله نفسلری قيدنه دوشوب ارادن خصومت وخصم الندن

(ماعيب كس برندی ومستی نمی كنيم ❀ لعل بتان خوشست ومی خوشكوارهم) عيب كس مصدرك مفعولنه اضافتيدر برندی باحرف سبب ويا حرف مصدر مستيده ويله در خوشكوار خوشدر يعنی بو ايكی لذيذ نسنه ايله تغيد ايلينه بز عيب ايلمز ❀ محصول بيت ❀ بز كيمسه‌يه رندلك ومستلك سببيله عيب ايلمز يعنی محبوبلرك لعل كبی قرمزی دوداغی وبادهٔ (ای دل بشارتی دهمت محتسب نماند ❀ ازمی جهان پرست وبت ميكسارهم) ميكسار باده نوش ❀ محصول بيت ❀ ای كوكل سكا مشتاق ويره‌يم وباوير يمی محتسب قالمدی يعنی فوت اولدی جهانده باده‌دن پردر محبوب باده نوش دخی (آن شد كه چشم بدنكران بود ازكمين ❀ خصم ازميان رفت وسرشك ازكنارهم) شد بونده رفت معناسنه درتقديری آن حال رفت دركه حرف بيان چشم بد بيانيه نكران صفت مشبهه دربقغان معناسنه اما اكثری اسم فاعل معناسنی ويررلر يعنی باقيجی كمين پوصو سرشك كنار دن كيتدی ترك كريه‌دن كنايه‌در ❀ محصول بيت ❀ اول حالت كتدی كه يرامز كوز پوصودن ناظر ايدی يعنی ناكهانی محتسب پنجه‌سنه كرفتار اولمق حالتی كتدی خصم ارادن كتدی كوز ياشيده كنارمزدن اقمادن كيتدی يعنی محتسب خوفندن آغلمقدن قورتلدق

کوز یاشلری دوکمك دخی کیدی

خاطر بدست تفرقه دادن نه زیرکیست * مجموعهٔ بخواه وصراحی بیارهم

خاطری پراکنده لك النه ویرمك زیرکلك دکلدر برمجموعه ایسته وهم صراحی کتور (مفردات) (خاطر) قلب (بدست تفرقه) غم وپریشانلق النه (دادن) ویرمك (نه) دکل (زیرکی) عاقللق (است) در (مجموعه) م (بخواه) ایسته (صراحی) قدح (بیار) کتور (معنای اشارتی) حق تعالینك غیری به کوکل ویرمکله خاطریکی کدورات ماسوا ایله پریشان ایدوب ماخلق ایمك اولان معرفة اللهدن بهره دار اولمق عاقل کاری دکلدر محرك عشق آلهی اولان برمجموعهٔ کلمات اهل الله طلب ایله زیرا کلمات اهل الله (جند من جنود الله) در انلری مطالعه وتلاوتله تعاون ایله وشراب عشق آلهی دخی کسب وتحصیل ایله

برخاکیان عشق فشان جرعهٔ لبش * تاخاك لعل کون شود ومشکبارهم

آنك کبی جرعه سنی عشق خاکیلری اوزره صاچ تاخاك لعلکون ومسك یاغدیریجی اوله (مفردات) (بر) علی (خاکیان) طپراغه منسوب اولانلر (عشق) م (فشان) صاچ (جرعه) م (لبش) آنك دوداغی (تا) حتی (خاك) طپراق (لعلکون) لعل کبی (شود) اوله (مشکبار) مسك یاغدیریجی (معنای اشارتی) بعد هذا شفقت لخلق الله ایدوب راه عشقده وجودنی خاکله یکسان وخور وذلیل ایلیان عاشقین صادقینی راه مستقیمه هادی وحیات جاودانی بخش ایدیجی کلام الله ایله وکلمات اهل الله ایله ارشاد ایدوب جرعهٔ عشق خدادن نوش ایتدرمکه سعی ایلیه سن تاکه مستعد اولان خاکیلر لعل کبی لطیف وسمای قلبلرندن قند حکمتی ولذائذ روحانیتی مسك کبی یاغدیره لر واظهار ایده لر

چون کائنات جمله ببوی تو زنده اند * ای آفتاب سایه زما وامدارهم

چونکه جمله کائنات سنك رایحه كله دیریلردر ای آفتاب سایه کی هم بزدن دریغ طوتمه (مفردات) (چون) م (کائنات) موجودات (جمله) م (با) للملابسه (بوی) رایحه (تو) سن (زنده اند) دیریلردر (ای آفتاب) م (سایه) کولکه (زما) بزدن (وا) کیرو (مدار) طوتمه (معنای اشارتی) ای انوار محمدیه یه وراثت ایله وجود مسعودی رحمة للعالمین اولان قطب زمان ومظهر تجلیات انوار ذات وصفات خدا اولمغله نظرکاه حضرت یزدان مستعان چونکه کائنات جمله سی سنك اکرم وجودك وانفاس طیبه ك سببیله دیریلر در ای آفتاب حقیقت سایه کی هم بزدن دریغ طوتمه

چون آب روی لاله وکل فیض حسن تست * ای ابر لطف برمن خاکی ببارهم

چونکه لاله وکلك لطافتی سنك حسنكك فیضیدر ای لطف سحابی بن خاکی اوزره دخی یاغدر (مفردات) (چون) م (آب روی) لطافت وحیات (لاله وکل) م (فیض) اثر (حسن) م (تو) سن (است) در (ابر) بولت (لطف) م (برمن) بنم اوزریمه

(خاطر بدست تفرقه دادن نه زیرکیست * مجموعهٔ بخواه وصراحی بیارهم) تفرقه تفعیل بابندن مصدردر یای مصدر حذف اولنوب بدلینه تاویلشدر بوحذف وبدلینه تاویرمك تفعیل بابنك ناقصنده قیاس مطرددر اما سالمده سماعیدر فاحفظ * محصول بیت * خاطری پریشانلق الینه ویرمك زیرکلك دکلدر یعنی کوکلی مغموم ومهموم طوتمق عاقل ایشی دکل برمجموعهٔ غزل ایسته وبرصراحی دخی کتور یعنی بردیوان غزل وبرصراحی ایله خاطرك خوش طوت (برخاکیان عشق فشان جرعهٔ لبش * تاخاك لعل کون شود ومشك بارهم) خاکیان خاکینك جمعیدر یاحرف نسبتدر خاکی نهاد ودرویش مشرب دیمکدر وجائزدر که خاك اولان موتی مراد اوله یعنی مرده عاشقلر عشقه اضافت لامیه در فشان فعل امر صاچ یعنی نثار وبذل ایله دیمکدر جرعهٔ لبش بیانیه در مجازا تاحرف تعلیل لعلکون لعل کبی مشکبار وصف ترکیبیدر باربدندن مشك یاغدیریجی معناسنه * محصول بیت * عشقك خاکی نهادلرینه جانانك ویامرده عاشقلرینه جرعهٔ لبنی صاچ تاکیم خاك لعل کبی اوله ومشك یاغدیریجی دخی (چون کائنات جمله بیوی توزنده اند * ای آفتاب سایه زما برمدارهم) * محصول بیت * چونکه کائنات یعنی مخلوقات جمله سنك امیدکاه زنده در ای آفتاب سایهٔ لطفکی بزدن قالدرمه یعنی مخلوقات جمله سنك لطفکله حیات بوله لم (چون آب روی لاله وکل فیض حسن تست * ای ابر لطف برمن خاکی ببارهم) * محصول بیت * چونکه لاله وکلك یوزی صویی سنك حسنك فیضندندر ای لطف واحسان بولودی بن خاکینك اوزرینه ده باران فیضك یاغدر بنده فیضکدن محروم قالمیاین

(بیار) یاغ (هم) دخی (معنای اشارتی) ای پیرشفیقم جکری عشق ودرد آلهیه ایله خون اولمش عاشقلرك وکل کبی محبوب خدا اولان عارفلرك رونق ولطافتی سنك حسن خلافتك وکمال قربیتك اثر فیضیله در ای لطف سحابی بن خاکی ذلیل اوزره دخی حیات ابدی بخش ایدیجی فیضك رحمتنی افاضه ایله

اهل نظر اسیر تو شد از خدا بترس * واز انتصاف آصف جم اقتدار هم

اهل نظر سنك اسیرك اولدی خدادن خوف ایله وجم قدرتلو وزیرك انتقامندن هم خوف ایله (مفردات) (اهل نظر) م (اسیر) م (تو) سن (شد) اولدی (از) من (خدا) م (بترس) خوف ایله (از) من (انتصاف) انتقام (آصف) وزیر (جم) پادشاه (اقتدار) قدرت (هم) م (معنای اشارتی) ای مرشد دانوازم اهل علم واهل معرفت سنك علوم لدنیه ك سببیله جمله اسیرك ومحتاجك اولدی خدادن خوفکی زیاده ایله وپادشاه حقیقت اولان فخر کائنات علیه افضل التحیات سید الکونین افندیمزك قائمقامی غوث اعظمك واثرنه تابع اولدیغك قطب الاقطابك انتقامندن هم خوفکی زیاده ایله بوکلام غلبهٔ عشقله سکر وحیرت وناز کلامیدر معفودر

برهان ملك ودین که زدست وزارتش * ایام کان یمین شد ودریا یسار هم

ملك ودینك برهانیدرکه آنك وزارتی الندن ایام معدن قدرتلو اولدی ودریا غنالو هم (مفردات) (برهان) دلیل (ملك ودین) م (ز) من (دست) ال (وزارت) وزیرلك (ش) ضمیر (ایام) م (کان) معدن (یمین) قدرت (شد) اولدی (دریا) م (یسار) غنی (هم) م (معنای اشارتی) اول غوث اعظم ملك جهانك ودین محمدیه نك برهان قطبیسی وظهیر ومعینیدرکه آنك (ید الله فوق ایدیهم) آیت کریمه سی سرنجه دست خلافتندن وقوت قدسیه سندن حالا ایام حیاتنده اصحاب یمین معدن قدرتدن قوت روحانیت کسب ایلدی واصحاب شمال دریا کبی غنا ایله هم کسب معیشت وحیات دنیاده خوش حال اولدی

برباد رأی انور او آسمان بصبح * جان میکند فدا وکواکب نثار هم

آسمان آنك انور رأینك یادی اوزره صباحه دك جانی فدا وکواکبی هم نثار ایلر (مفردات) (بر) علی (یاد) ذکر (رأی) اراده (انور) م (او) ضمیر (آسمان) کوك (بصبح) م (جان) م (میکند) ایلر (فدا) م (کواکب) یلدزلر (نثار) صاچر (هم) م (معنای اشارتی) اول وراثت عقل نبی مثال محمدیه صلی الله علیه وسلم سببیله حافظ ومتصرف عالم اولان ذات عالی قدرك روشن ضمیرنك رأی مصیبنك ذکری اوزره آسمان وزمین دوام وبقا بولوب شکرانه آسمان صباحه دك جانی فدا وکواکبی هم نثار ایلرزیرا حق سبحانه وتعالی برهان نبویه یی باقی ایلشدر واولیاء اللهی آنك اظهارنه سبب ایلشدر تاکه آیات حق وحجت صدق محمد صلی الله علیه وسلم ظاهر اوله وانلری والبسان ومتصرفان عالم ایلشدر احادیث صحیحه لروارد درکه

(اهل نظر اسیر تو شد از خدا بترس * وازانتصاف آصف جم اقتدار هم) * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر اهل نظر سنك اسیرك اولدی اللهدن قورق دخی جم قدرتلی پادشاهك وزیری انتصافندن انتصاف ظالمه ایلدیکی ظلمك جزاسین ویرمکه دیرلر (برهان ملك ودین که زدست وزارتش * ایام کان یمین شد ودریا یسار هم) برهان آصفك عطف بیانیدر ملك ودینه اضافت لامیه در که حرف رابط صفت دست وزارت بیانیه شین ضمیر برهانه راجعدر وزارت واوك کسریله لغت مشهوردر اما فتح واوده لغتدر ایام کان بیانیه در ویالامیه مجازا یمین تقدیری صاحب یمین شد یمین بونك کبی یرلرده قدرت وقوت معناسنه در دریا یسار یعنی صاحب یسار دیمکدر یسار بونك کبی یرلرده غنا ومال معناسنه در بوایکی عبارت قصائد متقدمینده چوق کاورنته که قوام الدین کنجینك بدیعیه سنده واقعدر * بیت * (تاباد تو جود خورد یمین * شد یمین زمانه پر زیسار) * محصول بیت * آصف دیدیکمز برهان الدین درکه انك وزارتی الندن معادن زمانی صاحب قدرت وقوت ودریا زمانی صاحب غنا ومال اولدی یعنی انك بن وزارتیله تمام عالم غنا وثروت صاحبی (برباد رأی انور او آسمان بصبح * جان میکند فدا وکواکب نثار هم) رأی انور بیانیه در بصبح باحرف ظرف صباح وقتنده دیمکدر مصراع ثانی یه مرهوندر * محصول بیت * برهان الدینك نورانی فکری یادینه آسمان صباح وقتنده جانی فدا ایدر وکواکب دخی جانی بذل ایدر حاصلی آسمان وکواکب انك رأی انورینه جانی فدا ایدر صباح ظهور ایدیجه کواکب افول ایلك ضروریدر بوحالدن نثار دیمش

آسماندن باران آنلرك اقدامی برکاتیله کلور وزمیندن نباتات آنلرك صفای احواللرندن بیتر ومسلمانلر کفار اوزره نصرتی انلرك همتیله بولورلر اول اولیاء اللهدن درت بیکی قباب عزتده اوبله مستورلردرکه بری اول برغیری بی آکلازلر وکندی حالنك جمالنی بیلمزلر وجمیع حالده کندیدن وخلقدن مستور اولورلر اما اول اهل حل وعقدلر وسرعسکر رجال درکاه حقلردر اوچیوزلر واردرکه انلره اخیار دیرلر وقرقلر واردرکه انلره ابدال دیرلر ویدیلر واردرکه انلره ابرار دیرلر ودرتلر واردرکه انلره اوتاد دیرلر واوچلر واردرکه انلره نقبا دیرلر وبر وار که اکا قطب وغوث دیرلر بوجمله بری برلرینی بیلورلر واموردە بری برینه محتاج اولورلر بونك اوزرینه دخی اخبار وارده واهل حقیقت مجتمعلردر اولیاء اللهدن برقوم دخی واردرکه انلره اویسیان دیرلر ظاهردە بر پیره احتیاجی اولمز زیرا انلری حضرت رسالت صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمز بلاواسطه غیر تربیه وپرورش ایلر اویس القرنی رضی الله عنه‌ی تربیه ایلدیکی کبی بو بر عظیم مقامدرکه بودولت عالیه‌یه هر بر کیمسه ایرشمز (ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء) وهر بر روحانیتله تربیت بولنلره دخی اویسی دیرلر

﴿ کوی زمین ربودهٔ چوکان عدل تست ❁ وین برکشیده کنبد نیلی حصارهم ﴾

یرطوپی سنك عدالت چوکانك قاپمشیدر وبو بلند چویت رنکلو حصارك قبه‌سی هم (مفردات) (کوی) طوپ (زمین) یر (ربوده) قاپمش (چوکان) م (عدل) م (تو) سن (است) در (وین) بو (برکشیده) یوقاری چکلمش (کنبد) قبه (نیل) چویت (یا) نسبیه (حصار) م (هم) دخی (معنای اشارتی) ای کزیدهٔ اولیا باذن خدا طوپ کبی اولان بر سنك تصرف عدالت چوکاننده وزیر حکمکده‌در وبو ارضی محیط اولوب روز وشب دوار اولان چویت رنکلو آسمان مانند حصارك قبه‌سی دخی سنك حکمکده‌در

﴿ عزم سبك عنان تو درکردش آورد ❁ این پایدار مرکز وعالی مدارهم ﴾

سنك سبك عنان عزمك حرکته کتورر بو ثابت مرکزی وهم بو عالی دائر مداری (مفردات) (عزم) قصد (سبك) یکنی (عنان) اویان دیزکینی (تو) سن (در) فی (کردش) حرکت (آورد) کتورر (این) بو (پایدار) ثابت وبرقرار (مرکز) زمین (عالی مدار) آسمان (هم) دخی (معنای اشارتی) ای خلیفة الله فی الارض اولان عزیزم سنك سریع الانتقال اولان قلب مظهر فیض بلا واسطهٔ الهیدك توجهی بو ارض ثابتی و بو عالی دائر آسمانی حرکته کتورر که بو ارض وآسمانك قراری وثباتی وحرکات وسکناتی جمله سنك عزیز المثل اولان وجود مسعودیکز حیاتی و بقاسی سببیله در

﴿ تا از نتیجهٔ فلك وطور دور اوست ❁ تبدیل سال وماه وخزان وبهارهم ﴾

حتی فلکك وآنك دوری طورنك نتیجه سندندر سال وماهك تبدیلی وخزان وبهارهم (مفردات) (تا) حتی (از) من (نتیجه) م (فلك) م (طور) م (دور) م (او)

(کوی زمین ربودهٔ چوکان عدل تست * وین برکشیده کنبد نیلی حصارهم) کوی زمین بیانیه ربودهٔ رانك فتحی وضمیله اقتدر قپمش دیمکدر چوکان عدل بیانیه وربوده‌نك فاعلی یعنی فاعلینه مضاف در برکشیده قالدرمش یعنی بلند اولمش معناسنه کنبد نیلی حصار بیانیه کنبد قبه نیلی یا حرف نسبت نیل چویت نیلی حصار وصف ترکیبی اقسامندندر * محصول بیت * یرطوپی یعنی کرهٔ ارض سنك عدالتك چوکانینك ربوده سیدر یعنی یر یوزنده اولان مخلوقاتی عدالتکله کندیکه مائل ایلمش سین و بوقالدرلمش چویت رنکلی حصار قبه سنده یعنی نیل رنکلی آسمان قبه سنده ه چوکان عدلکله قپمش سن حاصلی زمین وآسمان سنك عدلك اسیریدر (عزم سبك عنان تودرجنبش آورد * این پایدار مرکز وعالی مدارهم) عزم قصد سبك عنان وصف ترکیبی اقسامندندر یکنی دیزکنلی ارادنده مستعمل عبارتدر چستلکدن وچابکلکدن کنایتدر عزمك اضافتی بیانیه‌در وتویه اضافت لامیه در بوندەیای صله معناسنه درجنبش اسم مصدر در جنبیدندن دپرنش وحرکت معناسنه مصراع ثانی آوردك مفعولیدر پایدار مرکز ثابت معناسنه در عالی مداره اضافت بیانیه درمدار اسم مکاندر محل دور دیمکدر که آسماندن عبارتدر زیرا مرکزی ثابت ومداری عالی آسماندر * محصول بیت * سنك سبك عنان عزمك جنبشه کتوررر بو مرکزی ثابت مداری عالی فلکی یعنی آسمانی تحریك ایدن سنك عزم سبك عنانکدر عالی مداری مرکزه عطف ایدنلر محصولی بیلمامش (تا از نتیجهٔ فلك وطور دور اوست * تبدیل سال وماه وخزان وبهارهم) تا اداتی توقیت طوراولوب وقاعده مصراع اول ثانی‌یه مرهوندر * محصول بیت * مادامکه فلکك نتیجه سندن وانك دور وسیری قاعده سندندر سال وماهك تبدیلی خزان و بهار کده یعنی الی یوم القیامة

ضمیر (امت) در (تبدیل) م (سال) ییل (ماه) آی (خزان) م (بهار) م (هم) دخی (معنای اشارتی) حتی فلکك بقاسی وآنك دوری اطوارنك نتیجه‌سی اولان تبدیل سال وماه ونظام فصول اربعه بنه سنك حیات بخش عالم اولان وجود مسعودكك بقاسی سببیله در

﴿ خالی مباد کاخ جلالت زسروران ❁ وزساقیان سروقد کلعذارهم ﴾

سنك جلالك قصری سرورلردن خالی اولمسون وکل یکاقلو سروبویلو ساقیلردن دخی خالی اولمسون (مفردات) (خالی) م (مباد) اولمسون (کاخ) کوشك (جلال) عظمت وشوکت (ت) ضمیر (ز) من (سروران) سرورلر (وز) من (ساقیان) م (سروقد) سروی بویلو (کلعذار) کل یکاقلو (هم) دخی (معنای اشارتی) ای غوث اعظم وخلیفهٔ خدای اکرم داد حقله سنك عالی منتظم قاپجی سلطنت وشوکتك وجلال وعظمتك قصری وجود مسعودكك بقاسیله خالق عالمك نظام ونعم حقله متنعم اولمغله اولان سرورلردن خالی اولمسون ووجیهاً عندالله محبوب خدالردن وسائر راه حقده مستقیم اولان اولیاء اللهلردن دخی خالی اولمسون

﴿ حافظ که درثنای توچندین کهر فشاند ❁ پیش کفت بود خجل وشرمسارهم ﴾

حافظ که سنك ثناکده بوقدر کوهر نثار ایلادی سنك کفك قتنده خجل وهم شرمسار اولور (مفردات) (حافظ) م (در) فی (ثنا) م (تو) سن (چندین) بوقدر (کهر) م (فشاند) صاچدی (پیش) اوك (کف) ال آیه‌سی (ت) ضمیر (بود) اولور (خجل) م (شرمسار) خیالی (هم) دخی (معنای اشارتی) ای مظهر اسماء وصفات الله اولان خلیفهٔ خدا حافظ عاجزکه سنك بی نهایه اولان اوصاف جمیله لرکدن بقدر خواش بوقدر جواهردن اعلی اوصاف محمدیه کدن بیان ایلادی لکن سنك صفات جلیله که نهایت اولمدیغندن سنك حضورکده خجل وشرمساردر همان مرادی سنك لطف واحسانکه مظهر یتدر متعنا الله ببرکات همتهم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ روزکاری شد که درمیخانه خدمت میکنم ❁ درلباس فقرکاری اهل دولت میکنم ﴾

برزمان اولدی که میخانه ده خدمت ایلرم فقر لباسنده اهل دولت ایشنی ایلرم (مفردات) (روزکاری) برزمان (شدکه) اولدی که (در) فی (میخانه) م (خدمت) م (میکنم) ایلرم (در) فی (لباس) م (فقر) م (کاری اهل دولت) م (میکنم) ایلرم (معنای اشارتی) بحمدالله توفیق خدا ایله برزمان اولدیکه شراب عشق الهی وآب حیات علوم لدنیهٔ ربانیك میخانه‌سی اولان حضور مشایخ عظامده خدمت ایلرم انلرك صحبتی ونظر حیات بخشلری برکاتیله فقرلباسنده سلطان حقیقت اولوب انفس وآفاق تصرفنده اهل دولت ایشنی ایشلرم

﴿ واعظ ماوی حق نشنید بشنوان سخن ❁ درحضورش نیز میکویم نه غیبت میکنم ﴾

(خالی مباد کاخ جلالت زسروران * وزساقیان سروقد کلعذارهم) کاخ جلالت بیانیه درساقیان سروقد کلعذار اضافتلریه بیانیه لردر * محصول بیت * حاصلی قیامته دك خالی اولمسون کاخ جلالك یعنی عظمتك سرایی سرورلردن وسروقامتلی کل یکاقلی ساقیلردنده خالی اولمسون حاصلی وزیرنا بیدله دعادر (حافظ که درثنای توچندین کهر فشاند * پیش کفت بود خجل وشرمسارهم) * محصول بیت * حافظ که سنك ثناکده بوقدر کهر صاچدی یعنی سنی مدح وسکا دعا ایلمده بوقدر لطیف ابیات سویلدی سنك سخی آوجك قتنده خجل وشرمساردر یعنی سنك الکدن چیقان جواهر واموال قتنده اکا نسبت هیچ نسنه دکلدر (وله ایضا) (روزکاری شد که درمیخانه خدمت میکنم * درلباس فقر کاری اهل دولت میکنم) روزکاری یا حرف وحدت کاری اهل دولت اضافتلری لامیه لردر * محصول بیت * برزمان اولدیکه میخانه ده خدمت ایلرم فقر لباسنده اهل دولتك ایشنی ایلرم یعنی زی فقراده اکا برایشین ایلرم یعنی پیرمغانك خدمتی اولودولتدر آنکیچون اکا مشغولم (واعظ ما بوی حق نشنید بشنوکین سخن * درحضورش نیز میکویم نه غیبت میکنم) کین اصلی که این ایدی که حرف تعلیل این سخن مصراع ثانی‌یه مرهوندر غیبت غینك کسریله شول سوزه دیرلر که برکیمسه آردنجه سویلیجك ایشتسه غمناك اوله اکر اول سوز کرچك اولورسه غیبت دیرلر واکر کذب اولورسه بهتان دیرلر خواجه حضوره مقابل استعمال ایلدیکندن ظاهرا مبادر اولان بودرکه غینك فتحیله اوله * محصول بیت * بزم واعظمز حق قوقوسنی ایشتمدی یعنی دویمادی سن ایشت زیرا بو سوزی حضورنده ده سویلرم غیبت ومساوی ایلم یعنی اهل حق اولمیوب مرایی اولدیغنی بوزینه سویلرم اغتیاب ایلم

بزم واعظمز حق رايحه سنى طويمدى بوسوزى استماع ايله آنك حضورنده دخى سويلرم غيبت ايلرم (مفردات) (واعظ) م (ما) بز (بوى) رايحه (حق) م (نشنيد) طويمدى (بشنو) ايشت (اين سخن) بوسوزى (در) فى (حضور) م (ش) ضمير (ميكويم) ديرم (وغيبت ميكنم) غيبت ايلرم (معناى اشارتى) (من لا سلوك له لا ايمان له) كلامى سرنجه اثر اولياء اللهه تبعيت ايتيوب مجرد علوم ظاهره ايله مغرور اولديغندن بزم واعظ تجليات حق لذتنى كيفيت روحانيت رايحه سنى طويمدى بوسوزى اڭوطن ايتيوب سمع جانله استماع ايله (من لم يذق لم يعرف) ديو آنك حضورنده دخى سويلرم غيبت ايلرم

﴿ تاى اندردام وصل آرم تذروى خوش خرام * دركنيم وانتظار وقت فرصت ميكنم ﴾

برخوش خرام سوكلى عجب قچن وصل دامنه كتورم كينده يم وفرصت وقتنه انتظار ايلرم (مفردات) (تاى) قچه دك (اندر) فى (دام) دوزاق (وصل) م (آرم) كتورم (تذرو) سوكلن قوشى (يا) وحدتيه (خوش خرام) خوش صالنيجى (دركنيم) پوصوده يم (انتظار) م (وقت) م (فرصت) م (ميكنم) ايلرم (معناى اشارتى) اول كمال تقدسده اولان محبوب لطيف على الاعلايه عجب نه زمان وصلت بولوب كندويه ربط قلب كلى ايتمكله تجريد وتفريد مرتبه سن بولغيچون دائما نفسم اوزره مراقب اولوب لقاء اللهه وصلت ايچون فرصت وقتنه انتظار ايلرم واميد وارم

﴿ چون صبا افتان وخيزان ميروم تا كوى دوست * وزرفيقان راه استمداد همت ميكنم ﴾

صبا كبى افتان وخيزان دوست محله سنه دكين كيدرم ويول رفيقلرندن همت طلب ايلرم (مفردات) (چون) مثل (صبا) م (افتان) دوشيجى (خيزان) قالقيجى (ميروم) كيدرم (تا) دك (كوى) محله (دوست) م (از) من (رفيقان) م (راه) يول (استمداد) طلب (همت) م (ميكنم) ايلرم (معناى اشارتى) بحمد الله عون باريله صبا كبى سرعتا روز وشب راه حقده صحيح والفسق والسز واياقسز واويور واويانق وادبلى وادبسز وصلت اميديله سعى وطلب ايله (ففروا الى الله) سرنجه جانب حقه كيدرم ومشايخ عظامدن وسالكان راه حقيقتدن استمداد وهمت طلب ايلرم

﴿ زلف دلبر دام راه وغمزه اش تير بلاست * ياد دار اى دل كه چندينت نصيحت ميكنم ﴾

دلبرك زلفى دام راه وانك غمزه سى بلا تيريدر خاطرده طوت اى كوكل كه سكا بوقدر نصيحت ايلرم (مفردات) (زلف دلبر) م (دام) دوزاق (راه) يول (غمزه) كبريك (ش) آنك (تير) اوق (بلا) م (است) در (ياددار) خاطرده طوت (اى دل) اى كوكل (چندين) بوقدر (ت) سكا (نصيحت) م (ميكنم) ايلرم (معناى اشارتى) زيرا تجليات انوار صفات الهى جاذب قلوب عاشقاندر ونظر عنايت رحمانى ابتلاى محن وبلاياى مشتاقاندر (اشد البلاء على الانبياء) الخ حديث شريفى

(تا كه اندردام وصل آرم تذروى خوش خرام * دركنيم انتظار وقت فرصت ميكنم) تا حرف تعليل كه حرف بيان اندر ادات صله دام وصل يا نيه آرم فعل مضارع متكلم وحده كتورم ديمكدر تذرو تانك وذال معجمه نك فتحه لريله وزانك سكونيله سوكلن قوشى خوش خرامه اضافتى بيانيه وصف تركيبى اقسامندندر كوزل صالنشلى تذرو ديمكدر كنيم ميم ضمير مسندر كه در ضرورت وزن ايچون انتظار وقت مصدرك مفعولنه اضافتيدر فرصته اضافت لاميه در * محصول بيت * وصل طوزاغنه خوش خرام بر تذروى كتور مكيچون يعنى تذرو صالنشلى بر نكاره واصل اولمق ايچون پوصوده فرصت وقتنه انتظار ايدرم يعنى فرصت وقتنه منتظرم بر نسخه ده دركنين وانتظار وقت فرصت ميكنم بو تقديرجه ميم ضمير مسند رك اولمز ولكل وجهة (چون صبا افتان وخيزان ميروم تا كوى دوست * وزرياحين وكل استمداد همت ميكنم) افتان وخيزان صفت مشبهه لردر دوشه رك وقالقه رق ديمكدر تا حرف انتهادر الى معناسنه رياحين جمع ريحاندر خوش قوقو اونباتات كلى رياحينه عطف ايلك عطف الخاص على العام قيلندندر استمداد مدد طلب ايلمكدر يعنى همت ديلك * محصول بيت * صبا كبى دوشه رك وقالقه رق كوى دوسته دك كيدرم يعنى آهسته انده واريرم دخى يول يولداشلرندن يعنى رياحين وكلدن همت مددين طلب ايدرم يعنى آنده وارمغه بونلردن همت ديلرم (زلف دلبر دام راه وغمزه اش تير بلاست * ياددار اى دل كه چندينت نصيحت ميكنم) * محصول بيت * زلف دلبر يول طوزاغيدر وغمزه سى بلا اوقيدر اى كوكل خاطرده طوت كه سكا بوقدر نصيحت ايلرم يعنى زلف وغمزهٔ دلبردن پرهيز ايله صقين

سرنجه اى كوكل بواسرارى خاطركده طوت كه اميد وصلت تحمل بلا ومحنتدر سكا بوقدر نصيحت ايلرم كه يا تحمل يا سفر

﴿ خاك كويت زحمت ما برنتابد بيش ازين * لطفها كردى بتا تحقيق زحمت ميكنم ﴾

سنك كويكك خاكى بزم زحمتمزه بوندن زياده تحمل ايدمز لطفلر ايلدك اى محبوب زحمتى تحقيق ايدملم (مفردات) (خاك) طپراق (كوى) محله (ت) سنك (زحمت) م (ما) بز (برنتابد) طاقت كتورمز (بيش ازين) بوندن زياده (لطفها) لطفلر (كردى) ايلدك (بتا) اى محبوب (تحقيق) م (زحمت) م (ميكنم) ايلرم (معناى اشارتى) يوسنك عشق ومحبتك بولنده خاكله يكسان اولمش عاشق بيچاره يه (لا يكلف الله نفسا الا وسعها) سرنجه بزم زحمتمزه بوندن زياده تحمل ايلمز ديو تكليف مالا يطاق ايلدك لطفلر ايلدك اى محبوب لطيف بزدخى بزه انفع اولان زحمتى تحقيق ايدملم واكا تحمل ايدملم

﴿ ديدهٔ بدبين بپوشان اى كريم عيب پوش * زين دليريها كه من در كنج خلوت ميكنم ﴾

اى ستار العيوب اولان كريم عيب كوريجيك كوزنى اورت بواذ بسزلكلردن كه بن خلوت بوجاغنده ايلرم (مفردات) (ديده) كوز (بدبين) كوتو كوريجى (بپوشان) اورت (اى كريم) م (عيب پوش) عيب اورتيجى (زين دليريها) بواد بسزلكلردن (من) بن (در) فى (كنج) بوجاق (خلوت) م (ميكنم) ايلرم (معناى اشارتى) اى ستار العيوب اولان كريم ربم (يوم تبلى السرائر) ده بود كلو عيب كوريجى كافر ومسلم ارا سنده اظهار ايتمكله بونفس وشيطانه اويوب خلقدن كيزلوسن علام الغيوبك حضور معنوبسنده خلوت بوجاغى زعميله بوقدر ادبسزلكلر وبوقدر معصيتلر كه ايشلدم عبد عاصيكى رسوا ورذيل ايلمه كه قولك سنك قولكدر

﴿ حاش لله كز حساب روز حشرم باك نيست * فال فردا ميزنم امروز عشرت ميكنم ﴾

حاش لله كه قيامت كوننك حسابندن بكا خوف يوقدر بارينك فالنى اوردم بو كون عشرت ايلرم (مفردات) (حاش لله) حضرت الهى عمايقو لوند ن تنزيه ايدرم (از) من (حساب) م (روز حشر) قيامت كونى (م) بكا (باك نيست) خوف يوقيدر واردر (فال فردا) يارينك تفألنى وحسن ظنى (ميزنم) اوردم (امروز) بو كون (عشرت) م (ميكنم) ايدرم (معناى اشارتى) بوقدر بى ادبلك وبوقدر جسارت حاش لله كه قيامت كوننك حسابى خوفسزلكدن واعتقاد سزلقدن دكل (جعل الله الرحمة مائة جزء فامسك عنده تسعة وتسعين وانزل فى الارض جزأ واحدا) الخ وفى رواية (واخر الله تسعة وتسعين رحمة يرحم بها عباده المؤمنين يوم القيامة) حديث شريفى سرنجه سنك سعت وسابقه رحمتكه اعتمادا وحسن ظن وتفألا بو كون عشرت وذوق بشريت ايلرم زيرا (انا عند ظن عبدى بى) سنك وعد كريمكدر

﴿ از يمين عرش آمين ميكند روح الامين * چون دعاى پادشاه ملك وملت ميكنم ﴾

(خاك كويت برنتابد زحمت مابيش ازين * لطفها كردى بتا تخفيف زحمت ميكنم) برنتابد طاقت كتورمز وتحمل ايلمز ديمكدر بيش ازين بوندن آرتق * محصول بيت * سنك محلك طپراغى بزم زحمتمزه بوندن آرتق طاقت كتورمز يعنى چوق كاوب كندكمزه تحمل ايلمز اى بت لطفلر ايلدك زحمتى تخفيف ايدملم شمدنكرو يعنى كويكه چوق وارميه لم كه زحمت چكميه سن (ديدهٔ بدبين بپوشان اى كريم عيب پوش * زين دليريها كه من در كنج خلوت ميكنم) ديدهٔ بدبين اضافتى لاميه وبيانيه يه محتمل دربد بينك كوزينى ويابد بين كوزى پوشان ادات تعديه ضرورت وزن ايچون كتشدر والا پوش متعديدر كريم عيب پوش بيانيه عيب پوش وصف تركيبيدر عيب اورتيجى يعنى ستار العيوب كه خدادر دليرى دلير بهادر ويا حرف مصدر وها ادات جمع كه حرف رابط صفت * محصول بيت * بدبينك كوزينى اورت يعنى يومدر اى ستار العيوب كريم بو بهادرلقلردن كه خلوت بوجغنده ايلرم يعنى بنم خلوت بوجغنده ايلديكم كستاخانه اوضاعى چشم بد بينه كوسترمه بو بيت ضمنا صوفيلره تعريضدر (حاش لله كز حساب روز حشرم باك نيست * فال فردا ميزنم امروز عشرت ميكنم) * محصول بيت * بو بيت جواب سؤال مقدردر كانه سائل ديركه ديدهٔ بدبيندن تستر طلب ايدوب غفار الذنوب وستار العيوب اولان كريمدن استمداد ايدرسن يا روز حشر قورقوسى يوقيدر كه خلقدن قورقوب اوتانوب آندن قورقمزسن جوابنده بيورر حاشا كه روز حساب وعذابدن قورقيم قورقرم اما بو كون عشرت ايدوب يارين الله كريمدر ديرم يعنى اميدمى اللهك كرمندن قطع ايلمزم ديمكدر فال فردا ميزنم يعنى تفأل ايدرم وتطير ايلمزم فالى فردايه اضافت ايلين استقامت معناسندن غافل ايمش (از يمين عرش آمين ميكند روح الامين * چون دعاى پادشاه ملك وملت ميكنم) يمين عرش عرشك صاغ جانبى * محصول بيت * حضرت جبريل امين عرشك صاغ جانبنده آمين ايلر چونكه بن ملك وملت پادشاهنه دعا ايلرم يعنى بن كه زمانه پادشاهنه دعا ايليم ملكلر آمين ديرلر

(خسروا امید اوج جاه‌دارم زین قبل * التماس آستان بوسی حضرت میکنم) امیدك اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر اوج بونده رفعت معناسنه‌در وجاهه اضافت مصدرك فاعلنه اضافتی قبیلندندر قبل قافك کسری وبانك فتحیله جهت معناسنه در التماس بونده طلب معناسنه در آستان بوسیه اضافتی

عرشك صاغ یانندن حضرت جبرائیل آمین دیر وقتا که ملك وملت پادشاهنه دعا ایدم

(مفردات) (از) من (یمین) صاغ (عرش) م (آمین) اجب دعائی (میکند) ایدر (روح الامین) جبرائیل (چون) وقتا که (دعا) م (پادشاه) م (ملك) م (ملت) م (میکنم) ایدم (معنای اشارتی) نفس اماره بالسوء ایله مجبور ومبتلا اولان ضعیف وعنایة اللهسز بی مجال اولان انسان ایچون هاروت وماروت وقعه سندنبرو شفقة ومرحمة روح الامین وسائر ملائکه استغفار ایدرلر وشول وقتکه مالك الملك والمله اولان پادشاه حقیقته وفا عـل مختار وواحد قهـار اولان حضرت الهه دعا من وتضرع ونیازمن اولدقه یوزمن قاره‌سنه باقیوب عندالله بزم دعامن قبول اولمسنه وکنا همز عفو ومغفرت اولنمسنه بزم ایچون حضرت الهه نیاز ایدرلر

خسروا امید اوج جاه دارم زین قبیل * التماس آستان بوسی حضرت میکنم

ای پاشاه منصب اعلی امیدنی طوتارم بوسببدن حضرت آستانی اوپمك تمناسن ایلرم (مفردات) (خسروا) ای پادشاه (امید) م (اوج) اعلی (جاه) منصب (دارم) طوتارم (زین قبیل) بو یوزدن (التماس) طلب (آستان بوسی) ایشك اوپوجلك (حضرت) م (میکنم) ایلرم (معنای اشارتی) ای پادشاه حقیقت اولان معطی بی نظیرم سندن (علو الهمة من الایمان) سرنجه عارفین کملینك واصل اولدیغی منصب اعلی وقربیت كامله اجلی امیدنی طوتارم حسن ظنمه وامید وتسلیمه سبب بودر که یعنی سنك عون ونصرت واهداك ایله عارف بالله قوللریکك آستانی اوپمك تمناسن وخاکپایلرینه یوزوم سورمك طلبن ایلرم

حافظم در محفلی دردی کشم در مجلسی * بنکر این شوخی که چون باخلق صنعت میکنم

بر محفلده حافظم بر مجلسده شرابك طور تیسنی چکیجیم بو بی ادبلکی کور که خلقه نیجه صنعت ایلرم (مفردات) (حافظم) م (در) فی (محفل) محل مرتفع (یا) وحدتیه (دردی کش) شرابك طور تیسنی چکیجی (م) بن (در) فی (مجلس) م (یا) وحدتیه (بنکر) کور (این) بو (شوخی) ادبسزلك (با) مع (خلق) م (صنعت) م (میکنم) ایلرم (معنای اشارتی) یارب حقیقتمز سنك انوار ذاتیه کدن اولوب صفات متقابله لریکه مظهر اولدیغمز ایچون کاهی (ولقد کرمنا بنی آدم) سرنجه آفتاب کبی مکان مرتفعده کورنورم کاهی (ان الانسان لفی خسر) سرنجه بشریت جانبنه نظر ایله صدهزار ذل وحقارتله دردعشقه کرفتار خور وذلیل کورنورم بو اطوار قلندرانی حقیقتی کور که ابنای دنیانك عقلنی متحیر قیله جق نیجه صنعت عجیبه ایلرم

ولهٔ ایضا

زدست کوته خود زیر بارم * که از بالا بلندان شرمسارم

کندی قصه الدن یوك التنده یم زیرا عالی مقاملردن شرمسارم (مفردات)

مصدرك مفعولنه اضافتیدر آستان بوس وصف ترکیبیدر ویا حرف مصدر آستان اوپجیلك معناسنه حضرته اضافت لامیه در * محصول بیت * ای پادشاه رفعت منصب امیدین طوتارم یعنی امیدم رفیع منصبه ایرشمکدر بو جهتدندر که حضرتك آستان بوسلکی التماسن ایدرم یعنی سنك آستانك بوس ایلك براوا منصبدر پس بو جهتدن سنك آستانك اوپجیلکی التماس ایدرم (حافظم در محفلی دردی کشم در مجلسی * بنکر این شوخی که چون باخلق صنعت میکنم) محفل ومجلس مترادفاندر ویالر حرف وحدت شوخ بونده کستاخ معناسنه در ویا حرف مصدر وجائزدر که شوخ ابیجیق قانلی حشری معناسنه اوله که حرف بیان چون واو اصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه باخلق باحرف صله صنعت بونده ظرافت ونزاکت معناسنه در ویا معناسنه اولمقده جائزدر * محصول بیت * بر مجلسده حافظم وبر مجلسده دردی کش وباده نوشم بو حشریلغی کور که خلقه نیجه ظرافت ایدرم یعنی خلقی نیجه الدارم ویا بو کستاخلغی کور که خلقه نیجه ریا ایدرم یعنی خلقه نیجه ریا صاتارم (وله ایضا) (زدست کوته خود زیر بارم * که از بالا بلندان شرمسارم) دست کوته افلاسدن کنایتدر زیار بونده یوك معناسنه‌در که حرف تعلیل بالا بونده قامت معناسنه دربلندان الف ونونله جمع اولندی ذوالعقوله صفت اولدیغیچون تقدیری دلبران بالابلنداندر شرمسار مبالغه افاده ایدر زیاده شرمنده دیمکدر * محصول بیت * کندی قصه الدن یعنی تهی دست اولدیغمدن یوك التنده‌یم یعنی زیاده مضطربم زیرا بلند قد وقامت محبوبلردن زیاده شرمنده‌یم یعنی بونلره یرانسه وروب وصاللرینه مالك اولمدیغمدن زیاده خجل وشرمنده‌یم

(ز) من (دست) ال (کوته) قصه (خود) کندی (زیربار) یوك التنده (م) بن (که) زیرا (از) من (بالا) عالی (بلند) یوکسك (آن) ادات جمع (شرمسار) اوتانیجی (م) بن (معنای اشارتی) راه عشقده اولان قصور ونقصانمی اتمام واکمال ایچون بار آداب شرعی تحمل ایدوب امر استقامت طریق مستقیمی اتیانه سعی اوزره‌یم امانه عالی مقام اولان مردان خدادن شرمسارم وانلردن استمداد ایلرم

مکر زنجیر موبی کیردم دست * وکرنه سر بشیدایی برآرم

مکر بر زنجیر مو یاوبنم الی طوته یوخسه باشی دیوانه لکه کتوررم (مفردات) (مکر) بلکه (زنجیر) م (موی) قیل (یا) وحدتیه (کیرد) طوته (م) بنم (دست) الی (وکرنه) یوخسه (سر) باش (بشیدایی) دیوانه‌لکه (برآرم) کتوریرم (معنای اشارتی) او سلسلهٔ مشایخ عظامدن وزنجیر راه باریك اولیاء کرامده ثابت اولان عزیزان آلهیدن بروارث محمدی خلق عظیمی مقتضاسنجه شفقت لخلق الله ایدوب کندیلردن استمدادیمز سبیله بنم الی طوته یوخسه برشیخ متسلسل دستگیرم اولمدقجه راه حیرتده قالوب مجذوب فقط ودیوانه مخبط اولورم اعاذنا الله منه

ز چشم من بپرس اوضاع کردون * که شب تا روز اختر می شمارم

فلك احوالنی بنم چشمدن صور زیرا کیجه صباحه دك ییلدز صایارم (مفردات) (ز) من (چشم) کوز (من) بن (بپرس) صور (اوضاع) احوال (کردون) فلك (که) زیرا (شب) کیجه (تاروز) صباحه دك (اختر) ییلدز (می شمارم) صایارم (معنای اشارتی) بونی پر پر آفت وپر خوف وخطر اولان راه پرخون عشقك صعوبتندن حضرت معین ومستعانه صغنوب آستان پیر راهنماده آنك امر وارشادیله اوقدر ریاضات ومجاهدات ایلدم که بعون الله تعالی چشم بصیرتم کشاده اولوب اوضاع فلکه واحوال عالمه اطلاع کسب ایلدم زیرا (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه هر بار احیای لیالی ایلیوب کالنجوم فی سماء الحقیقة اولان مردان خدایه توجه ایله استمداد ایلرم

بدین شکرانه می بوسم لب جام * که کرد آکه ز راز روزکارم

بو شکرانه یه جامك لبنی اوپرم که زمانك اسرار وحقیقتندن بنی آکاه ایلدی (مفردات) (بدین شکرانه) بو شکرانه یه (می بوسم) اوپرم (لب جام) قدحك دوداغنی (که) زیرا (کرد) ایلدی (آکاه) م (ز) من (راز) سر (روزکار) زمان (م) بنی (معنای اشارتی) بو نعمت عظمایه وکرم لایحصایه شکرانه ایچون اول محل الهام الهی اولان پیر زاهدانك ینابیع قلبندن الهام ربانیله لسان دربارنه علوم لدنیه‌دن هرنه که جاری اولدیسه وقدح قلبندن شراب عشق آلهیدن لب جان بخشنه هرنه ظهور ایلدیسه آنی جاندان عزیز طوتوب واوپوب باشمه قویدم زیرا آنکه بنی زمانك اسرارندن آکاه ایلدی

من از بازوی خود دارم بسی شکر * که زور مردم آزاری ندارم

(مکر زنجیر موبی کیردم دست * وکرنه سر بشیدایی برآرم) کیردم میم مغنی جهتندن سنه مقید در کیرد دستم تقدیرنده سر بر آرمك مقدم مفعول صریحیدر وبشیدایی غیر صریحی سر بشیدایی برآرم باشمی دیوانه لکه قالدرم خلق اراسنده رسوالقدن کنایتدر زیرا دیوانه البته رسوادر * محصول بیت * مکر بر زنجیر موی دلبر المی طوتوب بکا معاون اوله والا دیوانه لکله باش قالدررم یعنی دیوانه ورسوا اولورم (ز چشم من بپرس اوضاع کردون * که شب تا روز اختر میشمارم) * محصول بیت * بنم کوزمدن صور فلکك اوضاع واطوارینی که کیجه صباحه دك ییلدز صیارم یعنی او یومازم (بدین شکرانه میبوسم لب جام * که کرد آکه ز راز روزکارم) * محصول بیت * بو شکرانه ایچون لب جامی اوپوب امرم یعنی باده نوش ایدرم که بنی راز روزکاردن آکاه ایلدی یعنی بنی مغیباتدن خبردار ایلدیکیچون لب جامی بوس ایدر یعنی باده نوش ایدرم (من از بازوی خود دارم بسی شکر * که زور مردم آزاری ندارم) بو بیتك مصراع ثانیسی کلستاندن تضمین در (بیت) کجا خود شکر این نعمت کذارم * که زور مردم آزاری ندارم * محصول بیت * بن کندی بازومدن چوق شکر طوتارم یعنی چوق شکرم وار که آدم انجتمك زوردم بوقدر یعنی خلق انجتمکه قادر اولمدیغمه زیاده شاکرم

(اكر كفتم دعاى مى فروشان * چه باشد حق نعمت ميكزارم) * محصول بيت * اكر ميفروشلره دعا وثنا ايلدم ايسه نه اولور يعنى نه زلام كلور نعمت حقنى ادا ايدرم يعنى اوزرمده نيجه حقلرى وار آنى ادا ايدرم (توازخاكم نخواهى بركرفتن * بجاى اشك اكر كوهر ببارم) ببارم باحرف تأكيد بارم فعل مضارع متكلم وحده بونده متعدى واقعدر كه كوهر مفعول صريحيدر وبجاى اشك غير صريحى * محصول بيت * سن بنى خاكدن قالدرمزسن يعنى بكا اعتبار ايلمزسن كركسه كوز ياشى برينه كوهر ياغديرم يعنى محض كوهرده

او اورسم بكا عين عنايتله باقرسين (مكن عيبم بخونخوارى درين دشت * كه كارآموز آهوى تتارم) خون خوار وصف تركيبيدر قان ايچيجى معناسنه وياحرف مصدر دشت صحرا مرادف دشت دنيا در كه حرف تعليل در كارآموز وصف تركيبيدر ايش اوكرديجى معناسنه در آهويه اضافتى اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر وتتاره اضافت لاميه * محصول بيت * دنيا صحراسنده بنى خونخوارلقله عيب ايله يعنى خون جكر يوتديغم تعجب ايله زيرا آهوى تاتار ايش اوكرديجى يم يعنى صحراى عالمده جكرقان يودوب زحمت چكديكمچون بندن صادر اولان انفاس وكلمات مقبول اولوب مرغوب عالمدر پس بو صنعتى آهوى تاتاره تعليم ايدرمكه چكديكى زحمتدن يوتديغى خون مسك خالص اولوب مقبول ومرغوب اوله (سرى دارم چوحافظ مست ليكن * بلطف آن سرى اميد وارم) سرى ياحرف وحدت وياتنكير مست سره مقيددر يعنى سرى مست دارم تقديرنده ليكن ادات استدراك بلطف باحرف صله اميد واره متعلق سرى بونده اولو وعزيز وشريف معناسنه در آن سرى اميد وارك مفعول صريحيدر * محصول بيت * حافظ كبى برمست باشم واردر يا مست باشم وار يعنى اكرچه مست ورسوايم اما اول اولو عزيزك لطفنه اميدليم يعنى مرجودر كه بنم مستانه لكم تعييب ايليه زيرا عذر كرام ناس قتنده مقبولدر بن ابتدا مده منم ايچمدن پرهيزه قادر دكلم مصراع ثانينك معناسنى اول برباشك لطفنه اميدليم دين واول برسرك لطفنه اميدليم دين سرلرينه صغوق كچوب يبانه سويلشلر زيرا سرى عربيده سخى وجوهرد كيمسه ديرلر سرى سقطى حضرتلرينك اسم شريفى بو معنادن مأخوذ درامافارسيده سر اولويه وعزيز وشريفه والولغه ديرلر على كل حال يانفس كلمه دن معدوددر جائزدركه بونده دارم فعل مضارع متكلم وحده اوله اميد طوتارم يعنى اميدم وار معناسنه

بن كندى بازومدن چوق شكر طوتارم كه مردم آزاراولمق قوتنى طوتمزم (مفردات) (من) بن (از) من (بازو) م (خود) كندى (دارم) طوتارم (بسى) چوق (شكر) م (زور) قوت (مردم آزارى) آدم انجيد يجيلك (ندارم) طوتمزم (معناى اشارتى) بن شمدى كندى حالمه وهمت پيران ايله اولان قوت قلبمه چوق شكر ايدرم كه (قل كل من عند الله) سرنجه جمله خلق عالمده اولان ظهور اتى شئونات حق كوروب (لاتنكروا الباطل فى طوره فانه من شئوناته) مقتضاسنجه كندى حالمده متحير اولوب مردم آزاراق قوتنى طوتمزم وبرفرده بدنظر ايلمزم

﴿ اكر كفتم دعاى مى فروشان * چه باشد حق نعمت مى كذارم ﴾

اكر ميفروشلره دعا ديدمسه نه اولور نعمت حقنى ادا ايلرم (مفردات) (اكر) م (كفتم) ديدمسه (دعا) م (مى فروشان) شراب صاتيجيلر (چه باشد) نه اولور (حق نعمت) م (مى كذارم) اودرم (معناى اشارتى) اكر اول نظر وهمتله شراب عشق الهى وفيوضات ربانى واذواق روحانى بخش ايديجى پيران طريقتلره دعا وثنا ايلدمسه نه اولور نعمت حقنى ادا ايلرم كه شكر نعمت نعمتى زياده ايديجيدر

﴿ تو ازخاكم نخواهى بركرفتن * بجاى اشك اكر كوهر ببارم ﴾

سن بنى خاكدن قالدرمغى ايستمزسن اشك يرينه اكر كوهر ياغديرم (مفردات) (تو) سن (ازخاك) طپراقدن (م) بنى (نخواهى) ايستمزسن (بركرفتن) يوقارى طوتمغى (بجاى اشك) كوزياشى يرينه (اكر كوهر) م (ببارم) ياغديرم (معناى اشارتى) مرشدان حقيقتلره نيجه دعا وشكر ايلسم اى صوفئ ظاهر پرستكه سن بنى طپراقدن قالديره مزسن وكندبكى دخى دناءت بشريتدن تطهير ايده مزسن اكرسنك صحبتكده نيجه سنه لر طاعت ايلسم وجواهر كبى كوز ياشلرينى ياغديرسم سن خاكى نظر ايله كيميا ايدنلردن دكلسن

﴿ مكن عيبم بخونخوارى درين دشت * كه كارآموز آهوى تتارم ﴾

بو صحراده بنى خونخوارلقله تعييب ايله زيرا تتار آهوسنه ايش اوكرديجيم (مفردات) (مكن) ايله (عيب) م (م) بنى (بخونخوارى) قان ايچيجيلك ايله (درين دشت) بو صحراده (كه) زيرا (كارآموز) ايش اوكرديجى (آهو) جيران (تتار) معروف برطائفه در (م) بن (معناى اشارتى) بومار واژدرله پر اولان صحراى عشقده قان ايچيجيلك ايله وخونين دلك ايله بنى تعييب ايلمه زيرا تتار آهوسنك مسكنك رايحه سندن زياده دماغ جانلرى معطر قليجى رايحهٔ ريح رحمانى بى نيجه قان يوتمغله وصد هزار كونه دردوبلار چكمكله حاصل ايلمشم بلكه مقام ارشاده نائل اولمشمدر

﴿ سرى دارم چوحافظ مست ليكن * بلطف آن سرى اميدوارم ﴾

برباش طوتارم حافظ كبى مست ليكن اول براولونك وعالى قدرك لطفنه اميدوارم (مفردات) (سرى) برباش (دارم) طوتارم (چو) مثل (حافظ) م (مست) م (ليكن) م (با) الملابسه (لطف) م (آن) اول (سر) اولو (يا) وحدتيه

﴿ اميد ﴾

(وله ايضا) (درخرابات مغان كركذر افتدبازم * حاصل خرقه وسجاده روان دربازم) در حرف صله مغان تحسين لفظ وتكميل وزن ايچون كلمشدر والاخرابات البته مغانك اولور كذر اسمدر اوغرامه وكچمه معناسنه بازم مبهم معنى جهتندن كذره مقيد اولسه جائز كذرم افتد

تقديرنده ياخود افتده مقيد اوله ضمير منصوب متصل معناسنه كذر افتدم تقديرنده حاصل خرقه اضافتى لاميه دردر بازمك مقدم مفعولى روان على الفور ديمكدر سرعتندن تعبيردر حرف تأكيد بازم فعل مضارع متكلم وحده بازيدندن بونده متعديدر اوينادم يعنى ميه صرف ايدم * محصول بيت * اكر كيروه مغان خراباتنه اوغرام وكچمم واقع اولورسه خرقه وسجاده نك حاصلنى وبهاسين على الفور باده يه صرف ايدهيم يعنى بو صرفده تراخى ايلم مصراع ثانينك معناسنى خرقه وسجاده حاصلنى اوينايم ديمشلر ابو جه اوينايه نمشلر (حلقهٔ توبه چوزهاد كرامروز زنم * خازن ميكده فردانكند دربازم * حلقهٔ توبه بيانيه زهاد جمع زاهد در زنم فعل مضارع متكلم وحده زيدندن بونده فعل شرط واقعدر اورسم ديمكدر مصراع ثانى جزادر خازن خزينه دار يعنى شاربلردن خمرا قچه سين قبض ايدوب ضبط ايدن كيمسه دربازم در بونده قپو معناسنه دربازآچق معناسنه نكندكدر مفعول اولى وباز مفعول ثانيسى * محصول بيت * اكر بوكون زهاد وعباد كبى توبه قپوسنك حلقه سنى اوروسم يعنى توبه به مشغول اولورسم ميكده خزينه دارى يارين بكا ميخانه قپوسنى آچماز يعنى سن زهاد وعباددن اولدك ديو بنى قبول ايلمز (ورچو پروانه دهد دست فراغ بالى * جز بران عارض شمعى نبود پروازم) وراصلى واكر در بو شرطيه بيت سابقده كى شرطيه يه معطوفدر فراغ بال اضافتى لاميه وياحرف تنكير وياحرف وحدت عارض شمعى بيانيه وياحرف نسبت پرواز اوچش ديمكدر اما اصلنده قنت اچمه درز راير قنت وواز بازمعناسنه در اوچمق معناى لازميسيدر مصراع اول شرط ومصراع ثانى جزايى متضمندر * محصول بيت * واكر بكا پروانه كبى فراغت خاطر ال ويره اول شمعه منسوب عارض اوزرندن غيرى يه پرواز ايلمزم يعنى پروانه كبى اول شمع كبى عارض اوزرينه پرواز ايدرم وانك اطرافنده طولانورم

(اميدوارم) اميدلويم (معناى اشارتى) بحمدالله شراب لدنيهٔ عشق الهيه ايله مست انوار ذات خدا ايله مستغرق حافظ كبى بردوتاولوباشم واردركه اول باعث عدم حرمان اولوب عالى قدر اولانلرن وحالات عشقله اتصافدن ايچون اول بر على الاعلانك لطف واحساننه هروجه ايله اميدلويم

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ درخرابات مغان كركذر افتدبازم * حاصل خرقه وسجاده روان دربازم ﴾

اكر مغلر خراباتنه كيرى بكا كذر واقع اوله خرقه وسجاده حاصلنى اول ساعت آشكاره اوينارم (مفردات) (در) فى (خرابات) ميخانه (مغان) كاورلر (كر) اكر (كذر) كچمه (افتد) دوشه (باز) كيرى (م) بكا (حاصل) م (خرقه) م (سجاده) م (روان) آشكاره (دربازم) اوينارم (معناى اشارتى) مستور قباب عزت اولان رجال اللهه وانلرك حالات سنيه لرينه اكر بردخى واصل اولورسم (طلب الدليل بعد الوصول قبيح) سرنجه خرقه وسجاده نك حاصلى زهد وتقواى بى معنيلرى ترك ايدوب راه عشق الهيده كائن بائن اولان قلندران حقيقتلرله سناريت بولنى طوتارم

﴿ حلقهٔ توبه چو زهاد كرامروز زنم * خازن ميكده فردانكند دربازم ﴾

زاهدلر كبى اكر بوكون توبه حلقه سنى اورورم ميخانه نك خازنى يارين بكا قپو آچمز (مفردات) (حلقه) م (توبه) م (چو) مثل (زهاد) م (كر) اكر (امروز) بوكون (زنم) اورورم (خازن) خزينه دار (ميكده) ميخانه (فردا) يارين (نكند) ايلمز (در) قپو (باز) اچق (م) بكا (معناى اشارتى) سالوس ومرائى زاهدلر كبى شورش وحالات عشق اهل اللهى انكار ايدوب تزويرله توبه وانابت صورتن طوتمزم زيرا بهشت خزينهٔ اسرار معرفة الله اولان كوكل خانه سنك خازنى وشراب عشق لدنيهٔ الهيه ميكده سنك فاتحى مرشد كامل بنى قبول ايلمز وانوار خدانك دخول ايچون خانهٔ قلبمى فتح ايلمزم

﴿ ورچو پروانه دهد دست فراغ بالى * جز بران عارض شمعى نبود پروازم ﴾

واكر پروانه كبى فراغت الى بكا برقناد ويره اول شمع كبى روشن عارضك غيرى اوزره بكا پرواز اولمز (مفردات) (ور) واكر (چو) مثل (پروانه) م (دهد) ويره (دست فراغ) فراغت الى (بالى) برقناد (جز) غير (بر) على (آن) اول (عارض) يكاق (شمعى) شمعه منسوب (نبود) اولمز (پرواز) اوچق (م) بكا (معناى اشارتى) واكرجسم وجانى عشق آتشنه ياقمش پروانه كبى توفيق الهى ايله فراغت دل وحضور قلب الى بكا پروبال وقوت رجال بخش ايدرسه بعون الله تعالى (لودنوت انملة لاحترقت) كلامن ديميوب (مازاغ البصر) سلطانى حضرت محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم كبى بوراه عشقده يتارسم بن بنايم ديوب بنم ايچون دخى اول شمع رخ جانانك غيرى اوزره پرواز اولمز وانوار ذات الهيه يه يانمه دن غيرى

برده بكا دولت وسعادت اولمز

﴿ همچو چنكم بكنار آر وبده كام دلم * ياچو ني يك نفسي ازلب خود بنوازم ﴾

چنك كبي بني كنار بكه كتورو كوكلم مرادني ويرياني كبي بني برنفس كندي ايكدن اوخشه (مفردات) (همچو) مثل (چنك) برمشهور سازدر (م) بني (بكنار) قوجاغه (آر) كتور (بده) وير (كام دلم) كوكلم مرادني (ياچو ني) ياني كبي (يك نفسي) برنفس (ازلب خود) كندي دوداغكدن (بنواز) اوخشه (م) بني (معناى اشارتي) اى معطيء بلاعلت اولان محبوب رحيم دلنوازم بن عاشق دل شكي دخي اثر محمديه ده ثابت قياوب معراج روحانيه ايله قرب مقام قاب قوسين ده مشاهدهء جمالني نشانكاه وصات وقربت كاملهك بخش واحسان ايتكله كوكل مرادني حاصل ايله ياخود (قلب المؤمن بين اصبعين من اصابع الرحمان) الخ حديث شريفي سرنجه فيض بلا واسطهك ايله قلب وروحي بدقدر تكمدني كبي تربيه وتصرف ايليوب نغمه وحركات وسكناتم جمله سنك ارادهء عليه كله اولمغله بنلكم محو ايليوب وصات كامله كه مستعد ايليه سن

﴿ صحبت حور نخواهم كه بود عين قصور * باخيال تو اكر باد كري پردازم ﴾

حورك مصاحبتني ايستمزم زيرا عين قصور اولور سنك خيالكله اكر برغير ايله ميل ومصاحبت ايدم (مفردات) (صحبت) م (حوري) م (نخواهم) ايستمزم (كه) زيرا (بود) اولور (عين قصور) م (باخيال تو) سنك خيالكله (اكر) م (باد كري) برغيري ايله (پردازم) ميل ومصاحبت ايليم (معناى اشارتي) (وهما حرامان على اهل الله) حديث شريفي سرنجه نفس بدكانك مشتهاسي اولان جنت حوريلرينك مصاحبتني ايستمزم زيراسنك نعيم جناني اونوتدريجي لذت مشاهدهء جمال باكمالك فكروخياليله سنك غيري يه ميل ومصاحبت ايلمك عين قصور ونقصان ديندر بلكه راه عشقده كفر و ضلالدر

﴿ ماجراى دل خون كشته نكويم باكس * زانكه جز تيغ غمت نيست كسي دمسازم ﴾

خون اولمش كوكلك حالني كيمسه يه ديمزم زيراسنك غمك تيغندن غيري بكا مصاحب بركيمسه يوقدر (مفردات) (ماجرا) احوال (دل) كوكل (خون كشته) قان اولمش (نكويم) ديمزم (باكس) كيمسه يه (زانكه) آندنكه (جز) غير (تيغ) قيلج (غم) م (ت) ضمير (نيست) يوق (كسي) بركيمسه (دمساز) مصاحب (م) بكا (معناى اشارتي) اى محبوب ازلي سنك درد عشقكله خون اولمش كوكلك احوالني والم غين وحجابله صدپاره اولان سينهء پرافغا نمك ماجراسني سندن غيري بركيمسه يه عرض واعلام ايلمزم واسرار عشقيكي بركيمسه يه فاش ايلمزم زيرا (اللهم اني اعوذ بك منك) خبري سرنجه سنك مايهء شادئ ابدي اولان غمك ودرد والمك تيغندن غيري بكا برمصاحب وروح مشتاق وغريبمه برانيس وبرهمدم يوقدر

(همچو چنك ار بكشادي ندهي كام دلم
* چون ني آخر زابانت بدمي بنوازم)
بعض نسخه ده بكشادي برينه بكناري
واقعدر كشاد چنكده دوزن ورمكده
مستعملدر اما كنار دن مراد باندرز يا
چنكي چنكي يانينه آاوب چكر لبانت
الف ونو نله جمع اولدي شذوذا بدمي
باحرف مصاحبت وياحرف ظرف
وياحرف وحدت ودم بونده نفس ووقت
معناسنه اولمق قابلدر بنوازم باحرف
تأكيد ونواز فعل امر مفرد مخاطب
اوخشه ديمكدر اكثري قيالي سازلرده
چالمق معناسنه استعمال اولنور اما بونده
نايده استعمال ايلمش نايه پارمقلرله
باصلدقلرندن حاصلي مراد چالقدر
* محصول بيت * چنك كبي اكر بركشاده
وبا كنار كه كتورمكله كوكلم مرادني
ويرمزسك باري ناي كبي لبلركدن برنفسله
ويا برنفسده و برساعنده بني رعايت ايدوب
اوخشه يعني برطاتلي كلامله بني متسلي ايله
صحبت حور نخواهم كه بود عين قصور
* باخيال تو اكر باد كري پردازم)
كه حرف تعليل بود عين قصور مصراع
ثانيه مرهوندر پردازم فعل مضارع
متكلم وحده مقيد اولام ومصاحبت ايليم
ديمكدر * محصول بيت * بن حورك
مصاحبتني ديلم زيرا محض قصور در
سنك خيالكله اكر غيرله مقيد اولوب
مصاحب اولام يعني سنك مصاحبتني
ترك ايدوب غيره ميل ايدرسم عين
قصور در (ماجراى دل خون كشته
نكويم باكس * زانكه جز تيغ غمت نيست
كسي دمسازم) * محصول بيت *
قان اولمش يوركك ماجراسني كيمسه يه
سويلم زيرا كه سنك غمك تيغندن هيچ
بركيمسه دمسازم دكلدر يعني سويلرسم
سنك تيغ غمكه سويلرم زيرا مصاحبم
واكلهم واولدر آندن غيري كيمسه
دكلدر تيغه دمسازلق زياده مناسبدر

﴿ سر سوداى تو درسينه بماندي پنهان * چشم تردامن اكر فاش نكردي رازم ﴾

سنك سوداكك سري سينه ده پنهان قالوردي تردامن چشم اكر بنم رازمي فاش ايتميدي (مفردات) (سر) م (سودا) محبت (تو) سن (در) في (سينه) كوكس (بماندي) قالوردي (پنهان) م (چشم) كوز (تردامن) دائم بكا ايديجي (اكر) م (فاش) ظاهر (نكردي) ايليدي (راز) سر (م) بنم (معناى اشارتي) اى محبوب سنك اسرار محبتك وحالات عشقك سينهء نالانمده پنهان قالوردي بودرد وحسرتله جكرقانن روان ايديجي ودائم بكا ايديجي غماز كوزم اكر بنم رازمي اظهار ايتميدي

﴿ مرغ سان ازقفس خاك هوايي كشتم * بهوايي كه مكر صيد كند شهبازم ﴾

خاك قفسندن مرغ كبي هوايي اولدم شول آرزو ايله كه مكر شهباز بني صيد ايده (مفردات) (مرغ سان) قوش كبي (از) من (قفس) م (خاك) طپراق (هوايي) هوايه منسوب (كشتم) اولدم (بهوايي كه) برآرزو ايله كه (مكر) بلكه (صيد) آو (كند) ايده (شهباز) اعلى شاهين (م) بني (معناى اشارتي) استعيذ بالله (وسارعوا الى مغفرة من ربكم وجنة) الخ آيت جليله سن استماع ايدليدنبرو (الموت تحفة المؤمن) درديو لقاء الهيك شوقيله بوخاكي اولان تن قفسندن جغمغه بوجان قوشي شويله مضطر بدر كه مرغ كبي هوايي وسر كردان اولدم شول آرزو ايله كه اول على الاعلى اولان شهباز حقيقي بدقدرتيله بني صيد وذات بيچونه واصل ايليه يسرنا الله تعالى بلطفه العميم آمين يا معين

﴿ كر بهر موي سري برتن حافظ باشد * همچو زلفت همه را در قدمت اندازم ﴾

اكر حافظك جسمنده اولان موي قدرباش اولهسنك زلفك كبي جمعيسني سنك قدمكه نثار ايلرم (مفردات) (كر) اكر (بهر موي) هر قيل قدر (سري) برباش (بر) على (تن) جسم (حافظ) م (باشد) اوله (همچو) مثل (زلف) م (ت) ضمير (همه را) جمعيسني (درقدمت) اياغكه (اندازم) نثار ايلرم (معناى اشارتي) اى محبوب قديم ولا يزاليم سنك اقاكه وانوار ذات بيچونكه وصلت ايچون اكر حافظك جسمنده اولان موي قدرباشم وجانم اولسه سنك صفات متقابلهء بي نهايه لرك كبي جمعيسني سنك عشقك ومشاهدهء انوار جمال باكمالك يولنه نثار ايلرم صدهزار جانم دخي اولورسه سنك يولكه فدادر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ زلف برباد مده تاندهي برباد م * ناز بنياد مكن تانكني بنيادم ﴾

زلفكي باده ويرمه تابني باده ويرميه سن نازه بنياد قومه تابنم بنيادمي خراب ايتميه سن (مفردات) (زلف) م (بر) على (باد) يل (مده) ويرمه (تا) حتى (ندهي) ويرميه سن (برباد) يل اوزره (م) بني (ناز) م (بنياد) تمل (منه) قومه (تا) حتى (نكني) قوپارميه سن (بنياد) تمل (م) بنم (معناى اشارتي) استعيذ بالله

(سر سوادي تو درسينه بماندي پنهان * چشم تردامن اكر فاش نكردي رازم) * محصول بيت * سنك محبتك سري سينه ده كيزلي قالوردي تردامن كوز اكر رازي فاش ايلمسه تردامن اكثريا ناپاك معناسنه مستعملدر اما بونده ياش آقتمقدن كنايتدر حاصلي كوزياشن
آقتمسه رازم كيزلي قالوردي وكيمسه
عالمه مطلع اولمزدي اما كوز غمازلق
ايلد يكيچون رازم عالمه فاش اولدي
(مرغ سان ازقفس خاك هوايي كشتم *
بهوايي كه مكر صيد كند شهبازم)
سان كبي ديمكدر قفس خاك بيانيه هوايي
ياحرف نسبت * محصول بيت * قفس
خاك كوي جاناندن مرغ كبي هوايي
اولدم يعني هواده پرواز ايدرم سر محبت
سبيله كه اوله كه برشهباز بني صيد ايليه
يعني خاك نشين ايكن هواده پرواز اولدم
اوله كه جانان بني كوروب صيدمه مائل اوله
شهبازدن مراد جاناندر اول جهتندركه
وحدتله قيد ايلدي (كر بهر موي سري
برتن حافظ باشد * همچو زلفت همه را
در قدمت اندازم) سري ياحرف
وحدت * محصول بيت * اكر حافظك
تنده هر برقيلنده برباش اوليدي يعني
مويلري عددنجه تنده باش اوليدي
زلفك كبي جمعني اياغكه اتاردم يعني
جمله سني سنك يولكه فدا ايدردم غيبتدن
تكلمه التفات ايلدي (وله ايضا)
(زلف برباد مده تاندهي برباد م *
ناز بنياد منه تانبري بنيادم) بعض نسخه ده
نبري برينه نكني واقعدر تونك وكافك
فتحه لريله كندن وكندن قازمقدن
برقازمق وقوپي قازمق كبي بونده مراد
تخريبدر نازمنه كلمه سنك مفعول اولي
وبنياد مفعول ثانيسي منه ميمك فتحي
ونونك كسري ايله فعل نهي مفرد
مخاطب قومه يعني وضع ايله معناسنه
بنياد بونده مباشرت وابتدا معناسنه در
تا حرف تعليل نبري بانك ضميله فعل نفي
مستقبل بريدندن كسمك معناسنه ياخود
بانك فتحيله بردن وبردندن ايلتمك يعني
برندن برنسنه يي قالع وقمع ايلك على كل
حال ايكي وجه اوزره بيله تخريب
وفساددن عبارتدر * محصول بيت * زلفكي باده ويرمه تاكيم بني باده ويرميه سين يعني بني هلاك ايليه سين نازه باشله يعني شروع ايليه
تابنياد وجودمي خراب ويباب ايليه سين حاصلي بكا لطف واحسان اوزرينه اول تاكيم بني فنايه وفساده ويرميه سين

(ومانتزله الابقدر معلوم) آیت کریمه‌سی سرنجه یاربم فیض وتجلیاتنکی تحملیزدن زیاده افاضه ایله که ناقیود عقل وقیود شریعت مختل اولمغله بنی مجذوب ابتر ایدوب باد فنایه ویرمیه سن یاخود استغنا ولاابالیلك ایله بزدن کلی فیض وتجلیاتنکی منقطع قیلوب (کالانعام بل هم اضل) مرتبه‌سنده غفلت وضلالات ایله سرمایهٔ عمری هبایه ویروب بنیادمزی خراب ایلکله بزی زمرهٔ ضالین وغافلین معدودیندن ایلمه‌سن

(رخ برافروز که فارغ کنی از برگ کلم * قد برافراز که از سرو کنی آزادم)

یوزکی نورلاندر که بنی گلك محبتندن فارغ ایلیه سن قدکی یوجالت که بنی سرودن آزاد ایلیه‌سن (مفردات) (رخ) یناق (برافروز) شعله‌لندر (فارغ) م (کنی) ایده‌سن (از) من (برگ) میل ومحبت (گل) م (م) بنی (قد) بوی (برافراز) یوجه‌ایله (از) من (سرو) م (کنی) ایده سن (آزاد) م (م) بنی (معنای اشارتی) ای کریم واطیف مولام بزه محضا کرمکله جمالك نورنی کوستر واظهار ایله که (وینسون النعیم اذار أوه) کلامی سرنجه دنیا وآخرت نعیمنه میل ومحبتدن خانهٔ تجلیك اولان قلبمزی خالی وتعلقات ماسوادن فارغ ایلیه سن ومطلب اعلی ومقصد اقصی اولان انوار ذات بیچونکی یوجه وبلند ایلیوب قلبمزی انوار ذاتیه که مستغرق ایله که سروقد اولان محبوبان ماسوادن آزاد وسنك انوارذاتك ذوقیله مشغول ومعتاد ایلیه سن

(شهرهٔ شهر مشو تانهم سر در کوه * ناز شیرین مما تانکنی فرهادم)

شهرك مشهوری اولمه تاطاغه باش قومیم شیرین نازنی کوسترمه تابنی فرهاد ایتمیه سن (مفردات) (شهره) مشهور (شهر) م (مشو) اولمه (تا) حتی (ننهم) قومیم (سر) باش (در) فی (کوه) طاغ (ناز) م (شیرین) محبوبه (مما) کوسترمه (تا) حتی (نکنی) ایتمیه‌سن (فرهاد) عاشق (م) بنی (معنای اشارتی) یارب بنی قباب عزنك مستوری اولان دوستلرکدن ایله (الشهرة آفة) سرنجه شهر عشقده سنك عشقکله بنی مشهور آفاق ایله تاکه ازدحام خلقدن کوه وبیابانه باش قومیم وخلقدن فرارقیدنده اولیم کال استغنا کدن جمالك نورنی بزدن مستور ایلمه تابنی شیرینك فرهادی کبی طاغلرده سرکردان ایتمیه سن

(می مخور باد کران تانخورم خون جکر * یاد هر قوم مکن تاروی ازیادم)

غیریلرله شراب ایچمه تاجکرقانن ییم هرقومی یادایله تایادمدن کتمیه‌سن (مفردات) (می) شراب (مخور) ایچمه (بادکران) غیریلرله (تانخورم) ییم (خون) قان (جکر) م (یاد) ذکر (هرقوم) م (مکن) ایلمه (تاروی) کتمیه‌سن (ازیادم) خاطرمدن (معنای اشارتی) یاربم سنك شراب عشقك ولذائذ روحانیه‌ك وارایکن بزه شراب شیطان اولان لذات شهوات نفسانیه‌لری ایچرمه تاکه مجاهده‌یه محتاج اولوب جکر قانن ییم خانهٔ تجلیك اولان قلبم او بنی خراب ایدیجی افکار فاسدهٔ ماسوالردن کوکلم اوینی حفظ ایله که تانفس خاطرمدن کیتمیه‌سن

(رخ برافروز که فارغ کنی از برگ کلم * قد برافراز که از سرو کنی آزادم) * محصول بیت * رخك یاقکاندر یعنی قیزردتا که بنی برك کلدن فارغ ایلیه سین یعنی کل سیرینه محتاج اولمیه‌یم قد کده بو جاله یعنی بلند قدیکی کوستر تاکه بنی سرو سیرندن آزاد ایلیه‌سین یعنی بنی سرو سیرندن فارغ ایلیه‌سین سروی وسو سنی آزاد لقله وصف ایلدکاریک بیانی سابقا مرور ایلشدر (شهرهٔ شهر مشو تانتهم سردر کوه * ناز شیرین مما تانکنی فرهادم) شهرت مصدر شهر یشهردن فتح بابندن رسد واضح واشکاره اولمق بونده مصدر اسم مفعول معناسنه در نازشیرین اضافتی لامیه ویانیه‌یه محتملدر * محصول بیت * شهرك مشهوری اولمه یعنی کندیکی کیمه اواورسه کوسترمه تاباشمی طاغه قومیم یعنی دیوانه اولوب طاغلره دوشمیم نازشیرینده کوسترمه تابنی فرهاد کبی طاغه دوشروب خلقدن وحشی ایلیه‌سین (می مخور باد کران تانخورم خون جکر * یاد هر قوم مکن تاروی ازیادم) * محصول بیت * غیریلرله باده ایچمه تاین جکر قانینی ایچمیه‌یم یعنی اضطراب چکمیه‌یم هرقومی ذکر ایدوب آکمه تاکیم یادمدن کیتمیه‌سین یعنی محبتکی کوکلدن چیقاروب عشقکی ترك ایتمیه‌یم

(زلف راحلقه مکن تانکنی در بندم * چهره راآب مده تاندهی بربادم)

زلفکی حلقه ایلمه تابنی بندده ایلیه‌سن یوزکی تزیین ایلمه تابنی یله ویرمیه‌سن (مفردات) (زلف را) م (حلقه) م (مکن) ایلمه (تانکنی) ایلیه‌سن (در بند) بندده (م) بنی (چهره‌را) یوزیکه (آب‌مده) صوویرمه (تاندهی) ویرمیه سن (برباد) یله (م) بنی (معنای اشارتی) تجلیٔ صفات ذات احدیتك وانوار غیب هویتك وراء حجابده قیلوب بزی قیود ماسوا ایله مقید قیلیه‌سن استعیذ بالله (زین للناس حب الشهوات من النساء) الآیة آیت کریمه‌سی سرنجه صور عالم فانیده حب الشهواتی وماتشتهیه الانفسی مزین قیلوب نفسمز انلره میل ایتمسیله کندو محبتکدن بزی مهجور ایلکله بنی یله وعمرمزی هبایه ویرمیه‌سن

(یار بیکانه مشو تانبری ازخویشم * غم اغیار مخور تانکنی ناشادم)

بیکانه‌یه یار اولمه تابنی کندکدن قطع ایتمیه‌سن اغیارك غمنی ییه تابنی غمکین ایتمیه‌سن (مفردات) (یار) م (بیکانه) یاد (مشو) اولمه (تانبری) کسمیه‌سن (ازخویش) کندکدن (م) بنی (غم اغیار) م (مخور) ییه (تانکنی) ایتمیه سن (ناشاد) غمناک (م) بنی (معنای اشارتی) یاربم بزی اکرم مخلوقاتدن کندی معرفتك ایچون خلق ایدوب بزی کندیکه علم ومعرفتله وایمان وایقانا ایله یار وآشنا قیلمش ایکن (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) آیت کریمه‌سی سرنجه بزی سنك ذکرکدن غافل اولان بیکانه‌لردن قیله تابزی کندی ذکرومعرفتکدن قطع ایتمیه‌سن نفس وشیطانه واهل هوا اولان اعدایه بزم اوزریمزه فرصت ویرمه تابزی وسائر انبیا واولیا قوللریکی غمکین ایتمیه‌سن

(شمع هرجمع مشو ورنه بسوزی مارا * سرمکش تانکشد سر بفلك فریادم)

هرجمعك شمعی اولمه یوخسه بزی یاقرسن باش چکمه تابنم فریادم فلکه باش چکمیه (مفردات) (شمع) م (هرجمع) م (مشو) اولمه (ورنه) یوخسه (بسوزی) یقارسن (مارا) بزی (سرمکش) باش چکمه (تانکشد) چکمیه (سر) باش (بفلك) سمایه (فریادم) م (معنای اشارتی) یاربم انوار تجلیکه مظهرتله هر برمجمع ناسده بزم اختیارمزی سلب ایدوب حال واسرارمزی کشف ایلیه یوخسه آفت شهرتله بلکه عجب وغرور ظهور ایتمکله بزی آتش هجرانه یقارسن وبرنفس نظر رحمت وعنایتکی بزدن کسه‌ه وبزدن اعراض ایلمه تاالم حسرتله فریادوفغانمز فلکه باش چکمیه

(رحم کن برمن مسکین وبفریادم رس * تاتخاك درآصف رسد فریادم.)

بن مسکینه رحم ایله وفریادمه ایرش تابنم فریادم وزیرك قپوسی خاکنه ایرشمیه (مفردات) (رحم) م (کن) ایله (برمن مسکین) بن فقیر اوزره (بفریادم) بنم فریادمه (رس) ایرش (تابخاك درآصف) تاوزیرك قپوسی طپراغنه (نرسد) ایرشمیه (فریادم) م (معنای اشارتی) یاربم بومسکین ودر رحمتك محتاجی بیچاره قولکه لطف ورحمتکله معامله ایله ودوجهانده فریادمه ایرش ودعالرمزی درکاه

(زلف را حلقه مکن تا نکنی در بندم * چهره راآب مده تاندهی بربادم) * محصول بیت * زلفکی دوکوب حلقه ایلمه تابنی باغه وزنجیره کرفتار ایلیه‌سین حاصلی باغه دوشورمیه سن چهره‌کی آبدار وتر وتازه کوسترمه تابنی باده ویرمیه سین حاصلی هرکسه کوز یوزیکی کوسترمه بنی اغلدوب سیل فنایه ویرمیه سین (یار بیکانه مشو تانبری ازخوشیم * غم اغیار مخور تانکنی ناشادم) * محصول بیت * بیکانه‌یه یار اولمه تاکم بنی کندکدن بیکانه ایلیه سین غم اغیاری ییوب انلرك حالیله مقید اولمه تاکم بنی ناشاد وکریان ایلیه‌سین حاصلی بنی هروجهله بیحضور ایلیه‌سین (شمع هرجمع مشو ورنه بسوزی مارا * سرمکش تانکشد سر بفلك فریادم) محصول بیت * هرمجمع ومجلسك شمعی اولمه یعنی هرمجلسه وارمه یوخسه بزی یقار سین سرکشلکده ایلمه تاکم بنم فریادم فلکه باش چکمیه یعنی فریادوفغانم کوکاره ایرمیه حاصلی آه وناله ایلیم (رحم کن برمن مسکین وبفریادم رس * تابخاك درآصف رسدفریادم) * محصول بیت * بن مسکینه رحم ایله وفریادومددمه ایرش تاکیم وزیرك قپوسی طوپراغنه فریادوفغانم ایرشمیه یعنی وزیره سندن شکایت ایلمیه‌یم

(چون فلك جورمكن تانكشی خافظ را * رام شوتابدهد طالع فرخ دادم) *محصول بیت *فلك كبی جوروظلم ایله ناحافظی اولدرمیه‌سین رام اول یعنی حافظه مطیع اول تاكه مبارك طالعم دادو یره یعنی بكا عدالت ویره یعنی سنك رام اولمك سببیله طالع فرخم بكا عدالت ایلردادبونده عدالت معناسنه‌در (وله ایضا) (صنما باغم

عزتكده قبول ایله كرچه سنك انبیا واولیادن خلفاء الله اولان قوللرك قبلهٔ حاجاتلردر اماسن محضا كرمكاه بزی فرباد وفغانه غیری قپوله محتاج ایدوب واردرمیه‌سن

﴿ چون فلك جورمكن تانكشی حافظ را * رام شوتابدهد طالع فرخ دادم ﴾

فلك كبی جور ایله ناحافظی قتل ایتمه سن مطیع اول تامبارك طالع بكا داد و یره (مفردات) (چون) مثل (فلك) م (جور) م (مكن) ایله (تانكشی) اولدرمیه‌سن (حافظ را) م (رام) مطیع (شو) اول (تابدهد) ویره (طالع) م (فرخ) مبارك (داد) احسان (م) بكا (معنای اشارتی) یاربم علم ومعرفتسز وانوار تجلیاتكه واسرار فیوضاتكه مظهر یتسز فلك كبی برقوری دور وحركاتله سركردان ایله تاكه حافظی بوش یره هلاك ایتمه‌سن وعمرنی هبایه ویرمیه‌سن وكرمكله بزی اقصای مرادمز اولان نور اعیانله وانوار ذاتكه استغراق ایله لقاكه واصل ایله تاكه مبارك طالع بزه داد واحسان ایلمش اوله متعنا الله بما طلبته من الله تعالی بجاه حبیبه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ صنما باغم عشق توجه تدبیر كنم * تابكی درغم تونالهٔ شبكیر كنم ﴾

ای محبوب سنك عشقك غمنه نه تدبیر ایدم عجب قچانه دكین سنك غمكده نالهٔ شبكیر ایدم (مفردات) (صنما) ای محبوب (با) مع (غم عشق) م (تو) سن (چه) نه (تدبیر) م (كنم) ایدم (تابكی) قچانه دكین (در) فی (غم) م (تو) سن (ناله) م (شبكیر) كیجه طونجی (كنم) ایدم (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك سبب سعادت دارین اولان غم عشقكك دل حسرت زده‌مده ثباتی ایچون نه تدبیر ایدم عجب نه زمانه دك سنك مشاهدهٔ انوار جمالك غمنده شب تاسحر فریاد وناله وافغان ایدم

﴿ دل دیوانه ازان شد كه پذیرد درمان * مكرش هم زسر زلف توزنجیر كنم ﴾

دیوانه كوكل اول مرتبه‌دن كندیكه درمان قبول ایده مكرهم سنك زلفكدن اكه زنجیر ایدم (مفردات) (دل) كوكل (دیوانه) م (ازان) اندن (شد) كیتدی (پذیرد) قبول ایده (درمان) م (مكر) م (ش) اكا (هم زسر زلف تو) سنك زلفك سوداسندن (زنجیر) م (كنم) ایدم (معنای اشارتی) ای محبوب سنك آرزوی جمالكله دردناك ومشتاق وغمناك اولان دیوانه كوكلم اول مرتبه‌ده بی قرار ومضطرب الحال اولدیكه انك دردبی درمانی سنك وصلتكدن غیری بردرمان قبول ایتمز مكر سنك اسرار محبتكدن ونفحات غیب هویتكدن اكا بردرمان وزنجیر عشقله وقید معرفة الله ایله بربند كران اوله

﴿ باسر زلف توجموع پریشانی دل * كومجالی كه سراسر همه تقریر كنم ﴾

سنك سر زلفك ایله اولان قلبك مجموع پریشانلغی قنی برمجال كه باشدن باشه جمیعنی تقریر ایدم (مفردات) (با) للملابسه (سر) سودا (زلف) م (تو) سن (مجموع) م

عشق توجه تدبیر كنم * تابكی درغم تونالهٔ شبكیر كنم) صنما منادی یاء حرف صله مصاحبت تا انتهاء غایت ایچوندر بكی باحرف صله كی قچانه دك دیمكدر نالهٔ شبكیر بیانیه كیجه ناله‌سی معناسنه‌در * محصول بیت * ای صنم سنك عشقك غمنه وباعشقك غمیله نه‌نه بیرایلیه‌یم یعنی نه چاره ایده‌یم نیجه‌یه دك وقچنه دك سنك غمكده نالهٔ شبكیر ایده‌یم یعنی نیجه‌یه دك كیجه‌لر سنك عشقك دردندن فریاد وفغان ایده‌یم نالهٔ شبكیر صباحه دكین اولان ناله معناسنه‌در دیبن شبكیری بلزایمش مصراع ثانینك معناسنی نانیجه‌یه دك كیجه او یوبیان ناله‌سنی ایدم دیبن شبكیری بلمكده لاحقه سابق اولمش (دل دیوانه ازان شد كه پذیرد درمان * مكرش هم زسر زلف توزنجیر كنم) شد بونده رفت معناسنه‌در كه حرف بیان پذیر دفعل مضارع مفرد غائب قبول ایلر دیمكدر درمان مفعولیدر مكر بونده ادات استثنا درشین دل‌ه راجعدر *محصول بیت* دیوانه كوكل اول مرتبه‌دن كیتدی كه درمان قبول ایلیه یعنی بردرده دوشدی كه اكا درمان اولمز مكر اكا سنك زلفك اوجندن زنجیر ایدم یعنی اكا درمان زلفك زنجیریدر (باسر زلف توجموع پریشانی خود * كومجالی كه یكایك همه تقریر كنم) مجموع بونده جمیع معناسنه‌در مجالی یاحرف وحدت ویاتنكیر یكایك بربر دیمكدر * محصول بیت * سر زلفكله بنم جمیع پریشانلغمی واضطرابمی قنی برمجال كه بربرجمیعنی تقریر ایلیه‌یم یعنی بومقداره مجال بوله‌مزم كه احوال پریشانمی هپ تقریر ایده‌یم زیرا حددن وحسابدن بیروندر كه نامه‌لره صغماز

(آنچه در مدت هجر توكشیدم هیهات * در یكی نامه محالست كه تحریر كنم) * محصول بیت * اول نسنه كه سنك هجرانك زماننده چكدم هیهات برنامه‌ده محالدر كه تحریر ایدم یعنی سنك فراقكده چكدیكم دردو بلا براورانسز قصه دركه نامه‌لره صغماز هیهات معنی جهتندن محالی تأكید ایدر (آن زمان

(پریشانی) م (دل) كوكل (كو) قنی (مجال) برقدرت (سراسر) باشدن باشه (همه) جمله (تقریر) م (كنم) ایدم (معنای اشارتی) ای محبوب سنك قابض وباسط ایله ومعطی ومانعیت ایله متقابله اولان تجلیات صفاتكه وتلوینات مقتضای عشقكله بومجموع كوكل پریشانلغی قنی برقدرت كه قال ایله تعبیر اولنمیان حالی باشدن باشه جمیعسنی بولسا‌نله تقریر ایدم ممكن دكلدر

﴿ آنچه درمدت هجرتوكشیدم هیهات * دریكی نامه محالست كه تحریر كنم ﴾

اول نسنه‌یی كه سنك فراقك زماننده چكدم هیهات محالدر كه برنامه‌ده تحریر ایدم (مفردات) (آنچه) اول نسنه كه (درمدت هجرتو) سنك فراقك زماننده (كشیدم) چكدم (هیهات) بعید اولدی (در) فی (یكی) بر (نامه محال) م (است) در (تحریر) یازمق (كنم) ایدم (معنای اشارتی) اول حالات قبض واستتارده الم اشتیاقدن وآتش درد افتراقدن كه چكدم هیهات محالدر كه برنامه‌ده تحریر وبركتابله بیان وتفهیم ایدم ممكن دكلدر كه من لم یعشق لم یعرف

﴿ آن زمان كه ارزوی دیدن جانم باشد * درنظر نقش رخ خوب توتصویر كنم ﴾

اول زمان كه بكا جان كورمك ارزوسی اوله سنك خوب رخك نقشنی نظرمده تصویر ایدرم (مفردات) (آن) اول (زمان) م (ارزو) طلب (دیدن) كورمك (جان) م (م) بكا (باشد) اوله (در) فی (نظر) م (نقش) م (رخ) یكاق (خوب) م (تو) سن (تصویر) م (كنم) ایدم (معنای اشارتی) (قل الروح من امر ربی) آیت كریمه‌سی سرنجه علی حضرت الالهیه والالهی اولان رجال الالهیه خاص اولان روح كبی لطیفهٔ ربانی وانوار ذات الهیه‌یی اول زمان كه بكا كورمك آرزوسی اوله بصیرت قلب ایله (لااعبد ربا لم اره) كلامی سرنجه سنك لطیف وبی مثل جمال باكمالك نقشنی توجه تام ایله نظرمده تصویر ایدرم ومشاهدهٔ انوار لاهوتیه‌كده متحیر وسرگردان اولورم

﴿ كربدانم كه وصال توبدین دست دهد * دین ودنیا همه درباز م وتوفیر كنم ﴾

اكر بلسه‌كه سنك وصالك بونك ایله میسر اولور دین ودنیایی جمله‌سنی آنك ایچون فدا ایدرم دخی زیاده ایدرم (مفردات) (كر) اكر (بدانم) بیلم (وصال) م (تو) سن (بدین) بونكله (دست) ال (دهد) ویره (دین ودنیا) م (همه) جمله‌سنی (درباز م) اویناریم (توفیر) وافر (كنم) ایدم (معنای اشارتی) كرچه شرط وصال ترك دنیا وترك عقبا وترك هستی تركیدر اما اكر بوفقیره دخی سنك وصالك بوطریق ایله میسر اوله جغنی بیلسم دین ودنیا وعقبایی جمیعسنی اول وصلت ایچون فدا ایدرم بلكه دخی زیاده دل وجانمی دخی فدا ایدرم كه راه عشقده محبوبك غیریی فكر ونظر كفر وارتداد در

﴿ دورشواز برم ای واعظ وافسانه مكو * من نه آنم كه دكر كوش بتزویر كنم ﴾

ای واعظ بنم قتمدن ایراق اول وعبث سویله‌بن اول دكلم كه كیری تزویره استماع ایدم (مفردات) (دور) ایراق (شو) اول (از برم) بنم یانمدن (ای واعظ) م (افسانه) عبث

جهتندن محالی تأكید ایدر (آن زمان كارزوی دیدن جانم باشد * در نظر نقش رخ خوب توتصویر كنم) كارزوی اصلی كه آرزوی دركه حرف بیان آرزو یا ایله ویاسز اقتدر ایسنك ودیدنك معناسنه دردیدنه اضافت لامیه‌دو دیدنك جانه مصدرك مفعولنه‌در نقشك رخه لامیه ورخك خوبه بیانیه وتوبه لامیه تصویر صورت دوزمك *محصول بیت* اول زمان كه بكا جانمی كورمك ارزوسی اوله یعنی جانمی كورمك ایسته‌یم سنك كوزل یوزك نقشنی نظرمده تصویر ایدرم یعنی سنك یوزك بنم جانم مثابه‌سنده در همان یوزیكی كورمك جانمی كورمكدر میم ضمیر جانه مقیداولنجه معنی بویله‌در اول زمان كه مطلقا جانی كورمك آرزوم اوله دیمكدر حاصلی روح قدسی كورمك مراد ایدینم والكل وجهة (كربدانم كه وصال توبدین دست دهد * دل ودین را همه در بازم وتوفیر كنم) بدین لفظیله مصراع ثانینك مضموننه اشارتدر توفیر اصطلاحلرنده واستعمالرنده فائده ونصیب معناسنه‌در نته كه الف قافیه سنده تحقیق یكمشدر * بیت* (بادبزلف توآمد شدجهان برمن سیاه * نیست از سوداى زلفت بیش ازین توفیر ما) فائده ونصیب معناسنه * محصول بیت * اكر بیلسم كه بكا وصالك بونكله ال ویرر یعنی مصراع ثانینك فحواسیله دل ودینی تمام اوینادرم وتمام فائده ایدرم یعنی وصالكه دل ودینی صرف ایلكله تمام فائده ایدرم دل ودینی اوینامقدن مراد فدا ایلمكدر (دورشو از برم ای واعظ بیهوده مكو * من نه آنم كه دكر كوش بتذویر كنم) * محصول بیت * ای واعظ یانمدن ایراغ اول دخی زوائد سویلمه یعنی یانمدكاوب زوائد كلمات سویله زبرا بن اول كیمسه دكلم كه تذویره قولاق طوتم یعنی بویله نادان دكلم كه تذویره قولاق طوتم یعنی بیهوده سوزدكلردكلم بعض نسخه‌ده ذال یرینه زا واقع اولش یعنی تزویر بهتان معناسنه كلام مزوردر لردوزمه‌ قوشمه یلان سوزلره وبعض نسخه‌ده تذكیر واقع اولمش واعظ معناسنه وبعض نسخه‌ده تشویر واقع اولمش غوغا معناسنه والكل وجه

(نیست امید خلاصی زفسادای حافظ * چونکه تقدیر چنینست چه تدبیر کنم) بعض نسخه ده صلاحی زفساد حافظ دوشمش خلاصی یاسی حرف تنکیر زفساد خلاصی یه متعلق * محصول بیت * ای حافظ فساددن قورتلق امیدی یوقدر یعنی نفس البته فسادایدر زیرا بوحالات اوزره مجبوله در پس دائما فساد اوزره در یعنی خالق بویله یراتدی ایمدی بوحالی تقدیری اولور پس چونکه تقدیر بویله درنه تدبیر ایده یم یعنی تقدیر تدبیری بوزار امانسخهٔ اخری یعنی صلاحی زفساد حافظ یاحرف تنکیر فساد حافظ اضافتی لامیه در * محصول بیت * حافظك

(مکو) سویله (من) بن (نه‌آنم) اول دکلم (کر) دخی (کوش) قولاغی (بتزویر) یلانه (کنم) ایدم (معنای اشارتی) ای حالات عشق (جند من جنودالله) اولوب واردات آلهیه ایله ظهور ایدن کمالات اهل اللهی منکر اولان واعظ ظاهرپرست بنم باعدن ایراق اول وبلیوب ذوقك اولدیغی بردن بوش یره عبث کلام سویله و بنی عشق الهیدن منع ایله بن اول دکلم که سنك عجب وغرورایله سویلدیکك تزویراتکی استماع ایدم زیرا مستفیم اولان عشق الهیه یی قویوب غفلت یولنه کیدم عصمنا الله من شرور انفسنا

﴿ نیست امید صلاحی زفسادای حافظ * چونکه تقدیر چنینست چه تدبیر کنم ﴾

حافظك فساددن برصلاح امیدی یوقدر چونکه تقدیر بویله درنه تدبیر ایدم (مفردات) (نیست) یوق (امید) م (صلاح) م (یا) وحدتیه (ز) من (فساد) م (حافظ) م (چونکه تقدیر) م (چنینست) بویله در (چه) نه (تدبیر) م (کنم) ایدم (معنای اشارتی) ای واعظ خودبین سنك زعمکجه راه عشقده حافظك ظهورایدن فساددن برصلاح امیدی یوقدر وعشق یولندن رجوعی ممکن دکلدر چونکه تقدیر بزه بویله در بن نه تدبیرایدم همان زی معذور طوته سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کردست رسد درسرزلفین تو بازم * چون کوی چه سرها که بچوکان تو بازم ﴾

اکر سنك ایکی زلفك اوجنه کیرو بنم الم ایریشه طوپ کبی سنك چوکانکه نه باشلر اوینایم (مفردات) (کر) اکر (دست) ال (رسد) ایریشه (در) فی (سر) اوج (زلفین) ایکی زلف (تو) سن (باز) کیرو (م) بکا (چون) مثل (کوی) طوپ (چه سرها) نه باشلر (بچوکان تو) سنك چوکانکه (باز) اوینون (م) بن (معنای اشارتی) کاملین عارفینك اوصاف جمله عجیبه‌لرندندر که مظهر تجلیات صفات احدیت اولدقده اول محبوب حقیقینك ضدین ومتقابلین اولان لطف وقهرنه جدا ایله جان ویادن عاشقلردر که لطفنك عاشق اولدیغی کبی قهرنك دخی عاشقیدر حافظ بو مرتبه‌ی طلبا دیرکه ای محبوب اکر سنك برضدین اولان لطف وقهرکه علی السویه عاشقلق دواتی بکا میسر اولورسه طوپ کبی سنك چوکان تقدیرك حکمی آلتنده مجبور ومقهور بتله نیجه جانلر و باشلر فدا ایدمکه قیاسه کلیه

﴿ زلف تو مرا عمر درازست ولی نیست * دردست سرمویی از ین عمر درازم ﴾

سنك زلفك بنم درازعمرمدر لکن بو قدر بوعمردرازدن الده برقیل اوجی (مفردات) (زلف) م (تو) سن (مرا) بنم (عمر) م (دراز) اوزون (است) در (ولی) لکن (نیست) یوق (دردست) لمده (سرمو) قیل اوجی (ازین) بوندن (عمر) م (دراز) اوزون (م) بنم (معنای اشارتی) (المؤمنون لایموتون) الخ خبری سرنجه سنك صفات احدیتکه مظهریت بنم حیات ابدیه مه سیبدر لکن بوحیات ابدیه یه نائل اولمغه الده برقیل اوجی قدر سببم یوقدر

﴿ پروانهٔ راحت بده‌ای شمع که امشب * از آتش دل پیش تو چوشمع کدازم ﴾

فسادندن صلاح امیدی یوق یعنی فسادی صلاحه مبدل اولمز زیرا تقدیریدر پس تقدیری اولنجه تدبیر فائده ویرمز زیرا تقدیر تدبیری بوزار پس حافظك صلاح اولمدیغنه عیب ایلك اولمز (وله ایضا) (کردست رسد درسر زلفین تو بازم * چون کوی چه سرها که بچوکان تو بازم) درسر زلفین تو در حرف صله واضافتلر لامیه لردر بازم میم معنی جهتندن دسته مقید دردستم تقدیرنده بونده مبالغه افاده ایدرچه سرها نه باشلر یعنی مبالغه باشلرکه حرف بیان بچوکان تو باحرف استعانت واضافت لامیه لردر بازم فعل مضارع متکلم وحده در بونده متعدی واقع اولمش مفعول صریحی چه سرها وغیرصریحی بچوکاندر اوینادرم دیمکدر * محصول بیت * اکرالم بنم سنك ایکی زلفك اوجینه ایریشورسه یعنی سن وایکی زلفك بنم اولورسه طوپ کبی نه کله‌لر که سنك جوکانکله اوینادرم یعنی نیجه رقیب که سنی میدان عشق ومحبتده بوالرم نیجه اغیار غیرتدن هلاك اولور دیمکدر چوکاندن مراد خم سر زلفیدر تشبیه طریقیله قافیه‌ده واقع اولان ایکی بازم تجنیس مرکبدر بازله میدن وجائزدرکه چه سرها یور دیغی استعاره طریقیله کندینك سرلری اوله یعنی ذوق وشوقدن بولکده نیجه باش اوینادم حاصلی بولکه باشلرفدا ایده یم (زلف تو مرا عمر درازست ولی نیست * دردست سرمویی ازین عمر درازم) مویده یاحرف وحدتدر * محصول بیت * سنك زلفك بنم عمر درازمدر امابوعمردرازدن الده برقیل اوجنجه حاصل یوقدر یعنی زلف بنم الده دکلدر که کیسه‌نك عمری الده دکلدر (پروانهٔ راحت بده‌ای شمع که امشب * ازآتش دل پیش توچون شمع کدازم) سابقا ذکراولدیکه پروانه بونك کبی برلرده خط همایون معناسنه درکه حرف تعلیل امشب مصراع ثانی‌یه مرهوندر کدازم فعل مضارع متکلم وحده کدازیدن اریمك معناسنه * محصول بیت * ای شمع بکاحضور وراحت پروانه‌سنی ویرکه بوکیجه یورك آتشندن سنك اوکیکده شمع کبی اریرم یعنی بنم راحت وحضورم سنك اوکیکده شمع کبی اریمکدن ایمدی بوراحت وحضور ایچون برخط همایون ویرکه کیسه مانع اولمیه

﴿ برراحت ﴾

برراحت حجتنی ویرای شمع زیرا بوکیجه سنك اوککده کوکل آتشندن شمع کبی اریرم (مفردات) (پروانه) حجت وتمسك (همزه) وحدتیه (راحت) م (بده) ویر (ای شمع) م (که) زیرا (امشب) بوکیجه (از) من (آتش) م (دل) کوکل (پیش تو) سنك اوککده (چون) مثل (شمع) م (کدازم) اریرم (معنای اشارتی) ای شمع حقیقت بزه برراحت حجتی وذکر ومعرفتکله براطمئنان وبر کوکل سکونتی بخش ایله زیرا بوشب اولان دنیاده سنك حضور معنویکده سنك جمالکه کوکلك حسرت واشتیاقی آتشندن شمع کبی اریرم

﴿ آن دم که بیك خنده دهم جان چوصراحی * مستان توخواهم که کزارند نمازم ﴾

اول دمکه برخنده ایله صراحی کبی جان ویرم ایسترمکه بنم نمازمی سنك عاشقلرك ادا ایدهلر (مفردات) (آن دم) اول نفس (بیك خنده) برکولمکله (دهم) ویرم (جان) م (چوصراحی) متعدد کوزلی قدح کبی (مستان) عاشقلر (تو) سن (خواهم) ایسترم (کزارند) اوده یه‌لر (نمازم) بنم نمازمی (معنای اشارتی) یاربم سنك انانك شوقیله جمیع مفاصل تندن روح عزیزم نور ایمانله مستغرق اولدیغی حالده نزع اولوب سنك محضا کرم واحسانکله دولت ابدیه وسعادت سرمدیه‌یه واصل قلندیغمکه کمال سرور ومسرتدن صراحی کبی قهقهه ایله خنده ایدرك جان ویردیکم دمده (اللهم احینی مسکینا وامتنی مسکینا واحشرنی مع المساکین) حدیث شریفی سرنجه سندن دیلرمکه بنم نمازمی دخی فقرنامه واصل اولوب انوار ذاتکه مظهریتله مست ومستغرق اولان عاشقلرك ادا ایلسونلر

﴿ چون نیست نماز من آلوده نمازی * درمیکده زان کم نشود سوزوکدازم ﴾

چونکه بن آلوده نك نمازی برنماز دکلدر میخانه‌ده اولسیدن سوز وکدازم اکسك اولماز (مفردات) (چون) م (نیست) دکل (نماز) م (من) بن (آلوده) ملوث وضعیف (نماز) م (یا) وحدتیه (در) فی (میکده) میخانه (زان) آندن (کم) اکسك (نشود) اولمز (سوز) یانمق (کداز) اریمك (م) بنم (معنای اشارتی) (ماعبدناك حق عبادتك یامعبود) خبری سرنجه چونکه بن ضعیف پرقصورك حیاتمده قیلدیغم نماز وایتدیکم عبادت صدهزار عیب ونقصانله اولدیغندن حقه لایق برنماز وبرعبادتم یوقدر انکیچون دائما سوز وکدازله درکاه اهل اللهده نقصانمزك اتمامی وعبادتمزك قبولی ایچون استمداد والتجا ایلرم

﴿ درمسجد ومیخانه خیالت اکرآید * محراب وکمانچه زدوابروی توسازم ﴾

مسجد ومیخانه‌ده اکرسنك خیالك کله سنك ایکی ابروکدن محراب وکمانچه دوزدم (مفردات) (در) فی (مسجد) م (میخانه) م (خیال) فکرجمال (ت) سنك (آید) کله (محراب) م (کمانچه) برمعروف سازدر (ز) من (دو) ایکی (ابرو) قاش (تو) سن (سازم) دوزرم (معنای اشارتی) ای محبوب (ان فی ایام دهرکم نفحات ربکم الا فتعرضوا لها) خبری سرنجه هریرده وهرمکانده دائم سنی ارارم

(آن دم که بیك خنده دهم جان چوصراحی * مستان توخواهم که کزارند نمازم) بیك خنده باحرف سبب خنده اسمدر کولمك معناسنه صراحیده خنده قلقل ایلسیدر وجان ویرمسی ایچنده که شرابی بذل ایلسیدر مستاندن مراد عشاقدر * محصول بیت * اولوقت که سنك برخنده ایلك سببیله صراحی کبی جان ویرم یعنی کندمدن کیچم دیلرمکه سنك عشاق مستك نمازمی ادا ایده‌لر زیرا مستکانسبت واضا فتله نمازی مقبولدر (چون نیست نماز من آلوده نمازی * درمیکده زان کم نشود سوزوکدازم) نمازیده یاحرف نسبتدر نمازه منسوب دیمکدر اماپاك معناسنده مستعملدر یعنی طاهر وطیب معناسنه زان ادات تعلیل * محصول بیت * چونکه بن آلوده‌نك نمازی پاك وخالص دکلدر یعنی ریاوسمعه‌دن خالی دکلدر انکیچون میخانه‌ده سوز وکدازم اکسك دکل یعنی نمازم قصور اوزره اولدیغیچون میخانه‌ده سوز وکدازم ندامتدن اکسك دکل مصراع اولك معناسی چونکه بن آلوده‌نك نمازی برنماز دکلدر دیین نمازی دکل ایش وچونکه بن ملوثك وجودی نمازه منسوب دکلدر دین ده بویله‌در (درمسجد ومیخانه خیالت اکرآید * محراب وکمانچه زدوابروی توسازم) * محصول بیت * مسجدده ومیخانه‌ده اکرسنك خیالك بکا کلورسه سنك ایکی ابروکدن محراب وکمانچه پیدا ایدرم یعنی مسجدده محراب ومیخانه‌ده کمانچه پیدا ایدرم بیتده لف ونشر مرتب رعایت اولندی

(کرخلوت ماراشبی ازرخ بفروزی *چون صبح درآفاق جهان سر بفرازم) بفروزی فعل مضارع مفرد مخاطبدر یالکاندزه سین دیمکدر بفرازم بنه باحرف تأکیدفرازم فعل مضارع متکلم وحده یوجلدرم معناسنه در * محصول بیت * اکر بزم خلوتمزی بر کیجه رخکدن یالکاندره سین یعنی رخکله روشن ایلیه سین

کرك مسجدده وکرك میخانه ده اکرسنك لذت روحانیتك وتوجه انوارذات احدیتك بنم ایچون حاصل اولورسه بنم ایچون نه دولت ونه سعادتدر لکن بنه روجهله مغرور اولیوب سنك صفات متقابله لرك لطف وقهرك ملاحظه سیله بین الخوف والرجاء بلیم بوکوپ و بوبنم اکرم وسنك مقت وغضبکدن خوف ایدرم

﴿ کرخلوت ماراشبی ازرخ بفروزی * چون صبح درآفاق جهان سر بفرازم ﴾

اکر بر کیجه بزم خلوتمزی رخکدن روشن ایدهسن صبح کبی جهانك اطرافنده باش یوجلدرم (مفردات) (کر) اکر (خلوت) م (مارا) بزم (شبی) بر کیجه (ازرخ) یکاقدن (بفروزی) ضیالندیره سن (چون صبح) صباح کبی (در) فی (آفاق) اطراف جهان (سر) باش (بفرازم) یوقارو قالدیررم (معنای اشارتی) ای محبوب اکر لطف وکرمکله خلونکاه انسك وخانه تجلیك اولان قلبمی انوار تجلی جمالکله ضیالندیررایسك افق سماده ظاهر اولان صباح روشنلکی کبی جهانك اطرافنده عزت وشهرت بولوب بند نخی خلق عالمه افاضه نورا آلهی ایتمکله قدرعالی بولورم

﴿ محمود بودعاقبت کاردرین راه * کرسر برود درسر وسودای ایازم ﴾

بو یولده ایشمك عاقبتی محمود اولور اکر باشم ایازك سوداسی یولنده کیده (مفرادت) (محمود) م (بود) اولور (عاقبت) نهایت (کار) م (درین راه) بو یولده (کر) اکر (سر) باش (برود) کیده (درسر سودای ایاز) ایازك محبتی اوجنده (م) بنم (معنای اشارتی) بوسازهنرلر کبی موجب حرمان اولمیان راه عشقده بنم مولامه حسن ظنم بودرکه ایشمك عاقبتی محمود اولور وسلطان محموده وصلت وقربیت اولور اکرباشم وجانم خلفاءالله فی الارض اولان مردان خدانك محبتی یولنده کیده سلطان محمودك وزیری اولان ایازه وصلت محموده وصلت اولدیغی کبی اولیاءالهه وصلت حضرت الهه وصلندر

﴿ حافظ غم دل باکه بکویم کدرین دور * جزجام نشاید که بود محرم رازم ﴾

ای حافظ کوکل غمنی کیمه دیم که بودورده جامدن غیری لایق دکلدر که بنم سرمه محرم اوله (مفردات) (حافظ) م (غم) م (دل) کوکل (باکه) کیمه (بکویم) سویلیم (درین دور) بودورده (جز) غیر (جام) قدح (نشاید) لایق دکل (بود) اوله (محرم) م (راز) سر (م) بنم (معنای اشارتی) ای حافظ کوکل غمنی واسرار دینی کیمه سویلیم بودورده قلبی مظهر فیض الهی اولان پیران طریقتدن وآشنای اسرار حقیقتدن غیریلر بنم سرمه محرم اولمغه لایق دکلدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ سالها پیروی مذهب رندان کردم * تابفتوی خرد حرص بزندان کردم ﴾

نیجه یللر عشاق مذهبنه تبعیت ایلدم تا عقل فتواسیله حرصی زندانه ایلدم (مفردات) (سالها) نیجه سنه لر (پیروی) تبعیت (مذهب) طریق (رندان) عیارلر (کردم) ایلدم (تا) حتی (با) للملابسه (فتوی) م (خرد) عقل

صبح کبی آفاق جهانده باشمی یوجلدرم یعنی سر فرازو عالیجناب اولورم زیرا صبح فلك جانبندن روشن اولور یعنی اول افق سماده ظاهر اولور اندنصکره عالمه منتشر اولور (محمود بود عاقبت کار درین راه * کرسر برود درسر وسودای ایازم) * محصول بیت * بوراه عشقده ایشمك صوکی محمود اولور یعنی مقبول ومرغوب اولور اکر باشم ایازك سر وسوداسنده کیدرسه یعنی جانانك محبتنده باشم کیدرسه عاقبت کارم محمود اولور ایازدن مراد جانانهدر نهایتی قافیه ضرورتی ومحموده جمع ایتمك ایچون ذکر ایلمشدر (حافظ غم دل باکه بکویم کدرین دور * جزجام نشاید که بود محرم رازم) * محصول بیت * ای حافظ کوکل غمنی کیمه دیمك اولور که بودورده یعنی بو زمانده جامدن غیری محرم رازم اولمغه بر کیمسه لایق وسزاوار دکلدر یعنی رازمه محرم اولمغه جامدن غیری کیمسه لایق دکل پس کوکل غمنی آندن غیریه سویلمك جائز دکل (وله ایضا) (سالها پیروی مذهب رندان کردم * تابفتوی خرد حرص بزندان کردم) سالها سالك جمیدر قیاس اوزره الف ونونله جمعی خلاف قیاسدر رسالیان دیرلر پیرو وصف ترکیبیدر آر دنجه کیدیجیدر یاحرف مصدر مذهبه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندندر یای بطنیله رندانه اضافت لامیه در تاحرف تعلیل بفتوی باحرف مصاحبت فتوی مشهور یای ثانیه اضافت ایچون کلمشدر خرده اضافت لامیه در حرص کردمك مفعول صریحی و بفتوی و بزندان غیرصریح محلریدر * محصول بیت * ییللر رندلر مذهبنه پیرولك ایلدم وتابع اولدم تاکم عقل فتواسیله حرصی زندانه ایلدمم یعنی نیجه ییللر رندلر خدمتنده اولدم تاکم کوکلدن حرصی چیقاروب ترك ایلدم زیرا حرص که برکوکلده متمکن اوله انی اخراج ایلمك خیلی دشواردر

(حرص) م (با) للملابسه (زندان) م (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) استعیذ بالله (وابتغوا الیه الوسیله) آیت کریمه سی سرنجه نیجه سنه لر وارث حضرت فخر کائنات علیه افضل التحیات اولان مرشدان وعاشقان الله وعارفان بالله اثرنه تبعیت وانلره تسلیم وخدمت ایلدم تاکه اول رحمة للعالمین اولان دانالرك فتوی وعلم وارشادلری سببیله بوسنجن مؤمن اولان دنی دنیانك حرص وهواسنی وانواع مشتهاسنی ترك ایلدم

﴿ من بسرمنزل عنقانه بخود بردم راه * قطع این مرحله بامرغ سلیمان کردم ﴾

بن عنقانك سرمنزلنه کندی سعیله یول ایلتمدم بومرحله بی مرغ سلیمانله قطع ایلدم (مفردات) (من) بن (با) للملابسه (سرمنزل) قوناق باشی (عنقا) اسمی موجود جسمی ناموجود برقوشك اسمیدر (نه) نفی (بخود) کندمله (بردم) ایلتدم (راه) یول (قطع) کسمك (این) بو (مرحله) قوناق (با) للملابسه (مرغ) قوش (سلیمان) م (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) بودرکاه بی نهایتده و بوراه قریبنده سرمنزل عنقایه تشبیه اولنوب تشبیهدن عاری اولان جناب قدس حضرت الهه وبومقام وصلت الی الالهه کندی سعیله واصل اولمدم بلکه قدسیت وبشریت ایله ذوالطرفین اولوب هدهد سلیمان علیه السلام کبی وصلته وسیله اولان مرشد عالی همتك فیض وهمتیله قطع منازل وطی مراحل ایلدمکه بو پرآفت و پرخوف وخطر اولان یولده مرشدسز وصلت ممکن دکلدر

﴿ نقش مستوری ومستی نه بدست من وتست * آنچه سلطان ازل کفت بکن آن کردم ﴾

مستورلق ومستلك نقشی سنك الکده وبنم الده دکل اول نسنه یی که سلطان ازل ایله دیدی انی ایلدم (مفردات) (نقش) م (مستوری) صالحلك (مستی) فاسقلق (نه) نفی (با) للملابسه (دست) ال (من) بن (تو) سن (است) در (آنچه) اول نسنه که (سلطان ازل) حضرت الله (کفت) دیدی (بکن) ایله (آن) انی (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) استعیذ بالله (یمحوالله مایشاء ویثبت وعنده ام الکتاب) آیت کریمه سی سرنجه اسعاد واشقا بقدرت الهیه ده در سنك و بنم الده دکلدر قوله لازم اولان همان قوللقدر آنکیچون اول نسنه یی که سلطان ازل اولان حضرت الله امر ایلدی اکا امتثال ونهی ایلدیکندن اجتناب ایلدم امیدم آنجق رحمت واسعه خدادر

﴿ دارم ازلطف ازل جنت فردوس طمع * کرچه دربانی میخانه فراوان کردم ﴾

لطف ازلدن فردوس جنتنی امید طوتارم اکرچه میخانه نك قپوجیلغی چوق ایلدم (مفردات) (دارم) طوتارم (از) دن (لطف ازل) م (جنت فردوس) م (طمع) م (کرچه) م (دربانی) قپوجیلق (میخانه) م (فراوان) بول (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) (رحمتی سبقت علی غضبی) حدیث قدسیسی سرنجه لطیف تعادہ اولان حضرت الهیه نك لطف ورحمت ازلیه وسابقه سندن مشاهده جمال الله

(من بسرمنزل عنقانه بخود بردم راه * قطع این مرحله بامرغ سلیمان کردم) * محصول بیت * بن عنقا سرمنزلنه کندمله یول ایلتمدم یعنی دلیل سز اکا واصل اولمدم حاصلی کوی جانان که سرمنزل عنقایه مشابهدر اکا بن دلیلسز وارمدم بلکه بومرحله یی مرغ سلیمانله قطع ایلدم یعنی جانان که رقیب دیواری تسخیر ایلمده حکم سلیمانده در آنك مرغیله یعنی کبوتری دلالتیله سرکوینه واصل اولدم کرچه مرغ سلیمان هدهد در اما جانانه نسبت کبوتردر (نقش مستوری ومستی نه بدست من وتست * آنچه سلطان ازل کفت بکن آن کردم) نقشدن مراد صورت وشکلدر مستور پرهیزکارو یاحرف مصدر * محصول بیت * پرهیزکارلق ومستلك صورتی یعنی صلاح وفسق صورتی بنم وسنك الکده دکلدر بلکه هر نسنه یی سلطان ازل نه دیدیسه آنی ایلدم یعنی صلاح وفساد ازلی حکمدر بزم آنده اختیارمز یوقدر بلکه تقدیره تابعز (دارم ازلطف ازل جنت فردوس طمع * کرچه دربانی میخانه فراوان کردم) * محصول بیت * لطف ازلدن فردوس طمع طوتارم یعنی خدانك ازلی لطفندن جنت اعلایی امیدایدرم اکرچه که میخانه قپوجیلغی چوق ایلدم یعنی اکرچه که فسق اوزره اولوب فسقه به خدمت ایلدم بولك بریله بنه خدانك لطف ازلیسندن امیدی قطع ایلمزم

کندیسنده اولان جنت فرد وسه دخوله امید طوتارم کرچه خلفاء الله فی الارض اولان مشایخ واهل الله قپولرنده چوق زمان خدمت ایلدم وراه عشقده صدهزار محن وبلالره صبر وتحمل ایلدم

(این که پیرانه سرم صحبت یوسف بنواخت * اجر صبریست که در کلبهٔ احزان کردم)

بوکه پیرلك وقتی یوسفك مصاحبتی بکا میسر اولدی شول صبرك اجریدر که کلبهٔ احزانده ایلدم (مفردات) (این که) بوکه (پیرانه سر) پیرلك اوجنده (م) بکا (صحبت یوسف) م (بنواخت) اوخشادی (اجر صبریست) برصبرك اجریدر (در) فی (کلبهٔ احزان) یعقوب علیه السلامك حجره سی (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) بحمد الله بوقدر عشق ومعرفت وانکشاف انوار جمال حضرت وانسیت محبوب حقیقت (الصبر مفتاح الفرج) خبری سرنجه راه عشقده محن وبلالرینه صبر وتحمل ایله وکلبهٔ احزان عاشقان اولان کوشهٔ عزلتده (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه جکر قان دیدهٔ کریان ندوکرك ریاضات ومجاهدات ایله میسر وحاصل اولمشدر

(سایهٔ بردل ریشم فکن ای کنج مراد * که من این خانه بسودای تو ویران کردم)

ای مراد کنجی یاره‌لی کوکلم اوزره سایه براق زیرا بن بوخانه یی سنك سوداك ایله ویران ایلدم (مفردات) (سایهٔ) برکولکه (بر) علی (دل ریش) یاره‌لی کوکل (م) بنم (فکن) براق (کنج مراد) مراد خزینه‌سی (که) زیرا (من) بن (این) بو (خانه) م (بسودای تو) سنك محبتکله (ویران) م (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) ای دل پر الهامی خزینهٔ اسرار الهی اولان مرشد کرم بخشم بو یاره‌لی کوکلم اوزره سایهٔ عنایت وبر افاضهٔ انوار معرفت بخش ایله زیرا سنك نظرکاه معمور اولمق امیدیله بن بوخانهٔ قلبی سنك محبتکله ویران ایلدم

(توبه کردم که نبوسم لب ساقی وکنون * میکزم لب که چرا کوش بنادان کردم)

توبه ایلدمکه ساقینك لبنی اوپمیم وشمدی دوداغمی اصریرمکه نیچون نادانك سوزنی استماع ایلدم (مفردات) (توبه) م (کردم) ایلدم (نبوسم) اوپمیم (لب ساقی) ساقینك دوداغنی (کنون) شمدی (میکزم) اصریرم (لب) دوداق (چرا) نیچون (کوش) استماع (بنادان) جاهله (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) ای عاشق صادق جاهلك دوستلغنی وحقیقتده سریعا مهلك اولان سم کهن کبی نفسه خوش کورینن طاتلی کلامنی ومنکرین احوال عارفان اولانلرك سوزنی استماع ایله زیرا صحبت مؤثره وطبیعت سارقه در بکادخی بحسب البشریه تأثیر ایدوب مشایخ عظامك جنود الله اولوب حیات جاودان بخش ایدیجی کلمات قدسیه‌لرینی استماع ایتمکه توبه ایتمش ایدم شمدی حقه واصل اولوب توبه مه زیاده پشیمان اولمقدن دوداغمی اصریرمکه نیچون نادان ومنکرین سوزنی استماع ایتدم وبرکات کلام اهل اللهدن

(این که پیرانه سرم صحبت یوسف بنواخت * اجر صبریست که در کلبهٔ احزان کردم) بنواخت فعلی صحبته اسناد ایلك مجازیدر اجر صبر اضافتی لامیه‌در ویاحرف وحدت کلبهٔ احزانده لامیه در مجازا یعنی شول خانه که آنده احزان وهموم وغموم چکلور * محصول بیت * بوکه پیرلك وقتنده یوسفك صحبتی بنی اوخشایوب رعایت ایلدی یعنی صحبتیله کمکرم ومحترم اولدم برصبرك اجریدر که کلبهٔ احزانده ایلدم یعنی بکاکه مصاحبت یوسف میسر اولدی برصبرك کراسیدر بیت الاحزانده چکدم جانانی یوسفه وکندینی زلیخایه تشبیه ایلدی تشبیه محسوس بالمحسوس قبیلندندر (سایهٔ بردل ریشم فکن ای کنج مراد * که من این خانه بسودای تو ویران کردم) * محصول بیت * دل ریشمه برسایه صال ای مراد خزینه‌سی یعنی دل مجروحمه مرحمت ایدوب رعایت ایله زیرا بوخانه یی بن سنك محبتك سببیله ویران ایلدم زیرا کنج ویرانه‌لرده اولور سنك محبتك ایسه کنز مخفیدر دل ویرانه‌ده مخزون ومدفون اولمق لایقدر (توبه کردم که نبوسم لب ساقی وکنون * میکزم لب که چرا کوش بنادان کردم) * محصول بیت * واعظ سوزیله توبه ایلدمکه ساقینك لبنی بوس ایلیم اما حال بوکه شمدی دوداغمی ایصریرم که نیچون نادانه قولاق طوتدم یعنی واعظ دیدیکن نادانك سوزینه نیچون اویوب توبه ایلدم دیو پشیمانم زیرا دوداق ایصرمق حیرتده وندامتده واقع اولور

مهجور اولمدم دیو

(ازخلاف آمد عادت بطلب کام که من * کسب جمعیت ازآن زلف پریشان کردم)

عادتك خلاف کلسندن طلب ایله مرادی زیرا بن اول پریشان زلفدن جمعیت کسب ایلدم (مفردات) (از) من (خلاف) م (آمد) کلك (عادت) م (بطلب) طلب ایله (کام) مراد (که) زیرا (من) بن (کسب جمعیت) م (ازآن) اندن (زلف) م (پریشان) م (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) ای معرفة اللهی وانوار جمال اللهی طالب اولان عاشق صادق حصول مرادکی عادتك ومقتضای طبیعتك ترکیله طلب ایله که (ترك العادة اصل جمیع السعادة) در بندخی قلبده اولان جمعیتی وانوار معرفتی کندی مرادمی ترك ایدوب حقك مرادنی ومقتضای تجلیاتنی اختیار ایتمکله کسب ایلدم

(صبح خیزی وسلامت طلبی چون حافظ * هرچه کردم همه ازدولت قرآن کردم)

صبح خیزلغی وسلامت طلب ایدیجیلکی حافظ کبی هرنه که ایلدم جمیعنی قرآن عظیم دولتنده ایلدم (مفردات) (صبح خیزی) صباح قالقیجیلق (سلامت طلبی) سلامت طلب ایدیجیلك (چون) مثل (حافظ) م (هرچه) هرنه (کردم) ایلدم (همه) جمله (از) من (دولت) م (قرآن) م (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) (وبالاسحارهم یستغفرون) آیت کریمه‌سی سرنجه سحرخیزلکی (قد افلح من تزکی) آیت کریمه‌سیله سلامت طلب ایدیجیلکی حافظ کبی هرنه که ایلدم (هذا صراطی مستقیما فاتبعوه ولاتتبعوا السبل) الخ آیت کریمه‌سی سرنجه ظاهرا وباطنا هرنه عمل که ایشلدم جمیعنی قرآن عظیم الشانك حکمی اوزره ایشلدم وهوای نفسی ترك ایدوب قالبا وقلبا حضرت الهیه‌نك مراد شریفی اوزره شرع الهیه تابع وتسلیم اولدم

(کربدیوان غزل صدرنشینم چه عجب * سالها بندکی صاحب دیوان کردم)

اکر غزل دیوانده صدر نشین ایسم نه عجب نیجه سنه‌لر صاحب دیوانه قوللق ایلدم (مفردات) (کر) اکر (با) ظرفیه (دیوان) م (غزل) م (صدر نشین) صدره اوطوریجی (م) بن (چه عجب) نه عجب (سالها) نیجه سنه‌لر (بندکی) قوللق (صاحب دیوان) وزیراعظم (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) بین العرفا باذن خدا اسرار الهی بیانده جمله یی فائق اولسم عجب دکلدر زیرا نیجه سنه‌لر غوث اعظمك خدمت وبندهلکن ایلدم

(وله ایضا)

(سرم خوشست وببانك بلند میکویم * که من نسیم حیات ازپیاله میجویم)

باشم خوشدر وبلند آوازایله سویلرم که بن حیات رایحه‌سنی قدحدن ایسترم (مفردات) (سرم) باشم (خوش) م (است) در (با) للملابسه (بانك) آواز (بلند) یوکسك (میکویم) سویلرم (من) بن (نسیم) رایحه (حیات) دیرلك

(ازخلاف آمد عادت بطلب کام که من * کسب جمعیت ازآن زلف پریشان کردم) آمد عادت لامیه‌در * محصول بیت * مرادکی عادتك مخالف کلسندن طلب ایله زیرا بن کسب جمعیتی اول زلف پریشاندن ایلدم یعنی عادته مخالف ایشلردن طلب ایله کوکل مرادینی زیرا جمعیت پریشانلغه مخالف ایکن بن زلف پریشاندن کسب جمعیت ایلدم پریشانلقدن جمعیت کسبی خود عادته مخالفدر (صبح خیزی وسلامت طلبی چون حافظ * هرچه کردم همه ازدولت قرآن کردم) صبح خیز وصف ترکیبیدر سلامت طلبده بویله‌در ویالر حرف مصدردر * محصول بیت * صبح خیزلك یعنی ارکن قالقیجیلق وسلامت طلب ایدیجیلك حافظ کبی هرنه که ایلدم ایسه دولت قرآندن ایلدم یعنی بوایکی حاله مالك اولمق دولت قرآندندر وجائزدر که سلامت صبح خیزی یه معطوف اوله وطلبی فعل مضارع مخاطب اولوب معطوف ایله معطوف علیهه توجه ایلیه * محصول بیت * بویله اولور که صبح خیزلکی وسلامتی طلب ایدرسك حافظ کبی قرآنه ملازمت ایله زیرا مداومت ایلاکدن بودولت بکا ال وردی بعض نسخه‌ده محصول بیتی بویله واقعدر (کربدیوان غزل صدر نشینم چه عجب * سالها بندکی صاحب دیوان کردم) صدرنشین وصف ترکیبیدر صاحب دیواندن مراد پادشاهلر وپاشالر وبکلر صاحب دیوانیدر * محصول بیت * اکر غزل دیوانده صدر نشین ایسم نه عجب یعنی غزل کویلقده بی مانند ایسم غریب دکلدر زیرا ییللرله صاحب دیوانك قوللغن ایلدم حاصلی پادشاهلر دیواننده نیجه ییل خدمت وملازمت ایلك سببیله دیوان غزلده صدرنشینم یعنی طرز غزلده سردار وسرفرازم وجائزدر که صاحب دیواندن مراد دیوان شعر صاحبی اوله یعنی دیوان شعر صاحبلرینه نیجه ییللر خدمت ایلك سببیله شعرم بوقدر رونق بولوب بن صاحب دیوان اولدم یعنی سائر اصحاب دیواندن ممتاز دیوان صاحبی اولدم واشکل وجهة (هیچ حافظ نکند درخم محراب فلك * آن تنعم که من ازدولت قرآن کردم) * محصول بیت * فلك محرابی خمنده حفاظدن برحافظ ایلزاول تنعمی که بن دولت قرآندن ایلدم یعنی قرآن شریفه وانك تلاوتنه ملازمتدن ایلدیکم تنعمی برحافظ وقاری ایلمشدر

(وله ایضا) (سرم خوشست وببانك بلند میکویم * که من نسیم حیات ازپیاله میجویم) سرم خوشست یعنی سرخوشم واو حرف حال بانك بلند بیانیه که حرف رابط مقول قول نسیم حیات بیانیه * محصول بیت * سرخوشم یعنی مستم حال بوکه بلند آوازله سویلرمکه بن حیات نسیمی یعنی بوی حیاتی پیاله دن ایسترم یعنی باده دن اخذ ایدرم ذکر محل واراده حال قبیلندندر

(عبوس زهد بوجه خمار ننشیند * مرید خرقهٔ دردی کشان خوش خویم) عبوس زهدلامیه بوجه خمار تقدیری بوجه اهل خماردر برمضاف حذفیله مرید خرقه اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر خرقه‌نك دردی کشانه اضافتی لامیه در وخوش خویه بیانیه *محصول بیت * اهل زهدك یوزا کشیلکی اهل خمار یوزینه اوطورمز یعنی اهل زهدك تکبری وتعبسی باده‌نوشلرده اولمز یعنی زهادزهدیله مغرور اولدیغی کبی باده‌نوشلر دردی کشلکاه اولمز یعنی باده نوشلر اهل تواضع واهل مسکنت اولورلر پس خوش خویلی دردی کشلر خرقه‌سنك مریدیم زیرا بونلرده عجب ویا اولمز خرقه ذکرندن صاحب خرقه مراد در ذکر محل واراده‌ٔ حال طریقیله حاصلی

(از) من (پیاله) قدح (میجویم) ایسترم (معنای اشارتی) بحمد الله توفیق ربانیله بزه احسان اولنان عشق آلهیه ایله باشم خوشدر وصوت اعلی ایله دیرمکه ای سالکلر بن حیات ابدی رایحه‌سنی قلبی شراب عشق آلهیه ایله مملو اولان مردان خدا دن طلب ایدرمکه وفا وکرم انجق قلبی عشق آلهیه سبیله علاقهٔ ماسوادن مجرد اولان عشاقده در

﴿ عبوس زهد بوجه خمار ننشیند * مرید خرقهٔ دردی کشان خوش خویم ﴾

زهد عبوسی خمارك یوزنه اوطورمز لطیف خویلو عاشقلر خرقه‌سنك مریدی یم (مفردات) (عبوس) یوز اکریسی (زهد) م (با) للملابسه (وجه) یوز (خمار) خم آردن مخفف یعنی کوپ کنوریجی دیمك که مراد عشاقدر (ننشیند) اوطورمز (مرید) م (خرقه) م (دردی کشان) شراب طورتیسی چکیجی (خوش خوی) م (م) بن (معنای اشارتی) اکثی یوزلو مغرور زاهدك عبوسیت وجهی عشق خدا ایله قلبنك صفوتی سببیله بشاشت وسرور صاحبی اولان عشاق بلا کشلرك وجهنده اولمز وانلر ایچون دنیا وآخرت غمی اولمز انکیچون بنده خی اول لطیف خویلو عشاق بلا کشلرك لباس تقوالرینك مرید ومحبی یم

﴿ کرم نه پیرمغان در روی بگشاید * کدام در زنم چاره از کجا جویم ﴾

اکر پیرمغان بنم یوزمه فتح باب ایتمیه قنغی قپویی قاقم چاره قندن ایستیم (مفردات) (کر) اکر (م) بنم (نه) نفی (پیرمغان) پاپاز (در) قپو (بروی) یوزمه (بگشاید) آچمیه (کدا) قنغی (در) قپو (بزنم) قاقم (چاره) م (ازکجا) قندن (جویم) ایستیم (معنای اشارتی) اکر اول خلق عظیم صاحبی وارث محمدی اولان پیر طریقت ومرشد راه حقیقت پرغم اولان دل ناشادم یوزنه جانب حقدن بر فتح باب ایتمیه قنغی قپویی قاقم ودردمه چاره‌یی قندن ایستیم زیرا مرشد کاملك ارشادنسز وصلت الی الله امر عسیر در

﴿ مکن درین چمنم سرزنش بخودروی * چنانکه پرورشم میدهند میرویم ﴾

بو چمنده بکا خودرو یلغله طعن ایله آنجلین که بکا پرورش ویررلر بترم (مفردات) (مکن) ایله (درین چمن) بو باغده (م) بکا (سرزنش) طعن (خودرو) کندندن بتن نبات (یا) مصدریه (چنانکه) آنجلین که (پرورش) بسلك (م) بکا (میدهند) ویررلر (میرویم) بترم (معنای اشارتی) ای سالك بو باغ عالمده خودرو یلغله بکا طعن ایله اول عالی عدمدن صحرای وجوده کتوریجی خالق بیچونمه آنجلین حسن ظنم واردر که محضا کرمندن بکا فیض بلاواسطه‌یله پرورش ویرر (انبتها نباتا حسنا) آیت کریمه‌سی سرنجه روضهٔ قلبمده اسرار معارفلر بتورر و کندی وصلتنه بتورر

﴿ نوخانقاه وخرابات درمیانه مبین * خدا گواست که هرجا که هست با اویم ﴾

باده نوشلر بنده‌سی یم انلرده زهد غروری اولمز (کرم نه پیرمغان در روی بگشاید* کدام در زنم چاره ازکجا جویم) کرم‌ بیم ضمیر معنی جهتدن رویه مقیددر بروییم تقدیرنده ونون نافیه کشایده مقیددر وباحرف تأکید * محصول بیت * اکر پیر مغان یوزیمه قپویی آچمزایسه یعنی بکا لطف واحسان ایلمزایسه قنغی قپویی ققایم وچاره قندن دیلیم یعنی نه یردن درمان ارایه‌یم (مکن درین چمنم سرزنش بخود رویی * چنانکه پرورشم میدهند میرویم) این چمندن مراد دنیا در سرزنش باشده قاقق توبیخ معناسنده در بخود باحرف مصاحبت خودرو وصف ترکیبیدر رویندن بتمك معناسنه ویاحرف مصدر پرورش اسم مصدردر میم ضمیر معنی جهتدن سرزنشه مقیددر مصراع اولده ومیدهنده مصراع ثانیده میرویم فعل مضارع متکلم وحده *محصول بیت * دنیا چمننده بکا خودرواقله یعنی کندی بتیلکله سرزنش وطعن ایلیه یعنی عشاق تربیه‌سنه مقارن اولوب انلردن بهره المامش سن دیمه زیرا آنجلین که بکا پرورش وتربیه ویررلرسه بترم یعنی عشاق تربیه‌سنه مقارن اولمشم ونیجه که بکا تربیه ویررلرسه آنجلین ظهور ایدرم حاصلی ظهورم انلرك تربیه‌سنه تابعدر (نوخانقاه وخرابات در میانه مبین * خدا گواست که هرجا که هست با اویم) گواست اصلی گواهست در کلمه‌نك آخرنده واقع اولان های اصلیه‌یی حذف ایلك التباس واقع اولمیان یرلرده شایعدر پادشا وگدا وگوا دیرلر هالك حذفیله فاحفظ * محصول بیت * سن خانقاه ومیخانه‌یی اراده کورمه الله شاهددر که هرمقام ومنزلکه واردر انکله یم یعنی مسجده ومیخانه ده جانان خیالی ومحبتیله یم حاصلی هر یرده که اولورم خیال وصال جانان بمله یله در پس بکا نسبت مسجد ومیخانه برابر در

سن اورتاده خانقاهه ومیخانه‌یه باقمه خدا شاهددر که هر یرکه واردرانکله یم (مفردات) (تو) سن (خانقاه) عبادت خانه (خرابات) میخانه (درمیانه) اورتاده (مبین) باقمه (خدا) م (گواست) شاهد در (هرجا) هر یر (هست) واردر (با اویم) انکله یم (معنای اشارتی) ای سالك راه عشق سن اهل صورتلر کبی عاشق صادقك مسجدده یا میخانه‌ده در دیو اورتاده سویلنن کلامه باقوب عاشقه طعن ایله (وهو معکم اینما کنتم) ایت کریمه‌سی سرنجه خدای تعالی عالم وشاهددر که هر یرده که اولام بحمد الله قلبم حضرت اللهك ذکری وتوجهی ایله دیران حقدن غافل دکلدر

﴿ غبار راه طلب کیمیای بهروزیست * غلام دولت این خاك عنبرین بویم ﴾

طلب یولنك غباری سعادت کیمیاسیدر بو عنبر رایحه لو خاکك دولتنك غلامیم (مفردات) (غبار) توز (راه) یول (طلب) م (کیمیا) م (بهروزی) ایو کونلولك یعنی سعادت (است) در (غلام) م (دولت) م (این) بو (خاك) طپراق (عنبرین بوی) عنبره منسوب رایحه‌لو (م) بن (معنای اشارتی) (وان لیس للانسان الا ماسعی) آیت کریمه‌سی سرنجه عشق ومعرفة اللهی طلب یولنده اهل اللهك خاکپای وذل وحقارتله مردان خدانك راهنك غباری اولمق سعادت کیمیاسیدر بن اول باشه قونمق امیدیله ایاقلر التنده جبهه‌نی عنبر رایحه اوعالی همت خاکك دولت اقبالنك غلامیم که (ذل من طمع) حدیث شریفی سرنجه حضرت اللهك عشق ووصلتی امیدی یولنده ذلیل اولمشمدر

﴿ زشوق نرگس مست بلند بالایی * چو لاله با قدح افتاده بر لب جویم ﴾

بر بلند قامت محبوبك مست چشمی شوقندن لاله کبی قدحله ایرماق کنارنه دوشمشم (مفردات) (ز) من (شوق نرگس) چشمك مشبه بهیدر (مست) م (بلند بالا) بویی یوکسك (یا) وحدتیه (چو) مثل (لاله) م (با) للملابسه (قدح) م (افتاده) دوشمش (بر) علی (اب جو) ایرماق کناری (م) بن (معنای اشارتی) بر علی الاعلی محبوبك نظر عنایتنك وصفات ذاتنك شوق ومحبتندن لاله کبی خون اولش قلب آشنا کاه منبع اسرار الهی ومشرع آب حیات علوم ربانی بر مرشد عالی جاهك حضور حیات بخشنده دوشمشم

﴿ شدم فسانه بسرگشتگی و ابروی دوست * کشید در خم چوگان خویش چون گویم ﴾

سرکشته‌لکله مشهور اولدم ودوستك زلفی بنی طوپ کبی کندی چوکانی خمنه چکدی (مفردات) (شدم) اولدم (فسانه) مثل وحکایه (با) للملابسه (سرکشتکی) دیوانه‌لك (کیسو) زلف (دوست) م (کشید) چکدی (در) فی (خم) بوکلم (چوکان) م (خویش) کندی (چون کوی) طوپ کبی (م) بنی (معنای اشارتی) سودای عشقله رسوم عقل معاشی ترك ایدوب جنون عشق مقتضاسی خراباتی لك ودیوانه‌لك ایله مشهور آفاق اولمشدم لکن اول محبوب خدا اولان مرشد کامل

(غبار راه طلب کیمیای بهروزیست * غلام دولت آن خاك عنبرین بویم) غبار راه طلب لامیه وبیانیه در مجازا غبار مبتدا کیمیا خبری مضاف اولمشدر بهروزی‌یه بهروز کوندن کونه یك اولیق معناسنه مستعملدر آخرنده یاحرف مصدردر وسین وتا ادات خبر غلام دولت ان خاك لامیه لردر وعنبرین بویه اضافت بیانیه * محصول بیت * خواجه طلبه ترغیب ایدوب بیورر طلب یولینك توزی ایلك کیمیاسیدر یعنی کرچکدن طلبه مالك اولان اکسیر اکبره مالکدر زیرا من طلب وجد وجد ایمدی اکا مالك اولان کیسه‌نك کوندن کونی یکدر خواجه ترغیبی تکرار ایدوب بیورر اول عنبر قوقولی خاکك دولتی قولیم یعنی طلب برشریف نسنه در که انك یولینك توزی سعادت کیمیاسیدر پس انك دولتنك قولیم (زشوق نرگس مست بلند بالایی * چو لاله باقدح افتاده بر لب جویم) شوقك نرگسه اضافتی لامیه در ونرگسك مسته ومستك بلند بالایه بیانیه لردر بلند بالا وصف ترکیبیدر ویاحرف وحدت *محصول بیت * برقامتی بلند جانانك چشم مستی شوقندن لاله کبی قدحله ایرمق کنارنه دوشمشم یعنی ایرمق کنارنده باده نوش اولمشم قدحله لاله کبی ایرمق کنارینه دوشمکدن مراد باده‌نوش ایلمکدر (شدم فسانه بسرگشتگی وابروی دوست * کشید در خم چوگان خویش چون گویم) *محصول بیت * مشهور اولدم سرکشته‌لکله یعنی عالمه داستان اولدم سرکردانلقله وسرکشته‌لکله حال بوکه ابروی دوست بنی چوکانی خمنه طوپ کبی چکدی حاصلی ابروی دوست بنی کندی خم چوکانه چکوب ضبط ایلمدی امانه سرکردانلقله وسرکشته‌لکله مشهور اولامم

(بيا رمى كه بفتوئ حافظ ازدل پاك * غبار زرق و بفيض قدح فروشويم) فرواداتنا كيد در شويم فعل امر متكلم وحده بويام ديمكدر
* محصول بيت * باده كتور كه حافظ فتواسيله پاك كوكلدن زورق توزينی فيض قدحله يعنی باده ايله يويايم حاصلی ريايی رفع ايلين باده در

ابدی باده كتور كه ايچوب ريادن قورتيلم
زيرا ايچنجه كيسه حقنده حسن ظن ايلمز پس ريادن خلاص بولورم (وله ايضا) (صوفی بيا كه خرقهٔ سالوس بركشيم * وين نقش زرق را خط بطلان بسر كشيم) بطلان بانك ضمی وطانك سكونيله مصدر در بطل يبطل دن يعنی نصر باندن * محصول بيت * ای صوفی كل كه ريا خرقه سنی اوستمزدن چكوب كيده لم دخی بوريا نقشنك اوزرينه خط بطلان چكه لم يعنی ريانك بطلاننه حكم ايده لم ريا فی الواقع باطلدر بلكه كفر العياذ بالله تعالی (نذر وفتوح صومعه در وجه می نهيم * دلق ريا بآب خرابات دركشيم) نذر بونده منذور معناسنه يعنی مصدر اسم مفعول معناسنه در يعنی اول نذر ايله كاری نسنه فتوح صدقه معناسنه در صومعه يه اضافت لاميه در وجه عبارتی اكثری نقود ده استعمال ايدرلر اما بونده بهای می معناسنه در ميه اضافت لاميه در نهيم فعل امر متكلم مع غيره بو غزلده كشيم كه رديف واقعدر اكثری فعل امر معناسی متضمندر دلق ريالاميه بآب خرابات باحرف صله واضافت لاميه در بانك معناسی تأكيدايدر كشيم فعل امر متكلم مع غيره چكلم ديمكدر * محصول بيت * صومعه مزه كلان نذر وصدقاتی باده بهاسنه قويه لم يعنی اكا تعيين ايده لم مرايلك خرقه سنی آب خراباته چكلم يعنی باده دن كچوره لم كه يوتوب آريتوب ژنك ريادن پاك وخالص اولسون ديمكدر بو خطابلر صوفی يه درهب (بيرون جهيم سرخوش واز بزم مدعی * غارت كنيم باده وشاهد بدر كشيم) جهيم جيم عربينك فتحيله صيچرايلم ديمكدر يعنی فعل امر متكلم مع الغيردر از بزم مدعی مصراع ثانی يه می هوندر
* محصول بيت * ای صوفی صومعه دن طشره سرخوش صيچرايلم ومدعی ورقيب بزمندن باده يی غارت ايدوب يغماليلم ومحبوبی مجلسدن طشره چكلم حاصلی ای صوفی رندلك واوباشلق ايده لم عالمه داستان اولسون

بكاجرتر بيه‌سنده، چوكان ايچنده طوب كبی جمعيت قلب ايله تمكين وسكونت وتوجه تام جناب حضرت احديت دولتی بخش وافاضه ايلدی

بيا رمى كه بفتوئ حافظ ازدل پاك * غبار زرق بفيض قدح فروشويم

شرابی كتور كه حافظك فتواسيله پاك دامن رياغبارنی قدحك فيضيله يويم (مفردات) (بيار) كتور (می) شراب (با) للملابسه (فتوئ حافظ) م (از) من (دل) كوكل (پاك) م (غبار) توز (زرق) ريا (با) للملابسه (فيض) م (قدح) م (فرو) اشاغی (شويم) يويم (معنای اشارتی) ای پير دلكير بزه شراب لدنيهٔ عشق الهيه دن كتور واحسان ايله كه (استفت قلبك) سرنجه حافظك تعلقات ماسوادن پاك كوكلنك فتواسيله رياواغراض نفسانی غبارنی سنك قدح قلبكدن افاضه ايدن شراب وحدتله وعلم وحكمتله كندی قلبمدن يويوب پاك ايتكله تجلئ خدايه مستعد وخبردار اولم

وله ايضا

صوفی بيا كه خرقهٔ سالوس بركشيم * وين نقش زرق را خط بطلان بسر كشيم

صوفی كل كه رياخرقه سنی چيقاره لم دخی بو ريانقشنك باشی اوزره بطلان خطنی چكه لم (مفردات) (صوفی) م (بيا كه) كل كه (خرقه) م (سالوس) ريا (بر) يوقارو (كشيم) چكه لم (وين) بو (نقش) م (زرق را) ريانك (خط) م (بطلان) م (بسر) باشی اوزره (كشيم) چكه لم (معنای اشارتی) ای صوفئ خشك كل كه بو شراب عشق الهيه يی نوش ايدوب ظاهرك خراب ايتكله خانهٔ تجلی اولان قلبكی احاطه ايليان رياوسمعه يی وسائر ذمايم اخلاق واغراض نفسانيه لری قلبدن اخراج ايده لم بوريانقشی كه آخرت عمليله دنياطلب ايتمك وحب مدح وخوف ذم ايله خودفروشلق ايتمك طريقی باطل اولديغنی خلقه اعلام ايده لم وباطل طريقی ترك ايده لم

نذر وفتوح صومعه در وجه می نهيم * دلق ريا بآب خرابات دركشيم

صومعه نك نذر وفتوحنی شراب خرجلغنه قويه لم ريادلقنی حرابات صوينه چكه لم (مفردات) (نذر وفتوح) خالفك ويركيسی (صومعه) عبادت خانه (در وجه می) شراب خرجلغنه (نهيم) قويه لم (دلق) يامه لی خرقه (با) للملابسه (آب) صو (خرابات) ميخانه (دركشيم) چكه لم (معنای اشارتی) تكيه لرده وخانقاهلرده نذر وفتوحاتدن مانعرآله جنغ ديو واوقافدن بادهوا لقمه يه چكم ديو نفسك حظی ايچون لقمه درويشی اولوب وصوفيلر صورتنی طوتوب بوش يره تكيه بكلمكی ترك ايليوب كل بو تلبسات ريايی وبو دلق ناموسلغی قويه لم شراب عشق الهيه يی نوش ايتمكه سعی ايدوب نام ونشانی تركله محو وفنا اولوب انبيا واوليا ل يولن اختيار ايده لم

بيرون جهيم سرخوش واز بزم مدعی * غارت كنيم باده وشاهد بدر كشيم

سرخوش طشره چيقالم ومدعينك بزمندن شرابی يغما ايده لم شرابی ومحبوبی طشره

چكه لم

(سرقضا كه درتتق غيب منزويست * مستانه اش نقاب زرخسار بركشيم) سرقضا اضافتی لاميه در كه حرف رابط صفت تتق ايكی تانك ضميله پرده معناسنه در غيبه اضافت بيانيه در منزوی اسم فاعلدر انفعال باندن كوشه نشين معناسنه زيرا زاويه بوجهه دير لر ومنزوی برزاويه يعنی بوجق اختيار ايدنجی كيسه اما بونده مراد كيزلی ومخفيدر مستانه اش شين ضمير سرقضايه راجعدر نقاب بركشمك مفعول صريحيدر وزرخسار غير صريحی * محصول بيت * سرقضا وقدر كه غيب پرده سنده مخفی ومستوردر يعنی آندن كيسه اكاه دكلدر مستانه نقابنی يوزندن چكلم سرقضايی مستانه كشف ايده لم مخفی قالمسون زيرا آيق اولان كيسه وهام اولور پس

سری فاش ايلمز قورقرشده كه الف قافيه سنده يوردمشدر بيت * راز درون پرده زرندان مست پرس * كين حال نيست زاهد عالی مقام را * (كاری كنيم ورنه خجالت برآورد * روزی كه رخت جان بجهان دكر كشيم) كاری ياحرف وحدت كاردن مراد عملدر ورنه والا معناسنه در خجالت برآورد شرمندهلك كتورر ديمكدر روزی ياحرف وحدت برآورد فعلنی روزه اسناد مجازيدر كه حرف رابط صفت رخت جان بيانيه در جهان دكردن مراد آخرت دنيدر
* محصول بيت * ای صوفی بر عمل خير ايده لم يوخسه شرمندهلك كتورر بركون كه جان اسبابنی غير عالمه چكرز يعنی بوجهانده عمل خير ايشلمهجك اول جهانده كه دار جزادر شرمندهلك كتورر پس سعی ايدوب بو مزرع دنياده دانهٔ خيراكمك كرك كه اول جهانده خرمن خير تحصيل ايليه سين (فردا اكرنه روضهٔ رضوان بماد هند * غلمان زغرفه حور زجنت بدر كشيم) روضه لغتده چمن معناسنه در رضوان جنت قپوجيسنه ديرلر پس روضه‌نك رضوانه اضافتی ادنی ملابسه ايله در غلمان غلامك جمعيدر بونده اهل جنته خدمت ايليان اوغلانلردر مراد غرفه دن قصر جنتدر * محصول بيت * يارين يعنی آخرت كوننده اكر جنتی بزه ويرمزلرسه غلمانی جنت قصرنده وحوريلری جنتدن طشره چكرز ويا چكلم يعنی مرادمز ديدار جانا ندر بونلرله تسلی دكلوز حاصلی جنت دخی ايلكدن مراد انده مشاهدهٔ ديدار رحماندر ذوق نفسانی دكلدر (كو عشوهٔ زابروی اوتا چوماه نو * كوی سپهر درخم چوكان زر كشيم) عشوه‌ده ياحرف وحدت تاحرف تعليل كوی سپهر بيانيه خم چوكان لاميه زره اضافت بيانيه چوكان زردن مراد ابروی جاناندر وياماه نودر * محصول بيت * قنی بر عشوه جانان ابروسندن تا كه ماه نو كبی فلك طوپنی آلتون چوكان خمنه چكلم ابروی جانانی ده ماه نوه تشبيه ايلمشدر كه چوكان زرده مراد اولدر ابروی جاناندن برعشوه ايستر كه كمال كامرانلقدن كوی فلكی آلتون چوكان خمنه چكه زيرا كوی ميداندن چوكانلر قپان منفاخردر وبو قيمتی زياده ميمون بيلور

چكه لم (مفردات) (بيرون) طشره (جهيم) صيچرايه لم (سرخوش) م (از) من (بزم) مجلس (مدعی) م (غارت) يغما (كنيم) ايده لم (باده) شراب (شاهد) محبوب (بدر) طشره (كشيم) چكه لم (معنای اشارتی) عشق الهيه ايله مست ومستغرق اولديغمز حالده اوصاف بشريه دن طشره چيقالم عشق الهيدن بی بهره اولان مدعيلر مجلسندن شراب عشقی يغما ايده لم يعنی غرور ايتيوب وعوام منصوفه لره اختلاط ايتيوب مجالسلرنده بولنورسق دخی (الصوفی كائن وبائن) سرنجه قلبمزی حقدن غافل قلميوب درون وبيرونده توجه حقده اوله لم

سرخدا كه درتتق غيب منزويست * مستانه اش نقاب زرخساره بركشيم

خدانك سری كه غيب پرده سنده مستوردر مستانه آنك يوزندن نقابی رفع ايده لم (مفردات) (سرخدا) م (در) فی (تتق) پرده (غيب) م (منزوی) مستور (است) در (مستانه) م (ش) آنك (نقاب) پرده (ز) من (رخساره) يكاقلر (بر) يوقارو (كشيم) چكه لم (معنای اشارتی) غيب پرده لرنده مستور اولان اسرار خدايی رياضات ومجاهدات ايله سعی ايدوب كشف ايده لم وجوع وتجرد عن ماسوی الله ايله عشق ومعرفة الله كسب ايدوب جمال اللهدن نقابی رفع ايده لم وانوار ذات اللهيه مستغرق اوله لم

كاری كنيم ورنه خجالت برآورد * روزی كه رخت جان بجهانی دكر كشيم

بر عمل ايده لم يوخسه خجالت كتورر بركون كه جان رختنی برغيری جهانه چكه رز (مفردات) (كاری) برايش (كنيم) ايده لم (ورنه) يوخسه (خجالت) م (برآورد) كتورر (روزی) بركون (رخت) متاع (جان) م (بجهانی دكر) برغيری جهانه (كشيم) چكه رز (معنای اشارتی) بو رخصت وعمل جهانده حق تعالی راضی اوله جق بر عمل ايشليه لم يوخسه نفس وهوايه اويوب ايشلديكمز اعمال قبيحه لرله بركون اولوب بو جان آخرت جهاننه حضور رب العالمينه واردقده استعيذ بالله (ولقد جئتمونا فرادی كما خلقناكم اول مرة) خطابی وقتنده خجالت وشرمسارلق چكه رز

فردا اكرنه روضهٔ رضوان بماد هند * غلمان زغرفه حور زجنت بدر كشيم

يارين اكر جنت باغچه سنی بزه ويرميه لر غلمانی غرفه دن حوری يی جنتدن طشره چكه رز (مفردات) (فردا) يارين (اكر) م (نه) نفی (روضه) باغچه (رضوان) جنت بكجيسی (بما) بزه (دهند) ويرلر (غلمان) م (ز) من (غرفه) چارطاق (حور) م (ز) من (جنت) م (بدر) طشره (كشيم) چكه رز (معنای اشارتی) يارين اكر حضرت اللهك كرم ولطفيله بزه روضهٔ رضوانی ويرميه لر اول وقت حسرت وندامتله اولان بزم فرياد وفغانمز شفقة جنتك حوری وغلمانی بزی سيران وبزه دعای غفران ايچون طاشره چكه رز

كرعشوهٔ زابروی اوتا چوماه نو * كوی سپهر درخم چوكان زر كشيم

(حافظ نه حدماست چنین لافهازدن * پای ازکلیم خویش چرابیشتر کشیم) * محصول بیت * ای حافظ بونجابین لافلر اورمق بزم حدیمز دکلدر اباغمزی کندی کلیمزدن نیچون زیاده رك چکرز یعنی کندی حدیمزدن زیاده سوز سویلمك معقول دکلدر مصراع ثانی

انك ابروسندن فنی برعشوه که ناماه نوکبی فلك طوپنی التون چوکان کبی چکه لم
(مفردات) (کو) فنی (عشوه) ناز (غمزه) وحدتیه (ز) من (ابروی) قاش (او)
انك (تا) حتی (چوماه نو) یکی آی کبی (کوی) طوپ (سپهر) فلك (در) فی (خم)
بوکلم (چوکان) م (زر) التون (کشیم) چکه لم (معنای اشارتی) حق سبحانه
وتعالینك تجلیات صفاتندن فنی برآثار لطف وکرم وقنی انفتاح وانفساح ایله قلبده
برفیوضات انوار قدم که تاقلبده انوار الهیه نك ظهوریله فلکك چوکان زرکبی
ملال ایچنده طوپ اولدیغی کبی جمعیت قلب سببیله دنیا ومافیهادن بلکه
دوجهاندن تجافی ایدوب انوار الهیه یه استغراقله لقاء الالهه واصل اوله لم

﴿ حافظ نه حدماست چنین لافهازدن * پای ازکلیم خویش چرا بیشتر کشیم ﴾

ای حافظ بویله لافلر اورمق بزم حدمز دکلدر نیچون اباغمزی کندی کلیمزدن
زیاده رك چکه لم (مفردات) (حافظ) م (نه حدماست) بزم حدمز دکلدر (چنین)
بویله (لافها) لافلر (زدن) اورمق (پای) اباق (از) من (کلیم) م (خویش)
کندی (چرا) نیچون (بیشتر) زیاده رك (کشیم) چکه لم (معنای اشارتی) ای حافظ
کرچه حسن تدبیر وسعی ومجاهده لازمدر اما (الحذر لایدفع القدر) مؤداسنجه
سالك راه عشق اولانه تسلیم وتفویض وارادهسنی حق تعالینك ارادهسنده
محو ونایاب ایتمکدر که (العبد یدبر والله یقدر) سنك نه حدك واردر که ارادهٔ حق
حضورنده تدبیر واظهار وجود ایدهسن وبویله لافلر ایله کندی حدمزی تجاوز
ایدرز بزه لازم اولان بقدر الطاقه سعیدنصکره عجب وغروری ترك ایدوب وسعیکی
حق تعالینك کرمی واحسانی بیلوب کندی ارادهکی محو ایتمکدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ عمریست تامن درطلب هرروز کامی میزنم * دست شفاعت هرزمان درنیك نامی میزنم ﴾

برعمردر که بن طلبده هرکون برآدم اوررم هرزمان بر نیکنامه شفاعت الینی اوررم
(مفردات) (عمریست) برعمردر (تا) حتی (من) بن (در) فی (طلب) م (هرروز)
هرکون (کامی) برآدم (میزنم) اوررم (دست شفاعت) م (هرزمان) م (در)
فی (نیکنامی) برابوآدلویه (میزنم) اوررم (معنای اشارتی) برعمردر عشق ومعرفة اللهی
طلب یولنده هرکون (ففروا الی الله) آیت کریمهسی سرنجه سفردروطن طریق اوزره
بحمدالله جانب حقه برآدم وبرترقی اوررم وهرزمان رجال اللهدن برمرشده استمداد
ایچون شفاعت الینی اوررم ودامننه یاپشوب کندیلردن همت ونصرت طلب ایدرم

﴿ بی ماه مهرافروز خود تانکذرانم روز خود * دامی براهی می نهم مرغی بدامی میزنم ﴾

کندی محبتلو ماهمسز تاکندی کونمی کچورمیم بویله بردوزاق قوردم بردامه برمرغ
اوردم (مفردات) (بی) نفی (ماه) آی (مهرافروز) محبت شعله لندریجی (خود)
کندی (تانکذرانم) کچورمیم (روزخود) کندی کونمی (دامی) بردوزاق (براهی)

برضرب مثلی متضمندر نته که ترکیده
اباغنکی یورغانکه کوره اوزاده دیرلر
خواجه بوغزلی مقام سکرده سویلمشدر
زیرا مقام صحوده بویله ایده کن دکلدر
(وله ایضا) (عمریست تامن درطلب
هرروز کامی میزنم * دست شفاعت
هرزمان درنیك نامی میزنم) عمری یاحرف
وحدت برزماندر معناسنه تا ابتدای غایت
ایچوندر زمانده عربیده منذکبی کام کاف
عجمیله آدم دیمکدر ویاحرف تنکیر دست
شفاعت بیانیه در نیك نامی درحرف صله
نیکنام وصف ترکیبی اقسامندندر ابوآدلی
معناسنه ویاحرف وحدت * محصول
بیت * برزماندر که بن طلب وصال جانانده
هرکون آدم اوررم یعنی وصالنی
جستجو ایدوب هرکون آشاغی یه ویوقاری یه
کزرم شفاعت الینی هرزمان برابوآدلی یه
اوررم یعنی ایلکه مشهور اولان
کیمسهیی هرزمان شفیع طوتارم باشد
وصال میسر اوله (بی ماه مهر افروز
خود تانکذرانم روز خود * دامی براهی
می نهم مرغی بدامی میزنم) نکذرانم
بعض نسخهده نون نافیه ایله وبعضنده
یای استقبالیه ایله واقع اولمش ولکل
وجهة مهرافروز وصف ترکیبیدر
محبت یاقلندریجی یعنی زیاده ایدیجی
افروز لفظی اختیار ایلدیکی مهرك
برمعناسی کونش اولمق اعتباریله در
مصراع ثانیده واقع اولان یاء وحدت
افاده ایدر * محصول بیت * کندی
محبت آتشنی یاقلندریجی ماهمز اولمقسز
کونمی کچورمك ایچون بریوله برطوزاق
قورارم یعنی قورارم وطوزاغه برمرغ
اوررم یعنی قورم زیرا عادتدر که بروحشی
مرغی صید ایلمك ایچون طوزاغه
برقوشی بك قورلر ایمدی جانان بوحال
سبر ایلمك ایچون کندمی بوکاره مشغول
ایدرم اما بکذرانم یابله اونجه دیمك اولور که جانانسز کونم کچورمك ایچون یعنی کندمی اکلندرمك ایچون بوحالره مشغول اولورم

﴿ بریوله ﴾

(تا بوکه یابم آکهی زان سایهٔ سروسهی * کلبانك عشق ازهرطرف برخوش خرامی میزنم) تاادات تعلیل بوکه اصلنده بود که ایدی دال تخفیفا حذف اولندی حاصلی بوفعل مضارعدن دال استقبالی حذف ایلمك مطرددر که لفظنه مقارن اولدقده یابم فعل مضارع متکلم وحده یابیدندن بولق معناسنه آکهی یاحرف مصدر کلبانك اولو آوازه دیرلر خوش خرام وصف ترکیبیدر کوزل صالنشلی معناسنه

بریوله (می نهم) قوریم (مرغی) برقوش (بدامی) بردوزاغه (میزنم) اوررم
(معنای اشارتی) باذن الله عزیمتم وطلب همتم بودر که ذاتی نوریله قلبده محبتی نورنی
شعله لندریجی منور السموات والارض اولان محبوبمسز وانك عشقی ومعرفتنسز
تابر کونمی وبرساعتمی کچورمیم کان بریوله بردوزاق قوردم که آنده مرغ
مرادم طوته له

﴿ تابوکه یابم آکهی زان سایهٔ سروسهی *
کلبانك عشق ازهرطرف برخوش خرامی میزنم ﴾

تااوله که اول سروسهینك سایهسندن آکاهلق بولم هرطرفدن برخوش خرام اوزره
عشق کلبانکنی اوررم (مفردات) (تابوکه) اوله که (یابم) بولم (آکهی) خبردارلق
(زان سایه) اول سایهدن (سروسهی) سرو بویلو (کلبانك) آواز (عشق) م
(از) من (هرطرف) م (بر) علی (خوش خرام) خوش صالنیجی (میزنم)
اوررم (معنای اشارتی) (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه بوقدر سعی ومجاهدهدن
وتوجه دائمیدن مراد تااوله که اول راه مستقیم هدایت وبریجی وعلوم لدنیه سنه
توفیق ایدیجی محبوب ازلینك معرفتندن برآکاهلق بولم بونیتك صدقنه بناء (اینما
تولوا فثم وجه الله) آیت کریمهسی سرنجه هرطرفدن انوار حقك ظهوری سببیله
برخوش خرام اوزره عشق کلبانکنی اوررم

﴿ دائم سرآرد غصهرا رنکین برآرد قصهرا *
این آه خون افشان که من هرصبح وشامی میزنم ﴾

بیلورم غصهیی باشه کتورر قصهیی رنکین یوقاری کتورر بوقان صاچیجی آه که بن
هرصباح وهر براخشام اوررم (مفردات) (دائم) بیلورم (سر) باش (آرد) کتورر
(غصهرا) غمی (رنکین) یاقشقلو (بر) یوقاری (آرد) کتورر (قصهرا) م
(این) بو (اه) م (خون افشان) قان صاچیجی (من) بن (هرصبح) م (شام)
اخشام (یا) وحدتیه (میزنم) اوررم (معنای اشارتی) (انه لایضیع اجر المحسنین)
آیت کریمهسی سرنجه بیلورم که (لایخلف المیعاد) اولان محبوب کریم کرم واحسانیله
بووصلت امیدیله اولان غم وغصه وسوزش واندیشهلری باشه کتورر واول بیچاره
عاشقی مرادینه یتورر وبوعاشق ایله معشوق ارا سنده اولان لطیف قصه وشیوهلری
دخی وجوده کتورر اول سببدن که بوقان صاچیجی آه وافغان که بن هرصبح
وهر براخشام اوررم

﴿ اورنك کو کلچهره کونقش وفاومهرکو
حالی من اندر عاشقی داد تمامی میزنم ﴾

اورنك قنی کلچهره قنی وفاومهر نقشی قنی شمدی بن عاشقلقده تماملق دادنی اوررم
(مفردات) (اورنك) برعاشق (کو) قنی (کلچهره) برمعشوقه (کو) قنی (نقش)
م (وفا ومهر) کذلك (کو) قنی (حالی) شمدی (من) بن (اندر عاشقی)

ویاحرف وحدت * محصول بیت * تااوله که
اول سروسهی سایهسندن آکاهلق
بولام یعنی آندن آکاه اولام عشق کلبانکنی
هرجانبدن برکوزل صالنشلی محبوبه
اوررم یعنی هریرده که برکوزل کوررم
عاشقانه آه وناله ایدرمکه بکا یاقون که
آکاه اوله یم که جانانمیدر (دائم سرآرد
غصهرا رنکین برآرد قصهرا * این آه
خون افشان که من هرصبح وشامی میزنم)
سرآرد باشه کتورر یعنی دوکدر فاعلی آه
خون افشاندر ومفعولی غصهرا ردده
بویله در حاصلی مصراع اول مصراع
ثانی یه مرهوندر خون افشان وصف
ترکیبیدر قان صاچیجی دیمکدر که حرف
رابط صفت * محصول بیت * بیلورمکه
غصهدوکدر ورنکین قصه پیدا ایدر
بوقان صاچیجی آه که بن هرصباح واخشام
اوررم یعنی بوآه آتشبار وخون افشان
بیلورمکه غصهمی کیدرور ورنکین وشیرین
قصه اظهار ایدر حاصلی جانانه تأثیر ایدر
البته بنی غم وغصهدن تخلیص ایدر
مصراع اولك معناسی بیلورم غصهیی
باشه کتوررم قصهٔ رنکین کتورردن
مراد جه فاعلن بیلمسش (اورنك
کو کلچهره کونقش وفا ومهرکو *
حالی من اندر عاشقی داد تمامی میزنم)
اورنك لفظ مشترکدر اما بونده برعاشقك
اسمیدر وکلچهره معشوقنك وفادخی برعاشقك
اسمی ومهر معشوقنك حالی شمدیکی حالده
دیمکدر حالاده دیرلر داو قارباز قودیغی
مبلغه دیرلر یعنی اول اوج که او زرینه
اوینارلر اما بونده دعوی معناسنه در
وخصمه اشته میدان دیمك معناسنه در
تمامیده یاحرف تنکیر * محصول بیت *
قنی بوعاشقلر ومعشوقلر که انلرك اسمنه
عشق ایچنده کتابلر ودستانلر یازلدی
یعنی بونلر میدان کاشانهدن کوچدی
وکندی میدان بکا قالدیکه حالا
بن عاشقلقده تمام دعوا ایدرم یعنی بن عاشق کاملم دیو دعوا ایدرم حاصلی انلر کندی ایسه ایشته بن شمدی دعوای عشق ایدرم میدان محبتده
تمامینك یاسی حرف مصدر طوتوب مصراع ثانینك معناسی شمدی بن عاشقلقده تماملق داوینی ایدرم دین حروف قافیه یی بیلزایمش
مصراع اولده واقع اولان اسما عاشقلر ومعشوقلر اسملری اولدیغنی بیلیوب زینت قنی وکل یوز قنی وفا ومحبت نقشی قنی دین عشاق
داستانلرندن عجب بی بهره ایمش

عاشقلقده (دادتمامی) تماماق طلبنی (میزنم) اوردم (معنای اشارتی) (المجازة قنطرة الحقیقة) کلامی سرنجه اورنك وکلچهر ومهر ووفا ولیلا ومجنون کبیلر که مجاز یوزندن عشقلرنده صادق وپاکیزه اولدقلرندن مجازلری حقیقته تبدیل اولوب واسطه ایله عاقبت وصلت الی الله بولمشلردر لکن شمدی بن مجاز وماسوی واسطه سنسز حضرت اللهمدن فیض بلاواسطه ایله نقصانسز اولان تمامیت عشقك وعشق تاملک نتیجه سی اولان اقاء اللهه بلاواسطه وصلت طلبنده یم یسرنا الله تعالی

﴿ هرچند کان آرام دل دانم که بخشد کام دل ﴾
﴿ نقش خیالی میکشم فال دوامی میزنم ﴾

هرنه دکلو که اول آرام دل بیلورم که کوکلك مرادنی باغشلر برخیال نقشنی چکرم ردوام فالی اوررم (مفردات) (هرچند) هرنه دکلو (ان) اول (آرام دل) کوکل اکلنجه سی (دانم) بیلورم (بخشد) باغشلر (کام دل) کوکل مرادنی (نقش) م (خیال) م (یا) وحدتیه (میکشم) چکرم (فال) م (دوام) م (یا) وحدتیه (میزنم) اوردم (معنای اشارتی) (وفی الخبران داود علیه السلام قال فی مناجاته الهی وجدت لکل داء دواء فهل للمحبین دواء فاوحی الله تعالی الیه یاداود لیس للمحبین دواء سوی لقاء المحبوب) خبری سرنجه مشاهده انوار جمالیله والقاوصالیله عاشق جکرسوزنك کوکلنه آرام وراحت ودرد غمنه دوا وسکونت کرم ایدیجی رؤف رحیم اولان محبوبمی بیلورمکه دریای کرم بی نهایه سندن عاشق بیچاره سنك هرنه قدر کوکلی مرادی وارایسه بخش ایدر انکیچون دائما جناب عزتنه توجه ایله انوار جمال باکمال اندیشه سن چکرم وحسن ظن اوزره دوام تفأل خبر اوردم

﴿ باآنکه ازخود غائبم وازمی چو حافظ تائبم ﴾
﴿ درمجلس روحانیان که گاه جامی میزنم ﴾

انکله بیله که کندمدن غائبم وحافظ کبی شرابدن تائبم روحانیلر مجلسنده کاه کاه برجام اوررم (مفردات) (باآنکه) انکله بیله که (ازخود) کندمدن (غائبم) م (وازمی) شرابدن (چو) مثل (حافظ) م (تائبم) م (در) فی (مجلس) م (روحانیان) اهل الله (که گاه) وقت وقت (جامی) برقدح (میزنم) اوررم (معنای اشارتی) بحمدالله غیب وحضراولان مردان خدالر کبی اوصاف بشریه دن غائب وعشق الهیه سببیله حضرت اللهه اتابتده ثابت اولمشم انکیچون احیانا روحانیان مجلسنده عشق الهیه ایله استغراق دمن اوردم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ روزعیدست ومن امروزدران تدبیرم ﴾ که دهم حاصل سی روزه وساغر گیرم ﴾

بیرام کونیدر وبن بوکون اول تدبیرده یم که اوتوز کونلك حاصلمی ویرم وساغر طوتم (مفردات) (روز عیدست) بیرام کونیدر (من) بن (امروز) بوکون (در) فی (آن) اول (تدبیر) م (م) بن (دهم) ویرم (حاصل) م (سی روزه) اوتوز کونلك

(هرچند کان آرام دل دانم ببخشد کام دل * نقش خیالی میکشم فال دوامی میزنم) نقش خیالی اصلنده نقش خیال وصال ایدی ضرورت وزن ایچون وقرینه قائم اولدیغیچون حذف اولندی فال دوامی اصلنده فال دوام وصال ایدی * محصول بیت * هرنقدر که اول آرام دل بیلورمکه کوکل مرادینی بغشلر یعنی کوکل مرادینی احسان ایلدیکی محققدر اما بن خیال وصال نقشن اوردم یعنی خیالمده وصالن نقش ایدرم ودائمی وصال فالن اوررم حاصلی وصال دائمی میسر اواوردیوفال اوررم یعنی هرنقدر که آندن امید وصال یوغیسه بن خیالمده وصالنی تصور ایدوب دوام وصال ایچون تفأل ایدرم یعنی دوام وصال فالن ایدرم (باآن که ازخود غائبم وزمی چوحافظ تائبم * درمجلس روحانیان که گاه جامی میزنم) * محصول بیت * باخصوص که کندمدن غائبم یعنی کندی وجودمدن خبردار دکلم دخی میدن حافظ کبی توبه کارم روحانیلر مجلسنده کاه کاه جام اوروردم یعنی اکرچه طریق محبتده لایعقلم وعوام واشخاصله باده نوش دکلم اما محبوبلر مجلسنده کاهی برقدح ایچرم بونده روحانیاندن مراد دلبراندر حاصلی کاهی محبوبلرله صحبت ایدرم (وله ایضا) (روز عیدست ومن امروز دران تدبیرم * که دهم حاصل سی روزه وساغر گیرم) * محصول بیت * بوکون بیرام کونیدر حال بوکه بن اول تدبیرده یمکه اوتوز کونلك رمضانك حاصلنی وثوابنی ویرم وباده آلوب ساغر طوتام یعنی مقدمه مالك ذکلم که باده یه ویرم بس رمضانك اوتوز کونلك ثوابی حاصلنی باده یه ویروب ایچرم

(ها) مقدار معناسنه (ساغر) قدح (گیرم) طوتارم (معنای اشارتی) عشق ومعرفة اللهك نتیجه سی اولان عید وصال کونده بن اول تدبیرده یم که لذت وعشقسز اولان صوم وصلاتك حاصلی اجر وثوابنی ویرم ومقابلنده باعث وصلت الی الله اولان شراب عشق الهیه بی اخذ ایدم زیرا ذوق وعشقسز طاعت کندیدن شجربتین چورك دانه کبیدر

﴿ دوسه روزست که دورم زمی وساقی وجام ﴾ بس خجالت که بدید آید ازین تقصیرم ﴾

ایکی اوچ کوندر شراب وساقی وجامدن دورم چوق خجالتکه بوتقصیردن بکا ظاهر اولور (مفردات) (دو) ایکی (سه) اوچ (روزست) کوندر (دورم) ایراغم (ز) من (می) شراب (ساقی) م (جام) قدح (بس) چوق (خجالت) م (بدید) ظاهر (آید) کله (ازین تقصیر) بوقصوردن (م) بکا (معنای اشارتی) راه عشق قووب برقاچکون شراب عشق الهیدن ومی شد حیات بخشدن وفیض قلوب عارفاندن دور اولمش ایدم انکیچون شمدی چوق خجالت چکرمکه بوقصوردن بکا ظاهر اولمشدر

﴿ من بخلوت ننشینم پس ازین ور بمثل ﴾ زاهد صومعه برپای نهد زنجیرم ﴾

بن شمدنصکره خلوتده اوطورمزم فرضا اکر صومعه نك زاهدی اياغمه زنجیر قویه (مفردات) (من) بن (بخلوت) خلوتده (ننشینم) اوطورمزم (پس ازین) بوندنصکره (ور بمثل) فرضا اکر (زاهد صومعه) صومعه نك زاهدی (برپای) اياغم اوزره (نهد) قویه (زنجیر) م (م) بنم (معنای اشارتی) بن شمدنصکره ریا وسمعه یه وافکار فاسده لره باعث اولان خلوتده اوطورمزم فرضا اکر صومعه نك زاهدی وتغییر الشکل لاجل الاکل ایدیجی صورت پرست اولان عوامك مرشدی ناپیسالله اياغمه زنجیر قویه وبکا رغبت واحسان ایلیه ینه اول بی خبرك اردنه دوشوب یوش یره یورلمام

﴿ پند پیرانه دهد واعظ شهرم لیکن ﴾ من نه آنم که دکر پند کسی بپذیرم ﴾

شهرك واعظی بکا پیرانه نصیحت ویرلیکن بن اول دکلمکه غیری برکیمسه نك پندنی قبول ایدم (مفردات) (پند پیرانه) مرشدلر نصیحتی (دهد) ویرر (واعظ) م (شهر) م (م) بکا (لیکن) م (من نه آنم که) بن اول دکلمکه (دکر) غیری (پند) نصیحت (کسی) برکیمسه (بپذیرم) قبول ایدم (معنای اشارتی) اول عبدالبطن واسیرالشهوة والشهره اولوب ذوق عشقدن بی خبر واعظ شهر دخی مشایخ عظامك واهل اللهك کلمات قدسیه لرندن براز کلام سرقت ایدوب بکا مرشد کاملر کبی نصیحت ویرلیکن بن اول بی ذوق مقلد دکلمکه هر برصورت پرستك پندنی قبول ایدم ایتم

﴿ آنکه برخاك درمیکده جان داد کجاست ﴾ تانهم برقدمش این سروپیشش میرم ﴾

اول کیمسه که میخانه قپوسنك خاکی اوزره جان ویردی قنده در تابوسری انك قدمنه قویم

دوسه روزست که دورم زمی وساغر وجام * بس خجالت که بدید آمد ازین تقصیرم) * محصول بیت * ایکی اوچ کوندر که باواوج شیدن دورم یعنی میدن وایکی ظرفندن پس ایمدی چوق خجالت که ظاهر اولور بوتقصیردن یعنی رندلر بزی تعییب ایدرلر بوبطالت ایچون پس ایمدی شرمندهلك لازم کلور (من بخلوت ننشینم پس ازین ور بمثل * زاهد صومعه برپای نهد زنجیرم) وروا کردن مخففدر وربمثل مصراع ثانی یه مرهوندر بوندنصکره یعنی روز عیدن نصکره زنجیرم میمی معنی جهتدن پایه مقیددر برپایم تقدیرنده * محصول بیت * بوندنصکره بن خلوتده اوطورمام واکر مثلا وفرضا زاهد صومعه اياغمه زنجیر قویه یعنی اکر زاهد صومعه بنی زنجیره اوره که خلوتده اوطورم اوطورمام زیرا صومعه بکا زندان کلور پس آنده نیجه قرار ایدیم خواجه نك بوسوزی دلالت ایدر که زمان فصل بهار اوله که اول زمانده طبیعت کشاده یرلره مائل اولور (پند پیرانه دهد واعظ شهرم لیکن * من نه آنم که دکر پند کسی بپذیرم) پیرانه الف ونون اداث جمعدر وحرف های رسمی مناسبت ولیاقت معناسنی افاده ایدر پیرلره لایق پند دیمکدر بعضیلر دیدیلرکه الف ونون وهای رسمی مجموعی بومعنایی افاده ایدر والعلم عندالله شهرم میم متکلم معنی جهتدن دهد کلمه سنه مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه بکاویرر دیمکدر لیکن اداث استدراك مصراع ثانی یه مرهوندر کسی یا حرف وحدت بپذیرم فعل مضارع متکلم وحده بای استقبالیه ده کسره ده ضمه ده جائز وبای اصلیه ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنور * محصول بیت * بکا واعظ شهر پیرانه نصیحت ویرر اما بن اول دکلم که دخی برکیمسه نك پندنی قبول ایدم حاصلی بکا نصیحتی محض خیردر اما بن انك نصیحتنی طوتمام زیرا بن رندلك ایسترم اول ایسه زهد وصلاح پس طوتامیه جغمی بیلورمکه قبول ایلمم (آن که برخاك درمیکده جان داد کجاست * تانهم برقدمش این سروپیشش میرم) این مستدرکدر ضرورت وزن ایچون کلمشدر * محصول بیت * اول کیمسه که میکده قپوسی طپراغنده جان ویردی قنده در تاکیم اياغنه باشمی قویه یم واوکنده اوله یم یعنی انك کبی محترم ومکرم قپونك طپراغنده جان ویردیکیچون تبرکا وتیمنا باشم اياغنه قویوب تسلیم روح ایده یم

(میکشم باده وسجادهٔ تقوی بر دوش * وای اکر خلق شوند آکه ازین تزویرم) میکشم فعل مضارع متکلم وحده باده مفعول صریحی
واوحرف عطف سجادهٔ معطوف باده به تقوایه اضافت یا نیه بر حرف استعلا دوش اوموز مفعول غیرصریحیدر میکشمك میکشم
اکر طاشیمق معناسنه ایسه باده وسجاده بر دوشه متوجه اولور یعنی ایکیسنیده اوموزمده کوتوررم دیمك اولور امامیکشم اکر چکمك یعنی باده
ایچمك معناسنه اولور سه بو توجه
لازم کلمز واو دخی حالیت معناسنی افاده
ایدر * محصول بیت * باده ایچرم حال
بو که تقوی سجاده سی اوموزمده در یعنی
سجادهٔ تقوی اوموزمده ایکن باده نوش ایدرم
و ای اکر خلق بنم تزویرمی طوتوب
ریامدن آکاه اوله لر یعنی بو ایلدیکم وضع
امر یا ایدر طویوب اورسه رسوا اولورم
(خلق کویند که حافظ سخن پیر بنوش *
ساخورده می امروز به ازصد پیرم)
بنوش نونك کسری ویانك ضمیله فعل
امر مخاطبدر دکله وایشت دیمکدر
ساخورده اسکیمش یاشامش معناسنه در
اما بوند برقاج یلاق شراب دیمکدرمی ده
یای ثانی حرف وحدت ویا تنکیردر *
* محصول بیت * خلق دیرلر که ای حافظ
پیرك سوزینی دکله یعنی نصیحت قبول
ایله نیجه یلاق بر شراب بوکون بکا نیجه
پیردن یکدر یوز پیردن مراد کثرت
عدد معین دکلدر حاصلی بکا اسکی
شراب یوز نصیحت پیردن یکدر (وله ایضا)
(عشقبازی وجوانی وشراب لعل فام
* مجلس انس وحریف همدم وشرب
مدام) خواجه نك بو غزلی بر مجلسك
تعریفنده واقعدر عشقباز وصف ترکیبیدر
و یا حرف مصدر جوانی یاسیده بویله در
شراب لعل فام یا نیه فام رنك معناسنه
لعل رنکلی شراب دیمکدر انس همزه نك
ضمی وکسریله درونونك سکونیله
مخصوص مصاحبده مستعملدر حریف
باده مصاحبی اما لغتده حرفت صنعتده
دیرلر و حریف صنعتداش معناسنه در
حریف همدم انسه معطوفدر وشرب
مدامده انسه وحریفه عطف اولنمق قابل
* محصول بیت * محبوب دوستلق و یکتالك
واعل رنکلی شراب ایچمك دوریدر
دور ایمز مجلسمزده مخصوص مصاحب
مجلسی وحریف همدم وشرب باده مجاسیدر مدامدن مرادبونده باده در اکر چه که دوام ایهامندن خالی دکلدر حاصلی اهل مجلس
هپ معقول کیمسه لردر شرب مدامی شراب دائمله تعبیر ایلین مدامی بلزامش حریفی هم صنعت مصاحبله تفسیر ایلینده حریفی بلزامش

واننك اوکنده اولم (مفردات) (آنکه) اولکه (بر) علی (خاك) طپراق (در) قپو (میکده)
میخانه (جان) م (داد) ویردی (بکجاست) قنده در (تا) حتی (نهم) قویم (بر)
علی (قدمش) آنك اباغنه (این) بو (سر) باش (پیشش) آنك اوکنده (میرم)
اولم (معنای اشارتی) فنی بر دنیا وما فیهایی بلکه جان و باشی حضرت اللهك
عشق ومعرفتی یولنده ترك ایدوب مشایخ کبار محفه لره خدمت واهل اللهك قپوسی
طپراغنه یوز سوروب وجان فدا ایتمکله تحصیل محبوبت ومعرفت ایلمش بی غرض
بر عاشق صادقکه تاانك قدمنه بوسری قویم واننك اوکنده اولم

﴿ میکشم باده وسجادهٔ تقوی بر دوش * وای اکر خلق شوند آکه ازین تزویرم ﴾

شراب نوش ایدم تقوی سجاده سی اوموزمده ایکن یله وای اکر خلق بنم تزویرمدن
آکاه اوله لر (مفردات) (میکشم) چکه رم (باده) شرابی (واو) بمعنی مع (سجاده)
م (تقوی) م (بر) علی (دوش) اوموز (وای) ویل وهلاك (اکر خلق) م
(شوند) اوله لر (آکه) واقف (ازین تزویرم) بو بنم یلانمدن (معنای اشارتی)
اکر کلامده وحالده اخلاص وصدق درون اولمیوب خنزیر صید نه شبیه عوام
کالهوامك صیدی ایچون ریاء عشق ومحبت وسجادهٔ تقوی وعبادت وطاعت اظهار
ایدوب مرائیلر یوان طونارسم غیرت الله ظهور ایدوب کرك دنیاده باخصوص (یوم
تبلی السرائر) اولان عقباده خلق عالم بنم بوریا وتزویرمدن آکاه اوله لر اول وقت
هلاك ورسوالق بنم ایچوندر (عصمنا الله من الریاء والشرك الخفی)

﴿ خلق کویند که حافظ سخن پیر بنوش * ساخورده میی امروز به ازصد پیرم ﴾

خلق دیرلر که ای حافظ پیرسوزنی استماع ایله براسکی شراب بوکون بکا یوز پیردن
یکدر (مفردات) (خلق) م (کویند) دیرلر (حافظ) م (سخن) سوز (پیر)
م (نیوش) ایچ واستماع ایله (ساخورده) اسکی (می) برشراب (امروز) بوکون
(به) یك (از) من (صد) یوز (پیر) م (م) بکا (معنای اشارتی) وجد وحالات
عشاقدن بی خبر اولان مسخرهٔ قیل وقال اهلندن بعض خلق دیرلر که حافظ مشایخ
سوزلرن استماع ایله وآنکله عمل وتکلم ایله بندخی جوابنده دیرمکه (طلب الدلیل
بعد الوصول قبیح) (ومن عرف الله کل لسانه) سرنجه همان بوکون بکا شراب
عشق الهیه وازلیه دن برقطره می یوز پیردن یکدر که * ذرهٔ درد ازهمه آفاق به *
شمهٔ عشق ازهمه عشاق به * دیمشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ عشق بازی وجوانی شراب لعل فام *
مجلس انس وحریف وهمدم شرب مدام ﴾

عشق بازلق وجوانلق وقرمزی رنك شراب انس مجلسی وموافق مصاحب ودائم
شراب نوش ایتمك (مفردات) (عشق بازی) عشق اویناجیلق وجوانلق
(شراب) م (لعل فام) قرمزی رنکلو (مجلس انس) م (حریف همدم) موافق

﴿ مصاحب ﴾

(ساقیٔ شکر دهان ومطرب شیرین سخن * همنشین نیك کردار وندیم نیکنام) کردار اصلنده وصف ترکیبیدر کرد ایله آردن مرکب
کافك فتحی کرد کنوریجی یعنی عمل کتوریجی حاصلی ایشی وجوده کتوریجی صکره مجموع مرکبی عمله اسم ایلیوب نیك کردار
وبد کردار دیدیلر ایو ایشلی و یراماز
ایشلی معناسنه کرداری کافك کسریله
اوقیانلر بد کردار لردر * محصول بیت *
اهل مجلسی تعریف ایدر یعنی ساقیمز
شکر دهاندر ومطربمز شیرین سخن
همنشینلرده ایو ایشلی کیمسه لر مصاحبده
نیکنامدر حاصلی ارباب مجلس هپ
بری برینه موافق ومناسب کیمسه لردر
(شاهدی از لطف وپاکی رشك آب زندکی
* دلبری در حسن وخوبی غیرت ماه تمام)
یعنی بونلرده داخل اهل مجلسدر
* محصول بیت * لطافت وپاکلك
جهتندن آب حیات رشك ایده جك
برشاهد ده وار حسن وخوبلق جهتندن
ماه تمام غیرت چکیجك بر دلبرده وار ایدی
(بزمکاهی دلستان چون قصر فردوس
برین * کلشنی پیرامنش چون روضهٔ
دار السلام) دلستان وصف ترکیبیدر
ستانیدندن کوکل آلیجی دیمکدر بزمکاهه
صفتدر کلشنی وبزمکاهی یاری وحدت
ایچوندر پیرامن اطراف معناسنه در
وشین ضمیر بزمکاهه راجعدر دار السلام
جنتدر * محصول بیت * بزمکاهده
یعنی مجلس یری کوکل آلیجیدر فردوس
برین کوشکی کبی و بزمکاه اطرافنده
بر کلشن وار جنت کبی (صف نشینان نیکخواه
وپیشکاران باادب * دوستداران صاحب
اسرار وحریفان دوستکام) نشینان الف
ونونله جمع اوادی ذوی العقوله صفت
اولدیغیچون یاران صف نشینان دیمکدر
صف نشین وصف ترکیبیدر صف
مجلسده اوطوریجیلر معناسنه مبتدا واقع
اولمش و نیکخواه خبری بوده وصف
ترکیبی دوست معناسنه واو حرف عطف
پیشکاران الف ونون ذات جمعدر صدر
مجلسده اوطوران پیشکاردیرلر مبتدا
وباادب خبری مصراع ثانیده ایکی مبتدا
وخبردن مرکبدر * محصول بیت * مجلسك صف نشینلری ایلك دیلیجی دوستلردر وصدر نشینلر اهل ادب وارکاندر دوستدارلرده
صاحب اسرار اجنبی دکل حریفلرده دوست مرادلیدر یعنی دوستلرك مرادی اوزره دیرلر

مصاحب (شرب مدام) دائم شراب ایچمك (معنای اشارتی) عشق الهی
تحصیل ایتمك ودرد وبلای عشقده تحمل ایله فنالق ایتمك وعشق خالص اوجه الله
ومجلس انس حق وراه عشقده معین وموافق یار وعشق دائمیٔ جمال دلدار

﴿ ساقیٔ شکر دهان ومطرب شیرین سخن *
همنشین نیك کردار وندیم نیك نام ﴾

شکر دهان ساقی وشیرین سوزلو مطرب ایو فعللو جلیس وکوزل آدلو مصاحب
(مفردات) (ساقی) م (شکر) م (دهان) آغز (مطرب) م (شیرین) طاتلو
(سخن) سوز (همنشین) جلیس (نیك) ایو (کردار) عمل (ندیم) مصاحب
(نیك) ایو (نام) آد (معنای اشارتی) ساقیٔ مرشد شکردهان لذائذ روحانیه
بیان ایدیجی وکلمات اهل الله بیان ایدیجی سالك وطاعت وعبادتله ورياضات
ومجاهدات ایله سعی ایدیجی وغیرت ویریجی جلیس وکندویه حسن ظن اولوب
صلحای امتدن اولان مصاحب

﴿ بادهٔ در لطف وپاکی رشك آب زندکی *
دلبری در حسن وخوبی غیرت ماه تمام ﴾

لطافت وپاکلکده آب حیاتك رشکی برباده حسن وخوبلقده ماه تمامك غیرتی بر دلبر
(مفردات) (باده) م (همزه) وحدتیه (در) فی (لطف) لطافت (پاك) م (یا)
مصدریه (رشك) کونو (آب زندکی) آب حیات (دلبر) م (یا) وحدتیه (در)
فی (حسن) م (خوبی) کوزللك (غیرت) م (ماه تمام) بدر آی (معنای اشارتی)
برشراب وحدت وبرعلم ومعرفتکه حیات ابدی بخش ایدیجیدر لطافتده واوصاف
بشریه دن پاکلکده آب حیاتدن یکدر و برمحبوب بی شبیه وبی نظیر که جمیع حسن
وملاحت کندیدن منقسمدر حسن وخوبلقده بدر تام اولان ماهدن یکدر

﴿ بزمکاهی دلستان چون قصر فردوس برین *
کلشنی پیرامنش چون روضهٔ دار السلام ﴾

بوکسك فردوس کوشکی کبی کوکل دیلیجی بر بزم یری بر کلشن که آنك اطرافی جنت
باغچه سی کبی (مفردات) (بزمکاه) مجلس وصحبت یری (یا) وحدتیه (دلستان)
کوکل دیلیجی (چون) مثل (قصر) کوشك (فردوس) جنت (برین) یوکسك
(کلشنی) بر کل محلی (پیرامن) انك (ش) ضمیر (چون) مثل (روضه) باغچه
(دار السلام) جنت (معنای اشارتی) جنت فردوسك عالی کوشکی کبی کوکل
راحتلندریجی وکوکله سرور وسکونت ویریجی مجلس اهل الله واهل تصوف امنیت
ایراث ایتمده اطرافی روضهٔ دار السلامه شبیه (هم قوم لا یشقی جلیسهم) کندیلری
حقنده یوربلان حلقهٔ اهل ذکر الله کلشنی

﴿ صف نشینان نیکخواه وپیشکاران باادب *
دوستداران صاحب اسرار وحریفان دوستکام ﴾

صفده اوطوریجیلرینك خواه ادب ایله ایش اوكنده اولیجیلر دوست طوتیجی صاحب اسرارلر ودوست مراداو مصاحبلر (مفردات) (صف) م (نشینان) اوطوریجیلر (نیك خواه) ایلك دیلیجیلر (پیشكاران) ایش اوكنده اولیجیلر (باادب) ادب ایله (دوستداران) دوست طوتیجیلر (صاحب اسرار) م (حریفان) مصاحبلر (دوستكام) دوست مراداولر (معنای اشارتی) صف رجال اللهده اولیجی شفقت لخلق الله ایله خلقه ایلك صاتیجی آدابله خلق عالمده تصرف ایدیجی صاحب اسرار ایكن بولنه مخلوقات خدایی دوست طوتیجی ودوستك مرادنی كندی مرادی اوزره اختیار ایدیجی مصاحبلر

﴿ بادهٔ كلرنك وتلخ وتیز وخوش خوار وسبك ۞
نقلش از لعل نكار ونقلش از یاقوت جام ﴾

یعنی منهضم كسكین آجی قرمزی برشراب اول بادهنك چرهزی نكارك لبندن وانك سوزی جامك یاقوتندن (مفردات) (بادهٔ) برشراب (كارنك) قرمزی (تلخ) آجی (تیز) كسكین (خوش خوار) منهضم (سبك) یكنی (نقل) چرز (ش) انك (از) من (لعل نكار) محبوبك لبی (نقل) كلام (ش) انك (از) من (یاقوت) م (جام) قدح (معنای اشارتی) حیا وخجالت وادب وبریجی عشق الهی ونفسی مشتهاسندن منع ایدیجی زیاده مؤثر قاوبه فرح وبریجی قلبدن ماسوایی دفع ایله خفت وبریجی اول عشق الهینك غذاسی وباعث نماسی كلام الله وآنك كلامی اسرار قلوب اهل الله

﴿ غمزهٔ ساقی بیغمای خرد آهیخته تیغ ۞
زلف جانان از برای صید دل كسترده دام ﴾

ساقینك غمزهسی عقل یغماسنه قلیج چكمش محبوبك زلفی كوكل صیدندن ایچون طوزاق دوشهمش (مفردات) (غمزه) كوز اوجی (ساقی) م (با) للملابسه (یغما) م (خرد) عقل (آهیخته) چكمش (تیغ) قلیج (زلف) م (جانان) م (از) من (برای) ایچون (صید) آو (دل) كوكل (كسترده) دوشهمش (دام) طوزاق (معنای اشارتی) مرشد عالی جاهك كوز اوجیله نظر عنایتی سالكی ورطهٔ هلاكده قلیجی عقل معاشك عرقنی قطع ایدیجیدر محبوبك صفات اطفی ورحمتی وتوفیق وهدایتی مرغ دلی صید وجانب عزتنه متوجه وقید ایتكلكه دام وعشق ذاتیله آرام قلمشدر

﴿ نكتهدانی بذله كوچون حافظ شیرین سخن ۞
بخشش آموزی جهان افروز چون حاجی قوام ﴾

شیرین سوزلو حافظ كبی سویلیجی برنكتهدان حاجی قوام جهانك مشهوری خلقه بخشش تعلیم ایدیجی (مفردات) (نكتهدان) اسرار بیلیجی (یا) وحدتیه (بذله كو) اطیفه سویلیجی (چون) مثل (حافظ) م شیرین) طتلو (سخن)

(بادهٔ كارنك تیز تلخ خوشخوار سبك ۞ نقلش از لعل نكار ونقلش از یاقوت خام) بادهٔ ده یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل كارنك صفت بادهیعنی بو بش عبارت بادهنك صفتیدر ۞ محصول بیت ۞ تیز كسكین تلخ آجی ایچمهسی كوزل وخفیف كه باش اغرتمز یعنی خمار ویرمز نقلی یعنی مزهسی لعل نكار دندر ونقلی یاقوت خامدن یعنی مجلسك بادهسی بر بادهٔ كارنك وتیز وتلخ وخوشخوار وخفیفدر كه خمار ویرمز ومجلسك نقلی لعل یاردن ومصاحبتی وحكایهسی یاقوت خامدن یعنی ار یكن یاقوتدن كه مراد شرابدر بعض نسخهده یاقوت جام جمله واقع اولمش ینه شراب مراددر (غمزهٔ ساقی بیغمای خرد آهیخته تیغ ۞ زلف جانان از برای صید دل كستردهدام) آهیخته ماضیدن برقسمدر آهیختن دن قلیجی ویاپچاغی ویاخنجری قندن چكمكه دیرلر كسترده ده ماضیدن برقسمدر كستردن مصدرندن دوشهمش دیمكدر ۞ محصول بیت ۞ ساقینك غمزهٔ چشمی عقل یغماسیچون قلیج چكمش یعنی عشاقدن خردی آلمغه براق چكمش زلف جاناندهكوكللر صیدی ایچون طوزاق دوشهمش یعنی عاشقلر كوكلنی آلمغه طوزاق قورمش (نكتهدانی بذله كوچون حافظ شیرین سخن ۞ بخشش آموزی جهان افروزچون حاجی قوام) ۞ محصول بیت ۞ حافظ شیرین سخن كبی لطیفه كوبرنكتهدنده حاجی قوام كبی جهانه ضیاونوروصفاویریجی وبخشش اوكردیجی بركیسه ده داخل مجلسدر حاصلی غزلده مذكورلر داخل مجلسدر

سوز (بخشش آموز) احسان اوكردیجی (یا) وحدتیه (جهان افروز) جهان شعله لندریجی (چون) مثل (حاجی قوام) پیرسخی النفس (معنای اشارتی) الهام ربانیله واسان غیبله شیرین سوزلو حافظ كبی اطیفهٔ ربانی واسرار لدنی سویلیجی برنكتهدان وحاجی قوام كبی مرشد شفیق ومحسن مفیق كرم طبعنه بناء خلق عالمی راه حقه ارشاد واهدا ایتكله جهانی نورلندریجی (هل جزاء الاحسان الاالاحسان) آیت كریمهسی سرنجه خلقه ارشاد واحسان طریقنی تعلیم ایدیجی

﴿ هركه این صحبت نخواهد خوشدلی بروی تباه ۞
وآن كه این عشرت نجوید زندكی بروی حرام ﴾

هر كیمكه بوصحبتی ایستمز خوش دللك آنك اوزرینه خراب واول كیسه كه بوعشرتی ایستمز حیات آنك اوزرینه حرام (مفردات) (هر كه) هر كیمكه (این) بو (صحبت) م (نخواهد) ایستمز (خوشدلی) كوكل سروری (بروی) آنك اوزرینه (تباه) خراب وضایع (آن كه) دخی اول كیسهكه (این) بو (عشرت) م (نجوید) ایستمز (زندكی) دیرلك (بروی) آنك اوزرینه (حرام) م (معنای اشارتی) احوال واسراری سالك راه عشق اولانلردن بوغزل حكمت آمیزده ایچنده واردات الهیه ایله مذكور اولان صحبتی واسرار طریقتی هر كیمكه جان ودل ایله طلب ایلمز اول كیسهنك احوالی خراب وباطل اولوب انك ایچون خوش دللك یعنی اسرار عشق ایله وانوار معرفة الله ایله قلبی منفتح ومنفسح اولمغله سرور وذوق روحانیت بولمق ممكن دكلدر واول كیسه كه حضور مجالس اهل اللهده شراب عشق الهیهیی نوش ایتكله بوعشرتی ایستمز حیات ابدی انك اوزرینه حرامدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ عمر بست تا براه غمش رو نهادهایم ۞ روی وریای خلق بیكسو نهادهایم ﴾

برعمردر كه انك غمی یولنه یوزقومشز خلقك روی وریاسنی ترك ایتمشز (مفردات) (عمر بست) برعمردر (تا) حتی (براه غمش) انك غمی یولنه (رو) یوز (نهادهایم) قومشز (روی) یوز (ریا) م (خلق) م (بیكسو) برطرفه (نهادهایم) قومشز (معنای اشارتی) بحمد الله بتون عمری حضرت اللهك عشق ودردی غمی یولنه قومشز وعوام ناسك یوزنی واختلاط وصحبتنی ترك ایلمشز كه سالك راه عشق الهی اولانه خلقدن خصوصا طریقك عوامندن قیون قوردندن قچار كبی قاچمق فرض ولازمدن

﴿ ناموس چند سالهٔ اجداد نیك نام ۞ در راه جام وساقیٔ مهرو نهادهایم ﴾

نیك نام اجدادك نیچه یللق عرض وناموسنی جامك وماهروساقینك یولنه قومشز (مفردات) (ناموس) عرض وعار (چند) نیچه (ساله) سنهلك (اجداد) م (نیك نام) ایوآدلو (در) فی (راه) یول (جام) قدح (ساقی) م (مهرو) آی یوزلو (نهادهایم) قومشز (معنای اشارتی) عشق خرابلری ساوب معمورلری ویران

(هر كه این صحبت نخواهد خوشدلی بروی تباه ۞ وآن كه این عشرت نجوید زندكی بروی حرام) ۞ محصول بیت ۞ هر كیمسه كه بوصحبتی دیلهمز كوكل خوشلغی آنك اوزرینه فاسد اولسون یعنی هر كز صفای قلبه مالك اولمسون واول كه بوعشرتی ایستمز دیرلك آنك اوزرینه حرام اولسون یعنی هلاك اولسون خواجه بوغزلی مجلس مذكورده بداهتله سویلمشدر اول جهتدندر كه سائر غزللرنده اولان چاشنی بوغزلده یوقدر (وله ایضا) (مایش خاكپای توصدر ونهادهایم ۞ روی وریای خلق بیكسو نهادهایم) صدرو یعنی صدبارر ونهادهایم تقدیرنده دریاخود ادعا طریقیله مبالغه صدر ودیمش اوله روی وریا اتباع ومزاوجه قبیلندندر حسن بسن كبی روی وریانك خلقه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندن اولنجه معنی خلقه روی وریا ایلكی دیمك اولور اما مصدرك فاعلنه اضافتی قبیلندن اولنجه معنی خلقك ایلدیكی روی وریاسنی كیمسهنك اوته سیله وریسیله دكلدر دیمكدر بیكسو باحرف صله یكسو برجانبه دیمكدر ۞ محصول بیت ۞ بزسنك آیاغك طپراغی اوكنده یوز كره یوزمز قومشز یاخود یوز مرقومشز حاصلی سكا چوق تعظیم وتبجیل ایلمشز خلقك روی وریاسنی برجانبه قومشز یعنی كلیا ترك ایلمشز حاصلی خلقه توجه ونوددن كچمشز یعنی سنك محبتك اظهار ایلدك شمدنصكره خلق بزی كرك قبول ایلسون وكرك ایلسون (ناموس چند سالهٔ اجداد نیكنام ۞ درراه جام وساقی مهرونهادهایم) ۞ محصول بیت ۞ ایوآدلو دهدهلریمزك نیچه یللق نام وناموسنی جامك وآی یوزلی ساقینك یولنه قومشز یعنی بادهایچمكله بونلرك عرض وآب روینی یوللرده دوكمشز

(طاق ورواق مدرسه وقیل وقال فضل ۞ درراه عیش وشاهد كلرونهادهایم) ۞ محصول بیت ۞ مدرسهنك چارطاقنی وكرك دخی علم وفضلك قال وقیلنی عیش وصفا وشاهد كلرویولنه قومشز یعنی باده ایله كل یوزلی دلبرلر یولنه قومشز حاصلی عاشق اولوب انلردن كچدك شمدنكرو بونلرله ایز

(نهادهایم بارکران بردل ضعیف * وین کاروبار بسته بیك مونهادهایم) * محصول بیت * دل ضعیفك اوزرینه آغر یوك قومدق
یعنی دنیایه تعلق ایدوب مال ومنال محبتنه دوشرمدك كه دائما غم وغصه یوكی چكه بلكه بوكار و بار دنیایی برقیل ایله بغلیوب

ایتدیكیچون آبا واجدادك نیجه یلك اعتبارنی وعزم وو قارنی ومنصب وجاهنی
عشق خدا نك و پیرد لنبرك بولنه قومشز دكلی عبارتی ترك ایدوب خراباتیلك یوان
اختیار ایلدك بعض نسخده مصراع اول بودر * طاق ورواق مدرسه وقال وقیل فضل *
مدرسه نك كمر وجار داغنی وكند وینی اهل فضل زعمیله قیل وقال واعتراضات
وجدالاریني دیمكدر

﴿ نهاده ایم بار جهان بردل ضعیف * وین كار و بار بسته بیكو نهاده ایم ﴾

ضعیف كوكل اوزره جهان یوكنی قومشز وبوجهانك باغلنمش ابتر احوالنی ترك
ایلمشز (مفردات) (نهادهایم) قومشز (بار) یوك (جهان) م (بر) علی (دل)
كوكل (ضعیف) م (وین) بو (كار وبار) احوال (بسته) باغلو (بیكسو) بر طرفده
(نهادهایم) قومشز (معنای اشارتی) بحمد الله جهاننك تعلقات وشواغلی یوكنی
ضعیف كوكل اوزره قومدق و بوصوكسز وفانی نعمی نقم وشرابی سراب جهانك
احوالنی و كار وبارنی ترك ایلمشز

﴿ ما ملك عافیت نه بلشكر كرفته ایم * ما تخت سلطنت نه بیازو نهاده ایم ﴾

بز عافیت ملكنی عسكرله طوتمشز بز سلطنت تختنی بازو ایله قومشز (مفردات)
(ما) بز (ملك) م (عافیت) فراغت (نه) نفی (بلشكر) عسكرله (كرفته ایم) طوتمشز
(ما) بز (تخت سلطنت) م (نه) نفی (بازو) قوت بازو ایله (نهاده ایم) قومشز
(معنای اشارتی) بزكه معاشر عشاقز بو فراغت عن ماسوی الله وعافیت وسلامت
ملكنی عسكرله واتباع وانصارله بولمدق بلكه ریاضات ومجاهداتله بولدق و بوسلطنت
ابدی ومعنوی تختنی وتصرف قلوب سالكانی وتجسس دلهای عارفانی شوكت
وقوت بازوی صورله بولمدق بلكه فانی فی الله وباقی باللهاق ایله بولدق لكن بوعمل
وبوفانیلك وبوامارهٔ سعادت جمله سی بخشایش حضرت واهب العطایادر

﴿ هم جان بدان دو نركس جادو سپرده ایم * هم دل بدان دو سنبل هندو نهاده ایم ﴾

هم جانی اول ایكی ساحر چشمه تسلیم ایتمشز هم كوكلی اول ایكی سیاه زلفه قومشز
(مفردات) (هم جان) م (بدان) اول (دو) ایكی (نركس) چشم (جادو)
ساحر (سپرده ایم) اصمرلدق (دل) كوكل (بدان) اول (دو) ایكی (سنبل)
زلف (هندو) سیاه علی طریق التشبیه (نهادهایم) قومشز (معنای اشارتی)
اول عقللری عاجز ومحیر وسركردان قلیجی نظر عنایتكه واراده ازلیه كه مجز
حالمزله جانمزی تسلیم ایلدك هم كوكلمزی دخی غیب هویتده اولان صفات متقابله لرك
حكمنه تسلیم واراده مزی سنك اراده كده محو ومنعدم ایلمشزدر كرچه تسلیم
وتفویض كلامنده اولان اظهار وجود واثبات اراده دعواسی كورینور اما امور
ذوقیه بوقدر ایله انجق تعبیر اولنور

﴿ تا سحر چشم یار چه بازی كند كه كار * بنیاد بر كرشمهٔ جادو نهاده ایم ﴾

حتی یارك چشمی سحری عجب نه اویون ایلركه ایشك بنیادنی جادونك كرشمه سی

قومشز یعنی ترك ایلمشز دنیایه عدم
اعتبار دن كنایتدر یعنی قتمده هیچ
اعتباری یوقدر كه قوتلو ایلرله بغلیم
كاروبار اتباع ومن اوجه قیلندر ایش
كوج دیمكدر (ما ملك عافیت نه بلشكر رفته ایم
* ما تخت سلطنت نه بازو نهاده ایم عافیت
پرهیزكارلق وسلامت معناسنه در * محصول
بیت * مالك اولدیغمزك عافیت وسلامتی
اشكرله المامشز بلكه بو بزه جانب حقدن
عطیه در و بز تخت سلطنت عشق كندی
بازومزله قومدق یعنی كندی قوت
قاهرهمزله مرتبهٔ عشاقه واصل اولمدق
بلكه خدا بزی اول مرتبه یه ایصال ایلدی
مصراع ثانینك معناسی بز سلطنت تختنی
بازو به قومشز دیین حروف فارسینك
معانیسنه وقوفی یوغیمش (هم جان بدان
دو نركس جادو سپرده ایم * هم دل بدان
دو سنبل هندو نهادهایم) * محصول بیت *
بز جانمزی یارك اول ایكی نركس جادوسنه
یعنی ایكی چشمنه تسلیم ایلمشز كوكلمزی ده
اول ایكی سنبل هندوسنه قومشز یعنی
سنبل هندو كبی ایكی زلفنه و برمشز حاصلی
جانمزی ایكی چشمنه و كوكلمزی ایكی زلفنه
ویرمشز (تا سحر چشم یار چه بازی
كند كه باز * بنیاد بر كرشمهٔ جادو نهاده
ایم) تا بونده عجبا معناسنه در سحر چشم یار
اضافتلری لامیه لردر بازی اویون
معناسنه در كه حرف بیان باز جائزدر كه
بنده معناسنه اوله وجائزدر كه صلات
زوائد قبیلندن اوله بنیاد بونده بنا
معناسنه در مضاف الیه محذوفدر بنیاد
عشق ومحبت دیمكدر كرشمهٔ جاد وتقدیری
كرشمهٔ چشم جادودر موصوفی حذف
ایدوب صفتنی یرینه اقامت ایلشلر در
كرشمه دن بونده مراد چشمدن صادر
اولان ناز وشیوه در * محصول بیت *
عجبا یارك چشمنك سحری نه اویون اویناتر
وعجب نه فتنه قوپارر هله بزینه بنیاد عشق ومحبتی یارك چشم جادوسی كرشمه سنه قومشز یعنی اول چشم جادوسی كرشمه سنه
محبت ایدوب عاشق اولورز اندنصكره سائر اسباب حسنه بر دبر رجوع بیتك معناسی یارك چشمی سحری نه عجب اویون ایدركه
ایشك بنیادینی جادونك كرشمه سی اوزره قومشز دیین كیمسه یه صورسك نه دیمكدر جواب ویرمیوب مبهوت اولوردی

اوزره قومشز (مفردات) (تا) حتی (سحر) م (چشم) كوز (یار) م (چه) نه (بازی)
اویون (كند) ایلر (كه كار بنیاد) كه ایشك تملی (بر) علی (كرشمه) ناز وشیوه (جادو)
م (نهادهایم) قومشز (معنای اشارتی) (یفعل الله مایشاء و یحكم ما یرید) كلامی سرنجه
اول محبوب حقیقینك نظری واراده سی آثاری عجب نه فعل ونه حكم اظهار ایلر ونه كونه
عزیمتلر بزی فسخ ایلردبو ایشك اصل و بنیادنه نظر ایدوب زمام اختیارمزی اول مقدر
الامور ومحیر العقول غنی عن العالمین اولان ذات بیچونك اراده سنه تسلیم ایلمشزدر

﴿ در كوشهٔ امید چو نظاركان ماه * چشم طلب دران خم ابرو نهاده ایم ﴾

ماه نوه نظر ایدیجیلر كبی امید كوشه سنده طلب چشمنی اول ابرونك خمنه قومشز
(مفردات) (در) فی (كوشهٔ امید) م (چو) مثل (نظاركان) نظر ایدیجیلر (ماه)
آی (چشم) كوز (طلب) م (در) فی (آن) اول (خم) بوكلم (ابرو) قاش (نهادهایم)
م (معنای اشارتی) آی ابتداسنده هلال قری كورمك ایچون كوزین سمایه دیكوب
نظر ایدیجیلر كبی (لا تقنطوا من رحمة الله) آیت كریمه سی سرنجه كوشهٔ وحدتده
حضرت الله دن امید وحسن ظن ایله طلب كوزنی انجق علی الاعلی اولان جانب
حقه قصر ایدوب غیب هویتده ذات باكنه خاص اولان لطیف وكریم ورحمن
ورحیم صفات شریفه لرینه نظر ایله لطف وكرمندن ورحمت واسعه وسابقه سندن
داربند جمیع مرادمزی بخش واحسان بیورملرینه امید طوتارز

﴿ بی ناز نركس سر سودایی از ملال * همچون بنفشه بر سر زانو نهاده ایم ﴾

آنك چشمی نازنسز سودایی باشی ملالدن بنفشه كبی دیز باشی اوزره قومشز
(مفردات) (بی) نفی (ناز) م (نركس) چشم (ش) انك (سر) باش (سودایی)
یانسبیه (از) من (ملال) م (همچون) مثل (بنفشه) م (بر) علی (سر) باش (زانو)
دیز (نهاده ایم) قومشز (معنای اشارتی) حاصلی اول محبوب حقیقینك
نظر عنایتسز وتجلی انوار جمالنسز بو عشق الهیه ایله شرفیاب اولان سودالی
باشی بوینی اكری بنفشه كبی مكتب عار فین تعبیرا واتان فكر ومراقبه زانوسنك باشی اوزره
قومشز وحق تعالی اینك فیض و احساننه مراقب ومنتظرز

﴿ حافظ بعیش كوش كه مانند عقل وهوش * از بهر یار سلسله كیسو نهاده ایم ﴾

ای حافظ عیشه چالش زیرا بز عقل وهوش نقدنی زنجیر زلفلو یاردن اوتوری قومشز
(مفردات) (حافظ) م (با) للملابسه (عیش) سرور (كوش) چالش (كه) زیرا
(ما) بز (نقد) م (عقل) م (هوش) عقل (از بهر یار) یاردن اوتوری (سلسله) زنجیر
(كیسو) زلف (نهادهایم) قومشز (معنای اشارتی) ای حافظ یاره انسیت وقربیت
ایله سرور ابدی و باعث وصلت الی الله اولان عشق ومعرفتله معیشت سرمدی
تحصیلنه سعی ایله زیرا بز اول ذاتی وصفاتی باقی ولا یزال اولان محبوب حقیقینك
وصلتی وكمال قربیتی وعشق ومعرفتی یولنده عقل معاش نقدنی ترك ایدوب
(وان لیس للانسان الا ما سعی) آیت كریمه سی سرنجه سعی وطلب یولنده روز وشب

(در كوشهٔ امید چو نظاركان ماه *
چشم طلب دران خم ابرو نهادهایم)
كوشهٔ امید وچشم طلب اضافتلری
بیانیه در وخم ابرو لامیه در ماهدن بونده
هلال مراد در یعنی ماه نو قرینه قائم
اولدیغیچون نو حذف اولنمشدی چشم
بعض یرده امید معناسنه كلدیكیچون
اكثری امیدله چشمی جمع ایدرلر نته كه
بیتك شرحنده تحقیق اولندی * محصول
بیت * امید كوشه سنده ماه نو ناظرلری كبی
طلب كوزینی اول خم ابروی جانانه قومشز
یعنی هر كز هر كس ماه نو طالب اماز
خم ابروی جانانی طلب ایدرز حاصلی
امیدمز حصول وصول جاناندر (بی ناز
نركس سر سودایی از خمار * همچون
بنفشه بر سر زانو نهادهایم) بعض نسخده
خماریرینه ملال واقع اولمش جائزدر
نازنركس اضافتی لامیه در سر سودایی
بیانیه یاحرف نسبت بنفشه نك قیوریلوب
بوكلدیكی باشنی دیز ینه قومش كیسه یه
تشبیه ایلمشلر بلكه تشبیه بر عكسدر
علی كل حال ارالرنده بو تشبیه جاریدر
* محصول بیت * اول جانانك نركس چشمی
ناز وكرشمه سی اولمقسزین سودایی
باشمز خمار عشقدن ویاملالِ هجراندن
بنفشه كبی دیزمز اوزرینه قومشز یعنی
سر زانو اولدیغمز حیرتدن وحسرتندر
تعبد دن دكلدر (حافظ بعیش كوش كه
مانند عقل وهوش * از بهر یار سلسله
كیسو نهادهایم) * محصول بیت *
ای حافظ عیش وصفایه سعی ایله زیرا
بز نقد عقل وهوشی یارك سلسلهٔ كیسوسی
ایچون قومشز یعنی زنجیر كیسوی
یار ایچون عقل وهوشی ترك ایدوب مجنون
صفت اولمشز پس بزدن عیش وعشرت
كلزیاری سن نقد صفایه سعی ایله بعض
نسخه ده مخلص بیتی بویله واقعدر
(كفتی كه حافظا دل سر كشته ات كجاست * در حلقه های آن خم كیسو نهادهایم) بیت جواب وسؤالی متضمندر * محصول بیت *
جانانه خطاب ایدوب بیورر كه سن دیدك كه ای حافظ سر كشته وحیران كوكلك قنده در سنك اول خم كیسوك حلقه لرینه قومشز
یعنی كوكلم سنك خم زلفكده در حاصلی سنده در یانمه دكلدر سؤال تجاهل طریقیله در

جانمز بذل ایلمشز در

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ عاشق روی جوانی خوش نوخواسته ام * وزخدا شادیٔ این غم بدعا خواسته ام ﴾

نو رسیده لطیف بر جوانك یوزینه عاشقلق استدم وخدادن بو غمك سرورنی دعا ایله استدم (مفردات) (عاشق) م (روی) یوز (جوانی) بریكیت (خوش) م (نو) یكی (خواسته ام) استدم (وزخدا) خدادن (شادی) سرور (این) بو (غم) م (با) للملابسه (دعا) م (خواسته ام) استدم (معنای اشارتی) تجلیات وفیوضات نوظهور برقوی وعزیز محبوبك ذات بیچونینه عاشق صادقلق استدم وكمال عشق ومعرفة اللهیه عدم وصولمدن ایچون زیاده غمناكم والمناكم لكن مرادمز حصولی سبیله بوغم دفع اولوب سرور ابدی بولمقلغمزی دعا ایله وتضرع ونیاز ایله آنجق حضرت اللهدن استدم

﴿ عاشق ورند ونظر بازم ومیكویم فاش * تابدانی كه بچندین هنر آراسته ام ﴾

عاشق ورند ونظر بازم وآشكاره دیرم تابیله سنكه بوقدر هنرله بزنمشم (مفردات) (عاشق) م (رند) عیار (نظر باز) نظر اویناشیجی یعنی اهل نظرم (میكویم) سویلرم (فاش) ظاهر (تابدانی) تابیله سن (بچندین) بوقدر (هنر) معرفت (آراسته) بزنمش (م) بن (معنای اشارتی) بحمدالله عاشق اللهم ورندمكه كائنی باشم ودائم نظریمی جانب حقه صرف ایدیجی یم وشكر انعم الله بواسراری آشكاره سویلرم تابیله سنكه ای اهل صورتكه بوقدر معرفتله بزنمشم ومظهر كرم حقم

﴿ شرمم ازخرقهٔ آلودهٔ خود می آید * كه برو پاره بصد شعبده پیراسته ام ﴾

بكا كندی آلوده خرقه مدن حیا كلور زیرا پاره یی آنك اوزره یوز حقه بازلق ایله زینت ایتمشم (مفردات) (شرم) حیا (م) بكا (از) من (خرقه) م (آلوده) ملوث (خود) كندی (می آید) كلور (كه) زیرا (برو) انك اوزره (پاره) مواع وحریص (با) للملابسه (صد) یوز (شعبده) حقه بازلق (پیراسته) زینت لنمش (معنای اشارتی) انواع معصیتله آلوده اولمش خرقهٔ وجودله حضور رب العالمینه كلمكلكدن حیا ایدرم زیراحرص وطمع اول آلوده لك اوزره یوز درلو حقه بازلق وحیلهٔ نفس ایله زینت ایتمشم وحب ماسوا ایله نفس وهوی یوله كیتمشم

﴿ خوش بسوز ازغمش ای شمع كه اشب من نیز * هم بدین كار كر بسته وبرخاسته ام ﴾

انك غمندن خوش یان ای شمع كه بو كیجه بن دخی هم بو ایشه كر باغلمشم وقالقمشم (مفردات) (خوش) م (بسوز) یان (از) من (غم) م (ش) انك (ای شمع) م (امشب) بو كیجه (من نیز) بندخی (كر) قوشاق (بسته) باغلمش (برخاسته ام) قالقمشم (معنای اشارتی) ای كوكل شمعی اول محبوب حقیقینك آتش عشقیله خوش وابوجه یان (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوای المحبوب) سرنجه قلبا وقالبا آتش عشق سنی تطهیر ایلیه بن دخی بو كیجه عالمنده بو ایشه بیل باغلمشم وعزیمتله

﴿ قالقمشم ﴾

(وله ایضا) (عاشق روی جوانی خوش نوخواسته ام * وزخدا شادی این غم بدعا خواسته ام) عاشق روی جوانی لامیه در وباحرف وحدت خوش واو رسیله جوانه صفتدر نوخواسته یه اضافت بیانیه در شادیٔ این غم اضافتی مصدرك مفعوله اضافتی قبیلندندر بدعا باحرف استعانتدر مجازا خواسته واو رسیله ایستمك ودیلمك معناسنه در اماواوسز قالقمق معناسنه در * محصول بیت * تازه بتشمش بر كوزل جوانك رویته عاشقم وخدادن بوغمك شادلغنی دعا ایله دیلمشم یعنی برنو رسیده جوانه عاشق اولمغی خدادن دعا ایله ایستمشم (عاشق ورند ونظر بازم ومیكویم فاش * تابدانی كه بچندین هنر آراسته ام) فاش روز مره لرنده اشكاره معناسنه مستعملدر یانك حذفیله وفاش فاشی ایدی یابله فشافشردن یعنی نصر بابندن صافده یانك حذفیله بونك كبی درصفا یصفودن نادات تعلیل * محصول بیت * عاشق ورند ونظر بازم وحال بوكه اشكاره سویلرم بویله اولدیغمی تاكم سن بیله سن كه بوقدر هنرله آراسته وپیراسته یم یعنی سكا معلوم اوله كه بودكلو هنرله مالكم (شرمم ازخرقهٔ آلودهٔ خودمی آید * كه برو پاره بصد شعبده پیراسته ام) كه حرف تعلیل وبارابط صفت شعبده مصدر در دحرج بابندن حیله بازلقه وحقه بازلقه دیرلر پیراستن آراستن كبی بزه مك معناسنه در * محصول بیت * بكا كندی شرابله بولاشق خرقه مدن اوتانق كلور زیرا آنك اوزرینه پاره یی یوز حیله ایله دیكمشم وبزه مشم یعنی فقرا كبی خرقه می دورلو بعارله بزه مشم امانه فائده اوستندهٔ شراب بولاشقلرندن ولكه لرندن شرمنده یم (خوش بسوز ازغمش ای شمع كه امشب من نیز * بهمین كار كربسته وبرخاسته ام) اینك ایشنه دیمكدر كه حرف تعلیل ایسه ك من نیز مصراع ثانی یه مرهوندر كر بونده بیل معناسنه در تنه كه تركیده فلان ایشه بیل بغلادم دیرلر انلرده كربستم دیرلر * محصول بیت * ای شمع جانان غمندن كوزل یان كه اینشه بندخی بوایشه بیل بغلیوب قالقمشم یعنی بنده سنك كبی یانغه طورمشم

قالقمشم تاكه آتش عشقله ظاهر وباطنی پاك ایدم

﴿ درچنین حیرتم ازدست بشد صرفهٔ كار * درغم افزوده ام آنچه ازدل وجان كاسته ام ﴾

بوبجلین حیرتده یم ایشك صرفه سی الدن كتدی غمده زیاده ایتمشم اول نسنه یی كه دل وجاندن اكسلتمشم (مفردات) (درچنین) بوبجلین (حیرتم) حیرتده یم (ازدست) الدن (بشد) كیتدی (صرفه) فائده (كار) ایش (در) فی (غم) م (افزوده ام) زیاده ایتمشم (آنچه) اول نسنه یی كه (ازدل وجان) كوكلدن وجاندن (كاسته ام) اكسلتمشم (معنای اشارتی) اعمال صالحه ایله فائده وثواب آخرت تحصیل ایتمك ایچون ویریلان سرمایهٔ عمر الدن كیتدی بوبجلین حیرتده یم كه آخروقتده وآز زمانده نه تحصیل ایدیم حق تعالی حضرتلرینه قربت ووصلت ایچون بزه ویریلان دل وجانمك فضلت ومعرفتدن نقصان ایتدیكمه زیاده غمده وزیاده ندامت وپشیمانلقده اولمشم زیرا (من ضیع وقت حرانه ندم وقت حصاده) دیمشدر

﴿ همچوحافظ بخرابات روم جامه قبا * بوكه دربر كشد آن دلبر نوخاسته ام ﴾

حافظ كبی میخانه یه قفتانم یرتق كیدرم اوله كه اول نوخاسته دلبر بنی سینه سنه چكه (مفردات) (همچو) مثل (حافظ) م (بخرابات) میخانه یه (روم) كیدرم (جامه) قفتان (قبا) یرتق (بوكه) اوله كه (در) فی (بر) سینه (كشد) چكه (آن) اول (دلبر) م (نوخاسته) یكی قالقمش (م) بنم (معنای اشارتی) بتوفیق الله تعالی احوال پریشانمزدن تدارك وقربت ووصلت محبوب ازلیه مزی حصولی ایچون (من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف) كلامی سرنجه میخانهٔ علوم لدنیه وساقیٔ شراب عشق ومعرفت الهیه اولان مشایخ عظام وخلفاءالله العلیم العلام حضراتنك حضور حیات بخشلرینه ریاضات ومجاهدالله وجودم قفتانی یرتارق كیدرم وانلردن استمداد ایدرم اوله كه انلرك همتی سبیله امید ایدرمكه اول احسانی دائم ومتجدد اولان محبوب بزی كندویه واصل ایلیه

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ غم زمانه كه هیچش كران نمی بینم * دواش جزمی چون ارغوان نمی بینم ﴾

زمانه نك غمی كه هیچ انك كنارنی كورمزم انك درمانی ارغوان كبی میدن غیری كورمزم (مفردات) (غم زمانه) م (هیچ) قطعا (ش) انك (كران) كنار (نمی بینم) كورمزم (دوا) م (ش) انك (جز) غیر (می) شراب (چون) مثل (ارغوان) برقرمزی چیچكدر (نمی بینم) كورمزم (معنای اشارتی) (اللهم انی اعوذ بك من فتنة آخر الزمان) حدیث شریفی سرنجه زمانه نك فتنهٔ بی شمارلرینك غمی وكدورانی بردریای عظیم كبیدر كه انك حدو كنارنی كورمزم خانهٔ تجلی خدا اولان قلبدن اول غمی واندیشهٔ فاسده لری ازاله ایدوب حضرت اللهك فیض وتجلیسنه مستعد قلمقلغك درمانی جكرلری یاقوب خون ایدیجی وماسوی اللهی

(باچنین حیرتم ازدست بشد صرفهٔ كار * درغم افزوده ام آنچه ازدل وجان كاسته ام) چنین حیرت بیورد یعنی حیرت عشقه اشارتدر صرفه فائده وزیاده معناسنه در * محصول بیت * بوبجلین حیرت عشقله الدن مصلحتك فائده سی ونتیجه سی كیتدی یعنی عشق بنی جمیع كاروبارمدن جدا قیلدی پس غم وغصه ده زیاده اولمشم اولقدر كه دل وجانمدن ناقص اولمشم یعنی دل وجانمده نقصان واقع اولدیسه غم وغصه ده زیاده م واردر (همچو حافظ بخرابات روم جامه قبا * بوكه دربر كشد آن دلبر نوخاسته ام) قبا بونده چاك معناسنه در جامه قبا جامه چاك دیمكدر یعنی اوكی بتون قفتانی كوملك كبی چاك ایلكده قبا دیمش بوكه بودكه دن مخففدر نته كه مكرر بیان اولندی بردن بونده سینه مراد در دلبر نوخاسته تازه بتشمش جوان معناسنه در * محصول بیت * حافظ كبی میخانه یه جامه چاك كیدرم یعنی قفتانك اوكنی چاك ایدوب كیدرم اوله كه بنی سینه سنه چكه اول دلبر نوخاسته یعنی اوله كه سینه سنه مماس ایلیه زیرا خرقه وقبایی چاك ایلكدن مرادتن بری برینه طوقونمقدر (وله ایضا) (غم زمانه كه هیچش كران نمی بینم * دواش جزمی چون ارغوان نمی بینم) كه حرف رابط صفت كران كاف عربینك فتحیله كناره معناسنه در * محصول بیت * زمانه غم وغصه سی كه انك كنارین كورمزم یعنی غم وغصه نك پایانی یوقدر پس انك دواسنی می ارغواندن غیری كورمزم یعنی قرمزی شرابدن غیری دواسی بوقدر حاصلی چاره سی ارغوان كبی قرمزی باده در

(بترك صحبت پیرمغان نخواهم كفت * چراكه مصلحت خود دران نمی بینم) بترك باحرف زائدترك صحبت مصدرك مفعولنه اضافتی قیلندندر وصحبت پیرمغان اضافتی فاعله ومفعوله تحملی وار * محصول بیت * پیرمغانك صحبتی تركینی سویلیمسرم یعنی پیرمغانك صحبتنی ترك ایلدم و یا ترك ایدم دیمزم حاصلی صحبتنی ترك ایلم زیرا كندی مصلحتمی اول ترك صحبتده كورمم یعنی مصاحبتنی ترك ایلمكده بكا زیان ونقصان مترتبدر پس ترك ایلم (درین خمار كسم جرعهٔ نمی بخشد * ببین كه اهل دلی درجهان نمی بینم) * محصول بیت * بوخمار عشقده كیمسه بكا برجرعه بغشلمز یعنی بنی كیمسه عشق تشنه لكندن اسركیوب آب ذلال وصال جانانله قاندرمز كور كه جهانده براهل دل قالمش یعنی بر اهل دل عاشق عالمده كورمزم یعنی هیچ اهل حال بوقدر كه عاشق حالنی اكلیه (زآفتاب قدح ارتفاع عیش بكیر * چراكه طالع وقت آنچنان نمی بینم) آفتاب قدح بیانیه ارتفاع عیش مصدرك مفعولنه اضافتیدر ارتفاع كونشك و یاغیریلدزك افقدن نقدر درجه قالقدیغی بیلكه دیرلر بونی بیلدیرن آلته آلت ارتفاعیه دیرلر اسطرلاب وربع دائره كبی * محصول بیت * آفتاب قدحدن عیش وذوق ارتفاعنی طوت یعنی افتاب قدحی الدن قومه زیرا كه طالع وقتی اولیكی كبی كورمم یعنی وقت قدح طوتمغه مساعده ایلمز یاوقت صوم كلكله و یاغیرمانع ایچون ایمدی قدح افتابندن ارتفاع طالع عیشی طوت یعنی ارتفاعنی آل وكور طالع عیش سعدمیدر نحسمیدر اكر سعد ایسه مداومت ایده لم واكر نحس ایسه فراغت ایده لم حاصلی مقصود طالع عیشك ارتفاعنی آلمقدر و جائزدر كه انچنان چندان معناسنه اوله یعنی او لقدر دكلر یعنی او لقدر ایو كورمم دیمك اوله معناسنده وارتفاع وقتك سعد ونحسن طلب ایتمكدر منجم اصطلاحی اوزره دیمن ارتفاع وانخفاضی بیلمز ایمش (نشان اهل دلی عاشقیست باخوددار * كه درمشایخ شهراین نشان نمی بینم) دلی باحرف مصدردر عاشقی یاسیده بوبله در باخوددار كندكده طوت یعنی عاشقلقدن منفك اولمه كه حرف تعلیل * محصول بیت * اهل دل اولمك نشانی وعلامتی عاشقلقدر الدن آرلمه یعنی دائما عاشقلقدن خالی اولمه زیراشهر مشایخنده بونشانی كورمم یعنی انلرده عشقدن نشان یوقدر زیرابوبر عطیه در هركسه میسر اولمز

قلبدن اخراج ایدیجی شراب عشق الهیه دن غیری كورمزم

﴿ بترك خدمت پیرمغان نخواهم كفت * چراكه مصلحت خوددران نمی بینم ﴾

پیرمغانك خدمتنی ترك ایتیمسرم نیچونكه كندی مصلحتمی انده كورمزم (مفردات) (با) للملابسه (ترك) م (خدمت) م (پیرمغان) كاورك پیری (نخواهم) استمم (كفت) سویلك (چرا) نیچون (مصلحت) م (خود) كندی (دران) انده (نمی بینم) كورمم (معنای اشارتی) كرچه بوراه عشقده سلامت خانهٔ قلب ایچون سعی ورياضات ومجاهدات شرطدر لكن بوراه پرخوف وخطر و پرعقبهدر برمرشد راهدانك ارشادنسز سلامت وقطع منازل ممكن دكلدر اكابناء مرشد كاملك خدمتنی وصحبتنی ترك ایدمم زیرا پیرك ارشادی اولسه كندی مصلحتمك وجودپذیر اولمسنی آنسز كورمزم

﴿ درین خمارجرعهٔ كسم نمی بخشد * ببین كه اهل دلی درجهان نمی بینم ﴾

بوخمارده بركیمسه بكا برجرعه باغشلمز كوركه جهانده براهل دل كورمزم (مفردات) (درین) بونده (خمار) مخمورلق (جرعه) م (همزه) وحدتیه (كس) كیمسه (م) بكا (نمی بخشد) باغشلمز (ببین) كور (اهل) م(دل) كوكل (یا) وحدتیه (در) فی (جهان) م (نمی بینم) كورمزم (معنای اشارتی) بونفس وهواایله وتعلق ماسوا ایله سرخوش و بیهوشلقم زماننده می شد شفیقمك غیری بركیمسه بكابرجرعه شراب عشق الهیه دن احسان ایدوب بكاافاقت وسلامت ویرمز كوركه جهان خلقنده وابنای دنیاده براهل دل كورمزم

﴿ زآفتاب قدح ارتفاع عیش بكیر * چراكه طالع وقت آنچنان نمی بینم ﴾

قدح آفتابندن عیش ارتفاعنی طوت نیچون زیرا وقتك طالعنی آنچلین كورمزم (مفردات) (ز) من (آفتاب) كونش (قدح) م (ارتفاع) یوقاری قالدرمق (عیش) معیشت (بكیر) طوت (چرا) نیچون (طالع وقت) م (آنچنان) آنچلین (نمی بینم) م (معنای اشارتی) والضحی ایله مقسم به اولان نور ضمیر محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلمدن آفتاب كبی مضیء اولان قدح قلبك نوری مقتبس اولمش بر روشن ضمیرك نظر وهمتندن معیشت ارتفاعنی ومقام معرفة اللهی حاصل ایله مرشد كاملك غیریدن طلب ایدرم دیو وقتكی ضایع ایلمه كه (الوقت سیف قاطع) وطالع وقتك ثباتی یوقدر

﴿ نشان اهل دلی عاشقیست باخود دار * كه درمشایخ شهراین نشان نمی بینم ﴾

اهل دللك نشانی عاشقلقدر كندكله طوت زیراشهر شیخلرنده بونشانی كورمزم (مفردات) (نشان) م(اهل) م (دل) كوكل (یا) مصدریه (عاشق) م (یا) مصدریه (است) در (باخود) كندكله (دار) طوت (كه) زیرا (در) فی (مشایخ شهر) م (این) بو (نشان) م (نمی بینم) كورمزم (معنای اشارتی) انوار محمدیه صلی الله تعالی علیه وسلم ایله منفتح ومنفسح للقلب اولان اهل اللهك نشانی

﴿ ماذاغ ﴾

(نشان موی میانش كه دل درو بستم * زمن مپرس كه خود درمیان نمی بینم) كه حرف رابط صفت درو بستم درحرف صله اوضمیری موی میانه راجع كه حرف تعلیل * محصول بیت * جانانك موی كبی اینجه میانندن كه اكا كوكل باغلادم بندن نشان صورمه زیرا كندیمی اورته ده كورمم یعنی كندمدن خبردار دكلم قنده قالدیكه موی كبی اینجه میانندن ایكی میان ذكری تجنیس تام صنعتیدر خود در میان نمی بینم ذكرنده لطافت وار تأمل ندر (بدین دودیدهٔ كریان من هزار افسوس * كه بادوآینه رویش عیان نمی بینم) باحرف صله دیدهٔ كریان من بیانیه ولامیه درافسوس بونده حیف معناسنده كه حرف تعلیل عیان عینك كسریله مفاعله بابندن مصدردر قتال كبی * محصول بیت * بنم بوایكی كریان كوزیمه بیك حیف كه ایكی آینه ایله روی جانانی اشكاره كورمم یعنی ایكی كوزله جانانك روینی مرادجه مشاهده ایده مزم (قدتونابشد ازجویبار دیدهٔ من * بجای سروجز آب روان نمی بینم) تا ابتدای غایت ایچوندر زمانده بشد باحرف تأكید شدرفت معناسنه درجویبار ارمق كناری دیده یه اضافتی بیانیه و منه لامیه بجای سروباحرف صله و یاحرف ظرف واضافت لامیه آب روان بیانیه در * محصول بیت * سنك قامتك جویبار دیده مدن كیدلدنبرو یعنی كوزم ارمغندن دوراولهلی سرو یرنده آبروان غیری نسنه كورمم یعنی سنك قدك كه جویبار دیده ایدی اول كیندكدنصكره یرنده آبرواندن غیری نسنه كورمم كوزی ینم اولدیغی بیاندرسرودن مرادقدجانانه رحاصلی سن كوزمدن كیدهلی اغلقدن غیری كارم یوق (من وسفینهٔ حافظ كه جزدرین دریا * بضاعت سخن دانشان نمی بینم) واو حرف مقارنت یعنی حرف مع سفینه وحافظدن مراددیوانیدر كه حرف تعلیل دریادن مراد یند دیوانیدر بضاعت سخن دانشان اضافتلری بیانیه لرد ربونده بضاعتدن مرادقاشدر دانشان وصف تركیبیدر نشانیدندن دكلك یعنی اغاجی یره دكك خاطر نشان معناسنه مراد كوكله تأثیر ایدوب آندن كتیوب قرار ایلكدر * محصول بیت * بن حافظك سفینهٔ دیوانیله یم یعنی انك دیوانیله قائمم زیرا بودریادن غیریده خاطرنشان سوز قماشی كورمم یعنی كوكلده بیرا یدوب آنده قرارایدرسوز حافظ دیوانندن غیریرده یوقدر حاصلی خاطرنشان سوزدیوان حافظه مخصوصدر اندن غیریده یوقدر

(ماذاغ البصر) سلطاننك سرنده اولوب محبوب حقیقینك غیریدن قطع نظر ایدیجی عاشقلقدر بواسراری بیل و یانكه ضبط وحفظ ایله كه شهرك صورت پرست شیخلرنده بونشان یوقدر

﴿ نشان موی میانش كه دل درو بستم * زمن مپرس كه خود درمیان نمی بینم ﴾

انك موی كبی میانك نشانی كه اكه كوكل باغلادم بندن صورمه زیرا كندمی اورتاده كورمزم (مفردات) (نشان) م (موی) قیل (میان) بیل (ش) انك (دل) كوكل (درو) اكا (بستم) باغلادم (زمن) بندن (مپرس) صورمه (خود) كندمی (درمیان) اورتاده (نمی بینم) كورمزم (معنای اشارتی) جبرائیل علیه السلامك (لودنوت انمله لاحترقت) بوردیغی ادق من الشعر واحد من السیف اولان راه عشق وطریق معرفة الله كه اكا كوكل باغلادم وعزم مشاهدهٔ جمال الله ایلدم اول ملك ونبی مرسل صغمبان جای دهشت آباد دن وراه سرغیددن بندن صورمه كه بوذوقی و وجدانی برمقام حیرت وجای محو یتدر كه كندمی دخی اورتاده كورمزم امور ذوقیه قال وقیل ایله تعبیراولنمز اكمه وجد دلدار دن تعریف اولنمز

﴿ بدین دودیدهٔ كریان من هزار افسوس * كه بادوآینه رویش عیان نمی بینم ﴾

بو بنم ایكی كریان كوزمه هزار حیف كه ایكی آینه ایله انك یوزنی عیان كورمزم (مفردات) (بدین) بو (دودیدهٔ كریان) ایكی اغلیجی كوز ایله (من) بن (هزار) بیك (افسوس) حیف ودریغ (باد وآینه) ایكی آینه ایله (روی) یوز (ش) انك (عیان) م (نمی بینم) كورمزم (معنای اشارتی) (لاتدركه الابصار وهو یدرك الابصار) آیت كریمه سی سرنجه بوظاهرده اولان بنم ایكی كریان كوزمه صد هزار حیف ودریغ كه نورالهی بونور بصر اوزره تركیب ایتمدكجه بوایكی آینه كبی روشن كوزلر ایله جمال الله وانوار كنه وحقیقت ذات اللهی عیان كورمكلكمز ممكن دكلدر

﴿ قدتونابشد ازجویبار دیدهٔ من * بجای سرو جزآب روان نمی بینم ﴾

سنك قدك تاكه بنم چشم جویبارندن كیتدی سرو یرینه آب رواندن غیری كورمزم (معنای اشارتی) (قد) م (تو) سن (تا) حتی (بشد) كیتدی (از) من (جویبار) ایرماق كناری (دیده) كوز (من) بن (بجای سرو) سرو یرینه (جز) غیر (آب روان) اقیجی صو (نمی بینم) كورمزم (معنای اشارتی) سنك انوار تجلیء ذاتك كوزم اوكندن كیتدی واستتار ایتدی اول تجلیء ذاتك یرینه واول انقباض واستتار سببیله دیدهٔ نمناكمدن آب رواندن غیری كورمزم مكه كریهٔ بسیار جالب رحمتدر

﴿ من وسفینهٔ حافظ كه جزدرین دریا * بضاعت سخن دانشان نمی بینم ﴾

بن سفینهٔ حافظ ایله كه بودریانك غیریده كوكل ایچیره زقاشندن كورمزم (مفردات)

﴿ نی ﴾

(وله ایضا)(فاش میکویم وازکفته خود دلشادم * بنده عشقم وازهر دوجهان آزادم)* محصول بیت * اشکاره سویلرم وسوزمدن دلشادم یعنی سویلدیکم سوزدن مسرورم مقبول قول مصراع ثانینك مضمونیدر عشقك قولیم وایکی عالمدن آزاده وفارغم یعنی عشقك اسیر کندیم وغیری پیشه دن خالیم حاصلی عاشق اولدیغمله مسرورم (طائر کلشن قدسم چه دهم شرح فراق * که درین دامکه حادثه چون افتادم) طائر بونده طیر معناسنه در قوش دیمکدر کلشنه اضافت لامیه در وکلشنك قدسه بیانیه قدس ارواح شهدانك وفرشته لرك مقامیدر شرح فراق مصدرك مفعولنه اضافتیدر که حرف بیان دامکه طوزاقلق یعنی طوزاق قوره جق یر حادثه یه اضافت بیانیه * محصول بیت * کلشن قدسك طائریم نیجه ویره یم فراق شرحنی که بو طوزاقلق مهلکه نیجه دوشدم یعنی مقام ملکار ایله اولمق ایدی اولمقامدن ایرلمق شرحنی سکا نه دیه یم ونیجه شرح ایده یم که بو حادثه دنیا دامکاهنه نیجه دوشدم بوندنصکره کلن بیت فراق شرح ایدر (من ملك بودم وفردوس برین جایم بود * آدم آورد درین دیر خراب ابادم) * محصول بیت * بن ملك ایدم ویرم فردوس برین یعنی جنت اعلا ایدی حاصلی مقام جنت ایدی لیکن آدم حضرتلری بنی بودیر خراب اباده کتوردی حاصلی اتانك جنتدن چیقماسی اولادك خروجنه سبب اولدی دنیایه دیر خراب اباد دیمش یعنی زیاده خراب اولقله متصفدر (سایه طوبی ودلجوی حورولب حوض * بهوای سر کوی تو برفت ازیادم) دلجو وصف ترکیبدر جو یدندن ایستمك و دیلك معناسنه وبای ثانیه حرف مصدر کوکل الیجباق معناسنه حوره اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر لب بونده کنار معناسنه در واضافت لامیه بهوای سر کوی تو باحرف سبب واضافتلر لامیه لردر و بونده خاطر معناسنه در * محصول بیت * طوبی کولکه سی وحورك کوکل الیجیلغی وحوض جنت کناری سنك سر کویك محبتی سببیله خاطرمدن کیندی یعنی سکا عاشق اوللی بونلری فراموش ایلدم

(من) بن (سفینه) دیوان (حافظ) م (واو) مع (جز) غیر (درین دریا) بو بحرده (بضاعت) قماش (سخن) سوز (داستان) کوکل الیجی (نمی بینم) کورمزم (معنای اشارتی) بحمدالله حافظك نفسی ودیوانی دریای وحدت الهیه نك اسرارینی بیان ایدیجیدر زیرا بو دریای وحدتك بی نهایه اولان اسرارنك کلامندن زیاده کوکل الیجی ومرده دللر احیا ایدیجی بر لطیف وموثر وبر عزیز وشریف کلام یوقدر

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ فاش میکویم وازکفته خود دلشادم * بنده عشقم وازهرد وجهان آزادم ﴿

آشکاره دیرم وکندی سوزمدن مسرورم عشقك قولیم وهر ایکی جهاندن فارغم (مفردات) (فاش) ظاهر (میکویم) سویلرم (ازکفته خود) کندی سوزمدن (دلشادم) مسرورم (بنده) قول (عشق) م (م) بن (ازهردو جهان) م (آزادم) م (معنای اشارتی) بلا عجب وغرور اشکاره سویلرم تحدیث بالنعمه ایچون سویلدیکمدن کندی کلاممدن تلذذ وسرور کسب ایدرم مقبول قول بودر حضرت اللهك دیدارینك عاشقیم وهر ایکی جهاندن فارغم که (وهما حرامان علی اهل الله) دینلمشدر

﴾ طائر کلشن قدسم چه دهم شرح فراق * که درین دامکه حادثه چون افتادم ﴿

کلشن قدسك طائرییم فراق شرحنی نه ویره یم که بو حادثه دامکهنه نیجه دوشدم (مفردات) (طائر) قوش (کلشن قدس) عالم ارواح (م) بن (چه دهم) نه ویره یم (شرح فراق) م (درین دامکه حادثه) بو حادثه دوزاغنك یرینه که بو عالمه (چون) نه (افتادم) دوشدم (معنای اشارتی) عالم ارواحده ارواح انبیا واولیا ایله لذت خطاب ربانیه ایله متلذذ وانوار جمال محمدیه یه مستغرق ایدم انلر کبی کلشن قدس وروضه سعادتدن افتراقك المنی وغمنی نیجه شرح وبیان ایده یم که بو دوام ایله واکدار وآلام ایله پر اولان عالم فانی یه نیجه دوشدم

﴾ من ملك بودم وفردوس برین جایم بود * آدم آورد درین دیر خراب ابادم ﴿

بن ملك ایدم وعالی فردوس بنم یرم ایدی بو خراب اباد دیره بنی آدم علیه السلام کتوردی (مفردات) (من) بن (ملك) م (بودم) ایدم (فردوس) جنت (برین) عالی (جایم) یرم (بود) ایدی (آدم) علیه السلام (آورد) کتوردی (درین دیر خراب) بو خراب کلیسایه (معنای اشارتی) بن عالم ارواحده ملك کبی نفس وهوادن وعصیاندن پاك ایدم عالی جنت بنم مقام ایدی محن وبلایایه ابتلا ایله عشق ومعرفة اللهك کمالنی واتمیتنی وحضرت اللهك فیض بلا واسطه سیله اولان کمال قربیتنی تحصیل ایچون پدر شفیقمز آدم علیه السلام بزی بو خراب اباد اولان دنی دنیایه کتوردی

﴾ سایه طوبی ودلجویی حور ولب حوض * بهوای سر کوی تو برفت ازیادم ﴿

طوبانك سایه سی وحورك الطافتی وحوض کناری سنك سر کویك محبتیله خاطرمدن

﴾ کیندی ﴿

(کوکب بخت مرا هیچ منجم نشناخت * یارب ازمادر کیتی بچه طالع زادم) کوکب بخت اضافتی بیانیه ولامیه یه تحملی وار مرایه اضافت لامیه در یارب عجبا معناسنه در مادر کیتی بیانیه * محصول بیت * بنم دولتم کوکبنی هیچ بر منجم اکلادی عجبا جهان آناسندن نه طالعله طوغدم یعنی منجملر کوکب طالعمی وکوکب ولادتمی بیلدی پس نه طالعله بن مادر کیتیدن طوغدم عجب (تاشدم حلقه بکوش در میخانه عشق * هردم آید غمی ازنو بمبارك بادم) تا ابتداء غایت ایچوندر زمانده متی کبی عربیده حلقه بکوش قول معناسنه در زیرا انلر قوللرینك قولاقلرینه حلقه طقارلر بنده لکی ممتاز اولسون دیودر اضافتی لامیه در درك میخانه یه ده بویله در عشقه اضافت بیانیه در غمی یا حرف وحدت ازنو نونك فتحیله یکیدن دیمکدر بمبارك باحرف صله باد بونده اولسون دیمکدر موقع دعاده واقع اولمش مبارك اولسون دیمکدر * محصول بیت * عشق میخانه سی قپوسنده قول اولدلدنبری یعنی باب عشق ومحبته اسیر اولوب بنده اولالی حاصلی عاشق اولالی هر ساعت بکا یکیدن برغم کلور مبارك باده یعنی وادی عشقه دوشلیدن تازه تازه غملر بکا تهنیده ومبارکباده کلور زیرا عشق موجب غموم وهمومدر حاصلی جنتده غم یوق اما دنیادار غموم وهمومدر زیرا عشق ومحبت مقامیدر (مخمور دخون دلم مردمك چشم وسزاست * که چرا دل بجکر کوشه مردم دادم) واوادات حال * محصول بیت * یورکم قانی ایچره مردمك چشم حال بو که لایقدر یعنی هردرد وبلا که چکسه اکا لایق وسزا واردر که نیچون کوکلی خلقك جکر کوشه سنه ویردم یعنی خلقك اولادیکه جکر کوشه سیدر انلره کوکل ویروب سودیکم ایچون بزهرنه دکاو جفا ایلسه لر سزاوارز

کیندی (مفردات) (سایه) کولکه (طوبی) م (دلجوی) کوکل طلب ایدیجی (لب) کنار (حوض) م (با) للملابسه (هوی) محبت (سر کوی) محله باشی (تو) سنك (برفت) کیندی (از) من (یادم) خاطرمدن (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی بنم سنك کرم واحسانکله عشق ومعرفتکه نائل اولیجق بحمد الله سنك عشقك آتشی ماسوایی قلبمدن احراق ایدوب سنك ذات بیچونك محبتیله طوبی سایه سی وحوری لطافتی وحوض کوثر کناری وماتشتهیه الانفس اولانك کافه سی خاطرمدن کیندی

﴾ کوکب بخت مرا هیچ منجم نشناخت * یارب ازمادر کیتی بچه طالع زادم ﴿

بنم بختم کوکبنی هیچ منجم اکلادی یارب جهان آنه سندن نه عجب طالعله طوغدم (مفردات) (کوکب) یلدز (بخت مرا) بنم بختم (هیچ) قطعا (منجم) م (نشناخت) اکلادی (یارب) م (از) من (مادر) آنه (کیتی) جهان (بچه) نه عجب (طالع) م (زادم) طوغدم (معنای اشارتی) بو عشق الهیه سببیله حاصل اولان طالعمك حقیقتنی وعلو قدرمی ظاهر بین اولان منجم ادراك ایلدی یارب جهان آنه سندن نه عجب لطیف ومقبول دولت وسعادتله طوغدم وعالم وجوده کلدکمه جمله عمرم عشق الهیه ایله کذر ایلمشدر

﴾ تا شدم حلقه بکوش در میخانه عشق * هردم آید غمی ازنو بمبارکبادم ﴿

تا که عشق میخانه سی قپوسنك حلقه بکوشی اولدم هر نفس یکیدن برغم بکا مبارك اولسونکه کلور (مفردات) (تا) حتی (شدم) اولدم (حلقه بکوش) قولاغی حلقه لی قول (در) قپو (میخانه) م (عشق) م (هردم) هر نفس (آید) کلور (غمی) برغم (ازنو) یکیدن (بمبارك) مبارکه (باد) اولسون (م) بکا (معنای اشارتی) تا که شراب عشق الهی بخش ایدیجی مشایخ عظامك قپولرنده قولاغی حلقه لی بنده لری اولدم وبو سعادتی آنلرك صحبتی وهمتی برکاتیله بولدم بحمدالله هر دم مایه شادی ابدی اولان درد وغم عشق الهیه دن وباعث ترقی اولان محن وبلایای محبوب ازلیه دن برغم وبردرد والم تجددا بکا مبارك اولسون کلور که عشق الهی کثرت غموم والامی موجبدر

﴾ مخمور دخون دلم مردمك چشم وسزاست * که چرا دل بجکر کوشه مردم دادم ﴿

کوزمك ببکی کوکلمك قانی پرولایقدر که خلقك جکر کوشه سنه نیچون کوکل ویردم (مفردات) (مخمور) پر (خون دلم) کوکلمك قانی (مردمك چشم) کوزمك بیکی (سزاست) لایقدر (چرا) نیچون (دل) کوکل (با) للالصاق (جکر کوشه مردم) خلقك فرزندی (دادم) ویردم (معنای اشارتی) عشق حقیقی یه واصل اولیجق عشق مجازینك ضرر محض اولدیغنی بیلوب هوا ایله کچن عمرمه حسرت وندامتله جکرم قانی کوزم بیکندن روان ایدرم ولایقدر که محبوب باقی یه محبت وعشق ممکن

ایكن محبوب مجازی وفانی یه نیچون كوكل ویردم حق تعالی خوروندی اید بسر در ما سوی اللهه محبت ایدنی

﴿ نیست دراوح دلم جزالف قامت دوست * چكنم حرف دكر یادنداد استادم ﴾

كوكلم لوحنده دوستك الف قامتنك غیری یوقدر نیلیم استادیكا غیری حرف ازبرلتمدی (مفردات) (نیست) یوق (در) فی (اوح دلم) كوكلم تختهسنده (جز) غیر (الف قامت) م (دوست) م (چكنم) نیلیه یم (حرف دكر) غیری علم (یاد) خاطر (نداد) ویرمدی (استادم) م (معنای اشارتی) بحمد الله كوكلم لوحنده محبوب حقیقینك ذات بیچونتك وراء مستقیم اولان وحدت ذاتیهسنك غیری مسطوروموجود دكلدر نیلیم مرشد كامل بكا اسرار توحیدك غیری علم تعلیم ایدوب ازبرلتمدی وخاطرمده اسرار توحیدك غیری قرار ایتمدی

﴿ پاك كن چهرهٔ حافظ بسرزلف زاشك * ورنه این سیل دمادم ببردبنیادم ﴾

زلفك اوجیله حافظك چهرهسنی كوزیاشندن پاك ایله یوخسه بودمبدم آقان سیل بنی خراب ایلر (مفردات) (پاك) م (كن) ایله (چهره) صورت (حافظ) م (بسر زلف) زلف اوجیله (زاشك) كوزیاشندن (ورنه) یوخسه (این) بو (سیل) م (دمادم) نفس بنفس (ببرد) ایلتور (بنیادم) بنم تملی (معنای اشارتی) ای كریم ورحیم اولان محبوبم حافظی كال معرفتكه واصل وانوار ذاتیه كه مستغرق قیلغله غلیان دم قلبنه سكونت واطمئنان بخش ایتكله اضطرابندن وروز وشب روان اولان كوزلری یاشندن خلاص ایله یوخسه بو اضطراب واشتباه قله دمبدم اقان سیل اشكم بنی خراب ایلر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ فتوی پیرمغان دارم وقولیست قدیم * كه حرامست می انجا كه نه یارست ندیم ﴾

پیرمغانك فتواسنی طوتارم وقدیم برسوزدر كه شراب اول یرده حرامدر كه یار مصاحب اولمیه (مفردات) (فتوی) م (پیرمغان) باباز (دارم) طوتارم (قولیست) برسوزدر (قدیم) م (حرامست) حرامدر (می) شراب (انجاكه) اول یرده كه (نه) نفی (یارست) یاردكلدر (ندیم) مصاحب (معنای اشارتی) میخانهٔ علوم لدنیهٔ ربانیهلره واصل اولوب اسراردینی عوامدن ستر ایدیجی مرشد كاملك الهام ربانیه ایله بیور دیغی فتوایی اعمی القلوب اولان علماء ظاهرك فتواسی اوزره ترجیح ایدرم وهم مشایخ كبار متقدمینك قولیدر بودركه حضرت اللهك غیری یه عشق ومحبت حرامدر وخسران ایدیدر

﴿ چاك خواهم زدن این دلق ریایی چكنم * روح را صحبت ناجنس عذابیست الیم ﴾

بوریایه منسوب اولان دلقی یرتمق ایسترم نیلیه یم ناجنسك صحبتی روحه برعذاب الیمدر (مفردات) (چاك) یرتق (خواهم) ایسترم (زدن) اورمق (این) بو (دلق) یاماه لی اسكی خرقه (ریایی) ریایه منسوب (روح را) روح ایچون (صحبت) م

(نیست براوح دلم جزالف قامت دوست * چه كنم حرف دكر یادنداد استادم) الف قامت دوست بیانیه ولامیه دریادنداد ازبرلتمدی یعنی خاطر نشان ایلمدی * محصول بیت * كوكلم لوحی اوزرنده دوستك الف قامتندن غیری نسنه یوقدر یعنی كوكلم بوالفدن غیریدن سادهدر نیچه ایدهیم استادم بوندن غیری حرف یادمه ویرمدی یعنی اوكرتمدی واز برلتمدی حاصلی الف قامت جاناندن غیری سبق ودرس ویرمدی (پاك كن چهرهٔ حافظ بسر زلف زاشك * ورنه این سیل دمادم ببردبنیادم) سیل سینك فتحیله طاشان صویه دیرلر ومصدردهكلور سال یسیل دن ضرب بابك اجوف یائیسندن مصدری سیلا نده كلور سیل دمادم اراسی كسلین سیله دیرلر * محصول بیت * زلفك اوجیله حافظك چهرهسنی كوزیاشندن پاك ایله یعنی كوز یاشی زلفك اوجیله سیل پاك ایله والا بو سیل بنیادم كتورر یعنی حافظی اغلتمه فراقكله وصالكله كولدر یوخسه كوزینك یاشی بنیاد وجودنی فنایه وبر حاصل اغلتمه یوخسه كوز یاشنه غرق اولور خواجه غیبندن تكلمه التفات ایلدی (وله ایضا) (فتوی پیرمغان دارم وقولیست قدیم * كه حرامست می انجا كه نه یارست ندیم) * محصول بیت * پیرمغانك فتواسن طوتارم یعنی پیرمغاندن فتوام وارحال بو كه اسكی سوزدر حاصلی قدیمدن سویلنی كلمش سوزدر بومذكور مصراع ثانینك مضمونیدر كه می آنده حرامدركه مصاحب یار اولمیه یعنی برباده مجلسنده كه آنده جانان مصاحب اولمیه می آنده حرامدر حرامدن مراد مهنا وكوار اولمقدر یعنی جانان سز ایچیلن بادهسكمز بلكه ضرر وزیان كتورر یاخود كلام ادعائی اوله كانه كه باده ادعاء حلالدر اما جانا نسز او ایچق حرامدر (چاك خواهم زدن این دلق ریایی چه كنم * روح را صحبت ناجنس عذابیست الیم) * محصول بیت * بوریایه منسوب خرقهیی چاك ایدیسرم نیچه ایدهیم روحه صحبت ناجنس عذاب الیمدر یعنی ریاخرقهسی ناجنسدر رند عاشقلر آندن الم چكر پس اكا مقارنت ومصاحبت ناجنسه مصاحبتدر ایمدی چاك اولمق كركدر كه خرقه لقدن چیقوب كیمكه قابل اولمیه

(ناجنس) م (عذاب) م (یا) وحدتیه (است) در (الیم) الم ویریجی (معنای اشارتی) (علامة الافلاس الاستیناس بالناس) كلامی سرنجه ناس ایله الفت وانسیت وجرمنفعت ایچون ظاهر پرستلركبی ریا ایتمك عشق الهیهدن محرومیتهسیدر انكیچون ریاخرقهسین رتوب بوخراباتیلكی اختیار ایلدم نیلیم ناجنسك صحبتی روحه برعذاب الیمدركه لذت روحانیهسنی منع ایدر

﴿ تامكر جرعه فشاندلب جانان برمن * سالها شدكه شدم بردرمیخانه مقیم ﴾

تامكرجانانك ایی بنم اوزریمه جرعه صاچه دیونیچه ییللر اولدیكه میخانه قپوسی اوزره مقیم اولمشم (مفردات) (تامكر) م (جرعه) م (فشاند) صاچه (اب) دوداق (جانان) محبوب (برمن) بنم اوزریمه (سالها) نیچه ییللر (شد) اولدی (شدم) اولمشم (بردرمیخانه) میخانه قپوسی اوزره (مقیم) م (معنای اشارتی) الفت اغیار وصحبت ناجنس شول وقته دك ضرروعذاب الیمدركه مقام عرفانه واصل اولوب بنم اوزریمه محبوب حقیقی طرفندن فیض بلاواسطه هربار فائض اوله جوهر روحم پاك اولوب قابل فیض اولمق ایچون نیچه ییللر كیمیانظر واهل فیض اولان مشایخ عظام قپوسی اوزره مقیم اولمشم

﴿ مكرش خدمت دیرین من ازیاد برفت * ای نسیم سحری یاد دهش عهدقدیم ﴾

مكربنم قدیم خدمتم آنك خاطرندن كیتدی ای سحره منسوب اولان نسیم عهدقدیمی آكا اكدر (مفردات) (مكرش) مكرآكا (خدمت) م (دیرین) قدیم (من) بن (ازیاد) خاطردن (رفت) كیتدی (ای نسیم سحری) ای سحره منسوب روزكار (یاد) خاطر (ده) ویر (ش) اكا (عهدقدیم) م (معنای اشارتی) اول مرشد شفیق حیات بخشمك برخاكپایلرنه تأخیرهمت ونظرعنایت بیورملرینه سبب مكر مقام استغراقده اولدقلرندن بنم قدیم خدمتم آنك خاطرندن كیتدی ای فیض الهی ورحمت رحمانی اول عالم اروا حده اولان عهد قدیمی انك خاطركرم بخشلرینه اخطار واعلام ایله

﴿ بعدصدسالم اكر بوی توبرخاك رسد * سربرآردزكلم رقص كنان عظم رمیم ﴾

یوزییلدنصكره اكرسنك بویك بنم مزاریمه ایریشه چوریمش استخوانم رقص ایدرك قبردن باش قالدرر (مفردات) (بعدصدسال) یوز سنه دنصكره (م) بنم (بوی تو) سنك رایحه ك (برخاك) طپراغم اوزره (رسد) ایریشه (سربرآرد) باش قالدرر (زكلم) چامورمدن (رقص كنان) رقص ایدرك (عظم رمیم) چوریمش كمك (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك روایح مسكیهٔ فیوضات ذاتكدن یوزییلدنصكره بررایحهٔ فیضیه اكربنم مزاریمه ایریشه چوریمش كمكلرم حیات بولوب رقص ایدرك قبردن باش قالدرر حیاتمده سنك فیض وتجلیاتك بو وجود ضعیفم اوزره واقع اولسه رقص وحیرت ایله خرور ایتمسی بطریق الاولیدر (فلما تجلی ربه للجبل جعله دكا وخرموسی صعقا) سری تجلیات خداده هربار واقعدر (من لم یذق لم یعرف)

(تامكر جرعه فشاندلب جانان برمن * سالها شده ام بردرمیخانه مقیم) تاادات تعلیل مكرادات تمنی جرعه فشاندك مفعول صریحیدر وبرمن غیر صریح ولب جانان فاعلی سالها تقدیری سالهاستدر ضرورت وزن ایچون ادات خبرحذف اولنمدی تاحرف ابتدادر منذ كبی عربیده * محصول بیت * تااوله كه لب جانان بنم اوزریمه جرعه صاچه یعنی لب جاناندن بررشحهٔ می حاصل اولمق ایچون نیچه ییلدركه میخانه قپوسنده ملازم وانده مقیم (مكرش خدمت دیرین من ازیاد برفت * ای نسیم سحری یاد دهش عهد قدیم) مكرش شین ضمیر جانانه راجعدر دیرین من لامیه سحری یاحرف نسبت عهد قدیم بیانیدر * محصول بیت * بنم اسكی خدمتم كانه یارك یادندن وخاطر كدن كتمشدی یعنی بنم قدیمی خدمتلرم فراموش ایلدی ای سحرنسیمی یاره آكی وبرعهد قدیمی حاصلی جانانه اخطار ایله قدیمی دوستلغمزی وخدمتمزی یعنی خاطرینه كتور (بعدصد سالم اكر بوی توبرخاك وزد * سربرآردزكلم رقص كنان عظم رمیم) سالم میم ضمیر معنی جهتندن خاكه مقیددر وزد فعل مضارع مفرد غائبدر وزیدندن اسمك معناسنه رقص كنی وصف تركیبیدر الف ونون مبالغه افاده ایدر رقص ایدرك دیمكدر عظم كمكدز استخوان معناسنه رمیم چورمش بوسیده معناسنه * محصول بیت * یوزییلدنصكره اكرسنك بویك بنم ترابمه یعنی قبرمه اسرسه باشنی قالدرر بالچیغمدن یعنی قبرم طپراغندن رقص ایدرك چورومش استخوانم یعنی سنك بویكدن حیات بولوب رقصه وحركته كلور بوسیدهٔ استخوانم

﴿ دلبرازمابصدامید ستداول دل ❊ ظاهراعهد فرامش نکند خلق کریم ﴾

دلبر کوکلمزی بزدن اول یوز امیدله الدی ظاهرا خلق کریم عهدی فراموش ایلمز (مفردات) (دلبر) م (ازما) بزدن (بصد امید) یوز امید له (ستد) الدی (اول) م (دل) کوکل (ظاهرا عهد) م (فرامش) اونوتمق (نکند) ایلمز (خلق کریم) م (معنای اشارتی) (اعددت لعبادی الصالحین مالاعین رأت ولااذن سمعت ولاخطرعلی قلب بشر) حدیث قدسیسیله (فلاتعلم نفس مااخفی لهم من قرة اعین) آیت کریمه سیله وعدکریم بیورمغله اول محبوب حقیقی کوکلمزی بزدن اول یوزامیدله الدی ومشاهدهٔ انوارجمالیله بزه وعده کریم بیوردی (لایخلف المیعاد) آیت کریمه‌سی سرنجه ظاهرا خلق کریم عهدی فراموش ایلمز

﴿ غنچه کوتنکدل ازکارفروبسته مباش ❊ کزدم صبح مددیابی وانفاس نسیم ﴾

غنچه یه‌دی باغلنمش ایشدن تنك دل اولمسون زیرا صبحك نفسندن ونسیمك نفسلرندن مدد بولورسن (مفردات) (غنچه) م (کو) سویله (تنکدل) کوکلی طار (از) من (کار) ایش (فرو) اشاغی (بسته) باغلنمش (مباش) اولمسون (از) من (دم) نفس (صبح) م (مدد) یاردم (یابی) بولورسن (انفاس) نفسلر (نسیم) صبایلی (معنای اشارتی) (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) کلامی سرنجه اول مجمع القلب اولان عاشق غنچه‌کسویله که قبض واستتار حالنده تنکدل اولمسون زیرا (تجلی حق ناکاه آید ❊ اما بردل آکاه آید) سرنجه جانب حقه توجه ایله نفسی اوزره مراقب وآکاه القلب اول فنجه مظهر انوار الهی اولان مردان خدانك نفسندن وفیوضات ونفحات الهیه‌لرك ظهوراتندن مدد بولورسین وعالم بسطه واصل اولورسین دیوتسلی ایلیه سن

﴿ فکر بهبود خودای دل زدری دیکرکن ❊ درد عاشق نشود به بمداوای حکیم ﴾

ای کوکل کندی صحتك فکرنی برغیری قپودن ایله عاشقك دردی حکیمك علاجیله ایو اولمز (مفردات) (فکر) م (بهبو د) ایو اولمق (خود) کندی (ای دل) ای کوکل (زدری دیکر) برغیری قپودن (کن) ایله (درد عاشق) م (نشود به) ایو اولمز (بمداوای حکیم) حکیمك علاجیله (معنای اشارتی) ای کوکل کندی دردرونك صحتنی ومحبوب حقیقی یه وصلتنك چاره‌سنی طبیب الهی اولان مرشد کامل حقیقیدن طلب ایله بوخسه عاشقك دردی طبیب صورینك علاجیله ایو اولمز وخزینهٔ اسرار الهی اولان قلبك انفتاح وانکشافنی انلر بیلمز

﴿ کوهرمعرفت اندوزکه باخودببری ❊ که نصیب دکرانست نصاب زروسیم ﴾

معرفت کوهرنی کسب ایله که کندکله ایلیه سن زیرا رزو سیم نصابی غیریلر نصیبیدر (مفردات) (کوهر معرفت) م (اندوز) قازان (باخود) کندکله (ببری) ایلته‌سن (که) زیرا (نصیب) م (دکران) غیریلر (است) در (نصاب) م (زر) التون (سیم) کومش (معنای اشارتی) ای عاشق صادق اول مرشد

﴿ حقیقی ﴾

(دلبرازمابصد امید ستد اول دل ❊ ظاهرا عهد فرامش نکند خلق کریم) ستد فعل ماضی مفرد غائبدر مصدری ستدن وستاندن کاور خلق کریم اضافتی لامیه وبیانیه یه محتملدر یعنی کریمك خلقی ویا کریم خلق ❊ محصول بیت ❊ دلبر اول یوز امیدله بزدن کوکلی آلدی ظاهر بودر که کریم الخلق اولان کیمسه عهدی فراموش ایلمز یعنی بزه عهدوصال ایدوب امیدوار ایلدی بزده عهدوصال امیدیله کوکل ویردك جانان ایسه کریم الخلقدر ایلدیکی عهدی فراموش ایلمز پس وصالنه امیدوارز (غنچه کوتنکدل ازکارفروبسته مباش ❊ کزدم صبح مدد یابی وانفاس نسیم) ❊ محصول بیت ❊ غنچه یه سویله که باغلنمش ایشدن تنکدل اولمه یعنی بومطلوب دراکدکدن حاصلی قات قات یپراق ایچنده پرده نشین اولدیغندن مضطرب وتنکدل اولمه زیراصبح نفسندن ونسیم انفاسندن مدد بولورسین یعنی انفاس نسیم کوکاك آچار حاصلی جمیع غنچه‌نك شکوفه‌لرینی انفاس نسیم آچارسنی ده آچار غنچه یه نسبت تنکدللك وفروبسته‌لك زیاده لطیف واقع اولمش زیرا اهم تنکدل وهم فرو بسته در (فکر بهبود خودای دل زدری دیکرکن ❊ درد عاشق نشود به بمداوای حکیم) به بوندن یك دیمکدر بود بونده بودن معناسنه دریك اولمق دیمکدر مراد صحتدر دردیکر اضافتی لامیه ویابیانیه یه محتملدر یعنی غیرینك قپوسنی ویاغیرقپوینی مداوا مفاعله بابندن مصدردر لکن داب عجم‌در بومصدری تانك حذفیله استعمال ایلمك مثل اللام اولدقده مداوا ومواسا کبی ❊ محصول بیت ❊ ای کوکل کندی صحتك فکرینی غیرقپودن ایسته زیراعاشقك دردی حکیم مداواسیله وعلاجیله صحت پذیرد کالدر حاصلی مرض عشق طبیب علاجیله درمان قبول ایلمز انك درمانی وصال جانانددر خدا میسر ایلیه (کوهرمعرفت اندوزکه باخود ببری ❊ که نصیب دکرانست نصاب زروسیم) اندوز فعل امر مفرد مخاطبدر اندوزیدندن قزانمق وکسب ایلمك که حرف بیان ایکنجی که حرف تعلیل نصاب مالك زکات مترتب اولان مقداریندر مثلا ایکیوز درهم کومشه مالك اولان کیمسه یه زکات لازمدر باقی زکات بوکا کوره در ❊ محصول بیت ❊ معرفت کوهرینی قزان که کندکله آخرته ایلته‌سن زیرا اقچه والتون نصابی غیریلرك نصیبیدر یعنی نصابه مالك اولمق اهل دنیا حالیدر معرفته مالك اولمق عارفلر حالیدر ابدی آخرته معرفة الله فائده ویرر زر وسیم فائده ویرمز زیرا حلالنده حساب وحرامنده عذاب واز

حقیقی بوزندن معرفة الله کوهرنی کسب وحاصل ایله که عالم بقایه کیدرکن کندکله بیله تاحضور باری‌یه ایلته سن زیرا (یوم لاینفع مال ولابنون الامن اتی الله بقلب سلیم) آیت کریمه‌سی سرنجه دنیاده نیجه‌کره نصابه بالغ اولورسیم وزر کسب وجمع ایلسك اول سنك غیری میراث دارلرك نصیبیدر سکا یوم آخرتده اول جمع ایتدیکك سیم وزردن برفائده یوقدر

﴿ دام سختست مکریارشود لطف خدا ❊ ورنه آدم نبردصرفه زشیطان رجیم ﴾

دام شیطان قتی مشکلدر مکر خدانك لطفی یاراوله یوخسه آدم شیطان رجیمدن زیاده‌لك ایلمز (مفردات) (دام) دوزاق (سخت) قتی (است) در (مکر) م (یار) معین (شود) اوله (لطف خدا) م (ورنه) یوخسه (آدم) م (صرفه) زیاده‌لك (ز) من (شیطان رجیم) م (معنای اشارتی) اعوذبالله (زین للناس حب الشهوات الخ) آیت کریمه‌سی سرنجه مشتهیات نفس اولان نسا وسیم وزر دنیا سالکین ومتقین ایچون شیطانك دام قویسیدر وهربر کیمسه‌نك خلاصی قتی مشکلدر که برصیصا وبلعم بن باعوراکبی مرتبهٔ ولایته واصل اولمش کیمسه‌لری نعوذبالله ایماندن جدا ایلدی درمکر حق سبحانه وتعالی حضرتنك لطفی وعصمتی آکایار ومعین اوله یوخسه بنی آدم شیطان رجیم ونفس لئیم اوزره زورایله وحیله ایله غالب اوله‌مز

﴿ حافظ ارسیم وزرت نیست چه شدشاکرباش ❊ چه به ازدولت لطف سخن وطبع سلیم ﴾

ای حافظ اکرسیم وزرك یوق ایسه نه اولدی شاکر اول لطافت سخن وطبع سلیم دولتندن یك نه‌در (مفردات) (حافظ) م (ار) اکر (سیم) کومش (زر) التون (ت) سنك (نیست) یوق ایسه (چه) نه (شد) اولدی (از) من (دولت) م (لطف) م (سخن) سوز (طبع سلیم) م (معنای اشارتی) (الفقر فخری) خبری سرنجه ای حافظ اکردولت فقره ایروب سیم وزرك یوق ایسه نه سعادت اولدیکه (هلك المثقلون ونجا المخففون) خبری سرنجه بوعظیم نعمته شاکر اول معارف الهیه‌دن اولان لطافت سخن وقلب سلیم دولتندن زیاده نه دولت واردر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کرچه مابندکان پادشهیم ❊ پادشاهان ملك صبحکهیم ﴾

کرچه بز پادشاه بنده‌لری بز صباح وقتی ملکنك پادشاهلری بز (مفردات) (کرچه) م (ما) بز (بندکان) قوللر (پادشه) م (ایم) ایز (پادشاهان) پادشاهلر (ملك) م (صبحکاه) صباح وقتی (ایم) ایز (معنای اشارتی) بحمدالله کرچه شمدیکی صورتا حقیر بنده‌لری بز اما معناده صباح وقتی ملکنك پادشاهلری بز که (وبالاسحارهم یستغفرون) آیت کریمه‌سی حکمیله شرفیاب وموفق اولمشزدر

﴿ کنج درآستین وکیسه تهی ❊ جام کیتی نما وخاك رهیم ﴾

آستینزده کنج وکیسه‌مزبوش جهان کوستریجی جامز وخاك رهز (مفردات) (کنج) خزینه (در) فی (آستین) یك (کیسه) م (تهی) بوش (جام) قدح

(دام سختست مکریارشود لطف خدا ❊ ورنه آدم نبرد صرفه زشیطان رجیم) دام اصلنده دام مکرویادام شیطان ایدی ضرورت وزن وقرینه قائم اولدیغی ایچون ترك اولندی سخت قتی دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ دام مکرشیطان قویدر مکر اللهك لطفی یار اوله والا ادم شیطان رجیمدن فائده ایلمز یعنی اکا ظفر بولمیه‌ماز یعنی شیطان که انبیا مکرندن امین دکللردر آنك اغواسندن ظفر بولوب خلاص اولمق مشکلدر مکر خدانك لطفی یاراوله که انسانه برطریقله تداخل ایلیه (حافظ ارسیم وزرت نیست چه شد شاکرباش ❊ چه به ازدولت لطف سخن طبع سلیم) ❊ محصول بیت ❊ ای حافظ اکرسیم وزرك یوق ایسه نه اولدی شاکر اول دولت لطف سخن وطبع سلیمدن یك نه وار یعنی بو دولت سکا یترکه لطف کلام وطبع سلیمه مالکسین سیم وزر اولمزسه اولمسون زیرا بوکذران واول پایدار مصراع ❊ آن که آن دادبشاهان بکدایان این داد ❊ (وله ایضا) (کرچه ما بندکان پادشهیم ❊ پادشاهان ملك صبحکهیم) ❊ محصول بیت ❊ کرچه بز پادشاهك بنده‌لری یز اماصباح ملکنك پادشاهلری بز یعنی صباح وقتنده ایلدیکمز دعالر مستجابدر حاصلی مقبول حضرت حقز (کنج در آستین وکیسه تهی ❊ جام کیتی نما وخاك رهیم) جام کیتی نما بیانیه کیتی نما وصف ترکیبیدر جهان کوستریجی جام که عالمده‌جه‌دن یادکار قالمشدر ❊ محصول بیت ❊ خزینه آستینزده حال بوکه کیسه‌مز تهیدر یعنی کنج علوم ومعارف مهیا وحاضر اما مال دنیامز یوقدر حاصلی نقدعلوم ومعارف حاصل اما نقد سیم وزردن حالی یز رفعت مرتبه‌ده جام کیتی نمایز یعنی عزیز ومحترمز دخی خاك رهز یعنی تواضعده خاك رهز یعنی بوقدرعلوم ومعارفله مغرور ومتکبر دکلوز حاصلی خاکی نهاد درویش سیرتز

(كيتى نما) جهان كوستريجى (خالئره) يول طپراغى (يم) ايز (معناى اشارتى) كرچه مفاتيح خزائن ارض باذن الله يدمزده وتصرفمزده در لكن اثر قدم محمدى صلى الله تعالى عليه وسلمه اتباعمزدن ايچون غناى قلب سببيله خزائن ارضدن اعراض ايدوب (الفقر فخرى) سربنه مظهر يتله دنانير ودراهمدن كيسه مز تهيدر كرچه صفوت آينهٔ قلبله اسرار جهانه كاهى عليه مطلعز اما ظاهرده اختيار فقر ومسكنت ايتمكله (عطس ذلى ذل اليهود) كلامى سرنجه ذليل وحقير برخاك رهز يعنى معناده غالب صورتده مغلوبز

✲ هوشيار غرور ومست حضور ✲ بحر توحيد وغرقهٔ كنهيم ✲

غرورك هوشيارى وحضورك مستى يز توحيد بحرى يز وكناهه غريقز (مفردات) (هوشيار) عقللى (غرور) م (مست حضور) م (بحر توحيد) م (غرقهٔ كنهيم) م (معناى اشارتى) طور عقلده خلقه عدم التفاتمزدن غرور شكاند يز وقلبمز حضور ياربده دائم مست شراب عشق الهى يز اسرار توحيد الهينك بحرى يز (وجودك ذنب لايقاس عليه ذنب آخر) معارفى سرنجه وجود حجابى سببيله اولان طاعت ناقصمز موجب غفران اولمديغندن كناهه غريقز

✲ شاهد بخت چون كرشمه كند ✲ ماش آينهٔ رخ چو مهيم ✲

بخت محبوبى چونكه كرشمه ايده بزانك آى كبى يوزنك آينه سى يز (مفردات) (شاهد) محبوب (بخت) طالع (چون) چونكه (كرشمه) ناز (كند) ايده (ما) بز (ش) انك (آينه) م (رخ) يكاق (چومه) آى كبى (يم) يز (معناى اشارتى) چونكه طالعمزه دوشن كوكل محبوبى كرمندن عرض جمال ايدوب بناز وشيوه وبرالطاف واحسانله بزه برنظر بيوره (رآى قلبى ربى قال من انت قال انت) كلامى سرنجه بز اول محبوب حقيقينك (المؤمن مرآة المؤمن) خبرى سرنجه انوار جمالنك آينه سى اولش اولورز وحجاب وجوددن خلاص اولورز

✲ شاه بيدار بخت را هر شب ✲ ما نكهبان افسر وكلهيم ✲

بختى اويانق اولان شاهك هر كيجه بز تاج وكلاهنك حافظى بز (مفردات) (شاه) م (بيدار) اويانق (بخت را) دوانك (هرشب) هر كيجه (ما) بز (نكهبان) حافظ (افسر) تاج (كلاه) م (ايم) ايز (معناى اشارتى) بحمد الله هژده هزار عالم قبضهٔ قدرتنده اولوب (لايعزب عن علمه مثقال ذرة) شان عزتى اولان شاه حقيقتك صفات جليله سيله اتصافمز سببيله هر شب تاج خلافتك وكلاه ولايتك حافظى وامينى اولوب تصرف عالم دستمزه ويرلشدر

✲ كو غنيمت شمار همت ما ✲ كه تو در خواب وما بديده كهيم ✲

دى بزم همتمزى غنيمت صايسون زيرا سن خوابده سين وبز كوز ينده يز (مفردات) (كو) سويله (غنيمت) م (شمار) صايسون (همت) م (ما) بز (كه) زيرا (تو) سن (در خواب) اويقوده (ما) بز (بديده كهيم) كوز ينده يز

(هوشيار حضور ومست غرور * بحر توحيد وغرقهٔ كنهيم) * محصول بيت * عيش وحضور ايلمكده اوصلى يز اما غرور بزى مست ايلشدر حاصلى غرورك مستى ايز بحر توحيدايز يعنى موحدز وغرقهٔ كنهز يعنى خدايى بربيلورز وطاغلرجه كناهمزه معترفز يعنى كثرت ذنوبمزه معترفز بو بيتك مصراع اولى هوشيار غرور ومست حضور يازوب معناسنى غرور هوشيارى وحضورك مستيزدين تركيده ومعناده خطا ايلش (شاهد بخت چون كرشمه كند * ماش آينهٔ رخ چو مهيم) شاهد بخت بيانيه ماش شين ضميرشاهده راجعدر آينهٔ رخ چومهيم لاميه لردر * محصول بيت * طالع محبوب چونكه ناز وكرشمه ايله كله بز آنك آينه دارى يز حاصلى آثارى بزده ظهور ايدر (شاه بيدار بخت را هر شب * تا نكهبان افسر وكلهيم) شاه بيدار بختدن مراد شاه منصوردركه نته كه تصريح ايده جكدر بيدار بخت دولت ورفعت حضوردن كنايه درنته كه سابقا تكرار ذكر اولنمشدر كلاهدن مراد تاجدر * محصول بيت * بيدار بخت پادشاهك بز هر كيجه افسر وتاجنى نكهبانز يعنى حافظز حاصلى دعاليمز بركاتيله سلطنتى حراست ايدرز ديمكدر (كو غنيمت شمار همت ما * كه تو در خواب وما بديده كهيم) كو خطاب عام يعنى پادشاهه سويله ديه كه ديده كاهدن مخففدر بكجى طورديغى يرديده كاه درلر عربجه مرباء مرقب درلر * محصول بيت * پادشاهه سويله بزم همتمزى غنيمت صاى زيراسن اويقوده وبزسكا پاسبان مقامنده يز يعنى بزسنى بكلرز حاصلى همتمز سكا ناظردر

(معناى اشارتى) (المرء يطير بهمته كما ان الطير يطير بجناحيه) كلامى سرنجه اول شاه حقيقت بزم اوج علايه ومقام اعلايه وصوله همتمزى بزه غنيمت وعزت صايسونكه اى غنى عن العالمين سن كمال استغناده وبز سنك احسانكه مراقب وامیدوارز

✲ شاه منصور واقفست كه ما ✲ روى همت بهر كجا كه نهيم ✲

شاه منصور واقفدر كه بز همت يوزنى هر قنده كه قورز (مفردات) (شاه منصور) م (واقف) عالم (است) در (ما) بز (روى) يوز (همت) م (بهر كجا) هر قنده (نهيم) قورز (معناى اشارتى) ناصر ومعين اولان شاه حقيقت عليم وعلام الغيوبدر كه بز دروننمزده همتمز يوزنى نه جانبه قورز وقلبمز توجهى نه طرفه در بيلورز

✲ دشمنان را ز خون كفن سازيم ✲ دوستان را قباى فتح دهيم ✲

دشمنلره خوندن كفن دوزه رز دوستلره فتح قفتانى ويررز (مفردات) (دشمنان را) م (زخون) قاندن (كفن) م (سازيم) دوزه رز (دوستان را) م (قبا) قفتان (فتح) م (دهيم) ويررز (معناى اشارتى) (عن عمرو ابن الجموح انه سمع النبى صلى الله تعالى عليه وسلم يقول لا يجد العبد صريح الايمان حتى يحب لله ويبغض لله فاذا احب لله وابغض لله فقد استحق الولاية لله) حديث شريفى سرنجه كتاب اللهدن وصراط مستقيم اولان شريعت محمديه به واولياء اللهه تبعيتدن (كأنهم حمر مستنفرة فرت من قسورة) حكمنجه فرار ايلين سفها واهل هواكه دشمنان خدادر آنلرى هلاك ايدوب قانلرينه غرق ايلرز وعدم التفاتله جكرلرين مكدر وخون آلوده ايدرز اللهه ورسوله اطاعت اوزره اولان عاشقين صادقينه زياده خيرلى لباس تقوى الباس ايله قلبلرينه نور الهيه نك دخولى ايچون انفتاح وانفساح ويررزكه بحمد الله تصرف قلوب يدمزه ويرلشدر

✲ رنك تزوير پيش ما نبود ✲ شير سرخيم وافعئ سيهيم ✲

بزم قتمزده تزوير رنكى اولمز قرمزى ارسلانز وقره ييلانز (مفردات) (رنك) م (تزوير) بلان (پيش ما) بزم اوكمزده (نبود) اولمز (شير) ارسلان (سرخ) قرمزى (ايم) ايز (افعى) ييلان (سيه) م (ايم) ايز (معناى اشارتى) بزكه معاشر عشاق الهى وعارف باللهز جميع دينده حرام وهادم اساس ايمان تام اولان كذب ومكر وحيله بزم قتمزده اولمز قولا وفعلا بزدن هرنه كه صادر اولورسه جمله واردات الهى والهام ربانيه صادر اولور كه بحمد الله بز اسد الله الغالب على ابن ابى طالب رضى الله تعالى عنه سرينك مظهرى يزكه معراج رسولده آسمان چارمده اژدرها شكلنده كورنمكله قوت قدسيه سن اظهار بيورديغى كبى بزدخى قوت قدسيه ده بنا بيد الله سرعليده اولوب بندهٔ تام حيدر كرار غير فرار اولمشزدر

✲ وام حافظ بكو كه باز دهند ✲ كردهٔ اعتراف وما كوهيم ✲

دى كه حافظك بورجنى كيرى ويرهلر اعتراف ايلشسن بز شاهدلرز (مفردات) (وام)

(شاه منصور واقفست كه ما * روى همت بهر كجا كه نهيم) * محصول بيت * شاه منصور واقفدر كه بز همت يوزينى هرنه يه كه قورز يعنى همتمز هرنه يه كه حواله ايلسك (دشمنان را زخون كفن سازيم * دوستان را قباى فتح دهيم) * محصول بيت * دشمنلره قاندن كفن ايلرز يعنى قانه غرق ايدرز دوستلره فتح قباسين ويررز يعنى فتح لباسين كيدررز حاصلى همتمزله واردقلرى يرى فتح ايدرز (رنك تزوير پيش ما نبود * شير سرخيم وافعئ سيهيم) رنك تزوير بيانيه مصراع ثانيده اضافت بويله در * محصول بيت * بزم قتمزده حيله وتزوير اولمز قرمزى ارسلانز وقره انكرك ييلانى يعنى بكرتك ابزا هل رباو تزوير دكليز (وام حافظ بكو كه باز دهند * كردهٔ اعتراف وما كوهيم) كوه كواهدن مخففدر طانق ديمكدر شاهد معناسنه * محصول بيت * شاه منصوره خطاب ايدوب بيور ر پادشاهم بيور كه حافظك دينى ادا ايلسونلر زيرا اعتراف ايلشسن وز اعترافكه شاهدز

بورج (حافظ) م (بكوكه) سو بله كه (باز) كيرو (دهند) ويرهلر (كردهٔ) ايلدكمز (اعتراف) اقرار (ما) بز (كوهيم) شاهدلرز (معناى اشارتى) اى ولى كامل وعارف واصل عنايت بيوروب بزم ايچون دركاه حقده نيازايله كه حقوق الٰهى اداده وامانة الله اولان عشق ومحبة الٰهده خداى لطيف وكريمز نقصانمزى عفو وطاعت ناقصه لريمزى قبول ومشاهدهٔ انوار جماليله بزى مسرور ايليه اى بنم رحمان رحيم ربم وعد كريملر بكزده لايخلف الميعاد سزو بزلر شاهدلرز

ولهُ ايضا

آنكه پامال جفا كرد چوخاك راهم * خاك مى بوسم وعذر قدمش ميخواهم

اول كيمسه كه بنى خاك راه كبى جفاايله پامال ايلدى اوكنده خاك اويرم واكك قدمنك عذرينى ديلرم (مفردات) (آنكه) اول كيمسه كه (پامال) اياق ايله چكنمش (جفا) م (كرد) ايلدى (چوخاك راه) يول توزى كبى (م) بنى (خاك) طپراق (مى بوسم) اوپرم (عذر قدمش) آنك اياغى عذرينى (ميخواهم) ديلرم (معناى اشارتى) اول درد وعشقنه بنى كرفتار ايدوب انواع جفالرله بنى اياق آلتده چكنمش توز كبى ذليل وحقير ايلين محبوبك حضور معنويه سنده خاكى اوپوب يوزم يرلره سوره رك ابتهال وتضرع ايله (ماعبدناك حق عبادتك يامعبود) ديوب اعتراف عجزايله نعم لايحصى سنك شكرينى اداده نقصانمزك عذرينى ديلرم

من نه آنم كه بجور ازتو بنالم حاشا * چاكر معتقد وبندهٔ دولت خواهم

بن اول دكلكه جور سببيله سندن ناله ايدم حاشا معتقد خدمتكارم ودولت خواه بربنده يم (مفردات (من) بن (نه آنم) اول دكلم (با) سببيه (جور) م (ازتو) سندن (بنالم) ناله ايدم (حاشا) م (چاكر) خدمتكار (معتقد) م (بنده) قول (همزه) وحدتيه (دولت خواه) دولت ديلجى (م) بن (معناى اشارتى) اى محبوب بريارمغن كسك حقدن قاچن زاهد كبى سنك جور وجفا كدن ناله وفرياد ايدوب قاچم حاشا قاچم بن سنك وحدانيتكه والطف واحسانكه معتقد برخدمتكاركم وسندن دولت ابديه طلب ايديجى بربندهٔ مخلصكم

بسته ام درخم كيسوى تواميد دراز * آن مباداكه كند دست اجل كوتاهم

سنك زلفك بوكلنده دراز اميد باغلمشم اول اولمسونكه اجل الى بنم دراز اميدمى قصه ايده (مفردات) (بسته ام) باغلمشم (در) فى (خم) بوكلم (كيسوا) زلف (تو) سن (اميد) م (دراز) اوزون (آن) اول (مبادا) اولمسون (كند) ايده (دست) ال (اجل) م (كوتاه) قصه (م) بنم (معناى اشارتى) (اناعند ظن عبدى بى) الخ حديث قدسيسى سرنجه سنك لطيف وكريم ورحمان ورحيم صفات عظيمه لرك اسرارنه اعتماد كلى ايله محض الطاف وكرمكله مشاهدهٔ انوار تجلياتكه وفيض بلا واسطه كه مظهريته زياده اميد باغلمشم (آه من الم الموت قبل حصول المراد) سرنجه اول اولمسونكه اجل الى بنم درازاميدمى قصه ايليه

(وله ايضا) (آن كه پامال جفا كرد چوخاك راهم * خاك ميبوسم وعذر قدمش ميخواهم) * محصول بيت * اول جانان كه بنى خاكراه كبى جفا پامالى ايلدى يعنى جفاايله بنى خاكه برابر ايلدى پاصديغى طپراغى اوپرم وقدم رنجيده قيلديغنك عذرين ديلرم (من نه آنم كه بجور از تو بنالم حاشا * چاكر معتقد وبندهٔ دولت خواهم) * محصول بيت * بن اول دكلم كه جور وجفا سببيله سندن ايكليوب فرياد وفغان ايدم حاشا بويله دكلم بلكه چاكر محبم وبندهٔ دولت خواهم يعنى خلوص طويتله سنى سونلر دنم (بسته ام درخم كيسوى تواميد دراز * آن مباداكه كند دست طلب كوتاهم) درخم كيسوى تو در حرف صله واضافتلر لاميه لر دراميد دراز بيانيه مبادا ادات دعادر نهيله كه حرف بيان كند فعل مضارع غائب اسمى خم كيسويه راجع تحتنده ضمير مستتر ودست طلب مفعول اولى وكوتاه مفعول ثانى وميم متكلم معناده طلبه مقيد در * محصول بيت * سنك خم كيسوكه اميد دراز باغلمشم اول اولميه كه سنك غم كيسوك بنم طلبم النى كوتاه ايليه يعنى اولميه كه بنى نااميد ايليه زيرادست طلب كوتاه اولمقده قطع اميد له اولور واميد له طلب زياده اولور

ذرهٔ خاكم ودركوى توام وقت خوشست * ترسم اى دوست كه بادى ببرد ناگاهم

برذره خاكم وسنك كويكده وقتم خوشدر قورقرم اى دوست كه برباد سنك كويكدن ناكاه بنى ايلته (مفردات) (ذره) م (همزه) وحدتيه (خاك) طپراق (م) بن (دركوى تو) سنك محله كده (وقت) م (خوشست) خوشدر (ترسم) قورقرم (اى دوست) م (بادى) بريل (ببرد) ايلته (ناگاه) اكسزين (م) بنى (معناى اشارتى) بومقصوده وصلت اميديله سنك راه عشقكده خاك پاعالم وبويولده چكديكم ذل وحقارت ايچنده وقتم وحالم خوشدر معصوميت ومأمونيتم معلوم اولمديغندن قورقرم اى دوستكه ناكاه برباد مخالف ظهور ايدوب سنك دركاه عزتكدن بنى جدا ايتكله حالم تباه ايليه انكيچون بين الخوف والرجاده معيشتده يم

صوفىٔ صومعهٔ عالم قدسم ليكن * حاليا دير مغانست حوالتگاهم

عالم قدس صومعه سنك صوفيسى يم شمدى قرار ايده جك يرم مغلر ديريدر (مفردات) (صوفى) م (صومعه) عبادت اوى (عالم قدس) عالم ارواح (ليكن) م (حاليا) شمدى (دير) كليسا (مغان) كافرلر (است) در (حوالتگاه) قرار ايده جك ير (م) بنم (معناى اشارتى) كرچه عالم قدس صومعه سنده ارواح انبيا واوليالرله بيله حضرت الٰهى ذكر وانوار ذاتيه سن مشاهده ايله برصوفىٔ صافى ايدم لكن قضاء الٰهيه وحكمت ربانيه (الدنيا سجن المؤمن وجنة الكافر) خبرى سرنجه بو ابتلا عالمى اولان دير مغانى بزه قرارگاه ايلدوب (ونبلوكم بالشر والخير فتنة والينا ترجعون) آيت كريمه سرينك ظهوريني مراد ايليه بيورمشدر لطيف ورحمان ورحيم اولان حضرت الله مدن اميدايدرمكه (يثبت الله الذين آمنوا بالقول الثابت فى الحياة الدنيا وفى الآخرة) آيت كريمه سى سرينه بزى مظهر ايليه آمين بجاه سيد المرسلين

پير ميخانه سحر جام جهان بينم داد * واندران آينه ازحسن توكرد آگاهم

ميخانه نك پيرى سحر وقتى بكا جام جهان بين ويردى واول آينه ده سنك حسنكدن بنى آگاه ايتدى (مفردات) (پير ميخانه) پاپاز (سحر) م (جام) قدح (جهان بين) جهان كوريجى (م) بكا (داد) ويردى (واندران آينه) اول آينه ده (ازحسن تو) سنك حسنكدن (كرد) ايلدى (آگاه) م (م) بنى (معناى اشارتى) بتوفيق الله تعالى بو ميخانهٔ عالمده وتحصيل شراب عشق الٰهى ايچون بزنا قيلنان جهان خانيده خليفة الله اولان مرشد كامل سحر وقتى بكا نظر وهمتله برفيض الٰهى بخش ايتمكله آينهٔ رحمان اولان قلبم پرده لرين كشاد ايدوب اول آينده سنك جمال باكمالنك مشاهده سندن بنى آگاه ايلدى

بامن خاك نشين خيز وسوى ميكده آى * تا ببينى كه دران حلقه چه صاحب جاهم

قالق بن خاك نشين ايله ميخانه جانبنه كل تا كوره سن كه اول حلقه ده نه صاحب جاهم (مفردات) (بامن) بنمله (خاك نشين) طپراقده اوطوريجى (خيز) قالق (سوى) جانب (ميكده) ميخانه (آى) كل (تا) حتى (ببينى) كوره سن (دران) آنده

(ذرهٔ خاكم ودركوى توام وقت خوشست * ترسم اى دوست كه بادى ببرد ناگاهم) ذرهٔ ياحرف وحدت وهمزه حرف توسل واو حرف عطف توام ميم متكلم معناده وقته مقيددر وقتم خوشست تقديرنده كه حرف بيان بادى ياحرف وحدت ويا تنكير ناكاه آكسزين فجاة معناسنه * محصول بيت * برذره طپراغم يعنى طپراق كبى حقيرم وسنك محلكده ده وقتم خوشدر يعنى حالم ايبدر اما اى دوست قورقرمكه برباد ناكهانى بنى كويكدن ايلته يعنى كويكده قرار ايلمكه برنسنه مانع اوله (صوفىٔ صومعهٔ عالم قدسم ليكن * حاليا دير مغانست حوالتگاهم) صوفينك صومعه يه اضافتى لاميه در وصومعه نك عالم قدسه بيانيه در وميم لاميه ميم معناده صوفيه مقيددر حوالتگاه شول يره ديرلر كه سنى آنده اولمغه حواله ايده لر بونده مراد منزلگاهدر * محصول بيت * عالم قدس صومعه سى صوفى سيم اما شمدى حوالتگاه ومنزلم دير مغاندر (پير ميخانه سحر جام جهان بينم داد * واندران آينه ازحسن توكرد آگاهم) * محصول بيت * پير ميخانه سحر وقتنده بكا جام جهانبين ويردى دخى اول آينه ده سنك حسنكدن آگاه ايلدى يعنى آينه كبى صافى قلب ويردى وبو آينهٔ قلبده سنك حسنكدن بنى آگاه ايلدى يعنى قلبده سنك حسنك تجلى سن كوستردى (بامن راه نشين خيز وسوى ميكده آى * تا ببينى كه درآن حلقه چه صاحب جاهم) راه نشين ديلنجى وحقير كيمسه حلقه دن مراد مجلسدر جاه منصب معناسنه در * محصول بيت * بن راه نشينله قالق ميخانه جانبنه كل تا كيم كوره سن اول حلقه ده نه صاحب منصبم يعنى آنده حرمتم وعزتم زياده ظاهر وراه نشين اولديغمه باقمه حاصلى رندلر اراسنده اعتبارم زياده در

(حلقه) م (چه) نه (صاحب جاه) م (م) بن (معنای اشارتی) (لاتنبد ربا لماره) که سر علی المرتضی در اکابرایدنبرو برمرتبهٔ عالیه یه واصلمکه قالق بن خاك نشین ایله شراب عشق الهیه نك میخانه سی اولان مرشد کامل حضورنه وارملم اکرآذن ویرر ایسه سکا خبرویرم تاکوره سنکه اول حلقهٔ مردان الهیه ده نه عظیم صاحب جاهم

﴿ مست بکذشتی وازحافظت اندیشه نبود ❋ آه اکر دامن حسن تو بکیرد آهم ﴾

مست بچدك وحافظدن سکا اندیشه اولمدی آه اکر بنم آهم سنك حسنك دامنی طوته (مفردات) (مست) م (بکذشتی) کچدك (از) من (حافظ) م (ترا) سنك ایچون (اندیشه) فکر (نبود) اولمدی (آه اکر) م (دامن) اتك (حسن) م (تو) سن (بکیرد) طوته (آهم) بنم آهم (معنای اشارتی) ای وسیلهٔ وصال ومشاهدهٔ جمال الله اولان پیرم انوار ذات الهیه یه استغراق وشراب معرفة الله ایله مستیك وقتی (لی مع الله وقت لایسعنی فیه ملك مقرب ولانبی مرسل) حدیث شریفی سرنجه معلومکه حافظدن سکا اندیشه اولمدی وخاطرکه کلدی آه اکرعون باریله وسنك همتکله سنك عندالله اولان حسن وجاهتك وعالی مرتبه کك دامنی بنم آرزو واشتیاقله اولان آه وتحسرم طوته که سنك مرتبه که یقین اولم

﴿ خوشم آمد که سحر خسرو خاور میکفت ❋ باهمه پادشهی بندهٔ تورانشاهم ﴾

بکاخوش کلدی که سحروقتی آفتاب دیدی بوجمله پادشاهلغمله تورانشاهك غلامیم (مفردات) (خوش) م (م) بکا (آمد) کلدی (سحر) م (خسرو) پادشاه (خاور) مشرق کونشی (میکفت) دیدی (باهمه) بوجمله (پادشهی) م (بنده) قول (تورانشاه) پادشاه ترکستان (معنای اشارتی) مشرق کونشی کبی خلق عالمه انوار الهی وفیوضات ربانی افاضه ایدیجی مرشد کامل سحروقتی یوردیغی عجز بشریه یی اظهار ایدیجی کلمات قدسیه سی بکازیاده خوش کلدیکه دیدی بوجمله تصرف عالم دستمده ویرلمش پادشاه حقیقی اولمش ایکن فخر کائنات علیه افضل التحیات سلطان انبیا اولان حبیب اللهك غلامیمکه بوجمله دولت وسعادتی انکا تبعیت ایله حاصل ایلدم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کرچه از آتش دل چون خم می درجوشم ❋ مهر برلب زده خون میخورم وخاموشم ﴾

کرچه کوکل آتشندن شراب کوپی کبی قاینارم ایم اوزره مهر اورمش قان یرم وخاموشم (مفردات) (کرچه) م (از) من (آتش) م (دل) کوکل (چون) مثل (خم می) شراب کوپی (درجوشم) قینامده یم (مهر) م (برلب) دوداق اوزره (زده) اورمش (خون) قان (میخورم) یرم (خاموشم) ساکتم (معنای اشارتی) کرچه کوکلده اولان آتش عشق الهیدن شراب کوپی کبی بلکه آتش اوزره اولان مرجل کبی قینارم لکن اسراردینی اظهارده اذن اولمدیغی اجلدن ایم اوزره

(مست بکذشتی وازحافظت اندیشه نبود * آه اکردامن حسن تو بکیرد آهم) * محصول بیت * مست بچدك وحافظدن اندیشه وفکرك اولمدی یعنی حافظ جانبنه التفات ایلمدك یعنی حافظی قاروب برسلام وکلام ایلمدك آه اکرسنك حسنك دامنی آهم طوتارسه حسن پاککه تأثیرایدوب بکزیکی صولدررسه پس اعتبارو التفاتدن قالورسین (خوشم آمد که سحر خسرو خاور میکفت * باهمه پادشهی بندهٔ تورانشاهم) خاور مشرقه دیرلر خسروخاور کونشه اطلاق ایدرلر تورانشاه سلطان منصورك وزیراعظمی اولمشدر وینه اقرباسندندر شاه منصورك * محصول بیت * بکاخوش کلدی سحر وقتنده که خسروخاور سویلردی جمیع پادشاهلغمله تورانشاهك بنده سیم حاصلی وزیراعظمك قولیم مراد پادشاهی مدحدر دیین تورانشاهی بیلمز ایمش بیتك معناسنده مراد ظاهره نظر توران ولایتی پاشاهنی مدحدر ویاتوران شاهنم پادشاهی مدحدر دیین غریب تصرف ایلمشدر (وله ایضا) (کرچه ازآتش دل چون خم می درجوشم * مهر برلب زده خون میخورم خاموشم) کرچه صورت تسلیده در درجوشم قینامقده یم زیرا شیرهٔ انکوری وغیریسنی قیجیه ویا کوپه قوسك برقاج کون طوردقدنصکره قینامغه باشلسه کرکدر وکوپك آغزنده بو مرتبه یه واردقده خمر اولوب شربی حرام اولور مهر برلب زده کنایه در کوپك آغزینی کرچ ایله وبالچق ایله صوادقلرندن نته که اشعار عجمدن فهم اولنور خون میخورم دیدیکی شرابی خونه تشبیه ایلمك طریقیله در * محصول بیت * اکرچه که یورك آتشندن شراب کوپی کبی جوشدیم یعنی قینامقده یم حاصلی اضطراب ومشقتده یم لبمه مهر اوروب قان ایچرم خاموشم یعنی بوقدر اضطراب واضطرارکه چکرم هیچ طنم.

(قصد جانست طمع درلب جانان کردن * تومرا بین که درین کار بجان میکوشم) شمرالب جانانه تشبیه طریقیله جان دیرلر بونده ده ایهام وجه له بومعنایی قصد ایدر بجان باحرف جرمصاحبت میکوشم فعل مضارع متکلم وحده درسعی ایدرم دیمکدر * محصول بیت * لب جانانه طمع ایلمك جانه قصد ایلمکدر یعنی هلاکنه سعی ایلمکدرسن بنی کورکه بوایشده ویابوایشه طوغری چالیشرم یعنی جانله سعی ایدرم

مهر اوروب درد عشقه تحمل اوزره خاموشم

﴿ قصد جانست طمع درلب جانان کردن ❋ تومرا بین که درین کار بجان میکوشم ﴾

محبوبك ابنه طمع ایلمك کندی جانه قصد ایلمکدر سن بنی کورکه بوایشده جانله چالشورم (مفردات) (قصد جان) م (است) در (طمع) م (در) فی (لب) دوداق (جانان) محبوبان (کردن) ایلمك (تو) سن (مرا) بنی (بین) کور (درین کار) بوایشده (بجان) جانله (میکوشم) چالشورم (معنای اشارتی) (تفکروا فی آلاء الله ولاتفکروا فی ذات الله) کلامی سرنجه محبوب حقیقینك بلاحجاب بنفسه کلامنی استماعه طمع جانك هلاکنه قصد ایلمکدرسن بنی کورکه بوایشده انوار ذات الهیه یه مستغرق اولمغه جان ودل ایله سعی ایدرم بوندن زیاده طلب الزم

﴿ من کی آزاد شوم ازغم دل چون هردم ❋ هندوی زلف بتی حلقه کند در کوشم ﴾

بن کوکل غمندن نیچون آزاد اولورم چون هرنفس برمحبوب سیاه زلفی قولاغمه حلقه ایلر (مفردات) (من) بن (کی) نیچون (آزاد) م (شوم) اولم (از) من (غم دل) کوکل غمی (چون) چونکه (هردم) هرنفس (هندوی زلف) سیاه زلف (بتی) برمحبوب (حلقه) م (کند) ایدر (در کوشم) قولاغمه (معنای اشارتی) بن مطاوبمك حصولی بولنده کوکل غمندن نیجه آزاد اولورم وبومحن وبلایای عشق نیجه ترك ایده بیلورم چونکه هرنفس اول محبوب حقیقی غیب الغیبده اولان تجلیات اسما وصفاتی اذاتنی وحالاتنی کوش جانمه حلقه وار چشیده ایتدرمشدر وهردم انوار قدسیه سن اظهار ایلمشدر

﴿ خرقه پوشی من ازغایت دینداری نیست ❋ پردهٔ برسر صد عیب نهان می پوشم ﴾

بنم خرقه پوشلغم تمام دیندارلغمدن دکلدر یوز مستور عیبك باشی اوزره بر پرده اورترم (مفردات) (خرقه پوشی) خرقه کیجیلك (من) بن (از) من (غایت) م (دینداری) دین طوتیجیلق (نیست) دکل (پرده) م (همزه) وحدتیه (بر) علی (سر) باش (صد) یوز (عیب) م (نهان) کیزلو (می پوشم) اورترم (معنای اشارتی) صوفیان حقیقت لباسنی وصلحا کسوه سنی کیمکلکم اکه مستحق اولدیغمدن دکل (من تشبه بقوم فهو منهم) کلام سرنجه محبة متشبه صوفیه ومتشبه متشبه صوفیه اهل نجات اولمسی حسبیله کسوهٔ صلحاده اولمقلغله عیوب بی شمارم مستور اولوب واهل نجاتدن اولمقلغمی امید ایدرم

﴿ من که خواهم که ننوشم بجزاز راوق خم ❋ چکنم کر سخن پیرمغان ننیوشم ﴾

بن که ایسترمکه شراب صافیدن غیری نوش ایتمیم نه ایدم اکر پیرمغانك سوزنی قبول ایتمیم می ایدرم (مفردات) (من) بن (خواهم) ایسترم (ننوشم) ایچمیم (با) للملابسه (جز) غیر (از) من (راوق) شراب (خم) کوپ (چکنم) نه ایدم (کر) اکر (سخن) سوز (پیرمغان) پاپاز (ننیوشم) قبول ایتمیم استفهام تقریریدر (معنای اشارتی) بن که عاشق اللهم ایسترم دائم خم وحدتدن شراب عشق

دیمکدر بجانك باسنی حرف صله اعتبار ایدنجه جانه سعی ایلدم دیمك اولور بنه لب جانانه ن مراد اولور حاصلی بیتده ایهام وار (من کی آزاد شوم ازغم دل چون هردم * هندوی زلف بتی حلقه کند در کوشم) ازاددن مراد خلاصدر هندوی زلف بتیه دربته اضافت لامیه ویاحرف وحدت * محصول بیت * بن کوکل غمندن نیجون ازاد اولورم یعنی نیجون خلاص بولورم چونکه هرنفس وهر ساعت برمحبوبك هندوی زلفی قولاغمه حلقه ایدر یعنی قولاغمه حلقه کچورر حاصلی بنی قول ایدر بونده بتدن مراد اسم خدا اولمق ممکندر دیین خطا ایلمش زیرا اسماء الله توقیفیدر یعنی اجازت شرعیه موقوفدر شریعتده ایسه خدایه بت دیمك وارد اولمامش (خرقه پوشی من ازغایت دینداری نیست * پردهٔ برسر صد عیب نهان می پوشم) خرقه پوش وصف ترکیبیدر ویاحرف مصدر وهمزه حرف توسل دیندار وصف ترکیبیدر ویاحرف مصدر پردهٔ یاحرف وحدت ویاتنکیر وهمزه وصل توسل * محصول بیت * بنم خرقه پوشلغم غایت دیندارلغمدن وکمال مسلمانلغمدن دکلدر بلکه یوز کیزلی عیبه پرده اورترم حاصلی خرقه پوش اولدیغم زهد وتقوامدن دکلدر بلکه عیوبمی ستر ایلمك ایچوندر (من که خواهم که ننوشم بجزاز راوق خم * چه کنم کر سخن پیرمغان ننیوشم) راوق واوك فتحیله صافی معناسنه در راوی مفتوح اوقیوب اعلال ایلمك تصرفات اعجامدندر حاتم وکافر وعارض کبی عرب رایقدر صافی معناسنه راوق خمدن مراد صافی شرابدر * محصول بیت * بن که دیلرمکه شرابك صافیسندن غیرینی ایچمیم یعنی دردیسنی نوش ایلمیم نیجه ایده یم اکر پیرمغانك سوزینی دیکلمیم یعنی پیرمغان سوزینی ایشتمکه قادر دکلم حاصلی بنی دائما صافیسنه ترغیب ایدر یامعنی بویله اوله که پیرمغان بکا ایچ الیکه نه کیررسه اکرصافی اکر دردی زیرا هر برنده بر کیفیت خاص واردر دیمك اوله

الهیه نك غیری اوش ایتیم وراه عشقدن غیری یه کیتم نه ایدیم مرشد حیات بخشمك سوزنی قبول ایتیم می ایدرمکه بکا تعلیمی بودر

حاش لله که بنم معتقد طاعت دوست ✽ این قدر هست که که که قدحی می نوشم

حاش لله که دوستك طاعتنه معتقد دکلیم معتقدم بوقدر وار که کاه کاه برقدح نوش ایلرم (مفردات) (حاش لله) م (نیم) دکلیم استفهام تقریر یدر (طاعت دوست) م (این قدر) بوقدر (هست) واردر (که که) وقت وقت (قدح) م (یا) وحدتیه (می نوشم) ایچرم (معنای اشارتی) (وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون) آیت کریمه سی سر نجه حاشا لله که باعث خلقتم آنجق حضرت الهیه عبادت وطاعت اولدیغنه بن معتقد دکلیم معتقدم بوقدر قصورم وار که حضرت الهیه اولان عشق ومحبتمی وانقیاد وطاعتمی کاه کاه اظهار ایدرم کاه کاه ستر ایلرم

هست امیدم که علی رغم عدو روز جزا ✽ فیض عفوش ننهد بار گنه بر دوشم

امیدم واردر که دشمنك کور لکنه قیامت کونی آنك عفوی فیضی کناه یوکنی اوموزم اوزره قومیه (مفردات) (هست) وارد (امیدم) م (علی رغم عدو) دشمنی خور وذلیل ایتمك ایچون (روز جزا) قیامت کونی (فیض) دوکلك (عفو) م (ش) ضمیر (ننهد) قومز (بار) یوك (گنه) م (بر) علی (دوشم) اوموزم (معنای اشارتی) حضرت الهیه دن امیدم بودر که عدومز اولان شیطانی خور وذلیل وما یوس ایتمك ایچون حق سبحانه وتعالی نك رحمت واسعه سی مقتضاسنجه عفو ومغفرتنی قوللری اوزره افاضه ایتدکده بنم دخی اوموزمده کناه یوکی قومیه

پدرم روضهٔ جنت بدو گندم بفروخت ✽ ناخلف باشم اگر من بجوی نفروشم

پدرم جنت باغچه سنی ایکی بغدایه صاتدی ناخلف اولورم اکر بن بر آرپه یه صاتمیم (مفردات) (پدرم) م (روضه) باغچه (جنت) م (با) الملابسه (دو) ایکی (گندم) بغدای (بفروخت) صاتدی (ناخلف) ولد سوء (باشم) اولم (من) بن (بجوی) بر آرپه یه (نفروشم) صاتمیم (معنای اشارتی) پدرم بزرکوارم حضرت آدم علیه السلام باعث ترقی وسبب قربیت مقام قاب قوسین اولان محن ودرد وبلایای عشقی اختیار ایدوب روضهٔ جنتی ایکی دانه بغدایه صاتدی ویوم رفوب اولان دار محنته کلوب اوچ یوز سنه کریه وتضرع ونیاز ایلدی اکر بن بر آرپه یه صاتمزسم ناخلف اولورمکه (وهما حرامان علی اهل الله) بیورلمشدر

گر ازین دست زند مطرب مجلس ره عشق ✽ شعر حافظ ببرد وقت سماع از هوشم

اکر مجلسك مطربی عشق پرده سنی بونك کبی چاله حافظك شعری سماع وقتی بنی عقلدن ایلتور (مفردات) (گر) اکر (ازین دست) بو الدن (زند) اوره (مطرب مجلس) م (ره) یول (عشق) م (شعر حافظ) م (ببرد) ایلتور (وقت سماع) م (از) من (هوش) عقل (م) بنی (معنای اشارتی) اکر اول معدن اسرار الهی اولان مرشد کامل اسرار عشقی بیت سابقده مذکور اولان کبی آشکاره بیان ایلیه حافظك لسان

قیتله

(حاش لله که نیم معتقد طاعت خویش ✽ این قدر هست که گه گه قدحی مینوشم) ✽ محصول بیت ✽ حاش لله که بن کندی طاعتمه معتقد اولمیم یعنی معتقدم بوقدر وار که کاه کاه برقدح نوش ایدرم حاصلی نفسمك مغلوبیم کاهی باده ایچمه که قادر دکلم یعنی شراب ایچدیکم اعمالمه عدم اعتقادمدن دکلدر اعماله مغرورمدن دکلدر (هست امیدم که علی رغم عدو روز جزا ✽ فیض عفوش ننهد بار گنه بر دوشم) رغم دشمنك یوزینی یره سورتمکه دیرلر یعنی تحقیر وتذلیل ایلمکدن کنایتدر فیض بونده لطف واحسان معناسنه در عفوش شین ضمیر خدایه راجعدر بار بونده یوکدر بار گنه بیانیه در دوش بونده اوموز معناسنه در ✽ محصول بیت ✽ امیدم واردر که عدو کورلکنه جزا وحشر کوننده اللهك عفوی لطف واحسانی کناه یوکنی اوموزمه قومیه یعنی امیدم واردر که کناهلری عفو ومغفرت ایلیه هر نقدر کناهم چوق ایسه ده (پدرم روضهٔ رضوان بدو گندم بفروخت ✽ ناخلف باشم اگر من بجوی نفروشم) بعض نسخه ده مصراع ثانی بویله واقعدر ✽ من چرا باغ جهان را بجوی نفروشم ✽ محصول بیت ✽ بابام یعنی حضرت آدم روضهٔ رضوانی یعنی جنتی ایکی بغدای دانه سنه صاتدی ناخلف اولورم بن اکر بر آرپه یه صاتمزسم یعنی بنم مرادم دیدار در جنت دکلدر جنتده دیدار ایچون ایسترز زیرا جنت دیدارسز اولمز دیدار جنتسز حاصل اولمزمامندر (گر ازین دست زند مطرب مجلس ره عشق ✽ شعر حافظ ببرد وقت سماع از هوشم) ازین دست بونك کبی دیمکدر ره عشق نقدیری پردهٔ ره عشقدر ✽ محصول بیت ✽ اکر مطرب مجلس پردهٔ راه عشقی بونك کبی چالارسه وحافظك شعرینی بیله اوقورسه بلاشك وشبهه حافظك شعری سماع وقتنده بنی عقلدن آپرر ذکر اولان معناده شعر مبتدأ و ببرد خبر اولدیغی تقدیرجه در اما شعر ببردك مقدم مفعولی اولدیغی تقدیرجه ✽ محصول بیت ✽ اکر مطرب مجلس پردهٔ راه عشقی بونك کبی چالارسه انك سماعی وقتنده یعنی چالغیسی وقتنده حافظك شعرینی عقلدن ایلتور سماع چالغی معناسنه اولدیغی تقدیرجه معنی بویله اولور اما استماع معناسنه اولدیغی تقدیرجه مطرب مجلس دیکلمك وقتنده حافظك شعرینی هوشمدن ایلتور از هوشم مفعول غیر صریح یجیدر ببردك وجائزدر که ره عشقدن مراد پردهٔ عشق اوله پس مضاف تقدیرینه احتیاج اولمز معنای بیتی شعر مبتدأ اولسنه قصر ایدنلر تقصیر ایلمشلر

غیله ظهور ایدن شعری اول اسراری مؤید اولوب سماع وقتی بنم وساترمستمعینك عقل معاشمزی ازاله ومحو ایدر

وله ایضا

گر من از سرزنش مدعیان اندیشم ✽ شیوهٔ رندی ومستی نرود از پیشم

اکر بن مدعیلرك طعنندن خوف ایدم رندلك ومستانه لك شیوه سی بنم قتمدن کیتمز (مفردات) (گر) اکر (من) بن (ز) من (سرزنش) طعن (مدعیان) م (اندیشم) فکر ایدم (شیوه) جلوه (رندی) لاابالیلك (مستی) م (نرود) کیتمز (از) من (پیشم) اوکمدن (معنای اشارتی) سلطان عشقك غلبه سی وقتنده حالات عشقدن خبردار اولمیان مدعیلرك طعنندن فکر وخوف ایدم عبارتی ومستانه لك جلوه سی وحالات عشقك لذتی بندن کیتمز وماسوی فکری دخی خاطرمه کلمز

زهد رندان نوآموخته راهی بدهیست ✽ من که بدنام جهانم چه صلاح اندیشم

یکی اوکرنمش رندلرك زهدی کویه منسوب بریولدر بن که جهانك بدنامیم نه صلاح فکر ایدم (مفردات) (زهد) م (رندان) عیارلر (نوآموخته) یکی اوکرنمش (راهی) بریول (با) للملابسه (ده) کوی (یا) نسبیه (است) در (من) بن (بدنام) م (جهانم) م (چه) نه (صلاح) م (اندیشم) فکر ایدم (معنای اشارتی) قلندران حقیقتلرك اسرارندن آکاه اولیوب مجرد صورت قلندریه لك اوکرنمش عیارلرك زهد وصلاح وتقواسی عقلك ورو حنك نورنی ازاله ایدیجی شیخ نا قصه منسوب بریولدر حقیقت قلندریه لك قباب عزتده مستور اولوب کندوبی بر کیسه بیلمکدر بن کبی که جهانك بدناميم اظهار صلاح نه در اول شرکی فکر دخی ایلم

شاه شوریده سران خوان من بی سامان را ✽ زانکه در کم خردی از همه عالم بیشم

بن عقلسز دیوانه نك شاهی اوقو زیرا که نقصان عقلده جمیع عالمدن زیاده یم (مفردات) (شاه) م (شوریده سران) باشلری قارش مورش (خوان) اوقو (من) بن (بی سامان را) یونسز وعقلسز (زانکه) آندنکه (در کم خردی) عقلی نقصانلقده (از همه عالم) جمیع عالمدن (بیشم) زیاده یم (معنای اشارتی) بحمد الله عشق الهیه سببیله عقل معاش بندن کلی منسلخ اولوب بود ونابود جهانی یکسان بلکه نفسی ووجودی نسیان ایتمکله مست وحیران اولمشم ای عاشق سن بن عقلسز دیوانه نك شاهی اوقو زیرا که عقل معاشك نقصاننده جمیع خلق عالمدن زیاده یم که عقلی ترك ایتمین جناب حقه آشنا اوله مز وقربیت بوله مز

بر جبین نقش کن از خون دل من خالی ✽ تا بدانند که قربان تو کافر کیشم

آلنك اوزره بنم خون دلمدن برخال نقش ایله تا بیلهلر که سن کافر مذهبلنك قربانی یم (مفردات) (بر) علی (جبین) آلن (نقش) م (کن) ایله (از) من (خون) قان (دل) کوکل (من) بن (خالی) بربك (تا) حتی (بدانند) بیلهلر (قربان) م (تو) سن (کافر) م (کیش) مذهب ودین (م) بن (معنای اشارتی) (سیماهم فی وجوههم

(وله ایضا) (گر من از سرزنش مدعیان اندیشم ✽ شیوهٔ رندی ومستی نرود از پیشم) سرزنش باشه قاقمق در یجه توبیخ دیرلر شیوه بونده پیشه معناسنه در یعنی صنعت رندی ومستی یاری مصدریه لردر ✽ محصول بیت ✽ اکر بن مدعیلر طعن وتوبیخنده اندیشه چکرسم یعنی بیم ایدرسم رندلك ومستانه لك شیوه سی اوکمدن کیتمز یعنی بندن اول صنعت صادر اولمز حاصلی حقندن کاه مزم (زهد رندان نوآموخته راهی بدهیست ✽ من که بدنام جهانم چه صلاح اندیشم) راهی بدهیست یاری حرف وحدت ویا نکیردر ارازنده ضرب مثلدر عدم اعتباردن کنایتدر یعنی نوآموخته رندلرك زهدی که قوی ومستقر درجندان معتبر دکلدر ✽ محصول بیت ✽ تازه رند اولکه هوس ایدنلرك زهدی ناعقوا در بوبله محکم وقوی ایکن بن که بدنام جهانم نه صلاح فکر ایدرم یعنی انلرك رندلکی ومستانه لکی هنوز شهرت بولمامشیکن زهدلرینه چندان اعتبار اولمیجق یابن که عالمده رسوایلقله داستان اولمشم نه صلاح فکر ایدرم یعنی بنم حقمده کیده زهد وصلاح فکرینی ایلاز پس اون فکردن کچرم مصراع اولك معناسنی یکی اوکرنمش رندلر یولی براماز یول دکلدر دیین بیتك بولنه کبرمش مصراع اولك معناسنی نوآموخته رندلرك زهدی کویه منسوب بریولدر دیین نسبنده خطا ایلمش (شاه شوریده سران خوان من بی سامان را ✽ زانکه در کم خردی از همه عالم بیشم) شوریده سران الف ونونله جمع اولادی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون شوریده سر دیوانه دیمکدر زان ادات تعلیل ✽ محصول بیت ✽ بن بی سامانه دیوانه لر ومجنونلر شاهی اوقی یعنی بکا بویله دی زیرا عقل اکسکلکنده جمیع عالمدن زیاده یم یعنی عالمده بنم کبی عقلسز بوقدر پس بکا دیوانه لر شاهی دیمك لایقدر (بر جبین نقش کن از خون دل من خالی ✽ تا بدانند که قربان تو کافر کیشم) خالی یاحرف وحدت کیش مذهب وملت معناسنه در کافر کیش کافر مذهبلی دیمکدر ✽ محصول بیت ✽ بنم خون دلمدن جبینکه برخال نقش ایله یعنی آلنکه بربك نقش ایله تا بیله لر که سن کافر کیشك قربانیم یعنی سنك قربانك اولدیغم معلوم اولسون بوعادتدرکه حسنه ایچون برقربان ایلسه لر آننه قربان قانندن بربك قورلر

(اعتقادی بغاو بکذر بهر خدا * تاندانی که درین خرقه چه نادرویشم) اعتقادی یاوحدت وتنکیر تاحرف تعلیل که حرف بیان * محصول بیت * بکا اعتقاد کوستر وکچ الله ایچون یعنی بنم احواله مقید اولمه تاکیم بیلیه‌سن که بوخرقه‌ده نه نادرویشم یعنی فقرا خرقه سنده درویش اولدیغمی بیلیه‌سن (شعر خونبار من ای باد بریار بخوان * که زمژکان سیه بررك جان زدنیشم)

من اثر السجود) آیت کریمه‌سی سرنجه ای محبوب بنم خون دلدن جبین ظاهرمده و جبین باطنمده انوار تجلی ذاتکدن برخال و برعزواقبال نقش واظهار ایله تا ایله لر که سن ستار اسرار عشاقك قربانیم وراه عشقکده جان فدا ایدنلردنم

(اعتقادی بنما و بکذر بهر خدا * تاندانی که درین خرقه چه نادرویشم)

صلاحجه براعتقاد کوستر الله ایچون احوالمی تجسس ایله کچ تابیلیه‌سن که بوخرقه‌ده عجب درویش دکلم (مفردات) (اعتقاد) م (یا) وحدتیه (بنما) کوستر (بکذر) کچ (بهر خدا) الله ایچون (ندانی) بلیه‌سن (درین خرقه) بوخرقه‌ده (چه) عجب (نادرویشم) درویش دکلم (معنای اشارتی) ای سالك قرداش (حمل المؤمن علی الاصلاح اقرب الی الفلاح) کلامی سرنجه سندخی بزه و بزم کبی لباس فقرده اولان درویشانه بلکه امین خزائن اسرار الٰهیه‌در دیو حسن ظن ایله کرامت الله ایچون احوالمزی تجسسه مشغول اولمه تاکه بزم بوخرقه ده درویش حقیقی اولدیغمزی اکلیه سن وحق تعالی کندیده اسرارنی ستر ایلدیکی درویش حقیقیلره دخی سوء ظنه دوشمیه سن

(شعر خونبار من ای باد بریار بخوان * که زمژکان سیه بررك جان زدنیشم)

ای باد بنم قان یاغدیریجی شعرمی یارك قتنده اوقوکه یارسیاه مژکانندن بنم جانم طمری اوزره نیش اوردی (مفردات) (شعر) م (خونبار) قان یاغدیریجی (من) بن (باد) یل (بریار) یارك قتنده (بخوان) اوقو (ز) من (مژکان سیه) سیاه کپرکلر (بر) علی (رك) طمر (جان) م (زد) اوردی (نیش) اشتر (م) بکا (معنای اشارتی) ای پیر روشن ضمیرم بوناز ونیازایله وآرزو واشتیاقله درکاه حقده اولان شعرمی ونیازمی یارك قتنده اوقو وقبوله همت ایله که بوکلمات قدسیه جانم طمرینه نیش فیوضاتك وآتش تجلیات غیبیه نك ظهورندندر

(دامن ازرشحهٔ خون دل من درهم چین * که اثردر تورسد چون بخراشی ریشم)

بنم خون دلمك رشحه سندن دامنکی صاقن زیرا اثری سکا ایرشور چونکه بنم یاره‌می طرملیه سن (مفردات) (دامن) اتك (از) من (رشحه) سزندی (خون) قان (دل) کوکل (من) بن (درهم) بری برینه (چین) دیوشر (که) زیرا (درتو) سکا (رسد) ایرشور (چون) چونکه (بخراشی) طرملیه سن (ریشم) یاره‌می (معنای اشارتی) ای سالك بنم درد عشق الٰهیه ایله پرخون اولان کوکلمه رشحات فیوضات خدا فیضان ایتدکده سندخی تعلقات ماسوادن کندی قلبکی صاقن که آثار فیض الٰهی سکادخی ایرشور وقتاکه بنم یاره‌می تحریك ایده‌سن وحضورمده حاضر قلب اوله سن

(من اکر رندم وکر شیخ چه کارم باکس * حافظ رازخود وعارف وقت خویشم)

بن اکر رند اکر شیخم بنم کیمسه ایله نه ایشم وار کندی رازمك حافظیم وکندی وقتمك عارفیم (مفردات) (من) بن (رندم) عیارم (شیخ) م (چه کارم) نه ایشم (باکس) کیمسه ایله (حافظ) م (راز) سر (خود) کندی (عارف) م (وقت) م

شعر خونبار بیانیه خونبار وصف ترکیبیدر باریدندن قان یاغدریجی معناسنه بربار اضافتی لامیه که حرف رابط صفت مژکان سیه بیانیه‌درك جان لامیه در مجازا رك کاف تجمیله طمر دیمکدر نیشم میم معناده جانه مقید در بورك جانم تقدیرنده بوندنیش نیشتردر یعنی قان آلدقلری آلت اکرچه نیش زهرلی حیوانانك صوقدیغی آلته ده دیرلر مثلا آرینك وچیانك وعقربك صوقدیغی آلتده ده نیش دیرلر * محصول بیت * بنم قان یاغدریجی شعرمی ای باد یارك قتنده اوقی انجلین یارکه سیاه کرپکلرندن جانم طمرینه نیش اوردی یعنی شول یارکه کرپکلریله جانمی مجروح ایلدی وجائزدرکه حرف تعلیل ایچون اوله پس معنی زیرا مژکان سیاهندن بنم جانم طمرینه نیش اوردی دیمك اولور (دامن ازرشحهٔ خون دل من درهم چین * که اثر در تو رسد کر بخراشی ریشم) رشحه سزندی یعنی صوو یاغیری نسنه که بر نسنه دن سیزر درهم چین دیوشر دیمکدر که حرف تعلیل در تودر حرف صله بخراشی ریشم باحرف تأکید خراشی فعل مضارع مفرد مخاطبدر طرملیه سن دیمکدر ریشم مفعول بهی * محصول بیت * انککی بنم یورکم قانی رشحه سندن دیوشر زیرا سکا تأثیر ایدر اکر یاره‌می طرملر ایسك یعنی یاره‌می خراش ایدرسك رشحهٔ خون دلم سکا تأثیر ایدر یعنی سیدر پس ایدی دامنکی رشحهٔ خون دلدن ایراق طوت (من اکرزندم وکر شیخ چه کارم باکس * حافظ رازخودوعارف وقت خویشم) * محصول بیت * بن اکر رند باده نوشم واکر شیخ صومعه دارنه ایشم وار کیمسه ایله یعنی کیمسه حالیله مقید دکلم بلکه کندی رازمك حافظی وکندی وقتمك عارفیم یعنی سری نااهلدن حفظ ایدرم وکندی وقتمی بیلورم یعنی اوقاتی ضبط ایدوب تضییع اوقات ایلمزم حاصلی کیمسه ایله علاقه‌م یوق وکیمسه‌نك حالیله مقید دکلم بلکه کندی حالمه مقیدم فقط

(خویش) کندی (م) بن (معنای اشارتی) بن اکرسترحال ایدیجی قلندر مشربم اکرشیخ مربیم بحمد الله خدادن غیری برکیمسه‌یه قلبمك تعلقی یوقدر همان کندی حالمه مشغولم که کندی اسرارمك حافظیم وکندی وقتمك عارفیم

ولە ایضا

(کرازین منزل غربت بسوی خانه روم * دکرآنجا که روم عاقل وفرزانه روم)

اکر بوغربت منزلندن خانه جانبنه کیدم کیرو اورایه که کیدم عاقل وعارف کیدم (مفردات) (کر) اکر (ازین) بوندن (منزل) م (غربت) م (بسوی خانه) اوطرفنه (روم) کیدم (دکر) کیرو (آنجا) اورایه (روم) کیدم (عاقل) م (فرزانه) عارف (روم) کیدم (معنای اشارتی) اکربومحل عبوراولان غربت منزلندن وطن اصلیمز اولان عالم ارواحه کیدم کیرواوجانبه که کیدم (ولقد جئتمونا فرادی کما خلقناکم اول مرة) آیت کریمه‌سی خطاب عزتندن سلامت بولمق ایچون عاقل وعارف بالله اولدیغم حالده کیدم

(زین سفرکر بسلامت بوطن بازرسم * نذر کردم که هم ازراه بمیخانه روم)

بوسفردن سلامت اکر کیرو وطنمه ایرشم نذر ایلدمکه هم یولدن میخانه‌یه کیدم (مفردات) (زین سفر) بوسفردن (کر) اکر (با) للملابسه (سلامت) م (با) للملابسه (وطن) م (باز) کیرو (رسم) ایرشم (نذر) م (کردم) ایلدم (هم ازراه) یولدن (با) للملابسه (میخانه) م (روم) کیدم (معنای اشارتی) استعیذ بالله (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) آیت کریمه‌سیله وسیلهٔ رحمان ورحیم اولان حضرت الٰهیهك کرم واحسانندن دائما دنیا وآخرتده ایمانمز اوزره ثابت قدم اولوب سلامتله لقاء الٰهیه وصلت ایسترم لطیف بعباده اولان ربمك لطف وکرمیله بوسفردن اکرسلامتله ارواح قدسیه ایچنه ایریشورسم نذر ایلدمکه اول عالمده دخی صراط مستقیم اوزره کیدوب حضرت الٰهیهك جمالنك مست وحیرانلری اولان زمرهٔ عشاق ایچنه کیدم

(تابکویم که چه کشفم شد ازین سیروسلوك * بدر میکده بابربط وپیمانه روم)

تادیم که بوسیر وسلوکدن بکانه کشف اولدی میخانه قپوسنه قپوز وقدحله کیدم (مفردات) (تابکویم) حتی دیم (چه) نه (کشف) م (م) بکا (شد) اولدی (ازین) بوندن (سیروسلوك) م (ب) علی (در) قپو (میکده) میخانه (بابربط) قپوزله (پیمانه) قدح (روم) کیدم (معنای اشارتی) تاکه حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك بو لطف عظیمنه تشکر اوسنر ورادیم که بوسیروسلوکده بکانه عجب کشف ونه عجب احسان اولدیکه کندولره جمال الٰهیدن دائم تجلی اولان عشاقله وعارف باللهلرایله بوراده دخی جمع ومصاحب اولدم دیونعره وفریاد وحالات شراب عشق خدایی اظهار ایدرم

(آشنایان ره عشق کرم خون بخورند * ناکسم کربشکایت بربیکانه روم)

(ولە ایضا) (کرازین منزل غربت بسوی خانه روم * دکرآنجا که روم عاقل وفرزانه روم) * محصول بیت * خواجه بوغزلی یزد شهرنده بیورمشدر اکر بوغربت منزلندن خانه جانبنه کیدرسم یعنی غربتدن خانه‌یه واررسم بردخی اول یره که وارم عاقل ودانا وارم فرزانه عاقل دیمکدر یعنی شمدنکرو غربت اوینه کیدرسم ندارکله کیدرم خواجه شهریزده پادشاهدن جائزه آلمق امیدیله وارمش ایمش اما جائزه حاصل اولمیوب سفر وغربت زحمتلری یاننه قالور (زین سفر کر بسلامت بوطن بازرسم * نذر کردم که هم ازراه بمیخانه روم) * محصول بیت * اکرسلامتله بوسفردن وطنمه ایرشرسم یعنی سلامتله اویمه واصل اولورسم نذرایلدمکه یولدن میخانه‌یه وارم یعنی اول میخانه‌یی زیارت ایدوب آندن اویمه وارم (تابکویم که چه کشفم شدازین سیروسلوك * بدر میکده بابربط وپیمانه روم) تاحرف تعلیل مصراع ثانی‌یه مصراع اول حکم تعلیلده‌در بربط ایکی بانك فتحیله قپوزه دیرلر * محصول بیت * بو سیروسلوکدن بکانه حالت کشف اولدی دیو سویلمك ایچون میخانه قپوسنه قپوزله وپیمانه ایله کیدرم حاصلی سازایله وباده ایله کیدرم یعنی بوسفرده نه استفاده ایلدم بیان ایلمك ایچون میخانه‌یه بووضعله کیدرم (آشنایان ره عشق کرم خون بخورند * ناکسم کربشکایت بربیکانه روم) آشنایان ره عشق اضافتلری لامیه‌لردر کرم میم معناده خونه مقیددر بربیکانه لامیه * محصول بیت * عشق طریقنك آشنالری اکر قانم ایچرلرسه ناکسم اکر شکایتله بیکانه یانه واررسم یعنی عاشقلر بکانه‌قدر جفا واذی ایدرلرسه نامردم اکر مدعیلره واغیاره شکایت ایدرسم

راه عشقك آشنالرى اكر بنم قانمى ايچه‌لر ناكسم اكر شكايتله بيكانه نك قتنه كيدم (مفردات) (آشنايان) م (ره) يول (عشق) م (كر) اكر (م) بنم (خون) قان (بخورند) ايچه‌لر (ناكسم) انسان دكلم (كر بشكايت) م (بر) عند (بيكانه) ياد (روم) كيدم (معناى اشارتى) چونكه دنيا وآخرت صحبت عشاق الهى سبب سعادت ابدى او ايچون راه عشقك آشنالرى بنى اولدوروب قانمى ايچه‌لر وهر نه درلو جفا ايده‌لر ناكسم اكر شكايتله بيكانه اولان عوام ناسك قتنه كيدم

﴿ بعدازين دست من وزلف چوزنجير نكار ✽ چند چند از پى كام دل ديوانه روم ﴾

بوندنصكره بنم الم محبوبك زنجير كبى زلفى ايله‌در نيجه بر نيجه بر ديوانه كوكلمك مرادى آردنجه كيدم (مفردات) (بعد ازين) بوندنصكره (دست من) بنم الم (واو) مع (زلف) م (چو) مثل (زنجير) م (نكار) محبوب (چند چند) نيجه نيجه (از) من (پى) ارد (كام) مراد (دل) كوكل (ديوانه) م (روم) كيدم (معناى اشارتى) بوندنصكره بنم كارم اول محبوب حقيقينك صفات قديم وابد يلرى ايله اتصاف واسرار لدنيه غيبيه‌لر ايله انكشاف طالبده وحضور معنويه سنده توجه تام ايله دائم وقائم اولمقدر نيجه بر نيجه بر ديوانه كوكلمك هواسى اردنجه كيدم

﴿ كر ببينم خم ابروى چو محرابش باز ✽ سجدهٔ شكر كنم وز پى شكرانه روم ﴾

اكر كيرى انك محراب كبى اروسنك بو كلمنى كورم سجدهٔ شكر ايدم وشكرانه آردنجه كيدم (مفردات) (كر) اكر (ببينم) كورم (خم) بوكلم (ابرو) قاش (چو) مثل (محراب) م (باز) كيرو (سجدهٔ شكر) م (كنم) ايدم (ز) من (پى) آرد (شكرانه) م (روم) كيدم (معناى اشارتى) اكر كيرو اول محبوب حقيقينك توجهده مقصود بالذات اولان انوار ذاتيهٔ قدسيه واسرار لدنيهٔ غيبيه‌من بصيرت قلبك انكشاف ايله مشاهده ايدم سجدهٔ شكر ايدم وشكرانه جان فدا ايتمكده ثابتقدم اولم

﴿ خرم آن دم كه چو حافظ بتولاى وزير ✽ سرخوش از ميكده بادوست بكاشانه روم ﴾

سرور اول دم كه حافظ كبى وزيرك محبتى ايله دوستله ميخانه‌دن خانه‌مه سرخوش كيدم (مفردات) (خرم) شاد وسرور (آن دم) اول نفس (چو) مثل (حافظ) م (با) للملابسه (تولى) محبت (وزير) م (سرخوش) م (از) من (ميكده) ميخانه (بادوست) م (با) م (كاشانه) خانه (روم) كيدم (معناى اشارتى) سعادت ودولت وسرور مؤبد اول دم آخره وقت نزع روحه كه حق تعالينك انبيا واوليا ربنه محبت سبيله انوار تجلى ذات الهى ظهور ايدوب مست ومستغرق اولدوغم حالده حضرت اللهك عون وعنايتيله يوسف عليه السلام جمالنى مشاهده وقتنده زنان مصر قطع يد مرادنى يادكارى كبى بنده نخى انوار جمال اللهك لذتنه مستغرق اولوب مرارت سكرات موتى بيلميه‌رك ميخانهٔ دنيادن وطن اصليم اولان ارواح قدسيه ايچنه مست واستغراقيت ايله لقاء اللهه واصل اولم

﴿ وله ﴾

(بعدازين دست من وزلف چوزنجير نكار * چند چند از پى كام دل ديوانه روم) * محصول بيت * بوندنصكره بنم الم ونكارك زنجير كبى زلفى يعنى جانانك زلفيله بوندنصكره حاصلى انكله اكلنورم نيجه نيجه تكرار تأكيد ايچوندر يعنى نيجه بر ديوانه كوكل مرادى آردنجه كيدم حاصلى نيجه بر آرزوى نفس وهواى دل آردنجه كيدم (كر ببينم خم ابروى چو محرابش باز * سجدهٔ شكر كنم وز پى شكرانه روم) محرابش شين ضميرى دلده‌مى كوزولان جانانه راجعدر باز بونده جائزدر كه كيرو معناسنه اوله وجائزدر كه محض تأكيد ايچون كله * محصول بيت * اكر جانانك محراب كبى خم ابروسنى كيرو كورسم سجدهٔ شكر ايدم وشكرانه به تابع اولوب آردنجه كيدرم يعنى بو شكرانه ايچون نيجه صدقه‌لر ويروم يعنى نذر اولسون دائما طريق شكره كيتك (خرم آن دم كه چو حافظ بتولاى وزير * سرخوش از ميكده بادوست بكاشانه روم) * محصول بيت * خرم وشاد اول ساعت كه حافظ كبى وزيرك محبتيله سرخوش اولوب ميخانه‌دن دوست ايله خانه‌يه كيدم يعنى وزيرك لطف واحسانيله ميكده‌ده باده نوش اولوب سرخوش اولوب جانانله كاشانه‌يه وارم سرور وشاد ماناغى دمه اسناد مجازيدر

(وله ايضا) (كرچه افتاد ز زلفش كرهى دركارم * همچنان چشم كشاد از كرمش ميدارم) كرهى يا حرف وحدت دركارم در حرف صله همچنان آنچلين كذلك معناسنه درچشم كشاد لاميه چشم بونده اميد معناسنه در كشاد اسمدر مصدر معناسنه

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ كرچه افتاد ز زلفش كرهى دركارم ✽ همچنان چشم كشاد از كرمش ميدارم ﴾

اكرچه انك زلفندن بنم ايشمه عقده دوشدى آنچلين انك كرمندن كشاد اميد نى طوتارم (مفردات) (كرچه) م (افتاد) دوشدى (ز) من (زلف) م (ش) ضمير (كره) عقده (يا) وحدتيه (در) فى (كارم) ايشمه (همچنان) آنچلين (چشم) اميد (كشاد) آچلمق (از) من (كرم) م (ش) ضمير (ميدارم) طوتارم (معناى اشارتى) كرچه اول قابض وباسط حضرت اللهك قابضيت صفاتنك تجليسى ظهور ايتمكله بنم انوار عشق خدا ايله منفتح ومنفسح اولان قلبم منقبض ومحتجب اولوب كاريمزك ترقيسنه مانع اولدى لكن ينه اول فتاح وكشاف اولان حضرت اللهه كرمندن اميد طوتارمكه باسطيته تجلى ايدوب انكشاف وانفتاح بخش ايليه

﴿ بطرب حمل مكن سرخى رويم كه چو جام ✽ خون دل عكس برون ميدهد از رخسارم ﴾

بنم يوزمك حمرتنى سروره حمل ايله زيرا جام كبى خون دلم رخسارمدن عكسى ظاهره ويرر (مفردات) (با) للملابسه (طرب) شوق وسرور (حمل) م (مكن) ايله (سرخى) قرمزيلق (روى) يوز (م) بنم (كه) زيرا (چو جام) قدح كبى (خون دل) كوكل قانى (عكس) م (برون) طشره (ميدهد) ويرر (از) من (رخسارم) يكاقلرمدن (معناى اشارتى) اى عاشق بنم يوزيمده اولان حمرتى ووجاهتى فرح وسرور ومدن آكله زيرا قدح ايچنده اولان حمرتى ظاهرده كورنديكى كبى بنده نخى درد عشق الهيه ايله پر خون اولان جكرم قانندن عكسى ظاهره اورمشدر

﴿ پردهٔ مطربم از دست برون خواهد برد ✽ آه اكر زانكه در ين پرده نباشد بارم ﴾

مطربك پرده‌سى بنى الدن طشره ايلتيسردر آه اكر اندنكه بو پرده‌ده بكا اجازت اولميه (مفردات) (پرده) م (مطرب) م (از دست) الدن (برون) طشره (خواهد) ابستر (برد) ايلتمك (آه اكر) م (زانكه) اندنكه (درين پرده) بو پرده‌ده (نباشد) اوليه (بار) اجازت وبول (م) بكا (معناى اشارتى) مرشد كاملك مقام استغراقده بكا نظرى وفيضى بنى طور عقلدن طشره چيقاروب مجذوب فقط مرتبه‌سنه دوشرمشدر آه اكر بو مقامدن بنى كچورميوب بكا ترقى ايله وصلت كامله جانبنه اجازت اوليه

﴿ پاسبان حرم دل شده ام بس همه شب ✽ تا درين خانه جز انديشهٔ او نكذارم ﴾

دوكلى كيجه‌لر كوكل حرمنك پاسبانى اولمشم تا بو خانه‌ده انك فكرندن غيرى بى قويميم (مفردات) (پاسبان) بكيجى (حرم) م (دل) كوكل (شده ام) اولمشم (بس) انجق (همه شب) جمله كيجه (تا) حتى (درين) بو (خانه) م (جز) غير (انديشه) فكر (او) ضمير (نكذارم) قويميم (معناى اشارتى) بو توفيقك حصولى ايچون كيجه‌لر تا سحر كوكل حرمنك پاسبانى اولدم تا كه بو خانه‌ده تجلى اولان

اميد فتح ديمكدر * محصول بيت * اكرچه جانانك زلفندن ايشمه بر دوكم دوشدى يعنى زلفنه كرفتار اولدى يعنى عقد اولوب ايلرى كيدى انجلين اميد فتحيده انك كرمندن طوتارم يعنى جانان كرمندن ويازاقى كرمندن ضمير غائب ايكيسنده ده راجع اولمق ممكندر يعنى كارم زلفندن منعقد اولديغى كبى اميد كشايش كاريده اندن طوتارم ويا جانادن (بطرب حمل مكن سرخى رويم كه چو جام * خون دل عكس برون ميدهد از رخسارم) * محصول بيت * بكا يوزمك قرمزيلغنى شنلك وشادمانلغه حمل ايله يعنى بو نزم قزرديغى سرورمدن دكلدر بلكه بو نزم قانى يوزمدن طشره عكس ويرر كه يوزمك قزرديغى آندندر شنلكدن دكل (پردهٔ مطربم از دست برون خواهد برد * آه اكرزان كه درين پرده نباشد بارم) * محصول بيت * مطربك پرده‌سى بنى الدن طشره ايلديسر در يعنى بى اختيار ايدسر در آه اكر شو بابله كه بو پرده‌يه اجازتم اولمزسه يعنى پردهٔ عشاقه دخول ايلمكه بكا بار اولمزسه يعنى اجازت اولمزسه واحسرتا پرده‌ء اولدن مراد سازلر پرده‌سيدر وثانيدن طريق وقانوندر يعنى پردهٔ عشق وطرايق عشق ديمكدر (پاسبان حرم دل شده ام بس همه شب * تا درين خانه جز انديشهٔ او نكذارم) پاسبانك حرمه اضافتى اسم فاعلك مفعولنه اضافتى قبيلندندر وحرمك دله بيانيه تا حرف تعليل پرده دن مراد اولدر * محصول بيت * كوكل حرمنه پاسبان اولمشم كيجه بتون كيجه يعنى نفى خواطر له مقيدم تا كه بو پرده‌يه انك فكرندن غيرى نسنه قومايم يعنى كوكل حرمندن جانان فكرندن غيرى خواطرى اخراج ايدرم كه انك انديشه‌سنه مزاحمه ومضايقه ويرميه

کوکل اوندن کلی ماسوایی اخراج ایدوب اول محبوب حقیقینك فکرنك وتوجهنك غیری بی قویم تا که مظهر تجلی اولم

دیدهٔ بخت بافسانهٔ اوشددر خواب * کو نسیمی ز عنایت که کند بیدارم

بخت کوزی انك افسانه سیله اویودی قنی عنایتدن بر نسیمکه بیدار ایده (مفردات) (دیده) کوز (بخت) دولت (بافسانهٔ او) اول محبوبك حکایه سیله (شد) اولدی (درخواب) اویقوده (کو) قنی (نسیمی) بر سحر یلی (ز) من (عنایت) م (کند) ایده (بیدار) اویانق (م) بنی (معنای اشارتی) لکن (العبد یدبر والله یقدر) سرنجه اول عزیزلر بوز بحی حق سبحانه وتعالینك ارادهٔ علیه سنك غلبه سیله بخنمز کوزی اویودی قنی بنه حق تعالینك کرم وعنایتندن بر توفیق روزکاری که بزم اویومش بختمزی بیدار ایلیه

منم آن شاعر ساحر که بافسون سخن * از نی کلك همه قند وشکر می بارم

اول ساحر شاعر بنم که سوز افسونیله قلم قمشیله جمله قند وشکر یاغدیررم (مفردات) (منم) بنم (آن شاعر) م (ساحر) م (با) للملابسه (افسون) حکایه (سخن) سوز (از) من (نی) قمش (کلك) قلم (همه) جمله (قند وشکر) م (می بارم) یاغدیررم (معنای اشارتی) بحمدالله وتوفیقه اول شعر صورتنده عقللری عاجز قلیجی اسرار لدنیهٔ الهیه یی لسان غیبله والهام ربانیله بیان ایلین بنم که معارف الهیه یی تفصیلا بیان ایتمکله قلم قمشیله جمله لذائذ روحانیت قند وشکرنی یاغدیررم

بصد امید نهادیم درین بادیه پای * ای دلیل دل کم کشته فرومکذارم

یوز امید ایله بو بیابانه ایاق قودق ای ضایع اولمش کوکلك دلیلی بنی ترك ایلمه (مفردات) (با) للملابسه (صد) یوز (امید) م (نهادیم) قودق (درین بادیه) بو صحرایه (پای) ایاق (ای دلیل) م (دل) کوکل (کم) یاوی وضایع (کشته) اولمش (فرو) اشاغی (مکذار) قومه (م) بنی (معنای اشارتی) بو مار واژدرله پر اولان صحرای عشقده حق تعالیدن یوز درلو نجات امیدیله ایاق قودق ای بنم ضایع اولمش وخطرلرده قالمش کوکلك دلیلی اولان شیخم بنی ترك ایله وعون وعنایت ایله

چون منش در کذر باد نمی یارم دید * باکه کویم که بکوید سخنی بایارم

چونکه بن آنی باد کذر ایتدکده کورمکه قادر دکلم کیمه دیم که بندن یاره بر سوزدیه (مفردات) (چون) چونکه (من) بن (ش) آنی (در کذر باد) روزکارك کچه جکی یرده (نمی یارم) قادر دکلم (دید) کورمکه (باکه) کیمه (کویم) دیم (بکوید) سویلیه (سخنی) بر سوز (بایارم) یاره (معنای اشارتی) (اذا جاء القضاء عمی البصر) خبری سرنجه چونکه باد قضاء الهی وزان اولدقده بصیرت قلب اوزره انوار ذات الهیه یی مشاهده دن حجاب وغین عارض اولیجق بن خود بخودانه حجابی رفع ایدوب اول محبوبك انوار جمالنی مشاهده یه قادر دکلم اول وقت شیخمدن غیری

(دیدهٔ بخت بافسانهٔ اوشددر خواب * کو نسیمی ز عنایت که کند بیدارم) دیدهٔ بخت لامیه بافسانه باحرف سبب شد رفت معناسنده در نسیمی یا حرف وحدت ز عنایت مضاف الیه محذ وفدر تقدیری ز عنایت خدادر که حرف تعلیل * محصول بیت * بخت کوزی جانان افسانه سیله خوابه واردی عنایت خدادن بر نسیم یعنی بر فیض ربانی که بنی بیدار ایلیه قیاس ضمیر غائب کتوروب بیدارش دیمك ایدی میم ایراد ایلك قافیه ضرورتیدر وجائزدر که میم بر مضاف تقدیر ایله وز یعنی کنده ی بیدار بختم بس کندك بخت مفعول اولی و بیدار مفعول ثانیسی اولور (منم آن شاعر ساحر که بافسون سخن * از نی کلك همه قند وشکر میبارم) قند وشکر مترادفلردر کلك بونده قله رتی کالك قلم قمشی * محصول بیت * بن اول شاعر مکه سوز سحریله قلم قمشندن هپ شهد وشکر یاغدیررم یعنی قلمدن صادر اولان اشعار شکر کبی لذیذدر (بصد امید نهادیم درین بادیه پای * ای دلیل دل کم کشته فرومکذارم) بادیه دن مراد صحرای عشقدر فرو بونده تأکید افاده ایدر انجق مکذارم فعل نهی مفرد مخاطب بنی قومه یعنی ترك ایله * محصول بیت * یوز امیدله بو وادی عشقده ایاق قودم یعنی یوزا میدله عاشق اولدم ای کم اولمش کوکلك دلیلی بنی ترك ایدوب اهمال ایله یعنی امیدواره بر مدد ایدوب امیدنه یعنی وصال جانانه ایصال ایله (چون منش در کذر باد نمی یارم دید * باکه کویم که بکوید سخنی بایارم) منش شین ضمیر اضمار قبل الذکر طریقیله بیتك آخرنده یاره راجعدر نمی یارم قادر دکلم دیمکدر با بونده حرف صله در که اسمدر کیم معناسنه ایکنجی که حرف رابط مقول قوادر سخنی یا حرف وحدت بایارم یا حرف صله ایکی یرده واقع اولان یارم عبارتلری تجنیس تامدر بلکه تجنیس مرکب * محصول بیت * چونکه بن جانانی یل کچیدنده کورمکه قادر دکلم یعنی باد کبی سرعتله کچدیکنده آنی کورمکه قادر دکلم پس کیمه سویلیم که بر سوز سویلیه یاره یعنی بن که انی مرباده ده کوردم یاغیر کیمه نیجه کتور بیلور که اکا سوز سویلکه قادر اوله

کیمه اسراردرونم سویلیم که بکا طرف حقدن فیض واحسانیله کشف حجابه بر سبب و بر عون وعنایت ایلیه

دوش میکفت که حافظ همه روی است وریا * بجز از خاك درش باکه بکو در کارم

دون کیجه دیدیکه حافظ جمله روی وریادر دی آنك قپوسنك خاکندن غیری کیمکله ایشده یم (مفردات) (دوش) دون کیجه (میکفت) دیدی (حافظ) م (همه) جمله (روی) یوز (است) در (ریا) م (با) للملابسه (جز) غیر (از) من (خاك) طپراق (در) قپو (ش) ضمیر (باکه) کیمکله (بکو) سویله (درکارم) ایشده یم (معنای اشارتی) اول دلیل راه حق اولان پیر شفیق دون کیجه ارشاد طریقی اوزره بکا دیدیکه حافظ سنك ایشك جمله روی وریادر اول پیره دی که آنك قپوسنك خاکندن غیری وانك امرینه اطاعتدن غیری کیمکله بر ایشده یم (من ثبت نبت) دیوب آنجق شیخمك قپوسنده ملازم وثابت قدمکه (خیر الاعمال ادومها) در

ولهٔ ایضا

من دوستدار روی خوش وموی دلکشم * مدهوش چشم مست ومی صاف بیغشم

بن لطیف رویك ودلکش مویك عاشقی یم مست چشمك وغشسز صاف شرابك مدهوشیم (مفردات) (من) بن (دوستدار) دوست طوتیجی (روی) یوز (خوش) لطیف (موی) قیل (دلکش) کوکل چکیجی (م) بن (مدهوش) عقلی کیتمش (چشم) کوز (مست) م (می) شراب (صاف) م (بی) نفی (غش) خیانت (م) بن (معنای اشارتی) بحمدالله بن لطیف بی نظیر اولان جمال الهینك (وادق من الشعر واحد من السیف) ایکن جذاب القلوب اولان راه عشقك عاشقی یم عاشق مست ومستغرق قلیجی تجلای نظر عنایت خدانك عقله وشرعه نقصان کتورمیجی شراب صاف عشق الهیه نك مدهوش ودیوانه سیم

کفتی ز سر عهد ازل یك سخن بکوی * آنکه بکویمت که دو پیمانه درکشم

دیدك که عهد ازل سرندن بر سوزدی اول وقت دیرم سکاکه ایکی پیمانه چکم (مفردات) (کفتی) دیدك (ز) من (سر عهد ازل) م (یك) بر (سخن) سوز (بکوی) سویله (آنکه) اول وقت (بکویم) دیرم (ت) سکا (دو پیمانه) ایکی اولچك (درکشم) چکم (معنای اشارتی) ای زاهد دیرسنکه عهد ازلك وعالم ارواحك اسرارندن بکا خبر ویر اما اول اسرار غیبیه یی هر برحالده وهر زمانده وهر مکانده سویلك وکشف اسرار ایتمك ممکن دکلدر مکر اول وقت سویلرمکه شراب عشق الهیه نك غلبه سیله مست اولوب بلا اختیار اولم یاخود حکمت جلیهٔ خدا اقتضا سیله طرف حقدن اذن وتنبیه اولمغله سویلیم یوخسه (مثنوی)

(هر کرا اسرار دین آموختند * مهر کردند ودهانش دوختند *

(دوش میکفت که حافظ همه روی است وریا * بجز از خاك درش باکه بکو در کارم) روی وریا اتباع ومن اوجه قبیلندندر همان ریادن عبارتدر در کارم قید معناسنده در * محصول بیت * دون کیجه جانان سویلر دیکه حافظ هپ روی وریادر یعنی ایشی مرایاندر جواب ویرکه سنك قپوك طپراغندن غیری کمکله مقیدم یعنی مرایاق ایکی یوزلولکدر بن خود سنك قپوك طپراغندن غیری یه توجه ایدوب التفات ایلم حاصلی کوزم وکوکلم سنك آستانك خدمتنه مقیددر یاخود ایکی یوزلولکدر پس بکرو دیجهت اولان کیمسه مرایی اولمز ولهٔ ایضا (من دوستدار روی خوش وموی دلکشم * مدهوش چشم مست ومی صاف بیغشم) دوستدار وصف ترکیبیدر دوست طوتیجی معناسنه معنای لازمیسی محبدر روی خوش وموی دلکش بیانیه لردر مدهوش عقلی باشندن اسم مفعولدر اما بناء مفعول صیغه سی لزوم استعمالی اکثردر مثلا دهش الرجل فهو مدهوش دیرلر متحیر اولدی دیمکدر برادهشت حیرت معناسنه در چشم اضافتی لامیه و بافیسی بیانیه در بیغش می صافی تأکیددر * محصول بیت * بن کوزل ریك وکوکل آلیجی مویك محبیم چشم مستك ومی صاف بیغشك حیرانی یم بیغش صاف معناسنه یعنی بوهذ کورلرك عاشق وطالبی یم (کفتی ز سر عهد ازل یك سخن بکو * آنکه بکویمت که دو پیمانه درکشم) بنده سؤال وجواب صنعتی وار ومباقة الاعداد * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر که سن دیدك که عهد ازل سرندن بکا بر سوز سویله یعنی ابتداء محبتده وفادار اولمغه عهد ایلدیکك اندن بکا بر سوز سویله جواب ویر که اول وقت سویلرمکه ایکی قدح چکم یعنی ایکی قدح باده ایچدکدنصکره عهدیم ازل سرندن سنی خبردار ایده

(در عاشقی کزیرنباشد ز سوز وساز * استاده ام چو شمع مترسان زآتشم) کزیر عربیده بد معناسنه در وناکزیر لا بد معناسنه در
پس بونده کزیرنباشد لا بد معناسنه در کلستانك * چو جنك آوری باکسی برستیز * بیتنك شرحنده کزیر لفظنی تحقیق ایلمش ابز مرادایدن
آنده کورسون مترسان فعل نهی
مفرد مخاطب قورقتمه دیمکدر
* محصول بیت * عاشقلقده سازوسوزدن
بد یوقدر یعنی عاشقه آتش محبته یانوب
دردعشقله قانع وصابراولق لازم ولابددر
پس بن شمع کبی یانمغه طورمشم بنی آتش
عشقله قورقتمه کزیری بونده کریختن دن
قاچمق معناسنه اخذ ایلین کزیرایله ناکزیر
معناسنك تحقیقنه واصل اولمامش ایمش
(من آدم بهشتیم امادرین سفر * حالی اسیر
عشق جوانان مهوشم) درین سفردن
مراد دنیا اوبنه کلمکدر حالی وحالیا
شمدیکی حالده دیمکدر * محصول بیت *
بن جنت آدمیسیم اما بو دنیاده حالیا مهوش
جوانلر عشقنه اسیرم یعنی محبوبلر محبتیله
دنیاده قرارایلشم والا شمدی جنتده اولوردم
(بختم اکر مدد دهد که کشم رخت
سوی دوست * کیسوی حور کرد
فشاند ز مفرشم) بعض نسخه ده سوی
دوست یرینه از ین دیار دوشمش * محصول
بیت * بختم اکر مدد ویرسه که
اسبابمی یار جانبنه چکم یعنی یار جانبنه
وارم کیسوی حور بنم مفرشمدن غباری
سلکر یعنی دوست یانینه واررسم حور وغلمان
خدمتکارم اولورلر که اهل جنتك
خدمه سیدر (شیراز معدن لب لعلست وکان
حسن * من جوهری مفلس ازان
رو مشوشم) * محصول بیت * شهر
شیراز لعل کبی قرمزی دوداق معدنی
وحسن کانیدر یعنی قزل دوداقلی کوزل
محبوبلر کانیدر اما بن مفلس جوهری ام
انکیچون مشوشم یعنی مفلس اولدیغمچون
تشویش وزحمت چکرم حاصلی محبوبلره
رعایت ایلمکه قادر اولمدیغمچون مشوش
خاطرم (از بس که چشم مست درین
شهر دیده ام * حقا که می نمی خورم
اکنون وسرخوشم) * چشم مست بیانیه
اما مضاف اولمسه ده جائزدر جوانان چشم مست یعنی مست چشم معناسنه * محصول بیت * بوشهرده چوق مست چشم
کوردیکمدن حق بودر که شمدی شراب ایچمم حال بوکه سرخوشم یعنی چوق مستانه چشم کوردیکمدن مست اولمشم

﴿ در عاشقی کزیر نباشد ز سوز وساز * استاده ام چو شمع مترسان زآتشم ﴾

عاشقلقده سوز وسازدن چاره اولمز شمع کبی یانمغه طورمشم بنی آتشدن قورقوتمه
(مفردات) (در) فی (عاشق) م (یا) مصدریه (کزیر) چاره (نباشد) اولمز
(ز) من (سوز) یانقلق (ساز) دوزن (استاده ام) طورمشم (چو) مثل (شمع)
م (مترسان) قورقوتمه (ز) من (آتش) م (م) بنی (معنای اشارتی) ای زاهد
اکرواقف اسرار الهی اولهیدك دیرسك یانه یانه جسم وجانمی کباب ایله زیرا عاشقلقده
آتش عشقله یانمقدن وروز وشب طاعات وریاضات ومجاهداتدن قاچمق ویرآن فارغ
اولمق اولمز لکن بن شمع کبی یانمغه طورمشم بنی آتشدن قورقوتمه

﴿ من آدم بهشتیم امادرین سفر * حالی اسیر عشق جوانان مهوشم ﴾

بن بهشته منسوب آدمم امابو سفرده شمدی آی کبی جوانلرك عشقنه اسیرم (مفردات)
(من) بن (آدم) م (بهشت) جنت (یا) نسبیه (م) بن (درین سفر) بو سفرده
(حالی) شمدی (اسیر عشق) م (جوانان) یکیتلر (مهوش) آی کبی (م) بن
(معنای اشارتی) (یا ابن آدم خلقت الاشیاء لاجلك وخلقتك لاجلی) حدیث قدسیسی
سرنجه بن بهشته منسوب آدمم امابو سفر معنویه ده وبوراه عشقده استعداد وعون
وعنایت ایتلری ایچون حالا انوار ذات الهیه نك مظاهری اولان اولیاء اللهك
عشقنه اسیرم

﴿ بختم اکر مدد دهد که کشم رخت سوی دوست * کیسوی حور کرد فشاند ز مفرشم ﴾

بختم اکر مدد ویرسه که اسبابمی دوست جانبنه چکم حورلرك زلفی بنم چارطاقمدن
توزی سلکر (مفردات) (بخت) طالع (اکر) م (مدد) م (دهد) ویره
(کشم) چکم (رخت) متاع واسباب (سوی) جانب (دوست) م
(کیسو) زلف (حوری) م (کرد) غبار (فشاند) سلکر (ز) من
(مفرش) چارطاق (م) بنم (معنای اشارتی) اکر حضرت اللهك کرم واحسانیله
بختم ویاوریتم بکابار اولورسه که انوار ذات خدایه مظهر ومستغرق اولدیغم حالده
لقاء اللهه واصل اولورسم (مقصورات فی الخیام) اولان جنت حوریلری صدهزار
اشتیاق ومحبت ایله بنم سریر قصرمده صحبت کزینی اولوب خدمتکارم اولورلر

﴿ شیراز معدن لب لعلست وکان حسن * من جوهری مفلس ازان رو مشوشم ﴾

شیراز قرمزی لبك معدنی وحسن کانیدر بن مفلس جوهری اول سببدن مشوشم
(مفردات) (شیراز) م (معدن) م (لب) دوداق (لعل) م (است) در
(کان) معدن (حسن) م (من) بن (جوهری) یانسبیه (مفلس) م (ازان رو)
اول یوزدن (مشوشم) پریشانم (معنای اشارتی) شیرازده معدن اسرار لدنیهٔ الهی
ومطالع انوارقدسیهٔ نامتناهی مشایخ واولیاء الله چوقدر لکن بن مفلس مجرد جوهر
دلالی اولوب انلره اقتداء کالی ایتمدیکم سببدن پریشان الحالم

﴿ ازبس که چشم مست درین شهر دیده ام * حقا که می نمی خورم اکنون وسرخوشم ﴾

﴿ چوقدنکه ﴾

(شهریست پر کرشمهٔ وخوبان زشش جهت * چیزیم نیست ورنه خریدار هر ششم) شهریست یاحرف وحدت کرشمهٔ خوبان
لامیه چیزیم یاحرف وحدت خریدار اصلنده وصف ترکیبیدر خرید کتوریجی معناسنه صکره مشتری یه خریدار دیدیلر * محصول
بیت * شیراز التی جهتدن خوبلر ناز وشیوه سندن طولو برشهردر برنسنم یوقدر یوخسه آلتی سنی بیله صاتون آلوردم یعنی
نسنه یه قادر دکلم یوخسه شهرك جمیع
خوبلرینی آلوردم مصراع اولك معناسی
برشهردر نازونظری ایله مالامال وخوبلر
جهات ستدن واردرین الفاظده ومعناده
خطا ایلمش (حافظ عروس طبع مرا جلوه
آرزوست * آیینهٔ ندارم ازان آه میکشم)
عروس طبع بیانیه آیینهٔ یاحرف وحدت
ویا تنکیر وهمزه حرف توصل ازان ادات
تعلیل * محصول بیت * ای حافظ بنم طبع
عروسنك جلوه آرزوسی وار یعنی عشاقه
عرض جمال آرزو ایدر اما بنم آیینه م
یوقدر انکیچون آه چکرم یعنی جلوه ایلك
ایچون دوزنوب کندینی تزیین ایلکه
محتاجدر بوکا ایسه آیینه لازمدر
بنده ایسه آیینه یوق انکیچون آه چکرم
آهله آیینه قصه سی مشهوردر یعنی
آیینه آهدن پاسلانور بعض نسخه ده مخلص
بیتنی بویله یازر (حافظ زتاب فکرت
بیحاصلان بسوخت * ساقی کجاست
تا زند آبی بر آتشم) تاب بونده قزغن
وحرارت معناسنه در فکرت ده تا علامت
نقلدر یعنی عربیدن نقلك نشانیدر آبی
یاحرف وحدت ویاتنکیر در * محصول
بیت * حافظ حاصلسزلر فکری
حرارتندن یاندی یعنی ناقابللری فکر
ایلمکدن یاندی حاصلی قابل فیض
اولمدقلرندن بیحضوردر ساقی قنده در کیم
آتشمه صو اوره یعنی حرارتمی باده ایله
سوندره زیرا باده ایچنجه قابل وناقابل قتنده
برابراولور کندی ذوق وشوقنه مشغول
اولور ایچق (وله ایضا) (مابرآریم شبی
دست دعایی بکنیم * غم هجران ترا چاره
زجایی بکنیم) برآریم بونده لفظ مشترکدر
یعنی فعل مضارع متکلم مع الغیر فعل امر
متکلم مع غیره اولکینك معناسی قالدررز
وایکنجینك معناسی قالدرالم در شبی
یاحرف وحدت دعایی یاحرف وحدت
ویاتنکیر بکنیم بوده بونده اشتراك طریقی ایله مذکوردر یعنی فعل مضارع وفعل امر بیننده نته که بیان اولندی زجایی یاحرف
وحدت بکنیم بنده فعل مشترکدر * محصول بیت * بزبر کیجه ال قالدررز ودعا ایدرز یاخود ال قالدرالم ودعا ایده لم سنك هجرانك غمنه
بر یردن چاره ایدرز ویاچاره ایده لم دیمکدر یعنی دعا سببیله وصالکه برچاره ایده لم

چوقدنکه بو شهرده مست چشم کورمشم الله حقیچون شمدی شراب ایچمزم وسرخوشم
(مفردات) (از) من (بس) خیلی (چشم) کوز (مست) م (درین شهر) بو شهرده
(دیده ام) کورمشم (حقا که) الله حقیچونکه (می) شراب (نمی خورم) ایچمزم
(اکنون) شمدی (سرخوشم) م (معنای اشارتی) چوق زماندنبرو بو شهرده
شراب عشق الهیه ایله مست عاشقلر وعلوم لدنیهٔ خدایه واصل عارفلر کوروب
انلره مصاحب اولمشم صحبت مؤثره اولدیغندن کال همنشین بکا شویله تأثیر ایلشکه
الله حقیچون کرچه شمدی شراب ایچمزم اما شراب عشق خدا ایله مست اولمق
واسرار غیبیهٔ الهی ظهور ایتمك بنده دخی ظاهر ونمایاندر

﴿ شهریست پر کرشمه وخوبان زشش جهت * چیزیم نیست ورنه خریدار هر ششم ﴾

التی طرفدن محبوبلرك ناز وشیوه سیله پر برشهردر برنسنه م یوقدر یوخسه هر ششنه
مشتری یم (مفردات) (شهر) م (یا) وحدتیه (است) در (پر) طولو (کرشمه)
ناز (خوبان) م (ز) من (شش) التی (جهت) م (چیزیم) برنسنم (نیست)
یوقدر (ورنه) یوخسه (خریدار) مشتری (هرشش) هرالتی یه (م) بن (معنای
اشارتی) بو وصف اولنان شهر لامکان ومقام اهل عرفان جهات ستدن محبوبان
خدانك انوار تجلیاتیله واسرار فیوضاتله فیاض بلاغات اولان کریم ورحیم تعالی
حضرتنه نازوشیوه ایله پر برشهردر بودولت وبوسعادت محض عطای حقدر قدرت
ومکنتدن برنسنه م یوقدر یوخسه هر ششی جهتده اولان اسرار اهل اللهه مشتری یم
وجمیع اسرار اللهه مظهریتنه طالبم متعنا الله بکرامات العارفین بجاه حبیبه محمد
صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ حافظ عروس طبع مرا جلوه آرزوست * آیینهٔ ندارم ازان آه میکشم ﴾

ای حافظ بنم طبع عروسنه جلوه آرزو در برآیینه یه مالك دکلم اول سببدن آه چکرم
(مفردات) (حافظ) م (عروس) کلین (طبع) م (مرا) بنم (جلوه) م (ارزو)
م (است) در (آیینه) م (ندارم) طوتمم (ازان) اندن (آه) م (میکشم)
چکرم (معنای اشارتی) ای حافظ بنم طبعم کلینك دخی زیور اسرار اهل الله ایله مجلی
اولوب محبوب حقیقینك دائم تجلی وانکشاف انوار جمال الله لذتیله جلوه دار وعرض
جمال ایتمك آرزو سیدر لکن کندی جمالی کورمکه غبار ماسوی اللهدن
مجلی اولمش برآیینه یه مالك دکلم اول سببدن دائم آه چکرم وعرض اشتیاق ایدرم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ما برآریم شبی دست ودعایی بکنیم * غم هجران ترا چاره زجایی بکنیم ﴾

بز بر کیجه ال قالدیره لم ودعا ایده لم سنك فراقك غمنه بر یردن چاره ایده لم (مفردات)
(ما) بز (بر) یوقاری (آریم) کتوره لم (شبی) بر کیجه (دست) ال (دعا) م
(یا) وحدتیه (بکنیم) ایده لم (غم هجران) م (ترا) سنك (چاره) م (زجایی)

بر بردن (بکنیم) ایده لم (معنای اشارتی) ای رحمان ورحیم اولان ربم سنك توفیق وکرمکله بزلر بتون کیجه لرده اجابت امیدیله درکاه عزتکه تضرع ونیاز ایله ال قالدیروب دعا ایدرز تاسنك قبض وحجابله اولان فراقك غمنه بر بردن چاره ایده لم وآنجق سندن مراده ایره لم

﴿ دل بیمار شد ازدست رفیقان مددی * تاطبیبش بسر آریم ودوایی بکنیم ﴾

خسته دل الدن کیتدی ای رفیقلر برمدد ایدیکز تاانك باشنه طبیب کتوره لم وبر دوا ایده لم (مفردات) (دل) کوکل (بیمار) خسته (شد) کیتدی (ازدست) الدن (رفیقان) م (مددی) بریاردم (تا) حتی (طبیب) م (ش) آنك (بسر) باشنه (آریم) کتوره لم (دوا) م (یا) وحدتیه (بکنیم) ایده لم (معنای اشارتی) درد عشق خدا ایله خسته اولمش کوکل تجلیات الهیه دن حجابده اولمق سببیله الدن کیتدی ای صاحب دل اولان رفیقلر بکا برمدد ایلیکز تاکه اول پریشان کوکلك باشنه برطبیب الهی کتوره لم وبر دوا ایده لم

﴿ آنکه بی جرم برنجید وبتیغم زدورفت * بازش آرید خدارا که صفایی بکنیم ﴾

اول کیمسه که جرمسز انجندی وبنی تیغله اوردی وکیتدی الله ایچون آنی کیری کتوریکز که برصفا ایده لم (مفردات) (آنکه) اول کیمسه که (بی جرم) کناهسز (برنجید) انجندی (بتیغم) بنی قلیجله (زد) اوردی (رفت) کیتدی (باز) کیری (ش) آنی (آرید) کتورك (خدا را) الله ایچون (صفا) م (یا) وحدتیه (بکنیم) ایده لم (معنای اشارتی) بو العجب اولان اطفنك وقهرك عاشقی اولدیغم محبوب حقیقی بلاجرم بی انجندیکه بنی محن وبلا ودرد عشقنه کرفتار ایتمکله ذوقیاب ایدوب بنه حجاب قبضله بنی محجوب ایلدی ای صاحب دلار الله ایچون اول درد وبلا ایله ممتزج اولان انکشاف ولذت روحانیتی همتله بنم ایچون کیری کتوریکز تاکه بتون عمری برصفا ایله کچوره لم

﴿ مدد از خاطر رندان طلب ای دل ورنی * کار صعبست مبادا که خطایی بکنیم ﴾

ای کوکل مددی رندلرك خاطرندن طلب ایله یوخسه ایش صعبدر اولیه که برخطا ایده وز (مفردات) (مدد) همت (از) من (خاطر) م (رندان) مردان خدا (طلب) م (ای دل) ای کوکل (ورنه) یوخسه (کار) ایش (صعب) کوچ (است) در (مبادا) اولمسون (خطا) م (یا) وحدتیه (بکنیم) ایدرز (معنای اشارتی) ای کوکل همت ومعاونتی اولیاء اللهك خاطرندن وتوجه قلبندن طلب ایله یوخسه بو مار واژدرله پر اولان صحرای عشقك عقله وشرعه نقصان کتوریجی عقبه لرندن نجات زیاده صعب ومشکلدر اولمسونکه غرورله برخطا ایده وز

﴿ درونفس کز سینه ما بتکده بود * تیر آهی بکشاییم وغزایی بکنیم ﴾

نفس بولنده که اول نفسدن بزم سینه مز بتخانه اولدی برآه تیرنی آته لم وبرغزا ایده لم

(دل بیمار شد ازدست رفیقان مددی * تاطبیبش بسر آریم ودوایی بکنیم) دل بیمار یانیه شد رفت معناسنه در رفیقان منادی مددی یا حرف وحدت ویا تنکیر تا حرف تعلیل طبیبش ضمیری دله راجع ومعناده بسره مقیددر بسرش تقدیرنده آریم کتورورز ویا کتوره لم ودوا وعلاج ایدرز ویا ایده لم * محصول بیت * دل بیمار الدن کتدی ای رفیقلر برمدد ایلك ویامددایلك تاکیم باشی اوزرینه طبیب کتوره لم وبردوا ایده لم یعنی دردینه دوایه سعی ایده لم طبیبدن مراد جانا ندر (آن که بیجرم برنجیدو وبتیغم زدورفت * بازش آرید خدارا که صفایی بکنیم) * محصول بیت * اول که کناهسز وصوچسز انجندی بنی تیغله اوردی وکیتدی آنی ینه کتورك الله ایچون که صفا ایده لم یعنی خاطرمز خوش اولمق ایچون آنی ینه کتورك دیمکدر برنجید لازم اوانجه معنی بویله اولور اما متعدی اوانجه معنا بویله اولور اول که بنی کناهسز انجندی وتیغله اوردی وکتدی آنی ینه کتورك الله ایچون که مصالحه ایدوب صفا ومصافات اوزره اوله لم (مدد از خاطر رندان طلب ای دل ورنی * کار صعبست مبادا که خطایی بکنیم) * محصول بیت * مددی وعنایتی رندلر خاطرندن ایسته ای کوکل والا کار عشق مشکل کار در مبادا که عشاق همت ایلمیجك خطا ایده رز (درونفس کز سینه ما بتکده بود * تیر آهی بکشاییم وغزایی بکنیم) * محصول بیت * نفس بولنده که آندن بزم سینه مز بتکده در برآه اوقنی آچالم وغزا ایلیه لم یعنی براوقه کشاد ویروب غزا ایده لم حاصلی نفس ظالمه غزا ایدوب آنی هلاك ایده لم

﴿ (مفردات) ﴾

(خشك شد بیخ طرب راه خرابات کجاست * تادران آب وهوا نشو ونمایی بکنیم) بیخ بانك کسریله کوك یعنی آغاجك وسائر نسنه نك کوکی تا حرف تعلیل نشو ونما نونلرك فتحه لریله آرتمقدر یعنی زیاده اولمق یومکله اکثری نباتاتده مستعملدر بونده مراد حضور وصفا ایده لم دیمکدر * محصول بیت * شادیلق کوکی قورودی یعنی غم وغصه غلبه ایلدی میخانه یولی قنده در تاکم اول آب وهواده نشو ونما ایدوب ذوق وصفا ایده لم

(مفردات) (در) فی (ره) یول (نفس) م (سینه) کوکس (ما) بز (بتکده) بتخانه (بود) ایدی (تیر) اوق (آهی) برآه (بکشاییم) آچه لم (غزایی) برغزا (بکنیم) ایده لم (معنای اشارتی) بوازدرهای مهلك اولان نفسك هواسنه تبعیت ایتمکله خانه تجلیات الهی اولان سینه نالائمز وقلب پریشانمز ماسوی اصنامیله پر اولمش بر بتخانه اولدی درگاه حقده آه وافغانله تضرع ونیاز ایده لم (رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر) حدیث شریفی سرنجه نفس بدخواهك قتل وهلاکیچون سیوف مسلول ریاضات ومجاهده ایله غزای اکبر ایده لم تاکه غرور نفسله اولان عقباتدن نجات بوله لم

﴿ خشك شد بیخ طرب راه خرابات کجاست * تادران آب وهوا نشو ونمایی بکنیم ﴾

شوق کوکی خشك اولدی میخانه نك یولی قنده در تااول آب وهواده برنشو ونما ایده وز (مفردات) (خشك) قوری (شد) اولدی (بیخ) کوك (طرب) شوق وسرور (راه) یول (خرابات) میخانه (کجاست) قنده در (تا) حتی (در) فی (آن) اول (آب) صو (هوا) م (نشو ونمایی) برزیاده لك (بکنیم) م (معنای اشارتی) کندوسنده اذواق روحانیت اولیان زهد وطاعات بی مغزلردن شوق وسرور وانکشاف دل پرنورك کوکی کسلدی غفلت وحجاب ظلمات بشریت تزاید ایلدی شراب عشق الهیه بخش ایدیجی وقلبه انوار ذات الهیه نك افاضه سیله انفتاح وانکشاف وشوق وسرور ویریجی مرشد شفیقك خانه سعادتی ونظر وهمتی قنده در تااول آب وهواده وسایه خداده نشو ونما بوله لم

﴿ سایه طایر کم حوصله کاری نکند * طلب سایه میمون همایی بکنیم ﴾

حوصله سز مرغك سایه سی برایش ایلمز برمبارك همانك سایه سنی طلب ایده لم (مفردات) (سایه) کولکه (طایر) قوش (کم حوصله) قورصاقسز (کاری) برایش (نکند) ایلمز (طلب) م (سایه) کولکه (میمون) مبارك (همایی) برهما قوشی (بکنیم) ایده لم (معنای اشارتی) طایر قدسیلك وحربیلك دعواسی ایدن قورصاقسز یعنی علوم لدنیه سز وحقیقت ومعرفة الله سز قطاع طریق اولان شیخ نا قص مدعینك سایه سی برایش ایلمز وعاشق صادقه ذوق روحانیت ونشو ونما بخش ایده مز سایه سنده پادشاه حقیقیاق حاصل اولان مبارك همانك وشیخ کامل جانفزانك سایه سنی طلب ایده لم

﴿ دلم از پرده بشد حافظ خوش لهجه کجاست * تابقول وغزلش ساز ونوایی بکنیم ﴾

کوکلم پرده دن کیتدی لطیف سوزلو حافظ قنده در تا آنك قول وغزلی ایله برساز ونوا ایده لم (مفردات) (دلم) کوکلم (از) من (پرده) م (شد) کیتدی (حافظ) م (خوش لهجه) لسان (کجاست) قنده در (تا) حتی (با) الملابسه (قول) م (غزل) م (ش) ضمیر (ساز) دوزن (نوا) نغمه (یا) وحدتیه (بکنیم) ایده لم (معنای اشارتی) اسرار

وهواده نشو ونما ایدوب ذوق وصفا ایده لم زیرا باده طاغلرجه غملری کیدررر (سایه طایر کم حوصله کاری نکند * طلب سایه میمون همایی بکنیم) طایر بونده طیر معناسنه در کم حوصله حوصله سز دیمکدر زیراکم بولك کبی برلرده نفی صرف ایچوندر نته کم سابقا مکرر تنبیه اولنمشدر وحوصله قوشك قورصغنه دیرلر طلب سایه مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر ومیمونه اضافت بیانیه وهمایه لامیه ویا حرف وحدت * محصول بیت * حوصله سز مرغك سایه سی برایش ایشلمز یعنی انك سایه سی مفید اولمز همانك سایه سی کبی پس برهمانك مبارك سایه سنی طلب ایلیه لم یعنی هر کسك مقارنتی وملازمتی مفید اولمز ایمدی هما سایه سی کبی بر بلند همت کیمسه نك تقربنی طلب ایده لم یعنی هردابردن وفا کلمز پس عالی نظر صاحب سعادت که مقادیر عشاقی بیله وآکلیه رق طاب ایلیه لم حاصلی هرخس ودوندن مروت کلمز بلکه سخی النفس وکریم الخلق اولاندن کلور (دلم از پرده بشد حافظ خوش لهجه کجاست * تابقول وغزلش ساز ونوایی بکنیم) از پرده بشد تقدیری از پرده صبر بشد یعنی برفت لهجه بونده دلدر لسان معناسنه خوش لهجه وصف ترکیبیدر طاتلی دیلی دیمکدر تا حرف تعلیل بقول وغزل با حرف سبب بونده مراد اهل نغمه اصطلاحی اوزره قول وغزلدر که سابقا مفصل ذکر اولنمشدر وساز ونوا بوکا قرینه در اکرچه کم ایهام طریقیله مذکوردر زیرا ساز دوزن وآلات لهوه واونغمه دیرلر ونوا نعمت وبرنغمه نك اسمی نوایی یاسی وحدت ویا تنکیر * محصول بیت * کوکلم صبر پرده سندن چقدی وکیتدی خوش لهجه حافظ قنده در تاانك قول وغزلی سببیله دوزنلك وتنعم ایده لم یعنی حافظك کوزل اوقوماسی سببیله ذوق وصفا ایلیه لم

(وله ایضا)(مازیاران چشم یاری داشتیم * خود غلط بود آنچه ما پنداشتیم) چشم بونده امید معناسنه در یاری یا حرف مصدر
* محصول بیت * بزیاراندن یارلق امیدینی طوتدق یعنی یاراندن یولداشلق امید ایلدك اما بز ظن ایلدیکمز غلط ایمش یعنی یاراندن یارلق

شربعنی بیان ایتمکله لذت روحانیت ومرتبهٔ استغراق انوار احدیتدن کندی
(ارحنی یا بلال) حدیث شریفی سرنجه طاتلی دللی واطیف سوزلو حافظ قدهدر
تا که آنك لسان غیبله معارف الهیه دن وعلوم لدنیه دن اولان کلمات قدسیه لر یله برساز
ونوا ایده لم ویته انوار ذات الهیه یه استغراق ایله (لی مع الله وقت لایسعنی فیه ملك مقرب
ولا نبی مرسل) حدیث شریفنك سرینه مظهر اوله لم

ولهایضا

مازیاران چشم یاری داشتیم * خود غلط بود آنچه ما پنداشتیم

بز یارلردن معاونت امیدنی طوتدق خود غلط اولدی آنی که بز صاندق (مفردات)
(ما) بز (ز) من (یاران) م (چشم) امید (یاری) یاردم (داشتیم) طوتدق (خود)
کندیسی (غلط) خطا (بود) اولدی (آنچه) اول نسنه که (ما) بز (پنداشتیم)
صاندق (معنای اشارتی) بز بحسب البشریه غفلت ایدوب توفیق خدادن قطع نظر
ایدوب یاران طرفندن معاونت امیدنی طوتدق بزم صاندیغمز امید کندیسی
خطا اولوب برفائده ویرمدی

تادرخت دوستی کی بردهد * حالیا رفتیم وتخمی کاشتیم

تا که دوستلق درختی قچن میوه ویرر دیو شمدی کیندك ینه بر محبت تخمنی اکدك
(مفردات) (تا) حتی (درخت) اغاج (دوستی) دوستلق (کی) قچن (بر) میوه
(دهد) ویرر (حالیا) شمدی (رفتیم) کیندك (تخم) م (یا) وحدتیه (کاشتیم) اکدك
(معنای اشارتی) (من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه) آیت کریمه سنی ملاحظه ایدوب
حضرت اللهدن استمداد ایتمکسزن غیری یه تعجب مجرد دوستلق درختی میوه ویررمی که
دیو شمدی کیندك وفا میدیله ینه بر محبت تخمی اکدك حالبوکه حضرت اللهدن اذن
اولمدقجه برکیمسه نك مددکارلغی ممکن دکلدر بلی اهل اللهدن استعانت واردر لیکن
اول حضرت اللهه توجه ایدوب موثر حقیقی ومعطی حقیقی آنجق حضرت اللهدر
ومشایخ واهل الله وسائط در دیو اعتقاد ایلك لازمدر

نکتها رفت وشکایت کس نکرد * جانب حرمت فرو نکذاشتیم

نکته لر واقع اولدی وکیمسه یه شکایت ایلمدك حرمت جانبنی اشاغی ترك ایتمدك
(مفردات) (نکتها) اسرارلر (رفت) کیتدی (شکایت) م (کس) کیمسه
(نکرد) ایلمدی (جانب حرمت) م (فرو) آشاغی (نکذاشتیم) ترك ایلمدك
(معنای اشارتی) بوراء عشقده مردان خدالردن الموجفا یوندن نیجه نکته لر واقع
اولدی انلردن برکیمسه یه شکایت ایلمدك بحمد الله حرمت جانبنی ترك ایتمدك که
حدیث شریفده (من لم یرحم صغیرنا ولم یوقر کبیرنا فلیس منا) وارد اولمشدر

کفت وکو آیین درویشان نبود * ورنه با تو ماجراها داشتیم

کفت وکو درویشلرك عادتی دکلدر یوخسه سنکله ماجرالر طوتاردق (مفردات)
(کفت وکو) حوادث ایلمدن سویلك (آیین) عادت (درویشان) م (نبود) اولمدی

ودوستلق کلز ایمش (تادرخت دوستی کی بردهد * حالیا رفتیم وتخمی کاشتیم) تا عجبا معناسنه در درخت دوستی بیانیه در کی قچن بر بونده میوه معناسنه در تخمی یا حرف وحدت ویا تنکیر * محصول بیت * عجبا دوستلق درختی قچن یمش ونتیجه ویرر یعنی دوستلق نه وقت ظهور ایدر هله شمدی کیندك وتخما اکدك یعنی بز دوستلغی موجب اسباب مودت اظهار ایلدك تا نه وقت ظهوره کله حاصلی بزم جانبمزدن لازم اولان اظهار مودت ومحبتدر تا کوره لم یاران نه ایشلر یعنی بز وفادارلق ایلدك دوستلر نه ایشلر کوره لم (نکتها رفت وشکایت کس نکرد * جانب حرمت فرو نکذاشتیم) نکتها بونده دقایق کلمات معناسنه ودخل وتعرض ایلك رفت صادر وواقع اولدی دیمکدر واو حرف حال شکایت مبتدا کس نکرد خبری فرو نکذاشتیم فرو ادات تأکید نکذاشتیم ترك ایلمدك دیمکدر * محصول بیت * نیجه نکته لر واقع اولدی حال بو که کیمسه شکایت ایلمدی وحرمت جانبنی ترك ایلمدك یعنی نیجه وفاسزلقلر وغدارلقلر آرامزده واقع اولدی اما کیمسه شکایت ایلمدی کیمسه دن مراد کندیدر کنایت طریقیله یعنی بز بو قدر جور وجفا که اولدی هیچ شکایت ایلمدك حرمت جانبنی ترك وجانانه حرمت وعزتی ترك ایلمدك حاصلی اینجنوب ترك وفا ایلمدك (کفت وکو آیین درویشی نبود * ورنه با تو ماجراها داشتیم) ماجراها هادات جمعدر ذوی العقول غیرنده * محصول بیت * کفت وکو یعنی سوز وصاو درویشلك آیینی وقانونی دکلدر یوخسه سنکله ماجرالرمز وار ایدی یعنی فقرا طریق ترك ماجرادر واکر بویله اولسه سنکله چوق دعوالرمز وار ایدی وحاصلی طریقمز ترك دعاوی وکتمان معنابدر

ورنه

(ورنه) یوخسه (باتو) سنکله (ماجراها) کچمش حوادثلری چوق سویاشوردك
(معنای اشارتی) (کثرة الکلام تمیت القلب) خبری سرنجه عشق خدا ایله قلبی حی
ونور ایمانله کوکل منفتح ومنفسح اولان درویش حقیقیلرك حوادث ایامدن
وماسوی اللهدن کفت وکو عادتلری دکلدر وکوکل نورنی سویشدریجیدر یوخسه
ای سالك سنکله چوق ماجرالر سویلشوردك

شیوهٔ چشمت فریب جنك داشت * ماندانستیم وصلح انکاشتیم

سنك چشمك قویوسی جنك فریبنی طوتار بز بیلمدك وصلح ظنی ایلدك (مفردات) (شیوه)
غمزه که کوز قیپقدر (چشم) کوز (ت) ضمیر (فریب) الدامق (جنك) م (داشت)
طوتدی (ما) بز (ندانستیم) بیلمدك (صلح) م (انکاشتیم) صاندق وظن ایلدك
(معنای اشارتی) ای محبوب سنك نظر عنایتنك آثاری (الحرب خدعة) خبری
سرنجه بوجهاداکبرده نفسك سکا صدهزار حیله وخدعه سی اولدیغی کبی سند خی
نفسله مجاهده وقتنده نفسك اوزره غالب اولق ایچون نفسه فریب وخدعه
ایتك طریقنی تعلیم ایدیجی ونفسی ما اوفاتندن کسمك ایچون راه هدای
کوستریجیدر لیکن بز بیلمدك ونفسله صلح یولن کوستر ظن ایلدك

کابن حسنت نه خود شد دلفریب * ما دم همت برو بکماشتیم

سنك حسنك کابنی کندیسی دلفریب اولمدی بزانك اوزرینه همت دمنی حواله ایلدك
(مفردات)(کابن) کل اغاجی (حسن) م (ت) ضمیر (نه) نفی (خود) کندی (شد)
اولدی (دلفریب) کوکل الدادیجی (ما) بز (دم) نفس (همت) م (برو) انك اوزرینه
(بکماشتیم) حواله ایلدك (معنای اشارتی) (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا)
آیت کریمه سی سرنجه سنك حسنك کلشنك اغاجی اولان توفیق وهدایتك وفیض
وتجلیاتك کندیسی بلاسبب دلفریب وجاذب القلوب اولمدی ینه برمقتضای حکمت
الهی بز اول مطلوبك حصولی ایچون سعی وهمت دمنی حواله ایلدك ونیجه مدت
مجاهده لر ایلدك

کفت خود دادی بما دل حافظا * ما محصل بر کسی نکماشتیم

دیدی ای حافظ بزه کندی اختیار کله کوکل و یردك بز برکیمسه نك اوزرینه محصل
حواله ایلدك (مفردات) (کفت) دیدی (خود) کندك (دادی) ویردك (بما)
بزه (دل) کوکل (حافظ) م (ما) بز (محصل) تحصیل ایدیجی (بر) علی (کسی)
برکیمسه (نکماشتیم) حواله ایلدك (معنای اشاتی) اول محبوب دیدی ای حافظ سنك
مقبول درکاه اولمقلغکه سبب امر عالیمه امتثال ایدوب بزم عشق ومعرفتمز تحصیلی ایچون
بزه کندی اختیارکله کوکل ویردك و بزم معرفتمز بولنده ارادهٔ جزئیه کی صرف ایدوب
نیجه مدت سعی ومجاهده لر ایلدك حالبوکه بز سنك وسائر برکیمسه نك اوزرینه برمحصل
ومأمور حواله ایلمدك وبرجابر تعیین ایلمدك

(شیوهٔ چشمت فریب جنك داشت * ماندانستیم وصلح انکاشتیم) * محصول بیت * چشمك شیوه سنك جنك فریب وخدعه سی وار ایمش یعنی شیوهٔ چشمك مکار وغدار ایمش * الحرب خدعة * حدیثیله عاملدر حاصلی مرادی جنکدر اما بز بیلمدك وصلح ظن ایلدك یعنی جنك فکرنده اولدیغنی بیلمزدك ومرادی صلح اولدیغنی اکلردق انکاشتن ظن ایلکدر (کابن حسنت نه خود شد دلفریب * ما دم همت برو بکماشتیم) * کابن کل اوجاغی * محصول بیت * سنك حسنك کابنی کندی کندی یه دلفریب اولمدی یعنی کوزللکی ذاتی دکلدر بلکه بز همت نفسنی اکا حواله ایلدك یعنی بزم همتمز ایله کوزللندی حاصلی حسن معشوقه باعث عشق ومحبت عشاقدر (کفت خود دادی بما دل حافظا * ما محصل بر کسی نکماشتیم) محصل خلقك حقوقنی تحصیل ایلیان کیمسه در چاوش ومحضر وقپوجی کبی * محصول بیت * جانان دیدیکه ای حافظ کوکلکی بکا کندك ویردك بز برکیمسه اوزرینه محصل حواله ایلمدك یعنی سنی کوجله کندیمزه عاشق ایلمدك بلکه سن کندك عاشق اولدك یعنی کندی اختیارکله

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ مرحبای مبارك طائر فرخ پی فرخنده پیام * خیرمقدم چه خبر یار کجا راه کدام ﴿

مرحبای مبارك ایزلو فرخنده خبرلو طائر کلمکك خیرلو اولسون نه خبر یار قنده یول قنغیدر (مفردات) (مرحبا) خوش کلدك (طائر) قوش (فرخ پی) مبارك ایزلو (فرخنده پیام) مبارك خبرلو (خیرمقدم) کلمکلك خیرلو اولسون (چه) نه (خبر) م (یار) م (کجا) قنده (راه) یول (کدام) قنغی (معنای اشارتی) ای اوج علادن وجانب لاهوت قدس خدادن کلیجی مبارك ایزلو ومبارك خبرلو وارث انوار محمدی اولان مرشدم وطبیب جانم مرحبابعد العروج بزی ارشاد ایچون طور بشریه یه منك نزولك حضرت اللهدن بزه بر کرمدر کلمکك خیرلو اولسون بزه خبر و یر که محبوب حقیقی یه وصلت قنده اولور و صراط مستقیم قنغیسیدر

﴾ یارب این قافله را لطف ازل بدرقه باد * که از وخصم بدام آمد و معشوقه بکام ﴿

یاربم بو قافله یه لطف ازل قولاغوز اولسون که اندن خصم دوزاغه کلدی ومعشوقه مراده کلدی (مفردات) (یارب) م (این) بو (قافله را) بو جماعته (لطف ازل) م (بدرقه) قولاغوز (باد) اولسون (که) زیرا (ازو) اول قافله دن (خصم) (بدام) دوزاغه (آمد) کلدی (معشوقه) م (بکام) مراده (معنای اشارتی) ای بنم لطیف ربم سنك جانب عزتکدن بر عاجز و پریشان الحاللری ارشاد واهدا ایچون کلان بو مرشدان حقیقت جماعتلرینه سنك لطف ازلیه لك قولاغوز وحافظ اولسون زیرا اول وارث پیغمبری اولان مرشدلرك ارشادی سببیله عدو مبین اولان شیطان دوزاغه کلدی ومعشوقه روح اولان نفس دخی مراداوزره اولدی که (قد اسلم شیطانی) حدیث شریفنك اسراری ظاهر ونمایان اولدی

﴾ ماجرای من ومعشوق مرا پایان نیست * هرچه آغاز ندارد نپذیرد انجام ﴿

بنم ومعشوقك ماجراسنه نهایت یوقدر هر نه که ابتدا طوتمز انتها قبول ایتمز (مفردات) (ماجرا) قصه وحکایه (من) بن (معشوق) م (مرا) بنم (پایان) نهایت (نیست) یوق (هرچه) هرنه (آغاز) ابتدا (ندارد) طوتمز (نپذیرد) قبول ایتمز (انجام) انتها (معنای اشارتی) مبدأدن معاده کلنجه بنم و بنم معشوقك ماجراسنه نهایت یوقدر معلوم که صفات اللهه نهایت یوقدر مظهر صفات الله اولانه دخی نهایت یوقدر وهر نه که ابتدا طوتمز انتها دخی قبول ایتمز

﴾ زلف دلدار چو زنار همی فرماید * بروای خواجه که شد برتن ما خرقه حرام ﴿

دلدارك زلفی چونکه دائم زنار بیورر یوری ای خواجه که بزم تنمزاوزره خرقه حرام اولدی (مفردات) (زلف) م (دلدار) کوکل طوتیجی (چو) چونکه (زنار) م (همی) دائم (فرماید) بیورر (برو) کیت (خواجه) افندی (شد) اولدی (برتن ما) بزم تنمزاوزره (خرقه حرام) م (معنای اشارتی) صفات اللهدن اولان عشق ومحبة الله عاشق الهیدن دائما بوصورت ملکنك خراب وعاشقك رسوا و بی نام ونشان اولمسنی ایستر ای ظاهر پرست خواجه کیت شمدنصکره بزم تنمزاوزره صوفیلکه علامت اولان

(وله ایضا) (مرحبا طائر فرخ پی فرخنده پیام * خیر مقدم چه خبر یار کجا راه کدام) طائر منادی مراد پیك جانان در پی بو نده ایز معناسنه در فرخنده
فانك وخانك فتحه لریله مبارکدر قوتلی معناسنه فرخنده پیام مبارك خبرلی دیمکدر خبر مقدم قدومك خیرلی اولسون دیمکدر اما اسلوب عربیت اوزره بر فعل و بر مصدر تقدیرینه محتاجدر تقدیری قدمت قدوما خیر مقدم دیمکدر * محصول بیت * مرحبا ای شادایزلی مبارك خبرلی طائر یعنی ای روشن ایزلی مبارك خبرلی پیك کلمکك قوتلی وخیرلی اوله نه خبر یار قنده وجانبنه و سمته یول قنغیسیدر یعنی یاره ایصال ایدن راه قنغیسیدر ویا قنده در (یارب این قافله را لطف ازل بدرقه باد * که از وخصم بدام آمد ومعشوقه بکام) بدرقه قولاغوز و بکجی که حرف تعلیل و یا رابط صفت * محصول بیت * یا الله بو قافله نك لطف ازل بدرقه سی اولسون زیرا اندن خصم ودشمن طوزاغه کلدی یعنی بند بلایه کرفتار اولدی ومعشوق مرادینه واصل اولدی یعنی بو قافله دن ایکی ایلك ظهور ایلدی خصمك کرفتارلغی وجانانك کامرانلغی (ماجرای من ومعشوق مرا پایان نیست * هرچه آغاز ندارد نپذیرد انجام) * محصول بیت * بنمله معشوقك ماجراسنك پایانی یوقدر یعنی حدی یوقدر زیرا هر نسنه نك که اولی اولمیه آخر قبول ایتمز یعنی آخری اولمزایدی بنمله جانانك ماجراسنك نه ابتداسی وار ونه انتهاسی جانانك کثرت جفاسندن شکایتدر (زلف دلدار چو زنار همی فرماید * بروای خواجه که شد برتن ما خرقه حرام) * محصول بیت * زلف دلدار چونکه زنار بیوروب کفره دعوت ایدر ای خواجه وار کیت بزم تنمزاوزره خرقه حرام اولدی یعنی یار کفره دعوت ایدنجه خرقه و کسوه فقرا کیمك جائز دکلدر زیرا صورت نفاق وریادر بوخود کفردر

خرقه ایله مقید اولمق حرام اولدی

﴾ مرغ روحم که همی زد زسر سدره صفیر * عاقبت دانهٔ خال توفکندش دردام ﴿

بنم روحم مرغی سدره باشندن صفلق اوردی عاقبت سنك بکك دانه سی آنی دوزاغه براقدی (مفردات) (مرغ) قوش (روح) م (م) بنم (همی) دائم (زد) اوردی (ز) من (سر) باش (سدره) مقام جبرائیل علیه السلام (صفیر) صفلق (عاقبت) م (دانه) م (خال) بك (تو) سن (فکند) براقدی (ش) آنی (دردام) دوزاغه (معنای اشارتی) اثر رسول اللهه کمال تبعیده اولان عاشق صادق سدرهٔ منتهایه وعالی مقام اولان صوفیلر مرتبه سنه قناعت ایتیوب روبانی آتش عشقده احراق ایتکله مقام قاب قوسین اوادنایه واول بی نهایت درکاهه عزم ایلیوب بر مقامده قرار ایدن دون همتلکی خوش کورمدیکی ایچون حافظ قدس روحه بیورر که بنم سمندر نار عشق اولان روحم مرغی سدره باشنده وبر مقامده قالنلره صفلق اوردی عاقبت مشاهدهٔ انوار ذات الهی اول همتی وصلت دوزاغنه براقدی

﴾ کل زحد برد تنعم زکرم رخ بنمای * سروی نازدو خوش نیست خدارا بخرام ﴿

کل ناز وتنعمی حددن ایلتدی کرمکدن یوزکی کوستر سروناز ایلر خوش دکلدر الله ایچون صالن (مفردات) (کل) م (ز) من (حد) م (برد) ایلتدی (تنعم) ناز واستغنا (ز) من (کرم) م (رخ) یکاف (بنما) کوستر (سرو) م (می نازد) ناز وتفاخر ایلر (خوش) لایق (نیست) دکل (خدارا) الله ایچون (بخرام) صالن (معنای اشارتی) اول صاحب مقامدن بعضیسی کندوسنده محبوبیت دعواسیله تنعمی وناز واستغنایی حددن کچوردی ای درکاه بی نهایه ده دریای بی حد و بی کنارك مستسقیسی اولان عارف بالله وواصل الی الله کرمکدن اول الدائمش مغروره اسرار لدنیه دن بر سر کوستر تا که خجیل اولوب بر مقامه الدائمیه وسر وکبی راه مستقیمده یشلك ایله واعمال صالحه لر ایله لایق اولیان استقامت دعواسن ایدن صوفیلره دخی الله ایچون نفسك اخفی من دبیب النمل اولان حیله لرینی کوستر تا که دعوای بی معنالرینی ترك ایده لر

﴾ چشم خونبار مرا خواب نه در خور باشد * من له یقتل داء دنف کیف ینام ﴿

بنم قان اغلیجی چشمه اویقو لایق دکلدر نیجه اویور شول کیمسه که مرض دائم آنی هلاك ایلر (مفردات) (چشم) کوز (خونبار) قان یاغدریجی (مرا) بنم (خواب) اویقو (نه) دکل (درخور) لایق (باشد) اوله (من) قنغی (له) انکیچون (یقتل) قتل وهلاك ایدر (داء) مرض (دنف) مرض ملازم (کیف) نه کیفیتده (ینام) اویور (معنای اشارتی) (کل نوم علی المحب حرام) کلامی سرنجه بنم درد وغم عشقله جکرم قان آقدیجی کوزیمه اویقو لایق دکلدر نیجه اویور شول کیمسه که مشتد ومتد بر مرض دائم کندویی قتل وهلاك ایلیه واقعا محبو بسز

(مرغ روحم که همی زد زسر سدره صفیر * عاقبت دانهٔ خال توفکندش در دام) * محصول بیت * بنم روحم مرغی که سدرة المنتهی اوزرندن صفیر اوردی یعنی سدره دن صفلق و یردی حاصلی مقام وقرارکاهی سدرة المنتهی ایدیکه جبریل امینك مقامیدر عاقبت سنك دانهٔ خالك آنی دامه براقدی یعنی مقامی سدره ایکن دانهٔ خالك آنی خراب آباد دنیایه کرفتار ایلدی حضرت آدمی دانهٔ کندم ایلدیکی کبی (کل زحد برد تنعم زکرم رخ بنما * سروی نازدو خوش نیست خدارا بخرام) * محصول بیت * کل تنعمی و تعظمی حددن اشردی یعنی زیاده رعنالق صتار کرمکدن رخکی کوستر حدینی بیلوب شرمندهٔ روبك اولسون ودخی باغده تنعم اوزره اولمسون سروده ناز انور حال بوکه نازی خوش دکل الله ایچون صالن یعنی موزون قامتکی خرامان ایله که حجاب ایدوب نازی ترك ایلسون (چشم خونبار مرا خواب چه درخور باشد * من له یقتل داء دنف کیف ینام) * درخور لایق داء درده دیرلر دنف دالك ونونك فتحه لریله مرض ملازم یعنی ممتد اولان مرض بویله اولنجه مفرد وتثنیه وجمع وتذکیر وتأنیث رابر کاور مثلا رجل دنف وامرأة دنف دیرلر اما نونك کسریله اولیجق برابر کلمز مثلا رجل دنف وامرأة دنفة دیرلر پس بونده ایکی وجه اوزره اوقومق جائز ینام فعل مضارع مفرد مذکر غائب اویور دیمکدر * محصول بیت * بنم قان یاغدریجی کوزومه اویقو نه لایق اوله یعنی کوزومه اویقو کیرمك لایق دکل زیرا بر کیمسه که مرض ممتد وهلاك قتل ایلك قصد ایلسه نیجه اویور یعنی شول کیمسه که مرض مدنف اذناف وزبون ونحیف ایلیه اکا نوم حرام اولور

(نوترحم نكنى برمن بيدل كفتم * ذالك دعواى وهانت وتلك الايام) ذالك اسم اشارتدر مبتدأ و يامقدم خبر ودعواى تقديرا مرفوع خبرى و يامؤخر مبتدأ وهاحرف تنبيه انت محلا مرفوع مبتدا خبرى محذوف تقديرى حاضر وتلك الايام انت ضميرينه معطوفدر نهايتى خبرينى جمع اعتبار ايدرز تقديرى وانت حاضر وتلك الايام حاضرات ديمكدر * محصول بيت * جانانه ديدمكه سن بيدلك اوزرينه هركز رحم ايلمزسن زيرا ظالمسن دعوامده بودر يعنى بودعوايى ايدرم اينشه سن وايشته شول كورديكك ايام يعنى بنم بوسوزمى مرور ايامله تصديق ايدرسن حاصلى بودعوى سنك مصدقك اولوب ظهوره كلور ان شاء الله تعالى حاصلى ترحم ايلديككه برزمان نادم اولورسن زماندر بو (حافظ ارميل بابروى تودارد شايد * جاى دركوشهٔ محراب كنند اهل كلام) * محصول بيت * جانانه خطاب ايدوب بيورر حافظ اكرسنك ابروكه ميل ايدرسه لايق وحرى درز براهل رمز وكلام كوشهٔ محرابده مقام ايدينورلر پس حافظ سنك كوشهٔ ابروكه مائل اولسه لايقدر براولده اهل رمز وكلامدر خواجه ابروى جانانى كوشهٔ محرابه تشبيه بيورمشدر (ولهايضا) (ماى غمان مست دل از دست داده ايم * همراز عشق وهمنفس جام باده ايم * ما مبتدا بيغمان مست صفت دل داده ايلك مقدم مفعول صريحيدر واز دست غير صريحى ومجموعى خبرمبتدادر ومصراع ثانى خبر بعد الخبر در يعنى تعدد خبر قبيلندندر همراز عشق اسم فاعلك مفعولنه اضافتى قبيلندندر واو حرف عطف همنفس جام باده همراز عشق كيبدر اعرابده * محصول بيت * بز سرخوش غمسزلر كوكلمزى الدن ويرمشز يعنى آلدر مشز عشقه همراز وجام باده به دمساز اولمشز حاصلى هم عاشق وهم فاسقز يعنى رند عالمز بى پروا كچنورز (برمابسى كمان ملامت كشيده اند * تاكار خود زابروى جانان كشاده ايم) بسى بايله چوق معناسنه در كمان ملامت بيانيه تا ابتداء غايت ايچوندر كار خود وابروى جانان لاميه لردر * محصول بيت * عوام بزم اوزريمزه چوق ملامت يايني چكمشلردر اولوقتدنبرى كه كندى ايشيمزى ابروى جانانددن آچمشز يعنى ابروى ياردن ايشمز ايلرى كلوب فتح باب بوالديدنبرى عوام ومدعيلر بزى لوم ايتديلر حاصلى ابروى جاناندن مرادمز ال و يرلديدنبرى خلق بزه طعن وتشنيع ايدر

يارەسى اوكليه

﴿ نوترحم نكنى برمن مسكين كفتم * ذالك دعواى وها انت وتلك الايام ﴾

سن بن مسكينه ترحم ايلمزسن ديدم سكا بنم دعوام بودر واشتەسن واول ايام (مفردات) (تو) سن (ترحم) مرحمت (نكنى) ايلمزسن (بر) على (من) بن (مسكين) م (كفتم) ديدم (ذا) بو (ك) سكا (دعواى) بنم دعوام (ها) اشته (انت) سن (وتلك الايام) واول كونلر يعنى بعد زمان بودعوانك صحتى ظاهر اولور (معناى اشارتى) اول مستغنى بالذات اولان محبوبه مسالك ايله وحيرت ايله سن بوباغرى باشلى وكوزى ياشلى عشقك آوارەسى اولان مسكينه ترحم ايلمزسن ديدم ودردمك چارەسى اولان مشاهدهٔ انوار جمالك احسان ايتمزسن سكا بنم دعوام وسندن ديلكم ومرادم بودر اشته سن عالم السر والخفياتسن شهدى واول يوم تبلى السرائرده بنم دعوامك صحتى سنك عندبت معنويه كده ظاهردر

﴿ حافظ ارميل بابروى تودارد شايد * جاى دركوشهٔ محراب كنند اهل كلام ﴾

حافظ اكرسنك ابروكه ميل طوته لايقدر كلام الله اهلى محراب كوشەسنده يرايدرلر (مفردات) (حافظ) م (ار) اكر (ميل) م (بابروى تو) سنك قاشكه (دارد) طوته (شايد) لايقدر (جاى) ير (در) فى (كوشهٔ محراب) م (كنند) ايدرلر (اهل كلام) كلام الله اهلى (معناى اشارتى) بواكرم مخلوقاندن خليفه زاده قيلديغك حافظ انوار محمديه يه مظهر اولوب معراج روحانيت ايله مقام قاب قوسينده سنك وصلت جمالكه وبلا واسطه استماع فيض وكلامكه كلام الله اهلى تلاوت قرآن كريم ايچون محراب كوشەسنده ير وجاى اقامت ايلدكلرى كبى حافظ دخى اكر عليندهه واول مقام قاب قوسينده عند مليك مقتدر قراره ميل طوته لايقدر

﴿ ولهايضا ﴾

﴿ ماى غمان مست دل از دست داده ايم * همراز عشق وهمنفس جام باده ايم ﴾

بزغمسز مستلر كوكلى الدن ويرمشز عشقك همرازى وجام بادەنك همنفسى بز (مفردات) (ما) بز (بى غمان) غمسزلر (مست) م (دل) كوكل (داده ايم) ويرمشز (همراز) سرمقارنى (عشق) م (همنفس) نفس مقارنى (جام باده) شراب قدحى (ايم) ايز (معناى اشارتى) بزدنيا وآخرت غمندن قلبى فارغ اولمش شراب عشق الهيه ايله مست اولمش عاشقلره اليزدن كوكلرى و يرمشز زيرا عشق الهى اهلنك همرازى وهمزبانى بز وقلبى شراب عشق الهيەنك جامى وعلوم ربانيه وحكم الهيەنك ينابيعى اولان عارف باالله لرك مصاحبى بز

﴿ برمابسى كمان ملامت كشيده اند * تاكار خود زابروى جانان كشاده ايم ﴾

بزم اوزريمزه چوق ملامت يايني چكمشلردر تاكه كندى ايشيمزى محبوبك ابرو سندن آچمشز (مفردات) (بر) على (ما) بز (بسى) چوق (كمان) ياى (ملامت) م (كشيده اند) چكمشلردر (تا) حتى (كار خود) كندى ايشيمزى (ابرو) قاش

﴿ جانان ﴾

(جانان) م (كشاده ايم) اچمشز (معناى اشارتى) بحمدالله عارف باالله لرك صحبتى بركاتيله صورت ملكنى خراب ايدوب خزينهٔ رحماندن لسان غيب ايله نيجه اسرار لدنى وعوامك ادراكندن خارج نيجه علوم ربانى بيان ايتديكمز ايچون عوام ناس بزم اوزريمزه چوق طعن وملامت ايلشلردر بحمدالله (بى يسمع وبى ينطق وبى يبصر وبى يبطش) حديث شريفى سرنجه كندى ايشمزى حق تعالينك تعليمى وعون وانكشافيله ايشلمشزدر

﴿ اى كل تودوش جام صبوحى كشيده * ماآن شقايقيم كه باداغ زاده ايم ﴾

اى كل سن جام صبوحى دون كيجه چكمش سن بز اول شقايقز كه داغله طوغمشز (مفردات) (اى كل) م (تو) سن (دوش) دون كيجه (جام) قدح (صبوحى) صباح شرابى (كشيده) چكمش سن (ما) بز (شقايقيم) لالەيز (باداغ) آتش داغيله (زاده ايم) طوغمشز (معناى اشارتى) (كل يعمل على شاكلته) آيت كريمەسى سرنجه اى محبوب خدا اولان عارف باالله بحمدالله سن عهد الستده شراب عشق الهيه يى نوش ايدوب لذات روحانيت واسرار معرفت حضرت مظهريت ايله كلمش سز و بزدخى شقايق كبى آتش عشق الهيه ايله جكريمز وجانمز داغيله طوغمشز طعن اعداى اعادن برضرر يوقدر وعطاى حقه مانع دكلدر

﴿ پيرمغان زتوبهٔ ماكرملول شد * كوبادهٔ صاف كن كه بعذر ايستاده ايم ﴾

پيرمغان اكربزم توبه مزدن ملول اولديسه سويله شرابى صاف ايلسون كه عذره طورمشز (مفردات) (پيرمغان) پاپاز (ز) من (توبه) م (ما) بز (كر) اكر (ملول) م (شد) اولديسه (كو) سويله (باده) شراب (صاف) م (كن) ايله (با) للملابسه (عذر) م (ايستاده ايم) طورمشز (معناى اشارتى) اكر مرشد حيات بخشمز بزم محبوبمز شراب ايچمكه توبه مزدن ملول اولديسه اول مرشده بزم ايچون نياز ايله كه نظر وهمت ايله بزم عشق ومحبتمزى خالص لوجه الله ايلسون كه بزم خود كامله دن فراغت ايدەميوب تسليم كلى اولمديغمز قصوريمزى اعتراف ايدوب اعتذاره طورمشزدر

﴿ كار ازتو ميرود مددى اى دليل راه * انصاف ميدهيم كه ازره فتاده ايم ﴾

ايش سندن حاصل اولور اى يولك دليلى برمدد ايله انصاف ايدرز كه يولدن دوشمشز (مفردات) (كار) ايش (ازتو) سندن (ميرود) كيدر (مددى) بر يارديم (اى دليل راه) اى يولك دليلى (انصاف) م (ميدهيم) و يررز (ازره) يولدن (فتاده ايم) دوشمشز (معناى اشارتى) اى راه عشقك وصراط مستقيمك دليلى ووسيلەسى اولان مرشد حقيق لحكمة الله تعالى طالبين وعاشقينك مرادى سنك نظر وهمتكله حاصل اولور حضرت الله عشقنه بزه برمدد وبرعون ونصرت ايله زيرا بزانصاف ايدرزكه كاريمز خود بخودانه اولديغى ايچون حبلهٔ نفسدن سلامت بولميوب يولدن دوشمشزدر

(اى كل تودوش داغ صبوحى كشيده * ماآن شقايقيم كه باداغ زاده ايم) شقايق لالهيه ديرلر زاده ايم طوغمشز ديمكدر * محصول بيت * اى كل سن دون كيجه داغ صبوحى چكمش يعنى غنچه دن چيقوب صبوحى داغنى دون كيجه چكمش سن يعنى آچيلوب قرمزى داغه بكزەمك دون كيجه اولمشدر امابز اول لالەيزكه داغله طوغمشز يعنى بزداغدار ازل ايروسنك داغك دون كيجه الكدركلى قرمزى داغه تشبيه ايلمش (پيرمغان زتوبهٔ ماكرملول شد * كوبادهٔ صاف كن كه بعذر ايستاده ايم) كوخطاب عام * محصول بيت * اكرپيرمغان بزم توبەمزدن ملول اولديسه يعنى باده ايچمكدن فراغت ايلديكمزه ملول اولديسه پيرمغانه سويله كه بادەيى صاف ايله كه بزتوبەنك عذرينه طورمشز يعنى توبەمز اختيارى دكلدر اضطرارىدر اختيارى اولميان توبەيه اعتبار اولمز (كار ازتو ميرود مددى اى دليل راه * كانصاف ميدهيم زكار اوفتاده ايم) ميرود واقع وحاصل اولور نظرى ده ياحرف وحدت تقديرى نظرى كندر كه حرف تعليل * محصول بيت * اى يول قولاغوزى ايش سندن حاصل اولور بزه برالتفات ايله يعنى بزه مدد ايله زيرا انصاف و يررز كه ايشدن محكم دوشمشز يعنى زياده دوشكنز كه اليمزدن برايش حاصل اولمز ايمدى اى دليل آه ايش بزم سندن بتر غيريدن دكل مصراع ثانينك مضمونى بيتاب وطاقت اولديغنى بيان ايدر

(چون لاله می مبین وقدح درمیان کار * این داغ بین که بردل پرخون نهاده‌ایم) مبین فعل نفی مفرد مخاطبدر کورمه وباقه دیمکدر

چون لاله می مبین وقدح درمیان کار ✿ این داغ بین که بردل پرخون نهاده‌ایم

ایشـك اورتاسنده لاله کبی شراب وقدحه باقه بوداغی کور که پرخون کوکل اوزره قومشز (مفردات) (چـون) مثـل (لاله) م (می) شراب (مـبین) کورمه (قدح) م (درمیان کار) ایش اورتاسنده (این داغ) بوداغی (بین) کور (بردل کوکل اوزره (پرخون) قانله طولو (نهاده‌ایم) قومشز (معنای اشارتی) ظاهرا لاله کبی اورتاده ذوق وعشرت واظهار فرح وخوش حالت اوزره اولدیغمه اعتبار ایله بوداغی کور که آتش عشق الهیه ایله وسوزش آرزو شوق وحالات عشقله که درد وغمله پرخون اولش کوکل اوزره قومشز

کفتی که حافظ این همه رنك وخیال چیست ✿ نقش غلط مخوان که همان لوح ساده‌ایم

دیدك که ای حافظ بو قدر رنك وخیال نه در غلط نقش اوقومه که بز همان ساده لوحز (مفردات) (کفتی) دیدك (حافظ) م (این همه) بوجمله (رنك) م (خیال) م (چیست) نه‌در (نقش) م (غلط) م (مخوان) اوقومه (که) زیرا (همان) آنجق (لوح) تخته (ساده) نقشسز (ایم) ایز (معنای اشارتی) ای زاهد ظاهر پرست نفس بدکامك مقتضاسیله دیدك که ای حافظ بوقدر فصاحت وبلاغت ورنك وخیال خود فروشلق نه‌در صادق سوء ظن ایله غلط نقش اوقومه اسرار ومعارف الهیه دن محروم اولمقلغك ایچون بد نظر ایله که بز بی غرض بر ساده لوحز

ولـه ایضـا

مزن بردل ز نوك غمزه تیرم ✿ که پیش چشم بیمارت بمیرم

غمزه اوجندن بنم کوکله تیر اورمه که سنك بیمار چشمك اوکنده اولم (مفردات) (مزن) اورمه (بر) علی (دل) کوکل (ز) من (نوك) اوج (غمزه) کـبرپك (تیر) اوق (م) بنم (پیش) اوك (چشم) کوز (بیمار) خسته (ت) سنك (بمیرم) اولم (معنای اشارتی) ای محبوب سنك شوق وآرزوکله ضعیف وناتوان ومحل مرحمت واحسان اولمش بیچاره کوکله قبض وحجاب تیرنی اوروب مضطرب الحال ایله تاکه سنك بسط وانکشاف وانوار ذاتکه اولان نظر عنایتك واضف وکرم بی‌نهایتك اوکنده جانمی فدا ایدم

نصاب حسن درحد کمالست ✿ زکاتم ده که مسکین وفقیرم

حسنك نصابی حد کمالده‌در بکا زکات ور که مسکین وفقیرم (مفردات) (نصاب حسن) م (در) فی (حد کمال) م (است) در (زکات) م (م) بکا (ده) ور (مسکین) م (فقیر) م (معنای اشارتی) (والله الغنی وانتم الفقراء) آیت کریمه‌سی سرنجه ای محبوب حقیقی سن جمیع کمال صفاتلریله موصوف ونقصان صفاتلرندن بریسن بوجمله عالم سنك احسانکه محتاج برغنی صمدسن خصوصا بی علت اولان لطف واحسانك حد کمالده‌در بو مسکین وفقیر بنده که زکات حسنك وذره انوار قدسك کرم

* محصول بیت * لاله کبی اورته ده باده وقدح کورمه یعنی باده نوشلغمزه وقدح کردانلغمزه بقمه یعنی لاله کبی قدح کیر اولدیغمزه باقه ظاهرا بیلکه بوداغی کور که دل پرخونمزه قومشز یعنی ظاهرا لاله کبی جام باده طوتدیغمزه باقمه که دل خونین داغدار در لاله کبی (کفتی که حافظ این همه رنك وخیال چیست * نقش غلط مخوان که همان لوح ساده‌ایم) * محصول بیت * سن دیدك که ای حافظ بوقدر رنك نه‌در یعنی اشعارکده بوقدر اینجه خیال نه‌در جواب ویرر که غلط نقش اوقومه که بز بیلدیککك لوح ساده‌ایز یعنی اشعارمی غلط اوقومنجه خیال بولمزسین بلکه کلام ساده بولورسین حاصلی کمال خجندی کبی اشعارمده بن خیال قصد ایلمزم که معناسنه صعوبتله انتقال اوله یعنی بنم شعرمده اغلاق یوقدر ساده‌در که هرکس فهم ایلیکه قادردر (وله ایضا) (مزن بردل زنوك غمزه تیرم * که پیش چشم بیمارت بمیرم) تیرم میم معناده دله مقیددر نوك نوك قلمیله وضعیله لفتدر هر نسنه‌نك سیوری اوجی مثلا نوك سنان دیرلر مزن اوجنه که حرف تعلیل * محصول بیت * یور که نوك غمزه دن تیر اورمه یعنی نوك غمزه ایله بنی هلاك ایله تاکه چشم بیمارك اوکنده اوله‌یم یعنی نوك غمزه ایله بنی هلاك ایله که چشمك اوکنده فدا اوله‌یم یعنی چشمکه فدا اوله‌یم (نصاب حسن درحد کمالست * زکاتم ده که مسکین وفقیرم) * محصول بیت * کوزلك نصابی حد کمالده‌در یعنی حسنده قصورك یوق اسباب حسن هپ وار ویرنده ایمدی بکا زکات ویر که مسکین وفقیرم * یعنی نصاب کامل اولنجه مستحقنه زکات ویرمك فرض اولور حال بوکه حسن زکاتنه بندن مستحق اولمز پس زکاتنی بکا تعیین ایله

واحسان ایله که جمله دن زیاده محتاج وبیچاره‌یم

من آن مرغم که هرشام وسحرگاه ✿ ز بام عرش می آید صفیرم

بن اول مرغم که هرشام وسحر وقتی عرشك طامندن بکا صیغاق کلور (مفردات) (من) بن (آن مرغم) اول قوشم (هرشام) هراخشام (سحرگاه) سحر وقتی (ز) من (بام) طام (عرش) م (می آید) کلور (صفیر) صیغاق (م) بکا (معنای اشارتی) بن اول وطن اصلیم اولان عالم لاهوتدن وعالم ملکوتدن خصوصا مجمع ارواح قدسیان اولان آشیان بزم الستدن بو پرفتنه وآشوب اولان عالم ناسوت غربتکاهنه دست قضای الهیه ایله نزول ایتمش بر مرغ دست آموز شاه حقیقتم که هر شام وسحر بام عرشدن وطرف شاه حقیقتدن (انیبوا الی الله وتوبوا الی الله ففروا الی الله) دیو بکا الهامله جانب حقه رجوعه دعوت نداسی کلور

قدح پرکن که من در دولت عشق ✿ جوانبخت جهانم کرچه پیرم

قدحی پرایله زیرا بن عشق دولتنده جهانك جوان بختی‌یم اکرچه پیرم (مفردات) (قدح) م (پرکن) طولو ایله (من) بن (در) فی (دولت عشق) م (جوانبخت جهانم) جهانك بختی یکیلرندنم (کرچه پیرم) م (معنای اشارتی) ای پیر سعادت بخشم فیض خدا ایله بنم قدح قلبم پرایله که بن عشق الهی دولتنده قوت وعمر سرمد وحیات مؤبد بولمغله جوانبخت جهانم کرچه صورتا پیرم زیرا آتش عشقله یانه یانه جسم وجان کباب ایدن عشاق (لایموتون) سرنه مظهر اولوب حیات ابدی بولشلردر

چنان پرشد فضای سینه از دوست ✿ که فکر خویش کم شد در ضمیرم

سینه‌م صحراسی دوستدن آنجلین پراولدیکه ضمیرمده کندیمی فکرم کم اولدی (مفردات) (چنان) انجلین (پر) طولو (شد) اولدی (فضا) صحرا (سینه) کوکس (از) من (دوست) م (فکر) م (خویش) کندی (کم) یاوی وضایع (شد) اولدی (در) فی (ضمیرم) قلبم (معنای اشارتی) بحمدالله مردان خدانك همتیله انوار عشق الهیه ایله انفتاح وانفساح بولان سینه‌م صحراسی فیوضات وتجلیات الهیه ایله اویله طولدیکه حضرت الله‌ك غیری کلی ماسوی محو ونایاب اولدی وانوار ذات الهیه‌یه اول قدر استغراق حاصل اولدیکه کندی وجودمی فکردخی محو وضایع اولوب حضرت بایزیدك (لیس فی جبتی سوی الله) کلامنك سری نمایان اولدی

مباد اجز حساب مطرب ومی ✿ اکر حرفی کشد کلك دبیرم

مطرب ومی حسابنك غیری اولمسون اکر بنم کاتبمك قلمی برحرف چکه (مفردات) (مبادا) اولمسون (جز) غیر (حساب) م (مطرب) سرود ویریجی (می) شراب (اکر حرف) م (یا) وحدتیه (کشد) چکه (کلك) قلم (دبیر) یازیجی (م) بنم

من آن مرغم که هرشام وسحرگاه ✿ زبام عرش می آید صفیرم) صفیرم میم ضمیر منصوب اولنجه بکا صفیرم کلور دیمك اولور ضمیر مرفوع اولنجه بنم صفیرم کلور دیمك اولور ولکل وجهة * محصول بیت * بن اول مرغم که هرصباح واخشام عرش اوزرندن کلور صفلغم یعنی مقام پروازکاهم عرشدر که صیت وصدام آندن کلور (قدح پرکن که من در دولت عشق ✿ جوانبخت جهانم کرچه پیرم) * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر قدحی طولدر که بن عشق دولتنده جهانك جوان بختیم کرچه ذاتمده پیرم یعنی صورتا پیرم اما بختم وطالعم جوانندر کانه جواب سؤال مقدردر یعنی سؤال کلدیکه سن پیرسن شمدنکرو قدحی وباده‌یی نیلرسن جواب ویرر که کرچه بن پیرم اما بختم جوانلغیله ایچرم (چنان پرشد فضای سینه از دوست ✿ که فکر خویش کم شد از ضمیرم) * محصول بیت * سینه‌م صحراسی دوستدن انجلین طوبطولو اولدیکه کندی فکرم خاطرمدن کم اولدی یعنی کندیمی بیله اونتدم دکل که اغیاری حاصلی درون بیرونمی دوست محبتی قاپلادی شویله که کندی وجودم خاطریمه کلمز (مبادا جز حساب مطرب ومی ✿ اکر حرفی کشد کلك دبیرم) مبادا نهی مفرد غائب اولمسون دیمکدر * محصول بیت * مطرب ومی حسابندن غیری اولمسون اکر کاتبمك قلمی برحرف چکرسه یعنی کراماکاتبین اکر حساب دفترینه برنسنه یازارسه مطرب ومیدن غیری نسنه یازمسون

(معنای اشارتی) (ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك كان عنه مسئولا) آیت کریمه‌سی سرنجه حضرت اللهدن دیلرمکه بوندنصکره دفتر اعمالی کتابت ایدن ملکلرك قلمنده شراب عشق الهیه‌دن ودل ناشادمه فرحبخش اولان محبوب حقیقیٔ بی شبهه‌مدن غیری حسابه کله جك برحرف اولمسون وحضرت اللهك عشق ومعرفتی اسرارندن غیری دفتر اعمالمده بولنمسون

﴿ دران غوغا که کس کس را نپرسد ❁ من از پیرمغان منت پذیرم ﴾

اول غوغاده که کیمسه کیمسه‌دن صورمز بن پیرمغاندن منت قبول ایدیجی‌یم (مفردات) (دران غوغا) اول قیامت کونی کثرتنده (کس کس را) کیمسه کیمسه‌دن (نپرسد) صورمیه (من) بن (از) من (پیرمغان) مرشد (منت پذیرم) قوت وشکر قبول ایدیجی‌یم (معنای اشارتی) (یوم یفر المرء من اخیه وامه وابیه وصاحبته وبنیه) آیت کریمه‌سی سرنجه اول قیامت کوننك دهشتنده که هرکس کندی نفسنك خوفنه دوشوب کیمسه کیمسه‌نك حالندن سؤال ایلیه بلکه بری برندن فرار ایلیه اول کونده بن موجب حرمان اولمیان راه عشقك مرشدی وارث محمدی صلی الله تعالی علیه وسلمدن منت وشفاعت امید بن ایدیجی‌یم قوت روحانیتلریله بزه دستکیر اولملرینی رجا ایدرم

﴿ چو طفلان تاکی ای زاهد فریبی ❁ بسیب بوستان وشهد وشیرم ﴾

ای زاهد طفللر کبی بنی قچانه دکین الدارسن بوستان الماسیله وبال وسود ایله (مفردات) (چو) مثل (طفلان) چوجقلر (تاکی) نه زمانه دك (زاهد) م (فریبی) الدارسن (با) للملابسه (سیب) الما (بوستان) باغچه (شهد) بال (شیر) سود (م) بنی (معنای اشارتی) (اکثر اهل الجنة البله) حدیث شریفی سرنجه عشق الهیه‌نك نتیجه وثمره‌سی اولان لذت مشاهدهٔ جمال الله جمله لذائذه فائق ایکن (وفیها ما تشتهیه الانفس وتلذ الاعین) دیوب جمال الله لذتنی طلب ایتمیوب جنتده دخی نفسنك مشتهاسنی طلب ایلسین ابله واحمق زاهد روضهٔ جنتك سیب وشهد وشیری ایله بنی نیجه بر الدارسین بحمدالله جمال اللهدن غیری بنم مقصودم یوقدر

﴿ قراری کرده‌ام بامی فروشان ❁ که روز غم بجز ساغر نکیرم ﴾

بن می فروشلرله برقرار ایلشم که غم کونی ساغردن غیری بی طوتمیم (مفردات) (قرار) م (یا) وحدتیه (کرده‌ام) ایلشم (بامی فروشان) شراب صاتیجیلرله (روز غم) غم کونی (بجز ساغر) قدحك غیری (نکیرم) طوتمیم (معنای اشارتی) بن بو عالمده شراب عشق الهیه‌نك ساقیسی عاشقان وعارف باللهلرله مصاحب اولوب سایهٔ عنایتلرنده قرار ایلدم که غم کونی اولان روز محشرده مشاهدهٔ جمال اللهه باعث اولان عشق الهیدن غیری برشی طوتمیم وماسوی اللهدن فارغ اولم

﴿ خوشان آن دم که استغنای مستی ❁ فراغت بخشد ازشاه و وزیرم ﴾

(دران غوغا که کس کس را نپرسد ❁ من از پیرمغان منت پذیرم) منت پذیرم صیغه‌سنك مفعول صریحی واز پیرمغان غیرصریحی وجائزدرکه منت پذیر وصف ترکیبی اوله * محصول بیت * اول غوغاده که کیمسه کیمسه‌یی صورماز یعنی حشر کوننده بن پیرمغاندن منت قبول ایدرم یاخود منت قبول ایدیجی‌یم یعنی اول کونده نعمتیچون منت پذیرم حاصلی نعم کثیره‌سیچون ممنونم ومعترف احسانی (چو طفلان تاکی ای زاهد فریبی * بسیب بوستان وشهد وشیرم) فریبی فعل مضارع مفرد مخاطب الدارسن دیمکدر * محصول بیت * ای زاهد اوغلانجقلر کبی بنی نیجه‌یه دك الدارسن جنت الماسیله وبالیله وسودیله یعنی جنتده فلان وار در دیو دنیاده قلندن بنی اوصاندررسن (قراری کرده‌ام بامی فروشان ❁ که روز غم بجز ساغر نکیرم) * محصول بیت * باده فروشلرله عهد وپیمان ایلشم که غم کوننده ساغردن غیری الیمه الوب طوتمیدیم یعنی روز غمده باده‌نوش اوله‌یم (خوشان آن دم که استغنای مستی ❁ فراغت بخشد ازشاه و وزیرم) * محصول بیت * نه عجب خوشدر اول دم واول ساعتکه مستلك استغناسی شاه و وزیردن بکا فراغت بغشلیه یعنی مستانه‌لك وقتنده دنیا ومافیها آدمك کوزینه چوپجه کورنمز قنده قالدیکه شاه و وزیر

نه خوش اول دم که مستلك استغناسی شاه و وزیردن بکا فراغت باغشلیه (مفردات) (خوشان) نه خوش (آن دم) اول نفس (استغنا) م (مست) م (یا) مصدریه (فراغت) م (بخشد) ویرر (از) من (شاه) م (وزیر) م (م) بکا (معنای اشارتی) بکا شول وقت زیاده خوشدرکه شراب عشق الهیه ایله مست وانوار ذات الهیه‌یه مستغرق اولمغله عالمدن مستغنی ومحشرده وجنتده حضرت الله ایله وحدتده بالذات اولوب تجلیٔ دائمیسنه مظهریتله بکا شاه و وزیردن فراغت وماسوی اللهدن قطع نظر باغشلیه

﴿ من آنکه بر کرفتم دل زحافظ ❁ که ساقی کشت یار ناکزیرم ﴾

بن اول وقت حافظدن فراغت ایلدمکه ساقی بنم یار ناکزیرم اولدی (مفردات) (من) بن (آنکه) اول وقت (بر) یوقارو (کرفتم) طوتدم (دل) کوکلی (ز) من (حافظ) م (ساقی) م (کشت) اولدی (یار ناکزیر) لابد ولازم اولان یارکه مفارقتی ممکن دکل (م) بنم (معنای اشارتی) بحمدالله بن نفسدن ومشتهاسی نفسدن اول وقت فراغت ایلدمکه عشق الهیه ایله فانی فی الله وباقی بالله اولمش ربار حقیقتك صحبتنه ملازم اولدم قطعا دنیا وآخرتده بندن مفارقتی ممکن دکلدر

﴿ فراوان کنجهادر سینه دارم ❁ اکرچه مدعی بیند حقیرم ﴾

سینه‌مده وافر خزینه‌لر طوتارم اکرچه مدعی بنی حقیر کوررسه‌ده (مفردات) (فراوان) واسع ووافر (کنجها) خزینه‌لر (درسینه) صدرمده (دارم) طوتارم (اکرچه مدعی) م (بیند) کورر (حقیر) م (م) بنی (معنای اشارتی) بحمدالله مرادان خدانك صحبتی برکاتیله خانهٔ تجلی اولان قلبمده مالانهایه خزائن اسرار الهی طوتارم اکرچه اسرار دل عشاقدن خبردار اولیوب اعمی القلب اولان مدعی بنی حقیر کوررسه‌ده

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ من ترك عشقبازی وساغر نمیکنم ❁ صد بار توبه کردم ودیکر نمیکنم ﴾

بن عاشقلغی وساغری ترك ایتزم یوز کره توبه ایلدم وغیری توبه ایلمزم (مفردات) (من) بن (ترك) م (عشقبازی) عشق اوینجیلق (ساغر) قدح (نمیکنم) ایلمزم (صدبار) یوزکره (توبه) م (کردم) یادم (دیکری) غیری (نمیکنم) م (معنای اشارتی) زاهدك نیجه ییللر عبادات وطاعاتله قطع ایده‌مدیکی مرتبه‌یی جذبهٔ رحمانیه برآنده قطع ایدیجی عاشقلغی وآینهٔ قلبمی انوار تجلیات الهیه ایله منور ومنفتح قلیجی شراب عشق خدانی ترك ایلمزم کرچه آثار نفس اولمغله ملامت عشقه تحمل ایده‌میوب نیجه کره توبه ایلدم لکن شمدی اقرب طرق الی الله عشق اولدیغن بیلدم ردخی عشقدن توبه ایلمزم

﴿ باغ بهشت وسایهٔ طوبی وقصر حور ❁ باخاك کوی دوست برابر نمیکنم ﴾

جنت باغنی وطوبی سایه‌سنی وحورك قصرینی دوستك محله‌سنك خاکیله برابر ایلمزم (مفردات) (باغ) م (بهشت) جنت (سایه) کولکه (طوبی) م (قصر) کوشك (حور) م

(من آنکه برکرفتم دل زحافظ * که ساقی کشت یار ناکزیرم) که حرف بیان ناکزیر ضروری دیمکدر عربیده لابد دیرلر نته که بوندن اسبق بیان اولنمشدی * محصول بیت * بن حافظدن کوکلی اول وقت قالدردم یعنی انك سلامت وعافیتندن کوکلم الدم امیدمی کسدم که یارنا کزیرم اکا ساقی اولدی یاخود ساقی اکا یار ناکزیرم اولدی یعنی ضروری وسوکلی یارم اکا ساقی اولدیغندن بیلورمکه رسوای عالم اولیسردر (فراوان کنجهادر سینه دارم * اکرچه مدعی بیند حقیرم) فراوان چوق دیمکدر * محصول بیت * سینه‌ده چوق خزینه‌لرم واردر یعنی سینه‌مده معارف وعلوم خزینه‌لرم واردر اکرمدعی بنی حقیر کورر یعنی ظاهرا صورت فقرده اولدیغمیچون اغیار ومدعی بنی فقیر وحقیر اعتبار ایدر امابنم خزینه‌سی جواهرله طولیدر (وله ایضا) (من ترك عشق وشاهد وساغر نمی کنم * صدبار توبه کردم ودیکر نمی کنم) * محصول بیت * بن عشق وشاهد وساغر ترکنی ایلمم یوزکره توبه ایلدم دخی ایلمم یعنی توبه ایلمم وبازك مذکورات ایلمم (باغ بهشت وسایهٔ طوبی وقصر حور * باخاك کوی دوست برابر نمیکنم) * محصول بیت * جنت باغنی وطوبی کولکه‌سنی وحورك قصرینی دوستك محله‌سی ترابنه برابر ایلمم یعنی خاك کوی جانانی ترجیح ایدرم بونلردن

(با) للملابسه (خاك) طپراق (كوى) محله (دوست) م (برابر) م (نمیكنم) ایلمزم (معنای اشارتی) (وهما حرامان علی اهل الله) حدیث شریفی سرنجه لذت مشاهده جمال اللهیه كرچه نسبت طونمز اگر طوتسه ایدی (وفیها ماتشتهیه الانفس) اولان نعیم جنتك نفس ایچون انتك كلیسی بعدیت ومحجوبیته باعث اولدیغندن لاشی مثابه سندەدر انكچون حضرت اللهك عاشقلرینه حرام اولمشدر

﴿ تلقین درس اهل نظر یك اشارتست * كفتم كنایتی ومكرر نمیكنم ﴾

اهل نظرك درس تلقینی براشارتدر بر كنایت سویلدم ومكرر ایلمزم (مفردات) (تلقین) تعلیم (درس) م (اهل نظر) اهل همت (یك) بر (اشارت) م (است) در (كفتم) دیدم (كنایتی) براشارت (مكرر) تكرار (نمیكنم) ایلمزم (معنای اشارتی) (العاقل یكفیه الاشارة) كلامنجه عقل معاد اهلی اولان عالی همتاره ارشاد وتعلیم بوندن بوبیت سابقده بیان اولنان اشارت كفایت ایدر كه الله بس باقی هوسدر بزذوی العقوله براشارت ایلدك اگر توفیق خدا ایله موفق اولورسه تكراره حاجت یوقدر

﴿ شیخم بطیره كفت برو ترك عشق كن * محتاج جنك نیست برادر نمیكنم ﴾

شیخ بكا غضبله یوری عشقی ترك ایله دیدی جنكه احتیاج یوقدر ای برادر ترك ایلمزم (مفردات) (شیخ) م (م) بكا (بطیره) غضبله (كفت) دیدی (برو) كیت (ترك عشق) م (كن) ایله (محتاج جنك) م (نیست) یوق (برادر) قرداش (نمیكنم) ترك ایلمزم (معنای اشارتی) راه عشقده جان فدا ایدوب ریاضات ومجاهده ایله نقصانمز وكسالیمزی ایله كندیزه همتمز لكمزی كوروب غیرت وشفقت ایدوب شیخ بكا غضبله یوری عشقی ترك ایله دیدی بونك كبی شیخه جنك وخصومت لایق دكلدر برادر قصور ومله ینه عشق یولنده سور یورم عشقی ترك ایلمزم

﴿ این تقوی بم تمام كه باشاهدان شهر * ناز وكرشمه برسر منبر نمیكنم ﴾

بوتقوی بكا كافیدر كه شهرك محبوبلریله منبر اوزره ناز وكرشمه ایلمزم (مفردات) (این) بو (تقوی) م (م) بكا (تمام) كافی (با) للملابسه (شاهدان) محبوبلر (شهر) م (ناز) م (كرشمه) جلوه (بر) علی (سر) باش (منبر) كرسی (نمیكنم) ایلمزم (معنای اشارتی) بكا بوتقوی كافیدر كه شهر عشقك محبوبلری اولان عاشقان وعارفان بالله ره كبر او واشكاره كبر وغرور وناز واستغنا ایلیوب صد هزار ذل وحقارتله استمداد ونظر وهمتلرین طلب ایچون خاكپایلرینه یوزلر سوررم

﴿ هركز نمیشود زسر خود خبر مرا * تادرمیان میكده سر بر نمیكنم ﴾

قطعا بكا كندی باشمدن خبر اولمز مادامكه میخانه اورتاسنده باش قالدرمیم (مفردات) (هركز) قطعا (نمیشود) اولمز (ز) من (سر) باش (خود) كندی (خبر) م (مرا) بكا (تا) مادام (در) فی (میان) اورته (میكده) میخانه (سر) باش (بر) یوقارو (نمیكنم) ایلمزم (معنای اشارتی) نیجه عجب وغرور واستغنا ایلیم كه نیجه سنەلر ریاضات ومجاهده ایله اغراض اولان نفس بدخواهمدن كچمیوب مردان خدانك همتیله تمام عشق ومعرفت وقربیتكا مله ذات احدیت تحصیل ایلمینجه بكا كندی

(تلقین درس اهل نظر یك اشارتست * كفتم كنایتی ومكرر نمی كنم) تلقیندن مراد تعلیمدر درسه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر واهل نظره لامیه تلقین مبتدانك اشارت خبری * محصول بیت * اهل نظرك یعنی عاشقك درس تعلیمی براشارتدر یعنی انلرك تعلیمی رمز وایما ایله در بر كنایت سویلدم مكرر ایلمم یاخود اشارتی برایلدم آرتق ایلم دیمك اوله (شیخم بطیره كفت برو ترك عشق كن * محتاج جنك نیست برادر نمیكنم) ترك عشق مصدرك مفعولنه اضافتیدر ومحتاج جنك اسم فاعلك مفعولنه در * محصول بیت * شیخ بكا غضبله وار عشقی ترك ایله دیدی ای برادر جنكه احتیاج یوق عشقی ترك ایلم یعنی غضبله سویلكه احتیاج یوق ترك ایلم حاصلی عاشق كلدم عاشق كیدرم وبو پندی قبول ایلم (این تقوی بم تمام كه باشاهدان شهر * ناز وكرشمه برسر منبر نمی كنم) * محصول بیت * بوتقوی بكا یتر كه شهرك دلبرلریله منبر اوزره ناز وكرشمه ایلم یعنی واعظلر كبی منبره چیقوب كیمی مدح ایلیوب كیمی ذم ایلم حاصلی منبره چیقوب مرایلق ایلم پس بنم كبی رندك بوقدر زهد وتقوی یتر (هركز نمی شود زسر خود خبر مرا * تادرمیان میكده سر بر نمی كنم) * محصول بیت * هركز بنم كندی باشمدن خبرم اولمز مادامكه میخانه اورته سنده باش قالدرم یعنی آنده پیدا اولوب ظاهر اولمینجه حاصلی اول دوالخانه یه واروب عیاش رندلرله حشر اولمینجه عقلم باشمه كلوب كندمدن خبردار اولمم یعنی برایكی قدح باده ایله عقلم باشمه كاور

(ناصح بطعن كفت حرامست می مخور * كفتم بچشم كوش بهر خرنمی كنم) * محصول بیت * ناصح بكا طعن طریقیله دیدی

وجودەدن دخی خبردارلق اولیه و(من عرف نفسه فقد عرف ربه) سری ظاهر اولیه

﴿ ناصح بطعن كفت حرامست می مخور * كفتم بچشم كوش بهر خر نمیكنم ﴾

ناصح طعن ایله بكا دیدی شراب حرامدر ایچمه دیدم باشم وكوزم اوزره هر خرك سوزنی استماع ایلمم (مفردات) (ناصح) م (با) للملابسه (طعن) طعن (كفت) دیدی (حرا) م (است) در (می) شراب (مخور) ایچمه (كفتم) دیدم (بچشم) برسر وچشم تقدیرنده باشم وكوزم اوزره دیمكدر (كوش) قولاق (بهر خر) هر اشكه (نمیكنم) ایلمزم (معنای اشارتی) استعیذ بالله (فسوف یأتی الله بقوم یحبهم ویحبونه) آیت كریمه سی سرندن غافل ذوق روحانیدن واسرار عشق ومحبتدن بی خبر واعظ ابتر واكدشراب عشق الهیدن منع وطعن طریقیله بكا بوعاشقلق خراباق ودیوانه لكدر نفسی ذلیل ایتك حرامدر دیدی بندخی دیدم باشم اوزره اما هر خرلایفهمك سوزی قولاغمه كیتمز زیرا عشق الهیدن خبردار اولمیان (كالانعام بل هم اضل) در

﴿ پیرمغان حكایت معقول میكند * معذورم ار حدیث تو باور نمیكنم ﴾

پیرمغان حكایتی معقول ایلر بنی معذور طوت اگر سنك سوزكه اعتقاد ایلمم (مفردات) (پیرمغان) مرشد (حكایت) م (معقول) قبول (میكند) ایلر (معذورم) بن معذورم (ار) اگر (حدیث) سوز (تو) سن (باور) تصدیق (نمیكنم) ایلمزم (معنای اشارتی) ای طفل ابجد خوان ومغلوب نفس وشیطان اولان واعظ بكا اول (وعلمناه من لدنا علما) آیت كریمه سی سرینه مظهر اولان مرشد كامل انوار شریعتدن واسرار طریقت وحقیقتدن كماهی علیه عندالله مقبول اولان حكایت خبر ویركن معذور اول اگر سنك كبی پرغرض اسیر نفسك سوزینه التفات واعتقاد ایلمزم

﴿ حافظ جناب پیرمغان جای دولتست * من ترك خاكبوسی این در نمیكنم ﴾

ای حافظ مرشدك جنابی دولت یریدر بن بوقپونك خاكبوسلكنی ترك ایلمزم (مفردات) (حافظ) م (جناب) اوجوره سی (پیرمغان) مرشد (جای) محل (دولت) م (است) در (من) بن (ترك) م (خاكبوس) طپراق او پوجی (این) بو (در) قپو (نمیكنم) ایلمزم (معنای اشارتی) ای حافظ اولوالابصار اولان مرشد كاملك قربیتی وبركات صحبتی مرده جانلری احیا ایدوب دولت ابدیه وسعادت سرمدیه یه باعثدر بن بومردان خدانك خدمتنی وملازمت صحبتنی ترك ایلیوب اهل صورتلره بوسنه كیتمزم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ مادرس سحر در سر میخانه نهادیم * محصول دعا در ره جانانه نهادیم ﴾

بز سحر درسنی میخانه هوسنده قودق دعانك محصولنی جانانه نك یولنده قودق (مفردات) (ما) بز (درس سحر) م (در) فی (سر) هوس (میخانه) م (نهادیم) قودق (محصول دعا) م (در) فی (ره) یول (جانانه) محبوب (نهادیم) قودق (معنای اشارتی) زغفلت قلبی ازاله ایده میوب توغلی مذموم وعلوم باطنه یه نسبت قشور محض اولان علوم ظاهره درسنی ترك ایلدك زیرا حضرت اللهك ذات نورینه برنفس مستغرق اولق

شراب حرامدر آنی ایچمه دیدم علی الرأس والعین قولاغمی هر اشكه طوتمام یعنی هر خرك سوزینی دیكلمم خواجه واعظی خرابادی اول زمانك واعظلرینی خرابین بوزمانه نك واعظلرینی كورسه عجب نه دیردی اوله مصراع ثانیده كوش چشمه عطف ایلین مقصود بیته واصل اولمامش (پیرمغان حكایت معقول میكند * معذورم ار محال تو باور نمی كنم) * محصول بیت * ناصح سابقه یورركه پیرمغان معقول حكایت ایدر پس انك معقول حكایه سنی قویوب اگر سنك محالاتكی اینانمزسم معذورم یعنی انك كرچكی طورركن سنك افترازیكه ایناتمزسم غریب دكل (حافظ جناب پیرمغان جای دولتست * من ترك خاكبوسی این در نمی كنم) بونده جنابدن مراد آستانه در ترك خاكبوسی اضافتی مصدرك مفعولنه در خاكبوسی وصف تركیبیدر طپراق اوپجی دیمكدر ویاحرف مصدر تراب بوس ایدیجیلك معناسنه ایندره اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * ای حافظ پیرمغانك آستانه سی دولت یریدر یعنی آنده دولتلر كسب اولنور زیرا انده وارانك قوینی بیكه بتراولو دو لتلو اولور پس ایمدی بن بوقپونك خاكبوسلغنی ترك ایلمزم یعنی دائما بوسعادتخانه نك آستانه سنی بالین ایدنورم وملازمتنی ترك ایلم دیمكدر (وله ایضا) (مادرس سحر درسر میخانه نهادیم * محصول دعا دره جانانه نهادیم) سر بونده سودا وهوا معناسنه در * محصول بیت * بز سحر درسنی میخانه هواسنه قودق یعنی درسی ترك ایدوب میخانه یه دوشدك حاصلی بادەیه دوشدك دعا محصولنده جانان یولنه قودق ایلدیكمز دعالری جانانك یولنه فدا ایلدك یعنی جانانه بغشلدق حاصلی ثوابنی اكا هبه ایلدك

سوداسی اولین وآخرینك علمندن اولیدر آنكیچون روزوشب محصول دعا ونیازمزی محبوبك یولنه قودق كه دوجهانده بوندن غیری مرادمز یوقدر

﴿ درخرمن صدزاهد عاقل زند آتش * این داغ كه ماردل دیوانه نهادیم ﴾

یوز عاقل زاهدك خرمنه آتش اورر بوداغ كه بزدیوانه كوكلمزاوزره قودق (مفردات) (در) فی (خرمن) م (صد) یوز (زاهد عاقل) م (زند) اورر (آتش) م (این) بو (داغ) م (ما) بز (بردل) كوكل اوزره (دیوانه) م (نهادیم) قودق (معنای اشارتی) (العقل عقال المرء) فحواسنجه عقل معاشنه مغرورلغله سبب سعادت دارین اولان عشق الهیه بی اختیار ایتیوب ذوق روحانیسز طاعات بی مغز ایله الدانان نیجه یوز زاهد خشكلرك خرمن طاعاتنه بزم بوخانه تجلی اولان قلبمز اوزره قویدیغمز داغ عشق آتش اوروب كندولرینی عبادت غرورندن خلاص ایلر

﴿ سلطان ازل كنج غم عشق بماداد * تاروی درین منزل ویرانه نهادیم ﴾

ازل سلطانی عشق غمنك خزینه سنی بزه ویردی تاكه بوویرانه منزله یوز قودق (مفردات) (سلطان ازل) حضرت الله (كنج) خزینه (غم عشق) م (بما) بزه (داد) ویردی (تا) حتی (روی) یوز (درین) بونده (منزل ویرانه) م (نهادیم) قودق (معنای اشارتی) بحمدالله سلطان حقیقی اولان حضرت الله (نحن قسمنا) ده عشق ذاتیه سی غمنی بزه ویردی واحسان ایلدی آنكیچون بزدخی صورت ملكنی خراب ایدوب بومنزل ویرانه ده توجه قلبمز انجق ذات بیچون خدایه متوجه اولوب كلی ماسوادن فراغت ایلدك

﴿ درخرقه ازین بیش منافق نتوان بود * بنیادش ازین شیوهٔ رندانه نهادیم ﴾

خرقه ده بوندن زیاده منافق اولمق اولمز آنك بنیادنی بو رندانه شیوه دن قودق (مفردات) (در) فی (خرقه) م (ازین) بوندن (بیش) زیاده (منافق) م (نتوان) ممكن دكل (بود) اولمق (بنیادش) آنك تملی (ازین) بوندن (شیوه) ناز (رندانه) لاابالیلره منسوب (نهادیم) قودق (معنای اشارتی) راه عشقده بوندن زیاده منافقلق اولمزكه تغییر الشكل لاجل الاكل یاخود ریا وسمعه ایله خرقه پوش اولوب بی خبر اوله رق عشق ومعرفت ادعاسیله صورت صلاح وجذبات وانفتاح اظهار ایلدك لكن انك تملی غرض فاسده وفسق ومعصیت اوزره قودق

﴿ دردل ندهم ره پس ازین مهربتان را * مهرلب او بردر این خانه نهادیم ﴾

شمدنصكره قلبمه محبوبلرك محبتنه یول ویرمزم آنك لبی مهرنی بوخانه نك قپوسی اوزره قودق (مفردات) (دردل) قلبمه (ندهم) ویرمزم (ره) یول (پس ازین) بوندنصكره (مهر) محبت (بتان) محبوبلر (را) اداة مفعول (مهر) م (لب) دوداق (او) ضمیر (بر) علی (در) قپو (این) بو (خانه) م (نهادیم) قودق (معنای اشارتی) بوندنصكره عزیمت ایدمكه منبع فساد اولوب شهوات نفسانی یوزندن قطاع طریق اولان محبوبان صوریلرك محبتنه قلبمه یول ویرمزم واول

(درخرمن صدعالم عاقل زند آتش * این داغ كه ماردل دیوانه نهادیم) درحرف صله * محصول بیت * یوزعالم عاقلك خرمنه آتش اورر بوداغ كه بزدیوانه كوكله اوردق یعنی هر عالم عاقل كه بزم دلمزك داغنی كورر آجید یغندن یوركی یانار (سلطان ازل كنج غم عشق بماداد * تاروی درین منزل ویرانه نهادیم) * محصول بیت * ازل پادشاهی عشق غمی خزینه سنی بزه ویردی اولوقتدنبری كه بومنزل ویرانه یه توجه ایلدك یعنی دنیایه یوزقویالدنبری حاصلی دنیایه كلالدنبری خداغم عشقی بزه نصیب ایلدی (درخرقه ازین بیش منافق نتوان بود * بنیادش ازین شیوهٔ رندانه نهادیم) ازین ازحرف ابتدا واین اسم اشارتدر قریبه وجائزدر كه ازین ادات تعلیل اوله بونك ایچون معناسنه * محصول بیت * خرقه ده بوندن ارتق منافق اولمز یعنی فقیر لباسنی كیوب اكا شایسته عمل ایلمك منافقلقدر پس فقرا خرقه سنك بنیادنی بورندانه شیوه دن قودق یاخود بنیادنی بونكیچون شیوهٔ رندانه قودق یعنی نفاق آكلنمسون دیو خرقه ده رندانه طور وبنیاد اوردق یعنی رندلكه باشلدق وتتردن فراغت ایلدك دیمكدر (دردل ندهم ره پس ازین مهربتارا * مهرلب او بردراین خانه نهادیم) درحرف صله * محصول بیت * بوندنصكره محبوبلر محبتنه كوكلمه یول ویرم یعنی شمدنصكره دلبرسوم جانانك لبی مهرنی بوخانه نك قپوسنه قودق یعنی كوكل خانه سنك قپوسنه جانان مهرنی اوردق كه اندن غیری كیمسه نك حكمی نافذ اولمسون اول خانه ده

محبوب حقیقینك كلام مجیدی . حكمنجه كه (وتبتل الیه تبتیلا) دركاه ماسوادن انقطاع وقلبا وقالبا جانب حقه رجوع اوزره بوقلب خانه سنك قپوسی اوزره مهر اوردق

﴿ آن بوسه كه زاهد زپیش دست بماداد * ازروی صفا برلب پیمانه نهادیم ﴾

اول بوسه یی كه زاهد المز اوپوری بزه الویردی صفا یوزندن پیمانه نك لبی اوزره قودق (مفردات) (آن) اول (بوسه) م (زاهد) م (زپیش) الندن ایچون (دست) ال (بما) بزه (داد) ویردی (از) من (روی) یوز (صفا) م (بر) علی (لب) دوداق (پیمانه) قدح (نهادیم) قودق (معنای اشارتی) اول صورت پرست اولان زاهد خشك عرض ووقارندن وناموس وعارندن كیمدن لذات روحانیت والطاف عشق ومحبت تحصیلی ایچون بزه ال ویردی وبزه تسلیم وانقیاد صورتنی كوستردی لكن نائل اولهمدی زیرا بز اول لذت عشقی صدهزار ذل وحقارت ایله وصفای قلب اوزره جان فدا ایتكله تحصیل ایلدك

﴿ المنة لله چومابی دل ودین بود * آرا كه خردپرور وفرزانه نهادیم ﴾

منت خدایه كه بزجلین بی دل وبی دین اولدی آنی كه عاقل وعارف قودق (مفردات) (منت) شكر (لله) خدایه (چوما) بزم كبی (بی دل) كوكلسز (بی دین) دینسز (بود) اولدی (آرا كه) آنی كه (خردپرور) عقل بسلیجی (فرزانه) عارف (نهادیم) قودق (معنای اشارتی) عقل معاشده وعلوم وحكم ظاهره ده بكنوب راه مشایخ عظامه سالك اولمدیغیچون اسرار وحالات عشقدن بی خبر ومنكر حالات اهل الله كندوبه اهل غره تعبیر اوننان عالم ظاهرراه حقده ریاضات ومجاهدات ایله طاعات بسیاری سببیله كندوبه جذبهٔ رحمان ایریشوب جزئی لذت روحانیت بولق ایله شكرالله كه بزم كبی عاشق ودینداراق دعواسنی ترك ایدوب خالص وصادق اولمشدر

﴿ چون میرود این كشتیٔ سرگشته باآخر * جان درسرآن گوهر یكدانه نهادیم ﴾

چونكه بوسرگشته كمی آقر كیدر وغرق اولور جانمزی اول یكدانه گوهرك سوداسنه قودق (مفردات) (چون) چونكه (میرود) كیدر (این) بو (كشتی) كمی (سرگشته) باشی دونمش (باآخر) م (جان) م (در) فی (سر) سودا (آن) اول (گوهر یكدانه) بردانه جوهر (نهادیم) قودق (معنای اشارتی) بواطاعتسز وجود كمیسی عاقبت اصلنه رجوع ایدوب تراب اولسه كركدر آنكیچون جانمزی باعث حیات ابدی اولان سلطان عشق خدایه تسلیم ایلدك وبلاحجاب لقاء الله وصلت ایچون راه عشقده جان وسریمزی فدا ایلدك

﴿ قانع بخیالی زتو بودیم چوحافظ * یارب چه گدا همت وبیگانه نهادیم ﴾

حافظ كبی سندن برخیاله قانع اولدق نه عجب گدا همتلو وبیگانه طبیعتلویز (مفردات) (قانع) م (با) للملابسه (خیال) م (یا) وحدتیه (زتو) سندن (بودیم) ایدك

(ان بوسه كه زاهد زپیش دست بماداد * ازروی صفا برلب پیمانه نهادیم) پی بونده ادات تعلیلدر اجل معناسنه آنكیچون دیمكدر * محصول بیت * اول بوسه كه زاهد النی بزه اول بوسه ایچون ویردی یعنی الینی بزه صوندیكه بوس ایده وزاما بزالینی بوس ایلیوب بلكه صفا یوزندن اول بوسه یی لب پیمانه یه قودق یعنی تبركا لب پیمانه یی بوس ایلدك الك الینی بوس ایلدك اگرچه كه الینی بزه ویرمكدن مرادی بوس ایتدرمك ایدی پی لفظی بونده آردوصوك معناسنه اخذ ایلینی مؤاخذه ایلك كرك (المنة لله كه چومابی دل ودین بود * آراكه خردپرور وفرزانه نهادیم) خرد پرور وصف تركیبیدر عاقل معناسنه * محصول بیت * منت خدانكدر كه بزم كبی بیدل ودین ایمش اول كیمسه كه خردپرور وفرزانه قودق یعنی عاقل ودانا تعیین ایلدیكمز كیمسه بزم كبی رسوای عالم ایمش (چون میرود این كشتیٔ سرگشته كه آخر * جان درسرآن گوهر یكدانه نهادیم) چون بونده كیف معناسنه در كشتیٔ سرگشته دن مرادوجود دیدر وگوهر یكدانه دن جانانی * محصول بیت * بوكشتیٔ سرگشته نیجه كیده یاور كه جانی اول گوهر یكدانه نك سوداسنه قودق یعنی جانان سوداسی ومحبتی وارایكن وجودمز غیری یره كیتمكه قادر دكل حاصلی جانان سوداسنی ترك ایدوب برغیری یره كیده مز زمصراع اولك معناسی چونكه بوسرگشته كشتی عاقبت كیدر یعنی غرق اولوردیمك عجب سرگشته وجود ایمش (قانع بخیالی زتو بودیم چوحافظ * یارب چه گدا همت وبیگانه نهادیم) نهاد بونده طبع معناسنه در * محصول بیت * حافظ كبی سندن برخیال ایله قانع وراضی ایدك یارب نه گدا همت وبیگانه طبعز یعنی خیال جانانه قانع اولوب وصالنه طالب اولمامق زیاده دون همت وآلچق طبیعتلی لكدندر حاصلی وصاله قابل ایكن خیال ایله قانع اولمق دنائت وناكسلكدر

(چو) مثل (حافظ) م (يارب چـه) نه عجب (كدا همت) ادنى همت (يكانه) م (نهـاد) طبيعت (ايم) يز (معناى اشـارتى) (علو الهمة من الايمان) كلامى سرنجه بوبى نهايه اولان دركاه الهيده مقـام عرفانده تجـلئ دائمى و فيض بلا واسطه دولتنى تحصيل ممكن ايكن حافظ كبى برخياله وذوق جزئى اولان مرتبهٔ عشقه قانع اولـدق نه عجب ادنى همتلو و يكانه طبعتلو يز

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ خيال روى تودر كاركاه ديده كشـيدم * بصورت تونكارى نديدم ونشنيدم ﴾

سنك يوزك خيالنى چشم كاركاهنه چكدم سنك صورتكده برنكار كوردم وايشتـدم (مفردات) (خيال) م (روى تو) سنك يوزك (در) فى (كاركاه) دكان (ديده) كوز (كشيدم) چكـدم (با) ظرفيه (صورت) م (تو) سن (نكارى) برمحبوب (نديدم) كوردم (نشنيدم) ايشتمدم (معناى اشارتى) (لا يعلم الله الا الله لا فى الدنيا ولا فى الآخرة) كلامى سرنجه اى شبيه ونظيرى اولميان محبوب حقيقى بحمدالله سنك دام اوليا اولا ن انوار ذات بيچونك خيـالنى چشم اصيرتم كاركاهنه چكـدم وتوجه قلبمى انجق جانب عزتكه قصر ايلدم زيرا صورتده ومعناده ذاتا وصفاتا سنك كبى بى همتا و بى نظير برمحبوب نه كوردم ونه ايشتدم

﴿ اميد خواجكيم بودبندكئ توجستم * هواى سلطنتم بودخدمت تو كزيدم ﴾

بكاافندىلك اميدى اولدى سنك قوللغكى ايستدم بكا سلطنت آرزوسى اولدى سـنك خـدمتكى اختيار ايلدم (مفردات) (اميـد) م (خواجكى) افندىلك (م) بكا (بود) ايدى (بندكئ تو) سـنك قوللغك (جستم) طلب ايلـدم (هوا) محبت (سـلطنت) م (م) بكا (بود) ايدى (خدمت) م (تو) سن (كزيدم) اختيار ايلدم (معناى اشارتى) (تتجافى جنوبهم عن المضاجع يدعون ربهم خوفا وطمعا ومما رزقناهم ينفقون فلا تعلم نفس ما اخفى لهم من قرة أعين جزاء بما كانو يعملون) آيت كريمهسى سرنجه اى بى شبيه اولان حضرت اللهم سندن افندىلك ايستدم آنى سنك قوللغكده بولدم وسـعادت دارين ايله ايكى جهان سلطانى اولمق ايستدم آنى دخى روز وشب سنك خدمتكى وطاعتكى اختيار ايلكده بولدم

﴿ اكرچه درطلبت همعنان بادشمالم * بكرد سروخرامان قامتت نرسيدم ﴾

اكرچه سنك طلبكده بادشمالك همعنانى يم سنك سرو خرامان قامتكك توزنه ايرشمـدم (مفردات) (اكرچه) م (در) فى (طلب) م (همعنان) دزكين برابر (بادشمال) قطب جانبنـدن اسن يل (م) ن (با) للملابسه (كرد) توز (سرو) م (خرامان) صالنيجى (قامت) م (ت) ضمير (نرسيدم) ايرشمدم (معناى اشـارتى) اى خالق بجوم سـنك فضل واحسانكله قطب اعظمك سايهٔ عنايتنده ونظر سـعادتنده اكرچه سنك ذات بيچونكه وصلت طلبنده اولقدر جدوسعى ايلدم ذات عليه كك وانوار قدسيه كك حقيقته ايرشمدم

ولهايضا (خيال روى تو بر كاركاه ديده كشيـدم * بصورت تو نكارى نديدم و نشنيدم) خيال روى تو لاميه لر در كاركاه ديده بيانيه نكارى ياحرف وحدت * محصول بيت * سنك رويك خيالنى ديده كاركاهنه چكـدم سنك صور تكـده برنكارى نه كوردم ونه ايشتدم (اميد خواجكيم بو دبنـدكئ تو جستم * هواى سلطنتم بو دخدمت تو كزيدم) * محصول بيت * بنده خواجه لك اميدى وارايدى سنك قوللغكى ايستدم يعـنى سنك بندهلكك خواجهلكدر حاصلى سكاقول اولمـق افنـدى اولمقدر بنده سلطنت آرزوسى وار ايدى سنك خدمتك اختيار ايلدم يعنى سنك خدمتك سلطنتدر (اكرچه در طلبت همعنان بادشمالم * بكرد سرو خرامان قامتت نرسيدم) * محصول بيت * اكرسنى طلب ايلكـده بادشماله همعنانم يعـنى دزكيندشم كه بويله يلر بو يوردوم بونك بر بله سنك سرو خرامان كبى قامتـك غبارينه ايرشمدم يعنى سنك قامتكه واصل اولمدم

(اميد درشب زلفت بروز عمر نبستم * طمع بدور دهانت زكام دل ببريدم) * محصول بيت * سنك شب زلفكده عمر كوننه اميد باغلمدم يعنى عمرمه اعتمادم يوق وسنك دهانك دورنده بكا كوكل مرادى حاصلى اولمز

﴿ اميد درشب زلفت بروز عمر نبستم * طمع بدور دهانت زكام دل ببريدم ﴾

سنك زلفك شبنده عمر كوننه اميد باغلمدم سـنك دهانك دورنده كوكل مرادندن اميد كسـدم (مفردات) (اميد) م (در) فى (شب) كيجه (زلف) م (ت) ضمـير (با) للملابسه (روز) كون (عمر) م (نبستم) باغلمدم (طمع) م (با) للملابسه (دور) م (دهان) اغز (ت) ضمير (ز) من (كام) مراد (دل) كوكل (ببريدم) كسدم (معنـاى اشارتى) يارب سـنك ارادهٔ ازليهك و (كل من عليها فان) كلام شريفك سرنجه حيات جسمانيهنك بقاسنه اميد باغلمدم ونفسك مراداتى حصولندن اميدى قطع ايلدم

﴿ كناه چشم سياه تو بود وكردن دلخواه * كه من چوآهوى وحشى زآدمى برميدم ﴾

كناه سـنك سياه چشمك واطيف كردنكك اولدى كه بن وحشى آهو كبى آدميـدن اوركدم (مفردات) (كناه) م (چشم) كوز (سياه) م (تو) سن (بود) ايدى (كردن) بيون (دلخـواه) كوكل ايستيجى (من) بن (چـوآهو) جـيران كبى (وحشى) قاجيجى (زآدمى) بنى آدمـدن (برميدم) اوركدم (معناى اشـارتى) بحمدالله بنم خلق عالـدن وجميع ماسوى اللهدن وحشى آهو كبى فرار وانقطـاعمه سبب بندهسنك نظرعنايتك وظهورات انوارذات احديتك آثاريدر

﴿ زشوق چشمهٔ نوشت چه قطرها كه فشاندم * زالعل بادهفروشت چه عشوها كه خريدم ﴾

سـنك لذيذ چشمهكك شوقندن نه قطرهلر كه صاچدم سـنك بادهفروش ايكدن نه عشوهلر كه صاتون الدم (مفردات) (ز) من (شوق) م (چشمه) بيكار (نوش) بال (ت) ضمير (چه) نه (قطرها) قطرهلر (فشاندم) صاچدم (ز) من (لعل) م (باده فروش) شراب صاتيجى (چه) نه (عشوها) نازلر (خريدم) صـاتون الدم (معناى اشارتى) اى محبوب حقيقى سـنك آثار لطائف نظرعنايتك والذات تجليات روحانيهك شوقندن بوديدهٔ خونبارمدن نه عجب بسيار قطرهلر صاچدم وسنك حيات ابدى بخش ايديجى كلام سعادت انجامكدن نه جلوهلر ونه كونه فيوضـات وانكشافات بولدمكه قياسه كلمز

﴿ زغمزه بردل ريشم چه تيرها كه كشادى * زغصه برسر كويت چه بارها كه كشيدم ﴾

غمزهدن بنم يارهلى كوكلمه نه تيرلر كه اوردك غصهدن سنك سر كويكده نه يوكلر كه چكدم (مفردات) (ز) من (غمزه) كوزك كيرپكى (بر) عـلى (دل) كوكل (ريش) ياره (م) بنم (چـه) نه (تيرها) اوقلر (كشـدى) اچدك (ز) من (غصه) م (برسر كويت) سنك محلهك باشنده (چه بارها) نه يوكلر (كشـيدم) چكدم (معناى اشارتى) الم هجراندن شرحه شرحـه اولمش مجروح كوكلم اوزره نه عجب تير جفالر وداغ آتش عشق خوش ادا ايله اوردك وسـنك راه عشقكده كرم واحسانك اميديله محن وبلاياى درد عشقكدن نه عظيم يوكلر چكدم كه حسابه كلمز

﴿ زكوى يار بيارای نسيم صبح غبارى * كه بوى خون دل ريش ازان تراب شنيدم ﴾

(كناه چشم سياه تو بود وكردن دلخواه * كه من چوآهوى وحشى زآدمى برميدم) كناه چشم لاميـه دروسياهه اضافت بيانيه وتويه لاميه واو حرف عطف كردن دلخواه بيانيه دلخواه وصف تركيبيدر خواهيدندن كوكل ديلكى يعنى كوكل ايستيوب عرضوايلديكى نسنه كه حرف بيان آهوى وحشى بيانيه آدمى بايله انسان ديمكدر * محصول بيت * سنك قاره كوزك وكوكل آليجى كردنك كناهيدر كه بن آهوى وحشى كبى آدمدن اوركدم يعنى چشم سياه وكردن دلخواهك محبتى بنى آهـوى وحشى كبى مردمدن اوركدوب طاغلره دوشوردى (زشوق چشمهٔ نوشت چه قطرها كه فشاندم * زالعل بادهفروشت چه عشوها كه خريدم) * چشمهٔ نوش بال چشمهسى ديمكـدر كه دهانجانانـدن كنايهدر قطرهدن مراداشك قطرهلريدر كثرت كريهدن كنايهدر شوق چشمهٔ نوش لاميه و بيانيه در لعل باده فروش بيانيه * محصول بيت * سنك چشمهٔ نوشك شوقندن نه قطرهلر كه صاچدم يعـنى نه كريهلر كه ايلـدم باده فروش لبكدن نه عشوهلر كه صاتون آلدم يعنى نه الدانشلر كه الداندم حاصلى بادهٔ لعلك صاتون المق سوداسنده زياده الداندم (زغمزه بردل ريشم چه تيرها كه كشادى * زغصه برسر كويت چه بارها كه كشيدم) * محصول بيت * مجروح يوركمه غمزهدن نه اوقلر كه اوردك يعنى مبالغه اوقلر اوردك سر كويكده غم وغصهدن نه يوكلر كه چكدم يعـنى نه زحمتلر چكدم ديمكدر (زكوى يار بيارای نسيم صبح غبارى * كه بوى خـون دل ريش ازان تراب شنيـدم) * محصـول بيت * اى نسيم صبح كوى ياردن برغبار كتور زيرا مجروح دلك قانى قوقوسنى اول ترابدن ايشتدم

ای نسیم صبح یارك محله سندن برغبار كتور كه مجروح كوكل قانك رایحه‌سنی اول ترابدن ایشتدم (مفردات) (ز) من (بوی) رایحه (یار) م (بیار) كتور (ای نسیم صبح) ای صباح یلی (غباری) بر توز (كه) زیرا (بوی) رایحه (خون) قان (دل ریش) یاره‌لی كوكل (ازان) اندن (تراب) طپراق (شنیدم) ایشتدم (معنای اشارتی) ای فیض الهی ونفحات سبحانی سحری اول محبوب حقیقینك عندیت معنویه سندن جلساء اللهدن اولان شیخ كامل ومرشد مكمل خاكینك وصلته بزه دلیل اولكه دردعشق الهیه ایله یاره‌لی كوكل رایحه‌سنی ونفس رحمانیه نك لطائف واسرارادنیه سنی اول ترابی اولان منبع حكمت الهیه‌دن ایشتدم

چوغنچه برسرم ازكوی او كذشت نسیمی * كه پرده بردل مسكین بوی او بدریدم

آنك كویندن بنم باشم اوزره برنسیم كچدی كه مسكین كوكل اوزره پرده‌یی غنچه كبی آنك بویله یرتدم (مفردات) (چوغنچه) غنچه كبی (برسرم) باشم اوزره (از) من (كوی) محله (كذشت) كچدی (پرده) م (بر) عـلی (دل) كوكل (مسكین) م (با) للملابسه (بوی) رایحه (او) ضمیر (بدریدم) یرتدم (معنای اشارتی) بحمدالله نسیم سحر غنچه‌یی كشاد ایتدیكی كبی اول محبوب حقیقی وعالم لاهوتی جانبندن بنم دولتلو باشم اوزره برنسیم نفس رحمان وبرنفحهٔ سبحان ایریشوب طوقندیكه مسكین كوكل اوزره حجاب اولان پرده‌لری اول روائح مسكیهٔ غیبیه سببیله یرتلوب انوار جمال الله منكشف اولمشدر

بخاك پای توسوكندونور دیدهٔ حافظ * كه بی رخ توفروغ ازچراغ دیده ندیدم

آندم سنك خاك پایكه وحافظك كوزی نورینه‌در كه سنك رخكسز چشم چراغندن نور وشعله كورمدم (مفردات) (بخاك پای تو) سنك ایاغك طپراغنه (سوكند) آند (نور) م (دیده) كوز (حافظ) م (بی رخ تو) سنك یكاغكسز (فروغ) شعله (از) من (چراغ) م (دیده) كوز (ندیدم) كورمدم (معنای اشارتی) ای محبوب سنك آثار تجلیاتكه وحافظك دیدهٔ جاننده اولان نورمحمدیه یه قسم ایدرمكه سنك تجلیٔ انوار ذات بیچونكسز بصیرت قلبمده ودیدهٔ جانمده برنور وبرضیا كورمدم

وله ایضا

مابدین در نه پی حشمت وجاه آمده ایم * از بد حادثه اینجا به پناه آمده ایم

بزبو قپویه شوكت ومنصب ایچون كلمشز حادثه‌نك ضررندن بونده التجایه كلمشز (مفردات) (ما) بز (بدین در) بوقپویه (نه) نفی (بی حشمت) شوكت ایچون (جاه) منصب (آمده ایم) كلمشز (از) من (بد) كتو (حادثه) م (اینجا) بونده (به پناه) صغنغه (آمده ایم) كلمشز (معنای اشارتی) ای معشر عشاق زبودرگاه حقه وباب همایون فیاض مطلقه شوكت وسلطنت وجاه ومنصب طلبی ایچون كلمدك بلكه خانهٔ تجلیٔ الهی اولان قلبمزه غم وغصه نك وكدورات تعلقات ماسوانك ضررندن تحفظ والتجا ایچون كلمشزدر حفظنا الله من شرور انفسنا ومن سیئات اعمالنا

(چوغنچه برسرم ازكوی او كذشت نسیمی * كه پرده بردل مسكین بوی او بدریدم) * محصول بیت * غنچه كبی باشم اوزرندن جانان كویندن برنسیم كچدیكه دل مسكینك اوزرنده آنك قوقوسی سببیله پرده‌یی یرتدم یعنی آنك قوقوسیله بی اختیار اولوب پردهٔ دلی چاك ایلدم حاصلی نسیم بوی جانانی كتورمك سببیله پردهٔ دلی چاك ایلدم (بخاك پای توسوكندونور دیدهٔ حافظ * كه بی رخ توفروغ ازچراغ دیده ندیدم) * محصول بیت * سنك خاك پایكه یمین ایدرم وحافظك نور دیده سنه كه سنك رخك سز چراغ دیده دن فروغ وضیا كورمدم یعنی سنك رخك سز كوزمی روشن كورمدم حاصلی كوزم آیدینی سنك رخكدر (وله ایضا) (مابدین درنه پی حشمت وجاه آمده ایم * از بد حادثه اینجا بپناه آمده ایم) * پی ادات تعلیل حشمت حای مهمله‌نك كسریله عجم عظمت معناسنه استعمال ایدر جاه منصب * محصول بیت * بزبو جانان قپوسنه عظمت ومنصب ایچون كلمشز بلكه حادثه ظلمندن بونده صغنغه كلمشز حادثه‌نك تقدیری حادثهٔ بددر ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیر اولندی

(رهرو منزل عشقیم وزسرحد عدم * تااقلیم وجوداین همه راه آمده ایم) رهرو وصف تركیبیدر یوله كیدیجی منزل اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر وعشقه اضافت لامیه‌در ادات تكلم ده بویله در واو حرف عطف سرحد عدم لامیه تا انتهای غایت ایچون الی معناسنه در تااقلیم وجود باحرف صله واضافت بیانیه وبالامیه‌در مجازا این همه بوقدر دیمكدر زه سرحد عدم مصراع ثانی یه مرهوندر * محصول بیت * عشق منزلنك رهرویز وسرحد عدمدن اقلیم وجوده‌دك بوقدر یول كلمشز یعنی عدمدن وجوده كلمشز (سبزهٔ خط توديدیم وزبستان بهشت * بطلبكاریٔ این مهر كیاه آمده ایم) سبزهٔ خط تو بیانیه ولامیه‌در زبستان بهشت مصراع ثانی یه مرهوندر مهر كیاه راوندر یعنی نباتات جنسندن بر نباتك اسمیدر اصلنده كیاه مهرایدی اضافتله صكره اضافتدن قطع ایدوب تركیب مزجی ایلدیلر حاصلی محبت اوتی دیمكدر یعنی آنی یله كتورن محبوب القلوب اولورمش روی محبوبه‌ده مهر كیاه دیرلر وبعضیلر دیدیلر كه شمسی دیدكاری نباتدركه شمس یعنی كونش نه جانبده ایسه چیچكی اول جانبه دونر پس بنده اصلی كیاه مهرایدی كونش اوتی معناسنده ادنی ملابسه ایله یعنی شمسك چیچكی حركتنه تابع اولدیغیچون * محصول بیت * سبزهٔ خطكی كوردك وبستان جنتدن بومهر كیاهك طلبكارلغنه كلمشز یعنی سبزهٔ خط جانان طلبكارلغنه خط جانانه مهر كیاه دیمش انكیچون سبزه ذكر ایلدی پس سبزهٔ خطدن هـای رسمی سزمذكورنكته‌یه واصل اولمامش وجمیع نسخه‌لره مخالف یازمش (باچنین گنج كه شدخازن اوروح امین * بكدایی بدرخانهٔ شاه آمده ایم) گنجدن مراد حضرت قرآندر وسائر علوم ومعارف كه قرآنه تابعدر * محصول بیت * خواجه حفاظه وسائر علمایه تعریض طریقیله بیورر بو نجلین خزینه ایله كه خزینه داری حضرت جبریل اولدی كدالغله شاهك سرایی قپوسنه كلمشز (لنكر حلم توای كشتیٔ توفیق كجاست * كه درین بحر كرم غرق كناه آمده ایم) لنكر حلم تو بیانیه ولامیه‌در كشتیٔ توفیق بیانیه كه حرف تعلیل بحر كرم بیانیه غرق كناه مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت *

رهرو منزل عشقیم وزسرحد عدم * تااقلیم وجوداین همه راه آمده ایم

عشق منزلنك سالكی یز وعدم سرحدندن وجود اقلیمنه دك بوجمله یول كلمشز (مفردات) (رهرو) یول كیدیجی (منزل) م (عشق) م (ایم) ایز (ز) من (سرحد) م (عدم) یوقلق (تا) دك (با) للملابسه (اقلیم وجود) م (این همه) بوجمله (راه) یول (آمده ایم) كلمشز (معنای اشارتی) طریق راه محمدی اولان راه عشقك منازلرینك سالكاری‌یز عدم سرحدندن بو اقلیم وجوده (وماخلقت الجن والانس الا لیعبدون) آیت كریمه‌سی سرنجه آنجق عشق ومعرفة الله تحصیلی ایچون عالم لاهوتدن وعالم جبروتدن وعالم ملكوتدن وعالم ارواحدن وعالم مثالدن بوعالم ناسوته طورا بطور بوقدر یول كلمشز

سبزهٔ خط توبدیدیم وز بستان بهشت * بطلبكاریٔ این مهر كیاه آمده ایم

سنك سبز خطكی كوردك وجنت باغچه‌سندن بو كیاهك محبتی طلبكارلغنه كلمشز (مفردات) (سبز) یشل (خط) م (تو) سن (بدیدیم) كوردك (ز) من (بستان) باغچه (بهشت) جنت (با) للملابسه (طلبكاری) طلب ایدیجیلك ایشنه (این) بو (مهر) محبت (كیاه) اوت (آمده ایم) كلمشز یاخود مهر كیاه كون عاشقی دیدكاری چیچكك اسمیدر كه آفتاب هرنه طرفه دونرسه اودخی اول طرفه توجه ایلر بووجه اوزره مهر كونش معناسنه‌در (معنای اشارتی) عالم ارواحده سنك انوار قدسك وتجلیات صفاتك مشاهده ایلدك آنكیچون روضهٔ جنتدن (فاینما تولوا فثم وجه الله) آیت كریمه‌سی سرنجه مهر كیاه شكوفه‌سی كبی هرجانبدن انوار جمالكی مشاهده ودوجهانده تجلیٔ انوار ذاتكه استغراق امیدیله مالا نهایه دردوبلا ایله ممتزج اولان عشق ومحبتكی تحصیل ایچون بوعالم پرمحنته كلمشز

باچنین گنج كه شدخازن اوروح امین * بكدایی بدرخانهٔ شاه آمده ایم

بونجلین گنجله كه حضرت جبریل آنك خزینه داری اولدی شاهك خانه‌سی قپوسنه كدالغه كلمشز (مفردات) (باچنین) بونجلین (گنج) خزینه (شد) اولدی (خازن) خزینه‌دار (او) ضمیر (روح امین) جبرائیل (بكدایی) سائللك ایله (با) للملابسه (در) قپو (خانهٔ شاه) م (آمده ایم) كلمشز (معنای اشارتی) یارب بودولت ابدی وسعادت سرمدی اولان عشق ومعرفة اللهك تحصیلی ایچون عرش وكرسیدن اوسع اولان قلب منیری انوار روحله واسرار علوم لدنیه ایله منشرح الصدر قیلوب بونجلین خزینهٔ رحمانكه حضرت جبرائیلی خزینه دار قیلدیغك حضرت حبیب اللهی وسیله قیلوب سن شاه حقیقتك دركاه عزتنه صدهزار احتیاج ایله كدالغه وسائللكه كلمشز

لنكر حلم توای كشتیٔ توفیق كجاست * كه درین بحر كرم غرق كناه آمده ایم

ای توفیق كشتیسی سنك حلمك لنكری قنده‌در زیرا بوكرم بحرنده كناهه غرق كلمشز

توفیق خدایه ندا ایدوب بیورر كه ای كشتیٔ توفیق خداسنك حلمك لنكری قنده‌در كه بودنیا بحرنده كناهه غرق كلمشز یعنی دنیا مقام كسب ثواب وكناهدر لیكن بزبحر كناهه غرق اولمشز ایمدی ای كشتیٔ توفیق خدا حلم كوستروب بزی بحر عصیان وخطادن تخلیص ایله وجائزدركه معنی بویله اوله كه ای كشتیٔ توفیق خدا لنكر حلم قنده‌دركه بحر كرم خداده غرق كناه كلمشز یعنی بحر كرمه طالق امیدیله پس بزی تخلیص ایله

(اب رومی روداى ابر خطا شوی بیار * که بدیوان عمل نامه سیاه آمده‌ایم) ابر خطا شوی بسانیه در خطا آریدیجی ابر دیمکدر
بیار فعل امر مفرد مخاطب باغدر دیمکدر که حرف تعلیل بدیوان عمل باحرف صله واضافت بیانیه در نامه سیاه وصف ترکیبی
اقسامندندر * محصول بیت * یوزمز صوبی کیده‌بوراى خطا یویجی ابر باران رحمتکی باغدر زیرا عمل دیوانته نامه سیاه یعنی
کناه‌کار کلمشز ابر خطاشوی مذکور توفیق خدادر وجائزدر که دیوان عملدن مراد دفتر اوله پس اولزمان باحرف مصاحبت اولور
معنی دفتر عمل ایله کناهکار کلمشز دیمك اولور (حافظ این خرقهٔ پشمینه بینداز که ما * از پی قافله باآتش آه آمده‌ایم) که حرف تعلیل
ما مصراع ثانی به می هوندر باحرف
مصاحبت آتش آه بیانیه * محصول بیت *
ای حافظ بو خرقهٔ پشمینه‌یی براق یعنی
ترك ایله زیرا بز اهل ریا قافله سنك آردندن
آه آتشیله کلمشز یعنی ایمدی بو خرقهٔ
پشمینه‌یی ترك ایله که جامهٔ ریادر یوخسه
آه آتشبارم سنیده خرقه‌یه‌یا قریاندرر
حاصلی خرقهٔ پشمینه اسباب ریادر آنی
ترك ایله که آتش دوزخدن سالم اوله‌سن
زیرا ریا کفردر کافر ایسه اهل دوزخدر
(وله ایضا) (مانکویم بدو میل بناحق
نکنیم * روی کس راسیه وداق خود
ازرق نکنیم) بو غزاده ردیف واقع اولان
افعال اکثر فعل امر متکلم مع الغیر در
بعضیسی فعل مضارع متکلم مع الغیر در
بعضیسی فعل مشترکدر بینهما ایمدی
مطلعده نکوییم ونکنیم زمشتهٔ کلر واقع
اولمشلر بد نکوییم مفعولی یعنی مقول
قولیدر واو حرف عطف میل مفعول
صریحیدر نکنیمك وبناحق غیر صریحی
وباحرف صله ناحق ناحرف نفی توصیف
یعنی مذ خوابنك وصفیتی حکمی ایدر
ناحق حق دکل دیمکدر حق صفت
مشبهه‌در ناایله منفی نکنیم ایلرز ویا ایلیه‌لم
اشتراك اوزره روی کس لامیه را ادات
تأکید یعنی اضافتدن مفهوم اولان معنای
مفعولیتی تأکید ایدرنته کیم داق خود
اضافتی بو کا قرینه‌در فتأمل روی کس
وداق خود نکنیمك مفعول اولریدروسیه
وازرق مفعول ثانیلری * محصول بیت *
بز ایماز سویلرز ویا سویلیه لم یعنی شرعا
وعقلا مذموم اولان نسنه‌لری سویلرز
وحق اولیان احوال وحالاتی ایلرز
ویا ایلیه‌لم یعنی امور باطله‌یه میل ایلرز
وکیمسه‌نك یوزینی سیه وکندی خرقه‌مزی
کوك رنك ایلرز ویا ایلیه‌لم یعنی کیمسه‌نك
ریاسن اظهار ایدوب رسوای ایدوب
یوزن قاره ایلرز ونه کندیمز خرقه‌سنی
ازرق رنك ایدوب مرایی اولورز ویاخود
اوله‌لم حاصلی نه کیمسه‌نك ریاسن اظهار
ایدرز ونه کندیمز مرایی اولورز خواجه حضرتلرینك داق خود ازرق نکنیله ازرق بوشلره تعریضدرنته کیم سابقا تفصیلی کچمشدر
ادعا یوررکه ازرق پوشلر مرایلردر پس بزانلر کبی اولمیه‌لم یعنی ازرق رنك خرقه کیمیه‌لم زیرا ریاشعاریدر بعض نسخه‌ده خانهٔ
کس سیه وداق خود ازرق نکنیم واقع اولمش خانه سیه وخانه سیاه ماتم زده‌یه دیرلر یعنی کیمسه‌یی ماتم زده ایلرز حاصلی کیمسه‌یه
مصیبت ایرشدرمرز دیمکدر بر نسخه‌ده جامهٔ کس سیه واقع اولمش یعنی کیمسه‌یه ماتم لباسن کیدرمرز حاصلی کیمسه‌یی متضجر
ومتضرر ایلرز خرقه‌یه جامه نسخه‌سی زیاده مناسبدر فتأمل

(مفردات) (لنکر) کمی طور دیرمق ایچون صوبه اند قلری تیموردر (حلم) م (تو) سن
(کشتی) کمی (توفیق) م (کجاست) قنده در (که) زیرا (درین) بونده (بحر کرم)
م(غرق کناه) م (امده ایم) کلمشز (معنای اشارتی) ای بنم حلیم ورحیم غفار
الذنوب وستار العیوب اولان ربم سنك ذات بیچونکده ثابت اولان حلم والطف وکرم
بی نهایه لنکایله بوعاجز وبیچاره بنده‌لرکه توفیق وعنایتك رفیق ایله که (انا عند ظن
عبدی بی) بیوردیغك حدیث قدسیکه و (رحمتی سبقت علی غضبی) حدیث قدسیکه
اعتقاد ایله سنك رحمت واسعه‌ك حکمنجه عفو ومغفرتك امیدیله کناهده غرق اولدیغم
حالده بحر کرمه کلمشز

﴿ اب رومی روداى ابر خطا شوی بیار ❊ که بدیوان عمل نامه سیاه امده‌ایم ﴾

یوزم صوبی کیدر ای خطا یویجی سحاب یاغدر زیرا عمل دیوانه کنهکار کلمشز
(مفردات)(آب رو) یوز صوبی (رو د) کیدر (ابر) بولت (خطا شوی)
خطا یویجی (بیار) یاغدر (که) زیرا (بدیوان) م (عمل) م (نامه سیاه) م
(آمده ایم) کلمشز (معنای اشارتی) ای رحمان ورحیم اولان ربم بوجرم بیشمار ایله
یوزم صوبی وحرمت واکرمیت بندن کیدیور ای لطیف ورحیم دریای رحمتکدن
سحاب مغفرتله بیچاره ومبتلا قوللرك کناه وخطاسی چرکنی یویوب پاك ایدیجی
آب رحمتکی یاغدر وافاضهٔ کرم ایله زیرا بشریتمز حسبیله حضور معنویه که نامهٔ اعمالمز
سیاه اولدیغی حالده کلمشز

﴿ حافظ این خرقهٔ پشمینه بینداز که ما ❊ از پی قافله باآتش آه آمده‌ایم ﴾

ای حافظ پشمینه خرقه‌یی آت زیرا بز قافله نك اردندن آه آتشیله کلمشز (مفردات)
(حافظ) م (این) بو (خرقه) م (پشمینه) یوکه منسوب (بینداز) آت (که)
زیرا (ما) بز (ازپی) ارقه دن (قافله) م (باآتش آه) آه آتشیله (امده‌ایم) کلمشز
(معنای اشارتی) ای حافظ بو دام تزویر اولان خرقهٔ پشمینه‌یی وبوصورت پرستلکی
ترك ایله زیرا بز بوصورت ملکنی خراب ایدوب درد وبلا یای عشق الهیه‌یی اختیار
ایتمکله روز وشب نالان وکریان وآتش عشقله جکر سوزان اولان عشاق
الهیلر اثرنه تابع اولوب قافلهٔ عشاق اردندن آه آتشبار ایله درکاه حقه کلمشز
(اللهم ثبت اقدامنا علی صراطك المستقیم)

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ مانکویم بدو میل بناحق نکنیم ❊ روی کس راسیه وداق خود ازرق نکنیم ﴾

بز کیمسه‌یه بد سویلمز وباطله میل ایلمز کیمسه‌نك یوزنی سیاه وکندی دلقمزی کوك ایلمز
(مفردات)(ما) بز (نکوییم) سویلمز (بد) قبیح (میل) م (بناحق) باطله
(نکنیم) ایلمز (روی) یوز (کس را) کیمسه‌نك (سیه) قاره (داق خود) کندی
یاملی خرقه‌می (ازرق) کوك (نکنیم) ایلمز (معنای اشارتی) بحمدالله حضرت
الاهك توفیق وهدایتی سببیله بز بر کیمسه‌نك حقنده حاضرا وغائبا برغیبت و رنجش

﴿ کلام ﴾

(عیب درویش وتوانکر بکم وبیش بدست * کاربد مصلحت آنست که مطلق نکنیم) عیب درویش اضافتی مصدرك مفعوله‌در
وتوانکر درویشه معطوف بکم باحرف مصاحبت کم اکسك وبیش ارتق عیب مبتدأ و بدست خبری کاربد بیانیه ونکنیمك مقدم
مفعولی مصلحت آنست مبتدأ وخبر جملهٔ ابتدائیه وکاربدك معنی جهتدن مقامی حرف بیاندنصکره درتقدیری مصلحت آنست که
کاربد مطلق نکنیمدر * محصول بیت * خواجه لف ونشر طریقیله بیورر درویش وتوانکری اکسك وآرتقیله تعییب ایلك
برامزدر یعنی درویشی صغایر سببیله وتوانکری کبائر سببیله عیبلق برامزدر یعنی طریقده هیچ کیمسه‌یی عیبلیه‌لم مطلق قیدی کم
وبیشه نسبتدر وجائزدر که لف ونشر
اعتبار ایلیوب وهر برینه کم وبیشی صرف
ایلیه‌وز یعنی فقیر وغنی‌یی صغائر وکبائرله
تعییب برامزدر کیمسه‌یه دخل وطعن وجائز
دکلدر پس مصلحت اولدر که مطلقا
برامز ایش ایشلیه‌لم یعنی صغائر وکبائر
ایشلیه‌لم یعنی هیچ برو جهله کیمسه‌یی
تعییب ایلیه‌لم (خوش برانیم چهان
درنظر راهروان * فکر اسب سیه وزین
مغرق نکنیم) چهان جیك فتحیله
صفت مشبهه درجهیدندن صیچرامق
وقالقمق معناسنه نته کیم کلستانده واقعدر
* بکفت احوال ما برق جهانست * دمی
پیدا ودیکر دم نهانست * راهروان
وصف ترکیبیدر بو جیلر معناسنه
فکر اسب سیه لامیه وبیانیه قاره آت فکری
بوسوز آنی کوستررکه قاره‌آت ارالرنده
معتبر اوله بعض انجام بونده برسوز
سویلدیکی اکر صحیح ایسه وجهدن خالی
دکل دیدیکه اسب سیه دکلدر بواسب
سیه‌در یعنی عسکری آنی حاصلی ایرآنی
دیمکدر واو حرف عطف زین مغرق
بیانیه درمراد مرصع ایردر * محصول
بیت * بوجیلر نظرنده قالقیبی قالقیبی
کوزل سورمه‌لم یعنی اهل سلوك نظرنده
ایو جه سلوك ایدمه‌لم حاصلی طریق حقه
خوش خوش کیدمه‌لم دیمکدر اسب سیه
ومرصع ایر دکرینی ایلیه‌لم تحمل وتکلف
قصد ایلیه‌لم مصراع اولك معناسنی
خوش سورمه‌لم سکردیجی بوجیلر نظرنده
دیین ایو جه سکرده‌مش (رقم مغلطه
بردفتر دانش نکشیم * سرحق باورق
شعبده ملحق نکنیم) مغلطه علم بابندن
اسم مکاندر غلط ایدجك مکان یعنی
یاکلجق یر مصدر میمی اولمقده جائز غلط
معناسنه رقم مغلطه بیانیه دفتر دانشده
بویله درسرحق لامیه باحرف صله ورق
شعبده بیانیه ملحق اسم مفعولدر افعال بابندن * محصول بیت * دانش دفترینه غلط رقم چکمرز یعنی علمزه اغلوطه قرشدرمرز
حاصلی کیمسه‌یی یکلتمرز الدا بوبده سرخدا بیده حقه بازاق ورقنه الحاق ایلرز یعنی حق باطله خلط ایلرز حاصلی کیمسه‌یی
الدامق ایچون باطلی حق صورتنده ظهار ایلرز (زاهدا منع من ازباده کند آن بهتر * کالنفانش یعنی صاف مروق نکنیم)
یالمزده وقع اولان نسخه‌لرده بووضع اوزره‌در پس بو بیتك مصراع ثانیسی شاه بیته مصراع ثانی وشاه بیتك مصراع ثانیسنی بو بیته
مصراع ثانی وضع ایلك زیاده قلت تأمله ندرفتأمل زاهد مبتدأ وجملهٔ شرطیه خبری منع من مصدرك مفعول صریحنه اضافتیدر ۲

کلام سویلمز وکیمسه‌یه افترا وبهتان ایتمکله یوزینه قاره چالوب ورنجیده خاطر ایدوب
بحسب الطافه کندیمزی کناهده قویمز

﴿ عیب درویش وتوانکر بکم وبیش بدست ❊ کاربد مصلحت آنست که مطلق نکنیم ﴾

فقیری وغنی‌یی آز واکر چوق تعییب ایتمك قبیحدر مقبول اودر که مطلق فعل قبیحی
ایتمیه‌لم (مفردات) (عیب) م (درویش) فقیر (توانکر) غنی (با) للملابسه
(کم) آز (بیش) چوق (بدست) قبیحدر (کاربد) کوتو ایش (مصلحت) مقبول
(آنست) اودر (مطلق) کلیا (نکنیم) ایتمیه‌لم (معنای اشارتی)(طوبی لمن شغله
عیبه عن عیوب الناس) کلامی سرنجه فقیری وغنی‌یی قلیل وکثیر باطندن
بی خبر ایکن مجرد ظاهرنه نظر ایله تعییب وتعییر ایتمك برامز قبیحدر وزیاده مجبلاك
وخود بینلکدر (علیکم انفسکم هواعلم بمن اتقی) آیت کریمه‌سیله عمل اولیدر

﴿ خوش برانیم جهان درنظر راهروان ❊ فکر اسب سیه وزین مغرق نکنیم ﴾

یول کیدیجیلر نظرنده قالقیده رق خوش سوررز سیاه آت ومزین اکر فکرن ایلمز
(مفردات)(خوش) م (برانیم) سوررز (جهان) قالقیده‌رق (در) فی (نظر)
م (راهروان) یول کیدیجیلر (فکر) م (اسب) آت (سیه) قاره (زین) اکر
(مغرق) مزین (نکنیم) ایلمز (معنای اشارتی) ای عاشقلر عون باری تعالی ایله
التجا ایله جان وباشمزی راه عشقده فدا ایدوب نظر اهل اللهده سعی وعشق وشوق ایله
همتمز اسبنی اعلای علیینه وعالم قدس جانبنه سوره‌لم بواسب سیاه وکندهٔ بال بازجان
اولان وجود فانینك خرابنی وحب شهوات ایچون تزیین اولنان زخارف دنیایی
ومقتضای نفس وهوایی فکر وملاحظه ایتمیه‌لم

﴿ رقم مغلطه بردفتر دانش نکشیم ❊ سرحق باورق شعبده ملحق نکنیم ﴾

علم دفتری اوزره مغلطه رقمی چکمیه‌لم سرحق حقه بازاق ورقنه الحاق ایتمیه‌لم
(مفردات) (رقم) یازق (مغلطه) بکاش (بر) علی (دفتر) م (دانش) علم
(نکشیم) چکمیه‌لم (سرحق) م (با) للملابسه (ورق) کاغد (شعبده)
حقه بازاق (ملحق) بتشمك (نکنیم) ایتمیه‌لم (معنای اشارتی) حق تعالینك ذات
بیچونه معرفت وقربت ووصلت ایچون شاه راه قبلدیغی علمدینی وشریعت محمدیه‌یی
سبب هلاك اولان هوای نفسه وعزوجاه ومال ومناصب دنیای فانیه‌یه وسیله ایتمکله
دیگرزی دنیای دنیه‌یه دکیشوب علم دفتری اوزره بکاش رقم چکمیه‌لم احبار یهود
ورهبان نصاری کبی احکام اللهی زخارف دنیا ایچون تبدیل وتحویل ایتملریله ملعون
ابدی اولدقلری نمایان اولیجق بزدخی علم شریعتی واسرار حقی حقه بازاق
ورقنه الحاق ایتمیه‌لم

﴿ زاهدا رمنع من ازباده کند آن بهتر ❊ هیچ کارش زسر صدق وزرونق نکنیم ﴾

زاهدا کربزی عشقدن منع ایده‌اول یکرککه هیچ آنك ایشنی صدق ورونق اوجندن
ایتمیه‌لم (مفردات) (زاهد) م (ار) اکر (منع) م (من) بن (ازباده) شرابدن

٣ وازباده منه متعلقدر یعنی مفعول غیرصریحی دران بهتر مصراع ثانی یه مرهوندر که حرف بیان التفاتش شین معنی جهتندندن مروقه مقیددر صاف مروقش تقدیرنده صاف عامدر ومروق خاصدر یعنی برنسندن کچرمکله خالص اوله یعنی صاف مروق اضافتلری بیانیه‌لردر یعنی باحرف مصاحبت التفاته ونکنیم کلمه‌لرینه متعلق اولمق ممکندر * محصول بیت * اکر زاهد بزی باده دن منع ایدرسه اول بکدرکه اکامی صاف مروق ایله التفات ایلیه‌لم یعنی صاف مروقله اکا حرمت ایلیه‌لم حاصلی محابی اکا تکلیف ایدوب رعایت ایلیه‌لم (شاه اکر جرعهٔ رندان نه بحرمت نوشد * هیچ کارش زسرصدق بروانق نکنیم) * محصول بیت * پادشاه اکررندلر جرعه‌سنی حرمتله نوش ایلزسه یعنی بونلرك کلامنی تعظیم وتبجیل ایله اصغا ایلزسه هیچ برایشنی صدق جهتندن رونقله ایلرز ویاایلیه‌لم یعنی رندلره دوشن ایشلربنی صفای خاطرله اطیف و پاك ایلرز حاصلی هرایشنی اهمالله ایدرزیعنی اکا عن صمیم القلب همت ایلرز (آسمان کشتیٔ ارباب هنرمی شکند * تکیه آن به کهبرین بحر معلق نکنیم) * محصول بیت * آسمان ارباب هنرك کشتی‌سنی صنر یعنی پاره‌لر حاصلی ارباب هنرك عدوسیدر که مرادینك عکسنی ایشلروهنرسزلرك مرادنجه درپس اول یکدر که بومعلق دریایه تکیه ایلیه‌لم یعنی هیچ برحالنده اعتماد ایلیه‌لم زیرا متلون وکرداندر که اعتماده وانکایه لایق وسزاوار دکلدر فلکی بونده بحر معلقه تشبیه ایلش (کربدی کفت حسودی ورفیق رنجید * کوتوخوش باش که ماکوش باحمق نکنیم) مصراع اوله یاء وحدت افاده ایدر کوخطاب عام * محصول بیت * اکربرحسو بریرامز سوزسویلیوب یارانك بریسی سوزندن رنجیده خاطراولدیسه سن رفیقه خوش اول دی که بزاحمقه قولق طوتمزز یعنی سوزینه اعتبار ایلمزز پس بزباراپدك سنده سوزینه اعتبار ایله که احمقك سوزینه اعتبار اولنمز

(کند) ایدر (آن) اول (بهتر) یکرك (هیچ) م (کارش) آنك ایشنی (ز) من (سر) اوج (صدق) م (رونق) حسن (نکنیم) ایتمیه‌لم (معنای اشارتی) ذوق ایمانی وشوق روحانیت جانی اولمیان زاهد خشك اکر بزی شراب عشق الهیه دن وازواق روحانیه دن منع ایدرسه بزه لازم و یکرك اولان اولدر که اول بی خبرك طن فاسدنه وصدق واخلاص اظهار ایلدیکی ریاء کاسدنه التفات واعتبار ایتمیه‌لم که (من لم یذق لم یعرف) دیمشلردر

﴿ شاه اکرجرعهٔ رندان نه بحرمت نوشد * التفاتش بمی صاف مروق نکنیم ﴾

شاه اکر عاشقلرك جرعه‌سنی حرمتله نوش ایتمیه آنك مروق صاف شرابنه التفات ایتمیه‌لم (مفردات) (شاه) م (جرعه) م (رندان) عاشقلر (نه) نفی (با) للملابسه (حرمت) م (نوشد) ایچه (التفات) رغبت (ش) ضمیر (با) للملابسه (می) شراب (صاف) م (مروق) سوزلمش (نکنیم) م (معنای اشارتی) اکر پادشاه زمان جاه دنیای دنیه‌یه مغرور اولوب سعیله اذواق روحانیت کسب ایلیوب مجرد ظاهر بینلکده قالمغله بی قید اولوب فقر وفاقه ایله ظاهری خراب اولان عشاق الهیه‌لرك جرعه نوشلغنه ووجد وجذبه وحالاتنه حرمت والتفات ایتمیه بزدخی انك یوزه کواوب بی معنی وسم کهن کبی شیرین سوزنه واظهار محبتنه اینانوب کشف اسرار ایتمیه‌لم

﴿ آسمان کشتیٔ ارباب هنرمی شکند * تکیه آن به کهبرین بحر معلق نکنیم ﴾

آسمان ارباب معرفتك کیمسنی قیرر اول یك که بومعلق بحره اعتماد ایتمیه‌لم (مفردات) (آسمان) کوك (کشتی) کمی (ارباب هنر) م (می شکند) قیرر (تکیه) اعتماد (آن به) اول یك (بدین بحر) بودریایه (معلق) م (نکنیم) ایتمیه‌لم (معنای اشارتی) بومتغیر وبی ثبات اولان عالمده دور فلك ارباب معرفتك رحمة للعالمین اولان کشتیٔ وجودلك کونده برلوحه‌سین قوپاروب خراب وافنا ایتمده در بزه لازم ویك اودر که بومعلق وبی ستون دریای فلکهٔ فانیه‌یه اعتماد ایتمیه‌لم

﴿ کربدی کفت حسودی ورفیقی رنجید * کوتوخوش باش که ماکوش باحمق نکنیم ﴾

اکر حسود بزه برید سوز سویلیه و بررفیق انجیده اول رفیقه دیسن خوش اول که بزاحمق سوزین دکلمزز (مفردات) (کر) اکر (بدی) برقبیح (کفت) دیه (حسودی) برحسود (رفیق) م (یا) وحدتیه (رنجید) انجیده (کو) سویله (تو) سن (خوش) م (باش) اول (ما) بز (کوش) قولاق (با) للملابسه (احمق) م (نکنیم) ایتمزز (معنای اشارتی) ای راه عشقده سالك اولان رفیق صادق (الفاضل محسود) کلامی سرنجه اکر حالات عشقدن بی خبر ارلمش برحسود طعن وانکارله بررفیق انجیدرسه اول نادانك بدسوزنه انجنمیوب (واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما) آیت کریمه‌سی سرنجه اول رفیقه دی سن خوش حال اول وذکر وتوجه ایله عشقباز اول بزاحمق سوزین استماع ایلمز دیوب کلامنی اصغا ایتمیه‌سن

﴿ حافظ ارخصم خطا کفت نکیریم براو * وربحق کفت جدل باسخن حق نکنیم ﴾

ای حافظ اکر دشمن خطا سویلرسه آنك اوزره طوتمزز واکرحق سوزسویلیه حق سوزه جدل ایلمزز (مفردات) (حافظ) م (ار) اکر (خصم) م (خطا) م (کفت) دیدی ایسه (نکیریم) طوتمزز (براو) انك اوزرینه (ور) کر (با) للملابسه (حق) م (کفت) دیرسه (جدل) نزاع (باسخن حق) حق سوزه (نکنیم) ایلمزز (معنای اشارتی) ای حافظ اهل صورتك اهل معنایه خصومت قدیمه‌سی اولمق سببیله اکر خصم برخطاسوز سویلرسه وزری کندی بونیندر آنك اوزرینه انتقام ومؤاخذه ایتمیوب (اللهم اهد قومی فانهم لایعلمون) حدیث شریفی سرنجه انلرك بداکارینه رحم ایده‌لم خود بینلك وغرور ایتمیه‌لم واکرحق سوز سویلیوب بزم بلیه‌رك ایشلدیکمز شریعت بوزندن خطامزی ونقصانمزی بیان وخبرویررلرسه حق سوزی قبول ایده‌لم ونفسه اویوب جدل وخصومت ایتمیه‌لم همسان اخلاق محمدیه ایله اتصافه سعی ایده‌لم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ مراعهدیست باجانان کهتاجان دربدن دارم *
هواداران کویش راچو جان خویشتن دارم ﴾

بنم جانان ایله برعهدم وارکه مادام کهجانم بدنمده در آنك محله سنك عاشقلرینی کندی جانم کبی طوتم (مفردات) (مرا) بنم (عهدیست) برقولم واردر (باجانان) محبوب ایله (تا) مادام (جان) م (در) فی (بدن) م (دارم) طوتارم (هوادارن) عاشقلر (کوی) محله (ش) ضمیر (را) م (چو) مثل (جان) م (خویشتن) کندی (دارم) طوتم (معنای اشارتی) استعیذبالله (من یطع الرسول فقد اطاع الله) آیت کریمه‌سی سرنجه عالم الستده محبوب حقیقی ایله عهدوپیمان ایلدم که جانم بدنمده اولدیغی مدتجه سنك درکاه عزتك مقبوللری رسل عظام واولیاء کرام صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین حضراتلرینك جمله سنه جان ودلدن محبت بلکه جانمدن عزیز طوتوب وجمله سنه مطیع ومنقاد دیو

﴿ صفای خلوت خاطرازان شمع چکل بینم *
فروغ چشم ونوردل ازان ماه ختن دارم ﴾

خاطر خلوتنك صفاسنی اول چکل شمعندن کوررم چشمك فروغنی وکوکلم نورنی اول ختن ماهندن طوتارم (مفردات) (صفای خلوت خاطر) م (از) ن (آن) اول (شمع) محبوب (چکل) برشهر (بینم) کوررم (فروغ) ضیا (چشم) کوز (نور) م (دل) کوکل (ازان ماه) اول آیدن (ختن) برشهر (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) اول ریاضات ومجاهداتله تخلیهٔ باطن عن ماسوی الله وتزکیهٔ نفس مع اطمئنان القلب بذکرالله صفاسنی وچشم دلك انوارو ضیاسنی اول شمع دین وماهتاب شهریقین اولان اولیا وعارفین ووارث رحمة للعالمین لردن اخذایدرم

(حافظ ارخصم خطا کفت نکیریم براو * وربحق کفت جدل باسخن حق نکنیم) نکیریم براو یعنی آنی تخطی ایدوب مؤاخذه ایلمزز وربحق کفت باحرف تأکید باسخن حق باحرف مصاحبت و باحرف صله * محصول بیت * ای حافظ اکرخصم خطا سویلدیسه بزآنی مؤاخذه ایلمزز یعنی سویلدیکی سوزی اوزرینه طوتوب خطاسویلدك دیمزز واکرحق وصواب سویلدیسه حق سوزه جدل ایلمزز یعنی ناحق وناصواب سویلدیسه کندی به ضرردر سکا دکل (وله ایضا) (مرا عهدیست باجانان که تاجان دربدن دارم * هواداران کویش را چو جان خویشتن دارم) عهدیست یاحرف وحدت ویاتنکیر که حرف بیان تاحرف توقیت هواداران احبا کویه اضافت لامیه درشین ضمیرجانانه راجعدر جان خویشتن لامیه * محصول بیت * بنم جانانله عهدم واردر مادامکه جانم بدنده در محله سنك احباسنی کندی جانم کبی طوتم یعنی محله سنك عاشقلرینی جانم کبی سوکلی طوتم (صفای خلوت خاطر ازان شمع چکل بینم * فروغ چشم ونوردل ازان ماه ختن دارم) صفای خلوت خاطر لامیه وبیانیه‌در شمع چکل لامیه چکل جیم عجمیله وکافله ترکستانده یعنی خطاوختن جانبنده برپرکلکه‌سیدر که ارککی ودیشی‌سی غایت کوزل اولوراپش اصافتده برکلیسانك اسمیدر صکره اول کلیسا اولان مملکته اطلاق ایلدیلر فروغ چشم لامیه در نوردل ده بویله در ماه ختن لامیه در مجاز فروغ چشم شمع چکل کبی * محصول بیت * خلوت خاطر صفاسنی اول شمع چکلدن کوررم یعنی خاطرمزك صفاسی چکل محبوبی کبی محبوبندر کورمك آیدیندر وکوکلك نوری دخی اول ماه ختندر یعنی ختن محبوبی کبی محبوبندر

(بكام وآرزوی دل چودارم خلوتی حاصل * چه فكر از خبث بدكویان میان انجمن دارم) * بكام باحرف مصاحبت واو حرف عطف آرزوی دل لامیه خلوتی یاحرف وحدت ویا تنكیر خبث خانك ضمی وبانك سكونیله مرداردیمكدر طیبك ضدیدر انجمن درنك یعنی جمعیت * محصول بیت * كوكل مرادنجه وآرزوسنجه چونكه بكا برخلوت حاصلدر یعنی برخلوتم وار درپس بوبله اولنجه درنك اورته سنده بدكولر خباثتندن نه فكر واندیشم وار یعنی بكا صفای خاطر حاصل اولدقدنصكره بدكولر هرنه دیرسه دیسون حاصلی جانانله خلوت خاصه مالك اولدیغمدنصكره بدكوخبثلر حقمزده نه دیرلرسه دیسونلر بیت * اكر یارم بنله یار اولورسه * نه غم عالم قو اغیار اولورسه * مصراع اولك معناسنی كوكل مرادی وآرزوسی ایله چون برخلوت طوتام دیبن ادابی ایوجه طوتامش ومعنابی قیجرمش (كرم صد لشكر از خوبان بقصد دل كمین سازند * بحمدالله والمنه بتی اشكرشكن دارم) كرم میم معناده دله مقیددر بقصد باحرف صله وباحرف تعلیل دله اضافت مصدرك مفعولنه اضافتیدر بتی باحرف وحدت لشكرشكن وصف تركیبیدر * محصول بیت * اكر بوز لشكر محبوبلردن بنم كوكلم المق قصدینه پوصو قورورلرسه یعنی بنی عاشق ایلمك قصد ایدرلرسه حمد ومنت اللهه دركه اشكر صیجی برنم وار یعنی برجانانم واردر كه اسباب حسننده جمیعنه غالب وخوبلرهپ صحبتنه راغب وطالبدر حاصلی بوكونش سائر خوبلر نجومدر پس هربار كه آفتاب طلوع ایلیه نجوم مضمحل اولوب ناپیدا اولور نته كیم خواجه بیورمشدر بیت * چندان بود كرشمه ونازسهی قدان * كاید بجلوه سرو صنوبر خرام ما * (خدارا ای رقیب امشب زمانی دیده برهم نه * كه من بالعل خاموشش نهانی صد سخن دارم) زمانی باحرف وحدت دیده برهم نه كوزی بری بری اوزرینه قو یعنی اویو دیمكدر نه فعل امر مفرد مخاطب قو دیمكدر كه حرف تعلیل لعل خاموشش بیانیه مراد دوداقدر نهانی یاحرف نسبت * محصول بیت * الله ایچون ای رقیب بو كیجه برزمان كوزك یوم یعنی اویو یرا لعل خاموشیله كیزلیان یوزسوز طوتارم یعنی لبیله یوز سوزم واراعدی اوبو كه سرلینه مطلع اولمیه سن

بكام وآرزوی دل چو دارم خلوتی حاصل
چه فكر از خبث بدكویان میان انجمن دارم

كوكل مرادی وآرزوسیله چونكه برخلوت حاصل طوتارم دیرنك اورتاسنده بدكوبلرك خباثتندن نه فكر طوتارم (مفردات) (با) للملابسه (كام) مراد (آرزو) م (دل) كوكل (چو) چونكه (دارم) طوتارم (خلوت) م (یا) وحدتیه (حاصل) م (چه فكر) نه فكر (از) من (خبث) م (بدكویان) قبیح سویلیجیلر (میان) اورته (انجمن) دیرنك وجماعت (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) اولیاء اللهك نظری وهمتی بركاتیله كوكلك آرزو ومرادی اوزره خانهٔ تجلی اولان قلبی تعلقات ماسوادن تجرید ایله آنجق انیس وجلیسم حضرت الله ومشاهدهٔ انوار جمال الله اولمق ایچون برخلوت وبروصلت حاصل ایدم ذوق روحانیدن محروم اولان اعدانك طعنندن ومجالسده مقالتك خباثتندن نه غم چكرم

كرم صد لشكر از خوبان بقصد دل كمین سازند
بحمد الله والمنه بتی اشكرشكن دارم

اكر خوبلردن یوز عسكر بنم كوكلم قصدینه پوصو دوزه‌لر بحمد الله والمنه لشكر قیریجی برمحبوب طوتارم (مفردات) (كر) اكر (م) بنم (صد) یوز (لشكر) م (از خوبان) محبوبلردن (با) للملابسه (قصد) م (دل) كوكل (كمین) پوصو وكیزلو (سازند) دوزه‌لر (بحمد الله والمنه) حضرت اللهه واحساننه حمد اولسون (بتی) برمحبوب (لشكرشكن) عسكر قیریجی (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) (ویسقون النعیم اذراوه) كلامی سرنجه انوار جمال الهی مشاهده دنصكره اكر دنیا وآخرت محبوبلرینك جمله‌سی بكا عرض جمال ایلیوب صدهزار اشكر محبوبان كنند بلره میل ومحبتی قصد ایلسه‌لر بحمد الله والمنه بنم برمحبوب غیورم واركه جمله لشكر محبوبان مجازیلری منهزم ومنعدم ایدوب كندی لذت جمالنك غیری بی قلبمده قومشدر

خدارا ای رقیب امشب زمانی دیده برهم نه
كه من بالعل خاموشش نهانی صد سخن دارم

الله ایچون ای رقیب بو كیجه برزمان اویو زیرا آنك خاموش لبی ایله نهانی یوز سوز طوتارم (مفردات) (خدارا) الله ایچون (ای رقیب) م (امشب) بو كیجه (زمان) م (یا) وحدتیه (دیده) كوز (برهم) بری برینه (نه) قو (كه) زیرا (با) للملابسه (لعل) لب (خاموش) ساكت (ش) ضمیر (نهانی) كیزلو (صد) یوز (سخن) سوز (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) ای شیطان لعین وای نفس مهین انصاف ایدوب الله ایچون بو دنیا كیجه سنده برزمان اولسون وسوسه واغوا تكی یزدن كف ایلیوب شركی یزدن ایراق ایله كه بنم اول محبوب حقیقینك فیض بلاواسطه سیله نهانی یوز سوزم ونیجه كیزلو اسرارم واردر

(چودر كلزار اقبالش خرامانم بحمدالله * نه میل لاله ونسرین نه برك نسترن دارم) كلزار اقبال لامیه در صحاح جوهریده نسرین ونسترین ونسترون ونسترن دن دال مهمله ایله هپ برمعنایه در دیدی برخوش قوقولی چیچكدر اما خواجه نك كلامی ترادف معناسی ویرمز برك آرزو وقو تعلق اسبابی ویراق معناسنه در * محصول بیت * چونكه جانانك اقبالی كلزارنده خرامانم یعنی صالنرم بحمدالله نه لاله ونسرینه میلم ونه نسترینه آرزوم وار یعنی كلزار اقبال جانان بنی بونلردن فارغ البال ایلدی یعنی جانانك دولت واقبالی اسباب سیر وتفرجدن بنی بی نیاز ایلدی (آلا ای پیر فرزانه مكن منعم زمیخانه * كه من در ترك پیمانه دلی پیمان شكن دارم) آلا حرف استفتاح ویاحرف تنبیه پیر فرزانه بیانیه در فرزانه عاقل دیمكدر منع مكنك مفعول صریحی وزمیخانه غیر صریحی ومیم متكلم معناده میخانه یه مقیددر كه حرف تعلیل ترك پیمانه مصدرك مفعولنه اضافتیدر دلی یاحرف وحدت ویا تنكیر پیمان شكن وصف تركیبیدر شكستندن عهد وپیمانه صیجی معناسنه * محصول بیت * ای پیر فرزانه بنی میخانه دن منع ایله زیرا پیمانه تركنده پیمان شكن بردل طوتارم یعنی پیمان شكن بردلم واردر یعنی توبه ایدوب پیمانه یی ترك ایلسم پیمان شكن كوكلم توبه یی شكست ایدوب ترك پیمانه عهدنی تركایدر یعنی ترك ایلمز حاصلی پیمانه كشلكی وباده نوشلغی ترك ایلمز مصراع اولك معناسنی آكاه اول ای فرزانه پیربنی میخانه ده تعییب ایله دیبن یابی حرف ظرف طوتمقده غریب ظرافت ایلمش (شراب خوشكوارم هست وباری چون نكارم هست * ندارد هیچ كس باری چنین باری كه من دارم) شراب خوشكوار بیانیه خوشكوار وصف تركیبیدر ایو سكیجی شراب یعنی هضمی اولیجی معناسنه حاصلی صداع ویرمز یاری برمصاحب دیمكدر نكاردن جانان مراددر یاری یای عربیله حاصل معناسنه در یاری یاحرف وحدت وباتنكیر كه حرف رابط صفت * محصول بیت * خوشكوار شرابم وار وجانانم كبی برمصاحبم وار یعنی مصاحبم جانامدر نته كم عرب مثلك لایخجل دربخدا طبك عدم بخلندن كنایتدر یعنی انت لاتبخل معناسنه بونده‌ده نكارم كبی بریارم وار یعنی یار ومصاحبم نكارمدر حاصلی هیچ كیمسه طوتمز بو نجلین بریار كه بن طوتارم یعنی هیچ كسه‌نك بنم یارم كبی بریاری یوقدر دیمكدر بعض نسخه ده باری برینه باری دوشمش ایكی نقطه ایله پس معنی بنم یارم كبی هیچ كیمسه‌نك باری یوقدر یعنی بنم یارم كبی یاره كیمسه مالك دكلدر بونده نكار نقش معناسنه در دیبن نكاری بیلزایمش (مرا درخانه سروی هست كاندر سایهٔ قدش * فراغ از سر وبستانی وشمشاد چمن دارم) سروی یاحرف وحدت كاندر كه حرف رابط صفت سایهٔ قد لامیه سرو بستان لامیه ویاحرف نسبت واو حرف عطف شمشاد چمن اضافتی اضافة الخاص الی العام قبیلندندر ادنی ملابسه ایله زیرا شمشاد اقسام چمندندر سروی بستانه وشمشادی چمنه نسبتده تفنن قصد اولنمش * محصول بیت * بنم خانه مده برسرو واردر كه قدی سایه سنده بستان سروندن فراغم وار یعنی برجانانم واردر كه باغ وبستان سیرندن بكا فراغ ویرر یعنی دلبرلكی وكوزللكی سیری غیری سیرانلری اونوتدرر

چودر كلزار اقبالش خرامانم بحمدالله * نه میل لاله ونسرین نه برك نسترن دارم

چونكه انك اقبالی كلزارنده صالنیجی یم بحمدالله نه لاله ونسرین میلی نه نسترینه محبت طوتارم (مفردات) (چو) چونكه (در) فی (كلزار) كل محلی (اقبال) م (ش) آنك (خرامانم) صالنیجی یم (بحمدالله) م (نه) نفی (میل) م (لاله) م (نسرین) بیاض چیچك (نه) نفی (برك) یراق (نسترن) بیاض كل (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) بحمدالله حق سبحانه وتعالینك فیض وتجلیسی اقبالیله كلزار معرفة اللهده عالمدن فراغت ووصلت انوار جمال حضرت وانواع لذات روحانیت ایله خرامانم (وشماحرامان علی اهل الله) حدیث شریفی سرنجه نه نعم دنیایه میل ونه (ماتشتهیه الانفس) اولان نعم جنانه محبت طوتارم

الا ای پیر فرزانه مكن عیبم زمیخانه * كه من در ترك پیمانه دل پیمان شكن دارم

آكاه اول ای عارف پیر بنی میخانه ده اولمغله تعییب ایله زیرا پیمانه تركنده عهد قیریجی كوكل طوتارم (مفردات) (الا) آكاه اول (ای پیر) م (فرزانه) عارف (مكن) ایله (عیبم) بنی تعییب (بمیخانه) میخانه سبیله (كه) زیرا (من) بن (در) فی (ترك) م (پیمانه) قدح (دل) كوكل (پیمان شكن) عهد قیریجی (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) آكاه اول ای پیر عارف صوری بنی شراب عشق الهیه ایله مست وخراباتی كوروب نشئهٔ حالات عشقی انكار وتعییب ایله (الا لا ایمان لمن لامحبة له) حدیث شریفی سرنجه قلبمده برآن عشق ومحبت الهی اولمسه عهد وپیمان الستی نقض ایتمش اولورم

شراب خوشكوارم هست وباری چون نكارم هست
ندارد هیچ كس باری چنین باری كه من دارم

هضمی لطیف شرابم وار ونكار كبی بریارم وار هیچ كیمسه بریار طوتمز بونجلاین بریار كه بن طوتارم (مفردات) (شراب) م (خوشكوار) خوش سكیجی (م) بنم (هست) وار (یار) م (یا) وحدتیه (چون) مثل (نكار) محبوب (م) بنم (هست) وار (ندارد) طوتمز (هیچ) قطعا (كس) كیمسه (یاری) م (چنین) بونجلاین (یاری) بریار (من دارم) طوتارم (معنای اشارتی) بحمدالله حیات ابدی وسعادت سرمدی بخش ایدیجی برشراب عشق الهیم وار وبرمثل ونظیری اولمیان یار محبوب ازلیم وار بنای دنیادن وابنای عقبادن هیچ بركیمسه بنم محبوبم كبی برمحبوب طوتارد كلدر

مرا درخانه سروی هست كاندر سایهٔ قدش
فراغ از سرو بستانی وشمشاد چمن دارم

خانه ده بنم برسروم وار دركه انك قدی سایه سنده بوستانك سروندن وچمنك شمشادندن فراغ طوتارم (مفرادت) (مرا) بنم (در) فی (خانه) م (سرو) م (یا) وحدتیه (هست) واردر (اندرسایهٔ قدش) آنك قامتی كولكه سنده (فراغ) استغنا (از) من (سرو) م (بستان) باغچه (شمشاد) سرواغاجی (چمن) باغ (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) بحمدالله خانهٔ قلبمده بر وكه صنعمزو جمیع اوصاف ناشایسته دن منزه برمحبوب لایزالیم وار دركه انك سایهٔ نظرنابنده وراه مستغنیدر

(سزد کز خاتم لعلش زنم لاف سلیمانی * چو اسم اعظم باشد چه باك از اهرمن دارم) سزد فعل مضارع مفرد غائب که حرف بیان خاتم لعل بیانیه در زنم فعل مضارع نفس متکلم وحده در لاف سلیمانی بیانیه یا حرف نسبت لاف سلیمانیدن مراد دعوای سلیمانیدر یعنی وحوش وطیوره حکم دعواسن ایلك اسم اعظم جواب سؤال مقدر در یعنی خاتم امانه مالك اولمقدن سلیمانلق دعواسنی ایلك کرك جواب ویرر که جانانك خاتم لعلی مهر سلیماندر که نکینده اسم اعظم منقوش ایدی که آنك خاصه سی حضرت سلیمان النده اولمق شرطیله وحوش وطیوری تسخیردر اهرمن وآهرمن الف مقصوره وممدوده ایله شیطان علیه اللعنه یه دیرلر و یبان آدمی که خلق اکا دو دیرلر * محصول بیت * جانانك لعل کبی ایی خاتمندن یعنی اکا مالك اولمقدن سلیمانلق دعواسن ایلسم لایقدر زیرا چونکه اسم اعظم وار شیطاندن نه باك یعنی نه پروا ویادیو سلیماندن حاصلی بو دعواده بکا انس وجندن کیمسه معارض اولمز زیرا جانانك خاتم لعلی که اسم اعظمدر الده در پس بکا دیو وشیطان کار ایده مز (برندی شهره شد حافظ پس از چندین ورع لیکن * چه غم دارم چو در عالم امین الدین حسن دارم) * محصول بیت * خواجه بیتده صنعت التفات رعایت ایدوب بیورر بو قدر ورعدن صکره حافظ رندلکله مشهور اولدی لیکن نه غم وار چونکه عالمده امین الدین حسنم وار مناقب خواجه ده بیورمشدر که امین الدین حسن سلطان او یسك نشانجیسیدر پس امین الدین حسندن مراد حاجی قوامدر دیین افترا ایلمش (وله ایضا) (من که باشم که بر آن خاطر عاطر گذرم * لطفها میکنی ای خاك درت تاج سرم) که اسم در کیم معناسنه وایکنجی که حرف بیان بران خاطر عاطر کذرم یعنی خاطر جانان واضافتی بیانیه در ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای جاناندر خاك درت تاج سرم اخبار وانشایه محتملدر * محصول بیت * جانان خواجه یه اطفلر کوستروب سلام وکلام ارسال ایدوب احوالنی تفقد ایلمش وخواجه بیورر که بن کیم که اول خاطر عاطره اوغرایم یعنی اول طبع پاك وطیبدن کچم یعنی سنك کبی عالی مقدار بنم کبی کدایی آکوب سلام وکلام ارسال ایلك بکا زیاده تعظیمدر اطفلر واحسانلر ایدرسن ای جانان که قپوك ترابی تاج سرمدر وتاج سرم اولسون مصراع ثانینك معناسنی اطفلر ایدرسن ای کیمسه که سنك خاك درك بنم تاج سرمدر دینلر حق ادایی المشلر

(دلبرا بنده نوازیت که آموخت بگو * که من این ظن برقیبان تو هرگز نبرم) دلبرا منادی بنده نواز وصف ترکیبی قول اوخشایجی یعنی قوله رعایت ایدیجی ویا حرف مصدر وتا ضمیر خطاب که اسمدر کیم معناسنه آموخت فعل ماضی مفرد غائب اوکرندی دیمکدر بونده متعدیده لازمده کاور که حرف تعلیل برقیبان تو با حرف صله واضافت لامیه نبرم فعل نفی مضارع متکلم وحده ایلتم دیمکدر یعنی الملم * محصول بیت * سلام ارسال ایلین جانانه بیورر ای دلبر بنده نوازلغی سکا کیم اوکرندی سویله یعنی عاشقلره رعایتی سکا کیم تعلیم ایلدی زیرا بن سنك رقیبلریکه بو ظنی هرکز ایلتم یعنی رقیبلر سکا بنده پرورلکی تعلیم ایلدیکنی بیلورم پس کیمدن اوکرندك

اولدیغم مدتجه دنیا و آخرتك باغ وبستانك سرو قد محبوبلرندن ونعم لایحصالرندن فراغت واستغنا طوتارم

﴿ سزد کز خاتم لعلش زنم لاف سلیمانی * چو اسم اعظم باشد چه باك از اهرمن دارم ﴾

لایقدر که ایی خاتمندن سلیمانلق لافنی اورم چون اسم اعظم اوله شیطاندن نه خوف طوتارم (مفردات) (سزد) لایق (از) من (خاتم) م (لعل) لب (ش) ضمیر (زنم) اورم (لاف) م (سلیمان) م (یا) مصدریه (چو اسم اعظم) م (م) بکا (باشد) اوله (چه باك) نه قورقو (از) من (اهرمن) شیطان (دارم) طوتم (معنای اشارتی) خانهٔ تجلی اولان قلبمده اول محبوب حقیقینك فیض بلا واسطه سی وانوار تجلیسی اولدقجه انس وجن خاتمه مطیع اولان سلیمان علیه السلامك تصرفی لافنی اورم لایقدر چونکه اسم اعظم اولان الله اسم جلالیله قلبم مطمئن وولد قلب اولان سلطان ذکرایله متمکن اوله وسوسهٔ شیطاندن نه غم طوتارم بو یله قلبه شیطانك کاسی محالدر

﴿ برندی شهره شد حافظ پس از چندین ورع لیکن *
چه غم دارم چو در عالم امین الدین حسن دارم ﴾

بو قدر تقوی دنصکره حافظ رندلك ایله مشهور اولدی نه غم طوتارم چونکه عالمده امین الدین حسنم واردر (مفردات) (برندی) قلندرلکله (شهره) مشهور (شد) اولدی (حافظ) م (پس) صکره (از) من (چندین) بو قدر (ورع) م (لیکن) م (چه غم) نه غم (دارم) طوتارم (چو) چونکه (در) فی (عالم) م (امین الدین حسن) کندونی نعم معنویه لر ایله مربی اولان عارف باللهدر (دارم) طوتارم (معنای اشارتی) ریا وسمعه خوفندن صورت صلاحی واظهار ورع وتقوایی ترك ایتدکدنصکره حافظ رندلك وحیلهٔ نفسدن خلاصه حصن حصین اولان خراباتیلك وقلندرلك ایله مشهور اولدی نفس وشیطاندن نه غم طوتارم چونکه عالمده ظل الله فی العالم اولان امین الدین حسن کبی ناصر وحافظم واردر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ من که باشم که بر آن خاطر عاطر گذرم * لطفها میکنی ای خاك درت تاج سرم ﴾

بن کیم اولم که اول معطر خاطره خطور ایدم اطفلر ایلرسن ای کیمسه که سنك خاك درك بنم تاج سرمدر (مفردات) (من) بن (که) کیم (باشم) اولم (بر) علی (آن) اول (خاطر) م (عاطر) اطیف رایحه (کذرم) کچم (اطف) م (ها) ادات جمع (میکنی) ایلرسن (ای) کیمسه (خاك درت) سنك قپوك طوپراغی (تاج سرم) بنم باشم تاجیدر (معنای اشارتی) بن عاصی وروسیاه کیم اولم که اول (لطیف بعباده) اولان محبوب حقیقینك اطف عمیمنه مظهریته مستعد اولم لکن ای کریم ورحیم سن محضا کرمکدن قصوریمزه باقیوب بنده بزه کرملر واطفلر ایلرسن انکیچون سنك خاك درك بنم تاج سرمدر که درکاه علیه کاك زیاده ذلیل ومحتاجیم

﴿ دلبرا بنده نوازیت که آموخت بگوی * که من این ظن برقیبان تو هرگز نبرم ﴾

﴿ ای ﴾

(همتم بدرقهٔ راه کن ای طائر قدس * که درازست ره مقصد و من نوسفرم) همتم میم معنادن راهه مقیددر بدرقهٔ راهم کن تقدیرنده بدرقهٔ راه اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندندر طائر قدس اصلنده حضرت جبریلدر اما بونده سلام ارسال ایلین کیمسه مراددر که حرف تعلیل ره مقصد لامیه نوسفر ایلك سفره چیقان کیمسه یه دیرلر * محصول بیت * ای طائر قدس همتکی بکا یول قولاغوزی ایله زیرا یول اوزاقدر و بن ایسه یکی سفره چیقمشم یعنی بوندن اول سفر کورمش دکلم مرادی جانانه جانندن کندو یی دعوتدر (ای نسیم سحری بندگی من برسان * که فراموش مکن وقت دعای سحرم) نسیم سحری بیانیه در ویا حرف نسبت بندکی یا حرف مصدر منه اضافت لامیه در برسان با حرف تاکید ایرشدر دیمکدر که حرف بیان بنده لکی بیاندر یعنی جاناندن مصراع ثانینك مضمونی تمنی ایدر * محصول بیت * ای سحر نسیمی بنم بنده لکمی یعنی عبودیتمی جانانه ایرشدر اول ایرشدر دیکی بودر که سحر دعاسی وقتنده بنی دعادن اونتمه حاصلی دعالر مقبول اولجق زمانده ر پس بنی اولوقت دعادن فراموش ایله وجائزدر که معنا بویله اوله که سحر وقتنده بنم دعامی اونتمه یعنی سحرده ایلدیکم دعایی فراموش ایلمه (خرم آن روز کزین مرحله بربندم رخت * وز سر کوی تو پرسند رفیقان خبرم) خرمی روزه اسناد مجازیدر کزین که حرف رابط صفت مرحله قوناجق یر بر حرف تاکید بندم رختی بغلیم یعنی بوندن کوچوب کیدم خبرم میم معناده پرسند کلمه سنه مصروفدر * محصول بیت * خرم اول کونکه بو مرحله دن اسبابمی بغلیوب کوچم کیدم و یاران سر کویك خبرینی بندن صورالر یعنی جانانك سر کویندن نه خبردیه رلر یاخود معنا سنك کویکده اولان عشاقدن بنم خبریمی صورالر یعنی حافظ سر کوی جانانده کورنمز عجب نیجه اولدی زیرا آنك مقیم ملازملرندندر پس کورنمدیکنه باعث ندر دیه لر

ای دلبردی سکا بنده نوازلغی کیم اوکرندی که بن هرکز سنك رقیبلرکدن بو ظنی ایلتمزم (مفردات) (دلبرا) ای محبوب (بنده نوازی) قول اوخشایجیلق (ترا) سکا (که) کیم (آموخت) اوکرندی (بکوی) سویله (من) بن (این) بو (ظن) م (با) الصلا به (رقیبان) م (تو) سن (هرکز) قطعا (نبرم) ایلتمزم (معنای اشارتی) ای محبوب بزم بو کرم واحسانه لیاقتمز یوق ایکن بزه بو لطفلری ایلرسن حالبوکه بن بو بلا اولدیغم نفس وشیطان کبی عدولك سؤ قصدندن وکندمده برلیاقت کورمدیکمدن بو ظنی ایلتمزم اما سنك بی علت اولان لطف وعنایتکه هیچ برشیٔ مانع دکلدر

﴿ همتم بدرقهٔ راه کن ای طائر قدس * که درازست ره مقصد و من نوسفرم ﴾

همتکی بنم یولمه قولاغوز ایله ای قدس طائری زیرا مقصدم یولی اوزاقدر و بن نوسفرم (مفردات) (همت) م (م) بنم (بدرقه) قولاغوز (راه) یول (کن) ایله (ای طائر قدس) ای الله قوشی (درازست) اوزاقدر (ره) یول (مقصد) م (من) بن (نوسفرم) یکی یولجیم (معنای اشارتی) ای عارف بالله اولان مرشد کامل بو دهشت آباد و پر عقبات اولان راه عشقده همتکی بزه یولداش وقولاغوز ایله که مقصودم یولی اوزاق وصعبدر و بن نوسفر اولدیغمدن راه ورسم عشق الهیه دن بی خبرم

﴿ ای نسیم سحری بندگی من برسان * که فراموش مکن وقت دعای سحرم ﴾

ای سحر یلی بنم قوللغمی ایرشدر بویله دیو که سحر دعاسی وقتی بنی فراموش ایلمه (مفردات) (ای نسیم سحری) ای سحر یلی (بندگی من) بنم عبودیتمی (برسان) ایرشدر (فراموش) اونتق (مکن) ایلمه (وقت دعای سحر) م (م) بنی (معنای اشارتی) ای خلیفة الله فی الارض اولوب نسیم سحری کبی دماغ جانلره لذت روحانیت وفیوضات احدیت بخش ایدیجی پیرم بزم عبودیتمزده بدنمزو درکاه حقده حصول مراد ایله مقبولیتمز ایچون وقت سحرده درکاه بی نیازه توجه ودعا ونیاز ایله مظهر فیوضات بلا واسطه کزمانند بزی فراموش بیورمیدسز

﴿ خرم آن روز کزین مرحله بربندم رخت * وز سر کوی تو پرسند رفیقان خبرم ﴾

شادیلق اول کونکه بو منزلدن متاعی باغلیم ورفیقلرم بنم خبریمی سنك سر کویکدن صورهلر (مفردات) (خرم) شاد (آن روز) اول کون (زین مرحله) بو قوناقدن (بربندم) باغلیم (رخت) متاع (ز) من (سر کوی تو) سنك محله‌ك باشندن (پرسند) صورهلر (رفیقان) م (خبر) م (معنای اشارتی) شادلق وسرور ایدی شول کونده که بو مرحلهٔ مزبله دن رحلت ومتاع دنیادن الك چکوب لقاء الله عزیمت ایتدکده اولیاء اللهك همتیله وحضرت اللهك عنایتیله (قیل ادخل الجنة قال یالیت قومی یعلمون بما غفر لی ربی وجعلنی من المکرمین) آیت کریمه سی سرنجه رفیقان عاشقان بنم سنك رحمت واسعه که والطف بی نهایه که مظهریتم خبرنی

(راه‌خلوتكه خاصم بنما تاپس ازین * می خورم باتوودیكرغم دنیانخورم) * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر كه خلوت خاصكه
بكا یول كوستر تا كیم بوندنصكره باده‌یی سنكله ایچم ودخی دنیا غمی یمیه یم یعنی بكا خلوت خاصكه اجازت ویر تا كیم سنكله عشرت
ایدوب دنیا غمی یمیه یم مصراع ثانیك معناسنی سنكله شراب ایچم وكبرو دنیا غمی یمیه یم دین ابلردن وكبرو دن خبردار دكلش

اهل مكاشفه‌لردن سؤال ایدەلر

﴿ ره‌خلوتكه خاصم بنما تاپس ازین * می خورم باتو ودیكر غم دنیا نخورم ﴾

بكا خاص خلوتخانه‌نك یولنی كوستر تا شمدنصكره سنكله شراب ایچم وكبرو دنیا
غمین یمیه‌یم (مفردات) (ره) یول (خلوتكه) خلوت یری (خاص) م (م) بكا
(بنما) كوستر (تا) حتی (پس ازین) بوندنصكره (می) شراب (خورم) ایچم
(باتو) سنكله (دیكر) غیری (غم دنیا) م (نخورم) یمیم (معنای اشارتی)
یارب مقبول درگاه عزتك اولان عبادمكرمینه احسان بیوردیغك محرمیت حرم
قدسكك وشیوهٔ خلوتگاه خاص انسكك یولنی بكا كوستر تا شمدنصكره هر بارسنك
بدقدرتكدن شراب عشقكی نوش ایدوب بردخی دنیا غمین یمیم وآخرت فكرین ایتمیم

﴿ پایهٔ نظم بلندست وجهانكیر بكوی * می كندپادشه بحردهان پرگهرم ﴾

نظمك پایه سی بلندر وجهانكیردر سویله تا بحر پادشاهی دهانمی پركوهر ایده
(مفردات) (پایه) مرتبه (نظم) م (بلند) یوكسك (است) در (جهانكیر)
جهانی طوتیجیدر (بكوی) سویله (می كند) ایده (پادشه) م (بحر) دریا (دهان)
اغز (پر) طاو (گهر) م (م) بنم (معنای اشارتی) (ان لله خزائن تحت العرش
ومفاتیحها السنة الشعراء) خبری سرنجه حضرت الهیك عنایتیله خزائن عرشدن
اسرار معرفه اللهی اخذ ونظم دلكش ایله عشاق الهیلره بیان محضا عطاءالله اولان
ومرتبهٔ عظمادر وجهانكیر درای پیرحقیق بزم ایچون اول پادشاه دریای حقیقته
نیاز ایله كه مژده‌سنه دهان جانم علوم وحكمت لدنیه مجوهرلریله پرایلیه

﴿ حافظ شاید اگر در طلب گوهروصل * دیده دریا كنم ازاشك ودراوغوطه خورم ﴾

ای حافظ لایقدر اگر وصلت گوهری طلبنده كوزمی كوز یاشندن دریا ایدم وانده
طالم (مفردات) (حافظ) ای حافظ (شاید) لایقدر (در) فی (طلب) م (گوهر
وصل) م (دیده) كوز (دریا) م (كنم) ایدم (از) من (اشك) كوزیاشی
(دراو) آنده (غوطه) صویه طالمق (خورم) یم (معنای اشارتی) ای حافظ
حق سبحانه وتعالینك ذات بیچونه وصلت وایكی جهان بهاسی اولمیان برنفس ذات
نورنه استغراق جوهرنی طلب یولنده كثرت بكا ایله كوزمی كوزیاشندن دریا ایدم وآنده
طالم كه فنای نفس ایله رقت حالت رحمتدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ مرا می بینی ودردم زیادت میكنی دردم * ترا می بینم ومیلم زیادت میشود هردم ﴾

بكا نظر ایدرسن واوساعت دردیمی زیاده ایدرسن وسنی كوررم ومیلم هرنفس زیاده
اولور (مفردات) (مرا) بكا (می بینی) نظر ایدرسن (دردم) اوساعت
(زیادت) م (میكنی) ایدرسن (دردم) م (ترا) سنی (می بینم) كوررم (میلم)
م (زیادت) م (میشود) اولور (هردم) هرنفس (معنای اشارتی) ای محبوب
بی نظیر وبوالعجیب هرنه‌زمان بكا نظر رحمت ایله نظر ایده‌سن اول ساعت مایهٔ شادی

(پایهٔ نظم بلندست وجهانكیر بكو * تا كند
پادشه بحردهان پرگهرم) پایهٔ نظم لامیه
جهانكیر وصف تركیبدر كیردندن جهان
طوتیجی یعنی شهرت ویریجی بكو خطاب
عام تا حرف تعلیل پادشه بحردن مراد هرمز
پادشاهیدر كه خواجه‌یه غائبانه احسان اوزره
ایمش نته كیم برقطعه‌ده بیورر كه * بیت *
شاه هرمز م ندید وبكزمان صد اطلف
كرد * شاه یزدم دیدو مدحش كردم
وهیچم نداد * دهان كندك مفعول اولی
وپرگهر مفعول ثانیسی گهرم میمی معناده
دهانه مصروف در دهانم تقدیرنده
* محصول بیت * نظم كلامك مرتبه سی
بلند وجهانكیردر هرمز پادشاهنه سویله
كه دهانمی پرگهر ایلسون زیرا بنم نظمم
سائر نظمدن بلندتر وجهانكیرتر در شاه
هرمزی مخصوص بالذكر ایلدی زیرا
هرمزدكزندن اینجو چیقار وخواجه‌نك
قدرینی اول ایو بیلورمش نته كیم سبق
ایلدی بعض نسخه ده بحر یرینه دهر
دوشمش وبعضلر آنی اختیار ایلمش حق
بودر كه گهرك بحرله معناسی زیاده در
وعلی الخصوص كه پادشاه بحردن
هرمز پادشاهی مراد اوله فتأمل
(حافظا شاید اگر درطلب گوهر وصل *
دیده دریا كنم ازاشك ودروغوطه خورم)
طلب گوهر مصدرك مفعولنه اضافتیدر
وگوهر وصل بیانیه دراو ضمیری دریایه
راجعدر غوطه غینك فتحیله موج وصویه
طالق غوطه خورم یعنی طالم ویاموج
یم علی كل حال طالمق مراددر
* محصول بیت * ای حافظ لایقدر اگر
وصل گوهری طلبنده اشكدن دیده‌می
دریا ایدوب آنده غوطه یم یعنی كوزم یاشی
دریاسنه طالم یعنی وصال جانان ایچون
كثرت بكاوگریه‌دن دیده‌می دریا ایدوب
آنده طالسم لایقدر (وله ایضا) (مرا می

بینی ودردم زیادت میكنی دردم * ترا می بینم ومیلم زیادت میشود هردم) دردم میم ضمیر متكلم بنم دردم دیمكدر در حرف ظرف ودم نفس دردم
فی الحال دیمكدر تقریرك عكسیده جائزدر مصراع ثانیده زیادت ایكی معنایه محتملدر بری زیاده ارتق معناسنه بریده یاد اله ضمیر خطابدن
مركب اوله یعنی سنك خاطر كدن میشود ده ایكی معنایه محتملدر بری اولور وبری كیدر معناسنه واو حرف حال میلم میمی ضمیر مفعول وفاعل
میلم ویا بكا میلك * محصول بیت * بنی كورسون یعنی بكا نظر صالارسن وفی الحال دردمی زیاده اولمغه قابلدر یعنی سكا ایدرسن یاخود دردمی
فی الحال زیاده ایدرسن بنده سنی كوررم ومیلم زیاده اولور هردم یاخود بكامیلك یاد كدن وخاطر كدن هردم كیدر اولدیغی حالده كوررم سنی

(بسامانم نمی پرسی نمیدانم چه سر داری * بدرمانم نمی كوشی نمیدانی مگر دردم) بسامانم باحرف مصاحبت وسامان صلاح حال
وآرام صوری سرسینك فتحیله اولیجق سودا وهوا معناسنه در وسر كسرسیله اولیجق راز معناسنه در * محصول بیت * بنی صلاح حاله
صورمازسن یعنی ندرحالك دیمزسن بیلمزم نه سودالك وهوالك وار ویانه سرك وار درمانمه ده كوشش ایلمزسن مگر دردمی بیلمزسن حاصلی

وباعث سعادت ابدی اولان درد عشقم زیاده ایدرسن وهرنه زمان كرمكله سنك انوار
ذاتك مشاهده ایدرم میل وشوق قلبم هرنفس زیاده اولور (ضاعف الله به كل
زمان عطشی)

﴿ بسامانم نمی پرسی نمی دانم چه سرداری * بدرمانم نمی كوشی نمیدانی مگر دردم ﴾

بنی لطف ایله صورمزسن بیلمزم نه سر طوتارسن بنم درمانمه سعی ایلمزسن مگر بنم
دردیمی بیلمزسن (مفردات) (با) للملابسه (سامان) لطف (م) بنی
(نمی پرسی) صورمزسن (نمی دانم) بیلمزم (چه سر) نه سر (داری)
طوتارسن (بدرمانم) بنم درمانمه (نمی كوشی) سعی ایلمزسن (نمیدانی) بیلمزسن
(مگر دردم) م (معنای اشارتی) ای بنم لطیف ورحیم اولان ربیم بنی لطفكله آكوب
برقدم اقدم مرادمی حصول ایله احسانكه مظهر ایلمزسن بیلمزم نه عجب سر وحكمتلرك
واردر عجب مستغنیسنكه نیجه مدتدر كوزم یاشیله وباغرم باشیله دركاه عزتكده دردمك
درمانی اولان وصلت ذاتك ومشاهدهٔ انوار جمالك بخش واحسان ایلمزسن مگر بنم
حالم بیلمزكبی معامله ایله شیوه ایدرسن

﴿ نه‌راهست این كه بگذاری مرا وبگذری چون باد
گذاری آرو بازم پرس تا خاك رهت گردم ﴾

یول دكلدر بوكا بنی قویه‌سن وباد كبی كچه‌سن براوغره وبنی كیرو صورتا كه سنك خاك
رهك اولم (مفردات) (نه‌راهست) یول دكلدر (این) بو (بگذاری) قویه‌سن
(مرا) بنی (بگذری) كچه‌سن (چون باد) یل كبی (گذاری آر) براوغره (باز) كیرو
(م) بنی (پرس) صور (تا) حتی (خاك رهت) سنك یولك طپراغی (گردم) اولم
(معنای اشارتی) ای بنم خطاپوش وعطا بخش اولان ربیم بزی توفیق وعنایتكله
(ولقد كرمنا بنی آدم) آیتی سرنجه اجل نعمت اولان ایمانله اكرم مخلوقاتدن قیلوب
(المؤمن مرآة المؤمن) حدیث شریفی سرنجه بزی مشاهدهٔ ذاتكه آینه قیلدقدنصكره
كرم شانكه لایق اولان بزدن كچمیوب رحمت سابقه كله بزی ایمانمز اوزره ثابت قدم
ایدوب برنظر رحمت ایله نظر وحال پریشانمز سؤال ایله تاكه سنك راه عشقكده
خاكسار بكسان اوله‌یم

﴿ ندارم دست ازدامن مگر درخاك وآن دم هم
* چو برخاكم روان كردی بگیرد دامنت گردم ﴾

سنك دامنكدن ال چكمزم مگر قبرده واول وقت هم چونكه بنم قبرم اوزره یوریه‌سن
بنم غبارم سنك دامنك طوتار (مفردات) (ندارم) چكمزم (دست) ال (ترا)
سنك (ازدامن) اتككدن (مگر درخاك) قبرده (آن دم هم) اول وقت هم (چو)
چونكه (برخاكم) طپراغم اوزره (روان) یوریك (كردی) ایده‌سن (بگیرد) طوتار
(دامنت) سنك اتكك (گردم) بنم توزم (معنای اشارتی) (واعبد ربك حتی یأتیك
الیقین) آیت كریمه سی سرنجه قبره وارنجه‌یه دك سنك توفیق وعنایتكله سنك امر

بیلمزمكه دردمی بیلوب بیلمزلنور سن
یوخسه كرچكدن بیلمزسن (نه راهست
این كه اندازی مرا برخاك و بگذاری *
گذاری آر و بازم پرس تا خاك رهت
گردم) نه حرف نفی را بونده انصاف
معناسنه در ترکیده یول دكلدر دیرلر یعنی
انصاف وقانون دكلدر كه حرف بیان
اندازی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
مرا مفعول صریحی وبرخاك غیر صریحی
واو حرف عطف وبگذاری اندازی یه
معطوف قویه‌سن یعنی ترك ایلیه‌سن
گذار اسمدر كچمه واو غراغه معناسنه
ویا حرف وحدت ویا تنكیر آر فعل امر
مفرد مخاطبدر آریدندن اوغرامه كتور
دیمكدر معنای لازمیسی اوغره دیمكدر
باز ادات تأكید در پرس فعل امر مفرد
مخاطبدر صور دیمكدر تا حرف تعلیل
گردم فعل مضارع متكلم وحده اولایم
دیمكدر رخاكره نسبت گردم مناسب
دوشمش * محصول بیت * انصاف دكلدر
كه بنی خاكه براغه‌سن وقویوب كیده‌سن
یعنی بنی اول حالده ترك ایلیه‌سن بر گذار
كتور یعنی اوغره وحالم صورتا كه خاك رهك
اوله‌یم یعنی یولك طپراغی اوله‌یم
(ندارم دست ازدامن مگر درخاك وآندم
هم * چو برخاكم روان كردی بگیرد دامنت
گردم) دست تا ضمیری معناده دامن كلمه‌سنه
مصروفدر درخاك یعنی درقبر واو حرف
عطف اندم دم وقت معناسنه در آندم
هم مصراع ثانییه مرهوندر جواداتِ
تعلیل روان صفت مشبهه رویدندن
یوروكن معناسنه كردی فعل مضارع مفرد
مخاطب بونده اولورسن یعنی روان اولورسن
دیمكدر صیرورت معناسنه بگیرد طوتار گرد
توزدر غبار معناسنه كردی وگردم تجنیس
مطرف اولور اگر ضمیرلری جزء كلمه اعتبار
ایلسك اما اعتبار ایلسك تجنیس تام اولور
* محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب
بیورر اتككدن الم طوتمام یعنی اتككك

الدن صالیویرم مگر مقبره ده اولوقت دخی چون خاكم و قبرم اوزره روان اوله‌سن بنم توزم داماننكی طوتار حاصلی
سكا تعلقم وتعشقم برمرتبه ده دركه اولدیكمدنصكره غبار مده داماننكی الدن قومز

عالیکه امتثال ونهیکدن اجتناب اوزره ثابت اولوب سنك عشقك ومحبتك یوندن برنفس جدا اولمم وقبرده دخی سنك عون ونصرتك بزیار اولدقجه بنم غبارم وذرات وجودم سنك عشقکدن ورحمتکی طلبدن برآن منفك دکلدر

﴾ فرو رفت ازغم عشقت دمم دم میدهی تاکی
دمار از من برآوردی نمی کویی بر آوردم ﴿

سنك عشقك غمندن بنم نفسم آشاغی کیتدی قچانه دك بکادم وبرسن بنی هلاك ایلدك دیمزسنکه نفسی یوقاری کتور (مفردات) (فرو) اشاغی (رفت) کیتدی (ازغم عشقت) سنك عشقك غمندن (دمم) نفسم (دم میدهی) نفس وبرسن (تاکی) قچانه دك (دمار) هلاك (ازمن) بندن (بر) یوقاری (آوردی) کتوردك (نمی کوبی) دیمزسن (بر) یوقاری (آور) کتور (دم) نفس (معنای اشارتی) ای محبوب عمر آخره کلدی سنك عشقك غمندن آه وفریاد ایله نفسم ازالدی سنك وعده وصالك عجبا نه زمان وجود پذیر اوله بنی بو غم هجران وارزوی وصلت جانان هلاك مرتبه سنه کتوردی سنی وصلته ارزانی قیلدم دیو مبشرات غیب ایله برمژده بخش ایدوب (الیه یصعد الکلم الطیب والعمل الصالح یرفعه) آیت کریمه سی سرنجه شوق وسرور له ذکر جمیل وتسبیح وتهلیل ایله کلماتك مجمدی اوروب نفسکی یوقاری اوج اعلایه کتور دیمزسن

﴾ شبی دل ابتاریکی ز زلفت بازمی جستم
رخت می دیدم وجامی زلعلت بازمی خوردم ﴿

برکیجه قرا کولقده کوکلی سنك زلفکدن کیری ایستدم سنك یوزکی کوردم وکیری سنك لبکدن برجام نوش ایلدم (مفردات) (شبی) برکیجه (دلرا) کوکلی (بتاریکی) قرا کولقده (ز) من (زلف) م (ت) سنك (باز) کیری (می جستم) ایستدم (رخت) یکاغك (می دیدم) کوردم (جامی) برقدح (زلعلت) سنك لبکدن (باز) کیری (می خوردم) نوش ایلدم (معنای اشارتی) بوظلمت بشریه ده حب دنیا وعلاقه ماسوا سببیله غفلته دوشوب سنك قربیت معنویه کدن واسرار علوم لدنیه کدن بعید اولمق بلکه فراغت ایلك ایستدم بحمد الله (المعصوم من عصمه الله) سرنجه سنك تجلی انوار جمالك ظهور ایلیوب دماغ جانمه لذت روحانیت کلمکله کیرو جام فیضکدن شراب وحدتی نوش ایلدم وسنك عشقکله ثابت قدم اولدم

﴾ کشیدم دربرت ناکاه وشد درتاب کیسویت
نهادم برلبت لب را وجان ودل فدا کردم ﴿

سنی ناکاه سینه یه چکدم وسنك زلفك حرارتده اولدی لبمی سنك لبك اوزره قودم ودل وجانمی فدا ایلدم (مفردات) (کشیدم) چکدم (دربر) سینه یه (ترا) سنی (ناکاه) آکسزین (شد) اولدی (درتاب) حرارتده واضطرابده (کیسو) زلف (ترا) سنك (نهادم) قودم (برلبت) سنك دوداغك اوزره (لب را) دوداغی

﴾ جان ﴿

(فرو رفت ازغم عشقت دم دم میدهی تاکی * دمار ازمن برآوردی نمیکویی برآوردم) فرو رفت طالدی وباندی معناسنه مستعملدر دم نفس دم میدهی فریب ویرسن یعنی الدارسن تاکی معناده تأخیر وتقدیمه محمولدر تقدیری تاکی دم میدهی دمار انتقام وهلاکدر برآوردی یوقاری کتوردك یعنی چیقاردك وحاصل ایلدك حاصلی بندن انتقام الدك دیمکدر برآور فعل امر مفرد مخاطب چیقار وکتور معناسنه دم مفعول برآورد درنفس معناسنه نفس چیقار یعنی تنفس ایدوب حضور ایله معناسنه * محصول بیت * سنك عشقك غمندن نفسم باندی یعنی چیقماز اولدی نه کم زکیده سی چقماز اولدی دیرلر یعنی عشقك غمندن برمرتبه ضعیف وزبون اولدمکه نفسم آلمز اولدم پس بنی وصالك وعده لریله نیجه بر الدارسن یعنی جان ویرمکه قریب اولدم دخی بکا مرحمت ایلمزسن بندن دمار حاصل ایلدك یعنی انتقام الدك ودیمزسن تنفس ایدوب حضور ایله یعنی بر پاره صراوخلن نه کم صوانم الایم دیرلر یعنی راحت اوله یم مصراع اولده تاکی برینه چون نی یازوب معناسنی طالدی وباندی کیتدی سنك عشقك غمندن بنم نفسم اوورسن نی کبی دیین کندی یاورانجق معناسنی ومعناسنی سنك عشقك غمندن بنم نفسم اشاغه کیندی دیین دخی فتی اشاغه کیتمش ومصراع ثانینك معناسنی بنی هلاك ایلدك دیمزسن که نفس یوقاری کتور دیین ایو نفس کتورمش (شبی دلرا بتاریکی ز زلفت بازمیجستم * رخت میدیدم وجامی زلعلت بازمیخوردم) شبی یا حرف وحدت بتاریکی با حرف ظرف تاریك قرا کلق ویا حرف مصدر زلفت اضافت لامیه در باز ادات تأکید میجستم ایستردم وارار دم دیمکدر جامی یا حرف وحدت ویا تنکیر زلعلت یعنی زلبت باز ینه ادات تأکید در * محصول بیت * برکیجه کوکلی زلفك قرا کلغنده آرار دم بوحالده ایکن رخکی کورر دم ولبکدن جام باده ایچردم حاصلی برکیجه بوحاللر واقع اولوردی مصراع اولك معناسنی برکیجه کوکلی قرا کولقده سنك زلفك ایستدم دیین وبرکیجه قرا کولقده کوکلی سنك زلفکدن ایستدم دیین یعنی آلمغه قصد ایلدم دینلر لفظیده معنا یده ایو آلما مشلر (کشیدم درسرت ناکاه * وشد درتاب کیسویت * نهادم برلبت لب راوجان ودل فدا کردم) شد درتاب یعنی بوکلدی وبورولدی حاصلی برپیچ اولدی نته کم کیسونك حالی برپیچ وتاب اولمقدر * محصول بیت * سنی ناکاه سینه مه چکدم وکیسوك پرپیچ وتاب اولدی لبمده لبك اوزرینه قودم وجان ودلی فدا ایلدم یعنی سنی سینه مه چکدکم ایچون کیسوك مشوش اولدی ولبمی لبك اوزرینه قودیغمدن یعنی قودیغمچون سکا جان ودلی فدا ایلدم

(جان) م (دل) کوکل (فدا) م (کردم) ایلدم (معنای اشارتی) (تجلی حق ناکاه آید * اما بردل آگاه آید) کلامی سرنجه بحمد الله کرمکله صدر منشرحمه سنك انوار ذاتیهك واسرار غیبیه ك تجلیسی ظهور ایلدی ونفحات انسك وتجلیات صفاتك دخی حرارتله پیدرپی سنوح وفیضان ایلدیکه اوصاف بشریتم کلی محو ونایاب ایلمکله قربت کامله اسرار مقام قاب قوسینه وانوار فیض بلاواسطه پیدا ونمایان اولوب بعنایت خدا بندخی جان ودلمی فدا ایلدم

﴾ بعزم سبزه وصحرا چومی کردی روان بی ما
سرشك سرخ من کرددروان برچهره زردم ﴿

سبزه وصحرا قصدینه چونکه بزسز کیده سن بنم صاری یوزم اوزره قانلو کوزم یاشی روان اولور (مفردات) (با) للملابسه (عزم) قصد (سبزه) یشل (صحرا) م (چو) چونکه (کردی) ایلرسن (روان) کیدیجی (بی ما) بزسز (سرشك) کوز یاشی (سرخ) قرمزی (من) بن (کردد) اولور (روان) کیدیجی (بر) علی (چهره) یوز (زرد) صاری (م) بنم (معنای اشارتی) (نعوذ بالله من الحور بعد الکور ای من النقصان بعد الزیادة) کلامی سرنجه اکر تجلی انوار ذات الهیه ایله قلب منشرح ومنفتح اولدقدنصکره استتار واحتجاب ظهور ایدوب بزی قربت کامله کدن مهجور ایدر ایسك عشق ودرد کله صرارمش یوزم اوزره جکرم قانی روان اولوب نه آه حسرتله جکرم پرخون ایدرسن

﴾ تو خوش می باش باحافظ بروکو خصم جان می ده
چو کرمی ازتو می بینم چه باك ازخصم دم سردم ﴿

سن حافظله خوش اول دشمنه دی یوری جان ویر چونکه سندن محبت کورم صغوق سوزاو دشمندن بکانه غم (مفردات) (تو) سن (خوش) م (می باش) اول (باحافظ) حافظله (بروکو) دی کیت (خصم) م (جان) م (می ده) ویر (چو) چونکه (کرمی) برمحبت (می بینم) کورم (چه باك) نه خوف (از) من (خصم) م (دم سرد) صغوق نفسلو (م) بکا (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سن حافظدن راضی اول وعنایت ازلیهك ایله جمیع حالنده حافظه معین وناصر اولن وذات پاکك حرمتنه مبتلا اولدیغم نفس وشیطانك شرندن بزی امین ایلیوب ای دوشمن قولمدن ایراق اول ویوری وار هلاك اول دی چونکه (اذا احب الله عبدا لم یضره ذنب) حدیث شریفی سرنجه سندن بزه برمحبت وعون ونصرت اوله اول صغوق سوزلو دوشمنك وسوسه واضلالندن بزه بر درلو خوف یوقدر

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ من نه آن رندم که ترك شاهد وساغر کنم * محتسب داند که من این کار را کمتر کنم ﴿

بن اول رند دکلکه محبوبی وقدحی ترك ایدم محتسب بیلور که بن بوایشی بتمزم (مفردات) (من) بن (نه ان رندم) اول عیار وفاسق دکلکه (ترك) م (شاهد) محبوب

(بعزم سبزه وصحرا چومیکردی روان بی ما * سرشك سرخ میکرد دروان برچهره زردم) چو حرف تعلیل میکردی اولورسن روان یوروکن یعنی کیدیجی میکردی روان یوریجی اولورسن دیمکدر میکرد دروان یوریجی اولوردیمکدر * محصول بیت * سبزه وصحرا قصدینه چونکه بزسز روان اوله سن یعنی سیره کیده سن قزل کوزیاشی بنم صاری چهره م اوزره روان اولور یعنی قانلی یاش صاری یکزم اوزره اقار حاصلی سیره بزسز اغیار ایله واردیغك ایچون غیرتدن قانلی یاش آقیدیرم (تو خوش میباش باحافظ برو کو خصم جان میده * چو کرمی ازتو میبینم چه غم از خصم دم سردم) بعض نسخه ده میده برینه میکن دوشمش جان چکش معناسنه جان کندن دیرلر جان چکشمکه کرمی ایسیجقلق یعنی ملایمت وملاطفت دم سرد نفسی صوغوق * محصول بیت * سن حافظله ایو اول خصمه دی جان ویر یعنی هلاك اول چونکه سندن ملایمت ولطف کورورم صوغوق سوزلی خصمدن بکا نه غم یعنی سن بکا ایسیجق اولیجق صوغوق سوزلی دشمندن غم چکمم (وله ایضا) (من نه آن رندم که ترك شاهد وساغر کنم * محتسب داند که من کاری چنین کمتر کنم) ترك شاهد مصدرك مفعولنه اضافتیدر واو حرف عطف کاری چنین یا حرف وحدت ویا تنکیر وچنین كارك صفتی کمتر کنم هیچ ایلم دیمکدر نته کیم مکرر ذکر اولندی * محصول بیت * بن اول رند دکلم که شاهد وساغری ترك ایلیم یعنی محبوب ومیدن کیچم محتسب بیلورکه بن بو نجلین ایشی هیچ ایلم یعنی بنم عیاش اولدیغمی محتسب بیلور اما بکا رعایت ایدوب طمز

(من كه عيب توبه كاران كرده باشم سالها * توبه ازمى وقت كل ديوانه باشم كر كنم) بعض نسخه‌ده سالها يرينه بارها واقعدر نيجه كره ديمكدر عيب توبه كاران مصدرك مفعولنه اضافتيدر كاركاف عجمله جي معناسنه در توبه كار توبه ايدبجى * محصول بيت *
بن كه يللرله توبه كارلره و پرهيزكارلره عيب ايلمش اولام ايمدى كل وقتنده ميدن توبه ايدرسم ديوانه اولمش اولورم يعنى ديوانه يم (عشق دردانست ومن غواص ودريا ميكده * سرفرو بردم در آنجا تا كجا سر بركنم) عشق مبتدأ ودر دانه خبرى اينجو دانه سى ديمكدر من معطوف عشقه مبتدأ وغواص خبرى ودريا ميكده مبتدأ وخبر معطوفدر ماسبقه سرفرو بردمك مفعولى انتده فرو بردن بوتقوتمق وطالدرمق وفرورفتن طالمق وفرو خوردن يوتقمق يعنى حلم كوسترمك درانجا يعنى ميكده ده تا كجا معناسنه در سربر كنمك مفعوليدر سربركردن باش قالدرمقدر يونده چيقارمق معناسنى متضمندر باشم نه يرده چيقارم ديمكدر * محصول بيت * عشق اينجو دانه سيدر يعنى برذى قيمت كوهردر وبن ايسه بو دردانه يه طالب غواص وميكده بو در دانه محليدر ايدى درياى ميكده يه باشمى طالدردم عجبا نه يرده بو دريادن باشمى چيقارم يعنى قالدرم حاصلى درياى ميكده يه طالدم تا نه يرده اندن باش قالديرم زيرا طالغج بريرده طالار وبرغيرى يرده چيقار طالديغى يرده چيقماز (من كه ازياقوت ودر اشك دارم كنجها * كى طمع در فيض خورشيد بلند اختر كنم) فيض خورشيد بلند اختر لاميه وبيانيه در بلند اختر وصف تركيبى افسانه در يوكسك يلدزلى ديمكدر * محصول بيت * بنم كه كوز ياشى در وياقوتندن خزينه لرم وار يعنى قانلو ياشدن ياقوت وصافى ياشدن اينجو خزينه سى وار بلند اختر خورشيدك فيضنه قچن طمع اوله زيرا ياقوت ولعل رنكى كونشدن آلور يعنى ذاتى رنكلى جواهرم وار ايكن خورشيد فيضنه احتياجم يوق

(ساغر) قدح (كنم) ايدم (محتسب) والىٔ ولايت (داند) بيلور (من) بن (اين كاررا) بو ايشى (كمتر) زياده اكسك (كنم) ايلرم (معناى اشارتى) اى لذت عشقدن بى خبر بن اول صورت پرست رند وقلاش دكلكه اول جهله دن اولى واعلى اولان محبوب حقيقى بى وانك عشق ومحبتنى تركلايدم بن اول مست بزم الستم كه ضرورى اولان شراب الهينك حيرانيم والىٔ ولايت دخى بيلور كه بو زمام اختيارم جذب وعقل وادراكم محو ايدجى محبوبى وانك عشق ومحبتنى تركلايده مزم

﴿ من كه عيب توبه كاران كرده باشم سالها * توبه از مى وقت كل ديوانه باشم كر كنم ﴾

بن كه نيجه يللر تارك عشق اولانلرى تعييب ايتمش اولم كل وقتى اكر عشقدن توبه ايدم مكر مجنون اولم (مفردات) (من) بن (عيب) م (توبه كاران) توبه ايدجيلر (كرده) ايتمش (باشم) اولم (سالها) سنه‌لر (توبه) م (از مى) شرابدن (وقت كل) م (ديوانه) م (باشم) اولم (كر) اكر (كنم) ايدم (معناى اشارتى) بن كه نيجه سنه‌لر اقرب الطرق الى الله اولان عشق ومعرفة الله يولنى ترك ايدوب لذت ايماندن ولذت روحانيتدن خبردار اوليان زاهد خشكاره واعمال ظاهرهٔ بى ذوقه الداتمش احمق صوفيلره تعييب ايتمش اولم محبوب حقيقى اولان حضرت الهيه قربيت ووصلت بولنغه وقت وفرصت وار ايكن عشق ومعرفة الله ايله اهل الله اولمم مكر مجنون وبى عقل اولم

﴿ عشق دردانه است ومن غواص دريا ميكده * سرفرو بردم درانجا تا كجا سربر كنم ﴾

عشق اينجو دانه سيدر وبن ميخانه درياسنك غواصيم بن بو ميخانه يه باش قودم تاقنده باش قالديرم (مفردات) (عشق) م (دردانه) اينجو دانه سى (است) در (من) بن (غواص) طالغج (دريا) دكز (ميكده) ميخانه (سر) باش (فرو) آشاغى (بردم) ايلتدم (درانجا) بونده (تا) حتى (كجا) قنده (سر) باش (بر) يوقارى (كنم) ايدم (معناى اشارتى) عشق الهى بردر يمثيندر ميخانهٔ علوم لدنى ودرياى حكمت الهى عارف باللهك قلبيدر بيوت الله بن دخى اول دريانك غواصيم بن بو دركاه اهل الهيه باش قودم وجان ودل ايله تسليم اولدم لكن بو راه سلوكده حصول مراد ايله عجبا نه زمان باش قالدرم بلم

﴿ من كه از ياقوت ودر اشك دارم كنجها * كى نظر در فيض خورشيد بلند اختر كنم ﴾

بن كه كوز ياشنك ياقوت ودرندن كنجلر طوتارم بلند يلدزلو خورشيدك فيضنه قچن نظر ايلرم (مفردات) (من) بن (از) من (ياقوت) قرمزى جوهر (در) اينجو (اشك) كوز ياشى (دارم) طوتارم (كنجها) خزينه‌لر (كى) قچن (نظر) م (در) فى (فيض) نور (خورشيد) كونش (بلند) يوكسك (اختر) يلدز (كنم) م (معناى اشارتى) بن كه اطفى دائم اولان پير خراباتك غمنى بركانيله راه عشقده روز وشب جكرم قانندن وصاف اينجو كبى كوز ياشندن اشتياق ايله جوش وغليان ايدن قلبمده خزينه‌لر طوتارم وهر بار عقولى متحير قيلجى حالات عشق اظهار

(من كه دارم دركدايى كنج سلطانى بدست * كى طمع در كردش كردون دون پرور كنم) كدايى ياحرف مصدر سلطانى ياحرف نسبتدر باحرف صله كردش اسم مصدردر كردونه اضافت لاميه‌در دون پرور وصف تركيبيدر آلچق بسلييجى ديمكدر * محصول بيت * بنم كه فقر طريقنده پادشاه كنجى المده‌در يعنى پادشاهه منسوب خزينه‌م واردون پرور وسفله نواز كردونك كردشنه
قچن طمع ايدم حاصلى بن كه توكل وقناعت خزينه سنه مالكم كردون دون پروره قچن احتياجم اوله يعنى كدا صورتنده پادشاهم فلكه احتياجم يوق سلطانى ياسنى حرف مصدر اعتبار ايدن بى‌اعتبار ايمش (لاله ساغر كير ونركس مست وبرمن نام فسق * داورى دارم بسى يارب كرا داور كنم) ساغر كير وصف تركيبيدر قدح طوتيجى داورى ياحرف مصدر حكومت ديمكدر دوار حاكم معناسنه * محصول بيت * لاله ساغر طوتيجيدر نركس ايسه مست حالبوكه فسق آدى بنم اوزريمده يعنى ساغر طوتوب مست اولان غيريلره فاسق آدى بنم اوزريمده در پس نيجه حكومتم وار عجبا كيمى حاكم اتخاذ ايدم يعنى عجبا بو قضيه ده بكاكيم حاكم اولور كه انصاف وعدالله حكم ايليه (وقت كل كويى كه زاهد شو بچشم وسرولى * ميروم تامشورت باشاهد وساغر كنم) * محصول بيت * خطاب عام طريقيله بويوركل وقتنده بكا دير سن كه زاهد اول يعنى بادهٔ حمرا نوش ايلكدن فارغ اول جواب ويرركه بر سرو چشم يعنى سوزكى قبول ايلدم اما وارهيم تاشاهد وساغرله مشورت ايدهيم يعنى شاهد وساغر اجازت ويررلرسه ديدبكك ايده يم حاصلى بهار وكل زماننده شاهد وساغرسز اولمق زياده مشكلدر اكر صبر ايده بيلورسم سوزك طوتهيم (عاشقانرا كر درآتش مى پسندد لطف دوست * تنك چشمم كر نظر در چشمهٔ كوثر كنم) تنك چشم قاصر النظر وخسيس البصر يعنى آج كوزلو حاصلى سفله ولئيم معناسنه در حرف صله چشمهٔ كوثر بيانيه * محصول بيت * اكر عاشقلرى دوستك لطفى آتش اوزره لايق كوررسه يعنى آتشده يانمغه لايق كوررسه خسيس ودون نظر اولهيم اكر چشمهٔ كوثره نظر ايدرسم يعنى آتشى اطفا ايلك ايجون آب كوثر ايسه التفات ايلم چونكه دوستك مرادى بنى ياقمقدر حاصلى هر وجهله رضاى دوسته رعايت ايدرم

ايدرم عبادات ظاهره ونوافل اعمال ايله خورشيد كبى عالى مقام كسب ايدبجى شيخ وزاهدلك بى ثبات اولان فيضنه نظر واعتقاد ايلمزم

﴿ من كه دارم دركدايى كنج سلطانى بدست * كى طمع دركردش كردون دون پرور كنم ﴾

بن كه كدالقده سلطانلق خزينه سنى الده طوتارم سفله پرور فلكك كردشنه قچن طمع ايلرم (مفردات) (من) بن (دارم) طوتارم (دركدايى) فقيرلقده (كنج) خزينه (سلطان) م (با) مصدريه (بدست) الده (كى) قچن (طمع) م (در) فى (كردش) دونمك (كردون) فلك (دون پرور) آلچق بسلييجى (كنم) ايدم (معناى اشارتى) (الفقر فخرى واذاتم الفقر فهو الله) حديث شريفلرى سرنجه بحمدالله بن كه فقر تامه ايرشوب فقيرلق سلطانلغنده خزينهٔ اسرار الهيه‌يه واصل اولدم (الدنيا جيفة وطالبها كلاب) و (الدنيا سجن المؤمن وجنة الكافر) حديث شريفلريله دور فلك ايله كافرى وكلاب اهل دنيايى بسلييجى سريعة الزوال نعمها نقم وشرابها سراب دنيانك مذموم دنيانك مال وجاهنه قچن طمع ايلرم

﴿ لاله ساغر كير ونركس مست وبرمن نام فسق * داورى دارم بسى يارب كرا داور كنم ﴾

لاله قدح طوتيجى ونركس مست وبنم اوزريمده فسق نامى چوق دعوى وخصومتم واردر عجب كيمى حاكم ايدم (مفردات) (لاله) م (ساغر كير) قدح طوتيجى (نركس مست) م (برمن) بنم اوزريمده (نام فسق) م (داورى) دعوى وخصومت (دارم) طوتارم (بسى) چوق (يارب) عجب (كرا) كيمى (داور) حاكم (كنم) ايدم (معناى اشارتى) بحمدالله لاله كبى پرداغ اولان قدح قلبم شراب عشق الهيه ايله مملودر ونركس كبى انوار خدا ايله متنعم اولان بصر بصيرتم مشاهدهٔ جمال الله ايله مستدر حالبوكه اعمى القلوب اولان عوام ناس اسرار غيبيه‌دن بى خبر اولوب بنم اوزريمده فسق نامنى نسبت ايدرلر انلر ايله چوق خصومتم ودعوام واردر اما عجب كيمى حاكم نصب ايدمكه حق اوزره حكم ايليه مكر اهل بصيرتى حاكم نصب ايدم واهل صورتى ترك ايدم

﴿ كر تو ميكويى كه زاهد شو بچشم وسرولى * ميروم تا مشورت باشاهد وساغر كنم ﴾

اكر ديرسك كه زاهد اول على الرأس والعين لكن كيدرم بونى شاهد وساغر ايله مشورت ايدرم (مفردات) (كر) اكر (تو) سن (ميكويى) ديرسك (زاهد) م (شو) اول (بچشم وسر) باشم وكوزم اوزره (ولى) لكن (ميروم) كيدرم (اين) بو (مشورت) م (باشاهد) محبوبله (وساغر) قدحله (كنم) ايدرم (معناى اشارتى) اكر ديرسك كه بو باعث ملامت وسبب خرابيت صورت اولان عشقى ترك ايله وزاهد مصلح اول على الرأس والعين اولهيم لكن مقلب القلوب اولان محبوبله واسقف القلوب سرنجه مقر شراب عشق الهيه اولان قدحله وارهيم مشورت ايدهيم اما انلر راضى اولمزلر

﴿ عاشقانرا كر درآتش مى پسندد لطف دوست * تنك چشمم كر نظر در چشمهٔ كوثر كنم ﴾

دوستك لطفی اكر عاشقلرك دوزخده اولمسنی بكنه آج كوزاويم اكر كوثر چشمه‌سنه نظر ايدم (مفردات) (عاشقان را) عاشقلرك (كر) اكر (درآتش) آتشده (می پسندد) بكنه (لطف دوست) م (تنك) طار (چشم) كوز (م) بن (كرنظر) م (دز) فی (چشمه) بكار (كوثر) م (كنم) ايدم (معنای اشارتی) بو بنيادی درد ومشقت ومحن وبلا ايله قورلمش راه عشقده كندی اراده‌كی ترك ايدوب انجق دوستك اراده‌سنی اختيار ايتمك لازمدر اكر دوستك لطفی عاشقلرك آتش دوزخده اولمسنی تحسين بيوررسه اكر دوستك مرادنی اختيار ايتميوب نفسم مرادی اولان جنته وكوثر چشمه‌سنه نظر ايدرسم زياده كدا چشم وزياده اسفل نادن اولمش اولورم

﴿ كرچو بيدبی ثمرناكه چنين صافی شوم ✿ بعدازين ازشرم روی كل كجا سر بركنم ﴾

اكر ميوه سز سكود اغاجی كبی ناكاه بويله صافی اولم بوندنصكره كلك يوزی شرمندن قنده باش قالديرم (مفردات) (كر) اكر (چو بيد) سكود كبی (بی ثمر) ميوه‌سز (ناكاه) اكسزين (چنين) بويله (صافی) م (شوم) اولم (بعد ازين) بوندنصكره (ازشرم روی كل) كلك يوزی حياسندن (كجا) قنده (سر) باش (بر) يوقارو (كنم) ايدم (معنای اشارتی) (وماخلقت الجن والانس الاليعبدون) ای ليعرفون آيت كريمه‌سی سرنجه باعث خلقت اولان تحصيل معرفة الله وكسب عشق محبت دل آكاه اولوب العياذ بالله ميوه سز سكود اغاجی كبی ثمرهٔ شجرهٔ روح انسانيه اولان انوار عشق ومعرفة اللهدن ناكاه بويله خالی اولم بوندنصكره محبوب حقيقينك حضور معنويه‌سنده حيا وخسارتدن پای لكم اوزرندن سر خجالتم قالدرمق قنده ممكن اولور

﴿ چون صبا مجموعهٔ كل را با آب لطف شست ✿ كج دلم خوان كر نظر بر صفحهٔ دفتر كنم ﴾

چونكه صبا مجموعه‌سنی آب لطفله يودی بكا كج دل ونادان اوقو اكر كتاب يوزنه نظر ايدم (مفردات) (چون) چونكه (صبا) معربلی (مجموعهٔ كل را) اشعار دفترنی (با) للملابسه (آب) صو (لطف) م (شست) يودی (كج) اكری (دل) كوكل (م) بكا (خوان) اوقو (كرنظر) م (بر) علی (صفحه) يوز (دفتر) م (كنم) ايدم (معنای اشارتی) وقتا كه توفيق وعنايت ربانيه ايله فيوضات الهی كل مجموعه‌سی كه محل تجليات انوار محبوب ازلی اولان قلبی لطف واحسان صويله نقوش ماسوی اللهدن يويه وتطهير ايليد (طلب الدليل بعد الوصول قبيح) كلامی سرنجه اكر انوار تجليات ذات الهيه‌يه استغراق ذوق روحانيتنی قويوب بنده قهقريا حفظ نفس اولان علوم ظاهره‌يه توغل والتفات ايدرسم بكا كج دل ونادان ضال ومضل ديه‌سن

﴿ ورچنين بی راه خواهد كفت بامامدعی ✿ خاك راه پادشاه ازدست او برسر كنم ﴾

اكر مدعی بزه بويله يولسز وادبسز ديمك استه‌يه انك الندن پادشاهك خاك راهی

(كرچو بيدبی ثمرناكه چنين صافی شوم * بعدازين ازشرم روی كل كجا سر بركنم) ثمر ميوه * محصول بيت * اكر يمش سز سكود اغاجی كبی ناكهان بويله صافی قالم يعنی عشق جانانك خالی اولام بوندنصكره روی كل شرمندن قچن باشم قالديرم يعنی كل يوزينه باقمغه قادر اولمم اوتاندیغمدن كه عشقدن بی بهره سن ديو بكا طعن ايدر (چون صبا مجموعهٔ كل را با آب لطف شست * كج دلم خوان كرنظر در صفحهٔ دفتر كنم)* محصول بيت * چونكه صبا كل مجموعه‌سنی لطافت صويله يودی يعنی كلی آچوب اوستنه چه دوشدی بنی كج دل اوقو اكر صفحهٔ دفتره نظر ايدرسم يعنی كل زماننده كتابه نظر ايدرسم بكا كج طبع دی زيرا كل زمانی دروخوش طبع عاشقلر كل وقتنده باده نوش اولورلر ودرس وتدريسه مقيد اولمازلر

باشمه صاچوب شكايت ايلرم (مفردات) (ور) واكر (چنين) بويله (بی راه) يولسز (خواهد كفت) ديمك ايسته‌يه (باما) بزه (مدعی) خصم (خاك راه) يول طپراغنی (پادشاه) م (ازدست او) انك الندن (برسر) باش اوزره (كنم) ايلرم (معنای اشارتی) اكر احوال واسرار عشق الهيه دن بی خبر اولان مدعی غلبهٔ سلطان عشقله بلا اختيار ظهور ايلين احوال پسنديده‌مزه بی ذوق واعمای قلب واديغندن طعن ايله بزه بويله يولسز وادبسز ديمك ايسته‌يه اول احمق ونادانك الندن پادشاه حقيقی اولان حضرت الله‌ك حضور معنويه‌سنده صدهزار تضرع وتذلل ايله حضرت الله‌ه شكايت ايدرم هلاكنه باعث اولور.

﴿ كرچه كرد آلود فقرم شرم باد از همتم ✿ كر باب چشمهٔ خورشيد دامن تر كنم ﴾

اكرچه فقرك كرد آلوديم بكا همتدن شرم اولسون اكر چشمهٔ خورشيد آيله دامنی تر ايدم (مفردات) (كرچه) م (كرد) توز (آلود) بولاشق (فقر) م (م) بكا (شرم) حيا (باد) اولسون (از) من (همت) م (كر) م (با) للملابسه (آب) صو (چشمه) م (خورشيد) كونش (دامن) تك (تر) ياش (كنم) ايدم (معنای اشارتی) (رب اشعث اغبر اواقسم علی الله لابره) حديث شريفی سرنجه بحمد الله كرچه ظاهرا فقر ايله پريشان الحال ومنفور بين الرجال الكن الله‌ك عطا واحسان ايلديكی كنز قناعت وغنای قلب وعلو همت وكمال اعتماد دركاه حضرت سبيله همتم عالی اولديغيچون حضرت اللهدن غيريدن قطع نظر ايدوب چشمهٔ خورشيد كبی سخاسی ظاهر اولان پادشاه جهاندن برايچم صو دخی طلب ايتمش اولسم حضرت اللهدن حيا ايدرم

﴿ عهد وپيمان فلك را نيست چندان اعتبار ✿ عهد با پيمانه بندم شرط با ساغر كنم ﴾

فلكك عهد وپيماننه اول قدر اعتبار يوقدر پيمانه ايله عهد باغلرم ساغرله شرط ايدرم (مفردات) (عهد وپيمان) قول وقرار (فلك) م (را) ادات مفعول (نيست) يوق (چندان) اول قدر (اعتبار) م (عهد) قول (باپيمانه) ايچكله (بندم) باغلرم (شرط) م (باساغر) قدحله (كنم) ايدرم (معنای اشارتی) فانی وبی ثبات اولان فلكك عهد وپيماننه وعز وجاه واقبالنه بردرلو اعتبار يوقدر (يوم ينفع الصادقين صدقهم) آيت كريمه‌سی سرنجه ايفای عهود بزم الستده ايله صدق كاسه‌سنه ونافعه تحصيل ايتمك ايچون شراب عشق الهی وتسبيح حكم لدنيهٔ مالا نهايه اولان پيمانهٔ قلب صادق ايله لقاء اللهه واصل اولنجه ثبات اوزره عهد باغلدم وبران لذت روحانيه‌دن عدم انقطاعی اول ثباته واول وصلته شرط ايلدم

﴿ باز كش يكدم عنان ای ترك شهر آشوب من ✿ تا زاشك وچهره راهت پرزر وكوهر كنم ﴾

ای بنم شهر آشوب محبوبم عنانكی برنفس كيرو چك تا اشك وچهره‌دن سنك يولك پرزر وكوهر ايدم (مفردات) (باز) كيرو (كش) چك (يكدم) برنفس (عنان) دزكين (ترك) محبوب (شهر آشوب) شهره فتنه براغيجی (من) بنم (تا) حتی (ز) من (اشك) كوز ياشی (چهره) صورت (راه) يول (ترا) سنك (پر) طولو (زر) التون

(كرچه كرد آلود فقرم شرم باد از همتم * كر باب چشمهٔ خورشيد دامن تر كنم) كرد آلود وصف تركيبدر توزه بولاشمش معناسنه فقره اضافتی لاميه‌ويا بيانيه در * محصول بيت * كرچه فقر كرد آلوديم يعنی فقر توزينه بولاشغم حاصلی كرچه فقيرم همتدن اوتنايم اكر چشمه خورشيد صويله دامنی تر ايدرسم خورشيددن مراد پادشاهدر يعنی اكرچه كه فقيرم ليكن پادشاهدن اموال واسباب ايستم آندن مراد منزل غبار فقيردر (عهد وپيمان فلك را نيست چندان اعتبار * عهد باپيمانه بندم شرط باساغر كنم)* محصول بيت * فلكك عهد وپيماننه اول قدر اعتبار يوقدر يعنی فلك پيمان شكندر عهد بنه اعتماد جائز كلدر پس شمدنكرو عهدی پيمانه ايله باغلرم وهرنه كه شرط ايدرسم ساغرله ايلرم حاصلی عهد وپيمانم شمدنكرو ساغر وپيمانه ايله در يعنی بونلردن منفك ومنفصل اولمام (باز كش يكدم عنان ای ترك شهر آشوب من * تا زاشك وچهره راهت پرزر وزيور كنم) كش فعل امر مفرد مخاطب چك ديمكدر عنان اوبانك دزكينی وكنك مفعولی شهر آشوب وصف تركيبدر آشوب ايدن شهری دابر ديجی معناسنه منه اضافتی لاميه درتا حرف تعليل * محصول بيت * ای بنم ترك شهرآشوبم عنانكی كيرو چك يعنی كيفه برمقدار طورناكم بو اكی اشك وچهره‌دن پرزر وزيور ايدم يعنی قانلو باشدن پرزر وزيور بيت ايدم بعض نسخه‌ده پرزر وكوهر واقعدر پس زردن مراد چهره وكوهردن اشك چشم

(كوهر)م (كنم) ايدم (معناى اشارتى) (ان الملوك اذا دخلوا قرية افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة) آيت كريمه سى سرنجه اى بنم سلطان عشق شهر قلبه دخول ايتدكده اول شهرك فتنه وفسادنى دفع ودين الله اوزره تقليب ايديجى واتباع هواسيله عندنده عزومال وجاه جيفهٔ دنيا عزيز ومقبول ايكن سلطان عشقك دخولى ايله ذليل وخور وحقير ولاشى مثابه سنده قليجى محبوب لطيفم آينهٔ قلبمدن حجاب بشريتم رفع ومشاهدهٔ تجلى انوار ذاتيه سى ايله مست ومستغرق ايليوب (وخروموسى صعقا) سر بنده مظهريته تشكرا التون كبى صارى يوزمى و كوهر كبى اشك خونين جكرسوزمى سنك راه عشقكده ثبات ودوام اوزره نثار ايليم

﴿ شيوهٔ رندى نه لايق بود وضعم راكنون ❁ چون درافتادم چرا انديشهٔ ديكر كنم ﴾

رندلك شيوه سى بنم وضعمه لايق دكلدر چونكه بوعشقه دوشدم نيچون برغيرى فكر ايدم (مفردات) (شيوه) ناز (رندى) لاابالى لك (نه) نفى (لايق) م (بود) ايدى (وضعم را) بنم شانمه (كنون) شمدى (چون) چونكه (درافتادم) دوشدم (چرا) نيچون (انديشهٔ ديكر) برغيرى فكر (كنم) ايدم (معناى اشارتى) كرچه زاهد صورت پرستك زعمنده شمدى لاابالىلك و بو صورت بى ثباتى خراب ايتمكلك شيوهٔ عطاى ازليه سى بنم وضع موهوميه موجوداتيهٔ خياليه مه لايق دكل ايدى (العبد يدبر والله يقدر) سرنجه چونكه قضاى الهيه ايله بو صورتلرى خراب ايديجى دولت عشق خدايه دوشدم نيچون ماسوى اللهى فكر ايدهيم ونيچون باقى لايزال اولان محبوب حقيقيك غيريه كوكل ويرهيم

﴿ دوش ميكفتند لعلت قند مى بخشد ولى ❁ تا نبينم در دهان خود كجا باور كنم ﴾

دون كيجه ديديلر سنك لبك قند باغشلر لكن مادامكه كندى آغزمده كورميم اينانمم (مفردات) (دوش) دون كيجه (ميكفتند) ديديلر (لعل) دوداق (ترا) سنك (قند) شكر (مى بخشد) باغشلر (ولى) لكن (تا نبينم) كورمدكجه (در دهن) آغزمده (خود) كنديمك (كجا) قنده (باور) تصديق (كنم) ايلدم (معناى اشارتى) دون كيجه لذت ايمانى چشيده ايدن قباب عزتك مستورلرى مردان خدا ايديديلر كه سنك كلام عاليلرك تلاوتى وفيوضات جليله لرك روءيتى زياده لذت روحانيت بخش ايديجيدر لكن (من لم يذق لم يعرف) سرنجه دهان جسمده ودهان جانمده اول لذت روحانيتى كندم طاتمدقجه علم اليقين عين اليقين وحق اليقين اولمز

﴿ كوشهٔ محراب ابروى تو ميخواهم ز بخت ❁ تا در آنجا صبح وشامى درس عشق از بر كنم ﴾

بختمدن سنك محرابه بكزر ابروك كوشه سنى ايسترم تا اوراده صباح واخشام عشق درسنى ازبر ايدم (مفردات) (كوشهٔ محراب) م (ابرو) قاش (تو) سن (ميخواهم) ايسترم (ز بخت) بختمدن (تا) حتى (در آنجا) اوراده (صبح) م (شام) اخشام (درس عشق) م (ازبر) حفظ (كنم) يدم (معناى اشارتى) اى محبوب حقيقى سنك

(شيوهٔ رندى نه لايق بود وضعم راكنون * چون درافتادم چرا انديشهٔ ديكر كنم) كنون ابتداى كلام ومصراع ثانى به مرهون * محصول بيت * بنم وضعمه رندلك شيوه سى لايق دكل ايدى اما چونكه شمدى رندلكه دوشدم اندن غيرى فكرى نيچون ايدم يعنى غيرفكرى ترك ايلك كركدر كونى مصراع اولدن اعتبار ايدنلر معتبر بدايتشلر (دوش ميكفتند لعلت قندمى بخشد ولى * تا نبينم در دهان خود كجا باور كنم) * محصول بيت * جانانه خطاب ايدوب بيورر كه دون كيجه ديديلر كه لعل لبك قند بغشلر اما كندى آغزمده كورمينجه قنده اينانمم يعنى الما نيجه اينانم زيرا * من لم يذق لم يعرف (كوشهٔ محراب ابروى تو ميخواهم زبخت * تا در آنجا صبح وشامى درس عشق از بر كنم) كوشهٔ محراب ابروى تو لاميه وبيانيه درشامى يا حرف تنكير * محصول بيت * طالعمدن سنك كوشهٔ ابروكى ايسترم تاكيم آنده صباح واخشام عشق درسنى از برايم يعنى كوشهٔ ابرويى طاقدن مراد انده علم عشق تحصيلدر زيرا علوم ومعارف كوشه لرده وزاويه لرده تحصيل اولور

(من كه امروزم بهشت نقد حاصل ميشود * وعدهٔ فرداى واعظ را كجا باور كنم) كه حرف بيان * محصول بيت * بن كه بوكون بكا نقد جنت حاصل اوله يعنى بوكونكه بكا حاضر جنت ميسر اوله واعظك ارته وعده سنه قنده ايناورم يعنى فردوس برين اكه ووصال جانان بكا كه جنت ديدبكمز وصال جاناندن كنايتدر (من غلام شاه منصورم نباشد دور اكر * ازسر تمكين تفاخر برشه خاور كنم) سر تمكين لاميه تمكين قدرت معناسنه در شه خاور كونشدر واضافت لاميه در * محصول بيت * بن شاه منصورك قوليم پس بعيد دكلدر اكر تمكين وقدرت جهتندن پادشاه خاور اوزره فخر ايلسهم يعنى آنك بنده سى اولمق سببيله شاه خاور اوزره تفاخر ايلسهم غريب دكلدر (دوش لعلت عشوهٔ ميداد حافظ را ولى * من نه آنم كزوى اين افسانها باور كنم) عشوه كوكل الدامق ويا حرف تنكير وهمزه حرف توسل * محصول بيت * دون كيجه سنك لعل لبك حافظه عشوه ويردى يعنى كوكلنى الدردى اما بن اول دكلم كه آندن بو افسانه لره ايناتم يعنى نيجه كره وصال وعده سنى ايدوب خلف وعده ايلشدر ايمدى انك افسانه سنه اينانور دكلم كه ابلى عشاق الدامقدر يعنى بكا نيجه كره فريب ويرمشدر بعض نسخه ده مخلص بيتى بويله واقع اولمش (زهد وقت كل چه سودا يست حافظ هوش دار * تا عوذى خوانم واند يشهٔ ديكر كنم) * محصول بيت * اى حافظ كل وقتى زاهدلك نه سوداى باطلدر عقلك اويار تاكم اعوذ اوقويم وغير فكر واندينه ايليم يعنى نعوذ ايدوب سنى بو سودادن قورتارمكه براوزكه تدارك تعليم ايليم حاصلى كل زمانى عيش ونوش وقدح ايچلك زمانيدر زهد وتقوى زمانى دكل پس بو زمانده توبه وتقوى سوادى خامدر ايمدى بو سودايى رفع ايلمكه تعوذ ايدوب بعض تداركه مشغول اولمق كرك (وله ايضا) (مژدهٔ وصل تو كو كز سر جان برخيزم * طاير قدسم واز دام جهان برخيزم) مژدهٔ وصل تو لاميه در كوفى ديمكدر كز كه حرف تعليل سر سودا وهوا معناسنه در طاير قدس لاميه دام جهان بيانيه * محصول بيت * سنك وصلك مژده سى قنى تاكيم جان سوداسندن قالقم يعنى جانمى مژدكانه يه بذل ايدهيم طاير قدسم ودام جهاندن قالقم يعنى جانى فدا ايلمكله جهان اضطرابندن خلاص اولوب قورتولم

لطف وكرمكدن ايسترم كه بخت ودولتم بكا يار اولوب قبلهٔ جانم اولان سنك انوار ذاتيه كى ومقام جمع الجمعده انواع تجليات صفاتكى عين اليقين وحق اليقين مشاهده ايدم تاكه اول مرتبه ده صبح وشام سندن درس عشق اخذ ايدوب ازبر ايدم

﴿ من كه امروزم بهشت نقد حاصل ميشود ❁ وعدهٔ فرداى واعظ را كجا باور كنم ﴾

بكا كه بوكون نقدا وبالفعل دخول جنت حاصل اوله واعظك فردا وعده سنه نيجون تصديق ايليم (مفردات) (من كه) بكا كه (امروز) بوكون (بهشت) جنت (نقد) بالفعل (حاصل) م (ميشود) اوله (وعده) م (فردا) يارين (واعظ را) م (كجا) قنده (باور) تصديق (كنم) ايدم (معناى اشارتى) (ان لله جنة عاجلة من دخلها لا يشتاق الى جنة آجلة قالوا وما هى يا رسول الله قال معرفة الله) حديث شريفى سرنجه محمد الله بكا كه بوكون نقدا شهودى عين اليقين وحق اليقين جنت معرفة الله ده دخول حاصل اوله (هلك المسوفون) خبرى سرنجه اول محجوب اولان واعظ غافلك وعدهٔ فرداسنه بن نيجون اينانوب الدانمق ايله تسويف ايليم زيرا فردا كفتن شرط طريق عشق دكلدر

﴿ من غلام شاه منصورم نباشد دور اكر ❁ از سر تمكين تفاخر بر خور خاور كنم ﴾

بن شاه منصورك غلاميم بعيد اولمايه اكر قدرت اوجندن مشرق كونشى اوزره تفاخر ايدم (مفردات) (من) بن (غلام) م (شاه منصور) م (م) بن (نباشد) اولميه (دور) بعيد (اكر) م (از) من (سر) اوج (تمكين) قدرت (تفاخر) اولولنمق (بر) على (خور) كونش (خاور) مشرق (كنم) ايدم (معناى اشارتى) بحمد الله شاه منصور حلاجك غلاميم كه قوت قدسيهٔ روحانيتك تربيه سيله بوجنت عرفانه داخل اولدم (لقد خلقنا الانسان فى احسن تقويم) آيت كريمه سى سرنجه اول انوار معرفتك ظهوريله واصل اولديغم قوت روحانيت ودولت تمكين اسرار هويت سببيله آفتاب خاور اوزره تفاخر ايتسم بعيد دكلدر

﴿ دوش لعلت عشوهٔ مى داد حافظ را ولى ❁ من نه آنم كزوى اين افسانها باور كنم ﴾

دون كيجه سنك لبك حافظه بر عشوه ويردى لكن بن اول دكلم كه اندن بو عشوه لرى قبول ايدم (مفردات) (دوش) دون كيجه (لعلت) دوداغك (عشوه) ناز (مى داد) ويردى (حافظ را) م (ولى) لكن (من نه آنم) بن اول دكلم (ازوى) اندن (اين) بو (افسانها) نصحز (باور) تصديق (كنم) ايدم (معناى اشارتى) عالم غيب ازليده ذات پاك عليه لك ايله قائم اولان (فاولئك اجر غير ممنون) كلام شريفنكده كرچه تجلىٔ دائمى ومالا ينقطع ايله حافظه تجلى بيورملغك بر عشوه وبر سرور بخش ايلدى لكن بندن اول استعداد اولمديغى اجلدن مجرد بو وعد كريم ايله متسلى اولوب مجاهدهٔ راه عشقده صد هزار خوف وخشيت وتضرع وابتهال ايله نوافل اعمالدن دخى برآن منفك اولمدم

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ مژدهٔ وصل تو كوكه زسر جان برخيزم ❁ طاير قدسم واز باغ جهان برخيزم ﴾

سنك وصلك مژده سى قنى كه جان هوسندن قالقم طاير قدسم وجهان باغندن قالقم (مفردات) (مژدهٔ وصل) م (تو) سنك (كو) قنى (از سر جان) جان سوداسندن

(برخیزم) قالقم (طارقدسم) عالم قدسك قوشیم (از) ن (باغ جهان) م (برخیزم) قالقم (معنای اشارتی) یارب سنك انوار معرفت ذاتك ظهوری مبشر اندن سنك وصلك مژده سندن بزه برمژده قنی كه جان سوداسندن كچوب جانمی سنك عشق ومعرفتك یولنده فدا ایدم برطارقدسم و برشاهبازلامكانم كه دست قضای شاه حقیقت الدن صید جمعیت وشكار عشق ومعرفت ایچون ابتلا اوعالم كون وفساده كلدم ای شاهم بنده سنك دعوتكله باغ جهاندن پرواز ایدوب نشیمن (عندملیك مقتدر) ده قرار ایدم

﴿ بولای تو كه كر بندهٔ خویشم خوانی * ازسرخواجكی كون ومكان برخیزم ﴾

سنك محبتك حقیچونكه اكربنی كندی غلامك اوقویه سن كون ومكان افندیلكی هوسندن قالقم (مفردات) (با) قسمیه (ولا) محبت (تو) سن (بنده) قول (خویش) كندی (م) بنی (خوانی) اوقویه سن (از) من (سر) سودا (خواجكی) افندیلك (كون ومكان) موجودات عالم (برخیزم) قالقم (معنای اشارتی) (یحبهم تمامست ویحبونه كدامست) كلام توحیده سی حكمنجه انجق سنك محبت ذاتیدك حقیچون اكربنم وجودمی كندی وجودكده محوایدوب فانی فی الله وباقی بالله مرتبه سنده قالقله بنی كندی بندهٔ مخلصم دیو اوقویه سن ودركاه عزتمك اسیری ومستمندی دیه سن كون ومكانك وایكی جهانك سلطانلغندن ودولت وسلطنتدن ونعم نفسانیه سندن فراغت ایدرم

﴿ یارب ازابرهدایت برسان بارانی * پیشترزانكه چوكردی زمیان برخیزم ﴾

یاربی هدایت سحابندن برباران ایرشدر اندن اوكدین كه برغبار كبی اورتادن قالقم (مفردات) (یارب) م (از) من (ابر) بولت (هدایت) م (برسان) ایرشدر (بارانی) بریغمور (پیشترزانكه) اندن اوكدین رك كه (چو) مثل (كردی) برتوز (زمیان) اورته دن (برخیزم) قالقم (معنای اشارتی) یاربم بوارض الله واسعه اولان زمین قلب منكسرمده شجرهٔ معرفت وسروسبز ریاض انسیت جناب حضرت وخضروات تجرید وتفریدایله ثمرهٔ فناومحویت (انبتها نباتا حسنا) سرنجه (اصلها ثابت وفرعها فی السماء) شیوه سیله پیدا وظاهر اولمق ایچون رحمت سابقهٔ واسعه كله سحاب هدایتدن بررحمت بارانی ایرشدر اندن مقدم رك كه باداجل ایله برغبار كبی میان عالم كون وفسادن قالقم وحضور معنویه كه كیدم

﴿ برسرتربت من بی می ومطرب منشین * تابویت زلحد رقص كنان برخیزم ﴾

بنم مزارمك باشی اوزره می ومطربسز اوطورمه تاسنك رایحه كله رقص ایدرك قالقم (مفردات) (بر) علی (سر) باش (تربت من) بنم مزارم (بی) نفی (می) شراب (مطرب) م (منشین) اوطورمه (تا) حتی (بیویت) سنك رایحدك ایله (زلحد) قبرمدن (رقص كنان) حركهٔ موزون ایدرك (برخیزم) قالقم (معنای اشارتی) ای بنم لطیف بعباده اولان رحیم ربم بوغریب ومحتاج دركاهك مزاری

(بولای توكه كر بندهٔ خویشم خوانی * ازسرخواجكی كون ومكان برخیزم) بولای تو باحرف تخصیص ویاحرف قسم واضافت مصدرك مفعولنه در كه حرف بیان بندهٔ خویش لامیه خویش بونده كندی دیمكدر سرسودا وهوا معناسنه در خواجه افندی وكاف حرف توسل ویاحرف مصدر بولای تووازسر خواجكی برخیزم فعلنه متعلقدر * محصول بیت * سكا محبتم ایچون ویامحبتم حق ایچون كه اكربكا كندی قولم دیواوقورسنك یعنی بكاقولم دیسك تمام عالمه افندی اولمق سوداسندن قالقرم یعنی عالمه پادشاهلق آرزوسندن كچرم حاصلی سنك بنده لككی جهانك سلطنتنه دكشمم (یارب ازابرهدایت برسان بارانی * پیشترزانكه چوكردی زمیان برخیزم) ابرهدایت بیانیه در برسان باحرف تأكید رسان فعل امر مفرد مخاطب ایرشدر دیمكدر الف ونون ادات تعدیه در بارانی باحرف وحدت ویاتنكیر چوادات تشبیه كرد توز ویاحرف تنكیر * محصول بیت * یاالله هدایت بولوتندن بریغمور ایرشدر اندن اول رك كه توزكبی ارادن قالقم زیرا باران توزی اوطوردر یعنی تسكین ایدر حاصلی اولمزدن اول بكاهدایت ایله دیمكدر (برسرتربت من بی می ومطرب منشین * تابویت زلحد رقص كنان برخیزم) تاادات تعلیل بوی بونده قوقو وامید معناسنه در لحد قبر معناسنه در رقص كن وصف تركیبی الف ونون ادات مبالغه در رقص ایدرك معناسنه * محصول بیت * بنم قبرم اوجنده می ومطربسز اوطورمه تاكم سنك بویك سببیله قبردن رقص ایدرك قالقم

اوزره دخی شراب عشقكی وانبیا واولیالرك كلمات قدسیه لرندن حاصل اولان آب لذات حالات عشقی افاضه ایلیوب بهرحال بنی نظر رحمتكدن دورایتمیه سن تاكه سنك فیض رحمتك رایحه سی بركاتیله مغتنم ومتلذذاولوب قبرمدن ذوق وسرورایله رقص ایدرك قالقم

﴿ كرچه پیرم توشبی تنك درآغوشم كش * تاسحر كه زكنار توجوان برخیزم ﴾

اكرچه پیرم سن بنی بركیجه محكم كناركه چك تاسحروقتی سنك كنارڭدن جوان قالقم (مفردات) (كرچه پیرم) م (تو) سن (شبی) بركیجه (تنك) محكم (درآغوش) قوجاغه (م) بنی (كش) چك (تاسحركه) تاسحروقتی (زكنارتو) سنك قوجاغكدن (جوان) یكیت (برخیزم) قالقم (معنای اشارتی) یارب كرچه پیرضعیف وناتوان روسیاهم سنك فیض واحسانكه وعشق وقربیت ذات بیچونكه قابل ولایق دكلم لكن (لاتقنطوا من رحمة الله) آیت جلیله لك سرنجه سنك رحمت سابقهٔ واسعه كدن امید وارمكه رحمة للعالمین اولان رسولمز وسیدمز حبیبك محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلمك مقام قاب قوسینده ذات بیچونكی رؤیتی وبلاكیف وصلت وقربیتی عشقنه وحرم قدسكدهٔ حبیبكله اولان اسرار معراجیدك وكلمات قدسیهٔ لدنیدك حرمتنه بوشب عالم فانیده بوبنده شرمندهٔ روسیاهی عفو ومغفرت بیوروب وصلت وقربیتكه مستعد ولایق ایلیه سن تاكه سحربعث وحشروقتی سنك قربیتك سببیله جوان بختاوله رق قالقم

﴿ خیزوبالابنما ای بت شیرین حركات * تاچوحافظ زسرجان وجهان برخیزم ﴾

قالق وقامت كوستر ای شیرین حركات محبوب تاحافظ كبی جان وجهان هوسندن قالقم (مفردات) (خیز) قالق (بالا) بوی (بنما) كوستر (ای بت) ای محبوب (شیرین) طاتلو (حركات) م (تا) حتی (چو) مثل (حافظ) م (ز) من (سر) هوس (جان وجهان) م (برخیزم) قالقم (معنای اشارتی) ای بنم جمیع افعالی حكمت ومصلحت ایله معال ومقرر اولان لطیف ورحیم ربم انوار ذات بیچونكی واسرارلدنیه وتجلیات جمال بی مثالكی جمیع انبیا واولیالرك حرمتنه بزه كوستر تاحافظ كبی جان وجهانی ترك ایدوب دائماانوار تجلیاتكله مغتنم وجمالك نورنه استغراقله متلذذاولوب جمیع نعم نفسانیه لری نسیان ایدهلم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ نمازشام غریبان چوكریه آغازم * بمویهای غریبانه قصه پردازم ﴾

غریبلرك اخشام نمازنده اغلامقلری كبی چونكه كریه یه باشلیم غریبانه نوحه لرله قصه دوزم (مفردات) (نماز) م (شام) اخشام (غریبان) م (چو) چونكه (كریه) اغلامق (آغازم) باشلیم (با) للملابسه (مویها) نوحه لر (غریبانه) غریبه منسوب (قصه) م (پردازم) دوزم (معنای اشارتی) وطن اصلیمز اولان عالم ارواحده بوقدر انبیا واولیا ارواح مقدسه لری ایچنده اكدار عالمدن فارغ

(كرچه پیرم توشبی تنك درآغوشم كیر * تاسحركه زكنار توجوان برخیزم) بعض نسخه ده تنك برینه تنك واقعدر بااوزره ونك تقدیمله ایكیسنده معناسی بردر محكم دیمكدر آغوش الف ممدوده ایله قوجق معناسنه در كنار یان معناسنه در بونده مراد بغلودر * محصول بیت * كرچه پیرم اماسن بنی محكم قوجغكه طوت یعنی بنی محكم بغلویه چك تاكم سحروقتنده سنك یانكدن یعنی بغلوكدن جوان قالقم یعنی بنی محكم سینه یه چك تاكم یكیدن جوان اولایم (خیزوبالا بنمای بت شیرین حركات * كه چوحافظ زسرجان وجهان برخیزم) بالابونده بوی معناسنه در كه حرف تعلیل * محصول بیت * قالق وبوی كوستر ای مقبول حركتلی جوان تاكم حافظ كبی جان وجهان سوداسندن قالقم یعنی جان وجهانه تعلقم قالمیه حاصلی قدك كوروب حیران اولایم وجان وجهان هواسندن كچم دیمكدر (وله ایضا) (نمازشام غریبان چوكریه آغازم * بمویهای غریبانه قصه پردازم) نمازشام غریبان اضافتلری لامیه لردر برمضاف تقدیریله تقدیری وقت نمازشام غریباندر غریبلرك اخشام نمازی وقتنده معلوم اوله كه غریبلرك اخشام نمازنك بشقه وقتی اولمز اماغربا اكثر اخشام وقتنده محزون اولهندریس اول جهتدن نمازشام غریبان دیدی كریه اصلنده بكریه ایدی باضرورت وزن ایچون حذف اولندی كریه یه باشلیم دیمكدر بمویهای باحرف مصاحبت مویه كریه درامامانم زده لر كریه سیدركه تركجه اكاصاغودرلر یعنی بیت اوزرنه اغلامق وهاادات جمعدر غریبانه اضافت بیانیه در قصه پردازم قصه پیدا ایدرم قصه دن مرادمر ثیه در پردازیدن لغتنده تمام ایلمكدر اما اكثرایجادواختراع معناسنده استعمال ایدرلرته كیم قصه پردازدرلر قصه خوانه پردازم فعل مضارع متكلم وحده در * محصول بیت * غریبلرك اخشام نمازی وقتنده چونكه كریه وبكایه باشلیم غریبانه مویه لرله قصه وافسانه پیدا ایدرم یعنی غریب مرثیه لر پیدا ایدرم مصراع اولك معناسی غریبلرك كیجه اخشامی نمازایچون چونكه اغلمغه باشلیم دیبن وغریبلرك اخشام نمازنده چونكه كریه یه باشلیم دیبن مقصودبیتده واصل اولمامشلر

وانوار محمدیه‌یی مشاهده ایله متنعم ومتغذی وخطابات علیهٔ الهیه ایله متلذذ ایکن بونلك کبی اجل واعظم دولت وعزندن جدا دوشوب بو غربت عالمنده صد هزار ذل وحقارتله کلاب نفس وشیطان وهوا وانواع بلا واعدا لرایله مبتلا اولدیغم ایچون بی کس وبی مکان اولان بی نوا غریبلرك اختتام باشنه تنك اولوب دردایله اغلدیغی کبی بنده‌دخی وطن اصلیهٔ حقیقیه من آرزو سیله چوق نکه اغلامقده باشلیم غریبانه فرقت وسوزشله اولان نوحه‌لرمدن سرکذشتمی ایشیدن مردوزن بنم حالمه مرحمة فریاد وفغان ایده‌لر

بیادیار ودیار آنچنان بکریم زار ❊ کهٔ ازجهان ره‌ورسم سفر براندازم

یار ودیار یادیله آنچلین زارو وافر اغلیم که جهاندن سفرك راه ورسمنی رفع ایدم (مفردات) (با) للملابسه (یاد) ذکرخاطر (یار) م (دیار) م (آنچنان) انچلین (بکریم) اغلیم (زار) فغانله (از) من (جهان) م (ره) یول (رسم) عادت (سفر) م (بر) یوقاری (اندازم) آتم (معنای اشارتی) انچلین وطنده اولان یار وفادار وراحت شهر ودیار پرانوار خاطره کلدکجه بردخی اول عالم علوی‌یه وصلتم میسر اولمامی دیبواولقدر کثرت بکا ایله وآه وزار ایله اغلرمکه کوزم یاشی طوفان اولوب جهاندن سفرك راه ورسمنی رفع ایدرم وکثرت بکاسیله طی مکان ایدوب ینه کرم حقله وطن اصلیه‌مه واصل اولورم

من ازدیار حبیبم نه ازبلاد غریب ❊ مهیمنا برفیقان خود رسان بازم

بن محبوبك دیاریندنم غریب بلاددن دکلم ای مهیمن کیری بنی کندی رفیقلریمه ایرشدر (مفردات) (من) بن (از) من (دیار حبیبم) م (نه) دکلم (از) من (بلاد غریب) م (مهیمنا) ای حافظ وناصر (با) للملابسه (رفیقان) م (خود) کندی (رسان) ایرشدر (باز) کیری (م) بنی (معنای اشارتی) زیرابن نور محمدیه‌دن خلق اولنوب عالم ارواحده حضور حبیب اللهده جمیع انبیا واولیا ایله مقیملردنم بو بلاد غربت ومسافرخانه اولان دنیا اهلندن دکلم ای حافظ وناصر اولان ربم لطف وکرمکله راه عشقك عقبات مخوفه‌لرندن امین ایدرك کیری بنی رفیقلریمه وارواح قدسیه انجمنه ایرشدر

خدای را مددی ای دلیل ره تامن ❊ بکوی میکده دیکر علم برافرازم

الله ایچون برمدد ایله ای یولك قولاغوزی تابن میخانه محله سنده کیری علم قالدرم ویوجلدم (مفردات) (خدارا) الله ایچون (مددی) برامداد (دلیل) م (ره) یول (تامن) تاکه‌بن (بکوی میکده) میخانه محله سنده (دیکر) کیری (علم) سنجاق (برافرازم) یوجلدم (معنای اشارتی) ای وارث محمدی اولوب عاجز ودرماندهٔ وادی حیرت اولان بیچاره‌لره دستکیر اولیجی پیر شفیقم ورهبرم حضرت الله عشقنه سندخی بزه‌برمدد وبرعون ونصرت ایله که تابن بوغربت عالمندن تحصیل دولت عشق ومعرفة الله ایله علم قالدیره‌رق وطن اصلیمز اولان عالم الست میخانه سنه

(بیاد یارودیار آنچنان بکریم زار ❊ کهٔ ازجهان ره‌ورسم سفر براندازم) یاد یار ودیار باحرف مصاحبت ویاحرف صله دیار دارك جمیدر امابونلك کبی یرلرده‌کلک معنالرنده‌استعمالدر که حرف بیان ره‌ورسم عطف تفسیری قبیلندندر سفره اضافت لامیه در برحرف تأکید اندازم فعل مضارع مفرد متکلم بوندهٔ انام وراغم دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ یارودیار یادیله یاخود یادینه آنچلین زار اغلیم که جهاندن سفر قانون وقاعده سنی براغم یعنی بنم فریاد وفغانمی کوروب ایشیدنلر متأثر اولسونلر وسفره کتمکی ترك ایتسونلر که سفردوستلرفراق وهجرانی مورثدر بوایده‌عتقدور بشر دکلدر پس بوخوفدن سفری ترك ایدر ❊ بیت ❊ فراق دوستان دیدن نشانی باشد ازدوزخ ❊ معاذ الله غلط کفتم که دوزخ زونشان باشد ❊ (من ازدیار حبیبم نه ازبلاد غریب ❊ مهیمنا برفیقان خود رسان بازم) مهیمنا منادی مهیمن شاهد عدل در فارسیجه کواه راست دیرلر بونده مراد خدادر برفیقان باحرف صله رسان فعل امر مفرد مخاطب ایرشدر دیمکدر الف ونون ادات تعدیه‌در بازم میم معناده رسانه مصروفدر تقدیری رسانم بازدر ❊ محصول بیت ❊ بن دیار حبیبدنم دیار غریبدن دکلم یعنی مر دغریب دیارندن ویاغریب دیاردن دکلم اضافت لامیه ویاید درای خدابنی ینه کندی رفیقلریمه ایصال ایله دیار غریبده قالمیم (خدای را مددی ای دلیل ره تامن ❊ بکوی میکده دیکر علم برافرازم) مددی یاحرف وحدت ویاتنکیر تاحرف تعلیل تامن مصراع ثانی‌یه مرهوندر دیکر ینه بر حرف تأکید افرازم فعل مضارع متکلم وحده علم مفعول صریحی وبکوی میکده غیر صریحی ❊ محصول بیت ❊ خدا ایچون ای یول قولاغوزی برمدد ایله تاکه بن میخانه محله سنده ینه سنجاق قالدیرم یعنی میخانه‌یه وار وب عیش وعشرت ایدوم سنجاق قالدرمقدن مراد آنده ثبوت وقرار در

بنده انبیا واولیالر ایله شراب خطابات الهیه وانوار ذات بیچونیه سیله لذت روحانیت بولمقلغمز ایچون تکرار رجوع وسلامت ایمانله لقاء الهیه وصول مرتبه سن بولملم ودولت ابدیه‌ده ثابت اوله‌لم

خرد زپیری من کی حساب بردارد ❊ که باز باصنمی طفل عشق میبازم

عقل بنم پیرلکمدن قچن حساب طوته که کیرو برطفل محبوبه عاشق اولمشم (مفردات) (خرد) عقل (درپیری) قوجه اقده (من) بن (کی) قچان (حساب) م (بردارد) طوته (باز) کیرو (باصنمی) برپت ایله (طفل) م (عشق) م (میبازم) اوینارم (معنای اشارتی) اسرار وحالات عشق الهیه‌یی ادرا کده عقل متحیر وسرکرداندر شمدی بنم پیرعشق اولدیغمدن قچن خبردار اولور که حق سبحانه وتعالی قوانه کمال ذوق روحانیت بخش ایتمك ایچون معنایی صورته کتوروب عقلی برطفل محبوب ونفسی برطفل محبوبه صورتنده آشکاره اظهار ایلیوب اول طفللر ایله عشق بازلق روحانیت ویرر که عقل انی ادرا کده عاجزدر

بجز صبا وشمالم نمی شناسد کس ❊ عزیز من که بجز باد نیست دمسازم

صبا وشمالدن غیری بنی کیمسه آکلمز ای بنم عزیزم که باددن غیری بنم مصاحبم یوقدر (مفردات) (با) للملابسه (جز) غیر (صبا) سحریلی (شمال) قطب یلی (م) بنی (نمی شناسد) آکلمز (کس) م (عزیز من) م (با) للملابسه (جز) غیر (باد) یل (نیست) یوق (دمساز) نفس دوزیجی (م) بنم (معنای اشارتی) (من لم یذق لم یعرف) سر نجیه نسخهٔ صغری وعالم کبری اولان انسان کاملك اسرار عجیبه سنی واحوال لطیفه سنی صبا وشمال کبی روضات قلوب عاشقینه فیوضات ونشو ونمای خضروات بخش ایدیجی ارباب روحانیت وصاحب اسرار معرفتدن غیری برکیمسه آکلمز ای بنم عزیزم انکیچون اصحاب فیضدن ومظهر نفحات فیاضدن غیری بنم مصاحبم یوقدر

هوای منزل یار آب زندکانی ماست ❊ صبا بیار نسیمی زخاك شیرازم

یارك منزلنك هواسی بزم آب حیاتمزدر ای صبا شیراز طپراغندن بکابر رایحه کتور (مفردات) (هوا) محبت (منزل) م (یار) م (آب زندکانی) آب حیات (ما) بز (است) در (صبا) م (بیار) کتور (نسیمی) بررایحه (ز) من (خاك) طپراق (شیراز) م (م) بنم (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك منزل محبتی ومقام معرفتی بنم آب حیاتمدر وبکا حیات ابدی بخش ایدیجیدر ای فیض الهی ونفحات ربانی وطن اصلیم اولان عالم ارواحدن بکا برنفس رحمان ورایحهٔ فیض یزدان کتورکه دماغ جانم انکله معطر اولوب جانب قدس الهیدن غیری‌یه برآن نظر ایلیم

سرشکم آمد وعیبم بکفت روباروی ❊ شکایت از که کنم خانکیست غمازم

کوزم یاشی طشره کلدی وعیبی آشکاره سویلدی کیمدن شکایت ایدمکه غمازم خانکیدر (مفردات) (سرشك) کوز یاشی (م) بنم (آمد) کلدی (عیب) م (م) بنم

(خرد زپیری من کی حساب برکیرد ❊ که باز باصنمی طفل عشق میبازم) باحرف مصاحبت صنمی یاحرف وحدت طفل صنمدن بدل ویاصفتی عشق میبازم عاشقلق ایدرم دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ عقل بنم پیرلکمدن قچن حساب طوتر یعنی پیرلکمدن نیجه خبر آورکه ینه برطفل محبوبله عاشقلق ایدرم یعنی پیرلك وقتنده جوانلق ایشنی ایشلرم پس عقل بنم پیرلکم مقداربنی نیجه بیلسون (بجز صبا وشمالم نمی شناسد کس ❊ عزیز من که بجز باد نیست دمسازم) عزیز من منادی که حرف تعلیل دمساز مصاحب ❊ محصول بیت ❊ ای بنم عزیزم بنی صبا وشمالدن غیری کیمسه آکلمز زیرا باددن غیری مصاحبم یوقدر یعنی اسرار جانانی صبا وشمالدن غیری‌یه افشا ایلرم زیرا مصاحب وهمرازم انلردن غیر کیمسه یوقدر انلرایسه جانان سرینه مطلعدر وعاشقلرك امینی (هوای منزل یار آب زندکانی ماست ❊ صبا بیار نسیمی زخاك شیرازم) منزل یاردن مراد شیراز در نسیمی کندی بلدی یوررنسیم بونده قوقو ایچون تجرید قلنمشدر ویاحرف وحدت ❊ محصول بیت ❊ یارك منزلی هواسی بزم آب حیاتمزدر ایمدی ای صبا بکا خاك شیرازدن برقوقو کتور یعنی کوی جاناندن بنی برقوقو ایله مسرور ومشرف ایله (سرشکم آمد وعیبم بکفت روباروی ❊ شکایت از که کنم خانکیست غمازم) ❊ محصول بیت ❊ سرشکم چشمدن کلدی وعیبی روبروسو یلدی پس کیمدن شکایت ایده‌یمکه غمازم اوردندر یعنی غمازم اودن اولنجه خارجدن کیمسه‌یه شکایت جائز دکلدر زیرا رازم زیاده فاش اولمق لازم کلور

(بکفت) سو یلدی (روباروی) یوزیوزه (شکایت) م (ازکه) کیمدن (کنم) ایدم (خانکی) اوه منسوب (است) در (غمازم) م (معنای اشارتی) کرچه عشق ومحبتی کتم ریادن و حیل نفسدن ابعد درلکن سلطان عشقك زوری وعالیتی اراده موهومیدیی سلب ایدوب جکرم قانی دیدهٔ خون بارمدن بلا اختیار روان ایتمکله کیزاو عیبی آشکاره ایلدی امر ضروری بی نیجه کتم ایدیم وکیمدن شکایت ایده یمکه غمازم ینه خانه م ایچنده ندر

﴿ زچنك زهره شنیدم که صبحدم میکفت ❊ مرید حافظ خوش لهجهٔ خوش آوازم ﴾

زهره نك چنکندن ایشتدمکه صباح وقتی دیدی خوش آواز خوش زبان حافظك مریدی یم (مفردات) (ز) من (چنك) ساز (زهره) یلدز (شنیدم) ایشتدم (صبحدم) صباح وقتی (میکفت) دیدی (مرید) محب (حافظ) م (خوش) م (لهجه) لسان (خوش) م (آواز) م (م) یم (معنای اشارتی) عالی مقام وتواضع وانصاف تام اهلی نیجه عارف بالله لساندن ایشتدمکه آشکاره دیدی حافظك لطیف لسان غیبی ایله وخوش نظم وآوازله بیان ایلدیکی اسرار شریعت وطریقت وحقیقتك کلیسنك محب ومشتاقیکه جمله سی واردات الهیه ایله بیاندر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ هرچند پیروخسته دل وناتوان شدم ❊ هرکه که یادروی توکردم جوان شدم ﴾

هر نه دکلو پیر وخسته دل وناتوان اولدم هرکاه که سنك یوزکی یاد ایلدم جوان اولدم (مفردات) (هرچند) هرنه دکلو (پیر) م (خسته) م (دل) کوکل (ناتوان) قدرتسز (شدم) اولدم (هرکه) هروقت (یاد) ذکر (روی تو) سنك یوزکی (کردم) ایلدم (جوان) یکیت (شدم) اولدم (معنای اشارتی) ای رحمن ورحیم وای غفار وکریم هرنه قدر پیر ضعیف ونفس وشیطانك وسوسه واغوا اسیله پریشان القلب وتوجه ومشاهدهٔ انوار الهیه ده قدرتسز اولدم ایسه دخی (لاحول ولاقوة الابالله) خبری سرنجه سنك عون ونصرتکله هرکاه که وهرنه وقتکه سنك انوار معرفت ذاتیجونکه استغراقله ووجه یقین ایله سنی ذکر ایدرم (الابذکرالله تطمئن القلوب) آیت کریمه سی سرنجه سنك ذکرکاه قلبم سکونت وانس حیات بخشکله لذت وقوت بولوب جوان بخت اولدم

﴿ شکر خدا که هرچه طلب کردم ازخدا ❊ برمنتهای همت خود کامران شدم ﴾

خدایه شکرکه هرنه نسنه که خدادن طلب ایلدم کندی همتك منتهاسی اوزره کامران اولدم (مفردات) (شکر خدا که) م (هرچه) هرنه (طلب) م (کردم) ایلدم (از) من (خدا) م (بر) علی (منتها) نهایت (همت) م (خود) کندی (کامران) مرادسوریجی (شدم) اولدم (معنای اشارتی) حضرت الهه صدهزار بار حمد وشکر اولسونکه کندی خدامدن هرنه مراد طلب ایلدم ایسه (علو الهمة من الایمان)

(زچنك زهره شنیدمکه صبحدم میکفت * مرید حافظ خوش لهجهٔ خوش آوازم) لهجه دلدر لسان معناسنه * محصول بیت * صباح وقتنده زهره چنکندن ایشتدمکه سویلردی خوش آواز وخوش لهجه حافظك مریدی یم یعنی حافظ خوشکویك محبی یم (وله ایضا) (هرچند پیروخسته دل وناتوان شدم * هرکه که یادروی توکردم جوان شدم) * محصول بیت * هرنقدر که پیروخسته دل وضعیف اولدم ایسه هر وقت که سنك رویك یاد ایلدم ایسه جوان اولدم حاصلی سکا برمرتبه محبتم واردرکه هربارکه رویکی اکدم عشقك بنی جوان ایلدی (شکر خداکه هرچه طلب کردم ازخدا * برمنتهای همت خود کامران شدم) منتها اسم مفعولدر اتمال بابندن همته اضافت لامیه در * محصول بیت * شکر اللهه در هر نسنه که اللهدن طلب ایلدم ایسه نهایت همتم اوزره کامران اولدم یعنی کندی همتك غایتنه ظفر بولدم حاصلی هرنه که خدادن دیلدم ایسه مقتضای همتم اوزره ویردی

سرنجه کندی عالی همتم اوزره مطلب اعلی ومقصد اقصی اولان وصلت الی الله ومشاهدهٔ انوار جمال الله دولتنه نائل ومحضا کرم خدا ایله تجلی ذات خدایه واصل اولدم

﴿ درشاهراه دولت سرمد بتخت بخت ❊ باجام می بکام دل دوستان شدم ﴾

دولت سرمد شاهراهنده طالع مبارك تختیله شراب جامی ایله دوستلرك کوکلی مرادیله اولدم (مفردات) (در) فی (شاهراه) اولو یول (دولت) م (سرمد) ابدی (با) للملابسه (یمن) برکت (بخت) طالع (باجام می) شراب قدحیله (بکام دل) کوکل مرادیله (دوستان) م (شدم) اولدم (معنای اشارتی) بحمدالله دولت ابدی وسعادت سرمدی شاهراهنده بعون الله سعی وکوشش وجان وباشم فدا ایتدکه وطالع دولتم یار اولمق برکاتیله شفقت لخلق الله اوزره جمیع عباداللهك هدایت وحصول مرادلریله فوزیاب اولملرینی طلب ایدیجی انبیاء عظام واولیاء کرامدن اولان دوستلرك کوکلی مرادیله شراب عشق ومعرفت الهی نوش ایدوب مستان الهیه دن اولدم

﴿ ای کابن جوان بردولت بخور که من ❊ درسایهٔ توبلبل باغ جهان شدم ﴾

ای تازه کل فدانی دولت میوه سن یه که بن سنك سایه کده جهان باغنك بلبلی اولدم (مفردات) (کابن) کل فدانی (جوان) تازه (بر) یمش (دولت) م (بخور) یه (من) بن (در) فی (سایه) کولکه (تو) سن (بلبل باغ جهان) م (شدم) اولدم (معنای اشارتی) (رأیت ربی علی صورة شاب امرد) حدیث شریفی سرنجه ای عارف بالله قوللرینه تلذذات معنویه بخش ایتدکد نصکره صورتله دخی لذت روحانی احسان ایتمکلك ایچون اسرار معانی وانوار تجلیات انواع صور مستحسنلر ایله اظهار ومتجلی واعراض وجوهر ایله متحلی قلیجی خالق وحکیم بیچون بویندهٔ مشتاقکی دخی بخت دولت عرفانده ثابت قدم ایدوب قبول ایله که سنك سایهٔ لطف وعنایتکده بلبل باغ جهان عرفان اولدم

﴿ اول زحرف وصوت جهانم خبر نبود ❊ درمکتب غم توچنین نکته دان شدم ﴾

اول جهانك حرف وصوتندن بنم خبرم یوق ایدی سنك غمك مکتبنده بویله نکته دان اولدم (مفردات) (اول) م (از) من (حرف وصوت) م (جهان) م (م) بنم (خبر) م (نبود) یوق ایدی (در) فی (مکتب) م (غم) م (تو) سن (چنین) بویله (نکته دان) نکته بیلیجی (شدم) اولدم (معنای اشارتی) (ابتسمت کردیا واصبحت عربیا) کلامی سرنجه نیجه امی وساده دلاره محض کرمکدن وخزینهٔ غیبکدن علوم وعرفان لدنیه لر بخش ایدیجی وهاب وعلیم اول حالده کرچه علم وعرفاندن بو جهانده خبرم یوق ایدی ینه کندی کرم واحسانکله سنك غم عشقك مکتبنده بویله نکته دان واهل عرفان اولدم

﴿ ازان زمان که فتنهٔ چشمت بمن رسید ❊ ایمن زشر فتنهٔ آخر زمان شدم ﴾

درشاهراه دولت سرمد بتخت بخت * باجام می بکام دل دوستان شدم) مصراع اولده اولان اضافتلر بیانیه لر در سرمد بی اول وبی آخر * محصول بیت * دولت سرمد شاهراهنده بخت تختنده یعنی دولت تختنده جام میله دوستلرك کوکلی مرادنجه اولدم یعنی دوستلرك مرادنجه اولدم زیرا طالعم بکا مساعده ایلدی (ای کابن جوان بردولت بخور که من * درسایهٔ توبلبل باغ جهان شدم) کابن کل اوجاغی جوان صفت کابندر بردولت بیانیه که حرف تعلیل من مبتدأ ومصراع ثانی یه امر هوندر * محصول بیت * ای تازه کل وجاغی دولت میوه سنی یعنی دولتدن بهره مند وبرخوردار اول زیرا سنك سایهٔ دولت وحمایتکده جهان باغنه بلبل اولدم یعنی سن بکا التفات ایتدکك سببیله شاعرلکده داستان عالم اولدم (اول زحرف وصوت جهانم خبر نبود * درمکتب غم توچنین نکته دان شدم) * محصول بیت * اول جهانك حرف وصوتندن خبرم یوغیدی سنك غمك مکتبنده بونجلین نکته دان اولدم یعنی جهانك اول خرد وزرکندن خبردار دکل ایدم اما مکتبنی اولی نکته دان جهان اولدم حاصلی بنی پیر عشقك ذوفنون عالم ایلدی (ازآن زمان که فتنهٔ چشمت بمن رسید * ایمن زشر فتنهٔ آخر زمان شدم) * محصول بیت * اول زمانکه چشمك فتنه سی بکا یتشدی یعنی اول زمانده نیرکه چشمك بنی مفتون ایلدی آخر زمان فتنه سنك شرندن امین اولدم یعنی چشمك مفتونی اولالی غیر فتنه دن سالم اولدم دیمکدر

اول زماندن که سنك چشمك فتنه‌سی بزه ایرشدی آخر زمان فتنه‌سنك شرندن امین اولدم (مفردات) (ازان زمان) اول وقتدن (فتنه) م (چشم) کوز (ت) سنك (عما) بزه (رسید) ایرشدی (ایمن) سلامت (ز) من (شر) م (فتنه) م (آخرزمان) م (شدم) اولدم (معنای اشارتی) اول زمانکه یارب سنك نظر عنایتك وفیض وتجلیاتکله (ان الملوك اذا دخلوا قریة افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة) آیت کریمه‌سی سرنجه سلطان عشقك خانه قلبمه کیردیکی کلی تعلقات ماسوایی محو ایدوب بحمدالله آخر زمان فتنه‌سنك شرندن امین اولوب (اللهم انی اعوذبك من فتنة آخر الزمان) حدیثی سرنجه سنك عشقك صفیجا غنده اهل دنیا به الفتدن محفوظ اولدم

﴾ آن روز بردلم درمعنی کشاده شد ✿ کزساکنان درکه پیرمغان شدم ﴿

معنی قپوسی اول کون کوکلمه ای زره اچلش اولدی که پیرمغان درکاهنك ساکنلرندن اولدم (مفردات) (آن) اول (روز) کون (بردلم) کوکلمه اوزره (درمعنی) معنی قپوسی (کشاده) آچلش (شد) والدی (از) من (ساکنان) م (درکه) حضور (پیرمغان) پاپاز (شدم) اولدم (معنای اشارتی) قباب عزتده مستور اولوب (یدالله فوق ایدیهم) آیت کریمه‌سی سرنجه وارث محمدی اولان بیرکامله مبایعه ایدوب درکاهنده ساکن اولدیغم کوندن معنی قپولری فتح وکشاده اولوب آب حیات عشق ومعرفت وینابیع علوم وحکمت قلبمدن لسانم اوزره ظاهر وروان اولدی

﴾ قسمت حوالتم بخرابات میکند ✿ هرچند کین چنین زدم وانچنان شدم ﴿

قسمت ازلی بنی میخانه‌یه حواله ایلر هرنه قدرکه بویله اوردم واویله اولدم (مفردات) (قسمت) م (حوالت) تسلیم (م) بنی (بخرابات) میخانه‌یه (میکند) ایلر (هرچند) هرنه قدر (این چنین) بوبیله (زدم) اوردم (انچنان) انجلاین (شدم) اولدم (معنای اشارتی) ای زاهد نه‌یایه‌یم بزی معذور طوت هرنه قدر بوزهد وصلاح صوری اوزره اولمغه سعی ایلدم الیه کیتدی همان معمورلری ویران ایدیجی سلطان عشق کلوب بوظاهر ملکنی خراب ایتکله قسمت ازلیه‌مده اولان میخانهٔ عشق الهیدیه بنی حواله وتسلیم ایلر

﴾ من پیرسال وماه نیم یار بی وفاست ✿ برمن چوعمر میکذرد پیرازان شدم ﴿

بن سال وماه پیری دکلم یار وفاسز در بنم اوزریمه عمر کبی کچراندن پیراولدم (مفردات) (من) بن (پیر) م (سال) ییل (ماه) آی (نیم) دکلم (یار) م (بی وفاست) وفاسزدر (برمن) بنم اوزریمه (چوعمر) عمر کبی (میکذرد) کچر (پیر) م (ازان) اندن (شدم) اولدم (معنای اشارتی) بن پیرسال خورده دکلم مادامکه عشق الهیه ایله جوان بختم لیکن اول محبوب حقیقی مستغنی عن العالمین در کمال استغناسندن بنم اوزریمه نظر عنایتی ورغبت والتفاتی اولیوب عمرم الك عشق ومعرفتسز حجاب وغفلات ایله کچه اندن ایچون بلم بوکلوب پیر صوری ضعیف وناتوان اولدم

(آن روز بردلم در معنی کشاده شد * کزساکنان درکه پیرمغان شدم) * محصول بیت * اول کون بنم کوکلمه معنا قپوسی آچلدیکه پیرمغانك درکهی ساکنلرندن اولدم یعنی پیرمغانه ملازم اولی معنی قپوسی کوکلمه مفتوح اولدی (قسمت حوالتم بخرابات میکند * چندان که اینچنین زدم وانچنان شدم) قسمت یعنی قسمت ازلی بخرابات باحرف صله * محصول بیت * قسمت ازلی بنی میخانه‌یه حواله ایلر یعنی نصیبیم میخانه‌یه صالار هرنقدرکه صلاح اوزره اولمغه قال اوردم ایسه وبی صلاح اولدم ایسه نته کیم ترکیده هرنقدر اشاغه اوردم ویوقاری اوردم دیرلر یعنی هرنسنه که تقدیر ازلی تعیین ایلشدر اول البته اولور هرنقدرکه اشاغی اوردم ویوقاری اوردم (من پیرسال وماه نیم یاربی وفاست * برمن چوعمر میکذرد پیرازان شدم) * محصول بیت * بن ییل وآی قوجه‌سی دکلم یعنی چوق یاش یشامش قوجه دکلم بلکه یاربی وفادرکه بنم یانمدن عمر کبی کچر انکیچون پیراولدم حاصلی یار وفاسز اولوب یانمدن التفاتسز کچدیکیچون بنی پیر ایلدی

﴾ دوشم نویدداد عنایت که حافظا ✿ بازآکه من بعفو کناهت ضمان شدم ﴿

دون کیجه عنایت حق بکا مشتلق ویردیکه ای حافظ کیروکلکه بن سنك کناهك عفونه ضامن اولدم (مفردات) (دوش) دون کیجه (م) بکا (نوید) مشتلق (داد) ویردی (عنایت) م (حافظ) م (باز) کیرو (آ) کل (من) بن (با) الابسه (عفو) م (کناه) م (ت) سنك (ضمان) کفیل (شدم) اولدم (معنای اشارتی) (واذاجاءك الذین یؤمنون بآیاتنا فقل سلام علیکم کتب ربکم علی نفسه الرحمة انه من عمل منکم سوأ بجهالة ثم تاب من بعده واصلح فانه غفور رحیم) آیت کریمه‌سی سرنجه عنایت حق بکا مژده وبشارت ویردیکه‌ای حافظ توبه وانابت وجمیع ماسوی اللهدن رجوع ایله کیرو بنم درکاه عزتمه تضرع ونیاز ایله کلکه بن رحمت واسعه مله سنك کناهك عفونه وعد کریمم مقتضاسنجه ضامن اولدم

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ این چه شورست که در دور قمر می بینم ✿ همه آفاق پرازفتنه وشر می بینم ﴿

بونه غوغادرکه دور قمرده کوررم جمله عالمی فتنه وشردن طولو کوررم (مفرادت) (این) بو (چه) نه (شور) غوغا (است) در (در) فی (دورقمر) وقت سعد (می بینم) کوردم (همه) جمله (آفاق) اطراف عالم (پر) طلو (از) من (فتنه وشر) م (می بینم) کوررم (معنای اشارتی) (وماخلقت الجن والانس الا لیعبدون) آیت کریمه‌سی سرنجه یارب بونه عجب سردرکه هرکس باعث خلقتی مقتضاسنجه عبادت واطاعت اوزره اولق لازم ایکن بوقدر غوغا وغفلت وبوقدر جهالت وحب دنیا ایله غوغایت که کوررم وجمله اطراف عالم شر وفتنه وفساد ایله طولش کوررم نه حکمتدر

﴾ دختران را همه جنکست وجدل بامادر ✿ پسران را همه بدخواه پدر می بینم ﴿

دخترلك مادرلر ایله جمله جنك وجدلی واردر پسرلرك جمله‌سی پدرلرینه بدخواه کوررم (مفرادت) (دختران را) قیزلرك (همه) جمله (جنك) م (است) واردر (جدل) غوغا (بامادر) اناسیله (پسران را) اوغلانلرك (همه) جمله‌سی (بدخواه) کوتولك استیجیدر (پدر) باباز ینه (می بینم) کوررم (معنای اشارتی) دخترلر والده‌لرینه مخالفت اوزره حیاسی ترك ایدوب جنك وجدال اوزره درلر وپسرلر دخی پدرلرینه مخالفت اوزره پدر حقنده مراعات وانکارلرندن خوف ایتمیوب پدرلرینه ضرر وزیان ودائم قهر وعذاب خدایی اونودب جیفهٔ دنیا اوجندن خیانت اوزره درلر

﴾ ابلهان را همه شربت زکلابست وشکر ✿ قوت دانا همه ازخون جکر می بینم ﴿

ابلهلرك جمله شربتی کلاب وشکردر دانالرك غداسنی جمله جکرقانندن کوررم (مفردات) (ابلهان را) احمقلرك (همه) جمله (شربت) م (ز) من (کلاب) کل صویی (است) در (شکر) م (قوت) غدا (دانا) عالم (همه) جمله (از) من (خون) قان (جکر) م (می بینم) کوررم (معنای اشارتی) (الدنیا اضیق علی اولیائی وتوسعی

(دوشم نوید داد عنایت که حافظا * بازآکه من بعفو کناهت ضمان شدم) * محصول بیت * دون کیجه عنایت خدا بکا مژده وبردیکه‌ای حافظ هوا وهوسدن رجوع ایله که بن کناهلرك عفوینه کفیل اولدم یعنی معاصیدن توبه ورجوع ایتسدن وعفوینه کفالت بندن حاصلی سن توبه ایله الله تعالی توبه‌کی قبول ایلر (وله ایضا) (این چه شورست که در دور قمر می بینم * همه آفاق پرازفتنه وشر می بینم) شورنیچه معنایه کلور بونده قرشقلق مراد در یعنی غوغا وفتنه که حرف رابط صفت آفاق اطراف دیمکدر * محصول بیت * بونه غوغاو قرشقلقدر که قمر دورنده کوررم جمیع آفاقی فتنه وشردن طولو بطاو کوررم خواجه بوغزلی خروج تیمورده بیورمشدر که برعظیم فتنه درکه اندن اوزکه اولمز (دختران را همه جنکست وجدل * بامادر * پسران را همه بدخواه پدر می بینم) بدخواه وصف ترکیبیدر عدو معناسنه بدره اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندندر یعنی پسران مفعول اولی وبدخواه مفعول ثانیسی * محصول بیت * قزلرك انالری ایله ایشی هپ جنك وجدلدر واوغلانجقلری جمیعا بابالرینك دشمنی کوررم حاصلی عالمك قرشقلغندن کنایتدر (ابلهان را همه شربت زکلابست وشکر * قوت دانا همه ازخون جکر می بینم) * محصول بیت * ابلهلرك شربتی کلاب آمیز شکردندر امادانالرك قوتی وآزغی خون جکردن کوررم

وزفهى على اعدائى) حديث قدسيسى سرنجه مغلوب نفس اولان جهلا وحضرت اللهك عشق ومعرفتندن غافل اولان اهل هوا كند ولرينى حقدن دور ومهجور ايديجى مال وجاه دنيا ايله وكلاب وشكر كبى لذائذ شهوات نفسانيه ايله توسع اوزره سرور وتنعمده درلر وحضرت الهيه يقين اواوب لذت عشق ومعرفة الالهى واذواق مشاهدهٔ انوار جمال الالهى بولان عارف ودانالر حظوظ نفسانيه يى براغوب دردو غمى وجكر قانى غذا ايتمشلردر

﴿ اسب تازى شده مجروح بزير پالان ٭ طوق زرين همه در كردن خرمى بينم ﴾

عربى آت سمر آلتنده ياغر اولمش آلتون طوقه يى جمله خربوينده كوردم (مفردات) (اسب تازى) عربى آت (شده)اولمش (مجروح) ياره لى (بزير پالان) سمر آلتنده (طوق زرين) آلتون طوق. (همه) جمله (در) فى (كردن) بيون (خر)م (مى بينم) كوردم (معناى اشارتى)عاشقلر اسب تازى كبى جهاد اكبر بولنده رياضات ومجاهدات وانواع بليانه تحمل اوزره وامانت الله اولان شريعت وطريقت وحقيقت يوكلرى آلتندن بيون ومجروح القلب اولمشلردر سالكلك وعاشقلك همان مجردهاى وهويله وتشبه صورنله زعم ايليوب عوام طريقت اولان ليلرو هام ومعرفتسز سالك اولان خرلايقهملر ايلباس فاخره لر ايله زرق ورياو جبه ودستار واصطلاحات مشايخ كبار ايله كنتارو انواع هوالر ايله خنزير آوجيسى كبى دائما صيد عوام كالهوامه مشغوللردر

﴿ پند حافظ بشنو خواجه برونيكى كن ٭ كه من اين پند به از كنج كهرمى بينم ﴾

حافظك پندنى قبول ايله بورى اى كشى ايلك ايله كه بن بو پندى كوهر خزينه سندن يك كوررم (مفردات) (پند) نصيح (حافظ) م (بشنو)ايشت (خواجه)م (برو) كيت (نيكى) ايلك (كن) ايله (من) بن (اين پند) بو نصحى (به) يك (از) من (كنج) خزينه (كهر)م (مى بينم) كوررم (معناى اشارتى) اى سالك راه عشق خدا حافظك بو واردات الهيه ايله اولان نصحنى قبول ايله (احسن كما احسن الله اليك)آيت كريمهسى سرنجه كند وكه طاعات وعبادات وتحصيل عشق ومعرفت ايله وغيريلره (الدين النصيحة) الخ حديث شريفى سرنجه نصح خير ايله وارائهٔ راه حقله ايلك ايله كه بو پندى بن جواهر خزينه سندن يك واحسن كوررم متعنا الله ببركات نصيحة العارفين

﴿ حرف النون ﴾

﴿ افسر سلطان كل پيدا شد از طرف چمن ٭ مقدمش يارب مبارك باد برسرو وسمن ﴾

كل سلطانك تاجى چمن طرفندن پيدا اولدى يارب سرو وسمن اوزره انك مقدمى مبارك اولسون (مفردات) (افسر) تاج (سلطان) م (كل)ورد (پيدا) ظاهر (شد) اولدى (ازطرف چمن) باغچه طرفندن (مقدمش) انك كلهسى (يارب) م (مبارك) م (باد) اولسون (بر) على (سرو) م (سمن) بياض كل (معناى اشارتى) بحمدالله سلطانك حقيقت اولان محبوب بى نظيرك آثار تجليسى وانوار قدسيسى روضهٔ قلب طرفندن ظاهر اولدى يارب اول انوار الهيه نك روضهٔ قلبه دخولى

(اسب تازى شد مجروح بزير پالان ٭ طوق زرين همه در كردن خرمى بينم) پالان سمره ديرلر طوق حلقه يعنى بو بونه طاقدقلرى نسنه ٭ محصول بيت ٭ عربى آت مجروح اولمش سمر آلتنده يعنى ياغر اولمش اما التونلى حلقه يى هب جاربوينده كوررم يعنى اعالى يى ادانى مقامنده وادانى يى اعالى مقامنده كوررم (پند حافظ بشنو خواجه برونيكى كن ٭ كه من اين پند به از كنج كهرمى بينم) ٭ محصول بيت ٭ حافظك پندنى ايشت اى عزيز وارايلك ايله زيرا بن بو پندى كوهر خزينه سندن يك كوررم يعنى سوز كهرى طاش كهرندن عزيز وشريفدر (ولهايضا) فى حرف النون ٭ (افسر سلطان كل پيدا شد از طرف چمن ٭ مقدمش يارب مبارك باد بر سرو وسمن) افسر سلطان كل اضافتلرى بيانيه لر درطرف چمن لاميه مقدم مصدر ميمى در قدوم معناسنه بو ذكر اولان قصه شاه منصورك تخته جلوس ايلديكندن كنايه در زيرا شاه منصورون تركه شيراز مملكتنى بركره المشلرايدى تكر ارعسكر عظيم جمع ايدوب عدوسنى قهر ايدوب تخت سلطنته جلوس ايلدى سرو وسمندن مراد اعيان مملكتدر ٭ محصول بيت ٭ كل سلطاننك تاجى چمن طرفندن پيدا اولدى يارب قدومى سرو وسمنه مبارك اولسون معلوم اوله كه شكوفه نك پادشاهى كلدر اول جهتدندر كه خواجه اكا افسر اثبات ايلدى

عقل وروحم اوزره مبارك اولسون وكوكل سعادت دارين ايله شرفياب اولسون

﴿ خوش بجاى خويشتن بود اين نشست خسروى ٭ تانشيند هركسى اكنون بجاى خويشتن ﴾

بو پادشاهانه جلوس لطيف كندى يرنده اولدى تاهر كيمسه شمدى كندى يرنده اوطوره (مفردات)(خوش) لطيف (بجاى خويشتن) كندى يرنده (بود) ايدى (اين) بو (نشست) اوطورمق (خسروى)پادشاهانه (تا) حتى (نشيند) اوطوره (هركسى) هر كيمسه (اكنون)شمدى (بجاى خويشتن) كندى يرنده (معناى اشارتى) بو شاهان حقيقت اولان عارف باللهلرك حداثق غلباى اسرار علوم لدنيهٔ قلوب مسعودهٔ كندى يرنده وكندى مقامنده انس حقله مطمئن ومقام تمكينده استغراق انوار ذاتيهٔ الهيهده خوش متمكن اولدى تاكه هر بر مريد صادق انلره تبعيت ايله كندى مرتبه سن بيلوب (رحم الله امرء عرف قدره ولم يتعد طوره) سرينه مظهر اوله

﴿ خاتم جم را بشارت ده بحسن خاتمت ٭ كاسم اعظم كرداز وكوتاه دست اهرمن ﴾

جم خاتمنه حسن خاتمه ايله بشارت وير زيرا اسم اعظم اندن شيطانك الني قصه ايلدى (مفردات) (خاتم جم را)سليمان عليه السلامك خاتمنه (بشارت) مژده (ده) وير (بحسن خاتمت) عاقبت سلامتكيله (اسم اعظم) م (كرد) ايلدى (ازو) اندن (كوتاه) قصه (دست) ال (اهرمن) شيطان (معناى اشارتى) حضرت سليمان عليه السلامك صخر جنى بركره خاتم مباركين حيله ومكر ايله اخذ وسرقت ايدوب ملك سليمانه متصرف اولدقدنصكره حضرت سليمان عليه السلام بلا توقف اسم اعظم ايله استعانت دركاه عزت ايديجك ينه خاتم انه كلوب اسم اعظم بركاتنه بردخى زوال خوفندن امين اولمشدر انك كبى شول عارف بالله كه (الا بذكر الله تطمئن القلوب) آيت كريمهسى سرنجه ذكر الله بركاتنه قلبى حضرت اللهك ذكر وعشقيله مكونت بولدقدنصكره (ياايتها النفس المطمئنة ارجعى الى ربك راضية مرضية فادخلى فى عبادى وادخلى جنتى) سرينه مظهريتله جنت عرفانه داخل ووجود ملكينه تصرفه نائل اولوب حسن خاتمه ايله مبشر وشيطانك حيله ومكرندن كلى امين اولسه كركدر

﴿ تاابد معمور باد اين خانه كز خاك درش ٭ هر نفس بابوى رحمان مى وزد باد يمن ﴾

تاابد بو خانه معمور اولسونكه آنك قپوسى خاكندن باديمن هر نفس رحمان رائحه سيله اسر (مفردات) (تاابد معمور) م (باد) اولسون (اين خانه) بواو (از) من (خاك) طپراق (در) قپو (ش) آنك (هر نفس) م (بابوى رحمان) رحمان قوقوسيله (مى وزد) اسر (باديمن) يمن يلى (معناى اشارتى) اول فيض الهى بخش ايديجى خانهٔ تجلى خدا اولان عارف باللهك قلوبى خانه سى تاابد معمور وبرقرار اولسون زيرا انك قپوسى خاكندن وانلرك فتح بابندن هر نفس (انى لاجد

(خوش بجاى خويشتن بود اين نشست خسروى ٭ تانشيند هركسى اكنون بجاى خويشتن) بجاى خويشتن باحرف ظرف واضافت لاميه در خويشتن كندى بود ادات خبر كندى يرنده در ديمك اولور نشست لفظ مشتركدر اوطرزش وفعل ماضى بيننده اما بونده نشستكاهدن مخففدر تخت معناسنه خسروى باحرف نسبت تاحرف تعليل ٭ محصول بيت ٭ خوب كندى يرنده در بو پادشهه منسوب اوطورش ويااوطوراجق تاهركس شمدى كندى يرنده اوطوره يعنى تركه امور سلطنتى بيلوب تخته مستحق دكللرايدى اما شمدى تخت لايق ومستحقنى بولدى پس هركس يرنده اوطورسون يعنى وزرا وقضاة وعساكر ودفتردارلر وساير ارباب ديوان هركس يرنده اوطورسون ديمكدر (خاتم جم را بشارت ده بحسن خاتمت ٭ كاسم اعظم كرداز وكوتاه دست اهرمن) خاتم جمدن مراد مهر سليماندر كه ديوزك رئيسى برحيله ايله آنى سليماندن آلمشيدى بعده الله تعالى ينه انى حضرت سليمانه ميسر ايلدى نته كيم بعض قصص انبياده مفصل بيان ايلمشلر حاصلى خواجه شاه منصورك تختندن جدا دوشوب ينه مالك اولديغنى حضرت سليمانك مهردن آيريلوب ينه مالك اولديغنه تنظير ايدر بونده اهرمندن مراد ديودر ٭ محصول بيت ٭ حضرت سليمانك خاتمنه حسن خاتمت وعاقبت خيرايله بشارت وير زيرا اسم اعظم اول خاتمدن ديوك الني كوتاه ايلدى يعنى ديوه لايق اولمديغى ايچون بند سليمانه ميسر اولدى بونده ده تركه بر ديوه مشابه اولديغى ايچون ملك شيرازى الله تعالى انلردن تخليص ايدوب شاه منصوره عطيه ايلديكه لايق ومستحقيدر (تاابد معمور باد اين خانه كز خاك درش ٭ هر نفس بابوى رحمان ميوزد باديمن) تاابد تاانتهاء غايت ايچوندر ابدى انتها خانه دن مراد شاه منصورك سراييدر كز كه حرف تعليل ومابعدى مصراع ثانى به مرهون ضمير خانه يه راجعدر نفس مقام ايهامده واقعدر باحرف مصاحبت بوى رحماندن مراد ريح رحماندر نته كيم حديث شريفده واقعدر ٭ انى لاجد ريح الرحمان من قبل اليمن ٭ خواجه شاه منصورى اويس قرنى حضرتلرينه تشبيه ايدوب بو حديث شريفى توجه طريقيله ايراد بيورمشدر زيرا شاه منصور عادل ايمش بوى رحمان وباديمن اضافتى لاميه لردر مى بونده حرف استمرار وزد فعل مضارع مفرد غائب بوى رحماندن مراد بوى حقدر نته كيم حديث شريفده بويله بيورمش اهل تأويل خواجه نك بوى رحمان بيورديغى دلالت ايدر كه حديث شريفده ريح بوى معناسنه در ٭ محصول بيت ٭ ابده دك معمور اولسون بو سراى زيرا بو سرايك قپوسى طپراغندن دائما بوى رحمانله باديمن اسر يعنى بوى عدالت وكرامت ظاهر اولور

(شوکت پور پشنك وتیغ عالم کیراو * درهمه شهنامهاشد داستان انجمن) شوکت لفظ عربیدر شدت خوفه درلر امابو یه‌رلرده کاه‌حدت وکاه عظمت معنالرنده استعمال ایدرلر پور اضافتی و پورك پشنگه لامیدر پور مراد ف فرزند دراوغل معناسنه پشنك بای عجمیك وشینك فتحه لریله اعلام رجالدندر مشهور وعیار اوغرینك اسمیدر و بو پشنكك برز یاده بهادر اوغلی ظهور ایلدی ایام سابقه ده تیمور کبی وقزلباش کبی ازاجق زمانده چوق مملکته مالك اولدی پس بونك سلطنتی زماننده واندنصکره بونك عظمتی وشوکتی خصوصنده کتب تواریخ یازلدی وشاهنامه‌لر یغلندی مذکور تیمور وقزلباش خصوصنده بغلندیغی کبی تیغ عالمکیر بیانیه در عالمکیر

ریح الرحمان من قبل الیمن) حدیث شریفی سرنجه بادیمن رحمان رایحه‌سیله اسر وانلرك بوزندك نفحات وفیوضات الهیه عاشقلرك دماغ جاننه ایرشور

﴿ شوکت پور پشنك وتیغ عالم کیراو * درهمه شهنامهاشد داستان انجمن ﴾

پشنك اوغلنك شوکتی وانك عالم کیر تیغی جمله شهنامه‌لرده خلقك مشهوری اولدی (مفردات) (شوکت) سلطنت (پور) اوغل (پشنك) پور پشنك افراسیاب شاهدر (تیغ) قیلج (عالم کیر) عالم طوتیجی (او) آنك (درهمه) جمله (شهنامه‌ها) م (شد) اولدی (داستان) م (انجمن) دیرنك (معنای اشارتی) اول توار یخلرده مشهور آفاق ظاهرده شوکت وسلطنتله وزور وقوتله وتیغ آبدارایله عالم کیر اولان افراسیاب پادشاه کبی معناده عارف بالله اولان مردان خدالر دخی قوت قدسیه وسلطنت معنویه ایله ووراثت نبوت ایله سیف مهند من سیوف الله عالم کیر اولمغله انلردخی بین العرفا مشهور آفاق اولمشلردر لکن قباب عزتده اولوب نظر عوامدن مستورلردر

﴿ خنك چوکانی چرخت رام شد درزیرزین * شهسوارا چون بمیدان آمدی کویی بزن ﴾

چرخك چوکانه منسوب خنکی سنك ایرك آلتنده رام اولدی ای شهسوار چونکه میدانه کلدك بر طوپ اور (مفردات) (خنك) بوزآت (چوکان) م (با) نسبیه (چرخ) فلك (ت) سنك (رام) مطیع (شد) اولدی (در) فی (زیرزین) ایر آلتی (شهسوارا) ابوآتاو (چون) چونکه (با) للملابسه (میدان) م (آمدی) کلدك (کویی) بر طوپ (بزن) اور (معنای اشارتی) (ولقد کرمنا بنی آدم وحملناهم فی البر والبحر) آیت کریمه‌سی سرنجه تاج کرمنا ایله مکرم اولوب معرفة الهیه واصل اولمغله علوم ظاهره وعلوم باطنه اسبنه سوار اولوب خلافت حقله علویات وسفلیاته متصرف وسنك زیر دستکده محکوم اولملری برکاتنه ای شهسوار چونکه میدان خلافته کلدك بز بیچاره‌لره نظر وهمتله عون وعنایت وشفقت ومرحمت ایتکله (هل جزاء الاحسان الا الاحسان) طوپنی میدان عرفانده اوره‌سن

﴿ (جویبار ملك را آب روان شمشیرتست * تودرخت عدل بنشان بیخ بدخواهان بکن ﴾

ملك جویبارنك آب روانی سنك شمشیر کدرسن عدل درختنی دیك دشمنلرك کوکنی قاز (مفردات) (جویبار) ایرمق کناری (ملك را) م (آب روان) آقیجی صو (شمشیر) قیلیج (تو) سن (است) در (تو) سن (درخت) اغاج (عدل) م (بنشان) دیك (بیخ) کوك (بدخواهان) کوتولك دلیجیلر (بکن) قوپار (معنای اشارتی) مادام سنکه مؤید من عندالله اولوب وراثت نبوتله ملك ولایته ودوات لدنیهٔ اسرار معرفة الله ایله تصرف قلوبه شمشیر همت ایله متصرف اولدقچه عندالله نفس عیسی وارك ودعا وتوجه دل بیدارك دخی مقبول وحکمك جاریدر همین سن بزطالب افکنده وشرمنده حال پریشانه شفقت ایلیوب ثابت ابدی اولان عدل واحسان درختنی دیکوپ واحسان ایدوب سایهٔ کرمکده بزی نفس وشیطان عدولرینك شر وفسادندن امین ایلیه‌سن (لئن شکرتم لازیدنکم) سریله

بغلندیغی کبی تیغ عالمکیر بیانیه در عالمکیر وصف ترکیبیدر کیریدندن عالم طوتیجی معناسنه یعنی عالمی آلوب مالك اولیجی دیمکدر * محصول بیت * پشنك اوغلنك شوکت وعظمت وانك عالم فتح ایدیجی قیلجی جمیع کتب تواریخده وشاهنامه‌لرده مجالس داستانیدر یعنی مجالسده اوقنور وسویلنور خواجه ظرافتله شاه منصوری ترکه فتحنه ترغیب ایدور یعنی سنده‌ده انلرده‌ده اولان قدرت ومکنت وار همان همت کرك که تواریخ وشاهنامه‌لرده داستان انجمن اوله‌سن (خنك چوکانی چرخت رام شد درزیرزین * شهسوارا چون بمیدان آمدی کویی بزن) خنك بوزآت وکوك آت معناسنده مستعملدر چوکانی یاحرف نسبت چوکانه منسوب آت که آنکله چوکان اویونی اوینارلر مصر آتی وشام وبغداد آتلری که جرید اویونی انلرله اوینارلر هر آنله چوکان وجرید اوینانمز خنك چوکانی چرخ اضافتلری بیانیه‌لردر چرخت تاسی معنی جهتندن رامه مصروفدر وبازنده‌در حرف تأکید زیرزین اضافتی فی معناسنه‌در درزیرزینت تقدیرنده شهسوارا منادی چون حرف تعلیل چونکه معناسنه در بمیدان باحرف صله کویی یاحرف وحدت کویدن مراد بر عملدر یعنی بر عمل طوپنی چال حاصلی بر ایش ایشله که عالمده داستان اوله‌سن * محصول بیت * فلك خنك چوکانیسی یعنی فلك آتی سنك ایرك آلتنده رام اولدی یعنی فلك سکا مطیع اولدی وسندن یکادر ایمدی ای پادشاه چونکه چوکان اوینایجق میدانه کلدك یعنی چونکه تخت سلطنته قدم بصدك فتح ممالکه مشغول اول تاکه عالمده سنکده آدك تواریخ وشاهنامه‌لرده مسطور ومذکور اوله حاصلی شاه منصوری فتح ممالکه ترغیب ایدر (جویبار ملك را آب روان شمشیرتست * تودرخت عدل بنشان بیخ بدخواهان بکن)

جویبار لغتده ایرماق کناری درخت عدل بیانیه بنشان فعل امر مفرد مخاطب باحرف تأکید عدالت درختنی دیك یعنی عدالت ایله وبدخواهلرك یعنی ترکه‌لك کوکنی قاز حاصلی بیخ وتبارینی قازایله * محصول بیت * مملکت ایرماغنك صوبی سنك شمشیر کدر یعنی مملکت تیغدن حیات بولور زیرا ظالملرك اصلنی وکوکنی قمع وقلع ایلرپس بویله اولنجه عدالت درختنی دیك وبدخواهلرك کوکنی قاز یعنی عدولرك وظالملرك اولاد وانسابنی هلاك ایله که عالمده اثر ونشانی قالمیه‌ون بو بیت فتح ممالك وعدالته ترغیب ایدر

(بعدازین نشکفت اکر بانکهت خلق خوشت * خیزد ازصحرای ایرج نافهٔ مشك ختن) نشکفت نون حرف نفی شکفت شینك کسری وضمیله لفظ مشترکدر چیچك اچلق عجبلق مصدری شکفتن وشکفیدن کاور باحرف سبب ویاحرف استعانت نکهت نونك فتحی وکاف هر بینك سکونیله وهانك فتحیله آغزك طاتلی قوقوسی که اطفالده واقع اولور علم وحسب باندن مستعمل لغتدر خلقه اضافتی لامیدر مجاز اوخلقك خوشه بیانیه خیزد فعل مضارع مفرد غائب قالقار یعنی پیدا اولور معناسنه صحرای ایرج بیانیه ایرج کسر همزه وجیم معجمه ایله شیراز ایله لا رما بیننده بر صحرانك اسمیدر که طپراغی شوردر که نباتات بتز حاصلی برا و تسز صو سزیردر

شرفیاب اوله‌سن

﴿ بعدازین نشکفت اکر بانکهت خلق خوشت * خیزد ازصحرای ایرج نافهٔ مشك ختن ﴾

بوندنصکره عجب دکلدر اکر سنك لطیف خلقك رایحه‌سیله ایرج صحراسندن مسك ختن نافه‌سی حاصل اوله (مفردات) (بعدازین) بوندنصکره (نشکفت) عجب دکلدر (اکر) م (با) للملابسه (نکهت) آغز رایحه‌سی (خلق) اخلاق (خوش) م (است) در (خیزد) قالقر (از) من (صحرا) م (ایرج) بر صحرادر (نافه) کوبك (مشك) م (ختن) مملکت (معنای اشارتی) ای پیر عارف ولطیف سنکه باذن الله تعالی بر طالب صادقه نظر وهمتله احسان ایلیوب خانهٔ قلبنه نور معرفة الله القا ایتکله صدورك شر وفسادندن امین ایده‌سن بوندنصکره (اذا دخل النور فی القلب انفتح وانفسح) خبری سرنجه عجب دکلدر اکر سنك لطیف اخلاق حمیده‌ك رایحه‌سیله ایرج صحراسنده مسك ختن نافه‌سی حاصل اولدیغی کبی طالب صادقك قلبنده ریح رحمان حاصل اوله

﴿ کوشه کیران انتظار جلوهٔ خوش میکنند * برشکن طرف کلاه وبرقع ازرخ برفکن ﴾

کوشه کیرلر لطیف جلوه‌که منتظرلردر کلاهك کنارینی قویو و یوزکدن برقعی رفع ایله (مفردات) (کوشه کیران) اهل عزلت (انتظار جلوه) م (خوش) م (میکنند) ایدرلر (برشکن) قیر (طرف) کنار (کلاه) م (برقع) پرده (ازرخ) یکاغکدن (برفکن) براق (معنای اشارتی) خصوصا تعلقات ماسوادن منقطع اولوب خلوت وعزلت اختیار ایلین سالکین صادقین استار اسرار جمال معنویك کشف وعرض علوم لدنیهٔ مکنونه‌لرکله لطف واحسان ایلمککله لطیف جلوه‌لریکه منتظرلردر سندخی کرمکدن حجاب بشریه‌مزی وسنك جمال معنویك پرده‌لرنی رفع ایدوب بزه تجوبیته عرض جمال بیوره‌سن

﴿ مشورت باعقل کردم کفت حافظ می بنوش * ساقیامی ده بقول المستشار مؤتمن ﴾

عقل ایله مشاوره ایلدم دیدی حافظ شراب ایچ ای ساقی شراب ویرکه مشاوره‌لنمش امین‌لنمشدر (مفردات) (مشورت) م (باعقل) م (کردم) ایلدم (کفت) دیدی (حافظ) م (می) شراب (بنوش) ایچ (ساقیا) ای ساقی (می‌ده) شراب ویر (المستشار) مشاوره‌لنمش (مؤتمن) امین‌لنمشدر (معنای اشارتی) ای ساقی کوثر عشق ومعرفة الله اولان پیر دلنیر (المستشار مؤتمن) حدیث شریفی سرنجه کشف حجابله مشاهدهٔ انوار جمال الالهیه سبب نه اوله دیو بر عقل معاد اهلی ایله مشورت ایلدم اول دخی ای حافظ شراب عشق الهیه نوش ایتمدن غیری اقرب طرق الی الله یوقدر دیو بیوردی ای ساقی بزه شراب عشق بخش ایله که حجاب نفسانیه‌دن امین اوله‌لم

﴿ ای صبا برساقی بزم اتابك عرضه دار * تاازان جام زرافشان جرعهٔ بخشد بمن ﴾

ای صبا اتابك مجلسنك ساقیسنه عرض ایله تااول زرافشان جامدن بکا بر جرعه

* محصول بیت * بوندنصکره عجب دکلدر که سنك کوزل قوقولی خلقك سببیله ایرج صحراسنده نافهٔ مشك ختن پیدا اولسه یعنی سنك خلقك سببیله صحرای ایرج صحرای ختن کبی نافهٔ مشك اظهار ایلمه‌جك بر اولسه غریب دکل (کوشه کیران انتظار جلوهٔ خوش میکنند * برشکن طرف کلاه وبرقع ازرخ برفکن) کوشه کیر وصف ترکیبیدر کوشه طوتیجی یعنی کوشه نشینلر حاصلی اولیا ومشایخ انتظار جلوهٔ خوش میکنند انتظارك جلوه‌یه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر وخوشه اضافت بیانیه بر حرف تأکید شکن فعل امر مفرد مخاطب قیو و یر دیمکدر طرف کلاه لامیه واو حرف عطف برقع یوز اورتوسی بر حرف تأکید فکن فعل امر مفرد مخاطب براق دیمکدر * محصول بیت * اهل الله ومشایخ سنك کوزل جلوه‌که منتظرلردر پس کلاهك طرفنی قیوویر وبوزکدن برقعی براق یعنی احباودوستلر جمال باکمالکه منتظرلردر ایمدی عرض جمال ایله که زیاده دعاکه سبب اوله‌سن پادشاهی اولیا ومشایخ ملازمتنه ترغیب‌در (مشورت باعقل کردم کفت حافظ باده نوش * ساقیامی ده بقول المستشار مؤتمن) قول مستشار مصدرك فاعله اضافتیدر مؤتمنه اضافت بیانیه‌در مستشار اسم مفعولدر استفعال بابندن مشورت ایلدیکك کیمسه ومؤتمن صفتی بوددا اسم مفعولدر افتعال بابندن احبالکه امین اعتقاد ایلدیکك کیمسه * محصول بیت * کندی احوالمده عقلله مشورت ایلدم دیدیکه ای حافظ باده ایچ پس ای ساقی می ویر یعنی باده صون امین مستشار قولیله یعنی عقل که امین مستشاردر انك امریله باده ویر نوش ایده‌لم (المستشار مؤتمن) ضرب مثل وحدیث شریفدر جمیع نسخه‌لرده مستشار لام تعریفدن معرا واقعدر پس معرف باللام

ایراد ایلینلر نسخه‌لره مخالفت ایلمشلر (المستشار مؤتمن) مشاوره اولنمش کیمسه ضرر وبلادن امیندر که صکره پشیمان اولمزدین کیمسه بو حدیث شریفك معناسنه واصل دکل ایمش (ای صبا برساقی بزم اتابك عرضه دار * تاازان جام زرافشان جرعهٔ بخشد بمن) اتابك لغتده جلة الملك معناسنه در اما اولو پادشاه معناسنه ده استعمال ایدرلر عرضه هاسی حرف نقلدر تا حرف تعلیل جام زرافشان بیانیه جرعه یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل * محصول بیت * ای صبا اتابك بزمنك ساقیسنه حافظ جانبندن عرضه ایله تاکیم اول زرافشان جامدن بکا بر جرعه بغشلیه بیتدن مراد حسن طلبدر

احسان ایده (مفردات) (ای صبا) م (بر) على (ساقی) م (بزم) مجلس (اتابك) پادشاه (عرضه) افاده (دار) طوت (تاازان جام) اول قدحدن (زرافشان) التون صاچیجی (جرعه) م (همزه) وحدتیه (بخشد) احسان ایده (بمن) بکا (معنای اشارتی) ای فیض الهی ونفحات ربانی اول سلطان حقیقتك خلیفه سی وامینی ساقئ کوثر عشق الهیسنه عرض وافاده ایله تاکه اول زرخالص کبی صافی اولان جام قلبدن بزه برجرعهٔ شراب لایزالیدن بخش ایلیه

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای نورچشم من سخنی هست کوش کن ٭ چون ساغرت پرست بنوشان ونوش کن ﴾

ای بنم کوزم نوری برسوز واردر استماع ایله چونکه سنك قدحك پردر ایچور وایچ (مفردات) (ای نور) م (چشم) کوز (من) بن (سخنی) برسوز (هست) واردر (کوش کن) دکله (چون) چونکه (ساغرت) قدحك (پراست) طولودر (بنوشان) ایچور (نوش کن) ایچ (معنای اشارتی) ای بنم کوزم نوری سالك وصادق ومظهر علم ومعرفة الله اولان عاشق برسوزو برپند جکرسوز واردر بندن استماع ایله (خیر الناس انفعهم للناس) حدیث شریفی سرنجه چونکه سنك قابلك قدحی شراب عشق الهیه ونفحات ربانیه وعلوم لدنیه ایله طولو درشفقت لخلق الله اوزره خالصا لوجه الله وموافقا لکتاب الله خلقی راه حقه ارشاد و کندو که دخی طاعات الاهی معتاد ایلیوب لذات عشق خدایی وذوق ایمانی طادوب وغیره دخی طاتدرمق ایله دلشاد اوله سن

﴿ پیران سخن بتجربه کویند کفتمت ٭ هان ای پسر که پیر شوی پند کوش کن ﴾

سکا دیدم پیرلر سوزی تجربه ایله سویلرلر آگاه اول ای پسر که پیر اوله سن پندی استماع ایله (مفرادت) (پیران) م (سخن) سوز (با) الصاقیه (تجربه) م (کویند) دیرلر (کفتم) دیدم (ت) سکا (هان) آگاه اول (ای پسر) ای اوغل (پیر) م (شوی) اوله سن (پند) نصیحت (کوش) قولاق (کن) ایله (معنای اشارتی) ای جوان بخت اولان یار سکا دیدم پیران طریقت ومشایخان حقیقت کلامی واردر سویلرلر دیرلر که ای پسر آگاه دل اول اهل اللهك کلمات قدسیه لرنی استماع وعمل ایله و انلرك مقال وحاللریله حال تحصیل ایله که سند خی بر پیر روشن ضمیر اوله سن

﴿ برهوشمند سلسله ننهاد دست عشق ٭ خواهی که زلف یار کشی ترك هوش کن ﴾

عشقك الی عقل اوزره زنجیر قومدی ایسترسك که یارك زلفنی چکه سن هوشی ترك ایله (مفردات) (بر) على (هوشمند) عقللی (سلسله) زنجیر (ننهاد) قومدی (دست) ال (عشق) م (خواهی) ایسترسك (زلف) م (یار) م (کشی) چکه سن (ترك) م (هوش) عقل (کن) ایله (معنای اشارتی) عقل معاش اهل تدبیر معاشده وتعمیر صورتده اولدقجه حالات عشقله مقید واسرار عشق الهیه یه مطلع اوله مز ایسترایسك که صفات الله ایله اتصاف واسرار عشق الهیه یه انکشاف حاصل اوله همین عقل معاشی

(وله ایضا) (ای نور چشم من سخنی هست کوش کن ٭ چون ساغرت پرست بنوشان ونوش کن) ٭ محصول بیت ٭ ای بنم کوزم نوری برسوز واردر دکله اول سوز مصراع ثانینك مضمونیدر چون ساغرك طولودر ایچ وایچور یعنی چونکه سکا دولت ال ویرمشدر همی بیدر خواجه نك ارباب دولته پندیدر (پیران سخن بتجربه کویند کفتمت ٭ هان ای پسر که پیر شوی پند کوش کن) پیران مبتدأ سخن کویندك مفعولی بتجربه با حرف تخصیص کوینده متعلق کوینده خبر مبتداء در کفتمت ناضمیر خطاب مفعول کفتمت جائزدر که جمیع ماقبلی اوله وجائزدر که مصراع ثانی اوله سحر حلال طریقیله هان اسم فعل درزودباش معناسنه یعنی تیز اول که پیر شوی حشو ملیح قبیلندندر ٭ محصول بیت ٭ پیرلر سوزی تجربه ایله سویلرلر یعنی براینده تجربه سز سوز سویلمزلر سکا سویلدم یعنی سکا سویلدیکم سوز بنم مجرب بعدر ایمدی صقین ای اوغل که پیر اوله سن یعنی ننه کیم پیر اوله سن نصیحت دکله حاصلی ترك نصیحتدن صقین بوند پنددن مراد مطلعك مصراع ثانیسیدر (برهوشمند سلسله ننهاد دست عشق ٭ خواهی که زلف یار کشی ترك هوش کن) دست عشق لامیه در مجازا ترك هوش مصدرك مفعولنه اضافتیدر ٭ محصول بیت ٭ عشق الی عاقل کیسه یه اورمدی یعنی عشق وعقل اضداددندر پس ایمدی عاقل عاشق اولمز یعنی عشق عاقل کیسه یه تعلق ایلمز زیرا عاشقك مزاجی عاقل مزاجندن غیریدر ایمدی ایسترسك که یارك زلفنی چکه سن یعنی زلف یارسنك الکده اوله عقلی ترك ایله حاصلی عاشق اول

ترك ایلیوب قید ماسوادن تجرد اوزره اوله سن

﴿ تسبیح وخرقه لذت مستی نبخشدت ٭ همت درین عمل طلب ازمی فروش کن ﴾

تسبیح وخرقه سکا مستلك لذتنی باغشلمز بو عملده همتی می فروشدن طلب ایله (مفردات) (تسبیح وخرقه) م (لذت مستی) یا مصدریه (نبخشد) باغشلمز (ت) سکا (همت) م (در) فی (این) بو (عمل) م (طلب) م (از) من (می فروش) شراب صاتیجی (کن) ایله (معنای اشارتی) عقل معاشك مقتضاتی اولان نفس ودنیادن تجرد وبو ایکی رأس خطیئه یی ترك ایتدکجه مجرد دفتر وصورت محض اولان تسبیح وخرقه سکا حضرت اللهك شراب عشقیله مستلك لذتنی وعشق ومحبتك اسرار وحالاتنی بخش ایلمز بو لذات واسرارك حصوننده مرشد کاملدن همت طلب ایله بو خصه خودبخود انه ممکن دکلدر

﴿ بادوستان مضایقه در عمر ومال نیست ٭ صدجان فدای یار نصیحت نیوش کن ﴾

دوستلرله عمر ومالده مضایقه یوقدر نصیحت قبول ایدیجی یاره یوزجان فدا ایله (مفردات) (بادوستان) دوستلره (مضایقه) منع وامساك (در) فی (عمر ومال) م (نیست) یوق (صد) یوز (جان) م (فدا) تسلیم (یار) م (نصیحت نیوش) نصیحت ایشیدیجی (کن) ایله (معنای اشارتی) (تعاونوا على البر والتقوى) آیت کریمه سی سرنجه بو راه عشقده دینك ظهیری ومعینی اولان یار صادقلره عمری ومالی صرف ایتدکده امتناع ومضایقهم یوقدر بلکه یوزجانم دخی اولورسه نصیحت قبول ایدیجی دینم معینی یار صادق فی للهه فدا ایلرم

﴿ درراه عشق وسوسهٔ اهرمن بسیست ٭ هش دار وکوش دل به پیام سروش کن ﴾

عشق الهی یولنده شیطانك وسوسه سی چوقدر عقلکی جمع ایله وکوش دلی سروش خبرینه ایله (مفردات) (در) فی (راه) یول (عشق) م (وسوسه) م (اهرمن) شیطان (بس) چوق (است) در (هش) عقل (دار) طوت (کوش دل) کوکل قولاغنی (با) الملابسه (پیام) خبر (سروش) ملك (کن) ایله (معنای اشارتی) بو عشق الهی یولنده جنك شیطانك وسوسهٔ مهلکه سندن غیری قو ایله وفا ایله جنسیت کوسترن انسان شیطاننك وسوسه واضلالی چوقدر عقلکی باشکه جمع ایلیوب حذر وبصیرت اوزره اول ودائم حضرت اللهك درکاه عزتنده تضرع ونیاز ایله واستعاذه واستغفار ایله ملائکهٔ ملهمه نك خبرنی وصالح اولان یار صادقك نصیحتنی جان وکوکل ایله استماع وقبول ایله

﴿ برك ونوا تبه شد وساز طرب نماند ٭ ای چنك ناله برکش وای دف خروش کن ﴾

رفاهیت ونعمت ازیغی ضایع اولدی وسرور ودوزنی قالمدی ای چنك ناله چك وای دف خروش ایله (مفردات) (برك) ازیق و نعمت (نوا) نعمت و علم موسیقیدن برپرده در (تبه) ضایع (شد) اولدی (ساز) دوزن وتدارك وچالغی آلتی (طرب) سرور (نماند) قالمدی (چنك) بر مشهور سازدر (ناله) م (برکش) چك (دف) م

(تسبیح وخرقه لذت مستی نبخشدت ٭ همت درین عمل طلب ازمی فروش کن) لذت مستی لامیه ویاحرف مصدر همت طلب کنك مفعول صریحی وازمی فروشك غیرصریحی طلب مصدردر معناده کنه مقیددر طلب کن تقدیرنده ٭ محصول بیت ٭ تسبیح وخرقه یعنی صوفیلر کسوه سی مستانه لك لذتنی بغشلمز بو عملده همتی میفروشدن طلب ایله یعنی مستلك لذتنی خماردن حاصل اولور زهاد وعباددن حاصل اولمز عملدن مراد مستلك لذتیدر (بادوستان مضایقه در عمر ومال نیست ٭ صدجان فدای یار نصیحت نیوش کن) عمردن مراد جاندر فدای یار مصدرك مفعولنه اضافتیدر ویارك نصیحت نیوشه بیانیه نصیحت نیوش وصف ترکیبیدر نیوشیدندن دیکلمك معناسنه فدای یار معاده کنه مقیددر فدای یار کن تقدیرنده ٭ محصول بیت ٭ جان ومال خصوصنده دوستلرله مضایقه یوقدر یعنی دوستلره مال وجان فدا ایلکده مضایقه جائز دکلدر یوزجان نصیحت دیکلیجی یاره فدا ایله یعنی دوستلردن مال وجان دریغ ایلمه بندن نصیحت ایشت که یوزجان سکا فدا اولسون (درراه عشق وسوسهٔ اهرمن بسیست ٭ هش دار وکوش دل به پیام سروش کن) هش هوشدن مخففدر واوك حذفیله هش دار عقلك اویار واو حرف عطف کوش دل لامیه در مجازا پیام سروش باحرف صله واضافت لامیه در سروش فرشته یه دیرلر کوش دل کنك مفعول صریحی وبپیام سروش غیرصریحی ٭ محصول بیت ٭ عشق یولنده شیطان وسوسه سی چوقدر عقلك اویار وکوکل قولاغنی فرشته خبرینه ایله یعنی فرشته نك خبری کلام منزلدر اکا قولاق طوت وانی دیکلیوب انکله عمل ایله وشیاطین وساوسندن حذر ایله حاصلی جانان خبرین دیکله ورقیب سوزین ایشتمه (برك ونوا تبه شد وساز طرب نماند ٭ ای چنك ناله برکش وای دف خروش کن) برك ونوا بونده مترادفاندر آزق ونعمت معناسنه تبه شد فاسد اولدی تباهدن مخففدر که فساد معناسنه در ساز طرب لامیه در سازدوزن ویراق طرب شنلك ٭ محصول بیت ٭ برك ونوا فاسد اولدی وشنلك اسبابی ویرانی قالمدی پس ای چنك ناله چك یعنی ناله ایله وای دف خروش ایله حاصلی برك ونوا فاسد اولدیغنه وساز واسباب طرب قالمدیغنه مصیبت چکوب فریاد وفغان ایلك یعنی ذوق وشوق وطرب اسبابی قالمدیغندن ماتم چکك نواوساز وطرب وچنك وناله ودف وخروش مراعات نظیر صنعتیدر بو بیتك تحقیقنده بعضلرك زیاده بارد تأویلاتی واردر که هیچ بر وجهله التفاته لایق دکل

(خروش) فریاد (کن) ایله (معنای اشارتی) ظاهرا غذای روحانیت ولذت عشق ومحبت حضرت احدیت بخش ایدیجی یارصادق نادر وقلیل اولدی دل ناشاده سر ورو چشم بصیرته نور بخش ایدیجی حضرت الله‌ك عشق آتشیله جگری یانق عاشق قالدی ای همزبانندن ودردی درمانی اولان یار صادقلردن جدا اولمغله بیلی بوکلمش غریب عاشق همان درگاه حقده تضرعله ودرددرون ایله ناله وینه زاریله وای حسرت وفرقتله منکسر اولان قلب رقیقم سنده روزوشب شوقله فریادوفغان ایله

﴿ ساقی که جامت ازمی صافی تهی مباد ✿ چشم عنایتی بمن دردنوش کن ﴾

ای ساقی که سنك جامك صافی شرابندن بوش اولمسون بن طورتی نوشه برعنایت نظرن ایله (مفردات) (ساقی) م (جامت) سنك قدحك (ازمی) شرابدن (صافی) م (تهی) (بوش (مباد) اولمسون (چشم) کوز ونظر (عنایت) م (یا) وحدتیه (بمن) بکا (دردنوش) شرابك طورتیسنی ایچیجی (کن) یله (معنای اشارتی) ای فیاض عالم وای ساقی شراب وحدت ومعرفت خمخانهٔ کرم بوزاده عشقکده محن ودرد وبلالری ونیجه قهر اعدالری نوش ایدیجی افتاده وبیچاره اولان عاشق غمخواره یه بر نظرعنایت ایله تا که بو کندی انوار تجلیکه وشراب عشق ذاتیه که محل قیلدیغك قدح قابلیتی کدورات نفسانیه‌دن صافی اولان شراب محبتدن تهی اولسون

﴿ سرمست درقبای زرافشان چو بگذری ✿ یك بوسه نذرحافظ پشمینه پوش کن ﴾

التون تل ایله طوقنمش قفتانده چونکه سرمست کچه‌سن پشمینه پوش حافظه ربوسه نذر ایله (مفردات) (سرمست) م (در) فی (قبا) قفتان (زرافشان) التون صچیجی (چو) چونکه (بگذری) کچه‌سن (یك) بر (بوسه) م (نذر) م (حافظ) م (پشمینه پوش) یو کدن ثواب کیجی (کن) ایله (معنای اشارتی) (ان فی ایام دهرکم نفحات من الله الا فتعرضوالها) حدیث شریفی سر نجه ای مستغنی عن العالمین اولان ربم قلوب عارفینه نفحه وتجلیاتك فائض قیلوب روضهٔ قلوب عاشقین سنك تجلی انوارکله بهجت ونضارت بولدقده بو پشمینه پوش وظاهری خراب حافظه دخی برلذت روحانیت بخش ایدوب انك دخی قلبنی نورکاه روشن قیله سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بالا بلند عشوه کر نقش بازمن ✿ کوتاه کرد قصهٔ زهد درازمن ﴾

بنم نقش بازعشوه کر بلندقامت محبوبم بنم دراززهدمك قصه‌سنی قصه ایلدی (مفردات) (بالا) قامت (بلند) یوکسك (عشوه‌کر) جلوه ایدیجی (نقش‌باز) نقش ایچیجی (من) بنم (کوتاه) قصه (کرد) ایلدی (قصه) م (زهد) م (دراز) اوزن (من) بنم (معنای اشارتی) بنم عالم عدمدن بوقدرنقوش ماسوایی آشکاره ایدیجی وعشاقنه انواع تجلیاتله احسان ایدیجی علی الاعلی اولان محبوب حقیقیم محمد الله بنی انوارذاتیه‌سنه مظهر ومستغرق قیلوب (طلب الدلیل بعد الوصول قبیح) دیو نیجه مدتدن سبب قربیت اولان زهد وصلاح ونوافل عبادات صوریه‌لرم

(ساقی که جامت ازمی صافی تهی مباد * چشم عنایتی بمن دردنوش کن) ساقی منادی ومبتدا ومصراع ثانی خبری که جامت ازمی تهـی مباد حشو ملیح صنعتدر چشم عنایت بیانیه وباحرف وحدت وباتنکیر بمن دردنوش کز باحرف صله واضافت بای بطنیله بیانیه چشم کنك مفعول صریحی وبمن غیرصریحی * محصول بیت * ای ساقی که قدحك می صفادن خالی اولمسون برعنایت نظرینی بن دردنوشه ایله یعنی بن دردنوشه عین عنایتله نظرایله (سرمست درقبای زرافشان چو بگذری * یك بوسه نذر حافظ پشمینه پوش کن) قبای زرافشان بیانیه زرافشان وصف ترکیبیدر افشاندن التون سپلش دیمکدر نذرحافظ مصدرك مفعولنه اضافتیدر پشمینه پوشه اضافت بیانیه درپشمینه یوکدن یعنی یاغیدن اولان ابسه دیرلر * محصول بیت * زرافشان لباس ایچنده چونکه سرمست کچه‌سن یعنی اوزرینه مستانه اوغرایه‌سن بربوسه حافظ پشمینه پوشه نذر ایله یعنی بربوسه عطا قیل (وله ایضا) (بالابلند عشوه کرنقش بازمن * کوتاه کرد قصهٔ زهددرازمن) بالابونده قدوقامت معنادندر بلند بوجه عشوه کره وعشوه کرك نقشبازه اضافتی بیانیه‌لردر نقشباز حیله بازدیمکدر بالابلند مبتدا وکوتاه کرد خبری قصهٔ زهد دراز لامیدو بیانیه‌در وکردك مفعولی * محصول بیت * بنم بلندقامت عشوه کر نقشباز محبوبم بنم اوزون واوزاق زهدم قصه‌سنی کوتاه ایلدی یعنی بی زهد وتقوادن اوصاندردی وعشق هواسنه دوشردی ذکریله زیاده مشغول ایتدی

(دیدی دلا که آخر پیری وزهدوعلم * بامن چه کرددیدهٔ معشوقه بازمن) دیدی فعل ماضی مفرد مخاطب معنای استفهامی متضمن کوردکی دیمکدر دلامنادی که حرف بیان آخرمصراع ثانیده کردك مفعول فیهیدر یعنی ظرفیدر پیره اضافتی فی معناسنه دروباحرف مصدر اخر پیری معطوفلریله مصراع ثانی یه هم هوندر باحرف صله بامن کردك مفعول غیرصریحی دیدهٔ معشوقه باز بیانیه ووصف

طی وقصر ایلیوب همان جذبهٔ رحمانیه بنی مشاهده سنده محو ایلدی

﴿ دیدی دلا که آخر پیری وزهد وعلم ✿ بامن چه کرددیدهٔ معشوقه بازمن ﴾

کوردکمی ای کوکل که پیرلك وزهد وعلم آخرنده بنم معشوقه باز چشم بکانه ایلدی (مفردات) (دیدی) کوردکمی (دلا) ای کوکل (آخر) قوجالق آخرنده (زهد) م (علم) م (بامن) بکا (چه کرد) نه ایلدی (دیده) کوز (معشوقه باز) معشوقه ایچیجی (من) بنم (معنای اشارتی) ای کوکل (لایضیع اجر المحسنین) اولان حضرت الله‌ك لطفنی کوردکمی که پیرلك وزهد وتقوی وعلم ومعرفتده سعی وطلب آخرنده وچشممی آنجق محبوب جانبنه آچوب ماسوی اللهدن قطع نظر ایلدیکمك نتیجه‌سنده نه کرم ایلدی

﴿ ازآب دیده برسرآتش نشسته‌ام ✿ کو فاش کرددرهمهٔ آفاق رازمن ﴾

کوزم یاشندن آتش اوزره اوطورمشم زیراجمله عالمه بنم رازمی کوزیاشی فاش ایلدی (مفردات) (از) من (آب دیده) کوزیاشی (برسرآتش) آتش اوزره (نشسته‌ام) اوطورمشم (که) زیرا (او) یعنی کوزیاشی (فاش) ظاهر (کرد) ایلدی (در) فی (همه) جمله (آفاق) اطراف عالم (راز) سر (من) بنم (معنای اشارتی) سینهٔ نالانمده اشتعال ایلین آتش عشقله جگرم قانی صواولوب دیدهٔ پرشورمدن روان اولمغله کوزم یاشندن آتش اوزره اوطورمشم که جمله خلق عالمه بنم گیزلو سرمی کوزیاشی فاش ایلدی

﴿ گفتم بدلق زرق بپوشم نشان عشق ✿ غمازبود اشك وعیان کرد رازمن ﴾

دیدم ریاخرقه‌سیله عشقك نشانینی ستر ایدیم کوزم یاشی غمازایدی بنم رازمی ظاهر ایلدی (مفردات) (گفتم) دیدم (با) بالملابسه (دلق) خرقه (زرق) ریا (بپوشم) اورتم (نشان) علامت (عشق) م (غماز) م (بود) ایدی (اشك) کوزیاشی (عیان) ظاهر (کرد) ایلدی (معنای اشارتی) صوفی زراق کبی ریاخرقه‌سیله ورد وعصا وهدهدی قغالیله صورتمی تزیین ایدوب درونمده عطاءالله اولان آتش عشقك نشان وداغنی ستر ایلیم دیمش ایدم لکن علامت عشق اولان آه پردرد ورنك زرد وکوزم یاشی غمازاولوب بنم اسرار درونمی اظهار ایلدی

﴿ مستست یار ویاد حریفان نمیکند ✿ ذکرش بخیر ساقیٔ مسکین نوازمن ﴾

یارمستدر ومصاحبلرینی یاد ایلمز آنك ذکری خیر اولسون ای بنم مسکین نواز ساقیم (مفردات) (مست) م (است) در (یار) م (یاد) ذکر (حریفان) مصاحبلر (نمیکند) ایلمز (ذکر) م (ش) آنك (با) بالملابسه (خیر) م (ساقی) م (مسکین نواز) فقیر اوخشایجی (من) بنم (معنای اشارتی) (والله الغنی وانتم الفقراء) آیت کریمه‌سی سرنجه اول محبوب حقیقی عالمدن مستغنی برغنی پادشاهدرکه درگاه عزتنده تضرع ونیازایله دائما کندوبی ذکر ونعمتلرینه شکر ایله انیس وجلیس اولان عبد بیچاره‌لرینی الطفیله یاد ایتمز می ایدر (والله یحب الصابرین) آیت کریمه‌سی سرنجه اول عاجز بیچاره وفقیر بی نواره لطف واحسان

ترکیبیدر بازیدندن معشوقه باز کوردکنی سویجی محبوب دوست معناسنه * محصول بیت * کوردکمی ای کوکل که پیرلك وزهد وعلم آخرنده بکانه ایش ایلدی معشوقه باز دیدهم یعنی زهد وتقوی وعلم وپیرلك صوکنده دیده‌م جانانی کوردی ومن عاشق اولدك ای کوکل وبنم باشمه بلالر کتوردیکز (ازآب دیده برسرآتش نشسته‌ام * کو فاش کرد درهمه آفاق رازمن) برسرآتش آتش ازرنده دیمکدرکوکه حرف تعلیل * محصول بیت * کوزم یاشندن آتش اوزره اوطورمشم یعنی کوزم یاشندن محنت وغمه دوشدم زیرا بنم راز نهانمی جمیع آفاقه یعنی عالمه افاش ایلدی حاصلی محنت وغم آتشنه دوشدوکم آب چشم رازنهانمی فاش ایلدیکیچون یعنی خلق اغلدیغمی کوروب عشقمی اشکاره ایلدیکیچون کوزك فنی بچمی اعتبار ایلیوب کرد لفظیله فعل امی طوتان ومعناسنی دی بنم رازم دوکلی عالمه فاش اولسون دیین کبیسه کچ طبع اولدیغك رازینی فاش ایلش (گفتم بدلق زرق بپوشم نشان عشق * غمازبود اشك وعیان کرد رازمن) * محصول بیت * دیدمکه زرق وریاخرقه‌سیله عشق نشانینی ستر ایده‌یم اشك چشم غمازلق ایلدی ورازعشقمی فاش ایلدی حاصلی اشك چشمك غمازلغندن شکایتدر (مستست یارو یادحریفان نمی کند * ذکرش بخیر ساقیٔ مسکین نوازمن) ذکرش شین ضمیر اضمار قبل الذکر طریقیله ساقی‌یه راجعدر یاخود یاره بویله اولنجه ساقی منادی اولور ومسکین نواز وصف ترکیبیدر نوازیدندن مسکین اوخشایجی معناسنه * محصول بیت * یار مستدر وباده مصاحبلرینی انکز ذکری خیرله اولسون بنم مسکین نوازساقیمك که اول دائما یارانی بادهٔ خوشکوارله آکر یعنی بونلره

دائما فیضی واصلدر یاخود یارك ذکری بخیر اولسون بنم مسکین نوازساقیم یعنی یار بزی انکزسه صاغ اولسون بزانك دعاجیسی یز

(می ترسم از خرابی ایمان که می برد * محراب ابروی توحضور نمازمن) خرابی ایمان لامیه که حرف تعلیل می برد مصراع ثانی یه مرهون * محصول بیت * ایمانمك خرابلغندن قورقرم زیرا سنك محراب ابروك نمازمك حضوری ایلتور یعنی سنك محراب ابروكه مائل اولدیغمدن بندن صفای عبادت

ایدیجی ساقی ونعم حقیقیمزك جمله نعم عالمدن خیراو اولان ذکری قلبمزده ولسانمزده دائم وثابت اولسون

﴿ می ترسم ازخرابی ایمان که می برد * محراب ابروی توحضور نمازمن ﴾

ایمان خرابلغندن قورقرم که ایلتور سنك ابروکك محرابی بنم نمازمك حضورنی (مفردات) (می ترسم) قورقرم (از) من (خراب) م (یا) مصدریه (ایمان) م (می برد) ایلتور (محراب) م (ابرو) قاش (تو) سن (حضور) م (نماز) م (من) بن (معنای اشارتی) یاربم کرچه (وان تعدوا نعمة الله لاتحصوها) آیت کریمه سی سرنجه لطف واحسانکه ونعم لاتحصاکه شمدی بوعالمده بزی مظهر ایلدك خصوصا اجل نعمتك اولان ایمان نعمتنی بخش ایلدك لكن (ان الصلاة تنهی عن الفحشاء والمنكر) آیت کریمه سی سرنجه سنك مقتضای تجلیکجه نمازمزده حضور وخضوع وخشوع اولیوب بزی فحشاء ومنكردن نهی ایتمدیکی ایچون ایمان خرابلغندن قورقرم (یثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت فی الحیاة الدنیا وفی الاخرة) آیت کریمه سی سرنجه حبیب الله افندیمزك عشقنه وذات پاکك حرمتنه بزی دنیاده وآخرتده ایمانمز اوزره ثابت قدم ایلیه سن

﴿ برخود چوشمع خنده زنان گریه میکنم * تاباتو سنك دل چه کند سوز وسازمن ﴾

کندومه شمع کبی خنده ایدرك کریه ایلرم عجب سن سنکدله بنم سوز وسازم نه ایلر (مفردات) (برخود) کندومه (چوشمع) یانان موم کبی (خنده زنان) ضحك اوریجی (کریه) اغلاق (میکنم) ایلرم (تا) عجب (باتو) سکا (سنکدل) طاش کوکللی (چه کند) نه ایلر (سوز وساز) یانوب یاقیلق (من) بنم (معنای اشارتی) کندی نفسمك نجاتی ایچون شمع کبی کاه حضرت اللهك لطفنه ورحمت واسعه سنه نظر ایله خنده ورجاده اولورم وکاه قهرنه وعذابنه نظر ایله کریه وخوف ایلرم ای بنم لطیف ورحیم ربم عجب سندن بزه براحسان اولمیه بویانوب یاقیلمله بنم حال پرتشتم نه یه منجر اوله بلم (اللهم یامقلب القلوب ثبت قلبی علی دینك)

﴿ نقشی برآب میزنم ازگریه حالیا * تاکی شود قرین حقیقت مجازمن ﴾

شمدی کریه دن آب اوزره برنقش اوردرم بنم مجازم عجب نه زمان حقیقته قرین اولور (مفردات) (نقش) م (با) وحدتیه (برآب) صواوزره (میزنم) اوردرم (از) من (کریه) بکا (حالیا) شمدی (تا) عجب (کی) قچن (شود) اوله (قرین) م (حقیقت) م (مجاز) م (من) بنم (معنای اشارتی) (اللهم یامحول الاحوال حول قلبی علی احسن الحال) خبری سرنجه حالا کثرت بکادن وتوجه صادق جانب خدادن آب دریای رحمت الهیه اوزره برنقش انجا اوردرم (المجاز قنطرة الحقیقة) سرنجه عاشقلق کرك حقیقت طرفندن وکرك مجاز صادق طرفندن کرچه عاقبت بزه جانب خدایه رهبردر لكن اول مجاز حقیقته تبدیل اولدقجه بزه موصل الی الله اوله مز بنم مجازم عجب قچن حقیقته قرین ومبدل اولور یارب

کیتدی پس بوجهتدن ایمانمك خرابلغندن قورقرم زیرا عبادته نقصان کلنجه ایماندن کان کیدر (برخود چوشمع خنده زنان کریه میکنم * تاباتو سنكدل چه کند سوز وسازمن) خنده زنان وصف ترکیبدر الف ونون مبالغه افاده ایدر کوله رك دیمکدر تابونده عجبا معناسنه دریاحرف صله سنکدل وصف ترکیبی اقسامندندر شمعه نسبت خنده زنانك یارلامی یارلایی یا تماسیدر وشاعره نسبت سوینی اغلامیدر وکوله کوله کریه سیدر وسوز شمعه نسبت یدیدر وشاعره نسبت حرارت واضطرابدر وساز شمعه نسبت چترداپی یاتماسیدر وکندی یه نسبت ایجقری ایجقری کریه ایلمسیدر * محصول بیت * کندیمه شمع کبی کوله رك اغلارم عجبا سن طاش کوکلاو یه نه ایلسه ر در بنم سوزوسازم یعنی بنم یانوب کریه ایلدیکم سکا البته تأثیرایدر (نقشی برآب میزنم از کریه حالیا * تاکی شود قرین حقیقت مجازمن) نقشی برآب یاحرف وحدت وبا تنکیر نقشی میزنمك مفعول صریحی وبرآب غیر صریحی واز کریه ده اکا متعلق حالیا وحالا والان یعنی شمدی معناسنه در کریه دن آب اوزره نقش اورمدن مراد تزویر ویا حیله ایله کریه سیدر تا عجبا معناسنه در کی قچن مجازدن مراد مذکور تزویر وریا ایله کریه سیدر * محصول بیت * حالیا کریه دن صواوزره نقش اورورم یعنی مصنع اغلارم حاصلی کریه مجازی ایلرم شمدیکی حالده ایابنم بومجازم قچن حقیقته مقارن اولور یعنی بوحیله ومکر ایله اغلمم قچن حقیقته مقارن اوله حاصلی قچن مجاز وحقیقتم براوله یعنی کریه مجازیمز قچن حقیقی اوله مصراع ثانینك تحقیقنده مراد * المجاز قنطرة الحقیقة * حسبنجه بنده اولان عشق مجازی قچن حقیقته مبدل اولور دیو کریه وتفکر ده یم دیمکدر دیین معنای بندن مجاز وحقیقت مابینی مقداری دورد وشمشدر

﴿ یارب ﴾

(یارب کی ان صبا بوزد کز نسیم او * کردد شمامهٔ کرمش کارسازمن) یارب لفظی ارباب فرس بونك کبی یرلرده عجبا معناسنه در دیرلر ظاهر بودرکه تعجب معنای لازمیسی ویامجازیسی اوله ومعنای حقیقیسی یارب دانا علی الخبر اوله بوزد فعل مضارع مفرد غائب اسر دیمکدر باده کسره وضمه لغتدر کز که حرف رابط صفت نسیم بونده صرف قوقو ایچون تجرید قیلنمشدر او ضمیر صبایه راجعدر کز نسیم او مصراع ثانی یه مرهوندر کردد کاف عجمینك فتحیله فعل مضارع عدر صیرورت معناسنه اولور دیمکدر شمامه لفظ مشترکدر قوقو معناسیله بیلغج بننده بیلغج قاون قاربوز زماننده اوفاجق قاونجقلردر الادن ایریجه اولور والاداکی قاون کبی کوزل

﴿ یارب کی آن صبا بوزد کز نسیم او * کردد شمامهٔ کرمش کارسازمن ﴾

عجب اول صبا قچن اسر که آنك رایحه سندن انك کرمی شمامه سی بنم کارسازم اوله (مفردات) (یارب) عجب (کی) قچن (آن) اول (صبا) م (بوزد) اسر (از) من (نسیم) رایحه (او) آنك (کردد) اوله (شمامه) بیلغج وحقه (کرم) م (ش) آنك (کارساز) ایش دوزیجی (من) بنم (معنای اشارتی) عجب اول قاوبه انفتاح وانشراح بخش ایدیجی فیض الهی ونفحهٔ رحمانی قچن صبا کبی اسر که آنك رایحه واثر لطیفندن حق سبحانه وتعالی حضرتنك خزینهٔ کرمندن ظهور ایلین فیض اقدسی بنم کارسازم اوله ده بنم حالمی احسن حاله تحویل ایلیه

﴿ زاهد چو از نماز تو کاری نمیرود * وزمستی شبانه وسوز وکدازمن ﴾

ای زاهد چونکه سنك نمازکدن برایش حاصل اولمز وبنم کیجه لره اولان مستلکمدن وسوز وکدازمدن دخی برشی حاصل اولمز (مفردات) (زاهد) م (چو) چونکه (از) من (نماز) م (تو) سن (کاری) برایش (نمیرود) کیتمز (زمستی) مستلکدن (شبانه) کیجه لر (سوز) یانقلق (کداز) اریملك (من) بنم (معنای اشارتی) ای زاهد چونکه سنك زهد وصلاحك وطاعات ونمازك واوراد واذکارك موجب جنت وموجب غفران دکلدر وبنم کیجه لرجه درد عشقله ومست وحیر انلغله یانوب خوف اللهدن موم کبی اریمکلکم بودخی موجب جنت وموجب غفران دکلدر کل زاهد قرداش بوطاعت ناقصمز علت عصیانه مدد اولمدیغنه راضی اوله لم وطاعتمزه مغرور اولیوب جبار وقهار اولان لطیف ورحیم مولامزك رحمت واسعه سنه کوکل باغلیه لم حق تعالی عبادك طاعتدن مستغنیدر

﴿ حافظ زغصه سوخت بکو حالش ای صبا * باشاه دوست پرور ودشمن کدازمن ﴾

حافظ غصه دن یاندی انك حالنی دی ای صبا بنم دشمن هلاك ایدیجی ودوسته رعایت ایدیجی شاهمه (مفردات) (حافظ) م (ز) من (غصه) م (سوخت) یاندی (بکوی) سویله (حالش) انك حالنی (ای صبا) م (با) للملابسه (شاه) م (دوست پرور) دوست بسلیجی (دشمن کداز) دشمن اریدیجی (من) بنم (معنای اشارتی) (سنة الفراق سنة) سرنجه آتش افتراق آتش احتراقدن اشددر بودیدار جمال اللهه مشتاق اولان حافظ بشریت حجابندن خلاص اولمدیغیچون الم وغصهٔ آتش افتراقدن یاندی ای فیض الهی وای نفحات رحمانی انك عرض حالنی سویله بنم حجاب راه اولان نفس وشیطان دشمننی رفع ودفع ایدیجی ومحب ومشتاق اولان دوستنه الطاف ورعایت ایدیجی شاهمه که لطیف بعباده در

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ چندان که کفتم غم باطبیبان * درمان نکردند مسکین غریبان ﴾

اول قدر که غممی طبیبلره دیدم مسکین غریبلره درمان ایلمدیلر (مفردات) (چندانکه) اول قدر که (کفتم) دیدم (غم) م (باطبیبان) طبیبلره (درمان) م (نکردند) ایلمدیلر

قوقوسی وار کارساز وصف ترکیبیدر ایش دوزیجی یعنی مصلحت بتریجی * محصول بیت * عجبا اول صبا قچن اسر که انك نسیمندن کرمی شمامه سی بنم کارسازم اوله یعنی قبل جانادن اسمك سببیله بکا درمان اوله (زاهد چو از نماز تو کاری نمیرود * هم مستی شبانه وسوز ونیازمن) * محصول بیت * ای زاهد چونکه سنك نمازکدن برایش حاصل اولمز یعنی ریا ایله قیلدیغك نمازك چونکه فائده سی یوقدر بنده بنم کیجه مستلکمز وسوز ونیازمز خوشدر یعنی سنك ریا ایله قیلدیغك نمازدن چونکه فائده یوقدر کیجه بزم مستانه سوز ونیازمز یکدر هم لفظی بونك کبی یرلرده بنده لك معناسی افاده ایدر مصراع ثانیده هم یرینه ور کتوروب معناسی وبنم کیجه لره اولان مستلکمدن وسوز وکدازدن یعنی بونلردن دخی نسنه حاصل اولمز ایله مفرور اولمه دینهم لفظده وهم معناده خطا ایلش فتأمل (حافظ زغصه سوخت بکو حالش ای صبا * باشاه دوست پرور ودشمن کدازمن) دوست پرور دشمن کداز وصف ترکیبلردر * محصول بیت * حافظ غم وغصه دن یاندی ای صبا حالنی سویله بنم دوست رعایت ایدوب دشمن اریدیجی شاهمه یعنی ای صبا پادشاهمه حالنی اعلام ایله که حالنی تفقد وتدارك ایلیون حاصلی فقیر وپریشان کسری جبرایلیون بوبیت حسن طلبی متضمندر (وله ایضا) (چندانکه کفتم غم باطبیبان * درمان نکردند مسکین غریبان) مسکین غریبان دن مراد جائزدرکه مغموم اولان عاشقلر اوله که خواجه انلردندر وجائزدرکه طبیبلر اوله وانلره مسکین غریبان بیوردیغی تخفیفا اوله وجائزدرکه مسکین غریبان مستقل کلام اوله وماقبلنه ارتباطی اولمیه وتحسر وتحزن طریقیله بویله بیوره

نه کم ترکیده تحزن مقامنده هی مسکین غریبلر هی دیرلر غریبان دن مراد مغموملر اولنجه مسکین غریبانرا تقدیریله نکردندك مفعولی اولور غریبانرا معناسنه * محصول بیت * اول قدر که غم وغصه می طبیبلره سویلدم درمان ایلمدیلر بومسکین غریبلره یعنی غمناك عاشقلره یاخود هی مسکین طبیبلر غمه علاج بیلمدیلر انکیچون درمان ایلمدیلر ویاخود هی مسکین غریب عاشقلر که علاجسز قالدیلر

(مسكين) م (غريبان) م (معناى اشارتى) طبيب الهيلره ويران رآه عشق نامتنا هيلره كوكام غمنه ودرد درونمه بردوا ايچون خاكپالرينه يوزسوروب اول قدر تضرع ونيازايلسدم عدم استعداد يمزه بناء بومسكين غريبلرك درد بى درمانه درمان ايتديلر

درج محبت برمهر خودنيست * يارب مبادا كام رقيبان

محبت درجى كندى مهرى اوزره دكلدر يارب رقيبلرك مرادى حاصل اولمسون (مفردات) (درج) حقه وكوچك جواهر صندبغى (محبت) م (بر) على (مهر) م (خود) كندى (نيست) دكل (يارب) اى اللهم (مبادا) اولمسون (كام) مراد (رقيبان) عدولر (معناى اشارتى) (انا عرضنا الامانة على السموات) الخ الآية سرنجه بزم الستده تكاليف شريعت وعشق ومحبت وفيض بلا واسطهٔ حضرت احديت جواهرلرى صندبغى خزينهٔ قلبى بد قدرت الهيه بغلبوب واوزرينه مهر اوروب بوامانتى نقصانسز بنه حضورمه كتورك ديو امر وفرمان ايلدى وبزى اعدا ايله ودزدان بى رحملر ايله براولان زندان عالمه ارسال ايلدى شمدى روز وشب اول دزدان واعدا زمره‌سى قابدن اول صندبغى خراب ايدوب امانت شاه حقيقت اولان جواهرلرى سرقت وبزى خيانته نسبت ايله درگاه حقدن مطرود اولمقلغمزى مراد ايدرك اول صندوغك مهرنى آشندرديلر وضعيفلندرديلر شمدى درج محبت كندى مهرى اوزره دكلدر الامان يارب رحيم واطيف اللهم بز بيچاره‌لرى عصمتده قلوب دائم بزه كرمكله عون ونصرت ايله كه عدولرك مرادى حاصل اولمسون

آن گل كه هر دم در دست خاريست * گوشرم بادت ازعندليبان

اول گل كه هردم برخار الندە‌دردى سكا بلبللردن شرم اولسون (مفردات) (آن) اول (گل) م (هردم) م (در) فى (دست) ال (خار) ديكن (يا) وحدتيه (است) در (گو) سويله (شرم) حيا (باد) اولسون (ت) سكا (از) من (عندليبان) بلبللر (معناى اشارتى) يارب سنك نظرگاهك وخانهٔ تجلى ذاتك اولوب گل كبى مقبول درگاه اولان كوكل هردم صراط مستقيمك خار مغيلانى وعدوى غيلانى اولان نفس وشيطان النده زبون وعاجز اولمشدر اول بيچاره كوكل سكا عدولر الندن زبون اولمق عاشقلر عندنده عاردر ديوب عون ونصرتكله عدولر شرندن انى امين ايليه‌سن

يارب امان ده تاباز بيند * چشم محبان روى حبيبان

يارب امان وير تاكيرى كوره محبلر چشمى محبوبلرك يوزنى (مفردات) (يارب) م (امان) نصرت ونجات (ده) وير (تا) حتى (باز) كيرى (بيند) كوره (چشم) كوز (محبان) م (روى) يوز (حبيبان) محبوبلر (معناى اشارتى) يارب بو عاجز ومبتلالره كرمكله نصرت وصدولر الندن نجات وير تاكه عالم الستده رؤيت ومشاهده ايلدكلرى محبوبان ازلى اولان انبيا واولبالرك يوزلرينى بو كوزلر ايله كيرو

(درج محبت برمهر خود نيست * يارب مبادا كام رقيبان) درج محبت بيانيه درج افتده حقه‌يه ديرلر مهرميمك ضمى وهانك سكونيله فارسيدر عربيسى خاتمدر خوده اضافت لاميه در يارب بونده منادى در باالله معناسنه مبادا فعل نهى غائبدر دعا مقامنده مستعملدر اولمسون واولميه معناسنه كام رقيبان لاميه * محصول بيت * درج محبت جانان كندى مهرى اوزره دكل يعنى مهريله دكل ديمكدر حاصلى جانانك مهر ومحبتنه نقصان طارى اولمش اولايكى دكل مكر رقيبلر اغوا ايلمش ايمش ياالله رقيبلرك مرادى اولمسون زيرا انلرك مرادى جانانى بزدن صوغوتمقدر پس انلرك مرادى اولمسون حقيقة جانانك صوغوماسندن كنايتدر (آن گل كه هردم در دست خاريست * گوشرم بادت ازعندليبان) گو خطاب عام باد فعل امر غائبدر مقام دعاده مستعمل اولسون ديمكدر وتا ضمير خطاب * محصول بيت * اول گل كه هردم وهرساعت بر ديكن الندەدر يعنى اول دلبر كه هردم برناكس دنيك مصاحبى وهمنشينى اوله سن اول كله ديكه اوتان بلبللردن يعنى اول دلبره ديكه اوتان عاشق صادقلردن زيرا ناسزا ايله مصاحبسن (يارب امان ده تاباز بيند * چشم محبان روى حبيبان) باز بونده ادات تأكيددر مصراع ثانيده اضافتلر لاميه‌لردر * محصول بيت * ياالله عمره امان وير اوقدر كه محبلرك كوزى محبوبلرك يوزينى كوره يعنى يوزينى كورنجه اجلدن امان وير يارب ديمكدر

(مادرد پنهان بايار گفتيم * نتوان نهفتن درد از طبيبان) * محصول بيت * بز گيزلى درديمزى ياره سوبلدك زيرا طبيب بيماران عشقدر پس طبيبلردن دردى گزلمك

كوره‌لر وانلره يار ايدى اولەلر

مادرد پنهان بايار گفتيم * نتوان نهفتن درد ازطبيبان

بز پنهان دردمزى يار ەديدك طبيبلردن دردى سترايتك اولمز (مفردات) (ما) بز (درد) م (پنهان) كيزلو (بايار) ياره (گفتيم) ديدك (نتوان) ممكن دكل (نهفتن) كيزلمك (درد) م (از) من (طبيبان) م (معناى اشارتى) بز عالم ارواحدن بو عالم ابتلايه گلديكك بنه عون خدا ايله اول ارواح قدسيه‌لردن افتراقمز دردپنهانى ينه اول يارحقيقى شفيق ووسيلهٔ راه وصلت حق اولان ارواح انبيا واوليالردن استمداد ايدوب انلره عرضحال ايلدك زيرا اول طبيب الهيلردن درد درونى كيزلمك ممكن دكلدر وبودرده انلردن غيريدن چاره يوقدر

اى منعم آخر برخوان وصلت * تاچندباشيم ازبى‌نصيبان

اى منعم آخر سنك وصالك خوانى اوزره نيجه‌يه دك نصيبسزلردن اوله‌لم (مفردات) (اى منعم آخر) م (بر) على (خوان) سفره (وصلت) م (تاچند) نيجه‌يه دك (باشيم) اوله‌لم (از) من (بى‌نصيبان) نصيبسزلر (معناى اشارتى) اى منعم حقيقى بلاعلت اولان اللهم سنك نعمت وصلت بى دريغك سفره‌سى جميع مؤمن قوللرك ايچون چكلمش ودوشنمش ايكن سنك وصالك سفره‌سى اوزره نيجه‌يه دك نصيبسزلردن اوله‌لم ونيجه‌يه دك سندن ودوستلركدن جدا اوله‌لم سنك رحمت واسعه‌كدن اميدايدرم كه دنيا وآخرت بزى دخى دوستلركدن عدايليه‌سن

حافظ نگشتى شيداى گيتى * گرمى‌شنيدى پندادبيان

حافظ جهانك ديوانه‌سى اولمزدى اگر اديبلرك پندنى قبول ايديدى (مفردات) (حافظ) م (نگشتى) اولمزدى (شيدا) ديوانه (گيتى) جهان (گر) اگر (مى‌شنيدى) ايشديدى (پند) نصيحت (اديبان) ناصحلر (معناى اشارتى) اى قضاى الهيهٔ ازليه ايله سلطان عشقك مغلوبى واسيرى اولان حافظ اديب صوريلرك واسرار عشقدن بى خبر اولان ناصحلرك پندنى قبول ايديدك سنده انلر كبى قشر بى مغز وقالب بى معنى اولوب انلره جنسيتده مشابه اولمغله اهل جهانك وابناى دنيانك عندنده ديوانه‌لكله مشهور اولمزدك لكن درد الهى ارادكى ساب ايدوب بحمدالله ديوانه‌مشرب ايلندر

وله ايضا

اى روى ماه‌منظرتو نوبهار حسن * خال وخطتو مركز لطف ومدار حسن

اى محبوب سنك آى صورتلو يوزك حسنك نوبهاريدر سنك خالك لطف مركزى وخطك حسن مداريدر (مفردات) (اى) محبوب (روى) يوز (ماه) آى (منظر) محل نظر (تو) سن (نو) يكى (بهار) م (حسن) م (خال) بك (خط) تازه ريش (تو) سن (مركز) دائره‌نك اورته‌سى (لطف) م (مدار) قطب دائره (حسن) م (معناى اشارتى) ياسيدالكونين اولان حبيب‌الله سنك نور

جائزدكلدر زيرا كورميجه خسته‌يه نيجه علاج ايلر طبيب (اى منعم آخر برخوان وصلت * تاچندباشيم ازبى نصيبان) منعم ميمك ضمى وعينك كسريله نعمتلى كيسه‌يه ديرلر آخر ادات تأكيددر برخوان وصلت مصراع ثانى‌يه مرهوندر تابونده الى معناسنەدر تاچند نيجه‌يه دك ديمكدر * محصول بيت * اى منعم يعنى اى جانان سنك وصلك سفره‌سنده نيجه‌يه دك نصيبسزلردن اولاوز يعنى نعمت وصلكدن قچنه دك بى نصيب اوله‌وز حاصلى نيجه بر مهجور اوله‌وز بزى بركون وصالك نعمتيله طويله ديمكدر (حافظ نگشتى شيداى گيتى * گرمى شنيدى پندادبيان) نگشتى وشنيدى يارى جائزدركه حكايه ايچون اوله وجائزدركه ضمير خطاب اوله * محصول بيت * حافظ جهان شيداسى اولمزدى اگر اديبلر پندنى ديكليدى يعنى عاقل استادلر سوزون ديكلسك شيداى عالم اولمزدك (وله ايضا) (اى روى ماه منظر تو نوبهار حسن * خال وخط تو مركز لطف ومدار حسن) روى ماه منظر بيانيه وتويه اضافت لاميه ماه منظر وصف تركيبى اقسامندندر ماه كورنشلى يعنى آى نظرگاهلى حاصلى آى كبى نوبهار حسن لاميه‌در مجازا مركز دائره اورته‌سنده بر كارك اياغى طوردبغى نقطه‌يه ديرلر مركز لطف لاميه‌در مجازا واو حرف عطف مدار حسنده لاميه‌در مجازا * محصول بيت * اى جانان سنك ماه منظر رويك حسن نوبهاريدر يعنى كوزللكك تازه بهاريدر وخالك لطف محلى خطك حسن مقاميدر يعنى هر بركى لطيف وحسندر مصراع ثانيده لف ونشره رعايت ايلمش

نبوتله منور بدرماه تابدن انور آفتاب جمالك عقولی متحیر قلیجی حسنك نو بهاریدر سنك سینهٔ منشرحكده خال ایله تعبیر اولنان نور ذات الهیه اولان نور ضمیرك لطف واحسان خدانك مركزیدر وصد هزار عصات مؤمنینك شفیعی ودهشت محشرده سایبانی خطله تعبیر اولنان هر تار مویك حسن وملاحتك مداریدر ای منشأ عالم اولان نور الهی جمله عالم وجودی ونوری وحسن وملاحتی سنك بی مثل اولان حسنك نورندن المشدر صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ در چشم پرخمار تو پنهان فسون سحر * در زلف بی قرار تو پیدا قرار حسن ﴾

سنك مست چشمكده سحر فسونی پنهاندر سنك بی قرار زلفكده حسنك قراری ظاهردر (مفردات) (در) فی (چشم) كوز (پرخمار) مست (تو) سن (پنهان) كیزلو (فسون) مكروحیله (سحر) م (در) فی (زلف) م (بی قرار) م (پیدا) ظاهر (قرار) م (حسن) م (معنای اشارتی) یارسول الله ویاحبیب الله سنك (مازاغ البصر) كحلیله مكحل ومشاهدهٔ تجلیٔ جمال الله ایله مجلی ومجلل مبارك چشم مستكده سحر كبی عقولی متحیر قلیجی صد هزار معجزهٔ باهره پنهاندركه نیجه یوز بیك كافر (كالحجارة اواشد قسوة) لری سنك نظر عنایتك ایمانه كتورمشدر (ان هو الا وحی یوحی) آیت كریمه سیله معنون (وانك لعلی خلق عظیم) وصفیله مزین وعاصی وبیچاره امهٔ مرحومه ربكه رؤف ورحیم وشفیق وكریم خلق عظیمكده حسنك قراری ظاهردر صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ ماهی نتافت همچو تو از برج نیكویی * سروی نخاست چون قدت از جویبار حسن ﴾

حسن برجنده سنجلین برآی طلوع ایلمدی حسن ایرماغی كنارندن سنك قدك كبی برسرو بتمدی (مفردات) (ماهی) برآی (نتافت) یاد رامدی (همچو تو) سنك كبی (از) من (برج) م (نیكویی) ایلك (سروی) م (یا) وحدتیه (نخاست) قالقمدی (چون) مثل (قد) بوی (ت) سنك (از) من (جویبار) ایرماق كناری (حسن) م (معنای اشارتی) ای حضرت الله‌ك (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) وصفیله موصوف وممتاز اولان سید الكونین ورسول الثقلین حسن نبوت برجندن سنك كبی عندالله عظیم القدر ذاتیله جهانی محیط وانوار روحانیتیله عالمی محیط برنور ذات الهی وبرنبی معدن اسرار نامتناهی كلمدی (وما ارسلناك الا رحمة للعالمین) دریای رحمت الهیه‌نك حسن ایرماغی كنارندن سنك ذات شریفك كبی بررفیع القدر سرو ظهوره كلمدی یعنی یاحبیب الله حضرت الله سنی بلاواسطه ذات شریفی نورندن خلق ایدوب كندویه حبیب قیلدیغی ایچون سنك كبی عظیم الشان وافضل جمیع عالمیان برنبی كلدیكه ایلهٔ معراجده دوری ایله زمان پیدا اولان عرش الهی غبار نعل مبارككله مشرف قیلوب وكائناتدن كای فارغ اولدقده كمال قرب حقه ارتقا ایتكیچون سیمرغ ذات شریفی طرف لامكانه الی ماشاء الله پرواز ایدوب عقولی متحیر قلیجی لاخلا ولاملا سیرانده جناب حق تعالی هزار بار (ادن منی یامحمد) دیو خطاب

(در چشم پرخمار تو پنهان فسون سحر * در زلف بیقرار تو پیدا قرار حسن) * محصول بیت * سنك پرخمار كوزكده سحرافسونی كیزلیدر یعنی سحر نسخه سی مستوردر و سنك قرارسز زلفكده كوزلك ثبوت وقراری ظاهردر یعنی زلفكده حسن و لطافت هویدادر (ماهی نتافت همچو تو از برج نیكویی * سروی نخاست چون قدت از جویبار حسن) * محصول بیت * كوزللك برجندن سنك كبی برماه تابان اولدی یعنی لطافت برجندن سنك كبی برآی طلوع ایلمدی وحسن جویبارندن قدك كبی برسرو قالقمدی یعنی بلندی حاصلی نه سنك كبی برماه ظاهر اولدی اوج لطافتدن ونه قدك كبی برسرو بتدی جویبار حسندن

عزت بیوردقده (ثم دنی) ای قرب الحبیب لربه (فتدلی) الرب كالمستقبل لحبیبه یعنی هو یتقرب والله یقربه (فكان) قربه (قاب قوسین) ای مقدارهما (اوادنی) من ذلك فكان نفسه فی مقام الخدمة وقلبه فی مقام المحبة وروحه فی مقام القربة وسره فی مقام المشاهدة پس كائناتدن براثر واسم ونام قالممشكن لؤلؤ ابیضدن قوائمی یاقوت احمر بركرسی ظاهر اولوب حضرت حقدن حبیم بوكرسی اوزره حضورمده جلوس ایله ای حبیم بومقام عالی انجق سكا مخصوصدر سنك غیری براحده بونده قیام میسر دكلدر دومقام سنكله بنم خلوت خاصمدر دیدكده سبحات جمالدن جمیع حجباتی رفع وكشف ایله (ارفع رأسك فانظر الی وجهی یاحبیبی) بیوریجق فغشی النبی علیه الصلاة والسلام من حلاوة هذا الكلام فرأیت ربی بلا كیف ولا مكان وهو الحی القیوم الذی منزه عن الزمان) دیو بیوردی پس بی لسان و بی حرف وصوت كلام نفسیسیله حبیب الله افندیمزه مالا یحصی احادیث معراجیه واسرار معارف لدنیه‌یی بیان ﴿﴾ (وقع قطرة من ماء الرحمة الی حلقه صلی الله تعالی علیه وسلم احلی من العسل والین من الزبد فقال علیه السلام علمت كمال ربوبیته ولطفه ورحمته من حلاوة كلامه فاحسن الی بالتحیات) دیو بیوردی پس بونك كبی عزت وبونك كبی برقربیت وبر قدر عالی برنبی یه ویرلمدی وبونك كبی برحبیب الله دخی عالمه كلمدی متعنا الله بشفاعته بحق جاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ خرم شد از ملاحت تو عهد دلبری * فرخ شد از لطافت تو روزكار حسن ﴾

سنك ملاحتكدن دلبرلك زمانی شاد اولدی مبارك اولدی سنك لطافتكدن حسنك روزكاری (مفردات) (خرم) شاد (شد) اولدی (از) من (ملاحت) كوكلك (تو) سن (عهد) زمان (دلبر) م (یا) مصدریه (فرخ) شاد (شد) اولدی (از) من (لطافت) م (تو) سن (روزكار) زمان (حسن) م (معنای اشارتی) زمان فترت اولوب جهان ظلمات كفر وضلالتله پرومالامال اولمش ایكن یاخاتم النبیین اولان حبیب الله سنك املح اولان جمال شریفك نوربنك ظهوریله خلق عالم ظلمات كفر وظلمات جهالتدن خلاص اولوب نور ایمانله شرفیاب اولمغله (الله ولی الذین آمنوا یخرجهم من الظلمات الی النور) آیت كریمه سی سرنجه محبوب خدا اولوب شاد اولدیلر وسنك لطافت حشمتك زمانی خلق جمله دینده اخوان ایدوب خوفدن وقحطدن وانواع بلالردن خلاص وامین ایتمكله زمان ومكان جمله مبارك اولدی

﴿ از دام زلف ودانهٔ خال تو در جهان * یك مرغ دل نماند نكشته شكار حسن ﴾

سنك دام زلفكدن ودانهٔ خالكدن جهانده حسنك شكاری اولمش بر كوكل مرغی قالمدی (مفردات) (از) من (دام) طوزاق (زلف) م (دانه) م (خال) بك (تو) سن (در) فی (جهان) م (یك مرغ) برقوش (دل) كوكل (نماند) قالمدی (نكشته) اولمش (شكار) صید یعنی آو (حسن) م (معنای اشارتی)

(خرم شد از ملاحت تو عهد دلبری * فرخ شد از لطافت تو روزكار حسن) * محصول بیت * دلبرلك زمانی سنك ملاحتكدن خرم وشاد اولدی یعنی سن ملیح اولدیغكدن دلبرلك زمانی شادان وفرحان اولدی وحسن ایامی سنك لطافتكدن مبارك اولدی یعنی سن لطافت صاحبی اولدیغكدن روزكار حسن قوتلی اولدی (از دام زلف ودانهٔ خال تو در جهان * یك مرغ دل نماند نكشته شكار حسن) دام زلف ودانهٔ خال ومرغ دل بیانیه لردر * محصول بیت * سنك دام زلفكدن ودانهٔ خالكدن جهانده بر كوكل مرغی قالمدی حسنك شكاری اولمدق یعنی سنك دام زلفك ودانهٔ خالك اسباب حسندن اولدیغیچون مرغ دل عشاق حسنك شكاری اولدی یعنی حسنه عاشق اولدی

(ولو كنت فظا غليظ القلب لانفضوا من حولك) آيت كريمه‌سى سرنجه ياحبيب الله آثار خلق عظيمك اولان تواضعله طاتلى ديلك وكولر يوزك وذات شريفكده اولان اينت طبع شريفـك وشفقت ومرحمت قلب لطيفك خلق عالمى كندوكه مطيع ايلدى (وما ارسلناك الا كافة للناس بشيرا ونذيرا) آيت كريمه‌سى سرنجه يارسول الثقلين سنك حسنك شكارى اولمدق ودعوة واجابة سكا امت اولمدق كافهٔ انامده بركيمسه قالمدى صلى الله تعالى عليه وسلم

(كردلبت بنفشه‌ازان تازه وتراست * كاب حيات ميخورداز چشمه سارحسن)

سنك ليك اطرافنده بنفشه اول سبيدن تازه وتردر زيرا حسن چشمه سارندن آب حيات ايچر (مفردات) (كرد) طرف (لب) دوداق (ت) سنك (بنفشه) م (ازان) اول سبيدن (تازه) م (تر) ينه تازه (است) در (كه) زيرا (آب حيات) م (ميخورد) ايچر (از) من (چشمه سار) عظيم وكبير چشمه (حسن) م (معناى اشارتى) اى سرو سبز باغ لامكان واى مصباح هداى عالميان اولان حبيب الله (الشريعة اقوالى والطريقة افعالى والحقيقة حالى) حديث شريفكك سرنجه آداب شريعتنده وافعال طريقتنده واحوال واسرار حقيقتده وطاعت واستقامت اوزره اثر سعادتكه تابع واقتفا ايليوب سرمو آداب شريعتكى ترك ايلمين عاشق آكاه وسنك ذات جليل القدرك انوار ساطعه سندن بهره‌ياب اولمغله سنك جانبكدن افاضهٔ فيض الهى اميديله بنفشه كبى نظر برقدم ومخزن اسرار الله اولان خانهٔ قلبنى علاقهٔ ماسوادن حفظ وتوجه تام ايله خضوع وخشوع اوزره ثابتقدم اولان عارف بالله اول سبيدن اوصاف محمديه اولان شمس ضحى كبى دائم ترقى اوزره تازه وتروسعادت دارين ايله ثابت ومقرردركه حسن چشمه سارى اولان علوم ربانيهٔ مااوحى الى رسول الله‌دن آب حيات ايچمسندن وجميع امورنده شريعت باقيهٔ محمديه‌يه تبعيتندندر صلى الله تعالى عليه وسلم

(دائم بالطف دايهٔ طبع ازميان جان * مى پرورد بنازترادر كنار حسن)

دائم لطفله طبع دايه‌سى جان اورتاسندن نازله سنى حسن قوجاغنده بسلر (مفردات) (دائم) م (با) لاملابسه (لطف) م (دايهٔ طبع) م (از) من (ميان) اورته (جان) م (مى پرورد) بسلر (بناز) نازله (ترا) سنى (دركنار) قوجاغنده (حسن) م (معناى اشارتى) اى حامد ومحمود وشافع ومشفع اولان محبوب نازنين خدا والسابق بالعز والاصطفا على الانبياء (ابيت عند ربى يطعمنى ويسقينى) حديث شريفكك سرنجه منشأ عالم اولان روح اعظم مقدسكى من الازل الى الابد شير معرفت وشراب عشق ومحبت اوليه غداى اصليهٔ روح مطهركز اولان تجلى اسماء حسنى ايله اولدايهٔ طبع كريمكز وپروردكار مخزن اسرار علوم لدنيه اولان قلب رحيمكز ومربىٔ مظهر انوار تجلىٔ الهى اولان روح عظيمكز حضرت الله دائم لطف ورحمتيله وعشق

(كردلبت بنفشه آزان تازه وترست * كاب حيات ميخورداز چشمه سارحسن) * محصول بيت * لبك اطرافنده بنفشهٔ خط انكيچون تروتازه‌در يعنى انكيچون پژمرده اولمزكه آب حيات ايچرحسن پيكارى باشندن يعنى حسن ولطافت چشمه سارندن نشو ونما بولديغيچون تازه وترقاوب صولمز (دائم بالطف دايهٔ طبع از ميان جان * مى پرورد بنازترادر كنار حسن) دايهٔ طبع بيانيه اوغلنجقلرى امزيرن خاتونه دايهٔ ديرز ميان جان لاميه كناربونده بان وقوجاقـدر * محصول بيت * دائما لطف واحسانله طبع دايه‌سى جان اورته سندن يعنى جان وكوكلدن سنى حسن قوجاغنده نازله بسلريعنى ذوق وصفا ايله حسن كنارنده تربيه ايلر

ومحبتيله سراپرده غيب هويتنده وحرم قدس انسيتنده سنى نازله حسن قوجاغنده وعالم روحانيات باغنده بسلر (ولسوف يعطيك ربك فترضى) آيت كريمه‌سى سرنجه سن طفل مهد محبت ازليه سنك قلب نازنينكى حزن والمدن حفظ ايچون دنيا وآخرت هر برمرادات وآرزولريكى بخش واحسان ايله سن محبوبنك هر درلو نازنى چكر وهر وجهله راضى قيلر ومحزون اولديغك ايستمز صلى الله تعالى عليه وسلم

(حافظ طمع بريد كه بيند نظير تو * ديارنيست جز رخت اندرديار حسن)

حافظ اميدنى قطع ايلديكه سنك نظيرك كوره حسن ديارنده سنك رخكدن غيرى فرد يوقدر (مفردات) (حافظ) م (طمع) م (بريد) كسدى (بيند) كوره (نظير) مثل (تو) سن (ديار) غيرى فرد (نيست) يوق (جز) غير (رخ) يكاق (ت) سنك (اندر) فى (ديار) مملكت (حسن) م (معناى اشارتى) اى خاتم النبيين وسيد المرسلين اولان سر انجوبهٔ غيب هويت وعين نور ذات احديت (اول ماخلق الله نورى واول ماخلق الله روحى) بيورديغك حديث شريفلرك سرنجه سنك نور ذاتكى ادراكده عقول قاصردر وعالم كنديدن خلق اولنان روح مطهرهٔ بى مثالك كورمكدن خلق عالم عاجز دروشو ايكى خبر بوكا شاهددر (عن ابى هريرة رضى الله عنه سأل النبى صلى الله تعالى عليه وسلم جبرائيل فقال ياجبرائيل كم عمرك من السنين فقال يارسول الله لست اعلم غيران فى الحجاب الرابع نجم يطلع فى كل سبعين الف سنة مرة رأيته اثنين وسبعين الف مرة فقال عليه السلام ياجبرائيل وعزة ربى انا ذلك الكوكب) تفسير روح البيان (روى ان موسى عليه السلام ناجى ربه فقال يارب من اول مخلوق خلقته فقال الله تعالى روح محمد عليه السلام قبضت قبضة من نور وجهى وقلت لها كونى حبيبى محمدا فهو اول المخلوق نورا وروحا وآخر المبعوث بالرسالة ليكون خاتم كتاب النبوة والرسالة) انكيچون حسن ديارنده انوار ذات محمديه‌نك نظيرى يوقدر وذات شريفنى ادراكده خلق عالم عاجزدر (اللهم متعنا من نور ذاته ولاتخرجنا من عداد امته واجعله لنا شافعا وناصرا بحرمة ذاتك الكريم وذاته الكريم صلى الله تعالى عليه وعلى آله وصحبه وسلم تسليما كثيرا وعلى سائر الانبياء والمرسلين

(وله ايضا)

(بهار وكل طرب انكيز كشت وتوبه شكن * بشادئ رخ كل بيخ غم زدل بركن)

بهار وكل سرور انكيز وتوبه قيريجى اولدى كلك يوزى شوقنه غم كوكنى كوكلدن قوپار (مفردات) (بهار وكل) م (طرب انكيز) سرور قوپاريجى (كشت) اولدى (توبه شكن) توبه قيريجى (با) لالملابسه (شادى) سرور (رخ) يكاق (كل) م (بيخ) كوك (غم) م (زدل) كوكلدن (بركن) قوپار (معناى اشارتى) بهاركبى علم ومعرفتله كوكللر مزين وسرور ابدى بخش ايديجى انوار معرفة الله ايله كل كبى كشاده وروشن وسلطان عشقك سلب ارادهٔ جزئيه ايتمسيله توبه شكن بروقت انكشاف

(حافظ طمع بريد كه بيند نظير تو * ديار نيست جز رخت اندر ديار حسن) ديار احد معناسنه در وديارداك كسريله دارك جمعيدر اول معناسنه * محصول بيت * حافظ اميدينى قطع ايلديكه سنك نظيرك كوره يعنى سنك نظيرك كورمكدن قطع طمع ايلدى زيرا بى نظير عالمسن سنك رخكدن غيرى ديار حسنده براحد يوقدر يعنى مملكت حسنده بى نظيرسن پس نظيرك كورمكدن انكيچون حافظ اميدينى كسدى (وله ايضا) (بهار وكل طرب انكيز كشت وتوبه شكن * بشادئ رخ بيخ غم زدل بركن) جائزدركه بهار فعل محذوفك فاعلى اوله آمد بهار تقديرنده وجائزدركه بهار مبتدا وكل اكا معطوف ومابعدى خبر مبتدا اوله بشادى با حرف سبب ويا حرف مصدر رخ ورخك كله اضافتلرى لاميه لردر مجازا بيخ غم بيانيه بركن قوپار ديمكدر * محصول بيت * بهار كلدى وكل طرب قوپاريجى اولدى يعنى سرور پيدا ايديجى وتوبه شكن اولدى ايمدى كل رخنك شادلغى سببى ايله غم كوكنى كوكلكدن قوپر يعنى كل زماننده مينوش اولوب كوكلكدن غمى كيدر

و برحالات لطيفهٔ صاف ظاهر اولدى اى عاشق اول وقتى غنچه بيلوب محبوب حقيقينك انوار جمالنى مشاهده شو قيله حجاب معنوى اولان تعلقات ماسوى غمى كوكلدن قلع وكلى ازاله ايتمكه سعى وغيرت ايليه سن

رسيدبادصبا غنچه در هوادارى ✿ زخودبرون شدو برخود دريدپيراهن

بادصبا ايرشدى غنچه هوا دارلقده كندى سندن طشره كيتدى وكندى اوزره پيراهنى يرتدى (مفردات) (رسيد) ايرشدى (باد صبا) م (غنچه) م (در هوا دارى) عشق ومحبتده (زخود) كندو دن (برون) طشره (شد) كيتدى (برخود) كندى اوزره (دريد) يرتدى (پيراهن) كوملكى (معناى اشارتى) (ان لربكم فى ايام دهركم نفحات الافتعرضوالها) حديث شريفى سرنجه عشق ومحبت يولنده بفضل الله ودل آكاه ايله سعى سبيله غنچه كبى قات قات محجوب اولان قلبه بر نفحهٔ ربانى ورفيض عشق الهى ايريشه (العشق نارفى القلوب تحرق ماسوى المحبوب) سرنجه كوكل علاقهٔ ماسوادن طشره اولوب پرده وحجابك رفعيله عالم تجريده واصل ووصلت الى الله باعث اولان مقام تفريده نائل اولور

طريق صدق بياموز آب صافى دل ✿ براستى طلب آزادكى چوسرو چمن

آب صافى كبى اولان دلدن صدق طريقنى اوكرن چمن سروى كبى آزاده لكى راستلقده طلب ايله (مفردات) (طريق صدق) م (بياموز) اوكرن (از) من (آب) صو(صافى) م (دل) كوكل (براستى) طوغرلقده (طلب) م (ازادكى) ملامتى (چو) مثل (سرو) م(چمن) باغ وباغچه (معناى اشارتى) (يوم ينفع الصادقين صدقهم) آيت كريمه سى سرنجه اى عاشق ارباب غرض اولان عوام ناسدن انقطاع واجتناب ايدوب آب صافى كبى كدورات ماسوادن پاك و بيغش وهر برعملى خالص لوجه الله اولان عارف بالله ك صحبتندن صدق طريقنى اوكرن (فاستقم كما امرت) آيت كريمه سى سرنجه باغچه نك دائم تازه ولطيف اولان سروى كبى راه عشقده دائما شريعت محمديه ده استقامتله آداب شرعدن برادبى ترك ايتميوب و بركراهتى ارتكاب ايتميوب شريعت مطهره يه وجوهر عقله نقصان عارض اولميه رق حضرت اللهدن عشق ومعرفة اللهى و شوق لقاء اللهى طلب ايليه سن

عروس غنچه بدين زيورو تبسم خوش ✿ بعينه دل ودين مى بردبوجه حسن

غنچه كلينى بوزينت وبو لطيف تبسم ايله عروس كبى وجه حسنله دل و دين ايلتور (مفردات) (عروس) كلين (غنچه) م(بدين) بو(زيور)زينت (تبسم) كولمك (خوش) م (بعينه) عروس كبى(دل) كوكل(دين) م(مى برد) ايلتور(بوجه حسن) كوزل يوز ايله (معناى اشارتى) بو غيب هويتده و حجاب عزتده مستور اولان محبوب حقيقى بو قدر اسرار اسماء حسناسيله وانوار ذاتيه سيله بيچاره عاشقك ضعيف وناتوان دل نالاننه لطف وكرميله تجلى بيورد دقده عروس مجازى وجه حسن ايله عاشقنى مست ومتحير قلديغى كبى محبوب حقيقينك تجليسنه عاشق صادق حقيقى تحمل ايده ميوب

(رسيد باد صبا غنچه از هوادارى * زخود برون شدو برخود دريد پيراهن) * محصول بيت * باد صبا ايرشدى حال بوكه غنچه كال محبتدن كندى بدن طشره كيتدى يعنى غنچه لكدن چيقدى واوزرنده پيراهنى يرتدى يعنى آچيلوب كل اولدى زيرا غنچه آچلق سبيله كل اولوب غنچه لكدن چيقار حاصلى بادصبا اسمكله غنچه آچيلوب كل اولدى وغنچه لكدن چيقدى ديمكدر (طريق صدق بياموز ازآب صافىٔ دل * براستى طلب آزادكى زسرو چمن) طريق صدق بيانيه اب صافى داده بولهدر صافى دل وصف تركيبى اقسامندندر براستى باحرف ظرف ويا حرف مصاحبت ويا حرف مصدر طلب فعل امر مخاطب طلب ايله يعنى ايسته * محصول بيت * صداقت طريقنى صافى دل صودن اوكرن يعنى صفاى باطن استرايسك آب صافيدن طلب ايله زيرا ظاهرى و باطنى بردر واكر برنسنه سى وار ايسه ظاهرنده در باطننده دكل راستلقده و باراستلقله ازاده لكى سرو چمندن طلب ايله يعنى آزاده عالم اولمق ايسترايسك هر خصوصده سرو كبى استقامت اوزره اول يعنى سرور است اولوب ميوه وبار دن برى اولديغيچون اكا كيسه سنك وچوب آنمز آزاده در (عروس غنچه بدين زيور و تبسم خوش * بعينه دل ودين مى برد بوجه حسن) عروس غنچه بيانيه زيور زينت معناسنده تبسم خوش بيانيه در بعينه يعنى اشكاره وجه حسن بيانيه * محصول بيت * غنچه عروسى بوزينتله وبو كوزل تبسمله ووجه حسن ايله يعنى كوزل شكل وشمايل ايله اشكاره دل و دينى ايلتور ياخود وجه حسنله يعنى معقول طريقيله دل ودينى آلور كتورر زيوردن مراد التون كبى ايچندكى صاريسى وقرمزيسى و يشل يپراغى وطرفى وتبسمى خود ديمكدر كه هركس غنچه خندانى بيلور

(فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا وخر موسى صعقا) سرنجه عاشق حقيقى الهى مست ومستغرق ومتحير وسركردان ايدوب دل ودينى بلكه ذات ونفس ادراكدن عاجز اولور

صفير بلبل شوريده وفغان هزار ✿ براى وصل كل آمد برون زبيت حزن

ديوانه بلبلك صفلغى وعندليبك فغانى كلك وصالى ايچون بيت حزندن طشره كلدى (مفردات) (صفير) صقلق (بلبل) م (شوريده) ديوانه (فغان) م (هزار) عندليب (براى وصل) وصال ايچون (كل)م (آمد) كلدى (برون) طشره (ز) من (بيت)او(حزن) غم (معناى اشارتى) ديوانه عاشق صادقك درد عشقله آه وانينى ومشتاق جمال الله اولان طالب ديدارك زار وافغانى روز وشب جوش وخروشله حزن وغم ودرد والم خانه سى اولان قلب نالان ومنكسره سندن طشره چيقمسى حضرت يعقوب عليه السلامك يوسف عليه السلامه وصلت ايچون بيت الاحزاندن طشره چقديغى كبى آنك دخى محبوب حقيقينك وصالى ايچوندر

زدست بردصبا كرد كل كلاله نكر ✿ شكنج كيسوى سنبل ببين بروى سمن

صبانك دست بردندن كلك اطرافنده اولان پرچمه نظر ايله سمنك يوزنده سنبل كيسوسنك بوكلنى كور (مفردات) (ز) من (دست برد) بهادر وغلبه (صبا) م (كرد) اطراف (كلاله) پرچم (نكر) باق(شكنج) بوكلم (كيسو) زلف(سنبل) م(ببين) كور (با) الملا بسه(روى) يوز(سمن) براق چيچكدر(معناى اشارتى) صبا يلى شدتله اسوب محبوبك پرچمى آل يكاغنك اطرافنده طاغتمى حسنه نظر ايله وسنبل كبى زلفك سمن كبى بياض يوزك اوزرينه بوكلمى حسننى دخى كور نه لطيفدر (معناى حقيقى) فيض الهيه نك كثرتندن منظر حق اولان قلب مجلايه لقا ضياولتان معارف الهيه و علوم لدنيه نك حسنته نظر ايله و انوار تجليات صفات جليه لرينك آينهٔ قلب صافيدن پيدر پى درخشان ولمعاننى كوركه اولوا الابصار عندنده زياده امر لطيفدر

حديث قصهٔ دوران زجام جو حافظ ✿ بقول مطرب وفتوىٔ پيرصاحب فن

دوران قصه سنك سوزنى جامدن ايسته اى حافظ مطربك قولى صاحب فن پيرك فتواسيله (مفردات)(حديث) سوز (قصه) م (دوران)زمان (ز) من (جام) قدح(جو) ايسته(حافظ) م(قول) كلام(مطرب)م(فتوى) م(پيرصاحب فن) م (معناى اشارتى) اى حافظ زمان وصلتده اولان فيوضات بلاواسطهٔ ربانيه لرى ومشاهدهٔ وجه دلدار وقتنده كى نفحات رحمانيه لرى جام قلبى شراب وحدت الهيه ايله مملو ومطمئن اولان عارف باللهلردن طلب ايله اهل طريقتك قول وعلوم لدنى اهلى پيرصاحب فنك فتواسى دخى بودركه هر برعلمى اهلندن طلب لازمدر

واله ايضا

جو كل هردم بيوبت جامه برتن ✿ كنم چاك ازكريبان تابدامن

كل كبى هردم سنك رايحه كله تنم اوزره جامه يى كريباندن دامنه دك چاك ايدرم

(صفير بلبل شوريده ونفير هزار * براى وصل كل آمد برون زبيت حزن) حزن حانك وزانك فتحه لريله غم وغصه در حزن كبى حانك ضمى وزانك سكونيله بيت حزن لاميه در مجازا يعنى غم وغصه چكلن اوطه يه ديرلر * محصول بيت * بلبلك صقلغى وهزارك ناله وافغانى وصل كل ايچون بيت الحزندن طشره كلدى يعنى بونلرك فرياد وفغانى كه بيت حزندن چيقار وصال كل ايچوندر حاصلى عاشق اولدقلريچون وصال كل ايچون فرياد ايدرلر (زدست برد صبا كرد كل كلاله نكر * شكنج كيسوى سنبل ببين بروى سمن) دست برد غلبه معناسنه در امابونده دست درازلق مراددر يعنى تعدى حاصلى ال اوزاتمق كلاله قيوريجق صاچه ديرلر وعربجه مجعد وپهلوبجه نغوله ديرلر شكنج بوكلم كيسو جانانك قولنى توزندن اينوب كردنه طولانان صاچه ديرلر شكنج كيسوى سنبل بيانيه در سمندن مراد روى جاناندر * محصول بيت * صبا دست درازلغندن كل اطرافنده كلاله يى كور يعنى روى جانان اطرافنده پرشكن صاچنى سيرايله كيسوى سنبل شكننى دخى سمن يوزنده كور يعنى بادصبا روى جانان اطرافنده كاكل وكيسوسنى پريشان ايلديكنى سيرايله بيتك خواصنى اكيلربونده انواع تصرفات ايتدلر كه التفاته سزاوار دكل (حديث قصهٔ دوران زجام جو حافظ * بقول مطرب وفتوىٔ پيرصاحب فن) حديث قصهٔ دوران اضافتلرى لاميه لردر جو فعل امر مفرد مخاطبدر جويدندن ايسته ديمكدر بقول باحرف مصاحبت مطربه اضافت مصدرك فاعلنه در واو حرف عطف فتوىٔ پيرصاحب فن لاميه وبيانيه در * محصول بيت * اى حافظ دوران قصه سنك خبرينى جام باده دن ديله مطرب قوليله و پير صاحب فن يعنى پيرمغان فتواسيله يعنى احوال عالم خبرينى جام باده دن طلب اول بونلرك قول وفتواسيله حاصلى جام باده جام كيتى نماد ر منبانى اشكاره ايدر پس اسرار عالمى اندن ايسته معلوم اوله كه خواجه بوغزلى ايام بهارده بيورمشدر (واله ايضا) (جو كل هر دم ببويت جامه درتن * كنم چاك ازكريبان تابدامن) ببويت بوده قوقووايه دامنه تحمادر درتن قياس برتن ديمك ايدى ايكن يازمده واقع اولان نسخه لر جيمسا بويله واقع اولمغين تقليدا بونى اختيار ايلدك امانه برمعناسنى وبرر جامه درتن مصراع ثانى يه مرهوندر جامه مبتدا كنم چاك خبرى ودرتن خبره متعلقدر ازكريبان وبدامن ده اكا متعلقدر * محصول بيت * كل كبى دائما سنك بوكله جامه يى تنده وبانى اوزرنده يقه دن اتكمه دك چاك ايدرم

(مفردات) (چو) مثل (کل) م (هردم) نفس (بوبت) سنك رایحه‌ك ایله (جامه)
قفتان (بر) علی (تن) وجود (کنم) ایدرم (چاك) یرتق (از کریبان) یاقه‌دن (تابدامن)
اتکه دك (معنای اشارتی) بحمد الله ای محبوب سنك جانب عزتکدن
احسان اولنان نفحات وتجلیات سببیله هرنفس پردهٔ پنداری وحجاب ظن وکمانی چاك
ایدوب مخصاصنك عون ونصرتکله علمدن عینه وعیندن حق الیقین مرتبه‌لرینه ترقی
اوزره اولوب مرتبهٔ مشاهده‌یه مستعد اولمشم

﴿ تنت رادید کل کوبی که در باغ * چومستان جامه رابدرید برتن ﴾

دیرسن کل سنك تنکی کوردیکه باغده مستلر کبی اوستنده اولان جامه سنی یرتدی
(مفردات) (تن) وجود (ت) سنك (را) ادات مفعول (کل) م (کوبی) دیرسن
(در) فی (باغ) م (چو) مثل (مستان) م (جامه را) قفتانی (بدرید) یرتدی (برتن) اوستنده
(معنای اشارتی) (فاینما تولوا فثم وجه الله) آیت کریمه سی سرنجه اسرار توحید
ظاهر اولوب جمیع مظاهرده تجلی انوار اسماء الله پیدا ومشاهد اولمغله کأن دیرسن
که صدهزار پرده ایچنده اولان کوکل باغ وحدتده انوار ذات الهیه‌یی بالمعاینه مشاهد
ایدن مستان الهیلر کبی بصیرتن کشاد ایدوب بلا حجاب ذات بیچون خدایی
کورر کبی یقین حاصل ایلمشدر

﴿ من ازدست غمت مشکل برم جان * ولی دل راتوآسان بردی ازمن ﴾

بن سنك غمك الندن جانی مشکل ایلتورم لکن سن بندن کوکلی آسان ایلتدك
(مفرادات) (من) بن (از) من (دست) ال (غم) م (ت) سنك (مشکل) م (برم)
ایلتورم (جان) م (ولی) لکن (دلرا) کوکلی (تو) سن (آسان) م (بردی) یلتدك
(ازمن) بندن (معنای اشارتی) بوندنصکره سنك راه عشقکده ظهور ایلیوب مایهٔ سعادت
اولان جمیع محن وبلالریکه اولیه تحمل ایلرمکه سنك غم عشقکك الندن جانمی خلاص
وفارغ ایلك زیاده مشکلدر وسنك کرم واحسانکه وقدرت باهره‌که نسبت کوکلمزی
دنیا واخرت دردعشقکله وشوق لقاکله تا بتقدم قپاق سکا زیاده آساندر

﴿ بقول دشمنان برکشتی ازدوست * نکردد هیچ کس بادوست دشمن ﴾

دشمنلر سوزیله دوستدن دوندك هیچ کیمسه دوستله دشمن اولمز (مفردات)
(با) الابسه (قول دشمنان) م (برکشتی) دوندیسن (ازدوست) م (نکردد) اولمز
(هیچ کس) برکیمسه (با) الابسه (دوست ودشمن) م (معنای اشارتی) (الله ولی الذین
آمنوا یخرجهم من الظلمات الی النور) آیت جلیله‌سی سرنجه ذات شریفکی توحید
و حبیبك محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم تصدیق ایله بزه اجل نعمت اولان
ایمانی بخش ایدوب کندوکه دوست ایتمش ایکن سنك وبزم دشمنمز اولان شیطان
لعینك ونفس امارهٔ بالسوءك بزه وسوسه واضلاللریله سنك دریای رحمتکه نسبت ذره
مقداری اولمیان قصورلریمزدن ایچون بزمده وستلغمزدن کچوب دشمنلکی
شاد ایدر میسین ایتمه ای لایخلف المیعاد اولان خالق رحیم بزی رحمتکله مغفرت

(تنت رادید کل کـوبی که درباغ *
چومستان جامه رابدریدبرتن) بو بیتده
برتن واقعدر جمیع نسخه‌لرده غالبا تفنن
قصـد ایدر * محصول بیت * کو بیـا
کل باغده سنك تنکی کوردیکه مستلر کبی
جامه سنی تنی اوزره یرتدی قیاس کل برینه
غنچه یی ذکر ایلـك ایدی زیرا غنچـه
جامه سنی چاك ایدنجه کل اولور اماکلك
جامه سی یوقـدر که چاك ایلیـه مکر که
کله غنچه معناسنی تضمین ایدوز وباکلك
یپراق اولدیغنی چاك ایله تعبیرایدوز
تخییل طریقیله ولکل وجهة (من ازدست
غمت مشکل برم جان * ولی دل راتوآسان
بردی ازمن) دست غم بیانیه وبالامیه در
مجازا مشکل برم یعنی نمی برم مرادنی در
* محصـول بیت * بن سنك غمـك الندن
مشکل جان قورتاریرم یعنی غمکدن جان
قورتارهم اما کوکلی سن بندن آسـان
ایلدك آلدك یعنی قولای آلدك حاصلی سنك
ایشـك قولای امابنم ایشم کوج (بقول
دشمنان برکشتی ازدوست * نکردد هیچ
کس بادوست دشمن) برحرف تأکیـد
کشتی فعل ماضی مفرد مخـاطب دوندك
معناسنده یعنی اعراض ایلدك دیمکـدر
نکردد اخبار وانشایه محتملدر یعنی اولمز
ویااولمسون دیمکدر *محصول بیت* دشمن
قولیله دوستدن اعراض ایلـدك هیچ
کیمسه دوستله دشمن اولمسون ویااولمز
کرکسه دشمن قولیله وکرکسه غیرسببیله
نکردد صیغه سنی اخباره تخصیص ایدنلر
تخصیص بلامخصص ایلمشلر

ایلیوب حبیبك محمد المصطفی عشقنه بزی دوستلغکدن آیرمه (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا
وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب)

﴿ مکن از سینه ام آه جکرسوز * برآید همچو دود از راه روزن ﴾

بزی جدا ایلمه که سینه مدن جکر سوز آه یوقارو کلور روزن یولندن توتون یوقارو
کلدیکی کبی (مفردات) (مکن) ایتمه (از) من (سینه) کوکس (م) بنم (آه) م
(جکرسوز) جکر یاقیجی (بر) یوقارو (آید) کلور (همچو) مثل (دود) توتون (از)
من (راه) یول (روزن) پنجره (معنای اشارتی) ای لطیف ورحیم ربم بزی کندی
دوستلغکدن ودوستلرکدن جدا ایلمه ای ارحم الراحمین اولان ربم نیجه مدت اهل
ایمان ایچنده ذات بیچونکی توحید وحبیبکی تصدیق وبوقدر انبیا واولیا قوللریکه
محبت ویردکدنصکره بزی کندکدن وانلردن جدا ایلر ایسك سینهٔ نالانمدن حسرتله
جکر یاقیجی آه آتشناك یوقارو کلور پنجره‌دن عظیم آتشك توتونی طشره چیقدیغی کبی لکن
(لاتقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) آیت کریمه سی
سرنجه رحمت واسعه کدن امید ایدرمکه انلر اولادینك حسرتنه وآتشه یانمغنه
راضی اولمدیغی کبی سن دخی بزی رحمتکدن جدا ایلمزسن

﴿ تنت درجامه چون درجام باده * دلت درسینه چون درسیم آهن ﴾

جامه ایچنده تنك جام ایچنده شراب کبیدر وسنك قلبك سینه کده سیم ایچنده آهن کبیدر
(مفردات) (تن) وجود (ت) سنك (درجامه) قفتانده (چون) مثل (درجام)
قدحده (باده) شراب (دلت) سنك کوکلك (درسینه) صدرکده (چون) مثل
(درسیم) کومش ایچنده (آهن) دمور (معنای اشارتی) یارب سن کمال تقدسده
وبز بیچاره‌لر کمال تدنسده‌یز (ماعبدناك حق عبادتك یامعبود) خبری سرنجه بز عاجز
ومحتاج قوللریکه سنك حضور معنویکده رحمتك امیدیله بویون اکوب صدهزار
عجز وقصور ایله یالواروب نیاز ایتدیکمزدن غیری برسرمایه‌مز یوقدر خصوصا سنك
مکاندن منزه اولان ذات بیچونك یتمش بیك حجابك وراسنده قلب عارفده شراب
عشق الهی مستور وپیدا اولدیغی کبی مستور وپیداسین (والله الغنی وانتم الفقراء)
آیت کریمه سی سرنجه ذات شریفکده قائم صفات جلیله‌یی مثالك حکمنجه سن جمیع
عالمدن مستغنیسن وعالم سنك محتاج احسانکدر

﴿ ببارای شمع اشك ازدیده چون من * که شد سوزدلت برخلق روشن ﴾

ای شمع بنم کبی چشمکدن کوز یاشی یاغدر زیراسنك سوزدلك خلقه روشن اولدی
(مفردات) (ببار) یاغدر (شمع) یعنی موم (اشك) کوز یاشی (ازدیده)
کوزدن (چون من) بنم کبی (که) زیرا (سوزدلت) سنك کوکلك یانقلغی (بر) علی
(خلق) م (روشن) م (معنای اشارتی) (الله نور السموات والارض مثل نوره
کمشکاة فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری یوقد من شجرة
مبارکة زیتونة لاشرقیة ولاغربیة یکاد زیتها یضیئ ولو لم تمسسه نار نور علی نور)

(مکن کز سینه ام آه جکرسوز * برآید
همچو دود ازراه روزن * مکن تقدیری
کاری مکن درو یابرکشتن مکن که سابقا
کچدی کز که حرف تعلیل ویاحرف بیان آه
جکرسوز مصراع ثانی به مرهوندر جکر
سوز وصـف ترکیبی جکر یاندریجی
معناسنه * محصول بیت * یرابش ابشلمه
وبادوستلردن دوغمك ایلمه که بنم سینه مدن
جکر یاندریجی آه باجه دن توتون
چقدیغی کبی چیقار ویاچیقه یعنی بکا آه
آتشین چکدرمه که سکا ضرری واردر زیرا
آه عاشقان مؤثردر وواصل اولدیغی یری
یاقوب یاندرر مجموع بیتك معناسی مخالفت
ایلمه که سینه مدن جکرسوز آه یوقاری
کلوروروزن یولندن توتون یوقاری کلدیکی
کبی دینحق اداایی ایدهمش (تنت درجامه
چون درجام باده * دلت درسینه چون
درسیم آهن) محصول بیت * سنك تنك
نازك ولطیف جامه ایچنده جامده باده
کبیـدر یعنی سرچه قدحـده شراب
کورندیکی کبی کورینورلباسك لطافتندن
یوره كك سینه ده دمور ایچنده سیم کبیدر
یعنی بیاض سینه کده سنك یورکك سیم
ایچنده آهن کبیدر (ببارای شمع اشـك
ازدیده چون مبغ * که شد سوزدلت
برخلق روشن) محصول بیت * ای شمع
کوزکدن کوزیاشنی بولوت کبی یاغدر زیرا
سـوزدلك خلقه روشـن اولدی یعنی
سر عشـقك خلقه عیـان وآشـکاره
اولدیغیچـون کریان وسـوزان اول

آيت كريمه‌سي سرنجه مؤمن منه‌نك قلب صافيسنى معارف الهى وعلوم ربانيلرله منور ومضىء قلبجى ظاهر بذاته ومظهر لغيره اولان نور پاككك صفاتى بواولديغى اى منور السموات والارض اولان ربم دربای رحمتكدن بزم اوزريزه رحمتك بارانني ياغدر وافاضه ايله زيرا سنك رحمتك بوعاجز ومحتاج اولان مؤمن قوللر يكى ظلماتدن نوره چيقاروب علوم ومعرفتله قلبلريني روشن قيليجيدر

﴿ دلم رامشكن ودر پامينداز ✿ كه دارد برسر زلف تو مسكن ﴾

كوكلمى قيرمه واياغه آتمه زيرا سنك سرزلفكده مسكن طوتار (مفردات) (دلم را) كوكلمى (مشكن) قيرمه (در پا) اياغه (مينداز) آتمه (كه) زيرا (بر) على (سر) باش (زلف تو مسكن) م (معناى اشارتى) اى بنم لطيف ورحيم ربم بنى رحمتكدن مهجور ايدوب جمالك مشتاقى اولان كوكلمى پريشان ايله وعدوك اولان بى رحم نفس وشيطانك وسوسه‌سى وتسلطى اياغى آلتنده بزى خور وذليل ايله زيرا بو بيچاره كركم هرنه قدر كنهكار ايسه‌ده سنك رحمتك اميديله سنى توحيد وتصديق اوزره ثابتدر ودر رحمتكدن غيرى برقپويه ذاهب دكلدر

﴿ اكردل بست درزلف تو حافظ ✿ بدينسان كار اودر پامفكن ﴾

اكر حافظ سنك زلفكه كوكل باغلديسه انك ايشنى بو وجهله اياغه براقمه (مفردات) (دل) كوكل (بست) باغلدى (در) فى (زلف) م (تو) سن (حافظ) م (بدينسان) بو وجهله (كاراو) آنك ايشنى (در پا) اياغه (ميفكن) براقمه (معناى اشارتى) اى عليم ورحيم ربم اكر حافظ سنك صفات رحمتكه كوكل باغليوب دركاه عزتك ملازمتى دعواسنده صادق اولدى ايسه سن عالم السر والخفياتسين سن بو وجهله آنك امورينى آسان ومرادلرنى حاصل ايليوب اياق آلتنه براقمه واداني خلقه محتاج ايله

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ چون شوم خاك رهش دامن بيفشاند زمن ✿ ور بكويم دل بكردان رو بكرداندزمن ﴾

چونكه آنك خاك راهى اولم بندن دامنى سيلكر واكر كوكلكى دوندرديم بندن يوزينى دوندرر (مفردات) (چو) چونكه (شوم) اولم (خاك رهش) آنك يولنك طپراغى (دامن) انك (بيفشاند) سيلكر (زمن) بندن (ور) واكر (بكويم) ديم (دل) كوكل (بكردان) دوندر (رو) يوز (بكرداند) دوندرر (زمن) بندن (معناى اشارتى) (سئل عن على رضى الله تعالى عنه قالوا يا على بم عرفت الله قال بفسخ العزائم) سرنجه مقام عرفانده تسليم ومحو بندن غيرى برچاره يوقدر چونكه خدانك راه عشقنده ذل وحقارتده خاك ايله يكسان اولم بندن اعراض ايلر واكر يارب بنى پرده پنداردن وجفاى هجراندن خلاص ايله ديسم قبض وحجابمى زياده ايلر

﴿ روى رنكين رابهركس مينمايد همچوكل ✿ ور بكويم باز پوشان باز پوشاندزمن ﴾

رنكين يوزنى كل كبى هركيمسه‌يه كوستررواكر يوزكى كيرواورت ديم كيرو بندن ستر ايلر (مفردات) (روى) يوز (رنكين) كوزل (را) ادات مفعول (بهركس) هركيمسه‌يه

(دلم رامشكن ودر پامينداز * كه دارد در سرزلف تو مسكن) * محصول بيت * كوكلمى صيمه واياغه براقمه زيرا سنك سرزلفكده در مسكنى يعنى كوكلم سنكدر غيرينك دكلدر ايمدى آنى صيمه حاصلى صيوب اياغه براقمه (چو دل در زلف تو بستست حافظ * بدين سان كار اودر پامفكن) * محصول بيت * چونكه حافظ كوكلنى سنك زلفكه باغلمشدر بونك كبى ايشنى اياغه صالمه يعنى بو وجهله اكا تحقير ايلمه چونكه سكا متعلقدر حاصلى حافظ سنك بنده‌كدر ارتق جفايه حرى ولايق دكل اكا قيمه * وله ايضا (چون شوم خاك رهش دامن بيفشاندزمن * ور بكويم دل بكردان رو بكرداندزمن) چون ادات تعليل بعض نسخه‌ده چون برينه كر حرف شرط واقعدر دامن بيفشاندا اعراضدن وانحرافدن تعبيردر دل بكردانك مفعوليدر بكردان فعل امر مفرد مخاطبدر كوكلكى دوندر يعنى كوكلكده اولان شدت قهر وعداوتى ترك ايله ديمكدر * محصول بيت * چونكه ويا اكر كه جانانك خاكرهى يعنى يولى طپراغى اولم اتككنى بندن سيلكر حاصل بندن نفرت ايدر واكر كه ديم اى جانان كوكلكى دوندر يوزينى بندن دوندرر يعنى يوز عه باقمز حاصلى هيچ بروجهله بكاميلى والتفاتى يوقدر (عارض رنكين بهركس مينمايد همچوكل * ور بكويم باز پوشان باز پوشاندزمن) عارض رنكين بيانيه * محصول بيت * كل كبى عارض رنكينى هركسه كوستررواكر كه اى جانان يوزيكى اورت ديسم يوزينى بندن اورتر يعنى يوزينى بندن نهان ايدر

(مينمايد) كوسترر (همچوكل) كل كبى (ور بكويم) اكر ديم (باز) كيرو (پوشان) ستر ايله (باز) كيرو (پوشاند) اورتر (زمن) بندن (معناى اشارتى) وراى عقلده اولان حكمتى مقتضاسنجه صورتا ناسزا اولان سكسان باشنده كافرى اوليا ايدوب لطيف جمالن كوسترر اكر ديسك كه يارب بو ناسزالر جمال شريفك كورمكه لايق دكلدر نيچه زماندنبرو راه عشقكده انواع مجاهده‌لر ايله جانن فدا ايتمش عاشقلريكه عرض جمال ايلسك نه اولور ديسك بنم امرمه وحكمتمه نيچون معارضه ايدرسين ديو بندن جمالنى ستر ايلر بلكه قبض وحجابمى زياده ايلر

﴿ كرچو شمعش پيش ميرم برغمم خندد چو صبح ✿ ور برنجم خاطرنازك برنجاندزمن ﴾

اكرشمع كبى آنك اوكنده اولم بنم غممه صبح كبى خنده ايلر واكر انجنم نازك خاطرنى بندن انجيدر (مفردات) (چو شمع) يغان موم كبى (پيش) اوك (ميرم) اولم (برغمم) غمم اوزره (خندد) كولر (چو) مثل (صبح) م (ور برنجم) اكر انجنم (خاطر) م (نازك) م (برنجاند) انجيدر (زمن) بندن (معناى اشارتى) اكر راه عشقده رياضات وصد هزار درد وغم ايله يغان شمع كبى اريوب وقوروب ضعيف وناتوان اوله‌رق اوكنده اولسم كنده ونور استغناسنى اظهار ايدوب لاابالك ايلر اكر مرادم حاصل اولمدى بوقدر سعى ومجاهده ايلدم ديسم بكاغنامى كوسترسين يوخسه دردمدن شكوامى ايدرسن ديو غضب ايلر

﴿ ديده را كفتم كه آخر يك نظر سيرش ببين ✿
✿ كفت ميخواهى مكر تاجوى خون راند زمن ﴾

كوزيمه ديدمكه اخراكا برنظر طويمجه كورديدى مكر ايسترسين بندن قان ارماغن اقيده (مفردات) (ديده را) كوزه (كفتم) ديدم (آخر) م (يك) بر (نظر) م (سير) طوق (ش) اكا (ببين) باق (كفت) ديدى (ميخواهى مكر) مكر ايسترسين (تا) حتى (جوى خون) قان ارماغى (راند) سوره (زمن) بندن (معناى اشارتى) برتجلى وقتده كوزيمه ديدمكه انوار جمال الاهيه طويمجه باق ومشاهده دائميده اول چشمم بكا ديديكه اى بيچاره دخى بووارلقدن واظهار وجوددن كچمدكى مكرسن بندن قان ارماغنك اقمسنى ايسترسين ونيجه تسليم اولمزسين

﴿ او بخونم تشنه ومن بالبش تاچون شود ✿ كام بستانم ازاو ياداد بستاندزمن ﴾

او بنم قانمه صوسزو بن آنك لبنه صوسزم تانيجه اوله اندن مراد آلم يابندن دادآله (مفردات) (او بخونم) او بنم قانمه (تشنه) صوسز (من) بن (بالبش) آنك دوداغنه (تا) عجب (چون شود) نيجه اوله (كام) مراد (بستانم) آلم (ازو) آندن (ياداد) ياعدل (بستاند) آله (زمن) بندن (معناى اشارتى) اول محبوب حقيق بنم محو وفنا اولوب (موتوا قبل ان تموتوا) سرنه مظهريتم ايستر وبندخى فيض بلاواسطهٔ خدايى ايسترم يادركاه حقده مراديمه نائل اولم ياخود (واعبد ربك

(كرچو شمعش پيش ميرم برغمم خندد چو صبح * ور برنجم خاطرنازك برنجاند زمن) شمعش شين ضمير معناده پيشه مقيددر پيشش تقديرنده در برغمم خندد غممه كولر يعنى بنم مغموم اولديغمه كولر چو صبح يعنى صبح كبى كولر صبحه كولمك اسنادى آچلوب آغارديغى جهتندندر حاصلى اسناد مجازيدر * محصول بيت * اكرشمع كبى جانانك اوكنده اولورسم يعنى مغموم ومحزون اولورسم صبح كبى غممه كولر يعنى مسرور اولور واكر غممه صبح كبى كولديكنه انجنسم يعنى آكيلوب بحضور اولسم نازك خاطرينى بندن انجيدر يعنى انجنديكمه انجنور حاصلى بنم لطيفه طريقيله كولديكمه انجنورسين ديمكدر (ديده را كفتم كه آخر يكنظر سيرش ببين * كفت ميخواهى مكر تاجوى خون راندزمن) * محصول بيت * ديده‌مه ديدم البته برنظر يعنى بركره اول جانانى طويمجه سيرايله حاصلى روى پاكنه وافر باق ديده ديديكه مكر ايسترسنكه بندن قان ايرماغنى سوره يعنى آقيده حاصلى بنى قان اغلتمق ايسترسن زيرا نظره دويميوب بحضور اولوز و بكاجفا ايدردى ديمكدر (او بخونم تشنه ومن بلبش تاچون شود * كام بستانم ازو ياداد بستاندزمن) مصراع ثانى معناى استفهامى متضمندر * محصول بيت * اول جانان بنم قانمه تشنه درون انك لبنه عجبا نيجه اولورين اندن مرادمى الام يوخسه اول بندن انتقامنى الهيعنى عجب بنم مرادمى حاصل اولور يوخسه انكمى حاصلى لبندن حياتمى بولام يوخسه حسرتندن مماتمى

حتی یأتیك الیقین) آیت کریمه سی سرنجه بن طاعتده اولم حق تعالی دخی بکا عدلیله معامله بیوره

دوستان جان دادم از بهر دهانش بنکرید
کو بچیزی مختصر چون بازمی ماندزمن

آنك دهانندن اوتوری جان ویردم ای دوستلر کورینکز که اول بر مختصر نسنه ایله بندن نیجه کیرو قالور (مفردات) (دوستان) ای دوستلر (جان) م (دادم) ویردم (از) من (بهر) تعلیل (دهان) آغز (ش) ضمیر (بنکرید) باقك (او) اول (بچیزی) برنسنه یه (مختصر) برازشی (چون) نیجه (باز) کیرو (ماند) قالور (زمن) بندن (معنای اشارتی) ای دوستلر بعون الله تعالی حق سبحانه وتعالینك فیض واحسانندن ایچون راه عشقده جانمی فدا ایلدم کمال احساننی کورك که بندن بو برشئ مختصر وقلیلدر دیو کرمندن قچن کیرو قالور (فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره) آیت کریمه سی سرنجه (لایضیع اجر المحسنین) درو بزه بیك احسان ایدیجیدر

کرچوفرهاد بتلخی جان برآید باك نیست ✽ بس حکایتهای شیرین بازمی ماندزمن

اکرفرهاد کبی بنم جانم تلخلغله چیقه خوف یوقدر بندن چوق شیرین حکایتلر کیرو قالور (مفردات) (کر) اکر (چو) مثل (فرهاد) برعاشقدر (م) بنم (بتلخی) اجیاق ایله (جان) م (برآید) یوقاری کله (باك) خوف (نیست) یوق (بس) چوق (حکایتها) حکایتلر (شیرین) لطیف (باز) کیرو (می ماند) قالور (زمن) بندن (معنای اشارتی) صدهزار نفسك کر به کوردیکی آج وصوسز وکیجه لر اویقوسز درد ومحنتلر اجلقلر ایله جانم چیقه خوف یوقدر (من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه) حدیث شریفی سرنجه اول مجاهده سبیله بندن نیجه اسرار شریعت وعلوم معرفت لطیف وشیرین حکایه لر یادکار قالوب تا الی یوم القیامه خیرله یاد اولنمغه سبب اولور

ختم کن حافظ که کرزین کونه خوانی درس عشق ✽
عشق درهر کوشهٔ افسانهٔ خواند زمن

سوزکی ختم ایله ای حافظ که اکر عشق درسنی بونك کبیدن اوقو یه سن عشق هر بر کوشه ده بندن بر افسانه اوقور (مفردات) (ختم کن) ختم ایله (حافظ) م (که) زیرا (کر) اکر (زین کونه) بونوعدن (خوانی) اوقو یه سن (درس عشق) م (عشق) م (درهر کوشه) هر کوشه ده (افسانهٔ) بر حکایت (خواند) اوقور (زمن) بندر (معنای اشارتی) ای حافظ چونکه بعنایة الله اسرار دینه واقف اولدك اغزیکی دیکوب اوزرینه مهر اورمغله اسرار الهی کتم وستر ایله کرچه (اذا سکت العاشق هلك) لکن غلبهٔ عشقله بی صبر اولوب عشق درسنی بونك کبی اوقویوب اظهار ایدرسك عشق هر بر کوشه ده بنم اسرار درونمدن قصه وحکایتله حالی افشا ایلمش اولور (وله ایضا)

(دوستان جان دادم از بهر دهانش بنکرید * کو بچیزی مختصر چون بازمیماندزمن) دوستان منادی بنکرید مصراع ثانی یه مرهوندر کو که حرف بیان بچیزی مختصر یا حرف وحدت مراد دهانیدر واختصاردن مراد خرده لکدر بازمیماند لغتده کیرو قالوردیمکدر اما اصطلاحده عجزدن عبارتدر یعنی برجانه بر بوسه ویرمده عاجز اولوب ویرمز * محصول بیت * ای دوستلر دهانندن بر بوسه ایچون جان ویردم امااول قائل دکل نظر ایدك که بر مختصر نسنه ایچون بنله مبایعه ده نیجه عاجز قالور یعنی مقابله ایده مز (کرچوفرهادم بتلخی جان برآید باك نیست * بس حکایتهای شیرین بازمیماندزمن) بتلخی یا حرف مصدر میماند بوندهلغت معناسنه در یعنی قالور دیمکدر * محصول بیت * اکرفرهاد کبی جانم آجیلغله چیقارسه باك دکلدر یعنی فرهادکبی زهر قهر ایله هلاك اولورسم قایرمزدم زیرا بندن چوق طاتلی حکایتلر قالیسردر فرهاددن قالدیغی کبی یعنی جانان بولنده اولدیکمه آجیمامك عالمده فرهادکبی داستان اوله یم (ختم کن حافظ که کرزین کونه خوانی درس عشق * عشق درهر کوشهٔ افسانهٔ خواندزمن) حافظ منادی زین کونه بونك کبی دیمکدر کوشهٔ وافسانهٔ یاری وحدت ایچوندر * محصول بیت * سوزیکی ختم ایله ای حافظ که اکر عشق درسنی بونك کبی اوقورسك یعنی بو یوزدن اوقورسك عشق هر بر کوشه ده بندن برافسانه اوقور یعنی بنی عالمه داستان ایدر بنده صنعت التفات وار (وله ایضا)

(خدارا کم نشین با خرقه پوشان * رخ ازرندان بی سامان مپوشان) خدارا حرف تخصیص کم بونك کبی یرلرده ترك کلیدن عبارتدر هیچ اوتورمه دیمکدر * محصول بیت * الله ایچون خرقه پوشلرله اوتورمه یعنی صورت پرست صوفیلرله اوتورمه امابوزکی

خدارا کم نشین با خرقه پوشان ✽ رخ ازرندان بی سامان مپوشان

الله ایچون خرقه پوشلرله اوتورمه عقلسز واعتبارسز رندلردن یوزکی اورتمه (مفردات) (خدارا) الله ایچون (کم نشین) آزاوتور یعنی اوتورمه (با) مع (خرقه پوشان) خرقه کیجیلر (رخ) یوز (از) من (رندان) لاابالی قلندرلر (بی سامان) عقلسز واعتبارسز (مپوشان) اورتمه (معنای اشارتی) ای عاشق صادق امعان نظر ایله اهل تمیز اولوب هر بر یوزی بوتمدق تغییر الشکل لاجل الاکل ایلین صلحا صورتنده خرقه پوشان اولان مرائیلر ایله اوتورمه انلرقطاع طریق اهل الله در صحبت مؤثره وطبیعت سارقه در وعوام کوزنده صورتا عقلسز واعتبارسز دنیا وآخرت نظرنده اولیان قلندران حقیقتلردن اعراض ایله انجق اهل الله انلردر

درین خرقه بسی آلودکی هست ✽ خوشا وقت قبای باده نوشان

بوخرقه ده چوق ملوثلك واردر خوشدر باده نوشلرك قباسنك وقتی (مفردات) (درین خرقه) بوخرقه ده (بسی) چوق (آلودکی) ملوثلك (هست) واردر (خوش) خوشدر (وقت) م (قبا) قفتان (باده نوشان) شراب ایچیجیلر (معنای اشارتی) بوصورت پرست اولان ائمه ودنی صوفیلرك ودرویشلك دعواسی ایلین بدبختلرك صلحا کسوسی زعم ایلدکلری خرقه لرنده چوق عجب وریا وفسق وفساد ملوثلکلری واردر ظاهرا عوام ابساسنده شراب عشق الهیه ایله مست وقلوبلری عالمدن تجرد ایلین عاشقلرك وقتی خوشدر که عجب وریاشرکندن امینلردر

تونازك طبعی وطاقت نداری ✽ کرانیهای مشتی دلق پوشان

سن نازك طبعسن وطاقت طوتمزسن بربولك دلق پوشلرك ثقلتلرینه (مفردات) (تو) سن (نازك طبع) م (با) خطابیه (طاقت) م (نداری) طوتمزسن (کرانیها) ثقلتلر (مشتی) بربولك (دلق پوشان) یاماه لی اثواب کیجیلر (معنای اشارتی) (یخرج فی آخر الزمان اقوام یجتلبون الدنیا بالدین یعنی یأخذونها فیلبسون لباس جلود الضأن السنتهم احلی من السکر وقلوبهم قلوب الذئاب یقول الله تعالی ابی تغترون ام علی تجترؤن فبی ای بذاتی حلفت لابعثن علی اولئك فتنة تدع الحکیم فیهم حیرانا) حدیث شریفی سرنجه یاربسن سریع العقاب برغنی مطلق سن بولاجل حطام الدنیا دلق پوشلرك (علك الثقلون) حدیثی سرنجه شرکك اصغر اولان ریالرینك ثقلتلرینه راضی اولمزسن اعاذنا الله من الربا

درین صوفی وشان دردی ندیدم ✽ که صافی باد عیش دردنوشان

بو صوفی کبیلرده بردرد عشق کورمدم طورتی نوش اولان عاشقلر عیشی صافی اولسون (مفردات) (درین) بو (صوفی وشان) صوفی کبیلرده (درد) م (یا) وحدتیه (ندیدم) کورمدم (صافی) م (باد) اولسون (عیش) معیشت (دردنوشان) شرابك طورتیسنی ایچیجیلر (معنای اشارتی) تکیه نك چورباسندن ایچون تغییر شکل ایلیوب درویش وصوفی کبی ارباب غرض وعوام طریقتلرده بردرد عشق الهی کورمدم راه عشق الهیده بی غرض اولوب درد ومحن عشق ذوقله نوش ایلین

بی سامان رندلردن اورتمه یعنی کیزلمه حاصلی مرائی خرقه پوشلره قریشمه وصافی دل رندلردن صاقنمه یعنی انلرله اختلاط ایله (درین خرقه بسی آلودکی هست * خوشا وقت قبای باده نوشان) آلودکی یا حرف مصدر خوشا نه عجب خوشدر وقت قبای باده نوشان اضافتلری لامیه وبیانیه در وقت مبتدا وخوشا مقدم خبری خوشلغی وقته اسناد ایلك مجازیدرز یراحقیقتده خوش اولان باده نوشلردر که قبالك مظروفیدر حاصلی مجاز مرسل قبیلندندر * محصول بیت * بوبنم کور خرقه ده چوق آلوده لك یعنی بولشقلق وتلوث واردر نه خوشدر باده نوشلر قباسنك وقتی یعنی انلرك قباسی پاك وطاهردر حاصلی اول خرقه یی کینلر مرائیلردر و بوقبایی کینلر مخلصلردر (تونازك طبعی وطاقت نداری * کرانیهای مشتی دلق پوشان) کرانی یا حرف مصدر مشتی یا حرف وحدت * محصول بیت * زیراسن نازك طبعسن وطاقت کتورمزسن یعنی متحمل اوله مزسن براوج دلق پوشلرثقالته بوبیت مطلع بیتنه مقام تعلیلده در (درین صوفی وشان دردی ندیدم * که صافی باد عیش دردنوشان) دردی یا حرف تنکیر که حرف رابط * محصول بیت * بوصوفی کبیلرده هرکز درد کورمدم یعنی بونلرده اهل درد کورمدم شاله صافی اولسون دردنوشلر عیش وصفاسی یعنی انلر بربولك بی دردمرائیلردر صوفی وش دیمکله مقلدمرائیلردن کنایت اولدیغی ودردنوشلره دعا ایلدیکی صافی دل وبیریا اولدقلری ایچوندر

(یاوزغبن این سالوسیان بین*صراحی خون دل وبربط خروشان) غبن غین معجمه‌نك فتحی وبانك برنقطه ایله سکونیله زیان وخسران معناسنه درسالوس مرایی دیمکدر ویاحرف نسبت والف ونون ادات جمع بین فعل امر مخاطب کوردیمکدرخون دل وصف ترکیبی اقسامندندرواو حرف عطف بربط ایکی بانك فتحه لریله ورانك سکونیله قپوزخروشان صفت مشبهه درخروشیدندن چوقرغان یعنی نالان دیمکدر *محصول بیت* خطاب عام طریقیله بیوررکل وبوسالوسیلرك غبن فاحشندن صراحی بی قان یورکلی یعنی صراحینك یورکی پر خون وقپوزی نالان کوریعنی بونلرك ریا سببیله مغبون اولد یغنی آجیوب خون دل ونالان درلر (چومستم کرده مستور منشین * چونوشم داده زهرم منوشان) *محصول بیت* چونکه بنی مست ایلشسن مستور اوتوره یعنی پرهیز ایدوب بندن فارغ اوله وچونکه بکا طاتلی شربت ویرمش سن اردنجه زهر ایچرمه یعنی بکا لطف واحسانکدنصکره جور وجفا ایله دیمکدر (لب میکون وچشم مست بکشای * که ازشوقت می لعلست جوشان) بکشای مشترکدرلب میکون وچشم مست بانده لب می کونی آچمق تکلمدن کنایه‌در وچشم مستی آچمق عین عبرتله نظردن کنایه‌درکه حرف تعلیل جوشان صفت مشبهه در جوشیدن قیناغان معناسنه *محصول بیت* لب میکون وچشم مستکی اچ یعنی تکلمه کلوب عین عبرتله نظر ایدوب کورکه سنك شوقکدن باده حمرا جوشاندر یعنی سکا مشتاق اولوب جوش وخروش ایدر عشاق مشتاقان کبی بو بیتك مخلص بیتیله قافیه‌سی براولوب ایکیزدیواند بولنمدیغندن معلومدرکه خواجه نك اولمیه (زدل کرمی حافظ برحذرباش * که دارد سینه چون دیك جوشان) دل کرم وصف ترکیبی اقسامندندر ویاحرف مصدر وهمزه اضافت ایچون کلشدر حافظه اضافت لامیه‌در که حرف تعلیل سینه یاحرف تنکیر چون ادات تشبیه دیك جوشان بیانیه‌در *محصول بیت* حافظك یورکی قزغنلغندن حذراوزره اول تاکه سنی یاقمیه زیراسینه‌سی دیك جوشان کبیدر یعنی قینایجی چوملك کبیدر حاصلی حافظه جفاایله که یورکی یانغندن سکاآه ایدوب کل روییکی یقمیه ایلمیه مصراع اولك معناسی حافظك حدت وتیزلکندن حذراوزره اول دیین کیمسه نك عجب کسکین طبعی وارایمش ومصراع ثانینك معناسی که وار در برسینه‌سی قینایجی چوملك کبی زیراجوش ایدیجی چوملك کبی برسینه‌سی واردرد ینلر خوب ادا ایده مشلر

عاشقلرك عیشی صاف وخالص لوجه الله اولسون

﴿ یاوزغبن این سالوسیان بین * صراحی خون دل وبربط خروشان ﴾

کل وبومرائیلرك غبن وحیله سندن کورصراحی خون دل وبربط فغان ایدیجیدر (مفردات) (بیا) کل (ز) دن (غبن) الدامق (این) بو (سالوسیان) مرائیلر (صراحی) بوینی اوزن قدح (خون) قان (دل) کوکل (بربط) قپوزدیدکلری آلت لهودر (خروشان) افغان ایدیجی (معنای اشارتی) (ان اخوف ما اخاف علیکم الشرك الاصغر قالوا وما الشرك الاصغر یارسول الله قال الریاء یقول الله یوم یجازی العباد باعمالهم اذهبوا الی الذین کنتم تراؤن لهم فی الدنیا فانظروا هل تجدون عندهم خیرا) حدیث شریفی سرنجه آخرت عملیله دنیا منفعتی طلب ایلیوب خلقه عملنی اظهار ایلین مرائیلرك مغبونلقلرینی ومحروملقلرینی کور وعشق الهیه ایله جکرلری خون ودرد عشقله فریاد وفغان ایلین عاشق مجنونك شرف وسعادتلرینی دخی کوریاخود معنی مرائیلردن عاشقلر وصالحلر دخی قان اغلیوب وفغان ایدیجیلردر

﴿ چومستم کرده مستور منشین * چونوشم داده زهرم منوشان ﴾

چونکه بنی مست ایلشسن مستور اوطورمه چونکه بکا نوش ویرمشسن بکا زهر ایچورمه (مفردات) (چومست) م (م) بنی (کرده) ایلشسن (مستور) م (منشین) اوطورمه (چو) چونکه (نوش) بکا (داده) ویرمشسن (زهر) م (م) بکا (منوشان) ایچورمه (معنای اشارتی) ای محبوب چونکه کرمکله بنی شراب عشق ازلیك ایله مست وانوارذاتیه که مستغرق ایلشسن بوعالم ناسوتده بزی جمالك نوردن محجوب ایلمه چونکه عالم ارواحده لذت خطابك ولذت روحانیتك عسلنی ویرمشسن بوعالمده بزه فراقك زهرنی ایچورمه

﴿ لب میکون وچشم مست بکشای * که ازشوق تومی خام ست وجوشان ﴾

قرمزی لبکی ومست کوزکی آچ زیراسنك شوقکدن شراب خامدروقینایجیدر (مفردات) (لب) طوداق (میکون) شراب رنکلی (چشم) کوز (مست) م (بکشا) آچ (که) زیرا (ز) دن (شوق) م (تو) سن (می) شراب (خام) م (است) در (جوشان) قینایجی (معنای اشارتی) یارب بزه فیض وتجلیات ذاتك بلاواسطه افاضه ایله ونظرعنایتکله نظرایله تاکه دنیاده وآخرتده سنك وصالکدن جدا اولمیه‌لم زیراسنك شوق ومحبتکدن شراب محبت آتش عشقله پخته اولمیوب خاملغندن قینایوب کوزم یاشیله وجکرم بلاآتشیله بنی خلق عالمه بدنام وآرزوی وصالکله رسوا ونالان وپرآلام ایلشدر

﴿ زدل کرمی حافظ برحذرباش * که دارد سینه چون دیك جوشان ﴾

حافظك کوکلی حرارتندن حذراوزره اول زیراچوملك کبی قینایجی برسینه‌سی واردر (مفرادت) (ز) دن (دل) کوکل (کرمی) حرارت (حافظ) م (برحذر) حذراوزره (باش) اول (که) زیرا (دارد) طوتار (سینه) برکوکس (چون دیك) چوملك کبی

﴿ جوشان ﴾

(وله ایضا) (خوشتراز فکرمی وجام چه خواهد بودن * تابینم که سرانجام چه خواهد بودن) فکرمی اضافتی مصدرك مفعولنه‌در تاانتهای غایت ایچوندر الی معناسنه در سرانجام هرشینك آخرینه وعاقبتنه دیرلر *محصول بیت* می وجام فکرندن ایو لکوخوشرك نه اولیسردر کورنیجه که بوفکردن خوشرك فکراولمز (غم دل چند توان خورد که ایام نماند * کونه دل باش ونه ایام چه خواهد بودن) ایام نماندك تقدیری ایام ذوق وصفا نماندر کوخطاب عامدرنه دل باش تقدیری نه باشدر اکرچه باش فعل امر مخاطب صیغه سیدر وامر معناسنی ویرمك ممکندر کانه که دله خطاب ایدوب بیوررکه ای کوکل نه سن اول ونه ایام فنا مل *محصول بیت* کوکل غمنی نیجه یرسك اولورکه ایام حضور وصفا قالمدی دیوای یارسن دیکده نه کوکل اولسون ونه ایام یاخود ای کوکل نه سن اول عالمده ونه ایام نه اولسه کرکدر مصراع اولی غم ایام مخور یارکه ایام نخواهد ماند زان غریب موزون یازمش طیب الله انفاسه (باده خور غم مخور وپند مقلد مشنو * اعتبار سخن عام چه خواهد بودن) *محصول بیت* باده ایچ غم یمه ومقلد پندینی دیکلمه زیراعوام سوزینك اعتباری نه اولیسردر یعنی مقلد عوامندر پس انك سوزینه نه اعتبار (مرغ کم حوصله را کوغم خود خور که برو * رحم آن کس که نهد دام چه خواهد بودن) حوصله لغتده قوش قورسغیدر امابونك کبی یرلرده عدم صبردن کنایه‌در کوخطاب عامدرکه حرف تعلیل برواو ضمیری مرغه راجعدر ومصراع ثانی یه مرهوندر *محصول بیت* حوصله سز مرغه سویله که کندی غمنی یسون یاخود کندی غمکی بی دیو سویله زیرا بومرغك اوزینه اول کیمسه‌نك مرحمتی که دوزاق قورانه اولیسردر یعنی رحم ایدوب آنی آزاد ایلزکم حوصله بیور دیغی انکیچوندرکه بکاملیل ایلکده بی صبر وآرامدر پس دامه کرفتاراولمسی ضروریدرایمدی صبرایدوب بکاملیل ایلسون که کرفتار اولمیه حاصلی طالب دنیایه نصیحتدرکه دنیایه زیاده متهالك اولمسون که عاقبتی نقمت وندامتدر

(جوشان) قاینایجی (معنای اشارتی) ای محبوب جمالك مشاهده سیله وذات بیچونك وصالیله قلبی حرارتنی تسکین ودل ناشادنی فیض وانسیتکله ثابت وتمکین ایله که چوملك کبی آتش عشقله قینایجی برسینه سی واردرکه اول سببدن کندوبی مجنون سرکردان ودیوانه پرفغان ایلشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ خوشتراز فکرمی وجام چه خواهد بودن * تابینم که سرانجام چه خواهد بودن ﴾

شراب وجام فکرندن زیاده خوش نه اولسه کرك تاکوره لم که عاقبت نه اولسه کرك (مفردات) (خوشتر) زیاده خوش (از) دن (فکر) م (جام) قدح (چه) نه (خواهد) ایستر (بودن) اولمق یعنی نه اولسه کرك (تابینم) حتی کورم (سرانجام) عاقبت (چه خواهد بودن) نه اولسه کرك (معنای اشارتی) (قدشغفها حبا) آیت کریمه سی سرنجه حضرت زلیخانك قلبنی احاطه ایلین محبت وعشق عاقبت یوسف علیه السلامه وصلته باعث اولدیغی کبی حضرت الاهیه وصلته عشق الهیدن وقلب خالصدن زیاده خوش سبب نه اولسه کرك بن دخی کورم که راه عشقده نه اولسه کرك

﴿ غم ایام مخور یارکه ایام نخواهد ماند * باده خورخوش غم ایام چه خواهد بودن ﴾

ای یارایامك غمنی یمه ایام قالمسه کرك خوش باده ایچ ایام غمی نه اولسه کرك (مفردات) (غم) م (ایام) کونلر (مخور) یمه (یار) ای یار (ایام) م (نخواهد ماند) قالمسه کرك (باده) شراب (خور) ایچ (خوش) لطیف (غم ایام) م (چه خواهد بودن) نه اولسه کرك (معنای اشارتی) ای یار طریقت دنیا غمنی یمه وقلبکی حضرت الله ك ذکر وفکرندن آیرمه که بوایام دنیا باقی دکلدر همان روزوشب شراب عشق الهیه نوش ایلك خوشدر ودنیا وآخرت منفعتی انده در سریعة الزوال اولان دنیا غمی نه اولسه کرك

﴿ باده خور غم مخور وپند مقلد مشنو * اعتبار سخن عام چه خواهد بودن ﴾

باده ایچ غم یمه مقلدك پندنی استماع ایله عوامك سوزینك قدر واعتباری نه اولسه کرك (مفردات) (باده) شراب (خور) ایچ (غم) م (مخور) یمه (پند) اوکت (مقلد) م (مشنو) دکله (اعتبار) قدر (سخن) سوز (عام) عوام (چه خواهد بودن) نه اولسه کرك (معنای اشارتی) ای یار اقرب طرق الی الله عشقدر همان شراب عشق الهیه نوش ایله معیشت دنیا غمنی یمه دامن پیری طوتوب ریاضات ومجاهدات ایله اذواق روحانیت تحصیل ایلیوب مجرد قیل وقال ایله منکر عشق اولان مقلدك پندنی استماع ایلمه (من لاسلوك له لاایمان له) دیلن عوام کالهوامك سوزینك قدر واعتباری نه اولسه کرك

﴿ مرغ کم حوصله را کوغم خود خور که برو * رحم آنکس که نهد دام چه خواهد بودن ﴾

قورقق مرغه دی کندی غمکی یه زیرا انك اوزره اول کیمسه‌نك رحمی که طوزاق قورنه اولسه کرك (مفردات) (مرغ) قوش (کم حوصله) قورصاغی آز (را) ادات مفعول (کو) دی (غم) م (خرد) کندی (خور) یه (که) زیرا (برو) انك اوزره (رحم) م (انکس) اول کیمسه (نهد) قور (دام) طوزاق (چه خواهد بودن)

نه اولسه کرك (معنای اشارتی) اسرار محبتدن وذوق روحانیدن هنوز بی خبر اولان قورقق سالك بی مایه یه دی شیخك تعلیم ایتدیکی ذکر وفکر که وکندی درد وغمکه مشغول اول قیل وقال اهلی اولان عوام غلانك انکارنه وسکا غرض ایله اولان بند ونصحنه نظر واعتبار ایلمه سنی شکار واکل وبلع ایتمك ایچون سکا طوزاق قورن کیمسه لك سکا نه مرحمتی اولسه کرك

﴿ دست رنج تو همان به که شود صرف بکام ٭ دانی آخر که بناکام چه خواهد بودن ﴾

همان اول یك که سنك کسب ایتدیکك نسنه مراد که صرف اوله بیلورسن آخر که بالضروری نه اولسه کرك (مفردات) (دست رنج) ال امکی (تو) سنك (همان به) اول یك (شود) وله (صرف) م (بکام) مرادکه (دانی) بیلورسن (آخر که) م (بناکام) مرادسز (چه خواهد بودن) نه اولسه کرك (معنای اشارتی) (کل من کدیدك وعرق جبینك) حدیث شریفی سرنجه سکا یك وحسن اولان بودر که اهل صورت اولان منکرلرك سوزنه باقیوب حلالندن کسب ایلدیکك مالکی رضاء الله یولنه صرف ایلیوب یرآن وبر ساعت علم ومعرفتدن وعبادات وطاعاتدن کسلمه سن بیلورسنکه آخر بالضروری نه اولسه کرك

﴿ پیر میخانه همی خواند معمایی دوش ٭ ازخط جام که فرجام چه خواهد بودن ﴾

مرشدکامل دون کیجه برمعما اوقودی جامك خطندنکه عاقبت نه اولسه کرك (مفردات) (پیر میخانه) م (همی) دائم (خواند) اوقودی (معما) م (یا) وحدتیه (دوش) دون کیجه (از) من (خط) م (جام) قدح (فرجام) عاقبت (چه خواهد بودن) نه اولسه کرك (معنای اشارتی) مرشد کامل مرید صادقه عوامك فهمندن خارج ینابیع قلبندن جریان ایدن علوم لدنیه دن واسرار الهیه دن برمعما اوقودی عوامدن ستر اولنان اسرار دینی انجق عارف بالله اولانلر بیلورکه عاقبت نه اولسه کرك

﴿ بردم ازره دل حافظ بدف وچنك وغزل ٭ تاجزای من بدنام چه خواهد بودن ﴾

حافظك کوکلنی دف وچنك وغزل ایله یولدن ایلتدم عجب بن بدنامك جزاسی نه اولسه کرك (مفردات) (بردم) ایلتدم (ازره) یولدن (دل) کوکل (حافظ) م (با) الملابسه (دف وچنك وغزل) م (تا) عجب (جزا) م (من) بن (بدنام) عاصی (چه خواهد بودن) نه اولسه کرك (معنای اشارتی) عارف بالله اولانلرك اسرار شریعت بیان ایلدکلری کلمات قدسیه ومعارف الهیه لرایله عشق ومعرفة اللهه واصل اولوب حافظك خانهٔ تجلی اولان کوکلنی هوا یوللرندن ایلتدم واوصاف بشریه دن بعید ایلدم زعم عوام اعتبار یله عجب بن بدنامك جزاسی نه اولسه کرك

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ دانی که چیست دولت دیدار یاردیدن ٭ درکوی اوکدایی برخسروی کزیدن ﴾

بیلورمیسنکه دولت نه در یارك دیدارینی کورمکدر انك محله سنده کدالغی پادشاهلق اوزرینه اختیار ایلمکدر (مفردات) (دانی) بیلورمیسن (چیست) نه در (دولت) م

(دست رنج تو همان به که شود صرف بکام ٭ دانی آخر که بناکام چه خواهد بودن) دست رنج ترکیب مزجی ال امکی دیمکدر بناکام بالضروری معناسنه در ٭ محصول بیت ٭ خطاب عام طریقیله بیورر که سنك ال امکی اول یکدر که کوکلك مرادینه صرف اوله زیرا بیلورسنکه بالضروری نه اولیسردر یعنی سن فنا بولوب مالکی اغیار ییجکدر حاصلی صاغلغکده سن یی که سندنصکره اغیار ییسون (پیر میخانه همی خواند معمایی دوش ٭ ازخط جام که فرجام چه خواهد بودن) که حرف بیان فرجام انجام کبی آخر وعاقبت معناسنه در ٭ محصول بیت ٭ پیرمیخانه دون کیجه خط جامدن برمعما اوقودیکه عاقبت کارنه اولیسردر دیو یعنی اول معما دنیانك اخری فنا اولدیغنی بیان ایدر (بردم ازره دل حافظ بدف وچنك وغزل ٭ تاجزای من بدنام چه خواهد بودن) ٭ محصول بیت ٭ حافظك کوکلنی دف وچنك وغزلله یولدن ایلتدم یعنی یولدن چیقاردم عجبا بن بدنامك جزاسی نه اولیسردر یعنی برحافظ قرآن مسلمانی اضلال ایلدیکمك پاداشی عجبا نه اولیسردر (وله ایضا) (دانی که چیست دولت دیدار یار دیدن ٭ درکوی اوکدایی برخسروی کزیدن) دانی استفهامی متضمن وکه حرف بیان وبیت سؤال وجواب صنعتنی مشعردر ٭ محصول بیت ٭ خواجه بیورر که بیلورمیسنکه دولت ندر جواب ویرر که دیدار یاری کورمکدر حاصلی دیدار جانانی کورمك دولتدر وانك محله سنده کدالغی پادشاهلق اوزرینه اختیار ایلمکدر

(ازجان طمع بریدن آسان بود ولیکن ٭ از دوستان جانی مشکل بود بریدن) جانی یاسی حرف نسبتدر ٭ محصول بیت ٭ جاندن رجانی قطع ایلمك اساندر اما جاندن سوکلی دوستلردن کسلك اولمز یاخود جان کبی عزیز دوستلردن منقطع اولمق مشکلدر یعنی کسلك اولمز (خواهم شدن ببوستان چون غنچه بادل تنك ٭ وانجا بنیکنامی پیراهنی دریدن) بستان وارله واوسز لغتدر بنیك با حرف سبب ویا حرف تخصیص نامی یا حرف مصدریه نیکنام وصف ترکیبیدر ایو آدلی معناسنه یایله ایو آدلیلق معناسنه در پیراهنی یا حرف تنکیر ٭ محصول بیت ٭ بوستانه کتمك استرم غنچه کبی تنك دلله وآنده آد ایلکیچون پیراهنم یرتمق دیلرم یعنی قلق واضطراب دل ایله بوستانه واروب جانان حسرتندن پیراهنمی کل کبی چاك ایلمك استرم غنچه یی تنك دللکله وصف ایدرلر یوزکه مشابه اولوب دورلمش وقیورلمش اولدیغیچون مصراع ثانینك معناسی آنده ایو اد اولق ایله برکوملك یرتمق وانده نیکنامق ایله برپیراهن یرتمق دیلرینك معناسی چاك ایدوب خراب ایلمکلردر (که چون نسیم باکل راز نهفته کفتن ٭ که سرعشقبازی ازبلبلان شنیدن) نسیمدن بونده مطلقا باد مراد در نهفته کیزلی دیمکدر ٭ محصول بیت ٭ بوستانه واروب کاهی نسیم کبی کله کزلی رازی سویلك وکاه محبوب دوستلق سرینی بلبللردن ایشتمك استرم حاصلی بوستانه وارمقدن مرادکوکله تسلیدر هرنه وجهله اولورسه (بوسیدن لب یار اول زدست مکذار ٭ کاخرملول کردی ازدست واب کزیدن) مکذار قومه یعنی الدن صالیورمه کاخر که حرف تعلیل آخر بونده اول معنا بایدر کردی کاف تجبنك فتحیله فعل مضارع مخاطبدر اولورسن معناسنه حاصلی صیرورت معناسنی افاده ایدر کزیدن اصرمق ٭ محصول بیت ٭ اول یارك لبنی اوپمکی الدن قومه فرصت الویرسه یعنی اب یاری بوس ایله فرصت ایله زیرا یارك لبنی اوپمزسك ملول اولورسن لبکاه دوداغك اصرمقدن یعنی اب یاری بوس ایلمکی فوت ایدرسك نداستدن کندی اب ودسنکی اصررسن نته کیم بر ایشده پشیمان اولان بویله ایدر

(دیدار یار) م (دیدن) کورمك (در) فی (کوی) محله (او) انك (کدایی) فقیرلق (بر) علی (خسروی) پادشاهلق (کزیدن) اختیار ایلمك (معنای اشارتی) بیلورمیسن دولت حقیقی وابدی نه در بصیرت قلبله بو عالمده جمال الهی کورمکدردخی (الفقر فخری) حدیث شریفنجه باعث سعادت دارین اولان فقر محمدیه یی دنیا پادشاهلغی اوزرینه اختیار ایتمکدر

﴿ ازجان طمع بریدن آسان بود ولیکن ٭ از دوستان جانی مشکل بود بریدن ﴾

جاندن امید کسمك آساندر ولیکن صادق دوستلردن کسلمك مشکلدر (مفردات) (از) من (جان) م (طمع) امید (بریدن) کسمك (آسان) م (بود) در (ولیکن) م (از) من (دوستان) م (جانی) جانه منسوب (مشکل) م (بود) در (بریدن) کسلمك (معنای اشارتی) (من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف) خبری سرنجه جاندن امید کسمك آساندر لیکن (تعاونوا علی البر والتقوی) ایلیوب حضرت اللهه واصل قلیجی صادق دوستلردن کسلمك مشکلدر

﴿ خواهم شدن ببستان چون غنچه بادل تنك ٭ وانجا بنیکنامی پیراهنی دریدن ﴾

بستانه کتمك استرم غنچه کبی تنك دل ایله وانده نیك نام اوله رق برپیراهن یرتمق استرم (مفردات) (خواهم) استرم (شدن) کتمك (بستان) باغچه یه (چون) مثل (غنچه) م (بادل تنك) طار کوکل ایله (وانجا) دخی انده (بنیك نامی) ایو ادلغله (پیراهنی) برکوملك (دریدن) یرتمق (معنای اشارتی) حق تعالیدن استرمکه علوم لدنیه واسرار غیبیه ایله قلبك جوش وخروشیله غنچه کبی کتم اسرار الله ایده رك باغ وحدته وبستان حقیقته کتمك استرم وانده یوسف علیه السلام کبی عصمتده اولوب ایو ادلیلغله کوملکی یرتمق استرم

﴿ که چو نسیم باکل راز نهفته کفتن ٭ که سر عشقبازی ازبلبلان شنیدن ﴾

کاهی باد نسیم کبی کله مخفی رازدیمك استرم کاهی عشقبازلق سرینی بلبللردن اشتمك استرم (مفردات) (که) کاهی (چون) مثل (نسیم) ایدسهر (باکل) کله (راز) سر (نهفته) کیزلو (کفتن) سویلمك (سر) م (عشقبازی) عشق اوینجیلق (از) من (بلبلان) م (شنیدن) اشتمك (معنای اشارتی) کاهی روحه حیات بخش اولان اهل فیوضات الهیلر کبی محبوب حقیقیدن اسرار معنوی وفیوضات بلاواسطه ایله مخفی مکالمهٔ اسرار لدنیه ایتمك استرم کاهی قباب عزتده مستور اولان عارفان وعاشقلرله مصاحبت ایله انلردن اسرار حقیقتی استماع ایتمك استرم

﴿ بوسیدن لب یار اول زدست مکذار ٭ کاخر ملول کردی ازدست واب کزیدن ﴾

اول یارك لبنی اوپمکی الدن قومه زیرا عاقبت دست واب اصرمقدن ملول اولورسن (مفردات) (بوسیدن) اوپمك (لب) دوداق (یار) م (اول) م (زدست) الدن (مکذار) قومه (که) زیرا (آخر) عاقبت (ملول) م (کردی) اولورسن (از دست) الدن (لب) دوداق (کزیدن) اصرمق (معنای اشارتی) ای کوکل کلام ربانیدن وفیوضات الهیدن لذت روحانیت کسب ایدوب دائم جمیع طاعات وعبادانکده ذوقیاب اولمغی الدن

قومه زیرا ذکر و عبادتکده ذوق اولمیجق لبی اولیان چکردکدن برشجر بتمدیکی ذوق وخضوع وخشوع اولیان عبادتده و نمازده بر فائده و بر فلاح حاصل اولمز عاقبت (یوم یعض الظالم علی یدیه) آیت کریمه‌سی سرنجه دست واپ اصر مقدن ملول اولورسن

﴿ فرصت شمار صحبت که ازین دوراهه منزل ❁ چون بگذریم دیگر نتوان بهم رسیدن ﴾

مصاحبتی فرصت صای زیرا بو ایکی یوللو منزلدن چونکه کچه وزکبری بری بریمزه ایرشمك ممکن اولمز (مفردات) (فرصت) م (شمار) صای (صحبت) م (که) زیرا (از) من (این دوراهه منزل) بو ایکی یوللوقوناق (چون) چونکه بگذریم کچه وز (دیگر) ام (نتوان) ممکن اولمز (بهم) بری بریمزه (رسیدن) ایرشمك (معنای اشارتی) وصیت کردن رسول علیه السلام مر علی را کرم الله وجهه که چون هرکسی بنوع طاعتی تقرب جوید بحق تو تقرب جوی بصحبت عاقل و بنده خاص تا ازیشان همه پیش قدم باشی) خبری سرنجه مردان خدانك مصاحبتنی غنیمت صای زیرا بو ایکی قبولی فانی دنیادن چونکه کچه رزو عالمنه کیده رز جهات کبره بری بریمزه واهل الله‌ه ایرشمك ممکن اولمز

﴿ کو پی برفت حافظ از پادشاه منصور ❁ یارب بیادش آورد رویش پروریدن ﴾

دیرسن که حافظ شاه منصورك یادندن کیتدی یاربی درویش بسلمکی انك خاطرنه کتور (مفردات) (کوپی) دیرسن (برفت) کیتدی (حافظ) م (از) من (یاد) خاطر (شاه منصور) م (یارب) م (بیادش) انك خاطرنه (اور) کتور (درویش) م (پروریدن) بسلمك (معنای اشارتی) بعد الفناء والاستغراق فی نورذات الله ارشاد خلق ایچون کیرو ارسال اولنمقله منصور ومؤید من عند الله شاه حقیقت اولان مرشد حیات بخشك دیرسنکه حافظ یادندن کتدی امید وارمکه طبیبان الهی خسته سنی اونوتمز لکن حضرت الله‌ه نیاز ایدرم یاربم بو درویش بی نواره احسان ایتدکلکی انك خاطرنه کتور (فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی) آیت کریمه‌سی سرنجه بزی دخی انلرك زمره‌سنه ادخال ایدوب جنت عرفانه داخل ایله‌سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ زدر درای وشبستان ما منور کن ❁ هوای مجلس روحانیان معطر کن ﴾

قپودن ایچرو کل وبزم شبستانمزی منور ایله روحانیلر مجلسنك هواسنی معطر ایله (مفردات) (زدر) قپودن (درای) ایچرو کل (شبستان ما) بزم کیجه مکانمزی (منور کن) نورلنمش ایله (هوای) محبت (مجلس) م (روحانیان) اهل الله (معطر کن) عطرلنمش ایله (معنای اشارتی) یاربم خانهٔ تجلیك اولان قلبمزدن ظلمات تعلقات بشریه لرمزی ازاله ایدوب انوار تجلی ذاتکی ادخال ایله منور قیلوب منفتح ومنفسح ایله ونفحات انسینك رایحهٔ مسکیه‌سیله روحانیت طالبلرینك مجلسنك هواسنی معطر ایله ودماغ جانلرنی مزین ایله

﴿ بچشم وابروی جانان سپرده ام دل وجان ❁ بیابیا وتماشای طاق ومنظر کن ﴾

فرصت شمار صحبت کزاین دوراهه منزل ❁ چون بگذریم دیگر نتوان بهم رسیدن) شمار فعل امر مفرد مخاطبدر صای یعنی فرصت بیل کز که حرف تعلیل راهه‌ده‌ی رسمی یولنك کبی یرلرد. نسبت واختصاص معناسنی افاده ایدر ایکی یوللی دیمکدر ❁ محصول بیت ❁ خطاب عام طریقیله بیورر که دوستلرله مصاحبتی فرصت صای یعنی غنیمت بیل زیرا دنیانك بو ایکی یوللی منزلندن چونکه کچوب کیده وز یعنی آخرت اوینه وارا وز بردخی بری بریمزه ایرشمك اولمز یعنی دوستلرله مصاحبتی غنیمت بیلك کرکدر زیرا اولیجك بردخی ملاقات احتمالی یوق مکر دار آخرتده (کو پی برفت حافظ از پادشاه منصور ❁ یارب بیادش آورد رویش پروریدن) کو پی ایکی معنایه محتمادر بری کانه معناسنه درکو یاکبی وبری فعل مضارع مفرد مخاطب دیرسن معناسنه خطاب عام طریقیله برفت باحرف تاکید اکثر نسخه‌ده بویله واقعدر و بعضنده باریده که واقعدر ایکیسیده جائزدر پادشاه منصور اضافتی لامیه‌در یارب منادی بیادش باحرف صله وضمیر شاه منصوره راجعدر آور الف ممدوده ایله وواوك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب در آوریدندن کتور دیمکدر پروریدن بسلمك ❁ محصول بیت ❁ دیدك ویا دیرسن که حافظ شاه منصورك خاطرندن کیتدی یعنی پادشاه اونتدی حافظی سلطان مراد سودی دعاکو یعنی اونتدیغی کبی یاالله پادشاهك خاطرنه کتور درویش تربیه ایتمکی یعنی درویش احوالنی تفقد ایتمکی پادشاهك یادینه کتور (وله ایضا) (زدردرای وشبستان ما منورکن ❁ هوای مجلس روحانیان معطر کن) درآ یونك کبی یرلرده درصیغه‌سی درون معناسنه درآ الف ممدوده ایله آیدن مخففدر آی فعل امر مفرد مخاطب کل دیمکدر آیدن دن درایله ترکیب اولنجه ایچری کیر معناسنه اولور شبستان ظرف مکان کیجه لیجك یر معناسنه در بونده خانه مراددر منور اسم مفعول در تفعیل بابندن هوای مجلس روحانیان لامیه‌لر در بونده هوادن مراد کره هوادر هوای مجلسدن مراد مجلسی احاطه ایدن هوادر که قوقو آندن منتشر در یعنی ریح بوی آندن نشر ایدر که دماغلر آندن معطر اولور حاصلی ریحك حرکتی سببیله قوقولر کره هوادن منتشر اولور که دماغلری معطر ایدر روحانیان روحانینك جمعیدر روحانی رانك ضمیله روحك اسم منسوبیدر خلاف قیاس اوزره زیرا قیاس روحی ایدی اما عرب بعض معانی شذوذله نسبت ایدر صنعانی وبهرانی کبی اصلی صنعاء وبهراء ایدی همزه ایله پس قیاس صنعاوی وبهراوی ایدی ابدی ماتحن فیه ده ده الف ونون نسبتده شذوذله زیاده اولمش اما روحانی رانك فتحیله روحا اسمنه منسوبدر که بر بلده ویا بر قبیله‌نك اسمیدر بوده صنعانی وبهرانی کبی خلاف قیاسله نسبت اولمش معلوم اوله که هرنسنه‌نك که روحی اوله ملائکه وجن وملك کبی انك نسبتی روحانی کلور رانك ضمیله ❁ محصول بیت ❁ قپودن ایچری کیر وبزم شبستانمزی یعنی خانه‌مزی منور ایله وروحانیلر مجلسنك هواسنی معطر ایله حاصلی بزی قدوم مکله مشرف ایله (بچشم وابروی جانان سپرده ام دل وجان ❁ بیابیا وتماشای طاق ومنظر کن) بچشم باحرف صله سپرده ام تسلیم ایلشم طاق کمر ومنظر باجه وپنجره ❁ محصول بیت ❁ لف ونشر طریقیله بیورر جانانك چشم وابروسنه دل وجانی تسلیم ایلشم ایمدی کل کل وطاق ومنظر تماشاسن ایله یعنی جانانك چشم وابروسنی سیر ایله که طاق ومنظره بکزر منظر چشمه نسبت زیاده خوب واقع اولمش

﴿ دل ﴾

دل وجانی جانانك چشم وابروسنه تسلیم ایلشم کل کل طاق ومنظر تماشا ایله (مفردات) (با) للملابسه (چشم) کوز (ابرو) قاش (جانان) م (سپرده ام) تسلیم ایلشم (دل) کوکل (جان) م (بیا بیا) کل کل (تماشا) سیران (طاق) کمر (منظر) پنجره (کن) ایله (معنای اشارتی) همان دل وجانمی حق سبحانه وتعالینك ذات هویتی وصفات ارادتی تجلیاتنك مقتضیاتنه تسلیم ایلدم ای سالك قرداش کل کل بعد التسلیم والتفویض خدانك احسان وقدرتنی ونظر رحمتنی تماشا ایله که بعد الفناء والمحویه مشاهدهٔ جمال الله ومکاشفهٔ اسرار لدنیهٔ غیبیه نمایاندر

﴿ زخاك مجلس ما ای نسیم باغ بهشت ❁ بیر شمامه بفردوس وعود مجمر کن ﴾

بزم مجلسمز خاکندن ای جنت باغنك نسیمی فردوسه رایحه ایلت وجنت مجمرنه عود ایله (مفردات) (ز) من (خاك) طپراق (مجلس) م (ما) بز (نسیم) یل (باغ) م (بهشت) جنت (بیر) ایلت (شمامه) رایحه (بفردوس) جنته (عود) م (مجمر) بخوردان (کن) ایله (معنای اشارتی) (شرف المکان بالمکین) سرنجه حضرت الهك ذکر وفکریله وعشق ومحبت وانسیت ومشاهده سیله حضرت الله ایچون اوطوریلان مواضعك خاکنه آسمان وملائکه آسمان تعظیم ومسجدگاه ایتشدر انکیچون بورد بزم مجلسمز خاکندن ای جنت باغنك نسیمی جنت فردوسه بر رایحهٔ طیبه ایلت وجنت مجمرنه بزم خاکمزی عود ایله که حضرت الهك عشق وذکری اولان محل جنت فردوسدن اطیفدر محل تجلی اولان طورطاغی جمله جبالدن اطیف اولدیغی کبی

﴿ حجاب دیدهٔ ادراك شد شعاع جمال ❁ بیا وخرکه خورشید را منور کن ﴾

ادراك چشمنه حجاب اولدی جمالك شعاعی کل خورشیدك خرکاهنی منور ایله (مفردات) (حجاب) م (دیده) کوز (ادراك) علم (شد) اولدی (شعاع جمال) م (بیا) کل (خرکه) چادر (خورشید) کونش (را) م (منور) نورلی (کن) ایله (معنای اشارتی) (لو کشفت سبحات وجهی لاحترقت السموات والارض) خبری سرنجه حضرت الهك تجلیات انوار جمالك شعاعی چشم بصیرتك دخی هویت اوزره ادراکنه حجاب اولدی انکیچون هویت انوار ذات الهی دخی علی طریق الاحاطه مدرك دکلدر ای نور الهی کل آفتاب نور ایمان ایله مضیء وروشن اولمش صدر منشرحه حزمك خرکاهی اولان وجود وجسم جوارحمزی دخی منور ایله

﴿ ستارهٔ شب هجران نمی فشاند نور ❁ بیام قصر برآ وچراغ مه برکن ﴾

هجران شبنك ستاره سی نور صاچمز قصرك بامی اوزره کل وماه چراغنی رفع ایله (مفردات) (ستاره) یلدز (شب) کیجه (هجران) م (نمی فشاند) صاچمز (نور) م (با) للملابسه (بام) طام (قصر) کوشك (بر) علی (آ) کل (چراغ) م

(زخاك مجلس ما ای نسیم باغ بهشت ❁ بیر شمامه بفردوس وعود مجمر کن) ❁ محصول بیت ❁ بزم مجلسمز خاکندن ای جنت باغنك نسیمی شمامه ایلت فردوسه وجمرینه عود ایله یعنی مجلسمز شمامه سیله فردوسی معطر ایله بعض نسخه‌ده بو بیت بویله واقعدر که (بکو بخازن جنت که این مجلس ❁ بتحفه برسوی فردوس وعود مجمر کن) بکو خطاب عامدر بتحفه باحرف مقابله وبا حرف زائد ❁ محصول بیت ❁ جنت خزینه دارینه سویله که بو مجلسك طپراغنی فردوس جانبنه تحفه بدلی ویا تحفه دیو ایلت ومجمرینه عود ایله یعنی مجلسمز خاکیله فردوسی معطر ایله مصراع ثانینك معناسی تحفه ایله فردوس جانبنه ایلت ومجمره عود ایله دین معنایی ابو جه ایلنه مش (حجاب دیدهٔ ادراك شد شعاع جمال ❁ بیا وخرکه خورشید را منور کن) حجاب دیدهٔ ادراك لامیه‌لر در شعاع جمال تقدیری شعاع جمال جانادر ویا شعاع جمالك در پس اولکی وجه اوزره غائبدر مخاطبه التفاتدر وثانیده دکلدر خرکه خرکاهدن مخففدر قاره اوکه عرب صحرا نشینك واکرادك اوی اولور خورشید اضافتی بیانیه در ❁ محصول بیت ❁ ادراك دیده سنه حجاب اولور شعاع جمال دلبر یعنی ادراك کوزینی جمال جانانه نظر ایتمك قاشدر رایمدی ای جانان کل وخورشید خرکهنی منور ایله یعنی کونش آبی منور ایلدیکی کبی سن جمالکله کونشی منور ایله (ستارهٔ شب هجران نمی فشاند نور ❁ بیام قصر برآ وچراغ مه برکن) ستارهٔ شب هجران لامیه و بیانیه در نمی فشاند فعل نفی استقبال صاچمز دیمکدر نور مفعولی بیام باحرف صله قصره اضافت لامیه و برآ الف ممدوده ایله چیق دیمکدر درآ ایچری کیر دیدکاری کبی حاصلی آ الف ممدوده ایله فعل امردر کل معناسنه واو حرف عطف چراغ مه بیانیه برکن اوپار یعنی شعله‌لندر حاصلی یالکندر ❁ محصول بیت ❁ هجران کیجه سنك یلدزی نور صاچمز یعنی ضیا ویرمز ستاره‌دن بونده ماه مراد در یاخود شب هجرانه بر ستاره استعاره ایلیه پس ایمدی کوشکك دامنه چیق وماه چراغنی روشن ایله ماهی کونش روشن ایلدیکی کبی روی جانانی کونشه تشبیه ایلمش وجائزدرکه چراغ مهدن روی جانان مراد اوله مصراع ثانینك معناسی کوشکك دامنه چیق وآی چراغنی یوقاری قیلدین وقصرك دامنه کل وماه چراغنی رفع ایله یعنی سن کلکله اکا احتیاج قالمزدین صندیات سو بلکده عجب بری برینه پیرو اولمشلز

(چوشاهدان چمن زیردست حسن تواند * کرشمه برسمن وناز برصنوبر کن) * محصول بیت * چونکه چمن محبوبلری سنك حسن وجمالك آلتنده درلر سمنه

کرشمه وصنوبره ناز وشیوه ایله یعنی اوزرلرینه تفاخر ایله (فضول نفس حکایت بسی کند ساقی * توکار خود مده ازدست ومی بساغر کن) فضول نفس اصلی نفس فضولدر اضافتله ایکی صورتده ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیر اولندی الحق نفس معناسنه ساقی منادی ومصراع ثانی به مرهو ندر سحر حلال طریق اوزره * محصول بیت * نفس فضول چوق زوائد حکایت ایدر ایدی ای ساقی سن کندی ایشکی الدن صالیویرمه وساغره باده طولدر یعنی نفسك فضوللغنه التفات ایلیوب کندی ایشکه یعنی ساقیلق آدابنه مشغول اول (طمع بنقد وصال توحد مانبود * حوالتیم بدان لعل همچو شکر کن) بنقد وصال با حرف صله واضافت بیانیه وتوبه لامیه حوالتیم متکلم مع الغیر بزی حواله دیمکدر بدان با حرف صله لعل همچو شکر بیانیه * محصول بیت * نقد وصاله طمع ایلك بزم حدمز دکلدر پس بزی اول شکر کبی اب لعلکه حواله ایله یعنی نقد وصال امید ایلك بزم مقدارمز دکلدر پس بزی ابك بوسه سنه حواله ایله که اندن متمتع اوله وز (لب پیاله ببوس آنکهی بمستان ده * بدین دقیقه دماغ خرد معنبر کن) لب بونده دوداقدر یعنی پیاله نك کناری واضافت لامیه در ببوس باحرف تأکید دقیقه نکته وظرافت دماغ خرد لامیه مجازا معنبر اسم مفعولدر درج باندن * محصول بیت * پیاله نك دوداغنی اوپ اندنصکره مستلره ویر عادتدرکه بر تعظیمی لازم کنه یه برنسنه ویرملی اولسه لر اول اول نسنه یی اوپرلر اندنصکره صونارلر ایمدی بیوررکه مستلره تعظیم ایچون اول لب پیاله یی بوس ایله اندنصکره انلره ویر بو دقیقه ونکته ایله دماغ عقلی معنبر ایله یعنی پیاله نك لبنی بوس ایلك سببیله مشام خردی معنبر ومعطر ایله

(مه) ای (بر) بوقاری (کن) ایله (معنای اشارتی) حجاب بشریتده اولدقجه مجرد نورانیتله جمیع اجزای وجود انوار تجلیٔ خدایه استغراق ممکن دکلدر ای عالمی منور قیلیجی نور الهی وجودمز قصری اوزره کل ماه حقیقتك چراغی شعله سیله (نور علی نور) سرنجه بزدن قبض وحجابی رفع ایدوب بزی انوار ذات خدایه مستغرق ایله

﴿ چوشاهدان چمن زیربار حسن تواند * کرشمه برسمن وناز برصنوبر کن ﴾

چونکه چمن شاهدلری سنك حسنك یوکی آلتنده درلر سمن اوزره کرشمه وصنوبر اوزره ناز ایله (مفردات) (چو) چونکه (شاهدان) محبوبلر (چمن) باغ (زیر) الت (بار) یوك (حسن) م (تو) سن (اند) ادانجمع (کرشمه) ناز (بر) علی (سمن) بیاض کل (ناز) م (بر) علی (صنوبر) چام اغاجی (کن) ایله (معنای اشارتی) چونکه ظاهرده وباطنده باغ وحدتك محبوبلرینك وجمیع مصنوعاتك حسنی سنك جمیل صفاتنك وانوار جمالنك مظاهری اولمرله سنك انوار تجلیلك زبونلری ومحتاجلریدر سن کرمکله نورانی وظلمانی ومنبسط ومنقبض بوجمله بیچاره لرك اوزره انوار ذات بیچونکی افاضه ایلیوب (نورهم یسعی بین ایدیهم وبایمانهم) سرینه مظهر ایلیه سن

﴿ فضول نفس حکایت بسی کند ساقی * توکار خود مده ازدست ومی بساغر کن ﴾

فضول نفس چوق حکایت ایلر ای ساقی سن کندی ایشك الدن قومه وساغری شراب ایله پر ایله (مفردات) (فضول نفس) م (حکایت) م (بسی) چوق (کند) ایلر (ساقی) م (تو) سن (کار) م (خود) کندو (مده) ویرمه (ازدست) الدن (می) شراب (بساغر) قدحه (کن) ایله (معنای اشارتی) بوفضولی وظالم نفس باعث وصلت الی الله اولان محن وبلایای عشق خدایه عدم تحملندن بی نور وبی رونق اولان اعمال ظاهره ایله الدایوب مشتهی ومألوفاتنی ترك ایتمك ایچون اجر وثواب یوزندن حیله ایدوب چوق حکایتلر نقل ایلر ای ساقی زلال عشق اولان هادی سن کرم وشانکه لایق اولان احسانکی افاضه ایدوب بزم قدح قلبمزی شراب عشق ذاتیك ایله پر ومملو ایلیه سن

﴿ طمع بنقد وصال توحد مانبود * حوالتیم بدان لعل همچو شکر کن ﴾

سنك وصالك نقدینه امید بزم حدمز دکلدر بزی اول شکر کبی لذیذ لبه حواله ایله (مفردات) (طمع) م (با) للملابسه (نقد وصال) م (تو) سن (حدما) بزم حدمز (نبود) دکلدر (حوالتیم) بزی حواله (بدان) اول (لعل) لب (همچو) مثل (شکر) م (کن) ایله (معنای اشارتی) یارب سنك ذات بیچونکه وصاله طمع وامید بزه لایق دکلدر همان بزه اول شکردن لذیذ اولان فیوضات بلاواسطهٔ انوار قدسیه کی وعشق ومعرفتك لذائذ روحانیه کی بخش واحسان ایلیه سن

﴿ لب پیاله ببوس آنکهی بمستان ده * بدین لطیفه دماغ خرد معنبر کن ﴾

قدحك لبنی اوپوب واندنصکره آنی مستلره ویر بو لطیفه ایله عقلك دماغنی معنبر ومعطر ایله (مفردات) (لب) دوداق (پیاله) قدح (ببوس) اوپ (آنکه) اندنصکره

(اگر فقیه نصیحت کند که عشق مباز * پیالهٔ بدهش کو دماغ را تر کن) * محصول بیت * اکر فقیه نصیحت ایدرسه که محبوب دوستلق ایله بر پیاله ویر اکا ودماغکی تر ایله دی یعنی فقیهه دی که دماغك یابس اولمشدر بونکله دماغك تر ایله بیوسی کتسون حاصلی باده ایچ عقلك باشکه کلسون (ازان شمائل والطاف خلق خوش که تراست * میان بزم حریفان چو شمع سر بر کن) شمائل جمع شمالدر که بونده خلق معناسنه در واو حرف عطفدر الطاف خلق خوش اضافتلری بیانیه لردر که حرف رابط صفت سر بر کن باشك قالدر یعنی کندیکی اظهار ایله * محصول بیت * اول شمائل خوش واول الطاف خلق که سنکدر یعنی سن مالك اولدیغك اخلاق طیبه سببیله باده نوش یاران ارا سنده شمع کبی سرافراز اول (ازین مرقع وخرقه نیك در تنکم * بیك کرشمهٔ صوفی کشم قلندر کن) مرقع وجه رومده بجوزه دیدکاری نسنه در تعریفه احتیاج یوق اما بونده مراد صوفیلرك تاجیدر خرقه قرینه سیله نیك بونك کبی برلرده محکم معناسنه در بیك باحرف مصاحبت صوفی کش وصف ترکیبی صوفی اولدیغی مبهم معناده قلندر مصروفدر * محصول بیت * بومرقع وخرقه دن محکم طارالمشم یعنی صوفیلر کسوه سندن فقی اضطراب ده یم پس ای جانان بر صوفی قتل ایدیجی کرشمه ایله بنی قلندر ایله یعنی صوفیلغمه مانع بکا برحالت ایله که صوفیلق اسبابنی پیرمغانه رهن شراب ایده یم حاصلی صوفی کش صوفیلغمه مانع ایشدر مصراع اولك معناسی بومرقع وخرقه دن ایو طارالمشیم دیبن ایو سویلمش مصراع ثانیده کش برینه وش یازوب معناسنی برصوفیانه کرشمه ایله بنی قلندر ایله دیبن بینك مراد ینه واصل اولمدیغندن غیری مصراعك معناسی فاسد اولور (پس از ملازمت عیش وعشق مهرویان * زکارها که کنی شعر حافظ از بر کن) ملازمت عیش مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر وعشق معطوفدر ما قبلنه ومهرویانه اضافتی لامیه در که حرف رابط صفت * محصول بیت * ذوق وصفا وعیشه ومهرورلر عشقنه ملازمتدنصکره اشلدیکك ایشلردن حافظك شعرینی ازبر ایله یعنی اول ملازمتدنصکره ایشك حافظك شعرینی ازبرلمك اولسون حاصلی اندنصکره بوکا مشغول اول دیمکدر (وله ایضا)

(ش) انی (بمستان) م (ده) ویر (بدین) بو (لطیفه) م (دماغ) م (خرد) عقل (معنبر) عنبرلنمش (کن) ایله (معنای اشارتی) (وابتغوا الیه الوسیلة) آیت کریمه سی سرنجه بو عشق ومعرفة الالهیه خود بخودانه وصلت میسر دکلدر ای مرشد راه خدا اولان پیرم شراب عشق الهیه یی نوش ایدوب فیوضات ربانیه یه مظهر بنك وقتده بزمستانه وبی نواره دخی افاضهٔ فیض خدا ایلیوب بو لطیفهٔ ربانیه ایله دماغ عقل وجانمزی معنبر ومعطر ایلیه سن

﴿ اگر فقیه نصیحت کند که عشق مباز * پیالهٔ بدهش کو دماغ را تر کن ﴾

اکر فقیه نصیحت ایلرسه اکا عشقده سعی ایتمه که بر پیاله ویردی دماغکی تر ایله (مفردات) (اکر فقیه) م (نصیحت) م (کند) ایده (عشق) م (مباز) اوینمه (پیاله) قدح (شمزه) وحدتیه (بده) ویر (ش) اکا (کو) سویله (دماغ را) م (تر) تازه (کن) ایله (معنای اشارتی) اکر دماغ جانی هوای نفسانیه ایله مختل اولمش فقیه ظاهر پرست بزی عشق الهیه دن منع ایدوب کل بو عشقده سعی وطلب ایلمه دیو فساد طبعنی اظهار ایلدکده توجه ایلمه اکا شرف برهان عشقدن بر جرعه لذت روحانیت بخش ایله ودی که اول قصور ومشوش دماغکی بو جرعهٔ شراب عشق خدا ایله تازه وتر ایله که دماغکك فسادی واختلالی دفع اولوب انی دخی انصافه کتوره سن

﴿ ازین مرقع خرقه چه نیك در تنکم * بیك کرشمهٔ صوفی وشم قلندر کن ﴾

بومرقع خرقه دن زیاده مضطربم برصوفیانه کرشمه ایله بنی قلندر ایله (مفردات) (ازین) بوندن (مرقع) یامه لنمش (خرقه) م (نیك) زیاده (در تنکم) طارالقده یم (بیك کرشمه) برنازایله (صوفی وش) صوفی کبی (م) بنی (قلندر) م (کن) ایله (معنای اشارتی) دریادن اورکن ماهی خاکی کبی لذت روحانیت اولمیه رق مجرد تغییر شکل ایدوب خرقهٔ مرقع ایله صوفیٔ محققه شکلنده اولان صورت پرستلکدن وتلبیساتدن کوکلم یکرنوب زیاده مضطرب اولمشم کرم وعنایت ایله بزه کوز اوجیله برنظر بیوروب بنی ظاهر خراب وباطنی معمور برقلندر مشرب ایلیه سن

﴿ پس از ملازمت عیش وعشق مهرویان * زکارها که کنی شعر حافظ از بر کن ﴾

ماهرولرك عیش وعشقنه ملازمتدنصکره ایشلردنکه ایلرسن حافظك شعرنی از بر ایله (مفرادت) (پس) صکره (از) من (ملازمت) م (عیش) سرور (عشق) م (مهرویان) آی یوزلولر (زکارها) ایشلردن (کی) ایلرسن (شعر) م (حافظ) م (از بر) حفظ (کن) ایله (معنای اشارتی) ای سالك قرداش سندخی انوار تجلیات الهیه نك مظاهرلری مشایخ عظامك عشق وسرور ایله اولان مجالس وصحبت جانفزالرینی ملازمتدنصکره ایشلردن برایشکه ایلرسن حافظك لسان غیبله اسرار طریقتدن وعاوم لدنیهٔ ربانیه دن بیان ایلدیکی شعرنی ازبر ایلیه سن

﴿ وله ایضا ﴾

(شراب لعل کش وروی مه جبینان بین * خلاف مذهب آنان جمال اینان بین) * محصول بیت * شراب لعل چك ومهجبینلر یوزینه باق یعنی باده ایچ ومحبوبلری سیر ایله صورت پرست صوفیلرمذهبنك خلافنجه دلبرلر جماله باق یعنی روی محبوبانی سیرایله (بزیرداق ملمع کنند هادارند * درازدستی این کوته آستینان بین) دلق ملمع انواع رنکلی یمه‌لرله یمامش خرقه‌یه دیرلر کندهادارند یوردیغی سارقلقدن کنایه‌در زیرا قدیم الایامده اوغریلر کنه واسطه سیله اوغریلق ایدرلر ایمش مثلا اوك بر یرینه کنه انارلمش واول کنه ایله اوك اوستنه چیقوب بنه کنه‌ له اشاغه اینزرمش وال ویردیکی دکلو اشیابی اوغریلیوب کیدرلرمش درازدستی مذکور تقریری تأکید ایدرال اوزونلغی دیمکدر این کاسنه اضافت لامیه‌در کوته‌آستین وصف ترکیبی اقسامندندر قصه یکلی دیمکدر الف ونون ادات جمعدر * محصول بیت * ملمع خرقه التنده اوغریلر کندین طوترلر یعنی یانلرنجه اسباب سرقه وفساد کزدررلر بوقصه یکلیلرك ال اوزونلغی کور سیر ایله یعنی ظاهرلری صوفی وباطنلری سارقدر مذکور تقریری بیلنلر بوبیتك معناسنده خیلی عنعنیات سویلنلر (بخرمن دوجهان سرفرونمی آرند * دماغ وکبر کدایان وخوشه چینان بین) بخرمن باحرف صله خرمن دوجهان اضافتی لامیه‌در ویاییانیه سرفرونمی آرند باش ایندرمزلر دیمکدر یعنی تنزل ایلمزلر دماغ وکبر عطف تفسیریدر کبر کدایان خوشه چینان لامیه ویاییانیه‌در * محصول بیت * وقتاکه صوفیلره بعض عیوب وقبایح اثبات ایتدیسه کداصفت اولان عشاقك استغناسنی ذکر ایدوب بیورر ایکی عالم خرمنه باش اکزلر یعنی استغنا ایدوب تنزل ایلمزلر خوشه چین کدالرك دماغ وکبرینی کور سیر ایله خوشه چینلکدن مراد جانانك التفات ونظرینه احتیاجدر یعنی جانان التفاتندن غیری‌یه تنزل ایلمزلر بلکه دنیا واخرادن مستغنیلردر خوشه چیانی کدایانه عطف ایدنلر دماغلرینه مذاق فارسی کیرممشدر (کره زابروی پرچین نمی کشاید یار * نیاز اهل دل وناز نازنینان بین) بعض نسخه‌ده پرچین یرینه پرخم دوشمشدر ایکیسنك معنالری بردر زیرا چین ده خم ده بوکلم معناسنه‌در امامعان نظر اولنسه چین اعم درخمدن * محصول بیت * یار پرچین ابروسندن کرهی آچماز یعنی خشم وغضبنی ترك ایلمز یعنی عشاق جانبندن هرنقدر که نیاز ومسکنت واقع اولسه جانان اندن منبسط اولوب چین ابرویی کیدرمز پس اهل دلك نیازنی ونازنین محبوبلرك ناز واستغناسنی کور حاصلی عشاقه نیاز ومحبوبلره ناز لازم اولدیغن بیاندر

﴿ شراب لعل کش وروی مه‌جبینان بین * خلاف مذهب آنان جمال اینان بین ﴾

قرمزی شرابی چك وآی آلنلولرك یوزنی کور انلرك مذهبنك خلافی بونلرك جمالنی کور (مفردات) (شراب) م (لعل) قرمزی (کش) چك (روی) یوز (مه‌جبینان) آی النلولر (بین) کور (خلاف مذهب) م (آنان) انلر (جمال) م (اینان) بونلر (بین) کور (معنای اشارتی) ای عاشق جکرك قانی کوزکدن روان ایدیجی درد عشق چك وانوار محمدیه‌نك مظاهری اولان وارث انبیالرك وعارف باللهلرك جمالنه نظر ایله اول بی ذوق اولان صوفی خشك صورت پرستلرك مذهبنك خلافنه جبهه‌سنده آن محمدی ولطیفهٔ ربانی اولان عشاقك جمالنه نظر ایله

﴿ بزیرداق مرقع کنندها دارند * درازدستی این کوته آستینان بین ﴾

مرقع دلقك التنده کنه‌لر طوتارلر بوقیصه یکاولرك الی اوزونلغی کور (مفردات) (با) للالصاق (زیر) الت (دلق مرقع) یامه‌لی خرقه (کنند ها) کنه‌لر (دارند) طوتارلر (دراز) اوزون (دست) ال (یا) مصدریه (این) بو (کوته) قیصه (آستینان) یکاولر (بین) کور (معنای اشارتی) صوفیانه لباسله خلق هوای نفس جانبنه انواع کراهتلری مباح مرتبه سنده قیلوب تغییرالشکل لاجل الاکل ایلین درویش وشیخ مرائیلر خنزیر آولکبی عوام کالهوامی آولامق ایچون اول یامه‌لی خرقه‌لر بنك التنده کنه‌لر طوتارلر بوضال ومضل اولان مرائی بدبختلرك خسارتلرینی کورکه نه حضرت اللهدن قورقرلر ونه خلق عالمدن اوتانورلر اعاذنا الله تعالی من شرورهم

﴿ بخرمن دوجهان سرفرونمی آرند * دماغ وکبر کدایان وخوشه چینان بین ﴾

ایکی جهان خرمنه باش اکزلر کدالرك وخوشه چینلرك دماغ وکبرنی کور (مفردات) (با) للملابسه (خرمن) م (دو) ایکی (جهان) م (سر) باش (فرو) اشاغی (نمی آرند) کتورمزلر (دماغ) غرور (کبر) م (کدایان) فقیرلر (خوشه چینان) بشاق دیوشیر یجیلر (بین) کور (معنای اشارتی) (اذاتم الفقر فهو الله) حدیث شریفی سرنجه فقر تامه واصل اولوب خرمن معرفت اللهدن خوشه چین اسرار الله اولان عشاق صادقینك استغنا واجتنابلرینی کورکه (وهما حرامان علی اهل الله) دیوب ایکی جهانك خرمن مشتهیاتنه التفات ورغبت ایلمزلر

﴿ بهای نیم کرشمه هزار جان طلبند * نیاز اهل دل وناز نازنینان بین ﴾

کوز اوجیله یارم نظر بهاسی بیك جان طلب ایلرلر اهل دلك نیازنی ونازنینلرك نازنی کور (مفردات) (بها) م (نیم) یارم (کرشمه) ناز وکوز اوجیله نظر (هزار) بیك (جان) م (طلبند) طلب ایلرلر (نیاز) م (اهل) م (دل) کوکل (ناز) م (نازنینان) نازلیلر (بین) کور (معنای اشارتی) محبوب حقیقی طرفندن برنظر ویرادنی التفات بهاسنه دوجهان نه اوله هرنفسده بیك جان طلب ایدرلر انکیچون درکاه حقده جان بذل ایلین اهل دلك ونازنین خدا اولان اهل عرفانك نیازلرینی

﴿ کورکه ﴾

(حدیث عهد محبت زکس نمی شنوم * وفای صحبت یاران وهمنشینان بین) حدیث عهد محبت لامیه‌لردر وفای صحبت لامیه ویارانه اضافت مصدرك فاعلنه ویامفعولنه اضافتی قبیلندندر واو حرف عطف همنشینان یارانه معطوفدر * محصول بیت * عهد ومحبت سوزینی کیمسه‌دن ایشتمم یعنی محبتده وفا وعهد ایدر کیمسه ایشتمم یاران وهمنشینانك وفای صحبتنی کوریعنی کیمسه صحبت حقنی رعایت ایلمز جمیع یاران وهمنشینلر بیوفالردر دیمکدر یاخود صحبتده وفا ایتك یاران وهمنشیننك حالیدر غیرینك دکل (اسیرعشق شدن چارهٔ خلاص منست * ضمیر عاقبت اندیش پیش بینان بین) عاقبت فاایله اولنجه سلامت معناسنه‌در وقافله اولنجه صوك معناسنه‌در بوندهایکیسنده‌ده محتملی وار پیش بینان الف ونونله جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولمغه پیش بین وصف ترکیبیدر اوکك کوریجی یعنی صوکك فکر ایدیجی که کند بینك وصفیدر * محصول بیت * عشقه اسیراولمق بنم دنیا ابتلاسندن خلاصمه چاره‌در یعنی عشق سببیله دنیا اضطرابندن قورتلمغه چاره‌در حاصلی بن عاشق اولمغله قیود دنیادن خلاص بولدم پس پیش بین عاشقلرك عاقبت اندیش فکرینی کور ویاصوکك کوروب کوزدیجی وایلریسین وعاقبتن اندیشه ایلین عاشقلری کوریعنی قوت فاکره‌لرینی کور حاصلی بن پیش بین وعاقبت اندیش اولمق سببیله عاشق اولدم ودنیا عذابندن خلاص بولدم دیمکدر (غبار خاطر حافظ ببرد صیقل عشق * صفای آینهٔ پاك پاك دینان بین) غبار خاطر حافظ لامیه‌لردر صیقل عشق بیانیه صفای آینهٔ پاك لامیه وبیانیه‌در ویاکدینان اضافت لامیه‌در * محصول بیت * حافظك خاطری غبارینی عشق صیقلی ایلتدی یعنی عشق صیقلی خاطرندن کدورتی ایلتدی پاك دینلیلرك آینهٔ پاك صفالرینی کور یعنی پاك دللرینك صفاسنی کور آینه‌دن بونده مراد قلبدر یعنی حافظ پاك دللی اولدیغیچون پاك دینلیدر ودلنك صفاسنه سبب عشقدر پاك دینان برینه پاك بینان یازنلر تکرار قافیه عیبنه مطلع دکل ایمش (وله ایضا) (نکتهٔ دلکش بکویم خال آن مهرو ببین * عقل وجان رابستهٔ زنجیر آن کیسو ببین) نکتهٔ دلکش بیانیه مهرو وصف ترکیبیدر بستهٔ زنجیران کیسو لامیه‌لردر * محصول بیت * کوکل چکیجی یعنی کوکل آلیجی وجذب ایدیجی نکته سویلیم یاخود اضافتدن منقطع اوله ویاحرف وحدت وهمزه حرف توسل وتوسط اوله پس معنی بردلکش نکته دیم اول مهرونك خالنی کور وسیر ایله یعنی نکتهٔ دلکش اول جانانك خالنی کور دیمکدر عقل وجانی اول زنجیر کیسونك بغلنمشی کور یعنی عقل وجان جانان کیسوسنك مقیدیدر مصراع ثانی نکتهٔ دلکش تتمه سیدر

کور که صدعزر ذل وحقارتله برآن حضور حضرتدن جدا اولارلر

﴿ حدیث عهد محبت زکس نمی شنوم * وفای صحبت یاران وهمنشینان بین ﴾

محبت عهدنك سوزنی کیمسه‌دن ایشتمزم یارانك ومصاحبلرك صحبتی وفاسنی کور (مفردات) (حدیث) سوز (عهد) زمان (محبت) م (زکس) کیمسه‌دن (نمی شنوم) ایشتمزم (وفای صحبت) م (یاران) م (همنشینان) مصاحبلر (بین) کور (معنای اشارتی) (الاخلاء یومئذ بعضهم لبعض عدو الا المتقین) آیت کریمه‌سی سرنجه محبت زمانك وفاسی کلامنی اهل تقوانك وعشاق خدانك غیری کیمسه‌دن دکلم واهل تقوانك غیریدن وفا اومازم اما مصاحبتی الله ایچون اولان یارانك واخوان صادقینك صحبتی وفاسنی کورکه دنیا وآخرتده دوستلقلری باقی اولوب (وحسن اولئك رفیقا) آیت کریمه‌سی سرنجه جنتده دخی بیله اولسه‌لر کرکدر

﴿ اسیرعشق شدن چارهٔ خلاص منست * ضمیر عاقبت اندیش پیش بینان بین ﴾

عشق اسیری اولمق بنم خلاصمه چاره‌در پیش بینلرك عاقبت فکر ایدیجی ضمیرنی کور (مفردات) (اسیرعشق) م (شدن) اولمق (چارهٔ خلاص) م (من) بن (است) در (ضمیر) قلب (عاقبت اندیش) عاقبت فکر ایدیجی (پیش بینان) اوکی کوریجی (بین) کور (معنای اشارتی) حضرت اللهك واهل اللهك عشق ومحبتنه اسیراولمق بنم ورطهٔ هلاکدن خلاصمه واهل الله ایله معیته چاره وسببدرکه (المرء مع من احب) در ای سالك اوکی کوریجیلرك عاقبت فکر ایدیجی ضمیرلرینی وملاحظه‌لرینی کورکه دار خلده دخی منعم علیهم اولان صدیقین ایله برابر اولمقدر

﴿ غبارخاطر حافظ ببرد صیقل عشق * صفای آینهٔ پاك پاك دینان بین ﴾

عشق صیقلی حافظك خاطرینك غبارنی ایلتدی پاك دینلرك پاك آینه سنك صفاسنی کور (مفردات) (غبار) توز (خاطر) م (حافظ) م (ببرد) ایلتدی (صیقل) جلا (عشق) م (صفای آینهٔ پاك) م (پاك دینان) م (بین) کور (معنای اشارتی) (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی المحبوب) سرنجه بحمدالله آتش عشق الهی حافظك قلبندن غبار ماسوایی احراق ایدوب انوار تجلیات ذات خدایه مستعد وپاك ایلشدر پاك دینلرك پاك آینه منك صفاسنی کورکه (لیس فی جبتی سوی الله) کلامی سرنجه قلبلرنده حضرت اللهك عشقندن غیری برشی یوقدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ نکتهٔ دلکش بکویم خال آن مهرو ببین * عقل وجان رابستهٔ زنجیر آن کیسو ببین ﴾

دلکش برنکته دیرم اول مهرونك خالنی کور عقلی وجانی اول زنجیره بکزر کیسویه باغلنمش کور (مفردات) (نکته) اسرار (دلکش) کوکل چکیجی (بکویم) دیرم (خال) بك (آن) اول (مهرو) آی یوزلو (ببین) کور (عقل وجانرا) م (بسته) باغلنمش (زنجیر) م (آن) اول (کیسو) زلف (ببین) کور (معنای اشارتی) سکا برکوکل جذب ایدیجی نکته سویلیم همان اول نور السموات والارض اولوب قلبی

(عيب دل كردم كه وحشى وضع وصحرايى مباش * كفت چشم نيم مست ترك آن آهو بين) عيب دل اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر وكردمك مفعوليدر كه حرف بيان وحشى وضع وصف تركيبى اقسامندندر وضعدن مراد طبعدر وحشى طبعتلى ديمكدر صحرايى باحرف نسبت مباش فعل نهى مخاطب اوله ديمكدر چشم نيم مست بيانيه فتى سرخوش اولميانه نيم مست ديرلر كه اضافتده بيانيه در آنه اضافت لاميه در آهودن مراد جانانيدر * محصول بيت * كوكله عيب ايلدمكه وحشى طبعتلى وصحرايى

اوله يعنى مجنون كبى طاغلره دوشمه ديديكده اول آهونك نيم مست ترك چشمنى كور يعنى بن كوهى وصحرايى ايلين اول آهونك ترك چشم نيم مستيدر (حلقه زلفش تماشاخانه باد صباست * جان صد صاحب دل انجا بسته هر مو بين) * محصول بيت * جانانك زلفى حلقه سى باد صبانك تماشاخانه سيدر يعنى سيرانكاهيدر يوز صاحب دلك جانى آنده هر مويك مقيدى كور يعنى هر برقيلنه يوز صاحب دلك جانى كرفتار در سير ايله كور (عابدان آفتاب از دلبر ما غافلند * اى ملامتكو خدارا روبين ورو بين) عابدان آفتاب اسم فاعلك مفعولنه اضافتى قبيلندندر از دلبر مالاميه عابدان مبتدأ وغافلند خبرى روبين ورو بين ضرب مثلدر يعنى صورته بقمه سيرته بق ديجك يرده استعمال ايدرلر نته كيم خسرو بيورر بيت * زاهدا بور خدا تو روبين ورو بين * كر كند دعوى برويش ما روى ومبين * محصول بيت * آفتابه عبادت ايدوب طپانلر بزم جانانمزدن غافللردر يعنى بزم جانانمز ماهيتندن آكاه دكللر والا اكا طپارلر دى پس اى ملامت ولوم ايدن كيمسه الله ايچون هر كوزلك رويته بقمه بزم جانانمز يوزينه بق كه آفتابدن اعلادر و پرستشه لايق وسزاواردر ايمدى بزانى سوديكمز ايچون لوم ايله كه حسندة بى نظيردر وآنى سومده اختيارمز يوقدر (زلف دل دز دش صبارا بند بر كردن نهاد * باهوا خواهان رهرو حيله هندو بين) دل دزد وصف تركيبيدر دز ديدندن كوكل اوغريسى ديمكدر شين جانانه راجعدر هوا خواه وصف تركيبيدر خواهيدندن محب ودوست معناسنه رهروه اضافتى بيانيه در رهرو وصف تركيبيدر يوله كيدن كيمسه وسياحه رهرو درلر حيله هندو لاميه هندو هنده منسوب ديمكدر واوله ويايله نغدر اما واوله هند مملكتنده متولد وحاصل اولنه ديرلر ويايله عامدر كرك هند ديارنده حاصل اولسون كرك اولمسون ليكن بونده ضرورت قافيه ايچون واوله اولمق لازمدر * محصول بيت * جانانك كوكل اوغريجى زلفى صبانك بوينه بند براقدى يعنى بوينه زنجير اوردى بوجلى محبه هندونك حيله سنى كور يعنى صباكه بوجليدر وزلفله يارو همراهدر حيله ايله كردنينه زنجير اوردى رهرودن مراد صبادر وهندودن زلف جاناندر وصبايه كردن وزلفه بند استعاره ايلدى معلوم اوله كه هنديلر خانك وكريزپايعنى قچغان ومسافر كش وحيله باز اولغاندرانكيچون حيله هند و بيوردى

وقالبى نوره غرق ايديجى ذات واجب الوجوده قصر نظر ايله وعقل وجانكى انجق زنجير عشق خدايه بند ايدوب فيض وتجليات انوار ذات خدايه نظر ايله

﴿ عيب دل كردم كه وحشى وضع وصحرايى مباش * كفت چشم شير كير وغنج آن آهو بين ﴾

كوكلى تعيب ايتدم وحشى اسلوبلو وصحرايى اولمه ديدى انك شيرى زبون ايديجى كوزنى واول آهونك نازنى كور (مفردات) (عيب) م (دل) كوكل (كردم) ايلدم م (وحشى) آدمدن قاچيجى (وضع) اسلوب (صحرايى) م (با) نسبيه (مباش) اولمه (كفت) ديدى (چشم) كوز (شير كير) ارسلان طوتيجى (غنج) ناز (آن) اول (آهو) جيران (بين) كور (معناى اشارتى) (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) آيت كريمه سى سر نجه كوكله تعيب ايتدم باعث خلقتك تحصيل معرفة الله ايكن نيچون وحشى وصحرايى حيوان صفتلو هوايى اولورسين اوله كوكلم ديدى (قلب المؤمن بين اصبعين من اصابع الرحمن يقلبه كيف يشاء) انك ارسلانلر زبون ايديجى ومستغنى بالذات اولجى نظر واستغناسنه نظر ايله كه قبضيات اوله سن

﴿ حلقهٔ زلفش تماشاخانهٔ باد صباست * جان صد صاحب دل انجا بستهٔ هر مو بين ﴾

انك زلفنك حلقه سى باد صبانك تماشاخانه سيدر هر موينه انده يوز صاحب دلك جانى باغلنمش كور (مفردات) (حلقهٔ زلف) م (ش) انك (تماشا) م (خانه) م (باد) يل (صبا) م (است) در (جان) م (صد) يوز (صاحب) م (دل) كوكل (انجا) انده (بسته) باغلنمش (هر مو) هرقيل (بين) كور (معناى اشارتى) اول محبوب حقيقينك دائرهٔ اسما وصفاتنده هر براشيا براسمه مظهر اولمشدر انكيچون اهل فيضك خانهٔ تماشاسى ونظرگاهى انجق خدانك اراده سيدر زيرا حق تعالى هر بر اسماءنه يوز بيك صاحب دلك جانى باغلمشدر سن دخى اكا نظر ايليه سن

﴿ عابدان آفتاب از دلبر ما غافلند * اى ملامت كو خدارا رومبين ورو بين ﴾

آفتاب پرستلر بزم دلبرمزدن غافللردر اى ملامتكو الله ايچون بنم يوزمه باقمه انك يوزنه باق (مفردات) (عابدان آفتاب) كونشه طپانلر (از) من (دلبر) م (ما) بز (غافلند) غافللردر (اى ملامتكو) اى ملامت سويليجى (خدارا) الله ايچون (رو) يوز (مبين) كورمه (رو) م (بين) كور (معناى اشارتى) مظهر قهر وضلالت اولوب آفتاب پرست اولانلر بزم معبود بالحق اولان محبوب حقيقيمزك اسرار تجلياسندن وقهر وجلالندن بى خبر وغافللردر اى حالات سينهٔ عشاقه لوم وانكار ايديجى الله ايچون بنم يوزمه واحوالمه باقمه همان حضرت مقلب القلوبك تجلياتنه نظر ايله كه (قل كل من عند الله)

﴿ زلف دل دزدش صبارا بند در كردن نهاد * باهواداران رهرو حيلهٔ هندو بين ﴾

انك دل دزد زلفى صبانك بوينه بند قودى رهرو عاشقلره هندونك حيله سنى كور (مفردات) (زلف) م (دل دزد) كوكل سرقت ايديجى (ش) انك (صبارا) صبانك (بند) باغ (در كردن) بوينه (نهاد) قودى (با) للملابسه (هواداران)

محبت طوتيجيلر (رهرو) يول كيديجى (حيله) م (هندو) سياه (بين) كور (معناى اشارتى) اول مقلب القلوبك كوكللرده اولان تصرف وتقليبنى كور كه (وسارعوا الى مغفرة من ربكم) امرينه امتثالا كيجه وكوندز الله يولنه باد صبا كبى سعى ايديجى طالب صادقك قلبى اوزره قبض وحجاب بشريه دن بربند وبرپرده قودى وآداب شرع اوزره راه مستقيمده كيدن عاقللره اول فاعل مختارك قسوت وضلالته اولان تقليباتنى كور كه عقلار متحير اولمشدر (يضل من يشاء ويهدى من يشاء) (لا يسئل عما يفعل)

﴿ آنكه من در جست وجوى او زخود بيكسو شدم * كس نديدست ونبيند مثلش از هر سو بين ﴾

اول كيمسه كه بن انك طلبنده كندمدن برجانبه اولدم انك مثلنى كيمسه كورمشدر وكورمز هر برجانبدن نظر ايله (مفردات) (آنكه) اول كيمسه كه (من) بن (در) فى (جست وجو) طلب (او) انك (زخود) كندمدن (بيكسو) برجانبه (شدم) اولدم (كس) كيمسه (نديدست) كورمشدر (نبيند) كورمز (مثل) م (ش) انك (از هر سو) هر طرفدن (بين) كور (معناى اشارتى) اول محبوب حقيقيكه نفسمى ووجودمى كندوسنك طلبى يولنده محو وفنا ايلدم ذاتنده وصفاتنده وعقوللرى عاجز قلنيجى افعال حكمت آميزنده انك مثلنى كيمسه كورمشدر وكورمك دخى ممكن دكلدر همان عجز وتسليم ايله هر يوزدن رحمته نظر ايليه سن

﴿ حافظ ار در كوشهٔ محراب مى نالد رواست * اى ملامتكو خدارا آن خم ابرو بين ﴾

حافظ اكر محراب كوشه سنده ناله ايلرسه روادر اى ملامت سويليجى الله ايچون اول خم ابرويى كور (مفردات) (حافظ) م (ار) اكر (در) فى (كوشهٔ محراب) م (مى نالد) ناله ايدر (روا) لايق (است) در (ملامتكو) ملامت سويليجى (خدارا) الله ايچون (خم) بوكلم (ابرو) قاش (بين) كور (معناى اشارتى) اكر حافظ اول مثلى ونظيرى اولميان محبوب حقيقينك ذات بيچونه وغيب هويته دائم متوجه اولوب دركاه عزتنده صدهزار تضرع وابتهال ايله قربت احديه سنه وصول ايچون ناله وفغان ايلسه روادر اى احوال عشاق انكار ايله ملامت ايديجى غافل بركره انصاف ايدوب اول مستغنى عن العالمين اولان محبوب حقيقينك علو شأننه برنظر ايله كه ناله ونيازدن غيرى چاره يوقدر

﴿ از مراد شاه منصور اى فلك سر برمتاب * تيزئ شمشير بنكر قوت بازو بين ﴾

اى فلك شاه منصورك مرادندن باش چويرمه شمشيرنك تيزلكنه نظر ايله بازوسنك قوتنى كور (مفردات) (از) من (مراد) م (شاه منصور) م (اى فلك) م (سر) باش (متاب) بوكمه (تيزى) كسكينلك (شمشير) قيلج (بنكر) باق (قوت) م (بازو) م (بين) كور (معناى اشارتى) بزى عشق ومعرفة الله يولنه ارشاد ايديجى منصور ومؤيد من عند الله شاه حقيقت اولان مرشد كاملمزك مرادندن اى فلكجاه اولان منكر واهل صورت باش چويرمه واحوال غيبيه لرين انكار ايله شمشيرنك

(آن كه من در جست وجوى او زخود بيكسو شدم * كس نديدست ونبيند مثلش از هر سو بين) * محصول بيت * اول جانان كه بن آنى ارايوب ابر دمده كندمدن برجانبه كتدم يعنى انك طلبنده كندمدن كچدم كيمسه انك مثلنى نه كورمشدر ونه كوره جكدر هرجانبدن سير ايله (حافظ ار در كوشهٔ محراب رومالد رواست * اى ملامتكو خدارا آن خم ابرو بين) * محصول بيت * اكر حافظ محراب كوشه سنده يوزين سورترسه روادر يعنى جائزدر اى ملامت سويليجى الله ايچون اول خم ابروى جانانى كور كه نيجه كوشهٔ محرابه مشابهدر پس اول وجهله كه كوشهٔ محرابه يوزم سوررم ايمدى اى بنى لوم وملامت ايلين كيمسه بنى بو ايشده معذور طوت (از مراد شاه منصور اى فلك سر برمتاب * تيزئ شمشير بنكر قوت بازو بين) * محصول بيت * اى فلك شاه منصورك مرادندن باش دوندرمه يعنى سر كشلك ايلمك قليجك كسكينلكنى كور وقوت بازويى كور يعنى قليجى كسكين و بازوسى قويدر ايمدى صقين امرينه مخالفت ايلمه حاصلى امرينه مطيع ومنقاد اول ديمكدر

(وله ایضا) (شاه شمشاد قدان خسرو شیرین دهنان * که بمژکان شکند قلب همه صف شکنان) شاه شمشاد قدان لامیه شمشاد قد وصف ترکیبدر شمشاد قامتلی دیمکدر شمشادک شینک فتحی و کسریله شمشیر اغاجی الف ونون ادات جمعدر خسرو و شیرین دهنان بوده لامیه در شیرین دهن وصف ترکیبدر طاتلی آغزلی دیمک اولور والف ونون ادات جمعدر شاه مبتدا وخسرو اندن بدل وبیت ثانی

تیر انکند نظر ایله وقوت قدسیه‌سنی کورکه احوال اهل اللهی انکار سوء خاتمه‌یه سببدر اعاذنا الله من ذلك

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ شاه شمشاد قدان خسرو شیرین دهنان
که بمژکان شکند قلب همه صف شکنان ﴾

سرو قدلرك شاهی شیرین دهنلرك خسروی که جمله صف شکنلرك قلبنی مژکانیله صیر (مفردات) (شاه) م (شمشاد قدان) سرو بویلولر (خسرو) پادشاه (شیرین دهنان) آغزی طاتلولر (بمژکان) کیرپکلریله (شکند) قیرر (قلب) یورك (همه) جمله (صف شکنان) صف قیریجیلر (معنای اشارتی) راه عشقده استقامت واخلاص سایه‌سنده ینابیع حکمت لسانندن جاری اولانلرك پادشاهی اولان مرشد کاملکه جمله قیل وقال ایله وزهد وصلاح ایله خلق اوزره غالب وعلو واستکبار ایدیجیلری نظر وهمتیله زبون ومغلوب ایدیجیدر

﴿ مست بگذشت ونظر بر من درویش انداخت
گفت کای چشم وچراغ همه شیرین سخنان ﴾

مست اوغرادی وبن درویشه نظر والتفات ایلدی دیدیکه ای جمیع شیرین سخنلرك چشم وچراغی (مفردات) (مست) م (بگذشت) کچدی (نظر) م (بر) علی (من) بن (درویش) م (انداخت) اتدی (گفت) دیدی (چشم) کوز (چراغ) م (همه) جمله (شیرین) طاتلو (سخنان) سوزلر (معنای اشارتی) اول پیر مشفق شراب عشق لایزالیله مست ومستغرق اولدیغی حالده کمال تواضعندن بکا اوغرادی بن درویش بی‌نوانك حال پریشانمه شفقت ومرحمتله برنظر بیوروب دیدیکه ای جمیع شیرین سخنلرك چشمی وچراغی وحجاب بشریتك مبتلاسی وقیل وقالك کرفتاری

﴿ تاکی از سیم وزرت کیسه تهی خواهد بود
بنده من شو وبر خور ز همه سیم تنان ﴾

قچانه‌دك سنك کیسه‌ك سیم وزردن بوش اولسه کرك بنم غلامم اول وجمیع سیم‌تنلردن یمش یه (مفردات) (تاکی) نیجه‌یه‌دك (از) من (سیم) کومش (زر) التون (ت) سنك (کیسه) م (تهی) بوش (خواهد بود) اولسه کرك (بنده من) بنم غلامم (شو) اول (بر) یمش (خور) یه (زهمه) جمله‌دن (سیم تنان) کومش تنلولر (معنای اشارتی) نیجه‌یه‌دك بو عاریت اولان قیل وقال ایله وعلوم ظاهره‌نك ثباتیله اضمار ومجاز وفصاحت وبلاغت قیدنده اولوب باقی ولایزال اولان حالات عشق خدادن وانوار معرفة اللهدن خالی اولورسن کل بکا انابت ایله تسلیم اول که جمیع مظاهر انوار معرفة الله اولان اولیاء اللهدن غذای روحانیت بوله‌سن

﴿ کمتر از ذره نه پست مشو مهر بورز
تا بخلوتگه خورشید رسی چرخ زنان ﴾

خبر مبتدا ومصراع ثانی صفت مبتدا که حرف رابط صفت قلبدن مراد بونده لشکردر اورته‌سیدر که پادشاهلر وسردارلرك یریدر قلب همه اضافتی لامیه در همه صف شکنانی تأکیددر فارسیده ادات تأکید مقدم اولمق جائزدر صفدن مراد عسکر صفیدر یعنی عسکر صفنی هزم و کسر ایدیجی صف شکن وصف ترکیبیدر * محصول بیت * شمشاد قامتلرك شاهی شیرین دهنلرك پادشاهی انجلاین شاه که مژکانیله جمیع صف شکنلرك قلبنی هزم وکسر ایدر یعنی آلایلرصیر (مست بگذشت ونظر بر من درویش انداخت * گفت کای چشم وچراغ همه شیرین سخنان) مست بگذشت خبر مبتدا اواو حرف عطف نظر انداختك مفعول صریحی و بر من غیر صریحی من درویش بیانیه * محصول بیت * شاه مست کچدی وبن درویشه نظر صالدی ودیدیکه ای جمیع طاتلی سوزلیلرك کوزی وکوز ینك نوری وآیدینی (تاکی از سیم وزرت کیسه تهی خواهد بود * بنده من شو وبر خور ز همه سیم تنان) بو بیت مقول قولك تتمه سیدر یعنی اول بیت بو بیته مرهوندر * محصول بیت * شاه بن درویشه دیدی قچنه‌دك کیسه‌ك سیم و زردن خالی اولسه‌در یعنی نیجه بر افلاس وفقر چکرسن بنم قولم اول وجمیع سیم تنلردن برخوردار وبهره مندا اول یعنی بنم قولم اولمق سببیله جمیع محبوبلر سکا مطیع ومنقاد اولور زیرا محبوبلرك شاهی یم (کمتر از ذره نه پست مشو مهر بورز * تا بخلوتگه خورشید رسی چرخ زنان) بو بیت ده تتمه مقول قولدر * محصول بیت * ذره‌دن اکسك دکلسن الحق اولمه یعنی الحقد، قالمه محبت اوزره اول یعنی محبته سعی ایله تا که خلوتگه خورشیده ایریشه‌سن رقص ایده‌رك

یعنی بکا عاشق اول تا که مرتبهٔ خورشیده ایریشه‌سن دونه دونه ذره‌لر دن قالقوب خورشیده ایرشد بکی کبی حاصلی بنم محبتم سنی چرخ چارمینه ایرشدرر

(بر جهان تکیه مکن در قدحی می داری * شادی زهره جبینان خور ونازك بدنان) قدحی یا حرف وحدت ومی داری ایکی وجهه

ذره‌دن کمتر دکلسن الحق اولمه محبته چالش تا چرخ اورارق خورشیدك خلوتخانه‌سنه ایریشه‌سن (مفردات) (کمتر) زیاده اکسك (از) من (ذره) م (نه) دکلسن (پست) الحق (مشو) اولمه (مهر) محبت (بورز) چالش (تا) حتی (بخلوتگه خورشید) کونشك خلوتخانه‌سنه (رسی) ایرشه‌سن (چرخ زنان) چرخ اوریجی (معنای اشارتی) کونش قارشوسنده رقص ودور ایلین ذره‌دن کمتر دکلسن الحق اولمه که سن اکرم مخلوقاتدن‌سن ماخلق لهك اولان عشق ومعرفة اللهه سعی ایله تا که ذوق روحانیت بولوب سنده آفتاب حقیقتك حضور معنویه‌سنده چرخ ورقص اورارق حرم قدس الهیده اولان مقام قربیت تامه‌یه واصل اوله‌سن

﴿ بر جهان تکیه مکن ور قدحی می داری
شادی زهره جبینان خور ونازك بدنان ﴾

جهانه اعتماد ایله اکر بر قدح شراب طوتار ایسك زهره جبینلر ونازك بدنلر شوقنه ایچ (مفردات) (بر) علی (جهان) م (تکیه) اعتماد (مکن) ایلمه (ور) واکر (قدح) م (یا) وحدتیه (می) شراب (داری) طوتار ایسك (شادی) سرور (زهره) یلدز (جبینان) النلر (خور) ایچ (نازك بدنان) م (معنای اشارتی) بو جای تحصیل اولوب سریعة الزوال جهانه اعتماد ایله اکر حضرت اللهك عون واحسانیله عشق ومعرفة الله شرابندن حظ ونصیبك وار ایسه انوار معرفة اللهیه وانوار محمدیه‌یه ظاهرا وباطنا مستغرق اولان اولیاء اللهك شوق وعشقنه نوش ایله ودائم اولیاء الله ایله مصاحبت ایله که صحبت مؤثره وطبیعت سارقه‌در

﴿ پیر پیمانه کش من که روانش خوش باد
گفت پرهیز کن از صحبت پیمان شکنان ﴾

بنم مظهر عشق الهی اولان پیرم که جانی خوش اولسون عهدی صیجیلرك صاحبتندن پرهیز ایله دیدی (مفردات) (پیر) م (پیمانه کش) قدح چکیجی (من) بن (روان) جان (ش) انك (خوش) م (باد) اولسون (گفت) دیدی (پرهیز) م (کن) ایله (از) من (صحبت) م (پیمان شکنان) عهدنی قیریجیلر (معنای اشارتی) بنم شراب ادنیهٔ عشق الهی ورحیق زلال معرفة اللهی نوش ایدیجی پیر روشن ضمیرمکه انك روح پرفتوحی شاد اولسون بکا کمال شفقتدن نفس وهوا اهل اولان دنیا پرستلرك مصاحبتندن اعراض واجتناب ایله دیدیکه علامهٔ عصر اولسه دخی اهل نفس اولان کیمسه‌لرده خیر یوقدر

﴿ با صبا در چمن لاله سحر میگفتم
که شهیدان که اند این همه خونین کفنان ﴾

لاله باغچه‌سنده سحر وقتی صبایه دیدم بو جمیع خونین کفنلر کیملک شهیدلریدر (مفردات) (باصبا) صبایه (درچمن) باغچه‌ده (لاله) م (سحر) م (میگفتم)

تحملدر بریسی می میمك فتحیله شراب وبریسی ده میمك کسریله ادات حال اوله پس اولکی وجه اوزره می متصل یازلمق کرك وایکنجی وجه اوزره متصل زهره جبین ونازك بدن وصف ترکیبلردر زهره آلنلی ونازك بدنلی دیمکدر زهره یلدزی بر براق کوکب اولدیغیچون آلن اثبات ایدرلر یعنی براق آلنلی * محصول بیت * بو بیتده مقول اندر جهانه طیانه یعنی اعتماد ایلمه واکر بر قدح شرابك وار ایسه زهره جبین ونازك بدن محبوبلر عشقنه ایچ ودنیانك وفاسنه اینانمه حاصلی عیش ونوشه مشغول اول ودنیا حالنه معتمد اولمه زیرا دنیانك بقاسی یوقدر یعنی دنیا کیمسه‌یه باقی دکل (پیر پیمانه کش ماکه روانش خوش باد * گفت پرهیز کن از صحبت پیمان شکنان) پیمانه کش وصف ترکیبیدر کشیدندن پیمانه چکیجی یعنی قدح ایچیجی که روانش خوش باد حشو ملیح صنعتیدر پیمانه شکن وصف ترکیبیدر عهد صیجی یعنی وفاسز وغدار * محصول بیت * بزم پیمانه کش وباده نوش پیرمزکه روحی روانی خوش اولسون دیدیکه پیمانه شکنلر صحبتندن پرهیز ایله یعنی مصاحبتلرندن اعراض ایله حاصلی وفاسز وغدارلره مقارنت ایلمه (باصبا در چمن لاله سحر میگفتم * که شهیدان که اند این همه خونین کفنان) که حرف رابط مقول قول شهیدان که اضافتی لامیه وکه اسمدر کیم معناسنه واند آنك جمعی خونین کفن وصف ترکیبدر قانلی کفنلی دیمکدر * محصول بیت * سحر وقتنده لاله چمنده صبایه دیدمکه کیمك شهیدلریدر بو قدر قانلی کفنلیلر لاله‌لری خونین کفن شهیدلره تشبیه ایلمش تجاهل طریقیله

دیدم (شهیدان) م (کهاند) کیملرك (این) بو (همه) جمله (خونین کفنان)
قانلی کفنلولر (معنای اشارتی) روضهٔ مجلس اهل اللهده اهل مکاشفه دن برصافی
دادن سحر وقتی سؤال ایلدمکه بو (موتوا قبل ان تموتوا) سرینك مظهری وکلی
اوصاف بشریه‌دن منسلخ اولمش میت متحرکلر (قلوب الاحرار قبور الاسرار
ثیابهم کفنهم) سرنجه بوقدر خونین کفنلولر عجب کیملک سیف عشق ایله شهید
معنوی اولمشلردر

﴿ کفت حافظ من وتو محرم این رازنه ایم *
ازمی لعل حکایت کن وشیرین دهنان ﴾

دیدی ای حافظ بن وسن بوسرك محرمی دکلز قرمزی شرابدن وشیرین دهنلردن
حکایت ایله (مفردات) (کفت) دیدی (حافظ) م (من) بن (تو) سن (محرم)
م (این راز) بوسر (نه ایم) دکلز (از) من (می لعل) قرمزی شراب (حکایت)
م (کن) ایله (شیرین دهنان) اغزی طاتلولر (معنای اشارتی) (رحم الله امرأ عرف
قدره ولم یتعد طوره) سرنجه دیدی ای حافظ بوعلم حضرت اللهه مفوض اسرار
روحانیه‌دن وعاشق ایله معشوق اراسنده اولان شیوه‌لردن برامر معنوی وذوق
روحانیدر بن وسن بو اسراره محرم دکلز بزم وظیفه‌مز شراب عشق خدادن وکلمات
قدسیهٔ اهل اللهدن حکایت ایله مردان خدادن استمداددر

﴿ دامن دوست بدست آرو زدشمن بکسل *
مردیزدان شو وایمن کذر ازاهرمنان ﴾

دوست دامنی اله کتور ودشمندن کسل الله دوستی اول وشیاطیندن امین کچ
(مفردات) (دامن) اتك (دوست) م (بدست) اله (آر) کتور (ز) من
(دشمن) م (بکسل) کسل (مردیزدان) الله آدمی (شو) اول (ایمن) سلامت
(کذر) کچ (ازاهرمنان) شیطانلردن (معنای اشارتی) همان حب فی الله وبغض
فی الله ایله حضرت اللهك دوستلریله یاراول ودشمنی اولان اهل دنیادن واهل نفس
وهوادن کسل (اذا ذکرالله خنس الشیطان) سرنجه روزوشب کلمهٔ توحید ولفظهٔ
جلال ایله حضرت الهی ذکری دوام اوزره الله دوستی اول انسان وجن شیطانلردن
امین اول وشرلردن خلاص اول

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کابرك رازسنبل مشکین نقاب کن * یعنی که رخ بپوش وجهان راخراب کن ﴾

کل پیراغنه مشکین سنبلدن نقاب ایله یعنی که یوزکی اورت وجهانی خراب ایله
(مفردات) (کل برك را) کل پیراغنه (ز) من (سنبل مشکین) م (نقاب) م (کن)
ایله (یعنی) م (رخ) یکاف (بپوش) اورت (جهان را) م (خراب) م (کن)
ایله (معنای اشارتی) ای عاشق صادق (اولیائی تحت قبابی لایعرفهم غیری)
حدیث شریفی سرنجه علم ومعرفتله وطاعت وکراماتله حسنکی مزاد وبروب کندیکی

(کفت حافظ من وتو محرم این رازنه ایم *
ازمی لعل حکایت کن وسیمین ذقنان)
* محصول بیت * صبادیکه ای حافظ
بن وسن بورازڭ محرمی دکلز پس قرمزی
شرابدن حکایت ایله وسیمین ذقن
پسرلردن یعنی محبوسانی ترك ایدوب
مغیبادن بحث قوکه غایبی خدایاور انجق
حاصلی بونڭ کبیلر قضا وقدره وعلم
خدایه مفوضدر بونلردن بحث منهیدر
(دامن دوست بدست آرزدشمن بکسل
* مردیزدان شو وایمن کذرازاهرمنان)
* محصول بیت * بو بیتده صبانڭ
مقولندندر دوستڭ اتکنی اله کتور
ودوشمندن کسل یزدان یعنی خدااری
اول ودیولردن وشیاطیندن امین کچ
یعنی خدا پرست اول وشیطانلردن سالم
ومسلم کچ زیرا خدا دوستلرینی حفظایدر
انلردن (وله ایضا) (کابرك رازسنبل
مشکین نقاب کن * یعنی که رخ بپوش
وجهانی خراب کن) کابرك کل پیراغی
مراد رخ جانادر سنبل مشکین کاکل
وکیسوزلف اولق جائز نقاب یوز
اورتسی جهانی یا حرف تنکیر * محصول
بیت * کل پراغنه سنبل مشکیندن
نقاب ایله یعنی یوزکی زلفکله وکیسو
یاکاکلکله اورت کیمسه کورمسون یعنی که
یوزڭ اورت وجهانی خراب ایله حاصلی
جمیع عالم سنڭ یوزکی کورمکه مشتاقدر
پس یوزڭ بونلرله ستر ایدنجه عالم
حسرت واشتیاقدن خراب اولور

(بفشان عرق زچهره واطراف باغرا * چون شیشهای دیدهٔ ماپر کلاب کن) بفشان فعل امر مفرد مخاطب سلاك وصاچ
معناسنه اصلی بیفشان ایدی ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی عرق زرواو حرف عطف اطراف باغ مصراع ثانی‌یه مرهون
شیشهای دیده بیانیه ومایه اضافتی لامیه * محصول بیت * چهره کدن عرق صاچ وباغك اطرافنی بزم کوزمز شیشه‌لری کبی
پرکلاب ایله کوزیاشنه بونده کلاب اطلاق

هلاك ایله همان سبب رزق حلال اولان حرف وصنایع وشرف مردان خدا اولان
دیوانه‌لك وخراباتیلك پرده‌لرنده کل برك ذاتکه نقاب ایله وحالکی ستر ایلیوب
ملك جهانی خراب ایله

﴿ بفشان عرق زچهره واطراف باغرا * چون شیشهای دیدهٔ ماپر کلاب کن ﴾

یوزکدن عرق صاچ وباغك اطرافنی بزم کوزمز شیشه‌لری کبی پرکلاب ایله (مفردات)
(بفشان) صاچ (عرق) م (زچهره) یوزدن (اطراف باغ را) م (چون)
مثل (شیشها) شیشه‌لر (دیدهٔ ما) بزم کوزمز (پر) طاو (کلاب) کل صوینی
(کن) ایله (معنای اشارتی) آتش وحرارت عشقله چهره کدن ووجود ضیعه‌کدن
عرق ونور صاچ تاکه باغ وجودك اطرافنی بزم اشکك خونابه پر اولمش کوزمز
شیشه‌سی کبی کلاب ایله پر ایلیه‌سن زیرا بهارك نباتاتی شمسك حرارتی وارلك
کریه سیله حاصل اولدیغی کبی باغ وحدتده اسرار ومعرفة الله کوزیاشیله وقلب
آتشیله‌در

﴿ بکشا بشیوهٔ نرکس پرخواب مست را * وازرشك چشم نرکس رعنا بخواب کن ﴾

مست پرخواب چشمك شیوه ایله آچ برشکدن رعنا نرکسك چشمنی خوابده ایله (مفردات)
(بکشا) آچ (بشیوه) کوز اوجیله باقمغله (نرکس) کوز (پر) طاو (خواب)
اویقو (مست را) م (از) من (رشك) کونو (چشم) کوز (نرکس) م (رعنا)
کوزل (بخواب) اویقوده (کن) ایله (معنای اشارتی) ای عاشق عارف ماسوی
اللهدن اویوش وعشق خدا ایله مست اولمش چشمکی نظر رحمت ایله برآچ تاکه نظری
الایش ماسواده اولان زاهد خشك وغرض اهلی مغلوب النفس اولان صوفی پشك
ریزان رشك وحسددن رعنا نرکس کبی زعم ایلدیکی چشم بیناسنی خواب حیرتده ایله که
نظرین بیننده فرق ظاهر اوله

﴿ ایام کل چو عمر رفتن شتاب کرد * ساقی بدور بادهٔ کلکون شتاب کن ﴾

کل زمانی عمر کبی کیتمکه استعجال ایلدی ای ساقی بادهٔ کلکون دورنده شتاب ایله
(مفردات) (ایام کل) م (چو) مثل (عمر) م (برفتن) کیتمکه (شتاب) عجله
(کرد) ایلدی (ساقی) م (بدور بادهٔ کلکون) کل رنکلی شراب دورنه (شتاب)
عجله (کن) ایله (معنای اشارتی) محبوب حقیقی‌یه وصلت ایامی تمر مر السحاب
اولان عمر کبی کیتمکه استعجال ایلدی هنوز وصلت میسر اولمدی ای ساقی شراب
وحدت الهی اولان پیر برزی بلا اختیار ماسوادن قطع ایدیجی مصبوغ بصبغة الله
اولان شراب لدنیهٔ لایزالیه احسان عجله ایله که قبل الموت مراد مز
حاصل اوله

﴿ بوی بنفشه بشنو وزلف نکار کیر * بنکر برنك لاله وعزم شراب کن ﴾

بنفشه‌نك رایحه سنی ایشت ونکارك زلفنی طوت لاله‌نك رنکنه باق وشرابه قصد ایله
(مفردات) (بوی) رایحه (بنفشه) م (بشنو) ایشت (زلف) م (نکار) محبوب

ایلدی زیرا کلاب کبی صافی وشوردر
بو بیت جانانك عرقینك کثرتی ویرد
(بکشا بشیوهٔ نرکس پرخواب مست را *
وازرشك چشم نرکس رعنا بخواب کن)
شیوه بونده ناز معناسنه‌در نرکس پرخواب
مست بیانیه‌لردر مراد بونده چشم
جاناندر تشبیه کنایه طریقیله وازرشك
واو حرف عطف رشك حسد وغبطه یه‌ده
دیرلر چشم مبتدأ نرکسه اضافتی لامیه‌در
مجازا ورعنایه اضافت بیانیه بخواب
باحرف صله خواب اویقو بخواب کن
اویوت دیمکدر * محصول بیت *
چشم مست پرخوابکی شیوه ونازله آچ
اندنصکره نرکس رعنا چشمکی خوابده ایله
یعنی چشم نرکسی اویوت حاصلی
سنك مستانه چشمك شیوه ونازندن
حجاب ایدوب رشکدن کندینی اویقویه
اوره مصراع ثانینك معناسنی نرکس رعنا
کوزك اویقوده قیل دیین ورشکدن رعنا
نرکسك چشمنی خوابده ایله دیین کوزلرینی
یوموب دندبات سویلشلر (ایام کل
چو عمر برفتن شتاب کرد * ساقی بدور
بادهٔ کلکون شتاب کن) برفتن باحرف
صله ساقی منادی بدور بادهٔ کلکون
باحرف صله واضافتلر لامیه وبیانیه‌در
* محصول بیت * کل زمانی عمر کبی کیتمکه
شتاب ایلدی یعنی عجله ایلدی چونکه
بویله‌در ای ساقی سنده بادهٔ کلکون
دورینه شتاب ایله یعنی عجله ایله حاصلی
سنده قرمزی شراب قدحنی تیز حجك
دوره کتور یعنی دوره دوندر قدحی
نوش ایدهلم بادهٔ کلکون (بوی بنفشه
بشنو وزلف نکار کیر * بنکر برنك لاله
وعزم شراب کن) بوی بنفشه لامیه
وبشنوك مقدم مفعولی بونده بشنو بوی
معناسنه‌در یعنی حواس ظاهره بری برنك

معناسنه کلور واو حرف عطف زلف نکار لامیه وکیرك مقدم مفعولی عزم شراب مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت *
بنفشه قوقوسنی ایشت ونکارك زلفنی طوت زیرا رنکده وبوده بنفشه‌یه بکزر لاله رنکنده نظر ایله یعنی لاله‌یی سیر ایله اندنصکره
شرابه عزم ایله یعنی اول اوچه بودردنجی بی یار ایله حاصلی بهار زماننده باده نوش اول دیمکدر

(كبر) طوت (بنكر) باق (با) للملابسه (رنك) م (لاله) م (عزم) قصد (شراب) م (كن) ايله (معناى اشارتى) اول پيرديدى اى عاشق دماغ جانكى روايح اضاف نفسانيهٔ كونيندن پاك ايدوب همان روايح مسكيهٔ نفحات الهيه ايله معطرايله وصفات الله ايله متصف اول اثر سجوددن سيماى صلاحى اولان اهل اللهك رنك معنويلرينه وحالات غيبيه لرينه نظرايله ودائم عشق ومعرفة الله تحصيلنه سعى ايله

﴿ همچون حباب ديده بروى قدح كشاى ❁ وين خانه راقياس اساس ازحباب كن ﴾

حباب كبى چشمكى قدحك يوزينه آچ بوخانه نك بنا واساسنى حبابدن قياس ايله (مفردات) (همچون) مثل (حباب) صوقبارجغى (ديده) كوز (با) للملابسه (روى) يوز (قدح) م (كشاى) آچ (وين) بو (خانه را) م (قياس) م (اساس) تمل (از) من (حباب) م (كن) ايله (معناى اشارتى) درياى وحدت اوزره درونى هواى عشق ومعرفة الله ايله پراولمش عارف بالله لر كبى چشمكى دائم قدح قلبى علوم لدنيهٔ ربانيه ايله مملو اولمش رجال اللهك جانبنه آچ وانلره توجه ايله وبو سريعة الزوال دنياىى حباب كبى بى بقا وتمامسز ربنا وبرخيال قياس ايله

﴿ زانجاكه رسم وعادت عاشق كشئ تست ❁ باديكران قدح كش وباماعتاب كن ﴾

اول محلدن كه سنك عاشق كشلك رسم وعادتيدر غيريلرله قدح چك وبزه عتاب ايله (مفردات) (زانجاكه) اول يردن كه (رسم وعادت) م (عاشق كشى) عاشق اولدر يجيلك (تو) سن (است) در (باديكران) غيريلرله (قدح) م (كش) چك (باما) بزه (عتاب) م (كن) ايله (معناى اشارتى) (اذا عشق العبد قتله وذاقتته فانا ديته) خبرى و (اشد البلاء على الانبياء ثم الاولياء ثم الامثل فالامثل) حديث شريفى سرنجه اول مقامده كه سنك عاشق كشلك رسم وعادتك وار در غيريلره قدح چك ومراد لرينى بخش ايله وبزه مايهٔ سعادت اولان درد وبلا ومحو وفنا دوائنى احسان ايله

﴿ حافظ وصال ميطلبد ازره دعا ❁ يارب دعاى خسته دلان مستجاب كن ﴾

حافظ وصال طلب ايلر دعايولندن يارب خسته دللرك دعاسنى مستجاب ايله (مفردات) (حافظ) م (وصال) م (ميطلبد) طلب ايلر (ازره دعا) دعايولندن (يارب دعاى خسته) م (دلان) كوكلر (مستجاب) م (كن) ايله (معناى اشارتى) يارب حافظ بيچاره نك سكا لايق برعملى يوقدر همان بحر دستك رحمت واسعه كه اعتماد ايله دعاونيازايله سنك وصلتكى طلب ايلر يارب بو عاجز ومحتاج خسته دللرك دعاسنى مستجاب ومرادنى حاصل ايله آمين بجاه فخر المرسلين صلى الله تعالى عليه وسلم

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ صبحست ساقياقدحى پرشراب كن ❁ دور فلك درنك ندار دشتاب كن ﴾

صبا حدر اى ساقى برقدحى پرشراب ايله فلكك دورى اكلنمك طوتمز شتاب ايله (مفردات) (صبحست) صباحدر (ساقيا) م (قدح) م (يا) وحدتيه (پر) طاو

﴿ شراب ﴾

(همچون حباب ديده بروى قدح كشاى * وين خانه راقياس اساس ازحباب كن) حباب حاى مهمله نك فتحيله صويك قبرجغى اماحانك ضميله قرايلان جنسنه ديرلرديده يى حبابه تشبيه ايلدى بروى قدح باحرف صله واضافت لاميه وين خانه را واوحرف عطف وخانه دن مراد جهاندر ورا حرف تخصيص قياس اساس مصدرك مفعولنه اضافتيدر * محصول بيت * كوزكى حباب كبى قدحك يوزينه آچ يعنى قدحك يوزينه باق حباب كبى زيرا حباب قدحك يوزنده اولور اندنصكره بو جهانك تملنى وبقاسنى حبابدن قياس ايله يعنى حباب بى بقا اولديغى مشخصدر پس اساس جهانيده بوخانه دن قياس ايله يعنى ثباتى يوق حباب كبى حاصلى باده نوش اول ودنياىى حباب كبى ضعيف بنيه وسريع الزوال اعتبار ايله (زانجاكه رسم وعادت عاشق كشئ تست * باديكران قدح كش وباماعتاب كن) زانجاكه بوتركيبك معناسى اول مرتبه دن واول مقامدن ديمكدر عادت ورسم برمعنايه در عاشق كش وصف تركيبيدر عاشق اولدريجى معناسنه ويا حرف مصدر باديكران باحرف مصاحبت وباماعتاب باحرف صله عتاب آزارلق وقاقيق * محصول بيت * اول مرتبه دن كه سنك عاشق اولدريجيلك رسم وعادتكدر يعنى عاشق كشلك سكا خوى اولديغى جهتدن دشمنلرايله باده ايچ وبزه عتاب ايله يعنى بزى بحضور ايله حاصلى دشمنلر ايله باده ايچوب وبزى معاتب ايلك بزى اولدررر زيرا عاشقرز سنك ايسه عاشقلرى اولدرمك خويكدر (حافظ وصال ميطلبد ازره دعا * يارب دعاى خسته دلان مستجاب كن) ازره دعا دعا جهتندن يعنى دعا ايله * محصول بيت * حافظ دعا ايله وصال ايستر باالله خسته دللر دعاسنى مستجاب ايله يعنى حافظ خسته دل دعا ايله وصال ديلر يارب دعاسنى قبول ايله يعنى جانانه ايصال ايله (وله ايضا) (صبحست ساقيا قدحى پرشراب كن * دور فلك درنك ندار دشتاب كن) درنك دالك فتحى وكسريله اكلنمك معناسنه در * محصول بيت * اى ساقى صباحدر برقدحى شراب ايله پرايله ايچه لم زيرا دورفلك درنك طوتمز يعنى درنك ايلمز شتاب ايله يعنى اكلنمه باده ويرنوش ايده لم حاصلى فرصت غنيمتدر تأخير جائز دكل

(شراب) م (كن) ايله (دورفلك) م (درنك) اكلنمك (ندارد) طوتمز (شتاب) عجله (كن) ايله (معناى اشارتى) اى ساقى صباح قيامت قريبدر بزم نظرو همتله قدح قلبمزى شراب عشق خدا ايله پرايله وبزه فرصت حيات وارايكن برفيض خدا بخش ايله كه دورفلك اكلنمز ووقت سيف قاطعدر عمر سريع الزوالدر برقدم اقدم عجله ايله

﴿ زان پيشتركه عالم فانى شود خراب ❁ مارا ز آب بادهٔ كلكون خراب كن ﴾

اندن اوكدن كه عالم فانى خراب اوله بزى بادهٔ كلكون آيله خراب ايله (مفردات) (زان پيشتر) اندن اوكدن (عالم فانى) م (شود) اوله (خراب) م (مارا) بزى (ز آب باده) شراب صويله (كلكون) كل رنكلو (خراب) م (كن) ايله (معناى اشارتى) (اذامات الانسان قامت قيامته) سرنجه اندن اوكدن كه بو عالم فانى خراب اوله وبو عالم فانيدن كذار ايده لم بزى رنك آميز صبغة الله اولان شراب عشق لايزالى آيله وذوق روحانيته استغراق ايله خراب ايله واوصاف بشريه دن تجرد ايله محو وفنا ايله

﴿ خورشيد مى زمشرق ساغر طلوع كرد ❁ كربرگ عيش ميطلبى ترك خواب كن ﴾

شراب افتابى ساغر مشرقندن طلوع ايلدى اكر عشق اربغى طلب ايدر ايسك خوابى ترك ايله (مفردات) (خورشيد) كونش (مى) شراب (ز) من (مشرق) م (ساغر) قدح (طلوع) ظهور (كرد) ايلدى (كر) اكر (برگ) ازيق (عيش) م (ميطلبى) ايسترسك (ترك) م (خواب) نوم (كن) ايله (معناى اشارتى) بحمد الله انوار الهى آفتابى صدر مشرح حضرتندن طلوع ايلدى اكر غذاى روح اولان عشق ازيغى ايسترسك خوابى وسبب نوم اولان اكلى وشربى ترك ايله

﴿ روزى كه چرخ ازكل ما كوزها كند ❁ زنهار كاسهٔ سرما پرشراب كن ﴾

بركون كه فلك بزم بالچمزدن كوزه لر ايلر زنهار بزم باشمزك كاسه سن پرشراب ايله (مفردات) (روزى) بركون (چرخ) فلك (از) من (كل) چامور (ما) بز (كوزها) بارداقلر (كند) ايده (زنهار) البت (كاسه) م (سر) باش (ما) بز (شراب) م (كن) ايله (معناى اشارتى) يارب شول كونكه دورفلك ايله عمرمزى تمام اولوب قبرايچنده كوزه اولور حيثيتده وجودمز طپراق اولجق كرم واحسان ايله بزم باشمزدن واجزاى وجودمزدن عشق ومحبتك اثارنى قطع ايلمه تا بزدن دخى محبت رايحه سن نمايان ايله

﴿ مامرد زهد وتوبه وطامات نيستيم ❁ مارا زجام باده وساقى خطاب كن ﴾

بز زهد وتوبه وربا وسمعه ارى دكلز بزه شراب قدحندن وساقيدن خطاب ايله (مفردات) (ما) بز (مرد) آدم (زهد) م (توبه) م (طامات) كندى يى بكنمك وريا ايتمك (نيستيم) دكلز (مارا) بزه ايچون (ز) من (جام باده) شراب قدحى (ساقى) م (خطاب) م (كن) ايله (معناى اشارتى) اى زاهد صورت پرست بز زهد وتوبه وطامات وعنديات اهلى دكلز بزه انجق شراب عشق الهيدن وذوق روحانيدن وساقى شراب الهى اولان مرشددن سويله

(زان پيشتركه عالم فانى شود خراب * مارا زجام بادهٔ كلكون خراب كن) * محصول بيت * اى ساقى آندن اول كه عالم فانى خراب اولور يعنى عالم فانى خراب اولمزدن اول بزى جام بادهٔ كلكوندن خراب ايله حاصلى دنيا بيقلزدن اول بزمست اولوب يقلالم (خورشيد مى زمشرق ساغر طلوع كرد * كربرگ عيش ميطلبى ترك خواب كن) خورشيد مى ومشرق ساغر بيانيه لردر برگ بونك كبى يرلرده سبب حوايج معناسنه در مثلا برگ راه وبرگ سفر ديرلر برگ عيش لاميه وترك خواب مصدرك مفعولنه اضافتيدر * محصول بيت * اى ساقى باده خورشيدى مشرق ساغردن طلوع ايلدى ايمدى سبب ذوق وعيش ديلرسك اويقويى ترك ايله يعنى باده ذوقنى ايلك ايسترسك كيجه اويقويى ايچكيه مشغول اولمق كرك زيرا كندينك مقبولى كيجه ايچكيدر نته كيم دال قافيه سنده كيجه شدر (روزى كه چرخ ازكل ما كوزها كند * زنهار كاسهٔ سرما پرشراب كن) روزى ياحرف وحدت كه حرف رابط صفت كوزه هاى رسميله فارسيدر وهمزه عربى كاسهٔ سرما بيانيه ولاميه در * محصول بيت * شول بركون كه فلك بزم وجودمز بالچقندن برداقلر ايليه يعنى وجودمز چوريوب طپراق وبالچق اولديغى كون البته بزم كلمزكاسه سنى پرشراب ايله يعنى اوازمانده باده دن خالى اولميه لم (مامرد زهد وتوبه وطامات نيستيم * باماپجام بادهٔ صافى خطاب كن) * محصول بيت * بز زهد وتوبه وطامات ارى دكلز بزمله جام باده ايله خطاب ايله يعنى بزه جام بادهٔ صافيدن خبر ويربز صوفلق ارى دكلز ديمكدر

(کار صواب باده پرستیست حافظا * برخیز ووی عزم بکار صواب کن) کار صواب بیانیه باده پرست وصف ترکیبیدر باده یه طابیجی یعنی مدمن خمر معناسنه ویا حرف مصدر روی عزم بیانیه وبالایه استعاره طریقیله * محصول بیت *

﴿ کار صواب باده پرستیست حافظا * برخیز وروی عزم بکار صواب کن ﴾

طوغری کار عاشقلقدر ای حافظ قالق وصواب ایشه قصد یوزین ایله (مفردات) (کار) ایش (صواب) طوغری (باده پرستیست) شرابه طاپوجیلقدر (حافظ) م (برخیز) قالق (روی) یوز (عزم) قصد (بکار صواب) طوغری ایشه (کن) ایله (معنای اشارتی) ای حافظ طوغری ایش وشواب نفسانیه‌دن سلامت اولان راه مستقیم وموصل الی الله اتحق عاشقلقدر قالق یوزنك کبی صواب ایشه عزم وسعی ایله توجه ایله

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ فاتحهٔ چو آمدی برسر خستهٔ بخوان * لب بکشا که میدهد لعل لبت بمرده جان ﴾

چونکه کلدك پر خسته‌نك باشی اوزره برفاتحه اوقوایکی اچ وخاطرمی صورکه سنك لب لعلك مرده‌یه جان ویرر (مفردات) (فاتحه) م (همزه) وحدتیه (چو آمدی) چونکه کلدك (برسر خسته) خسته‌نك باشی اوزره (بخوان) اوقو (اب) دوداق (بکشا) اچ (میدهد) ویرر (لعل لبت) قرمزی دوداغك (بمرده) اولمشه (جان) م (معنای اشارتی) ای طبیب الهی اولان مرشد شفیقم چونکه ارزوی مشاهدهٔ جمال الله ایله خسته وشکسته دل اولمش عاشق بیچاره‌نك باشی اوزره کلدك صراط مستقیم اوزره منعم علیهم اولان نبیین وصدیقین وشهدا الله معیتنه ومشاهدهٔ انوار جمال الله ایله استغراقه اوزره برفتح باب اولوب حیات ابدی وسعادت سرمدی بولقلغمز ایچون برفاتحه اوقو وهمت حیات بخشك ایله لبکی آچ وخاطرمی صور که سنك نفس عیسی وارلغك نیم نکاهك مرده دللره جان ویریجیدر

﴿ آنکه بپرسش آمد وفاتحه خواند ومیرود * کو نفسی که روح را میکنم از پیش روان ﴾

اول کیمسه که عیادته کلدی وفاتحه اوقودی وکیدردی اکا برنفس صبر ایلسونکه جانمی انك اردنجه روان ایدم (مفردات) (آنکه) اول کیمسه که (بپرسش) سؤال ایتمکلکه (آمد) کلدی (فاتحه) م (خواند) اوقودی (میرود) کیدر (کو) دی (نفسی) یعنی برنفس صبر ایله (روح را) روحی (میکنم) ایدم (از پیش) انك ارقه‌سندن (روان) کیدیجی (معنای اشارتی) اول مرشد جانبخش که بز خسته دللرك صحتی ایچون مؤیدا من عندالله کلدی وفاتحه وآیات الهی اوقودی وتبلیغ احکام الله ایله بزی ارشاد واعد ابلدی بقایه تشریف ایلدکده بنده‌نی شکر اللنعمه انك اردنجه اکا جانمی فدا ایدوب انی خیر ایله یاد ایدرم

﴿ ای که طبیب خستهٔ روی زبان من ببین * کین دم ودود سینه ام بار دلست بر زبان ﴾

ای کیمسه که خسته‌نك طبیبسن بنم زبانك اوستنی کور که بو نفس وبو سینه‌مك دود آهی لسان اوزره کوکل یوکیدر (مفردات) (ای که) ای کیمسه که (طبیب) م (خسته) م (همزه) خطابیه (روی) یوز (زبان) دیل (من) بن (ببین) کور (این دم) بو نفس (دود سینه ام) بنم سینه‌مك توتونی (باردلست) کوکل یوکیدر (برزبان) لسان اوزره (معنای اشارتی) ای درد عشق خدانك خسته‌لرینك طبیب معنویسی اولان مرشدم بنم

ای حافظ باده پرستلك بو ایشدر یعنی طوغری طریقدر پس ایدی قالق وعزم ونیت یوزینی کار صوابه ایله یعنی قصدك ونیتك باده پرستلك اولسون بونیتدن آیرلمه (وله ایضا) (فاتحهٔ چو آمدی برسر خستهٔ بخوان * لب بکشا که میدهد لعل لبت بمرده جان) فاتحهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل خسته‌ده بویله در برسر آمدی‌یه وبخوانه متعلق اولمق قابلدر * محصول بیت * چونکه خسته‌نك باشی اوزرینه کلدك برفاتحه اوقو ایك آچ که سنك لعل لبك مرده‌یه جان ویرسون ویاخود ویرر خواجه خسته اولوب پیرکارنك عیادته‌سنه کلدکده بوغزلی بیورمش (آنکه بپرسش آمد وفاتحه خواند ومیرود * کو نفسی که روح را میکنم از پیش روان) پرسش اسم مصدردر صورش معناسنه کو خطاب عامدر نفسی یا حرف وحدت تقدیری نفسی صبر کن در ضرورت وزن ایچون حذف اولندی که حرف بیان * محصول بیت * اول کیمسه که عیادته‌یه کلدی وفاتحه اوقودی وکیدی اکا دی که برنفس صبر ایلسون که روحی آردنجه روان ایده‌یم روح روان جمعنده اطافت وارز یرا روح انسانی به روان دیرلر بونده ایسه روان یورمك وکیتمك معناسنه در پس روان ایده‌یم یعنی ارسال ایده‌یم دیمکدر (ای که طبیب خستهٔ روی زبان من ببین * کین دم ودود سینه ام بار دلست بر زبان) ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای آن کس که در طبیب خسته اسم فاعل مفعول له اضافتیدر خسته‌ده یا ضمیر خطابدر روی زبان من لامیه‌لر در کین اصلی که این در که حرف تعلیل دم بونده نفس در ودود توتون سینه‌یه اضافت لامیه بار دلده بویله در بار یوکدر بونده ثقلت مراددر * محصول بیت * ای اول کیمسه که خسته‌نك طبیبی سن بنم دلمك یوزینی یعنی اوستنی کور که بو نفسله بو سینه‌مك توتونی دلمك اوزرنده کوکل یوکیدر یعنی دادن تصاعد ایدوب دیلده قرار ایدر حاصلی کوکلك ثقلتی نفس وتوتون ایله تصاعد ایدوب دیله بار کران اولور

(کرچه تب استخوان من کرد ز مهر کرم ورفت * همچو تبم نمی رود آتش مهر از استخوان) تب ایسته مبتدا استخوان من لامیه کرد خبر مبتدا تبم میمی معناده استخوانه مصروفدر آتش مهر لامیه‌در مجازا اولکی مهر کنش معناسنه در وایکنجیسی محبت * محصول بیت * اکرچه حمی بنم کمیکمی کنشدن ایسیجق ایلدی یعنی کنش ایسیجقندن زیاده ایلدی یعنی استخوانمی محکم قیزدردی وکیتدی اما ایسته کبی محبت آتش استخوانمدن کیتمز یعنی هرنقدر که مرضم شدت ایلسه مهر جانان استخوانمده ثابتدر مقرر کبی همچو تبم نمی رود ایکی وجهه محتملدر یعنی ایسته کیتدیکی کبی کیتمز ویا ایسته کیتدیکی کبی کیتمز تأمل (حال دلم چو خال تو هست بر آتشش وطن * چشمم ازان چو چشم تو خسته شدست وناتوان) * محصول بیت * بنم کوکلك حالی سنك بکك کبیدر که آتش اوزره در وطنی یعنی بنم کوکلم عشق ویاحمی آتشی اوزره در سنك خالك آتش رخسار اوزره اولدیغی کبی یعنی ایکیسیده آتشی وطن ایلمشدر پس تنم انکیچون سنك چشمك کبی خسته وناتواندر یعنی آتشده وطن ایلدیکیچون چشمك کبی خسته وناتواندر بلر چشمده ضعف ومرض اضافتی مشهوردر زیرا مرض کوزلك باقشنده نوعا فتور ملحوظدر (بازنشان حرارتم ز آب دو دیده وببین * نبض مرا که میدهد هیچ ز زندگی نشان) بازادات تأکید نشان فعل امر مفرد مخاطبدر نشانیدندن لفظ مشترکدر آتش سوندرمکه وبرنسنه‌یی یره دکدرلربین مصراع ثانی یه مرهوندر نبض مرا لامیه که حرف بیان میدهد فعل مضارع مفرد غائب معنای استفهامی متضمندر ویررمی دیمکدر زندکی دیر لکدر یعنی حیات نشان علامت ایکی نشان تجنیس تام صنعتیدر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر حرارتمی سوندر ایکی کوزم یاشیله ونبضمی کورکه هیچ حیاتمدن نشان ویررمی یعنی کورکه بنده هیچ حیاتمدن نشان وارمیدر حاصلی مرض بنده حیاتمدن اثر قومدی (آن که مدام شیشه ام از پی عیش داد بود * شیشه ام از چه میبرد پیش طبیب هر زمان) مدام بونده دائم معناسنه‌در وشیشه قرینه‌سیله باده ایله مناسبتی وار بونده شیشه‌دن صراحی قدح مراددر پی ادات تعلیلدر عیشدن مراد باده ذوق وصفاسیدر ایکنجی شیشه‌دن مراد قاروره‌در که ایچنه بول ایدرلر وطبیبه مریضك بولنی انکله کوسترلر * محصول بیت * اول کیمسه که بکا دائما باده ایچمك ایچون صراحی شیشه‌سنی ویرمشیدی هر زمان طبیب اوکنه شیشه‌می یعنی قاروره‌می نه ایچون ایلتور حاصلی بنم مرضم زیاده مشتد اولدیغیچون اولك قورقوسندن قاروره‌می طبیبه کوسترر

یوز بانم وظاهر حالم اوزره برنظر رحمت ایله که بو نفس وبو سینهٔ نالانمك آه پر دردی واضطراب وضعف حالم وچشم کریانم بوجمله لسان اوزره کوکل دردینی بیان واشعار ایدر

﴿ کرچه تب استخوان من کرد ز مهر کرم ورفت * همچو تبم نمی رود آتش مهر از استخوان ﴾

کرچه استه بنم استخوانمی آفتابدن کرم ایلدی وکیتدی محبت آتشی حمی کبی بنم استخوانمدن کیتمز (مفردات) (کرچه) م (تب) استه (استخوان) کمك (من) بن (کرد) ایلدی (ز) من (مهر) کونش (کرم) حرارت (رفت) کیتدی (همچو) مثل (تب) حمی (م) بنم (نمی رود) کیتمز (آتش) م (مهر) محبت (از) من (استخوان) کمك (معنای اشارتی) (یحبهم ویحبونه) آیت کریمه‌سنجه کرچه استه کبی اجزای وجودمی احاطه ایلین عشق ومحبت خدا اول بنم استخوانمی ودل وجانمی آفتاب حقیقتك انوار تجلیسندن کرم ایلدی وکیتدی لیکن محبت آتشی حمی کبی شمدی بنم استخوانمدن ودل وجانمدن کیتمز

﴿ حال دلم چو خال تو هست بر آتشش وطن * چشمم ازان چو چشم تو خسته شدست وناتوان ﴾

بنم کوکلك حالی سنك خالك کبی انك وطنی آتش اوزره در چشمم اول سببدن سنك چشمك کبی خسته وضعیف اولمشدر (مفردات) (حال دلم) کوکلم حالی (چو خال تو) سنك بکك کبی (هست) در (بر) علی (آتش) م (ش) آنك (وطن) م (چشم) بنم کوزم (ازان) اندن (چو چشم تو) سنك کوزك کبی (خسته) م (شدست) اولمشدر (ناتوان) ضعیف (معنای اشارتی) بحمدالله بنم حال دلم ای محبوب محبتده سنك ذاتك محبتی کیدر لیکن بنم کوکلم آتش اوزره در اول سببدن مجرد نظر واقبالده بنم چشمم سنك چشمك کیدر لیکن بنم چشمم ضعیف وخسته اولمغله سنك نور ذاتکه محتاجدر

﴿ باز نشان حرارتم ز آب دو دیده وببین * نبض مرا که میدهد هیچ ز زندگی نشان ﴾

کیرو ایکی کوزم یاشندن حرارتمی تسکین ایله وکور بنم نبضمی که هیچ حیاتمدن نشان ویررمی (مفردات) (باز) کیرو (نشان) دیك وتسکین ایله (حرارتم) م (ز آب دیده) کوز یاشندن (ببین) کور (نبض) طمار (مرا) بنم (میدهد) ویررمی (هیچ) م (ز زندگی) حیاتمدن (نشان) علامت (معنای اشارتی) ای بنم رحیم وکریم محبوبم بنی انوار ذات بیچونکه مستغرق وواصل قلمغله کوزم یاشنی وقلبم آتشی حرارتنی تسکین ایله وکورکه بنم نبضم حیاتمدن هیچ برنشان ویررمی که عاشقلك حیاتی مردهلکه اولدیغی ایچون حیاتمدن براثر قالمشدر

﴿ آنکه مدام شیشه ام از پی عیش داده است * شیشه از چه میبرد پیش طبیب هر زمان ﴾

اول کیمسه که دائم بکا شیشه‌یی عیشدن اوتوری ویرمشدر بنم شیشه‌می هر زمان طبیب اوکنه نه‌دن ایلتور (مفردات) (آنکه) اول کیمسه که (مدام) م (شیشه) م (م) بکا (از پی عیش) عشرتدن اوتوری (داده است) ویرمشدر (شیشه) م

(حافظا زآب زندکی شعر تو داد شربتم * ترك طبيب کن بيا نسخهٔ شربتم بخوان) ترك طبيب مصدرك مفعولنه اضافتی قبيلندندر

(ازجه) ندن (می برد) ايلتور (پيش) اوك (طبيب) م (هرزمان) م (معنای اشارتی) اول واهب العطايا که کندو ايله عيش دائمی وعرض جمالیه انسيت ايدی ايتمك ايچون (لايسعنی ارضی ولا سمائی ولكن يسعنی قلب عبدی المؤمن التقی) حد بنجه برخانهٔ فيض تجلی ومشاهدهٔ جمالی ايچون برآينهٔ مجلی اولور سينهٔ منشرحه و برمشدر (وابتغوا اليه الوسيلة) بيورمغله بنم شيشهٔ قلبمی هرزمان کندوبلاواسطه فيض ونفخه ايله پر ايتمكه قادر ايكن بنی وسيله اولان طبيبه متوبلراوكنه ايلتمكده وكرمندن بنی انلره صالمقده نه حاجت ونه حكمت واردر بلم

﴿ حافظ ازآب زندکی شعر تو داد شربتم * ترك طبيب کن بيا نسخهٔ شربتم بخوان ﴾

ای حافظ سنك شعرك بكا آب حياتدن شربت و يردی طبيبی ترك ايله كل بنم شربتم نسخه سنی اوقو (مفردات) (حافظ) م (ازآب زندکی) آب حياتدن (شعر) م (تو) سن (داد) و يردی (شربت) م (م) بكا (ترك طبيب) م (کن) ايله (بيا) كل (نسخه) م (شربت) م (م) بنم (بخوان) اوقو (معنای اشارتی) ای حافظ سنك لسان غيبله علوم لدنيه دن شعر صورتنده بيان ايلديكك اسرار عشق ومعرفة الله بكا آب حيات ابديدن برشربت وحجرهٔ نبوتدن برورق آفتاب حقيقت بخش ايلدی غيری طبيبلری ترك ايله كل بنم شربتم نسخه سنی اوقو بو وسيله جمله دن ارجحدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ منم که شهرهٔ شهرم بعشق ورزيدن * منم که ديده نيالوده ام بيد ديدن ﴾

بنم که شهرك مشهوری يم عشقده سعی ايتمكله بنم که چشمی آلوده ايتمشم قبيح نظر ايله (مفردات) (منم که) م (شهره) مشهور (شهر) م (م) بن (بعشق) م (ورزيدن) اوزنمك وسعی ايتمك (منم که) م (ديده) كوز (نيالوده ام) ملوث ايلمشم (بيد ديدن) قبيح نظر ايله (معنای اشارتی) بحمد الله بن اول كيسه ديمكه انجق عشق حقيقی اولان حضرت اللهك عشقنه سعی ايتمكله شهر عالمده مشهورم ومجازيونده ماسوی اللهه شهوت نفسانيه نظريله نظر ايتمكله چشم خدا بينمی آلوده ايتمشم

﴿ وفا كنيم وملامت كشيم وخوش باشيم * كه درشريعت ما كافريست رنجيدن ﴾

وفا ايلرز وملامت چكرز وخوش اولورز زيرا انجنمك بزم شريعتمزده كافرلكدر (مفردات) (وفا) م (كنيم) ايلرز (ملامت) م (كشيم) چكرز (خوش) م (باشيم) اولورز (كه) زيرا (درشريعت) م (ما) بز (كافری) كافرلك (است) در (رنجيدن) انجنمك (معنای اشارتی) حضرت اللهك عهدنه وفا ايلرز وامر ديننه لايمكلومندن خوف ايتمزز وجميع بلاره تحمل ايله خوش دل اولورز زيرا راه عشقده بلا ومحنته تحمل ايتمك وانجنمك بزم مذهبمزده كافرلكدر

﴿ به پير ميكده كفتم كه چيست راه نجات * بخواست جام می و كفت عيب پوشيدن ﴾

مرشده ديدمكه نجات يولی نه در جام می استدی وعيب ستر ايتمك ديدی (مفردات)

نسخهٔ شربت لاميه * محصول بيت * ای حافظ سنك شعرك بكا آب حياتدن شربت و يردی يعنی سنك شعرك آب حياتدر حافظ بيورر پس ايمدی طبيبی ترك ايله كل بنم شربتم نسخه سنی اوقو يعنی بنم شعرم آب حياتدر كل آنی اوقو كه حيات ابدی بوله سين خواجه خطابدن تكلمه التفات ايلدی (وله ايضا) (منم كه شهرهٔ شهرم بعشق ورزيدن * منم كه ديده نيالوده ام بيد ديدن) شهرهٔ شهر لاميه ورزيدن برنسنه يی عادت وخوی ايدنمك وچالشمق يعنی امك بك نيالوده ام فعل ماضی نفی متكلم وحده بولاشدرمدم ديمكدر بيد ديدن باحرف مصاحبت * محصول بيت * بنم كه شهرك مشهوری يم عشق ومحبته چالشمغله يعنی عاشقلغله مشهورم بنم كه كوزمی يرامز كورمكله بولاشدرمدم يعنی حرامه بقمغله كوزمی حرامله ملوث ايلمدم يعنی كناهكار ايلمدم (وفا كنيم وملامت كشيم وخوش باشيم * كه درشريعت ما كافريست رنجيدن) كنيم وكشيم وباشيم فعل مضارع متكلم مع الغير اولمق جائز وهر بريسی ماقبليله وصف تركيبی اولمق جائز شريعت بولنه يعنی طريقه دير لر رنجيدن انجنمك وانجتمك لازمله متعدی بيننده مشتركدر * محصول بيت * وفا ايدرز يعنی وفا دارز ولوم وملامت چكرز يعنی ملامتكش ازوايلدكاه كچنورز يعنی اوقات وايامزی خوشلغله كچيررز زيرا بزم طريقمزده خلقی انجتمك وخلقدن انجنمك كافرلكدر يعنی طريقمزده ممنوعدر زيرا عاشقه جفايه تحمل لازمدر (به پير ميكده كفتم كه چيست راه نجات * بخواست جام می وكفت راز پوشيدن) * محصول بيت * ميكده پيرنه ديدمكه جهانده طريق نجات ندر يعنی الم و بلادن خلاص اولمغه چاره ندر پير دخی جام می ديلدی ودیكه رازاورتمك يعنی حضور وصفا حفظ اسرار خاقدر حاصلی سرصقلمق جام می ديلمكدن مرادی يعنی ايچنلرك سرينی كزلمكده راه نجاتدر

(مراد ما زتماشای باغ عالم چيست * بدست مردم چشم ازرخ تو كل چيدن) بدست مردم چشم باحرف مصاحبت واضافتلر لاميه لردر مردمه دست اثباتی استعاره طريقيله در * محصول بيت * سؤال وجواب طريقيله بيورر بزم مرادمز باغ عالم تماشاسندن كوز بيكی ايله

(به پير ميكده) ميخانه نك پيرنه (كفتم) ديدم (چيست) نه در (راه) م (نجات) م (بخواست) استدی (جام می) شراب قدحی (كفت) ديدی (عيب) م (پوشيدن) اورتمك (معنای اشارتی) ميخانهٔ عشق خدانك پير ومرشدنه ديدمكه بوهوای نفسدن وتعلقات ماسوادن نجاتك طريقی نه در قلب صافيدن شراب عشق الهی استدی وكيمسه دن عيب بيننه اولمبوب ستاريت صفتيله عيب ستر ايتمكدر ديدی

﴿ مراد ما زتماشای باغ عالم چيست * بدست مردم چشم ازرخ تو كل چيدن ﴾

عالم باغنك تماشاسندن بزم مرادمز نه در كوز بيكيك ايله سنك رخكدن كل ديرمكدر (مفردات) (مراد) م (ما) بز (ز) من (تماشا) م (باغ عالم) م (چيست) ندر (بدست مردم چشم) كوز بيكی ايله (ازرخ تو) سنك يكاغكدن (كل) م (چيدن) ديرمك (معنای اشارتی) (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) آيت كريمه سی سرنجه بوفانی عالم باغنك تماشاسندن و بو عالمه كلمكدن مراد وحكمت نه در جدو سعيله بصيرت قلبی آچوب شيوهٔ اسرار توحيد طريقيله جميع ذرات عالمده انوار تجليات جمال الهی مشاهده ايتمكدر ديدی

﴿ بمی پرستی ازان نقش خود برآب زدم * كه تا خراب كنم نقش خود پرستيدن ﴾

می پرستلكله اول سببدن كندو نقشمی آب اوزره اوردمكه تا كندومده طاپمق نقشنی خراب ايدم (مفردات) (بمی پرستی) شرابه طاپمقلق ايله (ازان) اول سببدن (نقش) م (خود) كندو (برآب) صو اوزره (زدم) اوردم (خراب) م (كنم) ايدم (نقش) م (خود) كندو (پرستيدن) طاپمق (معنای اشارتی) شراب عشق خدايی نوش ايتمكله واذواق روحانيت سببيله كندو نقش هيولانيه مي وبو بی بقا اولان صورتنی صو اوزره نقش كبی سريعة الزوال اولدیغن بيلوب ترك ايلدم تا كه كندومه طاپمقلغی قويوب صورت عالمنی خراب ايتمكله خالص لوجه الله حق پرست اولم

﴿ برحمت سرزلف تو واثقم ورنی * كشش چو نبود ازان سو چه سود كوشيدن ﴾

سنك سرزلفك رحمتنه واثقم يوخسه اول جانبدن چونكه جذب اولميه سعی ايتمك نه فائده (مفردات) (با) للملابسه (رحمت) م (سرزلف تو) سنك زلفك اوجنه (واثقم) اعتماده يم (ورنی) يوخسه (كشش) چكمكلك (چو) چونكه (نبود) اولميه (ازان سو) اول جانبدن (چه سود) نه فائده (كوشيدن) سعی ايتمك (معنای اشارتی) لكن يار بنم اعتمادم انجق سنك رحمتكه در سعی وطاعتمه دكلدر يوخسه طرف اللهدن جذب وعون وعنايت اولمسه سعی ايتمك نه فائده و يرر

﴿ زخط يار بياموز مهر با رخ خوب * كه كرد عارض خوبان خوشست كرديدن ﴾

خوب رويه محبتی يارك خطندن اوكرن زيرا خوبلرك عارضی اطرافنده طولنمق خوشدر (مفردات) (ز) من (خط) م (يار) م (بياموز) اوكرن (مهر) محبت (بارخ خوب) كوزل يكاغه (كه) زيرا (كرد) اطراف (عارض) يكاق (خوبان) م

سنك رخكدن كل ديرمكدر يعنی مردم چشمله سنك كل كبی رخكی سير ايلمكدر حاصلی سنك جمال جميلكی كورمكدر (بمی پرستی ازان نقش خود برآب زدم * كه تا خراب كنم نقش خود پرستيدن) * محصول بيت * می پرستلكله يعنی باده نوشلغله انكيچون كندی نقشمی صواوزره اوردم يعنی وجودم نقشنی بی ثبات و بقا اعتبار ايلدم صواوزره نقش كبی تا كيم خراب ايدم كندمه طاپمق نقشنی يعنی غرور وانانيتی افنا ايلمك ايچون وجودم نقشنی صواوزره نقشه بكزتدم عدم ثبات وبقاده (برحمت سرزلف تو واثقم ورنی * كشش چو نبود ازان سو چه سود كوشيدن) برحمت سرزلف تو باحرف صله واضافتلر لاميه لردر واثق اسم فاعلدر طيانجی معناسنه ورنی يوخسه ديمكدر كشش اسم مصدردر چكش يعنی جذبه معناسنه * محصول بيت * سنك سرزلفك مرحمتنه معتمدم يوخسه چونكه اول جانبدن جذبه اولميه نه فائده چالشمق يعنی سنك سرزلفك قلابنه اعتمادم واركه بنی سندن يكا جذب ايليه يعنی چكه يوخسه اول جانبدن كه چكش وجذبه اوليه چالشمق نه فائده و يرر يعنی قلاب زلفك كه بزی سندن يكا چكميه بزم جانبمزدن سعی فائده و يرمز (زخط يار بياموز مهر بارخ خوب * كه كرد عارض خوبان خوشست كرديدن) مهر محبت بارخ خوب باحرف صله واضافت بيانيه در كه حرف تعليل كرد بونده اطراف معناسنه در عارضه اضافت لاميه در وخوبانه كذلك كرديدن چكرزيمك * محصول بيت * رخ خوبه محبتی خط يار دن اوكرن زيرا خوبلر عارضی اطرافنده چكرزيمك خوشدر يعنی خط خوبان عارض خوبانه محبت ايدوب اطرافندن كيتمز كرد عارض خوبان خطه زياده ملايمدر كه خط دائما اطراف رخساره اولور

(عنان بمیکده خواهیم تافت زین مجلس * که وعظ بی عملان واجبست نشنیدن) تافت یونده فعل ماضیدر مصدر معناسنه دوندرمك دیمکدر که حرف تعلیل * محصول بیت * بو مجلسدن عنانمزی میخانه یه دوندرمك دیلرز یعنی میکده جانبنه کیتمك استرز زیرا عملسز واعظلرك نصیحت و پندینی دکلمك واجبدر یعنی بر واعظ که کندی سوزیله عمل ایله یه انك وعظنی دکلمك کرکمز زیرا اسماعینه تأثیر ایلمز (مبوس جز لب معشوق وجام می حافظ * که دست زهد فروشان خطاست بوسید) * محصول بیت * ای حافظ لب معشوق و جام می لبندن غیری بی بوس ایله زیرا زهد صتان مرایلر الی او پمك خطادر زیرا شریعتده عزیزلر الی او پمکه اجازت وار اما زراق واعظلر الینی او پمکه برملتده جائز دکلدر (وله ایضا) (میفکن برصف رندان نظری بهتر ازین * بردر میکده میکن کذری بهتر ازین) میفکن می یونده حرف تأکیددر زیرا افکن انسزمعناوزرجحان یوکدر استقبال ایچون موضوعدر پس تأکید ایچون طوتلسه اجتماع ضدین لازم کلور مصدری افکندن وافکندن کلور تخفیف همزه ایله ده افتدر بر نسنه یی بر یره اککالده مستعملدر مثلا الدن براق دیرلر صف بوتك کبی برلرده آلای وبلوك معناسنه در نظری یا حرف وحدت و یا تنکیر به یك و ترفارسیده ادات تفضیلدر بهتریکرك دیمکدر ازین اشارتدر بالفعل ایلان نظره بر در میکده برحرف صله میکن ده میفکن کیبیدر مذکور قواعده کذری یا حرف وحدت و یا تنکیر در * محصول بیت * ای جانان رندلر آلاینه نظری بوندن ایورك براق یعنی بالفعل اولان نظردن یکرك برنظر صال میکده قپوسنه بوندن ایورك کذر ایله یعنی بالفعل کچد یککدن یکرك کچ واوغره حاصلی مذکور مدعاره ترقی ونصاعدیو ردیمکدر (درحق من لبت این لطف که میفرماید * سخت خوبست ولیکن قدری بهتر ازین) لطفدن مراد افسوسدر که لب دلبران انکله موصوفدر سخت یونده زیاده معناسنه در قدری دالك فتحیله وقدری سکونیله مقدار معناسنه درویا حرف وحدت * محصول بیت * بنم حقمده سنك لبك بو لطف واحسانی که یوررز یاده خوبدر ومقبولمزدر اما برمقدار بوندن یکرك کرك یعنی لبك بالفعل ایلدیکی افسوسی قبول ایلدك امایکرکنی دیلرز حاصلی لبکدن زیاده انواع فسوس مأمولدر زیرا عاشق انده متلذذ اولور

اول معناده در خوش) م (است) در (کردیدن) طولنمق (معنای اشارتی) لطیف و بی مثل اولان جمال الالهیه محبتی مظاهر اسماء الله اولاندن اوکرن زیرا (من ارادان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف) سرنجه اول محبوبان خدانك اطرافنه طولنمق وحضور سعادتلرنده اوطورمق وصلت قربت بوندن خوش امردر

﴿ عنان بمیکده خواهیم تافت زین مجلس * که وعظ بی عملان واجبست نشنیدن ﴾

بو مجلسدن عنانی میخانه یه چویرمك استرز زیرا عملسزك وعظنی ایشتمك واجبدر (مفردات) (عنان) دیزکین (بمیکده) میخانه یه (خواهیم) استرز (تافت) بوکمك (ز) من (این) بو (مجلس) م (که) زیرا (وعظ) م (بی عملان) عملسزلر (واجب) م (است) در (نشنیدن) دکلمك (معنای اشارتی) صورتده قالان بت پرستلرك واهل هوالرك مجلسندن اعراض ایدوب اهل الله اولان عاشقلرك مجلسنده ثبات وقرار ایتمك استرم زیرا اهل عشق واهل حال اولیان عوام علمانك واهل نفسلرك صحبتنی ترك ایدوب وعظلرینی دکلمك واجبدر

﴿ مبوس جز لب معشوق وجام می حافظ * که دست زهدفروشان خطاست بوسیدن ﴾

معشوقك وجام میك لبندن غیری بی او پمه زیرا مرائیلرك الی او پمك خطادر (مفردات) (مبوس) او پمه (جز) غیر (لب) دوداق (معشوق) م (جام می) شراب قدحی (حافظ) م (که) زیرا (دست) ال (زهد فروشان) زهد صاتیجیلر (خطا) م (است) در (بوسیدن) او پمك (معنای اشارتی) محبوبك کلامنك وعشق خدانك غیری برشیئی آغزکه اله ای حافظ زیرا اول ظاهری ثیاب و باطنی ذئاب اولان عوام علمانك وجهله زهادك اغراض وریا ایله یاغ ایچنده زهر کبی وعظ ونصحلرینی دکلمك اهل سلوکه واجبدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ میفکن برصف رندان نظری بهتر ازین * بردر میکده میکن کذری بهتر ازین ﴾

رندلر صفنه بوندن یکرك برنظر براق میخانه قپوسنه بوندن ایورك بر کذر ایله (مفردات) (میفکن) براق (بر) علی (صف) م (رندان) قلندرلر (نظری) برنظر (بهتر) یکرك (ازین) بوندن (بر) علی (در) قپو (میکده) میخانه (میکن) ایله (کذری) برکچد (بهتر) یکرك (ازین) بوندن (معنای اشارتی) ای سالك صادق اوصاف ایدوب ایکی جهاندن قطع نظر ایلین قلندران حقیقتلره بوندن زیاده برنظر ایله صدق واخلاصله حضرت الالهیه عشق یولنده کندیکی بوندن زیاده ثابت قدم ایله

﴿ درحق من لبت این لطف که میفرماید * بس لطیفست ولیکن قدری بهتر ازین ﴾

بنم حقمده سنك لبك بو لطفی که یوررزیاده لطیفدر ولیکن بوندن ایورك برمقدار دخی الطف ایله (مفردات) (درحق من) بنم حقمده (لبت) سنك دوداغك (این) بو (لطف) م (میفرماید) یورر (بس) زیاده (لطیف) م (است) در (ولیکن) م (قدری) برمقدار (بهتر ازین) بوندن یکرك (معنای اشارتی) اول طالب دیرکه

(آن که فکرش کره ازکار جهان بکشاید * کودرین نکته بفرما نظری بهتر ازین) آن که اصلنده انکس که ایدی ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی فکرش فکر یونده ترتیب امور معلومه معناسنه در نظرده دیرلر وشین ضمیر معهود که راجعدر کره کاف عجمینك ورانك کسریله دوکم معناسنه در عربجه عقده دیرلر عینك ضمیله ازکار جهان اصلنده ازمشکلات کار جهاندر قرینه قائم اولدیغیچون ترك ایتدیلر بکشاید با حرف تأکید کشاید فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده مستترکه راجعدر آچار دیمکدر کوخطاب عام نکته دقیق یعنی اینجه سوزه دیرلر درین نکته این اسم اشارتدر قریبه ونکته دن مراد کار جهاندن کره اچقدر نظردن بونده مراد تعریف اولان فکر در و یا حرف وحدت و یا تنکیر * محصول بیت * اول کیمسه که فکری جهان ایشندن دوکی اچارسن اکادی که بونکتده یعنی مشکلات کار جهانی اچمق نکته سنده بوندن یکرك ترتیب امور معلومه ایلك یعنی بوترتیب که ایلمش سکز مسلمزدر اما بوندن ایورك ترتیب دیلرز حاصلی جانان که انك فکری عشاق جهان کارندن کرهی فتح و کشف ایلرسن جانانه دی که بو ترتیب ایو منتج ترتیبدر اما بزدخی یکرك ترتیب ایسترز بو تقدیر وتقریرجه اصلنده از کار عشاق جهان اولور پس عشاقی طرد وطرح ایلادیلر (دل بدان رود گرامی چه کنم گر ندهم * مادر دهر نزاید پسری بهتر ازین) رود بونده کوزل اوغلان معناسنه در حاصلی دلبر مراد در گرامی کاف عجمینك کسری وضمیله نقدر عزیز معناسنه رود گرامی پسر عزیز دیمکدر چه کنم گر ندهم بوبله ترکیبلر سؤال معناسنی متضمندر نته که موارد واستعمالاتی کورن کیمسه یه معلومدر * محصول بیت * اول عزیز پسره کوکل و یرمیدیم نیجه ایدیم یعنی و یرمکه قادر دکلم زیرا دهر اناسی بوندن یکرك اوغل طوغرماز پس بوکا کوکل و یرمکه کیم قادر درکه بن قادر اولم (ناصحم گفت که جز غم چه هنر دارد عشق * گفتم ای خواجۀ عاقل هنری بهتر ازین) * محصول بیت * ناصح بکا دیدی که عشقك غمدن غیری نه هنری وار یعنی عشق دردو بلا ومحنتدن مرکب بر مرضدر ناصحه دیدمکه ای خواجۀ عاقل بوندن یکرك هنرك وارمیدر یعنی عشق ومحبتدن یکرك ایش اولمز وغم جانانه که بونلره مترتبدر بر عظیم عطیه در که اندن مقبول هنر اولمز

(من که گویم که قدح گیر و لب ساقی بوس * بشنوای جان که نگوید دگری بهتر ازین) بعض نسخه ده من که گویم بر نه من چو گویم واقعدر بوبله اولنجه چوادات تعلیل در چونکه معناسنه * محصول بیت * خطاب عام طریقیله یورر بن که سکا دیدیم که قدح طوت یعنی باده نوش ایله وساقینك لبنی اوپ بندن بوسوزی ایشت ای جان که برغیری کیمسه بوندن یکرك وایورك سوز سویلمز یعنی بندن بو پندی طوت که سکا بوندن یکرك پند کیمسه ویرمز

ای مرشد شفیق بنم حقمده ارشاد ایچون بو کلمات قدسیه یی و بو لطف واحسانیکه یوررسن زیاده لطیفدر ولیکن بوندن زیاده لطیف برمقدار دخی الطف وبیان ایله که کلمات اهل الله (جند من جنود الله) در

﴿ آنکه فکرش گره از کار جهان بکشاید * کودرین نکته بفرما نظری بهتر ازین ﴾

اول کیمسه که انك فکری جهانك ایشندن عقده آچاردی بو نکته ده بوندن ایورك برنظر بیورسون (مفردات) (آنکه) اول که (فکر) م (ش) انك (گره) دوکم (از) من (کار جهان) م (بکشاید) آچار (کو) سویله (درین نکته) بو نکته ده (بفرما) بیورسون (نظری) برنظر (بهتر ازین) بوندن یکرك (معنای اشارتی) اول مرشد حقیقتکه انك فکری ومراقبه سی جهانك فتنه لرین دفع وعقده لرین کشاد ایلر اندن رجا ایله دیکه بو نکته و بو بیان اسرار الالهیه ده بوندن اعلی و بوندن ایورك برنظر و برهمت بیورسون

﴿ دل بدان رود گرامی چکنم گر ندهم * مادر دهر نزاید پسری بهتر ازین ﴾

اول معزز ومکرم محبوبه کوکل و یرمیم نیلیم زمانه مادری بوندن ایورك بر پسر طوغورمدی (مفردات) (دل) کوکل (بدان) اول (رود) محبوب (گرامی) مکرم (چکنم) نیلیم (گر) اکر (ندهم) و یرمیم (مادر) انا (دهر) زمان (نزاید) طوغرمز (پسری) براوغل (بهتر ازین) بوندن زیاده یکرك (معنای اشارتی) اول وارث پیغمبری واول مرشد راه بهتری معزز ومکرم عند الله اولان محبوب خدایه ورهبر راه هدایه نیجه کوکل و یرمیم ونیجه تسلیم کای اولیم که مادر ایام بوندن ایورك و بوندن زیاده نظر وهمتله عاشقی معشوقه واصل قابجی بر پسر طوغورمدی وعالمه بوبله بر مرشد کلمدی

﴿ ناصحم گفت که جز غم چه هنر دارد عشق * گفتم ای خواجۀ عاقل هنری بهتر ازین ﴾

ناصح بکا دیدی عشق غمدن غیری نه هنر طوتار دیدم ای خواجۀ عاقل بوندن ایورك برهنرمی واردر (مفردات) (ناصح) م (م) بکا (گفت) دیدی (جز) غیر (غم) م (چه هنر) نه معرفت (دارد) طوتار (عشق) م (گفتم) دیدم (ای خواجه) م (عاقل) م (هنری) برمعرفت (بهتر ازین) بوندن یکرك (معنای اشارتی) سرمایۀ سعادت اولان غم عشقدن ذوق وخبری اولمیان برناصح و بر واعظ بی ادراك بکا دیدی عشقك دردو غمدن غیری نه معرفتی واردر بندخی شیخمك همتیله جوابنده دیدم ای عقل معاشك اسیری خواجه بو دردو غم عشق الهیدن زیاده مقبول هنری واردرکه سن انی انکار ایدرسن

﴿ من چو گویم که قدح گیر و لب ساقی بوس * بشنوای جان که نگوید دگری بهتر ازین ﴾

بن چون دیم که قدح طوت وساقینك لبنی اوپ سوزمی دکله ای جانکه برغیری کیمسه بوندن ایورك سوز دیمز (مفردات) (من) بن (چو) چونکه (گویم) دیم (قدح) م (گیر) طوت (لب) دوداق (ساقی) م (بوس) اوپ (بشنو) ایشت (ای جان) م

(كه) زیرا (نه كوید) دیمز (دكری) برغیری (بهترازین) بوندن یكرك (معنای اشارتی) بن اول ناصح بی خبره دیدم اكرحضرت الله‌ه قربت ووصلت ایستر ایسك درد عشق تحصیل ایله واهل اللهك بیان بیوردیغی معارف الهیه‌لری جان ودل ایله قبول ایله نفسكی راق بو سوزمی دكله ای جان زیرا برغیری كیمسه سكا بوندن ایورك سوز دیمز

﴿ كلك حافظ شكرین میوه نباتیست بچین ✲ كه درین باغ نیابی ثمری بهترازین ﴾

حافظك قلمی شكرین میوه لو بر نباتدر دیو شیرزیرا بو باغده بوندن ایورك بر میوه بولمزسن (مفردات) (كلك) قلم (حافظ) م (شكرین) شكره منسوب (میوه) م (نباتیست) بر نباتدر (بچین) انی دیوشیر (كه) زیرا (دربن باغ) بو باغده (نیابی) بولمزسن (ثمری) بر میوه (بهترازین) بوندن یكرك (معنای اشارتی) حافظك قلمی انجق نبات شكری كبی لذائذ روحانیت میوه سنی ویجیدر سن انك كلامنی قبول ایله زیرا (من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحكمة من قلبه علی لسانه) حدیث شریفی سرنجه عارفك قلبی باغده بوندن ایورك بر میوه بولمزسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ میسوزم ازفراقت روی ازجفا بكردان ✲ هجران بلای ماشد یارب بلا بكردان ﴾

سنك فراقكدن یانارم جفادن یوزدوندر هجران بزه بلا اولدی یارب بلایی دوندر (مفردات) (میسوزم) یانارم (ازفراقت) سنك ایرلغكدن (روی) یوز (از) دن (جفا) م (بكردان) دوندر (هجران) م (بلای ما) بزم بلامز (شد) اولدی (یارب) م (بلا) م (بكردان) دوندر (معنای اشارتی) ی محبوب سنك قبض وحجابله اولان فراقكدن آتش هجرانله یانارم كرم وعنایت ایله توجهكدن یوزدوندر زیرا هجران بزه بلا اولدی یاربی بزدن بلایی دوندر ودفع ایله

﴿ مه جلوه می نماید برسبز خنك كردون ✲ تا او بسر درآید بر رخش پا بكردان ﴾

فلكك سبز خنكی اوزره ماه جلوه كوستر تا اول باشی آشاغی كله رخش اوزره ایاغكی دوندر (مفردات) (مه) آی (جلوه) م (می نماید) كوستر (بر) علی (سبز) یشل (خنك) بوزآت (كردون) فلك (او) اول (بسردر آید) باشی آشاغی كله (رخش) الاجه آت (پا) آیاق (بكردان) دوندر (معنای اشارتی) یارم اول لی مع الله سرینك مظهری ارباب اوج اعلاده سنك انوار ذاتیه كه استغراقله جلوه كوسترن بیرمزی صحوه كنورتا كه سنك قدرتكله مقام صحوده بزه تبلیغ اسرار شریعت بیورمق ایچون مرتبهٔ اشربته تنزیل بیورسن

﴿ یغمای عقل ودین را بیرون خرام سرمست ✲ برسر كلاه بشكن در بر قبا بكردان ﴾

عقل ودین یغماسنه طشره به سرمست صالن باشك اوزره كلاهكی قیر اوزركده قباكی دوندر (مفردات) (یغمای عقل) م (دین) م (بیرون) طشره (خرام) صالن (سرمست) م (برسر) باشك اوزره (كلاه) م (بشكن) قیر (دربر) اوزركده

﴿ قبا ﴾

(كلك حافظ شكرین میوه نباتیست بچین ✲ كه درین باغ نیابی ثمری بهترازین) بونده كلك دن مراد قلمدر شكرین شكرلی دیمكدر نباتدن مراد چین جنسیدر ویا حرف وحدت بچین فعل امر مخاطبدر دیوشیر معناسنه كه حرف تعلیل درین باغدن مراد دنیادر ثمر میوه معناسنه در ✲ محصول بیت ✲ خواجه نزاكتله شعرنی وصف ایدر حافظك قلمی شكرمیوه لی بر نباتدر دیوشیرو یه حكمه غدا ایله زیرا بو باغ عالمده بوندن یكرك میوه بولمزسن حاصلی اشعار حافظدن یكرك اشعار بولمزسن همان طور مبوب ازبرله (وله ایضا) (میسوزم ازفراقت روی ازجفا بكردان ✲ هجران بلای ماشد یارب بلا بكردان) ✲ محصول بیت ✲ جانانه بیورر سنك فراقكدن یانیورم رویكی جفادن دوندر یعنی جفایی ترك ایله زیرا هجران بزم بلامز یعنی بزه بلا اولدی یاالله بلایی بزدن دوندر یعنی بزی بلادن صقله (مه جلوه مینماید برسبز خنك كردون ✲ تا او بسردر اید بر رخش پا بكردان) سبز خنك زنك سكونی وخانك كسریله كوك آت وباغزآت تركیب مزجی قبیلندندر كردونه اضافتی بیانیه در تا ادات تعلیل بسر درآید دپه سی اوزره كلسون دیمكدر یعنی یقلسون دوشسون دیمكدر رخش بونده بوز آت وابرش آتدر ✲ محصول بیت ✲ مه فلك آتی اوزره جلوه كوستر اول دپه سی اوزره كلسون ایچون رخش اوزرینه ایاغك دوندر یعنی رخشكه سوار اول حاصلی آنكه بین تا كه ماه مغلوب ومنهزم اولوب مغربه دك قاچه (یغمای عقل ودین رابیرون خرام سرمست ✲ برسر كلاه بشكن در برقبا بكردان) یغمای عقل ودین مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر را ادات تعلیل كلاه بشكن كلاهكی قیر یعنی لوندانه‌كی بونك كبی یرلرده شكستن وشكنیدن قیرمق معناسنه در دربر قبا بكردان قبایی دوندر دیمكدر عجم وتاتار لوندلری فراجه سنك برتكمه سنی ایلكارو یكلرك كیوب برمقدار فراجه سنی اوكنه كتورر وصاغ الی فراجه دن طشره قالور پس قبا بكردان بیوزدیغی بو وضع اوزره قباكی كی دیمكدر حاصلی كلاه وقبایی لوندانه‌كی معناسنه در ✲ محصول بیت ✲ عقل ودین عشاقی یغمالمق ایچون طشره سرمست صالن یعنی مستانه خرام ایلیوب كلاه‌كی قیر وفراجه‌كی لوندانه دوندر حاصلی لوندانه كی

(قبا) قفتان (بكردان) دوندر (معنای اشارتی) ای مخدوم جام اولان پیرم (اللهم زدنی تحیرا فیك) حدیث شریفی سرنجه بزه نظر عنایت وافاضهٔ فیض وهمت ایله بزی مقام حیرته ایرشدیروب انوار ذات احدیتده استغراقله عقل ودین فكرنی نظردن اسقاط ایله ذرهٔ درد عشق خدا ایله سرمست ایلك ایچون كندی قوت قدسیه وصفت استغنا ده تاج كرمنا ولباس كرامت ایله اولسدیغك اظهار ایله

﴿ مرغول را برافشان یعنی برغم سنبل ✲ كرد بخور عنبر كرد صبا بكردان ﴾

اوربلی صاچكی پریشان ایله یعنی سنبل رغمنه عنبر بخوری توزنی صبانك اطرافنده دوندر (مفردات) (مرغول) اوربلی صاچ (برافشان) صاچ وطاغت (برغم سنبل) سنبل كورلكنه (كرد) توز (بخور عنبر) م (كرد) اطراف (صبا) م (بكردان) دوندر (معنای اشارتی) علم ومعرفت وزهد وطاعت دعوالرین ظاهر پرست مدعیلر رغمنه ای پیر غیورم سن اول قلب منشر حكده مكتوم اولان اسرار عاوم لدنیه‌كی ونفحات روایح مسكیه رحمانیه‌كی اظهار وافشا ایله كه هر بر صبا كبی خوشبو وكندولرده حق فقوسی اولمغله درد عشق خدایی جست وجو ایلین عاشق صادقلره سندن رایحهٔ طیبهٔ رحمانیه ایرشه

﴿ ای نور چشم مستان درعین انتظارم ✲ چنكی حزین وجامی بنواز یا بكردان ﴾

ای مستلرك كوزی نوری عین انتظار دهیم برآهسته چنك چال یا برجام دوندر (مفردات) (ای نور) م (چشم) كوز (مستان) م (در) فی (عین انتظار) م (م) بن (چنك) آلت لهو (یا) وحدتیه (حزین) حزن وریجی (جامی) برقدح (بنواز) اوخشه وچال (بكردان) دوندر (معنای اشارتی) ی شراب عشق الهیه ایله مست اولمش عاشقلرك كوزی نوری پیرم سنك فیض واحسانكه عین انتظار دهیم یا نور جمالیكه قابیه نسبت رابطهٔ ن بخش ایله یا دائما توجه درونمی جانب عزتكه دوندر باذن الله تعالی

﴿ دوران چو می نویسد بر عارضت خطی خوش ✲ یارب نوشته بد از یار ما بكردان ﴾

دوران چونكه سنك عارضك اوزره براطیف خط یازار یارب یارمزدن یازوبی بزم یارمزدن دوندر (مفردات) (دوران) زمان (چو) چونكه (می نویسد) یازار (برعارضت) سنك یكاغك اوزره (خطی) بر یازو (خوش) م (یارب) م (نوشته بد) یرامز یازو (از یار ما) بزم یارمزدن (بكردان) دوندر (معنای اشارتی) ای پیرم بحمد الله حضرت الله بو زمان حیاتكده سنك وجه انوركده نور محمدیه‌یی وجبههٔ مباركده امارهٔ سعادت سرمدیه‌یی یازمشدر انكیچون سنك یوزكدن نیجه صادقلر واصل الی الله اولمشلردر وبزم كبی نیجه بیچاره‌لر دخی غفلتدن آكاه اولملردر بعدن دبلرمكه سن بزه شفقتله یار ودستكیر اولدیغك ایچون سنی سعادتك اوزره ثابت قدم ایلیوب یرامز یازولردن حفظ وامان ده ایلیه

✲ مرغول را برافشان یعنی برغم سنبل ✲ كرد چمن بخوری همچون صبا بكردان) مرغول میمك فتحی وضمیله پهلو بچه كاكلدر برافشان برحرف تأكید افشان فعل امر مفرد مخاطب سلك دیمكدر برغم باحرف صله رغم نسبت وكورلك نیدكاری معنایه در سنبله اضافتی لامیه برغم سنبل مصراع ثانیه مرهوندر كرد چمن لامیه چمن اطرافی دیمكدر بخوری بالك فتحیله نوتسی و بودكلری تنده حاصلی كوزل قوقولی جنسندن مشهوردنسه در ویا حرف وحدت ویا تنكیر ✲ محصول بیت ✲ كاكلكی سلك یعنی سنبلك كورلكنه چمن اطرافنده صبا كبی بر بخور طولاندر چمنك اطرافنی معطر ومعطر ایله بعض نسخه ده مصراع ثانی كرد بخور عنبر كرد صبا بكردان محصول معنای مصراع عنبر بخوری توزین صبا اطرافنده طولاندر تا كه صبا الیله اندن معطر ومبخر اولسون تنه كه صبانك شانیدر عالمه قوقولر نشر ایلك یعنی یایمق (ای نور چشم مستان درعین انتظارم ✲ چنكی حزین وجامی بنواز یا بكردان) عین انتظاردن مراد محض انتظاردر اكاغیرنسنه قرشمیه حزین بونده نرم معناسنه در یعنی ملایم بنواز فعل امر مخاطبدر راغنده اوخشا دیمكدر اما بونك كبی یرلرده چالمق معناسنه در چنكی وجامی یاری وحدت ایچوندر ✲ محصول بیت ✲ ای مستلرك كوزی نوری عین انتظاده یم برملایم چنك چال وباده قدحن دوندر یعنی یا چنك چال اكلنه‌لم ویا قدح دوندر ایچوب اكلنه‌لم حاصلی وایكیسندن برینی ایله مصراع ثانیده لف ونشر وار (دوران چومینویسد برعارضت خطی خوش ✲ یارب نوشته بد از یار ما بكردان) ✲ محصول بیت ✲ چونكه دوران عارضك اوزره خوب خط یازار یارب یارامز یازوبی بزم یارمزدن دوندر یعنی دوران عارضنه خوب خط یازسون بد خط یازمسون حاصلی خط كوزل عارضنه كدرویرمسون یعنی اطافتنی بوزمسون

﴿ حافظ زخوب رويان بختت جزاين قدرنيست ٭ كرنيستت رضايي حكم قضابكردان ﴾

اى حافظ خوب روزدن سنك بختنك بو قدردن غيرى دكلدر اكرسنك رضاك يوق ايسه قضانك حكمنى دوندر (مفردات) (حافظ) م (ز) من (خوب رويان) كوزل يوزلولر (بخت) سنك بختك (جزاين قدر) بو قدردن غيرى (نيست) يوق (كرنيستت رضايى) سنك رضاك يوق ايسه (حكم قضا) م (بكردان) دوندر (معناى اشارتى) اى حافظ نصيبك وجاهت صاحب اهل الله يوزندن فيض الهى ودولت روحانى بو قدردن غيرى دكلدر فياض تعالينك حكم وقضاسنه تسليم وراضى اولمق لازمدر اكرسنك رضاك يوق ايسه قضانك حكمنى دوندر وعجزه اعتراف ايله

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ كرشمه كن وبازار ساحرى بشكن ٭ بغمزه رونق ناموس سامرى بشكن ﴾

بر كرشمه ايله وساحرلك بازارنى قير وكسر يله غمزه ايله سامرينك رونقنى قيرو كسر ايله (مفردات) (كرشمه) برنازوشيوه (كن) ايله (بازار) م (ساحر) م (يا) مصدريه (بشكن) قير (با) للملابسه (غمزه) كوزاوجيله نظر (رونق) اطافت (ناموس) آدوصان وعرض (سامرى) حضرت موسى عليه السلامك قومنك زروسيمندن بوزاغى ييان كافر (بشكن) قيروكسر ايله (معناى اشارتى) اى موسى عليه السلام مشرب معادنده اولان مرشد عالى جاهم برهمت ايله وبر اظهار عصاى كرامت ايله نفس وشيطان ساحرلرينك بازارنى وسحر وتخيلاتلرينى محووابطال ايله وبر لطيف نظر ايله (وزين لهم الشيطان اعمالهم) آيت كريمه سى سرنجه سامرى كبى اعمال قبيحه لرى كوزل كوسترجى شيطانك عرضنى وناموسنى كسر وازاله ايله

﴿ بياد ده سر ودستار عالمى يعنى ٭ كلاه كوشه بآيين دلبرى بشكن ﴾

عالم خلقتك سر ودستارنى يله وير يعنى كلاه كوشه سنى دلبرلك آيينيله قير (مفردات) (بياد) يله (د) وير (سر) باش (دستار) صارق (عالمى) ياسيد (كلاه) م (كوشه) م (با) للملابسه (آيين) رسم وعادت (دلبر) م (يا) مصدريه (بشكن) قير (معناى اشارتى) بعض حكمت اظهار معجزه رسول الله عليه السلام اولان اسرار الهيه دن وكرامات غيبيه دن منكرك انكارنى ومحبك محبتنى زياده ايتمك ايچون وعالم خلقتك سر ودستار ايله وزينت دنيا ايله عجب وغرورلرينى ازاله ايچون سندخى اظهار ايله تاكه محبوب خدا اولانلرك عندالله قوت قدسيه لرين وقدر عاليلرين بيلوب عجب وغرورى ترك ايله اهل الله ه تسليم وتابع اوله لر

﴿ بزلف كوى كه آيين سركشى بكذار ٭ بغمزه كوكه سپاه ستمكرى بشكن ﴾

زلفكه ديكه سركشلك عادتنى قوسون غمزه كه ديكه ظلمك عسكرينى قيرسون (مفردات) (با) للملابسه (زلف) م (كوى) دى (آيين) عادت (سركشى) باش چكيجيلك (بكذار) قو (با) للملابسه (غمزه) كوز قيمق (كو) ديه (سپاه) عسكر (ستمكر) ظالم (يا) مصدريه (بشكن) قير (معناى اشارتى) اى مظهر لطف الهى اولان مرشد شفيق عالى جاهم ميراث محمدى اولان خلق عظيمك مقتضاسنجه بر لطف واحسان ايله و بر حسن نظر ايله

﴿ نفس ﴾

(حافظ زخوبرويان بختت جزاين قدرنيست ٭ كرنيستت رضا يى حكم قضا بكردان) رضايى ياسى تنكير ايچوندر ٭ محصول بيت ٭ اى حافظ كوزللردن سنك طالعك بو مقداردن غيرى دكلدر يعنى طامك شمدى اولاندن غير دكلدر اكر بو طالعه رضاك يوغيسه حكم قضا وقدرى دوندر حاصلى سكا ازاده خوبلردن جفا چكمك ويراندى بكمزسك حكم ازلى يى دوندر رودياد يكت كبى ايله بونك كيلر محله حواله در (وله ايضا) (كرشمه كن وبازار ساحرى بشكن ٭ بغمزه رونق ناموس سامرى بشكن) كرشمه ياحرف وحدت سامرى ياحرف مصدر رونق ناموس لاميه ناموس بونك كبى يرلرده عرض معناسنه در ٭ محصول بيت ٭ بر كرشمه وناز وشيوه ايله سحارلق بازارينى يعنى سحارلغى بطال ايله وغمزه ايله سامرينك ناموسى رونقنى واضافتنى كسر ايله يعنى عرض ووقارينى بوز سامرى قصه سى سابقا مفصل ذكر اولنمش حاصلى بر كرشمه ايله عالمى مسحور ايله ساحرلر سحر ايله ايلديكى كبى وسحره وجود ويرمه بلكه كرشمه ايله ابطال ايله (بياده سر ودستار عالمى يعنى ٭ كلاه كوشه بآيين دلبرى بشكن) ٭ عالمى ياحرف تنكير يعنى مصراع ثانى يه مرهوندر بآيين باحرف مصاحبت آيين رسم وقانون معناسنه در ٭ محصول بيت ٭ خلق عالمك سر ودستارينى باده وير يعنى سر افكنده وپريشان دستار ايله يعنى كلاه كوشه يى دلبرلك رسم وقانونيله قير حاصلى كلاه كوشه يى دلبرلك آيين واسلوبيله قيوب روب عشاقى خراب ايدوب دستارينى پريشان ايله يعنى اهل عالمى ديوانه ومجنون ايله (بزلف كوى كه آيين سركشى بكذار ٭ بغمزه كوكه سپاه ستمكرى بشكن) ٭ محصول بيت ٭ زلفكه دى كه سركشلك رسمنى ترك ايله غمزه كه ده دى كه ستمكرلك وظلم عسكرين كسر ايله يعنى سركش وظالم اولمه ديمكدر

نفس وشيطانك وسوسه واضلاللرى ظلمندن نجات ودل آكاه ايله راه حقده ثبات كرم ايليه سن

﴿ برون خرام وبركوى خوبى ازهمه كس ٭ سزاى حور بده رونق پرى بشكن ﴾

طشره صالن وجمله كيمسه دن خوبلق طوپنى ايلت حورك لايقنى وير پرينك رونقنى قير (مفردات) (برون) طشره (خرام) صالن (ببر) ايلت (كوى) طوپ (خوبى) كوزللك (ازهمه كس) جمله كيمسه دن (سزا) لايق (حور) م (بده) وير (رونق) حسن واطافت (پرى) جن (بشكن) قير (معناى اشارتى) اهل اللهك وعارف باللهك عندالله عالى قدرنى وقربت ووصالك كمالنى اظهار ايله وبونلردن غيرى كيمسه محبوبيت مرتبه سنه واصل اولمديغن بيان وعيان ايله كه (وهما حرامان على اهل الله) حديث شريفى سرنجه جنت وحورى وساير محسنات صورى حصولى ايچون عبادت ايلين ايله ودون همت زاهدلرك رونقنى كسر ايله ﴿ بيت ﴾ حق تعالى ايد يسر خوردونى ٭ ماسواى اللهه محبت ايدنى ٭

﴿ باهوان نظر شير آفتاب بكير ٭ بابروان دوتا قوس مشترى بشكن ﴾

نظر آهولريله آفتابك ارسلانى طوت قوس ابرولركله مشترينك قوسنى قير وكسر ايله (مفردات) (با) للملابسه (آهوان) جيرانلر (نظر) م (شير) ارسلان (آفتاب) كونش (بكير) طوت (با) للملابسه (ابروان) قاشلر (دوتا) ايكى قات ومقوس (قوس) اى (مشترى) يلدز (بشكن) قير (معناى اشارتى) نهادپاككده ثابت نظر آهوى مثلا حتلريله وچشم غيب بين پركرامتلريله آفتابك برجى اولان اسدده وباعث عالى جاهك اولان اتصاف بصفات القادر القوى بكرله مشترينك برجى اولان قوسده وساير علويات وسفلياتده تصرفكى اظهار ايله كه منكر كرامت اهل الله اولانلر انصافه كلهلر

﴿ چو عطر ساى شود زلف سنبل ازدم باد ٭ تو قيمتش بسر زلف عنبرى بشكن ﴾

چونكه سنبلك زلفى بادك نفسندن خوشبوى اوله عنبره منسوب سر زلفكله سن انك قيمتنى قير (مفردات) (چو) چونكه (عطرساى) عطرازيجى وخوشبوى (شود) اوله (زلف) م (سنبل) م (از) من (دم) نفس (باد) يل (تو) سن (قيمت) م (ش) انك (بسر) باشى (زلف) م (عنبرى) عنبره منسوب (بشكن) قير (معناى اشارتى) علم ومعرفت وزهد وصلاح صوريله دم اوروب اظهار فضل ايله باد صبا كبى عطرساى اولان ظاهر پرستلره جميع روايح طيبه لردن اطيب اولان نفس رحمانيدكى اظهار ايدوب انلرك كمالات صوريه ونفسانيه لرينك قيمتنى قيمتنى كسر ونسبت ايله نقصانلرينى نمايان ايله

﴿ چوعندليب فصاحت فروشد اى حافظ ٭ تو قدر او بسخن كفتن درى بشكن ﴾

چونكه عندليب فصاحت صاتدى حافظ سن انك قدرنى فارسى درى سوزنى سو يلكله قير (مفرادت) (چو) چونكه (عندليب) بلبل (فصاحت) م (فروشد) صاتدى (اى حافظ) م (تو) سن (قدر) م (او) انك (بسخن كفتن درى) فارسيه دريه سوزنى سو يلكله (بشكن) قير (معناى اشارتى) منابر وكرسيلرده فصاحت وبلاغتله وعظ ونصيحت ايتمكله مسند ارشادده اولوب دعواى كرامت وارشاد راه عشق ومعرفت

(برون خرام وبركوى خوبى ازهمه كس ٭ سزاى حور بده رونق پرى بشكن) ٭ محصول بيت ٭ طشره چيقوب صالين وكوزللك كوينى هركسدن ايلت يعنى جميع كوزللره حسن واطافتده غالب اول حورك لايقنى وير وپرينك رونقنى وشكست ايله يعنى حور ويرينكده رونق واطافتنى كسر ايله خلق قتنده اعتبارى قالمسون (باهوان نظر شير آفتاب بكير ٭ بابروان دوتا قوس مشترى بشكن) آهوان جمع آهو مراد كوزللر در نظره اضافت بيانيه در شير آفتاب لاميه بونده شيردن مراد برج اسددر كه آفتابه منسوب برجدر ابروان ابرونك جميدر دوتايه اضافت بيانيه در قوس مشترى لاميه در مراد برج قوسدر كه مشترى يه منسوب برجدر ٭ محصول بيت ٭ نظر آهولريله شير آفتابى شكار ايله يعنى شير آفتابه بر نظر صال كه مفتونك اولوب صيد وشكارك اولسون دوتا ابرولرايله ده مشترينك قوسنى كسر ايله يعنى قدر وقيمتنى ورونق واعتبارينى كسر ايله حاصلى ابرولرك قوسى وار ايكن اكا اعتبار واحتياج يوقدر (چو عطر ساى شود زلف سنبل ازدم باد ٭ تو قيمتش بسر زلف عنبرى بشكن) عطر ساى عطر ازيجى ديمكدر وصف تركيبيدر زيرا بعض عطرى ازيجق زياده قوقرو بر خصوصا مسك وعنبر ونخلخه ٭ محصول بيت ٭ چونكه زلف سنبل بادنفسندن عطرساى اوله يعنى كوزل قوقولو ويره سن انك قيمتنى عنبرلى زلفك اوجيله كسر ايله يعنى اكا اعتبار قومه (چوعندليب فصاحت فروشد اى حافظ ٭ تو قدر او بسخن كفتن درى بشكن) ٭ محصول بيت ٭ چونكه عندليب فصاحت صاته اى حافظ سن انك قدرينى درى سوزسو يلكله كسر ايله يعنى فارسى شعر سو يلكله قدر ينى ورونقنى كسر ايله درى ياحرف نسبتدر دره منسوب يعنى قپويه منسوب زيرا بهرام كور سلطنتنه دك احكام وبروات پهلوى دليله ايدى اندنصكره يساغ ايلديكه بنم قپومده شمدنكرو اهو سلطنته متعلق مصالح فارسى دليله يازلسون پس انك قپوسنه منسوب اولديغيچون درى ديديلر فارسى دله

(وله ایضا) (مرغ دلم طائریست قدسی عرش آشیان * ازقفس تن ملول سیرشده از جهـان) مرغ دلم بیانیه درطائریست یاحرف وحدت قدسی یاحرف نسبت عرشه اضافتی بنانیه درعرش آشیان وصف ترکیبی در قفس تن بیانیه سیر شده طویمش

ایاین علماظاهر ومشایخ صوری خودفروشلق وکبر وعظمت اظهار ایلدکلرنده (رغما لانوفهم) ی حافظ (لسان اهل الجنة العربية والفارسية الدریة) حدیث شریفی سرنجه لسان غیبله معارف الهیه دن فارسی دریه سوزنی سویلکله من ازلك قدردونلرینی کسر ایله وانلری عجب وغروردن منع ایله

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ مرغ دلم طائریست قدسی عرش آشیان * ازقفس تن ملول سیرشده ازجهان ﴾

کوکلم قوشی قدسه منسوب برمرغدر وآشیانی عرشدر تن قفسندن ملول جهاندن سیراولمشدر (مفردات) (مرغ دلم) کوکلم قوشی (طائریست) برقوشدر (قدسی) قدسه منسوب (عرش) م (آشیان) یووه (از) من (قفس) م (تن) م (ملول) م (سیر) طوق (شده) اولمش (از) من (جهان) م (معنای اشارتی) بحمدالله عشق ومعرفة الله برکتنده کوکلم قوشی برطائر قدسیدر که انك آشیانی اوج عرش الهیدر اول سببدن بوتن قفسندن ملولم وبوجهان فانیدن بکرنمشم (من بشرنی بخروج صفر بشرته بالجنة) حدیث شریفی سرنجه حبس تندن خلاص اولوب بلاحجاب لقاء الله وصلت آرزوسندهیم متعناالله بلقائه ووصلة ذاته بجاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ ازسرای خاکدان چون بپردمرغ جان * بازنشین کند بردرآن آستان ﴾

بوعالم سفلیدن چونکه بوجان قوشی پروازایده کیرو اول آستانك قبوسی اوزره مکان ایلر (مفردات) (از) من (سرای خاکدان) بو طپراقلق باشندن (چون) چونکه (بپرد) اوچه (مرغ جان) جان قوشی (باز) کیرو (نشین) اوطوراق (کند) ایدر (بر) علی (در) قپو (آن) اول (آستان) اشك (معنای اشارتی) بوعالم سفلیدن بوجان قوشی پروازایده (فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر) آیت کریمه سی سرنجه کیرو اول وطن اصلیسی اولان درکاه عزتك آستانی قبوسی اوزره مکان ایلر

﴿ چون بپردمرغ دل سدره بودجای او * تکیه که بازما کنکرهٔ عرش دان ﴾

چونکه مرغ دل پروازایده انك یری سدرهٔ منتهادر بزم شاهمزك تکیه کاهی عرش بدنی بیل (مفردات) (چون) م (بپرد) اوچه (مرغ دل) کوکل قوشی (سدره) م (بود) در (جای او) انك یری (تکیه گاه) اعتماد وقرار یری (بازما) بزم طوغانمز (کنکره) بدن (عرش) م (دان) بیل (معنای اشارتی) چونکه کوکل قوشی قفس تندن پروازایده آنك مقامی سدرهٔ منتهادر نوردن برقندیل ایچنده در زیرا بزم کبی محن ودرد وبلای عشقه تحمل ایده ترقی وتصاعد ایدیجی عاشقین صادقینك جانی شهبازك قرارکاهی ومقام ومأواسی بیلکه عرشك بدنی وکنکرهسیدر

﴿ سایهٔ دولت فکند برسرعالم همه * کر بکشد مرغ مابال وپری درجهان ﴾

جمیع عالمك باشی اوزره دولت سایه سی دوشر اکر بزم مرغمز جهانده بال وپرنی آچه واوچه (مفردات) (سایهٔ دولت) م (فکند) دوشر (برسر عالم) عالم باشی اوزره (همه) جمله (کر بکشد) اکر آچه (مرغ ما) بزم قوشمز (بال وپری) رفتاد

﴿ درجهان ﴾

یعنی اوصانمش * محصول بیت * بنم مرغ دلم عرش آشیانلی برطائر قدسیدر یعنی برپاك مرغدر که پرواز کاهی عرش عظیمدر یعنی مرغ بلند پرواز درکه عرشدن غیری یرده قرار ایلمزتن قفسدن ماول اولوب جهاندن او صانمشدر حاصلی عالم صغرادن بیزار اولوب عرشده قرار ایدر (ازسرای خاکدان چون بپردمرغ جان * بازنشین کند بردرآن آستان) خاکدان چوبلکدر نشیمن نونك فتحیله وکسریله اوطوراجق پروارسلان یتاغی وکیجه قوشلر مکان ایلدیکی یردر * محصول بیت * بودنیا خاکداندن چونکه مرغ جان اوچه بنه قرارکاه ایدر اول درکاهك قپوسنی یعنی عرش عظیمی حاصلی دنیادن قالقیجه عرشده قرار ایدر (چون بپرد مرغ دل سدره بودجای او * تکیه که بازما کنکرهٔ عرش دان) تکیه که بونده قرارکاه معناسنه در تکیه که بازمالامبه لردر کنکره کاف اول عربیدر ومضموم وکاف ثانی عجمی ومضموم حصار بدنی ومناره شرفه سی وکوپریلرنور فوانی وبونلر کبی نسنه لر کنکره بونده مجازا ذکر اولنمشدر زیرا عرش اهل شرع قتنده فلك الافلاك دیرلر انده ایسه کنکره متصور دکلدر * محصول بیت * چونکه مرغ دلمز پرواز ایله بودنیا خاکداندن انك مقامی وجایکاهی سدرة المنتهی در ایمدی بزم بازدلمزك تکیه کاهی وقرکاهنی عرش بیل حاصلی دلمزك مقامی عرش عظیمدر (سایهٔ دولت فکند برسرعالم همه * کر بکشد مرغ مابال وپری برجهان) بال قنادر اما پر قناد وبالکدر * محصول بیت * جمیع عالمك باشنه دولت کولکه سی دوشر اکر بزم مرغ دلمز جهان اوزره بال وپر چکرسه یعنی طیران ایدرسه حاصلی بزم مرغ دلمز همایون اثاردر هرنه یرده که طائر اولوب کولکه سی کیمك اوزرینه دوشرسه پادشاه ویارصاحب دولت اولور نته کیم همانك خاصه سیدر

(درجهان) م (معنای اشارتی) بزکه وارث محمدی صلی الله تعالی علیه وسلم ومعاشر اهل الله ایز (هست ذاتا رحمة للعالمین) کلامی سرنجه جمیع عالم خلقنك اوزرینه اولیاء اللهك وجودی سایه سی دوشمسی محضا عین رحمت خدادر وباعث سعادت عقبادر اکر همای عالم لامکان اولان جانمزه بوعالمده جیقنده اولوب بال وپری همت وشفقتلرینی بوجهانده کشاد ایدرلر

﴿ درد وجهانش مکان نیست بجزفوق عرش * جسم وی ازمعدنست جان وی ازلامکان ﴾

ایکی جهانده افلاك اوستندن غیری مکان یوقدر آنك جسمی معدندندر آنك جانی لامکاندندر (مفردات) (درد وجهان) ایکی جهانده (ش) انك (مکان) م (نیست) یوق (ا) للملابسه (جز) غیر (فوق عرش) م (جسم وی) انك تنی (از) من (معدن) م (است) در (جان) م (وی) انك (از) من (لامکان) عالم غیب (معنای اشارتی) اولیاء اللهك مکانی ایکی جهانده فوق عرشده اولان اعلای علییندن غیری دکلدر انلر رغیب وحضرلر درکه طلسم جسم مسعودلری معدن خاکیدندر وجوهر روحلری لامکاندن وعالم لاهوتدندرکه محضا انوار ذات الهیلردر ومنور عالملردر

﴿ عالم علوی بود جلوه که مرغ ما * آبخور او بود کلشن باغ جنان ﴾

بزم مرغمزك جلوه کاهی عالم علویدر انك صوادی باغ جنان کلشنیدر (مفردات) (عالم علوی) م (بود) در (جلوه) صالنی صالنی یوریمك (که) مکان (مرغ ما) بزم قوشمز (آبخور) صوادی (او) انك (بود) در (کلشن باغ) م (جنان) جنت (معنای اشارتی) بزم مرغ روحمزك خرامی وتفاخر وتباهیسی عالم علویده در (وفی السماء رزقکم وما توعدون) آیت کریمه سی سرنجه انك رزق معنویسی وغذای روحانیه سی محلی باغ جنان کلشنی وعندیت رزاق غنیدر

﴿ تادم وحدت زدی حافظ شوریده حال * خامهٔ توحید کش برورق انس وجان ﴾

تاکه وحدت دمنی اوردك ای شوریده حال حافظ انس وجان ورقی اوزره توحید قلمنی چك (مفردات) (تا) حتی (دم وحدت) م (زدی) اوردك (حافظ) م (شوریده) قارش مورش (حال) م (خامه) قلم (توحید) م (کش) چك (بر) علی (ورق) م (انس وجان) م (معنای اشارتی) (لا موجود الا الله) سرنجه ای شوریده حال حافظ می صرف وحدتی نوش ایدوب ذات پاك الهیه بی افنیا مده تصور اولنانك واوهام واذهانده تخیل اولنانك کابیندن ونسبت واضافاتدن تجرید ایله توحید صرف دمنی اوردك انس وجن ورق اوزره توحید قلمنی چك یعنی دنیا وعقبایی دخی فراموش ایله که توحید کلی ظاهر اوله

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ یارب آن آهوی مشکین بختن بازرسان * وان سهی سرو روان رابچمن بازرسان ﴾

یاربی اول مشکین آهوبی کیری ختنه ایرشدر واول سهی سرو روانی چمنه کیری ایرشدر

(درد وجهانش مکان نیست بجزفوق چرخ * جسم وی ازمعدنست جان وی ازلامکان) معدن دالك کسریله کاندر پس تقدیری ازمعدن ارواحست * محصول بیت * بزم مرغ دلمزك مکانی فلك اوستندن غیری دکلدر یعنی مکانی عناصردن یوقاریدر انك جسمی معدن اروحدن وجانی لامکاندندر یعنی عرش رحماندندر (عالم علوی بود جلوه که مرغ ما * آبخور او بود کلشن باغ جنان) آبخور صوادیعنی صوانه جق یر * محصول بیت * بزم مرغ دلمزك جلوه کاهی عالم علویدر وانك صرادی باغ جنان کلشنیدر یعنی نعیمی جنت کلشنندر (تادم وحدت زدی حافظ شوریده حال * خامهٔ توحید کش برورق انس وجان) حافظ منادی * محصول بیت * تاکیم وحدتده نفس اوردك ای حافظ شوریده حال توحید قلمی چك انس وجان ورقنه یعنی انس وجن تعدد اقتضا ایدر وحدت خود بر ایکدن عبارتدر پس ایمدی انلره توحید خامه سن چك بر فقط نسنه یه چکدیکك کبی زیرا توحید صرف تعددی مانعدر معلوم اوله که بوغزل یانمزده اولان دیوانلرده بولنمدی اما شارحلر شرح ایلدیکیچون بو مقدار ایله اکتفا ایلدك اکرچه خواجه کیانته بکزمز (وله ایضا) (یارب آن آهوی مشکین بختن بازرسان * وان سهی سرو روان رابچمن بازرسان) آهو مشکین مسك آهوسنه دیرلر * محصول بیت * یاالله اول مشکین آهویی بنه ختنه ایرشدر واول طوغری سرو روانی چمنه بنه ایرشدر ختندن وچمندن مراد کندی شهریدر خواجه نك جانانی غربته کیتمش ایمش کندی ایلدر کیرو کلمسی

(مفردات) (یارب) م (آن) اول (آهوی مشکین) مسکه منسوب جیران (بختن) ختن صحراسنه (باز) کیرو (رسان) ایرشدر (آن) اول (سهی) طوغری (سرو روان) م (بچمن) باغه (باز) کیرو (رسان) ایرشدر (معنای اشارتی) یاربم اول نفحات رحمانیه ایله معطر وتجلیات ذات بیچونکله منور اولان آهوی روحمزی کرم الطفکله وطن اصلیسی اولان ختن عالم ارواحه ارواح قدسیه‌لر ایچنه کیرو سلامت وسعادتله ایرشدر وطن اصل مستقیم اولان روح محبوبمزی استقامتله باغ وحدته وجناب حضرته کیرو ایرشدر

﴿ بخت پژمرده ما را بنسیمی بنواز * یعنی آن جان ز تن رفته بتن باز رسان ﴾

بزم صولمش بختمزی برنسیم ایله اوخشه یعنی اول تندن کیتمش جانی تنه کیرو ایرشدر (مفردات) (بخت) م (پژمرده) صولمش (مارا) بزم (بنسیمی) براطیف روزکارله (بنواز) اوخشه (آن) اول (جان) م (ز) من (تن) م (رفته) کیتمش (بتن) تنه (باز) کیرو (رسان) ایرشدر (معنای اشارتی) بو عالم ابتلاده بحسب البشریه غریبلک ایله بختی ودولتی پژمرده وپریشان اولمش روحمزی یاربم من برنسیم توفیق وعنایتکله وبرفیض اقدسکله ای جمیع آفاتدن حفظ ایله‌یدرکاه عزتکه لایق ومقبول ایلیه‌سن یعنی اول تن سعادتدن کیتمش وپریشان اولمش جانی بنه اعانکلدن سعادته کیرو ایرشدر

﴿ ماه وخورشید بمنزل چو بامر تو رسند * یار مهروی مرا نیز بمن باز رسان ﴾

آی وکونش منزله چونکه سنك امرکله ایرشورلر بنم آی یوزلو یارمی دخی کیرو بکا ایرشدر (مفردات) (ماه) آی (خورشید) کونش (بمنزل) منزله (چو) چونکه (بامر تو) سنك امرکله (رسند) ایرشورلر (یار) م (مهروی) آی یوزلو (مرا) بنم (نیز) دخی (بمن) بکا (باز) کیرو (رسان) ایرشدر (معنای اشارتی) یاربم بو قدر اولیا وانبیاء عالی جاهلر جمله‌سی اعلای علیینده اولان مقام ومنزللرینه چونکه سنك امرکله وعون وارادتکله ایرشورلر یاربم سنك انوار ذاتیه‌که مظهر ومستعد اولان روح انسانیه یار حقیقیه‌می دخی کیرو بکا ایرشدر

﴿ دیده‌ها در طلب لعل یمانی خون شد * یارب آن کوکب رخشان بیمن باز رسان ﴾

لعل یمانی طلبنده چشملر خون اولدی یاربی اول نورانی کوکبی کیرو یمنه ایرشدر (مفردات) (دیده‌ها) کوزلر (در) فی (طلب) م (لعل یمانی) م (خون) قان (شد) اولدی (یارب) م (آن) اول (کوکب) یلدز (رخشان) نورانی ویلدرایجی (با) للملابسه (یمن) برشهر (باز) کیرو (رسان) ایرشدر (معنای اشارتی) (من عرف نفسه فقد عرف ربه) خبری سرنجه بو عالم ناسوته کله‌یدنبرو اول کوهر روح ولعل یمانی‌ء پرقدمی طلب بولنده دیده‌لرم خون اولدی یاربم اول نوری نور الهیدن مقتبس (کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة زیتونة لاشرقیة ولاغربیة) وصفیله موصوف ومبدائی نور عرش الله اولوب غریب کئیب وطنندن جدا اولان

(بخت پژمرده ما را بنسیمی بنواز * یعنی آن جان ز تن رفته بتن باز رسان) * محصول بیت * بزم پژمرده طالعمزی برنسیم ارسال ایلمك سببیله اوخشه یعنی جانان جانانه برخبرجی کوندرمکله طالعمزی سعد ایله مصراع ثانی مقصودی شرح ایدر یعنی اول تندن کتمش جانی بنه ایرشدر حاصلی بن تن بی جانم جانی تنه ایرشدر یعنی جانانی بکا ایرشدر دیمکدر (ماه وخورشید بمنزل چو بامر تو رسند * یار مهروی مرا نیز بمن باز رسان) یار مهروی بیانیه مهروی وصف ترکیبیدر * محصول بیت * یارب ماه وخورشید منزلنه چونکه سنك امرکله واروب ایرشیرلر بنم آی یوزلی یارمیده بکا ایرشدر (دیده‌ها در طلب لعل یمانی خون شد * یارب آن کوکب رخشان بیمن باز رسان) یمانی یمنه منسوب دیمکدر خلاف قیاس او زره یمنه لعل اضافتی ادعائیدر زیرا یمنده لعل اولمز بلکه عقیق اولور رخشان صفت مشبهه‌در پاراغی معناسنه * محصول بیت * کوزلریم لعل یمانی طلبنده قان اولدی یارب رخشان کبی یمنه ایرشدر یعنی شهر شیرازه کوندر

روح انسانیدمی سلامتله کیرو وطن اصلیه‌سنه ایرشدر

﴿ سخن اینست که ما بی تو نخواهیم حیات * بشنوای پیك خبرکیر وسخن باز رسان ﴾

سوز بودرکه بز سنسز حیات ایستمزز ایشت ای خبر طوتیجی پیك سوزی کیرو اکا ایرشدر (مفردات) (سخن) سوز (اینست) بودر (ما) بز (بی تو) سنسز (نخواهیم) استمزز (حیات) دیریلك (شنو) ایشت (پیك) رسول (خبرکیر) خبر طوتیجی (سخن) سوز (باز) کرو (رسان) ایرشدر (معنای اشارتی) ای محبوب حقیق حاصل کلام سوزیمزك نهایتی ومقصود اصلیمز بودرکه بز سنسز حیات ایستمزز ای عارف بالله اولان رسول خبیر وپیردلنیر بو سوزمزده ثبات‌مزی وکندودن انجق بنه کندو بی طلبمزی اول محبوب حقیقیه ایرشدرو بزم ایچون نیاز ایله

﴿ دیدی ای طائر میمون که همای آزردند * پیش عنقا سخن زاغ وزغن باز رسان ﴾

کوردکمی ای مبارك مرغ که همایی انجیدیلر عنقانك حضورنده زاغ وزغنك سوزینی کیرو ایرشدر (مفرادت) (دیدی) کوردکمی (طائر) قوش (میمون) مبارك (همای) هما قوشی (آزردند) انجیدیلر (پیش) اوك (عنقا) م (سخن) سوز (زاغ) قارغه (زغن) چایلاق (باز) کیرو (رسان) ایرشدر (معنای اشارتی) ای هدهد سباوای رسول کبریا اولان مبارك مرغ کوردکمی وطن اصلیمزدن بو عالم کون وفساده برقاچ کون کلمکله نفس وشیطان وسوء اقران عدولری بو همای اوج اعلای علیینه اولان غریب وسرکردان روحمزی نه کونه انجیتدیلر ونه کونه بزی روسیاه ایدوب رحیم وکریم اولان حضرت الهمزك حضورنده محجوب ایلدیلر اول عنقای بی مثل اولان محبوبمز حضورنده اول زاغ وزغن سیرتلو نفس وشیطان عدولری وساوسی سببیله اولان قصوریمزك عفونی رجا ایده‌سن

﴿ آنکه بودی وطنش دیدهٔ حافظ یارب * بمرادش زغریبی بوطن باز رسان ﴾

اول کیسه که انك وطنی حافظك چشمی ایدی یاربی مرادیله آنی غریبلکدن وطننه کیرو ایرشدر (مفردات) (آنکه) اول کیسه که (بودی) ایدی (وطن) م (ش) انك (دیده) کوز (حافظ) م (یارب) م (بمرادش) مرادیله انی (زغریبی) غریبلکدن (بوطن) وطننه (باز) کیرو (رسان) ایرشدر (معنای اشارتی) اول محبوبکه حافظك چشمی انك وطنی وقرارکاهی وموضع نظری یاربی اول حافظی جمیع مرادنك حصولیله غریبلکدن وطن اصلیسی اولان اعلای علیینه وارواح قدسیه ایچنه کیرو ایرشدر (وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة) آیت کریمه‌سی سرنجه جمال باکمالك مشاهده‌سیله انی مسرور وشرفیاب ایلیه‌سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ در بدخشان لعل اکر از سنك می آید برون * آب رکنی چون شکر از تنك می آید برون ﴾

بدخشانده لعل اکر طاشدن چیقارسه رکن آباد صوبی شکر کبی تنکدن چیقار (مفردات) (در) فی (بدخشان) اسم شهر (لعل) م (اکر) م (از) من (سنك) طاش (می آید) کلە (برون) طشره (آب) صو (رکنی) رکن آباد (چون) مثل (شکر) م

(سخن اینست که بی ما تو نخواهیم حیات * بشنوای پیك خبری کیر سخن باز رسان) خبرکیر وصف ترکیبیدر خبر طوتیجی یعنی آلیجی معناسنه * محصول بیت * غائبده اولان جانانه خطاب بیورر سوز بودرکه بز سنسز دیرلك دیلمزز ای خبرجی پیك سویلدیکم سوزی ایشت وجانادن بنه بزه برخبر ایرشدر (بروای طائر میمون همایون آثار * پیش عنقا سخن زاغ وزغن بازرسان) زاغ قرغه وغوز غون زغن چیلاق * محصول بیت * خواجه پیك جانانه خطاب ایدوب بیورر وارای مبارك اثرلی طائر عنقاقته زاغ وزغن سوزینی ایرشدر یعنی جانان که عنقا مشابه‌سنده درون اکا نسبت زاغ وزغن مرتبه‌سنده‌یم ایدی بنم سوزمی اکا ایرشدر (آنکه بودی وطنش دیدهٔ حافظ یارب * بمرادش زغریبی بوطن بازرسان) * محصول بیت * اول جانان که وطنی دیدهٔ حافظ ایدی یارب اول جانانی کندی مرادنجه ویاحافظك مراد نجه بنه وطننه ایرشدر یعنی سلامتله شهر شیرازه ایصال ایله (وله ایضا) (در بدخشان لعل اکر از سنك می آید برون * آب رکنی چون شکر از تنك می آید برون) بدخشان ترکستانده برشهرك اسمیدر یانده برطاغده لعل معدنی وار آب رکنی شیرازك یانده برصویك اسمیدرکه چقدیغی برك آدی تنکدر وهر ضرب درویه تنك دیرلر تنك شکر اول قالبه دیرلرکه شکری ایچنده اویودرلر * محصول بیت * بدخشان ولایتنده اکر لعل طاشدن چیقارسه آب رکن آباد شکر کبی تنکدن طشره چیقار

(از) من (تنك) طار وصرب (مى آيد برون) طشره كله (معناى اشارتى) شهر بدخشان وجود انسانيده انواع علوم ظاهره اكرسعى وملكهٔ راسخه ايله كالحجاره اواشد قسوه اولان علماء رسومك قلبندن انسانى اوزره چيقارسه وطن اصليه ده دماغ جانك چشيده ايلديكى اذواق روحانيه وعلوم لدنيهٔ غيبيه عارف باللهك فهمى وادراكى مشكل وصرب اولان سويداى قلبندن چيقار

در درون شهر شيراز ازدرهر خانه ٭ دلبرى رعناى شوخ وشنك مى آيد برون

شهر شيرازك ايچنده هر بر خانه نك قپوسندن مقبول شوخ ورعنا بردلبر چيقار (مفردات) (در) فى (درون) ايچ (شهر شيراز) م (از) من (در) قپو (هرخانه) م (دلبر) م (يا) وحدتيه (رعنا) نازك (شوخ) مطبوع (شنك) شيوه لى وشيرين (مى آيد برون) طشره كلور (معناى اشارتى) اول وطن اصليده وعالم ارواح قدسيده هر بر مقامدن انوار خدايه مستغرق بر نازك ومطبوع وشيوه لى بر محبوب كدورات ماسوادن پاك اوله رق عدمدن طشره چيقمشلر ايدى

از سراى قاضى ومفتى وشيخ ومحتسب ٭ بادهاى بى غش كلرنك مى آيد برون

قاضى ومفتى وشيخ ومحتسب سرايندن قرمزى صافى شرابلر چيقار (مفردات) (از) من (سراى) او (قاضى ومفتى وشيخ) م (محتسب) والى (بادها) شرابلر (بى غش) طورتيسز (كلرنك) قرمزى (مى آيد برون) طشره كلور (معناى اشارتى) بوعالم فانيده هواى نفسه تابع اولوب وعزوجاه دنياى فانيه يه الدانوب شغل ماسوا ايله انوار الهيه دن واذواق روحانيه دن نقض عهد خدا ارى سببيله محجوب ومحروم اولان قاضى ومفتى وشيخ صورى ومحتسب وسائر عوام ناسك خانهٔ وجودلرندن صبغة الله ايله مصبوغ صافى شراب عشق ومعرفة الله وتجلى بلا واسطهٔ انوار الهى ظهور ايلرايدى

برسر منبر بوقت وجد وزراقى حال ٭ ازسر دستار واعظ بنك مى آيد برون

منبر اوستنده وجد وحالك رياسى وقتنده واعظك دستارى اوجندن بنك چيقار (مفردات) (بر) على (سر) باش (منبر) م (با) للملابسه (وقت) م (وجد) م (زراقى) مرائيلك (حال) م (از) من (سر) اوج (دستار) صارق (واعظ) م (بنك) معروف حشيشدر (مى آيد برون) طشره كلور (معناى اشارتى) (لم تقولون مالا تفعلون كبر مقتا عندالله) آيت كريمه سى سرندن غافل اولوب (ولا تشتروا باياتى ثمنا قليلا) آيت جليله سنى دخى ياد ايچيوب دينى ويروب دنيا المقلغله حطام دنياى دنيه يى جمع ايتمك ايچون منبر وكرسى اوستنده هزار رياو سمعه ايله وجد وحال ونيجه جلوه وقيل وقال اظهارى وقتنده مسنت وعظمت فروش اولان واعظك عالم ارواحده جميع وجودندن بلكه سر ودستارى اوجندن خالص لوجه الله علم ومعرفة الله بانكى وبى غرض آثار اخلاصى ظاهر اولور دى

در درون باغها آواز مطرب صبح وشام ٭ واى بلبل بانواى چنك مى آيد برون

باغلر ايچنده مطربك آوازى صباح واخشام بلبلك فريادى چنك وآوازيله طشره

(در درون شهر شيراز ازدرهر خانهٔ ٭ دلبرى رعناى شوخ وشنك مى آيد برون) ٭ محصول بيت ٭ شهر شيرازك ايچنده هربر خانه قپوسندن بر كوزل شوخ رعنا دلبر طشره چيقارشنك كوزل معناسنه در (از سراى قاضى ومفتى وشيخ ومحتسب ٭ بادهاى بى غش كلرنك مى آيد برون) سرايدن بونده خانه مراددر ٭ محصول بيت ٭ قاضى ومفتى وشيخ ومحتسب خانه سندن چركسز كلرنك يعنى قرمزى شراب طشره چيقار (برسر منبر بوقت وجد وزراقىٔ حال ٭ ازسر دستار واعظ بنك مى آيد برون) ٭ محصول بيت ٭ منبر اوزرنده وجد وقتنده وزراق حالتنده واعظك دستارى اوجندن بنك طشره چيقار يعنى واعظلر منبرده وجد وحال ايدركن دابندى اوجندن بنك كاغدلرى دوشر حاصلى ظاهرلرى باطنلرينه اويمز ديمكدر (در درون باغها آواز مطرب صبح وشام ٭ واى بلبل بانواى چنك مى آيد برون) واى بونده فرياد وفغان معناسنه در ٭ محصول بيت ٭ باغلر ايچنده مطرب آوازندن صباح واخشام بلبلك وايى يعنى فرياد وفغانى چنك آوازيله طشره چيقار يعنى باغلرنده بلبلر مطربلرك چنك وچغانه آوازندن جوشه كلوب فرياد وفغان ايدرلر

چيقار (مفردات) (در درون باغها) باغلر ايچنده (آواز) صدا (مطرب) م (صبح) م (شام) اخشام (واى) فرياد (بلبل) م (با) للملابسه (نوا) آواز (چنك) سازآلتى (مى آيد برون) طشره كلور (معناى اشارتى) باغ اسرار وحدتده وقنديل انوار حكمتده روح پرفتوح حضرت حبيب الله صلى الله تعالى عليه وسلمك مظهر جميع اسما وصفات الله اولمغله انواع ذكر اللهك صبح وشام نغمه وآوازلطيفه نك وعاشقان سينه سوزانك فريادى وعارف باللهلرك نازوآواز حزينلرينك استماعيله صد هزار بارهزار اذواق روحانيه وانوار قدسيه ظاهر اولورلردى

در چنين شهرى بدردبار واندوه فراق ٭ حافظ ازخانه ازان دلتنك مى آيد برون

بونجلاين برشهرده باردردى وفراق غصه سيله حافظ خانه دن اول سببدن دلتنك طشره كلدى (مفردات) (در) فى (چنين) بونجلاين (شهر) م (يا) وحدتيه (با) للملابسه (درديار) م (اندوه) غصه (فراق) م (حافظ) م (از) من (خانه) م (ازان) اندن (دلتنك) كوكلى طار (مى آيد برون) طشره كلور (معناى اشارتى) بوتك كبى انواع دولت وسعادت واصناف عزت وكرامت كندوسنده موجود وطن اصليه اولان برشهر لامكانيده كى اذواق روحانيلر وخصوص لذت خطابات الهى ومشاهدهٔ انوار جمال بى مثال شهنشاهى آرزو واشتياقيله وبوعالم غربتده يارك دردى وفراقى غصه سيله محل مرحمت اولان حافظ بيچاره اوسببدن خانهٔ دنيادن كوكلى غربت ايدوب دلتنك اولديغى حالده طشره كلدى وحيات بشريه دن خلاص اولوب (مصراع) دلم بكرفت ازدنيا تمناى وطن دارم ٭ ديمكى اوردى متعنا الله بمشاهدة جماله فى وجه وصاله بجاه حبيبه محمد صلى الله تعالى عليه وسلم آمين

حرف الواو

اى قباى پادشاهى راست بربالاى تو ٭ تاج شاهى رافروغ ازكوهر والاى تو

اى شاه پادشاهلق قفتانى سنك قامتكه راستدر شاهلق تاجنك فروغى سنك بلندذاتكدندر (مفردات) (اى شاه) م (قبا) قفتان (پادشاه) م (يا) مصدريه (راست) طوغرى (بر) على (بالا) بوى (تو) سن (تاج شاهيرا) م (فروغ) زينت وضيا (از) من (كوهر) ذات (والا) بلند (تو) سن (معناى اشارتى) اى شاه حقيقت الوالى المتعال الملك القدوس سنك صفات كاملهٔ ازليه كدر وبوقدر انبيا واوليانك شاه حقيقتلكلرى تاجنك ضيا وزينتى وانوار نبوت وولايتى سنك انوار ذات احديت عاليه كدندر

آفتاب فتح راهردم طلوعى ميدهد ٭ ازكلاه خسروى رخسارمه سيماى تو

فتح آفتابنه هردم برطلوع ويرر پادشاهلق كلاهندن سنك آيه بكزر رخسارك (مفردات) (آفتاب) كونش (فتح را) م (هردم) هرنفس (طلوع) م (يا) وحدتيه (ميدهد) ويرر (از) من (كلاه) م (خسروى) پادشاهلق (رخسار) يكاق (مه سيما)

(در چنين شهرى بهجريار واندوه فراق ٭ حافظ ازخانه چنين دلتنك مى آيد برون) ٭ محصول بيت ٭ بونجلاين شهرده يارك هجرى وفراق غصه سيله حافظ خانه سندن بويله دلتنك طشره چيقار يعنى غمناك ودردناك چيقار خانه سندن ديمكدر (وله ايضا) فى حرف الواو (اى قباى پادشاهى راست بربالاى تو ٭ زينت تاج ونكين ازكوهر والاى تو) قباى پادشاهى بيانيه پادشاهى ياسى حرف نسبتدر راست بونده تمام معناسنه در يعنى نه اوزون ونه قصه بالا بونده بويدر قد وقامت معناسنه در زينت تاج لاميه نكين لغتده يوزك قاشنه ديرلر اما بونده خاتم سلطنت مقصود در كوهر والا بيانيه در كوهردن مراد اصل وذاتدر والا بلند يعنى اعلا معناسنه در ٭ محصول بيت ٭ اى پادشاه لباس سلطنت تمام سنك قامتكه يعنى زيبا ويارا شقدر حاصلى پادشاهلق سكا لايقدر تاج وتخت ونكينك زينتى سنك بلند اصلكدن وذاتكدندر حاصلى سلطنتك زيب وزينتى سنك شاه منصور ايكنجى كره تخته چقدقده بوغزلى نظم ايلمشدر (آفتاب فتح راهردم طلوعى ميدهد ٭ ازكلاه خسروى رخسارمه سيماى تو) آفتاب فتح بيانيه درارادات مفعول طلوعى ياحرف تنكير ميدهدك فاعلى رخسار در ازكلاه ميدهده متعلقدر خسروى ياحرف نسبت رخسارمه سيما بيانيه وتو يه اضافت لاميه در مه سيما وصف تركيبيدر مه نشانلى ٭ محصول بيت ٭ فتح افتابنه دائم طلوع ويرر پادشاهانه كلاهدن سنك مه نشانلى رخسارك يعنى ماه كبى يوزك

(کرچه خورشید فلك چشم وچراغ عالمست * روشنایی بخش چشم اوست خاك پای تو) روشنایی بخش وصف ترکیبدر بخشیدندن ویاحرف مصدر آیدنلق بغشلیجی دیمکدر چشمه وچشمك اوبه اضافتی لامیه‌لردر * محصول بیت * کرچه خورشید فلك عالمك چشم وچراغیدر یعنی آیدنلغیدر امااناك کوزینه آیدنلق بغشلیجی سنك خاکپایکدر یعنی ماه خورشیددن ضیا آلدیغی کبی خورشید سنك خاکپایکدن آلور (جلوه‌کاه طائر اقبال کردد هرکجا * سایه انداز دهمای چتر کردون سای تو) طائر اقبال بیانیه هرکجا مصراع ثانیه مرهوندر همای چتر کردون سای تو بیانیه ولامیه در چتر بردرلو کولکه لکدر که سفرلرده یاز کونلرنده پادشاهلر اوزره طوتارلر کردون سای وصف ترکیبدر سایدندن ازمك وسورتمك وسورشدرمك معناسنه کردونه سورتیجی چتر پادشاهك رفعت مرتبه سندن عبارتدر بلند چتر دیمکدر * محصول بیت * دولت واقبال مرغنك جلوه کاهی وسیرانکاهی اولور هر یرده که سایه صاله سنك کردون سای همای چترك یعنی هما خاصه‌لی چتر کردون سایك هرنه مملکته که اوغرایوب سایه صاله دولت واقبال طائری انده جلوه ایدر حاصلی دولت واقبال چتر کردون سایکه تابعدر مصراع ثانینك معناسی کولکه اته‌سنك فلکه سورتیجی چادرك دین چتری بیلرایمش وکردون سای فلکی آشندریجی معناسنه‌در دیین محله مناسب سوبلمشدر (دررسوم شرع وحکمت باهزاران اختلاف * نکته‌ هرکزنشد فوت ازدل دانای تو) رسوم رسمك جمعیدر قانون وقاعده معناسنه هزاران اختلاف اشارتدر بو ایکی علمده اختلافات کثیره اولدیغنه نکته باحرف وحدت وهمزه حرف توسلدر * محصول بیت * قواعد شرع وحکمتده نیجه بیك اختلافله سنك دانادلکدن هرکز برنکته فوت اولمدی یعنی بو ایکی علمده اولقدر چوقدر اختلافات که حصره واحاطه‌یه ممکن دکل بویله ایکن سنك دانا دلکدن برنکته‌سی فوت اولمدی بلکه جمیعنی ضبط واحاطه ایلدك (آب حیوانش زمنقار بلاغت میچکد * طوطئ خوش لهجه یعنی کلك شکرخای تو) آب حیوانش بیانیه شین ضمیر اضمار قبل الذکر طریقیله طوطی‌یه راجعدر منقار قوش بورننه دیرلر نقردن مشتقدر که برنسنه یی اویمقدر اصلنده اسم آلتدن منقولدر بلاغته اضافت بیانیه‌در میچکد فعل مضارع مفرد غائب طاملر دیمکدر خوش لهجه وصف ترکیبی افصحندر لهجه دیله دیرلر لسان معناسنه پس طوطئ خوش لهجه اضافتی بیانیه‌در طوطئ دیلی طوطی دیمکدر کلك دن بونده قلم مراد در شکر تشدید ضرورت وزن ایچوندر شکرخا وصف ترکیبیدر خاییدندن شکر چینیجی معناسنه

آی یوزلو (تو) سن (معنای اشارتی) (کل یوم هو فی شأن) آیت کریمه‌سی سرنجه سن شاه حقیقتك عظمت شانکه لایق اولان عطا واحسانکدن عارفینه قیلدیغك عرض انوار جمالك فتوحات غیبیه اهلی اولان آفتاب حقیقتلره هردمده بردر او طلوع وتجلی ویرر

﴿ کرچه خورشید فلك چشم وچراغ عالمست * روشنایی بخش چشم اوست خاك پای تو ﴾

کرچه فلکك آفتابی عالمك چشم وچراغیدر سنك خاکپایك انك چشمنه روشنالق باغشلیجیدر (مفردات) (کرچه) م (خورشید) کونش (فلك) م (چشم) کوز (چراغ) م (عالم) م (است) در (روشنایی بخش) ضیا وآیدنلق ویریجی (چشم) کوز (اوست) اودر (خاکپای) ایاق طپراغی (تو) سن (معنای اشارتی) کرچه مظاهر انوار ذات خدا اولان انبیا واولیا بو عالمك چشم وچراغی وباعث دوام وطورا غیدر (الله نور السموات والارض مثل نوره کمشکاة فیها مصباح) الخ آیت کریمه‌سی سرنجه انلرك خاکی اولان وجودلری ایچنده مکتوم مشکات قالوبلرنده ثابت سنك وحی والهامله بخش واحسان بیوردیغك انوار ذاتك مصباحی اول عالمك چشمنه روشنالق باغشلیجیدر

﴿ جلوه‌کاه طائر اقبال کردد هرکجا * سایه اندازد همای چتر کردون سای تو ﴾

دولت مرغنك جلوه‌کاهی اولور هرقنده سنك فلك رفعت چترك همای سایه آته (مفردات) (جلوه‌کاه) جلوه یری (طائر اقبال) دولت قوشی (کردد) اولور (هرکجا) هرقنده (سایه) کولکه (اندازد) آته (همای) م (چتر) خیمه (کردون سای) فلك کبی (تو) سن (معنای اشارتی) دولت وسعادت طائر قدسینك جلوه‌کاهی اولور که (واذکرن مایتلی فی بیوتکن من آیات الله) آیت کریمه‌سی سرنجه فیوضات الهیه ایله احکام شریعت واسرار طریقت وحقیقت بیانی موضعی اولور هرقنده سنك فلك جاه وهما پرواز عالی درکاه اولان انبیا واولیالرك سایه سعادتنی اته وآنده بوله

﴿ دررسوم شرع وحکمت باهزاران اختلاف * نکته‌ هرکزنشد فوت ازدل دانای تو ﴾

شرع وحکمت رسملرنده هزاران اختلافله سنك دانادلکدن هرکز برنکته فوت اولمدی (مفردات) (در) فی (رسوم) عادت (شرع وحکمت) م (با) للملابسه (هزاران) بیکلر (اختلاف) م (نکته) برسر (هرکز) قطعا (نشد) اولمدی (فوت) م (از) من (دل) کوکل (دانا) عالم (تو) سن (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك نفس وجن اقصر سوره سنك مثلی اتیانده عاجز اولدیغی کلام معجزکده ورسوم شرع وحکمت وعلم ازلیکده حق واحد ایکن برانده عقول علما وفقها امر اداء الهی کاهی علیه ادراکده عاجز اولدقلرندن حقه ومراد الهیه وصلت امیدیله رقت استنباط واستخراج ایدرنده صد هزار اختلاف بیان ایلدیلر لکن (لا یعزب عنه مثقال ذرة) آیت کریمه‌سی سرنجه ای دانای راز اولان ربم سنك علم ازلیکدن برنکته وبرذره فوت اولمدی

﴿ آب حیوانش زمنقار بلاغت میچکد * طوطئ خوش لهجه یعنی کلك شکرخای تو ﴾

کلك شکرخا بیانیه‌در * محصول بیت * سنك طوطئ خوش لهجه‌ك که شکر چینیجی قلمکدر منقار بلاغتدن آب حیوان طاملر منقاردن مراد نوك قلمدر یعنی قلك یازی یازان اوجی یعنی طوطئ قلك نوکندن آب حیوان کبی شعر وانشا صادر اولور دیمکدر قلمی طوطی‌یه ونوکنی منقار طوطی‌یه تشبیه ایلمش معلوم اوله که ابتداء شرحدن بو محله کلنجه ابیاتك انجق معانئ منطوقیسی شرح اولندی وصنایع شعریه‌یه تعرض اولنمدی مکر نادر زیرا غرض بونك کبی کتابلرك شروحندن تحصیل فارسیدر وعلی الخصوص که مشروح کتابی شرحدن تحصیل صنایع بیان وبدیع دکلدر انلرك تحصیلی کتابلرندن اولنجه اولمز

(انچه اسکندر طلب کردو ندادش روزکار * جرعه‌ بوداز زلال جام جان افزای تو) جرعه‌ یاحرف وحدت بود حکایت حال ماضیدر زلال زای معجمه‌نك ضمیله طاتلی صو یعنی کرك اولمیه معناسنه در بونده مراد شرابدر جام اضافتی لامیه‌در وجان افزایه بیانیه جان افزا وصف ترکیبدر افزاییدندن ارتورمق معناسنه جان ارتوریجی دیمکدر * محصول بیت * اول نسنه که اسکندر طلب ایلدی وروزکار انی اکا ویرمدی سنك جام جان افزا زلالکدن برجرعه ایدی حاصلی سنك قدحك شرابندن برجرعه ایدی طلب ایلدی لکن میسر اولمدی والا اولیوب حضرت خضر کبی حیات ابدی بولوردی (عرض حاجت درحریم حضرتت محتاج نیست * رازکس مخفی نماند بافروغ رأی تو) عرض حاجت مصدرك مفعوله اضافتیدر در حریم حضرتت حریم حولی‌یه دیرلر واضافتی فی معناسنه در وتا یه لامیه در با حرف مصاحبت فروغ ضیا یعنی آیدنلق رایه اضافت ورایك تو یه لامیه‌لردر * محصول بیت * خواجه حسن طلب طریقیله بیورر که سنك حضورك حریمنده یعنی سعادتخانه کده عرض حاجته احتیاج یوقدر زیرا کیمسه‌نك رازی کیزلی قالمز سنك رأیك ضیاسیله یعنی سنك رأی روشنکه هرکسك رازی روشن وباهردر عرض حاجته احتیاج یوقدر پادشاهك قوه فاکره‌سنه اشارت بیورر (خسروا پیرانه‌سر حافظ جوانی میکند * برامید عفو جانبخش کنه بخشای تو) خسروا منادی پیرانه سر پیرلك وقتی جوانی یا حرف مصدر امید عفو جانبخش لامیه وبیانیه در جانبخش وصف ترکیبدر بخشیدندن جان بغشلیجی معناسنه کنه بخشای وصف ترکیبدر بخشاییدندن مشترکدر امرك وعفو ایلمك ییننده پس کنه بخشای کناهی عفو ایدیجی معناسنه‌در * محصول بیت * ای پادشاه حافظ پیرلك وقتنده جوانلق ایلر یعنی یکتلك مقتضاسنجه دپرنور سنك کناه بغشلیجی جانبخش عفوك امیدیله یعنی جوانلق ایشنی ایشلدیکی سنك کنه بخشای جان بخش امیدکله در

آنك بلاغتی منقارندن آب حیات طاملر لطیف سوزلو طوطی یعنی سنك شکرخای قلمك (مفردات) (آب حیوان) آب حیات (ش) انك (ز) من (منقار) قوش بورنی (بلاغت) فصاحت (میچکد) طاملر (طوطی) م (خوش) م (لهجه) لسان (یعنی) م (کلك) قلم (شکرخای) شکر چینه‌یجی (تو) سن (معنای اشارتی) (اول ما خلق الله روحی) و (اول ما خلق الله القلم) حدیث شریفلری سرنجه روح مطهره‌ٔ رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمکه رقومات موجوداته منشأ اولدیغی اعتباریله کندو به قلم تعبیرین بیورب قلم الله اولمشدر اول بلبل بلاغت وعندلیب فصاحت (ان هو الا وحی یوحی) آیت کریمه‌سی سرنجه انك بلاغتی منقار سعادتندن آب حیات سرمدی وعلوم لدنیه باعث سعادت ابدی ینابیع قلبندن لسانی اوزره جاری اولان لطیف سوزلو طوطی سنك شکرخای قلمکدر که شرع وحکمتك بیان ایدیجیدر

﴿ انچه اسکندر طلب کردو ندادش روزکار * جرعه‌ بوداز زلال جام جان افزای تو ﴾

اول نسنه‌یی که اسکندر طلب ایلدی وروزکار انی اکا ویرمدی سنك روح افزا جامك زلالندن برجرعه ایدی (مفردات) (انچه) اول نسنه که (اسکندر) م (طلب) م (کرد) ایلدی (نداد) ویرمدی (ش) اکا (روزکار) زمان (جرعه بود) برجرعه ایدی (از) من (زلال) آب حیات (جام) قدح (جان افزای) جان زیاده ایدیجی (تو) سن (معنای اشارتی) اسکندر خافقینه شاه ایکن اول آب حیاتکه طلب ایلدی برجرعه نوش ایتمکه قادر اولمدی وصدهزار ادراو اسبابنه تشبث ایدوب سعی کلی ایتمکله اکا میسر اولمدی اول اسکندرك طلب ایلدیکی آب حیات سنك روح افزا وحیات ابدی بخش اولان زلال عشق ومعرفتکدن وکوثر اسرار غیبیه‌ٔ هویتکدن برجرعه ایدی

﴿ عرض حاجت درحریم حضرتت محتاج نیست * رازکس مخفی نماند بافروغ رأی تو ﴾

سنك حضورك حریمنده حاجت عرض ایتمکه احتیاج یوقدر سنك رأیك فروغیله کیمسه‌نك رازی مخفی قالمز (مفردات) (عرض حاجت) م (در) فی (حریم حضرت) م (ت) سنك (محتاج) م (نیست) یوق (رازکس) کیمسه‌نك سری (مخفی) کیزلو (نماند) قالمز (بافروغ رأی تو) سنك رأیك ضیاسیله (معنای اشارتی) ای عالم السر والخفیات اولان ستار وغفار شاه رحیم سنك حضور معنویك حریم قدسینده حاجت عرض ایتمکه احتیاج یوقدر زیرا وجود خارجیه‌دن برشمه رایحه استشمام ایتمامش اعیان ثابته‌دن وماهیت غیر مجعوله‌دن مقدم دخی سنك نوار هویت وعلم وارادت ازلیه ذات احدیتکدن برکیمسه‌نك وبرمخلوقك رازی مخفی دکلدر

﴿ خسروا پیرانه‌سر حافظ جوانی میکند * برامید عفو جان بخش کنه بخشای تو ﴾

ای پادشاه حافظ پیرلك وقتی جوانلق ایلر سنك کناه باغشلیجی جان بخش عفوك امیدی اوزره (مفردات) (خسروا) ای پادشاه (پیرانه‌سر) پیرلك اوجنده (حافظ) م (جوانی) یکتلك (میکند) ایلر (بر) علی (امید) م (عفو) م (جان بخش) جان ویریجی

(وله ایضا) (ای خونبهای نافهٔ چین خاك راه تو * خورشید سایه پرور طرف كلاه تو * ای حرف ندا منادی محذوفدر خونبها تركیب مزجیدر نافهٔ چینه اضافتی لامیه در سایه پرور وصف تركیبیدر كولكه ده بسلنجی معناسنه طرف كلاهه اضافتی لامیه طرفك كلاهه اضافتیدر بوله در * محصول بیت * ای جانان نافهٔ چینك قان بهاسی سنك یولك طپراغیدر یعنی عزو شرفده نافهٔ چین كبی مقبولدر خورشید سنك كلاهك كوشه سنك سایه پرور یدر یعنی طرف كلاهك سایه سنده من بادر روی جانانی خورشیده تشبیه ایلش

(كنه بخشای) كناه باغشلیجی (تو) سن (معنای اشارتی) ای سلطان حقیقت وای واسع المغفرة بو حافظ بیچاره پیرلك وقتنده جوانلق ایدوب انواع قصورله الوده اولمشدر سنك مرده دللری احیا ایدیجی وكناهلری باغشلیجی عفو و مغفرت ورحمت واسعه لك امیدی اوزره

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای خونبهای نافهٔ چین خاك راه تو * خورشید سایه پرور طرف كلاه تو ﴾

ای محبوب سنك خاك راهك چین نافه سنك خون بهاسیدر آفتاب سنك كلاهك كوشه سنك سایه پروریدر (مفردات) (ای) حرف ندا (خونبها) قان بهاسی (نافهٔ چین) چین ولایتنك نافه سی (خاك راه تو) سنك یولكك طپراغیدر (خورشید) كونش (سایه پرور) كولكه ده بسلنمش (طرف كلاه) م (تو) سن (معنای اشارتی) ای محبوب سنك آثار فضلك وفیض واحسانك راه عشقكده جكری خون اولوب شوق ودرد ایله جان فدا ایلین عاشقین صادقینك قان بهاسیدر (ادبنی ربی فاحسن تأدیبی) حدیث شریفی مرنجه مظهر انوار الهی اولان عارف باللهلر سنك سایهٔ عنایت عالیه كك پرورده لریدر

﴿ نركس كرشمه می برد ازحد برون خرام * ای جان فدای شیوهٔ چشم سیاه تو ﴾

نركس كه رایحه ایلتور حددن زیاده صالنجی اولدیغی حالده ای محبوب جان سنك سیاه چشمكك شیوه سنه فدا اولسون (مفردات) (نركس) معروف چیچك (شمه) رایحه (می برد) ایلتور (از) من (حد) م (برون خرام) زیاده صالنجی (ای) حرف ندا (جان) م (فدا) م (شیوه) ناز (چشم) كوز (سیاه) م (تو) سن (معنای اشارتی) شول دماغ جاننده رایحهٔ ریح رحمانی اشمام ولذت تجلیات روحانیتی وجدان ایله حاصل مرام ایدیجی عاشق طاوس قدسی اولوب باغ عرفانده كمال سروردن حددن زیاده فخر وخرام ایله دیر كه ای محبوب بو جان سنك غیب هویتده اولان نظر عنایتكك شیوه سنه فدا اولسون

﴿ خونم بخور كه هیچ ملك باچنین جمال * از دل نیایدش كه نویسد كناه تو ﴾

قانمی ایچ زیرا هیچ ملك بو نججلین جمال ایله انك كوكلندن كلمز كه سنك كناهكی یازه (مفردات) (خونم) قانمی (بخور) ایچ (كه) زیرا (هیچ ملك) م (با) للملابسه (چنین) بو نججلین (جمال) م (از) (من) (دل) كوكل (نیاید) كلمز (ش) انك (نویسد) یازه (كناه) م (تو) سن (معنای اشارتی) (اقتلونی اقتلونی یا ثقاة * ان فی قتلی حیاة فی الحیاة) كلامی مرنجه ای محبوب قانمی ایچ یعنی راه عشقكده رضیات ومجاهدات وانواع محن ودرد وبلالرله اوصاف بشریه دن تجرید ایدوب روحمی حی ونفسمی میت قیلغله برجمال معنوی بخش ایله كه بو نججلین قهر صورتنده اولان لطف وجماله كاتب اولان ملك دخی متحیر اولوب سنك طرفكدن اولان شیوه یه كناهدر دیوب یازمغه قادر اولمیه

﴿ آرام وخواب خلق جهان راسبب تو یی * زان شد كنار دیده ودل تكیه كاه تو ﴾

مصراع اولك معناسی ای كیمسه كه سنك خاك راهك چین نافه سنك خون بهاسیدر دین اداده خطا ایلمش (نركس كرشمه میبرد ازخط برون خرام * ای جان فدای شیوهٔ چشم سیاه تو) كرشمه میبرد كلام مجازیدر زیرا كرشمه ایلتور وكتور رننده دكلدر پس كرشمه میكند معناسنی متضمندر نهایتی ازحد عبارتنده میبرد ملایمدر برون عبارتنی ماقبلنه ومابعدینه صرف ایلكه قابلدر ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری برون خرام ای جانان جان فدای شیوهٔ چشم سیاه تو یاد جمله دعائیه حشو ملیح قبیلندندر * محصول بیت * نركس ناز و شیوه یی حددن ایلتور یعنی حددن آشرر پس ای جانان طشره صالن یعنی تركستان سیرینه كل تاكیم سنك چشمك كرشمه سن كوروب ناز وشیوه سن فراموش ایلیه حاصلی شرمندهٔ چشم مستك اوله ایمدی ای جانان طشره یورجان چشم سیاهك شیوه سنه فدا اولسونكه نركس حدینی بیلسون دیمكدر مصراع اولك معناسی نركس كرشمه وشیوه یی حددن زیاده ایلتور صالان دیین ضعیف صالنمش و مصراع ثانینك معناسنی ای كیمسه كه جان سنك سیاه چشمك شیوه سنه فدا اولسون دینی اداده خطا ایلمش (خونم بخور كه هیچ ملك باچنین جمال * ازدل نیایدش كه نویسد كناه تو) كه حرف تعلیل هیچ ملك یعنی ملائكه دن هیچ بر ملك دیمكدر باچنین جمال باحرف مصاحبت چنین جمال مصراع ثانی یه مرهوندر ازدل نیایدش ضمیر غائب ملكه راجعدر كوكلندن كلمز دیمكدر یعنی كمال كوزللكندن كناهك یازمغه اقدام ایدهمز * محصول بیت * ای جانان بنم قانمی ایچ زیرا ملكلردن هیچ بر ملك كوكلندن كلمز كه سنك كناهك یازه یعنی بنم دمم سكا هدر دربنی قتلدن اوشنمه (ارام خلق وخواب جهان راسبب تویی * زان شد كنار دیده ودل تكیه كاه تو) آرام خلق لامیه خواب جهانده بوله در زان ادات تعلیل كنار دیده لامیه در * محصول بیت * خلقك آرام وحضورینه وجهانك خواب وقرارینه سبب سنسن انكیچون دیده ودل كناری سنك تكیه كاهكدر یعنی كوزدن وكوكلدن كتمزسن هركز

﴿ جهان ﴾

جهان خلقنك آرام وخوابنه سبب سنسین اول سببدن چشم ودل كناری سنك تكیه كاهك اولدی (مفردات) (آرام) راحت (خواب) اویقو (خلق جهان را) م (سبب) م (تو یی) سنسین (زان) اندن (شد) اولدی (كنار) م (دیده) كوز (دل) كوكل (تكیه كاه) اعتمادیری (تو) سن (معنای اشارتی) (وجعلنا نومكم سباتا وجعلنا اللیل لباسا وجعلنا النهار معاشا) (ومامن دابة فی الارض الا علی الله رزقها) آیت كریمه لری مرنجه جهان خلقنك رزق وراحتی وخواب وسلامتی صورتا ومعنی حقیقة ومجازا جمله سی سن مسبب الاسبابدندر اول سببدن كوز یمزك وكوكلمزك تكیه كاهی سنك دركاه عالیكاولمشدر

﴿ باهرستارهٔ سروكاریست هرشبم * ازحسرت فروغ رخ همچو ماه تو ﴾

هر كیجه برستاره ایله بنم سروكارم واردر سنك ماه كبی رخككك فروغی حسرتندن (مفردات) (باهرستارهٔ) هربر یلدز ایله (سروكاری) برایش وكوج (است) واردر (هرشب) هر كیجه (م) بنم (از) من (حسرت) م (فروغ) ضیا (رخ) یكاق (همچو ماه) آی كبی (تو) سن (معنای اشارتی) (اصحابی كالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم) حدیث شریفی مرنجه ای محبوب سنك منور عالم اولان انوار ذات بیچونك حسرتندن كیری وصلت واستغراقیت امید یله هر كیجه هر براهل الله هدن واصحاب رسول الله هدن استمداد ایدوب ایشم وكوجم انلرك راه عشقده جان و بر ملرینك محبتیله در وانلرك راهنه سعی ایتمكدر

﴿ یاران همنشین همه ازهم جداشدند * مایم وآستانهٔ دولت پناه تو ﴾

مصاحب یارلر جمله بری برندن جدا اولدیلر بز وسنك دولت پناه آستانكدر (مفردات) (یاران) م (همنشین) مصاحب (همه) جمله (ازهم) بری برندن (جدا) آیری (شدند) اولدیلر (مایم) بزز (واو) مع (آستانه) ایشك (دولت پناه) دولت صغنجغی (تو) سن (معنای اشارتی) (الاخلاء یومئذ بعضهم لبعض عدو الا المتقین) آیت كریمه سی مرنجه دنیاده وآخرتده اغراض فاسده ایله مصاحب اولان یارلر عاقبت جمله سی بری برندن جدا وبری برینه عدو اولدیلر لكن بز بحمد الله سنك توفیقكله سنك دوستلر یكك دولت پناهی اولان ایشككدن جدا اولمدق

﴿ حافظ طمع مبر زعنایت كه عاقبت * آتش زند بخرمن غم دود آه تو ﴾

ای حافظ عنایتدن امید كسمه كه عاقبت سنك آهك توتونی غم خرمنه آتش اورر (مفردات) (حافظ) م (طمع) امید (مبر) كسمه (ز) من (عنایت) م (كه) زیرا (عاقبت) م (آتش) م (زند) اورر (با) للملابسه (خرمن) م (غم) م (دود) توتون (آه) م (تو) سن (معنای اشارتی) ای حافظ (انا عند ظن عبدی بی) یورن حضرت اللهك لطف وعنایتندن امید كسمه زیرا عاقبت عاشقك دردعشقله اولان آه وآتشی وصلت الی اللهه سبب اولوب غم خرمنی یاقوب محوایلر

(باهرستارهٔ سروكاریست هرشبم * ازحسرت فروغ رخ همچو ماه تو) ستارهٔ یا حرف وحدت سروكاریست ایش كوج دیمكدر و یا حرف وحدت حسرت فروغ رخ همچو ماه تو لامیه لر و بیانیه ولامیه در * محصول بیت * هر برستاره ایله هر كیجه بنم برایشم كوجم واردر یعنی هر برینه علاقه م وار سنك ماه كبی رخكك فروغی حسرتندن حاصلی ماه كبی رخسارك حسرتندن ستاره لرله اكلنورز (یاران همنشین همه ازهم جداشدند * مایم وآستانهٔ دولت پناه تو) * محصول بیت * همنشین یاران جمیعا بری برندن جدا اولدیلر اما بز سنك دولت وسعادت صغنجی آستانكه یز یعنی یاران بر برندن آیرلدیلر اما بز آستانهٔ دولتكدن جدا اولوب ملازمتنی ترك ایلمدك حاصلی محبتده ثابت قدم اولوب وفادارلغی بیان ایدر (حافظ طمع مبر زعنایت كه عاقبت * آتش زند بخرمن غم دود آه تو) زعنایت تقدیری زعنایت خدادر كه حرف تعلیل عاقبت مصراع ثانی یه مرهوندر خرمن غم بیانیه * محصول بیت * ای حافظ عنایت خدادن طمع كسمه زیرا عاقبت سنك دود آهك غم خرمننه آتش اورر یعنی سنك آه آتشبارك سبب ترحم جانان اولوب وصوله وسیله اولور وغمدن خلاص اولورسن دیمكدر مصراع ثانینك معناسی سنك آهك خرمن غم توتوننده آتش اورر دیین بیتك معناسنی غم توتونیله روسیاه ایلمش

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ اى آفتاب آينه دار جمال تو ✿ مشك سياه مجمره كردان خال تو ﴾

اى محبوب آفتاب سنك جمالكك آينه داريدر مسك سياه سنك خالككك مجمره كردانيدر (مفردات) (آفتاب) كونش (آينه دار) آينه طوتيجى (جمال) م (تو) سن (مشك سياه) م (مجمره كردان) بخوردانلق دوندريجى (خال تو) سنك بكك (معناى اشارتى) اى محبوب جهانه ضيابخش ايديجى آفتاب سنك جمالكك آينه دارى ومظهر عكس انواريدر دردعشقكله جكرى خون اولوب روايح مسكيهٔ تجلياتكه واصل اولان عاشق سنك ذات بيچونكك مجمره كردانى وخاق عالمك دماغ جاننه رايحهٔ رحمانى بخش ايديجيدر

﴿ صحن سراى ديده بشستم ولى چه سود ✿ كين كوشه نيست درخور خيل خيال تو ﴾

چشم سرايك صحنى يودم لكن نه فائده زيرا بو كوشه سنك خيالك عسكرنه لايق دكلدر (مفردات) (صحن سراى) اواورته سى (ديده) كوز (بشستم) يودم (ولى) لكن (چه سود) نه فائده (كه) زيرا (اين كوشه) بو بوجاق (درخور) لايق (خيل) عسكر (خيال) م (تو) سن (معناى اشارتى) ديدهٔ بصيرتم سرايى صحنى خارخس تعلقات ماسوى اللهدن يودم و پاك نظر اولدم لكن نه فائده اوصاف بشريه دن تجرد كلى اولديغندن بو كوشهٔ چشم سنك خيالك واسرارك عسكرنى مشاهده يه وانوار جمالك رؤيتنه لايق اولدى

﴿ اين نقطهٔ سياه كه آمد مدار نور ✿ عكسيست درحديقهٔ بينش زخال تو ﴾

بوسياه نقطه كه نورك مدارى كلدى چشم باغچه سنده سنك خالكدن برعكسدر (مفردات) (اين) بو (نقطهٔ سياه) م (آمد) كلدى (مدار) مرجع (نور) م (عكسيست) برعكسدر (در) فى (حديقه) باغچه (بينش) كورمك (ز) ن (خال) بك (تو) سن (معناى اشارتى) اى محبوب بوغيب الغيبده ذات بحتكه خاص اولان نور سياه ونقطهٔ وحدت بى مثل كه جميع انوارك مرجعيدر بوظاهرده وحديقهٔ رؤيتده هر كسه استعدادنه كوره كورينن نورلر سنك نورذاتكدن برعكسدر

﴿ تاپيش بخت بازروم تهنيت كنان ✿ كو مژده زمقدم عيد وصال تو ﴾

تابخت اوكنه تبرك ايدرك كيرو كيدرم سنك وصالك عيد مقدمندن قنى بر بشارت (مفردات) (تا) دك (پيش) اوك (بخت) دولت (باز) كيرو (روم) كيدرم (تهنيت كنان) مبارك اولسون ديجى اولديغم حالده (كو) قنى (مژده) بشارت (ز) من (مقدم) زمان قدوم (عيد وصال) وصلت بيرامى (تو) سن (معناى اشارتى) دل ناشادمده اول عكس انوار ذات الهيه نك ظهوريله تابختم كشاد ودولتم مزداد اولسنه اى بيچاره بو دولت و بو سعادت سكا مبارك اولسون ديه رك رقص وسرور ايله اول دولته استقبال ايدرم قنى شول وقتكه سنك وصالك عيدنك مقدمنه مبشرات غيبدن بر بشارت كله

(وله ايضا) (اى آفتاب آينه دار جمال تو * مشك سياه مجمره كردان خال تو) اى حرف ندا منادى محذوف آينه دار وصف تركيبيدر معناسى سابقا مفصل بيان اولنمشدر جماله وتو يه اضافتلر لاميدر درمشك سياه بيانيه ومبتدا مجمره كردان وصف تركيبيدر وخبر مبتدادر مجمره كردانكده معناسى سابقا بيان اولنمشدر خاله وتو يه اضافتلر لاميه لردر * محصول بيت * اى جانان آفتاب سنك جمالك آينه داريدر يعنى آفتاب جمالكه آينه در مشك سياهده سنك خالك مجمره كردانيدر يعنى مشك سياه خالكه مجمره طوتاركه انكله مبخر اولوب دودندن سياه اولمشدر حاصلى جمالك آفتاب وخالك مشك سياهدر ياخود آفتاب آينه دار خدمتكاركدر ومشك سياه مجمره كردان خدمتكاركدر (صحن سراى ديده بشستم ولى چه سود * كين كوشه نيست درخور خيل خيال تو) صحن سراى ديده لاميه وبيانيه در ولى چه سود مصراع ثانى به مرهوندر كين كه حرف تعليلدر درخور لايق وسزاوار معناسنه در درخور خيل خيال تو اضافتلرى لاميه وبيانيه ولاميه در خيل بلوك وعسكر معناسنه در * محصول بيت * سراى ديده ميدانى يودم آرتدم اما نه فائده كه بو كوشهٔ ديده سنك خيل خيالكه لايق دكل يعنى كريه ايله صحن ديده يى پاك يودم بوتك بريله سنك خيالك عسكرينك نزولنه لايق وسزاوار دكلدر زيرا خراب اولمشدر بو مغله معمور اولمز (اين نقطهٔ سياه كه آمد مدار نور * عكسيست درحديقهٔ بينش زخال تو) نقطهٔ سياه بيانيه كه حرف رابط صفت مدار نور لاميه سبب نور ديمكدر حديقهٔ بينش بيانيه حديقه باغچه اما حدقه يامز كوزك قاره سنه ديرلر بينش اسم مصدر در بينيدندن كورش ديمكدر نقطهٔ سياه بكدر مدار نورده اولدر * محصول بيت * بو سياه نقطه كه مدار نوركلدى يعنى باعث نور اولمشدر يعنى هرديده وراشيايى انكله كوروب تشخيص وتميز ايدر پس بو مذكور نقطه برعكسدر بينش باغچه سنده سنك خالكدن يعنى بصرباغنده بنم سياه بكم سنك خالكك عكسيدر حاصلى مردم چشم سنك خالك عكسيدر بر مستقل عضو دكل ديمكدر (تاپيش بخت باز شوم تهنيت كنان * كو مژدهٔ زمقدم عيد وصال تو) مصراع اولك حق ثانيدن مؤخر اولمقدر ليكن ضرورت قافيه ورديف ايچون مقدم واقع اولمشدر تا حرف تعليل پيش بخت لاميه اوكنه وقر شوسنه معناسنه در بازادات تأكيد شوم فعل مضارع متكلم وحده روم معناسنه در تهنيت تفعيل بابندن مصدر در يعنى هنى دن ياى مصدر حذف او لنوب بدلنه تاوير لمشدر تفعيل بابنك نافصندن مصدر بويله كاور فتأمل تهنيت كنان الف ونون مبالغه افاده ايدر زيرا تهنيت كن وصف تركيبيدر تهنيه ايديجى ديمكدر يعنى بر كيسه يه برخصوصده مبارك اولسون ديمكدر نته كيم فارسيده مبارك باد ديرلر پس تهنيت كنان تهنيت ايدرك ديمكدر كو كاف عربينك ضميله قنى ديمكدر عربيده اين معناسنه ادات استفهامدر مژدهٔ ياحرف وحدت وياتنكير مقدم مصدر ميميدر قدوم معناسنه كلك ديمكدر عيد وصال تو بيانيه ولاميه در * محصول بيت * سنك عيد وصالك قدومندن قنى برمشتلق تاكم تهنيت ايدرك طالعمك قرشوسنه واريم يعنى طالعمه عيد وصال مبارك اولسون ديهيم نته كيم عادتدر برخصوصده ديرلر

﴿ تا آسمان زحلقه بكوشان ماشود ✿ كو عشوهٔ زابروى همچون هلال تو ﴾

تا آسمان بزم حلقه بكوشلريمزدن اوله سنك هلال كبى ابروكدن قنى برعشوه (مفردات) (تا) حتى (آسمان) كوك (ز) من (حلقه بكوش ما) بزم قولاغى حلقه اوعبدمز (شود) اوله (كو) قنى (عشوه) برناز و برجلوه (ز) من (ابرو) قاش (همچون هلال) م (تو) سن (معناى اشارتى) قنى شول وقتكه سنك انوار صفات ذاتيه كدن ظهور هلال كبى برتجليكه اول انوار قدسيهٔ معرفة اللهك زور وقوتيله محكوميتده تاارض وسما بزم حلقه بكوشلريمزدن اوله وتصرفمزده اوله

﴿ دراوج نازونعمتى اى آفتاب حسن ✿ يارب مباد تابقيامت زوال تو ﴾

نازونعمتك اعلاسنده سن اى حسن آفتابى ربمدن ديلرم قيامته دك سكا زوال اولمسون (مفردات) (در) فى (اوج) اعلى (نازونعمت) م (يا) خطابيه (اى آفتاب حسن) م (يارب) ربمدن ديلرم (مباد) اولمسون (تا) دك (با) للملابسه (قيامت) م (زوال) م (تو) سن (معناى اشارتى) (الله نور السموات والارض) الخ آيت كريمه سى سرنجه اى عالملرى وظواهر و بواطنلرى انوار ذاتيله منور قيليجى آفتاب حسن حقيقى سن احسان واستغنا ايله كمال تقدسده برعلى الاعلا سن سن ربمدن ديلرمكه (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) آيت كريمه سى سرنجه سنك احسان ايلديكك نور ايمان ونور توحيد ويقين قيامته دك قلبمزدن زائل اولميوب روز محشرده بزى (نورهم يسعى بين ايديهم وبايمانهم) زمره سندن ايليه سن

﴿ درچين زلفش اى دل مسكين چكونهٔ ✿ كاشفته كفت بادصبا شرح حال تو ﴾

انك زلفى بوكلنده اى مسكين كوكل نيجه سنكه بادصبا سنك حالكك شرحنى پريشان ديدى (مفردات) (در) فى (چين) بوكلم (زلف) م (ش) آنك (اى دل) اى كوكل (مسكين) م (چكونهٔ) نه كونه سن (آشفته) پريشان (كفت) ديدى (بادصبا) م (شرح حال) م (تو) سن (معناى اشارتى) اى مسكين ومبتلا وبيچاره كوكل اول محبوب حقيقينك قبض وبسطله وجلال وجماله تجلى ايلدين صفات متضادين بيننده نيجه سنكه فيض الهى سنك حالكك شرحنى پريشان ديدى (يثبت الله الذين آمنوا بالقول الثابت) الخ آيت كريمه سى سرنجه حضرت اللهسنى كرمندن دنياده وآخرتده قول ثابت ايله ثابت ايلسون

﴿ مطبوع ترز خط تو پيرايهٔ نبست ✿ طغرانويس ابروى مشكين مثال تو ﴾

سنك خطكدن زياده مقبول برزينت باغلمدى سنك مشكين مثال ابروكك طغرانويسى (مفردات) (مطبوع) مقبول (تر) زياده (ز) من (خط) م (تو) سن (پيرايه) زينت (نبست) باغلمدى (طغرانويس) طغرا يازيجى (ابرو) قاش (مشكين) مسكه منسوب (مثال) م (تو) سن (معناى اشارتى) (لايسعنى ارضى ولاسمائى ولكن يسعنى قلب عبدى المؤمن التقى) حديث قدسيسى سرنجه اى كوكل غمناك

(تا آسمان زحلقه بكوشان ماشود * كو عشوهٔ زابروى همچون هلال تو) تا حرف تعليل حلقه بكوش وصف تركيبى اقسامندندر قولاغى كوپه لى ديمكدر اوصاف بندكاندر الف ونون ادات جمعدر عشوهٔ يا حرف وحدت بو بيتده ده مصراعلر تقديم وتأخيره حمل اولنمق كرك علت سابقه ايچون * محصول بيت * سنك هلال كبى ابرولركدن قنى برناز وشيوه تاكم آسمان بزم قوللريمزدن اوله يعنى سنك ابرولرك شيوه سنى كوروب آسمان بكنه وبالضرور وبى اختيار بزه كندينى تسليم ايدوب قوللمز اوله سنى سود يكمز ايچون (دراوج ناز ونعمتى اى آفتاب حسن * يارب مباد تابقيامت زوال تو) * محصول بيت * اى حسن آفتابى ناز ونعمت اوجنده سن يعنى كمال نعمتده سن اللهدن ديلرمكه قيامته دك زوالك اولمسون حاصلى استرمكه مؤبد اولوب قيامته دك باقى قاله سن (درچين زلفش اى دل مسكين چه كونهٔ * كاشفته كفت بادصبا شرح حال تو) * محصول بيت * اى دل مسكين چين زلف جاناننده نيجه سن حالك ندر زيرا بادصبا حالك شرحنى زياده پريشان سويلدى يعنى چين زلف جاناننده كوكلك حالى زياده آشفته درديدى (مطبوع ترز نقش تو صورت نبست باز * طغرانويس ابروى مشكين مثال تو) طغرانويس وصف تركيبيدر ابرويه اضافتى اسم فاعلك مفعولنه اضافتى قبيلندندر مشكين مثاله اضافت بيانيه در * محصول بيت * سنك نقشكدن مطبوعرك ومقبولرك صورت باغلمدى سنك مشكين مثال ابروكك طغرانويسى يعنى سنك ابروكى چكن نقاشيجى رويك نقشندن مطبوعرك صورت باغلمدى حاصلى خلاق سنك رويك نقشندن كوزلرك نقش باغلمدى

اوله که اول سعادت نشانی اوریجی کاتب ازل وخلاق لم‌یزل اولان حضرت الله سنك مشکین مثال اولان سویدای قلبکی کندو یه خانهٔ تجلی ومخزن اسرار لدنی قیلغله سنك خطکدن زیاده برمقبول زینت باغلمدی وعرش وکرسیدن واسع وانوار ذات الهیه یه مظهر برجوهر خلق ایلمدی

برخاست بوی کل زدر آشتی درآی * ای نوبهار مارخ فرخنده فال تو

بهار ایرشوب کل رایحه‌سی قالدی صلح قپوسندن ایچرو کل ای محبوب بزم نوبهارمز سنك فرخنده فال رخکدر (مفردات) (برخاست) قالقدی (بوی) رایحه (کل) م (زدر آشتی) صلح قپوسندن (درآی) ایچرو کل (ای) محبوب (نو بهارما) بزم یکی بهارمز (رخ) یکاق (فرخنده) مبارك (فال) م (تو) سن (معنای اشارتی) (انی لاجد نفس الرحمن من قبل الیمن) حدیث شریفی سرنجه بهار عنایت ایرشوب حدیقهٔ قلب واسع کشاد اولمغله دماغ جانه محبوبیت رایحه‌سی ایرشدی ای کوکل حضرت الهه رجوع قپوسندن ایچرو کل ای محبوب بزم سعادتمز نو بهاری سنك مبارك فال اولان جمالکدر دیو نیاز ایله

درپیش خواجه عرض کدامین جفا کنم * شرح نیازمندیٔ خود یا ملال تو

افندی او کنده جفانك قنغیسنی عرض ایدم کندی نیازمندلکمك شرحنی یاسنك ملالك شرحنی (مفردات) (درپیش خواجه) افندی او کنده (عرض) م (کدامین) قنغی (جفا) م (کنم) ایدم (شرح نیازمندی) محتاجلق وعاجزلق شرحنی (خود) کندی (یا) تردید (ملال) م (تو) سن (معنای اشارتی) (لمن الملك الیوم لله الواحد القهار) بیورن حضرت الهك حضور معنویه سنده جفا صورتنده اولان عین صفانك قنغیسنی عرض ایدم کندی وعاجز ومحتاجلق ایله وصدهزار تضرع وابتهال الله نیازمندلکمك شرحنی یا خود قبض واحتجاب ایله اولان کوکل ملالتی وحزنی شرحنی

حافظ درین کمند سر سرکشان بسیست * سودای کج مپز که نباشد مجال تو

ای حافظ بو کمندده چوق سر کشلرك باشی وار در اکری سودا پشورمه که سنك مجالك اولمز (مفردات) (حافظ) م (درین کمند) بو کمندده (سر) باش (سرکشان) باش چکیجیلر (بسیست) چوقدر (سودا) م (کج) اکری (مپز) پشورمه (نباشد) اولمز (مجال تو) سنك قوتك (معنای اشارتی) ای حافظ بوراه عشقك کمندنده وبو بلالرنده چوق سرکشلرك باشی فدا اولمشدر ونیجه دولت وسلطنت اهلی اراده واختیارلرینی ترك ایدوب محو وفنا اولمشدر سن بو نفس ودنیایی وعز وجاهی ترك ایتمکسزین قربیت حق بولورم دیو اکری سودا پشورمه تعلقات ماسوی ایله سنك قربیته مجالك اولمز زیرا حق تعالی (یا موسی تجوع ترانی تجرد تصل الی) بیورمشدر

ولە ایضا

بجان پیر خرابات وحق نعمت او * که نیست در سر من جز هوای خدمت او

پیر خراباتك جانی حقیچون واتك نعمتی حقیچون که بنم باشمده انك خدمتك

(برخاست بوی کل زدر آشتی درآی * ای نوبهار مارخ فرخنده فال تو) آشتی بار شغلقدر درآی ایچری کیر ای حرف ندامنادی محذوفدر رخ فرخنده فال تو بیانیه ولامیه در فرخنده فال وصف ترکیبی اقسامندندر مبارك فاللی دیمکدر * محصول بیت * بوی کل قالقدی یعنی بهار کلدی صلح قپوسندن ایچری کیر ای جانان بزم نوبهارمز سنك مبارك فاللی رخکدر یعنی کل وقتی کلدی بزمله صلح اوزره اول ای بزم نوبهارمز یوزی مبارك فاللی اولان جانان مصراع ثانینك معناسنی ای کیمسه که بزم نوبهارمز سنك فرخنده فال رخکدن دیین ادا ده خطا ایلمش (درپیش خواجه عرض کدامین جفا کنم * شرح نیازمندیٔ خود یا ملال تو) خواجه دن مراد وزیر اعظمدر عرض کدامین مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر کدام قنغی ویاحرف نسبت ونون حرف تأکید کدام وکدامین معناده جفا یه مضاف در یعنی نه که عریده ای لازم الاضافتدر فارسیده کدام وکدامین اویله در نهایتی اضافتی لفظی دکل تقدیریدر شرح نیازمندیٔ خود لامیه لردر ملال وملالت کوسوب انجنمکدر * محصول بیت * ای جانان وزیر اعظم او کنده قنغی جفایی عرض ایدیم کندی نیازمندلکم شرحنی می یوخسه سنك انجنوب کوسمك شرحنی می زیرا سنك کوسوب انجنمك بکا جفادر (حافظ درین کمند سر سرکشان بسیست * سودای کج مپز که نباشد مجال تو) درین کمند مراد عشقدر سر سرکشان لامیه سرکش وصف ترکیبیدر کشیدندن باش چکیجی یعنی کیمسه یه سر فرو ایلاین کیمسه یه دیرلر الف ونون ادات جمعدر بسیست یا حرف تنکیر سودای کج بیانیه مپز فعل نهی مفرد مخاطب پزیدندن پشورمه دیمکدر که حرف تعلیل نباشد مجال تو یعنی سنك حدك دکل دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ بو کمند عشقده چوق سرکشلر باشی وار یعنی چوق فدایی پهلوانلر بوکه کرفتار در ایمدی اکری سودا پشورمه که عاشقلق سنك حد ومقدارك دکلدر یعنی سرکشلر مغلوب عشق اونجه سنك مجالك دکلدر عاشق اولمق (ولە ایضا) (بجان پیر خرابات وحق نعمت او * که نیست در سر من جز هوای خدمت او) بجان با حرف تخصیص ویاحرف قسم بجان پیر خرابات لامیه لردر حق نعمت ده بویله در که حرف بیان هوا محبت خدمته اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر تمام غزلده او لفظنه اضافت لامیه در * محصول بیت * پیر خرابات جانیچون واتك نعمتی حقیچون که بنم باشمده آنك خدمتی محبتندن غیری نسنه یوقدر یعنی اکا خدمت ایلمکدن غیری مرادم یوقدر

سوداسندن غیری بوقدر (مفردات) (با) قسمیه (جان) م (پیر) م (خرابات) میخانه (حق نعمت) م (او) آنك (که) زیرا (نیست) یوق (درسر من) بنم باشمده (جز) غیر (هوا) محبت (خدمت) م (او) انك (معنای اشارتی) وارث انوار محمدی اولان پیر دلمنیرك نور ضمیری حقیچون وانك تجلیٔ ربانیه ایله بزه فیض واحسان ایلدیکی نعمت معنویه‌لر حقیچون نکه بنم باشمده انك خدمت جان بخشنك سوداسنك غیری یوقدر

بهشت اکرچه نه جای کناهکاراند * بیار باده که مستظهرم برحمت او

جنت اکرچه کنهکارلرك یری دکلدر شراب کتور که انك رحمتنده مستظهرم (مفردات) (بهشت) جنت (اکرچه) م (نه) نفی (جای) محل (کناهکاران) م (اند) ادات جمع (بیار) کتور (باده) شراب (مستظهرم) طیانیجیم (برحمت او) م (معنای اشارتی) (اللهم الجأ ظهری الیك) حدیث شریفی سرنجه کرچه جنت عاصیلریری دکلدر لکن ای شیخ شفیقم همت وعنایتکله بنی ماسوایی قلبدن احراق ایدیجی وکناهلری محو ایدیجی عشق الهیه یه واصل ایله که بن اول ارحم الراحمینك رحمت واسعهٔ بی نهایه سنه استناد ایدوب آنجق کندودن استعانت واستظهار ایلرمکه (انه لایضیع اجر المحسنین) در

چراغ صاعقهٔ آن سحاب روشن باد * که زد بخرمن ما آتش محبت او

اول سحابك صاعقه‌سی چراغی روشن اولسون که اول الهك محبتی آتشنی بزم خرمنمزه اوردی (مفردات) (چراغ) م (صاعقه) کوکدن دوشن آتشدر (آن) اول (سحاب) بولت (روشن) م (باد) اولسون (که) زیرا (زد) اوردی (با) الملابسه (خرمن) م (ما) بز (آتش محبت) م (او) انك (معنای اشارتی) اول سحاب رحمت خدا اولان پیر رحمك آتش عشقنك وانوار معرفت قلبنك چراغی دوجهانده دائم روشن اولسونکه اول الهك محبتی آتشنی بزم ذنب محض اولان وجودمز خرمنه اوروب انانیتمزی ازاله ایلدی

بیار باده که دوشم سروش عالم غیب * نوید داد که عامست فیض رحمت او

شراب کتور که دون کیجه بکا عالم غیبك ملکی بشارت ویردیکه انك رحمتی فیضی عامدر (مفردات) (بیار) کتور (باده) شراب (دوش) دون کیجه (م) بکا (سروش) ملك (عالم غیب) م (نوید) بشارت (داد) ویردی (عامست) شاملدر (فیض رحمت) م (او) انك (معنای اشارتی) ای ساقیٔ شراب وحدت الهی بزه شراب عشق کتورکه دون کیجه استعیذ بالله (لا تقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) آیت کریمه‌سیله بزه بشارت ویردی سروش عالم غیبکه حضرت الهك رحمتی فیضی عام وجمیع مخلوقاته شاملدر

برآستانهٔ میخانه کر سری بینی * مزن بپای که معلوم نیست نیت او

میخانه اشیکی اوزره اکر برباش کورەسن اياغکله اورمه زیرا انك نیتی معلوم دکلدر

(بهشت اکرچه نه جای کناهکارانست * بیار باده که مستظهرم برحمت او) که حرف تعلیل مستظهر استفعال بابندن اسم فاعلدر آرقه لنجی معناسنه برحمت با حرف صله * محصول بیت * جنت اکرچه کناهکارلری دکل باده کتور که بن خدانك رحمتنه مستظهرم یعنی عفو وغفراننه امید وارم زهد وتقوامه مستظهر دکلم (چراغ صاعقهٔ آن سحاب روشن باد * که زد بخرمن ما آتش محبت او) چراغ صاعقهٔ آن سحاب لامیه لردر صاعقه یلدرمدر * محصول بیت * اول سحابك یلدرمی چراغی روشن اولسون یعنی هرکز سویمسون که جانانك محبتی آتشنی بزم وجودمزه اوردی وجائزدر که چراغ صاعقه دن رخسار مراد اوله وسحابدن زلف وکاکل وکیسو مراد اوله واو ضمیری بنه جانانه راجع اوله یعنی جانانك صاعقهٔ رخی چراغی سحاب زلفنده دائما روشن اولسون که اول صاعقه رخی چراغی بزم خرمن وجودمزه آتش محبت جانانی اوردی یعنی وجودمزدوکوکلمزه جانانك آتش عشقنی براقدی (بیار باده که دوشم سروش عالم غیب * نوید داد که عامست فیض رحمت او) که حرف تعلیل سروش فرشته‌دو جیه دیرلر نوید مشتاق که حرف بیان فیض بونده یغمور در رحمته اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتی قبیلندندر * محصول بیت * باده کتور که دون کیجه بکا عالم غیب فرشته‌سی مشتاق ویردی که اللهك رحمتنك یغموری عامدر وجمیع اشیایی شاملدر پس بزم باده نوش ایتمزده شاملدر ایمدی باده کتور نوش ایدهلم وعالم غمی فراموش ایدهلم ورحمت وعفونه امیدوار اولەلم (برآستانهٔ میخانه کر سری بینی * مزن بپای که معلوم نیست نیت او) * محصول بیت * میخانه آستانه سنده اکر برباش یعنی برکاه کوررسك اياغکله اورمه یعنی دپمه زیرا نیتی معلوم دکلدر یعنی میخانه یه وارمقدن مرادی نه ایدوکنی کیمسه بیلمز

(مفردات) (بر) على (آستانه) ايشك (ميخانه) م (كر) اكر (سرى) برباش (بينى) كورەسن (مزن) اورمه (بپاى) اياغله (كه) زيرا (معلوم) م (نيست) دكل (نيت) م (او) انك (معناى اشارتى) بر كيمسه يى كه فاسق صورتنده ميخانه قپوسنده ومحل تهمتلرده كورەسن اكا سوء ظن ايلەيوب انى تحقير ورنجيده خاطر ايلمه كه (اوليائى تحت قبابى لايعرفهم غيرى) حسبنجه پلاس اتنده پرهيزكارلر واولياء الله لر وار در كه نيتلرى وحاللرى كيمسه نك معلومى دكلدر شمان حسن ظن بالمؤمنين لازمدر

﴿ مكن بچشم حقارت نكاه بر من مست ۞ كه نيست معصيت وزهد بى مشيئت او ﴾

بن مسته اوزره حقارت چشميله نظر ايلمه زيرا معصيت وزهد خدانك ارادتسنز دكلدر (مفردات) (مكن) ايلمه (بچشم حقارت) خورلق كوزيله (نكاه) نظر (بر) على (من مست) م (كه) زيرا (نيست) دكل (معصيت) م (زهد) م (بى مشيئت او) انك ارادتسنز (معناى اشارتى) بن مستى ميخانه ده كوروب حقارت نظريله نظر ايلمه (قل كل من عند الله) آيت كريمه سى سرنجه زهد ومعصيت خير وشر خدانك مشيئتسنز دكلدر (عليكم انفسكم) (هو اعلم بمن اتقى) آيت كريمه لرى سرنجه ۞ حديث ازمطرب ومى كو ورازدهر كمترجو ۞ كه كس نكشود نكشايد بحكمت اين معمارا ۞ ديوب خود بينلك ايلمه كه علم ازلى خدا بيلنور دكلدر

﴿ نميكند دل ما ميل زهد وتوبه ولى ۞ بنام خواجه بكوشيم وفر دولت او ﴾

بزم كوكلمز زهدوتوبه يه ميل ايلمز ولكن خواجه نك نامنه وانك دولتى فرنه سعى ايدەلم (مفردات) (نميكند) ايلمز (دل ما) بزم كوكلمز (ميل) م (زهد) م (توبه) م (ولى) لكن (بنام خواجه) افندينك اسمنه (بكوشيم) سعى ايدەلم (فر) قوت (دولت) م (او) انك (معناى اشارتى) شمان قوله لايق اولان قوللق وامره امتثالدر اسعاد واشقا ارحم الراحمين اولان حضرت الله كدر انكيچون بزم كوكلمز زهدوتوبه يه واعمال طاعته ميل واعتماد ايلمز لكن (لا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم) خبرى سرنجه بزهمين اكرم الاكرمين افنديمزك باعث سعادت دارين اولان اسم شريفنك ذكرنه وانك حول وقوتنه مظهر يتە سعى ايدەلم كه (انه لا يضيع اجر المحسنين) در

﴿ دلا طمع مبراز لطف بى نهايت دوست ۞ كه مى رسد همه را لطف بى نهايت او ﴾

اى كوكل دوستك نهايتسز لطفندن اميد كسمه كه انك نهايتسز لطفى خلقك جمله سنه ايريشور (مفردات) (دلا) اى كوكل (طمع) اميد (مبر) كسمه (از) من (لطف) م (بى نهايت) م (دوست) م (كه) زيرا (مى رسد) ايريشور (همه را) جمله ايچون (لطف) م (بى نهايت) م (او) انك (معناى اشارتى) (انا عند ظن عبدى بى) و(اذا ذكرنى عبدى ذكرته) حديث قدسيسى سرنجه اى كوكل سن اول (لطيف بعباده) اولان محبوب حقيقينك نهايتسز لطف واحساننددن اميدك كسمه زيرا اول لطيف ورحيم اللهك نهايتسز اولان لطفى ورحمتى جميع عاجز ومحتاج قوللرينك جمله سنه بلا علت ايريشيجيدر

(مكن بچشم حقارت نكاه در من مست * كه نيست معصيت وزهد بى مشيئت او) معصيت مصدر ميميدر عصيان معناسنه مشيئت ده بويله در ارادت معناسنه * محصول بيت * خطاب عام طريقيله بور ر بن مسته حقارتله نكاه ايلمه زيرا معصيت وزهدانك يعنى خدانك ارادتسنز دكلدر حاصلى كيمى عاصى و كيمى مطيع ايلين خدادر منه سنده نكاه بونده حفظ معناسنه در دين لغات عجمى ايوجه حفظ ايلمش (نمى كند دل ما ميل زهد وتوبه ولى * بنام خواجه بكوشيم وفر دولت او) ميل زهد مصدرك مفعولنه اضافتيدر ولى مصراع ثانى يه مرهوندر بكوشيم با حرف تأكيد كوشيم فعل امر متكلم مع الغير در فر بونده قوت معناسنه در * محصول بيت * بزم كوكلمز زهدوتوبه يه ميل ايلمز اما خواجه نك مبارك اسمى ايله وانك دولتى قوتيله زهدوتوبه يه كوشش ايليه لم خدا ميسر ايليه مصراع ثانينك معناسى خواجه آدينه وانك دولتى فرينه سعى ايدەلم دينلر بى فرايشلر (دلا طمع مبراز لطف بى نهايت دوست * كه مى رسد همه را لطف بى نهايت او * *محصول بيت * اى كوكل دوستك نهايتسز لطفندن طمع كسمه يعنى رجاكى قطع ايلمه زيرا جميع مخلوقاته لطف بى نهايتى ايريشور پس سكا ده ايريشور

﴿ مدام ﴾

﴿ مدام خرقهٔ حافظ بباده در كروست ۞ مكر زخاك خرابات بود طينت او ﴾

حافظك خرقه سى دائم شرابه رهندەدر مكر انك طينتى ميخانه خاكندن اولدى (مفردات) (مدام) م (خرقه) م (حافظ) م (باده) شرابه (در كروست) رهندەدر (مكر) وارايه (ز) من (خاك) طپراق (خرابات) ميخانه (بود) اوله (طينت) چامور (او) انك (معناى اشارتى) حافظك خرقهٔ وجودى دائم قلبنده اولان شراب عشق الهيه مقتضاسنه رهن وتسليم اولوب اوسلطان عشقك تصرفى اوزره حركت واضطرابده در مكر انك طينتى ميخانهٔ السنك انوار عشق الهيدن اوزرينه رش ومى خورده اولان خاكندن بندر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ تاب بنفشه مى دهد طرهٔ مشكساى تو ۞ پردهٔ غنچه مى درد خندهٔ دلكشاى تو ﴾

سنك مشك رائحه لى طره ك بنفشه يه حرارت ويرر سنك خندهٔ دلكشاك غنچه نك پرده سنى يرتار (مفردات) (تاب) حرارت (بنفشه) م (مى دهد) ويرر (طره) اوك صاچ (مشكساى) مشك ازيجى (تو) سن (پرده) م (غنچه) م (مى درد) يرتار (خنده) كولك (دلكشاى) كوكل آچيجى (تو) سن (معناى اشارتى) اى محبوب سنك اسرار لدنيه ك وفيوضات غيبيه ك عاشق دلخسته نك دماغ جاننى معطر قيلوب دلدردمنده نه حرارت واضطراب ويرر وسنك اظهار انوار تجلياتك كوكللرى كشا ايدوب طالب سالكك پرده لرين يرتار ومشاهدهٔ جمال اللهه باعث اولور

﴿ اى گل خوش نسيم من بلبل خويش را مسوز ۞
كز سر صدق ميكند شب همه شب دعاى تو ﴾

اى بنم لطيف رائحه لو كولم كندو بلبلكى ياقمه زيرا صدق اوجندن جمله كيجه سكا دعا ايلر (مفردات) (اى گل) م (خوش) م (نسيم) رائحه (من) بن (بلبل) م (خويش را) كنديكى (مسوز) ياقمه (كه) زيرا (از) من (سر) اوج (صدق) م (شب) كيجه (همه شب) جمله كيجه (دعا) م (تو) سن (معناى اشارتى) اى بنم رائحهٔ تجلياسى كوزل ولطيف محبوبم كندى عاشق زارك بردخى آتش افتراقله ياقمه زيرا صدق واخلاص اوزره جمله كيجه لرده سنك دركاه عزتكده دعا ونياز ايلر

﴿ دولت عشق بين كه چون از سر فخر واحتشام ۞
گوشهٔ تاج سلطنت مى شكند براى تو ﴾

عشقك دولتنى كوركه فخر واحتشام اوجندن سنك ايچون سلطنت تاجنك كوشه سنى قيرر (مفردات) (دولت عشق) م (بين) كور (چون) م (از) من (سر) اوج (فخر) م (احتشام) عظمت (كوشه) م (تاج سلطنت) م (مى شكند) قيرر (براى تو) سنك ايچون (معناى اشارتى) سنك عشقكك دولت وسطوتنى كوركه فخر واحتشام ابدى ونيل عز وجاه وسعادت سرمدى اوجندن سنك وصلت ذاتك بيچونك ايچون سلطنت وجاه دنيانك تاجنى وتختنى ترك ايدوب فانى فى الله وباقى بالله ايلر

(مدام خرقهٔ حافظ بباده در كروست * مكر زخاك خرابات بود طينت او) * محصول بيت * حافظك خرقه سى دائما باده ايچون رهنده در مكر انك طينتى وخلقتى خاك خراباتندر يعنى ميخانه ترابندن خلق اولمشدر (وله ايضا) (تاب بنفشه ميدهد طرهٔ مشكساى تو * پردهٔ غنچه مى درد خندهٔ دلكشاى تو) تاب اسم مصدردر بنفشه يه اضافتى مفعولنه اضافتيدر وميدهده مقيددر تقديرى بنفشه را تاب ميدهد طرهٔ مشكساى بيانيه مشكساى وصف تركيبيدر سايندن مشك ازيجى ديمكدر مجازا زياده قوقودن تعبيردر زيرا مشك وعنبر وامثالى ازلدكجه زياده قوقور پردهٔ غنچه لاميه خندهٔ دلكشاى تو بيانيه ولاميه در دلكشاى وصف تركيبيدر كوكل آچيجى معناسنه * محصول بيت * بنفشه يه تاب ويرر يعنى بنفشه يى دوررر وبوكر سنك طرهٔ مشكسايك يعنى رشك وحسدن بنفشه بوريلور وبوكلور پردهٔ غنچه يى يرتار يعنى عرض وناموسنى پاره لر سنك كوكل آچيجى كولشك حاصلى بنفشه زلفك رشكندن پرتاب وپيچ وغنچهٔ خندان تبسمكدن پردهٔ ناموسى پاره لنمش پرحسد ور مصراع اولك معناسنى بنفشه بوكلن ويرر سنك مشك ازيجى صچك بلوكى يعنى سنك صچك بلوكى كه مشك ازمش كبى رائحهٔ طيبه ويرر يامشكى ازوب محو ايدر بنفشه يى بوكرودوررر دين معناى بيتدن هركز بوى المامش وسنك مشك رائحه لو طره ك بنفشه يه حرارت واضطراب ويرر دين غريب حرارتى وارايش (اى كل خوش نسيم من بلبل خويش رامسوز * كز سر صدق ميكند شب همه شب دعاى تو) *محصول بيت * اى بنم خوش قوقولى كلم كندى بلبلكى ياقمه زيرا صدق جهتندن بتون كيجه سكا دعا ايدر يعنى بن كه سنك بلبلكم بنى ياقوب يانديرمه زيرا صباحه دك سنك دعاكه مشغولم (دولت عشق بين كه چون از سر فخر واحتشام * كوشهٔ تاج سلطنت مى شكند كداى تو) * محصول بيت * عشق دولتنى كوركه نيجه فخر واحتشام جهتندن سلطنت تاجنك كوشه سنى سنك كدالك قيرر يعنى اى جانان سنك عشقك دولتنى كورسير ايله نيجه ونه وجهله فخر وعظمت جهتندن سلطنت تاجنى سنك كدالك كسر ايدر حاصلى بن كه سنك كداكم تاج سلطنتى باشمه كيكه عار ايدرم يعنى پادشاهلغه تنزل ايلم كداى تو يرينه براى تو يازوب بيتك معناسنى عشقك دولتنى كوركه فخر واحتشام اوجندن نيجه سنك ايچون سلطنت تاجنك كوشه سنى صردين معناى بيتى كسر ايلمش

(من كه ملول كشتمی ازنفس فرشتكان * قال ومقال عالمی میكشم از برای تو) عالمی یا حرف تنكیر * محصول بیت * بن كه فرشته لر
نفسندن ملول اولوب بحضور اولوردم عالمك یعنی خلق عالمك قال ومقالنی یعنی سوزینی صاوینی سنكیچون چكرم یعنی یانمده فرشته
نفس آلسه الم چكرم شمدی سنكیچون
خلق عالمك غوغاسنی چكرم مصراع
اولك معناسی بن كه فرشته لر سوزندن
ملول اولدم دین سوزی برنده سویلمش
(عشق تو سرنوشت من خاك درت
بهشت من * مهر رخت سرشت من راحت
من رضای تو) سرنوشت باشه یازیلاندر
سرشت خلقت وطینت معناسنه در
* محصول بیت * سنك عشقك باشمه
یازیلدر یعنی ازلدن بكا مقدر در قپوك
طپراغی جنتمدر رخك محبتی خلقت
وطینتدر یعنی ازلده وجودم مهركله
خلق اولنمش بنم راحتم سنك رضاكدر
حاصلی عشق ایچنده سنكله هرنه كه
واقع اولورسه ازلدن مقدر در تقلیدی
وعارضی دكلدر (خرقهٔ زهد وجام می
كرچه نه درخور هم اند * این همه
نقش میزنم از جهت رضای تو) درخور
واورسیله لایق معناسنه در نقشدن مراد
صورتدر جهت رضای تو مصدرك
فاعلنه وبا مفعولنه اضافتی قبیلندندر
رضای تو دنه بویله در * محصول بیت *
زهد وتقوی خرقه سیله جام می برینه
لایق دكلدر یعنی الضدان لایجتمعاندر
اما بن بو قدر نقش وصورت اورورم
سنك رضاك ایچون یعنی سنك راضی اولماك
ایچون ویان سنی راضی ایلكم ایچون
حاصلی سنك رضاك ایچون بن خرقهٔ
زهدی وجام می جمع ایدرم ویاسنی
ارضا ایلك ایچون هم زاهدم وهم باده نوش
نقش وصورت اورمقدن مراد بوایكی
ضدی جمع ایلكدر (دلق كدای عشق را
كنج بود در آستین * زود بسلطنت رسد
هر كه بود كدای تو) * محصول بیت *
عشق كداسنك خرقه سی یكنده خزینه
اوار یعنی كدای عشقك آستین دلق
مخزندر پس سلطنته تیز ایرشور
هر كیمسه كه سنك كداك اولور یعنی سكا عاشق اولان آز زمانده پادشاه اولور

﴿ من كه ملول كشتمی ازنفس فرشتكان ﴾
﴿ قال ومقال عالمی میكشم از برای تو ﴾

بن كه فرشته لرك سوزندن ملول اولمدی سندن اوتوری عالم خلقنك قال ومقالنی چكرم (مفردات) (من) بن (ملول) م (كشتمی) اولدمدی (از) من (نفس) م (فرشتكان) ملكلر (قال ومقال) م (عالمی) یانسبه (میكشم) چكرم (از برای تو) سندن اوتوری (معنای اشارتی) بن عاشق بیچاره كه ملائكه نك كندو عصمتلرینه نظرایله (اتجعل فیها من یفسد فیها ویسفك الدماء) كلاملرندن ملول اولادمدی لكن سن كمال لطف وركجكدن بو غریب مهجور الوطن ومبتلای انواع بلا ومحن اولان دردمندی نوا ودرمانده بی سرو پانده محزون وپریشان ومحتاج دركاه عزتلریكی تسلیة (وعلم آدم الاسماء كلها ثم عرضهم علی الملائكة) الخ آیت كریمه سن بیوروب كرچه آدم وبنی آدمه اكرمیتن وملائكه نك عجز واعترافلرین اظهار وبیان ایلدك اما سنك عشق ومعرفتكدن اوتوری عالم خلقنك قال ومقالنی چكوب قطعا انجنمزم وطعنلرین قایرمزم

﴿ عشق تو سرنوشت من خاك درت بهشت من ﴾
﴿ مهر رخت سرشت من راحت من رضای تو ﴾

سنك عشقك بنم سرنوشتمدر سنك خاك دركك بنم جنتمدر سنك رخك محبتی بنم سرشتمدر بنم راحتم سنك رضاكدر (مفردات) (عشق) م (تو) سن (سرنوشت) باشه یازیلن (من) بن (خاك) طپراق (در) قپو (ت) سنك (بهشت) جنت (من) بن (مهر) محبت (رخ) یكاق (ت) سنك (سرشت) طبیعت (من) بن (رضا) م (تو) سن (معنای اشارتی) ای محبوب سنك عشق ذاتك بزه بخشایش ازلیسنك ایله باشمزك یازوسیدر سنك دركاه عزتكك خاكی ومحو وفناسی اولمق بنم جنت معرفة اللهم اثریدر سنك جمالك نورنك محبتی بنم طبع سلیم مقتضاسیدر بحمد الله بوقدر مظهر احسانك اولمش ایكن بنم راحتم جمیع حالده بنه سنك رضاكده در

﴿ خرقهٔ زهد وجام می كرچه نه درخورهم اند ﴾
﴿ این همه نقش می زنم از جهت وفای تو ﴾

زهد خرقه سی وشراب قدحی كرچه بری برینه لایق دكللردر سكا وفادن اوتوری بو جمله نقشی اورردم (مفردات) (خرقهٔ زهد) م (جام می) شراب قدحی (كرچه) م (نه) نفی (درخور) لایق (هم اند) بری برلرینه (این همه) بو جمله (نقش) م (می زنم) اورردم (از) من (جهت) م (وفا) م (تو) سن (معنای اشارتی) شرك اصغر اولان ریادن حفظ ایچون زهد وصلاحی واسرار معرفتی قدح كتملك ایله وصورت ملامت ایله ستر ایلیوب توحید ذات خدا ایله اولان عهده وفاده صادق اولمق ایچون بوقدر خراباتیلكی وبوقدر نقش ملامتی اختیار ایلدم

﴿ دلق كدای عشق را كنج بود درآستین ﴾
﴿ زود بسلطنت رسد هر كه بود كدای تو ﴾

عشق كداسی خرقه سنك یكنده خزینه واردر تیز سلطنته ایرشور هر كیمكه سنك كداك

﴿ اوله ﴾

(شاه نشین چشم من تكیه كه خیال تست * جای دعاست شاه من بی تو مباد جای تو) شاه نشین چشم من بیانیه تكیه كه ظرف
مكان سویكنوب طیانجق یر یعنی معتمد خیاله وتو به اضافت لامیه لردر وجای دعاست لامیه محل دعادر دیمك اولور شاه من لامیه
ومنادا بی تو مباد جای تو خبر منادی
یعنی مقصود بالندادر * محصول بیت *
ای جانان بنم چشمم شاه نشینی سنك خیالك
تكیه كاهیدر دعا محلیدر ای بنم شاهم
سنسز اولمسون سنك یرك یعنی چشمم
تكیه كاهی سندن خالی اولمسون حاصلی
كوزمدن ونظرمدن خالی اوله شاه من
سحر حلال طریقیله ماقبلنه ومابعدینه
مصروف اولمق قابلدر فتأمل (شور
شراب وعشق تو آن نفسم رود ز سر *
كین سر پرهوس شود خاك درسرای تو)
* محصول بیت * شراب شوغاسی وسر
عشق غوغاسی اول نفسده وساعتده
باشمدن كیدر كه بو پرهوس باشم سنك
سرایك قپوسنك طپراغی اوله یعنی كوكلم
سنك قپوك طپراغی اولمغله آسوده حال
اولوب جمیع شور وآشوبدن فارغ
البال اولور (خوش چنیست عارضت
خاصه كه در بهار حسن * حافظ خوش
كلام شد مرغ سخن سرای تو) عارض
بونده كندی معناسنه در یعنی صقال كه
بونده خط جانان مراددر اما اكثر اشعارده
معروض معناسنده مستعملدر خاصه
بونده مصدردر خصوص معناسنه كه
حرف بیان در بهار حسن بیانیه در
ومصراع ثانیه مرهوندر حافظ خوش
كلام بیانیه خوش كلام وصف تركیبی
اقسامندندر كوزل سوزلی دیمكدر
مرغ سخن سرای تو بیانیه ولامیه در
سخن سرا وصف تركیبیدر سرایدندن
ایرلق معناسنه سینه وخادهٔ فتحه وضمه
جائزدر على التعاكس فتأمل * محصول
بیت * سنك عارضك یعنی تازه خطك
بر كوزل چمندر خصوصا كه سنك حسنك
وكوزللكك بهارنده حافظ خوش كلامده
سوز ایریجی مرغك اولدی یعنی بلبل سخن
سرایك اولدی حاصلی عارضك وخطك
بر زیبا چمندر خصوصا حسنك بهارنده حافظ شیرین كلامده بلبل دستان سرایك اولدی یعنی سن كوزلسن وبویله بی نظیر عاشقك وار

اوله (مفردات) (دلق) خرقه (كدا) فقیر (عشق را) م (كنج) خزینه (بود) اوله (در) فی (آستین) یك (زود) تیز (با) للملابسه (سلطنت) م (رسد) ایرشور (هر كه) هر كیمكه (بود) اوله (كدای تو) سنك فقیرك (معنای اشارتی) ای محبوب سنك عشقك كداسی اولان عاشق خراباتینك خرقهٔ وجودی دروننده خزینهٔ اسرار الله واردر زیرا هر كیمكه ماسوادن قطع علاقه ایدوب انجق سنك دركاهكك محتاجی اوله ودولت فقر معنویه نائل اوله تیز وقت سلطان حقیقت اولمسنده شبه یوقدر

﴿ شاه نشین چشم من تكیه كه خیال تست ﴾
﴿ جای دعاست شاه من بی تو مباد جای تو ﴾

بنم چشمم شاه نشینی سنك خیالكك تكیه كاهیدر دعا یریدر ای بنم شاهم سنك یرك سنسز اولمسون (مفردات) (شاه نشین) پادشاه اوتورانی (چشم من) بنم كوزم (تكیه كه) اعتمادیری (خیال) م (تو) سنك (است) در (جای) محل (دعا) م (است) در (شاه من) م (بی تو) سنسز (مباد) اولمسون (جای تو) سنك یرك (معنای اشارتی) ای محبوب بنم چشمم شاه نشینی وقرار كاهی سنك خیالكك وانوار ذاتیه كك اعتمادی وثباتی بریدر ای بنم شاهم بو چشم دعا ونظر عاشقانه ایله نیاز حالی بریدر سندن دیلرم كه سنك انوار قدسیه ك مشاهده سی یری سنك جمالك نورندن سنسز اولمسون

﴿ شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر ﴾
﴿ كین سر پرهوس شود خاك درسرای تو ﴾

سنك عشقك شرابنك كیفیتی اول نفس بنم باشمدن كیدر كه بو هوسله پر اولمش سرم سنك سرایك قپو سنك خاكی اوله (مفردات) (شور) فتنه وغوغا (شراب عشق) م (تو) سن (آن) اول (نفس) م (م) بنم (رود) كیدر (زسر) باشدن (این) بو (سر) م (پر) طلو (هوس) م (شود) اوله (خاك) طپراق (در) قپو (سرای) او (تو) سن (معنای اشارتی) (واعبد ربك حتی یأتیك الیقین) آیت كریمه سی سرنجه سنك عشقك شرابنك كیفیت وغوغاسی اول نفس بنم باشمدن كیدر وبكا سكونت قلب حاصل اولور كه باشمدن هوای نفس زائل اولوب سنك شوق لقاكله ووصلت انوار قدسیه ك ایله تسلیم روح ایدم وسرم سنك دركاه عزتكده خاكله یكسان اوله

﴿ خوش چمنیست عارضت خاصه كه در بهار حسن ﴾
﴿ حافظ خوش كلام شد مرغ سخن سرای تو ﴾

سنك عارضك بر لطیف چمندر خصوصا كه حسن بهارنده كلامی لطیف حافظ سنك سخن سرای بلبلك اولدی (مفردات) (خوش) م (چمنیست) بر باغچه در (عارضت) سنك یكاغك (خاصه) خصوصا كه (در) فی (بهار حسن) م (حافظ) م (خوش كلام) م (شد) اولدی (مرغ) قوش (سخن سرای تو) سنك سوز ایرلایجی ونغمه ایدیجی بلبلك (معنای اشارتی) سنك انوار جمالك عاشقه حیات ابدی بخش ایدیجی بر لطیف روضهٔ دلكشادر خصوصا افاضهٔ ازهار اسرار معنویه بر حسن بهارنی زیاده ایده

(وله ایضا) (خط عذار یار که بکرفت ماه ازو * خوش حلقه ایست لیك بدر نیست راه ازو) خط عذار یار لامیه‌لردر عذار صقال بتن یردر بعضیلر صقال ایله قولاق اراسنه دیرلر دیدی که حرف رابط صفت بکرفت یاحرف تأکید کرفت بونده ایهام طریقیله واقعدر بری آی طوتلق خسوف معناسنه و بریسی دیتسمك یعنی منفعل وشرمنده اولدی معناسنه بکرفت ماه ایکی وجهله‌در بری ادعا طریقیله ماهك خسوفی مراد اوله‌و بریده ماهدن مراد روبی اوله وطوتلقدن مراد خط احاطه ایلمکدر پس خط عذار ماه کبی روبنی خسف ایلدی یعنی آلنه الدی * محصول بیت * یارك خط عذاری که اندن ماه طوتلدی کوزل حلقه‌در اما اندن طشره چقمغه یول یوقدر یعنی اکا کرفتا اولان هرکز خلاص بولمز (ابروی دوست کوشهٔ محراب دولتست * انجا بمال چهره وحاجت بخواه ازو) کوشهٔ محراب دولت لامیه‌لردر مجازا عال باحرف تأکید مال فعل امر مفرد مخاطبدر مالیدندن اوق وسور تمك * محصول بیت * دوستك ابروسی کوشهٔ محراب دولتدر یعنی محض دولتدر انده چهره‌کی سورت واندن حاجت دیله که سکا دولت وصلت میسر اوله معلوم مدرکه دعا مستجاب اولان مبارك یرلره یوز سورتوب حاجت دیلرلر اما ابروی جانانه رومان اولق ظاهر انحنادر اکرچه کلام ادعائیدر (ای جرعه نوش مجلس جم سینه پاك دار * كآینه ایست جام جهانبین که آه ازو) جرعه نوش وصف ترکیبیدر مجلسه ومجلسك جمه اضافتلری لامیه‌لر درسینه دارك مفعول اول وپاك مفعول ثانیسی كآینه که حرف تعلیل آینه ایست یاحرف وحدت جام جهانبین بیانیه جهانبین وصف ترکیبی بینندن جهان کوریجی معناسنه یعنی جهانك سیله کوزدیکیچون جهانبین دیرلر اکثر استعمالده جهانمادر جهان کوستریجی دیمکدر * محصول بیت * ای جم مجلسك جرعه نوشی سینه کی پاك طوت یعنی درونکده مخالف فکر اضمار ایله زیرا جام جهانبین بر آینه در که آه اول آینه‌دن که هیچ برنسنه‌یی کیزلیوب اشکاره ایدرمنی پادشاهك جامی مذکور صنعتلی بر آینه‌در هرنه که کوکلکدن کچرسه آنی کوستر اینه ایله آه‌ی جمع ایلدکاری اول جهتدندر که آینه آهدن پاس طوتار (کرداراهل صومعه ام کرد می پرست * این دودبین که نامهٔ من شد سیاه ازو) کردار کاف عربینك فتحیله وصف ترکیبیدر عمل معناسنه زیراکرد بونده اسمدر فعل معناسنه وآر آریدندن مخفف اسم فاعل کتوریجی معناسنه دریعنی فعل وعملی وجوده کتوریجی دیمکدر کردارك معناسنی صکره مطلق عمله تخصیص ایلدیلر کردار خوب وکردار زشت دیدیلر کوزل عمل وچرکین عمل معناسنه صومعه ام مبهم ضمیر معناده می پرسته مقید درمی پرستم دیمکدر دوددن مراد کردار اهل صومعه درکه حرف بیان * محصول بیت * اهل صومعه‌نك عملی بنی می پرست ایلدی یعنی انلرك عملیله عامل اولمق بنی رسوا ایلدی بو کرداراهل صومعه توتونی کور که بنم نامهٔ عملم اندن سیاه اولدی یعنی اهل صومعه نك عملی بنی کنهکار ایلدی حاصلی می پرست اولمغه باعث اولدی

حافظ اول باغچه ده سنك لطیف کلامکی بلبل کبی فریاد وفغان ایله حسن اداده اولدی

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ خط عذار یار که بکرفت ماه ازو * خوش حلقه ایست لیك بدر نیست راه ازو ﴾

یارك عذارنك خطی که ماه اندن طوتلدی بر لطیف حلقه‌در اما اندن خلاصه یول یوقدر (مفردات) (خط) تازه صقال (عذار) یکاق (یار) م (بکرفت) طوتلدی (ماه) آی (ازو) اندن (خوش) م (خلقه ایست) بر لطیف حلقه‌در (لیك) لکن (بدر) طشره (نیست) یوق (راه) یول (ازو) اندن (معنای اشارتی) قهر ولطف صاحبی یارکه ماه وآفتاب انك سطوت جلالندن طوتلوب محکوم وزبون اولمشدر اول سطوت جلال عشق الهی بر حلقهٔ سعادتدر لکن اندن خلاصه یول یوقدر انکیچون عاشق بیچاره اول زنجیر عشقك اسیری وزبونی اولمشدر

﴿ ابروی دوست کوشهٔ محراب دولتست * آنجا بمال چهره وحاجت بخواه ازو ﴾

دوستك ابروسی دولت محرابنك کوشه‌سیدر یوزك اول یره سور وحاجتکی اندن ایسته (مفردات) (ابرو) قاش (دوست) م (کوشهٔ محراب) م (دولت) م (است) در (انجا) اول یره (بمال) سور (چهره) یوز (حاجت) م (بخواه) ایسته (ازو) اندن (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك درکاه عزتی دولت ابدی محرابنك کوشه‌سیدر یعنی اول درکاه عالی‌یه توجهکی ماسوادن منقطع اولمق ودولت وسعادت سرمدینك سببیدر ای عاشق یوزکی اول درکاهه سور وحاجتکی انجق اول اولو درکاهدن ایسته که دوجهانده جمیع مرادکه نائل اوله سن

﴿ ای جرعه نوش مجلس جم سینه پاك دار * كآینه ایست جام جهان بین که آه ازو ﴾

ای جم مجلسنك جرعه نوشی سینه‌کی پاك طوت زیرا او جام جهان بین بر آینه‌در که آه اندن (مفردات) (ای) م (جرعه نوش) جرعه ایچیجی (مجلس) م (جم) پادشاه (سینه) کوکس (پاك) م (دار) طوت (که) زیرا (آینه ایست) بر آینه‌در (جام) م (جهان بین) جهان کوریجی (آه) م (ازو) اندن (معنای اشارتی) ای توفیق خدا ایله دست وارث محمدی وجلساء الله اولان مرشد کاملدن (یدالله فوق ایدیهم) آیت کریمه‌سی سرنجه شراب عشق الهی جرعه‌سن نوش ایدن عاشق سینه‌نالانکی کدورات ماسوی اللهدن پاك طوت زیرا اول جواسیس القلوب اولان مرشد بر آینهٔ جهان بین‌درکه آه انك کاه لطف کاه قهر اظهار ایدیجی یدقدرت الهیه‌سندن آه مدد الله الحذر ای مؤمنان بالله

﴿ کردار اهل صومعه ام کرد می پرست * این دود بین که نامهٔ من شد سیاه ازو ﴾

اهل صومعه‌نك عملی بنی می پرست ایلدی بو توتونی کور که بنم نامهٔ اعمالم اندن سیاه اولدی (مفردات) (کردار) عمل (اهل صومعه) م (ام) بنی (کرد) ایلدی (می پرست) شرابه طاپیجی (این) بو (دود) توتون (بین) کور (نامهٔ من)

(شیطان غم هرآنچه تواند بکو بکن * من برده ام بباده فروشان پناه ازو) شیطان غم بیانیه بکو خطاب عام بکن ده بویله‌دز * محصول بیت * غم وغصه شیطانی هر نسنه‌یه که قادر ایسه ایلدی بن اندن خوف ایلمم زیرا بن باده فروشلره اندن پناه ایلمشم یعنی بن میکده‌یه صغنمشم اندن امینم حاصلی باده نوشه غم طاری اولمز (ساقی چراغ می بره آفتاب دار * کوبر فروز مشعلهٔ صبحکاه ازو) ساقی منادی چراغ می صبحکاه بیانیه افتاب لامیه کو خطاب ساقی‌یه دربر حرف تأکید فروز فعل امر مفرد مخاطب بالکلندر دیمکدر مشعلهٔ صبحکاه بیانیه * محصول بیت * ای ساقی چراغ میی افتابك یولنه طوتوب دی صبحکاه مشعله‌سنی چراغ میدن روشن ایله یعنی افتابه سویله عالی چراغ میدن برضیا ایله دیو (آبی بروزنامهٔ اعمال مافشان * بتوان مکر ستر حروف کناه ازو) آبی یاحرف وحدت ویا تنکیر بروزنامهٔ باحرف صله روزنامه‌دن مراد دفتردر روزنامهٔ اعمال مالامیه‌لر در فشان فعل امر مفرد مخاطب صاچ یعنی سپ ستر دیونده سترد دن معناسنه درحروف کناه بیانیه در * محصول بیت * ای ساقی بزم اعمالمز روزنامه‌سنه برصو سپ یعنی روزنامهٔ اعمالمزی باده ایله ایصلات اوله که کناه حرفلرینی اندن بوللك اوله یعنی اوله که حروف کناهی اندن تراش ایدوب محو ایده‌وز (ایا درین خیال که دارد کدای شهر * روزی بود که یاد کند پادشاه ازو) ایا عجبا معناسنه‌در * محصول بیت * عجبا بو خیالده که شهرك کداسنك واردر برکون اولورمیکه پادشاه اندن یاد ایلیه یعنی کدانك خیالی بودرکه پادشاه آنی تذکر ایلیه یعنی اکا عجبا برکون اولورمیکه پادشاه آنی یاد ایلیه یعنی عجبا جانان بیچاره عاشقنی برکون یاد ایدرمی (حافظ که ساز مجلس عشاق راست کرد * خالی مباد عرصهٔ این بزمکاه ازو) که حرف رابط صفت ساز مجلس عشاق اضافتلری لامیه‌لردر راست کرد تکمیل ایلدی یعنی دوزدی عرصه سرای اورته سنده اولان میدانه دیرلر اما بونده مجلس عشاق میدانیدر عرصهٔ این بزمکاه بیانیه در * محصول بیت * حافظ که عشاق مجلسنك اسبابنی ترتیب وتکمیل ایلدی خالی اولمسون عشاق بزمکاهی میدانی اندن یعنی دائما بوخدمت اوزرینه اولسون ساز وعشاق وراست مراعات نظیر قبیلندندر

بنم دفترم (شد) اولدی (سیاه) م (ازو) اندن (معنای اشارتی) اسیر نفس وصورت پرست اهل صومعه واهل ریانك عملی بنی بکرندیروب عاقبت عیدن عاری اولان درد عشق الهیه‌یه بنی کرفتار وشوریده وشید ای روزکار ایلدی بوریا اهلنك اثر قبحنی کور که بنم نامهٔ اعمالم اندن سیاه اولمشدی

﴿ شیطان غم هرآنچه تواند بکو بکن * من برده ام بباده فروشان پناه ازو ﴾

غم شیطانی هرنه قادر ایسه ایلسون دی بن باده فروشلره اندن پناه ایلمشم (مفردات) (شیطان غم) م (هرآنچه) هر اول نسنه که (تواند) قادر اوله (بکو) سویله (بکن) ایلسون (من) بن (برده ام) ایلتمشم (باده فروشان) شراب صاتیجیلره (پناه) صغنمق (ازو) اندن (معنای اشارتی) غم وکدوراته خانهٔ تجلی اولان قلبی خراب ایدیجی نفس وهوا واهل دنیا شیطانلرینه سویله هرنقدر حیله ومکره قادرلر ایسه ایتسونلر قطعا قایرمزم زیرا بن بحمدالله شراب عشق الهیه ایله مرده دللری احیا ایدیجی خلیفة الله فی الارض اولان مرشد شفیقك سایهٔ همت وعنایتنه صغنمشم

﴿ ساقی چراغ می بره آفتاب دار * کو برفروز مشعلهٔ صبحکاه ازو ﴾

ای ساقی می چراغنی آفتابك یولنه طوت دی صباح وقتنك مشعله سنی اندن شعله‌لندرسون (مفردات) (ساقی) م (چراغ) م (می) شراب (بره آفتاب) کونشك یولنه (دار) طوت (کو) سویله (برفروز) شعله‌لندرسون (مشعله) م (صبحکاه) صباح وقتی (ازو) اندن (معنای اشارتی) ای ساقی کوثر عشق خدا اولان پیردلنشیم عنایت بیوروب شراب عشق ومعرفة الله نورنی آفتاب کبی قلب عاشق منور ایدیجی ایمان ویقین نورنه قرین ویولداش ایله تاکه نور علی نور اولوب (نورهم یسعی بین ایدیهم وبایمانهم) آیت کریمه‌سی سرنجه همت وکرم ایله که بو عاشق صادقك صباح قیامت وقتنك مشعله سنی اندن شعله‌لندرسون

﴿ آبی بروزنامهٔ اعمال مافشان * بتوان مکر سترد حروف کناه ازو ﴾

بزم اعمالمز روزنامه‌سنه برآب صاچ مکر اندن کناه حرفلرینی محو ایلمك ممکن اوله (مفردات) (آبی) برصو (با) للملابسه (روزنامه) دفتر (اعمال) م (ما) بز (فشان) صاچ (بتوان) ممکن (مکر) م (سترد) قازیمق (حروف) م (کناه) م (ازو) اندن (معنای اشارتی) ای رحمان ورحیم اولان ربم سن رحمت واسعهٔ سابقه‌کدن بزم معصیت ایله آلوده اولمش دفتر اعمالمز اوزره برآب رحمت صاچ اوله که (یبدل الله سیئاتهم حسنات) آیت کریمه‌سی سرنجه دفتر اعمالمزده یازیلان کناه محو اولوب برینه حسنات عشق کتب اولمق ممکن اوله

﴿ حافظ که ساز مجلس عشاق راست کرد * خالی مباد عرصهٔ این بزمکاه ازو ﴾

حافظ که عشاق مجلسنك سازنی راست ایلدی بو بزمکاه عرصه‌سی اندن خالی اولمسون (مفردات) (حافظ که) م (ساز) دوزن (مجلس عشاق) م (راست)

طوغری (کرد) ایلدی (خالی) م (مباد) اولمسون (عرصه) میدان (این) بو (بزمکاه) مجلس یری (ازو) اندن (معنای اشارتی) بعون الله حافظ که مجلس عشاقده واقع اولان اسرار طریقتی ورموزات انوار حقیقتی لسان غیب ایله طوغری بیان ایلدی عشاقك میدان محبتده اولان مجلسلری اندن وانك کبی جان صحبتنی بیان ایدن عاشقلردن خالی اولمسون

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کلبن عیش میدمد ساقی کلعذار کو ✿ باد بهار میوزد بادهٔ خوشکوار کو ﴾

عیش کلبنی بتر کلعذار ساقی قنی بهاریلی اسر خوشکوار باده قنی (مفردات) (کلبن) کل فدانی (عیش) سرور (میدمد) بلورر وبتر (ساقی) م (کلعذار) کل یکاقلی (کو) قنی (باد) یل (بهار) م (می وزد) اسر (باده) م (خوشکوار) خوش مکریجی (کو) قنی (معنای اشارتی) کرچه روضهٔ قلبده ذکر وطاعت ایله روحه صفاوغدا بخش ایدیجی محبت وسرور عشق کل فدانی کبی ظاهر اولور لکن اول لطیف ورحیم محبوب قنی توفیق ربانی ونفحات سبحانی یلی دائم اسر ایکن (الا بذکر الله تطمئن القلوب) آیت کریمه‌سی سرنجه قلب عاشقه اطمئنان وسکونت بخش ایدیجی شراب عشق الهی قنی

﴿ هر کل نو زکلرخی یاد همی دهد ولی ✿ کوش سخن شنو کجا دیدهٔ اعتبار کو ﴾

هر کل نو برکلرخدن دائم یاد ویرر لکن سوز اشیدیجی قولاق قنی عبرت الور کوزقنی (مفردات) (هرکل) م (نو) یکی (ز) من (کلرخی) برکل یکاقلی (یاد) خبر (همی) دائم (دهد) ویرر (ولی) لکن (کوش) قولاق (سخن شنو) سوز اشیدیجی (کجا) قنده (دیده) کوز (اعتبار) عبرت (کو) قنی (معنای اشارتی) حق سبحانه وتعالی رسل وانبیاء عظامدن صلوات الله علی نبینا وعلیهم هر برلرینی کمال قدرتندن بر مشرب سعادت ویرر اوصاف هدایت اوزره بعث وارسال بیورمشدر وهر بر اولیاء اللهی دخی بر نبینك صفاتی ومشرب سعادتی اوزره خلق ایلیوب الی یوم القیامه هر بر ظهور ایدن ولی محبوب خدالردن بر نبینك اوصاف جمیله سندن ومشرب عالیلرندن یاد وخبر ویریجیدر لکن سوز ایشدیجی قولاق وعبرت الور کوز قنی انکیچون (الطرق الی الله بعدد انفاس الخلائق) خبری بیورلمشدر

﴿ مجلس بزم عیش راغالیهٔ مرادنیست ✿ ای نفس خوش صبانکهت زلف یار کو ﴾

عیش بزمی مجلسنك مراد غالیه سی یوقدر ای صبانك لطیف نفسی یارك زلفی رایحه‌سی قنی (مفردات) (مجلس) م (بزم) مجلس شراب وصحبت (عیش را) معیشتك (غالیه) مسك (مراد) م (نیست) یوق (ای نفس خوش صبا) م (نکهت) رایحهٔ فم (زلف یار) م (کو) قنی (معنای اشارتی) قیل وقال وزهد وصلاحله خوش حال کورینان بی مغزوبی معنی اهل صورتلرك بزم عیش معنوی ظن اولنان مجلس علم وعبادت هوای نفسانیه‌لرنده وکندولرینی بارد ومسموم ایلین

(وله ایضا) (کلبن عیش میدمد ساقی کلعذار کو * باد بهار میوزد بادهٔ خوشکوار کو) کلبن کل اوجاغی عیشه اضافت بیانیه‌در میدمد فعل مضارع مفرد غائب بوینده بلورر وبتر معناسنه‌در ساقی کلعذار وصف ترکیبی اقسامندندر کل یکاقلی دیمکدر باد بهار لامیه میوزد فعل مضارع مفرد غائب اسر معناسنه بادهٔ خوشکوار بیانیه خوشکوار ایوسکیجی باده * محصول بیت * عیش وصفا کلبنی ظاهر اولیور ساقی کلعذار قنی که خدمتنده اولسون بهاریلی اسیور ایوسکیجی باده قنی که نوش ایدهلم (هر کل نو زکلرخی یاد همی دهد ولی * کوش سخن شنو کجا دیدهٔ اعتبار کو) کل نو بیانیه کلرخ وصف ترکیبی اقسامندندر کل یکاقلی معناسنه یا حرف وحدت کوش سخن شنو بیانیه سخن شنو وصف ترکیبیدر شنویدندن سوز ایشدیجی دیمکدر دیدهٔ اعتبار بیانیه * محصول بیت * هر تازه کل برکلرخدن یاد ویرر یعنی هر تازه کل برکوزلی اکدیرر اما سوز ایشدیجی قولاق قنده اعتبار کوزی قنی که تازه کلدن عبرت آله یعنی اعتبار کوزیله نظر ایده نجه یردن بتن نباتك هر بریندن بر عبرت وپند آلنور (مجلس بزم عیش راغالیهٔ مرادنیست * ای دم صبح خوش نفس نافهٔ زلف یار کو (مجلس بزم عیش لامیه‌لر در بزم صحبت معناسنه‌در را ادات تخصیص غالیهٔ مراد بیانیه غالیه قالیه مسك دیدکلریدر دم صبح خوش نفس لامیه وبیانیه‌در خوش نفس وصف ترکیبیدر نافهٔ زلف یار بیانیه ولامیه‌در * محصول بیت * بزم عیش مجلسنك غالیهٔ مرادی یوقدر یعنی مجلس بزم عیش مرادجه دکل ای خوش نفس صبح دمی نافهٔ زلف یارقنی که مجلس بزم عیشمزه غالیه لك ایلسون یعنی ای خوش نفس صبح وقتی بزه نافهٔ زلف یار کرك

طاعات بی ذوقلرنده اهل اللهك مرادی اولان لذت روحانیت ومشاهدهٔ انوار ذات احدیت حضرت روایح مسکیه سی یوقدر ای صبانك لطیف نفس رحمانیه‌سی ونفحات الهیه‌نك شریف حالات منبه‌سی اول محبوب حقیقینك آنجق مراد اهل الله اولان فیض بلاواسطهٔ صفات ذات علیه‌سی رایحه‌سی قنی که دماغ جان معطر اوله

﴿ حسن فروشیٔ کلم نیست تحمل ای صبا ✿ دست زدم بخون دل بهر خدانکار کو ﴾

کلك حسن فروش لکننه تحمل یوقدر ای صبا کندو هلاکه قصد ایلدم الله ایچون دلبر قنی (مفردات) (حسن فروشی) حسن صاتیجیلق (کل) م (م) بنم (نیست) یوق (تحمل) م (ای صبا) م (دست) ال (زدم) اوردم (بخون دل) کوکل قانه (بهر خدا) الله ایچون (نکار) دلبر (کو) قنی (معنای اشارتی) (ما عرفناك حق معرفتك) خبری سرنجه هر بر مرتبه‌ده اعتراف عجز وخوف اجلال لازمدر که لطف خدا ایله فیوضات ومعرفة الهیه مظهریتده کال محو وفنا اولوب کندکده حسن فروشلغه وعجب وغروره اذن وراه تحمل یوقدر که سبب هلاك ابدیدر (المعصوم من عصمه الله) خبری سرنجه ای فضل ورحمت الهی سن یتش که بحسب البشریه بن کندو هلاکه قصد ایلدم الله ایچون عصمت خدا قنی که حضرت اللهك وخاصان حقك عنایتنسز اکر ملك دخی اولسه ورقی سیاه اولور عصمنا الله من شرور انفسنا

﴿ شمع سحر زخیرکی لاف زعارض تو زد ✿ خصم زبان درازشد خنجر آبدار کو ﴾

شمع سحر خیره لکندن سنك عارضکدن لاف اوردی خصمك زبانی دراز اولدی خنجر آبدار قنی (مفردات) (شمع سحر) م (ز) من (خیرکی) طنوقلق (لاف) م (ز) من (عارض) یکاق (تو) سن (زد) اوردی (خصم) م (زبان) دل (دراز) اوزن (شد) اولدی (خنجر) م (آبدار) کسکین (کو) قنی (معنای اشارتی) شول عارف که وقت سحرك کثرت فیوضاتی سببیله کندوبه انوار قدسیه منکشف اولغله وهنوز اوصاف بشریه اثری منقطع اولمامغله قلبك طنوقلغندن وبلوجلغندن حجابنم کبی انوار ذات الهیه یه مظهر اولمش برکیسه وارمی که دیو خاطرنه کلوب انوار ذات الهیه‌دن لاف اوردی خصم قوی اولان نفس وشیطان فرصت بولوب آنی هلاك ایلرقنی رسیف مساول الهی که انك قلبندن ولساننده‌ن بو آثار غروری قطع وازاله ایلیه متعنا الله ببرکات انفاس العارفین المعصومین آمین

﴿ کفت مکر زلعل من بوسه نداری آرزو ✿ مردم ازین هوس ولی قدرت واختیار کو ﴾

دیدی مکر بنم لبمدن بوسه آرزو طوتمزسن بو هوسدن اولدم لکن قدرت واختیار قنی (مفردات) (کفت) دیدی (مکر) م (ز) من (لعل) دوداق (من) بن (بوسه) م (نداری) طوتمزسن (آرزو) م (مردم) اولدم (ازین) بوندن (هوس) م (ولی) لکن (قدرت) م (اختیار) م (کو) قنی (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقی بیورر که ای عاشق عارف مکر سن بنم لذت مناجاتم وجذبات وفیوضاتم وذوق انسیت

(حسن فروشیٔ کلم نیست تحمل ای صبا * دست زدم بخون دل بهر خدانکار کو) حسن فروشی وصف ترکیبیدر کوزلك صاتیجی معناسنه ویاحرف مصدر کله اضافت لامیه‌در تقدیری حسن فروشیٔ کلرا تحمل نیست در ضرورت وزن ایچون ترك اولندی * محصول بیت * کلك کوزلك صاتیجیلغنه تحمل یوقدر ای صبا یورکم قانه ال اوردم الله ایچون نکارقنی یورك قانه ال اورمق الم ومحنتدن کنایتدر یعنی فراق جاناندن المی یورکم قانیله بویدم نکاردن برخبر ویر ای صبا زیرا نکار حاضر اولنجه کل حسن فروش اولمز (شمع سحر زخیرکی لاف زعارض تو زد * خصم زبان درازشد خنجر آبدار کو) شمع سحر لامیه خیرکی قامشمق اما بونده طونقلق معناسنه‌در یعنی ضیاوریمك عارض تو لامیه‌در خصم مبتدا زبان درازشد خبری زبان دراز وصف ترکیبیدر اوزون دیللی دیمکدر خنجر آبدار بیانیه آبدار وصف ترکیبیدر ابدار بونده ایکی معنایه درفتأمل * محصول بیت * سحر شمعی طونقلغندن وضیاسزلغندن سنك عارضکدن لاف اوردی یعنی عارضکه کندینی بکزتدی خصم زبان دراز اولدی یعنی دیلی اوزادی خنجر آبدار قنی که باشنی قطع ایدهلم خنجردن مراد مقراضدر (کفت مکر زلعل من بوسه نداری آرزو * مردم ازین هوس ولی قدرت واختیار کو) * محصول بیت * جانان دیدیکه بنم لعل لبمدن مکر بوسه آرزو طوتمزسن یعنی ابم اوپمك آرزو ایلمزسن بن دیدمکه بو هوس وآرزودن اولدم اما قدرت واختیارقنی یعنی لبك بوس ایلمکه قدرت واختیارم یوق والا هوس وآرزو کالده‌در وعاشقلك اندن اوزکه مراد ومقصودی یوقدر

(حافظ اکرچه در سخن خازن کنج حکمتست * ازغم روزکار دون طبع سخنکزار کو) خازن کنج اضافتی اسم فاعلك مفعولنه در
وحکمته اضافت بیانیه در طبع سخنکزار بیانیه سخنکزار وصف ترکیبیدر سوز ادا ایدیجی دیمکدر * محصول بیت * اکرچه

ووصلتم ارزوسنی طوتمزسن اکرطوتیدك سنده بواظهار وجودتدر وبنم غیریله
التفات ندر بندخی بازله دیدم ای رحیم بوهوسدن اولدم و بولذت روحا نیه‌ اله
جانم فدا قیلدم لکن سنك توفیق وعنایتکسز بنده قدرت واختیار فی

﴿ حافظ اکرچه در سخن خازن کنج حکمتست * ازغم روزکار دون طبع سخن کذار کو ﴾

حافظ اکرچه سوزده کنج حکمت خزینه داریدرنی روزکارك غمندن سوز ادا ایدیجی
طبع قنی (مفردات) (حافظ) م (اکرچه) م (در سخن) سوزده (خازن) م
(کنج) خزینه (حکمت) م (است) در (از) من (غم) م (روزکار) زمان (دون)
الحق (طبع) م (سخن کذار) سوز ادا ایدیجی (کو) قنی (معنای اشارتی) حافظ
کرچه عون خدا ایله ولسان غیب ایله اسرار معرفة اللهی بیانده وحکمت الهیه
خزینه‌لرینك خزینه داریدرلکن دنیای دونك غمندن خلاص اولمش طبع سلیم ایله علوم
غیبیه و حکم اسرار لدنیه کلامنی طلب ایدیجی بر طالب صادق قنی

﴿ وله ایضا ﴾

مرا چشمیست خون افشان زدست آن کمان ابرو
جهان پر فتنه خواهد شد ازان چشم وازان ابرو ﴾

اول کمان ابرو محبوبك النده بنم خون افشان بر چشمم واردر جهان پر فتنه اولیسردر
اول چشمدن واول ابرودن (مفردات) (مرا) بنم ایچون (چشمست) بر کوزوار در
(خون افشان) قان صاچیجی (ز) من (دست) ال (آن) اول (کمان) یای (ابرو)
قاش (جهان) م (پر) طلو (فتنه) م (خواهد) ایستر (شد) اولق (ازان چشم)
اول کوزدن (ازان ابرو) اول قاشدن (معنای اشارتی) اول جلال وجمال صاحبی
محبوب حقیقینك صفات استغنا وصمدانیه سی الندن ارزوی جمالیله وشوق لقاسیله
بنم بر خون افشان چشم کریانم واردر شویله فهم ایدرمکه جهان و بوعالم وجود
اول محبوبك جمال ذات وصفاتی آرزوسندن جمله پر فتنه ومحو ونایاب اولسه کرکدر

﴿ غلام چشم آن ترکم که درخواب خوش مستی
نکارین کلشنش رویست ومشکین سایبان ابرو ﴾

اول محبوبك چشمنك غلامیم که مستلکك لطیف خوابنده انك یوزی نکارین
کلشندر وابروسی مشکین سایباندر (مفردات) (غلام) م (چشم) کوز (ان) اول
(ترك) محبوب (م) بن (درخواب خوش مستی) طاتلو اویقونك مستلکندر (نکارین)
کوزل (کلشن) کل باغچه‌سی (ش) انك (روی) یوز (است) در (مشکین) مسکلی
(سایبان) کولکه‌لك (ابرو) قاش (معنای اشارتی) اول محبوبك لطف واحساننه
اولان نظرعنایتنك غلامیم که غنی عن العالمین ایکن وکمال تقدسده ایکن افنده سی
اولان عاشق صادقلرینه جمالی کلشنن عرض ایدوب سایبان عصمتنده غوائل
نفسانیه‌دن واوصاف بشریه‌دن محفوظ ایلمشدر

﴿ هلالی شد تنم زین غم که باطغرای مشکینش * که باشد مه که بنماید زطاق آسمان ابرو ﴾

﴿ تم ﴾

سوزده حافظ حکمت خزینه سنك
خزینه داریدر یعنی سوزده اهل حکمتدر
اما غم روزکاردن سوز ادا ایدیجی طبع قنی
یعنی حکمیانه سوز سویلکه غم ایام مانعدر
بوخصوصده قدرت ووسعت کالمدی در
(وله ایضا) (مرا چشمیست خون افشان
زدست آن کمان ابرو * جهان پر فتنه
خواهد شد ازان چشم وازان ابرو)
چشمیست یا حرف تنکیر * محصول بیت *
اول کمان ابرونك الندن بنم چشمم خون
افشاندر یعنی قان صاچیجیدر حاصلی
کوزم قان اغلر جهان پر فتنه اولیسردر
اول چشم جانادن واول ابروسندن
(غلام چشم آن ترکم که درخواب خوش
مستی * نکارین کلشنش رویست ومشکین
سایبان ابرو) غلام چشم آن ترکم
لامیه‌لردر که حرف رابط صفت خواب
خوش مستی بیانیه ولامیه در نکارین
یا حرف نسبت ونون حرف تأکید کلشنش
رویست تقدیری کلشنست رویش در
ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیر
اولندی * محصول بیت * اول جانانك
چشمنك قولیم که مستلکك طاتلی
اویقوسنده روبی منقش ومزین کلشندر
وابروسی مشکین سایباندر شین ضمیر که
راجعدر (هلالی شد تنم زین غم که
باطغرای مشکینش * که باشد مه که بنماید
زطاق آسمان ابرو) هلالی یا حرف تنکیر که
حرف بیان طغرای مشکینش بیانیه
طغرا احکام وبراته چکلن نشاندر
اما بونده ابرو مراد درکه اسمدرکیم
معناسنه که حرف بیان طاق آسمانه
اضافت بیانیه در * محصول بیت *
تنم هلال اولدی بوغمدن که جانانك
مسکین طغراسیله یعنی مشکین ابروسی
سبیله مه کیمدرکه طاق اسماندن ابروسنی
کوستره‌مه‌دن مراد هلالدر حاصلی
ابروی جانان وار ایکن هلالك نه حدیدر که طاق آسماندن کندینی کوستره

(توکافر دل نمی بندی نقاب زلف ومیترسم * که محرابم بکرداند خم آن دلستان ابرو) کافر دل وصف ترکیبیدر بی رحم وبی شفقت

تنم بوغمدن برهلال اولدیکه انك مشکین طغراسیله ماه کیمدر که اسمان چار طاغندن
ابرو کوستره (مفردات) (هلال) م (با) وحدتیه (شد) اولدی (تنم) م (زین غم)
بو غمدن (با) للابسه (طغرا) م (مشکین) م (ش) آنك (که) کیم (باشد) اوله (مه)
آی (بنماید) کوستره (ز) من (طاق) کمر (آسمان) کوك (ابرو) قاش (معنای اشارتی)
اول شاه حقیقتك بو دفتر وجود اوزره بحمد الله طغرای عصمتی اولان ایمان بالغیب
وانوار کتاب الله لاریب علامتی وار ایکن برلنه بودر دعشقك غمندن وهجران المی
خوفندن ریاضات ومجاهدات ایله تنم هلال اولدی نوری وضیاسی شمس حقیقت انبیادن
مستفاد اولان ماه ولایت صاحبی کیمدر که آسمان عصمت چار طاغندن باش کوستروب
معصومیت ومأمونیت دعواسن ایده

﴿ توکافر دل نمی بندی نقاب زلف ومی ترسم * که محرابم بکرداند خم آن دلستان ابرو ﴾

سن ترحمسز زلف نقابنی باغلمزسن وقورقرمکه اول دلستان ابرونك خمی بنم محرابمی
دوندره (مفردات) (کافر دل) رحمسز (نمی بندی) باغلمزسن (نقاب) پرده (زلف)
م (می ترسم) قورقرم (محراب) م (م) بنم (بکرداند) دوندره (خم) بوکلم (آن)
اول (دلستان) کوکل الیجی (ابرو) قاش (معنای اشارتی) ای سلطان حقیقت
اولان محبوب سنك قضاکی رد ایدیجی وحکمکه مانع اولیجی برفرد اولمدیغندن
سنك قهر وغضبکدن وعظمت وجلال وکبریاکدن قورقرمکه اول قهر وغضبك
مقتضاسی ظهوریله سعادتمزی شقاوته تبدیل ایده‌سن زیرا معصومیتدن غیری بر مرتبه‌ده
مکر اللهدن امین اولمق ممکن دکلدر عصمنا الله من الشقاوة بعد الهدایة (ربنا لاتزغ
قلوبنا بعد اذهدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) بجاه حبیبك محمد
صلی الله تعالی علیه وسلم آمین یا معین

﴿ روان کوشه کیران را جبینش طرفه کلزاریست * که برطرف سمن زارش همی کردد چمان ابرو ﴾

کوشه کیرلرك جاننه انك النی برعجب کلزاردر که انك سمن زاری کنارنده ابروسی
نازله صالنیجیدر (مفردات) (روان) جان (کوشه کیران را) کوشه طوتیجیلر ایچون
(طرفه) عجب (کلزاریست) بر کل محلیدر (بر) علی (طرف) کنار (سمن زار) یاسمن
کل یری (ش) انك (همی) دائم (کردد) اولور (چمان) صالنیجی (ابرو) قاش
(معنای اشارتی) عشق ومعرفة اللهك تحصیلی ایچون ماسوی اللهدن انقطاعله
اغیاردن عزلت ایدن کوشه نشینلرك جاننه اول محبوبك انوار ذات قدسیه سنك
ظهوری برعجب بهجتلو ونضارتلو روضه معرفة الله جانفزادر که انك انکشافی وانفتاح
نورانیه سنك مظهری اولان عارف کامل سرورندن نازله صالنیجیدر

﴿ همیشه چشم مستت را کمان حسن در زه باد * که ازشست توتیر او کشد برمه کمان ابرو ﴾

سنك مست چشمکك حسنی کمانی دائم کرشده اولسون که سنك شستکدن انك تیری

معناسنه نقاب زلف بیانیه واو حرف
حال میترسم مصراع ثانی به مرهوندرکه
حرف بیان خم آن دلستان ابرو لامیه
وبیانیه در زیرا تقدیری خم آن ابروی
دلستاندر ضرورت وزن وقافیه وردیف
ایچون تأخیر قلندی فتأمل * محصول
بیت * سن بی رحم نقاب زلفکی بغلمزسن
یعنی دوبکی نقاب زلف ایله ستر ایلمزسن
اما قورقرمکه اول دلستان ابرونك خمی
محرابمی دوندره یعنی محراب مساجددن
بنی کندی به مائل ایلیه محرابی دوندرمکدن
مراد معهود محرابی ترك ایتدیروب
کندوبی اول خم ابرو بکا محراب ایلمکدر
(روان کوشه کیرانرا جبینش طرفه
کلزاریست * که برطرف چمنزارش همی
کردد چمان ابرو) کوشه کیر وصف
ترکیبیدر الف ونون ادات جمعدر را حرف
تخصیص جبین آلندر طرفه عجب دیمکدر
که حرف رابط صفت طرف چمنزار
لامیه کردد فعل مضارع مفرد غائب
چمان فاعلی کردد لفظ مشترکدر اولور
وچکزینور بونده چمان صفت مشبهه‌در
صالنغان وتفرج ایده‌کن معناسنه
* محصول بیت * کوشه کیرلره یعنی
اهل عزلت عزیزلره جانانك آلنی عجب
کلزاردر که چمنزاری جانبندن ابروسی
صالنغان چکزینور ویا ابروسی چمان اولور
یعنی صالنغان اولور حاصل چمنزاری
طرفندن صالنیور یعنی ابروسی جانانك
خطی جانبنده جلوه کردر (همیشه چشم
مستت را کمان حسن در زه باد * که ازشست
توتیر او کشد برمه کمان ابرو) * محصول
بیت * دائما سنك مست چشمکك حسن
کمانی زهنده اولسون یعنی قورلمش
حاضر اولسون حاصلی دائما حسندار
اولسون دیمکدر زیرا سنك شستکدن
چشمك تیری مهه کمان ابرو چکر

آی اوزره قاش‌یاینی چکر (مفردات) (همیشه) دائم (چشم مست را) سنك مست کوزیکه (کمان) یای (حسن) م (در) فی (زه) کرش (باد) اولسون (از) من (شست آغ (تو) سن (تیر) اوق (او) انك (کشد) چکر (برمه) آی اوزره (کمان ابرو قاش‌یاینی (معنای اشارتی) ای رؤف ورحیم اولان محبوب بز بیچاره ومبتلالر اوزره سنك نظر رحمتك یایله کرش دائم قورولی طوردیغی کبی بزم اوزریزده دائم وثابت اولسون و بواسیر ودردمنداولان عاجز ومحتاج بنده‌لرك سنك لطف واحسانکه مظهر اولوب سعادت دارین ایله شرفیاب اولسون زیرا اول بیچاره‌لرك تیراراده‌لری هدف مقصوده ایرشوب شمس وقمرك فوقنده اولان مقام علیینه واصل اولمق سنك مقلب القلوبك یدقدرتنده در وکرم بی علتنده در

﴿ رقیبان غافل ومارا ازان چشم وجبین هردم * هزاران کونه پیغامست وحاجب درمیان ابرو ﴾

رقیبلر غافلدر وبزه اول چشم وجبیندن هردم هزاران کونه خبر واردر وابرو اورته‌ده حاجبدر (مفردات) (رقیبان) م (غافل) م (مارا) بزه (ازان چشم) اول کوزدن (جبین) آلن (هردم) م (هزاران کونه) بیك درلو (پیغامست) خبر واردر (حاجب) پرده (درمیان) اورته‌ده (ابرو) قاش (معنای اشارتی) اول مبتلا اولادیغمز نفس وشیطان وسوء اقران رقیبلری غافللردر که بزه رحیم وکریم اولان محبوب حقیقیمزك ذات بیچونی وانوار تجلیات کرم مقرونی طرفندن هردم (انیبوا الی الله وفروا الی الله وتوبوا الی الله) کلام شریفلریله جانب عزتنه وقربیت ووصلتنه هزار کونه دعوت بیورر لکن اراده بوصفات بشریه‌لر بر پرده عظیمدر عصمنا الله من شرور انفسنا وسیئات اعمالنا

﴿ دکر حور و پری را کس نکوید باچنین حسنی * که آن‌را اینچنین چشمست وین‌را آنچنان ابرو ﴾

بونك کبی برحسنله کبری کیمسه حوری وپری ایچون دیمز که انك بونچلین چشمی وبونك انجلین ابروسی واردر (مفردات) (دکر) دخی (حوری) م (پری) م (را) ایچون (کس) کیمسه (نکوید) دیمز (باچنین حسنی) بونك کبی برحسنله (انرا) انك (اینچنین) بونچلین (چشمست) چشمی واردر (این‌را) بونك (آنچنان) انجلین (ابرو) قاش (معنای اشارتی) بونك کبی محبوب بی نظیرك حسنی وکرمی واحسانی عندنده شرك محض اولان حوریلرك وپریلرك حسنی کیمسه بردخی اکمون ولذت مشاهده جمال الهیه مانع اولوب محضا مشتهیات نفس بدخواه اولان پری وش محبوبلری وجنت حوریلرینی خاطره کتورمسونکه حورینك بونچلین چشمی واردر وپرینك آنجلین ابروسی وحسنی واردر دیمسونکه (وهما حرامان علی اهل الله) در

﴿ اکرچه مرغ زیرك بود حافظ درهواداری * بتیر غمزه صیدش کرد چشم آن کمان ابرو ﴾

اکرچه حافظ عاشقلقده زیرك مرغ ایدی غمزه تیریله اول کمان ابرونك چشمی انی صید ایلدی (مفردات) (اکرچه) م (مرغ زیرك) عقللی قوش (بود) اوله (حافظ) م (درهواداری) عاشقلقده (بتیرغمزه) کیرك اوقیله (صیدش) آنی

(رقیبان غافل ومارا ازان چشم وجبین هردم * هزاران کونه پیغامست وحاجب درمیان ابرو) حاجب قاش وقپوجی * محصول بیت * رقیبلر غافللر در حال بوکه بزم چشم وجبین جاناندن هردم بیك دورلو خبرمز واردر واراده حاجب یعنی واسطه ابرودر حاصلی جانان ایله خبرلشمکده واسطه‌مز ابرو سیدر (دکر حور وپری‌را کس نکوید باچنان حسنی * کهان‌را اینچنین چشمست وانرا آنچنان ابرو) حسنی یاحرف تنکیرکه حرف بیان * محصول بیت * جانانك حسنی کبی حسنله کیمسه حورو پری‌یه دیمزکه بونك بونچلین چشمی وانك انجلین قاشی واردر حاصلی جانانك حسنی قتنده کیمسه حورو پرینك چشم وابرو وحسنی بکنمز بیتده لف ونشر مرتبه رعایت اولنشدر (اکرچه مرغ زیرك بود حافظ درهواداری * بتیرغمزه صیدش کرد چشم آن کمان ابرو) * محصول بیت * اکرچه حافظ هوادارلقده یعنی محبتده مرغ زیرك ایدی اما تیرغمزه ایله آنی صید ایلدی اول کمان ابرونك چشمی یعنی مرغ زیرك ایکن چشم جانانه شکار اولدی وزیرکلك فائده ویرمدی

صید (کرد) ایلدی (چشم) کوز (آن) اول (کمان ابرو) یای قاشلو (معنای اشارتی) کرچه حافظ جبلیت وبشریتی مقتضاسنجه هنوز عقل معاشك ونفس بدخواهك زبونی ایکن برلنه عاشقلقده کندوبی صادق وخالص اولمش دعواسیله برزیرك مرغ کبی هوادار ایدی لکن اول رحمانیت وکرم وعنایت صفاتیله موصوف اولان محبوب رحیمك نظر عنایتی جذبه وتجلیاتیله انی صید وکندویه جذب ایلیوب عشق ومحبتنه خاص وبی غرض ایلشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای پیك راستان خبر سرو مابکو * احوال کل ببلبل دستان سرا بکو ﴾

ای راستلرك پیکی بزم سرومزك خبرینی دی دستان ترنم ایدیجی بلبله کلك احوالنی دی (مفردات) (پیك) رسول (راستان) طوغریلر (خبر سرو) م (ما) بز (بکو) سویله (احوال کل) م (بلبل) بلبله (دستان سرا) دستان نغمه ایدیجی (بکو) دی (معنای اشارتی) ای راه حقده مستقیم اولنلرك رسولی (فاستقم کما امرت) بیورن بزم محبوب حقیقیمزك خبرین سویله روز وشب معشوق حقیقینك جمالی آرزوسیله الم افتراق داستانیله فریاد وفغان ایدیجی عاشق بلبله محبوبنك کل جمالی احوالندن سویله هیچ غیریلری سویله که (حب الشیء یعمی ویصم) در وعاشقه عذاب الیمدر

﴿ مامحرمان خلوت انسیم غم مخور * بایار آشنا سخن آشنا بکو ﴾

بز انس خلوتنك محرملری‌یز غم یمه آشنا سوزنی آشنایه سویله (مفردات) (ما) بز (محرمان) محرملر (خلوت) م (انس) م (یم) یز (غم) م (مخور) یمه (با) للملابسه (یار آشنا) م (سخن) سوز (آشنا) م (بکو) سویله (معنای اشارتی) ای عاشق صادق بحمدالله عون باریله واستعداد فطریه‌مز ایله اول محبوبك انسی خلوتنك وبزم عشرتنك محرملری‌یز و(لی مع الله وقت لایسعنی فیه ملك مقرب ولانبی مرسل) حدیث شریفنك مظهرلری‌یز غم یمه واول محبوبك کرم واحساننده نا امید اولمه همان دائم ذوق روحانیت ایله آشنای ازلینك اسرار عشقنك کلامنی ینه آشنایه سویله واغیار ونامحرملردن حذر ایله

﴿ باین فقیر قصهٔ آن محتشم بخوان * باین کدا حکایت آن پادشاه بکو ﴾

بو فقیره اول محتشمك قصه‌سنی اوقو بوکدایه اول پادشاهك حکایتنی سویله (مفردات) (با) للملابسه (این) بو (فقیر) م (قصه) م (آن) اول (محتشم) شول کیمسه درکه اندن اوتانورلر وقورقرلر (بخوان) اوقو (باین کدا) بوفقیره (حکایت) م (آن) اول (پادشاه) م (بکو) سویله (معنای اشارتی) خصوصا بوفقیره اول عظمت واجلال وقهر وجلال صاحبی محبوبك اسرار عشق ومعرفتندن ورموزات کلام قدیمندن اوقو وبوکدایه اول پادشاهك حدیث وحکایتنی سویله وانك وصف جمالن سویله

﴿ داها ز دام طره چو بر خاك می‌فشاند * باآن غریب ماچه کذشت ازهوا بکو ﴾

(وله ایضا) (ای پیك راستان خبر یار مابکو * احوال کل ببلبل دستان سرا بکو) دستان داستاندن مخففدر حکایه وقصه معناسنه * محصول بیت * ای طوغریلرك وکرچکلرك پیکی بزم یارمزك خبرن سویله دخی کلك احوالنی بلبل دستانسرایه سویله یعنی معشوقك احوالنی عاشق بیچاره‌یه سویله (مامحرمان خلوت انسیم غم مخور * بایار آشنا سخن آشنا بکو) محرمان خلوت انس لامیه لردر یار آشنا بیانیه سخن آشنا لامیه‌در * محصول بیت * پیکه خطاب ایدوب بیورر که بز انس خلوتنه محرملریز غم یمه یعنی یارك خبرینی بزه سویله قورقمه که بز یارك محرملری‌یز آشنا یاره آشنا سوزینی سویله غم یمه (براین فقیر نامهٔ آن محتشم بخوان * باابن کدا حکایت آن پادشاه بکو) * محصول بیت * ای پیك بوفقیره اول عظمت صاحبنك نامه‌سنی اوقو بوکدایه اول پادشاهك حکایه‌سنی سویله (داها زدام طره چو برخاك میفشاند * باآن غریب ماچه کذشت ازهوا بکو) میفشاند بونده ماضیء صرفدر سلکدی دیمکدر غریب مالامیه غریبدن مراد دلدر هوادن مراد محبتدر * محصول بیت * چونکه جانان دللری طره‌سندن خاك اوزرینه سلکدی اول بزم غریب کوکلمزه هوادن نه کچدی سویله یعنی طره‌دن خاکه دوشنجه حالی نیجه اولدی

کوکالری طره دامندن چونکه خاکاوزره صاچدی بزم اول غریبزه هوادن نه کچدی سویله (مفردات) (دامها) کوکالری (ز) من (دام) دوزاق (طره) اوك صاچ (چو) چونکه (بر) على (خاك) طپراق (می‌فشاند) صاچدی (باآن غریب) م (ما) بز (چه) نه (گذشت) کچدی (از) من (هوا) م (بکو) سویله (معنای اشارتی) اول محبوبك تجلیات صفات احدیتی ومقتضیات غیب هویتی خانهٔ تجلی اولان کوکلی چونکه خاك اوزره صاچدی وزار وزبون بوعالم کون وفساده کتوردی عجب بزم غریب روحمزه هوا ومحبتدن ودرد ومحنتدن نه کچدی ونه کتب اولندی سویله

✻ کردیکرت بدان دردولت کذر بود ✻ بعد ازادای خدمت وعرض دعابکو ✻

اکر کیرو سکا اول دولت قپوسنه اوغرامق اوله خدمت اداسندن ودعاعرضندن صکره سویله (مفردات) (کر) اکر (دیکر) کیرو (ت) سکا (بدان) اول (در) قپو (دولت) م (کذر بود) اوغرامق اوله (بعد) صکره (از) من (ادای خدمت) م (عرض دعا) م (بکو) سویله (معنای اشارتی) ای پیك راستان وای مرشد عاشقان صادقان اکر کیرو سکا اودرکاه عزتدن واول در دولت سعادتدن برتجلیٔ رحمانیه وبرانوار روحانیه ظهور ایلیوب انوارذات الهیه یه استغراقدن صحوه کلدکده وعرض حاجات ایتدکده بوعالم ابتلاده غریب اولان روحمزك سلامتله ینه لقاء الهیه وصلتی ایچون بزافتاده لره دخی دعا وهمت بیوروسز

✻ درراه عشق فرق غنی وفقیرنیست ✻ ای پادشاه حسن سخن باکدابکو ✻

عشق یولنده غنی وفقیرك فرقی یوقدر ای حسن پادشاهی کدایه سوز سویله (مفردات) (در) فی (راه عشق) م (فرق) م (غنی وفقیر) م (نیست) یوق (ای پادشاه حسن) م (سخن) سوز (باکدا) فقیره (بکو) سویله (معنای اشارتی) ای رحیم القلب اولان برشفیقم سزك عندیکزده راه عشقده غنی وفقیرك فرقی یوقدر ای حسن معنوینك وکنج اسرار الهینك پادشاهی بوکدا حقنده دخی درکاه حقده دعاونیازایه سز

✻ هرکس که کفت خاك دردوست توتیاست ✻ کواین سخن معاینه درچشم مابکو ✻

هرکیمسه که دوست قپوسنك خاکی توتیادر دیدی سویله بو سوزی آشکاره بزم کوزمزه سویله (مفردات) (هرکس که) هرکیمسه که (کفت) دیدی (خاك دردوست) دوست قپوسنك طپراغی (توتیا) م (است) در (کو) سویله (این سخن) بوسوز (معاینه) آشکاره (درچشم ما) بزم کوزمزه (بکو) سویله (معنای اشارتی) هرکیمسه که اول کیمیای سعادت اولان پیرك قپوسنك خاکنی طالبین صادقینك چشم بصیرتنك طوتیاسی بیلوب اهل اللهه صدق واخلاصله محبت وکندوینی تسلیم ایلدی بعنایة الله البته فیضیاب وبرمراد اولدی ای فیض الهی بوصدق واخلاصی بوبنده‌دن دخی اول نور چشممز اولان پیریمزه آشکاره اعلام

(کردیکرت بدان در دولت کذر بود * بعدازادای خدمت وعرض دعابکو) * محصول بیت * ای پیك اکر یردخی اول دردولته کذرك اولورسه یعنی اول دردولته اوغرسك ادای خدمتدن وعرض دعادنصکره سویله (درراه عشق فرق غنی وفقیر نیست * ای پادشاه حسن سخن باکدابکو) * محصول بیت * بو بیت مقول قولدر عشق یولنده غنی وفقیر بیننده فرق یوقدر ای حسن پادشاهی کدایه سوز سویله یعنی بویله اولنجه بن کدا ایله مصاحبت ایلمکدن عار ایله (هرکس که کفت خاك دردوست توتیاست * کواین سخن معاینه درچشم مابکو) کوخطاب عام * محصول بیت * هرکیمسه که دیدیسه خاك دردوست توتیادر سن اکا دی که بوسوزی اشکاره بزم کوزمزاو کنده سویله یعنی خاك در دوست اکسیردر بلکه اکسیردن عزیزچشم وتوتیا ومعاینه خوب واقع اولمش

ایله که بزکدارینه دخی همت بیوروب فراموش ایلیه

✻ صوفی که منع مازخرابات میکند ✻ کودر حضور پیرمن این ماجرا بکو ✻

صوفی که بزی میخانه‌دن منع ایلردی بوماجرایی بزم پیربزرك حضورنده سویلسون (مفردات) (صوفی که) م (منع) م (ما) بز (ز) من (خرابات) میخانه (میکند) ایلر (کو) دی (در) فی (حضور) م (پیر) م (من) بن (این ماجرا) بوقصه‌یی (بکو) سویلسون (معنای اشارتی) اول ذوق روحانیدن بی‌خبر اولوب بزی شراب عشق الهینك میخانه‌سی اولان مجالس صحبت وحالات مشایخدن منع ایدن صوفیٔ خشکه دی بوصورت عالمی خراب ایدیجی ماجرای عشق وزوالندن خوف ایلد یکی صوفیلك جاهی دردنی بزم طبیب الهی اولان پیر بزرك حضورنده سویلسون تاکه مرض مهلك اولان انانیت دردنه برچاره بوله

✻ آن می که درسبودل صوفی زدست برد ✻ کی درقدح کرشمه کندساقیا بکو ✻

اول شرابکه دستیده ایکن صوفینك کوکلنی الندن الدی قدحده نیجه کرشمه ایلیه ای ساقی دی نیجه اولور (مفردات) (آن می) اول شراب (درسبو) دستیده (دل) کوکل (صوفی) م (زدست) الدن (برد) ایلتدی (کی) نیجه (درقدح) قدحده (کرشمه) جلوه (کند) ایده (ساقیا) م (بکو) سویله (معنای اشارتی) اول لذت عشق طاتمین صوفیٔ خشك عاشق صادقده اول شراب عشقك حالات وذوقیاتنی کوریجك انصاف اهلی ومظهر توفیق اولان صوفینك کوکلنی الندن الوب بی‌ذوق اولان طاعت ناقصنه ندامتله عاشقك حالنه حسرت چکر اکر عنایت حق اولوب همت مشایخ ایله اول لذت عشقی بنفسه طاتمش اولسه ای ساقی سویله حالی نیجه اولور قیاس ایله

✻ برهم چو میزد آن سرزلفین مشکبار ✻ باماسرچه داشت بیاای صبا بکو ✻

چونکه اول مشك یاغدیریجی ایکی زلفی اوجنی پریشان ایلدی بزمله نه هوس طوندی کل ای صبا دی (مفردات) (برهم) بری برینه (چو) چونکه (میزد) اوردی (آن) اول (سرزلفین) ایکی زلف اوجی (مشکبار) مشك یاغدریجی (باما) بزمله (سرچه) نه هوس (داشت) طوندی (بیا) کل (ای صبا) م (بکو) سویله (معنای اشارتی) اول واهب العطایای بلاعلت اولان محبوب حقیق توفیق وعنایت بیوروب (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) سرنجه عشاقك دماغ جاننی صفات متقابله‌نك فیض وتجلیاتله خوشبوی ومعطر قیلوب حرم قدسنه محرم واسرار لدنیه سنه قلیجق ای فیض الهی عجبا بزافتاده بیچاره‌لر بنه نه معامله ایله احسان بیورر بزه برخبر وبرافاده ایلیه‌سن

✻ مرغ چمن زنالهٔ من دوش میکریست ✻ آخرتو واقفی که چه رفت ای صبابکو ✻

چمن مرغی دون کیجه بنم ناله‌مدن اغلادی آخر سن واقفسنکه نه واقع اولدی ای صبا سویله (مفردات) (مرغ چمن) باغك قوشی (ز) من (نالهٔ من) بنم فریادمدن

(صوفی که منع مازخرابات میکند * کودر حضور پیرمن این ماجرابکو) کوینه خطاب عام منع مامصدرك مفعو لنه اضافتیدر * محصول بیت * صوفی که بزی خراباتدن منع ایدر اکادی که بوماجرای بنم پیرم حضورنده سویله وکور که نه جواب ایشیدرسن یعنی سنك منعکی معقول ادله ایله دفع ایدر (آن می که درسبودل صوفی بعشوه برد * کی در قدح کرشمه کند ساقیا بکو) * محصول بیت * خواجه ادعاطریقیله بیورر اول می که سبوده ایکن عشوه ایله صوفینك کوکلنی الدی وکوتردی قدحده قچن کرشمه ایدر ساقیا سویله یعنی نه زمان بزمه کلوب ایچلور تعیین ایله (برهم چو میزد آن سرزلفین مشکبار * باماسرچه داشت بیا ای صبا بکو) برهم قرش مورش دیمکدر میزد جائزدر که حکایت حال ماضی اوله وجائزدرکه ماضیٔ صرف اوله داشت ده بویله‌در * محصول بیت * چونکه مشکبار ایکی زلفك اوجنی قرش مورش ایدردی یاخود ایلدی بزمله نه سودا طوتاردی ویانه سوداطوتدی ای صبا سویله یعنی بزه نه‌ایش ایتملك مرادی ایدی ای صبا سویله یعنی سرزلفنی برهم ایلمکدن مرادی دلزی پریشان حال ایلمکدر (مرغ چمن زنالهٔ من دوش میکریست * اخرتوواقفی که چه رفت ای صبا بکو) مرغ چمن یعنی بلبل رفت بونده واقع وصادر اولدی معناسنه‌در واقفی یاضمیر خطاب * محصول بیت * بلبل بنم ناله‌مدن دون کیجه اغلردی ویااغلادی سن واقفسن نه‌واقع اولدی ای صبا سویله یعنی بلبل بنم ناله‌مدن نیچون اغلردی سن بیلورسن ای صبا سویله حاصلی سبب کریه‌سی ندر بزه خبرویر بوبیتك بیت سابقله قافیه سی براولوب وبیت سابق دواوینده نایاب اولدیغندن حضرت خواجه‌نك اولمیه

(دوش) دون کیجه (مبکریست) اغلدی (آخر) عاقبت (نو) سن (واقفی) واقفسن (چه‌رفت) نه کندی (ای صبا) م (بکو) سویله (معنای اشارتی) بحمدالله درکاه حقده وباغ وحدتده کیجه لرجه بنم ناله وفریادمدن مرغ چمن مردوزن ناله جکر سوزایله بنم ایچون اغلدیلر ومحل مرحمت اولدیغم بیلدیلر آخرسن واقفسین ای صبا وای فیض خدا حالمزنه کونه پریشان اولدیغن بیلورسن بزه شفقت ایدوب عون وعنایت ایلیه‌سن

جان پرورست قصهٔ ارباب معرفت * رمزی برو بپرس وحدیثی بیابکو

ارباب معرفتك قصه‌سی جان پرور دربوری بردمز صوروکل برسوز سویله (مفردات) (جان پرور) جان بسلیجی (است) در (قصه) م (ارباب معرفت) م (رمزی) براشارت (برو) کیت (بپرس) صور (حدیثی) برسوز (بیا) کل (بکو) سویله (معنای اشارتی) ای راه عشقده یاررفیق وپیرشفیق بزم حالمز خوش اولمق ایچون ارباب معرفة الالهك قصهٔ پرحصه‌سی جانه حیات ابدی بخش ایدیجیدر (کلام اهل الله جندمن جنودالله) سرنجه یوری فیض بلاواسطه الالهیه ایله اخذ یوردیغنك اسرار عشقدن ورموزات معرفة الله وکلمات قدسیهٔ اهل اللهدن کل بزه سویله تاکه اول جنود الالهك تعاون وتظاهرایله عشق ومعرفةالله کسب ایلیوب وصلت الی الله بوله‌لم

حافظ کرت بمجلس اوراه میدهند * می نوش وترك زرق وزبهر خدابکو

ای حافظ اکر آنك مجلسنده سکا یول ویررلرسه شراب نوش ایله والله ایچون ریانك ترکنی سویله (مفردات) (حافظ) م (کرت) اکرسکا (مجلس) م (او) انك (راه) یول (میدهند) ویررلر (می نوش) شراب ایچ (ترك) م (زرق) ریا (زبهرخدا) اللهدن ایچون (بکو) سویله (معنای اشارتی) ای حافظ اول صاحب شفقت وارباب عشق ومعرفت اولان اهل الله اکر سکا اول حیات جاودان بخش ایدیجی مجلسلرینه یول ویررلرسه همان رضاءالله ایچون ریانی ترك ایلیوب عشق ومعرفةالله تحصیلنه سعی ایلیه‌سن زیرا اقرب طرق الی الله انجق عشق ومعرفة اللهدر یسرنا الله بجاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

وله ایضا

مزرع سبز فلك دیدم وداس مه نو * یادم از کشتهٔ خویش آمد وهنکام درو

فلکك سبز مزرعنی وماه نو اوراغنی کوردم کندو اکینم وبچم وقتندن بنم خاطرمه کلدی (مفردات) (مزرع) اکینلك (سبز) یشل (فلك) م (دیدم) کوردم (داس) اوراق (مه نو) یکی آی (یادم) خاطرمه (از) من (کشتهٔ خویش) کندو اکینم (آمد) کلدی (هنکام درو) بچمك وقتی (معنای اشارتی) (الدنیا مزرعة الآخرة) خبری سرنجه بوفانی دنیایه کلمکدن حکمت انجق حضرت الالهه عبادت ومعرفت وآخرتده حسن جزا ایله مجازات محقق اولمسنه اشارت اولدیغن فلکك یشل

مزرع

(جان پرورست قصهٔ ارباب معرفت * رمزی برو بپرس وحدیثی بیابکو) * محصول بیت * صبایه خطاب ایدوب بیورر که ارباب معرفتك قصه‌سی جان پرو در ایمدی ای صبا اهل معرفتدن وار بردمز صور وکل بزه برخبر سویله (هرچند مابدیم تو مارا بدان مکیر * شاهانه ماجرای کناه کدا بکو) * محصول بیت * هرنقدر که بز بدایزسن بزی اول یرامازلق سببیله مؤاخذه ایله بلکه پادشاهانه کدانك کناهی ماجراسنی سویله یعنی خطاب وعتاب ایله عقوبت ایله (حافظ کرت بمجلس اوراه میدهند * می نوش وترك زرق زبهر خدابکو) او ضمیری شاهه راجعدر * محصول بیت * ای حافظ اکر شاهك مجلسنه سکا یول ویررلرسه یعنی شاه مجلسنه محرم اولورسك باده ایچ وزرق وریانك ترکنی الله ایچون سویله یعنی زرق وریایی ترك ایلدم دی بکو بونده بکن معناسنه در ترکله استعمال اولندیغندن دیمك بویله عندیاتی ترك ایلسه اولی ایدی (وله ایضا) (مزرع سبز فلك دیدم وداس مه نو * یادم از کشتهٔ خویش امد وهنکام درو) مزرع سبز فلك بیانیه‌لردر وداس مه نوده بویله در کشتهٔ خویش لامیه هنکام درو ده بویله در درودالك فتحی وکسریله ورانك فتحیله اسمدر درویدندن مشتق بچم معناسنه * محصول بیت * یشل فلك ترلاسنی یافلکك یشل مزرعنی وهلال اوراغنی کوردم کندی اکینم وبچم وقتی یاده کلدی یعنی دنیاده عمل وآخرتده جزا وپاداشم خاطرمه کلدی حاصلی فلکی کوکرمش اکینه وهلالی اوراغه تشبیه ایلش

(کفتم ای بخت بخسبیدی وخورشید دمید * کفت بااین همه ازسابقه نومید مشو) بخسبیدی بابلهٔ مؤکد فعل ماضی مفرد مخاطبدر خسبیدندن یاتمق واویومق معناسنه واو حرف حال خورشید مبتدأ ودمید خبری دمیدندن ظاهر اولدی یعنی طلوع ایلدی معناسنه بااین همه عربیده مع ذلك معناسنه در ترکیده بونك بریله دیرلر سابقه یعنی رحمت سابقه اشارتدر (سبقت رحمتی علی غضبی) کلامنده نومید مشو مأیوس اولمه دیمکدر * محصول بیت * خواجه بیورر که بختمه خطاب وعتاب طریقیله دیدمکه ای بخت یاتدك اویودك حال بوکه کونش طوغدی یعنی سن خضوره واویقویه وارنجه بن محنت والمده اولورم زیرا بیان اولدیکه طالع خوابده اولسه صاحبی الم ومحنتده

مزرع کبی ویکی آیك اوراق کبی اولمسندن کوزدم ویاد مکه دورقمرایله عمر آخره ایریشوب موت ایله حضور رب العالمینده عملدن حاصل ایلدیکمله مجازات اولنمغم خاطریمه کلدی

کفتم ای بخت بخسبیدی وخورشید دمید * کفت بااین همه ازسابقه نومید مشو

دیدم ای بخت اویومدك وآفتاب طلوع ایلدی دیدی بوجمله ایله سابقدن ناامید اولمه (مفردات) (کفتم) دیدم (ای بخت) م (بخسبیدی) اویومدك (خورشید) کونش (دمید) ظهور ایلدی (کفت) دیدی (بااین همه) بوجمله ایله (از) من (سابقه) ازل (نومید) م (مشو) اولمه (معنای اشارتی) کندومه لوم ایدوب دیدم ای بخت سیاه بودنیادن کوزیومدن واعراض ایلدن آفتاب روحك نزعی قریب اولدی بزخیر عمل ایلمدك دیدکده اول دخی بکا (رحمتی سبقت علی غضبی) حدیث قدسیسی سرنجه ای بیچاره بوقدر کناهم واردر دیو حضرت اللهك رحمت سابقه‌سندن ناامید اولمه دیدی زیرا کریم ورحیم ولطیف بعباده در

کرروی پاك ومجرد چومسیحابفلك * ازچراغ توبخورشید رسد صد پرتو

اکر حضرت عیسی کبی فلکه پاك ومجرد کیدرسن سنك چراغکدن خورشیده یوز پرتو ایریشور (مفردات) (کر) اکر (روی) کیدرسن (پاك ومجرد) م (چومسیحا) عیسی علیه السلام کبی (با) للالصاقه (فلك) م (از) من (چراغ) م (تو) سن (با) للملابسه (خورشید) کونش (رسد) ایریشور (صد) یوز (پرتو) عکس (معنای اشارتی) (یاعیسی تجوع ترانی تجرد تصل الی) حدیث قدسیسی سرنجه ای عاشق اکرآداب شرع ایله مؤدب اولوب ریاضات ومجاهدات ایله تزکیهٔ نفس وتجرد عن ماسوی الله برله تطهیر قلب ایتکله اوج اعلایه ترقی وانوار ذات الهیه ایله تجلی ایلرسك سنك نورقلبکدن وچراغ جانکدن فلك آفتابنك نوری سنك انوار عشق الهیه‌کدن مستفاد وصدپرتو قبول ایدیجی اولور

تکیه براختر شب دزدمکن کین عیار * تاج کاووس ببرد وکمر کیخسرو

شب دزد اولان ماهه اعتماد ایله زیرا بوعیار کاووسك تاجنی وکیخسروك کمرنی ایلتدی (مفردات) (تکیه) اعتماد (بر) علی (اختر) یلدز (شب دزد) کیجه خرسزی (که) زیرا (این) بو (عیار) چالاك صیچرایجی (تاج) م (کاووس) برپادشاه (ببرد) ایلتدی (کمر) قوشاق (کیخسرو) پادشاه (معنای اشارتی) بوسریعة الزوال اولان دورقمره ودنیایه برکدره اعتماد ایلمه که بوعمر عزیزك دزدی برعیار وحیله کاردرکه کاووس وکیخسرو کبی نیجه عظیم پادشاهلرك تاج وتختنی وکمر بختنی الندن الوب عریانا برکفن ایله نادم وپشیمان وخیبت وخسران ایله کوچورمشدر

آسمان کومفروش این عظمت کاندرعشق * خرمن مه بجوی خوشهٔ پروین بدوجو

آسمانه دی بوعظمتی صاتمه‌سون زیرا عشقده ماه خرمنی برجوه پروین خوشه‌سی ایکی جوه در (مفردات) (آسمان) کوك (کو) مفروش) دی صاتمسون (این) بو

اواورامایدارا ولسه صاحبی آسایش وآرام دلده اولور بختمه بویله خطاب وعتاب ایدنجه جواب ویردیکه بونك بریله خدانك رحمت سابقه‌سندن مأیوس اولمه زیرا (سبقت رحمتی علی غضبی) نك شانیدر بخسبیدی فعلنی نونله یازوب مصراعك معناسنی ایتدم ای بخت اویومدك وآفتاب طلوع ایتدی یعنی عمل ایتمدك وعمر آخره ایرشدی دیمك ممکن دخی اویومش تقریر اولان وجه اوزره بیتك معناسی مکر دوشنده کوره‌ منه سنده سابقه لطف ونصیب معناسنه استعمال اولور دیمك عندیات سویلکده عجب ماهردر بااین همه نك معناسنی بودکلی ایله دیمك مع ذلك معناسنه واصل دکل ایمش (کرروی پاك ومجرد چومسیحا بفلك * ازچراغ توبخورشید رسد صد پرتو) روی فعل مضارع مخاطبدر رویدندن حرف شرطله کیدرسك دیمکدر پاك ومجرد عطف تفسیری شکلیدر چوادات تشبیه مسیحا حضرت عیسادر معلوم اوله که عیسا ومسیحا ویامسیح ذکر اولنمز دیمکله ذکر اولنور زیرا حضرت عیسا تمام عمرنده اهل ایلمشدر سودی دعاکوی کبی بلکه عمری تجرد له کیمشدر چراغ تولامیه تقریری ازچراغ عشق تودر ضرورت وقرینه قائم اولدیغی ایچون حذف اولندی * محصول بیت * اکر حضرت عیسا کبی اوت دنیادن پاك وعلایق وعوایق نفسانیدن مجرد فلکه عروج ایدرسك سندن کونشه یوز پرتو ایریشور یعنی کونش ماهی ضیادار ایلدیکی کبی سن خورشیدی مضی ایدرسك حاصلی عاشق که آرزوی طبع وهوای نفسدن قورتلش اوله البته جانانه پرتو عشق تأثیر ایدوب اندن مستنیر اولور مصراع ثانینك معناسی سنك چراغکدن خورشیده یوز نوار رسدن مراد بودرکه عشق الهی سببیله آفتابدن روشن وباهر اولورسن دیمن معناسی روشن بیان ایلمش (تکیه براختر شب دزدمکن کین عیار * تاج کاووس ببرد وکمر کیخسرو) تکیه مکنه مقیددر تکیه ایله یعنی سوبکمه وطیانمه یعنی اعتماد ایله دیمکدر اختر یلدزدر شب دزده اضافتی بیانیه ویالامیه در شب دزد کیجه اوغریسی ترکا کافره اوغریسی دیرلر کین که حرف تعلیل عیاردن کیجه اوغریسی مراددر تاج کاووس لامیه کاووس زمان قدیمده براو پادشاهك آدیدرکی ده دیرلر کیکاووس ده دیرلر وکیخسرو اولده کیکاووس کبی صاحب تخت وکمر برعظیم پادشاهدر کرکیخسرو دیدکلری اول قوشقدرکه نصف دنیا خراجی دکردی * محصول بیت * اختر شب دزده اعتماد ایله زیرا بوعیار کاووسك تاجنی وکیخسروك کمرینی قاپمشدر یعنی بونلری هلاك ایدوب سلطنتدن دور ایلمشدر جائزدرکه اختردن مراد ماه اوله وشب دزد اولدیغی اوغریلر کبی کیجه دورو سیر ایلدیکیچون اوله وجائزدرکه اختردن مراد طالع اوله وشب دزددن فلك ویادنیا مراد اوله تشبیه طریقیله کیمسه‌یه مرحمت ایلیوب هرکسی هلاك ایلدیکیچون؟

ثم پس اضافت لامیه اولور حاصلی فلك طالع و بختنه اعتماد ایله یعنی سکا برقاچ کون معین وظهیر اولوب سنی صاحب دولت ایلدیکنه اعتماد ایله زیرا عاقبت سنی هلاك ایدیسردر نته کیم حضرت شیخ عطار بیورر * بیت * چرخ مردم خوار اکر روزی دو مردم پرورست * نیست از شفقت مکر پرواره اولاغرست (آسمان کو مفروش این عظمت کاندر عشق خرمن مه بجوی خوشهٔ پروین بدو جو) کاندرکه حرف تعلیل خرمن مه بیانیه بجوی با حرف مقابله جو جیمك فتحیله آرپه دیمکدر یا حرف وحدت خوشهٔ پروین بیانیه خوشه اوزم سالقمی و بغدایك وارپه‌نك وغیرینك بشاغنه دیرلر پروین و پرن یانك فتحه‌لریله اولکر

(عظمت) م (اندر) فی (عشق خرمن) م (مه) آی (بجوی) رارپه‌یه (خوشه) صالقم (پروین) اولکر یلدزی (بدو جو) ایکی ارپه‌یه (معنای اشارتی) جاه وسلطنت ایله آسمان کبی رفعت دعواسنی ایلین اهل صورتلره سویله زیرا عشقده انلرك رفعتی روان پاکك رفعتی عندنده ماه خرمنی و پروین خوشه‌سی کبی دنیایه ضیا ویررلرسه دخی اللهك عندنده برایکی جومقداری قدری یوقدر

﴿ کوشوار زر و لعل ارچه کران دارد کوش * دور خوبی کذرانست نصیحت بشنو ﴾

زر و لعل کوپه‌سی اکرچه قولاغی کران طوتار خوبلق دوری کذر ایدیجیدر نصیحت دکله (مفردات) (کوشوار) کوپه (زر) التون (لعل) م (ارچه) اکرچه (کران) آغر (دارد) طوتار (کوش) قولاق (دور خوبی) کوزللك زمانی (کذرانست) کچیجیدر (نصیحت) م (بشنو) ایشت (معنای اشارتی) کرچه دنیانك زر وسیمی وانواع زینتی قارونك زینتی کبی اعمی القلوب اولان ابنای دنیایه خوش وآغر بهالو کورینوب (یالیت لنا مثل ما اوتی قارون) دیدیلر اما مالیله واوبله کندو برابر اولان مال سبیله یره باتنجه کیمسه کندویه نصرت ایده مدیکی کوردیلر دنیانك مالی وزینتی سبب هلاك اولد یغی معلوم اولدی ای عاقل هرحالده دنیانك زینتی وکوزللکی فایدروکچیجیدر ونصیحتی قبول ایدوب دنیایه واهل دنیایه رغبت ایتمیه سن

﴿ چشم بد دور ز خال تو که در عرصهٔ حسن * بیدقی راند که برد از مه و خورشید کرو ﴾

سنك خالکدن چشم بد دور اولسون بربیدق سوردیکه ماه وخورشیددن سبقت ایلدی (مفردات) (چشم) کوز (بد) کوتو (دور) بعید (ز) من (خال) بن (تو) سن (در) فی (عرصه) میدان (حسن) م (بیدق) سطرنج طاشی (یا) وحدتیه (راند) سوردی (برد) ایلتدی (از مه) آیدن (خورشید) کونش (کرو) رهن وسبقت (معنای اشارتی) (طه ما انزلنا علیك القرآن لتشقی) آیت کریمه‌سی سرنجه از محمدیه ده ریاضات ومجاهداته وروز وشب طاعات اللهده اعمال شاقه‌لر ایله قدر عالیلرنی اظهار ایدوب وصلت الی الله وقربیت عالی درکاه تحصیل ایدن سنك کبی عارف بالله وعاشق الی اللهلرك ذات شریفلری چشم بددن دور اولسون زیرا انلر اهل دنیانك خلافنه عرصهٔ حسنده ومیدان عشق ومحبتده بر اعمال صالحهٔ خالصه لوجه الله ایشلدیلرکه مه وخورشیددن وعرش وکرسیدن عالی اعلای علیینه واصل اولدیلر

﴿ آتش زهد و ریا خرمن دین خواهد سوخت * حافظ این خرقهٔ پشمینه بینداز و برو ﴾

ریا ایله اولان زهد آتشی دین خرمنی یاقیسردر ای حافظ بو یوکن اولمش خرقه‌یی آت وکیت (مفرادت) (آتش زهد) م (ریا) م (خرمن دین) م (خواهد) ایستر (سوخت) یاقق یعنی یاقسه کرك (حافظ) م (این) بو (خرقه) م (پشمینه) یوکه منسوب (بینداز) ات (برو) کیت (معنای اشارتی) زاهد ظاهر پرستك عشقسز

بلدزینه دیرلر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر آسمانه‌دی بو عظمتی وتکبری صاتمه زیرا عشقده آی خرمنی برارپه‌یه و پروین خوشه‌سی ایکی آرپه‌یه‌در یعنی عاشق قتنده معشوقدن غیرینك اعتباری یوقدر (کوشوار زر و لعل ارچه کران دارد کوش * دور خوبی کذرانست نصیحت بشنو) کوشوار کاف عجمینك ضمیله کوپه کراندن بونده مراد قولاق آغرلق عربده اکا وقر دیرلر واولك فتحی وقافك سکونیله بونده سوز ایشتمکدن کنایتدر دور خوبی لامیه ویا حرف مصدر کذران صفت مشبهه‌در کچیجی دیمکدر * محصول بیت * زر و لعل کوپه‌سی کرچه قولاغی آغرلندرر یعنی آنك صاحبنی مغرور ایدوب سوزدیکلمیجی اولور اما کوزللك زمانی کچه کندر نصیحت ایشت یعنی نصیحت پذیر اولوب منتصح اول حاصلی صاحب مکنت وقدرت مغرور اولوب سوز دیکلمزلر اما دیکلمك کرك زیرا احوال عالم برقرار دکل متغیردر خواجه جانانه بندایدر که خوبلغکه اعتماد ایله که کذراندر (چشم بد دور ز خال تو که در عرصهٔ حسن * بیدقی راند که برد از مه و خورشید کرو) چشم بد دور جمله دعائیه چشم بد دور باد تقدیرنده دریراماز کوز ایراق اولسون دیمکدر خال تو لامیه عرصهٔ حسن بیانیه عرصه دن مراد اوزرینه شطرنج اوینادقلری نسنه‌در بزکبی وغیریسی بیدقی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت کرو کاف عجمینك کسری ورانك فتحیله لفظ مشترکدر بونده اوج مراددر یعنی اول نسنه که اوج شیء ایچون اورته‌یه قورلر اقچه واسباب کبی * محصول بیت * سنك خالکدن یرامز کوز ایراق اولسون که حسن

﴿ وذوق ﴾

بساطنده بر بیدق سوردی که مه وخورشیددن کرو آلدی یعنی خالك حسن بساطنده برایش ایشلدیکه راشقاقده مه وخورشیده غالب اولدی زیرا کروی بکن آلور (آتش زرق و ریا خرمن دین خواهد سوخت * حافظ این خرقهٔ پشمینه بینداز و برو) آتش زرق بیانیه خرمن دین‌ده بوبله در خرقهٔ پشمینه ده بینداز بابله مؤکد فعل امر مخاطب براق دیمکدر * محصول بیت * زرق و ریا آتشی دین خرمنی یاقیسردر ای حافظ بو خرقهٔ پشمینه‌یی براق وکیت یعنی کسوهٔ زرق و ریادر آنی ترك ایله یوخسه دینك خرمنی یاقر یاندر

(وله ایضا) (کفتا برون شدی بتماشای ماه نو * از ماه ابروان منت شرم باد رو) بتماشای ماه نو با حرف صله و با حرف تخصیص واضافتلر لامیه و بیانیه‌لر در ماه ابروان منت اضافتلری بیانیه ولامیه‌لردر * محصول بیت * جانان دیدیکه طشره کندك ماه نو تماشاسنه و یا تماشاسیچون بنم ابرولرم ماهندن سکا شرم حجاب اولسون وارکیت یعنی بنم ابرولرم هلالی تماشاسی وارایکن هلال فلك تماشاسنه وارمق اوتانمزلقدندر

وذوق روحانیتسز اولان زهد وطاعاتی وریا ایله اولان طاعات عندیاتی عین آتش اولوب دین خرمنی یاقوب صاحبنی درکاه حقدن دور ووصلت الی اللهدن مهجور ایدیسردر ای حافظ بو یاعث ریا اولان خرقهٔ پشمینه‌یی وصورت پرستلکی ترك ایدوب خالص اوجه الله عمله سعی ایده سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کفتا برون شدی بتماشای ماه نو * از طاق ابروان منت شرم باد رو ﴾

ماه نو تماشاسنه طشره کتدك دیدی بنم طاقه بکزر ابرولرمدن سکا شرم اولسون یوری (مفردات) (کفتا) دیدی (برون) طشره (شدی) کتدك (با) للملابسه (تماشا) م (ماه نو) یکی آی (از) من (طاق) کمر (ابروان) قاشلر (من) بن (ت) سکا (شرم) حیا (باد) اولسون (رو) کیت (معنای اشارتی) اول ازلی وابدی اولان محبوب بی نظیر دیدی و بیوردی ای عاشق بیچاره نه عجب که استعیذ بالله (ایاك نعبد وایاك نستعین) اوقویوب انجق عبادتم واستعانتم سکا منحصر در دیرسین یانیچون بنم غیری نفسکك مشتهاسی اولان محبوب مجازی وفانیه‌لری خاطریکه کتوروب انلره میل وتماشا ایدرسن خضوع وخشوعله قلبکك توجهی انجق بنم ذات وصفاتم اوله جق ایکن بنم عظمت وکبریامدن وسکا انفسی وآفاقی احسان ایلدیکم انعامدن حیا ایتمزمسن یوری انصاف ایله

﴿ عمریست تا دلم ز اسیران زلف تست * غافل ز حفظ جانب یاران خود مشو ﴾

برعمردرکه کوکلم سنك زلفك اسیرلرندندر کند ویارانکك جانبنی حفظدن غافل اولمه (مفردات) (عمریست) برعمردر (تا) حتی (دلم) کوکلم (ز) من (اسیران) م (زلف) م (تو) سن (است) در (غافل) م (ز) من (حفظ) م (جانب یاران) م (خود) کندی (مشو) اولمه (معنای اشارتی) ای سالك بیچاره بعد التکلیف مدت حیاتکده دائم بن سنك قلبکه ونیاتکه واصاف قلبکه ناظرم صورتکه ناظر دکلم قلبکك بن محبوب حقیقی و باقینك جانب عزتنه توجهنی حفظدن غافل اولمه

﴿ مفروش عطر عقل بهندوی زلف یار * کانجا هزار نافهٔ مشکین بنیم جو ﴾

یارك سیاه زلفنه عقل عطرنی صاتمه زیرا انده بیك نافهٔ مشکین یارم جوه‌در (مفردات) (مفروش) صاتمه (عطر) رائحه طیبه (عقل) م (با) للملابسه (هندو) سیاه (زلف یار) م (که) زیرا (آنجا) انده (هزار) بیك (نافهٔ مشکین) م (با) للملابسه (نیم) یارم (جو) اریه (معنای اشارتی) ای عاسق بوتدبیر امور ماسواده اولان عقل معاش عطرنی وآثار مقتضیاتنی محبوبك عالم غیبدن کرم ایلدیکی تجلیات صفاتیه سنه ونفحات غیبیه سنه صاتمه ودکشمه زیرا اول دماغ جانی معطر قلیجی ریح رحمانك اطافتی عندنده صد هزار نافهٔ مسك یارم ارپه قدر قدری یوقدر

﴿ تخم وفا و مهر در این کهنه کشت زار * آنکه شود عیان که رسد موسم درو ﴾

وفا ومهر تخمی بو اسکی مزرعه‌ده اول وقت عیان اولور که حصاد وقتی ایریشه

هلال فلك تماشاسنه وارمق اوتانمزلقدندر (عمریست تا دلم ز اسیران زلف تست * غافل ز حفظ جانب یاران خود مشو) عمریست عمراقنده مدت حیاتدر اما اصطلاحده زماندن کنایتدر و یا حرف وحدت حفظ جانب یاران خود حفظ جانب مصدرك مفعولنه اضافتیدر و باقی اضافتلر لامیه‌لر درمشو فعل نهی مفرد مخاطب شویدندن اولمه دیمکدر * محصول بیت * جانان بیوردیکه برزماندرکه ای خواجه سنك کوکلك بنم زلفمز اسیرلرندندر ایمدی کندی یارانك جانبنی حفظ وصیانت ایلمکدن غافل اولمه یعنی بنم زلفمزده کوکلك کبی اسیر اولان یاران حقنی رعایت وصیانت ایلمکدن غافل اولمه حاصلی زلفمده اسیرلك حالنی تفقد ایله (مفروش عطر عقل بهندوی زلف یار * کانجا هزار نافهٔ مشکین بنیم جو) مفروش خطاب عام فعل نهی مفرد مخاطب صاتمه دیمکدر عطر عقل بیانیه عطر عینك کسری وطانك سکونیله خوش قوقویه دیرلر بهندوی زلف یار با حرف صله واضافتلر بیانیه ولامیه لردر کانجاکه حرف تعلیل آنجا ظرف مکان مراد زلف یاردر نافهٔ مشکین بیانیه بنیم جو با حرف مقابله یارم آرپه‌یه * محصول بیت * عقل عطرینی یارك هندوی زلفنه صاتمه زیرا زلف یارده بیك نافهٔ مشکین یارم آرپه‌یه‌در یعنی یارك زلفی ایله معطردر کانده نافهٔ مشکینه کیمسه اعتبار ایتمز (تخم وفا و مهر در این کهنه کشت زار * انکه شود عیان که رسد موسم درو) تخم وفا بیانیه مهر محبت کشتزار اکینلك عینك کسریله مفاعله بابنك مصدر ثانیسیدر * محصول بیت * بو اسکی اکینلکده که دنیادر مهر ووفا تخمی یعنی ثمره ونتیجه‌سی

اول وقت ظاهر اولور که موسم درو اوله یعنی تخم وقتی ایریشه حاصلی فنغی عاشقده مهر ومحبت وار ایدوکی اولوقت ظاهر اولور که موسم وصال جانان ایریشه نته کیم بو بنده بیورر * بیت * کیمده کیم عشقك نشانی واردرر * عاقبت معشوقه آنی ایرکورر *

(مفردات) (تخم) م (وفا) م (مهر) محبت (دراین کهنه) بو اسکیده (کشت زار) اکین یری (آنکه) اول وقت (شود) اولور (عیان) ظاهر (رسد) ایریشه (موسم درو) بچمه وحصاد وقتی (معنای اشارتی) (الدنیا مزرعة الآخرة) خبری سرنجه بو اسکی دنیا مزرعه سنده وفا ومحبت تخمی وخیرلی حاصلات اول وقت ظاهر وعیان اولور که آخرت عالمنده (ومن یعمل مثقال ذرة خیرا یره) آیت کریمه سی سرنجه اولان حصاد وقتنده دنیاده ایشلدیکك عبادات وطاعاتك وعشق ومحبتك سکا سبب نجات ومقبول عندالله اولورسه در والا دنیانك کیمسه یه وفاسی وفائده سی یوقدر

﴾ ساقی بیار باده که رمزی بکویمت ✿ از سر اختر کهن وسیر ماه نو ﴿

ای ساقی شراب کتور که سکا بر رمز دیم اسکی یلدزك سرندن وماه نوك سیرندن (مفردات) (ساقی) م (بیار) کتور (باده) شراب (رمزی) بر اشارت وبر سر (بکویم) دیم (ت) سکا (از) من (سر) م (اختر) یلدز (کهن) اسکی (سیر) م (ماه) آی (نو) یکی (معنای اشارتی) ای ساقی باعث انکشاف اولان عشق الهی شرابنی کتور تا که سنك همتك یوزندن (یا ابن آدم خلقت الاشیاء لاجلك وخلقتك لاجلی) حدیث قدسیسی سرنجه صوری ومعنوی سما ونجومك وماه وشمسك دور وحرکاتنك بلکه ذرات عالمك خلقتی اسرار ندن واکرم مخلوقاتدن اولان انسان الله ایچون وخلقت اشیا انسان ایچون اولمسنك حکمتندن بر رمز وبر اسرار بیان ایدیم که ابنای دنیا حضرت اللهك غیریدن قطع نظر ایدهلر

﴾ شکل هلال هر سر مه میدهد نشان ✿ از افسر سیامك وترك کلاه زو ﴿

هلال شکلی هر آیك باشنده نشان وپررسیامکك تاجندن وزوك کلاهی ترکندن (مفردات) (شکل هلال) م (هر سر مه) هر آیك باشنده (میدهد) ویرر (نشان) م (از) من (افسر) تاج (سیامك) بر پادشاه اسمیدر (ترك) م (کلاه) م (زو) بو ده بر پادشاهك اسمیدر (معنای اشارتی) جمله رمزدن بعضیسی بودر که دور قریله هر آی بدر اولدقدنصکره کندویه محاق وضعف وهلاك واقع اولوب وهر آیك ابتداسنده ضعیف ونحیف کورنمسی دنیا سلطنتك وسلطنت صاحبی سیامك وزور وبونلرك امثالی صد هزار عظیم پادشاهلرك کندولره بو فانی دنیا وفا ایتیوب عاقبت کندولری ومغرور اولدقلری سلطنتلری محو وهلاك اولغله بر کفن ایله صفر الید صد هزار ندامت وخسرانله کتملرینه اشارتدر

﴾ حافظ جناب پیرمغان مأمن وفاست ✿ درس حدیث عشق ازو خوان وزو شنوی ﴿

ای حافظ مرشدك جنابی وفا مأمنیدر عشق حدیثنك درسنی اندن اوقو واندن استماع ایله (مفردات) (حافظ) م (جناب) اوجوره سی (پیرمغان) مرشد (مأمن) محل امنیت (وفا) م (است) در (درس) م (حدیث عشق) م (ازو) اندن (خوان) اوقو (زو) اندن (شنو) ایشت (معنای اشارتی) ای حافظ وارث محمدی اولوب

(ساقی بیار باده که رمزی بکویمت ✿ از سر اختر کهن وسیر ماه نو) اختر کهندن مراد قمردر وماه نودن هلال ✿ محصول بیت ✿ ای ساقی باده کتور که سکا بر رمز دیهیم اسکی آی سرندن وماه نو سیرندن یعنی آی کاه هلال وکاه بدر وکاه محاق اولدیغنك سرندن سنی آکاه ایدهیم حاصلی سبعهٔ سیاره نك احوال واحکامندن سنی خبردار ایلیهیم (شکل هلال هر سر مه میدهد نشان ✿ از افسر سیامك وترك کلاه زو) سیامك بعضیلر دیدیلرکه افراسیابك اوغلیدر وبعضیلر دیدیلر کیومرث آدلی بر پادشاهك اوغلیدر والعهدة علی الراوی زوزای عجمیك فتحیله رستم زالك برادریدر بعض نسخه ده زو یرینه کوو واقعدر کاف عجمیك فتحیله بر بهادر پهلوانك اسمیدر ✿ محصول بیت ✿ ساقی یه سویلیه جکی رمز بو بیتك مضمونیدر هلال شکلی هر آی باشنده نشان ویرر سیامکك تاجندن وزوك کلاهی ترکندن یعنی سیامکك تاجی هلال کبی مدور ایدی وزوك کوك تاج کاهی وکلاهنك ترکی ینه هلال کبی نیجه پاره دندر یعنی هلال کبی نیچه پاره دن مجتمع بر کلاه ایدی عاقبت مرور ایام ایله نه تاج قالدی نه ترك کلاه نه صاحبلری بلکه هپ بالفنا یه واردیلر (حافظ جناب پیرمغان مأمن وفاست ✿ درس حدیث عشق بروخوان وزو شنو) حافظ منادی جناب پیرمغان بیانیه لردر ومبتدا مأمن وفاست لامیه وخبر مبتدا درس حدیث عشق لامیه وبیانیه در بروخوان اوزرینه اوقو یعنی تقریر ایله دیمکدر برقرینه سیله ✿ محصول بیت ✿ ای حافظ جناب پیرمغان وفا مأمنیدر یعنی مکان امن واماندر عشق حدیثی درسنی اکا تقریر ایله وآندن ایشت واوکرن حاصلی عشق سوزینی پیرمغان ایو بیلور آندن ایشیدوب اوکرنمك کرك

دنیا ومافیهایه میل ورغبت ایلاین پیرمعنوینك درکاهی ومجلس دل آکاهی وفا وامنیت مقامیدر همان انك کبی اهل حقك حضورنده حاضر اولوب عشق ومعرفة الله کلامنی اندن اوقو واندن استماع ایله که اهل اللهك کلامی جمله واردات الهیه ایله دنیا وآخرت سعادتی انلره تبعیتده در

﴾ حرف الهاء ﴿

﴾ ای که با سلسلهٔ زلف دراز آمدهٔ ✿ فرصتت باده که دیوانه نواز آمدهٔ ﴿

ای کیمسه که زنجیره بکزر دراز زلفله کلشسن سکا فرصت اولسونکه دیوانه یی اصلاح ایدیجی کلشسن (مفردات) (ای که) ای کیمسه که (با) للملابسه (سلسله) زنجیر (زلف) م (دراز) اوزن (آمدهٔ) کلشسن (همزه) خطابیه (فرصت) م (ت) سکا (باد) اولسون (دیوانه نواز) دیوانه اوخشایجی (آمدهٔ) کلشسن (معنای اشارتی) ای خلیفة الله فی الارض اولوب قوت دسیه وقدرت الهیه ایله بو عالمه مؤید من عند الله کلشسن سکا فرصت وقوت زیاده اولسونکه بو دهشت آباد اولان راه عشقك عقباتنده سودای جنون عشقله خطرده واقع اولمسونلر ایچون دیوانه ومغلوب عشق اولانلرك اصلاح وارشادلری ایچون کلشسن

﴾ ساعتی نازمفرمای وبکردان عادت ✿ چوبپرسیدن ارباب نیاز آمدهٔ ﴿

بر ساعت نازایله وعادتکی ترك ایله چونکه ارباب نیازی صورمغه کلشسن (مفردات) (ساعت) م (یا) وحدتیه (ناز) م (مفرمای) بیورمه (بکردان) دوندر (عادت) م (چون) چونکه (با) للملابسه (پرسیدن) سؤال ایتمك (ارباب نیاز) م (آمدهٔ) کلشسن (معنای اشارتی) (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) حکمنجه هر نه قدر وقت لی مع اللهده انوار تجلیات الهیه ده استغراقده ایسکده بر ساعت صحو بیوروب بزبیچاره لره تبلیغ احکام الله وارشاد وانذار ایچون نظر وهمت بیورهسز چونکه وراثت نبوت ایله وتأییدات خدا ایله ارباب نیازی صورمغه وراهحقه ارشاده کلشسن

﴾ پیش بالای تو میرم چه بصلح وچه بجنك ✿ که بهر حال برازندهٔ نازآمدهٔ ﴿

سنك قدك اوکنده اوله یم نه صلحله ونه جنکله زیرا هر حالده نازه یاراشیجی کلشسن (مفردات) (پیش) اوك (بالا) قد (تو) سن (میرم) اوله یم (چه بصلح) صلح نه (چه) نه (با) للملابسه (جنك) م (که) زیرا (بهر حال) م (برازنده) یاراشیجی (ناز) م (آمدهٔ) کلشسن (معنای اشارتی) ای حیات جاودان بخش ایدیجی مرشد سنك حضورکده کالمیت بین یدی الغسال اولوب اراده می سنك اراده کدن محو ایدهیم نه صلحه قدرتم وار ونه جنکه قدرتم وار زیرا جمیع حالده سکا ناز ویره نیاز یاقشیجی کلشدر هر نه قدر ناز واستغنا ایله جفا ایدرسك سندن فراغتم یوقدر

﴾ آب وآتش بهم آمیخته از لب لعل ✿ چشم بد دور که خوش شعبده باز آمدهٔ ﴿

قرمزی لبکدن آب وآتشی بری برینه قرشدرمشسن چشم بد دور اولسونکه لطیف

(ای که با سلسلهٔ زلف دراز آمدهٔ ✿ فرصتت باد که دیوانه نواز آمدهٔ) ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ایم مرادا بیان اولنمشدر که حرف بیان سلسلهٔ زلف دراز بیانیه لردر که حرف تعلیل دیوانه نواز وصف ترکیبیدر نوازیدندن اوخشمق معناسنه رعایت وتعهددن عبارتدر ✿ محصول بیت ✿ ای شول جانان که دیوانه نواز کلشسن یعنی سلسلهٔ زلف درازایله کلدك کویکی اکا بندایلك مراددر بوخود اکا رعایت وتعظیمدر ایمدی بو ایشی ایشلیکه فرصت اولسونکه معقول مصلحتدر (ساعتی ناز مفرمای وبکردان عادت ✿ چون بپرسیدن ارباب نیاز آمدهٔ) ساعتی یا حرف وحدت ✿ محصول بیت ✿ بر ساعت ناز بیورمیوب عادتکی دوندر یعنی تغییر ایله چونکه ارباب نیازك خاطرینی صورمغه کلش سن یعنی ارباب نیازك پرسشنه کلنجه رفق ولطفله کل که آسودهٔ حال اوله قهر وغضبله کلمه که مجروح خاطر اوله دیمکدر (پیش بالای تو نازم چه بصلح وچه بجنك ✿ که بهر حال برازندهٔ ناز آمدهٔ) نازم فعل مضارع متکلم وحده قربان اولهیم دیمکدر چه بصلح وچه بجنك بو عبارتلر روز مره لرندندر حالت صلحده وجنکده دیمکدر که حرف تعلیل برازندهٔ ناز اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر نازك یاراشغی یعنی نازه لایق ومناسب معناسنه ✿ محصول بیت ✿ سنك قدك اوکنده قربان اولهیم حالت صلحده وجنکده یعنی حالت رضا وسخطده سنك فداکه فدا اولهیم زیرا هر حالده یعنی صلح وجنکده نازه یاراشق ویاقشق کلش سن حاصلی رضا وسخطده نازسکا لایقدر دیمکدر (آب وآتش بهم آمیختهٔ زن لب لعل ✿ چشم بد دور که خوش شعبده باز آمدهٔ) بهم آمیخته قرشدرمش سن دیمکدر (محصول بیت) لب لعلکدن آب وآتشی امر کوزا ایراغ اولسون که خوش حقه باز وعیار واقع اولمش سن خواجه ایك طشره سنی آبه وایچرسنی تشبیه بیورمش آمده لفظنده واقع اولان همزه یی ضمیر خطاب دیین متوهم عجب زواید کوایش که قابل خطاب دکل

حقه باز کلشسن (مفردات) (آب) صو (آتش) م (بهم) بری برینه (آمیخته) قریشمش (شمزه) خطابیه (از) من (اب) طوداق (لعل) قرمزی (چشم بد) کوتو نظر (دور) ایراق اولسون (خوش) م (شعبده باز) حقه باز (آمده) کلشسن (معنای اشارتی) بزم خام احوالمز پخته اولمق ایچون کوزیاشی وعشق آتشی لازم اولمغله کاهی جمال وکاهی جلال ایله ورا پرده دن لسان غیبله زبیان بیوردقلری عین ارشاد وکرم لایه در همن سنک وجود مسعودکدن چشم بد دور اولسونکه بر لطایف طیب الهی کاشف استار معنویسن

﴿ آفرین بردل نرم توکه ازبهر ثواب ❊ کشته غمزهٔ خودرا بنماز آمدهٔ ﴾

آفرین سنک ملایم قلبکه که ثوابدن ایچون کندو غمزه ک مقتوللک نمازنه کلشسن (مفردات) (آفرین) تحسین (بر) علی (دل) کوکل (نرم) یومشق (تو) سن (از) من (بهر) ایچون (ثواب) م (کشته) اولمش (غمزه) کوزاوجی (خودرا) کندونک (بنماز) نمازینه (آمدهٔ) کلشسن (معنای اشارتی) آفرین وتحسین سنک شفیق ورحیم قلبکه که خالص لوجه الله اجر وثوابدن ایچون ریاضات ومجاهدات ایله نظر وهمتکله کندوکک نفسی میت وروحی حی اولمش مریدکک نمازینه کلشسن وتواضع بیوروب معراج درکاه خدایه عروجنه عون ونصرت ایلدکه بزم روان پاکله درکاه حقدر فعتزه واعلای علیینه صعودمزه باعث اولمشسن

﴿ زهدمن باتوچه سنجد که بیغمای دلم ❊ مست وآشفته بخلوتکه رازآمدهٔ ﴾

بنم زهدم سکانیجه مقابل اولورکه کوکلم یغماسنه رازخلوتکهنه مست وآشفته کلشسن (مفردات) (زهد) م (من) بن (باتو) سکا (چه سنجد) نه بوجاق ونه مقابله ایدر (با) للملابسه (یغما) م (دلم) کوکلم (مست) م (آشفته) متحیر (با) للملابسه (خلوتکه) خلوت یری (راز) سر (آمده) کلمشسن (معنای اشارتی) بنم زهد وورع بی ذوقم سنک بزه بخش واحسان ایلدیکک عشق پرذوق روحانینه نیجه مقابل وبرابر اولورکه (جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین) در خصوصکه اسرار لدنی خلوتکاهی اولان (لی مع الله) وقتنده مست ومستغرق انوار الهی اولدیغک حالده کوکلم اوین یغمالیوب اختیار وارادهمی سنک نظرعنایتک محو ایلشدر

﴿ کفت حافظ دکرت خرقه شراب آلودست ❊ مکراز مذهب این طائفه بازآمدهٔ ﴾

دیدی حافظ ینه سنک خرقه ک شرابه بولشمشدر وارایسه بو طائفه نک مذهبندن رجوع ایلشسن (مفردات) (کفت) دیدی (حافظ) م (دکر) ینه (ت) سنک (خرقه) م (شراب) م (آلود) بولشمش (است) در (مکر) م (از) من (مذهب) م (این) بو (طائفه) م (باز) کیرو (آمدهٔ) کلمشسن (معنای اشارتی) اول پیر رشاد وصاحب ارشاد بیوردیکه ای حافظ ینه خرقهٔ وجودک درد عشق الهی ایله آلوده وخرابات ایله مزین ومستغرق اولمشدر مکر سکا عون الهی یتشوب مذهب رنداندن خبردار اولمغله بو صورت پرستلر طائفه سی مذهبندن

﴿ رجوع ﴾

(آفرین بردل نرم توکه ازبهر ثواب ❊ کشته غمزهٔ خودرا بنماز آمدهٔ) دل نرم تو بیانیه ولامیه در که حرف تعلیل از بهر ثواب مصراع ثانی به مرهوندر کشته غمزه اسم مفعولک قائم مقام فاعلنه اضافتیدر همزه ز اضافت ایچون کلمشدر خود ده اضافت لامیه در بنماز باحرف صله ❊ محصول بیت ❊ آفرین سنک ملایم کوکلکه که ثواب ایچون کندی غمزه ک مقتولینک نمازینه کلمش سن یعنی تحسین سنک مرحتلی کوکلکه که ثواب قصد ایچون استنکاف ایتیوب شمشیر غمزه ک کشته سنک نمازینی اداایلمک ایچون کلمش سن (زهد من باتو چه سنجد که بیغمای دلم ❊ مست وآشفته بخلوتکه رازآمدهٔ) زهد من لامیه باحرف صله چه سنجد نه وزن وقیمت کتورر که حرف تعلیل بیغمای دلم باحرف سبب واضافت مصدرک مفعولنه در ومصراع ثانی یه مرهوندر آشفته قریش وورش بخلوتکه راز باحرف صله واضافت بیانیه در ❊ محصول بیت ❊ بنم زهدم سکا نه وزن وقیمت کتورر یعنی بنم زهدمک سنک قتکده نه وجودی وار زیرا کوکلم یغماسیچون مست وپریشان راز خلوتکاهنه کلمش سن یعنی عشاقله اسرار عشق کفت وکو ایلدیکمز خلوتکه کوکلم یغماسیچون کلمش سن پس بنم زهدم سکانه کار ایدر حاصلی زهدمه التفات ایلیوب کوکلی یغما ایدرسن البته مصراع اولک معناسی بنم زهدم سکا نیجه مقابل اولورکه کوکلم یغما سنه کلمش سن دیین عندیات ایله معنای بیتی یغما ایلمش (کفت حافظ دکرت خرقه شراب آلودست ❊ مکر از مذهب این طائفه بازآمدهٔ) شراب آلود وصف ترکیبیدر مکر بونده کانه معناسنه در باز آمده رجوع ایلمش سن دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ جانان دیدیکه ای حافظ ینه خرقه ک شراب آلوددر یعنی شرابه بولشقدر کانه صوفیلر مذهبندن رجوع ایلمش سن یعنی زراق صوفیلر مذهبندن عدول ایدوب رندلر طریقنه سلوک ایلمش سن

(وله ایضا) (ازخون دل نوشتم نزدیک یارنامه ❊ انی رأیت دهرا من هجرک القیامه) خون دل لامیه یورک قانی نزدیک نونک فتحیله بونده قیت معناسنه در عربده عندکبی کافسزده لغتدر نزد دیرلر نزدیک یار لامیه نامه نوشتمک مفعول صریحی وازخون غیر صریحی ونزدیک مفعول فیهی انی ان کسر همزه ایله حرفدر حروف مشبهه بالفعلدن ویا ضمیر متکلم وحده محلا منصوب اسم ان ورأیت مابعدیله محلا مرفوع خبران فعلدر افعال قلوبدن ایکی مفعوله تعدیه ایدر بونده مفعول اولی دهرادر وایکنجیسی قیامه در ومن هجرک مفعول غیر صریحی ❊ محصول بیت ❊ خون دلدن یارک حضورینه برنامه یازدم یعنی یاره یورک قانیله بر مکتوب یازدم اول مکتوب مصراع ثانینک مضمونیدرکه ای جانان تحقیق سنک هجرانکدن عالمی قیامت کوردم یعنی عالم بکا سنسز قیامت کورندی حاصلی هجرانک بنی هلاک ایلدی دیمکدر (دارم من از فراقت دردیده صد علامت ❊ لیست دموع عینی هذا لنا العلامه) دارم من بن وار دیمکدر لیست لامک وسینک فتحیله فعلدر افعال ناقصه دن دموع لفظا مرفوع اسمی جمع دمعدر کوزیاشلری دیمکدر عینی تقدیرا مجرور اضافتله ویا ضمیر متکلم وحده هذا اسم اشارتدر دموعه ومضاجهتندن نعتیدر لیکن قیاس هذه ایدی زیرا دموع جمعدر عینه اشارتده ده محذور وار زیرا تأنیث معنویدر هذا دنصکره راقظ تقدیر ایلمک کرک که معنا مستقیم اوله لنا جار مع المجرور مقدم خبر العلامه مؤخر مبتدا تقدیرا مرفوع جملهٔ اسمیه محلا منصوب خبر لیستدر ❊ محصول بیت ❊ بو بیتده مذکور مکتوبک مضموننددر خواجه بیوررکه سنک فراقکدن ای جانان دیده مده یوز علامت عشق وار همان کوز یاشلری علامت عشق دکلدر بزده حاصلی بزده همان اشک چشم دکلدر علامت عشق بلکه دیده ده اندن غیری یوز علامت دخی وار درمثلا خون دیده وخواب دیده وبونلردن غیری نیجه علامت دخی وار محصول بیتی واردر بنم کوزمده انک فراقندن یوز علامت دکلدر بو کوزمک یاشلری بکا علامت بوله تقریر ایلین وبن انک فراقندن کوزده یوز علامت طوتارم دیین عزززیاده مغلق سویلشلرکه معناسی اکلمز منه سنده عینی اصلنده عینین ایدی اضافتله نون ساقط اولمشدر دیین فاضل عجبا نیه اضافتله ایدرکه

رجوع ایلشسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ازخون دل نوشتم نزدیک یارنامه ❊ انی رأیت دهرا من هجرک القیامه ﴾

خون دلدن دوستک قتنه نامه یازدم تحقیق بن سک فراقکدن دهری قیامت کوردم (مفردات) (از) من (خون دل) کوکل قانی (نوشتم) یازدم (نزدیک) عند (یار نامه) م (انی) تحقیق بن (رأیت) کوردم (دهرا) زمانی (من هجرک) سنک فراقکدن (قیامه) م (معنای اشارتی) جکرم خون وحالم آتش عشقله دکرکون اوله رق اول محبوب حقیقینک درکاه عزتنه صدهزار تضرع ونیاز ایله متوجه اولوب دیدم ولابه ایلدمکه ای محبوب سن عالم السر والخفیاتسن تحقیق بن سنک انوار ذاتک فراقندن زمانی دهشت قیامت کوردمکه دنیا باشمه زندان اولمشدر

﴿ دارم من ازفراقت دردیده صدعلامت ❊ لیست دموع عینی هذا لنا العلامه ﴾

بن سنک فراقکدن چشممده یوز علامت طوتارم بزه علامت همان بو کوزلرمز یاشلری دکلدر (مفردات) (دارم) طوتارم (من) بن (از) من (فراق) م (ت) سنک (دردیده) کوزده (صد) یوز (علامت) م (لیست) دکلدر (دموع عینی) بنم کوزم یاشلری (هذا) اشته شو (لنا) بزم ایچون (علامه) م (معنای اشارتی) ای محبوب سنک فراقکدن وآرزوی جمالکدن بوملک ومرسل ونبی صعب بوب دهشت آباد اولان وادیٔ عشقده قلبا وقالبا دیدهٔ ظاهرمده ودیدهٔ باطنمده آه پردرد ورنک زرد وآل وصاری وبیاض وخون آلود جکرقاندن جریان ایدن یاشلر ودرونمده اشتعال ایدن آتشلر بونک امثالی نیجه یوز علامتلر طوتارم بزم عشق ودردیمزک وجودنه علامت همان بو کوزلریمز یاشی دکلدر

﴿ هرچند که آزمودم ازوی نبود سودم ❊ من جرب المجرب حلت به الندامه ﴾

هرنه قدر که صنادم اندن بکا فائده اولمدی شول کیمسه که تجربه اولنمشی تجربه ایده اکا ندامت حلول ایلر (مفردات) (هرچند) هرنه قدر (آزمودم) صنادم (ازوی) اندن (نبود) اولمدی (سودم) فائده م (من) شول کیمسه (جرب) تجربه ایلدی (المجرب) تجربه اولنمش (حلت) حلول ایلر (به) اکا (الندامه) پشیمانلق (معنای اشارتی) چونکه عشق صادق درد ومحن وبلا ایله توأمدر مجربادرد وبلاسز عشق واهل عشق وارمیکه دیوچوق ارادم وتجربه ایلدم اندن بکا برفائده اولمدی وبلاسز عشق بولنمدی شول کیمسه که تجربه اولنمشی تجربه ایلیه اکا ندامت ایریشور

﴿ پرسیدم ازطبیبی ازحال دوست کفتا ❊ فی قربها عذاب فی بعدها السلامه ﴾

بر طبیبدن دوستک حالندن صوردم دیدی انک قربنده عذاب واردر انک بعدنده سلامت واردر (مفردات) (پرسیدم) صوردم (از) من (طبیب) م (یا) وحدتیه (از) من (حال دوست) م (کفتا) دیدی (فی قربها) انک یقینلغنده (عذاب) م (فی بعدها)

معلوم اولسه تا کاتبت قال وقیل اولمیدی زیرا هذایه اضافت فاسددر (هرچند کازمودم ازوی نبود سودم ❊ من جرب المجرب حلت به الندامه) ازوی ضمیری جانانه راجعدر حلت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه حلول ایلدی یعنی نزول ایلدی حاصلی قوندی دیمکدر به ضمیری منه راجعدر جار مع المجرور حلته متعلق مفعول به غیر صریحیدر ❊ محصول بیت ❊ هرنقدرکه صنادم ایسه اول جانانیدن بکا هرکز فائده اولمدی زیرا برکیمسه که تجربه اولنمشی تجربه ایلسه اول کیمسه یه پشیمانلق قونار یعنی پشیمان اولور حاصلی جانانک وفادار اولمدیغنی بیلدکدنصکره تکرار تجربه ندامت ویرد علی کل حال ابر کیمسه بر کیمسه یی ویا برنسه یی برکره ؟

٢نجر بەدنصكره نجربه ايلسەلابدبشيەاناق كتورر بومصراع اصلنده ضرب مثلدر مجربك ياسنی اسكان ايلمك ايله موزون ايدوب
مصراع ثانی ايلش (پرسيدم ازطبيبی احوال دوست كفتا * فی قربها عذاب فی بعدها السلامه) طبيبی ياحرف وحدت قربها
وبعدهاده اولان ضمير مؤنث دوسته راجعدر معشوقه اعتباريله * محصول بيت * دوستك احوال واطوارينی برطبيبدن صوردم
يعنی دوست ايله اختلاط وامتزاج نەوجهله اولمق كرك جواب ويرديكه قربنده عذاب بعدنده سلامت وعافيت وار يعنی معشوقه يه
قريب اولمقده اغيار واضدادور قبا مزاحمه سی وارامابعيد اولنجق سنكله كيمسەنك كاری يوقدر دوستدن بونده مراد نفس اولمق

انك ايراقلغنده (سلامه) م قربها وبعدهاده ضميرلر ذات محبوبه راجعدر (معنای اشارتی)
برطبيب الهيدن محبوب حقيقينك حالندن ومظهريت انوارذاتيه سندن صوردم
اول طبيب شفيق بيورديكه (اودنوت اتملة لاحترقت) كلامی سرنجه انك قربنده درد
ومحن وبلايه كرفتاريت آتشی واردر وانك بعدنده سلامت واردر لكن اهل بلانك
درجه سنه اهل سلامت نيجه بيك ييللر زهد وصلاحله سعی ايتك ايله واصل اولەمز
وانلرك مرتبهٔ عاليلرين بولەمز

﴿ بادصبا زماهم تاكه نقاب برداشت * كالشمس فی الضحاء تطلع من الغمامه ﴾

بادصبا تاكه بنم ماهمدن نقابی رفع ايلدی آفتاب كبی كه قباقوشلقده سحابدن طلوع
ايلر (مفردات) (بادصبا) م (زماهم) بنم ماهتابمدن (تاكه) كسرنی (نقاب) يوزی
پرده سن (بر) يوقارو (داشت) طوتدی (كالشمس) كونش كبی (فی الضحاء) قوشلقده
(تطلع) طوغر (من الغمامه) بولوتدن (معنای اشارتی) بحمدالله فيض وتوفيق الهی
ناكاه بنم محبوب ومطلوبم اولان انوار جلال الهيدن نقابی وحجابی رفع ايلدی وقت
ضحاده اوكندن سحابك رفعيله طلوع ايدوب ترقی اوزره نو دنيا عالمنه ضيا ويرن
آفتاب كبی انوار لايزالی ونور ضمير محمدی ظهور ايليوب اقليم وجودمی پرنور
ومنور ايلدی

﴿ كفتم ملامت آرد كر كرد كوت كردم * والله مارأينا حبا بلاملامه ﴾

ديدم ملامت كتورر اكر سنك محله‌ك اطرافنده طولاشم محبوب ديدی والله بز ملامتسز
محبت كورمدك (مفردات) (كفتم) ديدم (ملامت) م (آرد) كتورر (كر) اكر
(كرد كوت) سنك محله‌ك اطرافنده (كردم) طولاشم (والله) قسم (مارأينا) بز كورمدك
(حبا) محبتی (بلاملامه) ملامتسز (معنای اشارتی) ديدم ای محبوب سنك قربيت
معنويهٔ كامله‌ك ومظهريت انوارقدسيه‌ك ملك وجودی خراب ايتديكی ايچون بی ذوق
وبی مغز اولان اهل صورتلردن بكاملامت كتورركه (الفقر سواد الوجه فی الدارين)
خبری سرنجه بالكليه فانی فی الله اولوب صاحبی ايچون ظاهرا وباطنا دنيا وآخرت موجود
اولميوب عدم اصليه يه رجوع ايدوب فقر حقيقيده (اذاتم الفقر فهو الله) حديث شريفی
سرنجه ظاهر بينار ولانلر حالات اهل الهيه كمال تحيرلرندن لوم وملامته اقدام ايتشلردر
محبوب دخی كرمندن ديديكه ذات پاكمه قسم ايدرمكه بز ملامتسز محبت ومعرفت
ايجاد ايلدك كه جانندن كچمين جانانه واصل اولمشدر

﴿ حافظ چوطالب آمد جامی بجان شيرين * حتی يذوق منه كأسا من الكرامه ﴾

حافظ جان شيرينی ويرمكله جامه طالب كلدی حتی اول جامدن كرامتدن بر كاسه
طاتمقلغه (مفردات) (حافظ) م (چو) چونكه (طالب) م (آمد) كلدی
(جامی) برقدح (با) للملابسه (جان) م (شيرين) طاتلو (حتی) تاكه (يذوق
منه كأسا) اندن بركاسه طاتمقلغه (من الكرامه) كرامتدن (معنای اشارتی)
حافظ طاتلی جانی ويروب اول جامدن لذيذ اولان شراب عشق ومعرفة اللهدن

﴿ برجام ﴾

روشندردين دوستی بيلزايمش (بادصبا
زماهم تاكه نقاب برداشت * كالشمس
فی الضحاء تطلع من الغمامه) زماهم
ماهمدن يعنی جانانمدن ضحاء ضادك
فتحی والف ممدوده ايله قبا قوشلق
مذكردر الفی تأنيث ايچون دكلدر تطلع
سكون عينله ضرورت وزن ايچون
اكرچه كه دأب شعرای عرب عامل سز
فعل مضارعی جزم ايتك دكلدر غمامه
غمامك مفردی كه اسم جنسدر بولود
معناسنه * محصول بيت * بادصبا ماهمدن
يعنی روی جانانمدن ناكاه نقابی رفع ايلدی
وروی جانان ظاهر وباهر اولدی كونش كبی
كه قباقوشلق وقتی بولوددن طلوع ايليه
يعنی روی جانانمدن نقاب مرفوع اولنجه
قوشلق زماننده بولوددن طلوع ايلين
كونش كبی واضح وروشن اولدی
مصراع اولك معناسنی بادصبا يوزندن هم
نقاب قالدردی ديين كون كبی روشن
خطا ايلش (كفتم ملامت آرد كركرد كوت
كردم * والله مارأينا حبا بلاملامه) حب
حانك ضميله محبت كبی اسمدر ملامت ولوم
بركيسه‌يی ازارلق مصراع ثانی برمقدر
كفت فعلنك مقولیدر * محصول بيت *
جانانه ديدمكه اكر محلەك اطرافنی
طولاشرسم بكا ملامت كتورر يعنی رقبا
واغيار بنی ازار ليوب رنجيدهٔ خاطر ايدرلر
جانان جواب ويروب ديديكه والله
بز ملامتسز محبت كورمدك يعنی عاشق
ملوم اولمقدن خالی دكلدر (حافظ چو
طالب آمد جامی بجان شيرين * حتی يذوق
منه كأسا من الكرامه) چو بونده ادات تعليلدر
جامی ياحرف وحدت تقديری جامی بدر
بجان شيرين با حرف تخصيص
واضافت بيانيه‌در تقديری بجان شيرينندر
حتی بونده ادات تعليل رفارسيده تاكبی
يذوق حتی دنصكره مقدر ان ايله منصوب
فعل مضارع اجوف كأسا مفعول صريحی منه جارمع المجرور غير صريحی من الكرامه كأسا لفظنك صفتی كرامت ايلمكدر
سخاوتده ده مستعمل زخست مقابلی * محصول بيت * چونكه حافظ طالب عشقك كلدی يعنی چونكه محبتكه طالبدر جان
شيريننی ايچون اكا برجام اعطا ايله تاكيم اعطا ايلديكك جامدن كرامتدن بركأس طاته يعنی نوش ايليه يعنی سزك جام كرامتكزدن
بركأس نوش ايليه مجموع بيتك معناسی حافظ چون طالبدر برقدحه جان شيرينله حتی طاته اندن برچناق كرامت ديين هركز
دوشلر مستقيمين طاد الماش

برجام آلمغه طالب كلدی حتی اول جامدن كرامتدن واسرار معرفةالله كاسه سندن
برشراب معنوی طاده ولذت روحانی كسب ايليه

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ ازمن جداشو كه توام نور ديدهٔ * آرام جان ومونس قلب رميدهٔ ﴾

بندن جدا اولمه زيراسن بنم كوزيمك نوری سن جانمك آرامی ورميده قلبمك مونسيسن
(مفردات) (ازمن) بندن (جدا) آيری (مشو) اولمه (كه) زيرا (تو) سن (م)
بنم (نور) م (ديده) كوز (همزه) خطابيه (آرام) راحت (جان) م (مونس)
م (قلب) م (رميده) اوركمش (معنای اشارتی) ای (نحن اقرب اليه من حبل
الوريد) بيوران محبوب حقيقی بندن برنفس نظر رحمتكی جدا قيلمه زيراسن بنم بصيرت
قلبمه نورتجلی بخش ايدبجيسن وجانمك راحتی وپريشان قلبمك مونسيسن

﴿ ازچشم زخم خلق مبادت كزند ازآنك * در دلبری بغايت خوبی رسيدهٔ ﴾

خلقك ضرر او چشمندن سكا ضرر اولمسون زيراكه دلبرلكده خوبلغك نهايتنه
ايرشمشسن (مفردات) (از) من (چشم) كوز (زخم) ضرر (خلق) م (مباد)
اولمسون (ترا) سكا (كزند) ضرر (ازآنك) اندنكه (در دلبری) محبوبلقده
(بغايت) نهايته (خوبی) كوزللك (رسيدهٔ) ايرشمش (معنای اشارتی) سنك
بزه كرمكله اعطا ايلديكك احسانكه خلقك ضرر او اولان اصابت عيندن
برضرر اولمسون زيرا ای بی نظير اولان محبوب سنك محبوبلغك وكرم واحسانك
نهايتسزلكه ايرشمشدر

﴿ ازدامن تودست ندارند عاشقان * پيراهن صبوری ايشان دريدهٔ ﴾

عاشقلر سنك دامنكدن ال چكمزلر انلرك صبری پيراهنی يرتمشسن (مفردات) (از)
من (دامن) م (تو) سن (دست) ال (ندارند) طوتمزلر (عاشقان) م
(پيراهن) كوملك (صبوری) زياده صابرلك (ايشان) انلر (دريدهٔ) يرتمشسن
(معنای اشارتی) عاشقلر سنك مجنون وحيران ورسوا وسركردان قيلجی عشقكك
محن وبلا ودرد وابتلالرندن ايچون سنك عشقكدن ال چكمزلر وفراقت ايلمزلر زيراسنك
عشقك انلرك صبری پيراهنی يرتوب انلری بلا اختيار پردهٔ عصمتدن طشره چيقارمشدر

﴿ دل بدمدار هان كه رسی هم بروز وصل * شبها چوزهر فرقت جانان چشيدهٔ ﴾

قلبكی بحضور طوتمه آكاه اول كه هم وصال كوننه ايريشورسن كيجەلر چونكه
جانانك فرقتی زهرنی طاتمشسن (مفردات) (دل) كوكل (بد) قبيح (مدار)
طوتمه (هان) آكاه اول (رسی) ايريشورسن (بروز وصل) وصلت كوننه (شبها)
كيجەلر (چو) چونكه (زهر) م (فرقت) م (جانان) م (چشيدهٔ) طاتمشسن
(معنای اشارتی) (ان الله لايضيع اجر المحسنين) آيت كريمه سی سرنجه (واجركم
بقدر تعبكم) خبری سرنجه اكر الله ايچون جان ويرسك سكا جان ويررلر اكر نان
ويررسك سكا نان ويررلر ای عاشق صادق سن قلبكی بحضور طوتمه آكاه اول وحسن

(وله ايضا) (ازمن جدامشو كه توام
نور ديدهٔ * آرام جان ومونس قلب
رميدهٔ) كه حرف تعليل ارام جان لاميه
رميده اوركمش * محصول بيت * ای جانان
بندن جدا اولمه كه سن نورديده مسن
جانمك آرام وحضوری واوركمش
كوكلك مونسی سن حاصلی بندن آيرلمه
كه بكا زياده لازمسن نسخه لربلا بولندی
اما قياس آرمی نور ديده يه عطف ايلمك
ايدی فتأمل (ازچشم زخم خلق مبادت
كزند ازآنك * در دلبری بغايت خوبی
رسيدهٔ) چشم زخم خلق لاميه لردر
كوزدكمك چشم زخم ديرلر مبادت
تا معناده كزند مقيد در دلبری وخوبی
يازی مصدريه لردر بغايت خوبی باحرف
صله واضافت لاميه در قافيه ده واقع
اولان همزه حرف توصل وياء خبرخطابدر
* محصول بيت * خلقك يرامز كوزندن
سكا ضرر اولمسون يعنی سكا يرامز
كوز دكمسون انكيچون كه دلبرلكده
نهايت خوبلغه ايرشمش سن حاصلی
غايتله كوزلسن الله تعالی سنی يرامز
كوزدن صقلسون (ازدامن تودست
ندارند عاشقان * پيراهن صبوری ايشان
دريدهٔ) دست ندارند ال طوتمزلر يعنی
ال چكمزلر پيراهن صبوری ايشان
بيانيه ولاميه در صبوری ياسی حرف مصدر
* محصول بيت * عاشقلر سنك اتككدن
ال چكمزلر زيرا انلرك صابرلق كوملكينی
يرتمش سن يعنی عشاقی عشق ومحبتله
بی صبر وقرار ايلش سن سنی ترك ايلمزلر
(دل بدمدار هان كه رسی هم بروز وصل
* شبها چوزهر فرقت جانان چشيدهٔ)
هان بوك كبی يرلرده ادات تنبيه در كه
حرف تعليل بروز وصل با حرف صله
واضافت لاميه در زهر فرقت جانان
بيانيه ولاميه در چشيده طاتمش سن
* محصول بيت * آكاه اول كوكلكی
مضطرب طوتمه زيرا روز وصله ايريشرسن چونكه كيجەلر زهر فرقت جانانی طاتمش سن يعنی فراقده صبر ايدن
ايرر وصاله كه بيمار اولانه تيمار ايدرلر

(منعم مکن زعشق وی ای مفتی زمان * معذور دارمت که تو اورا ندیده) * محصول بیت * ای مفتی زمانه بنی اول جانانك عشق ومحبتندن منع ایلهیعنی اول جانانك عشقنی ترك ایله دیمه پس هرنه که سو یلرسك سنی معذور طوتارم زیرا سن اول جانانی کورمامش سن یوخسه کورسك بنی منع ایلمزدك بلکه سنده اکا عاشق اولوردك (این سرزنش که کرد ترا دوست حافظا * بیش از کلیم خویش مکر پاکشیده) * محصول بیت * بوتوبیخی که سکا یار ایلدی ای حافظ عبث یره دکلدر ایاغکی مکر کندی کلیمکدن زیاده اوزاتمش سن یعنی حدکدن و مقدارکدن زیاده حرکت ایلمش سن که سنی توبیخ ایلدی بعض نسخه ده دوست یرینه دوش واقع اولمش بو تقدیرجه کردك فاعلی مفتی زمان اولور والله اعلم (وله ایضا) (ای ازفروغ رویت روشن چراغ دیده * مانند چشم مستت چشم جهان ندیده) ای حرف ندا منادی محذوف ای جانان دیمکدر فروغ رویت لامیه دررویك ضیاسی دیمکدر چراغ دیده بیانیه مانند چشم اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر ومسته اضافت بیانیه چشم جهان لامیه مجازا تقدیری چشم اهل جهاندر ندیده نون حرف نفی ودیده ماضیدن برقسمدر کورمش دیمکدر ونديده کورمش چشم جهان مؤخر مبتدا وما نند مقدم خبر * محصول بیت * ای جانان سنك رویك ضیاسندن بزم چراغ دیده مز روشندر یعنی کوزمز سنك رویك فروغندن آیدندر ای کونشدن آیدین اولدیغی کبی حاصلی کوزمك آیدینی سن ای جانان سنك چشم مستك مانندی ومشابهی جهان خلقنك کوزی کورمشدر یعنی بی ماندسن مصراع ثانی اولدن بدلدر (همچون تو نازنینی سرتاپا لطافت * گیتی نشان نداده ایزد نیافریده) * نازنینی یا حرف وحدت سرتاپا باشدن ایاغه دیمکدر گیتی کاف عجمینك کسریله جهان دیمکدر ایزد همزه نك وزاینك کسریله خدا دیمکدر * محصول بیت * باشدن ایاغه دك لطافت سنجلین برنازنین جهان نشان ویرمش وخدا خلق ایلمش یعنی سنجلین لطیف وشریف وجودی نه دنیا کورمش نه الله یراتمش

ظن اوزره اولکه وصلت الی الله کونه ابریشورسن چونکه کیجه‌لر محبوب حقیقینك فرقتی واشتیاقی زهرنی طاتمشسن وراه عشقده انواع بلالره تحمل ایتمشسن

﴿ منعم کنی زعشق وی ای مفتی زمان * معذور دارمت که تو اورا ندیده ﴾

ای مفتی زمان بنی انك عشقندن منع ایدرسن سنی معذور طوتارم زیرا سن آنی کورمشسن (مفردات) (منعم) بنی منع (کنی) ایدرس (ز) من (عشق) م (وی) انك (ای مفتی زمان) م (معذور) م (دارم) طوتارم (ترا) سنی (که) زیرا (تو) سن (اورا) انی (ندیده) کورمشسن (معنای اشارتی) ای لذت عشقدن وراء معناده محبوب جانبندن کلن بلالرك لذات روحانیه سندن بی خبر وانجق ظاهرین اولان مفتی زمان اول محبوبك موجب حرمان اولیوب سبب سعادت دارین اولان عشقندن ومایهٔ شادیٔ ابدی اولان درد وبلاوغمندن بنی منع ایدرسن لکن بن سنی معذور طوتارمکه (من لم یذق لم یعرف) دروسن اول محبوبك لذت عشقنی وانوار تجلیٔ ذاتنی کورممشسن

﴿ زین سرزنش که کرد ترادوست حافظا * بیش ازکلیم خویش مکر پا کشیده ﴾

بوطعندنکه سکا دوست ایلدی ای حافظ وار ایسه ایاغکی کندو کلیمکدن زیاده اوزاتمشسن (مفردات) (زین) بوندن (سرزنش) باشه اورمقلق (کرد) ایلدی (دوست) م (حافظ) م (الف) ندائیه (بیش) زیاده (از) من (کلیم) م (خویش) کندی (مکر) واراسه (پا) ایاق (کشیده) چکمشسن (معنای اشارتی ای حافظ سکاده اول محبوبك طعن وتوبیخ ایلمسی وار ایسه سندن حد شرعدن خارج برحرکت ناهموار ظاهر اولمشدر یاخود نامحرمه اسرار عشق کشف واقع اولمشدر زیرا هرکیم اسرار عشقی اوکردیلراغزنه مهر اوردیلر یاخود بی ادب الطف خدادن محرومدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای ازفروغ رویت روشن چراغ دیده * مانندچشم مستت چشم جهان ندیده ﴾

ای محبوب سنك یوزك ضیاسندن کوزمز چراغی روشندر سنك مست چشمك مثلنی جهان خلقنك کوزی کورممشدر (مفردات) (ای) حرف ندا منادی محذوف (از) من (فروغ) ضیا (روی) یوز (ترا) سنك (روشن) م (چراغ) م (دیده) کوز (مانند) مثل (چشم) کوز (مست) م (ترا) سنك (چشم) کوز (جهان) م (ندیده) کورمش (معنای اشارتی) ای محبوب سنك تجلیٔ انوار ذاتکدن دیدهٔ بصیرتمز چراغی روشن ومنوردر (لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار) سرنجه سنك عالمدن مستغنی اولان ذات بیچونکك مثلنی جهان خلقنك کوزی کورممشدر

﴿ همچون تو نازنینی سرتاپا لطافت * گیتی نشان نداده ایزد نیافریده ﴾

باشدن ایاغه لطافت سنك کبی برنازنینی جهان نشان ویرممشدر وخدا خلق ایلممشدر

﴿ مفردات ﴾

(برقصد خون عشاق ابرووچشم مستت * کااین کین کشاده کاه آن کمان کشیده) قصد خون مصدرك مفعولنه اضافتیدر عشاقه اضافت لامیه درچشم مست بیانیه * محصول بیت * خون عشاقه قصدایچون سنك ابروکاه چشم مستك بوصواچمش یعنی یوصوقورمش وکاه ابرولرك کمان چکمش یعنی عشاق قتلیچون هربریسی برسبب پیدا ایلمش بیتده لف ونشر وصنعت اشتقاق رعایت ایلمش (تاکی کبوتردل چون مرغ نیم بسمل * ازززخم تیر حجرت درخاك وخون طپیده) تا انتهای غایت ایچون کی قچن دیمکدر ایکیسنك مؤداسی قچنه دك دیمکدر مریده الی متی کبی کبوتر دل بیانیه مرغ نیم بسملدبولهدرنیم بسمل یارم بوغزلنمش زیرا بسمل کردن بوغزلقدر چون مرغ نیم بسمل مصراع ثانی به مرهوندر زخم تیر حجرت لامیه لر درشول یای که کریشی النده قدنصکره چنبر کبی ایکی باشی بریره جمع اولور اکا چرخ دیرلر طپیده طپیش دیمکدر * محصول بیت * نیچه یه دك کوکل کبوتری مرغ نیم بسمل کبی کان ابروك زخمندن طپراغه قان ایچنده طپیش اوله یعنی نیچه یه دك آلودهٔ خاك وخون اوله مرغ نیم بسمل کبی بنم کبوتردلم سنك ابروزك تیرندن (ازسوز سینه هردم دودم بسر برآید * چون عود چند باشم در آتش آرمیده) دودم میم معناده بسره مقیدر بسرم تعدیرنده برآید چیقار دیمکدر عود لغتده هراغاجه دیرلر وهندستان جانبندن کلن معهود اغاج که انکله تبخر ایدرلر یعنی اسبابی انکله توتوزدیررلر اکا دخی لغتده عود دیرلر بونده مراد بوعوددر آرمیده بونده ثابت وقرار ایدیجی معناسنه در باشم مقیددر باشم آرمیده تقدیرنده بیت سابقده طپیده باشد مقیداولدیغی کبی * محصول بیت * سوزسینه مدن هردم باشمه توتون چیقار عود کبی نیچه یه دك آتشده آرمیده اولم یعنی نیچه یه دك آتشده قرار ایدوب ثابت قدم اوله یم عود قاری کبی خواجه فراق جاناندن شکایت ایدر (کرزانکه رام کردد بخت رمیده بامن * هم زان دهن برآرم کام دل رمیده) کرزانکه اکر شویله که دیمکدر رام کردد رام مطیع ومنقاد معناسنه در کردد کاف عجمینك فتحیله اداور واوله دیمکدر صیرورت معناسنه کردیدبدن مشتق کهاصلنده دونمك معناسنه در نته که سابقا مفصل ذکری کچمشدر بخت رمیده بیانیه در بامن باحرف صله برآرم چیقاریرم یعنی تحصیل ایدرم کام دل رمیده لامیه وبیانیه درکام برآرمك مفعول صریحی رمیده اورکش * محصول بیت * اکر شویله که رام اوله بکا رمیده طالع یعنی طالعم بکایار اولورسه اول دهن جاناندن دل رمیده نك مرادینی حاصل ایدرم یعنی وحشی کوکلك مرادینی دهن جاناندن پیدا ایدرم دیمکدر

(مفردات) (همچو تو) سنك کبی (نازنینی) برنازلی محبوب (سرتاپا) باشدن ایاغه (لطافت) م (گیتی) جهان (نشان) م (نداده) ویرمش (ایزد) خدا (نیافریده) خلق ایلممشدر (معنای اشارتی) سنك کبی لطیف وحکیم جمیع لطف وقهری وجمیع افعالی سرتاپا حکمت ومصلحت وعباد الالهه جمله لطافت اوزره اولیجی برمحبوب نازنین ومستغنی عن العالمیندن جهان نشان ویرممشدر (لیس کمثله شیٔ) آیت کریمه‌سی سرنجه کنه ذات بیچونکك مثلنه خاق خداتعلق ایتممشدرکه محالاتدندر (لایعلم الله الا الله لافی الدنیا ولافی الاخرة)

﴿ برقصدخون عشاق ابرو وچشم مستت * کااین کین کشاده کاه آن کمان کشیده ﴾

عشاقك هلاکی قصدنه سنك ابروك ومست چشمك کاهی بو یصو آچمشدر کاه اول کمانی چکمشدر (مفرادت) (بر) علی (قصد) م (خون) قان (عشاق) م (ابرو) قاش (چشم) کوز (مست) م (ت) خطابیه (کاه) وقت (این) بو (کین) یصو (کشاده) آچمش (کاه) وقت (آن) اول (کمان) یای (کشیده) چکمش (معنای اشارتی) ای محبوب (موتوقبل ان تموتو) حدیث شریفی سرنجه سنك ذات بیچونکه وصلتنی مراد ایلدیکك عاشقلرك حقنده قضای ازلیك وشیوهٔ لم یزلیك انلری قتل ایدوب دینه ذات بیچونك وصلتنی کرم واحسان ایتمك ایچون تجلیٔ صفات وتجلیٔ ذاتك مقتضاسی کاهی نظر عنایتکله تجلیٔ جمالك پرده‌سن اچمشدر کاهی کمان قبض واستارك جکرن خون ایتمشدر

﴿ تاکی کبوتردلچون مرغ نیم بسمل * باشد زتیر هجرت درخاك وخون طپیده ﴾

نیچه‌یه‌دك کوکل کبوتری تمام بوغزلنمش مرغ کبی سنك هجرك تیرندن خاك وخونده طپیش اوله (مفردات) (تاکی) نیچه‌یه دك (کبوتر) کوکرجن (دل) کوکل (چون) مثل (مرغ) قوش (نیم بسمل) یارم بوغزلنمش (باشد) اوله (ز) من (تیر) اوق (هجر) م (ت) خطابیه (در) فی (خاك) طپراق (خون) قان (طپیده) طپیش (معنای اشارتی) ای محبوب کوکل کبوتری بوقبض واستارك النده یاری بوغازلنمش قوش کبی نیچه‌یه‌دك چارپنه وسنك هجرك تیرندن خاك وخون آراسنده نیچه برمضطرب اوله

﴿ ازسوزسینه هردم دودم بسر برآید * چون عود چند باشم در آتش آرمیده ﴾

سینه حرارتندن هردم توتون باشمه چیقار عود کبی نیچه برآتشده دکلمش اولم (مفردات) (از) من (سوز) حرارت (سینه) کوکس (هردم) هرنفس (دودم) بنم توتونم (بسر) باشه (برآید) چیقار (معنای اشارتی) ای محبوب فراقدن شرحه شرحه اولمش سینه حرارتندن هردم توتون باشمه چیقار سنك وصلتك اشتیاقیله عود کبی نیچه برغم والم آتشنده قرار ایلیم

﴿ کرآنکه رام کردد بخت رمیده بامن * هم زان دهان برآرم کام دل رمیده ﴾

اکر اندنکه اورکش بخت بکا رام اوله رمیده کوکلك مرادنی هم اول دهاندن

حاصل ایلرم (مفردات)(کر) اکر (زانکه) تدنکه (رام) مطیع (کرد د) اوله (بخت) م(رمیده) اورکش (بامن) بکا(هم زان دهان) هم اول اغزدن (برآرم) حاصل ایلرم (کام) مراد (دل رمیده) اورکش کوکل (معنای اشارتی) اکر توفیق ربانی وعنایت سبحانی یاراواوب فیض وتجلیات الهیه‌نك ظهوریله او یومش بختم او یانوب محجوب کوکلم انوار الهیه‌یه مستغرق اوله هم حقیقتده پریشان کوکلك مرادی اولان استغراق انوار تجلیات الهی ونفحات رحمانیه‌یی بنه انجق فیض وتوفیق خدا ایله حاصل ایلرم

میلی اکر ندارد باعارض توا برو * پیوسته ازچه باشد چون قد من خمیده

اکر سنك قاشك عارضکه رمیل طوتمزسه ابروك نه دن دائم بنم قدم کبی بوکلمش اوله (مفردات)(میل) م(یا) وحدتیه (اکرندارد) طوتمیه (با) ملابسه (عارض) یکاق (تو) سن (ابرو) قاش (پیوسته) دائم (ازچه) نه‌دن (باشد) اوله (چون قدمن) بنم بویم کبی (خمیده) بوکلمش (معنای اشارتی) اکرچه صفات الله ذات اللهك عینی دکلدر لکن ذاتدن جدا اولور غیریده دکلدر ای محبوب اکر سنك صفاتك ذاتکه اتصالی کلیسی اولمسه نه‌دن دائم تجلی ذاتکه دلیل وموصل اولوردی دردعشقله جان فدا ایدن عاشقك بیلی بوکلمسی وصلت محبوبه دلیل اولدیغی کبی

کر برلبم نهی لب یابم حیات باقی * آن دم که جان شیرین باشد بلب رسیده

اکر لبکی لبم اوزره قویه‌سن باقی حیات بولورم اول نفسکه جان شیرین لبه ایرشمش اوله (مفردات)(کر) اکر (برلبم) طوداغم اوزره (نهی) قویه‌سن (لب) دوداق (یابم) بولورم (حیات باقی) ابدی دیریلك (آن دم) اول نفس (جان) م(شیرین) طاتلو (باشد) اوله (بلب) دوداغه (رسید) ایرشمش (معنای اشارتی) اول نفسده که جان شیرین حالت نزعده ومرارهٔ مقدمات سکرات موته ایرشسه ای محبوب حقیقی اکر دریای رحمتك وقلزم لطف وعنایتك جوش ایدوب بو بندهٔ کینه که حبیبك محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم عشقنه جانب عزتکدن برسلامکله وبرتجلی انوار جمالکله ممنون ومکرم قیلوب نور ایمانله لقاء شریفکه واصل قیلارسك زنان مصر یوسف علیه السلامك جمالندن حیات ولذت بولوب قطع یدآچیلرین طویمدقلری کبی بندخی حیات باقی بولوب انوارجمالکه مستغرق اولمغله غمرات وسکرات موتدن امین اولورم

تاکی فروکذاری چون زلف خود دلم را * سرکشتهٔ وپریشان ای نورهردودیده

قچانه‌دك کندوزلفك کبی بنم کوکلمی اشاغه قورسن متحیر وپریشان ای هرایکی کوزمك نوری (مفردات)(تاکی) قچانه‌دك (فرو) اشاغی (کذاری) قورسن (چون) مثل (زلف) م(خود) کندی (دلم را) کوکلمی (سرکشتهٔ) متحیر (پریشان) م(ای نوری) م(هردو) هرایکی (دیده) کوز (معنای اشارتی) ای بنم لطیف ورحیم معبودم بو متحیر وپریشان کوکلمی کندی معرفت وانسیتك ایچون وخانهٔ انوار تجلیاتك

(میلی اکرندار دباعارض توابرو * پیوسته ازچه باشد چون قد من خمیده) میلی یا حرف تنکیر باعارض تو با حرف صله واضافت لامیه درابروند اردك فاعلی خمیده بوکلمش دیمکدر * محصول بیت * سنك ابروزك عارضکه اکرمیلی یوغیسه یعنی عارضکه مائل دکل ایسه دائما بنم قدم کبی نه‌دن خمیده‌در یعنی اول جانبه اکلمه‌دن رحاصلی ابروك اوجی عارض اوزرنده‌در (کر برلبم نهی اب یابم حیات باقی * آن دم که جان شیرین باشد بلب رسیده) * محصول بیت * اکر لبکی لبم اوزره قوسك حیات باقی بولورم اول وقت که جان شیرینم لبه ایرشمش اوله یعنی حالت نزعده لبکی اغزمه و برسك حیات ابدی بولورم (تاکی فروکذاری چون زلف خود دلم را * سرکشته وپریشان ای نورهردودیده) فروکذاری ترك ایدرسن دیمکدر مصراع ثانی‌یه مرهوندر * محصول بیت * نیجه‌یه‌دك کندی زلفك کبی کوکلمی سرکشته وپریشان قورسن یعنی ترك ایدوب اهمال ایلرسن ای ایکی کوزمك نوری یعنی کوکله هیچ مرحمت وشفقتك یوقدر مصراع اولك معناسی قچانه‌دك کندی زلفك کبی بنم کوکلی اشقنه قورسن دیمن معنایی قتی اشاغه قومش ومصراعك معناسی تانیجه اشاغه‌یه ایلیه‌سن کندی زلفکی کوکلم کبی دیمن چوق اشاغه‌یه قومش

اولمق

(دربای خار هجران افتاده درکشاکش * وزکلشن وصالت هرکزکلی نچیده) جائزدرکه پای خارهجرانه مضاف اوله پس پایدن مراد دیب اولور یعنی خارهجران هجران دیبنده وجائزدرکه خارهجران مؤخر مبتدا اودر پای مقدم خبراوله ایاغنده هجران دیکنی دیمك اوله افتاده دوشمش فاعلی دلمدردرحرف صله کشاکش چکمه چویرمه معناسنه درکلشن وصال بیانیه * محصول بیت * دلم خارهجران ایاغنده کشاکشده دوشمش یعنی هجران اضطرابنه دوشمش وسنك وصالك کلشنندن هرکز برکل دیوشرمش یعنی وصالکدن هرکز متمتع اولمیوب دائما هجرالك المزچکر دیمکدر

اولمق ایچون خلق وایجاد ایلش ایکن صفات متقابله‌لرك مقتضاسنجه (الله نور السموات والارض) آیت کریمه سی سرنجه ای ظاهرو باطن دیده لرمی منور قلیجی محبوبم قچانه‌دك بیچار کوکلی متحیرو پریشان قورسین

دربای خار هجران افتاده درکشاکش * وزکلشن وصالت هرکزکلی نچیده

ایاغنده هجران خاری اولمغله کوکلم الم واضطرابه دوشمشدر وسنك وصالك کلشنندن هرکز برکل دیرمشدر (مفردات)(در) فی (پای) ایاق (خار) دیکن (هجران) م(افتاده) دوشمش (درکشاکش) الم واضطرابه (ز) من (کلشن) ام (وصال) م(ت) خطابیه (هرکز) قطعا (کل) م(یا) وحدتیه (نچیده) دیرمش (معنای اشارتی) ای بنم معین وناصرا ولان ربم سنك توفیقکسز بیچاره وعاجز کوکلك متحیر وپریشان اولدیغین کور که سنك انوارقدسیه که هجرانه وحجابه باعث اولان ماسوی خاری کوکلم پابنی خراب ایدوب (ففروا الی الله) امرینه امتثاله قدرتدن عاجز اولمغله بدحال اولدیغندغایت الم واضطرابه دوشمشدر

مارا بضاعت اینست کردرمذاق افتد * درهای شعرحافظ بنویسی درجریده

بزم متاعمز بودر اکرسنك مذاقکه دوشرسه حافظك انجولره بکزر شعرنی دفتره یازه‌سن (مفردات)(مارا) بزه (بضاعت) متاع (اینست) بودر (کر) اکر (در) فی (مذاقت) ذوقکه (افتد) دوشرسه (درها) انجولر (شعر) م(حافظ) م(بنویسی) یازه‌سن (در) فی (جریده) دفتر (معنای اشارتی) ای سالك قرداش بزم متاعمز وسرمایه‌مز بوبله درکاه حقده تضرع وابتهال الهه نیاز واظهار عجز واحتیاج جمله لابه وجان کدازلقدر اکر سنك دخی لذت مناجاتدن وعجز واحتیاج جمله عرض حاجاتدن ذوقك وار ایسه حافظك الساني غیبله انجولر کبی نظم ایلدیکی شعر صورتنده اسرارلدنیه‌لرنی جریدهٔ قلبکه یازوب ذوق روحانیت کسب ایدسن

کردست من نکیری باخواجه باز کویم * کزعاشقان مسکین دل برده بدیده

اکربنم الی طوتیه‌سن افندی‌یه کیرو دیرمکه دیده ایله مسکین عاشقلردن کوکل ایلتمشسن (مفردات)(کر) اکر (دست) ال (من) بن (نکیری) طوتمیه‌سن (باخواجه) افندیه (باز) کیرو (کویم) دیرم (ز) من (عاشقان) م(مسکین) م(دل) کوکل (برده) ایلتمشسن (بدیده) کوزایله (معنای اشارتی) ای وارث محمدی اولان پیرروشن ضمیر سندخی بن عاجز مسکینك الني طوتوب راه حقده بکا عون ونصرت ایلز ایسن سندن خواجهٔ عالم صلی الله تعالی علیه وسلمه شکوا ایدرمکه بو مسکین عاشقلرك احوال پریشانی کوروب وبیاورایکن نه کوکل بارد می ایتیوب بزدن کوکل ایلتمشسن وبزه التفات ایتمشسن دیو بودخی آثار اضطرابدر معذوردر

وله ایضا

خنك نسیم معنبر شمامهٔ دلخواه * که درهوای تو برخاست بامدادبکاه

بختلو کوکل ایستیجی عنبرایجداو نسیم که سنك هواکده صباح ایرکن اسدی

یعنی وصالکدن هرکز متمتع اولمیوب دائما هجرالك المزچکر دیمکدر (مارا بضاعت اینست کردرمذاق افتد * درهای شعرحافظ بنویس درجریده) بضاعت سرمایه درهای شعرحافظ بیانیه ولامیه‌در کردرمذاق افتد مصراع ثانی‌یه مرهون جریده یدراو جنکدر مشهور اولمز بلکه ایکی جانبدن اوقونمق قابلدر * محصول بیت * بزم سرمایه‌مز بوشعر آبداردر اکر مذاقکه دوشرسه یعنی ذوق ایدرسك حافظك جواهرشعرینی جریده‌یه یاز حاصلی بزم سرمایه‌مز نظم کلامدر اکرحظ ایدرسك حافظك نظمی درلرینی مجموعه‌که یازوب ازبرله خواجه متکلمدن غایبه التفات ایوردی (کردست من نکیری باخواجه بازکویم * کزعاشقان مسکین دل برده بدیده) * محصول بیت * اکر بنم الم طوتمزسك یعنی بکامعین وظهیراولمزسك وزیراعظمه شکایت ایدرمکه مسکین عاشقلردن کوکللرینی چشم فتانله ایلتمشسن یعنی کوکللرینی آلمشسن بوغزل یازلدیغی اولان دیوانلرده بولنمدی لکن شارحلریازمشلر اوجهتدن انلره تقلیدایله یازدق اکرچه که خواجه‌نك کلامنه بکزمز (وله ایضا) (خنك نسیم معنبر شمامهٔ دلخواه * درهوای تو برخاست بامدادبکاه) خنك لفظ مشترکدر مبارك وصوغوق بیننده بونده ایهام طریقیله مذکوردر نسیم بویدن تجرید اولنمشدر معنبراسم مفعولدر دحرج بابندن شمامه بونده بوی معناسنه در دلخواه وصف ترکیبیدر خواهیدندن کوکل دیلیجی نسنه یعنی شول نسنه که آنی کوکل دیلر نسیم معنبر شمامهٔ دلخواه اضافتلری بیانیه‌لردر که حرف رابط صفت ویاحرف تعلیل هوای تو مصدرك مفعولنه اضافتیدر برخاست قالقدی یعنی ظاهر وهویدا اولدی بامداد وبامدادان ایرته معناسنه در بکاه بو لفظی انجام بای عجمینك فتحی وکاف عجمیله اوقورلر وروملر بای عربیله ایرکن معناسنه بامداد بکاه ایرته ایرکن معناسنه‌در * محصول بیت * کوکل دیلیجی معنبر قوقولی نسیم قوتلیدر یعنی میموندر که سنك محبتکده ایرته ایرکن پیدا اولدی یعنی هواوآرزوکده ایرته ایرکن اسن نسیم قوتلی وهمایوندر حاصلی بواوصافله متصف اولان نسیم بختلو وسعادتلو نسیمدر

(دلیل راه‌شرای طائر خجسته لقا * که دیده آب شد ازشوق خاك آن درگاه) دلیل راه اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر شوشینك فعجله فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر عربجه کن دیرل طائر بونده جانانله کندی بیننده واسطه اولاندر پیك وکبوتر کبی خجسته لقا

وصف ترکیبیدر مبارك صورتلی دیمکدر که حرف تعلیل دیده مبتدأ آب شد خبری شوق خاك اضافتی مصدرك مفعولنه در آن در گاهه اضافت لامیه * محصول بیت * ای مبارك لقالی طائر بزه یول قولاغوزی اول زیرا گوز مزاریدی صو اولدی جانان در گاهنك طپراغی شوقندن یعنی اول جانبدن برخبرانتظارنده گوزلر مز درت او لدی دیمکدر حاصلی طائردن جانان قبلندن برمسرت خبرینی طلب ایدر یعنی جانان جانبندن اجازت وار ایسه بزه دلیل اول اول جانبه که شوقندن دیده‌مز اریوب صو اولدی (یاد شخص زارم که غرق خون دلست * هلال راز کنار شفق کنند نگاه) یاد شخص زارم باحرف مصاحبت واضافتلری لامیه وبیانیه در یادا کمقدرذکر معناسنه در شخصدن مراد وجودیدر وزار آرق معناسنه در که غرق خون دلست که حرف رابط صفت واضافتلری لامیه‌لردر هلال‌را را ادات مفعول در کنار افق بیانیه کنند بونده فعل مضارع جمع غائب وفعل امر جمع غائب معناسنه محتملدر یعنی ایلرلر وایلسونلر معناسنه نگاه بونده نظر معناسنه در * محصول بیت * بنم آرق تنم ذکریله که خون دله غرقدر شفق کنارندن هلاله نظر ایلرلر ویا ایلسونلر یعنی بنم خون دله مستغرق آرق تنم گورمك استینلر شفق کنارندن هلاله نظر ایلسونلر کندو بی هلاله وخون دلنی شفقه تشبیه ایلش شفق یرینه افق یازانلر تشبیهدن غافل اولمشلر (بعشق روی نوروزی که ازجهان بروم * زتربتم بدمدسرخ گل بجای گیاه) * محصول بیت * سنك رویك عشقیله برگونکه جهاندن گیدم بنم قبرمدن یشل اوت یرینه قزل گل بتر زیراسنك رویك گلدر

(مفردات) (خنك) بختلو (نسیم) صبایلی (معنبرشمامه) عنبرایجه‌لو (دلخواه) کوکل ایستیجی (در) فی (هوا) محبت (تو) سن (برخاست) قالقدی (بامدادبگاه) صباح وقتی (معنای اشارتی) بختلو وسعادتلو کوکل طلب ایدیجی مسك وعنبردن لطیف ریحان رایحه او نفحات الهی وفیوضات ربانی بحمدالله سنك محبتك بوانده جناب قدسك جانبندن بنم سعادتلی وروضهٔ قلبمه حیات بخش اولان نسیم صبا کبی وقت صباحده وسحرگاهده طهوروهبوب ایلیوب حیات سرمدو بهجت ونضرت اسرار معرفت بخش واحسان ایلدی

﴿ دلیل راه شوای طائر خجسته لقا * که دیده آب شدازشوق خاك آن درگاه ﴾

دلیل راه اول ای مبارك صورتلو طائر که اول درگاه خاکی شوقندن چشمم آب اولدی (مفردات) (دلیل) م (راه) یول (شو) اول (طائر) قوش (خجسته) مبارك (لقا) صورت (دیده) گوز (آب شد) صو اولدی (از) من (شوق) م (خاك) طپراق (آن) اول (درگاه) م (معنای اشارتی) ای مبارك لقالو طائر فیض الهی ومرغ نفحات رحمانی بودهشت آباد اولان راه عشقده بزه دلیل اولکه اول درگاه عزتك خاکی الوجود وارباب شهود اولان انبیا واولیالرینك دیداری شوقندن کثرت بکا ایله چشمم منبع آب روان اولدی

﴿ یاد شخص نزارم که غرق خون دلست * هلال راز کنارافق کنند نگاه ﴾

بنم لاغر جسمم یادنه که خون دله غرقدرافق کنارندن هلاله نظر ایدرلر (مفردات) (با) للملابسه (یاد) ذکر (شخص) جسم (نزار) ضعیف (م) بنم (غرق) م (خون) قان (دل) کوکل (است) در (هلال‌را) آیك هلالنه (ز) من (کنار) م (افق) کوك کناری (کنند) ایدرلر (نگاه) نظر (معنای اشارتی) بوخطرناك اولان راه عشقك صعوبت ومشکلاتندن افق وسما کنارنده کورینن حیرت شفقه غرق اولمش هلال قمر کبی صدهزار گونه ریاضات ومجاهدات ایله بنم لاغر وضعیف وجودم چشممدن روان اولان خون دله غرق اولمغله انبیا واولیالردن استمداده محتاجدر

﴿ زشوق روی نوروزی که ازجهان بروم * زتربتم بدمد سرخ گل بجای گیاه ﴾

سنك یوزك شوقندن شول گونکه جهاندن گیدم بنم قبرمدن اوت یرینه قرمزی گل بتر (مفردات) (ز) من (شوق) م (روی) یوز (تو) سن (روزی) برگون (از جهان) م (بروم) گیدم (ز) من (تربتم) طپراغمدن (بدمد) بتر (سرخ گل) قرمزی گل (بجای گیاه) اوت یرنه (معنای اشارتی) ای محبوب شول گونکه سنك شوقکدن وآرزوی لقای جمالکدن بوجهاندن گیدم بنم قبرمدن اوت یرنه قرمزی گل بتریعنی سینهٔ بی کینه‌مده تجلیات انوارذات الهیه‌دن حاصل اولان بوقدر آثارعشق وبوقدر نشئهٔ اسرار معرفةالله بعد الموت دخی ظاهر اولوب اهل دل اولانلره نمایاندر

(منم که بی تونفس میزنم زهی خجلت * مگر توعفوکنی ورنه چیست عذر گناه) * محصول بیت * بنم که سنسز نفس اوروزم یعنی دیری گزرم زهی خجلت یعنی عجب شرمندەلك که سنك فراقکده صاغ گزرم گناهمی مگرسن عفوایلیه‌سن یوخسه عذر گناهندر یعنی مگرسن گناهمی عفوایلیه‌سن یوخسه بند، تقصیرات وگناهه عذر یوقدر دیمکدر حاصلی سنسز صاغ اولمق عظیم گناهدر

(زدوستان توآموخت درطریقت مهر * سپیده‌دم که هواچاك زدشمار سیاه) شمار سیاه‌یا بیدشمار کوده‌یه یقین لباس یعنی ایچ لباسی کوملك وزیبون وغیریسی ودثاراوست لباسی فراجه وکورك کبی * محصول بیت * محبت طریقنده سنك دوستلرکدن اوگرندی صباح وقتنده که هواسیاه لباسنی چاك ایلدی یعنی هوا گیجه‌نك سیاه لباسنی چاك ایلمکی طریق محبتده سنك دوستلرکدن اوگرندی حاصلی سنك دوستلرك عشق ومحبت غلبه‌سندن جامه‌سنی چاك ایلدیکی هواگوردی که گیجه‌نك سیاه لباسنی وقت صباحده چاك ایلیوب عالمی بیاض ایلدی مجموع بیتك معناسی سنك دوستلرکدن اوگرندی محبت طریقنده طاك یری اغاردیغی وقت که هوا سیاه شعارینی چاك ایلدی دینلر بیتك معناسی عجب ایهامله چاك ایلشلر (مده بخاطر نازك ملالت ازمن زود * که حافظ‌تو خود این لحظه گفت بسم الله) * محصول بیت * نازك خاطرکه بندن تیز ملالت ویرمه یعنی بندن فوری اوصانمه حاصلی سکا چوق شکایتدن تیز طارلمه یعنی بیحضور اولمه زیراسنك حافظك خود بولحظه ده بسم الله دیدی یعنی شکایتده هنوز باشلادی اوصانجق وقت اولمدی ایمدی صبر ایله که بلای هجرانی تمام سکا ادا ایلسون مصراع اولده زود یرینه راه یازان بیتك معناسنه یول بولمامش ومصراع ثانینك معناسنی که سنك حافظك خود بولحظه بسم الله دیدی یعنی جمیع امرکه مطیعم دیبن بیتك امرینده اطاعت ایلمش وله ایضا (درسرای مغان رفته بود وآب زده * نشسته پیر وصلایی بشیخ وشاب زده) * محصول بیت * مغانك سرایی قپوسی سپورلمش وصولنمش ایدی یعنی میخانه

﴿ منم که بی تونفس میزنم زهی خجلت * مگرتوعفوکنی ورنه چیست عذر گناه ﴾

بنم که سنسز نفس اورورم زهی خجلت مگرسن عفوایده‌سن یوخسه عذر گناهندر (مفردات) (منم) بنم (بی‌تو) سنسز (نفس) م (میزنم) اورورم (زهی) عجب (خجلت) م (مگر) م (تو) سن (عفو) م (کنی) ایده‌سن (ورنه) یوخسه (چیست) ندر (عذر گناه) م (معنای اشارتی) ملوهیت ومکان قربیت صاحبی اهل اللهلر عندنده خانهٔ تجلیٔ الهی اولان قلبه ماسوی اللهدن برخاطره گلمك وبرنفس توجهدن جدا اولمق منزلهٔ ارتداد وامارهٔ ابعاددر انکیچون ای محبوب بندخی سنسز برنفس اورسم عجیب خجالتده وزیاده ندامتده اواورم مگرسن کرمکدن عفوایده‌سن یوخسه بوعظیم گناهه عذرطلبنده نه فائده واردر

﴿ زدوستان توآموخت درطریقت مهر * سپیده‌دم که هواچاك زدشمارسیاه ﴾

سنك دوستلرکدن اوگرندی محبت طریقنده، طاك یری اغاردیغی وقتکه هوا سیاه شعارنی چاك ایلدی (مفردات) (ز) من (دوستان) م (تو) سن (آموخت) اوگرندی (در) فی (طریقت) م (مهر) محبت (سپیده‌دم) طاك یری اغارمق (هوا) م (چاك) یرتق (زد) اوردی (شعار) ملاصق وبقاسنزتون‌شوب (سیاه) م (معنای اشارتی) عشق ومهر فی‌الله یولنده جان بذل ایلیوب دائما سنك انوار ذات بیچونکه مستغرق اولان دوستلرکدن اوگرندی طاك یری اغاردیغی وقتکه هوا کندوینی احاطه ایلین سیاه لباسنی چاك ایلدی تنکیم اهل اللهك منبع انوار الهی اولان قلوب انوارلرنی حجاب بشریت احاطه ایلش ایکن عشق ومحبت الهی لباس بشریتلرین چاك ایلیوب انوار تجلیٔ ظاهر ایلشلردر

﴿ مده بخاطر نازك ملالت ازمن راه * که حافظ‌تو خود این لحظه گفت بسم الله ﴾

نازك خاطرکه بندن ملالته یول ویرمه که سنك حافظك خود بولحظه بسم الله دیدی (مفردات) (مده) ویرمه (با) للملابسه (خاطر) م (نازك) م (ملالت) م (ازمن) بندن (راه) یول (حافظ) م (تو) سن (خود) کندو (این لحظه) بووقت (گفت) دیدی (بسم الله) م (معنای اشارتی) ای محبوب کرمکله بزدن نظر عنایتکی ولطف واحسانکی قطع ایلمه که راه عشقکده سنك حافظك نفس وهوادن ال چکوب سنك جمیع امرکه مطیع وجانب عزتکدن گلان اضف وقهرك کلیسنه راضی اولمشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ درسرای مغان رفته بودوآب زده * نشسته پیروصلایی بشیخ وشاب زده ﴾

مغلرك اوینك قپوسی سپورلمش وصولنمش ایدی پیراوطورمش قوجه‌یه وگنجه صلا اورمش (مفردات) (در) قپو (سرای) او یعنی میخانه (مغان) کافرلر یعنی ساتر اسرارالله اولانلر (رفته) سپورلمش (بود) ایدی (آب) صو (زده) اورلمش (نشسته) اوطورمش (پیر) باباز (صلایی) برندا (با) للملابسه (شیخ) قوجه (شاب) گنج (زده) اورمش (معنای اشارتی) یعنی کامل ومکمل مؤید من عندالله وساتر اسرارالله اولان مرشد کاملك ظاهری وباطنی

سپورلمش وصولنمش ایدی یعنی میخانه قپوسنی پاك ولطیف گوردم پیر مغانده اوطورمش وپیروجوانه باده‌یه صلا اورمش یعنی باده ایچمکه صلا ایلش شیخ قوجه‌یه وشاب جوانه دیرلر

(سبو کشان همه در بند کیش بسته کر * ولی زترك كله چتر بر سحاب زده) سبو کشان وصف ترکیبیدر دستی چکیجی یعنی طاشیجی همه ادات تأکید بندکی یا حرف مصدر قوللق دیمکدر روشین ضمیر پیره راجعدر بسته کر قوشق بغلش یعنی بل بغلمش ولی

ادات اضراب ترك كله لامیه چتر سابقا مذکور اولان کولکه لکدر که سلاطین اوزره طوتارلر سحاب بولود * محصول بیت * سبو کشلر و باده نوشلر جمیعا پیرك بنده لکنده خدمته بل بغلمشلر یعنی هپ خدمتکارلریدر اما پیر کلاهی ترکندن سحاب اوزره چتر اورلمش یعنی پیرمغان زیاده رفعت مرتبه ده ایدیکه چتری سحابدن بوجه ایدی (فروغ جام وقدح نور ماه پوشیده * عذار مغبچکان راه آفتاب زده) فروغ جام لامیه نور ماهده بو یله در عذار مغبچکان ده * محصول بیت * پیر مذکورك جام وقدحنك ضیاسی صفای باده ایله نور ماهی ستر ایلمش ومیخانه ده اولان مغبچه لرك عذاری آفتابك یولن اورمشلر یعنی صفای عذارلری آفتابك ضیاسنه غالب اولمش حاصلی باده سی وساقیلری صاف ونور بخشدر (زناز وعربدهٔ ساقیان شیرینکار * شکر شکسته سمن ریخته رباب زده) عربده سر خوش غوغاسنه دیرلر شیرینکار کاف عجمیله شیرینجی دیمکدر * محصول بیت * پیر مغانك مجلسك بیان ایدر شیرینکار ساقیلرك ناز وعربده سندن مجلسده شکر شکسته اولمش وسمن دوکلمش ورباب چالنمش حاصلی ساقیلرك عربده سندن مجلس پریشان طور اولمش (عروس بخت دران حجله با هزاران ناز * شکسته وسمه و بر زلف مشکناب زده) بعض نسخه ده کشیده وسمه و برك کل کلاب زده عروس بخت باید در حجله دن مراد سرای مغاندر شکسته وسمه دن مراد راستق طاشنی وما زوسنی سحق ایدوب قاشنه چکمکدر نته که بعض نسخه ده کشیده واقعدر زلف مضاف اولمقده جائز اولمقده ولکل وجهة * محصول بیت * طالع کانی اول حجله ده بیك نازایله وسمه یی کسر ایلیوب قاشلرینه چکمش وزلفنه مشکناب اورمش اول شکست ایلدیکی وسمه یی حاصل عروس بخت کمال حسنله اراسته وپیراسته ایدی بونك کبی کلام وکنایه ادعائی دیرلر مقصود طالعندن غرض رضادر یعنی طالعمزك ایلکی وار ایدی دیمکدر برك کل اوزره کلاب اورمقدن مراد کل یپراغی کبی رخنی درلتمکدر که دری کلابه تشبیه ایدرلر ورخی برك کله تأمل

کلی علاقهٔ ماسوی اللهدن پاك اولوب علوم لدنیهٔ رحمانیه ایله محلی اولمشدر انکیچون مسند ارشاده اوطوروب عشق ومعرفة الله تحصیل ایچون ناسه شیخ وشابه دعوت صلاة وتبلیغ احکام الله بیورمشدر

﴿ سبو کشان همه دربند کیش بسته کر * ولی زترك كله چتر بر سحاب زده ﴾

جمیع سبو کشلرك بنده لکنه کر باغلشلر لکن کلاهی ترکندن سحاب اوزره چتر اورمش (مفردات) (سبو کشان) شراب دستیسنی چکیجیلر (همه) جمله سی (در) فی (بندکی) قوللق (ش) انك (بسته) باغلمش (کر) قوشاق (ولی) لکن (ز) من (ترك) م (کلاه) م (چتر) چادر (برسحاب) بولت اوزره (زده) اورمش (معنای اشارتی) صدق واخلاص ایله سعی ومجاهده ایدوب شراب عشقی نوش ایلین ولذت روحانیت بولان عشاقك کلیسی انك بنده لکنه بیل باغلشلر لکن اول مرشد دخی ابراهیم ادهم کبی تاج وتختی وجاه دنیایی ترك ایتدیکیچون عند الله قدر عالی ومرتبه سامی بولمشدر

﴿ فروغ جام وقدح نور ماه پوشیده * عذار مغبچکان راه آفتاب زده ﴾

جام وقدحك ضیاسی ماهك نورنی ستر ایلمشدر مغبچه لرك یاکاغی آفتابك یولن اورمشدر (مفردات) (فروغ) ضیا (جام وقدح) م (نور) م (ماه) آی (پوشیده) اورتمش (عذار) یکاق (مغبچکان) کافر چوجقلری (راه) یول (آفتاب) کونش (زده) اورمش (معنای اشارتی) (ان لله عبادا قلوبهم انور من الشمس) خبری سرنجه عارف باللهلرك محل فیض وتجلی الهی اولان قلوب انورلرینك ضیاسی قمرك بلکه شمسك نوری اوزره غالب اولمشدر واطفال الله اولان نازنین خدالرك موروث پیغمبری اولان عذار وجبهه لری نوری آفتابك نورنی ستر ونایاب ایلمشدر

﴿ زناز وعربدهٔ شاهدان شیرینکار * شکر شکسته وکل ریخته رباب زده ﴾

شیرینکار محبوبلرك نازو عربده سندن شکر صنمش وکل دوکلمش رباب اوریلمش (مفردات) (ز) من (ناز) م (عربده) جنك (شاهدان) محبوبلر (شیرین) لطیف (کار) م (شکر) م (شکسته) قیرلمش (کل) م (ریخته) دوکلمش (رباب) کمانه (زده) اورمش (معنای اشارتی) (وجادلهم بالتی هی احسن) آیت کریمه سی سرنجه حالا وقالا ظاهرا وباطنا اثر رسول الله علیه السلام اتباع واقتفا ایلین افعال پسندیده صاحبی محبوبان درکاه الهیلرك معارف الهیه وجدال شرعیه یالرندن صد هزار فصاحت وبلاغت اهللری شکسته ونیجه اظهار کمالاته محبوب القاوباق دعواسی ایلین مدعیلرك آبرولری ریخته ونیجه عظمت فروش اولان واعظ شحنه شناسلر مبهوت ودمبسته اولمشلردر

﴿ عروس بخت دران حجله باهزاران ناز * شکفته کشته وبرك کل کلاب زده ﴾

﴿ بخت ﴾

(کرفته ساغر عشرت فرشتهٔ رحمت * زجرعه بر رخ حور و پری کلاب زده) کرفته ها حرف ترتب طوتوب دیمکدر ساغر عشرت بیانیه وکرفته نك مفعول صریحی فرشتهٔ رحمت فاعل کرفته و بیانیه مراد بونده فرشتهٔ رحمتدن ساقیٔ پیرمغاندر زجرعه تقدیری زجرعهٔ ساغر عشرتدر رخ حور وپری اضافتلری لامیه لردر * محصول بیت * فرشتهٔ رحمت عشرت ساغرینی طوتوب جرعه سندن

حور وپری کبی محبوبلرك یوزینه کلاب اورمش یعنی یوزلرین درلتمش حاصلی ساقیٔ جانان یعنی پیرمغانك ساقیسی ساغر عشرتی پیردن طوتوب جرعه سنده حوروش و پری پیکر محبوبلری انك شدت حیاسندن درلتمش زیرا حرارت خمر البته درلر خصوصا که پیرمغانه مخصوص اوله که اول دائما کزیده وچکیده سندن ایچر (سلام کردم و بامن بروی خندان کفت * که ای خمار کش مفلس شراب زده) با حرف صله بروی خندان با حرف مصاحبت واضافت بیانیه در کفت فاعلی تحتنده پیره راجع ضمیر وبونده صکره ایکی بیت دخی مقول پیردر که حرف رابط مقول قولدر ای حرف ندا خمارکش وصف ترکیبیدر مخموراق چکیجی معناسنه واضافتلری بیانیه لر در مفلس بونده فقیر معناسنه شراب زده شدت خماردن کنایتدر شراب اورمش دیمکدر شینك وسینك اضافتلرندن یای بطنی متولددر * محصول بیت * پیره سلام ویردم بیرده بکا کولر یوزایله دیدی ای مخموراق چکیجی شراب زده مفلس (که این کند که تو کردی بضعف همت ورأی * زکنج خانه شده خیمه بر خراب زده) که بونده اسمدر کیم معناسنه وایکنجی که حرف بیان بضعف همت ورأی ایکی فعله بیله متعلق اولمغه قابل کنج خانه فتح کاف عجمیله خزینه معناسنه در وجائزدر که ضم کاف عربیله مضاف اوله یعنی خانه بوجاغی شده ها حرف ترتب خیمه زده نك مفعول صریحی و برخراب غیر صریحی تقدیری برجای خراب دیمکدر * محصول بیت * کیم بونی ایلرکه سن ایلدك ضعف همت ورأیله خزینه دن خانه بوجغندن کیدوب خیمه یی خراب یره قوردك یعنی وصال جانان میسر اوله جق یری قویوب اولمیجق یرده توطن چادرین قوردك حاصلی وصال جانان بیانلرده بولنمز آنی بیانلرده ارامه مصراع ثانینك معناسی اوخزینه سندن کتمش اولاسن خراب اوزره چادر اورمش دیمن غریب تصور معنی بیورمشکه آنجق کندی اکار وکنج خانه دن کتمش خرابده چادر قورمش دیمن عجب ربط کلامه مالکدر

بخت کلینی اول حجله ده هزاران نازله مسرور اولمش وعذارنه کلاب اورمش (مفردات) (عروس) کلین (بخت) م (دران حجله) اول کردك کیجه سی حجابنده (باهزاران) بیك بیك (ناز) م (شکفته) اچلمش (کشته) اولمش (بر) علی (برك کل) کل یپراغی (کلاب) کل صویی (زده) اورمش (معنای اشارتی) (اولیائی تحت قبابی لا یعرفهم غیری) حدیث قدسیسی سرنجه قباب عزنده مستور وکمال انس وقربیتده مستغرق انوار جمال الله اولمغه بختی کشاد اولان مقبول درکاه عزت حضور رب العالمینده صد هزاران آداب وحجابلرله ناز واستغنا اوزره مسرور و (سیماهم فی وجوههم من اثر السجود) آیت کریمه سی سرنجه آثار قربیت وسرورلری سیمالری اوزره ظاهر اولمشدر

﴿ کرفته ساغر عشرت فرشتهٔ رحمت * زجرعه بر رخ حور وپری کلاب زده ﴾

رحمت فرشته سی عشرت ساغرنی طوتمش جرعه دن حور وپرینك یوزنه کلاب اورمش (مفردات) (کرفته) طوتمش (ساغر عشرت) م (فرشته) ملك (رحمت) م (ز) من (جرعه) م (بر) علی (رخ) یکاق (حور) م (پری) م (کلاب) م (زده) اورمش (معنای اشارتی) (وسقاهم ربهم شرابا طهورا) آیت کریمه سی سرنجه اول جنت عرفانه داخل اولان اولیاء عارف باللهلرك مجلس عشرت بهشت آسالرنده ملائکهٔ رحمت واسطه سیله حضرت الله ده اولیاء الله ایچون اعداد اولنان شراب عشق ومعرفة اللهی فیض وبخشش ایلمشدر که انك جرعه سندن حوری وپریلر دخی بر آثار جمیله ایر یشوب انلره مشتاق اولمشلردر

﴿ سلام کردم وبامن بروی خندان کفت * که ای خمار کش مفلس شراب زده ﴾

اول عارف باللهه سلام ویردم وبکا کولر یوزله دیدی که ای شرابه اورلمش مفلس خمار کش (مفردات) (سلام) م (کردم) ایلدم (بامن) بکا (بروی خندان) کولر یوزله (کفت) دیدی (خمار کش) شراب سکرنی چکیجی (مفلس) م (شراب زده) شرابه اورلمش (معنای اشارتی) بنده دخی اول عارف باللهه سلام وروب وزمام اختیارم تسلیم ایدوب انلردن فیض وهمت طلب ایلدم بکا کولر یوزله مقتضای خلق عظیملرنجه شفقت ایدوب دیدیکه (وشما حرامان علی اهل الله) حدیث شریفی سرنجه ای شراب معرفة اللهك آرزو واشتیاقیله مفلس اداره نك اختیار ایدوب شراب الهیه نك مستلکین چکیجی طالب صادق

﴿ که این کند که تو کردی بضعف همت ورأی * زکنج خانه شده خیمه در خراب زده ﴾

بونی کیم ایلر که سن ایلدك همت ورأی ضعفیله کنج خانه دن کتمش خرابده چادر قورمش (مفردات) (که) کیم (این) بونی (کند) ایدر (تو) سن (کردی) ایلدك (با) الصاق بعد (ضعف) م (همت) م (رأی) م (ز) من (کنج خانه) خزینه اوی (شده) کتمش (خیمه) چادر (در) فی (خراب) م (زده) اورمش (معنای اشارتی) هنوز قوت روحانیت وکشف انوار معرفت اولمقسزین همت ورأیك ضعفیله بونی کیم ایلر سن ایلشسنکه نفسك مشتهاسی اولان دولت خانه لرینی ترك ایدوب صورت ملکتك خرابنی چادرنی

(وصال دولت بیدار ترسمت ندهند * که خفته تو در آغوش بخت خواب زده) وصال دولت اضافتی مصدرك مفعولنه در و بیداره اضافت بیانیه در وصال دولت بیدار جانان وصالیدر ترسمت تامعناده ندهند مقیددر ندهندت تقدیرنده که حرف تعلیل خفته فعل ماضیدن برقسمدر همزه حرف توسل ویاضمیر خطاب تومافبلنده کی یای خطابی تأکید ایدر آغوش قوجق بخته اضافت لامیه وخواب زده بیانیه * محصول بیت * بوبیتده مقول قول پیردر قورقرمکه سکا دولت بیدار وصالنی ویرمیه‌لر زیرا خواب آلود بختك

قوجاغنده یاتمش اویومش سن یعنی مادامکه طالعك خوابده در سکا وصال دولت جانان میسر اولمز حاصلی بختك بیدار اولنجه سکا مراداك ویرمز زیرا خوابنا کدن عون ونصرت متصور اولمز (فلك جنیبه کش شاه نصرت الدین است * بیابین ملکش دست در رکاب زده) جنیبه یدك آتی که اکا براو کنجه چکلور جنیبه کش وصف ترکیبیدر یدك چکیجی یعنی یدکجی شاهه اضافت لامیه درو شاهك مابعدنه بیانیه دست در رکاب زده اوزنکی سنی طوتمش دیمکدر عادتدر که رعایتی لازم اولان کیمسه‌نك آنه بندکده اوزنکی سنی طوتارلر * محصول بیت * شاه نصرت الدینك فلك جنیبه کشی در ایشانمرسك کل کور فرشته اوزنکی سینه ال اورمش یعنی اوزنکی سنی طوتمش پادشاهك رفعت شاننی بیاندر (خرد که ملهم غیبست بهر کسب شرف * زبام عرش صدش بوسه برجناب زده) که حرف رابط صفت ملهم افعال بابندن اسم فاعلدر الهام ایدیجی یعنی اعلام ایدیجی غیبه اضافتی مفعولنه اضافتیدر بهر کسب شرف مصراع ثانی به مرهوندر بهرادات تعلیل کسبه اضافتی لامیه در وکسبك شرفه مصدرك مفعولنه در بام طام اوستی عرشه اضافت لامیه در صدش ضمیری معناده جنابه مقیددر جنابش دیمکدر * محصول بیت * عقل که غیبی بیلدریجیدر شرف کسبیچون عرش اوستندن جنابنه یوز بوسه اورمشدر یعنی تشرفیچون دائما جنابنی بوس ایدر حاصلی عقل برشریف جوهر ایکن کسب دولت وسعادت ایچون آستانه یوزبوسه ویرر ظاهر عقلدن مراد عقل اولدر که حکما قتنده اول مخلوقدر (بیامیکده حافظ که برتوعرض کنم * هزارصف زدعاهای مستجاب زده) * محصول بیت * ای حافظ میکده‌یه کل که مقبول دعالردن بیك صف قورلمش سکا عرض ایده‌یم یعنی میخانه‌ده مستجاب دعالردن صفوف کثیره سکا عرض ایده‌یم کوستره‌یم حاصلی میکده‌ده هرنه خصوص ایچون دعا اولنسه مقبول ومستجاب در زیرا خلوص طبع وصفای باطندن صادر اولور

فورمشسن وفنا فی الله مرتبه‌سنی اختیار ایتمشسن

﴾ وصال دولت بیدار ترسمت ندهند * که خفته تودر آغوش بخت خواب زده ﴿

قورقرم سکا دولت بیدار وصالنی ویرمیه‌لر زیرا سن خوابناك بختك قوجاغنده اویومشسن (مفردات) (وصال) م (دولت) م (بیدار) اویانق (ترسم) قورقرم (ت) سکا (ندهند) ویرمیه‌لر (که) زیرا (خفته) اویومشسن (تو) سن (در) فی (آغوش) قوجاق (بخت) م (خواب) اویقو (زده) اورمش (معنای اشارتی) ای عاشق صادق مادام توفیق الهی یار اولوب اوصاف بشریه‌دن بالکلی خلاص اولمدیچه وخاصان حقك دخی عنایتی یار اولمدیچه قورقرمکه سکا بخت او یاغفله وصلت الی الله دولتنی ویرمیه‌لر زیرا حقك وخاصان حقك عنایتی اولمقسزین سن خوابناك بختك قوجاغنده اویومش اولورسن

﴾ فلك جنیبه کش شاه نصرة الدینست * بیابین ملکش دست در رکاب زده ﴿

فلك دینك ناصری اولان شاهك جنیبه کشیدر کل کورملك انك رکابنه ال اورمشدر (مفردات) (فلك) م (جنیبه کش) یدك چکیجی (شاه نصرالدین) م (است) در (بیا) کل (ببین) کور (ملك) م (دست) ال (در) فی (رکاب) اوزنکی (زده) اورمش (معنای اشارتی) کورمزمیسین فلك وفلك ایچنده اولان ملائکه‌لرك ثباتی وقراری وعبادات وطاعاتده استمراری جمله شاه حقیقت نصرة الدین اولان غوث اعظمك وسائر رجال اللهك بوعالمده بقاسیله وانلرك نظر عنایتیله‌در

﴾ خرد که ملهم غیبست بهر کسب شرف * زبام عرش صدش بوسه برجناب زده ﴿

عقل که غیب اعلام ایدیجی شرف کسبیندن اوتوری عرش طامندن انك جنابنه یوز بوسه اورمشدر (مفردات) (خرد) عقل (ملهم) اعلام ایدیجی (غیب) م (است) در (بهر) تعلیل (کسب شرف) م (ز) من (بام) طام (عرش) م (صد) یوز (ش) اکا (بوسه) م (بر) علی (جناب) اوچوره‌سی (زده) اورمش (معنای اشارتی) اول خلیفة الله فی الارض اولان غوث اعظم اولقدر تصرفده ومرتبهٔ عالیه‌ده‌در که هرنه قدر عقل کل صاحبی وکراماتله اسرار غیبیه‌دن اعلام ایدیجی رجال الله وار ایسه هرنه قدر عالیده اولسه‌لر دخی انك نظر عنایتیله دخی زیاده شرف کسب ایتمك ایچون کندولرینك مرتبهٔ عالیلرینه باقیوب تواضعا وانك جناب قدسیه‌سنه التجاء محویت اوزره انك خاك پاینه بوسه ویرمشلردر

﴾ بیامیکده حافظ که برتوعرضه کنم * هزارصف زدعاهای مستجاب زده ﴿

میخانه‌یه کل ای حافظ که سکا عرض ایدم قبول اولمش دعالردن بیك صف (مفردات) (بیا) کل (بمیکده) میخانه‌یه (حافظ) م (برتو) سنك اوزریکه (عرضه) م (کنم) ایدم (هزار) بیك (صف) م (ز) من (دعاها) دعالر (مستجاب) مقبول (زده) اورمش (معنای اشارتی) ای حافظ میخانهٔ شراب لدنی اولان درکاه اهل اللهه کلکه مطلب اعلاده وعشق ومعرفة اللهدن آرزو ایلدیکك مرادلریکه

(وله ایضا) (دوش رفتم بدر میکده خواب آلوده * خرقه تردامن وسجاده شراب آلوده) تردامن اتکنده اتکی اصلاق دیمکدر اما استعمالده ملوث معناسنه‌در * محصول بیت * دون کیجه میکده‌یه خواب آلوده کتدم یعنی اویقویه بولشق واردم خرقه ملوث وسجاده شراب آلوده کتدم یعنی خرقه وسجاده شرابله بولشق کتدم (آمدافسوس کنان مغبچهٔ باده فروش * کفت بیدار شوای رهروخواب آلوده) افسوس همزه ایله وهمزه‌سز بونده طعن وطنز معناسنه‌در افسوس کن وصف ترکیبیدر والف ونون مبالغه افاده ایدر طعن ایدرك معناسنه مغبچهٔ باده فروش بیانیه بیدار شو اویان دیمکدر رهرو خواب آلوده بیانیه رهرو بونده سالك طریق عشق مراد در خواب آلوده غفلتدن عبارتدر * محصول بیت * بر باده فروش مغبچه طعنله کلدی یعنی طعن ایدرك کلدی ودیدی اویان ای خواب آلوده رهرو یعنی ای طالب وصال جاناندن غافل عاشق که اویقوایله دامن مراد الدویرمز (شست وشوئی بکن وانکه بخرابات خرام * تانکردد زتواین دیر خراب آلوده) * محصول بیت * مغبچه دیدیکه شست وشوایله یعنی یونق وآریتق ایله حاصلی یون وآرین اندنصکره خراباته صالین یعنی میخانه‌یه کل تا کیم بو دیر خراب سندن آلوده اولمسون یعنی پاك کل که میخانه‌مز سندن ملوث اولمسون حاصلی عاشق آرزوی طبع وهوای نفسدن پاك اولمق کرك عشق دیر خرابنی ملوث وآلوده ایلمیه بونده دیردن مراد دنیادر دیبن سباق وسیاق کلامی تدبر ایدر دکل ایمش

نائل اولمق ایچون درکاه حقده قبول اولمش دعالردن سکا بیك صف دعا عرض ایده‌یم زیرا درکاه حقده هردرلو مرادك حصولی دعا ونیاز ایله‌در واکثر ارباب طریقت صدقنه کوره مستجاب الدعوه‌در

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ دوش رفتم بدرمیکده خواب آلوده * خرقه تردامن وسجاده شراب آلوده ﴿

دون کیجه میخانه قپوسنه خواب آلوده کیتدم خرقه تردامن سجاده شرابه بولشمش (مفردات) (دوش) دون کیجه (رفتم) کیتدم (بدر میکده) میخانه قپوسنه (خواب آلوده) اویقویه بولشمش (خرقه) م (تردامن) اتکی یاش (سجاده) م (شراب) م (آلوده) بولشمش (معنای اشارتی) ای سالك قرداش دون کیجه درکاه اهل اللهه ومجلس مشایخ آکاهه خواب غفلتله آلوده اولدیغم حالده کتدم (ولاتقربوا الصلاة وانتم سکاری) آیت کریمه‌سی سرنجه انوار ذات الهیه‌یه مظهریت ایله مسجود ملائك اولان حضور اهل اللهده خرقهٔ وجودم آثار محبت دنیا اولان زینت ایله مزین وسجادهٔ قلبم خمر وسوسهٔ شیطانیه ایله وتعلقات ماسوی الله شرابیله ملوث وسکران وسرخوش ونادان کلدم

﴾ آمد افسوس کنان مغبچهٔ باده فروش * کفت بیدارشوای رهروخواب آلوده ﴿

باده فروش مغبچه تمسخر ایدرك کلدی دیدی بیدار اول ای خوابه بولشمش سالك (مفردات) (آمد) کلدی (افسوس کنان) حیف وسخریه ایدیجی (مغبچه) اطفال طریقت (باده فروش) شراب صاتیجی (کفت) دیدی (بیدار) اویانق (شو) اول (ای رهرو) ای سالك (خواب آلوده) اویقویه بولشمش (معنای اشارتی) اطفال طریقتدن برناصح دین وفیض الهی بخش ایدیجی پراهل یقین حال پریشانمه شفقتا کلوب دیدیکه ای سالك بیچاره کل بوخواب غفلتدن اویان وبو باعث هلاك ابدی اولان محبت دنیا سرخوشلغندن وسکرات موته قدر افاقت ممکن اولمیان خمر شیطانیه سکرانلغندن بیدار اول تاکه درکاه اهل اللهدن مستفید اوله سن

﴾ شست وشوئی کن وانکه بخرابات خراب * تانکردد زتواین دیرخراب آلوده ﴿

کندیکی پاك ایله اندنصکره خراباته صالن تابوخراب دیرسندن ملوث اولمیه (مفردات) (شست وشوئی) بیقامقلق (کن) ایله (آنکه) اندنصکره (با) للملابسه (خرابات) میخانه (خرام) صالن (تا) حتی (نکردد) اولمیه (ز) من (تو) سن (این) بو (دیر) کلیسا (خراب) م (آلوده) ملوث (معنی اشارتی) (الدنیا جیفة وطلابها کلاب) حدیث شریفی سرنجه کندیکی جیفهٔ دنیا محبتندن پاك ایله اندنصکره شراب عشق الهی بخش ایدیجی اهل اللهك درکاهنه کل وفخر ایله صالن تاکه بوخراب وبی بقا دنیاسندن ملوث وناپاك اولمیه وسنده کلاباق اثری قالمیه

(بطهارت کذران منزل پیری ومکن * خلعت شیب بتشریف شباب آلوده) بعض نسخه‌ده چونشریف واقعدر ادات تشبیه‌له معنا متقاربدر بطهارت باحرف مصاحبت کذرانه متعلق والف ونون کذران ادات تعدیه‌در زیرا کذشتن وکذر بدن کچمك دیمکدر اماکذرانیدن کچورمکدر منزل پیری بیانیه وکذرانك مفعول صریحی واوحرف عطف مکن فعل نهی مفرد مخاطب ایله دیمکدر مصراع ثانیه مرهوندر خلعت شیب بیانیه پیرلك خلعتی دیمکدر بتشریف شباب باحرف مصاحبت واضافت بیانیه‌در معلوم اوله که بونلرك اصطلاحنده خلعت وتشریف برمعنایه‌در نته کیم خواجه بیورمشدر * بیت * هرچه هست ازقامت ناساز بی‌اندام ماست * ورنه تشریف تو بربالای کس کوتاه نیست * محصول بیت *

بطهارت کذران منزل پیری ومکن * خلعت شیب چوتشریف شباب آلوده

پیرلك منزلنی پاکلك ایله کچور پیرلك خلعتنی جوانلق خلعتی کبی آلوده ایلمه (مفردات) (با) للملابسه (طهارت) م (کذران) کچور (منزل) م (پیر) قوجه (یا) مصدریه (مکن) ایلمه (خلعت) م (شیب) قوجه‌لق (چو) مثل (تشریف) خلعت (شباب) جوانلق (آلوده) ملوث (معنای اشارتی) پیرلکده باری قلبکی علاقهٔ دنیادن وتلوثات نفسانیه‌دن پاك ایدوب باقی عمرکی علم ومعرفت وعشق ومحبت ایله کچور پیرلك زمانی خلعتنی کنجلك زمانی خلعتی کبی غفلت اباسیله وقلبك جیفهٔ دنیانك کیری پاسیله آلوده وملوث ایله

درهوای لب شیرین پسران چند کنی * جوهر روح بیاقوت مذاب آلوده

شیرین پسرلرك لبی آرزوسنده جان جوهرنی قرمزی شرابله نیجه برآلوده ایدرسن (مفرادت) (در) فی (هوا) محبت (لب) دوداق (شیرین) طاتلو پسران اوغلانلر (چند) نیجه (کی) ایدرسن (جوهر) م (روح) م (با) للملابسه (یاقوت احمر) م (مذاب) اریمش (آلوده) ملوث (معنای اشارتی) نیجه‌یه‌دك بو مشتهای نفس اولان محبوبان مجازیلر آرزوسنده عمر عزیزی تلف ایدوب قابل فیض الهی اولان جوهر روح لطیفکی ملوث وناپاك ایلرسن

آشنایان ره عشق درین بحر عمیق * غرقه کشتند ونکشتند باب آلوده

راه عشقك آشنالری بوعمیق بحرده غرق اولدیلر وآب ایله آلوده اولمدیلر (مفردات) (آشنایان) م (ره) یول (عشق) م (درین بحر) بودریاده (عمیق) دریك (غرقه) م (کشتند) اولدیلر (نکشتند) اولمدیلر (باب) صوایله (آلوده) ملوث (معنای اشارتی) (رجال لاتلهیهم تجارة ولابیع عن ذکرالله) آیت کریمه‌سی سرنجه بوعشق الهی بولنك آشنالری وبوفیض بلا واسطهٔ رحمانید ایله لذت روحانیت بولان انوار معرفة اللهك روشنالری بوبحر عمیق اولان دنیا وبومهلك وغریق اولان قلزم نفس وهواده غرق اولدیلر وشوغل دنیا ایچنده بولندیلر لکن برنفس حقدن غافل اولمدیلر

پاك وصافی شوازچاه طبیعت بدرآی * که صفایی ندهد آب تراب آلوده

پاك وصافی اول وطبیعت چاهندن طشره كل زیرا ترابله آلوده اولان آب برصفا ویرمز (مفردات) (پاك وصافی) م (شو) اول (از) من (چاه) قیو (طبیعت) م (بدر) طشره (آی) کل (که) زیرا (صفا) م (یا) وحدتیه (ندهد) ویرمز (آب) صو (تراب) طپراق (آلوده) بولشمش (معنای اشارتی) ای فیض وتجلیات الهی طالبی اولان درویش سندخی ریاضات ومجاهده ایله طبیعت وبشریت قیوسندن طشره كل ونفس وهوایی ترك ایله زیرا آب فیض وتجلیات حضرت وشراب عشق ومعرفت خاکی وجودك مقتضیاتیله صفاولذت روحانیت ویرمز

کفتم ای جان جهان دفترکل عیبی نیست * کرشود فصل بهار ازمی ناب آلوده

دیدم

مغبچه دیدی پیرلك منزلنی پاکلکله کچور یعنی فسوق وجدادن خالص ایله حاصلی پیرلکك مقتضاسنی ور وپیرلك خلعتنی جوانلق تشریفیله آلوده ایله یعنی جوانلقده پیرلکده اللهك بر احسانیدر امایپرلکی جوانلقدن آیردی وجوانلق مقتضالرینی پیرلك مقتضالرندن تمیز وتشخیص ایلدی ایدی ایکی مقتضایی بری برینه خلط ایدوب پیرلکك جوانلغك کبی غفلتله کچمسون دیمکدر (بهوای لب شیرین دهنان چند کنی * جوهر روح بیاقوت مذاب آلوده) بهوای لب شیرین دهنان باحرف مصاحبت واضافتلر لامیه‌لردر شیرین دهن وصف ترکیبیدر طاتلو آغزلی معناسنه والف ونون ادات جمعدر چندکنی مصراع ثانی بعمر هوندر جوهر روح بیانیه بیاقوت مذاب باحرف مصاحبت یاقوت مذاب بیانیه مذاب اسم مفعولدر افعال بابندن یعنی اذاب یذیب دن بونده یاقوت مذابدن مراد قرمزی شرابدر * محصول بیت * بوبیتده مقول مغبچه دندرکه شیرین دهنلرلبی آرزوسیله نیجه‌یه‌دك جوهر روحی یاقوت مذابله آلوده ایلرسین یعنی روحك نیجه‌یه‌دك یاقوت مذاب کبی باده ایله ویایاقوت ناب کبی لب دلبرله آلوده ایلرسین حاصلی دائما روحك بوآرزوایله آلوده‌در زیرا فکرك بوکا منحصر وفدر مجموع بیتك معناسی شیرین پسرلرین لبی آرزوسنده جان جوهرینی شرابله نیجه برآلوده ایدرسین دیمن یاقوت مذابدن بونده مقصودی بیلمکدن کاور زیرا تخصیص بلا مخصص ایلشدر (آشنایان ره عشق درین بحر عمیق * غرقه کشتند ونکشتند باب آلوده) آشنایان جمع آشنا در آشنا لفظ مشترکدر باش وصوده یوزکچ بینده آشنایان ره عشق اضافتلری لامیه‌لردر بحر عمیق بیانیه در یك در یادیمکدر یعنی دریای عشق * محصول بیت * طریق عشقك آشنالری بودریای عمیق عشقده غرق اولدیلر اماآب دریای عشقله آلوده اولمدیلر یعنی عاشقلر دریای عشقده شویله طالدیلر که کیمسه انلرك حالندن آکاه اولمدی حاصلی بی‌نشان اولدیلر شویله که کیمسه انلرده عشق اثری اولدیغنی بیلدی آشنا وبحر عمیق وغرقه وآب مراعات نظیر قبیلندندر مصراع اولك معناسی راه عشقك آشنالری بوعمیق بحرده که مراد دنیادردیمن بحر عمیقی بیلمش (پاك وصافی شوازچاه طبیعت بدرآی * که صفایی ندهد آب تراب آلوده) چاه طبیعت بیانیه در بدرآی چیق دیمکدر که حرف تعلیل صفایی یاحرف

تکیراب تراب آلوده بیانیه‌در * محصول بیت * پاك وصافی اول وطبیعت قیوسندن چیق یعنی طبیعتك مقتضاسندن چیق زیرا آب تراب آلوده صفا ویرمز یعنی سن برآب صافیسن کندیکی تراب طبیعتله آلوده ایله که حالمه صفاوضیا ویرمسن (کفتم ای جان جهان دفترکل عیبی نیست * کرشود فصل بهار ازمی ناب آلوده) جان جهان لامیه دردفترکل بیانیه ومبتداعیبی نیست خبری وجملهٔ اسمیه شرطله مقیدمی ناب بیانیه * محصول بیت * جانانه دیدمکه ای جهانك جانی عیب دکلدرکه کل دفتری بهار فصلنده میدن آلوده اوله یعنی فصل بهارده کل ایله باده ایچمك عیب دکلدر

دیدم ای جهانك جانی کل دفترینه برعیب دکلدر اکروقت بهارده صافی شرابدن آلوده اوله (مفردات) (کفتم) دیدم (ای جان جهان) م (دفترکل) م (عیب) م (یا) وحدتیه (نیست) دکل (کر) اکر (شود) اوله (فصل بهار) م (از) من (می) شراب (ناب) صافی (آلوده) بولشمش (معنای اشارتی) (اذا احب الله عبدا لم یضره ذنب) حدیث شریفی سرنجه ای جهانك جانی اولان درویش کرچه (وجودك ذنب لایقاس علیه ذنب آخر) کلامی سرنجه وجود بشریه واوصاف نفسانیه وهوائیه عین ذنب وحجابدرلکن عون وعصمت خدا اولیجق هرنه قدر جوانلق ونفسك غلبه‌سی وقتی دخی اولورسه محبوب خدا اولنجه اکا کناهی ایشلمزکه کناه کندویه ضررایده ایغز زیرا اول کیمسه عصمت خداده‌در

کفت حافظ لغزونکته بیاران مفروش * آه ازین لطف بانواع عتاب آلوده

دیدی حافظ یارانه لغزونکته صاتمه آه بوانواع عتابله آلوده اولمش لطفدن (مفردات) (کفت) دیدی (حافظ) م (لغز) کیزلو وصعب کلام (نکته) اسرار (یاران) یارلره (مفروش) صاتمه (ازین) بوندن (لطف) م (با) الملابسه (انواع) م (عتاب) م (آلوده) بولشمش (معنای اشارتی) ای حافظ طرف حقدن اذنسز اسرار خدایی محرمه ونامحرمه فاش ایله زیرا هرکیمکه اسرار دینی اوکردیلر اغرنی دیکدیلر اوزرینه مهراوردیلر فی صدره بخل بوقدر کرچه عاشق صادقه کشف اسرار ایله لطف ایدر اما اسرارنی غیریه کشفه راضی اولمز ونیچون سرینی کشف ایتدك دیو عتاب ایدر آه بوانواع عتابله آلوده اولمش لطفدن

وله ایضا

دامن کشان همی شددر شرب زرکشیده *
صد ماهرو زرشکش جیب قصب دریده

زرکشیده شربده صالنورق کیدردی یوز آی یوزلو انك رشکندن قصبك یاقه‌سنی یرتمش ایدی (مفردات) (دامن کشان) اتك چکیجی (همی) دائم (شد) کتدی (در) فی (شرب زرکشیده) شیب دیدکاری قماشدر (صد) یوز (ماهرو) آی یوزلو (ز) من (رشك) کونی وحسد (ش) انك (جیب) یاقه (قصب) بونده اینجه کتان بزی (دریده) یرتمش (معنای اشارتی) جبههٔ مبارکنده نورنبوت لمعان ایدوب وجود وقاب مسعودلری انوار الهیه ایله مستغرق اولیجق اولدیغی حالده (مازاغ البصر وماطغی) آیت کریمه‌سی سرنجه ماسوی اللهدن قطع نظر ایله راه عشقده وطریق وصالده مقام قاب قوسینه وارنجه استغنا وخرام رفتارله کیدوب عالی همت ایله واصل الی الله اولان حضرت حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلمه باورسن نیجه یوز بیك مظهر انوار الهی وجیه عندالله اولان انبیا واولیا کمال غبطه وغیرتلرندن پردهٔ عصمتلرین یرتوب اول سید الکونینه عشق ومحبتلرین واشتیاق ورغبتلرین اظهار ایلشلردر

(کفت حافظ لغزونکته بیاران مفروش * آه ازین لطف بانواع عتاب آلوده) حافظ منادی لغزونکته بونده کلام دقیق معناسنه دریاران باحرف صله مفروش فعل نهی مفرد مخاطبدر صاتمه دیمکدر لطف بانواع عتاب بیانیه‌لردر * محصول بیت * جانان جوابنده دیدیکه ای حافظ یارانه لغزونکته ومعما صاتمه یعنی باده نوشلغه آشکاره اشارت ایله وتعمیه والغازله اشارت ایله خواجه بیورر که آه بوانواع عتابله آلوده لطفدن یعنی آه بوعتاب آمیز لطفدن که جانادن صادر اولدی (وله ایضا) (دامن کشان همی رفت در شرب زرکشیده * صد ماهروز رشکش جیب قصب دریده) دامن کشان وصف ترکیبیدر والف ونون مبالغه افاده ایدر اتکین چکرك دیمکدر همی رفت حکایت حال ماضیدر کیدردی دیمکدر بعض نسخه‌ده همی شد واقعدر معنالری بردرشرب شینك فتحی ورانك سکونیله بردورلو اینجه کتانه‌دیرلر مصرده خصوصیله بدوزیرلر اطلاق ایلدیلر بعض اتفاقلرده دنیقی که اوکنتلری ایله ختلر ایچون بازه ختلرك مذکور درلکارینك یقه‌سنی صرمه ایله وکلابدونله ایشلرلر اکاشرب زرکشیده دیرلر اضافت بیانیه ایله قصب ده بردرلو اینجه کتاندن اولان البسه دیرلر اما قصب شربدن غیریدر * محصول بیت * شرب زرکشیده‌ده اتکین چکرك اکا برانه کیدردی وبائندی یوز آی یوزلی کوزل اکارشکندن قصب قفتان یقه‌سنی چاك ایلش یعنی لباسنك بویله لباسله کندی کبی کورن کوزل قصب قفتانینك یقه‌سنی بی اختیار چاك ایلش بو بیتك معناسنی مولانا صلح الدین لاری بویله بیوردی ودیدیکه بوزماننده مذکور لباس قبای ترکی کبی مهجور ومتروکدر پس مصراع اولك معناسی انکی سوری برك کیدردی التون چکلمش قطیفه‌ده یعنی التونلی قطیفه قفتانده دین شربك معناسی بیلزایمش وشرب زرکشیده شیب معناسنه دردیین نه شربی بیلورایمش ونه زرکشیده‌یی

﴿ ازتاب آتش می برکرد عارضش خوی ☆
چون قطرهای شبنم بربرك كل چكيده ﴾

شراب آتشنك حرارتندن انك عارضی اوزره عرق كل یپراغی اوزره طاملمش شبنم قطره‌لری کبی (مفردات) (از) من (تاب) حرارت (آتش) م (می) شراب (بر) علی (کرد) طرف (عارض) یاناق (ش) انك (خوی) تر (چون) مثل (قطرها) طمله‌لر (شبنم) چه (بر) علی (برك كل) كل یپراغی (چكیده) طمله مش (معنای اشارتی) اول حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم سلطانمزك اوسع من العرش والكرسی اولان قلب آكاهنده شراب عشق الهی آتشنك حرارتندن كالمرجل غلیان ایدوب كمال غیرت وحیاسندن ودائم مرتبهٔ احسانده اولدیغندن مبارك عارض سعادتی اوزره قرمزی كل یپراغی اوزره شبنم قطره‌لری کبی عرق ظاهر اولوردی

﴿ لفظی وفصیح شیرین قدی بلندوچابك ☆
رویی لطیف ودلکش چشمی خوش کشیده ﴾

شیرین فصیح برلفظی وار موزون بلند برقدی وار دلكش لطیف بریوزی وار کشیده خوش برچشمی وار (مفردات) (لفظ) م (یا) وحدتیه (فصیح) م (شیرین) طاتلو (قدی) بربوی (بلند) یوكسك (چابك) موزون (رویی) بریوز (لطیف) م (دلکش) كوكل چكیجی (چشمی) بركوز (خوش) م (کشیده) چكلمش (معنای اشارتی) اول سید الکونین حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزك سحر حلاله شبیه برفصیح ولذیذ كلام شریفی واردركه فصحای عرب مثلنی كورمدكلرندن عاشق وحیران اولمشلردر موزون بلند ومعجز برقد لطیفلری واركه هرنه قدر طویل آدم یانندكا دررسه اكا بار كورنورایدی بركوكالمرجذب ایدیجی لطیف برجمال الهی واركه صدق ومحبت ایله بقان كافر ایمانه كلوردی خوش چكلمش ورسیده اولمش برچشم مباركی واركه جمال الهی مشاهده ایلمشدر متعنا الله تعالی بشفاعته الكريم آمین یامعین

﴿ یاقوت جانفزایش ازآب لطف زاده ☆
شمشادخوش خرامش درناز پرورده ﴾

انك جانفزالبی آب حیاتدن طوغمش انك خوش خرام قامتی نازده بسلنمشدر (مفردات) (یاقوت) قرمزی جوهر (جانفزا) جان زیاده ایدیجی (از) من (آب لطف) آب حیات (زاده) طوغمش (شمشاد) سرو (خوش خرام) لطیف صالنیجی (ش) انك (در) فی (ناز) م (پرورده) بسلنمش (معنای اشارتی) ازلا وابدا بهرحال مظهر لطف الهی اولدیغیچون خلق عظیمی مقتضاسنجه كندویه اساءت وعداوت ایدنه شفقت ایدوب لسان درربار جانفزاسندن (اللهم اهد قومی فانهم لایعلمون) بیوروب حیات ابدی احسان ایلشدر اول رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزك رحمة للعالمین اولان وجود شریفی ارضی

(ازتاب آتش می برکرد عارضش خوی
☆ چون قطرهای شبنم بربرك كل چكيده)
تاب قزمق یعنی حرارت تاب آتش می
اضافتلری لامیه وبیانیه در کرد کاف
عجمینك کسریله اطراف معناسنه در
عارضش ضمیری جانانه راجعدر خوی
خانك فتحی وواو رسمیله در یعنی عرق
چکیده طامش معناسنه درفاعلی خوبدر
* محصول بیت * شراب آتشنك حرارتندن
عارضی اطرافنده عرق کل یپراغنه
طامش شبنم قطره‌لری کبیدر حاصلی
عارضنی برك كله وعرقنی شبنم قطره‌لرینه
تشبیه ایلش (لفظی فصیح وشیرین قدی
بلند وچابك ☆ رویی لطیف ودلکش
چشمی خوش کشیده) لفظی یا حرف
تنکیرحاصلی بیتده واقع اولان یا حرف
تنکیردر یاربنده شین ضمیراولسه مبتدی
فهمنه آسان ایدی خوش کشیده
بیانیه انیس عشاقده کشیده تاتار
کوزیدرکه قبقلری کوزی طارلغندن
کویا که بری برینه متصلدر کاف کوفی
کبی که اکا کاف مسطح دیرلر
بونك کبی (ک) نته که بعض نازلی
دلبرلر کوزینی سوزه سوزه بقارلر کویاکه
کوزلرنده برفتور وار * محصول بیت *
مذکور دلبرك لفظی فصیح وشیرین
وقدی بلندوچابك وروبی لطیف ودلکش
وکوزی کوزل سوزمه در حاصلی
بو صفتلر ایله موصوف ایدی (یاقوت
جانفزایش از آب لطف زاده * شمشاد
خوش خرامش درناز پرورده) یاقوت
جان فزایش بیانیه در جانفزا وصف
ترکیبیدر جان آرتیریجی معناسنه شمشاد
خوش خرامش بیانیه خوش خرام وصف
ترکیبیدر کوزل صالنیجی دیمکدر
* محصول بیت * یاقوت کبی جان آرتیریجی
لبلری آب لطفدن طوغمش یعنی آب
حیاتدن حاصلی اولمش کوزل صالنشلی شمشاد کبی قامتی نازده بسلنمشدر یعنی ذوق وصفا ایله تربیه اولمش

وسایهٔ سعادت بخشی آسمانی مشرف قلیجی نازنین خدا ایكن عدولرك اذاسنه صبر ایدوب (مااوذی نبی مثل مااوذیت) بیورمشدر

﴿ آن لعل دلكشش بین وآن خندهٔ دل آشوب ☆
وآن رفتن خوشش بین وآن كام آرمیده ﴾

انك لطیف لبنی وانك قلبه اضطراب ویریجی خنده‌سنی كور وانك لطیف رفتارنی واول آرمیده كامنی كور (مفردات) (آن) اول (لعل) لب (دلكش) كوكل چكیجی (ش) انك (بین) كور (آن) اول (خنده) كولمك (دل) كوكل (آشوب) اضطراب (آن) اول (رفتن) كیتمك (خوش) م (ش) انك (بین) كور (آن) اول (كام) آدم (ارمیده) دكلنمش (معنای اشارتی) اول حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزك اوصاف جمیله‌سندن اولان تبسم وضحوك شرعیه‌سی قلوب مؤمنین فرح بخش وضروری كندونك عشق ومحبتیله كوكلرینه اضطراب واشتیاق ویریجیلرندن كوروانك دائما ذكر وانس خدا ایله اطمئنان وسكونت قلبنك آثاری رفتارنده اولان وقار شرعیه‌سنی وكاه‌كاه سكونت اوزره اولان توقف شریفنی كور

﴿ آن آهوی سیه چشم ازدام مابرون شد ☆
یاران چه چاره سازم بااین دل رمیده ﴾

اول سیاه چشم آهو بزم طوزاغمزدن طشره كتدی ای یارلر بو اوركش كوكله نه چاره ایدیم (مفردات) (آن) اول (آهو) جیران (سیه چشم) قاره كوزلو (از) من (دام) دوزاق (ما) بز (برون) طشره (شد) كتدی (یاران) م (چه) نه (چاره) م (سازم) دوزم (با) للملابسه (این) بو (دل) كوكل (رمیده) اوركش (معنای اشارتی) اول آهوی صحرای مقام قوسین ادعج العینین رسول الثقلین محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزك عرش وكرسیدن وجمیع مكوناتدن اشرف واعلی عندالله اولان هویت ذاتی وخلق عالم وصف وبیاندن عاجز قالدیغی خلق عظیم اوزره اولان كریم صفتی بزم قاصر اولان عقلمز دامندن طشره كتدیكه انجق انك وصاف بالذاتی خدا اولمشدر ای یارلر بوقید ماسوا ایله مشوش اولمش كوكل ایله نه چاره ایدیم وانك اوصاف جمیله‌سن نیجه بیان ایدیم

﴿ زنهار تاتوانی اهل نظر میازار ☆
دنیا وفا ندارد ای یار بركزیده ﴾

مادامكه قادرسن زنهار اهل نظری اینجتمه ای كزیده یار دنیا وفاطوتمز (مفردات) (زنهار) قطعا (تا) مادام (توانی) قادرسن (اهل نظر) اهل الله (میازار) اینجتمه (دنیاوفا) م (ندارد) طوتمز (ای یار) م (بركزیده) اورندیلمش (معنای اشارتی) ای سالك راه محمدی اولان یار مادامكه قادرسن اول سید الكونین صلی الله تعالی علیه وسلمك سنت سنیه‌سین ترك ایتمكله رسول علیه السلامی ووارث پیغمبری اولان مردان خدالری قطعا اینجتمه ای مقبول وكزیده یار بو حیات دنیایه مغرور اولمه كه وفاسی یوقدر

(آن لعل دلكشش بین وآن خندهٔ
پرآشوب * وان رفتن خوشش بین وآن
كام آرمیده) * محصول بیت * جانانك
اول كوكل چكیجی لعل لبنی كور واول
پرآشوب خنده‌سنی واول كوزل یوروسنی
كور واول یواش آدمنی یعنی دیكلنی دیكلنی
آدم آدملسنی كور حاصلی نازله رفتارینی
سیر ایله (آن آهوی سیه چشم ازدام
ما برون شد * یاران چه چاره سازیم بااین
دل رمیده) * محصول بیت * اول قاره
كوزلو آهو بزم طوزاغمزدن چیقدی
قورتلدی ای یاران نه چاره ایدهلم بو اوركش
كوكله یعنی كیدن قاره كوزلو آهو
فراقنده توحش ایلین كوكله نه چاره ایدهلم
(زنهار تاتوانی اهل نظر میازار * دنیا
وفاندارد ای نور هردودیده) * محصول
بیت * زنهار مادامكه قادرسن اهل نظر
عاشقلری اینجتمه زیرا دنیانك وفاسی
یوقدر ای ایكی كوزمك نوری جانان

وسربعة الزوالدر همان راه محمدیه دن طشره چیقمیه سن

﴿ تاکی کشم عتاب زان چشم دلفریبت ❁
روزی کرشمهٔ کن ای نور هر دو دیده ﴾

اول دلفریب چشمکدن قیجانه دك سنك عتابكی چکم برکون کوشهٔ چشمله بر نظر ایله ای هرایکی چشممك نوری (مفردات) (تاکی) قیجانه دك (کشم) چکم (عتاب) (ت) سنك (زان) اندن (چشم دلفریب) کوکل الدایجی کوز (ت) سنك (روزی) برکون (کرشمهٔ) برجلوه (کن) ایله (ای نور) م (هردو دیده) هر ایکی کوزم (معنای اشارتی) ای رحمت مهداة وای امته رؤف ورحیم اولان مرشد حقیقیٔ راهسداد سنك جذاب وهادی اولان نظر عنایتکدن دور اولوب سنت سنیه‌لرکده نقصانمز اولمغله قیجانه دك سنك عتابکه محل اولم حضرت الله عشقنه برکون بو ضعیف وبیچاره بندهٔ احکنده که نظر عنایت ایله نظر ایله ای هرایکی چشممك نوری افندم تا که سنك راه شریعتکدن برقدم طشره چیقمیم

﴿ کر خاطر شریفت رنجیده شد ز حافظ ❁
باز آ که توبه کردیم از کفت و شنیده ﴾

اکر سنك شریف خاطرك حافظدن اینجند یسه کیرو کل که سویلنوب وایشید یلن سوزلردن توبه ایلدك (مفردات) (کر) اکر (خاطر شریف) . (ت) سنك (رنجیده) اینجنمش (شد) اولدیسه (ز) من (حافظ) م (باز) کیرو (آ) کل (توبه) م (کردیم) ایلدك (از) من (کفت وشنیده) سویلنوب ایشیدلمش (معنای اشارتی) ای انادن واتادن بیچاره امتلرینه رحیم اولان سلطانم افندم صلی الله تعالی علیه وسلم اکر بحسب البشریه قصور مز واقع اولدیغیچون سنك مبارك خاطر شریفك حافظدن اینجندیسه (التائب من الذنب کمن لاذنب له) خبری سرنجه قولا وفعلا هر نه قصور ایلدیسه جمله سنه توبه ایلدم سندخی خلق عظیمك مقتضاسنجه قصور بزدن چکوب کیرو بنه بزی نظر عنایتکله شرفیاب ایلیه سن

﴿ بس شکر باز کویم در بندکیٔ خواجه ❁
کر اوفتد بدستم آن میوهٔ رسیده ﴾

افندینك بنده لکندن کیرو چوق شکر دیم اکر اول رسیده میوه بنم الیمه دوشه (مفردات) (بس) چوق (شکر) م (باز) کیرو (کویم) دیم (در) فی (بندکی) قوللق (خواجه) افندی (کر) اکر (اوفتد) دوشه (بدستم) الیمه (آن) اول (میوه) م (رسیده) ایرمش (معنای اشارتی) اول سید الکونین صلی الله تعالی علیه وسلم افندینك بنده لکندن وامت مرحومه سندن اولدیغمه چوق شکر ایدرم اکر انك نظر عنایتیله دنیا وآخرت حصولی ممکن اولان میوهٔ مقصودم بنم الیمه دوشرسه دخی زیاده شکر ایدرم متعنا الله بشفاعة سیدنا محمد صلی الله تعالی علیه وسلم وعلی آله وصحبه اجمعین

(تاکی کشم عتابت زان چشم دلفریبت * روزی کرشمهٔ کن ای یار برکزیده) زان چشم دلفریبت مصراع ثانی‌یه مرهوندر * محصول بیت * عتابکی نیجه‌یه دك چکه یم ای جانان اول دلفریب چشمکدن برکون برکرشمه ایله ای برکزیده یار یعنی دائما جفاکار اولمه کاهی وفادار اول دیمکدر (کر خاطر شریفت رنجیده شد زحافظ * بازا که توبه کردیم از کفت وشنیده) * محصول بیت * اکر خاطر شریفك حافظدن رنجیده او لدیسه اینجنمدن رجوع ایله که بز توبه ایلدك دیدیکمزدن وایشدیکمزدن یعنی ارامزده کیچن کفت وکودن بز کیچدك مضی ما مضی سنده کچ حافظ جانانندن مصالحه طلب ایدر (بس شکرها که کویم از بندکیٔ خواجه * کر اوفتد بدستم آن میوهٔ رسیده) اوفتد واوله وواوسز لغتدر بونده دوشه دیمکدر یعنی واقع اوله میوهٔ رسیده دن مراد جانانددر * محصول بیت * چوق شکرلر که سویلیم خواجه‌نك بنده لکندن یعنی وزیر اعظمه قول اولدیغمدن نه شکرلر که ایدرم اکر الیمه اول تازه ایرشمش میوه دوشرسه یعنی جانان بنم اولورسه وزیره قول اولدیغمدندر زیرا انلره انتسابله معزز ومحترم اولمشم

﴿ وله ﴾

(وله ایضا) (سحرکاهان که مخمور شبانه * کرفتم باده باچنك وچغانه) سحرکاهان جمع سحرکاهدر الف ونون ادات جمعدر امامقام افراده استعمال اولنور سحرکاه وسحر کبی نته کیم بامدادان بامداد مقامنده مستعملدر مخمور شبانه اضافتی بیانیه کیجه‌یه منسوب مخمور دیمکدر کرفتمك فاعلندن حال واقع اولمش چغانه لفظ مشترکدر سازآلتلرندن برینه دیرلر که دائره یوللری کبی یوللری اولور کانچه‌یه ده دیرلر قصیدهٔ شرده * محصول بیت * سحروقتنده کیجه مخمور ایکن الیمه باده آلدم چنك وچغانه ایله یعنی سحر وقتنده کمال ذوقله باده ایچدم بو بیت ثانی‌یه مرهوندر (نهادم عقل راره توشه ازمی * بشهر هستیش کردم روانه) عقل را نهادمك مفعول اولی ره توشه ثانیسی ازمی غیر صریحی ره توشه اصلنده توشهٔ ره ایدی ضرفله تقدیم ونا خیله ترکیب مزجی ایلدیلر بول آزغی معناسنه بشهر هستیش کردم روانه‌یا حرف صله واضافت بیانیه وشین عقله راجعدر تقدیری بشهر هستی کردمش روانه‌در پس شین مفعول اولی ور وانه ثانیسی وبشهر غیر صریحی * محصول بیت * سحر وقتنده که مخمور شبانه اولوب چنك وچغانه ایله باده ایچدم عقله یول یراغی باده‌دن قودم یعنی یول یرغی باده ایلدم وانی مستانه لك شهرینه روانه ایلدم یعنی ارسال ایلدم حاصلی عقلم باده‌یی یاریغی سبیله عالم مستانه‌لکه کوندردم آنی زیرا باده ایچن البته مست اولور خواجه اول سحرده مست اولدیغن بیان ایدر بو بیتك مصراع ثانیسی مختلف واقع اولمش امابند بونسخه‌یی اختیار ایلدم زیرا مبتدی‌یه نسبت بو نسخه آساندر (نکارمی فروشم عشوهٔ داد * که ایمن کشتم ازمکر زمانه) نکارمی فروش بیانیه ویالامیه درمیم ضمیر معناده داد فعلنه مقیددر دادم تقدیرنده که حرف تعلیل ایمن همزه‌نك وميمك کسره‌لریله امین معناسنه‌در عربیده مکر زمانه لامیه‌در * محصول بیت * بو بیتك معناسی بیت سابقه مناسبدر میفروش نکار ویا میفروشك نکاری بکا برعشوه ویردی یعنی کوکلی برآلدایش الدادیکه زمانه مکرندن امین اولدم یعنی بکا بر باده ایچوردی ولا یعقل ایلیوب دنیا مکرندن فارغ وآزاده ایلدی (زساقی کمان ابرو شنیدم * که ای تیر ملامت رانشانه) * محصول بیت * کمان ابرو ساقیدن ایشتدم بکا دیدیکه ای ملامت اوقنه نشانه اولان عاشق

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ سحرکاهان که مخمور شبانه ❁ کرفتم باده باچنك وچغانه ﴾

سحر وقتلرنده که کیجه‌دن قالمش خماری دفع ایچون چنك وچغانه ایله باده نوش ایلدم (مفردات) (سحرکاهان) سحر وقتلری (مخمور شبانه) کیجه‌دن قالمش سرخوشلق (کرفتم) طوتدم (باده) شراب (با) ایلا بیه (چنك) ساز (چغانه) بارمق اراسنده چالنان برساز (معنای اشارتی) ظلمات بشریه سبیله تعلقات ماسوی الله‌خانهٔ قلبده حاصل اولان دیونی وقبض وحجابی رفع ایچون سحر وقتلرنده صوت اعلا ایله مناجات ایدوب عشق وشوق ایله درکاهنی نیازده صدهزار کریه وزاری ایله فریاد وفغان ایلدمکه سحر وقتنده دعاونیاز اجابته مقروندر

﴿ نهادم عقل راره توشه ازمی ❁ زمانك هستیش کردم روانه ﴾

عقله میدن یول ازیغی قودم وراق ملکندن انی روانه ایلدم (مفردات) (نهادم) قودم (عقل را) م (ره توشه) یول ازیغی (ازمی) شرابدن (ز) من (ملك) م (هستی) وارلق (ش) نی (کردم) ایلدم (روانه) کیدیجی (معنای اشارتی) عقل معاشی عقل معاده تبدیل ایدوب غذای روحانیت ایله ترقی بولسون ایچون شراب عشق الهیه دن یول ازیغی قودم بو مجود ملکندن انی روانه ایلیوب فانی فی الله وباقی بالله دولتی حصولنده سوق ایلدمکه عشق الهی محبوبك غیرینی احراق ایدیجی برآتشدر

﴿ نکارمی فروشم عشوهٔ داد ❁ که ایمن کشتم ازمکر زمانه ﴾

می فروش نکار بکا برعشوه ویردی که زمانه‌نك مکرندن ایمن اولدم (مفردات) (نکار) محبوب (می فروش) شراب صاتیجی (م) بکا (عشوه) نازولطف (همزه) وحدتیه (داد) ویردی (ایمن) م (کشتم) اولدم (از) من (مکرزمانه) م (معنای اشارتی) اول عشق ومحبتی وفیض تجلیاتی بخش ایدیجی ومحبوب حقیقی بکابر لطف وبراحسان فیض ایلدیکه (اللهم انی اعوذبك من فتنة آخر الزمان) حدیث شریفی مرنجه زمانه‌نك صوفی ظاهر پرستلرینك وتغیر الشکل لاجل الاکل ایدن علم شریعتدن واسرار طریقت وحقیقتدن بی خبرمدعیان قطاع طریقلرك شرندن ومکر وحیله سندن بحمدالله امین اولدم

﴿ زساقیٔ کمان ابرو شنیدم ❁ که ای تیر ملامت رانشانه ﴾

کمان ابرو ساقیدن ایشتدمکه بکا بویله دیدی که ای ملامت تیرینه نشانه اولمش (مفردات) (ز) من (ساقی) م (کمان ابرو) یای قاشلو (شنیدم) ایشتدم (تیر) اوق (ملامت را) م (نشانه) م (معنای اشارتی) اول صاحب شفقت ومعدن لطف ومرحمت کوز عشق الهی بخش ایدیجی ساقیٔ حقیقتن پیرم دخی وقت ارشادده بکابویله دیدی که ای عاشق صادق اکرسنده عطای الهی اولان شورش عشق خدا وجذبات رحمانیهٔ بی بها ظهور ایتدکده اول حالات عشقدن بی خبر اولان عوام طریقت طعن وملامت

(نه بندی زان میان طرفی کروار * اکر خودرا ببینی درمیانه) بو بیت نسخه‌لرده ایکی وجهله واقعدر نه بندی و ببینی نون نافیه نك تقدمیله وعکسنجه یعنی ببندی ونه بینی یعنی بانك ونونك تقدمیله * محصول بیت * جانان میانندن قوشق کبی برفائده بغلمزسن اکر کندیکی اورته ده کورر سك یعنی کندیکه اورته ده وجود وغرور و یررسك یعنی خودبین اولورسك جانان میانندن کری کبی برفائده بغلمزسن حاصلی کری فائده بغلدیغی کبی سنده بغلمزسن یاخود معنی عکسنجه اوله یعنی میان جاناندن کری کبی فائده بغلرسن اکر اورته ده کندیکی کورمزسك یعنی کندیکه وجود وغرور ویرمزسك حاصلی خودبین اولمزسك جانان سکا التفات ایدوب وصالن میسر ایدردیمکدر والکل و جهه ساقی کان ایرودن ایشتدیکی بو بیتك مضمونیدر (روان دام برمرغ دکرنه * که عنقارا بلند ست آشیانه) دامدن بونده مراد مکر وحیله در که حرف تعلیل عنقادن مراد جاناندر * محصول بیت * بو بیتده ساقیدن مسموعدر بو طوزاغی وار برغیر مرغه قورز را عنقانك آشیانی بلند در یعنی بو مکر وحیله ایله سن وصال جانانه ال اوره مزسن زیرا اول عالیجا بدر هر مکر وحیله یه میل ایلزایمدی بودام مکری وارجاناندن غیری یه قور که سکا ال ویره (ندیم ومطرب وساقی همه اوست * خیال آب وکل دروه بهانه) آب وکلدن مراد وجودلردر * محصول بیت * ندیم که مصاحب مجلسدر ومطرب وساقی همه اولدر یعنی هپ جاناندر حاصلی جانان بونلردن عبارتدر پس آب کل خیالی یعنی هر برینك وجودی طریق عشقده بهانه در حاصلی ندیم وساقی ومطرب تشخیص وتمییز ینه بهانه عناصر در والا روحده فرق یوقدر بلکه فرق بواعراض اعتباریله در والله اعلم (بده کشتیء می تاخوش برایم * ازین دریای ناپیدا کرانه) کشتیء می قدحدر تاحرف تعلیل برایم چیقالم دیمکدر دریای ناپیدا کرانه غم دریاسیدر * محصول بیت * باده کشتیسنی ویر تا که کوزل چیقالم بو کناری کورنمزدریادن یعنی باده ویر که مست اولوب عالمك بیحد غمدن خلاص بولالم دیمکدر

ایدر رسه حالکی ترك ایله و عجب وغرور دخی ایله

(نبندی زان میان طرفی کروار * اکر خودرا ببینی درمیانه)

اول میاندن قوشاق کبی برفائده حاصلی ایتمزسن اکر کندوکی اورتاده کورهسن (مفردات) (نبندی) بغلمزسن (زان میان) وبلدن (طرفی) برفائده (کروار) قوشاق کبی (خودرا) کندوکی (ببینی) کوره‌سن (درمیانه) ورتاده (معنای اشارتی) اکر راه عشقده وطریق معرفتده بو وجود موهومکدن کچمیوب کندوکی میدان اهل الله‌ده عجب وغرورله کوروب خودبین وخدفروخت اولورسك قوشاق محبونك بلندن برذوق حاصلی ایتمدیکی کبی سندخی برذوق روحانیت وبرآثار معرفت وانوار وصلت حاصل ایتمکه قادر اوله‌مزسن

(روان دام برمرغی دکرنه * که عنقارا بلند ست آشیانه)

یوری بو طوزاغی برغیر مرغه قوز زیرا عنقانك آشیانه‌سی بلنددر (مفردات) (برو) کیت (این) بو (دام) طوزاق (بر) علی (مرغی) برقوش (دکر) غیر (نه) قو (که) زیرا (عنقارا) م (بلندست) یوکسکدر (آشیانه) یووه (معنای اشارتی) ای سالك اکر خنزراوجیسی اولوب ریاوسمعه ایله عوام ناسك صیدی قیدنه مشغول اولورسك اسرار معرفتدن وانوار وصلتی روشتدن محروم اولمقلغکده شبهه یوقدر یوری بلان دعوا ایله دینکی خراب ایله شیطان کبی طوزاغکی رضاء الهك غیری بادهوایه قورمه یوخسه کنه ذاتی بلمکدن مبراو علی الاعلی اولان انوار ذات واجب الوجوده بویله حیله کارلغله وبوش بره صورت پرستلکله وصلت ممکن دکلدر

(شراب وشاهد وساقی همه اوست * خیال آب وکل دروه بهانه)

شراب ومحبوب وساقی جمله اودر آب وکل خیالی اورتاده بهانه‌در (مفردات) (شراب) م (شاهد) محبوب (ساقی) م (همه) جمله (اوست) اودر (خیال) م (اب) صو (کل) چاموز (دروه) بولده (بهانه) م (معنای اشارتی) کرچه ظاهر شرعده اسبابه تشبث ایله مأمورز لیکن اسرار توحید وحقیقت یوزندن (مافی الدار دیار) سرنجه مقلب القلوب والاحوال انجق حق تعالی اولدیغندن شراب وشاهد وساقی جمله اودر بو وجود عنصریه ایله مرکب اولان آدم اراده بهانه‌در (کل شیء هالك الا وجهه) سرنجه (الآن کما کان) حقدن غیرینك وجودی عدم مثابه‌سنده‌در

(بده کشتیء می تاخوش برآیم * ازین دریای ناپیدا کرانه)

شراب کمیسنی ویرتاخوش خلاص بوله‌لم بو کناری ناپیدا دریادن (مفردات) (بده) ویر (کشتی) کمی (می) شراب (تا) حتی (خوش) م (بر) یوقارو (آیم) کله‌لم (ازین دریا) بو دکزدن (ناپیدا) ظاهر دکل (کرانه) کنار (معنای اشارتی) ای قوی وقادر اولان رب بزه محضا کرم ولطفکدن برقوی عشق وبروافر معرفت احسان ایله که تاآ ساتلغله بو قعر وکناری نابدید اولان دریای توحیددن واسرار حقیقتدن

(که بندد طرف وصل ازپادشاهی * که باخود عشقباز دجاودانه) که اسمدر کیم معناسنه طرف حسن وصل شاه بیانیه لامیه ویاحرف وحدت که حرف رابط صفت یاحرف صله عشقباز د محبوب دوستاق ایدر دیمکدر جاودانه ابدی * محصول بیت * برپادشاهك وصلندن حسن فائده‌سنی کیم بغلیه بیلور یعنی کیم قادردر وصلندن منتفع اولق که کندی یه عشقبازلق ایدردائما یعنی کندیی سون جانان کیمه‌نك عشقنه محتاج دکل پس اندن کیمه وصل فائده‌سنی باغلیه‌مز (وجود ما معمایست حافظ * که تحقیقش فسونست وفسانه) * محصول بیت * بزم وجودمز برمعمادر ای حافظ که اول معمانك تحقیق افسانه دریعنی فائده بقاسی یوقدر یعنی وجود باقی خدانك وجهی دیدر و بزم وجودمز ظل زائل کیبدر که هیچ اعتباری یوقدر پس فسون وفسانه دردیدیکی حقدر (وله ایضا) (چراغ روی ترا کشته شمع پروانه * مرا زحال تو باحال خویش پروانه) چراغ جمع عجمیتك فتحیله شمعك فتیله سنده یانان آتشنه دیرلر رویه اضافت بیانیه در وترایه لامیه در قافیه مصراع ثانیده واقع اولان پروا مرکبدر پروا ایله نه دن پس محسنات لفظیه دن تجنیس مرکب اولور * محصول بیت * سنك رویك چراغنه شمع پروانه اولمش یعنی عاشق اولمش سنك حالکدن کندی حالمه بنم پروام یوقدر یعنی سنك حالك بنی کندمدن اوصاندردی (خرد که قید مجانین عشق میفرمود * ببوی حلقهٔ زلف تو کشت دیوانه) که حرف رابط صفت قید مجانین عشق لامیه‌لردر میفرمود حکایت حال ماضی بیوررد دی دیمکدر ببوی حلقهٔ زلف تو لامیه وبیانیه ولامیه‌لردر کشت دیوانه اسمی تحتنده خرده راجع ضمیردر وخبری دیوانه در وببوی کشت متعلق بوی بونده ایهام طریقیله مذکوردر * محصول بیت * عقل که عشق دیوانه‌لرینه حبس وقید بیورردی سنك زلفك حلقه سی امیدیله وقوقوسیله دیوانه اولدی بوی بونده امید معناسنه در رایحه معناسنه دکلدر که حلقه بوکا قرینه در دیمن حبس وقیده لایق دیوانه ایمش زیرا حلقه بونده قیده مناسبدر بوینه وامیده نسبتی یوقدراصلا

خبردار اولوب اعمی القلوب اونلر کبی شك وریبده قالیه‌لم وانوار جمال باکمالك مشاهده قیله‌لم

(که بندد طرف وصل ازپادشاهی * که باخود عشق بازدجاودانه)

اول پادشاهدن کیم وصال امید ایدر که دائم کندی ایله عشق او بنابه (مفردات) (که) کیم (بندد) بغلر (طرف) امید (وصل) م (از) من (پادشاه) م (با) حکایه (باخود) کندی ایله (عشق) م (بازد) او بنابه (جاودانه) دائم (معنای اشارتی) ای صحیح الاعتقاد اولان سالك آگاه (لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار) آیت کریمه‌سی سرنجه اول پادشاه حقیقتدن کنه ذات علیه‌سنی مشاهده وجهی اوزره کیم وصالی امید ایدر که دائم کندو ایله عشق بازلق ایدوب وبالمعاینه مشاهده ایله مکالمه قادر اوله ممکن دکلدر که حق تعالی مکاندن وجهتدن منزهدر (لایملم الله الا الله لا فی الدنیا ولا فی الآخرة)

(وجود ما معمایست حافظ * که تحقیقش فسونست وفسانه)

بزم وجودمز برمعمادر حافظ که انك تحقیقی وحقیقتی فسون وفسانه‌در (مفردات) (وجود) م (ما) بز (معما) امر مشکل (یا) وحدتیه (است) در (حافظ) م (که) زیرا (تحقیق) حقیقت (فسون) مکر وحیله (فسانه) حکایه (معنای اشارتی) ای حافظ کنه وهویت خدایی نیجه بیلورسن بو بزم معما اولان وجودمزك ظاهر وباطننده نیجه آثار عجیبهٔ قدرت الهیه‌لر وار در آنی بیله بکماله ادرا کده عاجز ایکن علی طریق الاحاطه ذات بیچون خدایی بیله‌مزسین حالبوکه انسانك حقیقتی فسون وفسانه‌در وخرمن قدرت الهیه‌دن برقانی وضعیف دانه‌در همان معرفت الله دیدکاری انکشاف قلبله کشینك انوار تجلیات الهیه واسرار لدنیه‌لری مشاهده سنجه‌در

(وله ایضا)

(چراغ روی تراشمع روز پروانه * مرازحال تو باحال خویش پروانه)

سنك یوزك چراغنه آفتاب پروانه در سنك حالکدن بکا کندو حالمه پروا یوقدر (مفردات) (چراغ) م (روی) یوز (ترا) سنك (شمع روز) کوندوزك چراغی که آفتابدر (پروانه) م (مرا) بکا (زحال تو) سنك حالکدن (باحال خویش) کندی حالمه (پروا) قایرمق (نه) یوق (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك جمالك نورنه آفتاب عالمتاب پروانه کبی عاشق جان نثار اولوب دائم عشق وشوقله عاشق سوخته جانلر کبی دور وحرکت واضطراب اوزره در بحمد الله سنك عشق ودردکدن وتجلیء شوق دیدارکدن بکا کندو حالمی ومقتضیات امور وجودمی قایرمق واراماق یوقدر که مست وحیران ومجنون وسرکردان اولمشمدر

(خرد که قید مجانین عشق می فرمود * ببوی حلقهٔ زلف تو کشت دیوانه)

عقل معاش که عشق مجنونلرینه بند بیورردی سنك زلفك حلقه سی امیدیله دیوانه

اولدى (مفردات) (خرد) عقل (قيد) بند (مجانين) م (عشق) م (مى فرمود) بيورردى (با) للملابسه (بوى) اميد (حلقهٔ زلف) م (تو) سن (كشت) اولدى (ديوانه) م (معناى اشارتى) شول عقل معاش اهلى كه كندولرى حالات عشقدن بى خبر اولدقلرندن جذبات الهيه ايله ديده سى كريان وجكرى سوزان آه پردرد ايله مست وحيران عشق مجنونلرينه بونلرى زنجير ايله باغليك ديوطعن ايدردى شمدى كندويه آثار توفيق اير يشجك اى محبوب سنك عشقك زنجيرنه طاقلق اميديله ديوانه ومجنون يكانه اولمشدر

﴿ بمژده جان بصبا دادشمع در نفسى ❊ زشمع روى تواش چون رساند پروانه ﴾

شمع برنفسده مژده ايله صبايه جانى ويردى سنك يوزك شمعندن چونكه اكا پروانه ايرشدى (مفردات) (بمژده) مژده ايله (جان) م (با) للملابسه (صبا) م (داد) ويردى (شمع) م (درنفسى) برنفسده (رشمع) م (روى تو) سنك يوزك (ش) اكا (چون) چونكه (رساند) ايرشدى (پروانه) تذكره وخبر (معناى اشارتى) صبا يلى فرح بخش اولديغى حالده جانب حقدن اسوب شمعه طقو نيجق شمع برنفسده صبايه جانى مژده ويرديكى كبى شول عاشق صادقكه اى محبوب سنك جمالك نورنه وصلتدن اكامژده كاه يوزندن برخبر صحيح ايريشه صدهزار جانى دخى اولسه سنك راه عشقكده فدا ايده جكى بطريق الاولى در

﴿ ببوى زلف تو كرجان ببادرفت چه شد ❊ هزار جان كرامى فداى جانانه ﴾

سنك زلفك رايحه سيله اكر جانم يله كتديسه نه اولدى هزار مكرم جان جانانه فدا اولسون (مفردات) (با) للملابسه (بوى) رايحهٔ طيبه واميد (زلف) م (تو) سن (كر) اكر (جان) م (بباد) يله (رفت) كتدى (چه شد) نه اولدى (هزار) بيك (جان) م (كرامى) مكرم (فداى جانانه) م (معناى اشارتى) اى محبوب سنك فيض اقدسكه وانوار تجليكه وصلت اميديله اكر جانم يله وهبايه كتديسه وسنك راه عشقكده محن وبلالره كرفتار اولوب بوجهله كار جهاندن فارغ اولديسه نه غم ونه نقصان اولديكه عشق بولنده اولان كشى برجانده بيك جان آلمشدر صدهزار عزيز ومحترم جان جانانه فدا اولسون

﴿ برآتش رخ زيباى او بجاى سپند ❊ بغيرخال سياهش كه ديدبه دانه ﴾

انك زيبا يوزى آتشى اوزره بوزرلك يرينه آنك سياه خالندن بيك دانه كيم كوردى (مفردات) (بر) على (آتش) م (رخ) يكاق (زيبا) لطيف (او) انك (با) للملابسه (جاى) محل (سپند) بوزرلك (با) للملابسه (غير) م (خال) بك (سياه) م (ش) انك (كه) كيم (ديد) كوردى (به) بك وكوزل (دانه) م (معناى اشارتى) اول محبوب حقيقينك صنع عجيبنى كوركه سبحات وجهندن وانوار جمالنك پردهٔ كبرياسندن برذره كشف ايتمش اولسه سماوات وارض جمال لطيفه نك آتشندن بوزرلك كبى برآنده يانوب محو اولمسى دركار ايكن بوعالم كونده آنك ذات..

﴿ بيچونك ﴾

(بمژده جان بصبا داد شمع در نفسى ❊ زشمع روى تواش چون رساند پروانه) بمژده باحرف صله جان دادك مفعول صريحى و بصبا غيرصريحى وشمع فاعلى درنفسى فى الحال ديمكدر شمع روى تو بيانيه ولاميه شين ضمير معناده رساند فعله مقيددر رساندش ديمكدر شمعه راجعدر پروانه بونده سابقا مكرر ذكراولان خط ثمه بوندر ❊ محصول بيت ❊ صبايه شمع مشتغه جان ويردى فى الحال سنك شمعدره يكدن چون كه شمعه برخط همايون ايرشدردى شمعك جان ويرمسى سويمسيدر زيرا بادشمع اوزرينه اوغرامسه سويمسى لازمدر پس بومعنايى جان مشتغه ويرمكله تعبير ايلدى (ببوى زلف تو كرجان ببادرفت چه شد ❊ هزارجان كرامى فداى جانانه) ببوى زلف تو باحرف مصاحبت واضافتلر لاميه لردر وبوى بونده ايهام طريقله مذكور در بباد باحرف صله كرامى كاف عجمينك كسرى وضميله وياى اصليه ايله لغتدر عزيز معناسنه ❊ محصول بيت ❊ سنك زلفك بويله جان يله كندىيسه يعنى هلاك اولديسه نه اولدى يعنى نسنه لازم كلز بيك عزيز جان جانانه فدا اولسون حاصلى جانان يونه بيك عزيز جان فداى اولمغه لايقدر (برآتش رخ زيباى او بجاى سپند ❊ بغيرخال سياهش كه ديدبه دانه) آتش رخ زيباى اولاميه وبيانيه ولاميه در بجاى سپند باحرف صله واضافت لاميه در بغيرخال سياهش باحرف تأكيد واضافت لاميه وبيانيه در سابقا ذكراولديكى كه ضمائره اضافت لاميه دركه اسمدر كيم معناسنه به دانه ايوچكرد كيدر ❊ محصول بيت ❊ جانانك زيبا رخنك آتشى اوزره سپند يرينه خال سياهندن غيرى به دانه كيم كوردى يعنى يارامن كوزدكسون ايچون بوزرلك يقارلر اما جانانك رخى آتشى اوزرينه بوزرلك يرينه خالندن غيرى بهدانه يافدقلرين كيم كوردى يعنى خال ايوه چكرد كيدركه رخى آتشى اوزره عين كال دكمك ايچون سپندير ينه قونمشدر مجموع بيتك معناسى سنك براشق يوزك آتشى اوزره بوزرلك يرينه اول رخك قاره خالندن غيرى كيم كوردى ايو دانه دين وزيبا يوزى آتشى اوزره يوزرلك يرينه انك سياه خالندن بيك دانه كيم كوردى ديين به دانه بى بيلمشلر

بيچونك انوار تجليسنى اولوالابصار اولان عارف بالله لردن غيرى كيم كوردى كه هر برچشم انوار ذاتى مشاهده يه قادر دكادر

﴿ من ضعيف زغيرت فتادم ازپادوش ❊ نكار خويش چوديدم بدست بيكانه ﴾

بن ضعيف غيرتمدن دون كيجه اياقدن دوشدم كندو نكارمى چونكه يادك النده كوردم (مفردات) (من) بن (ضعيف) م (ز) من (غيرت) م (فتادم) دوشدم (از) من (پا) اياق (دوش) دون كيجه (نكار خويش) كندو محبوبمى (چو) چونكه (ديدم) كوردم (با) للملابسه (دست) ال (بيكانه) ياد (معناى اشارتى) حضرت واهب العطايانك احسان وتجليسنى عقول ادراك ايلمه ده عاجز وقاصردر (لايسئل عما يفعل) دركه صورتا بعض يلاق كافرى برآنده مؤمن ايدوب انوار تجلياتنه واسرار لدنيه سنه مظهر ايدوب كن اولياءالله دن ايلرو نيجه رياضات ومجاهدات ايله سعى ايدن بعض مؤمنى مقصودنه نائل ايتيوب متحير وسركردان ايلر آه بوبن ضعيف غيرتمدن اياقدن دوشدم وبى صبر وبى طاقت اولدمكه كندو محبوبمى يادك النده كوردم يعنى بيكانه ايكن براند، آشنا اولوب آشنا ايكن واهل توحيد ايكن مرادى حاصل اولمق جكرمى ياقمشدر (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب)

﴿ چه نقشها كه برانكيختيم وسود نداشت ❊ فسون ما براو كشت افسانه ﴾

نه نقشلركه پيدا ايلدك وفائده طوتمدى بزم فسونمز انك قتنده افسانه اولمشدر (مفردات) (چه) نه (نقشها) م (برانكيختيم) قوپاردم (سود) فائده (نداشت) طوتمدى (فسون ما) بزم دعامز (براو) انك قتنده (كشت) اولدى (افسانه) حكايه (معناى اشارتى) (العبد يدبر والله يقدر) سرنجه فيض تجلى ووصلت الى الله بولنده نيجه نقشلر ونيجه درلو صورت طاعتلر اظهار ايلدم فائده ايتمدى بزم دعا ونيازلرمز برحكايه كبى هبايه كتدى عاقبت جمله مرادلريمى ترك ايدوب خدانك مرادنه تابع اولمغله معارضه يى ترك ايدوب تسليم وتفويض بولن طوتدم احسن الله ما آتنا

﴿ مرا بدورلب دوست هست پيمانى ❊ كه برزبان نبرم جز حديث پيمانه ﴾

دوستك لبى دورنده بنم برعهدم واردر كه عشق سوزندن غيرى سويلم (مفردات) (مرا) بنم (با) للملابسه (دور) زمان (لب) طوداق (دوست) م (هست) اولادى (پيمانى) برعهد (برزبان) دلم اوزره (نبرم) ايلتميم (جز) غير (حديث) كلام (پيمانه) اولجك وقدح (معناى اشارتى) (الست بربكم) خطابى عالمنده بنم اول محبوب حقيق ايله برعهد وپيمانم واردركه قلبمى حقه باغليوب اسلام اوزره اول محبوبك عشقنك غيرى بى سويليم وكندو وتك امرنه انقياد ومرادنه مخالفت ايتميم بحمدالله عهد قديمم اوزره ثابتم (ثبتنا الله بالقول الثابت)

﴿ حديث مدرسه وخانقه مكوى كه باز ❊ فتاد درسر حافظ هواى ميخانه ﴾

مدرسه وخانقاه سوزنى سويله زيرا كيرو حافظك باشنه ميخانه محبتى دوشدى

(من رميده زغيرت فتادم از پادوش ❊ نكار خويش چو ديدم بدست بيكانه) من رميده بيانيه نكار خويش لاميه بدست بيكانه باحرف ظرف واضافت لاميه در ❊ محصول بيت ❊ بن رميده دون كيجه غيرتمدن اياقدن دوشدم يعنى سورچدم ويقلدم چونكه كندى نكارمى بيكانه النده كوردم حاصلى نكارمى بيكانه لرايله كورديكمدن زياده مضطرب اولدم (چه نقشها كه برانكيختيم وسود نداشت ❊ فسون مابراو كشته است افسانه) چه بونده مبالغه افاده ايدر نقشها نقشلردن مراد حيله لردركه حرف بيان برحرف تأكيد انكيختيم فعل ماضى متكلم مع الغيردر بونده پيدا واظهار ايلدك معناسنه در واو حرف حال فسون فانك ضميله افسونك مخففيدر سحر وحيله ومكر معناسنه در براو لاميه ❊ محصول بيت ❊ نه حيله لركه پيدا ايلدك حال بوكه فائده ويرمدى پس بزم حيله ومكرمز انك قتنده افسانه اولدى يعنى برامر زائد اولدى (مرا بدورلب دوست هست پيمانى ❊ كه برزبان نبرم جز حديث پيمانه) بدورلب دوست باحرف ظرف واضافتلر لاميه لردر پيمانى باحرف وحدت وتنكيركه حرف بيان نبرم فعل نفى استقبال متكلم وحده ايلتميم ديمكدر ❊ محصول بيت ❊ بنم دوستك لبى دورنده برعهدم واردركه ديلم اوزره ايلتمم قدح سوزندن غيرى يعنى ديلم اوزره جارى اولمسون الاپياله وپيمانه سوزى (حديث مدرسه وخانقه مكوى كه باز ❊ فتاد درسر حافظ هواى ميخانه) مكوى خطاب عام كه حرف تعليل باز بونده ادات تأكيددر كيرو معناسنده اولمغه قابلدر درسر حافظ درحرف صله سرحافظ لاميه هواى ميخانه مصدرك مفعولنه اضافتيدر ❊ محصول بيت ❊ بكا مدرسه وخانقاه سوزينى سويله زيرا حافظك باشنه ميخانه سوداسى وآرزوسى دوشدى پس مدرسه وخانقاه زمانى دكل خطابدن غيبته التفات بيوردى

(مفردات) (حدیث) سوز (مدرسه) م (خانقه) تکیه (مکوی) سویله (که) زیرا (باز) کیرو (فتاد) دوشدی (در) فی (سر) باش (حافظ) م (هوا) محبت (میخانه) م (معنای اشارتی) فقیهلك مدرسه سی وصوفینك تکیه سی احوالندن سویله که بونلر مجرد قشر علومده وصورت پرستلکده قالوب ریاضات ومجاهدات ایله تزکیهٔ نفس وتصفیهٔ باطن ایلمشلردر انکیچون حافظك باشنه فانی فی الله وباقی بالله اولان پیران خراباتیلرك راه سدادنك محبتی دوشدی که انلر حضرت اللهك ذات نورنه استغراقله محو وفنا اولوب وجوددن وصورتدن کلی کچمشلردر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ عیشم مدامست ازلعل دلخواه * کارم بکامست الحمدلله ﴾

مقبول لبدن عیشم مدامدر ایشم مراده در الحمدلله (مفردات) (عیشم) عیشم (مدام) دائم (است) در (از) من (لعل) قرمزی دوداق (دلخواه) کوکل دیلیجی (کارم) ایشم (بکامست) مراده در (الحمدلله) م (معنای اشارتی) (الذین هم فی صلاتهم دائمون) آیت کریمه سی سرنجه صد هزار مجاهده ایله تزکیهٔ نفس وتنقیهٔ روح وتصفیهٔ قلب سببیله روز وشب مظهر فیض بلاواسطهٔ الهی اولوب (الصلاة معراج المؤمن) حدیث شریفی سرنجه اول محبوب حقیقینك نفحات وفیوضاتلریله معیشت وانسیتم مدامدر الحمدلله فضل حق ایله جمله کارم مرادم اوزره در

﴿ ای بخت سرکش تنکش بیرکش * که جام زرکش که لعل دلخواه ﴾

ای سرکش بخت آنی محکم سینه که چك کاهی التون قدحله شراب چك کاهی شیرین لبدن متمتع اول (مفردات) (ای بخت) م (سرکش) باش چکیجی (تنك) طار (ش) انی (بیر) سینه که (کش) چك (که) کاهی (جام زر) التون قدح (کش) چك (که) کاهی (لعل) قرمزی دوداق (دلخواه) کوکل دیلیجی (معنای اشارتی) ای سرکش بختم بو دولت عظمانك قدرنی بیل وانسیت حقده ثابتقدم اول عالمدن تجرد ایله کلی هوای نفسی ترك ایدوب کاهی جذبات رحمانیه وعشق مشاهدهٔ جمال الله ایله اول کاهی فیوضات ونفحات انس ربانیه ایله صفایاب اول که بر آن حقدن غافل اولیه سن

﴿ مارا بمستی افسانه کردند * پیران جاهل شیخان کمراه ﴾

بزی مستلك ایله افسانه ایلدیلر جاهل پیرلر وکمراه شیخلر (مفردات) (مارا) بزی (بمستی) مستلك ایله (افسانه) حکایه ومشهور (کردند) ایلدیلر (پیران جاهل) م (شیخان) م (کمراه) آزغین (معنای اشارتی) اسرار معرفة الله دن بی خبر واعمی القلوب اولملری سببیله صورت پرست اولان جاهل پیرلر وعوام مشرب اولان قطاع طریق وازغین شیخلر خمر ایله مست اولان ایله شراب عشق الهیه ایله مست اولانی تمیز ایتمیوب بزی شراب صوریله وکلامزده ذکر اولنان شرابدن شراب صوری اکلدیلر انکیچون کندولری ضلالته دوشوب ونیجه کیمسه لری طریق حقدن

(وله ایضا) (عیشم مدامست ازلعل دلخواه * کارم بکامست الحمدلله) مدام ایهام طریقیله مذکور در لعل دلخواه بیانیدر دلخواه وصف ترکیبیدر خواهیدندن کوکل ایستیجی ویا کوکلی ایستیجی یعنی کوکل آلیجی معناسنه * محصول بیت * بنم عیش وذوقم مدامدر اول کوکل آلیجی لب اسلدن یعنی لب جانادن مرادمجه یم وایشم مرادمجه در الحمدلله (ای بخت سرکش تنکش بیرکش * که جام زرکش که لعل دلخواه) بونده تنك محکم معناسنه در وبردن مراد سینه در * محصول بیت * ای سرکش بختم یعنی بکا طاعت ایلین بختم اول جانانی محکم سینه یه چك یعنی کندوکه مائل وراغب ایله که التون قدح چك وکاه کوکل دیلدیکی لب لعل جانانی اکر میسر اولورسه مذکور خصوصلرده طالعمدن معاونت طلب ایدر (مارا بمستی افسانه کردند * پیران جاهل شیخان کمراه) * محصول بیت * بزی مستلکله داستان ایلدیلر جاهل پیرلر کمراه شیخلر یعنی طریق حقدن آزان یعنی ضال اولان شیخلر

اضلال ایلدیلر اهل اللهك کلامنده ذکر اولنان شرابدن مراد خمر شیطاندر دیمك اهل اللهه افترا در وایمانسز کتمکه سببدر

﴿ ازقول زاهد کردیم توبه * وازفعل عابد استغفرالله ﴾

زاهدك سوزندن توبه ایلدك وعابدك فعلندن استغفرالله (مفردات) (از) من (قول) سوز (زاهد) م (کردیم) ایلدك (توبه) م (از) من (فعل) م (عابد) م (استغفرالله) م (معنای اشارتی) شول زاهد وعابد ظاهرپرستلرك عشق ومعرفتی وذوق روحانیلری اولمیوب مجرد اعمال صوریه ایله عجب وغروره دوشدکلری ایچون اهل اللهك کلام وحالاتلرینی فهم ایتمیوب کونه کونه هرزوات ویاوه سوزلر ایله دیللرین خراب ایلمشلردر بونجلاین مغرور وقلبی کور زاهد وعابدلرك خام سوزلرندن توبه وریا ایله اولان فعللرندن حضرت اللهه رجوع ایلدك استغفرالله توبه

﴿ جانا چه کویم شرح فراقت * چشمی وصد نم جانی وصد آه ﴾

ای جان سنك فراقك شرحنی نه دیم برچشم بو ویوز نم برجان ویوز آه (مفردات) (جانا) ای جان (چه کویم) نه دیم (شرح) م (فراق) م (ت) سنك (چشمی) برکوز (صد) یوز (نم) یاش (جانی) برجان (صد) یوز (آه) م (معنای اشارتی) ای محبوب سنك قبض وحجاب بشریت ایله انوار ذاتك مشاهده سی فراقنك المنی نه کونه سویلیم برچشم ویوز شك غیرتله نهر روان وبرجان ویوز آتش اشتیاقله آه وناله بین منهجم ومضطرم غایت دردنك وعجز اضطرار بله سینه چاك اولمشم

﴿ کافر مبیناد این غم که دیدست * از قامت سرو از عارضت ماه ﴾

کافر کورمسون بو غمی که کورمشدر سنك قامتکدن سرو وسنك عارضکدن ماه (مفردات) (کافر) م (مبیناد) کورمسون (این) بو (غم) م (دیدست) کورمشدر (از) من (قامت) بوی (ت) سنك (سرو) م (از) من (عارض) یکاف (ت) سنك (ماه) آی (معنای اشارتی) عارفین وعاشقینك سنك تجلیٔ ذات وصفاتکك وعشق ومحبتکك خاصهٔ لازمه سی ومقتضای جاذبه سی اولان غم والامی ومحن وبلایادن کوردکلرنی کافر کورمسون که اکر کورسه لر عارفین وعاشقینك بلا کشلکلرینه انلر دخی مرحمت ایدرلر ایدی

﴿ ازصبر عاشق خوشتر نباشد * صبر از خدا خواه صبر از خدا خواه ﴾

عاشقك صبرندن زیاده خوش صبر اولمز صبری خدادن ایسته صبری خدادن ایسته (مفردات) (از) من (صبر عاشق) م (خوشتر) زیاده لطیف (نباشد) اولمز (صبر) م (از) من (خدا) م (خواه) ایسته (صبر ازخدا خواه) م (معنای اشارتی) بوقدر محن ودرده وبوقدر غم والامه انجق عاشق صادق صبر ایدر انکیچون عاشقك صبرندن زیاده خوش صبر اولمز ای سالك سن دخی بونك کبی صبری خدادن ایسته که (الصبر مفتاح الفرج)

﴿ دلق ملمع زنار راهست * صوفی بنه ازاین رسم واین راه ﴾

ملمع خرقه یولك زناریدر ای صوفی بو عادتی وبو طریقی ترك ایله (مفردات) (دلق)

(ازقول زاهد کردیم توبه * وازفعل عابد استغفرالله) * محصول بیت * زاهدك قولندن توبه ایلدك وعابدك فعلندن استغفار ایلرز حاصلی نه انك قولیله ونه بونك فعلیله عمل ایدرز (جانا چه کویم شرح فراقت * چشمی وصد نم جانی وصد آه) چشمی وجانی یالری وحدت ایچوندر * محصول بیت * ای جانان سکا فراقك دردینی ومحنتنی نه شرح ایده یم یعنی نه وجهله بیان ایده یم چشم بر ویوز نم وجان بر ویوز آه وناله یعنی چشمدن یوز کریه وبکا وجاندن یوز آه وناله پیدا اولور (کافر مبیناد این غم که دیدست * از قامت سرو از عارضت ماه) مبیناد فعل نهی غائب موقع دعاده واقع اولمش کورمسون دیمکدر * محصول بیت * کافر کورمسون بو غمی که قامتکدن سرو وعارضکدن ماه کورمشدر دیدست اصلنده دیده است در ضرورت وزن ایچون هاء رسمیه همزهٔ مجتلبه ترك اولنمشدر (ازصبر عاشق خوشتر نباشد * صبر ازخدا خواه صبر ازخدا خواه) صبر عاشق لامیه در * محصول بیت * عاشقك صبرندن ایورك اولمز یعنی عاشقه صبردن یکرك اولمز ایمدی صبری خدادن دیله یعنی سن عشق دردنه صبر ایده مزسن خدادن دیله صبری تکرار تاکید لفظی قبیلندندر (دلق ملمع زنار راهست * صوفی بنه ازاین رسم واین راه) دلق ملمع بیانیه در شول خرقه یه دیرلر که نیجه رنکلی پاره لردن دیکلمش اوله بعض هندیلرك خرقه سی کبی * محصول بیت * ملمع خرقه طریق حقك زناریدر یعنی ریا نشانیدر پس ای صوفی بو رسم وبو آیینی براق یعنی ملمع خرقه که زنار راهدر ونشاندر بادر آنی ترك ایله که اهل توحید اوله سن مصراع اولی دلق ملمع چون زنار راهست یازوب معناسنی ملمع خرقه سی چون یول زناریدر دیین هم وزنده خطا ایلمش وهم معناده ومصراع ثانی بی صوفی ندارد ازین رسم واین راه یازوب معناسنی صوفینك اولماز بو رسمی وبو یولی دیین لفظده ومعناده خبط عشوا ایلمش

خرقه (ملمع) كوناكون پارەلرله اولان خرقه (زنار) م (راه) يول (است) در (صوفى) م (پندار) ات (اين) بو (رسم) عادت (اين) بو (راه) يول (معناى اشارتى) اول خرلايغم سيرت مرائى صوفينك كونه كونه الوان و ابلالى اسكى پارەلرله مخيطاولان خرقەسى كافرك بلنه باغلاديغى سياه ايپدن زنارى كبى بر علامت اولديغى كبى اول احمق صوفى صورتنك ملون ومخيط خرقه سى دخى كنديسنك رياسنه ومرض قلبنه علامت اولمشدر اى صوفى بوعادتى و بو طريق حيله نى ترك ايله

﴿ وقتى بروبش خوش بود وقتم ✿ از وصل جانان صد لوحش الله ﴾

بروقت اك يوزيله وقتم خوش ايدى جانانك وصلندن الله وحشت ويرمسون (مفردات) (وقتى) بروقت (با) ملابسه (روى) يوز (ش) انك (خوش) م (بود) ايدى (وقتم) م (از) من (وصل جانان) م (صد) يوز (لوحش الله) لا اوحش الله دن مخففدر الله وحشت ويرمسون ومحبوبدن بعيد ايتمسون ديمكدر (معناى اشارتى) عالم الستده انوار جمال الهى مشاهده ايتكله وقتم وحالم خوش ايدى حضرت الله دن يوزدرلو نياز ايدرمكه بزى كنديسى وصلندن وجوار قدسندن جدا ايلمسون

﴿ رخ برنتابم از راه خدمت ✿ سر برندارم از خاك درگاه ﴾

خدمت يولندن يوز چويرمزم دركاهك خاكندن باشمى قالدرمزم (مفردات) (رخ) بكاف (برنتابم) چويرمزم (از) من (راه) يول (خدمت) م (سر) باش (برندارم) قالدرمزم (ز) من (خاك) طپراق (درگاه) حضور شاه (معناى اشارتى) حضرت اللهك امرى وجهى اوزره طاعتندن يوز دوندرمزم وهرنه قدر قصورم اولسه ينه دركاه عزتنك خاكندن باشمى قالدرمزم وربك قپوسندن غيرى قپولره كتمزم.

﴿ شوق رخت برد از ياد حافظ ✿ ورد شبانه درس سحرگاه ﴾

سنك رخك شوقى حافظك ياندن ايلتدى كيجەنك وردنى سحر وقتنك درسنى (مفردات) (شوق) م (رخ) بكاف (ت) سنك (برد) ايلتدى (از) من (ياد) خاطر (حافظ) م (ورد) م (شبانه) كيجەيه منسوب (درس) م (سحرگاه) وقت سحر (معناى اشارتى) (من عرف الله كل لسانه) خبرى سرنجه اى محبوب سنك انوار جمالك شوقى وانوار ذاتك تجليسنده استغراقك شوقى حافظك خاطرندن كيجەلرده اوقوديغى اورادنى وسحر وقتنده مطالعه ايلديكى درسنى ايلتدى ومست ومستغرق ايلدى

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ گر تيغ بارد در كوى آن ماه ✿ گردن نهاديم الحكم لله ﴾

اكر اول ماهك محله سندن تيغ ياغه بيون قودق وراضى اولدق الحكم لله (مفردات) (گر) اكر (تيغ) قليج (بارد) ياغه (در) فى (كوى) محله (آن) اول (ماه) آى (گردن) بيون (نهاديم) قودق (الحكم لله) حكم لله مخصوصدر (معناى اشارتى) بوراه عشقده وطريق سلوكده اكر بى پايان بلالر كاسه حق سبحانه وتعالينك قضاسنه راضى يز وبلاسنه صابرز حاكم مطلق انجق حق تعالى در حكم وقضاسنه هر وجه ايله راضى وتسليم

(وقتى برو بش خوش بود وقتم ✿ از وصل جانان صد لوحش الله) لوحش الله اصلنده لا اوحش الله ايدى عربلر تخفيف ايدوب لوحش الله ديديلر معناسى الله تعالى وحشت ويرمسون يعنى وصال جاناندن بزى بعيد ايلمسون ديمكدر ✿ محصول بيت ✿ بر زمان جانانك رويله وقتمز خوش ايدى يعنى وصاليله حالمز ايو ايدى پس الله تعالى وصال جاناندن بزه وحشت ويرمسون يعنى بزى وادئ هجرانه صالمسون صد لفظى تكثير دعا ايچوندر مصراع ثانينك معناسى جانانك وصالندن يوز لوحش الله يعنى وصال جانانه يوز تحسين اوحش الله تحسين معناسنه استعمال اولنور دين تحسينه لائق سوز سويلمش (رخ برنتابم از راه خدمت ✿ سر برندارم از خاك درگاه) ✿ محصول بيت ✿ يوزمى خدمت طريقندن دوندرمم يعنى خدمت جاناندن اعراض ايلم باشمده قالدرمم خاك دركاه جاناندن (شوق رخت برد از ياد حافظ ✿ ورد شبانه درس سحرگاه) شبانه دەكى هاى رسمى تخصيص افاده ايدر ✿ محصول بيت ✿ سنك رخك شوقى حافظك خاطرندن ايلتدى حاصلى خاطرندن چيقاردى وكيدردى كيجه وردينى وسحرگاه درسنى يعنى حافظه عبادت وطاعتنى اونوتدردى ديمكدر (وله ايضا) (گر تيغ بارد در كوى آن ماه ✿ گردن نهاديم الحكم لله) ✿ بو ايكى غزل برى برينه نظيره واقع اولمش يعنى ايكيسى بر وزنده وبر قافيه ده دوشمش ✿ محصول بيت ✿ اكر اول ماهك محله سنده قليج ياغارسه بويمز قومشز الحكم لله يعنى تيغ جاناندن قاچمز زيرا جاناندن هرنه كاورسه عين سعادتدر

﴿ اولشمز ﴾

اولشمز ووفقنا الله اثبات

﴿ آيين تقوى ما نيز دانيم ✿ ليكن چه چاره با بخت گمراه ﴾

تقوى اسلوبنى بزدخى بيلورز لكن كمراه بخته نه چاره واردر (مفردات) (آيين) اسلوب (تقوى) م (ما) بز (نيز) دخى (دانيم) بيلورز (ليكن) م (چه چاره) نه چاره (با) ملابسه (بخت) طالع (گمراه) ازغون (معناى اشارتى) كرچه علم جهتندن ورع وتقوى يولنى خوش بيلورز لكن توفيق خدا وعنايات خاصان خدا اولمسه بو كمراه ونامساعد بخت ايله نه چاره ايدەيم توفيق وعنايتسزلك دخى اولسه ورق سيا اولور

﴿ ما شيخ وواعظ كمتر شناسيم ✿ يا جام باده يا قصه كوتاه ﴾

بز شيخى وواعظى زياده آز طانيرز يا شراب جامنى ويريا قصه يى قيصه ايله (مفردات) (ما) بز (شيخ) م (واعظ) م (كمتر) زياده آز (شناسيم) اكلرز (جام) قدح (باده) شراب (قصه) م (كوتاه) قيصه ايله ديمك (معناى اشارتى) بز ظاهر پرست اولان شيخى وواعظى آز آكلرز انلر رسوم اهليدر اهل فنانك صحبتنه تحمل ايده مزلر بزكه معاشر عشاقز بزم حالمزى اصلاح ايدەجك يا شراب عشق الهى كرك يا قصه وحوادث عالمدن سكوت ايله خانۀ قلبى حفظ كرك

﴿ من رند عاشق وانگاه توبه ✿ استغفر الله استغفر الله ﴾

بن عاشق رند واندن صكره توبه حاشا كه بن بونى ايدم (مفردات) (من) بن (رند) لاابالى وبى قيد (عاشق) م (وانگاه) آندن صكره (توبه) حاشا كه بن بونى ايدم (استغفر الله استغفر الله) م (معناى اشارتى) بحمد لله بن قيد دنيادن وعلاقۀ ماسوادن بى قيد بر عاشقم اندن صكره حالات عشقدن واذواق روحانيتدن بى خبر اولان شيخ وواعظك منع وانكاريله حاشا كه بن بو عشق الهيدن ووراء معرفة الله دن فراغت ايدم حاشا ثم

﴿ عكسى ز روت بر ما نيفتاد ✿ آيينه رويا آه از دلت آه ﴾

سنك يوزكدن بزه بر عكس دوشمدى اى آيينه يوز او آه سنك قلبكدن آه (مفردات) (عكسى) بر عكس (ز) من (روى) يوز (ت) سنك (بر ما) بزم اوزريمزه (نيفتاد) دوشمدى (آيينه) م (روى) يوز (الف) ندائيه (آه) م (از) من (دل) كوكل (ت) سنك (آه) م (معناى اشارتى) اى محبوب هنوز سنك انوار جمالكدن بزه بر عكس وبر پرتو شعاع عكس وظهور ايله منكشف اولمدى آه سنك تجليات صفاتك متقابلەلركدن وآه سنك صفات استغنا كدن كه دائما عاشقك عزيمتنى فسخ ايدرسن

﴿ الصبر مر والعمر فانى ✿ ياليت شعرى حتام القاه ﴾

صبر آجيدر وعمر فانيدر نه اولايدى بنم علم اوليدى نه وقت بن اكا ملاقى اولورم (مفردات) (الصبر) م (مر) اجى (والعمر فانى) م (ياليت) نه اولايدى (شعرى)

(آيين تقوى ما نيز دانيم ✿ ليكن چه چاره با بخت گمراه) ✿ محصول بيت ✿ تقوى آيين واسلوبنى بزده بيلورز اما بخت كمراه نه چاره يعنى عمله بخت مساعده ايلمز يوخسه تقوى طريقنى خوب بيلورز (ما شيخ وواعظ كمتر شناسيم ✿ يا جام باده يا قصه كوتاه) كمتر شناسيم هيچ اكلمرز ديمكدر نته كيم مر الله مرور ايلشدر ✿ محصول بيت ✿ بز شيخ وواعظ اكلمرز يعنى انلرك ملازمتنه مقيد دكلز پس بزه يا جام باده وير ويا قصه يى كوتاه ايله حاصلى بزه يا جام باده صون ويا اوزاتمه مقاماتى (من رند وعاشق وانگاه توبه ✿ استغفر الله استغفر الله) ✿ محصول بيت ✿ بن رند وعاشق ايلم وتوبه كار اولمق استغفر الله يعنى بن بويله ايش ايشلمم ديمكدر يعنى رندلكدن وعاشقلقدن فراغت ايدوب توبه ايلم (عكسى ز روت بر ما نيفتاد ✿ آيينه رويا آه از دلت آه) عكسى ياحرف وحدت وياتنكيرە در بونده ايهام طريقيله واقعدر ✿ محصول بيت ✿ سنك كونش يوزكدن وياعجبكدن بزم اوستمزه عكس دوشمدى يعنى بزه نظرك واقع اولمدى اى آيينه يوزلى جانان آه سنك بولاد كبى پك يورككدن يعنى آه سنك مرحمتسز كوكلكدن (الصبر مر والعمر فانى ✿ ياليت شعرى حتام القاه) مصراع اول ايكى جملۀ اسميەدن مركبدر وضوحندن اعراب ايلمكه احتياجى يوق اما مصراع ثانيسنى ان شاء الله اعراب ايليه لم ياحرف ندادى محذوفدر بعضلر قوم واصحاب وصحب و بونلردن غيرى الفاظ تعيين ايدرلر و بعضلر صاحادظى تعيين ايلدى كسرحايله خلاف قياس اوزره صاحبى دن مرخم صاحب يار معناسنه در وياضمير مجرور متصل كنايتدر متكلمدن پس ياصاح ديمك اى يار ديمكدر ليت لامك وتانك فتحەلريله وسكون ياايله حروفدر حروف مشبهه بالفعلدن تمنى معناسنى افاده ايدر يعنى بر نسنه يى آرزو ايله ديلمك شعرى تقديرا منصوب اسمى شعر وشعور مصدرلر درعلم معناسنه يعنى بر نسنه يى بيلك پس لغتده شاعر ديمك عالم ديمكدر وياضمير مجرور متصل متكلم واحددن كنايتدر حتى بونده حرف جردر كى معناسنه يعنى حرف تعليلدر وميم مفتوحه ماء استفهامدن مجرور اولوب الفى حذف اولدقدنصكره حالى اوزره قالدى اصلنده حتى ما ايدى معلوم اوله كه ماء استفهام مجرور اولسه الفنك حذفى واجبدر نته كه نظم شريفده بلقيس قصه سنده واقعدر (فناظرة بم يرجع المرسلون) بم اصلنده بما ايدى باايله مجرور اولديغيچون الفى ساقط اولدى ودخى عم يتساءلون اصلنده عن ما ايدى مجرور اولديغيچون الفى دوشوب عم قالدى معلوم اوله كه حتينك وعلينك والينك آخرلرى ميمه اتصال حيننده الف شكلنده يازيلور يا شكلنده يازلمز حتام وعلام والام دير لر خواجه بيورديغى كبى القاه فعل مضارع متكلم وحده در لقى يالقا بابندن يعنى علم يابنك ناقص يايى سندن بولمق معناسنه ✿ محصول بيت ✿ عاشقه عشق ومحبتك بلاسنه صابر اولمق اجيدر يعنى مشكلدر وعمرده فانيدر يعنى صبره زمان مديد كرك عمرده ايسه امتداد يوق كه عاشق آنده صبرله اميد وصال ايليه حاصلى عشق دردينه صبرك آجيلغندن وعمرك سرعت مرورندن شكايتدر نه اوليدى بنم علم اوليدى جانانى بولمق ايچون ؟

بنم علم اولیدی (حتی م) حتی مادن مخففدر که حرف جر مایه متصل اولسه الف حذف اولنور حتی مانه وقت (القاء) بن اکا ملاقی اولورم (معنای اشارتی) بصیرت قلبله بو عالمده انوار جمال الهی کورمکه واهل همت عندنده جهرة بالمعاینه مشاهده ایتمکه صبر زیاده پك اجیدر ومشکلدر وحالبوکه عمرده فایده نه اولیدی بنم علم اولیدی که نه وقت بن اول محبوبك انوار جمالنه ملاقی اولورم

﴿ حافظ چه ناله کر وصل خواهی ✿ خون بایدت خورد درکاه وبیکاه ﴾

ای حافظ نه ناله ایلرسن اکر وصلت ایسترایسك سکا دائم وقتلی وقتسز قان یمك کرکدر (مفردات) (حافظ) م (چه ناله) نه ناله ایدرسن (کر) اکر (وصل) م (خواهی) ایسترایسك (خون) قان (باید) کرك (ت) سکا (خورد) یمك (درکاه) وقتده (بیکاه) وقتسز (معنای اشارتی) ای حافظ بوش یره ناله ایدرسن رقوری ناله ایله مطلوبه ایرمزسن اکر وصلت الی الله ایسترایسك (المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه نیجه مدت ریاضات ومجاهدات ایله مشقتلر چکوب هر دائم قانلر یوتمق کرکدر که (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) آیت کریمه سی سرنجه مظهر لطف الهی اولوب واصل الی الله اوله سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ عیدست وموسم کل ساقی بیار باده ✿ هنکام کل که دیده بی می قدح نهاده ﴾

بیرام وکل زمانیدر ای ساقی شراب کتور کل وقتی کیم کورمشدر قدح شرابسز قونمش (مفردات) (عیدست) بیرامدر (موسم) زمان (کل) م (ساقی) م (بیار) کتور (باده) شراب (هنکام) وقت (کل) م (که) کیم (دیده) کورمش (بی می) شرابسز (قدح) م (نهاده) قونمش (معنای اشارتی) ای ساقی کوثر عشق الهی اولان پیر عید وصال ومحبوب ایله انسیت وقربیت مانند زلال وقتی شراب عشق الهیه ایله قدح قلب وجانمزی پر ایله محبوبه وصلت زمانی شراب قدحنك بوش اولمسنی کیم لایق کورمشدر

﴿ زین زهد وپارسایی بکرفت خاطر من ✿ ساقی بده شرابی تا دل شود کشاده ﴾

بو زهد وپارسالقدن بنم خاطرم بکرندی ای ساقی برشراب ویرتا که بزم کوکلمز کشاده اوله (مفردات) (زین) بوندن (زهد) م (پارسایی) زاهدلك (بکرفت) طوتلدی ونفرت ایلدی (خاطر) م (من) بن (ساقی) م (بده) ویر (شراب) م (یا) وحدتیه (تا) حتی (دل) کوکل (شود) اوله (کشاده) آچلمش (معنای اشارتی) بوریا وسمعه ایله آلوده اولان زهد وزاهد صوریدن کوکلم بکرندی ونفرت ایلدی ای ساقی شراب عشق الهی بزه شراب لدنیدن وفیض ونفحات الهیدن برشراب ویرتا که قلبمز منشرح وکوکلمز کشاده اوله

﴿ صوفی که دی نصیحت میکرد عاشقانرا ✿ امروز دیدمش مست تقوی بباده داده ﴾

صوفی که دون عاشقلره نصیحت ایلردی بو کون انی تقواسنی بله ویرمش مست کوردم

۲ حاصلی صبر آجی وعمر فانی پس نه اولیدی بیلیکم اولیدی یعنی علم اولیدی اول جانانی بولمق ایچون یعنی جانان نیجه بولنور دیو علم اولیدی مصراع ثانینك معناسی نه اولیدی علم اولیدی نه وقت حصول بولور علم اولیدی دیین عجب بو ادا ایله نه معنی قصد ایدر حتام القاه برینه متم القاه یازوب معناسنی نه اولیدی بنم شعورم اولیدی نه وقت بن اکا ملاقی اولورم متی ما القاه دن مخففدر دیین غریب موزون عالم وفاضل ایمش طیب الله انفاسه (حافظ چه نالی کر وصل خواهی * خون بایدت خورد درکاه وبیکاه) * محصول بیت * ای حافظ نه ایکارسن اکر وصل جانان دیلرسك قان ایچمك کرکسن وقتلی وقتسز حاصلی وصل جانان ایستر ایسك هر زمان درد وبلا اختیار ایلمك کرکسن (وله ایضا) (عیدست وموسم کل ساقی بیار باده * هنکام کل که دیده بی می قدح نهاده) * محصول بیت * بیرامدر وکل زمانی ای ساقی باده کتور کل وقتنده کیم کورمشدر قدح میسز قونلدیغنی یعنی باده سز اولدیغی کل زماننده کیم کورمشدر (زین زهد وپارسایی بکرفت خاطر من * ساقی بده شرابی تا دل شود کشاده) بکرفت ایکرندی دیمکدر شرابی یاحرف تنکیر تاحرف تعلیل * محصول بیت * بو زهد وعابدلکدن بنم خاطرم ایکرندی ای ساقی شراب ویرتا کیم کوکلم کشاده اوله یعنی آچیله (صوفی که دی نصیحت میکرد عاشقانرا * امروز دیدمش مست تقوی بباده داده) * محصول بیت * صوفی که دون عاشقلره نصیحت ایدردی بو کون آنی مست کوردم تقوانی بله ویرمش یعنی فاسق اولمش

(مفردات) (صوفی) م (دی) دون (نصیحت) م (میکرد) ایلردی (عاشقانرا) عاشقلره (امروز) بو کون (دیدم) کوردم (ش) انی (مست) م (تقوی) م (بباد) یله (داده) ویرمش (معنای اشارتی) من دخل دخل سرنجه اول صوفی که دون عاشقلره عشقك ترکیله نصیحت ایلردی لکن بو کون کندویه توفیق الهی ایله مشایخ عظام یوزندن برفیض وبرهمت ایریشوب آنی شراب عشق الهیه ایله مست وتقوای صوریسنی یله ویرمش وعشاقه طعن ایدرکن کندوبی عشق ودرد الهیه یه مبتلا کوردم

﴿ این یك دو روزه دیکر کلرا غنیمتی دان ✿ کر عاشقی طرب جوی باساقیان ساده ﴾

بو رایکی کونلك کلی بنه غنیمت بیل اکر عاشق ایسك محبوب ساقیلرله ذوق وطرب ایسته (مفردات) (این) بو (یك دو) برایکی (روزه) کونلك (دیکر) بنه (کلرا) کلی (غنیمت) فرصت (یا) وحدتیه (دان) بیل (کر عاشقی) اکر عاشق ایسك (طرب) ذوق (جوی) ایسته (باساقیان) ساقیلرله (ساده) محبوب ساده رو (معنای اشارتی) بو سریعة الزوال اولان برایکی کونده اول محبوب حقیقی یه وصلتی وتحصیل قربیتی وکسب عشق ومعرفتی فرصت وغنیمت بیل اکر عاشق صادق ایسك (اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور) خبری سرنجه تعلقات ماسوی اللهدن مجرد وساده دل بو فانی فی الله اولمش رجال اللهدن استعانت وذوق روحانیت وعشق ومعرفت طلب ایله که سندخی انلرك نظر وهمتیله واصل الی الله اوله سن

﴿ کل رفت ای حریفان غافل چرا نشینید ✿ بی بانك رود وچنك وبی یار وجام باده ﴾

کل کیتدی ای حریفلر نیچون غافل اوتورورسز ساز صداسنسز وچنكسز ویارسز وشراب قدحنسز (مفردات) (کل) م (رفت) کتدی (ای حریفان) ای مصاحبلر (غافل) م (چرا) نیچون (نشینید) اوتورورسز (بی) نفی (بانك) صوت وآواز (رود) ساز (چنك) آلت لهو (بی) نفی (یار) م (جام باده) شراب قدحی (معنای اشارتی) (الوقت سیف قاطع) سرنجه ای عاشقلر عمر دوکتور محبوب حقیقی یه وصلت زمانی کیتدی وکیده یور نیچون غافل اوتورورسز علم ومعرفتسز ووعظ ونصیحتسز وذکر وفکر خدا ایله الفتسز وشراب عشق الهیه یی تحصیلسز ونیجه یه دك سرمایهٔ وصلت الی الله اولان جوهر عمری ضایع ایدرسز

﴿ در مجلس صبوحی دانی چه خوش نماید ✿ عکس عذار ساقی در جام می فتاده ﴾

بیلورمیسن صبوحی مجلسنده نه خوش کورینور ساقینك عذاری عکسی شراب قدحنه دوشمش (مفردات) (در) فی (مجلس) م (صبوحی) صباح ایچیلن شراب (دانی) بیلورمیسن (چه) نه (خوش) م (نماید) کورینور (عکس) م (عذار) یکاق (ساقی) م (در) فی (جام) قدح (می) شراب (فتاده) دوشمش (معنای اشارتی) وقت سحرده وسحری اولان عشاقك مجلسنده بیلورمیسن شراب عشق الهی ونوال جذبات رحمانیه ایله تجلی انوار ذات الهی عاشق صادقك قدح

(این یك دو روزه دیکر کل را غنیمتی دان ✿ کر عاشقی طرب جوی باساقیان ساده) غنیمتی یا حرف تنکیر عاشقی یا ضمیر خطاب جوی فعل امر مخاطب دیله معناسنه وطرب مقدم مفعولی * محصول بیت * بو رایکی کون دخی کلی غنیمت بیل اکر عاشق ایسك طربه طالب اول ساده رو ساقیلرله یعنی کل زمانی رایکان کچورمه بلکه ساده رو ساقیلرله باده ایچمکله کچور (کل رفت ای حریفان غافل چرا نشینید ✿ بی بانك رود وچنك وبی یار وجام باده) رود بونده ساز قبیلی معناسنه در * محصول بیت * کل کتدی ای یاران نیچون غافل اوطورورسز چنك قبیلی آوازینسز ویارسز وجام باده سز یعنی کل زمانی کچدی سز نیچون بویله اوقاتکزی غفلتله کچورورسز سازوسوزسز ویار وجام باده سز (در مجلس صبوحی دانی چه خوش نماید ✿ عکس عذار ساقی در جام می فتاده) دانی استفهامی متضمن فعل مضارع مفرد مخاطبدر عکس عذار ساقی لامیه در * محصول بیت * صبوحی مجلسنده بیلورمیسن نه کوزل کورینور جام میه دوشمش ساقینك عذاری عکسی یعنی زیاده لطیف کورینور

قلبنه نه خوش واقع اواورونه كيفيده انكشاف انوار جمال الله ظهور ايلركه * تجلئ حق ناكاه آيد * اما بردل آكاه آيد * و من طلب العلى سهر الليالى *

﴿ مطرب چو پرده ساز دشايد اكر بخواند * ازطرز شعر حافظ دربزم شاهزاده ﴾

مطرب چونكه پرده دوزه لايقدر اكر اوقويه حافظك شعرى طرزندن شهزاده نك مجلسنده (مفردات) (مطرب) ساز چالان (چو) چونكه (پرده) م (سازد) دوزه (شايد) لايق (بخواند) اوقويه (از) من (طرز) علامت وكونه (شعر حافظ) م (در) فى (بزم) مجلس (شاهزاده) م (معناى اشارتى) شول جواسيس القلوب اولان عارف بالله توجه قلب ايله اكر حافظك لسان غيبله شعر صورتنده بيان ايلديكى اسرار طريقتى واحوال عشاقى خليفة الله اولان حضرت آدم عليه السلامك صالح وعارف بالله اولادلرى مجلسنده اوقويه لايقدر كالهوام اولان عوام ناسك مجلسنده اوقومنه اهل اللهك جند الله اولان كلامنى فهم وادراكه استعدادلرى يوقدر انكيچون اهل اللهك واردات ايله ظهور ايلين كلمات اسرارلدنيه لرينى ظاهرنه حمل ايدوب ضلالته دوشمشلردر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ نصيب من چو خرابات كرده است اله * درين ميانه بكو زاهد امرا چه كناه ﴾

چونكه خدا بنم نصيبى ميخانه ايلشدر اى زاهد بواورتاده بنم كناهم نه در (مفردات) (نصيب) م (من) بن (چو) چونكه (خرابات) ميخانه (كرده است) ايلشدر (اله) خدا (درين ميانه) بواورتاده (بكو) سويله (زاهدا) اى زاهد (مرا) بكا (چه كناه) نه كناه واردر (معناى اشارتى) اى زاهد خشك ازلده ونحن قسمناده حق سبحانه وتعالى چونكه بنم نصيبى عشق ومحبت وسوداى مجنونيت ايلشدر (قل كل من عند الله) آيت كريمه سى سرنجه نيچون هر بر ظهوراتى شئونات حق بيليوب بكا طعن وانكار ايلرسين اى زاهد بواورتاده بنم نه كناهم واركه (الطرق الى الله بعدد انفاس الخلائق) دينلشدر

﴿ كسى كه جام ميش درازل نصيب افتاد * چرا بحشر كنند اين كناه ازو درخواه ﴾

شول كيمسه كه ازلده اكا جام مى نصيب دوشدى قيامتده بو كناهى اندن نيچون سؤال ايدرلر (مفردات) (كسى) بر كيمسه (جام مى) شراب قدحى (ش) اكا (در ازل) ازلده (نصيب) م (افتاد) دوشدى (چرا) نيچون (بحشر) قيامتده (كنند) ايدرلر (اين) بو (كناه) م (ازو) اندن (درخواه) سؤال (معنى اشارتى) اى زاهد شول كيمسه كه ازلده اكا مقتضاى عشق الهى اولان حالات واضطراباتى وفرياد وفغان ايله صورت خراباتى نصيب دوشدى قيامتده بو سنك كناه زعم ايلديككك حالات سنيه لردن نيچون سؤال ايدرلر ايتمزلر كه بوجنون عشق سنك سكونت پرريا كدن مقبولدر

(مطرب چو پرده ساز دشايد اكر بخواند * ازطرز شعر حافظ دربزم شاهزاده) پرده دن مراد ساز دوزيدر شايد اكر بخواند مصراع ثانى يه مرهوندر طرز اسلوب وقاعده شاهزاده دن مراد سلطان منصورك اوغليدركه سابقا جوز اسحر قصيده سنده ذكرى كچمشدر * محصول بيت * مطرب چونكه سازينه دوزن ويره لايقدر اكر شاهزاده مجلسنده حافظك شعرى طرزندن برنسنه اوقوسه ديمكدر يعنى حافظك شعرى طرزنده عاشقانه سوزناك برشعر اوقوسه مرادى شعر حافظ اوقوسه ديمكدر (وله ايضا) (نصيب من چو خرابات كرده است اله * درين ميانه بكو زاهد امرا چه كناه) * محصول بيت * بنم نصيبم چونكه الله ميخانه ايلشدر اى زاهد سويله بو اورتاده بنم نه كناهم وار يعنى قسمت ازلده چونكه بنم نصيبم باده نوشلقدر پس باده ايچمكده بنم نه كناهم وار (كسى كه در ازلش جام مى نصيب افتاد * چرا بحشر كنند اين كناه ازو درخواه) كسى يا حرف وحدت ازلش شين معناده نصيبه مقيد درخواه طلب معناسنه در * محصول بيت * بر كيمسه كه ازلده اكا جام مى نصيب واقع اولدى نيچون حشرده بو كناهى اندن طلب ايدرلر يعنى بر مصلحت كه ازلده مقدر ومعين اوله اول خصوصده قولك نه كناهى واركه اكا خطاب وعتاب ايليه لر

﴿ بكو ﴾

﴿ بكو بصوفئ سالوس خرقه پوش دورو * كه كرده دست درازى وآستين كوتاه ﴾

ايكى يوزلو خرقه پوش مرائى صوفى يه دى كه دست درازلق ايتمش وبكى قيصه ايتمش (مفردات) (بكو) سويله (با) للملابسه (صوفى) م (سالوس) مرائى (خرقه پوش) خرقه كيجى (دورو) ايكى يوزلو (دست) ال (دراز) اوزون (كرده) ايتمش (آستين) يك (كوتاه) قيصه (معناى اشارتى) اول هر بر مناهى ومنكراتى مرتكب اولوب وهر بر محرمات ومكروهاته ال اوزادوب تقوى واجتناب صورتنى اظهار ايلين رياء خرقه پوش وايكى يوزلو منافق صوفيه سويله مقول قول بو بيت آتيدر

﴿ تو خرقه رازبراى ريا همى پوشى * كه تا بزرق برى بندكان حق ازراه ﴾

سن خرقه يى ريا ايچون كيرسن كه تا ريا ايله حق تعالينك بندهلرنى اضلال ايده سن (مفردات) (تو) سن (خرقه را) م (ز) من (براى ريا) ريا ايچون (همى پوشى) كيرسن (تا) حتى (زرق) ريا ايله (برى) ايلتهسن (بندكان حق) خدانك قوللرينى (ازراه) يولدن (معناى اشارتى) ى ضال ومضل اولان صوفئ خرتغير الشكل لاجل الاكل ايدوب سن خرقه يى ريا ايچون كيرسن وخنزير صيدينه چقوب علم ودانشدن بى خبر اولان عوام كالهوامى صيد ايدوب صو يارسن وصورت حقده كورينوب حق تعالينك قوللرينى ازديروب فسق وفجوره سوق ايدرسن

﴿ غلام همت رندان بى سروپايم * كه هر دو كون نيرزد به پيش شان يك كاه ﴾

بى سرو پا رندلرك همتنك غلاميم كه هر ايكى عالم انلرك قتنده بر صمانه دكمز (مفردات) (غلام) م (همت) م (رندان) لاابالى وبى قيدلر (بى سروپا) السرايا قسمر (هر دو كون) هر ايكى جهان (نيرزد) دكمز (به پيش شان) آنلرك اوكنده (يك كاه) بر صمان (معناى اشارتى) (رب اشعث اغبر او اقسم على الله لابره) خبرى سرنجه شول عالمدن تجرد ايدوب انجق حضرت اللهدن غيرى مقصودلرى اولميوب علاقهٔ دنيادن بى قيد ولاابالى بى سر وپا قلندران حقيقتلرك غلاميم كه ايكى جهان انلرك قتنده بر صمان چوپنه دكركه انلر (وهما حرامان على اهل الله) مرتبه سنك اهلاريدر

﴿ مرادمن زخرابات چونكه شد حاصل * دلم زمدرسه وكشت خانقاه سياه ﴾

بنم مرادم چونكه ميخانه دن حاصل اولدى قلبم مدرسه وخانقاهدن سياه اولدى (مفردات) (مراد) م (من) بن (ز) من (خرابات) ميخانه (چو) چونكه (شد) اولدى (حاصل) م (دلم) كوكلم (ز) من (مدرسه) م (كشت) اولدى (خانقاه) تكيه (سياه) م (معناى اشارتى) چونكه بكا فتح وفتوحات وصلت الى الله حضرت اللهك عشق ومحبتيله مست ومستغرق اولان قلندران حقيقتلر يوزندن اولنجق مدرسه اهلى علماء ظاهرك مغرور ومتكبر نفسلرندن وخانقاهك تغير الشكل لاجل الاكل ايلش مرائى وضال ومضل صوفيلرينك مكر وتلبيسلرندن

(بكو بصوفئ سالوس خرقه پوش دورو * كه كرده دست درازى وآستين كوتاه) بكو خطاب عام بصوفئ سالوس خرقه پوش دورو باحرف صله واضافتلرى بيانيه لردركه حرف رابط صفت دست دراز وصف تركيبى ال اوزونلغى ويا حرف مصدر كردهنك مفعولى واو حرف عطف آستين معطوفدر دستك تقديرى وآستين كوتاه كرده است * محصول بيت * ايكى يوزلو خرقه پوش سالوس صوفى يه سويله انجلاين صوفى كه ال اوزونلغى وآستينى كوتاه ايلمش يعنى بويله ايشى ايلين صوفى يه سويله مقول قول كلجك بيتدر (تو خرقه را زبراى ريا همى پوشى * كه تا بزرق برى بندكان حق ازراه) كه حرف بيان وتا حرف تعليل بزرق با حرف سبب برى فعل مضارع مفرد مخاطب ايلتهسن ديمكدر بندكان مفعول صريحى وبزرق غير صريحى ازراه ده بويله در * محصول بيت * اى صوفى سن خرقه كى رياشلك ايچون كيرمسن تاكه الله قوللرينى يولدن ايلتهسن يعنى رياخرقه سنى كيديكك بندكان خدايى اضلال ايلك ايچوندر بلكه خدايى بيله الداتمق قصد ايدرسن كندى زعم فاسدكجه (غلام همت رندان بى سروپايم * كه هر دو كون نيرزد به پيش شان يك كاه) غلام همت رندان بى سرو لاميه وياء بدر بى سرو پا كنديله مقيد اولميوب بى پروا ولاابالى كزن كيمسه يه ديرلر كه حرف تعليل نيرزد فعل نفى استقبال مفرد غائب دكمز ديمكدر به حرف ظرف پيش شان اضافتى لاميه در شين ضمير غائب الف ونون ادات جمع ضمائر الف ونونله جمع اولور مثلا پيش شان وپيش مان وپيش تان ديرلر وضمائرك ماقبلى مفتوح واوز دائما الا ضرورت وزن ايچون بعض مقامده ساكن اوقورنه كيم حضرت مولانا جامى سبحة الابرارده ايكيسنى بيله بر بيتده جمع ايلمش * بيت * عشق بحراز داشان سر وبرزد * وآتش شوقى بجان شان درزد * محصول بيت * لاابالى وبى سرو پارندلرك همتى قولى يم كه ايكى عالم انلرك قتنده بر صمان چوپنه دكمز يعنى ايكى جهانى برچوپه آلمزلر دنيايه كمال استغنالرندن (مرادمن زخرابات چون كه شد حاصل * دلم زمدرسه وخانقاه كشت سياه) * محصول بيت * بنم مرادم چونكه ميخانه دن حاصل اولدى كوكلم مدرسه وخانقاه دن فردى يعنى صوغودى واوصاندى ديمكدر

کوکام نفرت ایدوب یکرندی

﴿ برو کدای درهر کدا مشو حافظ ❊ کدان مراد نیابی مکر بشیٔ لله ﴾

یوری ای حافظ هر کدانك قپوسنك سائلی اولمه زیرا بومرادی بولەمزسن مکر شیٔ لله ایله بولەسن (مفردات) (برو) کیت (کدا) سائل (در) قپو (هرکدا) هرفقیر (مشو) اولمه (حافظ) م (این) بو (مراد) م (نیابی) بولەمزسن (مکر) الا (بشیٔ لله) الله قپوسندن بولەسن (معنای اشارتی) یوری ای حافظ مسبب الاسباب اولان حضرت اللهی بلیوب وحضرت الاهه اتکال واعتمادی اولمیوب صوام قپولرنده دیلنی دنیایه دوشمکله سالك ایلن علماء غافلار ومشایخ صوربلر قپولرینك سائلی اولمه زیرا بووصلت الی الله مرادنی بولەمزسن مکر حضرت الاهك قپوسندن وخاصان حق اولان اهل الاهك قپوسندن سؤال ولابه ونیاز ایتدکله بولەسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ناکهان پرده برانداختهٔ یعنی چه ❊ مست ازخانه برون تاختهٔ یعنی چه ﴾

ناکهان پرده‌یی رفع ایلشسن یعنی نیلدك خانه‌دن طشره مست چیقمشسن یعنی نیلدك (مفردات) (ناکهان) اکسزین (پرده) م (برانداختهٔ) یوقاری آتمشسن (یعنی چه) نه (مست) م (از) من (خانه) م (برون) طشره (تاختهٔ) چیقمشسن (یعنی چه) نه (معنای اشارتی) پیر شفیق وآکاهك مرید صادقنه تربیه ونصیحت بابنده زجر وتوبیخ ایله بیورر که ای ولد معنویم وای اوغلجغزم سن نفس وهواکه تابع اولوب اکسزین حیا پرده‌سن رفع ایلشسن یعنی نه ایلدك خانه‌دن طشره مست وبی ادبانه چیقمشسن وسرعتله کتمشسن یعنی نیلدك ایومی ایلدك ظن ایدرسن

﴿ زلف دردست صبا کوش بفرمان رقیب ❊ اینچنین باهمه درساختهٔ یعنی چه ﴾

زلفك صبانك النده کوشك رقیبك فرماننده جمیعسنه بویله متابعت ایلشسن یعنی نیلدك (مفردات) (زلف) م (در) فی (دست) ال (صبا) م (کوش) قولاق (با) للملابسه (فرمان) امر (رقیب) م (اینچنین) بونجلاین (باهمه) جمیعسیله (درساختهٔ) دوزلشسن (یعنی چه) نیلدك (معنای اشارتی) بی ادبلککی کورکه محل فیض خدا ومنبع خلق عظیم وعلم وحکمت لایحصی اولان قلبك هوای نفسانیه النده وکوشك نفس وشیطانك حکم وفرماننده بو اعدای عدو اولان نفسه وعدو مبین اولان شیطانه بوقدر تبعیت وبوقدر رخصت ویرمکله یعنی نیلدك کندوکی بلیوب زیاده خطا ایلدك

﴿ شاه خوبانی ومنظور کدایان شدهٔ ❊ قدر این مرتبه نشناختهٔ یعنی چه ﴾

خوبلرك شاهیسن کدالرك محبوبی اولمشسن بومرتبه نك قدرنی اکلامشسن یعنی نیلدك (مفردات) (شاه خوبانی) کوزللر شاهیسن (منظور) محبوب (کدایان) فقیرلر (شدهٔ) اولمشسن (قدر) م (این) بو (مرتبه) م (نشناختهٔ) اکلامشسن (یعنی چه) نیلدك (معنای اشارتی) (ولقد کرمنا بنی آدم وحملناهم فی البر والبحر)

(برو کدای درهر کدا مشو حافظ ❊ مراد خویش نیابی مکر بشیٔ لله) کدا دیلنجی وفقیر کیمسه‌یه دیرلر ❊ محصول بیت ❊ ای حافظ وارهر فقیرك قپوسنك دیلنجی سی اولمه یعنی هر محتاجه محتاج اولمه زیرا کندی مرادیکی بولمازسن مکر شیٔ لله‌له یعنی مرادکی غنبای معانیدن بولورسن معانیدن عریان وخالیدن بولەمزسن یعنی وصول الی الله دیلرسك واصل اولنلردن دیله که فیض بوله سن شیٔ للهك اصلی شیأ لله در بو مقدر فعلك مفعولیدر اعطنی واحسن لی شیأ دیمکدر پس کثرت استعمالله عامل متروك ومهجور اولدی (وله ایضا) (ناکهان پرده برانداختهٔ یعنی چه ❊ مست ازخانه برون تاختهٔ یعنی چه) پرده‌دن مراد حجابدر قافیه‌ده واقع اولان یا ضمیر خطابدر وهمزه حرف توسل ❊ محصول بیت ❊ ناکهان پردهٔ حجابی براقمشسن یعنی نه حاصلی بویله ایلمکدن غرضك ندر دیمکدر خانه‌دن مستانه طشره سکرتمشسن یعنی نه دیمك ایسترسن حاصلی بویله ایلمکدن غرضك نه (زلف دردست صبا کوش بفرمان رقیب ❊ اینچنین باهمه درساختهٔ یعنی چه) درساختهٔ امتزاج واختلاط ایلمشسن دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ زلفك صبا النده قولاغك رقیب قولنه‌در هرکسله بونجلاین امتزاج واختلاط ایلمشسن یعنی نه دیمك ایسترسن یعنی بوندن غرضك ندر (شاه خوبانی ومنظور کدایان شدهٔ ❊ قدر این مرتبه نشناختهٔ یعنی چه) خوبانیده وشدهٔ‌ده یالر ضمیر خطابدر ❊ محصول بیت ❊ سن محبوبلر شاهیسن وکدالرك منظوری ومقبولی اولمشسن بومرتبه‌نك قدرینی بیلمشسن نه دیمك ایسترسن

آیت کریمه‌سی سرنجه ای سالك صادق سن ظاهرا وباطنا علوم لدنیه‌نك واسرار غیبیهٔ الهیه‌نك محرمی تاج کرمنا ایله جمیع خوبلرك شاهی ومتصرف عالم اولمغه مستعدسن علم ودیندن وفیض وعشق ومعرفت الهیه‌دن بی بهره اولان کدایان حقیقتلرك مغبوطی ومحبوبی اولمشسن بومرتبهٔ عظمانك قدرنی اکلیوب نفس وشیطانه تبعیت ایله خطا ایدوب کندوکی خور وحقیر ایلشسن یعنی نیلدك

﴿ نه سرزلف خود اول تو بدستم دادی ❊ بازم ازپای درانداختهٔ یعنی چه ﴾

کندی زلفك اوجنی اول سن بنم الیمه ویرمدکمی کیرو بنی ایاقدن آتمشسن یعنی نیلدك (مفردات) (نه) نفی (سر) اوج (زلف) م (خود) کندی (اول) م (تو) سن (بدستم) الیمه (دادی) ویرمدکمی (باز) کیرو (م) بنی (از پای) ایاقدن (درانداختهٔ) آتمشسن (یعنی چه) نیلدك (معنای اشارتی) اول اراده واختیارك زمامنی بنم الیمه ویروب اطاعت ومتابعت ایلدك عاقبت هوای نفسه تابع اولوب اول عهد وپیمانی بوزوب بنی کوکلدن چیقرمشسن یعنی نیلدك ایو ایتمدك

﴿ سخنت رمز دهان کفت وکمر سرمیان ❊ وزمیان تیغ بما آختهٔ یعنی چه ﴾

سوزسنك دهانك رمزنی وقوشاق سنك میانك سرنی دیدی واورتادن بزه تیغ چکمشسن یعنی نیلدك (مفردات) (سخن) سوز (ت) سنك (رمز) اشارت (دهان) اغز (کفت) دیدی (کمر) قوشاق (سر) م (میان) بیل (وزمیان) دخی بلدن (تیغ) قیلیج (بما) بزه (آختهٔ) طشره چکمشسن (یعنی چه) نیلدك (معنای اشارتی) ای طالب بی ادراك (ولتعرفنهم فی لحن القول) آیت کریمه‌سی سرنجه سنك قولك وفعلك قابلکك اعوجاجنی ومرض وفسادنی خبرویردکه (کل اناء یترشح بمافیه) در (ولکن لاتحبون الناصحین) آیت کریمه‌سی سرنجه سکا شفقت ونصحمزدن ایچون بزه قیلیج چکوب بغض وعداوت ایلشسن یعنی نیلدك کندی جانکه قصد ایدوب کندی کی هلاك ایلدك

﴿ هر کس ازمهرهٔ مهر تو بنقشی مشغول ❊ عاقبت باهمه کج باختهٔ یعنی چه ﴾

هر کس سنك محبتك سکه سندن برنقشه مشغولدر عاقبت جمیعسیله اکری اوینامشسن یعنی نیلدك (مفردات) (هرکس) م (از) من (مهره) سکه وداموغه (مهر) محبت (تو) سن (بنقشی) برنقشه (مشغول عاقبت) م (باهمه) جمیعسیله (کج) اکری (باختهٔ) اوینامشسن (یعنی چه) نیلدك (معنای اشارتی) هرکس سکا حسن ظن ایدوب هربری بروزدن سنده برازحسن حال واردر ملاحظه‌سیله سکا محبت ایلشلر کانه سنك محبتکی قابلرینه سکه ایله اوردکبی نقش ایلشلر ایدی عاقبت بوسنك نفس وشیطانه تبعیتك سببیله قلبك فاسد اولوب سن انلره سوء ظن وغرور اتمکله صالحلر ارا سنده مبغوض اولمشسن یعنی نیلدك کنولك ایلدك

﴿ حافظا دردل تنکت چو فرود آمد یار ❊ خانه ازغیر نپرداختهٔ یعنی چه ﴾

ای حافظ یار چونکه سنك تنك قلبکه نزول ایلدی خانه یی غیردن تخلیه ایتمشسن یعنی نیلدك (مفردات) (حافظا) م (در) فی (دل) کوکل (تنك) طار (ت) سنك

(نه سرزلف خود اول تو بدستم دادی ❊ بازم ازپای درانداختهٔ یعنی چه) ❊ محصول بیت ❊ کندی زلفك اوجنی اول بنم الیمه ویرمدکمی استفهام انکاریدر یعنی ویردك بنه ایاغمدن برا قدك یعنی نه دیمك ایسترسن حاصلی اول بکا رعایت ایلدك صکره اهانت پس بویله ایلمکدن مرادك ندر (سخنت سردهان کفت وکر سرمیان ❊ وزمیان تیغ بمن آختهٔ یعنی چه) سخنت تای خطاب معناده دهانه مقیددر آختهٔ فعل ماضی مفرد مخاطب آختن دن مشتق براغی قینندن چیقارمغه دیرلر ❊ محصول بیت ❊ کلامك سر دهانك سویلدی وقوشغك سرمیانك وبوایکیسنك ارا سنده قلیجك بکا چکمشسن یعنی نه دیمك ایسترسن یعنی بونلرك سرینی بن فاش ایلدم بکا قلیج چکمه‌نك اصلی ندر (هر کس ازمهرهٔ مهر تو بنقشی مشغول ❊ عاقبت باهمه کج باختهٔ یعنی چه) بونده مهره‌دن مراد نرداو بونده طاسده قودقلری زاردر ونقشدن مراد زارك نقطه‌لریدر مهردن مراد بونده محبتدر ❊ محصول بیت ❊ هر کیمه‌نك محبتك مهره سندن برنقشه مشغوللدر یعنی کیمی پنج وکیمی شش نقشنه مشغوللدر عاقبت جمیع مشغوللرله اکری اوینامشسن یعنی نه دیمك ایسترسن یعنی احبابه جفا اویونی اویناد‌ك حاصلی سکا محبت ایلینه جفا ایلدك اصلی ندر (حافظا دردل تنکت چو فرود آمد یار ❊ خانه ازغیر نپرداختهٔ یعنی چه) فرود آمد قوندی دیمکدر پرداختن لفظ مشترکدر رنسه‌یی تمام ایلمك وبو شالتمق یعنی خالی قلمق پس نپرداختهٔ خالی قیلمشسن دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ ای حافظ سنك تنك دلکه چونکه یار قوندی خانهٔ دلکی اغیاردن خالی قیلمشسن یعنی نه دیمك ایسترسن فارسیده یعنی چه دیدکلری مقامده ترکیده یعنی نه‌دیرلر پس معناسنی یاپلدك دینلره یعنی نیلدك دیمك کرك

(شبی میکفت چشم کس ندیدست * زمروارید کوشم درجهان به) مروارید میمك ضمی ورالك سكونیله اینجو یه دیرلر کوشه اضافتی
لامیه در * محصول بیت * جانان بر کیجه سویلردیکه جهانده بنم قولاغم اینجوسی کبی اینجو بی کیمسه نك کوزی کورمشدر یعنی بنم
مرواریدم بی نظیر عالمدر پس خواجه بیورر که (سخن اندر دهان دوست کوهر * ولیکن کفتهٔ حافظ ازان به) دوستدن مراد میکفتك فاعلی
اولان جاناندر کوهرك اصلی کوهرست درضرورت وزن ایچون تخفیف قیلندی کفتهٔ حافظ لامیه مقول حافظ دیمکدر یعنی نظم شریفی
ازان اشارتی مروارید جانانه یه در * محصول بیت * دوستك آغزنده سوز کوهردر زیرا مروارید کوشم دیمش ایدی پس یارك سوزی

کوهر اولدی اما نظم حافظ جانان ذکر ایلدیکی مرواریدن یکدر زیرا باقیدر الی یوم القیامه (وله ایضا) (ای دل بکوی دوست کذاری نکرده * فرصت زدست داده وکاری نکرده) بوغزلی عینیله تبدیل ردیفله حرف یاده ایراد ایلمشلر بیت * ای دل بکوی دوست کذاری نمی کنی * فرصت زدست داده وکاری نمی کنی * وبا نمرده اولان دواوینك جمیعنده حرف یاده موجود وحرف هاده هیچ برنده موجود دکل الاسروری افندی شرحنده پس شرحنی ان شاء الله حرف یاده ایدوب ایکی ردیفله ایراد ایدرز حرف لام الف بو حرفده برغزل کلمش آنی ده دیوانلرده حرف الفك وآخرنده ایراد ایلمشلر پس انده شرح اولندی (وله ایضا) حرف الیاء (ای دل بکوی دوست کذاری نمیکنی * اسباب جمع داری وکاری نمیکنی) بکوی دوست باحرف صله واضافت لامیه در کذار اسم مصدر در اوغرامه وکچمه معناسنه ویا حرف وحدت ویا تنکیر نمیکنی اخباره وانشایه محتملدر ایلمزسن ویا ایلمزمیسن استفهام طریقیله اسباب جمع بیانیه مراد مساعده درکاری باحرف وحدت ویا تنکیر نمیکنی بونده ده اخباره وانشایه محتملی وار * محصول بیت * ای کوکل محلهٔ جانانه کذار ایلمزسن یاخود ایلمزمیسن اسباب جمعك ومساعدك وار برایش ایلمزسن ویا ایلمزمیسن دلنه توبیخ ایدوب کوی جانان ملازمتنه ترغیب ایدر اما نکرده ردیفنده اخبار در انجق ایلمشسن دیمك اولور اسبابی جمعه مضاف ایلین اسباب جمعه مالك دکل ایمش (چوکان کام درکف وکویی نمی زنی * بازی چنین بدست وشکاری نمیکنی) چوکان کام بیانیه کام بونده مراد معناسنه در درکف بونده آیه درو کویی باحرف وحدت ویا تنکیردر نمی زنی فعل مضارع مفرد مخاطب اخباره وانشایه محتملدر اورمزسن ویا اورمزمیسن دیمکدر بازی باحرف وحدت بدست باحرف ظرف واولر حرف

ای اعمال صالحه لرله وریاضات ومجاهدات ایله جهاد اکبرده عدوی نفسی قهر وزجرله خور و حقیر ایدیجی عاشق صادق صاقن حالکه مغرور اولوب طریقت پیرلرینك نصیحتندن اعراض وکلاملرینه مخالفت ایله زیرا پیرآکاهك رأیی سنك بخت جوانکدن وحسن تدبیرکدن یکدر بو احوال واسرار راه عشق عقلك وراسنده درهمین پیرآکاهه تسلیم اوله سز
﴿ شبی می کفت چشم کس ندیدست * زمروارید کوشم درجهان به ﴾
بر کیجه دیدی کیمسه نك کوزی کورمشدر جهانده بنم قولاغمده اولان اینجودن یك (مفردات) (شبی) بر کیجه (می کفت) دیدی (چشم کس) کیمسه نك کوزی (ندیدست) کورمشدر (ز) من (مروارید) اینجو (کوشم) قولاغم (در) فی (جهان) م (به) یك (معنای اشارتی) بر کیجه محبوب دیدی کیمسه نك کوزی کورمشدر اینجو کبی پیرلر نصیحتندن بنم قولاغمده اولان مروارید نصیحتی که جهانده اولیا ومشایخك اینجو کبی اطیف نصیحتلرندن کوزل بر جوهر یوقدر
﴿ سخن اندر دهان دوست کوهر * ولیکن کفتهٔ حافظ ازان به ﴾
دوستك دهانده سوز کوهر در ولیکن حافظك سوزی اندن یکدر (مفردات) (سخن) سوز (اندر) فی (دهان) اغز (دوست) م (کوهر) م (ولیکن) م (کفته) سویلنمش (حافظ) م (ازان) اندن (به) یك (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك ذات شریفنده قائم اولان کلامی بر جوهردر که لاقیمة له در لیکن اول ذات محبوبده قائم اولان کلامی فیض وفائده جهتندن حافظك اول کلامك اسرارنی اظهار ایلسی اول کلامك مکتوم اولمسندن یکدر معنا الله باسرار کلامه القدیم بجاه حبیبه محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
﴿ حرف الیاء ﴾
﴿ ای دل بکوی عشق کذاری نمیکنی * اسباب جمع داری وکاری نمیکنی ﴾
ای کوکل عشق محله سنه بر کذار ایلمزسن اسبابی جمع طوتارسن وبر کار ایلمزسن (مفردات) (ای دل) ای کوکل (با) للملابسه (کوی) محله (عشق) م (کذاری) بر کچید (نمیکنی) ایلمزسن (اسباب) م (جمع) م (داری) طوتارسن (کاری) برایش (نمیکنی) ایلمزسن (معنای اشارتی) ای کوکل نیچه برهوای نفسکه تابع اولوب باعث خلقتك اولان عشق ومعرفة الله تحصیلنه سعی ایلمزسن بحمد الله جمعیت قلبك وتحصیل عشق ومعرفة اللهك سببلری اولان صحت وجود وقوت وقدرت عمل صالح وفراغت قلب وعدم موانع سنده وار ایکن بو نعمت عظمالری نیچون ماخلق لهنه صرف ایلیوب آخرت عملن ایلمزسن
﴿ چوکان کام درکف وکویی نمی زنی * بازی چنین بدست وشکاری نمیکنی ﴾
مراد چوکانی الکده و بر طوب اورمزسن الکده بو نجلین برطوغان وار بر شکار ایلمزسن (مفردات) (چوکان) م (کام) مراد (در) فی (کف) ال (کویی)

﴿ برطوپ ﴾

حالدر ویا حرف عطف شکاری یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر نمیکنی اخباره وانشایه محتملدر ایلمزسن ویا ایلمزمیسن * محصول بیت * دلنه خطاب ایدوب بیورر مراد چوکانی الندهحال بوکه طوپ اورمزسن یعنی کوی مقصودی چالمزسن ویا چالمزمیسن بو نجلین طوغان الکده در حال بوکه شکار ایلمزسن ویا شکار ایلمزمیسن یعنی چوکان فرصت الکده ایکن کوی مرادی قاپمزسن ویا قاپمزمیسن بو نجلین بر باز الکده در وشکار دولت ایلمزسن ویا ایلمزمیسن یعنی بازمساعده الکده در اما شکار وصال جانان ایلمزسن ویا ایلمزمیسن چنین الفاظ کنایه دندر یعنی فرصت ومساعده حاصلی مرادك حصولنه قدرت وقوت وار اما سعی جیلده اهمال وار

برطوپ (نمی زنی) اورمزسن (بازی) برشاهین (چنین) بو نجلین (بدست) الکده (شکاری) برصید (نمیکنی) ایلمزسن (معنای اشارتی) حکمت واطف الهیه ایله حصول مراده سبب اولان اراده واختیار الکده میدان مجبتده عبادات وطاعات طوپن اوروب مرادك حصولنه سعی ایلمزسن الکده بو نجلین بر شاهین قوی وبر فرصت جلی وار ایکن نیچون برصید معرفة الله ایدوب قربت کامله تحصیل ایلمزسن
﴿ این خون که موج میزند اندر جکر ترا * درکار رنك روی نکاری نمیکنی ﴾
بو خونکه سنك جکرکده موج اورر برنکارك یوزی رنکنك ایشنه صرف ایلمزسن (مفردات) (این) بو (خون) قان (موج) م (میزند) اورر (اندر) فی (جکر) م (ترا) سنك (در) فی (کار) ایش (رنك) م (روی) یوز (نکار) محبوب (یا) وحدتیه (نمیکنی) ایلمزسن (معنای اشارتی) بو جکرکده طالعه اوران قان که صو اولوب دیدهلر کدن روان اولغله جالب رحمت الهی وباعث انکشاف اسرار نامتناهی سنده استعداد وار ایکن کوزیاشلری جوهرنی کیجه وکوندز کوزلر کدن روان ایدوب عشق ومعرفة الاهك ظهورله مقبول درکاه الهی اولمغه نیچون سعی ایلمزسن
﴿ مشکین ازان نشد دم خلقت که چون صبا * برخاك کوی دوست کذاری نمیکنی ﴾
سنك خلقك نفسی اول سبیدن مشکین اولمدیکه صبا کبی دوستك محله سی خاکی اوزره بر کذر ایلمزسن (مفردات) (مشکین) مسکلی (ازان) اندن (نشد) اولمدی (دم) نفس (خلق) اخلاق (ت) سنك (چون) مث (صبا) م (بر) علی (خاك) طپراق (کوی) محله (دوست) م (کذاری) بر کچید (نمیکنی) ایلمزسن (معنای اشارتی) (تخلقوا باخلاق الله واتصفوا بصفات الله) خبری مرنجه سندن اخلاق حمیده آثارلری اول سبیدن ظاهر اولمدی که صبا کبی درکاه حقه یوز اوروب بوستان حقیقتده اوغرایوب وارث پیغمبر برصاحب خلق عظیمه ظاهرا وباطنا تبعیت کلیه ایله اقتفاء اثر رسول الله ایلمشسن
﴿ ترسم کزین چمن نبری آستین کل * کز کلشنش تحمل خاری نمیکنی ﴾
قورقرمکه بو چمندن بکیکی کل طولدیروب ایلتمیهسن زیرا آنك کلشندن برخاره تحمل ایلمزسن (مفردات) (ترسم) قورقرم (ز) ی ین (چمن) بو باغچه دن (نبری) ایلتمیهسن (آستین) یك (کل) م (که) زیرا (کلشن) م (ش) آنك (تحمل) م (خار) دیکن (یا) وحدتیه (نمیکنی) یلمزسن (معنای اشارتی) قورقرمکه باغ وحدتدن وروضهٔ عشق ومعرفتدن آستین قلبکده برکل معرفت حاصل ایدهمزسن زیرا اول محبوب حقیقینك کلشن غیبنده وراه عشقنده (ما اوذی نبی مثل ما اوذیت) حدیث شریفی مرنجه اذای حلقه وریاضات ومجاهدات وطاعات وعبادات مشقتنه تحمل وصبر ایلمزسن

(این خون که موج میزند اندر جکر ترا * درکار رنك روی نکاری نمیکنی) که حرف بیان ویا حرف رابط صفت درکار رنك روی نکاری درحرف صله واضافتری لامیه لر د رنکاری یاحرف وحدت نمیکنی اخباره وانشایه محتمل * محصول بیت * بوقان که سنك جکرکده موج اورر آنی برنکارك رنك رویی ایشنه صرف ایلمزسن یعنی برنکاره مبتلا اولوب انك محبتیله کوزکدن قان دوکوب آنی سرخ رو ایلمزسن ویا ایلمزمیسن حاصلی خون جکری جانانك ایشنه صرف ایلمك کرك (مشکین ازان نشد دم خلقت که چون صبا * برخاك کوی دوست کذاری نمیکنی) ازان ادات تعلیل انکیچون دیمکدر دم نفس خلق خوی معناسنه درکه حرف تعلیل چون صبا مصراع ثانی به مرهوندر کذاری یاحرف وحدت ویاتنکیر نمیکنی بونده اخبار معناسنه در انجق * محصول بیت * سنك خلقك نفسی انکیچون مشکین وخوشبوی اولمدی زیرا خاك کوی دوسته کذر ایلمدك صبا کبی یعنی صبانك نفسی خوشبوی اولدیغی خاك کوی دوستدن مرور ایدوب اندن کسب رایحهٔ طیبه ایلدیکیچوندر (ترسم کزین چمن نبری آستین کل * کز کلشنش تحمل خاری نمیکنی) ترسم فعل مضارع متکلم وحده درقورقرم دیمکدر کزین که حرف بیان نبری فعل نفی مستقبل آستین کل بیانیه کز که حرف تعلیل کلشنش شینی چمنه راجعدر تحمل خاری مصدرك فاعلنه اضافتیدر نمیکنی اخبار در * محصول بیت * قورقرمکه بو چمن دنیادن ویاچمن عشقدن کل یکی ایلتمزسن یعنی کلندن متنعم اولمزسن زیرا کلشندن برخاره تحمل ایلمزسن یعنی سکا وصال جانان میسر اولمز زیرا اغیار ورقبا زحمته تحمل ایلمزسن

(ساغر لطیف و پرمی و می افکنی بخاك * واندیشه از بلای خماری نمیکنی) ساغر لطیف مبتدا او خبر واو حرف عطف واو ثانی حرف حال می افکنی فعل مضارع مفرد مخاطب براغرسن دیمکدر و بلای خمار بیانیه * محصول بیت * ساغر لطیف و باده ایله طولو حال بو که سن آنی خاکه براغرسن کوکله خطاب ایدوب بیورر که سن باده ایله طولو بر ساغر لطیفه بکزرسن اما قدرکی بلیوب کندکی خاکه دوشررسن و خمار بلاسندن اندیشه ایلمزسن یعنی کندکی ضایع ایدوب صوك پشیمانلقدن اندیشه ایلمزسن که انجامنده ندامت عظیم وار (در آستین جان تو صد نافه مدرجست * وانرا فدای طرهٔ یاری نمیکنی) در آستین جان تو بیانیه و لامیه در فدای طره مصدرك مفعولنه اضافتیدر و یاره اضافت لامیه و یا حرف وحدت * محصول بیت * سنك جانك یکنده یوز نافه مندرجدر یعنی جانکده یوز نافه تا بتدر حال بو که آنی بر یارك طره‌سنه صرف ایلمزسن یعنی سنده یوز دورلو علوم و معارف وار اما آنی محلنه صرف ایلمزسن دیمکدر (حافظ برو که بندگی بارگاه دوست * گر جمله میکنند تو باری نمیکنی) حافظ منادی که حرف تعلیل باری هله معناسنه در * محصول بیت * ای حافظ وار کیت که دوستك بارگاهی قوللغنی گر جمله عشاق ایدرسه‌سن هله ایلمزمیسن یعنی انلر ایدرسه سنده ایله انلردن گیری قالمه دیمکدر مجموع بیتك معناسی ای حافظ یورو که دوست درگاهی قوللغنی اگر جمله ایدرسه سن حیف یا برکره ایتمزمیسن دین بیتك معناسنه حیف ایلمش و مصراع ثانینك معناسنی اگر جمله ایدرلرسه حیف سن ایلمزسن دیین اثر نجه کتمش (وله ایضا) (ای دل آندم که خراب از می گلگون باشی * بی زر و گنج بصد حشمت قارون باشی) خراب اصلنده مست خراب ایدی کثرت استعمال ایله مست ترك اولندی خصوصا می گلگون قرینه سیده و ار باشی فعل مضارع مخاطب حشمت قارون لامیه * محصول بیت * ای کوکل اول وقت که می گلگوندن مست و خراب اولور سین زر و خزینه‌سز یوز قارون حشمتیله اولور سین یعنی یوز قارون دکلو حشمت و عظمت صاحبی اولور سین حاصلی مستانه‌لك سبیله دنیا و ما فیها دن بی نیاز اولور سین دیمکدر

﴿ ساغر لطیف و پرمی و می افکنی بخاك * واندیشه از بلای خماری نمیکنی ﴾

ساغر لطیف و پرمیدر و آنی خاکه براغورسن بر خمار بلاسندن فکر ایلمزسن (مفردات) (ساغر) قدح (لطیف) م (پرمی) شرابله طو (افکنی) براغورسن (بخاك) طپراغه (اندیشه) فکر (از) من (بلا) م (خمار) سکر (یا) وحدتیه (نمیکنی) ایلمزسن (معنای اشارتی) سنك لطیف قابکده علم و معرفته و عشق و محبته استعداد و قدرت واردر لکن سن جیفهٔ دنیا ایله و تعلقات ماسوا ایله و مشتهیات نفس و هوا ایله مغرور اولوب (لاتقربوا الصلاة وانتم سکاری) آیت کریمه‌سی سرنجه سکرات موته قدر آیلیوب درگاه حقدن جدا ایدیجی غفلت سر خوشلغنك بلاسندن تفکر ایلمزسن

﴿ در آستین جان تو صد نافه مدرجست * وانرا فدای طرهٔ یاری نمیکنی ﴾

سنك جانك یکنده یوز نافه درج اولنمشدر و آنی بر یارك طره‌سنه فدا ایلمزسن (مفردات) (در) فی (آستین) یك (جان) م (تو) سن (صد) یوز (نافه) کوبك مسکی (مدرجست) درج و ادخال اولنمشدر (انرا) آنی (فدا) م (طره) اوك صاچ که زلفدر (یار) م (یا) وحدتیه (نمیکنی) ایلمزسن (معنای اشارتی) سنك مظهر انوار تجلیات ذات الهی اولان روح لطیفکده وصلت الی الله‌ه قابلیت و طبقات اعلای علیینه واصل اولمغه قدرت واردر ذات و نهادکده وضع اولنان استعداد فطریه و کرامات انسانیه و نفحات الهیه سبیله سعی و غیرت ایدوب (وابتغوا الیه الوسیلة) آیت کریمه‌سی سرنجه بر مرشد کامل بولوب وصلت الی الله تحصیلنه جهد و نیت ایلمزسن و تجلیٔ دائمی دولتنی بولیم دیمزسن

﴿ حافظ برو که بندگی بارگاه دوست * گر جمله میکنند تو باری نمیکنی ﴾

ای حافظ یوری که دوستك بارگاهی بندلکنی اگر جمله ایدرلر حیف که سن ایتمیه‌سن (مفردات) (حافظ) م (برو) کیت (بندگی) قوللق (بارگاه) اجازت یری (دوست) م (گر) اگر (جمله) م (میکنند) ایدرلر (تو) سن (باری) حیف (نمیکنی) ایتمیه‌سن (معنای اشارتی) (وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن لاتفقهون تسبیحهم) آیت کریمه‌سی سرنجه ای حافظ هر بر مخلوق اسانجه و حالنجه حضرت الهی ذکر و معرفت اوزره اولوب سن اکرم مخلوقاتدن ایکن هر نفس حضرت الله‌ك ذکر و فکرندن و طاعات و معرفتدن غافل اولورسك حیف و هلاك سنکیجوندر عصمنا الله تعالی من شرور انفسنا وسیئات اعمالنا وحفظنا من الغفلة المهلکة لنا آمین یا معین بجاه سید المرسلین صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای دل آندم که خراب از می گلگون باشی * بی زر و گنج بصد حشمت قارون باشی ﴾

ای کوکل اول دم که قرمزی شراب ایله خراب اوله‌سن زر و خزینه‌سز یوز قارون عظمتیله اولورسن (مفردات) (ای دل) ای کوکل (آندم) اول نفس (خراب) م (از) من (می) شراب (گلگون) گل گبی (باشی) اوله‌سن (بی زر) آلتونسز (و گنج) خزینه‌سز

﴿ با ﴾

(در مقامی که صدارت بفقیران بخشند * چشم دارم که بجاه از همه افزون باشی) مقامی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت صدارت صدر هر نسنه‌نك اوله دیرلر بوندندر که مجلسك باشنه صدر مجلس دیرلر مصدری صدارت گلور اما بوندن حشمت و عظمت معناسنه در چشم امید معناسنه در که حرف بیان بجاه با حرف ظرف جاه منصبدر * محصول بیت * بر مقامده که عزت و حرمتی فقیرلره بغشلرلر امیدم وار که منصبده جمیعندن زیاده اوله‌سین یعنی فقری زیاده اوله رعایت زیاده اولنجه پس بن افقر ناسم بکا رعایت زیاده اولمق گرکدر (در ره منزل لیلی که خطرهاست در آن * شرط اول قدم آنست که مجنون باشی) که رابط صفت و یا حرف بیان خطر بونده خوف معناسنه در * محصول بیت * لیلینك منزلی یولنده که انده نیجه دراو خطرلر واردر اول یولده اول قدمك شرطی اولدر که مجنون اوله‌سین یعنی جانانك عشقی یولنده اول قدمك شرطی جنوندر و ایکنجی شرطی سردن کچمکدر (نقطهٔ عشق نمودم بتو هان سهو مکن * ورنه چون بنگری از دایره بیرون باشی) نقطهٔ عشق نمودم اضافت بیانیه و مفعول صریحی نمودمك و بتو غیر صریحی هان ادات تنبیه سهو مکننك مقدم مفعولی و مکن فعل نهی مفرد مخاطب ورنه واگرنه‌دن مخفف ادات استثنادر و الا معناسنه بنگری فعل مضارع مفرد مخاطبدر نظر ایلیه‌سین دیمکدر * محصول بیت * سکا عشق نقطه‌سنی و مرکزینی کوستردم یعنی عشقك عین الیقینی سکا تعلیم ایلدم بیت سابقده ایدیکا اول غفلت ایله و الا چونکه نظر ایلیه‌سین دائره‌دن طشره قالور سین یعنی نقطهٔ عشق بم سوزمدن آگاه و الا دائرهٔ عشقدن خارج قالوب محروم اولور سین (کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش * کی روی ره زکه پرسی چه کنی چون باشی) کاروان واو ایله و بابایله لغتدر زیرا واو ایله بانك بیننده تبادل وار کارواندن مراد بونده موتا و مردگاندر واولر حرف حال بیابان مراد سرای آخرتدر زیرا گیسه بیلز که آنده حالی نه اوله چقین که اسمدر کیم معناسنه پرسی فعل مضارع مخاطب چون واو اصلیدا به کیف معناسنه اسمدر * محصول بیت * کاروان کندی حال بو که سن خواب غفلتده سین و اوکیکده بی نهایت و پایان بر بیابان وار پس کیدن کاروان آردنجه کتمك لازم اما سن محض غفلتکدن تامل ایلمزسین نچن کیدر سین و بو بی حد و غایت بیابانده یولی کیمدن صوررسین و بونده یالکز نه ایله چکسین و نیجه اوله‌جقسین حاصلی غفلتکدن زاد آخرته مشغول دکلسین دیمکدر

(با) الملابسه (صد) یوز (حشمت) عظمت (قارون) م (باشی) اولورسن (معنای اشارتی) ای کوکل اولدم که جگرلری خون ایدیجی شراب عشق الهیدن مست و خراب اولوب فانی فی الله و باقی بالله مرتبه‌سن بوله‌سن خزینه‌سز و آلتونسز سلطان حقیقت اولوب یوزدراو عزت و عظمتله قارون گبی متصرف خزائن عالم اولورسن

﴿ در مقامی که صدارت بفقیران بخشند * چشم دارم که بجاه از همه افزون باشی ﴾

شول بر مقامده که صدارتی فقیرلره بغشلرلر امید طوتارم که عزت و جاه ایله جمله‌دن زیاده اوله‌سن (مفردات) (در) فی (مقام) م (یا) وحدتیه (صدارت) دولت و سلطنت (با) الملابسه (فقیران) م (بخشند) بغشلرلر (چشم) امید (دارم) طوتارم (بجاه) منصب ایله (از همه) جمله‌دن (افزون) زیاده (باشی) اوله‌سن (معنای اشارتی) (اذاتم الفقر فهو الله) حدیث شریفی سرنجه شول مقامده که فقر تامه ایرشمکله کندویه دولت و سلطنت حقیقیه بخش ایدرلر امید طوتارم که عزت و جاه ایله جمله‌دن زیاده اوله‌سن

﴿ در ره منزل لیلی که خطرهاست در آن * شرط اول قدم آنست که مجنون باشی ﴾

لیلانك منزلی یولنده که آنده خطرلر واردر اول قدم شرطی اولدر که مجنون اوله‌سن (مفردات) (در) فی (ره) یول (منزل لیلی) م (خطرها) خطرلر (است) واردر (دران) آنده (شرط اول قدم) م (آنست که) اولدر که (مجنون) م (باشی) اوله‌سن (معنای اشارتی) محبوب حقیقی اولان حضرت الله‌ك عشقی یولنده بی نهایه خطرلر واردر بو خطرلردن خلاصله واصل الی الله اولمقلغك اول قدمنك شرطی عشق مجازیده اولان مجنون لیلی گبی مال و جاه دنیایی و عقل معاشی ترك ایدوب کلی ماسوی الله‌دن تجرد ایله فانی فی الله مرتبه‌سنده اوله‌سن

﴿ نقطهٔ عشق نمودم بتو هان سهو مکن * ورنه چون بنگری از دایره بیرون باشی ﴾

سکا عشق نقطه‌سنی کوستردم آگاه اول سهو ایله یوخسه چون نظر ایده‌سن دائره‌دن طشره اولورسن (مفردات) (نقطه) م (عشق) م (نمودم) کوستردم (بتو) سکا (هان) آگاه اول (سهو) م (مکن) ایله (ورنه) یوخسه (چون) چونکه (بنگری) نظر ایده‌سن (از) من (دایره) م (بیرون) طشره (باشی) اوله‌سن (معنای اشارتی) ای عاشق صادق بیت سابقك اشارتنده عشق صادق و حقیقینك اسرارندن و نتیجه‌سندن سکا بر نقطه و بر ذره کوستردم آگاه اول تفکر و تیقن ایله موجبنجه عمله سعی ایله سهو ایله یوخسه حقیقت حاله نظر ایده‌سن دائرهٔ عشقدن طشره اولورسن

﴿ کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش * کی روی ره زکه پرسی چکنی چون باشی ﴾

کاروان کندی سن خوابده‌سن بیابان اوکیکده در قچن کیدرسن یولی کیمدن صوررسن نه ایلرسن نیجه اولورسن (مفردات) (کاروان) م (رفت) کندی (تو) سن (درخوابی) اویقوده‌سن (بیابان) چول (در پیش) اوکیکده (کی) قچان (روی) کیدرسن (ره) یول (زکه) کیمدن (پرسی) صوررسن (چکنی) نه ایلرسن (چون باشی)

(ساغری نوش کن وجرعه برافلاك افشان * چند چند ازغم ایام جکرخون باشی) ساغری یاحرف وحدت چند چند تأکید لفظی قبیلندندر غم ایام لامیه جکرخون وصف ترکیبی قائلی جکرلی دیمکدر * محصول بیت * برساغر باده نوش ایله وذوق وصفادن افلاك اوزره برجرعه صاچ یعنی برساغر بادهٔ عشق ومحبت نوش ایله مقامك افلاکدن یوقاری اولوب ذوق بادهٔ عشقدن اوزرکه جرعه صاچ زیرا افلاك ارل دم مکانیت زمین اولور نیجه برغم ایامدن جکرخون اوله سین یعنی جکرك خون اوله حاصلی بادهٔ عشق نوش ایدیجك غم ایامی فراموش ایدرسین (تاج شاهی طلبی جوهر ذاتی بنمای * ورخود از جوهر جمشید وفریدون باشی) تاج شاهی یاینده یاحرف نسبت شاهه منسوب تاج یعنی پادشاهلر کیدیکی مرصع ومجوهر تاج طلبی فعل مضارع مفرد مخاطبدر معنای شرطی متضمن ومابعدی جوابی جوهر ذاتی بیاینده بنمای فعل امر مخاطبدر کوستر دیمکدر وروا کردن مخففدر خود ادات تأکید جوهر بونده اصل ونسل معناسنه در وجمشیده اضافت لامیه فریدون جمشیده معطوف * محصول بیت * اکر شاهانه تاج طلب ایدرسك یعنی تاج دولت وسعادت ایسترسك ذاتك جوهرینی کوستر یعنی ذاتك مالکنی ومکسوبکی اظهار ایله کرکه جمشید وفریدون اوغلی اول کرکسه اوله یعنی انسابکی اظهار ایله معرفت وکمال مکسوبکی اظهار ایله زیرا انساب ایله فخر کشینك ذاتنده فضیلت اولمزوذاتنده فضیلت دکل خواجه حضرتلرینك بو بیتی زیاده لطیف پندی متضمندر طالب نزاه (حافظ از فقر مکن ناله که کرشعر اینست * هیچ خوشدل نه پسندد که تو محزون باشی) حافظ منادی مکن فعل نهی مخاطب درناله مفعول صریحی وازفقر غیر صریحی که حرف تعلیل کرشعر اینست تقدیری شعر تو اکر اینست یاخود اکر اینست شعر تو مصراع ثانیه مرهوندر خوشدل وصف ترکیبیدر نه پسندد فعل نفی استقبال بکنمز یعنی لایق کورمز که حرف بیان محزون اسم مفعولدر حزندن مغموم دیمکدر * محصول بیت * ای حافظ فقر واعلاسندن ناله ایله یعنی شکایت ایله حاصلی فقردن مضطرب اوله زیرا اکر بو یازدیغك شعرسنك ایسه هیچ برعاقل خوش طبع لایق وجایز کورمز که سن محزون ومغموم اوله سین یعنی بویله معرفت وکمالله سکا محزون اولمق جایز دکل بلکه بو نعمت عظمی وعطیهٔ کبرایه شاکر اولوب بونکله قانع اولمق کرك حاصلی سیم وزرك یوق ایسه بویله فاخر جواهر نظمك وارنه بحضور اولورسین دیمکدر

نیجه اولورسن (معنای اشارتی) سعی ومجاهده اهلی کاروانی مقصودلرنی تحصیل ایدوب بو عالمدن کتدی سن هنوز خواب غفلتده سن او ککده پرخوف عقبات وچوللر واردر عملسز ورهبرسز یالکز قیچان کیدرسن ویولی نیدن صوررسن نیلرسن ونیجه اولورسن ملاحظه ایده سن

﴿ قدحی نوش کن وجرعه برافلاك افشان * چند چند ازغم ایام جکر خون باشی ﴾

برقدح نوش ایله وجرعه‌یی افلاك اوزره صاچ نیجه نیجه ایام غمندن جکرخون اوله‌سن (مفردات) (قدح) م (یا) وحدتیه (نوش کن) یچ (جرعه) م (بر) علی (افلاك) م (افشان) صاچ (چند چند) نیجه نیجه (از) من (غم ایام) م (جکرخون) جکری قان (باشی) اوله‌سن (معنای اشارتی) ای طالب صادق طاعات وعباداته سعی ایله شراب عشق الهیه‌یی نوش ایلیوب صفای قلب ولذت روحانیت کسب ایله وعشق الهینك غلبه‌سیله دنیا غمنی ترك ایله نیجه بر بوفانی دنیانك غمیله جکرخون اوله‌سن ونیجه بر کدورات تعلقات ماسوا ایله غفلتده اولوب حقدن جدا ومحجوب اوله‌سن

﴿ تاج شاهی طلبی کوهر ذاتی بنمای * ورخود از کوهر جمشید وفریدون باشی ﴾

شاهلق تاجنی طلب ایدرسك ذاتکه منسوب کوهر کوستر واکرخود جمشید وفریدون اصلندن اوله‌سن (مفردات) (تاج) م (شاه) م (یا) مصدریه (طلبی) طلب ایدرسك (کوهر ذات) م (یا) نسبیه (بنمای) کوستر (ور) واکر (خود) کندك (از) من (کوهر) اصل (جمشید وفریدون) ایکی پادشاه اسمیدر (باشی) اوله‌سن (معنای اشارتی) (ولقد کرمنا بنی آدم) آیت کریمه‌سی سرنجه تاج کرمنا ایله مکرم اولان حقیقت پادشاهلرینك تاجی طلب ایدرسك ذاتکده اولان کوهر روحانیتی وانوار معرفتی اظهار ایتمکه سعی ایله که (وان لیس للانسان الا ما سعی) در (فلا انساب بینهم یومئذ ولا یتساءلون) آیت کریمه‌سی سرنجه اکر کندك جمشید وفریدون کبی پادشاهلرك نسلندن اولسك دخی فائده‌سی یوقدر

﴿ حافظ ازفقر مکن ناله که کر شعر اینست * هیچ عاقل نه پسندد که تو محزون باشی ﴾

ای حافظ فقردن ناله ایلمه زیرا اکر شعر بو ایسه که سن دیمشسن هیچ عاقل بکنمز که سن محزون اوله‌سن (مفردات) (حافظ) م (از) من (فقر) م (مکن) ایله (ناله) م (که) زیرا (شعر) م (اینست) بودر (هیچ عاقل) م (نه پسندد) بکنمز (تو) سن (محزون) م (باشی) اوله‌سن (معنای اشارتی) ای حافظ (الفقر قبص من النار) حدیث شریفی سرنجه کرچه فقر آتشدر اما (اذا تم الفقر فهو الله) حدیث شریفی سرنجه فقرك نتیجه وعاقبتی پادشاه حقیقت اولمقدر فقردن ناله وشکوی ایله ای حافظ که لسان غیبله شعر صورتنده بیان ایلدیکك بوقدر علوم ربانی وبوقدر اسرار ومعارف سبحانی جمله فقر دواتی وبرکاتیدر هیچ برعاقل تحسین ایتمز که سن فقر ایچون محزون اوله‌سن که (الفقر جوهر وما سواه عرض) در

﴿ وله ﴾

(وله ایضا) (احمد الله علی معدلة السلطانی * احمد شیخ اویس حسن ایلخانی) احمد الله فعل وفاعل ومفعولی صریحی یعنی احمد فعل مضارع متکلم وحده‌دن بابندن ولفظة الله لفظا منصوب مفعول صریحی معدلت میمك فتحی ودالك فتحی وکسریله عدل معناسنه مصدر میمیدر سلطانه اضافت لامیه درسلطانی‌ده الف حرف ردف ونون حرف روی ونونك کسره‌سندن متولد اولان یای ساکن حرف وصل احمد سلطانك عطف بیانیدر وابن لفظی ایکی یرده‌ده محذوفدر تقدیری احمد ابن شیخ اویس بن حسن ایلخانی درتاکیده ابن لفظی حذف ایلمك شایعدر نته کیم کلستانده واقعدر مصراع * بنام سعد ابی بکر سعد بن زنکیست * تقدیری بنام سعد بن ابی بکر بن سعد زنکیستدر ایلخانی یاحرف نسبت هلاکو نسلندن اولان سلاطین اسلامیه به ایلخانیان دیرلر نته کیم بزم پادشاهلریمزه عثمانیان دیرلر * محصول بیت * الله تعالی یه حمد ایدرم پادشاهك عدالتی اوزره یعنی پادشاهك عدالتنه حمد وشکر ایدرم اول پادشاه سلطان حسن اوغلو شیخ اویسك اوغلو سلطان احمددر مجموع بیتك معناسی حمد ایدرم سلطان عدلنه که حسن اوغلو احمد شیخ اویسدر که ایلخانیدر دیمین احمد شیخ اویسدر دیدیکنده ابهام ایلمش (خان بن خان وشهنشاه شهنشاه نژاد * آن که می زیبد اکر جان جهانش خانی) شهنشاه اصلنده شاهانشاه ایدی وبونك اصلی شاه شاهان ایدی پادشاهلر پادشاهی معناسنه رومده پاشالره بکلربکی دیدکلری کبی نژادنونك فتحی وکسریله اصل معناسنه‌در که حرف رابط صفت ویایان می زیبد فعل مضارع مفرد غائب یاراشیر دیمکدر جان جهانش اضافتی لامیه درخانی فعل مضارع مخاطبدر اوقو یاسین * محصول بیت * مذکور خان احمد خان اوغلو خان وشهنشاه اصللی شهنشاهدر یعنی اباواجدادی سلاطیندر اول خان احمده اکر جهانك جانی وروحی دیسك یاراشیر یعنی بوالقابه ارزانی ولایقدر (دیده نادیده باقبال تو ایمان آورد * مرحبا ای بچنین لطف خدا ارزانی) دیده لفظ مشترکدر کوز معناسنه وکورمش معناسنه نادیده کورمش معناسنه‌در باقبال تو باحرف صله اضافت لامیه آورده متعلق یعنی مفعول غیر صریحیدر وایمان صریحی مرحبا مفعول مطلق عاملی مقدردر نته کیم نحو کتابلرنده مبیندر ای حرف ندا منادا سی احمددر لیکن تمام بیتده نصکره تقدیر اولنور نته کیم تصویر معناده معلوم اولور بچنین باحرف صله ارزانی به متعلق لطف خدا لامیه ارزانی لایق دیمکدر * محصول بیت * کوز کورمش ایکن سنك دولتکه ایمان کتوردی یعنی شاهزاده ایکن حاقسی کورمکسزین دولت سلطنت سکا نصیب اوله جغنه اقرار ایدوب حکم ایدرلردی یاخود بر واو تقدیریله معنی بویله اوله که سنی کورن وکورمین دولت شاهی سنك اوله جغنه اقرار ایلدی یعنی هنوز چاپی ایکن سندن اولقدر الطاف واعطاف صادر اولدی که کورن وایشیدن حکم ایلدیکه دولت سلطنت سنکدر دیو مرحبا ای اللهك بونجلاین لطف واحسانه لایق خان احمد یعنی سلطنته لایق احمد

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ احمد الله علی معدلة السلطانی * احمد شیخ اویس حسن ایلخانی ﴾

الله تعالی حضرتنه حمد ایلرم سلطانك عدلی اوزره اول سلطان حسن ایلخانی اوغلی شیخ اویس اوغلی احمددر (مفردات) (احمد الله) بن حمد ایلرم الله‌ه (علی معدلة السلطانی) سلطانك عدلی اوزره سلطاندن کیدرا احمد بن شیخ اویس حسن ایلخانی (معنای اشارتی) (وبالعدل قامت السموات والارض) خبری سرنجه شول سلطان عادل که زماننده خلق امن وراحت اوزره اولوب فراغت قلبله حضرت الهیه عبادت وقربیتلرینه سبب اولدیغیچون (من لم یشکر الناس لم یشکر الله) حدیث شریفی سرنجه اول سلطان عادله دعا ومدح وثنا لازمدر انکیچون حافظ قدس سره زمانك پادشاهی سلطان احمد ظاهرا وباطنا هر وجهله مدح وثنایه وشکر ودعایه مستحق اولدیغیچون مدحنه جسارت بیورمشدر خصوصا شول سلطان که قولا وفعلا وحالا اثر رسول الهیه تبعیت ایدوب ریاضات ومجاهدات ایله غل وغشدن وتلویثات نفسانیه‌دن صاف اوله لغله نفس میت وروحی حی اولمش وشهوت وحرص وهوادن پاك اولمش وجمیع کاری وافعالی امر والهام ربانیله اوله اول شاه برشاه آکاه در وخاصدر وخاصة الله در واهل اللهك مدح وثنا بیوردیغی بویله کبی سلطانلردر یوخسه (اذا مدح الشقی اهتز عرش الله) خبری سرنجه نفسك شهوت وهواسندن قورتولیوب بغیر حق خون ومال مسلمانانه قصد ایلین شاه دکلدر بلکه اول برکلب عضوض وبرسك درنده‌در انك کبی ظالم وشقینك مدحندن عرش الله دترر ولرزان اولور واهل اللهك عندنده ظالملری مدح کفردر وانلره بقا ایله دعا معصیت وممنوع بندر که (من دعا للظالم بالبقاء فقد احب ان یعصی الله تعالی فی ارضه) حدیث شریفی انی ناطقدر ایکی جهانه رغبتی اولمیان اهل اللهك وعارف باللهك مدح وثنالری دخی الهام ربانیله‌در یوخسه اسیر نفس اولان دنیا پادشاهلرندن احسان امیدیله وخوف سببیله دکلدر اهل اللهه سوء ظن حرام وافترادر اعاذنا الله منهما

﴿ خان بن خان وشهنشاه شهنشاه نژاد * آنکه می زیبد اکر جان جهانش خوانی ﴾

خان اوغلو خاندر وشهنشاه اصلو شهنشاهدر اول پادشاه یاراشور اکر انی جهانك جانی اوقویه سن (مفردات) (خان) پادشاه (بن) اوغل (خان) م (شهنشاه) پادشاهلر پادشاهی (نژاد) اصل (آنکه) اول که (می زیبد) یاراشور (جان جهان) م (ش) انك (خوانی) اوقویه سن (معنای اشارتی) اول نظام عالمه وخلقك آسوده لکنه وراحتنه سبب اولان احمد نام پادشاه عادله جهانك جانی وحیات عالمك باعثیدر دیسك لایق ومستحسندر

﴿ دیده نادیده باقبال تو ایمان آورد * مرحبا ای بچنین لطف خدا ارزانی ﴾

کورمش کیمسه وکورمش کیمسه سنك اقبالکه اقرار وتصدیق کتوردی مرحبا ای خدانك بونجلاین لطفنه لایق اولان پادشاه (مفردات) (دیده) کورمش (نادیده)

(ماه اکر بی تو برآید بدونیمش بزند * دولت احمدی ومعجزهٔ سبحانی) برآید بونده طلوع ایدر معناسنه در بدونیمش با حرف تأکید دونیم ایکی پاره دیمکدر بزند بکند معناسنی متضمندر دولت احمدی بیانیه احمد دن بونده مراد حضرت محمددر علیه السلام واو حرف عطف معجزهٔ سبحانی بیانیه یا حرف نسبتدر * محصول بیت * ماه فلك اکر سنك امر کسز طلوع ایدرسه آنی ایکی پاره ایدرلر

کورمش (با) للملابسه (اقبال) م (نو) سن (ایمان) م (آورد) کتوردی (مرحبا) م (ای بچنین) ای بونجلین (لطف خدا) م (ارزانی) لایق (معنای اشارتی) ای پادشاه سنك اقبال ودولتله واحسان ومروتله نباهت شانك وشوکت نامك اواندر اطراف عالمه شایع اولمشدر که سنك ظل الله فی العالم اولان وجود مسعودکی وجمال محمودکی کورن وکورمین سنك عز واقبالکه وکرم واحسانکه اقرار ایدوب هر وجهله سنی قبول ایتشلر وشکر وثنا که ملازم اولمشلردر ای خدانك بو نجلین لطف عمیمنه لایق اولان پادشاه سکا صدهزار مرحبا اولسون

ماه اکر بی تو برآید بدونیمش بزنند * دولت احمدی ومعجزهٔ سبحانی

ماه اکر سنسز طلوع ایده انی ایکی پاره ایلرلر احمد علیه السلام منسوب دولت وسبحان تعالی یه منسوب معجزه سنکیچوندر (مفردات) (ماه) آی (بی تو) سنسز (بر) یوقارو (آید) کله (با) للملابسه (دونیم) ایکی پاره (ش) آنی (بزنند) اوررلر (دولت) م (احمد) علیه السلام (یا) نسبیه (معجزه) م (سبحان) م (یا) نسبیه (معنای اشارتی) اثر احمد علیه السلامه کمال تبعیتده اولدیغکیچون سکا حق تعالی اولقدر قوت قدسیه وتصرف کرم ایتمشدر که علویات وسفلیات سنك قبضهٔ حکمکده در حتی ماه اکر سنسز طلوع ایلسه انی ایکی پاره ایلرلر زیرا سنده اولقدر قوت پیغبری واردر که مخدوم جانك اولان احمد علیه السلامه منسوب اولان دولت ونصرت وطرف حقدن احسان اولنان انواع کرامت سنکیچون حاصل اولمشدر

جلوهٔ بخت تو دل میبرد ازشاه وکدا * چشم بد دور که هم جانی وهم جانانی

سنك بختك جلوه سی شاه وکدادن کوکل ایلتور چشم بد دور اولسون زیرا هم جانسن وهم جانانسن (مفردات) (جلوه) م (بخت) م (تو) سن (دل) کوکل (میبرد) ایلتور (از) من (شاه) م (کدا) م (چشم بد) کرتو نظر (دور) بعید اولسون (جان) م (یا) خطابیه (جانان) محبوب (یا) خطابیه (معنای اشارتی) (المعصوم من عصمه الله) کلامی سرنجه ظاهری وباطنی حق وشر یعته مرافق اولهرق حق تعالینك سکا احسان ایلدیکی بخت ودولتك جلوه وحسن واطافتی شاه وکدانك عقللرین حیران ایلمشدر سندن ودولتکدن اصابت عین ایراق اولسون ودولتك ابدی اولسون که هم جانسن وهم جانانسن

برشکن کاکل ترکانه که در طالع تست * بخشش وکوشش خاقانی وچنکیزخانی

ترکانه کاکلی قیر وطاغت که سنك طالعکده واردر خاقانه منسوب بخشش وچنکیزخانه منسوب کوشش (مفردات) (برشکن) قیرو پریشان ایله (کاکل) م (ترکانه) محبوبانه (که) زیرا (در) فی (طالع) م (تو) سن (است) در (بخشش) احسان (کوشش) سعی (خاقان) ترکستان پادشاهی (چنکیزخان) بر بت پرست پادشاهدر (یا) نسبیه در (معنای اشارتی) دولتك وسلطنتك زماننده ذاتکده موجود اولان محاسن جمیله لر یکی واخلاق حمیده لر یکی وعطا واحسانکی نشر ونثر وخلق عالمه افاضه ایله زیرا سنك طالعکده ممدوح الصفات اولان پادشاهان سالفه لرك

دوات محمدیه ومعجزهٔ صمدیه یعنی سنك امر یکه اطاعت ایلین الاهه وپیغمبرینه صلی الله تعالی علیه وسلم عاصیدر زیراسن برعادل پادشاهسین پس سکا مخالفت سبب خزن وخذلاندر والله وپیغمبرینه صلی الله تعالی علیه وسلم عصیاندر (جلوهٔ بخت تو دل میبرد ازشاه وکدا * چشم بد دور که هم جانی وهم جانانی) جلوهٔ بخت تو لامیه لردر سنك طالعك عرض جمال ایلسی دیمکدر جلوه مبتدأ ودل میبرد خبری که حرف تعلیل جانی وجانانی یالری خطاب ایچوندر * محصول بیت * سنك بختك عرض جمال ایلسی شاه وکدادن کوکلی ایلتور یعنی سنك دولت وسعادتك جمالی وکوزللکی تمام عالمی سکا مطیع ومنقاد ایدر یاماز کوزسندن ایراغ اولسون زیرا تمام عالك هم جانی وهم جانانی سین منه سنده جانی وجانانیده اولان یالر نسبت ایچوندر دیین معلومدر که نه یای خطابی بیلور ونه یای نسبتی (برشکن کاکل ترکانه که در طالع تست * بخشش وکوشش خاقانی وچنکیزخانی) برشکن برچین ایله دیمکدر کاکل ترکانه ترکه منسوب کاکلی پرشکن ایله دیمکدر که حرف تعلیل چین پادشاهلرینه خاقان دیرلر بونده قطع نظر ازمنهٔ سابقه ده خاقان آدلی برسخی پادشاه کلمشدر وچنکیز هلاکونك جد اعلاسیدر که سلاطین ایلخانیه اکا منسوبدر * محصول بیت * اترانك کاکلی کبی کاکلی پرشکن ایله زیرا سنك دوات وطالعکده در بخشش خاقانی وسعی وکوشش چنکیزخانی چنکیزخانك سعی وکوششی تواریخ ایلخانیه دن معلومدر که نسل سلاطین دن دکل ایکن تمام عالمی فتح ایدوب تصرفنه آلدی انك خروجی عالمه برفتنه صالمشدر که قیامته دك سو یلنور حا صلی خان احده دیر که تفاخر ایله که سنك طالعکده ایکی عظیم پادشاهك اخلاق واطواری مندرجدر سخا وکرم خاقانی وکوشش وفتح چنکیزخان کافرایدی اما بعض انسالی اسلامه کلوب عظیم عادل پادشاهلر اولدیلر

سعی

(کرچه دوریم بیاد تو قدح می نوشیم * بعد منزل نبود در سفر روحانی) * محصول بیت * کرچه سندن ایراغز اما سنك عشقکه قدح نوش ایدرز یعنی ظاهرا سندن بعیدز اما غائبانه ذکر جیلکه مشغولز زیرا سفر روحانیده بعد منزل اولمز یعنی ارواحه نسبت قرب وبعد متصور اولمز یعنی تن بونده اما جانم آنده در سلاطین ایلخانیه یاز کونلرنده شیرازده وقیش کونلرنده بغدادده اولورلر ایمش زیرا شیراز یلاق نسبتلیمکتدر وبغداد خودیاده ساحل پس خواجه بوغزلی سویلدکده خان احمد بغدادده اولور مش وغزلی بغداده ارسال بیورمش (ازکل فارسیم غنچهٔ عیشی نشکفت * حبذا دجلهٔ بغداد ومی ریحانی) کل فارسی بیانیه مراد آب وهوای فارسدر و یا حرف نسبت غنچهٔ عیش بیانیه

سعی وغیرتی وبخشش وکرم وعطیه ایله خالق عالمی بندهٔ خلقه بکوش ایلك قوتی واردر

کرچه دوریم بیاد تو قدح می کیریم * بعد منزل نبود در سفر روحانی

اکرچه ایراغز اما سنك ذکرکله شراب نوش ایلرز روحانی سفرده منزل ایراقلغی اولمز (مفردات) (کرچه) م (دوریم) ایراغز (بیاد تو) سنك ذکرکله (قدح) م (می کیریم) طوتارز (بعد) ایراق (منزل) م (یا) مصدریه (نبود) اولمز (در) فی (سفر) م (روحانی) م (معنای اشارتی) کرچه صورتده سنك مجلس فردوس برین شاهانه کدن ایراغز لکن سنك شوق ومحبتك دل ناشادمزدن جدا دکلدر کانجمال فرح بخشکز کل غداة وعشی نظر یمزده در زیرا روحانی سفرده منزل ایراقلغی اولمز

ازکل فارسیم غنچهٔ عیشی نشکفت * حبذا دجلهٔ بغداد ومی ریحانی

فارسه منسوب اولان کلدن بکا برعیش وغنچه اچلمدی نه کوزل بغدادك دجله سی وآنك ریحانی شرابی (مفردات) (از) من (کل) م (فارس) م (م) بکا (غنچه) م (عیش) م (یا) وحدتیه (نشکفت) اچلمدی (حبذا) نه کوزل (دجلهٔ بغداد) م (می ریحانی) بر نوع شرابدر (معنای اشارتی) دیار فارسده اولان مشایخ عظام یوزندن بنجون برفیض وفتوحات ظهور ایلمدی لکن جانب بغدادده اولان پیران حقیقتلرك فیض جاریلری وبخشش علوم ربانیلری وشراب عشق الهی کرم ایتلری نه کوزل اولدی

سرعاشق که نه خاك در معشوق بود * کی خلاصش بود از محنت سرکردانی

عاشقك باشیکه معشوقك قپوسی خاکی اولمیه سرکردانلق محنتندن اکا قچن خلاص اولور (مفردات) (سر) باش (عاشق) م (نه) نفی (خاك) طبراق (در) قپو (معشوق) م (بود) اوله (کی) قچن (خلاص) م (ش) اکا (بود) اوله (از) من (محنت) م (سرکردان) باشی دونیجی (یا) مصدریه (معنای اشارتی) برعاشق که معشوقنك قپوسنده وراه عشقده جان وباشی فدا ایتمیه ومحو وجود ایدوب خاکله یکسان اولمیه مقصودی حاصل اولمدیغنده سرکردانلق ومحیرلك محنتندن اکا قچن خلاصلق میسر اولور وقچن قلبی الم واضطرابدن سلامت بولور بولمز

ای نسیم سحری خاك در یار بیار * تا کند حافظ ازو دیدهٔ دل نورانی

ای سحره منسوب اولان نسیم یارك قپوسی خاکنی کتور تا حافظ اندن کوکل کوزنی نورانی ایده (مفردات) (ای نسیم سحری) ای سحر یلی (خاك) طبراق (در) قپو (یار) م (بیار) کتور (تا) حتی (کند) ایده (حافظ) م (ازو) اندن (دیدهٔ دل) کوکل کوزنی (نورانی) م (معنای اشارتی) ای فیض وفضل الهی نه حق تعالینك درکاهنك محبوبلرینك خاك پایلرندن وبرکات قدملرندن برحاك وبرجذبهٔ سینه چاك کتور تا که حافظ اندن کوکل کوزنی نورانی ایده

ویا حرف وحدت ویا تنکیر حبذ فعلدر افعال مدحدن حب فعل وذا فاعلی دجلهٔ بغداد لامیه ومخصوص بالمدح مبتدأ جملهٔ فعلیه مقدم خبری حاصلی اقسام اعرابندن برقسمی یوردنجی اقسامی واراما بو مقام اقسام اعرابی استیفا مقامی دکل دجله نی بغداده اضافت ایلدی زیرا شط ایرماغنه بغداددن غیری یرده دجله دیمزلر می ریحانی بیانیه برنوع شرابدر * محصول بیت * فارس کلستندن بکا عیش وصفا غنچه سی آچلمدی یعنی فارسك آب وهواسی بکا ذوق وصفا ویرمدی نه خوشدر بغداد ایرماغی وبادهٔ ریحانیسی حاصلی شاه احمد شیرازده اولمغله آنده حضورم یوق پس بغدادی آرزوایدرم که خان احمد انده در وجمیع مراداتك وجود شریفیله مخصادر (سرعاشق که نه خاك در معشوق بود * کی خلاصش بود از محنت سرکردانی) سرعاشق لامیه که حرف رابط صفت نه ادات نفی معناده بود فعلنه مقید در ضرورت وزن ایچون منفصل اولدیغیچون های رسمیله یازلدی قاعده لری مقتضاسنجه خاك درمعشوق لامیه لردر خلاصش شین ضمیر سرعاشقه راجعدر محنت سرکردانی بیانیه سرکردانلقدر باشی چکزینن کیسه در بوکا حیرت لازم اولدیغیچون حیران دینلك یرده سرکردان دیرلر ویا حرف مصدر * محصول بیت * عاشق کاه سی که جانانك قپوسنك ترابی اولمیه اول کاه سرکردانلق محنتدن قچن خلاص اولور یعنی قورتلمز استفهام انکاری طریقیله زیرا ماه امکه کاه صاغدر چکز نمکدن خالی دکل اما تراب اوانجه چکز نمکدن خلاص بولور پس سائر یرده تراب اولقدن درجانانده اولاق اولی واحرادر مصراع ثانینك معناسی قچن خلاص اولور اکا سرکردانلق محنتندن دیین اداده خیلی سرکردانلق ایلمش وسرکردانلق محنتندن اکا قچن خلاص اولور دیین سابقك اثرنجه کتمش (ای نسیم سحری خاك در یار بیار * تا کند حافظ ازو دیدهٔ دل نورانی) خاك در یار لامیه لردر تا حرف تعلیل ازو ضمیری خاکدره راجعدر دیدهٔ دل لامیه نورانی اسم منسوب نورلی دیمکدر * محصول بیت * ای سحر نسیمی خاك دریاری کتور تا کیم حافظ اندن کوکلی کوزینی روشن ومجلا ایلیه زیرا کیم اول خاك کحل بینشدر

وبارك جمالنی مشاهده ایده

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی * دل بی تو بجان آمد وقتست که باز آیی ﴾

ای خوبلرك پادشاهی تنهالق غمندن داد كوكل سنسز زیاده مضطرب اولدی وقتیدر كه كیرو كلهسن (مفردات) (ای پادشه) م (خوبان) محبوبلر (داد) امداده یتش (از) من (غم) م (تنهایی) یالكزلق (دل) كوكل (بی تو) سنسز (بجان آمد) جانی چیقمغه كلدی (وقتست) وقتیدر (باز) كیرو (آیی) كلهسن (معنای اشارتی) ای جمیع محبوبلرك پادشاه حقیقیسی مددسنك ذكر وفكرك انیستنسز كیجن وقتك غم والمدن بزی سن خلاص ایله وبزه انوار ذات پاكك تجلیسیله دائم تجلی ایله زیرا كوكل سنك انوار تجلیكی مشاهدهسز زیاده مضطرب اولدی وقتدركه كیرو كلهسن وبزی تجلی جمالكله شرفیاب قیلهسن

﴿ مشتاقی ومهجوری دور از تو چنانم كرد * كز دست بخواهد شد پایاب شكیبایی ﴾

مشتاقلق ومهجورلق سندن ایراق بنی اٖنجلین ایلدی كه الدن كتسه كرك صبر طاقتی (مفردات) (مشتاق) م (مهجور) م (یاز) مصدریه (دور) ایراق (از تو) سندن (چنان) انجلین (م) بنی (كرد) ایلدی (از) من (دست) ال (بخواهد) ایستر (شد) كتمك (پایاب) قوت وطاقت (شكیبایی) صبرلیلق (معنای اشارتی) ای محبوب مشتاقلق ومهجورلق سنك ذات مقدسكدن ایراق اولسون بنی انجلین مضطرب ومتحیر ایلدیكه الدن صبر طاقتی كتسه كرك یعنی صبره طاقت قالمدی

﴿ ای درد توام درمان در بستر ناكامی * وی یاد توام مونس در كوشهٔ تنهایی ﴾

ای محبوب مرادسزلق دوشكنده بنم درمانم سنك دردكدر وای محبوب تنهالق كوشهسنده بنم مونسم سنك ذكركدر (مفردات) (ای) حرف ندا (درد) م (تو) سن (م) بنم (درمان) م (در) فی (بستر) دوشك (ناكامی) مرادسزلق (یاد) ذكر (تو) سن (م) بنم (مونس) م (در) فی (كوشه) م (تنها) یالكز (یا) مصدریه (معنای اشارتی) ای محبوب سنك عشق ومحبت ایله اولان اشتیاقك دردی بنم مرادسزلقده اولان جمله دردلریمك درمانیدر ای محبوب خلوت ووحدت كوشهسنده سنك ذكر وفكرك بنم جانمك مونسیدر

﴿ در دائرهٔ فرمان ما نقطهٔ تسلیمیم * لطف آنچه تو اندیشی حكم آنچه تو فرمایی ﴾

فرمان دائرهسنده بز تسلیم نقطهسی بز لطف اولدر كه سن فكر ایدرسن حكم اولدر كه سن بیوررسن (مفردات) (در) فی (دائره) م (فرمان) امر (ما) بز (نقطه) م (تسلیم) م (ایم) ایز (لطف) م (آنچه) اول نسنه كه (تو) سن (اندیشی) فكر ایدرسن (حكم) م (آنچه) م (توفرمایی) سن بیوررسن (معنای اشارتی) (انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه كان ظلوما جهولا) آیت كریمهسی سرنجه بحمد الله عون الهی

﴿ ایله ﴾

(وله ایضا)(ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی * دل بی تو بجان آمد وقتست كه باز آیی) پادشه خوبان لامیهدادبونده تظلم وشكایت معناسنه در غم تنهایی لامیه ویا حرف مصدردل مبتدأ بجان آمد خبری با حرف صله جاندن بیزار اولدی دیجك برده بجان آمدیرلركه حرف بیان باز بونده تأكید ایچوندر آیی فعل مضارع مفرد مخاطب كلهسن دیمكدر * محصول بیت * ای كوزللر پادشاهی داد وفریاد تنهالق غمندن كوكل سنسز جاندن اوصاندی وبیزار اولدی وقتیدر كه كلهسن یعنی دل بیچاره سنك فراقكدن زیاده مضطربدر پس وقتیدر كه وصالكله شادان وفرحان اوله مصراع ثانینك معناسنده وقتیدر كه كیرو كلهسن دیدكدنصكره خطاب خدایه در دیین ناخدا شناسلر خدانك كلهدن وكیتمهدن منزه اولدیغنی بیلرلر ایمش * ونحن اقرب * آیت شریفك مضمونی اكلرلر ایمش (مشتاقی ومهجوری دور از تو چنانم كرد * كز دست بخواهد شد پایاب شكیبایی) مشتاقی ومهجوری یالری مصدریهلردر پایاب قدرت وطاقت معناسنه در شكیبا صفت مشبههدر ویا حرف مصدر صبورلق دیمكدر * محصول بیت * ای جانان سندن ایراق اشتیاق وهجران بنی انجلین ایلدیكه الدن صبورلق طاقت وقدرتی كیده یسردر یعنی صبر وطاقت الدن كیدیسردر (ای درد توام درمان در بستر ناكامی * وی یاد توام مونس در كوشهٔ تنهایی) ای حرف ندا منادی محذوف در بستر ناكامی بیانیه بستر دوشكدر ناكام نامراد دیمكدر ویا حرف مصدر وی واو حرف عطف اصلنده وای ایدی همزه وصلاه ساقط اولدی یاد آكمقدر ذكر معناسنه تویه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر مونس اسم فاعلدر آنس دن یعنی افعال بابندن كوشهٔ تنهایی بیانیه * محصول بیت * ای جانان مراد سزلق دوشكنده سنك دردك بنم درمانمدر دخی ای جانان سنی آكمق بنم مونسمدر تنهالق كوشهسنده یعنی سنی آكمغله اكلنرم تنهالقبوجغنده حاصلی سنك ذكرك بكا یار ومونسدر ایكی مصراعك بیله معناسند. كه لفظی ایراد ایلین ادا به خلل ویرمشدر (در دائرهٔ قسمت ما نقطهٔ پركاریم * لطف آنچه تو اندیشی حكم آنچه تو فرمایی) دائرهٔ قسمت بیانیه در مراد قسمت ازلیدر ما مبتدأ نقطهٔ پركار خبری واضافت لامیه در * محصول بیت * قسمت ازلی دائرهسنده بز پركار نقطهسی ایز یعنی خدمتكده ثابت قدم اولوب مطیع ومنقادز پس لطف اولدر كه سن فكر ایدرسن وحكم اولدر كه سن بیوررسن یعنی حكمكه وامركه هروجهله محكوم ومنقاد وفرمانپذیرز

ایله واستعداد فطریه مرله تكالیف شرعیهیی وعشق ومحبت الهیهیی تحمل وقبول ایلیوب دائرهٔ امر الهیده بز تسلیم نقطهسی یز وهر وجه ایله حكم وقضاء الهیه راضی یز ای محبوب لطف وكرم اولدر كه سن انی احسان ایدهسن وحكم اولدر كه سن آنی امر بیورهسن كه انجق حاكم مطلق سنسن

﴿ فكر خود و خود رایی در عالم رندی نیست * كفرست درین مذهب خودبینی وخودرایی ﴾

عاشقلق عالمنده كندو فكری وكندو رأیی یوقدر بو مذهبده خودبینلك وخودرایلق كفردر (مفردات) (فكر) م (خود) كندو (خودرایی) كندو رأیلیلك (در) فی (عالم) م (رندی) عاشقلق (نیست) یوق (كفر) م (است) در (در) فی (این) بو (مذهب) م (خودبینی) كندییی كوریجیلك (خود رایی) كندو رأیلیلك (معنای اشارتی) ای عاشق بو عاشقلق عالمنده وراه عشقده كندو وجودنی فكر وكندو رأیینی اختیار وامر محبوبه اعتراض یوقدر زیرا عشاق الهیلر مذهبنده كندنی كوریجیلك وكندو رأی وتدبیرنی بكنیجیلك كفردر حسن وقبح كلیسی عقایدر شرعی دكلدر اعتقادی كفر اولدیغی كبی مرادنی حقك مرادنه تابع قیلیوب كندو رأینی خدانك امری اوزره ترجیح دخی كفردر دیدیلر

﴿ یارب بكه شاید گفت این نكته كه در عالم * رخساره بكس ننمود آن شاهد هرجایی ﴾

عجب بو نكتهیی كیمه دیمك ممكندر كه عالمده اول هرجایی محبوب كیمسهیه یوز كوسترمدی (مفردات) (یارب) عجب (بكه) كیمه (شاید) ممكن (گفت) دیمك (این) بو (نكته) م (در) فی (عالم) م (رخساره) یكاق (بكس) كیمسهیه (ننمود) كوسترمدی (آن) اول (شاهد) محبوب (هرجایی) هرمحله منسوب (معنای اشارتی) عجب بو حرف وصوته صغمیان اسرار خدایی وتجلی هویت جمالی الهی كیمه دیمك ممكندركه عالمده اول اون سكز بیك عالمده محبوب حقیقی اولان ذات بیچون هر بر محلده وهر بر كیمسهیه تجلای جمال ذاتن كوسترمدی وكیمسه كورمكه طاقت كتورمدی كه (فلما تجلی ربه للجبل جعله دكا وخر موسی صعقا) آیت كریمهسی بوكا شاهددر

﴿ دی شب گله زلفت با باد صبا گفتم * گفتا غلطی بگذر زین فكرت سودایی ﴾

دون كیجه سنك زلفك شكایتنی باد صبایه دیدم بادصبا دیدی خطا وغلط ایلرسن بو سودایی فكردن فراغت ایله (مفردات) (دی شب) دون كیجه (گله) شكایت (زلف) م (ت) سنك (با) للملابسه (بادصبا) م (گفتم) دیدم (گفتا) دیدی (غلطی) خطا ایلرسن (بگذر) كچ (زین فكرت) بو فكردن (سودایی) بیحاصل (معنای اشارتی) دون كیجه ای محبوب سنك تجلی صفاتكك احتجاب وجدا اولمسندن اول منبع فیوضات الهی اولان شیخ كرم بخشه شكایت وبو فكر واندیشهنك دل ناشادمه جولاننی خبر ویردم اول دخی دیدیكه اول صفات وذات الهیهنك هویت وحقیقتنی فكر ورای عقلده اولانی اندیشه وتعقل بر سودای بی حاصلدر بلكه خطا وغلط ایلیوب اعتقاد باطله

(فكر خود ورای خود در عالم رندی نیست * كفرست درین مذهب خودبینی وخود رایی) فكر خود ورای خود لامیهلردر اصلنده خود فكر وخودرای ایدی ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیر قلندی عطف تفسیرلر درخودبین وخودرای وصف تركیبلردر ویالر حرف مصدرلردر * محصول بیت * خودفكر وخودرای رندلك عالمنده یوقدر زیرا بو مذهبده خودبینلك وخودرایلك كفردر یعنی رندلك طریقنده غرور نامقبوللدر زیرا خودبینلك وخودرایلك غروردن ناشی اولور (یارب بكه شاید گفت این نكته كه در عالم * رخساره بكس ننمود آن شاهد هرجایی) یارب عجبا دیمكدر بكه باحرف صله كه اسمدر كیم معناسنه شاید لایق معناسنه در گفت بونده گفتن معناسنه دركه حرف بیان * محصول بیت * عجبا بو نكتهیی كیمه دیمك اولور كه عالمده كیمسهیه یوز كوسترمدی اول هرجایی شاهد یعنی هرجایی اوله وكیمسهیه یوز كوسترمیه بو غریب قصهدر بونده شاهد هرجاییدن مراد ذات باریدر جل وعلا (دی شب گلهٔ زلفش با باد صبا گفتم * گفتا غلطی بگذر زین فكرت سودایی) گلهٔ زلفش لامیه درغلطی یا ضمیر خطاب سودایی یا حرف نسبت * محصول بیت * دون كیجه زلفنك شكایتنی یعنی زلفندن شكایتی بادصبایه سویلدم یعنی بادصبایه زلفندن شكایت ایلدم كه بكا سر كشلك ایدوب جانمه میل ایلمز باد صبا دیدی غلطسن یعنی غلط ایدرسن بو سودایی فكردن كچ یعنی زلفی مرغ هوا یدر كیمسهیه میل ایلمز بو سودای جنوندن كچ حاصلی بو یرمیسر اولمز سودادر بوندن فارغ اول دیمكدر مندسنده كلهده اولان همزه وحدت ایچوندر دیین اضافتدن بی خبر ایمش بلكه حرف وحدتدن

(صدباد صباانجا باسلسه می رقصند * اینست حریف ای دل تابادنه بیمایی) اینجا یعنی زلف جاناده حریفدن مراد جاناندر تاادات تنبیه نه بیمایی فعل نفی استقبال مفرد مخاطبدر بادیماقدن مراد امر محاله کوشش ایلمکدر * محصول بیت * زلف جاناده یوز بادصبا زنجیرله رقص ایدر یعنی زلف جانانده رقاصلق ایدر ای کوکل جانان ایشته بودرا کا اول زلفک سودایه دوشوب یاوب یورمه

دوشرسن بوندن فراغت ایله که (تفکروا فی آلاء الله ولاتفکروا فی ذات الله) حدیث شریفی بونی ناطقدر

﴿ صدباد صبا زنجا با سلسله می رقصند * اینست حریف ای دل تابادنپیمایی ﴾

یوز بادصبا بو محلدن زنجیر ایله رقص ایدرلر حریف بودرکه ای کوکل زنهار یل اولچمیه سن (مفردات) (صد) یوز (بادصبا) م (زنجا) بورادن (با) الملابسه (سلسله) زنجیر (می رقصند) رقص ایدرلر (اینست) بودر (حریف) مصاحب (ای دل) ای کوکل (تا) حتی (باد) یل (نپیمایی) اولچمیه سن (معنای اشارتی) بودائره عشقده وبومقام عرفانده نیجه یوز قوت روحانیت ایله بادصبا کبی سریع الانتقال اولان مشایخ عظام دور ورقص وعقلک ادراک ایلمدیکی کونا کون حالات عشق اظهار ایدرلر لکن جمیع حاللرنده زنجیر شریعت ایله مقیداولوب برنفس سنت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم تبعیتدن فارغ اولمزلر حرکات وسکونلری جمله وفق شرع اوزره در ای کوکل سندخی بو حریفلر بولندن طشره چیقمه تاکه بی حاصل اولوب یل اولچمیه سن

﴿ ساقی چمن وگل رابی روی تو رنگی نیست * شمشاد خرامان کن تاباغ بیارایی ﴾

ساقی سنک یوزکسز باغک وکلک اصلا رنکی یوقدر سروبویکی خرامان ایله تاباغی زینت ایده سن (مفردات) (ساقی) م (چمن) باغ (گل را) م (بی روی تو) سنک یوزکسز (رنگ) م (یا) وحدتیه (نیست) یوق (شمشاد) سرواغاجی (خرامان) صالنیجی (کن) ایله (تا) حتی (باغ) م (بیارایی) بزه یه سن (معنای اشارتی) ای ساقی شراب عشق الهی اولان پیرم باغ قلبده وانده اولان علوم واسرار وحالات وانوار کاللرنده سنک راه مستقیمده اثر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه تبعیتده ثابتقدم اولان ذات شریفکه وراه مستقیمکه تبعیتسز برنک ورونق یوقدر کرمکله بزه راه مستقیمک شیوه لرین اظهار ایدوب ارشاد ایله بزه دستکیراول که تاباغ قلبمزی اسرار خدا ایله وعلوم ربانیلر ایله زینت ایده سن

﴿ دائم گل این بستان شاداب نمی ماند * دریاب ضعیفان را در وقت توانایی ﴾

بو بوستانک کلی دائم تازه ولطیف قالمز قدرت وتواناق وقتنده ضعیفلره ایرش (مفردات) (دائم) م (گل) م (این) بو (بوستان) باغ (شاداب) تازه ولطیف (نمی ماند) قالمز (دریاب) اکله وایرش (ضعیفانرا) م (در) فی (وقت) م (توانایی) قادرلک (معنای اشارتی) بوباغ عالمده هیچ برکل تازه ولطیف ورونقلی قالمز (العالم متغیر) درای پیرم حضرت الهیه قربیتک وقوت قدسیتک زماننده ضعفالره عون ونصرت ایله که شفقت لخلق اللهک سببیله سنکدخی قربیتک زیاده اوله

﴿ زین دائره مینا خونین جگرم می ده * تاحل کنم این مشکل در ساغر مینایی ﴾

بوکوک صرچه فلکدن جگرم خون اولدی شراب ویرتا صرچه قدحده بومشکلی حل ایدم (مفردات) (زین دائره) بوفلکدن (مینا) صرچه (خونین) قانه منسوب

یعنی زلفی آرزوسی اولمز هوادر کچ آندن دیمکدر (ساقی چمن وگل رابی روی تو رنگی نیست * شمشاد خرامان کن تاباغ بیارایی) ساقی منادی چمن وگل شارحلر واو عاطفه ایله یازمشلر اما بانمزده اولان متون جمیعا اضافت ایله واقع اولمش تأمل رنکدن مراد صورت وشکلدر ویاحرف تنکیر شمشادکن فعلینک مفعول اولی وخرامان مفعول ثانیسی مراد قامتدر تاحرف تعلیل بیارایی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بزه یه سن یعنی مزین ایلیه سن باغ مقدم مفعول * محصول بیت * ای ساقی گل چمنک سنک رویکسزرنک وروبی یوقدر یعنی رونق سنک رویکله در ایمدی قدک شمشادینی باغ طرفنه خرامان ایله تاکیم باغی رویک کلیله مزین ایلیه سن که باغک صفاسی انکله در مصراع اولک معناسی ای ساقی چمنه وکله سنک یوزکسز برنک یوقدر دیمک وسنک یوزکسز چمن وکلک برنکی یوقدر دیمک معنایه براوز که رنک وبرمشلر (دائم گل این بستان شاداب نمی ماند * دریاب ضعیفانرا در وقت توانایی) شاداب تازه وصویه قانمش دریاب تفقد وتدارک ایله دیمکدر ضعیفان مفعولی * محصول بیت * دائما بستان رویک کلی تازه وطری قالمز یعنی مرور ایامله پژمرده اولیسر در پس ضعیفلری قدرت وتوانالق وقتنده تفقد وتدارک ایله حاصلی کوزللک وقتنده دلخسته عشاقی رعایت ایله که صکره پشیمان اولمیه سن (زین دائره مینا خونین جگرم می ده * تاحل کنم این مشکل در ساغر مینایی) دائره مینا بیانیه بونده مینا فلکدر آسمان معناسنه خونین جگر جگری قانلی محنت والمدن کنایتدر تاحرف تعلیل ویاحرف تنبیه ساغر مینایی بیانیه مینا بونده بشل صرچه در

* محصول بیت * بودائره میناادن یعنی فلکدن خونین جگرم یعنی ممتحن والمزده یم ای ساقی باده ویرتا کیم بومشکلی ساغر میناده حل ایده یم یعنی فلکدن نازل اولان بلایایی شرح وبیان ایده یم

(حافظ شب هجران شد بوی خوش صبح آمد * شادیت مبارک بادای عاشق شیدایی) حافظ منادی شب هجران بیانیه بوی خوش صبح یانیه ولامیه درشد بونده رفت معناسنه درشادیت یاحرف مصدر عاشق شید ایی بیانیه ویاحرف نسبت * محصول بیت * ای حافظ هجران کیجه سی کتدی وصباح وقتک کوزل قوقوسی کلدی یعنی صباح وصال ظاهر اولدی پس شادیلک سکا مبارک اولسون ای شیدایی عاشق یعنی وصال سروری سکا مبارک اولسون ای دیوانه عاشق (وله ایضا) (اتت روایح رند الحمی وزاد غرامی *

(جگرم) م (می) شراب (ده) ویر (تا) حتی (حل) م (کنم) ایدم (این) بو (مشکل) م (در) فی (ساغر) قدح (مینایی) صرچه یه منسوب (معنای اشارتی) بوکوک صرچه یه شبیه فلکک الندہ تعلقات ماسوا ایله وغفلت وحجابله الملک اولوب جگرم خون اولمشدر بزه برشراب عشق کرم ایله که بوزجاجه قلبک مصباحی ودل وجانمک چراغی روشن اولوب وقلبم قدحی منور وروشن اولمق سببیله راه عشقک مشکلاتی بکا منحل وآشکاره اوله

﴿ حافظ شب هجران شد بوی خوش یار آمد * شادیت مبارک بادای عاشق شیدایی ﴾

ای حافظ هجران کیجه سی کیتدی یارک لطیف رایحه سی کلدی سرور سکا مبارک اولسون ای شیدایی عاشق (مفردات) (حافظ) م (شب) کیجه (هجران) آیرلق (شد) کیتدی (بوی) رایحه (خوش) م (یار) م (آمد) کلدی (شادی) سرور (ت) سکا (مبارک) م (باد) اولسون (ای عاشق) م (شیدایی) دیوانه (معنای اشارتی) بحمدالله تعالی ای حافظ (موتوا قبل ان تموتوا) سری ظهور ایتمکله فانی فی الله وباقی بالله دولتنه نائل اولمغله بزدن هجران کیجه سی کیدوب (انی لاجد نفس الرحمن من قبل الیمن) سرنجه یارک لطیف رایحه سی کلدی دماغ جانم معطر اولدی بوسرور سکا مبارک اولسون ای شیدایی ودیوانه عاشق

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ اتت روایح رند الحمی وزاد غرامی * من المبلغ عنی الی سعاد سلامی ﴾

قوریک دفنه وعود اغاجنک رایحه لری کلدی وبنم عشقمی زیاده ایلدی بندن بنم سلامی سعاده کیم ایرشدریجیدر (مفردات) (اتت) کلدی (روایح) رایحه لر (رند) دفنه وعود اغاجی (حمی) قوری (زاد) زیاده اولدی (غرامی) بنم محبتم (من) قنغی کیمسه (المبلغ) ایرشدریجی (عنی) بندن (الی سعاد) سعاد آدلی محبوبیه (سلامی) بنم سلامی (معنای اشارتی) (لکل ملک حمی وحمی الله محارمه) خبری سرنجه بحمدالله عون خدا ایله (الاجتناب افضل من الاکتساب) دیوب جوارح ظاهره می معاصیدن وخانه تجلی اولان قلبمی تعلقات ماسوی الهدن وخواطر ملبوسه لردن پاک ایتمک اوزره سعی ایتدیکمز ایچون دماغ جانمه نفس رحمانیه دن عود وعنبر ونفحات الهیه دن رایحه لری کلوب معطر ایلدی وبنم عشق ومحبتمی زیاده ایلدی عجبا بوحال اوزره ثباتم ودار بنده سعادتم ایچون اول محبوبه بزی کیم رجا ایده وحالمزی کیم بیان ایدر

﴿ پیام دوست شنیدن سعادتست وسلامت * فدای خاک در دوست باد جان گرامی ﴾

دوستک خبرنی ایشتمک سعادت وسلامتدر محترم جان دوستک قپوسی خاکنه فدا اولسون (مفردات) (پیام) خبر (دوست) م (شنیدن) ایشتمک (سعادت) م (است) در (سلامت) م (فدا) م (خاک) طپراق (در) قپو (دوست) م (باد) اولسون (جان) م (گرامی) مکرم (معنای اشارتی) محبوب حقیقینک شریعت وطریقت وحقیقتنی بوزندن هرنه بیان اولندیسه جمله سنی ایشدوب قبول ایتمک

من المبلغ عنی الی سعاد سلامی (اتت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه مهموز الفا معتل اللام اتی یأتی دن یعنی ضرب بابندن کلدی دیمکدر روایح لفظا مرفوع فاعل اتت در رایحه نک جمعی کرنل قوقولر دیمکدر مضافدر رنده اضافت معنویه ایله رندر انک فتحی ونونک سکونیله بادیه ده برخوش قوقولو اغاجک ایدر اصمعی دن منقولدر که عود دیمکدر رند مضافدر حمایه اضافت حقیقیه ایله وحمی حانک کسری ومیمک فتحیله قوری یه دیرلر یعنی قورقولری نسنه چاروشبستان کبی اما بونک کبی برلرده کوی جانان مراددر واو حرف عطفدر زاد فعل ماضی مفرد مذکر غائب ضرب بابندن اجوف یایدر لازمله متعدی بیننده مشترکدر لازم اولیجق غرامی تقدیرا مرفوع فاعلی اولور غرام بونده عشق ومحبت معناسنه در اما متعدی اولیجق فاعلی اتت فعلندن مستفاد اتیان اولور یعنی اتیان روایح عشق ومحبتمی زیاده ایلدی دیمک اولور من ادات استفهام واستخبار در مبلغ اسم فاعلدر تفعیل بابندن ایرشدریجی یعنی ایصال ایدیجی معناسنه من صدر کلامی مقتضی مبتدا ومبلغ خبری عنی جار مع المجرور مبالغه متعلق الی سعاده مبالغه متعلقدر سعاد سینک ضمیله اسم معشوقه غیر منصرفدر تأنیث وعلمیت ایچون سلامی تقدیرا منصوب مفعول صریحی مبالغک یاضمیر متکلم بالرحرف وصلدر * محصول بیت * حما رندینک قوقولری کلدی وعشق ومحبتم زیاده اولدی ویاانک کلمکی عشقمی زیاده ایلدی زیرا حمای جاناندن کلور پس بندن سعاده سلامی کیم ایرشدر یعنی عشق ومحبتی عرض ایدوب سلامی جانانه کیم ایصال ایدر (پیام دوست شنیدن سعادتست وسلامت * فدای خاک در دوست باد جان گرامی) پیام دوست لامیه ومفعول شنیدندر فدای خاک در دوست لامیه لردر جان گرامی بیانیه گرامی کاف عجمینک کسری وضمیله عزیز معناسنه در * محصول بیت * دوستک خبرینی ایشتمک سعادت وسلامتدر دوستک قپوسی توزینه فدا اولسون جان عزیز

(یا بشام غریبان وآب دیدهٔ ماببن * بسان بادهٔ صافی در آبکینهٔ شامی) بشام با حرف ظرف غریبانه اضافت لامیه در آب دیدهٔ ما لامیه لردر بسان بادهٔ صافیده بوله در آبکینهٔ شامی بیانیه آبکینه صرچه ظاهر شام ذکری ضرورت قافیه ایچوندر والاحلبده مشهور حلب شیشه سیدر که طرحوسده ایشانوب حلبده صاتیلور * محصول بیت * غریبلر اخشامنده کل وبزم آب دیده مزی کوربادهٔ صافی کبی آبکینهٔ شامیده کندی دیده سنی شیشه یه وقانلی یاشنی قرمزی شرابه تشبیه ایلمش مصراع اولک معناسنی کل غریبلر اخشامنده وبز کوزمزن یاشنی کور دینلر یالک معناسنی اخشام ظلمتنده کم بیلشلر (وان رغبت بخلد وصرت ناقض عهد * فما تطیب نومی وما استطاب منامی) ان حرف شرط رغبت فعل ماضی متکلم وحده علم بابندن فعل شرط بخلد جار ومجرور رغبت به متعلق درخلد بونده جنتدر واو حرف عطف صرت فعل ماضی متکلم وحده درافعال ناقصه دن اجوف یائی ضرب بابندن اسمی تای متکلم وخبری ناقض اسم فاعل عهده اضافت اسم فاعلک مفعولنه در فماده فا حرف رابط جواب شرط و ما حرف نفی تطیب فعل ماضی تفعل بابندن موقع داده واقع اولمش فعل مفیدر طیب اولمسون دیمکدر نومی تقدیراً مرفوع فاعل تطیب واو حرف عطف ما مطوفدر مای سابقه استطاب فعل ماضیدر استفعال بابندن اصلی استطیب در اعلال ایله استطاب اولدی منامی تقدیراً مرفوع فاعلی مصدر میمیدر نوم معناسنه او یقو دیمکدر * محصول بیت * ای جانان اکر سنک قبولک قویوب جنته رغبت ایدرسم هرکز او یقوارم کوکچک اولمسون یعنی او یقو بکا حرام اولسون دیمکدر منامی اسم مکان اعتبار ایدنلر غفلت اوقوسنده ایمشلر (اذا تغرد عن ذی الاراک طائر خیر * فلا تغرد عن روضها انین حمامی) اذا ادات شرط تغرد جائزدر که تفعل بابندن فعل ماضی و یاتاک حذفیله فعل مضارع اوله و یا تفعیل بابندن فعل مضارع اوله زیرا غرد غینک ورانک فتحه لریله وغرد غینک فتحی ورانک سکونیله تغرید وتغرد شوقله وشتاکاد ایرلامغه دیرلر مثلا کوکرجینک بوغاز بن شیشر مکله او تمسنه دیرلر عن ذی الاراک عن حرف جر تغرده متعلق ذی اسماء ستدن اراک مضاف الیه اراک مسواک اغاجنه دیرلر ذی الاراک مسواک اغاجی یتشدیکی یره دیرلر طائر تغردک فاعلی خیره اضافت لامیدر زیرا طائر بونده مرغ معناسنه در معلوم اوله که عربک عادتیدر سفر و یا بر مصلحت ایچون اوندن چیقسه و یولده بر مرغ واقع اولسه اول مرغی اوچورور اکر صاغ جانبه اوچارسه تیمن ایدرو اکر صول جانبه اوچارسه تشأم ایدر ایمدی صاغ جانبه اوچان مرغه طائر خیر دیرلر وصول جانبه اوچانه طائر شر دیرلر فلا فا حرف رابط جواب شرط ولا حرف نفی تغرد مذکور کبیدر روضها روضه نک جمعی چاروچمن معناسنه در ضمیر مؤنث مذکور معاده راجعدر و بو بیت اول بیتک آرد نجه یازلق کرکایدی ایکن شارحلر ترتیبنه تابع اولدق انین همزه نک فتحی ونونک کسریله ناله دیرلر کلادی معناسنه تغردنک فاعلی حمامی لفظا مجرور مضاف الیهیدر انینک هر قوش که بوینی مطوق اوله یعنی خلقه لی اوله اکا حمام دیرلر مثلا فاخته وقری و تحته کوکرجینی و بونلردن غیری مطوق طیوره حمام دیرلر اسم جنسدر واحدی حمامه کاورنا حرف وحدتدر حمامی ده یا حرف اطلاقدر که میمک کسرندن متولددر و بو یایه فن قافیه ده حرف وصل دیرلر مصراع ثانی اخبار وانشایه محتملدر * محصول بیت * قچن ذی الاراکه

وهیچ بر نده مخالفت ایتمک سبب سعادتدر وسلامت عاقبتدر بنم بو عزیز جانم دوستک قپوسی خاکنه وراه عشقنه فدا اولسون

یا بشام غریبان وآب دیدهٔ ماببن * بسان بادهٔ صافی در آبکینهٔ شامی

کل غریبلرک شامنه وبزم کوزمز یاشنی کورشامی صرچه ده صافی شراب کبی (مفردات) (یا) کل (با) للملابسه (شام) اخشام (غریبان) م (آب دیده) کوز یاشی (ما) بز (بین) کور (با) للملابسه (سان) کبی (بادهٔ صافی) م (در) فی (آبکینه) صرچه (شامی) شامه منسوب (معنای اشارتی) ای محبوب سنک راه عشقکده استقامت وتجلی انوار جمالکی رؤیت آرزوسی اوزره آیینهٔ قدح صافیدن صافی شراب دوکیلور کبی خالص او جه الله کیجه لرده کوزمزدن دوکیلان کوزمزک یاشنی کوروب بو غریبلره عون ونصرت ایله مقصودمزه نائل ایلیه سن

وان رغبت بخلد وصرت ناقض عهد * فما طیب نومی وما استطاب منامی

واکر بن جنته میل ایدم وعهدیمی نقض ایدیجی اولم بنم نومم لطیف اولمسون وبنم او یو یه جق یرم لطیف اولمسون (مفردات) (وان رغبت) اکر بن رغبت ایدرسم (بخلد) جنته (وصرت) دخی بن اولم (ناقض عهد) عهدیمی بوزیجی (فما طیب) طیب اولمسون (نومی) بنم او یقوم (وما استطاب) دخی طیب اولمسون (منامی) او یو یه جق یرم (معنای اشارتی) ای محبوب (وهما حرامان علی اهل الله) حدیث شریفی سرنجه بنم مقصودم انجق سنک جمال باکالک مشاهده سیدر اکر نفسک مشتهاسی اولان جنته ونعیم جنته میل ورغبت ایدرسم وعهد ازلیمی نقض ایدرسم بنم نومم ومحل نومم بکا خوش اولمسون

اذا تغرد عن ذی الاراک طائر خیر * فلا تغرد عن روضها انین حمامی

قچان مسواک اغاجی اولان یرلک خیر قوشی اوتسه سعادت باغچه لرندن کوکرجینلرک ناله سی ظاهر اولمز (مفردات) (اذا تغرد) قچن اوتسه (عن ذی الاراک) مسواک اغاجی یرندن (طائر خیر) خیر قوشی (فلا تغرد) اوتمز وظاهر اولمز (عن روضها) اول سعادت باغچه لرندن (انین) ناله (حمامی) کوکرجینلر (معنای اشارتی) قچن کندولرندن شجرهٔ اراک کبی ثمرهٔ انوار روحانیات وعشق ومعرفت حاصل اولمیان باشی دکرمی بایقوش کبی اولان علماء ظاهر لر غرض آمیز اولان کلام ایله تکلم ایتسه اول محبوب حقیقینک روضهٔ وحدتنک حمامه کبی هیبن وایمن اولان عارف باللهلری کلمات ایدوب اسرار ومعارف الهیه لری اظهار وبیان ایلمزلر وعواممه سویلمزلر

بسی نماند که روز فراق ما بسر آید * رأیت عن هضبات الحمی قیام خیامی

چوق قالمدیکه بزم فراقمز کونی باشه کله حمالک دپه لرندن چادرلک قیامنی کوردم (مفردات) (بسی) چوق (نماند) قالمدی (روز) کون (فراق) م (ما) بزم (بسر) باشه (آید) کله (رأیت) بن کوردم (عن هضبات الحمی) قوریغک

۲ دیمکله مسمی اولان موضعدن طائر خیر تغرد ایلسه سعادت روضه لرندن انین حمام تغرد ایلمز وبا ایلمسون یعنی اول او تدیکی وقت بونلر او تمز وبا او تمسون حاصلی آنک اصوات ونغماتی بونلره غالبدر پس اول او تدیکی زمانده بونلر او تمک کرک فلا تغرد اصلنده فلا تتغرد ایدی یعنی تفعل بابندن دکلدر دیبن فاضل استعمالات لغت عربی عجب تتبع ایلمش (بسی نماند که روز فراق یار سرآید * رایت عن هضبات الحمی قیام خیامی) بسی چوق یعنی چوق زمان نماند فعل نفی ماضی مفرد غائبدر قالمدی دیمکدر که حرف بیان روز فراق یار لامیه لردر سراید آخر اوله دیمکدر یعنی دوکنه دیمکدر زیرا سر او جه دیرلر پس او جه کله یعنی منتهی اوله دیمکدر رأیت فعل ماضی متکلم وحده افعال ناقص بابندن یعنی مهموز العین معتل اللام کوردم دیمکدر رحس بصر له عن حرف جر رأیت فعلنه متعلق هضبات هضبه نک جمعیدر هضبه دپه دیرلر یعنی طاغلرده پرلیکه اکا بوده دیرلر اکده هضبات جمعنده قاعده وار اما بو محلی دکل حمایه اضافت لامیه در قیام خیامده بو بله در یعنی مصدرک فاعلنه اضافتیدر خیام کسر خا ایله خیمه نک جمعیدر که چادر در امابونده مراد عرب صحرانشین اولنلردر خیامی یاسی حرف اطلاقدر که میمک کسرندن متولددر قیام خیام چادر لرک قوریلوب طور مسندن عبارتدر * محصول بیت * چوق زمان قالمدیکه فراق کونی دوکنه واخر اوله زیرا حمای جانان دپه لرندن قورلمش چادرلر کوردم پس علامت وصلتدر زیرا جانان سرایندن اولدقده وصال میسر دکل اما چادرده اولدقده میسردر پس مصراع ثانی مصراع اوله مقام تعلیلده واقع اولمشدر حاصلی جانانک چادر قوروب او طوردیغی علامت خیردر زیرا وصلت میسردر مصراع اولی بسی نماند که روز فراق ما بسر آید بازوب مجموع بیتک معناسنی چوق قالمدیکه بزم فراقز کونی باشه کله جانک دپه لرندن چادرلرک قیامنی کوردم دیبن عجب نشو ایمش ایدی کبوبنی سویلدی طیب الله انفاسه (خوشا دمی که درآیی * وکویمت بسلامت * قدمت خیر قدوم * نزلت خیر مقامی) خوشا لف معنای تعجب افاده ایدر نه عجب خوشدر دیمکدر دمی دم نفس وساعت معناسنه در یا حرف وحدت که حرف رابط صفت و یا حرف بیان درآیی ایچری کیره سن دیمکدر و او حرف عطف و با حرف حال کویمت تاضمیر خطا بدر بسلامت کو یمه متعلق اولاقی جائزدر تقدیری کو یمت بشکرانه سلامت شکرانه سلامت ایچون سکا دیه یم دیمکدر یعنی مصراع ثانینک مضمونی وجائزدر که بسلامت درایی فعلنه متعلق اوله یعنی در آیی بسلامت و کو یمت دیمک اوله قدمت فعل ماضی مفرد مخاطبدر علم بابندن کلدک دیمکدر خبر منصوبدر مفعول مطلق اولق اوزره قدومه اضافت سببیله قدوم مصدردر دخول وزنی اوزره کلک معناسنه نزلت فعل ماضی مفرد مخاطب ضرب بابندن قوندک دیمکدر خیر مقامی اعرابده خیر قدوم کبیدر مقامی یاسی حرف اطلاقدر و یا بی بعض دواوین عربده ماقبلندن منفصل یازلوب بعضده هیچ ازمز ماکه میمک کسریله اکتفا ایدر * محصول بیت * نه خوشدر اول بر ساعتکه سن سلامتله ایچری کیره سن وبن سکا دیه یم خیرلی کلکله کلدک وخیرلی مقامه قوندک بو الفاظک ظاهری اخباردر اما مقصود دعادر یعنی کلشک وقونشک مبارک و قوتلی اوله دیمکدر مصراع اولک معناسی خوش اولدی بردم که ایچری کله سن وسکا دیه یم سلامتله دیبن ونه خوش؟

دپه لرندن (قیام خیامی) چادرلرک قیامنی (معنای اشارتی) حق سبحانه وتعالیدن امیدوارمکه عن قریب بزم روز فراقمز باش کله یعنی بشریت حجابی بزدن رفع واوب انوار جمال الهی مشاهده ایله بزدخی معرفة الله دولتنه واصل اولورز زیرا (اولیائی تحت قبائی لا یعرفهم غیری) حدیث قدسیسی سرنجه قباب عزتده مستور اولان بعض عارف باللهلره ملاقاتمز وانلرک صحبتیله مشرف اولدیغمزه اکا علامت اولمشدر

خوشاد میکه درآیی وکویمت بسلامت * قدمت خیر قدوم نزلت خیر مقامی

نه خوش شولدمکه کله سن وسکا سلامت سببیله دیم کلدک خیر قدومله مقامک ایوسنه قوندک (مفردات) (خوشا) نه خوش (دمی) شول نفس (درآیی) کله سن (کویم) دیم (ت) سکا (با) سببیه (سلام) م (ت) سنک (قدمت) کلدک (خیر قدوم) خبر او کلمک ایله (نزلت) قوندک (خیر مقام) مقامک ایوسنه (با) اشباعیه (معنای اشارتی) ای مرشد عارف بالله بزه نه خوش شولدمکه کله سن وشفقت ومرحمت ایله حال پریشانمزه نظر عنایت بیوره سن وبندخی سنک بزه تشریف وسلامتک سببیله بشارت وسرورله سکا دیم قدمت خیر قدوم نزلت خیر مقام

امید هستکه روی بخت نیک ببینم * تو شاد کشته بفرمان دهی ومن بغلامی

امیدواردر که سنک یوزکی ایو طالع سببیله کوردم سن فرمان ویریجیلک ایله شاد اوله سن بن غلاملغله شاد اولم (مفردات) (امید) م (هست) واردر (روبت) سنک یوزکی (با) للملابسه (بخت) طالع (نیک) ایو (بدینم) کوردم (تو) سن (شاد) مسرور (کشته) اوله سن (با) للملابسه (فرمان دهی) امر ویریجی یعنی افندی (من) بن (بغلامی) م (معنای اشارتی) امیدم واردر که سنک ذات شریفکده مستور وخزینهٔ رحمان اولان قلبکده مکنون اسرار غیبیه ومعارف الهیه لری ایو جه بخت ودولتم بکا یار اولمغله بالمعاینه مشاهده ایدم سن افندیلککی اظهار ایتمکله شاد اوله سن وبندخی سکا غلام اولمغله شاد اولم

من ارچه هیچ ندارم سزای صحبت شاهان * زبهر کار ثوابم قبول کنی بغلامی

بن اکر شاهلر صحبتنه لایق هیچ نسنه طوتمزم ثواب ایشدن اوتری بنی غلاملغه قبول ایله (مفردات) (من) بن (ارچه) اکرچه (هیچ) برنسنه (ندارم) طوتمزم (سزا) لایق (صحبت شاهان) م (ز) من (بهر) ایچون (کار) ایش (ثواب) م (م) بنی (قبول) م (کنی) ایده سن (بغلامی) قوللغه (معنای اشارتی) کرچه بن شاهان حقیقت اولان عارف باللهلرک صحبتنه لایق وعمل طوتمزدم لکن لطف وشفاعت عاجز ومسکین اولانه درشین حضرت الهیه دن اجر وثواب بولق ایچون بزی غلاملغه قبول ایلیوب ارشاد وتربیت ایله دوات وصلت الی الهیه قابل ومستعد ایلیه سن

بعدت منک وقد صرت ذائبا کهلال * اکرچه روی چوماهت ندیده ام بتمامی

سندن ایراق اولدم وتحقیق هلال کبی اریجی اولدم اکرچه سنک ماه کبی یوزیکی

تشول دم که کاه سن وسکا سلامك سبیله دیه یم دیبن سلامت اولسونلر کلمات عجمده عجب منصر فلردر منه سنده بسلامنده اولان
تا خطاب ایچوندر دیبن خطابه قابل دکل ایمش (امید هست که زودت بجخت نیك بینم * توشادکشته بفرمان دهی ومن بغلامی)
که حرف بیان زود تیز دیمکدر وتاضمیر خطاب بخت باحرف مصاحبت نیکه اضافت بیانیه در فرمان دهی یای مصدریه ایله وبای مصاحبتله
وصف ترکیبی یورق وریجی معناسنه در بغلامی باحرف مصاحبت یاحرف مصدردر * محصول بیت * امیدم وار درکه ابوطالعه سنی تیزجك
کورم سن یورق وریجیلکه وبن قوللغله شاد اولمش اولم یعنی سن پادشاهلقله وبن بنده‌لقله مسرور اولم (من ارچه هیچ ندارم سزای صحبت
شاهانه * زبهر کارثوابم قبول کن بغلامی)

بالتمام کورمشم (مفردات) (بعدت) بن ایراق اولدم (منك) سندن (وقدصرت) وتحقیق اولدم (ذائبا) اریجی (کهلال) آیك هلالی کبی (اکرچه) م (روی) یوز (چوماه) آی کبی (ت) سنك (ندیده ام) کورمشم (تمامی) م (معنای اشارتی) ای بر شفیقم سنك حضور شریفکدن ونظر حیات بخشکدن ایراق اولدم بندن حضور سعادتکده بولدیغم ذوق روحانیت نقصان پذیر اولوب تحقیق هلال ماه کبی قلبا وقالبا ضعف بولغله (قد ناقق الخنظه) کلامیله فریاد وفغان ایلدم اکرچه سنك ماه کبی یوزیکی بالتمام کورمشم لکن اشتیاق جمالك درونم آتشنی شعله‌لندرمشدر

﴿ چوسلك درخوشابست نظم پاك توحافظ * زروی لطف سبق میبرد زنظم نظامی ﴾

نازك ولطیف اینجو سلکی کبیدر سنك پاك نظمك ای حافظ لطافت یوزندن نظامینك نظمندن سبقت ایلتور (مفردات) (چو) مثل (سلك) دیزی (در) اینجو (خوشاب) نازك ولطیف (نظم پاك) م (تو) سن (حافظ) م (ز) من (روی لطف) م (سبق) م (میبرد) ایلتور (ز) من (نظم) م (نظامی) برشاعرك اسمیدر (معنای اشارتی) ای حافظ سنك اسرار الهیه دن لسان غیبله بیان ایلدیکك پاك نظمك لطافت یوزندن نظامینك مجرد فصاحت الفاظله معنی حقیقتسز روحسز بن کبی بیان ایلدیکی نظمندن زیاده خوشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای دل کر ازان چاه زنخدان بدرآیی * هرجاکه روی زود پشیمان بدرآیی ﴾

ای کوکل اکر اول چاه زنخداندن چیقه‌سن هریره که کیده‌سن تیز پشیمان چیقه‌سن (مفردات) (ای دل) ای کوکل (کر) اکر (ازان) آندن (چاه زنخدان) چکه قیوسی (بدر) طشره (آیی) کله‌سن (هرجا) هرمحل (روی) کیده‌سن (زود) تیز (پشیمان بدرآیی) م (معنای اشارتی) ای کوکل اکر حضرت الهك عشق ومحبتی بوانده اولان درد ومحن وبلاره تحمل ایتیوب قرب الهیدن واذواق روحانیه‌دن فراغت ایده‌سن هرنه‌یره کیدرسك عاقبت پشیمان اولورسن

﴿ شاید که بآبی فلکت دست نکیرد * کرتشنه لب ازچشمه حیوان بدرآیی ﴾

لایقدرکه فلك سکا برایچم آب ویرمیه اکر آب حیات چشمه سندن صوسز چیقه‌سن (مفردات) (شاید) لایق (بآبی) برصو ایله (فلك) م (ت) سکا (دست) ال (نکیرد) طوتمیه (کر) اکر (تشنه) صوسز (لب) طوداق (از) من (چشمه حیوان) م (بدرآیی) چیقه‌سن (معنای اشارتی) اکر بو عالم فانیده باعث خلقت اولان عبادات ولذت مناجاتدن وقلبدن جریان ایدن ینابیع حکمتدن وباعث حیات ابدی اولان علم ومعرفتدن سعی وغیرت ایله تحصیل ایتیوب بوعالمدن صفر الید واحوال بد اوزره کیده‌سن (فما بکت علیهم السماء والارض وما کانوا منظرین) آیت کریمه‌سی سرنجه یوزیر فلکده بر یوز صوینه ویرعزته لایق اولیوب محل رحمت

﴿ ومرحمت ﴾

سزای صحبت شاهان لامیه لردر * محصول بیت * اکرچه بنم پادشاهلر صحبتنه لایق تنه م بوقدر یعنی شاهلر صحبتنه تقرب ایلمکه سزا م بوقدر پرثواب ایشدن اوتوری بنی غلاملغه قبول ایله یعنی الله ایچون بنی بنده‌لکه قبول ایله هرنقدر که لیاقتم یوغیسه بو ایکی بیتك قافیه لری براولدیغی دلالت ایدر که بریسی خواجه‌نك اولمیه علی الخصوص که یازده اولان نسخه لرده بو بیت موجود دکل (بعدت منك وقد صرت ذائبا کهلال * اکرچه روی چوماهت ندیده ام بتمامی) بعدت حسن بابندن فعل ماضی متکلم وحده واوحرف عطف وباحرف حال صرت افعال ناقصه‌دن فعل ماضی متکلم وحده تااسمی وذائبا خبری ذائب اسم فاعلدر ذوب بابندن اریجی معناسنه ذاب یذوب دن یعنی نصر بابنك اجوف واوی یسندن هلالیده یا حرف اطلاق * محصول بیت * ای جانان سندن ایراقلشدم وذائب اولدم هلال کبی یعنی فراقکدن یکی آی کبی اریوب نحیف وضعیف اولدم اکرچه که ماه کبی یوزیکی تمامیله کورمدم یعنی بالتمام روییکی کورمدیکمدن هلال کبی اریدم معلوم اوله که بو بیتك ترکیبنده ترکیك وترتیبنده تفکیك وار فتأمل (چوسلك درخوشابست نظم پاك توحافظ * که کاه لطف سبق میبرد زنظم نظامی) سلك سینك کسریله دیزی یه ودیزی ایلکنه دیرلر خوشاب آبدار یعنی تازه وطری نظم پاك تو بیانیه ولامیه در حافظ منادی که حرف تعلیل کاه لطف لامیه سبق میبرد ك مقدم مفعولیدر نظم نظامی لامیه * محصول بیت * ای حافظ سنك نظم پاکك در خوشاب دیزیسی کبیدر زیرا لطف وقتده نظم نظامیدن سبق ایلتور یعنی نظم نظامیدن اعلادر زیرا سنك نظمك سلیس وآبدار در وانك نظمی منعقد وتابدار در (وله ایضا) ای دل کر ازان چاه زنخدان بدرآیی * هرجاکه روی زود پشیمان بدرآیی) چاه زنخدان لامیه چاه لغتده قویودر اما بونك کبی یرلرده چقوریه ادیر کافك فتحیله کومنسنه بدر باحرف صله ودرقو آیی فعل مضارع مخاطبدر کله‌سن دیمکدر اما بدن مراد چیقمقدر انکچون چیقمغله تعبیر ایدرلر که حرف بیان روی فعل مضارع مخاطبدر رو یدندن کیدرسك دیمکدر * محصول بیت * ای کوکل اکر اول چاه زنخدان جانانه‌دن چیقارسك هرقنغی چاهه که وارسك پشیمان اولوب اول چاهدن چیقارسن بوچاه جانان آرزوسیله حاصلی چاه زنخدان جانانده اولان صفا غیریلرده یوقدر یاخود ؟

معنا بوچاهدن چیقدقدنصکره هرنه‌یره واررسك تیزجه جك پشیمان اولوب کیروکاورسن دیمك اولور پس بوچاهی ترك ایدوب غیری یه میل ایلمه (شاید که بآبی فلکت دست نکیرد * کرتشنه لب ازچشمه حیوان بدرآیی) شاید فعل مضارع مفرد غائبدر که حرف بیان بآبی باحرف مصاحبت وباحرف وحدت برایچم صوایله دیمکدر فلکت تای خطاب معناده دستنه مقیددر دستت دیمکدر تشنه لب وصف ترکیبی اقسامندندر صوسز دوداقلی دیمکدر چشمه حیوان آب حیات دیمکدر که مراد آب چاه زنخدان جانانه‌در * محصول بیت * لایق وسزا واردر ای کوکل اکرفلك برایچم صوایله سنك الك طوتمیه یعنی لایقسن فلك سکا برایچم صوابجرمیه اکر چشمه حیواندن یعنی چاه زنخدان جانانه‌دن تشنه لب چیقارسك یعنی اندن مستفیض اولمزسك فلکدن استقا صنعه رجا ایله حاصلی کوکلنه بند ایدر که چشمه حیوان چاه زنخدان جانانه‌در پس حیات ابدی استرسك اندن منفك اولمه (هش دار که کر وسوسه نفس کنی کوش * آدم صفت ازروضه رضوان بدرآیی) هش هوشدن مخففدر اوص یعنی عقل معناسنه دار فعل امر مفرد مخاطبدر داریدندن طوت دیمکدر اوصك طوت یعنی عقلك اویار حاصلی اوصلی اول دیمکدر که حرف بیان وسوسه نفس لامیه کنی فعل شرط مفرد مخاطبدر ایلرسك دیمکدر وسوسه مفعول اولی وکوش مفعول ثانیسی وسوسه دحرج بابندن مصدردر نفس سوزینه وسوسه دیرلر صفت بونده تشبیه معناسنی افاده ایدر آدم کبی دیمکدر روضه رضوان لامیه در جنت معناسنه رضوانه اضافت ادنی ملابسه ایله در یعنی بوانی اولدیغیچوندر * محصول بیت * عقلك اویار یعنی اوصلی اول دیمکدر که اکرنفس وسوسه‌سنی دکلرسك آدم کبی روضه رضواندن چیقارسن یعنی نفسك هواسنه تابع اولورسك آدم صفی حضرتلری کبی باغ جنتدن چیقارسن زیرا نفس وشیطان بنی آدمه دائما فریب ویرمکده‌در (جان میدهم از حسرت دیدار توچون صبح * باشد که چوخورشید درخشان بدرآیی) * محصول بیت * جانانه خطاب طریقیله بیورر سنك دیدارك حسرتیله صبح کبی جان ویررم صبحك جان ویرمسی تیزکیجمه‌سیدر زیرا کونش طلوع ایلدکدنصکره یوم ونهار دیرلر صبح دیمزلر اوله که خورشید درخشان کبی سعادتخانه کدن چیقوب طلوع ایلیه‌سن یعنی صبح ظاهر اولنجه هرکس خانه سندن چیقوب برشغله مقید اولور پس بنده جان ویردیکم انکچوندر که خانه دن چیقوب میتم اوزره کلوب سیرینه مشغول اوله‌سن (چندان چوصبا برتوکارم دم همت * کزغنچه چوکل خرم وخندان بدرآیی) * محصول بیت * اولقدر صبا کبی سنك اوزره همت نفسنی حواله ایدرمکه غنچه‌دن کل کبی خرم وخندان چیقاسن یعنی صبانفسنی غنچه‌یه حواله ایدوب اندن کل ظاهر اولور زیرا چیچك جنسنی نفس باد صبا اچار پس بنده همتم نفسنی سکا حواله ایدرم تاکیم غنچه خانه کدن کل کبی چیقوب ظاهر اوله‌سن حاصلی همت ایدرمکه سنی خانه کدن چیقاروب سیرایدم (درتیره شب هجرتو جانم بلب آمد * وقتست که همچون مه تابان بدرآیی) تیره شب ترکیب مزجی اصلنده شب تیره ایدی قرانلق کیجه دیمکدر هجره اضافت بیانیه وتویه اضافت لامیه‌در * محصول بیت * سنك هجرانك قرانلق کیجه سنده جانم دوداغمه کلدی یعنی فراقکده جانم چیقایورو وقتیدر که مه تابان کبی طلوع ایلیه‌سن

ومرحمت اولمماق خوفی واردر

﴿ هش دار که کر وسوسه نفس کنی کوش * آدم صفت ازروضه رضوان بدرآیی ﴾

تعقل ایله که اکر نفسك وسوسه‌سنی استماع ایده‌سن آدم علیه السلام کبی جنت باغچه‌سندن طشره چیقارسن (مفردات) (هش) عقل (دار) طوت (کر) اکر (وسوسه نفس) م (کی) ایده‌سن (کوش) قولاق (آدم صفت) م (از) من (روضه) باغچه (رضوان) جنت امیری (بدرآیی) م (معنای اشارتی) اکر اماره بالسوء اولان نفسك هواسنه تابع اولورسك نعم مالایحصادن مهجور اولورسین ونیجه ییللر کریه ایله آه وفریاده محتاج اولورسن

﴿ جان میدهم ازحسرت دیدار توچون صبح * باشد که چوخورشید درخشان بدرآیی ﴾

سنك دیدارك حسرتندن صبح کبی جان ویررم اوله که خورشید درخشان کبی طشره چیقه‌سن (مفردات) (جان) م (میدهم) ویررم (از) من (حسرت) م (دیدار) جمال کورمك (تو) سن (چون صبح) م (باشدکه) اوله که (چو خورشید) کونش کبی (درخشان) ضیاویریجی (بدرآیی) طشره چیقه‌سن (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك انوار جمالك مشاهده‌سی حسرت واشتیاقندن صبح کبی جان ویررم اوله که خورشید درخشان کبی آشکاره مشاهده ایدم

﴿ چندان چوصبا برتوکارم دم همت * کزغنچه چوکل خرم وخندان بدرآیی ﴾

سنك اوزریکه صبا کبی اولقدر همت نفسنی حواله ایدم که غنچه‌دن کل خرم وخندان چقدیغی کبی خرم وخندان طشره کله‌سن (مفردات) (چندان) اولقدر (چو) مثل (صبا) م (برتو) سنك اوزریکه (کارم) حواله ایدم (دم) نفس (همت) م (از) من (غنچه) م (چو) مثل (کل) م (خرم) شاد (خندان) کولیجی (بدرآیی) طشره کله‌سن (معنای اشارتی) ای محبوب سنك تجلی جمالك مشاهده ایدنجه صبا کبی اولقدر درکاه عزتکده دعا وتضرع ونیاز ایدوب همت عالی ایدرمکه غنچه حجابندن کل خرم وخندان طشره چیقدیغی کبی (سترون ربکم کما ترون القمر لیلة البدر) حدیث شریفی سرنجه بو عالمده بصیرت قلبله بزه کندیکی آشکاره کوستره‌سن

﴿ درتیره شب هجرتو جانم بلب آمد * وقتست که همچون مه تابان بدرآیی ﴾

سنك فراقك قرانلق کیجه‌سندن جانم لبه کلدی وقتیدرکه ماه تابان کبی طلوع ایده‌سن (مفردات) (در) فی (تیره شب) قرانلق کیجه (هجر) م (تو) سن (جانم) م (بلب) طوداغه (آمد) کلدی (وقت) م (است) در (همچون) مثل (مه تابان) ضیاویریجی آی کبی (بدرآیی) طشره کله‌سن (معنای اشارتی) ای محبوبم بو حجاب بشریت ظلمتنده سنك انوار جمالك مشاهده سندن هجرانده اولمغله جان عزیزم چیقمغه کلدی ای رحیم ولطیف اولان محبوبم وقتیدرکه کرم وعنایتکله تجلی ذاتك نورینی اظهار ایدوب بزی بوحجاب ظلمتدن خلاص ایده‌سن

﴿ برخاك درت بسته ام ازديده دوصد جوى ٭ تابوكه توچون سروخرامان بدرآيى ﴾

سنك خاك درك اوزره كوزمدن ايكى يوز ايرماق جمع ايلدم تااوله كه سن سروخرامان كبى طشره چيقه سن (مفردات) (بر) على (خاك) طپراق (در) قپو (ت) سنك (بسته ام) بغلشم (ازديده) كوزمدن (دوصد) ايكى يوز (جوى) ايرماق (تابوكه) تااوله كه (تو) سن (چون) مثل (سرو) م (خرامان) صالنيجى (بدرآيى) م (معناى اشارتى) اى محبوب حقيقى (ان الله يحب الملحين فى الدعاء) حديث شريفى سرنجه سنك قپوكده ودركاه عزتكده بوزم طپراغه سوروب صدهزار ذل وحقارتله وكثرت بكايله جمال شريفك مشاهده سنى طلبده اولمشم تااوله كه سروخرامان كبى ظاهر اولوب كرم والطفكله مقصودمزه نائل ايليه سن

﴿ درخانهٔ غم چند نشينى وملامت ٭ وقتست كه ازدولت سلطان بدرآيى ﴾

غم وملامت خانه سنده نيجه براوطورورسن وقتيدركه سلطانك دولتندن طشره كله سن (مفردات) (در) فى (خانه) م (غم) م (چند) نيجه (نشينى) اوطورورسن (ملامت) م (وقتست) وقتدر (از) من (دولت سلطان) م (بدرايى) طشره كله سن (معناى اشارتى) اى كوكل چونكه مشاهدهٔ جمال الله دولتنى طلب ايدرسن بانيجون غم وملامت خانه سى اولان دنيانك تعلقاتنه مشغول اولوب اوطورورسن وقتيدركه سعى وغيرت ايدوب سلطان حقيقت اولان مشايخ عظامدن استمداد وطلب همت ومعاونتله بوغم وملامتدن خلاص اولوب سلامت قلب بوله سن

﴿ حافظ مكن انديشه كه آن يوسف مهروى ٭ بازآيد وازكلبهٔ احزان بدرآيى ﴾

اى حافظ غصه لنمه زيرا اول آى يوزلو يوسف كيرو كلور وكلبهٔ احزاندن طشره كلورسن (مفردات) (حافظ) م (مكن) ايله (انديشه) فكر (كه) زيرا (آن) اول (يوسف) عليه السلام (مهروى) آى يوزلو (باز) كيرو (ايد) كلور (از) من (كلبهٔ احزان) حزن ويريجى حجره (بدرآيى) طشره كلورسن (معناى اشارتى) (وان ليس للانسان الاما سعى) آيت كريمه سى سرنجه اى حافظ غم چكمه كه مادام سن سعى وطلبده اولدقجه اول بزم الستده آشنا اولديغك محبوب حقيقى كيرو كلور وجمالى نوريله سنى مسرور ومنور قيلار وسنى غم والم حجره سندن چيقاروب ينه كندويه يار وآشنا ايلر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ ان غاليه خط كرسوى مانامه نوشتى ٭ كردون ورق هستئ مادرننوشتى ﴾

اكر اول غاليه خط بزم جانبمزه نامه ارسال ايديدى فلك بزم وجودمز ورقنى طى ايلمزدى (مفردات) (ان) اول (غاليه خط) مشكين خط (كر) اكر (سوى ما) بزم جانبمزه (نامه) م (نوشتى) يازيدى (كردون) فلك (ورق) م (هستى) وجود (ما) بز (درننوشتى) دورمزايدى (معناى اشارتى) اكر اول مسك وعنبردن لطيف محبوب بزم قلب وروحمزى انوار تجلئ ذاتيه سنه وفيض بلا واسطه سنه مظهر ايديدى

(برخاك درت بسته ام ازديده دوصد جوى ٭ تابوكه توچون سروخرامان بدرآيى) بسته ام بغلشم يعنى اركيتشم تاحرف تعليل بو بودن مخففدر كه حرف بيان تااوله كه ديمكدر ٭ محصول بيت ٭ سنك قپوك طپراغنده ايكيوز ايرماق بغلشم تااوله كه سن صوشوقيله سروخرامان كبى سرايكدن سيره چيقاسن زيراسروصوبه مائلدر (درخانهٔ غم چند نشينى وملامت ٭ وقتست كه ازدولت سلطان بدرايى) خانهٔ غم بيانيه واوحرف عطف ملامت غمه معطوف ٭ محصول بيت ٭ دلينه خطاب ايدوب بويور غم وملامت خانه سنده نيجه براوطورورسن وقتيدركه پادشاه دولتندن خانه كدن چيقاسن يعنى پادشاهك ايام دولتندن غم وملامتدن خلاص بوله سن (حافظ مكن انديشه كه آن يوسف مهروى ٭ بازآيد وازكلبهٔ احزان بدرآيى) يوسف مهروى بيانيه در كلبهٔ احزانده بويله در ٭ محصول بيت ٭ اى حافظ انديشه ايله يعنى قايرمه زيرا اول آى يوزلى يوسف يعنى جانان كيرو كلور وكلبهٔ احزاندن چيقارسن يعنى غم وغصه دن قورتيلورسن حاصلى صبرايله كه وصال جانان ميسر اوله يوسف مهرويدن مراد خدادر دين خدايى بيلز ايمش (وله ايضا) (آن غاليه خط كرسوى مانامه نوشتى ٭ كردون ورق هستئ مادرننوشتى) غاليه خط وصف تركيبيدر درحرف تأكيد ننوشتى نون حرف نفى نوشتى فعل ماضى حكايت حال ننوشتى دورمزدى ديمكدر زيرا نوشتن يازمق ومكتوب وطومارى دورمكه ديرلر ٭ محصول بيت ٭ اول غاليه خطلى اكر بزم جانبمزه نامه ومكتوب يازايدى فلك بزم وجودمز ورقنى ودفترنى دورمزدى يعنى بزى هلاك ايلمزدى نامه يه نسبت دورمك زياده ملايمدر

(هرچند كه هجران ثمر وصل برآرد ٭ دهقان جهان كاج كه اين تخم نكشتى) ثمرميوه برآرد حاصل ايدر برافظنده ايهام وار دهقان اكنجى يعنى كوبلى جهانه اضافت بيانيه در كاج كاشكى معناسنه در نكشتى حكايت حال ماضيدر اكميدى معناسنه ٭ محصول بيت ٭

كوكل وجان حيات ابدى وسعادت سرمدى بولوب دورفلك ايله قطعا وجودمز ورقنه فنا كلمزدى ووجودمز دخى جان اولوردى

﴿ هرچند كه هجران ثمر وصل برآرد ٭ دهقان جهان كاج كه اين تخم نكشتى ﴾

هرنه دكلوكه هجران وصال ثمرنى كتورر جهانك زراعى كاشكى بوتخمى زراعت ايتميدى (مفردات) (هرچند) هرنه قدر (هجران) فراق (ثمر) ميوه (وصل) م (بر) يوقارو (آرد) كتورر (دهقان) زراع واكنجى (جهان) م (كاج) كاشكى (اين) بو (تخم) م (نكشتى) اكميدى (معناى اشارتى) عالم ارواحده جنود مجنده اولان ارواح قدسيه لردن ولذت خطاب عزتى هويتدن هجران وافتراقك الى هرنه قدر ثمرهٔ وصالى حاصل ايدرسه دخى كاشكى نه اوليدى زراع جهان اولان حضرت الله بوهجران تخمنى اكميدى (ليت امى لم تلدنى) خبرى سرنجه نه اوليدى بوجهانه كلميدم وبوالم هجرانى كورميدم

﴿ كالكت كه مريزاد زبان شكرينش ٭ مهرازتوندارنه جوابى بنوشتى ﴾

سنك قلمك كه آنك شكر كبى لذيذ زبانى دوكلسون سندن محبت كورمدى يوخسه برجواب يازاردى (مفردات) (كالك) قلم (مريزاد) دوكلسون (زبان) لسان (شكرينش) شكره منسوب (ش) انك (مهر) محبت (ازتو) سندن (نديد) كورمدى (ارنه) يوخسه (جواب) م (با) وحدتيه (بنوشتى) يازاردى (معناى اشارتى) (اول ماخلق الله القلم) حديث شريفى سرنجه ارقام وجود عالمه سبب اولان فخر كائنات عليه افضل التحيات افنديمزك شكردن لذيذ لسان درربارندن اصدار بيورديغى اركان شريعت تاروزحشر نقصان پذير اولمسون اى محبوب سنك قلم ايله تعبير بيوريلان حبيبك صلى الله تعالى عليه وسلم (ان هو الاوحى يوحى) سرنجه جمله تبليغ احكام بيورديغى بنده سنك امر واذنك ايله وسنك عشق ومحبتك ايله در

﴿ معماروجودار نزدى نقش تو برعشق ٭ دستان محبت كل آدم نسرشتى ﴾

وجود معمارى اكرسنك نقشكى عشق اوزره اورميدى محبت اللرى آدم عليه السلامك كلنى يوغرمزدى (مفردات) (معماروجود) م (ار) اكر (نزدى) اورميدى (نقش) م (تو) سن (بر) على (عشق) م (دستان) اللرى (محبت) م (كل) چامور (آدم) عليه السلام (نسرشتى) يوغرمزدى (معناى اشارتى) (كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) وفى رواية (فقبضت قبضة من نورى فقلت لها كونى حبيبى محمدا) حديث شريفى سرنجه و(لولاك لولاك لماخلقت الافلاك) حديث قدسيسى سرنجه ياحبيب الله خالق بيچون اولان بارى تعالى اكرسنك (رحمة للعالمين) اولان وجود مسعودكك وذات محبوبكك عشق ومحبتنى ايجاد عالمه سبب قلميدى (خمرت طينة آدم بيدى اربعين صباحا) حديث قدسيسى سرنجه محبت وقدرت اللرى آدم عليه السلامك كلنى يوغرمزدى وبوقدر آثار جمال وجلال ظهوره كلمزدى (سئل محمد بن اسمعيل قدس سره هل كان طين

هرنقدر كه هجران وصل ميوه سنى حاصل ايدر يعنى وصله سبب اولور زيرا فراق واسطهٔ وصالدر جهان دهقانى كاشكى بوتخمى اكميدى يعنى هجران هرنقدر كه سبب وصال ايسه نه اوليدى دنيايه كلميدكه همان صافى وصال اوليدى اكرچه كه اشيا ضديله متبيندر دهقان جهاندن مراد خدادر دين خدايى بيلز ايمش (كالكت كه مريزاد زبان شكرينش ٭ مهرازتوندارنه جوابى بنوشتى) كه حرف بيان مريزاد فعل نهى غائبدر مراد دعادر دوكلسون معناسنه زبان شكرين بيانيه شين كلكه راجعدر كالكك شكرلى ديلى ديمكدر مهر محبت جوابى باحرف وحدت ويا تنكير بنوشتى باى تأكيدله فعل ماضى حكايت حال ٭ محصول بيت ٭ اى جانان سنك قلمك كه هركز شكرلى ديلى دوكلسون يعنى چوريوب دوكلسون سندن بزه محبت كورمدى يوخسه برجواب يازاردى يعنى سكا ارسال ايلديكمز نامه نك جوابنى يازاردى يعنى قلمك بزه نامه يازمغه مائلدر اماسنده مساعده كورميوب اهمال ايلدى (معماروجودار نزدى نقش توبرعشق ٭ ذرات محبت كل آدم نسرشتى) معمار وجود يعنى خالق اشيا ار اكردن مخفف نزدى نون حرف نفى زدى حكايت حال ماضى اورمزدى ديمكدر نقشدن مراد صورت وشكلدر توبه اضافتى لاميه ذرات محبت بيانيه كل آدم لاميه در نسرشتى يوغورمزدى ديمكدر ٭ محصول بيت ٭ جواجه غلوطريقيله بيورركه اى جانان وجود معمارى سنك نقشكى عشق اوزره اورميدى يعنى عشقده سنك شكلك اوليدى وعشق سنك صورت وشكلكله متشكل اولمه حاصلى عشقده سنك صورتك اولمه محبت ذره لرى

آدمك كلنى يوغورمزدى يعنى اراده عشق ومحبت اوليدى آدم صفى خلق اولمزدى

(زاهدمکن ازنسیه حکایت که بنقدم * یار یست چوحوری وسرایی چو بهشتی) کبنقدم که بالفعل بنم دیمکدر یاری یاحرف وحدت حوری یاحرف تنکیر واو حرف عطف سرایی یاحرف وحدت بهشتی یاحرف تنکیر * محصول بیت * ای زاهد ویره‌نی جنتدن حکایت ایله یعنی بکا اخرتده اوله‌جق جنتی وانك احوالنی حکایت ایله زیرا بالفعل بحور کبی بریارم وجنت کبی برسرایم وار

محمد علیه السلام من طین آدم علیه السلام ام آدم من طینه قال اشرف اعضاء آدم من طینه وطین محمد علیه السلام من نورالله لان قلب آدم من طینه واولم یکن من طین محمد علیه الصلاة والسلام لم یجد الایمان طریقا فی قلبه ولسان آدم من طینه ولولم یکن لم یقدر احد ان یقول لا اله الا الله ودماغ آدم من طینه واولم یکن لم یقدر احد ان یسجد الله تعالی فهذا کله من برکة نور محمد علیه الصلاة والسلام ومن برکة محبة الله صلی الله تعالی علیه وسلم

زاهدمکن ازنسیه حکایت که بنقدم * یاریست چوحوری وسرایی چو بهشتی

ای زاهد نسیه‌دن حکایت ایله زیرا الآن بنم حوری کبی برمحبوبم وجنت کبی برسرایم واردر (مفردات) (زاهد) م (مکن) ایلمه (از) من (نسیه) ویره‌سی (حکایت) م (که) زیرا (با) للملابسه (نقد) حاضر (یار) م (یا) وحدتیه (است) در (چو) مثل (حوری) م (سرای) او (یا) وحدتیه (چو) مثل (بهشت) جنت (یا) نسبیه (معنای اشارتی) ای اسیر مشتهیات نفس اولان زاهد بکا کاه جکده اوله‌جق (ما تشتهیه الانفس وتلذ الاعین) بیوریلان نعملر ایله شرککدن حکایت ایله زیرا شمدی حالا بنم رحمة للعالمین اولان برمحبوبم واردر که عالم کندو حرمتنه خلق اولنمشدر صلی الله تعالی علیه وسلم (وقلب المؤمن عرش الله) بیورلکن برسرایم و برخانهٔ تجلیٔ رحمان اولان قلبم واردر که (ان لله جنة عاجلة من دخلها لایشتاق الی جنة آجلة وهی معرفة الله) حدیث شریفی انك شاننده بیورلمشدر

مفروش بباغ ارم ونخوت شداد * یك شیشه‌می ونوش لبی ولب کشتی

ارم باغنه وشدادك کبرینه صتمه برشیشه شرابی وبرشیرین لبی واکین کناری (مفردات) (مفروش) صتمه (با) للملابسه (باغ ارم) شدادك جنت نامنه بنا ایلدیکی باغچه (نخوت) کبر (شداد) ذکربلق دعواسی ایدن برکافردر (یك) بر (شیشه) م (می) شراب (نوش) شیرین (لب) طوداق (لب کشتی) اکین کناری (معنای اشارتی) ای اعمی دل اولان زاهد صافی (کل شیء هالك) آیت کریمه‌سی سرنجه حواله کبی نجددی الوجوده ووار کبی کورینن بوغه وباغ ارم کبی اعمی موجود جسمی ناموجود دنیایه وشداد کبی کبره ودنیا دولتنه شراب عشق الهیه‌یی وشکردن الذیذ اولان کلمات ربانیه‌یی واولیانك مجالس بهشت آسارینی وحیات ابدی بخش ایدیجی برکات صحبتلرینی صتمه که (فما ربحت تجارتهم وما کانوا مهتدین) زمره‌سندن اولیه‌سن

جهل من وعلم توفلك راچه تفاوت * آنرا که بصرنیست چه خوبی وچه زشتی

بنم جهلك وسنك علمك فلکه نه تفاوتی واردر اول کیمسه‌نك که چشمی یوقدر خوبلق وزشتلکك نه فرقی وار (مفردات) (جهل) م (من) بن (علم) م (تو) سن (فلك را) م (چه) نه (تفاوت) فرق (آنرا) اول کیمسه‌نك که (بصر) کورمسی (نیست) یوق (چه) نه (خوبی) کوزللك (چه) نه (زشتی) قبحلك (معنای اشارتی) یعنی

یعنی حوره معادل جانانم وبهشت معادل اوم واربس بکانسیه اوله‌جق جنتی حکایت ایله که بنم بالفعل جنتده اوله‌جق ذوق وصفنم حاصلدر بعض نسخه ده بو بیت بویله واقع اولمش (آمرزش نقدست کسی راکه درانیجا * یاریست چوحوری وسرایی چو بهشتی) آمرزش اسم مصدردر یارلغنش معناسنه نقد بالفعل حاضر دیمکدر کسی را یاحرف وحدت ورا حرف تخصیص که حرف را بسط صفتدر اینجادر حرف تأکید اینجا یعنی بودنیاده * محصول بیت * بالفعل مغفرت وغفرانی یعنی یارلغنمسی حاصلدر شول کیمسه‌نك که بودنیاده حور کبی برباری وجنت کبی برمقامی اوله یعنی بالفعل اللهك معفو ومرضی عبدیدر شول کیمسه که بودنیاده بونلره مالکدر دیمك اولور (مفروش بباغ ارم ونخوت شداد * یك شیشه‌می ونوش لبی ولب کشتی) باحرف مقابله وباغ ارم شدادك یاپدیغی جنتدر واو حرف عطف نخوت نونك وواوك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله تکبردن کنایه‌در شداده اضافت لامیه در نوش اب وصف ترکیبی طاتلی دیمکدر لب کشتی لامیه ویا حرف وحدت * محصول بیت * ارم باغنه وشدادك تکبرینه صتمه برشیشه باده‌یی وبرنوش لب دلبری وبر اکین کنارینی یعنی بونلری نسیه ارم باغنده دکشمه حاصلی بالفعل اولان ذوقلری اخرتده حاصل اوله‌جق ذوقلره دکشمه (جهل من وعلم تو فلك راچه تفاوت * آنجا که بصر نیست چه خوبی وچه زشتی) جهل من وعلم تو لامیه‌لر در فلك را فلکه دیمکدر یعنی فلکه نسبت خوبی وزشتی یاری حرف تنکیردر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر بنم جهلك وسنك علمك فلکه نه تفاوتی واریعنی فلکه کوره عالم وجاهل برابردر زیرا بصری وبصیرتی یوقدر که عالمی وجاهلی تشخیص ایلیه پس اول یرده که بصر وبصیرت اولمیه کوزل نه وچرکین نه یعنی بصیرتسز کوزه کوزل وچرکین برابردر خوبی وزشتی یالرینی حرف مصدردر دیدیلر حروف قافیه‌یی بیلرلر ایمش

(تنهانه منم کعبهٔ دل بتکده کرده * درهر قدمی صومعهٔ هست وکنشتی) کعبهٔ دل بیانیه بتکده بتخانه یعنی کلیسا قدمی یاحرف وحدت کنشتی یاحرف وحدت * محصول بیت * همان بن کوکل کعبه‌سنی بتخانه ایلمدم بلکه روی زمینك هر قدمنده وآدمنده برصومعه وبرکنشت واردر یعنی کافر ومسلمان هرقنده ایسه خدایه عبادت ایدر واکا توجه ایدوب آندن مغفرت رجا ایدر نته‌کیم خواجه خسرو بیورر * بیت * درصومعه ودیر رخت قبلهٔ دلهاست * چون روبتو دارند چه مسجد چه کنشتی * وخواجه بیورمشدر * بیت * انجا که حسن

اعمی دل اولان اهل دنیانك واهل هوا اولان عوام کالهوامك جهلك سبب ضلالت وشقاوت اولدیغنه وعلمك سبب دولت وسعادت اولدیغنه نظرلری یوقدر صانکه جهل ایله علمك فرقی یوقدر تکیم ظاهر کوزی اولمیان کیمسه‌نك قتنده کوزل ایله چرکینك فرقی اولمدیغی کبی

تنهانه منم کعبهٔ دل بتکده کرده * درهر قدمی صومعهٔ هست وکنشتی

کوکل کعبه‌سنی بتخانه ایلمش یالکز بن دکلم هر بر قدمده برصومعه وبرکلیسا واردر (مفردات) (تنها) یالکز (نه منم) بن دکلم (کعبه) م (دل) کوکل (بتکده) بت اوی (کرده) ایلمش (در) فی (هرقدمی) هر برقدمده (صومعهٔ) برعبادتخانه (هست کنشتی) برکلیسا واردر (معنای اشارتی) بو عالم ابتلاده نفس بدکامك وشیطان بدخواهك سبیله دنیایه وماسوی اللهه تعلق ضروری ایله خانهٔ تجلی اولان کوکل کعبه‌سنی بتخانه ایلمش یالکز بن دکلم عشق ومعرفة الله یولنده سالك ومجاهد اولانلر ایچون هر برقدمده برسبب نجات وبرباعث هلاك اولدیغنه راه پرخطردر انکیچون مرشد کامله محتاج اولنمشدر

درمصطبهٔ عشق تنعم نتوان کرد * چون بالش زرنیست بسازیم بخشتی

عشق میخانه‌سنده ذوق وتنعم ایلمك ممکن دکلدر چونکه التون یاصدق یوقدر برکریج ایله قناعت ایلیه‌لم (مفردات) (در) فی (مصطبه) میخانه (عشق) م (تنعم) نعمتلنمك (نتوان) ممکن دکل (کرد) ایلمك (چون) م (بالش) یاصدق (زر) التون (نیست) یوق (بسازیم) دوزوله‌لم (بخشتی) برکریج ایله (معنی اشارتی) (اعدی عدوك نفسك التی بین جنبیك) خبری سرنجه خصوصا بو اژدرها سیرت اولان نفس ظالم را عشقده سد عظیم وحجاب قوی اولمشدر عشق الهی میخانه‌سنده وخمخانهٔ وحدتده شراب لدنی ومعرفة الله کسب وتحصیل صددنده اولان عاشقه ذوق نفسانی وتنعم جسمانی ممکن دکلدر جونکه کمال معرفة الله ایله مقام تمکینده قرار ایدوب فانی فی الله دولتنه ایرشمدکجه حضوریوده انواع مجاهده‌لرله نفس بدکامی هلاك ایتمك امر لازمدر

تاکی غم دنیای دنی ای دل دانا * حیفست زخوبی که شود مائل زشتی

قبحانه‌دك دنی دنیا غمی ای دانا کوکل حیفدر برخوبدن که برزشته مائل اوله (مفردات) (تاکی) قبحانه‌دك (غم دنیای دنی) م (دل) کوکل (دانا) عالم (حیفست) یازقدر (ز) من (خوب) کوزل (یا) وحدتیه (شود) اوله (مائل) م (زشت) قبیح (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (حب الدنیا رأس کل خطیئة) خبری سرنجه ای مستعد معرفة الله اولان کوکل عدونفسك حظوظاتنی تحصیل ایچون قبحانه‌دك بوسرمایهٔ سعادت اولان عمری صرف ایدوب دنی دنیانك غمنی چکرسن (ولقد کرمنا بنی آدم) آیت کریمه‌سی سرنجه عندالله مکرم محبوب خدا ایکن قبیح وزشت اولان نفس امارهٔ بالسوئه مائل واسیر اوله‌سن

آلودکی خرقه خرابی جهانست * کوراهرو اهل دلی پاك سرشتی

صومعه را جلوه میدهند * ناقوس دیر راهب ونام صلیب هست * حاصلی کفر وایمان بری برینه نسبت متبیندر کعبهٔ دل بتخانه ایلمکدن مراد دلبرلر اشکالیله مشکل ومصور ایلمکدر (درمصطبهٔ عشق تنعم نتوان کرد * چون بالش زرنیست بسازیم بخشتی) مصطبهٔ عشق بیانیه تنعم نعمتلنمك ایچنده اولمقدر بسازیم فعل مضارع متکلم مع الغیر ویا فعل امر متکلم مع الغیردر قناعت ایده‌رز ویا قناعت ایده‌لم دیمکدر بخشتی باحرف مصاحبت ویاحرف وحدت وخشت غانك کسریله بونده کریج معناسنه‌در * محصول بیت * عشق مصطبه‌سنده تنعم وحضور ایلمك اولمز یعنی عاشقلقده حضور یوقدر پس چون بالش زر یوقدر یعنی چونکه التونلی یاصدق یوقدر برکریج ایله قناعت ایده‌رز یا قناعت ایده‌لم حاصلی صفهٔ عشقده تنعم میسر اولمیجق بوقلله وفقیرلقله قناعت ایده‌لم دیمکدر خشتی بالش ایدنمك فقیرلقدن کنایه‌در یعنی غنا ممکن اولمیجق بالضروری فقیرلق ایله قانع اولورز زیرا طریق عشق فنا اقتضا ایدر نته‌کیم دیمشلر نجر د تصل (تاکی غم دنیای دنی ای دل دانا * حیفست زخوبی که شود عاشق زشتی) تاانتهای غایت ایچوندر الی معناسنه دنیای دنی بیانیه دل دانا دخی بویله درخوبی وزشتی یالری وحدت ایچوندر * محصول بیت * ای دانا کوکل الحق دنیانك غمی چکمك نیجه‌یه دك یعنی دنی دنیا ایچون قچانه دك مضطرب وبیحضور اولورسن زیرا برکوزلدن حیفدر که برچرکینه عاشق اوله یعنی سن انسان مکرم سن دنیا ایسه جیفه‌در پس مکرم ومعزز جیفه‌یه تعلق ایلمك ظلمدر حاصلی کوزل چرکینه میل ایلمك حیفدر (آلودکی خرقه خرابی جهانست * کوراهروی اهل دلی پاك سرشتی) آلودکی یاحرف مصدر خرقه‌یه اضافت لامیه‌در خرابی جهانست ده بویله‌در راهرو وصف ترکیبیدر طریق عشقده سالك اولان کیمسه یالر هب معنای وحدت افاده ایدر اهل دل لامیه پاك سرشت وصف ترکیبیدر پاك یارا دلشلی معناسنه * محصول بیت * خرقه بولاشقلغی جهانك خرابلغیدر یعنی خرقه بی ریاوتزویرله کیمك جهانك خرابلغنه باعثدر زیرا خلقی اضلال ایدر پس قنی برپاك خلقت براهل دل برسالك عشق یعنی خرقه‌یوشلر هب مرایی ومزوردر پس برپاك ورو وبراهل دل وبرپاك طینت عاشق صادق قنده دریعنی بو اوصافله متصف خرقه‌پوش بولنمز استفهام انکاری طریقیله

خرقه‌نك آلوده‌لکی جهانك خرابلغیدر قنی بر پاك سرشت بر اهل دل سالك (مفردات) (آلودکی) ملوثلك (خرقه) م (خراب) م (یا) مصدریه (جهان) م (است) در (کو) قنی (راهرو) سالك (اهل دل) م (یا) وحدتیه (پاك) م (سرشت) طبیعت (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (الدنیا جیفة وطلابها کلاب) خبری سرنجه بو حضرت الاهیه عبادت وطاعت ایچون خلق اولنان وجود نازنینی شواغل دنیایه ومقتضای نفس وهوایه صرف ایدوب غفلت ایله وجهل وعمی ایله ملوث ایتمك جهانك خرابلغنه سبیدر قنی بو تلویثات تعلقات دنیادن ونفس وهوادن پاك سرشت بر مرد خدا وبر سالك اهل دلکه بر همت وبر نظر ایله بزی بو نفس الندن خلاص ایلیه

﴿ ازدست چراهشتی سرزلف تو حافظ * تقدیر چنین بود چه کردی که نهشتی ﴾

حافظ نیچون زلفك اوجنی الدن قودك تقدیر الهی بوله ایدی نه ایلیدیکه قومیدی (مفردات) (از) من (دست) ال (چرا) نیچون (هشتی) قودك (سر) اوج (زلف) م (تو) سن (حافظ) م (تقدیر) م (چنین) بویله (بود) ایدی (چه کردی) نه ایلیدی (نهشتی) قومیدی (معنای اشارتی) ای حافظ بو نفس وهوادن وقید وجوددن خلاص اولوب متصف بصفات الله اولق وقربیت درگاه الله بولمق ایچون روز وشب تضرع ونیازی درگاه حقده بیون اکوب ذل وحقارتله مناجاتی نیچون الدن قودك تقدیر بویله ایدی نه چاره دیرسك نه اولیدی ارحم الراحمین اولان ربم بنی بو پریشان حال اوزره قومیدی دیو دائما حضور حقده تضرع ونیاز لازمدر نیچون ایلمزسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای که مهجوری عشاق روا میداری * بندکان راز بر خویش جدا میداری ﴾

ای کیمسه که عشاقك مهجورلغنی روا طوتارسن بنده‌لریکی کندوقتکدن جدا طوتارسن (مفردات) (ای که) ای کیمسه که (مهجوری) آیرلق (عشاق) م (روا) لایق (میداری) طوتارسن (بندکان را) قوللری (ز) من (بر) عند (خویش) کندو (جدا) آیری (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای مرشد راه حق اولان پیرم عشاق مشتاقك حضور شریفکدن وتوجه دل آکاه اطیفکدن مهجورلغنی نیچون روا طوتارسن وبو صادق بنده‌لریکی کندو قتکدن نیچون جدا طوتارسن

﴿ تشنهٔ بادیه راهم بزلالی دریاب * بامیدی که درین ره بخدا میداری ﴾

بادیه صوسزینه هم بر زلال ایله ایرش شول بر امید حقیچونکه بو بوادیه خدایه طوتارسن (مفردات) (تشنه) صوسز (بادیه) صحرا وچول (هم) دخی (با) للملابسه (زلال) صافی صو (یا) وحدتیه (دریاب) ایرش (امید) م (یا) وحدتیه (درین ره) بو یولده (بخدا) خدایه (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) بومار واژدرله پر اولمش صحرای عشقك صوسزلرینه بر شراب عشق الهی بخش ایله

ازدست چراهشت سرزلف تو حافظ * تقدیر چنین بود چه کردی که نهشتی) هشت فعل ماضی مفرددر نهشتی فعل حکایت حال ماضی صالی ویرمیدی دیمکدر * محصول بیت * سؤال وجواب طریقیله بیورر حافظ سنك سرزلفکی الدن نیچون صالیوردی یعنی سرزلفکی نیه ترك ایلدی جواب ویرر که تقدیر خدا بوله ایدی نه ایلردی که صالیویرمیدی یعنی نیه قادر ایدیکه الدن قومیه‌یدی حاصلی تقدیر خدا اولیجق ترك ایلامکه قادر دکل ایدی زیرا مقدر البته وجود بولور (وله ایضا) (ای که مهجوری عشاق روامیداری * عاشقانرا زبرخویش جدا میداری) ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای جاناندر که حرف رابط صفت مهجوری یا حرف مصدر مشافه اضافت اسم مفعولك قائم مقام فاعلنه اضافتی قبیلندندر وارانك فتحیله جائز معناسنده در برخویش لامید * محصول بیت * ای شول جانان که عشاقك مهجورلغنی جائز طوتارسن وای شول جانان که عاشقلری کندی یانکدن جدا طوتارسن یعنی عاشقلری الم ومحنت فراقده طوتارسن بو بیت تمام منادایه صفتدر بدل طریقیله ومقصود بالذات بوندنصکره کلان بیتدر (تشنهٔ بادیه راهم بزلالی دریاب * بامیدی که درین رهبخدا میداری) * محصول بیت * عشق بادیه سنك تشنه‌لرینی بر زلالی وصال ایله تفقد ایله یعنی وصالکه حالنی تدارك ایله بر امیدله که بو طریق عشقده خدایه طوتارسن یعنی طریق عشقده خدایه اولان امید کاه تشنهٔ عشق زلال وصالکله قاندر مجموع بیتك معناسی بادیه صوسزینه هم بر زلال ایله ایرش بر امید حقیچون که بو بوادیه خدایه طوتارسن دیین عندیات سویلاده عجب ماهر ایش

حق تعالی حضرتندن طوتدیغك امید وآرزو حقیچونکه مراد کده نائل اوله سن

﴿ دل ربودی وبحل کردمت ای جان لیکن * به ازین دار نکاهش که مرا میداری ﴾

کوکلی قاپدك سکا حلال ایلدم ای جان اما بوندن یك اکا رعایت ایله که بکا ایلرسن (مفردات) (دل) کوکل (ربودی) قاپدك (بحل) حلال (کردم) ایلدم (ت) سکا (ای جان) م (لیکن) م (به) یك (ازین) بوندن (دار) طوت (نکاه) حفظ (ش) انی (مرا) بنی (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) نظر وهمت ایله کوکلمزی جذب ایلدك بندخی سکا حلال ایلدم وجان ودل ایله تسلیم اولدم ای جان لیکن سندخی کرمکدن اول دیوانه ومضطرب کوکلی قید ماسوادن حفظ طوتکه بکا کرم ایلرسن

﴿ ساغر ما که حریفان دکری نوشند * ما تحمل بکنیم ار تو روا میداری ﴾

بزم ساغرمزیکه غیری حریفلر نوش ایلرلر بز تحمل ایلرز اکر سن روا طوتار ایسك (مفردات) (ساغر) قدح (ما) بز (حریفان) مصاحبلر (می نوشند) ایچرلر (ما) بز (تحمل) م (بکنیم) ایلرز (ار) اکر (تو) سن (روا) لایق (میداری) طوتار ایسك (معنای اشارتی) بزم سندن امیدمز اولان شراب عشق الهیه یی بنده‌سزك همکنازله غیری مصاحبلر نوش ایدوب جذبهٔ رحمانه واصل اولمشلردر بز تحمل ایدرز لکن سن بزم مرادیمزك عدم حصولیله محزون ومتحیر وسرکردان اولدیغمزی روا طوتارمیسن طوتمزسن افندم

﴿ ای مکس حضرت سیمرغ نه جولانکه تست * عرض خود میبری وزحمت ما میداری ﴾

ای مکس سیمرغك حضوری سنك جولانك یری دکلدر کندو عرضکی کیدررسن وبزه زحمت ویررسن (مفردات) (مکس) سکك (حضرت سیمرغ) م (نه) نفی (جولانکه) دونه جك یر (تو) سن (است) در (عرض) م (خود) کندو (میبری) ایلتورسن (زحمت) م (ما) بز (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای ضعیف کوکل سن حدود شرعیه دن تجاوز ایدوب راه حقده استقامت اوزره اولمادقجه درگاه حقده مقبول اولوب معرفة الله میداننده جولان ایده مزسن دعوای تجرد ایله لذت روحانیته واسرار الالهیه واصل اوله مزسن بوش یره عرضکی کیدررسن وبزه زحمت ویررسن ومردان خدا قتنده رسوای اولورسن

﴿ تو بتقصیر خود افتادی ازین در محروم * از که می نالی وفریاد چرا میداری ﴾

سن کندو تقصیرکله بو قپودن محروم دوشدك کیمدن اینکلرسن ونیچون فریاد طوتارسن (مفردات) (تو) سن (با) للملابسه (تقصیر) م (خود) کندو (افتادی) دوشدك (ازین در) بو قپودن (محروم) م (از که) کیمدن (می نالی) اینکلرسن (فریاد) م (چرا) نیچون (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای بیچاره کوکل سن آداب

(دل ربودی وبحل کردمت ای جان لیکن * به ازین دار نکاهش که مرا میداری) بحل بانك فتحی وحای مهمله نك کسریله حلال دیمکدر * محصول بیت * کوکلی قاپدك وبنده سکا حلال ایلدم اما ای جان بنم کوکلمی بنی رعایتکدن یك رعایت ایله یعنی بکا اولان التفاتکدن اکا زیاده التفات ایله دیمکدر زیرا زیاده نازك مزاجدر که التفاتله متسلی دکلدر (ساغر ما که حریفان دکر مینوشند * ما تحمل بکنیم ار تو روا میداری) * محصول بیت * بزم ساغرمزی که غیری باده نوشلر ایچرلر بز تحمل ایده رز اکر سن روا طوتارسن یعنی بزه اوله جق رعایتی که غیریه ایدرسن بز قبول ایدرز اکر سن جائز طوتارسك (ای مکس حضرت سیمرغ نه جولانکه تست * عرض خود میبری وزحمت ما میداری) * محصول بیت * ای مکس عنقانك حضوری سنك جولانکاهك دکل یعنی سن پروبال اوره جق یر دکل پس کندی عرضکی ضایع ایدرسن وبزه زحمت ویررسن یعنی ای رقیب قرب جانان سکا لایق مقام ومنزل دکل ایمدی صقین کندی عرضکی تلف ایدوب بزه زحمت ویررسن حاصلی سنك تقربکدن زیاده بی حضورز سیمرغدن مراد جدا در دیین خدایی بیلمز ایمش (تو بتقصیر خود افتادی ازین در محروم * از که می نالی وفریاد چرا میداری) بتقصیر خود با حرف سبب واضافت مصدرك فاعلنه در که اسمدر کیم معناسنه * محصول بیت * رقیب مکسه خطاب ایدوب بیوررسن کندی اکسکلکك سببیله بو قپودن دوردوشدك ومحروم اولدك پس کیمدن اینکلرسن ونیچون فریاد طوتارسن یعنی سن سکا ایلدك کیمدن شکایت ایدرسن

شرعه مراعات اتمیوب انواع کراهتلری ارتکاب ایله راه حقده کندی تقصیراتك سببیله بومعرفة الله قپوسندن محروم دوشدك کیدن ناله ایدرسن ومجنون فریاد ایدرسن فیاضده وخاصان حقده بخل یوقدر لکن تقصیرات جمله بزده در

﴿ حافظ از پادشهان پایه بخدمت طلبند * کار ناکرده چه امید عطا میداری ﴾

ای حافظ پادشاهلردن مرتبه یی خدمتله طلب ایلرلر ایش ایشلمشکن نه عطا امیدنی ایلرسن (مفردات) (حافظ) م (از) مر (پادشهان) م (پایه) مرتبه (با) للالصاق (خدمت) م (طلبند) طلب ایدرلر (کار) ایش (ناکرده) ایشلمش (چه) نه (امید) م (عطا) م (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای حافظ پادشاه حقیق وابدی اولان مشایخ عظامدن واولیاء کرامدن نظر وهمتی ومرتبه معرفتی خدمت ایله طلب ایلرلرسن هنوز برخالص عمل ایلمشسن بوش یره نه عطا امیدنی ایلرسن (ان الله لایضیع اجر المحسنین)

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای که دائم بخویش مغروری * گرترا عشق نیست معذوری ﴾

ای کیمسه که دائم کندو که مغرورسن اگر سنك عشقك یوق ایسه معذورسن (مفردات) (ای که) ای کیمسه که (دائم) م (بخویش) کندی که (مغرور) م (یا) خطابیه (گر) اگر (ترا) سنکیچون (عشق) م (نیست) یوق (معذور) م (یا) خطابیه (معنای اشارتی) ای طالب حق اگرسن دائم کندی عمدکه وطاعتکه مغرور ایسك سنك عشق الهیدن نصیبك یوقدر

﴿ کرد دیوانکان عشق مکرد * که بعقل عقیله مشهوری ﴾

عشق دیوانه لرینك اطرافنده طولنمه زیرا دیزباعی اولان عقل ایله مشهورسن (مفردات) (کرد) اطراف (دیوانکان) م (عشق) م (مکرد) طولنمه (که) زیرا (با) للالصاق (عقل) م (عقیله) دوه نك دیزی باغی (مشهور) م (یا) خطابیه (معنای اشارتی) ای سالك عشق الهیه نك غلبه سیله مست ومستغرق اولوب عالم کون وفساد اولان دنیادن بیخبر اولان عشق دیوانه لرینك اطرافنده طولنمه وعشق الهی دعواسن ایلمه (العقل عقال المرء) خبری سرنجه عقل معاشده قالان کیمسه عشق الهیدن محرومدر

﴿ مستئ عشق نیست در سر تو * رو که مست شراب انکوری ﴾

سنك باشکده عشق مستلکی یوقدر یوری که اوزم شرابنك مستیسن (مفردات) (مستئ عشق) م (نیست) یوق (در سر تو) سنك باشکده (رو) یوری (مست شراب) م (انکور) اوزم (یا) خطابیه (معنای اشارتی) ای اسیر نفس اولان طالب قیودات علاقهٔ دنیاده وتدبیرات معاش اوزره اولدیغیچه معلوم که سنك باشکده عشق مستلکی یوقدر بوریکه سن سکرات موته قدر آیلمیان یعنی افاقت بولمیان غفلت دنیا سرخوشلرندنسن زیراسنده عشق الهی مستلکی اثری یوقدر

﴿ روی زرد ست وآه درد آلود * عاشقانرا دوای رنجوری ﴾

﴿ صاری ﴾

(حافظ از پادشهان پایه بخدمت طلبند * کارناکرده چه امید عطا میداری) پایه بونده جاه ومنصب مناسبنه در امیدعطا مصدرك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * ای حافظ پادشاهلردن پایه ومنصبی خدمت سببیله طلب ایدرلر ایش ایشلدك یعنی ایش ایشلمکسزین نه امید عطا ایدرسن یعنی خدمتسز امید عطا ایله (وله ایضا) (ای که دائم بخویش مغروری * گرترا عشق نیست معذوری) * محصول بیت * ای شول کیمسه که دائما کندی عقلکله مغرورسن اگر سنك عشقك یوغیسه معذورسن یعنی عشق جانانه مبتلا دکل ایسك معذورسن زیرا عداد اهلندن دکلسن (کرد دیوانکان عشق مکرد * که بعقل عقیله مشهوری) عقیله شریف ونفیس معناسنه در * محصول بیت * عشق دیوانه لری اطرافنده چکرنمه یعنی انلره تقرب ایله زیراسن عقل نفیس وشریفله مشهورسن حاصلی اهل عقلك اهل عشقله مناسبتی یوقدر پس یانلرینه اوغرامه بیت خطاب عام طریقیله واقعدر (مستئ عشق نیست درسر تو * روکه مست شراب انکوری) * محصول بیت * سنك باشکده عشق مستانه لکی یوقدر یعنی مست عشق دکلسن وارایمدی که اوزم شرابی مستیسن یعنی عشق مستلری یانته کله زیراسن اوزم باده سنك مستیسن عشق مستی دکلسن (روی زرد ست وآه درد آلود * عاشقانرا کواه رنجوری) * محصول بیت * عاشقلر مرضنك شاهدی روی زرد وآه درد آلوددر یعنی عشق دردینك نشانی ودلیلی صاری بکزود ردلی آهدر

صاری یوز ودردلو آهدر عاشقلره رنجورلق دواسی (مفردات) (روی زرد ست) صاری یوزدر (آه درد) م (آلود) قاریشق (عاشقانرا) م (دوا) م (رنجور) خسته (یا) مصدریه (معنای اشارتی) عاشق صادقلرك علامتی آه پردردورك زرد وچشم تردر بو حالتلر عاشقلرك دردنك دواسیدر وخسته کوکلنك شفاسیدر

﴿ نبود باغ خلد را رونق * بی می راوق ولب حوری ﴾

جنت باغنك اطافتی اولمز صافی شرابسز وحورینك ابنسز (مفردات) (نبود) اولمز (باغ) م (خلدرا) جنت ایچون (رونق) اطافتی (بی می) شرابسز (راوق) صافی (لب) طوداق (حوری) م (معنای اشارتی) عشق الهیلر عندنده مشتهای نفس اولان جنت باغنك شراب عشق الهیسز وجمال اللهی مشاهده سز وخطاب عزت ربانیسز اطافتی اولمز که (وهما حرامان علی اهل الله) دینلمشدر

﴿ مهر آن ماه بایدت ورزید * گرچه چون آفتاب مشهوری ﴾

سکا اول ماهك محبتنه سعی ایتمك کرکدر کرچه آفتاب کبی مشهورسن (مفردات) (مهر) محبت (آن) اول (ماه) آی (باید) کرك (ت) سکا (ورزید) اوزنمك (کرچه) م (چون) مثل (آفتاب) کونش (مشهور) م (یا) خطابیه (معنای اشارتی) ای طالب حق علم ومعرفتك وکشف وکراماتك ایله آفتاب کبی مشهور آفاق اولسك دخی بنه آنلرده نفسك شهوتی وسبب عجب وغروری اولمقدن خالی دکلدر سکا لازم اولان (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی المحبوب) همان سعی وغیرت ایله عشق ومحبت خدایی تحصیل ایدوب محو وجود ایتمکله (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه محرم بت ایله فانی فی الله و باقی بالله مرتبه سن بوله سن

﴿ بکذر از نام وننك خود حافظ * ساغر می طلب که مخموری ﴾

کندی نام وننککدن کچ ای حافظ شراب ساغرینی طلب ایله که مخمورسن (مفردات) (بکذر) کچ (از) من (نام) آد (ننك) عار (خود) کندی (حافظ) م (ساغر) قدح (می) شراب (طلب) م (مخموری) شرابلمشسن (معنای اشارتی) ای حافظ حضرت اللهك عشق ومعرفتی یولنده محو کلی اولوب نام نشاندن وعار وناموسدن کچوب قباب عزتده مستوریت ایله (رب اشعث اغبر لو اقسم علی الله لابره) حدیث شریفی سرنجه همان مقبول درگاه الهی اولمغه سعی ایلیه سنکه ازلده شراب عشق الهی مخمورسن همین عصمت خدا ایله دائم شراب قدحن طلبده اوله سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای که در کوی خرابات مقامی داری * جم وقت خودی ار دست بجامی داری ﴾

ای کیمسه که خرابات محله سنده بر مقام طوتارسن کندو وقتنك جمیسن اگر برجامه قدرت طوتار ایسك (مفردات) (ای که) ای کیمسه که (در) فی (کوی) محله (خرابات) میخانه (مقام) م (یا) وحدتیه (داری) طوتارسن (جم) بر پادشاه (وقت) م (خود) کندی (یا) خطابیه (ار) اگر (دست) قدرت (بجامی) بر قدحه (داری) طوتار ایسك

(نبود باغ خلد را رونق * بی می راوق ولب حوری) راوق واوك فتحیله خالص وصافی دیمکدر لب حور لامیه ویا حرف تنکیر * محصول بیت * جنت باغنك رونق وصفاسی اولمز صافی باده سز ولب حورسز یعنی بر یرده که باده ایله لب دلبر اولمیانده رونق وصفا اولمز (مهر آن ماه بایدت ورزید * کرچه چون آفتاب مشهوری) * محصول بیت * اول ماهك محبتنه کورشش ایلك کرکسن یعنی اول جانانی سومك اگرچه دولت وسعادتله آفتاب کبی مشهورسن حاصلی بخت وسعادت جانان عشقیدر پس آنی اختیار ایدوب الکاسعی ایلك کرك (بکذر از نام وننك خود حافظ * ساغر می طلب که مخموری) * محصول بیت * ای حافظ کندی نام وننککدن کچ یعنی عار وناموسکدن کچ وساغر می طلب ایله که مخمورسن یعنی خمار عشق دفع ایلك ایچون ساغر باده طلب ایله زیرا باده دفع غموم وهموم ایدیجیدر (وله ایضا)(ای که در کوی خرابات مقامی داری * جم وقت خودی ار دست بجامی داری) ای حرف ندادر نسادی عام مقامی یا حرف وحدت ویا تنکیر جم وقت خودی لامبدلر در جم جام جهان نمایی پیدا ایلین پادشاهدر وبعضیلر حضرت سلیماندر دیدیلر خواجه نکده مذهبی بودرهله بونده پادشاهدن کنایتدر یعنی کندی وقتنك پادشاهیسن ارفتح همزه ایله اگردن مخففدر دست بجامی داری جمله شرطیه وماقبل جزاسی وجوابیدر بو عبارت قدرتدن کنایتدر بر جامه مالك ایر یشوب قادر اولورسك * محصول بیت * ای شول کیمسه که کوی خراباتده بر مقامك وار ویا مقامك وار کندی وقتنك پادشاهیسن اگر بر جام باده یه مالك ایسك حاصلی کوی خراباتده اولوب جام باده یه مالك اولق بر کیزلی پادشاهلقدر

(ای كه بازلف وروخ یار كذاری شب وروز * فرصتت باد كه خوش صبحی وشامی داری) كذاری فعل مضارع مفرد مخاطب كچورر سن دیمكدر شب وروز مفعولی كه حرف تعلیل ویا حرف بیان صبحی وشامیده اولان یار حرف وحدت ویا تنكیر داری فعل مضارع مفرد مخاطبدر طوتارسن دیمكدر یعنی مالك سن * محصول بیت * لف ونشر طریقیله بیوررای شول كیمسه كه جانانك رخ وزلفیله شب وروزكی كچوررسن یعنی جانانه كیجه و كوندز واصل سن فرصتك اولسون كه كوزل صبح وشامك وار یعنی رخ جانان كبی صبحك وزلفی كبی شامك وار یعنی خدا فرصت ویرسون ابو حالك وار

(وی كه باوصل دلارام كزیدی خلوت * بغنیمت شمر این لحظه كه كامی داری) واو عطف وای حرف ندا همزه سی وصلا ساقط اولمش كه حرف رابط صفت وصل دلارام مصدرك مفعوله ویا فاعله اضافتیدر حاصلی لامیه وبیانیه یه محتملدر دلارام وصف تركیبیدر آرامیدندن دیكلمك یعنی كوكل دیكلندریجی وصل حاصلی كوكله راحت وحضور ویریجی وصل كزیدی كاف عجمینك ضمیله وزاینك كسریله فعل ماضی مفرد مخاطب اختیار ایلدك یعنی اوكزلدك واورندیلدك دیمكدر خلوت مفعول صریحی وباوصل غیر صریحی بغنیمت با حرف تأكید تحسین لفظ وتكمیل وزن ایچون كاش شمر شینك ضمی ومیمك فتحیله لغتدر فعل امر مفرد مخاطب صای دیمكدر لحظه دن بونده مراد وقت وساعتدر كه حرف تعلیل كامی یا حرف وحدت * محصول بیت * وای شول كیمسه كه وصل دلارا ایله خلوت اختیار ایلدك بو وقتی وبو ساعتی غنیمت صای كه مرادك وار یعنی مرادك حاصلدر یعنی مرادك حصولنی غنیمت بیل دیمكدر مصراع ثانینك معناسی غنیمت صای بو لحظه یی كه برمراد طوتارسن دیین تام ادادای معنادن مراد آلمش (ای صبا سوختكان برسرره منتظرند * كرازان یار سفر كرده پیامی داری) * محصول بیت * ای صبا كویتش عاشقلر یول اوجنده منتظرلردر خبره بقارلر اكر اول سفر ایلمش یاردن برخبرك وار ایسه وقتیدر یعنی عشاق سندن خبر جانانه انتظار چكرلر اكر خبرك وار ایسه ایصال ایله (كو بهنكام وفا كرچه ثباتت نبود * میكنم شكر كه برجور دوامی داری) كوصبایه خطاب ایدر بهنكام باحرف ظرف هنكام وقت دوام مصدر در دام یدوم دن قائم وثابت اولمق معناسنه ویا حرف تنكیر * محصول بیت * صبایه خطاب ایدوب بیورر ای صبا جانانه سویله كه وفا ایلك وقتنده اكرچه ثبات وقرارك یوقدر یعنی وفاده ثابت قدم دكلسن اما بن شكر ایدرمكه جورو جفا اوزره دوام وثباتك وار یعنی دائما جور وجفا اوزره سن مصراع ثانینك معناسی شكر ایدرمكه جورده بردوام طوتارسن دیین بری ایكی یی فرق ایلمزایمش

(معنای اشارتی) ای عاشق عارف سنكه وجود عالمنی خراب ایدیجی عشق ومعرفتدالله میخانه سنده برمقام وثبات طوتارسن جم پادشاهی كبی دائم عمرك صفا ولذت روحانیت ایله كچورر وقتك پاد شاهیسن اكر وحدت شرابندن برقدح نوش ایتمكه قدرت طوتار ایسك

﴾ ای كه بازلف ورخ یار كذاری شب وروز * فرصتت باد كه خوش صبحی وشامی داری ﴿

ای كیمسه كه شب وروزی یارك زلف ورخیله كچوررسن سكا فرصت وقوت اولسونكه لطیف برصبح وبرشام طوتارسن (مفردات) (ای كه) ای كیمسه كه (بازلف) م (رخ) یكاف (یار) م (كذاری) كچوررسن (شب) كیجه (روز) كوندز (فرصت) م (ت) سكا (باد) اولسون (خوش) م (صبح) م (یا) وحدتیه (شام) اخشام (یا) وحدتیه (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای عارف سنكه (فسبحوه بكرة واصیلا) آیت كریمه سی سرنجه حضرت اللهك اسماء صفاتیه ورواسماء ذاتیه لرینی ذكر ایله شب وروزكی كچوررسن سكا فرصت وقوت زیاده اولسونكه سن مظهر لطف الهی اولمغله صبح وشامكی برخوش حال اوزره طوتارسن

﴾ ای كه باوصل دلارام كزیدی خلوت * بغنیمت شمر این لحظه كه كامی داری ﴿

ای كیمسه كه دلارامك وصلی ایله خلوت اختیار ایلدك غنیمت صای بو لحظه یی كه برمراد طوتارسن (مفردات) (ای كه) ای كیمسه كه (باوصل) م (دلارام) محبوب (كزیدی) اختیار ایلدك (خلوت) م (با) الملابسه (غنیمت) م (شمر) صای (این) بو (لحظه) م (كامی) برمراد (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای عارف سنكه كوكل راحتندریجی محبوب حقیقینك وصال الهیخانه تجلی اولان قلبكی ماسوا اللهدن تخلیه ایدوب خلوت حقیقی اختیار ایلدك بو برلحظه وصلت الی الله دولتنی غنیمت صای كه برمراد حقیقی طوتارسن

﴾ ای صبا سوختكان برسرره منتظرند * كرازان یار سفر كرده پیامی داری ﴿

ای صبا یانمشلر یول باشنده منتظرلردر اكر اول سفر ایلمش یاردن برخبر طوتار ایسك (مفردات) (ای صبا) م (سوختكان) یانمشلر (برسرره) یول باشی اوزره (منتظرند) كوزدیجیلردر (كر) اكر (ازان یار) اول یاردن (سفر) م (كرده) ایلمش (پیامی) برخبر (داری) طوتار ایسك (معنای اشارتی) ای سا لكلرك دماغ جاننه نفحات الهیه دن روایح مسكیه فیوضات لطیفه لر واسرار عجیبه لر ایرشدیریجی عارف آتش عشقله یانمشلر یول باشنده واول سالكلرندر تجلیات ربانیه نك ظهورینه منتظرلردر اكر اول نظردن غایب اولان محبوب حقیقیدن اذن ایله برخبر طوتار سك انلره برهمت بیورب مرادلرینه نائل ایلیه سن

﴾ كو بهنكام وفا كرچه ثباتت نبود * میكنم شكر كه درجور دوامی داری ﴿

دی وفا وقتنده اكرچه سنك ثباتك اولمز شكر ایدرمكه جورده بردوام طوتارسن (مفردات) (كو) سویله (با) ظرفیه (هنكام) وقت (وفا) م (كرچه) م (ثبات) دوام (ت) سكا (نبود)

(خال سرسبز توخوش دانهٔ عیشست ولی * بركنار چنش وه كه چه دامی داری) خال سرسبز بیانیه وتو به اضافت لامیه در دانهٔ عیش ده بویله در دانه دن مراد تخمدر ولی مصراع ثانی یه مرهوندر كنار چمن لامیه شین خاله راجعدر وه واهدن مخفف ادات تحسر وتعجبدر كه حرف بیان چه ادات مبالغه دامی یا حرف تنكیر * محصول بیت * سنك تازه وبشل خالك كوزل تخم عیشدر اما چمنی كنارنده حیف كه نه عجب دامك وار یعنی عجب عیش وصفا تخمیدر اما طوزاغه قونلمش دانه كبی درانلدن احتراز كركدر سبب هلاك اولیه حاصلی دانهٔ خالك فتنده دام زلفك قونلمش اندن حذر كركك چمندن مراد خط سبزدر كه زلفك انك كنارنده اولغاندر چمندن بونده مراد رو بدر دیین لایعقل چمنی رو یدن تشخیص وتمیز ایلمزایمش (بوی جان ازلب خندان قدح میشنوم * بشنوای خواجه اكر زانكه مشامی داری) بوی جان لامیه لب خندان قدح بیانیه ولامیه در اكر زانكه اكر شویله كه دیمك بردهاستعمال ایدرلر مشامی یا حرف تنكیر * محصول بیت * قدحك لب خندانندن جان قوقوسنی ایشدیرم یعنی حیات ویرمك قوقوسنی دویارم ای خواجه لب جامدن جان قوقوسنی ایشت اكر شویله كه مشامك وار ایسه یعنی اكر باده قوقوسن آكلرد ماغك وار ایسه لب خندان جامدن جان وحیات قوقوسن ایشت حاصلی باده قوقوسی عین جان قوقوسیدر مصراع ثانینك معناسی ایشت ای كشی اكر اندن كه برمشام طوتار ایسك دیین ادای معنادن مشاهده بوی استقامت یوق ایمش (نامی از میطلبد ازتوغریبی چه شود * تو بی امروز درین شهر كه نامی داری) نامی یا حرف تنكیر غریبی یا حرف وحدت تو بی یا ضمیر خطاب كه نامی یا حرف تنكیر * محصول بیت * برغریب سندن نامكی طلب ایدرسه یعنی اسم شریفك ندر دیو طلب ایدرسه نه اولور یعنی نسنه لازم كلمز زیرا بوشهرده بوكون سن سن كه نامك واردر یعنی بوكون بوشهرده نامدارسن سن یعنی صاحب نام سن سن پس سندن برغریب نام طلب ایدرسه نسنه لازم كلمز مجموع بیتك معناسی اكر برآدایسترسه سندن برغریب توله سن سن بوكون بوشهرده كه برآدك واردر دیین معنای بیتی خوب تصور ایلمش عفا الله عنه نامی برنده لطفی یازوب مجموع بیتك معناسی برغریب اكر سندن برلطف طلب ایده نه اولور سن سن بوكون بوشهرده كه برنام طوتارسن دیین تحقیق مقامده سابقك اثرنجه تالی اولمش طیب الله انفاسه

اولمز (میكنم) ایدرم (شكر) م (در) فی (جور) م (دوام) م (یا) وحدتیه (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای عارف برجنون عشقله افتاده اولانلر طرفندن اول محبوبه دی مقتضای حكمتنجه وفا وقتنده اكرچه سنك ثباتك اولمز شكر ایدرمكه بزی موقظ ومذكر اولان جورده بردوام طوتارسن لكن سنك جورك دخی بزه عین وفادركه بنه سنك لطفك ایله بزم عندمزده سنك لطفك وقهرك برابردر وجفاك عین وفادر

﴾ خال سرسبز توخوش دانهٔ عیشست ولی * بركنار چمنش واه كه دامی داری ﴿

سنك سرسبز خالك لطیف عیش دانه سیدر لكن انك چمنی كنارنده واه كه بردام طوتارسن (مفردات) (خال) بك (سرسبز) باشی یشل (تو) سن (خوش) م (دانه) م (عیش) معیشت (است) در (ولی) لكن (بر) علی (كنار) م (چمن) باغچه (ش) انك (واه) حیف (دام) طوزاق (یا) وحدتیه (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك انوار ذات بیچونكك ظهوری مرغ دلك صید وغذای روحانیت ایله قوت بولغه ینه سنك عشق ومعرفتك زنجیرینه مقید اولسنه خوش دانهٔ عیش ولطایف روشندر لكن اول انوار ذاتیه نك اسرار غیبیه لری روضه سنك كناری اوزره واه وحیفكه نیجه نیجه ابتلا داملری طوتارسن ونیجه عقبات مشكله وخوف وخطرلر كوستررسن عصمنا الله من مهالك طریق عشقه بجاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

﴾ بوی جان ازلب جانبخش قدح می شنوم * بشنوای خواجه اكر زانكه مشامی داری ﴿

قدحك جانبخش لبندن جان رایحه سنی ایشدیرم ایشت ای خواجه اكر اندن برمشام طوتار ایسك (مفردات) (بوی) رایحه (جان) م (ز) من (لب) طوداق (جانبخش) جان ویریجی (قدح) م (می شنوم) ایشدیرم (بشنو) ایشت (ای خواجه) م (زانكه) اندنكه (مشامی) بردماغ (داری) طوتار ایسك (معنای اشارتی) اولیاء الله ایچون اعداد اولنان شراب عشق الهینك محلی جانبخش ایدیجی قدح قلبك انكشافندن حیات ابدی رایحه سنی ایشدیرم ای علوم ظاهره ایله مغرور اولان خواجه اكر دماغ جانك صحیح اولوب امراضدن اولان روح انسانیه دن استشمام ولذت روحانیه دن ذوق تامه قادر ایسك سن دخی ایشت اكر صحیح مشام طوتار ایسك

﴾ لطفی از می طلبد ازتوغریبی چه شود * تو بی امروز درین شهر كه نامی داری ﴿

برغریب اكر سندن برلطف طلب ایدرسه نه اولور سنسین بوكون بوشهرده كه برنام طوتارسین (مفردات) (لطف) م (یا) وحدتیه (ار) اكر (می طلبد) ایسترسه (ازتو) سندن (غریب) م (یا) وحدتیه (چه شود) نه اولور (تو بی) سنسن (امروز) بوكون (درین شهر) بوشهرده (نامی) برآد (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای جوا نیس القلوب ومتصرف الفؤاد اولان قطب وقت وپیر شفیق برغریب اكر سندن نفس وهوادن خلاص اولوب مقام عرفانه واصل اولمق ایچون وبرحیات ابدی بولمق ایچون برلطف وبرعون ونصرت طلب ایده نه اولور بوكون سن بوشهر عالمده خلیفة الله فی الارض ایله نامدار سن

(بس دعای سحرت حارس جان خواهد بود * تو که چون حافظ شبخیز غلامی داری) سحرت تای ضمیر منادی جانه مصروفدر شبخیز وصف ترکیبیدر خیزیدندن کیجه قالقیجی دیمکدر یعنی متعبد غلامی یا حرف وحدت و یا تنکیر * محصول بیت * چوق سحر دعاری سنک جانکه مونس اولیسردر حاصلی جانکی برامز دن حافظ وصافی اولیسردر سنک که حافظ کبی متقی ومتعبد بر قولک واردر یعنی سنک که حافظ کبی بر دعا کو بك واردر چوق سحر دعاری سنک جان عزیزکی حارس و پاسبان اولیسردر (وله ایضا) (ای که برماه از رخ

مشکین نقاب انداختی * لطف کردی سایهٔ برآفتاب انداختی) ای حرف ندا منادی محذوف که حرف رابط صفت سایهٔ یا حرف وحدت و یا تنکیر * محصول بیت * ای شول جانان که ماه کبی رویك اوزرینه مسك کبی خطدن نقاب آتدك یعنی رویکی خط مشکین قیلدی لطف واحسان ایلدك که آفتاب اوزره سایه براقدك یعنی آفتاب کبی رویك اوزرینه سایه کبی سیاه خطکی صالدك حاصلی خطك بیاض رویکی اورتدی (تا چه خواهد کرد باما آب ورنك عارضت * حالیا نیرنك نقش خود برآب انداختی) تا بونده تعجبا معناسنه درچه خواهد کرد نه ایلیسردر باما با حرف صله آب ورنك عارضه مضافلر درچه آب رواق معناسنه در رنك معروف عارض رانك کسریله صریبد راما عجم فتحیله اوقور ضرورت قافیه او لدیغی برده حاصلی صقال بتن یره دیرلر نیرنك نقش خود لامیه لردر نیرنك بونده نقاشلرك نقش ایده جك یری اول بر بیاض نسنه ایله صوارلر اوسنی نقش ایدرلر اکا عجم نقاشلری نیرنك دیرلر ونقش ایده جك یری اول رسم ایدرلر اول رسمه ده نیرنك دیرلر مصراع اولده آب نیرنك مناسبتیله ورنك نقش مناسبتیله ذکر اولنمشدر ومصراع ثانیده آب عارض مناسبتیله ذکر اولنمشدر * محصول بیت * عجبا نه ایلیسردر سنك عارضك آب ورنکی یعنی رونق ولطافتی حاله شمدی کندی نقشك نیرنکنی صو اوزره صالدك حاصلی شمدی کوز للنمکه باشلدك یعنی کوزللکك ابتداسیدر عجبا واره واره بیزه حسنك نه ایش ایشلسه کرك یعنی ابتدای حسنکده بزی بی تاب وطاقت ایلدك عجبا کمال حسنه واصل اولیجق بزم حالمزنه اولیسردر مصراع ثانیك معناسی حالیا کندی نقشك رسمنی صویه آتدك دیبن معنای بیتی صویه اتمش وحالیا کندی نقشك نیرنکی آب اوزره اندك دیبن صحیح معنا بی بیانه اتمش (کوی خوبی بردی

﴿ بس دعای سحرت مونس جان خواهد شد * تو که چون حافظ شبخیز غلامی داری ﴾

چوق سحر دعاسی سنك جانکه مونس اولیسردر سنکه شبخیز حافظ کبی بر غلام طوتارسن (مفردات) (بس) چوق (دعای سحر) م (ت) سنك (مونس) یولداش (جان) م (خواهد) ایستر (شد) اولق (تو) سن (چون) مثل (حافظ) م (شبخیز) کیجه قالقیجی (غلام) م (یا) وحدتیه (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای پیر چونکه سنك مظهر احسانك ونائل انعامك اولمش حافظ شبخیز کبی (شکر المنعم علی المنعم علیه واجب) حسبنجه سنك یوزکدن ظهور ایدن نعمت معنویلرك شکرنی ادا ایچون وسنك جان عزیزکه مونس اولق ایچون چوق سحر دعاسنی ایدیجی بر غلامك واردر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای که برماه ز خط مشکین نقاب انداختی * لطف کردی سایهٔ برآفتاب انداختی ﴾

ای کیسه که ماه اوزره مشکین خطدن نقاب آتدك لطف ایلدك آفتاب اوزره بر سایه آتدك (مفردات) (ای که) ای کیسه که (برماه) آی اوزره (از) من (خط) م (مشکین) مسکه منسوب (نقاب) م (انداختی) آتدك (لطف) م (کردی) ایلدك (سایهٔ) برکولکه (بر) علی (آفتاب) کونش (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) ای صانع لم یزل سنکه (اولیائی تحت قبابی لایعرفهم غیری) حدیث قدسیه‌سی سرنجه اولیا وانبیانك ماه وآفتاب کبی عالمه ضیا ویریجی ارواح قدسیه‌لری اسرارینی حجاب عظمتکله نظر عوام ناسدن ستر ایلدك لطف ایلدککه مظهر انوار ذات بیچونك اولان ارواح قدسیه‌لری اوزره سایهٔ پرده عصمتك آتدك وخلق دخی فتنه وتجبردن امین ایتدك

﴿ تا چه خواهد کرد باما آب ورنك عارضت * حالیا نیرنك نقش خود برآب انداختی ﴾

سنك عارضکك آب ورنکی عجب بزه نیلسه کرکدر حالیا کندو نقشك نیرنکنی آب اوزره آتدك (مفردات) (تا) حتی (چه خواهد کرد) نه ایلك ایستر (باما) بزه (آب) صو (رنك) م (عارض) یکاق (ت) سنك (حالیا) م (نیرنك) رسم ونقش و برنسنه‌نك اصلی وهیولاسی (نقش) م (خود) کندو (برآب) صو اوزره (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) ای صانع بیچونم سنك تجلی انوار ذات کریمك عجبا بزی نه کونه محو وفنا ونه کونه متحیر وسرکردان ایلسه کرك (الله نور السموات والارض) آیت کریمه‌سی سرنجه سنکه نظر اولوالابصارده حالیا ذرات عالمی انوار تجلیك عکسیله منور ایلدك وقلوب عارفینه انوار جمال باکمالك منعکس اولغله مصنوعاتده اولان خواص اشیانك علمی بیلدیردککه (وعلم آدم الاسماء کلها) آیت کریمه سنك سرنی اظهار ایلدك

﴿ کوی خوبی بردی از خوبان عالم شادباش * جام کیخسرو طلب کافراسیاب انداختی ﴾

عالم خوبلرندن خوبلق طوپنی ایلتدك شاد اول کیخسرو جامنی طلب ایله که افراسیابی آتدك وهلاك ایلدك (مفردات) (کوی) طوپ (خوبی) محبوبلق (بردی) ایلتدك (از) من (خوبان عالم) م (شاد) مسرور (باش) اول (جام) قدح (کیخسرو) بر پادشاه عظیم (طلب) طلب ایله (افراسیاب) بر پادشاهدر (انداختی) آتدك (معنای اشارتی)

﴿ ای ﴾

از خوبان عالم شادباش * جام کیخسرو طلب کافراسیاب انداختی) جامدن مراد جام جد کیخسرو وقدیم الایام پادشاهلرندن بر مشهور پادشاهدر افراسیابده بویله در طلب فعل امر مفرد مخاطبدر که حرف تعلیل انداختی یا ضمیر خطاب آتدك یعنی یقدك دیمکدر * محصول بیت * کوزللك طوپنی الدك قاپدك جمیع عالم خوبلرندن شاد وخرم اول جام کیخسروی طلب ایله یعنی جام باده طلب ایله وبزم قوروب مسرور اول زیرا افراسیاب کبی عالیشان پادشاهی یقدك یعنی هلاك ایلدك حاصلی خوبلق کوبنی عالم خوبلرندن ایلتدك یعنی حسنده جمیع خوبلره غلبه ایلدك افراسیاب کبی قهار دشمنی هلاك ایلکدر اعدی باده ایچوب مسرور اول بو بیتك معناسنده بعض کیمسنك تزییق تأویله اعتبار اولنمسون که صداع ویرر

ای عارف سندخی بومرتبه ده عون خدا ایله میدان محبتده محبوب خدا اولمق دولتی طوپنی قاپدك مسرور اول ودائم عندالله عظیم القدر اولان شاهان حقیقتلر کبی شراب عشق الهیه ایله بی هوش ایدوب مست ومستغرق انوار جمال الله اولوب کلی ماسوای اللهدن تجرد ایله مقام تفریدی و(اللهم زدنی تحیرا فیك) حدیث شریفی سرنی طلب ایله که اقلیم وجودکده متصرف اولان نفس امارهٔ بالسوئی بومرتبه‌ده هلاك ایلدك واعدای عدودن نجات بولدك تا که شکر نعمتی ادا ایده‌سك

﴿ کنج عشق خود نهادی در دل ویران ما * سایهٔ رحمت برین کنج خراب انداختی ﴾

کندو عشقك کنجنی بزم ویران کوکلمزده قودك بو خراب بوجاق اوزره رحمت سایه‌سنی آتدك (مفردات) (کنج) خزینه (عشق) م (خود) کندو (نهادی) قودك (در) فی (دل) کوکل (ویران) م (ما) بز (سایه) کولکه (رحمت) م (برین کنج) بو بوجاق اوزره (خراب) م (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) ای واهب العطایا اولان رحمتم (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) حدیث قدسیك سرنجه روز ازلده کمال لطفکدن کندی عشق ومحبتك خزینه‌سنی بو خاکی اولان طلسم وجودده وضع ونهان ایلدك ودل ویرانمزی اول سببدن معمور ونظرکاه ایلدك وبو خراب کوشه اوزره رحمت وکرمك سایه‌سنی آتدك (ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) بحرمة حبیبك محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ هر کسی با شمع رخسارت بوجهی عشق باخت * زان میان پروانه را در اضطراب انداختی ﴾

هر بر کیمسه که سنك شمع رخسارکه بر وجه ایله عشق اوینادی اول اورتادن پروانه‌یی اضطرابه آتدك (مفردات) (هر کس) م (با) وحدتیه (با) ملابسه (شمع) م (رخسار) دکرمی یکاق (ت) سنك (با) للملابسه (وجه) یوز (یا) وحدتیه (عشق) م (باخت) اوینادی (زان میان) اول اورتادن (پروانه) م (را) م (در) فی (اضطراب) م (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) (ان الله خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره فمن اصابه من ذلك النور اهتدی ومن اخطأه فقد ضل) حدیث شریفی سرنجه واستعداد فطریلری سببیله عابد وزاهد وعاشق وعارف وکافر وفاسق جمله‌سی هر بر کیمسه سنك شمع رخسارکه وانوار جمالکه بر وجهله عاشق اولوب مؤمن مسجدده وکافر کلیساده یارب دیه‌رك سکا اظهار عشق ایدوب سنی طلبده اولمشلردر لکن اول اورتادن پروانه کبی مؤمن صادق اقتفاء اثر رسول الله ایتدیکیچون اصابت ایدوب کافر وفاسق عدم اتباعندن خطا ایدوب ضلالتده قالمشدر بونده حکمت سنکدر

﴿ طاعت من کرچه از مستی خرابم رد مکن * کاندرین شغلم بامید ثواب انداختی ﴾

اکرچه مستلکدن خرابم بنم طاعتمی رد ایلمه زیرا بنی بو شغله ثواب امیدیله آتدك (مفردات) (طاعت) م (من) بن (از مستی) مستلکدن (خرابم) م (رد) م (مکن) ایلمه (اندرین شغل) بو شغلده (م) بنی (با) سببیه (امید ثواب) م (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) یارب سنك

(کنج عشق خود نهادی در دل ویران ما * سایهٔ رحمت برین کنج خراب انداختی) کنج خزینه عشقه اضافت بیانیه در وخوده لامیه نهادی فعل ماضی مفرد مخاطب قودك دیمکدر دل ویران بیانیه وما یه اضافت لامیه سایهٔ رحمت بیانیه کنج کاف عربینك ضمیله بوجاق خرابه اضافت بیانیه در * محصول بیت * ای جانان کندی عشقك کنجنی بزم ویران کوکلمزه قودك یعنی بزی کندیکه عاشق ایلدك بو خراب بوجاغه رحمت سایه‌سنی صالدك یعنی سنك عشقك ومحبتك که سایهٔ رحمتدر آنی کوکلمزه صالدك لطف ایلدك (هر کسی با شمع رخسارت بوجهی عشق باخت * زان میان پروانه را در اضطراب انداختی) * محصول بیت * هر کیمسه سنك رخسارك شمعنه بر وجهله محبوب دوستلق ایلدی اول آرادن پروانه بیچاره‌یی اضطرابه صالدك یعنی رخك شمعنه هر کس عاشقدر اما پروانه وش کیمسه یاندی یعنی شمع رخسار که همان پروانه یاندی (طاعت من کرچه از مستی خرابم رد مکن * کاندرین شغلم بامید ثواب انداختی) کرچه از مستی خرابم جمله معترضه در طاعت رد مکنك مقدم مفعولیدر کاندرین که حرف تعلیل * محصول بیت * بنم طاعتمی رد ایله اکرچه که خرابم مستلکدن زیرا بو محبت وعشق شغلنه بنی ثواب امیدیله براقدك پس طاعتم مردود اولیجق نولم اولمز

(پرده ازرخ بر فکندی یکنظر در جلوه گاه * وزحیا حور و پری را در حجاب انداختی) * محصول بیت * جلوه گاهده برنظر یوزکدن پرده‌یی براقدك یعنی یوزکدن نقابی کیدردك وحوروپری بی حیادن حجابه دوشردك یعنی سنك یوزك گوره‌لی محتجب اولوب گورنمز اولدیلر (خواب بیداران ببستی وانگه ازنقش خیال * تهمتی برشبروان خیل خواب انداختی) خواب بیداران لامیه

عشقك مسلکدن اعمال ظاهره‌لرمده وطاعات وعباداتمده نیجه نقصانم اولمغله حالم خرابدر سن کرمکله بنم طاعتمی رد ایلدز بر (حسنات الابرار سیئات المقربین) خبری سرنجه بنی بومست شراب عشق الهی اولمق شغلنه اجروثواب جزیل امیدیله سن آندك وسن مست ایلدك

﴿ پرده ازرخ برفکندی یك نظر درجلوه گاه ☼ وزحیا حورو پری را در حجاب انداختی ﴾

جلوه گاهده برنظر یوزکدن پرده‌یی رفع ایلدك وحیادن حوروپری‌یی حجابه آتدك (مفردات) (پرده) م(ازرخ) یکاقدن (بر) یوقارو (فکندی) براقدك (یك) بر (نظر) م(در) فی (جلوه گاه) خلوت یری (ز) من (حیا) م (حور و پری) م(در) فی (حجاب) م (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) یاربم مقام عرفانده برتجلیء جمال ویر انکشاف حقیقت حال یورمغله بندکان عارفیندن پردهء بشریتی رفع ایلدك انوار جمالکدن عطا کشف اولوب جانب معنی وحقیقت ظاهر اوله جق جمیع محجوبین مرتبه‌سنده اولان عارف بالله‌لری حیادن حجاب وحجالتده براقدك

﴿ خواب بیداران ببستی وانگهی بازلف وخال ☼ تهمتی برشبروان خیل خواب انداختی ﴾

بیدارلرك خوابنی باغلادك واندنصکره زلف وخالله خواب عسکرینك شبرولری اوزره برتهمت آتدك (مفردات) (خواب) او یقو (بیداران) اویانقلر (ببستی) باغلادك (وانگهی) واندنصکره (با) للملابسه (زلف) م (خال) بك (تهمت) م(یا) وحدتیه (بر) علی (شبروان) کیجه کزیجیلر(خیل) عسکر (خواب) او یقو (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) یارب لذة مناجاتله احیاء لیالی ایدن بیدارلرك خوابنی باغلادك وکندولرینی انوار تجلیات جلکله مستغرق قیلوب هر بارگاه تجلیء صفات وگاه تجلیء ذات ایله متحیر وسرگردان قلدك قدنصکره خواب عسکرینك واوصاف بشریت مغلو بلرینك ظلمات بشریت سابیله ظهور ایدن عجز ونقصانلری اوزره برتهمت آتدك

﴿ ازفریب نرگس مخمور ولعل می پرست ☼ حافظ خلوت نشین را درشراب انداختی ﴾

مخمور چشمك ومی پرست لبك فریبندن خلوت نشین حافظی شرابه آتدك (مفردات) (از) من (فریب) الداتمق(نرگس) چشم (مخمور) مست (لعل) قرمزی طوداق (می پرست) شرابه طاپیجی (حافظ) م (خلوت نشین را) خلوتده اوطوریجی (در) فی (شراب). (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) بحمدالله یارب نظر رحمت معنویك وفیض بلاواسطهء اقدسیدك سبب وتأثیراتندن خلوت نشین وغزلت گزین حافظی جمال باکمالك عاشقلرندن ودیدار انوار جمالك مشتاقلرندن ایلدك

﴿ وز برای صید دل در گردنم زنجیر زلف ☼ چون کمند خسرو مالك رقاب انداختی ﴾

وکوکلی صید ایتمك ایچون بوینمه زنجیره بکزر زلفکی مالك رقاب خسروك کمندی کبی آتدك (مفردات) (و) دخی (از) من (برای) ایچون (صید) آو(دل) کوکل (در) فی (گردنم) بوینمه (زنجیر) م(زلف) م (چون) مثل (کمند) م(خسرو) پادشاه (مالك) م (رقاب) جمع رقبه بیون ومملوك (انداختی) آتدك

ویبستینك مقدم مفعول تهمتی یاحرف تنکیر شبروان خیل خواب بیانیه شبرو وصف ترکیبیدر الف ونون ادات جمعدر خیل عسکر وبلوکدر * محصول بیت * کوزی آچقلرك اویقوسن باغلادك اندنصکره رویك خیالی نقشندن خواب عسکری شبرولری اوزره تهمت باغلادك یعنی دوش عسکری اوغریلرینه تهمت باغلادك که خواب بیدارلری انلر باغلادی دیو یعنی رویك نقشی خیالی کیجه‌لك دوشنه گیرمسون دیو بیدارلرك اویقوسنی باغلادك اندنصکره دوش اوغریلرینه تهمت صالدك که انلر باغلادی دیو (ازفریب نرگس مخمور ولعل می پرست * حافظ خلوت نشین رادرشراب انداختی) فریب نرگس مخمورلامیه وبیانیه در لعل می پرست بیانیه می پرست وصف ترکیبیدر باده نوش معناسنه می پرستلکی لبه اسناد رنکنده باده یه مشابه اولدیغیچوندر * محصول بیت * نرگس مخمورك واب میکونك فریبندن یعنی چشم ولبك فریبندن حافظ خلوت نشینی شرابه صالدك یعنی باده نوش ایلدك حاصلی چشم ولبکه عاشق ایدوب آنی می پرست ایلدك (وزبرای صید دل در گردنش زنجیر زلف * چون کمند خسرو مالك رقاب انداختی)واو حرف عطف صید دل مصدرك مفعولنه اضافتیدر گردنش شین حافظه راجعدر زنجیر زلف بیانیه در کمند خسرو مالك رقاب لامیه و بیانیه در رقاب رقبه‌نك جمعیدر بوینلر دیمکدر مالك رقاب بوینلره مالك دیمکدر ذکر جزء وارادهء کل قبیلندندر بوینلره مالك اولمقدن مراد صاحبلرینه مالك اولمقدر * محصول بیت * دخی کوکلنی صید ایلمك ایچون بوینینه زنجیر زلفکی مالك رقاب پادشاهك کمندی کبی آتدك

﴿ معنای ﴾

یعنی پادشاه بوینمه لطف واحسان کمندینی براقدیغی کبی کوکلنی صید ایلمك ایچون سن زنجیر زلفکی براقدك

(نصرة الدین شاه یحیی ای که خصم ملك را * ازتف شمشیرچون آتش درآب انداختی) نصرة الدین لقب وشاه یحیی عطف بیان خسرودر ای حرف ندا تقدیری ای نصرة الدین شاه یحیی که حرف رابط صفت خصم ملك لامیه ورا ادات مفعول تف بونده شعله معناسنه در شمشیره اضافتی لامیه در مجازا شمشیرك اضافتی ده لامیه در چون ادات تشبیه آتش مشبه به وشمشیر مشبه * محصول بیت * خواجه غیبتدن خطابه التفات ایدوب دیر خسرو مالك رقاب نصر الدین لقبیله ملقب اولان شاه یحیی درای شاه یحیی انجاین شاه یحیی که مملکت وسلطنت خصمنی وعدوسنی آتش کبی شمشیرك تف وتابیله صو یه براقدك صو یه براقمسی آبدار شمشیراه باشین کسدیکیدر شمشیری حدنده آتشه ورونقده

(معنای اشارتی) ای مقلب القلوب اولان ربم مخضا کرمکدن بحمدالله مالك رقاب اولان شاهك کمند ایله وحشی حیوانلری صید ایتدیکی کبی بنم قلب پریشانمی صید ایتمك ایچون زنجیر عشقکی جانم گردانمه طاقوب بنی جانب عزتکه جذب وحالمی احسن حال اوزره تحویل ایلدك

﴿ ناصر دین شاه یحیی آنکه خصم ملك را ☼ ازتف شمشیر چون آتش درآب انداختی ﴾

اول دینك ناصری شاه یحیادر اولکه ملك دشمنی شمشیرینك حرارتندن آتش کبی آبه آتدی (مفردات) (ناصردین) م (شاه یحیی) م (آنکه) اولکه (خصم ملك را) م(از) من (تف) حرارت (شمشیر) قلیج (چون) مثل (آتش) م (درآب) صو یه (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) اول زمن حیات قلبمزه سبب اولوب علوم ظاهره وعلوم باطنه ایله ذوالجناحین اولان دینمزك معینی پیرمز شاه یحیادر اول ملك وجودك دشمنی اولان نفس اژدرها سیرتی شمشیر کبی قاطع اولان قوت روحانیه‌نك حرارتندن آتش عشقله مجلی اولمش علوم ربانی دریاسنه دوشوروب هلاك ایلدی

﴿ داور داراشکوه ای آنکه تاج آفتاب ☼ ازسر تعظیم برخاك جناب انداختی ﴾

دارا شوکتلو پادشاهدر ای اول پادشاه که آفتاب تاجنی تعظیم اوجندن جنابی خاکی اوزره آتدی (مفردات) (داور) حاکم (دارا) بر پادشاه (شکوه) هیبت وشوکت (ای آنکه) ای اول کیمسه که (تاج) م (آفتاب) گونش (از) من (سر) اوج (تعظیم) م (بر) علی (خاك) طپراق (جناب) اوچوره سی (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) ای کیمسه اول خلیفة الله فی الارض اولان پیرمز رشوکتلو وهیبت حق ایله مهابتلو بر پادشاه حقیقتدر که آفتاب تاجنی تعظیم اوجندن آنك جناب خاکی اوزره آتدی یعنی علویات ومقلیاتده اولانك کلیسی آنك حکم وتصرفنده محکوملردر

﴿ باده نوش ازجام کیخسرو که براورنك جم ☼ شاهد مقصود را ازرخ نقاب انداختی ﴾

کیخسرو جامندن شراب ایچ زیرا جم تختی اوزره مقصود محبوبك یوزندن نقابی رفع ایلدك (مفردات) (باده) شراب (نوش) ایچ (از) من (جام) قدح (کیخسرو) پادشاه (که) زیرا (بر) علی (اورنك) تخت (جم) پادشاه (شاهد) محبوب (مقصود) م (ازرخ) یوزدن (نقاب) پرده (انداختی) آتدك (معنای اشارتی) ای پیرم شراب عشق ومعرفتلهی نوش ایتمه ثابت اول زیرا بصیرت قلب کشاده اولمغله پادشاه حقیقینك تختی وعرشی اولان کوکل تختی اوزره مقصود جان اولان کوکل محبوبنك جهلندن نقابی آتوب (مارأیت شیأ الا وقد رأیت الله فیه وایتما تولوا فثم وجه الله) سرینه مظهر یتدهسن

﴿ زینهار ازآب شمشیرت که شیرازاران ☼ تشنه اب کشتی نهنکار ادرآب انداختی ﴾

قطعا سنك شمشیرك آبندن که شیرلری آندن صوسز هلاك ایلدك نهنکاری آبه آتدك (مفردات) (زینهار) قطعا (از) من (آب) صو (شمشیر) قلیج (ت) سنك

صو یه تشبیه ایلمش مجموع بیتك معناسی دینك نصرتی شاه یحیی که ملك خصمنی اود کبی قلیجك طوداغندن صو یه آتدی دیمك ایچق کندی یاور سو یلدیکی سوزك معناسی مصراع ثانینك معناسنده شمشیرك حرارتندن آتش کبی آبه آتدی دیمك ازنجه کیتمش ای برینه یعنی حرف ندا برینه آن یازانلر لفظده ومعناده خطا ایلدکلرندن غیری ربط کلامده بوق ذره دکلی شمشیری اضافتله اوقومیان غریب تشبیهلر ایلمش که ذوی العقولدن صادر اولمز نصرت بونده ناصر معناسنه در دیمك عجبا نه ملاحظه سبیله بوحکمی ایلدی (داور داراشکوه ای آن که تاج آفتاب ☼ ازسر تعظیم برخاك جناب انداختی)داور داراشکوه بیانیه داور حاکم دیرلر ودارا اسکندر ذوالقرنینك باباسیدر روشکوه عظمت داراشکوه وصف ترکیبیدر دارا عظمتلی دیمکدر ای حرف ندا منادی مذکور شاه یحیی درتقدیری ای آن شاه یحیی که حرف رابط صفت تاج آفتاب بیانیه و بالامیه در مجازا مصراع ثانی یه مرهوندر سر تعظیم لامیه سر بونده جهت واوج معناسنه در خاك جناب لامیه * محصول بیت * شاه یحیی دارا شوکتلیدر ای اول شاه یحیی که آفتاب تاجنی و یا آفتابك تاجنی تعظیم جهتندن قبولترابنه براقدك یعنی آفتاب تعظیم ایدوب تاجنی خاك جنابکه اتدك حاصلی مندها ولقدر زیاده شان وار در که تاج آفتابی خاك جنابکه راقمغله شرف کسب ایدر زیرا خاك جنابك سنك آفتابدن نیجه درجه اشرفدر مجموع بیتك معناسی دارا شوکتلی پادشاهدر ای اول کیمسه که آفتاب تاجی تعظیم اوجندن جنابی خاکی اوزره آتدی دیبن کند بنی معنای بیندن ایراق آتمش نوایکی انداختیده باخطاب ایچون دکلدر دیبن نه منادی معناسنی بیلمامش ونه ضمیر خطاب (باده نوش ازجام عالمبین چو براورنك جم * شاهد مقصود را ازرخ نقاب انداختی) باده نوش فعل امر مفرد مخاطبدر باده مقدم مفعولی جام عالمبیندن مراد جام جهانمادر نته کیم مفصل بیان اولنمشدر وجه تسمیه عالم بیناکله وصفنده بیانی سابق اولمشدر چو حرف تعلیل اورنك جم لامیه اورنك بونده تخت معناسنه در وجمدن حضرت سلیمان پیغمبر مراددر که تختی اقلیم فارسده ایدی اون جهتندندر که براورنك جم بورمشدر شاهد مقصود بیانیه ورا ادات مفعول * محصول بیت * ای شاه یحیی جام عالمبیندن باده نوش ایله زیرا تخت سلیمان اوزره مقصود محبوبك رخندن نقابی آتدك یعنی نقابی یوزندن کیدردك یعنی مقصود محبوبی الکه کیردی حاصلی مقصود کمالات اولدك پس شمدنکرو عیش ونوش ایدوب ذوق وصفا سور (زینهار ازآب شمشیرت که شیرازاران * تشنه لب کردی وکرد ازار ادرآب انداختی) بعض نسخه‌ده تشنه لب کشتی نهنکار ادرآب انداختی ؟

٢ يعنى اوقوبانك كيمى تشنه لكله هلاك ايلدك وكيمى صويه آتدك يعنى صويه غرق ايلدك حاصلى صوكبى شمشيرله قتل ايلدك ديمكدر
زنهار زاد نصكره ياى ساكنه ايله آمان معناسنه درگاه اولور كه يا بى ترك ايدوب زنهار ديرلر نته كيم كاستانده ايكيسين بر مصراعده جمع
ايلمش مصراع * زنهار از قرين بدزنهار * آب شمشير بيائيه ويالاميه در مجازا وتاضمير خطاب كه حرف رابط صفت ويا حرف تعليل
شيرانرا را ادات مفعول يعنى كردينك مفعول اولى وتشنه اب مفعول ثانيسى ازان آن اسم اشارتدر شمشيره كردى فعل ماضى مفرد
مخاطب ايلدك ديمكدر كردان كاف عجمينك ضمى ورانك سكونيله كردك جمعيدر كه بهادر معناسنه در الف ونون ادات جمعدر

(شيران) ارسلانلر (ازان) اندن (تشنه) صوسز (اب) طوداق (كشتى) ايلدك (نهنكانرا) تمساح كه صو ايى ديدكارى آدم يوديجى بر نوع بالقدر (درآب) صويه (انداختى) آتدك (معناى اشارتى) اى شاه حقيقت اولان پير معنويم سنكه مظهر نقطۀ وحدت اولان (اسدالله الغالب على بن ابى طالب) رضى الله عنه سرنده سن قطعا معلومدر كه سنك شمشير حقيقت اولان قوت روحانيتك تأثيراتندن شيران عالم دنيا ارى صوسز هلاك وزبون ايلدك ونيجه آدم يجى دهريلرى علوم ربانيه ايله غالب اولوب هلاك ايلدك وعلوم رب العالمين درياسنده محو ومتحير ايلدك

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ اى دررخ تو پيدا انوار پادشاهى * درفكرت تو پنهان صد حكمت الهى ﴾

اى پادشاه كه سنك يوزكده پادشاهلق نورلرى ظاهر در سنك فكركده نور حكمت الهى پنهاندر (مفردات) (اى) م (در) ف (رخ) يكاق (تو) سن (پيدا) ظاهر (انوار پادشاهى) م (در) ف (فكرت) م (پنهان) كيزلو (صد) يوز (حكمت الهى) م (معناى اشارتى) ى مرشد كامل (سيماهم فى وجوههم من اثر السجود) آيت كريمه سى سرنجه سنك يوزكده پادشاهلق نورلرى كه انوار محمديدر ظاهردر سنك خزينۀ رحمان اولان قلبكك فكرنده واردات خدا ايله يوز حكمت الهى وعلوم لدنى پنهاندر كه كشفى ممكن دكلدر

﴿ كلك تو بارك الله برملك ودين كشاده * صد چشمه آب حيوان از قطرۀ سياهى ﴾

تحسين سنك قلمكه كه ملك ودين اوزره آفتشدر برمركب قطره سندن يوز آب حيات چشمه سنى (مفردات) (كلك) قلم (تو) سن (بارك الله) الله مبارك ايلسون (بر) على (ملك) م (كشاده) آچش (صد) يوز (چشمه) م (آب حيوان) م (از) من (قطره) م (سياهى) مركب (معناى اشارتى) اگرچه دل آگاهكزده اسرار الهى وعلوم ربانى مكتومدر لكن نه طالب وعاشقلرى ترغيب وتهييج ايچون بارك الله تحسين سنك قلمكه كه اسرار عالم ملكدن واسرار عالم ملكوتدن واسرار دينى باذن خدا سياه مركب قطره سيله ورسائل وكتابلر كتب وتسطير ايدوب طالبين صادقينك قلبنه حيات ابدى بخش ايديجى علوم ربانيه ايله مشكلات وعقبات راه عشق بيان ومشكل يوللرى آسان ايلمش سكزدر

﴿ براهرمن نتابد انوار اسم اعظم * ملك آن تست وخاتم فرماى هرچه خواهى ﴾

اسم اعظمك نورلرى شيطان اوزره ايدرامز ملك وخاتم سنكدر آنكدر بيور هرنه ايسترسك (مفردات) (بر) على (اهرمن) ديو وشيطان (نتابد) طلوع ايتمز (انوار) م (اسم اعظم) م (ملك) م (آن تست) سنك حظ ونصيبكدر (خاتم) م (فرماى) بيور (هرچه) هرنه (خواهى) ديلرسك (معناى اشارتى) لكن اهرمن طبيعت وشيطان سيرت كالانعام اولان عوام اهل دنيايه وبندۀ نفس وهوايه نعوذبالله الادن طوغمه اعمايه انوار اسم اعظم كورنمز ولهذا ايدوب نصيب اولمز اى قطب زمان اولان

* محصول بيت * اى شاه يحيى امان سنك قيلجك صوبندن يعنى قيلجكدن كه شيرلرى اول قيلجكله تشنه لب ايلدك وبهادرلرى صويه آتدك يعنى صوكبى شمشير كه آندك حاصلى صوكبى صافى وبرك شمشيرك بالمده وبروب هلاك ايلدك وجائزدركه تشبيه مراد اولنوب آب كندى معناسنده اوله يعنى قوى عدولرك كيمنى تشنه لكله وكيمنى صويه غرق ايله كه هلاك ايلدك (وله ايضا) (اى دررخ تو پيدا انوار پادشاهى * در فكرت تو پنهان صد حكمت الهى) اى حرف ندا منادى محذوفدر اولان پادشاهدر رو مابعدى مقصود باشدادر انوار پادشاهى لاميه ويابيانيه درو ياحرف نسبت حكمت الهى بيانيه وياحرف نسبت * محصول بيت * اى پادشاه سنك رويكده پادشاهه منسوب نورلر پيدادر وسنك فكركده يوز حكمت الهى پنهاندر يعنى برمشاده تفكر ايلدك يوز حكمت الهى اظهار ايدرسن (كلك تو بارك الله برملك ودين كشاده * صد چشمه آب حيوان از قطرۀ سياهى) كلك تو لاميه بارك الله مقام تحسينده مستعملدر ملك دين بيانيه قطرۀ سياهى لاميه سياهيدن مراد قرامركبدر انلر قره مركبه سياهى ديرلر چشمه آب حيوان ضرورت وزن ايچون چشمه ى اضافتدن قطع ايدوب آب حيوانى اندن بدل ايلدى * محصول بيت * بارك الله سنك قلمك ملك دين اوزره بر قطره سياهيدن يوز آب حيوان چشمه سنى آچش يعنى آفتش حاصلى قلمك ضبط ممالك ايلديكى سببله ممالك دينه حيات ورمش كه هيچ كيمسه دن منشى دكل بلكه ممالك اسلاميه هپ سندن راضى در (براهرمن نتابد انوار اسم اعظم * ملك آن تست وخاتم فرماى هرچه خواهى)

﴿ پير ﴾

اهرمن ديو نر يعنى اركك ديو نتابد فعل نفى مستقبل بلدرامز يعنى اوزرينه پرتو صالماز انوار فاعل نتابددر اسمه اضافتى لاميه درمجازا واعظمه اضافت بيانيه ملك مبتدا آن تست لاميه وخبر مبتدادر خاتم ملكه معطوف تقديرى وخاتم آن تستدر فرماى فعل امر مفرد مخاطب بيوردمكدر هرچه خواهى خواهى فعل مضارع مفرد مخاطبدر بويند ديلرسك ديمكدر * محصول بيت * ديو اوزرينه اسم اعظم پرتو صالمز يعنى اسم اعظم ديواليه دوشمك انده خاصه سى ظاهر اولمز نته كيم حضرت سليمانك خاتمى ديواليه كيردكده اثرى ظاهر اولمدى پس ملك سلطنت وخاتم شاهى سنكدر بيور هرنه ديلرسك يعنى اقليم پارسه حاصلى سليمان تختنه مالك اولدك هرنه ديلرسن بيوركه عالم سكا مسخر اولدى

(در حشمت سليمان هركس كه شك نمايد * برعقل ودانش او خندند مرغ وماهى) حشمت حانك حطينك كسريله بجم عظمت وشوكت يعنى اولولوق معناسنده استعمال ايدر سليمانه اضافت لاميه در * محصول بيت * حضرت سليمانك عظمتنده واو اولغنده هر كيمسه كه شك كوسترسه آنك عقلنه وعلمنه مرغ وماهى كولرلر يعنى استهزا ايدرلر حاصلى انسانلدن قطع نظر بر وبحرك حيواناتى بيله آنى تمسخر ايدر يعنى شك يوق كه سن حشمت وعظمت صاحبى سليمانك قائم مقامى سين پس سنك سلطنتكده شك اولان آنك سلطنتنده شاكدر ايمدى سليمانه مسخر اولان حيوانات اكا مسخريه ايلسه وجهى وار (بازارچه گاه گاهى برسرنهد كلاهى * مرغان قاف داند آيين پادشاهى) * محصول بيت *

پير ملك وخاتم شمدى سنك حظ وآنكدر ارادۀ حق اوزره هرنه ديلرسك بيور سنكه سنك حكمكه مقابله ممكن دكلدر

﴿ درحشمت سليمان هركس كه شك نمايد * برعقل ودانش او خندند مرغ وماهى ﴾

سليمان پيغمبر عليه السلامك شوكت وعظمتنه هر كيمسه كه شك كوستره انك عقل وعلمى اوزره مرغ وماهى كولرلر (مفردات) (در) فى (حشمت) شوكت وعظمت (سليمان) عليه السلام (هركس كه) م (شك) م (نمايد) كوستره (بر) على (عقل) م (دانش) علم (او) ضمير (خندند) كولرلر (مرغ) قوش (ماهى) بالق (معناى اشارتى) اى خليفة الله اولان پيرم (رب هب لى ملكا لا ينبغى لاحد من بعدى) آيت كريمه سى سرنجه حضرت سليمان عليه السلامك سلطنت وعظمتنى نص قرآن عظيم بيان ايدركن هر كيمسه كه شك وشبهه كوستره آنك عقل وعلمنك نقصاننه مرغ وماهى كولدكارى كبى سنك سلطنت معنويه كه شك ايدن دخى بويله ناقص الاعتقادر

﴿ بازارچه گاه گاهى برسرنهد كلاهى * مرغان قاف دانند آيين پادشاهى ﴾

طوغان اگرچه گاه گاهى باشى اوزره كلاه قور قاف مرغنى بيلورلر پادشاهلق آيينى (مفردات) (باز) طوغان (ارچه) اگرچه (گاه گاهى) م (برسر) باش اوزره (نهد) قور (كلاهى) رتاج (مرغان) قوشلر (قاف) مشهور طاغ (دانند) بيلورلر (آيين) رسم (پادشاه) م (يا) مصدريه (معناى اشارتى) اگرچه سعى وكوشش ايله وقوت طاعاتله ارباب مراقبه اولان صوفيان عالى مقالر وسالكان راه احسانلر گاه گاهى تجليات انوار ذات الهيه يه مظهريت ايله ذوق روحانيت بولورلر لكن رازدرون پرده يه آشنا اولوب مظهر تجليات دائميده مست ومستغرق اولان ارباب شهود دل وسلطان حقيقت اولوب سلطنت مرتبۀ عين اليقينه مالك اولان سلطان عارفينك پادشاهلقلرى آيينى بيلورلر كه * من لم يذق لم يعرف *

﴿ تيغى كه آسمانش از فيض خود دهد آب * تنها جهان بگيرد بى منت سپاهى ﴾

شول برقيلج كه آسمان آكا كندى فيضندن صو وره بوعسكره منتسز يالكز جهانى طوتار (مفردات) (تيغ) قيلج (يا) وحدتيه (آسمان) صاحب آسمان (ش) آكا (از) من (فيض) م (خود) كندى (دهد) ويره (آب) صو (تنها) يالكز (جهان) م (بگيرد) طوتار (بى منت) احتياجسز (سپاهى) عسكر (معناى اشارتى) شول برسيف الله ومؤيد من عند الله اولان عارف باللهكه آسمان كبى اجرام عاليه نك صاحبى حضرت الله آكا كندى فيضندن فضل وكرمندن تأييدات وقوت ولايت بخش ونصرت ايليه ذوالفقار ايله مؤيد اولان اسدالله الغالب على بن ابى طالب رضى الله عنه كبى عسكره محتاج اولمقسزين يالكز صورى ومعنوى جهانى طوتار وغالب اولور

﴿ كلك توخوش نويسد درشان يار واغيار * تعويذ جان فزايى افسون عمر كاهى ﴾

قاف داند آيين پادشاهى) * محصول بيت * اگرچه طوغان گاه گاه باشنه كلاه قور يعنى اسكف جكر اما رسم وآيين سلطنتى بيلمز يعنى گاه گاه باشنه اسكف قومغله شاه طور اولمغه لايق اولمز بلكه شاهلق آيين واساوبنى عنقا جنسى بيلور كه بلاد وقرايى سائر مرغان كبى كزمز بلكه تخت سلطنت قافده ثابت قدم اولوب ويرين بكلر وخلق عالمه عظمتندن كندوبى كوسترمز يعنى پادشاهلغه سنك كبى عاليشان كيمسه لايقدر هرخفيف مزاج پادشاه اولمغه لايق دكلدر حاصلى تخت سليمانه سن لايق وسزاوارسن غيريلر دكل تمدوحى اولان پادشاهى عنقايه وسائر وارث سلطنتى باز كلاه داره تشبيه ايلمش (تيغى كه آسمانش از فيض خود دهد آب * تنها جهان بگيرد بى منت سپاهى) تيغى يا حرف وحدت كه حرف رابط صفت فيض يوند اضافت واحسان معناسنده در سپاهى ياى نسبته بونده عسكر معناسنه در * محصول بيت * برقلج كه آسمان اكا كندى فيضندن صو ويره يعنى آسمان يايديغى شمشير جهانى يالكز طوتار عسكره منتسز يعنى بر كيمسه كه مؤيد من عند الله اوله اشكر وسپاه معاونته محتاج دكل ديمكدر سپاهى ياسى وحدت ايچون طوتار علمقافيه دن بى بهره ايلمش ومعاندده اطلاعى يوغمش (كلك توخوش نويسد درشان يار واغيار * تعويذ جان فزايى افسون عمر كاهى) شايد موزالميدر همزه سى الف ايلمكده جائزدر راس كبى عجم دائما الفله استعمال ايدر بوندكى كبى حال معناسنده در عربيده اما فارسيده برنجه معناسى وار بونده بيانى لازم دكل تعويذ تفعيل بابندن مصدر در حفظ ايلمك معناسنده اما عجم حمايل معناسنده استعمال ايدر پس جانه اضافت لاميه اولور جانفزا وصف تركيبيدر فزايدندن جان آرتيرجى يعنى حيات ويريجى معناسنه وياى ثانى حرف مصدر در افسون همزه ايله وهمزه سز بوكى يعنى سحر ومكر وحيله معناسنه كاور عمر كاه وصف تركيبيدر كاهيدن عمر اكسلديجى يعنى عمره نقصان ويريجى وياحرف مصدر * محصول بيت * اى پادشاه سنك قلمك يار واغيار حقنده عجب كوزل يازار دوست حقنده حيات افزاق تعويذى وعدو حقنده جان كاهلق افسونى يعنى پادشاه صاحب سيف وقلمدر ايمدى سيفى احوال واوصافنى بيان بيورديدى شمدى قلمك هنرلرين بيان ايدر يعنى سنك قلمك برخط همايون يازار كه فلان دوستمه بوقدر عطايا اعطا ايلك كه حياته حيات قاتسن پس بوخط همايون دوستنه تعويذ جان اولدى وبرخط همايون يازاركه فلان عدوى سياست ايلك بى جان اولسون يعنى هلاك اولسون وبو خط همايون عدويه افسون جانكاه اولدى

(ای عنصر تو مخلوق از کیمیای عزت * وی دولت تو ایمن از صدمت تباهی) ای حرف ندا منادی مذکور پادشاهدر عنصردن مراد چار ارکاندر یعنی خاك وآب وهوا ونار عنصر مبتدا وتو یه اضافت لامیه در مخلوق خبر مبتدا از کیمیا مخلوقه متعلق وعزته اضافت بیانیه دربعض نسخه‌ده کیمیا برینه کبریا دوشمش عظمت معناسنه یند اضافت بیانیه در وی واو حرف عطف وای حرف ندا ومنادی مذکور پادشاهدر دولت و لامیه‌ایمین امین معناسنه در صدم صادك فتحی ودالك سكونیله جدله یعنی کوده‌ایله اورمق اماپونك کبی برلرده شدت وبلا معناسنده دربعض نسخه‌ده صدمت برینه وصمت واوك فتحی وصادك سكونیله واقعدر عیب معناسنه صدمه‌ده کی تا علامت نقلدر تباهی یای مصدریه ایله فساد معناسنه در * محصول بیت * ای پادشاه سنك عنصرك یعنی وجودك کیمیای عزت وحرمتدن مخلوقدر وای پادشاه سنك دولتك فساد شدتندن امین ومصوندر یعنی وجودی شریف برعادل پادشاهسن الله تعالی سنك دولتکی زوالدن صقلسون منادی واقع اولان ابیات ومصارعك معنالرنده که حرفی ذکر ایلین معنایه خلل ویردیکن اکا وخبردار دکل ایمس (کر پرتوی زتیغت بر کان ومعدن افتد * یاقوت سرخ رورا بخشند رنك کاهی) پرتوی یا حرف وحدت کان ومعدن دالك کسریله عطف تفسیری قبیلندندر یاقوت سرخ رو بیانیه سرخ رو وصف ترکیبیدر قزل یکزلی یاقوت را ادات مفعول ظاهرا خواجه‌نك کلامی دلالت ایدر که یاقوت همان قزل اولاندر باخصوص که صاریده اولور سبباهده نته کیم روایت اولنور که حضرت مکه‌نك حجر الاسودی یاقوتدر حق قرامطه لعنهم الله تعالی مکهٔ مکرمه‌یی غارات ایدوب مبارك حجر الاسودی الدیلر اهل اسلام ایکیوز بیك سکهٔ حسنه جمع ایلدیلر الرندن تخلیص ایلمك ایچون ومبارك حجری یاقوت خواصیله تجربه ایلدیلر پس کوردیلر که مناصعلری کامل مالی و یروب حجر الاسودی اللرندن آلدیلر بخشند فعل مضارع جمع غائب بغشلرلر دیمکدر فاعلی کان ومعدندر رنك کاهی بیانیه کاه کاف عربیله صمان معناسنه در وبا حرف نسبت * محصول بیت * اکر سنك قلجکدن کان ومعدنه بر پرتو دوشرسه قزل یکزلی یاقوته صمان رنکنی بغشلرلر یعنی قزل رنکلی یاقوته صاری یاقوت رنکنی ویررلر سنك تیغك خوف وخشیتندن حاصلی هیبتدن معادن یرقان مرضنه مبتلا اولور (عمر بست پادشاها کزمی تهیست جام * اینك زبنده دعوی وزمحتسب کواهی) عمر یونك کبی یرلرده زمان معناسنه در ویا حرف وحدت کزمی که حرف بیان تهی تانك فتحی وکسریله بوش معناسنه در کواه شاهد در طانق معناسنه پس * محصول بیت * برزماندر ای پادشاه که قدحم باده‌دن خالیدر یعنی خرجلغم یوقدر که باده صاتون آلوب ایچم حاصلی باده نوش ایلمکه وسعتم یوقدر اینته بندن دعوی ومحتسبدن شهادت یعنی محتسب شاهددر که بن باده خرجنه مالك اولمدیغمه خواجه بونده تحسن طلب رعایت ایلدی

بار واغیار حقنده سنك قلمك لطیف یازر حیات زیاده ایدیجلك حمائلی عمر نقصان ایدیجلك افسونی (مفردات) (کلك) قلم (تو) سن (خوش) م (نویسد) یازر (در) فی (شان) حال (یار واغیار) م (تعویذ) حمائل (جان فزایی) جان ار تیجیلق (افسون) دعا (عمر کاهی) عمر اکسلد یجیلك (معنای اشارتی) ای مؤید من عندالله اولان پیر دلنیرم سنك واردات الهیه ایله اولان حسن تدبیرك قلمی دوسته مروت دشمنه مدارا طریقنی خوش یازر وبیان ایدر که طالبین صادقینه حیات ابدی زیاده ایدیجی احوال طریقتی واسرار حقیقتی بیان ایدر واغیار ومنکر بندن کتم ایلیوب کندو خواهشلری اوزره مدارا یولن بیان ایدر

﴿ ای عنصر تو مخلوق از کبریای عزت * وی دولت تو ایمن از صدمت تباهی ﴾

ای پیر سنك ذاتك عزت کبریاسندن خلق اولنمشدر وای پیر سنك دولتك خرابلق شدتندن امین اولمشدر (مفردات) (ای) یعنی پیر (عنصر) وجود (تو) سنك (مخلوق) خلق اولنمش (از) من (کبریا) عظمت (عزت) م (وی) پیر (دولت) م (تو) سنك (ایمن) سلامت (از) من (صدمت) طوقنمق (تباهی) خرابلق (معنای اشارتی) ای پیر روشن ضمیرم (قیل من قبل فی الازل) حدیث شریفی سرنجه حق سبحانه وتعالی سنك وجود مسعودکی ازلده ظل الله فی العالم اولیجی برشاه عظیم قلشدر وسنك دولت وعزت معنویك زوال وخرابلقدن امین وسالم اولمشدر که داد ازلی اولاز دولت عرفانه زوال یوقدر

﴿ کر پرتوی زتیغت بر کان ومعدن افتد * یاقوت سرخ رورا بخشند رنك کاهی ﴾

اکر سنك تیغکدن کان ومعدن اوزره بر پرتو دوشه سرخ روی یاقوته صمان رنکنی باغشلرلر (مفردات) (کر) اکر (پرتو) عکس (یا) وحدتیه (ز) من (تیغ) قلیج (ت) سنك (بر) علی (کان ومعدن) م (افتد) دوشه (یاقوت) م (سرخ رو) قرمزی یوزلو (بخشند) باغشلرلر (رنك) م (کاهی) صمان (معنای اشارتی) ای سیف خدا اولان پیر عزیزم اکر سنك مطالع انوار محمدی اولان قلب آکاهك آفتابندن معدن صدق وصفا اولان طالب صادقك قلب مستعدنه بر نور یقین منعکس اولسه انی قید وجود دن ونفس بنده‌لکندن خلاص ایدوب یاقوت کبی خون رنکلو سرخ روبنی ازاله ایتکله آکا عوض سیمای صلاح ورنك روی عشاق بافلاح اولان صمان رنکنی باغشلرلر

﴿ عمر یست پادشاها کزمی تهیست جام * اینك زبنده دعوی وزمحتسب کواهی ﴾

بر عمردر ای پادشاه که قدحم شرابدن بوشدر اینته بندن دعوی ومحتسبدن شهادت (مفردات) (عمر یست) بر عمردر (پادشاها) ای پادشاه (ازمی) شرابدن (تهیست) بوشدر (جام) بنم قدحم (اینك) اینته (زبنده) قولدن (دعوی) م (وزمحتسب) وصوباشیدن (کواهی) شاهدلق (معنای اشارتی) ای پادشاه حقیقت اولان شیخم بتون عمرم هوای نفسله بکجوب جام قلبمده شراب عشق الهیدن وانوار معرفة الله دن

(دائم دلت ببخشد بر عجز شب نشینان * کر حال من بپرسی از باد صبحگاهی) ببخشد فعل مضارع مفرد غائبدر اسرکر دیمکدر بر بونده حرف صله عجز شب نشینان لامیه در شب نشین وصف ترکیبیدر کیجه اوطوریجی معناسنه یعنی احیای لیل ایلین کیمسه والف ونون ادات جمعدر صبحگاهی یا حرف نسبت مصراع ثانی شرط ومصراع اول جزادر * محصول بیت * یلورمکه کوکلك شب نشینلر عجز وافتقارینه ترحم ایلر اکر صباح وقتی نسیمدن بنم حالمی صورر سك یعنی باد صبادن بنم حالم صورر سك سکا بنم ابتر حالم معلوم اولور وبو واسطه ایله عرفنده که بر عاشق شب نشینك وارایدی اکا مرحمت ایدرسن بنم حالمه قیاسله زیرا بن محل ترحم صبحگاهی یاسی وحدت ایچون طوتان احوال قافیه دن اکاه دکل ایمش (ساقی بیار آبی از چشمهٔ خرابات * تا خرقها بشوییم از عجب خانقاهی) ساقی منادی آبی یا حرف وحدت آبدن مراد باده‌در تا حرف تعلیل عجب عینك ضمی وجیمك سکونیله کبر معناسنه در خانقاهی یا حرف نسبت * محصول بیت * ای ساقی خرابات چشمه‌سندن بر صو کتور تا کیم خانقاه تکبرلکندن خرقه‌لر مزی یویه‌لم یعنی باده کتور تا کیم انجوب مسکنت کسب ایده‌لم وخانقاهده کسب ایلدیکمز عجب وریادن خلاص اوله‌لم (در دودمان آدم تا وضع سلطنت هست * مثل تو کس ندانست این علم را کماهی) دودمان دالك ضمی ونانك سکونیله قوم وقبیله معناسنه در آدمه اضافت لامیه در تا حرف ابتدا ویا حرف توقیت مادام معناسنه علمدن مراد علم سلطنتدر کماهی کاف حرف تشبیه وماهی موصول وضمیر مؤنث غائبه‌دن مرکب لفظدر قیاس کاهو ایدی زیرا ضمیر علمه راجعدر لکن تقدیری علم سلطنتدر پس مضاف الیهدن حکم تانیث اخذ ایلدی که اکا ضمیر تانیث راجع اولدی * محصول بیت * آدم صفی اولادنده سلطنت وضع اولدلی علم سلطنتی سنك کبی حقیقتیله کیمسه بیلمدی یعنی دنیا پادشاهلری سلطنتی سنك کبی بیلمدیلر (جور از فلك نیاید با تو ملك صفاتی * ظلم از جهان برمن شد تو جهان پناهی) با تو یا حرف مصاحبت صفاتی یا حرف وحدت ویا تنکیر ویا حرف استعلا در علی معناسنه شد بونده واقع وصادر اولدی معناسنه در جهانپناه وصف ترکیبیدر جهان صغنجی ویا صغندیجی معناسنه ویا ضمیر خطاب * محصول بیت * سنك ایله یعنی سن ملك صفات ایله فلکدن جور کلمز یعنی سنك کبی بر عادل ملك صفات پادشاهك وجودیله فلکدن جور کلمز یعنی فلك کیمسه‌یه جور وجفا ایلیه‌مز اما جهاندن بنم اوزریمه ظلم واقع اولدی سن جهانپناه ایکن حاصلی سنك کبی جهانی حمایت ایدیجی پادشاه وار ایکن جهان بکا ظلم ایلدی نیاید فعلنی تاید یازوب معناسنی فلکدن جور یلدرامز سن ملك صفاتله دیین معنا بی روشن سویلمش ومصراع اولك معناسنی سن ملك صفاته فلکدن جور کلمز دیین یتك معناسنه جور ایلمش ومصراع ثانیده برا لفظنی من لفظنه مضاف ایدوب معناسنی ظلم جهاندن اولدی بنم فقمه دیین یتك معناسنه بلکه یتك کندینه ظلم ایلمش وجهاندن بکا ظلم اولدی حال بو که سن پادشاه سن دیین اثرنجه کتمش

برحالات سنیه تحصیل ایلدم اشته بو نفس بدخواهمدن سنك حضورکده دعوی وشکوی ایلرم وبنم حال پریشانمه اهل حق اولانلر دخی شهادت ایدر هر وجهله محل مرحمت اولدم کرمکله حسن همتك دریغ بیورمیه‌سن

﴿ دائم دلت ببخشد بر عجز شب نشینان * کر حال من بپرسی از باد صبحگاهی ﴾

بیلورم عاشقلرك عجزینه سنك قلبك ترحم ایلر اکر صباح وقتك یلندن بنم حالمی صوره‌سن (مفردات) (دائم) بیلورم (دلت) سنك کوکلك (ببخشد) احسان ایدر (بر) علی (عجز) م (شب نشینان) کیجه اوطوریجیلر (کر) اکر (حال من) م (بپرسی) صوره‌سن (ز) من (باد) یل (صبحگاه) صباح وقتی (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) ای پیر شفیقم بیلورم سنك کرم اخلاقکزدن پریشان الحال اولان عاشقلرك عجز حالنه خلق عظیم وشفقت لخلق الله ایله موصوف قلب رحیمکز ترحم ایلر اکر فیض وتجلی الهی ظهور ایتدکده بنم حال پریشانمه بر ناظر بیوروب صوره‌سن

﴿ ساقی بیار آبی از چشمهٔ خرابات * تا خرقها بشوییم از عجب خانقاهی ﴾

ای ساقی خرابات چشمه‌سندن بر صو کتور تا خانقاهه منسوب اولان عجبدن خرقه‌لری یویه‌لم (مفردات) (ساقی) م (بیار) کتور (آبی) بر صو (از) من (چشمه) م (خرابات) میخانه (تا) حتی (خرقه) م (ها) ادات جمع (بشوییم) یویه‌لم (از) من (عجب) غرور (خانقاه) تکیه (یا) نسبیه (معنای اشارتی) ای ساقی شراب عشق الهی اولان پیر محترم (احسن کما احسن الله الیك) آیت کریمه‌سی سرنجه بزه میخانهٔ عشق الهی اولان دل پرفیضکز ینابیع حکمتلرندن بر علم یقین کرم ایله تا که تکیه‌لرده ومدرسه‌لرده حاصل اولان عجب وریادن وکبر وغروردن وجودمز خرقه‌لرینی یویوب اوصاف ردیه‌لردن وهوای نفسانیه‌لردن کندومزی پاك وتطهیر ایده‌لم

﴿ در دودمان آدم تا وضع سلطنت هست * مثل تو کس ندانست این علم را کماهی ﴾

آدم علیه السلام نسلنده مادامکه پادشاهلق وضعی واردر بو علمی حقیقتیله سنجلین کیمسه بیلمدی (مفردات) (در) فی (دودمان) نسل (آدم) علیه السلام (تا) حتی (وضع) رسم (سلطنت) م (هست) وار در (مثل) م (تو) سن (کس) کیمسه (ندانست) بیلمدی (این علم را) بو علمی (کماهی) حقیقتی ایله (معنای اشارتی) بلی خلیفة الله اولان حضرت آدم علیه السلامك نسلنده الی یوم القیامه خلیفة الله فی الارض لق وپادشاه حقیقیلق وضعی واردر (وعلمناه من لدنا علما) آیت کریمه‌سی سرنجه بو مسمیاتك اسماء وخصوصلرینی وبو نسلك کاملی اولان علوم لدنیه‌یی حقیقتیله سنجلین کیمسه بیلمدی

﴿ جور از فلك نیاید با تو ملك صفاتی * ظلم از جهان برمن شد تو جهان پناهی ﴾

(جایی که برق عصیان بر آدم صفی زد * ما را چه گونه زیبد دعوای بی گناهی) جایی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت برق عصیان
یا به آدم صفی ده بو یله در برق شمشکه دیرلر گناهی یا حرف مصدر * محصول بیت * بر یرده که برق عصیان آدم صفی اوزرینه
اوردی یعنی بر یرده که حضرت آدم پیغمبر ایکن اللهه عصیان ایلیه بارزم کبی بیچاره‌لره گناهسزلق دعواسی نه وجهله یاراشر
یعنی انبیادن گناه صادر اولدیغی یرده بزه گناهمز یوق دعواسی یاقشمز بو بیت اتی مشعردر که خواجه‌دن بر مزلقه صادر اولمش اوله

سن ملك صفته فلکدن جور کلمزجهاندن بکا ظلم اولدی حال بو که سن جهان صفته جغی سن (مفردات) (جور) ظلم (از) من (فلك) م (نیاید) کلمز (یاتو) سکا (ملك) م (صفات) م (یا) خطابیه (ظلم) م (از) من (جهان) م (برمن) بنم اوزریمه (شد) اولدی (تو) سن (جهان پناه) جهان صغنه جغی (یا) خطابیه (معنای اشارتی) (قد الم الشیطانی) حدیث شریفی مترجمه سن صفات بشریه و مقتضیات نفسانیه‌دن خلاص اولوب غذای روحانیت اولان انوار تجلیات الهیه لر ایله قوت قدسیه اوزره سن عالم صورتدن سکا جور و حجاب کلمز لکن بن ضعیف القلبه نفسم جهتندن ظلم جهان وانواع حجاب ونقصان حاصل اولدی ای جهان خالقنك صغنه جغی بیرم حضرت الله عشقنه بزه امداد واطف وهمت ایله نصرت بیوره سن

﴿ جایی که برق عصیان بر آدم صفی زد * ما را چه گونه زیبد دعوی بی گناهی ﴾

شول یرده که عصیان برقی آدم صفی اوزره اوردی بزه گناهسزلق دعواسی نیجه یاراشور (مفردات) (جایی) بر یر (برق) ضیا عکسی (عصیان) م (بر) علی (آدم صفی) م (زد) اوردی (ما را) بزم ایچون (چگونه) نه کونه (زیبد) یاراشور (دعوی) م (بی گناهی) گناهسزلق (معنای اشارتی) بر درگاه عالی که برق قضا و عقلاری متحیر قلیجی شعله حکمت خدا آدم صفی علیه السلام اوزره اوردی بزه گناهسزلق ونقصانسزلق دعواسی نیجه لایق اولور که اوصاف بشریت ونیجه شطاندن اخبث اعدای عدو اولان نفس اماره یا اسوء بزم ایله درهمان بزه اعتراف تقصیر ایله (ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین) آیت کریمه‌سی مترجمه تضرع و نیازدن غیره طریق یوقدر

﴿ حافظ چو پادشاهت که گاه میبرد نام * رنجش ز بخت منما باز آ بعذر خواهی ﴾

ای حافظ چونکه پادشاه گاه گاه سنك نامکی یاد ایلر بختکدن انجنمك کوسترمه عذر خواهاق ایله کیر وکل (مفردات) (حافظ) م (چو) چونکه (پادشاه) م (ت) سنك (که گاه) وقت وقت (میبرد) بلتور (نام) اسم (رنجش) انجنمك (منما) کوسترمه (باز) کیرو (آ) کل (بعذر خواهی) عذر دیلیجیلك ایله (معنای اشارتی) ای حافظ لا یعزب عن علمه مثقال ذرة اولان شاه حقیقت علام الغیوب ستار العیوب لغه هر وقت سنك نامك وحال وشأنك علمندن خارج دکلدر بختکدن انجنوب جمیع حالکدن قضاسنه راضی وبلاسنه صبر ایتکله درگاه عزتنه عذر خواهاق ایله وحسن ظن ایله (ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) آیت کریمه‌سنه اعتماد واعتقاد تام ایدوب (یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینك) حدیث شریفی اوزره تضرع وابتهال ایله نیازمند اوله سن

﴿ یا ملجأ البرایا واهب العطایا * عطفا علی مقل حلت به الدواهی ﴾

ای مخلوقاتك پناهی ای احسانلر عطا ایدیجی ترحم ایله ترحم ایتکله بر فقیره که آکا عظیم بلالر حلول ایلدی (مفردات) (یا) حرف ندا (ملجا) صغنه جق (برایا) مخلوقات (یا) حرف ندا (واهب العطایا) احسانلرو یریجی (عطف) ای اعطف عطفا یعنی ترحم ایله ترحم ایتکله

و بو بیتله اعتذار ایلیه (حافظ چو پادشاهت که گاه میبرد نام * رنجش ز بخت منما باز آ بعذر خواهی) پادشاهت تا معنی جهتندن نامه مقیددر نامت تقدیرنده رنجش اسم مصدردر انجنش معناسنه باز آ الف ممدوده ایله فعل امر مخاطبدر بعذر خواهی با حرف مصاحبت و عذر خواه وصف ترکیبیدر عذر دیلیجی معناسنه و یا حرف مصدر * محصول بیت * ای حافظ چونکه پادشاه که گاه نامکی ایلتور یعنی آدکی اکار طالعکدن بیحضورلق کوسترمه که عذر دیلیجیلك کل یعنی ایلدیکك گناه سببیله عذر کتور حاصلی ایلدیکك تقصیردن عذر دیله بو بیت بیت سابقه ناظردر باز لفظنی بونده کیرو معناسنه طوتانلر مستقیم معنادن کیرو کیتملر ایله برنده تأکید محض ایچوندر (یا ملجأ البرایا واهب العطایا * عطفا علی مقل حلت به الدواهی) یا حرف ندا ملجا بونده اسم مکاندر لجا یلجادن یعنی فتح یا ایله صغنجق یر دیمکدر مصدر میمیسیده ملجا کلور برایا برینك فعیله خلق معناسنه‌در واهب العطایا اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر واهب اسم فاعلدر وهب یهب دن یعنی فتح یا ایله در معتل الفا بغشلیجی معناسنه عطایا عطیه‌نك جمعی بخشش دیمکدر عطفا منصوبدر مصدر اوله تقدیری اعطف عطفا ایدی عطف بونده اشفاق معناسنه‌در یعنی اسرکمك بو معنایه اولنجه علی حرفیله مستعملدر بونده کی کبی پس علی مصدره متعلقدر مقل لفظا مجرور علی ایله اسم فاعلدر اقل یقل دن یعنی افعال بابنك مضاعفندن اصلی مقلل ایدی ادغام ایله مقل اولدی فقیر معناسنه حلت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه نصر بابندن نازل اولدی وقوندی معناسنه بو معنایه اولنجه حرف با ایله مستعملدر بونده کی کبی دواهی داهیه‌نك فعیله جمع داهیه‌در اولو بلا معناسنه * محصول بیت * پادشاه هندا ایدوب بیورر ای خلقك صغنجق یری زیرا ظل الله سن ای بخششلر بغشلیجی زیرا صاحب قدرت ومکنت بر مخفی پادشاهسن پس ای پادشاه بو فقیری اسرکه یعنی بنی اسرکه آنجلاین فقیر که آکا اولو بلالر نازل اولدی وقوندی یعنی باشنه اولو بلالر کلدی بو بیتده دلالت ایدر که خواجه روزکاردن بر مکروه کورمش اوله

(وله ایضا) (ای قصهٔ بهشت ز کویت حکایتی * شرح جمال حور ز رویت روایتی) ای حرف ندا منادی جاناندر قصهٔ بهشت لامیه حکایتی یا حرف وحدت شرح جمال حور لامیه‌لردر روایتی یا حرف وحدت بو غزلده واقع اولان حرف وصل وحدت ایچوندر اخر غزله وارنجه * محصول بیت * ای جانان جنت قصه‌سی سنك کویکدن بر حکایتدر یعنی نیجه حکایتی وار جنتده حکایه‌لردن بر حکایتدر

(علی مقل) بر فقیر اوزره (حلت) حلول ونزول ایلدی (به) اکا (الدواهی) عظیم بلالر (معنای اشارتی) نیازی درگاه حقه قصر ایدوب دیه سنکه ای مخلوقاتك صغنه جغی ای قوللر ینه عطالر احسان ایدیجی ربم بو نفس وشیطان کبی دشمنلر ایله مبتلا اق سببیله عظیم بلالره دوشمش فقیر بیچاره‌لره سن (سبقت رحمتی علی غضبی) کلام شریفك مترجمه رحمت واسعه کله رحمت ایله وحاللرینی احسن حاله تبدیل ایله‌ده سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای قصهٔ بهشت ز کویت حکایتی * شرح جمال حور ز رویت روایتی ﴾

ای خدا جنت قصه‌سی سنك کویکدن بر حکایه‌در حورك جمالی شرحی سنك یوزکدن بر روایتدر (مفردات) (ای) خدا (قصه) م (بهشت) جنت (ز) من (کوی) محله (ت) سنك (حکایت) م (یا) وحدتیه (شرح جمال حوری) م (ز) من (روی) یوز (ت) سنك (روایت) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (وهما حرامان علی اهل الله) حدیث شریفی مترجمه اهل اللهك نظرنده جنت قصه‌سی بر حکایه کبیدر حوریلرك حسن وجمالنك شرحی حضرت اللهك جمیل صفتنك وانوار جمالنك پرتوندن بر روایته بربانه‌در

﴿ انفاس عیسی از لب لعلت لطیفهٔ * وآب خضر ز نوش دهانت کنایتی ﴾

عیسی علیه السلامك انفاسی سنك قرمزی لبکدن بر لطیفه‌در وآب حیات سنك لذیذ دهانکدن بر کنایه‌در (مفردات) (انفاس) نفسلر (عیسی) علیه السلام (ز) من (لب) طوداق (لعل) قرمزی یاقوت (ت) سنك (لطیفه) م (آب خضر) آب حیات (ز) من (نوش) بال (دهان) آغز (ت) سنك (کنایت) م (ی) وحدتیه (معنای اشارتی) حضرت عیسی علیه السلامك مرده احیا ایدیجی انفاس طیبه‌لری یاربم سنك کندی به خطاب عزتك وفیض بلا واسطهٔ حضرتکدن بر آن و بر لطیفهٔ ربانیه‌در وخضر علیه السلامك حیات ابدی بخش ایدیجی آب حیاتی سنك باعث سعادت ابدی اولان لذت روحانیتکدن و بالدن وشکردن لذیذ علوم لدنیه‌کدن واسرار معنویه‌کدن بر کنایه‌در

﴿ هر پاره از دلم بود از غصه قصهٔ * هر سطری از خصال تو از رحمت آیتی ﴾

بنم قلبمدن هر پاره غصه‌دن بر قصه‌در سنك کوزل خویلرکدن هر بر سطر رحمتدن بر آیتدر (مفردات) (هر پاره) م (از دلم) بنم قلبمدن (بود) اولور (ز) من (غصه) غم و کدر (قصه) م (هر سطر) م (یا) وحدتیه (از) من (خصال تو) سنك خویلرك (از) من (رحمت) م (آیت) علامت (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (رحمتی وسعت کل شیء) آیت کریمه‌سی مترجمه ای بنم رحیم ربم بنم قلبمده سنك عشق ومحبتکدن ونور ایماندن هر بر پار ومایهٔ سعادت اولان سنك درد وغمك قصه‌سی و (تخلقوا باخلاق الله) خبری مترجمه کرمکدن بزه احسان ایلدیکك سنك کوزل اخلاقکدن اولان اخلاق حمیده‌لر بو جمله محض اسمك بزه رحمت واسعه‌ك اصابتنك آثار وعلامتیدر

﴿ کی عطر سای مجلس روحانیان شدی * گل را اگر نه بوی تو کردی رعایتی ﴾

حور کوزللکنك شرحی سنك رویکدن بر روایتدر یعنی سنك رویکك نیجه روایتی وار بوده اندن بر روایتدر (انفاس عیسی از لب لعلت لطیفهٔ * وآب خضر ز نوش دهانت کنایتی) * محصول بیت * حضرت عیسی نفسلری که انکله موتی احیا ایدردی سنك لب لعلکدن بر لطیفه‌در یعنی لبکدن بر لطیف خصلتدر دخی آب حیوان سنك طاتلی دهنکدن بر کنایتدر یعنی آب حیوان که ذکر اولنور سنك دهانك کنایه‌لرندن بر کنایتدر یعنی آب حیوان که ذکر اولنور سنك دهانك در لطیفهٔ اولان همزه وحدت ایچوندر دیبن لطیف سو یلمش (هر پاره از دل من و از غصه قصهٔ * هر سطری از خصال تو از رحمت آیتی) مصراع اولده واو حرف عطفدر بازاسی اولدر اما بعض نسخه‌لرده بازار ایچون شایداله یازدق از غصه قصهٔ پارهٔ دل یائندر سطری یا حرف وحدت خصال تو لامیه از رحمت آیتی سطری بیاندر * محصول بیت * بنم کوکلمدن هر بر پاره غصه وغمدن بر قصه‌در و سنك خویلرکدن وعادتلرکدن هر بر سطری رحمت حقدن بر آیت و بر علامتدر حاصلی سنك هر خویك بر آیت رحمتدر و بنم دلمدن هر بر پاره بر غصه قصه‌سیدر مصراع اولده واوی حرف عطف ظن ایدوب معنایی بنم کوکلمدن هر بر پاره وغصه‌دن بر قصه دیبن ربط کلامدن بیخبر ایمش ومصراع ثانیده واوه احتیاج یوقیکن واو یازوب معناسنی سنك خویلرکدن هر بر سطر رحمتدن بر آیت دیبن مذاق فارسی‌یه مسکین مالك دکل ایمش (کی عطرسای مجلس روحانیان شدی * گل را اگر نه بوی تو کردی رعایتی) عطرسای وصف ترکیبیدر سایدندن ازمك معناسنه عطر ازیجی دیمکدر زیاده قوقو ویرمکدن کنایه‌در زیرا مسك وعنبر وغالیه وغیریلری ازادکده زیاده قوقو ویررلر مجلس وروحانیان اضافت لامیه‌لردر شدی حکایت حال ماضی معناسنی افاده ایدر گل را ادات مفعول کله دیمکدر نه ادات نفی کردی فعل مفیددر نکردی دیمکدر منفصل یازلدیغی ایچون هابرسمی به محتاج اولدی کردیده حکایت حال ماضی معناسنی افاده ایدر * محصول بیت * قچن روحانیلر مجلسنك عطر ازیجیسی اولوردی اکر گل سنك بویك رعایت ایلیدی یعنی گل سنك بویك ضم اولدی اول جهتندر خوش قوقولی اولدیغی حاصلی قوقوسی سنك بویکدن مستعاردر

قیجان روحانیلر مجلسنك عطرسایی اولوردی کل اکرسنك بو بکه رعایت ایتمیدی (مفردات) (کی) قیجان (عطرسای) عطرآزیجی (مجلس) م (روحانیان) اهل الله (شدی) اولوردی (کل را) م (به) نفی (بوی تو) سنك رایحه لك (کردی) ایتمیدی (رعایت) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) اول کل کبی لطافتله مقبول درکاه اولان عالی جاهلر یارم سندن توفیق وعنایتله آداب شرعه رعایت واسرار حق محافظت اوزره اولمیدی قیجان روحانی اولان اهل اللهلر مجلسنك عطرسایی که نفس رحمانیه لك ونفحات ور شحات ربانیه نك مظهریتیله درکاه اهل اللهك مقبوللرندن اولوردی اولمزدی

﴿ در آرزوی خاك ره یار سوختیم ✿ یاد آور ای صبا که نکردی حمایتی ﴾

یارك خاك راهی ارزوسنده یاندق خاطره کتور ای صبا که برحمایت ایلمدك (مفردات) (در) فی (آرزو) م (خاك ره) یول طپراغی (یار) م (سوختیم) یاندق (یاد) خاطر (آور) کتور (ای صبا) م (نکردی) ایلمدك (حمایتی) برحفظ واحسان (معنای اشارتی) زاول محبوب حقیقینك خاك رهی ومظهر قسم قدرتی اولان اهل اللهك آرزوسنده وانلرك صحبت جانفزالری اشتیاقلك سببیله یاندق ای فضل الهی بزه سن بلشکه براحسان ایلمدك و بزی برمسرور ایلمدك

﴿ در آتش ار خیال رخش دست میدهد ✿ ساقی بیا که نیست ز دوزخ شکایتی ﴾

آتشده اکر یارك رخی خیالی میسر اوله ای ساقی کل که دوزخدن اصلا برشکایت یوقدر (مفردات) (در) فی (آتش) م (ار خیال) م (رخ) یکاق (ش) انك (دست) ال (میدهد) ویره (ساقی) م (بیا) کل (نیست) یوق (ز) من (دوزخ) جهنم (شکایت) م (یا) وحدتیه (معنی اشارتی) آتش دوزخده اکر مشاهدهٔ جمال الله وذوق روحانیت وصلت الی الله بکا میسر اولوب شراب عشق الهیه ایله واستغراق انوار ذات ربانیه ایله مست ومستغرق دولتی بکا طرف حقدن کرم واحسان اولنه بنم ایچون قطعا دوزخدن والم دوزخدن بردرلو شکایت یوقدر

﴿ بوی دل کباب من آفاق را کرفت ✿ این سوز اندرون بکندهم سرایتی ﴾

بنم آتش عشقله کباب اولمش کوکلك رایحه سی عالی طوتدی بو سوز اندرون هم برسرایت ایلر (مفردات) (بوی) رایحه (دل) کوکل (کباب) م (من) بن (آفاق) اطراف عالم (را) م (کرفت) طوتدی (این) بو (سوز) یانقلق (اندرون) ایچرو (بکند) ایده (سرایت) تأثیر (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (کل اناء یترشح بما فیه) سرنجه بنم آتش عشق الهیه ایله یانوب کباب اولمش کوکلك رایحه سی ومسك کبی غمازاولان حرارتی عالمی طوتدی وظاهر اولدی بو سوز درون برآتش الهیدر که مصاحب اولان نیجه قلوب جامده لره سرایت ایدوب راه حقه اهدا وارشاد ایلمشدر ورحمت خدایی دخی طلب وجاذبدر

﴿ ای دل بهرزه دانش وعمرت زدست شد ✿ صدمایه داشتی ونکردی کفایتی ﴾

ای کوکل سنك علم وعمرك عبث یره الدن کتدی یوز سرمایه طوتدك و برکفایت

(درآرزوی خاك رهیار سوختیم * یادآورای صباکه نکردی حمایتی) آرزوی خاکره یار لامیدر در باد آورك مفعولی آور فعل امر مفرد مخاطب کتوردیمکدر آور بعدندن کاهی واوینی حذف ایدوب آردیرلر که حرف بیان نکردی فعل نفی ماضی مفرد مخاطبدر * محصول بیت * یارك ایاغی ترابی آرزوسنده یاندق ای صبا که کتورکه بزه حمایت ایلدك یعنی یارك خاکراهنی کوزمزه توتیا ایچون کتورمدك خاطرکده اولسون که محلی کلدکده سنکله سولشه وز (درآتش ار خیال رخش دست میدهد * ساقی بیا که نیست زدوزخ شکایتی) * محصول بیت * آتش دوزخده اکر سنك رخك خیالی ال ویرر سه یعنی خیالك یادمده کاورسه ای ساقی کل که جهنمدن شکایت یوقدر یعنی آتش دوزخده سنك رخك یادی بکا نعو یذاولوب بنی یاقدرمز حاصلی رخك یادی بنی آتشدن صیانت ایدر پس دوزخدن شکایتم اولمز (بوی دل کباب من آفاق را کرفت * وین سوز اندرون بکندهم سرایتی) بوی دل کباب من لامیه و بیانیه ولامیه در افاقدن بولنك کی یرلرده اطراف واکناف عالم مراد در سوز اندروندن مراد سوز دل وجکردر * محصول بیت * بنم کباب اولمش دلك قوقوسی اطراف عالمی طوتدی بو سوز اندرون دخی سرایت ایدر یعنی بو سوز اندرونده عالمی یقار یاندرر حاصلی کباب اولمش دلك قوقوسی عالمی طوتدیغی کبی سوز درونمده عالمی طوتار (ای دل بهرزه دانش وعمرت ز دست رفت * صدمایه داشتی ونکردی کفایتی) * محصول بیت * ای کوکل علم وعمرك عبث یره الکدن کتدی یوز سرمایه ك وار ایدی اما انکله اکتفا ایلمدك یعنی علم وعمر تحصیل عشقه سرمایه ایدی سن بونلری عبث یره صرف ایدوب واسطهٔ تحصیل عشق ایده مدك حاصلی مرادك حصولنه بونلرسکا کفایت ایلمدی زیرا عبث یره صرف اولندی

ایلمدك (مفردات) (ای دل) ای کوکل (بهرزه) عبث یره (دانش) علم (عمر) م (ت) سنك (ز) من (دست) ال (شد) کتدی (صدمایه) یوز سرمایه (داشتی) طوتدك (نکردی) ایلمدك (کفایتی) برکفایت (معنای اشارتی) ای کوکل علم وعمرکی هوای نفسه وجلب دنیایه صرف ایدوب ماخلق لهك اولان عبادته وعشق ومعرفةالله صرف ایتمدیکك ایچون سنك علم وعمرك عبث یره الدن کتدی استعداد فطرتك ایله عشق ومعرفةالله تحصیلنه سنده وافر قدرت وار ایدی لکن دارینده سکا کفایت ایدر برنسنه یه سعی ایلمدك

﴿ دانی مراد حافظ ازین درس غصه چیست ✿ از تو کرشمهٔ وزخسرو عنایتی ﴾

بو غصه درسندن حافظك مرادی نه در بیلورمیسن سندن برکرشمه و پادشاهدن برعنایت (مفردات) (دانی) بیلورمیسن (مراد حافظ) م (ازین) بوندن (درس) م (غصه) م (چیست) ندر (از تو) سندن (کرشمه) ناز وکوز اوجیله نظر (ز) من (خسرو) پادشاه (عنایت) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) بو درد عشق و بو غصه وغم درسندن وجنودالله اولان علوم اهل اللهه توغلدن حافظك مرادی نه در بیلورمیسن ای محبوب حقیقی سندن برشیوه وبرکوز اوجیله نظر احسان وخاصان حقدن برعون وعنایتدر که شاه روم ✿ بیت ✿ بی عنایات حق وخاصان حق ✿ کر ملك باشد سیاهستش ورق ✿

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ این خرقه که من دارم دررهن شراب اولی ✿ وین دفتر بی معنی غرق می ناب اولی ﴾

بو خرقه یی که بن طوتارم شراب رهننده اولیدر بو بی معنی دفتری صافی شرابه غرق اولیدر (مفردات) (این) بو (خرقه) م (من) بن (دارم) طوتارم (در) فی (رهن) م (شراب) م (اولی) م (وین) دخی بو (دفتر) م (بی معنی) معناسز (غرق) م (می ناب) صافی شراب (اولی) م (معنای اشارتی) بو خرقهٔ وجودی عشق خدایه تسلیم ومقتضای عشق ومحبت اولان اطاعت واستقامت اوزره اولمق اولی واحقدر و بو اسباب کبردن اولان علوم ظاهره یه توغلدن فراغت ایدوب بوعلاقهٔ ماسوادن قطع وکمال قربیت الهی ایراث ایدیجی عشق ومعرفةاللهه سعی اولیدر

﴿ چون عمر تبه کردم چندانکه نکه کردم ✿ در کنج خراباتی افتاده خراب اولی ﴾

چون عمری تلف ایلدم اولقدر که حفظ ایلدم برخرابات بوجاغنده خراب دوشمش اولیدر (مفردات) (چون) چونکه (عمر) م (تبه) تلف (کردم) ایلدم (چندانکه) اولقدر که (نکه) حفظ (کردم) ایلدم (در) فی (کنج) بوجاق (خراباتی) میخانه (افتاده) دوشمش (خراب) م (اولی) م (معنای اشارتی) بو سرمایهٔ سعادت و باعث طاعت وعبادت اولان جوهر عمری مقتضای هوای نفسله تباه وتلف ایلدم تکرار کندومی حفظ وتدارك ایچون اولقدر که فکر ونظر ایلدم اصلاح نفس وتحصیل عشق ومعرفةالله ایچون عزلت

(دانی مراد حافظ ازین درس غصه چیست * ازتو کرشمهٔ وزخسرو عنایتی) دانی فعل مضارع مخاطبدر معنای استفهامی متضمن بیلورمیسن دیمکدر درس غصه بیانیه کرشمهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل سندن برکرشمه دیمکدر ساقی یه خطاب ایدوب بیورر * محصول بیت * بیلورمیسن حافظك مرادی غم وغصه درسنی اوقومقدن ندر سندن برناز وشیوه و پادشاهدن برلطف واحساندر یعنی عشق درسنی اوقومقدن مرادی سندن برالتفات و پادشاهدن لطف وکرم حاصلی سن عاشقمدر دیو کرشمه وناز ایلیه سن و پادشاه عاشق شاعرمدر دیو رعایت ایلیه کرشمه ده اولان همزه وحدت ایچوندر دیین مخالف سویلمش (وله ایضا) (این خرقه که من دارم دررهن شراب اولی * وین دفتر بی معنی غرق می ناب اولی) * محصول بیت * بو خرقه که بن طوتارم یعنی بنم مالك اولدیغم خرقه شراب رهننده اولمق اولادر یعنی مرهون باده اولمق یکدر زیرا اندن بوی ریا کلور و بو معنیسز دفتر یعنی اوقودیغم فائدهسز کتاب شرابه غرق اولمسی اولادر زیرا درس عشقده آندن فائده یوق (چون عمر تبه کردم چندان که نکه کردم * در کنج خراباتی افتاده خراب اولی) * محصول بیت * چونکه عمرمی عبث یره فساده ویردم اولقدر که نظر ایلدم برمیخانه بوجغنده مست خراب ییقلمش اولمق اولادر یعنی چونکه عمرمی عشق درسنی تحصیل ایلمکسزن ضایع ایلدم بقیهٔ عمرمی برمیخانه کوشه سنده مستانه کچورمك یکدر

(چون مصلحت اندیشی دور ست ز درویشی * هم سینهٔ پرآتش به هم دیدهٔ پرآب اولی) مصلحت اندیش وصف ترکیبیدر اندیشیدندن مصلحت فکر ایدیجی ویا حرف مصدر درویشی ده یا حرف مصدردر * محصول بیت * چونکه مصلحت اندیشلك درویشلك مرتبه سندن ایراقدر سینه پر آتش ودیده پرآب اولمق یکدر یعنی چونکه امور دنیا فکری درویشلکدن بعیددر درد عشق ومحبتله سینه پر آتش ودیده پر اشك اولمق اولادر حاصلی عاشق اولوب اهل سوز وگریه اولمق یکدر (من حالت زاهد را با خلق نخواهم گفت * کین قصه اگر گویم با چنگ ورباب اولی) * محصول بیت * بن زاهدك حالنی خلقه سویلیمسرم یعنی خلق عالمه افشا ایلم زیرا بو قصه یی اگر سویلرسم چنك وربابله سویلمك یکدر یعنی باده نوش اولوب چنك وچغانه ایله سویلمك یکدر که هر کسك عقلنده وفکرنده مرکوز وثابت اولسون (تا بی سروپا باشد اوضاع فلك زین دست * در سر هوس ساقی در دست شراب اولی) تامادام معناسنه در زین دست بونك کبی دیمکدرنته کیم بعض نسخه ده زینسان دوشمش معناری بردر * محصول بیت * مادامکه اوضاع فلك شمدیکی کبی بی سروپا وله یعنی برمعین وضع اوزرینه اولمیه بلکه کاه نعمت وکاه نقمت ویره اوله پس باشده ساقی آرزو وهوسی والده قدح باده اولمق اولادر یعنی مادامکه فلکدن انواع اوضاع صادر اولور باشده ساقی محبتی والده جام باده اولمق یکدر که فلکك اوضاعی هیچ وجهله معلوم اولمیه زیرا مست اولان احوال گردوندن بیخبر اولور (از همچو تو دلداری دل برنکنم آری * گر تاب کشم باری زان زلف بتاب اولی) برنکنم قالدرم دیمکدر آری اوت دیمکدر تاب بونده حرارت واضطراب معناسنه در زلف بتاب بیانیه بوکللی زلف معناسنه * محصول بیت * سنك کبی بردلداردن کوکلی قالدیروب آنی ترك ایلم زیرا اگر عشقك حرارت واضطرابنی چکرسم باری اول بوکللی زلفدن چکمك اولادر یعنی عشق ومحبت آتشنی چکمك لازم اولنجه جانانك تابدار زلفندن چکمك یکدر که بی نظیر عالمدر نته کیم خواجه سلمان بیور ر * بیت *

* دلا اگر بارکشد یارنکاری باری * ورکسی یارگزیند چوتو یاری باری *

ناس ایدوب رخرابات بوجانبنده آج و صوسز کوز یاشلری دوکه رك خراب دوشمك اولیدر که (من خرب ظاهره عمر باطنه) دینلشدر

﴿ چون مصلحت اندیشی دورست زدرویشی * هم سینه پرآتش به هم دیده پرآب اولی ﴾

چونکه مصلحت فکر ایدیجیلك درویشلکدن دوردر هم سینه پرآتش یکدر هم دیده پرآب اولیدر (مفردات) (چون) چونکه (مصلحت اندیشی) مصلحت فکر ایدیجیلك (دورست) بعیددر (زدرویشی) درویشلکدن (هم سینه) کوکس (پرآتش) م (به) یك (هم دیده) دخی کوز (پرآب) م (اولی) م (معنای اشارتی) (المال حیة والجاه اضر منها) سرنجه چونکه بسیط اولان قلبده مال وجاه ومصلحت دنیا فکر ایدیجیلك (الفقر فخری) بیورن سلطان انبیا صلی الله تعالی علیه وسلك طریقندن بعید وصوکسز وفائده سز بر بولدر بوراه عشق ومعرفة الله ده هم سینه پرآتش اولمق یلکه هم کثرت بکاایله چشم پرآب اولمق اولیدر

﴿ من حال دل زاهد باخلق نخواهم گفت * این قصه اگر گویم باچنگ ورباب اولی ﴾

بن زاهدك کوکلی حالنی خلقه دیمك ایستمزم اگر بو قصه یی دیم چنك وربابله اولیدر (مفردات) (من حال) م (دل) کوکل (زاهد) م (با) للملابسه (خلق) م (نخواهم) استمزم (گفت) سویلمك (این) بو (قصه) م (اگر) م (گویم) دیم (با) للملابسه (چنگ ورباب) چالغی آلتلریدر (اولی) م (معنای اشارتی) بن زاهد خشکك قلب فاسدینك ریا وسمعه سندن ورأس خطیئه اولان حب دنیاسندن اولان حال پریشانی خلقه دیمك ایستمزم اگر بو قصه یی دیرسم درد وغم عشقله واشتیاق رؤیت جمال الله ایله بیلی بوکلمش وآتش عشقله جگر سوزان وتضرع وابتهال ایله نالان وپرافغان اولان مردان خدایه سویلك اولیدر که انلرده غرض نفسانی یوقدر

﴿ تابی سروپا باشد اوضاع فلك زین دست * درسر هوس ساقی در دست شراب اولی ﴾

مادامکه اوضاع فلك بونك کبیدن بی سروپا اوله باشده ساقینك هوسی الده شراب اولیدر (مفردات) (تا) مادامکه (بی سروپا) باشسز واپاقسز (باشد) اوله (اوضاع) اطوار (فلك) م (زین دست) بوالدن (درسر) باشده (هوس) م (ساقی) م (دردست) الده (شراب اولی) م (معنای اشارتی) مادام بی سروپا دوار اولان فلك ایچنده حیاتده اولندیغی مدتجه وسیلهٔ وصلت الی الله اولان مرشد کاملك محبت وخدمتنده وشراب عشق الهیه یی نوش ایتمك اوزره سعی اولیدر

﴿ از همچو تو دلداری دل برنکنم آری * گرتاب کشم باری زان زلف بتاب اولی ﴾

سنجلین بردلداردن فراغت ایتمزم بلی اگر حرارت چکم باری اول بوکللو زلفدن اولیدر (مفردات) (از) دن (همچوتو) سنجلین (دلداری) بر محبوب (دل) کوکل (برنکنم) قوپارمم (آری) بلی (گر) اگر (تاب) حرارت (کشم) چکم (باری) بکره (زان زلف) اول زلفدن (با) للملابسه (تاب) بوکلم (اولی) م (معنای اشارتی) لامحبوب الا الله سرنجه ای لطیف ورحیم اولان محبوب بی نظیر سنجلین واحد

﴿ لاشریك ﴾

(چون پیرشدی حافظ ازمیکده بیرون آی * رندی وهوسناکی درعهد شباب اولی) * محصول بیت * چونکه پیراولدك ای حافظ میخانه دن چیق طشره کل یعنی میخانه یی ترك ایله زیرا رندلك وهوسناکلك جوانلق زماننده اولمق اولادر یعنی هوا وهوسه وآرزوی نفسه جوانلق زمانی کرك پیرلك زمانی مناسب دکل (وله ایضا) (ای که در کشتن ما هیچ مدارا نکنی * سود وسرمایه بسوزی ومحابا نکنی) کشتن ما مصدرك مفعولنه اضافتیدر مدارا مفاعله بابندن مصدردر که بوبابك ناقصندن عجم تابی حذف ایدر نته کیم سابقا مفصل بیان اولندی محابا ده مدارا کبی مصدردر ناقص مفاعله بابندن بونك کبی یرلرده قایرمق وپرواچکمك معناسنه در * محصول بیت * ای شول جانان که بزی اولدرمکده هیچ بر وجهله مدارا ایلمزسن بلکه مرادیکجه قتل ایدرسن سود وسرمایهٔ عمرمزی یقارسن وهیچ قایرمزسن وپرواچکمزسن یعنی دل ودینمز سرمایه سنی آتش عشقکه یاقوب کناهدن قورقمزسن بو بیتده خطاب عام اولمق روشندر دیبن خطابه قابل دکل ایمش (دردمندان بلا زهرهلاهل دارند * قصد این قوم خطر باشد هان تانکنی) زهرهلاهل بیانیه در اضافة العام الی الخاص قبیلندندر زیرا هلاهل یالکز زهر قاتل دیمکدر پس زهراندن اعمدر دارند طوتارلر یعنی سم هلاهلاری وار حاصلی زهرناك طائفه در زیرا دائما زهر عشق ومحبت نوش ایدرلر قصد این قوم مصدرك مفعولنه اضافتیدر بوقومه قصد ایلك دیمکدر خطر اغنده اشراف علی الموتدر یعنی موته قریب اولمق هان ادات تنبیه تاماقبلنی تأکید ایدر * محصول بیت * بلادر دلیلرینك سم هلاهلی وار یعنی زهر عشق ایچمش بر بلوك طائفه در پس زهرناك اولنلر ایمدی بونلره قصد ایلك خطر وخطادر آگاه اول غافل اولمه بونلرك علیهنه یعنی ضررلرینه قصد ایلیه سن زیرا مسمومدر نته کیم علماحقنده * لحوم العلماء مسمومة * واقع اولمش پس بونلر کده لحومی مسمومدر زیرا زهر عشق نوش ایدرلر

لاشریك له محبوبدن فراغت ممکن ومتصور دکلدر اگر حرارت آتش عشق والم واضطراب چکرسم فانی ایچون چکم بلکه بزه سنك تجلی صفتك وانوار ذاتك واسرار ایاتك حصولی ایچون زحمت چکمك اولیدر

﴿ چون پیرشدی حافظ ازمیکده بیرون آی * رندی وهوسناکی درعهد شباب اولی ﴾

چونکه پیراولدك ای حافظ میخانه دن طشره کل رندلك وهوسناکلك یکیدلك زماننده اولیدر (مفردات) (چون) م (پیر) قوجه (شدی) اولدك (حافظ) م (ازمیکده) میخانه دن (بیرون) طشره (آی) کل (رندی) قلندرلك (هوسناکی) عشق بازلق (درعهد شباب) یکیدلك زماننده (اولی) م (معنای اشارتی) ای حافظ غفور رحیم اولان حضرت الهك درگاهنه گلمکلك اولی واحری اولمزمیدر زمان باب حقه صدقله رجوع ایدرسك (ع) (باب اچیق یول طوغریدر ایوان عشقه الصلا) همین پیرلکده وشبابلقده (لا احب الآفلین) دمنی اوروب ونعمی نقم شرابی سراب اولان میخانهٔ دنیای فانیه دن طشره کلوب (انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض) آیت کریمه سی سرنجه هرنه وقت متوجه الی الله اولور ایسك مقبول درگاه خدا اولورسك گرچه یکیدلك زماننده عشق ومحبته وانواع طاعته سعی اولیدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای که درکشتن ما هیچ مدارا نکنی * سود وسرمایه بسوزی ومحابا نکنی ﴾

ای کیمسه که بزی قتل ایتمکده هیچ مدارا ایلمزسن سود وسرمایه یی یقارسن ومیل وترحم ایلمزسن (مفردات) (ای که) ای کیمسه که (درکشتن ما) بزی قتل ایلمکده (هیچ) قطعا (مدارا) م (نکنی) ایلمزسن (سود) فائده (سرمایه) م (بسوزی) یقارسن (محابا) عطا وحمایه وترحم ومیل (نکنی) ایلمزسن (معنای اشارتی) (اقتلونی اقتلونی یا ثقات * ان فی قتلی حیاة فی حیاة) کلامی سرنجه ای پیر دلنشینم (فاقتلوا انفسکم) آیت جلیله سی سرنجه بزم درگاه حقده مقبولیتمز وحیات ابدی بولمز قصد ایدوب سیف ریاضتله بزم نفسمزی قتل ایلمکده هیچ مدارا ایلمزسن بوراه عشقده سود وسرمایه یی یقارسن بزه برمیل وترحم ایلمزسنکه (ولا تأخذکم بهما رأفة فی دین الله) آیت جلیله سی حکمین احقاق ایدرسن

﴿ دردمندان بلا زهرهلاهل دارند * قصد این قوم خطر باشد هان تانکنی ﴾

بلادر دلولری زهرهلاهل طوتارلر بوقومه قصد خطردر آگاه اول زنهار قصد ایتمیه سن (مفردات) (دردمندان بلا) بلا دردلولری (زهرهلاهل) سم مهلك (دارند) طوتارلر (قصد) م (این) بو (قوم) م (خطر) م (باشد) اوله (هان) آگاه اول (تا) حتی (نکنی) ایتمیه سن (معنای اشارتی) ای سالك صادق (من لم یرض بقضائی ولم یصبر علی بلائی فلیطلب ربا سوائی) حدیث قدسیسی سرنجه حضرت الهك لطف وقهری عندنده برابر اولان ورثهٔ انبیا وعلماء

(رنج ماراكه توان بردبـك كوشهٔ چشم * شرط انصاف نباشد كه مداوانكنى) مداوا مصدر در دواوعلاج معناسنه در
* محصول بيت * بزم مرضمزى كه بر كوشهٔ چشمله ايلتمك ممكندر يعنى مرضمزكه بركوزاوجيله علاج ايلك قابلدر حاصلى علاجه

دىن ومشـايخ اهل يقين (لحوم العلماء مسمومة) حـديث شريفى سرنجـه زهر
هلاهل طوتارلر انلره اذيتدن ومخالفتدن حذر اوزره اوله سنكه (من بارز وليا فقد بارزنى
ومن بارزنى فقد بارز الله) حديث شريفى سرنجه مشايخ عظامه وعلماء دينه قصد
حضرت الهيه قصددر وزياده خطر نا كدر آكاه اول زنهار انلره قصد ايتميه سن

﴿ رنج ماراكه توان بردبك كوشهٔ چشم * شرط انصاف نباشد كه مداوانكنى ﴾

بزم رنج والممزى كه بر كوشهٔ چشم ايله ازاله ممكندر انصاف شرطى اولميه كه علاج
ايليه سن (مفردات) (رنج مارا) بزم المزى (توان) ممكن (برد) ايلتمك (يك)
بر (كوشهٔ چشم) كوز اوجيله (شرط انصاف) م (نباشد كه) اوليه كه (مداوا)
علاج (نكنى) ايليه سن (معناى اشارتى) اى پير شفيقم بزم امراض قلبيه حزنى
ودرد عشقمزى كه بر كوز اوجيله وبرنظر احسانيله ازاله ايتمك ممكن ايكن شرط انصاف
اوليه كه بزه علاج ايليه سن بزسنك الطافـلكز نازمز انجق سكا در
غيرى قپوبى بارز

﴿ ديدهٔ ماچوباميد تودرياست چرا * بتفرج كذرى برلب دريانكنى ﴾

بزم چشممز چونكه سنك اميد كله در بادر نيچون تفرجله درياكنارنده كذر ايلمزسن
(مفردات) (ديدهٔ ما) بزم كوزيمز (چو) چونكه (باميدتو) سنك اميدكله (درياست)
دكزدر (چرا) نيچون (با) للملابسه (تفرج) سيران (كذرى) بركچد (برلب دريا)
دكزكنارنده (نكنى) ايلمزسن (معناى اشارتى) اى بنم پير رحيم سنك لطف وكرمك
وفيض واحسانك اميديله بزم چشممز كثرت بكاسيله درياكبيدر سن كرمكله وخلق
عظيمك مقتضا سنجه بزم حال پريشانمزه نظر بيوروب بزه برفيض رحمانى احسان ايلزسنكه
بز سنك اوككده كالميت بين يدى الغسال از

﴿ نقل هرجوركه ازخلق كريمت كردند * قول صاحب غرضانست توآنهانكنى ﴾

سنك كريم خلقكدن هرجوركه نقل ايلديلر صاحب غرضلرك سوزيدر سن آنى ايلمزسن
(مفردات) (نقل) م (هرجور) م (از) من (خلق كريم) م (ت) سنك (كردند)
ايلديلر (قول) م (صاحب غرضان) م (است) در (تو) سن (آنها) آنارى
(نكنى) ايلمزسن (معناى اشارتى) اى بنم پر معطا مخدومم بزه اعداى عدو اولان
نفس امارهٔ بالسوءك شرندن امين اولوب انوار تجلىٔ ذات الهيه مظهريت واستغراقيمز
ايچون صورتى قهر معناسى لطف اولان رياضات ومجاهدات واعمال شاقه
وانواع طاعات نافلانكه بيوررسن اهل نفس واهل هوا بونلرى كريه كورديكلرندن
سنك كريم خلقكدن هر جوركه نقل ايلديلر صاحب غرضلرك سوزيدر بياوزم
سن بركيمسه يه جور ايلمزسن لكن اهل نفس اونلرعين لطف اولانى جور
وظلم اكلنلردر

﴿ پرتوكر جلوه كند شاهدما اى زاهد * از خدا جزمى ومعشوق تمنانكنى ﴾

ادنى التفاته موصولدر پس شرط
انصاف دكلدركه مداوا ايليه سن يعنى
علاجمز سنك الكده اولديغى تقديرجه
اهمال ايدرسك شرط انصاف دكلدر
(ديدهٔ ما كه باميد تودرياست چرا *
بتفرج كذرى برلب دريانكنى) ديدهٔ
ماالاميه در كه حرف رابط صفت باميدتو
يعنى باميدوصال تو بتفرج باحرف سبب
كذرى ياحرف وحدت وياتنكير برحرف
صله لب دريالاميه در * محصول بيت *
بزم كوزمز كه سنك وصالك اميديله در
يااولدى يعنى كريه سبب وصال اولمق
اميديله اغلمغله ديده مزى دريا ايلدك
پس نيچون تفرج سيله دريا كنارندن
كذرايلمزسن يعنى درياسيرى مقر حدر
نيچون ديده مز درياسى كنارنده سير
طريقيله بركذر ايلمزسن (نقل هرجوركه
ازخلق كريمت كردند * قول صاحب
غرضانست توآنهانكنى) كه حرف
رابط صفت خلق خانك ضميله خوى
وعادت معناسنه در كريمه اضافت
بيانيه در صاحب غرضان الف ونون ادات
جمعدر آنهاها ادات جمعدر هر جوردن
عبارتدر * محصول بيت * سنك كريم
واطيف خلقكدن هر جور وجفايى كه
نقل ايلديلر صاحب غرضلر قوليدر
سن نقل ايلدكلرى جورى ايلمزسن يعنى
سندن نقل اولنان جفالر اصحاب اغراض
افترا سيدرسندن كيمسه جور وجفا كورمز
زيرا لطيف سن واطيفدن كلمز الا لطف
(پرتو كرجلوه كندشاهد ماای زاهد *
ازخداجزمى ومعشوق تمنانكنى) برحرف
صله تمنا تفعل بابندن مصدردر تفعل
وتفاعل بابنك ناقصندن مصدرى بجم
بويله تصرف ايدر يعنى آخرك ماقبلنى
مفتوح ايدوب لامى الفه قلب ايدرلر
* محصول بيت * اى زاهد اكر بزم محبوبمز
سكا عرض جمال ايدرسه خدادن مى ومعشوقدن غيرى نسنه ايستمزسن

برزم محبوبمز اكرسكا تجلى ايده اى زاهد خدادن مى ومعشوقدن غيرى تمنا ايلزسن
(مفردات) (پرتو) سنك اوزريكه (كر) اكر (جلوه) تجلى (كند) ايده (شاهدما)
بزم محبوبمز (اى زاهد) م (از) من (خدا) م (جزمى) شرابدن غيرى (معشوق)
م (تمنا) م (نكنى) ايلزسن (معناى اشارتى) اى ماتشتهيه الانفس اولان جنت طلب
ايدىجى ايله زاهدا كربزم محبوب حقيقيمز سكا انوار ذاتيه سندن والذات جمال بيچونيه سندن
برتجلى ايده نفسك آرزو وحظ ايلديكى جنتى ترك ايدوب خدادن عشق الهيدن
وتجلىٔ ذات الهيدن غيرى تمنا ايلزسن

﴿ حافظا سجدهٔ ابروى چومحرابش كن * كه دعايى زسر صدق جزآنجانكنى ﴾

اى حافظ انك محراب كبى ابروسنه سجده ايله زيرا اندن غيرى يه صدق اوجندن بردعا
ايده مزسن (مفردات) (حافظا) م (سجده) م (ابروى) قاش (چو) مثل
(محراب) م (ش) آنك (كن) ايله (كه) زيرا (دعايى) بردعا (ز) من (سر)
اوج (صدق) م (جز) غير (آنجا) اول محلده (نكنى) ايلمزسن (معناى اشارتى)
اى حافظ خدادن خداتك غيرى بى استيوب ظن فاسده دوشميه سن همان دائم متوجه
الى الله اولوب دركاه حقه سجده دن باش قالدرميه سن زيرا دركاه حقده غيرى يه
صدق واخلاص اوزره دعا ايده مزسن واغراض نفسانيه دن خلاص
اوله مزسن

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ اى بى خبر بكوش كه صاحب خبرشوى *
تاراهرو نباشى كى راهبر شوى ﴾

اى بيخبر سعى ايله كه صاحب خبر اوله سن مادامكه سالك اولميه سن نجه مرشد
اوله ورسن (مفردات) (اى بيخبر) م (بكوش) چالش (صاحب خبر) م (شوى)
اوله سن (تا) مادامكه (راهرو) يول كيدىجى (نباشى) اوليه سن (كى) نجه
(راهبر) يول ايلديجى (شوى) اوله سن (معناى اشارتى) اى اسرار دينيه دن
واذواق روحانيه دن وحالات عشق الهيه دن بى خبر اولان طالب صادق
(المجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه (والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا) آيت
كريمه سى سرنجه مرشد كامله تبعيت بر له سعى ايله كه صاحب خبر اوله سن مادامكه
سالك اوليه سن قچان مرشد آكاه اوله سن

﴿ در مكتب حقايق پيش اديب عشق *
هان اى پسر بكوش كه روزى پدر شوى ﴾

حقايق مكتبنده عشق اديبى اوكنده آكاه اول اى پسر سعى ايله كه بر كون بابا اوله سن
(مفردات) (در) فى (مكتب) م (حقايق) حقيقت وعرفان (پيش) اوك
(اديب) ادبلندريجى (عشق) م (هان) آكاه اول (اى پسر) اى اوغل (بكوش)
چالش (روزى) بركون (پدر) بابا (شوى) اوله سن (معناى اشارتى) شريعت
وطريقت تحصيلندنصكره حقيقت ومعرفة الله مكتبنده اديب ومربىٔ اهل عشق اولان

(حافظا سجدهٔ ابروى چومحرابش كن *
كه دعايى زسر صدق جزآنجانكنى)
سجدهٔ ابروى مصدرك مفعولنه اضافتيدر
چومحرابه اضافت بيانيه در كه حرف تعليل
دعايى ياحرف وحدت * محصول بيت *
اى حافظ جانانك محراب كبى ابروسنه
سجده ايله زيرا صدق جهتندن دعايى
اندن غيرى يرده ايلمزسن يعنى مستجاب
دعا جانانك محراب ابروسنده اولان دعادر
پس عبادت ودعايى محراب ابروسنده
ايله كه مقبول اوله (وله ايضا) (اى بيخبر
بكوش كه صاحب خبر شوى * تاراهرو
نباشى كى راهبر شوى) تا حرف توقيت
راهرو وصف تركيبيدر سالك معناسنه
راهبرده وصف تركيبيدر قلاغوز
معناسنه * محصول بيت * خطاب عام
طريقيله بيورر اى بيخبر سعى ايله كه
صاحب خبر اوله سن يعنى طريق عشقدن
آكاه اوله سن مادامكه يولجى اوليه سن
يعنى طريق عشقده سالك اوليه سن
عشق يولنه قولاغوز ومرشد اوله مزسن
حاصلى بر كيمسه بريوله كتمينجه اول
يوله قولاغوز اوله مز عشق بوايده
بر يولدر پس كرچكدن عاشق اولمينجه
غيرىيى عشق يولنه قولاغوز ايده مز
(در مكتب حقايق پيش اديب عشق *
هان اى پسر بكوش كه روزى پدر شوى)
مكتب حقايق بيانيه اديب عشقده
بويله در هان ادات تنبيه در كه حرف
تعليل روزى ياحرف وحدت * محصول
بيت * حقايق مكتبنده عشق مؤدبى
قتنده آكاه اول اى اوغل سعى ايله
تاكه بركون آتا اوله سن يعنى طريق عشقده
سعى ايله كه مبتدىلكدن خلاص اولوب
پيرومقتداى عشق اوله سن

برمرشد کامله تسلیم اولوب آگاه اول ای اوغل خود بخودانه لکی ترك ایدوب اول مرشدك حضورنده آنك رأیی وارائه سی اوزره سعی ایله که سنده برکون رجال الله دن بربا اوله سن

﴿ خواب وخورت زمرتبهٔ عشق دور کرد ۞
آنکه رسی بعشق که بی خواب وخور شوی ﴾

اویقو واکل وشرب سنی عشق مرتبه سندن دور ایلدی عشقه اول وقت ایریشورسنکه نومسز واکل وشربسز اوله سن (مفردات) (خواب) اویقو (خور) یمك وایچمك (ز) من (مرتبه) م (عشق) م (دور) بعید (کرد) ایلدی (آنکه) اول وقت (رسی) ایریشورسن (با) للملابسه (عشق) م (بی خواب) اویقوسز (خور) اکل وشربسز (شوی) اوله سن (معنای اشارتی) (افضلکم عندالله اطولکم جوعا وتفکرا وابغضکم الی الله کل اکول شروب نؤم کلوا واشربوا فی انصاف البطون فانه جزء من النبوة) حدیث شریفی سرنجه ای اوغل او یقو یمك وایچمك سنی عشق ومعرفة الله مرتبه سندن دور ایدوب خانهٔ انوار تجلی الهی اولان قلبکه غفلت ایراث ایدر عشق ومعرفة اللهه اول وقت ایریشورسنکه نومی واکل وشربی ترك وتقلیل ایده سن

﴿ کرنور عشق حق بدل وجانت اوفتد ۞
بالله کزآفتاب فلك خوبتر شوی ﴾

اکر حق تعالینك عشق نوری سنك دل وجانکه دوشه الله حقیچونکه فلك آفتابندن زیاده خوب اولورسن (مفردات) (کر) اکر (نورعشق حق) م (با) ظرفیه (دل) کوکل (جان) م (ت) سنك (اوفتد) دوشه (بالله) الله حقیچون (از) من (آفتاب فلك) کوك کونشندن (خوبتر) زیاده کوزل (شوی) اولورسون (معنای اشارتی) ای اوغل ریاضات ومجاهداته سعی ایله آینهٔ قلبك صاف اولوب اکر حق تعالینك عشق نوری سنك قلبکه وجانکه دوشه الله حقیچونکه سن نورحق طونغله مسجود ملائك اولوب فلك آفتابندن زیاده افاضهٔ نور ایتمکله خوبرك اولورسن (ان لله عبادا قلوبهم انور من الشمس وفعلهم کفعل الانبیاء وهم عندالله بمنزلة الشهداء) حدیث شریفنه مظهر اولورسن

﴿ دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ۞
تا کیمیای عشق بیابی وزر شوی ﴾

راه عشقك مردلری کبی وجودباقرندن ال یو تا عشق کیمیاسنی بوله سن والتون اوله سن (مفردات) (دست) ال (از) من (مس) باقر (وجود) م (چو) مثل (مردان ره) یول ارلری (بشوی) یو (تا) حتی (کیمیا) م (عشق) م (بیابی) بوله سن (زر) التون (شوی) اوله سن (معنای اشارتی) (وجودك ذنب لایقاس علیه ذنب آخر) حدیث شریفی سرنجه راه عشقك مردصادقلری کبی بو حجاب روح اولان کثیف وخاکی وباقر کبی بی قدر

(خواب وخورت زمرتبهٔ عشق دور کرد * انکه رسی بعشق که بیخواب وخور شوی) خواب وخور اویقو واکل * محصول بیت * اویقو ایله اکل وشرب سنی مرتبهٔ عشقدن دور ایلدی یعنی سکا عشق درسنی تحصیل ایلمکه مانع اولدی پس عشقه اول وقت ایریشورسون که بی خواب وخور اوله سن یعنی عاشق صادق اولزمان اولورسن که اکلدن واویقودن آزاد اوله سن حاصلی عاشق کاملك مرتبه سی اکل وشربدن بری اولمقدر (کرنور عشق حق بدل وجانت اوفتد * والله کزآفتاب فلك خوبتر شوی) نور عشق حق بیانیه ولامیه در اوفتد فعل مضارع مفرد غائب اوفتادن مصدر ندن واو ایله و واوسز لغتدر * محصول بیت * اکر خدانك محبتی نوری سنك دل وجانکه دوشرسه یعنی خدایی جان ودلدن سورسك خدا حقیچونکه آفتاب فلکدن کوزلرك اولورسن یعنی خدانك محبتی سنی نورانی ایدر (دست ازمس وجود چومردان ره بشوی * تا کیمیای عشق بیابی وزرشوی) * محصول بیت * الکی وجود باقرندن یول ارلری کبی یو یعنی وجودکه تعلق ایدوب اکل وشرب وخواب وخورله مقید اولمه تاکه عشق کیمیاسنی بولوب خالص التون اوله سن یعنی طریق عشقك ما تعلربنی کیدرکه عاشق صادق اوله سن

وجود دن الکی یوناکه عشق الهی کیمیاسنی بوله سن وزر خالص اوله سنکه مقبول درکاه خدا اولوب انوار ذات خدایه مستغرق اوله سن

﴿ ازپای تاسرت همه نور خدا شود ۞
درراه ذوالجلال چوبی پاوسر شوی ﴾

سنك جمیع وجودك نور خدا اولور حق تعالینك یولنده چونکه بی پا وسر اوله سن (مفردات) (ازپای) ایاقدن (تاسر) باشه دك (ت) سنك (همه) جمله (نورخدا) م (شود) اولور (در) فی (راه) یول (ذوالجلال) حضرت الله (چو) چونکه (بی پا) ایاقسز (وسر شوی) باشسز اوله سن (معنای اشارتی) (اللهم اجعل فی قلبی نورا وفی سمعی نورا وفی بصری نورا وعن یمینی نورا وعن شمالی نورا ومن فوقی نورا وتحتی نورا وامامی نورا وخلفی نورا واجعلنی نورا) حدیث شریفنه مظهر اولوب سنك جمیع وجودك نور خدا اولور حق تعالینك یولنده چونکه بی سر وپا محو وجود ایدوب فانی فی الله اولورایسك باقی بالله اولورسن

﴿ یك دم غریق بحر خدا شو کمان مبر ۞ کزآب هفت بحر یك موی ترشوی ﴾

برنفس بحر خدایه غریق اول ظن ایلمه که یدی دریا آبندن برمویله تر اوله سن (مفردات) (یك دم) برنفس (غریق) م (بحر) دکز (خدا) م (شو) اول (کمان) ظن (مبر) ایلمه (هفت بحر) یدی دکز (یك موی) برقیل ایله (تر) یاش (شوی) اوله سن (معنای اشارتی) (الدنیا ساعة فاجعلها طاعة) خبری سرنجه اکر بو برساعت وبرنفس مقداری سریع الزوال دنیاده حضرت اللهك انوار ذاتی دریاسنه واسرار عشق وتوحیدی بحرنه غریق ومستغرق اوله سن ظن وشبهه ایلمه که دنیاده اولان یدی دریانك اوزرندن یوریسك برقیلك اصلمز قوت قدسیه وکرامت علیه ك ایله بر تو یکه خطا کلز بلکه جمیع دریانك حکم وتصرفکده اولور

﴿ وجه خدا اکرشودت منظر نظر ۞ زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی ﴾

وجه خدا اکرسنك نظرکاه منظری اوله بوندنصکره برشك قالمدیکه صاحب نظر اولورسن (مفردات) (وجه) ذات (خدا) م (شود) اوله (ت) سنك (منظر) محل نظر (نظر) م (زین پس) بوندنصکره (شك) م (یا) وحدتیه (نماند) قالمدی (صاحب نظر) م (شوی) اولورسن (معنای اشارتی) (وهما حرامان علی اهل الله) حدیث شریفی سرنجه اکر عالی همت اولوب دنیا وآخرتدن وجمیع ماسوی الله دن قطع نظر ایدوب دائما قلبا وقالبا ذات بیچون خدایه متوجه اولوب دل آکاهکه ماسوی الله دن برخاطره و براندیشهٔ نفسانیه کیرمز ایسك بوندنصکره شك وشبهه ایلمه که مرده دللری احیا ایدیجی برصاحب نظر اولورسن

﴿ بنیاد هستئ توچو زیروزبر شود ۞ دردل کمان مدار که زیروزبر شوی ﴾

سنك وجودك بنیادی چونکه خراب اوله قلبکده شك طوتمه که زیروزبر اوله سن

(ازپای تاسرت همه نور خدا شود * درراه ذوالجلال چوبی پاوسر شوی) * محصول بیت * باشدن ایاغکه دك هب نور خدا اولور یعنی جمیع وجودك نور حق اولور خدا یولنده اکر بی پاوسر اولورسنك حاصلی طریق حقده طوب کبی بی پاوسر اولوب یوالمزسنك خدانك مقبولی اولوب نور محض اولورسن (یکدم غریق بحر خدا شوکمان مبر * کزآب هفت بحر یك موی ترشوی) بحر خدا تقدیری بحر عشق خدادر که حرف بیان * محصول بیت * برنفس حقك عشق بحرنده غرق اول ظن ایلمه که یدی دکز صویندن برقیلجه یاش اوله سن یعنی خدایه عاشق اولان یدی دکزه طالسه برقیلی ترا ولمز فنده قالدیکه کندی غرق اوله حاصلی عاشق خدایی نه آتش یقاروله صو بوغار (وجه خدا اکرشودت منظر نظر * زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی) * محصول بیت * خدانك وجهی اکر سنك نظرکه منظر اولورسه یعنی روی خدا اکر سنك نظرکاهك اولورسه بوندنصکره شك قالمدیکه صاحب نظر اولورسن یعنی سکا خدا بیننك کوزینی ویرورسه شك یوق که صاحب نظر اولورسن (بنیاد هستئ توچو زیروزبر شود * دردل کمان مدار که زیروزبر شوی) * محصول بیت * سنك وارلغك بنیادی یعنی انانیت وغرورك که زیروزبر اوله یعنی چونکه انانیت وغرورك کیده کوکلکده ظن ایلمه که زیروزبر اوله سن حاصلی وارلغك فانی اولجق سن فانی اولمزسن بلکه المؤمنون لایموتون حکمنه داخل اولورسن

(مفردات)(بنیاد) تمل (هستی) وجود (تو) سن(چو) م(زیر) آشاغی(زیر) یوقارو یعنی خراب (شود) اوله(دردل) قلبده(کان) ننك(مدار) طوتمه(زیروزبر) آشاغی ویوقارو (شوی) اولهسن (معنای اشارتی) اکر ریاضات ومجاهداتله افنای وجود ایدوب بینك و بین الله حجاب قوی اولان وجودك ملکی خراب ومحوو نایاب ایلرایسك قلبکده شك طوتمه که سن اخس حالکی احسن حاله تبدیل ایدیجك (یبدل الله سیئاتهم حسنات) آیت کریمهسی سرنجه حق تعالی سنی ادنی مرتبهدن کلین اهل اللهك عالی مرتبهلرینه ایرشدیر ریسرنا الله بجاه حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

(کردر سرت هوای وصالست حافظا ٭ باید که خاك در که اهل نظر شوی)

اکر سنك باشکده وصال هوسی وارایسه ای حافظ کرك که اهل نظرك درکاهی خاکی اولهسن (مفردات)(کی) اکر(درسرت) سنك باشکده (هوای)محبت (وصال) م(است) در (حافظ) م(باید که) کرك که(خاك) طپراق(درکاه) حضور (اهل نظر) م(شوی) اولهسن (معنای اشارتی) ای حافظ اکر سنك باشکده وصات الی الله سوداسی وارایسه (من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف) سرنجه کرك که کیمیا نظر اولان اهل اللهك حضورنده خاك ایله یکسان وتسلیم وارادنکی محواوزره اوله سنکه باقرك التون اوله

(وله ایضا)

(بامدعی مکوییداسرار عشق ومستی ٭ تابیخبر بمیرددر درد خودپرستی)

مدعی یه دیمکز عشق ومستلك سرلرنی تاخود پرستلك درد ندن بیخبراوله (مفردات) (با) للملابسه (مدعی) م(مکویید) دیمکز(اسرار عشق)م(مستی) م (تا) حتی(بیخبر) خبرسز (بمیرد) اوله(در)فی(درد) م (خود پرست) کندو یه طاپیجی یاء مصدریه (معنای اشارتی) شول اسیر نفس اولوب اکل وشربدن و نوم وغفلتدن وعیش وعشرتدن فراغت ایتمیوب آداب شرعه مراعاتسز وانواع کراهتلری مرتکب ایکن بنده کرامت وعشق ومحبت خدا ایله مستیم دعواسن ایدن مدعی کذابلره وکلمات واصطلاحات اهل اللهدن براز کلام سرقت ایدوب صورتا شیخلق ودرویشلك دعواسن ایدن بدبختلره ای اهل حقیقت اسرار عشقدن وحقیقت مستلکندن (لاتطرحوا الدر علی افواه الکلاب) سرنجه سویلیك تاکه حقیقتدن بیخبراوله رق خود پرستلك دردیله هلاك ومرد اوله

(باضعف وناتوانی همچون نسیم خوش باش ٭ بیماری اندرین ره خوشترزتندرستی)

بادنسیم کبی ضعف وناتوانلق ایله خوش اول بویولده بیمارلق تندرستلکدن زیاده خوشدر (مفردات) (با) للملابسه (ضعف) م (ناتوان) قدرتسز (همچو) مثل (نسیم) سحریلی (خوش) م(باش)اول(بیماری) خستهلك(اندرین ره) بویولده (خوشتر) زیاده لطیف (ز) من (تند رستی) تن بتونلکی که صحت وجوددر(معنای اشارتی) ای سالك صادق(المؤمنون هینون لینون) خبری سرنجه بوراه عشقده افنای وجود ایدوب

(کردر سرت هوای وصالست حافظا ٭ باید که خاك در که اهل بصر شوی) ٭ محصول بیت ٭ ای حافظ اکر باشکده وصال هواسی وارایسه یعنی آرزوی وصال جانان ایدرسك کرکدر که اهل بصرك درکاهی طپراغی اولهسن حاصلی واصل جانان اولان عشاقك ایاغی ترابی اولهسن (وله ایضا) (بامدعی مکویید اسرار عشق ومستی ٭ تابیخبر بمیرددر درد خودپرستی) ٭ محصول بیت ٭ مدعی یه سویلمك عشق ومستلك اسرارینی یعنی عشق ومستلك سرندن آنی آکاه ایلمك تاکه خود پرستلك دردنده بیخبراولسون یعنی غرور وانانیت دردنده هلاك اولسون (باضعف وناتوانی همچون نسیم خوش باش ٭ بیماری اندرین ره خوشتر زتندرستی) ٭ محصول بیت ٭ ضعف وناتوانلقله نسیم کبی خوش اول یعنی عدم قدرتله نسیم کبی قانع وراضی اول زیرا نسیم ضعیف اسر زیرا بویولده خستهلك تن درستلکدن خوشترقدر یعنی طریق عشقده ضعف وبیمارلق معتبردر زیرا مقتضای عشق بویله در

(در کوشهٔ سلامت مستور چون توان بود ٭ تانرکس تو کویدبامارموزمستی)تاحرف توقیت نرکسدن مراد چشمدر باما باحرف صله ٭ محصول بیت ٭ سلامت کوشه سنده مستور اولق نیجه ممکندر یعنی سلامت کوشهسنده حضور ایلك نیجه ممکندر مادامکه سنك چشم

بادسحر کبی ضعف و ناتوانلق ایله وعجز واضطرار ایله حلیم وسلیم و خوش اخلاقله خو رو ذلیل اوله سن زیرا بویولده خستهلك تندرستلکدن ومحوو فنا اولمق مدعی کذاب اولمقدن خوشدر

(در کوشهٔ سلامت مستور چون توان بود ٭ تانرکس تو باما کوید رموزمستی)

سلامت کوشهسنده مستور اولمق نیجه ممکندر مادامکه سنك چشمك بزه مستلك رمزلرنی سویلر (مفردات)(در) فی (کوشهٔ سلامت)م(مستور) کیزلو (چون) نته (توان) ممکن (بود) ولمق(تا) مادام(نرکس تو) سنك چشمك (باما) بزه (کوید) دیه (رموزمستی) مستلك اشارتلرنی (معنای اشارتی)ای محبوب سنك نظرعنایتك بزه شراب عشق الهیهنك اسرار مستیتنی اعلام ایلدیکجه وخلوت درانجمن طربقنده کاشن وبان اولقده اذواق روحانیت وسلات اسرار وحدت ایله مست ومستغرقاق رموزنی بلدردکجه اول بی ذوق اولان زاهدخشك کبی سلامت کوشهسنده ور یاوسعه خانهسنده مستور اولمق نیجه ممکندر

(عاشق شوارنه روزی کارجهان سرآید ٭ ناخوانده نقش مقصود ازکارکاه هستی)

عاشق اول یوخسه برکون جهانك ایشی باشه کلور واراق دکاندن مقصود نقشنی اوقومش ایکن (مفردات) (عاشق) م (شو)اول(ارنه)یوخسه (روزی) برکون (کارجهان) م (سرآید) باشهکلور (ناخوانده) اوقومش (نقش مقصود)م(از) من (کارکاه) دکان (هستی) واراق (معنای اشارتی) ای طالب صادق همان اخرهنرلر کبی موجب حرمان اولمیان عشق ومحبت الهی تحصیله سعی ایله یوخسه (کل شیء هالك الاوجهه) آیت کریمهسی سرنجه بو وجودی فانی وسریع الزوال ولان عالمدن مقصود اصلی اولان عشق ومعرفة الله نقشنی اوقیوب جهانه کلمکدن مراد نه ایدوکین بیلدك بو جهانك ایشی ونفسك حیلهلری دوکنور عمر آخره یتوب فرصت دخی فوت اولور عاقبت نادم و پشیمان اولورسون

(درآستان جانان از آسمان میندیش ٭ کزاوج سربلندی افتی بخاك پستی)

محبوبك آستانهسنده آسماندن فکر ایلمه زیرا سربلندلك اوجندن الچقلق خاکنه دوشرسن (مفردات)(در)فی(آستان) ایشك(جانان) محبوب(از)من (آسمان) کوك(میندیش) فکر ایلمه (که) زیرا (از) من (اوج) یوجه ویوکسك(سربلندی)باشی یوقاریلك و عالیلك (افتی) دوشرسن (بخاك پستی) الچاق طپراغنه (معنای اشارتی)الکن راه عشقده ودرکاه حقده انجق مقصود وصلت الی اللهدر عشق ومعرفت الله وعبادت وکرامت ایله عالی مقامه وحظ نفس اولان درجهٔ عالیهیه واصل اولمقلغی فکر ایلمه زیرا اللهدن اللهك غیری نی استمك نقصان القدر وعالی مقامدن اسفل سافلینه دوشرسن

(خارارچه جان بکاهد کل عذرآن بخواهد ٭ سهلست تلخیٔ می درجنب ذوق مستی)

خار کرچه جانه الم ویرر کل آنك عذرنی دیلر مستلك ذوقی یاننده شرابك آجیلغی سهلدر (مفردات) (خار)دیکن (ارجه) اکرکه (جان) م (بکاهد) اکسلدر(کل)م(عذرآن)

مستنك بزه مستلك رموزینی سویلرینی سنك مستانه چشمك بزه مستلك اسرارینی مادامکه سویلر بز سلامت کوشهسنده مستور اولمز بلکه مستانه اولورز (عاشق شوارنه روزی کارجهان سرآید ٭ ناخوانده نقش مقصود ازکارکاه هستی) ٭ محصول بیت ٭ عاشق اول یوخسه برکون جهانك ایشی دوکنورونهایته وارر یعنی اجل کلور واراق کارخانهسندن مقصود نقشنی اوقومشکن یعنی عاشق اول یوخسه روز کاردن مرادك آلمقسزین اجل کلور وسنی نامراد کوتورر (درآستان جانان ازآسمان میندیش ٭ کزاوج سربلندی فتی بخاك پستی) ٭ محصول بیت ٭ جانان آستانهسنده آسماندن پرواچکمه یعنی فلکدن قورقمه زیرا سربلندلك اوجندن یعنی کمال رفعتدن آلچاقلق ترابنه دوشرسك یعنی آستان جانان که فلك رفعتلیدر اندن مذلت ترابنه دوشرسن اکر فلکدن پرواچکرسك حاصلی آستان جانان کبی مأمن وار ایکن فلکك مکرندن قورقمق کرك جائزدر که بونده که میندیش فعلی بیان ایده فتأمل (خارارچه جان بکاهد کل عذرآن بخواهد ٭ سهلست تلخیٔ می درجنب ذوق مستی) ٭ محصول بیت ٭ دیکن اکرچه که جانه الم ویرنت و پرراما کل انك عذرینی دیلر یعنی دیکنك ویردیکی جفایی تلافی ومکافات ایدر یعنی دیکندن حاصل اولان بلانی کل عوض ایدر مصراع ثانی بی بوکامثل ایدوب بیورر شرابك اجیلغی سهلدر مستانهلك ذوقی قتنده حاصلی خار خار دروکل ذوق مستی پس نیجه که کل دیکندن ناشی اولان المی عوض ایدر شرابك آجیلغی وخماری نی مستلك ذوقی عوض ایدر

انك عذرنی (بخواهد) دیلر (سهلست) قولایدر (تلخی) اجیاق (می) شراب (در) فی
(جنب) یان (ذوق ومستی) م (معنای اشارتی) کرچه بوراعشقده نیجه‌عقباتلر ونفسك
کربه کوردیکی نیجه ریاضات ومجاهداتلر آج وصوسز وکیجه‌او یقوسز نیجه مشقتلر
واردر لکن اول (لایضیع اجر المحسنین) بیورن محبوب حقیقی (فلا تعلم نفس ما اخفی لهم
من قرة اعین) آیت کریمه‌سی سرنجه جمال باکمالنك مشاهده‌سی وعد کریمی ایله انك عذرنی
دیلیجیدر جمال یوسف علیه السلامك مشاهده‌سی ذوق ومستلکندن زنان مصر قطع
المنی دویمدقلری کبی انوار جمال اللهك ذوق ومستلکی یانده صد هزار اجیاقلر سهلدر بلکه
جفالر عین صفادر

﴿ صوفی پیاله پیما حافظ قرابه بردار ☼ ای کوته آستینان تاکی درازدستی ﴾

صوفی پیاله ایله شراب ایچر حافظ دستی ایله شراب ایچر ای قیصه یکلو درازدستلك
قیجانه دك (مفردات) (صوفی) م (پیاله) قدح (پیما) اولچیجی (حافظ) م
(قرابه) دستی (بردار) قالدریجی (ای کوته) قیصه (آستینان) یکلول (تاکی)
قیجانه دك (دراز دستی) اوزون اللیلك (معنای اشارتی) صوفی حضرت اللهك
نعمتنه وجنتنه عشق ومحبت ایدر عالی همت اولان حافظ (وهما حرامان علی اهل الله)
دیوب انجق جمال اللهه بلکه رضای رحمانه عشق ومحبت ایلر ای قاصر همت اولوب
وانجق حظوظ نفسانیه سنه قانع اولوب عشق الهی دعواسنی ایدیجی مدعی کاذب
قیجانه دك بوبی فائده اولان دعوای درازه مغرور اولورسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای دل مباش خالی یك دم زعشق ومستی ☼ زآنکه بروکه رستی ازنیستی وهستی ﴾

ای دل عشق ومستلکندن بردم خالی اولمه اندنصکره یوری که یوقلقدن ووارلقدن
قورتلدك (مفردات) (ای دل) ای کوکل (مباش) اولمه (خالی) بوش (یك دم)
بر نفس (زعشق مستی) م (زآنکه) اندنصکره (برو) کیت (رستی) قورتلدك
(ازنیستی) یوقلقدن (وهستی) وارلقدن (معنای اشارتی) ای کوکل دار دنیاده
سلامت ایسترسك روز وشب حضرت اللهك عشق ومستلکندن بر نفس خالی اولمه زیرا
(العشق نار فی القلوب تحرق ما سوی المحبوب) دینلمشدر اندنصکره یوری که سنی حقدن
مشغول ایدن دنیانك یوقلغی ووارلغی المندن قورتلدك وکندو نفسك کبر
وریاسندن دخی قورتلدك

﴿ کر خرقه پوش بینی مشغول کار خویش باش ☼ هر قبله که باشد بهتر زخود پرستی ﴾

اکر خرقه پوش کورەسن کندو ایشکه مشغول اول هر قبله که واردر خود پرستلکدن
یکرکدر (مفردات) (کر) اکر (خرقه پوش) خرقه کیجی (بینی) کورەسن
(مشغول) م (کار خویش) کندو ایشکه (باش) اول (هر قبله) هر بر اقبال
اولنانشی (باشد) اوله (بهتر) زیاده او یودر (زخود پرستی) کندویه طابیجیلقدن
(معنای اشارتی) ای عاشق صادق اکر بر خرقه پوشی وپریشان صورت بر کیمه‌یی

(صوفی پیاله پیما حافظ قرابه پرداز ☼ ای کوته آستینان تاکی درازدستی) پیاله پیما وصف
ترکیبیدر پیاله اولچوجی یعنی پیاله ایچیجی
قرابه پردازده وصف ترکیبیدر صراحی
بوشالدیجی یعنی صراحی طولولرینی
ایچیجی کوته آستینده وصف ترکیبیدر
قیصه یکلی صوفیدن کنایه‌در الف ونون
ادات جمعدر ☼ محصول بیت ☼ صوفی پیاله
ایله باده نوشدر وحافظ قرابه ایله ای قیصه
یکلی صوفیلر نیجه‌یه دك بو اوزون اللیلغی
یعنی بکاریکز قصد اما شرابه اللریکز
اوزوندر پس صوفیلغله شراب ایچمك
اقبح صفاتدر نیجه‌یه دك بو ایشی ایشلرسز
(وله ایضا) (ای دل مباش خالی یکدم
زعشق ومستی ☼ آنکه بروکه رستی ازنیستی
وهستی) ☼ محصول بیت ☼ ای کوکل
بردم خالی اولمه عشق ومستلکدن
اندنصکره وار که وارلقدن ویوقلقدن
قورتلدك یعنی عاشق ومست اول اندنصکره
دنیا قیودندن قورتلدك آنکه اولنه بر حرف
زائد ایراد ایدنلر زائد ایلشلر (کر خرقه
پوش بینی مشغول کار خود باش ☼ هر قبله
که باشد بهتر زخود پرستی) ☼ محصول
بیت ☼ اکر خرقه پوش کوررسن
کندی ایشکه مشغول اول یعنی اندنوب
اکا تابع اولمه زیرا اول خرقه اکابت در
اکا تابع اولورسك بت پرست اولورسن
پس هر قبله که اصحاب ادیان مختلفه‌نك
واردر اول قبله‌یه تابع اولمق خود پرست
صوفی‌یه تابع اولمقدن یکدر زیرا هردینك
صاحبلری خدایه عبادت ایدر اما صوفی
مرائی نفس وشیطانه عبادت ایدر اندن
اجتناب لازمدر

کورەسن صقین عجب وکبر ومغرورلق ایله همان کندو ایشکه وحالکه مشغول اول
زیرا جمیع اخلاق ذمیمه وافعال ناپسندیده‌نك ایچنده کبردن وعجب وغروردن قبیحرك
برحال یوقدر که اکثر عباد وزهاد وعلمای رسمیه‌نك هلاکی بوکبر سببیله در (لا یدخل
الجنة من فی قلبه مثقال ذرة من کبر) حدیث شریفی بوکا ناطقدر

﴿ درمذهب طریقت خامی نشان کفرست ☼ آری طریق رندی چالاکیست وجستی ﴾

طریقت مذهبنده خاملق کفر نشانیدر بلی عاشقلق طریقی چالاکلك وجستلك در
(مفردات) (در) فی (مذهب طریقت) م (خامی) م (نشان کفر) م (است)
در (آری) بلی (طریق) م (رندی) عاشقلق (چالاکی) چابکلك (است) در
(جستی) چابکلك (معنای اشارتی) سالك راه عشق محمدی اولان اهل طریقت مذهبنده
تبدیل اخلاق ایتیوب اخلاق سیئه واوصاف ذمیمه مجبوله بله خاملق کفر نشانیدر
(بعثت لاتمم مکارم الاخلاق) حدیث شریفی سرنجه سعی ایدوب تیز وقتده تبدیل
اخلاق واوصاف محمدیه ایله اتصاف عاشق صادق علامتیدر

﴿ تا فضل وعقل بینی بی معرفت نشینی ☼ یك نکته‌ات بکویم خودرا مبین که رستی ﴾

مادام فضل وعقلکه نظر ایلدیکجه معرفتسز اوطوررسن سکا بر نکته دییم کندوکی
کورمه که قورتلدك (مفردات) (تا) مادام (فضل) م (عقل) م (بینی) کورەسن
(بی) نفی (معرفت) م (نشینی) اوطوررسن (یك) بر (نکته) اسرار (ت)
سکا (بکویم) دییم (خودرا) کندوکی (مبین) کورمه (رستی) قورتلدك (معنای
اشارتی) مادامکه علم وفضلکه وعقل وکیاستکه مغرور اولوب دهریلر ومعتزله‌لر کبی
اثر رسول اللهه واثر وارث رسول الله اولان مشایخ عظامه تابع اولیوب خود بخودانه
کیدرسك اسرار معرفت اللهدن محروم اولورسن الله ایچون سکا بر نکته سویلیم
قبول ایله بودر که خود بینلکی ترك ایله اثر اهل اللهه تابع اول تاکه
ضلالتدن قورتوله سن

﴿ آن روز دیده بودم این فتنه‌ها که برخاست ☼ کز سرکشی زمانی باما نمی نشستی ﴾

اول کون کورمش ایدم بو فتنه‌لری که ظاهر اولدی که سرکش لککدن بزمله بر زمان
اوطورمدك (مفردات) (آن روز) اول کون (دیده بودم) کورمش ایدم (این) بو
(فتنه‌ها) فتنه‌لر (برخاست) قالقدی (از) من (سرکشی) باش چکیجی لك
(زمانی) بر زمان (باما) بزمله (نمی نشستی) اوطورمدك (معنای اشارتی) اول کون
کورمش ایدم بو فتنه‌لری که ظاهر اولدی وبو عجب وغرور پیدا اولدی که یارب سن کال
استغنا کدن بزه توفیقك یاروهاینك یوا داش ایلدك

﴿ سلطان من خدارا زلفت شکست مارا ☼ تاکی کند سیاهی چندین درازدستی ﴾

ای بنم سلطانم الله حقیچون سنك زلفك بزی قیردی پریشان قیجانه دك بوقدر دراز
دستلك ایدر (مفردات) (سلطان من) م (خدارا) الله ایچون (زلف) م (ت)
سنك (شکست) قیردی (مارا) بزی (تاکی) قیجانه دك (کند) ایدر (سیاهی)

(درمذهب طریقت خامی نشان کفرست
☼ آری طریق رندی چالاکیست وجستی)
☼ محصول بیت ☼ طریقت مذهبنده
وروشنده خاملق کفر علامتیدر یعنی
درویشلکدن بی بهره اولمق نشان انکاردر
وانکار طریقتده کفردر بلی رندلك طریق
چابکلك وجستلکدر حاصلی عاشقلق
ورندلك بخته کاریدر خاملر ایشی دکلدر
(تا عقل وفضل بینی بی معرفت نشینی ☼
یك نکته ات بکویم خودرا مبین کدرستی)
تا ادات توقیت بینی جائزدر که فعل مضارع
مفرد مخاطب اوله وجائزدر که عقل وفضله
وصف ترکیبی اوله نکته‌ات تای خطاب معناده
بکویم فعلنه مقیددر که حرف بیان ☼ محصول
بیت ☼ مادامکه عقل وعلمکی کوررسن
یعنی کندیکی عاقل وفاضل کوررسن
یاخود مادامکه عاقل بین وفاضل بین سن
معرفتسز اوطوررسن حاصلی بونلر اسباب
غروردندر ومعرفت جانانه مانعدر
سکا بر نکته سویلیم کندیکی کورمه‌ك
قورتلدك یعنی اسباب غروری که رفع
ایلدك خلاص بولدك (آن روز دیده بودم
این فتنه‌ها که برخاست ☼ کز سرکشی
زمانی باما نمی نشستی) ☼ محصول بیت ☼
اول کون کورمشیدم بو فتنه‌لر یکه
پیدا اولدی سرکشلکدن بر زمان بزمله
اوطورمدك یعنی کال استغنا کدن بزمله
اوطوروب طورمدیغکدن بو پیدا اولان
فتنه‌لری کوروب بیلدم ایدی یعنی بزه
هر بلا که نازل اولدی سنك استغنا کدن
اولدی (سلطان من خدارا زلفت شکست
مارا ☼ تاکی کند سیاهی چندین درازدستی)
سلطان منادا ومنه اضافت لامیه در خدارا
راء ادات تخصیص ویا قسم سیاهی یا حرف
وحدت ☼ محصول بیت ☼ ای بنم پادشاهم
خدا ایچون مددایله که سنك زلفك سوداسی
بنی شکسته حال ایلدی نیجه‌یه دك بر سیاه
بوقدر درازدستلك ایلیه یعنی حکمی سنك
الکده در قومه که بوقدر ظلم وتعدی ایلیه

رعكر (چندين) بوقدر (دراز دستی) ال اوزو نلغی (معنای اشارتی) ای فعال لمایرید اولان رحیم واطیف ربم (قل كل من عندالله) آیت كریمه‌سی سرنجه ذت پاكك حقیچون بزه بوقدر منكسرلك وبوقدر پریشانلق جمله‌سی سنك حكم وقضاكله در بوخسه برعظیم عسكر بلكه جمیع خلق عالم سنك قضاكی رده وحكمكی منعه نجون قادر اوله بلور اوله مز (اللهم یامقلب القلوب ثبت قلبی علی دینك بجاه حبیبك محمد صلی الله تعالی علیه وسلم)

﴿ دوش آن صنم چه خوش كفت درمجلس مغام ٭ باكافران چه كارت كربت نمی پرستی ﴾

دون كیجه اول محبوب مغلر مجلسنده بكا نه خوش دیدی كافرله سنك نه ایشك وار در اكر بته طاپمزسك (مفردات) (دوش) دون كیجه (آن) اول (صنم) بت (چه خوش) نه كوزل (كفت) دیدی (در) فی (مجلس) م (مغان) كافرلر (م) بكا (با) للملابسه (كافران) م (چه) نه (كار) ایش (ت) سنك (كر) اكر (بت) م (نمی پرستی) طاپمزسك (معنای اشارتی) دون كیجه اول مرشد آكاه قباب عزتك مستورلری اولان رجال الله مجلسنده بكا نه كوزل سویلدی وبنی مسرور ایلدی ای جان جنسیت جهت جامعه در اكرسن حق پرست وعاشق دیدار حق اولیدك بومستور قباب عزت اولان رجال الله ایله سنك نه ایشك واردر

﴿ ازراه دیده حافظ تادیدزلف پستت ٭ باجله سربلندی شدپایمال پستی ﴾

چشم یولندن تا كه حافظ سنك پست زلفكی كوردی جمله سر باندلك ایله پست لكك پایمال اولدی (مفردات) (از) من (راه) یول (دیده) كوز (حافظ) م (تا) حتی (دید) كوردی (زلف) م (پست) الحق (ت) سنك (با) للملابسه (جمله) م (سربلندی) باشی یوقاریاق (شد) اولدی (پایمال) اایاق التنده سورنیجی (پستی) الحقاق (معنای اشارتی) ای محبوب بصیرت قلب یولنده حافظ كوردی كه سنك رضاك وخوشنودلغك عاشقك محو وجودایله فانی وخور وذلیل اولمسنده در آنكیچون بوقدر علم وفضل ایله وعقل وكیاستله اوقدریمی راغوب پستلكی وذل وحقارتله اایاقلر التنده پایمال اولمش بی نام ونشان وبرمنفور خلق خراباتی اولدمكه (رب اشعث اغبرلوا قسم علی الله لابره) حدیث شریفنك سربنه محرم اولم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بشنواین نكته كه خودرا ازغم آزاده كنی ٭ خون خوری كرطلب روزی ننهاده كنی ﴾

بونكته یی ایشت كه كندوكی غمدن آزاده ایده‌سن اكر قسمت اولنمش رزق طلب ایلرایسك قان یرسن (مفردات) (بشنو) ایشت (این) بو (نكته) م (خود را) كندیكی (از) من (غم) م (آزاده) سلامت (كنی) ایده سن (خون) قان (خوری) یرسن (كر) اكر (طلب) م (روزی) رزق (ننهاده) قونمش (كنی) ایدرسن (معنای اشارتی) ای طالب حق ونصیحتی جان ودلدن استماع ایله

(دوش آن صنم چه خوش كفت درمجلس مغانم ٭ باكافران چه كارت كربت نمی پرستی) ٭ محصول ٭ بیت دون كیجه مجلس مغانده اول صنم بكا نه خوش دیدی یعنی قتی كوزل سویلدی كافرله نه كارك وار یعنی نه ایشك وار اكر بته طاپمزسك یعنی بت پرست دكل ایسك بونلرله نه ایشك وار دیدی (ازراه دیده حافظ تادید زلف پستت ٭ باجله سربلندی شدپایمال پستی) ٭ محصول بیت ٭ كوزیولندن حافظ سنك پست زلفكی كوردیكن یعنی زلف درازكی كوردیكن كمال سربلندلكله پستلك پایمالی اولدی یعنی سر بلند عالیقدر ایكن الحقاق وزبونلق پایمالی اولدی پایمزده اولان دیوانلرده بوغزلك اكثر ابیاتی غزل سابقه داخل واقع اولمش وبعض ابیاتنك هیچ اصلی یوقدر اول جهتندر كه شرحی اجمال اوزره واقع اولدی (وله ایضا) (بشنواین نكته كه خودرا ازغم آزاده كنی ٭ خون خوری كرطلب روزی ننهاده كنی) كه حرف تعلیل روزی ننهاد بیانیه ٭ محصول بیت ٭ بونكته یی ایشت تاكه كندیكی غمدن آزاد ایلیه سن نكته مصراع ثانینك مضمونیدر یعنی قان ایچرسن اكرقو نلمش رزقه طالب اولورسن یعنی مقدراولمیان رزقه طالب اولورسن زحمت چكرسن

(آخر الامر كل كوزه كران خواهی شد ٭ حالیا فكر سبو كن كه پرازباده كنی) ٭ محصول بیت ٭ عاقبت الامر بردقچیلر بالچغی اولیسرسن یعنی چوریوب طپراق اولیسرسن وطپراغكدن دستی وباده كوپلرینی پیدا ایدیسرلر دربس شمدی صاغ ایكن دستی فكرینی ایله كه باده دن طوبطلو ایلیه سن یعنی اولمزدن اول باده نوش اول دیمكدر (كرازان آدمیانی كه بهشتت هوست ٭ عیش باآدمی چند پری زاده كنی) آدمیانی یا حرف خطاب كه حرف رابط صفت آدم وآدمی ماصدقده بردر وبعضیلر دیدیلر كه یا حرف نسبتدر آدمه منسوب معناسنه یعنی نسل آدم آدمی چند بیانیه ویای ثانی حرف وحدت پری زاده صفت آدمی ٭ محصول بیت ٭ اكر اول آدملردن ایسك كه جنت هوسكدر یعنی جنت آرزو ایلین آدملردن ایسك نیچه پری زاده آدملرله عیش ونوش ایلمك كركسن یعنی حور صفتلی كوزللرله صحبت ایلمك كرك حاصلی جنت دیدكلری دلبرلرله صحبتدر (تكیه برجای بزركان نتوان زد بكزاف ٭ مكر اسباب بزركی همه آماده كنی) تكیه نتوان زد مقیددر زدبونده زدن معناسنه در بكزاف با حرف مصاحبت كزاف كاف عجمینك ضمیله آیاق معناسنه در تعریب ایدوب جرف دیرلر اسباب بزركی لامیه و یا حرف مصدر آماده پراقلنمش مهیا معناسنه ٭ محصول بیت ٭ اكابر مقامنی آیاق یره تكیه لمك اولمز یعنی اكابرمكانی قولایلقله مجلس ایلمك ممكن دكل حاصلی اكابر مقامنده اوطورمق آسان دكل مكر اولواق اسبابنی جمیعا حاضر ومهیا ایلیه‌سن (خاطرت كی رقم فیض پذیرد هیهات ٭ مكر ازنقش پراكنده ورق ساده كنی) رقم فیض بیانیه ورق خاطرت تقدیرنده در ٭ محصول بیت ٭ خطاب عام طریقیله بیورر سنك خاطرك فیض رقمی نجون قبول ایدر هیهات یعنی خاطرك هركز فیض قبول ایلمز حاصلی هركز مستفیض اولمز مكر ورق خاطركی نقوش پراكنده دن ساده ایلیه سن یعنی مختلف اوهامدن خالی ایلیه سن حاصلی خاطر كدن كدورات دنیویه یی كیدره سن یعنی كوكلكده هیچ برنسنه یه تعلق اولمق كركدركه نورروی جاناندن مستنیر ومستفیض اوله سن

تاكه كندوكی غمدن آزاد ایده‌سن اكرنحن قسمناه ویرلمیان رزقی وامر محالاتی طلب ایدر ایسك قان یرسن وبوش یره زحمت چكرسن

﴿ آخر الامر كل كوزه كران خواهی شد ٭ حالیا فكر سبو كن كه پرازباده كنی ﴾

عاقبت باردقچیلرك بالچغی اولسك كرك شمدی دستی فكرنی ایله كه شرابدن پرایده سن (مفردات) (آخر الامر) عاقبت (كل) چامور (كوزه كران) بردقچیلر (خواهی شد) اولسك كرك (حالیا) شمدی (فكر) م (سبو) دستی (كن) ایله (پر) طلو (ازباده) شرابدن (كنی) ایده‌سن (معنای اشارتی) (منها خلقناكم وفیها نعیدكم ومنها نخرجكم تارة اخری) آیت كریمه‌سی سرنجه بو وجود خاكی عاقبت اصلنه رجوع ایدوب باردقچیلرك بالچغی اولسك كرك شمدی وجودك سبوسی خاكله یكسان اولمدن ذكر وسعی ایلیوب اجل كلمدن قلبك قدحنی شراب عشق ومعرفة الله ایله پر ایلیه‌سن

﴿ كرازان آدمیانی كه بهشتت هوست ٭ عیش باآدمی چند پری زاده كنی ﴾

اكر اول آدمیلردن ایسك كه سنك هوسك جنتدر برقاچ پری زاده آدمی ایله عیش ایده‌سن (مفردات) (كر) اكر (ازان آدمیانی) اول آدمیلردن ایسك (بهشت) جنت (ت) سنكا (هوس) محبت (است) واردر (عیش) م (باآدمی) م (چند) برقاچ (پری زاده) م (كنی) ایده‌سن (معنای اشارتی) ای طالب حق اكر جنت عرفانه داخل اولمق استیان كیمسه‌لردن ایسك برعاشق صادق وبرعارف بالله كیمسه ایله مصاحبت لازمدر بوراه خطرناكه دلیلسز كتمك خطادر وسبب هلاكدر

﴿ تكیه برجای بزركان نتوان زد بكزاف ٭ مكر اسباب بزركی همه آماده كنی ﴾

كزاف وبوش یره اولولرك یرنده اوتورمق ممكن دكلدر مكر جمیع اولواق اسبابنی مهیا ایده‌سن (مفردات) (تكیه) اعتماد (بر) علی (جای) محل (بزركان) اولولر (نتوان) ممكن دكل (زد) اورمق (بكزاف) بوش یره (مكر اسباب بزركی) مكر اولواق سببلری (همه) جمله سی (آماده) مهیا وحاضر (كنی) ایده‌سن (معنای اشارتی) (وان لیس للانسان الا ماسعی) آیت كریمه‌سی سرنجه مرتبۀ ولایته ومقام عرفانه سعی ومجاهده سز وصول ممكن دكلدر مكر علم وعبادتده وسعی ومجاهده‌ده بروارث پیغمبری اولان مرشد كاملك ارشادیله اسباب معرفت ولایتی تحصیل ایدوب فیض بلا واسطۀ خدایه مستعد اوله‌سن

﴿ خاطرت كی رقم فیض پذیرد هیهات ٭ مكر ازنقش پراكنده ورق ساده كنی ﴾

هیهات سنك خاطرك نیچون فیض رقمی قبول ایدر مكر پراكنده نقشدن ورقی ساده ایده‌سن (مفردات) (خاطر) م (ت) سنك (كی) نیچون (رقم) م (فیض) م (پذیرد) قبول ایده (هیهات) بعید اولدی (مكر) م (از) من (نقش) م (پراكنده) م (ورق) یاپراق (ساده) پاك (كنی) ایده‌سن (معنای اشارتی) سنك خانۀ تجلی اولان قلبك كعبه‌سنی اصنام ماسوادن پاك ایتمدكجه فیوضات الهی

(اجرها باشدت ای خسرو شیرین دهنان * کرنکاهی سوی فرهاد دل افتاده کنی) اجرها اجرك جمعیدر جزا وعوضلر دیمکدر
باشد فعل مضارع مفرد غائبدر فاعلی تحتنده مستتر اجرهایه راجع ضمیردر وتای خطاب ضمیر منصوب متصل معناسنه در مفعول
صریحی وفعل فاعلیله ومفعولیه خبرا جرهادر وجملهٔ اسمیه مصراع ثانیده اولان شرطك جزاسیدر خسرو شیرین دهنان لامیه
شیرین دهن وصف ترکیبیدر طاتلی آغزلی معناسنه دهن دهاندن مخففدر والف ونون ادات جمعدر نکاهی یا حرف وحدت سوی
فرهاد دل افتاده لامیه وبیانیه در دل افتاده وصف ترکیبی قیلندندر * محصول بیت * ای شیرین دهنلر پادشاهی سکا ثوابلر

حاصل اولورا اکر فرهاد دل افتاده نك جانبنه
بر کره نظر ایلیه سن یعنی بن عاشق دلداده
جانبنه بر کره نظر ایدرسك سکا نیجه نیجه
حسنات میسر اولور دیمکدر (کارخود کر بکرم
بازکزاری حافظ * ای بسا عیش که بابخت
خداداده کنی) کارخود لامیه در کندی
ایشکی یعنی هر حالکی بکرم یعنی بکرم خدا باز
ادات تأکید کزاری فعل مضارع مفرد مخاطب
کار مفعول صریحی وبکرم غیر صریحی
جملهٔ فعلیه جملهٔ شرطیه در حافظ منادی
ای حرف ندا ومنادی بنه حافظ تقدیری
ای حافظ بسا بسیار معناسنه در که حرف
بیان با حرف مصاحبت بخت خداداده
بیانیه کنی فعل مضارع مفرد مخاطب
ماقبلیله جملهٔ جزائیه در * محصول بیت *
ای حافظ کندی ایشکی اکر اللهك کرمنه
تسلیم وتفویض ایلرسك نه چوق ذوق
وصفالر که خدانك ویردیکی طالعله ایلرسن
یعنی جمیع احوالکی خدانك مشیئته
وارادتنه طبشررسك منظور حق اولوب
هر ایشکده بختك سکا موافق ومساعد
اولور زیرا کریمه کرم لازمدر که انکاه
قائمدر (ای صبا بندکی خواجه
جلال الدین کن * تاجهان پرسمن
وسوسن آزاده کنی) بندکی اصلنده
بنده ایدی یای مصدری کلدکده های
رسمیدن بدل بر کاف عجمی ایراد ایدیلر
بندکی دیدیلر بونده مراد خدمت
وقوللقدر خواجه جلال الدین السلطان
منصورك دفترداری ومصاحبی ایدی
پس اوغلی سنجاغه چیقدقده جلال الدینی
وخواجه حافظی باباسندن دیلدی که
حافظی استادم وجلال الدینی لالا ایدیم
دیو باباسی جواب ویرر که صاغلغمده
پادشاهی اولق ایسترسك پس اوله
بونلردن ال چکوب کندی تا حرف تعلیل
جهان کنی فعلك مقدم مفعولیدر تقدیری
جهانرا در وسمن وسوسن ازاده مفعول
ثانی مقولهسیدر * محصول بیت * خواجه
غاو طریقیله بیورر ای صبا خواجه
جلال الدینك خدمتنی وقوللغنی ایله تاکیم خدمت سبیله جهانی طولو طولو سمن وسوسن ایلیه سن یعنی انك اخلاق حمیده سنی عالمه
نشر ایدوب جهانی پر کل وسوسن ایله (وله ایضا) (بلبل زشاخ سرو بکلبانك پهلوی * میخواند دوش درس مقامات معنوی)
بلبل مبتدأ میخواند خبری شاخ سرو لامیه بکلبانك با حرف مصاحبت کلبانك بلند اواز پهلوی به اضافت بیانیه در پهلوی
اصلنده پهله ایدی یای نسبت داخل اولنمغله های رسمی واوه قلب اولنمشدر زیرا فارسینك قاعدهٔ نسبت بودر که آخری های رسمی
اولان اسمه یای نسبی داخل اولسه هاواوه قلب اولنور ادرنوی و بورسوی کبی وبعضیلرد بدیلرکه واو اصل کلمه دندرهای رسمیدن
مبدل دکلدر وبو ایکی بیتله استشهاد ایدیلر * مثنوی همی بود تاکرمان شهریار * زپهلو برون شد زبهر شکار * ۲

ونفحات ربانی ولطیفهٔ سبحانی اولان انوار محمدی رفقلرینی نجسان قبول ایدر ایجز مکر
سعی ومجاهده ایله نقش پراکنده اولان اصنام ماسوی اللهدن ورق قلبکی ساده
وتطهیر ایده سن (وطهر بیتی للطائفین) آیت کریمه سیله عمل ایده سن

﴿ اجرها باشدت ای خسرو شیرین دهنان * کرنکاهی سوی فرهاد دل افتاده کنی ﴾

ای شیرین دهنلرك پادشاهی سکا اجرلر اولور اکر اول افتاده دل فرهاد جانبنه برنظر
ایده سن (مفردات) (اجرها) ثوابلر (باشد) اولور (ت) سکا (خسرو) پادشاه
(شیرین دهنان) اغزلری طاتلو (کر) اکر (نکاهی) برنظر (سوی) جانب (فرهاد)
عاشق (دل افتاده) کوکلی دوشمش (کنی) ایده سن (معنای اشارتی) عاشقك
معشوقه وصالی بولنده کرچه سعی وجهد لازمدر اما عنایت حق وهمت خاصان
حق نه ممکن دکلدر آنکیچون پادشاه حقیق اولان مرشد عالی جاهدن استمداد
ایدرکه ای شیرین دهنلرك پادشاهی سکا اجرلر واردر اکر اول افتاده فرهاد جانبنه
بر نظر ایده سن

﴿ کارخود کر بکرم بازکذاری حافظ * ای بسا عیش که بابخت خداداده کنی ﴾

کندو ایشکی اکر حق تعالینك کرمنه تفویض ایده سن ای حافظ ای چوق عیش که
خداویرکوسی بخت ایله ایلرسن (مفردات) (کارخود) کندو ایشکی (کر) اکر
(بکرم) کرمه (باز) کیرو (کذاری) اصمرلیه سن (حافظ) م (بسا) چوق (عیش)
سرور (بابخت خداداده) خداویرمش دولت ایله (کنی) ایلرسن (معنای اشارتی)
ای حافظ اکر سعی ومجاهده که عبادات وطاعاتکه اعتماد ایتیوب جمیع اموریکی
انجق حضرت اللهك لطف وکرمنه تفویض ایدر ایسك خداویرکیسی چوق دولت
معنویلره وچوق اسرار لدنیه لره نائل اولورسن

﴿ ای صبا بندکی خواجه جلال الدین کن * تاجهان پرسمن وسوسن آزاده کنی ﴾

ای صبا خواجه جلال الدینك بندهلکین ایله تاجهانی سمن وسوسن آزاده ایله پر
ایلیه سن (مفردات) (صبا) سحریلی (بندکی) قوللق (خواجه) م (جلال الدین)
حضرت مولانا قدس سره (کن) ایله (تاجهان) م (پر) طولو (سمن) اق کل
(سوسن) صوصم (آزاده) م (کنی) ایلیه سن (معنای اشارتی) ای سریع الانتقال
ومظهر احسان خدای لایزال اولان کوکل اکر کرم حقه مظهر اولیم وحیات جاودان
بولیم دیرسك خاصان درکاه الهی اولان حضرت مولانا خواجه جلال الدین
رومینك صدق واخلاصله بندهلکین ایله واکا متوجه اول تاکه سنده انك کبی جهانی
اسرار الهی وعلوم لدنیه وربانیلر یاسمن وسوسن ازادهلر ایله پر ایلیه سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بلبل زشاخ سرو بکلبانك پهلوی * می خواند دوش درس مقامات معنوی ﴾

بلبل سرو بوداغندن پهلوی صدا ایله دون کیجه مقامات معنوی درسنی اوقودی
(مفردات) (بلبل) م (ز) من (شاخ) بوداق (سرو) م (با) للملابسه (کلبانك)

﴿ صدا ﴾

۲ یدان کوهر خویش کبخسروست * کهیك موی او بهتر از پهلوست * امادهلو بنك اصلی دهله درکه خسرولك وحسنك شهرلریدرکه
دللری زبان پهلو یدر میخواند اوقوردی دوش دون کیجه درس مقامات معنوی بیانیدر معنوی معنانك اسم منسوبیدر
مثنوی مثنانك اسم منسوبی اولدیغی کبی یعنی حالت نسبتده الف واوه قلب اولنور اجتماع یا أت لازم کلسون دیو مقامات
معنویدن مراد عشقدر یعنی معنایه منسوب مقامات زیرا عشق امر معنویدر عشق نه کیفیت ایدوککنی عاشق بیلور انجق
* محصول بیت * بلبل سرو بداغندن پهلوی آوازیله یعنی پهله ویا پهلو لغتیله دون کیجه درس مقامات عشق اوقوردی

یعنی بو دیل ایله بلند نغمه لر ایدردی اول
اوقودیغی درس بیت آتینك مضمونیدر
پهلوی فرس قدیم معناسنه استعمال
اولنور دیین افزا ایاش (یعنی بیا که آتش
موسی نمود کل * تاازدرخت نکتهٔ توحید
بشنوی) * محصول بیت * خطاب عام
طریقیله بیورر یعنی کل که آتش موسایی
یعنی آتش طوری کوستردی کل یعنی
کل غنچه دن چیقوب واچلوب قیرزل
آتشه دوندی حاصلی قیرزل کل اچلدی
دیمکدر تا کیم موسی کبی درختدن نکتهٔ
توحیدی ایشیده سن یعنی موسی کبی درختدن
انی انا الله سوزینی ایشیده سن زیرا موسایه
تجلی آتش شکلنده کورندی آتش آرزوسیله
واردیغیچون بونده درختدن مراد درخت
کلدر یعنی درخت کلدن خالقنی توحید
ایلدك ایشیده سن حاصلی مصنوع صانعنی
توحید ایلر آکلیه سن زیرا اول رنك
وبویی ویرن صانع مطلقدر خواجه
کلی آتش موسایه ودرخت کلی درخت
موسایه تشبیه بیورمش مذکور بیتك
شرحی دیلنده شیخ سعدینك مشهور بیتنی
یازوب املایی بوله ایلین هرورقی دفتریست
معناده واملاده اصابت ایلمشدر زاده الله
معرفته (مرغان باغ قافیه سنجند وبذله
کوی * تاخواجه میخورد بغزلهای
پهلوی) مرغان باغ لامیه ومبتدأ قافیه
سنج وصف ترکیبیدر وخبر مبتدادر قافیه
سنج قافیه طارتیجی یعنی مقفا نغمه لر
ایدیجیلر در آخرنده کی نون ودال اسنك
ادات جمعیدر بذله کوی قافیه سنجه
معطوف وصف ترکیبیدر بذله ذال معجمه
ایله لطیفه معناسنه در تا حرف تعلیل خواجه
مبتدا می خورد خبری بغزلهای پهلوی
با حرف مصاحبت واضافت بیانیه
خواجه دن بونده مراد وزیر در * محصول
بیت * باغك مرغلری مقفا ومسجع نغمات
ایدیجیلر در ولطیفه سویلیجیلر تاکیم وزیر باده ایچه پهلوی غزللر ایله یعنی مرغان پهلوی غزللر اوقورلر خواجه حظ ایدوب نغمه لر ایله
نوش اوله بو بیتك شرحنده دری فارسینك فصیحنه دیرلر و پهلوی غیر فصیحنه دیین فصیح سویلمش مصراع ثانینك معناسی
تاکشی پهلوی غزللر ایله شراب ایچه دیین خواجه دن مرادی بیلمامش وزبان پهلوی صعوبت اوزره اولدیغندن اصطلاحات
مشایخی اکا نشیبه ایلمشدر دیین خیلی صعوبت چکمش

صدا (پهلوی) فرس قدیم اسانیدر (با) نسبیه (می خواند) اوقودی (دوش) دون
کیجه (درس) م (مقامات معنوی) م (معنای اشارتی) اول عاشق صادق
صوامك فهمندن ستر ایچون شجرهٔ شریعت مستقیمدن اصطلاحات واشارات ابدال
الله اوزره دون کیجه مقامات معنوی درسندن پرصعب نکته سویلدی ورموزات
عشق الهیدن بیان ایدوب نخل جانی تحریك وتهزیز ایلدی

﴿ یعنی بیا که آتش موسی نمود درخ * تاازدرخت نکتهٔ توحید بشنوی ﴾

یعنی کل که موسی آتشی یوزکوستردی تادرختدن توحید نکته سنی ایشیده سن
(مفردات) (یعنی) تفسیر (بیا) کل (آتش موسی) م (نمود) کوستردی (رخ)
یکاق (تا) حتی (از) من (درخت) اغاج (نکته) اسرار (توحید) م (بشنوی)
ایشیده سن (معنای اشارتی) استعیذ بالله (اذرأی نارا فقال لاهله امکثوا انی آنست
نارا لعلی آتیکم منها بقبس او اجد علی النار هدی فلما اتیها نودی یاموسی انی انا ربك
فاخلع نعلیك انك بالواد المقدس طوی) یعنی کل ای سالك متعهد که عارفین
وعاشقینده موسی علیه السلامك آتشی حکمتی ظاهر اولدی یعنی بوراء قربیت
وولایت وبو طریق اسرار توحید ومعرفت حضرت احدیت صدهزار اشد شدائد
بلاره وعقبات ظلمهٔ شاتیه وظلمهٔ ومنجلهٔ بشریه لره تحمل ایلیوب آتش عشق الهیهٔ ناریه
ونوریه سی رؤیتنی غنیمت بیلوب اول محتاج الیه اولان آتشه قلبا وقالبا بشرا شره
توجه ایله وادی مقدس مبارکهٔ قربیت حضرته کلدکده خلع نعلین ایله تعبیر
اولنان عیال واولاد واموالدن ودنیا وآخرتدن فارغ القلب اولوب حنانا وعرانا
مشی ایله مقام تجرید عن ماسوی الله ومرتبهٔ تفرید مع اللهه کانجه سعی ایلیه سن
حتی رؤیة الله وفیض بلا واسطه ایله خطاب حضرت اللهه سزا اولایق اولوب
لاشرقیه ولا غربیه اولان شجرهٔ حضراء جانکده ومظهر تجلی انوار ذات الهی
اولان روح پاککده ایقاد وودیعه قلنان انوار بیضای ذات علی الاعلایی مشاهده
ایله استعیذ بالله (وانا اخترتك فاستمع لما یوحی اننی انا الله لا اله الا انا فاعبدنی واقم الصلاة
لذکری) خطاب عزتنی جمیع جهاتی وجمیع اعضاکی احاطه ایدرك تادرخت روح
پاککدن بو اسرار توحید نکته سنی ایشیده سن وحضرت عمر رضی الله عنهك (رأی
قلبی ربی فقال من انت قلت انت) سر توحیدینه مظهر اوله سن

﴿ مرغان باغ قافیه سنجند وبذله کو * تاخواجه می خورد بغزلهای مثنوی ﴾

باغك مرغلری قافیه پیدا ایدیجیلر ولطیفه سویلیجیلر در تاخواجه مثنوی غزللر ایله
شراب ایچه (مفردات) (مرغان) قوشلر (باغ) م (قافیه) م (سنجند) قافیه
طارتیجیلردر (بذله کو) لطیفه سویلیجی (تا) حتی (خواجه) م (می) شراب
(خورد) ایچه (با) للملابسه (غزلها) غزللر (مثنوی) کتاب مثنوی (معنای
اشارتی) بحر معنایه آشنالغله وسباحتله رموزات اولیاء اللهه آشنا ودام کبریایه
کرفتار اولمغله سائر داملردن آزاد اولمش ودست خدادن دانهٔ اسرار توحید وچینهٔ

(خوش وقت بوریا وگدایی وخواب امن ❁ کین عیش نیست درخور اورنگ خسروی) خوش اخباره وانشایه احتمالی واردر یعنی خوشدر و یا خوش اولسون دیمکدر وقت بوریا لامیه بوریا بردرلو حصیردرکه قارغی قیشندن اولور انی اکثر فقرا استعمال ایدر زیرا اوجوزدر معهود حصیردن گدایی یه اضافت بیانیه خواب امن لامیه و یا بیانیه در اصلنده خواب با امن ایدی امینلکله اویقو دیمکدر کین اصلنده که این ایدی که حرف تعلیل این مصراع اولك مضموننه اشارتدر عیش اول مضمونی تفسیر ایدر درخور لایق معناسنه در اورنکه اضافت لامیه اورنك همزه نك وراانك فتحهلریله بونده پادشاهلر تختی مرادر خسروی یه اضافت بیانیه در و یا حرف نسبت

علوم لدنیه تجهٔ تجرید تغذی وتناول ایدیجی مرغان باغ وحدت وحقیقت وشهابان طائران اوج غیب هویت قافیه صورتنده اسرار توحیدی آشکاره ایدیجیلر و بی تکیف بیان و بی قیاس رب الناسك جان نامه اتصالنی بخش ایدیجی غذای روح عاشقان اولان لطیفهٔ ربانیه دن وانوار محمدیه دن خبر ویریجیلر وسوییلیجیلردر تاکه بو مرغان باغ غیب هویتك وعندلیبان روضهٔ وحدتك سردفتری سلطان العارفین پیرمز ودوجهانده دستکیرمز مولانا محمد جلال الدین رومی اهل حقه صعب یوللری آسان ایدوب بو قدر غزللر ایله خصوص مغز قرآن اولان کتاب مثنوی بلریله اسرار توحیدی آشکاره ایلمشدر تاکه بوشرابا للصابرین وحسرت علی آل فرعون والکافرین ایله موصوف کتاب مثنوینك بیان بیوردیغی شراب عشق الهیه دن وشراب وحدت غیرمتناهیه دن عاشق صادقلر نوش ایدهلر

﴾ خوش وقت بوریا وگدایی وخواب امن ❁ کین عیش نیست درخور اورنگ خسروی ﴿

بوریانك وگدالغك وامن ایله اولان خوابك وقتی لطیفدر که بو عیش پادشاهلق تختنه لایق دکلدر (مفردات) (خوش وقت) م (بوریا) حصیر (گدایی) فقیرلق (خواب امن) امنیت وراحتله اولان اویقو (این) بو (عیش) سرور وحضور (درخور) لایق (اورنگ) تاج وتخت (خسروی) پادشاهلق (معنای اشارتی) بو شراب عشق الهیه یی نوش ایدیجی عاشق صادقلرك اهل نفسك کریه کوردیکی پلاس اچنده وحصیر اوزرنده آتش فقره تحمل ایله ماسوادن فارغ ومهالك شهوات نفسانیه دن امین اوله رق خوابلری اصحاب کهفك خوابی کبی بر لطیف خوابدر که بو عیش و بو حضور پادشاهلق تختنه لایق دکلدر

﴾ جمشید جز حکایت جام از جهان نبرد ❁ زنهار دل مبند بر اسباب دنیوی ﴿

جمشید جهاننمادن جام حکایتندن غیری ایلتمدی زنهار دنیوی اسبابه کوکل باغلمه (مفردات) (جمشید) بر پادشاه (جز) غیر (حکایت) م (جام) قدح (از) من (جهان) م (نبرد) ایلتمدی (زنهار) قطعا (دل) کوکل (مبند) باغلمه (بر) علی (اسباب دنیوی) م (معنای اشارتی) دنیا پادشاهلرندن بری مثلا جمشید درزرین قدحله وشراب شیطان الهوس یعة الزوال اولان سلطنت دنیا وانواع لذت شهوات نفسانیه وهوا ایله مغرور اولوب بدرکلکندن عشق الهی شرابندن ولذت روحانیه دن وعبادات باعث سعادتدن محروم اولوب تکبرلق دعواسنی ایدرك مرد اولمشدر ای عاشق صادق زنهار فانی دنیایه واسباب دنیایه کوکل باغلیه سن ومحبت ایدوب الداتمیه سن

﴾ دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر ❁ کای نور چشم من بجز از کشته ندروی ﴿

یاشلو دهقان پسرینه نه لطیف دیدی که ای بنم کوزم نوری زراعت ایتدیککدن غیری بچمزسن (مفردات) (دهقان) اکینجی وکویلو (سالخورده) یاشلو (چه) نه (خوش) م (گفت) دیدی (با پسر) اوغلنه (ای نور چشم من) ای بنم کوزم نوری (بجز) غیر (از کشته) اککشدن (ندروی) بچمزسن (معنای اشارتی) بر اکینجی

* محصول بیت * گدایه منسوب بوریانك وامینلکله اویقونك وقتی خوشدر زیرا بو عیش وصفا پادشاهه منسوب تخته لایق دکل یعنی گدانك بوریا اوزرنده امینلکله اویقوسی خوش هنادرکه بویله اویقو پادشاهلر تختنه لایق دکل زیرا سلاطین خوفدن خالی دکلدر انکیچون اول زمان پادشاهلری گیجهلرده کندو یی بکلدردی نتهکیم ظهیرك بو بیتدن مفهومدر * بیت * بعد از هزار سال ببام زحل رسد * کر پاسبان قصر تو سنگی کند رها * بویله بکلنورکن بعض فداییلر کندله سرایته کیروب بر پادشاهی قتل ایدرلر ایمش پس بو قورقودن سلاطین تختنده امینله اویقو اویومز ایمش انکیچون بوریا اوزره یاتوب اویویان گدانك اویقوسنی مدح ایدر خوشلغی وقته اسناد مجاز عقلی قبیلندندر بوریا ایله گدایینك آراسنه واو عاطفه ایراد ایدنلر مذاق فارسیدن بی بهره ایمشلر وگدایی یاسی حرف وحدت طوتان تفرد ایلمش (جمشید جز حکایت جام از جهان نبرد ❁ زنهار دل مبند بر اسباب دنیوی) جمشید جام جهاننمایی اختراع ایدن پادشاهدر بعضیلر دیدیلر که جم وجمشید سلیمان پیغمبردر وجام ده انك اختراعیدر والعلم عند الله * محصول بیت * جمشید براو پادشاه ایکن اسباب دنیویه دن وامور سلطنتدن جام قصه سندن غیری جهاندن برشینه ایلتمدی یعنی دنیاده کندینی اکدران اختراع ایلدیکی جامدر انجق پس زنهار کوکلی اسباب دنیویه یه تعلیق ایله یعنی حطام دنیایه کوکل باغلمه که هیچ نسنه دکلدر زیرا هر نسنه یه که بونده مالك ایسك قویوب کیدرسن (دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر * کای نور چشم من بجز از کشته ندروی) * دهقان اکینجی وکویلی اوکویلك اولوسی یعنی بیوکی در سالخورده یاشامش دیمکدر پسر تعبیری باپسرش ایدی ضرورت وزن ایچون

ضمیر حذف اولندی کای که حرف رابط مقول قولدر وای حرف ندادر نور چشم منی اضافتلری لامیه لردر از کشته اصلنده از کشتهات ایدی ضمیر ضرورت وزن ایچون ترك اولندی ندروی نون حرف نفی و یا ضمیر خطاب یعنی ندروی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب بچمزسن دیمکدر اصلنده دالده فتحه وکسره جائزدر اما بونده ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنور * محصول بیت * قوجه دهقان کندی اوغلنه نه خوش سوز سویلدی یعنی ایو سویلدیکه ای بنم کوزم نوری اکدیککدن غیری نسنه بچمزسن حاصلی اکدیککی بچرسك انجق بو سوزك معنای لازمیسی مشهور کلامدرکه * الناس مجزیون باعمالهم ان خیرا فخیر وان شرا فشر * ترکیده ده برلر هر کس اکدیکنی بچر

(چشمت بغمزه خانهٔ مردم سیاه کرد ❁ مخموریت مباد که خوش مست میروی) بغمزه یعنی بتیر و تیغ غمزه مخموریت مباد یانك قتحیله سنك مخمورلغك اولمسون یعنی سکا غرور خماری طاری اولمسون که حرف تعلیل و یا حرف بیان خوش بونده محکم وزیاده معناسنه در * محصول بیت * سنك چشمك خلقك خانه سنی سیاه ایلدی یعنی خانهٔ ماتم ایلدی حاصلی خلقی قیروب کچوردی هرگز سکا خمار طاری اولمسون که قتی مست یوریرسن یعنی بو قدر مردمك خانه سنی سیاه ایلدیککدن سکا نکبت وندامت خماری واقع اولمسون که زیاده مست غرور یوریرسك یعنی ایشلدیککك ایشدن بی پرواسك (این قصهٔ عجب شنو از بخت واژگون * مارا بکشت یار بانفاس عیسوی) بخت واژگون یانیه واژ باژ معناسنه درز براواوله بالك بینده تبادل وتواخی واردر مقتضای کلام که از بخت واژگون مادر رابطهٔ که وما ضمیری ضرورت وزن ایچون ترك اولندی و بو عبارت مصراع ثانیه مرهوندر انفاس عیسوی یانیه انفاس نفسك جمعی وعیسوی یای نسبت کلك سببیله الف واوه قلب اولمشدر نتهکیم مطالك شرحنده بیانی کچدی * محصول بیت * بو عجب قصه یی ایشت که بنم باشیمه کلدی ومنعکس طالعمدن یار بزی عیسی نفسلریله قتل ایلدی یعنی انفاس عیسی احیای موتی ایدرکن زده عکسی ظهور ایلدی که قتله سبب اولدی حاصلی یارك شیرین تکلمی بزی هلاك ایلدی دیمکدر یعنی یارك کلامی ذوقندن اولدك (ساقی مکر وظیفهٔ حافظ زیاده داد * کاشفته گشت طرهٔ دستار مولوی) کاشفته که حرف تعلیل و یا حرف بیان آشفته پریشان دیمکدر طره افاده صاچ جده مستعمل در نتهکیم الف حرفنده بیانی کچدی اما بونده مجازا دلبندك بیشندن عبارتدر دستاره اضافت لامیه ومولوی یه بیانیه در * محصول بیت * ساقی کاه حافظك باده وظیفه سنی زیاده ویردی یعنی اهل مجلسك سازندن حافظه باده یی زیاده ایچوردی زیرا مولوی دلبندك بیشی پریشان اولدی یعنی حافظك ملایانه دلبندینك بیشی پریشان اولدیغندن معلوم اولور که ساقی قدح کارلقده عدالت ایلمش (وله ایضا)

(بصوت بلبل وقمری اگر ننوشی می * علاج کی کنمت کاخر الدواء الکی) بصوت با حرف مصاحبت صوت آواز معناسنه در بلبله اضافت لامیه وواو حرف عطف علاج کی اضافتی لامیه وکنمت مقدم مفعولی وتا ضمیر خطاب که حرف تعلیل آخر الدواء اضافتی لامیه ومبتدا اولکی خبری الکی کی ایله عربیدر داغ معناسنه ضرورت

کوپلو قوجه سی اوغلنه نصیحت ایدوب کوزل دیدیکه ای کوزم نوری (الدنیا مزرعة الآخرة) خبری سرنجه هرنه اکر ایسك آنی بیچرسن اربه اکر ایسك اربه بغدای اکر ایسك بغدای بیچرسن (فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره ومن یعمل مثقال ذرة شرا یره) سرنجه هرکس دنیاده نه کونه عمل ایتدیسه آخرتده انك جزاسنی کورر

﴾ چشمت بغمزه خانهٔ مردم سیاه کرد ❁ مخموریت مباد که خوش مست میروی ﴿

سنك چشمك غمزه ایله خلقك خانه سنی سیاه ایلدی سکا مخمورلق اولمسونکه لطیف مست کیدرسن (مفردات) (چشمت) سنك کوزك (بغمزه) قبه قبه باقمغله (خانه) او (مردم) آدم (سیاه) م (کرد) ایلدی (مخموریت) سکا سرخوشلق (مباد) اولمسون (خوش) م (مست) م (میروی) کیدرسن (معنای اشارتی) ای خلیفة الله فی الارض اولان مرشد شفیقم بزم بو فانی دنیایه الدانوب آخرتدن غافل اولمغمزدن بزه اغماض عین ایتدك سببیله خانهٔ قلبمز شواغل دنیه دوده قاره وسیاه اولمشدر سکا شراب لی مع الله ایله استغراق کلی اولمیه که بعضی وقت صحوده اولوب بزه تبلیغ احکام الهیه ونظر وهمت ایله ارشاد بیورهسن

﴾ این قصهٔ عجب شنو از بخت واژگون ❁ مارا بکشت یار بانفاس عیسوی ﴿

منعکس بختدن بو عجب قصه یی ایشت عیسایه منسوب نفس ایله یار بزی دپه لدی (مفردات) (این) بو (قصهٔ عجب) م (شنو) ایشت (از) من (بخت) م (واژگون) منعکس (مارا) بزی (بکشت) اولدردی (یار) م (بانفاس عیسوی) عیسایه منسوب نفسلر ایله (معنای اشارتی) بزم منعکس وپریشان بختمزی کور که اول عیسی نفس اولوب مرده لر احیا ایدیجی یار ومرشدمز بزم حال پریشانمزه نظر بیورمدیغی ایچون بزی غم وقساوت والم وکدر غوایت هلاك ایلدی نفعنا الله ببرکات انفاسهم الهیة آمین

﴾ ساقی مگر وظیفهٔ حافظ زیاده داد ❁ کاشفته گشت طرهٔ دستار مولوی ﴿

ساقی حافظك وظیفه سنی مکر زیاده ویردی که مولوی دستارینك طره سی پریشان اولدی (مفردات) (ساقی) م (مکر وظیفهٔ حافظ زیاده) م (داد) ویردی (آشفته) سراسیمه وعقلی ضایع (گشت) اولدی (طره) اوك صاچ بونده طیلسان مرادر (دستار) صارق (مولوی) درویشن مولانا قدس سره (معنای اشارتی) بحمد الله سلطان العارفین اولان مرشدمز کرمندن بو حافظه فیض الهیدن وشراب عشق ربانیدن وظیفه سنی زیاده ویردی که مولوی اولان حافظ غلبهٔ سلطان عشقله مقام استغراقده دیوانه وعقل معاشی ضایع وسراسیمه اولوب صورت ملکی خراب وظاهری پریشان ایلمشدر

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ بصوت بلبل وقمری اگر ننوشی می ❁ علاج کی کنمت آخر الدواء الکی ﴿

اگر بلبل وقمری صوتیله شراب ایچمیه سن سکا قچان علاج ایدیم آخر سکا دوا آتشله داغلمقدر (مفردات) (با) للملابسه (صوت) م (بلبل) م (قمری) م (اگر ننوشی) ایچمیه سن (می) شراب (علاج) م (کی) قچان (کنم) ایدیم (ت) سکا (آخر الدوا) دردلرك

وزن ایچون باتخفیف قیلندی * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیوررکه اگر بلبل وقمری آوازیله شراب ایچمزسك یعنی فصل بهارده اگر باده ایچمزسك سکا داغ علاجنی ایلرم زیرا حدیث شریفده بیورر آخر الدواء الکی یعنی بدنده بر مرض اولسه وانواع ادویه ایله علاج پذیر اولمسه داغ باقمغله علاج اولنور پس بیوررکه اگر فصل بهارده باده ایچمزسك دیوانه سنی داغلق کرك که علتك باشکه کلمز زیرا دفع جنون ایچون باشه داغ بقارلر ایدی ترکیبك معنای منطوقیسی صولدوا داغدر دیمکدر اولکی لفظی فارسی ظن ایدنلر سهو ایلمشلر

(چوكل نقاب برافكند ومرغ زد هوهو * منه زدست پياله چه ميكنى هى هى) * محصول بيت * چونكه كل نقابنى براقدى يعنى آچلدى ومرغ چن يعنى بلبل فرياد وفغانه باشلدى الكدن قدحى قومه هى هى نه ايشلرسن يعنى الدن پياله يى قومه كه صكره

دو اسنك آخرى (كى) عربيدر آتشله داغلق معنا سنه در (معناى اشارتى) اى سالك اكر عاشق صادقلرك وعارف باللهلرك اسرار دلندن خبرلرى وجند من جنود الله اولان كلمات قدسيه لرى سكا تأثير ايدوب انلردن برلذت عشق و برجذبهٔ رحمانيه حاصل وتلذذ ذائقه سن معلوم اولور كه سن غفلت وقسوه قلب مرض مزمننه كرفتار اولمشسن سكا زهد و صلاحله وانواع طاعتله علاج اولمز آخر سكا دوا آتش ر ياضتله وآتش سلطان عشقله يا قوب داغلقدر

﴿ چو كل نقاب برافكند ومرغ زد هوهو * منه زدست پياله چه ميكنى هى هى ﴾

چونكه كل اچلدى ومرغ اندن هوهو اسميله نغمه يه باشلدى قدحى الدن قومه نه هى هى ايلرسن (مفردات) (چو) چونكه (كل) م (نقاب) پرده (بر) يوقارو (فكندن) براقدى (مرغ) قوش (زد) اوردى (هوهو) م (منه) قومه (زدست) الدن (پياله) قدحى (چه ميكنى) نه ايلرسين (هى هى) م (معناى اشارتى) چونكه كل كبى محبوب خدا اولان عارف بالله سكا كشف اسرار ايلدى ومرغ سحرى او لان عاشق صادق هو هو اسميله ذكر الاهه باشلدى سن نحى انكارى ترك ايدوب المرء صدق و اخلاصله تبعيت ايليوب برلذت روحانى و برجذبهٔ رحمانى تحصيلنه سعى ايله نه هى هى د يو تحسر وقطع اميد ايلرسن

﴿ چو هست آب حيات بدست تشنه ممير * فلا تمت ومن الماء كل شئ حى ﴾

چونكه الكده آب حيات وار در صوسز اولمه واولمه حالبوكه هر بر شئ صودن د يريدر (مفردات) (چو) چونكه (هست) واردر (آب حيات) م (ت) سنك (بدست) الكده (تشنه) صوسز (ممير) اولمه (فلا تمت) اولمه (ومن الماء) حالبوكه صودن (كل شئ) هر بر شئ (حى) ديريدر (معناى اشارتى) چونكه حق سبحانه وتعالى سكا باعث حيات ابدى اولان عشق ومعرفة الله وكسب علوم لدنيه ووصلت الى الله ايچون اليكه اراده وقدرت كرم ايلدى سن نيچون صرف اراده ايله تحصيلنه سعى ايلمزسن وصوسز اولورسن (وجعلنا من الماء كل شئ حى) آيت كريمه سى سرنجه علم ومعرفت وعبادت وطاعت آب حياتيله حيات ابدى كسب اولنمقدر شمان سرمايهٔ سعادت كبنه سعى ايله سن

﴿ ذخيرهٔ بنه از رنك و بوى فصل بهار * كه مى رسند ز پى رهزنان بهمن ودى ﴾

فصل بهارك رنك و بوينندن بر ذخيره قوزيرا فصل بهار اردندن بهمن ودى رهزنلرى ايريشورلر (مفردات) (ذخيره) زيق (همزه) وحدتيه (بنه) قو (از) من (رنك) م (بوى) قوقو (فصل بهار) م (كه) زيرا (مى رسند) ايريشورلر (ز پى) ارقه دن (رهزنان) يول اوريجيلر (بهمن) اورته قيش آيى (دى) قيش (معناى اشارتى) عمرك فصل بهار نده وحيات دنياده (يا اباذر جدد السفينة فان البحر عميق وخذ الزاد كاملا فان السفر بعيد واخلص العمل فان الناقد بصير وخفف الحمل فان العقبة صعب شديد) حديث شريفى سرنجه آخرت وابدى سعادت ايچون علم ومعرفتدن وعشق ومحبت الهيه او لان عبادتدن برازآزيق قوزيرا بوسر بعة الزوال اولان عمر بهارينك آردندن تيز وقت

پشيمان اولورسن هى هى تأكيد افظى قيلنمقدر مقام تحسر وتغابنده مستعملدر تركيده ده هى نه ايشلرسن ديرلر هى هى عبارتلرينى ايتمه ايتمه ديمك ايله تعبير ايدنلر عندى سو بلشلر هى هى ايتمه ايتمه معناسنه شرح اولندى وتحسر ايچون دخى كاور معنى بويله اولور پياله يى الدن قومه نه تحسر ايدرسن ديمك بوخصوصده غبن فاحش ايلمش (چو هست آب حيات بدست تشنه ممير * فلا تمت ومن الماء كل شئ حى) حيات تامى معناده دستنه مقيد در ممير فعل نهى مفرد مخاطب مرد يدندن اولمه ديمكدر آب حيات دن مراد بونده باده در فلا تمت فاشرط محذوفك جوابنه داخل اولمش ولا تمت فعل نهى مفرد مخاطب اولمه يعنى هلاك اولمه واو حرف ابتدا من الماء حى لفظنه متعلقدر كل لفظا مرفوع مبتدا واضافت بيانيه وحى خبرى ضرورت وزن ايچون تخفيف قيلندى * محصول بيت * چونكه الكده آب حيات وار يعنى آب حيات اثرلى باده وار پس صوسز اولمه يعنى باده ايچ حيات بولهسن زيرا هر شئ آبدن زنده در حاصلى آب سبب حيات جميع اشيادر ايمدى بى آب تشنه هلاك اولمه شراب ايچ (ذخيرهٔ بنه از رنك وبوى فصل بهار * كه مى رسند ز پى رهزنان بهمن ودى) ذخيره يا حرف وحدت ويا تنكير بنه فعل امر مفرد مخاطب كه حرف تعليل پى باى عجمينك فتحيله ايزوآرد وصولك معناسنه در رهزن وصف تركيبيدر يول اوروجى معناسنه والف ونون ادات جمعدر بهمنه اضافت بيانيه در ودى دالك فتحيله اول قيش آيى و بهمن اورته قيش آيى * محصول بيت * فصل بهارك رنك و بوندن برذخيره قو يعنى بازدن برآزق صاقله زيرا بازدنصكره قيش حراميلرى ايريشور كه اول زمان بهارك نه رنكى

﴿ اجل ﴾
قالور ونه بويى حاصلى ندارك اوزره اولمقه نصيحتدر مصراع ثانينك معناسنى كه ايريشورلر آردجه قيش وكوز يول اوروجيلرى دين ودى قيش وبهمن اورته قيش آيى دينلر صوغرق سو ياشلر

(زمانه هيچ نبخشد كه بازنستاند * مجوز سفله مروت كه شيئه لاشى) شيئه ضميرى سفله يه راجعدر سفله سينك ضمى وكسريله لغتدر آلچق ودنى معناسنه لاشى شى دكل ديمكدر يعنى هيچ نسنه دكلدر * محصول بيت * زمانه هيچ برنسنه بغشلمز كه ينه آلميه يعنى و برديكنك عوضن آلور پس الچقدن مروت ايستمه كه و برديكى هيچ نسنه دكل يعنى آلچقين ورديكيده آلچقدر كندى كبى پس آندن احسان ومروت رجا ايلمه (شكوه سلطنت وحكم كى ثباتى داشت * ز تخت جم سخنى مانده است وافسر كى) ثباتى يا حرف تنكير سخنى يا حرف وحدت افسر كى لاميه كى برپادشاه اسميدر * محصول بيت * سلطنت وحكم وعظمت وشوكتى نجه ثبات طوتدى يعنى پادشاهلق

اجل قشنك صوو يغى وطول امل يولنى اوريجى مونك برودتى كاوب سنك بهارك رونقنى خراب وتار مار ايلر

﴿ زمانه هيچ نبخشد كه باز نستاند * مجوز سفله مروت كه شيئه لاشى ﴾

زمانه هيچ نسنه و برميكه كيرو آلميه آلور سفله دن مروت ايستمه زيرانك شيئى لاشيدر (مفردات) (زمانه) م (هيچ) م (نبخشد) و يرمى (باز) كيرو (نستاند) آلميه (مجو) ايستمه (زسفله) الچقدن (مروت) م (كه) زيرا (شيئه) انك شيئى واحسانى (لاشى) م (معناى اشارتى) عمر زمانده متاع دنيادن وجاه ومال وعز واقبال جهاندن هر نه كه و يرلرسه ينه كيروآلورلر سنكله آخرته كيده جك يوقدر (كسراب بقيعة يحسبه الظمآن ماء) آيت كريمه سى سرنجه بوسراب كبى واركور يوب حقيقتده يوق وفانى اولان سفله ودنى دنيادن مروت ايستمه كه آنك شيئى واحسانى لاشيدر

﴿ شكوه سلطنت وحكم كى ثباتى داشت * ز تخت جم سخنى مانده است وافسر كى ﴾

سلطنت وحكم عظمتى قنقى برثبات طوتدى جمك تختندن وكيك تاجندن برسوز قالمشدر (مفردات) (شكوه) عظمت (سلطنت) م (حكم) م (كى) قنقى (ثبات) م (يا) وحدتيه (داشت) طوتدى (ز) من (تخت) م (جم) برپادشاه (سخنى) برسوز (مانده است) قالمشدر (افسر) تاج (كى) برپادشاهدر (معناى اشارتى) يونعمى نقم شرابى سراب لمع واهو اولان دنيانك سلطنتى وجاه ومنصب مبيله اولان حكم وحكومتى قرار وثبات طوتمز كورمزميسين جم وكيخسرو پادشاهلر ويونلركبى صد هزار ملك وسلطنت وعظمت وشوكتى اولان پادشاهلر عدمه كيدوب تخت وتاجلرندن شمان برسوز و برقورى آدى قالمشدر

﴿ خزينه دارئ ميراث خواركان كفرست * بقول مطرب وساقى بفتوىٔ دف ونى ﴾

ميراث يجيلرك خزينه دارلغى كفردر مطرب وساقينك قوليله ودف ونينك فتواسيله (مفردات) (خزينه دارى) خزينه طوتيجيلق (ميراث خواركان) ميراث يجيلر (كفر) م (است) در (با) للملابسه (قول) م (مطرب) م (ساقى) م (با) للملابسه (فتوى) م (دف ونى) م (معناى اشارتى) (الذين يكنزون الذهب والفضة ولا ينفقونها فى سبيل الله فبشرهم بعذاب اليم) آيت كريمه سى سرنجه عزومال وجاه دنيادن فارغ البال وآزاده اولمش عاشقين وعارف باللهلر مذهبنده ميراثه آلان حلال مالى دخى الله يولنه انفاق ايتميوب كنز وجمع ايله خزينه باغلمق كفردر

﴿ نوشته اند برايوان جنت المأوى * كه هر كه عشوهٔ دنيا خريد واى بوى ﴾

جنت المأوانك ايوانى اوزره يازمشلردركه هر كيم كه دنيانك عشوه سنى صاتون آلدى هلاك اكادر (مفردات) (نوشته اند) يازمشلردر (بر) على (ايوان) چار طاق واواوكنك سقفى (جنت المأوى) م (هركه) هر كيمكه (عشوه) نازوحيله (دنيا) م (خريد) صاتون آلدى (واى) ويل وهلاك (بوى) اكه (معناى اشارتى) جنت المأوانك

وحكومت كيمسه يه باقى قالمشدر تخت سليماندن وافسر كيدن برسوز قالمشدر وانجق يعنى بونلرك اسمى قالمشدر ورسمى مندرس اولمشدر يعنى عالم وعالمده واقع اولان هپ فانيدر باقى همان خالق عالمدر انجق (خزينه دارئ ميراث خواركان كفرست * بقول مطرب وساقى بفتوىٔ دف ونى) خزينه دار وصف تركيبيدر داريدندن ويا حرف مصدر ميراث خواركانه اضافت اسم فاعلك مفعوله اضافتى قبيلندندر ميراث خوارده وصف تركيبيدر ميراث يجى يعنى وارث والف ونون ادات جمعدر * محصول بيت * وارثلرك خزينه دارلغى كفردر يعنى بر كيمسه نك كه مالى وورثه سى اوله وكندى مالنى خساستدن يمه يه و بعض خيرات وحسناته صرف ايليه پس وارثلر ايچون حفظ ايدوب انلرك خزينه دارلغن ايلمش اولور ايمدى كفر ديديكى بوامساك وخساستدر كه خزينه دارلغله تعبير ايلدى پس مذكور خساست وامساك كفردر مطرب وساقى قوليله ودف ونى فتواسيله يعنى حقيقتده مذموم ومطرود صفتدر كفردكلدر اما بونلرك قول فتواسيله كفر در وزمرهٔ رندان باسرهم كفرينه شاهددر (نوشته اند برايوان جنت المأوى * كه هر كه عشوهٔ دنيا خريد واى بوى) ايوان جنت المأوى اضافتى بيانيه در بونده ايواندن مراد قصر جنتدر مأوى لغتده هر شيئك صغنجق يرى كيجه ده ويا كوندزده مثلا طيورك ووحوشك هر بريسى برير مأمن اتخاذ ايله كيجه ده وياكوندزده كنديه مسكن ايدينوركه اكا مأوى ديرلر جنتده مأوى ديدكارى اهل ايمان اكا جهنم آتندن پناه ايلديكيچوندر عشوه عينك كسريله اصطلاحات عجمده كوكل الداغه ديرلر

هر نه وجهله اولورسه دنيى يه اضافتى لاميه در مجازا خريد خانك ورانك كسريله فعل ماضى مفرد غائب صاتون آلدى ديمكدر بونده الداندى معناسنه در واى عربيده ويل معناسنه در جهنمده وعذابه ويل ديرلر بوى باحرف صله ووى واوك فتحيله ضمير غائب مرفوع منفصل معناسنه در * محصول بيت * جنت مأوانك وفردوس اعلانك قصرينه يازمشلردركه هر كيمسه كه دنيانك فريب وخدعه سنه آلداندى ويل آنك اولسون وياويل اكايعنى دنيا الذاتيله مغرور وغافل اولان كيمسه نك كدر و يل زلامن خرفات دنيويه يه ترغيب وتحريضدر

(سخامانده سخن طی کنم شراب بجاست ٭ بده بشادیٔ روح روان حاتم طی) سخن کلمنك مفعول اولی وطی مفعول ثانیسی شراب مبتدأ بجاست خبری باده قنده در دیمکدر بده باحرف تأکیده دالك کسریله فعل امر مفرد مخاطب ور دیمکدر وبونده صون معناسنه در بشادی باحرف تخصیص وباحرف مصدر صدر روحه اضافت مصدرك فاعلنه اضافتی قبیلندندر روانك روحه عطفی عطف الخاص علی العام قبیلندندر زیرا روان روح انساندر فقط وروح اعمدر وروانك حاتمه اضافتی لامیه در حاتمکده طیه اضافتی بو یله در حاتم عربیده اسم فاعلدر واجب معناسنه صکره برشخصه علم ایلدیلر نه تانك کسریله حاتم دیدیلر اما عجم فاعل وزنی اوزره اولان بعض اسماده تصرف وتظرف قصد ایلدیلر وعین الفعللر بنی مفتوح اوقودیلر مثلا عارض وحاتم وکافر دیرلر عینك فتحیله نته کیم حواشیٔ رساله ده مفصل بیان اولنمشدر بعضیلر حاتمك تاسنده فتحه یی تجویز کورمدیلر قوافی اشعاره شعوری اولمدیغندن نته کیم حواشیٔ رساله ده تبیین اولنمشدر طی برقبیله نك اسمیدر که حاتم اول قبیله دندر ٭ محصول بیت ٭ سخا وکرم قالمدی سوزی دوره لم یعنی سوزی دراز ایلمیلم شراب قنده درای ساقی پیاله و یریعنی قدح صون حاتم طینك روح و روانی شادلغیچون زیرا اول اسخیای بنی زمان ایدی پس غیرینك سخاوکرمندن کلامی دراز ایلمیه لم زیرا حاتمك سخاسنه نسبت هیچ نسنه دکلدر (بخیل بوی خدا نشنود یاحافظ ٭ پیاله کیر وکرم ورز والضمان علی) ٭ محصول بیت ٭ بخیل خدانك قوقوسن ایشتمز دکلسه ای حافظ قدح نوش ایله وکرم ایشله ضمان بنم اوزریمه یعنی سنك عصیا نکدن الاهك بحر رحتی اوسعدر پس باده ایچوب سخا و کرم ایدنجه خدا کناهکی عفو ایلدیکنه بن کفیل ضمان علی دیمك کفالت بنم اوزریمه حاصلی بن کفیل دیمکدر (وله ایضا) (بفراغ دل زمانی نظری بماهرویی ٭ به ازان که تاج شاهی همه عمر های و هویی) بفراغ باحرف مصاحبت فراغ مصدردر بوش اولمق یعنی خالی اولمق معناسنه دله اضافت لامیه زمانی یاحرف وحدت نظری یاحرف تنکیر بماهرویی با حرف صله ماهروی وصف ترکیبیدر آی یوزلی دیمکدر و یاحرف وحدت بهانك کسری وهای اصلیه نك سکونیله بك دیمکدر نظره مضروفدر پادشاهی یاحرف مصدر های وهوی ساز آواز لرینه ومستانه لرك چاغرشمسنه دیرلر ٭ محصول بیت ٭ حضور قلب وصفای خاطر له بر زمان و بر ساعت بر ماهرویه نظر ایلمك کشینك تمام عمرنجه پادشاهلق وهوی وهای ایلمکدن یکدر زیرا ماهرو یارم جاندر بلکه تمام جاندر اماهذ کورلجاد مقوله سیدر (بخدا که رشکم آید برخت ز چشم خویشم ٭ که نظر دریغ باشد بچنان لطیف رویی) بخدا باحرف قسم که حرف بیان رشکم میم معناده آید فعلنه قیددر رشك آیدم تقدیرنده رشك لغتده کونی معناسنده در یعنی قسقانمق بروحت باحرف صله رخکی دیمکدر آیدك مفعول غیر صریحیدر چشم خویش لامیه حرف ز آید فعلنه متعلقدر وم ضمیر میم سابقی تأکیدایدر که حرف تعلیل نظر مبتدادر یغ باشد خبری بچنان لطیف باحرف صله چنان اشارتدر مقدره لطیف روی آنی بیان ایدر لطیف روی وصف ترکیبیدر کوزل یوزلی معناسنه یا حرف وحدت برلطیف یوزلی به دیمکدر ٭ محصول بیت ٭ خدا حقیچون که رخکی کوزلرم کندی کوزمدن زیرا نظر وحیف در انجلین برلطیف یوزلی به یعنی جانان کبی بر کوزل یوزلی به نظر صالمق ظلمدر زیرا نازکدر؟

قبوسی اوزره یازمشلردر که هر کیم که فانی وسحاردنیانك مکروحیله سندفریفته اولوب محبت ایلدی و یل وهلاك اکادر

﴿ سخا نماند سخن طی کنیم شراب بجاست ٭ بده بشادیٔ روح روان حاتم طی ﴾

سخا قالمدی سوزی طی ایدهلم شراب قنده در حاتم طینك روح روانی شادلغنه ویر (مفردات) (سخا) م (نماند) قالمدی (سخن) سوز (طی کنیم) دوره لم (شراب) م (بجاست) قنده در (بده) ویر (بشادی) شادلغنه (روح روان) م (حاتم طی) برسخی آدم (معنای اشارتی) مقتضای عصر حضرت الاهك یولنده مال وجانی فدا ایدیجی اهل سخا قالمدی کیزلندی سوزی کسه لم شراب عشق الهی قنده در که کشی یی هلاك ابدی ایله هلاك ایدیجی محبت دنیادن وتعلقات ماسوادن خلاص اولالم حاتم طی کبی سخی کیسه نك روح روانی شادلغنه ایچه لم وقید دنیادن کچه لم

﴿ بخیل بوی خدا نشنود بیا حافظ ٭ پیاله کیر وکرم ورز والضمان علی ﴾

بخیل خدانك رائحه سنی ایشتمز کل ای حافظ پیاله طوت وکرمه چالش ضمان بنم اوزریمه در (مفردات) (بخیل) م (بوی) رائحه (نشنود) ایشتمز (بیا) کل (حافظ) م (پیاله) قدح (کیر) طوت (کرم) م (ورز) چالش (والضمان علی) کفیللك بنم اوزریمه در (معنای اشارتی) (البخیل لایدخل الجنة) حدیث شریفی سرنجه مال ایله وجانله بخیل اولوب وارنی حق یولنه صرف ایتمان بخیللر جنت عرفاندن ورائحهٔ احسان رحماندن بی بهره ومحرومدر کل ای حافظ شراب عشق خدایی نوش ایدوب لذت روحانیت والذت ایمان بولمق ایچون مال وجانکی حق یولنه فدا ایلیوب کریم النفس اول بن ضامن اولورمکه سن رحمت حقه واصل اولورسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بکرفت کار حسنت چون عشق من کمالی ٭
خوش باش زانکه نبود این حسن را زوالی ﴾

سنك حسنك ایشی بنم عشقم کبی بر کمال طوتدی خوش اول زیراکه بو حسنه برزوال اولمز (مفردات) (بکرفت) طوتدی (کار) م (حسن) م (ت) سنك (چون) مثل (عشق) م (من) بن (کمال) م (یا) وحدتیه (خوش) م (باش) اول (زانکه) آندنکه (نبود) اولمز (این) بو (حسن را) م (زوال) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (الله نور السموات والارض) آیت کریمه سی سرنجه ای محبوب حقیقی اولان ربم سنك منورعالم اولان صفات نورك وحسن جمالك بنده بزه صفات عشقکدن بخش وکرم ایلدیکك عشق ومحبت ازلیه من کبی کمالده در نقصاندن بریدر بزه الطافکله وانوار تجلیٔ ذاتکله معامله بیوروب بزدن راضی اول ونور ایمانمزی ونور قلبمزی زیاده ایله که سنك لطف کمالکه وحسن جمالکه برزوال ونقصان اولمز

﴿ در وهم می نکنجد کاندر تصور عقل ٭
آید بهیج معنی زین خوبتر مثالی ﴾

؟ نظره تاب وطاقت کتورهمز پس نیچون کندی چشمدن کوزلرم آنی که نظردن منفعل ومتأثر اولمسون دیو (دل من شد وندانم که چه شد غریب مارا ٭ که کذشت عمر ونامد خبری ز هیچ سویی) دل من لامیه شد رفت معناسنه واو حرف حال که حرف بیان چه ادات استفهام شد بونده صیرورت ایچوندر اولدی معناسنه غریب مادن مراد دلدر که حرف تعلیل واو حرف حال نامد اصلنده نیامد ایدی یاحذف اولندی سوی جانب و یاحرف وحدت مانه صومناسبتی رعایت اولندی زیرا انلر آبه سود برلرسینله ٭ محصول بیت ٭ بنم کوکلم کتدی وبلمزمکه بزم غریب کوکلمزه نه اولدی یعنی نه یره واردی نه حال اولدی زیرا برزمان کچدی وهیچ برجانبدن برخبر کلمدی حاصلی کوکلمز یارزنه یرلره کتدی ونه حاله اوغرادی که عمرمز کچدی واول غریبدن هیچ برکیسه برجانبدن برخبر کتورمدی (نفسم باخر آمد نظرم ندید سیرت ٭ بجزاین که ندما راهوسی وآرزویی) باخر آمد باحرف صله آخره کلدی یعنی دو کندی هوسی وآرزویی یالری حرف تنکیر ٭ محصول بیت ٭ نفسم وعمرم اخره ایرشدی سنی طویجه کورمدم بوندن غیری بزم هوس وآرزومز قالمدی یعنی آرزوم سنی طویجه کورمکدر انجق (مکن ای صبا مشوش سر زلف آن پریوش ٭ که هزار جان حافظ بفدای تارمویی) ٭ محصول بیت ٭ ای صبا اول پری کبی جانانك سر زلفنی مشوش و پریشان ایله زیرا بیك حافظ کبینك جانی یعنی حافظ کبی عاشقك جانی جانانك برتار موینه فدا اولسون ویاخود فدادر بوغزل اون برد بواندی بو اندی اما برد یوانده من بولندیغیچون برمقدار شرح اولندی (وله ایضا) (بکرفت کار حسنت چون عشق من کمالی ٭ خوش باش زانکه نبود این حسن را زوالی) کار حسنت بیانیه کمالی یاحرف تنکیر زان بونده ادات تعلیلدر زوالی یاسیده حرف تنکیردر ٭ محصول بیت ٭ سنك کوزللکك حالی بنم عشقم حالی کبی کمال طوتدی یعنی سنك حسنك کامل اولدیغی کبی بنم عشقمده کاملدر حاصلی سن حسنده کامل اولدیغك کبی بن عشقده کاملم پس ای جانان خوش اول که بو حسنك زوالی اولمز یعنی سنك حسنکه زوال ونقصان کلمز حاصلی حسنك زوال پذیر اولمز دیمکدر کمال وزوالی یالری وحدت ایچون طوتانلرك مذاق فارسیسی یوق ایمش عفاالله عنهما (در وهم من نباید کاندر تصور عقل ٭ آید بهیچ معنی زین خوبتر جمالی) وهم من لامیه کاندر که حرف بیان تصور عقل مصدرك فاعلنه اضافتی قبیلندندر تصور لفظ مشترکدر ادراك معناسنه و برنسنه نك صورتی حاصل اولمق معناسنه ده اولکیده بنای مفعول مصدریدر وثانیده بنای فاعل فتأمل بهیچ معنی هیچ وجه دیمکدر جمالی یاحرف وحدت ٭ محصول بیت ٭ بنم وهمه کلمز که عقلك ادراکنه هیچ روجهله بوندن خوبرق برجمال کله یعنی عقل بوندن کوزل جمال تصور ایلمکه قادردکلدر زیرا جانانك جمالی اکملدر مجموع بیتك معناسی وهمه صغمز که عقل تصورنده هیچ معنی ایله بوندن خوبرق مثال کله دیبن وهمه صغمز که عقل تصورنده هیچ معناده بوندن خوبرق برمثال کله دیین غریب تصورلر بیورمشلر (آندم که باتو باشم یکساله هست روزی ٭ واندم که بی تو باشم یکلحظه هست سالی) ٭ محصول بیت ٭ اولوقت که سنکله اولهم بریل بکا برکوندر واولدم که سنسز اوله م بکا برساعت بریلدر؟

وهمه صغمز که عقل تصورنده هیچ معنی ایله بوندن خوبرك برمثال کله (مفردات) (در) فی (وهم) م (می نکنجد) صغمز (اندر) فی (تصور عقل) م (آید) کله (بهیچ معنی) هیچ معنی ایله (زین) بوندن (خوبتر) زیاده کوزل (مثالی) برمثال (معنای اشارتی) (لیس کمثله شیء) آیت کریمه سی سرنجه حق سبحانه وتعالینك ذات هویتی وهمه صغمز وعقل ایله تصوره کلمزذاتنده وصفاتنده برمثلی اولمدیغندن هیچ برمعناده حسن وجمال الاهیدن زیاده خوب ولطیف برجمال وبرمثال اولمز

﴿ آندم که باتو باشم یکساله هست روزی ٭
واندم که بی تو باشم یکلحظه هست سالی ﴾

اول دم که سنکله اولم بریل برکوندر واول دم که سنسز اولم برلحظه بریلدر (مفردات) (آندم) اول نفس (باتو) سنکله (باشم) اولم (یکساله) بریل (هست) در (روزی) برکون (واندم) واول نفس (بی تو) سنسز (باشم) اولم (یك) بر (لحظه) م (هست) در (سالی) بریل (معنای اشارتی) (سنة الوصال سنة وسنة الفراق سنة) سرنجه ای ذات وصفاتنده مثلی ونظیری اولمیان محبوب حقیقی سنك بریل مشاهدهٔ انوار جمالك وتجلیٔ وصالك برکون مقداردر وبرلحظه فراق وقبض واستتارك بریل مقداری المو بر بجیدر

﴿ شد حظ عمر حاصل کر زانکه با تو مارا ٭
هرکز بعمر روزی روزی شود وصالی ﴾

عمرك حظی حاصل اولوردی اکر آندنکه سنکله بزه شویله که عمرده برکون بر وصال نصیب اوله (مفردات) (شد) اولدی (حظ عمر) م (حاصل) م (زانکه) آندنکه (باتو) سنکله (مارا) بزه (هرکز) قطعا (بعمر) عمرده (روزی) برکون (روزی) نصیب (شود) اوله (وصالی) بروصلت (معنای اشارتی) (وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون) آیت کریمه سی سرنجه باعث خلقت اولان عبادات ومعرفة الله تمامه حاصل اولوردی شویله کیم برکون بروصلت الی الله نصیب اوله وتوفیق وعنایت خدا بزه برنفس یار ومعین اوله

﴿ چون من خیال رویت جانا بخواب بینم ٭
کز خواب می نبیند چشمم بجز خیالی ﴾

ای جان بن سنك یوزك خیالنی دوشده نیجه کورم که بنم کوزم خوابدن برخیالدن غیری کورمز (مفردات) (چون) نه (من) بن (خیال) م (رویت) سنك یوزك (جانا) ای جان (بخواب) دوشده (بینم) کورم (از) من (خواب) دوش (می نبیند) کورمز (چشمم) کوزم (یا) للمسلابسه (جز) غیر (خیالی) م (معنای اشارتی) ای جانمك جانی اولان محبوب حقیقی سنك (لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار) اولان جمال پاککی قلب صافی وآکاهله کورمك ممکن وجائزدر امابن سنك یوزنیا وماسوا کوریجی کوزله جمالك خیالی دوشده نیجه کورمکه خوابدن

٢ زیرا زمان وصالی هرنقدر طویل ایسه‌ده عاشقه قصیر کلور امازمان فراق هرنقدر قصیر ایسه‌ده طویلدر بیتده محتمل الضدین صنعتی وارمثلا یکسه له مبتداروزی خبری اوله ویاعکسنجه ویك لحظه مبتدأ اوله وصالی خبری ویاعکسنجه (شدحظ عمرحاصل کرزان که باتومارا * هرکز بهمرروزی روزی شود وصالی) شدبونده جواب شرط واقعدر معلوم اوله که فعل ماضی شرط ویاجواب شرط واقع اولسه استقبال معناسنه متحول اولور حظ عمر لامیه حظ عمردن مرادفائده ونتیجهٔ عمردر کرزانکه اکرشوله که دیمکدر باتومارا مصراع ثانی‌یه مرهوندر هرکزاحاطهٔ ازمنه افاده ایدر بعمز یاحرف ظرف روزی یاحرف وحدت روزی یای اصلیه ایله رزق ونصیب معناسنه‌در وصالی یاحرف تنکیر * محصول بیت * حظ عمر حاصل اولور اکر شویله که سنکله جمیع عمرده بر کون وصال حاصل اوله یعنی تمام عمرده برکز سنکله وصال میسر اولورسه بکا حظ عمر حاصل اولور مجموع بیتك معناسی عمر نصیبی حاصل اولور اکر سنکله بزه برز مانده عمرده بر کون رزق اولورسه بروصال دیبن وعمر حظی حاصل اولور ابدی اکر اندن که سنکله بز شویله که برکون بروصال نصیب اوله دیبن ترزیق سوبلدن عجب عمر حظین حاصل ایلشلر (چون من خیال رویت جانا بخواب بینم * کزخواب می نبیند چشمم بجزخیالی) چون واواصلیه ایله نیچه دیمکدر کیف معناسنه کز که حرف تعلیل خواب ونده دوش معناسنه‌در امااینجی خواب اویقو معناسنه‌در می نبیند تقدیری نمی بیند در ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیر قیلندی خیالی یاحرف تنکیر * محصول بیت * ای جانان سنك رویك خیالنی بن خوابده نیجه کوره بیلورم که خوابدن چشمم خیالدن غیری نسنه کورمز یاخود معنی اویقودن کورمز خیالدن غیری نسنه کورمز یعنی کوزمز اویقو کورمز که دوش کوره زیرا دوش اویو مقدن صکره اولوراعدی کوزمز اویقونك خیالنی کورر انجق اویقویی کورمز حاصلی کوزمه اویقو کیرمز (رحم آر بردل من کزمهر روی خوبت * شد شخص ناتوانم باریك چون هلالی) رحم آرك مقدم مفعول صریحی وبردل من غیر صریحی برحرف صله دل من لامیه کز که حرف تعلیل باریك انجه دیمکدر هلالی یاحرف تنکیر * محصول بیت * بنم کوکله رحم کتور یعنی کوکلی اسرکه زیرا سنك روی خوبك ایچون یعنی روی خوبك مهرومحبتندن بنم وجود نزار وناتوانم هلال کبی اینجلدی مصراع ثانینك معناسی بنم ضعیف جسمم برهلال کبی

﴿ اما ﴾

اینجه اولدی دیین بری ایکی‌یی فرق ایلزایمش (حافظ مکن شکایت کروصل یارخواهی * زین بیشتر بباید برهجرت احتمالی) کروصل یارخواهی مصراع ثانی‌یه مرهوندر وجائزدرکه سحرحلال قبیلندن اوله‌تأمل احتمالی یاحرف تنکیر * محصول بیت * ای حافظ فراق جاناندن شکایت ایله اکروصل یاری دیلرسك هجرانه بوندن زیاده‌رك تحملك کرکدر یعنی هجران مستلزم وصالدر پس هجرانه صبرایله که وصاله ایره‌سن مصراع ثانینك معناسی سکا فراقه بوندن زیاده‌رك برتحمل کرك دیین اسکی خطاری اوزره مصر اولمش (ولهایضا) (بیابامورزاین کینه‌داری * که حق صحبت دیرینه‌داری) بعض نسخه‌ده بیاینه بتا واقعدر مورز فعل نهی مفرد مخاطب ورزیدندن برنه‌یی عادت وخوی ایدنمك کینه‌دار وصف ترکیبیدر کین طوتیجی معناسنه ویاحرف مصدر ٢

برخیالدن غیری نسنه کورمزم مکرسندن برتوفیق وعنایتله برنور یقین احسانیله نورعلی نور اولوب کورمکه مستعداوله

﴿ حافظ مکن شکایت کروصل یارخواهی * زین بیشتر بباید برهجرت احتمالی ﴾

ای حافظ شکایت ایله اکریارك وصالنی ایسترایسك سکافراقدبوندن زیاده‌رك تحمل ترك (مفردات) (حافظ) م (مکن) ایلمه (شکایت) م (کر) اکر (وصل یار) م (خواهی) ایسترایسك (زین بیشتر) بوندن زیاده‌رك (بباید) کرك (برهجرت) فراق اوزره (احتمالی) برتحمل (معنای اشارتی) ای حافظ بوراه عشق ومعرفة اللهده وبوطریق وصلت الی اللهده یاردن کلان جوروجفایه وقضاوبلایه راضی اول وصبرایله کیدیه شکایت ایله اکروصل یارایسترایسك سکا بوغربت وهجران عالمنده الم هجرانه وانواع بلالره زیاده تحمل کرکدر

﴿ ولهایضا ﴾

﴿ بیابامورزاین کینه داری * که حق صحبت دیرینه داری ﴾

کل بزمله بوکینه دارلغه چالشمه زیراقدیمی صحبت حقنی طوتارسن (مفردات) (بیا) کل (باما) بزمله (مورز) اوزنمه (این) بو (کینه داری) کین طوتیجلق (که) زیرا (حق صحبت) م (دیرینه) قدیمی (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای مؤمن قرداش کل بزمله راه‌حقده یارویولداش اول نفس وشیطانه اویوب اهل حق اولانلره کینه وعداوته چالشمه زیرا مؤمنلرایله عالم استده قدیمی صحبت حقنی طوتارسنکه (انما المؤمنون اخوة) بیورلمشدر

﴿ نصیحت کوش کن کین دربسی به * ازان کوهر که درگنجینه داری ﴾

نصیحت دکله زیرا بوانجو چوق یکدراول کوهردنکه خزینه کده طوتارسن (مفردات) (نصیحت) م (کوش کن) قولاق ایله (که) زیرا (این) بو (در) انجو (بسی) چوق (به) یك (ازان) اندن (کوهر) م (در) فی (گنجینه) خزینه (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) علماء دینك ومشایخ عظامك نصیحتلرینی جان ودل ایله قبول ایله که سعادت دارین نصیحتی قبول ایتمکده دربو نصیحت برانجودر وبردریتیمدرکه خزینه ده حفظ ایتدیکك جواهرلردن یکدر

﴿ بفریادخمار مفلسان رس * خدارا کرمی دوشینه داری ﴾

مفلسلرك خماری فریادینه ایرش الله ایچون اکردون کیجه‌دلك شراب طوتار ایسك (مفردات) (بفریاد) م (خمار) مست ومتحیر (مفلسان) م (رس) ایرش (خدارا) الله ایچون (می) شراب (دوشینه) دون کیجه‌لك (داری) طوتارسك (معنای اشارتی) نصیحت بودرکه مقام عرفانه وارمیوب راه سلوکده مست وحیران اولنلرك الله ایچون فریادوامدادینه ایرش اکرشراب عشق الهیده ومعرفة اللهده سنك تمکین وثباتك وارایسه

﴿ ولیکن کی نمایی رخ برندان * توکز خورشید ومه آینه داری ﴾

٢ که حرف تعلیل حق صحبت دیرینه لامیه ویائیه‌در داری فعل مضارع مفرد مخاطب طوتارسن یعنی سنك وار * محصول بیت * ای جانان کل بزمله کینه دارلغی عادت ایدنمه یعنی بزمله کینه‌دار اولمه زیرا بزمله اسکی صحبت حقك واردر یعنی سنکله اسکیدن مصاحب ودوست ایز پس بزمله کیندار اولمه (نصیحت کوش کن کین دربسی به * ازان کوهر که درگنجینه‌داری) کین که حرف تعلیل این اسم اشارتدر نصیحته که دراندن کنایتدر که حرف رابط صفت گنجینه خزینه معناسنه‌در * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر نصیحت دکله زیرابوانجوسنك خزینه کده اولان جوهردن یکدر یعنی نصیحت اینجوسی سنك خزینه لرکده اولان جوهردن اعلادر (بفریادخمار مفلسان رس * خدارا کرمی دوشینه داری) بفریاد خمار مفلسان باحرف صله واضافتلر لامیه‌لر دررس فعل امر مفرد مخاطبدر ایرش دیمکدر خدارا راحرف تخصیص کراداتشرط می دوشینه یائیه‌در دوش دون کیجه‌ویاحرف نسبت ونون وها نسبتی تأکیددر داری فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط یعنی مصراع ثانی شرط ومصراع اول جزا واقعدر * محصول بیت * مفلسلرك خماری فریادینه ایرش یعنی خمارلرینه مددایدوب درمان ایله الله ایچون اکردون کیجه‌کی شرابك وارایسه یعنی کیجه‌دن قالمش باده‌وارایسه الله ایچون فقرانك خمارینه انکله چاره ایله مصراع ثانینك معناسی الله ایچون اکر دون کیجه‌لك شراب طوتارسن دیلرلراولی یعنی ایوجه طوتامشلر (ولیکن کی نمایی رخ برندان * توکز خورشید ومه آینه داری) نمایی فعل مضارع مخاطب رخ مفعول صریحی وبرندان غیر صریحی کز که حرف بیان * محصول بیت * بوبیت بیت سابقه ناظردر یعنی سکا مفلسلرخمارینه درمان تکلیف ایلدك امارندلره قچن یوزك کوسترسن سن که مهرومه‌دن آینه طوتارسن یعنی سنك که مهرومهدن آینه‌لرك واردر یعنی مهرومه آینه‌لرکدر حاصلی سنك که بوقدر رفعت شانك وار در رندلر مفلسلرینه قچن یوز کوسترسن (بدرندان مکوای شیخ وهشدار * که با مهرخدایی کینه داری) بدرندان لامیه ومکونك مقول قولی واو حرف عطف هش هوشدن مخففدر عقل معناسنه ودار فعل امر مفرد مخاطب عقلك طوت یعنی عقلك جمع ایله دیمکدر که حرف بیان باحرف صله مهرمحبت خدایی یاحرف نسبت تقدیری باصاحب مهرخدا یدر ضرورت وزن ایچون مضاف ترك اولندی کینه‌داری نمانك مقدم مفعولیدر وجائزدرکه کینه‌دار وصف ترکیبی اوله ویاضمیرخطاب * محصول بیت * ای شیخ رندلرك یرامزلغنی سویله وعقلك باشکه جمع ایله که خدایی دوستلره کینك وار ویاالله دوستلرینه کین دارسن یعنی الله محبوبلرینه عدوسن حاصلی خدادوستلرینه عداوت خدایه عداوتدر (نمی ترسی زآه آتشینم * تودانی خرقهٔ پشمینه داری) نمی‌ترسی اخبار وانشایه محتملدر یعنی قورقمزسن ویاقورقمزمیسن خرقهٔ پشمینه بیانیه تقدیری که خرقهٔ پشمینه داری ایدی ضرورت وزن ایچون که رابطه‌سی ترك اولندی پشمینه یاحرف نسبت ونون وها ادات تأکیدبو که منسوب خرقه * محصول بیت * بیت سابقده شیخه خطاب ایدوب بیورر قورقمزسن ویاقورقمزمیسن بنم آتشلی آهمدن سن بیلورسن ای شیخ که پشمینه خرقه‌ك واریعنی ای شیخ سن که یوکدن خرقه کیرسن بنم آتشلی آهمدن قورق که ٢

اما رندلره قچان یوز کوسترسن سن که خورشیددن وماهدن آینه طوتارسن (مفردات) (ولیکن) م (کی) قچان (نمایی) کوسترسن (رخ) یوز (برندان) لاابالی قلندرلره (تو) سن (از) من (خورشید) کونش (مه) آی (آینه) م (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) اما (لی مع الله وقت لایسعنی فیه ملك مقرب ولا نبی مرسل) حدیث شریفی سرنجه نورحقده ونورمحمدی‌یه استغراقك زماننده قچان غیره یوز کوستروب التفات ایده بیلورسن ایده مزسن همان رقت صحوده شفقت لخلق الله بیوروب راه‌حقده بیچاره اولنلره دستکیر اوله سن

﴿ بدرندان مکوای شیخ وهش دار * که بامهرخدایی کینه داری ﴾

رندلرك عیبنی سویله ای شیخ واکاه که خدانك دوستلرینه کین وعداوت طوتارسن (مفردات) (بد) عیب (رندان) قلندرلر (مکو) سویله (ای شیخ) م (هش) عقل (دار) طوت (که) زیرا (بامهرخدایی) الله دوستلرینه (کینه) م (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای شیخ صوری عقلکی باشکه جمع ایله سقین لاابالی وقید دنیادن عاری اولان قلندران حقیقتلره حاللرینی بیلمدیکك یردن کندوزعمکجه برعیب نسبت ایله زیراخدانك دوستلرینه کین وعداوت طوتارسن

﴿ نمی ترسی زآه آتشینم * تودانی خرقهٔ پشمینه داری ﴾

بنم آتشین آهمدن خوف ایتمزمیسن سن بیلورسن بوکدن اولمش خرقه طوتارسن (مفردات) (نمی ترسی) قورقمزمیسن (ز) من (آه آتشین) آتشلی آه (م) بنم (تودانی) سن بیلورسن (خرقه) م (پشمینه) یوکدن (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) سن بوآتش عشق الهی ایله جکری یانمش عاشقلرك آه آتشیندن خوف ایتمزمیسن حال بوکه اعتقادیقدانولسون انلرکورای عقاده اولان حاللرینی بیلورسن وبوکدن اولمش اهل الله خرقه‌سن کیرسن

﴿ ندیدم خوشتر ازشعر تو حافظ * بقرآنی که اندر سینه داری ﴾

سنك شعرکدن لطیف‌رك کورمدم ای حافظ شول قرآن حقیچونکه سینه کده طوتارسن (مفردات) (ندیدم) کورمدم (خوشتر) زیاده لطیف (از) من (شعر) م (تو) سن (حافظ) م (با) قسمیه (قرآن) م (یا) وحدتیه (اندر) فی (سینه) اوکس (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای حافظ سنك لسان غیب ایله واردات الهیه‌دن واسرار قرآنیه‌دن بیان ایلدیکك شعرکدن لطیف‌رك برشی کورمدم شول قرآن عظیم حقیچونکه سینه کده حفظ ایدوب طوتارسن وجانکده لذت روحانیه‌سن بولورسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ بچشم کرده‌ام ابروی ماه سیمایی * خیال سبزخطی نقش بسته‌ام جایی ﴾

برای یوزلونك ابروسنه نظر ایلمشم برده برسبزخطك خیالنه نقش بغلمشم (مفردات) (با) الادیمه (چشم) کوز (کرده‌ام) ایلمشم (ابروی) قاش (خیال) م (سبز) یشل (خطی) م (نقش) م (بسته‌ام) باغلامشم (جایی) بریر (معنای اشارتی)

سنی وخرقه کی یاقوب یاندرمغون مصراع ثانینك معناسی سن یاورسن بوك خرقه طوتارسن که آتشه اصلا تحملی یوقدر
دیبن عجب سویلدی کی سوزك معناسنی کندی یاورمی (ندیدم خوشتر از شعر تو حافظ * بقرآنی که اندر سینه داری)
باحرف قسم وباحرف وحدت وباحرف تنکیر که حرف رابط صفت * محصول بیت * ای حافظ سنك شعرکدن خوشتر
شعر کورمدم شول قرآن حقیچون که سینه کده واردر یعنی سنك سینه کده مستور قرآن حقیچون که سنك شعرکدن
اطیفرك شعر کورمدم (وله ایضا) (بچشم کرده ام ابروی ماه سیمایی * خیال سبز خطی نقش بسته ام جایی) بچشم کرده ام
نشانلشم دیمکدر روزمره لرندندر ابروی ماه سیمای لامیه ماه سیما وصف ترکیبیدر آی علامتلی معناسنه وباحرف وحدت

بحمدالله شمس حقیقتدن نورالهی استفاده ایلین بروارث محمدی شیخ کاملك اوصاف
جمیله لرینه نظر بغلشم و برمحلده براسرار معرفة اللهیه وانواع کرامانه وصول بولش
صاحب ارشاده تبعیت وبیعت ایلیوب خیالنی قلبمده نقش بغلشم

{ امید هست که منشور عشقبازی من * ازان کمانچهٔ ابرو رسد بطغرایی }

امیدواردر که بنم عشقبازلغم براتی اول کمانچه یه بکزر ابرودن برطغرایه ایریشه (مفردات) (امید) م (هست) واردر (منشور) برات (عشقبازی) عشقی اوینامق (من) بن (ازان) اندن (کمانچه) کمانه دیدکلری آلتاهودر (ابرو) قاش (رسد) ایریشه (با) للالصاق (طغرا) براتلرده اولان پادشاه نشانی (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) امیدم بودر که حضرت اللهك عشق ومحبتنده صدق واخلاصم براتی اوزره اول مظهر الهامات وفیوضات الهی اولان خلیفة الله فی الارضك نظر وهمتیله سلطان حقیقتدن براشارت اولوب (واجعلنی للمتقین اماما) آیت کریمه سی سرنجه بزدخی مقام خلافتده صاحب ارشاد اولوب خیرالناسدن اوله وز

{ سرم زدست شدوچشم از انتظار بسوخت * در آرزوی سروچشم مجلس آرایی }

باشم الدن کندی وچشمم انتظاردن یاندی برمجلس آرانك سروچشمی آرزوسنده (مفردات) (سرم) باشم (ز) من (دست) ال (شد) کندی (چشم) کوز (ازانتظار) کوزلمکدن (بسوخت) یاندی (در) فی (آرزو) م (سروچشم) م (مجلس آرای) مجلس بزهجی (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) بو یولده باش وجانم فدا به کندی وروز وشب انتظارله چشمم یاندی تاکه مجلس عشاقده فیض الهی بخش ایدیجی مرشدك باشنده وحضورنده اولوب نظر احساننه آرزو ایله ایرشجه یتشالله آمین

{ مکدرست دل آتش بخرقه خواهم زد * بیابیا که کرامیکند تماشایی }

کوکل مکدر درخرقه یه آتش اورمق ایسترم کل کل که برتماشایه دکر (مفردات) (مکدر) کدرلنمش (است) در (دل) کوکل (آتش) م (با) للالصاق (خرقه) م (خواهم) ایسترم (زد) اورمق (بیابیا) کل کل (کرا) دکمك (تماشا) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) قیودات وجود بشریه دن کوکلم مکدردر که فیوضات خدایه ولذت عبادته مانعدر بوخرقهٔ وجودی آتش ریاضات ومجاهداته اوریسم کرکدر کل کل برتماشایه دکرکه سیرایده سن

{ دران مقام که خوبان بغمزه تیغ زنند * عجب مدارسری اوفتاده درپایی }

او مقامده که خوبلر غمزه ایله تیغ اورورلر برایاغه برباش دوشمش اوله عجب طوتمه (مفردات) (در) فی (آن) اول (مقام) م (خوبان) م (با) للالصاق (غمزه) کوز اوجی (تیغ) قلیج (زنند) اوررلر (عجب) م (مدار) طوتمه (سری) برباش (اوفتاده) دوشمش (درپایی) برایاغه (معنای اشارتی) شول مقامده وشول زمانده که محبوبان خدا وخاصان حق برلطف وبرعنایت ایدوب تیغ بران اولان کوز اوجیله برنظر ایده لر عجب طوتمه که اول وقت سالکك وجودنی برلذت احاطه ایدوب خضوع وخشوع ایله موش دردم

{ ونظر }

خیال سبز خطی لامیه درسبز خط وصف ترکیبی اقامه ندر تازه صقللی معناسنه وباحرف وحدت خیال بسته نك مفعول اولی ونقش مفعول ثانیسی وجای مفعول فیهی وباحرف وحدت * محصول بیت * برماه سیما دلبرك ابروسنی نشانلشم وبرسبز خطك خیالنی بغلشم بربرده یعنی برماه پیکر ابروسنی نشانلدم وبرسبز خطك نقشنی باغلدم بربرده حاصلی بکیدن برنوخط جوان سودم دیمکدر نقش بغلمقدن مراد نشانلیوب تعیین ایلمکدر مصراع اولك معناسی کوزده اتجشم برآی سیمالی قاشنی وبرماه یوزلینك قاشنی کوزده ایلشم یعنی اکا محبت ایلشم دیلر اصطلاحات انجاهدن بیخبر ایمشلر (امید هست که منشور عشقبازی من * ازان کمانچهٔ ابرو رسد بطغرایی) امید مبتدأ هست خبری که حرف بیان منشور قاضی مکتوبی یعنی قضادن الثان تمسك عشقبازه اضافت لامیه منده بویله درعشقباز وصف ترکیبیدر محبوب دوست معناسنه وباحرف مصدر کمانچه ابرو بیانیه کمانچه تصغیر کماندر یایجغز معناسنه بطغرایی باحرف صله طغرا نشان پادشاهی وباحرف تنکیر * محصول بیت * امیدم وارادر که بنم محبوب دوستلقم تمسکی اول کمان ابرو جاناندن طغرایه ایریشه یعنی جاناندن نشان شاهی یه واصل اوله حاصلی جانان قتنده مقبول اوله زیرا برتمسك که اوزرنده حاکم نشانی اولمیه بی اعتبار در کمانچهٔ ابرودن طغرایه ایریشه بیوردیغی مجاز مرسل قبیلندندر ذکر جزء واراده کل طریقیله زیرا ابرویی شعرا طغرایه تشبیه ایلشلردر (سرم زدست شدوچشم از انتظار بسوخت * در آرزوی سر وچشم مجلس آرایی) شد بونده رفت معناسنه درآرزوی سر مصدرك مفعولنه اضافتیدر مجلس آرا وصف ترکیبیدر آرایندن مجلس بزهجی یعنی مجلسه زینت ویریجی وباحرف وحدت * محصول بیت * باشم الدن کندی وکوزم انتظاردن یاندی برمجلس آرا جانانك سر وچشمی آرزوسنده یعنی برجانان آرزوسنده باشدن وکوزدن چیقدم دیمکدر (مکدرست دل آتش بخرقه خواهم زد * بیابا که کرامیکند تماشایی) مکدر ست مقدم خبر دل مؤخر مبتدأ آتش مبتدأ مابعدی خبری بخرقه خواهم زده متعلقدر زد بونده زدن معناسنه درکه حرف تعلیل کرامیکند دکر دیمکدر اصطلاحلرندندرکه کرا کندو کرامیکند یعنی لایقدر دیجك یرلرده تماشایی یاحرف تنکیر * محصول بیت * خرقهٔ ریادن کوکل مکدردر اکا آتش اوریسرم یعنی خرقه می یاقوب یاندرمق استرم خطاب عام طریقیله بیور کل که تماشا یه دکر یعنی خرقهٔ ریایی آتشه اوریجق تماشایه لایقدر حاصلی ۲

۲ خرقهٔ ریایی یاقق برامر عظیمدر سیر وتماشایه دکر یعنی تماشا اتمغه لایقدر مصراع ثانینك معناسی کل کل که برمکرم برتماشا ایدردیبن عظیم تماشا ایلمش (دران مقام که خوبان بغمزه تیغ زنند * عجب مدار سری اوفتاده درپایی) که حرف رابط صفت سر عجب مدارك مفعولی ویاحرف تنکیر اوفتاده واوله وواوسزلغتدر درپایی درحرف صله پایی یاحرف تنکیر * محصول بیت * اولمقامده که خوبلر غمزه ایله قلیج اورورلر یعنی عاشقلری قتل ایدرلر عجب طوتمه ایاغه دوشمش باشی یعنی شول یرده که عشاق باشلری کسیلور ایاقلره دوشمش کله بی تعجب ایله حاصلی بویله مقامده عشاقك کله لری ایاقده بوالند یعنی عجب طوتمه مصراع ثانینك معناسی عجب طوتمه که برباش دوشمش اوله برایاغه دیبن و برایاغه

برباش دوشمش اولورسه عجب طوتمه دیبن معنای بیتی عجب ایاغه دوشرمشلر (مرا که ازرخ اوماه درشبستانست * کجا بود بفروغ ستاره پروایی) مرا مصراع ثانی یه مصروفدر که حرف بیان شبستان کیجه ایجك یر بفروغ ستاره باصله واضافت لامیه در پروایی یاحرف تنکیر * محصول بیت * بنم که جانان رخندن شبستانمده ماه واریعنی بنم که جانان رخندن اوم روشندر یلدز ضیاسنه قنده پروام اولور یعنی جانانك ماه کبی رخی وار ایکن ستاره یه احتیاجم یوق ستاره دن بونده مراد ماعدا مجموع بیتك معناسی بکا کمالك یوزندن آی قیش اونده درقیجن اولور یلدز ضیاسی پرواسی دیبن ومصراع ثانینك معناسی ستاره نك فروغنه قنده برپروا اولور دیبن تزایق معنا ورمکده عجب بی پروا درلر (زمام دل بکسی داده ام من درویش * که نیستش بکس ازتاج وتخت پروایی) بکسی باحرف صله وباحرف وحدت وعیدمن درویش بیانیه که حرف رابط صفت بکس باحرف صله پروایی باحرف تنکیر * محصول بیت * کوکل دزکینی برنوعکیسه ویرمشم بن فقیر که تاج وتختدن کیمسه رغبتی یوقدر مجموع بیتك معناسی کوکل یولارنی برکیسه ویرمشم بن درویش که بوقدر اکابر کیسه نك تاج وتختی ایچون برپروا دیبن تزایق سوز سویلمك عجب بی پروادر (فراق ووصل چه باشد رضای دوست طلب * که حیف باشد ازوغیر او تمنایی) باحرف تنکیر * محصول بیت * فراق ووصل ندر یعنی فراق ووصله نه اعتبار دوستك رضاسنی طلب ایله زیرا حیفدر اندن کندیدن غیری تمنا وآرزو حاصلی دوستك فراق ووصالیله مقید اولیوب رضاسیله مقید اول زیرا دوست رضاسندن غیری دومندن تمنا ایلمك ظلمدر (بروز واقعه تابوت مازسرو کنید * که میرویم بداغ بلند بالایی) روز واقعه لغتده روز قیامته دیرلر امابونده موت وفوت معناسنه درکه حرف تعلیل بلند بالا وصف ترکیبیدر بوبی بوجه یعنی اوزون بویلو وباحرف وحدت * محصول بیت * واقعه کوننده بنم تابوتمی سروآغاجندن ایلك زیرا اوزون بویلی محبوبك داغیله کیده یورم یعنی بربلند قامت دلبرك حسرتیله اولدیکم ایچون مرکم کوننده تابوتمی سرودن ایلك

ونظر برقدم شرطی حاصل اولوب وصلت الی الالهیه باعث اولور

{ مرا که ازرخ اوماه درشبستانست * کجا بود بفروغ ستاره پروایی }

آنك رخندن که ماه بنم شبستانمده در ستاره نك فروغنده بر پروا اولور (مفردات) (مرا) بنم (ازرخ او) آنك یناغندن (ماه) آی (در) فی (شبستان) کیجه مکانی (است) در (کجا) قنده (بود) اولور (با) للالصاق (فروغ) ضیا (ستاره) یلدز (پروایی) رقیب ورمیل (معنای اشارتی) انوار ذات الهینك استغراقنده (لی مع الله وقت) اسراری ظهور ایدیجك (وهما احرامان علی اهل الله) اولوب ماهتاب کبی جنت حورلری نظردن ساقط اولوب ستاره کبی شعله دار اولان دنیا محبوبلرینه میل ورغبت قنده اولور اولمز که (لامحبوب الا الله) سری آشکاره اولور

{ زمام دل بکسی داده ام من درویش * که نیستش بکس ازتاج وتخت پروایی }

بن درویش زمام کوکلی برکیسه یه ویرمشم که کیمسه ایله آنك تاج وتختندن برپرواسی یوقدر (مفردات) (زمام) یولار (دل) کوکل (بکسی) برکیسه یه (داده ام) ویرمشم (من) بن (درویش) م (که) زیرا (نیست) یوقدر (ش) انك (بکس) کیمسه ایله (از) من (تاج وتخت) م (پروا) هوس ومیل (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) بن درویش زمام اختیارم وعنان قلبم شول پیر خرابات یدینه تسلیم ایلدم وآنکا بنده اولدم که فانی فی الله وباقی بالله وانوار تجلیات حقده مستغرق اولوب کیمسه ایله کرك جاه عقبی وکرك تاج وتخت ایله اولان مناصب دنیا ایچون برنزاع ورمیل وهوسی یوقدر

{ فراق ووصل چه باشد رضای دوست طلب * که حیف باشد ازوغیر او تمنایی }

فراق ووصل نه اولور دوستك رضاسن طلب ایله زیرا حیف اوله آندن غیری برتمنی (مفردات) (فراق ووصل) م (چه باشد) نه اولور (رضای دوست) م (طلب) استه (که) زیرا (حیف) غبن وظلم (باشد) اوله (ازو) اندن (غیراو) آنك غیری (تمنایی) برتمنی ایلمك (معنای اشارتی) ای عاشق صادق خوف فراق وامید وصل نه اولور بوراه عشقده اظهار وجود واختیار اراده شرك خفیدر همان اراده کی حقك اراده سنده محو ایدوب تسلیم کلی ایله دوستك رضاسنی طلب ودوستك مرادنی اختیار ایلیه سن زیرا خدادن خدانك غیری بی تمنی وطلب حیف وعلا کدر وظن افزون وکلی نقصاندر

{ بروز واقعه تابوت مازسرو کنید * که میرویم بداغ بلند بالایی }

موت کوننده بنم تابوتمی سرودن ایلیکز زیرا دنیادن بربلند قامتك داغیله کیدرز (مفردات) (با) ظرفیه (روز) کون (واقعه) موت (تابوت) م (ما) ز (ز) من (سرو) م (کنید) ایلیکز (که) زیرا (می رویم) کیدرز (با) للالصاق (داغ) م (بلند) یوکسك (بالا) قامت (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) موت کوننده دخی خدادن غیری بی اختیار اولوب عالی همتله ودوست رایحهٔ طیبه سیله لقاءالهیه واصل اولدیغمی اعلام واظهار ایلیکز زیرا بتون عمرده دنیادن واحد لاشریك له اولان

(درز شوق برارند ماهیان به نثار * اکر سفینهٔ حافظ رسدید ربایی) درر دالك ضمی وراى اولك فتحیله درك جمیدر یعنی اینجولر
برآرند چیقاررلر دیمکدر ماهیان جانلی اولدیغیچون الف ونونله جمع اولدی بنثار باحرف تخصیص نثار یچون دیمکدر سفینه لغتده

پر محبوب علی الاعلانك آتش عشقنك داغیله کیدرز (من احب لقاء الله احب الله
لقاءه) حدیث شریفنك راهن کودرز

درر ز شوق برارند ماهیان به نثار * اکر سفینهٔ حافظ رسدیدر بابی

ماهیلر شوقلرندن نثاره انجو کتوررلر اکر حافظك سفینه سی بردریایه ایریشه (مفردات)
(درر) انجولر (ز) من (شوق) م (برارند) کتوررلر (ماهیان) بالقلر (به نثار)
صاچیه (سفینه) کمی (حافظ) م (رسد) ایریشه (بدریایی) بردریایه (معنای
اشارتی) ای محبوب حقیقی سنك عشق وشوقك غلبه سیله ماهیان دریای حقیقت
اولان مردان خدا معارف الهی واسرار نامتناهی انجولرین نثار ایدرلر اکر حافظك
سفینهٔ جانی دریای حقیقته ایریشه

وله ایضا

بجان اوکه کرم دست رسی بجان بودی * کینه پیشکش بندکانش آن بودی

آنك بقاسی حقیچون اکر جانه لایق ارشمك اولیدی آنك بندلرینه کینه پیشکشم اول
اولوردی (مفردات) (با) قسمیه (جان) ذات (اوکه) آنك که (کر) اکر (م)
بنم (دست رسی) ال ایریشیجیلك (بجان) جانه (بودی) اولیدی (کینه) ادنی
(پیشکش) هدیه (بندکان) قوللر (ش) آنك (آن) اول (بودی) اولوردی
(معنای اشارتی) اول ذات باری تعالی حقیچون اکر اسرار جانه وانوار روحانیته الیم
ارشمك میسر اولیدی اول محبوب حقیقینك بندلرینه جانمی فدا ایدردم

اکر دلم نشدی پای بندطرهٔ او * کیم قرار درین تیره خاکدان بودی

اکر کوکلم آنك طره سنه بغلنمش اولمیدی بوتیره خاکدانده بکا نه قرار اولوردی
(مفردات) (دلم) کوکلم (نشدی) اولمیدی (پای بندی) ایاغی بغلنمش (طره)
اوك صاچ (او) آنك (کی) نه زمان (م) بکا (قرار) م (درین) بونده (تیره) بولانق
(خاکدان) طپراق یری (بودی) اولوردی (معنای اشارتی) اکر کوکلم ووطن
اصلیسندن جدا اولان غریب جانم قضا وحکم خدانك باغلنمشی ومحکومی اولمیدی
بوظلمات بشریه یه آرتریجی وکشی یی حقدن ومقام عالی اولان وطنندن جدا ایدیجی
بوقره کو وجبار وغدار جهانده بکا قرار نه زمان اولوردی

درآمدی زدرم کاشکی چولمعهٔ نور * که بردودیدهٔ من حکم اوروان بودی

کاشکی قپومدن ایچرو کلیدی نور لمعه سی کبی که آنك حکمی بنم ایکی چشمم اوزره روان
اولیدی (مفردات) (درآمدی) ایچرو کلیدی (زدرم) قپومدن (کاشکی) م (چو)
مثل (لمعه) ضیا (نور) م (بر) علی (دودیده) ایکی کوز (من) بن (حکم)
م (او) آنك (روان) اقیجی (بودی) اولیدی (معنای اشارتی) بحمد الله
رحمان ورحیم اولان خالق بیچونك قضاسنه راضی وبلاسنه صابرم اما کاشکی
بوظلمت ایچنده اولدیغمه کوره خانهٔ تجلی الهی اولان کوکلم ایچنده انوار ذات
الهی لمعاتی دائم وثابت اوله رق جناب حقه وصلت میسر اولوب خدانك حکمی

کمی به دیرلر امابونده دیوان مراد
دربدریایی باحرف صله و یاحرف وحدت
و یاحرف تنکیر * محصول بیت * شوقدن
ماهیلر نثار ایچون انجولر چیقاررلر
اکر حافظك دیوانی دریایه واصل اولورسه
یعنی حافظك دیوانی که جواهر معانیدن
پردر اکر دریایه واصل اولورسه ماهیلر
دریادن اکا ویاد بوانده نثار ایلك ایچون
انجولر چیقاررلر شوقلرندن واشعارینی
استحسانلرندن (وله ایضا) (بجان اوکه کرم
دست رس بجان بودی * کینه پیشکش
بندکانش آن بودی) بجان اوبا حرف
تخصیص و یاحرف قسم که حرف بیان
کرم کر حرف شرط ومیم ضمیر متکلم
وحده اکر بنم دیمکدر دسترس ترکیب
مزجی قدرت ووسعت معناسنه در بجان
باحرف صله بودی حکایت حال ماضی
کینه کم اکسك و یاحرف نسبت ونون
وهاادات تاکیدالك اکسك والك آز دیمکدر
پیشکش بنده کانش اضافت لامیه بندکاندن
مراد عشاق اولنجه عاشقلرلکا پیشکشی
دیمکدر اماجانانك قوللری مراد اولنجه
عاشقلرك قوللرینه پیشکشی دیمکدر
آن اسم اشارتدر مذکور جانه * محصول
بیت * جانانك جانیچون وبقاسیچون نکه
اکر بنم جانه ال ایرشم اولیدی یعنی جانه
قادر اولیدم حاصلی جانم الده اولیدی
قوللرینه الکم پیشکشم جانم اولوردی یعنی
بندلرندن جان دریغ ایلمزدم (اکر دلم نشدی
پای بندطرهٔ او * کیم قرار درین تیره
خاکدان بودی) کیم میم معناده قراره مقیدده
تیره قراکلق وبولنقلق خاکدان چوپلك
* محصول بیت * اکر کوکلم جانانك طره سی
پای بندی اولمیدی یعنی طره سنه مقید
اولمیدی بوبولنق چوپلکده نه زمان قرارم
اولوردی یعنی دنیاچوپلکنده نه زمان قرار ایدردم
حاصلی جانان محبتی اولمیدی دنیا ارنده

ایکی

برساعت قرار ایلمزدم (درآمدی زدرم کاشکی چولمعهٔ نور * که بردودیدهٔ من حکم اوروان بودی) * محصول بیت * کاشکی قپومدن
نا ایچری کیربدی نور ضیاسی کبی تاکیم ایکی کوزم اوزره انك حکمی جاری اولیدی یعنی کوزنوری کبی ایکی کوزمه حاکم اولیدی مصراع
ثانینك حکمی بنم ایکی کوزمه روان ایدی دیمك بیتك معناسی روان سویلمش

ایکی کوزم اوزره روان اولیدی

برخ چومهر فلك بی نظیر آفاقست * بدل دریغ که یك ذره مهربان بودی

رخیله فلکك آفتابی کبی عالمك بی نظیریدر حیفکه کوکل ایله برذره مهربان اولیدی
(مفردات) (برخ) یکاغه (چو) مثل (مهر) کونش (فلك) م (بی نظیر) م
(آفاق) کرك کناری (است) در (بدل) کوکل ایله (دریغ) حیف (یك ذره)
برذره (مهربان) محبتلو (بودی) اولیدی (معنای اشارتی) (الله نور السموات
والارض) آیت کریمه سی سرنجه بی نظیر اولان آفتاب فلك ارضی واطراف سمانی
محیط اولدیغی کبی اول نور جمال الله جمیع عالمی محیط ومنوردر حیفکه اول بی نظیر
محبوب حقیقی محضا کرم ولطفندن دل وجانمزه اول نور ذاتیه سندن برذره نور بخش
ایتمکله بزه مهربان اولیدی

بخراب نیز نمی بینمش چه جای وصال * چو این نبود وندیدم باری آن بودی

آنی دوشمده دخی کورمزم نه وصال یریدر چونکه بو اولمدی وکورمدك باری اول
اولیدی (مفردات) (بخواب) دوشده (نیز) دخی (نمی بینم) کورمزم (ش)
آنی (چه) نه (جای وصال) وصلت یری (چو) چونکه (این) بو (نبود) اولمدی
(ندیدم) کورمدك (باری) نه اولیدی (آن بودی) اول اولیدی (معنای اشارتی)
بزعاجز بیچاره اول محبوبك انوار جمالنی دوشده دخی کورمدك نیجه وصلته یر بدر
چونکه بورؤیت اولمدی وکورمدك باری دل وجانمه برذره نور جمالندن بخش ایتمکله
بزه مهربان اولیدی یاخود چونکه وصال اولمدی دوشده کورمك باری اولیدی

به بندکیٔ قدش سرو معترف کشتی * اکرچو سوسن آزاده اش زبان بودی

آنك قدینك بندهلکنه سرو معترف اولوردی اکر سوسن آزاده کبی آنك زبانی اولیدی
(مفردات) (به بندکی) قوللغنه (قدش) آنك بوینك (سرو) م (معترف) اقرار
ایدیجی (کشتی) اولوردی (چوسوسن) آزاده آزاده سوسن کبی (ش) آنك (زبان) دل
(بودی) اولیدی (معنای اشارتی) اول محبوبك نعم لایحصاسنه وخصوصا اسرار
لدنیه دن اولان عطاسنه واصل الی الله اولان عارف بالله معترف وبیان ایدیجی
اولوردی (من عرف الله کل لسانه) سرنجه اکر اول عارفك سوسن آزاده کبی
لسانی اولیدی

ز پردهٔ نالهٔ حافظ برون کی افتادی * اکرنه همدم مرغان صبح خوان بودی

حافظك ناله سی نه زمان پرده دن طشره دوشردی اکر صبح خوان مرغلر همدم
اولمیدی (مفردات) (ز) من (پرده) م (حافظ) م (برون) طشره (کی) نه زمان
(افتادی) دوشردی (نه) نفی (همدم) یولداش (مرغان) قوشلر (صبح خوان)
صباح اوقویجی (بودی) اولیدی (معنای اشارتی) حافظك نالهٔ جانسوزی
وراز درونی نه زمان پرده دن طشره چقاردی ولسان غیبله بوقدر معارف بیان اولنوردی
اکر سحر خیز اولان مرغان باغ حقیقت وعاشقان میدان محبتلرك همدمی واقرب

(برخ چو مهر فلك بی نظیر آفاقست *
بدل دریغ که یك ذره مهربان بودی) *
برخ باحرف مصاحبت بدل باحرف ظرف
* محصول بیت * جانان رخیله فلکك
کونشی کبی بی نظیر آفاقدر حیف که
کوکلنده برذره دکلو مهربان اولیدی
یعنی نولیدی کوکلنده برذره قدر محبتی
اولیدی مصراع ثانینك معناسی کوکلکه
حیف که برذره مهربان اولیدی دینلر
حرو فك معنالرینی بیلزلر ایش (بخراب
نیز نمی بینمش چه جای وصال * چواین
نبود وندیدم باری آن بودی) چه جای
وصال نه وصال محلیدر یعنی وصال ممکن
دکل این اسم اشارتدر وصاله وآن اسم
اشارتدر خوابده کورمکه * محصول بیت *
جانانی خوابده کورمزم قنده قالدیکه
بکا وصالی میسر اوله چونکه وصال اولمدی
وآندن نشان کورمدك باری اول اولیدی
یعنی چونکه وصال میسر اولمدی باری انی
دوشده کوریدم (به بندکیٔ قدش سرو
معترف کشتی * اکرچو سوسن آزاده
اش زبان بودی) * محصول بیت *
جانانك قوللغنه سرو معترف اولوردی
یعنی قولی اولدیغنه اقرار ایدردی اکر سوسن
آزده کبی دلی اولیدی یعنی تکلمه مالك
اولیدی بندهسی اولمغه قائل اولوردی
(زپردهٔ نالهٔ حافظ برون کی افتادی *
اکرنه همدم مرغان صبح خوان بودی)
پرده ایهام طریقیله ذکر اولنمشدر یعنی
نغمه وساز وعرض پرده لری همدم
مرغان صبح خوان اسم فاعلك مفعولنه
اضافتی قبیلندندر و یاباء در صبح خوان
وصف ترکیبیدر صباح وقتنده اوقویجی
معناسنه * محصول بیت * حافظك ناله سی
پرده دن طشره قچن دوشردی یعنی
قچن مشهور عالم اولوردی اکر سحر
خوان طیورله همدم وهم آواز اولمیدی
یعنی فریاد وفغانی عالمه داستان اولمزدی
اکر بلبللره هم آهنك اولمیدی

(وله ایضا) (چه بودی اردل آن یار مهربان بودی * که حال ما نه چنین بودی ارچنان بودی) * محصول بیت * نه اولیدی اکر اول یارك كوكلی محبتلی وشفقتلی اولیدی زیرا بزم حالمز بویله اولمزدی اکر اویله اولیدی یعنی حالمز بویله مشتد اولمزدی اکر مهربان اولیدی (کرم زمانه سر افراز داشتی وعزیز * سر بر عزتم آن خاك آستان بودی * کرم میم معنا جهتندن سر افرازه مقیددر سر افرازم داشتی تقدیرنده سر بر عزت بیانیه خاك آستان لامیه در * محصول بیت * اکر زمانه بنی سر افراز وعزیز طوتایدی یعنی زمانه بنی معزز ومکرم طوتسیدی حاصلی بکا عزت وحرمت و برمك مرادی اولیدی بنم سر بر عزتم یعنی عزیز وشریف سریرم جانانك ایشکی طپراغی اولوردی زیرا عزت وشرف آنده در (عیان شد که بها چیست خاك پایش را * اکر حیات کرانمایه جاودان بودی) * محصول بیت * آشکاره اولوردیکه ایاغی طپرغنك بهاسی نه در یعنی خاکپاینك قیمتی معلوم اولوردی اکر اغر بهالی حیات ابدی اولیدی خاکپاینك بهاسی عمر عزیز اولوردی اکر باقی وثابت اولیدی حاصلی خاکپاینك بهاسی بو قدر زیرا زیاده عزیزدر (بکفتی که چه ارزد نسیم طرهٔ دوست * کرم بهر سر مویی هزار جان بودی) بکفتمی حکایت حال ماضی که حرف رابط مقول قول ارزد فعل مضارع مفرد غائبدر ارزیدندن بها یه دکمك معناسنه در نسیم طرهٔ دوست لامیه در کرم میم معناده جانه مقیددر جانم تقدیرنده مویی یاحرف وحدت * محصول بیت * بن سویلردم که نه دکر دوستك طره سی قوقوسی یعنی بهاسنی تعیین ایدردم اکر هر بر قیلم اوجنده بیك جانم اولیدی یعنی بوی طره سی نیجه که یوز بیك جانه دکر (برات خوشدلی ما چه کم شدی یارب * کرش نشان امان از بدزمان بودی) برات خوشدلی ما بیانیه ولامیه در چه کم شدی نه اکسك اولوردی یعنی نه نقصان ویردی یارب بونده ایکی معنایه محتملدر منادایه وعجب معناسنه کرش شین معناده زمانه مقیددر نشان امان بیانیه بدزمان لامیه در * محصول بیت * یارب بزم کوکلمز خوشلغی وصفاسی نه اکسلوردی یعنی نه نقصان ویردی اکرانك زمانه یرامزندن امان طغراسی اولیدی حاصلی نه زیان اولوردی اکر بزم صفای قلبمز براتنك زمانه ضررندن امان طغراسی اولیدی یعنی دائما صفای خاطر اوزره اولسق نه نقصان کلوردی بو بیتك معناسنده صعوبت اولدیغی اجلدن بو وجهله شرح اولندی دیین خوب ادایه مالك ایمش طیب الله انفاسه

طرق اولان صحبتلری برکانك مجری اولمیدی که صحبت مؤثره وطبیعت سارقه در

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ چه بودی اردل آن یار مهربان بودی * که حال ما نه چنین بودی ارچنان بودی ﴾

نه اولیدی اکر اول یارك كوكلی مهربان اولیدی بزم حالمز بویله اولمزدی اکر انجلاین اولیدی (مفردات) (چه) نه (بودی) اولیدی (ار) اکر (دل آن یار) اول یارك كوكلی (مهربان) محبتلو (بودی) اولیدی (حال ما) بزم حالمز (نه چنین بودی) بویله اولمزدی (ارچنان) اکر انجلاین (بودی) اولیدی (معنای اشارتی) نه اولیدی اول لطیف ورحیم اولان محبوب حقیقینك بزه لطف واحسانیله اولان تجلیسی دائم اولیدی اکر انجلاین اولیدی بزم حالمز بویله پریشان اولمزدی

﴿ کرم زمانه سرافراز داشتی وعزیز * سر بر عزتم آن خاك آستان بودی ﴾

اکر زمانه بنی عالی قدر وعزیز طوتیدی بنم عزتم سریری اول آستانك خاکی اولوردی (مفردات) (کر) اکر (م) بنی (زمانه) م (سرافراز) باشی یوجه یعنی عالی قدر (داشتی) طوتیدی (عزیز) م (سریر) تخت (عزت) م (م) بنم (آن) اول (خاك) طپراق (آستان) ایشك (بودی) اولیدی (معنای اشارتی) اکر اول صاحب زمان اولان محبوب بنی تجلی دائم ایله عالی قدر وعزیز طوتیدی بنم عزتم تختی درکاه حقده صد هزار ذل وحقارتله روز وشب لذت مناجاتی بولوب بوزم خاك درکاهه سورمك لك اولوردی

﴿ بکفتی که بها چیست خاك پایش را * اکر حیات کرانمایه جاودان بودی ﴾

دیر ایدمکه آنك خاك پاینك بهاسی نه در اکر زیاده بهالو حیات جاودان اولیدی (مفردات) (بکفتی) دیر ایدم (بها) م (چیست) نه در (خاك پایش را) انك ایاغی طوپراغنه (حیات) م (کرانمایه) آغر بهالو (جاودان) ابدی (بودی) اولیدی (معنای اشارتی) دیر ایدمکه بو درکاه حقده وراه عشقده خاکله یکسان اولوب بوذل وحقارت ایچنده بولسان لذت مناجاتك وتجلی دائمینك بهاسی نه در اکر زیاده اغر بهالو حیات جاودان ودولت ابدی اولیدی اکا بها اولوردی که انك و برمه نان جان ورنه جان بها و یرلر

﴿ برات خوشدلی ما چه کم شدی یارب * کرش نشان امان از بدزمان بودی ﴾

بزم خوش دللك براتی عجب نه اکسلوردی اکر اکا زمانك ضررندن امان نشانی اولیدی (مفردات) (برات) م (خوشدلی) کوکل خوشلغی (ما) بزم (چه کم) نه اکسك (شدی) اولوردی (یارب) عجب (کر) اکر (ش) اکا (نشان) م (امان) م (از) من (بد) کوتو (زمان) م (بودی) اولیدی (معنای اشارتی) (المعصوم من عصمه الله) سر نجه جناب قدس الهیدن عون وعصمت اولیجق جمعیت خاطر ایله تجلی دائمی وفیض بلاواسطه دولته قطعا نقصان کلیوب بر خوش دللك حاصل اولور که حوادث دهردن وزمانه خلقنك ضررندن حضور وصفای قلبه

﴿ برشی ﴾

(زیرده کاش برون آمدی چو قطرهٔ اشك * که برد و دیدهٔ ما حکم او روان بودی) کاش شبله وجمله لغتدر کاشکی معناسنه که حرف تعلیل روان جاری معناسنه در * محصول بیت * کاشکی جانان پرده دن طشره کلیدی یعنی جقایدی قطرهٔ اشك کبی یعنی قطرات اشك پردهٔ دیده دن طشره چیقدیغی کبی جانان طشره چیقسه کندی سراینده تاکیم ایکی کوزمز اوزره حکمی روان وجاری اولیدی یعنی طشره چیقسه وبزم اوزرمزه حکمنی اجرا ایلسه کاشکی (اکرنه دائرهٔ عشق راه بربستی * چو نقطه حافظ بیدل نه درمیان بودی) اکرنه ادات نفی معناده بربستی یه مقیددر نبربستی تقدیرنده نه درمیان نه ادات نفی بودی یه مقیددر نبودی تقدیرنده * محصول بیت * اکر عشق دائره سی یولی باغلمیدی یعنی دائره دن طشره چقمغه مانع اولمیدی نقطه کبی حافظ بیدل دائرهٔ عشق اورته سنده اولمزدی یعنی دائره کبی کنار چوزردی یعنی نقطه کبی دائره نك مرکزی اولمزدی حاصلی عشق بلاسندن خلاص اولمغه ممکن اولسه دردینی چکمزدم بلکه قاچوب خلاص اولوردم مصراع ثانی بی چو نقطه حافظ بیدل دران میان بودی یازان یانلز ده اولان دیوانلرك جیعنه مخالف یازمش (وله ایضا) (تو مکر بر لب آبی بهوس ننشینی * ورنه هر فتنه که بینی همه از خود بینی) * محصول بیت * سن مکر برصو کنارنده هوس وهوا ایله اوطورمیه سن والا هر فتنه که کوررسن جمیعا کندکدن کوررسن یعنی صو کنارنده اوطوروب هر فتنه وحرکت که سندن صادر اولور صوده منعکس اولور پس صوده هر وضعی که کوررسن کندکدن کوررسن زیرا صو آینه کبی صافیدر ایمدی حذاسنده وازاسنده هر نه وضع که واقع اولور انك عکسنی کوستر بعض نسخه ده بنشینی واقعدر یا ایله فعل مثبت پس معنی بویله اولور که سن مکر برصو کنارنده هوس وغفلتله اوطوراسن یعنی هیچ کندی حالکله مقید اولمیه سن والا هر وضعی که صوده کوررسن هب کندکدن کوررسن بدنك نتیجه سنی یعنی بو مقدار هوس که صو کنارنده اوطورمقدر فتنه یه سبیدر دیین بدنك نتیجه سنده خیلی زحمت چکمشدر و بو نتیجه دنصکره بی نتیجه چوق کلمات ایلمش عفا الله عنه (بخدایی که توئی بندهٔ بکزیدهٔ او * که برین چاکر دیرینه کسی نکزینی) بخدایی که یا حرف قسم که حرف رابط صفت توئی یا ضمیر خطاب بندهٔ کزیدهٔ او بیانیه ولامیه در بکزیده باحرف تأکید کزیده اسم مفعول اورندلمش معناسنه که حرف رابط قسم چاکر دیرینه بیانیه در کهنه وجوقدن معناسنه در یا حرف نسبت ونون وها ادات تأکید نسبت کسی نکزینك مقدم مفعولی در نکزینی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب اورندلمیه سن یعنی اختیار ایلمیه سن * محصول بیت * شول الله حقیچونکه سن انك مختار وکزیده قولیسن که بو اسکی خدمتکارك اوزرینه کیمسه اختیار ایلمیه سن یعنی بنی ترك ایدوب غیره التفات ایلمیه سن زیرا اکابر یانده قدیمی قولك اعتباری آرتق اولور (بعد ازین ما و کدایی که بسر منزل عشق * رهروانرا نبود چاره بجز مسکینی) * محصول بیت * بوندنصکره بز کدالق ایله یز یعنی کدالق ایدرز زیرا عشق سر منزلنده رهروله یعنی عاشقلره مسکینلکدن غیری چاره یوقدر یعنی طریق عشقده کبر عشاقه جانانه مسکنت وتضرع ایلمك لازمدر تا که حالنه رحم ایلیه

برشی مانع اوله مز

﴿ اکرنه دائرهٔ عشق راه بربستی * چو نقطه حافظ مسکین دران میان بودی ﴾

اکر عشق دائره سی یول باغلمیدی نقطه کبی مسکین حافظ اول اورتاده اولورمی ایدی (مفردات) (نه) نفی (دائرهٔ عشق) م (راه) یول (بربستی) باغلمیدی (چو) مثل (نقطه) م (حافظ مسکین) م (دران میان) اول اورتاده (بودی) اولورمی ایدی (معنای اشارتی) (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی المحبوب) سر نجه اکر عون باریله آتش عشق الهی ماسوی اللهی احراق ایدوب دائرهٔ عشق ماسوی یوللرین باغلمیدی حافظ مسکین نقطهٔ اسرار توحیده بویله واصل اولوب دائرهٔ عصمتده اولورمیدی بوجمله کرم وعون وعصمت خدادر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ تو مکر بر لب آبی بهوس ننشینی * ورنه هر فتنه که بینی همه از خود بینی ﴾

سن مکر هوسله برآب کنارنده اوتورمیه سن یوخسه هر فتنه که کوررسن جمله سنی کندکدن کوررسن (مفردات) (تو) سن (بر لب آبی) برصو کناری اوزره (بهوس) محبت ایله (ننشینی) اوتورمیه سن (ورنه) یوخسه (هر فتنه که) م (بینی) کوررسن (همه) جمله (ازخود) کندکدن (بینی) کورر سن (معنای اشارتی) ای سالك مکر سن ظاهری شریعت ایله آراسته وباطنی انوار حقیقت ایله پیراسته بر عالم وعارف بالله حضورنده وصحبتنده محبت ایله اوتورمیه سن آنکیچون خود کاملغك سنی بدنامله چکوب هر نه دراو فتنه که کورر سن جمله سنی کندو خود بینلککدن کورر سن

﴿ بخدایی که توئی بندهٔ بکزیدهٔ او * که برین چاکر دیرینه کسی نکزینی ﴾

اول خدا حقیچونکه سن آنك مقبول بنده سیسنکه بو اسکی چاکر اوزره برکیمسه یی اختیار ایتمیه سن (مفردات) (با) قسمیه (خدا) م (یا) وحدتیه (توئی) سنسن (بنده) قول (بکزیده) مختار (او) انك (برین) بونك اوزره (چاکر) غلام (دیرینه) اسکی (کسی) برکیمسه (نکزینی) اختیار ایلمه سن (معنای اشارتی) ای عارف بالله اولان مرشد اول خدا حقیچونکه سن آنك مقبول درکاهیسن کرم واحسان ایلیوب بوجمله دن زیاده مسکین ومحتاج بندهٔ قدیمك اوزره لطف واحسانده ونظر عنایتده برکیمسه یی اختیار وتقدیم ایتمیه سن

﴿ بعد ازین ما و کدایی که بسر منزل عشق * رهروانرا نبود چاره بجز مسکینی ﴾

بوندنصکره بز کدالق ایله یز که عشق سر منزلنده سالکلره مسکینلکدن غیری چاره یوقدر (مفردات) (بعد ازین) بوندنصکره (ما) بز (واو) مع معناسنه (کدایی) فقیرلق (با) ظرفیه (سر منزل) قوناق باشی (عشق) م (رهروان را) یول کدیجیلره (نبود) اولمز (چاره) م (با) للملابسه (جز) غیر (مسکین) م (یا) مصدریه (معنای اشارتی) اومرشده تسلیم واقرار وراه عشقی اختیار

(ادب وشرم تراخسرو مهرویان کرد * آفرین بر تو که شایستهٔ صدچندینی) خسرو مهرویان لامیده مهرو وصف ترکیبیدر آی یوزلی دیمکدر والف ونون ادات جمعدر برونده حرف صله در که حرف تعلیل شایسته یانک فتحی وکسریله لایق معناسنه در

ایتدکدنصکره بزدائم فقروفاقه وانواع درد وبلایه تحمل ایله بیله یز زیرا سالکاره مرتبهٔ عشقده مسکین الکدن وتحمل ومحویتدن غیری چاره یوقدر

ادب وشرم تراخسرو مهرویان کرد * آفرین بر تو که شایستهٔ صدچندینی

ادب وحیاسنی مهرولرك پادشاهی ایلدی تحسین سکا که یوز بو قدره لایقسن (مفردات) (ادب) م (شرم) حیا (ترا) سنی (خسرو) پادشاه (مهرویان) آی یوزلولر (کرد) ایلدی (آفرین) تحسین (بر تو) سکا (شایسته) لایق (صدچندان) یوزاول قدر (یا) خطابیه (معنای اشارتی) ای مرشد عالی بخت راه عشقده بو قدر ادب وحیاسنی مرتبهٔ قطبیتده متصرف القلوب بر پادشاه حقیقت ایلدی آفرین سنك صدق واخلاصکه که یوز بو قدر دولت وسعادته لایقسن

کرامانت بسلامت ببرم باکی نیست * بی دلی سهل بود کر نبود بی دینی

اکر امانتی سلامت ایله ایلتم برخوف یوق عاشقلق سهل اوله اکر بی دینلك اولیه (مفردات) (کر) اکر (امانت) م (با) للملابسه (سلامت) م (ببرم) ایلتم (باکی) برخوف (نیست) یوق (بی دلی) عاشقلق (سهل) م (بود) اوله (کر) اکر (نبود) اولمیه (بی دینی) دینسزلك (معنای اشارتی) ای سالك صادق (انا عرضنا الامانة علی السموات والارض) آیت کریمه سنده بیوریلان امانت حقیقی بر عشق الهیدر که ملائکه دخی نائل اولما مشدر اول انواع بلالر ایله ممزوج اولان عشق خدایی سلامت ایله نهایته ایرشدرمکده خوف ومشکللك یوقدر زیرا عاشقلق سهلدر اکر آداب شرعدن واحکام دیندن برادبی وبر امر الهی یی ترك ایتمکله دینسزلك اولمیه که آداب شرعی محافظ اولمیان اسرار عشقده محرم دکلدر

صبر بر جور رقیبت چه کنم کر نکنم * عاشقان را نبود چاره بجز مسکینی

سنك رقیبکك جورینه اکر صبر ایتمیم نیلیم عاشقلره مسکینلکدن غیری چاره اولمیه (مفردات) (صبر) م (بر) علی (جور) م (رقیب) م (ت) سنك (چه کنم) نیلیم (کر) اکر (نکنم) ایتمیم (عاشقان را) م (نبود) اولمیه (چاره) م (با) للملابسه (جز) غیر (مسکینی) عاجزلك (معنای اشارتی) ای محبوب بو عالم ابتلاده سنك رقیبك اولان شیطانك واعدای عدو اولان نفسك جور وبلالرینه اکر صبر ایتمیم نیلیم جمیع امورمزده حضرت الهك عون واحسانه محتاجز همان عاشقلره مسکینلکدن وعجز واضطرار له حضرت الهدن عون ونصرت طلبندن وصبردن غیری چاره یوقدر

سخنی بی غرض از بندهٔ مخلص بشنو * ای که منظور بزرکان حقیقت بینی

مخلص بنده دن غرضسز برسوز استماع ایله ای کیمسه که حقیقت بین اولولرك منظوریسن (مفردات) (سخنی) برسوز (بی غرض) م (از) من (بنده) قول (مخلص) م (بشنو) ایشت (ای که) ای کیمسه (منظور) محبوب (بزرکان) اولولر (حقیقت بین)

صده اضافت اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندندر چندینی چندین بو قدر دیمکدر ویا ضمیر خطابدر * محصول بیت * ادبله حیاسنی مهرولر پادشاهی ایلدی یعنی کوزللر شاهی اولدك آفرین سکا که یوز بو دکلویه لایق وارزانی سن حاصلی یوز بو دکلویه لایقسن ادب وشرمه اسناد مجازیدر (کرامانت بسلامت ببرم باکی نیست * بی دلی سهل بود کرنبود بی دینی) امانت تقدیری امانت ایماندر ضرورت وزن ایچون ترك اولندی باکی یا حرف تنکیر بی دلی و بی دینی یالری حرف مصدر در * محصول بیت * اکر امانت ایمانی سلامتله ایلتورسم باك یوقدر یعنی ملك سهلدر اکر بی دینلك اولمزسه یعنی عشق بوادیده کوکل الدرمق قولایدر دین وایمان کتمیجه حاصلی دین وایمانه نقصان کلمیون کوکل کیدرسه کتسون (صبر برجور رقیبت چه کنم کرنکنم * عاشقانرا نبود چاره بجز مسکینی) * محصول بیت * سنك رقیبك جورینه نیچه ایدهیم اکر صبر ایتمیه یم یعنی جفاسنه صبر ایتمکه قادر دکلم زیرا عاشقلره مسکنتدن غیری چاره یوقدر حاصلی تواضع ومسکنت کرك که رقیبك کوکلنه کیره سن بو بیت بانمز ده اولان دیوانلرده بولنمیوب قافیه سی مکرر اولدیغندن ظن اولنور که خواجه نك اولمیه (سخنی بی غرض از بندهٔ مخلص بشنو * ای که منظور بزرکان حقیقت بینی) سخنی یا حرف وحدت بندهٔ مخلص بیانیه ای حرف ندا منادی مقدر جاناندر که حرف رابط صفت منظور بزرکان حقیقت بین لامیه و بیانیه در حقیقت بین وصف ترکیبیدر حقایق اشیایه ناظر اولان اکابر دیمکدر بینی ده یا ضمیر خطاب * محصول بیت * بن بندهٔ مخلصدن غرضسز وعلتسز برسوز ایشت ای جانان که حقیقت بین اکابرك منظوری سن اول سوز کان بیتك مضمونیدر

(نازنینی چوتو پاکیزه دل و پاك نهاد * بهتر آنست که با مردم بدننشینی) نازنینی یا حرف وحدت چوادات تشبیه پاکیزه دل وپاك نهاد وصف ترکیبلردر * محصول بیت * سنك کبی پاك خلقت وپاکیزه دل بر نازنین اولیکدر که یرامز مرد مله اوتورمیه سن یعنی سنك کبی بر پاك

حقیقت کوریجی (یا) خطابیه (معنای اشارتی) ای سالك اکر حضرت الهدن عون ونصرت ایسترایسك بو مخلص بنده دن برسوز وبرنصیحت استماع ایله ای کیمسه چونکه طالب مطلوبدر انکیچون سن حقیقت بین اولان اولولرك منظوری ومحبوبیسن

نازنینی چوتو پاکیزه دل و پاك نهاد * بهتر آنست که با مردم بدننشینی

سنجلاین پاکدل و پاك خلقت بر نازنین یکرك اولدرکه یرامز کیمسه لرایله اوتورمیه سن (مفردات) (نازنین) م (چوتو) سنجلاین (پاکیزه دل) پاك کوکللی (پاك) م (نهاد) طبیعت وخلقت (بهتر) یکرك (آنست) اودرکه (با مردم بد) یرامز آدملرایله (ننشینی) اوتورمیه سن (معنای اشارتی) نصیحتم بودرکه (لاتجالسوا الموتی قالو وما الموتی یارسول الله قال الاغنیاء) حدیث شریفی سرنجه سن (واقف کرمنا) تاجیله مکرم بر پاکدل و پاك خلقت کیمسه سن جیفهٔ دنیا طالبی اهل دنیا کلابلریله اوتورمه وانلره مصاحب اولمه که انلردن زیاده قبیح قطاع طریق یوقدر

حیفم آید که خرامی بتماشای چمن * که توخوشتر ز کل وتازه تر از نسرینی

یکا حیف کلور که باغچه تماشاسنه صالنه سن زیراسن کلدن اطیفرکسن ونسریندن نازکرکسن (مفردات) (حیف) غم والم (م) بکا (آید) کلور (خرامی) صالنه سن (با) للملابسه (تماشا) سیران (چمن) باغچه (که) زیرا (تو) سن (خوشتر) زیاده لطیف (ز) من (کل) (تازه تر) زیاده تازه (از نسرن) یاسمن کلدن (معنای اشارتی) ای سالك بکا غم والم کلورکه سن طالب حق وعاشق مطلق ایکن اهل صورت اولان اغیارله تفسك مشتهاسی اولان باغچه تماشاسنه کیدرسن سکا صحبت اغیار لایق دکلدر زیراسن قابل فیض ونفحات الهی اولمقده کلدن خوشتر ونسریندن تازکتر سنکه بر صافی دلسن سنی تیره یوامدن چیقاررلر

عجب از لطف توای کل که نشینی باخار * ظاهرا مصلحت وقت درین می بینی

عجبدر سنك لطفکدن ای کل که خارله اوتورورسن ظاهرا وقت مصلحتی بونده کوررسن (مفردات) (عجب) م (از) من (لطف) م (تو) سن (ای کل) م (نشینی) اوتورورسن (باخار) دیکن ایله (ظاهرا) م (مصلحت وقت) م (درین) بونده (می بینی) کوررسن (معنای اشارتی) ای عارف عجبکه سن لطفکدن وحسن اخلاقکدن عوام ایله صحبتده اوتورورسن که چه ظاهرا اول وقت بو صحبتده بر مصلحت وبر خیریت کوررسن لکن (الصوفی کائن بائن) سرنجه ظاهرك خلقله باطنك حق ایله اولدیغیچون سکا ضرر یوقدر اما سالك مبتدی یه اغیارله صحبت عین ضرردر

شیشه بازی سرشکم نکری ازچپ وراست * کر بدین منظر بینش نفسی بنشینی

کوزم یاشنك شیشه بازلغنی کوره سن چپ وراستدن اکر بو چشمم قصرنده برنفس اوتوره سن (مفردات) (شیشه باز) شیشه اوینایجی (یا) مصدریه (سرشك)

وپاکیزه دامن جوان اولان یرامزلرله اختلاط ایلامك اولادرکه هیچ ضرر کورمزسه تهمت مقرردر (حیفم آید که خرامی بتماشای چمن * که توخوشتر ز کل وتازه تر از نسرینی) خرامی یا ضمیر خطاب که حرف تعلیل نسرین آق کل * محصول بیت * بکا حیف کلور که سن چمن تماشاسنه صالنه سن زیرا سن کلدن خوشرك ونسریندن تازه رکسن حاصلی کلدن ونسریندن یکرکسن (عجب از لطف توای کل که نشینی باخار * ظاهرا مصلحت وقت دران می بینی) * محصول بیت * ای کل سنك لطفکدن عجبدر که خارله اوتورورسن یعنی سنك کبی بر نازك نازنین ناساز وناهموارله اختلاط ایلمك بعیددر اما ظاهر بودرکه وقتك مصلحتنی آنده کوررسن یعنی ناسزالرله اوتوروب طورمقده بر ملاحظه وفکرك وار درخالی دکلدر حاصلی زمان بونی اقتضا ایدر (شیشه بازی سرشکم نکری ازچپ وراست * کر وابن منظر بینش نفسی بنشینی) شیشه باز وصف ترکیبیدر شیشه اوینایجی معناسنه شیشه باز حقه باز صابونی شیشه روب اوچوران کیمسه یه دیرلر ویا حرف مصدر وسرشکم اضافت اسم فاعلك فاعلنه اضافتی قبیلندندر نکری فعل مضارع مفرد مخاطب در جواب شرط واقع اولمش نظر ایدرسن وکوررسن دیمکدر ازچپ وراست نکری فعلنه متعلقدر چپ جیم وبای عجمیله صول معناسنه در وراست بونده صاغ معناسنه در حاصلی مصراع ثانی جملهٔ شرطیه ومصراع اول جملهٔ جزائیه در منظر بینش بیانیه منظر بینشدن مراد چشمدرز یرا بینش اسم مصدردر کورش معناسنه ومنظر اسم مکاندر نظرکاه وسیرانکاه معناسنه نفسی یا حرف وحدت بنشینی فعل شرط مفرد مخاطب * محصول بیت * بنم سرشکم شیشه بازلغنی کوررسن یعنی سیر ایدرسن صولدن وصاغدن یعنی اطراف وجوانبدن حاصلی اکر بو منظر بینش اوزره اوطورورسك یعنی چشمم سیرانکاهی اوزره قرار ایدرسك سرشکم شیشه بازلغنی صولدن وصاغدن سیر ایدرسك یعنی کریهٔ چشمم سیر ایدرسن هر یکادن

(سیل این اشك صبر دل حافظ برد * بلغ الطاقة یامقلة عینی بینی) سیل این اشك روان اضافتلری بیانیه‌در صبر دل حافظ لامیه‌لردر بلغ فعل ماضی مفرد مذکر غائب ایرشدی دیمکدر زمخشریدر طاقت لفظ‌در فوع فاعلی ومفعولی محذوف حد وغایت و بونلر کبی تقدیری بلغ الطاقة الحد والغایة طاقت قدرت ووسعت معناسنه‌در یاحرف ندا منادی مقلة منادای مضاف انکیچون منصوبدر مقله کوزك آغیله قاره‌سنه‌دیرلر یعنی مجموعنه مقله دیرلر عینی تقدیرا مجرور مضاف الیهدر یاضمیر متکلم بینی فعل امر مفرد مؤنث مخاطبه‌در بان بیندن یعنی ضرب بابندن یمی کبی باع یبیع دن بونتده‌در بندن آیرل دیمکدر * محصول بیت * بواشك روان

کوز باشی (نکری) کوره‌سن (از) من (جب) صول (راست) صاغ (کر) اکر (بدین) بو (منظر) قصر (بینش) چشم (نفسی) برنفس (بنشینی) اوتوره‌سن (معنای اشارتی) غیارك جفاسندن ویارك وفاسندن ودنیا وآخرت آلامندن وماسوی یوزندن چکدیکم درد وغم هجرانمدن جکرم قانی شیشه ایله چکلمش قان کبی کوزمدن قالی یاش اولوب روان اولدیغن کوره‌سن (الظاهر عنوان الباطن) سرنجه برنفس اوتوروب کوزم یاشنه نظر ایدر ایسك احوال درونمه آشنا اولورسن

﴿ سیل این اشك روان صبر دل حافظ برد * بلغ الطاقة یامقلة عینی بینی ﴾

بواشك روان سیلی حافظك کوکلی صبرنی ایلندی طاقت وصبر نهایت بولدی ای بنم کوزمك مقله‌سی بندن ایراق اول (مفردات) (سیل) م (این) بو (اشك روان) اقیجی کوز یاشی (صبر) م (دل) کوکل (حافظ) م (برد) ایلندی (بلغ) نهایت بولدی (الطاقة) قدرت (یامقلة عینی) ای بنم کوزم بیکی (بینی) بندن فرقت ایله (معنای اشارتی) بوکوزدن بولانق سیل کبی روان اولان کوزیاشی حافظك صبرنی ایلتوب احوال درونی غمز ایلدی ای بنم کوزم بیکی صبر وطاقت نهایت بولدی غیری بندن ایراق اولسکه بومرتبهٔ عشقدن مقام عرفانه ترقی ایدملکه (من عرف الله کل لسانه وانقطعت دعوته) دیمشدر

﴿ تو بدین نازکی وخوشدلی ای شمع چکل * لایق بزمکه خواجه جلال الدینی ﴾

سن بوناز کلك وبوخوش دللك ایله ای شمع چکل خواجه جلال الدینك بزمکاهنه لایقسن (مفردات) (تو) سن (بدین) بو (نازکی) م (خوش دلی) کوکل خوش دللکی (ای شمع) م (چکل) برمملکت اسمی (لایق) م (بزمکه) مجلس یری (خواجه جلال الدین) رومی قدس سره (معنای اشارتی) ای مظهر انوار ذات جمال الله اولان حافظ سن بونازك طبیعتلك ایله و بو ینابیع حکمت اولان قلبکك صفوت وخوشلغیله عارف بالله اولان خواجه جلال الدین رومینك مجلس وصحبت جانفزاسنه لایقسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ خوش کرد یاوری فلکت روزداوری * تاشکرچون کنی وچه شکرانه آوری ﴾

فلك جنك کوننده سکا خوش یاردم ایلدی عجب نیجه شکر ایدرسن وشکرانه نه کتوررسن (مفردات) (خوش) م (کرد) ایلدی (یاوری) یاردم (فلك م(ت) سکا (روز) کون (داوری) جنك (تا) عجب (شکر) م (چون) نه (کنی) ایلرسن (چه) نه (شکرانه) م (آوری) کتوررسن (معنای اشارتی) ای پادشاه حقیقت اولان عارف بالله خالق الافلاك اولان حق سبحانه وتعالی عدو مبین اولان شیطانله واعدی عدو اولان نفس امارهٔ بالسوء ایله جنك ومجاهده کوننده سکا خوش یاردم ایلدی عجب بونعمتك شکرنی نیجه ادا ایدرسن وشکرانه نه کتوررسنکه نازوراسك نان ویررلر جان ویرر ایسك جان ویررلر

سیلی حافظك کوکلی صبرین ایلندی یعنی کوکلنده صبر قومدی طاقت وقدرت حده وغایته ایرشدی ای کوزمك مقله‌سی بندن آیرل یعنی بندن مفارق اول تاکیم سیل اشك رواندن خلاص اوله‌یم زیرا مادامکه سن موجودسن اشکدن خالی دکلسن بنی غملی بیی طن ایدوب تحقیقده ولفظ بین فتح بایله فراق ووصل معناسنه کاور بونده معنای اول مراددر ومضافدر یای متکلمه مفعولیدر بلغ لفظنك مصراع بودر که طاقت ایرشدی ای بنم کوزم باغی فراقه طاقت و بندن مجال مفارقت ایتمو اولدی دیمکدر دیین مصراعك لفظندن ومعناسندن بریاق بول مقداری مفارقت ایلمشدر وبلغ فعل ماضیدر نهایت بولدی معناسنه دیین نابالغ اسرار سوز بن سویلش (تو بدین نازکی ودلکشی ای شمع چکل لایق بزمکه خواجه جلال الدینی) نازکی یاحرف مصدر دلکشی ده بوله‌در دلکش وصف ترکیبیدر کشیدندن کوکل چکیجی یعنی کوکل اچیجی معناسنه شمع چکل لامیه‌در شمعدن مراد جاناندر وچکل جیم وکاف عجمینك کسرولریله سرحد هنده ترکستان شهرلرندن برشهرك اسمیدر که ارککی ودیشیسی آق یوزلی وقاره کوزلی وقاره قاشلی وغایت کوزل اولورمش حتی شعرای عجم محبوبلرینی کوزللکله وصف ایده کلمشلر شویله که ارالرنده کوزللکاری مثل اولمشدر اصلنده اول شهرك ایچنده برکلیسانك اسمیدر لایق بزمکه خواجه لامیه‌لر در بزم صحبت وکه کاهدن مخفف ظرف مکان جلال الدینی یاضمیر خطاب * محصول بیت * خواجه برمحبوبه خطاب ایدوب بیورر که سز بونازکالكه ودلبرلکله بی چکل کوزلی خواجه جلال الدینك مجلسنه لایقسن سابقا برغزلده جلال الدین ذکری مرور ایلشدر تکراره احتیاج یوقدر (وله ایضا) (خوش کرد یاوری فلکت روزداوری * تاشکرچون کنی وچه شکرانه آوری) یاور واون فتحیله یاردمجی ویامصدر یه داور حاکم ویاحرف مصدر تاعجبا معناسنه‌در * محصول بیت * بوغزل شاه منصورك ترك ایله محاربه ومقاتله زماننده دیلمشدر بیورر که کوزل یاردم ایلدی سکافلك ترك ایله خصومت کوننده عجبا بونعمته نیجه شکر ایدرسن وخدانك بولطف واحسانه نه شکرانه کتوررسن یعنی خصمی حقلادیغك چوق صدقات وشکرانه‌لر ویرمك کرکسن

﴿ در ﴾

﴿ در کوی عشق شوکت شاهی نمیخرند * اقرار بندکی کن ودعوی چاکری ﴾

عشق محله‌سنده پادشاهلق شوکتنی صاتون المزلر بنده‌لکی اقرار ایله وچاکرلك دعواسن ایله (مفردات) (در) فی (کوی) محله (عشق) م (شوکت) عظمت (شاهی) م (نمیخرند) صاتون المزلر (اقرار) م (بندکی) قوللق (کن) ایله (دعوی) م (چاکری) غلاملق (معنای اشارتی) عشق الهی یولنده پادشاهلق شوکت وسلطنتنی بریوله المزلر واعتبار ایتمزلر ای پادشاه صوری اکر حضرت اللهه عاشق ایسك عبادت وطاعت یولنده نفسکی خور وحقیر ایدوب بنده‌لکی اقرار ایله ودائم حقه وخاصان حقه چاکرلك وغلاملق دعواسن ایله

﴿ آنکس که اوفتاد وخدایش کرفت دست * کوبرتو باد تاغم افتادکان خوری ﴾

اول کیمسه که دوشدی وخدا آنك النی طوتدی دیسنك اوزرینکه اولسون تادوشمشلرك غمنی یه‌سن (مفردات) (آنکس) اول کیمسه (افتاد) دوشدی (خدا) م (ش) آنك (کرفت) طوتدی (دست) ال (کو) دی (برتو) سنك اوزرینکه (باد) اولسون (غم) م (افتادکان) دوشمشلر (خوری) یه‌سن (معنای اشارتی) (یاابن آدم مرضت فلم تعدنی قال یارب کیف اعودك وانت رب العالمین قال اما علمت ان عبدی فلانا مرض فلم تعده اما علمت انك لوعدته لوجدتنی عنده) حدیث قدسیسی سرنجه اول کیمسه که حضرت اللهك عشق ومحبتی یولنده خور وحقارتله ذلیل دوشدی خدای تعالی آنك النی طوتدی ای عاشق صادق سنده صفات الله ایله متصف اولوب دوشمشلرك غمنی یه‌سن ودوشمشلره معین وناصر اوله‌سن

﴿ ساقی بمژدکانی عیش ازدرم درآی * تایکدم ازدلم غم دنیا بدربری ﴾

ای ساقی عیش بشارتیله قپومدن ایچرو کل تابرنفس قلبمدن دنیاغمنی ازاله ایده‌سن (مفردات) (ساقی) م (بمژدکانی) بشارتله (عیش) سرور (ازدرم) قپومدن (درای) ایچرو کل (تا) حتی (یکدم) برنفس (ازدلم) قلبمدن (غم دنیا) م (بدر) طشره (بری) ایلته‌سن (معنای اشارتی) ای ساقی شراب عشق الهی بیرم ماسوی اللهدن تجرد ایله عیش معنوی ابدی اولان تجلیات انوار جمال الله بشارتیله درون صدرمه انشراح وانفتاح ایله قپومدن ایچرو کل تاکه بندن دنیانك عزی ومالی وجاهی غمنی ازاله ایلیه‌سن

﴿ در شاهراه جاه وبزرکی خطر بسیست * آن به کزین کریوه سبکبار بکذری ﴾

منصب واولولق شاهراهنده خطر چوقدر اول یك که بوبلکدن سبکبار کیده‌سن (مفردات) (در) فی (شاهراه) اولو یول (جاه) منصب (بزرکی) اولولق (خطر) م (بسیست) چوقدر (آن) اول (به) یك (ازین) بوندن (کریوه) بل (سبکبار) یوکی یکی (بکذری) کیچه‌سن (معنای اشارتی) (المال حیة والجاه اضر منها) خبری سرنجه بودنیا منصبنك واولولغنك خطری ومهالکی چوقدر سالك آخرته اولییکدر که (هلك المثقلون ونجی المخففون) خبری سرنجه بوطبراق یعنی دنیابلکندن

(در کوی عشق شوکت شاهی نمی‌خرند * اقرار بندکی کن ودعوای چاکری) کوی عشق بیانیه شوکت شاهی ده بویله‌در اقرار بندکی مصدرك مفعولنه اضافتیدر دعوای چاکر بده بویله‌در * محصول بیت * عشق ومحبت کوینده شاهه منسوب شوکت وعظمتی صاتون المزلر یعنی انده کبر مذمومدر پس خدایه بنده‌لك اقرارینی وچاکرلك دعواسنی ایله یعنی عبودیت وچاکرلك دعواسنی ایدوب کبریایی ترك ایله (آن کس که اوفتاد وخدایش کرفت دست * کو برتو باد تاغم افتادکان خوری) کو فعل امر مفرد مخاطبدر خطاب عام طریقیله برتو بادسنك اوزرکه واجب ولازم اولسون دیمکدر * محصول بیت * اول کیمسه که دوشدی یعنی تواضع ایلدی وخدا الین طوتدی یعنی تواضع ایلدیکیچون خدایاور ومعین اولدی سن اول کیمسه‌یه سویله سنك اوزرکه لازمدر که افتاده‌لرك غمن یه‌سن یعنی بونك شکرانه‌سیچون افتاده‌لرك غمین یعنی المرء مرحمت ایلیه‌سن (ساقی بمژدکانی عیش ازدرم درآی * تایکدم ازدلم غم دنیا بدربری) * محصول بیت * ای ساقی عیش وصفا مژدکانه‌سیله قپومدن ایچری کیر یعنی بکاعیش وعشرته مشتاق ویر تاکیم برساعت کوکلمدن دنیا غمنی چیقاراسن (در شاهراه جاه وبزرکی خطر بسیست * آن به کزین کریوه سبکبار بکذری) شاهراه اولو یول جاهه اضافت بیانیه‌در بسیست یاحرف اصلیدر کریوه کاف عجمینك فتحی وکسریله بلکه دیرلر یعنی طاغ بلکنه حاصلی طاغك صرتنه سبکبار وصف ترکیبیدر یعنی یوکلی معناسنه * محصول بیت * منصب واولولق شاهراهنده خوف وخطر چوقدر یعنی پادشاهلق وبکلك منصبنده بیم جان چوقدر پس اول یکدر که بوبلکدن سبکبار کچه‌سن یعنی منصب وجاه ومال سوداسندن کچه‌سن حاصلی تعلقات دنیویه‌یی قطع ایلیه‌سن که آخرتده سؤال وعذابدن خلاص اوله‌سن

(سلطان وفكر لشكر وسوداى كنج وتاج * درويش وامن خاطر وكنج قلندرى) فكر لشكر مصدرك مفعولنه اضافتيدر سوداى كنج وتاجده بويله در امن خاطر مصدرك فاعلنه اضافتيدر واو معيت معناسنى افاده ايدر كنج كاف عربينك ضميله بوجق وياكاف عجمينك فتحيله خزينه ومال قلندر عجم ابدالارندن برنوع مباحى طائفه در خذلهم الله خواجه نك مرادى درويشاندر قافيه ضرورتيچون قلندرى ذكر ايلشدر وياحرف نسبت * محصول بيت * پادشاه لشكر فكريله وخزينه وتاج وتخت سوداسيله در يعنى فكر وتدبيراموره سلطنتدن بردم آرام وقرارى يوقدر امادرويش امن خاطر وقلندرلره منسوب بوجقله در وياقلندره منسوب فقرخزينه سيله در

بوك بكنكيله وتجرد ايله كيجه كبده سن

﴿ نيل مراد بر حسب فكر وهمتست * از شاه نذر خير وزتوفيق ياورى ﴾

مراده ايرشمك فكر وهمت حسبى اوزره درشاهدن خيرنذر وتوفيقدن عون ونصرت (مفردات) (نيل مراد) م (بر) على (حسب) مقتضا (فكر وهمت) م (است) در (از) من (شاه) م (نذر خير) م (ز) من (توفيق) م (ياورى) ياردم (معناى اشارتى) عشق ومحبت ايله وصلت الى الله اولان آخرت مراديه ايرشمك هركسك سعى وفكر وهمتى حسبى اوزره در وشاه حقيقتدن دخى قولنه خير مراد ايدوب توفيق وهدايت معين وناصر ايمسيله در

﴿ يك حرف صوفيانه بكويم اجازتست * اى نور ديده صلح به از جنك وداورى ﴾

صوفيانه برسوز ديم اجازت وارميدر اى كوزم نورى صلح جنك وخصومتدن يكدر (مفردات) (يك) بر (حرف) سوز (صوفيانه) م (بكويم) ديم (اجازتست) اذن وارميدر (اى نور ديده) اى كوزم نورى (صلح) م (به) يك (از) من (جنك) م (داورى) خصومت (معناى اشارتى) دخى اقرب طرق الى الله دن صوفيانه برسوز سويليم اكر اجازت اولور سه اى كوزم نورى حق ايله وخلق ايله جنك وخصومتدن نفسى ترك ايدوب محو وجود ايتككله صلح وتسليم وتفويض يكدر

﴿ حافظ غبار فقر وقناعت زرخ مشوى * كين خاك بهتر از عمل كيميا كرى ﴾

اى حافظ فقر وقناعت غبارنى يوزكدن يومه زيرا بوخاك كيمياجيلق عملندن يكركدر (مفردات) (حافظ) م (غبار) توز (فقر وقناعت) م (ز) من (رخ) يكاق (مشوى) يومه (كه) زيرا (اين) بو (خاك) طپراق (بهتر) يكركدر (از) من (كيمياكرى) كيمياجيلق (معناى اشارتى) (مازال عبدى يتقرب الى بالنوافل حتى احبه) حديثى سرنجه صوم وصلوات وسائر نوافل ايله عبد تقرب الى الله ايدوب (سيماهم فى وجوههم من اثر السجود) آيت كريمه سيله ممدوح ومقبول دركاه اولنجق اى حافظ فقر وقناعته عبادات وطاعات غبارلرنى يوزكدن يومه زيرا بو اثر عبادت خاكى اولان صفرت وجه كيمياجيلق عملندن عند الله يكدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ دو يار زيرك وازباده كهن دومنى * فراغتى وكتابى وكوشه چمنى ﴾

ايكى عاقل يار واسكى شرابدن برايكى بطمان برفراغت وبركتاب وبرباغچه كوشه سى (مفردات) (دو) ايكى (يار) م (زيرك) عاقل (ز) م (باده) شراب (كهن) اسكى (دومنى) برايكى بطمان (فراغت) (يا) وحدتيه (كتاب) م (يا) وحدتيه (كوشه) م (چمن) باغچه (يا) وحدتيه (معناى اشارتى) (تعاونوا على البر والتقوى) آيت كريمه سى سرنجه ديار ارباب حقيقتدن برايكى يار غار و (كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف) ميخانه ازليه سندن برقاج قدح شراب عشق الهى قوى وخانه تجلى اولان قلب ماسواى اللهدن فارغ وبركتاب الله كه قرآن عظيم وبركوشه روضه خلوت خانه

حاصلى اهل فنا ذوقده وپادشاهلر المواتشويش عسكر وكنج مال ايله در * بيت * عالمك ذوق وصفاسن بركدا سوردر همين * پادشاه دهر اولان انجق قورى غوغا چكر * (نيل مراد بر حسب فكر وهمتست * ارشاه نذر خير وزتوفيق ياورى) نيل مراد مصدرك مفعولنه اضافتيدر نيل نونك فتحيله ايرشمك معناسنه در حسب مقدار در توفيقدن مراد توفيق خدادر * محصول بيت * مراده ايرشمك فكر وهمت مقدارنجه در يعنى بلند همت اولو مرتبه يه ومراد عظيمه واصلدر پس شاهدن خير ايلكى نذر ايلك كرك وتوفيق خدادن عون ونصرت طلب ايلك يعنى پادشاهك نيتى خير اولمجه الهك توفيقى اكا يار ويار اولور ديمكدر (يك حرف صوفيانه بكويم اجازه هست * اى نور ديده صلح به از جنك وداورى) * محصول بيت * صوفيانه برحرف سويليه يم يعنى برنصيحت ديه يم اجازت وارايسه ديه جكى مصراع ثانى مضمونيدر اى نور ديده صلح يكدر جنك وخصومتدن يعنى عداوت وخصومتدن وجنك ومقاتله دن بار يشقلق اولى واحرادر معلوم اوله كه مختصر ومفيد نصيحتدن روبا ايكى حرفله تعبير ايدرزنته كيم الف قافيه سنده ايكى فقره دن ايكى حرفله تعبير ايلمش يعنى بابو منسان تلطف پادشمندن مدارا يوبورمش (حافظ غبار فقر وقناعت زرخ مشوى * كين خاك بهتر از عمل كيمياكرى) * محصول بيت * اى حافظ فقر وقناعت غبارنى يوزكدن يومه يعنى فقر وقناعتدن اعراض ايدوب غنايه طالب اولمه زيرا بوخاك فقر وقناعت كيمياكرلك عملندن يكدر يعنى حقيقتده فقر غنادن اولى واحرادر شمار كه انبيا واوليادر وغنا وثروت كشى بى انتها آنام وفروقه او شدر زيرا حاصلى غنا وثروتله حظ نفس حاصلدر وفقر وقناعتله حظ روح سعادت اول كديه كه فقر وقناعتدن حظ آله اما بو مرتبه ده كه كنه نك حالى دكلدر زيرا آتشدن پره ندر

﴿ من ﴾

مكركه كوكلنده اثر محبت حق ثابت اوله وله ايضا (دو يار زيرك وازباده كهن دومنى * فراغتى وكتابى وكوشه چمنى) دومنى اصلنده منادر الفله عجم تصرف ايدوب نونى مكسور ايدوب قوديلر الف يايه منقلب اولمق ايچون منا ايكى بطمانه ديرلر نونك تشديديله ده لغتدر من ديرلر بنده منامعناسنه فراغتى ياحرف تنكير وكتابى ياحرف وحدت وكوشه چنى ياسيده بويله در * محصول بيت * خواجه بيورر كه ايكى زيرك مصاحب اوله وايكى منا مقدارى اسكى شرابدن اوله فراغت خاطر ده اوله وبركتاب شعر ده اوله وبرچمن كوشه سيده اوله آخر صوكاريده اوله بو بيت بوندنصكره كلن بيته مرهوندر (من اين مقام بدنى وآخرت ندهم * اكرچه در پيم افتند هردم انجمنى) درپيم افتندينى غيبت وساوى ايدرلر ديمكدر روزمره لرنده بوعبارتى غيبت ومذمت مقامنده استعمال ايدرلر انجمن درنك دريعنى جماعت معناسنه وياحرف وحدت * محصول بيت * خواجه بيورركه بن

بومطالعه ذكر ايلديكم مقامى ومرتبه يى دنيا وآخرته ويرم يعنى ايكى عالمه دكشم اكرچه كه هردم وهرساعت برباوك طائفه غيبته دوشسهلر يعنى اكرچه كه هردم برباوك بى مذاق طعن وتشنيع ايدرلر بوسوز ايچون بكا امانى بوقول اوزره مصرع مصراع ثانينك معناسى اكرچه بنم آرديمه دوشسهلر سه هردم برجماعت ديمك اكرچه هردم بر وافر خلق بنم آرديمه دوشه لر يعنى طالب اولهلر ديمك معنى سويله ده برى برينك آرديمه دوشوب عجب پيروك ايتلر (هرآن كه كنج قناعت بكنج دنيا داد * فروخت يوسف مصرى بكمترين ثمنى) هرآن كه اصلنده هرآن كس كه ايدى ضرورت وزن ايچون وقرينه قائم اولديغيچون كس ترك اولندى كنج كاف

﴿ من اين مقام بدنى وآخرت ندهم * اكرچه درپيم افتند هردم انجمنى ﴾

بن بومقامى دنيا وآخرته ويرمزم اكرچه هردم بر وافر خلق بنم آرديمه دوشه لر (مفردات) (من) بن (اين) بو (مقام) م (با) للملابسه (دنيا) م (آخرت) م (ندهم) ويرمزم (اكرچه) م (درپيم) آرديمه (افتند) دوشه (هردم) م (انجمنى) برجماعت (معناى اشارتى) (وما احرالان على اهل الله) حديث شريفى سرنجه بن بو نوازش الهيه يه استغراق مقامنك برنفسنى مجموع دنيا وآخرته ويرمزم اكر هردم بنى منع ايچون خلقدن برجماعت بنم آرديمه دوشرسه ده

﴿ هرآنكه كنج قناعت بكنج دنيى داد * فروخت يوسف مصرى بكمترين ثمنى ﴾

هراول كيمسه كه قناعت بوجاغنى دنيا كنجه ويردى كويا يوسف مصرى بى آزرك بهايه صاتدى (مفردات) (هرآنكه) هراول كيمسه كه (كنج) بوجاق (قناعت) م (با) للملابسه (كنج) خزينه (دنى) م (داد) ويردى (فروخت) صاتدى (يوسف مصرى) عليه السلام (با) للملابسه (كمترين) آزجق (ثمنى) بربهايه (معناى اشارتى) هركيم كه كند وسنده فراغت ايله معرفة الله تحصيل اولنجق قناعت وخلوت كوشه سنى (قل متاع الدنيا قليل) آيت كريمه سيله مذموم فانى ولاشى اولان دنيا خزينه ومتاعنه ويردى ود كشدى كويا كندويله ايكى جهان بها اوليان يوسف عليه السلامى (وشروه بثمن بخس دراهم معدودة) آيت كريمه سى سرنجه حاقتندن برقليل وازجق بهايله صتدى ياخود آخرت خزينه سنى دنيا خزينه سنه صاتدى

﴿ بياكه فسحت اين كارخانه كم نشود * بزهد همچوتويى يابفسق همچومنى ﴾

كل كه بو كارخانه نك وسعتى ناقص اولمز سنجلاينك زهديله يا بنجلاينك فسقيله (مفردات) (بيا) كل (فسحت) وسعت (اين) بو (كارخانه) ايش اوى (كم) اكسك (نشود) اولمز (با) للملابسه (زهد) م (همچوتو) سنجلاين (يا) ترديد (با) للملابسه (فسق) م (همچومنى) بنجلاين (معناى اشارتى) اى حرص وحماقت ايله دولت وسعادت ابديه يه فانى بى وجيفه تعبير اولنان دنياى دنيه به صنن كل كه بو عمل اوى اولان دنياده حيات اولدقجه تحت قسمتده تقدير اولنان رزق نقصان اولمز نه سنك طاعتكله ونه بنم فسقم ايله بو عالم متغير ومنهدم اولمز

﴿ بكوشه بنشين خوشدل وتماشا كن * كه كس بياندارد چنين عجب زمنى ﴾

بركوشه ده خوشدل اوتور وتماشا ايله كه كيمسه بونجلاين برعجب زمان طوتمز (مفردات) (با) للملابسه (كوشه) بوجاق (بنشين) وتو (خوش دل) فارغ قابله (تماشا) م (كن) ايله (كس) كيمسه (بياد) خاطره (ندارد) طوتمز (چنين) بونجلاين (عجب) م (زمنى) برزمان (معناى اشارتى) حضرت الهيه طاعت وتقرب قصديله بركوشه ده تعلق ماسوادن فارغ البال اولوب خلق عالمى تماشا ايله امر معيشت ايچون المتاعه اوله كه سنك رزقك سكاسندن زياده عاشقدر رزق اكسك كلمز ثمان سن دركاه حقده ثابت اوكه كيمسه بونجلاين برعجب عبادت وطاعت زمانى طوتمز

﴿ بروز واقعه غم باشراب بايد كفت * كه اعتماد بكس نيست در چنين زمنى ﴾

عربينك ضميله بوجاق معناسنه در وكاف عجمينك فتحيله خزينه معناسنه در بونده ايكيسيده جائزدر قناعته اضافت بيانيه در بهرحال بكنج دنيا باحرف مقابله واضافت لاميه در وكاف عجميدر بهرحال يوسف مصرى اضافت بيانيه در وفروختك مفعول صريحى وبكمترين غير صريحى باحرف مقابله وزيادت تفضيل كمتر اكسكرك ديمكدر زيرا كم كسكدر وياحرف نسبت ونون حرف تاكيددر ثمن بها اوقيت معناسنه در وياحرف وحدت * محصول بيت * هراول كيمسه كه قناعت بوجاغنى وياخزينه سنى دنيا خزينه سنه دكشدى يعنى استبدال ايلدى حضرت يوسف پيغمبرى زياده ازاجق بهايله صاتدى يعنى بونى دكشن آنى دكشن كيبيدر مصراع ثانى ثمن بخس معناسنى متضمندر (بياكه فسحت اين كارخانه كم نشود * بزهد همچوتويى يابفسق همچومنى) باخطاب عامدر فسحت وسعت كبيدر الفاظ ومعنى اين كارخانه يعنى دنيا كم اكسك معناسنه توبى ومنى يالرى حرف وحدتدر * محصول بيت * كل كه بو كارخانه عالمك وسعتى اكسك اولمز برسنك كبينك زهدى وبر بنم كبينك فسقيله يعنى دنيا برسنك كبينك زهدى سببيله رونق وصفا بولمز وبر بنم كبينك فسقيله نظام وانتظامدن قالمز حاصلى عالم برسنك كبى مرايى زاهدك زهديله آرتمز وبر بنم كبى فاسقك فسقى سببيله اكسلمز مصراع ثانينك معناسى برسنجلاين زهدى ايله وياير بنجلاين فسق ايله ديلر حق معناسى ادا ايده مشلر (بروز واقعه غم باشراب بايد كفت * كه اعتماد بكس نيست درچنين زمنى) واقعه بونده حادثه معناسنه در غم بايد كفتك مقدم مفعوليدر باحرف صله كه حرف تعليل بكس باحرف صله زمن زمان معناسنه در وياحرف وحدت * محصول بيت * حادثه كوننده غمى شرابه سويلمك كرك زيرا بونجلاين برزمانده كيمسه يه اعتماد يوقدر يعنى زمانمز برزماندر كه كيمسه يه اعتماد ايلمك جائز دكلدر (بكوشه بنشين خوش دل وتماشا كن * كه كس بياندارد چنين عجب فتنى) بكوشه باحرف ظرف وياحرف وحدت كه حرف تعليل فتن فانك كسرى وتانك فتحيله فتنه نك جمعيدر * محصول بيت * بركوشه ده كوكل خوشلغيله اوطور وتماشا ايله زيرا كيمسه نك يادنده وخاطرنده بونجلاين برعجب فتنه يوقدر يعنى شمدى بزم شهرمزده برفتنه ظهور ايلديكه كيمسه بونجلاين فتنه يى نه كورمش ونه ايشتمشدر

(نكارخويش بدست خسان همي بينم * چنين شناخت فلك حق خدمت چومني) * محصول بيت * كندي نكارمي الخلر النده
كوررم يعني نكارم اداني النده دوشمش كوررم فلك بنم كبينك حق خدمتني بونجلين بيلدي عكسي مراددر يعني بنم حق خدمتمي
رعايت ايلمدي وجائزدر كه مصراع ثاني معناى استفهامي متضمن اوله يعني بونجلين مي بيلدي فلك بنم كبينك حق خدمتني

واقعه كونـنده غمي شرابه دينك كرك زيرا بونك كبي بر زمانده كيسه يه اعتماد يوقدر (مفردات) (با) للملابسه (روز) كون (واقعه) م (غم) م (با) للملابسه (شراب) م (بايد) كرك (كفت) سويلك (اعتماد) م (بكس) كيسه يه (نيست) يوق (در) في (چنين) بونجلين (زمني) برزمان (معناى اشارتي) دنيا غمي ومعيشت فكري خانه ٔ تجلي اولان قلبه واقع اولدقده شراب عشق الهي نوش ايله كه عشق الهيدن غيري دنيا غمني دفع ايديجي بر كيسه يوقدر

﴿ نكار خويش بدست كسان همي بينم * چنين شناخت فلك حق خدمت چومني ﴾

كندو نكاري كيسه لر النده كوررم بونجلين خدمت حقني فلك بويله اكلدي (مفردات) (نكار) محبوب (خويش) كندو (بدست) النده (كسان) كيسه لر (همي) دائم (بينم) كوررم (چنين) بونجلين (شناخت) اكلدي (فلك) م (حق خدمت) م (چومني) بنم كبي (معناى اشارتي) كندي محبوبم اولان قلبمي دائم غيري كيسه لر النده كوررم بنم كبينك بونجلين راه عشقده خدمتم حقني فلك بويله اكلدي حال بوكه بنم قلبم قبضه ٔ قدرت الهيه ده در كه (قلب المؤمن بين اصبعين من اصابع الرحمن يقلبه كيف يشاء) بيورلمشدر

﴿ بصبر كوش تواى دل كه حق رها نكند * چنان عزيز نكيني بدست اهرمني ﴾

سن صبره چالش اى كوكل كه حق قومز انجلين بر عزيز نكيني بر اهرمنك النده (مفردات) (با) للملابسه (صبر) م (كوش) چالش (اى دل) اى كوكل (حق) تعالى م (ره) ترك (نكند) ايلمز (چنان) انجلين (عزيز) م (نكين) يوزك قاشي بونده مراد خاتمدر (بدست) النده (اهرمن) شيطان (يا) وحدتيه (معناى اشارتي) اى كوكل بو راه عشقده نفسك كريه كوردكي طاعات وعبادات وانواع بلا ومحنته صبره سعى ايله سليمان عليه السلامك خاتمني وملكي شيطان النده قومديغي كبي رحمان رحيم اولان حضرت الله سلطان عشقك ملكي وخانه ٔ تجلي الهي اولان قلبك انجلين بر عزيز خاتمني ومفتاح خزينه ٔ رحماني بي بر شيطان النده قومز كه (والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا) بيورمشدر

﴿ زتند باد حوادث نمي توان ديدن * درين چمن كه كلي بوده است ياسمني ﴾

حوادثك محكم يلندن كورمك ممكن دكلدر بو چمنده بركل يا بر سمن اولمشدر (مفردات) (ز) من (تندباد) قصرغه (حوادث) م (نمي توان) ممكن دكل (ديدن) كورمك (درين چمن) بوباغده (كل) م (يا) وحدتيه (بوده است) اولمشدر (يا) ترديد (سمن) براق چيچك (يا) وحدتيه (معناى اشارتي) اكر حضرت الهيدن توفيق وعون ونصرت اولمسه قلبه ضروري كلان بو حوادث افكار فاسده لر تند بادندن روضه ٔ قلبده خضوع وخشوع وذوق روحانيدن بركل وانجلا قلب ايله انوار تجلي ذات الهيه دن بر سمن كورمك ممكن دكلدر

﴿ ازين سموم كه برطرف بوستان بكذشت * عجبكه رنك كلي مانده است وبوى سمني ﴾

(بصبر كوش تواى دل كه حق رهانكند
* چنـان عزيز نكيني بدست اهرمني)
بصبر باحرف صله كه حرف تعليل رهانكند
صنايع برمز ديكدر يعني اهمال ايدوب
ترك ايلمز نكين نوننك وكاف عجمينك
كسريله لغتده يوزك قاشيدر اما بونده
مهر سلطنت مراددر اهرمن ديوه ديرلر
وياحرف وحـدت * محصـول بيت *
اى كوكل سن صبره سعى ايله يعني صبر اول
كه خدا اهمال ايدوب ترك ايلمز انجلين
بر عزيز وشريف مهر سلطنتي بر ديو النده
سابقا مرور ايلمشدر كه تركه شاه منصورك
الندن سلطنت شيرازي قهر ايله المشيدي
صكره شاه منصور عظيم عسكر جمع ايدوب
اقليم شيرازي الرندن آلمش پس خواجه
بو غزلي اول حادثه زمانـنده يورمش
ايدي ديركه اى كوكل بحضور اوله كه
خداينه شيرازي شاه منصوره اعطا ايدر
زيرا بويله لطيف وشريف مقام اول ديو
ميرت تركه يه لايق دكلـدر (زتنـدباد
حوادث نمى توان ديدن * درين چمن كه
كلى بوده است ياسمنى) تند باد حوادث
بيانيه تندباد شدتلى يل معناسنه در كه حرف
بيان كلى ياحرف وحدت سمنى دخى بويله در
* محصـول بيت * حوادث تنـد بادندن
كورمك ممكن دكلـدر كه شهر شيرازده
اركككدن وديشيدن بر كوزل اولديغـني
يعني كوزلر كبي اسير تركه وكيمي جان
قورتارمق ايچون شهردن فرار ايلمشدر
كل وسمندن مراد كوزلردر يعني شمدى
شيراز بر حاله وارمشدر كه كويا كه هر كزانده
بر كوزل ظهور ايلمشـدر (ازين سموم
كه برطرف بوستـان بكذشت * عجب كه
رنك كلى ماند وبوى نسترنى) سموم بونده
مذكور فتنه دن كنايتدر كه حرف رابط
صفت طرف بوستـاندن مراد مملكت
شيرازدر * محصول بيت * بوسمومدن كه
طرف بوستاندن كچدي يعني بوستاندن مرور ايلين سمومدن عجبدر كه بركلك رنكي وبر نسترنك قوقوسي قالمشدر يعني عجبدر كه
مذكور فتنه دن كوزللرده رنك رو وبوى زلف دلاويز قالمشدر حاصلي كوزللرده كوزللك اثري قالممشدر باغيلر خوفندن

بوسمومدن كه بوستان طرفنه اوغرداي عجب كه بر كلك ويا بر سمنك رنكي قالمشدر (مفردات) (ازين سموم) بوسام يلندن (بر) على (طرف) م (بوستان) باغچه (بكذشت) اوغرادي (عجبكه) م (رنك كل) م (يا) وحدتيه (مانده است) قالمشدر (ياسمن) ياخود آق كل قالمشدر (معناى اشارتي) بوسام يلي كبي اولان شواغل دنيا وافكار فاسده ٔ ماسوي روضه ٔ قلبه برطرفدن اوغرادي وكلدي عجبكه اول قلبده صبغة الله رنكي وذوق ايمان ولذت روحانيت اثري وظلمات وحجاب قلبي ازاله ايديجي نور محض الهي اولان ذكر الله ايله كلان انشراح وانفتاح قالمشدر قالمز كه (الضدان لا يجتمعان) در مكر (رجال لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله) مرتبه سنده اوله

﴿ مزاج دهر تبه شد درين بلا حافظ * كجاست فكر حكيمي ورأى برهمني ﴾

بو بلاده دهرك مزاجي خراب اولدي اى حافظ قنده در بر حكيمك فكري وبر برهمنك رأيي (مفردات) (مزاج) طبيعت (دهر) زمان (تبه) خراب وفاسد (شد) اولدي (درين بلا) بو بلاده (حافظ) م (كجاست) قنده در (فكر) م (حكيم) م (يا) وحدتيه (رأى) تدبير (برهمن) اهل هند حكيمه ديرلر (معناى اشارتي) اى حافظ بو بلا دنياده ابناى دنيانك ومغروران آرايش وزينة جهانك احوالي خراب وجميع افكاري فاسد اولدي اى حافظ اول عارف بالله اولان حكيمك فكري وطبيب الهي اولان مشايخ كبارك رأيي قنده در كه انلر مؤيد من عند الله در

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ درهمه دير مغان نيست چومن شيدايي * خرقه جايي كرو باده ودفتر جايي ﴾

جمله دير مغانده بنم كبي بر شيدا يوقدر خرقه بر يرده وكتاب بر يرده شرابه رهندر (مفردات) (در) في (همه) جمله (دير) كليسا (مغان) كاورلر (نيست) يوق (چومن) بنجلين (شيدايي) بردلي (خرقه) م (جايي) بر يرده (كرو باده) شرابه رهن (دفتر) كتاب (جايي) بر يرده (معناى اشارتي) (الدنيا سجن المؤمن وجنة الكافر) سر نجه بو دير مغانده وبو جهانده بنم كبي بر ديوانه يوقدر كه بحمد الله شراب عشق الهينك تحصيل وبقاني ايچون خرقه ٔ وجودي براغوب باعث كبر وغرور اولان علوم ظاهره ٔ عقليه قيدندن خلاص بولمشزدر

﴿ دل كه آينه ٔ شاهيست غباري دارد * ازخدا مي طلبم صحبت روشن رأيي ﴾

كوكل كه شاهه منسوب بر آينه در بر غبار طوتار خدادن بر روشن رأيك مصاحبتني طلب ايلرم (مفردات) (دل) كوكل (آينه) م (شاه) م (يا) وحدتيه (است) در (غبار) توز (يا) وحدتيه (دارد) طوتار (از) من (خدا) م (مي طلبم) ايسترم (صحبت) م (روشن) م (رأى) م (يا) وحدتيه (معناى اشارتي) بو كوكل كه شاه حقيقينك انوار جمالنك تجلي ومشاهده سنه بر آينه در شول وقت كه غبار ماسوادن بر پرده و بر استتار واقع اوله حيرتده اولوب (اذا تحيرتم في الامور فاستعينوا من اهل القبور) سرنجه خدادن بر روشن رأي يار صادقك مصاحبتني طلب ايلرمكه (كلام اهل الله

(مزاج دهر تبه شد درين بلا حافظ * كجاست
فكر حكيمي ورأى برهمني) مزاج دهر
لاميه در مجازا تبه شد فاسد اولدي ديمكدر
حكيمي وبرهمني ياآري وحدت ايچوندر
برهمن هندستان حكيمنه اطلاق ايدرلر
* محصول بيت * اى حافظ دهرك مزاجي
مذكور بلادن فاسد اولدي قنده در بر حكيم
فائق فكري وبر ماهر برهمن رأيي كه مزاج
دهري حسن تدبير ايله اصلاح ايليه لر مثلي
اوزره بزدن بو بلايي رفع ايلكه حسن
تدبير عقلا وعلما كركدر (وله ايضا)
(درهمه دير مغان نيست چومن شيدايي *
خرقه جايي كرو باده ودفتر جايي)
شيدايي وجايي ياآري وحدت ايچوندر
كرو كاف عجمينك كسري وراءنك فتحيله
رهن معناسنه در يعني طوتي باده يه اضافت
لاميه در دفتردن مراد كتابدر * محصول
بيت * جميع مغلر كليسالرنده بنم كبي بر شيدا
باده نوش يوقدر مصراع ثاني شيدالغي
بيان ايدر خرقه م بر يرده باده يه مرهوندر
وكتابم بر يرده يعني خالي اولميوب دائما
باده نوش ايدرم شو مرتبه ده كه اسبابم
جميعا باده يه مرهوندر (دل كه آينه ٔ
شاهيست غباري دارد * ازخدا مي طلبم
صحبت روشن رأيي) دل مبتدا كه حرف
رابط صفت آينه ٔ شاهيست بيانيه ودله
صفت وياحرف نسبت غباري دارد خبر
مبتدا وياحرف تنكير صحبت روشن رأيي
اضافتي لاميه در روشن راى وصف
تركيبيدر روشن فكرلي معناسنه وياحرف
وحدت * محصـول بيت * كوكل كه
بادشاهه منسوب آينه در غباري وار يعني
مكدر در پس خـدادن بر روشن رايك
صحبتني طلب ايدرم كه اندن غباري
كيدروب روشن ومصيقل ايليه حاصلي
بر روشن ضميرلي كيسه استرمكه دلك
كدريني كيديره

(جویها بسته امازدیده بدامن که مکر * در کنارم بنشانند سهی بالایی) جوی ایرماق وها ادات جمع ازدیده تقدیری ازاشک دیده‌در بدامن تقدیری تابدامن درکه حرف تعلیل مکر ادات تمنی درکنارم یانده دیمکدر بنشانند باحرف تأکید نشانند فعل مضارع جمع غائبدر دیکه‌لر دیمکدر سهی طوغری دیمکدر مستقیم معناسنه بالا بونده بوی معناسنه‌در ویاحرف وحدت وسهی بالاوصف ترکیبیدر طوغری قامتلی معناسنه * محصول بیت * کوزم یاشندن اتکمه‌دك ایرماقلر باغلشم اوله که یانمده طوغری قامتلی

وسرو بویلی برجانان دیکه‌لر یعنی یانده وضع ایلیدلر حاصلی زیاده کریه ایلرم اوله که برسهی بالا اشک چشمهء رحم ایدوب یانده کاه مصراع اولک معناسی ایرماقلر باغلشم کوزمدن اتکه که مکر دیین وچشمدن دامنده ایرماقلر باغلشم که مکر دیین عندیاتی خوب باغلیه عشلر (کشتیٔ باده بیاور که مرابی رخ دوست * کشته هرکوشهٔ چشم ازغم دل دریایی) کشتیٔ باده لامیه‌در یعنی قدح باده دیمکدر بیاور کتور دیمکدر که حرف تعلیل مرابنم دیمکدر کوشهٔ چشم لامیه غم دل ده بویله در دریا کشته‌نک مفعول صریحی وازغم دل غیر صریحی ویاحرف تنکیر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بورر باده کشتیسنی کتور زیرا بنم دوست رخسز کوکل غمندن کوزمک هرکوشه‌سی دریا اولمش حاصلی کثرت کریه سی عرض ایلر کشتینک باده‌یه اضافتی اضافت بیانیه اولمق روشندر دیین اضافت معنالرینی بیلمامش (کرده ام توبه بدست صنمی باده فروش * که دکرمی نخورم بی رخ بزم آرایی) دست صنم باده فروش لامیه وبیانیه‌در که حرف بیان رخ بزم ارا لامیه وبیانیه‌در بزم آرا وصف ترکیبیدر آرایدندن بزم بزیجی یعنی مجلسه زینت ورونق ویریجی معناسنه ویاحرف وحدت * محصول بیت * باده فروش صنمک الندە توبه ایلشم که دخی می ایچمیم بزمه زینت ورونق ویریجی بردلبر رخنسز یعنی محبوبسز باده ایچمک توبه ایلشم مصراع اولک معناسی بر باده فروش محبوبک الندە یعنی انک سبیله توبه ایلشم دیین عجب بی سبب سوز سویلمش مصراع ثانینک معناسی که بر بزم آرانک یوزنسز کیز شراب ایچمیم دیین کیروبی محلنده استعمال ایلمش (سراین نکته مکر شمع درآرد بزبان * ورنه پروانه ندارد بسخن پروایی) نکته‌دن مراد نکتهٔ عشقدر بسخن باحرف صله پروا بونده میل ورغبت معناسنه‌در وباحرف تنکیر * محصول بیت * بو عشق نکته‌سنک سرینی مکر شمع دیلنه کتوره یعنی مکر شمع اظهار ایدوب سویلیه یوخسه پروانه‌نک سوزه میل ورغبتی یوقدر یعنی پروانه کاتم سر نکتهٔ عشقدر که آغزندن خبر آلنمز مصراع ثانینک معناسی یوخسه پروانه سوزه برطاقت طوتمز دیین ادای معنا ده عجب بی طاقت ایمش ومنه منه زبان فتح زایله فصیحدر دیین فصیح سویلمش افصحدر دیمک کرک ایدی

جند من جنود الله) در واول غبارانک صحبتی برکاتیله زائل اولیجیدر

﴿ جو یها بسته امازدیده بدامن که مکر * برکنارم بنشانند سهی بالایی ﴾

چشممدن دامنمه چایلر باغلشم که مکربنم کنارمه دیکه‌لر برسرو قامتی (مفردات) (جویها) ایرمقلر (بسته ام) باغلشم (ازدیده) کوزمدن (بدامن) اتکمه (مکر) م (بر کنارم) قوجاغمه (بنشانند) دیکه‌لر (سهی بالایی) برسرو قامتی (معنای اشارتی) باعث رحمت ومیراث پدر اولان بکاشدید ایله کریه ایلیوب کوزمدن حسرت ایله ایرمقلر اقتدمکه مکر بر صاحب کرم حالمه مرحمت ایدوب رضهٔ قلبمدن غبار ماسوایی ازاله ایدوب سروکبی تجلیٔ ذاتیده ومشاهدهٔ انوار الهیده بزی ثابت قدم ایتسکیچون برنظر عنایت وحیات ابدی بخش ایدیجی برهمت بیوره‌لر

﴿ کشتی باده بیاور که مرابی رخ دوست * کشته هر کوشهٔ ازغم دل دریایی ﴾

شراب کیسنی کتورکه دوستك یوزنسز بنم چشممك هرکوشه‌سی کوکل غمندن بردریا اولمشدر (مفردات) (کشتی) کمی (باده) شراب (بیاور) کتور (مرا) بنم (بی رخ دوست) دوستك یوزنسز (کشته) اولمش (هرکوشه) م (چشم) کوز (از) من (غم) م (دل) کوکل (دریایی) بربحر (معنای اشارتی) ای مرشد روشن ضمیر مدد الله ایچون بزه صفهٔ شفقت خلق الهکزله شراب عشق الهیدن برقوی مردافکن شراب کتورکه محبوب حقیقینك انوار جمالی مشاهده سز بنم چشممك هرکوشه‌سی کوکلك قبض واستتاری غمندن بردریا اولمشدر

﴿ کرده ام توبه بدست صنمی باده فروش * که دکرمی نخورم بی رخ بزم آرایی ﴾

بر باده فروش محبوبك الندە توبه ایلشم که بزم آرانك جمالنسز غیری شراب ایچمیم (مفردات) (کرده ام) ایلشم (توبه) م (با) للملابسه (دست) ال (صنمی) برمحبوب (باده فروش) شراب صاتیجی (دکر) غیری (می) شراب (نخورم) ایچمیم (بی) نفی (رخ) یکاق (بزم آرا) مجلس زینتلندریجی (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) اول بر توفیق وعنایتیله شراب عشقنی بخش واحسان ایدیجی محبوب حقیقینك یدقدرتنده عالم السنده شویله عهدوپیمان ایلشم که قلوب عاشقینی انوار جمالیله منور قلیجی محبوبك جمالندن غیری به عشق ومحبت ایلیم ثبتنا الله بالقول الثابت بحرمة حبیبه صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ سراین نکته مکر شمع برآرد بزبان * ورنه پروانه ندارد بسخن پروایی ﴾

بونکته‌نك سرینی مکر شمع سویلیه یوخسه پروانه سوزه اصلا طاقت طوتمز (مفردات) (سر) م (این) بو (نکته) م (مکر شمع) م (بر) یوقارو (آرد) کتوره (بزبان) دل ایله (ورنه) یوخسه (پروانه) م (ندارد) طوتمز (بسخن) سوزه (پروا) طاقت (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) بو احوال عشقك ونکتهٔ توحیدك سرینی آتش عشقله یانمش مظهر انوار ذات الهی اولان عارف بالله باذن خدا سویلیه

(سخن غیر مکو بامن معشوقه پرست * کزوی وجام میم نیست بکس پروایی) * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بورر جاناندن غیرینك سوزینی بن معشوقه پرسته سویله زیرا جاناندن وجام میدن غیری کسه ایله تقیدم یوقدر یعنی جانانله

جام میدر میل ورغبتم اندن غیره دکلدر پس جانانك سوزندن غیری سوزی بکا سویله مصراع ثانینك معناسی زیراندن وجام میدن بکا کسه ایله پروا یوقدر دیین فتی بی پروا سویلمش (نرکس ار لاف زد ازشیوهٔ چشم تومرنج * نروداهل نظر ازپی نابینایی) * نابینا یی باحرف تنکیر * محصول بیت * نرکس اکرسنك چشمك شیوه سندن لاف اورورسه اینجنمه یعنی جانانك چشمی شیوه‌سی بنم چشممده واردر برسه اینجنمه زیرا اهل نظر یعنی اهل بصر وبصیرت ونابینالر دنجه کتمز حاصلی نابینایه تابع اولوب سوزینه دکمزلر (این حدیثم چه خوش آمد که سحرکه میکفت * بردر میکدهٔ بادف ونی ترسایی) ترسایی باحرف وحدت * محصول بیت * بو سوز بکا نه خوش کلدیکه سحر وقتنده بر ترسا دف ونی ایله بر میخانه قپوسنده سویلردی یعنی ساز وسوز ایله آشکاره بی پروا سویلردی سویلدیکی مخلص بیتك معناسیدر منه سندمیکده‌ده اولان همزه وحدت ایچوندر دیین اسکی خطاسی اوزره مصر اولمش (کرمسلمانی ازینست که حافظ دارد * آه اکر ازپی امروز بود فردایی) ازپی بونك کبی رز ده ادات تشبیه درکه حرف بیان فردادن مراد آخرت وقیامتدر * محصول بیت * ترساد یدیکی اکرمسلمانلق بونك کبی نسنه که حافظك واردر یعنی مسلمانلق حافظك مسلمانلغی کبی ایسه آه اکر بو کوندنصکره یعنی بوکون آرد نجه ایرته اولورسه یعنی دنیاد نصکره آخرت وقیامت اولورسه نیجه اولور حافظك حالی یعنی صرا طده ومیزانده یانه نه کاه جکدر مجموع بیتك معناسی اکرمسلمانلق اول اسلاو بدن ایسه که حافظك واردر آه اکر بو کون ایچون اولیدی یارنلق دیین واکر مسلمانلق اویله ایسه که حافظده واردر آه اکر بوکون ایچون بر فریاد یعنی قیامت پیدا اوله دیین بیتك معناسنه قیامت قوپارمشلر

یوخسه آتش عشقك اطرافنی جولان ایدن عاشق مجذوبك اسرار توحید سوزینه اصلا طاقتی یوقدر

﴿ سخن غیر مکو بامن معشوقه پرست * کزوی وجام میم نیست بکس پروایی ﴾

بن معشوقه پرسته غیری سوزی سویله زیرا اندن وجام میدن بکا کیمسه ایله برمیل یوقدر (مفردات) (سخن) سوز (غیر) م (مکو) سویله (من) بن (معشوقه پرست) محبوبه‌یه طاپیجی (که) زیرا (ازوی) اندن (وجام می) شراب قدحندن (م) بکا (نیست) یوق (بکس) کیمسه ایله (پروا) میل وقایرمق (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (الا لا ایمان لمن لا محبة له) ثلاث مرات بیوریلان حدیث شریفك سرنجه (وحب الشیء یعمی ویصم) کلامی سرنجه بو محبوب حقیقینك ذات بیچونه محبت وپرستش ایدن عاشق بیچاره‌یه محبوبك ذات علیه سندن غیری بر کلام سویله زیرا اندن وانك عشق ومحبتندن غیری ماسوالردن (صم بكم عمی فهم لا یعقلون) مرتبه سنده اولوب بر کمسه‌یه میل ومبالاتم یوقدر بو مقامده معشوقه‌دن ذات محبوب مراد در تأنیث مراد دکلدر

﴿ نرکس ار لاف زد از شیوهٔ چشم تو مرنج * نروند اهل نظر ازپی نابینایی ﴾

نرکس اکرسنك چشمك شیوه‌سندن لاف اوردیسه اینجنمه اهل نظر اولنلر بر اعمینك سوزینه مقید اولوب بحضور اولمزلر (مفردات) (نرکس) م (ار) اکر (لاف زد) لاف اوردیسه (از) من (شیوه) جلوه (چشم) کوز (تو) سن (مرنج) اینجنمه (نروند) کتمزلر (اهل نظر) م (از) من (پی) ارقه (نابینا) اعمی (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) عاشق مجذوب اکر عشقك غلبه‌سیله سنك نظر حیرت بخشکك شیوه وتأثیرندن لاف اوردیسه سن آنی عفو ایله زیرا اهل نظر اولنلر ورای پرده‌یه آشنا اولموب مغلوب العقل اولان مجذوبیتك سوزینه مقید اولوب مؤاخذه ایتمزلر

﴿ این حدیثم چه خوش آمد که سحر که میکفت * بر در میکدهٔ بادف ونی ترسایی ﴾

بو سوز بکا نه خوش کلدیکه سحر وقتی سویلدی بر میخانه قپوسی اوزره دف ونی ایله بر ترسا (مفردات) (این) بو (حدیث) سوز (م) بکا (چه) نه (خوش) م (آمد) کلدی (سحر) م (که) وقت (میکفت) دیدی (بر) علی (در) قپو (میکده) میخانه (با) للملابسه (دف) م (ترسا) نصارا (معنای اشارتی) لکن نصیح وتنبیه بوندن بو سوز بکا زیاده خوش کلدی که فیض وقتنده بر پیر آکاه آستانه سنده برقلندر وصاحب تجرید آشکاره دیدی سویلدیکی بودر

﴿ کر مسلمانی ازینست که حافظ دارد * آه اکر ازپی امروز بود فردایی ﴾

اکر مسلمانلق اولایسه که حافظده واردر آه اکر بوکون ایچون بر فردا اوله (مفردات) (کر) اکر (مسلمان) م (یا) مصدریه (ازانست) اندندر (حافظ) م (دارد) طوتار (آه اکر) م (ازپی امروز) بوکوندن ایچون (بود) اوله (فردایی) بر یارین (معنای اشارتی) ای حافظ اکر مسلمانلق بو هوای نفس ایله وتعلق ماسوا ایله مقید

(وله ایضا)(دیدم بخواب دوش که ماهی برآمدی * کزعکس روی اوشب هجران سرآمدی) بخواب مضاف اولمق اولادرمضاف اولمقده جائزماهی یاحرف وحدت برآمدی حکایت حال ماضی طوغردی یعنی طلوع ایدردی دیمکدر کز که حرف رابط صفتعکس روی او لامیهلر در شب هجران بیانیه سر آمدی حکایت حال ماضی دوکنوردی یعنی منتهی اولوردی * محصول بیت * دون کیجه دوشمده کوردمکه برماه طلوع ایدردی انجلینماه یوزی عکسندن هجران کیجهسی دوکنوردی یعنی نهایت بواوب آخر اولوردی مجموع بیتك معناسی دون کیجه دوشمده کوردم برآی طوغدی که آنك یوزی عکسندن فراق کیجهسی باشه کلدی دیمنخیلی

خواب ادا ایتمش (تعبیرچیست یار سفر
کرده میرسد * ای کاج هرچه زوترازدر
درآمدی) تعبیرچیست سؤال یارسفرکرده
میرسد جواب ای حرف ندا منادی
محذوفدر تقدیری ای یار دیمکدر کاج
وکاش کاشکی دیمکدر هرچه زودتر هرنه که
تیزرك ایسه قپودن ایچری کلیدی حاصلی
زیاده اشتیاقندن تیز کلسنی تمنی ایدر
* محصول بیت * بو بیت مطلعده کوردیکی
دوشی تعبیردر یورر که تعبیر ندر یعنی مذکور
دوشك تعبیری ندر سفر ایلش یار ایریشور
ای یار نه اولیدی هرنه دکلو تیزرك ایسه
قپودن ایچری کیریدی یعنی کاشکی
اکلنمیوب همان قپودن ایچری کلیدی
(ذکرش بخیر ساقی فرخنده فال من * کزدر
مدام باقدح وساغر آمدی) ذکرش شین
اضمار قبل الذکر طریقیله ساقی یه راجعدر
بخیر تقدیری ذکرش بخیر باد در ضرورت
وزن ایچون باد ترك اولندی فرخنده فال
وصف ترکیبی اقسامندندر مبارك فاللی
دیمکدر ومنه اضافت لامیه کز که حرف
تعلیل در بونده قپو معناسنه در * محصول
بیت * ذکری خیرایله اولسون بنم مبارك
فاللی ساقیمك یعنی قدمی قوتلی قدحکارم
خیرایله اکلسون زیرا مدام قدح وساغرله
ایچری کیریدی یعنی تهی دست کلزدی بلکه
باده ایله کلوردی وجائزدر که سین ضمیر
یارسفرکرده یه راجع اوله وساقی منادی اوله
بلکه اولی بودر تقدیری یارسفر کردهنك
ذکری خیرایله اولسون ای مبارك فاللی
ساقی زیرا دائما بزه باده ایله کلوردی
مدام قدح وساغر مناسبتیله مذکور در
ایهام طریقیله (خوش بودی اربخواب
بدیدی دیار خویش * تا یاد صحبتش
سوی مارهبر آمدی) تا حرف تعلیل
یاد صحبت لامیه وشین معناده رهبره
مقیددر رهبرش تقدیرنده * محصول بیت * نه خوش اولوردی اکرکندی دیارینی دوشنده کوریدی تاکیم بزمله مصاحبت یادی بزم جانبمزه اکا قولاغوز کلیدی یعنی نه اولیدیکه شهر شیرازی دوشنده کوریدی تاکیم بزمله صحبت ایلدیکی یادنده کلوب بزم جانبمزه اکا دلیل کلیدی یعنی کلسنه سبب اولیدی

اولوب دعوای عشق ودعوای تجرید ایله کذب سویلك ایسه که سنده وار درآه عجبا قیامتده سنك حالك نیجه اولور که بوکونك یارینی وار در و (یوم تبلی السرائر) ده کوررسن

وله ایضا

دیدم بخواب دوش که ماهی برآمدی * کزعکس روی اوشب هجران سرآمدی

دون کیجه دوشده کوردمکه برآی طوغدی که انك یوزنك عکسندن فراق کیجهسی باشه کلدی (مفردات) (دیدم) کوردم (بخواب) دوشده (دوش) دون کیجه (ماهی) برآی (برآمدی) یوقارو کلدی (از) من (عکس) م (روی) یوز (او) انك (شب) کیجه (هجران) آیرلق (سرآمدی) باشه کلدی (معنای اشارتی) بعنایت الله اصحاب کهف کبی حضرت اللهه رجوع ایدوب ماسوی اللهدن کوز یومق خواب معنوی بسنده بروارث پیغمبری اولان پیر کامل یوزندن برانوار محمدی ظهور ایلدیکه آنك جمالی نوریك عکسندن هجران کیجهسی باشه کلدی ووصلت نشانی کوروندی

تعبیرچیست یار سفر کرده میرسد * ای کاش هرچه زودتراز در درآمدی

تعبیر ندر سفرایلش یار ایرشور ای کاشکه هرنه دکلو تیزرك ایسه قپودن ایچرو کلیدی (مفردات) (تعبیر) م (چیست) ندر (یار) م (کرده) ایلش (میرسد) ایریشور (ای کاشکه) تمنی (هرچه) هرنه (زودتر) تیزرك (ازدر) قپودن (درآمدی) ایچرو کلیدی (معنای اشارتی) اول خوابك تعبیری بودر که اول حجاب بشریت سببیله نظردن غائب اولان یارکلور ایریشور ای عاشقلر کاشکه هرنه دکلو تیز کلورسه اول نور محض دل وجانم ایچنه برقدم اقدم کلیدی بوعالمده قبل الموت انکشاف ووصلت انوار جمال الله تیزجه حاصل اولیدی

ذکرش بخیر ساقی فرخنده فال من * کزدر مدام باقدح وساغر آمدی

ای بنم ساقی فرخنده فالم آنك ذکری خیرله اولسون که قپودن دائم قدح وساغرله کلوردی (مفردات) (ذکر) م (ش) انك (با) الابسه (خیر) م (ساقی) م (فرخنده) قوتلو مبارك (فال) تفاؤل (من) بن (ازدر) قپودن (با) الابسه (قدح وساغر) م (آمدی) کلوردی (معنای اشارتی) اول شراب عشق الهی بخش ایدیجی بنم مبارك تفاؤللو شیخ شفیقمك ذکری خیرله اولسونکه بزده نم فیض بخش ایتمك ایچون قپودن عشق ومحبت ایله کلوردی وعالی همت قیلاردی

خوش بودی اربخواب بدیدی دیار خویش * تایاد صحبتش سوی ما رهبرآمدی

خوش اولوردی اکردوشده کندودیارنی کوریدی تاکه اکا مصاحبت یادی بزم جانبمزه رهبر اولیدی (مفردات) (خوش) م (بودی) اولیدی (ار) اکر (بخواب) دوشده (بدیدی) کوریدی (دیار) شهر (خویش) کندی (تا) حتی (یاد) ذکر (صحبت) م (ش) انك (سوی ما) بزم طرفمزه (رهبر) قولاوز (آمدی) کلیدی (معنای اشارتی) اول شیخمز کندی وطن اصلیسی اولان عالم ارواح جانبندن برانکشاف وبرفیض روحانیت ظهوری

وقتی

(آن کوتر ابسکندلی کرد رهنمون * ای کاشکی که پاش بسنکی برآمدی) سنکدل وصف ترکیبیدر طاش یورکلی دیمکدر ویاحرف مصدر رهنمون ورهنما قولاغوزه دیرلر ای حرف ندامنادی جانان پاش شین ضمیر رهنمون اولان کیمسهیه راجعدر بسنکی

باحرف صله ویایك معناسنی تأکیدایدر
* محصول بیت * اول کیمسه که سکا طاش
یورکلیلکه رهبر ورهنمون اولدی یعنی
سکا جفا کارلغه قولاغوز اولدی ای جانان
کاشکی که انك اایاغی برطاشه طوقونیدی
یعنی سکا بوجانبه کلکه مانع اولانك
کاشکی ایاغی طاشه طوقنوب سقط
اولیدی (فیض ازل بزور وزار آمدی
بدست * آب خضر نصیبهٔ اسکندر
آمدی) نصیبهده های رسمی تینقلدن
دونمهدر * محصول بیت * الهك لطف
وفیض ازلیسی اکر زور وزرله اله کلیدی
آب حیات اسکندره نصیب اولوردی زیرا
تمام دنیایه مالك پادشاه ایدی وزور وزری
بی حدوبی قیاس ایدی (جانش نثار کردمی
آن دلنواز اکر * چون روح محض جلوه
کنان دربرآمدی) جانش شین ضمیرا
اضمار قبل الذکر طریقیله دلنوازه راجعدر
دلنواز وصف ترکیبیدر کوکل
اوخشایجی یعنی خاطره رعایت ایدیجی
اکر مصراع ثانی به مرهوندر روح محض
بیانیه جلوه کن وصف ترکیبیدر جلوه
ایدیجی یعنی عرض جمال ایدیجی
معناسنه الف ونون ادات مبالغهدر جلوه
ایدهرك دیمکدر درحرف صله ویرقت
یعنی عندمعناسنه اسمدر * محصول بیت *
اول دلنوازه جانمی نثار ایدردم اکر روح
محض کبی جلوه ایدرك یانمه کلیدی
مصراع ثانینك معناسی اکر روح
محض کبی جلوه ایدرك سینهیه کلیدی
دیلرسنده محض خطا ایتمشلر (آن عهد
یادباد که ازبام ودر مرا * دائم پیام یار
وخط دلبرآمدی) پیام یار لامیه وخط دلبر
لامیهدر وبیانیهده محتملدر خط دلبرده
ایهام وار * محصول بیت * اوزمان
اکلسون که قپودن ودامدن بکا دائما یارك
خبری ودلبر خطی کلوردی یعنی اکلسون
اوزمان که ارمزده مکاتبات ومراسلات
واقع اولوردی

وقتی زیاده لطیف اولوردی تاکه اکا اول انسیت صحبت محبوب ازلی یی ذکرایله انشراح بزم جانبمزه رهبرلکه سبب اولیدی

آنکو ترابسنك دلی کرد رهنمون * ای کاشکی که پایش بسنکی در آمدی

اول کیمسه کهاوسکا سنکدللکه دلیل اولدی ای کاشکی کهانك ایاغی برطاشه طوقنیدی (مفردات) (آنکه) اول کیمسه که (ترا) سکا (بسنك دلی) طاش کوکللولکه (کرد) ایلدی (رهنمون) یول کوستریجیلك (ای کاشکی) م (پای) ایاق (ش) آنك (بسنکی) برطاشه (درآمدی) کلیدی (معنای اشارتی) ای شیخم اول کیمسه که حسد ونفاقله سنك بن دیوانه مشتاقکه ومحرم وبیچاره که عدم رغبتکه وقطع نظر عنایتکه دلیل اولدی ای کاشکی که آنك ایاغنه برطاش طوقنیدی وبنم کبی بردوشکون وبیچاره اولیدی اول دخی بزم حالمزه رحم ایدردی

فیض ازل اکر بزور وزرآمدی بدست * آب خضر نصیبهٔ اسکندر آمدی

فیض ازلی اکرقوت والتون ایله الهکلیدی آب حیات اسکندرك نصیبی کلوردی (مفردات) (فیض) عطا (ازلی) م (بزور) قوتله (زر) التون (آمدی) کلیدی (بدست) اله (آب خضر) آب حیات (نصیبه) م (اسکندر) برپادشاه (آمدی) کلوردی (معنای اشارتی) اکرعطای ازلی التونله وقوت سلطنتیله کلیدی اسکندر بوقدر پادشاهلق وسلطنتیله وبوقدر جمیع اسبابی مهیا ایدوب ظلماته کیتمسیله سعی وکوششی هبا یه کتمزدی عاقبت آب حیات نصیب اولیوب سعی فائده ویرمدی

جانش نثار کردمی آن دلنواز اکر * چون روح محض جلوه کنان در برآمدی

جانی اکا نثار ایدردم اول دلنواز اکر روح محض کبی جلوه ایدهرك سینهیه کلدی (مفردات) (جان) م (ش) اکا (نثار) بخش (کردمی) ایدردم (آن) اول (دلنواز) کوکل اوخشایجی (چون) مثل (روح محض) م (جلوه کنان) جلوه ایدیجی (در بر) سینهیه (آمدی) کلیدی (معنای اشارتی) اول کوکل اکلنجهسی وقلوبه انشراح وانفتاح ویریجی محبوب ازلی اکردل مشتاقم وسینهٔ نالانمده انوار جمالن کشف وعرض ایتکله روح محض کبی جمیع وجودمی وقلبمی لذات روحانیتیله احاطه وانوارذاتیهسنده مستغرق قیلمق ایله برجلوه ایدیدی جانمی اکا نثار ایدردم وراه عشقنده وجودمی افنا وروحمی فدا ایدردم

آن عهد یادباد که ازبام ودر مرا * دائم پیام یار وخط دلبر آمدی

اول عهد یاد اولسونکه طامدن وقپودن بکا دائم یارك خبری ودلبرك خطی کلوردی (مفردات) (آن) اول (عهد) م (یاد) ذکر (باد) اولسون (از) من (بام) طام (در) قپو (مرا) بکا (دائم) م (پیام) خبر (یار) م (خط دلبر) م (آمدی) کلوردی (معنای اشارتی) انوار تجلیء الهی جهات ستی احاطه ایدرك ظهوری بعیددکلدر که عالم عهد الستده اولان جلوهلری وظهوراتی یرکره خاطره کتور وفکرایله که اول دلبر حقیقینك خطابات عزتی وتجلیات انوار ذات علیهسی بکا جمیع جوانبی احاطه ایدرك ظهور ایدردی

(كى يافتى رقيب تو چندين مجال ظلم * مظلومى ارشبى بدرداور آمدى) مظلومى ياحرف وحدتدر اراكردن محففدر شبى ياحرف وحدت داور حاكمه ديرلر مراد زمانه پادشاهيدر * محصول بيت * سنك رقيبك ظلمه بوقدر قدرت ومجال قنچن بولوردى برمظلوم بركيجه اكر حاكم قپوسنه كاوب تظلم ايلسه يعنى فرياد وفغانى دكلوردى وحاكم قورقوسندن كيمسه كيمسه يه ظلم ايدەمزدى (خامان ره نرفته چه دانند ذوق عشق * دريادلى بجوى ودليرى سرآمدى) دل دليرى وسرآمدى يارى وحدت ايچوندر دلير بهادر سرآمد ماهر وكامل در * محصول بيت * عشق طريقنه كتمش خاملر يعنى عاشق اولمش وعاشقلق ايلمش خاملر ذوق عشقى نه بيلورلر پس بردريادل وبربهادر وبرماهر وكامل عاشق ايسته مصاحبت عشق ايلمكه ديكدر (ور ديكرى بشيوهٔ حافظ زدى رقم * مقبول طبع شاه هنرپرور آمدى) بو بيتكى يانچى بيتدن نصكره يازلمق كرك ايدى اما شارحلره تابع اولوب بو ترتيبه رعايت ايلدك ليكن صكره پشيمان اولدق ور واكردن محففدر ديكرى ياحرف وحدت بشيوهٔ ياحرف مصاحبت شيوه صنعت حافظه اضافت لاميه در زدى حكايت حال ماضى اورايدى ديمكدر رقم مفعول صريحى وبشيوه غيرصريحيدر مصراع ثانى جواب شرط واقعدر مقبول طبع شاه هنرپرور لاميه وبيانيه لردر هنرپرور وصف تركيبيدر هنربسليجى معناسنه يعنى اهل هنر ديكدر * محصول بيت * واكر برغيرى كيمسه حافظك طرز وطريقيله رقم اورايدى يعنى نظم شعر ايدوب يازايدى حاصلى اكر حافظ كبى برغيرى كيمسه بويله آبدار روح افزا شعره مالك اولايدى اهل هنر شاهك طبعنك مقبولى كاوردى حافظك شعرى مقبول كلديكى كبى پادشاهى مقادير نامى پاور ديمكله تعريف ايدر (وله ايضا) (روزكاريست كه ماراانكران ميدارى * بندكانرا نه بوضع دكران ميدارى) روزكاريست ياحرف وحدت كه حرف بيان مارا ميداريك مفعول اولى ونكران مفعول ثانيسى نكران صفت مشبهه در منتظر معناسنه بندكانرا ميداريك مفعول صريحى نه اداة نفى معناده ميدارى يه مقيددر نقيدى نمى دارى درضرورت وزن وقافيه ايچون هاى رسميله منفصل يازلدى * محصول بيت * جانانه خطاب ايدوب بيورر كه برزماندر كه بزى منتظر طوتارسن قوللريكى غيريلر وضع وترتيبيله طوتمزسن يعنى عشاقى بيدللره اغياره ايلديكك التفات واعتبارى ايلمزسن خواجه جانانه تعريض طريقيله بيورر كه مقادير نامى بيلديككدن اغيارى يار اوزره ترجيح ايدرسن (كوشهٔ چشم رضايى بمنت بازنشد * اينچنين عزت صاحب نظران ميدارى) كوشهٔ چشم رضا لاميه وبيانيه در وياحرف تنكير بمنت باحرف صله مصراع ثانى معناى استفهامى متضمندر * محصول بيت * سنك رضاك چشمى كوشه سى بكا آچلدى يعنى بكا رضا كوزيله باقدك صاحب نظر عاشقلرك عزتنى بويله مى طوتارسن يعنى اهل نظر عاشقلره بويله مى التفات ايدرسن رضايى ياسى حرف نسبت طوتوب معناى مصراعى سنك رضايه منسوب كوزك كوشه سى بكا آچلدى ديين بيتك معناسنه عين رضا ايله بقمش

﴿ كى يافتى رقيب توچندين مجال ظلم * مظلومى ارشبى بدر داور آمدى ﴾

سنك رقيبك بوقدر ظلمه قچان مجال بولوردى برمظلوم بركيجه اكرحاكمك قپوسنه كايدى (مفردات) (كى) قچان (يافتى) بولوردى (رقيب) م (تو) سن (چندين) بوقدر (مجال ظلم) م (يا) وحدتيه (ار) اكر (شبى) بركيجه (بدرداور) حاكم قپوسنه (آمدى) كايدى (معناى اشارتى) اى كوكل واى سالك عهد ازلده مجانا سكا بوقدر احسان ايدن حضرت اللّهدن اميدكى كسمه ورقيب اولان اعدالردن خوف ايتمه همان دركاه حقدن برآن جدا اولمه سنك رقيبك اولان نفس وشيطان بوقدر ظلمه قچان مجال بولوردى برمظلوم بركيجه صدق واخلاصله اول حاكم مطلقك قپوسنه تضرع ونياز ايله كايدى

﴿ خامان ره نرفته چه دانند قدر عشق * دريادلى بجوى ودليرى سرآمدى ﴾

طريق عشقده سلوك ايتمين خاملر عشقك قدرنى نه بيلورلر بردريادل وراهى باشه يتشمش بر پهلوان ايسته (مفردات) (خامان) (ره نرفته) يول كتمامش (چه دانند) نه بيلورلر (قدر عشق) م (دريادل) بردكز كوكلو (بجوى) ايسته (دليرى) بر پهلوان (سرآمدى) باشه كلمش (معناى اشارتى) طريق عشقده سلوك ايتيوب تضرع ونيازلر ايله لذت مناجات طاتميان خاملر من لم يذق لم يدر) سرنجه عشقك قدرنى بيلمز (تعاونوا على البر والتقوى) سرنجه سن بريللر تحمل ايدەجى دريادل وراه عشقده اعمال شاقه لرله وآتش فقره صبر ايله سلوكنى باشه چيقارمش بر پهلوان اله كتور

﴿ ور ديكرى بشيوهٔ حافظ زدى رقم * مقبول طبع شاه هنرپرور آمدى ﴾

واكر برغير شاعر حافظك شيوه سيله رقم اوريدى هنرپرور پادشاهك طبعنه مقبول كلوردى (مفردات) (ور) واكر (ديكرى) برغير (با) املابسه (شيوه) جلوه (حافظ) م (زدى) اوريدى (رقم) م (مقبول طبع شاه) م (هنرپرور) معرفت بسليجى (آمدى) كلوردى (معناى اشارتى) (لمجاهدة تورث المشاهدة) سرنجه حافظك سعى ومجاهده سى آثارى واردات الهيه ايله ظهور ايلين نظم حكمت آميزى كبى برغيرى شاعر رقم اوريدى اول دخى حافظك شعرى كبى شاه حقيقتك دركاهنده مقبول اولوردى

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ روزكاريست كه ماراانكران ميدارى * بندكانرا نه بوضع دكران ميدارى ﴾

برزماندر كه بزى منتظر طوتارسن بندەلرك غيريلرك اسلوبيله طوتمزسن (مفردات) (روزكاريست) برزماندر (مارا) بزى (نكران) باقيجى (ميدارى) طوتارسن (بندكانرا) قوللرى (نه) نفى (بوضع دكران) غيريلرك اسلوبيله (ميدارى) طوتارسن (معناى اشارتى) اى واهب العطايا واى رحيم وجواد ودانا نيجه زماندر بزى لطفكه مظهر ايدوب جمالك انوارنى مشاهدەيه منتظر طوتارسن بزى توحيد ذاتكه مظهر ايتمش ايكن نه عجب بزى غيريلر اسلوبيله طوتارسن

﴿ كوشهٔ چشم رضايى بمنت بازنشد * اينچنين عزت صاحب نظران ميدارى ﴾

﴿ سنك ﴾

(نه كل ازداغ غمت رست نه بلبل درباغ * همه راجامه دران نعره زنان ميدارى) درباغ كاه وبلبله مقيددر جامه دران وصف تركيبيدر دريدندن والف ونون ادات مبالغه در جامه يرتغان يعنى لباسنى پارەليجى نعره زنده وصف تركيبيدر والف ونون ادات مبالغه در نعره اورغان معناسنه * محصول بيت * لف ونشر مرتب طريقيله بيورر سنك غمك داغندن باغده نه كل خلاص بولدى ونه بلبل بلكه جمعينى جامه دران ونعره زنان طوتارسن يعنى سنك داغ غمكدن كل جامه سن پارەلر وبلبل فرياد وفغان ايلر حاصلى قوسنى آشفته وشيدا ايلمشسن مصراع ثانيده تقسيم آحاد الى الآحاد قاعده سى واردر ديين تقسيمه لف ونشرى فرق ايلمز ايمش وتقسيمى انقسام محلنده استعمال ايلديكى جهلنه دلالت ايدر (ساعد آن به كه بپوشى تو چو از بهرنكار * دست درخون دل پرهنزان ميدارى) ساعد ال بلكنه ديرلر نكار بونك كبى يرلرده ال وآياق بويه دقلرى نسنه يه ديرلر حنا وكتم وغيريسى كبى نته كيم خواجه سلمان بيورر * بيت * آمدنكار من بچمن درنكار دست * شست ازنكار سرو زدست نكار دست * خون دل پرهنزان لاميه لردر * محصول بيت * ساعدكى اول يكدر كه اورته سن زيراسن رنككدن اوتورى الكى پرهنزلر قاننده طوتارسن يعنى الكى رنكلمك ايچون حنا وكتم يرينه پرهنزلرك قاننه باتورەرسن حاصلى حنا يرينه الكى عاشقلرك يوركى قانيله بويارسن ايدى بو حالكى كيمسه بيلمك ايچون ساعدكى پوشيده طوتمق يكدر سكا قائلى ديمه لر بو شيده يايرينه نون يازوب مجموع بيتك معناسنى بيلكى اول يكدر كه اورتمه سن سنكده نقش ورنك ايچون الى چوق هنزاولك كوكلى قاننده طوتارسن ديين واوليك كه ساعدكى اورتميه سن چونكه سن حنادن اوتورى پرهنزلرك كوكلى قاننده ال طوتارسن ديين معناى يده عجب رنك ويرمشلر عفاالله عنهم (پدر تجربه آخر تو بى اى دل زچه روى * طمع مهر ووفا زين پسران ميدارى) عرب بره معناده مبالغه قصد ايلسه ابله واوله اصد رايدوب ابوالفلان وام الفلان ديرلر مثلا ابوالفساد وام الخبائث كبى اس بوغده پدر تجربه تجربه باباسى ديمكدر مبالغه طريقيله يعنى مجرب روزكار آخر ادات تأكيد در توبى ياى خطابله سن سن ديمكدر طمع مهر مصدرك مفعولنه اضافتيدر پسراندن مراد دلبراندر * محصول بيت * اى كوكل تجربه باباسى سن اس نه وجهدن ونه جهتدن بو پسرلردن مهر ووفا اميدين طوتارسن يعنى سن مجرب عالم ايكن نه ايچون بو بى وفادلبرلردن وفاداراق اميدينى طوتارسن

سنك بكاررضاك چشمك كوشه سى آچلدى صاحب نظرلره عزتى بويله مى طوتارسن (مفردات) (كوشه) م (چشم) م (رضا) م (يا) وحدتيه (بمن) بكا (ت) سنك (باز) اچق (نشد) اولمدى (اينچنين) بويله مى (عزت صاحب نظران) م (ميدارى) طوتارسن (معناى اشارتى) اى محبوب رحيم عشاقك ازلده نصيبى كرچه درد وبلادر هردرد وبلاكه وقضاكه راضيم لكن سنك بندن راضى اولديغكه بنده برأثر ظاهر اولدى نظرى دائم سنده اولان صاحب نظرلره عزتى بويله مى طوتارسن كرم وعنايت بيوروب بزى شوق لقاكده وانوار جمالكه مسلى بيورەسن

﴿ نه كل ازداغ غمت رست نه بلبل درباغ * همه راجامه دران نعره زنان ميدارى ﴾

سنك داغ غمكدن باغده نه كل نه بلبل قورتلدى جمعسنى جامه يرتيجى نعره اوريجى طوتارسن (مفردات) (نه) نفى (كل) م (از) من (داغ غم) م (ت) سنك (رست) قورتلدى (نه) نفى (بلبل) م (در) فى (باغ) م (همه را) جمعسنى (جامه دران) لباس يرتيجى (نعره زن) نعره اوريجى (ميدارى) طوتارسن (معناى اشارتى) بو باغ عالمده نه عارف باللّه ونه عاشق الى اللّه جمعسى سنك داغ آتش عشقك غمندن ومحن ودرد والمندن قورتلمش يوقدر كه هر برى برحال اوزره وهر برى مرتبه سنجه بردرلو خوف اللّه اوزره لردر بين الخوف والرجا ارلەزق اى محبوب سن جمعسنى خوفكدن باشتياقكدن جامه سن يرتيجى ودركاهكده فرياد وفغان ايديجى طوتارسن

﴿ ساعد آن به كه بپوشى چوتواز بهرنكار * دست درخون دل پرهنزان ميدارى ﴾

اوليك كه ساعدكى اورتميه سن چونكه سن حنادن اوترى پرهنزلرك كوكلى قاننده ال طوتارسن (مفردات) (ساعد) بيلك (آن) اول (به) يك (بپوشى) اورتميه سن (چو) چونكه (تو) سن (از) من (بهرنكار) حنادن اوترى (دست) ال (در) فى (خون دل) كوكل قانى (پر) طلو (هنزان) معرفتلولر (ميدارى) طوتارسن (معناى اشارتى) (قلب المؤمن بين اصبعين من اصابع الرحمن) الحديث سرنجه چونكه كرمكله اى محبوب عاشقين وعارفينك متصف بصفات اللّه اولملرى ايچون خوف وشوقكله پرخون اولمش قلبلرينى دست قدرتكله جانب عزتكه تقليب ايدرسن (يامقلب القلوب ثبت قلبى على دينك) حديث شريفى سرنجه قلبمزى كرمكله دينك اوزره ثابت ايليه سن

﴿ پدر تجربه آخر تو بى اى دل زچه رو * طمع مهر و وفا زين پسران ميدارى ﴾

آخرسن تجربه باباسيسن اى كوكل نه سببدن بو پسرلردن مهر ووفا اميدنى طوتارسن (مفردات) (پدر) بابا (تجربه) م (آخر) م (توبى) سنسن (اى دل) اى كوكل (زچه رو) نه يوزدن (طمع) م (مهر) محبت (وفا) م (زين پسران) بو اوغلانلردن (ميدارى) طوتارسن (معناى اشارتى) اى كوكل چوق چوق تجربه ايلدك وبيلدك كه سكا حضرت اللّهدن غيريدن فائده يوقدر (كل من عليها فان) درنه يوزدن ونه سببدن بو بى بقا

(کیسهٔ سیم وزرت پاک بباید پرداخت * زین طمعها که توازسیمبران میداری) کیسهٔ سیم لامیه پرداخت بونده پرداختن معناسنه در ز برا فعل مضارعه مقار ندرخالی قیلق یعنی بوشالتمق معناسنه سیمبران تقدیری دلبران سیمبراندر * محصول بیت * کیسهٔ سیم وزرکی پاک بوشالتمق کرکس بوطمعلردن که سن سیمبردلبرلردن طوتارسن یعنی سیمبردلبرلر وصالیچون التچه والتونکی اوبنالتمق کرکسن حاصلی دلبرلردن وصال طمع ایدرسک مالکک بوللرینه بذل ایلمک

{ ۲۸٤ }

اولان نوا لید کون وفسادن مهرو وفاطمعین طوتارسن طوتمد وبوش یره امید ایتمه همان قلبکی ماسوی اللهدن پاک ایله

{ کیسهٔ سیم وزرت پاک بباید پرداخت * زین طمعها که توازسیمبران میداری }

سیم وزر کیسه سنی تمام خالی ایتمک کرک بو امیدلردن که سن محبوبلردن طوتارسن (مفردات) (کیسه) م (سیم) کومش (زر) التون (پاک) تمام (بباید) کرک (پرداخت) دوزمک (زین طمعها) بوطمعلردن (تو) سن (ازسیمبران) کومش سینه اولردن (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) خانهٔ تجلی اولان قلبکی سیم وزردن ومال وجاهدن تماما خالی ایلمک کرک وبو امیدلردنکه سیم محبوبلردن طوتارسن

{ دل ودین رفت ولی راست نیارم می گفت * که من سوخته دل راتوبرآن میداری }

دل ودین کیتدی لکن طوغری سویلمکه قادر دکلم که بن کوکلی یانمشی سن آنک اوزره طوتارسن (مفردات) (دل) کوکل (دین) م (رفت) کیتدی (ولی) لکن (راست) طوغری (نیارم) قادردکلم (گفت) سویلمکه (من) بن (سوخته) یانمش (دل را) کوکلی (تو) سن (برآن) آنک اوزره (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) بحمدالله کوکلم ودینم جانب حقه کیتدی لکن ریاوسمعه خوفندن طوغری سویلمکه قادردکلم که سن بن کوکلی یانمشی اول ریالک اوزره طوتارسن

{ کرچه رندی وخرابی کنه ماست همه * عاشقی گفت که توبنده برآن میداری }

اکرچه رندلک وخراباق جمله سی بزم کناهمزدر برعاشق دیدیکه بنده بی سن آنک اوزره طوتارسن (مفردات) (کرچه) م (رندی) لاابالیلک (خراب) م (کناه) م (ما) بزم (است) در (همه) جمله (عاشق) م (یا) وحدتیه (گفت) دیدی (تو) م (بنده) قول (بران) آنک اوزره (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) کرچه عاشق معشوقنک اوکنده (کالمیت بین یدی الغسال) هرامرینه تسلیم اولوب اعتراضی ترک ایتمک لازمدر لاابالیلک وخرابایتک ایله بی پروالق بزم کناهمزدر برعارف شویلمه دکزه باغمه جغنه قاره یه باغسه دیمه سیله اعتراض ایدوب نیجه سنه مرتبه سندن ایلرو کیده مدی عاقبت بنده بی سن اول اعتراض اوزره موآخذه ایدرسن دیو بردنجی برقضا یه اغزآچمه دی

{ ای که درداق مرقع طلبی ذوق حضور * چشم سری عجب ازبیخبران میداری }

ای کیمسه که یاماقلنمش خرقه ایچنده حضور ذوقنی طلب ایدرسن بیخبرلردن عجب برسرامیدن طوتارسن (مفردات) (ای که) ای کیمسه (در) فی (داق) خرقه (مرقع) یاماقلنمش (طلبی) طلب ایدرسن (ذوق حضور) م (چشم) امید (سر) م (یا) وحدتیه (عجب) م (از) من (بیخبران) خبرسزلر (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای زاهد ظاهر پرست بو یاماقلی رباخرقه سی ایچنده سن رجال اللهک حضورومناجاتی ذوقنی طلب ایدرسن واسرارمعرفة اللهدن خبری اولمیان مشایخ صوریلردن عجب برسرالهی امیدن طوتارسن وقتک مشایخی وزاهدی

کرکسن (دل ودین رفت ولی راست نیارم گفتن * کهمن سوخته دل راتوبران میداری) راست بونده طوغری وکرچک معناسنه در نیارم فعل نفی مستقبل متکلم وحده قادر دکلم دیمکدر ز برا بارا اسمدر قدرت معناسنه که حرف بیان آن اسم اشارتدر دل ودین رفته * محصول بیت * دل ودین جانانک عشقنده کیتدی یعنی تلف اولدی اماکرچک سویلمکه قادردکلم ز براین سوخته دلی سن اول بی دل ودین اوزره طوتارسن یعنی اکرچه که دل ودین عشق جانانه صرف اولدی اماکرچک دیه مزم که بن سوخته دلی سن اول بی دل ودینلک اوزره طوتارسن یعنی بی دل ودین ایلدکده بو کیبه اقتصا ایلرزم حاصلی شکایت قادردکلم مصراع ثانینک معناسی که بن کوکلی یانمشی سن اکا طوتارسن دیین وکه بن سوخته دلی سن آنک اوزرینه طوتارسن دیین معنای بیتده واصل اولمد قلرندن ابهام ایتشلر (کرچه رندی وخرابی کنه ماست همه * عاشقی گفت که توبنده بران میداری) رندی وخرابی یالری حرف مصدردرلر * محصول بیت * کرچه رندلک وخراباق بزم کناهمزدر جیمسابرعاشق جانانه دیدیکه عاشق بنده بی رندلک وخراباق اوزره سن طوتارسن یعنی عاشق هجرانه تحمل ایده مدیکندن کاه باده یه وکاه برغیر کیفیته دوشمر پس رندوخراب ایلین عاشقی معشوق فراقیدر (آی که درداق ملمع طلبی ذوق حضور * چشم سری عجب از بیخبران میداری (داق ملمع دلق مرقع کبی نیجه دورلو پاره دن دیکلمش خرقه یه دیرلر طلبی فعل مضارع مفرد مخاطب طلب ایلرسن دیمکدر ذوق حضور تقدیری ذوق حضور قلب وصفای باطن دیمکدرچشم سری لامیه ویاحرف وحدت چشم امید معناسنه در عجب سره صفتدر * محصول بیت * ای اول کمسه که داق ملمع صاحبندن ذوق حضور باطن طلب ایلرسن برسرعجب امیدیبی بیخبرلردن طورتاسن یعنی مرقع خرقه کیلرظاهر پرست مرایلردرآنلرده عشق ومحبت جانان اولمزپس ذوق حضورباطنه قنده مالک اولورلر

(نرکس باغ نظرچون توئی ای چشم وچراغ * سرچرابامن دلخسته کران میداری) نرکس باغ نظر لامیه وبیانیه در توبی باضمیر خطاب توبی تأکید ایدرچشم وچراغ عطف تفسیری سرمفعول اول صریحیدرمیدارینک وکران ثانیسی وبامن غیرصریحی ویاحرف صله دلخسته وصف ترکیبی اقسامندندر * محصول بیت * نظرباغنک نرکسی چونکه سن سن ای چشم وچراغ نه ایچون

{ ۲۸۵ }

ودرویشی انتری قطاع طریق ومرائی ومردود درکاه خدادر همان بصیرت اوزره اولوب الدانمیه سز

{ نرکس باغ نظرچون توئی ای چشم وچراغ * سرچرابرمن دلخسته کران میداری }

چونکه نظرباغنک نرکسی سنسن ای چشم وچراغ بن دلخسته یه نیچون باشی آغر طوتارسن والتفات ایتمزسن (مفردات) (نرکس باغ نظر) م (چو) م (توئی) سنسن (ای چشم وچراغ) ای کوزوچراغ (سر) باش (چرا) نیچون (برمن دلخسته) بن کوکلی خسته اوزره (کران) اغر (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای ظاهری وباطنی شریعت واسرار رسول الله موافق اولان کوزم نوری شیخ حقیق صادقم سن اولوا الابصارلرباغ نظر عابدلرینک برتحفه نرکسی سن بن دلخسته یه نیچون استغنا ایدوب التفات ونظر عنایتکاه برهمت ومرحمت ایتمزسن

{ تاصبابرکل وبلبل ورق حسن توخواند * همه راشیفته حال ونکران میداری }

تاکه صبا کل وبلبله سنک حسنک ورقنی اوقودی جمیعسنی پریشان حال ومنتظر طوتارسن (مفردات) (تاصبا) م (کل وبلبل) م (ورق حسن) م (تو) سن (خواند) اوقودی (همه را) جمیعسنی (شیفته) پریشان وحیران (حال) م (نکران) منتظر (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای شیخ عالی جاه ومعدن اسرارم تاکه فیض خدانک ورق حسنک واسرارمه نوک عارفان وعاشقانه اوقودی وبلدردی غیرتلرندن جمیعسنی پریشان الحال ومتحیرالبال وکرمکه منتظر طوتارسن

{ کوهرجام جم ازکان جهانی دکرست * توتمنازکل کوزه کران میداری }

جمک جامنک جوهری برغیر جهان معدنندندرسن باردقچیلرک چامورندن امید طوتارسن (مفردات) (کوهر) م (جام) قدح (جم) پادشاه (از) من (کان) معدن (جهان) م (دکر) غیری (است) در (تو) سن (تمنا) امید (ز) من (کل) چامور (کوزه کران) باردقچیلر (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) (الانسان معادن کمعادن الذهب والفضة) خبری سرنجه مشایخ حقیقیلرک مظهر اسرارالهی اولان جوهر روحلری برغیری جهان معدنندندر ای زاهد بی ادراک سن باردقچیلرک چامورندن یاپیلان بارداق کبی بی قدر وبی اعتبار اولان مشایخ صوری بی مغزلردن فیض طلب ایدرسن امابوله مزسن

{ مکذران روزسلامت بملامت حافظ * چه توقع زجهان کذران میداری }

سلامت کوننی ملامتله کچورمه ای حافظ فانی جهاندن نه امید طوتارسن (مفردات) (بکذران) کچورمه (روز) کون (سلامت) م (با) الملابسه (ملامت) م (حافظ) م (چه) نه (توقع) امید (ز) من (جهان) م (کذران) کچیجی (میداری) طوتارسن (معنای اشارتی) (الدنیا مزرعة الآخرة) سرنجه ای حافظ سلامت قلب ایله حضرت اللهه قربیت ووصلت تحصیل ایده جک کونلریکی باعث ملامت اوله جق هوا وغفات ایله کچورمه

بن دلخسته یه آغرباشلیلق کوستروب استغنا وتکبرایدرسز یعنی چونکه نرکس کبی باغ نظرک منظوری سن نیچون التفات ایدوب بن دلخسته یه عین عنایتله نظر ایلمزسن (تاصبا برکل وبلبل ورق حسن توخواند * همه را شیفته حال ونکران میداری) تاابتدای غایت ایچوندر زمانده منذکبی عربیده برحرف صله ورق حسن تو بیانیه ولامیه در ورق خواندک مفعول صریحی وبرکل غیرصریحی شیفته وآشفته برمعنایه در بونک کبی یرلرده پریشان معناسنه در وکلمه مصروفندر ونکران بابله * محصول بیت * اول وقتدنبری که صبا کل وبلبله سنک حسنک ورقنی اوقودی یعنی آنلره سنک کوزللکک عرض ایدلی جمله سنی پریشان حال ومنتظر طوتارسن یعنی کل حسنک شوقندن پریشان حال وبلبل باغه قدومکه منتظردر (کوهرجام جم ازکان جهانی دکرست * توتمنازکل کوزه کران میداری) جهانی یاسی حرف وحدت کل کوزه کران لامیه در کوزه کر رداقجیدر * محصول بیت * جام جمک اصلی وجوهری برغیر جهانک معدنندندرسن ایسه اول جوهری رداقجیلرباخجهدن تمنی ایدرسن بو بیت داق ملمع بیتندنصکره یازلمق کرک ایدی لیکن شارحلره تابع اولوب بونده یازدق اکرچه که بو محله مناسبی بوقدر (مکذران روزسلامت بملامت حافظ * چه توقع زجهان کذران میداری) مکذران فعل نهی مخاطب کذرانیدندن کچورمه دیمکدرروز سلامت لامیه ومکذرانک مفعول صریحی وبملامت غیرصریحیدی حافظ منادی توقع تفعل بابندن مصدردر امید معناسنه کذران صفت مشبهه در کچیکن معناسنه * محصول بیت * ای حافظ سلامت کوننی ملامتله کچورمه یعنی کونکی وملامت مشقله کچورمه کچیجی جهاندن نه امید طوتارسن یعنی متقلب ومتحول الامور فلکدن وجهاندن نه لطف واحسان امیدطوتارسن پس جهاندن وفلکدن که قطع رجا ایلدک ملامتدن خلاص بولدک حاصلی ملامتله کچمکه قیود دنیادن کچمک کرک زیرا اوته سی یوقدر

(وله ایضـا) (رفتم بباغ صبحدمی تاچنم کلی * آمد بکوش ناکهم اوازبلبلی) صبحدمی یاحرف وحدت وتاحرف تعلیل چنم

سر بعة ازوال اولان دنیادن نه‌امید طوتارسن کندوکی عالی همت ایدوب همان معرفةالله کسبنه سعی ایلیه‌سن

ولە ایضا

رفتم بباغ صبحدمی تاچنم کلی * آمد بکوش ناکهم آواز بلبلی

برصباح وقتی باغـه کیتدم تاکه برکل دیرم ناکاه بنم قولاغمه بر بلبـل آوازی کلـدی (مفردات) (رفتم) کیتدم (بباغ) باغه (صبحدمی) برصباح وقتی (چنم) دیو شرم ضرورت وزن ایچون یاحذف اولنـدی (کلی) برکل (آمد) کلـدی (بکوش) قولاغـه (ناکاه) انکسزین (م) بنم (آواز بلبـل) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) برصباح وقتی مراقبه ایله باغ عشـقه کیتدم تاکه اول محبوب حقیقینك روایح مسکیهٔ ذاتیه‌سندن وکل جمالی مشهدوسندن دماغ جانه بررایحهٔ لطیفه اله کتردم ناکاه بنم کوش هوشمه بربلبل مانندی عاشق نالانك آوازی وفریاد وفغانی کلدی

مسکین چومن بعشق کلی کشته مبتلا * واندر چمن فکنده زفریاد غلغلی

مسکین بلبل بنجلین برکلك عشـقنه مبتلا اولمش وباغـده فریاددن برغلغل براقمش (مفردات) (مسکین) م (چومن) بنجلین (با) للملابسه (عشق کل) م (کشته) اولمش (مبتلا) م (واندرچمن) دخی باغده (فکنده) براقمش (زفریاد) فریاددن (غلغلی) برصدا و برصوت شدید (معنای اشارتی) اول عاشق بلبل بنجلین برکلك عشقنه مبتلا اولمش اول باغ وحدتده (العاشق اوسکت هلك) سرنجه مقتضای عشقله آرزوی وصلت محبوب ایچون مسکین بیچاره فریادوفغاندن برغلغل وبرغوغا براقمش

میکشتم اندران چمن وباغ دمبدم * میکردم اندران کل وبلبل تأملی

اول چمن وباغده متصل دوندم وسیرایلدم اول کل و بلبلده برتأمل ایلدم (مفردات) (میکشـتم) دوندم (اندران) آنده (چمن) باغچه (باغ) م (دمبـدم) متصل (میکردم) ایلدم (اندران) آنده (کل) م (بلبل) م (تأمل) تفکر (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) اول عشق الهینك ازلی ولم‌یزلی اولان باغ و باغچه‌سنده برعمردوندم ودرد عشقله سیران ایلدم وحق سبحانه وتعالی اول کل و بلبل عجبانه کونا اسرار وضع ایلدی دیو تأمل ایلدم

کل یارخار کشتدو بلبل قرین عشق * این را تغیری نه وآن را تبدلی

کل خاره یار اولمش و بلبل عشـقه قرین اولمش بوکه برتغـیریوق واکه برتبدل یوق (مفردات) (کل یارخار) کل دیکنه مقارن (کشته) اولمش (بلبل) م (قرین عشق) م (این را) بوکه (تغیر) م (یا) وحدتیه (نه) نفی (آن را) اکه (تبدل) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) کوردمکه اوباغ وحدتده (یحبهم ویحبونه) آیت کریمه‌سی سرنجه عاشق ومعشوق وعشقدن غیری برشیٔ یوقدرکه (کل شیٔ هالك الا وجهه) درلکن کل معشوقك اطرافی خار بلا ومحندراول خار بلایه وتیش محنته داغلنمیان وتحمل ایتمیان معشوقه واصل اولەمز انکیچون عاشق بیچاره دائم فریاد

وفغان

اصانده چنم درضرورت وزن ایچون یاحذف اولنـدی کلی یاحرف وحـدت وباتنکیر ناکهم میم معناده کوشه مقیددر بلبلی یاحرف وحدت * محصـول بیت * برصبـاح وقتده باغه واردم تاکه کل دیوشرم ناکاه قولغمه بربلبـل آوازی کلدی بوبیت مابعدندکی بیتدمرهوندر (مسکین چومن بعشق کلی کشته مبتلا * واندرچمن فکنده زفریاد غلغلی) غلغلی یاحرف تنکـیر * محصول بیت * مسکین بلبل بنم کبی برکلك عشقنه مبتلا اولمش دخی چمنه فریاد وفغاندن غلغل براقمش یعنی کلستانی فریاد وفغانله طولدرمش (میکشتم اندران چمن باغ دمبـدم * میکردم اندران کل وبلبل تأملی) * محصـول بیت * چکزنوب طولانوردم اول باغـك چمنده دائما کل وبلبلك حالنه نظرایدوب ملاحظه ایدردم یعنی کل وبلبلك احوالنه تأمل ایدردم وحاللرینی فکرایدردم بوبیتك معناسیده ابیات سـابقه یه مصروفدر (کل یارخار کشته وبلبـل قرین عشق * این رانغیری نه وانرا تبـدلی) کل مبتدأ یارخار اسم فاعلك مفعولنه اضـافتیدر وکشته ایله خبرامبتدأدر واوحرف عطف وبلبل مبتدأیه معطوف وقرین خار خبره تقـدیری بلبل قرین خار کشتـه دراین اشـا رتدر بلبله وآن کاه لف ونشر غیر مرتب طریقیـله * محصول بیت * کل وبلبلك حالنه تأمل ایدنجـه کوردم کل دیکنه وبلبل عشقده قرین اولمش یعـنی کل خار مصاحبنه وبلبل عشق دردینه مبتلااولمش نه‌بلبل تغیرونه کله تبـدل وار حاصلی دنیـانك اولندن آخرینه قدر هرفصل بهارده کل برصورتده جلوه‌ایدر وبلبل برشکلده نغمه سرادر یعنی ایکیسی بیله برحال وبرمنوال اوزره کاوب کیـدر بوبیت ده ماسبقه مصروفدر

(چون کرد درلم اثرآواز عندلیب * کشتم چنان که هیچ نماندم تحملی) نماندم میم معنی جهتدن تحمله مقید در ویاحرف تنکیر * محصول بیت * چونکه کوکلمه عندلیبك آوازی اثرایلدی انجلین اولدمکه هیچ مجال وتحمل قالمدی یعنی بلبلك آوزای بنی شیفته

وفغانله عشقه قرین اولمشـدر تقدیر ازلدن بوآنه قدرنه بوکا تغـیر وارنه اکا تبدل وارالآن کماکان‌در

چون کرددر دلم اثر آواز عندلیب * کشتم چنانکه هیچ نماندم تحملی

چونکه عنـدلیبك آوازی قلبمه اثر ایلـدی انجلین اولدمکه هیچ برتحمـلم قالمدی (مفردات) (چون) چونکه (کرد) ایلـدی (دردلم) کوکلمه (اثر) م (آواز) م (عندلیب) بلبل (کشتم) اولـدم (چنانکه) انجلین که (نماند) قالمدی (م) بکا (تحمل) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) آتش عشقله جکرسوز ونالان وکریان عندلیب عاشق محل مرحمت اولدیغنـدن آنك بانكی آوازی قلبمه اثرایلدی بندخی انجلین اولدم که هیچ برتحملم قالمدی

بس کل شکفته میشود این باغ راولی * کس بی بلای خار نچیده است ازوکلی

بو باغك چوق کلی آچلش اولور لکن برکیمسـه بلای خارسزاندن برکل دیرمشـدر (مفردات) (بس) چوق (کل) م (شـکفته) آچلش (میشود) اولور (این) بو (باغ را) باغك (ولی) لکن (کس) برکیمسـه (بی‌بلا) بلاسز (خار) دیکن (نچیده است) دیرمشدر (ازو) اندن (کلی) برکل (معنای اشارتی) بوباغ عشقده چوق اسرار وحدت کلی واردر لکن بوباغده اولان خاربلا ومحنتلری تحملسز برکیمسه برکل وبرلذت بوی رحمان دیرمشدر ودماغ جانه بررایحهٔ لطیفه ایرمشدر

حافظ مدار امیدفرح زین مدار کون * دارد هزارعیب وندارد تفضلی

ای حافـظ بوعکس دونن جهـاندن فرح امیدین طوتمه هزار عیب طوتار وبرهنر وفضل طوتمز (مفردات) (حافـظ) م (مدار) طوتمه (امید فرح) م (زین) بوندن (مـدار) دونمك (کون) فلك (دارد) طـوتار (هزار) بیك (عیب) م (ندارد) طوتمز (تفضل) فضل ومعرفت (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) ای حافظ (لاراحة فی الدنیا) سرنجـه بومعکوس ومنحوس بی‌بقـا دنیاده ای حافـظ عشق الهیدن غـیریده فرح امدی یوقدرکه بودنیا واهل دنیـا کلابدروملعوندر دخی صدهزار عیب ایله معیوب ومردوددر مالنده وجاهنده واهل دنیاده برفضل وعندالله جناح بعوضه قدربرقدری یوقدر

وله ایضا

زین خوش رقم که برکل رخسار میکشی * خط برصحیفهٔ کل وکلزار میکشی

بولطیف رقمـن کـه زیبا رخسار اوزره چکرسن کل وکلزار صحیفه‌سی اوزره خط چـکرسن (مفردات) (زین) بوندن (خوش) م (رقم) م (بر) عـلی (کل) م (رخسـار) بکاف (میکشی) چکرسن (خط) م (بر) عـلی (صحیفه) م (کل) م (کلزار) م (میکشی) چکرسن (معنای اشارتی) ای صانع لم‌یزل محبوب صوربلرك کل کبی لطیف ودلکش عذاری اوزره اول خوش رقم دلفریبی چکرسن وعشـاقی سرکردان ایدرسن (لامحبوب الاالله) سرنی اظهـار ایچون کل کلزار کبی صحیفهٔ

حال ایلدی شویله که تاب وتوانم قالمدی (بس کل شکفته میشود این باغ راولی * کس بی بلای خارنچیدست ازوکلی) * محصول بیت * بوباغ عالمك کلی چوق آچلیمشدر اما هیچ کیمسه بلای خارسز آندن برکل دیرمشدر یعنی دنیانك ذوق وصفاسی محنت وبلاسز اولمز زیرا اشیا اضدادیله متبیندر (حافظ مدارامید فرح زین مدار کون * دارد هزارعیب وندارد تفضلی) مدار فعل نهی مفرد مخاطب‌در امید فرح لایه مدارکونده لامیه درمدار اسم مکان ومصدرمیمی اولمغه قابل در کوندن مراد فلکدر تفضل بونده لطف واحسان معناسنه‌در * محصول بیت * ای حافظ بوچرخك دروندن فرح وفرج امیدن طوتمه یعنی فلکدن شادلق وشنلك امیدین طوتمه زیرا بیك عیبی وار و برهنر ولطف واحسانی یوق حاصلی بیك درد وبیك بلاسی وار وبردرمان و بردواسی یوق (وله ایضا) (زین خوش رقم که برکل رخسار میکشی * خط برصحیفهٔ کل وکلزار میکشی) زین اصلنده ازاین ایدی تخفیف ایدوب زین دیدیلر بونده مقام تعلیلده واقعـدر خوش ابو دیمکـدر رقم یازیدر بونده خط جاناندن کنایـه‌در که حرف رابط صفت برکل رخسـار میکشی فعلنه متعلقدر زین خوش رقمـده خط بونده شول کشیده درکه سهو وخطـا او زره چکرلر میکشی فعلنك مفعول صریحیدر وبرصحیفه غـیرصریحی کاد اضافت بیانیه در وکلزار کله معطوف * محصول بیت * جانانه خطـاب ایدوب بیورر که بوکوزل رقمـن اونوری که رخسارك کلی اوزره چکرسن یعنی کل کبی رخسارك اوزره بنفشه کبی خطاظهار ایلدیککدن کل وکلزار صحیفـه‌سنه خـط بطلان چـکرسن

یعنی بوبهارایکن انلره احتیاج یوق حاصلی رخساریار خطنك افشانله بونلری نسخ ایلدی میکشی فعلی جانانه اسناد ایلك ادعا طریقیله در

(اشك حرم نشين نهانخانه مرا * زان سوى هفت پرده ببازار ميكشى * اشك حرم نشين نهانخانهٔ مرا اضافتلرى بيانيه ولاميه لردر حرم نشين وصف تركيبيدر حرمده اوتوريجى ديمكدر نهانخانه مخزنه ديرلر يعنى اقچه والتون وغيرنسنه يعنى معتبر اولان اسباب قودقلرى يره ديرلر عربجه اكا مخدع ديرلر اسم آلت وزننى اوزره زان سوى هفت پرده اضافتى لاميه در يدى پردنك اوته جانبندن واوته يانندن ديمكدر معلوم اوله كه سابقا ذكر اولنمشيدى كه كوزده يدى طبقه واوج صووار پس پرده بيوردبغى اول طبقه لره اشارتدر ببازار باحرف صله بازاره بهود * محصول بيت * بنم نهانخانه منك حرم نشينى اولان اشكمى يعنى يدى كوز پرده لرندن ايچرى اولان اشكمى يدى پردنك اوته يانندن بازاره چكرسن يعنى اشكمى اظهار ايدرسن حاصلى بنى كريان ايدرسن بازاره چكمدن مراد تشهيردر يعنى بنى اغلدوب سر عشقمى آشكاره ايدرسك مصراع ثانينك معناسى اول يدى پرده جانبندن بازاره چكرسن ديلر سوءظن ايلشلر (كاكل روى چو باد صبارا بيوى زلف * هردم بقيد وسلسله دركار ميكشى) كاكل كاف عربيله وفتحه ايله عجم برمصلحتده جست وچابك اولمينه دير اوبا معناسنده كاكل روو وصف تركيبدرست يوريشلى معناسنه وبا حرف وحدت چو ادات تشبيه باد صبا بيانيه را آدات مفعول ببوى زلف باحرف سبب واضافت لاميه در ومصراع ثانى يه مرهوندر قيد اغده بوقاغى يه ديرلر وسلسله زنجيره بعض نسخه ده قيد سلسله اضافتله واقع اولش بوتقديرجه قيد باغ معناسنه اولور قيد سلسله باحرف مصاحبت دركار در حرف صله * محصول بيت * باد صبا كبى ست يوريشلو اوزى بوزلف سببيله هرساعت قيد وسلسله ايله وياقيد سلسله ايله ايشه چكرسن ايشدن مراد اسعه سيدر وسلسله ايله ايشه چكمدن مراد آهسته آهسته اسعه سيدرزيرا مقيد ومقرن اولان حركتى آهسته آهسته ايدر باد صبانك ضعيف اسعه سنى الى واياغى بلكه بو يلندى باغدماولان كيمسه نك حركتنه تشبيه ايلش زيرا صبا آهسته آهسته كلديكى معروف وموصوفدر نته كيم شاعر بيورر * مصراع * صبا جانبخش اولوب هردم اسر آهسته آهسته * وخواجه دخى صبا يى ضعيف اسد يكيچون بيماره تشبيه ايلش نته كيم دال حرفنده بيورمش * بيت * دل ضعيفم ازان ميكشد بطرف چمن * كه جان زمرك به بيمارى صبا ببرد * مجموع بيتك معناسى لفظ كاكل روى وصف تركيبدر يعنى باد صبا كبى كاكل كيديجى مراد تعبير بالنقيض اعتبار يله باد صبا كبى چابكى ديمكدر يعنى انك كبى چابكى زلف قوقوسى ايله هردم زنجير باغى ايله ايشه چكرسن ديين اوصاف صبادن بيخبر ايمش ومجموع بيتك معناسى مراد بو يله اوله باد صبا كبى بركاكل

﴿ ٥٨٨ ﴾

عذار دلدار اوزره برخال اسود چكوب حسن صورى فانى اولديغن بلديررسن

﴿ اشك حرم نشين نهانخانهٔ مرا * زان سوى هفت پرده ببازار ميكشى ﴾

بنم نهانخانه مك حرم نشينى اشكمى اول يدى پرده جانبندن بازاره چكرسن (مفردات) (اشك) كوز ياشى (حرم نشين) حرمده اوتوريجى (نهانخانه) كيزلو او (مرا) بنم (زان) آندن (سوى) جانب (هفت) يدى (پرده) م (با) للملابسه (بازار) م (ميكشى) چكرسن (معناى اشارتى) يارب نه عجب سنك حسن وجمالك آرزوسيله بنم حرم ايچنده خلوتخانه لرده دوكديكم كوز ياشلرينى كوزيمك يدى طبقه سندن دائم نهر جارى ايدوب بازاره چكرسن ودرونمده مخفى اولان عشق ومحبتى شاهد عدل اولان دموع عينم سيلان ايتدرمكله خلق عالمه افشا واعلان ايدرسن

﴿ كاكل روى چو باد صبارا ببوى زلف * هردم بقيد سلسله دركار ميكشى ﴾

باد صبا كبى رچابكى زلف رائحه سيله هردم زنجير قيديله ايشه چكرسن (مفردات) (كاكل رو) سريع المشى وچابك معناسندن عبارتدر (با) وحدتيه (چو) مثل (باد صبارا) م (ببوى زلف) زلف رائحه سيله (هردم) م (با) للملابسه (قيد) م (سلسله) زنجير (دركار) ايشه (ميكشى) چكرسن (معناى اشارتى) اى رحيم رحيم سن كرمكدن توفيق وهدايتك يار ايتد بكك قولك (وسارعوا الى مغفرة من ربكم وجنة) الخ آيت كريمه سى سرنجه اسما وصف، تك روضهٔ عطر كاهندن دماغ جانته رائحهٔ لذت روحانيت بخش ايتكله هرنفس زنجير محبت قيديله آنى اعمال صالحه لره سعى ايله عشق ومعرفة الله ايشنه چكرسن

﴿ هردم بياد آن لب ميكون و چشم مست * از خلوتم بخانهٔ خمار ميكشى ﴾

هردم اول قرمزى لبك ومست چشمك يادله خلوتدن بنى ميفروشك خانه سنه چكرسن (مفردات) (هردم) هرنفس (با) للملابسه (ياد) ذكر (آن) اول (لب ميكون) شراب رنكلى طوداق (چشم مست) سرخوش كوز (از) من (خلوت) م (م) بنى (با) للملابسه (خانه) م (خمار) شراب صاتيجى (ميكشى) چكرسن (معناى اشارتى) هرنفس كرمكله بزم الستده اولان انت خطاب ونظر رحمت وعنايته مظهريتده اولمق ايچون بنى خود بخودانه ايتديكم خلوتدن عشق ومعرفة الله بخش ايديجى شيخ كامل خانهٔ سعادتكسترانه چكرسن

﴿ گفتى سر تو بستهٔ فتراك ما سزد * سهلست اگر تو زحمت اين بار ميكشى ﴾

ديدك سنك باشك بزم فتراكمزه باغلنمش اولمسى لايقدر آساندر اگرسن بو يوكك زحمتنى چكر ايسك (مفردات) (گفتى) ديدك (سر تو) سنك باشك (بسته) باغلو (فتراك) (ترك) (ما) بز (سزد) لايق (سهلست) آساندر (تو) سن (زحمت) م (اين) بو (بار) يوك (ميكشى) چكرسن (معناى اشارتى) (وتبتل اليه تبتيلا) آيت كريمه سى سرنجه يارب سن بيوردككه باشكى وجانكى بشرا شره بم محبتم يولنده فدا ايله ودل دردمنديكى

﴿ آنجق ﴾

روى اسرارلك اثرى ايله بندايدوب هردم ايشه چكرسن يعنى ايشده اكا شوق وبررسن كه آنك سببيله چابك اولور ديين بيتك معناسنده خيلى كاكل روك ايلش مذكور تقرير دنصكره نتيجه وبرمكدن حاصل معنى بودركه طاعته شوق وسرعتى اوليانه اسرارك شوق وسرعت وبررسن كه طاعته جان ودلدن سعى ايدرديين اسرار بيتدن بيخبر ايمش (هردم بياد آن لب ميكون وچشم مست * از خلوتم بخانهٔ خمار ميكشى) بياد آن لب ميكون باحرف سبب واضافتلر لاميه وبيانيه در چشم مست بيانيه وبخانهٔ خمار باحرف صله واضافت لاميه در خمار مبالغه ايله اسم فاعلدر شراب صاتيجى يعنى ميخانه جى * محصول بيت * هردم وهرساعت اول مست چشمك واول لب ميكونك يادى سببيله بنى خلوتدن ميخانه يه چكرسن يعنى اونده ورنكده بونلر شرابه بكزديكيچون بى اختيار ميخانه يه مائل اولورم بو بيتك ؟

؟ معناسنده خطاب خدايه درديين خطابى خلافنه صرف ايلش (گفتى سر تو بستهٔ فتراك ما سزد * سهلست اگر تو زحمت اين بار ميكشى) سر تو بستهٔ فتراك ما لاميه لردر زحمت اين بارده بو يله در * محصول بيت * جانانه خطاب ايدوب بيورر كه سن ديدك كه سنك باشك اى حافظ بزم فتراكمزه باغلنمسى اولمغه لايقدر يعنى تركيزده اولمغه مناسبدر خواجه بيورر كه بو معنا سهلدر اگرسن بو يوكك زحمتنى چكرسك يعنى سن بوزحمتى اختيار ايدرسك بو يله ايله كه بن حظ ايدرم بو بيتده خطاب خدايه درديين سوزكلمسى سهلدر (باچشم وابروى تو چه تدبير دل كنم * وه زين كمان كه برمن بيمار ميكشى) * محصول بيت * سنك چشم وابروكله كوكله نه تدبير ايده يم واه بو كماندن كه بن بيماره چكرسن انى يعنى چشم وابرو كدن داد وفرياد كه هردم دلى هدف تير بلا وجفا ايدرسن (بازا كه چشم بد ز رخت دور ميكنم * اى تازه گل كه دامن ازين خار ميكشى) باز بونده ادات تأكيددر وآ الف ممدوده ايله فعل امردر آيدندن كل ديمكدر كه حرف بيان وباحرف تعليل چشم بد بيانيه وميكنمك مفعول اولى ودور مفعول ثانيسى وز رخت غير صريحى * بازآ مصراع ثانى يه مرهوندر وما بعدى جملهٔ معترضه تقديرى بازآى تازه گل كه حرف رابط صفت دامن ميكشينك مفعول صريحى وازين خار غير صريحى * محصول بيت * گل كه سنك رخكدن يامن كوزى ايراقلشديرايم يعنى عين كمال دكمك ايچون سكا بعض خواص اوقويه يم اى تازه گل كه انككى بود يكدن چكرسن يعنى اى بندن اعراض ايلين تازه گل كل كه رخكدن يامن كوز ضررينى دفع ايده يم (حافظ دگر چه ميطلبى از نعيم دهر * مى ميچشى وطرهٔ دلدار ميكشى) حافظ منادى ميطلبى فعل مضارع مخاطب نعيم دهر لاميه ميچشى فعل مضارع مخاطبدر طاتارسن ديمكدر مى مقدم مفعول وطرهٔ دلدار لاميه وميكشينك مقدم مفعول * محصول بيت * اى حافظ دهر نعمتندن دخى نه طلب ايدرسن شراب ايچرسين وطرهٔ دلدارى چكرسن يعنى هم باده نوش ايدرسن وهم دلدارى بوس وكنار ايدرسن پس بوندنصكره دنيادن نه ايسترسن (وله ايضا) (ز دلبرم كه رساند نوازش قلمى * كجاست پيك صبا گر همى كند كرمى) كه بونده اسمدر كيم معناسنه رساند فعل مضارع مفرد غائبدر

﴿ ٥٨٩ ﴾

انجق بكاربط ايله بوحالت آساندر اگرسن عون ونصرت ايدوب بزى جذب ايدر ايسك

﴿ باچشم وابروى تو چه تدبير دل كنم * وه زين كمان كه برمن بيمار ميكشى ﴾

سنك چشم وابروكله كوكله نه تدبير ايدم واه بو كماندن كه بيمار كوكل اوزره چكرسن (مفردات) (با) للملابسه (چشم) كوز (ابرو) قاش (تو) سن (چه) نه (تدبير) م (دل) كوكل (كنم) ايدم (وه) حيف (زين كمان) بو يايدن (بر) على (دل) كوكل (بيمار) خسته (ميكشى) چكرسن (معناى اشارتى) اى فعال لما يريد اولان ربم سنك ذات شريفك اراده سى وصفات عليه ك مقتضاسى اوكند ، بنم نه اختيارم ونه كوكلم مرادى اوله مقلب القلوب انجق سنسن وادوحيفكه خسته كوكلك مرادى حاصل اولمامقلغه ارادهٔ عليه ك تعلق ايلديه زيرا سندن عنايت اولمدقجه بيچاره قولك الندن كلجك بو قدر كه عبد بر عاجز ومحتاجدر

﴿ بازآ كه چشم بد ز رخت دفع ميكنم * اى تازه گل كه دامن ازين خار ميكشى ﴾

كيرو كل كه سنك يوزكدن چشم بدى دفع ايدم اى تازه كل كه بو خاردن اتك چكرسن (مفردات) (باز) كيرو (آ) كل (چشم بد) كوتى نظر (ز) من (رخ) يناق (ت) سنك (دفع) م (ميكنم) ايدم (اى تازه گل) م (دامن) اتك (ازين خار) بو ديكندن (ميكشى) چكرسن (معناى اشارتى) اى فياض اولان ربم سنك منظرك اولان بو بيچاره كوكله برفيض تجلى دخى ايله كه اعدامز اولان نفس وشيطانك بد نظرلرين دفع ايليم اى عزيز واطيف رحمتم كرم وعنايت بيوروب بو خار مغيلان نفسانيه لرايله جكرى داغلنمش عبد بيچاره كدن اعراض ايليه سن

﴿ حافظ دگر چه ميطلبى از نعيم دهر * مى ميچشى وطرهٔ دلدار ميكشى ﴾

اى حافظ نعيم دهردن كيرو نه طلب ايدرسن شراب نوش ايلرسن ودلدارك طره سن چكرسن (مفردات) (حافظ) م (دگر) كيرو (چه ميطلبى) نه ايسترسن (از) من (نعيم) م (دهر) زمان (مى) شراب (ميچشى) چكرسن (طره) اولاصاچ (دلدار) محبوب (ميكشى) چكرسن (معناى اشارتى) اى حافظ سن عنايت صاحبى اولان حضرت الاهك دركاهنده دائم نيازمند اول نتيجه برنفسك مرادى اولان نعيم دنيايى طلب ايدرسن اگر شراب عشق الهيه يى نوش ايدر ايسك حضرت اللهك عون ونصرت وتجلياتى صفاتنه مظهر اولورسن

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ ز دلبرم كه رساند نوازش قلمى * كجاست پيك صبا گر همى كند كرمى ﴾

دلبرمدن بكا كيم برمكتوب ايرشدرر پيك صبا قنده در اگر بركرم ايدرسه (مفردات) (ز) من (دلبرم) م (كه) كيم (رساند) يرشدرر (نوازش) او خشامق (قلمى) برقلم (كجاست) قنده در (پيك) رسول (صبا) م (گر) اگر (همى) دائم (كند) ايده (كرمى) م (معناى اشارتى) ول محبوب حقيقيدن كيم بزه برفيض وبراحسان تجلى كرمن ايرشدرر قنده در اول صبار فتار اولان مرشد كه بزه بركرم ايليه

والف ونون ادات تعديه در كيم ايرشدرر ديمكدر نوازش اسم مصدردر اوخشايش معناسنه وقلمى اضافت لاميه در مجازا وباحرف وحدت پيك صبا بيانيه وموءخر مبتدأ وكجاست مقدم خبر وجملهٔ اسميه جزاء شرط كرم كندك مفعول وباحرف تنكير * محصول بيت * دلبرمدن بكا برقلم نوازشنى كيم ايرشدرر يعنى برقلم كتابتنى حاصلى دلبرمدن بكا برمكتوبى كيم ايصال ايدر پيك صبا قنده در اگر كرم ايدرسه يعنى پيك صبا دلبرمدن مكتوب ايصال ايلمكه قادردر اگر كرم ايدرسه حاصلى جانادن بكا برتسليه مكتوبنى اول ايصال ايلمكه مالكدر اگر كرم ايدرسه

(نمی کنم گله‌ئ لیکن ابر رحمت دوست ٭ بکشتزار جگر تشنکان نداد نمی) گله‌ئ یا حرف تنکیر وهمزه حرف توسل ابر رحمت دوست بیانیه ولامیه‌لردر کشتزار اکینلك یعنی تارله جکرتشنه وصف ترکیبی اقسامندندر صوسز جکرلی دیمکدر والف ونون ادات جمعدر نمی یا حرف وحدت ویا تنکیره محصول بیت ٭ شکایت ایلم اما دوستك ابر رحمتی صوسز جکرلیلر کشتزارینه نم ویرمدی یعنی عشاق جکرتشنه‌لره التفات ایدوب مرحمت قیلدی پس بنم مقصودم شکایت دکلدر عرض حالدر که جکرتشنه‌لرك بر یسیدر بنم بو بیده‌یاری وحدته تخصیص ایلیلر ذوق کلامدن بیخبرایمشلر (قیاس کردم تدبیر عقل دره عشق ٭ چو شبنمیست که بربحر میکشد رقمی) تدبیر عقل مصدرك فاعلنه اضافتیدر وکردمك

﴿ نمی کنم گله‌ئ لیکن ابر رحمت دوست ٭ بکشتزار جگر تشنکان نداد نمی ﴾

شکایت ایلزم لکن دوستك رحمتی سحابی جکرتشنه‌لرك مزرعه‌سنه نم ویرمدی (مفردات) (نمی کنم) ایلزم (گله‌ئ) برشکایت (لیکن) م (ابر) بولت (رحمت) م (دوست) م (با) الملابسه (کشتزار) اکینلك (جگر) م (تشنکان) صوسزلر (نداد) ویرمدی (نمی) برباش (معنای اشارتی) (کل ماجاء من المحبوب محبوب) درهر برقضاسنه راضی یم شکایت ایلزم لکن قبض واستتاره تحمل یوقدر که دوستك رحمت واسعه‌سی صوسز قلبلری مزرعه‌سنه تجلی انوار رحمه‌سی آیله بر نمله ویرمدی صوارمدیغندن شکایت ایدرم

﴿ قیاس کردم وتدبیر عقلی دره عشق ٭ چو شبنمیست که بربحر میکشد رقمی ﴾

قیاس ایلدم عقلك تدبیری عشق یولنده برشبنم کبیدر که دریا اوزره بر رقم چکر (مفردات) (قیاس) م (کردم) ایلدم (تدبیر عقل) م (در) فی (ره) یول (عشق) م (چو) مثل (شبنم) چه (است) در (بحر) دکز اوزره (میکشد) چکر (رقم) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) حالات سنیه‌ٔ عشق الهی بی ادراکده عقلك قطعا مدخلی یوقدر راه عشق عقلك تدبیرنی شویله قیاس ایلدمکه دریا اوزرنده برشبنم ایله رقم چکمك کبیدر

﴿ بیا که خرقه‌ٔ من کرچه وقف میکده‌هاست ٭ زمال وقف نبینی بنام من درمی ﴾

کل که بنم خرقه‌م اکرچه میخانه‌لره وقفدر وقف مالندن بنم نامه بردرهم کورمزسن (مفردات) (بیا) کل (خرقه) م (من) بن (کرچه وقف) م (میکده‌هاست) میخانه‌لره‌در (ز) من (مال وقف) م (نبینی) کورمزسن (بنام من) بنم آدیمه (درم) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) بنم خرقه‌ٔ وجودم کرچه حضرت اللهك عاشقلرینك بوننه وقفدر وقف مالندن بنم نامه بردرهم کورمزسن یعنی اول قدر محو وفنا اولمشم که وجودمدن برذره وارلق کورمزسنکه عاشقك نام ونشانی براغوب محو وفنا اولمقدر

﴿ چرا یك نی قندش نمی خرند انکس ٭ که کرد صد شکرافشانی ازنی قلمی ﴾

آنی نیچون برشکرقامشنه صاتون المزلر اول کیمسه نی که رقلم قامشندن یوز شکر اصانلق ایلدی (مفردات) (چرا) نیچون (با) الملابسه (یك) بر (نی قند) شکرقامشی (ش) آنی (نمی خرند) صاتون المزلر (آنکس) اول کیمسه که (کرد) ایلدی (صد) یوز (شکر افشانی) شکر صاچیجیلق (از) من (نی قلم) برقلم قامشی (معنای اشارتی) (الایمان کله ذوق وشوق) حدیث شریفی سرنجه محو وجود یلین ذوق ایمانی بولمزلر وذوق ایمانی بولمیان مقبول درکاه خدا اولمزلر کورمزمیسین شکر کبی یوزدرلو تذیذ کلام یازن قلم قامشنه برشکر قامشی دکمزلر آنك کبی صد هزار شکر کبی فصاحت وبلاغت ایله کلام سویلین بی ذوق اهل صورتلر پر اهل ذوق اولان مرد خدایه معادل اولمزلر

﴿ دلم کرفت زسالوس وطبل زیر کلیم ٭ بیا که بردر میخانه بر کشم علمی ﴾

کوکلم یکرندی ریادن وکلیم التنده اولان طبلدن کل که میخانه قپوسی اوزره برعلم قالدرم (مفردات) (دلم) کوکلم (کرفت) طوتلدی (زسالوس) ریادن (طبل) م (زیر کلیم)

مفعول اولی وقیاس مفعول ثانیسی وددره عشق ظرف مکان شبنم کبجه یغان چه ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت رقمی یا حرف تنکیره محصول بیت ٭ عشق یولنده عقل تدبیرینی قیاس ایلدم برقطره چه کبیدر که بحراوزره رقم چکمکدن مراد دریا اوزره منتشر اولوب یاییلیسیدر حاصلی عشقه نسبت عقل دریایه نسبت شبنم کبیدر کردم فعلنه نصکره واو ایراد ایدنلر معنای بیته واصل اولمامشلر مصراع اولك معناسی قیاس ایلدم وعقل تدبیرن ایلدم دیبن وقیاس ایلدم وعقل تدبیری عشق یولنده دیبن معناده تدبیر وتصرفلری یوق ایمش مصراع ثانیك معناسی برشبنم کبیدرکه دریا اوزره بر رقم چکر یعنی اصلا فائده‌سی یوقدر دیبن فائده‌سز سوبلش (بیا که خرقه‌ٔ من کرچه وقف میکده‌هاست ٭ زمال وقف نبینی بنام من درمی) یا خطاب عام درکه حرف بیان درم دالك کسری ورانك فتحیله اقجه‌یه‌درلر ویا حرف وحدت ٭ محصول بیت ٭ کل که بنم خرقه‌م اکرچه که میخانه‌لره وقفیدر وقف مالندن بنم آدمه براقچه کورمزسن یعنی کرچه که خرقه‌م وقف میکده‌لردر وبندنی باده نوشم لیکن وقف مالندن بنم آدمه براقچه بولمزسن حاصلی هرنه حالم وار ایسه وقف اتمکین بیزم دیمکدر (چرا یك نی قندش نمی خرند انکس ٭ که کرد صد شکرافشانی ازنی قلمی) یك یا حرف مقابله نی قند لامیه شکرقامشی دیمکدر وشین ضمیر کسه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله که حرف رابط صفت شکرافشان وصف ترکیبیدر شکر صاچیجی دیمکدر ویا حرف مصدرنی قلم لامیه ویا حرف وحدت ٭ محصول بیت ٭ اول کسه بی نیچون برشکر قامشنه صاتون المزلر که قلم قامشندن یوز شکر افشانلق

﴿ کلیم ﴾

ایلدی یعنی بنم کبی کلکمدن بو قدر شکر کبی شعر بن ابیات واشعار صادر اولورنیچون بکا رعایت ایدوب ادنی نسنه ایله متسلی ایلمزلر دیمکدر حاصلی آنکسدن مراد کندیدر (دلم کرفت زسالوس وطبل زیر کلیم ٭ بیا که بردر میخانه بر کشم علمی) دلم مبتدا وکرفت خبری سالوس ریا واو حرف عطف طبل زیر کلیمدن مراد دستور رندلك واو باشلق ومحبوب دوستلق وبونلر کبی هرنه که وارایسه که حرف بیان بر بونده ظرفیت معناسنه در بر کشم رفع ایده یم یعنی قالدرایم دیمکدر علمی یا حرف وحدت ویا تنکیره علم سنجاق معناسنه ٭ محصول بیت ٭ کوکلم ریادن ومستور ومخفی رندلکدن ومحبوب دوستلقدن ایکرندی واو صاندی حطاب عام طریقیله بیورکل که میخانه قپوسنده سنجاق قالدرالم یعنی مخفی ومستور ایلدیکمز ایشلری اشکاره ایدهلم حاصلی ریاء وسمعه‌دن خلاص اولهلم

(طبیب راه نشین دردعشق نشناسد ٭ برو بدست کن ای مرده دل مسیح دمی) طبیب راه‌نشین بیانیه یولده‌اوطوریجی طبیب یعنی یوللرده بساطن یایوب طبابت ایلین سلطان بایزید حرمینك طبیبلری کبی دردعشق لامیه ونشناسدك مقدم مفعولی بدست کن اله کتور دیمکدر ای حرف ندا منادی محذوف مرده دل وصف ترکیبی اقسامندندر مسیح دمده بو یله‌در ویا حرف وحدت ٭ محصول بیت ٭ طبیب راه‌نشین عشق دردینی اکلامز پس ای مرده‌دل وارعیسانفسلی برجانان اله کتور یعنی اطبادر دعشقه چاره ایده‌مزلر بلکه اول دردك درمانی

کلیم التی (یا) کل (بر) علی (در) قپو (میخانه) م (بر) بوقالدر (کشم) ایدم (علمی) بر بیراق (معنای اشارتی) بی ذوق اولان اهل صورتك ریاسندن وکیرلدیکی سیاه کلیم اولان اعمال مغشوشه‌لرندن کوکلم یکرندی ونفرت ایلدی ای سالك صادق کل که مرشد کامل قپوسنده عشق ومحبت علمی صادقانه رفع ایدهلم واظهار وجد وحالات عشق اعلان ایدهلم

﴿ طبیب راه‌نشین سرعشق نشناسد ٭ برو بدست کن ای مرده دل مسیح دمی ﴾

راه‌نشین طبیب عشق سرینی فهم ایلمز بوری ای مرده‌دل برعیسی نفس اله کتور (مفردات) (طبیب) م (راه‌نشین) یولده اوطوریجی (سرعشق) م (نشناسد) آکلامز (برو) کیت (بدست کن) اله کتور (ای مرده دل) ای کوکلی اولمش (مسیح دمی) برعیسی نفسلو (معنای اشارتی) ای سالك فرداش بو آشکاره یول اوزره اوتوران مشایخ صوری واهل رسوم اسرار عشق فهم ایلمزلر سنك درد یکه دوا ایده‌مز بوری ای ذوق عشقدن بی خبر برعیسی نفسلو مرشد کامل اله کتور

﴿ حدیث چون وچرا دردسر دهدای دل ٭ پیاله کیر بیاساز عمر خویش دمی ﴾

چون وچرا سوزی باش اغریسی ویررای کوکل قدح طوت و بردم کندی عمرکدن آسوده اول (مفردات) (حدیث) سوز (چون) نته (چرا) نیچون (درد) م (سر) باش (دهد) ویرر (ای دل) ای کوکل (پیاله) قدح (کیر) طوت (بیاسا) راحتلن (ز) من (عمر) م (خویش) کندو (دمی) برنفس (معنای اشارتی) قطاع طریق اولان مشایخ اهل رسوم اهل اللهك وارداتنه جان ایلدن طوغان اصطلاحات عجیبه‌لرن وکلمات قدسیه‌ٔ غریبه‌لرن سرقت ایدوب اول تقلیداتی صنعتله نیجه ایله واجتهلری الداوب کندویه بنده ایدر امانك کبی سوزلرك نتیجه‌سی غفلت وقاب وباش اغریسی ویریاض کومشك اله ودستماله سیاهلق اثری ویردیکی کبی ای کوکل کل سن جمیع دردك دواسی اولان شراب عشق الهیه بی اختیار ابله‌یون محبت الهی ایله حق باطلی تمیز ایدوب ایام عمرکده راحت اوله‌سن

﴿ بیا که وقت‌شناسان دوکون بفروشند ٭ بیك پیاله می صاف وصحبت صنمی ﴾

کل که وقت شناسلر ایکی عالمی صاتارلر برقدح صافی شرابه وبرصنمك صحبتنه (مفردات) (بیا) کل (وقت‌شناسان) وقت اکلایجیله (دوکون) ایکی عالم (بفروشند) صاتارلر (بیك پیاله) برقدحه (می) شراب (صاف) م (صحبت) م (صنم) محبوب (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (الوقت سیف قاطع) سرینی بیلنلر ایکی جهانی شراب عشق الهیه ایله حاصل اولان برجذبه‌ٔ رحمانه صاتارلر وبرنفس بارك نسبتی وصحبتی لذتنه صاتارلر

﴿ دوام عیش تنعم نه شیوه‌ٔ عشقست ٭ اکر معاشر مایی بنوش نیش غمی ﴾

دائم عیش وتنعم عشق شیوه‌سی دکلدر اکر بزم مصاحبمز ایسك رغم زهرنی نوش ایله (مفردات) (دوام عیش) م (نعم) م (نه) نفی (شیوه) جلوه (عشق) م (است) در (معاشر) مصاحب (ما) بز (با) خطابیه (بنوش) ایچ (نیش) آغولی

وصات جانادر پس ای اهل دردوار برعیسانفسلی جانان اله کتور که درد که درمان ایلیه مرده دلدن مراد غملی وغصه‌لی کوکلدر یعنی غم وغصه اولادر دیکی کوکل تقدیری ای عاشق مغموم ومهموم برجانان اله کتور که غم وغصه‌کی کیدره (حدیث چون وچرا دردسر دهدای دل ٭ پیاله کیر بیاساز عمر خویش دمی) چون واو اصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه وچرا نیچون دیمکدر لم معناسنه پس چون وچرا کیف ولم معناسنه در بیاسا فعل امر مخاطب حضور وراحت ایله اول دیمکدر عمر خویش لامیه دم نفس وساعت معناسنه در ٭ محصول بیت ٭ چون وچرا سوزی باش آغریسی ویریعنی خلقك کفت وکوسی صداع ویررای کوکل پیاله طوت وکندی عمرکدن برنفس آسایش وحضور ایله یعنی خلقك دیدیسنه وقودیسنه مقید اولیوب عمرکدن بردم آسوده حال اول دیمکدر (بیا که وقت شناسان دو کون بفروشند ٭ بیك پیاله می صاف وصحبت صنمی) وقت شناس فرصتی غنیمت بلن کیمسه‌یه‌درلر دوکون ایکی عالم دیمکدر بفروشندك مقدم مفعولیدر بیك باحرف مقابله می صاف بیانیه صحبت صنمی مصدرك فاعلنه ومفعولنه اضافته تحملی وار ٭ محصول بیت ٭ خطاب عام طریقیله بیورر کل که وقت شناسلر ایکی عالمی برپیاله صافی شرابه وبردلبر صحبتنه صاتارلر یعنی ایکی عالمی می ومحبوبه دکشیرلر دیدکم شاعر بیورر ٭ مصراع ٭ می ومحبوبی اولماسه نسی وارایدی دنیانك ٭ (دوام عیش وتنعم نه شیوه‌ٔ عشقست ٭ اکر معاشر مایی بنوش نیش غمی) دوام عیش مصدرك فاعلنه اضافتیدر واو حرف

عطف تنعم نعمت ایچنده اولمغه دیرلر شیوه‌ٔ عشق لامیه معاشرما اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر ویاضمیر خطاب نیش غم بیانیه ویا حرف تنکیر ٭ محصول بیت ٭ دائما عیشده ونعمتده اولمق عشق پیشه‌سی دکلدر اکر بزله هم صحبت ایسك غم نیشنی نوش ایله یعنی پیشه‌ٔ عشق ذوق وصفا دکلدر اکر بزه یار موافق ایسك غم وغصه چك که مقتضای عشق ومحبت دردو بلادر

(سزای قدر توشاها بدست حافظ نیست * جز از نیازشبی ودعای صبحدمی) سزا لایق معناسنه اسمدر قدره اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر و تو یه اضافت لامیه‌در شاها منادی الف حرف ندادر بدست حافظ با حرف ظرف واضافت لامیه‌در نیازشبی بیانیه ویاحرف نسبت و یاحرف تنکیر واو حرف عطف دعای صبحدم اضافتی فی معناسنه‌در و یا حرف تنکیر * محصول بیت * ای پادشاه سنك قدر بلندیکه لایق حافظك النده نسنه یوقدر کیجه نیازدن وصباح وقتی دعاسندن غیری یعنی سکا لایق تحفه وهدیه حافظك النده کیجه‌لرده شاونیازدر وکوندزلرده دعادر حاصلی حافظ روز و شب دعا کو یکدر مصراع ثانینك معناسنی کیجه‌یه منسوب اولان نیازدن وصباح وقتنه منسوب اولان دعادن غیری دیین علم قافیه‌دن بی بهره ایمش زیرا یای وحدت وتنکیرایله جمع اولمق عیوب قافیه‌دندر (وله ایضا) (زکوی یار می آید نسیم باد نوروزی * ازین باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی) کوی یارلامیه نسیم باد اضافة الخاص الی العامدر زیرا نسیم بوند. بوی خوش معناسنه‌در نوروزی‌یه اضافت بیانیه‌در و یا حرف نسبت چراغ دل بیانیه برافروزی بر حرف تأکید افروزی فعل مضارع مفرد مخاطبدر یالکاندرر سن دیمکدر * محصول بیت * یارك محله‌سندن نوروزه منسوب بادك نسیمی کلیور اکر مدد دیلرسك بو باددن کوکل چراغنی یالکاندررسن زیرا باد آتشی او قلیکاده چوغالدر یعنی زیاده ایدر (چو کل کر خرده زرداری خدارا صرف عشرت کن * که قارون را غلطها داد سودای زراندوزی) خرده یاحرف تنکیر خدارا را حرف تخصیص صرف عشرت مصدرك مفعولنه اضافتیدر کن فعل امر مخاطب ایله دیمکدر که حرف تعلیل قارون معروف ورا ادات مفعول دادك مفعول اولی وغلطها ثانیسی وسودا فاعلی سودای زراندوزی اضافتی مصدرك مفعولنه‌در زراندوز وصف ترکیبی در اندوز یغندن التون قزانیجی و یاحرف مصدر * محصول بیت * اکر کل کبی التون خرده‌سنه مالك ایسك الله ایچون عشرته صرف ایله زیرا قارونه غلطلر وخطالر ویردی التون قزانمجاق سوداسی یعنی کل کبی خرده زرك وارایسه ذوق وصفایه صرف ایله قارون کبی مخزون ایله زرامال قزانمق سوداسی قارونی غلطه دوشردی یعنی مالم چوق اولسون دیو صدقات وزکوات ویرمزدی آخر الامر خدا آنی مال ومنالیله قعرزمینه باتوردی پس عاقل اولدر که قارونك بند آلوب مالنی ورنه ایچون حفظ ایلیه که عاقبتی حسرت وندامتدر معلوم اوله که کلك ایچنده صاری خرده‌لر وار آنی التون خرده‌لرینه تشبیه ایلمشلر

حیوانات ایکنه‌سی (غم) م (یا) وحدتید (معنای اشارتی) دنیا وآخرت ماشتهیه لانفس اولان معیشت ونعیم دائمی عشق الهیدنك شیوه‌سی ومقتضاسی دکلدر اکر بزم مصاحبز ایسك قوت پیغمبری اولان ترك هوایی اختیار ایدوب وغم زهرینی نوش ایلیوب بلای بی پایان کلدکجه خندان اوله‌سن

﴿ سزای قدر توشاها بدست حافظ نیست * جز از نیازشبی ودعای صبحدمی ﴾

ای شاه حافظك النده سنك قدرکه لایق نسنه یوقدر شبه منسوب نیازدن وصباح وقتنه منسوب دعادن غیری (مفردات) (سزا) لایق (قدر) م (تو) سن (شاها) ای پادشاه (با) للملابسه (دست) ال (حافظ) م (نیست) یوق (جز) غیر (از) من (نیاز) م (شبی) کیجه (دعا) م (صبحدمی) صباح وقتی بالر نسبیددر (معنای اشارتی) ای شاه حقیقت حافظ سنك درکاه علیه‌کك مفلس ومحتاجیدر (ماعبدناك حق عبادتك) سرنجه سنك شانکه لایق عبادت ایتمده عاجز وقاصردر الندده نیاز ومناجات شبدن ودعای وقت سحردن غیری برنسنه‌سی یوقدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ زکوی یار می آید نسیم باد نوروزی *
ازین باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی ﴾

یارك محله‌سندن نوروزه منسوب بادك رایحه‌سی کلیور بو باددن اکر مدد ایسترایسك کوکل چراغنی شعله‌لندر (مفردات) (ز) من (کوی) محله (یار) م (می آید) کلیور (نسیم) رایحه (باد نوروزی) نوروزه منسوب یل (ازین باد) بو یلدن (ار) اکر (مدد) م (خواهی) ایسترایسك (چراغ دل) کوکل چراغنی (برافروزی) شعله‌لندیره‌سن (معنای اشارتی) اول محبوب لطیفك جانب عزتندن باد نوروز رایحه‌سی کبی فرح وحیات بخش اولان توفیق وهدایت وکرم وعنایت روزکاری اثری کلیور اکر اول روزکاردن مدد ایسترایسك کوکل چراغنی شعله‌لندیره‌سن ونور یقین تحصیل ایلیه‌سن

﴿ چو کل کر خرده زرداری خدارا صرف عشرت کن *
که قارون را غلطها داد سودای زراندوزی ﴾

کل کبی اکر برالتون خرده‌سنه مالك ایسك الله ایچون عشرته صرف ایله زیرا قارونه غلطلر ویردی زرجمع ایلمجیلك سوداسی (مفردات) (چو) مثل (کل) م (کر) اکر (خرده زر) التون پاره‌سی (داری) طوتار ایسك (خدارا) الله ایچون (صرف عشرت) م (کن) ایله (که) زیرا (قارون را) م (غلط) م (ها) ادات جمع (داد) ویردی (سود) م (زراندوزی) آلتون قازانمجاق (معنای اشارتی) ای سالك صادق اکر کل یپراغی کبی التونه مالك ایسك رضاء الله حضرت اللهك عشق وقربتی یولنه صرف ایله زیرا کوررسین که قارون غلط وخطا ایلدی التون جمع ایتمك سوداسی عاقبت کندوسنی هلاك ایلدی

(می دارم چو جان صافی وصوفی میکند عیبش * خدایا هیچ عاقل را مبادا بخت بدروزی) بی یاحرف وحدت روزی یا اصلیه‌در رزق ونصیب معناسنه * محصول بیت * جان کبی صافی شرابم وار صوفی اکا عیب ایدر یعنی بهانه بولور یارب هیچ عاقله برامن طالع نصیب اولمسون یعنی صوفی بد بختلغندن صافی شرابه عیب ایدر مصراع ثانینك معناسنی ای خدا هیچ عاقله بدروزلق بختی اولمسون دیین بدروزلق ایلمش (طریق کام جستن چیست ترك کام خود کردن * کلاه سروری آنست کزاین ترك بردوزی) مصراع اول سؤال وجوابی متضمندر طریق کام جستن لامیه وکام جستنك مقدم مفعولی چیست ادات سؤال ومابعدی جوابی ترك کام مصدرك مفعولنه اضافتیدر وخود اضافت لامیه‌در ترك کردنك مقدم مفعولیدر کلاه سروری بیانیه ومبتدا وآنست خبری کز که حرف بیان این ترك اشارتدر ترکا مه بر حرف تأکید دوزی فعل مضارع مفرد مخاطبدر دوزیه‌ندن بوندیکه سن دیمکدر * محصول بیت * مراد استمك طریقی ندر دیو سؤال ایدرسك کندی مرادك ترك ایلمکدر یعنی کندی مرادکدن که کچه‌سن جمیع مرادات سکا اولور پس سروره منسوب کلاه اولدر که آنی بوترکدن دیکه‌سن سرورلك کلاهی اولدر که آنی ترك کامدن دیکه‌سن حاصلی سرورلك دنیامز اداتی ترك ایلمکده‌در ترك وکلاه ودوزی بیننده مراعات نظیر صنعتی وار مصراع ثانینك معناسنی سرورلك کلاهی اولدر اکر بو ترکی دیکرسك دیین منقیم معنایی ترك ایلمش (ندانم نوحهٔ قمری بطرف جو یبار از چیست * مکر اونیز همچون من غمی دارد شبا روزی) نوحه نوحه‌نك فعیله صاغویه‌دیرلر اکثریت اوزره اولان کریه وبکایه دیرلر قمری‌یه اضافت لامیه جویبار ایرماق کناری مکر کانه معناسنه‌در غمی یاحرف وحدت و یا تنکیر شبا روزی کیجه‌لی وکوندزلی معناسنده مستعملدر و یاحرف نسبت * محصول بیت * بیلزم ایرماق کناری طرفنده قمرینك فریادوفغانی ندندر مکر اولدخی بنم کبی کیجه‌لی وکوندزلی غم طوتار یعنی کا نه انك بنم کبی ثابت ومستمر غمی واردر حاصلی قمرینك نوقرقر دیدیکی یارینك فراقندن ناله وافغاندر سرورندن دکلدر مصراع ثانینك معناسی وار ایسه اولدخی بنجلاین کیجه‌لر وکوندزلر غم طوتاردیین برعجب غم طوتارمش (جدا شد یار شیرینت کنون تنها نشین ای شمع * که حکم آسمانست این اکر سازی وکرسوزی) یار شیرین بیانیه یار شیرین‌دن مراد عادر که حرف تعلیل حکم آسمان لامیه اکر سازی اکر قانع وصابر اوله‌سن دیمکدر * محصول بیت * شمعه خطاب ایدوب بیورر یار شیرینك سندن جدا اولدی شمعدی تنها اوتور ای شمع زیرا بوجدالق حکم آسماندر کرکسه قانع وصابر اول وکرکسه یان ویاقل یعنی فراق مقتضای فلکدر کرکسه راضی اول وکرکسه یار یار یان ردینه چاره یوق چکمکدن غیری

﴿ می دارم چو جان صافی وصوفی میکند عیبش *
خدایا هیچ عاقل را مبادا بخت بدروزی ﴾

جان کبی صافی شرابم واردر صوفی انی تعیب ایلرای خدا هیچ عاقله بدبختلك حالی نصیب اولمسون (مفردات) (می) برشراب (دارم) طوتارم (چو) مثل (جان صافی وصوفی) م (میکند) ایدر (عیب) م (ش) آنی (خدایا) ای خدا (هیچ عاقل را) م (مبادا) اولمسون (بخت) م (بدروزی) قبیح رزق ونصیبلولك (معنای اشارتی) بحمد الله وتوفیقه خالصا لوجه الله حضرت اللهك عشق ودیوانه‌لکی دردینه مظهر اولدم حالبوکه صوفی بی ذوق حالات عشقی انکار وتعیب ایلرای بنم خدام دیلرمکه (من کان یرید حرث الدنیا نؤته منها وماله فی الآخرة من نصیب) آیت کریمه‌سی سرنجه هیچ بر عاقل سنك عشق وطاعتکدن جدا اولوب حرث عشق ومحبتدن محرومیت ایله کندویه بدبختلك حالی نصیب اولمسون

﴿ طریق کام جستن چیست ترك کام خود کردن *
کلاه سروری آنست کزاین ترك بردوزی ﴾

مراد طلب ایتمکك طریقی ندر کندی مرادکی ترك ایتمکدر سرورلك کلاهی اولدر که بو ترکدن دیکه‌سن (مفردات) (طریق) م (کام) مراد (جستن) طلب ایتمك (چیست) ندر (ترك) م (کام) مراد (خود) کندو (کردن) ایتمك (کلاه) م (سروری) اولوق (آنست) اولدر (ازین ترك) بو ترکدن (بردوزی) دیکه‌سن (معنای اشارتی) (حفت الجنة بالمکاره) حدیث شریفی سرنجه مقصودك اولان مشاهدهٔ جمال الالهیه وصلتك طریقی نفسك مرادنی ترك ایدوب نفسه کوچ کلان مراد الالهی اختیار ایتمکدر سعادت تاجی اولدر که بو ترکدن حاصل اوله

﴿ ندانم نوحهٔ قمری بطرف جو یبار از چیست *
مکر اونیز همچون من غمی دارد شبا روزی ﴾

جویبار طرفنده قمرینك نوحه‌سی بلزم ندندر وارایسه اول دخی بنجلاین شبا روز برغم طوتار (مفردات) (ندانم) بلزم (نوحهٔ قمری) م (با) للملابسه (طرف) م (جویبار) ایرماق کناری (از چیست) ندندر (مکر) وار ایسه (اونیز) اولدخی (همچون من) بنم کبی (غمی) برغم (دارد) طوتار (شبا روزی) دائم (معنای اشارتی) ینابیع حکمت کندودن جریان ایدن عاشق صادق (هو) ذکریله جریان فیض خدا وقتی اولان سحر کاهده قمری کبی نوحه وفریادی ندندر وار ایسه اولدخی بنم کبی محبوبك جمالی مشاهده‌سی آرزوسیله برغم دائمی طوتار

﴿ جدا شد یار شیرینت کنون تنها نشین ای شمع *
که حکم آسمان اینست اکر سازی وکر سوزی ﴾

سنك شیرین یارك سندن جدا اولدی شمدی تنها اوطور ای شمع آسمانك حکمی بودر

(سخن در پرده میکویم زخود چون غنچه بیرون آی * که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوروزی) سخن در پرده میکو بك مقول فولیدر که حرف تعلیل بیش بای عربینك کسر یله زیاده معناسنه در پنج روزی ازاجق زماندن کنایتدر و یا حرف تنکیر حکم میر نوروزی لامیه بیانیه در و یا حرف نسبت * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر که سوزی پرده ده سو یلرم یعنی سکا مستور نصیحت ایلرم غنچه

اکر صبر ایده سن واکر یانه سن (مفردات) (جدا) آیری (شد) اولدی (یارشیرین) م(ت) سنك (کنون) شمدی (تنها) یالکز (نشین) اوطور (ای شمع) م (که) زیرا (حکم) م (آسمان) کوك (اینست) بودر (اکرسازی) دوزوله سین (واکر سوزی) یانه سن (معنای اشارتی) ای نور ایمانله منور اولان کوکل چونکه (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) سرنجه سنك بینمش اولان لطیف محبوبك سکا قبض واستتار ایله معامله بیوردقجه صاقن یله برنفس سعی وطلبدن فارغ اولمه که حکم خالق آسمان بودر اکر صبر ایده سن واکر آتش عشقله یانه سن همان حکم خدایه تسلیم کرکدر

﴾ سخن در پرده میکویم زخود چون غنچه بیرون آی *
که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوروزی ﴿

سوزی مستور سو یلرم غنچه کبی کندکدن طشره کل زیرا نوروز سلطاننك حکمی بش کوندن زیاده دکلدر (مفردات) (سخن) سوز (در) فی (پرده) م (میکویم) سو یلرم (زخود) کندکدن (چون غنچه) م (بیرون) طشره (آی) کل (که) زیرا (بیش) زیاده (از پنج روزی) بش کوندن (نیست) دکل (حکم)م (میر نوروزی) نوروز سلطانی (معنای اشارتی) بو سوزی مستور سو یلرم ای کوکل غنچه کبی اراده حقه تسلیم اول نفسك وهوانك حکمندن طشره کل وخودبینلکی ترك ایله زیرا بو عمر کرانمایه سرعة الزوالدر نوروز سلطانی کبی حکمی بش کوندن زیاده دکلدر

﴾ بعجب فضل نتوان شد ز اسباب طرب محروم *
بیا ساقی که جاهل رابهینتر میشود روزی ﴿

فضل عجبیله اسباب سروردن محروم اولمق اولمز کل ای ساقی که جاهله نصیب ایورك ایریشور (مفردات) (با) للملابسه (بعجب فضل) م (نتوان) ممکن دکل (شد) اولمق (ز) من (اسباب) سببلر (طرب) ذوق وسرور (محروم) م (بیا) کل (ساقی که) م(جاهل را) م(بهینتر) ایورك (میشود) اولور (روزی) رزق (معنای اشارتی) ای دل علم وفضل سببیله عجب وغرور ایدوب مشایخ عظامه تسلیم اولمغله وعشق ومحبت بوایلك درد و بلاسنه وفقر وفنا ایله رسوالغنه تحمل ایتیوب اسرار دیندن وانوار معرفة الله دن محروم اولمق عاقل کاری دکلدر ای ساقی کل که جاهلك دماغنده علم وفضل غروری اولمدیغی اجلدن جاهله فیض وذوق روحانیت زیاده جه ایریشور

﴾ بروی نوش ورندی ورز و ترك زرق کن ای دل *
کزین بهتر عجب دارم طریق کر بیاموزی ﴿

یوری شراب ایچ ورندلکه چالش وریایی ترك ایله ای کوکل که عجب طوتارم اکر بوندن ایورك برطریق او کرنه سن (مفردات) (برو) یوری (می نوش)

کبی کندکدن طشره چیق یعنی تکبر وتعظمی ترك ایله ز یرابش کوندن زیاده دکلدر نوروز سلطاننك حکمی یعنی عمر نازنینه اعتماد ایدوب غرور وغفلت ایله بیتمدن مراد تشبلدر حاصلی مدت عمر تیز کچر نوروز سلطانی زمانی کبی پس مدت عمره اعتماد ایلیوب غنچه غفلتدن چیقوب کل کبی جناب عزت کبریایه عرض تضرع ونیاز ایله (بعجب علم نتوان شد ز اسباب طرب محروم * بیا ساقی که جاهل رامهینتر میدهد روزی) بعجب علم باحرف سبب وعجب تکبر واضافت لامیه در نتوان شدشدن معناسنه در اسباب طرب لامیه که حرف تعلیل جاهل را را حرف مفعول مهینتر مهینك کسری وهی اصلیه ایله اولو یعنی بیوك کبیر معناسنه ویا حرف نسبت ونون حرف تا کیدیو کرك دیمکدر یعنی آرتقراق میرسد ایریشور دیمکدر فعل مضارع مفرد غائب در روزی یای اصلیه ایله رزق معناسنه در * محصول بیت * علم تکبریله اسباب طربدن محروم اولمق جائز دکلدر یعنی علم غروری ایله باده دن وساز ونغمه دن محروم قالق معقول دکلدر حاصلی بن اهل علم دیو شول اسبابدن بی نصیب اولمق عقلا ایشی دکل پس ای ساقی کل که جاهله رزق زیاده ایریشور زیرا جاهل مرزوق کلامی مشهوردر ایمدی چونکم جاهله رزق زیاده واصل اولورمش تکبر علمی ترك ایدوب جهلی اختیار ایلیه لم و شول اسبابدن محروم قالمیه لم ومذکور کلام مشاعرك کلامیده موافق ومطابقدر * قطعه * کم عاقل عاقل اعیت مذاهبه وجاهل جاهل تلقاه مرزوقا * هذا الذی ترك الاوهام حائرة * وصیر العالم النحریر زندیقا * ولما رأیت الجهل فی الناس فاشیا * تجاهلت حتی ظن انی جاهل * مثنوی * اکر روزی بدانش درفزودی * زنادان تنك روزی ترنبودی * بنادانان چنان روزی رساند *

﴾ شراب ﴿

که صد دانا درو حیران بماند * (بروی نوش ورندی ورز و ترك زرق کن ای دل * کزین بهتر عجب دارم طریق کر بیاموزی) رندی ورزك مقدم مفعولیدر ورز فعل امر مفرد مخاطبدر ورزیدندن عادت ایلك وسعی وکوشش ایلك ترك زرق مصدرك مفعولنه مضافدر وکن فعلك مقدم مفعولی کزین که حرف تعلیل واین اسم اشارتدر مصراع اولده مذکور اولان طریق یاحرف وحدت * محصول بیت * ای کوکل وار باده ایچ ورندلك ایله وزرق وریایی ترك ایله زیرا عجب طوتارم اکر بوندن یکرك ایدرسك تعجب ایدرم

شراب ایچ (رندی) قلندرلك (ورز) چالش (ترك) م (زرق) ریا (کن) ایله (ای دل) ای کوکل (کزین بهتر) بوندن ایورك (عجب) م (دارم) طوتارم (طریق) م (یا) وحدتیه (کر) اکر (بیاموزی) او کرنه سن (معنای اشارتی) ای کوکل عجب وغروری ترك ایدوب عشق الهی کسب ایله وخلقدن لاابالی اولمغه سعی ایله وشرك بالله اولان ریایی ترك ایله که قربت ووصلت الی الله بولنه عجب طوتارمکه اکر بومذکوراتدن ایورك برطریق او کرنه سن

﴾ بستان آی کز بلبل نوای عشق کیری یاد *
بمجلس روکه ازحافظ غزل کفتن بیاموزی ﴿

بستانه کل که بلبلدن عشق نواسنی ازبر ایده سن مجلسه یوری که حافظدن غزل دیمکی او کرنه سن (مفردات) (با) للملابسه (بستان) باغ (آی) کل (ز بلبل) م (نوا) نغمه (کیری یاد) خاطرده طوته سن (بمجلس) م (رو) کیت (از) من (حافظ) م (غزل کفتن) غزل سویلمك (بیاموزی) او کرنه سن (معنای اشارتی) اکر حضرت الله ك عشقنی ایسترایسك باغ وحدتده اولان عاشقلره صاحب اولکه الهدن اسرار وحالات عشق او کرنه سن اکر لسان غیبله اسرار طریقتدن وحقیقتدن غزل سویلکی او کرنمك استریسك حافظك مجلسنه کل که صحبت موثره وطبیعت سارقه در

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ زان می عشق کز و پخته شود هرخامی *
کرچه ماه رمضانست بیاور جامی ﴿

اول عشق شرابندنکه اندن هر برخام پخته اولور اکرچه ماه رمضاندر برجام کتور (مفردات) (زان) اندن (می) شراب (عشق) م (ازو) اندن (پخته) پشمش (شود) اولور (هرخام) م (یا) وحدتیه (کرچه) م (ماه) آی (رمضان) م (است) در (بیاور) کتور (جامی) برقدح (معنای اشارتی) ای عاشق صادق همان اقرب طرق الی الله اولان عشقه وعشقله حاصل اولان اذواق روحانیتده سعی ایله که هر برخام عشقدن پخته اولور اکرچه رمضان آیدر رمضانك صومیله اکتفا ایدرم دیمه بهرحال بنده عشق الهی یه سعی ایله

﴾ روزها رفت که دست من مسکین نکرفت *
ساق شمشاد قدی ساعد سیم اندامی ﴿

کونلر مرور ایدیکه بن مسکینك الی طوتمدی بر شمشاد قدك ساقنی بر سیم اندامك ساعدنی (مفردات) (روزها) کونلر (رفت) کتدی (دست) ال (من مسکین) م (نکرفت) طوتمدی (ساق) اینجك (شمشاد) سرو (قد) بوی (یا) وحدتیه (ساعد) بیلك (سیم اندام) کومش بدنلی (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) عمر کرانمایه دن نیجه کونلر کچدی اول محبوب حقیقینك

(بستان روکه از بلبل رموز عشق کیری یاد * بمجلس آکه ازحافظ غزل کفتن بیاموزی) * محصول بیت * کوکلند خطاب بیورر بستانه وارکه بلبلدن عشق رموزینی ازبر ایده سن مجلسه کل که حافظدن غزل سویلمکی او کرنه سن یعنی بلبل نغمه لرنده نیجه که استاد ماهر ایسه غزل سویلمه ده حافظ و یله استاددکلمدر بیت سابقده بو بیتك قافیه سی براولدیغندن ود بو اثرده موجود اولمدیغندن معلوم درکه بیت سابق خواجه نك اولمیه (وله ایضا) (زان می عشق کز و پخته شود هرخامی * کرچه ماه رمضانست بیاور جامی) می عشق بیانیه کز و که حرف رابط صفت خامی یا حرف وحدت جامیده بو یله در * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر اول عشق شرابندن که اندن هر برخام پخته اولور یعنی هر کس عشقدن خبردار اولمیان خبردار اولور اکرچه که ماه رمضاندر اول میدن بکا برجام کتور یعنی رمضانده عشق ومحبت باده سنی نوش ایلك مباحدر پس بکا اندن ایچور محاباایله (روزها رفت که دست من مسکین نکرفت * ساق شمشاد قدی ساعد سیم اندامی) روزهارفت ایام کتدی یعنی نیجه زمان اولدی که حرف بیان دست من مسکین لامیه و بیانیه در ساق طوبوق وانجك شمشاد قد وصف ترکیبیدر شمشاد بویلی دیمکدر شینده فتحه وکسره جائزدر چشیر اغاجنه دیرلر ویاحرف وحدت ساعد سیم اندام لامیه در ساعد ال بیلکنه دیرلر وسیم اندام وصف ترکیبیدر کومش تنلی دیمکدر و یاحرف وحدت * محصول بیت * نیجه ایام کتدیکه بن مسکینك الی برشمشاد قامتلی دلبرك ساقنی و برسیم اندامك ساعدنی طوتمدی یعنی نیجه زماندرکه برجانانله عیش وعشرت میسر اولمدی

(روزه هرچند که مهمان عزیزست ای دل * صحبتش موهبتی دان وشدن انعامی) روزه صومه دیرلر که حرف بیان صحبتش مصاحبتش ومقارنتش معناسنه درموهبتی موهبت بخشش ویاحرف تنکیروشدن یعنی رفتن انعام لطف واحسان معناسنه دریاحرف تنکیر * محصول بیت *

جذبات صبا دقه سندن وفیوضات انوار ذاتیه سندن بن مسکینك النه برنسنه کلمدی

﴿ روزه هرچند که مهمان عزیزست ای دل *
رفتنش موهبتی دان وشدن انعامی ﴾

صوم هرنه قدر که عزیز مهماندر ای کوکل آنك کیتمسنی بربخشش و ولمسنی برانعام بیل (مفردات) (روزه) اوروج (هرچند) هرنه قدر (مهمان) مسافر (عزیز) م (است) در (دل) کوکل (رفتنش) انك کیتمسنی (موهبتی) بربخشش (دان) بیل (شدن) اولمسنی (انعام) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) کرچه نفس سرکشی اصلاح وتربیه ایتمکده صوم شرعی برعزیز مهماندر ای کوکل (حسنات الابرار سیئات المقربین) سرنجه نوافل اعمال کیدوب برنه عشق الهی وجذبات رحمانی کلمك وکلی علاقه ما سوادن قلبك انقطاعیله صوم دائمی اوزره اولمق بر موهبة الهی وبرانعام سبحانیدر

﴿ مرغ زیرك بدر خانقه اکنون نپرد *
که نهادست بهر مجلس وعظی دامی ﴾

زیرك قوش شمدی خانقه قپوسنده اوچمز زیرا هر بروعظ مجلسنده برطوزاق قونمشدر (مفردات) (مرغ) قوش (زیرك) عاقل (با) للملابسه (در) قپو (خانقه) تکیه (اکنون) شمدی (نپرد) اوچمز (نهادست) قونمشدر (بهر مجلس) م (وعظ) م (یا) وحدتیه (دامی) برطوزاق (معنای اشارتی) (اتخذوا ایمانهم جنة) آیت کریمه سی سرنجه عاقل وذکی اولان سالك صادق ریاوسمعه وسائر اخفی من دبیب النمل اولان حیله نفس خوفندن کندوبی درخانقاهه کلك ایله ومجالس وعظی ملازمت ایله مقید ومشهور ریالبنان ایلمز زیرا بونلرك کلیسی دام نفسدر همان لامکان اولوب هرمکانده طالب حق اوزره اولمق اولیدر

﴿ که ازز اهد بدخونکنم رسم اینست *
که چوصبحی بدمد در پیش افتد شامی ﴾

بدخوی زاهددن شکایت ایلزم عادت بودر که چون برصبح ظاهر اوله آنك عقبنجه برشام واقع اولور (مفردات) (که) شکایت (از) من (زاهد) م (بدخو) قبیح اخلاقلو (نکنم) ایلزم (رسم) عادت (اینست) بودر (که) زیرا (چو) چونکه (صبح) م (یا) وحدتیه (بدمد) ظاهر اوله (درپیش) عقبنجه (افتد) دوشر (شامی) براخشام (معنای اشارتی) زهدایله وصلاح وتقوای صوریله نفس بدکالك مکروحیله سندن خلاص ممکن دکلدر (ان صاحب حسن الخلق من اهل الجنة ولوکان فاسقا وان صاحب سوء الخلق من اهل النار ولوکان زاهدا) سرنجه اول بدخو اولان زاهد خشکدن شکایت ایلزم عادت بودر که چون برصبح ظاهر اوله صبح کاذب آنك عقبنجه کندو ظلمتیله واقع اولور که * لکل فرعون موسی * کبیدر

ای کوکل صوم هرنقدر که عزیز قونوق ایسه صحبتنی بوهبت بیل وکتمسنی انعام یعنی نعمتلی آی اولدیغیچون صحبتی موهبتدر وبوندنصکره عیش وعشرت کونلری کلدیکیچون کتمسی لطف واحساندر (مرغ زیرك بدر خانقه اکنون نپرد * که نهادست بهر مجلس وعظی دامی) مرغ زیرك بیانیه دربدرخانقه باحرف ظرف واضافت لامیه که حرف تعلیل نهادست اصلنده نهاده است درزیرا دات خبراسمه داخل اولور فعله داخل اولمز بونده اسم مفعولدر قونلمش معناسنه مجالس وعظلامیه ویاحرف وحدت دامیده کی یاده بوبله در * محصول بیت * مرغ زیرك شمدی خانقاه قپوسنده اوچمز یعنی عاقل کمسه شمدی خانقاه قپوسنه اوغرامز زیرا هر بروعظ مجلسنده برطوزاق قونلمشدر یعنی وعاظ بوآید زرق وریابی چوق ایلدیکیچون نصیحتلری عقلا استماع ایلزلر زیرا وعظلری مؤثر دکل (که از زاهد بدخو نکنم رسم اینست * که چوصبحی بدمد در پیش افتد شامی) که شکایت زاهد بدخو یایه بدخو وصف ترکیبیدر رسم اینست مصراع ثانی یه مرهوندر که حرف بیان صبحی یاحرف تنکیرویاحرف وحدت بدمد طلوع ایلیه دیمکدر درپیش آردنجه افتد واقع اولوردیمکدر شامی یاحرف وحدت ویاتنکیر * محصول بیت * زاهد بدخویدن کله ایلمزیرا قاعده بودرکه چون صباح طلوع ایلیه آردنجه اخشام واقع اولور یعنی بنکه صباح مقامنده یم وزاهد بدخواخشام واقع اولوریعنی اخشام مقامنده درپس بنم آردمه دوشوب بنی اغتیاب ایدرسه غریب دکلدر زیرا هرصباحدنصکره براخشام واقع اولور

(یارمن چون بخرامد بتماشای چمن * برسانش زمن ای پیك صبا پیغامی) * محصول بیت * بنم یارم چونکه چمن تماشاسنه صالنه ای پیك صبابندن اکا برخبرایصال ایله (کوحریفی که شب وروزمی صاف کشد * بودآیا که کند یادزدرد آشامی) کو کاف عجمیله فعل امر مخاطب سویله ای پیك صبادیمکدر حریفی یاحرف وحدت حریفدن مراد یار مذکوردر دردآشامدن مراد خواجه کندیدر

﴿ یارمن چون بخرامد بتماشای چمن *
برسانش زمن ای پیك صبا پیغامی ﴾

بنم یارم چونکه چمن تماشاسنه صالنه ای پیك صبابندن اکا برخبرایرشدر (مفردات) (یارمن) م (چون) چونکه (بخرامد) صالنه (با) للملابسه (تماشا) م (چمن) باغچه (برسانش) اکا ایرشدر (زمن) بندن (پیك) رسول (صبا) م (پیغام) خبر (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) بنم روضهٔ قلبی کشاد ومعمور وآباد ایدیجی فیض وتجلیٔ الهی ظهورو روضهٔ قلبه خنده وسرور بخش ایلدکده ای فضل وتوفیق الهی سن بنی آنك روشنالکی اوزره ثابت قدم ایلیوب ظلمات بشریه دن خلاص ایلیه سن

﴿ کوحریفی که شب وروزمی صاف کشد *
بود آیا که کند یاد زدرد آشامی ﴾

برحریفکه شب وروزصافی شراب نوش ایلر عجب اوله میکه بوطورتی آشامدن یاد ایده (مفردات) (کو) قینی (حریف) برمصاحب (شب) کیجه (روز) کوندز (زمی صاف) صافی شرابدن (کشد) چکه (بود) اوله می (آیا) عجبا (کند) ایده (یاد) ذکر (ز) من (دردآشامی) شرابك طورتیسنی ایچیجی (معنای اشارتی) قینی برتماون علی البر والتقوی اوزره صافی وخالص قلبله شراب عشق خدایی نوش ایلر برحریم مصاحبکه عجب اوله میکه بومحن ودرد وبلای عشقله حیران وسرکردان اولان عاشق بیچاره حالنی یاد ایدوب برعون ونصرت ایلیه

﴿ حافظا کرندهد داد دات آصف عهد *
کام دشوار بدست آوری ازخود کامی ﴾

ای حافظ آصف زمان اکرسنك کوکلك دادنی ویرمیه خود کاملقدن مرادکی صعوبتله اله کتورورسن (مفردات) (حافظا) م (کر) اکر (ندهد) ویرمیه (داددات) کوکلك عدالتی (آصف) وزیر (عهد) زمان (کام) مراد (دشوار) کوج (بدست) اله (آوری) کتورورسن (ز) من (خودکامی) کندو مرادی اوزره اولوجیلقدن (معنای اشارتی) ای حافظ اکروقتك قطبی مرشد کاملك وخاصان حقك عون وعنایتی اولمیه خود کام وخودبینلکدن خلاص اولوب مراد ومقصودك اولان قربت ووصلت الی الله دوائنی اله کتورمکلکده زیاده صعوبت چکرسن یسرالله لنا حصول المراد

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ سحر که رهروی درسرزمینی * همی کفت این معما باقرینی ﴾

سحروقتی برسالك بركوشه ده بومعمایی برمصاحبنه دیدی (مفردات) (سحرکه) م

وباحرف وحدت * محصول بیت * پیغام یوردیغی بوبیتك مضمونیدر پس پیك صبایه خطاب ایدوب بیورر که ای پیك صبا یاره سویله برحریف که کیجه وکوندوز صافی باده چکر عجبا اولور میکه بردرد آشامدن یاد ایلیه یعنی جانان که صافی باده ایچرون که درد ایچرم عجبابنی هیچ یاد ایدرمی حاصلی جانان که ذوق وصفاده دروبن که المو بلاده یم عجبابنی هیچ کارمی دیمکدر مصراع اولك معناسنی دی شول حریف که شب وروز صافی باده چکر یعنی نوش ایدر دیین عجب حریف ایمش مندسنده برحریف که شب وروز صافی شراب نوش ایلر ای عجب اولورمی که بردرد آشامدن یادایده بووجه اوزره کو کاف عربی ایله قنی معناسنه اولوب مصراع ثانی یه مصروف اولور ایکی وجه اوزره بله معنای بیته واصل اولماش (حافظا کرندهد داددات آصف عهد * کام دشوار بدست آوری ازخود کامی) داد بونده عدل معناسنه در خود کام وصف ترکیبیدر کندی مرادلی معناسنه ارازنده صفت مذمومه در خودرای وخودپسند وخودبین کبی * محصول بیت * ای حافظ اکرسنك کوکلك عدالتنی آصف دهر ویرمزایسه یعنی کوکلك دیلکنی ویرمز ایسه کندی خود رای خود کاملقدن مرادکی مشکل اله کتورورسن یعنی اله کتورمزسن حاصلی مرادکی وزیراعظم ویرمزسه سن خود کاملقدن فضولا مراد که واصل اوله مزسن دیمکدر مراد حسن طابدر (وله ایضا) (سحرکه رهروی درسرزمینی * همی کفت این معما باقرینی) سحرکه سحروقتنده رهرو وصف ترکیبیدر یوله کیدیجی معناسنه رو یدندن ویاحرف وحدت سرزمینی سرحد معناسنه ویاحرف وحدت همی کفت

حکایت حال ماضیدر سویلردی دیمکدر این معما بیت ثانی یه اشارتدر باحرف صله قرین یولداشه دیرلر وباحرف وحدتدر * محصول بیت * سحروقتنده بریولجی برسرحدده بومعمایی برمصاحبنه سویلردی معمابیوردیغی بیت آتینك مضمونیدر

(کهای صوفی شراب آنکه شود صاف * که درشیشه برآرد اربعینی) که حرف رابط مقول قولدر برآردار یعنی بار بعین چیقاره دیمکدر * محصول بیت * ای صوفی شراب اولوقت صاف اولور که شیشه ایچنده براربعین چیقاره یعنی انکورهنوز عصر اولدنصکره قرق کون کیچمك کرك که شیره کوپلك آته وخمر صافی اوله امابومدعا شیشه یه مخصوص دکلدر بلکه کوپلرده وفیچیلرده اولور اکرچه که شیشه ده اولمغه ده ممکندر (کرانکشت سلیمانی نباشد * چه خاصیت دهد نقش نکینی) انکشت پارمقدر سلیمانی یه اضافتی بیانیه خاصیت یانك تشدیدیله خاصه معناسنه در نقش نکین لامیه ویا حرف وحدت * محصول بیت * اکر سلیمان پیغمبرك پارمغی اولمسه یعنی حضرت سلیمانك پارمغنده اولمسه برنکینك نقشی نه خاصیت ویردی یعنی حضرت سلیمانك مهرنده اولان خاصه سلیمانده اولمق سبیله در غیریده اول خاصه یی ویرمز حتی دیو اول مهری الدقدنصکره آنده اول خاصه یی ویرمز مش (خدازان خرقه بیزارست صدبار * که صدبت باشدش درآستینی) آستین یك ویا حرف تنکیر * محصول بیت * خدا اول خرقه دن یوزکره بیزاردر که یکنده یوز بت اوله بتدن مراد ریادر یعنی شول خرقه که ریا یله کییله خدا آندن یوزمرتبه بیزاردر ذکر محل واراده حالدر حاصلی خرقه یی کین مرایی مراددر یعنی ریا سببیله کیلردن خدا بیزاردر (درو نهاتیره شد باشد که ازغیب * چراغی برکند خلوت نشینی) درو نها درونك جمیدر ایچ معناسنه یعنی برنسنه نك ایچروسی مثلا اولك ومسجدك ایچروسی بونده مراد قلوبدر یعنی کوکللر تیره قراكاق وبولانق معناسنه در باشد که ازغیب مصراع ثانی یه مرهوندر چراغی یاحرف وحدت برکند اویاره یعنی یالکلدره خلوت نشین وصف ترکیبیدر خلوتده اوطوریجی * محصول بیت * کوکللر قراردی اوله که غیبدن برچراغ اویاره برخلوت نشین یعنی عشاق کوکللری فراق جانان قراردی اوله که برمستجاب الدعوه همتله وصال جانانه سبب اوله

(ره روی) بر سالك (در) فی (سر زمینی) بریر اوجنده (همی) دائم (کفت) دیدی (این) بو (معما) م (بافرینی) برمصاحبنه (معنای اشارتی) فیض وقتی اولان سحر کاهده کوشهٔ خلوتده برسالك مجاهد بوامسرار طریقدن اولان معمایی محرم اسرار اولان برمصاحبنه دیدی

کهای صوفی شراب آنکه شود صاف * که درشیشه برآرد اربعینی

ای صوفی شراب اول وقت صافی اولور که شیشه ده براربعین چیقاره (مفردات) (ای صوفی) م (شراب) م (آنکه) اول وقت (شود) اولور (صاف) م (درشیشه) م (بر) بوقارو (آرد) کتوره (اربعین) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه) حدیث شریفی مرنجه ای صوفی قلبده عشق الهی اول وقت صافی وصادق اولور و ینابیع حکمت وغذای معنوی اولان انوار ذات احدیت ظهور ایدر که کوشهٔ خلوتده نیچه ریاضات ومجاهدات ایله اربعینلر چیقارمغله حاصل وثابت اولور

کرانکشت سلیمانی نباشد * چه خاصیت دهد نقش نکینی

اکر سلیمان پیغمبر علیه السلام پارمغی اولمیه همان برنکین نقشی نه خاصیت ویرر (مفردات) (کر) اکر (انکشت) پارمق (سلیمان) م (یا) نسبیه (نباشد) اولمیه (چه) نه (خاصیت) م (دهد) ویره (نقش) م (نکین) یوزك قاشی (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) برمنظر حق اولان قلبکه داننده اخلاص وصفوت ایله اسرار معرفة الله استعدادی اولمیه همان برنقش صوریده واعمال ظاهره وخلوت صوریه ده نه خاصیت ونه منفعت اولوراولمز

خدا زان خرقه بیزارست صدبار * که صدبت باشدش درآستینی

خدا اول خرقه دن یوزکره بیزاردر که آنك یکنده یوزبت اوله (مفردات) (خدا) م (زان) آندن (خرقه) م (بیزار) معرض (است) در (صدبار) یوزکره (صدبت) یوزصنم (باشد) اوله (ش) آنك (درآستینی) ریکنده (معنای اشارتی) خدا تعالی ریا یله اولان اعمال ظاهره دن وماسوا اصنامیله وافکار فاسده وحب دنیا ایله مملو اولمش قلوب عاطله وباطله لردن یوزکره اعراضده در ومقبول حق دکلدر

درونهاتیره شد باشد که ازغیب * چراغی برکند خلوت نشینی

درونلر مکدر اولدی اوله که غیبدن برخلوت نشین برچراغ اویاره (مفردات) (درونها) کوکللر (تیره) بولانق (شد) اولدی (باشد) اوله (از) من (غیب) م (چراغ) م (یا) وحدتیه (بر) یوقارو (کند) ایده (خلوت نشین) خلوتده اوطوریجی (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) بوافکار فاسده وحب دنیا بلاسندن خانهٔ تجلی الهی اولان کوکللر مکدر اولدی اوله که رجال غیبدن برکیمسه همت ایله کوکللر چراغی شعله لندیره وقلبمز نورنی ضیالندیروب (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه) آیت کریمه سی سرینه مظهر ایلیه

مروت

(مروت کرچه نامی بی نشانست * نیازی عرضه کن برنازنینی) مروت لغه ارلکدر امابونده سخا وکرم مراددر نامی یا حرف وحدتدر نیازی یاسیده بویله درنازنینی ده بویله در * خطاب عام طریقیله * محصول بیت * بیورر مروت کرچه نشانسزآددر یعنی اسمی واررسمی یوقدر امامن برنازنینه عرض نیاز ایله کرکسه نیازکی قبول ایلمسون کرکسه ایلسون حاصلی اکرچه فقط مروت زمانیده امامن عرض

نیازی الدن قومه باشدکه جانان کوکلنه تأثیر ایلیه (ثوابت باشدای دارای خرمن * اکر رحمی کنی برخوشه چینی) داری خرمن اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر دارا صفت مشبهه در طوتاغن معناسنه امابونك کیلرا اسم فاعل معناسی ویرلر یعنی دارنده طوتیجی معناسنه رحمی یاحرف تنکیر خوشه چین وصف ترکیبیدر چیدندن بشاق دوشیریجی معناسنه ویاحرف تنکیر * محصول بیت * ای خرمن طوتیجی یعنی ای خرمن صاحبی ومالکی سکا ثواب حاصل اولور اکر خوشه چینه رحم ایلرسك یعنی ای حسن وجمال صاحبی جانان سکا ثواب وخیر حاصل اولور اکر عاشق دیدار اولان دردمندلریکه التفات ایدرسك دیمکدر (نمی بینم نشاط وعیش درکس * نه درمان دلی نه دردینی) نشاط نونك فتحیله سوینمك وشادلك معناسنه امانونك کسریله ناشطك یعنی اسم فاعلك جمیدر درمان دلی مصدرك مفعولنه اضافتیدر و یاحرف وحدت ویاتنکیر دردینی لامیه ویاحرف تنکیر * محصول بیت * هیچ کیمسه ده شادلك وذوق وصفا کورمزم یعنی کیمسه ده سرور وقلب وصفای باطن کورمزم ونه دردلی کوکل درمانی ونه دین واسلام دردی حاصلی هرکس باشی قیدینه دوشمش خواجه کندی زمانی آدمیسندن شکایت ایدر (نه همت را امید سربلندی * نه نقش عشق براوح جبینی) همت را را ادات تخصیص امید سربلندی لامیه سربلند عالیجناب ورفیع المرتبه معناسنه درو یاحرف مصدر نقش بوندە علامت ونشان معناسنه درعشقه اضافت لامیه درمحرزا لوح جبین بیانیه ویاحرف وحدت * محصول بیت * نه همتك سربلندلك امیدین کوررم یعنی کیمسه نك همتی سربلند اولمق امیدی یوقدر حاصلی امید یوقدر که برکیمسه عالی همت اولسه ودیونه براوح جبینده عشق نشانی کوررم یعنی کیمسه ده عشق محبت اثرین کورم یوزکرایلدیکی احوال یاانقراض سلطنت سببیله درو یا برسلطان جائز نعدی سببیله اوله ویا برعظیم قحطله نه کیم بوسنانده بیورمش * بیت * چنان قحط شد سالی اندر دمشق * که یاران فراموش کردند عشق (درمیخانه بنما تا بپرسم * مآل خویش را ازپیش بینی) ادات تعلیل تابپرسم مصراع ثانی یه مرهوندر مآل میمك والفك ممدوده فتحلریله مرجع معناسنه در یعنی عاقبت وصول معناسنه درخویشه اضافت لامیه در را ادات تخصیص پیش بین وصف ترکیبیدر بیندن ایلرو سن کوریجی معناسنه یعنی صوکین فکر ایدوب ملاحظه ایدیجی معناسنه ویاحرف وحدت * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر چونکه احوال عالم بویله متغیر ومتحولدر بکا میخانه قپوسنی کوستر تاکه کندی عاقبت کارمی برپیشبین مبصردن سؤال ایدم یعنی انقلاب دوراننه احوالم نیچه اوله جغنی صورایم حاصلی پیرمغاندن عاقبت امرمی استفسار ایدیم زیرا بواطواری آندن ایو بیلور یوقدر (اکرچه رسم خوبان تندخویست * چه باشد کربسازی باغمینی) تندخو یعنی کسکین معناسنه تندخو وصف ترکیبیدر ایتی خولی دیمکدرو یاحرف مصدر بسازی یابله مؤکد فعل مضارع مفرد مخاطب متفق ومختلط اولمق یاءمع معناسنه درغمینی یاحرف نسبت ونون حرف تأکید غملی دیمکدر * محصول بیت * اکرچه خوبلرك عادتی تندخو یاقدر امانه اولوردی اکر برغمناکله مصاحب وموافق اولسك یعنی هرنقدر که خوبلرك شانندندر بدخولق نسنه لازم کلز اکر برغمدیده عاشقه رحم ایدوب التفات ایلسك غمیندن مراد کندیدر

مروت کرچه نامی بی نشانست * نیازی عرضه کن برنازنینی

مروت اکرچه نشانسز برنامدر برنازنینه برنیاز عرض ایله (مفردات) (مروت) م (نامی) برآد (بی نشان) وجودسز (است) در (نیازی) م (عرضه) م (کن) ایله (بر) علی (نازنین) محبوب (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) رجال اللهك شفقتی ومروتی ظاهرده وجودی یوق برنامدر لکن (اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور) حدیث شریفی سرنجه همان نازنین خدالره عرض نیاز کرکدرکه انلرده بخل یوقدر

ثوابت باشدای دارای خرمن * اکر رحمی کنی برخوشه چینی

سکا ثواب اولور ای خرمن حاکمی اکر برخوشه چینه بررحم ایدرسن (مفردات) (ثواب) م (ت) سکا (باشد) اولور (ای دارا) ای حاکم (خرمن) م (اکر رحمی) م (کنی) ایدرسن (بر) علی (خوشه چین) بشاق دوشیریجی (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) ای دولت معرفة الله ایله غنی اولان پیرروشن ضمیرم و پریشان کوکللر حاکمی اولان عزیزم اکر بودوشکون فقیر محتاجکه بررحم وبرنظر عنایت ایدرایسك سکا اجر جزیل اولور (من احیاها فکانما احیی الناس جمیعا) نوین بولورسن

نمی بینم نشاط وعیش درکس * نه درمان دلی نه دردینی

کیمسه ده نشاط وعیش کورمزم نه برکوکل درمانی نه بردین دردنی (مفردات) (نمی بینم) کورمزم (نشاط) سرور (عیش) م (درکس) کیمسه ده (نه) نفی (درمان) م (دل) کوکل (یا) وحدتیه (نه) نفی (دردین) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) مردان خدا متصف بصفات الهیلردر یانق وصوسز طالبلر وبیچاره لره رحم ایدرلر امابرکیمسه ده کوکل درمانی ودین دردنی نشاط وعیش ایله جان ودلدن طلب ایلر کورمزم یوخسه طبیب الهیلرده دوا ایتلری محققدر

درمیخانه بنما تابپرسم * مآل خویش را ازپیش بینی

میخانه قپوسنی کوستر تاصورم کندو عاقبتی براهل نظردن (مفردات) (در) قپو (میخانه) م (بنما) کوستر (تا) حتی (بپرسم) صورم (مآل) عاقبت (خویش را) کندومك (ز) من (پیش بین) اوك کوریجی (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) ای پیرکامله واصل اولوب دردینه درمان بولان عاشق یزدردمندلره دخی اول خاکی نظر ایله کوهر ایدیجی ومرده دللری احیا ایدیجی مرشد وطبیب الهینك قپوسنی کوستر تاکه اول اهل نظردن حقیقت حالی وعاقبت مآلی سؤال ایدوب نیازله جد وسعیه اقدام ایده یم

اکرچه رسم خوبی تندخویست * چه باشد کربسازد باغمینی

اکرچه خوبلغك عادتی بدخو یاقدر نه اولور اکر برغمکین ایله مصاحبت ایده (مفردات) (اکرچه) م (رسم) عادت (خوبی) کوزللك (تند) غضبلو (خوی) اخلاق (است) در (چه باشد) نه اولور (کر) اکر (بسازد) دوزوله (باغمینی) برغملو ایله (معنای اشارتی) اکرچه اول طبیب الهی ومحبوب خدالرك محبوالعلك

(نه حافظرا حضور درس وخلوت * نه دانشمندرا علم اليقيني) * محصول بيت * نه حافظك درس وخلوت حضور بن كوردم ونه دانشمندك علم اليقيني كوردم يعني زمانمزده بونلردن بعامر تفع اولدي شويله كه اسم ورسمي كيمسه ده مشاهده ايلم حاصلي العالم متغير قول ظاهر اولدي (وله ايضا) (سليمي منذ حلت بالعراق * الاقي من هواها ما الاقي) سليمي تقديرا مرفوع مبتدأ تصغير سلمي دروسلمي بر محبوبه نك اسميدر ليلي وزني اوزره ومنذ ابتداي غايت ايچوندر زمانده حلت فعل ماضي مفرد مؤنث غايبه حلاودن قومق معناسنه درنزول كبي فاعلي تحتنده سليمي يه راجع ضميردر بالعراق باحرف صله وعراقدن بونده مراد عراق عجمدر كه اصفهاندر وعراق عرب بغداددر بوجهتدندر كه

سلطان سليمانك قزلباشه ابراهيم پاشا ايله اولان سفرينه سفر عراقين ديرلر كه بو ايكي عراقي يه طواشدي وبغدادي اول سفرده فتح ايلدي عراق لغتده چوقور معناسنه در حتي عوام بغدا دچوقوري ديدكلرنه تعبير ايدرلر و آخرنده كي يا قافك كسره سندن متولددر كه فن قافيه ده اكا حرف اطلاق دراصطلاح ايدرلر الاقي فعل مضارع نفس متكلم وحده مفاعله بابندن تقديرا مرفوع خبر مبتدا در ما بعدي ايله بولوشرم وصناشرم ديمكدر من حرف جر الاقي يه متعلق هوا محبت وآرزو معناسنه در وضمير تأنيث سليمي يه راجعدر بعض نسخه ده هوانده نوا واقعدر كه بعدوفراق معناسنه در بومقامده ايكيسي ده جائزدر بلكه ثاني اولكيدن اولي واحرادر ما اسم موصول الاقينك مفعول صريحيدر وقافيه ده واقع اولان الاقي صله سي وما به راجع اولان ضمير محذوفدر مفعول ضميري اوله بيليجون تقديري ما الاقيه در * محصول بيت * سليمي عراقه نازل اولدينبري انك محبتندن يا فراقندن بولوشرم وصناشرم اول نسنه به كه بولوشرم يعني الم وبلايه ملاقات ايدرم ايكي فعل مضارع ضرورت وزن وقافيه ايچوندر و الاحات فعلنه نسبت فعل ماضي مقامنه ايدي مصراع اولك معناسي سليمانك عراقه كلدنبري ديين معنا بي مراد جه كتوره مش (الايا ساربان محمل دوست * الي ركبانكم طال اشتياقي) الا حرف تنبيه اي حرف ندا ساربان دوه يه باقه ولك يند ساربانلق وتواني اولديغيچون سا روا ندن بزلر محمله اضافت لاميه در محمل هم اولدك قبهي و ثانك كسريله بوكه دنزلر ودوسته اضافت لاميه در الي حرف جر طالبه متعلق ركبان راكبك ضمي وكافك سكونيله دوه به راكب اولان جماعت اسميدر كم ضمير مجرور متصل ساربانه راجعدر تعظيم طريقيله طال فعل ماضي مفرد غائب اوزادي ديمكدر يعني زياده اولدي وآرتدي

لوازمي وعادتي استغنا وصفات كبريادر لكن شفقت خلق الله وتواضع واخلاق رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم دخي صفات جليله لريه اولديغي ايچون بوغمكين و پريشان الحال فقير ايله مصاحبت ورغبت ايدنه اولوركرم وحرمتلرينه نسبت عجب دكلدر

{ نه حافظ را حضور درس خلوت * نه دانشمند را علم اليقيني }

نه حافظه خلوت درسنك حضوري واردر نه دانشمنده علم يقين واردر (مفردات) (نه) نفي (حافظرا) م (حضور) م (درس خلوت) م (نه) نفي (دانشمند) عالم (علم اليقين) ي (با) وحدتيه (معناى اشارتي) مادام حضرت الالهك لطفي وخاصان حقك نظر وعنايتي اولميه نه حافظك خلوت وار بيتلرده رياضات ومجاهدات ايتمسيله برمعرفت حضوري وثوقي وار ونه عالمه برعلم اليقين تحصيلسي واردر * بيت * بي عنايات حق وخاصان حق * كرملك باشد سياهستش ورق * كتبه مولاناي ماست قدس سره

{ وله ايضا }

{ سليمي منذ حلت بالعراق * الاقي من هواها ما الاقي }

سليمي جنك عراقه حلول ونزول ايلدينبري ملاقي اولورم آنك محبتندن شول نسنه يه كه ملاقي اولورم (مفردات) (سليمي) تصغير سلمي بر محبوبه اسميدر (منذ حلت) حلول ايلدينبري نه (بالعراق) عراقه عراق شيرازه قريب اولان اصفهاندر (الاقي) بن ملاقي اولورم نه دن (من هواها) اوسليمي نك محبتندن (ما) شول نسنه يه كه (الاقي) بن ملاقي اولورم (معناى اشارتي) اي سالك قرداش اولاه اوم اوله كه اصطلاحات اهل اللهده محبوبه ذكر ايتمك ايله ذات محبوب حقيقي بي مراد ايتمشلردر يعني اول محبوب حقيقينك انوار تجليسي ذاتيه سي صدر منشرحه حلول ايلدينبري اول محبوبك عشق ومحبتندن نيجه اسرار غيبيه ونيجه علوم لدنيه ملاقي اولدمكه تعبيري ممكن دكلدر

{ الايا ساربان محمل دوست * الي ركبانكم طال اشتياقي }

اي دوست محملنك سارباني آكاه اول سيزك راكبلريكزه بنم اشتياقم اوزادي (مفردات) (الا) آكاه اول (ساربان) دوه جي (محمل) بوكلودوه (دوست) م (الي ركبانكم) سيزك راكبلريكزه (طال) اوزادي كيم (اشتياقي) بنم اشتياقم (معناى اشارتي) (انا عرضنا الامانة على السموات والارض) الخ آيت كريمه سي سرنجه اي حضرت الالهك امانتي يوكي جان ودلدن قبول ايله تحمل ايدن سالكلر وعاشقان صادقان ساربان ومرشدان وقائدلري سيزك اسب كرمنابه سوار اولان راكبلريكزه اشتياقم واحتياجم اوزادي وزياده اولدي يكز بزي بوحجاب بشريه دن كلي تجاوز ايله

{ درونم خون شد از نا ديدن دوست * الا تعسا لايام الفراق }

دوستي كورمكدن درونم خون اولدي آكاه اول فراق ايامي ايچون هلاك اولسون

{ (مفردات) }

ديمكدر اشتياقي تقديرا مرفوع فاعلدر زيرا باضمير مجرور متصل درتقديرا مجرور مضاف اليه اشتياق ارزو معناسنه در * محصول بيت * اي جانان محملك سارباني آكاه اول كه سيزك راكبلريكزه آرزوم آرتدي يعني ميل محبتم زياده اولدي حاصلي چونكه مصراع ثانيك معناسنده ركبان جمع راكبدر ديوب معناي مصراع سيزك راكبلريكزه اولادي اشتياقم ديمكدر ديين ركباني بيلزايمش (درونم خون شد از نا ديدن دوست * الا تعسا لايام الفراق) تعسا تانك فتحي وعينك سكونيله صدر وعطاهر فتح بابندن هلاك اولمق معناسنه اما اصلنده بوزي اوزره دوشمكدر فعلي وجوبا سماعا محذوف اولان مصادردندر لايام لام حرف جر ايام مصدرينه متعلق فراقه اضافت لاميه درو ياحرف اطلاقدر ٢

* محصول بيت * دوستي كورمكدن درونم خون اولدي يعني جانان فراقندن يوركم قان اولدي اكاه اول كه فراق ايامنه هلاك اولسون يعني فراق كونلري هلاك اولسون كه دنياده وجودي قالمسون مصراع ثانينك معناسي اكاه اول فراق ايامي ايچون تعس اولسون ديين معناسي تعس ايلش (خرد در زنده رود اندازومي نوش * بكلبانك جوانان عراقي) زنده رودزانك كسريله

اصفهانده ايرماغي زيرا رود ايرماق معناسنه در انداز فعل امر مفرد مخاطب آت ديمكدر بكلبانك جوانان عراقي باحرف مصاحبت كلبانك مقبول واولو آواز ديرلر وحرف نسبت واضافتلر لاميه وبيانيه در * محصول بيت * خطاب عام طريقيله يوررعقلكي زنده روده آت وباده ايچ يعني مقتضاي عقلي ترك ايله وباده نوش ايله عراقه منسوب جوانلرك مقبول وبلند اوازيله (بسازاي مطرب خوش خوان وخوش كوي * بشعر فارسي صوت عراقي) بساز باحرف تاكيد وساز فعل امر مفرد مخاطبدر دوز يعني اويدر ديمكدر بشعر فارسي باحرف مصاحبت واضافت بيانيه در و بسازك مفعول غيرصريحي وصوت صريحي وعراقي يه اضافت بيانيه وعراقدن بونده مراد نغمه عراقدر وياحرف نسبت * محصول بيت * اي خوشخوان وخوشكوي مطرب شعر فارسي ايله صوت عراقي بي اويدر يعني اشعار فارسي نغمه عراقيه اوقورديمكدر (جواني بازمي آرد بيادم * سماع چنك ودست افشان ساقي) جواني باحرف مصدر وبازادات تاكيد بيادم باحرف صله سماع مي آردك فاعلي وچنكه اضافت لاميه سماعدن بونده مراد اواز چنكدر واوحرف عطف دست افشان وصف تركيبيدر افشانيدن ال قره قيق معناسنه كه خواننده ل شايدر كه ال اصولن طوتدقلري وقت آيي آيه به چالارساقي به اضافت لاميه در * محصول بيت * چنك آوازي وساقينك ال اصولن طوتمسي جوانلغي خاطرمه كتورر يعني بكا جوانلغك هوا وهوس وبربازلغني كتورر معناسنه طوتوب ومصراع ثانينك معناسي چنك سماعي وساقينك ال سلكمسي ديين وچنك سماعي وساقينك رقص

(مفردات) (درونم) م (خون) قان (شد) اولدي (ز) دن (ناديدن) كورمك (دوست) م (الا) آكاه اول (تعسا) هلاك (لايام الفراق) آيريلق كونلري ايچوندر (معناى اشارتي) ز برابو حجاب بشريه دوستك جمالي نورني كورمكدن سينه اشادم برخون اولدي آكاه اولكه انلرك سه تله ايام فراقي محو اولوب ايله كه عيد وصاله ايرشه لم

{ خرد در زنده رود اندازومي نوش * بكلبانك جوانان عراقي }

عقلكي زنده رودنهرينه آت وشراب ايچ صفهانلو جوانلرك صداسيله (مفردات) (خرد) عقل (در) في (زنده رود) اصفهانده برنهردر (انداز) آت (مي نوش) شراب ايچ (با) للملابسه (كلبانك) صدا (جوانان عراقي) اصفهانلو يكيتلر (معناى اشارتي) اكر عيد وصاله ايرشمك ديلرسك عقل معاشكي شهر معنويده جاري اولان علم وحكمت نهرينه آت وشراب عشق الهي بي اول شهر معنوينك نظر له خاي كيميا ايديجي فتي جوان بختنك ارشاديله نوش ايله كه مسداد اوزره اوله سن

{ بسازاي خوش مطرب خوان وخوش كوي * بشعر پارسي صوت عراقي }

دوزاي خوش خوان وخوش كوي مطرب شعر فارسي ايله صوت عراقي بي (مفردات) (بساز) دوز (اي مطرب) م (خوش خوان) لطيف اوقويجي (خوش كوي) كوزل سويليجي (با) للملابسه (شعر) م (پارسي) م (صوت عراق) م (معناى اشارتي) (كلموا الناس على قدر عقولهم) سرنجه باب ارشاده طالبين مسترشديه اسرار معنويدن طاقتلري مقداري سويلك ايله جانب حقه داعي اولان پير سندني بزبيچاره لره عالم معنويدن اسرار ربانيه لري بيان بيورمغله روحه غذا وعقل وجانه سرور وصفا بخش بيوره سز

{ جواني بازمي آرد بيادم * سماع چنك ودست افشان ساقي }

جوانلغي كيرو يادمه كتورر چنكك سماعي وساقينك رقص ايتمسي (مفردات) (جواني) جوانلغي (باز) كيرو (مي آرد) كتورر (بيادم) خاطريمه (سماع) م (چنك) آلتلهو (دست افشان) ال سلكيجي (ساقي) م (معناى اشارتي) فيض الهي بخش ايديجي سالكان حقيقتك غلبه سلطان عشقله اولان سماعي ورقص عالم ارواحده وعالم قدسده اولان جوانلغي وروحانيت ايله اولان لذت خطاب ربانيي خاطره كتورر

{ مي باقي بده تا مست وخوشدل * بياران برافشانم عمر باقي }

باقي شرابي ويرتا مست وخوشدل باقي عمري يارانه نثار ايدهيم (مفردات) (مي) شراب (باقي) م (بده) وير (تا) حتي (مست) م (خوشدل) كوكلي خوشلقيله (با) للملابسه (ياران) م (برفشانم) صاچم (عمرباقي) م (معناى اشارتي) اي مرده دللري احيا ايديجي ساقي معنوي بزه شراب باقي وير كه تا مست وخوش دلك ايله يارانه حيات ابدي بخش ايديجي اسرار عشقي بيان ايده يم

ايلمسي ديين معناي صحيحدن كيرو قالمشلر (مي باقي بده تا مست وخوشدل * بياران برفشانم عمرباقي) * محصول بيت * خطاب عام طريقيله ويرباقي شرابي ويرتاكيم مست وخوشدل يارانه عمر باقي بي بذل ايدهيم يعني فدا ايدهيم حاصلي نثار ايدهيم ديمكدر

(بیاساقی بده رطل گرانم * سقاک الله من کأس دهاق) رطل رانک فتحی و کسریله وطانک سکونیله نصف بطمانه در اما بونده مراد یارم بطمان شراب الان قدحدر گرانه اضافت بیانیه در کأس ایچنده شراب اولان قدحه دیرلر ودهاق دالک کسریله مملو معناسنه در یعنی طوبطاو کأسه صفتدر * محصول بیت * ای ساقی گل بکا آغر قدح ویر الله تعالی سنی شرابدن طلو قدحدن وباطلو قدحله صوارسون دهاق معرف باللام ایرادایدوب کأسی اکا اضافت ایلینه کأسی بلورمش نه دهاق دهاق یاسی حرف اطلاقدر (دمی با نیکخواهان متفق باش * غنیمت دان امور اتفاقی) دم نفس وساعت معناسنه در باحرف مصاحبت

بیاساقی بده رطل گرانم * سقاک الله من کأس الدهاق

گل ای ساقی بکا رطل گران ویر الله تعالی سنی طلو قدحدن صوارسون (مفردات) (بیا) گل (ساقی) م (بده) ویر (رطل) یوزیگرمی سکز درهمدر (گران) اغر (م) بکا (سقاک الله) الله سنی صوارسون (من کأس الدهاق) برطلو قدحدن (معنای اشارتی) ای ساقی کوثر عشق بزه برعظیم وقوی عشق الهی بخش ایله که (وهما حرامان علی اهل الله) سر نجه حضرت اللهک ذاتی انوارینه مستغرق اولوب دنیا وآخرتدن بنده براز قومیه حضرت الله تعالی سنیده جنت شرابلریله صوارسون

دمی با نیک خواهان متفق باش * غنیمت دان امور اتفاقی

بر دم دوستلرله متفق اول اتفاقلق امرلرینی غنیمت بیل (مفردات) (دمی) برنفس (با) للملابسه (نیک خواهان) ایلک دیلیجیلر (متفق) م (باش) اول (غنیمت) م (دان) بیل (امور) م (اتفاق) م (معنای اشارتی) ی سالک (الجماعة رحمة) سر نجه بو برساعتله تعبیر اولنان دنیاده مردان خداله اتفاق واتحاد قلبیه ده اول و بو اتفاقی غنیمت بیلوب برنفس مردان خدانک صحبتندن جدا اولمه تا سنده مرد خدا اوله سن

وربیع العمر فی مرعی حماکم * حماک الله یاعهد التلاقی

عمرک بهاری سزک قوریکز اوتلاغنده در الله تعالی سنی حفظ ایلسون ای وصال زمانی (مفردات) (ربیع) بهار (عمر) م (فی) ظرفیه (مرعی) اوتلاق (حمی) قوری (کم) سزک (حماک الله) الله تعالی سنی حفظ ایلسون (یاعهد التلاقی) ی وصال زمانی (معنای اشارتی) ای مردان خدا وای الله دوستلری بو عمرمی بقامزک لطافتی ومنفعتی سزک بزم کبی دوشکون بیچاره لره نظر وهمتله غذای روحانیت وعلم وعمر فتله تربیه ایدوب بزی حفظ وحمایه کزمرجاسنده درهمان حضرت الله سزک وبزلک وصلت زمانمزی حفظ وبردوام ایلیوب جمله مزی هجران آتشنه یانمقدن امین ایلیه بجاه حبیبه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

مضت فرص الوصال وما شعرنا * وانی الآن فی عین الفراق

وصال فرصتلری گچدی و بز بیلمدک و تحقیق بن شمدی عین فراقده یم (مفردات) (مضت) گچدی (فرص) فرصتلر (الوصال) م (وما شعرنا) بز بیلمدک (وانی) تحقیق بن (الآن) شمدی (فی عین الفراق) م (معنای اشارتی) (وان لیس للانسان الاماسعی) آیت کریمه سی سر نجه سعی ومجاهده ایله حضرت اللهه وصلت وقربیت ممکن ایکن ایکی جهان قیمتی اولمیان جوهر عمرک قدرنی بیلمدک هوای نفسه تبعیت ایله وصال فرصتلرینی فوت ایلدک تحقیق بن شمدی ده عین فراقده یم که هنوز نفس وهوادن خلاص اولمدم

عروسی بس خوشی ای دختر رز * ولی گه گه سزاوار طلاقی

ای دختر رز باده لطیف بر گلینسز اما گاه گاه طلاقه لایقسن (مفردات) (عروسی) بر گلینسن (بس) زیاده (خوشی) لطیف سن (ای دختر رز) ای اوزم چوبوغی قزی

نیکخواه وصف ترکیبیدر خواهیدندن دیلک یعنی استمک یعنی ایلک دیلیجی معناسنه در والف ونون ادات جمعدر باش فعل امر مفرد مخاطب باشیدندن اول دیمکدر غنیمت دانک مفعول اولی وامور ثانیسی امور اتفاقی بیانیدو یاحرف نسبت * محصول بیت * خطاب بیت سابقده کی ساقیه در بیورر که برساعت دوستلرله متفق اول یعنی هم مشرب اول وامور اتفاقی غنیمت بیل یعنی دوستلرله متفق اولمغی مغتنم صای مصراع ثانینک معناسی اتفاقلق امرلرین غنیمت بیل دیمک راحت معنا ایله متفق اولمامش (وربیع العمر فی مرعی حماکم * حماک الله یاعهد التلاقی) بعض نسخه ده ربیع العمر یرینه ربیع العشب واقعدر ربیع بونده ربیع الازمنه نک اولکیدر که چایر وچمن وچیچک زمانیدر لفظا مرفوع مبتدأ وعمره اضافت بیانیه درفی حرف جردر مقدر حاصله متعلق مرعی تقدیرا مجرور فی ایله اوتلاق معناسنه وعمره اضافت بیانیه در حمی حانک کسریله قوری معناسنه در یعنی قوروقان یرتقدیرا مجرور مضاف الیه درکم ضمیرینه اضافت لامیه در وجانانه راجعدر تعظیم طریقیله وجار ومجرور اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر حما فعل ماضی مفرد مذکر غائب وکاف ضمیر منصوب متصل مفعول صریحی ولفظه جلاله فاعلی وجمله فعلیه اعرابدن محلی یوق جمله دعائیه یاحرف ندا عهد زمان معناسنه در بونده مضافدر تلاقی به انکیچون منصوبدر تلاقی تفاعل بابندن مصدر در قافده کسره یای صیانت ایچوندر * محصول بیت * عمرک بهاری یعنی طراوتی وتازه لکی سزک قوریکز اوتلاغنده در یعنی عمرمزک ذوق وصفاسی سزک وصالکزده اوتلاغنده در حاصلی وصالکزده در ای زمان تلاقی یعنی ای زمان وصالی الله تعالی سنی آفات وعاهاتدن حفظ ایلیه

دلی

یعنی عمرک صفاسی اولدر که سزک وصالکزده واقع اوله ای وصال جانان خدا سنی زوالدن صاقلیه امامذکور نسخه نک معناسی رعینا فعل ماضی متکلم مع غیره در فتح بابندن اوتاردق دیمکدر عشب تازه وباش اوت رعینانک مفعول صریحیدر ومابعدی غیرصریحی * محصول بیت * تازه چایر وچمن اوتاردق سزک حاکز اوتلاغنده یعنی سزک وصالکزده تازه تازه صفالر سوردک بیتده صنعت التفات وار (مضت فرص الوصال وما شعرنا * وانی الآن فی عین الفراق) مضت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه در ضرب بابندن فرص فانک ضمی ورانک فتحیله فرصتک جمعیدر وصاله اضافت لامیه در واو حرف حال وما حرف نفی شعرنا شینک وعینک فتحیله فعل ماضی متکلم مع الغیردر فتح بابندن حال بوکه بیلدک دیمکدر واو حرف ابتدا انی ان حرفدر حروف مشبهه بالفعلدن ویاضمیر

٢ متکلم وحده محلا منصوب اسمی الآن ایچنده اولدیغک زمانک اسمیدر یعنی زمان حاضرک اسمیدر که معرفه واقع اولمش ظرف غیر متمکندر والف ولامی تعریف ایچون دکلدر بلکه وضعی بویله درفی حرف جر مقدر کائنه متعلق عین مجروردر فی ایله فراقه اضافت لامیه در ویاسی حرف اطلاق وجمله ظرفیه خبران وان اسمیله وخبریله اعرابدن محلی یوق جمله مستأنفه * محصول بیت * وصال فرصتلری مرور ایلدی حال بوکه قدرینی بیلمدک و بن الآن عین فراقده یم یعنی فرصت وصال قدرینی بیلمدیکم اجلدن شمدی فراقده یم (عروس بس خوشی ای دختر رز * ولی گه گه سزاوار طلاقی) اکثر نسخه ده عروسی یای خطابله یازلامیز بونسخه یی اختیار ایلدک پس مابعدینه اضافت بیانیه اولور

(ولی) اما (گه گه) وقت وقت (سزاوار) لایق (طلاق) م (یا) خطابیه (معنای اشارتی) ای نفس حضرت اللهک عشق ومحبته ووصلت ذاتیه سنه سنک یوزکدن اولان محنت وبلاره صبر وتحمل ایله نائل اولمغله عبث دکلسن برلطیف کلینسن اما اخفی من دبیب النمل اولان مکر وحیلکدن امین اولمقده ممکن دکلدر همان گاه گاهی طلاقه لایقسنکه حقک خلافی اولان رلره سکا مخالفت فرض لازمدر بونفس انسانه هر لطف وهر قهردر

مسیحای مجرد را برازد * که با خورشید سازد هم وثاقی

مجرد عیسی یه براشر ولایقدر که خورشید ایله هم حجره اوله (مفردات) (مسیحا) عیسی علیه السلام (مجردرا) م (بر) زائد (آزد) ارزدن مخففیدر ارزیدندن لایق معناسنه (باخورشید) کونش ایله (سازد) ایده (هم) دخی (وثاق) خانه وحجره (یا) اشباع ایچوندر (معنای اشارتی) کدورات بشریه دن صفوت وکمال وصلت وقربیت تجردده عیسی مشرب اولان روحه لایقدر که (فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر) آیت کریمه سی سر نجه بی تکیف و بی قیاس ایله رق شمس حقیقته اتصال ووصلت تام ایچق روحک صفاتیدر وقوت روحانیت اثریدر

نهانی الشیب من وصل العذاری * سوی تقبیل وجه واعتناق

قوجه لق بنی باکره قزلرک وصالندن نهی ایلدی یوز اوپمکدن ومعانقه دن غیری (مفردات) (نهانی) بنی منع ایلدی (الشیب) قوجه لقدن (من وصل العذاری) باکره قزلره وصالدن (سوی) غیر (تقبیل وجه) یوز اوپمک (اعتناق) بوینبوینه قوچاقلشمق (معنای اشارتی) ضعف روحانیت بزی محبوب ازلیه یه وصلت کامله دن ولذائذ اسرار غیب هویتدن نهی ایلدی توجه قلبیه حضوریه دن وربط واعتناق واتصال معنویه سیندن منشر حدن غیری

دموعی بعدکم لاتحقروها * فکم بحر جمعن من السواقی

بنم کوزم یاشلری سزدن صکره انی خور کورمکز زیرا قیلردن چوق بحر جمع اولنمشلر (مفردات) (دموعی) بنم کوزم یاشلری (بعدکم) سزدن صکره (لاتحقروها) سز نی تحقیر ایتمکز (فکم بحر) چوق بحر (جمعن) اولندیلر (من السواقی) ایرماقلردن ساقیه نک جمعیدر نهر صغیر معناسنه (معنای اشارتی) ای اهل روحانیت وای ارباب وصلت سزدن صکره بنم دیده گریانمدن حسرت یاشلریکه آزآز افرسزآتی حقیر کورمکزکه (قطره قطره آب جوها عاقبت دریا شود) سر نجه نهر صغیرلردن چوق بحر عظیم جمع اولنمشدر بنم دخی نقصانم اوزره روز وشب گریه مدن بر بحر حاصلدر

وصال دوستان روزی ما نیست * بگو حافظ غزلهای فراقی

دوستلرک وصالی بزم نصیبمز دکلدر ای حافظ فراقه منسوب غزل دی (مفردات) (وصال) م (دوستان) م (روزی ما) بزم نصیبمز (نیست) دکلدر (بگو) سویله (حافظ) م (غزل) م (ها) ادات جمع (فراق) م (یا) نسبیه (معنای اشارتی) ای حافظ چونکه بو رجال اللهدن اولان ارباب وصلت وصالی بزم نصیبمز دکلدر سن همان فراق غزللرینی

خورشیده یاضمیر خطابدر سزاوار طلاقی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر ویاضمیر خطابدر سزاوار طلاقدن مراد گاه گاه انجلمکدر منلار مضالمده وبعض ایام شریفه ده کبی * محصول بیت * ی دختر رز باده گوزل کلینسن اما گاه گاه طلاقه وانفصاله لایقسن یعنی اچلمکه لایقسن بو کلام ادعائیدر اما حقیقتده نیچ اچلمکه لایقدر (مسیحای مجرد را برازد * باخورشید سازد هم وثاقی) مسیحا ومسیح حضرت عیسانک سرنامیجه اسم شریفیدر مجرد صفتیدر یعنی اضافت بیانیه در ورا حرف صله عیسی حضرتلرینی تجریدله وصف ایدلر زیرا تأهل ایلمشدر وامور دنیویه دن هیچ رابطه سنی مالک اولمامشدر حتی فلکه عروج ایلدکده برسوزندن غیری نسنه یله کوتورمدی یعنی رایگنه یله کوتوردی اسکیلرین یاماق ایچون حتی دیرلر که اول ایگنه یه تعلق سببیله چرخ چهارمده قرار ایلدی والا حضرت محمد کبی عرشه عروج ایدردی نجانی بیورر که * بیت * سوزن داد و ز عزم کرد بکا حائل اولان * بوخسه ایلردم تجرد وصدینی عیسا کبی * برازد یائک فتحیله وضمیله فعل مضارع مفرد غائب براشود دیمکدر که حرف یار باحرف مصاحبت ساز دایله معناسنه وثاق واوک کسریله قصر معناسنه در یعنی کوشک وباحرف مصدر * محصول بیت * عیسای مجرده راشور که کونش ایله هم وثاق اوله یعنی جای داقداش اوله یعنی جانانه اود اشتاق ایلمکه آرزوی طمع وهوای نفسدن عیسا کبی مجرد اولمق کرک والا هر نایاک آنک وصلته رازنده دکلدر خورشیدله هم وثاق بیوردیغی انکیچوندر که عیساده خورشیدده چرخ چارمده در (نهانی الشیب من وصل العذاری * سوی تقبیل وجه واعتناق) نهی فعل ماضی مفرد غائب نهی ایلدی دیمکدر ونون حرف وقایه ویاضمیر منصوب متصل الشیب لفظا مرفوع فاعلی شیب شینک فتحی ویانک سکونیله پیرلک معناسنه در من حرف جر نهایه متعلق

وصل العذاری لامیه عذاری رانک فتحی وکسریله عذرانک جمعیدر قیز اوغلان معناسنه صواغر معناسنه اولیجق وسین مکسور ویامضموم اولیجق آخرنده الف مقصوره درامامفتوح اولیجق الف ممدوده در تقبیله اضافت لامیه در تقبیلک وجهه مصدرک مفعولنه در واو حرف عطف واعتناق افتعال بابندن مصدردر برکیمسه نک بوینه قول طولامق حاصلی قوچاقلشمقدر معانقه دیرلر معطوفدر تقبیله ویاحرف اطلاق * محصول بیت * پیرلک بنی نهی ایلدی قیز اوغلانلر وصالندن یوز اوپمک و معانقه ایلمکدن غیری یعنی پیرلک بنی قیز اوغلانلرک بوس وکنارندن غیریسندن نهی ایلدی (دموعی بعدکم لاتحقروها * فکم بحر جمعن من السواقی) دموع دمعک جمعیدر کوز یاشلری دیمکدر تقدیرا مرفوع مبتدادر مقدر کائنه متعلق خبر مبتدادر وکم کافک ضمیله ضمیر مجرور ٢

۲ متصل جانانه راجعدر تعظیم طریقیله لا ادات نهی تحقیر ولا ایله منهی وعلامت جزم نون جمعك سقوطی حاصلی فعل نهی جمع مخاطبدر
ضرب باشدن برنسنه یی صغیر وحقیر اعتبار ایلك وها ضمیر منصوب متصل دموعه راجعدر وجمله فعلیه جواب شرط محذوفدر فکم
فا حرف تعلیل وکم خبریه محلا مرفوع مبتدا بحر انظا مجرور بمیزی جمن فعل ماضی جمع مؤنث غائبه مبنی للمفعول مجتمع اولدی دیمکدر
من حرف جر جمن فعلنه متعلق موافق سافیه نك جمعی درصودولا بی وکوچك ایرماق * محصول بیت * بنم کوزمك یاشلری سیزك
آر دیکز جه در پس آنلری صغیر وحقیر صایمك یعنی ازاجق وجزؤی اعتبار ایلمك زیرا سقیه لردن نیجه دریا حاصل اولور یعنی

سوز دل ایله دیمه سعی وغیرت ایله طلب ایله اولکه عاقبت جوینده یابنده در

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ سحر باباد میکفتم حدیث آرزومندی *
خطاب آمد که واثق شو بالطاف خداوندی ﴾

سحر وقتی باده اشتیاق سوزنی دیدم خطاب کلدیکه خداوندك لطفلرینه اعتماد ایدیجی اول
(مفردات) (سحر) م (باباد) یله (میکفتم) دیدم (حدیث) کلام (آرزومندی) اشتیاقلیلق (خطاب) م (آمد) کلدی (واثق) اعتماد ایدیجی (شو) اول (با) للملابسه (الطاف) لطفك جمعی (خداوندی) ملك اسیلك (معنای اشارتی) اشرف اوقات اولان وقت سحرده نفحات وفیوضات الهی ظهور ایتدکده اقتضاء اللهیه اشتیاقم احوالنی دیدم وعرض اشتیاق ایلدم خطاب عزت کلدیکه کندو مرادکی ترك ایله ومالك الملك اولان حضرت الله‌ك الطافلرینه اعتماد ایله وتسلیم اول

﴿ قلم را آن زبان نبود که سر عشق کوید باز *
ورای حد تقریرست شرح آرزومندی ﴾

قلمك اول دیلی اولمز که عشق سرینی آشکاره دیه تقریر حداننك اوته سنده در اشتیاق شرحی
(مفردات) (قلم را) م (آن) اول (زبان) دل (نبود) اولمز (سر عشق) م (کوید) دیه (باز) آشکاره (ورا) ارقه (حد تقریر) م (است) در (شرح) م (آرزومندی) مشتاقلق (معنای اشارتی) سر عشق جان ودلدن ابحرو در وامور ذوقیه دندر قلم زبانیله وقیل وقال ایله بیان اولنمز که عشق واشتیاق شرحی حد تقریرك ورا سنده در

﴿ دل اندر زلف لیلی بند وکار از عقل مجنون کن *
که عاشق را زیان دارد مقالات خردمندی ﴾

کوکلکی لیلانك زلفنه باغله وایشی مجنونك عقلندن ایله زیرا عاشقه خردمندلك سوزلری زیان طوتار (مفردات) (دل) کوکل (اندر) فی (زلف لیلی) م (بند) باغله (کار) ایش (از) من (عقل مجنون) م (کن) ایله (که) زیرا (عاشق را) م (زیان) م (دارد) طوتار (مقالات) سوزلر (خردمندی) عقللیلق (معنای اشارتی) ای عاشق کوکلکی محبوب حقیقینك صفات جلیه سنه وارادهٔ علیه سنه بند ایدوب کندو اراده کی وعقل معاشکی ترك ایله اکر عشق ومعرفة الله کارنی تمامنه ایرشدیردیم دیر ایسك عقلکی مجنونك عقلندن ایله که لا موجود الا الله سرینی بولوب کلی ماسوادن منقطع اوله سن زیرا عاشق صادقه عقلاینك سوزلری زیان طوتار

﴿ الا ای یوسف مصری که کردت سلطنت مشغول *
پدر را باز پرس آخر کجا شد مهر فرزندی ﴾

آکاه اول ای یوسف مصری که سلطنت سنی مشغول ایلدی پدرکی کیرو صور آخر فرزندلك محبتی قنده کیتدی (مفردات) (الا) آکاه اول (ای یوسف مصر) م (کرد)

بنم کوزم یاشنی صغیر وحقیر عد ایلك زیرا ابرکاکله دکز اولور (وصال دوستان روزی ما نیست * بکو حافظ غزلهای عراقی) مصراع اولده اولان اضافتلر لامیه لر در روزی بوند رزق ونصیب معناسنه در وعراقیدن مراد شیخ ابراهیم عراقی حضرتلری درکه شعری سوزناکلکله مشهوردر * محصول بیت * دوستلرك وصالی بزم نصیبمز دکلدر پس ای حافظ عراقی غزللری کبی سوزناك غزللر سویله که دوستلر سکا مائل اولوب وصال میسر اوله وجائزدرکه بونده ای حافظ عراقی غزللرینی اوقو دیمك اوله یعنی خواننده لك وکوینده لك ایله دیمك اوله معلوم اوله که بو غزلك فارسی نظمی بحر هزج مسدس محذوف شکلنده در وعربی نظمی بحر وافر شکلنده بعض اجزا سالم وبعضیسی معصوب وبعضیسی مقطوف مخاص بیتك ایکنجی مصراعنك معناسنی ای حافظ فراقه منسوب غزللری یعنی فراقه منسوب غزللردی زیراسنك حالکه مناسبدر دیین غلط ایلش (وله ایضا) (سحر باباد میکفتم حدیث آرزومندی * خطاب آمد که واثق شو بالطاف خداوندی) سحر ظرف زمان با حرف صله میکفتم حکایت حال ماضی در آرزومنده آرزو اشتیاق ومندادات نسبتدر ویا حرف مصدر که حرف بیان واثق اسم فاعلدر حسب ایتدن مؤتمن ومعتمد اول دیمکدر شوشینك فتحیله فعل امر مفرد مخاطبدر شو یدندن اول دیمکدر بالطاف با حرف صله الطاف لطفك جمعیدر احسان معناسنه اصلنده ملایمت یعنی ومشتاق معناسنه در خداوندی یا حرف نسبت * محصول بیت * سحر وقتنده باد اشتیاق وآرزومندلك سوزینی سویلردم یعنی جانانه عرض اشتیاق ومحبت ایلردیردم خطاب وندا کلدیکه خدانك الطاف بی نهایه سنه مؤتمن ومعتمد اول یعنی خدانك لطف واحسانه دایان که سنی مشتاق

اولدیغکه ایصال ایدر بعض نسخه ده مصراع ثانی * بو صلم مژدکانی داد الطاف خداوندی * دوشمش بوصلم با حرف صله مژدکانی ومژدکانه مشتاق ایچون ویریلان نسنه * محصول مصراع * بکا وصله مژدکانه ویردی خدانك الطاف بلاغایه سی (قلم را آن زبان نبود که سر عشق کوید باز * ورای حد تقریرست شرح آرزومندی) قلم را را حرف تخصیص که حرف بیان سر عشق لامیه وکویدك مفعولی باز ادات تأکید وجائزدرکه بونده واضح وروشن معناسنه اوله ورا برنسنه نك آردی واکارسی دیمکدر ورای حد تقریرست اضافتلری لامیه لردر شرح آرزومندی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ویا حرف مصدر * محصول بیت * قلمك اول دیلی یوقدر که سر عشقی سویلیه زیرا آرزومندلك شرح وبیانی حد تقریردن اکاریدر یعنی بی حد وپایاندر (دل اندر زلف لیلی بند وکار از عقل مجنون کن *

۲ که عاشق را زبان دارد مقالات خردمندی * دل بندك مقدم مفعولیدر اندر ادات صله زلف لیلی لامیه بند فعل امر مفرد مخاطبدر بغله دیمکدر واو حرف عطف ازبوندهای مصاحبت معناسنه در کارکن فعلنك مفعول صریحی واز عقل مجنون غیر صریحی واضافت لامیه ویا بیاندر مجازا که حرف تعلیل عاشق را دارد ك مفعول اولی زیان ثانیسی ومقالات فاعلی خردمند اوصلی ویا حرف مصدر * محصول بیت * کوکلکی لیلی زلفنه بغله وایشکی مجنون عقلیله ایله یعنی عاشق اول وعقل مجنون ایله عمل ایله زیرا عاشق اولان کیمسه اوصلاوق زیان طوتار یعنی زیان ایلر حاصلی عاشق عشقله عمل ایلك کرك وعقله اوعمق کرك (الا ای یوسف مصری که کردت سلطنت مشغول * پدر را باز پرس آخر کجا شد

ایلدی (ت) سنی (سلطنت) م (مشغول) م (پدر را) باباکی (باز) کیرو (پرس) صور (کجا) قنده (شد) کیتدی (مهر) محبت (فرزندی) اولادلق (معنای اشارتی) ای بو عقل معاش سببیله سلطنت وزینت دنیایه مشغول اولوب وطن اصلیسنی وعاقبت حضور معنویسنه رجوع ایدیجکی محبوب حقیقیسنی فراموش ایلین کیمسه آکاه اول غفلتی ترك ایله واصل ومرجعکی صور آخر سکا وبریلان محبت ازلیه وعهد وپیمان لم یزلیه قنده کیتدی

﴿ بسحر غمزهٔ فتان دوا بخشی ودرد انکیز *
بچین زلف مشك افشان دلارامی ودلبندی ﴾

فتان غمزه سحریله دوا بغشلیجی سن ودرد پیدا ایدیجی سن مسك افشان زلف بوکلیله دلارا مسین ودلبندسین (مفردات) (با) للملابسه (سحر) م (غمزه) کوز اوجی (فتان) فتنه ایدیجی (دوا بخشی) دوا بغشلیجی سن (درد انکیز) درد قوباریجیسن (با) للملابسه (چین) بوکلم (زلف) م (مشك افشان) مسك صاچیجی (دل آرام) کوکل راحتلندریجی (دلبندی) کوکل بغلیجی سن (معنای اشارتی) (ولقد کرمنا بنی آدم وحملناهم فی البر والبحر) آیت کریمه سی سرنجه سنه آکاه اولکه سن ذاتکده مظهر انوار ومنظر نظر غفار وستار اولدق سببیله دردلره دوا بخش ایدیجی سن وغافل کوکلرده درد عشق الهی پیدا ایدیجی سن وفیوضات غیبیهٔ الهیه ایله جانلر دماغنه جذبات رحمانیه مسکی ایرشدیریجی بر محبوبسن ودائم حضرت الله‌ك ذکر وانسیله دلبندسین

﴿ جهان پیر رعنا را ترحم در جبلت نیست *
ز مهر او چه میجویی درو همت چه می بندی ﴾

بو قحبه عجوزه جهانك ذاتنده ترحم یوقدر آنك محبتندن نه ایسترسن اکا همت نه باغلرسن (مفردات) (جهان) م (پیر رعنا) قحبه عجوزه (ترحم) م (در جبلت) ذاتنده (نیست) یوق (زمهر او) آنك محبتندن (چه میجویی) نه ایسترسن (درو) اکه (همت) م (چه می بندی) نه باغلرسن (معنای اشارتی) سنده بوقدر عزت وکرامت وار ایکن نیچون بو فانی غدار دنیایه میل ومحبت ایدرسن بو قحبه عجوزه جهانك ذات وخلقتنده ترحم یوقدر اول سریعة الزوال دنی دنیانك محبتندن نه فائده استرسین وبقاسی اولمیانه نیچون کوکل باغلرسن

﴿ درین بازار اگر سودیست بادرویش خرسندست *
خدایا منعمم کردان بدرویشی وخرسندی ﴾

بو بازارده اکر فائده وار ایسه قانع درویشیله درای خدا بنی درویشلك وقناعتله غنی ایله (مفردات) (درین) بو (بازار) م (سود یست) فائده وار ایسه (با) مع (درویش) م (خرسند) قانع (است) در (خدایا) م (منعم) نعمتلنمش (م) بنی (کردان) ایله (با) للملابسه (درویش) م (خرسند) قناعت (یاء) مصدریه (معنای اشارتی) بو عشق

مهر فرزندی) که حرف رابط صفت کردت تا ضمیر خطاب یعنی منصوب متصل معناسنه وسلطنت کردك فاعلی ومشغول مفعول ثانیسی پدر را رادات مفعول بازادات تأکید پرس فعل امر مفرد مخاطب صور دیمکدر آخر ادات تأکید کجا تقدیری تا بجادر والا معناسنه نیم اولمزشد بونوه رفت معناسنه در مهر فرزند مصدرك مفعولنه اضافتیدر ویا حرف مصدر * محصول بیت * آکاه اول ای یوسف مصری که سلطنت سنی کندی یه مشغول ایلدی باباکه صور که اوغلاق محبتی نه حده ونه مرتبه یه واردی یعنی باباکه سؤال ایله که اوغل فراقی سنی نه حالته ایلدی ومالك اول محبتله ندر مصراع ثانینك معناسنی پدری کیرو صور آخر فرزندلك محبتی قنده کندی دیین بیتدن مقصوده واصل اولمامش (بسحر غمزهٔ فتان دوا بخشی ودرد انکیز * بچین زلف مشك افشان دلارامی ودلبندی) بسحر غمزهٔ فتان لامیه وبیانیه لر در دوا بخش وصف ترکیبیدر دوا بغشلیجی ویا ضمیر خطاب واو حرف عطف در د انکیز دخی وصف ترکیبیدر انکیزیدندن درد قوباریجی یعنی پیدا ایدیجی معناسنه ویای خطاب مقدردر بچین زلف مشك افشان لامیه وبیانیه در دلارامده وصف ترکیبیدر آرامیدندن دبکلنك معناسنه کوکل دیکلندریجی یعنی کوکله حضور وصفا ویریجی ویا ضمیر خطاب دلبند ده وصف ترکیبیدر کوکل بغلیجی یعنی کوکلی کندی یه تعلیق ایدیجی * محصول بیت * غمزهٔ فتان سحریله عاشق دردینه دوا بغشلیجی سن ودرد پیدا ایدیجی یعنی غمزهٔ فتانك شویله سحرلردر که اضدادی جمع ایدیجیدر چین مشك افشانله ده دلارام ودلبندسن یعنی کوکله هم آرام ویریجی وهم کندیکه بغلیجی سن (جهان پیر رعنا را ترحم در جبلت نیست * ز مهر او چه میجویی درو همت چه میبندی) جهان پیر رعنار

بیانیه لر در رعنارانك فتحیله ایکی یوزلی دیمکدر ورا ادات تخصیص جبلت خلقت معناسنه در مهر او مصدرك مفعولنه وفا علنه اضافته تحملی واردر ودرحرف صله واو ضمیری جهانه راجعدر * محصول بیت * ایکی یوزلی پیر جهانك خلقتنده رحم یوقدر یعنی باراد بلشی خیانت ووفاسزلق اوزره در پس آنك محبتندن نه دیلرسن واکا نه همت بغلرسن یعنی آندن نه رجا ایدرسن (درین بازار اگر سودیست بادرویش خرسندست * خدایا منعمم کردان بدرویشی وخرسندی) این بازاردن مراد دنیا بازار بدر سودی یا حرف وحدت درویش خرسند بیانیه منعم میم ضمیر معناده کردانه مقیددر منعم کردانم تقدیرنده الف ونون ادات نعدیه درزیرا کرد اصلند لازمدر اول معناسنه بدرویشی با حرف مصاحبت ویا حرف مصدر خرسند قانع دیمکدر ویا حرف مصدر * محصول بیت * بو دنیا بازارنده

٤ اکر برفانده وارایسه قانع درویشله دراءمدی یارب بنی صاحب نعمت ایلهدرو یشلکله وقناعتله یعنی یارب بنی درویش قانع ایله منعم اسم مفعوادرکه منعم علیه تقدیرنده درکه جارمع المجرورك حذفی سماعیدردینن جاهل لغت عربده غریب متصرف ایمش (دعای صبح وآه شب کلید گنج مقصودست * بدین راه وروش میرو که بادلدار پیوندی) دعای صبح اضافتی معناسنه در ومبتدا وآه شب ده بویله در کلید گنج مقصودخبرمبتدأ واضافتلرلامیه و بیانیه در بدین دال همزه دن منقلبدر روش اسم مصدردر یوریش معناسنه میرومی حرف تأکیدورو فعل امر مفرد مخاطبدر کیت معناسنه که حرف تعلیل با حرف صله دلدار وصف ترکیبیدر محبوب معناسنه پیوندی فعل مضارع مفرد مخاطبدر اولاشه سن دیمکدر * محصول بیت * صباح دعاسی وکیجه آهی مقصود خزینه سنك مفتاحیدر بو طریقله وا ساوبله کیت تاکه دلداره اولاشه سن یعنی صباح دعاسنه وآه شبه مشغول اول که جانانه واصل اوله سن که گنج مقصود اولدر (همای چون تو عالی قدر حرص استخوان تاکی * دریغ آن سایهٔ دولت که برنا اهل افکندی) همایی یا حرف وحدت حرص استخوان مصدرك مفعولنه اضافتیدر تاانتهای غایت ایچوندر الی معناسنه سایهٔ دولت بیانیه که حرف رابط صفت افکندی فعل ماضی مفرد مخاطب براقدك دیمکدر * محصول بیت * سنك کبی برعالی قدر هما استخوانه حرص نیجه یه دك یعنی سن عالیقدار بر هما اوله سن استخوانه حریص اولمق نیجه دك دریغ اول سایهٔ دولته که نا اهل اوزرینه صالدك یعنی سن که بر شریف جانانه اوله سن وادانی یه میل ایلیه سن حیف که سایهٔ هما یونکی نااهل اوزرینه صالرسن (بخوبان دل مده حافظ ببین آن بیوفاییها * که باخوارزمیان کردند ترکان سمرقندی) که حرف تعلیل با حرف صله خوارزم سمرقنددن اونه برشهرك اسمیدر و یا حرف نسبت والف ونون ادات جمع ترك تاتار جنسنه دیرلر سمرقندی یا حرف نسبت معلوم اوله که بو بیت تلمیحدر اول قصه یه که سمرقندیلر خوارزمیلره ایلدیلر اصل قصه بودر که هلاکوخر وجندن صکره سمرقند پادشاهیله خوارزم پادشاهی بیننده شقاق وخلاف واقع اولدی بعده سمرقند پادشاهی صلح اختیار ایلدی مکر غرضی حیله ایمش تمام مصالحه دن صکره برکون ایلغار صالار وخوارزم پادشاهی غافل ایکن باصوب باشنی کسوب ملکنی غارت ایدر * محصول بیت * محبوبلره کوکل ویرمه ای حافظ واول وفاسزلقلری کور که سمرقند ترکاری خوارزمیلره ایلدیلر یعنی سن ده شیراز ترکلرینه کوکل ویرمه که بونلر غدار و بیوفالردر سکا سمرقند ترکاری خوارزمیلره ایلدکاری بیوفالقلری وغدارلقلری ایلرلر بعض نسخه ده مخلص بیتی بویله واقعدر (بشعر حافظ شیرازی رقصندومی غلطند * سیه چشمان کشمیری وترکان سمرقند) کشمیر بر مملکت اسمیدر که کوزلری قاره کوزلی وقاره قاشلی اولورمش * محصول بیت * حافظ شیرازك شعری سببیله رقص ایدرلر و یوالنورلر کشمیره منسوب قاره کوزلیلرو سمرقنده منسوب ترکلر یعنی حافظك شعری بونلره برجذبه صالار که بی اختیار کیمی رقص ایدرو کیمی یوالنور (وله ایضا) (ساقیا سایهٔ ابرست وبهاری ولب جوی * من نکویم چه کن ار اهل دلی خود تو بکوی) ساقیه منادی سایهٔ ابر لامیه معلوم اوله که سابقا اشارت اولنشیدیکه مقامات حریرینك یکرمی دردنجی مقامه سنده اشارت واردرکه فصل ربیعده که کون بولتلی اوله و بولیده بلند اوله بلکه بیاض اوله که باران احتمالی اولمیه باده نوش ایلمك معتبردر خواجه نکده سایهٔ

الهی بازارنده قناعتدن ودرویشلکدن غیری برده برفائده یوقدر ای خدا سن بنی درویش حقیقیلك ایله وقناعتله عالمدن غنی ومستغنی ایله

﴿ دعای صبح وآه شب کلید گنج مقصوداست ❁
بدین راه وروش می رو که بادلدار پیوندی ﴾

صباح دعاسی وشب آهی مقصود کنجنك مفتاحیدر بوراه وروشله سلوك ایله که دلداره واصل اوله سن (مفردات) (دعا) م (صبح) م (آه شب) کیجه آهی (کلید) مفتاح (گنج) خزینه (مقصود) م (است) در (بدین راه) بو یولده (روش) کیدش (رو) سلوك ایله (با) للملابسه (دلدار) محبوب (پیوندی) اولشدك (معنای اشارتی) وقت فیض اولان سحروقتی دعاسی وکیجه مناجات وآهی کنج مقصودك مفتاحیدر بوراه عشقده سهر لیالی ایله و بو مناجات سحری ایله سالك اولکه محبوب حقیقی یه واصل اوله سن

﴿ همایی چون تو عالی قدر حرص استخوان تاکی ❁
دریغ آن سایهٔ دولت که برنا اهل افکندی ﴾

سنجلین عالی قدر برهمایه استخوان حرصی قچانه دك حیف اول دولت سایه سنه که نااهل اوزره براقدك (مفردات) (هما) م (یا) وحدتیه (چون تو) سنجلین (عالی قدر) م (حرص) م (استخوان) کمك (تاکی) قچانه دك (دریغ) حیف (آن سایه) اول کولکه (دولت) م (بر) علی (نااهل) م (افکندی) براقدك (معنای اشارتی) ای عاشق صادق سن اوج علاده مقعد صدق مقامنك هماسیسن (الدنیا جیفة وطلابها کلاب) خبری سرنجه نیجه اهل دنیا کلابلری کبی استخوان مثابه سنده اولان دنیا جیفه سنه حرص ایدرسن حیف اول سایهٔ دولته وعمر بی قیمته که نااهل اوزره وهوای نفس یوانه صرف ایده سن وقیمتن بلیه سین

﴿ بخوبان دل مده حافظ ببین آن بی وفاییها ❁
که باخوارزمیان کردند ترکان سمرقندی ﴾

خوبلره کوکل ویرمه ای حافظ اول وفاسزلقلری کور که سمرقندك ترکاری خوارزملولره ایلدیلر (مفردات) (با) للملابسه (خوبان) م (دل) کوکل (مده) ویرمه (حافظ) م (ببین) کور (آن) اول (بی وفاییها) وفاسزلقلر (باخوارزمیان) خوارزملولره (کردند) ایلدیلر (ترکان سمرقندی) سمرقند شهرینك محبوبلری (معنای اشارتی) دنیا اهلارینه ودنیا محبوبلرینه کوکل ویرمه ای حافظ بوقدر اهل آخرت سلطانلری انبیا واولیالره اهل دنیا کلابلرینك ایتدکاری وفاسزلقلری وانواع اذیتلری کورکه حتی حبیب الله رسولمز وسیدمز محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم (ما اوذی نبی مثل ما اوذیت) بیورمشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ساقیا سایهٔ ابرست وبهار ولب جوی ❁ من نکویم چه کن ار اهل دلی خود تو بکوی ﴾

﴿ ای ﴾

٦ ابر بهار ذکری مذکور معنایی مشعر درولب جوی بو خصوصده ترقیدر خود جائزدرکه بونده تأکید افاده ایلیه وجائزدرکه کندی معناسنه اوله * محصول بیت * ای ساقی بولوت کولکه سیدر وبهار کونی وایرماق کناری بویله اولیجق بن سکا دیمزم که نه ایشله اکر اهل دل ایسك سن کندك سویله نه ایلیه جککی یعنی بویله بکونده و بویله برده باده ایچمکی سویله حاصلی باده ایچمه نك وقتی و کونیدردی (بوی یکرنکی ازین نقش نمی آید خیز * دلق آلودهٔ صوفی بمی ناب بشوی) بوی یکرنکی بیانیه درویا حرف مصدر نقشندن مراد صوردر خیز فعل امر مفرد مخاطبدر خیز یدندن قالق دیمکدر مصراع ثانی به مرهوندر دلق آلودهٔ صوفی بیانیه ولامیه دربمی ناب باحرف مصاحبت واضافت بیانیه در * محصول بیت * بکرنکلك وسادهلك قوقوسی بونقشدن وصوردن کلمز خطاب عام طریقیله یورر قالق صوفینك ریاایله ملوث دلقنی بادهٔ خالصه ایله یوب تطهیر ایله یعنی شراب اکرچه که حرامدر مرایی صوفینك ریاسندن اولادر بلکه اطهردر زیرا ریا کفردر وباده ایچمك فسقدر (سفله طبعست جهان برکرمش تکیه مکن * ای جهان دیده ثبات قدم ازسفله مجوی) سفله سینك ضمی و کسریله وفانك سکونیله عاولك عینك ضمی و کسریله ولامك سکونیله نقیضیدر بونده آلچق دیمکدر دنی معناسنه ای جهان دیده مصراع اوله وثانی یه صرف ایلیکه قابل درسجر حلال طریق اوزره ثبات عدم مصدرك فاعلنه اضافتیدر ومجوینك مفعول صریحی وازسفله غیرصریحی * محصول بیت * جهان سفله طبیعتلیدر آنك کرمنه اعتماد ایلمه ای جهان کورمش یعنی ای سیاح عالم آلچقدن ثبات قدم دیلمه یعنی کرم ایدرسه ده کرمده ثابت قدم اولماز زیرا غدار وبیوفادر حاصلی سفله طبعدن کرم واحسان کلمز کاورسه ده کرمده ثابت قدم اولمز (کوش بکشای که بلبل بفغان میکوید * خواجه تقصیر مفرما کل توفیق ببوی) کوش بکشاینك مقدم مفعولی که حرف تعلیل بلبل مبتدا بفغان با حرف مصاحبت میکوید متعلق وجمله فعلیه خبر مبتدادر خواجه منادی تقصیر مفرمانك مقدم مفعولی کل توفیق بیانیه وببوینك مقدم مفعولی * محصول بیت * خطاب عام طریقیله یورر قولاغك آچ که بلبل فغانله سویلر یعنی بلبل ترنماتله ونغماتله سویلرکه ای خواجه تقصیر بیورمه کل توفیق قوقله حاصلی سعی ایدوب اهمال ایلمه توفیق وفیض خدایه مظهر دوش (دو نصیحت کنمت بشنو وصد گنج ببر * از در عیش درآو بره عیب مپوی) * محصول بیت * سکا ایکی نصیحت ایده یم ایشت وایکیوز کنج وخزینه کوتور یعنی ایکیوز خزینه یه مالك اول اول ایکی نصیحت مصراع ثانینك مضمونیدرکه عیش قپوسندن ایچری کیروعیب یوانه کیتمه یعنی ذوق وصفاده اول وکیمه یی تعییب ایلمه یعنی کندی حضورکده اول وعیب بین اولمه ستار عیوب ناس اول که سکا بوندن انفع نسنه بوقدر عالمده

ای ساقی ابر سایه سیدر وبهار ولب جویدر بن دیمزم نه ایله کر اهل دل ایسك سن کندك دی (مفردات) (ساقیا) م (سایه) کولکه (ابر) بلوت (است) در (بهار) م (لب جوی) ایرماق کناری (من) بن (نکویم) دیمزم (چه کن) نه ایله (ار) اکر (اهل دلی) کوکل اهلی ایسك (خود) کندك (تو) سن (بکوی) سویله (معنای اشارتی) ای مرشد حیات بخشم سایهٔ لطف وکرم ومرده دللره بهار کبی حیات بخشلك وعلم ومعرفة الله سنکله درین نه استرسم انی ایله دیمزم سنکه اولو الابصاردن بر اهل دلسین بزم رأیمزه باقمه کندك هرنه مراد بیوررسك انی سویله بز تسلیمز

﴿ بوی یکرنکی ازین نقش نمی آید خیز ❁ دلق آلودهٔ صوفی بمی ناب بشوی ﴾

بو نقشدن یکرنکلك رایحه سی کلمز قالق صوفینك ریا ایله آلوده اولمش دلقنی صافی شراب ایله یو (مفردات) (بوی) رایحه (یکرنگی) بررنکلولك (ازین) بوندن (نقش) م (نمی آید) کلمز (خیز) قالق (دلق) یاماملی خرقه (آلوده) ملوث (صوفی) م (با) للملابسه (می) شراب (ناب) صافی (بشوی) یو (معنای اشارتی) بو نقش ظاهردن وصورت پرستلکدن یکرنکلك واهل دل واهل معرفة اللهك واصل اولدیغی اسرار توحید رایحه سی کلمز قالق اول صوفی خشکك ریا وسمعه ایله آلوده اولان قلب مغشوشنی شراب صافی عشق الهی ایله یو وغسل ایله

﴿ سفله طبعست جهان برکرمش تکیه مکن ❁ ای جهاندیده ثبات قدم ازسفله مجوی ﴾

جهان سفله طبعدر آنك کرمنه اعتماد ایلمه ای جهاندیده سفله دن قدم ثباتنی استمه (مفردات) (سفله) آلچق (طبعست) م (جهان) م (بر) علی (کرم) م (ش) آنك (تکیه) اعتماد (مکن) ایلمه (جهاندیده) جهان کورمش (ثبات) م (قدم) م (از) من (سفله) م (مجوی) استمه (معنای اشارتی) اسرار توحیددن بی خبر اولان اهل جهان سفله طبع ومعرفة اللهدن غافلدر انلرك صورت حقده اولان کرم پرغرضلرینه اعتماد ایلمه انلرقطاع طریقدر ای مؤمن کیس ومیز جهاندیده سفلهٔ ناس اولان اهل دنیادن حق اوزره قدمنك ثباتنی استمه که غرض نفس المرء اعمی القلوب ایلمشدر اعاذنا الله منه

﴿ کوش بکشای که بلبل بفغان میکوید ❁ خواجه تقصیر مفرما کل توفیق ببوی ﴾

کوشکی آچکه بلبل فغانله دیرای کشی تقصیر بیورمه توفیق کلی قوقله (مفردات) (کوش) قولاق (بکشای) آچ (بلبل) م (بفغان) م (میکوید) دیر (خواجه) ای کشی (تقصیر) م (مفرما) بیورمه (کل توفیق) م (ببوی) قوقله (معنای اشارتی) ای سالك جان قولاغنی آچ مردان خدانك آتشناك وجکرسوز کلامنی استماع ایله نه دیر ای کشی سعیده قصور بیورمه (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) آیت کریمه سی سرنجه توفیق الهی کلنی قوقله وهدایت ربانی رایحه سن بولمغه غیرت ایله

﴿ دونصیحت کنمت بشنو وصد گنج ببر ❁ از در عیش درآی و بره عیب مپوی ﴾

(روی جانان طلبی آینهٔ را قابل ساز * ورنه هرکز کل ونسرین ندمد زآهن وروی) طلبی فعل مضارع مفرد مخاطبدر معنای شرطی متضمن طلب ایدرسك دیمکدر آینهٔ دارانده دفعل نفی مستقبل بتمز دیمکدر آهن دمور وروی توجدبرلر * محصول بیت * جانانك رویني طلب ایدرسك آینهٔ دلکی قابل رؤیت جانان ایله والاآهن ورویدن کل ونسرین بتمز یعنی سنك کوکلك که قاره دمور وتوج کبی اوله آنده جانان یوز کوسترمز بلکه آینهٔ پولاد کبی پالئو مجلا اولمق کرك که قابل فیض واستفاضه اوله (پیش‌بزان که شوی خانه درمیکدها * یکدو روزی بسراپردهٔ میخانه بیوی) * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر میخانه قپوسنك طپراغی اولمزدن اول رك یا ایکی کون میخانه سراپرده سنده
یل یعنی اولمزدن اول رك میخانه یه ملازم اول (شکرانرا که دکر باررسیدی بیهار * بیخ نیکی بنشان وکل توفیق بیوی) شکرآن لامیه در وراحرف تعلیل که حرف بیان بیخ کوك نیکی یاحرف مصدر بنشان بای تأکیدایله فعل امر مفرد مخاطبدر دیك دیمکدر * محصول بیت خطاب عام طریقیله بیورور آنك شکرانه سیچونکه یردخی بهاره ایرشدك ایلك کوکنی دیك وتوفیق کلنی قوقله یعنی ایلك اوزره اول وخدادن توفیق کرم طلب ایله معلوم اوله که بوایکی بیت بر نسخه‌ده موجود اولدیغیچون یازدی اکرچه که قافیه‌لری مکرر رواقعدر (کفتی از حافظ ما بوی ریامی آید * آفرین بر نفست باد که خوش بردی بوی) آفرین مقام تحسین واستهزاده مستعمل لفظدر ترکی دادده بو ایکی وجهله مستعملدر * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر که سن دیدك ای جانان بزم حافظمزدن ریاقوقوسی کلور آفرین سنك نفسکه اولسون که خوش ایلتدك قوقوبی یعنی تحسین سکا که قوقوبی کوزل دویارسن آفرین بوند ایکی وجهله بله تحمل در تأمل (وله ایضا) (سلام الله ماکرالليالی * وجاوبت المثانی والمثالی) سلام لفظا مرفوع مبتداولفظهٔ جلاله مجرور مضاف الیه ما حرف دوام کر فعل ماضی مفرد مذکرغائبدر نصر بابندن مابله رجوع ایلدکچه دیمکدر لیالی لیلك جمعیدر تقدیرا مرفوع کرنك فاعلی واوحرف عطف وجاوبت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه در مفاعله بابندن معطوفدر کر فعلنه مجاوبه محاورت معناسنه در یعنی مشارکت بین الاثنین ایکی کیمسه بری بریله جوابلشمقه مجاوبه دیرلر مثانی مثنی نك جمعیدر ایکیشر قیللی سازلر طنبور کبی مثالی اصلی مثالث ایدی ثای مثلثه یایه ابدال اولنشدر مفرد مثلث ایدی اوچ قیللی سازلر یعنی ایری طنبورلر کبی
* محصول بیت * بو بیت بیت آتی به مرهوندر مادامکه کیجه‌لر بری بری آردنجه کله ومادام که ایکیشر واوچر قیللی سازلر جوابلشه یعنی اوته وآوازویره اللهك سلامی وسلامتی (علی وادی الاراك ومن علیها * ودار باللوی فوق الرمال) وادی الاراك اضافتی لامیه در وادی دره واراك مسواك اغاجی دره‌سی دیمکدر وادی اراك برمعین دره‌نك اسمیدر جار مع المجرور متعلقدر کان فعلنه ویاکائن اسمنه اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر واو حرف عطف من اسم موصول ذات ذوی العقوله دلالت ایدر وادی یه معطوف علیها مقدر حصل یه متعلقدر وجمله فعلیه صله در سلام تسلیم معناسنه اسمدر کلام تکلیم معناسنه اسم اولدیغی کبی ودار واو حرف عطف دار او معناسنه در باللوی باحرف ظرف لوی لامك کسری وواوك فتحیله قوم بیغنك اوجی که اکر بجه اوله اکا دیرلر جار مع المجرور ٣

٦٠٨

سکا ایکی نصیحت ایلرم استماع ایله و یوز کنج ایات عیش قپوسندن ایچرو کل وعیب بوانه یاله (مفردات) (دو) یکی (نصیحت) یه (کنم) یلرم (ت) سکا (اشنو) دکله (صد) یوز (کنج) خزینه (ببر) ایلت (از) من (در) قپو (عیش) سرور (درآی) ایچرو کل (با) للملابسه (رد) یول (عیب) م (مپوی) یلمه (معنای اشارتی) سکا ایکی نصیحت ایلرم دکله که یوز خزینه مالدن یکدر (فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی) آیت کریمه‌سی سرنجه مردان خدا اولان عارف باللهلر مجالسنه کیرو داخل اول جنت عرفانه داخل اولورسن (طوبی لمن شغله عیبه عن عیوب الناس) سرنجه کیمسه‌ده عیب کورمه همان کندی عیبکی کورب پاك اولمغه سعی ایله

روی جانان طلبی آینه‌را قابل ساز * ورنه هرکز کل ونسرین ندمد زآهن وروی

جانان یوزنی طلب ایدرایسك آینه‌یی قابل ایله یوخسه آهن ورویدن هرکز کل ونسرین بتمز (مفردات) (روی) یوز (جانان) م (طلبی) استرسك (آینه‌را) م (قابل) مقابل (ساز) دوز (ورنه) یوخسه (هرکز) قطعا (کل) م (نسرین) آق کل (ندمد) بتمز (ز) من (آهن) دمور (روی) توج (معنای اشارتی) اکر جمال الهی مشاهده ایتمك دیلرسك تصفیه وتزکیه ایله آینهٔ قلبی مجلا ایلیوب دائم محبوبك جمالنه مقابل ایله که رؤیة الله بصیرت قلب ایله در بصر ایله ممکن دکلدر یوخسه (کالحجارة اواشد قسوة) اولان طاش وتیمور وتوج کبی قاسی قلبله کورلمز

کفتی ازحافظ مابوی ریامی آید * آفرین بر نفست باد که خوش بردی بوی

بزم حافظمزدن ریا رایحه‌سی کلور دیرسك سنك نفسکه تحسین اولسونکه لطیف رایحه ایلتدك (مفردات) (کفتی) دیرسك (از) من (حافظ) م (ما) بز (بوی) قوقو (ریا) م (می آید) کلور (آفرین) تحسین (بر) علی (نفس) م (ت) سنك (باد) اولسون (خوش) م (بردی) ایلتدك (بوی) رایحه (معنای اشارتی) ای جاسوس القلوب اولان مرشد شفیقم سن بزم حافظمزدن ریا رایحه‌سی کلور دیرسین وبنم عیوب معنویلرم خبر وروب بنی هر یوزدن آکاه ایدرسن سنك ذکا وانفاس طیبه که تحسین اولسونکه خوش رایحه ایلتدی وبزی بیدار ایلدی

وله ایضا

سلام الله ماکرالليالی * وجاوبت المثانی والمثالی

اللهك سلامی مادامکه کیجه‌لر دوروتکرار ایلر ومدامکه مثانی ومثالث جوابلشور (مفردات) (سلام الله) م (ماکرالليالی) کیجه‌لر تکرار ایتدیکی مدتجه (وجاوبت) دخی جوابلشدیغی مدتجه (المثانی) ایکی تللی (المثالی) اوچ تللی سازلر یعنی قیمه‌دك

علی وادی الاراك ومن علیها * ودار باللوی فوق الرمال

وادیٔ اراك اوزره واندهٔ اولانلر اوزره اولسون ولویده قوم اوزره اولان خانه اوزره اولسون (مفردات) ((علی) حرف جر (وادی) دره (اراك) مر الطعم اولان

اغاج

٢ متعلقدر کائن لفظنه اعرابدن محلا مجرور صفتیدر دارك یوندهٔ برمعین لوانك اسمیدر که اشعار عربیه‌ده مذکوردر فوق ظرفیتله منصوب متعلقدر مقدر کائنه اعرابدن محلا مجرور صفت بعد الصفتیدر دارك ماله اضافتی لامیه‌در رانك کسریله ملك جمعیدر قوم دیمکدر خواجه‌نك بو کلامی دلالت ایدر که جانانی مسافر اولمش اوله یاحج طریقیله ویا غیری طریقله * محصول بیت * اللهك سلامی اولسون وادیٔ اراکه ومابعدنده اولنه یعنی وادیٔ اراکده اولنه ورمالدن بوقاری اوادهٔ اولان داره بوایکی بیت اشعار عرب اسلوبی اوزره واقع اولمش پس بوطرز وطریقه‌یی بیلین بونی محقق الوقوع ظن ایدوب اطناب ایلمیلرك تکثیر کلماته اعتبار اولنمسون (دعاکوی غربان جهانم * واده‌وبالتواتر والتوالی) دعاکوی وصف ترکیبیدر غربانه اضافت اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر وجهانه اضافت لامیه‌در واو حرف عطف ادعو فعل مضارع متکلم وحده نصر بابندن دعا ایده‌رم دیمکدر بالتواتر بابونده علی معناسنی متضمندر تواتر تفاعل بابندن مصدر در تتابع معناسنه یعنی بری بری آردنجه کلمکه دیرلر والتوالی واو حرف عطف توالی ده تفاعل بابندن مصدردر ولامده کسره صیانت یاایچوندر ایکی مصدر عطف تفسیری طریقیله واقعدر * محصول بیت * جهانك غریبلرینه دعاکویم علی التوالی والتواتر حاصلی عالم مسافرلرینه دعا ایدرم دائماً زیرا جانان مسافردر پس خاصی عام تحته درج ایدوب دعا ایدرم یعنی جانانه دعا ایدرم دیمکدر (بهر منزل که روی آرد خدایا * نکه‌دارش بحفظ لایزالی) بهر باحرف صله که حرف رابط صفت روی آردك مقدم مفعولیدر خدایا منادی نکه دارش شین ضمیر مسافر جانانه راجعدر اول جانانی حفظ ایله دیمکدر بحفظ لایزالی باحرف مصاحبت واضافت بیانیه لایزالی یاسی حرف نسبت ایدی یاسی کبی * محصول بیت * یارب مسافر جانان هر منزله که یوز کتوره یعنی توجه ایلیه آنی لایزالی حفظکله حفظ ایله یعنی هر نره‌یه کیدرسه آنی خطادن صاقله (منال ای دل که در زنجیر زلفش * همه جمعیت آشفته حالی) منال فعل نهی مخاطب نالیدندن ایکلمه دیمکدر که حرف تعلیل زنجیر زلف بیانیه شین ضمیر جانانه راجعدر همه بونده ادات تأکیددر جمعیت مقدم خبر آشفته حالی مؤخر مبتدا آشفته حال وصف ترکیبیدر پریشان حال معناسنه ویاحرف مصدر * محصول بیت * ای کوکل جانانك زنجیر زلفنده ایکلمه زیرا آنك زنجیر زلفنده آشفته حاللق محض جمعیتدر یعنی جانانك زنجیر زلفنده محبوسلق آزادلك وعین حضوردر (اموت صبابة بالیت شعری * متی نطق البشیر عن الوصال) اموت فعل مضارع متکلم وحده نصر بابندن اولیورم دیمکدر صبابت آرزو واشتیاق معناسنه‌در لفظا منصوب تمیزیدر اموتنك یا حرف ندا درمنادی محذوف تقدیری یاصاح درلیت حرفدر حروف مشبه بالفعلدن شعر تقدیرا منصوب اسمیدر لیت نك وضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیهیدر شعرك متی ظرفدر زماننده نطق فعل ماضی ضرب بابندن البشیر لفظا مرفوع فاعلی مژده کتورنه بشیر دیرلر عن حرف جر بشیره ونطق به متعدی اولمغه قابلدر وصال عن ایله لفظا مجرور ویا حرف اطلاق * محصول بیت * اشتیاق جهتندن اولیورم یعنی آرزوی جانادن هلاکم نه اولیدی علم اولیدی مژده‌جی نه وصالدن نطق ایدر یعنی جانانك سفردن قدومینك مشتلغی نه وقت کتورر

٦٠٩

اغاج که مسواك اغاجیدر (ومن علیها) دخی آنك اوزره اولان کیمسه‌لر (دار) خانه (با) ظرفیه (اوی) قوم نهایت بولدیغی یرك اسمیدر (فوق) م (رمال) قومل جمله دعائیه‌در (معنای اشارتی) یعنی صلاة وسلام بی نهایه قیامته دك اول سید الکونین حبیب اکرم رسول محترم رحمةللعالمین اولان محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم اوزره اولسون وجوارنه ودیارنه ودیارنده اولانلره وحرمینده وبین الحرمینده والی یوم القیامه کندویه محبت اوزره اولنلرك جمله سنك اوزرینه دخی صلاة وسلام اولسون

دعای کوی غریبان جهانم * واده‌و بالتواتر والتوالی

جهان غریبلرینك دعاجیسی یم ودائم تواتر وتوالی ایله دعا ایدرم (مفردات) (دعاکوی) دعاایدیجی (غریبان) م (جهان) م (م) بن (واده‌و) بن دعا ایدرم (بالتواتر) جماعتله (والتوالی) بربری اردنجه (معنای اشارتی) اجابته قرین اولسون ایچون جهانده نسلی منقرض اولمش ودعایه محتاج اولمش غریبلره دخی حضرت حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز واسطه‌سیله دائم تواتر وتوالی ایله دعا ایدرم

بهر منزل که روی آرد خدایا * نکه‌دارش بلطف لایزالی

هر منزله که توجه ایده ای خدام لطف لایزالیك ایله سن آنی حفظ ایله (مفردات) (بهر منزلکه) یه (روی) یوز (آرد) کتوره (خدایا) ای خدا (نکه دار) حفظ ایله (بلطف) م (لایزالی) م (معنای اشارتی) ای بنم لطیف معبوده اولان ربم حضرت آدمدن تاروز حشر هرنه قدر مؤمن قرنداش کلش وکلجك وارایسه هر بررلر بنی هر برمرتبه‌ده وهر منزلده که توجه ایدهسن لطف لایزالیك ایله انلری وبزلری نفس وشیطانك شرندن امین ایدوب سلامت ایمانله لقاکه واصل وجمله مزی دنیا وآخرتده جمیع آفاتدن حفظ وامانکده قیله سن

منال ای دل که در زنجیر زلفش * همه جمعیت آشفته حالی

ناله ایله ای کوکل زیرا آنك زلفی زنجیرنده آشفته حاللك جمله‌سی جمعیتدر (مفردات) (منال) ناله ایله (ای دل) ای کوکل (در) فی (زنجیر) م (زلف) م (ش) آنك (همه) جمله (جمعیت) م (است) در (آشفته) دیوانه (حال) م (یا) مصدریه (معنای اشارتی) (لایتم ایمان المرء حتی یقولوا انه مجنون) خبری سرنجه ای کوکل عشق ومحبة الله یولنده دیوانه‌لکدن وخراب صوریلکدن ناله ایله زیرا حق سبحانه وتعالینك تجلیات صفاتی مقتضاسنجه دنیا وآخرتی خاطردن چیقاروب عشق الهی ایله مجنون وسرکردان اولمق جمله‌سی باعث جمعیت قلبدر اهل اللهك عندنده ماسوی اللهی بامك درکاه حقده عین قربدر

اموت صبابة بالیت شعری * متی نطق البشیر عن الوصال

بن اولورم اشتیاق یوزندن نه اولیدی بنم علم اولیدی بشیره زمان وصالدن سویلدی (مفردات) (اموت) بن اولورم (صبابت) اشتیاق (یالیت) نه اولیدی (شعری) بنم علم (متی) نه زمان (نطق) سویلدی (البشیر) مژده‌جی (عن الوصال) وصلتدر

(فحبك راحتي في كل حين * وذكرك مونسي في كل حالي) فحبك فا حرف تعليلدر بيت سابقده مذكور اشتياقه وغمه وصاله حب حاك ضميله مصدردر محبت معناسنه اعرابدن لفظا مرفوع مبتدا مضافدر كافه وكاف محلا مجرور مضاف اليه در راحت تقديرا مرفوع خبر مبتداء وياضمير متكلم محلا مجرور مضاف اليه في حرف جر متعلقدر راحته جار مع المجرور محلا منصوب مفعول فيه غير صريحيدر راحتك حين ده مضاف اليه در كل لكن حرف جر تعيين ايلمه ده نوعا صعوبت وار وياحينده تنوين مبدلدر حالت وقفده اما مابعدينه وصل اولسه بنه منون اوقنور واو حرف عطف ذكرك مونسي جمله اسميه سي حبك راحتي جمله اسميه سنه

(معناى اشارتى) بن اول محبوبك اشتياقندن اولورم ودائم بيت الاحزانده كوز ياشلرى دوكرم نه اولدى بنم علمم اولديكه نه زمان بشير وصالدن خبر وروب بزى اولوا الابصار دن ايليه

﴿ فحبك راحتي في كل حين * وذكرك مونسي في كل حالي ﴾

سنك محبتك بنم راحتمدر جميع زمانده سنك ذكرك بنم مونسمدر هر حالده (مفردات) (فحبك) سنك محبتك (راحتي) بنم راحتمدر (في كل حين) جميع زمانده (وذكرك) سنك ذكرك (مونسي) بنم يولداشمدر (في كل حالي) هر حالده (معناى اشارتى) اى محبوب سنك محبتك جميع زمانده بنم قلبمك راحتي وسكونيدر (الا بذكر الله تطمئن القلوب) آيت كريمه سي سرنجه سنك ذكرك هر حالده بنم روحمك مونسي وغذاسيدر

﴿ سويداى دل من تا قيامت * مباد از سر سوداى تو خالى ﴾

بنم قلبمك سويداسي قيامته دك سنك سوداك سرندن خالي اولمسون (مفردات) (سويدا) قلبده اولان قاره قان (دل) كوكل (من) بن (تا) انتها ايچوندر (قيامت) م (مباد) اولمسون (از) من (سر) م (سودا) م (تو) سن (خالى) م (معناى اشارتى) اى محبوب بنم قلبمك ابد وعزى قيامته دك سنك سوداى عشقك سرندن بر نفس خالي اولمسون

﴿ بكجايم وصال چون تو شاهى * من بدنام رند ولا ابالى ﴾

سنجلين برشاهك وصالني قنده بولم بن بدنام واوند ولا ابالى (مفردات) (بكجا) قنده (يابم) بولم (وصال) م (چون تو) سنجلين (شاه) م (يا) وحدتيه (من) بن (بدنام) رسواى (رند) فاسق (لاابالى) كندوبى قايرمز (معناى اشارتى) اى محبوب سنجلين برشاه حقيقيك وصالني قنده بولم بنكه ظاهرا وباطنا جميع عيوبله معيوب وپرقصور كندوبى قايرمز رعبدروسيه هم مكرسن رحمت واسعه كله عفو والطف وكرم بيوره سن

﴿ زخطت صد جمال ديگر افزود * كه عمرت باد صد سال جلالى ﴾

سكا خطدن يوز حسن دخي زياده اولدى كه سنك عمرك يوز جلالى يل اولسون (مفردات) (ز) من (خط) تازه لحيه (ت) سكا (صد) يوز (جمال) حسن (ديگر) دخي (افزود) زياده اولدى (عمر) م (ت) سنك (باد) اولسون (صد سال) يوز سنه (جلالى) جلال الدين سلجوقيدن برتاريخدر (معناى اشارتى) اى محبوب مظاهر اسماء والان آثار صفات قديمه لركدن سنك حسن وجمالك بي نظير اولديغى ظاهر اولمشدر ديلرمكه سنك بزه بخش واحسان ايلديكك عمر جمالك مشاهده سيله نيجه يوز سنه لر مديد وباقي اولسون

﴿ بر آن نقاش قدرت آفرين باد * كه گرد مه كشد خط هلالى ﴾

اول قدرت نقاشنه تحسين اولسونكه ماهك اطرافنه هلاله منسوب خط چكر (مفردات) (بر) على (آن) اول (نقاش) م (قدرت) م (آفرين) تحسين (باد) اولسون (گرد مه)

معطوف واعرابي اول منوال اوزره در في كل حالي اعرابيده في كل حين اعرابي كبيدر بلا تفاوت * محصول بيت * اى جانان سكا مشتاق اولوب بشيرك خبريني تمنى ايلديكم آنكيچوندر كه سنك محبتك راحتمدر هر حينده وهر وقتده وسنى آكام مونس ويارمدر هر حالده وهر طورده حاصلى سكا محبت واشتياق افراطله درخواجه غيبتدن خطابه التفات ايلدى (سويداى دل من تا قيامت * مباد از سر سوداى تو خالى) سويدا اصغر سودادر يوركك اورته سنده اوبوتمش قاره قانه ديرلر دله ومنه اضافت لاميه لردر تا انتهاى غايت ايچوندر الى معناسنه مباد فعل نهى مفرد غائب سودابونده محبت معناسنه در وسويدا اله صنعت اشتقاق واقعدر * محصول بيت * بنم دلمك ايچى قيامته دك سنك سوز وسوداكدن خالي اولمسون يعني عشقك كركلمدن خالي وكوكلم عشقكدن تهى اولمسون حاصلي كوكلمده مركوز اولان جانان مسافرى منزله حضور ده تنزل ايدوب بيورركه قيامته دك كوكلمدن محبتك زائل اولمسون بعض نسخه ده از سر سوداى توواقع اولمش اضا فتله واكمل وجهة (بكجايم وصال چون تو شاهى * من بدنام ورند لاابالى) يابم فعل مضارع مفرد غائبدر يايدندن وميم ضمير فاعل قنده بولورم ديمكدر وصال چون تواضافتي لاميه درشاهي ياحرف وحدت من بد نام بيانيه بد نام وصف تركيبيدر برامز آدلى ديمكدر رنده اضافت بيانيه در رندك لاابالي به ده بويله در لاابالى فعل نفي استقبال متكلم وحده در مفاعله بابندن مضارعي يبالى ومصدري مبالات كاور لغت عربده بن قايرم ديمكدر اما اصطلاحده قايرمز معناسنه در لكن بونك كبي مقامانده بي پروا معناسنه در * محصول بيت * سنك كبي برپادشاهك وصالني قنده بولورم يعني قنده بوله بيلورم بن لاابالي وبي پروا بدنام رند يعني بن بدنامك اول نيكنامله مناسبتي يوقدر زيرا تمام نقيضي واقع اولمش مصراع ثانيده ايكي واو عاطفه ايراد ايدنلر نامراد لرايمش (زخطت صد جمال ديگر افزود * كه عمرت باد صد سال جلالى) خطت تاسي معناده جاله مقيددر زخط صد جمالت تقديرنده ديگر بونده دخي غيري معناسنه مصدر افزود فعل ماضي مفرد غائب افزودندن لازمله متعدي بينده مشتركدر اما بونده لازمدر آرتدي يعني زياده اولدي ديمكدركه حرف رابط دعا عمرت تاسي معناده باده مقيد در سال جلالى اضافت بيانيه در جلالى ياحرف

نسبت معلوم اوله جمشيد زماندن برى عظيم الشان پادشاه كه تخت سلطنته جلوس ايدردى اول كوني تاريخ ايدرلردى يزدجرد بن شهريار بن كسرايه كلنجه كه آخر ملوك عجمدر كه تخت سلطنته جلوس ايلمسى هجرت تاريخك اون برنجى سنه سنك ربيع الاولنك يكرمي ايكنجى كوني ايمش وبو تاريخ مستمر اولدى سلطان جلال الدين ملكشاه سلجوقى كه آلب ارسلان اوغليدر آنك جلوس سلطنته دك پس علماى ارصاد معتبر كباده وار ديلر جمله دن بريسي عمر خيام ايديكه اصحاب از باجك بريسيدر واتفاق ايلديلركه بونك جلوسنى تاريخ ايليه لر شمسيده اول كون نقطه حمله داخل اولمش ايمش واتفاق ايلديلركه هر سنه ده اول كون شنلك وسرور

آيك اطرافنه (كشد) چكر (خط) م (هلال) م (ى) نسبيه (معناى اشارتى) (فتبارك الله احسن الخالقين) آيت كريمه سى سرنجه اول قدرت نقاشنه تحسين اولسونكه قلوب عارفين وعاشقيني انوار محمديه ايله احاطه ايدوب (ان لله عبادا قلوبهم انور من الشمس) حديث شريفنه مظهر ايلمشدر

﴿ تو مي بايد كه باشى ورنه سهلست * زبان مايه جاهى ومالى ﴾

كركدر كه سن اوله سن يوخسه سهلدر جاه وماله منسوب اولان سرمايه نك زياني (مفردات) (تو مي بايد كه) كركدر كه سن (باشى) اوله سن (ورنه) يوخسه (سهلست) آساندر (زيان) م (مايه) سرمايه (جاهى ومالى) م (ياء) نسبيه (معناى اشارتى) اى محبوب حقيقي سنك عون ونصرتك وتوفيق وعنايتك بزمله اولمق كركدر يوخسه توفيقك بزمله اولدقجه دنيانك مال وجاهني ترك ايدوب سنك انوار ذاتيه كه مظهر اولمق سنك قدرتكه نسبت آساندر

﴿ خدا داند كه حافظ را غرض چيست * وعلم الله حسبى من سؤالى ﴾

خدا بيلوركه حافظك غرضي نه در والله تعالينك علمي بنم سؤالمدن بكا كافيدر (مفردات) (خدا) م (داند) بيلور (حافظ را) م (غرض) م (چيست) ندر (علم الله) م (حسبى) بكا كافي (من سؤالى) بنم سؤالمدن (معناى اشارتى) عالم السر والخفيات اولان خداى لم يزل بيلوركه حافظك غرضي وكوكلي مرادي ندر (لا يعزب عنه مثقال ذرة) آيت كريمه سى سرنجه الله تعالينك علمي بنم سؤالمدن بكا كافيدر مرتبه احسانده مقصودى سؤال وخدادن غيرى خدايي ديلمك ظن واقع وندر ونقصان وخطادندر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ سلامى چو بوى خوش آشنايى * بدان مردم ديده روشنايى ﴾

آشنالك لطيف رائحه سى كبي برسلام اول روشنالق چشمنك مردمنه (مفردات) (سلام) م (يا) وحدتيه (چو) مثل (بوى) رائحه (خوش) م (آشنا) م (يا) وحدتيه (بدان) اول (مردم) كوزبيكى (ديده) كوز (روشنايى) آيدينلق (معناى اشارتى) محبوب ازلينك وآشناى بزم الستك خطاب عزتي ونفس رحمانيه سي والطيف رائحه سي كبي بنده اول محبوبدن اول نور ايله منور اولان چشم بصيرتم مردمنه انوار ذاتيه سندن نور على نور اولق ايله حق اليقين روشنالغين تحصيل ايچون برسلام وبرفيض سعادت انجام استرم بسرنا لله بكرمه الاعم

﴿ درودى چو نور دل پارسايان * بدان شمع خلوتگه پارسايى ﴾

پارسالرك كوكلي نوري كبي بردرود اوپارسالق خلوتگاهنك شمعنه (مفردات) (درودى) برسلام (چو) مثل (نور) م (دل) كوكل (پارسايان) زاهدلر (بدان) اول (شمع) م (خلوتگه) خلوت يرى (پارسايى) زاهدلك (معناى اشارتى) پارسى عارفانك غرضدن وحجابدن سالم اولان كوكلنده ى نور كبي زاهدلك

وشدمانلقلر اوله وبو تاريخ سنه شمسيه اوزره وضع اولديكه اوجيوز آلتمش بش كوندر بع بوميدر وآيلر ينك اسماسي يزدجرد آيلرينك اسماسي كبيدر پس كونش كه رأس حمله داخل اولدى فرودين ماهك اولني آندن اعتبار ايلديلر اندن صكره ارديبهشت ماهك اولنه كيم نظمله ايراد ايلمشلر * نظم * ز فروردين چو بگذشتى مه ارديبهشت آيد * پس خرداد وتيرانكه مردادت همى بايد * پس از شهريور ومهر وآبان آزور دى دان * كه بر بهمن چرا اسفندارمد ماهى نيفزايد * پس خوجدانك سال جلالى بيورديغى دور شمسى اوزره موضوع اولان سال جلالى ايدروبو تاريخه جلالى وملكشاهي وخاني وجديد ديو تسميه ايلديلر واول برينه يزدجردي وقديم ديو نام ايدرلر پس جلالى قيدى احتراز ايچوندر يزدجرديدن * محصول بيت * جانانك خطي كلمديكنه دعا ايدر بيوررر كه خطدر يوز كوزللك آرتدي يعني حسنك نيچه قات زياده اولدي حاصلي خطك بو وجهله اسباب حسنكدن اولدي شاله عمرك يوز سنه جلال اولسون جانانه طول بقا ايله دعا بيورر يعني جانان معمر اولسون ديمكدر (بر آن نقاش قدرت آفرين باد * كه گرد مه كشد خط هلالى) * محصول بيت * جانانك روييني ماهه وخطني هلاله تشبيه ايدوب بيوررر اول قدرت نقاشنه يوز آفرين اولسون كه ماه كبي رخسار اطرافنه هلال كبي خط چكر يعني جانان ساده رو ايكن خط آوردي آني بوايكي بيت دلالت ايدركه جانان سفره ساده رو كيدوب خط آور كلمش اوله (تو مي بايد كه باشى ورنه سهلست * زيان مايه جاهى ومالى) مى بايد فعل مضارع مفرد غائب كركدر ديمكدر باشي فعل مضارع مفرد مخاطب اوله سن ديمكدر ورنه والا معناسنه در سهل آسان معناسنه در اما بونك كبي يرلرده جزوى مراددر زيان مايه جاهى لاميه ويايه درومالى معطوفدر جاهى به وايكى ياحرف نسبتدر * محصول بيت * جانانه بيوررركه شايسته وبايسته اولدر كه سن اوله سن يعني سنك وجودك صاغ اوله والا مال ومنصب سرمايه سي زياني جزويدر حاصلي سنك حياتك كرك مال وجاه زياني حيزاعتبارده دكل بوبيت دلالت ايدركه جانان وارديغي سفرده برخسارت كورمش اوله (خدا داند كه حافظ را غرض چيست * وعلم الله حسبى من سؤالى) كه حرف بيان ورااداة تخصيص واو حرف ابتدا علم الله لاميه ومبتدا حسبى خبر مبتدا اعمال افعالدندر يكفينى وكافي معناسنه در من سؤالى جار مع المجرور حسبى به متعلق ويا ضمير متكلم محلا مجرور مضاف اليهدر * محصول بيت * جانانه بيوررركه خدا بيلوركه سندن حافظك غرضي ندر وسؤالمدن اللهك علمي كافيدر يعني بنم نه ديلديكمدن خدانك علمي كفايت ايدر حاصلي مرادم اللهك معلوميدر (وله ايضا) (سلامى چو بوى خوش

٤ آشنایی * بدان مردم دیدهٔ روشنایی) سلامی یا حرف وحدت ویانکیربوی خوش آشنایی بیانیه لردر آشنایی یا حرف مصدر بدان دال همزه‌دن مبدلدر و یا حرف صله ‌مردم دیدهٔ روشنایی لامیه لرو یا حرف مصدر * محصول بیت * آشنالغك کوزل قوقوسی کبی سلام ارسال ایدرم اول آیدنلق کوزمز دمنه یعنی کوزل سلام ایدرم اول کوزمزك مردمی اولان آشنا جانانه (درودی چونور دل پارسایان * بدان شمع خلوتکه پارسایی) درود دالك وراك ضمه لریله عربیده تحیت معناسنه‌در که ترکیجه اسنلك دیرلر و یا حرف وحدت و یانکیر نور دل پارسایان

لامیه لردر پارسا عابده دیرلر و الف و نون ادات جمعدر شمع خلوتکه پارسایی لامیه لردر و یا حرف مصدر * محصول بیت * پارسالرك کوکلی نوری کبی محبت و درود ارسال ایدرم اول پارسالق خلوتخانه سنك شمعنه یعنی اول عابد وزاهد جانانه درود و تحیت ایدرم جائزدر که بو غزل غزل سابقده مذکور اولان مسافر جانانه ارسال اولنه (نمی بینم از همدمان هیچ برجای * دلم خون شداز غصه ساقی کجایی) ساقی منادی کجایی یا حرف خطاب * محصول بیت * مصاحبلردن هیچ برینی برنده کورمم یعنی یاران بزی قویوب کیتدیلر یورکم قان اولدی تنها لقدن و غمدن ای ساقی قنده سن کل بزه همدملك ایله (می صوفی افکن کجا میفروشند * که در تابم از دست زهد ریایی) می صوفی افکن بیانیه و صوفی افکن وصف ترکیبیدر افکندندن صوفی ییقجی شراب میفروشند فعل مضارع جمع غائبدر صاتارلر معناسنه که حرف تعلیل تاب حرارت واضطراب معناسنه زهدر یایی بیانیه و یا حرف نسبت * محصول بیت * صوفی یی ییقجی یعنی مست اوکار ایدیجی شرابی قنده صاتارلر بکا دلالت ایلك زیرا حرارت واضطراب ایدرم ریایه منسوب زهددن پس باده نوش ایده یم که ریام آشکاره اولسون زیرا باده نوشلغه زهد اضد ادددر (رفیقان چنان عهد صحبت شکستند * که کویی نبود ست خود آشنایی) * محصول بیت * رفیقلر عهد صحبتی شویله صیدیلر که دیدك که هرکز آشنالق اولمشدر یعنی مرتبه‌ده عهدلك ایلدیلر کانه که آرامزده هیچ آشنالق یوقدر (زکوی مغان رخ مکردان که آنجا * فروشند مفتاح مشکل کشایی) که آنجا مصراع ثانی یه مربوطدر مفتاح مشکل کشایی بیانیه‌در اداشر دن مشکل کشا وصف ترکیبیدر مشکل آچیجی معناسنه * محصول بیت * کوی مغاندن یوزیکی دوندرمه که آنده مشکل آچیجیلق مفتاحنی صاتارلر یعنی شراب که مشکل کشادر آنده بیع اولور پس آندن اعراض ایله (عروس جهان کرچه درحد حسنست * زحد میبرد شیوهٔ بیوفایی) عروس جهان بیانیه حد حسن لامیه * محصول بیت * جهان کلینی کرچه حد حسنده در یعنی کمال جالده‌در ایکن وفاسزلغی حددن آشیرر یعنی زیاده بی وفادر که کیمسه‌یه مرحمتی اولمز

ومتقبلك خلوتکاهی اولان قلبم شمعنه برصافی نور و برسلام سلامت انجام صاحب النور استرم

﴿ نمی بینم از همدمان هیچ برجای * دلم خون شداز غصه ساقی کجایی ﴾

مصاحبلردن هیچ برینی برنده کورمم کوکلم غصه‌دن خون اولدی ای ساقی قنده سن (مفردات) (نمی بینم) کورمم (از همدمان) مصاحبلردن (هیچ) قطعا (برجای) برنده (دلم) کوکلم (خون شد) قان اولدی (ازغصه) غمدن (ساقی) م (کجایی) قنده سن (معنای اشارتی) (تعاونوا علی البر والتقوی) سرنجه دینی معاونی مصاحبلردن هیچ برینی برنده وظاهرده کورمم ای صاحب النور اولان ساقی شراب عشق الهی ییرم قنده سنکه دین بولداشی بولمق صعب اولدیغندن ودین غریب اولدیغندن کوکلم خون اولدی

﴿ می صوفی افکن کجا می فروشند * که در تابم ازدست زهد ریایی ﴾

صوفی یی ییقجی شرابی قنده صاتارلر که ریایه منسوب اولان زهد الندن حرارتده یم (مفردات) (می) شراب (صوفی افکن) صوفی ییقجی (کجا) قنده (می فروشند) صاتارلر (در تابم) حرارتده یم (از) من (دست) ال (زهد) م (ریایی) ریایه منسوب (معنای اشارتی) اول صوفی ظاهرپرستك ریا وشرك خفیسنی قالع ومحو ایدیجی شراب عشق الهیه‌یی حضور پیردن غیری قنده صاتارلر که ریایه منسوب اولان زهد خشکك ضرری الندن حرارتده واضطرابده یم که بهرحال عون وهمت مرشده محتاجز

﴿ رفیقان چنان عهد صحبت شکستند * که کویی نبود ست خود آشنایی ﴾

رفیقلر مصاحبت عهدنی انجلاین قیردیلر که دیرسن خود آشنالق اولمشدر (مفردات) (رفیقان) م (چنان) انجلاین (عهد) م (صحبت) م (شکستند) قیردیلر (کویی) دیرسن (نبود ست) اولمشدر (خود) کندو (آشنا) م (یا) مصدریه (معنای اشارتی) عشق اهلیدن لذت الهیات وحالات عشقی بلمیان صوفی رفیقلر قلبلرنده ثبات اولمدیغی ایچون عهد صحبتی انجلاین قیردیلر که دیرسن خود هیچ آشنالق اولمشدر

﴿ زکوی مغان رخ مکردان که آنجا * فروشند مفتاح مشکل کشایی ﴾

مغلر محله سندن یوز چورمه زیرا آنده مشکل کشالق مفتاحنی صاتارلر (مفردات) (ز) من (کوی) محله (مغان) کاورلر (رخ) یناق (مکردان) دوندرمه (آنجا) آنده (فروشند) صاتارلر (مفتاح) م (مشکل کشادی) مشکل اچیجی (یا) مصدریه (معنای اشارتی) ای عاشق سن نظر عوامدن مستور اولان قلندران حقیقتلر وفا رغان دو جهان اولان عاشقان حضرتلر محله سندن وصحبت حیاتبخشلرندن یوز چورمه زیرا آنده مشکل کشالق وحقیقتده آشنالق مفتاحنی صاتارلر

﴿ عروس جهان کرچه درحد حسنست * زحد می بردشیوهٔ بی وفایی ﴾

جهان کلینی اکرچه حد حسنده‌در اما وفاسزلق شیوه‌سنی حددن ایلتور (مفردات) (عروس) کلین (جهان) م (کرچه) م (در) فی (حد) نهایت (حسن) م (است) در (زحد) حددن (می برد) ایلتور (شیوه) ناز (بی وفایی) وفاسزلق (معنای اشارتی) عروس جهان حقیقت وحضرت اللهه کمال قربیت تحصیل اولنمق ومزرعهٔ آخرت اولمق یوزندن زیاده حسندر لکن زینت ومشتهیات نفسانیه سنه مشغول اولمقله خدادن غافل اولمق وانك حدسز شیوهٔ نازنی وفاسنه الدانمق جهتندن سبب هلاکدر

﴿ دل خستهٔ من کرش همتی هست * نخواهد زسنکین دلان مومیایی ﴾

اکر اول بنم خسته کوکلك برهمتی وار ایسه سنکین دللردن برمومیا استمز (مفردات) (دل) کوکل (خسته) م (من) بن (کر) اکر (ش) انك (همتی) برهمتی (هست) وار ایسه (نخواهد) استمز (زسنکین دلان) طاش کوکلولردن (مومیا) معروف بردارودر که اعضادن برصنسه انی ایچوررلر (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) علو الهمة من الایمان) سرنجه اکر بنم درد عشق خدا ایله خسته کوکلك مظهر تجلیات اسرار الهی اولیم دیو کندویه برعالی همتی وار ایسه (الدنیا جیفة وطلابها کلاب) سرنجه اول طاش کوکللی اهل دنیا کلابلرندن در دینه دوا وصنقلرینه برمومیا استمز زیرا دنیا زهر مهلکدر

﴿ بیاموزمت کیمیای سعادت * زهمصحبت بدجدایی جدایی ﴾

سکا سعادت کیمیاسنی تعلیم ایدیم یرامز مصاحبدن ایراقلقدر ایراقلقدر (مفردات) (بیاموزم) اوکرده یم (ت) سکا (کیمیای سعادت) م (ز) من (همصحبت) مصاحب (بد) کوتو (جدایی) ایراقلق (جدایی) ایراقلق (معنای اشارتی) ای سالك سکا سعادت ابدی کیمیاسنی تعلیم ایدیم بودر که اخلاق واعمالی قبیح اولان مصاحبلردن ایراق اولمقدر زیرا طبیعت سارقه ونفس میاله اولمغله سنی دخی قبیح ایدر

﴿ مرا اکر تو بکذاری ای نفس طامع * بسی پادشاهی کنم درکدایی ﴾

ای طامع نفس اکر بنی قویه سن کدالقده چوق پادشاهلق ایلرم (مفردات) (مرا) بنی (کر) اکر (تو) سن (بکذاری) قویه سن (ای نفس) م (طامع) طمع ایدیجی (بسی) چوق (پادشه) م (کنم) ایدم (در) فی (کدا) فقیر (یا) مصدریه (معنای اشارتی) (من استغنی عن الخلق اغناه الله) خبری سرنجه ای طامع نفس بوندن قبیح نه واردر که رزاقك اولان منعم حقیقی یی اونودوب قول قبولرینه عرض احتیاج ایدرسین اولنجه احتیاجدن قورتلمزسن اکر کنز لایفنی اولان قناعت اوزره اوله سن کدالقده چوق پادشاهلق ایلرمکه حضرت اللهدن غیری یی بیلمزاو اودم

﴿ مکن حافظ ازجور دوران شکایت * چه دانی توای بنده کارخدایی ﴾

سنکیندلان الف ونونله جمع اولمش وصف ترکیبیدر و یا حرف نسبت ونون حرف تأکید طاش یورکلی دیمکدر مومیا انسان قدیدی یعنی باصدرمه‌سی و یا حرف مصدر بونده مراد دوا ودرماندر * محصول بیت * بنم خسته ومجروح کوکلك اکر همتی وغیرتی وار ایسه طاش یورکلی مرحمتسز کیمسه لردن مومیالق دیلمز یعنی اخسا وناکسلردن دوا ودرمان استمز حاصلی بنم مجروح کوکلم اکر بلند همت ایسه اراذل واسافلدن مرهم استمز دیمکدر مومیایی یاسی وحدت ایچون طوتانلر حروف قافیه‌دن بیخبر اولدقلرندن غیری مستقیم معنایه‌ده واصل دکللردر (بیاموزمت کیمیای سعادت * زهمصحبت بدجدایی جدایی) بیاموزمت یا حرف تأکیددر وآموزم فعل مضارع اخبار واشباه متصل وتا ضمیر خطاب کیمیای سعادت بیانیه همصحبت بدلامیه فاعلك مفعولنه اضافتیدر جدایی جدایی تأکید لفظی قیلندیدر برفصل تقدیریله یعنی جدایی کن * محصول بیت * سکا اوکرده یم و یا اوکرده یم سعادت کیمیاسنی یرامز همصحبتدن جدالق ایله یعنی کیمیای سعادت یرامز مصاحبدن اجتناب واحترازدر (مرا اکر تو بکذاری ای نفس طامع * بسی پادشاهی کنم درکدایی) * محصول بیت * ای طمعکار نفس اکر سن بنی کندی حالمه قورسك چوق پادشاهلق ایدرم کدالق صورتنده یعنی نفس طماع بکا مانع وحائل اولمزسه کدالقده چوق پادشاهلق ایلرم اما نفس کدالغه راضی دکل (مکن حافظ ازجور دوران شکایت * چه دانی توای بنده کارخدایی) * محصول بیت * ای حافظ دوران وزمان جورندن شکایت ایلمه سن نه بیلورسن ای بنده خدانك ایشنی یعنی جور وجفا ومهر و وفا خدانك ارادتیله در پس دوراندن شکایتك فائده‌سی یوقدر

(وله ايضا) (سحرم هاتف ميخانه بدولت خواهى * كفت بازآى كه ديرينه اين دركاهى) دولتخواه وصف تركيبدر خواهيدندن دولت دليجى معناسنه باحرف مصاحبت وياحرف مصدر بازبونده ادات تأكيد افاده ايدر آى الف ممدوده ايله فعل امر مفرد مخاطبدر كه حرف تعليل ديرينه اين دركاه اضافتى لاميه در ديرينه ياحرف نسبت ونون وها ادات تأكيد دركاهى ياسى ضمير خطاب * محصول بيت * سحر وقتده هاتف ميخانه بكا دولتخواهلغله يعنى دوستلق جهتيله ديدى كل برى كه بو دركاهك اسكيلرندنسن يعنى ميخانه يه چوقدن ملازمت ايدرسن حاصلى قديمى بنده زندنسن (همچو جم جرعه مى كش كه زستر ملكوت * پرتو جام جهانبين دهدت آكاهى) عالم امر وعالم ملكوت عالم ارواح وروحانيان وعالم ملائكه يه اطلاق ايدرلر وبو عالك عالم ملك كبى ماده يه ومدته توقفى يوقدر بلكه خدانك امر يله بلا واسطه وسبب موجود اولمشدر شيخ كمال الدين عبد الرزاق كاشى كندى اصطلاحاتنده بيورمشدر كه بو عالمه انكيچون عالم امر ديرلر زيرا مجرد كن امر يله موجود اولمشدر وشيخ محيى الدين عربى قدس سره بيورمشدر كه بو عالمه آنكيچون عالم امر ديرلر كه بو عامده صافى امر در وهيچ نهى يوقدر زيرا بو عالم اهالنك استعدادى بروجهله دركه آنده مخالفته يول يوقدر كه اكا نهى مترتب اولمق لازم كله پرتو جام جهانبين لاميه وبيانيه تقديرى پرتو جام جهانبين مادر ضرورت وزن ايچون متروك اولمشدر پرتو مبتدأ ودهد فعل مضارع مفرد غائب خبر مبتدأ وفاعلى تحتنده پرتوه راجع ضمير وتا ضمير منصوب متصل مفعول اولى واكاهى ثانيسى وياحرف مصدر وزستر ملكوت مفعول غير صريحى * محصول بيت * بو بيت تتمه قول هاتفدر جم كبى مى جرعه سنى چك تاكه سكا اسرار ملكوتدن بزم جام جهانبينمزك پرتوى اكاهلق ويره يعنى بزم جامز جرعه سنى نوش ايله تاكه سنى جام جهانما كبى اسرار غيبيه دن اكاه ايليه بعض نسخه ده مى برينه ما دوشمش پس معنا جم كبى بزم جرعه مزى چك تاكه آ مجموع بيتك معناسنى جم كبى بزم قدحمزى چك كه ملكوت سرندن جام جهانبين ضياسى سكا خبردارلق ويره ديين وجم كبى بزم جرعه مزى چك كه ملكوت سرندن جهانبين جامك پرتوى كبى سكا آكاهلق ويره ديين بى معناسو بله ده برى برينك ازنجه كتمشلر (بردر ميكده رندان قلندر باشند * كه ستانند ودهند افسر شاهنشاهى) قلندرى رندانه قياس ايدبجك قلندران ديمك كركدى لكن وزن ضرورتندن رندان جمعيله اكتفا ايلدى واضافت بيانيه در كه حرف رابط صفت ستانند فعل مضارع جمع غائب آلورلر ديمكدر دهنده فعل مضارع جمع غائبدر ويررلر معناسنه افسر شاهنشاهى باحرف نسبت اولنجه اضافت بيانيه اولور اما مصدريه اولنجه لاميه در وايكى فعل افسرده تنازع ايلدى * محصول بيت * ميكده قپوسنده قلندر رندلر اولورلر كه پادشاهلر تاجى آنلرو ويررلر وآنلر آلورلر يعنى عالم ملكده تصرف ايلين عشق ميخانه سنك باده نوش عاشقلريدر حاصلى بكلكى وپادشاهلغى ويرن آلان عشاق جاناندر جانان امريله

ای حافظ دورانك جورندن شكايت ايله ای بنده سن خدالق ايشنى نه بيلورسن (مفردات) (مكن) ايله (حافظ) م (از) من (جور) م (دوران) فلك (شكايت) م (چه دانى) نه بيلورسن (تو) سن (ای بنده) ای قول (كار) ايش (خدايى) خدالق (معناى اشارتى) ای حافظ هر وجهله قضاء الله راضى اولوب مايه سعادت اولان فقر دوراننك جورندن شكايت ايله خداى حكيمك ايشنى وحكمتنى سن نه بيلور سنكه سعادت ونجاتى فقرده قومشدر طغيان وهلاكى غناده قومشدر انكيچون (الفقر فخرى) بيورلمشدر

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ سحرم هاتف ميخانه بدولتخواهى * كفت بازآى كه ديرينه اين دركاهى ﴾

سحر وقتى ميخانه نك هاتفى بكا دولتخواهلق ايله ديدى كيرو كلكه بو دركاهك قديمى سن (مفردات) (سحر) م (م) بكا (هاتف) صيحه ايديجى (ميخانه) م (بدولتخواهى) دولت دبليجيلك ايله (كفت) ديدى (بازآى) كيرو كل (ديرينه) قديم (اين) بو (دركاه) م (يا) خطابيه (معناى اشارتى) سحر وقتى جانب فياض مطلقدن هاتف غيب بكا دولت ابديه وسعادت سرمديه يه نائل اولمغلغم ايچون ديدى (انيبوا الى الله وتوبوا الى الله) سرنجه جميع اموركده حضرت الله رجوع ايله كه عالم الست عهد ندنبرو سن بو دركاهك قديم بنده سيسن

﴿ همچو جم جرعه ما كش كه زسر ملكوت * پرتو جام جهانبين دهدت آكاهى ﴾

جم كبى بزم جرعه مزى چك كه ملكوت سرندن جهانبين جامك پرتوى سكا آكاهلق ويره (مفردات) (همچو) مثل (جم) پادشاه (جرعه) م (ما) بز (كش) چك (ز) من (سر ملكوت) م (پرتو) عكس (جام) قدح (جهانبين) جهان كوستريجى (دهد) ويره (ت) سكا (آكاهى) خبردارلق (معناى اشارتى) جم پادشاهى كبى بزم عشقمز شرابندن بر جرعه نوش ايله كه جام جهانبين اولان آينه مجلاى قلبكده بصيرت حاصل اولوب سنى اسرار ملكوته مطلع ايليه

﴿ بردر ميكده رندان قلندر باشند * كه ستانند ودهند افسر شاهنشاهى ﴾

ميخانه قپوسنده قلندر رندلر اولورلر كه پادشاهلق تاجنى الورلر و ويررلر (مفردات) (بر) على (در) قپو (ميكده) ميخانه (رندان) لاابالى وبى قيد (قلندر) مجرد كيمسه (باشند) اولورلر (ستانند) آلورلر (دهند) و ويررلر (افسر) تاج (شاهنشاه) م (يا) مصدريه (معناى اشارتى) (اوليائى تحت قبابى لايعرفهم غيرى) حديث قدسيسى سرنجه بو شراب عشق الهى تحصيل ونوش اولنان ميكده جهانده عالمدن تجرد ايلمش لاابالى كيمسه لردر كه خليفة الله فى الارض اولوب صورى ومعنوى پادشاهلق تاجنى آلورلر و ويررلر كه متصرف جهانلردر

(خشت زير سر و برتارك هفت اخترپاى * دست قدرت نكر ومنصب صاحب جاهى) بو بيت رندان قلندر احوالن بيان ايدر خشت كرپج زير سر لاميه واوحرف حال تارك راءك فتحيله دپه معناسنه درهفت اختره اضافت لاميه درهفت اختردن مراد سبعه سياره در پاى تقديرى سرشان و پايشان درضرورت وزن ايچون ضميرلر ترك اولندى دست قدرت بيانيه ونكرك مقدم مفعولى نكر نونك كسرى وكافك فتحيله فعل امر مفرد مخاطب نظر ايله ديمكدر واو حرف عطف منصب صاحب جاه لاميه صاحب ياسى ضرورت وزن ايچون ساكن اوقنور خصوصا كه ديلرند يائى ساكن اوقنق جاريدر جاهى ياسى حرف تنكير * محصول بيت * خطاب عام طريقيله بيورر مذكور قلندرلرك كمال فسادن باشلرى آلتنده يصدق برينه كرپج در حال بو كه اياقلرى سبعه سياره اوستنده در يعنى طاش يصدانوب طپراق دوشنرلر اما سبرانكاه وجو لانكاهلرى يدى فلكدن يوقار يدر دست ويد قدرتى كور وصاحب منصب منصبنى يعنى بو نلرك عاليقدار وبلندمرتبه لر بنى كور حاصلى ظاهرلرى صورت كدا وباطنلرى فوق سماده مجموع بيتك معناسنى كرپج باش آلتنده ويدى يلدز دپه سى اوزره اياق قدرت الين كور وصاحب منصب منصبنى دبين عجب پريشان سو يلمش ومصراع ثانينك معناسنى قدرت الى وصاحب جاهلق منصبنى كور ديين ياى مصدر يده خوب اصابت ايلمش (سرما ودر ميخانه كه طرف بامش * بفلك برشده ديوار بدين كوتاهى) سرما ودر ميخانه واو حرف مع كه حرف تعليل طرف بام لاميه رايى ساكن اوقومق تصرفات عجمدندر بام طام معناسنه در يعنى اوستى شين ضمير ميخانه يه راجعدر بفلك باحرف صله برشده چقمش ديمكدر ديوار مبتدأ بدين كوتاهى خبرى تقديرى ديوارش درضرورت وزن ايچون ترك اولندى جمله اسميه ميخانه دن حال واقع اولمش كوتاهى ياسى حرف مصدر * محصول بيت * بزم باشمز ميخانه قپوسيله در يعنى اكا ملازمز زيرا طامنك جانبى فلكه چقمش حال بو كه ديوارى بو قصه لقده در يعنى دروبام ميخانه عشق كرچه ظاهرا پست كورنور اما حقيقتا عيوقه چقمش مجموع بيتك معناسنى بزم باشمز وميخانه قپوسى كه اول ميخانه طامنك كنارى فلك اوزره اولمش بو الچقلقله ديين وبزم باشمز وميخانه نك قپوسى كه انك طامنك كنارى فلك اوزره كتمشدر ديوارى بو الچقلقده ديين فى الحق كتمشلر (با كدايان در ميكده اى سالك راه * بادب باش اكر از سر خدا آكاهى) * محصول بيت * ميخانه قپوسنك كدالريله اى عشق يولنك سالكى ادبله اول اكر سر خدادن آكاه ايسك يعنى عاشق سالكاره تعظيم وتبجيل اوزره اول اكر اسرار اللهدن خبردار ايسك حاصلى ظاهر حاللرينه ناظر اولمه كه باطنلرى اوز كه عالمده در يعنى خدا ايله معامله لردر (اكرت سلطنت فقر ببخشند اى دل * كمترين ملك تو از ماه بود تا ماهى) * محصول بيت * اى كوكل اكر سكا فقر سلطنتنى بغشلرلرسه يعنى سنى عالم فنايه ايصال ايدرلرسه سنك اك كرك ملكك يعنى مكتك ماهدن ماهى يه دك اولور يعنى تمام دنيايه پادشاه اولورسن (قطع اين مرحله بى همرهى خضر مكن * ظلماتست بترس از خطر كراهى) قطع اين مرحله اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر مرحله قوناق ومنزل معناسنه امابونده كوچك بر مراددر يعنى طريق همرهى خضر لاميه وياحرف مصدر خطر اشراف على الهلاكدر يعنى دلالتكه قريب اولقدر كراهى ياحرف مصدر * محصول بيت * بو عشق مرحله سنى خضر يولداشلغمز يعنى حضرت خضر سكا يولداش

﴿ خشت زير سر و برتارك هفت اختر پاى * دست قدرت نكه وصاحب منصب جاهى ﴾

باشلرى آلتنده كرپج واياقلرى يدى يلدزك دپه سى اوزره قدرت وتصرف النى وصاحب جاهلق منصبنى كور (مفردات) (خشت) كرپج (زير سر) باش آلتى (بر) على (تارك) دپه (هفت اختر) يدى يلدز (پاى) اياق (دست) ال (قدرت) م (نكه) كور (صاحب) م (منصب) م (جاه) م (يا) مصدريه (معناى اشارتى) (رب اشعث اغبر لو اقسم على الله لابره) حديث شريفى سرنجه صورتده فقير الحال باشلرى آلتنده بر كرپج ومعراج معنوى ايله اياقلرى يدى قات كوكك سبعه سياره سى اوزره اولياء اللهك قدرت وتصرفنى وعندالله عزوجاهنى كور كه نيجه در

﴿ سر ما ودر ميخانه كه طرف بامش * بفلك برشده ديوار بدين كوتاهى ﴾

بزم باشمز وميخانه نك قپوسيكه انك طامنك كنارى فلك اوزره كتمشدر ديوارى بو الچقلقده (مفردات) (سر ما) بزم باشمز (در) قپو (ميخانه) م (طرف) كنار (بام) طام (ش) انك (با) للملابسه (فلك) م (برشده) يوقارى اولمش (ديوار) م (بدين) بو (كوتاهى) الچقلق (معناى اشارتى) بزم باشمز ميخانه نك قپوسيله بيله در زيرا (شرف المكان بالمكين) سرنجه اولياء اللهك مسكن مقاملرى كنده وده عشق ومعرفة الله تحصيل اولمق سببله معنى يوزندن عندالله قدر فلكدن مرتفعدر

﴿ با كدايان در ميكده اى سالك راه * بادب باش اكر از سر خدا آكاهى ﴾

ميخانه قپوسنك كدالريله اى سالك راه ادبله اول اكر سر خدادن آكاه ايسك (مفردات) (با) للملابسه (كدايان) فقيرلر (در) قپو (ميكده) ميخانه (اى سالك راه) م (با) للملابسه (ادب) م (باش) ول (از) من (سر خدا) م (آكاهى) خبردار ايسك (معناى اشارتى) اى عشق ومعرفة الله يولنك سالكى اولياء اللهك حضورنده وصحبتنده ادب اوزره اول زيرا بى ادب اولان الله تعالينك لطفندن محرومدر اولياء الهى اجتمك الهى ورسولى انجتمكدر (من بارز وليا فقد بارزنى ومن بارزنى فقد بارز الله) حديث شريفى بوني ناطقدر

﴿ اكرت سلطنت فقر ببخشند اى دل * كمترين ملك تو از ماه بود تا ماهى ﴾

اى كوكل اكر سكا فقر سلطنتنى احسان ايدرلرسه سنك كمترين ملكك ماهدن ماهى يه دك اولور (مفردات) (اكر) م (ت) سنك (سلطنت فقر) م (ببخشند) ويره لر (دل اى) اى كوكل (كمترين) ادنى وپك قليل (ملك) م (تو) سنك (از) من (ماه) آى (بود) اوله (تا ماهى) بالغه دك (معناى اشارتى) اى كوكل اكر سكا (اذا تم الفقر فهو الله) حديث شريفى سرنجه فقر تام دولت وسلطنتنى طرف حقدن احسان ايدرلرسه سنك پك ادنى ملكك ماهدن ماهى يه دك اولور يعنى بو عالم ملكده بلكه عالم ملكوتده متصرف اولورسن

﴿ قطع اين مرحله بى همرهى خضر مكن * ظلماتست بترس از خطر كراهى ﴾

حضر يولداشلغمز بو مرحله يى قطع ايله ظلماتدر كراهلق خطرندن قورق (مفردات) (قطع) م (اين) بو (مرحله) قوناق ومنزل (بى) نى (همره) يولداش (خضر) م

۳ اولنجه عشق مرحله سنی قطع ایلكه قصد ایله زیرا بو طریق ظلمتدر ازغونلق خطرندن صقین حاصلی عشق یولنه قولاغوزسز كیرمه زیرا ونه سی قراكولقدر یولدن آزارسن غافل اولمه (حافظ خام طمع شرمی ازین قصه بدار * عملت چیست كه مزدش دوجهان میخواهی) حافظ منادی واضافتی بیانیه خام طمع وصف تركیبیدر شرمی یاحرف تنكیر ازین اشارتدر مزد دوجهان طلبنه مزد دیمك ضمیله اجرت یعنی كرا معناسنه در * محصول بیت * ای خام طمعلی حافظ بو قصه دن شرم طوت یعنی اوتان عملك ندر كه اكا ایكی جهانی اجرت دیلرسن یعنی نه ایش ایشلدك كه اكا ایكی عالمی جزا وعوض استرسن پس بو ایشدن اوتان (نودر فقر رندانی زدن ازدست مده * مسند خواجكی

(مكن) یله (ظلمات) م (است) در (بترس) قورق (از) دن (خطر) م (كراه) ازغون (معنای اشارتی) بومعرفة الله و بو بی نهایت اولان اولودر كاه بولنه خضر روش برمرشد كاملسز و برمربیسز سلوك ایتمه زیرا بو یولده ظلمات بشریت وصدهزار عقبات مهلكه واردر یالكز كیدنلره كمراهلق وخطرناك اولان محللرده هلاك خوفی واردر

نودر فقر ندانی زدن ازدست مده * مسند خواجكی ومجلس تورانشاهی

سن فقر قپوسنی قاقمغی بیله مزسن الدن قومه افندیلك مسندینی وتورانشاهه منسوب اولان مجلسی (مفردات) (تو) سن (در) قپو (فقر) م (ندانی) بیلمزسن (زدن) اورمق (ازدست) الدن (مده) ویرمه (مسند) مقام (خواجكی) افندیلك (مجلس) م (تورانشا) بر پادشاهدر (معنای اشارتی) ای سالك سن سبب سعادت سرمدی اولان فقر تام سلطنته خود بخودانه ایره مزسن وخطردن وضلالتدن قورتلوب مقصوده ایره مزسن (من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف) سرنجه حضرت الالهیه كمال قربیت ایله دولت ابدی حاصل اوله جق مسندی وشاهان حقیقت اولان اهل اللهك صحبت ومجالسنی الدن ویرمه وترك ایله

حافظ خام طمع شرمی ازین قصه بدار * عملت چیست كه مزدش دوجهان میخواهی

ای خام طمعلو حافظ بو قصه دن برحیا طوت سنك عملك نه در كه آكا مزد ایكی جهانی استرسن (مفردات) (حافظ) (خام طمع) م (شرمی) برحیا (ازین) بوندن (قصه) م (بدار) طوت (عمل) م (ت) سنك (چیست) نه در (مزد) اجرت (ش) كا (دو) ایكی (جهان) م (می خواهی) استرسن (معنای اشارتی) ای حافظ دوجهان مزدی اولیوب ما به الافتخار رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولان فقر تام سلطنته ایرمكه سنك نه عملك واركه خام طمع ایدرسن بو قصه دن برحیا ایله همان حقدن وخاصان حقدن توفیق وعنایت طلب ایده سن

وله ایضا

سینه مالامال درداست ای دریغا مرهمی *
دل زتنهایی بجان آمد خدایا همدمی

سینه دردایله مالامالدر ای دریغا برمرهم و بر كوكل تنهالقدن زیاده مضطرب اولدی ای خدا برهمدم ویر (مفردات) (سینه) كوكس (مالامال) طولو (درد) م (است) در (ای دریغا) ای حیف (مرهم) م (یا) وحدتیه (دل) كوكل (زتنهایی) یالكزلقدن (بجان آمد) زیاده مضطرب اولدی (خدایا) م (همدمی) برمصاحب ویر (معنای اشارتی) سینه درد عشقله پردر ای رحیم اولان ربم وصنتكاه بزه برمرهم صار كوكل یالكزلقدن وخوف وخطردن زیاده مضطرب وغمناك اولدی ای خدا بزه بریارغار و برمرشد مرحمتكار كرم ایلیه سن

چشم آسایش كه دارد ازسپهر تیزكرد *
ساقیا جامی بیاور تابیاسایم دمی

ومجلس توران شاهی) درفقر لامیه در مجسا زا ندانی بونك كبی برلرده نتوان معناسنه دریعنی قادر دكلسن ازدست مده مصراع ثانیه مرهوندر مسنداسم مكاندر تكیه كاه معناسنه یعنی سویكنه جك برخواجكی دن مراد وزارتدر مسند خواجكی اضافتی بیانیه‌در توران‌شاه شاه شجاعك وزیرا عظمی اولمشدر نته كیم رساله‌ده مفصل بیان اولنمشدر * محصول بیت * خواجه تنزل طریقیله نفسنه خطاب بیورر سن فقر قپوسی قاقمغه قادردكلسن یعنی فقرچكمكه متحمل اولمزسن پس الكدن وزارت مسندینی وتوران‌شاه مجلسنی ویرمه یعنی ای حافظ سن فقر وفنایه طاقت كتوره مزسن ایدی وزیرك ملازمتنی ترك ایله كه سكا غنا حاصل اوله خواجه نك مرادی حسن طلبدر مقصود خواجه یه واصل اولمیلر مخلص یتسنی مذكور بیتدن مؤخر ایراد ایلمشلر عفا الله تعالی وعنهم (وله ایضا) (سینه مالامال درد ست ای دریغا مرهمی * دل زتنهایی بجان آمد خدایا همدمی) مالامال طوبطاو دیمكدر ای حرف ندا منادی محذوف ای یاران دیمكدر دریغ حیف معناسنه در یعنی ادات تغابن والف حرف ندبه وجائز دركه منادی دریغا اوله مندوب وطریقیله ای دریغا دیمك اوله پس ای عربیده وا معناسنه اولور مرهمی یاحرف وحدت دل مبتدا بجان آمد خبری زتنهایی وبجان آمده متعلقدر خدایامنادی همدمی همدم مصاحب و یاحرف وحدت خدایی ندا ایلمكدن مراد تمنیدر * محصول بیت * سینه دردله مالامالدر ای دریغ بودرده برمرهم اولسه یعنی درمان اولسه كوكل تنهالقدن جانه كلدی یعنی جاندن بیكرندی واوصاندی یارب بكا برهمدن كه بنی تنهالقدن خلاص ایلیه خواجه الم عشق ودرد فراقدن شكایت ایدر (چشم آسایش كه دارد ازسپهر تیزرو * ساقیا جامی بیاور تا بیاسایم دمی) چشم اسایش لامیه چشم امید معناسنه درآسایش اسم مصدردرآساییدندن كاسمدر كیم معناسنه سپهر تیزرو بیانیه تیزرو وصف تركیبیدر رویدندن تیز یوریجی معناسنه جامی یاحرف وحدت تا تعلیل بیاسایم فعل مضارع نفس متكلم وحده دمی دم بونده نفس وساعت معناسنه * محصول بیت * سپهر تیزرودن آسایش وراحت امیدین كیم طوتار یعنی كیمسه آندن حضور امیدین طوتمز پس ای ساقی برقدح باده كتور تا كیم برنفس و برساعت آسایش وحضور ایده یم

سرعتله

(خیز تاخاطر بدان ترك سمرقندی دهیم * كزنسیمش بوی جوی مولیان آید همی) خیز خطاب عام قالق دیمكدر تا حرف تعلیل خاطر دیمك مفعول صریحی و بدان غیرصریحی ترك سمرقندی بیانیه سمرقندی یوردیغی تشبیه طریقیله اولمق جائز وحقیقتا اولمق جائز دهیم فعل مضارع متكلم مع غیره و یافعل امر متكلم مع غیره كزكه حرف رابط صفت نسیم بونده یل دربادمعناسنه وشین ضمیری تركه راجعدر ویا سمرقنده

سرعتله دور ایدیجی فلكدن آسایش امیدن كیم طوتار ای ساقی برجام كتور تا برنفس دكلنم (مفردات) (چشم) امید (آسایش) راحت (كه) كیم (دارد) طوتار (از) دن (سپهر) فلك (تیزكرد) سرعتله دونیجی (ساقیا) م (جامی) برقدح (بیاور) كتور (تا) حتی (بیاسایم) دكلنم (دمی) برنفس (معنای اشارتی) (لاراحة فی الدنیا) سرنجه بوسریعة الزوال جهاندن كیم راحت وبقا امیدن طوتار ای مرشد شفیقم شراب عشق الهیدن بزه برجام كرم واحسان ایله (الدنیا ساعة الخ) سرنجه بو برنفس اولان عمرده دل ناشادمز اضطرابدن كسیلوب ذكر وانس حق ایله مطمئن اولوب دكلنه

خیز تاخاطر بدان ترك سمرقندی دهیم *
كزنسیمش بوی جوی مولیان آید همی

قالق تا اول سمرقندی محبوبه عاشق اولهلم كه آنك باد نسیمندن مولیان ایرماغنك رایحه سی كلور (مفردات) (خیز) قالق (تا) حتی (خاطر) كوكل (بدان) اول (ترك) محبوب (سمرقندی) م (دهیم) ویرهلم (از) دن (نسیم) لطیف یل (ش) آنك (بوی) رایحه (جوی) ایرماق (مولیان) برایرماق اسمیدر (آید) كلور (همی) دائم (معنای اشارتی) ای سالك قرداش قالق بو خانه تجلی اولان كوكلمزی انجق اول باقی ولا شریك له اولان محبوب حقیقی یه ویرهلم كه زیرا آنك نفس رحمانیه سندن ونفحات انسیه سندن دل جانه دائم فیض وراحت رایحه سی كلور

زیركی را گفتم این احوال بین خندید وگفت *
صعب روزی بوالعجب كاری پریشان عالمی

برعاقله دیدم بو احوالی كور كولدی ودیدی مشكل كوندر بوالعجب ایشدر پریشان عالمدر (مفردات) (زیركی را) برعاقله (گفتم) دیدم (این) بو (احوال) م (بین) كور (خندید) كولدی (گفت) دیدی (صعب) كوچ (روزی) كون (بوالعجب) زیاده عجب (كاری) برایش (پریشان) م (عالم) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) بوراه عشقك احوال وعقباتندن برمرشد كامله سؤال ایلدم و كوردیم برشكر خنده ایدوب بیوردیكه بو راه برمرشدسز ورهبرسز صعب كوندر وزیاده عجب امردر و بر پریشان عالمدر كه عدو مبین اولان شیطانك زیاده حیله ومكر ایدوب چوق عاشق صادقلری بو یولده هلاك ایلشدر

سوختم درچاه صبراز بهر آن شمع چكل *
شاه تركان غافلست ازحال ما كورستمی

صبرچاهنده اول شمع چكلدن اوتری یاندم شاه تركان بزم حالمزدن غافلدر قنی بررستم (مفردات) (سوختم) یاندم (درچاه) قیوده (صبر) م (از) دن (بهرآن) ایچون (شمع) م (چكل) محبوبی چوق برولایتدر (شاه) م (تركان) محبوبلر (غافل) م (است) در (ازحال ما) بزم حالمزدن (كو) قنی (رستم) بر پهلوان مشهوردر (یا) وحدتیه

بوی جوی مولیان لامیه و بیانیه در جوی ایرماق ومولیان برمعین ایرماغك اسمیدر آید همی اصلنده همی آید ایدی ضرورت وزن وقافیه ایچون تقدیم وتأخیر اولندی نته كیم رودكی سلطان نصر بن احمد سامانی به سویلدیكی غزلده واقعدر * بیت * * باد جوی مولیان آید همی * بوی یار مهربان آید همی * محصول بیت * قالق تاخاطرمزی اول سمرقندی محبوبه ویره لم كه آنك نسیمندن مولیان ایرمغی قوقوسی كلور (زیركی را گفتم این احوال بین خندید وكفت * صعب كاری بوالعجب حالی پریشان عالمی) زیركی را یاحرف وحدت ورا ادات مفعول این احوالی یوردیغی احوال عشق ومحبته اشارتدر بین فعل امر مفرد مخاطب كور دیمكدر خندید وكفت مصراع ثانیه مرهوندر مقول قولده مصراع ثانیدر صعب چتین در مشكل معناسنه كاری یاحرف وحدت بوالعجب مبالغه ایله عجبدن كنایه در بو العجبدن مخفف عجب باباسی دیمكدر حالی یاحرف وحدت عالمی یاسیده بویله در * محصول بیت * برزیركه دیدمكه بو احوال عشقی كورسبراله ایلده كولدی ودیدی برمشكل ایش و بر بوالعجب حال و بر پریشان عالمدر بو احوال عشقی یوردیغك یعنی عشق درد وبلا ومحنت والمدن كنایه‌در كه اكا مبتلا اولان هركز حضور وحبور كورمز بلكه دائما كوزی یاشلی و باغری باشلیدر (سوختم درچاه صبرازبهر آن شمع چكل * شاه تركان غافلست ازحال ما كورستمی) چاه صبر بیانیه شمع چكل لامیه شاه تركان لامیه در شاه تركاندن مراد افراسیابدر بو بیت تلمیحدر شاهنامه قصه لرینك برینه كه ساقیا مبهم قافیه سنده مفصل ذكری كچمشدر شول غزلده كه مطلعی بودر * مطلع * بی تو ای سرو روان باكل وكلشن چه كنم * زلف سنبل چه كشم عارض سوسن چه كنم * بو غزلده بریننده بو قصه یه تلمیح یورمشدر * بیت * * شاه تركان چو پسندید و بچاهم انداخت * دستگیر ار نشود دست تهمتن چه كنم * محصول بیت * اول چكل محبوبندن اوتری صبر چاهنده یاندم یعنی جانان ایچون صبر ایده ایده هلاك اولدم شاه تركان یعنی جانان بزم احوالمزدن غافلدر قنی بر رستم یعنی قنی بر یار مشفق كه بزی الم فراقدن خلاص ایدوب وصال جانانه سبب اوله رستم بیژنی چاهدن خلاص ایدوب وصال سروره سبب اولدیغی كبی محبوبی چكله تخصیص یوردی زیرا شهر چكل تركستانده در وافراسیاب تركستان پادشاهی ایدی

(درطریق عشقبازی امن وآسایش بلاست * ریش بادآن دل که بادردتوخواهد مرهمی) طریق عشقبازی یابنده عشقبازمحبوب دوست
• مناسنده در و یاحرف مصدر ریش یاره در اما بونده مجروح معناسنده در که حرف رابط صفت مرهمی یاحرف تنکیر * محصول بیت *
محبوب دوستلق طریقنده امن وآسایش
بلادر یعنی بو طریقنده حضور وصفا یوقدر
بلکه همان در دو بلا در پس مجروح
اولسون اول کوکل که سنك درد که
مرهم استر یعنی عشقك درد ینه درمان
استین کوکل درددن خلاص بولمسون
(اهل کام و ناز رادر کوی رندان راه
نیست * رهروی باید جهانسوزی نه
خامی بی غمی) نازرا را ادات صله ودر بای
صله معناسنه درهر ووصف ترکیبدر
یوله کیدیجی یعنی سالك عشق و یاحرف
وحدت جهانسوزده وصف ترکیبدر
جهان یاندریجی معناسنه یعنی جهاندن
مستغنی حاصلی تارك دنیا دن عبارتدر
و یاحرف وحدت خامی بی غمی یاربده
وحدت ایچوندر * محصول بیت * مراد
ونازا اهلنه رندلر محله سنه یول یوقدر
یعنی بونلر رندلره یارو یولداش اولمزلر
حاصلی رندلر بشقه فرقه و بونلر بشقه در
پس بو طریق عشقده بر عاشق سالك جهانسوز
کرك یعنی دنیاده کچمش بر عاشق
کرك بر غمسز خام کرکمز یعنی عشقك
درد وغمنی اختیار ایلمین خام کرکمز مصراع
ثانیده بازی حرف مصدر طوتوب معناسنی
سالکلکه جهان ترك ایدیجیلك کرك خاملق
غمسزلك کرکمزدیین معنای بیدن
وقافیه دن بعیدر ایمش (آدمی در عالم خاکی
نمی آیدبدست * عالمی دیکر بباید ساخت
وزنو آدمی) یاحرف وحدت عالم خاکی
یانیسه و یاحرف نسبت عالمی یاحرف
وحدت وزنو آدمی یاحرف وحدت و یاتنکیر
* محصول بیت * عالم خاکیده بر آدم
اله کلمز یعنی او کیمسه اله کلمز حاصلی
ا بو آدم بولنمز پس بر غیر عالم خلق ایلك
کرك و یکیدن بر غیری آدم خواجه مردملك
و کرم کلور آدم بولنمدیغندن شکایت ایدر
یعنی ایلك کلور کیمسه نایابدر منه سنداولکی
آدمیده یاحرف نسبتدر دیین اصابت ایلممش

(معنای اشارتی) (الله نور السموات والارض) آیت کریمه سی سرنجه جمالی نوریله
عالمی منور قلیجی محبوب حقیقینك جمالی مشاهده سنك آرزوسیله بو بیجن دنیاده
آتش عشقله یاندم اول شاه حقیقت بزم حالمزدن مستغنیدر قنی بزه رجال اللهدن پهلوان
معنویکه قوت قدسیه سیله بزی مرادمزه نائل ایلیه و بزی بو بیجندن خلاص ایلیه

❊ درطریق عشقبازی امن واسایش بلاست ❊
❊ ریش بادآن دل که بادرد توخواهد مرهمی ❊

عشقبازلق طریقنده امن وآسایش بلادر مجروح اولسون اول کوکلکه سنك درد که
مرهم استیه (مفردات) (در) فی (طریق) م (عشقبازی) عشق اوینایجاق
(امن) م (اسایش) راحت (بلا) م (است) در (ریش) یاره (باد) ولسون (آن)
اول (دل) کوکل (بادردتو) سنك درد یکه (خواهد) استیه (مرهمی) م (معنای
اشارتی) بو عشق طریقنده مکر اللهدن امین اولوب راحت دنیا طلب ایتمك جانك
بلاسیدر وسبب حرماندر مجروح اولسون او کوکلکه سنك دردیکه درمان استیه زیرا
درد و محنت مایهٔ سعادت سرمددر

❊ اهل کام ونازرادر کوی رندی راه نیست ❊
❊ رهروی باید جهان سوزی نه خام بی غمی ❊

مرادوناز اهلنه عاشقلق محله سنه یول یوقدر سالکه جهان ترك ایدیجیلك کرك خاملق
غمسزلق کرکمز (مفردات) (اهل) م (کام) مراد (نازرا) م (در کوی رندی) بی قید
ولاابالیلر محله سنه (راه) یول (نیست) یوق (رهروی) یول کیدیجی (باید) کرك
(جهانسوزی) جهان یاقیجیلق (نه) نفی (خام) م (بی غمی) غمسزلق (معنای اشارتی)
نفس هواسنه تابع اولوب دائم نفسی مرادین و برنلره وناز واستغنا ایدوب جفا چکمینلره
فانی فی الله باقی بالله وتعلقات ماسوی اللهدن بی قید اولان رجال الله محله سنه یول یوقدر
زیرا سالك صادقه جان وجهانی ترك ایدیجیلك کرك ومراد سزلق کرك خاملق
وغمسزلق کرکمز

❊ آدمی درعالم خاکی نمی آیدبدست ❊
❊ عالمی دیکر بباید ساخت وزنو آدمی ❊

عالم خاکیده بر انسان کامل اله کیرمز بر غیری عالم و یکیدن بر آدم خلق ایلك کرك
(مفردات) (آدمی) بر آدم (در) فی (عالم خاکی) دنیا (نمی آید) کلمز (بدست) اله
(عالمی دیکر) بر غیری عالم (بباید) کرك (ساخت) دوزمك (وزنو آدمی) و یکیدن
بر آدم (معنای اشارتی) وجود خاکیسنه بنده ونفس وهواسنه افکنده اولان کیمسه لر
ایچنده انسان کامل بولنمز بو عالم وجودك غیری بر عالم روحانیت ورياضات ومجاهداته
وجود کده اولان قان سود اولمق ایچون بختك بر فرزند نوطوغو رب عالم معناده
کندوکی یکیدن بر آدم (لن یلج ملکوت السماء من لم یولد مرتین) حدیث شریفی
سرنجه کندوکی ملکوت سمایه داخل اولیجی بر انسان کامل ایلك کرك

❊ کریه ❊

(کریه حافظ چه سنجد پیش استغنای عشق * کاندرین طوفان نماید هفت دریا شبنمی) کریه حافظ لامیه سنجد فعل مضارع
مفرد غائب طارتار دیمکدر یعنی نه وزن کتورر ونه تأثیر ایدر استغنای عشق لامیه کاندرین که حرف تعلیل واین استغنای عشقه اشارتدر
طوفان صویك طاشمه سی شبنمی یاحرف وحدت * محصول بیت * عشق استغناسی قتنده حافظك کریه سی نه وزن کتورر یعنی
نه اعتباری وار زیرا بو طوفان استغنای جانانده یدی دریا بر شبنم کورینور یعنی دریای استغنای جانان قتنده حافظك کریه سنك
بر قطره جه حیزی واعتباری یوقدر
حاصلی حافظك اغلمسی استغنای جانانه
تأثیر ایلمز (وله ایضا) (ساقی بیا که شد
قدح لاله پرزمی * طامات تابچند وخرافات
تابکی) ساقی منادی که حرف بیان قدح
لاله بیانیه طامات رسوم وعادات صوفیه یه
دیرلر تابو نده الی معناسنه در خرافات
خانك ضمیله کیجه زده سوبلشان قصه لره
وحکایه لره دیرلر بونده مراد بودر بر معناسی
دخی واردر که سابقا مبهم قافیه سنده
ذکری کچمشدر بیت * خیز تاخرقهٔ
صوفی بخرابات بریم * شطح وطامات
ببازار خرافات بریم * دیدیکنده * محصول
بیت * ای ساقی کل که لاله قدحی میدن
طولیطاو اولدی یعنی فصل بهار کلدی
لاله نك قیرمزی رنکی شرابله طاو صرچه
قدحه بکزتمشلر رسوم وعادات صوفیه
نیجه یه دك و نیجه قصه لری وافسانه لری
قچنه دك یعنی اولور اولمز نسنه لرله عمری
کچورمك نیجه بر بس باده کتور که عشق
ومحبتدن مصاحبت ایدهلم (بکذر زکبرو
ناز که دیدست روزکار * چین قبای
قیصروترك کلاه کی) بکذر خطاب عام
ویاخود کور ساقی یه خطاب اوله که حرف
تعلیل دیدست اصلنده دیده است در
نته کیم نیجه کره مرور ایلشدر روزکار
فاعلی چین قبای قیصر لامیه لر در وچین
مفعول دیدست در و بوکم و بوکم معناسنه در
ترك کلاه کی ده لامیه لر در روم پادشاهلرینه
قیصر اصطلاح ایدرلر و کی بر اولو
پادشاهك اسمیدر * محصول بیت * کبر
ونازدن کچ یعنی کبرونازی ترك ایله زیرا
روزکار قیصر پادشاهك قفتانی بوکنی
یعنی دورادیکنی وکی پادشاهك کلاهی
ترکنی کورمشدر یعنی نیجه پادشاهلر
کورمش قوجه فریدر حاصلی چوق
کو یکیدن آرتمش عجوزدر (هشیار شو که
مرغ چمن مست کشت هان * بیدار شو که خواب عدم در پیست هی) هی حاضر اول یعنی غافل اولمه * محصول بیت *
مخاطب سابقه خطاب ییورر هشیار اول یعنی آیل زیرا مرغ چمن یعنی بلبل کل عشقیله مست اولدی اکاه اول وخواب غفلتدن
اویان زیرا خواب عدم کیرو ده در یعنی بلبل شراب عشق کاله مست اولمش یعنی بر حیوان ایکن عشق ومحبتدن خالی دکلدر پس
اکاه اول بادهٔ عشق مستی اولمقدن غافل اولمه و بیدار اول که عدم اویقوسی آردمزده در پس عمرکی حیوانات کبی غفلتله کچورمه
بلبل کبی محبت جانانده کچور

❊ کریهٔ حافظ چه سنجد پیش استغنای عشق ❊
❊ کاندرین طوفان نماید هفت دریا شبنمی ❊

حافظك کریه سی عشقك استغناسی قتنده نه طارتار که بو طوفانده یدی دریا بر شبنم
کورینور (مفردات) (کریه) اغلمق (حافظ) م (چه) نه (سنجد) طارتار (پیش)
اوك (استغنای عشق) م (اندرین) بونده (طوفان) م (نماید) کورینور (هفت دریا)
یدی دکز (شبنم) چه (معنای اشارتی) حق تعالینك او واستغناسنه نسبت حافظك
اغلمه سنك وفریاد وفغانك عنایت الله اولمدقجه نه قدری ونه تأثیری وار لکن
کوز یاشی وجکر آتشی بر نعمت عظمادر که یدی دریانك عند الله بر قطره کوز یاشی
قدر قدری یوقدر

❊ وله ایضا ❊

❊ ساقی بیا که شد قدح لاله پرزمی ❊ طامات تابچند وخرافات تابکی ❊

ای ساقی کلکه لاله نك قدحی شرابدن پر اولدی طامات نیجه یه دك وخرافات قچنه دك
(مفردات) (ساقی) م (بیا) کل (شد) اولدی (قدح لاله) م (پرزمی) شرابدن
طولو (طامات) قواعد ورسوم (تابچند) نیجه یه دك (خرافات) نامعقول کلمات (تابکی)
قچنه دك (معنای اشارتی) ای مرشد هادی سزك نظر وهمتکزله اشتیاقله لاله وش
خون آلود اولان قلبم قدحی شراب عشق الهیه ایله پر اولدی (العاشق لوسکت
هلك والعارف اونطق هلك) سرنجه مرتبهٔ عرفانه واصل اولمامز ایچون دخی
بر همت بیورککه بو قواعد ورسوم نیجه یه دك و بونامعقول کلمات نه زمانه دك بو حوادث
کونیدبی ترك ایدهلم وانوار حقده مستغرق اولهلم

❊ بکذر زکبرو ناز که دیدست روزکار ❊ چین قبای قیصر وترك کلاه کی ❊

کبر نازدن کچ زیرا روزکار کورمشدر قیصرك قفتانی بوکلی وکیك کلاهی ترکنی
(مفردات) (بکذر) کچ (ز) من (کبرو ناز) م (که) زیرا (دیدست) کورمشدر
(روزکار) زمان (چین) بوکلم (قبا) قفتان (قیصر) بر پادشاه (ترك) ترکش
وتولغه که تیمور دن تاقیه در جنکده باشه کیرلر (کلاه) م (کی) بر پادشاه (معنای
اشارتی) ای کوکل بوراه حقده کبرونازدن وعز وجاه ومالدن کچ وحضرت الهیه
معرفت تحصیلنه سعی ایله زیرا بو سر یعنی الزوال اولان روزکار نیجه قیصر وکی
پادشاهلرینك عز وجاهنی وتاج وتختنی فنایه و یروب یننه کیر وقالمشدر

❊ هشیار شو که مرغ چمن مست کشت هان ❊ بیدار شو که خواب عدم در پیست هی ❊

عاقل اولکه مرغ چمن مست اولدی آکاه اول اویانق اولکه خواب عدم ایزکده در
غافل اولمه (مفردات) (هشیار) عاقل (شو) اول (مرغ) قوش (چمن)
باغ (مست) م (کشت) اولدی (هان) آکاه اول (بیدار) اویانق (شو) اول
(خواب) اویقو (در) فی (پی) ایز (است) در (هی) غافل اولمه ادات زجردر
(معنای اشارتی) عاقل اولکه عشق ومعرفة الله باغنك بلبللری سعی وغیرت ایله شراب

(خوش نازكانه میچمی ای شاخ نوبهار * كاشفتكی مبادت ارآسیب بادی) چمی فعل مضارع مفرد مخاطب صالنورسن دیمكدر شاخ نوبهار لابد كه حرف رابط دعا آشفته پریشان وقرش مورش دیمكدر كاف های رسمیدن بدادر یای مصدریه ایچون مبادت تا ضمیر خطابدر شاخ نوبهاره آسیب لغتده یان باشی كلكه دیرلر امابو كبی یرلرده اضطراب ومشقت مراد دربادی لامیه تاریخ

جلالیدیدی قشك اول آیینك اسمیدر امابونده مراد قشدر * محصول بیت * ای نوبهار شاخی خوش نازكانه صالنورسن قش یلی شدتندن سكا ضررو پریشانلق اولمسون یادی تخصیص شاخ اعتباریله در كه مراد جاناندر والا جانانه دعا عموم اوزره اولمق لازمدر (برمهر چرخ وشیوهٔ اواعتماد نیست * ای وای بر كسی كه شد ایمن زمكروی) مهر چرخ لامیه محبت چرخ دیمكدر ای حرف ندامنادی محذوف نی یار دیمكدر وای فارسیده عربیده ویل معناسنه در عذاب وجهنم دیمكدر كه حرف رابط صفت ایمن همزه نك ومیمك كسریله امین معناسنه در مكروی لامیه دروی واوك فتحیله ضمیر غائبدر اوكبی * محصول بیت * چرخك محبتنه وشیوه سنه اعتماد یوقدر یعنی اعتماد جائزدكل ای یاران وای بر كیمسه یه كه انك مكرندن امین اولدی (فرداشراب كوثر وحور ازبرای ماست * امروز نیز ساقی مهروی وجام می) * محصول بیت * ارته جنتده شراب كوثر وحور بزم ایچوندر بو كون دخی آی یوزلی ساقی وجام می بزم ایچوندر یعنی دنیا وآخرت ذوق وصفاسی مؤمنلر ایچوندر حاصلی مؤمنلرك حقیدر (بادصبا زعهد صبا یاد میدهد * جان داروبی كه غم ببرد درده ای صبی) عهدبونده زمان معناسنه در صبا صادك كسریله صبوتندر میل معناسنه امابونك كبی یرلرده اوغلانلق مراد در جان دار وجان اونی دیمكدر یعنی جان علاجی اصلنده داروی جان ایدی اضافتله تقدیم وتأخیرله تركیب مزجی ایلدیلر ویا حرف وحدت كه حرف رابط صفت صبی صادك ضمی وبانك فتحیله صبینك تصغیریدر اوغلنجق معناسنه * محصول بیت * بادصبا زمان صبادن یادویرر یعنی تازه لك زمانی آكدرر حاصلی تازه بهارزمانیدر پس ای اوغلنجق برجان اونی كه غم وغصه یی كیدررو بریعنی باده صون ایچملم كه غم وغصه مزی كیدر سون

عشق الهیه ایله وانوار معرفتله مست ومستغرق اولدی سندخی آكاه اول وخواب غفلتدن بیدار اول كه اجل دائم ایزكده سنی خواب عدمه یاتر مغه سعیده در غافل اولمه

خوش نازكانه می چمی ای سرو نوبهار * كاشفتكی مبادت ازآسیب بادی

لطیف نازكانه صالنورسن ای نوبهار سروی كه سكا قیش یلنك ضررندن پریشانلق اولمسون (مفردات) (خوش نازكانه) م (می چمی) صالنورسن (ای سرو) م (نوبهار) م (آشفتكی) پریشانلق (مباد) اولمسون (ت) سكا (از) من (آسیب) طوقنق (بادی) قیش یلی (معنای اشارتی) (ولقد كرمنا بنی آدم) آیت كریمه سی سرنجه ای كوكل اكرم مخلوقاتدن اولدیغكه نظر ایله خدانك رحمت واسعه سنی كورب بر آن عمله وطاعته سعیدن فارغ اولمه كه (وان لیس للانسان الا ماسعی) دریجهان رحیمدن دیلرمكه سكا نفس وشیطانك ضررندن پریشانلق اولمسون وامر آخرتی نسیان ایله سبب هلاك اولان غفلت كلمسون

برمهر چرخ وشیوهٔ اواعتماد نیست * ای وای بر كسی كه شد ایمن زمكروی

فلكك محبتی وآنك شیوه سی اوزره اعتماد یوقدر ای وای شول كیمسه یه كه آنك مكرندن امین اولدی (مفردات) (بر) علی (مهر) محبت (چرخ) فلك (شیوه) ناز (او) آنك (اعتماد) م (نیست) یوق (ای وای) هلاك (بركسی كه) بركیمسه اوزره كه (شد) اولدی (ایمن) امین (ز) من (مكر) م (وی) آنك (معنای اشارتی) دنیانك عزوجاهنه ومال واولادله یوزیكه كرالدیكنه اعتماد یوقدر هلاك وخسران شول كیمسه یه كه دنیانك ونفس وشیطانك مكرندن امین اوله وطول امل ایدوب باعث سعادت ابدی اولان طاعت وعشق ومحبت تحصیلندن غافل اوله

فرداشراب كوثر وحور ازبرای ماست * امروز نیز ساقی مهروی وجام می

یارین كوثر شرابی وحوری بزم ایچوندر بوكون دخی مهرو ساقی وشراب جامی (مفردات) (فردا) یارین (شراب كوثر وحور) م (از) من (برای ما) بزم ایچون (است) در (امروز) بوكون (نیز) دخی (ساقی) م (مهروی) آی یوزلو (جام) قدح (می) شراب (معنای اشارتی) كرچه لطف بی نهایت خدا متعال بالاغراض دكلدر لكن جریان عادة الله مسببانی اسبابنه ربط بیورمسی اعتباریله خوفا وطمعا سعی عمل وطاعت وعبادت ایتمك كركدر بونقدیرجه (فلا تعلم نفس ماأخفی لهم من قرة اعین جزاء بما كانوا یعملون) آیت كریمه سی سرنجه یارین كوثر شرابی وحور جنان وجمال الله ولقاء رحمان بزم ایچوندر بوكون دخی ساقی كوثر اولان حضرت الهیك انوار جمالی ومشاهدهٔ انوار محمدی وشراب عشق الهی بزم ایچوندر

بادصبازعهد صبا یادمیدهد * جان داروبی كه غم ببرد درده ای صبی

باد صبا صباوت زمانندن یادویررشول برجان علاجیكه غم كیدرر ویرای جوجق

(مفردات)

(چشمت مبین وسلطنت كل كه كسترد * فراش باد هرورقش را بزیر پی) تقدیر كلام حشمت وسلطنت كل مبین دركه حرف تعلیل كسترد فعل مضارع مفرد غائب دوشر دیمكدر بعض نسخه ده كسترد برینه بسپرد دوشمش بانك ضمی وكسریله لغتدر چكنمز معناسنه ایكی وجهه بیله قرینه وار فنامل فراش بادصبا یا بیه هرورقش شین ضمیر كله راجعدر را ادات مفعول بزیر پی باحرف صله واضافت لامیه در پی پایدن مخففدر ایاق معناسنه * محصول بیت * كلك حشمت وسلطنتنه باقه كه فراش بادآنك هرورقنی ایاق آلتنه دوشر وآیاق آلتده چكنر یعنی ظاهر الطافت وصفاسنه باقه زیاده سریع الزوالدر (درده بیاد حاتم طی جام یك منی * تانامهٔ سیاه بخیلان كنیم طی) درده در حرف تأكیددر دالك كسریله فعل امر مفرد مخاطب ویر دیمكدر یك منی مابقا بیان اولندی كه اصلنده منا ایدی الفله عجم تصرف ایدوب منی دیدی عیسایه عیسی وموسایه موسی دیدكاری كبی حاصلی جام یك منی ایكی بطمان مقداری شراب آلان قدحه دیرلر تا حرف تعلیل نامهٔ سیاه بخیلان بیانیه ولامیه در نامهٔ سیاه دفتر اعمال سیأندن كنایتدر بخیلان بونده خسیسان معناسنه در نامه كنیمك مفعول اولی وطی مفعول ثانیدر طی دورمك معناسنه در * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر حاتم طی یادینه جام یك منی ویر یعنی ایكی بطمان شراب آلور قدحی ویر تاكیم بخیلانك واخسانك قاره دفترینی طی ایدهلم یعنی آنلره عرض حاجت ترك ایدهلم یعنی اول مجرملره احتیاج كوسترمیهلم مصراع اولك معناسنی ویرحاتم طی یادینه بربطمانلق قدحی دیین وحاتم طینك شوقنه بر بطمان جام ویر دینلرحق ادایی ویرمشلر (آن می كه داد رنك ولطافت بارغوان * بیرون فكند لطف مزاج ازرخش بخوی) كه حرف رابط صفت بارغوان با حرف صله آن می مبتدأ بیرون فكند خبری لطف مزاج لامیه وفكند فاعلی ومفعولی مقدررنك ولطافت رخش شین ضمیر ارغوانه راجعدر بخوی باحرف مصاحبت خوی واورسمیله دردر عرق معناسنه * محصول بیت * اول می كه ارغوانه رنك ولطافت ویردی اول می ارغوانك رخندن لطف مزاجیله رنك ولطافتی عرقله طشره براقدی یعنی درایله طشره دوكدی یعنی ارغوانك رنك ولطافتی كه وار ایجدیكی بادهنك لطف مزاجیله عرقله طشره چقمشدر حاصلی ارغوانك رنك ولطافتی ایجدیكی بادهنك اثریدر كه درایله رخندن ظاهر اولمشدر (مسندباغ بركه بخدمت چوبندكان * استاده است سروو كربسته است نی) مسند تكیه كاه معناسنه در باغ باحرف صله برفعل امر مفرد مخاطب ایات دیمكدر كه حرف تعلیل بخدمت باحرف تعلیل وباحرف ظرف چوبندكان مصراع ثانی به مرهوندر استاده فعل ماضیدر قیمدر طورمش معناسنه كربونده قوشق معناسنه در بیل معناسنه ده اولمغه قابلدرنی قامش در * محصول بیت * تكیه كاهكی باغه ایلت كه سنك خدمتك ایچون ویا سنك خدمتكده قوللر كبی سروایاغ اوزره طورمش ونی كربغلمش یعنی سنك قدومكه منتظرلردر

(مفردات) (بادصبا) سحریلی (ز) من (عهد) زمان (صبا) صبیلك (یاد) ذكر (میدهد) ویرر (جان داروبی) برجان علاجی (غم) م (ببرد) ایلتور (درده) ویر (ای صبی) تصغیر صبیدر جوجق دیمكدر (معنای اشارتی) فیض سحری انكشافله صباوت زمانك آسوده لكندن وراحت وفراغت حالندن خبرویررر ای وارث محمدی وای اطفال الله اولان ولی الله ومرشد آكاه شول بر دو جهان غمنی ازاله ایدیجی جان علاجنی بزه احسان ایله كه دو جهاندن فارغ اولوب مرتبهٔ رجال الله واصل اولهلم

حشمت مبین وسلطنت كل كه می برد * فراش باد هر ورقش رابزیر پی

كلك عظمت وسلطنتنه باقه زیرا ایلتوربل فراشی آنك جمیع ورقنی ایز وایاق آلتنه (مفردات) (حشمت) عظمت (مبین) كورمه (سلطنت كل) م (كه) زیرا (می برد) ایلتور (فراش باد) یل سوپوروجیسی (هرورق) جمله یاپراق (ش) آنك (بزیر پی) ایزآلتنه (معنای اشارتی) ای كوكل اهل دنیانك عزوجاهنه كل كبی نازكات ورونق وفخر اظهار ایلیلرك عظمت وسلطنتنه نظر واعتبار ایلمه زیرا فراش تقدیری ازلی انی سریعا زواله ویروب ونابود وناپیدا ایلیوب كندوبی وسلطنتی خراب ایدوب ایاق آلتنده خاكسار ایلمك كركدر

درده بیادحاتم طی جام یك منی * تانامهٔ سیاه بخیلان كنیم طی

حاتم طینك شوقنه بربطمان جام ویرتا بخیللرك سیاه نامه سنی طی ایدهلم (مفردات) (درده) ویر (با) للالبسه (یاد) ذكر (حاتم طی) سخا ایله مشهور بركیمسه در (جام یك منی) بربطمانلق قدح (تا) حتی (نامهٔ سیاه بخیلان) م (كنیم) ایدهلم (طی) دورمك (معنای اشارتی) ای پیرشفیقم حضرت الهیك یولنده حاتم طی كبی جاننی فدا ایلین عاشقان وعارفان عشقنده قلبدن كلی ماسوایی اخراج ایدوب بزی عشق الهی ایله مست ومخمر ایدیجی برفیض رحمان وبرشراب عشق یزدان كرم واحسان ایله كه تاجالله بخل ایلین اهل دنیانك سیاه نامه لرینی وكندولرینی ذوق ایمانی محروم ایلین اندیشهٔ فاسده لرینی محو ونایاب ایدهلم

آن می كه داد حسن ولطافت بارغوان * بیرون فكند لطف مزاج ازرخش بخوی

اول شرابكه ارغوانه حسن ولطافت ویردی مزاجنك لطافتی یوزندن آنی عرقله طشره براقدی (مفردات) (آن می) اول شراب (داد) ویردی (حسن) م (لطافت) م (با) للالبسه (ارغوان) قرمزی برچیچكدر (بیرون) طشره (فكند) براقدی (لطف مزاج) م (از) من (رخ) یكاق (ش) آنك (بخوی) تراپله (معنای اشارتی) اول شرابی احسان ایله كه (سیماهم فی وجوههم من اثر السجود) آیت كریمه سی سرنجه حسن ولطافتی عارفین وعاشقینك سیمالرنده وحسن اخلاقلرنده اول شراب الهینك آثارلری ظاهر اوله .

مسند بباغ بركه بخدمت چو بندكان * استاده است سروو كربسته است نی

تختی باغده ایلتکه خدمته بندهلر کی سروا باغ اوزره طورمشدر ونی قوشاق باغلامشدر (مفردات) (مسند) تخت (بباغ) م (بر) ایلت (بخدمت) م (چو) مثل (بندکان) قوللر (استاده است) طورمشدر (سرو) م (کر) قوشاق (بسته است) باغلامشدر (نی) قامش (معنای اشارتی) ای سالك تخت وقرار کاهکی اسرار وحدت وانوار معرفت باغنه ایلتکه اول باغ وحدتك رجالی سروکبی ثبات واستقامت سببیله تجلیات الهی ایله دائم سبزه دارلقده ونی کبی خدمته بل باغلدقلری ایچون کندولر دن صادر اولان نغمه واسرار جمله واردات الهی ایله اولمشدر

﴾ بشنو که مطربان چمن راست کردهاند ٭ آواز چنك وبربط وطنبور وناى ونی ﴿

ایشتکه چمن مطربلری راست ایلمشلردر چنك قپوز وطنبور ودودك ونی آوازنی (مفردات) (بشنو) ایشت (مطربان) چالغیجیلر (چمن) باغچه (راست) طوغری (کردهاند) ایلمشلردر (آواز) م (چنك) ناقور (بربط) قپوز (طنبور) م (نای) دودك (نی) قامش (معنای اشارتی) روضهٔ توحیدك مرغان حقیقتلرینی ومشایخ شفیقلرینی استماع ایله که کشف اسرار ایلیوب نه خوش سویلمشلردر که (وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن لاتفقهون تسبیحهم) آیت کریمهسی سرنجه توحید اهلنك نظر ومشاهدهسنده جمیع اشیا حضرت اللهی ذکر وتسبیحدهلردر وجمیع اشیا الله ایله در

﴾ حافظ حدیث سحر فریب خوشت رسید ٭ تا حد مصر وچین وباطراف روم وری ﴿

ای حافظ سنك لطیف سحر فریب شعرك ایرشدی مصر وچین حدینهدك وروم وری اطرافنهدك (مفردات) (حافظ) م (حدیث) شعر (سحر فریب) سحر الدایجی (خوش) م (ت) سنك (رسید) ایرشدی (تا) حتی (حد) سنور (مصر وچین) م (باطراف روم) م (ری) برشهر اسمیدر (معنای اشارتی) ای حافظ سنك اسرار غیبیهدن وعلوم لدنیهدن اسان غیبله شعر صورتنده بیان ایلدیکك لطیف کلامك سحردن زیاده عقللری عاجز قیلهرق اطراف عالمه شایع ومنتشر اولمشدر

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ شهریست پر ظریفان وزهر طرف نکاری ٭ یاران صلای عشقست کر میکنید کاری ﴿

ظریفلرله پر برشهردر وهر طرفدن برمحبوبی واردر ای یارلر عشق صلاسیدر اکر برایش ایدرسهکز (مفردات) (شهریست) برشهردر (پر) طلو (ظریفان) م (ز) من (هر طرف) م (نکاری) برمحبوب (یاران) م (صلای عشق) م (است) در (کر میکنید) اکر ایدرسهکز (کاری) برایش (معنای اشارتی) بو عشق شهری آداب حقله مؤدب اولمش ظرفا وجلساء الله ایله طولودر وهر طرفده مرشد کاملدن برمؤید من عند الله محبوب خدا واردر ای عشاق جمال الله اولانلر اکر عشق ومعرفة الله تحصیلن مراد ایدرسهکز باب اچیق یول طوغری ایوان عشقه کلك الصلا

﴾ چشم جهان نبیند زین تازه ترجوانی ٭ دردست کس نیفتد زین خوبتر نکاری ﴿

(بشنو که مطربان چمن راست کردهاند ٭ آهنك چنك وبربط وآواز عود ونی) راست کرده اند یعنی اوبدرمشلر ودوزن ویرمشلر ٭ محصول بیت ٭ ادعا طریقیله بیورر ایشت که چمن مطربلری اویدرمشلر ودوزن ویرمشلر چنك وقپوز آهنکنه وعود ونی آوازینه یعنی مرغان چمن هر بریسی بردورلو نغمه ایدوب همساز وهم آواز اولمشلر همان سمع عبرت کرك که ایشیدوب بندآله مطربان چمن نباتات معناسنه اخذ ایلین مؤاخذه اولنق کرك (حافظ حدیث سحر فریب خوشت رسید ٭ تا حد مصر وچین وباقصای روم وری) حافظ منادی حدیث سحر فریب خوشت بیانیهلردر سحر فریب وصف ترکیبیدر فریبیدن سحری الدایجی معناسنه یعنی سحر سنك سوزكك مسحوری وفریفتهسیدر رسید مصراع ثانیه مرهوندر تا انتهای غایت ایچوندر الی معناسنه باقصای باحرف صله وروم اضافتی لامیهدر وری برشهرك اسمیدر رومه معطوف ٭ محصول بیت ٭ ای حافظ سنك سحری فریب ایدوب الدایجی کوزل سوزك مصر وچین سر حدینهدك وروم وری غایتنهدك ایرشدی یعنی تمام عالمه منتشر اولدی (وله ایضا) (شهریست پر ظریفان وزهر طرف نکاری ٭ یاران صلای عشقست کر میکنید کاری) خواجه شهر شیرازك آدملرینی ظرافتله وصف ایدر ٭ محصول بیت ٭ شهرمز ظرفادن طو بطلو برشهردر وهر جانبدن برنکار پیدادر ای یاران عشقه صلادر اکر برایش ایشلرسکز یعنی اکر عاشقلق ایدرسکز محلیدر (چشم جهان نبیند زین تازه ترجوانی ٭ دردست کس نیفتد زین خوبتر نکاری) چشم جهان لامیه تقدیری چشم اهل جهاندر ٭ محصول بیت ٭ اهل جهانك کوزی بوندن تازهرك برجوان کورمز برمعهود جوانه اشارت ایدر وکیمسهنك النه کیرمز ودوشمز بوندن خوبرك برنکار

جهان خلقنك کوزی بوندن تازهرك برجوان کورمز کیمسهنك النه بوندن زیاده کوزل برمحبوب دوشمز (مفردات) (چشم) کوز (جهان) م (نبیند) کورمز (زین) بوندن (تازه) م (ز) زیاده (جوان) م (یا) وحدتیه (دردست کس) کیمسهنك النه (نیفتد) دوشمز (زین) بوندن (خوبتر) زیاده کوزل (نکاری) برمحبوب (معنای اشارتی) (لافتی الاعلی) سرنجه بو شهر عشقده جهان خلقنك کوزی مظهر اسرار علی رضی الله عنه اولمش مرشدلر کبی برجوان بخت کورمز وکیمسهنك النه بو معین وراهبر اولان مرشدلردن زیاده برمحبوب دوشمز متعنا الله ببرکاتهم القدسیة اللاهوتیه آمین بجاه سید المرسلین صلی الله تعالی علیه وعلی آله وسلم تسلیما کثیرا

﴾ جسمی که دیده باشد ازروح آفریده ٭ زین خاکیان مبادا بردامنش غباری ﴿

روحدن خلق اولنمش برجسم کیم کورمشدر بوخاکیلردن آنك دامنی اوزره برغبار اولمسون (مفردات) (جسمی) برجسم (که) کیم (دیده) کورمش (باشد) اوله (ازروح) روحدن (آفریده) خلق اولنمش (زین خاکیان) بو طپراغهمنسوب اولانلردن (مباد) اولمسون (بردامنش) آنك اتکی اوزره (غباری) برتوز (معنای اشارتی) بومؤید من عند الله اولان مرشد کبی بو صورت عالمنده برروح مصور کیم کورمشدر حضرت اللهدن دیلرم آنك دامن پاکنه بو دنیاپرست خام صوفیلردن وعلماء رسوملردن برکدر وبرانقباض اولمسون

﴾ چون من شکستهٔ را ازپیش خود چه رانی ٭ کم غایت توقع بوسیست یا کناری ﴿

بنجلاین برشکستهیی کندو حضورکدن نه سوررسن زیرا بنم امیدمك غایتی بربوس یا برکنارهدر (مفردات) (چون من) بنجلاین (شکستهٔ) برمنکسری (از) من (پیش) اوك (خود) کندو (چه رانی) نه سوررسین (که) زیرا (م) بنم (غایت) نهایت (توقع) امید (بوس) اوپوش (یا) وحدتیه (است) در (یاکناری) یا برقوجاقدر (معنای اشارتی) ای پیر شفیقم کرمکدن بنجلاین منکسر القلب وپریشان الحال بندهٔ مسکینکی سنده عشق ومعرفة اللهه استعدادی قدر دیو کندی حضورکدن رد ایله وکیمیای نظرکدن دور ایله زیرا بنم سندن نهایت امیدم برقرب وبرلذت روحانیت یا برتحصیل اسرار معرفة اللهدر

﴾ می بی غشست بشتاب وقتی خوشست دریاب ٭ سالی دکر که دارد امید نوبهاری ﴿

شراب صافیدر ایو براطیف وقتدر فهم وتدارك ایله برغیری یله کیم برنوبهار امیدنی طوتار (مفردات) (می) شراب (بی غش) کدرسز (است) در (بشتاب) ایو (وقتی) م (خوش) م (است) در (دریاب) اکله (سالی) برسنه (دکر) غیر (که) کیم (دارد) طوتار (امید) م (نوبهار) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (الوقت سیف قاطع) سرنجه ای کوکل سندخی تسویف وطول امل ایله عمرکی بوش یره خرج ایله کندوکی وحالکی اکله وبیل وتدارك ایله که وقت شریف قدر تحصیل اولنهجق شراب عشق الهی صافی ومجیدر عقلادن اولان کیم برغیری سنهیه برنوبهار

جسمی که دیده باشد ازروح آفریده ٭ زین خاکیان مبادا بردامنش غباری) جسمی یاحرف وحدتکه اسمدر کیم معناسنه خاکیاندن مراد خاکده قرار ایلیلردر زیرا یاحرف نسبتدر والف ونون ادات جمعدر خاکه منسوبلر دیمکدر مبادا الفله ومباد الفسز لغتدر اولمسون دیمکدر دعاده مستعمل نهی غائب شکلیدر غباری یاحرف تنکیردر ٭ محصول بیت ٭ روحدن یرادلمش برجسمی کیم کورمش اوله یعنی کیم کوردی بوخاکیلردن دامننده غبار اولمسون یعنی دامن پاکنه اغیاردن توز قونمسون عدم تلوثندن کنایهدر (چون من شکستهٔ را ازپیش خود چه رانی ٭ کم غایت توقع بوسیست یا کناری) شکستهٔ یاحرف وحدت وهمزه حرف توسلدر را ادات مفعول رانی فعل مضارع مفرد مخاطب سوررسن دیمکدر رانیدندن کم که حرف تعلیل ومیم متکلم معناده توقعه مقیددر توقع تقدیرنده بوسی یاسی حرف وحدتیا بوندهحرف عطفدر عربیده اووام معناسنه کناری یاسیده وحدت ایچوندر ٭ محصول بیت ٭ بنم کبی برشکستهیی کندی یانکدن نه سوررسن یعنی بنی یانکدن سورمهدز براغایت توقع وامیدم سندن بربوسهدر ویابرکنار پس بوقدر جزوی نسنه ایچون بنی یانکدن سورمك انصاف دکلدر (می بی غشست بشتاب وقتی خوشست دریاب ٭ سالی دکر که دارد امید نوبهاری) غش غینك کسری وشینك تشدیدیله چرك معناسنهدر نصر بابندن مصدری غشاش کلور غینك کسریله اما عجم غش اوقور غینك فتحیله بیهچرك معناسنه وقتی یاسی حرف تنکیردر دریاب اکلهوتدارك ایله معناسنهدر سالی دکر یاحرف وحدتکه اسمدر کیم معناسنه نوبهاری یاحرف تنکیر ٭ محصول بیت ٭ می صافیدر پس ایچمکده عجله ایله وقت خوشدر تدارك اوزره اول یعنی وقتك قدرینی بیل بریل دخی نوبهاره ایدن کیم طوتار بهاره دخی ایرشمك کیمك امیدی وار پس بو ییل نوبهارنده می یعنی نوش ایلکی غنیمت بیلك کرکدر

(در بوستان حریفان مانند لاله وکل * هریك کرفته جامی بربادروی یاری) جامی ویاری یالری وحدت ایچوندر * محصول بیت * بوستانده
باده نوشلر لاله وکل کبی هر برلسی بریارك رونی یادینه برجام طوتمش یعنی هر برلسی برنکارك رویی شوقنه پیاله نوشدر لاله یی ایاقلی قدحه
وکلی ایاقسز قدحه تشبیه ایلشلر (چون این کره کشایم وین رازچون نمایم * دردی وسخت دردی کاری وصعب کاری) چون واو اصلیه

امیدن طوتار (هلك المسوفون) خبری سرنجه عاقل اولان کله‌جکی دوشنوب وقتنی ضایع ایلز وفرصتی فوت ایلز

﴿ در بوستان حریفان مانند لاله وکل * هریك کرفته جامی بربادروی یاری ﴾

بوستانده مصاحبلر لاله وکل کبی هر بریسی بریارك یوزی شوقنه برجام طوتمش (مفردات) (دربوستان) باغده (حریفان) مصاحبلر (مانند) مثل (لاله وکل) م (هریك) هربری (کرفته) طوتمش (جامی) برقدح (بر) علی (یاد) ذکر (روی) یوز (یار) م (را) وحدتیه (معنای اشارتی) عشق ومعرفة الله باغنده سالك راه عشق اولان مریدان مخلصلر ومصاحبان مجهدلر لاله وکل کبی هر برلری سعی واخلاصلری سببیله قدح قلبلرنده شراب عشق الهیدن ومشاهدهٔ انوار ذات ربانیدن برلذت روحانی وبرچاشنی طوتمشلردر

﴿ کی این کره کشایم وین رازچون نمایم * دردی وسخت دردی کاری وصعب کاری ﴾

بوعقده یی نیجه حل ایدیم وبورازی نیجه فاش ایدیم بردرد درومشکل بردرددر برایشدر وصعب برایشدر (مفردات) (کی) نیجه‌ان (این) بو (کره) دوکم (کشایم) اچم (وین راز) بوسر (چون) نیجه (نمایم) کوسترم (دردی) م (سخت) قتی (دردی) م (یا) وحدتیه (کاری) برایش (صعب) م (کاری) م (معنای اشارتی) یارب بوراه عشق پرخوف ودزدان پوصوده در وعقبات مهلکه‌لر لایحصادر بن ضعیف ناتوان پیرکاملك ومخلصان حقك عون وعنایتسز بوعقده یی خودبخودانه نیجه حل ایدیم وبو رازی نامحرمه نیجه فاش ایدیم بودرد برمشکل درددر وبوایش زیاده صعب برایشدر

﴿ هرتارموی حافظ دردست زلف شوخی * مشکل بوددنشستن درابچنین دیاری ﴾

حافظك هر برمویی برشوخك زلفی النده در بویله کبی بردیارده اوتورمق مشکلدر (مفردات) (هر) م (تارموی) قیل تلی (حافظ) م (در) فی (دست) ال (زلف) م (شوخ) مطبوع (مشکل) م (بود) در (نشستن) اوتورمق (در) فی (اینچنین) بونجلین (دیار) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) خصوصا حافظك هرتارمویی بوعالم ناسوتده برهوادار اولان مطبوع محبوبك زلفی النده در وهر بار قیود ماسوادن برقید ایله مقیددر بویله کبی دیار بی وفاده ومحل بی بقاده اوتورمق وتعلقات ماسوا ایله تحصیل عشق ومعرفة الله ایتمك زیاده مشکلدر تامحو وجود ایتمدکجه عشق حقیقی یه وصلت ممکن دکلدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ صبا تونکهت آن زلف مشکبوداری * بیادکار بمانی که بوی اوداری ﴾

ای صبا سن اول مسکبوی زلفك رایحه سنی طوتارسن یادکارله قاله سن زیرا آنك بویی طوتارسن (مفردات) (صبا) م (تو) سن (نکهت) رایحه (آن) اول (زلف) م (مشکبوی) مسك قوقولو (داری) طوتارسن (با) للملابسه (یادکار) اکدیریجی (بمانی) قاله سن (بوی او) انك رایحه سنی (داری) طوتارسن (معنای اشارتی)

ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه کره کاف عجمیك ورانك کسریله دوکم معناسنه در کره بوندن مشکل عشقدن عبارتدر رازدنده مراد رازعشقدر دردی وکاری یالری وحدت ایچوندر وواو حالیت افاده ایدر * محصول بیت * بوعشق دوکنی نیجه آچام وبوعشق سرینی نیجه کوستریم بوبردردر اما قتی دردو بوبرایشدر اما مشکل ایش یاخود حال بوکه قتی درددر حال بوکه مشکل ایش یعنی دنیاده عشق مشکلی کبی محکم مشکل اولمز (هرتارموی حافظ دردست زلف شوخیست * مشکل بوددنشستن درابچنین دیاری) تارهای رسیله وتارها سرقیل وتل معناسنه درشوخی یا حرف وحدت * محصول بیت * حافظك صاچنك هر برقیلی برشوخك زلفی النده در پس بونجلین دیارده اوتورمق مشکل اولور یعنی بونجلین غارتکری ویغماجیسی چوق املکتده اوتورمق زیاده مشکلدر الله قورتاره (وله ایضا) (صبا تونکهت آن زلف مشکبوداری * بیادکار بمانی که بوی اوداری) صبا معنادی نکهت اصلنده اغزك طاتلی قوقوسیدر اما بونده مطلقا کوزل قوقو مراددر زلف مشکبو یا تیه مشکبو وصف ترکیبیدر بیادکار با مقحمدر تأکید ایچون یادکار کندینی اکدیریجیدر تحفه معناسنه بمانی با حرف تأکید مانی فعل مضارع مخاطب قاله سن دیمکدر که حرف تعلیل بوی اولامیه در * محصول بیت * ای صبا سن اول مشك قوقولو زلفك بوین طوتارسن یعنی آنك بوینی وراسنده روزکارده تحفه قاله سن که آنك قوقوسن طوتارسن یعنی آنك قوقوسی وراسنده یاخود روزکارده تحفه قالورسن زیرا آنك بوینی وراسنده یعنی زمان مدید قاله سن ویا قالورسن دیمکدر حاصلی مانی فعلی اخباره وانشایه محتملدر
مانی فعلی بکزرسن معناسنه اخذ ایلین معناسی بکزده مش

(دلم که کوهر اسرار حسن وعشق دروست * توان بدست تو دادن کرش نکوداری) که حرف رابط کرش شین دله راجعدر
کوهر اسرار حسن بیانیه ولامیه در * محصول بیت * بنم کوکلم که اسرار حسن وعشق جوهری آنده در آنی سکا ویرمك اولور

ای فیض الهی ونفحات سبحانی یه حیات ابدی بخش ایتمك ایچون فضل الهی ایله کاکه سن مسکبوله دماغ جانی معطر قلبمی تجلیات صفات الهیه رایحه سنی طوتارسن شمان سن زلره یادکار ومذکر اوله رق باقی قاله سن که نفس رحمان رایحه سنی طوتارسن

﴿ دلم که کوهر اسرار حسن وعشق دروست * توان بدست تودادن کرش نکوداری ﴾

قلبم که حسن عشق اسرارنك کوهری انده در آنی سکا تسلیم ایتمك ممکندر اکر آنی ایو طوتار ایسك (مفردات) (دلم) کوکلم (کوهر) م (اسرار) م (حسن وعشق) م (دروست) انده در (توان) ممکن (بدست تو) سنك الکه (دادن) ویرمك (کر) اکر (ش) آنی (نکو) ایو (داری) طوتارایسك (معنای اشارتی) ای محبوب کوکلم سنك اسرار حسن جمالك وانوار عشق لایزالیك کوهرینك خزینه سیدر که انوار جمالك آنده مشاهده در سنك عون وعنایتکله انی سکا تسلیم ایتمك ممکندر اکر انی قبول ایدوب خوش طوتار ایسك هروجهله لطف واحسان سنکدر

﴿ قبای حسن فروشی ترا برازد وبس * که همچوکل همه آیین رنك وبوداری ﴾

حسن فروشلق قفتانی انجق سکا یاراشور زیرا کل کبی جمله رنك وبو آیینی طوتارسن (مفردات) (قبا) قفتان (حسن فروشی) حسن صاتیجیلق (ترا) سکا (برازد) یاراشور (بس) انجق (که) زیرا (همچو) مثل (کل) م (همه) جمله (آیین) زینت وعادت (رنك) م (بو) قوقو (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی عارفین وعاشقینی لباس تقوی ایله مزین ایدوب قلوبلرینی انوار ذات احدیتکله مزین ایدیجیلك انجق سکا لایقدر زیراسن برفیاض مطلق سنکه کل کبی جمله رنك صبغة الله وبوی فیض ونفحات انوار الله بخش ایدیجیلك انجق سنك قبضهٔ قدرتکده در

﴿ دم از ممالك خوبی چو آفتاب زدن * ترا سزد که غلامان ماه روداری ﴾

خوبلق مملکتلرندن آفتاب کبی دم اورمق سکا لایقدر زیرا ماه روی غلاملر طوتارسن (مفردات) (دم) نفس (از) من (ممالك) مملکتلر (خوبی) کوزللك (چو) مثل (آفتاب) کونش (زدن) اورمق (ترا) سکا (سزد) لایق (که) زیرا (غلامان) م (ماه روی) آی یوزلو (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) (الله نور السموات والارض) آیت کریمه سی سرنجه مملکت انسانیه ده جمیع عارف باللهلرك آفتاب قلوبلرینی منور قلیجیلقدن دم اورمق انجق سکا لایقدر که (انا من نور الله والمؤمنون من نوری) حدیث شریفی بوکا شاهددر آنکیچون جمله عارف باللهلرك نوری نور محمدیدن مقتبس ومستفاد اولدیغیچون جمله سی ماهرو محبوب خدا اولمشلردر

﴿ دران شمائل مطبوع هیچ نتوان کفت * جزاین قدر که رقیبان تندخوداری ﴾

اول مقبول شمائلده عیبدن هیچ سوز سویلك ممکن دکلدر بوقدردن غیری بکه بدخو رقیبلر طوتارسن (مفردات) (دران) آنده (شمائل) کوزل اخلاق (مطبوع) مقبول (هیچ) قطعا (نتوان) ممکن دکل (کفت) سویلك (جزاین قدر) بوقدردن غیری (رقیبان) م

اکر ایو طوتارسك یعنی کوکلم حسن وعشق اسراری جواهرینی شاملدر یعنی ایکیسیده آنده حاصلدر آنی سکا ویرمك ممکن وجائزدر اکر رعایت ایدرسك (قبای حسن فروشی ترا برازد وبس * که همچوکل همه آیین رنك وبوداری) قبای حسن فروشی بیانیه حسن فروش وصف ترکیبیدر فروشیدندن کوزللك صاتیجی معناسنه ویا حرف مصدر برازد فعل مضارع مفرد غائب یاراشر ویاقشر معناسنه در برازیدندن وبس واوله انجق معناسنه در حریده فقط کبی که حرف تعلیل آیین قانون واسلوب معناسنه در * محصول بیت * حسن صاتیجیلق قباسی سکا یاراشر انجق یعنی کوزللك عرض ایتمك سکا لایقدر زیرا کل کبی تمام رنك وبو اسلوب وقانونن طوتارسن یعنی کل کبی باشدن باشه رنك وبوسن پس کوزللك صاتمق سکا شایسته ولایقدر (دم از ممالك خوبی چوآفتاب زدن * ترا رسد که غلامان ماه روداری) دم نفس ممالك خوبی بیانیه رسد بونك کبی یرلرده لایق معناسنده در نته کیم بوستانده واقعدر * بیت * مراورا رسد کبریا ومنی * که ملکش قدیمست وذاتش غنی * که حرف تعلیل * محصول بیت * آفتاب کبی کوزللك ممالکندن نفس اورمق سکا لایقدر که آی یوزلی قوللرك واردر یعنی آفتاب کبی کوزللك دعواسنی ایتمك سکا یاقشر که محبوب قوللره مالکسن (دران شمایل مطبوع هیچ نتوان کفت * جزاین قدر که رقیبان تندخوداری) شمایل شمالك جمعیدر اخلاق معناسنه مطبوعه اضافت بیانیه در * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب بیورر اول شمایل مطبوعده هیچ سوز سویلك اولمز یعنی اول اخلاق جمیده یه دخل وتعرض جائز دکل بومقداردن
غیری که یاوز خویلو رقیبلرك واردر که کیمسه یی یانکه یاقلشدرمزلر

(نوای بلبلت ای کل کجا پسند افتد * که کوش هوش بمرغان هرزه کوداری) * محصول بیت * ای کل بلبلك نوا و نغمه سی سکا نجی مقبول دوشر یعنی بلبلك ترنماتنی قنده بکنورسن که عقل قولاغنی زواید سویلیجی قوشلره طوتارسن حاصلی حافظك نغمات

(تند) غضوب (خو) اخلاق (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای لطیف بعباده اولان رحمانم سنك اول مقبول اولان صفات ذاتیه کده وعباد که اولان فیض واطف واحسا نکده هیچ بر نقصان نسبت ایتك ممکن دکلدر بوقدردن غیر که عدوی بد خواولان نفس وشیطان یله بزی مبتلا ایلدك لکن فی الحقیقه حکمت جلیه‌ك واسرار خفیه‌ك مقتضا سنجه اولدیغی بزه نفع محضدر

﴿ نوای بلبلت ای کل کجا پسند افتد * که کوش هوش بمرغان هرزه کوداری ﴾

بلبلك نواسی سکا ای کل قنده مقبول دوشر که عقل قولاغنی هرزه کوی مرغلره طوتارسن (مفردات) (نوا) نغمه (بلبل) م (ت) سکا (ای کل) (کجا) قنده (پسند) مقبول (افتد) دوشر (کوش) قولاق (هوش) عقل (با) للملابسه (مرغان) قوشلر (هرزه کو) عبث سویلیجی (داری)طوتارسن (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی کیجه وکوندز سنك لطف واحسانك امیدیله وعشق وشوق جالکله فریاد وفغان ایدن عاشق زارك سنك بی نهایت اولان دریای حکمتکه نسبت ذره مقداری اولیان قصوری سببیله تضرع ونیازنی وآه وزار سحر یسنی مقبول ایتمزسن ای رحمن رحیم سنك وعباد بیچاره‌لرك عدوسی اولان شیطانك ونفس اماره‌نك بالسوء مراد لری حصوایله انلری مسرور ایدوب سنی توحید وتصدیق ایلین بیچاره مؤمن قوللرك محزون ودرکاه عزتکدن مهجور ومطرود اولمسی شان عزتکه لایق کور رمیسین حبیبك محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم عشقنه بزی درکاهکدن دور ومهجور ایلمه (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب)

﴿ بجرعهٔ توسرم مست کشت نوشت باد * خود از کدام خمست این که درسبو داری ﴾

سنك جرعه‌ك ایله بنم باشم مست اولدی سکا نوش اولسون بو شرابی که دستیده‌در کندوسی عجب قنغی کوپدندر (مفردات) (با) للملابسه (جرعه) م(تو) سن (سرم) باشم (مست) م(کشت) اولدی (نوش) با(ت) سکا (باد) اولسون (خود) کندو (کدام) قنغی (خم) کوپ (است) در(این) بو(درسبو) دستیده (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای محبوب محمد الله سنك بر جرعه شراب عشقکدن بخش ایتمك سببیله بنم باشم مست اولوب علاقه‌ماسوا بی فراموش ایلدم بو عمم سنك مقبول درکاهك اولسك یارب بو وجودم دستیسنده اولان جرعه شراب حقیقتده سندندر عجب قنغی عارف بالله‌ك خم قلبی یوزندن فیضان ایتمشدر

﴿ بسر کشی خودای سروجو یبار مناز * که کر باورسی از شرم سرفرو داری ﴾

ای جویبار سروی کندی سرکش لکك ایله نازلنمه زیرا کر آکه ایرشه سن شرمدن باشکی آشاغه طوتارسن (مفردات) (با) للملابسه (سرکش) باش چکیجی (خود) کندی (ای سرو) م (جو یبار) صوکناری (مناز) نازلنمه (که) زیرا (کر) اکر (باو) آکا (رسی) ایرشه سن (از) من (شرم) حیا (سرفرو) باش اشاغی (داری)طوتارسن (معنای اشارتی) ای جو یبار دریای بی نهایت علم الهیده سروکبی استقامتده وط عنده

وترنماتنی قنده بکنورسن سنکه کوش هوشکی بدکو رقیبلره طوتارسن یعنی آنلرك قولنی استماع ایدرسن (بجرعهٔ توسرم مست کشت نوشت باد * خود از کدام خمست این که درسبو داری) بجرعهٔ تو باحرف مصاحبت واضافت لامیه در نوشت باد حشو ملیح قبیلندندر خود بونده تعجب معناسنی متضمندر وجائزدر که بونده محض تأکید افاده ایده این اشارتدر سبوده اولان باده‌یه * محصول بیت * سنك جرعه‌كه باشم مست اولدی ایچدیککك باده سکا نوش اولسون عجب قنغی کوپدندر بو باده که دستیکده واریعنی سبوکده اولان باده قنغی کوپدندر بزه تعیین ایله که آندن کاهی نوش ایده‌لم (بسرکشیٔ خود ای سروجو یبار مناز * که کر باورسی از شرم سرفرو داری) که حرف تعلیل باوده باحرف صله وضمیر دلده مرکوز اولان جانانه راجعدر رسی فعل مضارع مفرد مخاطب ایرشورسك دیمکدرز برا فعل شرط واقعدر فروداری بوتر کیب ایکی وجهه محتملدر یعنی واوایات سابقه‌ده‌کی کبی حرف روی اوله وداری ردیف اوله وجائزدر که قافیه معموله اوله یعنی فرودله آری لفظندن مترکب اوله پس آریننك همزه ده واقع اولان فتحه‌سی فرودك داله منتقل اولمغله فروداری شکلی اولور بوا سلوبده واقع اولان معموله طریق تجربه دیرلر نته کیم نجتی برغزلده ایراد ایلمشدر که مطلعی بودر * مطلع * بر آلای اولمدی پری شیوه‌لی آهو بکار * کوزی آهولرك آلانسه یاهو بکار * بو غزلده دیمشدر * بیت * رخت و بختم کوزی اوده اوررسك طوتمز * بر ایکی کون بزی بودینده محو بکار * محبوبك باسنی اکر لفظیله ترکیب ایدوب محو بکار اولمش * محصول بیت * ای سروجو یبار کندی

﴿ اولان ﴾

سرکشلککله فخر ایله زیرا اول جانانه ایرشرسك باشکی اکابندرزسن یعنی سرفرو ایدرسن حاصلی نازلیلغکی تسلیم ایدرسن

(دعاش کردم وخندان بزیر لب میکفت * که کیستی تو ومن چه کفت وکوداری) میکفت مصراع ثانی‌یه مرهوندر که حرف رابطه مقول قول کیستی یاضمیر خطاب سن کمسن دیمکدر واولر حروف عطفدر کفت وکو سوز وصاوه مناسنه‌در * محصول بیت * جانانه دعا ایلدم اولدخی دوداق التندن کوله‌رك سویلدی که سن کیمسن وبنمله نه سوزك صاولك وار یعنی بنمله مناسبتك یوق بکا دعا ایتمکدن کاور (زکنج صومعه حافظ مجوی جوهر عشق * قدم برون نه اکر میل جست وجو داری) * محصول بیت * ای حافظ صومعه بوجغندن عشق جوهرینی استمه یعنی صومعه دارلر عشقه مالك دکللردر پس آنلردن عشقه طالب اولمه ایمدی قدمك طشره قو

اولان کیمسه اسباب کبر وغرور اولان علم ومعرفتله تفاخر ایله زیرا اکر علم الهیه وحضور الالهیه ایرشه سن حیادن باشکی اشاغه طوتارسن

﴿ دعاش کردم وخندان بزیر لب میکفت * که کیستی تو بامن چه کفت وکوداری ﴾

اکا دعا ایلدم ونهانی خندان بدرکنا یتدی که سن کیمسن وبنمله نه مصاحبت طوتارسن (مفردات) (دعا) م(ش) آکا (کردم) ایلدم (خندان) کولیجی (بزیرلب) طوداق التندن (میکفت) دیدی (کیستی) کیمسن (تو) سن (بامن) بنمله (چه کفت وکو) نه مصاحبت (داری)طوتارسن (معنای اشارتی)اول محبوب حقیقی یه کندونك انسیتی وقربیتی ایچون دعا ونیاز ایلدم کانه معناده دیدیکه (الکبریاء ردائی والعظمة ازاری فمن نازعنی فیهما اقذفته فی النار) سرنجه کندکده اولان عجب وغروری واظهار وجودی محو وفنا ایتمدکجه ووجودکی بنم وجودمده محو ایتمدکجه سن کیمسنکه بنمله مصاحبت وقرب وانسیت طوتارسن

﴿ بکنج صومعه حافظ مجوی کوهر عشق * قدم برون نه اکر میل جست وجوداری ﴾

ای حافظ صومعه بوجاغنده عشق کوهرنی استمه اکر جست وجو میلنی طوتار ایسك صومعه بوجاغندن طشره کل (مفردات) (با) للملابسه (کنج) بوجاق (صومعه) م (حافظ) م (مجوی) استمه (کوهر عشق)م (قدم)ایاق (برون) طشره (نه)قو (اکر میل) م (جست وجو) طلب (داری) طوتار ایسك (معنای اشارتی) ای حافظ عشق ومعرفة الله کوهرنی ظاهر پرست اولان مرائی صورت پرست زاهدك صومعه‌سی بوجاغنده طلب ایله اکر انسیت حق ومعرفة اللهی جست وجو یه میلك وار ایسه کندوکه بر صومعه و برمقام معین تعیین ایتمیوب (الصوفی کائن وبائن) سرنجه خلق ایچنده فانی فی الله اولوب تعلقات بشریه‌دن قلبك مجرد ومنسلخ اوله سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ طفیل هستی عشقند آدمی وپری * ارادتی بنما تا سعادتی ببری ﴾

عشق وارلغنك طفیلیدر آدمی وپری ارادت کوستر تا سعادت ایلته سن (مفردات) (طفیل) تابع واو یونتی (هستی) وارلق (عشق)م (اند)ادات جمع (آدمی)م (پری)م (ارادت)تسلیم (با)وحدتیه (بنما) کوستر (تا)حتی (سعادت)م (با) وحدتیه (ببری) ایلته سن (معنای اشارتی)(کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) حدیث قدسیسی سرنجه آدمی وپری عشق ومحبة الله سببیله خلق اولنوب جنه انس وجن دخی طاعت ومعرفة الله تحصیله تعیین اولنمشدر آنکیچون آدمی وپری عشق وارلغنك طفیلیدر عشق ومعرفة الهی اراده وآکا تسلیم سبب سعادت ابدیدر دیمشدر

﴿ چو مستعد نظر نیستی وصال مجوی * که جام جم نکند سود وقت بی بصری ﴾

چونکه صاحب نظر دکلسن وصال استمه زیرا بصرسزلق وقتی جام جم فائده ایلمز (مفردات) (چو) چونکه (مستعد) قابل (نظر) م (نیستی) دکلسن (وصال) م (مجوی)

یعنی صومعه‌دن چیق اکر عشق ارایوب ایرمکه میلك وار ایسه یعنی طالب تحصیل عشق ایسك صومعه‌دن چیقوب میکده‌یه وار که جوهر عشق آنده بولنور (وله ایضا) (طفیل هستی عشقند آدمی وپری * ارادتی بنما تا سعادتی ببری) طفیل وطفیلی صورت تصغیرده اقتده دعوتسز ضیافته واران کیمسه‌یه دیرلر اما استعمالده ضیافته دعوت اولنان کیمسه‌یه دیرلر تابع معناسنه هستی وارلقدر اما بونده وجود مراد در عشقند ده نون ودال استك جمعیدر آدمی مبتدا وپری اکا معطوف وطفیل مضاف الیه‌لریله مقدم خبر واضافتلر لامیه‌لر در ارادتی یاحرف وحدت ویا تنکیر وتماسك مقدم مفعولیدر وبنمایای تأکیدله فعل امر مفرد مخاطب ارادت کستر دیمکدر تا حرف تعلیل سعادتی یاحرف تنکیر ببری بای تأکیدله فعل مضارع مفرد مخاطب * محصول بیت * عشق وجودینك طفیلیدر انسان وپری یعنی بونلر محبت الله ایچون خلق اولنمشدر حاصلی انسان وجن عشق ایچون خلق اولنمشدر عالمده عشق ومحبت اولمسه بونلر اولمزدی پس خیالینك بو بیتی مذکور مدعایه مخالفدر بیت * کله عشاق صنانلر کسادی وار فتی * ایشلر اولدی محبت شهرینك سرخانه سی * محبت ایشانه کائنات فنایه وار ردی جمیع حیواناتده محبت واردر تنها انسانه مخصوص دکل ایمدی بو مدعایه ارادت کوستر تا سعادت ایلته سن یعنی اهل عشق اول تا صاحب سعادت اوله سن (چو مستعد نظر نیستی وصال مجوی * که جام جم نکند سود وقت بی بصری) مستعد اسم فاعلدر استفعال بابندن قابلیت صاحبنه مستعد دیرلر نظره اضافتی اسم فاعلك معموله اضافتیدر مجوی فعل نهی مفرد مخاطب استمه دیمکدر وصال مقدم مفعولیدر که حرف تعلیل * محصول بیت * چونکه نظره قابل دکلسن یعنی چونکه نظرك یوقدر وصال جانانه طالب اولمه زیرا جام جم بصرسزلق وکوزسزلك وقتنده فائده ایلمز یعنی جام جم آینه کبی بصر اسیر که کوستردیکنی کوره بیله ایمدی اهل نظر اولمیان وصال جانانه طالب اولمق کوزسز کمسنه آینه‌یه وجام جمه نظر ایلمك کبیدر یعنی فائده سی یوقدر

اسمه (جام)قدح (جم) بر پادشاه (نکند) ایلمز (سود) فائده (وقت) م (بی بصری)
کوزسزلك (معنای اشارتی) ای سالك طاعت ومعرفتله تحصیل بصیرت ایدوب نظره
مستعد اولدقجه وصال اسمه زرامنظر شاه حقیقت اولان آینهٔ قلب سعی وریاضات
و مجاهدات ایله مجلا ومصفی اولدقجه بصیرت حاصل اولمز و بصر سزاق وقتی جام
جم کبی صافی قلبده اولان لطائفی مشاهده ایتمکه قادر اولمز وعشق و معرفتك
نتیجه سی نه اولدیغنی بلمز

می صبوح وشکرخواب صبحدم تاچند
بعذر نیم شبی کوش وکریهٔ سحری

صباشرابی وصباوقتنك لذیذخوابی نیجه یه دك برنیم شب عذرینه و برسحر کریه سنه
چالش (مفردات) (می صبوح) صباح ایچیلن شراب (شکرخواب) طاتلو اویقو
(صبحدم) صباح وقتی (تاچند) نیجه یه دك (با) للملابسه (عذر) اعتذار (نیم شبی)
کیجه یاریسنه منسوب (کوش) چالش (کریهٔ سحری) سحره منسوب آغلمه
(معنای اشارتی) ای اسیر نفس وهواسنی حقدن دور ایدیجی اکل وشرب ونقل
وشراب وصباح وقتنك طاتلو اویقوسی نیجه یه دك که (نوم الصبحه یمنع الرزق) در
بونلرمنی رزق معنوی اولان نور بصیرتدن محروم ایدیجیدر (قم اللیل نصفه اوانقص)
امری سرنجه (وبالاسحار هم یستغفرون) آیت کریمه سی سرنجه وصلت ورؤیت
الاهیه باعث نصف اللیلده نیاز واعتذار ووقت سحرده کریه واستغفاره سعی برقراردر

بیا وسلطنت ازما بخر بمایهٔ حسن
وزین معامله غافل مشو که حیف خوری

کل و بزدن حسن سرمایه سیله سلطنت صاتون ال و بو معامله دن غافل اولمه که حیف
یرسن (مفردات) (بیا) کل (سلطنت) م (ازما) بزدن (بخر) صاتون ال (با)
للملابسه (مایه) سرمایه (حسن) م (زین معامله) بو بیع وشرادن (غافل) م (مشو)
اولمه (حیف) ندامت (خوری) یرسن (معنای اشارتی) (ان الله اشتری من المؤمنین
انفسهم بان لهم الجنة) آیت کریمه سی سرنجه درگاه حقه تضرع ونیازه کل ونفس
وجانکی راه حقده فدا ایلیوب اعمال حسنه سرمایه سیله جنت عرفانی و رؤیت
جمال الاهی صاتون المغه سعی ایله وبو بیع وشرادن غافل اولمه که صکره پشیمان اولوب
حیف وندامت یرسن

بکوش خواجه واز عشق بی نصیب مباش
که بنده را نخرد کس بعیب بی هنری

سعی ایله ای کشی وعشقدن بی نصیب اولمه زیرا هنرسزلك عیبی ایله کیمسه بنده صاتون
المز (مفردات) (بکوش) چالش (خواجه) ای کشی (از) من (عشق) م (بی) نفی
(نصیب) م (مباش) اولمه (که) زیرا (بنده را) قولی (نخرد) صاتون المز (کس) کیمسه
(بعیب) عیبله (بی هنری) هنرسزلك (معنای اشارتی) ای سالك عشق ومعرفة الله

(می صبوح وشکرخواب صبحدم تاچند * بعذر نیم شبی کوش وکریهٔ سحری) شکرخواب طاتلی اویقودن کنایتدر شبی وسحری یالری حرف نسبتدر * محصول بیت * صباح وقتنده ایچلن باده وصباح وقتنده طاتلی اویقو نیجه یه دك پس دون یاریسنه منسوب عذره وسحره منسوب کریه یه کوشش ایله یعنی نصف لیلده اول ایلدیکك معاصی یه عذرواستغفار ایله وسحر وقتنده کریه یه مشغول اول (بیا وساطنت ازمابخر بمایهٔ حسن * وزین معامله غافل مشو که حیف خوری) * محصول بیت * جانانه خطاب بیورر کل و بزدن ساطنت آل حسن سرمایه سیله وبو معامله دن غافل اولمه که حیف یرسن یعنی کل و کوزللکك بزمله مصاحبته صرف ایله وپادشاه اول و بو بیع وشرادن غافل اولمه که حیف وپشیمانلق یرسن (بکوش خواجه واز عشق بی نصیب مباش * که بنده رانخرد کس بعیب بی هنری) خواجه منادی * محصول بیت * ای خواجه سعی ایله وعشقدن نصیبسز اولمه زیرا بنده یی هنرسزلك عیبیله کیمسه صاتون الماز یعنی عشق برعظیم هنردر آندن خالی اولمه که معزز ومکرم اوله سن

تحصیلنه سعی ایله عشق ومعرفة اللهدن نصیبسز اولمه زیرا هنرسزلك عیبی ایله کیمسه
بنده صاتون المز وعشق الهیدن بی بهره اولان مقبول حق اولمز

چوهرهنزکه تو داری دری بحیرت داشت
از ین سپس من ومستی ووضع بیخبری

چونکه هرهنزکه سن طوتارسن حیرته برقپو طوتدی بوندنصکره بن مستلك وبیخبرلك
وضعی ایدیم (مفردات) (چو) چونکه (هرهنزکه) م (تو) سن (داری) طوتارسن
(دری) برقپو (بحیرت) حیرته (داشت) طوتدی (ازین سپس) بوندنصکره (من) بن
(ومستی) مستلك ایله (ووضع بیخبری) خبرسزلك وضعی ایدیم (معنای اشارتی) اکر
هر علم ومعرفت وعمل وطاعتکه ایشلرسن آکا مغرور اولمه که موجب جنت وموجب
مقبولیت اولدیغندن حیرت زیاده ایندریجیدر بوندنصکره بن شراب عشق الهی ایله مستلك
وکندی مدن وعالمدن بی خبرلك وضعنی طوتوب ارادهمی حقك اراده سنده محو ایدیم

تو خودچه لعبتی ای نازنین شعبده باز
نه در برابر چشمی نه غائب از نظری

سن خود نه لعبتی سن ای حقه باز نازنین نه چشم برابرنده سن نه نظردن غائب سن (مفردات)
(تو) سن (خود) کندك (چه لعبتی) نه اویونه منسوب سن (ای نازنین) م (شعبده باز)
قره کوز اویونی اوینایجی (نه) نفی (در) فی (برابر چشمی) کوزقارشوسنده سن
(نه غائب ازنظری) نه نظردن غائب سن (معنای اشارتی) (مارأیت شیئا الاوقدرأیت
الله فیه) کلامی سرنجه (لاموجود الاالله) ایله اسرار توحیدی بیان ایدوب اکثر
اولان عوامك عقولنی متحیر وسرکردان قیلیجی محبوب حقیقی نه عجب صنع عجیب
صاحبی سنکه ورای پرده دن انواع حکمتلر واصناف صنعتلر اظهار ایدرسن اما ذاتك بیچونکه
نه برابر چشمده سن نه نظردن غائب سن

هزار جان مقدس بسوخت زین غیرت
که هر صباح ومسا شمع خلوت دکری

بو غیرتدن هزار جان مقدس یاندی که هرصباح وهراخشام برغیری خلوتك شمعی سن
(مفردات) (هزار) بیك (جان) م (مقدس) پاك (بسوخت) یاندی (زین) بوندن
(غیرت) م (هرصباح) م (مسا) اخشام (شمع) چراغ (خلوت) م (دکر) غیر (یا)
خطابیه (معنای اشارتی) بو اسرار توحید هر بر کیمسه یه منکشف ومیسر اولمدیغیچون
ماسوی اللهدن تجرد ایله روز وشب سعی ومجاهده ایدوب تخلیه بعد التخلیه تزکیهٔ
نفس ایلین صدهزار جان مقدس بو غیرتدن یاندیکه نیجه عارف باللهلرك صباح ومسا
انوار تجلیٔ ذات الهی خانهٔ تجلی اولان قلوبلرینی شمعوار وروشن قلمشدر دیو
متعنا الله بانوارهم

دعای کوشه نشینان بلا بکرداند
چرا بکوشهٔ چشمی بما نمی نکری

(چوهرخبر که شنیدم دری بحیرت داشت * از ین سپس من ومستی ووضع بی خبری) دری یاحرف تنکیر بحیرت با حرف صله سپس سینك فتحی و کسریله آردوصوك معناسنه در پس کبی واولره بیت معناسنی افاده ایدر نته کیم مکرر بیان اولنمشدر مستی و بیخبری یالری مصدریه لردر * محصول بیت * چونکه هر خبر که ایشتدم قپوسی حیرته ایدی یعنی چونکه عشق خصوصنده ایشتدیکم خبرلر حیرت ویررشیدنکرو بن مستلك و خبرسزلك وضعیله یم حاصلی چونکه اونه سی حیرتدر پس بن مست و بیخبراوله یم یعنی بیخبرلك اختیار ایده یم (تو خود چه لعبتی ای نازنین شعبده باز * نه دربرابر چشمی نه غائب ازنظری) لعبت لامك ضمیله قرقله و کوچك قیز او غلنجقلربیدا ایلد کاری بوتجقلر ویاحرف خطاب شعبده باز قوقله جی وحقه باز * محصول بیت * سن نه لعبت سن ای حقه باز نازنین که نه کوز قرشوسنده سن و نه نظردن غائب سن حاصلی محاراق شیله برحالت ایلش سن که نه کوز قرشوسنده سن ونه نظردن غائب سن بعض نسخه ده مصراع اول بو یله واقعدر * زهجر و وصل تو در حیرتم چه چاره کنم * معنی ظاهردر (هزار جان مقدس بسوخت زین غیرت * که هر صباح ومسا شمع مجلس دکری) مجلس دکری یاتیه ویالامیه در یعنی بر غیری مجلسك ویا بر غیرینك مجلسنك * محصول بیت * بیك جان پاك بو غیرتدن یاندی که هرصباح واخشام بر غیری مجلسك شمعیسن ویا برغیرینك مجلسنك شمعیسن یعنی تازه تازه مجلسلری روشن ومنور ایدرسن (دعای کوشه نشینان بلا بکرداند * چرا بکوشهٔ چشمی بما نمی نکری) چشمی یا حرف وحدت ویانکری فعل نفی استقبال مفرد مخاطب یاقرو نظر ایلزسن دیمکدر * محصول بیت * خواجه کندینی کوشه نشین ادعا ایدوب بیورر کوشه نشینلرك دعاسی کله جك بلایی اللهك امریله دوندررر یعنی نزول ایده جك قضایی دفع ایدر یعنی عون خدا ایله قضایه سپراولور پس جانانه خطاب بیورر چونکه حال بو یله در نیچون بر کوز اوجیله بزه نظر ایلزسن حاصلی بلادن سالم اولمق استرسك بزدن عین عنایتکی دریغ بیورمه

کوشه نشینلرك دعاسی بلالری ردایلر نیچون بزه برکوشهٔ چشم ایله نظر ایلمزسن (مفردات) (دعا) م (کوشه نشینان) خلوتده اوتورنجیلر (بلا) م (بکرداند) دوندرر (چرا) نیچون (بکوشهٔ چشمی) برکوز اوجیله (بما) بزه (نمی نکری) نظر ایلمزسن (معنای اشارتی) کوشهٔ عزلت اختیار ایلین عارف باللهلرك دعاسی (اولیارا هست قدرت ازاله تیرجسته بازکرداندزراه) سرنجه بلالری ردایلر کرملردن نیچون بزه برکوز وجیله نظر ایلمزلر عجبا بزم دخی دل ناشاد مزاحیا ایدوب تجلیٔ دائمی یه وصولمز ایچون کوشهٔ چشمله بزه برنظر ایدرلرمی

﴿ زمن بحضرت آصف که می برد پیغام ❊
که یاد گیرد و مصرع زمن بلفظ دری ﴾

بندن آصف حضرتنه کیم خبرایلتور بویله دیوکه لفظ دری ایله بندن ایکی مصراعی یادطوت (مفردات) (زمن) بندن (با) الملابسه (حضرت آصف) سلیمان علیه السلامك وزیری (که) کیم (می برد) ایلتور (پیغام) خبر (یاد گیر) حفظ ایله (دو) ایکی (مصرع) م (زمن) بندن (بلفظ دری) قپویه منسوب اولان فارسیهٔ فصیحهٔ دریه لفظیله (معنای اشارتی) بندن اول خلیفة الله فی الارض اولان شیخ وقطب زمانه کیم خبر ایلتور وبو شامی کیم افاده ایدر بویله دیوکه (لسان اهل الجنة العربیة والفارسیة الدریة) حدیث شریفی سرنجه فصیح فارسی لفظیله بو ایکی مصراعی بندن طوت

﴿ کلاه سروریت کج مباد برسرحسن ❊
که زیب بخت وسزا وارتخت وتاج زری ﴾

حسن باشی اوزره سرور لکك کلاهی اکری اولمسون زیرا بختك زیندسن وتختك والتون تاجك لایقسن (مفردات) (کلاه) م (سروری) اولواق (ت) سنك (کج) اکری (مباد) اولمسون (بر) علی (سر) باش (حسن) م (که) زیرا (زیب) زینت (بخت) دولت (سزاوار) لایق (تخت) م (تاج زر) التون تاج (یا) خطابیه (معنای اشارتی) ای شیخ سنك شعشعهٔ انوار معرفة اللهك حسنك باشی اوزره سرور لکك کلاهی اکری اولمسون وعصمت خداده باقی ودائم اولوب علو قدر که نقصان عارض اولمسون زیراسن ارشاد ایله نیچه بیچاره لرك بختنك ودولت ابدی وسعادت سرمدیلرینك زینتی وسبب سن وتخت ولایتك وتاج زرکرمنانك لایقیسن

﴿ بیا که وضع جهان را چنانکه می بینم ❊
کرامتحان بکنی می خوری وغم نخوری ﴾

کلکه جهانك وضعنی آنجلینکه کوردم اکر تجربه ایده سن شراب ایچرسن وغم یمزسن (مفردات) (بیا) کل (وضع) اسلوب (جهان را) م (چنان) انجلین (بینم) کوردم (کر) اکر (امتحان) م (بکنی) ایلیه سن (می) شراب (خوری) ایچرسن (غم) م (نخوری) یمزسن (معنای اشارتی) ای سالك کلکه نعمی نقم وشرابی سراب اولان جهانك وضع واسلوبنی کوردسنکه فانیدر وتوفیق ربانی ایله فناسنی تجربه ومشاهده

﴿ ایلیه سن ﴾

(زمن بحضرت آصف که می برد پیغام ❊ که یاد گیرد و مصرع زمن بلفظ دری) آصف بونده وزیراعظمدر که اسمدر کیم معناسنه پیغام میبردك مفعولیدر که حرف بیان یادگیرك مفعول ثانیسی درود ومصراع مفعول اولی بلفظ دری باحرف مصاحبت واضافت بیانیه دری فارسی دیمکدردو مصرع یورد دیغی کلبجك بیتك ایکی مصراعیدر مصراع الفله والف سزنصف بیت معناسنه در ❊ محصول بیت ❊ بندن حضرت وزیره کیم خبرایلتور که ای وزیرازبرله بندن ایکی مصراعی فارسی نظمله یعنی بندن بربیتك مضمونی ازبرله که اول بیت بودر (کلاه سروریت کج مباد برسرحسن ❊ که زیب بخت وسزاوارتخت وتاج زری) کلاه سروریت بیانیه ویاحرف نسبت ویاحرف مصدروتا ضمیرخطاب کج اکری کج مباد برسرحسن حشو ملیحدر که بیان زیب بخت مصدرك مفعولنه اضافتیدر سزاوار تخت اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر لایق تخت معناسنه واو حرف عطف تاج زری بیانیه ویاضمیرخطاب ❊ محصول بیت ❊ حسنك اوزرنده سروره منسوب کلاهك کج اولمسون یعنی روزکاردن کلاهکه خلل کلمسون زیرا طالعك زینتی وتختك لایقی وتاج زرك سزاواری سن حاصلی سکا دعاایتك لازمدر زیراوزارت سلطنته لایقسن که هم عادل وهم سخی وکریمسن (بیا که وضع جهانرا چنانکه من بینم ❊ کرامتحان بکنی می خوری وغم نخوری) ❊ محصول بیت ❊ کل که جهانك وضع وطورینی انجلین که بن کوردم اکرامتحان ایدرسن باده ایچرسن وغم وغصه یمزسن حاصلی جهانی بن کوردکم کبی امتحان ایدرسك می نوش ایدوب غم یمزسن

(طریق عشق طریقی عجب خطرناکست ❊ نعوذبالله اکره بمأمنی نبری) طریق عشق لامیه طریقی یاحرف وحدت ره مفعول صریحی وبمأمن غیرصریحیدر نبرینك نبری فعل نفی استقبال فعل شرط ونعوذ فعل مضارع متکلم مع الغیردر نصر بابندن اجوفدن مقدم جواب وجزای شرطدر ❊ محصول بیت ❊ عشق طریقی برعجب قورقنج طریقدر نعوذبالله اکر برمأمنه یول ایلتمزسك یعنی طریق عشقی تکمیل ایدوب مقام امنه واصل اولمزسك نعوذبالله حاصلی بونقصانله کیدرسك غبن فاحش ایلش اولورسن زیرا عشقنی تکمیل ایلین خوفدن بریدرکه وصال جانانه لایقدر (بوی زلف ورخت می روندومی آیند ❊ صبا بغالیه سایی وکل بجلوه کری)

ایلیه سن عمرکی حضرت الله ك عشق ومحبتیله کچیروب بردورلو دنیا غمنی یمزسن ودائم خدادن عصمت طلب ایدرسن

﴿ طریق عشق طریقی عجب خطرناکست ❊
نعوذ بالله اکر ره بمأمنی نبری ﴾

عشق طریقی عجب خطرناك برطریقدر نعوذبالله اکر برمحل امنیته یول ایلتمیه سن (مفردات) (طریق عشق) م (طریق) م (یا) وحدتیه (عجب) م (خطرناك) خطرلی (است) در (نعوذبالله) بزاللهه صغنورز (ره) یول (بمأمنی) برامنیت وسلامته (نبری) ایلتمیه سن (معنای اشارتی) بهرا بکرینکه بی پیران سفر ❊ هست بس پرآفت وخوف وخطر ❊ سرنجه بوطریق عشق اقرب طرق الی الله اولدیغیچون نفس وشیطان وهوا ودشمنلری یوزندن چوق آفت وخوف وخطرلر واردر حضرت اللهك وخاصان حقك عون ونصرتنه محتاجدر نعوذبالله توفیق ربانی رفیق اولمیوب برمحل امنیته ورسلامته یول ایلتمیه سن

﴿ بوی زلف ورخت می روندومی آیند ❊
صبا بغالیه سایی وکل بجلوه کری ﴾

سنك زلف ورخك امیدیله کیدرلر وکلورلر صبا غالیه سایلقه وکل جلوه کرلکه (مفردات) (با) الملابسه (بوی) امید (زلف) م (رخ) یکاق (ت) سنك (می روند) کیدرلر (ومی آیند) کلورلر (صبا) م (با) الملابسه (غالیه سایی) مسك ازیجیلك (کل) م (با) الملابسه (جلوه کری) نازایدیجیلك (معنای اشارتی) ای مظهر تجلیات صفات صمدیتله کعبهٔ حاجات مردان خدا اولان پیرم روایح مسکیهٔ نفحات الهیه ایله دماغ جانی صباکبی معطر اولان عشاق اهل صفا ومحبوبیت مرتبه سنده اولان عرفای اهل وفا سنك خلافت حق ایله مؤید ذات وصفاتکدن فیضیاب اولق امیدیله حریم بزم فیض بخشکه کلورلر وکیدرلر که (من دخله کان آمنا) سرینه مظهر اولهلر

﴿ بیمن همت حافظ امید هست کباز ❊
اری اسامر لیلای لیلة القمری ﴾

حافظك همتی یمنیله امیدوار درکه کیرو معشوقله آی آیدینلق کیجه سی مصاحبت ایده کورم (مفردات) (با) الملابسه (یمن) برکت (همت حافظ) م (امید) م (هست) واردر (باز) کیرو (اری) کورم (اسامر) مصاحبت ایدم (لیلای) معشوقه می (لیلة القمری) آی ایدینلق کیجه سنده (معنای اشارتی) (علو الهمة من الایمان) سرنجه حافظك عالی همتی برکاتیله امیدوار درکه عالم ارواحدنبرو بشریت حجابیله کندوسندن محجوب اولدیغم ذات مشرق حقیقی بی انوار قابك لمعه سیله مشاهده ایدم وفیض بلا واسطه سنه نائل اولم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای باغم تومارا پیوند لایزالی ❊ قد ضاع فی هواك عمری ولا ابالی ﴾

ای محبوب سنك غمکله بزه ابدی اتصال واردر تحقیق ضایع اولدی بنم عمرم سنك

بوی زلف ورخت باحرف مصاحبت واضافت لامیه دروبوی امید معناسنه در غالیه سا وصف ترکیبیدر سایدندن غالیه ازیجی دیمکدر ویاحرف مصدر معلومدر که مسك وعنبر وغالیه ولخلخه وبونلر کبی خوش قوقولو نسنه لر ازلدکده زیاده قوقی وروایحی پیدایله یاحرف مصاحبتدر جلوه کرصالیجی معناسنه وعرض جمال ایلیکه دیرلر ویاحرف مصدردر ❊ محصول بیت ❊ بیتده لف ونشر مرتبه رعایت ایدوب بیورر سنك زلف ورخك امیدیله کلورلر وکیدرلر صبا غالیه ازیجیلکه وکل صالنوب عرض جمال ایلکه یعنی صبا زلفکه اویکزك ایچون غالیه سایدر وکل رخکه اوبکزك ایچون صالنوب عرض جمال ایدیجیدر مصراع ثانینك معناسی صبا غالیه سایلقه وکل جلوکرلکه دیمك معناسنه واصل اولمش (بیمن همت حافظ امید هست کباز ❊ اری اسامر لیلای لیلة القمری) که حرف بیان بازمصراع ثانی به مربوطدر اری فعل مضارع متکلم وحده صیغه سیدر فتح بابندن بونده کورم دیمکدر اسامر فعل مضارع متکلم وحده در مفاعله بابندن مسامره کیجه آیدنلغنده مصاحبته دیرلر لیلا برمشهور معشوقه در تقدیرا منصوب مفعول اسامر درلیلة القمری لفظا منصوب مفعول فیه اسامر در قمره اضافتی لامیه ویاحرف اطلاق ❊ محصول بیت ❊ حافظك همتی برکتیله امیدوار درکه ینه آیدنلق کیجه ده لیلامه مصاحب اولم یعنی کیجه آیدنلغنده جانانله مصاحبتم امیدی واردر حافظك یمن همتیله حاصلی امیدم وار درکه بویله کیجه ده کندی لیلامه مسامر کورم (وله ایضا) (ای باغم تومارا پیوند لایزالی ❊ قد ضاع فی هواك عمری ولا ابالی) ای حرف ندا منادی محذوف ای جانان دیمکدر باغم تو باحرف مصاحبت واضافت لامیه در پیوند لایزالی بیانیه لایزال فعل نفی استقبال مفرد غائب زائل

اولمز دیمکدر ویاحرف نسبت لایزالی ابدی معناسنه در ضاع فعل ماضی مفرد مذکر غائب ضایع اولدی دیمکدر فی حرف جر هوا تقدیرا مجرور فی ایله مضافدر کدوکم ضمیر جمع مخاطب محلا مجرور مضاف الیهدر هوانك عمری تقدیرا مرفوع فاعلیدر ضاعنك ویاضمیر متکلم وحده واوحرف حال یاحرف عطف ضعف اوزره لاابالی فعل مستقبل متکلم وحده ددر مفاعله بابندن مبالات ایلم یعنی قایرم دیمکدر ❊ محصول بیت ❊ ای جانان سنك غمکله بزم پیوندمز ووصلتمز ازلیدر وابدی اولسه کرکدر یعنی هرکز غمکدن مفارقت ایلم تحقیق محبتکرده عمرم ضایع اولدی لیکن قایرم خواجه یه قدضاع بیوردیغنده اعتراض ایلشلردر که جانان محبتنده کچن عمر ضایع دکلدر بلکه آنك هواسنده کچن عمر اعز واشرف عمردر مکرکیم ضاع یه مرور معناسنی تضمین ایلیه مرور ایلدی معناسنه یعنی کچدی

(عیش سکان کوبت هر بی خبر چه داند * بالیت لی مجالا فی ذلك الحوالی) عیش سکان کوبت لامیه لردریاحرف ندامنادی محذوفدر یاصاح دیمکدر لیت حرفدر حروف مشبهه بالفعلدن لی جار مع المجرور اعرابدن محلامرفوع مقدم خبری ومجالا لفظا منصوب مؤخر اسمی فی حرف جر ذلك اسم اشارت محلا مجرور فی ایله جارمع المجرور متعلقدر مجالا ه الحوالی تقدیرا مجرور صفتی ویاعطف بیانی در ذلك ك اطراف وجوانب معناسنه * محصول بیت * سنك محلك اهللرینك عیش وصفاسنی هر بیخبر نه بیلور ای یاران نه اولیدی بنم مجالم اولیدی اول اطرافده یعنی نه اولیدی کویك اطرافده سکان کوبکله بنم جولانکاهم اولیدی که عیش وصفاده آنلرله بیله محشور اولیدم (ازآب دیده یاران شدرازم آشکارا * ارحم علی دموعی یامن علمت حالی) یارا منادی دموع دمعك جمعیدر کوز یاشلری دیمکدر * محصول بیت * ای یار آب دیده دن رازم شمدی آشکاره اولدی کوزلرم یاشنه رحم ایله ای شو کیمسه که بنم حالم بیلدك مصراع اولده یارا بی یاران ظن ایلین ظنده قالمشدر (خوبان وفاندارند ای جمع پاکبازان * لاترقبوا وفاء عن صاحب الجمالی) پاکبازعشق پاك صاحبنه دیرلر لاترقبوا فعل نهی جمع مذکر مخاطب امیدایلك یعنی اومك وفاء مفعول صریحی عن صاحب غیرصریحی جماله اضافت لامیه در ویاحرف اطلاق * محصول بیت * ای پاکبازلر جمعی خوبلرك وفاسی اولمز پس صاحب جمالدن وفا امیدن ایلك واومك (ماتشنه لب گذشتیم برآب زندکانی * یاساقیا اغثنی من شربة الزلالی) ساقیا منادای نکره اغثنی فعل امر مفرد مذکر مخاطب بکا مداد ایله دیمکدر اغاث یغیث دن افعال بابنك اجوف واویسندن من شربة اغثنی یه متعلق مفعول به غیر صریحیدر زلاله اضافت لامیه درزلال طاطلو صویه دیرلر بونده مراد باده در ویاحرف اطلاق * محصول بیت * بزآب حیواندن تشنه اب یعنی صوسز کچدك ای ساقی بکا مدد ایله شربت زلالدن یعنی بنی آب حیات کبی باده ایله قاندیروب تشنه لبلکدن خلاص ایله زلال شربت لذیذ معناسنه در دیبن زلالی بیلمز ایمش

محبتکده وقارمزم (مفردات) (ای) منادی محبوب (باغم تو) سنك غمکله (مارا) بزه (پیوند) اتصال (لایزالی) ابدی (قدضاع) تحقیق ضایع اولدی (فی هواك) سنك محبتکده (عمری) بنم عمرم (ولا بالی) حال بوکه بن قایدمزم (معنای اشارتی) ای محبوب حقیق سنك مایهٔ شادی وسرمایهٔ سعادت سرمدی اولان غمکله بزه بحمدالله اتصال ابدی واردر تحقیق سنك محبتك یولنده بنم عمرم ضایع اولدی بن قایدمزم زیرا حقیقتده ضایع دکل بلکه محضا لطف واحسان خدادر

﴿ عیش سکان کویت هر بیخبر چه داند * یالیت لی مجالا فی ذلك الحوالی ﴾

سنك کویك سکارینك ذوقنی هر بیخبر نه بیلور یاربی نولیدی اول حوالی ده بکا مجال اولیدی (مفردات) (عیش) سرور (سکان) کلانلر (کوی) محله (ت) سنك (هر بیخبر) هرخبرسز (چه داند) نه بیلور (یالیت) ای نولیدی (لی) بنم ایچون (مجالا) قدرت اولیدی نه یره (فی ذلك الحوالی) اول اطرافده (معنای اشارتی) ای محبوب (عطل ذلی ذل الهود) سرنجه سنك عشق ومحبتك افتاده لری سنك جوروجفالرك ومحن و بلالرك کندولره عین ذوق وسرور اولدیغیچون نفسلرینی سکار کبی خور وذلیلی ایلشلردر اول حضرت الله ایچون ذل وحقارتده بولنان اذواق روحانیه لری هر بیخبر نه بیلور (من لم یذق لم یعرف) یاربم نولیدی اول حوالیده بکا مجال اولیدی

﴿ ازآب دیده یاران شد رازم آشکارا * ارحم علی دموعی یامن علمت حالی ﴾

ای یاران کوزم یاشندن سرم آشکاره اولدی بنم کوزم یاشلرینه ترحم ایله ای شول کیمسه که بنم حالمی بیلدك (مفردات) (از) من (آب دیده) کوزیاشی (یاران) م (شد) اولدی (رازم) سرم (آشکارا) م (ارحم) سن مرحمت ایله (علی دموعی) بنم کوزم یاشلری اوزره (یامن) ای شول کیمسه که (علمت) سن بیلدك (حالی) بنم حالمی (معنای اشارتی) آتش عشقله جکرم قانی غلیان ایدوب بنی محل مرحمت و درد دروغمه صحت قلق ایچون دیده کرمامدن آب صافی اولوب غمازلق ایچون روان اولمغله ای یاران بنم کیزلو سرلرم آشکاره اولدی ای محبوب چونکه بنم حالمی سن معلوم ایدر سن (رحمتی سبقت علی غضبی) حدیث قدسی شریفنك سرنجه بنم کوزم یاشلرینه ترحم ایله

﴿ خوبان وفاندارند ای جمع پاکبازان * لاترقبوا وفاء عن صاحب الجمالی ﴾

ای پاکبازلر خوبلرجماعتی وفاطوتمزلر حسن وجمال صاحبندن وفا کوزتمك واومما کز (مفردات) (خوبان) م (وفا) م (ندارند) طوتمزلر (ای جمع) م (پاکبازان) پاك اوینلولر (لاترقبوا) کوزتمك (وفاء) بروفا (عن صاحب الجمالی) جمال صاحبندن (معنای اشارتی) ای پاك عملاو اولان عاشقان صادقلر محبوبان حقیقتلرك (عسی ان تکرهوا شیئا وهو خیرلکم) آیت کریمه سی سرنجه لطفلری قهر ایچنده ومحبتلری جور ایچنده اولدیغیچون وفا ورتن طوتمزلر حسن وجمال معنوی صاحبلرندن هوا کزه موافق وفایی کوزتمکز واومکز

﴿ ماتشنه لب گذشتیم برآب زندکانی * یاساقیا اغثنی من شربة الزلالی ﴾

(من ترك دین ودنیا کردم زآرزویت * جاوزت فی هواکم عن حب جاه ومالی) جاوزت فعل ماضی متکلم وحده در مفاعله بابندن کچدم دیمکدر فی هواکم جاوزت یه متعلق محبتکزده دیمکدر عن حب ده جاوزت یه متعلقدر جاهه اضافت لامیه ومالی یاحرف اطلاق واوعطفی اسلوب مجمده ایراد ایلدیکنه اعتراض ایلشلر فی الواقع محل اعتراض درکه دفعنه هیچ چاره یوقدر فتأمل * محصول بیت * بن دین ودنیایی سنك آرزو کدن ترك ایلدم یعنی سنك محبتك سببیله دین ودنیادن کچدم سزك محبتکزده جاه ومال سوداسندن کچدم یعنی هرنسنه دن کچدم (حافظ اکر بمیرد برخاك آستانت * قدصار ذاحیاة کانت بلازوالی) صارك اسمی تحتنده حافظه راجع ضمیردر ذا لفظا منصوب خبری حیات لفظا مجرور مضاف الیه ذادر کانت اسمی تحتنده مستتر حیاته راجع ضمیر در بلازوال جار مع المجرور واعرابدن محلا منصوب خبریدر وجمله نعتیه اعرابدن محلا مجرور صفت حیاتدر ویا حرف اطلاق * محصول بیت * حافظ اکر سنك خاك آستانکده اولورسه تحقیق زوالسز حیات صاحبی اولور یعنی سنك آستانکده اولمك دیرلکدر (وله ایضا) (ای زشرم عارضت کل غرق خوی * پرعرق پیش عقیقت جام می) شرم عارض لامیه وتاضمیر خطاب کل مبتدأ غرق خوی خبری خوی جانانك قتحی وواو رسمیله عرق معناسنه دریعنی درعقیقدن مراد لبدر تشبیه کنایه طریقیله * محصول بیت * ای جانان سنك عارضك شرمندن کل عرقده غرقدر آنکیچون آندن عرق آلورلر یعنی کلاب جانبده سنك ابك قتنده پرعرقدر آنکیچون آندن عرق آلورلر (ژاله برلاله است یا برکل کلاب * یا برآتش آب یا بروت خوی) روت اصلنده رویت در یاضرورت وزن ایچون حذف اولندی * محصول بیت * تجاهل طریقیله بیوردر لاله اوزره ژاله میدر یوخسه کل اوزره کلاب میدر یا آتش اوزره صومیدر یوخسه سنك رخك اوزره عرقمیدر حاصلی سنك رخسار عرقناکك اوسننده ژاله قونمش لاله یه وکلاب قونمش کله وآب دوشمش آتشه بکزر

بزآب حیات اوزره صوسز کچدك ای ساقی زلال شربتدن بکا مدد ایله (مفردات) (ما) بز (تشنه اب) صوسز (گذشتیم) کچدك (برآب زندکانی) دیرلك صویی اوزره (یاساقیا) ای صوارجی (اغثنی) بکا مدد ایله (من شربة الزلالی) لذیذ شربتدن (معنای اشارتی) بزآب حیات ابدی اولان علوم ربانی صاحبی مشایخ عظامك حضور سعادتلرندن هنوز حرارت قلبمز ساکن اولمدی ای ساقی کوثر وحدت زلالی شراب عشق الهیدن بکا برقطره مدد ایله

﴿ من ترك دین ودنیا کردم زآرزویت * جاوزت فی هواکم عن حب جاه ومالی ﴾

بن سنك آرزو کدن طمع ودنیایی ترك ایلدم سزك محبتکزده جاه ومال محبتندن کچدم (مفردات) (من) بن (ترك) م (دین ودنیا) م (کردم) ایلدم (ز) من (آرزو) م (ت) سنك (جاوزت) بن کچدم (فی هواکم) سزك محبتکزده (عن حب جاه) منصب محبتندن (مالی) م (معنای اشارتی) (کاندین تمان) ای کما تفعل تجزی) خبری سرنجه بن سنك شراب عشقکك آرزوسیله کندو اختراعم اولان فعلمری ونعلقات دنیایی ترك ایلدم بحمدالله وعونه سزك محبتکزده ایسه جاه ومال محبتندن کچدم

﴿ حافظ اکر بمیرد در خاك آستانت * قدصار ذاحیاة کانت بلازوالی ﴾

حافظ اکر سنك آستانه ك خاکنده اوله تحقیق زوالی یوق حیات صاحبی اولور (مفردات) (حافظ) م (بمیرد) اوله (در) فی (خاك آستانت) سنك ایشیکك طپراغنده (قدصار) تحقیق اولدی (ذاحیاة) حیاة صاحبی (کانت) وادی (بلازوالی) زوالسز (یال) اشباع ایچوندر (معنای اشارتی) (اقتلونی افتلونی یاثقاة * ان فی قتلی حیاة فی حیاة) سرنجه اکر حافظ سنك درکاه عزتکده جان فدا ایدوب (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر اولورسه تحقیق زوالی اولمیان حیات ابدیه یه وسعادت سرمدیه یه نائل اولور

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای زشرم عارضت کل غرق خوی * پرعرق پیش عقیقت جام می ﴾

ای محبوب سنك عارضك شرمندن کل عرقده عرقدر سنك عقیق کبی قرمزی ابك اوکنده شراب قدحی پرعرقدر (مفردات) (ای) حرف ندا (ز) بن (شرم) حیا (عارض) یکاق (کل) م (غرق) م (خوی) ز (پرعرق) ژاله طولو (پیش) اوك (عقیق) معروف برقرمزی طاش (ت) سنك (جام می) شراب قدحی (معنای اشارتی) ای محبوب حقیق سن کرمکدن حسن انوار جمالکدن پرده لری رفع ایدوب عرض جمال بیوردقده انس وملك سنك بلا کیف اولان انوار جمالك مشاهده ایتدکده حیالرندن جمله عرقده غرق اولدی وسنك کلام بی نظیرکدن وفیض بلاواسطه کمن سنك حضور معنویه کده عارفین وعاشقین پرعرق وانواع علوم ربانیه یه بلاورق عالم وعارف بالله اولمشلردر

﴿ ژاله برلاله است یا برکل کلاب * یا برآتش آب یا بروت خوی ﴾

لاله اوزره ژاله میدر یا کل اوزره کلاب میدر یا آتش اوزره آب میدر یا سنك یوزك اوزره عرق میدر (مفردات) (ژاله) چه (بر) علی (لاله) م (است) در (یا) ترد یدایچوندر

(میشداز چشم آن کان ابرو ودل * از پیش میرفت وکم میکرد پی) میشد میرفت معناسنه درکان ابرو وصف ترکیبیدر یای قاشلی معناسنه
واو حرف عطف ودل مبتدأ ومصراع ثانی به مرهوندر ومابعدی خبری کم میکرد یتردی دیمکدر پی ایز معناسنه در ومیکردك مفعول

(ر) علی (کل) م (کلاب) کل صویی (با) ردیفیه (ر) علی (آتش) م (آب) صو (با) م (ر)
علی (روت) رویندن مخفف بوزلادیك (خوی) تر (معنای اشارتی) (فلما تجلی ربه للجبل
جعله دکا وخر موسی صعقا) آیت جلیله‌سی سرنجه ای محبوب کشف حجاب ایدوب
انوار جمالك مشاهده‌سن عرض و تجلی بیوردقده جبل وجود عدم تحملندن پاره پاره
اولوب عقل وجان موساری متحیر وسرکردان اولمغله ادراك وشعورلری محو ونایاب
ومست ومستغرق اولوب انوار قدسیه لاهوتیهٔ الهیه‌نك کیفیتی بیانده عاجز اولمشلردر

﴿ می‌شد از چشم آن کان ابرو ودل * از پیش میرفت وکم میکرد پی ﴾

اول کان ابرو چشممدن غائب اولدی و کوکل آنك اردندن کندی وایزنی ضایع ایلدی
(مفردات) (می‌شد) کندی (از چشم) کوزدن (آن) اول (کمان ابرو) یای قشلو (دل)
کوکل (از پیش) انك آردندن (میرفت) کندی (کم) ضایع (میکرد) ایلدی (پی) ایز
(معنای اشارتی) (قلوب الاحرار بین التجلی والاستتار) سرنجه اول انوار غیب هویت
نظردن غائب اولوب استتار واقع اولیجق اول بیچاره کوکل کندو بی احاطه ایلین لذت
مشاهدهٔ انوار جمال الهیه‌دن عارض اولیجق کمال حیرتندن ایزنی ضایع ایلیوب اوزنی
آتش حسرتله محو وفنا ایلشدر

﴿ امشب از زلفش نخواهم داشت دست * رو مؤذن بانك می‌زن کوی حی ﴾

بو کیجه آنك زلفندن ال چکمك استمم یوری مؤذن بانك اور حی دی (مفردات) (امشب)
بو کیجه (از) من (زلف) م (ش) آنك (نخواهم) استمم (داشت) طوتمق (دست) ال
(رو) یوری (مؤذن) م (بانك) صدا (می‌زن) اور (کوی) دی (حی) کلوك
(معنای اشارتی) بو شب دنیاده هر نه قدر تجلی ذاتدن محتجب اولدقسه تجلیات صفات
الهیه‌یی مشاهده‌دن منفك اولمیز که عارفك قلبی جلال وجمالده ولطف وقهرده بر آن
خدادن جدا دکلدر ای مؤذن (الصلاة معراج المؤمنین) دیو ندا ایله که عارفلر صلاة
دائمیه‌ده در غافللر دخی میل واقبال ایده‌لر

﴿ چنك را در دست مطرب ده دمی * کو رکش بخراش وبخروش زپی ﴾

چنکی بر نفس مطربك النه و یر مطربه دی آنی چال وآنك اردنجه ترنم ایله (مفردات)
(چنك را) آت اهوی (در دست مطرب) مطرب النه (ده) ویر (دمی) بر نفس (کو)
دی (رکش) آنك طمرنی (بخراش) طرمله (و بخروش) اضطراب ونغمه ایله (ش)
آنك (زپی) اردندن (معنای اشارتی) یارب قطب زمان اولان عارف باللهك دست
قدرتنه قوت قدسیه‌ك وفیوضات جلیه‌ك بخش ایلیوب شفقت خلق الله اوزره بز عاجز
وافتاده‌لره همت عالیه‌سیله عون ونصرت ایلیه و کندوبی مؤید قیلوب قلبمزه آکاهلق
وبیان اسرار معارف الهیه ایله انتباهلق احسان ایتمکله بزی مسرور ایلیه

﴿ عود برآتش نه ومنقل بسوز * غم مدار از شدت سرمای دی ﴾

عودی آتش اوزره قوومنقللی یاق قیش برودتنك شدتندن غم طوتمه (مفردات)
(عود) م (بر) علی (آتش) م (نه) قو (منقل) م (بسوز) یاق (غم) م (مدار)

اولی وکم مفعول ثانیسیدر * محصول بیت *
اول کان ابرو کوزدن کیدردی و کوکلم
آردنجه کیدردی وایزین یتورردی تاکیم
جانان آردنجه کندیکنی کیمسه بیلسون
(امشب از زلفش نخواهم داشت دست *
رو مؤذن بانك میزن کو که حی) حی دن
مراد مؤذنك حی علی الصلاة وحی علی
الفلاح دیدیکیدر * محصول بیت *
بو کیجه جانانك زلفندن الم طوتمیسرم
یعنی زلفنی الدن قومیسرم ای مؤذن وارسن
حی علی بانکنی سویله یعنی اذانکله خوابده
اولنلری بیدار ایله که بن بیدارم تنبیه
احتیاجم یوقدر (چنك را در دست مطرب
نه دمی * کو رکش بخراش وبخروش زپی)
نه فعل امر مفرد مخاطب قودیمکدردمی
یا حرف وحدت کو مطربه سویله رکش
رانك وکاف عجمینك فتحه‌لریله طمر
معناسنه در بونده مراد چنکك قیلیدر
شین ضمیر چنکه راجعدر بخراش بای
تأکیدله فعل امر مفرد مخاطبدر طرمله
معناسنه یعنی دوزن وروب چال رکش
بخراشك مقدم مفعولیدر واو حرف عطف
بخروشش ش ضمیر معناده به مقیددر
زپیش تقدیرنده بونده خروشدن مراد ترنمات
ونغماتدر * محصول بیت * چنکی بر نفس
مطربك النه قو یعنی النه ویر ومطربه
دی که طمرینی طرمله یعنی دوزن وروب
چال آندنصکره خروش ایله یعنی ایرله
حاصلی مطربه دیکه چنکی چال وبانجه
ایرله یی بونده ایهامدن خالی دکل زیرا
سکره ده یی دیرلر (عود برآتش نه ومنقل
بسوز * غم مدار از شدت سرمای دی)
عود هر اغاجه دیرلر وهندن کلان خوش
قوقولی اغاجه علم اولمشدر سرمای دی
لابد در دی بونده قیش معناسنه در
* محصول بیت * عودی آتش اوزره
قوومنقلی یاق وغم وغصه طوتمه قیش
صووغنك شدتندن عود بونده ایهام طریقیله واقعدر

طوتمه (از) من (شدت) م (سرما) صغوق (دی) قیش (معنای اشارتی) ای عاشق
سنده وجودك عودینی آتش ریاضت ومجاهدات اوزره قوو قلبك منقلنی دخی آتش
عشقله یاقکه عشق قلبده ماسوی اللهی یاقیجی بر آتشدر بوندنصکره قلبلری غفلت
قیش صووغیله خراب اولمش عوام کالهوامك مالا یعنی اولان غافلانه کلاملرینك
شدت برودتندن غم یمه

﴿ باتو زین پس کر فلك خواری کند * بازکو در حضرت دارای ری ﴾

بوندنصکره اکر فلك سکا حقارت ایدرسه ری پادشاهنك حضورنده آشکاره دی (مفردات)
(باتو) سکا (زین پس) بوندنصکره (کر) اکر (فلك) م (خواری) خوارلق (کند)
ایده (باز) آچق (کو) سویله (در) فی (حضرت) حضور (دارا) پادشاه (ری)
برشهر اسمیدر (معنای اشارتی) بوندنصکره اکر سکا ماسوی اللهدن وخواطر
ملتبسه دن بر غفلت و بر اهانت عارض اولورسه همان پادشاه حقیقی عالم پناه اولان
حضرت اللهك درکاه عزتنده وحضور معنویه‌سنده صد هزار تضرع وابتهال ایله
آنك دفعنه سعی ایده‌سن

﴿ خسرو آفاق بخش آن کز سخا * نامهٔ حاتم ونامش کرد طی ﴾

عالمه احسان ایدیجی پادشاه اول پادشاهدرکه سخادن حاتمك نامه‌سنی ونامنی طی ایلدی
(مفردات) (خسرو) پادشاه (آفاق بخش) عالمه احسان ایدیجی (آن) اول (از)
من (سخا) م (نامه) م (حاتم) بر سخی کیمسه (نامش) آنك آدینی (کرد) ایلدی (طی)
دورمك (معنای اشارتی) (ومامن دابة فی الارض الا علی الله رزقها) آیت کریمه‌سی
سرنجه خالق عالمه کرك رزق صوری وکرك رزق معنوی بخش واحسان ایدیجی پادشاه
اول پادشاهدرکه صد هزار حاتم کبی سخیلرك نامه‌سنی ونامنی دورمشدر و برسلطان
حقیقیدر کریم رزاق عالمدرکه نان استیانه نان جان استیانه جان غذای نفس استیانه
غذای نفس غذای روح استیانه غذای روح و بریجی و بخش ایدیجیدر

﴿ آنکه بهر جرعهٔ جان می‌دهد * جان او بستان وجامی ده بوی ﴾

اول کیمسه که بر جرعه ایچون جان و یرر آنك جانی آل واکه بر جام ویر (مفردات)
(آنکه) اولکه (بهر جرعهٔ) بر جرعه ایچون (جان) م (می‌دهد) ویرر (جان)
م (او) آنك (بستان) آل (جامی) بر قدح (ده) ویر (بوی) آکا (معنای اشارتی)
(علو الهمة من الایمان) سرنجه شول عاشق عالی همتکه خر غذاسی اولان غذای
نفسی ترك ایدوب بر جرعهٔ شراب عشق الهی وغذای روحانی ایچون عزیز جانی الله
یولنه بذل ایلیه ای رحیم ولطیف ربم سن انك جانی قبول ایلیوب مرادنی حاصل
ایلیه‌سن وشراب لایزالی بخش ایده‌سن

﴿ جام می پیش آر وچون حافظ مخور * غم کی کی بوده وکاوس کی ﴾

شراب جامنی اوکه کتور وحافظ کبی غم یمه که کی خان اولمشدر کاوس خان اولمشدر
(مفردات) (جام می) شراب قدحی (پیش) اوك (آر) کتور (چون) مثل (حافظ) م

(باتو زین پس کر فلك خواری کند *
بازکو در حضرت دارای ری) باتو با بونده
حرف صله در خواری یا حرف مصدردر
بازادات تأکیددر اراحاکم وری بر مشهور
شهرك اسمیدر نسبتنده رازی دیرلر
* محصول بیت * بوندنصکره اکر فلك
سکا حقارت وجفا ایدرسه حضرت دارای
ری یعنی ری حاکمنه فلکدن شکایت ایله سنك
انتقام وانتصافك آلسون (خسرو آفاق
بخش آن کز سخاش * نامهٔ حاتم ونامش
کشت طی) خسرو آفاق بخش یا بیله آفاق
بخش وصف ترکیبیدر آفاق بغشلیجی یعنی
ممالکی احسان ایدیجی حاصلی پادشاهلر
اعطا ایدیجی در کز که حرف را بطه
صفت سخاش شین ضمیر خسرویه راجعدر
کز سخاش مصراع ثانی به مرهوندر
* محصول بیت * دارای ری آفاق بخش
بر پادشاهدر اول که آنك سخا وکرمندن
حاتمك نامه‌سی یعنی صیت وصداسی وآدی
طی اولدی حاصلی سخا وتنامه‌سی ونامی
بونك زماننده دورادی که هیچ آکلمز اولدی
یعنی دارای ری اسخیای عالمدر (آن که بهر
جرعهٔ جان می‌دهد * جان او بستان وجان
می ده بوی) * محصول بیت * حاکم ریه خطاب
بیورر که اول که بر جرعه ایچون سکا جان ویرر
یعنی ادنی التفات ایچون جان و کوکلدن سکا
بنده فرمان اولور آنك جان و کوکلدن بنده لکنی
قبول ایدوب حالنه نظر ایله جان آلوب
جام ویرمکدن مرادی خدمتکه قبول ایدوب
التفات ایلمکدر (جام می پیش آر و چون
حافظ مخور * غم که جم کی بود یا کاوس کی)
* محصول بیت * پادشاه ریه خطاب ایدوب
بیورر جام میی ایلری کتور یعنی اوککه کتور
وحافظ کبی غم یمه که جم بو عالمده خان کلدی
وکاوس خان یعنی اسلاف سلاطین نه زمانده
ونه وقتده کلدی دیوب بیانك ایچون حافظ
کبی غم یمه حاصلی حافظ بو معنی ایچون غم
یدوکی کبی سنده غم یمه که نقد وقتکه کدر ویرمسون

(مخمور) یعه (غم) م (کی) بر پادشاه (کی) چنان (بوده) اولمشدر (کاوس) بر پادشاه (کی) چنان اولمشدر (معنای اشارتی) ای سالك سبب سعادت ابدیه وسلطنت سرمدیه اولان عشق جمله اعمال صالحه اوزره تقدیم ایله وهر عملکده عشق ومحبت خدایی مقصود ایله حافظ کبی دنیاغمنی یمه که دنیا پادشاهلری عشق الهیدن لذت المیوب اسیر نفس اولدقلرندن سلطنتلرینك زوالی خوفی وغمیله سرمایهٔ عمرلرینی هبایه ویرمشلردر انلر چنان پادشاه اولمشلردر پادشاه حقیقی عشاق الهیدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ یار باده وبازم رهان زمخموری ❊ که هم بباده توان کرد دفع رنجوری ﴾

شراب کتور وبنی مخمورلقدن خلاص ایله که هم شرابله ممکندر رنجورلغی دفع ایلك (مفردات) (بیار) کتور (باده) شراب (بازم) کیرو بنی (رهان) قورتر (زمخموری) سرخوشلقدن (بباده) شرابله (توان) ممکن (کرد) ایلك (دفع) م (رنجوری) خستهلکی (معنای اشارتی) ای پیر شفیق دلا بریزی عشق خدایه واصل ایله وبنی تعلق ماسوی سرخوشلغندن خلاص ایله که هم حقیقتده قلبده اولان افکار فاسده لری واخلاق سیئهلری رفع وقبض وهجرله اولان رنجورلغی دفع ایجق عشق الهیه ایله در

﴿ بهیچ وجهی نتابد چراغ مجلس انس ❊ مکر بروی نکار وشراب انکوری ﴾

هیچ بر وجهله یاندرمز انس مجلسنك چراغی مکر محبوبك یوزیله وشراب انکورله (مفردات) (بهیچ وجهی) بر وجهله (نتابد) یاندرمز (چراغ مجلس) م (انس) م (مکر بروی نکار) مکر محبوبك یوزیله (شراب انکوری) اوزم صویی شرابیله (معنای اشارتی) چراغ مجلس انس الهی اولان نور خدا وانوار ضمیر محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم قلب عاشقده هیچ بر وجهله طلوع ایلمز مکر محبوب حقیقینك انوار جمالنك طلوعیله وشراب عشق الهیهیی نوش ایتمکله طلوع ایلر

﴿ بسحر غمزهٔ فتان هیچ غره مشو ❊ که آزمودم وسودی نداشت مغروری ﴾

فتان غمزهنك سحرینه هیچ مغرور اولمه زیرا تجربه ایلدم ومغرورلق بر فائده طوتمدی (مفردات) (با) للالصاق (سحر) م (غمزهٔ فتان) فتنه ایدیجی غمزه (غره) مغرور (مشو) اولمه (که) زیرا (آزمودم) تجربه ایلدم (سودی) بر فائده (نداشت) طوتمدی (مغروری) مغرورلق (معنای اشارتی) ای سالك اسباب کبردن اولان علم ومعرفتکه وعبادات وطاعاتکه وسحره شبیه فصاحت وبلاغت وعقل معاشکه مغرور اولمه زیرا تجربه ایلدم عشق ومحبت بولنده مغرورلق بر فائده طوتمدی همان بیلدیکك اونودوب ومحو فنا اولدقجه انوار عشق سنیه عاشقده طلوعی ممکن دکلدر

﴿ ادیب چند نصیحت کنی که عشق مباز ❊ که هیچ نیست ادب این سخن بدستوری ﴾

ای ادیب نیجه بر نصیحت ایلرسنکه عشقه سعی ایله زیرا بو سوز هیچ بر قانونده ادب دکلدر (مفردات) (ادیب) واعظ (چند) نیجه (نصیحت) م (کنی) ایلرسن

(وله ایضا) (یار باده وبازم رهان زمخموری * که هم بباده توان کرد دفع رنجوری) واو حرف عطف بازاداة تأکید ومیم معناده رهانه مقید دررهانم تقدیرنده قافیهده واقع اولان یا مصدریلردر که حرف تعلیل دفع رنجوری مصدرك مفعولنه اضافتدر کرد بونده کردن معناسنه * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر باده کتور وبنی مخمورلقدن خلاص ایله زیرا هم باده ایله دفع ایلك اولور رنجورلغی یعنی بیحضورلغی رنجورلقدن مراد مخمورلقدر (بهیچ وجه نتابد چراغ مجلس انس * مکر بروی نکار وشراب انکوری) نتابد فعل نفی استقبال مفرد غائب یلامز یعنی ضیا ویرمز چراغ مجلس انس لامیهلردر نتابدك فاعلی مکر بونده ادات استثنادر الا معناسنه انکوری یا حرف نسبت * محصول بیت * هیچ بر وجهله مجلس انسك چراغی ضیا لنمز مکر روی نکارله واوزم شرابیله یعنی رونق وسرور مجلسه سبب بونلردر وبونلرسز مجلس کولمز (بسحر غمزهٔ فتان هیچ غره مباش * که آزمودم وسودی نداشت مغروری) بسحر غمزهٔ فتان باحرف مصاحبت واضافتلری لامیه وبیانیهلردر فتان مبالغه ایله اسم فاعلدر فتنهجی معناسنه غره غینك کسریله عربیدر اسمدر مغرور معناسنه اما عجم غینی مفتوح اوقورینه بو معنایه که حرف تعلیل آزمودم فعل ماضی متکلم وحده مفعولی محذوف یعنی غرور وغفلت سودی یا حرف تنکیر مغروری یا حرف مصدر * محصول بیت * جانانه خطاب بیورر غمزهٔ فتان سحریله یعنی سحری سببیله مغرور اولمه زیرا بن تجربه ایلدم مغرورلق هیچ فائده ویرمدی آزمودهدن صکره واو یازانلر وزندن ومعنادن غافل ایتشلر (ادیب چند نصیحت کنی که عشق مباز * که هیچ نیست ادب این سخن بدستوری) ادیب منادی حرف ندا محذوف که حرف بیان عشق مباز عاشق اولمه دیمکدر که حرف تعلیل ادیب ینه منادی دستور دالك ضمی وسینك سکونیله قانون دفترینه دیرلر یعنی قانوننامهیه دیرلر اما عجم اکثری اسلوب وقانون معناسنده استعمال ایدرلکن بونده قانوننامه مراددر * محصول بیت * ای ادیب نیجه بر نصیحت ایدرسن که عاشقلق ایله دیو یعنی بنی عشقدن منع ایله زیرا ای ادیب بو سوز هیچ بر قانوننامهده یوقدر یعنی عشاقی عشق ومحبتدن منع ایلك قانوننامهلرده یازمز مصراع ثانینك معناسی اکرچه ادب دکلدر بو سوز بروزیره دیمز زیرا بو سوز هیچ بر قانونده ادب ومعقول دکلدر دیمك ینه قانون اوزره معنی ویرمشلر

﴿ عشق ﴾

(عشق) م (مباز) اوینه (که) زیرا (نیست) دکلدر (ادب) م (این) بو (سخن) سوز (بدستوری) بر قانونده (معنای اشارتی) ای واعظ ظاهر پرست وای مغرور بی ذوق سبب سعادت دارین اولان عشق الهیهیه سعیك ترکیله نیجه بر نصیحت ایلرسن زیرا بو سوز هیچ بر قانون شرعده ادب ونصیحت خبر دکلدر

﴿ بعشق زنده بود جان مرد صاحب دل ❊ اگر تو عشق نداری برو که معذوری ﴾

صاحب دل مردك جانی عشقله دیری اولور اکر سن عشق طوتمز ایسك یوری که معذورسن (مفردات) (با) للملابسه (عشق) م (زنده) دیری (بود) اولور (جان) م (مرد) آدم (صاحب) م (دل) کوکل (تو) سن (عشق) م (نداری) طوتمزسین (معذوری) معذورسك (معنای اشارتی) (فسوف یأتی الله بقوم یحبهم ویحبونه) آیت کریمهسی سرنجه ای واعظ غافل وادیب جاهل بلکه صاحب قلب اولان مردان خدانك روح انسانیهلرینك حیاتی وفوز ونجاتی عشق ومحبت الله ایله در اکر سن ذوقنی بیلمز ایسك معذورسن یوری باری طعن ایله که (المرء عدو لما جهل) دینلمشدر

﴿ بیك فریب بدادم صلاح خویش ازدست ❊ دریغ آن همه زهد وصلاح ومستوری ﴾

بر فریب ایله کندو صلاحمی الدن ویردم حیف اول جمله زهد وصلاح ومستورلغمه (مفردات) (با) للملابسه (یك) بر (فریب) آلداق (بدادم) ویردم (صلاح) م (خویش) کندی (ازدست) الدن (دریغ) حیف (آن) اول (همه) جمله (زهد) م (صلاح) م (مستوری) مستورلق (معنای اشارتی) جذبة من جذبات الرحمان توازی عمل الثقلین) خبری سرنجه بحمد الله بر جذبهٔ رحمانیه ایله دماغمده زهد وصلاحدن حاصل اولان غروری دفع ایلدم حیفکه بو آنه قدر عشق ومحبته سعی ایتیوب عمرلرنی بی ذوق زهد وصلاح وتلبیسات نفسانیه ایله ضایع ایلدم

﴿ رسید دولت وصل وکذشت محنت هجر ❊ نهاد کشور دل باز رو بمعموری ﴾

وصال دولتی ایرشدی وفراق محنتی کچدی دل کشوری کیرو معمورلغه توجه ایلدی (مفردات) (رسید) ایرشدی (دولت وصل) م (کذشت) کچدی (محنت هجر) م (نهاد) قودی (کشور دل) کوکل مملکتی (باز) کیرو (رو) یوز (بمعموری) معمورلغه (معنای اشارتی) بحمد الله جذبهٔ رحمان سببیله حضرت الهك ذکر وانسیله اطمئنان قلب حاصل اولوب دولت وصال ایرشدی وهجران الم ومحنتی کچدی وکوکل ملکی کیرو معمورلغه توجه ایلدی

﴿ بهر کسی نتوان کفت درد او حافظ ❊ بکو بدانکه کشیدست محنت دوری ﴾

هر بر کیمسهیه آنك دردنی دیمك ممکن دکلدر ای حافظ دی اول کیمسهیه که فراق محنتنی چکمشدر (مفردات) (بهر کسی) هر بر کیمسهیه (نتوان) ممکن دکل (کفت) دیمك (درد او) آنك دردنی (حافظ) م (بکو) سویله (بدانکه) اول کیمسهیه که (کشیدست) چکمشدر (محنت) م (دوری) ایراقلق (معنای اشارتی) ای حافظ بو اسرار عشق واول محبوب حقیقینك درد اشتیاقنی هر عوام واهل غفلته دیمك ممکن دکلدر

بعشق زنده بود جان مرد صاحب دل * اکر تو عشق نداری برو که معذوری) معذوری یاسی ضمیر خطابدر * محصول بیت * مذکور ادیبه خطاب ایدوب بیورر مرد صاحب دلك جانی عشقله زنده اولور ای ادیب اکر سنك عشقك یوغیسه وار کیت سویلدیکك سوزده معذورسن زیرا * من لم یذق لم یعرف (بیك فریب بدادم صلاح خویش ازدست * دریغ آن همه زهد وصلاح مستوری) * محصول بیت * جانانك بر فریبیله الدن صلاحمی قودم یعنی بر عشوهسیله زهد وتقوامی ترك ایلدم حیف اول جمیع زهد وصلاح ومستورلق یعنی دین یولنده چکدیکم امکاره حیف که ضایع اولدی (رسید دولت وصل * وکذشت محنت هجر * نهاد کشور دل باز رو بمعموری) * محصول بیت * دولت وصل ایرشدی ومحنت هجر کچدی کندی کوکل ملکی ینه معمورلغه یوز طوتدی یعنی شنلنمکه باشلدی (بهر کسی نتوان کفت درد او حافظ * بدان بکو که کشیدست محنت دوری) * محصول بیت * ای حافظ هر کسه جانانك دردینی دیمك اولمز اول کیمسه سویله که ایراقلق محنتنی چکمش اوله یعنی درد جانانی بر کیمسهیه سویله که هجران المنی چکمش اوله محنت فراقی چکمهین تا بخته خامه سویله

(سینه خواهم شرحه شرحه از فراق * تا بکویم شرح درد و اشتیاق) سرنجه بو اسراری اول کیمسه یه سویله که فراق و اشتیاق محنتنی چکمشدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ای باد نسیم یار داری * زان نفحهٔ مشکبار داری ﴾

ای باد یارك رایحهٔ طیبه سنی طوتارسن اول سیبدن مشکبار و مسکبوی نفحه طوتارسن (مفردات) (باد) یل (نسیم) رایحهٔ طیبه (یار) م (داری) طوتارسن (زان) اول سیبدن (نفحهٔ مشکبار) مسك یاغدیریجی (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای معراج حقیقتده سریع السیر فی الله اولوب مظهر فیوضات ربانی اولان پیرم سن یارك رایحهٔ طیبه سنی طوتارسن اول سیبدن دماغ جانی معطر قیلیجی علوم لدنیه دن و اسرار ربانیه دن نفحهٔ مشکبار طوتارسن

﴿ زنهار مکن دراز دستی * با طرهٔ او چه کار داری ﴾

زنهار دراز دستلك ایله آنك طره سیله نه ایش طوتارسن (مفردات) (زنهار) قطعا (مکن) ایله (درازدستی) ال اوزونلغی (با طرهٔ او) آنك اوك صاچیله (چه کار) نه ایش (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای سالك صادق (رحم الله امرأ عرف قدره ولم یتعد طوره) سرنجه قطعا حدکدن زیاده تجاوزلك ایله اول مرادن خدانك اسرار و حالاتنی کوروب بنده دخی اول حالات وار در زعمیله (ما بشر بایشان بشر) دیوب همسرلك دعواسیله کندوکی ضلالته و انلردن سکا عکس اولان حالاتی کندکدن ظن ایلیوب کاتب وحی کبی کندوکی هلاك ایتمیه سن

﴿ ای کل تو کجا و روی زیباش * او مشك و تو بار خار داری ﴾

ای کل سن قنده و آنك زیبا یوزی قنده او مسك طوتار سن خار یوکن طوتارسن (مفردات) (ای کل) م (تو کجا) سن قنده (وروی زیباش) آنك کوزل یوزی (او مشك) م (تو) سن (بار خار) دیکن یوکی (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای مردان خدا به محبت و صدق برکاتیله محبوب القلوب اولان سالك سن اسیر نفس قنده و اول متصف بصفات الله اولان ذات قنده اول دماغ جانلری معطر قیلر مسك کبی فیض طوتارسن نیش اخلاق ذمیمه ایله جانلر خراش ایدیجی خار یوکی طوتارسن

﴿ ریحان تو کجا و خط سبزش * او تازه و تو غبار داری ﴾

ای ریحان سن قنده و آنك سبز خطی قنده او تازه در و سن غبار طوتارسن (مفردات) (ریحان) ای ریحان (تو) سن (کجا) قنده (خط) م (سبز) یشل (ش) آنك (او تازه) م (تو) سن (غبار) توز (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای ریحان کبی نفسانیت تخمی باشندن طونیجی سن قنده سن شئامت نفس و هوادن خط سبز کبی آزاد اولمش اول پیر قنده او بشریتی روحانیته تبدیل اولمغله انوار ذات الهیه ایله تازه در سن غبار تلوثات بشریت ایله آلوده لك طوتارسن

﴿ نرکس تو کجا و چشم مستش * او سرخوش و تو خمار داری ﴾

(وله ایضا) (ای باد نسیم یار داری * زان نفحهٔ مشکبار داری) نسیم خوش قوقو معناسنه در نفحه ده خوش قوقو معناسنه در * محصول بیت * ای باد سنده نسیم یار واردر یعنی نسیم یاره مالکسن سنده اول مسك یاغدیریجی نفحه وار در یعنی اول نفحه دن بر مقداره مالکسن جائزدر که داری فعللری معنای استفهامی متضمن اوله (زنهار مکن درازدستی * با طرهٔ او چه کارداری) * محصول بیت * باده خطاب ایدوب بیورر زنهار ال اوزونلغی ایله جانانك طره سیله نه ایشك واردر یعنی جانان طره سنه طوقنمه که سنك آنکله مصلحتك یوقدر (ای کل تو کجا و روی زیباش * او مشك و تو بار خار داری) * محصول بیت * ای کل سن قنده سن وآنك روی زیباسی قنده یعنی ارا کزده مناسبت یوق زیرا اول مشك کبی زلف طوتار یعنی زلف مشکداره مالکدر وسن خار یوکنه یعنی رویی مشك یوکنی طوتار سن خار یوکنی طوتارسن حاصلی او پر مشك و سن پر خارسن (ریحان تو کجا و خط سبزش * او تازه و تو غبار داری) ریحان منادی * محصول بیت * ای ریحان سن قنده و جانانك خط سبزی قنده یعنی ارا کزده مناسبت یوق زیرا اول خط سبز تازه در وسنك غبارك وار حاصلی اول طری و تازه در وسن ایسه غبار دارسن (نرکس تو کجا و چشم مستش * او سرخوش و تو خمار داری) نرکس منادی * محصول بیت * ای نرکس سن قنده سن وچشم مست جانان قنده یعنی ارا کزده بعد وارد زیرا اول سرخوشدر وسنك خمارك واردر یعنی اول مستانه در وسن ایسه خمار دار سن باده یه مالك دکلسن که خمارك رفع ایلیه

ای نرکس سن قنده سن وآنك چشم مستی قنده اول سرخوشدر وسن خمار طوتارسن (مفردات) (نرکس) ای نرکس (تو) سن (کجا) قنده (چشم) کوز (مست) م (ش) آنك (او سرخوش) م (تو) سن (خمار) باش اغریسی (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای نرکس کبی قلبی سیاه و بصیرتی محجوب سن قنده سن وچشم بصیرتی مشاهدهٔ انوار جمال الله ایله مست و مستغرق اولمش پیر قنده اول شراب عشق و معرفة الله ایله سرخوشدر سن بوش یره وقوری هوا ایله باش اغریسی طوتارسن

﴿ ای سرو تو با قد بلندش * در باغ چه اعتبار داری ﴾

ای سرو سن آنك بلند قدیله باغده نه قدر و نه اعتبار طوتارسن (مفردات) (ای سرو) م (تو) سن (با قد بلند) یوکسك بویله (ش) آنك (در) فی (باغ) م (چه) نه (اعتبار) م (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای سرو کبی علم و فضل ایله تفاخر و علو و استکبار ایدن سن اول مؤید من عند الله اولان شیخ کاملك علو قدری قنده باغ کرامت و باغ اسرار وحدتده عشق و معرفة الله نتیجه سی اولیان علم و فضله نه قدر و نه اعتبار طوتارسن

﴿ ای عقل تو با وجود عشقش * در دست چه اختیار داری ﴾

ای عقل سن آنك عشقی وجودیله الده نه اختیار طوتارسن (مفردات) (ای عقل) م (تو) سن (با) ملابسه (وجود) م (عشق) م (ش) آنك (در دست) الده (چه) نه (اختیار) م (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای قاصر همت اولوب صو کسز اولان عقل معاشنه مغرور اولان کیمسه اول ولینك عشق و معرفت حقانیه سی وجودی عندنده الده نه اختیار طوتارسن ونیجه آکا مقابل اولورسن ونیجه (ما لهذا الرسول یأکل الطعام و یمشی فی الاسواق) آیت کریمه سی مفهومنجه سو یلرسن آهوی مسك ایله آهوی پشك برمیدر و زنبور نوش ایله زنبور نیش بر میدر

﴿ روزی برسی بوصل حافظ * کر طاقت انتظار داری ﴾

بر کون وصاله ایریشورسن ای حافظ اکر انتظاره طاقت طوتار ایسك (مفردات) (روزی) بر کون (برسی) ایریشورسن (بوصل) وصاله (حافظ) م (کر) اکر (طاقت) م (انتظار) کوزتمك (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای حافظ اکر راه عشق الهیده او امر و نواهی خدایی استقامت وجهی اوزره یرینه کتوروب محن و بلایای عشقه تحمل و صبر و طاقت طوتار ایسك خلیفة الله اولان مردان خدانك و حضرت الاهیك وصالنه ایریشورسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ پدید آمد رسوم بی وفایی * نماند با کس نشان آشنایی ﴾

وفاسزلق رسملری ظاهر اولدی کیمسه ایله آشنالق نشانی قالمدی (مفردات) (پدید) ظاهر (آمد) کلدی (رسوم) م (بی وفایی) وفاسزلق (نماند) قالمدی (با کس) کیمسه ایله (نشان) م (آشنایی) آشنالق (معنای اشارتی) ای سالك متیقن معلوم اولسونکه (الدین بدأ غریبا وسیعود غریبا) خبری سرنجه (اوفوا بالعقود) سرینه مخالفت

(ای سرو تو با قد بلندش * در باغ چه اعتبار داری) * محصول بیت * ای سرو باغده آنك قد بلندیله نه اعتبارك وار یعنی آنك قد بلندی وار ایکن باغده سنك کبی اودونه کیم بقار (ای عقل تو با وجود عشقش * در دست چه اختیار داری) * محصول بیت * ای عقل سن آنك عشقی وار ایکن الکده نه اختیار طوتارسن یعنی الکده اختیارك یوقدر حاصلی آنك عشقنه مغلوبسن (روزی برسی بوصل حافظ * کر طاقت انتظار داری) * محصول بیت * بر کون وصل جانانه ایریشورسن ای حافظ اکر انتظاره طاقت کتورر سك یعنی هجرانه تحمل ایدر سك بر کون وصاله ایریشورسن (وله ایضا) (پدید آمد رسوم بی وفایی * نماند از کس نشان آشنایی) پدید عجم بازیله اوقورلر و رومیلر بای عربیله اوقورلر رسوم رسمك جمیدر عادت معناسنه قافیده وقع اولان یالر اکثری مصدریدر * محصول بیت * آشنالق عادتلری کیدوب وفاسزلق عادتلری ظاهر وآشکاره اولدی کیمسه ده آشنالق قالمدی یعنی وفادار کیمسه قالمدی خلق عالم هپ جفاکار اولدی

ووفاسزلق رسملری ظاهر اولدی وکیمسه ایله بزم الست آشنالغی نشانی قالمدی

رنداز فاقه نزد هر خسیسی * کنون اهل هنر دست گدایی

فقر واحتیاجدن هر بر خسیسك قتنه ایلتورلر شمدی اهل هنر گدالق واحتیاج الینی (مفردات) (رند) ایلتورلر (ازفاقه) فقردن (نزد) قتنه (هرخسیسی) هر بردنیئك (کنون) شمدی (اهل هنر) اهل علم (دست) ال (گدایی) سائلك (معنای اشارتی) حضرت الله ایله اولان عهد وپیمانه وفاسزلغی کورکه فقر واحتیاج اوجندن معطی ورزاق حقیقی اولان حضرت اللهك قپوسنی قویوب (الدنیا جیفة وطلابها کلاب) خبری سرنجه اهل دنیا کلابلری هر بر خسیس ودنیلرك قتنه واروب شمدی اهل علم اولنلر یدسفلیلك یدوب عرض احتیاج ایله اول کلابلره آوج آچرلر ودور بلدان ایدوب گدالك ایله دریوزه ایدرلر

کسی کو فاضلست در دهر امروز * نمی بیند زغم یکدم رهایی

شول بر کیمسه که بوکون زمانه ده فاضلدر غمدن بر نفس خلاص کورمز (مفردات) (کسی) بر کیمسه (او فاضل) م (است) در (در دهر) زمانده (امروز) بوکون (نمی بیند) کورمز (زغم) غمدن (یکدم) بر نفس (رهایی) بر خلاص (معنای اشارتی) (انما یخشی الله من عباده العلماء) آیت کریمه سی سرنجه حضرت اللهدن خوف ایدیجی علماء متقین ومتورعین ومتوکلین کال فضلارندن اللهك غیری به عرض احتیاج ایتیوب منصب ووراثت محمدیه یی محافظه اوزره فقر وفاقه یه تحمل ایله غمدن بر نفس خلاص کورمزلر ودنیلرینی دنیایه ویرمزلر عصمنا الله من شرور انفسنا وسیئات اعمالنا

ولیکن جاهلست اندر تنعم * متاع او چو هست ان دم بهایی

ولیکن جاهل ذوق وتنعمده در آنك متاعی چونکه بو دم قیمتلودر (مفردات) (ولیکن) م (جاهل) م (است) در (اندر) فی (تنعم) نعمتلنمك (متاع او) م (چو) چونکه (هست) در (ان دم) بو نفس (بهایی) ذی قیمت (معنای اشارتی) لکن جاهلك وحقدن غافلك عندنده جوهر دین اوجوز وجیفهٔ دنیا قیمتلو اولدیغندن بتون عمرنی لذائذ دنیا ومشتهیات نفس وهوا ایله تنعمده کچوروب ذوق ایماندن ولذت طاعات وایقاندن محروم قالمشلردر

اگر شاعر بگوید شعر چون آب * که دل ازان فزاید روشنایی

اگر شاعر آب کبی شعر سویلیه که قلبك اندن روشنالغی زیاده اولور (مفردات) (اگر شاعر) م (بگوید) سویلیه (شعر) م (چون آب) صو کبی (دلرا) کوکله (زان) اندن (فزاید) آرتر (روشنایی) روشنلك (معنای اشارتی) (ان لله خزائن تحت العرش ومفاتیحها السنة الشعراء) خبری سرنجه اگر لسان مفتاح خزائن رحمان اولان شاعر ارشاد ایچون اسرار شریعتدن کوکلری روشن قلیجی آب حیات کبی بر شعر وقلبلری آگاه ایدیجی بر معارف الهی ویر نعت پیغمبری سویلیه

(رنداز فاقه نزد هر خسیسی * کنون اهل هنر دست گدایی) مصراع اول ثانی یه مرهوندر فاقه فقر معناسنه در خسیس آلچاقدرلر ویا حرف وحدت اهل هنر رندك فاعلیدر ودست مفعول صریحی واز فاقه غیر صریحی دست گدایی بیانیه * محصول بیت * فقر وفاقه دن اهل هنر آلچاق باشنده دیلنجیلك النی ایلتورلر یعنی احتیاجلرندن هر دنی یه جرالنی اوزادرلر حاصلی هرناکسه عرض احتیاج ایدرلر (کسی کو فاضلست امروز در دهر * نمی بیند زغم یکدم رهایی) رهایی قورتلمق یعنی خلاص اولمق معناسنه در مصراع اول ثانی یه مرهوندر * محصول بیت * شول بر کیمسه که بوکون عالمده فاضل ودانادر بر ساعت غمدن خلاص کورمز یعنی دائما غمناك وغمیندر (ولیکن جاهلست اندر تنعم * متاع او چو هست ان دم بهایی) بهایی یاسی حرف نسبتدر بهالی معناسنه * محصول بیت * فاضل ذکر اولندیغی کبیدر اما جاهل دائما تنعمده در زیرا آنك قاشی بهالی در یعنی جهل عالی احاطه ایلدیکیچون هر کس جهله مائلدر اول جهتدن متاع جهل رایجدر (وگر شاعر بگوید شعر چون آب * که دل ازان فزاید روشنایی) که حرف رابط صفت * محصول بیت * متاع جاهل هر وجهله اعتبار ده در اما اگر بر شاعر آب روان کبی سلیس شعر سویلسه که کوکله اندن صفا وضیا زیاده حاصل اولسه یعنی کوکله صفا بخش ونور افزا اولسه

نبخشندش جوی از بخل وامساك * اگر خود فی المثل باشد سنایی

بخل وامساکدن اول جاهل آکابر جو احسان ایلمز فرضا اگر خود اول شاعر سنایی اوله (مفردات) (نبخشند) احسان ایلمز (یك) بر (جو) آرپه (ش) آکا (از) من (بخل) م (امساك) بخل (خود) کندو (فی المثل) مثلده (باشد) اوله (سنایی) بر مشهور ومعتبر شاعردر (معنای اشارتی) معارف الهی ونعت پیغمبری بوله مالی وجانی فدا وسخا ایتمك ذوق ایمان امارهسیدر که فراخ دست فراخ قلبدر اول قلب قاسی جاهل حکیم سنایی کبی اهل اللهك کلامن ایشتسه دخی آنك کالحجارة قلبنه عدم تأثیرندن بخل وامساك ایدوب بر جو مقداری احسانه دخی قادر دکلدر

خرد در گوش هوشم دی همی گفت * برو صبری بکن در بی نوایی

خرد دون بنم هوشم قولاغنه دیدی یوری فقیرلقده بر صبر ایله (مفردات) (خرد) عقل (در) فی (گوش) قولاق (هوش) عقل (م) بنم (دی) دون (همی) دائم (گفت) دیدی (برو) کیت (صبر) م (یا) وحدتیه (بکن) ایله (در بی نوایی) فقیرلقده (معنای اشارتی) عقل معاد عقل معاشم قولاغنه دون دیدیکه ای فانی دنیا ونفس وهوا ایله بیرنده عمرنی ضایع ایدیجی وارث محمدیلر کبی فقر ایله فخر ایدوب آنش فقره صبر وتحمل ایتکله (اذا تم الفقر فهو الله) حدیث سریفی سرینه مظهریته سعی ایله که (علو الهمة من الایمان) در

قناعت را بضاعت ساز ومی سوز * درین درد و عنا چون بی نوایی

قناعتی بضاعت ایله ویان بو درد وعناده چونکه فقیرسن (مفردات) (قناعت را) م (بضاعت) سرمایه (ساز) دوز (می سوز) یان (در) فی (این) بو (درد) م (عنا) زحمت (چون) چونکه (بی نوایی) فقیرسن (معنای اشارتی) قناعتی سرمایه ایله چونکه دولت فقره نائل اولمیشدیرسن (الفقر فیض من نار) خبری سرنجه بو درد وعناده فقر آتشنه یان وصبر ایله

بیا حافظ بجان این پند بشنو * که گر ازپا در افتی باسر آیی

گل ای حافظ بو پندی جان ایله دکله که اگر ایاقدن دوشه سن باشه کلورسن (مفردات) (بیا) گل (حافظ) م (بجان) جانله (این پند) بو نصیحتی (بشنو) ایشت (گر) اگر (ازپا) ایاقدن (در افتی) دوشه سن (باسر) باشه (آیی) کلورسن (معنای اشارتی) ای سعادتمند حافظ گل بو پندی جانله دکله اگر اصحاب صفه رسول الله صلی الله علیه وسلم کبی فقر اختیار ایله نفسی هر یوزدن زبون وبیچاره قیلار ایسك سندخی انلر کبی دولت وسعادت ابدیه یه نائل اولوب مقام عالیلره واصل اولورسن

وله ایضا

برو زاهد بامیدی که داری * که دارم همچو تو امیدواری

وری ای زاهد بر امید حقیچونکه طوتارسن که سنجلاین امیدوارلق طوتارم (مفردات)

(نبخشندش جوی از بخل وامساك * اگر خود فی المثل باشد سنایی) سنایی سلطان محمود غزنوی عصرنده اولان شعرادندر وحدیقه نام کتاب آنك تصنیفیدر * محصول بیت * بو یله شعر سویلین شاعره کال بخل وامساکلرندن بر آرپه جه جائزه ویرمزلر اگر خود سنایی ده اولورسه یعنی سنایی که بر متین شاعردر اکا بکزر بر شاعر اولسه وزمانه ارباب دولتنه شعر سویلسه هیچ نسنه احسان ایلمزلر (خرد در گوش هوشم دی همی گفت * برو صبری بکن در بی نوایی) * محصول بیت * عقل هوشم کوشنه دون دیدی وار نواسزلقده وفقیرلکده صبر ایله یعنی فقر وفاقه یه تحمل ایدوب صابر اول (قناعت را بضاعت ساز ومی سوز * درین درد و عنا چون بی نوایی) بضاعت سرمایه نوایی یاسی ضمیر خطابدر بو بیتده مقول قول خرددر * محصول بیت * قناعتی سرمایه ایله ویان ویاقل بو فقر درد وعناسنده چونکه بی نواسن یعنی چونکه فقیرسن قناعتی سرمایه ایلیوب یان ویاقل وصبر ایله خدا اگر بعدرسزمدیکك بردن فتح باب ایلر (بیا حافظ بجان این پند بشنو * که گر ازپا در افتی باسر آیی) باسر آیی با حرف صله باشه کلورسن دیمکدر * محصول بیت * گل ای حافظ جانله بنم نصیحتمی ایشت که اگر ایاقدن دوشرسك باشه جقارسن یعنی بنم نصیحتمی قبول ایله که مرادکه قدم وافع اولورسه داورانوب فالقمغه قادر اولورسن دیمکدر مصراع ثانینك معناسی که اگر ایاقدن دوشرسك باشك اشاغه کلوب دخی بدترحاله گرفتار اولورسن دیین بر حاله دوشمشدر الله بیزلردن صقلاسون (وله ایضا) (برو زاهد بامیدی که داری * که دارم همچو تو امیدواری) بامیدی با حرف مصاحبت ویا حرف خصوص یاسی تشدید ضرورت وزن ایچوندر ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت داری فعل مضارع مخاطب وکه حرف تعلیل ویا حرف صله امید وار بولك کبی بر لرده نسبت معناسنی افاده ایدر ویا حرف مصدردر * محصول بیت * واری زاهد طوتدیغك امید ایله یعنی شول امیدك که واردر امید که کیت بنی ایجنمه ویاواری زاهد امیدك ایچون یعنی طوتدیغك امیدن ایچون دیمك اوله حاصلی بکا زحمت ویرمه وارا امید که کیت زیرا غده سنك کبی امید وارلغم واردر حاصلی سنك امیدك اولدیغی کبی بنده امیدم واردر پس بکا دخل وتعرض ایله کندی امیدکده اول مصراع ارلك معناسی یوری ای زاهد شول امید حقیچون که طوتارسن دیین امیدی مقسم به طوتقده تفرد ائلش

(برو) كيت (زاهد) م (با) قسميه (اميد) م (يا) وحدتيه (دارى) طوتارسن (كه) زيرا (دارم) طوتارم (همچوتو) سنجلين (اميدوارى) اميداواك (معناى اشارتى) (ولاانتم عابدون مااعبد لكم دينكم ولى دين) آيت كريمه سى سرنجه بورى اى زاهد (وفيها ماتشتهيه الانفس وتلذ الاعين) اولان جنت نعمتلرندن طونديغك اميد حسبيجون بزه طعن ايلمه زيرا بندخى سنجلين برا ميدلواق طوتارم لكن سنك اميدك وعبادتك جنانه در بنم اميدم خالق جنانه دركه (وهما حرامان على اهل الله) در

﴿ بجز ساغر چه دار دلاله در دست ٭ بياساقى بياور تاچه دارى ﴾

لاله النده ساغردن غيرى نه طوتار كل اى ساقى نه شيئك وار ايسه كتور (مفردات) (با) للالصاق (جز) غير (ساغر) قدح (دارد) طوتار (لاله) م (دردست) النده (بيا) كل (ساقى) م (بياور) كتور (تا) حتى (چه) نه (دارى) طوتارسن (معناى اشارتى) بولاله كبى تعلقات ماسوى اللهدن خالى وخون اشتياقله درونى مالى اولان عاشق الندە محل فيض الهى اولور برساغر مجلادن غيرى نه طوتار كل اى ساقئ حقيقى سن اول ساغره مراد عليدك وجهى اوزره هرنه افاضه ايدر ايسه ك كتوركه سنك شراب عشقكك قطره سى دوجهاندن يكدر

﴿ مرا در رستهٔ ديوانكان كش ٭ كه مستى خوشترست از هوشيارى ﴾

بنى ديوانه لر صفنه چك زيرا مستلك هوشيارلقدن خوشدر (مفردات) (مرا) بنى (در) فى (رسته) صف (ديوانكان) ديوانه لر (كش) چك (كه) زيرا (مستى) مستلك (خوشترست) زياده خوشدر (از هوشيارى) عقلى يار اولقدن (معناى اشارتى) اى ساقى بزى جنون عشقله سركردان اولان ديوانه لر ومجذوب الهيلر صفنه چك زيرا شراب عشق الهى ايله مست وحيران اولمق عقل ايله حقدن دور اولمقدن خوشدر

﴿ بپرهيز از من اى صوفى بپرهيز ٭ كه كردم توبه از پرهيز كارى ﴾

فراغت ايله صوفى بندن فراغت ايله زيرا پرهيزكارلقدن توبه ايلدم (مفردات) (بپرهيز) فراغت ايله (از من) بندن (اى صوفى) م (بپرهيز) م (كه) زيرا (كردم) ايلدم (توبه) م (از) من (پرهيزكارى) پرهيزكارلقدن (معناى اشارتى) اى ظاهر پرست اولان مرائى صوفى بز ديوانه لردن فراغت ايله طعن وتعرض ايله زيرا (لا رهبانية فى الدين) خبرى سرنجه بز سنك كبى پرهيزكارلقدن توبه ايلدك سن كندو حالكده اول عشق اهلنك وراى عقلده اولان احوال عجيبه لرينه مانع ومنكر اولمه سن

﴿ بيادل در خم كيسوى او بند ٭ اكر خواهى خلاص ورستكارى ﴾

كل كوكلكى آنك كيسوسى بوكلنه باغله اكر خلاص ورستكارلق استر ايسه ك (مفردات) (بيا) كل (دل) كوكل (در) فى (خم) بوكلم (كيسو) زلف (او) انك (بند) باغله (اكر خواهى) ابستر ايسه ك (خلاص) م

(بجز ساغر چه دار دلاله در دست ٭ بياساقى بياور آنچه دارى) ٭ محصول بيت ٭ ساغردن غيرى لاله نك النده نه وار امدى كل اى ساقى كتور اول نسنه بى كه مالك سن يعنى ميه قادرسك كتوركه لاله قدحيله نوش ايدلم (مرا كرستهٔ ديوانكان كش ٭ كه مستى خوشترست از هوشيارى) رسته رانك فتحيله صره صره بازارد كانلرينه ديرلر ارلرصرسنده ديرلر مثلا مسجدده اولان صفوف كبى بونده مراد ارصره سيدر كه حرف تعليل مستى ياحرف مصدر هوشيارى ياسيدر بوله در ٭ محصول بيت ٭ ساقى يه خطاب بيورراى ساقى بنى ديوانه لر صره سنه چك يعنى بنى مست مدام ايله زيرا مستلك آيقلقدن يكركدر كه مست دنياغمنى بيلمز (بپرهيز از من اى صوفى بپرهيز ٭ كه كردم توبه از پرهيز كارى) پرهيز بونك كبى يرلرده فعل امر مفرد مخاطبدر صقين معناسنه وبا حرف تأكيدو تكرار تأكيد لفظى قبلندندر كه حرف تعليل پرهيزكارى ياحرف مصدر ٭ محصول بيت ٭ صقين بندن اى صوفى صقين زيرا پرهيزكارلقدن توبه ايلدم يعنى شمدنكرو منتنه بوروسم كرك صقين سكا ضررم دوقنيده بكدر (بيادل درخم كيسوى اوبند ٭ اكر خواهى خلاص ورستكارى) رستكارى رانك فتحى وسين وتانك سكونيله خلاص معناسنه در ٭ محصول بيت ٭ خطاب عام طريقيله بيورركل كوكلكى جانانك كيسوسى بوكلنه باغله يعنى كوكلكى جانانه باغله ذكر جزؤ واراده كل قبيلندندر بويله ايله اكر فوز ونجات ديلرسك يعنى ازادلك ونجات ديلرسك خم كيسوى يارە مقيد اول

(رستكار) يعنى قورتلمش (يا) مصدريه (معناى اشارتى) كل اى زاهد بى حاصل وبى ذوق اولان عملكه مغرور اولوب اسرار عشق وكرامات اهل الهى انكار ايله اكر بوعجب واستكباردن واعمى دل اولمقدن خلاص اولمق استرسك وجودك ملكنى خراب ايدوب كوكلكى غيب هويتده واسرار ذات احديته باغليه سن

﴿ بدور كل خدارا توبه بشكن ٭ كه عهد كل ندارد استوارى ﴾

كل دورنده الله ايچون توبه بى قيرز يرا كل زمانى محكملك وثبات طوتمز (مفردات) (با) ظرفيه (دور كل) م (خدارا) الله ايچون (توبه) م (بشكن) قير (كه) زيرا (عهد كل) م (ندارد) طوتمز (استوارى) محكملك (معناى اشارتى) بو محبوبيت ودركاه حقده مقبوليت تحصيل اولنه جق مزرعهٔ آخرت اولان دنيانك دنى مزرعهٔ الزوالده بيكندنده ذوق ايمان حاصل اولميان زهد ايله قاله عالى همت اولوب وصلت الى الله سبب اولان عشق ومعرفة الله كسب ايله كه بو دنيانك ثباتى يوقدر فرصتى فوت ايليه سن

﴿ عزيزان نوبهار عمر بكذشت ٭ چو از طرف چمن باد بهارى ﴾

اى عزيزلر عمرك نوبهارى كچدى چمن طرفندن باد بهارك كچديكى كبى (مفردات) (عزيزان) م (نوبهار) يكى بهار (عمر) م (بكذشت) كچدى (چو) مثل (از) من (طرف) م (چمن) باغچه (باد بهارى) بهار يلى كبى (معناى اشارتى) اى سالكان راه عشق اولان عزيزلر (الدنيا ساعة فاجعلها طاعة) سرنجه بوناساعد اولان عمر باغچه طرفنده يل كچر كبى سرعتله كچيجيدر برعمله سعى ايدلم كه عاقبتى وصلت الى الله اوله وبر بوله كيدهلمكه نهايتى دركاه شاهه واره

﴿ بيا حافظ شراب لعل كن نوش ٭ چرا عمرت بغفلت ميكذارى ﴾

كل اى حافظ قرمزى شراب نوش ايله نيچون عمركى غفلت ايله كچوررسن (مفردات) (بيا) كل (حافظ) م (شراب) م (لعل) قرمزى (كن) ايله (نوش) ايچ (چرا) نيچون (عمرت) عمركى (بغفلت) م (ميكذارى) كچوررسن (معناى اشارتى) اى حافظ كل جكرقانى كوزكدن دوكرك مقصد اعلى اولان وصلت الى الله ومشاهدهٔ جمال الهى طالب ايله نيچون بونازك عمرى عشق ومعرفة الله سزغفلت ايله كچوررسن

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ تراكه هرچه مرادست درجهان دارى ٭
چه غم زحال ضعيفان ناتوان دارى ﴾

سنك كه جهانده هرنه مرادك وار ايسه طوتارسن قدرتسز ضعيفلرك حالندن نه غم طوتارسن (مفردات) (تراكه) سنك كه (هرچه) هرنه (مرادست) مراد كه در (در) فى (جهان) م (دارى) طوتارسن (چه) نه (غم) م (ز) من (حال ضعيفان) م (ناتوان) قدرتسز (دارى) طوتارسن (معناى اشارتى) اى بنم قادر بيچون اولان رحيم ولطيف ربم (يفعل الله مايشاء ويحكم مايريد) سرنجه دوجهانده هرنه مراد عليه ك وار ايسه سن ايشلرسن بوضعيف وعاجز وناتوان ورحتكه

(بدور كل خدارا توبه بشكن ٭ كه عهد كل ندارد استوارى) خدارا را حرف تخصيص كه حرف تعليل استوار محكم ديمكدر ويا حرف مصدر ٭ محصول بيت ٭ خطاب عام طريقيله بيورر الله ايچون كل دورنده توبه كى صى يعنى شكست ايله زيرا كل زمانينك استحكامى اولمز يعنى ايام كل تيز كچر اكلمز (عزيزان نوبهار عمر بكذشت ٭ چو از طرف چمن باد بهارى) عزيزان منادى نوبهار عمر بيانيه بهارى ياسى حرف نسبت ٭ محصول بيت ٭ اى عزيزلر عمر نوبهارى چمن جانبندن بهاريلى كبى كچدى يعنى شويله تيز كچديكه دو بولدى حاصلى يل كبى سرعتله كچدى (بيا حافظ شراب لعل كن نوش ٭ چرا عمرت بغفلت ميكذارى) ٭ محصول بيت ٭ كل اى حافظ شراب لعل نوش ايله نيچون عمريكى غفلتله كچوررسن يعنى باده نوشلقله كچمين عمر ضايعدر پس عمر نازنينكى ضايع بره صرف ايله (وله ايضا) (تراكه هرچه مرادست درجهان دارى ٭ چه غم زحال ضعيفان ناتوان دارى) ٭ محصول بيت ٭ سنك كه هرنه كه مرادكدر جهانده طوتارسن يعنى هرنه كه جهانده مرادكدر سكا حاصلدر وسنك واردر حاصلى دنيوى مرادانك حاصلدر پس ناتوان ضعفانك حالندن نه غمك وار يعنى سنك مرادانك حاصل اولديغيچون غيرى ناتوانلرك مراداتيله تقيد ايلمزسن

محتاج قوللر بكك احوال واقعالرندن مستغنی سن وبيلورسن

بخواه جان ودل از بنده وروان بستان *
كه حكم بر سر آزادكان روان داری

بنده دن جان ودل استه وفوری آل زيرا آزاده لرك باشی اوزره حكمكی جاری طوتارسن (مفردات) (بخواه) استه (جان) م (دل) كوكل (از بنده) قولدن (روان) فوری وتيز نجه (بستان) آل (كه) زيرا (حكم) م (برسر) باش اوزره (آزدكان) آزاده لر (روان) جاری (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) (لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظيم) سرنجه ای بنم عز بزوقوی ربم قبل الاجل بر عاجز بنده ز كدن جان ودلمزی آلوب كندو دينك اوزره بزی ثابت قدم ايله ويران و برساعت حضور معنويه كدن جدا ايله و نياكمزی آلوب بزی كندو اراده كده وعشق ومعرفتكده محووفنا ايله كه سن مقلب القلوب سن ازاده لرك باشی اوزره حكمكی جاری طوتارسن

ميان نداری ودارم عجب كه هرساعت *
ميان مجموع خوبان كنی ميانداری

ميان طوتمزسن وتعجب ايلرمكه هرساعت خوبلر مجمعی اورتاسنده ميانداراق ايلرسن (مفردات) (ميان) اورته (نداری) طوتمزسن (دارم) طوتارم (عجب) م (هرساعت) م (ميان) اورته (مجمع) محل جمعيت (خوبان) محبوبلر (كی) ايدرسن (ميانداری) اورته طوتجيلق (معنای اشارتی) ای بنم حالق بيچون دم (ليس كمثله شیء) سرنجه مثلك ونظيرك يوقدر وتعجب ايلرمكه مظهر اسرار توحيد اولان بعض مردان خد (مارأيت شيئا الا وقد رأيت الله فيه) بيوردیغی وحضرت جامينك (يامن بدا جماله فی كل مابدا * بادا هزار جان مقدس ترا فدا) بيوردیغی كلاملر ورای عقلده در (من لم يذق لم يعرف) همان يا رب سنك علمك جميع اشيايی محيطدر سنكيچون ايتدأ وانتها ومثل ومكان متصوردكلدر ديمك اوليدر

بياض روی ترا نيست نقش درخوار ازانك *
سوادی از خط مشكين برارغوان داری

سنك يوزك بياضنه نقش لايق دكلدر اول سببدن كه ارغوان اوزره خط مشكيندن برسواد طوتارسن (مفردات) (بياض) م (روی) يوز (ترا) سنك (نيست) دكل (نقش) م (درخور) لايق (ازانك) آندنكه (سوادی) برسياه (از) من (خط) م (مشكين) مسكه منسوب (بر) علی (ارغوان) برقرمزی چيچكدر (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) كرچه مشايخ عظام قدس سرهم كندو آينه لرنده كوره مشاهده لری سبيله سنك انوار تجلياتكه بياض وبشل وصاری وسياهدر ديو نقش واون بيانا يدرلر اكن سنك اوندن عاری اولان ذات بيچونك نورنه مستغرقين اولان عارف باللهلر قتنده برنقش نسبت ايتمك دخی لايقدردكلدر * حق آن نور حق نورا نيان * كا ندران بحر ندهمچون ماهيان * بيت رعنالريله بيرمز حضرت مولانا قدس الله سره اول نوره اشارت بيور مشلردر

(بخواه جان ودل از بنده وروان بستان * كه حكم بر سر آزادكان روان داری) * محصول بيت * بن بنده دن جان ودلی ديله وفوری آل يعنی تأنی وتوقفسز جان ودلی بندن قبض ايله زيرا آزاده لر اوزره حكمك جاريدر يعنی بن آزاده لر دنم بنم اوزريمه امرك رواندر حاصلی بكا امرك نافذدر (ميان نداری ودارم عجب كه هرساعت * ميان مجموع خوبان كنی ميان داری) ميان دارميانجی ديمكدر ويا حرف مصدر ميانجيلق ديمكدر * محصول بيت * ميانك يوقدر يعنی معدوم در حال بوكه تعجب ايدرمكه هردم وهرساعت محبوبلر مجمعی آراسنده ميانجيلق ايدرسن يعنی ميان اولمجق ميانداراق غريبدر بعضلر ديديلركه ميان دار حكم ومصلح قوم معناسنه درعلی كل حال صدر نشين معناسنه دكلدر (بياض روی ترا نيست نقش درخور ازانك * سوادی از خط مشكين بر ارغوان داری) بياض آق وكاغده ديرلر بونده ايهام طريقيله مذكوردر پس رويه اضافت بيانيه در وروبك ترايه لاميه درخور واورسيله لايق معناسنه در ازانك ادات تعليل مصراع ثانی يه مرهوندر سوادی باحرف وحدت ويا تنكير خط مشكين بيانيه ارغواندن مراد رخساريدر * محصول بيت * سنك روبك بياضنه نقش لايق دكلدر انكيچون كه رخك ارغوانی اوزره خط مشكيندن سوادك يعنی رقمك واردر پس بورقم وار ايكن غيری نقشه احتياج يوقدر حاصلی رويك بياضنده خط قدرت يازلمش دورركن نقش عارضی اكا لايق دكل

بنوش می كه سبك روحی ای ظريف مدام *
علی الخصوص دران دم كه سرگران داری

شراب ايچكه مدام سبك روحسن ای ظريف خصوصا اول دمده كه سرگران اوله سن (مفردات) (بنوش) ايچ (می) شراب (سبك روحی) يكنی روحليسن (ای ظريف مدام) م (علی الخصوص) م (دران دم) اول نفسده (سرگران) باشی آغر (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) (طهرا بيتی للطائفين) آيت كريمه سی سرنجه ای رياضات ومجاهدات ايله خانهٔ تجلی اولان قلبنی ماسوای اللهدن پاك ايديجی سالك ظريف اكر بو اسرار انوار الهيه يی بلكده متحير وسرگردان اولورايسك همان علی الدوام شراب عشق نوش ايدوب معرفة الله وذوق روحانيت كسبنه سعی ايليه سن وحالت قبضده سرگران اولورايسك ينه شراب عشق نوش ايده سن

مكن عتاب ازين بيش وخون مكن دل من *
بكن هرآنچه توانی كه جای آن داری

بوندن زياده عتاب ايتمه وبنم كوكلی خون ايله هراونسنه يی كه قادرسن زيرا لايقسن (مفردات) (مكن) ايله (عتاب) م (ازين) بوندن (بيش) زياده (خون) قان (مكن) ايله (دل من) بنم كوكلی (بكن) ايله (هرانچه) هراول نسنه يی كه (توانی) قادرسن (جای آن) آنك يری (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) جانكه حقدن برحجاب وبرانقباض ظهور ايتد كده بنده كاه حقه رجوع ايدوب نياز ايده سنكه ای بنم رحيم ربم هراول نسنه يی كه ديلرسين يشاكه قادرسن ولايقسن لكن عتاب شكاننده اولان حجاب وانقباضی بوندن زياده ايله وبنم جكرم خون ايله ديه سن

باختيارت اكرصد هزار تيرجفاست *
بقصد جان من خسته دركمان داری

سنك اختيارك اكر يوز بيك جفا تيری وارايسه بن خسته نك جانی قصدينه كمانكده طوتارسن (مفردات) (باختيارت) سنك ديلدككك ايله (صد هزار) يوز بيك (تير) اوق (جفا) م (است) وارايسه (با) ملابسه (قصد) م (جان من) بنم جانم (خسته) م (دركمان) يايده (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) عاشقلره شوقك كشنده لريدر ای محبوب سنك اختيار واراده كله اكر يوز بيك جفا تيری وارايسه بن خسته وعاجزك جانی قصدينه كمان اراده كده طوتوب جانمی بلالر يكه سپر ايدرايسك سنك جمله قضا كه راضيم وبلاكه صابرم

بكش جفای رقيبان مدام وخوش دل باش *
كه سهل باشد اكريار مهربان داری

دائما رقيبلرك جفاسنی چك وخوش دل اولكه بو حال سهلدر اكر شفقتلو يار طوتارايسك (مفردات) (بكش) چك (جفا) م (رقيبان) (خوش) م (مدام) دائم (دل) كوكل (باش) اول (سهل) آسان (باشد) اوله (اكريار) م (مهربان) شفقتلو (داری) طوتارايسك

(بنوش می كه سبك روحی ای ظريف مدام * علی الخصوص درين دم كه سرگران داری) * محصول بيت * ای ظريف باده ايچ كه دائما سبك روحسن خصوصا بو دمده كه خماردن سرگرانسن يعنی هردمده سكا باده ايچمك مناسبدر خصوصا شمدی كه باشك خماردن آغرلنمشدر (مكن عتاب ازين بيش وجور بر دل من * بكن هرآنچه توانی كه جای آن داری) * محصول بيت * بوندن آرتق بكا عتاب وكوكلمه جور ايلمه وهرنسنه يه كه قادرسن ايشله كه محليدر يعنی عشاقه قادراولديغكی ايشله كه اكا لايقسن (باختيارت اكر صد هزار تيرجفاست * بقصد جان من خسته دركمان داری) جفاست سين وتامعنا جهتنده اختياره مقيددر باختيارتست تقديرنده در مقدم جزا واقع اولمشدر مؤخر شرطيده به قصدك جانه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتيدر وجانك منه لاميه ومنك خسته يه بيانيه * محصول بيت * سنك اختيارككده اكر يوز بيك جفا اوقی بن خسته نك جانی قصدينه كمانده طوتارسك يعنی بن خسته نك جانی قصدينه يوز بيك جفا اوقی كرادك ايسه اختيار سنكدر استرسك جان ناشادمی اوقله واسترسك فراغت ايله اختيار سنكدر (بكش جفای رقيبان مدام وخوش دل باش * كه سهل باشد اكر يار مهربان داری) * محصول بيت * خطاب عام طريقيله بيورر رقبانك جور وجفاسنی چك ودائما خوشدل اول زيرا سهلدر اكر يار مهربانك وار ايسه يعنی محبتلی وشفقتلی يارك وارايسه رقيبلرك جور وجفاسی ضرر ويرمز چكمك كرك

(معنای اشارتی) ای عاشق بوراه عشقده رقیبلرك جفالرینه تحمل ایله وخلق عالمك اذاسنه صبرایله كه حضرت حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمز (ما اوذی نبی مثل ما اوذیت) بیورمشلردر بو حال آسنادر اكر یار مهربان اوله ویرآن فیض حق سندن منقطع اولمیه اول وقت بو جفاعین صفا وذوق وسرور ما لا یحصادر

بو وصل دوست كرت دست میرسد یكدم *
بروكه هرچه مرادست درجهان داری

دوستك وصالنه اكر بردم سنك الك ایریشه یوریكه جهانده هرنه مرادك وار ایسه طوتارسن (مفردات) (با) للملابسه (وصل دوست) م (كر) اكر (ت) سنك (دست) ال (میرسد) ایریشه (یكدم) برنفس (بروكه) یوریكه (هرچه) هرنه (در) فی (جهان) م (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای عاشق اكر بردم وصلت الی الله ومشاهدهٔ جمال الله سنك الكه كیررسه یوریكه دوجهانده هرنه مرادك وار ایسه طوتارسن ونائل اولورسن

چوذكر لعل لبش میكنی ومیشنوی *
حدیث باشكرست آنچه در دهان داری

چونكه آنك قرمزی لبنی ذكر ایدرسن واستماع ایلرسن شكراو سوز در آنی آغزكده طوتارسن (مفردات) (جو) چونكه (ذكر) م (لعل لب) قرمزی دوداق (ش) آنك (میكنی) ایدرسن (میشنوی) ایشیدرسن (حدیث) سوز (باشكرست) شكرلودر (آنچه) اول نسنه كه (دردهان) اغزده (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) (من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحكمة من قلبه علی لسانه) حدیث شریفی سرنجه اول محبوب حقیقینك خلق عالم مثلنی اتیاندن عاجز اولدیغی لطیف كلامنی اخلاص قلبله ذكر وتلاوت ایدهسن وآثار اخلاص اولان فیض بلاواسطهٔ الهیه یه مظهر اولهسن اسانكدن واغزكدن شكر دن لذیذ ینابیع حكمت وعلوم لدنیهٔ ربانی جریان ایدر

چوكل بدامن ازین باغ میبری حافظ *
چه غم زناله وفریاد باغبان داری

چونكه بو باغدن دامن ایله كل ایلتورسن ای حافظ باغبانك ناله وفریادندن نه غم طوتارسن (مفردات) (چو) چونكه (كل) م (بدامن) اتك ایله (ازین باغ) بو باغدن (میبری) ایلتورسن (حافظ) م (چه) نه (غم) م (ز) من (ناله وفریاد) م (باغبان) باغچوان (داری) طوتارسن (معنای اشارتی) ای حافظ چونكه بو باغ عالمدن ماخلق لهك اولان معرفة الهی كسب ایدوب وصلت الی الله ومشاهدهٔ جمال الله حاصل ایلدك بو باغ دنیانك باغبانی ابلیس تلبیسك وتوابع ابلیس اولان اهل دنیانك ظاهرا وباطنا وسوسه واضلالندن نه غم طوتار سنكه خدای لم یزل سنك معینكدر

(بو وصل دوست كرت دست میرسد یكدم بروكه هرچه مرادست درجهان داری) * محصول بیت * دوستك وصالنه اكر برنفس الك ایریشورسه یعنی دوسته بردم واصل اولورسك واركه هرنه كه مرادك ایسه جهانده مالكسن حاصلی وصل جانانه مالك اولمق دنیا مراداتنه مالك اولمقدر (چو ذكر لعل لبش میكنی ومی شنوی * حدیث باشكرست آنچه دردهان داری) چو حرف تعلیل ذكر لعل اضافتی مصدرك مفعوله در ولبه اضافت بیانیه حدیث باشكرده بیانیه در * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر چونكه جانانك لعل لبی ذكرینی ایدوب ایشیدرسن یعنی هم سویلر وهم دكلرسن شكرلی سوزدر اول كه اغزكده طوتارسن یعنی چونكه جانانك لعل لبی ذكرینی دیوب ایشیدرسن دهانكده اولان كلام سكری اولمق كرك حاصلی كلام لذیذدن كنایتدر (چوكل بدامن ازین باغ میبری حافظ * چه غم زناله وفریاد باغبان داری) چو ادات تعلیل چونكه معناسنه در بدامن با حرف مصاحبت ازین باغدن مراد وصال جاناندر باغباندن مراد رقیبدر * محصول بیت * ای حافظ چونكه باغ وصال جاناندن كلی اتكله ایلتورسون یعنی چونكه كل وصال جاناندن مرادكجه بهره منده اولورسك رقیبك فریاد وفغان وناله سندن نه غم طوتارسن یعنی آنك شكایتندن نه غمك وار

وله ایضا

(وله ایضا) (چو سرو اكر بخرامی دمی بكلزاری * خورد زغیرت روی تو هر كلی خاری) بخرامی فعل مضارع مفرد مخاطبدر دمی یا حرف وحدت بكلزاری یا حرف صله ویا حرف وحدت خورد فعل مضارع مفرد غائبدر بونده یمكدن مراد صنجامقدر كلی وخاری یاری وحدت ایچوندر * محصول بیت * سروكبی اكر برنفس وبرساعت بركلزاره صالنرسك سنك رویك غیرتندن هر بركل بردیكن یر یعنی هر بركل بردیكنه صنجیلور حاصلی هر بركل پاره پاره اولوب پریشان حال اولور (زكفر زلف تو هر حلقهٔ وآشوبی * ز سحر چشم تو هر كوشهٔ وبیماری) حلقهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توصل واو حرف مع آشوبی یا حرف وحدت كوشهٔ حلقهٔ كبی ردبیماری یا حرف وحدت * محصول بیت * سنك كفر زلفكدن هر برحلقه ایله برآشوب وبر فتنه وار یعنی هر برحلقه سنده برفتنه وغوغا وار وسنك چشمك سحرندن هر بركوشه ایله بربیمار وار یعنی هر كوشه ده بربیمار یاتور (مرو چو بخت من ای چشم مست یار بخواب * كه در پیست زهر سوی آه بیداری) چشم مست یار بیانیه ولامیه دركه حرف تعلیل پی بونده اردمعناسنه در آه بیداری لامیه در ویا حرف وحدت * محصول بیت * ای چشم مست یار بنم بختم كبی خوابه وارمه زیرا سنك اردكجه در هرجانبدن بربیدار آهی یعنی هرجانبدن بر عاشق بیدار سنكچون آه چكر پس بیدار اول وتیره عاشقدن صقین (نثار خاك رهت نقد جان من هرچند * كه نیست نقد روانرا برتو مقداری) نثار جان مصدرك مفعولنه اضافتیدر ورهه اضافت لامیه در نقد جان بیانیه ومؤخر مبتدا ونثار مقدم خبر نقد جان نثار خاك رهت باد تقدیرنده در منه اضافت لامیه در هرچند مصراع ثانی یه مربوطدر كه حرف بیان نقد روان بیانیه ورا ادات تخصیص نقد روان بونده ایهام طریقیله ذكر اولمشدر جان ورائج معناسنه در وتأمل برتو اضافتی لامیه در سنك قتكده دیمكدر مقداری یا حرف تنكیر * محصول بیت * جان نقدی سنك حاك رهكه نثار وفدا اولسون هر نقدر كه نقد رائجك ونقد جانك سنك قتكده مقداری یوق ایسه حاصلی یولك طپراغنه بن جانمی نثار ایدیم كرك قبول ایله وكرك ایلمه

وله ایضا

چو سرو اكر بخرامی دمی بكلزاری * خورد زغیرت روی تو هر كلی خاری

سروكبی اكر بردم بركلزاره صالنه سن سنك یوزك غیرتندن هر بركل برخار یر (مفردات) (چو) مثل (سرو) م (بخرامی) صالنه سن (دمی) برنفس (بكلزاری) بركل باغچه سنه (خورد) یر (ز) من (غیرت) م (روی تو) سنك یوزك (هركلی) یا وحدتیه (خاری) بردیكن (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی اكر روضهٔ كلزار وحدت اولان قلب عاشقه داغسیز ومستقیم اولان سروكبی انوار تجلیٔ ذاتكله برتجلی بیوروب جمالك نوریله برنفس منور قیلرایسك سنك ذات شریفك ظهوری نورینك غیرتندن ظلمات بشریه انوار قدسیه یه واخلاق ذمیمه اخلاق حمیده یه تبدیل اولوب كوكل ملكی هر وجهله معمور وآبادان اولور

زكفر زلف تو هر حلقهٔ وآشوبی * زسحر چشم تو هر كوشهٔ وبیماری

سنك سیاه زلفكدن هر برحلقه وبرفتنه سنك چشمك سحرندن هر بركوشه وبرخسته (مفردات) (ز) من (كفر زلف) زلفك سیاهلغی (تو) سن (هر حلقهٔ) یا وحدتیه (آشوب) فتنه واضطراب (یا) وحدتیه (ز) من (سحر) م (چشم) كوز (تو) سن (هركوشه) م (بیماری) برخسته (معنای اشارتی) ای محبوب دركاه مشاهده بوقدر حلقهٔ ذكر وبوقدر فتنه واضطراب وفریاد وفغان جمله سنی سنك بزی مبتلا قلدیغك ظلمات بشریه نك دفعی ایچوندر وبوقدر كوشهٔ وحدت وعزلت اختیاری وبوقدر ریاضات ومجاهدات ایله ضعیف ونحیف خسته دل ومحزون القلب اولمق جمله سی سنك عقللری حیران وكوكلری معمور وآباد قلیجی تجلیٔ انوار ذاتك امیدندن ایچوندر

مرو چو بخت من ای چشم مست یار بخواب * كه در پیست زهر كوشهٔ آه بیداری

ای یارك مست چشمی بنم بختم كبی خوابه كتمه زیرا هر كوشه دن بر بیدارك آهی اردكجه در (مفردات) (مرو) كتمه (چو) مثل (بخت من) بنم طالعم (چشم) كوز (مست یار) م (بخواب) اویقویه (كه) زیرا (در پیست) اردكجه در (ز) من (هركوشه) م (آه) م (بیداری) براویانق (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقینك نظر عنایتی وتوفیق وهدایتی بنم اویومش وخوابه كتمش بختم كبی بز بیچاره لردن كف نظر وغض بصر ایتمه كه هر كوشه بربیدارك آهی اردكجه در وهردل آكاه اولان عشاق ومشتاقك امید وآرزوسی هر برمرتبه ده سنك توفیق وعنایتكدر

نثار خاك رهت نقد جان من هرچند * كه نیست نقد روانرا برتو مقداری

بنم جانم نقدی سنك خاك راهكه نثار اولسون اكرچه سنك قتكده جان نقدینك مقداری یوقدر (مفردات) (نثار) فدا (خاك رهت) سنك یولك طپراغنه (نقد جان) م (من) بن (هرچند) هرنه قدر (نیست) یوق (نقد) م (روانرا) جانك (برتو) سنك قتكده (مقدار) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) ای محبوب هرنه قدر جان نقدنك سنك قتكده قدری واعتباری یوق ایسه ده صدهزار جان عزیز سنك خاك

(دلا همیشه مزن رای زلف دلبندان * چو تیره رای شدی کی کشایدت کاری) رای فکر رای زلف مصدرك مفعوله اضافتیدر ودلبندانه اضافت لامیه در دلبند وصف ترکیبیدر کوکل بغلیجی معناسنه یعنی عشاق دلنی کندیه تعلق ایدیجی والف ونون ادات جمعدر تیره بونده ظلمتدر یعنی قرا کاف تیره رای ظلمت فکرلی دیمکدر حاصلی قاره فکرلی دیمکدر کاری یاحرف تنکیر

راهکه نثار وفدا اولسون

﴿ دلا همیشه مزن لاف زلف دلبندان * چو تیره رأی شدی کی کشایدت کاری ﴾

ای دل دائما محبوبلرك زلفی لافنی اورمه چونکه تیره رأی اولدك سکا نیجه ایش فتح اولور (مفردات) (دلا) ای دل (همیشه) دائم (مزن) اورمه (لاف) م (زلف) م (دلبندان) کوکل بغلیجیلر (چو) چونکه (تیره) بولانق (رأی) م (شدی) اولدك (کی) نیجه (کشاید) آچار (ت) سکا (کاری) برایش (معنای اشارتی) ای کوکل دائما اول مقلب القلوب والابصار اولان محبوب حقیقینك مظهر تجلیات انوار صفاتیه‌سی لافنی اورمه چونکه ظلمت بشریه‌دن وحجاب علاقهٔ کونیه‌دن تجرد وتفرد ایلمدك سکا نیجه فتح باب اولور

﴿ سرم برفت وزمانی بسر نرفت این کار * دلم برفت ونبودت غم کرفتاری ﴾

باشم کتدی وبر زمان بو ایش باشه کتمدی کوکل کتدی وسکا بر کرفتار غمی اولمدی (مفردات) (سرم) باشم (برفت) کتدی (زمانی) برزمان (بسر) باشه (نرفت) کتمدی (این کار) بو ایش (دلم) کوکلم (رفت) کتدی (نبود) اولمدی (ت) سکا (غم) م (کرفتار) طوتسق (با) وحدتیه (معنای اشارتی) (باعیسی تجوع ترانی تجرد تصل الی) حدیث قدسیسی سرنجه یوراه عشقده باشم ووجودم کتدی هنوز وصلت الی الله ومشاهدهٔ جمال الله حاصل اولمدی بیچاره کوکل الدن کتدی سن کرمکدن وکمال استغنا کدن بیچاره‌که بر نظر عنایت بیورمدك

﴿ چو نقطه کفتمش اندرمیان دائره آی * بخنده کفت که حافظ تو درچه پرکاری ﴾

آکا دیدم نقطه کبی دائره اورته‌سنه کل خنده ایله دیدیکه حافظ بونه سرکردانلقدر (مفردات) (چو) مثل (نقطه) م (کفتم) دیدم (ش) آکا (اندر) فی (میان) اورته (دائره) م (آی) کل (بخنده) کولمرك (کفت) دیدی (حافظ) م (تو درچه پرکاری) نه سرکردانلقده سن (معنای اشارتی) حضرت موسی علیه السلام کبی مست ومستغرق عشق الهی اولوب کمال اشتیاقله بی اختیار (رب ارنی انظر الیك) دیدکده (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخر موسی صعقا) آیت کریمه‌سی سرنجه بر تجلی بیورب ای حافظ کوردکمی بونه حیرانلق ونه کونه سرکردانلقدر ضعیف بشرك بو تجلی ذاتیه‌یه طاقتی واردر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ جان فدای تو که هم جانی وهم جانانی * سرفدای تو وکرنه من وسرکردانی ﴾

جان سکا فدا اولسونکه هم جانسن هم جانانسن باشم سکا فدا اولسون یوخسه بن سرکردانلق ایله‌یم (مفردات) (جان) م (فدا) م (تو) سن (جانی وهم جانانی) جانسن وهم جانانسن (سر) باش (فدای تو) سکا فدا اولسون (وکرنه) یوخسه (من) بن (وسرکردانی) سرکردانلق‌له‌یم (معنای اشارتی) ای محبوب ازلی جانم سکا فدا اولسون زیرا سن هم جانم جانیسن وهم محبوبم سن باشم دخی سکا فدا اولسون

*محصول بیت * ای کوکل دائما محبوبلرك زلفی فکرینی اورمه یعنی آنلرك زلفنی فکر ایله چونکه تیره رای اولدك ایشك نیجه آچیلور یعنی دلبرلر زلفی فکرایلك تیره رای‌لکدر وتیره رای اولانك کاری کشایش بولمز پس آنلرك زلفی فکرینی ترك ایله که کارك کشایش بوله رای زلف یرینه لاف زلف یازانلر تیره رای مناسبتندن غفلت ایتمشلر (سرم برفت وزمانی بسر نشد این کار * دلم کرفت ونبودت غم کرفتاری) زمانی یاحرف وحدت بسر نشد باشه وارمدی یعنی نهایت بولمدی این کار یعنی عشق ومحبت کرفت بونده منقبض اولدی معناسنه‌در کرفتار وصف ترکیبیدر آریدن طوتساق وطوتقون معناسنه ویاحرف وحدت ویاتنکیر * محصول بیت * عشق ومحبت بوانده باشم کتدی حال بوکه بر زمان عشق ومحبت نهایت بولمدی یعنی منتهی اولمدی کوکلی کرفتار اولدی حال بوکه بر کرفتاره غمك اولمدی یعنی کوکلم عشق دردینه کرفتار اولدی وسکا بو کرفتار غمی اولمدی حاصلی کرفتار اولان کوکلك غمین یمدك وحالاتنه تدارك ایلمدك دلم کرفت یرینه دلم برفت یازانلر کرفتار ایله مناسبتدن غفلت ایتمشلر (چونقطه کفتمش اندرمیان دائره آی * بخنده کفت که حافظ تو درچه پرکاری) آی الف ممدوده ایله فعل امر مفرد مخاطب کل دیمکدر درچه پرکاری بوزکیبك معنای لازمیسی نه حیرتده ونه سرکردانلقده سن زیرا پرکارك سرکردانلق امور لازمه‌سندندر * محصول بیت * جانانه چونکه دیدم نقطه کبی دائره اورته‌سنه کل یعنی حلقهٔ عشاقه داخل اول خنده ایله دیدیکه ای حافظ سن نه سرکردانلقده سن یعنی وادی حیرته دوشوب سرکردان وبیقرار اولمشسن حلقه اورته‌سی سنم مقامم دکلدر مصراع ثانی بی بخنده کفت که حافظ این چه پرکاری بویله یازان ناموزون یازدیغندن غیری هیچ معناسی یوقدر (وله ایضا) (جان فدای تو که هم جانی وهم جانانی * سرفدای تو وکرنه من وسرکردانی) جانی وجانانی یالری ضمیر خطابدر وسرکردانی یاحرف مصدر * محصول بیت * جان سکا فدا اولسون که هم جان وهم جانانسن یاشمده سکا فدا اولسون والا بن سرکردانلغله‌یم یعنی باشم سکا فدا اولمجق بکا حیرت وسرکردانلق ال ویرد

(سرسری ازسر کوی تو نیارم برخاست * کارد شوار نکیرند بدین آسانی) سرسری قولایله دیمکدر نیارم فعل نفی استقبال متکلم وحده کارد شوار بیانیه آسانی یاحرف مصدر * محصول بیت * سنك محلك اوجندن قولایله قالقمغه قادر دکلم یعنی آسان وجهله

یوخسه جانم وباشم سنسز سرکردانلقدن وخرابلق ایله حیرانلقدن برنفس خلاصی ممکن دکلدر

﴿ سرسری ازسر کوی تو نخواهم برخاست * کاردشوار نکیرند بدین آسانی ﴾

سنك سر کویکدن قولایله قالقمق وکتمك استمزم مشکل ایشی بوآسانلق ایله طوتمزلر (مفردات) (سرسری) قولایله (از) من (سر کوی تو) سنك محله‌ك باشی (نخواهم) استمم (برخاست) قالقمق (کار) ایش (دشوار) کوج (نکیرند) طوتمزلر (بدین آسانی) بو قولایلق ایله (معنای اشارتی) (وان لیس للانسان الا ما سعی) آیت کریمه‌سی سرنجه سنك عشقك یولنده محن ودرد وبلاسز ایلمق استمزم زیرا جاندن کچمیان جانانه واصل اوله‌مز هیچ راه الله بو مشکل ایشی آسانلق ایله اله کتورممشدر که (الذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) بیورلمشدر

﴿ خام را طاقت پروانهٔ پرسوخته نیست * نازکارا نرسد شیوهٔ جان افشانی ﴾

خامه قنادی یانمش پروانه‌نك طاقتی یوقدر نازکاره جان نثار ایدیجیلك شیوه‌سی ایرشمز (مفردات) (خام را) م (طاقت) م (پروانه) م (پر) قناد (سوخته) یانمش (نیست) یوق (نازکارا) نازکاره (نرسد) ایرشمز (شیوه) ناز (جان افشانی) جان صاچیجیلق (معنای اشارتی) عشق الهیدن بی بهره اولان خام صوفیلره وظاهر پرست زاهدلره پروبالی آتش عشق الهی ایله یاقوب کندودن آوازکلیان عاشق جکر سوزك صبر وطاقتی یوقدر زیرا ناز ونعم ایله پرورده اولان دوسته واصل اولوب مردان خدانك حقنده اولان شیوه ونازنه ولذت عنا جات ونیازنه ایرشمز ونائل اوله‌مز

﴿ بی تو آرام کرفتن بود از ناکامی * باتو کستاخ نشستن بود از حیرانی ﴾

سنسز آرام طوتمق ضرور یدر سنکله کستاخ اوتورمق حیرانلقدندر (مفردات) (بی تو) سنسز (آرام) راحت (کرفتن) طوتمق (بود) در (از) من (ناکامی) مراد سزلق (باتو) سنکله (کستاخ) بی ادب (نشستن) اوتورمق (بود) در (ازحیرانی) حیرانلقدن (معنای اشارتی) ای محبوب عاشقك برنفس سنسز آرام صورتی طوتمسی امر ضروریدر سنکله کستاخ اوتورمسی ذاتك نورینه حیرانلقدندر که جکری یانق عاشقك قولاوغلا غلبهٔ عشقله کندولردن صادر اولان بی ادبانه کلار جمله‌سی معذور ومقبولدر

﴿ فاش کردند رقیبان تو سر دل من * چند پوشیده بماند سخن پنهانی ﴾

سنك رقیبلرك بنم کوکلمك سرنی فاش ایلدیلر مخفی سوز نیجه بر مستور قالور (مفردات) (فاش) ظاهر (کردند) ایلدیلر (رقیبان تو) سنك کوزجیلرك (سر دل من) بنم کوکلم سرنی (چند) نیجه (پوشیده) مستور (بماند) قالور (سخن) سوز (پنهانی) کیزلو (معنای اشارتی) سنك رقیبلرك نفس وشیطان وعوام بی احسان بنم کوکلم سرنی فاش

قالقمزم زیرا مشکل ایشی بو قولایلقله طوتمزلر یعنی کوج ایشی بویله آسانلقله طوتمزلر حاصلی سنك سرکویکدن قالقمق کوجدر پس بویله جتن ایش آسان وجهله طوتلمز مصراع اولده نیارم یرینه نخواهم یازان معنای بیته واصل اولمامش (خام را طاقت پروانهٔ پرسوخته نیست * نازکارا نرسد شیوهٔ جان افشانی) خام را را ادات تخصیص طاقت پروانهٔ پرسوخته لامیه وبیانیه در پرسوخته قنادی یانمش نازکارا را ادات مفعول نرسد لایق دکل معناسنه در شیوهٔ جان افشانی بیانیه جان افشان وصف ترکیبیدر جان نثار ایدیجی معناسنه ویاحرف مصدر * محصول بیت * خام کیمسه‌نك قنادی یانمش پروانه کبی طاقتی یوقدر یعنی پروانه یاندیغی آتشه تحمل ایده‌مز زیرا نازکاره جان فدا ایلك شیوه‌سی ایرشمز حاصلی نازکار جانان یولنده جان بذل ایده‌مز یعنی عاشق اهل ناز ونعم پیشه‌سی دکلدر بلکه بلاکش محنتزده لر ایشیدر (بی تو آرام کرفتن بود از ناکامی * باتو کستاخ نشستن بود از حیرانی) ناکامی وحیرانی یالری مصدریه لردر ناکامی لغتده مراد سزلقدر اما بونك کبی یرده ضرورتدن عبارتدر * محصول بیت * ای جانان سنسز آرام وقرار طوتمق ضرورتدن اولور یعنی سندن دور ومهجور اولمق اختیاری دکلدر اضطراریدر وسنکله کستاخ وبی پروا اوتورمق حیرانلقدندر یعنی سنکله کستاخانه مجالسه ایلك زیاده حیرت عشقندندر حاصلی عاشق افعالنده بی اختیار اولدیغندن جانانه تقرب ایدر والا افعالنده مختار اولان تقربه تحمل ایده‌مز (فاش کردند رقیبان تو سر دل من * چند پوشیده بماند سخن پنهانی) پنهانی یاحرف نسبت * محصول بیت * سنك رقیبلرك بنم کوکلم سرینی آشکاره ایلدیلر پس نیجه‌یه دك اورتلو قاله کیزلی سوز آخر فاش اولمسی ضروریدر

ایلدیلر مخفی سوز وخواطر ملتبس کوکلده نیجه برمستور قالورقالمز عاقبت غیرت عشقله سر اوروب میدانه کاور

﴿ تا بماند تر وشاداب نهال قد تو * واجب آنست که برچشم منش بنشانی ﴾

تا سنك نهاله بکزر قدك تروتازه قاله واجب اولدر که آنی بنم چشمم اوزره دیکه سن (مفردات) (تا) حتی (بماند) قاله (تر) یاش (شاداب) تازه (نهال) فدان (قدتو) سنك بویك (واجب) م (آنست) اولدر (برچشم من) بنم کوزم اوزره (بنشانی) دیکه سن (معنای اشارتی) ای محبوب (نورهم یسعی بین ایدیهم وبایمانهم) آیت کریمه سی سرنجه سنك تجلیاتك نوری رونق وشعاعله ابدی باقی قالمق ایچون اول نوری بنم کوکلم کوزی اوزره ثابت وکرمکن ابدی دائم قیله سن تا که ایکی جهان ظلمتلرندن خلاص ونجات بولام

﴿ درخم زلف تو دیدم دل خودرا روزی * کفتمش چونی وچون میزیی ای زندانی ﴾

برکون کندو کوکلی سنك زلفك بوکلمنده کوردم اکا دیدم نیجه سن ونیجه دیریلورسن ای محبوس (مفردات) (در) فی (خم) بوکلم (زلف) م (تو) سن (دیدم) کوردم (دل خودرا) کندو کوکلی (روزی) برکون (کفتم) دیدم (ش) آکا (چونی) نیجه سن (چون میزیی) نیجه دیریلورسن (ای زندانی) ای محبوس (معنای اشارتی) برکون کندو کوکلی لذت مشاهدهٔ انوار الهیه یه مستغرق کوردم آکا دیدم نیجه سن و بو سجن دنیاده شمدی نه کونه دیریلورسن ونه حال اوزره سن

﴿ کفت آری چه کنی کر نبری رشك بمن * هر کدارا نبود مرتبهٔ سلطانی ﴾

کوکل دیدی بلی بیلرسن اکر بکا رشك کتورمیه سن هرکدایه سلطانلق مرتبه سی اولمز (مفردات) (کفت) دیدی (آری) بلی (چه کنی) بیلرسن (کر) اکر (نبری) ایلتمیه سن (رشك) حسد (بمن) بکا (هرکدارا) هرفقیره (نبود) اولمز (مرتبه) م (سلطانی) م (معنای اشارتی) کوکلم دیدی (وینسون النعیم اذرأوه) کلامی سرنجه بیلرسن بر لذت وذوق مشاهدهٔ جمال اللهه مستغرقم که ایکی جهانك لذتی آنك یاننده لاشیدر سکا دیسم بکا حسد ایدوب الکی قلیجه اوررسن بو انوار ذات الهیه یه استغراق مرتبه سی بردولت عظمی وبرسلطنت کبری درکه هر برکدایه میسر اولمز

﴿ راستی حد تو حافظ نبود صحبت ما * بس اکر بر سر این کوی کنی سکبانی ﴾

طوغریسی بزم صحبتمز سنك حدك دکلدر ای حافظ کفایت ایلر اکر بو سر کویده سکبانلق ایلیه سن (مفردات) (راستی) صحیح (حدتو) سنك لایقك (حافظ) م (نبود) دکلدر (صحبت) م (ما) بز (بس) کفایت ایلر (اکر) م (برسر این کوی) بو محله نك باشنده (کنی) ایده سن (سکبانی) کوبکجیلك (معنای اشارتی) ای حافظ طوغریسی بوجان صحبتی ووصلت الی الله مرتبه سی سنك حدك دکلدر شمدی سکا نفس وشیطان کلابلرینی کوزه دوب کندوکی انلرك شرندن حفظ اوزره راه حقده استقامت سکا کفایت ایدر

(تا بماند تر وشاداب نهال قد تو * واجب آنست که برچشم منش بنشانی) تا حرف تعلیل شاداب بونده تازه معناسنه در * محصول بیت * سنك قدك نهالی تازه وترقالمق ایچون واجب اولدر که آنی بنم کوزمه دیکه سن زیرا دائما نمناکدر (درخم زلف تو دیدم دل خودرا روزی * کفتمش چونی وچون میزیی ای زندانی) میزیی فعل مضارع مفرد مخاطبدر نیجه دیریلرسن دیمکدر زندانی یاسی حرف نسبتدر * محصول بیت * برکون کوکلی سنك خم زلفکده کوردم اکا دیدم نیجه سن ونیجه دیریلرسن یعنی حالك ندر نیجه کچنورسن ای زندانلی کوکل (کفت آری چه کنی کر نبری رشك بمن * هر کدارا نبود مرتبهٔ سلطانی) * محصول بیت * کوکل دیدیکه نیلیه سن اکر بکا رشك ایلیه سن یعنی بکا رشك ایلمکه قادر دکلسن زیرا هر کدانك سلطنت مرتبه سی اولمز یعنی هرکس سلطان اولمز بن خود خم زلف جاناننده پادشاهم (راستی حد تو حافظ نبود صحبت ما * پس اکر بر سر این کوی کنی سکبانی) راستی کرچك ومحقق معنالرنده مستعملدر صحبت ما مصدرك مفعولنه اضافتیدر سکبان کوپکجی دیمکدر زیرا بان ادات فاعلدر بجی معناسنه دربان قپوجی وشتربان دوه جی وبه دیدکاری کبی ویا حرف مصدردر * محصول بیت * ای حافظ محقق ومقرر بزم صحبتمز سنك حدك دکلدر یعنی بزمله همصحبت اولمق سکا لایق دکل بو کافیدر اکر بو محله اوجنده سکبانلق ایدرسك یعنی ایتلرمله همصحبت اولمق سکا کفایت ایدر

﴿ وله ایضا ﴾

(وله ایضا) (چون در جهان خوبی امروز کامکاری * شاید که عاشقانرا کامی زاب برآری) جهان خوبی بیانیه کامکار کام مراددر وکار کاف عجمیله ادات فاعلدر مرادجی معناسنه ستمکار ستمجی وجفاکار جفاجی دیمکدر کاه اولورکه الفنی حذف ایدوب ستمکر وجفاکر دیرلر ویا ضمیر خطاب شاید لایق معناسنه در فعل مضارع مفرد غائب که حرف بیان کامی یا حرف تنکیر براری بر ادات استعلادر وآری فعل مضارع مفرد مخاطب ایکیسنك ترکیبندن حاصل ایلیه سن معناسی مستفاد اولور * محصول بیت * چونکه کوزللك عالمنده بوکون کامکارسن یعنی صاحب مرادسن حاصلی چونکه مرادلجه سن لایقدر که عاشقلرك مرادینی ایکدن حاصلی ایلیه سن یعنی عشاقك مرادینی ایکدن ویره سن (با عاشقان بیدل تاچند ناز وعشوه * بر بیدلان مسکین تاکی جفا وخواری) با حرف صله عاشقان بیدل بیانیه تا انتهای غایت ایچوندر الی معناسنه بر ادات صله بیدلان مسکین بیانیه ناسابق کبی در خواری یا حرف مصدر * محصول بیت * بیدل عاشقلره نیجه یه دك نازوشیوه مسکین بیدللره نیجه یه دك جفا وحقارت (تاچند همچو چشمت درعین ناتوانی * تاچند همچو زلفت درتاب بیقراری) تا سابق کبی درعین ناتوانی بیانیه ویا حرف مصدر تاب بونده بوکاوب بورلمق معناسنه در یعنی اضطراب دیمکدر بیقراری یا حرف مصدر * محصول بیت * نیجه یه دك چشمك کبی عین ضعفده اولم نیجه یه دك زلفك کبی اضطراب وبیقرارلقده اولم یعنی نیجه یه دك بنی بلا ومحنتده طوتارسن مجموع بیتك معناسی تا نیجه یه دك کوزك کبی ناتوانلق عینندهسن تا نیجه یه دك زلفنك کبی بوکلمه سن وبیقرارسن دیین هرکز شعر لذتی دماغنده دوشمش (دردی که از تو دارم جوری که از تو بینم * کرشمهٔ بدانی دانم که رحمت آری) دردی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت جوری کذه بوله درشمهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل * محصول بیت * بردردم که سندن واردر برجوریکه سندن کوررم اکر برشمه سنی بیلسك باورمکه بکا مرحمت ایدرسن یعنی سندن ومحبتکدن چکدیکم جور وجفایی بیلسك البته بکا مرحمت ایدوب میل ایدردك

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ چون درجهان خوبی امروز کامکاری *
شاید که عاشقان را کامی زاب برآری ﴾

چونکه خوبلق جهاننده بوکون کامکارسن لایقدر که لبکدن عاشقلرك برمرادنی حاصل ایده سن (مفردات) (چون) چونکه (در) فی (جهان) م (خوبی) کوزللك (امروز) بوکون (کامکاری) مرادکی ایشلیجی سن (شاید که) لایقکه (عاشقان را) م (کامی) برمراد (زاب) دوداقدن (بر) یوقاری (آری) کتوره سن (معنای اشارتی) (لامحبوب الا الله) سرنجه ای محبوب حقیقی بوخوبلق تحصیل اولنه جق جهاننده بوکون سن فعال لما یرید سن شانك عزتکه لایق بودرکه بیچاره عاشقلرك مرادنی قبل الموت حاصل ایده سن

﴿ با عاشقان بیدل تاچند ناز وعشوه *
بر بیدلان مسکین تاکی جفا وخواری ﴾

بیدل عاشقلره نیجه یه دك نازوعشوه مسکین عاشقلره نیجه یه دك جفا وخوارلق (مفردات) (با عاشقان) م (بیدل) کوکلسز (تاچند) نیجه یه دك (ناز) م (عشوه) غرور (بر) علی (بیدلان) عاشقلر (مسکین) م (تاکی) نیجه یه دك (جفا) م (خواری) خوارلق (معنای اشارتی) سنك عشق ودردکله کوکلی اننده اولیان عشاق ومشتاقلریکه نیجه یه دك مرادنی و برمحبوب ناز واستغنا بیوررسن وبو مسکین عاشقلر اوزره نیجه یه دك جفا وخوارلق چکدیررسن

﴿ تاچند همچو چشمت درعین ناتوانی *
تاچند همچو زلفت درتاب بیقراری ﴾

نیجه یه دك سنك چشمك کبی تمام ناتوانلقده نیجه یه دك سنك زلفك کبی بوکلمه بیقرارلقده (مفردات) (تاچند) نیجه یه دك (همچو) مثل (چشمت) کوزك (در) فی (عین) م (ناتوانی) قدرتسزلك (تاچند) نیجه یه دك (همچو) مثل (زلفت) سنك زلفك (درتاب) بوکلم وحرارت (بیقراری) قرارسزلقده (معنای اشارتی) نیجه یه دك سنك وصلت ذاتك ایچون تمام عاجزلکده اوله لر ونیجه یه دك سنك غیب هویتدن تجلیات انوار صفاتك امیدیله حرارت واضطرابده اوله لر

﴿ دردی که از تو دارم جوری که از تو بینم *
کرشمهٔ بدانی دانم که رحمت آری ﴾

بردرد که سندن طوتارم برجور که سندن کوررم اکر برشمه سنی بیله سن بیلورمکه ترحم کتوررسن (مفردات) (درد) م (یا) وحدتیه (ازتو) سندن (دارم) طوتارم (جور) م (یا) وحدتیه (ازتو) سندن (بینم) کوردم (کر) اکر (شمهٔ) برذره (بدانی) بیله سن (دانم) بیلورم (رحمت) ترحم (آری) کتوررسن (معنای اشارتی) ای محبوب شول بردرد عشقکه سندن طوتارم وشول برجور که سنك راه عشقکده

اکر برشمه سنی بیلسك باورمکه بکا مرحمت ایدرسن یعنی سندن ومحبتکدن چکدیکم جور وجفایی بیلسك البته بکا مرحمت ایدوب میل ایدردك

كوردم اكربنم احوال پریشانمه نظر عنایتله برذره نظر ایدرسن بیلورم که رحمت واسعه كله بكا رحمت ایدوب قربیت ووصلتكله هر دردیمه درمان ایدرسن وظاهر وباطن هرپاره‌مه مرهم صادر سن

﴿ اسباب عاشقی را بسیار مایه باید ❊ دلهای همچو آتش چشمان رودباری ﴾

عاشقلق اسبابنه چوق سرمایه كرك آتش كبی كوكللر زیاده كریه ایدیجی چشملر (مفردات) (اسباب عاشقی را) م (بسیار) چوق (مایه) سرمایه (باید) كرك (دلها) كوكللر (همچو) مثل (آتش) م (چشمان) كوزلر (رود باری) ایرماق یاغدیریجی (معنای اشارتی) عاشق صادقلغك اسبابنك وجودنه چوق سرمایه كركدر اول علم عقاید صحیحه ثانیا علم اخلاق ثالثا علم اعمال رابعا من غیر فتور عمل صالح بونلدن صكره آتش كبی یانق كوكل وزیاده كریه ایدیجی وایرماق كبی آقیجی چشم كركدر

﴿ در هجرمانده بودم باد صبا رسانید ❊ از بوستان وصلت بوی امید واری ﴾

فراقده قالمش ایدم باد صبا ایرشدردی سنك وصالك بوستانندن امید وارلق رایحه‌سنی (مفردات) (درهجر) فرقتده (مانده) قالمش (بودم) ایدم (بادصبا) صبایلی (رسانید) ایرشدردی (از) من (بوستان) باغچه (وصلت) م (بوی) رایحه (امیدواری) امیدوارلك (معنای اشارتی) (وابتغوا الیه الوسیله) آیت كریمه‌سی سرنجه عشق ومعرفة الله علم وعمل ایله خود بخودانه حاصل اولور ظنیله نیجه زمان هجران النده قالمش ایدم بحمد الله برمرشد مظهر فضل الهی كاوب سنك وصلتك بوستانندن دماغ جانه امید وارلق رایحه رحمانیه سندن بر رایحهٔ طیبه ایرشدردی

﴿ كرچه ببوی وصلت درحشرزنده كردم ❊ سر برنیارم ازخاك ازروی شرمساری ﴾

كرچه سنك وصالك امیدیله قیامتده دیری اولورم شرمسارلق یوزندن قبردن باش قالدرمزم (مفردات) (كرچه) م (با) بالابده (بوی) امید (وصلت) م (درحشر) قیامتده (زنده) دیری (كردم) اولورم (سر) باش (بر) یوقارو (نیارم) كتورم (ازخاك) طپراقدن (از) من (روی) یوز (شرمساری) اوتانمق (معنای اشارتی) (انا عند ظن عبدی بی) حدیث شریفی سرنجه ای بنم رحیم ولطیف مولام كرچه سنك رحمت واسعه كدن امید وحسن ظن ایله قیامت كوننده سنك وصالك امیدیله دیری اولورم لكن بحسب البشریه اولان قصوریمك كثرتندن سنك حضور معنویكده خجالتدن باشمی یردن قالدرمغه حیا ایدرم

﴿ از بادهٔ وصالت كر جرعهٔ بنوشم ❊ تازنده ام نورزم آیین هوشیاری ﴾

سنك وصالك شرابندن اكر برجرعه نوش ایدم مادامكه دیریم هوشیارلق عادتنه سعی ایلزم (مفردات) (از) من (باده) شراب (وصال) م (ت) سنك (كر) اكر (جرعهٔ) برجرعه (بنوشم) ایچم (تازنده ام) مادامكه دیریم (نورزم) اوزنمزم (آیین) عادت (هوشیاری) عقللق (معنای اشارتی) ای بنم معطی بلاعلت اولان

(اسباب عاشقی رابسیار مایه باید * دلهای همچو آتش چشمان رودباری) عاشقی رارا ادات مفعول مایه بونده سرمایه معناسنه‌در رودبار لغتده ایرماق كنارید‌ر اما بونده وصف تركیبیدر ایرماق یاغدریجی معناسنه ویاحرف نسبت * محصول بیت * عاشقلق اسبابنه چوق سرمایه كركدر مصراع ثانی اسبابی بیان ایدر آتش كبی یوركلر ایرماق یاغدریجی كوزلر یعنی عشق آتشیله یانق وچوق كوز یاشلرین دوكك اسباب عاشقلغدن بعضدر (درهجر مانده بودم بادصبا رسانید * از بوستان وصلت بوی امیدواری) بادصبا رسانید مصراع ثانیه مرهوندر * محصول بیت * هجرانده قالدم ایدی اما بادصبا سنك وصالك بوستانندن امید وارلق قوقوسنی ایرشدردی یعنی بنی وصالكدن امید وارایلدی (كرچه ببوی وصلت درحشر زنده كردم * سر برنیارم ازخاك ازروی شرمساری) كردم كاف عجمیله فعل مضارع متكلم وحده‌در اولورم دیمكدر برنیارم قالدرم دیمكدر شرمساری یاحرف مصدر * محصول بیت * كرچه وصالك امیدیله ویاقوقوسیله حشرده زنده اولورم لكن خاكدن باشم قالدرم شرمسارلق جهتندن یعنی عشقك بوانده نقصانمدن شرمسارم (ازبادهٔ وصالت كرجرعهٔ بنوشم * تازنده‌ام نورزم آیین هوشیاری) تاادات توقیت نورزم فعل نفی مستقبل سعی ایلم دیمكدر آیین مفعولی هوشیاری یه اضافت لامیه‌در ویاحرف مصدر * محصول بیت * سنك وصالك باده سندن اكر برجرعه ایچرسم مادامكه زنده‌یم آیتاق آیننده سعی ایلم یعنی اولنجه اول مستلكدن آیلم

كریم ربم بوعالمده سنك وصلتك شرابندن اكر برجرعه نوش ایدم حیاتمده اوادیغم مدتجه عقل مقتضاسی اولان سنك غیریلره میل ورغبت ایلیوب تاكه لقاكه واصل اولنجه یه دك سنك عشقك ایله مست وحیران اولورم

﴿ ما بنده‌ایم وعاجز توحاكمی وقادر ❊ كرمیكشی بزورم ورمیكشی بزاری ﴾

بز بنده یز وعاجزز سن حاكمسن وقادرسن اكربنی زور ایله چكه‌سن واكر زارلق ایله اولدورسن (مفردات) (ما) بز (بنده ایم) قولز (عاجز) م (تو) سن (حاكمی) حاكمسن (قادر) م (كر) اكر (میكشی) چكرسك (بزورم) بنی زور ایله (ور) واكر (میكشی) اولدررسك (بزاری) زارلق ایله (معنای اشارتی) ای كریم رحیم رحمانم بز سنك بنده محكومكز وعاجز ومحتاجكزسن حاكم مطلق سن وقادر لایزالسن اكربن عاجز ومحتاج قولكی توفیق وعنایتكله جانب عزتكه چكه‌سن وبن روسیاهی رحمتكه مظهر ایده‌سن محض الطف وكرمكدندر واكرخشم وغضب ایله زارلق ایله هلاك ایده‌سن بنه حكم سنكدر سن حاكم مطلق سن وقادرسن لكن سنك (رحمتی سبقت علی غضبی) حدیث قدسیكدن ورحمت واسعه كدن امید ایدرز وسكا حسن ظن ایدرزكه بزعاصی وبیچاره‌لریكی عفو ومغفرت ایدرسن (ربنا لاتزغ قلوبنا بعداذهدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب)

﴿ آخر ترحمی كن برحال زارحافظ ❊ تاچند ناامیدی تاچندخاكساری ﴾

اخر حافظك زار وخراب حالی اوزره برترحم ایله نیجه یه دك محروملق نیجه یه دك خوارلق (مفردات) (آخر) عاقبت (ترحمی) بررحمت (كن) ایله (بر) علی (حال) م (زار) خراب (حافظ) م (تاچند) نیجه یه دك (ناامیدی) امید سزلك (تاچند) نیجه یه دك (خاكساری) خوارلق (معنای اشارتی) ای لطیف بعبادە ربم حافظك زار وكریان وخراب وویران حالی اوزره بر ترحم وبرلطف وكرم ایلیه سن كافره دخی مرادینی ویركن سعت رحمتكدن والطاف بی نهایتكدن بو بندهٔ سركردانكی نیجه یه دك ناامید ایدرسن ونیجه یه دك خور وذلیل ایدرسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ ساقی اكرت هواست بامی ❊ جزباده میار پیش ماهی ﴾

ای ساقی اكرسنك شرابه هوسك وارایسه زنهار بزم اوكمزه شرابدن غیری كتورمه (مفردات) (ساقی) م (اكر) م (ت) سنك (هواست) هوسك وارایسه (بامی) شرابه (جزباده) شرابك غیری (میار) كتورمه (پیش ما) بزم اوكمزه (هی) صاقین (معنای اشارتی) ای شیخ صوری اكرسنك ظاهری خراب باطنی معمور ایدیجی عشق ومحبت اللهی تحصیله هوسك وارایسه صاقین زنهار بزمعاشر جنود العاشقین یاننده (كلام اهل الله جند من جنود الله) سرنجه قلوبه انشراح بخش ایدیجی شراب عشق الهیدن غیری بركلام سویله

﴿ سجاده وخرقه درخرابات ❊ بفروش وبیار جرعهٔ می ﴾

سجاده وخرقه‌یی میخانه‌ده صات وشراب جرعه سنی كتور (مفردات) (سجاده) م

(ما بنده ایم وعاجز توحاكمی وقادر * كرمی كشی بزورم ورمیكشی بزاری) * محصول بیت * بز بنده‌یز وعاجزز سن حاكمسن وقادر اكرقولكی بی كندیكه چكرسن واكرزارلغله قتل ایدرسن یعنی بومنازده حاكم قادرسن (آخر ترحمی كن برحال زارحافظ * تاچند ناامیدی تاچند خاكساری) آخر ادات تأكیددر ترحمی یاحرف وحدت ویاتنكیر حال زارحافظ بیانیه ولامیه‌در ناامیدی وخاكساری یالری مصدریه‌لردر * محصول بیت * ای جانان حافظك حال ذلیلنه ترحم ایله نیجه یه دك امیدسزلك چكه ونیجه یه دك خاكسارلق چكه یعنی نیجه یه دك وصالكدن ناامید ومأیوس اوله ونیجه یه دك حقیر وذلیل اوله حاصلی نیجه یه دك حقارت وذلت چكه (وله ایضا) (ساقی اكرت هواست بامی * جزباده میار پیش ماهی) ساقی منادی اكرت تامعناده میه متعلقدر بامی باحرف صله هی ادات تنبیه * محصول بیت * ای ساقی اكر میه محبتك واراپسه بزم اوكمزه باده‌دن غیری نسنه كتورمه اكا اول غافل اوله (سجاده وخرقه درخرابات * بفروش وبیار جرعهٔ می) * محصول بیت * سجاده وخرقه‌یی خراباتده صات ومی جرعه سن كتور

(خرقه) م (در) فی (خرابات) میخانه (بفروش) صات (بیار) کتور (جرعه) م (می) شراب (معنای اشارتی) ای صوفی اسباب ریا اولان سجاده و خرقه یی و بو زهد و صلاح صوری یی دو جهاندن قطع نظر ایلین عاشقین صادقینك مجلسنده بر جرعه شراب عشقه صات وحال تباهکی عشق لایزالی یه تبدیل ایله

✽ کرزنده دلی شتوزمستان ✽ درکاشن جان ندای یاحی ✽

اکر زنده دل ایسك مستلردن ایشت جان کاشننده یاحی نداسنی (مفردات) (کر) اکر (زنده دلی) قلبی دیریلردن ایسك (شنو) ایشت (زمستان) مستلردن (در) فی (کاشن جان) م (ندا) م (یاحی) م (معنای اشارتی) اکر محبة الله ایله قلبك حیات بولوب دل آکاه ایسك مستان شراب عشق الهی اولان جان کاشننده یاحی نداسنی ایشت سندخی حیات ابدی تحصیلی ایچون برایش ایت یعنی اسم اعظم اولان یاحی یاقیوم اسمنه مشغول اول یاخود کلاین اهل اللهك ملازم اولدیغی (الله وهو) اسملر ینه مشغول اول

✽ بادرد درابسوی درمان ی ✽ کونین نکر بعشق لاشیء ✽

دردیکه درمان جانبنه کل عشق الهی ایله ایکی عالمی لاشی کور (مفردات) (با) للملابسه (درد) م (درای) کل (سوی) جانب (درمان) م (کونین) ایکی جهان (نکر) باق (با) للملابسه (عشق) م (لاشی) برشی دکل (معنای اشارتی) سرور ابدی مایه سی و جمیع دردلرك دواسی اولان دردغم عشق خدایی تحصیل ایله و عشق الهی ایله ایکی عالمی لاشیء کوروب (وهما حرامان علی اهل الله) مرتبه سنه نائل اوله سن

✽ اسرار دلست دررہ عشق ✽ آواز سماع و نالهٔ نی ✽

عشق یولنده کوکل سرلریدر سماع آوازی و نی ناله سی (مفردات) (اسرار) م (دل) کوکل (است) در (در) فی (ره) یول (عشق) م (آواز) م (سماع) نغمه (نالهٔ نی) م (معنای اشارتی) عشق یولنده نظم و نغمه ایله آواز کلمات قدسیهٔ اهل الالهی استماع و محرك عشق و آتش دل اولان نالهٔ نی اسرار قلوبی منکشف و ابواب دل عشاقی انشراح ایله منفتح قلیجدر

✽ یك مفلس پاك دررہ عشق ✽ بهتر ز هزار حاتم طی ✽

عشق یولنده بر پاك مفلس هزار حاتم طایدن یکرکدر (مفردات) (یك) بر (مفلس) م (پاك) م (در) فی (ره) یول (عشق) م (بهتر) یکرك (ز) من (هزار) بیك (حاتم طی) سخا ایله مشهور بر کیمسه (معنای اشارتی) ماسوای اللهدن قلبی بالکلی مجرد اولمغله دنیادن قطع علاقه ایدوب فقر تامه ایرمکله بوراده عشقده افلاسی ثابت اولان بر پاك مفلس صد هزار حاتم طی کبی حلال مال ایله سخا ایدن غنی شاکردن عندالله یکرکدر که قلبنده حضرت اللهدن غیری اولیان ایله قلبی دنیایه مشغول اولنلرك بینی بین السماء والسمکدر

✽ سلطان صفت آن بت پری رو ✽ می آید و خلق شهر در پی ✽

سلطان کبی اول پری یوزلو محبوب کلور و شهر خلقی اردنجه (مفردات) (سلطان صفت) م (آن) اول (بت) محبوب (پری رو) پری یوزلو (می آید) کلور (خلق شهر) م (در پی) آردنجه (معنای اشارتی) (اذا تم الفقر فهو الله) کلامی شریفی سرنجه اول انوار صفات الله ایله موصوف اولان فقیر فی الله عالی جاه مؤید من عندالله اولەرق کلوب و خلق عالم آکا تبعیت واندن استمداد ایله سعادت دارین بولمشلردر

(اکرزنده دلی شوزمستان * درکاشن جان ندای یاحی) * محصول بیت * اکر زنده دل ایسك جان کلشننده مستلردن یاحی یاقیوم نداسن ایشت (بادرد درای بسوی درمان * کونین نکر بعشق لاشی) * محصول بیت * درمان جانبنه درد ایله کل یعنی درمان استرسك دردپیدا ایله آندنصکره کونینی عشقله لاشیء کور یعنی عشقه نسبت ایکی عالم لاشیءدر (اسرار دلست دررہ عشق * آواز رباب و نالهٔ نی) * محصول بیت * طریق عشقده رباب آوازی و نی ناله سی اسرار دلدر یعنی اسرار دلدن خبر ویرر حاصلی اهل عشقك دردینی آرتور (یك مفلس پاك دررہ عشق * بهتر ز هزار حاتم طی) * محصول بیت * بر پاك مفلس عشق یولنده بیك حاتم طی دن یکدر یعنی طریق عشقده بر عاشق پاك بیك ناپاك غنیدن یکرکدر منه سنده حاتم نك کسرله دردینی اصطلاحات و تصرفات عجمدن اکاه دکل ایمش (سلطان صفت آن بت پری رو * می آید و خلق شهر در پی) * محصول بیت * اول پری یوزلی بت پادشاه کبی کلور و شهر خلقی آردنجه کلورلر

✽ مردم نکران بروی خویش ✽ وز شرم کرفته عارضش خوی ✽

خلق آنك خوب یوزینه نظر ایدیجی و شرمندن آنك عارضی ترلمش (مفردات) (مردم) خلق (نکران) باقیجی (با) للملابسه (روی) یوز (خوب) م (ش) آنك (زشرم) حیادن (کرفته) طوتمش (عارضش) آنك یکاغی (خوی) تر (معنای اشارتی) خلق عالم اول قطب اعظمك ذاتنده اولان قوت قدسیه سنی و بو عالمده اولان تصرفات عجیبه لرین کوروب متحیرلردر اولدخی بردم و برآن حضرت اللهك نظر عنایتندن و حضور معنویه سندن جدا اولیوب حیا سندن وجه و جبیننده ن عرقلر سیلان ایلمشدر

✽ حافظ زغم توچند نالد ✽ آخر دل من شکسته تاکی ✽

حافظ سنك غمکدن نیجه برناله ایلر آخر بنم قلبم نه وقته دك شکسته اولور (مفردات) (حافظ) م (ز) من (تو) سن (چند) نیجه (نالد) ناله ایلر (آخر) م (دل من) بنم کوکلم (شکسته) قیرق (تاکی) نه وقته دك (معنای اشارتی) ای محبوب حافظ سنك غم عشقکدن و شوق وصالکدن نیجه برناله و فغان ایلسون و بو قلب پریشانم نه وقته دك منکسر اولوب وادی هجرانده متحیر و سرکردان اولسون

✽ وله ایضا ✽

✽ خوشتر ز کوی خرابات نباشد جایی ✽ کر به پیرانه سرم دست دهد مأوایی ✽

میخانه محله سندن لطیفرك بر یر اولمز اکر پیرلك وقتنده بکا آنده بر مکان میسر اوله (مفردات) (خوشتر) لطیفرك (از) من (کوی) محله (خرابات) میخانه (نباشد) اولمز (جایی) بر یر (کر) اکر (به پیرانه سر) پیرلك وقتنده (م) بکا (دست دهد) میسر اوله (مأوایی) بر مکان (معنای اشارتی) (من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف) سرنجه بو عالم جای تحصیلده فیض یاب اولمغه اهل عشق و اهل معرفة الله مجلسندن غیری لطیفرك بر یر اولمز اکر پیرلك وقتنده بکا آنده بر مکان میسر اوله عین سعادتدر و حصول مراده علامتدر

✽ آرزویی بکنم از تو چه پنهان دارم ✽ شیشهٔ باده و جایی نزه و زیبایی ✽

بر آرزو ایلرم سندن نه پنهان طوته یم بر شیشه شراب و بر صبزه یر و بر زیبا محبوب (مفردات) (آرزو) م (یا) وحدتیه (بکنم) ایلرم (ازتو) سندن (چه پنهان) نه کیزلو (دارم) طوتارم (شیشه) م (همزه) وحدتیه (باده) شراب (جایی) بر یر (نزه) سبز و خرم و لطیف (زیبایی) بر کوزل (معنای اشارتی) ای سالك راه عشق اولان قرداش سندن نه پنهان طوته یم بنم آرزوم صافی قلبده شراب عشقك حصولی و نوریله قلبك انفتاح و انفساحی و بی نظیر بر محبوب زیبا که مشتاقنه مهربان اوله

✽ جای من دیر مغانست مروح وطنی ✽ رأی من رأی بنانست مبارك رایی ✽

(مردم نکران بروی خویش * وز شرم کرفته عارضش خوی) * محصول بیت * خلق عالم روی خوبنه ناظرلر در آنك ایسه اوتاندیغندن عارضی خوی طوتمش یعنی مردم روی خوبنه ناظر و نکران اولدیغندن اوتانوب عارضی درلمش (حافظ زغم توچند نالد * آخر دل من شکسته تاکی) * محصول بیت * غیبدن تکلمه التفات ایدوب بیورر حافظ سنك غمکدن نیجه یه دك ایکلیه یعنی نیجه بر ایکلیه بنم کوکلم سندن نه وقته دك شکسته اوله یعنی کوکلمی نه وقته دك شکسته ایدرسن (وله ایضا) (خوشتر ز کوی خرابات نباشد جایی * کر به پیرانه سرم دست دهد مأوایی) پیرانه سر پیرلك وقتی و زمانی دیمکدر مأوی اسم مکاندر صغنجق بر دیرلر جایی و مأوایی یالری وحدت ایچوندر * محصول بیت * میخانه محله سندن خوشرك بر یر اولمز اکر پیرلك وقتنده آنده بر مأوی ال و یررسه یعنی پیرلکده میخانه محله سنده بر مسکن ال و یررسه آندن ایو یر اولمز بکا (آرزو میکنم از تو چه پنهان دارم * شیشهٔ باده و جایی نزه و زیبایی) میکنم دال ضرورت وزن ایچون ثابتدر زیرا علامت غیبتدر مقام ایسه تکلم مقامیدر که میم ضمیری اکا دلالت ایدر تقدیری میکنم در شیشهٔ باده اضافتی لامیه در ادنی ملابسه ایله باده ایچنده اولدیغیچون اما اولی بودر که مضاف اولیه و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل اوله جایی ده یا حرف وحدت نزه نونك فتحی وزانك کسری و های اصلیه ایله عربیدر اصلنده صودن و چمندن ایراق یره دیرلر اما عجم پاك و خرم معناسنده استعمال ایدر بونده جایه صفت واقع اولمشدر جای خرم معناسنده در واولر حروف عطفدر زیبایی یاسی حرف وحدت موصوف محذوفدر تقدیری محبوب زیبایدر مصراع ثانیده منده کورلر وآرزو میکنمك مفعوللریدر * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر سندن نه کیزلیه یم بر شیشه باده و بر جای خرم و بر زیبا محبوب آرزو ایدرم الله میسر ایلیه (جای من دیر مغانست مروح وطنی * رای من رای بنانست مبارك رایی) جای من لامیه و مبتدا دیر مغانده لامیه و خبر مبتدادر مروح اسم فاعلدر تفعیل بابندن راحتلك ویریجی معناسنه ومقدم خبر وطنی یا حرف تنکیر و وطن مؤخر مبتدا و جملهٔ اسمیه دیر مغانی مدح ایچون کلمشدر رأی من لامیه و مبتدا رأی بتانست ده لامیه وخبر مبتدا رایی مؤخر مبتدا و یا حرف تنکیر مبارك ومقدم خبر و جملهٔ اسمیه رای بتانی مدح ایچون کلمشدر و جائزدر که بو ایکی جملهٔ معترضه نك اولاری سه برچه لفظی تقدیر اوله تقدیری چه مروح وطنی و چه مبارك رایی اوله بو نه ماسبقلرینی مدح افاده ایدرلر ولکل وجهه * محصول بیت * بنم یرم دیر مغاندر زیرا وطن مفرح و مروحدر و بنم فکرم محبوبلر فکریدر که فکر مبارك و میموندر یاخود نه وطن مفرح و مروحدر و نه فکر مبارك و میموندر بو تقدیرجه جملهٔ انشائیه لر اولور

بنم برم دیرمغاندر که راحت وریجی یوطندر بنم رأیم محبو بلرك رأیدر كه مبارك رأیدر (مفردات) (جای من) بنم یرم (دیرمغان) كاورلك كلیساسی (است) در (مروح) راحت وریجی (وطن) م (یا) وحدتیه (رأی من) بنم فكرم (رأی بتانست) محبو بلرك رأیدر (مبارك) م (رأیی) رأی وفكردر (معنای اشارتی) (الدنیا سجن المؤمن وجنة الكافر) سرنجه شمدی بنم یرم كرچه دیرمغاندر (لكن الدنیا امرقوب) سرنجه جانه صفاروحه غذا اولان عشق ومعرفةالله كندوده تحصیل اولنه جق یوطندر (كل الطرق مسدودة الا من اقتفی اثر الرسول) سرنجه بنم رأیم دخی محبوب خدانك رأیدر كه اثر رسول اللهه تبعیت رأیی برمبارك رأیدر وسعادت دارین انكله در

❁ چه کی نوش که در دیر چومن شیدائیست * نیست این جز سخن بوالهوسی رعنایی ❁

نه‌لاف اوررسنکه دیرده بنجلاین شیدا یوقدر بوسوز بر بوالهوسك وبررعنانك غیری دكلدر (مفردات) (چه کی نوش) نه‌لاف ایدرسن (در) فی (دیر) كلیسا (چومن) بنجلاین (شیدا) دیوانه (نیست) یوق (نیست) دكل (این) بو (جز) غیر (سخن) سوز (بوالهوس) هوا اهلی (رعنا) خیره (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) بو دیر دنیاده بنم كبی اسرار عشق ومسلكه آشنا برمجذوب الهی یوقدر دیو یوش یره‌لاف ودعوی اوررسن بوسوز اهل هوا اولان عوام طریقتك ومغلوب النفس اولان قحبه سفهالرك كلامیدر كه راه عشقده دعوی ملحدلكدر وبی ادبلكدر

❁ بادب باش که هرکس نتواند گفتن * سخن پیر مکر برهمنی یارایی ❁

ادب ایله اول زیرا هركس دیمكه قادر اولمز مرشدك سوزنی مكر بر برهمن یا بر رای اوله (مفردات) (بادب باش) ادب ایله اول (كه) زیرا (هركس) م (نتواند) قادر اولمز (گفتن) سویلك (سخن) سوز (پیر) مرشد (مكر) الا (برهمن) هند لغتنجه حكیمه دینور (یا) تردید ایچوندر (رای) اهل هند پادشاهلرینه دیرلر (یار) وحدتیه در (معنای اشارتی) مثنوی (ازخدا خواهیم توفیق وادب * بی ادب محروم گشت ازلطف رب) سرنجه ای عاشق صادق سن ادب اوزره اول زیرا هركس مشایخك وارداتله سویلدیكی كلامی تقلید ودعوی ایله سویلمكه قادر اولمز مكر جذبات رحمانیه غلبه سیله بی اختیار كندودن صادر اولان سالك منتهی اوله یا مظهر تجلیات الهی اولان اولیاء الله اوله حضرت بایزیدك بی اختیار (سبحانی ما أعظم شانی) كلامی كبی

❁ صنما غیر تو در خاطر ما کی گنجد * که مرا نیست بغیر ازتو بکس پروایی ❁

ای محبوب بزم خاطرمزه سندن غیری نیجه‌سن صغر زیرا بكا سندن غیری كیمسه ایله پروا یوقدر (مفردات) (صنما) ای محبوب (غیر) م (تو) سن (در) فی (خاطر) م (کی گنجد) نیجان صغر (كه) زیرا (مرا) بكا (نیست) یوق (با) للملابسه (غیر) م (ازتو) سندن (بكس) كیمسه ایله (پروایی) برقایرمق (معنای اشارتی) ای محبوب بحمدالله وجودمز سنك وجودكده محو اولمشدر بزم خاطرمزه سندن غیری نیجان صغر (كل شیء هالك

(چه کی نوش كه در دیر چومن شیدائیست * نیست این جز سخن بوالهوس رعنایی) كه حرف بیان سخن بوالهوس رعنایی لامیه وبیانیه‌لردر بوالهوس مبالغه ایله اهل هوس دیمكدر رعنایی یوزلی یه دیرلر ویا حرف وحدت * محصول بیت * نه‌نوش ایدرسن كه دعوی ایدرسن كه دیرمغانده بنم كبی یوقدر بور رعنا بوالهوسك سوزندن غیری دكلدر یعنی بویله سوز سویلین برمغرور بوالهوسدر یوخسه اهل انصاف بویله سوز سویلمز حاصلی نه‌باده نوش ایدرسن كه سندن بویله سوزلر صادر اولور (بادب باش كه هركس نتواند گفتن * سخن پیر مكر برهمنی یارایی) مصراع ثانی مقول قول واقع اولمش برهمن اصطلاحنده هند حكیمنده استعمال ایدرلر یعنی اكا دیرلر ورای اصطلاح تواریخده هند پادشاهنه دیرلر ویار وحدت ایچوندر * محصول بیت * ادبله اول كه هركس پیر سوزینی سویلمكه قادر دكلدر یعنی پیرانه كلمات ایلمكه قادر اولمز مكر برهمند حكیمی اوله ویا برهمند حاكمی والا غیری كیمسه‌لر بوسوز دوشمز یارایی عبارتنی بركلمه ظن ایدوب مكر برحكیم اوله قدرتلی دیین یا حرف عطف اولدیغنی بلیوب حكمت سوز سویلمش (صنما غیر تو در خاطر ما کی گنجد * که مرا نیست بغیر ازتو بکس پروایی) * محصول بیت * ای صنم سندن غیری كیمسه بنم خاطرمده نیجن صغار یعنی صغماز استفهام انكاریدر زیرا بنم سندن غیری كیمسه ایله پروام یوقدر یعنی خاطری سنك محبتك استیعاب واحاطه ایلمشدر پس آنده غیره گنجایش یوقدر

الا وجهه) آیت كریمه‌سی سرنجه سنك خانهٔ تجلیك اولان قلبیرده سن باقی لایزالدن غیری یه رغبت ومیل یوقدر

❁ رحم كن بردل مجروح وخرابی حافظ * زانكه هست از پی امروز یقین فردایی ❁

حافظك مجروح وخراب كوكلنه رحم ایله زیرا بو كوندنصكره شكسز بر یارین واردر (مفردات) (رحم) م (كن) ایله (بر) علی (دل) كوكل (مجروح) یاره‌لی (خرابی) م (حافظ) م (زانكه) اندنكه (هست) واردر (از پی امروز) بوكوندنصكره (یقین) شكسز (فردایی) بریارین (معنای اشارتی) ای لطیف بعباده اولان رب حافظك سنك عشقكله مجروح وخراب كوكلنه رحم ایله (یوم تبلی السرائر فما له من قوة ولا ناصر) آیت كریمه‌سی سرنجه كرمكله بوكونده وبوكوندنصكره شبهه‌سز كله‌جك یارنكی كونده سن حافظه وجمله‌مزه عون ونصرت ایله آمین یامعین

❁ وله ایضا ❁

❁ صبحست وژاله میچكد از ابر بهمنی * برك صبوح ساز وبده جام یكمنی ❁

صباحدر وبهمنه منسوب ابردن چه‌طاملر صباح شرابنك تدارکن ایله وبر بیوك طولو قدح ویر (مفردات) (صبحست) صباحدر (ژاله) چه (میچكد) طاملر (از) من (ابر) بولت (بهمن) اورته‌قیش آیی (یا) نسبیه (برك) آزق (صبوح) صباح شرابی (ساز) دوز (بده) ویر (جام) قدح (یكمنی) بربطمان (معنای اشارتی) صبح قیامت قریبدر هنوز راه حقدن صوغوب عشق ومحبة اللهدن دور ایدیجی بارد طبیعت عوام ناسك صحبتی والفتی اذتی یغموری كبی دروغمه یاغیور ای شیخ شفیقم بوافكار فاسده‌لردن خانهٔ قلبی پاك ایتمك ایچون بزه برعشق الهی وبرجذبهٔ رحمانی وبزی كلی ماسوادن قطع ایده‌جك برقوی لذت روحانی تدارکن ایلیه‌سن وبخش ایده‌سن

❁ خون پیاله خور كه حلالست خون او * در كار باده باش كه كاربست كردنی ❁

پیاله‌نك قاننی ایچ زیرا آنك قانی حلالدر شراب ایشنده اول زیرا ایلمسی لازم برایشدر (مفردات) (خون) قان (پیاله) قدح (خور) ایچ (كه) زیرا (حلال) م (است) در (خون او) آنك قانی (در) فی (كار باده) شراب ایشنده (باش) اول (كه) زیرا (كار بست) برایشدر (كردنی) ایلك (معنای اشارتی) ای سالك سندخی شیخك جكر قانیله تحصیل ایدوب واردات الهیه ایله پیالهٔ نابع قلبندن ظهور ایدن اسرار عشق ومعاوم وحكمتلری قبول ایله زیرا آنك نفسك كریه كوردیكی كلمات قدسیه‌لری حلالدر وواقعه موافقدر (جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین) حدیث شریفی سرنجه عشق الهی وجذبهٔ رحمانی كسب ایتمك جمله عملرك افضلی وانفعیدر واقرب الی الله اولان راه مستقیمدر

❁ كر صبحدم خمار تراه رد سر دهد * پیشانی خمار همان به كه بشكنی ❁

اكر صباح وقتی خمار سكا صداع ویره همان اول یك كه خمارك الننی قیره‌سن (مفردات)

آنده سندن انتصاف ایلیه‌لر دیمكدر (وله ایضا) (صبحست وژاله میچكد از ابر بهمنی * برك صبوح ساز وبده جام یكمنی) صبحست مبتدای محذوفه خبردر تقدیری این وقت صبحست در واو حرف حال ژاله مبتدا ومیچكد خبری ابر بهمن بیانیه بهمن بالك ومعك قحدلریله وهانك سكونیله اورته‌قیش آیی ویا حرف نسبت برك صبوح لامیه ومبتدا اصباح وقتنده ایچلن شرابك براغی یعنی اسبابی دیمكدر ساز فعل امر مفرد مخاطب خبر مبتدأ واو حرف عطف بده فعل امر مفرد مخاطبدر دهیدندن ور دیمكدر جام یكمنی بیانیه ومفعول بدهمنی نك معناسی سابقا مكرر بیان اولنمشدر * محصول بیت * ساقی‌یه خطاب یوورر بووقت صبحدر حال بو كه ابر بهمندن قراغی یغار ایمدی صبوح اسبابنی تدارك ایله وبر بطمان آلورقدح ویر یعنی ایچه‌جكی زمانیدر بزه اسباب عشرت تدارك ایله حاصلی بزم اسبابنی كه مزه وباده در احضار ایله ظاهر بودر كه ماه بهمنده برف یغار ژاله یاغمز مكر مجاز ژاله ایله برفدن تعبیر اوله زیرا املاك شیراززیاده قیش ریدر (خون پیاله خور كه حلالست خون او * در كار باده باش كه كاربست كردنی) ایكی یرده یله كه تعلیل ایچوندر كاری یاسی حرف وحدت كردنی یا حرف نسبت * محصول بیت * پیاله‌نك قاننی ایچ كه قانی حلالدر باده ایشنده اول كه بر یشالی ایشدر خوندن مراد باده در وحلال یووردیغی ادعائیدر یعنی بودیندن غیری ادیانده حلال اولدیغیچون وبعض نسخه‌ده مصراع ثانی در كار یار باش كه كاربست كردنی معناظاهردر (كر صبحدم خمار ترادرد سر دهد * پیشانی خمار همان به كه بشكنی) پیشانی آنك معناسنه در بشكنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر * محصول بیت * اكر صبح وقتنده خمار سكا باش آغریسی ویررسه خمارك پیشانیسنی اول یكدر كه كسر ایلیه‌سن یعنی خماری باده ایله دفع ایلیه‌سن

(كر) اكر (صبحدم) صباح وقتى (خمار) سر خوشلق (ترا) سكا (در دسر) باش آغريسى (دهد) ويره (پشيانى) آلن (خمار) م (شمان به) يك (بشكنى) قيره‌سن (معناى اشارتى) اكر صباح كبى تجلى وانكشاف وقتى سكادرد سر ويرد برانقباض وبر حجاب عارض اولورسه اول انقباض واستتارى شراب عشق خدا ايله دفع واول صداعى عشق‌له باشكدن رفع ايده‌سن

ساقى بدست باش كه غم دركمين ماست ❊ مطرب نكاه دار همين ره كه ميزنى

اى ساقى تيز اول كه غم بزم كمينمزده در اى مطرب حفظ ايله بو مقامى كه چالرسن (مفردات) (ساقى) م (بدست باش) تيز اول (غم) م (در) فى (كمين ماست) بزم پوصومزده در (مطرب) م (نكاه) حفظ (دار) طوت (همين ره) بو يولى (ميزنى) اوررسن (معناى اشارتى) اى ساقئ شراب عشق اولان مرشد شفيقم (عجلوا بالصلوة قبل الفوت) سرنجه كرمكله بزى برقدم اقدم معراج حقايقه ارشاد ايت كه نفس وشيطان يوزندن غم وانقباض پوصومزده و كيزلو مزده در اى معارف الهيه ايله قلبه سرور ويريجى بو معراج حقايق مقامنده بزى حفظ ايله كه بخش ايلمشسن

مى ده كه سر بكوش من آورد چنك وكفت ❊ خوش بكذران وبشنو ازين پير منحنى

شراب وير كه چنك باشنى بنم قولاغمه كتوردى وديدى خوش كچين وبو بوكلمش پيردن ايشت (مفردات) (مى) شراب (ده) وير (سر) باش (بكوش من) بنم قولاغمه (آورد) كتوردى (چنك) بر بوكلم سازدر (كفت) ديدى (خوش) م (بكذران) كچوروكچين (بشنو) ايشت (ازين پير) بو پيردن (منحنى) بيلى بوكلمش (معناى اشارتى) اى ساقئ شراب وحدت بزه دائم شراب ور زيرا اول راه صعبلرى قطع ايدوب بزه يولى آسان ايديجى ظهرى منقبض اولمش پير بنم جانم قولاغنه ايشتدردى ودديدى عمركى ذوق عشق‌له خوش كچور ورنسنه ايچون غم يمه وعشق ومعرفة الله كلماتنى پيران حقيقتدن دكله مدعيلردن استماع ايله

حافظ به بى نيازى مردان كه مى بخور ❊ تا بشنوى زصوت مغنى هو الغنى

اى حافظ عشاقك استغناسى حقيچون نكه شراب ايچ تا مغنينك صوتندن هو الغنى ايشيده‌سن (مفردات) (حافظ) م (با) قسميه (بى نيازى) استغنا (مردان) عشاق (مى) شراب (بخور) ايچ (تابشنوى) اشيده‌سن (ز) من (صوت) م (مغنى) نغمه ايديجى (هو الغنى) م (معناى اشارتى) اى حافظ مردان خدانك استغناسى وانوار قلوب ايله اولان غناسى حقيچون عشق شرابنى ايچ وآكاه دل اول حتى اهل اللهك هر بركلامندن (هو الغنى ذوالرحمة) صوتنى استماع ايده‌سن وبرنفس خدادن جدا اولميه‌سن

وله ايضا

عمر بكذشت به بى حاصلى وبوالهوسى ❊

اى پسر جام ميم ده كه به پيرى برسى

(ساقى بدست باش كه غم دركمين ماست ❊ مطرب نكاهدار همين ره كه ميزنى) ساقى منادى بدست باش تيز اول ديمكدر كه حرف تعليل كمين پوصو رهدن بونده مراد پرده‌در كه حرف رابط صفت ❊ محصول بيت ❊ اى ساقى تيز اول كه غم بزم پوصومزده در اى مطرب رعايت ايله بو پرده‌يى كه چالرسن يعنى بو چالديغك پرده‌دن چقمه حاصلى بو پرده‌يى چال بوندن غيرى پرده‌يى چالمه (مى ده كه سر بكوش من آورد چنك وكفت ❊ خوش بكذران وبشنو ازين پير منحنى) بكذران الف ونون ادات تعديه‌در ومفعولى محذوفدر تقديرى خوش بكذران روزكاردر پير منحنى بايه منحنى اسم فاعلدر انفعال بابندن اكلمش وبوكلمش معناسنه‌در ❊ محصول بيت ❊ ساقى‌يه خطاب ايدر باده وير زيرا چنك باشنى بنم قولاغمه كتوردى وديدى ايام واوقاتكى خوش كچور وبو بيلى بوكلمش پيردن ايشت يعنى باده ايچ كلامنى ايشت حاصلى بو سوزينى قبول ايله بو پير منحنينك ديمكدر (حافظ به بى نيازئ رندان كه مى بخور ❊ تا بشنوى زصوت مغنى هو الغنى) ❊ محصول بيت ❊ اى حافظ رندلر نيازسزلغى حقيچون كه شراب ايچ تا كيم مغنى صوتندن هو الغنى لفظنى ايشيده‌سن يعنى الله غنى در ديمكدر (وله ايضا (عمر بكذشت به بيحاصلى وبوالهوسى ❊ اى پسر جام ميم ده كه به پيرى برسى) بوالهوس ابوالهوسدن مخففدر مبالغه طريقيله هوس باباسى ديمكدر زياده هوا وهوسدن تعبير دراوج يايله حروف مصدريه‌لردر كه حرف رابط دعا در برسى فعل مضارع مفرد مخاطبدر وياضمير خطاب ❊ محصول بيت ❊ عمر حاصلسزلقله وبوالهوسلكله كچدى يعنى ضايع ره كچدى پس اى پسر بكا جام مى وير كه پيرلكه ايريشه‌سن يعنى ايچكبسز كچن عمر ضايعه‌در ابمدى جام مى وير كه بقيهٔ عمر ضايع ره كچميه شاله پيرلكه ايريشه‌سن يعنى پير اوله‌سن

عمر حاصلسزلق وبوالهوسلك ايله كچدى اى پسر بكا شراب جامنى وير كه پيرلكه ايريشه‌سن (مفردات) (عمر) م (بكذشت) كچدى (به بى حاصلى) حاصلسزلق ايله (وبوالهوسى) هوايه تبعيت ايله (اى پسر) اى اوغل (جام) م (مى) شراب (ميم) بكا (ده) وير (به پيرى) قوجه‌لغه (برسى) ايريشه‌سن (معناى اشارتى) بو عمرمز برطاعات وعبادتسز وعشق ومعرفتسز نفس وهوايه تبعيت ايله كچدى اى مرشد عارف بالله بكا شراب عشقدن برقدح وير كه كمال پيرلكه ايريشه‌سنكه (هل جزاء الاحسان الا الاحسان) بيورلمشدر

لمع البرق من الطور وآنست به ❊

فلعلى لك آت بشهاب قبسى

طوردن برق يلدريادى وآنى كوردم اوله كه سكا كتوريجى اولم برشعله او قبس (مفردات) (لمع) يلدريادى كيم (البرق) شمشك (من الطور) طور طاغيدن (آنست) بن كوردم (به) برقى (فلعلى) رجا ايدرمكه (لك) سنكيچون (آت) كتوريجى اولم (بشهاب) برشعله او (قبسى) برآتش پاره‌سى (معناى اشارتى) جبال راسخات كبى راه حقده استقامتله ثابت قدم اولان عارف بالله‌دن انوار تجلى الهى لمعان ايلدى وآنى كوردم اى قابل انوار تجلى اولان روحم بعناية الله سكاندن برپاره شعله او آتش كتوردم كه نارك عين نور ووصلت الى الله ايله قلبك مسرور اوله

چه شكرهاست درين شهر كه قانع شده‌اند ❊

شاهبازان طريقت بمقام مكسى ❊

عجب شكرلر واردر بو شهرده كه قانع اولمشلردر طريقت شاهبازلرى مكسلك مقامنه (مفردات) (چه) عجب (شكرهاست) لذيذ شكرلر واردر (درين شهر) بو شهرده (قانع) م (شده اند) اولمشلر (شاهبازان) شاهينلر سلطانى (طريقت) م (با) لالابسه (بمقام) م (مكس) سكك (يا) مصدريه (معناى اشارتى) بو شهر عشقده وار وصلتده ظلمتده آب حيات اولديغى كبى (اقتلونى اقتلونى ياثقاة ❊ ان فى قتلى حياة فى حياة) سرنجه رياضات ومجاهدات ايله وجودنى محو وفنا ايلين عشاق بلاكشلر ورندان مستلر ايچون اول بلا ايچنده شكردن لذيذ عجب اذواق روحانيه‌لر واسرار معنويه‌لر واردر لكن شاهباز كبى صوفيان عالى مقاملر وزاهدان عزتخواه اولان مرائى خاملر بو طريق اهل اللهده مكس كبى ادنى مقامه قانع اولمشلردر ولذات جسمانيه‌يه مفتون اولوب عوام مرتبه‌سنده قالمشلردر

دوش در خيل غلامان درش ميرفتم ❊

كفت كاى بى كس بيچاره تو بارى چه كسى

دون كيجه آنك قپوسى غلاملرينك باوكنه كتدم ديديكه اى بيچار بى كس سن بارى نه كيمسه‌سن (مفردات) (دوش) دون كيجه (در) فى (خيل) جماعت (غلامان) م

(لمع البرق من الطور وآنست به ❊ فلعلى لك آت بشهاب قبسى) لمع فعل ماضى مفرد مذكر غائب يلابدى ويلدرادى ديمكدر برق لفظا مرفوع فاعليدر شمشك معناسنه من الطور من جانب الطور تقديرنده بونده طوردن مراد كوى جاناندر وبرقدن اثر وصالدر جار مع المجرور لمع‌يه متعلق مفعول به غير صريح بيدر واو حرف عطف آنست فعل ماضى نفس متكلم وحده‌در افعال بابندن كوردم ديمكدر ابصرت معناسنه آنسته وآنست به‌دير لرمعنى بايله دها بارزده مستعملدر فلعلى فا رابط جزاى شرط محذوفدر تقديرى اذا آنست به فلعلى لعل حرف ترجيدر حروف مشبهه بالفعلدن وياضمير متصل محلا منصوب اسمى ولك جار مع المجرور مقدم خبروآت اسم فاعل نفس متكلم وحده تقديرا مرفوع مؤخر مبتدأ جملهٔ اسميه اعرابدن محلا مرفوع خبر لعل مابعدبله اعرابدن محلى يوق جواب شرط محذوفدر بشهاب باحرف تعديه‌در زيرا اتى يأتى ضرب بابندن فعل لازمدر ايمدى اتشهابه باايله تعديه ايلمشدر وشهاب لفظا مجرور باايله آت لفظنه متعلقدر شهاب شعلك كسر يله آتش شعله‌سنه ديرلر وقبس يانق اودون پاره‌سنه يعنى اكسيده اولان آتش شعله‌سنه ديرلر كه عادتا بريردن آتش آلغلى اوا سد اكسيله آلورقبس شهابدن بدلدر ❊ محصول بيت ❊ كوى جاناندن اثر وصال ظاهر وباهر اولدى بنده آنى كوردم بو يله اولنجه اميد ايدرمكه شهاب قبس كتوريجى اولم يعنى اميدم واركه اثر وصال جانان بكا كله حاصلى اومرم كه بكا وصال جانان ميسر اوله‌فبيده يا حرف اطلاقدر بو بيت قرآن شريفده حضرت موسانك قصه‌سنه تلميحدر (چه شكرهاست درين شهر كه قانع شده اند ❊ شاهبازان طريقت بمقام مكسى) شكرهاست قحبه‌له شكرلر جمعيدر الف بداشيادن كنايه‌در شهر دن مراد شهر شيرازدر كه حرف بيان قانع شده‌اند مصراع ثانى‌يه مرهوندر شاهبازان طريقت لاميه‌در بمقام باحرف مصاحبت ويا حرف ظرف مكس اضافت لاميه در ويا حرف مصدر مكسلك مقابله ويامقامنده ❊ محصول بيت ❊ نه شكرلر ونه لذتلر يعنى نه ذوق وصفالر حاصلدر بو شهر شيرازده كه طريقت شاهبازلرى مكسلك مقاميله قانع اولمشلردر يعنى نه صفالر بو شهرده كه عاشقلر جانانك ادنى التفاتيله قانع اولمشلردر (دوش درخيل غلامان درش ميرفتم ❊ كفت كاى بيكس بيچاره تو بارى چه كسى) دوش دون كيجه درخيل غلامان درش قپوسى قوللرينك اراسنده ديمكدر ميرفتم كيدردم حكايت حال ماضيدر كاى كه حرف رابط مقول قول دز بيكس بيچاره بيانيه در بارى هله ديمكدر چه كسى چه ادات استفهام ويا ضمير خطابدر ❊ محصول بيت ❊ دون كيجه جانانك قپوسى قوللرى اراسنده كيدردم ديديكه اى بيچاره بيكس هله سن كيمسن كه بنم قوللرم اراسنده كيدرسن حاصلى جانان تجاهل طريقيله بيورر كه بن سنى بيلم سن كيمسن در لفظنى ياى صله معناسنه اخذايلين يلزا يمش

(در) قپو (ش) آنك (میرفتم) کیدردم (کفت) دیدی (ای بی کس) م (بیمار) خسته (تو) سن (باری) م (چه) نه (کسی) کیمسه سن (معنای اشارتی) محووفنا اولمق امیدیله دون کیجه اول محبوب حقیقینك عباد مخلصلری جاننی ایچنه کیدردم کمال استغناسندن دیدیکه ای بیمار بی کس سن باری نه کیمسه سنکه بنم وصلتی تمنی ایدرسن وجانکی فدا ایتمکه هوس ایدرسن

﴿ تاچو مجمر نفسی دامن جانان کیرم ❊
دل نهادیم برآتش زپی خوش نفسی ﴾

تامجمر کبی برنفس جانانك دامنی طوتم خوش نفسلکدن ایچون آتش اوزره کوکل قودق (مفردات) (تا) حتی (چو) مثل (مجمر) بخوردان (نفس) م (یا) وحدتیه (دامن) اتك (جانان) م (کیرم) طوتم (دل) کوکل (نهادیم) قودق (بر) علی (آتش) م (ز) من (پی) تعلیل (خوش نفسی) خوش رایحه ویرمك (معنای اشارتی) تااول مرتبهٔ فنا فی الله وبقا بالله حاصل اولمق ایچون ونفاس طیبهٔ اهل اللهك ظهوری ایچون مجمر کبی یانوب ومرجل کبی قینیوب برنفسده جانانك حضورنده محووفنا اولم دیو کوکلری آتش اوزره قودق وانواع بلالره صبره عزیمت ایلدك

﴿ بادل خونشده چون نافه خوشش بایدبود ❊
هر که مشهور جهان کشت بمشکین نفسی ﴾

اول کیمسه یه خون اولمش کوکل ایله نافه کبی خوش اولمق کرك هر کیمکه مشکین نفسلك ایله جهانك مشهوری اولدی (مفردات) (با) ایلابسه (دل) کوکل (خون) قان (شده) اولمش (نافه) کوبك (خوش) م (ش) اکه (بایدبود) اولمق کرك (هر که) هر کیمکه (مشهورجهان) م (کشت) اولدی (مشکین نفسی) م (معنای اشارتی) هر کیمکه کلمهٔ طیبه وسخن آمیز اسرار حقیقت ایله جهانده دماغ جانلری معطر قلیجی مشکین نفسلك ایله مشهور اولمق استرسه اول کیمسه خون اولمش کوکل ایله مسك نافه کبی خوش اولمق کرك یعنی بلالره صبر وتحمل ایله وخوش اخلاقله متصف بصفات الله اولمق کرك

﴿ کاروان رفت وتودر خواب وبیابان درپیش ❊
وه که بس بیخبر ازاین همه بانك جرسی ﴾

کاروان کیتدی وسن خوابده سن وبیابان اوکیکده در واه که بوجمله جرس بانکندن زیاده بیخبرسن (مفردات) (کاروان) م (رفت) کیتدی (تو) سن (در) فی (خواب) اویقو (بیابان) صحرا (درپیش) اوکیده (وه) حیف (بس) چوق (بیخبر) م (ازین همه) بوجمله دن (بانك) صوت (جرس) چاك (یا) خطابیه (معنای اشارتی) کاروان عمر کیتدی سن هنوز خواب غفلتده سن اوکیکده بوقدر مخوف وخطرلو صحرالر وار حیف سکا که بوقدر انبیا واولیا دنیانك بی بقا اولدیغندن (وان لیس للانسان الاماسعی) آیت کریمه سی سرین صوت اعلی ایله خبرلر ویرمش ایکن واه سکا که زیاده

﴿ بی خبر ﴾

(تاچو مجمر نفسی دامن جانان کیرم * دل نهادیم برآتش زبی خوش نفسی) تاادات تعلیلدر مجمر اسم آلتدر مجمره دن که آتش قور بنه دیرلر حاصلی بخوردان دیمکدر نفسی یاحرف وحدت یا بونده ادات تعلیلدر خوش نفس وصف ترکیبیدر ویاحرف مصدر * محصول بیت * تاکیم مجمر کبی برنفس جانانك اتکنی طوتاوز دیو کوکلری آتش اوزره قودق خوش نفس اولمق ایچون یعنی جانانك دامنه تشبث ایلمك ایچون کوکلی خوش نفس اولمق ایچون یعنی عود وحصلبان کبی خوش قوقولی اولمق ایچون آتش عشق اوزره قودم معلومدر که مجمری اتك التنه آلورلر ایچنده اولانك قوقوسی اتوابنه سکمك ایچون اما بونده آتش عشقه یانمقدن کنایه‌در (بادل خون شده چون نافه خوشش بایدبود * هرکه مشهور جهان کشت بمشکین نفسی) خوشش ضمیری مصراع ثانیده که یه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله * محصول بیت * نافه کبی قان اولمش یورکله خوش اولمق کرك هر اول کیسه که مشهور جهان اولدی مشکین نفسلکله یعنی معرفت وکمال ایله مشهور اولنلرا اکثریا باعمال حوادث روزکار دررلر زیرا اهل فضل محرومدر نته کیم خواجه نجیه برده بومعنایی تصریح بیورمشدر خواجه‌نك بوغزلنده قافیه مکرر واقع اولمش پس معلومدر که بوغزلی سکر حالتنده سویلمشدر زیرا حالت صحوده سویلسه قافیه یی تکرار ایلمزدی (کاروان رفت وتو درجای کمین که بخواب * وه که پس بیخبر ازغلغل چندین جرسی) محصول بیت * کاروان کتدی حال بوکه سن یوصو برنده او یقوده سن واه که زیاده بیخبرسن بوقدر جرسك غلغله‌دن یعنی بوقدر نفوس آخرته کتدی سن ایسه خواب غفلتده سن حیف که بوقدر مرشدك کلامندن بیخبرسن حاصلی بواولرداعا تنبیه ایدرلر که زاد آخرته مقید اولك سن ایسه زیاده غفلتکدن متنبه اولمزسن

(بال بکشا وصفیراز شجر طوبی زن * حیف باشد چوتو مرغی که اسیرقفسی) صفیر صفلقدر وطوغان جنسینك آوازی شجر طوبی بیانیه زن فعل امر مفرد مخاطب اوردیمکدر مرغی یاحرف وحدت وقفسیده یاضمیر خطاب * محصول بیت * همت قنادینی آچ وطوبی شجرندن صفلق اور حیفدر سنك کبی برمرغ که اسیرقفس اوله سن یعنی سنك مقامك عالم بالادر سن ایسه بومقایده قرار ایلش سن حیفدرسن کبی برمرغه بومقام (چندپوید بهوای تو بهر سو حافظ * یسرالله طریقابك یاملتمسی) یسره فعل ماضی مفرد مذکر غائب تفعیل بابندن قولای ایلسون دیمکدر الله لفظا مرفوع فاعلی طریقا لفظا منصوب مفعول صریحی وبك جار مع المجرور مفعول غیرصریحی یاحرف ندا ملتمسی اسم مفعولدر افتعال بابندن منادی ویامحلا مجرور غیر متکلم وحده مضاف الیه * محصول بیت * نیجه یه دك حافظ سنك محبتك سببیله هرجانبه یلریو برالله تعالی حافظه سنك جانبکه بریول میسرایلیه ای بنم مطلوبم یعنی الله اکا سکا وصول یولنی میسرایلیه ای بنم مرادم اولان جانان (وله ایضا) (کتبت قصهٔ شوقی ومدمعی باکی * بیا که بی تو بجان آمدم زغمناکی) کتبت فعل ماضی متکلم وحده وتافاعلی وقصه قافك کسریله لفظا منصوب مفعولی مضافدر شوقه شوقده ضمیر متکلمه واو حرف حال مدمع ایکی میمك فتحیله اسم مکاندر دمع یعنی کوزیاشی طوراجق یر حاصلی کوزمراددر مضاف اولمشدر ضمیر متکلمه وتقدیرا مرفوع مبتدا وباکی اسم فاعلدر بکی‌دن اغلیجی معناسنه تقدیرا مرفوع خبر مبتدادر * محصول بیت * جانانه شوقم قصه سنی یازدم حال بوکه کوزم اغلیجی ایدی یعنی اغلرکن یازدم اول قصه مصراع ثانینك مضمونیدر کل که سنسز جانه کلدم غمناکلکدن یعنی سنك فراقکدن جانمدن اوصاندم (بسا که کفته ام از شوق بادودیدهٔ خویش * ایامنازل سلمی فاین سلماکی) بسایای عربینك فتحیله بسیار معناسنه در بادو باحرف صله دیدهٔ خویش لامیه ایاحرف ندامنازل مساجد کبی منتهای جموع در لفظا منصوب منادای مضاف سلمی تقدیرا مجرور مضاف الیه فاین بو فایه فای زایده دیرلر هرباری که خبر مبتدا معنای شرطی متضمن اوله بوفاخبره داخل اولور پس بونده این خبرو سلمی تقدیرا مرفوع مؤخر مبتدادر قاعدهٔ عربیت اوزره مضاف اولمشدر ضمیر خطابه که منازله راجعدر وباکاف ضمیرك کسرهسندن متولد حرف اطلاقدر * محصول بیت * چوق که شوق واشتیاقدن ایکی کوزمه سویلشم ای سلمانك منزللری نیجه اولدی سلماکز یعنی ایکی کوزم که سلمانك منزللریدر آنلره دیدم نیجه اولدی سلماکز حاصلی هردم سزده قرار ایدوب ثابت اولان جانانه نیجه اولدی خواجه کنایتله فراق جاناندن شکایت ایدر منازله راجع اولان ضمیر مؤنث ضمیر اولدیغی کل جمع مؤنث اعتباریله‌در

بیخبروز باده غافل سن

﴿ بال بکشای وصفیراز شجرطوبی زن ❊ حیف باشد چوتو مرغی که اسیرقفسی ﴾

پرواز ایله وطوبی اغاجندن صفیر اور حیف اوله سنجلاین برمرغکه قفس اسیری سن (مفردات) (بال) قناد (بکشای) آچ (صفیر) اصلق (از) من (شجر) اغاج (طوبی) م (زن) اور (حیف) یازق (باشد) اوله (چوتو) سنجلاین (مرغی) برقوش (اسیرقفسی) م (معنای اشارتی) ای (ولقد کرمنا) تاجیله مکرم اولان مرغ خدا محن وبلالر ایله ممتزج اولدیغیچون باعث ترقی واعمال ملائکه‌دن افضل وسدرهٔ منتهیدن برتراولان مقام عشقه ترقی بولمق ایچون بال همتك کشاده (عندملیك مقتدر) شجرهٔ طوباسنده (لااعبد ربا لم اراه) صفیرنی اوروتجلی دائمی ایله شرفیاب اولمغه سعی وغیرت ایده سن حیف اوله سنجلاین برمرغکه وجود کثیف قفسنده اسیرسن

﴿ چند پوید بهوای تو بهر سوحافظ ❊ یسرالله طریقابك یاملتمسی ﴾

نیجه بریلر سنك محبتکله هرجانبه حافظ الله تعالی سکا برطریق میسر ایلسون ای بنم مطلوبم (مفردات) (چند) نیجه (پوید) یله (بهوای تو) سنك محبتکله (بهرسو) هرجانبه (حافظ) م (یسرالله) الله تعالی میسر ایلسون (طریقا) برطریق (بك) سکا (یاملتمسی) ای بنم مطلوبم (معنای اشارتی) (ونحن اقرب الیه من حبل الورید) آیت کریمه‌سی سرینجه ای بزه بزدن یقین اولان محبوب بوحافظ سنك محبتکله هرجانبه نیجه بریلرونیجه براوزاقده آرار ای بنم مطلوب ومقصودم حضرت الله کندوکه وصلنه آسانلق ایله بزه برطریق میسر ایله آمین بجاه سیدالمرسلین صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کتبت قصهٔ شوقی ومدمعی باکی ❊ بیاکه بی تو بجان آمدم زغمناکی ﴾

شوقم قصه سنی یازدم حال بوکه بنم چشمم کریه ایدیجی ایدی کلکه سنسز غمناکلکدن مضطرب اولدم (مفردات) (کتبت) یازدم (قصهٔ شوقی) شوقم قصه سنی (ومدمعی) حال بوکه بنم دمع محلی اولان کوزم (باکی) بکا ایدیجی (بیا) کل (بی تو) سنسز (بجان آمدم) جانم چقمغه کلدی (زغمناکی) غمناکلکدن (معنای اشارتی) کمال شوقدن بلا اختیار حضرت موسی علیه السلام کبی مشاهدهٔ جمال الاهیه اظهار اشتیاقله (رب ارنی انظر الیك) ما آنی بوچشم ضعیفم کریه ایدیجی اولدیغی حالده کلکه سنسز غمناکلکدن زیاده مضطرب اولدم دیدم

﴿ بساکه کفته ام ازشوق باد ودیدهٔ خویش ❊ ایامنازل سلمی فاین سلماکی ﴾

ای چوقکه شوقدن کندو ایکی کوزمه دیمشم ای سلمانك منزللری سلماکز قنده‌در (مفردات) (بسا) چوق (کفته ام) دیمشم (از) من (شوق) م (بادودیده) ایکی کوزیمه (خویش) کندو (ایا) ای (منازل) قوناقلر (سلمی) محبوبه (فاین)

(عجيب واقعهٔ وغريب حادثه ايست * انا اصطبرت قتيلا وقاتلى شاكى) واقعهٔ يا حرف وحدت حادثهٔ يا حرف وحدت وهمزه
حرف توسل انا ضمير مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدأ اصطبرت فعل ماضى متكلم وحده در افتعال بابندن اصلى اصتبرت در صاد
حروف مستعليه‌دن اولديغيچون تا طايه مبدل اولمشدر نته كيم كتب صرفيه‌ده مسطوردر جمله فعليه اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر
قتيلا فعيل بمعنى مفعول لفظا منصوب حالدر اصطبرت فاعلندن واو حرف حال قاتلى تقديرا مرفوع مبتدا ياى متكلمه اضافت لفظيه در
قاتلى بنى قاتل ديمكدر شاكى اسم فاعلدر شكايشكودن يعنى نصر بابنك ناقص واويسندن شكايتجى ديمكدر تقديرا مرفوع خبر مبتدادر

* محصول بيت * برعجب واقعه وبرغريب حادثه‌در بوكيم بن مقتول اولديغم حالده صابرم وحال بوكه بنى قاتل اولان شكايتجى در يعنى بن مقتول اولديغم حالده صابرم وحال بوكه قاتل اولان شكايتجى در يعنى بن مقتول ايكن صابرم وقاتلم شاكى در پس بو استعجاب واستغراب محليدر (كرارسد كه كند عيب دامن پاكت * كه همچو قطره كه بر برك كل چكد پاكى) كرارسد كيمه لايقدر ديمك اولور كه حرف بيان عيب دامن مصدرك مفعولنه اضافتيدر و پاكه اضافت بيانيه در كه حرف تعليل همچو ادات تشبيه كه حرف رابط صفت برك كل لاميه چكد فعل مضارع مفرد غائب طمر ديمكدر پاكى يا ضمير خطاب * محصول بيت * كيمه لايقدر كه سنك پاك دامنكه عيب ايليه يعنى كيمسه لايق دكل استفهام انكارى طريقيله زيرا كل يپراغى كبى كه اوزرينه شبنم قطره‌سى طمر پاكسن يعنى اوزرينه قطرهٔ شبنم ياغان كل يپراغى كبى پاكسن (زخاك پاى تو داد آب روى لاله وكل * چو كلك صنع رقم زد برآبى وخاكى) خاكپاى تو لاميه لر در آب روى لاله دادك مفعول صريحيدر وزخاكپاى تو غير صريحى كلك صنع لاميه در مجازا ومبتدا رقم زد خبرى ابى وخاكى يالرى حرف تنكيردر * محصول بيت * لاله وكله آب روى يعنى لطافت وصفايى سنك خاكپايكدن ويردى چونكه كلك صنع آب وخاكه رقم اوردى يعنى عناصر اربعه‌يه نقوش غريبه اوروب هر برمخلوقه برنوع شكل ويردكده آب روى لاله وكلى سنك خاكپايكدن ويردى (صبا عبيرفشان كشت ساقيا برخيز * وهات شمسة كرم مطيب زاكى) صبا مبتدا عبير فشان كشت خبرى ساقيا برخيز مصراع ثانى يه مرهوندر واو حرف
عطف هات تانك كسريله اسم فعلدر كتور معناسنه شمسة كرم لاميه وهاتنك مفعولى مراد شمسة كرمدن شرابدر مطيب اسم مفعولدر
تفعيل بابندن لفظا مجرور كرم لفظنه صفتدر اما قياس شمسه‌يه صفت اولمق ايدى زاكى اسم فاعلدر پاك معناسنه كرمك صفت
بعد الصفتيدر ويا تنوين بدن مبدلدر وقف حالنده كبى * محصول بيت * صبا عبير صاچيجى اولدى يعنى بهار زمانيدر اى ساقى قالق
دخى پاك وخوش قوقولى اصيمه شمسه سنى كتور حاصلى بهار كلدى باده كتور مصراع ثانينك معناسنى دخى كتور اوزمك
كونشده اولش كوكچك قوقولى پاكيزه ديين شمسهٔ كرمى بيلز ايمش

قنده (سلاكى) سلاكز كافك مكسور اولمسى جماعت اعتباريله‌در لاهناك المرتعده
اولان كاف كبى (معناى اشارتى) زياده شوق كثيره‌دن متحير وسركردان اولوب
كندو ايكى كوزيمه (ان تراتى) مرتبه‌سنده ديدمكه اى ذات الهيه‌يى رؤيت ايچون
خلق اولنان ديده‌لرم سزلك نور بكز اوزره نور الهى تراكم ايليوب نور على نور اولمدقچه
انوار ذات الهيه‌يى رؤيت قنده ممكن اولور اولمز اكثرى اهل الله مؤنث اولان محبوبه
اسمنى ذكر ايتكله محبوب حقيقينك ذاتنى مراد ايدرلر عوامدن ستر ايچون

{ عجيب واقعهٔ غريب حادثه ايست * ان اصطبرت قتيلا وقاتلى شاكى }

برعجيب وقعه وبرغريب حادثه در اكر بن صبر ايدم مقتول اولديغم حالده بنى قتل
ايديجى شكايت ايديجيدر (مفردات) (عجيب واقعه وغريب حادثه) م (است) در
(ان اصطبرت) اكر بن صبر ايدم (قتيلا) مقتول اولديغم حالده (وقاتلى) حال
بوكه بنى قتل ايديجى (شاكى) شكايت ايديجيدر (معناى اشارتى) (قل لاتمنوا على
اسلامكم بل الله يمن عليكم ان هداكم للايمان) آيت كريمه‌سى مرتبه‌ده اكر توفيق وعنايت
خدا ايله راه عشقده رياضات ومجاهداتله مقتول النفس اولديغم حالده محن وبلاره
صبر ايدم بنم ايچون قطعا امتنان متصور دكلدر بلكه حضرت واهب العطايا اولان
هادى منت واحسان ايلسه لايقدر كه بى عنايت خدادلك دخى اولسه ورق سياه اولور

{ كرارسد كه كند عيب دامن پاكت * كه همچو قطره كه بر برك كل چكد پاكى }

كيمك حديدركه سنك پاك دامنك تعيب ايده زيرا كل ورقى اوزره اولان قطره كبى پاك
سن (مفردات) (كرا) كيمك ايچون (رسد) ايرشور (كند) ايده (عيب) م
(دامن) اتك (پاك) طاهر (ت) سنك (همچو) مثل (قطره) م (برك كل) كل
يپراغى اوزره (چكد) طاملر (پاكى) پاكسن (معناى اشارتى) اى فعال لمايريد اولان
لطيف ربيم سن برحكيم لم يزلسنكه هركسك استعدادينه كوره فيض واحسانكده بخل
ونقصانك يوقدر كيمك حديدركه سنك تجليات صفاتك حكمته عيب ونقصان نسبت
ايده زيرا سنك حكمت آميز اولان هر بر افعال وصفاتك كل ورقى اوزره اولان
قطره كبى پاكدر

{ زخاك پاى تو داد آب روى لاله وكل * چو كلك صنع رقم زد برآبى وخاكى }

لاله وكل يوزينه لطافتى سنك خاك پايكدن ويردى چونكه صنع قلمى آبه وخاكه منسوب
اولان اوزره رقم اوردى (مفردات) (زخاك پاى تو) سنك اياغك طپراغندن (داد)
ويردى (آب) صو واطافت (روى) يوز (لاله وكل) م (چو) چونكه (كلك) قلم
(صنع) م (رقم) م (زد) اوردى (بر) على (آبى) آبه منسوب (خاكى) خاكه منسوب
(معناى اشارتى) چونكه سنك صنعك قلمى كرك آبى وكرك خاكى اولان مخلوقاتك
جبينه استعدادلرينه كوره برقم اوردى وسنك صنعك لاله وكل يوزينه دخى لطافتى
سنك اراده وقدرتك اوزره ورديكه (قل كل من عند الله) در

{ صبا عبيرفشان كشت ساقيا برخيز * وهات شمسة كرم مطيب زاكى }

{ صبا }

(دع التكاسل تغنم فقد جرى مثل * كه زادراه روان چستيست وچالاكى) دع دالك فتحيله اسم فعلدر ترك ايله معناسنه تكاسل
تفاعل بابندن مصدردر كاهللك معناسنه تغنم علم بابندن فعل مضارع مفرد مخاطب امرك جوابنده مجزوم اولمشدر غنيمت بول ديمكدر
فقد فا حرف تعليل قد حرف تحقيق جرى فعل ماضى مفرد مذكر غائب جارى اولدى ديمكدر مثل لفظا مرفوع فاعلدر جرانك
كه حرف بيان زادراه روان لاميه ومبتدأ وچستيست خبرى چستلك چويكك معناسنه در چالاكى عطف تفسيريدر ويالرى حرف
مصدرلردر * محصول بيت * تكاسلى ترك ايله يعنى اهمالى ترك ايدوب مقدم اول مغتنم اوله سن يعنى غنيمت بوله سن زيرا مثل جارى

ومشهور اولمشدر كه سالكلرك وعاشقلرك طريق عشقده زادى وسرمايه‌سى چستلك وچويكلكدر حاصلى تكاسلى ترك ايدوب طريق عشقده چابك اولق كركسن كه مراده واصل اوله سن (اثر نماند زمن بى شمايلت آرى * ارى ماثر محياى من محياكى) شمايل جمع شمائلدر كه خلق وخوى معناسنه در آرى بلى ونعم معناسنه در مصراع ثانى يه مرهوندر ارى فعل مضارع متكلم وحده در افعال بابندن اكارم ديمكدر ماثر جمع ماثره در مصدر ميميدر مكرمت معناسنه يعنى ايلكلر مفعول اولى در ارانك محيا ميك فتحيله حيات معناسنه در تقديرا مجرور مضاف اليه در وياى متكلم محلا مجرور مضاف اليه محيادر من محيا جار مع المجرور اعرابدن محلا منصوب مفعول ثانى ارادر محيا ميك ضميله وحانك فتحى وياى مشدده يوزه ديرلر روى معناسنه وكاف مكسوره محلا مجرور مضاف اليه محيادر ويا حرف اطلاق خطاب محبوبه‌يه اولديغيچون كاف ضمير مكسور اولدى * محصول بيت * اى جانان سنك شمايلكسز بنم وجودمدن اثر قالمدى بلى حياتمك ايلكلرينى سنك يوزكدن اكارم يعنى حياتمه سبب سنك رويكى كورمكدر مصراع ثانينك معناسنده محيا يوز معناسنه در آخرنده اولان كاف خطاب ياى اشباعدن اوتورى مكسور اولمشدر دينلكيمه دور معناسنى بيلمز ايمش زيرا يانك وجودى كسره‌يه موقوفدر پس كسره يايه موقوف اولنجه دور لازم كلور (زوصف حسن تو حافظ چه كونه نطق زند * كه چون صفات الهى وراى ادراكى) * محصول بيت * حافظ سنك حسنك وصفندن نيجه نطق اوردر يعنى سنك حسنكى نيجه وصف ايده بيلور يعنى وصف ايده مز استفهام انكارى طريقيله زيرا صفات الهى كبى
ادراكدن اكاريسن حاصلى ادراك وعقل دائره‌سندن بيرونسن پس عقل ايله سنك حسنك وصف ايلمكه ممكن دكل (وله ايضا)
(كه برد بنزد شاهان زمن كدا پيامى * كه بكوى ميفروشان دوهزار جم بجامى) كه اسم ركيم معناسنه برد فعل مضارع مفرد غائب
ايلتور ديمكدر يعنى كيم ايلتور بنزد شاهان با حرف صله واضافت لاميه در من كدا بيانيه پيامى پيام ويا حرف وحدت ويا تنكير كه حرف
بيان پيامدر بكوى ميفروشان با حرف ظرف واضافت لاميه ميفروش وصف تركيبيدر شراب؟

صباعبير فشان اولدى اى ساقى قالق وپاك مطيب كرمك شمسه سنى كتور (مفردات)
(صبا) م (عبير فشان) عنبر صاچيجى (كشت) اولدى (ساقيا) م (برخيز) قالق
(هات) كتور (شمسة) مراد شراب (كرم) اوزم چبوغى (مطيب) پاكلنمش (زاكى)
پاك واطيف (معناى اشارتى) اى ساقى شراب وحدت اولان پيرشفيقم بو بهار عمرده
طالب صادقلره فيض الهى عبير افشان اولوب دماغ جانلره روايح انذاذ روحانيت
ايرشديريجيدر قالق قلوب عاشقينى مطيب وزاكى قيلجى شراب عشق الهى قدحنى
واسرار خدا ايله منقش ومزين قاب آكاهك توجهنى بزم ايچون كتور بزى دخى اسرار
الهيه‌دن آكاه ايله

{ دع التكاسل تغنم فقد جرى مثلا * كه زاد راهروان چستيست وچالاكى }

تكاسلى ترك ايله غنيمت بوله سن تحقيق مثلى جارى اولديكه سالك ايديجيلرك زادى
چستلك وچالاكلكدر (مفردات) (دع) سن ترك ايله (التكاسل) كسلانلغى (تغنم)
غنيمت بوله سن (فقد جرى) تحقيق جارى اولدى (مثلا) مثل بوندن (زاد) آزيق
(راهروان) يول كيديجيلر (چستيست) چابقدر (چالاكى) مثله (معناى اشارتى)
(فاستعجل الوقت سيف قاطع) مرتبه تأخير وتكاسل ايله كه (هل جزاء الاحسان
الا الاحسان) آيت كريمه‌سى مرتبه سندنى غنيمت بوله سن تحقيق بونك امثالى
جارى اولديكه سالكك زاد راهى ارايجيلق وچابكلكدر

{ اثر نماند زمن بى شمايلت آرى * ارى ماثر محياى من محياكى }

سنك شمايلكسزدن اثر قالمدى بلى حياتمك اثرلرينى سنك يوزكدن كوردم (مفردات)
(اثر) م (نماند) قالمدى (زمن) بندن (بى) نفى (شمايل) حسن خلق (ت)
سنك (آرى) بلى (ارى) بن كوردم (ماثر محياى) حياتمك اثرلرينى (من محياكى)
سنك يوزكدن كاف خطابيله ويا الاشباع ايچوندر (معناى اشارتى) اى محبوب (تخلقوا
باخلاق الله) مرتبه سنك شمايلكسزدن اثر قالمدى بلى حياتمك اثرلرينى سنك جانب
عزكدن كوردم يعنى قلبمك حياتى سندندر اما سنك عشقك سببيله بحمد الله
بنده بلك قالمامشدر

{ زوصف حسن تو حافظ چه كونه نطق زند * كه چون صفات الهى وراى ادراكى }

(حافظ سنك حسنك وصفندن نيجه سويلركه صفات الهى كبى ادراكك اوته سندسن
(مفردات) (ز) من (وصف حسن) م (تو) سن (حافظ) م (چه) نه (كونه)
دراو (نطق) سوز (زند) اورر (چون) مثل (صفات الهى) م (وراى) اوته
(ادراك) علم (يا) خطابيه (معناى اشارتى) سنك حسن اخلاقك وخلق عظيمك
وصفنى حافظ نه كونه سويليه سنكه اى متصف بصفات الله اولان ذات سنك صفاتك
صفات الهى كبى عقل وعلمك وراسنده‌در

{ وله ايضا }

{ كه برد بنزد شاهان زمن كدا پيامى * كه بكوى مى‌فروشان دوهزار جم بجامى }

۲ صانجیی معناسنه والف ونون ادات جمعدر دوهزارجم ایکی بیک جم بجامی یاحرف مقابله و یاحرف وحدت * محصول بیت *
بن کدادن پادشاهلر قتنه برخبرکیم ایلتور یعنی سلاطینه بنم خبرکیم ایصال ایدر که میفروشلر محله سنده ایکی بیک جم برقدحه در
یعنی انده رند عاشقلر واردر که دنیا پادشاهلرینی برقدح باده یه آلمزلر حاصلی دنیا سلاطینی یانلرنده حیز اعتبارده دکل برقاج پرده
کیچمشدر که جمدن مراد حضرت سلیمان پیغمبردر پس بو کلامده نوعا مخالفت وارمکر که مراد سلاطین دنیا اوله ذکر ایلدیکمز کبی

(شده ام خراب و بد نام وهنو ز امید
دارم * که بهمت عزیزان برسم به نیکنامی)
بعض نسخه ده امید وارم دوشمشدر واو
ایله معنالری متقاربدر نیکنام وصف
ترکیبیدر ایو آدلی معناسنه و یاحرف وحدت
* محصول بیت * خراب و بدنام اولمشم
وهنوز امیدم واردر که عزیزلر همتیله
بر نیکنامه ایرشم یعنی هرنقدر که بدنام
ایسم بر مستجاب الدعوته واصل اولمغه
رجام واردر نیکنامی یاسی حرف مصدر
اعتبار ایدنلر حروف قافیه دن آکاه
دکللردر (توکه کیمیا فروشی نظری بقلب
ماکن * که بضاعتی ندارم وفکنده ام
دامی) کیمیا فروش وصف ترکیبیدر کیمیا
صانجیی و یاضمیر خطاب نظری یاحرف
وحدت و یاتنکیر بقلب مایاحرف صله
واضافت لامیه در قلب بوند ه ایهام
طریقیله واقع اولمش دغل ودل معناسنه که
حرف تعلیل بضاعت یاسی کسر یله
سرمایه معناسنه در و یاحرف وحدت
فکنده ام ماضینک بر قسمندن متکلم
مع غیره در براقمشز وصالمشز دیمکدر
دامی یاحرف وحدت و یاتنکیر * محصول
بیت * سن که کیمیا صانجیسن یعنی صاحب
اکسیر وحجر مکرمسن بزم قلبمزه نظر ایله
حاصلی بزم مغشوش وناسره حالمزه التفات
ایله زیرا سرمایه مز یوق وطوزاق صالمشز
بوند ه دامدن مراد حیله در یعنی کیمیا
کرلک اسبابمز یوق و کیمیا کرلر کبی حیله
طوزاغنی قورمشز خلقی الدامق ایچون
(زرهم میفکن ای شیخ بدانهای تسبیح *
که چومرغ زیرک افتد نفتد بهیچ دامی)
بدانهای تسبیح با حرف مصاحبت
واضافت لامیه در که حرف تعلیل مرغ
مبتدا زیرک افتد خبری بونده افتد واقع
اوله دیمکدر نفتد فعل نفی استقبال دوشمز
دیمکدر دامی یاحرف وحدت * محصول
بیت * ای شیخ بنی تسبیح دانه لریله یولدن
براقمه یعنی اضلال ایلمه زیرا چونکه مرغ
زیرک واقع اوله هیچ بردامه دوشمز یعنی

بن کدادن شاهلر قتنه برخبرکیم ایلتور که می فروشلر محله سنده ایکی بیک جم برجامه در
(مفردات) (که) کیم (برد) ایلتور (با) للملابسه (نزد) عند (شاهان) م (زمن) بندن (کدا) فقیر (پیامی) برخبر (بکوی می فروشان) شراب صاتیجیلر محله سنده (دوهزار) ایکی بیک (جم) پادشاه (بجامی) برقدحه در (معنای اشارتی) قارون کبی دنیانک عز ومالی سوداسنده وجم کبی سلطنت ومشتهیات نفسی هواسنده اولان صد هزار دنیا پادشاهلری عندلرنده برقدح شراب عشقه دکمیان (وهما حرامان علی اهل الله) ذیوب بلکه ایکی عالم عندلرنده برصمان چوپی مقداری اولمیان شاهان حقیقتلره بن کدادن برخبر کیم ایلتور وبنم حال پریشانم اول کان مرحمتلره کیم افاده ایدر

شده ام خراب و بدنام وهنوز امیدوارم * که بهمت عزیزان برسم بنیک نامی

خراب و بدنام اولمشم وهنوز امیداوم که عزیزلک همتیله نیک ناملغه ایرشم (مفردات) (شده ام) اولمشم (خراب) م (بدنام) قبیح آدلو (هنوز) شمدی (امیدوارم) امیداویم (بهمت عزیزان) م (برسم) ایرشم (بنیک نامی) ایو آدلولغه (معنای اشارتی) کرچه نفس وهوا الندن خراب و بدنام اولمشم لکن الآن به شفاعت مجرمه در دیوب اول معدن شفقتلردن امیداویمکه اول عزیزلک همتیله اهل سعادت مرتبه سنه ایرشم

توکه کیمیا فروشی نظری بقلب ما کن * که بضاعتی ندارم وفکنده ام دامی

سنکه کیمیا فروشسن بزم قلبمزه برنظر ایله که بر بضاعت طوتمزز و بر طوزاق براقمشز (مفردات) (تو) سن (کیمیا فروشی) کیمیا صاتیجیسن (نظری) برنظر (با) للملابسه (قلب) مجمرلنجه (ما) بز (کن) ایله (بضاعتی) برسرمایه (ندارم) طوتمزز (فکنده ام) براقمشز (دامی) برطوزاق (معنای اشارتی) ای کیمیا نظرلریله خاک کثیفی خالص آلتون قلیجی پیر معنوی سنکه کیمیا فروش سن بزم مغشوش اولان قلبمزه برنظرعنایت ایله که کدورات ماسوادن خالص ومجرد دل آکاهله سرمایهٔ سعادت اولان برعشق ومحبت تحصیل ایتدن بوش یره برطوزاق براقمشز که طوزاق النده یلدن غیری نسنه یو قدر

زرهم میفکن ای شیخ بدانهای تسبیح * که چومرغ زیرک افتد نفتد بهیچ دامی

ای شیخ بنی تسبیح دانه لریله یولدن چیقارمه چونکه مرغ زیرک واقع اوله هیچ بردامه دوشمز (مفردات) (زره) یولدن (م) بنی (میفکن) دوشورمه (ای شیخ) م (بدانهای) دانه لرله (تسبیح) م (که) زیرا (چو) چونکه (مرغ زیرک) عقللی قوش (افتد) دوشر (نفتد) دوشمز (بهیچ دامی) برطوزاغه (معنای اشارتی) ای تعبیر الشکل لاجل الاکل ایلیوب ظاهری ثیاب وباطنی ذئاب اولیجی شیخ سوری زراق دانهٔ تسبیح تعداد بی مغز وبی ذوق اولان طاعات واورادایله بزی جادهٔ راه اهل الله اولان عشق ومحبت یولندن چقرمه چونکه مرغ زیرک قضاء الهیله دوشر لکن بعون الله هیچ بروجهله مر انلر دامنه دوشمز

برو ید پارسایان که برفت پارسایی * نامی ب در کشید یم و برفت نیکنامی

کیدک ای پارسالر که پارسالق کتدی صافی شراب نوش ایلدک ونیکنامق کتدی

آ
مفردات

بن مرغ زیرکم سنک رزق وریاکه الدانم حاصلی دکه حیله وخدعه ایله مغرور اواوب سکا طبع اولمم دیمکدر اولکی دامدن مراد
حیله در وایکنجیدن طوزاق که تکرار قافیه لازم کلیه (برو ید پارسایان که برفت پارسایی * می ناب درکشید یم ونماند ننک ونامی)
برو ید فعل امر جمع مخاطب کیدک دیمکدر یعنی بنی کندی حالمه قویک که حرف تعلیل برفت کتدی پارسایی یاحرف مصدر یعنی
عابدلک وزاهدلک کتدی ننک ونامی یاحرف وحدت و یاتنکیر * محصول بیت * ای پارسالر وارک کیدک بنی قویک کندی حالمه زیرا
پارسالق کتدی یعنی زهدی وتقوایی ترک ایلدم زیرا خالص باده چکدم یعنی نوش ایلدم وننک ونام قالمدی یعنی عار وناموس کندی قالمدی

(عجب ازوفای جانان که تفقدی نفرمود * نه بخامهٔ سلامی نه بنامهٔ پیامی) تفقدی یاحرف وحدت و یاتنکیر بخامهٔ سلامی یاحرف
مصاحبت واضافت لامیه در بنامهٔ بپامیده بو یله در ویالر حرف وحدت * محصول بیت * جانانک وفادارلغندن

عجبدر که بنده سنی تفقد ایلدی یعنی یوقلادی
نه بر سلام خامه سیله نه بر پیام نامه سیله
یعنی بنی نه سلامله متسلی قیلدی ونه پیامله
حاصلی هیچ بروجهله حالی تفحص ایلدی
(سر خدمت تو دارم بخرم بلطف
ومفروش * که چو بنده کمتر افتد بمبارکی
غلامی) سر خدمت تولامیه در بخر
باحرف تأکید خریدنک کسریله فعل
امر مفرد مخاطبدر ومیم متکلم ضمیر
منصوب متصل مفعولی بلطف بخرمه
متعلق مفعول غیر صریحی واو حرف
عطف مفروش فعل نهی مفرد مخاطب
که حرف تعلیل چو ادات تشبیه بنده دن
مراد خواجه کندیدر کمتر افتد هیچ دوشمز
دیمکدر بمبارکی باحرف مصاحبت و یاحرف
ظرف و یاحرف مصدر غلامی یاحرف
وحدت * محصول بیت * سنک خدمتک
سوداسن طوتارم یعنی سنک خدمتکی
آرزو ایدرم بنی لطفکله صاتون آل وصاتمه
زیرا بو قولک کبی مبارک کله و یامبارکلکده
هیچ برقول واقع اولمز حاصلی بنی کبی درمه
زیرا بنم کبی فرخنده غلام الکه کیرمز
غلامله مبارک ذکری اطفدن خالی دکلدر
کمتر افتدک معناسی آزرک دوشر دینلر
اصطلاحدن کمتر کا ایشلر (بکجا برم
شکایت بکه کویم این حکایت * که لبت
حیات ما بود ونداشتی دوامی) که حرف
بیان نداشتی فعل نفی ماضی مفرد مخاطبدر
طوتمادک معناسنه * محصول بیت *
شکایتی نره یه ایلته یم و بو حکایتی
کیمه سویلیه یمکه سنک لبک بزم حیاتمز ایدی
اما دوام طوتمادک یعنی لبکی بزدن تیز
آلدک کاندرمت حاصلی حیات کبی
لبک ذوقی سریع الزوال اولدی

(مفردات) (بروید) یوریکز (پارسایان) زاهدلر (برفت) کتدی (پارسایی) زاهدلک (می ناب) صافی شراب (درکشیدیم) چکدک (برفت) کتدی (نیکنامی) ایو آدلولق (معنای اشارتی) ای ظاهر پرست زاهدلر سزده کسبکزکه بزدن زاهدلک وصورت ملکنی عمارت کتدی بزصافی شرابی نوش ایلیوب راه عشقک خراباتین اختیار ایلدک ونیکنامق سوداسندن فراغت ایلدک

عجب ازوفای جانان که تفقدی نفرمود * نه بخامهٔ سلامی نه بنامهٔ پیامی

عجبدر محبوبک وفاسندن که بر تفقد بیورمدی نه برخامه ایله نه برسلام نه برنامه ایله بر پیام (مفردات) (عجب) م (از) دن (وفای جانان) م (تفقدی) برارامق (نفرمود) بیورمدی (نه) نفی (با) للملابسه (خامه) قلم (سلام) م (یا) وحدتیه (نه) نفی (با) للملابسه (نامه) مکتوب همزه لر وحدتیه (پیام) خبر (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) (یحبهم ویحبونه) آیت کریمه سی سرنجه (یحبهم) تمامست (یحبونه) کدامست جمله نک محبتی محبة الله ده محو ونایاب اولیجق عجب بو یدقدرتیله کندو عشق ومعرفتی ایچون خلق وایجاد بیوردیغی بندهٔ بیچاره سنده بر آثار محبت و برمعرفة الله ظهوری تأخیرنده سبب ندر نه برسلامت ظاهر ونه برفیوضات باطن هنوز ظهور ایلامشدر

سر خدمت تو دارم بخرم بلطف ومفروش * که چو بنده کمتر افتد بمبارکی غلامی

سنک خدمتک هوسنی طوتارم بنی لطف ایله صاتون آل وصاتمه زیرا بنده کبی مبارک لکده برغلام آزرک دوشر (مفردات) (سر) هوس (خدمت) م (تو) سن (دارم) طوتارم (بخر) آل (م) بنی (لطف) لطفله (مفروش) صاتمه (که) زیرا (چو) چونکه (بنده) قول (کمتر) آزرک (افتد) دوشر (بمبارکی) مبارک لکده (غلامی) برغلام (معنای اشارتی) (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة) آیت کریمه سی سرنجه ای رحیم ورؤف اولان مولام (واعبد ربک حتی یأتیک الیقین) آیت کریمه سی سرنجه سنک اقا که واصل اولنجه خدمت وطاعتکده دائم اولوب حضور معنویه کدن برآن جدا اولمامق هوس وقصد نی طوتارم بنی اطفکله صاتون آل وصاتمه زیرا بو بنده ک کبی مبارککدن بویله برمشتاق غلام آزرک دوشر

بکجا برم شکایت بکه کویم این حکایت * که لبت حیات ما بود ونداشتی دوامی

شکایتی قنده ایلتم حکایتی کیمه دیم که سنک لبک بزم حیاتمز ایدی و بر دوام طوتمدی (مفردات) (بکجا) قنده (برم) ایلتم (شکایت) م (بکه کویم) کیمه سویلیم (این) بو (حکایت) م (لبت) سنک دوداغک (حیات ما) بزم حیاتمز (بود) ایدی (نداشتی) طوتمدی (دوام) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) ای مثلی ونظری اولمیان رحمانم سنک (لایسئل عما یفعل) بیوردیغک حکمتکدن شکایتی قنده ایلتم و بو حال پریشانمدن حکایتی کیمه دیمکه سنک توفیق وهدایتک وفیض وعنایتک بزم حیات ابدیمز سببی ایدی لکن دوام طوتمدی اوخانهٔ تجلیک اولان کوکلم حوادث دهردن برسلامت بولمدی

(اکراین شراب خامست وکراین حریف پخته *بهزار بار بهتر زهزار پخته خامی) خام شول شرابه دیرلر که کو یده ویاقیجده قینایوب
کو پك آتمسی یکمهمش اوله یعنی هنوز قینامقده اوله حریفدن مراد باده مصاحیدر بهزار بامفحمدر ضرورت وزن ایچون

﴿ اکراین شراب خامست وکراین حریف پخته ❁ بهزار بار بهتر زهزار پخته خامی ﴾

اکر بو شراب خامدر واکر بو حریف پخته در بیك کره بیك پخته دن برخام یکدر (مفردات) (اکراین شراب خام) م(است) در (این) بو(حریف) مصاحب (پخته) پشمش (بهزار بار) بیك کره (بهتر) یکدر (ز) من (هزار) بیك (پخته خامی) م (معنای اشارتی) اکر بومقام عشقده واکر مراتب عرفانده کرچه (من عرف الله کل لسانه) در لکن صد هزار پخته واهل سکوتدن برخام درد ناك وصاحب سوزدر ونیکدر (بیت عطار) ذرهٔ درداز همه آفاق به ❁ ذرهٔ عشق ازهمه عشاق به ❁

﴿ بکشای تیرمژکان وبریزخون حافظ ❁ که چنان کشندهٔ رانکند کس انتقامی ﴾

مژکان تیرنی آت وحافظك خوننی دوك زیرا انجلاین برقاتله کیمسه برانتقام ایتمز (مفردات) (بکشای) آج اتیر) اوق (مژکان) کیرك (بریز) دوك (خون) قان (حافظ) م (که) زیرا (چنان) آنجلاین (کشندهٔ را) برقاتله (نکند) ایتمز (کس) کیمسه (انتقام) م (یا) وحدتیه (معنای اشارتی) ای لطیف ورحمانم کرم وعنایتکله بزه بودرد عشقکدن وجنون شوقکدن برفتح باب ایدوب بوحافظك اعدای عدووام الفساد اولان نفسنی قتل ایله برسلامت وبرفراغت قلب احسان ایده سنکه بویله قاتله انتقام یوقدر زیرا بوقتلده حیات فی الحیات واردر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ کفتند خلایق که تویی یوسف ثانی ❁ چونیك بدیدم بحقیقت به ازانی ﴾

خلایق دیدیلرکه یوسف ثانی سنسین چون امعان نظر ایلدم شك قالمدیکه حقیقتده آندن یکسین (مفردات) (کفتند) دیدیلر (خلایق) م (تویی) سنسین (یوسف ثانی) م (چون) م (نیك) ایو (بدیدم) کوردم (با) ظرفیه (حقیقت) م (به ازانی) اندن یکسین (معنای اشارتی) (لولاك لولاك لما خلقت الافلاك) شاننده بیوریلان رسول آکرم ونبی محترم حبیب خدا محمد المصطفی صلی الله علیه تعالی وسلم حضرتلری حقنده عوام ناس حقیقت محمدیه یی بیلمدکلرندن یارسول الله سکا یوسف ثانیدر دیدیلر چونکه سنك عالم رحمت اولان ذات بی مثالك جانبنه نظر ایلدم شك وشبهه قالمدیکه جمله عالم سن نورالهیدن خلق اولندیغیچون حقیقتده سن جمله رسل وانبیادن یکرك وافضل سن صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ شیرین ترازنی بشکر خنده که کویند ❁ ای خسرو خوبان که توشیرین زمانی ﴾

شکر خنده ایله آندن شیرینك سنکه دیدیلر ای خوبلرك پادشاهیکه سن زمانك شیرینی سن (مفردات) (شیرین تر) زیاده لذیذ (ازانی) آندن سن (بشکر خنده) طاتلو کولشله (کویند) دیرلر (ای خسرو) ای پادشاه (خوبان) محبوبلر (تو) سن (شیرین زمانی) زمانك محبوبی سن (معنای اشارتی) (انك لعلی خلق عظیم) آیت جلیله سیله سنی خدای لم یزل وصف ایلدی سندخی رأفت ومرحتله وکولریوز وطاتلو دل ایله خلق عالمی کندوکه قول ایلدك ای محبوبان الهینك پادشاهی سن شیرین زمان ومحبوب یزدان سن صلی الله تعالی علیه وسلم

یار بونده کره معناسنه در پخته بونده ایهام طریقیله مذکوردر زیرا پخته پشمش معناسنه وقینامسی تمام اولمش شرابه دیرلر یعنی خام مقابلی خامی یاسی حرف وحدتدر * محصول بیت * اکر بو شراب خام ایسه واکر بو حریف پخته ایسه بیك کره برخام بیك پخته دن یکدر یعنی برشراب خام بیك پخته شرابدن و یا پخته باده نوشدن یکرکدر ظاهرا خامدن دلی شیره مراددر که خواجه ادعاطریقیله آنی اسکی شرابدن ترجیح ایدر زیرا صوفیلر طاتلی شیره دیو آنی ایچوب مست او کار اولورلر بونده خامدن مراد آتش کورمش شرابدر دین خام خامی و پخته یی بیان ایمش (بکشای تیرمژکان وبریزخون حافظ * که چنین کشندهٔ رانکند کس انتقامی) بکشای فعل امر مفرد مخاطبدر بحسب اللغت آچ دیمکدر اما اصطلاحده کشاده ور دیمکدر که اوقده مستعملدر آتمق معناسنه تیرمژکان بیانیه که حرف تعلیل کشنده کاف عربینك ضمیله اسم فاعلدر کشیدندن دیلیجی معناسنه انتقامی یاسی حرف تنکیر * محصول بیت * تیرمژکانکه کشاده ور وحافظك قانن دوك زیرا بونجلاین قاتلدن کیمسه انتقام آلمز یعنی بویله قاتلی کیمسه انتقام ایلمز حاصلی بویله قاتلدن دیت وقصاص آلمز بلکه قتل ایلدیکی هدر اولور (وله ایضا) (کفتند خلایق که تویی یوسف ثانی * چون نیك بدیدم بحقیقت به ازانی) که حرف رابط مقول قولدر تویی سن سن دیمکدر یوسف ثانی بیانیه ازانی اوچ کلمه دن مرکبدر ازدن وآن دن ویای خطابدن آن اسم اشارتدر یوسفه * محصول بیت * خلایق دیدیلر که سن یوسف ثانی سن چونکه ایونظر ایدوب کوردم حقیقتله یا حقیقتده سن آندن ایوسن یعنی یوسفدن اعلاسن نته کیم

﴿ صبا ﴾

شاعر دیر مصراع * یوسفی بیلزم اماسنی اعلا بیلورم * (شیرین ترازانی بشکر خنده که کویند * ای خسرو خوبان که توشیرین زمانی) * محصول بیت * شکر خنده سیله آندن شیرینرکسن که دیرلر یعنی دیدکلرندن شیرینرکسن ای کوزللر پادشاهیکه سن زمانك شیرینی سن خسرو شیرین مناسبتندن غیری شیرین زمانی ده ایهام وار تأمل تدبر

﴿ تشبیه دهانت نتوان کرد بغنچه ❁ هرکز نبود غنچه بدین تنك دهانی ﴾

سنك دهانك غنچه یه تشبیه ایلمك اولمز هرکز غنچه بوتنك دهانلق ایله اولمز (مفردات) (تشبیه) م (دهانت) سنك فکی (نتوان) ممکن دکل (کرد) ایلمك (با) للملابسه (غنچه) م (هرکز) قطعا (نبود) اولمز (غنچه) م (بدین) بو (تنك) طار (دهان) آغز (معنای اشارتی) یارسول الله سنك جمیع علوم اولین وآخرین وحکمت اسرار الهیه ومعراجیه ومکنونه وغیبیه کندودن جریان ایلین دهان مبارکك غنچه یه که تشبیه ایلمك ممکن دکلدر لکن هر برغنچه فم اولوب فصاحت وبلاغت اهلی اولانلرده بو (ان هو الا وحی یوحی) اسراری قطعا اولمز و بولنمز

﴿ کرسرو بماند ازقد و رفتار توبرجای ❁ بخرام که ازسرو کذشتی بروانی ﴾

سرو اکرسنك قد ورفتارکدن یرنده قالورسه حالنکه رفتار ایله سرودن سبقت ایلدك (مفردات) (کرسرو) م (بماند) قاله (از) من (قد) بوی (رفتار) مشی لطیف (تو) سن (برجای) یرنده (بخرام) صالن (ازسرو) م (کذشتی) کچدك (بروانی) بررفتار ایله (معنای اشارتی) ای سیر وسلوکنده ملائکه دن نیجه بیك یلده وارمدیغی راهی رفتارله بردمده قطع ایدیجی (مازاغ البصر وماطغی) سلطانی افندم اکرقد ورفتارله معراج روحانیه ده مقامنده قالوب سن خرامان رفتارله مقام قاب قوسینه عروج ایله جمله یی سبقت ایلدك صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ صدبار بکفتی که دهم زین دهنت کام ❁ چون سوسن آزاده چرا جمله زبانی ﴾

یوزکره دیدککه بودهندن سنك مرادکی ویرهیم سوسن آزاده کبی نیچون جمله دلسن (مفردات) (صدبار) یوزکره (بکفتی) دیدك (دهم) ویرم (زین دهن) بوفمدن (ت) سنك (کام) مراد (چون) مثل (سوسن) م (آزاده) م (چرا) نیچون (جمله) م (زبانی) دلسن (معنای اشارتی) ای ضعیف امتلرینه رؤف رحیم اولان رسولم وسیدم بزعاجز ومحتاجلره شفقت ومرحمتکدن سلامت وحصول مرادامزه نائل اولمزایچون ازلدن ابده دنیا وآخرت امتی امتی دیو صد بار بزبیچاره لریکی یاد ایلدك سوسن ازاده کبی بوقدر دل اولدیغك انجق (رحمة للعالمین) اولدیغکدندر نفعنا الله بشفاعته صلی الله تعالی علیه وسلم

﴿ کفتی بدهم کامت وجانت بستانم ❁ ترسم ندهی کامم وجانم بستانی ﴾

ایتدککه سنك مرادکی ویردم وجانکی آلورم قورقرم مرادیمی ویرمیه سن وجانمی الهسن (مفردات) (کفتی) دیدك (بدهم) ویرم (کامت) مرادکی (جانت) جانکی (بستانم) آلورم (ترسم) قورقرم (ندهی) ویرمیه سن (کام) مرادیمی (جانم) جانمی (بستانی) الهسن (معنای اشارتی) ای جان عالم اولان حبیب الله افندم صلی الله تعالی علیه وسلم کلام الله ایله (انی اذبحك فانظر ماذا تری) بیورمش ایدك طفل جانم فرحیاب اولوب (یا ابت افعل ماتؤمر ستجدنی ان شاء الله من الصابرین) آیت کریمه سی سرنجه

(تشبیه دهانت نتوان کرد بغنچه * هرکز نبود غنچه بدین تنك دهانی) دهانی یاسی حرف تنکیر ویاحرف مصدردر * محصول بیت * سنك دهانکی غنچه یه تشبیه ایلمك اولمز زیرا غنچه هرکز بوطار آغزلو اولمز یعنی غنچه بویله تنك دهان اولمز که سن سن یاخود بویله تنك دهانلقده اولمز (کرسرو بماند ازقد ورفتار توبرجای * بخرام که ازسرو کذشتی بروانی) بروانی یاحرف سبب ویاحرف مصدر * محصول بیت * اکرسرو سنك قد ورفتارکدن یرنده قالدیسه یعنی حیرتدن یرنده قالدیسه خرامان اول که سرودن روانلقده کچدك یعنی سرو انجق خرامانندر اما سن هم روان هم خرامانسن پس سروی رفتار قامتده کچدك (صدبار بکفتی که دهم زین دهنت کام * چون سوسن آزاده چرا جمله زبانی) * محصول بیت * یوزکره دیدککه بودهانمدن سکا کام ویرهیم سوسن آزاده کبی نیچون باشدن باشه دیل سن یعنی قولی فعله کتورمزسن یعنی دهانکدن بکاکام ویرمزسن کام بونده ایهام طریقیله مذکوردر فتأمل (کفتی بدهم کامت وجانت بستانم * ترسم ندهی کامم وجانم بستانی) * محصول بیت * ای جانان دیدك که سکا کام ویررم وجانکی آلورم قورقرمکه جانمی آلاسن وکامم ویرمیه سن حاصلی قورقرمکه بوبیع وشراده بنی آلدیاسن

حصول مرادی ایچون جان فدا ایتمش ابدی قورقمکه جان کیده جانان اله کیره یه (بیت مولانا) عاشقان جام فرح آنکه کشند * که بدست خویش محوبان کشند *

چشم تو خدنك ازسپر جان كذراند * بیمار كه دیدست بدین سخت كمانی

سنك چشمك خدنكنی جان سپرندن كچورر بویله محكم یای چكر خسته كیم كورمشدر (مفردات) (چشم تو) سنك كوزك (خدنك) اوق (از) من (سپر) قلقان (جان) م (كذراند) كچورر (بیمار) خسته (كه) كیم (دست) كورمشدر (بدین) بویله (سخت) محكم (كمانی) كمانه منسوب (معنای اشارتی) ای ذات نورخدا وقدرت وقوت باری تعالی اولان محبوب خدا افندم صلی الله تعالی علیه وسلم سنك نظر شفقتك جانلردن پرده یی رفع ایدوب جمال الٰهی مشاهده یه مستعد وبیچاره امترك درگاه حقده مقبول قیلجیدر وسنك (مازاغ البصر وماطغی) تخلیه مجلا ومستانهٔ دیدار خدا چشمك مثلی كیم كورمشدر حضرت الله عشقنه بو بیچاره امتك دخی نیم نگاهكله مقبول درگاه ایده سن

چون اشك بیندازیش ازدیدهٔ مردم * آنرا كه دمی ازنظر خویش برانی

اشك كبی آنی خلقك چشمندن اتارسن اول كیمسه یی كه بردم كندو نظركدن سوره سن (مفردات) (چون) مثل (اشك) كوزیاشی (بیندازی) اتارسن (ش) آنی (از) من (دیده) كوز (مردم) ادم (انرا كه) اول كیمسه یی كه (از) من (نظر) م (خویش) كندو (رانی) سوره سن (معنای اشارتی) ای متصف بصفات الله حبیب الله اولان افندم صلی الله تعالی علیه وسلم بر كیمسه یی كه قهرایله نظركدن سوره سن آنی دنیا وآخرت خلق ارasنده مردود ورسوای ایدرسن

در راه تو حافظ چو قلم كرد زسر پا * چون نامه چرا یکدمش از لطف نخوانی

سنك یولكده حافظ قلم كبی باشندن ایاق ایلدی نامه كبی نیچون آنی بردم اوقومزسن (مفردات) (در راه تو) سنك یولكده (حافظ) م (چو) مثل (قلم) م (كرد) ایلدی (زسر) باشدن (پا) ایاق (چون نامه) م (چرا) نیچون (یکدم) برنفس (ش) آنی (از) من (لطف) م (نخوانی) اوقومزسن (معنای اشارتی) یارسول الله حافظ نیجه سنلر سنك یولكده یوزن برله سوروب خوروحقیر اولدیسن كرمكدن آنی برنفس حضور شریفكه نیچون اجازت ویروب اوقومزسن وانی نور جمالكله مسرور ایلمزسن صلی الله تعالی علیه وسلم

ازپیش مران حافظ غمدیدهٔ خودرا * در عشق رخت داد دل ودین وجوانی

كندو غمكین حافظكی حضوركدن سورمه دل ودین وجوانلغنی سنك یوزك عشقنه ویردی

و له ایضا

لبش می بوسم ودر میكشم می * بآب زندگانی برده ام پی

آنك لبنی اوپرم وشراب چكرم آب حیاته ایزایلتمشم (مفردات) (اب) دوداق (ش)

(چشم تو خدنك ازسپر جان كذرند * بیمار كه دیدست بدین سخت كمانی) خدنك اغنده قان اغاجنه دیرلر صكره آندن دوزیلن اوقه خدنك دیدیلر كز اوقنه ده خدنك دیرلر یعنی قوشه آتیلان اوقه سپرجان بیانیه كذراند كچوررديمكدر فعل متعديدر كذرانیدندن الف ونون ادات تعدیه در كه اسمدر كیم معناسنه دیدست اصلنده دیده است در تنه كیم مكرر ذكری كچمشدر بیمار مقدم مفعولیدر سخت كمان وصف تركیبیدر پك یایلی دیمكدر ویا حرف مصدر در * محصول بیت * سنك چشمك خدنك اوقنی جان سپرندن كچورر بویله پك یایلی بیمار كیم كورمشدر حاصلی بویله پك یای چكر خسته كورلمش دكلدر استفهام انكاری طریقیله (چون اشك بیندازیش ازدیدهٔ مردم * آنرا كه دمی از نظر خویش برانی) بیندازیش فعل مستقبل مفرد مخاطب یای خطاب مفتوح اولمق ضرورت وزن ایچوندر وشین ضمیر اضمار قبل الذكر طریقیله مصراع ثانیده آن لفظنه راجعدر ورا ادات مفعول كه حرف بیان دمی یا حرف وحدت * محصول بیت * اشك كبی دیدهٔ مردمدن اتارسن یعنی خلقك كوزندن دوشررسن اول كیمسه یی كه بردم كندی نظركدن سوررسن حاصلی سنك مردودك اولان خلقكده مردودیدر (در راه تو حافظ چو قلم كرد زسر پا * چون نامه چرا بکدمش از لطف نخوانی) نخوانی فعل نفی استقبال مفرد مخاطبدر * محصول بیت * سنك یولكده حافظ قلم كبی باشدن ایاق ایلدی یعنی سنك عشقك یولنده كمال تعظیمدن قلم كبی باشی اوزره یوردی پس نامه كبی نیچون لطفكدن آنی بردم اوقومزسن یعنی برنفس یانكه دعوت ایلمزسن (وله ایضا) (لبش می بوسم ودر میكشم می * باب زندگانی برده ام پی) لبش ضمیری دلده مركوز اولان جانانه راجعدر میبوسمك مقدم مفعولی واو حرف عطفدر در حرف تأكید میكشم فعل حال متكلم وحده چكرم دیمكدر یعنی نوش ایدرم می مفعولی باب زندگانی

باحرف صله واضافت لامیه در ویاحرف مصدر پی بونده یول وایز معناسنه در * محصول بیت * جانانك لبن اوپرم وباده ایچرم حاصلی آب حیاته یول ایلتمشم یعنی لبی وباده آب حیاتدر ایكیسنه یله وصول بولمشم

آنك (می بوسم) اوپرم (درمیكشم) چكرم (می) شراب (با) للملابسه (آب زندگانی) آب حیات (برده ام) ایلتمشم (پی) ایز (معنای اشارتی) بحمدالله كلام اللهك اسرار ذوقنی وعشق ومعرفت اللهك لذتنی دماغ جانمده حاصل ایلدم زیرا باعث حیات ابدی اولان توفیق وعنایة اللهه نائل اولدم

نه رازش می توانم گفت باكس * نه كس را می توانم دید باوی

نه آنك سرینی كیمسه یه دیمكه قادرم نه كیمسه یی آنكله كورمكه قادرم (مفردات) (نه) نفی (رازش) آنك سرینی (می توانم) قادرم (گفت) دیمكه (باكس) كیمسه یه (نه كس را) نه كیمسه یی (می توانم) قادرم (دید) كورمكه (باوی) آنكله (معنای اشارتی) نه اسرار اللهی كشفه قادرم ونه بیچون اولان حضرت الله ایله بر كیمسه یی كورمكه قادرم (حب الشیء یعمی ویصم) دینلمشدر عند العارفین غیره نظر شرك وارتداددر بسیط اولان قلب شركت قبول ایدیجی دكلدر دیدیلر

لبش می بوسد وخون میخورد جام * رخش می بیند وگل میكند خوی

جام آنك لبنی اوپر وقان ایچر گل آنك رخنی كورر وخجالتندن ترلر (مفردات) (اب) طوداق (ش) آنك (می بوسد) اوپر (خون) قان (میخورد) ایچر (جام) قدح (رخ) یناق (ش) آنك (می بیند) كورر (گل) م (میكند) ایدر (خوی) تر (معنای اشارتی) ای طالب حق اول كلام اللهك اسرار ذوقنی شول آینهٔ قلبی كدورات ماسوی اللهدن مجلا اولان عاشق چشیده ایدر كه راه عشقده دائم درد وبلا ایله جگری قان ایچی اوله وجمال اللهی مشاهده ایدن عارف باللهلر غیریدن قطع نظر ایدوب حجالتلرندن ترلر دوكرلر

گل ازخلوت بباغ آورد مسند * بساط زهد را چون غنچه كن طی

كل تختنی خلوتدن باغه كتوردی زهد بساطنی غنچه كبی طی ایله (مفردات) (كل) م (از) من (خلوت) م (با) للملابسه (باغ) م (آورد) كتوردی (مسند) تخت (بساط) دوشك (زهدرا) م (چون) مثل (غنچه) م (كن) ایله (طی) بوكلودور (معنای اشارتی) ای زاهد ظاهرپرست اكر عشق ومعرفة اللهه نائل اولمق استرایسك خلیفة الله فی الارض اولان مرشد كامل مؤید من عند الله اولهرق خلوتدن باغ عالمه ارشاد ایچون ظاهر اولدی سن زهد بساطنی دوروب بوراه خطرناكده مرشده تسلیمیت ایله قطع مراتبه سعی ایلیه سن

بده جام می وازجم مكن یاد * كه میداند كه جم كی بود وكی كی

شراب جامنی ویر وجمدن یاد ایله كیم بیلور كه جم فغفور وكی خاقان ایدی (مفردات) (بده) ویر (جام می) شراب قدحنی (از) من (جم) پادشاه (مكن) ایله (یاد) ذكر (كه) كیم (میداند) بیلور (جم) پادشاه (كی) خاقان (بود) ایدی (كی) پادشاه (كی) خاقان (معنای اشارتی) ای مرشد عالیجاهم بزی بو صورت عالمدن تجرید ایدیجی شراب عشق خدایی ویروجهان پادشاهلغندن خبرویرمه كه آخر دولت دولت وآخرت ناردر

(نه رازش می توانم گفت باكس * نه كس را می توانم دید باوی) * محصول بیت * نه كیمسه یه رازینی دیمكه قادرم نه كیمسه یی آنكله كورمكه قادرم حاصلی بوایكی معناده عاجزم (لبش می بوسد وخون میخورد جام * رخش می بیند وگل میكند خوی) * محصول بیت * جام لبنی اوپر وقان ایچر گل رخسارینی كورر وعرق دوكر یعنی جام لبی حسرتندن قان یودار وگل رخسارندن شرم ایدوب عرق دوكر (گل ازخلوت بباغ آورد مسند * بساط زهد را چون غنچه كن طی) * محصول بیت * گل خلوتدن باغه كتوردی مسندینی یعنی كتم عدمده ایكن غنچه اولوب وآچیلوب گل اولوب موجود اولدی حاصلی فصل بهارده گل ظهور ایلدیكنه اشارتدر پس زهد بساطنی غنچه كبی طی ایله یعنی گل زمانیدر زهدی ترك ایدوب باده نوش ایله دیمكدر (بده جام می وازجم مكن یاد * كه میداند كه جم كی بود وكی كی) اولكی كه اسمدر كیم معناسنه وایكنجی حرف بیاندر واولكی كی بر پادشاهك اسمیدر وایكنجی خاقان معناسنه در * محصول بیت * ای ساقی بكا جام می ویر وجمدن یاد ایله یعنی جمی آكمه زیرا كیم بیلور كه جم خاقان ایدی وكی سلطان خاقان یعنی سلاطین اسلافك ذكرینی ترك ایدوب باده نوش ایله كه انلری ذكر ایلمك مكافاتدهٔ معتد بها مترتب اولمز

(بزن درچنك چنك اى ماه مطرب * ركش بخراش تابخروشم ازوى) اولكى چنك ساز اولان چنكدر وايكنجيسى برنجى حيوانات قيناغى اماپونده، ال مراد در ماه مطرب بيانيـه ركش شين ضمير چنكه راجعدر بخراش فعل امر مفرد مخاطب طرمله ديمكـدر

كيم بيلور كه جم وكى كبى پادشاهلرنه زمان كيجدى و بو سلطنت عالمدن ندامت وخسراندن غيرى نه كوتوردى

﴿ بزن درچنك چنك اى ماه مطرب * ركش بخراش تابخروشم ازوى ﴾

چنكه ال اورای ماه مطرب آنى چال تاكه آندن جوش وخروش ايدم (مفردات) (بزن) اور (درچنك) سازه (چنك) ال (اى ماه مطرب) م (ركش) آنك طمرنى (بخراش) طرمله (تابخروشم) تاكه اضطراب ايدم (ازوى) آندن (معناى اشارتى) اى مطرب دل همچون ماه واى مرشد عالى جاه محرك عشق اولان اسرار معرفة اللهدن خبر وطن اصليمزدن وانوار لاهوتيه لردن جدالقلريمز احوال جكر سوز لرندن سويله كه تاجوش وخروش ايدوب بو عالم كون وفساددن كلى اعراض ووطن اصليمزه اقبال ايدهلم

﴿ چو چشمت مست را مخمور مكذار * بياد لعلش اى ساقى بده مى ﴾

مستى چشمك كبى مخمور قومه اى ساقى انك لبى يادينه شراب وير (مفردات) (چو چشمت) كوزك كبى (مست را) مستى (مخمور) لايعقل وحيران (مكذار) قومه (بياد لعلش) آنك لعل كبى لبى يادينه (اى ساقى) م (بده) وير (مى) شراب (معناى اشارتى) اى كحل مازاغ البصر ايله بينا اولان شيخم بن مستكى بو قبض وحجاب ايچنده متحير وسرگردان قومه اى ساقى شراب وحدت عالم الستده اولان لذت خطاب رب العالمينى ياد ايتمك ايچون بزه شراب عشق الهى بخش واحسان ايله

﴿ نجويد جان ازان قالب جدايى * كه باشد خون جامش دررك وپى ﴾

جان اول جسددن جدالق استمز كه آنك طمرندن وسكرندن جامك قانى اوله (مفردات) (نجويد) استمز (جان) م (ازان قالب) اول قالبدن (جدايى) آيرلق (باشد) اوله (خون جام) قدحك قانى (ش) آنك (دررك) طمرنده (پى) سكر (معناى اشارتى) جميع بدنه روح حيوانى قان كبى سارى اولوب جان بو قالبدن جدالق استمديكى كبى بو جانك جانى اولان روح انسانى دخى انوار ذات الهى ايله وفيض بلا واسطه خطاب (ارجعى الى ربك) اذائذ روحانيه لر ايله حيات ابدى بولاد بنچون روح انسانى دخى نور حقدن برآن جدالق استمز

﴿ چو مرغ صبح مى كويد كه هوهو * منه ازدست جام باده هى هى ﴾

چونكه صبح مرغى هوهو ديه زنهار زنهار شراب جامنى الدن قومه (مفردات) (چو) مثل (مرغ صبح) صباح قوشى (مى كويد) ديه (هوهو) م (منه) قومه (ازدست) الدن (جام باده) شراب قدحى (هى هى) زنهار زنهار (معناى اشارتى) چون (وان من شئ الا يسبح بحمده الخ) آيت كريمه سى سرنجه وقت سحرلرده هر بر مرغ وماهى هو هو ديو كندو لسانلرنجه حضرت اللهى تسبيح وذكرده اولنجق سنكه اكرم مخلوقاتندن سن انجق معرفة الله ايچون خلق اولندك برآن و برساعت حضرت اللهه ذكر وعبادتدن فارغ اولمه كه حيواناتدن ممتاز اولوب بو لذت روحانيه يه و بو انوار ذات الهيه يه نائل اولوب قربيت كامله بوله سن

بونده مراد چنكك قيللرينه مساسدر يعنى كرشلرينى اوتدرمك تاحرف تعليل بخروشم فعل مضارع متكلم وحده چو قرايم يعنى فغان وناله ايلهيم ديمكـدر حاصلى چنكك يانجدارلايم وى ضميرى جانانه راجع اولنجه ازحرف ابتـدا ايچوندر اما چنكه راجع اولنجه سببيت معناسنى افاده ايدر من اجليه كبى * محصول بيت * اى ماه مطرب چنكه چنكك اوربعنى چال مصراع ثانى چنكه چنك اورمغى بيان ايدر طمرينى طرمله يعنى قيللرينى اوتدر تاكيم جانان دردندن ناله وافغـان ايدهيم ياخود چنكك فريادى ايچـون ناله ايدهيم حاصلى انك آوازيله ناله ايدهيم (چو چشمش مست را مخمور مكذار * بياد لعلش اى ساقى بده مى) * محصول بيت * اى ساقى جانانك چشمى كبى مستى مخمور قومه بلكه انك لعلى يادينه باده وير يعنى بزكه انك چشمى كبى مست مخمورز انك ابلعلى باديله يعنى انك لبى شوقنه بزه باده صون (نجويد جان ازان قالب جدايى * كه باشد خون جامش دررك وپى) قالب معربدر وبجمده لامك فتحيله مستعمل لفظـدر بونده قالب انسان مراددركه بجم اكا كالبد ديرلامك فتحيله جدايى ياحرف مصدر كه حرف رابط صفت خون جامـدن مراد باده دررك رانك فتحى وكاف بجميله طمر معناسنه در وپى سكر معناسنه در * محصول بيت * اول قالبدن جان آيرلق استمز كه جامك قانى يعنى باده اول قالبك رك و پينده اوله حاصلى برتن كه باده ايله مربى اوله جان اول تندن آيراق استمز (چو مرغ صبح ميكويد كه هوهو * منه ازدست جام باده هى هى) مرغ صبح لاميه در هوهو بونده اصوات طيوردن كنايتدر وهى هى ادات تنبيهـلر در وتكرارى تأكيد ايچوندر * محصول بيت * چونكه صبح مرغى اصوات ونغمـاته باشليه يعنى ترنمات ايليه جام باده يى الدن قومه البته البته بهار فصلنده طيورك نغمات وترنماتيله باده ايچمكه ترغيبدر

﴿ زبانت ﴾

(زبانت دركش اى حافظ زمانى * زبان بى زبانان بشنوازنى) * محصول بيت * زبانكى چك اى حافظ برزمان پس دلسزلر دلينى نى دن اوكرن يعنى ظـاهرا بى زباندر اما كفت وكودن خالى دكلـدر حاصلى خواص انسانك بعضى كه نطقـدرانى بعض

﴿ زبانت دركش اى حافظ زمانى * زبان بى زبانان بشنوازنى ﴾

اى حافظ برزمان سكوت ايله نيدن بى زبانلر سوزنى استماع ايله (مفردات) (زبانت) دلكى (دركش) چك (اى حافظ) م (زمانى) برزمان (زبان) دل (بى زبانان) دلسزلر (بشنو) ايشت (ازنى) نيدن (معناى اشارتى) اى حافظ (من عرف الله كل لسانه) سرنجه برزمان سكوته ملازمت ايله تاكه اشراقيون اهل ايمان عارف باللهلر كبى درونى ماسوى اللهدن خالى واسرار معرفة الله ايله مالى انسان كاملارك قلوب محرن اسرار يه لرندن بى زبان علوم لدنيه لر واسرار غيبيه لر استماع ايليه سن

﴿ وله ايضا ﴾

﴿ مخمور جام عشقم ساقى بده شرابى * پركن قدح كه بى مى مجلس ندارد آبى ﴾

جام عشقك مخمور يم اى ساقى برشراب و برقدحى پرايله زيرا شرابسز مجلس براطافت طوتمز (مفردات) (مخمور) مست (جام) قدح (عشق) م (م) بن (ساقى) م (بده) وير (شراب) م (با) وحدتيه (پر) طاو (كن) ايله (قدح) م (بى مى) شرابسز (مجلس) م (ندارد) طوتمز (آبى) براطافت (معناى اشارتى) (مامن قوم يقومون من مجلس لايذكرون الله فيه الا قاموا عن مثل جيفة حمار وكان لهم حسرة يوم القيامة) حديث شريفى سرنجه اى شراب عشق الهينك ساقيسى پرشفيقم بن جام عشقك مخمور يم بكا برشراب عشق الهى احسان ايله وهر مجلسده بنم قدحمى پرايله عشق ومحبتمز وذكر الله سز اولان مجلسده براطافت اولمز

﴿ عشق رخ چوماهش درپرده راست نايد * مطرب بزن نوايى ساقى بده شرابى ﴾

آنك ماه كبى رخنك عشق پرده ده راست كلمز اى مطرب نوا مقامندن ساز چال اى ساقى برشراب وير (مفردات) (عشق) م (رخ) يكاق (چوماه) اى كبى (ش) انك (در) فى (پرده) م (راست) طوغرى (نايد) كلمز (مطرب) م (بزن) اور (نوايى) نوا مقامندن (ساقى) م (بده) وير (شرابى) م (معناى اشارتى) اول محبوب حقيقينك انوار جمالنك عشقنى ستراپلك ممكن دكلدر قلوبه انوار عشق الهى ايله انفتاح وانشراح وجذبات عليم فتاح حاصل اولمق ايچون اى محرك عشق اولان مرشد خدا (ارحنى يابلال) حديث شريفى سرنجه سن كلمات اهل الله ايله نغمه ايله اى ساقى سنده شراب فيض الهى احسان ايله

﴿ شد حلقه قامت من تابعد ازين رقيبت * زين در دركر نراند مارا بهيچ بابى ﴾

بنم قامتم حلقه اولدى تاشمد نصكره سنك رقيبك بو قپودن كيرو بزى هيچ بروجهله سورميه (مفردات) (شد) اولدى (حلقه) م (قامت) م (من) بنم (تابعد ازين) تابوندنصكره (رقيب) كوزجى (زين در) بو قپودن (دكر) كيرو (نراند) سورميه (مارا) بزى (بهيچ بابى) بروجهله (معناى اشارتى) اى محبوب رياضات ومجاهدات ومحن وبلاياى عشقله بنم قامتم حلقه اولدى سنك سعدهٔ رحمتكدن اميد وارمكه

جسادانـدن تحصيل ايلكه اشارتدر (وله ايضا) (مخمور جام عشقم ساقى بده شرابى * پركن قـدح كه بى مى مجلس ندارد آبى) مخمور جام عشقم لاميه وبيانيه در ساقى منادى شرابى ياحرف وحدت وياتنكير ايچوندر كه حرف تعليل آبى ياحرف وحدت وياتنكير بونده آبدن مراد اولان رونقدر نتهكيم لغت عربده رونق السيف ماءه ديرلر * محصول بيت * عشق جامينك مخمور يم اى ساقى شراب و برقدحى پرايله كه باده سز مجلسك رونقى يوقدر يعنى باده سز مجلس صفاو برمز (عشق رخ چوماهش درپرده راست نايد * مطرب بزن نوايى ساقى بده شرابى) بونده عشق محبت معناسنه دررخه اضـافت مصدرك مفعولنه اضـافتيدر وچوماهه اضافت بيـانيه در ومطرب منادى نوا برنغمه نك اسميدر برنوع سازده نوادير لر بونده ايكسنده محتملدر وياحرف وحدت وياتنكير ساقى منادى شرابى ياحرف وحدت وياتنكيردر * محصول بيت * جانانك ماه كبى رخنك عشق ومحبتى پرده ده اولوق راست كلمز يعنى اكا كيزلى محبت ايلك مناسب دكل حاصلى عشق فاش اولمق كرك اى مطرب انك عشقنده نوانغمه سنى وياخود نوا سازينى چال واى ساقى شراب ويرانك عشقنده نوش ايدهلم حاصلى عشق جانان مستور قالمسون فاش اولسون مصراع اولك معناسى انك ماه كبى رخنك عشقى پرده ده راست كلمز يعنى مستور اولمز دينى زياده مستور سويلمش (شد حلقه قامت من تابعد ازين رقيبت * زين دردكر نراند مارا بهيچ بابى) بهيچ بابى باحرف سبب وياحرف صله وياحرف وحدت * محصول بيت * بنم قامتم حلقه اولدى تاكيم بوندنصكره سنك رقيبك بو قپودن بنى هيچ بروجهله سورميه ياخود بو قپودن هيچ برقپويه سورميه حاصلى قامتم حلقه اولمدن غرض قپوكدن ايراقمدر قپونك حلقه سى كبى

(درانتظار رویت ماوامیدواری * درعشوهٔ وصالت ماوخیال وخوابی) * محصول بیت * سنك رویك انتظارنده بزامیدوارلغله ز
یعنی امیدمز واردر که سنی کوره وز وصالك عشوه سنده ده بزخیال وخوابله یعنی سنك وصالكدن بزه حاصل اولان خیالدر وخوابدر
حاصلی وصالکی مکر دوشمزده کوره وز
ویاوصالك خیالنی کوره وز یوخسه وصال
قنده میسراواور مصراع اولی درانتظار
رویت مارا امیدواری یازنلر صحیح نسخه لره
مخالف یازمشلر (مخمور آن دو چشم
آخرکم از سؤالی * بیمارآن دولعل آخرکم
ازجوابی) ایکی مصراعده بیله اخرادات
تأکیددرکم ازسؤالی وکم ازجوابی بونلرك
معنالری سؤالدن وجوابنده اکسك میم
یعنی برسؤاله وبرجوابه دکزمیم حاصلی
برسؤاله وبر جوابه لائق دکلیم دیمکدر
* محصول بیت * اول ایکی چشمك مخموریم
پس حالی صور مغه دکزمیم اول ایکی
لبك بیماریم برجوابه دکزمیم یعنی
دکرم ولائقم استفهام انکاری طریقیله
حاصلی سؤاله وجوابه هر وجهله
سزاوارم دیمکدر (حافظ چه مینهی
تودل درخیال خوبان * کی تشنه سیر کردد
ازلمعهٔ سرابی) درخیال خوبان درحرف
صله واضافت لامیه درسیرطوق معناسنه در
کردد اواور دیمکدر فعل لازمدر اواور
معناسنه یعنی صیرورت معناسنی افاده ایدر
لمعهٔ سرابی لامیه ویاحرف وحدت
برسرابك پالمه سی یعنی پارلمه سی * محصول
بیت * ای حافظ محبوبلر خیالنه نیچون
کوکل قورسن یعنی نیچون کوکل باغلرسن
برسراب لمعانندن تشنه طویمقانه یعنی
دلبرلرك خیالی لمعان سرابه بکزر که اندن
تشنه یه خیال آبدن غیری نسنه حاصل اولمز
(وله ایضا) (می خواه وکل افشان کن
ازدهرچه میجویی * این کفت سحر که کل
بلبل توچه میکویی) خطاب عام طریقیله
بیورر می خواه شراب استه کل افشان کن
کل مطلقا چیچکدر افشان کن صاچ
دیمکدر یعنی نثار ایله یعنی مجلسه چیچك
صاچوب باده نوش ایله کن فعلنك مفعول اول
کل ومفعول ثانیسی افشاندر * محصول
بیت * باده استه وکل صاچ دهردن وروزکاردن نه دیلرسن یعنی دهردن وروزکارن نه شکایت ایدرسن سحر وقتنده
کل بونی سویلدی ای بلبل سن نه دیرسن یعنی بوسوزه سنده قائلمی سن

شمدنصکره نفس وشیطان سنك رحتك قپوسندن بنی بروجهله سورمکه وجدا ایتمکه
قادر اولمزلر که (المعصوم من عصمه الله) در

﴿ درانتظار رویت مارا امید واری * درعشوهٔ وصالت ماوخیال خوابی ﴿

سنك یوزك انتظارنده بزه امیدلولق وار در سنك وصالك عشوه سنده بزه برخواب
خیالی واردر (مفردات) (در) فی (انتظار) م (روی) یوز (ت) سنك (مارا)
بزه (امیدواری) امیدلولق (در) فی (عشوه) ناز (وصال) م (ت) سنك (مارا)
بزه (خیال) م (خوابی) خوابه منسوب (معنای اشارتی) (اخشوشنوا واخشوشبوا
فامشوا حفاة عراة حتی ترون الله جهرة) حدیث شریفی سرنجه بواسلوبده سنك
جمالکی رؤیت انتظارنده بزه امیدلولق واردر (وتحسبهم ایقاظا وهم رقود) آیت
کریمه سی سرنجه سنك عشق ومحبتك ووصال حضرتك شیوه سنده بزه خیال
خواب عما سوی الله ابدی واردر

﴿ مخمور آن دوچشم آخرکم ازسؤالی * بیمارآن دولعل آخرکم ازجوابی ﴿

اول ایکی چشمك مخموریم آخر برسؤالدن کم میم اول ایکی لبك خسته سیم آخر
برجوابدن کم میم (مفردات) (مخمور) مست (آن) اول (دوچشم) ایکی کوز (م) بن
(آخر) م (کم ازسؤالی) برسؤالدن کم میم (بیمار) خسته (آن) اول (دولعل) ایکی طوداق
(م) بن (آخر) م (کم ازجوابی) برجوابدن کم میم یعنی سؤال وجوابه دکزمیم
(معنای اشارتی) ای محبوب سنك توفیق وعنایتك نظرلرینك مست وحیرانیم
آخر سنك لطف وکرمکدن برسؤاله دکزمیم وسنك صفات متضادهك اولان لطف
وقهرکك بیماری ومشتاقیم فیض بلاواسطه ك ایله وقت نیازمده برجوابه دکزمیم
بنم مولامه حسن ظنم هم سؤال ایدر وهم جواب ویرر که غفار الذنوبدر

﴿ حافظ چه مینهی تودل دروفای خوبان * کی تشنه سیر کردد ازلمعهٔ سرابی ﴿

ای حافظ خوبلرك وفاسنه نه کوکل قورسن صوسز برسرابك لمعه سندن چیان قانار
(مفردات) (حافظ) م (چه) نه (مینهی) قورسن (تو) سن (دل) کوکل (در) فی (وفا) م
(خوبان) م (کی) چیان (تشنه) صوسز (سیر) طوق (کردد) اواور (از) من
(لمعه) شعله (سراب) صحراده صوکبی کورینان (یا) وحدتیه (معنای اشارتی)
ای حافظ عمل موجب جنت دکلدر کندی عملکه کوکل باغلمه رحمت جباره کوکل
قواجر وثوابه کوکل باغلمه لطف خدایه کوکل قوصوسز کیمسه سرابدن قانمدیغی کبی
امید جنت وخوف ناردن ایچون عمل ایلین لذت مشاهدهٔ جمال اللهدن بهره دار اولمز

﴿ وله ایضا ﴿

﴿ می خواه وکل افشان کن ازدهرچه میجویی *
این کفت سحر که بلبل توچه میکویی ﴿

شراب ایچ وکل صاچ دهردن نه استرسن سحروقتی کل بونی دیدی ای بلبل

سن نه دیرسن (مفردات) (می) شراب (خواه) استه (کل) م (افشان کن) صاچ
(ازدهر) زماندن (چه میجویی) نه استرسن (این) بو (کفت) دیدی (سحر که)
سحروقتی (کل) م (بلبل) م (تو) سن (چه) نه (میکویی) دیرسن (معنای اشارتی)
ای عالی همت اواوب وصلت الی الله استیان طالب منظر حق اولان قلبکی عشق
ومعرفة الله ایله آراسته ولسانکی ذکر الله وعلم وحکمت ایله بیر استه ایله حوادث
دهردن نه استرسن سحروقتی برعارف بونی دیدی ای عاشق سن نه دیرسن

﴿ مسند بکلستان برناشاهد وساقی را *
لب کیری ورخ بوسی می نوشی وکل بویی ﴿

تختی کلستانه ایلت تاشاهد وساقینك لبنی ایصیره سن ویوزنی اوپه سن شراب ایچه سن
وکل قوقه سن (مفردات) (مسند) تخت (بکلستان) م (بر) ایلت (تا) حتی
(شاهد) محبوب (ساقی را) م (لب) دوداق (کیری) طوته سن (رخ) یناق (بوسی)
اوپه سن (می نوشی) شراب ایچه سن (کل) م (بویی) قوقه سن (معنای اشارتی)
(من اراد ان یجالس مع الله فلیجالس مع اهل التصوف) سرنجه ای سالك دائم اهل
اللهك مجالسنده وصحبت جانفزالرنده حاضر اول تاکه محبوب حقیقینك وعارف
باللهلرك کلامی اسرارنی بیله سن وجمالن کوره سن وعشق حقیقی یه ایره سن وربح
رحماندن بهره یاب اوله سن

﴿ تاغنچهٔ خندانت دولت بکه خواهد داد *
ای شاخ کل رعنا از بهرکه میرویی ﴿

سنك غنچهٔ خندانك عجب دولتی کیمه ویره جکدر ای رعنا کل بوداغی کیمدن اوتری
بترسن (مفردات) (تا) عجب (غنچه) م (خندان) کولیجی (ت) سنك (دولت) م
(بکه) کیمه (خواهد) استر (داد) ویرمك (شاخ) بوداق (کل رعنا) م (از) من
(بهرکه) کیمك ایچون (میرویی) بترسن (معنای اشارتی) ای پیر شفیقم سنك
معارف الهیه ایله حیات جاودان بخش ایدیجی قلبك ولسانك عجب دولت عرفانی کیمه
ویره جکدر ای لطیف بعباده اولان خدانك خلیفه سی سن بو عالم کونه قنغی باشی
دولتلو قولك ارشادی ایچون ارسال اولندك

﴿ شمشاد خرامان کن وآهنك کلستان کن *
تاسرو بیاموزد ازقد تو دلجویی ﴿

شمشاد خرامان ایله وکلستان قصدن ایله تاسروسنك قدکدن موزونلق اوکرنه
(مفردات) (شمشاد) سرو (خرامان) صالنیجی (کن) ایله (آهنك) قصد
(کلستان) م (کن) ایله (تا) حتی (سرو) م (بیاموزد) اوکرنه (ازقدتو) سنك
بویکدن (دلجویی) کوکل طلب ایدیجیلکی (معنای اشارتی) ای ظاهری وباطنی آداب
شرعه موافقت ایله (فاستقم کما امرت) آیت کریمه سی سرینك مظهری اولان پیرم
علوم واسرار لدنیه ك اظهار ایدوب تحلیه بعد التخلیه اولمش قلوب طالبینه افاضه

(مسند بکلستان برناشاهد وساقی را *
لب کیری ورخ بوسی می نوشی وکل بویی)
برفعل امر مفرد مخاطب ایلت دیمکدر
بربلدن مسند مفعول صریحی و بکلستان
غیرصریحی تاحرف تعلیل شاهد وساقی
مصراع ثانی به مرهوندر ورادات مفعول
* محصول بیت * تکیه کاهکی کلستانه
ایلت تاکیم شاهدك لبنی طوتاسن یعنی
امه سن وساقینك رخنی بوس ایده سن
وشراب ایچوب کل قوقلیه سن حاصلی
مسندی کلستانه نقل ایلکدن بوقدر
فائده لر مترتب اولور (تاغنچهٔ خندانت
دولت بکه خواهد داد * ای شاخ کل رعنا
از بهرکه میرویی) * محصول بیت *
جانانه خطاب ایدوب بیورر عجبا سنك
غنچهٔ خندانك یعنی دهانك دولتی کیمه
ویریسردر حاصلی کیمك اواوب وکیمه
نصیب اولیسر در ای کل رعنا بداغی
کیمك ایچون بترسن یعنی بویوب چکدیکك
بوی کیمك ایچوندر (شمشاد خرامان کن
وآهنك کلستان کن * تاسرو بیاموزد
ازقدتو دلجویی) * محصول بیت *
شمشادکبی قامتکی خرامان ایله یعنی صالن
وکلستانه قصد ایله تاکیم سرو سنك
قدکدن دلجولك اوکرنه یعنی
کوکل المغی تحصیل ایلیه

(امروزكه بازارت پرجوش خريدارست * درباب وبنه زادى ازمايهٔ نيكويى) كه حرف بيان جوش خريدار اضافتى لاميه در خريدار وصف تركيبيدر صاتون آليجى معناسنه يعنى مشترى درباب آكله وتدارك ايله واوحرف عطف زادى باحرف وحدت مايهٔ نيكويى لاميه مايه سرمايه معناسنه در ونيكويى ياى مصدريه ايله ايلك ديمكدر * محصول بيت * بوكون كه بازارك مشترى جوشندن يعنى كثرتندن طوبطلودر تدارك ايله وايلك سرمايه سندن برآزقو يعنى بو كون كه هر كس سكا راغب وطالبدر

ايله تاكه آداب شرعله مؤدب اولنلر سندن وصلت الى الله يولنى اوكرنه لر

امروزكه بازارت پرجوش خريدارست *
درباب بنده زادى ازمايهٔ نيكويى

بوكونكه سنك بازارك مشتريلرك جوش وكثرتيله پردرفهم ايله كوزلك سرمايه سندن برآزيق قو (مفردات) (امروز) بوكون (بازارت) سنك بازارك (پرجوش) كثرتله (خريدار) مشترى (است) در (درباب) اكله (بنه) قو (زادى) برآزيق (ازمايهٔ نيكويى) ايلك سرمايه سندن (معناى اشارتى) بوكون سنك بازار عشق ومعرفتكك حرارتلى مشترى چوقدر سندخى (هل جزاء الاحسان الا الاحسان) آيت كريمه سى سرنجه بزم كبى برنجه مفلس وبيچاره لره احسانله وعلم ومعرفتله ارشاد ايله ايلكك سرمايه سندن برآزيق وز باده شرف حاصل ايده سن

چون شمع نكورويى در رهكذر بادست *
طرفى سبرى ببندا زمايهٔ نيكويى

چونكه خوباق شمعى يل اوغراغنده در ايلك سرمايه سندن برمقدار بر سبر تحصيل ايله (مفردات) (چون) چونكه (شمع) م (نكورويى) ايو يوزلولك (دررهكذر بادست) يل اوغراغنده در (طرفى) برمقدار (سبرى) برسبر (ببند) باغله (ازمايهٔ نيكويى) ايلك سرمايه سندن (معناى اشارتى) عمرت وماً مونيت معلوم اولمدقچه كشى هرنه قدر كشف وكراماتله عالى مرتبه ده اولورسه دخى خوف زوالدن خالى دكلدر همان لايق اولان ايلك وسلامت بولمق ايچون دائم عباد اللهه احسانده اولمق برسرمايهٔ سعادتدر

آن طره كه هرجعدش صدنافهٔ چين ارزد *
خوش بودى اكر بودى بويش زخوش خويى

اول طره كه آنك هرقورجغى يوز چين نافه سنه دكر لطيف اولوردى اكر خوش خويلقدن آنك برايحه سى اوليدى (مفردات) (آن) اول (طره) اوك صاج (هرجعدش) آنك هرقورجغى (صد) يوز (نافه) مسك (چين) مملكت (ارزد) دكر (خوش) م (بودى) اوليدى (اكر بودى) اكر اوليدى (بويى) برايحه (ش) انك (ز) من (خوش خوى) كوزل اخلاق (يا) مصدريه (معناى شارتى) اول براعمال صالحه واوصاف حيدر كه انلرك آثارى اولان كرامات وخارق عادات هر برلرى يوزبيك نافهٔ چينه دكر حقيقتده خوش اولوردى اكر خوش خويلقدن آنك بر رايحه سى اوليدى يعنى ظاهرده كى خوشلق علم ازلى يه موافق اوليدى انكيچون بومرتبه ده غرور وتوقف يوقدر

هرمرغ بدستانى دركاشن شاه آيد *
بلبل بغزل خوانى حافظ بدعا كويى

هرمرغ برترنمله شاهك كلشننه كلور بلبل غزل خوانلق ايله حافظ دعا كويلك ايله (مفردات) (هرمرغ) هرقوش (بدستانى) برحكايت (دركاشن) باغچه يه (شاه) م (آيد) كلور (بلبل) م (با) للملابسه (غزل خوانى) غزل اوقو يجيلق (حافظ) م

پس هر كيسه ايله اطف اوزره اول كه خطك كلد كده هر كس سندن اعراض ايليه وسنكله اطف واحسان اوزره اوله حاصلى كوزللكى ايولره كچور كه يارين پشيمان وندمان اولميه سن (چون شمع نكورويى در رهكذر بادست * طرفى هنزى بربنداز مايهٔ نيكويى) شمع نكورويى بيانيه كوزللك شمعى ديمكدر رهكذر باد لاميه يل اوغراغى ديمكدر طرفى ياحرف وحدت هنزى ياحرف تنكير ببند فعل امر مخاطب باغله ديمكدر * محصول بيت * چونكه كوزللك شمعى باد رهكذرنده در ايلك سرمايه سندن برمقدار هنر باغله يعنى كوزللك كذران وسريع الزوالدر پس كوزللكدن صقالك زمانده برمقدار هنر ادخار ايله يعنى تازه ايكن برهنر كسب ايله كه خطك كلد كده سبب معاشك اوله ديمكدر (آن طره كه هرجعدش صدنافهٔ چين ارزد * خوش بودى اكر بودى بويش زخوش خويى) كه حرف رابط صفت جعد بوكلم شين ضمير طره يه راجعدر ارزد فعل مضارع مفرد غائب دكر ديمكدر بويى بوى بونده نصيب معناسنده در نته كيم رساله مزده تحقيق ايلمشز وياحرف وحدت وياتنكير خوشخوى وصف تركيبيدر ايو خويلى معناسنه وياحرف مصدر * محصول بيت * اول طره كه هر بر بوكلى يوز نافهٔ چينه دكر زيانده خوش اولوردى اكر خوشخويلقدن برمقدار نصيبى وحصه سى اوليدى طره يه خوشخويلغى اسناد مجاز مرسل طريقيله در يعنى ذكر جزء وارادهٔ كل وجهيله در حاصلى مقصود اولان جانانك (هرمرغ بدستانى دركلشن شاه آيد * بلبل بنواسازى حافظ بدعاكويى) بدستانى باحرف مصاحبت ودستان بونده حكايت معناسنه در ويا حرف وحدت

دركلشن شاه درحرف صله واضافت لاميه در بلبل مرغدن بدل ومبتدا بنواسازى باحرف مصاحبت ونواساز وصف تركيبيدر نوادوز يجى معناسنه وياحرف مصدر ومجموع تركيب خبر بلبلدر حافظده مرغدن بدل مبتدا بدعاكويى بنواسازى كبى در * محصول بيت * هرمرغ برحكايه وقصه ايله شاهك كلشننه كلور بلبل نغمه پردازلغله يعنى ترنمله وحافظ دعا كويلغله حاصلى حافظ شاهك دعاكويدر پادشاهه دعا كويلغين عرض ايلر مقصود حسن طلبدر

(بدعا كويى) دعاء ويليجيلك ايله (معناى اشارتى) (وان من شئ الا يسبح بحمده ولكن لاتفقهون تسبيحهم) آيت كريمه سى سرنجه اول مذكور بكل لسان اولان محبوب حقيقى بى هر برمرغ برذكر ايله اول شاه حقيقتك كلشن وحدتنه كلور بلبل غزل خوانلق ايله حافظ دعا كويلك ايله ذكر ايدر

ولهُ ايضاً

نوبهارست دران كوش كه خوشدل باشى *
كه بسى كل بدمد بازوتودر كل باشى

نوبهار در اكا سعى ايله كه خوشدل اوله سن زيرا كيرو چوق كل بتروسن كل ايچنده اولورسن (مفردات) (نوبهار) م (است) در (دران) اكا (كوش) چالش (خوشدل) كوكلى مسرور (باشى) اوله سن (كه) زيرا (بسى) چوق (كل) م (بدمد) بتر (باز) كيرو (دركل) طوپراقده (باشى) اولورسن (معناى اشارتى) كندوسنده ازهار معرفة الله حاصل اوله جق عالم بهارنده سعى ايله قربيت تام ايله وانوار تجليات الهيه يه استغراق ايله خوشدل اوله سنكه عالم بى بقادر زيرا چوق كل بتروسندن وبندن نيجه محبوب اولانلر حاصل اولورسن خاك ايچنده نابديد اولورسن

چنك در پرده همين ميدهدت پندولى *
وعظت آنكاه كند سود كه قابل باشى

چنك پرده ده سكا همين بو پندى ويرر لكن وعظ سكا اول وقت فائده ويرر كه قابل اوله سن (مفردات) (چنك) بلى بوكك ساز (درپرده) پرده ده (همين) دائم (ميدهد) ويرر (ت) سكا (پند) نصيحت (ولى) لكن (وعظ) م (ت) سكا (آنكاه) اول وقت (كند) ايدر (سود) فائده (قابل) م (باشى) اوله سن (معناى اشارتى) اى سالك اول پير سالخوردهٔ معنى مرتبهٔ صحوده سكا همين بو پندى ويرر لكن سن مغلوب هوا اولديغكدن قبول ايتمزسن سكا نصيحت اول وقت تأثير ايدر كه رياضات ومجاهداتله نفسكى خور وذليل ايدوب قابل نصيحت اوله سن

من نكويم كنون باكه نشين وچه بنوش *
كه تو خود دانى اكر زيرك وعاقل باشى

بن ديمزمكه شمدى كيمك ايله اوتور ونه نوش ايله زيرا سن كندوكى بيلورسن اكر زيرك وعاقل اوله سن (مفردات) (من) بن (نكويم) ديمزم (كنون) شمدى (باكه) كيمك ايله (نشين) اوتور (چه) نه (بنوش) ايچ (كه) زيرا (تو) سن (خود) كندك (دانى) بيلورسن (اكر زيرك وعاقل) م (باشى) اوله سن (معناى اشارتى) بن سكا شمدى ديمزمكه كيمكله اوتور رسك اوتور وهرنه بروايچرسك يى وايچ زيرا سن كندوكى بيلورسن اكر عقلك كندوكه يار ايسه ذواجلا حين اولان ارباب حقيقته وعالم عاقله مصاحب اول واكل وشربكى سنت رسول الله وجهى اوزره ايله همان طريقك عوامندن حذر اوزره اوله سن

(ولهُ ايضا) (نوبهارست دران كوش كه خوشدل باشى * كه بسى كل بدمد باز وتودر كل باشى) * محصول بيت * زمان نوبهاردر اكا درش كه خوشدل اوله سن يعنى نوبهارده كركل خوشلغنه سعى ايله زيرا بنه كل چوق بتوب آچيلور وسن كلده اولورسن يعنى دنيادوردقچه بهار وكل زمانى كلور وسن اولوب طپراق التنده اوليسرسن پس صاغ اولديغكجه نوبهارده برحالت ايله كه خوشدل اوله سن (چنك در پرده همين ميدهدت پندولى * وعظت آنكاه كند سود كه قابل باشى) * محصول بيت * چنك پرده ده يعنى خفية مذكور بيتك مضمونى سكا پند ويرر اما سكا وعظ اول وقت فائده ويرر كه قابل اوله سن يعنى سكا پند اول وقت تأثير ايدر كه پنده مستعد اوله سن چنكك پرده ذكرنده لطف خفى وار (من نكويم كه كنون باكه نشين وچه بنوش * كه تودانى كه اكر زيرك وعاقل باشى) * محصول بيت * بن سكا شمدى ديمزم كه كيمكله او طور ونه ايچ يعنى بوزمانده بن سكا فلانله اختلاط ايله وفلان نسنه يى ايچ ديمزم زيرا سكا ديه جكيم سن بيلورسن اكر زيرك وعاقل اولورسك

(درچن هرورقی دفترحال دکرست * حیف باشد که زحال همه غافل باشی) ورقی یاحرف وحدت ودفتر حال لامیه در و یاحرف وحدت * محصول بیت * چنده هر بوورق براوزکه صورت وحال دفتیدر یعنی هر بیراق صانعك برنوع صنعنی بیان ایدر دفترد حاصلی هر بیراق اللهك صنعندن بردفتردر نته کیم شیخ سعدی حضرتلری بیور مشدر بیت * برك درختان سبزدر نظرهو شیار * هرورقی دفترمعر فت کردکار * پس چونکه چنده هر بوورق صانعك برصنعه دلالت ایدر دفتردر حیفدر که سن جیمنك حالندن غافل اوله‌سن یعنی صانعك منصوعاتندن آکاه اولیه‌سن شیخك بیتنده ورقیاسی حرف وحدتدر ودفتر معرفت کردکار اضافتلری بیانیه ولامیه‌در تقدیر کلام هرورقی دفترمعر فت کرد کارست درضرورت وزن ایچون سینی وتاتك اوئلندی معلوم اولا که مصراع ثانی‌یی هرور قی در فتریست یازانلر دفتر دانشلرنده مذاق فارسی یاز لمشدر تأمل (کرچه راهیست پرازبیم زماتابردوست * رفتن آسان بوداروافف منزل باشی) راهیست یاحرف وحدت تاانتهای غایت ایچوندر الی معناسنه بردوست اضافتی لامیه‌در دوستك قته‌دك دیمکدر واقف منزل اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر * محصول بیت * اکرچه قورقیدن طولو بریولدر بزدن دوستك قته‌دك یعنی کوی جاناله بزم ارامزده رقبا واغیار خوفی چوقدر اما کتمك آسان اولور اکرواقف منزل اولورسك یعنی منزل کوی جانانه کرچکدن وقوفك وارایسه اکاوارمق قولای اولور (نقدعمرت ببرد غصهٔ دنیابکزاف * کرشب وروزدرین قصهٔ مشکل باشی) نقدعمر بیانیه وتاضمیر خطاب ببرد فعل مضارع مفرد غائب ایلتور دیمکدر غصه فاعلیدر ودنیایه اضافتی لامیه در نقد عمر ببردك مفعول صریحیدر و بکزاف غیرصریحی کزاف ایلاق معناسنه در عربلرتعریب ایدوب جزاف دیرلر در بن‌درادات ظرفیه واین اسم اشارتدر غصهٔ دنیایه * محصول بیت * مصراع ثانی جملهٔ شرطیه ومصراع اول جزائیه واقع اولمش بیورر که سنك عمرك نقدینی دنیاغصه‌سی ایلاق ایلتور یعنی عمرك ضایع ایدوب کچر اکر کیجه وکوندز بومشکل قصه ده اولورسك حاصلی کیجه وکوندز دنیا ایچون غم وغصه چکرسك عمرنازنینك یوق‌یره کچر

نسیم

(حافظا کرمدداز بخت بلندت باشد*صیدآن شاهد مطبوع شمائل باشی) صیدآن شاهد مصدرك فاعلنه اضافتیدر ومطبوعه اضافت بیانیه‌در شمائل مطبوعك نائب عن الفاعلیدر * محصول بیت * ای حافظ اکر بخت بلندکدن مدداولورسه یعنی طالع بلندك سکایارویاور اولورسه اول‌مطبوع شمائل شاهدك یعنی اخلاقی کوزل جانانك صیدوشکاری اولورسن حاصلی سنی کندوبه تخصیص ایدوب بندهٔ مکرم ومعززی اولورسن نظرهمان طالعك عون وعنایتنده‌در (وله ایضا)

درچن هرورقی دفترحال دکرست * حیف باشد که زحال همه غافل باشی

چنده هر بوورق برغیری حالك دفتریدر حیف اوله که جمیع حالدن غافل اوله‌سن (مفردات) (در) فی (چن) باغ (ورق) یاپراق (یا) وحدتیه (دفتر) م (حال) م (دکر) غیر (است) در (حیف) ندامت (باشد) اوله (زحال همه) جمیع حالدن (غافل) م (باشی) اوله‌سن (معنای اشارتی) حق سبحانه وتعالینك وحدانیتنه وکمال قدرتنه دلالت ایچون باغ عالمده هرورق برحال وبراسرارك دفتری اولدیغی کبی معدن اسرار الله اولان انسانك دخی هربری ظاهر اوباطنلری برینه جمیع حالده مخالفتله هربری براسم الهیه مظهر دوشمشدر حیف سکا که جمیع حالدن غافل اوله‌سن (بیت سعدی) برك درختان سبزدر نظرهوشیار * هرورقی دفتریست معرفت کرد کار

کرچه راهست پرازبیم زماتابردوست * رفتن آسان بوداروافف منزل باشی

اکرچه بزدن دوست قته‌دك یول خوفدن پردر کتمك آسان اولور اکرمنزله واقف اوله‌سن (مفردات) (کرچه) م (راه) یول (است) در (پر) طلو (ازبیم) خوفدن (زما) بزدن (تابردوست) دوستك قته‌دك (رفتن) کتمك (آسان) م (بود) اولور (ار) اکر (واقف) م (منزل) م (باشی) اوله‌سن (معنای اشارتی) کرچه راه عشق لقاء الهیه واصل اولنجه‌یه دك خوف وخطردن طلودر شول کیمسه‌لره کتمك آسان اولور که پیرکاملك ارشادیله علم ومعرفت ایله منزللری بیله (بیت مولانا) پیررابکزین که بی پیراین سفر * هست بس پرآفت خوف وخطر

نقدعمرت ببرد غصهٔ دنیی بکذاف * کرشب وروزدرین قصهٔ مشکل باشی

دنیاغصه‌سی سنك عمرك نقدنی عبث یره ایلتور اکرشب وروز بومشکل قصه‌ده اوله‌سن (مفردات) (نقدعمر) م (ت) سنك (ببرد) ایلتور (غصهٔ دنیی) م (بکذاف) عبث یره (شب) کیجه (روز) کوندز (درین) بو (قصه) م (مشکل) م (باشی) اوله‌سن (معنای اشارتی) دنیانك شغلی وغصه‌سی سنك سرمایهٔ سعادت اولان عمرعزیزك نقدنی غفلت ایله وعبث یره خرجله هبایه ویرر اکر کیجه وکوندز بومشکل قصه اولان دنیا سببیله حقدن غافل اوله‌سن

حافظا کرمدداز بخت بلندت باشد * صیدآن شاهد مطبوع شمائل باشی

ای حافظ اکربلند بختدن سکامدد اوله اول اخلاق مقبول محبوبك صیدی اولورسن (مفردات) (حافظ) م (مدد) معاونت (از) من (بخت) دولت (بلند) یوکسك (ت) سنك (باشد) اوله (صید) آو (شاهد) محبوب (مطبوع) مقبول (شمائل) اخلاق (باشی) اوله‌سن (معنای اشارتی) ای حافظ دولتك عالیلکندن اکر توفیق وعنایت حق سکا معاونت ایلیه جمیع غصه‌دن وغمدن خلاص اولوب اول لطیف ورحیم اولان محبوب حقیقینك مقبول درکاهی اولورسن

وله ایضا

(نسیم صبح سعادت بدان نشان که تودانی * کذربکوی فلان کن درآن زمان که تودانی) نسیم منادی صبحه اضافت لامیه‌در وسعادته اضافت بیانیه‌در بدان باحرف مصاحبت که حرف بیان ویاحرف رابط صفت آخر غزله‌دك بویله‌در * محصول بیت * ای سعادت صباحنك نسیمی اول نشانله که سن بیلورسن جانان کوینه کذرایله یعنی اوغره اول زمانده که سن بیلورسن یعنی کوی جانانه وارمجق زمانی سن بیلورپس اول زمانده وار (توپیك خلوت رازی ودیده برسر راهست * بمردمی نه بفرمان چنان بران که تودانی) رازی یاسی ضمیرخطاب واوحرف حال سرراه اضافتی لامیه در یول اوجی ویول باشی دیمکدر بمردمی باحرف مصاحبت ویاحرف مصدر بران فعل امرمفرد مخاطب سور معناسنه یعنی تیزکیت دیمکدر * محصول بیت * نسیمه خطاب بیورر که سن راز خلوتنك پیکی سن حال بوکه کوزمزده یول اوجنده منتظردر پس مردملکله یورقله دکل شویله کیت که سن بیلورسن یعنی چونکه راز خلوتنك پیکی سن ایدی جانادن بزه خبری تیزکتور که سرراهده منتظرز امابوخصوصده سکامردکلدر مرادیمز بلکه منتدر (بکو که جان ضعیفم زدست رفت خدارا * زلعل روح فزایت ببخشش آن که تودانی) خدارا مصراع ثانی‌یه مربوطدر ورا ادات تخصیص لعل روح فزایانیه روح فزا وصف ترکیبیدر روح آرتیجی دیمکدر ببخشش شین ضمیر خواجه‌یه راجعدر التفات طریقیله ضعیفمده میم ضمیر یرینه شین ضمیر اولسه انسب ایدی * محصول بیت * نسیمه خطاب بیوررای نسیم جانانه سویله که جان ضعیفم الدن کتدی خدا ایچون روح فزا لعلکدن اکابغشله اول نسنه‌یی که بیلورسن یعنی لعلکدن شکر بوسه‌لر بغشله (من این حروف نوشتم چنان که غیر ندانست * توهم زروی کرامت چنان بخوان که تودانی) * محصول بیت * بن بو حروفی یازدم شویله که کیمسه بیلدی سنده کرامت ولطف جهتندن شویله اوقی که سن بیلورسن یعنی کیمسه افشا واظهارایله خطاب ئیسه وجانانه اولق ممکندر

نسیم صبح سعادت بدان نشان که تودانی * کذربکوی فلان کن دران زمان که تودانی

ای سعادت صبحنك نسیمی اول نشانله که سن بیلورسن فلانك محله‌سنه کذر ایله اول زمانده که سن بیلورسن (مفردات) (نسیم) یل (صبح سعادت) م (بدان) اول (نشانکه) م (تودانی) سن بیلورسن (کذر) کچ (کوی) محله (فلان) م (کن) ایله (دران) اول (زمانکه) م(تودانی) سن بیلورسن (معنای اشارتی) ای سعادت ابدیه صباحنك نسیمی اولان فضل وعنایت الهی اول لطف نشانیله که سن بیلورسن بوغمکین اولان بیچاره اوزره کل اوغره شول دم آخرده که سن اول وقت اولان عجزمزی بیلورسن (اللهم اعنی علی منکرات الموت وسکرات الموت)

توپیك خلوت رازی ودیده برسر راهست * بمردمی نه بفرمان چنان بران که تودانی

سن راز خلوتنك پیکی سن کوز یولده در مردملك واهلیله فرمانله دکل انجلین سورکه سن بیلورسن (مفردات) (تو) سن (پیك) رسول (خلوت) م (راز) سر (یا) خطابیه (دیده) کوز (برسرراهست) یول باشنده در (بمردمی) آدملك ایله (نه) نفی (با) للملابسه (فرمان) حکم (چنان) انجلین (بران) سور (تودانی) سن بیلورسن (معنای اشارتی) ای توفیق الهی نسیمی سن اسرارالله خلوتك رسولیسن جان بدنده ایکن سنك برقدم اقدم کلمك امکاك ایچون کوزم یولده‌در لطف وکرم خدا ایله تیز کله‌سن حکم وفرمانله دکل بن عاجز وبیچاره نه کونه حکم ایده‌بلك حق سبحانه وتعالی وجوب وایجابدن منزهدر بنم کرم مولام سن بیلورسن

بکو که جان ضعیفم زدست رفت خدارا * زلعل روح فزایش ببخش ازان که تودانی

دیکه ضعیف جانم الدن کتدی الله ایچون حیات زیاده ایدیجی ایدن حاطله احسان ایله آندنکه سن بیلورسن (مفردات) (بکو) دی (جان ضعیفم) م (زدست) الدن (رفت) کتدی (خدارا) الله ایچون (ز) من (لعل) دوداق (روح فزا) جان زیاده ایدیجی (ش) آکا (ببخش) احسان ایله (ازان) آندن (تودانی) سن بیلورسن (معنای اشارتی) همان درکاه حقده نیازومناجاتله دیکه ای بنم ارحم الراحمین اولان ربم بوبی بقا اولان ضعیف جانم الدن کتدی هنوز برقربت تحصیل ایلمدم ذات پاکك حقیچون بزه حیات ابدی زیاده ایدیجی فیض وتوفیقکدن احسان ایله اول رحمت سابقه‌ك سببیله که سن بیلورسن

من این حروف نوشتم چنانکه غیرندانست * توهم زروی کرامت چنان بخوان که تودانی

بن بوکلاتی یازدم انجلین که غیری کیمسه بیلمدی سنده کرامت ولطف یوزندن انجلین اوقو که سن بیلورسن (مفردات)(من) بن (این حروف) بوکلاتی (نوشتم) یازدم (چنانکه) انجلینکه (غیر) م (ندانست) بیلمدی (توهم) سنده (زروی کرامت) کرم یوزندن

(چنان) انجلاین (بخوان) اوقو (تودانی) سن بیلورسن (معنای اشارتی) یارب بو نیاز وبو مناجاتی اجابته قریب اولمق ایچون اخلاص وجهی اوزره قلبم ایچنده انجلاین کیزلدم وستر ایلدم که غیری برکیمسه بیلمیه سندخی کرم واحسان یوزندن انجلاین مرادم بخش ایله که لطف وکرمکه لایق اولانی سن بیلورسن

﴿ امید در کمر زرکشت چکونه نبندم ❊
دقیقه ایست نکارا دران میان که تودانی ﴾

سنک زرکش کمرکه نیجه امید باغلیم ای محبوب اول میانده بر دقیقه واردر که سن بیلورسن (مفردات) (امید) م (در) فی (کمر) قوشاق (زرکش) آلتون چکیجی (ت) سنک (چکونه) نه‌درلو (نبندم) باغلیم (دقیقهٔ) براسرار (است) واردر (نکارا) ای محبوب (دران میان) اول اورته‌ده (تودانی) سن بیلورسن (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینک انوار ذاتنه وصلته امید بن باغلیم (یا ابن آدم خلقت الاشیاء لاجلک وخلقتک لاجلی) حدیث قدسیسی سرنجه بزی کندو وصلتی ومعرفتی ایچون خلق ایلدی ای محبوب حقیقی سکا حسن ظنم بودر که بزدن کچمزسن اول اراده برسر واردر که سن بیلورسن

﴿ خیال تیغ تو باما حدیث تشنه وآبست ❊
اسیر خویش کرفتی بکش چنان که تودانی ﴾

سنک تیغک خیالی بزه تشنه وآب سوزیدر کندو اسیرکی طوتدک قتل ایله آنجلاینکه سن بیلورسن (مفردات) (خیال) م (تیغ) قلیج (تو) سن (باما) بزه (حدیث) سوز (تشنه) صوسز (آب) صو (است) در (اسیر) م (خویش) کندو (کرفتی) طوتدک (بکش) قتل ایله (چنان) آنجلاین (تودانی) سن بیلورسن (معنای اشارتی) یاربم سنک لطف وجلالک وقهر وجلالک سیف قاطعنک تأثیراتنک ذکری وخیالی بزه تشنه‌نک آبه اشتیاقی وآبک تشنه‌یه تأثیراتی کلامی کبیدر که هر وجهله لطف وقهر سنکدر بز سنک قبضهٔ قدرتکک اسیری بز سن کرمکسن بزی (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر ایله تاکه سنک غیریلری بیلیم وکورمیلم بوندنصکره سندن کلان لطفده خوش قهرده خوشدر وظاهر وباطن بردر

﴿ بکیست ترکی وتازی درین معامله حافظ ❊
حدیث عشق بیان کن بهر زبان که تودانی ﴾

بو معامله‌ده ترکی وعربی بردر ای حافظ عشق سوزنی بیان ایله هر زبان ایله که سن بیلورسن (مفردات) (یکیست) بردر (ترکی) م (تازی) عربی (درین) بونده (معامله) م (حافظ) م (حدیث عشق) م (بیان) م (کن) ایله (بهر زبان) هر دل ایله (تودانی) سن بیلورسن (معنای اشارتی) (ولقد کرمنا بنی آدم وحملناهم فی البر والبحر) آیت کریمه سنده ای (فکشفنالهم العلوم الظاهرة والباطنة) تحقیق سرنجه

(امید در کمر زرکشت چکونه نبندم ❊ دقیقه ایست نکارا دران میان که تودانی) درکمر در حرف صله کمر بونده قوشاق معناسنه درزرکشت اضافت بیانیه در آلتون چکلمش قوشاق یعنی آلتونلی قوشاق دقیقه ایست یا حرف وحدت * محصول بیت * سنک زرکش قوشاغکه نه وجهله امید باغلیم که اول اورته‌ده ای نکار بر دقیقه واردر که سن بیلورسن یعنی میانک بر اینجه خیالدر آنی بنده سن بیلورسن اینجق بونده دقیقه اینجه میاندن کنایه‌در کمر ومیان ودقیقه مراعات نظیر شکلیدر (خیال تیغ تو باما حدیث تشنه وآبست * اسیر خویش کرفتی بکش چنان که تودانی) * محصول بیت * سنک تیغک خیالی بزه تشنه ایله آب سوزیدر یعنی تشنه آبه نیجه راغب ایسه بز سنک تیغکه انک کبی راغب وطالبز کندی اسیرکی طوتدک آنی بیلدیکک کبی اولدر یعنی سنک اسیرکم بیلدیکک کبی بنی قتل ایله حاصلی تیغک قیدده برایچم صودر آنی بندن دریغ ایله نیجه که بیلورسن بکا آنی ایچور (یکیست ترکی وتازی درین معامله حافظ * حدیث عشق بیان کن بهر زبان که تودانی) * محصول بیت * ای حافظ بو عشق معامله سنده ترکی دل وعربی دل بردر امدی عشق سوزینی بیان ایله هر دل ایله که بیلورسن یعنی اعتبار معنایه در الفاظ دکل پس اسرار عشقی هر زبان ایله بیان ایلمک ممکندر حاصلی سر عشق امر معنویدر هر دل ایله بیان اولور عربی‌یه وترکی‌یه وفارسی‌یه مخصوص دکل

بعد الوصول والتمکین مقام معرفتده ظاهر وباطن بردر ای حافظ حدیث عشقی مسترشدین اولنلره بیان ایله هر زبان ایله که سن بیلورسن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ نوش کن جام شراب یکمنی ❊ تا بدان بیخ غم ازدل برکنی ﴾

بر بطمان شراب الور قدحله شراب ایچ تا آنکله کوکلکدن غم کوکنی قوپاره‌سن (مفردات) (نوش کن) ایچ (جام) قدح (شراب) م (یکمنی) بر بطمان (تا) حتی (بدان) آنکله (بیخ) کوک (غم) م (ازدل) کوکلدن (برکنی) قوپاره‌سن (معنای اشارتی) راه عشقده استقامت ایله برقوی ومؤثر عشق تحصیل ایله تاکه (العشق نار فی القلوب تحرق ماسوی المحبوب) سرنجه غم وآلامی وکدورات ماسوایی قلبدن بالکلیه اخراج ایلیه‌سن

﴿ دل کشاده دار چون جام شراب ❊ سر کرفته چند چون خم دنی ﴾

شراب جامی کبی قلبک کشاده طوت دنی کوپ کبی نیجه برسر کرفته‌سن (مفردات) (دل) کوکل (کشاده) اچیق (دار) طوت (چون) مثل (جام) قدح (شراب) م (سرکرفته) باشی طوتلمش (چند) نیجه (چون) مثل (خم) کوپ (دنی) الحق (معنای اشارتی) (افمن شرح الله صدره للاسلام) الآیة (کمن قسا قلبه) تفسیری سرنجه شراب قدحی کبی قلبکی انوار عشقله منشرح واسرار عشقله منفتح ومنفسح ایله اغزی باغلی دنی وسیاه کوپ کبی قسوت قلبله نیجه برمطبوع القلب اولوب ریونات ماسوانک اجتماع وتراکمله اعمی القلوبدن اولورسن

﴿ چون زخم بیخودی رطلی کشی ❊ کم زنی از خویشتن لاف منی ﴾

چونکه بیخودلک کوپندن بر رطل چکه‌سن کندکدن بنلک لافنی آزاوررسن (مفردات) (چون) چونکه (ز) من (خم) کوپ (بیخودی) کندولکسز (رطل) بارم بطمان (یا) وحدتیه (کشی) چکه‌سن (کم زنی) آزاوره‌سن (ازخویشتن) کندکدن (لاف منی) بنلک لافنی (معنای اشارتی) چونکه شیخ کامله واصل اولوب ریاضات ومجاهداتله وجود ملکی خراب ایدوب اول صاحب فیض یوزندن برعشق قوی وبر جذبهٔ معنوی حاصل ایده‌سن فانی فی الشیخ بلکه فانی فی الله اولوب بردخی کندکدن لاف اورمزسنکه اول وقت حکم وتصرف خدانکدر

﴿ سنک سان شو در قدم نی همچو آب ❊ جمله رنک آمیزی وتردامنی ﴾

ایاقده طاش کبی اول آب کبی اولمه جمله رنک آمیزلک وتردامنلک آیده‌در (مفردات) (سنک سان) طاش کبی (شو) اول (درقدم) ایاقده (نی) اولمه (همچو آب) صو کبی (جمله) م (رنک آمیزی) بنک قاریشیجی (تردامنی) اتکی یاشلق صوده‌در (معنای اشارتی) همان راه عشقده استقامتده وبلا کشلکده جبال راسخه کبی ثابت قدم اول صو کبی اوصاف تغیر قبول ایدندن وانجاس ماسوا ایله ملوث اولاندن اوله

﴿ دل بهی در بند نامردانه وار ❊ کردن سالوس وتقوی بشکنی ﴾

(وله ایضا) (نوش کن جام شراب یکمنی * تا بدان بیخ غم ازدل برکنی) جام شراب یکمنی لامیه وبیانیه‌در بر بطمان شراب آلور جام دیمکدر تا حرف تعلیل بدان با حرف مصاحبت وان اسم اشارتدر جام شرابه بیخ غم بیانیه‌در برکنی قوپاره‌سن دیمکدر * محصول بیت * بر بطمان شراب آلور جامی نوش ایله تاکم انک سببیله غم کوکنی کوکلکدن قوپاره‌سن یعنی آنی نوش ایلکله غمدن خلاص بوله‌سن (دل کشاده دار چون جام شراب * سر کرفته چند چون خم دنی) سر کرفته باشی طوتلمش وبرکیمش معناسنه‌در معلوم اوله که تازه شیره‌یی کوپه طولدردقدنصکره آغزینی محکم کریچله ویالجه‌له صیوارلر تاکیم قینادقده طاشوب طشره دوکلمیه اول کوپه خم سرکرفته دیرلر خم دنی بیانیه خم عجمده مطلق کوپه دیرلر امادن نونک تشدیدیله عربده اشاغیسی صیوری مزفت یعنی ایچی صرچه‌لی کوپه دیرلر پس اضافة العام الی الخاص قبیلندندر ویا ضمیر خطاب اولور * محصول بیت * جام شراب کبی کوکلکی کشاده طوت نیجه‌یه دک خم دن کبی طوتلمش باشلی اوله‌سن حاصلی نیجه بر باشی طوتلمش ومنقبض خاطر اوله‌سن بونده دنی دناءت معناسنه آلوب دنی کوپ کبی یعنی آلچق کوپ دینلر الحق قاچشلرفنا اما (چون زخم بیخودی رطلی کشی * کم زنی ازخویشتن لاف منی) خم بیخودی بیانیه خمده تشدید ضرورت وزن ایچوندر رطلی یا حرف وحدت کشی چکه‌سن یعنی ایچه‌سن * محصول بیت * چونکه بیخودلق کوپندن بر بطمان باده ایچه‌سن هرکز کندکدن بنلک لافنی اورمزسن حاصلی چونکه بیخودلق شرابنی نوش ایلیه‌سن انانیت وغرور لافنی کلیا ترک ایدرسن (سنک سان شو در قدم نی همچو آب * جمله رنک آمیزی وتردامنی) سان ادات تشبیه‌در طاش کبی دیمکدر شو شینک فتحیله فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر رنک آمیز وصف ترکیبیدر رنک قارشدریجی معناسنه ویا حرف مصدر صوبک کاه بوانق وکاه صافی اولمسندن کنایه‌در تردامن وصف ترکیبیدر بحسب اللغت باش اتکلی معناسنه‌در اما اصطلاحلرنده دناءت والحاقه‌دن کنایت ایدرلر ویا حرف مصدردر * محصول بیت * طاش کبی ایاقده اول صو کبی اولمه که باشدن باشه رنک آمیزلک وتردامنلک صفتیله متصف اوله یعنی صو کبی انواع رنکلره کیروب تردامن اوله بلکه طاش کبی ایاقلرده قالوب بر دبار وهر جفایه صابر ومتحمل اول که کمال کسر نفس بونده‌در (دل بهی در بند نامردانه وار * کردن سالوس وتقوی بشکنی) * محصول بیت * کوکلکی باده‌یه ویاباده ایله مقید قیل تاکیم مردلر کبی سالوس وتقوی کردننی کسر ایلیه‌سن یعنی زرق وریاء عرضنی قیره‌سن

کوکلکی شرابه باغله تامر دلر کبی سالوس وتقوینك بوینی قیره سن (مفردات) (دل) کوکل (بمی) شرابه (دربند) باغله (تا) حتی (مردانه وار) آدم کبی (کردن) بیون (سالوس) مرائی (تقوی) م (بشکنی) قیره سن (معنای اشارتی) (رجال لاتلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله) آیت کریمه‌سی سرنجه مردان خدالر کبی قلبکی انجق حضرت اللهك عشق ومحبتنه باغله ریا وصورت تقوی ایله تغییر الشکل لاجل الاکل ایدن حیله کار عوام متصوفه‌لردن اوله

﴾ خیز وجهدی کن چو حافظ تامکر * خویش رادر پای معشوق افکنی ﴿

قالق وحافظ کبی رجهد ایله تامکر کندیکی معشوقك اباغنه براغه سن (مفردات) (خیز) قالق (جهدی) برسعی (کن) ایله (چو) مثل (حافظ) م (تامکر) م (خویش را) کندیکی (در) فی (پای) اباق (معشوق) م (افکنی) براغه سن (معنای اشارتی) ای سالك قالق حافظ کبی ماسوی اللهدن قلبکی تجرید ایله عشق الهی بولند، باش وجانکی ترك ایلاکه سعی ایله تامکر کندوکی درکاه حقه لایق ووصلت الهیه ومشاهدهٔ انوار جمال اللهیه مستعد قیله سن

﴾ وله ایضا ﴿

﴾ وقت راغنیمت دان آن قدر که بتوانی *
حاصل ازحیات ای جان این دمست تادانی ﴿

وقتی غنیمت بیل اول قدر که قادرسن حیاتدن حاصل ای جان بودمدر تا بیله سن (مفردات) (وقت را) م (غنیمت) م (دان) بیل (آن قدر که) م (بتوانی) قادرسن (حاصل) م (از) من (حیات) دیریلك (ای جان) م (این دم) ونفس (است) در (تادانی) بیله سن (معنای اشارتی) (وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون) آیت کریمه‌سی سرنجه ای سالك (الوقت سیف قاطع) در کوجك بیلدیکی قدر وقتی غنیمت بیلوب طاعت وعبادتسز بوش وقت کچورمه زیرا حیاتدن حاصل وباعث خلقت انجق عبادتدر

﴾ کام بخشی کردون عمردرعوض دارد *
جهد کن که ازدولت کام عیش بستانی ﴿

فلکك مراد بخشلکی عمری عوضنه طوتار جهد ایله که دولتدن عیشك مرادینی اله سن (مفردات) (کام بخشی) مراد ویریجیلك (کردون) فلك (عمر) م (در) فی (عوض) م (دارد) طوتار (جهد) م (کن) ایله (از) من (دولت) م (کام عیش) معیشت مرادی (بستانی) اله سن (معنای اشارتی) ای سالك فرداش دنیا مرادندن برمراد حاصل اولنجه معرفة الله ایچون ویریلان جوهر عمردن وانفاس طیبه‌دن نیجه عمر عزیز ونیجه انفاس لطیف فدیه کیدوب ضایع اولور سرمایهٔ سعادت اولان عمر فائده‌سز ونتیجه‌سز فانی دنیایه صرف اولنجه عاقبت کار خسران وندامتدر جهد وسعی ایله که عیش باقی دولتدن مرادیکی وحظ ونصیبکی اله سن (من کان یرید

(خیز وجهدی کن چو حافظ تامکر * خویش رادر پای معشوق افکنی) خیز فعل امر مفرد مخاطب قالق دیمکدر واو حرف عطف جهدی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر تامکر مصراع ثانی‌یه مرهوندر * محصول بیت * قالق وجهد ایله که حافظ کبی کندی جانان اباغنه براقه سن یعنی جانان یولنده خاك اوله سن (وله ایضا) (وقت راغنیمت دان آن قدر که بتوانی * حاصل ازحیات ای جان این دمست تادانی) وقت دانك مفعول اولی وغنیمت مفعول ثانیسی ورا ادات مفعول که حرف بیان تا بونده ادات تنبیهدر دانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر * محصول بیت * صحت وقتی غنیمت بیل اولقدر که قادرسن زیرا حیاتدن حاصل بودمدر تا بیله سن یعنی حیاتدن مقصود دم صحتدر شویله بیله سن (کام بخشی کردون عمردرعوض دارد * جهد کن که ازدولت داد عیش بستانی) کام بخش وصف ترکیبیدر مراد بغشلیجی معناسنه ویا حرف مصدر کردونه اضافت لامیه‌در کام مبتدأ وعمر مابعد یله خبری داد عیش لامیه‌در * محصول بیت * فلکك مراد بغشلیجلغی عوضنده عمر طوتار یعنی برکیمسه‌یه مرادین ویرسه آردنجه هلاك ایدوب عمرین آلور حاصلی کیمسه‌یه رایکان نسنه ویرمز نته کیم شیخ عطار حضرتلری بیورر * بیت * چرخ مردم خوارا کرروزی دوسی دم پرورست * نیست ازشفقت مکر پرواره او لاغرست * پس بویله اولیجق جهد ایله که دولتدن عیش دادینی اله سن یعنی عیش وصفاسنی عدالت ویره سن حاصلی دولتدن ذوق اله سن دیمکدر یعنی عمرده بقا اولیجق باری ذوق وصفاسنه صرف اولمق کرك

حرث الدنیا نؤته منها وماله فی الآخرة من نصیب) زمره‌سندن اولمیه سن

﴾ پند عاشقان بشنو وزدر طرب بازآی *
کین همه نمی ارزد شغل عالم فانی ﴿

عاشقلرك پندنی استماع ایله وسرور قپوسندن کیرو کل زیرا بوجمله دولت عالم فانی آنك شغل والمنه دکز (مفردات) (پند) اوکت (عاشقان) م (بشنو) ایشت (ز) من (در) قپو (طرب) سرور (باز) کیرو (آی) کل (که) زیرا (این) بو (همه) جمله (نمی ارزد) دکز (شغل) م (عالم فانی) م (معنای اشارتی) اکر سعادت ابدی استر ایسك الله عاشقلرینك نصیحتنی طوت حرص حرث دنیای وسرور ومعیشتنی وشهوات نفسانیه‌لرینی ترك ایله زیرا بونعمی نعم وشرابی سرآب اولان فانی عالمك دولت وعزتی بیهوده اولان شغل والمنه دکز

﴾ پیش زاهدازرندی دم مزن که نتوان کفت *
باطبیب نامحرم حال درد پنهانی ﴿

زاهد اوکنده عاشقلقدن سویلمه زیرادیك اولمز نامحرم طبیبه نهانی دردك حالنی (مفردات) (پیش) اوك (زاهد) م (ازرندی) عاشقلقدن (دم) نفس (مزن) اورمه (که) زیرا (نتوان) ممکن دکل (کفت) دیمك (با) للملابسه (طبیب) م (نامحرم) اجنبی (حال درد) م (پنهانی) کیزلو (معنای اشارتی) زاهد خشك اوکنده وقطاع طریق اولان شیخ ناقص اوکنده احوال عشقدن واسرار عشاقدن سویلك اولمز زیرا نهانی اولان دردك حالنی نامحرم اولان طبیب ناقصلره سویلیوب عرض ایلمکده فائده یوقدر که * نه فقیه دین برد * نه طبیب جان برد *

﴾ باغبان چومن زینجابکذرم حرامت باد *
کر بجاك من سروی غیردوست بنشانی ﴿

ای باغبان چونکه بن بومحلدن کیدم سکا حرام اولسون اکر بنم قبرمه دوستدن غیری برسرو دیکه سن (مفردات) (باغبان) م (چو) چونکه (من) بن (زینجا) بورادن (بکذرم) کیدم (حرام) م (ت) سکا (باد) اولسون (کر بخاك من) اکر بنم قبرمه (سروی) م (غیردوست) م (بنشانی) دیکه سن (معنای اشارتی) (قلوب الاحرار قبور الاسرار) سرنجهای روضهٔ قلوبك باغبانی اولان طبیب الهی فضل الهی ایله چونکه بن (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهریتله بو عالم فانیدن کذر ایدرسم سکا مرتبهٔ حرامده اولسونکه بنم قلبمه دوستك انوار واسرار لدنیه‌سندن غیری بر قویمه‌سن حالمه مرحمت ایدوب خانهٔ تجلی اولان قلبمی حفظ ایلیه سن

﴾ خم شکن نمی داندان قدر که صوفی را *
جنس خانکی باشد همچو لعل رمانی ﴿

کوپ شکست ایدیجی بوقدر بیلمز که صوفینك خانه‌ده پیدا ایلمش لعل رمانی کبی شرابی واردر (مفردات) (خم شکن) کوپ قیریجی (نمی داند) بیلمز (این قدر)

(پند عاشقان بشنو ودرطرب بازآی * کین همه نمی ارزد شغل عالم فانی) پند عاشقان لامیه‌در طرب بیانیه باز حرف تأکید آی الف ممدوده ایله فعل امر مفرد مخاطب کل دیمکدر کین که حرف تعلیل واین همه اشارتدر کردونك کام بخشلغنه نمی ارزد دکز دیمکدر شغل عالم مصدرك مفعولنه اضافتیدر فی معناسنه وفانی‌یه اضافت بیانیه‌در * محصول بیت * عاشقلر پندینی ایشیدوب قبول ایله وطرب قپوسندن کل یعنی شنلك وشادلق ایله حاصلی دنیا ایچون غم وغصه چکمه زیرا فلك ویردیکی دولت عالم فانینك شغلنه دکز یعنی کردون ویردیکی رفعت وعزت عالم فانیده تحصلنده چکدیکك مشقته دکز (پیش زاهدازرندی دم مزن که نتوان کفت * باطبیب نامحرم حال دردپنهانی) دم مزن فعلنك مفعول صریحی وازرندی غیر صریحی وپیش زاهد مفعول فیه که حرف تعلیل نتوان کفت مصراع ثانی‌یه مرهوندر کفت بونده کفتن معناسنه در باطبیب نامحرم با حرف صله واضافت بیانیه‌در وجمله‌سی کفتك مفعول به غیرصریحیدر وحال دردپنهانی صریحی واضافتلر لامیه وبیانیه لردر پنهانی یا حرف نسبت * محصول بیت * زاهد اوکنده رندلکدن دم اورمه یعنی قتنده رندلك مصاحبتنی ایله زیرا طبیب نامحرمه پنهانی اولان حال دردی سویلك اولمز یعنی زاهده رندلکدن مصاحبت آچق نامحرم طبیبه کیزلی آغریی عرض ایلمك کبیدر طبیب یرینه طبیبان ارادایلسین موزون ونا موزونی فرق ایدمز دکل ایمش (باغبان چو من زینجا بکذرم حرامت باد * کربجای من سروی غیردوست بنشانی) باغبان منادی حرامت باد مصراع ثانی‌یه مرهوندر * محصول بیت * ای باغبان چونکه بن بودنیادن کچم یعنی فوت اولم سکا حرام اولسون اکربنم یرمده یعنی مقبرمه دوستدن غیری برسرو دیکرسك یعنی قبرم اوستنه دوستدن غیری برسرو دیکمسون حاصلی مرادم اوزره احبا جانان کاوب اوطوروب برمقدار اقرار ایلدیکی سرو یرینه قائم اولور غیردوست یرینه بغیردوست یازان عجب خوب موزون ایمش (خم شکن نمی داند این قدر که صوفی را * جنس خانکی باشد همچو لعل رمانی) خم شکن وصف ترکیبیدر شکستندن کوپ قریجی یعنی کسرایدیجی معلوم اوله که نیجه کره بیان اولنشدر که امر معروف ونهی منکری عجم دیارنده محتسبلر ایدرلر پس خم شکن اتلرده محتسب اولور وبزم دیارمزده بوخدمتی صوباشیلر ایشلر ومحتسبلر نرخه متعلق مصلحتدن غیری ایشه قرشمز که حرف بیان صوفی را مصراع ثانی‌یه مرهوندر ورا ادات تخصیص جنس خانکی تقدیری جنس شراب خانکی دراوده حاصل اولان نسنه‌لره خانکی دیرلر ویا حرف نسبتدر لعل رمانی بیانیه ویا حرف نسبت انار دنه‌سی کبی لعل دیمکدر لعلی رمانیلغله وصف ایلدی زیرا یورنکی معتبردر غیری رنکلردن * محصول بیت * محتسب بوقدر بیلمز که صوفینك لعل رمانی کبی شراب خانکیسی وار یعنی اوده حاصل اولمش اعلا قرمزی شرابی وار ایدیکنی بیلمز صورت پرست مرائی صوفیلره تعریضدر

(میروی ومژکانت خون خلق میریزد * تندمیروی جانا ترسمت فرومانی) تند اغنده ابتی معناسنه در یعنی کسکین بونده مراد
تیزلکدر ترسمت تا ضمیر منصوب متصلدر اما معناده ضمیر مرفوع منفصل مقامنده در فرومانیده فرو ادات تأکید درمانی فعل مضارع
مفرد مخاطبدر قالەسن وقالورسن معناسنه در امابونده یوریلوب قالمقدن عبارتدر * محصول بیت * جانانه خطاب بیورر
سن کیدرسن وکرپکلرك خلقك قانی دوکرقتی تیز یوررسن ای جانان قورقرمکه یوریلوب قالەسن یعنی شمدی دلبرلکك حکمی
زیاده نافذدر وقورقرمکه خطك کلیجك
بورونقی بوله میەسن وعاجز قالەسن دیمکدر
یعنی شمدی غرور حسنله کیدرسن
قورقرمکه حسنکه زوال کلیجك بوروشه
وطرز وطریقه مالك اولمیەسن (بادعای
شبخیزان ای شکردهان مستیز * درپناه
یك اسمست خاتم سلیمانی) بابونده مع
معناسنه در دعای شبخیزان لامیه در شبخیز
وصف ترکیبیدر کیجه قالقیجی معناسنه
مراد احیای لیل ایدنلر در الف
ونون ادات جمعدر شکردهان وصف
ترکیبی اقسامندندر شکرآغزلی یعنی طاتلی
اغزلی معناسنه مستیز فعل نهی مفرد
مخاطب عنادایتمه دیمکدر مصراع ثانی
مقام تعلیلده در پناه یك اسم لامیه دربه مقدم
خبر وخاتم سلیمانی بیانیه ومبتدایك اسمدن
مراد اسم اعظمدر که نکین خاتم سلیمانده
منقوش ایدی * محصول بیت *
ای شکردهان جانان شبخیزلر دعاسنه
عنادایله یعنی عزیزلردن خیر دعا آل زیرا
سلیمان پیغمبرك خاتمی وسلطنتی اسم
اعظمك پناهنده در حاصلی خاتم وسلطنت
سلیمان بر اسمك حفظنده اولدیغی کبی
سنده عزیزلر دعاسنی آلورسك اول دعانك
حفظنده جمیع آفات وعاهاتدن سالم
اولورسن دیمکدر (دل زناوك چشمت
کوش داشتم لیکن * ابروی کماندارت
میبرد پیشانی) کوش داشتم صاقلدم
یعنی حفظ ایلدم ابروی کماندار بیانیه کماندار
وصف ترکیبیدر یای طوتیجی معناسنه
حاصلی مقوس ابرودن تعبیر در پیشانی
لفظ مشترکدر بونده مکروحیله معناسنه در
* محصول بیت * کوکلی سنك چشمك
اوقندن حفظ وصیانت ایلدم اما کماندار
ابروك انی حیله ومکرایله بندن آلوب ایلتور
یعنی ابرولرکدن دلی حفظ ایدەمدم بندن
زورله الدیلر وکوتردیلر (یوسف عزیزم
رفت ای برادران رحمی * کزغمش عجب دیدم حال پیر کنعانی) یوسف عزیز بیانیه رحمی یا حرف وحدت ویا تنکیر ومقدر رفعلك
مفعولیدر تقدیری رحمی کنید در کز که حرف تعلیل غمش شین ضمیر یوسفه راجعدر حال پیر کنعانی لامیه وبیانیه در پیر کنعانی
حضرت یعقوب نبیدر بونده کنیدن کنایت ایدر * محصول بیت * یوسف عزیزم کتدی یعنی جانانم سفره عزم ایلدی ای قرنداشلر
بکا رحم ایلکز که انك فراقی غمندن پیر کنعانی حالنی عجب کوردم یعنی فراقنده بی قرار و بی اختیار کوردم حاصلی محزون وغمناك کوردم

بوقدر (صوفی را) م (جنس) م (خانکی باشد) خانه ده پیدا ایلمش (همچو اهل رمانی)
یعنی خانه ده دوزلمش قرمزی شرابی واردر (معنای اشارتی) احکام شرعی اجرا
ایدوب خلقی مناهیدن منع ایدیجی والی ولایت صوفی محققك سلطان عشقك غلبه سیله
ظاهر شرعه مخالف کورینن دوروقص وسائر احوال عشقی منع وانکار ایدرامامخانه
قلبده اولان اسرار عشق بناز وعشق درونی منع وازاله ایدەمز

میروی ومژکانت خون خلقی میریزد * تیز میروی جانا ترسمت فرومانی

کیدرسن وسنك مژکانك خلقك قانی دوکر کسکین کیدرسن ای جان قورقرم
یوریلور قالورسن (مفردات) (میروی) کیدرسن (مژکانت) سنك کیرپکلرك (خون)
قان (خلق) م (میریزد) دوکر (تیز) کسکین (میروی) کیدرسن (جانا) م (ترسم)
قورقرم (ت) سن (فرومانی) یوریلور قالورسن (معنای اشارتی) ای محتسب کرچه
ظاهر شرع اوزره کیدرسن لکن خیرلی فنادن تمیز ایدر بصیرت وکیاستك اولمدیغندن
خلقك قانی دوکرسن وبانی آلورسن وکندوکك جاه وعزتکه مغرور اولوب اهل
دللرك قلوبنی یقرسن ای جان قورقرم سلامت ایمان بوله مزسن و یولده قالورسن

بادعای شبخیزان ای شکر دهان مستیز * درپناه یك اسمست خاتم سلیمانی

شبخیزلرك دعاسیله عنادلشمه ای شکردهن سلیمانه منسوب اولان خاتم وسلطنت
بر اسمك پناهنده در (مفردات) (با) للالصاق (دعا) م (شبخیزان) کیجه قالقیجیلر
(ای شکر) م (دهان) آغز (مستیز) عنادلشمه (در) ی (پناه) حفظ (یك) بر (اسم)
م (است) در (خاتم سلیمانی) م (معنای اشارتی) ای الذ الفاظ اولان کلمهٔ طیبه ایله
حلاوت ایمان بولان کیجه درکاه حقده مناجاتله احیای لیالی ایلیان جکری یانقلرك
دعاسیله عنادلشمه مقرون بالاجابه اولان بد دعالرندن خوف ایله زیرا شبخیز اولان
عارف باللهلر مظاهر اسم اعظم بلکه مظاهر جمیع اسماء اللهدر کورمزمیسن سلیمان
علیه السلامك ملکی وسلطنتی خاتمنده اولان بر اسم اعظمك حفظیله پایدار اولمشدر

دل زناوك چشمت کوش داشتم لیکن * ابروی کماندارت می برد به پیشانی

کوکلی سنك چشمك ناوکندن حفظ ایلدم اماسنك کماندار ابروك آنی پهلوانلق
ایله ایلتور (مفردات) (دل) کوکل (ز) من (ناوك) اوق (چشمت) سنك کوزك
(کوش) حفظ (داشتم) طوتدم (لیکن) م (ابرو) قاش (کماندار) یای طوتیجی
(ت) سنك (می برد) ایلتور (به پیشانی) پهلوانلق ایله (معنای اشارتی) ای مرد
خدا اولان مرشد عالی جاه بحمدالله ظاهرا سنك عین غضب ایله نظرکدن کوکلی
حفظ ایلدم لکن منظر رحمان اولان قلبك اکناسندن وانجذوب بقلمندن زیاده
خوف ایدرم زیرا مردان خدانك قوت قدسیه صاحبی اولان قلبلری رنجیده اولمغله
نیجه کیجه لر هلاك اولمشدر (بیت مولانا) { هیچ قومی را خدا رسوا نکرد *
تا دل مرد خدا نامد بدرد }

یوسف عزیزم رفت ای برادران رحمی * کزغمش عجب دیدم حال پیر کنعانی

بنم

(زاهد پشیمانرا ذوق باده خواهد کشت * عاقلا مکن کاری کاورد پشیمانی) زاهد پشیمان بیانیه ورا ادات مفعول ذوق باده لامیه کشت
بونده کشتن معناسنه در عاقلا منادی کاری یا حرف وحدت کاورد که حرف بیان ویا رابطه صفت پشیمانی یا حرف مصدر * محصول بیت *
توبه ایلکدن پشیمان اولان زاهدی می ذوقی اولدرسه در پس ای عاقل برایش ایشلمه که پشیمانلق کتوره یعنی پشیمانلق ویره جك ایشی
ایشلمه یعنی ای زاهد چونکه پشیمان اولیسر ایدن نیچون توبه ایدردك (ازدرم در آرزوی تازنم زشادی دست * روشنی بمن پیوست راستی
بهمانی) ازدرم میم ضمیر مجرور متصل
منصوب منفصل معناسنه در در آدات دز
تأکید وآ الف ممدوده ایله کل دیمکدر نته کیم
تکرار کلمشدر روزی یا حرف وحدت
تا حرف تعلیل زنم فعل مضارع متکلم
وحده در زشادی یا حرف مصدر دست
زنمك مفعول صریحی وزشادی غیر صریحی
روشنی مابعدیله مقام تعلیلده یا خود
مقام بیانده در بمن با حرف صله پیوست
واصل اولدی دیمکدر راستی محقق دیمکدر
بهمانی یا حرف مصاحبت ویا حرف
وحدت ویا تنکیر ویا حرف مصدر
* محصول بیت * بر کون بکا قپودن
ایچری کیرناکیم شادلکدن ال اورام ودیم
بکا رهمته ویاهمانلغله روشنلك واصل
اولدی یعنی سنك تابکله بکا نور وسرور
واصل اولدی دیو شادلکدن ال قرصام
مصراع ثانینك معناسی روشنلك بکا
اولاشدی استقامت قونقلغیله دیمك وبکا
استقامت حصولیله روشنلك اولشدی یعنی
راستلك سبب سرور اولوردیمك راست معنا
وبرمشلر (جمع کن باحسانی حافظ پریشانرا *
ای شکنج کیسویت مجمع پریشانی) باحسانی
یا حرف مصاحبت ویا حرف تنکیر ای
حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای جانان
شکنج کیسو لامیه ومبتدا مجمع پریشانی ده
لامیه وخبر ویا حرف مصدر * محصول
بیت * حافظ پریشانی احسانکله جمع ایله
ای شکنج کیسوك مجمع پریشانی اولان
جانان (کر تو فارغی از من ای نکار سنکین
دل * حال خود بخواهم کفت پیش آصف
ثانی)* محصول بیت * ای نکار سنکین دل
اکرسن بندن فارغ ایسك کندی حالمی
سویلیسرم آصف ثانی قتنده یعنی بندن
فارغ وآزاد اولورسك وزراء عظمه سندن
شکایت ایدیسرمکه سندن انتصاف ایلیه
وله ایضا (هواخواه توام جانا ومیدانم که
میدانی * کههم نادیده می بینی وهم نو
شته میخوانی) هواخواه تو لامیه لردر سنك هواکی ایستیجی یعنی محبکم که حرف تعلیل * محصول بیت * ای جانان سنك محبکم وبیلورمکه
سودکی بیلورسن زیراهم کورلمش نسنه لری کورسن وهم یازلمش نسنه لری اوقورسن یعنی سنده استعداد وقابلیت پرمرتبه ده درکه
محبکی بك نظرده بیلورسن

بنم عزیزم یوسفم کتدی ای برادرلر بر رحم ایلکز زیرا کنعانه منسوب پیرك حالنی
آنك غمندن عجب کوردم (مفردات) (یوسف عزیزم) م (رفت) کتدی (ای برادران)
م (رحم) م (یا) وحدتیه (ازغمش) آنك غمندن (عجب) م (دیدم) کوردم (حال پیر)
م (کنعانی) م (معنای اشارتی) (انما المؤمنون اخوة) الآیة سرنجه یار عزیزم
اولان حضور قلب وانبساط وانکشاف درون قصورم سببیله بندن جدا اولدی
ای برادرلر بزه رحم وبر همت کرم ایلکز زیرا آنك افتراقی وانقباض واستتاری غمندن
پیر کنعان مشابه سنده اولان روح وقلبمی عجب پریشان حال ایله کوردم

ازدرم در آرزوی تازنم زشادی دست * روشنی بمن پیوست راستی بهمانی

بر کون قپومدن ایچرو کل تا سرورمدن ال اورم بکا استقامت حصولیله روشنلك
متصل اولدی (مفردات) (ازدرم) قپومدن (درآروزی) بر کون ایچرو کل (تازنم)
تاکه اورم (زشادی) سروردن (دست) ال (روشنی) آیدنلق (بمن) بکا (پیوست)
متصل اولدی (راستی بهمانی) بهمانی راستی تقدیرنده در استقامتك مهمانلغیله
دیمکدر (معنای اشارتی) ای یار عزیزم اولان تجلی وانفتاح حضرت اللهك عون
وعنایتندن فتح باب ایله خانهٔ تجلی اولان قلبم ایچنه کل تا که سرورمدن دست زنان
وپای کوبان رقص ایلیم بحمدالله استقامت سببیله بکا روشنلك حاصل اولدی
دیو شاد وخندان اولم

جمع کن باحسانی حافظ پریشان را * ای شکنج کیسویت مجمع پریشانی

پریشان حافظی بر احسانله جمع ایله ای محبوب سنك کیسوکك بوکلمی پریشانلغك
مجمعیدر (مفردات) (جمع) م (کن) ایله (با) للالصاق (احسان) م (حافظ) م
(پریشان را) م (ای) محبوب (شکنج) بوکلم (کیسو) زلف (ت) سنك (مجمع) م
(پریشانی) م (معنای اشارتی) ای محبوب حافظك پریشان قلبنی احسان وکرمکله
سن جمع ایله زیرا قبض وبسط ایله واستتار وانکشافله قلوب عاشقان متلون اولق
سنك صفات متقابله لك تجلیسی آثاریدر (نعوذ بالله من الحور بعد الکور) بجاه حبیبه
محمد صلی الله تعالی علیه وسلم

وله ایضا

هواخواه توام جانا ومیدانم که میدانی * که هم نادیده می بینی وهم ننوشته میخوانی

سنك محبکم ای جان بیلورم که بیلورسن که هم کورلمشی کورسن وهم یازلمشی
اوقورسن (مفردات) (هواخواه توام) سنك محبکم (جانا) ای جان (میدانم) بیلورم
(میدانی) بیلورسن (هم نادیده) کورلمش (می بینی) کورسن (ننوشته) یازلمش
(میخوانی) اوقورسن (معنای اشارتی) (لا یعزب عنه مثقال ذرة) آیت کریمه سی
سرنجه ای عالم السر والخفیات اولان ربم سنك محبکم بیلورمکه بیلورسنکه هم
کورلمشی کورسن وهم کلمزدن اول کله جکی بیلور وخبر ویررسن

﴿ملك در سجدهٔ آدم زمين بوس تو نيت كرد * كه از حسن تو چيزى يافت بيش از حد انسانى﴾

ملك آدمه سجده ايتدكده سنك زمين بوسكى نيت ايلدى زيرا انسانه منسوب اولان حددن زياده سنك حسنكدن برنسنه بولدى (مفردات) (ملك) م (در) فى (سجدهٔ آدم) م (زمين) ير (بوس) اوپمك (تو) سن (نيت) م (كرد) ايلدى (كه) زيرا (از) من (حسن) م (تو) سن (چيزى) برنسنه (يافت) بولدى (بيش) زياده (از حد انسانى) انسانه منسوب اولان حقيقتدن (معناى اشارتى) آثار علم الهى بى كوركه ملك آدم عليه السلام سجده ايتدكده سكا تعظيم وتبجيله نيت ايلدى زيرا ملائكه انسانك حقيقتدن زياده آدم عليه السلامده سنك حسنكدن وانوار ذاتكدن برنسنه بولدى انكيچون حضرت آدمى قبله ايدوب سنك نوركه سجده ايلديلرهمچنين (بيت مولانا) ﴿آدمى كو نور كبرد از خدا * هست مسجود ملائك زاجتبا﴾

﴿خم جعدت بنامبزد كنون مجموعهٔ دلهاست * ازان بادا ايمنى بادت كه انكيزد پريشانى﴾

سنك زلفك خم نحسينكه شمدى كوكلر مجموعه سيدر اول بادن سكا ايمنلك اولسونكه پريشانلق قوپار (مفردات) (خم) بوكلم (جعد) قورجق زلف (ت) سنك (بنامبزد) تحسين (كنون) شمدى (مجموعه) م (دلها) كوكلر (است) در (ازان باد) اول يلدن (ايمنى) ايمنلك (باد) اولسون (ت) سكا (انكيزد) قوپارر (پريشانى) يامصدريه (معناى اشارتى) اى محبوب سنك مظاهر ذات الهى اولان اسما وصفاتلريكه تحسينكه شمدى كوكلر مجموعه سيدر اى كوكل حضرت الله پريشانلق قوپارن باد مخالفدن سنى ايمن ايلسون وزياده لكدن صكره نقصاندن حفظ ايلسون

﴿اميد از بخت ميدارم كه بكشايم كره بندش * خدارا اى فلك با من كره بكشاز پيشانى﴾

بختمدن اميد طوتارمكه آنك قوشاغنى چوزم الله ايچون اى فلك عداوتى ترك ايدوب بكا بشاشت كوستر (مفردات) (اميد) م (از) من (بخت) م (ميدارم) طوتارم (بكشايم) آچم (كربندش) آنك قوشاغنى (خدارا) الله ايچون (اى فلك) م (با من) بنمله (كره) دوكم (بكشا) آچ (زپيشانى) آلنكدن يعنى آلنكدن بوروشغى كيدر (معناى اشارتى) بكا دولت ايمان بخش ايديجى رحمتكدن اميد طوتارمكه آنك وصلت وقربيتنه نائل اولم اى متصرف عالم ومقلب الاحوال اولان ربم ذات پاكك حقيچون انوار ذاتكدن پرده لرى رفع ايدوب مشاهدهٔ جمالكله بزى شاد ومسرور ايليه سن

﴿بيفشان زلف وصوفى را ببازى ورقص آور * كه از هر رقعه دلقش هزاران بت بيفشانى﴾

زلفكى سلك وصوفيى بازى يه ورقصه كتور كه آنك دلقنك هر پاره سندن هزاران بت سلكه سن (مفردات) (بيفشان) سلك (زلف) م (صوفى را) م (ببازى) اويونه (رقص) رقصه (آور) كتور (از هر رقعه) هر پاره سندن (دلقش) آنك خرقه سنك (هزاران) نيجه بيك (بت) م (بيفشانى) سلكه سن (معناى اشارتى) (فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا وخر موسى صعقا) آيت كريمه سى مرنجه ياربم انوار تجليا تكدن برذره تجلى وانكشاف بيورمغله صوفينك جبلى وجودنى رقص وحركت ضروريه يه كتوركه

* ملك در سجدهٔ آدم زمين بوس تو نيت كرد * كه در حسن تو چيزى يافت بيش از طور انسانى) * محصول بيت * ملك سجدهٔ آدمده سنك زمين بوسلكنه نيت ايلدى يعنى آدمه سجده دن مراد حقيقتده سكا سجده ايدى زيرا سنك حسنكده برنسنه بولدى طور وعادت انساندن زياده يعنى سنده برنسنه بولديكه اول نسنه نوع انسانده بولنمز اما آدمده موجود ايدى پس بو وجهله اكا سجده ايلدى (خم جعدت بنامبزد كنون مجموعهٔ دلهاست * ازان بادا ايمنى بادت كه انكيزد پريشانى) خم جعد لاميه زيرا جعد شكنج وشكندن تجريد اولنوب زلف معناسنه در بنامبزد مقام دعاده وتحسينده مستعمل لفظدر * محصول بيت * سنك خم زلفك الله تعالى يرامز كوزدن صاقلسون شمدى كوكلر مجموعه سيدر يعنى دللر قرارگاهيدر اول يلدن سكا ايمنلك اولسون كه پريشانلق قوپرر يعنى پريشانلق ايراث ايلين باددن خدا خم زلفكى وسنى ايمن طوتسون (اميد از بخت ميدارم كه بكشايم كربندش * خدارا اى فلك با من كره بكشاز پيشانى) كره بكشاز پيشانى يعنى بكا هشاشت وبشاشت كوستر زيرا آلن بوروشدرمق برنسنه يى كريه كورمكدن اولور حاصلى عدم رضادن تعبيردر يعنى بنمله عداوتى ترك ايله ديمكدر * محصول بيت * طالعمدن اميدواردركه قوشاغنى چوزم يعنى بكا وصالى نصيب اوله پس الله ايچون اى فلك بنمله عداوت وكراهت اوزره اوله يعنى لك وصالى ايچون بكا حسد ايلمه (بيفشان زلف وصوفى را ببازى ورقص آور * كه از هر رقعهٔ دلقش هزاران بت برافشانى) * محصول بيت * زلفكى سلك وصوفيى رقصه ولعبه كتوركه خرقه سنك هر رقعه سندن نيجه بيك بت سلكه سن يعنى سنك سوداكه دوشوب رسواى اوله وجمع ايلديكى زرق ورياظهوره كله

(چراغ افروز چشم مانسيم زلف خوبانست * مبادا اين جمع را يارب غم از باد پريشانى) چراغ افروز وصف تركيبيدر چراغ اويارنجى ديمكدر چشمه اضافت اسم فاعلك مفعوله اضافتى قبيلندندر ومايه

حرقه سنك هر پاره سندن هزاران ريا وشرك بتلرى دوكيلوب حالات اهل اللهى انكاردن فراغت ايتمكله كندويه نور يقين حاصل اوله

﴿چراغ افروز چشم مانسيم زلف خوبانست *
مباد اين جمع را يارب غم از باد پريشانى﴾

بزم چشممز چراغنى نورلنديريجى محبوبلرك زلفى نسيميدر يارب بو جمله يه پريشانلق بادندن غم اولمسون (مفردات) (چراغ افروز) چراغ نورلنديريجى (چشم ما) بزم كوزيمز (نسيم) رايحه (زلف) م (خوبان) م (است) در (مباد) اولمسون (اين جمع را) بو محبوبلر جماعتنه (يارب) م (غم) م (از) من (باد پريشانى) پريشانلق يلندن (معناى اشارتى) (الا ان فى ايام دهركم نفحات الا فتعرضوا لها) خبرى مرنجه بزم چشم بصيرتمزى نورلنديريجى محبوبان خدا اولان مشايخ عظام همتيله ظهور ايلين نفحات الهى ونسيم رحمانيدر يارب سن بو وارث محمدى اولان مشايخ هاديهٔ سبللرى عصمتده قيل كه پريشانلق باد مخالفندن كندولره غم طارى اولمسون

﴿ملامت كو چه دريابد ز راز عاشق ومعشوق *
نبيند چشم نابينا خصوص اسرار پنهانى﴾

عاشق ومعشوقك رازندن ملامتكو نه فهم ايلر اعمانك چشمى كورمز خصوصا مخفى سرلرى (مفردات) (ملامتكو) ملامت سويليجى (چه دريابد) نه فهم ايلر (ز) من (راز) سر (عاشق ومعشوق) م (نبيند) كورمز (چشم نابينا) اعمانك كوزى (خصوص) م (اسرار پنهانى) م (معناى اشارتى) عاشق ايله معشوق اراسنده اولان حالات عشق واسرار مشاهجى اعمى دل اولان ملامتكولر واسرار اهل اللهى منكر اولان عوام كالهوام لر فهم ايلمز وكورمز خصوصا مخفى سرلرى كورمكدن محروملردر

﴿ملول از همرهان بودن طريق كاروانى نيست *
بكش دشوارئ منزل بياد عهد آسانى﴾

يولداشلردن ملول اولمق كاروانلق طريقى دكلدر آسانلق زمانى شوقنه منزلك زحمت وصعوبتنى چك (مفردات) (ملول) م (از همرهان) يولداشلردن (بودن) اولمق (طريق كاروانى) م (نيست) دكل (بكش) چك (دشوارى) كوجلك (منزل) م (با) للملابسه (ياد) ذكر (عهد) زمان (آسانى) سلامت (معناى اشارتى) راه عشقده شريعت وطريقت وحقيقت آدابلرى اوزره تعاون وتظاهر ايلين اخوان طريقدن بحسب البشريه بر ريخ وبر الم واقع اولورسه اكا تحمل ايله انجنمه طريق يولداشلرندن انجنمك وملول اولمق آداب طريق دكلدر آخرت وايمان سلامتلكيچون ارباب طريقك ومشايخلرك جورنى وراه عشقك زحمت وصعوبتنى چكمك لازمدر

﴿دريغ آن عيش شبكيرى كه در خواب سحر بكذشت *
بدانى قدر وقت اى دل ولى وقتى كه درمانى﴾

اضافت لاميه در چراغ افروز مبتدا ونسيم خبرى نسيم زلف خوبان لاميه لردر مباد نهى غائب صورتنده دعادر اين جمع زلف خوبانه اشارتدر باد پريشانى بيانيه * محصول بيت * بزم كوزمز چراغنى روشن ايلين كوزللرين زلفنك نسيميدر يارب بو جمعه پريشانلق بادندن غم اولمسون يعنى هركز پريشان اولمسون مجموع اولسون (ملامتكو چه دريابد ز راز عاشق ومعشوق * نبيند چشم نابينا خصوص اسرار پنهانى) ملامتكو وصف تركيبيدر ازار ايجى معناسنه چه دريابد نه اكلر ديمكدر زيرا يابدر له مستعمل اولسه فهم وادراك معناسنه در * محصول بيت * ملامتكو راز عاشق ومعشوقدن نه اكلر يعنى عشق ومحبتى اول نه بيلور زيرا كورك كوزى نسنه كورمز خصوصا كه كيزلى رازى حاصلى آشكاره يى كورمز قنده قالديكه كيزلى نسنه لرى (ملول از همرهان بودن طريق كاردانى نيست * بكش دشوارئ منزل بياد عهد آسانى) * محصول بيت * يولداشلردن ملول اولمق ايش بلمجيلك طريقى دكل يعنى كاردان اولان يولداشلردن ملول اولمز پس منزلك دشوار لغنى چك آسانلق زمانى يادله حاصلى واراجغين يرده زمان حضور وصفايى فكر ايلك سببله منزلك صعوبتنى چك (دريغ آن عيش شبكيرى كه چون باد سحر بكذشت * بدانى قدر وصل اى دل چو در هجران فرومانى) * محصول بيت * حيف اول كيجه ده اولان عيش وعشرت كه باد سحر كبى كيتدى اى كوكل وصل قدرينى بيلورسن چونكه هجرانده عاجز قاله سن حاصلى فراق المنى چكديككده وصال قدرينى بيلورسن يعنى عيش شبكيرك قدرينى اول وقت بيلورسن كه شب فراق المنه دوشه سن

(خیال چنبرزلفش فریبت میدهد حافظ * نکرتا حلقهٔ اقبال ناممکن نجنبانی) خیال چنبرزلفش لامیه وبیانیه لردر نکرفعل امر مفرد مخاطب نظر ایله دیمکدر تاادات تعلیلدر حلقهٔ اقبال ناممکن بیانیه لردر نجنبانی

فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب در یرتمیه سن دیمکدر * محصول بیت * جانانك زلفی چنبری خیالی سکا فریب ویررای حافظ یعنی سنی الدادر نظر ایله که ممکن اولمیان دولتك حلقه سنی دپرتمیه سن یعنی حاصل اولمز دولته کوشش ایلیه سن حاصلی آنك حلقهٔ زلفی حاصل اولمز دولتك حلقه سیدر ابدی اکا یاپشمه که سکا آندن فتح باب میسر اولمز (وله ایضا) (هزارجهد بکردم که یار من باشی * مراد بخش دل بیقرارمن باشی) مراد بخش وصف ترکیبیدر دله اضافت اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر و بیقراره اضافت بیانیه * محصول بیت * هزار سعی ایلدمکه بنم یارم اوله سن بنم بیقرار کوکلمه مراد بغشلیجی اوله سن یعنی کوکلمه مرادینی ویره سن (دمی بکابهٔ احزان عاشقان آیی * شبی انیس دل سوکوارمن باشی) دمی یاحرف وحدت بکلبه یاحرف صله وکلبه کاف عجمینك ضمیله بونده حجره معناسنده در احزانه اضافت لامیه در مجازا وعاشقانه اضافت لامیه در تحقیقا آیی فعل مضارع مفرد مخاطب کله سن دیمکدرشبی یاحرف وحدت انیس دل اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر وسوکواره اضافت بیانیه در سوکوار ماتمزده یعنی یاسلی کیمسه * محصول بیت * بو بیت بیت سابقدن بدلدر یعنی هزار جهد ایلدمکه بردم عاشقلرك کلبهٔ احزانه کله سن بر کیجه بنم ماتمزده کوکلمك انیسی اوله سن یعنی بر کیجه بکا یار ومصاحب اوله سن (چراغ دیدهٔ شب زنده دارمن کردی * انیس خاطر امیدوارمن باشی) * محصول بیت * بنم شب زنده دار دیده مه چراغ اوله سن یعنی کیجه اویومیان کوزمه چراغ وضیا اوله سن بنم امیدلی خاطرمك انیسی اوله سن یعنی هزار جهد ایلدمکه بویله اوله سن

حیفکه اول صباحه دك اوله جق عیش سحر اویقوسنده کچدی وقتك قدرنی بیلورسن ای دل اما شول وقت بیلورسنکه عاجز قاله سن (مفردات) (دریغ) حیف (آن عیش) اول معیشت (شبکیری) کیجه طوتیجی (درخواب) اویقوده (سحر) م (بکذشت) کچدی (بدانی) بیلورسن (قدر وقت) م (ای دل) ای کوکل (ولی) لکن (وقتی که) بر وقتکه (درمانی) عاجز قاله سن (معنای اشارتی) شب تا بسحر خواب غفلتده اولوب حیات قلبه وچراغ قبره سبب اولان طاعات ولذات مناجات لیالیلری ترك ایدوب بتون کیجه لری نوم غفلت ایله کچورمك حیف وخسراندر وقتك قدرینی بیلورسین اما اجل وقتنکه عاجز قاله سن اول وقت بیلورسین

﴿ خیال چنبر زلفش فریبی میدهد حافظ ❀ نکر تا حلقهٔ اقبال ناممکن نجنبانی ﴾

آنك زلفی چنبرینك خیالی سکا فریب ویررای حافظ نظر ایله تا حاصل اولمز دولت حلقه سنی دپرتمیه سن (مفردات) (خیال) م (چنبر) حلقه (زلف) م (ش) آنك (فریب) الداموق (میدهد) ویرر (حافظ) م (نکر) نظر ایله (تاحلقه) م (اقبال ناممکن) اولمیان دولت (نجنبانی) دپرتمیه سن (معنای اشارتی) ای حافظ بووهم وخیال وسریعة الزوال اولان ظلمات کونیه ده عدو نفسك مستلذات شهوانیه لری سنی مغرور ایدوب آلدامسون امعان نظر ایله بوبی حاصل وبقاسز دنی دنیانك دولتی وعزواقبالی عاقبتی هلاکدر صقین بویله دولتك حلقه سنی دپرتمیه سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ هزار جهد بکردم که یارمن باشی ❀ مراد بخش دل بی قرار من باشی ﴾

بیك جهد ایلدمکه بنم یارم اوله سن بنم قرارسز کوکلمه مراد باغشلیجی اوله سن (مفردات) (هزار) بیك (جهد) م (بکردم) ایلدم (یارمن) بنم یارم (باشی) اوله سن (مراد بخش) مراد باغشلیجی (دل بی قرار) قرارسز کوکل (من) بن (باشی) اوله سن (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی هزار جد وسعی ایلدمکه دائم حضور معنویکده طورم ودائم بکا یار اوله سن وبنم قرارسز کوکلمه انوار ذاتکه استغراقله مراد باغشلیجی اوله سن

﴿ دمی بکلبهٔ احزان عاشقان آیی ❀ شبی انیس دل سوکوار من باشی ﴾

برنفس عاشقلرك کلبهٔ احزانه کله سن بر کیجه بنم یاسلو کوکلمك انیسی اوله سن (مفردات) (دمی) برنفس (با) للملابسه (کلبهٔ احزان) حزن حجره سی (عاشقان) م (آیی) کله سن (شبی) بر کیجه (انیس) یولداش (دل) کوکل (سوکوار) یاسلو (من) بن (باشی) اوله سن (معنای اشارتی) (الدنیا ساعة) الخ سرنجه برنفس بوعاشقلرك خانهٔ تجلیك اولان محزون قلبلرینی انوار ذاتکله منور قیلوب بر کیجه بنم ماتمزده اولان یاسلو وغمکین کوکلمه انیس اولمغله مسرور ایلیه سن

﴿ چراغ دیدهٔ شب زنده دار من کردی ❀ انیس خاطر امیدوار من باشی ﴾

بنم کیجه ایله اویومیجی چشممك چراغی اوله سن بنم امیدلو خاطرمك انیسی اوله سن (مفردات) (چراغ) م (دیده) کوز (شب) کیجه (زنده دار) دیری طوتیجی (من) بن (کردی) اوله سن (انیس) م (خاطر) م (امیدوار) امیدلو (من) بن (باشی) اوله سن (معنای اشارتی) بحمدالله کرمکله کیجه لرده اویومیجی چشممك انکشاف انوار جمالکله چراغی اوله سن (انا جلیس من ذکرنی وانیس من آنسنی) کلام شریفك سرنجه بنم امیدلو خاطرمك انیسی اوله سن

﴿ من این مرادبینم بخواب نیمشبی ❀ بجای اشك روان در کنار من باشی ﴾

بن بو مرادی نیمشب خوابنده کورر میم اشك روان یرینه بنم کنارمده اوله سن (مفردات) (من) بن (این) بو (مراد) م (بینم) کوررم (بخواب نیمشبی) کیجه یاریسی اویقوسنده (بجای اشك) کوزیاشی یرینه (روان) اقیجی (در کنار من) بنم قوجاغمده (باشی) اوله سن (معنای اشارتی) بو مرادم اولان رؤیة الله آشکاره کورمك ممکن دکل عجبا نیمشب خوابنده رؤیاده کورر میم که کوزمدن قوجاغمه اقان یاش یرینه سینهٔ نالانمده وصدر منشرحمده اوله سن مشکات قلبمده مصباح انوار ذاتك رخشان وشعله دار ایده سن

﴿ ازان عقیق که خونین دلم زعشوهٔ او ❀ اکر کنم کلهٔ رازدار من باشی ﴾

اول عقیقدنکه آنك عشوه سندن خونین دلم اکر بر شکایت ایدم بنم رازدارم اوله سن (مفردات) (ازان) اندن (عقیق) م (خونین دلم) کوکلی قانلویم (ز) من (عشوه ناز) (او) آنك (اکر کنم) ایدم (کلهٔ) برشکایت (رازدارمن) بنم سرم طوتیجی (باشی) اوله سن (معنای اشارتی) اول عشق وشوقك آتشیله خونین اولمش کوکلم سنك فیض بلاواسطهك عشوه وسطوت وهیبتندن اکر عدم تحمل ایله شکایت ایدم بنم رازدارم ومعین وناصرم اوله سن

﴿ چو خسروان ملاحت به بندکان نازند ❀ تو در میانه خداوندکار من باشی ﴾

چونکه ملاحت پادشاهلری بندلریله تفاخر ایدرلر سن اورته ده بنم سیدم اوله سن (مفردات) (چو) چونکه (خسروان) پادشاهلر (ملاحت) کوزللك (به بندکان) قوللریله (نازند) تفاخر ایدرلر (تو در میانه) سن اورته ده (خداوند) ملك اسمی (کارمن) بنم ایشم (باشی) اوله سن (معنای اشارتی) چونکه ملاحت سلطانلری اولیاءالله تشکرا بنده لرینك کمالیله تفاخر وغیریلرك تبعیتی ایچون اظهار نعمت ایدرلر ای تواب رحیم سن اورته ده بنم سیدم اوله سن وبلاواسطه بنی سن تربیه ایده سن

﴿ شود غزالهٔ خورشید صید لاغرمن ❀ کر آهویی چوتو یکدم شکار من باشی ﴾

غزالهٔ خورشید بنم لاغر صیدم اولور اکر سنجلاین برآهو بردم بنم شکارم اوله سن (مفردات) (شود) اولور (غزاله) جیران (خورشید) کونش (صید) آو (لاغر) اریق (من) بن (آهویی) برجیران (چوتو) سنجلاین (یکدم) برنفس (شکارمن) بنم آوم (باشی) اوله سن (معنای اشارتی) یارب (بی یسمع وبی یبصر وبی ینطق) کلام

(من این مراد بینم بخواب نیمشبی * بجای اشك روان در کنار من باشی) بینم استفهام معناسنی متضمندر کورمی دیمکدر * محصول بیت * بن بو مرادی کورمی عجب دون یار بنده دوشمده که اشك روان یرنده کنارمده اوله سن یعنی عجب بکا بو مرادا لویرمی که کوزم یاشی یرنده سینه مده اوله سن (ازان عقیق که خونین دلم زعشوهٔ او * اکر کنم کلهٔ رازدار من باشی) عقیقدن مراد لبدر که حرف رابط صفت * محصول بیت * اول عقیق لبدن که انك عشوه سندن خونین دلم اکر شکایت ایدرسم رازدارم اوله سن یعنی بو معنایی ده دون یار بنده دوشمده کورمی (چو خسروان ملاحت بندکان نازند * تو درمیانه خداوندکار من باشی) بندکان باحرف صله ویاحرف مصاحبت * محصول بیت * چونکه ملاحت پادشاهلری بنده لریله ویاندلرینه فخر ایدرلر سن ارالرنده بنم خداوند کارم یعنی افندم اوله سن (شود غزالهٔ خورشید صید لاغر من * کر آهوی چوتو یکدم شکار من باشی) غزالهٔ خورشید اضافة العام الی الخاصدر زیرا غزاله لفظ مشترکدر نیجه معنایه کلور بونده خورشیده اضافتله تخصیص کسب ایلدی زیرا کونشه ده عرب غزاله دیر صید لاغر بیانیه آهوی یاحرف وحدت * محصول بیت * غزالهٔ خورشید بنم لاغر صیدم اولور یعنی جزوی صیدم اولور اکر سنك کبی برآهو بنم شکارم اولورسه یعنی سن بنم شکارم اولورسك غزالهٔ خورشید بنم کنز شکارم اولور غزاله وصید وآهو وشکار ذکری مراعات نظیردر

(سه بوسه کز دولبت کردهٔ وظیفهٔ من * اکرادانکنی قرض دارمن باشی) * محصول بیت * اوچ بوسه که ایکی لبکدن بکاوظیفه ایلش سن اکرادا ایلمزسک بنم قرض دارم یعنی بورجلم اولورسن حاصلی بکا اوچ بوسه که ایکی لبکدن تعیین بیورمش سن ادا ایلمزسک اوستکه حساب ایدرم که محلنده

الم (دران چمن که بتان دست عاشقان کیرند * کرت زدست برآید نکار من باشی) * محصول بیت * اول چمنده که دلبرلر عاشقلرینک اللرین طوتارلر اکر الکدن کاورسه بنم نکارم اوله سن یعنی شول مقامده که معشوقلر عاشقلرینه لطف واحسان اوزره اولهلر قادر ایسک سنده بکا لطف واحسان اوزره اولوب تسلیٔ خاطر ایله (من ارچه حافظ شهرم جوی نمی ارزم * مکرتو ازکرم خویش یارمن باشی) * محصول بیت * کرچه بن حافظ شهرم برآربه دکم مکر سن کندی کرمکدن بکا یار اوله سن یعنی بن سنکله اولنجه حبز قبولده یم والا که سنسز برآر پهجه رغبتم اولمز (وله ایضا) (یامبسما یحاکی درجا من اللآلی یارب چه درخورا مد کردت خط هلالی) یاحرف ندا مبسما منادای نکره مبسم میمک فتحی وبانک سکونی وسینک کسریله آغزده دیرلر یعنی دهانه اصلنده اسم مکاندر تبسم یری دیمکدر یحاکی فعل مضارع مفرد مذکر غائب مفاعله بابندن بشابه معناسنه یعنی بکزر دیمکدر فاعلی تحتنده مستتر مبسمه راجع ضمیر در درجا مفعول صریحیدر یحاکینک ومن اللآلی غیر صریحی وجائزدرکه ومن اللآلی بر محذوف صفته متعلق اوله تقدیری درجا اوامن اللآلی اوله درج جواهر حقه سنه دیرلر یعنی جواهر طوران حقه یه ولالی لؤلؤنک جمیدر اینجو معناسنه یارب لفظ مشترکدر یاالله وتعجب معناسنه مستعملدر بوند ایکی معنایه یله تحملی واردر خور لایق معناسنه در کردت کرد اطراف معناسنه در وضمیر خطاب مبسمه راجعدر خط آمدک فاعلیدر وهلاله اضافت بیانیه در ویا حرف نسبت * محصول بیت * ای اینجودن مملودر جه مشابه دهان یارب نه لایق وسزاوار کلدی سنک اطرافکده هلالی خط جانانک لبی اوستنده خط براشدیغی استغراب ایدر یعنی بیغی بقشدیغی مقبول طوتار حاصلی بیغی هلاله تشبیه ایدر یا مبسما یحاکی یی یا مبسما بحالی جیقاروب معناسنی ای کولدریجی که بنم حاله ایچولردن بردرجی دین غریب مستخرج وجود شریف ایمش

سربفک حکمنجه اکرسنجاین برشاه بی نظیر بکا نظر عنایت ایدوب هر وجهله معین وناصرم اولورسه غزالهٔ خورشید بنم صید لاغرم اولور یعنی علویات وسفلیاتده حکم وتصرفم نافذ اولور

﴿ سه بوسه کز دولبت کردهٔ وظیفهٔ من * اکرادانکنی قرض دارمن باشی ﴾

ایکی لبکدن بکا اوچ بوسه وظیفه ایلشسن اکرادا ایلیه سن بنم مدیونم اولورسن (مفردات) (سه بوسه) اوچ بوسه (ازدولبت) ایکی دوداغکدن (کردهٔ) ایلشسن (وظیفهٔ من) بکا وظیفه (اکرادانکنی) اکراد ایتمیه سن (قرض دارمن باشی) بنم بورجلیم اولورسن (معنای اشارتی) ای لایخلف المیعاد اولان کریم (الذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) وعد کریمکجه تجلی ذاتکدن وتجلیٔ صفاتکدن بزه توفیق وهدایت بیورب فیض اقدسکدن ونفحات انسیه کدن وکشف حجبات انوار جمالکدن وظیفه ایلش ایدک اکرادا واحسان ایلمزایسک (فاقرضوا الله قرضا حسنا) امر شریفکه امتثال ایتدیکمز ایچون بزم مدیونمز اولورسن

﴿ دران چمن که بتان دست عاشقان کیرند * کرت زدست برآید نکارمن باشی ﴾

اول چمنده که محبوبلر عاشقلرینک اللرین طوتارلر اکر الکدن کاورسه بنم محبوبم اوله سن (مفردات) (دران چمن) اول باغچه ده (بتان) محبوبلر (دست) ال (عاشقان) م (کیرند) طوتارلر (کر) اکر (ت) سکا (ز) من (دست) ال (بر) یوقاری (آید) کله (نکارمن) بنم محبوبم (باشی) اوله سن (معنای اشارتی) اول روضهٔ وحدتده که متصف بصفات الله اولوب شفقت لخلق الله ایدن محبوب خدالر عاشق درمانده لرک اللرین طوتارلر ای ارحم الراحمین اولان محبوب حقیقی سندخی قدرت باهره کله بنم محبوبم اوله سن دخی بن دوشکونک الن طوتوب بن سرکردانی مضطر الحال ایلیه سن

﴿ من ارچه حافظ دهرم جوی نمی ارزم * مکر تواز کرم خویش یارمن باشی ﴾

بن اکرچه شهرک حافظی ام برجوه دکزم مکر سن کندو کرمکدن بنم یارم اوله سن (مفردات) (من) بن (اکرچه) م (حافظ) م (دهر) زمان (جوی) برآربه (نمی ارزم) دکزم (تو) سن (از کرم خویش) کندو کرمکدن (یارمن) بنم یارم (باشی) اوله سن (معنای اشارتی) ای محبوب حقیقی کرچه صورتا علم ومعرفتله ولسان غیب ایله اسرار عشق بیانده اطافتله شهر عشقده مشهور آفاق اولمش بر حافظم لکن حقیقتده برجوه دکزم وصد هزار حجبات بشریه ایله سکا یار ومحب اولمغه لایق دکلم مکر سن کندو کرمکدن بنم یارم اوله سن

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ یامبسما یحاکی درجا من اللآلی *
یارب چه درخور آمد کردت خط هلالی ﴾

ای اؤلؤلردن پراولش حقه یه مشابه اولان دهان سنک اطرافکه هلاله منسوب خط

﴿ نه عجب ﴾

(حالی خیال وصلت خوش میدهد فریبم * تاخود چه نقش بازدان صورت خیالی) حالی وحالیا شمدیکی حالده معناسنده استعمال ایدرلر خیال وصلت مصدرک مفعوله اضافتیدر تخیل معناسنه تاضمیر خطابدر جانانه میدهدک فاعلی تحتنده خیاله راجع ضمیر در وفریب مفعولی تا بونده عجبا معناسنه درچه نقش بازده نقش کوستر ونه شکل اظهار ایدر دیمکدر این صورت خیالی بیانیه در وخیال وصله اشارت ویاحرف نسبتدر * محصول بیت * جانانه خطاب بیورر که شمدی وصالک تجلی بکا خوش فریب ویرر یعنی بنی کوزل الدار عجبا بو تخیله منسوب صورت نه شکل کوستر ونه حال اظهار ایدر دیمکدر یعنی شمدیکی حالده وصالک خیالک الدامسیله اکلنورز عجبا صوکی اوجی نه زره یه وارور نه صورت کوسترر دیمکدر (دل رفت ودیده خون شد تن خست وجان زبون شد * فی العشق معجبات یأتین بالتوالی) خست فعل ماضی مفرد غائب مجروح اولدی دیمکدر لازمله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازم واقعدر معجبات لفظا مرفوع مؤخر مبتدا وفی العشق مقدم خبر وجملهٔ اسمیه اعرابدن محلی یوق جملهٔ تعلیلیه معجب اسم فاعلدر افعال بابندن عجبه کتوریجی وکوکله خوش کلیجی معناسنه بعض نسخهده معجبات برینه موبقات دوشمش موبقک جمیدر افعال بابندن مهلک معناسنه یأتین فعل مضارع جمع مؤنث غائبه اتی یأتی دن ضرب بابندن کاورلر دیمکدر نون ضمیر معجباته راجعدر بالتوالی باحرف جر یأتین فعلنه متعلق توالی تفاعل بابندن مصدر در صیانةً للیاالام مکسور قیلندی * محصول بیت * کوکل عشق جانان بونده کندی دیده آنده خون اولدی وتن مجروح وجان زبون اولدی زیرا عشق طریقنده عجایبات واردر که بری بری آردنجه کاور یعنی عشق ومحبت ایچنده عاشقه انواع بلالر واصناف رزایا کاور (دل خون شدم زدستش وزنازچشم مستش * اوذیت بالرزایا ماللهوی ومالی) دل خون شدم زدستش میم ضمیر معناده دله مقید در تقدیری دلم خون شد دراوذیت فعل ماضی متکلم وحده مبنی للمفعول افعال بابندن مصدری ایذاکاور ایذا اولندم دیمکدر بالرزایا باحرف جراوذیته متعلقدر رزایا رزیهنک جمیدر مصیبت معناسنه ما اسم تعجب ویااسم استفهام للهوی لام بای صله معناسنه در مقدر حصل یه متعلق وهوی محبت دیمکدر محبته نه اولدی معناسنه واوحرف عطف وماسابق کبی وجار مع المجرور بنه حصل یه متعلق * محصول بیت * جانانک النده ومست چشمک نازندن یورکم خون اولدی پس مصیبتلرله ایذا اولندم بویله اولنجه محبته وبکانه اولدی که محبت اوجندن بونجه بلا ومشقت چکرم یعنی محبت سبب رزایا وبلایا اولدیغی غریبدر

نه عجب لایق وخوب کلدی (مفردات) (یامبسما) ای دهان اوبله دهانکه (یحاکی) مشابهتیه (درجا) حقه یه اوبله حقه که مملوا (من اللآلی) اینجودن طولو (یارب) عجب (چه) نه (درخور) لایق (آمد کلدی) (کردت) سنک اطرافک (خط) م (هلالی) یانسبیه (معنای اشارتی) (الکبریاء ردائی والعظمة ازاری فمن نازعنی فیهما قذفته فی النار) حدیث قدسیسی سرنجه خلق عالم نظاهر ایله مثلنی کتورمکدن عاجز اولوب هر برحرفنده مالانهایه اسرار ومعانی مندرج اولان کلام قدیم صاحبی الله عظمت وکبریا انجق سکا مخصوصدر (وربک الاکرم الذی علم بالقلم علم الانسان مالم یعلم) آیت کریمه سی سرنجه غیب هویتده اولان کلام نفسیٔ خدا خط قلم واسطه سیله بیان بیورلمسی نه عجب لایق وخوب واطیف کلدی

﴿ حالی خیال وصلت خوش میدهد فریبم *
تاخود چه نقش بازدان صورت خیالی ﴾

شمدی سنک وصالک خیالی بکا لطیف فریب ویرر اول خیاله منسوب اولان صورت خود عجب نه نقش ظهوره کتورر (مفردات) (حالی) شمدی (خیال وصلت) م (خوش) م (میدهد) ویرر (فریب) الدامق (م) بکا (تا) حتی (خود) کندو (چه) نه (نقش) م (بازد) اوینار (این) بو (صورت خیالی) یانسبیه (معنای اشارتی) یاربم رسولمز وسیدمز حضرت محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم وسنک بی مثل اولان کلام مجیدک وسیله ایدوب شمدی دیوانه کوکل سنک وصالک خیالیله بی ابد وار ایلر عجب اول وصلت ابدی خیالی بیلم که نه نقش ظهوره کتورر بنم حسن ظنم بودر که رحمت واسعهک ایله بزی کندکدن جدا ایلمزسن

﴿ دل رفت ودیده خون شد تن خست وجان زبون شد *
فی العشق معجبات یأتین بالتوالی ﴾

کوکلم کندی وچشمم خون اولدی تنم یارهلندی وجانم زبون اولدی عشقده کشی یی عجبه کتوریجی نسنهلر واردر که بری بری آردنجه کاورلر (مفردات) (دل رفت) کوکل کندی (دیده) کوز (خون) قان (شد) اولدی (تن) م (خست) یارهلندی (جان) م (زبون) م (شد) اولدی (فی العشق) عشقده واردر (معجبات) عجب ویریجی نسنهلر (یأتین) آنلر کاورلر (بالتوالی) بری بری آردنجه (معنای اشارتی) ای بنم رؤف رحیم ربم سنک عشق ووصلت یولنده کوکلم کندی وچشمم خون اولدی وتنم یارهلندی وجانم زبون اولدی راه عشقده کشی یی عجبه کتوریجی حالات سنهلر واردر بری بری آردنجه لاینقطع کاوب عقل معاش اهلنی متحیر وسرکردان ایلر

﴿ دل خون شدم زدستش وزنازچشم مستش *
اوذیت بالرزایا ماللهوی ومالی ﴾

آنک الندن وآنک مست چشمنک نازندن کوکلم خون اولدی بن مصیبتلرله ایذا اولندم نه درمحبت ایچون وبنم ایچون (مفردات) (دلخون شدم) کوکلم قان اولدی (زدستش)

(خوی تو کرنکردد هرکز دکرنه کردد * عاشق درین جواب وعارف درین حوالی) کرنکردد مصراع ثانی یه مرهوندر اولکی نکردد تغیردن عبارتدر وایکنجیسی چکزنمك معناسنه‌در * محصول بیت * اکرسنك خویك دونمزسه یعنی ملایم ویواش اولمزسه هرکز عاشق

آنك الندن (ز) من (ناز) م (چشم) کوز (مست) م (ش) آنك (اوذیت) اذا اولندم (بازارا) مصیبتلره (ما) نه‌شی (لاهوی) محبت ایچون (ما) نه‌شی (لی) بنم ایچون (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك عشق الندن نظرعنایتله نظرایتمه‌ده استغناسی الندن کوکلم خون اولدی باعث ترقی اولان محن وبلا یالیله وانواع مصائبلر ایله نیجه عجیب حالره کرفتار اولدم ونیجه فرح بخش ایدیجی اذالرایله ایذا اولندمکه محبتده نه حالات وارینم ایچون نه کونه حالات وار کیمسه بیلمدی راه عشقده اولان بلا واذار عین ذوق وصفادر امامن (لم یذق لم یعرف) در

خوی تو کرنکردد هرکز دکرنه کردد
عاشق درین جواب عارف درین حوالی

سنك خویك دونمیه هرکز کبروطولنیه عاشق بوجانبلره عارف بوطرفلره (مفردات) (خوی تو) سنك اخلاقك (نکردد) دونمیه (هرکز) قطعا (دکر) غیر (نه کردد) طولنمیه (عاشق) م (درین) بو (جواب عارف) م (درین) بو (حوالی) م (معنای اشارتی) ای محبوب سنکه لطف وترحم ایله معامله ایتمیه‌سن وتوفیق وعنایتك باراغمه‌سن سنك قهرك عین‌لطف ومحن وبلارك ودردغمك عین‌ذوق وشادیاق اولدیغی برکیمسه بیلوب عشق ومعرفت تحصیلی ایچون نه‌عاشق بوجانبه طولانور ونه‌عارف بواطرافه طولانور انجق مقلب‌القلوب سنسین

یارا کیاتبری عن موثق وهادی
ان تلق اهل نجد کلم بحسب حالی

ای راکبکه بنم عهدمدن ومرشدمدن بری اولورسن اکر نجد خلقنه ملاقی اولورسك بنم حسب حالمی انلره سویله (مفردات) (یاراکب) ای بنیجی (تبری) اعراض ایتدی (عن موثق) بنم عهدمدن (هادی) دخی بکاهدایت وریجیدن (ان تلق) اکرملاقی اولورایسك (اهل نجد) دیارعربده برقبیله‌نك اسمیدر (کلم) سویله (بحسب حالی) بنم حسب حالمی (معنای اشارتی) (تارك الورد ملعون) خبری سرنجه ای اهل الله اقرار وبروب بعدالبیعت والسلوك راه عشقك دردوبلاسنه تحمل ایتمیوب نقض عهد ایلکله مردان خدادن اعراض ایدیجی اکرمردان خداره وهادی اولان مرشدلره ملاقی اولورایسك بزم بولرینه اقرار وبروب بوراه عشقده هردرلو بلاوجفایه تحمل ایله ثابت قدم اولدیغمزی انلره سویلیه‌سن

دلبر بعشقبازی خونم حلال دانست
فتوای شرع چونست ای زمرهٔ موالی

دلبر عشقباز لقده بنم قانمی حلال بیلدی ای موالی بلوکی شرعك فتواسی نیجه در (مفردات) (دلبر) م (بعشقبازی) عشق اوینا یجاق ایله (خونم) قانمی (حلال) م (دانست) بیلدی (فتوی شرع) م (چونست) نیجه‌در (ای زمرهٔ) م (موالی) علماء (معنای اشارتی) قال الله تعالی فی الحدیث القدسی (من احبنی قتلته ومن قتلته فعلی دیته

بوحوالیده وعارف بواطرافده چکزنمز یعنی سن همان عاشق وعارفه ملایم اولوب کوللریوزکوسترمیه‌سن هرکزانلر سنك کویك اطرافنده چکزنمزلر بلکه سرکویکه کلمزلر (یارا کیاتبری عن موثق وهادی * ان تلق اهل نجد کلم بحسب حالی) تبری فعل مضارع مفرد مخاطبدر تفعل بابندن تانك بریسی محذوفدر اصلی تتبری ایدی فاعلی تحتنده راکبه راجع ضمیردر وجملهٔ فعلیه صفت راکبدر وجائزدر که تبری فعل ماضی مفرد غائب اوله وجملهٔ فعلیه راکبه صفت اوله فاعل عن حرف جرتبری‌یه متعلق موثق مصدر میمیدر وثاق معناسنه یعنی عهدیای متکلمه اضافتله اعرابی تقدیری اولمشدر واو حرف عطف وهادی معطوفدر موثق‌به واعرابی نه تقدیریدر هادی اسم فاعلدر قولاغوز معناسنه ان حرف شرط تلق فعل مضارع مفرد مخاطب ملاقی اولورسك دیمکدر اصلی تلقی ایدی یانك حذفی علامت جزمیدر اهل نجد اضافتی لامیه‌در وتلقنك مفعولی نجد بصره ایله مکه اراسنده بریرك اسمیدر بصره حاجیلری اکا اوغرامینجه اولمزکلم فعل امر مفرد مخاطبدر تفعیل بابندن تکلم ایله یعنی سویله بحسب باحرف صله حسب حانك فتحی وسینك سکونیله اندازه ومقدار معناسنه درکلك مفعول غیرصریحیدر وحاله اضافت لامیه در ویای متکلمه اضافت سبیله اعرابی تقدیری اولمشدر * محصول بیت * ای شول راکب که اعراض ایلدك ویااعراض ایلرسن بنم وثاقمدن ودلیلمدن اهل نجده ملاقی اولورسك انلره بنم حسب حالمی سویله خواجه کندی شهرینی دیار نجده تشبیه ایدوب اسلوب عرب اوزره تکلم بیورر (دلبر بعشقبازی خونم حلال دانست * فتوی عشق چونست ای زمرهٔ موالی) زمره بلوك معناسنه‌در * محصول بیت * دلبر محبوب دوستلغم سبیله قانمی حلال بیلدی ای موالی زمره‌سی عشقك فتواسی نیجه‌در یعنی جانانه قانم حلالمیدر حاصلی بنی قتل ایدنجه دیت وباقصاص دوشرمی جواب ویروب مثاب اوله‌سز

ومن

(العین ماتنامت شوقا لاهل نجد * والقلب ذاب وجدا فی دائه العضالی) العین لفظا مرفوع مبتدا ما حرف نفی تنامت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه اویومدی دیمکدر جملهٔ فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبرمبتدادر شوقا فعل منفینك مفعول لهیدر لاهل نجد لام حرف جر شوقه متعلق واضافت لامیه والقلب لفظا مرفوع مبتدا ذاب فعل ماضی مفرد مذکر غائب اریدی دیمکدر وجدا لفظا منصوب تمییزدر ذاب فاعلندن جملهٔ فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبرمبتدادر فی دائه جارمع المجرور ذاب فعلنه متعلقدر داء درد واله دیرلر

ومن علی دیته فانادیته) سرنجه اول محبوب حقیقی عشق ومحبتی بولنده بنم قانمی حلال قیلدی ای علماء دین فتوای شرع نیجه‌در حضرت الله مقتولنه جمالی مشاهده‌سن احسان ایلسی خوش دکلمیدر

العین ماتنامت شوقا لاهل نجد
والقلب ذاب وجدا فی دائه العضالی

اهل نجده اولان شوق ایچون چشمم اویومدی وقلب وجدندن اریدی عشقك اوکلمز درد وبلاسنده (مفردات) (العین) کوز (ماتنامت) اویومدی (شوقا) شوق ایچون (لاهل نجد) نجد قبیله‌سی ایچون (والقلب) قلب (ذاب وجدا) وجدندن اریدی (فی دائه) دردنده (العضالی) اوکلمز (معنای اشارتی) (المشاهدة تحصل بقدر المجاهدة) سرنجه عارف بالله اوالرك واصل اولدیغی لقاء اللهه شوقا ومشاهدهٔ جمال اللهه اشتیاقاندن مناجاتله برکیجه چشمم اویومدی قلبم دخی وجدواضطرابله انواع شدت والم ایله مابین منسحق ومضطرم اولوب (لن یری احدکم ربه حتی یموت) حدیث شریفنك سرینه مظهریته سعی اوزره ثابت اولدم

لله ذات رمل کان الحبیب فیها * طار العقول طرا من نظرة الغزالی

الله ایچوندر ذات رمل اوله ذات رملکه حبیب انده‌در غزالك برنظرندن عقلار جمیعا اوچدی (مفردات) (لله) الله ایچوندر (ذات رمل) بر موضع اسمیدر (کان) اولدی (الحبیب) م (فیها) انده (طار) اوچدی (العقول) م (طرا) جمله‌سی (من نظرة) برنظر ایتمکلکندن (الغزالی) جیران باوریسی (معنای اشارتی) قال الله تعالی (فلما رأینه اکبرنه وقطعن ایدیهن) آیت کریمه‌سی سرنجه ای مردان خدا الله ایچون اول قدسیانك احتراق ایدوب تحمل ایده مدیکی محبوب حقیقینك مشاهدهٔ انوار جمالی مقامنده اول محبوب بی‌نظیرك برنظرعنایتندن وبرتجلی ذاتندن صدهزار موسالر حیران اولوب ونیجه عقوللر طائر وضایع وسرکردان اولسه کرکدرکه اول مقامده بزه همت وعون ونصرت ایلیه‌سن

کرعاقلی وزیرك ازچار چیز مکذر * امن وشراب بی‌غش معشوق وجای خالی

درت نسنه‌دن فراغت ایتمه اکرعاقل وزیرك ایسك امن وصافی شراب ومعشوق وخالی یر (مفردات) (کر) کر (عاقلی وزیرك) عاقل ایسك (ازچار چیز) درت نسنه‌دن (مکذر) کچمه (امن) م (شراب) م (بی‌غش) صافی (معشوق) م (جای خالی) خلوت یر (معنای اشارتی) اکراول مقام مشاهده‌یی طلب ایدیجی عاقل ودانا ایسك شو درت نسنه‌دن فراغت ایله نفسی میت وروحی حی ایتمکله نفس وشیطاندن امین اولمق وغل وغشدن صافی شراب عشقی نوش ایتمك ودائم رضاء معشوقی کندو مرادی اوزره ترجیح ایتمك واغیاردن خلوت ایتمك

می ده که کرچه کشتم نامه‌سیاه عالم * نومیدکی توان بود از فضل لایزالی

شراب ویرکه اکرچه عالمك نامه‌سیاهی اولدم الله تعالینك فضلندن نجه نومید اولق

وضمیری قلبه راجعدر عضال لفظا مجرور صفت داءدر عضال عینك ضمیله لغتده چوزلمیین دوکه دیرلر اما استعمالده مشقتده مشهور درحتی اوکلمز درده داء عضال دیرلر آخرنده‌کی یا حرف اطلاقدر * محصول بیت * کوزم اویومدی اهل نجده شوق ایچون یعنی شهر شیرازه اشتیاقدن کوزم اویومدی کوکلم اریدی غصه وقیغو جهتندن عشق ومحبتك اوکلمز درد وبلاسنده یعنی کوکلم غمنك ودردناکدر حاصلی شهرمزه اشتیاقدن کوزم بیخواب قالدیغی کبی کوکلم غمده ودردنده اریمکده در (لله ذات رمل کان الحبیب فیها * طار العقول طرا من نظرة الغزالی) لله جار مع المجرور مقدم خبر ذات رمل مؤخر مبتدا ذات رمل نجد ایله مدینه اراسنده برقوم دیه‌سنك اسمیدر بونك کبی جمله‌لر مقام مدحده مستعملدر لله درقائل کبی الحبیب کاننك اسمی وفیها جارمع المجرور خبری وجمله ذات رملك صفتی طار فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر العقول فاعلی طرا حالدر عقولدن من نظرة الغزالی جار ومجرور طاره متعلقلر ونظره بنساء مرة الغزاله اضافت لامیه‌در وآخرنده یا حرف اطلا قدر مصراع ثانی مدحك مقام تعلیلنده واقعدر * محصول بیت * شول ذات رمل که حبیب انده‌در اللهکدر یعنی خدانك عین عنایتیله منظوریدر زیرا جمیع عقول برغزالك نظره‌سندن اوچدی یعنی برنظر ایله عقللری دیوانه ایلدی ذات رملدن مرادی کندی شهریدر وعقولدن مراد عقول عشاقدر وغزالدن مراد جانانیدر زیرا کوزلری آهویه تشبیه ایده‌کلشلردر خصوصا که غزال باوریسیدر (کرعاقلی وزیرك ازچار چیز مکذر * امن وشراب بی‌غش معشوق وجای خالی)

* محصول بیت * اکرعاقل وزیرك ایسك درت نسنه‌دن کچمه امین ر وصافی شراب ومعشوق وخالی کوشه که اغیاردن کل اولیه حاصلی عاقل ایسك بودرت نسنه‌دن منفك اولمه (می ده که کرچه کشتم نامه سیاه عالم * نومیدکی توان بود از لطف لایزالی) نامه سیاه وسیاه نامه مجرم وکناهکاره دیرلر * محصول بیت * باده ویرای ساقی اکرچه که عالمك کناهکاری ورسوایی اولدم الاهك لطف ازلیسندن قچن ناامید اولق اولور یعنی هرنقدر مجرم وکناهکار ایسم الاهك رحمتندن امید می قطع ایلم

(ساقی بیار جامی وزخلوتم برون کن * تادربدر بکردم قلاش ولاابالی) * محصول بیت * ای ساقی برقدح کتور و بنی خلوتدن طشره ایله یعنی بنی خلوتدن سورتا کیم قپوقپو قلاش ولاابالی چکنزینم کسالر کبی قلاش مفلسه دیرلر ولاابالی بی پروا کرن کسیه

اواور (مفردات) (می ده) شراب ویر (کرچه) م (کشتم) اولدم (نامه سیاه) قره دفترلی (عالم) م (نومید) امیدسز (کی تواں) نچان ممکن (بود) اولمق (از) من (فضل لایزالی) م (معنای اشارتی) ای صاحب کرامت اولان مردان خدا حضرت الله ایچون وسزلره اولان انوار ذات الهیه یی مشاهده کرنعمتی شکرانه سیچون بزه دستکیر اولوب بو فائده عون ونصرت ایلیه سزکه هرنه قدر کنهکار ونامه سیاه اولسمده حضرت اللهک فضل واحسانندن امیدم کسمزمکه رحمتی غضبنی سابقدر وفیاضده بخل یوقدر

﴿ ساقی بیار جامی وزخلوتم برون کن * تادربدر بکردم قلاش ولاابالی ﴾

ای ساقی جامی کتور و بنی خلوتدن طشره ایله نارند ولاابالی دربدر کزم (مفردات) (ساقی) م (بیار) کتور (جامی) برقدح (ز) من (خلوت) م (م) بنی (برون) طشره (کن) ایله (تا) حتی (دربدر) قپوقپو (بکردم) طولانم (قلاش) رند (لاابالی) قایرمز (معنای اشارتی) ای ساقی کوثر عشق اولان پیرم بزه برجام وحدتدن شراب الهی بخش ایله که خلوت درانجمنده (الصوفی کائن بائن) سرینه مظهر بنله ملامیون محققلر زمره سندن اولوب نادر بدر قلاش ولا ابالی وار ریا وسمعه خلوتکاهندن طشره اولم

﴿ چون نیست نقش دوران برهیچ حال ثابت * حافظ مکن شکایت تامی خوریم حالی ﴾

چونکه دورانک نقشی هیچ برحال اوزره ثابت دکلدر ای حافظ شکایت ایله تاشمدی شراب نوش ایدلم (مفردات) (چون) چونکه (نیست) یوق (نقش) م (دوران) زمان (برهیچ حال) هیچ برحال اوزره (ثابت) م (حافظ) م (مکن) ایله (شکایت) م (تامی) تاشراب (خوریم) ایچهلم (حالی) شمدی (معنای اشارتی) ای حافظ (کل شئ هالك) سرنجه بوصور عالم نقشنده هیچ برحال ایله ثبات یوقدر همان دوراندن شکایت ایتیوب شراب عشق الهی نوش ایدوب هرنفس ترقی اوزره معرفةالله وقربت درگاه آله تحصیلنه سعی اوزره اوله سز

﴿ صافیست جام خاطر دردور آصف عهد * قم فاسقنی رحیقا اصفی من الزلالی ﴾

خاطرم جامی صافیدر آصف زمانک دورنده قالق بنی زلالدن صافی رحیق ایله صوار (مفردات) (صافیست) م (جام) قدح (خاطر) م (در) فی (دور) زمان (آصف وزیر (عهد) زمان (قم) قالق (فاسقنی) بنی صوار (رحیقا) جنت شرابیله اویله رحیقکه (اصفی) صافیرك (من الزلالی) زلالدن (معنای اشارتی) (نعمتان مغبون فیهما کثیر من الناس الصحة والفراغ) حدیث شریفی سرنجه آصف زمانک دورنده قلبمز فتنهٔ آخر زماندن فارغ وصافیدر ای ساقی قالق بنی جنت عرفانك زلالدن صافی رحیق شرابیله صوار وبزه شراب عشق الهی بخش ایله

﴿ الملك قد یباهی من وجده وجده * یارب که جاودان باد این قدر وان معالی ﴾

ملك آنك شوق واقبالندن تحقیق تفاخر ایدر یارب سندن دیلرمکه بوقدر و بومعالی ابدی اولسون (مفردات) (الملك) م (قد) تحقیق (یباهی) تفاخر ایلر (من وجده)

دیرلر یعنی بنی مست ایله تاکیم عالمی مست وبی پروا سبرایدهیم (چون نیست نقش دوران برهیچ حال ثابت * حافظ مکن شکایت تامی خوریم حالی) * محصول بیت * چونکه نقش دوران هیچ بروجه اوزره ثابت دکلدر ای حافظ دور کردوندن ونقش دوراندن شکایت ایله تاکیم حالیا باده ایچوب روزکاری فراغتله کیچورهلم یعنی چونکه حال عالم برقرار اوزره ثابت دکل پس نه لذتندن مسرورونه استغناسندن مغموم اول (صافیست جام خاطر در دور آصف عهد * قم فاسقنی رحیقا اصفی من الزلالی) صافیست مقدم خبرجام خاطر بیانیه ومبتدأ دور آصف عهد لامیه لردر قم فعل امر مفرد مخاطب قام یقومدن قالق دیمکدر فا حرف عطف اسقنی فعل امر مفرد مخاطب سقی یسقی دن بنی صوار دیمکدر ایچور رحیقا مفعول اسقنی در نون حرف وقایه ویا ضمیر متکلم اصفی اسم تفضیلدر صفا یصفودن صافیرك معناسنه من الزلال جار ومجرور آصفا فیه متعلقدر زلال طاتلو صویه دیرلر * محصول بیت * زمانه وزیر اعظمك دورنده جام خاطرمز وپیالهٔ قلبمز صافی و پاکدر یعنی ایام سعادتنده احوال عالمدن واطوار دوراندن کوکلمزده کدر یوق پس قالق ای ساقی بکا زلالدن صافیرك باده ایچورکه عهدنده عشرت ایدهیم رحیق جنت شرابنه دیرلر زلالی یاسی حرف اطلاقدر (الملك قد یباهی من وجده وجده * یارب که جاودان باد این قدر وان معالی) الملك مبتدأ قد یباهی جملهٔ فعلیه محلا مرفوع خبری یباهی فعل مضارعدر مفاعله بابندن مباهات مفاخرت معناسنه من وجده یباهی یه متعلقدر وجد بونده اشتیاق وآرزو ومحبت معناسنه در واو حرف عطف جد بخت معناسنه معالی علانك وعلاك جمعیدر رفعتلر وشرفلر دیمکدر * محصول بیت * مملکت وزیرك محبت واشتیاقیله وطالع ودولتیله فخر ایدر یاالله که ابدی اولسون بوقدرلر و بورفعتلر وشرفلر یعنی عالمده وجودی رفعت وشرفدن منفك اولمسون ابدا

(مسند فروز دولت کان شکوه وهیبت * برهان ملك وملت بونصر بوالمعالی) مسند فروز وصف ترکیبیدر دولته اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر کان شکوه لامیه برهان ملك لامیه بونصر بوالمعالی تقدیری بونصر بن والمعالی در ابوالمعالی اوغلی ابونصر دیمکدر

انك شوق وحالندن (وجده) وآنك بخت واقبالندن (یارب) م (جاودان) ابدی (باد) اولسون (این) بو (قدر) م (این معالی) بورفعت وشرف (معنای اشارتی) اول آصفك شوق وحالندن ودولت واقبالندن ملك دنیا وملك وجود تفاخر وراحت ایلر یارم سندن دیلرمکه بو قدرو بو شرف ایله جهانده باقی اولسونکه خلق عالم فیضیاب اوله لر

﴿ مسند فروز دولت کان شکوه وهیبت * برهان ملك وملت بونصر بوالمعالی ﴾

عدل ایله دولت تختنی روشن ایدیجی شکوه وهیبت معدنی ملك وملتك برهانی ابوالمعالی اوغلو ابونصردر (مفردات) (مسند) تخت (فروز) شعله (دولت) م (کان) معدن (شکوه) عظمت (هیبت) م (برهان) دلیل (ملك) م (ملت) م (بونصر وبوالمعالی) ایکی شخصك کنیه لریدر (معنای اشارتی) اول آصف روش اولان وزیر صالح عدل وارشاد ایله دولت ابدی وسعادت سرمدی تختنی روشن ودرخشان ایدیجی شریعت محمدیه صلی الله تعالی علیه وسلمك عظمت وهیبتی معدنی ایله ارکان شریعتی تقویه واحکام ایدیجی برهان حق ایله ملك وملت اسلامی عالی قلیجی ابو نصر ابو المعالیدر یا آصف بن برخیا کبی کرامت ایله مشهور بر وزیردر یاخود وقتك مرشدی وقطبیدر

﴿ وله ایضا ﴾

﴿ سبت سلمی بصدغیها فؤادی * وروحی کل یوم لی ینادی ﴾

سلمی ایکی زلفیله بنم قلبمی اسیرایلدی وبنم روحم هر کون بکا ندا ایلر (مفردات) (سبت) سبی واسیرایلدی (سلمی) محبوبه (بصد غیها) ایکی زلفیله (فؤادی) بنم قلبمی (وروحی) حال بوکه بنم روحم (کل یوم) هر کون (لی) بنم ایچون (ینادی) ندا ایلر (معنای اشارتی) اول محبوب حقیقینك انوار ذات بیچونیه سی قابض وباسط وجلال وجمال کبی صفات متقابله لری تجلیاتیله بنم پریشان کوکلمی اسیر ایلدی روحك قلبه تعلق کلیسی اولمقلغی سببیله کمال تحیردن هر کون قلبه نظروندا ایدوب دیرکه ای قلب صافی باعث سعادت ابدی اولان انوار الهیدن غیری یی قبول ایلمه دیر

﴿ خدایا رمن بی دل بخشای * وواصلنی علی رغم الاعادی ﴾

ای خدا بن عاشقه احسان ایله وبنی کندوکه واصل ایله دشمنلرك رغمنه (مفردات) (خدایا) ای خدا (برمن) بنم اوزریمه (بی دل) عاشق (بخشای) احسان ایله (وواصلنی) دخی بنی واصل ایله (علی رغم الاعادی) دشمنلرك رغمنه وکورلکنه (معنای اشارتی) ای ارحم الراحمین اولان اللهم بن عاشق دلخسته یه محضا کرمکدن عون واحسان ایلیوب نفس وشیطان وحزب شیطان عدولرینك رغمنه وکورلکنه بنی کندوکه واصل ایله لطف وکرمکدن بزی کندوکدن برنفس جدا ایلمه سن

* محصول بیت * مذکور وزیر دولت تختنه ضیا ونور ویریجیدر وشکوه وهیبت معدنیدر ملك وملتك برهانیدر ابوالمعالی اوغلی ابونصردر حاصلی بووزیردرکه بواوصافله موصوف وبوالقابله معروفدر (وله ایضا) (سبت سلمی بصدغیها فؤادی * وروحی کل یوم لی ینادی) بعض نسخه‌ده لی ینادی یرینه فی تنادی و فی ینادی واقعدر تنادی تفاعل بابندن مصدر در صیانة للبنا دال مکسور قیلنمشدر ثلاثی سی ندادر چاغرمق معناسنه سبت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه سبی ایلدی یعنی اسیرایلدی سبی یسبی دن یعنی ضرب بابندن سلمی تقدیرا مرفوع فاعلیدر بصدغیها صدغ صادك ضمی وغین معجمه ایله زلف معناسنه در بونده تثنیه واقع اولمش اضافتله نون تثنیه ساقط اولمش وضمیر سلمی یه راجعدر جار ومجرور مفعول غیرصریحیدر سبت فعلنك وفؤادی تقدیرا منصوب مفعول صریحیدر فؤاد کوکلدر قلب معناسنه یاضمیر متکلم واو حرف حال روحی تقدیرا مرفوع مبتدأ کل یوم لامیه ظرف فیله منصوب در لی جار مع المجرور ینادی یه متعلقدر ینادی فعل مضارع مفرد مذکر غائب مفاعله بابندن بکا ندا ایدر یعنی چاغرر فریاد وفغان ایدر جملهٔ فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر * محصول بیت * سلمی ایکی زلفیله کوکلمی اسیرایلدی یعنی کوکلمی الدی حال بوکه روحم هر کون بکا زلف سلمادن شکایت ایدوب ندا ایدر یاخود ندا ایده در (خدایا برمن بیدل بخشای * وواصلنی علی رغم الاعادی) خدایا ادات تخصیص الله ایچون دیمکدر واو حرف عطف واصل فعل امر مفرد مخاطبدر مفاعله بابندن نون حرف وقایه ویا ضمیر منصوب متصل بنی واصل قیل دیمکدر علی رغم جار ومجرور واصله متعلقدر رغم رشك معناسنه درکه ترکیده کورلکله تعبیر ایدرلر اعادی یه اضافت لامیه در عدونك جمعیدر * محصول بیت * ای جانان خدا ایچون بن بی دله ترحم ایله وبنی کندیکه عدولرك کورلکنه ایصال ایله یعنی بکا واصل اول

﴿ امن انکرتنی عن عشق لیلی ٭ تزاول رویکی لولی بوادی ﴾

ای شول کیمسه که لیلانك عشقندن بکاانکار ایلدك سن اولدن بر محبوبك یوزنی کورمك کرك ایدی (مفردات) (همزه) حرف ندا اقرب ایچوندر (من) منادی ای کیمسه دیمك (انکرتنی) سن بنی انکار ایلدك (عن عشق لیلی) لیلانك عشقندن (تو) سن (زاول) اولدن (رویکی لولی) روی یك اولی معناسنه در (روی) یوز (یك) بر (اولی) محبوب (بوا) بباید معناسنه (دی) دیدن (بوادی) کورمك کرك ایدی دیمك (معنای اشارتی) ای اول محبوب حقیقینك عشقندن بکا انکار ایدن کیمسه سن اول محبوبك انوار جمالنی ولذت عشقنی کورمك کرك ایدی اکر احوال عشقدن خبردار اولیدك بکامنکر اولمزدك

٭ یالائمی فی الهوی العذری معذرة ٭ منی الیك ولوانصفت لم تلم ٭

﴿ که همچون مت بیوتن دل وابره ٭ غریق العشق فی بحر الودادی ﴾

بنم کبی سنك کوکلك کیدیدی ومتحیر اولیدك محبت دریاسنده غریق عشق کبی (مفردات) (همچون من) بنجلاین (ت) سنك (بیوتن دل) کوکلك کیدیدی (وابره) متحیر اولیدك (غریق العشق) م (فی بحر الودادی) محبت دریاسنده (معنای اشارتی) ای بکامنکر اولان کیمسه محبوبك جمالی مشاهده سیله اکر بنم کبی سنك دخی کوکلك الدن کیدوب متحیر وسرکردان اولیدك ومحبت دریاسنده غریق عشق کبی اولوب بنم حالمی بیلیدك انکار ایلمزایدك

﴿ به پی ماچان غرامت بسپریمن ٭ غرت یك دی روشنی ازامادی ﴾

اباغکه جانی ز عوض تسلیم ونثار ایلرز اکر بزدن سکا برادبسزلك کوردك ایسه (مفردات) (به پی) اباغکه (ما) بز (جان) جان (غرامت) عوض (بسپریمن) تسلیم ایلرز (غرت) اکر ترا معناسنه اکرسکا (یك) بر (دی روشنی) بی ادبی معناسنه رادبسزلك (ازاما) ازما معناسنه بزدن (دی) دیدی معناسنه کوردك (معنای اشارتی) ای یار اکر بزدن سکا برادبسزلك واقع اولدیسه بزی آکاه ایله اباغك توزینه جانمی عوض ونثار ایلیم زیرا راه عشقده بی ادبلك اقبح قبایحندندر وباعث محرومیتدر (بیت مولانا) ازخدا خواهیم توفیق ادب ٭ بی ادب محروم کشت ازلطف رب ٭

﴿ غم بارت بوتن خورد ناچار ٭ وغرنه وابنی آنچت نشادی ﴾

البته سکا یارك غمنی یمك کرك وکرنه کیرو کوررسن اول نسنه یی که سن اکا قادر اولمزسن (مفردات) (غم یار) م (ت) سکا (بوتن) بباید معناسنه کرك (خورد) یمك (ناچار) بالضرور (وغرنه) وکرنه معناسنه یوخسه (وا) کیرو (بنی) بینی معناسنه کوررسن (آنچت) آنچه تو معناسنه انی که سن (نشادی) نتوانی معناسنه قادر

﴿ اولمزسن ﴾

(امن انکرتنی عن عشق سلمی ٭ تزاول رویکی لولی بوادی) امن همزه حرف ندا من اسم موصول منادی انکرت فعل ماضی مفرد مخاطب افعال بابندن نون حرف وقایه ویا ضمیر منصوب متصل عن عشق سلمی جار ومجرور فعله متعلق سلمی یه اضافت لامیه بو غزل عربیله شیرازه مخصوص بردیل ایله ملمعدر تزاول تانك ضمیله تو معناسنه در فارسیسی توزاولدرسن اولدن دیمکدر رویکی اصلنده روی یکی ایدی لولی برطائفه درکه انلره لولیان دیرلر مفردی لولیدر سابقا مکرر بیانی کیچمشدر بوادی بانك ضمیله بوابباید معناسنه ودی دیدی معناسنه در ٭ محصول بیت ٭ ای شول کیمسه که سلمانك عشقندن بکامنکر اولدك یعنی سلمایه بنم عشق ومحبتمی انکار ایلدك سن اودن براواینك رویکی کورمك کرك ایدك یعنی اولدن عشق کیفیتیله الوده اولمق کرك ایدك که بنم عشقمه انکار ایلمیدك (که همچون مت بیوتن دل وابره ٭ غریق العشق فی بحر الودادی) مت میمك فتحیله میم ضمیر متکلم وتا ضمیر خطاب بنم کبی سنك دیمکدر بیوتن ایکی بانك ضمی وتانك کسریله ببایدشد معناسنه اولمق کرك ایدی دیمکدر وابره واوك فتحی وهمزه نك کسری ویانك سکونی ورانك فتحیله یکباره یعنی برکره دن وبراوغوردن معناسنه غریق العشق اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر عشقده غریق معناسنه فی بحر الوداد جار ومجرور غریقه متعلقدر ووداده اضافت بیانیه در وداد واوك فتحیله محبت معناسنه در ویا حرف اطلاقدر ٭ محصول بیت ٭ که بنم کبی سنك کوکلك برکره دن وبراوغردن اولمق کرك ایدی عشقده غریق محبت دکزنده یعنی ای بنم عشقمه انکار ایلاین بنم کبی سنك کوکلك محبت دریاسنده عشقده غریق اولمق کرك ایدی که عاشق اولدیغم وطریق عشقده نه چکدیکم بیلیدك (به پی ماچان غرامت بسپریمن ٭ غرت یك دی روشنی ازامادی) شیراز دیلنده پی پای معناسنه در فارسیدر جان اوج نقطه ایله جان معناسنه غرامت عربیدر جزا وعوض معناسنه بسپریمن بسپاریم غرت غر اکر معناسنه ادات شرطدر وتا ضمیر خطاب یك فارسی دی روشنی دالك ورانك وواوك کسریله روشنسزلك معناسنه در ترك ادبدن کنایه در زاما ازما معناسنه یعنی بزدن دی دالك کسریله دیدی دیمکدر ٭ محصول بیت ٭ بز جانمزی جزا وعوض طریقیله سکا سپارش ایدرز اکرسن بزدن برحیاسزلق کوردك ایسه یعنی اکرسن بزدن برخلاف وضع کوردك ایسه انك عوض وجزاسنه اباغکه جان سپارش ایدلم (غم این دل بوتن خورد ناچار ٭ وغرنه وابنی آنچت نشادی) بوانت بانك ضمیله باید ترا سکا کرکدر دیمکدر واو حرف عطف غر ادات شرط نه فارسیدر والا معناسنه وابنی وابینی معناسنه در آنچت فا رسیدر آنچه ترا دیمکدر نشادی نونك فتحی وکسریله شیراز دیلیدر نشایدید دیمکدر ٭ محصول بیت ٭ بوکوکلك غمنی سن یمك کرکسن ناچار والا کوررسن اول نسنه یی که سکا انی کورمك لایق دکل یعنی کوکلك قیدینی کوریوخسه سکا کورمسی لایق اولمیانی کوررسن

اولمزسن (معنای اشارتی) (لایؤمن عبد حتی یحب لاخیه لنفسه) حدیث شریفی سرنجه البته یارك غمنی یمك ونفسکه استدیککی مؤمن قرنداشکه استمك بلکه نفسك اوزرینه ترجیح وایثار ایلمك بوراه عشقده سکا بالضرور لازم ولابدر والا یوخسه درکاه حقدن برمردودیت وبر بعدیت کوررسنکه انی رده قادر اولمزسن یعنی نفسکی اختیار ایدوب غیریلری نسیان ایتمك سبب بعدیتدر

﴿ نکار ادرغم سودای عشقت ٭ توکلنا علی رب العبادی ﴾

ای محبوب سنك عشقك سوداسی غمنده رب العباده توکل ایلدك (مفردات) (نکارا) ای محبوب (در) فی (غم) م (سودای عشق) م (ت) سنك (توکلنا) بز توکل ایلدك (علی رب العبادی) عبادك ربسی اوزره (یا) اشباعدر (معنای اشارتی) ای رب العباد اولان محبوب حقیقی سنك سودای عشقك غمنده (الجأت ظهری الیك) سرنجه سنك لطفك اومیوب انجق سکا توکل ایلدم سن بزه توفیق وهدایت وعون ونصرت ایلیه سن

﴿ دل حافظ شد اندر چین زلفت ٭ بلیل مظلم والله هادی ﴾

حافظك کوکلی سنك زلفك بوکلمنه کتدی لیل مظلمده والله هادیدر (مفردات) (دل) کوکل (حافظ) م (شد) کتدی (اندر) فی (چین) بوکلم (زلف) م (بلیل مظلم) قرانلق کیجه ده (والله هادی) الله تعالی هدایت ایدیجیدر ویول کوستریجیدر (معنای اشارتی) (لاتقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) آیت کریمه سی سرنجه ای غفار الذنوب وای ستار العیوب اولان محبوب حافظ سنك انجق لطف ومغفرتك دریاسنه امید طوتوب سکا حسن ظن اوزره درکه بوظلمات بشریه ده وبو عالم کون مظلمده بنم اللهم هادیدر وایکی عالمده بزی عصمتده قیلوب رحمت سابقه وواسعه سنه مظهر ایلرکه ارحم الراحمین در دیو بزی حبیبك محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حرمتنه حسن ظنمزده ثابت ایلیوب رحمتکه مظهر ایلیه سن

﴿ خمش حافظ که دست غیب ناکاه ٭ چنان سازد که خواهی روز شادی ﴾

خاموش اول ای حافظکه غیب الی ناکاه انجلاین ایلرکه سرور کوننی استرسن (مفردات) (خمش) ساکت اول (حافظکه) م (دست) ال (غیب) م (ناکاه) اکسزین (چنان) آنجلاین (سازد) دوزر (خواهی) استرسن (روز شادی) سرور کوننی (معنای اشارتی) ای حافظ خموش اول وحسن ظنکده ثابت اولکه اول دریای رحمت بی نهایته نسبت جمیع عالم خلقنك جرم وکناهی ذره مقداری اولمیان رحمن رحیم (وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة) وعد کریمنجه وحبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم افندیمزك (سترون ربکم کما ترون القمر لیلة البدر) حدیث شریفی تبشیرنجه لطیف بعباده اولان رؤف رحیم

(نکار ادرغم سودای عشقت ٭ توکلنا علی رب العبادی) العباد عبدك جمعیدر قوللر دیمکدر سیوطی تلخیص منظومه سنك شرحنده بکرمی جمعنی ایراد ایلمش اما بومقام استیفاسی دکل ویا حرف اطلاقدر ٭ محصول بیت ٭ ای نکار سنك عشقك سوداسی غمنده قوللرك افندیسنه توکل ایلدك یعنی خدایه متوکل اولدق حاصلی سنك عشقك غمنده حالمزی الهه طپشردق (دل حافظ شد اندر چین زلفت ٭ بلیل مظلم والله هادی) شد بونده رفت معناسنه در اندر بای صله معناسنه در بلیل ده با حرف ظرف هادی یه متعلق مظلم میمك ضمیله اسم فاعلدر افعال بابندن اظلم اللیل دیرلر کیجه قراکولغی قیلدی دیه جك یرده واو حرف ابتدا الله لفظا مرفوع مبتدا وهادی تقدیرا مرفوع خبری هادی اسم فاعلدر هدی یهدی دن یعنی ضرب بابنك ناقص یاییسندن دلیل یعنی قولاغوز معناسنه ٭ محصول بیت ٭ جانانه خطاب بیورر حافظك کوکلی سنك چینه کتدی یعنی زلفکده کم اولدی قراکلق کیجه ده الله تعالی دلیلدر حاصلی سنك زلفك که لیل مظلمدر یعنی قراکلق کیجه در کوکلم انده کم اولدی خدا اکا اول لیل مظلمدن رهنمادر بونده اخبار مقام انشاده واقعدر یعنی انی اول ظلمدن الله قورتاره دیمکدر غزلیات بونده ختم اولدی ٭ بیت ٭ ختم الله لنا بالحسنی ٭ وهو مولانا نعم المولا ٭ شارحلرك رباعیات شرحلرینك اراسنده بو غزل بولندی که رباعی دیو یازمشلر اماعجب خطا ایلمشلر

رجزدن اومارمكه دست كرميله جميع كناهلريمزى عفو ومحو ايدوب آنجلين ايلركه
جوارقدسنده وجميع انبيا واوليا قوللرينه جمال باكمالنى كشف وعرض بيورديغى
استدبكمز سرور كونده بزسر بيجارهلرينى دخى حبيبى محمد المصطفى
صلى الله تعالى عليه وسلم عشقنه رؤية جمال الهمدن بهره ياب
ايدوب دوستلرندن جدا ايليه بحرمة جميع
الانبياء والمرسلين صلوات الله على
نبينا وعليهم اجمعين

م م
م

مولاناشارح اشعريك لسان تصوف اوزره قلمه الديغى شرحى ترجمان الغيبى بو محلده
ختام پذير اولوب مولا ناسودى مرحومك اختيار ايتديكى حافظ نسخهسنده زائده برنيجه
ابيات زائده بولنغله سودى مرحوم دخى لايق وجه اوزره شرح ايتديكندن يوندنصكره
درج صحايف قلندى

(وله ايضا) (نور خدا نمايدت آينهٔ مجردى * ازدرما درآ اكر طالب عشق سرمدى)
نمايدت تاء ضمير نمايدك مفعول اولى ونور خدا مفعول ثانيسى وآينه فاعلى مجردى يه
اضافت بيانيه در ويا حرف مصدر ودرما لاميه در آدر ادات تأكيد وآ الف ممدوده ايله
كل ديمكدر پس درآ ايچرى اكير ديمكدر طالب عشق اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر
وسرمده اضافت بيانيه ويا ضمير نسبت * محصول بيت * مجردلك آيينهسى سكا نور
خدايى كوسترر پس بزم قپومزدن ايچرى كيرا كر سرمدى عشقه طالب وراغب ايسك يعنى
دوات سرمدى يه واصل اولمق استرسك بزم آستانهمزه ملازم اول (باده بده كه دوزخ
ارنام كناه ما برد * آب زند بر آتشش معجزهٔ محمدى) * محصول بيت * خطاب عام طريقيله
بيورر كه باده وير كه دوزخ اكر بزم كناهمز آدينى ايلتورسه يعنى سن باده ايچدك سزاوار
دوزخسن درسه انك آتشنه معجزهٔ محمدى صو اورر يعنى خطايامزه شفيع اولوب بزى
آتش دوزخدن خلاص ايدر ديمكدر (شعبده بازى كنى هردم ونيست اين روا
* قال رسول ربنا ما انا قط من ددى) شعبده باز وصف تركيبيدر حقه باز معناسنه
بونك بيانى مكرر مرور ايلمشدر ياى اول حرف مصدر وياى ثانى حرف وحدت ويا تنكيردر
واو حرف عطف ويا حرف حال روا جواز معناسنه در مصراع ثانى مقام تعليلده
واقعدر رسول ربنا لاميه در ما حرف نفى در ابس معناسنهدد لعب معناسنهدر يعنى اويون
تقديرى ذى دد ويا حرف اطلاق * محصول بيت * خطاب عامله بيورر سن حقه
بازلق ايدرسن همیشه اما بو جائز دكل زيرا ربمزك رسولى ديدى بن هركز او يون صاحبى
دكلم يعنى لعبه مشغول دكلم پس امتده اويونه مشغول اولمق كرك (كر تو بدين
جمال وفر سوى چمن كنى كذر * سوسن وسرو وكل بتو جمله شوند مقتدى)
* محصول بيت * اكرسن بو جمال ورونقله چمن جانبنه كذر ايدرسك سوسن
وسرو وكل جملهسى سكا اقتدا ايدرلر يعنى هپ سكا تابعلردر حاصلى سنك فرمانكه
مطيعلردر (مرغ دل تو حيفا بستهٔ دام آرزوست * اى متعلق خجل دم مزن
از مجردى) مرغ دل تو بيانيه ولاميه در بستهٔ دام آرزو لاميه وبيانيه در
متعلق خجل بيانيه در تقديرى دنيايه متعلق خجل در خجل صفت مشبهه در
اوتانغان ديمكدر مجردى ياسى حرف مصدر در * محصول بيت * اى حافظ سنك
مرغ دلك آرزو طوزاغنك باغليسيدر يعنى پابند علايقدر اى حطام دنيايه متعلق
شرمسار مجردلكدن نفس اورمه يعنى بن مجردم ديو دعوا ايلمه تم الغزل

﴿ وله ايضا ﴾

فى المقطعات (دل منه بردنيى واسباب او * زانكه ازوى كس وفادارى نديد)
* محصول بيت * دنيا واسبابنه كوكل قومه يعنى باغلمه زيرا كيمسه اندن وفادارلق
كورمدى حاصلى دنيايه تعلق ترك ايله كه كيمسهيه وفا ايلمدى كه سكا ايليه (كس عسل
بى نيش ازين دكان نخورد * كس رطب بى خارا زين بستان نچيد) نيش آرينك وغيرينك
صوقديغى عضونه ديرلر رطب رانك ضميله وطانك فتحيله تازه خرما * محصول بيت *
بو دنيا دكانندن كيمسه نيشسز عسل يمدى وبو بستان دنيادن كيمسه ديكنسز رطب
ديوشرمدى يعنى كسه المنزذوقنه مالك اولمدى (هر باباى چراغى برفروخت *
چون تمام افروخت بادش دردميد) باباى ده با حرف ظرف ويا حرف وحدت چراغى

یاحرف وحدت بر فروخت برحرف تأكید فروخت فعل ماضی مفرد غائب افروختن دن
همزه ایله وهمزه سزلغتدر لازمله متعدی بینده مشترکدر بونده متعدیدر یالکلندردی
معناسنه فاعلی نحتنده دنیایه راجع ضمیردر بادش ضمیر یده دنیایه راجعدر در دمید
در حرف تأكید دمید فعل ماضی مفرد غائب بونده اسدی دیمکدر فاعلی تحتنده باده راجع
ضمیردر * محصول بیت * هر برایامده که برچراغ یالکلندردی چون تمام یالکلندی
یل اسدی وچراغی سوندردی یعنی برنیجه کون که برکیمسه یه عزت وحرمت ایدوب
ذروهٔ کماله ایرشدردی تمام کمال بولدقده آنی یره چالوب فنایه ویرر * بیت * چرخ مردم
خوار اکر روزی دومردم پرورست * نیست ازشفقت مکر پروارهٔ اولاغرست (بی تکلف
هرکه دل بروی نهاد * چون بدیدی خصم خود می پرورید) * محصول بیت * تکلفسز
هرکیمسه که کوکلنی اکا قیوب باغلادی چونکه امعان نظر ایلدك کندی خصمنی تربیه
ایلدی یعنی دنیایه تعلق ایلین دشمنه تعلق ایلر زیرا عاقبت انی فنایه ویرر (شاه غازی
خسرو کیتی ستان * آن که ازشمشیر اوخون میچکید) شاه غازیدن مراد شاه منصوردر
واضافت بیانیه در خسرو کیتی ستان شاه غازیدن بدلدر واضافت بیانیه کیتی ستان
وصف ترکیبیدر ستاندن جهان آلیجی خسرو دیمکدر میچکید حکایت حال ماضی
طاملردی دیمکدر * محصول بیت * غازی شاه جهان آلیجی پادشاه اول شاه که انك
شمشیرندن قان طاملردی یعنی زیاده شجیع وبهادر ایدی (که بیك حمله سپاهی میشکست *
که بهویی قلبکاهی می درید) سپاهدن بونده عسکر مراددر میشکست حکایت حال
ماضیدر کسرایدردی یعنی صیردی دیمکدر بهویی یاحرف مصاحبت درکه سببیت
معناسنی افاده ایدر هویدن مراد نعره در قلبکاه عسکرك اورته سنه دیرلر که پادشاهلر
وسردارلر مقامیدر میدرید حکایت حال ماضیدر دریدندن یرتاردی یعنی آلابلر
طاغدردی یارجیمه وحدت ایچوندر * محصول بیت * مذکور شاه غازی کاه
برحمله ایله برعسکری صیردی وکاه برنعره ایله برقلبکاهی یرتاردی حاصلی زیاده بهادر
ایدی (سروران رابی سبب میکرد حبس * کردنان رابی کنه سرمی برید) سرورانادن
مراد اکابر ناسدر وکردناندن عالیقدار صاحب جاهلر در ایکیسیده ارباب
دولت وارکان حضرتندن عبارتدر * محصول بیت * شاه غازی سرورلری سببسز
حبس ایدردی عالیجنابلرك کناهسز باشن کسردی حاصلی هروضعی خلاف عقل
وعادت ایدی (ازنهیبش بچه می افکندشیر * در بیابان نام اوچون میشنید)
نهیب نونك فتحیله قورقیدر بچه یاوری در تشدید ضرورت وزن ایچوندر می افکند
حکایت حال ماضی براغوردی دیمکدر شیر فاعلی * محصول بیت * مذکور شاهك
خوفندن ارسلان یاور یسن براغوردی یابانده چون که آدین ایشدردی مصراع
اولده بچه برینه پنجه یازوب معناسنده خوفندن ارسلان پنجه سن براغوردی دیبن
بچه ایله پنجه نی فرق ایلمز ایمش (عاقبت شیراز وتبریز وعراق * چون مسخر کردو
وقتش در رسید) شیراز وتبریز وعراق کردك اول مفعوللریدر ومسخر ثانیسی
وقتش دررسید بیت آتی یه مرهوندر * محصول بیت * شاه غازی عاقبت شیراز وتبریز
وعراقی چونکه مسخر ایلدی وقتی دخی ایرشدی (انکه روشن بد جهان بینش ازاو *

* میل در چشم جهان بینش کشید) جهان بینش تقدیری چشم جهان بینش در
ضرورت وزن ایچون چشم حذف اولندی جهان بین وصف ترکیبیدر جهان
کوریجی معناسنه درچشم درا دات صله درباء معناسنه * محصول بیت * اول
کیمسه که شاه منصورك جهان کوریجی کوزی اندن روشن ایدی یعنی اول که اوغلی
ایدی شاه منصورك جهان کوریجی کوزینه میل چکدی حاصلی اوغلی باباسنك
کوزینه میل چکدی معلوم اوله که اوغلی دخی بهادر ایدی اما باباسی کبی ظالم
دکل ایدی واو غلنك بهسا در لغته قصیدهٔ میمیه ده شبل الاسد دیمکله اشارت
بیورمشیدی حاصلی باباسی بی رحم اولدیغیچون اوغلی اکا ظفر بولنجه رحم ایلدی
زیرا من لا یرحم لا یرحم در (وله ایضا) قطعه (ساقیا باده که اکسیر حیاتست بیار *
تاتن خاکی من عین بقا کردانی) اکسیر حیات لامیه در تن خاکی وعین بقا بیانیه لردر
کردانی ایلیه سن دیمکدر ایکی مفعول آلور صیرکبی * محصول بیت *
ای ساقی باده که اکسیر حیاتدر کتور تاکیم بنم خاکه منسوب تنی عین بقا ایلیه سن
یعنی بقا پیکاری ایلیه سن حاصلی باده آب حیاتدر بکا آنی ایچور که خضر کبی زندهٔ
جاوید اوله یم (چشم بردور قدح دارم وجان برکف دست * بسر خواجه که
تاآن ندهی نستانی) بسر باحرف تخصیص خواجه یه اضافت لامیه در نستانی
تقدیری این نستانیدر * محصول بیت * کوزم دور قدحه در وجانم اوجده خواجه نك
باشیچون مادامکه قدحی ویرمیه سن اوجده که جانی آلمیه سن یعنی قدح باده یی
ویر وجان عزیزی آل (همچو کل درچمن از باد میفشان دامن * زان که در پای
تودارم سرجان افشانی) میفشان فعل نهی مخاطب سلکمه دیمکدر زان ادات تعلیل
که حرف بیان سر هوا وسودا معناسنه در جان افشانی یه اضافت بیانیه در جان افشان
وصف ترکیبیدر جان نثار ایدیجی معناسنه ویا حرف مصدر * محصول بیت * کل
چمنده باددن اتکین سلکدیکی کبی سن بندن اتکك سلکمه زیراکه سنك ایاغکه جان
نثار اق سوداسنده یم یعنی بندن اعراض ایلمه که سنك خدمتکده جان بذل ایلمك
آرزوسنده یم (برمثانی ومثالث بنوازای مطرب * وصف آن ماه که در حسن ندارد
ثانی) مثانی مثنی نك جمعیدر ومثالث مثلث جمعیدر بونده ایکی قیللی واوچ قیللی
ساز معناسنه درکه سابقا بیانی کیچمشدر بنواز بونده چال دیمکدر که حرف رابط صفت
* محصول بیت * ای مطرب ایکی قیللی واوچ قیللی سازله اول ثانیسی اولمیان ماهك
وصفنی ایرله یعنی شول بی مانند جانانك حسنی وصفنی سازایله ایرله دکلیه لم وطرب
وشادیلق ایلیه لم (وله ایضا) قطعه (بکوش هوش رهی منهی ندا در داد * زحضرت
احد لا اله الا الله) بکوش هوش رهی باحرف صله واضافتلر لامیه لردر رهی رانك
فتحی وهانك کسریله یومش اوغلانینه دیرلر که روم ایلنده اکا در اوغلانی دیرلر
بونك کبی یرلرده مراد قولدر اصلنده یاحرف نسبتدر رهه منسوب دیمکدر خدمت
ایچون یوله یومشه کتدیکیچون رهی دیدیلر منهی اسم فاعلدر افعال بابندن مصدری
انهاکلور مخبر معناسنه بونده مراد هاتفدر یای ثانی حرف وحدتدر حتی بعض
نسخه ده هاتفی واقعدر ندادر دادندا چغرمقدر در حرف تأکید دادوردی یعنی ندا

ویردی حاصلی چغردی زحضرت احدز حرف ابتدادر من معناسنه واضافت بیانیه احدك مابعدینه اضافتیدر بویله‌در لااله الاالله بوکلامك یاننده‌نیجه رسائل یازلمشدر معناسی اندن کوریله بومقام استیفاسنه متحمل دکل * محصول بیت * بنده‌نك عقلی قولاغنه برهاتف ندا ویردی حضرت احد لااله الاالله دن یعنی جانب خدادن بکاالهام اولدی والهام اولان بیت ثانینك مضمونیدر (که‌ای عزیزکسی راکه خوار بیست نصیب * حقیقت آن که نیابد بزور منصب وجاه) که حرف بیان انتهادر * محصول بیت * ای عزیز برکسه‌نك که نصیبی هوان وحقارتدر حقیقت کلام اولدرکه زورایله منصب وجاه بولمز یعنی جانب حقدن و یرلمنجه زورله ایش بتمز وحاصل اولمز (باب زمزم وکوثر سفید نتوان کرد * کلیم بخت کسی راکه بافتند سیاه) سفید وسپید بیاض معناسنه‌در فایله باءك تبادلیله کلیم بخت کسی بیانیه ولامیه‌در وراادات مفعول بافتند فعل ماضی جمع غائب طوقودیلر دیمکدر * محصول بیت * آب زمزم وکوثرله آغارتمق اولمز برکسه‌نك که طالعی کلیمی سیاه طوقودیلر یعنی برکسه که بدبخت خلق اولدی سعی وکوششله نیکبخت اولمز حاصلی نظر تقدیر ازلی یه‌در (وله‌ایضا) قطعه (دل منه‌ای مرد بخرد بر سخای عمرو وزید * کس نمی داندکه کارش ازکجاخواهدکشاد) مرد بخرد بیانیه بخردبانك کسریله وخانك سکونی وارنك فتحیله عاقل معناسنه‌در * محصول بیت * ای مرد عاقل کوکلکی زید وعمروك سخا وکرمنه باغلمه یعنی هیچ کسه‌نك احساننه تعلق ایلمه زیراکسه بیلمزکه ایشی نه‌یردن آچلیه‌جقدر یعنی سزمدیکك یردن الله تعالی فتح باب ایدر (روتوکل کن نمی دانی که‌نوك کالك من * نقش هرصورت که‌زدرنك دکر بیرون فتاد) روفعل امر مفرد مخاطب واردیمکدر زوید ندن نمی دانی استفهام انکاریدر بیلمزمیسن یعنی بیلورسن دیمکدرکه حرف بیان نوك کالك من لامیه‌لردر نولنوك فتحی وضمیله هرنسنه‌نك سیوری اوجی کالك مکر ربیان اولنمشدر نقش هرصورت لامیه که حرف رابط صفت رنك دکر بیانیه بیرون فتادطشره دوشدی یعنی ظاهر اولدی * محصول بیت * خطاب عام طریقیله یوروارتوکل ایله بیلزمیسن که‌بنم قلمك اوجی هرصورتك نقشنی که اوردی برغیری رنك ظاهر اولدی یعنی صله وجائزه امیدیله نیجه صاحب سعادته اشعاریازدم عاقبت اندن برفائده کورمیوب سزمدیکم یردن نیجه انعام واحسانلر وکرملر کوردم نته که‌کلجك بیت آنی بیان ایدر (شاه هرموزم ندیده بی سخن صداطف کرد * شاه یزدم دیده ومدحش کردم وهیچم نداد) هرموزده واو ضرورت نظم ایچوندر ندیده‌ده های رسمی حرف زتیدر کورمیوب وکورمه‌دن دیمکدر بی سخن بلا کلام دیمکدر یعنی آدینه شعرومدح سویلمکسزین دیمکدر * محصول بیت * شاه هرمزبنی کورمه‌دن یعنی کورمکسزین بلاکلام یوزلطف ایلدی اماشاه یزد بنی کوردی وآنی مدح ایلدم یعنی آدینه شعر سویلدم وبکاهیچ نسنه ویرمدی حاصلی امید ایلدیکم یردن کلمدی وامامید ایتمدیکم یردن کلدی (کارشاهان اینچنین باشد توای حافظ مرنج * داورروزی رسان توفیق ونصرت شان دهاد) کارشاهان لامیه مرنج فعل نهی مخاطب اینجنمه دیمکدر داور روزی رسان بیانیه داورحاکمه دیرلر روزی یای اصلیه ایله رزق معناسنه‌در روزی رسان وصف ترکیبیدر رزق یتشدریجی معناسنه نصرت شان نادە

سکون ضرورت وزن ایچوندر ضمیرك ماقبلی بودلده مفتوح اولوردهادفعل امر غائب شکلنده دعادر ویرسون دیمکدر * محصول بیت * پادشاهلرك ایشی بونجلین اولورسن ای حافظ اینجنمه رزق یتشدریجی حاکم انلره توفیق نصرت ویره یعنی کاه اولورکه شعرله ومدحله صله وجائزه ویرمزلر وکاه اولورکه رایکان انعام واحسانلر ایدرلر بلکه سوکش سببیله خلعتلر کیدیررلر (وله‌ایضا) قطعه (روح القدس آن سروش * فرخ برقبهٔ طارم زبرجد) قدس دالك ضمیله وسکونیله لغتدر روح القدس حضرت جبریل امینه دیرلر سروش فرشته‌یه دیرلر فرخ مبارك معناسنه طارم رانك ضمی وفتحیله لغتدر دبیم او بنه دیرلر که کوچر اولی ترکه‌نلك خانه‌سیدر زبرجد برپشل جوهردر نیجه جامعه‌سی وار اما بومقام بیانی دکل اضافتلر بیانیه‌لردر * محصول بیت * اول مبارك فرشته جبریل امین زبرجدرنك طارمك قبه‌سی اوزره یعنی یشل فلك قبه‌سی اوزرنده (میکفت سحر کهان که‌یارب * دردولت وحشمت مخلد) میکفت سویلردی یعنی روح القدس سحر کهان الف ونون متعددر ضرورت وزن ایچون کلمشدر کاستانده بامدادان کبی که‌یارب مصراع ثانی یه مرهوندر مخلد مؤبد معناسنه‌در * محصول بیت * روح القدس سحر وقتنده سویلردی که یارب موبد دولت وحشمتده یعنی ابدی دولت وعظمتده (برمسند خسروی بماناد * منصور مظفر محمد) مسند خسروی بیانیه بماناد فعل امر شکلنده دعادر منصور بن مظفر بن محمد * محصول بیت * بو بیت روح قدسك مقولندن بعضدر یعنی ابدی دولتده پادشاهلق تختنده قالسون منصوربن مظفر بن محمد (وله‌ایضا) قطعه (بعهد سلطنت شاه شیخ ابو اسحاق * بپنج شخص عجب ملك فارس بودآباد) بعهد سلطنت شاه باحرف ظرف واضافتلر لامیه‌در شیخ ابواسحاق شاهك عطف بیانیدر وابواسحاق کنیت شیخ حاصلی شیراز پادشاهلرینك برینه شیخ ابواسحاق دیرلرته که‌دال حرفنده بیانی کچمشدر شخص عجب مضاف اولسه عجب شخصه صفت اولورومضاف اولمسه آباده قید اولور * محصول بیت * شاه شیخ ابواسحاق سلطنتی زماننده ملك فارس بش شخصله عجب معمور ایدی (نخست پادشاهی همچو اوولایتبخش * که‌جان خویش بپرورد وداد عیش بداد) پادشاهی یا حرف وحدت ولایتبخش وصف ترکیبیدر مملکت بغشلیجی دیمکدر که حرف رابط صفت جان خویش لامیه بپرورد باحرف تأکید پرورد فعل ماضی مفرد غائب بسلدی دیمکدر دادعیش لامیه عیش وصفایه تمام نظام ویردی دیمکدر یعنی عیاش برپادشاه ایدی * محصول بیت * اول بش شخصك اولکیسی مملکت بغشلیجی ابواسحاق کبی برپادشاهدرکه کندی جانینی کوزل نعمتلرله بسلدی وعیش وصفایه تمام ویردی یعنی عمرینی عیش وعشرتله کچوردی (دکر مربی اسلام شیخ مجدالدین * که‌قاضی به‌ازو آسمان ندارد یاد) مربی اسلام اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر یعنی اهل اسلامی وبااسلامی تربیه ایدیجی ایدی شیخ مجدالدین عطف بیانیدر مربی اسلامك که حرف رابط صفت قاضی یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل ندارد یاد خاطرنده یوق دیمکدر * محصول بیت * اول بشك ایکنجیسی مربی اسلام شیخ مجدالدیندرکه اندن ایوقاضی آسمانك خاطرنده یوقدر یعنی دنیایه بوندن ایوقاضی کلمشدر (دکر بقیهٔ ابدال شیخ امین الدین * که‌یمن همت اوکارهای بسته کشاد) یمن یانك ضمی ومیمك سکونیله برکت معناسنه‌در

همه اضافت لامیه در کارهای بسته بیانیه * محصول بیت * برسیده ابدال حقك بقیه سی شیخ امین الدین درکه انك همتی برکتی باغلی ایشلری آچاردی یعنی مستجاب الدعوة برولی ایدی (دکر شهنشه دانش عضد که در تصنیف * بنای کار مواقف بنام شاه نهاد) شهنشه دانش لامیه در دانش اسم مصدردر بلش معناسنه اما بونده مراد نفس علمدر عضد عطف بیان یعنی اسم مصنف متن مواقفدر که حرف رابط صفت در تصنیف مصراع ثانی به مرهون بنای کار مواقف لامیه لر در * محصول بیت * برسیده علم پادشاهی عضد درکه تصنیفده مواقفك کاری بناسنی شیخ ابواسحاق آدینه قودی یعنی مواقفی بو پادشاهك نامنه سویلدی نته کیم مواقفك دیباجه سنده بورد محرز ممالك الاکاسرة بالارث والاستحقاق جمال الملة والدنیا والدین ابواسحاق (دکر کریم چوحاجی قوام دریادل * که نام نیك ببرد از جهان بخشش وداد) کریم چو حاجی قوام دریادل بیانیه لردر که حرف رابط صفت نام نیك بیانیه و ببردك مقدم مفعولی * محصول بیت * بریده حاجی قوام کبی دریادل کریمدر که جهاندن بخشش ودادله ایو آد ایلتدی یعنی آخرته ایو آدله واردی (نظیر خویش نبگذاشتند و بگذشتند * خدای عزوجل جمله رایامرزاد) نظیر خویش لامیه در نبگذاشتند نون حرف نفی و باحرف تأکید حاصلی فعل نفی مستقبلدر واو حرف عطف بگذشتند فعل ماضی جمع غائبدر بیامرزاد فعل امر غائب سکانده دعادر * محصول بیت * مذکوربش کیمسه کندی نظیرلرینی قومدیلر وکتدیلر خدای عزوجل جمله سنی یارلغاسون یعنی الله تعالی جمیعسنه رحمت ایلسون (وله ایضـا) قطعه (کدا اکر کهر پاك داشتی در اصل * براب نقطهٔ شرمش مدار بایستی) آب بونده عرض معناسنه در یعنی آب روی ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی نقطهٔ شرمه اضافت بیانیه در مدار اسم مکاندر دور ایده جك یر معناسنه بایستی حکایت حال ماضی کرك ایدی دیمکدر * محصول بیت * کدانك اکر اصلنده کهر پاکی اولیدی یعنی اصیل اولیدی حیا نقطه سی عرضی اوزره مداری کرك ایدی حاصلی اوتانوب دیلنمزدی یعنی ناسدن دیلنمکی ترك ایدوب حیا وادب اوزره قرار ایدردی (ورآفتاب نکردی فسوس جام زرش * چراتهی زمی خوشکوار بایستی) فسوس مزه لنمك وتمسخر ایلمکه دیرلر * محصول بیت * واکر افتاب فسوس ومسخره لق ایلمیدی جام زری یعنی آلتون قدحی نیچون می خوشکواردن بوش کرك ایدی یعنی آفتاب سائر کواکبی ضیاده بکنمیوب مزه لنمیدی انك آلتون قدحی بادهٔ خوشکواردن پر کرك ایدی اما بو حالتدن اوتوری قدحنه کیمسه باده طولدرمز (وکرسرای جهانرا سرخرابی نیست * بنای او به ازین استوار بایستی) * محصول بیت * واکر جهان سراینك خراب اولمغه میلی یوغیسه انك بناسی بوندن محکم کرك ایدی یعنی حقنده العالم متغیر دینلمزدی حاصلی جهانده انواع احوال واطوار ظهور ایلمزدی یعنی انده بوقدر احوال متضاده ظاهر اولمزدی (زمانه کرنه سرقاب داشتی کارش * بدست آصف صاحب عیار بایستی) قلبدن مراد دغلدر یعنی ناسره کارش مصراع ثانی یه مرهوندر بدست آصف صاحب باحرف ظرف واضافتلر لامیه وبیانیه در عیار عینك کسریله

مفاعله بابندن مصدردر امابونك کبی یرلرده ترکیبجه طره دیدکلریدر یعنی برنسنه نك قنطارایله ویاتارازوایله ثقلتنی وخفتنی بیلمکه دیرلر صاحب عیار وصف ترکیبی اقسامندندر * محصول بیت * اکرزمانه نك قلب ودغل سوداسی واکابیلی اولیدی انك ایشی یعنی جمیع احوالی آصف صاحب عیار وزیرك النده کرك ایدی یعنی زمانه قلب ودغل اولسه آصفك تصرفنده اولق کرك ایدی (چوروزکار جزاین نت کریم بیش نداشت * بعمر مهلتی از روزکار بایستی) بعض نسخه ده کریم برینه عزیز واقعدر ایکیسیده متقارب المعنی در بعمر باحرف ظرف و یا حرف صله مهلتیده یا حرف وحدت * محصول بیت * چونکه روزکارك بو برکریمدن و یا برعزیزدن غیری یوق ایدی یعنی روزکار بوکا منحصر دروبوندن غیری کریمه وعزیزه مالك دکل ایدی ایدی بوکریمك ویا بو عزیزك عمرنده مهلت کرك ایدی یعنی برزمان یشایوب اولمك کرك ایدی مشهور مثلدر ایولر اولمك کرك ایدی دیرلر خواجه برکیمسه یی رثا ایدر اما نامنی یاد ایلمز مصراع اولك معناسی چونکه زمانه برکریمدن غیری ارتق طوغمیدی دیمك طوغری معنایی استاددن طوتمش (وله ایضـا) قطعه (بسمع خواجه رسان ای ندیم وقت شناس * بخلوتی که دروا جنبی صبا باشد) بسمع باحرف صله واضافت لامیه در رسان فعل امر مفرد مخاطب ایرشدر دیمکدر الف ونون ادات تعدیه در وندیم وقت شناس اضافت بیانیه در وقت شناس وصف ترکیبدر وقت بیلیجی معناسنه بخلوتی باحرف ظرف مصراع اولده رسانه متعلق و یا حرف وحدت که حرف رابط صفتدر وضمیر غائب خلوته راجعدر صبا مبتدا و باشد خبری اجنبی تحتنده صبایه راجع ضمیردر و خبری اجنبیدر * محصول بیت * ای وقت بیلیجی ندیم خواجه نك سمعنه ایرشدر برخلوتده که انده صبا اجنبی اوله یعنی شویله تنها اوله که صبا آنده انکل اوله حاصلی آنده صبا ده اولمیه زیرا صبا نشر اخبار ایله معروف وموصوفدر مصراع ثانینك معناسی برخلوتده که اجنبی صبا اوله یعنی شویله تنها اوله که صبادن غیری کسه اجنبی اولمیه دیمك اجنبی سوز سویلش (لطیفهٔ بیان آر وخوش بخندانش * بنکتهٔ که دلش را دران رضا باشد) لطیفهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل بیان با حرف صله آره متعلق وآر الف ممدوده ایله فعل امر مفرد مخاطب کتور دیمکدر آریدندن که مخففدر آوریدندن واو حرف عطف خوش بونده کوزل معناسنه در بخند انش باحرف تأکید والف ونون ادات تعدیه وشین ضمیر خواجه یه راجعدر خواجه یی کولدر دیمکدر بنکته باحرف مصاحبت بخندانه متعلق نکته کلام دقیقه دیرلر و یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل که حرف رابط صفت و یا حرف بیان دلش ضمیری خواجه یه راجعدر ورا حرف تخصیص آن اسم اشارتدر نکته یه * محصول بیت * ای ندیم برلطیفه اورتایه کتور وخواجه یی خوش کولدر بر نکته ایله که کوکلنك انده رضاسی اوله (پس انکهش زکرم این قدر بلطف بپرس * که کر وظیفه تقاضا کنم روا باشد) انکهش ضمیری خواجه یه راجعدر که حرف بیان روا باشد استفهام معناسنی متضمندر روا اولورمی یعنی جائزمی دیمکدر * محصول بیت * اندنصکره خواجه یه کرمکدن بوقدر لطفله صور که اکر وظیفه می تقاضا ایدرسم روامیدر خواجه دن مراد وزیر اعظمدر که قوام الدین درکه خواجه ایچون برمدرسه بنیاد ایلمش ایدی

پس بو قطعه‌ده خواجه‌اندن تدریس وظیفه‌سنی طلب بیورر (وله ایضا) قطعه (تو نیك ویدخود هم ازخود بپرس * چراد یکری بایدت محتسب) * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر سن کندیکك ایو خصلتکی و یرامز خصلتکی ینه کند کندن صور یعنی کندی احوالکی کند کندن اکاه ایچون برغیری کسه‌یه سکا محتسب اولمق کرك یعنی سنك عیبکی وهنزکی سن کند کندن بیلك کرکسن سکا داق سویلك لازم دکل (ومن یتق الله یجعل له * ویرزقه من حیث لایحتسب) من اسم شرط یتق فعل شرط اصلی یوتقی ایدی اعلال ایله یتق اولدی لام القلك سقوطی علامت جزمدر فاعلی تحتنده منه راجع ضمیردر ومفعولی اسم جلالدر یجعل فعل مضارع مفرد غائب جزمی جواب شرط اولمغله در فاعلی تحتنده الله‌یه راجع ضمیردر ومفعول اولی مخرجا در وثانیسی له‌در یعنی جار ومجرور واو حرف عطف یرزقه یجعل فعلنه معطوفدر قافك سکونی جزم ایچوندر له ویرزقه ویحتسب ضمیرلری بیت اولده منه راجعدر من حیث جار ومجرور یرزق فعلنه متعلقدر حیث بونك کبی یرلرده جهت ومکاندن عبارتدر لایحتسب فعل نفی مستقبل ظن ایلزدیمکدر * محصول بیت * هرکسه که اللهدن قورقر الله اکا بر مخرج قیلور واکا رزق و یرر سزمدیکی یردن یعنی خدادن قورقانك ایشنی خدا ایسر وجوهله قیلور بو مضار بومنایی بوندن اسان وجهله نظم ایلشلر در قطعه * چه نادان بودمی دم مکتسب * که از بهر روزی شود مضطرب * نداند که دادار هفت آسمان * ویرزقه من حیث لایحتسب (وله ایضا) قطعه (برتوخوانم زدفتر اخلاق * آیتی در وفاودر بخشش) دفتر اخلاقدن مراد کتب اخلاقدر آیتی یاحرف وحدت آیت نشان معناسنه در * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر سکا کتاب اخلاقدن برآیت اوقویایم وفاو بخشش بابنده (هرکه بخراشدت جگر بجفا * همچو کان کریم زر بخشش) بخراشدت باحرف تأکید خراشد فعل مضارع مفرد غائب طرملیه دیمکدر تاء مثناده جکره مقید در جکرت تقدیرنده بجفا باحرف مصاحبت خراشده متعلق کان کریم بیانیه زر بخشش مقدم مفعو لیدر معلوم اوله که بو قطعه‌دنك اوج بیتنده شین ضمیرك ماقبلی مکسور اوقنور ضرورت قافیه ایچون فن قافیه‌ده بواسلوبه معمول دررلر نیجه نوع اولور پس بو قاعده‌یی بیلیوب رفعل تقدیر ایدنلر فن قافیه‌دن عاری ایمش * محصول بیت * هرکسه که جکری جفا ایله طرملدی کریم معدن کبی اکا التون باغشله سنه که کانك ایچروسنی کولنك وقازمه ایله خراش ایدرلر والتون اخراج ایدرلر مصراع ثانینك معناسنی کریم معدنی کبی دیین کان مراده واصل اولمامش (کم مباش ازدرخت سایه فکن * هرکه سنکت زند ثمر بخشش) درخت سایه فکن بیانیه درسایه فکن وصف ترکیبیدر کولکه صالیجی معناسنه سنکت تاسی معناده زنده مقیددر زندت تقدیرنده زند فعل مضارع مفرد غائب اوره دیمکدر ثمر ثانك ومیمك فتحه‌لریله میوه معناسنه در (محصول بیت) سایه صالیجی درختدن اکسك اولمدیغی اندن قالمه مصراع ثانی مبین اولدر حاصلی هرکسه که سکا طاش اورسه اکا میوه باغشله سنه که درخته طاش ویااغاج آتسه‌لر میوه‌سی یره دوکاور یعنی سکا جفا ایدنه‌سن وفا ایله دیمکدر (ازصدف یادکیر نکته حلم * هرکه بردسرت کهر بخشش) * محصول بیت * صدفدن خاطر کسه طوت حلم نکته‌سنی یعنی جفایه تحملی آندن

اوکرن هر کیمسه که باشك کسرسه اکا کهر باغشله زیرا صدفك باشنی کسیجه ایچندن اینجو آلنمز حاصلی صدف باشندن آچیلور انکندن آچلمز (وله ایضا) قطعه (سرای ومدرسه وبحث علم وطاق ورواق * چه سود چون دل داناوچشم بینانیست) داناوبینا صفت مشبهه‌لردر بیلکن وکورکن معناسنه * محصول بیت * سرای ومدرسه وعلم بحثی وکروچار طاق یعنی بونلرك وجودی اولمق نه فائده ایدر چونکه صاحبنده دل دانا وچشم بینا اولمیه یعنی بونلره مالك اولمق فائده ایلمز چونکه کشیده عقل وبصیرت اولمیه (سرای قاضئ یزدارچه منبع فضلست * خلاف نیست که علم نظر در انجانیست) سرای قاضئ یزدلامیه‌لردر منبع فضل لامیه منبع اصلنده صو چیقدیغی یره دیرلر مثلا پیکار باشلری کبی صکره مطلق محل معناسنده استعمال ایلدیلر که حرف بیان علم نظر اضافت عام الی الخاصدر علم نظردن مراد علم جدلدر که خلافیاتدن بحث ایدر خلاف ذکری بوکه قرینه‌در وجائزدر که علم نظردن بصر وبصیرت مراد اوله * محصول بیت * یزد شهرینك قاضیسی اوی اکرچه منبع فضلدر اما خلاف یوق که علم نظر انده یوقدر یعنی قاضئ فاضل کیمسه‌در اما خلافیاتدن بحثه مالك دکلدر بیتك نتیجه‌سنده مراد بودر که یزد شهرینك قاضیسنك کوزی صحیح دکل ایمش اکا مریض ایدر دیین ومراد ظرافتله یزد قاضیسنك چشمنه دخل ایتدیکن بیاندر دیین علم نظری بیلمز ایمش (وله ایضا) قطعه (حسود خواجهٔ مارا بکوکه بدمپسند * وکرنه دورزمان جز بدت جزاندهد) * محصول بیت * بزم خواجه‌مزك حسودینه سویله که حقنه یارامز لایق کورمه یعنی حقنده یارامز سویله واکا یارامز ایش لایق کورمه حاصلی خواجه‌یه دشمنلك ایله والا دور زمان سکا یارامزدن غیری جزاویرمز (مکن سیر که هرکز بعقل وفکر فضول * فلك زمام تصرف بدست ماندهد) * محصول بیت * عناد وسرکشلك ایله که زیاده عقل وفکرله یعنی عقل وفکر چوقلغی سبیله فلك تصرف زمامنی بزم الیمزه ویرمز حاصلی عقل وفکر ازدیادی سبب دولت اولمز پس فلاندن عاقل آنك منصبی بکا لایقدر دیمك جائزدکل (بان که درنظر جم جهان بیارآیند * بترك جوهر جام جهان‌نما ندهد) بان باحرف سبب بترك باحرف زائد ضرورت وزن ایچون کلشدر * محصول بیت * اول سبله که جمك نظرنده جهانی زینت‌لریعنی نظرنده جهانی مزین ایلك سبیله جام جهان‌نما جوهرینك ترکنی ویرمز حاصلی جهانی تزیین ایدوب ویرسه‌لر جام جهان‌نما جوهرینی اکاد کشمز یعنی هزار مکر وحیله ایلسك خواجه اختیار ایله سکا منصبین ویرمز (نعوذبالله اکرتیر زآسمان بارد * کبار درحرم کبریای ماندهد) که حرف بیان بار اجازت ویول معناسنه‌در بونده تقدیر کلام کبار مادرحرم کبریا ندهد * محصول بیت * لله صقلسون اکر آسماندن اوق یاغرسه که خواجه‌نك حرم کبریاسنه بزه یول ویرمسه یعنی انده وارمغه بزه مانع اولسه (بحق نعمت حاجی قوام ماکزقدر * زبهر مصلحت خود بدین رضاندهد) * محصول بیت * بیت سابقه متعلقدر بزم حاجی قوامك نعمتی حقیچونکه رفعت قدرندن وعلوهمتندن کندی مصلحتی ایچون حرم کبریاسنه وارمغه رضاویرمز یعنی بزه حرم کبریاسنه وارمغه رمانم ظهور ایلسه وکندینك مصلحتنه موافق اولسه اول بوکه رضاویرمز یعنی بزم حرم

كبريا سنه وار مد بغمزه راضی دكل بو ایكی بیت كه بری برنـه مربوط ومنوطـد رشارحلر معنالرینـه و بونلر دن شاعرك مرادینـه هیچ واصل اولمشلر انكیچون تقدیرلرینی یازمیوب ترك ایلدم (وله ایضا) قطعه (شاها مبشری زبهشتم رسیده است * رضوان سرپرورش وسلسبیل موی) مبشر اسم فاعلدر تفعیل بابندن مژده‌جی معناسنه و یا حرف وحدت زبهشتم تقدیری زبهشت طبعمدر مبشردن مراد شعریدر رضوان سرپروصف تركیبدر رضوان تخللی یعنی شعرمك جنتده رضوانك سر بری كبی سریری وارخوروش یعنی حور كبی كوزلدر سلسبیل موی وصف تركیبیدر سلسبیل صاچلی دیمكدر خواجه بو تشبیهده مخترعدر زیرا كیمسه مویی آبه تشبیه ایلمشدر والا انیس عشاق صاحبی ذكر ایدردی پس سلسبیل موی مجعد ومسلسل موی معناسنه در زیرا صواقدیغی حینده زنجیر شكل اولور * محصول بیت * ای پادشاه بكا جنتدن برمژده‌جی ایرشمشدر رضوان سریرلی یعنی مرصع ومجوهر سریری وار كه بنم علوم ومعارفله مزین كوكلمدر وحور جنت كبی مقبول ومطبوعدر ومسلسل ومجعد مویدریعنی سطور شعرم زنجیر مودابره بكزر حاصلی جنت طبعمدن برلطیف محبوبه بكزر شعر ظهوره كلدی (خوش لفظ وپاك معنی وموزون ودلپذیر * صاحب جمال ونازك وبكر واطیفه كوی) * محصول بیت * مذكور مبشر خوش لفظدر و پاك معنالودر وموزون ودلپذیردر یعنی آنی كوكل قبول ایدیجیدر صاحب جمالدر ونازك وبكر واطیفه كویدر شعرینه اطیفه كوی دیدی مجاز مرسل طریقیله كندی لطیفه كوی اولدیغیچون وبكر یوردیغی ناز ظهوره كلدیكیچوندر (اقتم بدین سراچه زبهرچه آمدی * كفتا زبهر مجلس شاه فرشته خوی) * محصول بیت * مبشره دیدم كه بو سرایچغه نه ایچون كلدك یعنی عالم غیبدن عالم ظهوره كیمك ایچون كلدك دیدیكه ملك خویلی پادشاهك مجلسی ایچون یعنی انك بزمنده بنی اوقیوب یازالر دیو كلدم (اكنون زصحبت من مفلس بجان رسید * نزدیك خویش خوانش وكام داش بجوی) * محصول بیت * شمدی مذكور مبشر بن مفلسك صحبتندن جانندن اوصاندی یعنی زیاده مضطر ومضطرب یعنی افلاسمدن رعایتنه قادر اولمدیغمدن بندن نفرت ایلدی پس سعادتلی پادشاهم كندی قتكه آنی دعوت ایدوب كوكلی مرادینی سؤال ایله حاصلی نام شریفكه سویلدیكم شعری استدعا بیور وكوكلم مرادینی اندن اذعان ایله سلسبیل موی برینه سلسبیل بوی یازان مو یله بوی فرق ایلمز ایمش ومبشردن مراد قلبیدر دیین مراده واصل اولمش مجموع ابیاتك آخرنده مراد الهام الهی ویاملكی كاوب ویا برملك صفت كسنه شاهه نصیحت ایتمك استدیكن تعریضدر دیین الهام الهی ایله سویلمش حاصلی معنا كندیمی زیاده پریشان دل وپراكنده خاطر اولدیغندن پادشاهدن رعایت واحسان طلبیدر دیینز یاده پریشان سویلمش (وله ایضا) قطعه (بدین ظلمت سرا تاكی ببوی دوست بنشینم * كهی انكشت در دندان كهی سربرسر زانو) * محصول بیت * بوظلمت اونده كه دنیادر نیجه‌یه دك دوست امیدیله اوتورم كاهی بارمغم دندانمده وكاهی باشم دیزم اوزرنده یعنی حسرت جانان الندن نیجه‌یه دك كاه بارمغم ایصررم وكاه غم وغصه‌دن باشم دیزمه ایندرم (تناهی الصبر مذحلت بمأوی الاسد سرحان *

* وطار العقل اذ غنت بمغنی الورق غربان) تناهی فعل ماضی مفرد مذكر غائب تفاعل بابندن نهایت بولدی یعنی دوكندی دیمكدر الصبر لفظا مرفوع فاعلی مذ ابتدای غایت ایچوندر زمانده حلت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه‌در نزول ایلدی یعنی قوندی بمأوی با حرف ظرف مأوی اسم مكاندر صغنجق برمعناسنه مضاف اولمشدر اسده كه جمع اسددر یعنی ارسلان سرحان سینك كسریله قورده دیرلر فاعل حلت‌در وطار معطوفدر تناهی یه اوچدی دیمكدر عقل لفظا مرفوع فاعلیدر اذادات تعلیل غنت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه‌در تفعیل بابندن تغنی ایلدك یعنی ایرلدی دیمكدر بمغنی با حرف ظرف مغنی مكان معناسنه‌در یعنی دوراجق یرورق واوك ضمیله ورقانك جمعیدر حمراء وزنی اوزره تخته كوكرجینه دیرلر غربان غرابك جمعیدر قرغه‌یه دیرلر بو بیت تنوخینك برقطعه سنك ایكی بیتیدر بحر هزجدن كه بونك هر مصراعی انك ربیتیدر * محصول بیت * صبرم متناهی اولدی یعنی دوكندی ارسلان یرینه قورد نزول ایدوب قونالی عقلمده اوچدی كوكرجین یرنده قرغه‌لر اوتدیكیچون یعنی اشراف واعیان ناس یرینی اراذل واسافل طوتدیغیچون صبرم دوكندی وعقلم طاغلدی حاصلی اعالی یرینی ادانی طوتدیغیچون حالم دكركون اولدی دیمكدر (بیا ای طائر فرخ بیاور مژده دولت * عسی الایام ان یرجعن قوما كالذی كانوا) طائر فرح بیاتیه مژده دولت لامیه عسی فعلدر افعال مقاربه‌دن برخبرك رجا وامید جهتندن یقیناغنه دلالت ایدر بونده‌كی كبی الایام لفظا مرفوع اسمی وان یرجعن محلا منصوب خبری قوما یرجعن‌نك مفعولیدر ان یردن قوما دیمكدر یعنی قومی دونده كالذی موصولی محذوفدر تقدیری كالائتلاف والاتفاق الذی كانوا فعل ماضی جمع مذكر غائب افعال ناقصه‌دن اسمی واوضمیر وخبری محذوفدر تقدیری كانوه ایدی یعنی كانوا علیه من قبل دیمكدر بو مصراع تمام بربیتدر بحر هزجك اول وزنندن نته كه بیت سابق ایكی بیت ایدی بو بحردن و بو بیت فندزمانی نكدر كه حماسه‌نك ایكنجی قطعه‌سیدر كه حرب البسوس قصه‌سنده دیمشدر كه عرب ارasنده مشهور حربدر كه قرقییل مقداری ممتد اولمشدر نته كه حماسه شرحلرنده ومقامات حریری شرحلرنده مفصل بیان اولنمشدر * محصول بیت * ای مرغ فرح كل ودولت مژده‌سن كتور امید واردر كه ایام وزمان قومی اولكی ائتلاف واتفاق اوزرینه دونده بو بیت ماقبلنده‌كی بیته مربوطدر * بیت * صفحنا عن بنی ذهل * وقلنا القوم اخوان * بنی ذهلدن مراد بنی تغلبدر كه مذكور فندك قبیله سیله قرق ییل مقداری صواش ایلدی امانه یری برینه خصم وقوم ایدی ایمدی فند دیر كه بنی تغلب حربندن اعراض ایلدك وقوم تغلب قرداشلرمز دردیدك امیدواردر كه ایام انلری اولكی ائتلاف واتفاق اوزره دونده یعنی مقاتله‌دن فراغت ایدوب مصالحه ایدهلر دیمكدر (وله ایضا) قطعه (ساقیا پیمانه پركن زان كه صاحب مجلست * آرزومی بخشد واسرار میدارد نكاه) مجلست تامی معناده بخشده مقیددر آرزو مراد معناسنه‌در * محصول بیت * ای ساقی پیمانه‌یی طولدر زیرا كه صاحب مجلس مرادكی باغشلر واسراركی صاقلر (جنت نقدست اینجا عیش وعشرت تازه كن * زان كه در جنت خدا بر بنده ننویسد كناه) * محصول بیت * بونده

جنت حاضردر عیش وعشرتی تازه ایله یعنی ذوق وصفایی تازه له زیرا جنتده خدا قول اوزره کناه یازمز یعنی جنتده هر کشی نه ایشلرسه اکا حساب وعذاب اولمز (سازچنك آهنك عشرت صحن مجلس جای رقص * خال جانان دانهٔ دل زلف ساقی دام راه) سازچنك لامیه ومبتدا آهنك عشرت لامیه وخبری آهنك ایهام طریقیله مذکوردر فتأمل صحن مجلسده لامیه ومبتدا جای رقص لامیه وخبری مصراع ثانیده بومنوال اوزره در * محصول بیت * چنکك دوزنی وآوازی عشرته آهنکدر یعنی عشرته دعوت ایدر صحن مجلسده رقص یریدر جانان خالیده دانهٔ دلدر ساقی زلفیده دام راهدر یعنی بومجموع اوصاف مجلس مذکوردر (دوستداران دوستکامند وحریفان باادب * پیشکاران نیکنامند صف نشینان نیکخواه) دوستدار وصف ترکیبیدر آدمی دوست طوتیجی حاصلی محب والف ونون ادات جمع محبلردیمکدر دوستکام دوست مرادلی یعنی دوستك مرادنجه اولیجی حاصلی دوستلر ایستدیکی کبی اولیجی حریفان باادب باده نوشلرده مؤدبدر پیشکار صدر مجلسده اوطورنلره دیرلر والف ونون ادات جمع نیکام وصف ترکیبیدر ایو آدلی معناسنه ونون ودال استك ادات جمعیدر صف نشین وصف ترکیبیدر مجلسك صفنده اوطوریجی والف ونون ادات جمع نیکخواه وصف ترکیبی محب معناسنه * محصول بیت * دوستدارلر دوستکامدرلر وباده نوشلر مؤدب صدر مجلسده اولنلرده نامدار وایو آدلی کیسه لردر وصفوف مجلسده اوطورنلرهب محب ودوستلردر (دوراز ین بهتر نکردد ساقیا عشرت کزین * حال ازین خوشتر نباشد حافظا ساغر بخواه) * محصول بیت * دورزمان بوندن بکرك دونمز ای ساقی عیش وعشرت اختیار ایله یعنی ذوق وصفایه مشغول اول حال عالمده بوندن خوشرك اولمز ای حافظ ساغر ایسته میم قافیه سنده بو قطعه یه متقارب بر بیت سابق اولمشدر * بیت * صف نشینان نیکخواه وپیشکاران باادب * دوستداران صاحب اسرار وحریفان دوستکام * (وله ایضا) قطعه (پادشاها لشکر توفیق همراه تواند * خیز اکر برعزم تسخیر جهان ره میکنی) * محصول بیت * ای پادشاه توفیق خدا لشکری سکا یولداشلردر یعنی خداسکا معین وظهیردر قالق اکر جهان تسخیری نیته یول ایدرسك یعنی اکر تصرفکه جهانی کتورمکه قصدك وارایسه قالق کیت ضبطکه آل (باچنین اوج جلال ازپیشگاه مسکنت * آکهی وخدمت دلهای آکه میکنی) اوج جلالدن مراد اوج سلطنتدر یعنی رفعت سلطنت پیشگاه مسکنت بیانیه صدر مسکنت دیمکدر * محصول بیت * بونجلین رفعت وعظمتله صدر مسکنتدن آکهسن وآکه دللره ده خدمت ایدرسن یعنی هم فقر ومسکنتدن آکهسن وهم اهل اللهه خدمت ایدرسن پس نصرت وفرصت سنکدر فتح ممالك ایله (بافریب رنك این نیلی خم زنکار فام * کار بروفق مراد صبغة الله میکنی) بافریب رنك این یا مصاحبت ایچوندر واضافتلر لامیه لردر رنکدن بونده مراد حیله ومکردر نیلی خم ترکیب مزجیدر زنکار فامه اضافت بیانیه در زنکار فام وصف ترکیبیدر زنکار اونلی دیمکدر مراد فلکدر کار مبتدا ومابعدی خبری وفق مراد صبغة الله لامیه لردر بونده صبغه دن مراد فطرتدر اکرچه که لغتده اون ورنك معناسنه در * محصول بیت *

بوژنکار فام چوبتلی کوپ حیله سی فریبله یعنی بو چوبت رنکلی فلکك حیله سی الداسیله حاصلی بوژنکار کون خم نیلینك حیله سی والداسیله الدانیوب ایشکی اللهك فطرتنه موافق ایشلرسن یعنی سنی خلق ایلمکدن مرادینه موافق ایشلرسن حاصلی ارادة اللهه موافق ایشلرسن یعنی فلکك دوراو دوراو حیله سنه فریفته اولیوب خدانك ارادتنه موافق ومطابق ایش ایشلرسن دیمکدر (آن که ده با هفت ونیم آورد پس سودی نکرد * فرصتت بادا که هفت ونیم باده میکنی) بو بیت تعمیه در یعنی اول زمانده احوال تجارتی هرکس دوپمزدن اول یدی بچق اقچه ایله اون اقچه فائده ایلسه لر یعنی یدی بچق اقچه اون اولسه که ایکی بچق اقچه فائده اولور تمام فائده در دیرلردی اما هنده سفر ایلسه لر اون اقچه یدی بچق اقچه ربح ایلسه زیاده فائده در دیرلردی زیرا شیرازیلرك هنده تجارتی هرمزدن اولوردی که هند دریاسنك برابکه سیدر واندن هنده تجارت آسان ایدی * محصول بیت * پادشاهی فتح ممالکه تحریص ایدوب بیورر اول بازرکانك که تجارتنده یدی بچق اقچه سی اون اقچه اولدی زیاده فائده ایلدی زیرا اوچ اقچه الی بوللا پراقچه ایکی بول فائده ایدر اما فتح ممالکه سنك فرصتك اولسونکه اون اقچه ایله یدی بچق فائده ایدهسن هنده سفر ایدن تاجر کبی که ایکی اقچه براقچه ایله ایکی بول فائده ایدر حاصلی فتح ممالکه قالق که اضعف مضاعف فائده ایدهسن زیرا فتح ممالکده اکرچه خزائن صرف اولنور اما ارتفاع ممالکده بیحد دوراو فائده لر ملحوظدر (وله ایضا) قطعه (ای معرا اصل عالی جوهرت ازحقد وحرص * وی مبراذات میمون اخترت ازززق وریو) معرا اسم مفعولدر تفعیل بابندن تعریه دندر که چپلاق معناسنه در بونده خالی معناسنه در اصل عالی جوهرت بیانیه در بونده جوهردن مراد نسبدر اصلك عالی نسب دیمکدر حقد حانك کسری وقافك سکونیله کین معناسنه در مبراده تفعیل بابندن اسم مفعولدر تبریه دندر بری وسالم اولمق معناسنه ذات میمون اختر بیانیه در میمون اختر وصف ترکیبیدر مبارك اخترلی ذات دیمکدر ریو حیله معناسنه در * محصول بیت * ای اصل عالی نسبی حقد وحرصدن معراذات شریف وای زرق وحیله دن مبرا مبارك اخترلی ذات بو بیت ما بعدنده کی بیته مرهوندر (دربزرکی کی رواباشد که تشریفات را * ازفرشته بازکیری وانکهی بخشی بدیو) تشریفات تشریفك جمعیدر بونده احسانات وعطایا مراددر * محصول بیت * اکا براکده نچون جائز اوله که تشریفاتی فرشته دن آله سن ودیوه باغشلیه سن بو بیت دلالت ایدر که برکسه احساناتنی برصالح کسه دن آلوب طالحه وبرعابددن الوب فاسق وفاجره ویره (وله ایضا) قطعه (حسن این نظم ازبیان مستغنیست * بافروغ خور کسی جوید دلیل) خواجه بو قطعه یی برکسه نك نظمنك مقبولفنه امضا طریقیله بیورر * محصول بیت * بو نظمك حسن وصفاسی بیاندن مستغنیدر هیچ کونش ضیاسنه برکسه دلیل وبرهان استرمی یعنی استرمز استفهام انکاری طریقیله حاصلی بو نظمك لطافتی ظاهر وباهردر دیمکدر (آفرین برکلك نقاشی که داد * بکر معنی راچنین حسن جمیل) * محصول بیت * آفرین برنقاشك قلمنه که بکر معنایه بونجلین کوزل حسن وردی یعنی آفرین شول شاعره که بکر معنایی بونجلین

لطيف ومقبول صورتده اظهار ايلدى (عقل در حسنش نمى يابد بدل * طبع در لطفش نمى بيند بديل) * محصول بيت * عقل حسن واطافتده اول نظمك بدلنى بولمز يعنى بى بدل نظمدر طبع دخى لطف وصفاده اكا بديل ونظير كورمز حاصلى بى نظير نظمدر (معجز ست اين نظم يا سحر حلال * هاتف آورد اين سخن يا جبرئيل) * محصول بيت * بو نظم معجزميدر يوخسه سحر حلالمى بو سوزى هاتفمى كتوردى يوخسه جبرئيلمى يعنى طوق بشردن خارج نظمدر بو نظم (كس نيارد كفت رمزى زين نمط * كس نداند سفت درى زين قبيل) * محصول بيت * كسه قادر دكلدر بو اسلوبدن بر رمز سويلكه زيرا سحر حلال مرتبه سنده دروكسه بونك كبى درى دلهيلمز زيرا سرحد اعجازه قريبدر حاصلى بر شاعر بو نجلين نظمه مالك دكل ديمكدر (وله ايضا) قطعه (خسروا داد كرا بحر كفا شيردلا * اى جلال تو با انواع هنر ارزانى) * محصول بيت * اى خسرو اى عادل اى دكز آيه لى اى ارسلان يوركلى اى عظمت وجلالك انواع هنرله لايق بادشاهى (همه آفاق كرفت وهمه اطراف كشاد * صيت مسعودى وآوازه شه سلطانى) مسعود بر بادشاهك اسميدر وشه سلطان لقبى * محصول بيت * جميع آفاقى طوتدى وجميع اطرافى فتح ايلدى مسعوده منسوب صيت وشاه سلطانه منسوب آوازه يعنى اسم شريفك صيتى ولقب هميونك آوازه سى تمام عالمه فاش اولوب دنيايى طوتدى يازى حرف مصدر طوتانلر اصابت ايله مثللر (كفته باشد مكرت ملهم غيب احوالم * اين كه شد روز منيرم چو شب ظلمانى) ملهم غيب اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر وكفته نك فاعلى واحوال مقول قولى مصراع ثانى احوالى بياندر كه حرف بيان روز منير بيانيه منير روشن معناسنه در شب ظلمانى بيانيه ويا حرف نسبت * محصول بيت * سكا ملهم غيب احوالمى ديمش اوله بوكه روز روشنم شب ظلمانى كبى اولدى يعنى عالم باشمه شب تار اولديغنى ملهم غيب سكا ديمش اوله (در سه سال آنچه بيندوختم از شاه ووزير * همه بربود بيكدم فلك چوكانى) * محصول بيت * اوچ يلده اول نسنه يى كه شاه ووزيردن قزاندم يعنى كسب ايلدم جميعنى بر ساعتده فلك چوكانى قابدى حاصلى اوچ يللق محصولى غصب ايلدى چوكانى ده يا حرف نسبتدر اسب چوكانى ديرلر چوكان اويوننى اوينادقلرى آته امافلكه چوكانى ديمك چوكانباز معناسنه در زيرا اسبانك قابه سنى اكا اسناد ايدر (دوش در خواب چنان ديد خيالم كه سحر * كذار افتاد بر اصطبل شهم پنهانى) بر اصطبل بر حرف صله اصطبل آت آخورى پنهانى يا حرف نسبت * محصول بيت * دون كيجه دوشمده خيالم شويله كورديكه سحر وقتنده شاهك آخورينه كذرم واقع اولدى پنهانى يعنى هيچ كيمسه نك خبرى يوغيكن (بسته در آخر او استرمن جو بخورد * تبره افشاند وبمن كفت مرا ميدانى) بو بيت چنان ديدك مفعوليدر استر قاطر آخر الف ممدود له وخانك ضميله آخوردن مخففدر آخر معناسنه تبره تانك ضميله وبانك سكونيله تو بره دن مخففدر واو حرف عطف * محصول بيت * خيالم دوشده كورديكه بنم قاطرم شهك آخرنده باغلى آربه برايدى تو بره سن سلكدى وبكا ديديكه بنى بيلورميسن آخور تركى وآخر فارسيدر ديين حيوان آخورى بيلزايمش (هيچ تعبير نمى دانمش اين خواب كه چيست * تو بفرماى كه در فهم ندارى ثانى) * محصول بيت * هيچ بو دوشك تعبيرينى

بلزمكه ندر پادشاهم سن بيوركه فهم وفراستده نظيرك يوقدر يعنى فهم وادراكده سكا ثانى يوقدر يعنى مغصوب اولان قاطرم سنك آخوركده باغلى طورر احسانكدن بيوركه قاطرم بكاويرسونلر بو قطعه نك مضمونى بودركه فوت اولان اسبامدن بر اسيده قاطرمدر كه سنك آخوركده در احسان بيوركه قاطرم بكا ويرسونلر بنم (وله ايضا) قطعه (قوت شاعرهٔ من سحر از فرط ملال * متنفر شده از بنده كريزان ميرفت) فرط افرا معناسنه در يعنى زياده متنفر تفعل بابندن اسم فاعلدر نفرت ايدجى معناسنه كريزان صفت مشبه در قچه رق معناسنه ميرفت كيدردى * محصول بيت * بنم شاعرلكم قوتى سحر وقتنده زياده اضطراب وملالدن بندن متنفر اولوب قچه رق كيدردى (نقش خوارزم وخيال لب جيحون مى بست * باهزاران كله از ملك سليمان ميرفت) نقشدن بونده مراد تصويردر خوارزم تركستانده بر عظيم شهرك اسميدر كه اكا بر علما اندن چوق كلمشدر جيحون سمرقند ايله خراسان بيننده بر صويك اسميدر ملك سليماندن مراد مملكت شيرازدر * محصول بيت * بنم قوت شاعرم خوارزم تصويرنى وجيحون كنارى خيالنى باغلردى يعنى اوجانبلره كتمك فكرينى ايلردى نيجه بيك شكايتله ملك سليماندن كيدردى (ميشد آنكس كه جز او جان سخن كس نشناخت * من همى ديدم وازكالبدم جان ميرفت) كالبد جسمدر يعنى تن * محصول بيت * كتدى اول كيمسه كه سوز جاننى يعنى روح كلامى اندن غيرى كيمسه اكلمدى بن كتديكنى كورردم و بدنمدن جانم كيدردى حاصلى تنمدن جانم كتديكنى كوردم (چون همى كفتمش اى مونس ديرينهٔ من * سخت ميكفت ودل آزرده وكريان ميرفت) * محصول بيت * چونكه قوت شاعره مه ديدم اى بنم اسكى مونسم يك سويلدى ودل آزرده وكريان كتدى (كفتم اكنون سخن خوش كه بكويد بامن * كان شكر لهجهٔ خوشخوان سخندان ميرفت) شكر لهجه وصف تركيبيدر شكر ديللى ديمكدر حاصلى طاتلى ديللى معناسنه خوشخوان وصف تركيبيدر كوزل اوقويجى معناسنه * محصول بيت * قوت شاعره مه ديدم شمدى كوزل سوزى بكا كيم سويلر زيرا اول شكر ديللى كوزل اوقويجى سوز بليجى كتدى يعنى قوت شاعره ايدى كه هر وجهله مصاحبت ايلين شمدى ايسه اول كتدى پس بنمله كوزل مصاحبتى كيم ايلر (لابه بسيار نمودم كه مرو سود نداشت * زانكه كار از نظر رحمت سلطان ميرفت) لابه يالوارمغه ديرلر * محصول بيت * چوق لابه ومنت كوستردم كه كتمه ديو فائده طوتمدى زيرا ايشى پادشاهك نظر رحمتندن كتدى يعنى سلطان مرحمت نظريله التفات ايلز اولدى انكيچون كتدى (پادشاها زسر لطف وكرم بازش خوان * چه كند سوخته كز غايت حرمان ميرفت) * محصول بيت * اى پادشاه لطف وكرم جهتدن قوت شاعره مى دعوت ايله نه ايلسون سوخته كه غايت حرماندن كتدى خواجه پادشاهك كمال استغناسندن بلكه عدم قدرشناسلغندن شكايت ايدوب استعطاف بيورر حاصلى يابنى رعايت ايله ويا ترك ديار ايدرم ديمكدر (وله ايضا) قطعه (فساد چرخ نبيند ونشنود همى * كه چشمها همه كورست وكوشها همه كرد) فساد چرخ مصدرك فاعله اضافتيدر نبيند ونشنود فعل نفى مستقبللردر كورمزلر وايشتمزلر ديمكدر همى على سبيل البدل هر برفعله مقيد در محض تأكيد افاده ايدر كه حرف تعليل چشمها وكوشها الف ونشر مرتب طريقيله مذكوردر * محصول بيت *

خلق عالم يعنی غافللر ومغرورلر چرخك فسادینی كورمزلر وایشتمزلر زیرا كوزلری كور
وقولاقلری كردر حاصلی بصیرتلرین هوای نفسانی سترایلمش كه تغیرات عالمی مشاهده
ایده مزلر (بسا كسا كه مه ومهرباشدش بالین * بعاقبت زكل وخشت كردد ش بستر)
بسا بسیار معناسنه لغتدر كسا الف ادات مبالغه درنه چوق كیمسه دیمكدر كه حرف بیان
باشدش شین ضمیر كسایه راجعدر بالین بصدق بعاقبت باحرف تأكید كل كاف عجمینك
كسریله بالچق معناسنه در خشت خای معجمه نك كسری وشینك سكونیله كرپچ معناسنه در
كردد كاف عجمینك فتحیله ورانك سكونی ودال اولك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب
اولور دیمكدر شین ضمیر نه عین سابق بستر دوشك بونده مراد قبردر * محصول بیت *
نیچه چوق كیمسه كه مه ومهردن بالینی اولور عاقبت كل وخشتدن بستری اولورمه
ومهردن بالین اولمق رفعت شاندن كنایه در یعنی التونلی یصدق یصدانمقدن عبارتدر
(چه فائده ززره باكشاد تیرقضا * چه منفعت زسپر بانفاذ حكم قدر) كشاد تیرقضا
لامیه لردر مجازا كشاد بونده اوق یایدن چقمقدر نفاذ نونك فتحیله كچمك مثلا اوق
بر نسنه دن كچمك وبو برق كچمه دیده مستعملدر نفاذ حكم قدر بو قیاسدندر
* محصول بیت * تیرقضا كشادینه زرهدن نه فائده حاصلدر یعنی تیرقضا كه بر كمسه
آتله اكا زره مانع اولمز حاصلی تیرقضایه نسنه مانع وحائل اولمز دیمكدر وحكم قدرك نفوذینه ده
سپرفائده ایتمز یعنی حكم قضایی نسنه مانع ودافع اولمز حاصلی امر خدایه هیچ نسنه مانع
اولمز (اكر زآهن وپولاد سور حصن كنی * حواله چون برسد زود اجل بكوبد در)
سور دیواردر حصنه اضافت لامیه در حصن حانك كسری وصادك سكونیله حصار
معناسنه در حواله دن مراد خدانك امری وحكمیدر واجادن حضرت عزرائیل بكوبد
فعل مستقبل مفرد غائب دوكر یعنی قاقار دیمكدر درقپو بكوبدك مفعولی * محصول بیت *
اكر حصارك دیوارینی قاره دمردن وچلیكدن ایلرسك چونكه حكم خدا ایرشه عزرائیل
قپو قاقار یعنی قبض روح ایلمكه كلور (دری كه برتو كشایند در هوا مكشای * رهی كه
باتو نمایند در هوس مسپر) دری یا حرف وحدت كه حرف رابط صفت برتو برحرف صله
درهوا در حرف صله رهی یا حرف وحدت یا حرف صله در هوس در حرف صله مسپر
فعل نهی مفرد مخاطب سپریدندن برندیی آیقله بصمق وچكمك بونده مراد كتمكدر
* محصول بیت * برقپویی كه سكا آچارلر سن آنی هوایه آچمه یعنی سكا كه
جانب حقدن برقپو آچیله سن اول قپویی هوایه آچمه یعنی اول قپودن هوای
نفسانی جانبنه وارمه وبریولی كه سكا كوستره لر اول یوله نفس هوسیله كتمه حاصلی حظ
نفسله اول یوله وارمه مصراع ثانینك معناسی بر یول كه سكا كوسترلر هوس ومصراعله دیبین
ایو یوله كتمش (غبار چرخ ببین ونهاده دور نكر * بساط حرص نورد ولباس آز بدر) غبار
چرخ لامیه در مجازا كدورت والم چرخ دیمكدر نهاد بونده اسمدر طبع وخلقت معنا
سنه دوره اضافت لامیه درمجاز انكر نونك كسری وكاف عجمینك فتحیله فعل امر مفرد
مخاطب نظر ایله دیمكدر بساط حرص بیانیه نورد نونك ضمی وفتحیله وواوك فتحیله
ورانك سكونیله فعل امر مفرد مخاطبدر دور ودبوشر معناسنه در مثلا قماش وبعض
اثواب دورمك كبی لباس آز ده بیانیه در آز الف ممدوده ایله حرص معناسنه در بدر باحرف

تأكید دردالك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب دردر یدندن یرت یعنی چاك ایله دیمكدر * محصول
بیت * چرخك كدرینی كورودور زمانك طبعنه نظر ایله پس حرص بساطنی دورودبوشر
وآز وطمع لباسنی چاك ایله حاصلی چرخك تغیرات وتقلباتنی سیرایدوب حرص وطمعی
ترك ایله دیمكدر بیت آخرنده بدر لفظنی كسر بایله بدر چیقاروب فتح بایله معناسنی چیقار
دیین معنایی ایو چیقارممش (وله ایضا) قطعه (بمن پیام فرستاد دوستی دی روز * كه ای نتیجهٔ
كلكت سواد بینایی) بمن باحرف صله فرستاد فعل ماضی مفرد غائب كوندردی دیمكدر
دوستی یا حرف وحدت كه حرف بیان نتیجه دوه طوغرمق ودوه كوشكی كلكه اضافت
لامیه در سواد قرالتی بینا صفت مشبهه در كوره كن دیمكدر ویا حرف مصدر كورگنلك
دیمكدر * محصول بیت * دونكی كون بر دوست بكا خبر كوندردیكه ای حافظ
سنك قلمك نتیجه سی كور كنلك سواد یدر یعنی مردم چشمدر حاصلی كوز قاره سیدر
(پس از دو سال كه بخت بخانه باز آورد * چرا زخانهٔ خواجه بدر نمی آیی) كه حرف
بیان بخت تای خطاب معناده بازه مقیددر بازت تقدیرنده * محصول بیت * ایكی
ییلدنصكره كه بخت سنی كیرواویكه كتوردی نیچون خواجه نك سرایندن طشره كلمزسن
یعنی چیقمازسن (جواب دادم وكفتم بدار معذورم * كه این طریقه نه خود كامیست
وخودرایی) * محصول بیت * مذكور دوسته جواب وردم ودیدم بنی معذور طوت كه
بوخواجه نك سرایندن چیقمق طریقی خودكاملق وخودرایلق دكلدر یعنی تكبرمدن
وغرورمدن دكلدر حاصلی خلق خواجه یه انتسابی زیاده در دیمك ایچون دكلدر
(وكیل قاضیم اندر كذر كمین كردست * بكف قباله دعوی چو مار شیدایی) وكیل قاضیدن
بونده مراد محضردر میم ضمیر معناده كینه مقیددر قباله قاضی تمسكی مار شیدایی
انكرك بیلانی كمین كردسته متعلقدر * محصول بیت * قاضی محضری كچیدمده
واوغراغمده بوصوقورمشدر انكرك بیلانی كبی الده دعواحجتی چیقدیغم كبی بنی قاضی
حضورینه ایلتور (كه كر برون نهم از آستان خواجه قدم * بكیردم سوی زندان برد
برسوایی) * محصول بیت * كه اكر خواجه آستانندن طشره قدم قویم یعنی طشره
چیقام بنی وكیل طوتاروزندانه ایلتور رسوایلقله (جناب خواجه حصار منست كر انجا
* كسی نفس زنداز مردم تقاضایی) تقاضایی یا حرف نسبت واضافت بیانیه در
* محصول بیت * جناب خواجه بنم حصارمدر اكر متقاضی مردمدن بر كمسه
انده نفس اورر سه یعنی بكا دین ایچون زحمت ویررسه (بعون قوت بازوی بندكان وزیر *
بسلیش بشكافم دماغ سودایی) عون یاردمدر اضافتلر لامیه لردر سیلی طپانچه كه
تركچه سله وهپاز دیرلر دماغ سودایی بیانیه ویا حرف نسبت * محصول بیت * وزیرك
قوللری بازوسی قوتی عونیله سله ایله سودایی دماغنی شكاف ایدرم یعنی باشنی یارارم
(چه جای این كه ز پیوند كاف ونون مارا * بجز ملازمتش نیست علت غایی) پیوند كاف
ونوندن مراد امر كن درمارا ده را ادات تخصیص بزم دیمكدر علت غایی آخر علتدر مثلا
پادشاهلر اوتوردیغی تختك علت مادیسی تختلر واغاجلر دروعلت فاعلیسی نجاردر یعنی
دولكر وعلت صوریسی تختك تمام اولدقدنصكره اولان شكلیدر وعلت غائیسی پادشاهلرك
اوزرنده اوتورمسیدر مصنوعاتك جمیع ایشلرینك احوالی هب بویله در * محصول بیت *

نه بونك يريدر يعنى خواجه نك سرايني داڭ قور قوسندن بكلمزم بلكه كاف ونون
تركيبندن برى يعنى عالم خلق اوله لى خواجه يه ملازمتدن غيرى علتك غايتز بوقدر
حاصلى سائر علل برابهانه در علت غايه جنابنه ملازمتدر (هميشه باد كشاده درش
بكام وزمهر * كربند كيش بسته چرخ مينابى) زمهر مصراع ثانى يه مرهوندر چرخ
مينابى بيانيه ويا حرف نسبت مينالفظ مشترك در بوندهبشل صرجه مراددر * محصول
بيت * خواجه قپوسى دائما مرادنجه آجق اوله يعنى مرادنجه آچلسون وكمال محبتندن
چرخ مينابى قوللغنده كربسته اولسون يعنى فلك دائما خدمتنده اولسون صنعت غلو
رعايت ايلدى خواجه برمقدار ديارغربتده اكلنوب شهرينه كلدكدنصكره قوام الدين
حسن بونى سراينه آلوب برزمان طشره چيقمغه مانع اولور زيرا اراكنده زياده
نوددوار ايدى حتى خواجه ايچون برمدرسه بنا دايلشيدى كه سابقا تفصيلى
مرور ايلدى پس داڭ خوقندن طشره چيقمزم ديوردى يعنى حسن طايدركه
خواجه قوام دينسنى ادا ايلسون ديو (وله ايضا) قطعه (كاقند شعر من زبنفشه شكر
رباست * زان غيرت طبرزد وكعب الغزال شد) كاقند وكاشكر وكل بشكر وكل باشكر
برمعنايه در شعره اضافت بيانيه در ومندلاميه زبنفشه تقديرى زشراب بنفشه در ضرورت
وزن ايچون ترك اولندى شكر ربا وصف تركيبيدر ربا بيندر شكر قاپيجى ديمكدر راده
فتحه وضمه جائزدر زان ادات تعليل دراكيچون ديمكدر غيرت طبرزد مصدرك فاعلنه
اضافتيدر طبرزد شكر يرماق ديدكارى شكرك اسميدر زياده محكم اولديغندن بالطه ايله
كسمرلر اصلنده تبرزدايدى بالطه ايله كسدكلر ايچون صكره تابى طايه قلب ايلديلر
كعب الغزال شكر نبريدكاريدر * محصول بيت * بنم شعرم كل شكرى شراب بنفشه دن
شكر قاپيجيدر يعنى اندن اعلادر انكيچون شعرم طبرزدك وكعب الغزالك رشكى اولدى
يعنى لذتده وحلاوتده واطاوفتده بونلر بنم شعرمه رشك ايدرلر (باداد هانش تلخ كه
عيب نبات كرد * خاكش بسر كه منكر آب زلال شد) دهانش تونك مكونيله ضرورت
وزن ايچون كه عيب نبات كرد تقديرى آن كه عيب نبات كرددرشين ضمير مقدر اولان
ان لفظنه راجعدر اضمار قبل الذكر طريقيله كه منكر اصلنده آنكه منكر ايدى بنده ضمير
اضمار قبل الذكر طريقيله آنه راجعدر منكر آب اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر وزلاله
اضافت بيانيه در * محصول بيت * دهانى آجى اولسون اول كه نباته عيب ايلدى
بدعادر زيرادهان يا امراضدن وياغموم وهمومدن آجى اولور آب زلاله منكر اولانكده
طپراق باشنه اولسون يعنى بنم شعرمى عيبلق شكرى وآب زلالى عيب ايدوب منكر اولمقدر
شكر مقابلى آجى ذكرى تضاد طريقيله در وآب زلال اكثر طپراق التندن چيقار
(هركس كه كورزادزمادر بعمرخويش * كى مشترئ شاهد صاحب جمال شد)
بعمرخويش مصراع ثانى يه مرهوندر مشترئ شاهد اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر
شاهد صاحب جمال بيانيه * محصول بيت * هركيمسه كه انامندن كور طوغدى
كنديك عمرنده نچن صاحب جمال محبوبك مشترى سى اولدى ايمدى بنم شعرم
محبوبدر اما كور مادرزاد كورمز (وله ايضا) قطعه (بكذشتن فرصت اى برادر *
دركرم روى چوميغ باشد) * محصول بيت * اى برادر فرصتك بچمه سى تيز بوريجى لكده

بوات كيدر يعنى فرصت تيز بچمكده بولت كيدر (درياب كه عمر پس عزيزست *
كرفوت شود دريغ باشد) * محصول بيت * تدارك ايله واكاه كه عمر زياده عزيزدر
اكرضايع يه فوت اولورسه حيفدر حاصلى عمريكى ضايع يه بچيررمه ديمكدر (وله ايضا)
قطعه (صباح جمعه بدو سادس ربيع نخست * كه ازدلم رخ آن ماه روى شد زائل)
بدبونده بودن مخففدر ربيع نخست ربيع الاول ديمكدر كه حرف بياندر رخ آن ماه روى
وصف تركيبيدر آى يوزلى معناسنه * محصول بيت * جمعه كونى صباحى ايدى وربيع
الاولك التنجى كونى كه اول ماه رو يك يوزى كوكلمدن وكوزمدن زائل اولدى بوقطعه
خواجه نك اوغلنه مرثيه سيدر رخ برينه غم يازان كسه نك هيچ معنايه وصولى يوق
ايمش (بسال هفتصد وشصت وچهار از هجرت * جواب كشت بمن حل حكايت
مشكل) * محصول بيت * يديوز التمش درت سنه ده هجرتدن بكا صوكى حل اولدى
مشكل حكايت (دريغ ودرد وتأسف بجاده سودى * كنون كه عمر بيازيچه رفت
بحاصل) سودى ياحرف تنكير بازيچه تصغير بازيدر اويونجق ديمكدر * محصول بيت *
دريغ ودرد وتأسف قنده فائده وير شمديكه عمر اويونجقله حاصلسز كتدى بوقطعه
اوغلنك وفاتنه تاريخدر (وله ايضا) قطعه (ان ميوهٔ بهشتى كامد بدستت اى جان *
دردل چرا نكشتى ازكف چرا بهشتى) بهشتى ياحرف نسبت كه حرف رابط صفت
چرانكشتى فعل نفى ماضى مفرد مخاطب صاليويردك يعنى ترك ايلدك * محصول بيت *
اى جان اول بهشته منسوب ميوه كه الكه كلدى ايدى يعنى مالك اولدك كوكلكده آنى
نيچون اكمدك يعنى الكدن نيچون صاليويردك يعنى الكدن نيچون قودك (تاريخ اين
حكايت كرازتو بازپرسند * سرجمله اش فروخوان ازميوهٔ بهشتى) * محصول بيت *
بوحكايتك تاريخنى اكرسندن صوررلرسه جميعنى ميوهٔ بهشتيدن اوقو يعنى حروف
ابجد اوزره كه اكا جمل كبير درلر يديوز يتمش طقوز اولور بونده مراد بودر كه ميوهٔ
بهشتى نك حرفلريكه جمل صغير اعتباريله يديوز التمش درت اولوردين ايكى يرده خطا
ايلمش تأمل تدبرو مراد بودر كه ميوهٔ بهشتى لفظينك حرفلرى جمل صغير اعتباريله
حساب اولنجق جميعا يديوز يتمش درت اولور ديين مذكوركبى ايكى يرده خطا ايلمش
تأمل تدبر (وله ايضا) قطعه (برادر خواجه عادل طاب مثواه * پس از پنجاه ونه سال
ازحياتس) خواجه عادل برادرك عطف بيانيدر طاب مثواه جمله دعائيه مثوا مقامى
طيب اولسون يعنى جنت طوراغى اولسون ديمكدر * محصول بيت * خواجه عادل
نام برادرم اللى طقوز ييل حياتندنصكره يعنى اللى طقوز ياشندنصكره منه سنده برادر
مضاف اولمقدن قطع نظر اولنمشدر وزندن اوتورى ديين عجب نه بلا حظه
ايلمشدر (بسوى روضهٔ رضوان روان شد * خدا راضى زافعال
وصفاتش) برادر مبتدا ومصراع اول خبرى بسوى باحرف صله وروضه يه
اضافت لاميه رضوانه اضافتده بوبله در مصراع ثانى جملهٔ دعائيه * محصول بيت *
خواجه عادل بوقدر ياشندنصكره روضهٔ رضوان جانبنه روان اولدى خدا انك افعال
وصفاتندن راضى اولسون (خليل عادل پيوسته برخوان * وزانجا فهم كن سال وفاتش)

عادلی باحرف تنکیردر تاریخ حسابنه داخل دکلدر حاصلی خلیل عادل تاریخیدر که
یدییوز غمش بشدر * محصول بیت * رادرمه دائما خلیل عادل اوقو یعنی انی بو اسمله
دعوت ایله اندنصکره بو اسمدن فهم ایله سال وفاتنی (وله ایضا) قطعه (رحمن لایموت
جوان پادشاهرا * دید انچنان کزو عمل الخیر لایفوت) * محصول بیت * ابدی حیات
صاحبی اولان الله چونکه بو پادشاهی کوردی انجلین که اندن عمل خیر فوت اولمز
یعنی چونکه کوردیکه خیرانه ساعیدر (جانش قرین رحمت خود کرد تاشود * تاریخ این
معامله رحمن لایموت * محصول بیت * جاننی کندی رحمتنه قرین ایلدی تا کیم بو معامله نك
تاریخی رحمن لایموت اوله که یدییوز سکسان بشدر بیتك نتیجه سندن مراد بودر که
رحمن لایموت لفظنك حروفی جمل صغیر ایله یدییوز سکسان بش اولور دیین جمل صغیری
وکبیری بیلز ایمش و بو معامله نك تاریخی رحمن لایموت حرفلریدر که جمل صغیر حسابی
اوزره یدییوز سکسان بش اولور دیینده جمل صغیر وکبیری بیلز ایمش (وله ایضا) قطعه (آصف
دور زمان جان تورانشاه * کهدرین مزرعه جز دانهٔ خیرات نکشت) * محصول بیت *
دور زمانك آصفی جهانك جانی تورانشاه که بو دنیا مزرعه سنده دانهٔ خیراتدن غیری
اکمدی (ناف هفته بدوازماه رجب کاف والف * که بکلشن شدوان کلخن پردود بهشت) ناف
هفته لامیه هفته اورته سی دیمکدر کاف والف یکرمی بردر بکلشن باحرف صله کلشندن
مراد جنتدر شد رفت معناسنه در کلخن پردود بیانیه در کلخن کاف عجمینك ضمه له در
مراد کلخن پردودن دنیا در بهشت باحرف تأکید هشت فعل ماضی مفرد غائب
قودی دیمکدر یعنی ترك ایلدی * محصول بیت * هفته اورته سی ایدی وماه رجبدن
یکرمی برنجی کون که جنته کندی و بو پردود کلخنی ترك ایلدی (آن که میاش سوی حق
بینی وحق کوبی بود * سال تاریخ وفاتش طلب از میل بهشت) بینی وکوبی یاری حرف
مصدردر حق بین وحق کوی وصف ترکیبیدر * محصول بیت * اول آصف که میلی
حق کویلك وحق بینلك جانبنه ایدی انك وفاتی تاریخنك سالنی وسنه سنی میل
بهشتدن طلب ایله که یدییوز سکساندر (وله ایضا) قطعه (بهاء الحق والدین طاب مثواه
* امام سنت وشیخ جماعت) بونك کبی یرلرده حق لفظی تعظیما ایراد ایدرلر اسمی
بهاء الدیندر امام سنت وشیخ جماعت اقبلریدر * محصول بیت * امام سنت وشیخ جماعت
بهاء الدین جنت طوراغی اولسون (چو میرفت از جهان این بیت میخواند * بر اهل
فضل وارباب براعت) بهاء الحق مبتدأ واین بیت خبری براعت اقران اراسنده فایقلغه
دیرلر * محصول بیت * چونکه بهاء الدین دنیادن کیدردی ارباب فضل وبراعته بو بیتی
اوقوردی که (بطاعت قرب ایزدمی توان یافت * قدم درنه کرت هست استطاعت)
* محصول بیت * طاعت سبیله قرب خدایی بولق اولور پس طاعته قدم قو اکر استطاعتك
وار ایسه (بدین دستور تاریخ وفاتش * برون آر از حروف قرب طاعت) * محصول بیت *
وفاتی تاریخنی بو قانون ایله اخراج ایله حروف قرب طاعتدن که یدییوز سکسان ایکی
اولور (وله ایضا) قطعه (مجد دین سرور وسلطان قضات اسماعیل * که زدی کلك زبان
آورش از شرع) نطق قضات قاضینك جمعیدر اسماعیل عطف بیان که حرف رابط صفت
زدی حکایت حال ماضی کلك زبان آور بیانیه زبان آور وصف ترکیبیدر متکلم وفصیح

کسه یه دیرلر شین ضمیرا سماعیله راجعدر نطق نوننك وطانك فتحیله کلام وتکلم
معناسنه در حاصلی نطقه دیرلر * محصول بیت * قاضیلر سلطانینك سروری مجد دین
اسماعیل که انك زبان آور قلمی شرعدن نطق اوروردی یعنی قلم شرعدن تکلم ایدردی
قلمه اسناد مجازیدر مراد کندیدر (ناف هفته بدوازماه رجب پنج وسه روز * که برون
رفت ازین خانهٔ بی وضع ونسق) * محصول بیت * هفته اورته سی ایدی وماه رجبدن
بشله اوچ کون ایدی که مجموعی سکز کون اولور که طشره کندی بو خانهٔ بی وضع ونسقدن
یعنی بو قانونسز واسلوبسز خانه دن که دنیا در اندن چیقدی (کنف رحمت حق
منزل وی دان وانکه * سال تاریخ وفاتش طلب از رحمت حق) کنف کافك ونونك
فتحه لریله صغنجق یر معناسنه در * محصول بیت * حقك رحمتی صغنجغی اکا منزل بیل
اندنصکره وفاتی تاریخنك سالنی رحمت حقدن طلب ایله یعنی تاریخ وفاتی رحمت حقدر که
یدییوز اللی التیدر بو تاریخلرده جمل کبیر یرینه جمل صغیر ایراد ایدنلر حساب نجومیدن
کلیا بی بهره ایمشلر (وله ایضا) قطعه (اعظم قوام دولت ودین آن که بردرش * از بهر
خاکبوس نمودی فلك سجود) اعظم قوام بیور دیمکی قوام الدین حسندن اول وزیر
اعظم ایدی خاکبوس وصف ترکیبیدر طپراق اوپجی * محصول بیت * دولت ودینك اعظم
قوامی اول که قپوسنك طپراغین اوپمك ایچون فلك سجود کوسترردی یعنی سجودی
بهانه ایدردی طپراغین اوپمکه (با آن جلال وآن عظمت زیر خاك شد * در نصف ماه
ذی القعده از عرصهٔ وجود) * محصول بیت * اول جلال وعظمتله خاکك التنه
کندی عرصهٔ وجوددن نصف ماه ذی القعده ده یعنی نصف ماه ذی القعده ده
وفات ایتدی (تا کس امید جود ندارد دکر زکس * آمد حروف سال وفاتش امید
جود) * محصول بیت * تا دخی کیمسه کیمسه دن جود وسخا امید ایتمیه وفاتی سالینك
حروفی امید وجود کلدی یعنی تاریخ وفاتی امید جود حرفلریدر امیدك ذالی حرف معجمه
اولدیغنی بیلنلر جودی سخا ایله تأویل ایدوب تاریخ ایلدیلر پس امید جود حسابده
یدییوز اتمش دردر (وله ایضا) قطعه (ایام بهارست وکل ولاله ونسرین * از خاك
برآیند وتو در خاك چرایی) مصراع اول ثانی به مرهوندر برآیند چیقارلر چرایی
یا ضمیر خطاب بو قطعه ده خواجه نك اوغلنه مرثیه سیدر * محصول بیت * بهار
آیامیدر حال بو که کل ولاله ونسرین خاکدن چیقارلر سن نیچون خاکده سن (چون
ابر بهاران بروم زار بکریم * بر خاك تو چندان که تو از خاك برآیی) * محصول بیت * بهارلر
بلودی کبی واروب سنك قبرك اوزره اغلیه یم اولقدر که خاکدن چیقه سن یعنی کریه مدن
ترابك اولقدر نمناك ایده یم که لاله ونسرین کبی خاکدن چیقه سن (وله ایضا) قطعه (آن
کیست تا بحضرت سلطان ادا کند * کز جور دور کشت شتر کربه پایدید) * محصول
بیت * اول کمدر که حضرت پادشاهه ادا ایلیه یعنی تقریر وتعیین ایلیه که دور فلك
جورندن شتر کربه لر آشکار اولدی یعنی ناسزاوار وناساز ایشلر ظهوره کلدی شتر کربه
بو ایله رامز فارشق ارلمغه دیرلر اکثری شعرده مستعملدر یعنی برشعرك که بعض ابیاتی
اعلا وبعضی ادنی واقع اوله اکا شتر کربه دیرلر دوه کدی دیمکدر (رندی نشسته
برسر سجادهٔ قضا * چیزی دکر بمرتبهٔ سروری رسید) * محصول بیت * بو ابیات

شتر کرهلری بیان ایدر برند باده نوش قضا سجادهسی اوزره اوتورمش یعنی برفاسق قاضی اولمش برحیز دخی اکابرلك مرتبهسنه ایرشمش یعنی اکابرشهردن اولمش (آرزند کفت چشم وچراغ جهان منم * وآن حیز کفت نطفهٔ دارایم وفرید) * محصول بیت * اول رند دیدیکه جهانك چشم وچراغم واول حیز دیدیکه بن دارا اولادندنم وفرید زمانم دارا بن بهمن اسکندر فیلقوسك باباسیدر نته کیم تواریخده مثبتدر (ای آصف زمانه زبهر خدا بکو * باخسروی که دولت اوباد برمزید) * محصول بیت * ای زمانه وزیری الله ایچون سویله برپادشاهه که انك دولتی زیاده اوله (شاها روامدار که مقبول من اراد * کرد دروزکار توفعال مایرید) * محصول بیت * مقبول قول وزیردر ای پادشاه روا کورمه که هر ایستینك مقبولی یعنی هر برحیزسنك ایامکده ایستدیکن اشلیجی اوله (وله ایضا) قطعه (زان حبهٔ خضرا خورکزروی سبك هضمی * هرکو بزند یك جو بریخ زند سیمرغ) حبهٔ خضرا ایسانیه خضرا الخضرك مؤنثی دریشل دیمکدر که حرف رابط صفت روی سبك هضمی لامیه سبك هضم وصف ترکیبیدر یعنی هضملی یعنی تیز هضم اولیجی یاحرف مصدر جوجیك قفیله اربه سیخ شیش سیمرغ ایهام طریقیله مذکوردر یعنی اوتوز طاوق وتنفا انکیجون سی ایله مرغدن ترکیب اولندی حبهٔ خضرادن مراد اسراردن دوز یلن حبهدر * محصول بیت * اول یشل حبهدن یی که تیز هضم اولقدن هرکسه که اربه مقداری اندن یه شیشه اوتوز طاوق صنجار (زان لقمه که صوفی را در معرفت اندازد * یك ذره وصد مستی یك دانه وصد سیمرغ) * محصول بیت * اول لقمهدن که صوفی‌یی معرفته براغه اندن برذره ویوز مستلك وبردانه ویوز سیمرغ یعنی حبهٔ خضرادن صوفی برذره مقداری اکل ایلسه دوراو دورلو خیالاته دوشوب معرفت سویلکه باشلر و بردانه اول حبهدن یوتسه سیمرغ لاف وکزافده قاف اولور حاصلی انی اکل ایلك سبیله کوم کوك اولیا اولوب ولایت وکرامت صاحبی اولمغه باشلرینك بین صوفیلره تعریضدر شعرانك دأبندندر صوفیلره هروجهله تعریض ایلك نتکه سابقا بیان اولندی (وله ایضا) قطعه (سال وفال وحال ومال واصل ونسل وتخت وبخت * بادت اندر شهریاری برقرار وبردوام) بوسکزنسنه که ذکر اولندی پادشاهلقده برقرارك و بردوامك اولسون (سال خرم فال نیکو حال سالم مال پر * اصل ثابت نسل باقی تخت عالی بخت رام) سالك خرم وفالك ایو اوله وحالك کدردن وغم وغصهدن سالم اوله ومالك چوق اوله واصلك ثابت اوله ونسلك باقی اوله وتخت وسلطنتك عالی اوله وبخت وطالعك سکا رام اوله خواجه بوایکی بیتده تفسیر جلی صنعتنی رعایت ایلمش (وله ایضا) قطعه (سرور اهل عمایم شمع جمع انجمن * صاحب صاحبقران حاجی قوام الدین حسن) اهل عمایم اکثر علماده مستعملدر اما بونك کبی مقامده اهل حکم بزمنك اکابری مراددر عمایم عمامهنك جمعیدر عینده فتحه وکسره لغتدر شمع بزم انجمن لامیهلر درتقدیری شمع بزم انجمن اسلامدر اسلام جماعتك مجلسی شمعی دیمکدر صاحب صاحبقران اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر صاحب یونده مقارن ومصاحب معناسنهدر صاحبقران شول کیمسهدر که وجوده کلدکده سبعهٔ سیارهنك ایکیسی بر برجدهو بردرجهده و بردقیقهده بوله نهایتی قنغی ایکیسی جمع

اولورسه اکا کوره حکمی وبرولر مثلا زحل ایله مریخ جمع اولورسه زیاده شجیع وبهادر اولور شویله که مقابله سنه کیمسه قادر اولمیه ومشتری ایله عطارد جمع اولورسه زیاده اهل علم وکاتب اولورسه اثرده بوکه کوره درسرور اهل عمایم مبتدا وقطعهنك آخر بیتی خبری ومابینلری القاب وتاریخدر * محصول بیت * اهل عمایمك سروری وصاحبقران اولان شاه شجاعك وزیری قوام الدین حسن که خواجه حافظك مربیسیدر (هفتصد وپنجاه وچار ازهجرت خیر البشر * مهر راجوزا مکان وماه را خوشه وطن) * محصول بیت * حضرت خیر البشر هجرتندن یدییوز اللی درت تاریخنده کونشك مکانی برج جوزا که فصل بهار برجلرینك اوچنجیسیدر وماهك وطنی برج سنبله درکه یای فصلنك بروجنك اوچنجیسیدر (سادس ماه ربیع الاخر اندر نیم روز * روز آدینه بحکم کردکار ذوالمنن) * محصول بیت * ربیع الاخر آینك آلتنجی کونی کون اورته سنده جمعه کونی متلر صاحبی فاعل مطلقك حکمیله (مرغ روحش کوهمای آسمان قدس بود * شد سوی باغ بهشت ازدام این دار المحن) مرغ روحش بیانیه کوکه حرف رابط صفت وضمیر غائب مرغ روحه راجعدر همای آسمان قدس لامیه وبیانیه درشدرفت معناسنه محن محنتك جمعیدر * محصول بیت * مرغ روحی که آسمان قدس هماسی ایدی باغ بهشت جانبنه کتدی بو محنتخانه عالمدن جنته واردی (وله ایضا) قطعه (کوفرصتی که خدمت پیرمغان کنم * وزپند پیر دولت خود راجوان کنم) بونك کبی نظمه قطعه دیمك مجازیدرزیرا قطعه شول شعرده دیرلر که مطلعی اولیه پس بواعتبار ایله مقطعات فرق براولور * محصول بیت * قنی برفرصت که پیرمغانه خدمت ایدم وپیر مغانك پندمدن یعنی نصیحتندن کندی دولتمی جوان ایدم یعنی قنی برفرصت که بویله ایدم (من سالها مجاور میخانه بوده ام * باقی عمر خدمت آن آستان کنم) * محصول بیت * بن نیجه یللرله میخانه مجاوری اولمشم عمرك باقیسنده اول آستانه یه خدمت ایدرم (دی شیشه دیدامن وبشکست محتسب * می بعد ازین بزیر مرقع نهان کنم) * محصول بیت * دون محتسب بنم شیشه‌می کوردی وصدی شمد نکرو باده‌یی مرقع التده نهان ایدرم یعنی صاقلرم (وله ایضا) قطعه (حکیم فکر من ازعقل دوش کرد سؤال * که ای یکانهٔ الطاف خالق رحمان) حکیم فکر من بیانیه ولامیهدر * محصول بیت * بنم فکرم حکیمی دون کیجه عقلمدن سؤال ایلدی که ای خالق رحمانك الطافی یکانهسی (کدام کوهر نظمست درجهان که ازو * شکست قیمت بازار لؤلؤ عمان) * محصول بیت * قنغی نظم کوهریدر که جهانده اندن لؤلؤ عمان بازاری شکست بولدی یعنی بهاسی وقیمتی شکست اولدی (جواب داد که بشنوز من ولی مشنو * که این قصیده فلان کفت واین غزل بهمان) * محصول بیت * عقل جواب ویردیکه سوزك کرچکی بندن ایشت ولی بوسوزی ایشتمه که بوقصیدهیی فلان سویلدی وبوغزلی فستان سویلدی (سرآمد فضلای زمانه دانی کیست * زروی صدق ویقین نه زراه کذب وکمان) * محصول بیت * بوبیت مقول قول عقلدندر زمانه فضلاسنك سروری وسرآمدی بیلورمیسن کرصدق وصفا جهتندن نه کذب وکمان طریقندن

(شهنشه فضلا پادشاه ملك سخن * جمال ملت ودين خواجهٔ جهان سلمان) * محصول بيت * يعني سرآمد فضلا شهنشه فضلا پادشاه ملك سخن ملت ودينك جمالي جهانك خواجه سي سلماندر يعني سلمان ساوجيدر كه سلاطين ايلخانيه نك مداحيدر خواجه نك تعريفندن سلماننك رفعت مقامي بيانك ممكندر (وله ايضا) قطعه (دريغا خلعت روز جواني * كرش بودي طراز جاوداني) دريغا حيفا ديمكدر خلعت روز جواني بيانيه در كرش شين ضمير خلعته راجعدر طراز طاننك كسريله علم ونشان معناسنه در جاوداني طرازك مضاف اليهيدر بيانيه ايله ابدي ديمكدر * محصول بيت * حيفا جوانلق كوني خلعتنك اكر طراز جاودانيسي اوليدي يعني جوانلق زماني مؤبد اوليدي بو قطعه دني رباعيلر اراسنده يازوب وبو كه رباعي ديلر عجب بي تمييز وبي تشخيص وجودلر ايمش (دريغا حسرتا دردا كزين جوي * بخواهد رفت آب زندگاني) * محصول بيت * اي دريغ وحسرت ودرد كه دنيا جويندن ويابدن جويندن حياتمز آبي كيتسه كركدر يعني فوت اولسه‌رز (همي بايد بريد از خويش وپيوند * چنين رفتست حكم آسماني) * محصول بيت * دريغ كه قوم وقبيله دن كسلمليدر بويله واقع اولمشدر حكم آسماني يعني دنياده كيسه باقي قالمز (وكل اخ مفارقه اخوه * لعمر ابيك الا الفرقدان * كل اخ بيانيه ومبتدا مفارقه خبري هاي ضمير اخه راجعدر اخوه لفظا مرفوع مفارقك فاعلي وضميري اخه راجعدر لعمر ابيك لام ادات قسمدر انكيچون عين مفتوح اوقنور واضافت لاميه در بابانك عمري وبقاسي حقيچون ديمكدر الا ادات استثنا فرقدان قطب شمالي قربنده ايكي كوكبدر * محصول بيت * بيت سابقك مضموني تنوير ايدر بو ركه هر قرداش قرداشدن آيرلجيدر بابانك عمري وبقاسي حقيچون انجاين هر قرداش كه فرقداندن غيريدر يعني قيامته دك فرقدان بري برندن ايرلمز اما سائر قرداشلر هركون ايرلمه‌دن حاصلي بري برندن ايرلشمه‌دن (وله ايضا) قطعه (اي باد صبا اكر تواني * از راه وفا ومهرباني) * محصول بيت * اي باد صبا اكر قادر ايسك وفا وشفقت جهتندن (از من ببري خبر بيارم * كان سوخته تو در نهاني) * محصول بيت * بندن يارمه خبر ايلتدسن كه سنك سوخته عاشقكدر كيزليجه (مي مرد وز اشتياق ميگفت * كاي بي تو حرام زندگاني) * محصول بيت * سنك سوخته‌ك اولوردي واشتيا قدن سويلردي كه اي جانان سن سز بكا ديرلك حرام اولسون (وله ايضا) قطعه (بعلمست آدمي انسان مطلق * چو علمش نيست شد حيوان مطلق) * محصول بيت * علمله آدمي انسان مطلقدر چونكه علمي اوليه حيوان مطلقدر مصراع اولده مطلق برينه منطق يازوب مندسنده منطق اسم مفعولدر ديين بو بيتي مطلق بيلمش (عمل بي علم باشد جهل مطلق * بجهل اي جان نشايد يافتن حق) * محصول بيت * علمسز عمل جهل مطلقدر اي جان حق جهلله بولنق اولمز يعني هر نسنه يه علم لازمدر بو قطعه ده رباعيدر ديو رباعيات اراسنده يازانلرك غريب تشخيصلري واردر (وله ايضا) في الرباعيات (من حاصل عمر خود ندارم جز غم * در عشق زنيك وبد ندارم جز غم) حاصل عمر خود لاميه‌لردر * محصول بيت * بنم عمرم حاصلي غمدن غيري بو قدر عشق ايچنده ايودن ويرامزدن نسنه‌م يوق غمدن غيري (يك همدم دمسازندارم نفسي * يك مونس نامزدندارم

همدم دمساز بيانيه يار موافق ديمكدر نفسي يا حرف وحدت مونس نامزد بيانيه مونس غمكسار نامزد نشانلي يعني معين * محصول بيت * بر نفس يار موافق همدمم يوقدر غمدن غيري بر معين مونسم يوقدر رباعي (مردي ز كنده ٔ در خيبر پرس * واسرار كرم ز خواجهٔ قنبر پرس) مردي يا حرف مصدر كنده اسم فاعلدر قوپاريجي معناسنه در خيبر لاميه خيبر حجازده بر مملكت اسميدر كه نيچه قلعه‌يي شاملدر حضرت پيغمبر بدي قلعه سني فتح ايلمشدي كنده ٔ در خيبر اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر پرس بانك عجمينك ضميله ورانك سكونيله فعل امر مفرد مخاطب صور ديمكدر مفعول صريحي مرديدر وغير صريحي ز كنده ٔ واسرار كرم واو حرف عطف واضافت لاميه خواجهٔ قنبر لاميه در مراد امام علي در بونده ده اسرار كرم پرس فعلنك مفعول صريحيدر وز خواجهٔ قنبر غير صريحي * محصول بيت * مردلكي خيبر قلعه سنك قپوسني قوپاريجيدن صور اسرار كرمي ده قنبرك افنديسندن صور (كرتشنهٔ فيض حق بصدقي حافظ * سرچشمهٔ آن ز ساقي كوثر پرس) تشنه عطشان معناسنه در پس فيض اضافت اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر وفيضك حقه اضافتي مصدرك فاعلنه اضافتيدر بصدق با حرف مصاحبت ويا ضمير خطاب حافظ منادي سرچشمهٔ آن لاميه سرچشمه پيكار باشي وپرسك مفعول صريحي وز ساقي غير صريحي ساقي كوثر اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر * محصول بيت * اكر صدقله فيض حقه تشنه ايسك اي حافظ انك سرچشمه سني ساقي كوثردن صور يعني بونك كوزلري حضرت علي مرتضادن صور * رباعي (كر همچو من افتاده ٔ اين دام شوي * اي بس كه خراب باده وجام شوي) دامدن مراد دام عشقدر اي حرف ندا منادي محذوف اي يار ديمكدر * محصول بيت * اكر بنم كبي بو دام عشقه فتاده اولورسك يعني كرفتار اولورسك اي يار چوق كه باده وجامك خرابي اولورسن يعني زياده باده نوش وخراباتي اولورسن (ماهمست وخراب ورند عالم سوزيم * با ما منشين وكرنه بدنام شوي) * محصول بيت * بز مست وخراب ورند عالم سوزز پس بزمله اوطورمه يوخسه بدنام اولورسن يعني بز بدنام اولديغمز كبي سن ده بدنام اولورسن رباعي (دم سنبلش آويختم از روي نياز * كفتم من سودازده را چاره بساز) آويختم افتده لفظ مشتركدر آصدم وآصلدم ديمكدر ماتونك كبي يرلده يابشدق معناسنه در سنبلش در حرف صله * محصول بيت * جانانك سنبل زلفنه يابشدم نياز جهتندن ديدمكه بن سودازده‌يه چاره ايله (كفتا كه لبم بكير وزلفم بكذار * در عيش خوش آويز نه در عمر دراز) * محصول بيت * جانان ديديكه لبم طوت وزلفم ترك ايله ايو عيش وصفايه يابش عمر درازه يابشمه يعني ايودر اكه هوس ايله عمر درازه هوس ايله ديمكدر رباعي (چون غنچه ٔ كل قرابه پرداز شود * نركس بهواي مي قدح ساز شود) قرابه پرداز وصف تركيبيدر قرابه بوشالديجي يعني غنچه لكدن چيقوب مطبق كل اولجي اوله قرابه قپاقلاق ديدكلري بيوك دستيدر صراحي به ده ديرلر قدح ساز وصف تركيبيدر قدح دوزيجي معناسنه يعني نركس آچيلوب قدح شكلنده اوله * محصول بيت * چونكه كل غنچه سي قرابه پرداز اوله يعني مطبق كل اوله نركس دخي مي آرزوسيله قدح ساز اوله يعني آچيلوب قدح كبي اوله

(فارغ دل انکسی که مانند حباب ❁ هم باسرمی خانه برانداز شود) فارغ بوش
دیمکدر خالی معناسنه دل آن لامیه کسی یا حرف وحدت و یا تنکیر که حرف رابط صفت
ویا حرف بیان مانند حباب لامیه حباب حالک فتحیله صوقبارجغی سرمی لامیه خانه
برانداز وصف ترکیبیدر خانه ییقیجی یعنی خراب ایدیجی معناسنه * محصول بیت *
غنچهٔ گل ونرکس مذکور حاله کیردکده اول کیسه نک کوکلی غم وغصه دن فارغدر که
حباب کبی می سوداسیله خانه برانداز اوله یعنی خانه خراب اوله حاصلی اوازی مانده
خانه سنی بیع ایدوب شرابه ویره رباعی (زان باده دیرینهٔ دهقان پرورد ❁ درده که طراز
عمر نو خواهم کرد) بادهٔ دیرینهٔ دهقان پرورد بیانیه ولامیه در دیرینه اسکی دهقان
پرورد وصف ترکیبیدر دهقان تربیه ایلدیکی باده دهقان اکینجی وکویلی دیمکدر
درده در ادات تأکیدک برنوعیدر وده دالک کسریله فعل امر مفرد مخاطب وردیمکدر
مصدرنده وسائر مشتقاتنده دالی مفتوح اوقومقده جائز طراز عمر بیانیه طراز علم معناسنده در
که زمان سابقده لباسده اولوردی اما بوزمانده مهجور ومتروکدر * محصول بیت *
خطاب عام طریقیله بیورر اول دهقان تربیه ایلدیکی اسکی باده یی بکا ویر که عمر طرازینی
یکیلیم کرک حاصلی تازه جوان اولمق استرم (مستم کن وبیخبر زاحوال جهان ❁
تا سر جهان بکویمت ای سره مرد) سره مرد ابو کیشی * محصول بیت * بنی مست
وبیخبر ایله احوال جهاندن تا کیم سکا سر جهانی سویلیه یم ای یخشی کشی یعنی لایعقل
اولوب بی پروا اسرار کائناتی فاش ایده یم رباعی (ای آن که نهنده مهر وماه از تمکین ❁
برخاک جناب تو شب وروز جبین) تمکین قدرت وعظمت معناسنه در * محصول بیت *
ای شول کسه که کمال تمکین وقدرتکدن کیجه وکوندز مهر وماه خاک جنابکه جبین قورلر
یعنی سکا تعظیم ایدوب یوزلرینی آستانک ترابنه سوررلر (با دست وزبان ودل تنکم منشان ❁
بر آتش انتظار وفارغ منشین) تنک لفظی دسته وزبانه ودله قید واقعدر منشان الف
ونون ادات تعدیه در اوتورتمه مصراع اول ثانی یه مرهوندر * محصول بیت * دست
تنکله وزبان تنکله یعنی دست قاصرله ودل تنکله یعنی دل پرغمله بنی آتش انتظار اوزره
اوتورتمه وفارغ اوتورمه یعنی بنی اضطرابه صالوب فارغ اوتورمه رباعی (باد وست
نشسین وبادهٔ جام طلب ❁ بوس ازلب آن سرو گل اندام طلب) * محصول بیت *
دوستله اوتور وبادهٔ جام طلب ایله اول سرو گل اندامدن بوسه لب طلب ایله یعنی
دوداغندن بوسه دیله (مجروح چوراحت جراحت طلبد ❁ کواز سرنیش ابن حجام
طلب) جراحت جیمک کسریله یاره یه دیرلر حجام اقتده مبالغه ایله اسم فاعلدر
قان آلیجی معناسنه ابن حجام حجام اوغلی دیمکدر که خواجه نک زمانده عمر نام بر محبوبک
لقبی ایدی * محصول بیت * مجروح کیمسه چونکه جراحتنه راحت طلب ایلیه سن
اول مجروحه دیکه راحتی ابن حجامک نشترجورندن طلب ایله رباعی (تاحکم قضای
آسمانی باشد ❁ کار تو همیشه کامرانی باشد) تا ادات توقیتدر مادام معناسنه حکم
قضای آسمانی بیانیه ولامیه در ویا حرف نسبت کامران وصف ترکیبیدر رانیدندن مراد
سوریجی دیمکدر ویا حرف مصدر باشد فعل مضارع شکلنده دعادر * محصول بیت *
مادامکه حکم قضای آسمانی اوله سنک ایشک دائما کامرانلق اوله یعنی همیشه

کامرانلقده اوله سن (جامی که زدست تقفون می نوشی ❁ سرمایهٔ عیش جاودانی
باشد) تقفون تانک ضمی وقافک سکونی وثای ثانینک فتحی ومیمک ضمیله شاه شجاعک
سا قیسیدر اولاد ترکدن غایتده کوزل جوان ایمش هم خوانده وهم سازنده ایمش
سرمایهٔ عیش جاودانی لامیه وبیانیه در ویا حرف نسبت وباشد نه فعل مضارع شکلنده
دعادر * محصول بیت * بر جامی که تقفون الندن نوش ایلرسن عیش وصفای جاودانی یه
سرمایه اوله رباعی (نی دولت دنیی بستم می ارزد ❁ نی لذت هستی بالم می ارزد)
مصراعلر اولنده ادات نفیلر ردیف واقع اولان فعله مقید در نمی ارزد تقدیرنده
* محصول بیت * دنیا دولتی ستمه دکز وارلق ووجود لذتی المه دکز یعنی دنیاده
بر قاچ کون موجود اولوب وارلق حکمنه داخل اولمق المه دکز (نی هفت هزار ساله
شادیٔ جهان ❁ این محنت هفت روزهٔ غم می ارزد) دنیانک عمرینه یعنی بقاوثبوتنه یدی
بیک ییل مقداری عمرو یرمشلر مصراع اول اکا اشارتدر محنت هفت روزهٔ غم لامیه لر در
ازاجق مدتدن کنایه روز وکاه شش روز وکاه هفت روزله تعبیر ایدرلر * محصول بیت *
یدی بیک ییللق جهان سروری وحبوری بو یدی کونلک عمرک غم وغصه سنه دکز یعنی
تمام مدت دنیا برایکی کون چکدیکک غم وهمومنه دکز رباعی (امشب زغمت میان
خون خواهم خفت ❁ وز بستر عافیت برون خواهم خفت) * محصول بیت * بو کیجه
سنک غمکدن قان اراسنده یاتسم کرک یعنی محنت والله کیجه لسم کرک دخی عافیت
وزهد وتقوی بسترندن طشره یاتسم کرک یعنی زهد وپرهیزدن آیرلسم کرک (باورنکنی
خیال خودرا بفرست ❁ تادر نکرد که بی توچون خواهم خفت) باور کردن اینانمقدر
باورنکنی معنای شرطی متضمندر اینانمزسک دیمکدر تا ادات تعلیلدر ادات تأکید نکرد
فعل مضارع مفرد غائبدر که حرف بیان * محصول بیت * بیت سابقده مذکورلری
اینانمزسک کندی خیالکی کوندر تا کیم نظر ایلیه که سنسز کیجه ونه وجهله یاتیسرم
یعنی کیجه یی سنک فراقکده نیجه کچوردم تحقیق ایلسون رباعی (در آرزوی بوس
وکنارت مردم ❁ وز حسرت لعل آبدارت مردم) * محصول بیت * سنک بوس
وکنارک آرزوسنده اولدم دخی ابدار لب لعلک حسرتندن اولدم (قصه چه کنم در
از کوتاه کنم ❁ باز آی که باز انتظارت مردم) باز ای باز بوننده تأکید افاده ایدر ایکنجی
باز جائزدر که تأکید ایچون اوله وجائزدر که یته معناسنی افاده ایلیه * محصول بیت *
قصه یی نه اوزادایم کوتاه ایده یم کل کل که انتظارکده اولدم رباعی (جانا چوشبی
بانو بروز آورد دم ❁ کربی تودمی برآورم نامردم) * محصول بیت * ای جانان
چونکه بر کیجه یی سنکله صباحه کتوردم یعنی بر کیجه که سکا واصل اولدم اکر سنسز
بر نفس چیقارسم نامردم یعنی سنسز بر ساعت عمر سوررسم نامردم (ازمرك نترسم بس
ازین کاب حیات ❁ ازچشمهٔ نوش آبدارت خوردم) کاب که حرف تعلیل آب حیات
مصراع ثانی یه مرهوندر چشمهٔ نوش آبدار بیانیه لردر * محصول بیت * بوندن صکره
اولومدن قورقمزم زیرا سنک آبدار طاتلی لبک چشمه سندن آب حیات ایچدم ویا لب لعلک
طاتلی چشمه سندن نوش ایلدم آب حیات ایچن خود اولمز پس بنده اولمم مصراع ثانی یی
ازچشمهٔ نوش لب لعل تو خوردم دیین عجب ناموزون چشمه دن نوش ایلمش رباعی

(تاکی بود این جور وجفا کردن تو * بیهوده دل خلایق آزردن تو) * محصول بیت * نیجه دك اولور سنك بو جور وجفا ایلمك زائده ره خلایقك کوکلن اینجتمك (تیغ بست بدست اهل دل خون آلود * کر برنورسد خون تو در کردن تو) * محصول بیت * اهل دل النده خون آلود قلیج واراکر سکا ایشورسه قانك بوینکه ننه که ترکیده مظلمك بوینه دیرلر رباعی (لب باز مکیر یکزمان از لب جام * تا بر داری کام جهان از لب جام) * محصول بیت) لبکی بر زمان لب جامدن قالدرمه یعنی باده ایچمکی ترك ایله تاکیم لب جامدن جهانك مرادینی حاصل ایلیه سن یعنی جهانك مرادینه واصل اوله سن (در جام جهان چو تلخ وشیرین بهمست * این از لب یار خواه وآن از لب جام) جام جهان بیانیه بهمست بیله در معناسنده این اسم اشارتدر شیرینه وآن اسم اشارتدر تلخه که باده در * محصول بیت * جام جهانده چونکه تلخ وشیرین بیله در پس شیرینی لب یاردن استه وتلخی دخی لب جامدن یعنی جامدن باده استه رباعی (کفتی که ترا شوم مدار اندیشه * دل خوش کن وبر صبر کار اندیشه) * محصول بیت * جانانه خطاب ایدوب دیدك که سنك اولورم اندیشه طوتمه یعنی قایرمه کوکلکی خوش ایله واندیشه وفکرکی صبره حواله ایله یعنی صابر اول (کو صبر وچه دل کانچه دلش میخوانی * یك قطره خونست وهزار اندیشه) * محصول بیت * قنی صبر وکوکل نه یعنی دل یوقدر زیرا اول نسنه یی که سن کوکل اوقورسن برقطره قاندر وهزار اندیشه حاصلی برقطره قاندر وبیك دورلو فکر زیرا کوکلك حالی بویله در رباعی (عشق رخ یار بر من زار مکیر * بر خسته دلان خرده یکبار مکیر) * محصول بیت * یارك رخی عشق ومحبتنی بن زارك اوزرینه طوتمه یعنی بکا سن رحیاره عاشقسن دیمه خسته دللر اوزرینه براو غوردن خرده طوتمه یعنی عشق خرده لرینی بکا اسناد ایله حاصلی سن عاشقسن دیو بکا دخل وتعرض ایله (صوفی چو تو رسم رهروان میدانی * بر مردم رند نکته بسیار مکیر) * محصول بیت * ای صوفی چونکه سن سالکلرك رسم وراهنی بیلورسن رند مردم اوزرینه چوق نکته طوتمه یعنی رندلری عشق عیبله متهم ایله اکرچه که رندلر قتنده عشق عیب دکلدر اما افشاسی عیبدر پس عشق ومحبتلرینی افشا ایله رباعی (نی قصهٔ آن شمع چکل بتوان کفت * نی حال دل سوخته دل بتوان کفت) شمع چکل لامیه چکل چینه ولایتنده بر کلیسانك اسمیدر که مانی نقاش آنی کندی استخراج ایلدیکی نقوش غریبه ایله نقش ایلمش هر بار که شمع چکل دیسه لر اضافتله مراد اول وقت اول کلیسانك خدمه سی اولان تازه کشیش دلبرلردر اما اونك کبی یرلرده تشبیه طریقیله دلبرلر مراد اولور اما چین وچکل دیسه لر اولوقت چکلدن مراد اول کلیسا اولان مملکتدر حال دل سوخته دل لامیه لردر یورکی یانمشك کوکلی حالی دیمکدر * محصول بیت * نه اول شمع چکلك قصه سن سویلمك اولور یعنی انك جور وجفاسین الکی اولمز نه یورکی یانمشك کوکلی حالنی سویلمك اولور یعنی جانانه عرض حال ایلمکه ممکن دکل (غم در دل تنك من از آنست که نیست * یك دوست که باوی غم دل بتوان کفت) دل تنك من بیانیه ولامیه در * محصول بیت * بنم دل تنکمده غم انکیچوندر که بردوست یوقدر که اکا کوکل غمنی دیمك اوله یعنی عالمده بر یار صادق بولنمز که عاشق اکا دردینی اظهار ایلیه رباعی (خوبان جهان صید توان کرد بزر * خوش خوش برایشان بتوان خورد بزر) برایشان لامیه در * محصول

بیت * جهان خوبلرینی التونله صید ایلمك اولور کوزل کوزل انلرك میوه سن التونله یمك اولور یعنی مال قوتیله وصلتلرینه مالك اولق ممکندر (نرکس که کلاهدار جهانست ببین * کو نیز چه کونه سر در آورد بزر) * محصول بیت * نرکس که جهانك کلاهداری وسرور یدر کور سیر ایله که اول دخی نه وجهله باش ایندردی زره یعنی نرکس انده اولان رفعت شانله زره مائل اولوب اکا سر فرو ایلدی نرکسك ایچنده کی صری بچه قدحه زر اطلاق ایلمش سر در اورد یرینه سر بر آورد یازوب معناسنی اولدخی نیجه باش قالدردی وتوجه ایلدی التونه دینلر نسخه لره مخالف بازمقدن غیری اصطلاحدن قافلاایمش * رباعی (ماهی که قدش بسرو میماند راست * آینه بدست وروی خود می اراست) * محصول بیت * بر ماه که قدی محقق سروه بکزر آینه النده وکندی یوزین زردی یعنی النده آینه آلوب کندی رونی تزیین ایدردی دیمکدر مصراع ثانینك معناسی النده آینه کندی یوزینی بزار ایدی دیین معنای ایوجه یزه ممش (دستارچهٔ پیشکشی کردم کفت * وصلم طلبی زهی خیالی که تراست) دستارچه تصغیر دستاردر که دلبند ویاغلغه دیرلر طلبی فعل مضارع مخاطبدر معنی شرطی متضمن زهی اصلنده ادات تحسیندر اما بونك کبی یرلرده تحسین استهزایی متضمن اولور خیالی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر که تراست که سنکدر دیمکدر * محصول بیت * اول ماهه بر دلبند جت ویا بر یاغلیجق پیشکش ایلدم اوله دیدی اکر وصلم طلب ایدر ایسك آفرین بر خیاله که سنکدر یعنی بو مقدارلی جزوی نسنه ایله وصل دلبر طلب ایسن زهی فکر وفراست که سنکدر مصراع ثانینك معناسنه زهی بر خیال که سنکا دردیین وزهی بر خیال که سنکیچوندر دیین حق اداینی خیاله کتورممشلر * رباعی (قسام بهشت ودوزخ آن عقده کشای * مارا نکذارد که در آییم ز پای) * محصول بیت * جنت وجهنم قسامی اول مشکل آچیجی بزی قومز که ایاقدن کلوز یعنی بزی حفظ ایدوب قومز که ایاقدن سورجوب دوشه وز حاصلی بزی زلتدن صقلر مصراع ثانینك معناسنده عنایات سویلینلرك مندیا تنه اعتبار اولنمسونکه تژبافلردر (تاکی رود این کر کریای بنی * سرپنجهٔ دشمن افکن ای شیر خدای) رود بونك کبی یرلرده صادر وواقع اوله دیمکدر کر کر باوصف ترکیبیدر ویا حرف مصدر فرر د قیجیلق دیمکدر ظلم وتعدیدن کنایه در بخا مصراع ثانی به مرهوندر سرپنجهٔ دشمن افکن بیانیه سرپنجه قوت وقدرتدن کنایه در دشمن افکن وصف ترکیبیدر دشمن یقیجی دیمکدر شیر خدای حضرت امام علی مراددر * محصول بیت * زمانینسك ظلندن شکایت ایدوب بیورر نیجه دك بو کرکر بالق صادر وواقع اوله یعنی عالمده بو ظلم نیجه دك یوری نه دشمن یقیجی قهر سرپنجه سنی کوستر ای شیر خدا یعنی ظهوره کل وبو عالمی ظلمدن خلاص ایله وعدالتله پر ایله * رباعی (جز نقش تو در نظر نیاید مارا * جز کوی تو رهکذر نباید مارا) * محصول بیت * سنك نقشکدن غیری بزم نظرمزه کلمز یعنی کوزمه سندن غیری کوزل کورنمز سنك محلکدن غیری رهکذر کلمز بزه یعنی بزم نظر کاه وسیر نکاهمز سنك کویکدر انجق اندن غیری یه اوغرامزز (خواب ارچه خوش آید همه را در عهدت * حقا که بچشم در نیاید مارا) * محصول بیت * اکرچه او یقو هر کسه خوش کلور سنك زمانکده اما حق بودر که بزم کوزمزه کلمز یعنی او یقو بوممزه زمانکده سنك خیالکله

کوزمزه او یقو کیرمز یعنی او یقویه یالقرز * رباعی (چشمت که فسون ورنك میاردازو*
زنهار که تیغ جنك میار دازو) رنك بورنك کبی یرلرده حیله معناسنه در * محصول بیت*
سنك کوزك که سحر وحیله یغاراندن امان که تیغ جنك یغاراندن (بس زود ملول کشتی
ازهمنفسان * آه ازدل تو که سنك میاردازو) * محصول بیت* زیاده تیز ملول اولدك
مصاحبلرکدن آه سنك کوکلکدن که اندن طاش یغاریورکی بی رحم اولمقدن کنایتدر
رباعی (هر دوست که دم زداز وفا دشمن شد * هر پاکروی که بود تردامن شد)
تردامن ناپاکدن کنایتدر پاکرو آنك مقابلیدر * محصول بیت * هر دوست که وفادن
نفس اوردی دشمن اولدی یعنی وفادارلق لافنی اوران بی وفا اولوب دشمن اولدی
هر پاکرو که وارایدی تردامن اولدی یعنی پاك دامن کچینلر تردامن چیقدی
(کویند شب آبستن غیبست عجب * چون مرد ندیدازکه آبستن شد) * محصول
بیت * دیرلر که کیجه احوال غیبله یوکلیدر بو عجبدر چون ار کورمدی کیمدن یوکلی
اولدی عرب اللیلة حبلی دیرته کیم شاعر دیمش بیت * دنیا که حادثاته هر کیجه
یوکلیدر * کون طوغمدن نلر طوغه کیم بیله تا کهسان * ار کورمدی دیمکدن غرضی
یعنی بر مرد کریم کورمدی دیمکدر رباعی (ای باد حدیث من نهانش میکو * سوز دل
من بصد زبانش میکو) * محصول بیت * ای باد جانانه بنم سوزمی نهان سویله
آشکاره سویله بنم کوکلم یانغنی یوز دل ایله سویله و یوز دورلو بیان ایله (میکونه بدان
سان که ملالش کیرد * میکو سخنی ودرمیانش میکو) * محصول بیت * جانانه سویله
اما انجلین سویله که آنی ملال طوته یعنی آنجلین سویله که اینجنه برسوز سویله اما
مصاحبت ارا سنده سویله شویله که آلنیه حاصلی بر وجهله سویله که کوزکدن اینجنمیه
رباعی (کفتم که لبت کفت ابم آب حیات * کفتم دهنت کفت زهی حب نبات)
* محصول بیت * جانانه دیدمکه لبك ندر دیدیکه آب حیاتدر دیدم دهنك ندر دیدی
اعلا حب نباتدر (کفتم سخن تو کفت حافظ کفتا * شادی همه لطیفه کویان
صلوات) ایکی کسنه برسوز سویلسه‌لر یعنی سوزلری متفق و بری برینه موافق اولسه
دیرلر شادی همه لطیفه کویان صلوات پس بونده وقتا که جانان لبم آب حیات ودهنم
حب نباتدر دیدیسه خواجه بیوردیکه حافظ دخی سنك سوزك سویلر یعنی لبکه آب حیات
ودهنکه حب نبات دیر جانان دیدیکه شادی آه * محصول بیت * جانانه دید مکه حافظده
سنك سوزك سویلراوده دیدی شادی آمنه سنده کفت ثالث مضافدر دیبن یعنی کفت
حافظه مضافدر دیمکدر سوزا کلایانه معلومدر که زائد سویلش رباعی (ماهم که رخش
روشنی خور بکرفت * کرد خط اودامن کوثر بکرفت) ماه روشنی مبتدأ و که حرف
رابط صفت ومصراع ثانی خبر مبتدأدر که جمله اسمیه دن مرکبدر تأمل ندیر ماه روشنی
خور بکرفت ایکی معنایه در بریسی کونشك روشنلکنی طوتدی یعنی کونش کبی مضی
وتابان اولدی بریسیده کونشك ضیاسنه مانع اولدی یعنی جانانك رخی ضیاسنه غالب
وباهر اولدی تأمل کرد خط اضافتی بیانیه در کرد کافك فتحیله توز معناسنه کوثردن
مراد یوزیدر که روی جانانی آبه تشبیه ایلمش * محصول بیت * بنم ماهم که یوزی
کونش ضیاسنی طوتدی انك کرد خطی دامن کوثری طوتدی یعنی آب کوثر

کبی پاك رویني کرد خط طوتدی بونده تز کبی تغییر ایدوب نسخه‌لره مخالف
یازانلر و کردی کاف عجمیك کسریله او قوب معناسنی اطراف دینلر معناسنك
اطرافنده چکز نمشلر (دلها همه در چاه زنخدان انداخت * وانکاه سر چاه
بعنبر بکرفت) دلها مبتدأ و مابعدی خبری وجمله اسمیه خبر بعد الخبر در مبتدای
اولك وجائزدر که کرد خط رخش لفظندن بدل اوله ومذکور جمله اسمیه خبر مبتدا
اوله * محصول بیت * بنم ماهم عشاق دللرینی هپ چاه زنخدانه براقدی اندنصکره چاهك
باشنی عنبرله طوتدی یعنی عنبرله یغلدی عنبردن مراد خطیدر که چاه زنخدانی اورتمشدر
خواجه‌نك بوندن نازك رباعیسی دخی کلدی * رباعی (چون جامه زتن برکشد آن مشکین
خال * ماهی که نظیر خود ندارد بجمال) برکشد اخراج ایلیه یعنی چیقاره ماهی یا حرف
وحدت که حرف رابط صفت بجمال با حرف مصاحبت ویا حرف ظرف * محصول بیت *
چون که اول مشکین خال تنندن جامه‌سنی چیقاره بر ماه که جمالده کندینك نظری یوقدر
بو مصراع بیت آتی به مرهوندر (در سینه داش زنازکی بتوان دید * مانند سنك خاره
در آب زلال) * محصول بیت * اول ماهك سینه‌سنده کمال نازکندن دلنی کورمك اولور
آب صافیك ایچنده قاره طاش کبی یعنی آب صافیده سیاه طاش کورندیکی کبی انك
کوکس کبی صافی تننده قاره طاش کبی بوره کی آنجلاین کورینور * رباعی (سیلاب کرفت
کرد ویرانه عمر * واغاز پری نهاد پیمانه عمر) * محصول بیت * عمر ویرانه‌سنك اطرافنی سیلاب
محنت وبلا طوتدی ودخی طولمغه باشلادی عمر پیمانه‌سی یعنی خانه عمر خرابه و پیمانه عمر
طولمغه یوز طوتدی حاصلی عمر آخر اولمغه باشلدی (هشیار شوای خواجه که خوش
خوش * بکشد جمال زمانه رخت ازخانه عمر) * محصول بیت * ای خواجه هشیار اول که
کوزل کوزل چکر زمانه حمالی خانه عمردن رختکی یعنی زمانه حمالی نیجه کسه‌نك خانه
عمرندن رخت ویختنی بادفنایه ویرمش سنکده رخت ویختکی بادفنایه ویرردیمکدر * رباعی
(ازچرخ بهرکونه همی دار امید * وزکردش روزکار میلرز چون بید) بهرکونه
با حرف صله ویا حرف مصاحبت هر وجهله وهر وجهله دیمکدر همیدار ها حرف
تأکید ومیدار فعل امر مفرد مخاطب امید مفعول صریحی واز چرخ وبهرکونه
غیر صریحلری وزکردش روزکار واو حرف عطف وز احرف ابتدا و اضافت لامیه میلرز
فعل امر مفرد مخاطب دتره بید سکوت اغاجی * محصول بیت * فلکدن هر وجهله
امید طوت یعنی فلکدن هرکز مأیوس اولمه دخی کردش روزکاردن سکوت کبی دتره
یعنی خوف اوزره اول حاصلی فلکدن قطع رجا ایلمه وحرفنده خالی اولمه یعنی بین
الخوف والرجا اول (کفتی که پس از سیاه رنکی نبود * پس موی سیاه من چرا کشت
سپید) * محصول بیت * خطاب عام طریقیله بیورر سن دیدك که سیاهدن اعلا رنك
اولمز یعنی سیاه رنکلرك اعلاسیدر چونکه بویله در بنم قاره صاچم نیچون اغاردی یعنی
سیاه قالوب اغارمق کرك ایدی رباعی (چشم تو که سحر بابلست استادش * یارب که فسو
نهامرواد ازیادش) که حرف رابط صفت سحر بابل لامیه یعنی ملك بابلده واقع اولان
سحر که هاروت وماروتدن اندر قالشدر یارب بونده یاالله دیمکدر مقام تضرعدر که
حرف بیان فسونها افسونها دن مخففدر بوکولر ومکر وحیله‌لر دیمکدر مرواد فعل

نهی مفرد غائب مقام دعاده واقعدر یعنی کیتمیه دیمکدر ❁ محصول بیت ❁ جانانه خطاب یوررسنك چشمك كه استادی سحر بابلدر یعنی سحارلغی انك سحرهسندن تعلم ایلمشدر یارب سندن انصراع ایدرمکه خاطرمدن افسونلری کیتمیه یعنی سحارلغی اونوتمیه بعض نسخهده روادواقعدر بای استقبال ایله کتسون معناسنه بروادی برودبازوب معناسی عجب افسونلر بدرمی انك یادندن دیبن سحر ایامش (وآن کوش که حلقه کرددر کوش جال ❁ او یزه زدر نظم حافظ بادش) که حرف رابط صفت آویزه حالقم کوبه دیرلر در نظم حافظ بیانیه ولامیه در بادش شین ضمیر کوش اولهراجعدر ❁ محصول بیت ❁ دخی اول کوش که کوش جاله حلقه کچوردی یعنی جالی حلقه بکوش وبنده سی ایلدی حاصلی کوزلك اکا طبع منقاد اولدی اول کرشك کر به بی در نظم حافظدن اولسون یعنی همیشه در نظم حافظ قوالقنده کوبه اولسون حافظك کلامنی استماعدن عبارتدر مصراع اولك معناسی تحقیقنده یعنی اول قولاق صاحبی که کوزل قولاغنه حلقه قیلدی دیبن استاددن معنای قولغنه ایو طقمامش تمام بیتك معناسی تحقیقنده مراد بودر که صاحب حسن اولانلر غروری ترك ایدوب نصیحت پذیر اولسه زاولی دردیبن بیتك معناسی تحقیق ایدهمش رباعی (بامی بکنار جوی میبایدبود ❁ وزغصه کناره جوی میبایدبود) بکنار جوی با حرف ظرف کنار جوی لامیه واو حرف عطف کناره جوی وصف ترکیبیدر کنار یسنیجی معناسنه یعنی صحرا کنارنه طالب اولمقدن کنایه در ❁ محصول بیت ❁ باده ایله ارماق کنارنده اولق کرك یعنی ارماق کنارنده باده ایچمك کرك دخی غصهدن کناره جوی اولمق کرك یعنی باده ایچوب غم وغصهدن برطرف اولق کرك حاصلی غمدن خلاص اولمق کرك (این مدت عمر ما چوکل دهروزست ❁ خندان لب وتازه روی میبایدبود) دهروزست اصلنده ده روزاست در ضرورت وزن ایچون تخفیف قیلدی خندان لب وصف ترکیبی اولمقدر کولکن دوداقلی واو حرف عطف تازه روی ده وصف ترکیبیدر ❁ محصول بیت ❁ بزم بو عمرمزك مدتی وزمانی اون کونلکدر یعنی آزدر حاصلی قلت مددن کنایه در پس بویله اولنجه خندان لب وتازه روی اولمق کرك یعنی بو ازجق عمره غم وغصه ایله کچورمیوب هشت وبشته کچورمك کرك ❁ رباعی (ای شرمزده غنچهٔ مستور از تو ❁ حیران وخجل نرکس مخمور از تو) غنچهٔ مستور بیانیه غنچهیه مستورك صفتی اشل ظرف ایچنده اولدیغیچوندر نرکس مخمور بیانیه نرکسه مخموراق صفتی سرفرو ایلدیکیچوندر ❁ محصول بیت ❁ ای جانان غنچهٔ مستور سندن شرمزدهدر یعنی شرمنده در نرکس مخمورده سندن حیران وخجلدر یعنی غنچه هنکدن شرمندهدر یعنی غنچه شرمنده اولدیغیچون پردهدن طشره چیقمز ونرکس چشمکدن حیران وخجلدر (کل باتو برابری کجا یارد کرد ❁ کونور زمه دار دومه نور از تو) ❁ محصول بیت ❁ کل سنکله برابرلکه قنده قادر اولور زیرا اول نوری مهدن آلور ومه سندن یعنی کلك وسائر شکوفه نك رنکی مهدن مستفاددر ومهك نور وضیاسی سنك رویکدن رباعی (اول بیوفامی وصالم درداد ❁ چون مست شدم جام جفا برسر داد) ❁ محصول بیت ❁ اول وفا ایله بکا باده وصال ویردی چونکه مست اولدم جام جفا اوست ویردی یعنی می وصال اوزرینه جام جفا ایچوردی حاصلی اول بکا محبت کوستردی کوکلم اکنجه صکره جفایه

باشلدی نته که محبوبلرك عادتی بویله در (باآب دو دیده ودل پرآتش ❁ خاك ره اوشدم بیادم درداد) مصراع اول ثانی یه مرهوندر ❁ محصول بیت ❁ دل پرآتش وآب دو دیده ایله جانانك خاك رهی اولدم بنی باده ویردی یعنی صنعت تضاد وطباق رعایت اولنمشدر رباعی (بامردم نیك وبدنمی باید بود ❁ دربادیه دیو ودد نمی باید بود) ❁ محصول بیت ❁ ایو آدملرله یارامز اولمق کرکز صحراده دیو ودد اولمق کرکز دد دال اولمك قصیله یرتیجی حیواناته دیرلر ارسلان وقپلان وقورد کبی حاصلی انسان ملایم وآدمی سیرت کرك یرتیجی حیوان کبی موذی کرکز (مفتون معاش خودنمی باید شد ❁ مغرور بفضل خودنمی باید بود) مفتون معاش اسم مفعولك قائم مقام فاعلنه اضافتیدر وخوده اضافت لامیه در ❁ محصول بیت ❁ کشی کندی معیشته مفتون اولمق کرکز وکندی فضلنه مغرور اولمق کرك حاصلی کشی کندی معاشیله آزغینلیدوب علوم ومعارف وصلاح وتقوایی ترك ایلمك کرك مجموع بیتك معناسی مراد خلقت اختلاطندن حاصل اولان شأمتی وبدخولغك قباحتی ضرر محض ایدوکن بیاندر دیبن بیتك معناسی اوبیان ایلمش مذکور رباعیده شد وبود لفظلری مصدر معناسنه در ❁ رباعی (ای سایهٔ سنبلت سمن پرورده ❁ یاقوت لبت در عدن پرورده) سنبلدن مراد زلفدر وسمندن عارض ودر عدندن دندان ❁ محصول بیت ❁ ای جانان سنك سایهٔ سنبلك تربیه ایلمشدر یعنی سایهٔ سنبلکده سمن مربی اولمشدر ویاقوت لبکده در عدن تربیه ایلمشدر یعنی یاقوت کبی لبك در عدن کبی دندانك مربی اولمشدر (همچون لب خود مدام جان می پرور ❁ زان راح که روحیست بدن پرورده) می پرور فعل امر مفرد مخاطبدر بدن پرورده با حرف ظرف دن کوب اصلی تونك تنده بله در سابقادنك معناسی مفصل بیان ایلمشز ❁ محصول بیت ❁ کندی لبك کبی مدام جان بسله اول بادهدن که او بدن بسلنمش روحدر یعنی جانکی باده ایله بسله دائما ❁ رباعی (هر روز دلم بزیر باری دکرست ❁ دردیده من ز هجر خاری دکرست) ❁ محصول بیت ❁ هر کون بنم کوکلم بر غیری یوك التنده در یعنی دلم درد عشقدن هر کون برالم ومشقتدهدر بنم کوزمدهده هجردن براوزکه خار واردر یعنی کوزم هجراندن محنت والمده در (مر چهد همی کنم قضا میکوید ❁ بیرون ز کفایت تو کاری دکرست) ❁ محصول بیت ❁ بن جهد ایلرمکه خار هجرنی دفع ایدم اما قضا وحکم ازلی دیرکه سنك سعی وکفایتکدن طشره برایش واردر یعنی خار هجرانی چکمك سکا حکم ازلیدر سنك سعی وجهدکله مندفع اولمز دیمکدر ❁ رباعی (چون باده زغم چه بایدت جوشیدن ❁ بالشکر غم نمی توان کوشیدن) ❁ محصول بیت ❁ باده کبی غمدن سکانه قیناق کرك یعنی باده کبی غمدن طشوب کوپرمك کرکز غم لشکریله مقابله ایدوب جالشمق اولمز حاصلی غمله معارضه جائزدکل (سبزست لبت ساغراز ودور مدار ❁ می راب سبزه خوش بود نوشیدن) ❁ محصول بیت ❁ لبك سبزه در الدن ساغری ایراق طوتمه یعنی لب سبزه نك یشردی باده ایچمکدن خالی اولمه زیرا سبزه کنارنده باده نوش ایلمك خوشدر ❁ رباعی (ایام شبیست شراب اولیتر ❁ هر غمزده مست خراب اولیتر) ❁ محصول بیت ❁ ایام جوانیدر شراب اولادر یعنی یکتلك زمانیدر شراب ایچمکدن ایچمك اولادر هر بر غمناك غمزده مست خراب اولمق اولادر یعنی غمدن خلاص اولمق ایچون مست خراب اولمق یکرکدر (عالم همه سربسر خرابست

ویباب ❊ درجای خراب هم خراب اولیتر) ❊ محصول بیت ❊ عالم باشدن باشه خراب ویبابدر پس خراب یرده خراب اولمق بکرکدر رباعینك نتیجه‌سی بودر که غم عشق ومحبتدن خلاص اولمق ایچون باده ایچمك کرك رباعی (بازآی که جانم بجمالت نکرانست ❊ بازآی که دل در غم هجرت بفغانست) باز بونك کبی یرلرده تأکید افاده ایدر انجق ❊ محصول بیت ❊ ای جانان کل که جانم جمالکه ناظردر کل که کوکلم غم هجرکده فغانلره‌در حاصلی نالان وکریاندر (بازآی که بی روی تو ای یار عزیز ❊ سیلاب زچشم من سرکشته روانست) ❊ محصول بیت ❊ ای یار عزیز کل که سنك رویکسز بن بی سرکشته‌نك چشمندن سیلاب رواندر یعنی دائما کریان ونالانم ❊ رباعی (برکیر شراب طرب انکیز وبیا ❊ پنهان زرقیب سفله مستیز وبیا) برکیر برحرف تأکید کیر فعل امر مفرد مخاطب طوت دیمکدر شراب طرب انکیز بیانیه طرب انکیز وصف ترکیبید رانکیزیدندن طرب قوپاریجی یعنی شنلك پیدا ایدیجی رقیب سفله بیانیه ز رقیب پنهانه متعلق وپنهان بیا فعلنه ومستیز جمله معترضه ❊ محصول بیت ❊ شراب طرب انکیزی آل وکل یعنی شراب ایله کل عناد ایله والحق رقیبدن پنهان کل یعنی کیزلی کل (مشنو سخن خصم که بنشین ومرو ❊ بشنو زمن ای نکار که برخیز وبیا) مشنو فعل نهی مفرد مخاطب ایشتمه ودیکامه دیمکدر سخن خصم لامیه ومفعولی مشنودر که حرف بیاندر ایکی یرده‌یله ❊ محصول بیت ❊ ای جانان خصمك سوزینی دیکامه که اوتور وکتمه یعنی قرار ایله کتمه دیدیکی سوزینی ایشتمه بندن ایشت ای نکار که قالق وکل یعنی طور وکل حاصلی بنم سوزمی دیکاه رقیب سوزینی دیکلامه دیمکدر ❊ رباعی (هجرت که بجان من درویش امد ❊ کوبی نمکی برجکر ریش آمد) که حرف رابط صفت بجان من درویش با حرف صله واضافتلر لامیه و بیانیه‌در کوبی فعل مضارع مفرد مخاطب دیدیك دیمکدر نمکی یا حرف تنکیر برجکر ریش بربونده بای صله معناسنه‌در واضافت بیانیه‌در ❊ محصول بیت ❊ سنك هجرانك که بن درویشك جانته کلدی یعنی جانته کارایلدی کویا که مجروح جکره طوز کلدی یعنی دل مجروحمی تازه‌لدی (ترسیدمی من کز تو شوم روزی دور ❊ دیدی که همان روز بدم پیش امد) ❊ محصول بیت ❊ قورقریدم بن که سندن ایراق اولم یعنی فراقکدن قورقردم کوردکی که همان یرامز کون اوکومه کلدی یعنی سندن دور ومهجور دوشدم حاصلی قورقدیغمه اوغرادم مصراع اولده من لفظنی ترك ایدنلر خوب ناموزون ایمشلر رباعی (شیرین دهنان عهد بپایان نبرند ❊ صاحب نظران زعاشق جان نبرند) ❊ محصول بیت ❊ شیرین دهن محبوبلر عهد لرینی بایانه ایلتمزلر یعنی عهده وفا ایلمزلر صاحب نظر عاشقلرده عاشقلقدن جان ایلتمزلر یعنی درد عشقدن جان خلاص ایده‌مزلر حاصلی عمرلری عشق ومحبتده کچر (معشوقه چو برمراد ورای تو بود ❊ نام تو میان عشقبازان نبرند) ❊ محصول بیت ❊ جانان چونکه سنك رایك ومرادك اوزره اوله عشقبازلر اراسنده سنك آدك ایلتمزلر یعنی عشاق اراسنده سنك آدك اکمازلر زیرا عاشق آرزوی طبع وهوای نفسانیدن کچمك کرك که اکا عاشق صادق دیه‌لر رباعی (زلفین تو پیچ وخم وتاب ازچه کرفت ❊ آن چشم خمارین تو خواب ازچه کرفت) خمارین یا حرف نسبت ونون حرف تأکید ❊ محصول بیت ❊ سنك ایکی زلفك پیچ وخم وتابی ندن طوندی

یعنی ندن بو کلم بوکلم اولدی وسنك اول مخمورانه چشمك خوابی ندن طوندی یعنی ندن اویودی حاصلی چشمك فتنه کردر خوابه ندن واردی (چون هیچ کسی برکه کلی برنوزد ❊ سرتاقدمت بوی کلاب ازچه کرفت) ❊ محصول بیت ❊ چونکه هیچ برکسه برکل یپراغنی سکا اورمدی سرتاقدمك یعنی باشدن اباغه دك جسمك ندن کلاب قوقوسن طوندی حاصلی تنکده کی کل قوقوسی ندندر رباعی (راه طلب تو خارغمها دارد ❊ کو راهروی که ابن قدمها دارد) راه طلب تو راه طلبه اضافتی لامیه‌در وطلبك تو یه مصدرك مفعولنه خارغمها بیانیه راهرو وصف ترکیبیدر یول اری دیمکدر ویا حرف وحدت که حرف بیان ویا حرف رابط صفت ❊ محصول بیت ❊ سنی طلب ایلك یولنك غم دیکنلری وار یعنی سنی ارامقده غم وغصه چوق چکیلور قنی بر یول اری که انده بو قدملر اوله یعنی سنی ارامق قدملری اوله (دانی که که روشناس عشقست آن کو ❊ بر چهرهٔ جان چراغ دمها دارد) روشناس مشهور معناسنه‌در عشقه اضافت لامیه‌در چهرهٔ جان بیانیه در چراغ دمها ده بیانیه ❊ محصول بیت ❊ بیلورمیسن که عشقك مشهوری ونامداری کیمدر اول کمسه‌در که جانی چهره سنده عاشقلر نفسی چراغی اوله یعنی چهرهٔ جاننده عاشقلر همتی ونفسی نشانی اوله حاصلی عاشقلرك همت ایلمش اوله‌لر دیمکدر ❊ رباعی (بردار دل از مادر دهر ای فرزند ❊ بانصف اخیر شوهرش در پیوند) ❊ محصول بیت ❊ دهر اناسندن کوکلکی قالدر ای اوغل یعنی دهر وروزکار قلبکی عقد ایله زیرا کمسیه وفا یلمشدر که سکا ایلیه انك کوبکی سینك نصف اخیرینه واصل اول یعنی صوکنی کور که هیچ اعتباری یوقدر زیرا شوهرینه دشمندر البته افنا ایدر (بی قلب ندانی اینچنین شخصی را ❊ چون حافظ اکر شوی بروبش خرسند) روبش ضمیری مادر دهره راجعدر ❊ محصول بیت ❊ شوهر مادر دهری صاحب قلب اولمینجه بیلمزسن یعنی مادر دهردن منقطع اولمینجه طالبی وشوهری کیم اولدیغنی بیلمزسن اکر حافظ کبی رویله قانع اولورسن یعنی حافظ کبی ظاهر یله فریفته اولورسك شوهر وطالب دنیا کیمدر وکیم دکلدر بیلمزسن ❊ رباعی (من با کمر تو در میان کردم دست ❊ پنداشتمش که درمیان چیزی هست) پنداشتمش شین ضمیری معناده درمیانه مقیددر ❊ محصول بیت ❊ بن سنك میانکده قوشاغکه ال اوردم صاندمکه میانکده برنسنه وار در یعنی کرك میانده برنسنه واردر صاندم (پیداست کزان میان چه بربست کمر ❊ تا من زکر چه طرف بر خواهم بست) ❊ محصول بیت ❊ ظاهردر که اول میاندن کمرنه فائده بغلدی تا بن کردن نه فائده بغلاسم کرك یعنی کرمیاندن برفائده ایلك کرکدر که بندنجی کردن برفائده ایدیم ❊ رباعی (مقبول دل خواص ومشهور عوام ❊ خوش لهجه وموزون حرکت بدر تمام) ❊ محصول بیت ❊ خواصك کوکلنك مقبولی وعوامك مشهوری لهجه‌سی کوزل حرکتی موزون بدر تمام (درخطهٔ شیراز بنامست ونشان ❊ رودآور حاجی حافظ احمد نام) روداور وصف ترکیبیدر سرود آور معناسنه ایرکتور یجی حاصلی ایرلا یجی حاجی حافظ لقبی واحمد اسمی ❊ محصول بیت ❊ خطهٔ شیرازده نام ونشانله‌در ایرکتوریجی احمد نام حاجی حافظ یعنی احمد نام حاجی حافظ که رودآورلکله مشهوردر خطهٔ شیرازده نامدار ونشانلندر ❊ رباعی (آواز پر مرغ طرب میشنوم ❊ یا نفحهٔ کلزار ارب میشنوم) آواز پر مرغ طرب لامیه وبیانیه‌لردر نفحه خوش

قوقو كلزارلر بيانيه ارب همزه نك ورانك فتحه لريله حاجتـلـر ارب وارب ومأربه ومأربه‌ده حاجت معناسنه‌در * محصول بيت * طرب مرغنك قنادى آوازينى
ايشيدرم باحاجت كلزارنك خوش قوقوسنى ايشدرم يعنى حصول حاجت آثارينى
ايشيدرم (يابادحديثى زلبش ميكويد * القصه روايتى عجب ميشنوم) * محصول بيت *
بوخسه ايلكدن باد برحديثنى سويلر القصه عجب روايت ايشدرم رباعى (باشاهد شوخ
وشنك ويامطرب ونى * كنجى وفراغتى ويك شيشهٔ مى) شاهد شوخ بيانيه شاهد
محبوب شوخ بونده ايسيجق قانلى معناسنه‌در وشنك مطبوع ومقبول معناسنه‌در كنجى
وفراغتى يارى حرف وحدتدر * محصول بيت * شوخ وشنك محبوبله ومطرب بربوجق
وفراغت خاطر وبرشيشه باده (چون كرم شود زباده مارارك وپى * منت نبرم بيك
جواز حاتم طى) * محصول بيت * چونكه بزم طمرمز وسكرمز باده‌دن كرم اوله يعنى قيزه
حاتم طى كبى سخى يه برارپه جه منت ايلتم يعنى هيچ كسيه سخاسيچون منت ايلم ديمكدر
رباعى (درهجر توبى زشمع افزون كريم * دائم چوصراحى اشك كلكون كريم)
* محصول بيت * سنك هجركده بن شمعدن زياده اغلرم دائم صراحى كبى اشك كلكون
اغلرم يعنى قان اغلرم (چون ساغر باده ام كه ازدل تنكى * چون ناله چنك بشنوم خون
كريم) * محصول بيت * باده ساغرى كبى بم كه كوكل طارلغندن چونكه چنك آوازينى
ايشيدرم قان اغلرم * رباعى (عيبيست عظيم بركشيدن خودرا * وزجمله خلق بركزيدن
خودرا) * محصول بيت * برعظيم عيبدر كند وبى يوقارى چكمك يعنى كندوبى
يوقاريدن طوتمق وجميع خلقدن كندوبى مختار ورا جح طوتمق حاصلى خلقدن
كندوبى اعلى طوتمق عيب عظيمدر (ازمردمك ديده ببايد اموخت * ديدن همه كس را
ونديدن خودرا) * محصول بيت * مردمك ديده‌دن اوكرنمك كركدر هر كسى
كوروب وكندوبى كورممكى يعنى ديده هر كسى وهرنسنه‌يى كورر اما كندوبى
كورمز مكر آينه‌ده * رباعى (جانم بفداى آن كه اواهل بود * سردرقدمش
كرنهى سهل بود) بورباعى خيامكدر كه بليلر بونده يازمشلر * محصول بيت * جانم
اول كمسه‌نك فداسى اولسون كه اهل اوله حاصلى جانم اهله فدا اولسون اكر اهلك
اياغنه باش قورسك سهلدر يعنى اهلك اياغنى اوپمك تنزل دكلدر ترفعدر بفداسك
ياسى حرف زائددر ضرورت وزن ايچون كلمشدر (خواهى كه بدانى يقين دوزخ را *
دوزخ بيقين صحبت نااهل بود) صحبت نااهل مصدرك فاعلنه وياخود مفعولنه اضافتيدر
* محصول بيت * ديلرميسن كه كرچكدن دوزخى بيله سن دوزخ جهانده نااهلك
صحبتيدر حاصلى نااهلك اختلاطى جهنمدر بو رباعيده بود لفظى ادات خبردر
رباعى (سرتاسر آفاق بپيمودن سودن * نه طاق فلك بخون دل اندودن) سودن
سورتمك وازمك معناسنه‌در * محصول بيت * باشدن باشه آفاقى هاونده دوكوب
ازمك وطقوز فلكى يورك قانيله صيوامق تمام مشقت والمدن كنايه‌در (صدسال
دكراسير زندان بودن * به زان كه دمى همدم نادان بودن) * محصول بيت * يوز ييل دخى
زندانده اسيراولق نادانله برنفس همدم اولمقدن يكدر يعنى جميع مذكور محنتلردن بردم
نادانله مصاحبت آزنقدر بورباعى خسرو ديوانده موجوددر * رباعى (تاكار بكام
دل مجروح بود * تا لاف تنم بى ملك روح بود) * محصول بيت * مادامكه دنيا ايشى مجروح

كوكلك مرادنجه اوله ومادام كه ملك بنم سلطان روحسز اوله يعنى اولنجه (اميدمن
آنست زدركاه خدا * كابواب سعادت همه مفتوح بود) * محصول بيت * دركاه خدادن
بنم اميدم اولدركه جميع سعادت قپولرى مفتوح اوله يعنى رحمت خدادن مأيوس دكلم
رباعى (اى دوست دل ازجفاى دشمن دركش * باروى نكو شراب روشن دركش)
* محصول بيت * اى دوست كوكلكى دشمنه جفا ايلكدن چك يعنى دشمنه جفا ايلكدن
فارغ اول روى نكو يله شراب روشن چك يعنى صفاى چهره ايله اعلا باده نوش ايله
(بااهل هنر كوى كريبان بكشاى * وزنا اهلان تمام دامن دركش) كوى كريبان يقه
اوچقليدر * محصول بيت * اهل هنره كوى كريبانكى آچ يعنى انلره التفات واعتبار
ايله ونااهل اولانلردن تمام اتككى چك يعنى التفات واعتبار ايله رباعى (اى كاج كه بخت
سازكارى كردى * يادورزمانه ياز يارى كردى) * محصول بيت * اى ياركاشكى كه بخت
موافقت ايديدى يادورزمان يولداشلق ايديدى يعنى معاونت ايديدى حاصلى يابخت
بكاموافقت ايديدى يادورزمان معاونت (ازدست جوانيم چوبربود عنان * پيرى
چوركاب پايدارى كردى) بربودك فاعلى پيريدر سحر حلال طريقى اوزره ركاب
اوزنكى * محصول بيت * چونكه پيرلك جوانلغم الندن عنانى قاپدى توليدى ركاب
كبى پايدارلق ايديدى يعنى چونكه جوانلغم كندى ارى پيرلكمك ثباتى اولايدى دسته
نسبت عنان وپايه نسبت ركاب خوب واقع اولمش دست وپاى وعنان وركاب صنعت
تناسب طريقيله‌در مصراع اولك معناسى جوانلق چونكه عنانى الدن قاپدى ديين
معناى مرادى الدن قاپدرمش * رباعى (عمرى زپى مراد ضايع دارم * وزدور فلك
چيست كه نافع دارم) عمرى ياحرف تنكيردر * محصول بيت * عمرمى مراد ايچون
ضايع طوتارم يعنى مرادمه ايرمك ايچون عمرمى ضايع ايدرم دخى دور فلكدن
نه‌دركه فائده‌لى طوتارم يعنى مرادمه ايرمك ايچون نه فائده ايدرم (باهركه بكفتم
كه ترا دوست شوم * شد دشمن من وه كه چه طالع دارم) * محصول بيت * هركيمه كه
سكادوست اولدم ديدمسه بكادشمن اولدى وه كه نه يرامز طالعم واردر * رباعى (ياران
چوبهم دست دراغوش كنيد * اين كردش چرخرا فراموش كنيد) ياران منادى
كنيد فعل مضارع جمع مخاطبدر * محصول بيت * اى ياران چونكه برى بريكزله
قوجوشه‌سز يعنى معانقه ايديشه‌سز بو كردش چرخى فراموش ايده‌سز (چون دور
بمن رسد تمام برجاى * بريادمن آن دور بقا نوش كنيد) تمام برجاى يعنى اولم كيدم
بقا مصدردر باقى معناسنه * محصول بيت * چونكه دوربكا ايريشه برمدى قالم يعنى اولم
كيدم بنم شوقمه دور باقى يى نوش ايليك كنيد بونده فعل امر جمع مخاطبدر ايليك
ديمكدر * رباعى (امروزدرين زمانهٔ عهدشكن * كودوست كه عاقبت نكردد دشمن)
زمانهٔ عهدشكن بيانيه عهدشكن وصف تركيبيدر عهد صيجى معناسنه * محصول
بيت * بوكون بو عهدشكن زمانه‌ده قنى بردوست كه عاقبت دشمن اولميه (تنهايى
راازان كرفتم دامن * تادوست نبينمدم بكام دشمن) تنهايى‌ده ياحرف مصدر
* محصول بيت * تنهالغك انكيچون دامنى طوتدم يعنى يالكزلغك آنكيچون اتكنى
اختيارايلدم تاكيم دوستمى دشمن مرادنجه كورميه رباعى (اى دوست بكام

دشمنانم کردی * بودم چوبهار چون خزانم کردی) * محصول بیت * ای دوست بنی
دشمنلک مرادنجه ایلدك بهار کبی ایدم بنی خزان کبی ایلدك یعنی جوان ایکن بنی
پیر ایلدك (در کیش تو من راست بدم همچون تیر * قربان شومت چرا کمانم کردی)
کیش بونده ایهام طریقیله مذکوردر یعنی مذهب وملت وتیرکش قربانده ایهام
طریقیله مذکوردر معروفدر ویای طوران ظرف یعنی صدق * محصول بیت * سنك
مذهبکده بن اوق کبی طوغری ایدم قربانك اولهیم نیچون بنی یای ایلدك یعنی مستقیم
قامت ایکن بنی منحنی قامت ایلدك حاصلی قهرله بلم بوکدك * رباعی (از عاجزی وسلیمی
ومسکینی * وز کبر و بزرکواری وخودبینی) * محصول بیت * لف ونشر مرتب طریقیله
بوررعاجزلقدن وسلیملکدن ومسکینلکدن وتکبرلکدن واولوافدن وخودبینلکدن
(برآتش اکر نشانیم بنشینم * براسب اکر نشانمت ننشینی * محصول بیت * مصراع
اول مصراع اوله وثانی ثانیه مصروفدر یعنی عجزمدن آه بنی آتش اوزره اوتورد یسك
اوتوردم وکال تکبردن آه سنی آت اوزرینه دیکسم اوتورمزسن یعنی آته بینن دیسم
بینمزسن * رباعی (غافل منشین ای یار از تیزی آه * کاتش رسدت زاتش انکیزی آه)
* محصول بیت * ای یار آهك اتیلکندن یعنی کسکینلکمدن غافل اوتورمه یعنی آه
عاشقدن غافل اوله زیرا آهك آتش پیدا ایلدسندن سکا آتش ایریشور حاصلی آه
سنی یاقوب یاندرر (تادرسر کوی خود نپنداری سهل * شبکردی گریه وسحر
خیزیٔ آه) تا حرف تنبیه نپنداری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب صانمیه سن دیمکدر
سهل قولای دیمکدر شب کرد وصف ترکیبیدر کیجه چکرنجی معناسنه ویا حرف
مصدر وکریه یه اضافت لامیه در سحرخیز وصف ترکیبیدر ویا حرف مصدر آهه
اضافتلر لامیه لردر * محصول بیت * مصراع اول ثانیه مرهوندر اکاه اول صنفین
سر کویکده جزوی ظن ایلیه سن کریه شبکردلکنی وآه سحرخیزلغنی یعنی سر کویکده
کیجه عشاق کریه ایدوب آه چکدکلرندن غافل اولمه * رباعی (بردل غم روزکار تاکی
داری * بکذار جهان وهرچه دروی داری) * محصول بیت * کوکلکده روزکار
غمنی نیجه یه دك طوتارسن یعنی کوکلکی نیجه برغمناك طوتارسن ترك ایله جهانی
وهرنیه که جهانده مالك ایسك یعنی دنیا ومافیهایی ترك ایله که غم چکمیه سن (یاری
وشرابی طلب وپای کلی * دردست کنون که جرعهٔ می داری) یاری یا حرف وحدت
وشرابی یا حرف تنکیر طلب فعل امر مفرد مخاطب ایسته دیمکدر پای کلی لامیه
ویا حرف وحدت که حرف بیان جرعهٔ می بیانیه داری فعل مضارع مفرد مخاطبدر
* محصول بیت * بریار و برشراب و برکل دبنی طلب ایله شمدی که الکده جرعهٔ می واردر
رباعی (من جای غم تو در دل خویش کنم * درد تو دوای جکر ریش کنم) * محصول
بیت * بن کندی کوکلمده سنك غمکه یرایدرم یعنی غمکی کوکلمده صاقلرم سنك دردکی
مجروح جکرمه دوا ایدرم (چندان که تو بر دلم جفا بیش کنی * من بر سر آنم که
وفا بیش کنم) * محصول بیت * اولقدر که سن کوکلمه جفایی زیاده ایدرسن بن اول
هوا وسودا اوزره یمکه وفایی زیاده ایدم * رباعی (کفتم که چه خالست بدین شیرینی *
کفتا تو سلیم وساده ومسکینی) * محصول بیت * دیدمکه نه خالدر بویله شیرینلکله

یعنی بولذت وشیرینلکله بك کورمدم دیدیکه سن سلیم وساده ومسکین
سن یعنی سن مسکین وساده دلکده ن آنی خال صانورسن (در آینهٔ
جمال ماخالی نیست * نو مردم چشم خود دران می بینی) * محصول بیت *
جانان دیدیکه بزم آینهٔ جمالمزده خال یوقدر بلکه سن کندی کوزك مردمنی آینهٔ
جمالمزده کوررسن وآنی خال صانورسن * رباعی (اشکم چو رخ نکار من کلکون شد *
وز خون دلم خانهٔ چشمم خون شد) * محصول بیت * بنم اشکم نکارمك رخی کبی کلکون
اولدی یعنی قزل اولدی دخی خون دلمدن خانهٔ چشمم خون اولدی یعنی خون دلم خانهٔ
چشممه چیقوب خون آلود ایلدی (محبوب من از ناز چنین کفت مرا * کای یار عزیز
حال چشمت چون شد) * محصول بیت * بنم محبوبم نازمدن بکا بویله دیدیکه ای یار
عزیز کوزك حالی نیجه اولدی یعنی خوندن کوزك حالی نیجه اولدی بو رباعی اول معنایی
کوستر که خواجه نك کوزلری رمددار اولمش اوله وجانان کوزلری احوالندن
سؤال ایلمش اوله رباعی (در غربت اکر کسی بماند ماهی * کر کوه بود از و بماند کاهی)
* محصول بیت * برکیمسه غربتده اکر آی قالسه اکر طاغ کبی قوی اولسه اندن
برصمانجه قوت قالمز یعنی بی تاب وتوان اولور (بیچاره غریب اکرچه ساکن باشد *
چون یاد وطن کند برآرد آهی) * محصول بیت * بیچاره غریب اکرچه برشهرده
ویا برکویده ساکنده اولورسه چونکه وطنك یاد ایلیه آه کتورر یعنی وطنك آکنجه برآه
جکرحسرتندن * رباعی (یارب چو برارندهٔ حاجات تویی * هم قاضی وکافیٔ مهمات
تویی) * محصول بیت * یا الله چونکه حاجات خلق حاصل ایدیجی سنسن هم قاضی
ومهماته کفایت ایدیجی سنسن یعنی قضای اوطار خلایق ایدن سنسن (من سردل
خویش بتو کی کویم * چون عالم اسرار خفیات تویی) * محصول بیت * بن کندی
کوکلم سرینی سکا نیچون سویلرم چونکه سن اسرار خفیاته عالمسن یعنی چونکه سن کیزلی
اسراره واقف وعالمسن بن سکا کوکلم اسرارینی عرض ایلمم زیرا ترك ادب وتحصیل حاصلدر
(وله ایضا) فی المثنویات (الا ای آهوی وحشی کجایی * مرا با تست بسیار آشنایی)
الا حرف استفتاح آهوی وحشی بیانیه کجایی یا ضمیر خطاب مرا بنم دیمکدر با تو ست سین
وتا ممدوده آشنایه قید در آشنایی یا حرف مصدر * محصول بیت * ای وحشی آهو قنده سن
که بنم سنکله آشنالغم چوقدر جانانه خطاب ایدوب بیورر (دو تنها ودو سر کردان
دو بیکس * ددو دام درکمین از پیش واز پس) تنها ووصف ترکیبیدر رو بدندن ایکی
تنها یوریجی معناسنه ددو دام بر تیجی حیوانانده مستعملدر * محصول بیت * سنکله
ایکی تنها یوریجی ایکی سرکردان ایکی بیکس ددو دام بو صومزده در او کمزده وآردمزده
(بیا تا حال یکدیکر بدانیم * مراد هم بجوییم ار توانیم) * محصول بیت * آهوی
وحشی یه خطاب ایدوب بیورر کل که بری برینك حالنی بیله لم بری برینك مرادینی ایسته یه لم
قادر اولورسك یعنی بری برینك مرادینی حاصل ایده لم قادر اولورسك (که می بینم که این
دشت مشوش * چراکاهی ندارد خرم وخوش) که بیت سابقه حرف تعلیلدر می بینم
شمدیکی حالده کوررم که حرف بیان دشت مشوش بیانیه مشوش پریشان وناهموار
دیمکدر چراکاه اوتلاق ویا حرف وحدت * محصول بیت * ای آهوی وحشی کل که
کوررم که بو دشت مشوش دیدیکك دنیانك خرم وخوش برچراکاهی یوقدر یعنی

دنیا آسوده حال اوله جق مقام دکلدر (که خواهد شد بکو پیدای رفیقان * رفیق بی کسان یار غریبان) که اسمدرکیم معناسنه خواهد شد اولیسردر دیمکدر فاعلی رفیقه‌در بی کسانه اضافت اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر یار غریبانده بویله در و تعدد خبر قبیلندندر * محصول بیت * ای رفیقلر سویلیك که بیکسلره رفیق یعنی یولداش و غریبلره یار یعنی مصاحب کیم اولیسردر یعنی بیکسلری و غریبلری کیم تفقد ایدر (مکر خضر مبارك پی درآید * زیمن همتش کاری برآید) خضر مبارك پی یائیه‌در مبارك پی وصف ترکیبیدر مبارك ایزلی دیمکدر یمن همت لامیه‌در و شین ضمیر خضره راجعدر کاری یا حرف وحدت و یا تنکیر برآید حاصل اوله * محصول بیت * بیکسلره کیمسه رفیق و یار اولمز مکر مبارك ایزلی خضر کله که یمن همتندن بر کار حاصل اوله یعنی مذکور صحرای مشوش مکر خضر برك یولدا شلغیله قطع اوله و الا غریبلر آنده ازار (مکر وقت عطا پروردن آمد * که فالم لاتذرنی فردا آمد) مکر بونده کانه معناسنه‌در وقت عطا پروردن لامیه‌در عطا پروردنك مقدم مفعولیدر که حرف تعلیل و یا حرف بیان فالم مبتدأ و مابعدی خبری لا تذرنی لاتذر فعل نهی مفرد مخاطبدر و نون حرف وقایه و یا ضمیر متکلم وحده یعنی ضمیر منصوب متصل فردا منفرد معناسنه حالدر ضمیر متکلمدن * محصول بیت * کویا که عطا و وفا تربیه ایده جك وقت کلدی که بنم فالم لاتذرنی فردا آیت کریمه‌سی کلدی آیت کریمه‌نك معناسی بنی یالکز قومه دیمکدر پس دلالت ایدر که الله تعالی اکا یار و یاور کوندره جکدر (بوقتی رهروی درسرزمینی * بلاطفش کفت رندره نشینی) بوقتی یا حرف ظرف و یا حرف وحدت رهروی یا حرف وحدت سرزمین سرحد دیمکدر و یا حرف وحدت بلاطفش شین ضمیر رهروه راجعدر رند کفت فعلنك فاعلی و مقول قولی بوندنصکره کلان بیتدر رهنشین وصف ترکیبیدر و یا حرف وحدت اکثری دیلنجیلرده استعمال ایدرلر امابونك کبی یرلرده رنده لاابالیدن کنایه‌در * محصول بیت * بروقتده بر عاشق سالك برسرحدده اکا لطفله بر رند رهنشین سؤال ایلدی و دیدی (که ای سالك چه در انبانه داری * بیادامی بنه کر دانه داری) که حرف رابط مقول قولدر انبانه وانبان طغارجغه دیرلر دامی یا حرف وحدت بنه فعل امر مفرد مخاطب قو دیمکدر انبانه دن مراد کوکلیدر و دانه‌دن مراد تخم معرفتدر که انك واسطه‌سیله خلق کندینه میل ایتدیرر که اندن دامله تعبیر ایدر * محصول بیت * رند رهنشین دیدیکه ای سالك عشق کوکلك طغارجغنده نك وار کل طوزاق قو اکر دانه طوتارسك یعنی اکر سرمایهٔ معرفتك وار ایسه اظهار ایله خلق منتفع اولسون (جوابش دادو کفتا دانه دارم * ولی سیمرغ میباید شکارم) جوابش ده شین ضمیر رنده راجعدر و دادك فاعلی رهرو واو حرف عطف و کفتاداده معطوفدر دانه آخر بیته دك مقول قولدر * محصول بیت * رنده جواب و یردی و دیدیکه دانهٔ معرفتم واردر ولی شکارم سیمرغ کرکدر یعنی دانهٔ معرفتمله قابلار و مستعدلر شکارم اولمق کرك هر ناقابله عرض معرفت ایلمم یعنی کودنلره اظهار معارف ایدوب کندیمه مائل و راغب ایلمزم مصراع ثانینك معناسنده سیمرغدن مراد باری تعالیدر تشبیه طریقیله دین تشبیهده خطا ایلمش و مصراع ثانیده دانه یرینه دام یازان سباق کلامدن اکاه دکل ایمش (بکفتا چون بدست آری نشانش * که از ما بی نشانست آشیانش) بکفتا قائل رند رهنشیندر نشانش شین ضمیر سیمرغه راجعدر که حرف تعلیل

آشیانش ضمیرده سیمرغه راجعدر * محصول بیت * رند دیدیکه نیجه اله کتوررسن نشان عنقایی که بزدن بی نشاندر یعنی عنقا موجود الاسم معدوم الجسمدر پس آنی نیجه اله کتوررسن (مده جام می و پای کل ازدست * ولی غافل مباش ازدهر بدمست) * محصول بیت * چونکه مذکور کیبدر یعنی چونکه عنقا نابدید در پس اکا طالب اولیوب جام می و پای کلی الدن ویرمه حاصلی عیش و صفایه مقید اول اما دهر بدمستدن ایمن اولمه یعنی هرنقدر که ذوق و عشرته مشغول اولورسك روزكارك غدارلغندن غافل اولمه که زیاده بیرحمدر که هیچ کیمسیه شفقت ایلمز بلکه سنی بر کون ناکهانی فتك ایدر یعنی قتل ایدر (چوآن سروسهی شدکاروانی * زشاخ سرو بکن دیدبانی) سروسهی بیانیه شدکاروانی یا حرف نسبت شاخ سرو لامیه دیده‌بان کوزجی معناسنه‌در و یا حرف مصدر * محصول بیت * چونکه اول سروسهی کاروانی اولدی سرودالندن و بداغندن کوزجیلك ایله یعنی یر بلنده قامدن ناظر اول که نه جانبه کتدی مصراع ثانینك معناسی بوکسك یره چیقوب انك قدومنه منتظر اول دین کلانی کیبدن فرق ایلمزمش زشاخ سرو یرینه جوشاخ سرو یازوب معناسنی سرو بداغی کبی کوزجیلك ایله دین ابوجه دیده بانلق ایلمش (برفت وطبع خوش باشم حزین کرد * برادر با برادرکی چنین کرد) خوش باش وصف ترکیبیدر خوش اولیجی معناسنه یعنی غم و غصه‌سز کچینیجی حاصلی ذوق و صفا ایله اولیجی دیمکدر * محصول بیت * جانان کتدی و بنم خوشباش و بی غم و غصه طبعمی حزین ایلدی قرداش قرداشه نیچون بویله ایلمشدر یعنی بنی قویوب کتدی (چنان بیرحم زدتیغ جدایی * که کویی خود نبودست آشنایی) تیغ جدایی بیانیه یالر حرف مصدر در * محصول بیت * جانان سفره کتمکله جدالق قلجنی رحمسزشویله اوردی که کویا هرکز آشنالق اولمامش یعنی بنی هیچ اسر کمدی کتدی (نثارمن چه وزن آردبدین ساز * که خورشیدغنی شد کیسه پرداز) * محصول بیت * بنم نثارم نه وزن و نه مقدار کتورر بوطرز و طریقیله زیرا خورشید غنی کیسه پرداز اولدی یعنی جانان بولنه بنم نثارمك بووجهله نه اعتباری وار که غنی خورشید کیسه‌سنی تهی ایلدی نثار ایده حاصلی خورشید بوقدر سیم و زره مالك ایکن جانانه نثار ایدرك دوکتدی پس بنم نثارمك نه مقداری وار که دو کنیسه کیسه پرداز کیسه بوشالدیجی معناسنه در پرداختن و پردازیدن برنسنه یی بوشالتمغه دیرلر (لب سرچشمه و یك طرف جویی * نم اشکی و باخود کفت و کویی) یالر حرف وحدت * محصول بیت * چونکه جانان سفره کتدی صبر ایسه چاره یوق ایمدی مکار بیکار باشی کناری و بر ایرماق طرفی و کوزیاشی نمی و کندکله کفت و کوکرك یعنی فراق جانانده بونلرله اکلنمك کرك (بیاد رفتکان و دوستداران * موافق کرد باابر بهاران) بیاد رفتکان یا حرف صله و اضافت لامیه‌در دوستدار وصف ترکیبیدر محب معناسنه کرد فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر فعل مضارعی کردد کلور کاف عجمینك فتحیله اولور معناسنه * محصول بیت * سفره کیدنلر یادینه و دوستدارلر شوقنه موافق اول بهارلر بلودیله یعنی چوق کریان و نالان اول بهارلر بلودی کبی (جونالان آیدت

آب روان پيش ✲ مدد بخشش زآب ديدهٔ خويش) ✲ محصول بيت ✲ چونكه
آب روان اوكه نالان كله يعنى چغلايى كله كندى آب ديده كدن اكا مدد بغشله
يعنى كوزكدن ايرماق كبى ياشلر آقت كه آب روانه مدد اوله (نكردان همدم ديرين
مدارا ✲ مسلمانان مسلمانان خدارا) ✲ محصول بيت ✲ اول همدم ديرين واول يار قديم مدارا
ايلدى مسلمانلر اى مسلمانلر اى مسلمانلر الله ايچون بكا درمان ايليك (مرا بكذشت آب فرقت
ازسر ✲ بدين حالم مدار انيست درخور) ✲ محصول بيت ✲ اى مسلمانلر آب فرقت باشمدن
آشدى بوحالده بكا مدارا لايق دكلدر يعنى فرقت بكا كمال مرتبه تأثير ايلدى
شمدنكر ومدارا يه مجال قالمدى (مكر خضر مبارك پى تواند ✲ كه اين تنها بدان تنها رساند)
تنهاليكى برده بيله يالكزديمكدر ✲ محصول بيت ✲ مكر مبارك ازلى خضر قادردر كه بو يالكزى
اول يالكزه ايرشدره يعنى وصالمزه سبب اوله (چرا با تخت خود چندين ستيزم ✲ چرا از طالع
خود ميكريزم) ✲ محصول بيت ✲ نيچون كندى طالعمله بوقدر عناد ايدهيم يا نيچون كندى
طالعمدن قچام يعنى مقدر اولان احوالدن نيچون اعراض ايدم (هم اكنون راه كوى دوست
كيرم ✲ اكرميرم هم اندر راه ميرم ✲ محصول بيت ✲ شمدى همان دوستك محله سى يولنى
طوتارم يعنى اول جانبه كيدرم اكر اولورسم يارك محله سى يولنده اوله يم (غريبانى كه
حال من ببينند ✲ زمانى برسر خاكم نشينند) ✲ محصول بيت ✲ شول غريبلر كه بنم حالم
كوررلر برزمان قبرم اوجنده اوتورالر يعنى بن شهيدك باشى اوجنده خدا ايچون برفاتحه
اوقويالر (غريبانرا غريبان ياد دارند ✲ كه ايشان يكدكر را ياد كارند) ✲ محصول
بيت ✲ غريبلرى غريبلر اكارلر زيرا بونلر بربرينك يادكاريدر يادكارا كيجى واكدر يجى
معناسنه در زيرا ياد اكمكدر وكار ادات فاعلدر يادجى ديمكدر (خدايا چاره بيچاركانى ✲ مرا
وجز مرا چاره تودانى) ✲ محصول بيت ✲ يارب سن بيچاره لرك چاره سن بكا و بندن غيرى يه
چاره يى سن بيلورسن حاصلى بزم وبزم كبينك درمانى سندندر (چنان كز شب برآرى روز
روشن ✲ ازين اندوه برآرى شادئ من ✲ محصول بيت ✲ انچلاين كه كيجه دن روز روشنى
چيقاررسن بوغصه دن بنم شاد لغمى چيقاررسن يعنى اكا قادر اولديغك كبى بوكه
قادرسن (زهجرانش بسى دارم شكايت ✲ نمى كنجد درين جا اين حكايت) ✲ محصول بيت ✲
جانان هجراندن شكايتم چوقدر بو حكايت بو مقامه صغمز يعنى بو دفتره صغمز (تو كوهر
بين وازخر مهره بكذر ✲ ز طرزى كان نكرد دشهره بكذر) ✲ محصول بيت ✲ خطاب
عام طريقيله بيوررسن كوهرى كوراشك بونجقدن كچ برطرز وبرطريق كه مشهور
اولميه اكا اوغرامه اندن كچ بلكه اكا اوغرامه (چومن ماهئ كلك آرم بتحرير ✲ تواز نون
وقلم ميپرس تفسير) نون لغت عربيده بالغه ديرلر ✲ محصول بيت ✲ چونكه بن قلم بالغنى تحريره
كتوره سن نون والقلمدن سؤال ايله بونك تفسيرينى حاصلى تحريرم آيت كريمه يه موافق
ومطابقدر (رفيقان قدر يكديكر بدانيد ✲ چو معلومست سرح ازبرنخوانيد) ✲ محصول
بيت ✲ اى رفيقلر بربريكزك قدرينى بيلك چونكه شرح معلومكزدر مفهومى ازبر اوقويك
(مقالات نصيحتكو همينست ✲ كه حكم انداز هجران دركمينست) مقالات نصيحتكو
لاميه در نصيحتكو وصف تركيبيدر همينست بودر انجق ديمكدر كه حرف بيان حكم
انداز هجران بيانيه حكم انداز وصف تركيبيدر اول تيرانداز درلر كه حكم ايلديكى يره اوره
✲ محصول بيت ✲ نصيحتكو يك مقالاتى همان بودر كه هجران حكم اندازى پوصيده در

يعنى وصاله مغرور اولميوب فراقى حاضر بيلمك كرك (روان را با خرد درهم سرشتيم ✲ وزان
تخمى كه حاصل كشت كشتيم) ✲ محصول بيت ✲ عقلى جانله بربره يوغردق واندن
برتخم كه حاصل اولدى اكدك يعنى عقلله روحك اجتماعندن حاصل اولان نتيجه يى حفظ
ايلدك حاصل عقل وروح جانبنه ميل ايلدك (فرحبخشى درين تركيب پيداست ✲ كه
مغز شعر ومغز جان واجزاست) فرحبخش وصف تركيبيدر فرح بغشليجى كه حرف
تعليل مغز شعر لاميه در مجازا مغز جانده بويله در واولر حرف عطفدر اجزادن مراد
اعضادرنته كه بعض نسخه ده واقعدر ✲ محصول بيت ✲ مذكور بيتده عقلله روح اجتماعندن
حاصل اولان تركيبده بر فرحبخش حاصلدر يعنى بر صفا پيدادر زيرا بو تركيب مغز شعر ومغز
جان ومغز اعضادر حاصلى بونلردن مركب اولديغيچون فرحبخشدر (بياوز نكهت اين
طيب اميد ✲ مشام جان معطر ساز جاويد) ✲ محصول بيت ✲ خطاب عام طريقيله بيورركل
وبو طيب اميدك كوزل وخوش قوقو سندن جان دماغنى ابدى معطر ايله (كه اين نافه
زچين جيب حورست ✲ نه زان آهو كه ازمردم نفورست) كه حرف تعليل نافه دن مراد
مذكور طيبدر چين جيب لاميه يقه بوكلى ديمكدر حوره اضافت لاميه در نفور فعول
بمعنى فاعلدر نفرت ايدىجى معناسنه ✲ محصول بيت ✲ زيرا بو طيب اميد نافه سى حورك
يقه سى چينندندر اول آهودن دكلدر كه مردمدن نفرت ايديجيدر (درين وادى
بيانك سيل بشنو ✲ كه صد من خون معصومان يك جو) واديدن بونده مراد وادئ
عشقدر ✲ محصول بيت ✲ بو وادئ عشقده سيل بانكيله ايشت كه يوز طمان معصوملر
قانى برار په دانه سنه در معصومدن مراد محرماتدن اجتناب ايدنلردر (پرجبريل را اينجا بسوزند ✲
بدان تا كودكان آتش فروزند) پرجبريل را پرقناد ويالك واضافت لاميه در
ورا ادات تخصيص اينجا بسوزند اينجادن مراد وادئ عشقدر بدان تقديرى تاكودكان
بدان آتش فروزند تا حرف تعليل كودكان جمع كودكدر اوغلنجقلر ديمكدر ✲ محصول
بيت ✲ بو وادئ محبت وعشقده جبريل امينك قناديني يقارلر تاكيم عاشقلر آنكله آتش
ياقالر بعض نسخه ده مصراع ثانى بويله واقعدر ✲ كه نازان كودكان آتش فرزند ✲
(سخن كفتن كرا يارا ست اينجا ✲ تعالى الله چه استغناست اينجا) ✲ محصول بيت ✲
بونده سوز سويلمكه كيمك قدرتى وار درمنزه الله نه استغنادر بونده يعنى زياده
استغناسى وار خدانك (برو حافظ درين معرض مزن دم ✲ سخن كوتاه كن
والله اعلم) ✲ محصول بيت ✲ وار اى حافظ بو مقامده سوز سويله زيرا قوله مصلحت
عزعمل كرك پس ايمدى سوزى كوتاه ايله يعنى قصه اوزاتمه الله اعلمدر هر عالمدن پس سكا
بونده سوز سويلمك لايق وسزا واردكل (وله ايضا) ساقى نامه (بياساقى آن مى كه حال
آورد ✲ كرامت فزايد كمال آورد) ✲ محصول بيت ✲ كل اى ساقى اول مى كه حال كتورد
كرامت زياده ايدر وكمال كتورر (بمن ده كه بس بيدل افتاده ام ✲ وزين هردو بيحاصل
افتاده ام) هردودن مراد كرامت وكمالدر ✲ محصول بيت ✲ اى ساقى مذكور باده يى بكا ويركه
زياده بيدل دوشمشم وبو ايكيسندن يله بيحاصل دوشمشم (بياساقى آن كيمياى فتوح ✲ كه
با كنج قارون دهد عمر نوح) ✲ محصول بيت ✲ كل اى ساقى اول كيمياى فتوحى كه كنج قارون
ايله عمر نوح ويرر يعنى ايچنى اغنيا ادن ايدر (بده تا بروبت كشايند باز ✲ در كامرانى وعمر دراز)

(محصول بيت) ای ساقی كیمیای فتوحی ویر تاكیم سنك رویكه كامم اتلق قپوسنی
وعمر نوحی آچار كه عمردرازاندن عبارتدر (یاساقی آن آتش تابناك ✿ كه زردشت میجویدش
زیرخاك) زردشت آتش پرستلكی پیدا ایدن حكیمدر ✿ محصول بیت ✿ كل ای ساقی
اول تابناك آتشی كه زردشت آنی طپراق آلتنده آرر (بمن ده كه دركیش رندان مست
✿ چه آتش پرست وچه دنیا پرست)✿ محصول بیت ✿ بكاویركه مست رندلر مذهبنده
آتش پرست نه دنیا پرست نه یعنی ایكیسیده ضلالتده در (بیاساقی آن می كزوجام جم ✿
زندلاف بینایی اندر عدم)✿ محصول بیت ✿ كل ای ساقی اول می كه اندن جام جم بیناق
لافنی اورر عدمده (بمن ده كه باشم بتأیید جام ✿ چوجم اگه ازسر عالم مدام)✿ محصول
بیت ✿ بكاویركه تاییدوتقویت جامله جم كبی سرعالمده مدام آگاه اولم (بیاساقی آن جام
جم ده مرا ✿ تعلل مكن دمبدم ده مرا)✿ محصول بیت ✿ كل ای ساقی اول جام جمی ویربكا
تعلل ایله دمبدم صون بكا (كه خوش گفت جمشید باتاج وگنج ✿ كه یك جونیرزد سرای
سپنج)✿ محصول بیت ✿ كه تاج و گنج صاحبی اولان جمشید دیدی كه برآربه دانه سنه دكز
بوایكی قپولی سرای یعنی دنیا (بیاساقی آن جام چون سلسبیل ✿ كه دل رابفردوس
باشد دلیل (محصول بیت) كل ای ساقی اول سلسبیل كبی اولان جامی كه كوكله جنته
دلیل اولور (بمن ده كه طنبورخوش گفت وئی ✿ كه یك جرعه می به زدیهیم كی)✿ محصول
بیت ✿ اول جامی بكاویركه طنبوروئی كوزل دیدیلركه برجرعه می كی پادشاهك تاجندن
یكدر یعنی سلطنت كیدن یكدر (بیاساقی آن بكرمستور مست ✿ كه اندر خرابات دارد
نشست)✿ محصول بیت ✿ كل ای ساقی اول بكرمستور مستی كه خراباتده درنشستی یعنی قراری
(بمن ده كه بدنام خواهم شدن ✿ خراب می وجام خواهم شدن)✿ محصول بیت ✿ اول
بكرمستوری بكاویركه بدنام اولیسرم می وجامك خرابی اولیسرم (بیاساقی آن آب
اندیشه سوز ✿ كه گرشیرنوشد شودبیشه سوز)✿ محصول بیت ✿ كل ای ساقی اول فكر
یاقیجی آبی كه اگر ارسلان ایچرسه بیشه یی یاقیجی اولور یعنی شوقندن بیشه یه آتش اورر
(بده تاشوم برفلك شیرگیر ✿ بهم برزنم دام این گرگ پیر) شیرگیر وصف تركیبدر بهادر معناسنه
✿ محصول بیت ✿ ای ساقی اول آب اندیشه سوزی بكاویرتافلكه بهادر كیدم بوپیرقوزدك
طوزاغنی قرش مورش ایدهیم یعنی افلاكك وروجی بری بربند اورهیم مصراع اولك
معناسنی ویرتاارسلان طوتیجی فلك اوزره كیدم دیین ظاهر دركه فلكی شیرگیره مضاف
ایدوب مصراعی ناموزون ایدر ومصراعك تحقیقنده فلكك شیرگیراولمسی اسدبرجی
اولمسی اعتباریله دردیین قول اولنی تحقیق ایلمشدر (بیاساقی آن می كه حور بهشت
✿ عبیر ملائك درومی سرشت)✿ محصول بیت ✿ كل ای ساقی اول می كه جنت حوری
عبیر ملائكی انده یوغوردی یعنی ملكلرك خوش قوقوسنی اول میله تربیه ایلدی (بده
تابخوری برآتش نهم ✿ دماغ خرد تاابدخوش كنم)✿ محصول بیت ✿ اول باده یی
ویركه تاآتش اوزره بخور قویم عقل دماغنی ابده دك خوش ایدم یعنی دماغ عقلی
مؤبد معطر ایدهیم (بیاساقی آن می كه عكس زجام ✿ به كیخسرو وجم فرستد پیام)
✿ محصول بیت ✿ كل ای ساقی اول میكه جامدن انك عكسی كیخسرو وجمه خبر كوندرر
(بده تابگویم باآوازنی ✿ كه جمشید كی بود كاوس كی) ✿ محصول بیت ✿ اول باده یی
ویركه اوازنی ایله سویلیه یمكه جمشید قچن ایدی وكاوس قچن (دم ازسیر این دیردیرینه زن ✿

✿ صلای بشاهان پیشینه زن)✿ محصول بیت ✿ ای ساقی بودیر دیرینه نك سیرندن
سویله اولكی پادشاهلره صلا ایله یعنی انلر كچدی كندی یزدخی انلرك آردنجه البته
كیدرز (بیاساقی آن می كه شاهی دهد ✿ بپاكی اودل گواهی دهد)✿ محصول بیت ✿
كل ای ساقی اول میكه شاهلق ویرر انك پاكلكنه كوكل كواهلق ویریر یعنی طانقلق (بمن ده كه
سلطان دل بوده ام ✿ كنون دورم ازوی كه آلوده ام) ✿ محصول بیت ✿ بكاویركه
كوكل سلطانی اولمشم اماشمدی كوكلدن ایراغم زیرادنیا تلویثیله ملوثم (میم ده مكر
كردم ازعیب پاك ✿ شوم ایمن ازفكرت هولناك)✿ محصول بیت ✿ ای ساقی بكا می ویر
اوله كه مذكور تلویثدن پاك اولم وفكر هولناكدن امین اولم یعنی تلویثدن حاصل اولان
عیبدن پاك اولوب قورقنج فكردن قورتلم (شرابم ده وروی دولت بین ✿ خرابم كن
وگنج حكمت بین)✿ محصول بیت ✿ ای ساقی بكا شراب ویر ودولت یوزینی كور یعنی
دولته واصل اول بنی باده ایله خراب ایله و گنج حكمتی سیرایله زیرا گنج خرابه ده اولور یعنی
بن خراب اولنجه گنج حكمت ظهور ایدر (جوشد باغ روحانیان مسكنم ✿ در بنجا
چرا تخته بندتنم)✿ محصول بیت ✿ چونكه مسكنم باغ روحانیان اولدی یعنی عالم
ملكوت اولدی بوعالم كون وفساده نیچون تن تخته بندی یم یعنی نیچون قید بدنله مقیدم
(من آنم كه چون جام گیرم بدست ✿ ببینم درآن آینه هرچه هست) ✿ محصول بیت ✿
بن اول كسه یمكه چونكه جام باده یی اله آلم اول آینه ده هرنه كه عالمده وار ایسه كورورم
زیرا كیتی نمادر (بمستی دربارسایی زنم ✿ دم خسروی در گدایی زنم) بمستی با حرف
مصاحبت ویا حرف ظرف در پارسایی اضافت لامیه ویا حرف مصدر زنم فعل مضارع
متكلم وحده اورام یعنی قاقم دم خسروی بیانیه ویا حرف نسبت ویا حرف مصدر گدایی
یا حرف مصدر ✿ محصول بیت ✿ مستلكده پارسالق قپوسنی قاقرم گدالقده پادشاهلق
سوزینی سویلرم یعنی المجام آلنجه بویله ایلرم (كه حافظ چو مستانه سازد سرود ✿
زچرخش دهد رود زهره درود) بوبیت بیت سابقه مقام تعلیلده واقعدر كه حرف
تعلیل سرود ایردر رود بونده ساز معناسنه در ودرود تحیت واسلكدر بونده مراد
تحسیندر ✿ محصول بیت ✿ كه حافظ چونكه مستانه ایر بیدا ایلر فلكدن زهره نك سازی
اكا تحسین ویرر یعنی آفرین دیر حاصلی چونكه حافظ مستانه خوانندهلك ایلیه زهره
بسندایدوب اكا تحسین ایدر (بیاساقی ازبیوفایی عمر ✿ بترس وزمی كن گدایی عمر)
✿ محصول بیت ✿ كل ای ساقی عمروفاسزلغندن قورق وشرابدن عمر دیلنجیلكن ایله
یعنی شراب ایچوب اندن تازه عمر تحصیل ایله زیرا شراب عشق جانه جان قتار (كه می
عمرراهمی بیفزایدت ✿ دری هردم ازغیب بگشایدت) كه حرف تعلیل را ادات مفعول
می حرف تأكید بیفزاید فعل مضارع مفرد غائب آرتوردیمكدر تا ضمیر خطاب معناده عمره
مقیددر عمرت رادیمكدر دری یا حرف وحدت ✿ محصول بیت ✿ میدن عمر گدالغنی ایله
زیرامی عمری زیاده ایلر هردم سكا غیبدن برقپواچار حاصلی میدن تازه عمر تحصیل اولنور
وتازه تازه فیض حاصل اولور (بیاساقی ازمی بنه مجلسی ✿ كه دنیا ندارد وفاباكسی)
✿ محصول بیت ✿ كل ای ساقی میدن برمجلس قو یعنی بربزم قور زیرا دنیانك كمسه یه وفاسی
یوقدر یعنی كمسه یه باقی دكلدر پس بیوب ایچمك كرك (حباب میت داد ازین نكته یاد ✿

كه‌چون بردبادافسر كيقباد) حباب مى لاميه وتاى ضميرمعناده‌باده مقيددر كه‌حرف‌بيان چون واو اصليه‌ايله كيف معناسنه در افسر كيقباد لاميه كيقباد بر پادشاهك اسميدر *محصول بيت * شرابك حبابى سكابو نكته دن يادو بردى يعنى سكا بونكته يى آكه‌ردى كه باد افسر كيقبادى نيجه‌ايلدى يعنى كيقبادك تاج وتختى نيجه فنااولوب يله‌واردى حاصلى حباب كه‌تاجه بكزر وآنى بل كورر عاقبت يل آنى فنايه‌ويردشه كه‌تخت مليمانى وافسر كيقبادى فنايه‌ويردى (بياساقى ازمى طلب كام دل * كه‌بى مى نديدم من آرام دل) *محصول بيت * كل اى ساقى كوكل مرادينى ميدن طلب ايله زيراميسز آرام دل كورمدم يعنى صفاى قلب وارام خاطر شرابله‌در پس ايچمك كرك (كرازوصل جان تن صبورى كند * دل ازمى تواند كه‌دورى كند) *محصول بيت * اكرجانه‌واصل اولمقدن تن صبوراق ايدرسه‌يعنى تن جانسز صبرايدرسه كوكل شرابدن ايراقلق ايلمكه قادر اولور يعنى ايكى حال بيله حيزامكانده‌دكل (بياساقى اين جام پركن زمى * كه‌كويم تراحال كسرى وكى) *محصول بيت * كل اى ساقى بوجامى ميدن پرايله كه‌سكاحال كسرى وكى‌سويليه‌يم يعنى سنى انلرك حالندن اكاه‌ايده‌يم (بياساقى اين چه‌باشى زدهر * برآنست كت خون بريزد بقهر) كت كه ايله‌تاى ضميردن مركبدر كافده فتحه وكسره جائزدر * محصول بيت * اى ساقى كل دهردن نيچون امين اولورسن زيرا دهراول هوا اوزره دركه قانكى قهرله دوكه پس اندن امين اولمق كرك (بيا ساقى باما مكن سركشى * كه‌ازخاكى آخرنه ازآتشى) بالر ضمير خطابدر * محصول بيت * كل اى ساقى بزمله عناد وسركشلك ايله‌زيرا خاكدنسن آتشدن دكلسن شيطان كبى (قدح پركن ازمى كه‌مى خوش بود * خصوصاكه صافى وبى غش بود) *محصول بيت * ميدن قدحى پرايله كه مى خوشدر خصوصاكه صافى وبى غش اوله‌يعنى مى مطلقاخوشدر وعلى الخصوصكه صافى وخالص اوله (بياساقى آن راح ريحان نسيم * بمن ده كه‌نه‌زرماندنه‌سيم) *محصول بيت * اى ساقى كل اول ريحان قوقولى راحى بكاوير كه نه‌التون قالدى نه كوش يعنى مست اولوب زر وسيمى بذل ايده‌يم مصراع ثانينك معناسنى بكا ويركه اول شراب نه زره ونه سيمه‌بكزر دين معنايى ابوجه بكزده‌مش ماند بونده مانستن دن اولمق زياده روشن دردين معناى بيتى روشن بيلزايمش (بياساقى آن باده لعل صاف * بده‌تاكى ازشيد وتزوير ولاف) شيدمكر وحيله معناسنه‌در * محصول بيت * كل اى ساقى اول لعل كبى قرمزى صافى شرابى بكا وير نيجه‌يه‌دك مكروحيله وتزوير ولافدن يعنى نيجه برتزويرله لاف اورورسن (زتسبيح وخرقه ملولم تمام * بمى رهن كن هردورا والسلام) *محصول بيت * تسبيح وخرقه‌دن تمام ملولم ايكيسنى بيله شرابه رهن ايله والسلام (بياساقى از كنج ديرمغان * مشودوركانجاست كنج روان) *محصول بيت * كل اى ساقى دير مغان بوجغندن دوراولمه كه كنج روان بونده‌در يعنى كنج ديرمغانه ملازمت ايله كه كنج روانه مالك اوله‌سن (ورت كس بكويد مروسوى دير * جوابش چه‌كويى بكوشب بخير) ورت واكرت تقديرنده‌در * محصول بيت * واكرسكا كمسه ديرجانبنه كتمه ديرسه اكاجواب نه‌ديرسن دى كه‌شب بخير يعنى كيجه‌ك خيرله اولسون ديمكدر بوعبارت مقام وداعده مستعملدر يعنى بوله دينه وداع ايدوب مكالمه ايله (بياساقى آن ارغوانى

قدح * كه‌دل زوطرب يابدوجان فرح) قدحه ارغوانى ديديكى ايچنده قرمزى شراب اولمق اعتباريله دركه حرف رابط صفتدر * محصول بيت * كل اى ساقى اول ارغوانى قدحى كه كوكل اندن طرب وشنلك بولوروجان فرح وشادلق (بمن ده كه ازغم خلاصم دهد * نشان ره‌بزم خاصم دهد * محصول بيت * اول ارغوانى قدحى بكاوير كه‌غمدن بكا خلاص ويره‌يعنى بنى غصه‌دن قورتره بكا خاص بزمك يولنه نشان ويره يعنى مجلس خاصه قولاوزليه (بياساقى آن مى كه‌جانپرورست * دل خسته‌راهمچوجان درخورست) درخورلايق معناسنه‌در * محصول بيت * كل اى ساقى اول مى كه جان بسليجيدر يعنى جانه‌جان قتار وخسته كوكله جان كبى لايقدر (بده كزجهان خيمه بيرون زنم * سراپرده بالاى كردون زنم) خيمه تقديرى خيمه‌مدر يعنى خيمه وجود سراپرده‌دنده مرادبودر * محصول بيت * اول جانپرور مى بكاوير كه خيمه وجودمى بوجهاندن طشره قورام يعنى مستانه اولوب براوزكه عالمه وارايم سراپرده وجودى فلك اوزره قورايم حاصلى عالم بالايه عروج ايده‌يم (بياساقى آن جام چون مهروماه * بده‌تازنم برفلك باركاه) * محصول بيت * اى ساقى كل اول مهر وماه كبى جامى بكاوير تابار كاهى فلك اوزره قورايم يعنى انك شرقيله فلكه عروج ايده‌يم (بياساقى ازباده‌هاى كهن * بجام پياپى مرامست كن) * محصول بيت * كل اى ساقى اسكى باده‌لردن بنى جام پياپيله مست ايله يعنى مكرر قدحله سرخوش ايله حاصلى برى برى آردنجه قدح ايچورمكله بنى لايعقل ايله (چومستم كنى ازمى بيغشت * بمستى بكويم سرود خوشت * بيغش چركسز صافى وخالص معناسنه در بمستى باحرف مصاحبت وياحرف ظرف سرود ايرمعناسنه‌در * محصول بيت * چونكه صافى شرابكدن بنى مست ايليه‌سن سرخوشلقده ويا سرخوشلقله سكا برخوش ايرايرايم حاصلى سكاقول وغزل اوقويايم (بياساقى اكنون كه‌شدچون بهشت * زروى تواين بزم عنبرسرشت) * محصول بيت * كل اى ساقى شمدى كه جنت كبى اولدى سنك رويكدن بزم عنبر سرشت يعنى بزم عنبرخلقتلى مجلسمز سنك رويك صفاسندن جنت كبى اولدى (خذ الجام لاتخش فيه الجناح * كه‌درباغ جنت بودمى مباح) خذ خانك ضمى وذلك سكونيله فعل امرمفرد مخاطبدر الجام لفظا منصوب مفعولى لاتخش فعل نهى مفرد مخاطب قورقمه ديمكدر فيه جار مع المجروراعرابدن محلا منصوب مفعول به غيرصريحيدر لاتخش نك الجناح نزع خافضله منصوب مفعول صريحيدر لاتخش نك نهايتى وزن وقافيه ضرورتيچون آخرى ساكن اوقنور جناح كناه معناسنه‌دركه حرف تعليل مباح بونده حلال معناسنه در *محصول بيت * جامى الكه آل قورقمه اندن كناهدن يعنى بزم جنت كبى بزمده باده نوش ايلمك مباحدر زيراباغ جنتده مى مباحدر يعنى جنتده ايچلن شراب حلالدر (بياساقى ازمى ندارم كزير * يك جام باقى مرادست كير) كزير كاف عجمينك ضمى وزاى معجمه‌نك كسريله عربده بدمعناسنه در يعنى ضرورى ناداخل اولمغله ناكزير اولور عربده لابد معناسنه بولفظك معناسى تمام كلستانك چوجنك آورى بيتنك رساله سنده

تحقیق ایلمشز انده نظر اوله * محصول بیت * کل ای ساقی کەمیدن بدم بوقدر یعنی بکامی لازمدر پس برجام می باقیله بنم الم طوت یعنی برقدح میله بکامین اول (کەازدور کردون بجان آمدم * روان سوی دیر مغان آمدم) * محصول بیت * ای ساقی برقدح باده ایله دستکیرم اول زیرا دور کردوندن جانه کلدم یعنی جاندن بیزاز اولدم پس قوری دیر مغان جانبنه کلدمکه مست اولوب جورد ور کردونی طوتمیه یم (بیا ساقی آن بادهٔ ذوقبخش * بده تانشینم بر پشت رخش) بادهٔ ذوقبخش بیانیه ذوقبخش وصفت ترکیبیدر بخشیدندن ذوق بغشلیجی معناسنه پشت رخش لامیه رخش رستم زال آتلرندن برینك اسمیدر * محصول بیت * کل ای ساقی اول ذوق بخش باده یی ویر تا رخش آرقه سنه اوتوره الم یعنی باده ایچوب سوار اوللم حاصلی رخش بادهیه سوار اوللم (تهمتن صفت رو بمیدان کنیم * بکام دل آهنك جولان کنیم) تهمتن رستم زالك اسمیدر بعضیلر دیدیلرکه رستمك افندیسی اوغلانك اسمیدر والعلم عند الله * محصول بیت * رخشه بنوب میدانه توجه ایدەلم کوکل مرانجه جولانه قصد ایدەلم یعنی رخش بادهیه سوار اولوب عزم میدان ایدەلم (بیا ساقی آن جام یاقوت وش * که بردل کشاید در وقت خوش) جام یاقوت وش بیانیه در وقت خوش بوده بیانیه در * محصول بیت * کل ای ساقی اول یاقوت کبی اولان قرمزی شرابك جامنی انجلین جام باده که کوکله خوش وقت قپوسنی آچار یعنی دله باب سرور وحبور فتح ایدر (بده تاخرد را قلم در کشم * زمستی بعالم علم در کشم) * محصول بیت * اول یاقوت وش جامی بکا ویر تا کیم عقله قلم چکه یم یعنی عقلا دفترندن آنی طرح ایدوب اخراج ایده یم مستلك سببیله عالمه علم چکوب مشهور اوله یم یعنی مستلکله داستان اوله یم (زجام دمادم زنیم * زمی آب بر آتش غم زنیم) جام دمادمدن مراد پیاپی جامدردمی یا حرف وحدت برساعت دیمکدردم نفس بونده مرادتکلمدر آتش غم بیانیه * محصول بیت * یاقوت وش جام ویر که جام دمادمدن برنفس تفس اورالم یعنی برساعت جامدن مصاحبت ایدەلم میدن آتش غمه اوزره آب اورالم یعنی غم آتشنه میدن صوسپه لم (کهامی وزبایکد کرمی خوریم * چوفرصت نباشد دکری خوریم) * محصول بیت * کل ای ساقی که بوکون بری بریمزله می ایچەلم چونکه بوکون فرصت اولمیەمی ایچمکه دخی چون ایچەلم یعنی وقتی بوکوندر همان ایچمك کرك (کەآنان که بزم طرب ساختند * بیزم طرب هم بپرداختند) * محصول بیت * زیرا انلرکه شنلك مجلسنی دوز دیلر هم بزم طربله قانع اولدیلر یعنی دنیا ذوقنه مقید اولدیلر (ازین دامکه دیولاخ مغاك * برفتند وبزدند حسرت بخاك دیولاخ) دیولك دیمکدر لاخ مبالغه ایچوندر * محصول بیت * بودیولك چقوری طوزاغندن یعنی دنیادن کتدیلر وطپراغه حسرت ایلدیلر یعنی حسرت ایله اولدیلر (برین تخت پیروزه پیروز کیست * برین کاخ ده روزه بهروز کیست) پیروزه وفیروزه برکوك کوهردرکه فلکی اکا تشبیه ایلرلرده روزه اون کونلك دیمکدر های رسمی بولك کبی یرلرده نسبت وتخصیص افاده ایدر * محصول بیت * بوتخت فیروزه ده مرادینه ظفر بولمش کیمدر یعنی بوعالمده مرادینه کیم واصل اولدی بواون کونلك کوشکده سعادتمند وبهروز کیمدر یعنی دنیا اونده بهروز وبهرەمند

کیم اولمشدر استفهام انکاریدر بهروز کونی کوندن یك اوله دیرلر (دریغا جوانی که بربادرفت * خنك آن که با دانش وداد رفت) مصراع ثانی بوستاندن تضمیندر * محصول بیت * حیف که جوانلق یله کتدی سعادتلی اول که علم وعدلله کتدی خنك سعادتلی معناسنه در (بده ساقی آن می که نادم زنیم * قدم بر سرهرد وعالم زنیم) * محصول بیت * ای ساقی اول می ویر که نفس اورنجه یعنی برایچم ایچنجه ایکی عالم اوزره قدم اوراوز یعنی ایکی عالمه پشت وپا اوروب حاصلی اندن کچوب انی ترك ایدەلم (سبك باش ورطل کرانم بده * وکرفاش نتوان نهانم بده) * محصول بیت * تیز اول بکا رطل کران ویر یعنی برابطحان باده آغور قدحی باده ایله ویروا کر آشکاره قادر دکل ایسك کیزلی ویر سبك بولك کبی یرلرده تیز معناسنه در (کسی کوزدی کوس بر پشت پیل * زندش بناکام کوس رحیل) هند پادشاهلری وسلطان محمود غزنوی طبلخانه لرینی فیل اوزره بوکلدوب چالارلردی * محصول بیت * شول کیمسه که کوسی فیل ارقه سی اوزره چالردی بالضروری اکا کوس رحیلی چالدیلر یعنی آخرته کوچك کوسنی چالدیلر یعنی اولدی کتدی (تباشیر صبح ازطبقهای نور * بکوش آیدم هردم ازلفظ حور) تباشیر صبح اضافتی بیانیه در تباشیر صبحدن مراد طبقلاقلقیدر * محصول بیت * نورطبقلرندن طاقلغنده هردم قولاغمه حور لفظی کلور یعنی صباح وقتنده الهام ربانی وهاتف غیبی آوازی قولاغمه کلور (کهای خوش نوا مرغ شیرین نفس * بجنبان پروبال وبشکن قفس) لفظ حوردن کلن بوبیتك مضمونیدر * محصول بیت * کهای خوش نغمەلی شیرین نفس مرغ پروبالکی دیرت وقفسی کسر ایله یعنی وجودك وغرورك قفسنی کسر ایدوب جانب مولایه متوجه اول (برایوان شش طاق اخضر نشین * بمنزلکهجان نشین نشین) ایوان شش طاق اخضر بیانیه لردر نسخه لرده شش موجوددر اما قیاس هفت اولمق ایدی زیرا افلاك اهل شرع قولی اوزره یدیدر التی دکلدر بمنزلکهجان نشین یا حرف ظرف واضافت بیانیه در جان نشین وصف ترکیبی افسانندر جان اوطوراغی دیمکدر زیرا نشین اوطوراجق یردیرلر * محصول بیت * مرغ شیرین نفسه خطاب ییورر که قفسنی کسر ایدوب التی کرلی یشل کوشك اوزره اوطور جان اوطوراغی منزلکهده اوطور یعنی مقام ارواح شهداده قرار ایله (کهفیروزروزی منوچهر چهر * شنیدی که درعهد بوزرجمهر) که حرف تعلیل ویا حرف بیان فیروزروزی منادی حرف ندا محذوفدر ای رزق ظفرلی یعنی رزقنه ظفر بولمش منوچهر چهر وصف ترکیبی افسانندر منوچهر صورتلی دیمکدر منوچهر برمشهور محبوبك اسمیدر وبوزرجمهر نوشیروان وزرا سندن برینك اسمیدر * محصول بیت * کهای رزقنه ظفر بولمش منوچهر صورتلی ایشتدکمی بوزرجمهر زماننده (نوشتند برجام نوشیروان * ازان پیش کزما نیابی نشان) * محصول بیت * بوزرجمهر زماننده نوشیروانك قدحنه یازدیلر یازیلن بوندن صکره کلندر یعنی ازان پیش آمدن اول که بزدن نشان بولمزسن یعنی بز اولمزدن اول (زمابشنواین پند وآموز کار * یکی نکته ازکردش روزکار) * محصول بیت * بونصیحتی بزدن ایشت وایش اوکرن یعنی بونصیحتله متنصح اول وکردش روزکاردن برایش و برنکته

اوكرن نكته بورديغى كلن بيتدر (كه اين منزل دردو جاى غمست * در ين دامكه
شادمانى كمست) كه حرف بيان اين اسم اشارتدر دنيايه * محصول بيت * كه بو دنيا دردو
وبلا منزليدر وغم وغصه يريدر بوطوزاقلقده و بومهلكه ده شادمانلق وسرور
آزدر يعنى كمبابدر (بدين شادمانيم كزدرد وغم * ندارم بغم كرندارم هم) * محصول
بيت * بونكله شاد مانزكه درد وغمدن غممز يوقدر اكر هيچ نسنه مز يوغيسه يعنى
هيچ اسباب دنيادن نسنه مز يوغيسه هله غمدن غممز يوقدر يعنى چكدكمز المدن
غم چكمرز (كه داشت جام جم وجم كجاست * سليمان كجارفت وخاتم كجاست)
* محصول بيت * جام جم قنغيسيدر وجم قنده در وسليمان قنده كتدى وخاتمى قنده در
عالك عموم اوزره فناسن بيان ايدر يعنى بو عالم فانيده كسه باقى دكل (كه ميداند از فيلسوفان
حى * كه جمشيد كى بودو كاوس كى) فيلسوف زيرك حكيمه دير * محصول بيت *
حى فيلسوفلردن كيم بيلور كه جمشيد نجون ايدى وكاوس نجون يعنى زمان قديمده واقع
اولان احوالدن كسه خبردار دكل (چو سوى عدم كام برد اشتند * درين قصه جز نام
نكذاشتند) * محصول بيت * چونكه عدم جانبنه آدم قالدردبلر يعنى آخرته كتديلر
بو عالم بقعه سنده آددن غيرى نسنه قومديلر يعنى اولدكدنصكره آديدر آكيلان انجق
(چه بندى دل اندر سپنجى سراى * كه چون بكذرى بازنايى بجاى) اندر اداة صله
سپنج ايكى قپولى اووفنا قبول ايدر نسنه وخرابه مشرف ويا حرف نسبت * محصول
بيت * نه كوكل بغلرسن بو سپنجى سرايه يعنى دنيايه نه تعلق ايدرسن زيرا بوندن كه بركره
كتدك بردخى يريكه كلمزسن كه حطام دنيايه كوكل بغليه سن (درو بستن دل زديوانكيست
* بدو آشنايى زبيكانكيست) * محصول بيت * دنيايه كوكل بغلق ديوانه لكدندر
بوكا آشنالق بيكانه لكدندر يعنى دنيايه تعلق ايدن خدادن بيكانه ديوانه در (درين
دارشش در نيابى بكام * محل سرور ومقام مرام) * محصول بيت * بو التى قپولى اوده
يعنى التى جهتلى دنياده مرادكجه محل سرور ومقام مرام بولمزسن حاصلى مراد
سوره جك مقام دنياده يوقدر (بده ساقى آن آب آتش خواص * كزان آب يابم زآتش
خلاص) آب آتش خواص يورديغى حرارتى غالب اولديغيچوندر * محصول بيت *
اول آتش خاصه لى آبى وير اى ساقى كه اول آبدن جهنم ويا غصه آتشندن خلاص
بوله يم يعنى آنى ايچنجه بكا غصه طارى اولمز (كه در آتشست اين دل روشنم * همانا كه
آبى برآتش زنم) كه حرف تعليل * محصول بيت * زيرا بنم روشن كوكلم آتشده در
اوله كه آتشمه صو سيهم حاصلى اوله كه آب آتش خواصله آتش غم دلى سويندرم (بده
ساقى آن آب ياقوت رنك * كه بردازرخ لعل وياقوت رنك) * محصول بيت * اى ساقى
اول ياقوت رنكلى آبى وير انجلين آب كه لعل وياقوتك يوزندن رنكى ايلتدى يعنى
بونلرك رونقك و يوزى صوينى آلدى (روان درده آن آب عين روان * نه آب روان
كافتاب روان) روان اول فورى معناسنه در يعنى تيز روان ثانى روح انسانى معناسنه در
روان ثالث جارى معناسنه در دردنجى تيز يوريجى ديمكدر * محصول بيت * اى ساقى
تيز وير اول عين روح اولان آبى آب روان دكل بلكه آفتاب روان (برين سقف نه پايهٔ
پنج طاق * نوان زد يك جام مى چارطاق) سقف نوان نه پايه طقوز قدمه لى طقوز

قات فلكدن عبارتدر پنج بريته چار كتورسه اولى ايديكه عناصره اشارت اولوردى
جام مى لامبه چارطاقدن مراد كوشكدر * محصول بيت * بو طقوز قات بش كرلى سقفك
اوزرنده برقدح ميله كوشك يابمق اولور يعنى برقدح مى نوش ايدن كوشكارده
اوتوران پادشاه اولور (كه بربام نه قبهٔ بى ستون * توان شد كرازخود توان شد برون)
بو بيت بيت سابقه علتدر * محصول بيت * زيرا دير كسز طقوز قبه نك طامى اوزرينه
كتمك اولور اكر كشى كنديدن كتمك ممكن ايسه يعنى انانيت وغرورى ترك ايدرسه
افلاكه عروج ايلمكه قادر اولور حق تعالينك عنايتيله حاصلى عالى مرتبه بولور (تو كز
عاقلى خيز وديوانه شو * مى بزآب خودخاك ميخانه شو) * محصول بيت * اكرسن
عاقل ايسك قالق وديوانه اول كندى يوزك صوين دوكه ميخانه طپراغى اول يعنى مست
اولوب خاك ميخانه اول (مشوقيد اين دير خاك مباد * كه ناكه دهد همچو خاكت
بباد) مباد مصراع ثانى به مرهوندر * محصول بيت * بو دير خاكى به مقيد اولمه
اولميه كه سنى ناكهان خاك كبى باده ويره يعنى بو دنيايه چوق مقيد اولمه كه سنى باده ويرر
يعنى فنا ايلر (بده ساقى آن خسروانى قدح * كه دلرا بيفزايد وجان فرح) خسروانى يا حرف
نسبت پادشاهانه ديمكدر * محصول بيت * اى ساقى اول پادشاهانه قدحى وير انجلين قدح
كه جان ودله فرح ويرر يعنى جان ودلك فرحن آرتررر (مراد از قدح بادهٔ سرمديست *
وزين باده مقصود ما بيخوديست) بادهٔ سرمديدن مراد بادهٔ عشقدر * محصول بيت *
قدحدن مرادمز بادهٔ عشقدر و بو باده دن مرادمز بيخودلقدر يعنى عشق باده سندن
مست اولمقدر (جوانى چو برق يمانى كذشت * چو باد صبا زندكانى كذشت) جوانى
يا حرف مصدر برق يمانى بيانيه يمنه منسوب برق ديمكدر يمانى ذكرى قافيه ضرورتيچوندر
والا برقك اكا اضافتنه احتياجى يوقدر * محصول بيت * جوانلق برق يمانى كبى
كچدى ديرلكده باد صبا كبى تيز كچدى يعنى حيات وعمر باد صبا كبى تيز كچدى (برو
ترك اين دارشش در بكوى * بيادست ازين مار نه سر بشوى) * محصول بيت * بو التى
بو التى قپولى اوى ترك ايله يعنى بو شش جهت دنيايى ترك ايله كل بو الكى بو طقوز باشلى
ييلاندن يو حاصلى طقوزفلكى وبو دنياى دنى بى ترك ايله كه راحت بوله سن (سر وزر
درين رهروان برفشان * وراز رهروانى روان برفشان) روان اول فورى يعنى تيز
معناسنه در وثانيسى يوريجى معناسنه در وثالثى روح انسانى معناسنه در * محصول بيت *
باشكى ومالكى بو عشق يولنده تيز بذل ايله واكر رهرواندن ايسك يعنى اكر عاشق
صادقلردن ايسك جانك نثار ايله زيرا عشق بونى اقتضا ايلر (روان شو روان سوى
دار البقا * فنادان همه شئ بغير خدا) ايكنجى روان جائزدر كه تأكيد ايچون اوله
وجائزدر كه هر برى برغير معنايه اوله * محصول بيت * تيزجك دار بقا جانبنه روان اول
يعنى آخرت جانبنه ميل ايله جميع اشيايى فنا بيل خدادن غيرى يعنى باقى خدادر انجق
غيريسى هب فانيدر (بده ساقى آن كوهر روح بخش * دواى دل ريش مجروح بخش)
مصراع ثانيده بخش فعل امر مخاطبدر * محصول بيت * اى ساقى اول روح بغشليجى
كوهرى وير مجروحك دل ريشنه دوا بغشله ياخود دل ريش مجروحه دوا بغشله (كه دوران
چو جام از كف جم ربود * اكر عالمى باشدش زان چه سود) كه حرف تعليل عالمى يا حرف

تنکیر * محصول بیت * که دوران چونکه جامی جم الندن قاپدی اکر عالم انك اولورسه
اندن اکانه فائده یعنی جمك اعتباری جامله در جام کیدیجك جمه نه اعتبار وار (بده ساقی
آن آب افسرده را * بمی زنده سازاین دل مرده را) آب افسرده دن مراد شیشه در
* محصول بیت * ای ساقی اول آب افسرده یی و برمیله زنده ایله بو دل مرده یی (که
هر پاره خشتی که برمنظر یست * سر کیقبادی واسکندر یست) * محصول بیت *
زیرا هر بر پاره کرپج که بر کوشکده در بر کیقبادك و بر اسکندرك کله سیدر یعنی عالمده
کیلن کرپج هب تراب اولان انسانك اعضاسیدر (بجز خون شاهان درین طشت
نیست * بجز خاك خوبان درین دشت نیست) * محصول بیت * بو طشت عالمده شاهلر
خونندن غیری نسنه یوقدر ودخی بو دشت عالمده محبوبلر خاکندن غیری بر نسنه یوقدر
(شنیدم که شوریده ٔ می پرست * بمیخانه میکفت جامی بدست) جامی بدست جمله ٔ
حالیه در * محصول بیت * ایشتدمکه بر می پرست شوریده میخانه ده قدح النده ایکن
سویلدی مقول قول بوندنصکره کلن بیتدر یعنی (که کردون کردان که دون
پرورست * ازو شاد تر هر که نادانترست) * محصول بیت * که کردون کردان که دون
پروردر یعنی سفله نوازدر آندن شادرك نادانرك اولان کیمسه در یعنی دنیاده اهل سرور
اهل جهل اولان کسه در تنکیم نیجه کره مرور ایلمشدر (بده ساقی آن تلخ شیرین کو *
که شیرین بود باده ازدست یار) * محصول بیت * ای ساقی اول کوزل هضم اولیجی
آجی یی ویرز را باده یارك الندن شیریندر یعنی یارك الندن هر اجی طاتلیدر (که دارا که
دارای آفاق بود * بدار ندکی درجهان طاق بود) * محصول بیت * که دارا که عالم
پادشاهی ایدی حکومتده جهانده طاق ایدی یعنی پادشاهلقده بی مثال ایدی (بدست
اجل این فلك دژ بود * که پنداری هرکز درین جا نبود) * محصول بیت * اجل الیله
بو فلك آنی قاپدیکه صانورسن که هرکز بو عالمده اولمامش یعنی کویا که بو دنیایه کلمشدر
(بیا ساقی ازمن برو پیش شاه * بکو ای سخن کای شه جم کلاه) * محصول بیت *
کل ای ساقی بندن کیت شاه قتنه بو سوزی سویله و دیکه ای جم کلاهلی پادشاه (دل بی
نوایان مسکین بجوی * پس آن که جام جهانبین بجوی) * محصول بیت * بینوا
مسکینلرك کوکلنی اله کتور و بر تسلی ایله اندنصکره جام جهانبینی استه یعنی اندنصکره
جام جهانبین ایله باده پیما اول (غم این جهانرا کز و نیست نفع * بمی میتوان کردن
ازخویش دفع) * محصول بیت * بو جهانك غمنی که آندن هیچ نفع یوقدر اول غمی کشی
کندیدن میله دفع ایلك اولور یعنی دافع غموم باده در (باقبال دارای دیهیم و تخت *
بهین میوه ٔ خسروانی درخت) بو بیت بیت سابقه ناظر در باقبال باحرف ظرف دارایه
اضافتی لامیه در دیهیمه اضافتده بویله در دیهیم تاجه دیرلر بهین بکرك دیمکدر میوه ٔ
خسروانی لامیه * محصول بیت * میله غمی دفع ایلك اولور تاج و تخت صاحبی اولان
پادشاهك دولتنده که خسروانی درختك یکرك میوه سیدر یعنی سلاطینك کزیده سی
و مختاریدر (خدیو زمین پادشاه زمان * مه برج دولت شه کامران) خدیو خای
معجمه نك ودالك کسریله اولو پادشاه در زمینه اضافت لامیه در مه برج دولت لامیه
و بیانیه در شه کامران بیانیه * محصول بیت * مذکور دارای تاج پروزنك سلطانی زمانك

پادشاهیدر برج دولتك ماهی شه کامراندر (که تمکین اورنك شاهی زواست * تن آسانی
مرغ و ماهی ازوست) تمکین قدرت اورنکه اضافت لامیه و شاهی یه بیانیه تن آسانی یاحرف
مصدر تن آسانلق حضور وراحتدن کنایه در * محصول بیت * انجاین خدیو که پادشاهه
منسوب تختك قدرت وقوتی اندندر مرغ وماهینك حضور وراحتی اندندر (فروغ دل
ودیده ٔ مقبلان * ولی نعمت جمله صاحبدلان) * محصول بیت * مقبلارك دل
ودیده سنك ضیاسی ونوریدر جمله صاحبدللرك ولی نعمتیدر حاصلی جمیع اشیا اندن
راضیدر (جهاندار و دین پرور و دادکر * کز و تخت کی کشت با زیب و فر) جهاندار
و دین پرور وصف ترکیبیلردر جهان طوتیجی و دین بسلیجی دادکر عادل دیمکدر
کزو که حرف رابط صفت تخت کی لامیه در زیب زینت و فر رونقدر * محصول بیت *
مذکور خدیو جهاندار و دین پرور و دادکردر که اندن تخت کی زیب و زینت صاحبی
اولدی (چه کویم دهم شرح آثار او * که عقلست حیران در اطوار او) * محصول بیت *
نه سویلیم که انك اثاری شرحنی دیم یعنی حقیقتیله انی مدح وثنا ایلمکه قادر دکلم زیرا
عقل حیراندر انك اطوار و احوالنده (چو قدر وی ازحد وصفست بیش * سر اندازم
ازعجز و تشویر پیش) * محصول بیت * چونکه انك قدری حد وصفدن زیاده در
عجز و خجالتدن باشم اوکه براغرم یعنی آنی اکا لایق مدحله مدح ایلمکه قادر اولمدیغم
خجالتدن باشم اوکه صالارم حاصلی اوتاندیغمدن باشمی قالدروب خلق یوزینه بقه مزم
(برآرم باخلاص دست دعا * کنم روی در حضرت کبریا) * محصول بیت * دعا الینی
اخلاصله قالدیردم یوزمی حضرت کبریایه ایلرم یعنی خدایه تضرع ایلرم (که یارب
بآلا و نعمای تو * باسرار اسمای حسنای تو) آلا الف ممدوده ایله الانك جمعیدر الف
مقصوره ایله و نعماء تونك فتحی ایله جمع نعمتدر * محصول بیت * یارب سنك آلا و نعماك
حقیچون وسنك اسماء حسناك اسرار حقیچون (بحق کلامت که آمد قدیم * بحق رسول
و بخلق عظیم) * محصول بیت * یارب سنك کلامك حقیچون که قدیمدر وسنك
رسولك حقیچون وانك خلق عظیمی ایچون رسولدن مراد حضرت محمددر مذکور
قسملر کلیجك ابیاته مرهوندر (که شاه جهان باد فیروز بخت * باقبالش آراسته تاج
و تخت) * محصول بیت * یارب که شاه جهان فیروز بخت اولسون یعنی طالعی مظفر
وغالب اولسون انك دولت واقبالیله تاج و تخت مزین ومکرم اولسون (زمین تابود
مظهر عدل وجور * فلك تا بود مرتع جدی و ثور) تاحرف توقیتدر ایکی مصراعده
بیله مرتع اسم مکاندر رتع یرتعدن یعنی فتحله یایلمدن اوتلق یعنی طوارا و تلیجق یر جدی
لغتده اوغلقدر امابونده برج جدی مراددر ثور ده لغتده اوکوزدر امابونده برج
ثور مراددر * محصول بیت * مادامکه یریوزی عدل وظلمك مظهریدر یعنی یریوزنده
عدل وظلم اولدقجه وفلك ثامنده برج جدی وثور اولدقجه یعنی یوم قیامته دك (خدیو
جهان شاه منصور باد * غبار غم ازخاطرش دور باد) خدیو جهان لامیه ومبتدأ
شاه منصور باد خبری غبار غم بیانیه ومبتدأ ومابعدی خبری * محصول بیت *
تمام جهانك اولو پادشاهی شاه منصور اولسون غم غباری خاطرندن دور اولسون یعنی
غم کرکانه کلسون حاصلی هرکز غمناك اولسون (بحمدالله ای خسرو جم نکین *

*شجاعی بمیدان دنیاودین) جم نكین سلیمان پیغمبردن كنایه‌در سلیمان نكینلی دیمكدر شجاع بهادره دیرلر وباضمیر خطابدر * محصول بیت * الحمدلله ای جم نكینلی پادشاه دنیاودین میداننده بهادرسن یعنی حفظ دین وسلطنتده شجیع‌سن حاصلی دین اسلامی رعایتده وامور سلطنتی رعایتده بهادرسن (بمنصوریت شدہ‌در آفاق نام * كه منصور بودی براعدا مدام) بمنصوریت باحرف مصدردر شدرفت معناسنه‌در آفاقدن مراد عالمدركه حرف تعلیل * محصول بیت * عالمده نامك نصرتله مشهور اولدی زیرا اعدا اوزرینه دائما منصور اولدك یعنی آدك منصور اولدیغی كبی ذاتكده منصوردر زیرا اسمك مسماده تأثیری اولور (فریدون شكوهی در ایوان بزم * تهمتن نبردی بمیدان رزم) فریدون شكوه وصف تركیبی افسامندندر فریدون هیبتلی دیمكدر وباضمیر خطابدر ایوان بزم بیانیه تهمتن نبرد وصف تركیبی اقسامندندر رستم صواشلی معناسنه وباضمیر خطاب بمیدان رزم باحرف ظرف واضافت لامیه‌در * محصول بیت * فریدون هیبتلی‌سن بزم ایواننده رستم صواشلی‌سن صواش میداننده یعنی بزمده فریدون وجنكده رستم‌سن (فلك را كهر در صدف چون تو نیست * فریدون وجم را خلف چون تو نیست) خلف خانك ولامك فتحه‌لریله ایواوغله دیرلر اماخانك فتحی ولامك سكونیله رامز اوغله دیرلر * محصول بیت * فلك صدفنده سنك كبی كوهر یوقدر فریدون وجمك سنك كبی قائم مقام اوله‌جق اوغلی یوقدر (نه تنها خراجت ده‌داز فرنك * كه مهراج باجت فرستدززنك) مهراج قاره‌لر پادشاهنه دیرلر زنكدن مراد قاره‌لر ولایتیدر * محصول بیت * یالكز فرنكدن سكا خراج كوندرمزلر بلكه زنكستاندن مهراج سكا باج كوندرر حاصلی تمام عالم سكا مطیعدر (اكر ترك وهندست وكر روم وچین * چوجم جمله داری بزیر نكین) * محصول بیت * اكر ترك وهندو اكر روم وچیندر سلیمان پیغمبر كبی جمله‌سی نكینك آلتنده‌در یعنی هپ سنك امریكه مطیعدر (زحل كمترین هندوبت دررواق * سپهرت غلامی مرصع نطاق) هندوبت تقدیری غلام هندوبتدر رواق ایوان یعنی كوشك نطاق نونك كسریله قوشاق معناسنه‌در * محصول بیت * زحل یلدزی ایوانكده الك الحق هندوقوللكدر فلكده مرصع قوشاقلی قوللكدر (هما پیست چترت همایون اثر * كه داردبسیط زمین زیرپر) * محصول بیت * سنك چترك مبارك اثرلی بر همادر كه بر یوزینی قنادی آلتنده طوتار یعنی تمام عالم عدالتی قنادی آلتنده‌در (سكندرصفت روم تاچین تراست * كراوداشت آیینه آیین تراست) * محصول بیت * سكندر كبی رومدن چینه دك سنكدر اكرانك آیینه‌سی وارایسه آیین سلطنت وقانون حكمت سكندر (بجای سكندربمان سالها * بدانادلی كشف كن حالها) * محصول بیت * ییللر سكندر یرنده سلطنتده قال یعنی سكندر كبی دنیاالك آلتنده اوله كوكل داناغیله احوال عالمی كاشف اول یعنی كوكل عقلیله مشكلات عالمی كشف ایله (چودریای وصفت ندارد كنار * مدیحت كنم بردعا اختصار) * محصول بیت * چونكه وصفك دریاسنك كناری یوقدر یعنی وصفكه حدو پایان یوقدر مدحكی دعا ایله اختصار ایدیم یعنی دعا كه مشغول اولەیم (زنظم نظامی كه چرخ كهن * نداردچواو هیچ زیباسخن) * محصول بیت * نظم نظامیدن كه چرخ كهنك انك كبی زیباسخنی یوقدر یعنی عالمه

بوبجاین كوزل سوزلی كسه كلمه‌مدر (یبارم بتضمین سه بیت متین * كه نزدخرد به زدر ثمین) * محصول بیت * نظم نظامیدن تضمین طریقیله اوچ محكم بیت كتوردم كه عقل قتنده قیمتلی اینجودن یكدر حاصلی نظامینك اسكندرنامه‌سندن اوچ بیت تضمین ایدرم (زان بیشتر كاوری درضمیر * ولایت ستان باش وآفاقكیر) * بیش بای عربیله زیاده معناسنه‌در كاوری كه حرف بیان ولایت‌ستان وصف تركیبیدر مملكت آلیجی دیمكدر آفاقكیرده وصف تركیبیدر آفاق طوتیجی معناسنه * محصول بیت * ضمیركه كوردیككدن زیاده‌رك ولایت آلیجی وآفاق طوتیجی اول یعنی خاطریكه كور دیككدن زیاده فتح ممالك ایله (زمان تازمان ازسپهر بلند * بفتح دكرباش فیروزمند) * محصول بیت * زمان تازمان یعنی دائما سپهر بلنددن برغیره‌كر رفتحیله منصور ومظفر اول یعنی دائما منصور ومظفر اول (ازان می كه جان داروی هوش داد * مراشربت وشاه رانوش باد) * محصول بیت * اول میدن كه جان عقله دار ویعنی دواوردی بكاشربت وشاهه نوش دارواولسون یعنی بكاصفا وشاهه ذوق وراحت ویرسون مصراع اولده جان داروی هوش جان دار یعنی سلاحدار معناسنه حكم ایلین وهم فاحش ایلمش (وله ایضا) مغنی نامه (مغنی بكجا یی بكابانك رود * بیادآوران خسروانی سرود) بكابانك رود مصراع ثانی یه مرهوندر رود قول ویرساز اسمیدر * محصول بیت * ای مغنی قنده سن رودك بلندآوازیله خاطرمزه كتور پادشاهلره لایق سرودی یعنی ایری (بمستان نوید سرودی فرست * بیاران رفته درودی فرست) نوید مژده معناسنه در سرودی یاحرف وحدت ویاحرف تنكیر یاران رفته بیا نیه‌در درودی یاحرف وحدت ویاتنكیر * محصول بیت * ای مغنی مستلره سرود مژده‌سنی كوندر كتمش یارانه تحیت وسلام كوندر (مغنی نوای طرب سازكن * بقول وغزل قصه آغازكن) * محصول بیت * ای مغنی شنلك نواسنی سازایله قول وغزل ایله قصه یه آغاز ایله قول وغزل فن نغمه دن برنوعك اسمیدر (كه بارغم بزمین دوخت پای * بضرب اصولم برآورزجای) بارغم بیانیه میم متكلم معناده پایه مقیدر بضرب اصول باحرف مصاحبت واضافت لامیه‌در ومیم معناده جایه مقیدر * محصول بیت * زیراغم یوكی ایاغمی یره میخلادی پس ضرب اصول ایله بنی یرمدن چیقار یعنی شوقه كلوب رقص ایده‌یم (مغنی ازان پرده نقشی بیار * ببین تاچه كفت ازحرم پرده‌دار) پرده‌دار قپوجی به دیرلر * محصول بیت * ای مغنی اول پرده عشقدن برنقش كتور یعنی برنقش ایرله كور كه حرم عشق پرده داری نه سویلادی یعنی عشقدن نه خبر ویردی (چنان بركش آوازخنیاكری * كه ناهید چنكی برقص آوری * خنیاكر ایرلایجی وخنیاكرو یاحرف مصدر كه حرف تعلیل ناهید زهره یلدزی ناهید چنكی بیانیه * محصول بیت * ای مغنی ایرلا یجیلق اوازینی چك یعنی قالدر كه ناهید چنكی رقصه كتوره‌سن یعنی ایرلایجیلق اوازینی رفع ایدنجه زهره شوقه كلوب رقص ایدر (مغنی دف وچنك راسازده * بیاران خوش نغمه آوازده) * محصول بیت * ای مغنی دف وچنكه دوزن ویر یعنی بری برینه اویدر یعنی خوش نغمه‌لر ایله یارانه آوازویر خبردار اولسونلر كه دف وچنكه آهنك طوتسونلر (رهی زن كه صوفی بحالت رود * وصالش بمستی حوالت رود) رهدن مراد پرده ونغمه دركه حرف رابط صفت صوفی مبتدأ بحالت رود خبری

وصالش مبتدا ومابعدی خبری * محصول بیت * برده چال که صوفی حالته ووجده واره وصالی مسلکه حواله اوله یعنی مست اولوب جانانه واصل اوله حاصلی وصالی مسلکاه اوله (مغنی بزن چنك درارغنون * ببر ازدلم فکر دنیای دون) * محصول بیت * ای مغنی الکی ارغنونه اور یعنی ارغنون چال کوکلمدن دنیای دون فکرینی ایلت (مکر خاطرم یابد آسایشی * چونبود زغم باوی آلایشی) * محصول بیت * ای مغنی ارغنون چال اوله که خاطرم رآسایش وراحت بوله چونکه غمدن آنکله آلایش اولمیه یعنی خاطرده که غمدن آلایش اولمیه آسایش بولور (مغنی بیامدت چنك نیست * کنی بردفی نه کرت چنك نیست) کنی یاحرف وحدت ویاحرف تنکیردر دفی یاحرف وحدت * محصول بیت * ای مغنی کل نه سنك جنکك وصواشك یوقدر الکی بردفه قواکر چنك وچغانك یوغیسه یعنی چنکه مالك دکل ایسك دفله سر وداپله (شنیدم که چون می رساند کزند * خروشیدن دف بودسودمند) * محصول بیت * ایشتدمکه چونکه شراب ضرر ایرشدررد فك چوقرامسی فائده لی اولور یعنی ضرر خماری دفع ایدر (مغنی بجایی که وقت کلست * زبلبل چنها پراز غلغلست) * محصول بیت * ای مغنی قنده سن که کل وقتیدر یعنی عیش ونوش زمانیدر بلبلدن چنلر غلغلدن پردر یعنی بلبل آوازندن چنلر طولو پطلودر (همان به که خونم بجوش آوری * دمی چنك را درخروش آوری) * محصول بیت * اول یکدر که قانمی جوشه کتوره سن یعنی قانم قیناداسن برنفس چنکی خروشه کتوره یعنی چنکی چالق ایله ذوق وشوقدن خونم جوشه کله (مغنی بیا عود برساز کن * نوا این نوا بی نو آغاز کن) * محصول بیت * ای مغنی کل عودی دوزن اوزره ایله یعنی عود که دوزن ویرکی اساولیلی برصورت جدیده آغاز ایله (بیك نغمه دردمرا چاره ساز * دلم نیز چون خرقه صدپاره ساز) * محصول بیت * برنغمه ایله بنم دردمه چاره ایله کوکلمی خرقمم کبی یوز پاره ایله یعنی برنغمه ایله که شوقدن خرقه می پاره پاره ایدیم (مغنی چه باشد که لطفی کنی * زنی بازم آتش بدل افکنی) * محصول بیت * ای مغنی نه اولور که برلطف ایلسك نیدن کوکلمه آتش براقسك یعنی نای چالوب کوکلمه شوق آتشنی براقسك لطف ایدردك (برون آری ازفکر خودیکدمم * بهم برزنی خانمان غمم) * محصول بیت * بنی طشره چیقارسن کندی فکرمدن برساعت غمم خانمانی قرش مورش ایدوب فنایه ویرسك لطف ایدردك یعنی بنم غمی کیدرسك زیاده احسان ایدردك (مغنی بجایی نوایی بزن * بهابی نوایان صلایی بزن) * محصول بیت * ای مغنی قنده سن برنواوبرده چال زبی نواره برصلا ایله یعنی سازدکلکه خبرایله (چوخواهد شدن عالم ازما تهی * کدایی بسی به که شاهنشهی) * محصول بیت * چونکه عالم بزدن خالی اولیسردر یعنی چونکه اولیسرز کدالق چوق یکدر پادشاهلقدن زیرا کدانك دنیاده نسنه سی قالمزکه انکیچون حسرت چکمه اما پادشاهلرك بونك عکسنجه دریعنی حسرت وندامت چکه جکاری بی نهایه در (مغنی بکوقول و بردار ساز * که بیچارکان راتویی چاره ساز) قول بوفنك برقسمیدر چاره ساز وصف ترکیبیدر چاره ایدیجی معناسنه * محصول بیت * ای مغنی قول اوقو وسازی قالدر یعنی سازی اله آل زیرا بیچاره لرك چاره سازی سنسن (تو بغای راه عراقم برود * که بنام ازدیله من زنده رود) بردود یاحرف مصاحبت ورود ایرماق وسازقیلی وبرسازك اسمیدر وزنده رود اصفهان

ایرماغی بوودا ایهام طریقیله واقعدر زیرا شیرازدن اصفهانه برایرماق کاریله کیدیلاور * محصول بیت * ای مغنی سن بکا اصفهان یولنی رودله کوستریاخود نغمه عراقی رود سازیله کوستر تاکیم بن کوزمدن زنده رود ایرماغنی کوستره یم یعنی چوق کریه وبکا ایلیه یم (مغنی بیابشنو وکاربند * زقول من این پندانا پسند) * محصول بیت * ای مغنی کل ایشت وایش ایدین بنم قولمدن بودانابکنه جك قولی وپندی یعنی بنم سوزمدن بوپندی قبول ایله (چوغم لشکر اردبیار آصفی * بچنك وربابی ونای ودفی) ربابی یاسی حرف تنکیردر * محصول بیت * چونکه غم لشکر کتوره یعنی چونکه سکا غم واشوب یوز کوستره سنده صف زننله چنکله وربابله ونای ودفله یعنی غمومی بونلرله دفع ایله (مغنی توسر مرا محرمی * زماتی به نی زن دم همدمی) * محصول بیت * ای مغنی سن بنم سرمه محرمسن برزمان نیله همدم ملاك دمنی ونفسنی اور یعنی نیله ناله عزه همدم ویاراول (بمی دورکن ازدلت کرغمیست * دمی درنی زن که عالم دمیست) * محصول بیت * باده ایله دورایله یعنی ایراقلشدر اکر کوکلکده برغم وار ایسه برنیه برنفس اوز یعنی اوفله که عالم بردمدر یعنی برنفسدر حاصلی بودنیا عالمده کسیه پایدار دکلدر (مغنی بجایی بزن بربطی * بیا ساقی ازباده پرکن بطی) بربط ایکی بانك قبحه لرله قبوزه دیرلر وبط شراب یاتغی * محصول بیت * ای مغنی قنده سن قبوز چال ای ساقی سنده کل باده دن یاتغی پرایله یعنی دستی ویا تنغی طوادر (که باهم نشینیم وعیشی کنیم * دمی خوش برآریم وطیشی کنیم) طیش سویلنمکدن حاصل اولان خفته دیرلر * محصول بیت * ای ساقی یاتغی طولدر که بری بریمزله اوتورلم وعیش وصفا ایده لم برخوش نفس چیقارلم وشنلك ایده لم یعنی شنلك ایدوب عیش وعشرت ایده لم حاصلی حضورله تنفس ایده لم (مغنی زاشعار من یك غزل * باهنك چنك آورانه عمل) * محصول بیت * ای مغنی بنم اشعارمدن برغزلی چنك آهنکیله عمله کتور یعنی چنك آهنکیله برغزل ایرله (که تاوجدر اکاری سازی کنم * برقص آیم وخرقه بازی کنم) * محصول بیت * بو یله ایله که وجد وحالته کارسازلق ایده یم رقصه کلم وخرقه بازلق ایدم یعنی خرقه یی چیقاروب بیانه آتایم (بمستی توان درا سرار سفت * که دربیخودی راز نتوان نهفت) * محصول بیت * مستلکله دراسرار دلك ممکندر زیرا بیخودلقده راز کیزلنك اولمز یعنی مستك خاطرینه هرنه که کلسه کیزلنیوب سویلر (مغنی ملولم دوتایی بزن * بیکتایی اوسه تایی بزن) * محصول بیت * ای مغنی ملولم ایکی قیللی سازچال الاهك براکی حقیچون اوچ قیللی سازچال حاصلی ایکی قیللی واوج قیللی سازالکه کیررسه چال (مغنی بسازاین بوآیین سرود * بکوباحریفان باآوازرود) * محصول بیت * ای مغنی بو بکی اساولیلی ایره دوزن وبوحریفلره آواز رودله سویله (روان بزرکان زخودشاد کن * زپرویز وازباربد یاد کن) پرویزدن مراد خسرو ودروبار بدبای انك فتحیله خسروك مشهور سازنده سیدر * محصول بیت * ای مغنی اکابرك روحنی شاد ایله خسرودن وباربددن یادایله یعنی کیچن سلاطین وسازنده لرینی یادایله که دنیاده کسه باقی دکل حاصلی دنیا کسیه وفا ایتامشدر بزده ایلمز دیمکدر (سرفتنه دارد دکر روزکار * من ومستی وفتنه چشم یار) * محصول بیت * بنه روزکارك فتنه سوداسی وار یعنی فتنه یه میلی وار پس بن ومستلك وفتنه چشم یاردر یعنی بن مستلکدن وفتنه چشم

یاردن آیرلم (درین خونفشان عرصهٔ رستخیز * تو خون صراحی وساغر بریز) * محصول
بیت * بوقان صاچیجی قیامت میدانی ایچنده یعنی میدانده سنی صراحینك وساغرك
قانی دوك بو ادا ایکی معنایه محتملدر صراحی وساغرك قانی دوك یعنی بونلرك شرابنی ایچ
دیمك اوله ویاخود قانی دوك یعنی بونلری کسر ایله که شرابی بیانه دوکاسون (همی
بینم ازدور کردون شکفت * ندانم کرا خاك خواهد کرفت) شکفت بونده شینك وکاف
عربینك کسریله در شینك وکافك ضمیله ده لغتدر حاصلی حرکتلر قافیه یه تابعدر * محصول
بیت * دور کردوندن عجب طونارم یعنی تعجب ایدرم بیلزم کیمی خاکده طوتمق استر یعنی
کیمی اولدرور ب درکور اید یسر در حاصلی هر کسه فناطار یدر اما معلوم دکلدر که
کیم نه وقت اولور (فریب جهان قصهٔ روشنست * ببین تاچه زاید شب آبستنست)
* محصول بیت * جهانك فریبی ومکری روشن قصه در یعنی جهان حیله کار اولدیغی
هر کسه معلومدر کورنه طوغرر کیجه بو کلیدر بو مضمون ساقی نامه ده مرور ایلدی
(بیادر جهان دل منه زینهار * کسی بر سر پل ندارد قرار) * محصول بیت * کل
بو جهانه زینهار کوکل باغلمه زیرا کسه کپری اوزرنده قرار طوتمز یعنی جهان قرار یده جك
یر دکلدر البته کلن کیدر (همان منزلست این جهان خراب * که دیدست ایوان
افراسیاب) * محصول بیت * اول منزلدر بو خراب جهان که ایوان افراسیابی کورمشدر
یعنی بو جهان چوق پادشاهلر کورمشدر (همان منزلست این بیابان دور * که کم شد
درو لشکر سلم وتور) * محصول بیت * اول منزلدر بو بیابان بعید یعنی بو اوزون اوزاق
منزل اولدر که آنده سلم وتورك لشکری کم اولدی سلم وتور وایرج اولاد فریدوندر اما ایرج
قوسندن یاشلی ایدی وتخت فریدونه اول الیق ایدی ایکی برادرندن پس حسد ایدوب
وتور ایرجی قتل ایلدیلر اما ایرجك فرزندندن منوچهر نام بر ولدی قالدی وعاقبت باباسین قتل
ایدنلری قتل ایلدی بعض تواریخده بویله یازار (کجا رای پیران لشکر کشش * کجا شیده
ترك خنجر کشش) پیران پهلوانلردن برینك اسمیدر افراسیاب عسکرینده پیران دیرلر
وشیده افراسیابك بربهادر اوغلونك اسمیدر * محصول بیت * لشکر چکیجی پیرانك رایی
وتدبیری قنده کتدی خنجر چکیجی ترك شیده قنده کتدی یعنی جمیعی فنا اولدیلر هیچ
کسه جهانده باقی قالمدی (نه تنها شد ایوان وقصرش بباد * که کس دخمه اش هم ندارد
بیاد) دخمه عربیده لحده مناسنه در * محصول بیت * مذکورلردن هر برینك یالکز ایوان
وقصری یله کتمدی که هیچ کسه قبرینی هم یادنده طوتمز یعنی هیچ برینك قبرینی کسه بیلزنه
یرده در (یکی را قلم زن کند روزکار * یکی را دهد تیغ در روزکار) روزکار ایش کونی
یعنی صواش کونی * محصول بیت * روزکار برینی قلم زن ایدر یعنی کاتب
ومنشی ایدر وبرینه صواش کونی قلیج ویرر یعنی هر کس برنسنه ایچون مخلوقدر
حاصلی خد اخلقی بری برینه خدمتکار ایلشدر یعنی کیمنی درزی وکیمنی باشمقجی وکیمنی
اتمکجی وآشجی ا. (وله ایضا) مثنوی (سك بر آن آدمی شرف دارد * که دل دوستان
بیازارد) * محصول بیت * ایت اول انسانك اوزرینه شرفی واردر که دوستلرك
کوکلنی اینجیدر (این سخن را حقیقتی باید * تا معانی بدل فرود آید) * محصول بیت *
بو سوزك حقیقتی وماهیتی کرکدر تاکیم معانی کوکله اینوب یاقیشه (که آدمی با تو دست

درمطعوم * سك زبیرون بر آستان محروم) * محصول بیت * زیرا آدمی یمکی سنکله بیله یر
اما سنك طشره ده اشکده محروم درا کر را سخوان ویرسك ییورمزسك صبر ایدر علی کل
حال آستانك قویوب کتمز (حیف باشد که سك وفا دارد * وآدمی دشمنی روا دارد) * محصول
بیت * حیفدر که سکك وفاسی اوله وآدمی دشمنلکی روا طوته یعنی حیفدر که سك وفادار
اوله وآدمی بیوفا اوله (وله مثنوی) (ایا ریح الصبا قلبی کئیب * مشامی من بخورك یستطیب)
کئیب فعیل بمعنی فاعلدر غملی وغصه لی دیمکدر قلبی تقدیرا مرفوع مبتدأ وکئیب لفظا
مرفوع خبری مشامی تقدیرا مرفوع مبتدا ویستطیب خبری ومن بخورك یستطیبه متعلق
* محصول بیت * ای صبا یلی بنم کوکلم غصه دار وغمناکدر دماغم سنك بخورکدن خوش
قوقولیدر بخور قتح باایله درضمیله یکلشدر (کذاری کن سحر بر طرف کلزار * بسرو وکل
زما پیغام بکراز) * محصول بیت * ای باد صبا سحر وقتنده طرف کلزاره اوغره سرو وکله
بزدن پیغام ادا ایله پیغام یوردیغی بوندنصکره کلن ایکی بیتدر لف ونشر طریقیله (تو
باروی زحسن ای کل مزن لاف * که زردوزی نداند بوریاباف) * محصول بیت * ای کل سن
جانانك رویله کوزللکدن لاف اورمه یعنی بن آنك کبی کوزلم دیمه زیرا بوریا طوقویان ذر
دوزلك بیلمز یعنی سن بوریاباف وجانان زردوز کیدر (منازای سرو بالاش از قد * که باقدش
یقین می افتی از حد) * محصول بیت * ای سروانك قدیله وبالاسیله قد وقامتدن فخر ایلمه یعنی
انك اوزون قدی واراسه بنده واردیمه زیرا یقین بودر که انك قدیله حددن دوشرسك
یعنی مقدارك بیلدیککدن مقام اعتدالدن ساقط اولورسك (بیا ساقی که ایام بهارست *
برغم او که او پرهیز کارست) * محصول بیت * ای ساقی کل که ایام بهار در اول
کیمسه نك رغمنه که اول پرهیز کاردر (شراب ارغوانی باغوانی * همی خورتا توانی
می توانی) شراب ارغوانی بیانیه یا حرف مصاحبت غوانی جمع غانیه در نازك اندام
عورتلر دیرلر حاصلی کوزللکدن زینته محتاج اولمیان عورت همی خور فعل امر مفرد
مخاطبدر تا حرف توقیت می توانی توانیدن بدلدر ایکی توانی فعل مضارع مفرد
مخاطبلردر یا ضمیر خطابلردر * محصول بیت * قرمزی شرابی مادامکه قادرسك
نازك اندام نکارلر نوش ایله غوانی جمع غانیه در که ارلایجی محبوبه عورتلر معناسنه در
دیبنوهم ایاش (مده درکوش ره پند ادیبان * چه پند شان چه آواز خطیبان)
* محصول بیت * ای ساقی غوانیله باده ایچ قولاغکه ادیبلر پندینه یول ویرمه یعنی
سوزلرین دیکلمه زیرا انلرك پندی نه خطیبلرك آوازینه یعنی خطیبلر آوازینی قولغکه
قویمدیغك کبی پند ادیبانده قولاغکه قویمه دیمکدر (همین میکو بدت درباغ بلبل * که
جام از کف منه در موسم کل) * محصول بیت * باغده بلبل سکا همان بو نی سویلر که
موسم کلده جام باده یی الدن قومه یعنی کل موسمنده باده نوش اول (غنیمت دان وصال
کل غنیمت * بمی خوردن مصمم کن عزیمت) * محصول بیت * وصال کل غنیمت بیل
غنیمت می ایچمکه نیتکی مصمم ومقرر ایله یعنی البته می ایچ دیمکدر (مشو غافل که فرصت
میشود فوت * دمادم وقت عشرت میشود فوت) * محصول بیت * غافل اوله که
فرصت فوت اولور دائما وقت عیش وعشرت فوت اولور یعنی وقت عشرت دائمی دکل
فرصتی فوت ایلمك کرك (زحافظ کوش کن این پند یکدم * همی زن جام می والله اعلم)

* محصول بیت * حافظدن بو بندی برساعت ایشت یعنی قبول ایله باده قدحین اور الله اعلمدر یعنی باده ایچ که اسرار خفیه یه خدا اعلمدر کیم مغفور اولور وکیم اولمز الله اعلمدر * مثنوی (هر که آمد در جهان پرزشور * عاقبت میبایدش رفتن بگور) * محصول بیت * هر کیم که بو غوغا وفتنه دن طولو عالمه کلدی عاقبت اکا کوره کتمک کرك یعنی عاقبت اولوب قبره کیرمه کرك (دوره عقباست دنیا چون پلی * بی بقاجائی وویران منزلی) * محصول بیت * آخرت بولندهٔ دنیا کپری کبیدر بر بقاسز یر و بر ویران منزلدر یعنی کپری قرار کاه اولمدیغی کبی بو دنیاده دار قرار دکلدر (دل منه بر این پل پرترس وبیم * بر کذره ساز و مشو اینجا مقیم) * محصول بیت * کوکلکی بو قورقو ایله طوپطلو کپری یه قومه یعنی کوکل باغلمه یول یراغنی تدارك ایدوب بونده مقیم اولمه حاصلی زاد آخرته مقید اولکه دنیا زباده فانیدر (نزد اهل معنی این کاخ سپنج * هست چون ویرانهٔ خالی زکنج) * محصول بیت * اهل معنی قتندهٔ بو ایکی قپولی عاریتی سرای که دنیادر کنج ومالدن خالی ویرانه کبیدر (راستی در حقیقت سفته اند * عارفان کین خانه لاخان کفته اند) * محصول بیت * تحقیق در حقیقت دلمشلردر یعنی کوهر کبی سوز سویلمشلردر عارفلر که بو خانهٔ دنیایه خان دیمشلردر یعنی دنیا او بی خانه تشبیه ایدنلر خوب بیورمشلر (خان اقامت را نشاید در کذر * این جهان با کس نماند در کذر) * محصول بیت * بو بیت بیت سابقه حکم تعلیده در کچیدیرلرده خان اقامته لایق دکل یعنی مرور مقامنده خان اقامته یرامز بو جهان کمسه یه باقی قالمز بوندن کچ یعنی بونده قرار فکرینی ایلمه که مقام قرار وثبات دکلدر (دور باش از دوستیٔ مال وجاه * زان که مالت مار وجاهت هست چاه) * محصول بیت * مال ومنصب دوستلغندن کچ یعنی بو سوداپی ترك ایله زیرا مال سکا مار در ومنصب چاهدر یعنی زندان (من کرفتم خود تویی بهرام کور * خواهی افتاد آخر اندر دام کور) * محصول بیت * بن طوتایم که سن بهرام کورسن یعنی فرض ایدهیم بر اولو پادشاهسن عاقبت قبر طوزاغنه دوشمك کرك یعنی عاقبت اولمك مقرردر (کرنه کوری کورمی بین کفتمت * یك زمان بی کار منشین کفتمت) * محصول بیت * اکر کور دکل ایسك قبری کور سیر ایله دیدم سکا یعنی عاقبت وارا جغك یری فکر ایله بر زمان بی کار اوتورمه دیدم سکا یعنی زاد آخرته مشغول اول نك طورمه دیمکدر (هیچ کس را نیست زین منزل کزر * از کدا و شاه واز برنا و پیر) * محصول بیت * هیچ کیمسه نك بو منزل قبردن بدی بو قدر یعنی لابد هر کس بو منزل قبره نزول ایدر اکر کدا واکر پادشاه واکر یکت اکر پیردر کزیروق یعنی تا کزیردر حاصلی لابد دیمکدر کلستان بیتنك رساله سنده کزیری وناکزیری خوب تحقیق ایلشم دیلین انده کورسون (ای که بر ما بکذری دامن کشان * حافظ الحمدی همی خواهد بخوان) * محصول بیت * ای شول کیمسه که بزم قبرمز اوزرندن اتکك چکرك اکا برانه کچرسن حافظ سندن بر فاتحه دیلر قبری اوزره برفاتحه اوقو یعنی روحیچون فاتحه دی (قصیده) خواجه بو قصیده یی شاه شجاعك مدحنده بیورمشدر (شد عرصهٔ زمین چو بساط ارم جوان * از پرتو سعادت شاه جهانستان) عرصهٔ زمین بیانیه بساط ارم لامیه شاه جهانستان بیانیه جهانستان وصف ترکیبیدر ستانیدندن

جهان الیجی یعنی جهان فتح ایدیجی * محصول بیت * میدان زمین بساط ارم کبی جوان اولدی یعنی بهار کلدی و یر یوزی یشردی جهان آلیجی شاهك سعادتی پرتوندن یعنی آثار سعادتی یر یوزینه رونق وفر و یردی (خاقان شرق وغرب که درشرق وغرب اوست * صاحبقران وخسرو شاه خدایکان) اصطلاح تواریخده خاقان چین پادشاهنه دیرلر روم پادشاهنه قیصر دیدکلری کبی وخسرو عجم پادشاهنه دیدکلری کبی شاه خدایکان بیانیه خدایکان اولو معناسنه در * محصول بیت * مذکور پادشاه خاقان شرق وغربدر که شرق وغربده اولدر صاحبقران خسرو واولو پادشاه یعنی تمام عالمده بر اولو پادشاهدر (خورشید ملك پرور وسلطان دادکر * دارای دادکستر وکسری کی نشان) خورشید ملك پرور بیانیه درملك پرور وصف ترکیبیدر ملك بسلیجی یعنی مملکت تربیه ایدیجی سلطان دادکر بیانیه دادکر عادل دیمکدر دارای دادکستر بیانیه در دارا بونده حاکم معناسنه در اکرچه که سلف پادشاهلرندن بر پادشاهك اسمیدر دادکستر وصف ترکیبیدر عدل دوشیجی معناسنه ساعلی عادل دیمکدر کسری کی نشان بیانیه کسری خسروك معربیدر رایی مکسور اوقومق اسلوب عجمدر اما عرب فتح رایله اوقورکی نشان وصف ترکیبیدرکی نشانلی دیمکدر کی بر پادشاهك اسمیدر جائزدر که نشان بونده نشاندندن اوله تخته اوطوردیجی معناسنه اوله یعنی پادشاهلق ویریجی * محصول بیت * ملك پرور خورشیددر وعادل پادشاه عدل دوشیجی دارادر وکی نشان کسریدر (سلطان نشان عرصهٔ اقالیم سلطنت * بالانشین مسند ایوان کن فکان) سلطان نشان وصف ترکیبیدر پادشاه نصب ایدیجی یعنی پادشاهلق ویریجی معناسنه مابعدینه اضافتی لامیه در عرصهٔ اقالیم سلطنت بیانیه لردر بالانشین وصف ترکیبیدر صدر مجلسده اوطوریجی مسنده اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندندر ایوانه اضافتی لامیه در وکن فکانه اضافت بیانیه در کن فکان عناصر وافلاکدن عبارتدر * محصول بیت * اقالیم سلطنت عرصه سنك سلطان نشانیدر ایوان کن فکان مسندینك صدر نشینیدر (اعظم جلال دنیی ودین آن که رفعتش * دارد همیشه توسن ایام زیر ران) * محصول بیت * دنیا ودینك اعظم جلالیدر که انك رفعتی توسن آبای دائما اویلغی التنده طوتار یعنی توسن ایام مغلوبیدر جلال الدین لقبی وشجاع اسمیدر (دارای دهر شاه شجاع آفتاب ملك * خاقان کامکار وشهنشاه نوجوان) * محصول بیت * دهر حاکمی شاه شجاع آفتاب ملك خاقان کامکار وشهنشاه نوجواندر یعنی مذکور القابله ملقب شاه شجاعدر (ماهی که شد بطلعتش افروخته زمین * شاهی که شد بهمتش افراخته زمان) * محصول بیت * شاه شجاع بر ماهدر که طلعتیله یعنی رویله یریوزی روشن اولدی بر شاهدر که همتیله زمان رفعت بولدی یعنی اعلی اولدی (سیمرغ وهم را نبود قوت عروج * آنجا که باز همت اوسازد آشیان) سیمرغ وهم بیانیه قوت عروج مصدرك مفعولنه اضافتیدر باز همت بیانیه * محصول بیت * وهم عنقاسنه عروج قوتی اولمز اول یره که انك همتی بازی آنده آشیان ایلر یعنی انك همتنه قوت واهمه واصل اولمز (حکمش روان چو باد باطراف بر و بحر * مهرش نهان چو روح در اعضای انس وجان) * محصول بیت * حکمی باد کبی

رو بحرده جاربدر محبتی روح کبی انس وجانك اعضاسنده نهاندر یعنی هر کسك قلبنده محبتی مضمردر حاصلی هر کس آنی سور (ای صورت تو ملك جمال وجمال ملك * وی طلعت توجان جهان وجهان جان) * محصول بیت * ای پادشاه سنك صورتك ملك جمالدر وجمال ملکدر یعنی کوزللك مملکتیدر وسلطنت جمالیدر وسنك طلعتك جهانك جانی وجانك جهانیدر حاصلی جان جهان وجهان جانسین (تخت تورشك مسند جشید وکیقباد * تاج توغبن افسر داراواردوان) * محصول بیت * سنك تختك جشیدوکیقباد مسندینك رشکیدر یعنی انلرك تکیه کاهی سنك تختکه رشك ایدرزیرا انلرك تختندن اعلی وزیبادروسنك تاجك داراواردوان تاجنك زیبایدر یعنی سنك تاجك انلرك تاجنه رونق وفر قومدی یعنی اعتباردن قالدیلر (کردر خیال چرخ فتد عکس تیغ تو * ازیکدکر جدا فتد اجزای توامان) توامان برج جوزادر * محصول بیت * اکر چرخك خیالنه سنك قلیجك عکسی دوشرسه جوزانك اجزاسی بری برندن جدا دوشر خوفدن جوزا قوشاقدن یوقری ایکی کوده‌لی بر شخصه بکزر نته کیم سابقا تحقیق اولندیدی مراد پادشاهك قوت قاهره‌سنی بیاندر فی الواقع بهادر پادشاه ایمش نته کیم سابقا بیان اولندیدی (تو افتاب ملکی وهرجا که میروی * چون سایه از قفای تو دولت بوددوان) دوان صفت مشبهه دردو یدندن یلکن معناسنه * محصول بیت * سن ملکك آفتابی سن وهر یره که کیدرسن سایه کبی دولت سنك اردنجه یلرك کیدر یعنی دولت سندن منفك اولمز (ارکان نیر ورد چوتو کوهر بهیج قرن * کردون بیاورد چوتو اختر بصد قران) ارکاندن مراد عناصر اربعه‌در * محصول بیت * هیچ بر قرنده ارکان سنك کبی کوهر تربیه ایلمز فلکده سنك کبی اختری یوز قرانده کتورمز حاصلی هر خصوصده سن بی مثال و بی نظیرسن (بی طلعت توجان نکراید بکالبد * بی نعمت تو مغز نبندد در استخوان) نکراید فعل نفی مستقبل مفرد غائبدر کالبد قالبدر یعنی جسم مغز بینی وایلك نبندد فعل نفی مستقبل مفرد غائبدر باغلمز یعنی حاصل اولمز * محصول بیت * سنك یوزکسز جان جسده میل ایلمز سنك نعمتکسز کمکده ایلك باغلمز (هر دانشی که در دل دفتر نیامدست * دارد جواب خامهٔ تو برسر زبان) دانش اسم مصدر در بیلش معناسنه بونده مراد علمدر دفتردن مراد کتابدر نته کیم برقاج کره مرور ایلمشدر) * محصول بیت * هر علم که کتابده کلممشدر سنك قلمك جوابنی انی دیلی اوجنده طوتار یاخود سنك قلمك آنك جوابنی دیلی اوجنده طوتار حاصلی قلمك اوجنده جوابی حاضردر (دست ترا با برکه بارد شبیه کرد * چون قطره قطره این دهد وبدره بدره آن) * محصول بیت * سنك الکی بلوده کیم قادردر تشبیه ایلمکه یعنی کیمسه قادر دکلدر زیرا بلود قطره قطره وبرر اما سنك الك بدره بدره ویرر یعنی کیسه‌لرله بدره اون بیك آقچه‌یه دیرلر (با پایهٔ جلال تو افلاك پایمال * وز بحر جود دست تو درد هر داستان) * محصول بیت * سنك عظمتك پایه ومرتبه سیله افلاك پایمالدر یعنی سنك جلالك مرتبه‌سی افلاکدن یوجه‌در وسنك الك سخاسی دریا و بحرندن دهرده داستان حاصلدر یعنی پایهٔ جلالك افلاکدن اعلا وجود وسخاوتك دریادن ازید واشهردر (برچرخ علم مهری وبرفرق عقل تاج * درچشم فضل نوری ودرچشم ملك جان) * محصول بیت * علم فلکی اوزره کونش سن

وعقل دپه‌سی اوزره یعنی کله‌سی اوزره تاج سن فضل کوزنده نورسن جسم سلطنت ومملکتده جان سن ملك میمك ضمی ولامك سکونیله لفظ مشترکدر پادشاهلق ومملکت یننده (علم ازتو با کرامت وعقل ازتو بافروغ * شرع ازتو در حمایت ودین ازتو در امان) * محصول بیت * علم سندن کرامتلیدر یعنی سنك سببکله مکرم ومعزز در عقل دخی سندن فروغلودر یعنی سندن منور وضیادار در شرع دخی سندن حمایتده در یعنی شرعی حامی سن دین اسلامده سندن امن وامانده در یعنی سندن تغیر وتبدلدن مصون ومحفوظدر (ای خسرو منیع جناب ورفیع قدر * وی داور عدیم مثال وعظیم شان) منیع بونده بلند معناسنه در پایهٔ منیع وپایکاه منیع دیرلر بلند معناسنه جنابه اضافتی اسم فاعلك فاعلنه اضافتیدر رفیع قدرده بویله در داور عدیم مثال بیانیه عدیم مثالده اسم فاعلك فاعلنه اضافتیدر عظیم شانده بویله در * محصول بیت * ای جنابی منیع وقدری رفیع پادشاه وی عدیم مثال وعظیم شان حاکم (ای آفتاب ملك که درجنب همتت * چون ذرهٔ حقیر بود کنج شایکان) زمان قدیمده بر عظیم دفینه ظاهر اولور یرده انکا کنج شایکان دیرلر اندن صکره هر وافر ماله تشبیه طریقیله کنج شایکان دیدیلر * محصول بیت * ای ملکك کونشی که سنك همتك قتنده کنج شایکان حقیر ذره کیبدر یعنی هیچ اعتباری یوقدر کنج شایکان پادشاهلره لایق اولان کنجه یعنی وافر خزینه یه کنج شایکان دیرلر دیمش کنج شایکانی بیلزایمش (درجنب بحر جود تو از قطره کمترست * صد کنج شایکان که ببخشی برایکان) * محصول بیت * سنك سخاك دریاسی قتنده قطره دن کمتر در یوز کنج شایکان که رایکان باغشلرسن یعنی یوز اولو خزینه که مفت باغشلرسن سنك جودو سخاك قتنده قطره دن اکسکدر (عصمت نهفته رخ بسرا پرده‌ات مقیم * دولت نهاده رخت بقا زیر کنبده لان) عصمت پاکلك وپرهیزکارلق کنده وکنده لان اوبجه معناسنه درکه روم‌ده اکا تومرق دیرلر اما کنده لان کاف عجمینك ضمیله یوك یعنی اورتی دوشك یغجق یره دیرلر * محصول بیت * عصمت سنك سراپرده کده رخن کزلیوب مقیمدر یعنی سنك سراپرده کده دائما عصمت وعفت مقیمدر حاصلی سراپرده کدن عصمت منفك اولمز دولت دخی بقا رختنی سنك یارخانك آلتنه قومش یعنی دولتك باقیدر که خاندانکدن منفك اولمز (کردون برای خیمهٔ خورشید فلکه ات * از کوه وابر ساخته نازیرو سایبان) * فلکه بونده چادرك پوسنده چادرده یرکیکدیکی دکرمی تخته در که اکا چادر کوبکی دیرلر نازیرا سکمله که اوستنده اوتوررلر وچاچم که حصیر اوسته قالی آلتنه دوشرلر * محصول بیت * فلك سنك خورشید فلکه‌لی چادرك ایچون کوهدن اسکمله وبلوتدن سایبان ایلمش حاصلی فلك سنك چادرك مهتریدر هرنه که بیورسك آنی ایشلر دائما (وین اطلس منقش نه توی زرنکار * چتر بلند برسر خرکاه خویش دان) اطلس منقش نه تویدن مراد افلاك نه کانه‌در * محصول بیت * بو طقوز قات زرنکار منقش اطلسی کندی خرکاهك اوزرنده بلند چتر بیل که خرکاهکه سایه صالر (بعد از کیان بملك سلیمان نیافت کس * این سارواین خزینه واین لشکر کران) کیان کیك جمعیدر عجم پادشاهلرینه کیقباددن فیلقوسه کلنجه کیان دیرلر مثلا کیکاوس وکیخسرو وکیقباد بونلره کیان دیرلر ملك سلیماندن مملکت شیراز مراددر * محصول بیت *

بيت * كيباند نصكر . ملك سليمانده بو يراغى و بوخزينه بى و بو آغر عسكرى
كمسه بولمدى حاصلى سكا ميسر اولان سلطنت كمسه يه ميسر اولمش
سلاطيندن (بودى درون گلشن واز پردلان تو * درهنده بود غلغل
ودر زنك بدفغان) پردل بهادره ديرلر * محصول بيت * سن كلشن ايچنده ذوق
وصفاده ايدك كه سنك بهادرلركدن هندستانده غلغله وفرياد وزنكستانده فغان
وغريو وارايدى يعنى تمام عالم سندن خوف اوزره‌در (دردشت روم خيمه زدى وغريو
كوس * تادشت هندرفت و بيابان سيستان) * محصول بيت * سن روم صحراسنده چادر
قوردك وكوسك فرياد وفغانى هند صحراسنه دك وسيستان بيابانه دك كندى سيستان
بر مملكت اسميدر حاصلى سنك صيت وصداك تمام عالمى طوتدى (تاقصر زردساخته
رزه اوفتاد * درقصرهاى قيصرودرخانهاى خان) تاابتداى زمان ايچوندر قصر
زر دشاه شجاعك بهشت ونام باغچه سنده اولان كوشكدر كه اور توسى صارودر
* محصول بيت * سن قصر زردى بيدا ايده لى لرزه وزلزله دوشدى قيصر كوشكلرينه
وتاتارخان خانه لرينه يعنى رشك وحسددن بونلر متزلزل اولدى (آن كيست تاملك كند
باتوهمسرى * ازمصر تاروم وزچين تاقيروان) قيروان ايكى شهرك اسميدر كه برى
مشرقده وبرى مغربده‌در * محصول بيت * اول كيمدر كه ملكده سنكله برابرلك ايليه
مصردن رومه دك وچيندن قيروانه دك يعنى تمام دنياده سكا همسر يوقدر قيرواندن
مراد مغربدر دبين قيروانى بيلزايمش (سال دكرز قيصرت آرند تاج سر * وزچينت
آورند بدركه خراج خان) * محصول بيت * كلجك يل سكا قيصردن باشى تاجى
كتورورلر وچيندن دركاهكه خراج خانى حاصلى جميع عالم سكا مطيع ومنقاد اولور
(توشاكرى زخالق وخلق ازتو شاكرند * وشادمان بدولت وخلق ازتو شادمان)
* محصول بيت * سن خالقدن شاكرسن خلقده سندن شاكرلردر سن دولتكله شادمانسن
وخلق سندن شادماندر (اينك بطرف كلشن وبستان همى روى * بابند كان
سمند سعادت بز يرروان) * محصول بيت * ايشته شمدى بستان وكلشن جانبنه قوللركله
كيدرسن حال بوكه سمند دولت اوبلغك التنده‌در يعنى سمند دولته سوار كيدرسن
(اى ملهمى كه ازصف كروبيان قدس * فيضى رسد بخاطر پاكت زمان زمان)
ملهم اسم مفعولدر افعال بابندن الهام اولنان كمسه زمان زمان يعنى هرزمان * محصول
بيت * اى شول برملهم كه قدس ملكلرى صفندن سنك خاطركه هردم برتازه فيض
ايريشور يعنى سنك پاك خاطركه دائما ملائك مقربيندن فيض جديد ايريشور كروبى كافك
فتحى وراى مضمومك تشديديله ملائك مقربينه ديرلر (اى آشكار پيش دلت هرچه كردكار *
دارد همى بپردهٔ غيب اندرون نهان) اى حرف ندا منادى مقدردر اى پادشاه
ديمكدر كرد كار كاف اول عربى ومفتوحدر ورا ودال ساكنلردر وكار كاف عجميله
بجى معناسنه در پس كردكار بحسب لغت ايشجى ديمك اولدى اما استعمالده فاعل مطلق
معناسنه در حاصلى پروردكاردن عبارتدر * محصول بيت * اى پادشاه سنك كوكلك
قتنده آشكاره در هرنسنه يى كه خدا پردهٔ غيب ايچنده كيزلى طوتار يعنى خلقدن نهان
ايلديكى نسنه يى سنك كوكلك اوكنده آشكاره ايدر (داده فلك عنان ارادت بدست تو
* يعنى كه من كيم بمراد خودم برآن) * محصول بيت * فلك عنان ارادتى سنك الكه

ويرمش يعنى كه بن كيم بنى كندى مرادكجه سوريعنى بنى كندى مراد كجه استخدام
ايله حاصلى اختيار سنك الكده‌در ديمكدر (كر كوششيت افتد برداده ام بتير * وزبخششيت
بايد زرداده ام بكان) بونده كوششدن مراد صواشدر * محصول بيت * بوبيت مقول
فلكدر اكر دشمنله جنكك واقع ولورسه جنك ورزمى تيرويغكه ويرمشم يعنى عدوه
اتلركافيدر سن هيچ زحمت چكمه واكر سكا بخشش لازم اولورسه كانه زر ويرمشم اندن
آل وصرف ايله (خصمت نجاست دركف پاى خودش فكن * يار تو كيست برسرو
چشم منش نشان) * محصول بيت * بوده مقول فلكدر ديركه سنك خصمك قدمده‌در
آنى اياغك طبانى آلتنه براق يعنى پايمال وهلاك اولسون وسنك يارويارك كيمدر آنى بنم
باشم وكوزم اوزره نصب ايله يعنى باشم وكوزم اوزره يرى واردر حاصلى اكا تعظيم ايدرم
(هم كام من بخدمت توكشت منتظم * هم نام من بمدحت توكشت جاودان)
* محصول بيت * خوا جه بيورر بنم مرادم سكا خدمت ايلمك سببيله منتظم اولدى
بنم نامم دخى سنى مدح ايلمك سببيله ابدى اولدى يعنى سنك نامكه اشعار سويلمك سببيله آدم
عالمده باقى قالدى وجميع مراداتم منتظم اولدى حاصلى سنك مدحكله عالمده داستان
اولوب شهرت بولدم (وله ايضا) (قصيده) بوقصيده بى قوام اكبر كه محمد بن على در
آنك نامنه ديمشدر (زدلبرى نتوان لاف زدباسانى * هزارنكته درين كارهست تاداتى)
تا حرف تنبيه در * محصول بيت * دلبرلكدن آسانلغله لاف اورمق اولمز يعنى بن كوكل
آلجيم ديمك آسان دكل زيرا بوبابده هزارنكته وار البته بيلمك كرك يعنى عشاقك كوكلن
آلان يالكز كوزللك دكلدر واندن غيرى نيجه حالت وار (بجزشكردهنى مايهاست خوبى را
* بخاتمى نتوان زددم سليمانى) بخاتمى باحرف وحدت سليمانى ياحرف مصدر
* محصول بيت * شكردهنلكدن غيرى خوبلغك سرمايه لرى وار برخاتمله فقط
سليمانلق سوزينى سويلمك اولمز يعنى سليمانك جميع اشياده تصرفى يالكز خاتمله دكلدر بلكه
بوكندويه مخصوص برحالتدر حتى اول خاتمى ديو آلدقده اول تصرف اكا ميسر
اولمدى ديرلر دهان ذكرى خاتم اعتباريله درزيرا دهانى خاتمه تشبيه ايلمشلر در
(هزارسلطنت دلبرى بدان نرسد * كه در دلى بهنر خويش رابكنجانى) * محصول
بيت * بيك دلبرلك سلطنتى اكا ايرشمز يعنى اكا برابر دكلدر كه برعاشق كوكلنده هنرله
كندكى صغدره سن يعنى برعاشق كوكلنه كيرمك بيك دلبرلكدن اولى واحرى در
(چه كردها كه برانكيختى زهستى من * مبادخسته سمندت كه تيزميرانى) * محصول
بيت * نه مبالغه توزلر كه بنم وجودمدن قوپردك يعنى وجودمى فنايه ويردك سمندك
خسته اولمسون كه تيز سوررسن يعنى پك يوررسن تيز يورومك تكبر وغروردن عبارتدر
(بهم نشينى رندان سرى فرود آور * كه كنجهاست در بى سرى وسامانى) سرى
ياحرف تنكير * محصول بيت * رندلر همنشينلكنه باش ايندر يعنى مصاحبلرينه تنزل ايله
زيرا بو سرسزلكده وسامانسزلقده نيجه خزينه لر وار يعنى بونلرله صحبتده چوق
فوائد وار حاصلى بونلرله اختلاطده نيجه نفع وار (باربادهٔ رنكين كه صدحكايت خاص
* بكويم ونكنم رخنه در مسلمانى) * محصول بيت * رنكين باده كتور كه يوز خاص
حكايت سويلرم ومسلمانلقده رخنه ايلمزم يعنى مسلمانلغه ضرر ويرمم (بخاكپاى صبوحى

کنان که تامن مست * بکوی میکده استاده ام بدربانی) * محصول بیت * صبوحی
ایدیجیلرك ایاغی طپراغی حقیچونکه تا بن مست میخانه محله سنده دربانلغله طورمشم
یعنی میکده‌ده دربان اوله‌لی (بهیچ زاهد ظاهر پرست نکذشتم * که زیر خرقه نه زنار
داشت پنهانی) * محصول بیت * میکده‌ده دربان اوله‌لی هیچ بر زاهد ظاهر پرسته
اوغرامدم که خرقه التنده کیزلی زناری اولمیه یعنی میخانه دربانی اوله‌لی ظاهر پرست
زاهدلرك کیزلی کفرینه مطلع اولدم (بنام طرهٔ دلبند خویش خیری کن * که تا خدات
نکه‌دارد از پریشانی) * محصول بیت * کندی کوکل بغلیجی طره‌ك آدینه بر خیر ایله تا که
خداسنی پریشانلقدن حفظ ایلیه یعنی الله تعالی سنی طره‌ك کبی پریشان اولمقدن صیانت
ایلیه (مکیر چشم عنایت ز حال حافظ باز * وکرنه حال بکویم بآصف ثانی) * محصول
بیت * اصطلاحده بو اسلوبه تشبیب دیرلر یعنی قصیده اوله‌ده غزل ایراد ایلکه حاصلی
کوزله شعر سویلمکه تشبیده تسبیده دیرلر شیله وسیله خواجه بیوررحال حافظدن
عین عنایتی کیروطوتمه یعنی دریغ ایله والا آصف ثانی‌یه حالمی سویلرم یعنی عرض حال
ایلرم اصطلاحلرنده بویله‌یه کریز کاه دیرلر یعنی تغزلدن القاب ممدوحه‌یه عدول ایلکه
کریزکاه دیرلر (وزیر شاه نشان خواجهٔ زمین وزمان * که خرمست بدو حال انسی
وجانی) وزیر شاه بیانیه شاه نشان وصف ترکیبیدر پادشاه نصب ایدیجی معناسنه
یعنی سلطنت ویریجی که حرف رابط صفت انسی وجانی یاری حرف نسبتدر * محصول
بیت * مذکور آصف ثانی وزیر شاه نشاندر وخواجهٔ زمین وزماندر که انکله انس
وجانك حالی خرملردر (قوام دولت ودینی محمد بن علی * که می درخشدش از چهره
فر یزدانی) * محصول بیت * مذکور وزیر قوام الدین لقبلی محمد بن علیدر که چهره سندن
نور وفر یزدانی بلدرار (زهی حمیده خصالی که کاه فکر صواب * ترا رسد که کنی
دعوی جهانبانی) رسد بونك کبی یرلرده لیاقت معناسنه در جهانبان حافظ جهان
معناسنه در * محصول بیت * نه خوش حمیده اخلاقسن که فکر صواب محلنده سکا لایقدر که
جهانبانلق دعواسنی ایلیه‌سن یعنی حامی وحافظ عالم دیو دعوی ایلسك سکا لایقدر
(طراز دولت باقی ترا همی زیبد * که همتت نبرد نام عالم فانی) طراز علم معناسنه در
دولت باقی‌یه اضافت لامیه در مجازا ودولت باقی بیانیه همی زیبد فعل مضارع مفرد
غائبدر یراشور دیمکدر که حرف تعلیل * محصول بیت * دولت باقی نشان وعلامتی
سکا یراشور زیرا همتك عالم فانی نامنی یاد ایلمز یعنی یانکده حکم اعتبارده دکل (اکرنه کنج
عطای تو دستکیر شود * همه بسیط زمین رونهد بویرانی) * محصول بیت * اکرسنك
احسانك خزینه‌سی دستکیر ومعین اولمسه جمیع یر یوزی خرابه یوز قوردی یعنی خرابه
متوجه اولوردی (تویی که صورت جسم ترا هیولی نیست * ز جوهر ملکی در لباس
انسانی) هیولی بونده مادهٔ جسم معناسنه در * محصول بیت * سن شول ذات شریف
وعنصر لطیفسن که سنك صورت جسمك هیولاسی یوقدر یعنی سائر اشیاده صورت
هیولایه عارضدر اما سن بویله دکلسن بلکه سن انسانه منسوب لباسده جوهر ملکدنسن
یعنی سائر اجسام هیولی وصورتدن مرکبدر اما سنك جسمك مادهٔ ملکدندر صورت
عارض اولور هیولاسی یوقدر حاصلی سن ملك خلقتسن بشر شکلنده (کدام پایهٔ

تعظیم نصب باید کرد * که در مسالك فکرت نه برتر از آنی) مسالك مسلکك جمعیدر
سلوك ایده‌جك محللر یعنی مقامات آنی آن اسم اشارتدر بعیده وی ضمیر خطاب * محصول
بیت * قنغی تعظیم مرتبه‌سنی نصب ایلمك کرك که فکر مسلکلرنده اندن برتر وبالاتر
دکلسن یعنی سنکیچون بر پایهٔ تعظیم تعیین اولنسه که اول پایه‌یه مستحقسن دیو
فکر مسالکنده اندن بلند پایه‌یه مستحق بولنورسن یعنی فکر حکم ایدر که اندن
یوجه‌رك مرتبه‌یه مستحقسن دیو (درون خلوت کروبیان عالم قدس *
صریر کلك تو باشد سماع روحانی) سماع بونده آواز معناسنه در نته کیم مکرر
مذکوردر روحانی یا حرف نسبت * محصول بیت * عالم قدس فرشته‌لری
خلوتی ایچنده سنك قلمك صریری وآوازی روحانی آوازدر حاصلی ارواح اندن حظ
ایدر (ترا رسد شکر آویز خواجه‌کی که زجود * دو آستین بکریمان عالم افشانی) رسد لائق
معناسنه در شکر آویز وصف ترکیبیدر لغتده شکر آصیجی معناسنه در اما اصطلاحده
برکیسه برهنر ایشاسه که محل تحسین اولسه اکا شکر آصدی دیرلر خواجه‌یه اضافت
بیانیه در کاف حرف توسط ویا حرف نسبت کز که حرف تعلیل ز جود مصراع ثانی‌یه
مرهوندر * محصول بیت * وزارت شکر آویزی سکا لایقدر که سخاوکرمدن ایکی
آستینکی عالم کریملرینه سیلکرسن یعنی انلرك کرملرینه اعتبار ایلمزسن حاصلی کرمده
واحسانده انلره غالبسن دیمکدر (سوابق کرمت را چه کونه شرح کنم * تبارك الله
ازان کارساز رحمانی) سوابق سابقه‌نك جمعیدر کرمه اضافت لامیه در * محصول بیت *
ای وزیر سنك کرمك سابقه‌لرینی نه وجه‌له شرح ایده بیلورم تبارك الله بو رحمانه
منسوب کارسازدن حاصلی آفرین سندن ظهوره کلان سخاوکرمه که حد بشر
دکلدر یعنی سن خدایه لائق کارسازسن زیرا بو کرمه انجق خدا مالکدر (صواعق
سخطت را بیان چه کونه کنم * نعوذ بالله ازان فتنه‌های طوفانی) صواعق صاعقه‌نك
جمعیدر یلدرم معناسنه واضافت بیانیه در سخط غضب دیمکدر * محصول بیت *
سنك غضبك یلدرمنی نیجه بیان ایده‌یم نعوذ بالله اول طوفانه منسوب فتنه‌لردن یعنی
غضبك قیامندر اندن استعاذه ایدرم (کنون که شاهد کل شد بحجله کاه چمن * جز از
نسیم صبا نیست همدم جانی) شاهد کل بیانیه حجله کاه چمن ده بویله‌در نسیم صباده
بویله‌در همدم جانیده بویله‌در وی حرف نسبت * محصول بیت * شمدیکه شاهد
کل چمن کردکخانه‌سنه کتدی یعنی چمن سیرانکاهنه واردی نسیم صبادن غیری همدم
جانیسی یوقدر یعنی یار جانیسی وهمدم مونسی نسیم صبادر (شقایق از پی سلطان کل
بسازد باز * بدست بادصبا کلهای نعمانی) شقایق لالهٔ نعمانه دیرلر نعمان بن منذر
عرب بکلرندن برقهاربکه دیرلر حکایت اولنور که انك بر کون که سروری کونیدر اول
کون یانته کلنه البته احسان ایدردی و بر کون که سخط وغضبی کونیدر اول کون
یانته کلنی البته قتل ایدردی وکزدیکی یرده که بر کوزل چایرلی وچمنلی یره اوغراسه بونم
قوروم اولسون دیر ایدی پس هیچ کمسه اول یرده نه صید ایلمکه قادر ایدی ونه آغاج
کسمکه ونه اوتین اوتلتمغه پس مذکور لاله انك قوریلرنده چوق اولدیغیچون اکا اضافت
ایدوب لالهٔ نعمان دیدیلر یعنی عرب شقایق نعمان دیر کلهای نعمانی بیانیه در کلاه

کاف عربینك کسری ولام مشددایله لغتده پرده در امابونك کبی پرلرده هودجلرینه ومحفه‌لرینه اورتدکلری قاره آلجه‌لی قرمزی کلیملردر * محصول بیت * شقایق کل سلطانیچون صباالیله نعمانی پرده‌لر پیدا ایدرکه کل اول پرده ایچنده آسایش وحضور ایلیوب راحت اوله دیو (بدان رسید زسعی نسیم باد بهار * که لاف میزند از لطف روح حیوانی) سعی نسیم باد لامیه وبیانیه در بهار رسیدك فاعلیدر ویا بهار مبتدا و بدان رسید آه مقدم خبری که حرف بیان میزندك فاعلی تحتنده بهاره راجع ضمیردر لطف روح حیوانی لامیه وبیانیه در * محصول بیت * نسیم باد صبانك سعیندن فصل بهار ویانفس بهار اول مرتبه‌یه ایرشدیکه روح حیوانی لطفندن لاف اورر یعنی بن روح حیوانی کبی لطیفم که احیای موتی ایدرم دیو دعوی ایدر حاصلی روح بخشم دیو دعوی ایدر مجموع بیتك معناسی اکا ایرشدی بهاریلینك کوکچك قوقول سعیندن که لاف اورر لطفدن روح حیوانی دیین وبهارك نسیمی سعیندن اکا ایرشدیکه بر حیوان روح لطافتندن لاف اوره دیین مضمون بینه واصل اولیوب لاف زائد اورمشلر (سحر که هم چه خوش آمد که بلبلی کابانك * بغنچه میزد ومیکفت در سخنرانی) سخنران وصف ترکیبیدر سوز سوریجی و یاحرف مصدر سوز سوریجیلك دیمکدر * محصول بیت * بکاه سحر وقتنده نه خوش کلدیکه بر بلبل غنچه‌یه کلبانك اورردی وسوق کلامده دیردی (که تنك دل چه نشینی زپرده بیرون آی * که در خمست شرابی چو لعل رمانی) * محصول بیت * بلبل غنچه‌یه دیدیکه تنکدل نه اوتورورسن پرده‌دن طشره کل که کوپده لعل رمانی کبی بر قرمزی شراب وارکه سنی تنکدللکدن خلاص ایدر (مکن که می نخوری بر جمال کل یکماه * که باز ماه دکر مخوری پشیمانی) * محصول بیت * بو بیت مقول بلبلندر غنچه‌یه دیر که کلك جمالی شوقنه برآی باده ایچمك ایله یعنی باده ایچ کل شوقنه زیرا ایچمزسك اول برآی یعنی کلیجك آی پشیمانلق برسن یعنی کل زماننده ایچمزسك انك اردنجه کلجك آیده کل زماننده ایچمدیککه ندامت چکرسن (بشکر تهمت تکفیر کز میان برخاست * بکوش کز کل و مل داد عیش بستانی) * محصول بیت * تهمت تکفیرکه آرادن قالقدی انك شکرانه‌سیچون سعی ایله که کل وملدن عیش وصفا دادینی آله‌سن حاصلی سعی وجدایله که ذوق کامل ایلیه‌سن (جفانه شیوهٔ دین پروران بود حاشا * همه کرامت ولطفست شرع یزدانی) * محصول بیت * دین پرورلر شیوه‌سی جفا دکلدر حاشا یعنی حاشا که اهل دین ودیانت جافی وجوار اوله زیرا شرع یزدانی هپ کرامت ولطفدر جور وجفا دکلدر (رموز سر انا الحق چه داند آن غافل * که منجذب نشد از جذبه‌های سبحانی) * محصول بیت * انا الحق سرینك رموزینی اول غافل نه بیلور ونه اکلار که اللهك جذبه‌لریله منجذب اولمدی یعنی جذبهٔ خدایه مظهر دوشمین انا الحق سرینك رموزندن خبردار دکل (درون پرده کل غنچه بین که میسازد * زبهر دیدهٔ خصم تو لعل پیکانی) لعل پیکانی وصف ترکیبیدر لعل دمرنلی یعنی قرمزی دمرنلی و یاحرف مصدر قرمزی دمرنلیلك دیمکدر * محصول بیت * کل پرده‌سی ایچنده غنچه‌یی کور که سنك خصمك دیده‌سیچون لعل پیکانلق ایشلر یعنی سنك عدوك کوزیچون قرمزی پیکان ایشلر (طربسرای وزیرست ساقیا مکذار * که غیر جام می آنجا کند کرانجانی)

طربسرای شنلك اوی دیمکدر وزیره اضافت لامیه‌در کرانجان آغرجانلی دیمکدر ویاحرف مصدر جامی جسده وشرابی جانه تشبیه ایلمش پس قدح که شرابله طلو اوله کرانجان اولور * محصول بیت * ای ساقی بو وزیرك شنلك اویدر قومه که بونده جام میدن غیریسی آغرجانلیلق ایلیه یعنی قومه که بونده جام میدن غیریسی ثقلت ایلیه قدحك طلو اولمسندن کنایه‌در یعنی همان قدح آغرجانلی کرك (تو بودی ای دم صبح امید کز سر مهر * برآمدی وسر آمد شبان ظلمانی) دم صبح امید بیانیه‌لردر شبان ظلمانی بیانیه یاحرف نسبت * محصول بیت * ای امید صباحنك نفسی سن ایدك که محبت جهتندن طلوع ایلدك وظلمت کیجه‌لری دوکندی یعنی سنك ظهورك سببیله ظلمات ظلم عالمدن رفع اولدی بو بیت دلالت ایدر که وزیر سفرده اوله وظلم عالمی طوتنه وکلسی سببیله ظلمات ظلم رفع اوله (شنیده‌ام که زمن یاد میکنی * که کاه ولی بمجلس خاص خودم نمی خوانی) * محصول بیت * وزیره خطاب بیورر ایشتدم که بنی کاه کاه اکارسن امابنی مجلس خاصکه دعوت ایلمزسن (طلب نمی کنی ازمن سخن جفا اینست * وکرنه با توجه بحثست در سخندانی) * محصول بیت * بندن سوز طلب ایلمزسن جفا بودر یوخسه سنکله نه بحثم واردر سخندانلقده یعنی بنله سویلشمزسن یوخسه کوریدك که سوزده بحث نیجه اولور (ز حافظان جهان کس چو بنده جمع نکرد * لطائف حکمی با نکات قرآنی) حافظاندن جائزدر که حافظ مخلصیله مخلص اولنلر مراد اوله وجائزدرکه حفاظ قرآن اولنلر مراد اوله ولطائف حکمی بیانیه یاحرف نسبتدر نکات قرآنیده بویله‌در * محصول بیت * جهان حافظلرندن بنده کبی کیمسه لطائف حکمیی قرآن نکته‌لریله جمع ایلمدی (هزار سال بمانا بخت دت مدایح من * چنین متاع نفیسی بچون تو ارزانی) متاع نفیس بیانیه ویاحرف وحدت بچون یاحرف صله ارزانی تقدیری ارزانیست ضرورت قافیه ایچون سین وتا ترك اولندی * محصول بیت * بیك ییل سکا بقا باعثلر بنم مدحلرم یعنی مادامکه بنم شعرم اوقنور سنك نامك حیات بولور زیرا ممدوح حسن وشعرمده نامك مسطور ومذکوردر پس بو نجلین بر نفیس متاع سنك کبی‌یه لایقدر یعنی بنم مدایحم سکا لایقدر وبن سندن غیری‌یی مدح ایلمم دیمکدر (سخن دراز کشیدم ولی امیدم هست * که ذیل عفو برین ماجرا بپوشانی) * محصول بیت * سوزی اوزاتدم اما امیدم واردرکه عفوا تککی بو ماجرایه اورته‌سن یعنی امیدم واردرکه بوکناهمدن کچه‌سن (همیشه تا بهاران صبا بصفحهٔ باغ * هزار نقش نکارد زخط ریحانی) * محصول بیت * مادامکه دائما بهارلرده یعنی فصول بهارلرده صبا باغ صفحه‌سنه بیك دورلو نقش یازر ریحانی خطدن سن باغه ریحان زیاده مناسب واقع اولمش (بباغ ملك زشاخ امل بعمر دراز * شکفته باد کل دولت باسانی) باغ ملك بیانیه در شاخ امل ده بویله‌در عمر درازده بویله در کل دولتده بویله‌در * محصول بیت * سلطنت باغنده ویا مملکت باغنده امید شاخندن عمر درازله کل دولتك آسانلقله شکفته اولسون یعنی دولت وسعادتك آسانلقله مرور ایلسون هرکز روزکاردن تشویش کورمیه‌سن (وله ایضا) فی المخمس (در عشق تو ای صنم چنانم * کز هستی خویش در کمانم) * محصول بیت * ای صنم سنك عشقکدن شویلیم که کندی وارلغمدن

کاندیم یعنی سنك محبتك غلبه سندن وجودمدن خبرداردکلم (هرچند که زار وناتوانم * کردست دهد هزار جانم * درپای مبارکت فشانم) * محصول بیت * هرنقدر که زار وناتوان ایسم اکر بیك جان الیمه کیررسه جمیعنی سنك مبارك ایاغکه نثار ایدیم (کو بخت که ازسرنیازی * درحضرت چون بود دلنوازی) بو بنده ده قافیه یاری حرف وحده ندر * محصول بیت * فنی اول طالع که بر نیاز جهتندن سنك کبی بر دلنوازك حضورنده (معروض کنم نهفته رازی * هیهات که چون تو شاهبازی * تشریف دهد باشیانم) معروض مصدر در عرض معناسنه * محصول بیت * سنك کبی بر دلنوازك حضورنده بر کیزلی رازی عرض ایدم هیهات که سنك کبی بر شاهباز بنم آشیانمه تشریف ویره یعنی بنم خانه می مشرف ایلیه (هرچند ستمکری تراخوست * کم کن توبدی که آن نه نیکوست) * محصول بیت * هرنقدر که ظلم ایلمك سنك خویکدر یرامزلغی ترك ایله که یرامزلق ایو دکلدر (کرزانکه دلت نه زاهن وروست * آخر بسرم کذر کن ای دوست * انکار که خاك آستانم) * محصول بیت * اکر شویله که کوکلك دمردن وتوجدن دکل ایسه البته باشم اوزره اوغره ای دوست فرض ایله که آستانك طپراغی یم آستانك ترابنی چیکنرسن بنی کویا اول تراب ظن ایله ویا خیال ایله (کفتم که چو کشتیم بزاری * زین پس ره مرحمت سپاری) * محصول بیت * چونکه بنی زارلغله قتل ایلدك دیدمکه بوندنصکره مرحمت یولنه کیدرسن یعنی قتلدنصکره بنی اسیر کرسن دیدم (بردل رقم وفانکاری * توخود سر وصل منداری * من طالع وبخت خویش دانم) * محصول بیت * دیدمکه کوکلکه وفارقمنی یازارسن سن خود بنم وصلم سوداسی طوتمزسن یعنی بزه واصل اولمزسن بن طالع وبخت کراهمی بیلورم یعنی واصل اولمدیغمی طالعمدن بیلورم (ای بسته کرزدور ونزدیك * ره هیچ بخون ترك وتاجیك) تاجیك عجمه دیرلر * محصول بیت * ای ایراقدن ویقیندن ترك وتاجیکك بلاسبب خوننه بیل باغلین جانان (کر خانه محقرست وتاریك * درمسکن اخلص الممالیك * بردیده روشنت نشانم) ممالیك مملوکك جمعیدر قوللر دیمکدر * محصول بیت * اکرخانه مز محقر وتاریك ایسه اخلص الممالیکك مسکننده سنی کندی آیدین کوزم اوزره نصب ایدهیم (من ازتو بجز وفا نجویم * بیرون ز کل وفا نبویم) * محصول بیت * بن سندن وفادن غیری نسنه ایستمم سنك وفاك کلندن غیریی قوقلمم یعنی سکا وفادن غیری ایشم یوق (الا ره بنده کی نپویم * اسرار تو پیش کس نکویم * واوصاف تو پیش کس نخوانم) * محصول بیت * سنك وفادارکم الاقولق یولندن غیری یوله بیتام سنك اسرارکی کیمسه قتنده سویلم وسنك اوصافکی کیمسه اوکنده اوقومام (کیرم نه در وفا کشودیم * نه مهر بمهر برفزودیم) * محصول بیت * طوتالیم که وفاقپوسنی آچمشز ومحبتی محبت اوزره آرترممشز یعنی فرض ایده لم که وفادار اولوب محبتمز کوندن کونه زیاده دکل ایمش (نه بوده هر آنچه می نمودیم * آخر نه من وتو یار بودیم * عهد توشکست ومن همانم) * محصول بیت * ولدی هر اول نسنه که کوستردك یعنی سعی وکوشش کوستردن امامراد حاصل اولمدی هله بن سنکله یار ویولداش دکلیدك سنك عهدك سندی امابن اولکی کبی یم یعنی وفادارم (کر سر ببری بتیغ تیزم * اکر باشمی

کسکین قلجله کسرسك * از کوی وفات برنخیزم * ورزانکه کنند ریزه ریزم) ریزم اصلنده ریزه در ضرورت وزن وقافیه ایچون های رسمی ترك اولندی * محصول بیت * سنك وفاك محله سندن قالقمم یعنی وفاکی ترك ایلمم اکرشویله که بنی ریزه ریزه ایده لر (من مهره مهر تو نریزم * الا که بریزد استخوانم) * محصول بیت * بن سنك محبتك مهرینی دوکمم یعنی ضایع ایلمم مکرکه استخوانم دوکله یعنی مکرکه اولم (انها که نشان عشق جویند * جز راه من ازمن نپویند) نسخه لرده انها واقعدر اما قیاس آنان ایدی * محصول بیت * شونلر که عشق نشانن استرلر بنم مزارم یولندن غیری یوله باوب کتمسونلر (خاك من زار چون ببویند * کرنام تو برسرم بکویند * فریاد برآید از روانم) * محصول بیت * بن زارك خاکنی چونکه قوقلیه لر اکر سنك نامکی باشم اوزره سویلیه لر بنم روانمدن فریاد وفغان چیقار (کر بکذرد دم زپیش خیلی * هریك بصفایه از سهیلی) * محصول بیت * اکر اوکمدن بر بولوك جماعت کاور کچرسه که هر بریمی سهیلدن صفاده بك اولسه (ازتو نکنم بغیر میلی * مجنونم اکر بهای لیلی * ملك عرب وعجم ستانم) بغیر باحرف صله میلی یاحرف تنکیر * محصول بیت * سندن غیره میل ایلمزم دیوانه یم اکر لیلی بهاسنه ملك عرب وعجمی آلورسم (کشتم صنما در آرزویت * آشفته وتیره دل چو مویت) * محصول بیت * ای صنم سنك آرزوکده مویك کبی آشفته وتیره دل اولدم (هرچند که می رسم بکویت * شب نیست که از فراق رویت * زاری بفلك نمیرسانم) * محصول بیت * هرنقدر که سنك محله که ایرشیرم کیجه یوقدر که رویك فراقندن فریاد وفغانی فلکه ایرشدیرمیم یعنی هر کیجه فریادم کوکه ایریشور (ای وصل تو اصل شادمانی * مانی بنشاط جاودانی) * محصول بیت * ای جانان سنك وصلك شادمانلغك اصلی وسرمایه سیدر ابدی نشاط وسرورله قاله سن یعنی دائما سرور ونشاطله اوله سن عالمده (برحافظ خود چه می فشانی * هرحکم که برسرم برانی * سهلست زخویشتن مرانم) * محصول بیت * کندی حافظك اوزره

نه نثار ایدرسن هر حکمی که باشم اوزره سوررسن قولایدر همان بنی
کندکدن سورمه الحمد لله علی الاختتام والصلوة علی افضل الانام وعلی
عترته ثم السلام الی قیام الساعة
وساعة القیام

م م

م

طبع فی المطبعة العامرة

سنه ٨٩ ربیع الاول فی ٧